J. Silvet

INGLISE-EESTI sõnaraamat

J. Silvet

INGLISE-EESTI sõnaraamat

1

A—mettled

AN ENGLISH-ESTONIAN DICTIONARY

I

By J. Silvet

Third edition, revised and enlarged

TALLINN • «VALGUS» • 1989

INGLISE-EESTI SÕNARAAMAT

I

Koostanud J. Silvet

Kolmas, parandatud ja täiendatud trükk

TALLINN • «VALGUS» • 1989

4T(Ingl)(03)
S 53

Kaane kujundanud *T. Aru*

Silvet, J.

S 53 Inglise-eesti sõnaraamat, I. — 3., täiend. ja parand. trükk. — Tln.: Valgus, 1989. — 768 lk.

ISNB 5—440—00611—7

Sõnaraamat sisaldab umbes 80 000 märksõna kaasaja inglise keele põhisõnavarast. Esitatud on küllalt ulatuslik ühiskondlik-poliitiline, teadus-, tehnika-, kunsti-, majandus-, spordi- ja muualane sõnavara, kusjuures tavalise standardkeele kõrval on arvestatud ka familiaarsemat kõnekeelt ja žargooni.

Sõnaraamatu käsitsemise hõlbustamiseks ja selles kasutatud süsteemi selgitamiseks on antud sõnaraamatu sissejuhatavad osad «Inglise keele häälduses» ja «Grammatilisi märkusi».

Mõeldud kõigile inglise keelt õppijaile, tõlkijaile ja keelehuvilistele.

S 4602030000—225
902(15)—89

81.2 Ingl

ISBN 5—440—00611—7

© Tiiu Käärma, 1989

KOLMANDA TRÜKI EESSÕNA

Käesolev inglise-eesti sõnaraamat ilmub eelmise trükiga (Tartu, 1948) võrreldes tunduvalt täiendatud ning põhjalikult revideeritud kujul.

Autor ei ole endale siiski ülesandeks seadnud täiesti uue sõnaraamatu koostamist, mis oma süsteemilt endisest oluliselt erineks. On peetud otstarbekohaseks piirduda senise sõnaraamatu revideeritud ning ajakohaselt täiendatud trükiga, kuna uutel alustel planeeritud ja märksa täielikuma inglise-eesti sõnaraamatu koostamine jääb ülesandeks, mille loodetavasti lähemas tulevikus täidab selleks otstarbeks organiseeritav autorite kollektiiv.

Viimase mõnekümne aasta jooksul on inglise keel rikastunud suure hulga uute sõnadega ning sõnaühenditega, eriti ühiskondlik-poliitilisel alal, rääkimata olulistest nihetest paljude sõnade tähendusvarjundeis. Samuti on inglise kirjakeel tublisti lähenenud vabamale kõnekeelele, vastu võtnud hulga välismõjustusi ja žargoonilisi elemente, mida käesolev sõnaraamat püüab endisest suuremal määral kajastada. Muidugi ei või sõnaraamat ignoreerida ka ühiskeeles tuttavaks saanud oskussõnu uusima teaduse ning tehnika valdkonnast, ehkki üldsõnaraamat ei saa tuua sellist erialast terminoloogiat kuigi täielikult.

Nii nagu eelmistes väljaannetes, on ka käesolevas trükis inglise keele sõnavara põhialuseks (eriti märksõnade õigekirjalise kuju alal) võetud kaasaegne briti-inglise keelepruuk, nagu see on fikseeritud näiteks *Concise Oxford Dictionary* uusimas väljaandes, kuid endisest suuremal määral (eriti sõnatähenduste alal, kuid ka õigekirjas ja hääldues) on arvestatud ameerika keelepruugi iseärasusi. Ühtlasi tuleb märkida, et briti keelepruuk on viimaste aastakümnete jooksul nii mõndagi vastu võtnud ameerika keelepruugilt ja paljud varemini amerikanismidena tundunud (ning sellistena sõnaraamatutes märgitud) keelendid on nüüd täiesti kodunenud ka Inglismaal.

Ei ole peetud vajalikuks muuta ka eelmistes trükkides kasutatud grammatilist klassifikatsiooni ning terminoloogiat, mis samuti põhineb *Concise Oxford Dictionary* süsteemil (ja peamegi oluliselt ei erine ka teistes anglo-ameerika seletussõnaraamatutes tarvitatavast grammatilisest süsteemist).

Sissejuhatavad osad «Inglise keele häälduses» ja «Grammatilisi märkusi» on kirjutatud vaid praktilisest vaatepunktist lähtudes, käesoleva sõnaraamatu käsitsemise hõlbustamiseks ja selles kasutatud süsteemi selgitamiseks.

Et vältida raamatu liigset paisutamist, on uue materjali jaoks tehtud ruumi ka mõningate ebaoluliste märksõnade kustutamise ja ilmselt tarbetute sõnaseletuste kärpimise teel. Ühtlasi on eelmise trükiga võrreldes tehtud mõningaid trükitehnilisi muudatusi, mis hõlbustavad otsi-

tava sõnaühendi kiiret leidmist vastava märksõna alt (nii on poolpaksus kirjas trükitud mitte ainult märksõna, vaid ka selle all toodud inglise sõnaühendid ja fraasid) või säästavad ruumi (näit. sulgude ärajätmine märgendite puhul).

Endise süsteemi kohaselt on pärisnimed ja inglise lühendid antud ühtses tähestikulises järjestuses koos muude märksõnadega. Pärisnimede valikul on peamiselt arvestatud anglo-ameerika kultuuri valdkonda. Ruumi säästmiseks on kustutatud paljud eelmistes väljaannetes toodud pärisnimed ja mõõdukalt lisatud uusi. Seevastu on üsna rohkesti lisatud kaasaegses inglise keeles tavalisi uusi lühendeid mitmelt alalt, näiteks on täielikult toodud kõigi tuntud keemiliste elementide sümbolid, mis varem puudusid.

Sõnaraamatu täiendamisel on olnud aluseks autori poolt mõnekümne aasta jooksul kaasaegse inglise ja ameerika kirjanduse ning ajakirjanduse lugemisel kogutud sõnasedelid, kuid selle materjali sõelumisel ning valiku tegemisel on saadud olulist abi mitmetest uusimatest seletus- ja tõlkesõnaraamatutest või teistest teatmeteostest (nende loetelu on toodud allpool). Eestikeelsete vastete andmisel on kasutatud peamise juhtnöörina *Õigekeelsussõnaraamatut* (Tallinn, 1976), samuti on saadud kasutada meil viimastel aastatel ilmunud tõlkesõnaraamatuid ja oskussõnastikke mitmelt erialalt.

Raamatu sisulise täpsuse kontrollimisel, keelelise ja vormilise külje otstarbekal kujundamisel on olnud tõhusaks abiks sõnaraamatu toimetaja B. Betlema asjatundlikud märkused. Kuid vastutus igasuguste võimalike puuduste, ebajärjekindluste või ebatäpsuste eest, mis on raamatusse sisse jäänud, lasub endastmõistetavalt ikkagi autoril endal.

Elvas, detsember 1978.

J. Silvet

KASUTATUD TEATMETEOSED

A. Seletussõnaraamatud:

1. The Concise Oxford Dictionary of Current English. Fifth edition, revised by E. McIntosh. Oxford, 1964.
2. The Advanced Learner's Dictionary of Current English. By A. S. Hornby, E. V. Gatenby, H. Wakefield. Second edition. London, Oxford University Press, 1963 (reprinted 1965).
3. The Penguin English Dictionary, compiled by G. N. Garmonsway. Penguin Books (Harmondsworth, England), 1965.
4. Dictionary of New Words, by Mary Reifer. London, 1957.
5. Smaller Slang Dictionary, by Eric Partridge. London, 1961.
6. A Dictionary of the Underworld, British and American, by Eric Partridge. London, 1949 (reprinted with new addenda 1961).
7. Webster's New International Dictionary of the English Language. Second edition, Unabridged. Springfield, Mass., U.S.A., 1958.
8. Webster's Seventh New Collegiate Dictionary (based on Webster's Third New International Dictionary). Springfield, Mass., U.S.A., 1963.
9. Webster's New World Dictionary of the American Language, College Edition. Cleveland and New York, 1960.
10. New Standard Dictionary of the English Language, Complete in one volume. Funk & Wagnalls, New York. Revised edition (with a supplement), 1959.
11. The American Thesaurus of Slang, by Lester V. Berry and Melvin Van den Bark. Second edition, New York, 1960.
12. English Pronouncing Dictionary, by Daniel Jones. Eleventh edition, London, 1956. Reprinted (with minor corrections and short supplement) 1958, 1960.

B. Tõlkesõnaraamatud:

1. English-Russian Dictionary, by Prof. V. K. Müller. Eleventh edition, Moscow, 1965.
2. New English-Russian Dictionary, edited by Prof. I. R. Galperin. Moscow, 1972.
3. Harrap's Standard French and English Dictionary, edited by J. E. Mansion. Part Two: English-French. Revised edition, with supplement. London, 1956.
4. Englisch-Deutsches Wörterbuch. 5., völlig neu bearbeitete Auflage. VEB Verlag Enzyklopädie, Leipzig, 1962.
5. Langenscheidts Taschenwörterbuch der englischen und deutschen Sprache. Erster Teil: English-Deutsch, unter besonderer Berücksichtigung der Sprache des Amerikaners, von Prof. Edmund Klatt. 23. Auflage, Berlin-Schöneberg, 1961.

6. Englisch-Deutsches, Deutsch-Englisches Wörterbuch in zwei Bänden, von Dr. Karl Wildhagen. Zwölfte Auflage, neu bearbeitet und erweitert von Dr. Will Héraucourt. Band I: Englisch-Deutsch. Wiesbaden, 1953.
7. Amerikanisches Wörterbuch. 1. Teil: Amerikanisch-Deutsch; 2. Teil: Deutsch-Amerikanisch. Von Dr. Arthur Mayer (Beide Teile in einem Band). Axel Juncker Verlag, Berlin, 1953.

C. Muid teatmeteoseid:

1. Nõukogude Liidus ilmunud inglise-vene oskussõnastikke paljudelt teaduse ja tehnika aladelt (arvult üle kolmekümne eri raamatu; nende täpsem loetelu oleks siin tarbetu).
2. Mitmed Inglismaal ja Ameerika Ühendriikides ilmunud erialased seletavad oskussõnaraamatud.
3. Mõned inglise-saksakeelsed erialased sõnaraamatud.
4. Nõukogude Eestis ilmunud vene-eesti sõnastikud mõnelt erialalt (keemia, geoloogia, metsandus, polügraafia, elektrotehnika, pinnasemehaanika ja vundamendiehitus jt.).
5. Üldised teatmeteosed või entsüklopeediad (vene, inglise, saksa ja prantsuse keeles).
6. Õigekeelsuse sõnaraamat, toimetanud E. Nurm, E. Raiet ja M. Kindlam. Tallinn, 1960.
7. Õigekeelsussõnaraamat, toimetanud R. Kull ja E. Raiet. Tallinn, 1976.
8. Võõrsõnade leksikon, koostanud R. Kleis, J. Silvet, E. Väär. Tallinn, 1961.
9. Inglise-eesti sõnaraamat koolidele, koostanud M. Rauk. Tallinn, 1963.
10. Vene-eesti sõnaraamat, koostanud V. Muhel. Tallinn, 1963.
11. Prantsuse-eesti sõnaraamat, koostanud K. Kann. Tallinn, 1959.
12. Saksa-eesti sõnaraamat koolidele, koostanud R. Lesthal. Tallinn, 1963.
13. Peale selle on käesoleva trüki koostamisel tarvitatud ka vanemaid teatmeteoseid, mida saadi kasutada juba eelmise trüki puhul; nendest tuleks tähtsamatena mainida:
Eesti Entsüklopeedia I—VIII. Tartu, 1932—1938.
Väike Entsüklopeedia, II trükk. Tartu, 1938.
Vene-eesti sõnaraamat, koostanud P. Arumaa, B. Pravdin ja J. V. Veski. Tartu, 1940—1947.
Saksa-eesti sõnaraamat, koostanud G. Tuksam ja E. Muuk. Tartu, 1934—1939.
Eesti õigekeelsuse-sõnaraamat, koostanud J. V. Veski ja E. Muuk. I—III, Tartu, 1925—1937.

INGLISE KEELE HÄÄLDUSEST

Nagu üldiselt teada, on inglise keele õigekiri nii korrapäratu, et ta äärmiselt ebarahuldavalt tähistab sõnade hääldusliku kuju. Seetõttu on hädavajalik, et iga praktiliseks kasutamiseks määratud inglise keele sõnaraamat annaks juhatusi ka sõnade hääldusе kohta.

Käesolevas sõnaraamatus on kõigi märksõnade hääldus märgitud ja selleks on tarvitatud Rahvusvahelise Foneetikaühingu häälduѕmärke. Et teha selget vahet häälduѕmärkide ja nendega suurelt osalt ühiste hariliкkude kirjatähtede vahel, on sõnaraamatus kõik häälduѕmärgid asetatud nurksulgudesse, näit. **said** [sed].

Ruumi puudusel ei ole siinkohal võimalik anda täielikumat ülevaadet inglise keele hääldusе kohta ja seetõttu tuleb piirduda vaid olulisemaga.

1. Märk [:] vokaali järel tähendab, et vokaali tuleb hääldada pikalt, näit. **sea** [si:], **two** [tu:].

2. Sõnarõhk (kahe- või enamasilbilistes sõnades) on tähistatud märgiga ˈ rõhutatava silbi ees, näit. **baby** [ˈbeibi], **begin** [biˈgin].

3. Kui sõnal on märgitud kaks rõhku, siis on mõlemad märgitud silbid rõhulised või rõhk võib varieeruda, olenevalt lause rütmist, näit. **nineteen** [ˈnainˈtiːn], **non-stop** [ˈnɔnˈstɔp].

4. Tähistatud on ainult sõna pearõhk, kuna märkimata on jäetud (lihtsuse mõttes) kaasrõhk, näit. **revolution** [revəˈluːʃ(ə)n], kus esimesel silbil asetsev kaasrõhk on jäetud märkimata.

5. Kui mõni hääldusmärk on asetatud ümarsulgudesse, siis tähendab see seda, et märgitud häälik jääb sageli üldse hääldamata, näit. **grandfather** [ˈgræn(d)fɑːðə].

6. Sõnaraamatus ei ole iga vastava sõna juures eraldi märgitud, et standardkeeles tumm sõnalõpuline **-r** võib muutuda hääldatavaks, kui sõnale (ilma pausita) järgneb vokaaliga algav sõna. Näit. **weather** [ˈweðə], aga: **the weather is hot** [ðə ˈweðər iz ˈhɔt].

7. Mõnel puhul on antud mitu (standardkeeles tarvitatavat) hääldusvormi. Ameerika hääldusvorme on märgitud vaid siis, kui need oluliselt erinevad briti-inglise keelepruugist, näit. **clerk** [klɑːk, *Am.* kləːk].

8. Kui oli valida mitme soovitatavaks peetava hääldusvormi vahel, siis on eelistavalt (või esikohal) toodud enamasti «Concise Oxford Dictionary's» antud hääldusvorm. Küll ei ole neil erinevustel mingit tegelikku tähtsust, sest nad puudutavad enamasti rõhutuis silpides esinevaid ebamäärase kõlaga häälikuid, mille täpset hääldust oleks võimatu märkida ilma uute lisamärkide tarvituselevõtuta.

9. Lauseseoses tavaliselt rõhutamata sõnade (prepositsioonide, abiverbide jne.) puhul on esikohal antud nende täishääldus, seejärel nõrgendatud (rõhutu) hääldus, näit. **from** [frɔm, fr(ə)m], **are** [ɑː, ə], **shall** [ʃæl, ʃ(ə)l].

Allpool on antud ülevaade inglise standardkeeles esinevaist vokaalidest, diftongidest ja konsonantidest. Sellele lisaks on lk. 25 toodud kõigi sõnaraamatus tarvitatavate hääldusmärkide loetelu ühes näidetega nende esinemisest.

I. Ülevaate inglise vokaalidest annab järgmine tabel:

	Eesvokaalid	Keskvokaalid	Tagavokaalid
Kõrged	i:		u:
Poolkõrged	i e	ə:	u o
Poolmadalad		ə	
	ɛ		ʌ
Madalad	æ		ɔ:
	a		ɑː ɔ

Juhendeid nende vokaalide hääldamiseks

A. Üksikvokaalid (monoftongid)

[iː] — hääldub umbes nagu eesti pikk *ii* (*nii, siit*). Näit.: **sea** [siː], **sleep** [sliːp], **evening** [ˈiːvniŋ].

[i] — esineb õieti kahes veidi erinevas varjundis, kuigi praktilistel kaalutlustel ei ole tarvitatud eri häälduѕmärke.

1. Rõhulises silbis kõlab [i] peaaegu nagu eesti lühike *i* (*mis, sina*). Näit.: **sick** [sik], **pin** [pin], **pillow** ['pilou].

2. Rõhuta silbis kõlab [i] eesti *i* ja *e* vahepealse ebaselge vokaalina. Näit.: **very** ['veri], **houses** ['hauziz], **belong** [bi'lɔŋ].

[e] — hääldub pisut lahtisemalt kui eesti lühike *e* (*vend, tema*). Näit.: **pen** [pen], **head** [hed], **many** ['meni].

[ɛ] — meenutab eesti vokaali *ä* ja esineb ainult diftongi [ɛə] algushäälikuna (lähemalt allpool).

[æ] — sarnaneb eesti vokaaliga *ä* (*mänd*), kuid hääldatakse kõneorganite suurema pingusega. Suu tuleb rohkem avada ja suunurgad veidi tahapoole tõmmata (nagu naeratuseks). Näit.: **apple** ['æpl], **cat** [kæt], **hand** [hænd].

[a] — meenutab eesti vokaali *a* ja esineb ainult diftongide [ai] ja [au] algushäälikuna (lähemalt allpool).

[ɑ:] — hääldub nagu eesti pikk *aa* (*maa, raam*), kuid on veidi tumedama kõlaga. Näit.: **grass** [grɑ:s], **part** [pɑ:t], **father** ['fɑ:ðə].

[ɔ] — tahapoole tõmmatud madalal asetseva keelega ja hästi avatud suuga hääldatav lühike *o*-häälik. Eesti lühikese vokaaliga *o* võrreldes kõlab inglise [ɔ] lahtisemalt ning tumedakõlalise *a*-hääliku lähedaselt. Näit.: **dog** [dɔg], **body** ['bɔdi], **wash** [wɔʃ].

[ɔ:] — hääldatakse peaaegu samuti nagu eelmist häälikut, kuid pikalt. Ehkki selle hääliku kõla ei meenuta niivõrd eesti vokaali *a* kui lühikese [ɔ] puhul, ei tohi teda ometi samastada eesti pika *oo*-ga. Näit.: **corner** ['kɔ:nə], **all** [ɔ:l], **draw** [drɔ:].

[o] — meenutab eesti vokaali *o* ja esineb peamiselt diftongi [ou] algushäälikuna (lähemalt allpool). Üksikvokaalina esineb [o] ainult rõhuta silbis, kus ta kõlab ebaselgelt. Näit.: **November** [no'vembə].

[u] — sarnaneb eesti lühikese *u*-ga (*kus, hulk*). Näit.: **put** [put], **bush** [buʃ], **book** [buk].

[u:] — sarnaneb eesti pika *uu*-ga (*tuul, tuum*). Näit.: **food** [fu:d], **moon** [mu:n], **blue** [blu:].

[ʌ] — sarnaneb eesti lühikese *a*-ga (*kapp, kamm*), kuid kõlab tumedamalt. Näit.: **cup** [kʌp], **shut** [ʃʌt], **come** [kʌm].

[ə:] — sarnaneb mõnevõrra eesti pika *öö*-ga (*pöörlema*), kuid [ə:] hääldamisel jäävad huuled lamedaks (nagu eesti *ii* hääldamisel). Ka on [ə:] hääldamisel hammastevaheline avaus äärmiselt väike. Näit.: **girl** [gə:l], **certain** ['sə:t(i)n], **turn** [tə:n].

[ə] — ainult rõhuta silpides esinev ebaselge häälik, millel puudub kindel kõlavärving. Et inglise vokaale rõhuta silpides hääldatakse üldse loiuma artikulatsiooniga ja ebaselgelt, siis kõlab [ə] lahtises silbis eesti lühikese *ä* ja *ö* vahelise ebamäärase häälikuna; kinnises silbis taandub ta konsonantide vahel ebaselgeks üminaks või kaob hoopiski. Näit.: **paper** ['peipə], **alone** [ə'loun], **England** ['iŋgland], **freedom** ['fri:dəm], **nation** ['neiʃ(ə)n], **children** ['tʃildr(ə)n].

Märkus. Nagu eespool öeldud, kõlab ka inglise rõhuta [i] üsna ebaselge häälikuna. Seepärast ei ole õieti kuigi palju (või üldse mitte) vahet näit. inglise tavaliste tuletuslõppude **-able** ja **-ible** hääldamises ja mõned sõnaraamatud samastavad näit. sõnade **probable** ja **credible** lõppsilpide hääldamise. Käesolevas sõnaraamatus on siiski nende vahel vahet tehtud: ['prɔbəbl] ja ['kredibl].

B. Kaksikvokaalid (diftongid)

Diftongidest esinevad inglise keeles [ai], [au], [ei], [ɔi], [ou], [ɛə], [iə] ja [uə].

[ai] — sarnaneb eesti diftongiga *ai* (*lai, taim*). Näit.: **time** [taim], **blind** [blaind], **my** [mai], **lie** [lai].

[au] — sarnaneb eesti diftongiga *au* (*auk, laud*). Näit.: **house** [haus], **loud** [laud], **cow** [kau]. Tuleb aga silmas pidada, et selle diftongi algushäälik on heledakõlaline ja lõpphäälik tunduvalt nõrgem kui eesti *u*.

[ei] — meenutab eesti diftongi *ei* (*sein, teine*), ainult [i] on ebaselgem ja [e] kõlab pisut pikemalt, nii et vaevalt on märgata häälikuühendi diftongilist iseloomu. Näit.: **name** [neim], **day** [dei], **sail** [seil].

[ɔi] — erineb eesti diftongist *oi* (*poiss, koi*) algushääliku lahtisema kõlaga (nagu eespool lähemalt seletatud). Näit.: **boy** [bɔi], **noise** [nɔiz].

[ou] — erineb eesti diftongist *ou* (*soust*) algushääliku [o] ebamäärasema ning kinnisema kõlaga. Inglise [ou] läheneb kõlaliselt veidi eesti *õu*-le, kuid see ei ole kuigi olulise tähtsusega. Väär on aga seda diftongi samastada eesti *õu*-ga. Näit.: **no** [nou], **old** [ould], **soap** [soup].

[ɛə] — eesti *ä* taolisele häälikule järgneb ebaselge [ə], mille hääldamise kohta on antud seletusi eespool. Seega kõlab [ɛə] peaaegu nagu eesti *ää*, ainult lõpphäälik on ebamäärasem. Näit.: **air** [ɛə], **bear** [bɛə], **there** [ðɛə], **parents** ['pɛərənts].

[iə] — lühikesele *i*-le järgneb ebaselge häälik [ə]. Näit.: **ear** [iə], **here** [hiə], **severe** [si'viə].

[uə] — lühikesele *u*-le järgneb ebaselge häälik [ə]. Näit.: **poor** [puə], **sure** [ʃuə].

Lisamärkus diftongide kohta. Kui diftongidele [ai], [au] ja [ou] järgneb häälik [ə], siis tekivad kolmikvokaalid (triftongid) [aiə], [auə] ja [ouə]. Näit.: **fire** ['faiə], **our** ['auə], **lower** ['louə].

II. Ülevaate inglise konsonantidest annab järgmine tabel:

		Jaotus hääldusskoha järgi			
		Huul-häälikud	Hammas-häälikud	Lagi-häälikud	Kõri-häälik
Jaotus hääldusviisi järgi	Sulghäälikud	p, b	t, d	k, g	—
	Ninahäälikud	m	n	ŋ	—
	Külghäälik	—	l	—	—
	Ahtushäälikud	f, v	ɵ, ð; s, z; ʃ, ʒ; r	—	h
	Poolvokaalid	w	—	j	—

Märkus. Konsonandid [p], [t], [k], [f], [ɵ], [s], [ʃ] ja [h] on heltud, kõik teised on helilised.

JUHENDEID NENDE KONSONANTIDE HÄÄLDAMISEKS

1. Tuleb teha selget vahet heliliste ja helitute konsonantide vahel. Inglise keeles võib eristada kolm paari sulghäälikuid ja neli paari ahtushäälikuid, kus helitu konsonandi kõrval on olemas vastav heliline konsonant.

2. Helitud sulghäälikud [p], [t], [k] moodustatakse õhuvoolu tugevama survega kui eesti keeles, nii et rõhulises silbis kuuldub sulghääliku järel isegi nõrk *h*-taoline hõngatus. Näit.: **pin** [pin], **tame** [teim], **came** [keim].

Seevastu helilised sulghäälikud [b], [d], [g] peavad kõlama tõeliselt helisevalt, mitte nagu eesti (helitud, õigupoolest poolhelilised) *b, d, g*. Näit.: **boy** [bɔi], **cab** [kæb], **day** [dei], **sad** [sæd], **give** [giv], **leg** [leg].

3. Samuti on selge vahe helitu [f] ja helilise [v] vahel. [f] puhul kuuldub ainult helitut kahinat, kuna [v] hääldamisel peavad häälepaelad võnkuma (just nagu lauldes). Näit.: **full** [ful], **laugh** [lɑ:f], **offer** ['ɔfə]; **very** ['veri], **live** [liv], **river** ['rivə].

4. Helitu [s] ja heliline [z] erinevad samuti kui [f] ja [v]. Helitu [s] kõlab küll veidi teravamalt kui eesti *s*, kuid see erinevus ei ole oluline. Näit.: **sea** [si:], **yes** [jes], **face** [feis], **grocer** ['grousə]. Helilist häälikut [z] eesti keeles tavaliselt ei esine, kuid seda ei ole raske õigesti hääldada, kui püüda jäljendada sääse suminat «zzz...». Näit.: **lazy** ['leizi], **easy** ['i:zi], **boys** [bɔiz].

5. Konsonantide [ʃ] ja [ʒ] erinevus on samuti selles, et esimene on helitu, teine heliline. Need häälikud esinevad eesti keeles üksnes võõrsõnades, kus neid märgitakse tähtedega *š* (*šeff, brošüür, tušš*) ja *ž* (*žürii, süžee, sťaaž*). Küll aga tuleb inglise [ʃ] ja [ʒ] vahel selgemat vahet teha, kui see eesti keeles *š* ja *ž* puhul tavaline on. Näit.: **ship** [ʃip], **fish** [fiʃ], **nation** ['neiʃ(ə)n]; **pleasure** ['pleʒə], **usual** ['ju:ʒuəl].

6. [ʃ] ja [ʒ] esinevad sageli konsonantühendeis [tʃ] ja [dʒ]. Need ühendid esinevad eesti keeles ainult võõrsõnades, kus neid märgitakse vastavalt täheühenditega *tš* ja *dž* (*tšehh, tšello; džungel, pidžaama*). Ent jällegi tuleb inglise keeles selgemini kui eesti keeles vahet teha helitu [tʃ] ja helilise [dʒ] vahel. Näit.: **chin** [tʃin], **catch** [kætʃ], **picture** ['piktʃə]; **jam** [dʒæm], **gentle** ['dʒentl], **bridge** [bridʒ].

7. Ahtushäälikutest [ɵ] ja [ð] on esimene helitu, teine heliline. Nende hääldamisel moodustub ahtus ülemiste hammaste siseserva ja keeleotsa vahel. Keeleots on suunatud ülemiste esihammaste siseserva poole ja asetseb lõdvalt, takistamata õhuvoolu läbipääsu, kusjuures hambad peavad olema veidi irevil. Õhuvoolu tungimisel läbi ahtuse tekib helitu hammasahtushäälik [ɵ], mis kõlab nagu hambutu või pudikeelse inimese *s*-häälik. Kui aga lasta häälepaeltel võnkuda, saadakse häälikule [ɵ] vastav heliline hammasahtushäälik [ð]. Näit.: **thin** [ɵin], **breath** [breɵ], **Arthur** ['ɑ:ɵə]; **father** ['fɑ:ðə], **this** [ðis], **breathe** [bri:ð].

8. Lagihäälik [ŋ] on heliline ninahäälik, mis esineb ka eesti keeles (*vang, vanker*), kus talle aga alati järgneb sulghäälik *k* või *g*. Inglise keeles aga esineb see ninahäälik ka ilma talle järgneva sulghäälikuta, näit.: **sing** [siŋ], **long** [lɔŋ], **singing** ['siŋiŋ]; küll aga kuuldub sulghäälik näiteks sõnades **drink** [driŋk], **finger** ['fiŋgə], **England** ['iŋgləndˌ].

9. Inglise [r] on ahtushäälik, mille puhul keeleots ei värise nagu (normaalse) eesti hääliku *r* hääldamisel. Kuid inglise hääliku [r] õige hääldamine ei ole niivõrd olulise tähtsusega, et teda (vähemalt algaja) ei võiks asendada eesti häälikuga *r*, viimast aga mitte liialt põriseda lastes. Olgu tähendatud, et inglise standardkeeles hääldatakse **r**-i ainult siis, kui talle järgneb vokaal, kuna konsonantide ees või sõna lõpul jääb **r** hääldamata. Näit.: **red** [red], **bread** [bred], **very** ['veri]; **part** [pɑ:t], **paper** ['peipə].

10. Kirjatäht **l** tähistab inglise keeles küll kahte veidi erinevat konsonanti, kuid sõnaraamatus on mõlemad variandid tähistatud märgiga [l]. Vokaali ees kõlab inglise [l] samuti nagu eesti *l* (*linn, laps*). Näit.: **live** [liv], **yellow** ['jelou], **blue** [blu:]. Konsonandi ees või sõna lõpul kõlab [l] tumedalt, mingi õ-taolise kõrvalkõlaga. Näit.: **milk** [milk], **old** [ould], **fall** [fɔ:l], **table** ['teibl].

11. Inglise poolvokaal [j] hääldub nagu eesti *j* (*jalg, juba*). Näit.: **yes** [jes], **yellow** ['jelou], **useful** ['ju:sf(u)l].

Märkus. Paljudes sõnades võib vokaalile eelnev rõhutu [i] muutuda häälikuks [j], kuna seejuures sõna hääldamine lüheneb ühe silbi võrra. Näit.: **senior** ['si:niə, 'si:njə], **scorpion** ['skɔ:piən, 'skɔ:pjən]. Kui ka pikem kuju on tavaline, siis on sõnaraamatus säärased kontraktsioonid ainult harva eraldi märgitud. Kontraktsioon on aga tavaline sõnades **companion** [kəm'pænjən], **rebellion** [ri'beljən] jts., kus praeguses keeles lõpp **-ion** hääldub eranditult ühe silbina.

12. Inglise poolvokaal [w] on lühike *u*-häälik, mis esineb vokaali ees konsonandi osas, just nagu [j] ei ole midagi muud kui konsonandina tarvitatav [i]. Tuleb ainult meeles pidada, et [w] moodustatakse mõlema huule lähendamise teel (mitte huule ja hammaste kokkupuutel nagu [v]). Näit.: **we** [wi:], **well** [wel], **wife** [waif], **quite** [kwait], **quarter** ['kwɔ:tə].

Märkus. Kuigi poolvokaal [w] esineb paljude haritud inglise keele kõnelejate keeletarvituses ainult helilisel kujul ja seda hääldamist võib julgesti pidada normile vastavaks, hääldatakse häälikut [w] ka helitult, nimelt sõnades, kus õigekirjas on täheühend **wh**. Seda helitut häälikut tähistatakse sõnaraamatus foneetiliselt märgiga [hw]. Et aga helitu hääldamine ei ole kohustuslik, siis on vastavad sõnad märgitud järgmiselt: **which** [(h)witʃ], **what** [(h)wɔt], **when** [(h)wen] jne., mis tähendab, et ühendit **wh** võib hääldada kas [w] või [hw] kujul.

13. Konsonantide [m], [n] ja [h] hääldamine ei vaja erilist seletust, sest nende hääldamist võib tegelikult pidada samaseks vastavate eesti konsonantide omaga. (See ei ole küll päris täpne, eriti [n] suhtes, mis samuti kui inglise [t] ja [d] hääldub selliselt, et keeleots puudutab mitte hambaid, nagu eesti keeles, vaid igemeid.) Näit.: **man** [mæn], **come** [kʌm], **summer** ['sʌmə]; **nose** [nouz], **soon** [su:n], **find** [faind]; **house** [haus], **behind** [bi'haind].

GRAMMATILISI MÄRKUSI

Alljärgnevalt on antud mõningaid märkusi inglise keele õigekirja, vormiõpetuse ja sõnatuletuse kohta, mis võiksid olla kasulikuks abiks sõnaraamatu käsitamisel.

I. Sõnade õigekirjutuslik kuju sõnaraamatus

Otsitava sõna leidmiseks sõnaraamatust on vaja tunda inglise tähestikku. Et tähtede järjestus selles mõneti erineb tähtede järjestusest eesti tähestikus, siis on alljärgnevalt esitatud inglise tähed nende traditsioonilises järjekorras (tähtede ingliskeelsed nimed, mis oluliselt erinevad eestikeelseist nimedest, on antud sõnastikus):

Aa, Bb, Cc, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Qq, Rr, Ss, Tt, Uu, Vv, Ww, Xx, Yy, Zz.

Peale nende tähtede, millega kirjutatakse kõik puhtinglise sõnad, esinevad prantsuse keelest pärinevates võõrsõnades (harvemini laensõnades) veel **é, è, ê, ç, à, â** ja **ô**, mille koht tähtede järjestuses on samane tähtede **e, c, a** ja **o** omaga.

Muutuvate sõnade puhul on sõnaraamatus antud märksõnadena: substantiivil — ainsuse üldkääne, adjektiivil — algvõrre, verbil — infinitiiv. Niisiis, kui näiteks loetavas tekstis esinevad sõnad **lorries, neediest, hopped**, tuleb otsida sõnaraamatust märksõnu **lorry, needy, hop**. Seega on sõnaraamatu tarvitamisel paratamatuks tingimuseks vähemalt elementaarne tutvus reeglipäraste inglise sõnavormidega. Küll aga on sõnaraamatus antud vajalikud viited iga ebareeglipärase või algvormist ortograafiliselt tunduvalt erineva sõnavormi puhul. Nii on antud pluuralite **feet, mice, men** puhul viited singularidele **foot, mouse, man**; komparatiivi **drier** puhul viide positiivile **dry**; vormide **spoke, broken, dying** puhul viited infinitiividele **speak, break, die**. Iga märksõnana antud substantiivi, adjektiivi või verbi juures on esitatud selle muutevormid ja tähtsamad tuletised, kui need on ebareeglipärased või kui nende õigekirjas on mõnesuguseid iseärasusi. Nii on sõnaraamat ühtlasi üsna täielik käsiraamat grammatiliste küsimuste lahendamiseks tegelikus keeletarvituses, kuigi ta ei saa täita inglise grammatika aset.

Alljärgnevalt on antud elementaarseimad andmed inglise keele vormiõpetusest, mis on vajalikud sõnaraamatu teadlikul tarvitamisel.

II. Substantiiv

A. Pluurali moodustamine

1. Tähtsaim substantiivi muutus inglise keeles seisneb pluurali moodustamises. See toimub (õigekirjas) tähe **s** lisamisega singularile, näit.: **tree-s, day-s, pen-s, table-s, dog-s, book-s, lip-s, root-s**. Pluurali lõppu **-s** hääldatakse heliliselt [z], välja arvatud helitu konsonandi järel, kus ta loomulikult muutub helituks häälikuks [s], nagu kolmes viimasena antud näites **(books, lips, roots)**.

2. Sisihäälikuga (foneetiliselt [s, z, ʃ, tʃ, dʒ], õigekirjas **-s, -ss, -ce, -x, -z, -zz, -ze, -se, -sh, -ch, -tch, -ge, -dge)** lõppevail substantiividel moodustatakse pluural lõpuga **-es** (kusjuures singularis esinev tumm **-e** ära jääb), ja seda lõppu hääldatakse eri silbina [iz]. Näit.: **gas, glass, price, fox, topaz, buzz, prize, rose, bush, church, watch, page, bridge — gases, glasses, prices, foxes, topazes, buzzes, prizes, roses, bushes, churches, watches, pages, bridges**.

3. Kui substantiivi lõpul on täht **-y**, millele eelneb konsonant, siis asendatakse see pluuralis täheühendiga **ie** ja viimasele lisatakse lõpp **-s**. Näit.: **city, daisy, opportunity, reply — cities, daisies, opportunities, replies**. Hääldamises ei ole aga seejuures mingit vahet **-y** ja **-ie** vahel. Kui singularis tähele **y** eelneb vokaal, siis **y** ei muutu pluurali lõpu **-s** lisandamisel. Näit.: **day, boy, key, journey — days, boys, keys, journeys**.

Punktides 1, 2 ja 3 mainitud pluuralid ei ole sõnaraamatus enam eraldi esitatud. Kõik kõrvalekaldumised antud reeglipärasest pluurali moodustamisest on toodud iga vastava märksõna juures, nii et oleks asjatu neid siinkohal lähemalt vaadelda. Küll aga on kasulik mainida teatavaid erandliku pluuraliga sõnagruppe.

4. Teataval hulgal sõnadel, mis lõpevad tähtedega **-f** või **-fe**, asenduvad need tähed pluuralis tähtedega **ve**, millele lisandub lõpp **-s**. Näit.: **calf, wolf, leaf, knife, wife — calves, wolves, leaves, knives, wives**. Siin ei ole tegemist mitte ainult õigekirja muutumisega (nagu **city — cities** puhul), vaid ka hääldamine muutub vastavalt, ja lõpp **-ves** hääldub [vz]. Enamikul sõnadel, mille lõpul on **-f** või **-fe**, jääb see lõpp ka pluuralis muutumatuks ja sellele lisandub **-s**. Näit.: **roof, chief, strife — roofs, chiefs, strifes**. Seepärast on käesolevas sõnaraamatus selletüübilistel substantiividel alati märgitud pluuralivorm, kui selle moodustamisel **-f** või **-fe** asendub täheühendiga **ve**, kuna juhud, mil üldreegli järgi lihtsalt singularile lisandub **-s**, on jäetud eraldi märkimata. On ka antud vajalikke viiteid, näit.: **sheaves** *vt.* **sheaf**.

5. Et teatavat hulka **o**-lõpulisi substantiive kirjutatakse pluuralis lõpuga **-oes (potato, hero — potatoes, heroes)**, teisi aga lõpuga **-os (quarto, piano — quartos, pianos)**, siis on seda tüüpi substantiivide puhul sõnaraamatus alati märgitud, kas nende pluural lõpeb tähtedega **-os** või **-oes**. Hääldamises ei ole aga vahet, mõlemad lõpud kõlavad [ouz].

6. Igasuguste teiste lõppude (näit. **ox — oxen**), sõna tüvevokaali muutmise (näit. **man — men**) või mõlema mainitud mooduse ühendamise abil (näit. **child** [tʃaild] — **children** ['tʃildr(ə)n] moodustatud pluuralid on sõnaraamatus märgitud, mistõttu oleks tarbetu neid siinkohal loetlema hakata. Samuti on märgitud võõrapärased pluuralid (näit. **radius — radii**), singulariga samased pluuralid (näit. **sheep — sheep**) ja juhud, kus pluurali asemel esineb tavaliselt kollektiivne singular (näit. **salmon**). Ka on vajaduse korral lisatud pluurali hääldus (näit. **mouth** [mauθ] — **mouths** [mauðz]). Kui on olemas kaks erinevat pluuralivormi, siis on antud mõlemad ja vajaduse korral märgitud nende tähenduse erinevus (näit. **brother — brothers** & **brethren**).

B. Substantiivide deklinatsioon

Inglise keeles on substantiividel kaks käänet — üldkääne ja omastav kääne ehk possessiiv. Üldkääne on lõputa, omastav kääne aga moodustatakse lõpu **-'s** abil (näit.: **my father's house**), mida hääldatakse: [z] — heliliste häälikute järel, [s] — helitute häälikute järel; [iz] — sisihäälikute järel. Pluurali omastav kääne moodustatakse ainult apostroofi abil, kui pluurali üldkääne on s-lõpuline, muulõpulise üldkäände puhul aga **-'s** abil (näit.: **a boy's playthings** — poisi mänguasjad, **boys' playthings** — poiste mänguasjad; **a child's playthings** — lapse mänguasjad, **children's playthings** — laste mänguasjad).

C. Feminiinide moodustamine

Inglise keeles ei ole substantiividel puhtvormilist grammatilist sugu, nagu paljudes teistes keeltes. Üldiseks reegliks on, et meessoost isikuid tähistavad substantiivid on alati ka grammatiliselt maskuliinid (meessoost sõnad), naissoost isikuid tähistavad sõnad on eranditult feminiinid (naissoost sõnad). See asjaolu on tegelikult tähtis ainult vastava pronoomeni **(he** või **she** ja nende muudete) valikul. Et eesti keeles selline vahetegemine pronoomenites puudub, siis tuleb seda eriti silmas pidada. Kui isikuid tähistavate substantiivide puhul on grammatiline sugu sõltuv isikute looduslikust soost, siis loomi, taimi ja kõiki elutuid objekte ning abstraktseid mõisteid tähistavaid substantiive peetakse grammatilisteks neutrumiteks (kesksoost sõnadeks), tarvitades nende kohta pronoomenit **it**, mida kasutatakse ka rääkides lapsest **(child, baby)** üldse, ilma et pööratakse tähelepanu, kas on tegemist poiss- või tütarlapsega. Sellest üldreeglist tehakse küll rohkeid erandeid, paigutades harilikult teatud loomad (näit. **horse, dog)** meessoosse, teised loomad (näit. **cat**) või isegi elutud objektid (näit. **ship**) eelistatult naissoosse, kuid seda asjaolu ei saa siinkohal lähemalt käsitleda. Sõnaraamatus on aga mõnel tähtsamal juhul antud vastavaid juhendeid substantiivi asendava pronoomeni valiku kohta.

Hoopis teine küsimus on, kuidas leida meesisikuid või isasloomi tähistavaile sõnadele vastavate naisisikute või emasloomade nimetusi. Nii nagu eesti keeles, on ka inglise keeles siin kolm võimalust. Esiteks: mees- ja naisisikute (või isas- ja emasloomade) jaoks on olemas eri nimetused, mida tuleb eraldi teada ja mis on sõnaraamatus omal kohal antud (näit. **boy** — poiss, **girl** — tüdruk; **cock** — kukk, **hen** — kana). Teiseks: mees- ja naisisikuid (või isas- ja emasloomi) tähistavad sõnad erinevad oma lõpult, kusjuures tavalisem on naissoost substantiivi tuletamine vastavast meessoost või üldisest substantiivist, mitte aga vastupidi, näit.: **poet** (luuletaja) — **poetess** (naisluuletaja), **lion** (lõvi) — **lioness** (emalõvi). Kolmandaks: vajaduse korral asetatakse substantiivi ette mingi sugu tähistav sõna **(boy-friend — girl-friend, he-cat — she-cat)** või liitsõna teine pool tähistab sugulist erinevust **(peacock — pea-hen)**. Kõik tavalisemad tuletised ja tuletuslõpud on sõnaraamatus antud vastaval kohal, samuti ka sagedasemad liitsõnalised ühendid.

III. Adjektiiv

Et inglise adjektiivil ei ole erilist pluuralivormi (näit. **a red pencil — red pencils**) ega käändeid, siis on vormiõpetuse seisukohalt ainsaks oluliseks küsimuseks adjektiivide komparatsiooniastmed. Nende moodustamiseks on inglise keeles kaks teed: (1) komparatiiv moodustatakse lõpu **-er** ja superlatiiv lõpu **-est** abil; (2) komparatiiv moodustatakse adverbi **more** ja superlatiiv adverbi **most** asetamisega adjektiivi ette. Näit.: (1) **cold, colder, coldest**; (2) **useful, more useful, most useful**. Esimesel teel moodustatakse komparatsiooniastmed kõigil ühesilbilistel adjektiividel, mistõttu sõnaraamatus ühesilbiliste adjektiivide juures komparatsiooniastmeid eraldi ei ole antud. Märgitud on aga erandjuhud, kus adjektiivi komparatsioon on ebakorrapärane (näit. **good, better, best**). Lõppude **-er** ja **-est** abil moodustatakse komparatsiooniastmed ka kahesilbilistel **y-, er-** ja **ow**-lõpulistel adjektiividel (näit.: **happy, happier, happiest; clever, -er, -est; narrow, -er, -est**), samuti muudel kahesilbilistel adjektiividel, kui neil rõhk on viimasel silbil ja nad ei lõpe konsonantühendiga [ks], [kt], [pt] (näit. **polite, politer, politest**). Nagu ülaltoodud näidetest nähtub, kehtivad komparatsiooniastmete moodustamisel samad õigekirju-

tusreeglid, millega tutvusime substantiivide pluurali moodustamisel, s. o. lõppude **-er** ja **-est** liitmisel muutub konsonandile järgnev lõpptäht **-y** i-ks, samuti jäetakse ära tumm **e**. Peale selle tuleb märkida veel ühte õigekirjamuutust. Lühikesele vokaalile järgnev ühekordne lõppkonsonant ühesilbilistes adjektiivides kahekordistub komparatsioonilõppude ees. Näit.: **hot, hotter, hottest; thin, thinner, thinnest**.

Märkus. Sõnaraamatus on iga kahesilbilise adjektiivse märksõna juures antud tema komparatsioonilõpud, samuti on ära märgitud **-y** i-ks muutumine ja lõppkonsonandi kahekordistumine. Esile on toodud ka teatavad kõrvalekaldumised antud reeglist (näit. **sly, slyer, slyest**). Nii on sõnaraamat adjektiivide muutevormide suhtes täielikuks juhtnööriks.

Lisaks ülaltoodule peab mainima, et vastavalt inglise terminoloogiale tähistatakse käesolevas sõnaraamatus märgendiga *a.* (=adjektiiv) mitte ainult omadussõnu, vaid üldse sõnu, mis kuidagiviisi täiendavad või piiritlevad substantiivi. Nii on ühendites «*this* **house**, *three* **houses**, *our* **house**, *some* **houses**, *every* **house**, *no* **house**» kõik kursiivis trükitud sõnad adjektiivid, mida tuleb sõnaraamatus antud seletuste õigeks mõistmiseks silmas pidada. Samuti tuleb arvesse võtta, et inglise keeles on teatud hulk adjektiive, mis esinevad ainult predikatiivselt (öeldistäitena), näit.: **(he is) afraid, asleep, ill, well** jne. Mõnel juhul on adjektiivil predikatiivses tarvituses teine tähendus kui atributiivses tarvituses (substantiivi täiendina). Näiteks **he is sorry** tähendab «tal on kahju», kuna **he is in a sorry plight** tähendab «ta on armetus olukorras». Sõnaraamatus on tarbe korral tehtud märkus, kas adjektiivi tarvitatakse predikatiivselt või atributiivselt, samuti on esile toodud kummagi tarvitusviisi tähenduslik erinevus.

IV. Pronoomen

Iga pronoomeni juures, mis esineb märksõnana, on antud ka ta muutevormid (kui neid on). Viimased on esitatud ka omaette märksõnadena koos viitega algvormile (näit. **me** *vt.* **I, us** *vt.* **we, those** *vt.* **that** jne.).

V. Adverb

Lihtadverbid (näit. **here, then, thus**) on sõnaraamatus antud oma tähestikulisel kohal ühes vajalikkude seletustega. Adjektiividest tuletatud adverbid (**deeply, gently, fully**) on samuti antud eri märksõnadena, kui nad on (1) suure sagedusega sõnad, (2) kui neil on mingi eriline (adjektiivist mitte tulenev) tähendus või (3) kui nende tuletusviis esitab teatud raskusi õigekirjas või hääldues. Kui adverbina tarvitatakse adjektiivi ennast, on mõlemad antud ühise märksõnana (**loud, plain, slow**), samuti on sellisel juhul ära märgitud ka adverbi komparatsiooniastmed (olgu need reeglipärased, nagu **loud, -er, -est**, või ebareeglipärased, nagu **well, better, best**). Kui **y**-lõpulisest adjektiivist tuletatud adverb ei ole antud eraldi märksõnana, on selle tuletamine alati esitatud vastava adjektiivi juures (näit. **rosy, -ily**).

Kuna üks inglise keele iseärasusi on rohked ühendverbid, mis koosnevad mingist suure sagedusega verbist (näit. **break, come, get, give, go, stand, take**) ja sellele järgnevast adverbist (näit. **about, by, in, over, through, up**), siis on selliste adverbide kohta (mis on enamasti homonüümsed vastavate prepositsioonidega) toodud rohkesti näiteid vastavate verbide all.

VI. Prepositsioon, konjunktsioon, interjektsioon, numeraal

Kõik prepositsioonid (**in, out, of, to** jt.) on antud arvukate näidetega nende tarvitamise kohta. Samuti on toodud hulgaliselt näiteid prepositsioonide kasutamise kohta seoses teatud substantiividega (näit. **disgust at** *or* **for**), adjektiividega (näit. **blind to**) või verbidega (näit. **to smell of, to stand for** — mitmes eri tähenduses). Eriti rohkesti on esitatud inglise keelele omaseid verbide ja prepositsioonide ühendeid, ja kuigi ei ole võimalik anda neid kõiki, on sõnaraamat küllaltki täielikuks teatmeallikaks niisuguste ühendite suhtes.

Ka teised vormilt muutumatud sõnaliigid (konjunktsioonid, interjektsioonid, numeraalid) on toodud sõnaraamatus oma tähestikulisel kohal ja nende juures ei ole põhjust siinkohal peatuda. Küll aga väärib märkimist, et inglise keeles on mõned konjunktsioonid (näit. **before, after**) homonüümsed vastavate adverbide ja prepositsioonidega. Sellisel puhul on niisugused homonüümid antud ühise märksõnana, mille kuuluvust erinevatesse sõnaliikidesse märgivad araabia numbrid poolpaksus kirjas ja vastava sõnaliigi märgend kursiivkirjas (näit. **before 1.** *adv.* ...; **2.** *prep.* ...; **3.** *konj.* ...).

VII. Verb

Et inglise verbil on väga vähe muutelõppe ja konjugeerimine toimub peamiselt abiverbide varal, siis on siinkohal vajalik mainida ainult mõningaid asjaolusid.

1. Sõnaraamatus märksõnana antud infinitiiv on ühtlasi preesensivormiks kõigis pööretes, välja arvatud kolmas pööre singularis, kus muutelõpuks on **-s**. Näit.: **speak: I speak, we speak, you speak, they speak, he (she) speaks**. (On jäetud arvestamata praeguses keeles tegelikult kadunud ja ainult veel luules tarvitatav arhailine teise pöörde vorm **thou speakest**, mille asemel praeguses keeles tarvitatakse **you speak**.)

2. Pöördelõpu **-s** kohta kehtivad samad hääldus- ja õigekirjutusreeglid, mis on antud substantiivide pluurali moodustamise kohta lõpu **-s** abil.

(a) Pöördelõppu **-s** hääldatakse heliliselt [z], välja arvatud helitu konsonandi järel. Näit.: (heliliselt) **(he) plays, runs, digs**; (helitult) **eats, stops, looks**.

(b) Sisihäälikuga lõppevail verbidel moodustatakse preesensis singulari kolmas pööre lõpu **-es** abil (kusjuures infinitiivis esinev tumm **-e** ära jääb), ja seda lõppu hääldatakse eri silbina [iz]. Näit.: **pass, introduce, fix, rise, freeze, wish, reach, change — (he) passes, introduces, fixes, rises, freezes, wishes, reaches, changes**.

(c) Verbide lõpus olev täht **-y**, millele eelneb konsonant, asendatakse preesensi kolmandas pöördes täheühendiga **-ie** ja viimasele lisatakse pöördelõpp **-s**. Näit.: **cry, carry, reply — (he) cries, carries, replies**. Hääldamises ei muutu seejuures midagi, muutus on ainult õigekirjas. Kui infinitiivis tähele **y** eelneb vokaal, siis **y** ei muutu pöördelõpu **-s** lisandamisel. Näit.: **play, buy, journey — (he) plays, buys, journeys**.

Sõnaraamatus on märgitud kõik kõrvalekaldumised eespool toodud reeglipärasest kolmanda pöörde moodustamisest (näit. **go, do**), samuti juhud, kui verbidel üldse ei ole pöördelõppu (**will, shall, can** jne.). Ka igasugused puhtõigekirjutuslikud raskused või hääldusmuutused (näit. **says** [sez]) on märgitud ja antud tarvilikud viited.

3. Lihtmineviku ja mineviku partitsiibi moodustamine. Valdaval enamikul verbidel moodustatakse niihästi lihtminevik (preteeritum) kui ka mineviku partitsiip (mida nimetatakse ka passiivi partitsiibiks) täiesti reeglipäraselt lõpu **-ed** lisamisega infinitiivile. Näit.: **I open the door, I opened the door, I have opened the door**. Mingeid pöördelõppe lihtminevikule ei lisandu (näit. **he opened the door**). Alljärgnevalt antud kõige vajalikumad reeglid lihtmineviku

moodustamise kohta kehtivad täiel määral ka mineviku partitsiibi kohta. Vähimadki kõrvalekaldumised või ebakorrapärasused on sõnaraamatus vastava verbi juures märgitud.

(a) Lihtmineviku lõpp **-ed** lisandub infinitiivile, kusjuures tumm **-e** infinitiivi lõpus jääb ära. Näit.: **clean, help, kiss, wish, live, like, hope, arrive, play, journey, appear — cleaned, helped, kissed, wished, lived, liked, hoped, arrived, played, journeyed, appeared.** Lihtmineviku lõpp **-ed** ei moodusta hääldamisel eri silpi ja ta kõlab [d], välja arvatud helitu konsonandi järel, kus ta kõlab [t], näit. ülalantud sõnadest **helped, kissed, wished, liked, hoped.**

(b) Kui infinitiiv lõpeb häälduslikult konsonandiga **-d** või **-t** (millele võib kirjas järgneda tumm **-e**), siis moodustatakse lihtminevik samuti ülaltoodud reegli järgi, kuid lihtmineviku lõppu **-ed** hääldatakse eri silbina — [id]. Näit.: **end, command, divide, count, correct, accept — ended, commanded, divided, counted, corrected, accepted.**

(c) Kui infinitiiv lõpeb tähega **-y**, millele eelneb konsonant, siis muutub y lõpu **-ed** lisamisel **i**-ks. Näit.: **cry, carry, reply — cried, carried, replied.** Hääldamisel ei ole aga seejuures minsugit vahet **y** ja **i** vahel. Kui infinitiivis tähele **y** eelneb vokaal, siis **y** ei muutu lõpu **-ed** lisandamisel. Näit.: **play, journey — played, journeyed.**

(d) Ühesilbilistes infinitiivides, kui need lõpevad ühekordse konsonandiga, millele eelneb ühekordne (lühike) vokaal, kahekordistub lõppkonsonant muutelõpu **-ed** lisandamisel. Näit.: **beg, hop, stop, fit — begged, hopped, stopped, fitted.** Samuti kahekordistatakse ühekordne lõppkonsonant ühekordse vokaali järel kahesilbilistes verbides, kui sõnarõhk on teisel silbil. Näit.: **prefer, permit, compel — preferred, permitted, compelled.** Kui teine silp on rõhuta, jääb lõppkonsonant kahekordistamata, näit.: **offer, combat — offered, combated.** Briti-inglise õigekirjas kahekordistatakse ühekordsele vokaalile järgnev **-l** ka siis, kui ta esineb rõhuta silbis, näit.: **travel, quarrel — travelled, quarrelled** (*Am.* **traveled, quarreled**).

Märkus. Sõnaraamatus on konsonantide kahekordistumine igal juhul märgitud. On aga jäänud märkimata ülalmainitud õigekirjutuslik erinevus ameerika keeletarvituses.

(e) Antud reegel lihtmineviku ja mineviku partitsiibi moodustamiseks ei pea paika teatava hulga verbide kohta, mis kuuluvad enamikus kõige sagedasemate sõnade hulka inglise keeles ja mille muutevormide teadmine on olulise tähtsusega niihästi keele mõistmiseks kui ka tegelikuks tarvitamiseks. Need nn. ebareeglipärased verbid moodustavad inglise keele vormiõpetuse pearaskuse. Oleks aga otstarbetu nendel siinkohal peatuda, sest sõnaraamat annab iga ebareeglipärase verbi puhul selle põhivormid (näit. **speak** — *pret.* **spoke**, *p. p.* **spoken**) ühes nende hääldusega; samuti on antud vajalikud viited (näit. **took** *vt.* **take**).

4. Oleviku partitsiibi moodustamine. Oleviku partitsiip moodustatakse eranditult lõpu **-ing** lisamisega infinitiivile. Näit.: **eat, look, rise, change, cry, reply, play, beg, stop, prefer, offer, travel — eating, looking, rising, changing, crying, replying, playing, begging, stopping, preferring, offering, travelling** (*Am.* **traveling**). Nagu näidetest näha, kehtivad ka siin ülaltoodud õigekirjutusreeglid tumma lõppvokaali **-e** ärajätmise ja lõppkonsonandi kahekordistamise kohta. Küll aga jääb infinitiivi lõpus asetsev **y** alati muutmatuks. Seevastu asendatakse (arvuliselt vähestel) **ie**-lõpulistel infinitiividel enne muutelõppu **-ing** lisamist täheühend **ie** tähega **y**. Näit.: **die, lie — dying, lying.** Hääldamises ei ole aga seejuures mingit vahet **y** ja **ie** vahel. Viimati mainitud asendamised, samuti nagu mõned teised õigekirja suhtes erandlikud juhud (näit. **singe — singeing**), on sõnaraamatus märgitud. Eri märksõnana on (adjektiivina tarvitatav) oleviku partitsiip antud juhul, kui ta on eriti suure sagedusega või mingi spetsiaalse tähendusega sõna (näit. **searching**). Samuti on talitatud verbaalsubstantiiviga, mis on vormilt oleviku partitsiibiga täiesti samane, näit. **writing.**

VIII. Sõnatuletus

Sõnaraamatus on antud seletusi tähtsamate prefiksite (näit. **de-, in-, mis-**) ja sufiksite (näit. **-er, -or, -ess, -ion**) tarvitamise ja tähenduse kohta, kusjuures need tuletusliited asuvad sõnaraamatus oma tähestikulisel kohal. Samuti on toodud vajalikke viiteid (näit. **ir-** *vt.* **in-**). Märksõnade juures on tarviduse korral antud juhatusi sõnatuletuse kohta. Näit.: **prosaic (-ically), specialize (-zable), retaliate (-tor)** jne. Juhul, kui tuletatud sõna on antud eri märksõnana, säärane juhatus puudub. On aga peetud tarbetuks märkida, et tegelikult igast inglise verbist võib tuletada tegijanime lõpu **-er** abil, näit. **bring — bringer, say — sayer, accost — accoster, broadcast — broadcaster.** Kui sellisel **er**-lõpulisel tuletisel on mingi eritähendus, on sõna toodud omaette märksõnana.

INGLISE VERBI KONJUGEERIMISE TABELID

(Võetud on ebareeglipärane verb, et oleks paremini näha erinevus lihtmineviku ja perfekti vormide vahel: verbi kolm põhivormi on trükitud poolpaksult.)

I
AKTIIV (TEGEVIK)

Infinitive (tegevusnimi): to **drive** [draiv]
Participle and Gerund (kesksõna ja teonimi) driving

1. *Present* (olevik) I drive (he drives)
2. *Past* (minevik): I **drove** [drouv]
3. *Future* (tulevik): I shall (you will) drive

3-a. *Conditional* (tingiv kõneviis): I should (you would) drive

Perfect (lõpetatud tegevuse vorm)

Infinitive: to have **driven** ['drivn]
Participle and Gerund: having driven

1. *Present*: I have (he has) driven
2. *Past*: I had driven
3. *Future*: I shall (you will) have driven

3-a. *Conditional*: I should (you would) have driven

Continuous or progressive
(kestev pöördevorm)

Infinitive: to be driving
Participle and Gerund: being driving

1. *Present*: I am (you are, he is) driving
2. *Past*: I was (you were, he was) driving
3. *Future*: I shall (you will) be driving

3-a. *Conditional*: I should (you would) be driving

Perfect continuous

Infinitive: to have been driving
Participle and Gerund: having been driving

1. *Present*: I have (he has) been driving
2. *Past*: I had been driving
3. *Future*: I shall (you will) have been driving

3-a. *Conditional*: I should (you would) have been driving

II
PASSIIV (TEHTAVIK)

Continuous

Infinitive: to be driven
Participle and Gerund: being driven

1. *Present*: I am (you are, he is) driven

2. *Past*: I was (you were, he was) driven

3. *Future*: I shall (you will) be driven
3-a. *Conditional*: I should (you would) be driven

Infinitive: to be being driven
Participle and Gerund (*not used* — ei tarvitata)
1. *Present*: I am (you are, he is) being driven
2. *Past*: I was (you were, he was) being driven
(*no other tenses are used* — teisi ajavorme ei tarvitata)

Perfect

Infinitive: to have been driven
Participle and Gerund: having been driven
1. *Present*: I have (he has) been driven
2. *Past*: I had been driven
3. *Future*: I shall (you will) have been driven
3-a. *Conditional*: I should (you would) have been driven

LÜHENDID, MÄRGENDID, MÄRGID

a.	aasta(l)	(in the) year
a.	adjektiiv, omadussõna	adjective
adv.	adverb, määrsõna	adverb
aiand.	aiandus	horticulture
aj.	ajalugu, ajalooline	history, historical
Am.	Ameerikas tarvitatav	American
Am. sl.	ameerika släng	American slang
Am. Üh.	Ameerika Ühendriigid	the United States of America
anat.	anatoomia	anatomy
Anglo-Ind.	Indias elavate inglaste keeles tarvitatav	Anglo-Indian
antr.	antropoloogia	anthropology
arh.	arhailine	archaic
arheol.	arheoloogia	archaeology
arhit.	arhitektuur	architecture
astr.	astronoomia	astronomy
atrib.	atributiivne (substantiivi täiendav), -selt	attributive(ly)
Austr.	Austraalias tarvitatav	Australian
av.	aviatsioon, lennundus	aviation
bibl.	bibliograafia	bibliography
biol.	bioloogia	biology
bot.	botaanika	botany
cm	sentimeeter	centimetre
dial.	dialektis, murdeline, -selt	dialect, -al, -ally
dim.	diminutiiv, vähendussõna	diminutive
e.	ehk	or
eelm.	eelmine (märksõna)	preceding (entry word)
ehit.	ehitusala	building
el.	elekter	electricity
emf.	emfaatiline, rõhutav	emphatic
er.	eriti	especially
etn.	etnograafia	ethnography
fam.	familiaarne, vabamas kõnekeeles tarvitatav	familiar, colloquial
farm.	farmaatsia	pharmacy
fem.	feminiin, naissoost sõna	feminine
filos.	filosoofia	philosophy
folkl.	folkloor, rahvaluule	folklore
fon.	foneetika	phonetics
fot.	fotograafia	photography
füsiol.	füsioloogia	physiology
füüs.	füüsika	physics
g	gramm	gramme
geogr.	geograafia	geography
geol.	geoloogia	geology
gramm.	grammatika	grammar
halv.	halvustav(alt)	disparaging(ly)

haril.	harilik(ult)	usual(ly)
haril. pl.	harilikult pluuralis	usually in the plural
haruld.	haruldane, -selt	rare(ly)
herald.	heraldika, vapiteadus	heraldry
hsp.	hispaaniakeelne (võõrsõna)	Spanish
humor.	humoristlik(ult)	humoristical(ly)
i.	intransitiivne, sihitu	intransitive
Iir.	Iiris tarvitatav	Irish
imperat.	imperatiiv, käskiv kõneviis	imperative
impers.	impersonaalne, umbisikuline	impersonal
inf.	infinitiiv, tegevusnimi	infinitive
interj.	interjektsioon, hüüdsõna	interjection
iroon.	irooniliselt, pilkavalt	ironically
it.	itaaliakeelne (võõrsõna)	Italian
jne.	ja nõnda edasi	and so on
jms.	ja muud seesugust	and the like
jt.	ja teised	and others
jur.	jurisprudents, õigusteadus	jurisprudence, law
järgm.	järgmine (märksõna)	following (entry word)
ka		also
kal.	kalandus	fishery, fishing
kat.	katoliku	Catholic
kaub.	kaubanduslik	commercial
keem.	keemia	chemistry
kg	kilogramm	kilogramme
kino	kino	cinema
kirikl.	kiriklik	ecclesiastical
kirj.	kirjandus, kirjandusteadus	literature, theory of literature
km	kilomeeter	kilometre
kok.	kokandus	culinary
kollekt.	kollektiivne, -selt	collective(ly)
komp.	komparatiiv, keskvõrre	comparative
konj.	konjunktsioon, sidesõna	conjunction
kunst	(kujutav) kunst	art
l	liiter	litre
L.-	Lõuna-	South(-)
L.-Aafr.	Lõuna-Aafrikas elavate inglaste keeles tarvitatav	South-African
lad.	ladinakeelne (võõrsõna)	Latin
lastek.	lastekeeles	nursery language
lgv.	lingvistika, keeleteadus	linguistics
lit.	literaarne, raamatuline	literary
loog.	loogika	logic
ls.	lause	sentence
lüh.	lühend	abbreviation
maalik.	maalikunst	painting
maj.	majandusteadus	economics
mat.	matemaatika	mathematics
med.	meditsiin, arstiteadus	medicine

mer.	merendus(lik)	nautical
mer. sl.	meremeeste släng	nautical slang
meteor.	meteoroloogia, ilmastikuteadus	meteorology
mets.	metsandus	forestry
mg	milligramm	milligramme
mil.	militaarne, sõjanduslik	military
min.	mineraloogia	mineralogy
mm	millimeeter	millimetre
muus.	muusika	music
mäend.	mäendus	mining
müt.	mütoloogia	mythology
nalj.	naljatlev(alt)	jocular(ly)
neg.	negatiivne, -selt	negative(ly)
nn.	nõndanimetatud	so-called
näit.	näiteks	for instance
P.-	Põhja-	North(-)
paleont.	paleontoloogia	palaeontology
parl.	(Inglise) parlament, -lik	Parliament(ary)
pass.	passiiv(is), tehtavik(us)	passive(ly)
pat.	patoloogia	pathology
peam.	peamiselt	chiefly, mainly
pedant.	pedantne, -selt	pedantical(ly)
piibl.	piiblikeeles	biblical
piltl.	piltlik(ult)	figurative(ly)
P.-Ingl.	Põhja-Inglismaal tarvitatav	Northern English
pl.	pluural, mitmus	plural
pn.	pärisnimi	proper name
poeet.	poeetiline, luulekeelne	poetical
pol.	poliitika	politics
pop.	populaarne, -selt, rahvapärane, -selt	popular(ly)
poss.	possessiivne, omastav	possessive
p. p.	mineviku ehk passiivi partitsiip	past or passive participle
pr.	prantsuskeelne (võõrsõna)	French
pred.	predikatiiv, öeldistäide	predicative
pred. a.	predikatiivne (öeldistäiteline) adjektiiv	predicative adjective
pref.	prefiks, eesliide	prefix
prep.	prepositsioon, eessõna	preposition
pret.	preteeritum, (liht)minevik	preterite, past
pron.	pronoomen, asesõna	pronoun
pros.	prosoodia, värsiõpetus	prosody
psühh.	psühholoogia	psychology
puud.	puudub (mingi vormi kohta)	missing (of a form)
põlgl.	põlglikult	contemptuously
põll.	põllumajandus	agronomy
raad.	raadio	radio
refl.	refleksiivne, -selt, enesekohane, -selt	reflexive(ly)
ret.	retoorika, -line, ilukõne(line)	rhetoric(al)
r.-kat.	roomakatoliku	Roman-Catholic

s.	substantiiv, nimisõna	substantive, noun
sag.	sageli	often
saj.	sajand(il)	century
sg.	singular, ainsus	singular
sks.	saksakeelne (võõrsõna)	German
skulpt.	skulptuur, raidkunst	sculpture
sl.	släng, argoo, žar· n	slang
sn.	sõna	word
s. o.	see on	that is (to say)
sport	sport ja kehakultuur	sport and physical culture
s. t.	see tähendab	that means
suf.	sufiks, järelliide	suffix
sup.	superlatiiv, ülivõrre	superlative
sõd. sl.	sõdurite släng	army slang
Š.	Šotis tarvitatav	Scotch, Scottish
zool.	zooloogia	zoology
t.	transitiivne, sihiline	transitive
tarvit.	tarvitatakse	used
tarvit. sg-na	tarvitatakse singularina	used as a singular
teatr.	teatriala	theatre, theatrical
tehn.	tehnika, -line	technics, technical
tekst.	tekstiiliala	textiles
telev.	televisioon	television
teol.	teoloogia	theology
trük.	trükindus	typography, printing
v.	verb, pöördsõna	verb
van.	vananenud, mitte enam tarvitatav	obsolete
vanas.	vanasõna	proverb
vast.	vastand(iks)	opposite, as opposed to
vet.	veterinaaria, loomaarstiteadus	veterinary medicine
v. i.	intransitiivne verb	verb intransitive
vt.	vaata	see
v. t.	transitiivne verb	verb transitive
vulg.	vulgaarne, labane	vulgar
või		or
välja arv.	välja arvatud	except
õpil. sl.	õpilaste släng	school(boy) slang
ühendeis		in combinations
&	ja, ning	and
=	võrdub, on sama kui	equals, is the same as

Peale ülaltoodud lühendite, märgendite ja märkide esinevad ingliskeelsetes fraasides ka lühendid **etc.** (= **and so on** ja nõnda edasi) ja **smb.** (= **somebody** keegi), **smth.** (= **something** miski, midagi); samuti esineb (sünonüümsete sõnade või väljendite puhul) märgend *or* (= ehk, või) kursiivis. Märk ~ tähendab terve (märksõnana antud) sõna kordamist, näit. **story, ~-teller** (= **story-teller**); märk - tähendab, et tuleb korrata osa sõnast, näit. **centre, -ter** (= **center**); **inquire, en-** (= **enquire**); **accoutrements**, *Am.* **-ter-** (= **accouterments**). Kui märksõnana antud sõna kirjutatakse (eri tähendustes või tähendusvarjundeis) kord väikese, kord suure algustähega, siis on see märgitud järgmiselt: **crab, C-** (= **Crab**); **alp, the A-s** (= **the Alps**); **albert, a-** (= **albert**). Küll ei ole peetud vajalikuks eestikeelseis vasteis suure või väikese algustähega kirjutamist märkida, kui see sõltub mitte ingliskeelse sõna tähendusest, vaid eesti lauseseosest. Nii näit. on tõlgitud **English** — inglise, kuigi mõnikord tuleb see sõna kirjutada suure algustähega ka eesti keeles.

Märk ◇ eraldab märksõna tõlkevasteid neile järgnevatest (märksõna alapunktide järjekorras toodud) illustreerivatest näidetest, sõnaühenditest ja fraasidest ning idioomidest.

SÕNARAAMATUS TARVITATAVATE FONEETILISTE MÄRKIDE VÕTI

(Lähemad juhised lk. 8)

Hääldusmärk	Näidissõna ja transkriptsioon
i:	**feel** [fi:l], **sea** [si:], **evening** ['i:vniŋ]
i	**pin** [pin], **silver** ['silvə], **very** ['veri], **houses** ['hauziz]
e	**pen** [pen], **head** [hed], **many** ['meni]
æ	**cat** [kæt], **apple** ['æpl]
ɑ:	**part** [pɑ:t], **grass** [grɑ:s], **father** ['fɑ:ðə]
ɔ:	**corner** ['kɔ:nə], **all** [ɔ:l], **draw** [drɔ:]
ɔ	**dog** [dɔg], **body** ['bɔdi], **wash** [wɔʃ]
u:	**food** [fu:d], **moon** [mu:n], **blue** [blu:]
u	**book** [buk], **put** [put], **bush** [buʃ]
ʌ	**cup** [kʌp], **love** [lʌv], **young** [jʌŋ]
ə:	**girl** [gə:l], **certain** ['sə:t(i)n], **turn** [tə:n]
ə	**alone** [ə'loun], **seldom** ['seldəm], **paper** ['peipə]
o	**November** [no'vembə], **omit** [o'mit]
ai	**time** [taim], **my** [mai], **lie** [lai]
au	**house** [haus], **cow** [kau]
ei	**name** [neim], **day** [dei], **sail** [seil]
ɔi	**boy** [bɔi], **noise** [nɔiz]
ou	**no** [nou], **old** [ould], **soap** [soup]
ɛə	**air** [ɛə], **bear** [bɛə], **parents** ['pɛərənts]
iə	**ear** [iə], **here** [hiə], **severe** [si'viə]
uə	**poor** [puə], **sure** [ʃuə]
aiə	**fire** ['faiə], **higher** ['haiə]
auə	**our** [auə], **flower** ['flauə]
ouə	**lower** ['louə], **sower** ['souə]
p	**pen** [pen], **keep** [ki:p], **sleeper** ['sli:pə]
b	**boy** [bɔi], **rub** [rʌb], **baby** ['beibi]
t	**tell** [tel], **hot** [hɔt], **beauty** ['bju:ti]
d	**day** [dei], **red** [red], **lady** ['leidi]
k	**cat** [kæt], **look** [luk], **lucky** ['lʌki]

g	**give** [giv], **dog** [dɔg], **beggar** [ˈbegə]
f	**full** [ful], **laugh** [lɑ:f], **offer** [ˈɔfə]
v	**very** [ˈveri], **live** [liv], **river** [ˈrivə]
s	**sea** [si:], **grass** [grɑ:s], **grocer** [ˈgrousə]
z	**lazy** [ˈleizi], **easy** [ˈi:zi], **boys** [bɔiz]
ʃ	**ship** [ʃip], **fish** [fiʃ], **nation** [ˈneiʃ(ə)n]
ʒ	**pleasure** [ˈpleʒə], **usual** [ˈju:ʒuəl]
tʃ	**chin** [tʃin], **catch** [kætʃ], **picture** [ˈpiktʃə]
dʒ	**jam** [dʒæm], **gentle** [ˈdʒentl], **bridge** [bridʒ]
ɵ	**thin** [ɵin], **Arthur** [ˈɑ:ɵə], **breath** [breɵ]
ð	**this** [ðis], **father** [ˈfɑ:ðə], **breathe** [bri:ð]
m	**man** [mæn], **come** [kʌm], **summer** [ˈsʌmə]
n	**nose** [nouz], **soon** [su:n], **find** [faind]
ŋ	**sing** [siŋ], **singing** [ˈsiŋiŋ], **drink** [driŋk]
r	**red** [red], **very** [ˈveri], sorry [ˈsɔri]
l	**live** [liv], **yellow** [ˈjelou], **milk** [milk], **fall** [fɔ:l]
h	**head** [hed], **behind** [biˈhaind]
j	**yes** [jes], **useful** [ˈju:sful], **companion** [kəmˈpænjən]
w	**we** [wi:], **wife** [waif], **quite** [kwait]
(h)w	**when** [(h)wen], **what** [(h)wɔt], **white** [(h)wait]

Peale loetletud märkide on sõnaraamatus kasutatud mõningaid lisamärke inglise keeles sageli tarvitatavate võõrsõnade (umbkaudse ja inglispärastatud) hääldu se tähistamiseks. Need on järgmised.

1. Prantsuse päritolu võõrsõnades esinevad:
ɑ:ŋ (nasaleeritud ɑ:), näit. **séance** [ˈseiɑ:ŋs]
æ:ŋ (nasaleeritud æ:), näit. **lingerie** [ˈlæ:ŋʒəri:]
ɔ:ŋ (nasaleeritud ɔ:), näit. **bon mot** [ˈbɔ:ŋ ˈmou]
ə:ŋ (nasaleeritud ə:), näit. **vingt-et-un** [ˈvæ:ŋtei ˈə:ŋ]
Muidugi võib nende võõrsõnade puhul kasutada ka ehtsat prantsuse häädlust, kuigi sagedamad neist on muutumas puhtinglise sõnadeks, näit. sõna **séance** võib hääldada ka [ˈseiɑ:ns], ilma nasaleerimata.

2. Mõningates šoti päritolu sõnades või pärisnimedes esineb teatud ahtushäälik, mis inglise hääldu ses puudub. See on sulghäälikule **k** vastav ahtushäälik, mida eesti keeles teatud laensõnades märgitakse **hh**-ga (psühholoogia, mehhanism). Selle hääliku foneetiliseks märgiks on [x]. Näit.: **loch** [lɔx], **Buchan** [ˈbʌxən]. Inglased asendavad tihti selle hääliku lihtsalt [k]-ga, häädades **loch** [lɔk], **Buchan** [ˈbʌkən].

A

A, a I [ei] *s.* (*pl.* **As, A's, Aes**) (*kirjatäht*) a; *muus.* a, (*silpnimetusega*) la; *mat.* a (*esimene tuntud suurustest*); *keem. van.* A, argoon (= **argon**) ◇ **from A to Z** algusest lõpuni, täielikult; **A 1, A one** [ˈei ˈwʌn], *Am.* **A No. 1, A number 1** [ˈei ˈnʌmbə ˈwʌn] esmajärguline, parimas korras (*er. märkusena laevade või kaupade kohta*); *fam.* suurepärane, tore; ~ **flat** *muus.* as, la-bemoll; ~ **sharp** *muus.* ais, la-diees

a II [ə, *emf.* ei], **an** [ən, *emf.* æn] *indefiniitne e. umbmäärane artikkel (jääb enamasti tõlkimata)* üks, mingi, mingisugune; (*isikunime ees*) keegi; (*aja-, mõõdu- ja hinnaühikute ees*) iga. *Märkus tarvitamise kohta: konsonandiga algava sõna ees tarvit.* **a**, *vokaaliga algava sõna ees* **an** (*juhindudes sõna hääldamisest, mitte õigekirjast*): **a book, a useful book, a European; an officer, an hour, an honest man;** *h-ga algava sõna ees, kui esimene silp on rõhuta, kõigub keeletarvitus*: **a historian** *or* **an historian** ◇ **give me a pencil (an apple, etc.)** andke mulle (üks, mingi) pliiats (õun jne.); **I have a headache** mul on peavalu; **what a fine day!** milline ilus ilm!; **this is too serious a matter** see on liiga tõsine asi; **he is quite a good boy** ta on üsna hea poiss; **a Mr. Brown has brought this parcel** keegi mr. Brown on toonud selle paki; **I work eight hours a day** ma töötan kaheksa tundi päevas; **these hats are all of a size** need kübarad on kõik ühes (ja samas) suuruses

a III [ə] *prep. & pref. (esineb peam. eesliitena, vanemas keeles ka eraldi sõnana kirjutatult)*: **abed** voodis (= **in bed**); **aboard** pardal (= **on board**); **afoot** jala, jalgsi (= **on foot**); **the house is a-building** maja on ehitamisel (= **building**); *mõnes sõnaühendis on algupärane prepositsionaalne tähendus kaasaegses keelepruugis kadunud ja sõna* **a** *tajutakse artiklina* (*vt.* **a** II *all, näit.* **I work eight hours a day**); *Am. kõnekeele märkimisel kirjas esineb ka prep.* **of** *sageli redutseeritud kujul* **a**, *näit.* **one a these days** (= **one of these days**), **kinda** (= **kind of**), **lotsa** (= **lots of**) *jms.*

a IV [ei] *prep. lad.; vt.* **a posteriori, a priori**

à V [ɑ:] *prep. pr.; vt.* **à deux, à fond, à la carte, à la mode, à la Russe, à outrance**

a. *lüh.* = **1. adjective; 2. acre; 3. about; 4. ampere**

A.A. [ˈei ˈei] *lüh.* = **1. anti-aircraft; 2. Automobile Association; 3. Alcoholics Anonymous**

A.A.A. [ˈei ˈei ˈei] *lüh.* = **1. Amateur Athlet-**

ic Association; 2. American Automobile Association; 3. anti-aircraft artillery

aardvark ['ɑ:dvɑ:k] *s. zool.* tuhnik (*L.-Aafrikas elutsev toruhambuline*)

aardwolf ['ɑ:dwulf] *s. zool.* tsiibethüään

Aaron ['ɛərən] *pn.* Aaron ◇ **~'s rod** Aaroni kepp; *bot.* üheksavägine; kuldvits

A.B. ['ei'bi:] *lüh.* = **1. able(-bodied) seaman; 2. B.A.**

ab [æb] *prep. lad.* -st, (*millestki*) peale; *vt.* **ab extra, ab initio, ab ovo, ab urbe condita**

ab- [æb, əb] *pref.* (**c, q** *ja* **t** *ees* **abs-; m, p** *ja* **v** *ees* **a-**) ära-, eemale- (*ladina päritoluga sõnades*)

abaca [æbə'kɑ:] *s.* abaka, manilla(kanep); *bot.* kiubanaan

aback [ə'bæk] *adv.* tagasi, tagaspidi, tagurpidi; taga; (*purjede kohta*) pakkis, pakki ◇ **the sails are ~** purjed on pakkis (*eestpoolt puhuvast tuulest vastu masti surutud*); **taken ~** hämmastunud, jahmunud

abacus ['æbəkəs] *s.* (*pl.* **-ci** [-sai], **-cuses**) arvelaud, arvutuslaud, -raam, abakus; *arhit.* abakus, sambakapiteeli katteplaat

abaft [ə'bɑ:ft] *mer.* **1.** *adv.* (laeva)päras, ahtris; **2.** *prep.* taga

abalone [æbə'louni] *s. zool.* merikõrv

abandon I [ə'bændən] **1.** *v. t.* maha jätma, hülgama, loovutama, (*millestki*) loobuma; *vrd.* **abandoned; 2.** *s.* = *järgm.* ◇ **to ~ oneself** anduma (*millelegi* **to**)

abandon II [ə'bændən, æ'bɑ:ŋdɔ:ŋ] *s. pr.* sundimatus, sundimatu hoogsus, vabadus, ohjeldamatus ◇ **with ~** ohjeldamatult, sundimatult

abandoned [ə'bændənd] **1.** *p. p., vt.* **abandon I**; **2.** *a.* liiderlik, kõlvatu

abandonment [ə'bændənmənt] *s.* mahajätmine, hülgamine, loovutamine, loovutus; andumus, ohjeldamatus, sundimatus, sundimatu hoogsus

abase [ə'beis] *v. t.* **(-sable)** madaldama, alandama, langetama

abasement [ə'beismənt] *s.* madaldamine, madaldus, alandamine, alandus, langetamine, langetus

abash [ə'bæʃ] *v. t. haril. pass.* hämmeldama, segadusse viima, häbistama ◇ **to be ~ed** hämmelduma, segadusse sattuma (*millegi üle* **at**)

abashment [ə'bæʃm(ə)nt] *s.* hämmeldus, hämming, segadus, häbistus

abate [ə'beit] *v. t. & i.* **(-table)** vähendama, alandama (*hinda*); leevendama (*valu*); vähenema, alanema; leevenema; vaibuma; kõrvaldama; *jur.* tühistama; *tehn.* noolutama

abatement [ə'beitmənt] *s.* vähendamine, vähenemine, vähendus; leevendamine, leevendus; allajäetud summa, hinnavähend

abatis ['æbətis], **abattis** [ə'bætis] *s. mil.* raidtõke

abattoir ['æbətwɑ:, æbə'twɑ:] *s. pr.* tapamaja

abb [æb] *s. tekst.* kude (= **weft**); *Am. ka* lõim (= **warp**)

abbacy ['æbəsi] *s.* abtiamet, -võim; abtkond

abbé ['æbei] *s. pr.* abee

abbess ['æbis] *s.* abtiss

abbey ['æbi] *s.* kloostər; kloostrikirik; abtkond, kloosterkond

abbot ['æbət] *s.* abt

Abbotsford ['æbətsfəd] *pn.*

abbreviate [ə'bri:vieit] *v. t.* **(-iable, -tor)** lühendama, (*er. sõna kirjas*) lühendatult märkima

abbreviation [əbri:vi'eiʃ(ə)n] *s.* lühendamine, lühendus; lühend

A(.)B(.)C(.) ['eibi:'si:] **1.** *s.* (*ka* **abc**) tähestik; aabits, lihtsaimad algteadmised (*millestki* **of**); tähestikuline raudteesõiduplaan; **2.** *lüh.* = **Aerated Bread Company('s Shop)** liik odavahinnalisi söögiklaid Londonis; **3.** *lüh.* = **American Broadcasting Company**; **4.** *lüh.* = **Australian Broadcasting Commission**

abdicate ['æbdikeit] *v. t. & i.* **(-cable, -tor)** loobuma, lahti ütlema (*er. troonist*)

abdication [æbdi'keiʃ(ə)n] *s.* loobumine, lahtiütlemine (*er. troonist*)

abdomen ['æbdəmen, æb'doumen] *s. anat.* allkeha, kõht, abdoomen; *zool.* tagakeha

abdominal [æb'dɔmin(ə)l] *a.* **(-lly)** *anat.* allkeha-, kõhu-, abdominaalne; *zool.* tagakeha- ◇ **~ cavity** *anat.* kõhuõõs

abduct [əb'dʌkt] *v. t.* vägivaldselt (*või* kavalusega) ära viima, röövima (*inimest*); kaugendama, eemale tõmbama, abdutseerima (*jäset*)

abduction [əb'dʌkʃ(ə)n] *s.* vägivaldne äraviimine, (*inimese*) röövimine; (*jäseme*) kaugendamine, eemaletõmbamine, abduktsioon

abductor [əb'dʌktə] *s.* vägivaldselt äraviija, röövija; *anat.* eemaldaja(lihas), abduktor

Abe [eib] *pn.* (= **Abraham**)

abeam [ə'bi:m] *adv. mer.* traaversis

abecedarian [eibi:si:'deəriən] **1.** *a.* tähestikuline; aabitsalik; **2.** *s. peam. Am.* aabitsajünger, -õppija

abed [ə'bed] *adv. arh.* voodis, haige (= **in bed**) ◇ **he is ~ with gout** ta on luuvaluhaigena voodis

Abednego [æbed'ni:gou, ə'bednigou] *pn.*

Abel ['eib(ə)l] *pn.* Aabel

abele [ə'bi:l] *s. bot.* hõbepappel (= **white poplar**)

Abercrombie ['æbəkrʌmbi, -krɔm-] *pn.*

Aberdare [æbə'deə] *pn.*

Aberdeen [æbə'di:n] *pn.*

Aberdeenshire [æbə'di:nʃ(i)ə] *pn.*

aberdevine [æbədə'vain] *s. zool.* siisike (= **siskin**)

Aberdonian [æbə'douniən] **1.** *a.* aberdiini; **2.** *s.* aberdiinlane, (*ihnsuse poolest kurikuulus*) šotlane

Abernethy [æbə'ni:əi, -'neəi] *pn.*

aberrance [ə'ber(ə)ns], **-ncy** [-nsi] *s.* kõrvalekaldumine, -kalle, hälbimus; *vrd.* **aberration**

aberrant [ə'berənt] *a.* kõrvalekalduv, hälbiv

aberration [æbə'reiʃ(ə)n] *s.* kõrvalekaldumine, eksimus; meelte- *e.* vaimusegadus; *füüs., astr., biol.* aberratsioon, hälbimus, hälve, kõrvalekalle

Aberystwyth [æbə'ristwiθ] *pn.*

abet [ə'bet] *v. t.* **(-tt-)** ässitama, tagant kihutama, (halvale) õhutama; kaasa aitama

abetment [ə'betmənt] *s.* ässitus, tagantkihutamine, (halvale) õhutamine; kaasaaitamine

abettor, -tter [ə'betə] *s.* ässitaja, tagantkihutaja, (halvale) õhutaja, kaassüüdlane

ab extra [æb'ekstrei] *adv. lad.* väljast(poolt)

abeyance [ə'beiəns] *s.* otsustamatus; (ajutine) kasutamatus, edasilükkamine, seismapanek, seistamine, peatamine, suspensioon ◇ **in ~** otsustamata; (*maa kohta*) ajutiselt peremeheta; **to hold the question in ~** asja otsustamist seisma panema (*e.* seistama, peatama, ajutiselt edasi lükkama); **to fall into ~** tegelikult maksvust kaotama (*kasutamatuse tõttu*)

abhor [əb'hɔ:] *v. t.* **(-rr-)** põlastama, jälestama, mitte sallima

abhorrence [əb'hɔr(ə)ns] *s.* põlastus, jälestus, mittesallimine; vastikus; põlastatav asi

abhorrent [əb'hɔr(ə)nt] *a.* põlastav, jälestav, mittesalliv (*midagi* **of**); vastumeelne, vastik, jälk (*kellelegi* **to**); sobimatu, võõras (*millelegi, kellelegi* **to, from**)

abidance [ə'baidəns] *s. (millegi juures)* püsimine, (*millestki*) kinnipidamine **(by)**; ärakannatamine, talumine; *arh.* elamine, elunemine

abide [ə'baid] *v. i. & t.* (*pret. & p. p.* **abode** [ə'boud], **abided; -dable**) (*millegi juurde*) jääma, (*millegi juures*) püsima, (*millestki*) kinni pidama **(by)**; ära ootama, ära kannatama, taluma, sallima; (*millelegi*) alistuma; *arh.* elama, elunema

abiding [ə'baidiŋ] *a.* püsiv, vältav, alaline

abigail ['æbigeil] *s. van.* toa- *e.* kammerneitsi (*teatava komöödiakuju järgi*)

Abijah [ə'baidʒə] *pn.*

ability [ə'biliti] *s.* suutelisus, suutlikkus, võimelisus, võime, jaks; osavus; *pl.* vaimuanded ◇ **to the best of one's ~** jõudumööda

Abingdon ['æbiŋdən] *pn.*

ab initio [æbi'niʃiou] *adv. lad.* algusest peale

abiogenesis [eibio'dʒenisis] *s. biol.* abiogenees, isetärkamine

abject ['æbdʒekt] **1.** *a.* vilets, armetu, kadal; alatu, orjalik; **2.** *s.* vilets (*või* armetu, kadal) isik

abjection [əb'dʒekʃ(ə)n] *s.* viletsus, armetus, kadalus

abjuration [æbdʒuə'reiʃ(ə)n] *s.* lahtivandumine, vandega lahtiütlemine *või* loobumine

abjure [əb'dʒuə] *v. t.* **(-rable)** lahti vanduma, vandega lahti ütlema *või* loobuma (*usust, õpetusest, nõudlusest jms.*)

ablactation [æblæk'teiʃ(ə)n] *s.* ablaktatsioon, piimvõõrutus, (*imiku*) võõrutus rinnast (= **weaning**); *aiand.* ligistus, ablaktatsioon

ablative ['æblətiv] *lgv.* **1.** *a.* ablatiivne, alaltütlev; **2.** *s.* ablatiiv, alaltütlev (kääne)

ablation [æb'leiʃ(ə)n] *s.* eemaldamine, kõrvaldamine; *geol., med., tehn.* ablatsioon
ablaut ['æblaut, 'ɑ:b-] *s. lgv.* ablaut
ablaze [ə'bleiz] *pred. a.* leegitsemas, õhevil, lõõmav (*millestki* **with**)
able ['eibl] *a.* **(-er, -est)** suuteline, suutlik, võimeline; töövõimeline; jaksukas, osav, tubli ◇ **to be** ~ suutma, võima (*midagi teha* **to do**); ~ **seaman** = **able-bodied seaman**
-able [əbl] *suf.* -(ta)tav, -(da)tav, -dav (*tuletab adjektiive transitiivseist verbidest*)
able-bodied ['eibl'bɔdid] *a.* tugev, teenistuskõlblik; ~ **seaman** (*lüh.* **A.B.**) vanemmadrus, esimese järgu madrus
abloom [ə'blu:m] *pred. a.* õilmes(se), õitsel(e)
ablush [ə'blʌʃ] *pred. a.* punastav, punetav, õhetav
ablution [əb'lu:ʃ(ə)n] *s. haril. pl.* pesemine (*er. usulise talitusena*), ablutsioon; puhastus ◇ **to perform one's** ~**s** ennast pesema
ably ['eibli] *adv.* suuteliselt, võimeliselt; osavalt
abnegate ['æbnigeit] *v. t.* **(-gable, -tor)** (*enesele midagi*) keelama; loobuma, lahti ütlema, ennast salgama
abnegation [æbni'geiʃ(ə)n] *s.* loobumine, loobumus, lahtiütlemine, enesesalgamine, enesesalgavus
Abner ['æbnə] *pn.*
abnormal [æb'nɔ:m(ə)l] *a.* **(-lly)** (tavalisest) kõrvalekalduv, ebanormaalne, anormaalne, abnormne
abnormality [æbnɔ:'mæliti] *s.* ebanormaalsus, anormaalsus, abnormsus; arenguhälve
abnormity [æb'nɔ:miti] *s.* (soerdlik) ebaloomulikkus; väärsünnitis, soerd
aboard [ə'bɔ:d] **1.** *adv.* laeval(e), lennukis(se), pardal(e); *Am. ka* rongis, rongi, bussis, bussi *jms.*; **2.** *prep. (laeva, lennuki, Am. ka rongi, bussi jms.)* peal(e), pardal(e) ◇ **to be (to go)** ~ laeval olema (laevale minema); **to take** ~ peale võtma (*laevale, lennukile või Am. ka rongile, bussile jms.*); **to fall** ~ (*laevaga*) kokku põrkama (*ka piltl.*; **with, of**); **to lay a ship** ~ laeva (võõra laeva) parda vastu ajama (*võitlemiseks*); **all** ~**!** kõik laevale!, *Am. ka* peale istuda! (*rongile jms.*); ~ **a ship** laeval(e)
abode [ə'boud] **1.** *pret. & p. p., vt.* **abide**; **2.** *s.* eluase, -koht ◇ **to make** (*or* **take up**) **one's** ~ elama asuma **(at, in)**
aboil [ə'bɔil] *pred. a.* keemas; *piltl. (millestki)* ülekeev **(with)**
abolish [ə'bɔliʃ] *v. t.* ära kaotama, hävitama; (*kommet, seadust jms.*) ära muutma, tühistama
abolishment [ə'bɔliʃmənt] = *järgm.*
abolition [æbə'liʃ(ə)n] *s.* ärakaotamine, hävitamine; (*kombe, seaduse jms.*) äramuutmine, tühistamine
abolitionism [æbə'liʃ(ə)nizm] *s.* abolitsionism
abolitionist [æbə'liʃ(ə)nist] *s.* abolitsionist
abomasum [æbə'meisəm] *s.* (*pl.* **-sa** [-sə]) *zool.* libemagu, libedik
A-bomb ['ei'bɔm] *s.* aatomipomm (= **atomic bomb**)
abominable [ə'bɔminəbl] *a.* **(-bly)** jälestatav, jälk, ilge, vastik, jõle, reotu ◇ **the** ~ **snowman** lumeinimene, jeti (= **yeti**)
abominate [ə'bɔmineit] *v. t.* **(-tor)** jälestama, põlastama, vihkama
abomination [əbɔmi'neiʃ(ə)n] *s.* jälestus, jälkus, põlastus; jälestis, jälestatav asi, midagi jälki *või* ilget ◇ **to hold in** ~ jälestama, põlastama
aborigen [æbə'ridʒən] = **aborigine**
aboriginal [æbə'ridʒin(ə)l] **1.** *a.* **(-lly)** ürgne, pärismaine, algupärane; **2.** *s.* ürgne (*või* pärismaine) taim *või* loom; ürgelanik
aborigine [æbə'ridʒini:], **aborigen** [æbə-'ridʒən] *s. peam. Am.* ürgelanik; *ka* pärismaalane; ürgne (*või* pärismaine) taim *või* loom (= **aboriginal**)
aborigines [æbə'ridʒini:z] *s. pl.* ürgelanikud, (*maa*) põlis- *e.* algelanikud, aborigeenid; ürgne (*või* pärismaine) taimestik *või* loomastik
aborning [ə'bɔ:niŋ] *adv. dial., Am.* sündimisel, tekkimisel, sündides, tekkides ◇ **to die** ~ sündimisel surema (*ka piltl.*)
abort [ə'bɔ:t] *v. i. & t.* nurisünnitama, abort(eer)ima; põnduma, känguma, nurjuma
abortion [ə'bɔ:ʃ(ə)n] *s.* nurisünnitus, abort; põndumine, kängumine, nurjumine; nurisünnitis, ebard, äbarik; kängunud olend, (vilets) värdjas
abortionist [ə'bɔ:ʃ(ə)nist] *s.* aborditegija

abortive [ə'bɔ:tiv] *a. (sünnituse kohta)* enneaegne; abortiivne; põndunud, kängunud, arenematu, värdjalik; nurjunud, äpardunud
abought [ə'bɔ:t] *vt.* **aby(e)**
abound [ə'baund] *v. i.* külluses esinema *või* olema, rohkesti olema; kubisema, kubinal täis olema (*millestki* **in, with**)
about [ə'baut] **1.** *adv.* ümber, ringi, ümbruskonnas; siin ja seal; liikvel; umbes, ligikaudu; **2.** *prep. (millegi)* ümber, ringi, läheduses; kaasas; paiku; üle, kohta, -st; **3.** *v. t. (purjekat)* teisele halsile pöörama, (loovides) suunda muutma ◇ **to bring** ~ põhjustama, esile kutsuma; **to come** ~ juhtuma; **to lie** (*or* **hang**) ~ kusagil läheduses asuma; **rumours are** ~ on liikvel kuuldusi; **he will soon be** ~ **again** ta on varsti jällegi jalul; **the wrong way** ~ valepidi pööratud; **to put the ship** ~ laeva ümber pöörama; ~ **turn!**, *Am.* ~ **face!** *mil.* ümber pöörd!; **we are** ~ **to start** me mõtleme (parajasti) teele asuda; **what are you** ~**?** mis sa seal teed?; **I know what I am** ~ küll ma juba tean, mida ma teen; **I have no money** ~ **me** mul ei ole raha kaasas; **there is no good** ~ **him** temas ei ole midagi head; ~ **midnight** kesköö paiku; **what is he talking** ~**?** millest ta kõneleb?; **a man** ~ **town** peen härra, elumees
about-face [ə'baut'feis] **1.** *s.* ümberpööre, pöördumine (otse) vastassuunda (*ka piltl.*); **2.** *v. i.* (otse) vastassuunda pöörduma
about-sledge [ə'bautsledʒ] *s.* pealelöömisvasar, suurvasar
above [ə'bʌv] **1.** *adv.* üleval, ülal; üles; **2.** *prep. (millegi)* peal, üle, (*millestki*) kõrgemal, (*millegi*) kohal; **3.** *a.* ülal asuv; ülalmainitud ◇ **clear sky** ~ selge taevas pea kohal; **in the room** ~ üleval toas; **head** ~ **water** pea vee peal; **he is** ~ **suspicion** ta on väljaspool kahtlust; **this is** ~ **me** see käib üle (*või* ületab) mu arusaamise *või* mõistuse; **the** ~ **authors** ülalmainitud kirjanikud; **as the** ~ **proves** nagu ülalmainitu (*e.* ülaltoodu) tõendab; ~ **all** üle kõige, eelkõige, kõigepealt
above-board [ə'bʌv'bɔ:d] **1.** *adv.* avalikult, ausalt; **2.** *pred. a.* avalik, aus
above-mentioned [ə'bʌv'menʃ(ə)nd] *a.* ülalmainitud
ab ovo [æb'ouvou] *lad.* algusest peale (igavalt korrutades)
Abp *lüh.* = **archbishop**
abracadabra [æbrəkə'dæbrə] *s.* abrakadabra, mõttetu võlusõna; rumal jamps
abrade [ə'breid] *v. t.* **(-dable)** ära hõõruma, kaapima, marrastama; *tehn.* lihvima
Abraham ['eibrəhæm] *pn.* Aabraham, Aabram
abrasion [ə'breiʒ(ə)n] *s.* ärahõõrumine, kaapimine, marrastus; *geol.* abrasioon, murrutus; *tehn.* lihvimine
abrasive [ə'breisiv] **1.** *a.* abrasiivne, abrasiiv-; lihvimis-, lihv-; **2.** *s.* abrasiiv(aine) ◇ ~ **cloth** abrasiivriie; ~ **disk** abrasiivketas, lihvketas
abreast [ə'brest] *adv.* rinnu, kõrvu(ti), rivis, samal kõrgusel (*millegagi, kellegagi* **of, with**) ◇ **to keep** ~ **of** (*or* **with**) **the times** ajaga sammu pidama
abridge [ə'bridʒ] *v. t.* **(-geable)** lühendama, kokku võtma, kärpima; piirama, kitsendama; (*kedagi*) ilma jätma (*millestki* **of**)
abridg(e)ment [ə'bridʒmənt] *s.* lühendus, lühend, kokkuvõte
abroad [ə'brɔ:d] *adv.* laiali, laialt, levinult; liikvel; võõrsil(e), välismaal(e); *arh.* välja(s) ◇ **to be all** ~ eksiteel olema, eksima; täiesti sassis (*või* segaduses) olema; **from** ~ välismaalt; **to scatter** ~ laiali puistama; **rumour is** ~ kuulujutt on liikvel; **it has got** ~ on avalikuks tulnud, on üldiselt teatavaks saanud
abrogate ['æbrəgeit] *v. t.* **(-gable, -tor)** ära kaotama, tühistama, maksvusetuks kuulutama, ära muutma (*seadust, kommet*)
abrogation [æbrə'geiʃ(ə)n] *s.* ärakaotamine, tühistamine, maksvusetuks kuulutamine, äramuutmine, abrogatsioon
abrupt [ə'brʌpt] *a.* järsk, äkiline, katkeline, katkendlik, abruptne
abruption [ə'brʌpʃ(ə)n] *s.* (äkiline) lahtimurdumine
abruptness [ə'brʌptnis] *s.* järskus, äkilisus, katkelisus, katkendlikkus
Abruzzi [ə'brutsi(:)] *pn.*
abs- *vt.* **ab-**

abscess [ˈæbses, -sis] *s.* mädanik, mädapaise, abstsess
abscissa [æbˈsisə] *s.* (*pl.* **-ae** [-i:], **-as**) *mat.* abstsiss
abscond [əbˈskɔnd] *v. i.* ennast varjama, salaja lahkuma, (seaduse eest) põgenema
abscondence [əbˈskɔndəns] *s.* (seadusevastane) enesevarjamine, peidusolemine
absence [ˈæbs(ə)ns] *s.* äraolek, eemalolek, -viibimine, puudumine; äraoldud (*või* puudutud) aeg, puudumisaeg; puudumine, ilmaolek **(of)**; hajameelsus (= **~ of mind**) ◇ **in smb.'s ~** kellegi äraolekul *või* puudumisel; **numerous -es from school** sagedane puudumine koolist
absent 1. [ˈæbs(ə)nt] *a.* äraolev, eemalolev, -viibiv, puuduv; hajameelne; **2.** [əbˈsent] *v. refl.* tulemata jääma, mitte ilmuma (*kuhugi*), eemale jääma (*millestki* **from**) ◇ **to be ~** puuduma; **he ~ed himself from school without reason** ta puudus koolist põhjuseta
absentee [æbs(ə)nˈti:] *s.* eemalejääja, eemalolija, -viibija, puuduja; *er.* oma maaomandist eemal elutsev mõisnik (= **~ landlord**)
absenteeism [æbs(ə)nˈti:izm] *s.* eemalejäämine, (*töölt, koosolekult jms.*) puudumine, absent(e)ism
absently [ˈæbs(ə)ntli] *adv.* hajameelselt
absent-minded [ˈæbs(ə)ntˈmaindid] *a.* hajameelne
absent-mindedness [ˈæbs(ə)ntˈmaindidnis] *s.* hajameelsus
absinth(e) [ˈæbsinθ] *s. bot.* koirohi; absint
absit omen! [ˈæbsit ˈoumen] *ls. lad.* ärgu (öeldu) olgu pahaks ennustuseks!
absolute [ˈæbsəl(j)u:t] *a.* absoluutne, täielik, sõltumatu, piiramatu; päris; puhas, segamatu; *lgv.* sõltumatu, sidumatu ◇ **the ~** *filos.* absoluut; **~ construction** *lgv.* absoluuttarind, -konstruktsioon
absolutely [ˈæbsəˈl(j)u:tli] *adv.* absoluutselt, täielikult, piiramatult; *fam.* täitsa, üsna ◇ **~!** jah, muidugi!
absolution [æbsəˈl(j)u:ʃ(ə)n] *s.* vabastamine, õigeksmõistmine; *kirikl.* pattude andeksandmine *e.* andestamine, absolutsioon
absolutism [ˈæbsəl(j)u:tizm] *s.* absolutism, piiramatu ainuvalitsus
absolve [əbˈsɔlv, -ˈzɔlv] *v. t.* vabastama, vabaks kuulutama (*millestki* **from**)
absorb [əbˈsɔ:b] *v. t.* neelama, imama, absorbeerima; haarama, kaasa kiskuma, kütkestama; *tehn. (tõukeid)* leevendama, amortiseerima ◇ **to be ~ed** neelduma, absorbeeruma; **~ed in thought** mõtteisse vajunud
absorbedly [əbˈsɔ:bidli] *adv.* kaasahaaratult, (asjasse) süvenenult, täie tähelepanuga
absorbent [əbˈsɔ:b(ə)nt] **1.** *a.* neelav, imav, absorbeeriv; **2.** *s.* imav (*või* absorbeeriv) aine *või* elund, absorbent
absorbing [əbˈsɔ:biŋ] *a.* neelav, imav, absorbeeriv; *er.* haarav, kaasakiskuv, kütkestav
absorption [əbˈsɔ:pʃ(ə)n] *s.* neelamine, imamine, neeldumine, neelduvus, imavus, absorptsioon; (*mõtteisse jms.*) süvenemine
absorptive [əbˈsɔ:ptiv] *a.* neelav, imav, absorbeeriv; neeldumis-, neelamis-, absorptsiooni-
absquatulate [əbsˈkwɔtjuleit] *v. i. nalj.* jalga laskma, «ära aurama»
abstain [əbˈstein] *v. i.* hoiduma, keelduma (*millestki* **from**; *midagi tegemast* **from doing**); *er.* alkoholi tarvitamisest keelduma, karsklane olema
abstainer [əbsˈteinə] *s.* hoiduja, keelduja; *er.* karsklane, abstinent ◇ **total ~** täiskarsklane
abstemious [æbˈsti:miəs] *a.* mõõdukas, kasin (*er. söögis ja joogis*)
abstention [əbˈstenʃ(ə)n] *s.* hoidumine, hoiduvus, keeldumine, mitteosavõtmine
abstergent [əbˈstɔ:dʒənt] **1.** *a.* puhastav, puhastus-; **2.** *s.* puhastusvahend, puhasti
abstersion [əbˈstɔ:ʃ(ə)n] *s.* puhastus
abstinence [ˈæbstinəns] *s.* hoidumine, hoiduvus, keeldumine (*millestki* **from**); karskus, abstinents ◇ **total ~** täiskarskus
abstinent [ˈæbstinənt] *a.* karske, kaine, kasin
abstract 1. [ˈæbstrækt] *a.* abstraktne, mõtteline; raskesti mõistetav; **2.** [ˈæbstrækt] *s.* väljavõte, (lühike) ülevaade, kokkuvõte, konspekt, referaat; abstraktne mõiste *või* sõna; **3.** [æbˈstrækt] *v. t.* eemaldama, eraldama **(from)**; abstraheerima; kõrvaldama, varastama; (*tähelepanu*) mujale juhtima; väljavõtet (*või* kokkuvõtet) tegema, kons-

pekteerima, refereerima ◇ **in the ~** abstraktselt, (puht)teoreetiliselt
abstracted [æbˈstræktid] *a.* mõtetega eemalolev, hajameelne
abstractedly [æbˈstræktidli] *adv.* hajameelselt
abstractedness [æbˈstræktidnis] *s.* hajameelsus
abstraction [æbˈstrækʃ(ə)n] *s.* eemaldamine, eraldamine; abstraheerimine, abstraktsioon; abstraktne mõiste; kõrvaldamine, vargus; mõtetega eemalolek, hajameelsus
abstruse [æbˈstru:s] *a.* **(-er, -est)** tume, segane, raskesti mõistetav
absurd [əbˈsə:d] **1.** *a.* mõttetu, rumal, naeruväärt, -väärne, absurdne; **2.** *s.* absurd ◇ **theatre of the ~** (*or* **~ theatre**) absurditeater
absurdity [əbˈsə:diti] *s.* mõttetus, rumalus, naeruväärsus, absurd(sus)
Abu [ˈɑ:bu:] *pn.*
Abukir [æbu:ˈkiə] *pn.*
abundance [əˈbʌndəns] *s.* küllus, ohtrus, rohkus, rikkus ◇ **in ~** külluses, ohtrasti
abundant [əˈbʌndənt] *a.* külluslik, ohter, rohke, rikkalik; rikas (*millegi poolest, millestki* **in**)
ab urbe condita [æb ˈə:bi ˈkɔnditei] *lad.* (*lüh.* **A.U.C.**) (arvates) Rooma asutamisest (*s. o. aastast 753 e. m. a.*)
abuse 1. [əˈbju:z] *v. t.* **(-sable)** kuri- *või* väärtarvitama; teotama, sõimama; halvasti kohtlema; *arh.* petma; **2.** [əˈbju:s] *s.* kuri- *või* väärtarvitus; väärnähtus; teotus, sõim
abusive [əˈbju:siv] *a.* kuri- *või* väärtarvituslik; teotav, sõimav ◇ **to become ~** sõimama hakkama
abut [əˈbʌt] *v. t. & i.* **(-tt-)** riivama, piirnema, piiridega kokku puutuma **(on, upon)**; (*hoone kohta*) nõjatuma (*millelegi* **on, upon**, *millegi vastu* **against**)
abutilon [əˈbju:tilən] *s. bot.* abuutilon
abutment [əˈbʌtmənt] *s.* toend; (*silla*) otstugi, kaldasammas, turv; (*võlvi*) toend, kand
abutter [əˈbʌtə] *s.* naabrimaa omanik, naaber, üleaedne
Abydos [əˈbaidɔs] *pn.*
aby(e) [əˈbai] *v. t.* (*pret. & p. p.* **abought** [əˈbɔ:t]) *arh.* kannatusega lunastama ◇ **he shall dearly ~ it** ta peab selle eest kallist lunastushinda maksma
abysm [əˈbizm] *poeet.* = **abyss**
abysmal [əˈbizm(ə)l] *a.* kuristikuline, sügavikuline, põhjatu; *piltl.* põhjatu, koletu ◇ **~ ignorance** põhjatu nõmedus
abyss [əˈbis] *s.* kuristik, sügavik, süvik; põrgu; ürgsegadik, kaos; *geol.* süvameri, abüssaal
abyssal [əˈbis(ə)l] *a.* süvamereline, süvamere-, abüssaalne (*inglise tarvituses — üle 300 inglise sülla e. 1800 jala sügav*); põhjatu sügav
Abyssinia [æbiˈsiniə] *pn.* Abessiinia
Ac *keem.* = **actinium**
ac- *vt.* **ad-**
-ac [ək] *suf.* -lik, -line; -lane (*tuletab adjektiive või substantiive; adjektiivide lõpul on enamasti* **-acal**; *näit.* **demoniac, -acal, maniac, -acal**)
a/c *lüh.* = **account**
A/C *lüh.* = **account current**
A.C. [ˈei ˈsi:] *lüh.* = **1. (ante Christum, before Christ) B.C.; 2. alternating current** vaheldµvvool
acacia [əˈkeiʃə] *s.* akaatsia ◇ **false ~** harilik robiinia, eba-akaatsia
academic [ækəˈdemik] **1.** *a.* akadeemiline; *er.* (Platoni) akadeemiasse puutuv; abstraktne, puhtteoreetiline, ebapraktiline; **2.** *s.* (Platoni) akadeemia liige, platoonik; akadeemiline kodanik, ülikooli liige; *pl.* puhtteoreetilised argumendid ◇ **~ degree** teaduskraad, teaduslik kraad; **~ year** õppeaasta (*ülikoolis*)
academical [ækəˈdemik(ə)l] **1.** *a.* akadeemiline, ülikoolisse (*või* akadeemiasse) puutuv; **2.** *s. pl.* akadeemiline rõivastus
academically [ækəˈdemik(ə)li] *adv.* akadeemiliselt; *er.* puhtteoreetiliselt, ebapraktiliselt
academician [əkædəˈmiʃ(ə)n] *s.* akadeemik; *er.* Londoni Kuningliku Kunstiakadeemia liige
academy [əˈkædəmi] *s.* akadeemia; **(A-)** Platoni akadeemia, Platoni filosoofiakool, Platoni koolkond *või* filosoofia; (eri)kool ◇ **the A- = the Royal A- of Arts** Londoni Kuninglik Kunstiakadeemia; Londoni Kuningliku Kunstiakadeemia iga-aastane näi-

tus; **military** ~ sõjakool; ~ **of music** muusikakool

academy-figure [ə'kædəmi'figə] *s. kunst* akt (*kriidi- või pliiatsijoonisena*)

Acadia [ə'keidiə] *pn.* (= **Nova Scotia**)

-acal *vt.* **-ac**

acanthus [ə'kænθəs] *s. bot., kunst* akantus

acatalectic [əkætə'lektik] *a. pros.* akatalektiline

acc. *lüh.* = **1. account; 2. accusative; 3. according (to); 4. accompanied (by)**

Accad ['ækəd] *pn.* Ak(k)ad

Accadian [ə'keidiən] **1.** *a.* akadi; **2.** *s.* akadi keel

accede [ək'si:d] *v. i.* soostuma, päri olema, nõustuma (*millegagi* **to**); (*ametisse, troonile jms.*) astuma **(to)**; juurde tulema, liituma, ühinema **(to)**

accelerando [əkselə'rændou] *adv., a. & s. muus.* (*lüh.* **accel.**) accelerando, kiirenevalt

accelerate [ək'seləreit] *v. t. & i.* **(-rable)** kiirendama, kiirust lisama; kiirenema

acceleration [əkselə'reiʃ(ə)n] *s.* kiirendus, kiirenemine, aktseleratsioon

accelerative [ək'seləreitiv] *a.* kiirendav, kiirendus-

accelerator [ək'seləreitə] *s.* kiirendaja; kiirendi; *er. tehn.* aktseleraator, gaasipedaal

accelerometer [ækselə'rɔmitə] *s. tehn.* aktseleromeeter, kiirendusmõõtur

accent 1. ['æks(ə)nt] *s.* rõhk, aktsent; (*rahvuseline või murrakuline*) hääldusvarjund; *pl. poeet.* kõne; **2.** [ək'sent] *v. t.* rõhustama, rõhuga varustama; rõhutama, aktsentueerima

accentor [æk'sentə] *s. zool.* raat, *er.* võsaraat (= **hedge-sparrow**)

accentual [ək'sentjuəl] *a.* **(-lly)** rõhuline, rõhul põhinev (*er. värsi kohta*)

accentuate [ək'sentjueit] *v. t.* rõhutama, toonitama, esile tõstma, aktsentueerima

accentuation [əksentju'eiʃ(ə)n] *s.* rõhutamine, toonitamine, esiletõstmine, aktsentuatsioon, aktsentueerimine

accept [ək'sept] *v. t.* vastu võtma, nõusolekuga vastama, omaks võtma, tunnustama; (*vekslit*) aktsept(eer)ima; (*isikut*) soodustavalt vaatlema, vastuvõetavaks tunnistama; heaks kiitma ◇ **to** ~ **of** (*kingitust jms.*) heakskiitvalt vastu võtma

acceptability [əkseptə'biliti] *s.* vastuvõetavus

acceptable [ək'septəbl] *a.* **(-bly)** vastuvõetav; meelepärane

acceptance [ək'sept(ə)ns] *s.* vastuvõtmine; (vastuvõtu)nõusolek; heakskiit, tunnustus; aktsept(eer)itud veksel; aktsept ◇ ~ **of persons** erapoolikus (isikute suhtes)

acceptation [æksep'teiʃ(ə)n] *s.* (*sõna*) üldiselt kehtiv (*või* tavaline) tähendus; *haruld.* (heakskiitev) vastuvõtmine (= **acceptance**)

acceptor [ək'septə] *s.* aktseptant; *füüs., keem.* aktseptor

access ['ækses] *s.* juurde- *e.* ligi- *või* sissepääs (*kuhugi* **to**); juurdepääsutee; (*tunnete, haiguse jms.*) hoog **(of)** ◇ **easy of** ~ kergesti ligipääsetav; **to gain** ~ juurde pääsema (*kellelegi, millelegi* **to**)

accessary [ək'sesəri, 'æksisəri] **1.** *s.* kaaslane, abiline (*milleski*), kaasaaitaja (*millelegi* **to**); kaasosaline, -süüdlane; **2.** *a.* kaasaaitav; *vrd.* **accessory**

accessibility [əksesi'biliti] *s.* juurde- *e.* ligipääsetavus, kättesaadavus

accessible [ək'sesibl] *a.* **(-bly)** juurde *e.* ligipääsetav, kättesaadav (*kellelegi* **to**) ◇ ~ **to argument** vaieldav; ~ **to bribery** (kergesti) äraostetav, pistitav

accession [ək'seʃ(ə)n] *s.* juurdetulek, lähenemine; nõustumine; ühinemine, liitumine; saavutamine, kättesaamine **(to)**; lisandus, juurdekasv, iive ◇ ~ **to an office (to the throne)** ametisse (troonile) astumine

accessory [ək'sesəri, 'æksisəri] **1.** *a.* juurdekuuluv, manuslik, lisa-; **2.** *s.* manus, päraldis, lisand, aksessuaar *(er. pl-s); tehn.* abi- *või* eriseadis, rakis; kaasosaline, -süüdlane (= **accessary**)

accidence ['æksid(ə)ns] *s. lgv.* vormiõpetus

accident ['æksid(ə)nt] *s.* juhus, juht(um), sattumus; *er.* õnnetusjuhtum, avarii, õnnetus; (ebaoluline) kõrvalomadus, juhuslik omadus, aktsidents ◇ **by** ~ kogemata; **he met with an** ~ talle juhtus õnnetus

accidental [æksi'dent(ə)l] **1.** *a.* juhuslik; ebaoluline, aktsidentne; **2.** *s.* juhuslik (*või* ebaoluline) asi; *muus.* ajutine alteratsioonimärk

accidentally [æksi'dent(ə)li] *adv.* juhuslikult, sattumisi, juhtumisi, kogemata

acclaim [ə'kleim] **1.** *v. t.* hõisates tervitama,

valjult heaks kiitma; **2.** *s.* kiiduavaldus-puhang

acclamation [æklə'meiʃ(ə)n] *s.* hõiskamine, vali (heaks)kiiduhüüe, heakskiitmine, aklamatsioon; *pl.* hõiskavad tervitus- *või* kiiduavaldused ◇ **voted by** ~ ühisel (suulisel) heakskiitmisel (hääletamata) vastu võetud

acclimate [æ'klaimeit] = **acclimatize**

acclimation [æklai'meiʃ(ə)n] = **acclimatization**

acclimatization [əklaimətai'zeiʃ(ə)n] *s.* aklimatisatsioon, aklimatiseerimine, aklimatiseerumine; kodunemine, kohanemine

acclimatize [ə'klaimətaiz] *v. t.* **(-zable)** aklimatiseerima ◇ **to** ~ **oneself** (*or* **to become -ed**) aklimatiseeruma; kodunema, kohanema (*millegagi* **to**)

acclivity [ə'kliviti] *s.* tõusev kallak *või* nõlv(ak)

accolade ['ækəleid, ækə'leid, -'lɑ:d] *s.* akolaad

accommodate [ə'kɔmədeit] *v. t., Am. ka i.* **(-dable, -tor)** kohandama, mugandama, akommodeerima (*millegagi* **to**); varustama (*millegagi* **with**); aitama, teenet osutama; ulualust andma, majutama, mahutama; *Am. ka* akommodeeruma, kohanema, muganema (= **to become -ed**)

accommodating [ə'kɔmədeitiŋ] *a.* leplik, järeleandlik; vastutulelik

accommodation [əkɔmə'deiʃ(ə)n] *s.* kohandus, mugandus; (*silma*) kohanemus, seaduvus, akommodatsioon; sobitus, lepitus; sobiv asi *või* korraldus; abi, teenus; *er. Am.* rahaline laen; *ka* sõbraveksel (= ~ **bill**); majutus, mahutus; ulualune, ruum; *pl.* kajutiruumid; *pl.* (iste)kohad (*rongis, bussis jms.*) ◇ ~ **bill** *maj.* sõbraveksel; ~ **ladder** *mer.* pardatrepp; ~ **train** *Am.* igas jaamas peatuv (aeglane) rong

accompaniment [ə'kʌmp(ə)nimənt] *s.* saade (*er. muus.*), kaasmäng, akompanement; kaasnev nähtus *või* olukord

accompanist [ə'kʌmp(ə)nist] *s. muus.* saatja, kaasmängija, akompaneerija

accompany [ə'kʌmp(ə)ni] *v. t.* **(-iable)** saatma, kaasas käima, saatjaks olema, kaasnema; täiendama (*millegagi* **with**); *muus.* saatma, akompaneerima

accompanyist [ə'kʌmp(ə)niist] = **accompanist**

accomplice [ə'kɔmplis] *s.* kaasaaitaja, kaassüüdlane, -osaline

accomplish [ə'kɔmpliʃ] *v. t.* täide saatma, lõpule viima, teostama, saavutama

accomplished [ə'kɔmpliʃt] *a.* teostunud, täideläinud; täiuslik; tubli, meisterlik; mitmekülgselt haritud, peen

accomplishment [ə'kɔmpliʃmənt] *s.* teostus, täideminek; saavutus; täiuslikkus; (seltskondlik) lihv; *pl.* võimed, oskused; *pl.* (head) kombed

accord [ə'kɔ:d] **1.** *v. i. & t.* kooskõlas olema, sobima (*millegagi* **with**); kooskõlastama, kooskõlla viima; (heatahtlikult) andma, lubama; osutama, üles näitama; **2.** *s.* sobivus, leppivus; kokkulepe; kooskõla, akord; nõusolek ◇ **with one** ~ ühel nõul; üksmeelselt; **of my own** ~ (mu) omal tahtel *või* algatusel, vabal tahtel

accordance [ə'kɔ:d(ə)ns] *s.* kokkusobivus, kooskõla ◇ **in** ~ **with** (*millegagi*) kooskõlas, (*millelegi*) vastavalt, (*millegi*) kohaselt

accordant [ə'kɔ:d(ə)nt] *a.* kooskõlaline, kokkusobiv (*millegagi* **to, with**), (*millelegi*) vastav, (*millegi*) kohane

according [ə'kɔ:diŋ] *adv.* (*millelegi*) vastavalt, (*millegi*) järgi, (*midagi*) mööda **(to, as)** ◇ ~ **as he wins or loses** selle järgi, kas ta võidab või kaotab; ~ **to his luck** vastavalt ta õnnele

accordingly [ə'kɔ:diŋli] *adv.* vastavalt; niisiis, järelikult ◇ ~ **as** (*millelegi*) vastavalt (= **according as**)

accordion [ə'kɔ:diən] *s.* harmoonika, lõõtspill, akordion; *atrib.* (lõõtspillitaoliselt) voltikäiv, voltis, volt-, lõõts-

accordionist [ə'kɔ:diənist] *s.* harmoonika- *e.* lõõtspillimängija, akordionist

accost [ə'kɔst] *v. t.* (*juurde astudes*) kõnetama, kõnetlema (*er. võõrast isikut tänaval*)

accouchement [ə'ku:ʃmɑ:ŋ] *s. pr.* sünnitamine, mahasaamine

accoucheur [ə'ku:ʃə, æku:'ʃə:] *s. pr.* akušöör

accoucheuse [ə'ku:ʃə:z, æku:'ʃə:z] *s. pr.* ämmaemand (= **midwife**)

account [ə'kaunt] **1.** *v. t. & i.* lugema, arvama, pidama; aru andma, (ära) seletama

(**for**); (*kriketimängus jms.*) punkte saavutama; (*jahilooma*) tapma; lugu pidama (**of**); **2.** *s.* arvestus; *maj.* (*lüh.* **a/c**) arve, konto; seletus, aruanne; jutustus, kirjeldus; kasu; lugupidamine; tähtsus ◇ **this ~s for his absence** see seletab ta puudumise; **there is no ~ing for tastes** maitse erinevusi ei saa seletada, maitse üle ei vaielda; **this pilot ~ed for six enemy aircraft** see lendur tõi alla kuus vaenlase lennukit; **much (little) ~ed of** palju (vähe) lugupeetud; **money of ~** arveldusraha; arvestusraha; **to cast ~s** arveid kokku võtma; **to keep ~s** arveid pidama; **to demand (render) an ~** aru nõudma (andma); **to call smb. to ~** kelleltki aru(annet) nõudma *või* aru pärima; **the great ~** viimne kohtupäev; **on ~ of** (*millegi*) tõttu; **on this** (*or* **that**) **~** selle tõttu, sel põhjusel; **on no ~** mitte mingil tingimusel; **on one's own ~** omal käel, iseseisvalt; **on smb.'s ~** kellegi pärast; **of no ~** tähtsusetu; **to take into ~** arvesse võtma, arvestama; **to turn to ~** ära kasutama, rakendama; **current ~** (*or* **~ current**) (*lüh.* **A/C**) jooksev arve, kontokorrent; **~ rendered** võlaaruanne

accountability [əkauntə'biliti] *s.* vastutavus, vastutus; aruandekohustus; seletatavus

accountable [ə'kauntəbl] *a.* **(-bly)** vastutav (*millegi eest* **for**; *kellegi ees* **to**); aruandekohustuslik; seletatav

accountancy [ə'kauntənsi] *s.* aruandlus, arvepidamine

accountant [ə'kauntənt] *s.* arvepidaja; arvete revideerija ◇ **~-general** pearaamatupidaja

accoutre, *Am.* **-ter** [ə'ku:tə] *v. t.* riietama, rõivastama, varustama (*er. sõdurit rakmetega*)

accoutrements, *Am.* **-ter-** [ə'ku:təmənts] *s. pl. mil.* varustus, rakmed

Accra [ə'krɑ:] *pn.*

accredit [ə'kredit] *v. t.* (*millelegi, kellelegi*) usaldust võitma *või* tagama; uskuma, omaks võtma; volitama, (volikirjaga) saadikuks lähetama, akrediteerima (*kellegi juurde* **to**; *hoovkonna juurde* **to** *or* **at a court**); omistama, (*kellelegi*) omaks lugema **(a thing to a person, a person with a thing)**

accredited [ə'kreditid] *a.* (üldiselt) omaksvõetud, üldtunnustatud (*er. tõekspidamise kohta*); akrediteeritud

accrete [ə'kri:t] **1.** *v. i. & t. tead.* kokku kasvama; kokku kasvatama; **2.** *a. bot.* kokkukasvanud

accretion [ə'kri:ʃ(ə)n] *s.* juurdekasv, lisandus, iive; *geol.* (pealekantud) sete; *pat.* (haiguslik) kokkukasvamine, akretsioon

Accrington ['ækriŋtən] *pn.*

accrue [ə'kru:] *v. i.* juurde kasvama *või* tulema **(to)**, lisanduma, iibama; tulenema **(from)**

accumulate [ə'kju:mjuleit] *v. t. & i.* **(-lable)** koguma, kuhjama, akumuleerima; kogunema, kuhjuma, akumuleeruma

accumulation [əkju:mju'leiʃ(ə)n] *s.* kogumine, kuhjamine; kogunemine, kuhjumine; akumulatsioon

accumulative [ə'kju:mjulətiv, -lei-] *a.* koguv, kuhjav; kogunev, kuhjuv, kasvav, akumulatiivne (= **cumulative**)

accumulator [ə'kju:mjuleitə] *s.* koguja; *er.* akumulaator, aku

accuracy ['ækjurəsi] *s.* täpsus, hoolikus, akuraatsus

accurate ['ækjurit] *a.* täpne, täppis, hoolikas, akuraatne

accursed [ə'kə:sid] *a. fam.* neetud, vastik; (*ka* **accurst** [ə'kə:st]) neetud, needuse all olev

accusation [ækju(:)'zeiʃ(ə)n] *s.* süüdistus

accusative [ə'kju:zətiv] *lgv.* **1.** *a.* akusatiivne, sihitav; **2.** *s.* akusatiiv, sihitav (kääne)

accusatorial [əkju:zə'tɔ:riəl] *a.* **(-lly)** *jur.* akusatoorne, võistkondlik (*kohtuprotsessi kohta, kus süüdistaja ja kohtunik ei ole sama isik*)

accusatory [ə'kju:zətəri] *a.* süüdistav, süüdistus-

accuse [ə'kju:z] *v. t.* **(-sable)** süüdistama (*milleski* **of**; *millegi tegemises* **of doing**; *kellenagi* **as**)

accuser [ə'kju:zə] *s.* süüdistaja

accustom [ə'kʌstəm] *v. t.* harjutama (*millegagi* **to**; *midagi tegema* **to do**), harjumuseks tegema ◇ **to ~ oneself, to get ~ed** harjuma (*millegagi* **to**); **to be ~ed** harjunud olema (*millegagi* **to**)

accustomed [ə'kʌstəmd] *a.* harjunud, harilik, tavaline

ace [eis] *s.* äss, tuus; (*täringutel, dominokividel*) «üks»; *av.* (õhu)äss, esmajärguline lendur, kogenud sõjaväelendur; *atrib.* esmajärguline, kõrgeimat klassi ◇ **within an ~ of** (*millegi*) ligilähedal, (peaaegu) karvapealt

-aceous ['eiʃəs] *suf.* -ne, -line (*tuletab er. loodusteaduslikkude oskussõnadena tarvitatavaid adjektiive, näit.* **cretaceous, rosaceous**)

acerbity [ə'sə:biti] *s.* kibedus, mõrudus; teravus, järskus, karmus, valjus

acetal ['æsitæl] *s. keem., farm.* atsetaal

acetanilide [æsi'tænilaid] *s. keem., farm.* atsetaniliid

acetate ['æsiteit] *s. keem.* atsetaat ◇ **~ silk** atsetaatsiid

acetated ['æsiteitid] *a.* happega töödeldud

acetic [ə'si:tik, ə'set-] *a.* äädik(a)- ◇ **~ acid** äädikhape

acetify [ə'setifai] *v. t. & i.* **(-iable)** äädikastama, äädikaks (*või* kibehapuks) muutma; äädikastuma, äädikaks (*või* kibehapuks) muutuma

acetone ['æsitoun] *s. keem.* atsetoon

acetous ['æsitəs] *a.* äädikane, äädika-; kibehapu

acetyl ['æsitil] *s. keem.* atsetüül

acetylene [ə'setili:n] *s. keem.* atsetüleen

Achaea [ə'ki(:)ə], **Achaia** [ə'kaiə] *pn.* Ahhaia

Achates [ə'keiti:z] **1.** *pn.*; **2.** *s.* ustav sõber

ache [eik] **1.** *v. i.* valutama, valulema; **2.** *s.* valu; (valu)tusk ◇ **my tooth (head, etc.) ~s** mu hammas (pea jne.) valutab

achene [ə'ki:n] *s. bot.* seemnis

Acheron ['ækərən] *pn.* Acheron

achieve [ə'tʃi:v] *v. t.* **(-vable)** lõpule viima; teostama; saavutama, kätte võitma

achievement [ə'tʃi:vmənt] *s.* lõpuleviimine; teostamine, teostus; saavutus, kättevõitmine; vägitegu; *haruld.* vappkilp (= **hatchment**)

Achil(l) ['ækil] *pn.*

Achillean [æki'li(:)ən] *a.* ahhilleuslik, Achilleuse-taoline

Achilles [ə'kili:z] *pn.* Achilleus ◇ **~ tendon** (*or* **tendon of ~**) *anat.* Achilleuse kõõlus, kannakõõlus; **~' heel** (*or* **heel of ~**) *piltl.* Achilleuse kand, nõrk koht

achromatic [ækro'mætik] *a.* **(-ically)** *füüs.* akromaatiline

achromatism [ə'kroumətizm] *s. füüs.* akromatism

acid ['æsid] **1.** *a.* hapu; *piltl.* kibe, terav; *keem.* happene, happeline, atsiidne; **2.** *s.* hape ◇ **~ salt** *keem.* vesiniksool, *van.* happeline sool; **~ test** happeproov, *piltl.* tõsine katsumus

acidify [ə'sidifai] *v. t. & i.* **(-iable)** hapendama; hapenduma

acidimetry [əsi'dimitri] *s. keem.* atsidimeetria

acidity [ə'siditi] *s.* hapusus; *piltl.* kibedus, teravus; *keem.* happesus, happelisus, atsiidsus

acid-proof ['æsidpru:f] *a.* happekindel

acidulated [ə'sidjuleitid] *a.* hapukaks tehtud ◇ **~ drops** hapukad nööpkompvekid

acidulous [ə'sidjuləs] *a.* hapukas

ack-ack ['æk'æk] *sl.* = **A.A.** (= **anti-aircraft**)

ack-emma ['æk'emə] *sl.* = **a.m.** (= **ante meridiem**)

acknowledge [ək'nɔlidʒ] *v. t.* **(-geable)** tunnustama, õigeks pidama *või* tunnistama; (*kirja jms. kättesaamist*) kinnitama; (*teenet jms.*) hindama, tasuma ◇ **I ~ it** ma tunnustan seda; **I ~ the truth of it** (*or* **~ it as true, ~ it to be true, ~ that it is true**) ma tunnistan selle õigeks

acknowledg(e)ment [ək'nɔlidʒmənt] *s.* tunnustus, õigekspidamine, õigekstunnistus; *er.* tunnustus, tasu (*teenete eest*); kinnitus, tõend (*kättesaamise kohta*), kviitung

aclinic [ə'klinik] *a. geogr.* kaldetu, akliinne, akliin- ◇ **~ line** akliinjoon, magnetiline ekvaator

acme ['ækmi] *s.* hari- e. kõrgpunkt; tippsaavutus; *med. (haiguse)* haripunkt, -järk, kulminatsioon

acne ['ækni] *s. med.* akne, vinnpõletik, vinnid, vinnlööve

acock [ə'kɔk] *pred. a.* kikkis; üleskeeratud; ülestõmmatud, vinnas

acolyte ['ækəlait] *s.* saatja-vaimulik, noorem vaimulik, missateener, akoluut; abiline, katsealune

Aconcagua [ækɔŋ'kɑ:gwə] *pn.*
aconite ['ækənait] *s. bot.* käoking, *er.* sinine käoking; *farm.* akoniit (*sinise käokinga juur või selle ekstrakt*) ◇ **winter ~** *bot.* lumekupp
aconitine [ə'kɔniti:n], **-tin** [-tin] *s. keem., farm.* akonitiin
acorn ['eikɔ:n] *s.* (tamme)tõru ◇ **~ shell** *zool.* tõruvähk
acotyledon [əkɔti'li:d(ə)n] *s. bot.* idulehetu taim
acotyledonous [əkɔti'li:d(ə)nəs] *a. bot.* idulehetu
acoustic [ə'ku:stik] *a.* **(-ically)** kuulmis-, kuulme-; kõlaline, kõla-, akustiline ◇ **~ centre** *anat.* kuulmiskeskus, -tsentrum; **~ duct** *anat.* väliskuulmekäik; **~ mine** *mil.* akustiline miin; **~ nerve** *anat.* kuulmisnärv
acoustical [ə'ku:stik(ə)l] *a.* **(-lly)** akustiline, akustika-, kõlaline ◇ **~ properties (of a room)** (toa) akustilised omadused, kõlatingimused
acoustics [ə'ku:stiks] *s. pl.* **1.** *(tarvit. sg-na)* akustika (*õpetus helidest*); **2.** *(tarvit. pl-na)* akustika, kuuldavus- *või* kõlavustingimused (*näit. kontserdisaalis*)
acquaint [ə'kweint] *v. t.* tutvustama, tuttavaks tegema (*millegagi, kellegagi* **with**) ◇ **to be ~ed** tuttav olema, tundma; **to become** (*or* **get**) **~ed** tuttavaks saama, tutvuma; **to ~ oneself with** (*millegagi*) tutvuma, (*midagi*) tundma õppima
acquaintance [ə'kweintəns] *s.* tutvus; tuttav (isik); tutvuskond ◇ **to make smb.'s ~** (*or* **the ~ of smb.**) kellegagi tutvuma, kellegagi tuttavaks saama
acquiesce [ækwi'es] *v. i.* soostuma, nõustuma, nõusse jääma, nõus olema, leppima, päri olema (*millegagi* **in**)
acquiescence [ækwi'esns] *s.* soostumine, nõustumine, leppimine, päriolek; rahulduimine, alistumine
acquiescent [ækwi'esnt] *a.* (vaikides) nõustuv, leppiv, leplik, järeleandlik, alistuv
acquire [ə'kwaiə] *v. t.* **(-rable)** omandama, soetama, saama, (*õppimise, harjutamise teel*) säavutama
acquirement [ə'kwaiəmənt] *s.* omandamine, soetamine, saavutamine, soetus, saavutus; *pl.* omandatud teadmised ning oskused
acquisition [ækwi'ziʃ(ə)n] *s.* omandamine; saavutus; *er.* omandatud vara, soetis; (kasulik) saavutis
acquisitive [ə'kwizitiv] *a.* omandus- *või* saagihimuline, saamahimuline, ahne
acquit [ə'kwit] *v. t.* **(-tt-)** õigeks mõistma, (*millestki*) vabaks *või* (*milleski*) süütuks kuulutama **(of, from)**; *arh.* tasuma, maksma (*võlga*) ◇ **to ~ oneself of** (*kohust, tõotust jms.*) täitma; **to ~ oneself well (ill, etc.)** oma osa hästi (halvasti jne.) täitma, hästi (halvasti jne.) esinema *või* käituma
acquittal [ə'kwit(ə)l] *s.* õigeksmõistmine, vabaks (*või* süütuks) kuulutamine; (*kohustuse, tõotuse jms.*) täitmine **(of)**
acquittance [ə'kwit(ə)ns] *s.* (*võla*) tasumine; *ka* (*võlast, kohustusest*) vabastamine; maksutäht, kviitung (*võla täieliku õiendamise kohta*)
acre ['eikə] *s.* aaker (*pinnamõõduühik = 40,46 aari*); *pl.* põllud, väljad ◇ **God's ~** kalmistu, surnuaed
acreage ['eikəridʒ] *s.* pindala aakrites; *er. põll.* kasvupind(ala); *Am. ka* (aakrites müüdav) maa-ala, krunt
(-)acred ['eikəd] *a.* maad omav, (suuri) maid omav (*enamasti liitsõnades, näit.* **a many-~ man** suure maa-ala omanik)
acrid ['ækrid] *a.* kibe, terav (*ka piltl.*)
acridine ['ækridain] *s. keem.* akridiin
acridity [ə'kriditi] *s.* kibedus, teravus (*ka piltl.*)
acrimonious [ækri'mouniəs] *a.* kibestunud, terav, salvav
acrimony ['ækriməni] *s.* kibestumus, teravus, salvavus
acro- ['ækro] *ühendeis* kõrgeim, tipp-, ots- (*tarvit. teatavais kreeka keelest laenatud sõnades*)
acrobat ['ækrəbæt] *s.* akrobaat
acrobatic [ækrə'bætik] *a.* **(-ically)** akrobaatiline
acrobatics [ækrə'bætiks] *s. pl.* (*tarvit. ka sg-na*) akrobaatika (*ka piltl.*)
acromegaly [ækrɔ'megəli] *s. med.* akromegaalia, liikmehiidsus
acronym ['ækrənim] *s. lgv.* akronüüm (*mitme teise sõna algtähtedest või algosadest moodustatud tehissõna, näit.* **radar, laser**)

acropolis [ə'krɔpəlis] *s.* akropol
across [ə'krɔ(:)s] **1.** *adv.* risti, ristis; risti üle *või* läbi, üle, läbi; teisel(e) pool(e); **2.** *prep.* (*millestki*) risti üle *või* läbi, üle, läbi; teisel(e) pool(e) (*midagi*) ◇ **with arms ~** käed risti(s) (rinnal); **the river is half a mile ~** jõgi on pool miili lai; **the tree is three feet ~** puu on kolm jalga läbi mõõta; **to swim ~ (the river)** (jõest) üle ujuma; **~ the country** üle (kogu) maa, siin ja seal; **~ country** maastikust otse üle (*vrd.* **cross-country**); **an idea flashed ~ my mind** mulle sähvatas pähe mõte; *vrd. ka* **to come ~, to drop ~, to get ~, to put ~, to run ~**
acrostic [ə'krɔ(:)stik] *s. kirj.* akrostihhon
act [ækt] **1.** *s.* tegu, toiming; akt; *jur. ka* säte; (*näidendi*) vaatus; **2.** *v. t. & i.* tegutsema, toimima, talitama; näitlema, mängima; etendama; esinema (*kellenagi, millenagi* **as**); mõju(s)tama (*midagi*), mõju avaldama (*millelegi* **on, upon**) ◇ **~ of God** vägivõim, vääramatu jõud, force majeure; **the A-s (of the Apostles)** Apostlite tegude raamat (*piiblis*); **~ and deed** seaduslikult kohustav akt; **to ~ up to** (*teatavat põhimõtet*) tegelikult täitma
acting ['æktiŋ] **1.** *a.* (ajutiselt) kohuseid täitev, kohusetäitja, ase- (*lüh.* **actg.**); **2.** *s. teatr.* etendamine, näitlemine, mäng; *atrib.* näite-; lavaettekandeks kohandatud ◇ **~ captain** *mil.* kapteni kohusetäitja; **~ manager** *maj.* direktori kohusetäitja; **~ company** näitetrupp; **~ copy** *teatr.* kohandatud ning näitejuhi märkustega varustatud lavateose tekst, osaraamat
actinia [æk'tiniə] *s.* (*pl.* **-iae** [-ii:], **-ias**) *zool.* aktiin, meriroos
actinic [æk'tinik] *a. keem.* aktiinne, keemiliselt mõjuv *või* toimiv (*valguskiirte kohta*)
actinide ['æktinaid] *s. keem.* aktiniid ◇ **the ~ series** aktiniidid
actinism ['æktinizm] *s.* aktinism, (*valguskiirte*) keemiline mõju *või* toime
actinium [æk'tiniəm] *s. keem.* aktiinium (*sümbol* **Ac**)
actinometer [ækti'nɔmitə] *s. füüs.* aktinomeeter, päikesekiirguse mõõtur
actinomycosis [æktino(u)mai'kousis] *s. med.* aktinomükoos, kiirikseentõbi
action ['ækʃ(ə)n] **1.** *s.* tegevus, toiming, üritus, aktsioon; mõju, toime; tegu; tegevus- *või* toimimisviis, (*mehhanismi*) töötamisviis, *ka* mehhanism; lahingutegevus, lahing; kohtuprotsess, kaebus, hagi; **2.** *v. t.* (*kellegi vastu*) kohtuprotsessi alustama (*millegi pärast* **for**) ◇ **it is time for ~** on aeg tegutseda; **to put in ~** teostama; **to put out of ~** (*kedagi*) reast (*või* rivist) välja lööma, (*midagi*) töökorrast välja viima; **killed in ~** lahingus langenud; **to go into ~** lahingusse astuma; **men of ~** teoinimesed; **to take ~** samme astuma; **to bring an ~ against** (*kedagi*) kohtusse kaebama; **~ and reaction** *füüs.* mõju ja vastumõju
actionable ['ækʃ(ə)nəbl] *a.* **(-bly)** kaevatav, kohtuprotsessi (*või* kaebust) põhjustav
Actium ['æktiəm, 'ækʃəm] *pn.* Aktion
activate ['æktiveit] *v. t.* aktiv(is)eerima, aktiivseks tegema
active ['æktiv] *a.* tegev, toimekas, aktiivne; tegus, teojõuline, teokas, elav; *lgv.* aktiivne ◇ **~ list** tegevteenistuses olevate ohvitseride nimekiri; **~ service** tegevteenistus; **~ voice** *lgv.* aktiiv, tegevik
actiyity [æk'tiviti] *s.* teokus, toimekus, aktiivsus; tegevus, toimimine; *pl.* tegevusalad, tegevused; *Am. ka* organisatsioon, asutus
Acton ['æktən] *pn.*
actor ['æktə] *s.* näitleja
actress ['æktris] *s.* näitlejanna, näitlejatar, aktriss
actual ['æktʃu(ə)l, -tju-] *a.* tõeline, tegelik, tõsioluline, aktuaalne; nüüdne, praegune
actuality [æktʃu'æliti, -tju-] *s.* tõelisus, tegelikkus, tõsiolulisus, aktuaalsus
actualize ['æktʃuəlaiz, -tju-] *v. t.* tegelikustama, tegelikult teostama, tegelikuna (*või* tõsiolulisena) käsitlema, aktualiseerima
actually ['æktʃu(ə)li, -tju-] *adv.* tegelikult, tõepoolest, aktuaalselt; isegi; praegusel hetkel ◇ **he ~ refused my offer** ta sai sellega hakkama, et lükkas mu pakkumuse tagasi
actuary ['æktʃuəri, -tju-] *s.* kindlustusstatistik; *van.* aktuaar, kohtukirjutaja, registraator, protokollija

actuate ['æktʃueit, -tju-] *v. t.* **(-uable, -tor)** käivitama, liikuma (*või* käima) panema; ergutama, õhutama, ajendama
acuity [ə'kju(:)iti] *s.* teravus (= **acuteness**)
acumen [ə'kju:men, 'ækjumen] *s.* taip, meeleteravus, arukus
acupuncture [ækju'pʌŋktʃə] *s. med.* akupunktuur, nõelravi
acute ['əkju:t] *a.* **(-er, -est)** terav, äge, akuutne; teravnurkne; terane, teravmeelne, kaval; (*hääle kohta*) läbilõikav, terav, kime ◇ **~ angle** teravnurk; **~ accent** *lgv.* akuut, rõhumärk ´
acuteness [ə'kju:tnis] *s.* teravus, ägedus, akuutsus; teravnurksus; terasus, teravmeelsus, kavalus; läbilõikavus, teravus, kimedus
-acy [əsi] *suf.* -us, -dus, -tus, -kus, -lus, -sus (*tuletab abstraktseid substantiive teatavat omadust tähistavaist adjektiividest või konkreetseist substantiividest, näit.* **accuracy, celibacy**)
A.D. ['ei'di:] *lüh.* = **Anno Domini**
ad I [æd] *s. fam.* = **advertisement**
ad II [æd] *prep. lad.* -ks, (*millegi*) jaoks; -ni; *vt.* **~ hoc, ~ infinitum, ~ interim, ~ libitum, ~ nauseam, ~ rem, ~ valorem**
ad- [æd, əd] *pref.* (*esineb kujul* **ac-, af-, ag-, al-, an-, ap-, aq-, ar-, as-, at-** *vastavalt* **c, f, g, l, n, p, q, r, s, t** *ees; kujul* **a- sc, sp, st** *ees*) juurde-, lisa-
Ada ['eidə] *pn.*
adage ['ædidʒ] *s.* vanasõna, kõnekäänd
adagio [ə'dɑ:dʒiou] *adv., a. & s. muus.* adagio, adaadžo
Adair [ə'dɛə] *pn.*
Adam ['ædəm] *pn.* Aadam (*ka piltl.*) ◇ **the old ~** vana Aadam (*s. o. lihalik olemus, patune süda*); **I do not know him from ~** ma ei tunne teda põrmugi; **~'s ale** (*or* **wine**) vesi; **~'s apple** kõrisõlm, aadamaõun
adamant ['ædəmənt] **1.** *s. poeet.* purustamatu aine, teemant, teemantkõva aine, adamant; **2.** *a.* paindumatu, järeleandmatu ◇ **to be ~ to entreat**is palvete vastu järeleandmatu olema; **on this point I am ~** selles punktis olen ma järeleandmatult kindel
adamantine [ædə'mæntain] *a.* teemant- *või* teraskõva, vankumatu, adamantne
Adamite ['ædəmait] *s.* adamiit
Adams ['ædəmz] *pn.*
Adam's-flannel ['ædəmz'flæn(ə)l] *s. bot.* üheksavägine (= **great mullein**)
Adam's-needle ['ædəmz'ni:dl] *s. bot.* tääkliilia
Adamson ['ædəmsn] *pn.*
adapt [ə'dæpt] *v. t.* kohandama, mugandama, adapteerima (*millegagi* **to**; *millekski* **to, for**; *millegi tegemiseks* **to do, for doing**) ◇ **to ~ oneself to circumstances** olukorraga kohanema; **well ~ed** (hästi) kohane (*millekski* **to, for**)
adaptability [ədæptə'biliti] *s.* kohandatavus, mugandatavus; kohanemisvõime
adaptable [ə'dæptəbl] *a.* kohandatav, mugandatav; kohanemisvõimeline
adaptation [ædæp'teiʃ(ə)n] *s.* kohandamine, kohandumine, kohanemine, kohanemus, kohastumine, kohastumus, mugandus, adaptatsioon; kohandatud asi
adapter [ə'dæptə] *s.* kohandaja, mugandaja, adapteerija; *er. tehn.* adapter
adaptive [ə'dæptiv] *a.* kohanemisvõimeline ◇ **~ radiation** *biol.* adaptiivradiatsioon
A.D.C. ['eidi:'si:] *lüh.* = **aide-de-camp**
Adcock ['ædkɔk] *pn.*
add [æd] *v. t. & i.* lisama, lisandama (*millelegi* **to**); liitma, kokku arvama, summeerima **(up, together)** ◇ **~ up** summeeruma, summana andma **(to)**
addax ['ædæks] *s. zool.* addaks (*hobuantilooplane*)
addendum [ə'dendəm] *s.* (*pl.* **-da** [də]) lisandatav, lisa, lisand
adder I ['ædə] *s.* rästik; *Am.* väike mürgitu P.-Ameerika madu ◇ **~'s tongue** *bot.* maokeel; *Am.* koerahammas
adder II ['ædə] *s.* liitja, kokkuarvaja; *tehn.* summaator
addict 1. [ə'dikt] *v. t.* (*mingile tegevusele või harjumusele*) pühendama; (*er. pass.*) pühenduma, anduma (*millelegi* **to**); **2.** ['ædikt] *s. (teatava halva harjumuse)* ohver, ori ◇ **he is much ~ed to golf (drink, etc.)** ta on kirglik golfimängija (joomarjne.); **a drug ~** narkootik, narkomaan
addiction [ə'dikʃ(ə)n] *s.* pühendumine; andumus (*mingile harjumusele* **to**) ◇ **drug ~** narkomaania

adding-machine ['ædiŋmə'ʃi:n] *s. tehn.* liitmismasin, summeer(imis)masin
Addington ['ædiŋtən] *pn.*
Addis Ababa ['ædis 'ɑ:bəbə] *pn.* Addis Abeba
Addison ['ædisn] *pn.* ◇ **~'s disease** *med.* Addisoni tõbi, pronkstõbi
addition [ə'diʃ(ə)n] *s.* liitmine, kokkuarvamine, summeerimine, aditsioon (*er. mat.*); lisamine, lisandamine; lisa, lisand ◇ **in ~ to** (*millelegi*) lisaks
additional [ə'diʃən(ə)l] *a.* **(-lly)** lisatav, lisa-
additive ['æditiv] **1.** *a.* lisandlik, manuslik; *mat.* liitmis-, aditiivne, aditiiv-; **2.** *s.* lisand, lisaaine, manus (*ka keem.*)
addle ['ædl] **1.** *a.* mäda (*muna kohta*); segane, pudrune (*pea, mõistuse kohta*); **2.** *v. t. & i.* rikki (*või* segi) ajama; rikki (*või* segi) minema; riknema; (*muna kohta*) mädanema minema
Addlestone ['ædlstən] *pn.*
address [ə'dres] **1.** *v. t.* suunama, adresseerima; kõnetama, kõnetlema, üttama; **2.** *s.* aadress; kõnetus, kõnetlus, kõne; läkitus; kombed; *pl.* viisakusväljendid; osavus ◇ **to ~ oneself to** (*kedagi*) kõnetama; (*ülesandele*) anduma, (*ülesande*) kallale asuma; **he lives at his old ~** ta elab oma endisel aadressil *või* endises kohas; **to pay one's ~es to** (*kellegi*) armastust võita püüdma
addressee [ædre'si:] *s.* adressaat
addressograph [ə'dresəgrɑ:f] *s.* aadressimasin
adduce [ə'dju:s] *v. t.* **(-cible)** (*näitena, tõendina*) tooma, esitama
adduct [ə'dʌkt] *v. t. anat.* (*jäset*) lähendama, ligi (*või* juurde) tõmbama, juurde tooma, adutseerima
adduction [ə'dʌkʃ(ə)n] *s.* (*näitena, tõendina*) toomine, esitamine; *anat. (jäseme)* lähendamine, lähendus, ligi- *või* juurdetõmbamine, juurdetoomine, aduktsioon
adductor [ə'dʌktə] *s. anat.* lähendaja(lihas), aduktor
Adela ['ædilə] *pn.*
Adelaide *pn.* (*eesnimena*) ['ædəleid]; (*linn Austraalias*) ['ædəlid]
Adelphi [ə'delfi] *pn.*
Aden ['eidn] *pn.*
adenoids ['ædinɔidz] *s. pl. med.* adenoidid, mandlivohandid
adept 1. ['ædept, ə'd-] *a.* vilunud, kogenud (*milleski* **in**; *millegi tegemises* **at doing**); **2.** ['ædept] *s.* meister, asjatundja; *er.* salakunstimeister
adequacy ['ædikwəsi] *s.* kohaldasus, vastavus, adekvaatsus; küllaldasus
adequate ['ædikwit] *a.* kohaldane, (täiesti) vastav, adekvaatne (*millelegi* **to**); küllaldane
à deux [ɑ:'də:] *adv. pr.* kahe jaoks; kahekesi, kahe vahel
adhere [əd'hiə] *v. i.* külguma, külge jääma *või* kleepuma, liituma, adhereeruma (*millelegi* **to**); ustavalt kinni pidama (*millestki* **to**)
adherence [əd'hiər(ə)ns] *s.* külgumine, külgejäämine, -kleepumine, liitumine, liituvus, adherentsus; (vankumatu) poolehoid
adherent [əd'hiər(ə)nt] **1.** *a.* külguv, külgejääv, -kleepuv, liituv, adherentne (*millelegi* **to**); **2.** *s.* (*millegi, kellegi*) pooldaja, poolehoidja, (*kellegi*) mõttekaaslane **(of)**
adhesion [əd'hi:ʒ(ə)n] *s.* külgumine, kleepumine, kleepuvus, liitumine, adhesioon; *tehn.* (pinnaga) haardumine
adhesive [əd'hi:siv] *a.* (hõlpsasti) külgejääv, kleepuv ◇ **~ tape** (ribakujuline) kleepplaaster, leukoplast
ad hoc ['æd'hɔk] *adv. lad.* selleks, teatavaks otstarbeks
adiabatic [ædiə'bætik] **1.** *a. füüs.* adiabaatiline, soojusvahetuseta; **2.** *s. füüs.* adiabaat
adiantum [ædi'æntəm] = **maidenhair (fern)**
Adie ['eidi] *pn.*
adieu [ə'dju:] **1.** *interj.* jumalaga!, hüvasti!, adjöö!; **2.** *s.* jumalaga- *e.* hüvastijätt
ad infinitum ['ædinfi'naitəm] *adv. lad.* lõpmatuseni
ad interim ['æd'intərim] *adv. lad.* vahepeal
adipic [ə'dipik] *a. keem.* adip(iin)- ◇ **~ acid** adip(iin)hape; *ka* (*üldistavalt*) rasvhape (= **fatty acid**)
adipocere [ædipo(u)'siə] *s.* koolnuvaha, rasvvaha, adipotseera
adipose ['ædipous] **1.** *a.* rasvane, rasvunud, lihav; rasv(a)-; **2.** *s. anat.* (loomne) rasv ◇ **~ tissue** *anat.* rasvkude

adiposity [ædi'pɔsiti] *s.* rasvasus, rasvumine; rasvumus, rasvtõbi, lihavus
Adirondacks [ædi'rɔndæks] *pn.*
adit ['ædit] *s. mäend.* stoll, rõhtkaevus; *poeet.* lähenemistee, juurdepääs
adj. *lüh.* = **1. adjective; 2. adjutant**
adjacency [ə'dʒeis(ə)nsi] *s.* külgnevus, lähedus, kõrvutisus
adjacent [ə'dʒeis(ə)nt] *a.* külgnev (*millegagi*), lähedane (*millelegi* **to**), kõrvutine, kõrvu- ◇ **~ angles** *mat.* kõrvunurgad; **~ to a river** jõeäärne
adjectival [ædʒik'taiv(ə)l] *a.* **(-lly)** adjektiivne, omadussõnaline
adjective ['ædʒiktiv] **1.** *s.* adjektiiv, omadussõna; **2.** *a.* lisand-, lisa- ◇ **~ colours** peitsvärvid; **~ law** menetlusseadus, protsessuaalseadus
adjoin [ə'dʒɔin] *v. t.* külgnema, piirnema ◇ **his garden ~s ours** tema aed puutub meie omaga kokku
adjoining [ə'dʒɔiniŋ] *a.* kõrvalasetsev, kõrval-, naaber-
adjoinment [ə'dʒɔinmənt] *s.* külgnemine, piirnemine
adjourn [ə'dʒə:n] *v. t. & i.* edasi lükkama, katkestama (*koosolekut, asja arutamist*); (*koosolijate kohta*) siirduma (*teisale* **to**)
adjournment [ə'dʒə:nmənt] *s.* (*koosoleku, asja arutamise*) edasilükkamine, katkestamine
adjudge [ə'dʒʌdʒ] *v. t.* **(-geable)** (kohtulikult) otsustama, mõistma, määrama
adjudg(e)ment [ə'dʒʌdʒmənt] *s.* (kohtulik) otsus, mõistmine, määramine
adjudicate [ə'dʒu:dikeit] *v. t. & i.* **(-tor)** (kohtulikult) otsustama, määrama; kohut mõistma (*millegi või kellegi üle* **on, upon**)
adjunct ['ædʒʌŋkt] *s.* adjunkt, abiline; lisand (*millelegi* **to, of**); *lgv.* täiend; *atrib.* abi-, lisa- ◇ **~ professor** *Am.* abi- *e.* adjunktprofessor
adjuration [ædʒuə'reiʃ(ə)n] *s.* vannutamine, vannutades palumine *või* nõudmine, anumine; vannutus, vandevõtmine, vanne, adjuratsioon
adjure [ə'dʒuə] *v. t.* **(-rable)** vannutama, vannutades paluma *või* nõudma, anuma; vannet võtma
adjust [ə'dʒʌst] *v. t.* kohandama (*millegagi* **to**), korraldama, täpsustama, täpselt seadma, sättima, reguleerima, adjusteerima, justeerima
adjustable [ə'dʒʌstəbl] *a.* kohandatav, korraldatav, täpsustatav, täpselt seatav, sätitav, reguleeritav ◇ **~ resistance** *el.* muudetav takistus
adjustment [ə'dʒʌstmənt] *s.* kohandamine, kohandumine, korraldamine, täpsustamine, täpselt seadmine, sättimine, reguleerimine, adjusteerimine, justeerimine
adjutancy ['ædʒut(ə)nsi] *s.* adjutandiamet
adjutant ['ædʒut(ə)nt] *s.* adjutant; abiline; *zool.* suurmarabu (= **~-bird, ~-stork**)
adjuvant ['ædʒuv(ə)nt] **1.** *a.* abistav, abi-; **2.** *s.* abiline; abiaine, -vahend, -ravim
ad lib. ['æd'lib] *lüh.* = **ad libitum**
ad-lib [əd'lib] **1.** *v. i.* **(-bb-)** (vabalt) improviseerima; **2.** *a.* (vabalt) improviseeritud
ad libitum ['æd'libitəm] *adv. lad.* soovi kohaselt, vabalt
Adm. *lüh.* = **Admiral; Admiralty**
adman ['ædmən] *s.* (*pl.* **-men**) *fam. er. Am.* kuulutustehankija, reklaamiagent; reklaamartiklite koostaja
admeasure [əd'meʒə] *v. t.* välja mõõtma, mõõtes määrama
administer [əd'ministə] *v. t. & i.* **(-trable)** toimetama; haldama, valitsema, juhtima, administreerima; välja jagama, andma; kaasa aitama (*millelegi, millekski* **to**) ◇ **to ~ justice** õigust mõistma; **to ~ an oath** vannet võtma, vannutama (*kedagi* **to**); **to ~ a dose** ravimiannust manustama *või* andma (*kellelegi* **to**)
administration [ədminis'treiʃ(ə)n] *s.* administreerimine, administratsioon; haldamine, haldus; valitsemine, juhtimine; valitsus; valitsusaeg; (*ravimi jms.*) manustamine, andmine
administrative [əd'ministreitiv] *a.* administratiivne, administratiiv-; halduslik, haldus-; valitsuslik; täidesaatev, täitev-
administrator [əd'ministreitə] *s.* administraator; haldur; juhtija, valitseja; (vastutav) korraldaja
administratrix [əd'ministreitriks] *s.* (*pl.* **-trices** [-trisi:z, -'traisi:z], **-xes**) naisadministraator
admirable ['ædm(ə)rəbl] *a.* **(-bly)** imetlusväärne, imeteldav, imesteldav, oivaline

admiral ['ædmərəl] *s.* admiral; admirali- *e.* lipulaev ◇ **red ~** *zool.* koerliblikas; **white ~** *zool.* lumik; *Am.* valgete vöötidega koerliblikas
admiralship ['ædmərəlʃip] *s.* admiraliau, -amet
admiralty ['ædmərəlti] *s.* admiraliamet; admiraliteet; **(the A-)** Briti mereministeerium, admiraliteet; *ret.* merede ülemvalitsus ◇ **First Lord of the A-** Briti mereminister
admiration [ædmə'reiʃ(ə)n] *s.* imetlus, imestlus; imetlus- *või* imestlusobjekt
admire [əd'maiə] *v. t.* imetlema, imestlema, ihalema; *fam.* kiitma; *peam. Am.* ihkama, väga tahtma (*midagi teha* **to do**)
admirer [əd'maiərə] *s.* imetleja, imestleja, ihaleja; *er.* austaja, armastaja
admissibility [ədmisi'biliti] *s.* vastuvõetavus, lubatavus, sallitavus
admissible [əd'misibl] *a.* **(-bly)** vastuvõetav, lubatav, sallitav
admission [əd'miʃ(ə)n] *s.* sisselaskmine, juurdepääsu võimaldamine, vastuvõtt (**to, into**); juurde- *või* sissepääs; *fam.* sissepääsumaks; tunnustus, mööndus, õigeksvõtt
admissive [əd'misiv] *a.* möönev, tunnustav
admit [əd'mit] *v. t. & i.* **(-tt-)** sisse laskma, juurdepääsu võimaldama (*millelegi* **to**), vastu võtma (*kuhugi* **to**); tunnustama, möönma, õigeks võtma; (*ruumi kohta*) mahutama ◇ **to ~ of** (*millekski*) ruumi (*või* võimalust) jätma, (*midagi*) lubama
admittance [əd'mit(ə)ns] *s.* sisse- *või* juurdepääs, sissepääsuõigus, vastuvõtmine ◇ **no ~!** sisseminek keelatud!
admittedly [əd'mitidli] *adv.* mööndavasti, tunnustatavasti
admix [əd'miks] *v. t. & i.* juurde segama; *haruld.* segama *või* segunema (*millegagi* **with**)
admixture [əd'mikstʃə] *s.* juurdesegamine, lisandus; lisand; segu
admonish [əd'mɔniʃ] *v. t.* manitsema (*midagi tegema* **to do**, *et* **that**), noomima; hoiatama (*millegi eest* **of**)
admonishment [əd'mɔniʃmənt], **admonition** [ædmə'niʃ(ə)n] *s.* manitsus, noomitus, admonitsioon; hoiatus
admonitory [əd'mɔnit(ə)ri] *a.* manitsev, noomiv; hoiatav
ad nauseam [æd'nɔ:siæm] *adv. lad.* tüütuseni
ado [ə'du:] *s.* tülin, askeldus, sekeldus, raskus ◇ **he made a great ~** ta tegi palju tüli; **pay it without more ~** maksa see (ära) ilma pikema jututa; **I had much ~ to get in** mul oli palju tegemist, enne kui sisse sain
adobe [ə'doubi] *s.* adoob, samaan, plonn; plonnhoone
adolescence [ædə'lesns] *s.* noorukiiga, -põli, adolestsents
adolescency [ædə'lesnsi] *haruld.* = **adolescence**
adolescent [ædə'lesnt] **1.** *a.* nooruklik, noorukieas olev; **2.** *s.* nooruk
Adolf ['ædɔlf] *pn.*
Adolphus [ə'dɔlfəs] *pn.*
Adonais [ædo'neiis] *pn.*
Adonis [ə'dounis] **1.** *pn.* (*ilus noormees kreeka mütoloogias*); **2.** *s.* piltilus noormees; *halv.* keigar, moenarr; *bot.* (*ka* **a-**) adoonis
adopt [ə'dɔpt] *v. t.* lapsendama, adopteerima, (*kellenagi*) oma sugulaseks võtma **(as)**; (*mingit mõtet jms.*) omaks võtma; (*teguviisi jms.*) tarvitusele võtma, rakendama; vastu võtma
adoptee [ædɔp'ti:] *s.* lapsendatu, adopteeritu
adoption [ə'dɔpʃ(ə)n] *s.* lapsendus, adoptsioon; omaksvõtmine; tarvituselevõtt, rakendamine; vastuvõtmine
adoptive [ə'dɔptiv] *a.* lapsendatud, adopteeritud, adoptiivne, adoptiiv-
adorable [ə'dɔ:rəbl] *a.* **(-bly)** palveldatav, jumaldatav, adoreeritav; *er. fam.* jumalik, oivaline, tore
adoration [ædə'reiʃ(ə)n] *s.* palveldus, jumaldus, adoratsioon; jumaldav austus, kirglik armastus
adore [ə'dɔ:] *v. t.* palveldama, jumaldama, adoreerima; *fam.* üliväga armastama
adorer [ə'dɔ:rə] *s. er.* jumaldaja, austaja, adoreerija, (kirglik) armastaja
adorn [ə'dɔ:n] *v. t.* kaunistama, ehtima
adornment [ə'dɔ:nmənt] *s.* kaunistamine, ehtimine; kaunistus, ehe
adown [ə'daun] *poeet.* = **down**
ad rem ['æd'rem] *adv. lad.* asja juurde
adrenal [æd'ri:n(ə)l] *anat.* **1.** *a.* neerupealne,

adrenaalne, adrenaal-; 2. s. neerupealis, neerupealne nääre (= ~ **gland**)

adrenalin [æd'renəlin] *s. füsiol., farm.* adrenaliin

Adrian ['eidriən] *pn.* Hadrianus

Adrianople [eidriə'noupl] *pn.* Adrianoopol

Adriatic [eidri'ætik, æd-] *pn.* **(the ~)** Aadria meri (= **the ~ sea**)

adrift [ə'drift] *adv.* ajuvil, ajumas, triivimas, triivis; tuulte ning lainete meelevallas (*ka piltl.*) ◇ **to cut ~** (*kinnitusköit läbi lõigates*) voolu ning tuulte hooleks jätma (*ka piltl.*); **to turn ~** saatuse hooleks jätma

adroit [ə'drɔit] *a.* osav, nobe

adroitness [ə'drɔitnis] *s.* osavus, nobedus

adscititious [ædsi'tiʃəs] *a.* lisa-, (väliselt) juurdelisatud, mitte oluliselt juurdekuuluv

adsorb [æd'sɔ:b] *v. füüs., keem.* adsorbeerima

adsorbate [æd'sɔ:beit] *s. füüs., keem.* adsorbaat

adsorbent [æd'sɔ:b(ə)nt] *füüs., keem.* **1.** *a.* adsorbeeriv; **2.** *s.* adsorbent

adsorption [æd'sɔ:pʃ(ə)n] *s. füüs., keem.* adsorptsioon

adsum ['ædsəm] (*lad. sn.* = **I am here**) siin, kohal (*õpilase vastus nimede loetlusel*)

adulate ['ædjuleit] *v. t.* **(-lable, -tor)** lipitsema, meelitlema, (alatult) meelitama

adulation [ædju'leiʃ(ə)n] *s.* lipitsus, meelitlus, (alatu) meelitus

adult ['ædʌlt, ə'dʌlt] **1.** *a.* täiskasvanud, -ealine; **2.** *s.* täiskasvanu, -ealine (isik)

adulterant [ə'dʌltərənt] **1.** *a.* võltsimiseks tarvitatav; **2.** *s.* võltsimiseks juurdesegatav aine, petislik (vähemäärtuslik) lisand

adulterate 1. [ə'dʌltəreit] *v. t.* **(-rable)** võltsima (*er. toiduaineid, segamise teel*); **2.** [ə'dʌltərit] *a.* võltsitud, võlts; sohi-

adulteration [ədʌltə'reiʃ(ə)n] *s.* (*er. toiduainete*) võltsimine; võltsitud aine *või* asi

adulterer [ə'dʌltərə] *s.* abielurikkuja (mees)

adulteress [ə'dʌltəris] *s.* abielurikkuja (naine)

adulterine [ə'dʌltərain] *a.* sohi-; *piltl.* võlts

adulterous [ə'dʌltərəs] *a.* abielu rikkuv, abielurikkumises süüdi olev

adultery [ə'dʌltəri] *s.* abielurikkumine

adumbrate ['ædʌmbreit, ə'dʌm-] *v. t.* **(-table)** üldjoontes visandama, nõrgalt piiritlema; (ähmaselt ette) ennustama; varjutama

adust [ə'dʌst] *a.* päikesest põletatud, (pruuniks) kõrbenud, (päikeses) pruunistunud; sünge, tusane

adv. *lüh.* = **adverb**

ad valorem ['ædvə'lɔ:rem] *adv. lad.* väärtuse järgi

advance [əd'vɑ:ns] **1.** *v. t. & i.* **(-ceable)** edasi viima *või* tõstma; arendama; edutama, (ametis) kõrgendama, avansseerima, soodustama; esile tooma; (*arvamust, põhimõtet jms.*) esitama, üles seadma; (*raha*) ette maksma; (*hinda*) tõstma; ettepoole astuma, edasi liikuma; edenema, edusamme tegema, avansseerima; esile tulema; (*hinnas, ametis jms.*) tõusma; **2.** *s.* edasiliikumine; edasijõudmine, edu(sammud); tõus (*hinnas, ametis jms.*); ettemaks, avanss; *pl.* lähenemiskatsed; *atrib.* ettetehtud, eel- ◇ **in ~** ette, ennakult, (*raha kohta*) avansina; **in ~ of** (*millestki, kellestki*) ees; **to make ~es to** (*kellelegi*) läheneda püüdma; **~ copy** proovieksemplar, makett

advanced [əd'vɑ:nst] *a.* ettenihutatud; edenenud; edasijõudnud; edumeelne ◇ **in ~ years** kõrges eas

advance-guard [əd'vɑ:nsgɑ:d] = **vanguard**

advancement [əd'vɑ:nsmənt] *s.* edasiviimine, edutamine, avansseerimine; edasijõudmine, edenemine; ametikõrgendus

advantage [əd'vɑ:ntidʒ] **1.** *s.* paremus, hüve, eelis, edemus, ülekaal; soodustus; kasu, tulu; **2.** *v. t.* edutama, jõutama, aitama ◇ **to gain an ~ over** (*kellegagi võrreldes*) paremust (*või* ülekaalu) saavutama; **to take ~ of** (*midagi*) kasutama, ära kasutama; (*kedagi*) tüssama; **it is seen to ~** see paistab soodsas valguses; **you have the ~ of me** teil on paremus minuga võrreldes, *er.* teie tunnete mind, kuid mul ei ole au teid tunda

advantageous [ædvən'teidʒəs] *a.* paremuslik, kasulik, soodus

advection [əd'vekʃ(ə)n] *s. meteor.* advektsioon

advent ['ædvənt, -vent] *s.* (*tähtsa isiku või sündmuse*) saabumine, tulek; *kirikl.* **(A-)** advent, Kristuse tulemise aeg

adventitious [ædvən'tiʃəs, -ven-] *a.* väljastpoolt tulev, kõrvaline, juhuslik(ult juurdetulnud)

adventure [əd'ventʃə] **1.** *s.* seiklus, juhtumus, erakordne sündmus, julge ettevõte, avantüür; (äriline) spekulatsioon; **2.** *v. t. & i. arh.* (*midagi*) kaalule panema, risk(eer)ima (*millegagi* **upon**); *vrd.* **venture**

adventurer [əd'ventʃərə] *s.* seikleja, õnnekütt, avantürist

adventuress [əd'ventʃəris] *s.* naisseikleja, -avantürist

adventurism [əd'ventʃərizm] *s.* avantürism

adventurist [əd'ventʃərist] *s. peam. Am.* avantürist (= **adventurer**)

adventurous [əd'ventʃərəs] *a.* seikluslik; seiklushimuline; julge, ettevõtlik, risk(eer)iv; (häda)ohtlik, riskantne

adverb ['ædvə:b] *s. lgv.* adverb, määrsõna

adverbial [əd'və:biəl] *a.* **(-lly)** *lgv.* adverbiaalne, määrsõnaline ◇ **~ modifier** adverbiaal, määrus

adversary ['ædvəs(ə)ri] *s.* vastane, vaenlane

adversative [əd'və:sətiv] *a. loog., lgv.* adversatiivne, vastupidine, vastupidisust väljendav, vastandav

adverse ['ædvə:s] *a.* vaenulik, vastuolev, ebasoodus, vastane (*millelegi* **to**); vastasolev, vastas-

adversity [əd'və:siti] *s.* ebaõnn, õnnetus, paha saatus

advert I ['ædvə:t] *s. fam.* = **advertisement**

advert II [əd'və:t] *v. i.* vihjama, tähelepanu juhtima (*millelegi* **to**)

advertise ['ædvətaiz] *v. t. & i.* **(-sable)** teatama, kuulutama, reklaamima, reklaami tegema ◇ **to ~ for** kuulutuse teel otsima

advertisement [əd'və:tizmənt, -tism-, *Am. ka* ædvə:'taizmənt] *s.* teadaanne, kuulutus; reklaam

advertiser ['ædvətaizə] *s.* kuulutaja, reklaamija

advice [əd'vais] *s.* nõuanne, nõu; *pl.* teated, informatsioon; *kaub.* aviis, teatekiri, saatekiri ◇ **to act on smb.'s ~** kellegi nõuande järgi toimima; **to take smb.'s ~** kellegi nõu kuulda võtma; **to take medical ~** arstilt (*või* arstidelt) nõu küsima, arsti (*või* arste) konsulteerima

advisability [ədvaizə'biliti] *s.* soovitatavus

advisable [əd'vaizəbl] *a.* **(-bly)** soovitatav

advise [əd'vaiz] **1.** *v. t. & i.* nõu andma; soovitama; nõu pidama (*kellegagi* **with**; *millegi suhtes* **on, about**); teatama, teatavaks tegema (*kellelegi midagi* **smb. of smth.**)

advised [əd'vaizd] *a.* järelekaalutud, läbi- *või* järelemõeldud

advisedly [əd'vaizidli] *adv.* järelekaalutult, läbi- *või* järelemõeldult

adviser [əd'vaizə] *s.* nõuandja, nõunik ◇ **legal ~** juriskonsult

advisory [əd'vaizəri] *a.* nõuandev

advocacy ['ædvəkəsi] *s.* (*millegi*) toetus, kaitse, propageerimine **(of)**; advokaadina (*või* eestkostjana) toimimine

advocate 1. ['ædvəkit, -keit] *s.* toetaja, kaitsja, propageerija, advokaat; (*millegi*) eestkostja **(of)**; **2.** ['ædvəkeit] *v. t.* **(-cable, -tor)** toetama, kaitsma, propageerima

advowson [əd'vauz(ə)n] *s.* (kiriklik) patronaadiõigus

advt *lüh.* = **advertisement**

adytum ['æditəm] *s.* **(***pl.* **-ta)** (*templi*) pühim ruum, pühamu; *piltl.* salakamber

adze, *Am.* **adz** [ædz] **1.** *s.* risti- *e.* tahutsemiskirves; **2.** *v. t.* (ristikirvega) tahutsema

Aeacus ['i(:)əkəs] *pn.* Aiakos

aedile ['i:dail] *s. aj.* ediil

A.E.F. ['eii:'ef] *lüh.* = **1. Allied Expeditionary Forces; 2. American Expeditionary Force(s)**

Aegean [i(:)'dʒi(:)ən] **1.** *a.* egeuse; **2.** *s.* **(the ~)** Egeuse meri (= **the ~ sea**)

aeger ['i:dʒə] *s. lad.* (*üliõpilase*) haigustunnistus

Aegeus ['i:dʒju:s] *pn.* Aigeus, Egeus

Aegina [i(:)'dʒainə] *pn.* Aigina

aegis ['i:dʒis] *s.* egiid; kindel kaitse ◇ **under the ~ of** (*kellegi*) kaitse all, soosimisel

aegrotat [i(:)'groutæt] *s. lad.* haigustunnistus (*üliõpilase vabastamiseks eksamist*)

Aelfric ['ælfrik] *pn.*

Aeneas [i(:)'ni:æs, 'i:niæs] *pn.*

Aeneid [i(:)'ni:id, 'i:niid] *pn.* Aeneis

Aeolia [i(:)'ouliə] *pn.* Aiolis

Aeolian [i(:)'ouliən] *a.* Aiolise; Aiolose; eooliline, tuuletekkeline, tuule tekitatud (*er. geol.*), tuule- ◇ **~ harp** Aiolose harf, tuulekannel; **~ mode** *muus.* eoolia helilaad

Aeolus ['i(:)ələs] *s.* Aiolos

aeon, eon [ˈiːən] *s.* eoon, lõpmatu pikk ajastu, maailmaajastu, igavik

aerate [ˈɛəreit, ˈe(i)ər-] *v. t.* **(-table)** õhu(s)tama, tuulutama; õhuga (*või* süsihappegaasiga) täitma, gaseerima ◇ **-ed waters** kihisevad mineraalveed; gaseeritud veed; **-ed bread** süsihappegaasiga kunstlikult kohevile aetud taignast tehtud leib

aeration [ɛəˈreiʃ(ə)n, e(i)əˈr-] *s.* õhu(s)tamine, tuulutamine; õhustus, aeratsioon; õhuga (*või* süsihappegaasiga) täitmine, gaseerimine

aerial [ˈɛəriəl] **1.** *a.* **(-lly)** õhuline, õhu-; **2.** *s.* (raadio)antenn ◇ **~ cable** *tehn.* õhukaabel, rippkaabel, -tross; *el.* õhuliinikaabel; **~ line** *el.* õhuliin; **~ navigation** aeronavigatsioon, lennunavigatsioon; **~ railway** õhuraudtee, rippraudtee

aeriality [ɛəriˈæliti] *s.* õhulisus

aerie, aery, eyrie, eyry [ˈɛəri, ˈiəri] *s.* (kõrgel asetsev) kotka- (*või* kulli-, ronga)pesa; *piltl.* kõrgel asetsev elamu

aeriform [ˈɛərifɔːm] *a.* õhutaoline, gaasjas; *piltl.* ebareaalne

aero- [ˈɛəro, ˈe(i)ərɔ] *ühendeis* õhu-, (*võõrsõnades*) aero-

aerobatics [ɛərəˈbætiks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na või pl-na*) vigurlend, (kõrgem) pilotaaž; *pl.* vigurlennutrikid

aerobe [ˈɛəroub] *s. biol.* aeroob

aerobics [ɛəˈroubiks] *s. pl.* (*tarvit. ka sg-na*) aeroobika

aerobiology [ɛərɔ(u)baiˈɔlədʒi] *s.* aerobioloogia

aerobus [ˈɛərəbʌs] *s.* busslennuk, aerobuss

aerodrome [ˈɛərədroum] *s.* aerodroom, lennuväli

aerodynamic [ɛərəd(a)iˈnæmik] *a.* aerodünaamiline

aerodynamics [ɛərəd(a)iˈnæmiks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) aerodünaamika

aero-engine [ˈɛərɔ(u)ˈen(d)ʒin] *s.* lennukimootor

aerogram [ˈɛərəgræm] *s.* radiogramm, raadiotelegramm

aerolite [ˈɛərəlait], **-lith** [-liθ] *s.* aeroliit, kivimeteoriit

aerology [ɛəˈrɔlədʒi] *s.* aeroloogia

aeromechanics [ɛərəmiˈkæniks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) aeromehaanika

aeronaut [ˈɛərənɔːt] *s.* aeronaut

aeronautic(al) [ɛərəˈnɔːtik(ə)l] *a.* aeronautiline

aeronautics [ɛərəˈnɔːtiks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) aeronautika

aeronomy [ɛəˈrɔnəmi] *s.* aeronoomia

aeroplane [ˈɛərəplein] *s.* aeroplaan, lennuk

aerosol [ˈɛərəsɔl] *s. füüs., keem.* aerosool

aerostat [ˈɛərəstæt] *s.* aerostaat, õhupall; *haruld.* aeronaut (= **aeronaut**)

aerostatics [ɛərəˈstætiks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) aerostaatika

aerostation [ɛərəˈsteiʃ(ə)n] *s.* õhupallisõit; *vrd.* **aviation**

aery [ˈɛəri, ˈiəri] = **aerie**

Aeschines [ˈiːskiniːz] *pn.* Aischines

Aeschylus [ˈiːskiləs] *pn.* Aischylos

Aesculapius [iːskjuˈleipiəs] *s. müt.* Asklepios, Aesculapius; *piltl.* eskulaap, arst

Aesop [ˈiːsɔp] *pn.* Aisopos

aesthete [ˈiːsəiːt, ˈes-] *s.* esteet

aesthetic [i(ː)sˈθetik, es-] *a.* esteetiline, iluline, iluteaduslik, ilu-; *pop.* maitsekas, ilus

aesthetical [i(ː)sˈθetik(ə)l, es-] *a.* **(-lly)** esteetiline, esteetika-

aestheticism [i(ː)sˈθetisizm, es-] *s.* estetism

aesthetics [i(ː)sˈθetiks, es-] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) esteetika

aet., aetat. *lüh.* = *järgm.*

aetatis [i(ː)ˈteitis] *pred. a. lad.* (*lüh.* **aet., aetat.**) vanuses (= **aged, at the age of**)

Aethelstan [ˈæθ(ə)lstən] *pn.*

aether [ˈiːθə] = **ether**

aetiological [iːtiəˈlɔdʒikəl] *a.* **(-lly)** etioloogiline

aetiology [iːtiˈɔlədʒi] *s.* etioloogia

A.F. [ˈeiˈef] *lüh.* = **1. Admiral of the Fleet; 2. Air Force**

af- *vt.* **ad-**

afar [əˈfɑː] *adv.* kaugel(e), eemal(e) ◇ **from ~** kaugelt, eemalt

afeard [əˈfiəd] *dial.* = **afraid**

affability [æfəˈbiliti] *s.* lahkus, sõbralikkus, ladusus

affable [ˈæfəbl] *a.* **(-bly)** lahke, sõbralik, ladus

affair [əˈfɛə] *s.* asi, asjatalitus, toimetus; tegu, lugu, seik, sekeldus, afäär ◇ **this is my ~** see on minu asi; **public ~s** avalikud (*või* ühiskondlikud) asjad; **love ~** armulugu; **~ of honour** auasi, duell; **Secretary (of State) for Foreign A-s** välisminister, välisasjade riigisekretär (*Inglismaal*)

affaire de coeur [əˈfɛə də ˈkəː] *s. pr.* «südamesiasi», armulugu

affect I [əˈfekt] *v. t.* harrastama, (tehtult) eelistama; teesklema, edvistavalt (*või* ebasiiralt) tegema, afekteerima

affect II [əˈfekt] *v. t.* mõju(s)tama (*er. kahjustavalt või ärritavalt*), tabama, (*valusalt*) puudutama, (*tundeid*) liigutama, afitseerima ◇ **to be ~ed** tabanduma, tabatud saama (*millestki* **by**)

affect III [əˈfekt] *s. psühh.* afekt, (tugev) erutus, tundeliigutus

affectation [æfekˈteiʃ(ə)n] *s.* (*millegi*) teesklus **(of)**; loomuvastasus, edvistus, teeseldus, eputus, afektatsioon

affected I [əˈfektid] *a.* teeseldud, tehtud, loomuvastane, edvistav, ebasiiras, afekteeritud

affected II [əˈfektid] *a.* mõju(s)tatud (*millestki* **with**), tabatud, haigestunud; liigutatud; meelestatud (*kellegi suhtes* **towards**) ◇ **mentally ~** vaimuhaige; **well (ill) ~** hästi (halvasti) meelestatud

affecting [əˈfektiŋ] *a.* (südant)liigutav

affection [əˈfekʃ(ə)n] *s.* kiindumus, meeldumus, armastus, lembus, lemme (*kellegi vastu* **for, towards**); ärevus, ärritus, afektsioon; *van.* haigus, tõbi

affectionate [əˈfekʃ(ə)nit] *a.* armastav, südamlik, lembene, armuküllane, hell

affective [əˈfektiv] *a.* tundeliigutuslik, -ärrituslik, tundmuslik, afektiivne

afferent [ˈæfərənt] *a. anat.* aferentne, kesk- organisse viiv; *vrd.* **efferent**; ◇ **~ nerve** aferentne närv (*närviimpulssi ajju toov närv*); **~ blood vessel** *anat.* toomasoon

affiance [əˈfaiəns] **1.** *v. t.* **(-ceable)** kihlama; **2.** *s.* usaldus, usk (*kellessegi* **in**); kihlus ◇ **to be -ed** kihluma, kihlatud olema (*kellegagi* **to**)

affidavit [æfiˈdeivit] *s.* kirjalik vandetunnistus, vande all antud kirjalik tunnistus ◇ **to make (*or* swear, take) an ~** kirjalikku vandetunnistust andma; **to take an ~** kirjalikku vandetunnistust võtma

affiliate [əˈfilieit] *v. t.* **(-liable, -tor)** liikmeks vastu võtma, liitma, ühendama, afilieerima; *jur.* isadust (*või* last) omistama (*kellelegi* **on**), last (*kellelegi*) kuuluvaks lugema; (*mingit asja*) omistama (*kellelegi* **to, upon**) ◇ **ours is -ed by** (*or* **to, with**) **this society** meie selts on selle ühingu liige

affiliation [əfiliˈeiʃ(ə)n] *s.* liikmeks vastuvõtmine, liitmine, ühendamine, afiliatsioon; liikmeks olemine; tihe ühendus; lapse isa (kohtulik) kindlaksmääramine, (*lapse või, piltl., mingi asja*) omistamine

affine [əˈfain] *a. keem., mat.* afiinne ◇ **~ geometry** afiinne geomeetria

affined [əˈfaind] *a.* hõimluses (*või* suguluses) olev

affinity [əˈfiniti] *s.* hõimlus, sugulus; vastavus (*millelegi*), ühtivus, afiinsus (*millegagi* **with**, *millegi vahel* **between**); külgetõmbavus; poolehoid (*kellegi või millegi vastu* **for**); *keem., mat.* afiinsus

affirm [əˈfəːm] *v. t. & i.* jaatama, kinnitama, tõendama, väitma, afirmeerima

affirmation [æfəˈmeiʃ(ə)n] *s.* jaatus, kinnitus, tõendus, afirmatsioon; *jur.* pühalik kinnitus (*vande asemel*)

affirmative [əˈfəːmətiv] **1.** *a.* jaatav, afirmatiivne; **2.** *s.* jaatav sõna *või* väide ◇ **to answer in the ~** jaatavalt vastama; **~ vote** poolthääl

affix 1. [əˈfiks] *v. t.* külge kinnitama, lisama, liitma (*millelegi* **to**); **2.** [ˈæfiks] *s.* külgekinnitatav (*või* -liidetav) asi, lisand; *lgv.* afiks, liide

afflatus [əˈfleitəs] *s.* vaimupuhang, vaimustus, (luule) inspiratsioon

afflict [əˈflikt] *v. t.* vaevama, piinama, ahistama ◇ **~ed with (the) gout** luuvalust vaevatud

affliction [əˈflikʃ(ə)n] *s.* vaev, piin, ahistus; kannatus, häda, õnnetus

affluence [ˈæfluəns] *s.* küllus, ohtrus, rikkus; *haruld.* juurdevool

affluent [ˈæfluənt] **1.** *a.* külluslik, rikas (*millegi poolest, millestki* **in**); **2.** *s.* lisajõgi

afflux [ˈæflʌks] *s.* juurdevool, voolus, voogus ◇ **~ of blood** verevoogus

afford [əˈfɔːd] *v. t.* (enesele) lubama, võimaldama (*haril. ühenduses verbiga* **can**); esile tooma, pakkuma, andma ◇ **he can ~ (to take) a taxi** ta võib enesele seda lubada, et võtab takso; **I cannot ~ holidays** mul ei

ole (*raha või aja puudusel*) võimalik enesele puhkust lubada; **to ~ an explanation** seletust andma

afforest [ə'fɔrist] *v. t.* metsastama, metsa alla võtma

afforestation [əfɔris'teiʃ(ə)n] *s.* metsastamine, metsa alla võtmine

affranchise [ə'frænt∫(a)iz] = **enfranchise**

affray [ə'frei] *s.* mürgel, löömin̆g

affreight [ə'freit] *v. t. haruld.* prahtima, kaubaveoks üürima (= **freight**)

affreightment [ə'freitmənt] *s. maj.* prahtimine ◇ **contract of ~** prahileping

affricate ['æfrikit] *s. fon.* afrikaat

affright [ə'frait] *arh.* **1.** *v. t.* hirmutama (= **frighten**); **2.** *s.* hirmuärevus, hirm (= **fright**)

affront [ə'frʌnt] **1.** *v. t.* teotama, solvama; vastu astuma, trotsima; **2.** *s.* teotus, solvang ◇ **to ~ death** surma trotsima; **to put an ~ upon, to offer an ~ to** (avalikult) solvama

affusion [ə'fju:ʒ(ə)n] *s.* pealekallamine

Afghan ['æfgæn] **1.** *a.* afgaani; **2.** *s.* afgaan; afgaani keel

Afghanistan [æf'gænistæn, -'tæn, -'tɑ:n] *pn.* Afganistan

afield [ə'fi:ld] *adv.* väljal(e); ära, kaugel(e) ◇ **far ~** kaugel(e) eemal(e)

afire [ə'faiə] *adv. & pred. a.* põlemas, tules ◇ **to set ~** põlema panema, süütama; sütitama

A.F.L. ['eief'el] *lüh.* = **American Federation of Labor**

A.F.L.-C.I.O. ['eief'el'si:ai'ou] *lüh.* = **American Federation of Labor and Congress of Industrial Organizations**

aflame [ə'fleim] *adv. & pred. a.* leegitsemas, leekides

afloat [ə'flout] *adv. & pred. a.* ujuvil(e), vee peal püsiv, ujuv; laeval, merel; võlavaba; täies hoos; käibel, liikvel ◇ **to keep ~** vee peal hoidma, mitte põhja vajuda laskma (*ka piltl.*); vee peal püsima, mitte põhja vajuma; **rumours are ~** on liikvel kuuldusi

à fond [ɑ:'fɔŋ] *adv. pr.* põhjalikult

afoot [ə'fut] *adv. & pred. a.* jalul, käimas, liikvel; ettevalmistusel, teoksil; *haruld., van. või Am.* jalgsi, jala (= **on foot**) ◇ **he is early ~** ta on varakult jalul; **there's something ~** midagi on käimas; **there's a scheme ~ to build a new theatre** on teoksil plaan ehitada uus teater; **to go ~** jala minema (= **to go on foot**)

afore [ə'fɔ:] *mer.* **1.** *adv.* eespool, ees; **2.** *prep.* (*millegi*) ees; *ühendeis* eespool, ette- ◇ **~ the mast** eespool masti

aforenamed [ə'fɔ:neimd], **aforesaid** [ə'fɔ:sed] *a.* eespool nimetatud, ülalmainitud

aforethought [ə'fɔ:θɔ:t] *a.* ettekavatsetud

aforetime [ə'fɔ:taim] *adv.* ennemalt, varemalt

afoul [ə'faul] *adv. & pred. a. er. Am.* sassis; kokkupõrkes (= **foul**) ◇ **to run ~ of** (*millegagi*) kokku põrkama (*ka piltl.*)

afraid [ə'freid] *pred. a.* hirmukil, hirmul, kohkvel; kartev (*midagi* **of**) ◇ **to be ~** kartma (*midagi* **of**); **I am ~ to do** ma kardan teha; **you need not be ~ of being late** teil ei tarvitse karta, et jääte hiljaks; **I am ~ (that) we shall be** (*or* **lest we should be**) **late** ma kardan, (et) me jääme hiljaks; **I'm ~ it is so** kahjuks on see nii

Aframerican ['æfrə'merikən] = **Afro-American**

afresh [ə'fre∫] *adv.* uuesti, taas

Africa ['æfrikə] *pn.* Aafrika

African ['æfrikən] **1.** *a.* aafrika; **2.** *s.* aafriklane

Afrikaans [æfri'kɑ:ns] *s.* afrikaani keel (= **the Taal**)

Afrikan(d)er [æfri'kæn(d)ə] *s.* afrikander

Afro-American ['æfro(u)ə'merikən] **1.** *a.* afroameerika, ameerika neegrite; **2.** *s.* afroameeriklane, ameerika neeger

aft [ɑ:ft] *adv. mer.* ahtris(se)

after ['ɑ:ftə] **1.** *adv.* taga, taha, järel(e); pärast, hiljem; **2.** *prep. (millegi)* taga, taha, järel(e); järgi; pärast, peale (*midagi*); **3.** *konj.* pärast seda kui, peale seda kui; **4.** *a.* pärastine, hilisem, järel-; *mer.* ahtri- ◇ **to follow ~** järgnema, järel tulema; **to look before and ~** ette ja taha vaatama; **three months ~** kolm kuud hiljem; **~ one's own heart** oma südame järgi, meelepärane; **~ the same pattern** sama mustri järgi; **half ~ four** *Am.* pool viis (= **half-past four**); **~ all** kõigest hoolimata, lõppude lõpuks, siiski; **this happened ~ he had left** see juhtus pärast seda, kui ta oli lahkunud; **in ~ years (days etc.)** hilisemail aastail (päevil jne.); **~ cabin** *mer.* ahtrikajut

afterbirth ['ɑ:ftəbə:θ] *s.* päramised, järelsünnitis

aftercrop ['ɑ:ftəkrɔp] *s.* järellõikus, teine viljasaak

after-damp ['ɑ:ftədæmp] *s.* kaevandusgaasi plahvatusel järelejääv lämmatav gaas

after-effect ['ɑ:ftəri'fekt] *s.* järelmõju

after-fermentation ['ɑ:ftəfə:mən'tei∫(ə)n] *s. keem.* järelkäärimine

afterglow ['ɑ:ftəglou] *s.* järelkuma, -paistus; eha; *füüs.* järelhelendus

aftergrass ['ɑ:ftəgrɑ:s] *s.* ädal (= **aftermath**)

after-image ['ɑ:ftərimidʒ] *s. psühh.* järelpilt

afterlife ['ɑ:ftəlaif] *s.* hauatagune elu; hilisemad eluaastad

aftermath ['ɑ:ftəmæθ] *s.* ädal; *piltl.* järeltulemus, (hilisemad) tagajärjed

aftermost ['ɑ:ftəməst, -moust] *adv. mer.* ahtripoolseim(as), ahtripoolseimal(e)

afternoon ['ɑ:ftə'nu:n] *s.* pärastlõuna, õhtupoolik ◇ **in the ~** pärast lõunat, õhtupoolikul; **on Monday ~** esmaspäeval pärast lõunat; **this (tomorrow, etc.) ~** täna (homme jne.) pärast lõunat

afterpiece ['ɑ:ftəpi:s] *s.* järelnäidend, (*haril. koomiline*) järelpala

aftertaste ['ɑ:ftəteist] *s.* järelmaik

afterthought ['ɑ:ftəθɔ:t] *s.* järelmõte, tagantjärele tekkinud mõte

aftertreatment ['ɑ:ftətri:tmənt] *s. med.* järelravi; *tehn.* järelmenetlus

afterward ['ɑ:ftəwəd] = *järgm.*

afterwards ['ɑ:ftəwədz] *adv.* pärastpoole, hiljem

afterword ['ɑ:ftəwə:d] *s.* järelsõna

Ag *keem.* = **silver** (*lad.* **argentum**)

ag- *vt.* **ad-**

aga ['ægə, ə'gɑ:] *s.* agaa (*Osmani impeeriumi väepealik; tarvit. ka tiitlina*)

again [ə'ge(i)n] *adv.* jälle, uuesti, veel; jällegi, taas; vastu, vastuseks ◇ **~ and ~** ikka ja jälle; **now and ~** aeg-ajalt; **as much ~** veel nii palju; **once ~** veel kord; **these, ~, are expensive** need jällegi on kallid; **to ring ~** vastu kõlama

against [ə'ge(i)nst] **1.** *prep.* (*millegi*) vastu; **2.** *konj. arh.* seks ajaks kui, enne kui ◇ **to save ~ a rainy day** mustade päevade jaoks raha koguma; **to run ~** (*millegi, kellegi*) vastu jooksma *või* põrkama, *ka (kedagi)* juhuslikult kohtama (= **to run up ~**); **to hope ~ hope** asjatult ootama; **to work ~ time** (*or* **the clock**) ajaga (*või* kellaga) võidu joostes töötama

Agamemnon [ægə'memnən, -nɔn] *pn.*

agamic [ə'gæmik] *a. biol.* **(-ically)** agaamne, viljastamisvõimetu

agamous ['ægəməs] *a. biol.* suguorganiteta, sugupooletu

agape I [ə'geip] *adv. & pred. a.* ammuli sui, laialiavatud suuga; ammuli

agape II ['ægəpi(:)] *s.* (*pl.* **-pae** [-pi:]) agaap, armastussöömaaeg (*ristiusu algusajal*)

agar(-agar) ['eigɑ:('reigɑ:), 'ɑ:gɑ:('rɑ:gɑ:)] *s.* agar(-agar)

agaric ['ægərik, ə'gær-] *s. bot.* lehikseen ◇ **fly ~** punane kärbseseen

Agassiz ['ægəsiz] *pn.*

agate ['ægət] *s. min.* ahhaat; *Am. trük.* parisjenn (*pärlkirja ja nonparelli vahelmine kirjakraad,* = **ruby**)

Agatha ['ægəθə] *pn.*

Agathocles [ə'gæθəkli:z] *pn.* Agathokles

agave [ə'geivi] *s. bot.* agaav

age [eidʒ] **1.** *s.* vanus, iga; eluiga; ajastu, ajajärk, ajaloojärk, (*teatav lähemalt määratud*) aeg; *fam.* pikk aeg; **2.** *v. i. & t.* **(-geable)** vananema; vanandama; *tekst.* dekateerima; (*õlut, veini*) laagerdama ◇ **middle ~** keskiga; **old ~** vana iga; **he died at a great ~** ta suri kõrges vanuses; **the boy is nine years of ~** poiss on üheksa aastat vana; **of ~** täisealine; **under ~** alaealine; **to come of ~** täisealiseks saama; **golden (silver) ~** kuldne (hõbedane) ajajärk (*näit. kirjanduses*); **the Ice A-** *geol.* jääaeg; **the Stone (Bronze, Iron) A-** *arheol.* kivi- (pronksi-, raua)aeg; **the Middle Ages** *aj.* keskaeg; **I haven't seen him for -es** ma ei ole teda ilmatu kaua aega näinud

aged **1.** [eidʒd] *a. (teatav arv aastaid)* vana, *(teatava aastatehulga)* vanune (*näit.* **~ nine** = **nine years of age** üheksa-aastane); **2.** ['eidʒid] *a.* elatanud, eakas, vana (*näit.* **an ~ man** elatanud mees)

age-group ['eidʒgru:p] *s.* vanuserühm

ageing, aging ['eidʒiŋ] *s.* vananemine; vanan-

damine; *tekst.* dekateerimine; (*õlle, veini*) laagerdamine

ageless ['eidʒlis] *a.* vananematu, iginoor

agelong ['eidʒlɔŋ] *a.* igikestev; igipõline

agency ['eidʒ(ə)nsi] *s.* tegevus, toime; toimejõud; agentuur ◇ **by (*or* through) the ~ of (*millegi*)** toimel, abil

agenda [ə'dʒendə] *s. pl.* tegevus- *või* päevakord (*koosolekul*); märkmik, agenda ◇ **on the ~** päevakorras

agent ['eidʒ(ə)nt] *s.* toimur, toimija; mõjur, toimeaine, toimiv jõud (*või* asi, isik), agens; agent, esindaja, volinik ◇ **station ~** *Am.* jaamaülem (= **station-master**)

agent provocateur ['ɑ:ʒɑ:ŋ prɔvɔkɑ:'tə:] *s. pr.* provokaator

age-old ['eidʒ'ould] *a.* igivana, ammune, iidne

ageratum [ædʒə'reitəm] *s. bot.* päsmaslill

Agesilaus [ədʒesi'le(i)əs] *pn.* Agesilaos

agglomerate 1. [ə'glɔməreit] *v. t. & i.* **(-rable)** kokku kuhjama, liitma; kokku kuhjuma, liituma; **2.** [ə'glɔmərit] *a.* kokkukuhjunud, liitunud; **3.** [ə'glɔmərit] *s. geol., tehn.* aglomeraat

agglomeration [əglɔmə'rei∫(ə)n] *s.* kokkukuhjamine, liitmine; kokkukuhjumine, liitumine; kuhjatis; aglomeratsioon

agglùtinate 1. [ə'glu:tineit] *v. t. & i.* **(-nable)** kokku liimima, liitma; liimiks muutma *või* muutuma; *lgv.* aglutineerima; **2.** [ə'glu:tinit] *a.* kokkuliimitud, -liimunud; kokkuliidetud, -liitunud

agglutination [əglu:ti'nei∫(ə)n] *s.* kokkuliimumine, liitumine; *med., lgv.* aglutinatsioon

agglutinative [ə'glu:tineitiv] *a. lgv.* aglutineeriv, aglutinatiivne

aggrandize ['ægr(ə)ndaiz] *v. t.* **(-zable)** suurendama, võimendama, ülendama

aggrandizement [ə'grændizmənt, *Am. ka* 'ægrəndaiz-] *s.* suurendus, võimendus, ülendus

aggravate ['ægrəveit] *v. t.* **(-vable, -tor)** raskendama, tüsistama, pahendama; *fam.* pahandama, tüütama ◇ **-ting circumstances** (süüd) raskendavad asjaolud; **an -ting fellow** tüütu mees

aggravation [ægrə'vei∫(ə)n] *s.* raskendus, tüsistus, pahendus; raskendav (*või* pahendav) asjaolu; pahandamine, tüütamine; pahandav (*või* tüütav) asjaolu

aggregate 1. ['ægrigit] *a.* koondatud; koondunud, kuhjunud; agregaatne, agregaat-; **2.** ['ægrigit] *s.* koondis, kogumik, kogum, kuhjatis; agregaat; *mat.* hulk; **3.** ['ægrigeit] *v. t. & i.* **(-gable)** koondama, kuhjama; koonduma, kuhjuma; (*tervikuga*) ühendama **(to)** ◇ **in the ~** kogu- *või* üldsummas

aggregation [ægri'gei∫(ə)n] *s.* koondamine, kuhjamine; koondumine, kuhjumine; (*tervikuga*) ühendamine; koondus, koondis, kogumik ◇ **state of ~** *füüs.* agregaatolek

aggress [ə'gres] *v. i. haruld.* peale tungima **(on)**

aggression [ə'gre∫(ə)n] *s.* peale- *või* kallaletung, agressioon

aggressive [ə'gresiv] *a.* peale- *või* kallaletungiv, agressiivne; tülinoriv; *er. Am.* peletükkiv ◇ **to assume the ~** tüli algatama

aggressor [ə'gresə] *s.* peale- *või* kallaletungija, agressor

aggrieve [ə'gri:v] *v. t. haruld.* rõhuma (= **oppress**); kurvastama (= **grieve**)

aggrieved [ə'gri:vd] *a.* solvunud, haavunud (*millestki, millegi pärast* **at**), ülekohtu all kannatav ◇ **the ~ party** kannataja pool

aghast [ə'gɑ:st] *pred. a.* hämmastunud, jahmunud, kohkunud (*millestki, millegi üle või pärast* **at**) ◇ **to stand ~ at** (*millegi pärast*) jahmunult seisma jääma

agile ['ædʒail, *Am.* 'ædʒil] *a.* **(-lely)** vilgas, väle, nobe

agility [ə'dʒiliti] *s.* vilkus, väledus, nobedus

agin [ə'gin] *prep. nalj., dial.* = **against**

Agincourt ['ædʒinkɔ:t] *pn.* Azincourt

aging ['eidʒiŋ] = **ageing**

agio ['ædʒ(i)ou, 'eidʒ-] *s.* (*pl.* **-os**) *maj.* aažio

agiotage ['ædʒ(i)ətidʒ] *s. maj.* ažiotaaž, aažiospekulatsioon

agitate ['ædʒiteit] *v. t. & i.* **(-itable)** raputama, segama, loksutama; ärritama, erutama; avalikult arutama (*mingit vaieldavat küsimust, plaani jms.*); kihutustööd tegema, õhutama, agiteerima (*millegi kasuks* **for**)

agitation [ædʒi'tei∫(ə)n] *s.* raputamine, segamine, loksutamine; ärritus, erutus, ärevus; avalik arutus; *er.* kihutustöö, agitatsioon

agitator ['ædʒiteitə] *s.* raputaja, segaja, lok-

sutaja; raputi, segur, segisti, loksuti; *er.* kihutustöö tegija, agitaator

aglet ['æglit], **aiglet** ['eiglit] *s.* (*paela*) metallotsak; iluripats (*rõivaehtena*); (*mundri*) rippuv õlapael, akselbant (= **aiguillette**); (rippuv) urb (= **catkin**)

aglow [ə'glou] *adv. & pred. a.* kumamas, hõõgvel, õhevil (*millestki* **with**)

agnail ['ægneil] *s.* küünekisk

agnate ['ægneit] **1.** *a.* (*er. isa poolt*) samast esiisast põlvnev, samast sugukonnast; **2.** *s.* isapoolne veresugulane, agnaat

agnation [æg'nei∫(ə)n] *s.* isapoolne veresugulus, sugulus meesliinis

Agnes ['ægnis] *pn.*

agnomen [æg'noumen] *s.* agnoomen, (vanarooma) liig- *või* lisanimi; *haruld.* hüüdnimi

agnostic [ə'gnɔstik] *filos.* **1.** *s.* agnostik; **2.** *a.* agnostitsistlik

agnosticism [ə'gnɔstisizm] *s. filos.* agnostitsism

ago [ə'gou] *adv.* (*teatav aeg*) tagasi ◇ **long ~** ammu(gi), kaua aega tagasi

agog [ə'gɔg] *adv. & pred. a.* ärevil, kihevil, pinevil, pineval ootel ◇ **all ~ for mischief** koerustükkide peale valmis; **to set one's curiosity ~** kellegi uudishimu äratama

a-going [ə'gouing] *adv. & pred. a. arh., poeet.* käimas, käigus (= **going**)

agone [ə'gɔn] *arh., poeet.* = **ago**

agonize ['ægənaiz] *v. t. & i.* piinama, ahistama; piinlema; heitlema, meeleheitlikult pingutuma ◇ **an -ed look** ahastav pilk

agonizing ['ægənaiziŋ] *a.* piinav, ahistav; ahastav, meeleheitlik ◇ **~ suspense** piinav teadmatus

agony ['ægəni] *s.* piin, hingepiin, ahastus; raske heitlus; surmaheitlus, agoonia ◇ **~ column** (*ajalehe*) isiklikkude kuulutuste (*er. abipalvete jms.*) osakond

agoraphobia [ægərə'foubiə] *s. med.* agorafoobia, lagedapelgus

agouti [ə'gu:ti] *s. zool.* aguuti, kuutia

Agra ['ɑ:grə, 'æg-] *pn.*

agrarian [ə'greəriən] **1.** *a.* põllunduslik, põllundus-, maa-, agraarne, agraar-; *bot.* põllu-, metsikult kasvav; **2.** *s.* agraarlane, *er.* põhjaliku agraarreformi pooldaja ◇ **~ reform** agraarreform, maareform

agrarianism [ə'greəriənizm] *s. maj.* agraarliikumine

agree [ə'gri:] *v. i.* nõustuma, soostuma, päri olema (*millegagi* **to**; *midagi tegema* **to do**), nõus olema (*kellegagi, millegagi* **with**); leppima, sobima; kokku leppima; ühtima; *lgv.* ühilduma, kongrueeruma ◇ **this food (climate, etc.) does not ~ with me** see toit (kliima jne.) ei sobi minu organismile; **we must ~ to differ** me peame jääma kumbki oma arvamuse juurde; **~d!** (olen) nõus!

agreeable [ə'griəbl] *a.* **(-bly)** meelepärane, meeldiv; vastuvõetav; sobiv, leppiv, lahke; nõusolev (*millegagi* **to**; *midagi tegema* **to do**); kooskõlas olev (*millegagi*), vastav (*millelegi* **to**)

agreement [ə'gri:mənt] *s.* sobivus, leppivus; sobimus, (kokku)lepe, leping; ühtivus; *lgv.* ühildumine, kongruents ◇ **to come to an ~** kokkuleppele jõudma, kokku leppima

Agricola [ə'grikələ] *pn.*

agricultural [ægri'kʌlt∫(ə)r(ə)l] *a.* **(-lly)** põllu- *või* maaviljelus-, põllundus-, agrikultuuriline; põllumajandus- ◇ **~ chemistry** agrokeemia; **~ engineering** agrotehnika; **~ implement** põllutööriist; **~ labourer (*or* worker)** põllutööline; **~ show** põllumajandusnäitus

agriculturalist [ægri'kʌlt∫(ə)rəlist] = **agriculturist**

agriculture ['ægrikʌlt∫ə] *s.* põllu- *või* maaviljelus, põllundus, agrikultuur; põllumajandus

agriculturist [ægri'kʌlt∫ərist] *s.* põlluviljur, põllumees, maaharija; *ka* põllumajandusteadlane, agronoom (= **agronomist**)

agrimony ['ægrimәni] *s. bot.* maarjalepp ◇ **hemp ~** harilik vesikanep

Agrippa [ə'gripə] *pn.*

agro-industrial ['ægrəin'dʌstriəl] *a.* agrotööstuslik, agrotööstus- ◇ **~ association** agrotööstuskoondis; **~ complex** agrotööstuskompleks

agronomic(al) [ægrə'nɔmik(əl)] *a.* agronoomiline

agronomist [ə'grɔnəmist] *s.* agronoom

agronomy [ə'grɔnəmi] *s.* agronoomia, põllumajandusteadus

aground [ə'graund] *adv. & pred. a.* madalikul, madalikule jooksnud; *piltl.* ummikus,

kimbatuses ◇ **to run** ~ madalikule (*või* liivale) jooksma

ague ['eigju:] *s.* vahelduv (*e.* hootine) palavik; palavikuvärin, -vapped (*ka piltl.*)

agued ['eigju:d] *a.* vahelduva (*e.* hootise) palavikuga

aguish ['eigju:iʃ] *a.* palavikuvärinane, -värinate all kannatav, -värinaid tekitav

ah [ɑ:] *interj.* ah!, oo!, oi! (*väljendab rõõmu, kurvastust, üllatust jms.*)

aha [ɑ'hɑ:, ə'h-] *interj.* ahaa!, ahah! (*väljendab üllatust, rõõmutsemist või pilget*)

Ahab ['eihæb] *pn.*

Ahasuerus [əhæzju'iərəs] *pn.* Ahasveerus

ahead [ə'hed] *adv.* ees, eel; edasi, ette, eele ◇ **there are dangers** ~ hädaohte seisab ees; **to get** ~ edasi jõudma, edu saavutama; ette jõudma; **go** ~**!** las käia!, edasi!; **step** ~**!** samm edasi!; **full speed** ~**!** täiskäik edasi!; **he was** ~ **of his times** ta oli oma ajast ees

ahem [ə'hem, hm] *interj.* hm!

Ahmed ['ɑ:med] *pn.*

ahoy [ə'hɔi] *interj. mer.* ahoi!

Ahriman ['ɑ:rimən] *s. müt.* Ahriman (*kurjust kehastav jumalus vanapärsia usundis*)

ahull [ə'hʌl] *adv. mer.* (purjed ning rool) tormikorras

A.I. *lüh.* = **1. American Institute; 2. artificial insemination**

ai ['ɑ:i] *s. zool.* tserkoopia-pöördpea (*laisik*)

aid [eid] **1.** *v. t.* aitama (*kellelgi midagi teha* **smb. to do, in doing**), toetama, soodustama; **2.** *s.* abi, toetus; aitaja; abivahend ◇ **visual** ~**s** näitlikud (õppe)vahendid

aide-de-camp ['eidəkɔŋ, 'eidə'kɑ:ŋ, *Am.* 'eidikæmp] *s.* (*pl.* **aides-** ['eidz-]) (*kindrali*) adjutant

aide-mémoire ['eidmemwɑ:] *s.* (*er. diplomaadi*) märkmik; märgukiri

aidman ['eidmæn] *s.* (*pl.* **-men** [-men]) *Am.* (sõjaväe)sanitar

AIDS [eidz] *lüh.* = **Acquired Immune Deficiency Syndrome**

A.I.E.E. *lüh.* = **American Institute of Electrical Engineers**

aiglet ['eiglit] = **aglet**

aigrette ['eigret, ei'gret] *s.* sule- *või* karvatutt (*kiivril või naistekübaral*); suletutikujuline ilustis; *tehn.* kiirtekimp; *haruld. zool.* hõbehaigur (= **egret**)

aiguille ['eigwi(:)l] *s.* terav kaljutipp (*er. Alpides*)

aiguillette [eigwi'let] *s.* iluripats (*er. teatavail mundreil*); rippuv õlapael, akselbant

Aiken ['eikin] *pn.*

ail [eil] *v. t. & i.* vaevama, valu tekitama (*selles tähenduses tarvit. ainult teatavais ühendeis, ei moodusta passiivi, aktiivi subjektiks ei või olla substantiiv*); valu kannatama, haiglane olema ◇ **what** ~**s him?** mis tal viga on?

ailanthus [ei'lænθəs] *s. bot.* jumalapuu

Aileen ['eili:n] *pn.*

aileron ['eilərɔn] *s. av.* kaldtüür, eleroon

Ailey ['eili] *pn.*

ailing ['eiliŋ] *a.* haiglane, põdur

ailment ['eilmənt] *s.* haiglus, (kerge) haigus; vaevus, põdurus

Ailsa ['e(i)lzə, -sə] *pn.*

aim [eim] **1.** *v. t. & i.* sihtima (*millegi või kellegi pihta* **at**); püüdlema, püüdma, taotlema (*midagi* **at**; *midagi teha* **at doing**, *Am. ka* **to do**); **2.** *s.* sihtimine; siht, eesmärk; püüdlus, taotlus ◇ **to take** ~ sihtima; **he missed his** ~ ta laskis märgist mööda (*ka piltl.*)

aimless ['eimlis] *a.* sihitu

ainé ['einei] *s.* vanem poeg (*tarvit. nime järel, et vahet teha kahe venna vahel*); *vrd.* **cadet**

Aino ['ainou] = **Ainu**

Ainsworth ['einzwə(:)θ] *pn.*

ain't [eint] *fam.* = **am not, are not; has not, have not; is not, have not, has not**

Ainu ['ain(j)u:], **Aino** ['ainou] *s.* ainu (*teatava rahva liige Aasias*)

air [ɛə] **1.** *s.* õhk; õhkkond; tuuleõhk, -vinu; *tehn. ka* suruõhk (= **compressed air**); ilme, välimus; *pl.* silmatorkav (*või* tehtud) käitumine, upsakus; (laulu)viis, aaria; **2.** *v. t. & i.* õhu(s)tama, tuulutama; tuulduma; nähtavale tooma, üles näitama ◇ **in the open** ~ lahtise taeva all; **to take the** ~ väljas jalutama; **the matter takes** ~ asi saab teatavaks; **the plan is quite in the** ~ plaan on alles üsna ebamäärane; **the opinion is in the** ~ arvamus on üldiselt levinud; **on the** ~ *raad.* eetris, saates; **to go on the** ~ *raad.* saatma hakkama; **to step on** ~ *piltl.* nagu pilvedel hõljuma; **over the** ~

õhu kaudu, raadio kaudu; **he gives himself** ~**s** ta on (ise)ennast täis; **to put on** ~**s** nina püsti ajama; **hot** ~ *fam.* tühi sõnadetegemine, udujutt; **he always** ~**s his grievances** ta räägib alalõpmata oma hädadest ning muredest; **she** ~**s her fine clothes** ta uhkeldab oma toredate rõivastega; ~ **force** õhujõud, lennuvägi; ~ **lift** *tehn.* pneumotõstuk (*vrd.* ~**-lift**); ~ **line** *Am.* otseliin (= **bee line**); otsejooneline raudteeliin (*vrd.* **airline**); ~ **mail** lennupost; **A-Marshal** (Briti) lennuväemarssal

air-arm ['ɛərɑ:m] *s.* õhujõud, lennuvägi

air-ball ['ɛəbɔ:l], **air-balloon** ['ɛəbə'lu:n] *s.* õhupall

air-base ['ɛəbeis] *s.* lennu(väe)baas

air-bed ['ɛəbed] *s.* õhkmadrats

air-bladder ['ɛəblædə] *s.* õhumull, -vull (*klaasis jms.*); *zool.* ujupõis

air-borne ['ɛəbɔ:n] *a.* õhu kaudu transporditud ◇ ~ **troops** õhudessantvägi; **to be** ~ õhus olema (*lennuki jms. kohta*)

air-brake ['ɛəbreik] *s. tehn.* õhkpidur

air-bus ['ɛəbʌs] *s.* busslennuk, aerobuss

air-conditioned ['ɛəkəndiʃ(ə)nd] *a.* konditsioneeritud õhuga

air-conditioner ['ɛəkən'diʃ(ə)nə] *s.* õhukonditsionaator

air-cooled ['ɛəku:ld] *a.* õhkjahutusega

air-cooler ['ɛəku:lə] *s.* õhkjahuti

aircraft ['ɛəkrɑ:ft] *s. sg. või pl.* õhusõiduk, õhusõidukid; lennuk, lennukid ◇ ~ **carrier** lennuki(ema)laev, lennukikandja

air-crew ['ɛəkru:] *s.* lennukimeeskond

air-cushion ['ɛəkuʃ(ə)n] *s.* täispuhutav (kummi)padi; *tehn. ka* õhkpadi

Aird [ɛəd] *pn.*

Airdie ['ɛədi] *pn.*

airdrome ['ɛədroum] *er. Am.* = **aerodrome**

air-drop ['ɛədrɔp] *s. mil.* langevarjudessant

Airedale ['ɛədeil] **1.** *pn.*; **2.** *s.* airdeil-terjer (*teatav inglise koeratõug*, = ~ **terrier**)

airfield ['ɛəfi:ld] *s.* lennuväli

air-gun ['ɛəgʌn] *s.* õhupüss

air-hostess ['ɛəhoustis] *s. (reisilennuki)* stjuardess

airily ['ɛərili] *adv.* õhuliselt; tuuliselt; kergelt; kergemeelselt, muretult; elavalt, lõbusalt

airing ['ɛəriŋ] *s.* õhu(s)tus, tuulutus; jalutuskäik (*või* sõit) vabas õhus

air-jacket ['ɛədʒækit] *s.* täispuhutav (kummist) ujumisvest, päästevest

airless ['ɛəlis] *a.* õhutu; lämmatav; tuuletu, vaikne

airlift ['ɛəlift] *s. mil., pol.* õhusild, varustamine õhu kaudu

airline ['ɛəlain] *s.* lennuliin

airliner ['ɛəlainə] *s.* liinilennuk, reisilennuk

airmail ['ɛəmeil] *s.* lennupost, õhupost

airman ['ɛəmən] *s.* (*pl.* **-men**) lendur

airplane ['ɛəplein] = **aeroplane**

air-pocket ['ɛəpɔkit] *s.* õhuauk (*lennuki äkilist langust põhjustav õhuvoolus*); õhumull (*metallis jms.*)

airport ['ɛəpɔ:t] *s.* lennujaam

airpump ['ɛəpʌmp] *s.* õhupump

air-raid ['ɛəreid] *s.* õhurünnak, -kallaletung ◇ ~ **precautions** (*lüh.* **A.R.P.**) ettevaatusabinõud õhurünnaku puhuks; ~ **shelter** pommivarjend

airscrew ['ɛəskru:] *s.* (*lennuki*) propeller

airshaft ['ɛəʃɑ:ft] *s. mäend.* tuulutusšaht

airship ['ɛəʃip] *s.* õhulaev, dirižaabel

airspace ['ɛəspeis] *s.* õhuruum

airtight ['ɛətait] *a.* õhukindel, -tihe

airway ['ɛəwei] *s.* lennuliin (= **airline**); *mäend.* tuulutusšaht (= **airshaft**); *Am. raad.* saatekanal

airwoman ['ɛəwumən] *s.* (*pl.* **-women** [-wimin]) naislendur

airworthy ['ɛəwə:ði] *a.* õhusõidu- *e.* lennukõlvuline (*lennuki kohta*)

airy ['ɛəri] *a.* **(-ier, -iest; -iness)** õhkjas, õhuline, õhutaoline; õhukas, õhurikas; tuuline; kerge; kerglane, kergemeelne, muretu; elav, lõbus

aisle [ail] *s. (kiriku)* külglöövi; (pingi)ridade-vaheline käik (*kirikus; Am. ka teatris, vagunis jms.*)

ait [eit] *s.* laid, (jõe)saareke

aitch [eitʃ] *s. (kirjatäht)* h; h-häälik ◇ **to drop one's** ~**es** h-tähte mitte hääldama (*loetakse Inglismaal harimatuse tunnuseks*)

aitch-bone ['eitʃboun] *s. (veise)* puusaluu; puusatükk, -praad (*veiselihast*)

Aitken ['eitkin] *pn.*

Aix [eiks] *pn.*

Aix-la-Chapelle ['eiksla:ʃæ'pel] *pn.*

Ajaccio [ə'jætʃiou, ə'dʒæsiou] *pn.*

ajar I [ə'dʒɑ:] *adv.* p(r)aokil, poikvel; poolavatud (*ukse, akna, värava jms. kohta*)
ajar II [ə'dʒɑ:] *adv.* vastuolus, tülis (*kellegagi, millegagi* **with**) ◇ **he is ~ with the world** ta on maailmaga vastuolus
Ajax ['eidʒæks] *pn.* Aias
a.k.a. ['ei'kei'ei] *lüh.* = **also known as**
Akbar ['ækbɑ:] *pn.*
Akenside ['eikinsaid] *pn.*
akimbo, a-kimbo [ə'kimbou] *adv.* (käed) puusas ◇ **arms ~** käed puusas
akin [ə'kin] *pred. a.* sugulane (*kellegagi, millegagi* **to**)
Akron ['ækrən] *pn.*
Al *keem.* = **aluminium**
al- *vt.* **ad-**
-al [(ə)l] *suf.* **1.** -line, -ne (*tuletab adjektiive, näit.* **sensational, tropical, dental**); **2.** -mine (*tuletab substantiive, näit.* **acquittal, removal**)
Ala. *lüh.* = **Alabama**
Alabama [ælə'bɑ:mə] *pn.*
alabaster ['æləbɑ:stə, -bæs-] **1.** *s. min.* alabaster; **2.** *a.* alabaster-, alabastrist; alabastervalge, -sile
à la carte [ɑ: lɑ: 'kɑ:t] *adv. pr.* (toidu)kaardi järgi
alack [ə'læk] *interj. arh.* ah!, oh! (*tarvit. er. ühendis* **~-a-day!** oh õnnetust!)
alacrity [ə'lækriti] *s.* kärmus, agarus, innukus, valmidus
Aladdin [ə'lædin] *pn.* ◇ **~'s lamp** Aladdini (ime)lamp
à la mode [ɑ: lɑ: 'məd] *adv. pr.* moe järgi
Alan ['ælən] *pn.*
Aland ['ɑ:lənd, 'ɔ:l-] *pn.* Ahvenamaa ◇ **~ Islands** Ahvenamaa saared
Alaric ['ælərik] *pn.* Alarich
alarm [ə'lɑ:m] **1.** *s.* hoiatussignaal, häire, alarm; ärevus; alarmisead(eld)is (= **alarum**); *ka* äratuskell (= **alarm-clock**); **2.** *v. t.* hädaohu eest hoiatama, alarm(eer)ima, häiret (*või* alarmi) andma; ärevusse ajama ◇ **to give (take) the ~** lärmi lööma (ärevusse sattuma); **don't ~ yourself** ärge sattuge ärevusse
alarm-clock [ə'lɑ:mklɔk] *s.* äratuskell
alarmist [ə'lɑ:mist] *s.* alarmist, häiritseja; hirmujuttude levitaja
alarum [ə'leərəm, -'lɑ:r-, -'lær-] *s.* alarmisead(eld)is; (*äratuskella*) ärati, signaalseadis ◇ **~-clock** = **alarm-clock**
à la Russe [ɑ: lɑ: 'ru:s] *adv. pr.* vene moodi, vene moe järgi
alas [ə'lɑ:s, -'læs] *interj.* oh!, oh häda!, paraku!
Alas. *lüh.* = **Alaska**
Alaska [ə'læskə] *pn.*
alb [ælb] *s.* alba, (pikk valge) preestrirüü
Alba ['ælbə] *pn.*
Alban ['ɔ(:)lbən] *pn.*
Albania [æl'beiniə, ɔ:l-] *pn.* Albaania
Albanian [æl'beiniən, ɔ:l-] **1.** *a.* albaania; **2.** *s.* albaanlane; albaania keel
Albany ['ɔ(:)lbəni, 'æl-] *pn.*
albatross ['ælbətrɔs] *s.* albatross
albeit [ɔ:l'bi:it] *konj. arh., Am.* kuigi, ehkki, ehk küll
Albemarle ['ælbimɑ:l] *pn.*
Albert ['ælbə(:)t] **1.** *pn.*; **2.** *s.* **(a-)** albertkett (*teatavat tüüpi taskukellakett*) ◇ **A- Hall** suur kontserdi- ning koosolekusaal Londonis
Alberta [æl'bə:tə] *pn.*
albescent [æl'besnt] *a.* valendav, valev
Albigenses [ælbi'dʒensi:z] *s. pl. aj.* albilased
albinism ['ælbinizm] *s. biol.* albinism, pigmendipuudus
albino [æl'bi:nou, *Am.* -'bain-] *s.* (*pl.* **-os**) albiino
Albion ['ælbiən] *pn. arh., poeet.* = **England**
album ['ælbəm] *s.* album
albumen [æl'bju:men, 'ælb-] *s. keem.* munavalge, albuumen; *ka* albumiin (= **albumin**)
albumin [æl'bju:min, 'ælb-] *s. keem., füsiol.* albumiin
albuminoid [æl'bju:minɔid] **1.** *a.* valguline, valgutaoline; **2.** *s.* albuminoid
albuminuria [ælbjumi'njuəriə] *s. med.* albuminuuria, valkkusesus
Albuquerque [ælbju'kɔ:ki] *pn.*
alburnum [æl'bə:nəm] *s.* maltspuit (= **sapwood**)
Albury 1. ['ɔ(:)lbəri] *pn.* (*perekonnanimi*); **2.** ['ælbəri] *pn.* (*linn Austraalias*)
Alcaeus [æl'si(:)əs] *pn.* Alkaios
Alcaic [æl'keiik] *pros.* **1.** *a.* Alkaiose; **2.** *s. pl. pros.* Alkaiose värsid *või* stroofid
Alcazar [æl'kæzə] *s.* (*ka* **a-**) (mauride) loss, linnus; Alcázar (*mitme lossi või linnuse nimi Hispaanias*)

Alcestis [æl'sestis] *pn.* Alkestis
alchemic(al) [æl'kemik(əl)] *a.* **(-ically)** alkeemiline, alkeemia-
alchemist ['ælkimist] *s.* alkeemik
alchemize ['ælkimaiz] *v. t.* **(-zable)** (nagu) alkeemia teel (*või* nõiaväel) muutma
alchemy ['ælkimi] *s.* alkeemia
Alcibiades [ælsi'baiədi:z] *pn.* Alkibiades
Alcinous [æl'sino(u)əs] *pn.* Alkinoos
Alcmene [ælk'mi:ni(:)] *pn.* Alkmene
Alcoa [æl'kouə] *pn.*
Alcock ['ɔ(:)lkɔk] *pn.*
alcohol ['ælkəhɔl] *s.* alkohol, (viina)piiritus; alkohoolne jook
alcoholic [ælkə'hɔlik] **1.** *a.* alkohoolne, alkohol(i)-; **2.** *s.* alkohoolik, joomatõbine
alcoholism ['ælkəhɔlizm] *s.* alkoholism, joomatõbi; *med.* alkohol(i)mürgi(s)tus
alcoholize ['ælkəhɔlaiz] *v. t.* **(-zable)** alkoholiseerima, alkoholiga küllastama *või* töötlema; alkoholiks muutma
Alcoran [ælkə'rɑ:n] = **Koran**
Alcott ['ɔ(:)lkət] *pn.*
alcove ['ælkouv] *s.* alkoov; koobaslehtla; lehtla, aedmajake(ne)
Alcuin ['ælkwin] *pn.* Alkuin
Alcyone [æl'saiəni] *pn.* Alkyone
Aldborough ['ɔ:l(d)b(ə)rə] *pn.*
Aldbury ['ɔ(:)l(d)bəri] *pn.*
Aldebaran [æl'debər(ə)n] *s. astr.* Aldebaran
Aldeburgh ['ɔ:l(d)b(ə)rə] *pn.*
aldehyde ['ældihaid] *s. keem.* aldehüüd
Alden ['ɔ(:)ld(ə)n] *pn.*
Aldenham ['ɔ(:)ldnəm] *pn.*
alder ['ɔ(:)ldə] *s.* lepp, lepapuu ◇ **black ~** sanglepp; männasiileks, **~ buckthorn** paakspuu
alderman ['ɔ(:)ldəmən] *s.* (*pl.* **-men**) raehärra, -vanem; linnanõunik
aldermanic [ɔ(:)ldə'mænik] *a.* raehärralik
aldermanry ['ɔ(:)ldəmənri] *s.* raehärra (*või* linnanõuniku) ametipiirkond; raehärraamet, -au
aldermanship ['ɔ(:)ldəmənʃip] *s.* raehärraamet, -au
Alderney ['ɔ(:)ldəni] **1.** *pn.*; **2.** *s.* teatav inglise veisetõug
Aldersgate ['ɔ(:)ldəzg(e)it] *pn.*
Aldershot ['ɔ(:)ldəʃɔt] *pn.*
Aldgate ['ɔ(:)l(d)g(e)it] *pn.*
Aldine ['ɔ(:)ldain] **1.** *a.* (*kuulsa Veneetsia trükkali*) Aldus Pius Manutiuse trükikojas trükitud; **2.** *s.* aldiin
Aldington ['ɔ(:)ldiŋt(ə)n] *pn.*
Aldous ['ɔ(:)ldəs] *pn.*
Aldrich ['ɔ(:)ldritʃ] *pn.*
Aldridge ['ɔ(:)ldridʒ] *pn.*
Aldwych ['ɔ(:)ldwitʃ] *pn.*
ale [eil] *s.* õlu, *er.* (hele) inglise õlu
Alec(k) ['ælik, -lek] **1.** *pn.* (= **Alexander**); **2.** *s.* **(a-)** *vt.* **smart aleck**
alee [ə'li:] *adv. mer.* allatuult, allatuule
ale-house ['eilhaus] *s.* õllepood
alembic [ə'lembik] *s.* destilleerimisnõu; *piltl.* selgitamis- *e.* klaarimiskoht
Alençon [ɑ:'lɑ:ŋsɔ:ŋ, ə'lensən] **1.** *pn.*; **2.** *s.* Alençoni pits
Aleppo [ə'lepou] *pn.* Haleb, Aleppo ◇ **~ button,** ~ **boil** *med.* alepo muhk; **~ grass** *bot.* alepo sorgo
alert [ə'lə:t] **1.** *a.* ergas, erk, virge, valvas; vilgas, kärmas; **2.** *s. mil.* äkiline alarm *või* rünnak; **3.** *v. t.* (äkki) alarm(eer)ima ◇ **on the ~** erksalt valvel; *mil.* lahinguvalmiduses
alertness [ə'lə:tnis] *s.* erk(s)us, virgus, valvsus; vilkus, kärmus
Aleutian [ə'l(j)u:ʃ(iə)n] **1.** *a.* aleuudi; **2.** *s.* aleuut; aleuudi keel ◇ **~ Islands** Aleuudid, Aleuudi saarestik
alewife ['eilwaif] *s.* (*pl.* **-wives** [-waivz]) õllepoepidajanna, kõrtsinaine; *zool.* hallselgaloosa (*kala heeringaliste seltsist*)
Alexander [ælig'zɑ:ndə, -'zæn-] *pn.*
Alexandra [ælig'zɑ:ndrə, -'zæn-] *pn.*
Alexandria [ælig'zɑ:ndriə, -'zæn-] *pn.* Aleksandria
Alexandrian [ælig'zɑ:ndriən, -'zæn-] **1.** *a.* aleksandria; **2.** *s.* aleksandrialane, Aleksandria elanik
Alexandrine [ælig'zændr(a)in] *pros.* **1.** *a.* aleksandriinis kirjutatud; **2.** *s.* aleksandriin
alexandrite [ælig'zændrait] *s. min.* aleksandriit
Alexis [ə'leksis] *pn.*
alfalfa [æl'fælfə] *s.* lutsern (= **lucerne**)
Alfonso [æl'fɔnzou] *pn.*

Alford ['ɔ(:)lfəd] *pn.*
Alfred ['ælfrid] *pn.*
Alfreda [æl'fri:də] *pn.*
alfresco [æl'freskou] **1.** *adv.* väljas, vabas õhus; **2.** *a.* vabaõhu-
Alfreton ['ɔ(:)lfrit(ə)n] *pn.*
alga ['ælgə] *s.* (*pl.* **-gae** [-dʒi:]) *bot.* vetikas
algarroba [ælgə'roubə] *s. bot.* jaanileivapuu; kahvatu prosoopis
algebra ['ældʒibrə] *s.* algebra
algebraic(al) [ældʒi'breiik(əl)] *a.* **(-ically)** algebraline, algebra-
algebr(a)ist ['ældʒibr(ei)ist] *s.* algebraist, algebrateadlane
Algeciras [ældʒi'saiərəs] *pn.*
Algeria [æl'dʒiəriə] *pn.* Alžeeria
Algernon ['ældʒənən] *pn.*
Algiers [æl'dʒiəz] *pn.* Alžiir
Algoa [æl'go(u)ə] *pn.*
Algol ['ælgɔl] *s. astr.* Algol
algology [æl'gɔlədʒi] *s. bot.* algoloogia, vetikateadus
algorithm ['ælgəriðm] *s. mat.* algoritm
algorithmic [ælgə'riðmik] *a.* algoritmiline, algoritm(i)- ◇ ~ **language** algoritmikeel
Algy ['ældʒi] *pn.* (= **Algernon**)
Alhambra [æl'hæmbrə] *pn.*
alias ['eiliæs, -əs] **1.** *adv.* (*tavaliselt kursiivkirjas*) teise nimega, teisiti, alias; **2.** *s.* (*pl.* **-ases**) võetud nimi, valenimi
Ali Baba ['æli 'bɑ:bə, 'ɑ:l-] *pn.*
alibi ['ælibai] **1.** *s.* (*pl.* **-bis** [-baiz]) mujalolek, alibi; *Am. sl.* ettekääne, vabandus; **2.** *v. i. & t.* alibit esitama; alibiga (*või* ettekäändega, vabandusega) varustama
Alicante [æli'kænti] *pn.*
Alice ['ælis] *pn.*
alien ['eiliən] **1.** *a.* võõrik, võõras; välismaine; erinev **(from)**, vastumeelne **(to)**; **2.** *s.* võõras, välismaalane, võõramaalane, muulane
alienate ['eiliəneit] *v. t.* **(-nable, -tor)** võõrastama, võõraks muutma; võõrutama (*millestki, kellestki* **from**); (*varandust*) võõrandama; (*õigest tarvitusest*) kõrvale juhtima **(from)**
alienation [eiliə'neiʃ(ə)n] *s.* võõrastamine; võõrutamine; võõrandamine; kõrvalejuhtimine; vaimusegadus, -haigus
alienist ['eiliənist] *s. van.* vaimuhaiguste arst
alight I [ə'lait] *v. i.* laskuma, maha astuma, (*sõidukist*) väljuma, (maha) tulema **(from)**; (*linnu kohta*) (maha) lendama; (*hüppelt, kukkudes*) langema (*millelegi* **on**)
alight II [ə'lait] *pred. a.* süttinud, leekides; õhetamas, õhevil (*millestki* **with**)
align, aline [ə'lain] *v. t. & i.* reastama, rivistama, joondama; reastuma, rivistuma, joonduma
alignment, aline- [ə'lainmənt] *s.* reastus, rivistus, joondumine; *tehn.* (*telgede*) kokkulangevus, tsentreeritus, samateljelisus ◇ **in (out of)** ~ reas (reast väljas)
alike [ə'laik] **1.** *pred. a.* sarnane, samasugune; **2.** *adv.* sarnaselt, samuti, ühteviisi
aliment ['æliмənt] *s.* toit, toidus; *Š. er. jur.* = **alimony**
alimental [æli'ment(ə)l] *a.* **(-lly)** toiteline, toiduseline; toitev; *vrd. järgm.*
alimentary [æli'mentəri] *a.* toitev; toiteline, toite-, alimentaarne ◇ ~ **canal** *anat.* seedekanal, -kulgla, -trakt
alimentation [ælimen'teiʃ(ə)n] *s.* toitlustus, toitlus
alimony ['æliməni] *s.* alimendid, elatis, toitlus- *või* ülalpidamisraha
aline [ə'lain] = **align**
alinement [ə'lainmənt] = **alignement**
Alington ['æliŋtən] *pn.*
Alison ['ælisn] *pn.*
Alistair ['ælistə] *pn.*
Alister ['ælistə] *pn.*
alive [ə'laiv] *pred. a.* elus, elav; tundlik, teadlik (*millestki* **to**); elav, kärmas; kubisev, kihav (*millestki* **with**) ◇ **look** ~**!** tee kähku!; **man** ~**!** kulla inimene!
alizarin(e) [ə'lizərin] *s. keem.* alisariin
alkali ['ælkəl(a)i] *s.* (*pl.* **-lis, -lies** [-l(a)iz]) *keem.* leelis, *van.* alkali ◇ ~ **metal** leelismetall
alkaline ['ælkəlain] *a. keem.* leelise(li)ne, *van.* alkaline ◇ ~ **earth metal** leelismuldmetall
alkaloid ['ælkəlɔid] *s. keem.* alkaloid
alkanet ['ælkənet] *s. bot.* (värvi)alkanna; imikas; põld-rusujuur; alkanniin, alkannapunane (*värvaine*)
all [ɔ:l] **1.** *a.* kõik, terve, kogu; igasugune; **2.** *pron.* kõik; **3.** *s.* kõik, kogu maailm, kõik

inimesed; kogu varandus; **4.** *adv.* üleni, täitsa, täiesti; (*ühendeis* ~-) kõik-, kõige-, kõike- ◇ ~ **day** terve (*e.* kogu) päev(a); ~ **the morning** kogu hommik(u); ~ **my life** terve mu eluaeg; ~ **kind** (*or* **kinds**) **of** igasuguseid; ~ **clear!** kõik on klaar!, õhk on puhas! (*er. häire lõpusignaalina*); ~ **of us** meie kõik; **they came** ~ **together** nad tulid kõik koos (*vrd.* **altogether**); ~ **is lost** kõik on kadunud; ~ **are agreed** kõik on ühel nõul; **he lost his** ~ ta kaotas kogu oma varanduse; **dressed** ~ **in white** üleni valgesse rõivastunud; ~ **at once** äkitselt; ~ **but** peaaegu; **A- Fools' Day** 1. aprill; **A- Hallows** *arh.* = **A- Saints' Day**; ~ **in** kurnatud, väsinud, nässus (*vrd.* ~**-in**); **in** ~ ühtekokku; ~ **in** ~ kokku võttes, tervikuna; ~ **one** ükspuha (*kellelegi* **to**); ~ **out** kõigest jõust; **to go** ~ **out** viimast välja panema, kogu jõudu mängu panema (*vrd.* ~**-out**); ~ **over** täiesti, üleni; *Am.* kõikjal, igal pool; ~ **over the shop** segipaisatud; ~ **right** hea küll, hüva, korras; **that's** ~ **right** sellest pole lugu; **A- Saints' Day** *kirikl.* pühakutepäev, kõigi pühakute päev (*1. nov.*); **A- Souls' Day** *kirikl.* hingedepäev, kõigi hingede päev (*2. nov.*); ~ **the better (worse)** seda parem (halvem); ~ **the same** siiski, kõigest hoolimata; ~ **the time** kogu aeg, kogu aja; *Am.* alati; ~ **there** *sl.* üsna nupukas; ~ **too** liigagi; ~ **very fine** (*or* **well**)**, but . .** heakene küll, aga . . ., kõik on väga kena, aga . . .
Allah ['ælə, -lɑ:] *s.* Allah
Allahabad [ælləhə'bæd] *pn.*
Allan ['ælən] *pn.*
all-around ['ɔ:lə'raund] *Am.* = **all-round**
allay [ə'lei] *v. t.* vaigistama, rahustama, leevendama
allegation [æli'geiʃ(ə)n] *s.* väide, kinnitus, avaldus
allege [ə'ledʒ] *v. t.* **(-geable)** väitma, kinnitama, avaldama ◇ **he is -ed to have said** (kinnitatakse, et) ta olevat öelnud
alleged [ə'ledʒd] *a.* väidetav, kinnitatav; arvatav, oletatav, (*kellekski, millekski*) peetav
allegedly [ə'ledʒidli] *adv.* väidetavasti; arvatavasti, oletatavasti
Alleghany ['æligeini], **Allegheny** ['æligeni] *pn.*
allegiance [ə'li:dʒ(ə)ns] *s.* truudus(e)kohustus, riigitruudus; truudus (*kellegi või millegi vastu* **to**)
allegoric(al) [æli'gɔrik(ə)l] *a.* **(-ically)** allegooriline, mõistukujuline
allegorist ['æligərist] *s.* allegorist, allegooriate autor
allegorize ['æligəraiz] *v. t.* **(-zable)** allegoriseerima, mõistukujuliselt esitama *või* mõistukujuna käsitlema
allegory ['æligəri] *s.* allegooria, mõistukuju, -kõne, -pilt
allegretto [æli'gretou] *adv., a. & s. muus.* allegretto
allegro [ə'leigrou] *adv., a. & s. muus.* allegro
all-electric ['ɔ:li'lektrik] *a.* täielikult elektrifitseeritud
alleluia [æli'lu:jə] = **hallelujah**
all-embracing ['ɔ:lim'breisiŋ] *a.* kõikehõlmav, -haarav
Allen ['ælin] *pn.*
Allenby ['ælənbi] *pn.*
Allentown ['ælintaun] *pn.*
allergen ['ælədʒən] *s. med.* allergeen
allergic [ə'lə:dʒik] *a. med.* allergiline; *fam.* (haiglaselt) ülitundlik, vastumeelsust tundev (*millegi vastu* **to**)
allergy ['ælədʒi] *s. med.* allergia
alleviate [ə'li:vieit] *v. t.* **(-iable, -tor)** kergendama, leevendama
alleviation [əli:vi'eiʃ(ə)n] *s.* kergendus, leevendus
alleviatory [ə'li:viətəri] *a.* kergendav, leevendav
alley ['æli] *s.* kitsas tänav; kõrvaltänav, põiktänav; allee, puiestee; keegli- *e.* veeremängurada ◇ **blind** ~ umbtänav
Alleyn ['æl(e)in] *pn.*
alliaceous [æli'eiʃəs] *a. bot.* lauk-, laukude hulka kuuluv; laugutaoline; sibula- *või* küüslaugulõhnaline
alliance [ə'laiəns] *s.* liit, allianss; abieluühendus; (*millegi, kellegi*) ühisus, ühine-olek, omaduste ühtivus **(between)** ◇ **to form an** ~**, to enter into** ~ liitu moodustama, liitu astuma (*kellegagi* **with**)
allied 1. [ə'laid] *p. p., vt.* **ally**; **2.** ['ælaid] *a.*

liitlaslik, liitlas-; sugulaslik, sugulas- ◇ ~ **country** liitlasmaa

alligator [ˈæligeitə] *s. zool.* alligaator; *Am. sl.* svingifanaatik ◇ ~ **apple** *bot.* sile annoona; ~ **pear** = **avocado**; ~ **snapper** (*or* **tortoise, turtle**) kondorkilpkonn

all-in [ˈɔːlˈin] *a.* kõikehaarav, üldine, üld-, totaalne (*vrd.* **all in**) ◇ ~ **cost** üldkulud; ~ **war** totaalne sõda; ~ **wrestling** vabamaadlus

Allingham [ˈæliŋəm] *pn.*

Allison [ˈælisn] *pn.*

alliterate [əˈlitəreit] *v. i. & t.* allitereeruma; allitereerima

alliteration [əlitəˈreiʃ(ə)n] *s.* alliteratsioon

alliterative [əˈlitərətiv] *a.* allitereeruv

Alloa [ˈælo(u)ə] *pn.*

allocate [ˈæləkeit] *v. t.* **(-cable, -tor)** paigutama, (*kohta, ülesannet jms.*) määrama (*kellelegi, millelegi* **to**); assigneerima (*millekski* **for**)

allocation [æləˈkeiʃ(ə)n] *s.* paigutus, (*koha, ülesande jms.*) määramine; (suurem) määrosa, (kauba)saadetis; assigneerimine

allocution [æləˈkjuːʃ(ə)n] *s.* pidulik kõnetlus, üttamine, allokutsioon

allodial [əˈloudiəl] *a.* läänikohustustest vaba, allodiaalne

allodium [əˈloudiəm] *s.* läänikohustustest vaba maaomand, allood

allogamy [æˈlɔgəmi] *s. bot.* risttolmlemine, allogaamia

allomorph [ˈælo(u)mɔːf] *s. lgv., min.* allomorf

allomorphic [ælo(u)ˈmɔːfik] *a.* allomorfne

allopathic [æləˈpæθik] *a.* **(-ically)** allopaat(ili)ne

allopathist [əˈlɔpəθist] *s.* allopaat

allopathy [əˈlɔpəθi] *s.* allopaatia; *vrd.* **homoeopathy**

allot [əˈlɔt] *v. t.* **(-tt-)** osastama, määrama, osaks andma (*kellelegi* **to**); (*liisu teel või kõrgema võimu otsusel*) välja jagama ◇ **our -tted portion in life** meile määratud osa elus

allotment [əˈlɔtmənt] *s.* väljajagamine; määratud osa; (kasutamiseks antud) maalapike, aiamaa

allotropic(al) [æləˈtrɔpik(əl)] *a.* **(-ically)** *keem.* allotroopne

allotropy [əˈlɔtrəpi] *s. keem.* allotroopia

allottee [ælɔˈtiː] *s.* määratud osa saaja, *er.* aiamaa(lapi) saaja

all-out [ˈɔːlˈaut] *a.* täit pingutust nõudev, otsustav (*vrd.* **all out**) ◇ ~ **attack** otsustav rünnak (*millelegi* **on**); **to go** ~ kõike (*või* kogu jõudu) mängu panema

allow [əˈlau] *v. t. & i.* möönma; lubama, võimaldama; määrama, andma; arvestama, arvesse võtma **(for)**; *Am.* väitma, kinnitama ◇ ~ **me to help you** lubage teid aidata; **to** ~ **of** (*valikut, tõlgitsust jms.*) lubama, võimaldama

allowance [əˈlauəns] **1.** *s.* mööndus; luba; määratud osa, korrapäraselt makstav summa, kulu- *või* taskuraha, stipendium; arvestamine, arvessevõtmine; *tehn.* (lubatav) hälve; hinnaalandus, -aland; **2.** *v. t.* (*kindlat summat*) määrama ◇ **to make** ~ **for** (*midagi*) arvesse võtma, arvestama; ~ **for shrinkage** lisa kokkutõmbumise arvel

Alloway [ˈælowei] *pn.*

allowedly [əˈlauidli] *adv.* mööndavasti, tunnustatavasti, salgamatult

alloy 1. [əˈlɔi] *v. t.* legeerima, (*metalle*) sulandama, kokku sulatama; (*rõõmu jms.*) segama, summutama, mõõdukamaks tegema (*millegagi* **with**); **2.** [əˈlɔi, ˈælɔi] *s.* ligatuur, (*väärismetallile lisandatav*) lisametall; (*väärismetalli*) proov; sulam ◇ ~ **steel** *tehn.* legeeritud teras; **happiness without** ~ (segamatult) puhas õnn

all-powerful [ˈɔːlˈpauəf(u)l] *a.* kõikvõimas

all-purpose [ˈɔːlˈpəːpəs] *a.* mitmeotstarbeline, üldine, universaalne, universaal-

all-red [ˈɔːlˈred] *a. van.* (*algusest lõpuni*) briti, inglise (*er. telegraafi- ja sõiduliinide jms. kohta*)

all-round [ˈɔːlˈraund] *a.* mitmekülgne, igakülgne, igati osav; kõikehaarav, -hõlmav ◇ ~ **defence** *mil.* ringkaitse

All-Russian [ˈɔːlˈrʌʃ(ə)n] *a.* ülevenemaaline

allspice [ˈɔːlspais] *s.* piment, nelkpipar; pimendipuu (= ~ **tree**) ◇ **Carolina** ~ vürtspõõsas; **Japan** ~ vürtskimonant

all-steel [ˈɔːlˈstiːl] *a.* üleni (*või* läbini) terasest

allude [əˈl(j)uːd] *v. i.* vihjama (*millelegi* **to**)

All-Union [ˈɔːlˈjuːnjən] *a.* üleliiduline

allure [əˈl(j)uə] *v. t.* ahvatlema, meelitama,

peibutama **(to, into, from)**; võluma, veetlema

allurement [əˈl(j)uəmənt] *s.* ahvatlus, meelitus, peibutus; võlu, veetlus; ahvatis, peibutis

alluring [əˈl(j)uəriŋ] *a.* ahvatlev, meelitav, peibutav; võluv, veetlev

allusion [əˈl(j)uːʒ(ə)n] *s.* vihje

allusive [əˈl(j)uːsiv] *a.* vihjav

alluvial [əˈl(j)uːviəl] *a.* **(-lly)** alluviaalne, alluviaal-, uhteline, uht-; lammi-

alluvion [əˈl(j)uːviən] *s. geol.* uhe; üleujutus; maatüki juurdekasv juurdeuhtumise arvel; *ka* = **alluvium**

alluvium [əˈl(j)uːviəm] *s.* (*pl.* **-ia, -iums**) *geol.* alluuvium, uhtsetted

all-wave [ˈɔːlˈweiv] *a. raad.* kõigi lainealadega, kõiklaine- (*vastuvõtuaparaadi kohta*)

all-wool [ˈɔːlˈwul] *a.* täis- e. läbivillane

ally 1. [əˈlai] *v. t.* **(-iable)** ühendama, liitma (*millegagi, kellegagi* **to, with**); **2.** [ˈælai, əˈlai] *s.* liitlane ◇ **the A-ies** *er.* liitlased Esimeses ja Teises maailmasõjas

allyl [ˈælil] *s. keem.* allüül

Alma [ˈælmə] *pn.*

Alma-Ata [ˈɑːlmɑːˈɑːtə] *pn.*

almacantar, -muc- [ælməˈkæntə] *s. astr.* almukantaraat

Alma Mater [ˈælməˈmeitə] *s. lad.* alma mater

almanac [ˈɔ(ː)lmənæk] *s.* (*er. astronoomiliste andmetega varustatud*) kalender; aastaraamat, almanahh

Alma-Tadema [ˈælməˈtædimə] *pn.*

Almesbury [ˈɑːmzbəri] *pn.*

almighty [ɔːlˈmaiti] **1.** *a.* **(-iness)** kõikvõimas; *fam.* ilmatu suur; **2.** *adv. fam.* üliväga

almner [ˈɑːmnə] = **almoner**

almond [ˈɑːmənd] *s.* mandel; harilik mandlipuu (= **sweet** ~) ◇ **bitter** ~ mõrumandel; mõru mandlipuu; ~**s of the throat** kurgumandlid

almoner [ˈælmənə, ˈɑːmnə] *s.* (ametlik) almusejagaja

almost [ˈɔ(ː)lmoust, -məst] *adv.* peaaegu, peagu, äärepealt

alms [ɑːmz] *s. sg. & pl.* almus, armuand ◇ **to ask for** ~ (*or* **an** ~) almust paluma

alms-house [ˈɑːmzhaus] *s.* vaeste- *või* vanadekodu; *Am.* vaestemaja, seek (= **workhouse**)

almsman [ˈɑːmzmən] *s.* (*pl.* **-men**) vaesteabisaaja, (kogukonna poolt ülalpeetav) vaene

almucantar [ælməˈkæntə] = **almacantar**

Alnwick [ˈænik] *pn.*

aloe [ˈælou] *s. bot.* aaloe; *pl. farm.* aaloeekstrakt, karusapp ◇ **American** ~ *bot.* ameerika agaav (= **century plant**)

aloft [əˈlɔ(ː)ft] *adv.* kõrgel(e), ül(ev)al, üles; masti tipus *või* tippu

alone [əˈloun] **1.** *pred. a.* üksi, üksinda; ainuüksi; **2.** *adv. lit.* ainult ◇ **he can do it** ~ ta võib seda teha üksinda; **he** ~ **can do it** ainult tema võib seda teha; **I am not** ~ **in this opinion** sellel arvamusel ei ole mina üksi; **to let** (*or* **leave**) ~ rahule jätma; **let** ~ **the expense** kuludest rääkimata; **not** ~ **. . . but also** mitte ainult . . ., vaid ka

along [əˈlɔŋ] **1.** *prep.* piki, pikuti, mööda; **2.** *adv.* edasi; kaasa, kaasas ◇ **all** ~ kogu aja, algusest peale; **to bring** ~ kaasa tooma; **come** ~ tule kaasa, lähme; **to get** ~ edasi jõudma, edusamme tegema; läbi saama; ~ **with** (*millegagi*) kaasas; **take this** ~ **with you** võta see kaasa

alongshore [əˈlɔŋʃɔː] *adv.* piki kallast *või* randa

alongshoreman [əˈlɔŋʃɔːmən] = **longshoreman**

alongside [əˈlɔŋsaid] **1.** *adv.* (*laeva*) külje all, parda ääres; parda äärde; kõrvu(ti); **2.** *prep.* (*kellegi, millegi*) kõrval ◇ ~ **of** (*kellegi, millegi*) kõrval

aloof [əˈluːf] *adv. & pred. a.* eemal(e), kaugemal(e); lahus ◇ **to stand** ~ eemal seisma (*millestki, kellestki* **from**); **to hold** (*or* **keep**) ~ eemale hoiduma

aloofness [əˈluːfnis] *s.* eemalehoidumine; osavõtmatus, ükskõiksus

aloud [əˈlaud] *adv.* valjusti, valjul häälel ◇ **to read** ~ kuuldaval häälel lugema, ette lugema

alp [ælp] *s.* mäetipp; mägikarjamaa ◇ **the A-s** Alpid, Alpi mäestik

alpaca [ælˈpækə] *s. zool.* alpaka; alpakavill; alpakariie

alpenstock [ˈælpənstɔk] *s. sport* alpinistikepp

alpha [ˈælfə] *s.* alfa (*kreeka tähestiku 1. täht, vastab ladina a-le*) ◇ **~ and omega** A ja O, algus ja lõpp; **~ particle** *füüs.* alfaosake; **~ radiation** *füüs.* alfakiirgus; **~ rays** *füüs.* alfakiired

alphabet [ˈælfəbit] *s.* tähestik, alfabeet

alphabetic [ælfəˈbetik] *a.* tähestikuline, tähestikku tarvitav, alfabeetiline (*keele kohta*); *vrd. järgm.*

alphabetical [ælfəˈbetik(ə)l] *a.* **(-lly)** tähestikuline, tähestik-, alfabeetiline

Alpheus [ælˈfi(:)əs] *pn.* Alpheios

Alpine [ˈælpain] *a.* alpiinne, alpi-; mägi-; kõrg- ◇ **~ club** alpinistide ühing

Alpinism, a- [ˈælpinizm] *s. sport* alpinism

Alpinist, a- [ˈælpinist] *s. sport* alpinist

already [ɔ(:)lˈredi] *adv.* juba; niigi (juba)

Alsace [ˈælsæs, *Am.* ælˈseis] *pn.* Alsace, Elsass ◇ **~-Lorraine** [loˈrein] Elsass-Lotring

Alsatia [ælˈseiʃiə] **1.** *pn.* = **Alsace**; **2.** *s.* roimarite varjupaik (*Londoni linnajao Whitefriarsi endise nimetuse järgi*)

Alsatian [ælˈseiʃ(ə)n] **1.** *a.* elsassi; **2.** *s.* elsaslane; saksa lambakoer; *sl.* redusolev roimar *või* võlglane

also [ˈɔ:lsou] *adv.* ka, kah, samuti ◇ **~ ran . . .** *sport* (võidu)jooksust võtsid osa veel. . .; **~ ran** *sl.* «kah-võistleja», võistluses tagaplaanile jäänu

alt [ælt] *s. muus.* kõrge toon (*vrd.* **alto**) ◇ **in ~** üks oktaav (*viiulivõtmes kirjutatud nootidest*) kõrgemal; *piltl.* ülevas meeleolus

Altai [ælˈteiai, -ˈtai] *pn.*

Altaic [ælˈteiik] *a.* altai (*er. keelte kohta*)

altar [ˈɔ(:)ltə] *s.* altar ◇ **to lead to the ~** altari ette viima, naima

altar-bread [ˈɔ(:)ltəbred] *s. kirikl.* armulaualeib

altar-cloth [ˈɔ(:)ltəklɔθ] *s. kirikl.* altarivaip

altar-piece [ˈɔ(:)ltəpi:s] *s. kirikl.* altarimaal, -pilt, -kuju

alter [ˈɔ(:)ltə] *v. t. & i.* muutma, muundama, teisendama, teiseks (*või* ümber) tegema; muutuma, muunduma, teisenema

alteration [ɔ(:)ltəˈreiʃ(ə)n] *s.* muutus, muundus, teisenemine, alteratsioon

altercate [ˈɔ(:)ltə(:)keit] *v. i.* sõnelema, tülitsema, nääklema

altercation [ɔ(:)ltə(:)ˈkeiʃ(ə)n] *s.* sõnelus, tülitsus, nääklus

alter ego [ˈæltə(r) ˈegou] *s. lad.* «teine mina», ustav sõber

alternate 1. [ɔ(:)lˈtə:nit, æl-] *a.* vahelduv; **2.** [ɔ(:)lˈtə:nit, æl-] *s. Am.* asemik, asetäitja; **3.** [ˈɔ:ltə(:)neit, ˈæl-] *v. t. & i.* **(-table)** vaheldama; vahelduma, alterneerima ◇ **on ~ days** ülepäeviti; **~ angles** *mat.* põiknurgad; **-ting current** (*lüh.* **A.C.**) *el.* vahelduvvool; **-ting light** värvimuutlik tuli; **-ting member** liikmekandidaat

alternation [ɔ(:)ltə(:)ˈneiʃ(ə)n, æl-] *s.* vaheldamine, vaheldumine, vaheldus, alternatsioon

alternative [ɔ(:)lˈtə:nətiv, æl-] **1.** *a.* (teineteist) vastastikku välistav, embkumbne, alternatiivne; teine (*kahest võimalikust*); **2.** *s.* (otsustav) valik (*er. kahe asja vahel*), üks kahest võimalusest, teine võimalus (*millegagi võrreldes* **to**), alternatiiv ◇ **I have no ~** mul ei ole teist valikut, mulle ei jää muud üle (*kui* **but**); **the ~ of death or submission** valik surma või alistumise vahel

alternator [ˈɔ:ltə(:)neitə, ˈæl-] *s. el.* alternaator, vahelduvvoolugeneraator

alt-horn [ˈælthɔ:n] *s. muus.* altsarv

Althorp [ˈɔ(:)ləɔ:p] *pn.*

although [ɔ(:)lˈðou] *konj.* kuigi, ehkki, ehk küll (= **though**)

altimeter [ælˈtimitə] *s.* altimeeter, kõrgusmõõtur

altitude [ˈæltitju:d] *s.* kõrgus; *geogr.* altituud, kõrgus üle merepinna, absoluutne kõrgus; *av.* lennukõrgus; *pl.* kõrgused (*ka piltl.*)

alto [ˈæltou, ˈɑ:l-] *muus.* **1.** *s.* alt, alto; altviiul, bratše, vioola; **2.** *a.* aldi-, alt- alto-

altogether [ɔ:ltəˈgeðə] **1.** *adv.* täiesti, täitsa, sootuks, koguni; üldiselt; ühtekokku; **2.** *s.* tervik, üldmulje ◇ **in the ~** täitsa alasti (= **in the nude**)

Alton [ˈɔ:lt(ə)n] *pn.*

Altoona [ælˈtu:nə] *pn.*

alto-relievo, -ril- [ˈæltouriˈli:vou, -liˈei-] *s.* (*pl.* **-os**) *skulpt.* kõrgreljeef (= **high relief**)

altricial [ælˈtriʃəl] *a. zool.* pesahoidja

altruism [ˈæltruizm] *s.* altruism, ligimesearmastus

altruist [ˈæltruist] *s.* altruist, ligimesearmastaja

altruistic [æltruˈistik] *a.* **(-ically)** altruistlik, omakasupüüdmatu

alum [ˈæləm] *s.* maarjas, maarjajää, alaun

alumina [əˈl(j)u:minə] *s.* alumiiniumoksiid

aluminate [əˈl(j)u:mineit] *s.* aluminaat

aluminium [ælju ˈminiəm] *s.* alumiinium (*ka keem.; sümbol* **Al**)

aluminous [əˈl(j)u:minəs] *a.* maarjas-, maarjane, maarjat sisaldav; alumiiniumoksiid(i)-, alumiiniumoksiidine, alumiiniumoksiidi sisaldav

aluminum [əˈl(j)u:minəm] *Am.* = **aluminium**

alumnus [əˈlʌmnəs] *s.* (*pl.* **-ni** [-nai]; *fem.* **-na** [-nə], *pl.* **-nae** [-ni:]) vilistlane, (*kooli või ülikooli*) endine kasvandik

alunite [ˈæljunait] *s. min.* maarjaskivi, aluniit

alveolar [ælˈvi(:)ələ, ˈælviələ] *a.* alveolaarne, alveooli-

alveolus [ælˈvi(:)ələs, ˈælvi-] *s.* (*pl.* **-li** [-lai]) alveool, somp; hambasomp; kopsumullike

Alverstone [ˈɔ(:)lvəst(ə)n] *pn.*

Alwar [ˈælwə] *pn.*

alway [ˈɔ:lwei] *arh., poeet.* = *järgm.*

always [ˈɔ:lw(e)iz, -wəz] *adv.* alati, ikka, ühtelugu

alyssum [ˈælisəm] *s. bot.* kilbirohi

am [æm, (ə)m] *vt.* **be**

Am *keem.* = **americium**

Am. *lüh.* = **1. America; 2. American**

a.m. [ˈeiˈem] *lüh.* = **ante meridiem** (= **before noon**) enne lõunat

A.M. *lüh.* = **1. M.A.; 2. a.m.**

Amabel [ˈæməbəl] *pn.*

amadou [ˈæmədu:] *s.* tael

amah [ˈɑ:mə] *s.* pärismaalasest amm *või* lapsehoidja (*Kaug-Idas*)

amain [əˈmein] *adv. poeet.* kõigest jõust; kiiruga, rutuga

Amalek [ˈæməlek] *pn.*

Amalekite [əˈmæləkait] *s.* amalek (*teatava piiblis mainitud rahva liige*)

amalgam [əˈmælgəm] *s. keem.* amalgaam; sulam, segu

amalgamate [əˈmælgəmeit] *v. t. & i.* **(-mable, -tor)** amalgaamima; kokku sulatama, ühendama; amalgaamuma; kokku sulama, ühinema

amalgamation [əmælgəˈmeiʃ(ə)n] *s.* amalgaamimine, amalgamatsioon; kokkusulatamine, ühendamine; kokkusulamine, ühinemine; *Am.* rasside (*er. valge ja musta rassi*) kokkusulamine

Amalthaea [æməlˈθi(:)ə] *pn.* Amaltheia

Amanda [əˈmændə] *pn.*

amanita [æməˈnaitə] *s. bot.* kärbseseen ◇ **fly ~** punane kärbseseen

amanuensis [əmænjuˈensis] *s.* (*pl.* **-nses** [-nsi:z]) kirjatoimur (*diktaadi järgi üleskirjutaja*); abiline, käealune, abiametnik

Amara [əˈmɑ:rə] *pn.*

amaranth [ˈæmərænθ] *s. bot.* amarant, rebashein; (*kujuteldav*) närtsimatu lill; purpurlilla värvus

amaranthine [æməˈrænθain] *a.* närtsimatu; purpurlilla

amaryllis [æməˈrilis] *s. bot.* amarüll, ratsuritäht

amass [əˈmæs] *v. t.* kuhjama, koguma

amateur [ˈæmətjuə, æməˈtə:] *s.* amatöör, asjaarmastaja

amateurish [æməˈtjuəriʃ, -ˈtə:r-] *a.* amatöörlik, asjaarmastajalik; võhiklik, pealiskaudne

Amati [əˈmɑ:ti] *pn.*

amative [ˈæmətiv] *a.* armastama kalduv, kergesti armuv

amatol [ˈæmətɔl] *s.* amatool (*teatav lõhkeaine*)

amatory [ˈæmətəri] *a.* armukihukas, -ihaline

amaurosis [æmɔ:ˈrousis] *s. med.* amauroos, (täielik) pimedus, pimesus

amaze [əˈmeiz] **1.** *v. t.* **(-zable)** hämmastama; **2.** *s. poeet.* hämmastus

amazement [əˈmeizmənt] *s.* hämmastus

amazing [əˈmeiziŋ] *a.* hämmastav, imestusväärne

Amazon [ˈæməz(ə)n] **1.** *s.* amatsoon; mehelik naine; **2.** *pn.* Amazonas; ◇ **~ stone** *min.* amasoonkivi, amasoniit

Amazonian [æməˈzouniən] *a.* amatsoonlik, amatsoonitaoline

ambages [æmˈbeidʒi:z, ˈæmbidʒiz] *s. pl. arh.* ääri-veeri kõne *või* toimimine, äär veerisus

ambassador [æmˈbæsədə] *s.* suursaadik,

ambassadöör; (ametlik) saadik ◇ ~ **extraordinary** erakorraline suursaadik

ambassadorial [æmbæsə'dɔ:riəl] *a.* **(-lly)** suursaadiklik, suursaadikule omane

ambassadress [æm'bæsədris] *s.* nais(suur)saadik; (suur)saadiku abikaasa

amber ['æmbə] **1.** *s.* merevaik; merevaikkollane värvus (*er. signaaltulena*); **2.** *a.* merevaik-kollane, oranžkollane

ambergris ['æmbəgri(:)s] *s.* (hall) ambra

ambi- ['æmbi] *pref.* mõlema-, mõlemi-

ambidexter ['æmbi'dekstə] **1.** *a.* mõlemakäeline; petislik, kaval; **2.** *s.* mõlemakäelane; petis

ambidexterity ['æmbideks'teriti] *s.* mõlemakäelisus, ambidekstria; osavus; petislikkus, kavalus

ambidext(e)rous ['æmbi'dekst(ə)rəs] = **ambidexter (1.)**

ambient ['æmbiənt] *a.* ümbritsev, ümberolev, ümbritseva keskkonna ◇ **the** ~ **air** ümbritsev õhk; ~ **temperature** ümbritseva keskkonna temperatuur

ambiguity [æmbi'gjuiti] *s.* kahetähenduslikkus, -mõttelisus, kahtlasus, ebaselgus

ambiguous [æm'bigjuəs] *a.* kahetähenduslik, -mõtteline, kahtlane, ebaselge

ambit ['æmbit] *s. lit.* piirjooned, piirid; ulatus

ambition [æm'biʃ(ə)n] *s.* auahnus; võimu- *või* kuulsusahnus, ambitsioon; edasipüüdlikkus; püüdlus, taotlus (*midagi teha* **to do, of doing**); (auahne) soov, taotluste eesmärk

ambitious [æm'biʃəs] *a.* auahne; võimu- *või* kuulsusahne, ambitsioosne; edasipüüdlik; (*midagi*) püüdlev, taotlev **(of)**

amble ['æmbl] **1.** *v. i.* (*hobuse kohta*) külisе. telderkäigul liikuma *või* minema; kergel sammul ratsutama (*või* kõndima, minema); **2.** *s.* (*hobuse*) külis- *e.* telderkäik; kerge samm *või* kõnnak

Ambleside ['æmblsaid] *pn.*

Amboyna, -boi- [æm'bɔinə] *pn.*

Ambrose ['æmbrouz, -ous] *pn.* Ambrosius

ambrosia [æm'brouziə, -ʒjə] *s. müt., bot.* ambroosia

ambrosial [æm'brouziəl] *a.* **(-lly)** ambroosialik, ambroosiataoline; jumalik

ambulance ['æmbjuləns] *s.* (liikuv) välilaatsaret, (väli)ambulants; haigevanker, ambulantsvanker, -auto, sanitaarauto; kiirabiauto ◇ ~ **dog** sanitaarkoer; ~ **plane** sanitaarlennuk; ~ **train** sanitaarrong

ambulant ['æmbjulənt] *a.* kõndiv, liikuv; (*haiguse kohta*) kohtamuutev, ühest kehaosast teise siirduv, rändav, rändambulate ['æmbjuleit] *v. i. haruld.* kõndima, liikuma

ambulatory 1. ['æmbjuleitəri] *a.* kõndimis-, liikumis-; liikuv, kohtamuutev, rränd-; ambulatoorne (*vrd.* **ambulant**); muutlik, ajutine; **2.** ['æmbjulətəri] *s.* (kaetud) jalutustee

ambuscade [æmbəs'keid] **1.** *s.* varitsus- *e.* luurekoht (= **ambush**); **2.** *v. t. & i.* varitsus- *e.* luurekohast ründama; varitsus- *e.* luurekohas asuma (= **ambush**)

ambush ['æmbuʃ] **1.** *s.* (luurekohas) varitsemine, varitsus; varitsus- *e.* luurekoht, peidik; varitsusüksus; **2.** *v. t. & i.* (*väeosa*) varitsus- *e.* luurekohta paigutama; (*vaenlast*) luurekohast varitsema; varitsus- *e.* luurekohas asuma

ameba [ə'mi:bə] *Am.* = **amoeba**

âme damnée ['ɑ:m'dɑ:nei] *s. pr.* «neetud hing», pime tööriist, ustav poolehoidja

ameer, amir [ə'miə] *s.* emiir

Amelia [ə'mi:ljə] *pn.*

ameliorate [ə'mi:liəreit] *v. t. & i.* **(-rable, -tor)** parendama, paremaks tegema; parenema, paremaks muutuma; *põll.* melioreerima, maad parandama

amelioration [əmi:liə'reiʃ(ə)n] *s.* parendamine; parenemine; *põll.* melioratsioon, maaparandus

ameliorative [ə'mi:liəreitiv] *a.* parendav, paremaks tegev; *põll.* melioratiivne, maaparanduslik, maaparandus-

amen [ɑ:'men, ei-] *interj. & s.* aamen ◇ **to say** ~ **to** heaks kiitma

amenability [əmi:nə'biliti] *s.* vastutavus (*millegi ees* **to**); alistuvus, järeleandlikkus (*millelegi* **to**)

amenable [ə'mi:nəbl] *a.* **(-bly)** vastutav (*millegi ees* **to**); alistuv, järeleandlik (*millelegi* **to**) ◇ ~ **to law** seaduse ees vastutav; ~ **to a test** järeleproovimist võimaldav; ~ **to reason** mõistlikku juttu kuulda võttev

amend [ə'mend] *v. t. & i.* parandama, paran-

dust (*või* parandusi) tegema; parendama, paremaks muutma; õiendama; paranema; parenema, paremaks muutuma

amende honorable [æ'mɑ:ŋd ɔnɔ'rɑ:bl] *s. pr.* avalik vabandus ning heastus

amendment [ə'mendmənt] *s.* parandamine; parenemine; parandus, õiendus; *er. jur.* parandus (*seaduseelnõu juurde*); parandusettepanek

amends [ə'mendz] *s.* (*pl. või sg.*) heastus, heakstegemine ◇ **a full** ~ täielik heastus; **to make** ~ heastama, heaks tegema (*midagi* **for**)

amenity [ə'meniti, ə'mi:n-] *s.* meeldivus, mõnusus; *pl.* mõnud, mugavused; *pl. ka* meeldivad kombed

ament ['eimənt] *s. bot.* urb (= **catkin**)

amentia [ə'menʃə] *s. med.* amentsia, meeltesegadus

amerce [ə'mə:s] *v. t.* trahvima, rahatrahviga karistama; karistama **(with)**

amercement [ə'mə:smənt] *s.* (raha)trahv; karistus

amerciable [ə'mə:ʃiəbl] *a.* trahvitav, (rahatrahviga) karistatav

America [ə'merikə] *pn.* Ameerika

American [ə'merikən] **1.** *a.* ameerika, *er.* Ameerika Ühendriikide; ameerikalik; **2.** *s.* ameeriklane, *er.* Ameerika Ühendriikide kodanik; Ameerikas (*er.* Ameerika Ühendriikides) kõneldav inglise keel

Americanism [ə'merikənizm] *s.* amerikanism, ameerikapärasus

Americanization [əmerikən(a)i'zeiʃ(ə)n] *s.* amerikanisatsioon, amerikaniseerimine, amerikaniseerumine

Americanize [ə'merikənaiz] *v. t. & i.* **(-zable)** amerikaniseerima; amerikaniseeruma; amerikanisme tarvitama

americium [æmə'risiəm, -'riʃəm] *s. keem.* ameriitsium (*sümbol* **Am**)

Amerind [æmə'rind] *s.* (Ameerika) indiaanlane (= **American Indian**)

Amesbury ['eimzb(ə)ri] *pn.*

amethyst ['æmiθist] *s. min.* ametüst; ametüstviolett

amethystine [æmi'θistain] *a.* ametüst-, ametüstivärvi

Amharic [æm'hærik] **1.** *a.* amhaara; **2.** *s.* amhaara keel

Amherst ['æm(h)ə(:)st] *pn.*

amiability [eimiə'biliti] *s.* armastusväärsus, lahkus

amiable ['eimiəbl] *a.* **(-bly)** armastusväärne, lahke

amianthus [æmi'ænθəs], **amiantus** [æmi'æntəs] *s. min.* amiant (*peenekiuline asbest*)

Amias ['eimiæs, 'æm-] *pn.*

amicability [æmikə'biliti] *s.* sõbralikkus

amicable ['æmikəbl] *a.* **(-bly)** sõbralik

amice I ['æmis] *s.* amiktus, (valge) õlarüü (*r.-kat. preestril*)

amice II ['æmis] *s.* kottmüts (*mungaordu liikmeil*)

amid [ə'mid] = **amidst**

amide ['æmaid] *s. keem.* amiid

amidin ['æmidin] *s. keem.* amidiin

amidol ['æmidɔl] *s. fot.* amidool

amidships [ə'midʃips] *adv.* keset laeva ◇ **helm** ~**!** *mer.* rool otse!

amidst [ə'midst] *prep.* keskel, seas, hulgas

Amiens ['æmiənz, 'eimjənz] *pn.*

amine ['æmain, ə'mi:n] *s. keem.* amiin

amino-acid ['æmino(u)'æsid, ə'mi:no(u)-] *s. keem.* aminohape

amir [ə'miə] = **ameer**

amiss [ə'mis] *adv. & pred. a.* vääriti, valesti, pahasti, nurjas ◇ **what's** ~ **with it?** mis sel viga on?; **to go** ~ nurja minema; **to take** ~ pahaks panema, halvast küljest võtma

amity ['æmiti] *s.* sõbralikkus, sõprus

ammeter ['æmitə] *s. el.* ampermeeter

ammo ['æmou] *s. sõd. sl.* = **ammunition**

ammonal ['æmən(ə)l] *s. keem.* ammonaal

ammonia [ə'mouniə] *s. keem.* ammoniaak ◇ **liquid** ~ nuuskpiiritus, tinkpiiritus

ammoniac [ə'mouniæk] *a. keem.* ammoniaagi-, ammoniaak- ◇ **sal** ~ salmiaak

ammonite ['æmənait] *s. paleont.* ammoniit

ammonium [ə'mouniəm] *s. keem.* ammooniumkloriid ◇ ~ **chloride** ammooniumkloriid, salmiaak

ammunition [æmju'niʃ(ə)n] *s.* ammunitsioon, moonastus; sõja- *või* laskemoon ◇ ~ **boots** sõdurisaapad

amnesia [æm'ni:siə] *s. med.* amneesia, mäletamisvõimetus, mälukaotus, mälulünk

amnesty ['æmnesti] **1.** *s.* amnestia; **2.** *v. t.* amnest(eer)ima

amnion ['æmniən] *s.* (*pl.* **-ia** [-iə], ~s) *anat.* veekest, amnion

amoeba [ə'mi:bə] *s.* (*pl.* **-bae** [-bi:], **-bas**) *s. zool.* amööb

amok [ə'mɔk] = **amuck**

among(st) [ə'mʌŋ(st)] *prep.* hulgas, seas; hulka, sekka ◇ **from** ~ hulgast, seast

Amontillado [əmɔnti'l(j)ɑ:dou] *s.* amontiljaado (*teatav šerritaoline hispaania veinisort*)

amoral [ei'mɔrəl] *a.* amoraalne, kõlblusetu

Amorite ['æmərait] *s. aj.* amoriit, amorealane, amurru

amorous ['æmərəs] *a.* armunud, armuihaline, armu-

amorphous [ə'mɔ:fəs] *a.* amorfne, kujutu, vormitu; *min.* mittekristalliline

amortization [əmɔ:ti'zeiʃ(ə)n] *s. maj.* amortiseerimine, amortisatsioon

amortize [ə'mɔ:t(a)iz] *v. t.* **(-zable)** *maj.* amortiseerima

amount [ə'maunt] **1.** *v. i.* tõusma, ulatuma, küündima (*millenigi* **to**); (tegelikult) tähendama **(to)**; **2.** *s.* kogusumma; kogus, hulk ◇ **this ~s to a refusal** see tähendab keeldumist; **a large ~ of work** suur hulk tööd; **in large ~s** suurel hulgal

amour [ə'muə] *s.* armulugu

Amoy [ə'mɔi] *pn.*

amp [æmp] *lüh.* = **1. ampere; 2. amplifier**

ampelopsis [æmpi'lɔpsis] *s. bot.* ebaviinapuu

amperage ['æmpəridʒ] *s. el.* voolutugevus (*amprites*)

ampere ['æmpiə, -peə] *s. el.* amper

Ampère ['æmpeə] *pn.*

ampere-hour ['æmpiə'rauə] *s. el.* ampertund

ampersand ['æmpəsænd] *s.* märk & (= ja)

ampere-turn ['æmpiə'tə:n] *s. el.* amperkeerd

amphi- ['æmfi] *pref.* mõlema-, kaheli-, ring-, (*võõrsõnades*) amfi-

amphibian [æm'fibiən] **1.** *a.* amfiibne, amfiib-; kahepaikne; **2.** *s. zool.* amfiib, kahepaikne (loom); *tehn.* amfiib ◇ ~ **tank** amfiibtank, ujutank

amphibious [æm'fibiəs] *a.* amfiibne, amfiib-; kahepaikne ◇ ~ **operation** *mil.* ühendatud maa- ja mereväeoperatsioon

amphitheatre, *Am.* **-ter** ['æmfiθiətə] *s.* amfiteater; võitlusväli

amphitheatrical [æmfiθi'ætrik(ə)l] *a.* amfiteatriline, amfiteatrikujuline

Amphitrite ['æmfitraiti] *pn.*

Amphitryon [æm'fitriən] **1.** *pn.*; **2.** *s.* **(a-)** *nalj.* piduperemees, külaliste kostitaja

amphora ['æmfərə] *s.* (*pl.* **-ae** [-i:], **-as**) amfora

ample ['æmpl] *a.* **(-pler, -plest)** avar; küllane, rohke

amplification [æmplifi'keiʃ(ə)n] *s.* avardus, laiendus; *el.* võimendus

amplifier ['æmplifaiə] *s. el.* võimendi

amplify ['æmplifai] *v. t. & i.* **(-iable)** avardama, laiendama, arendama, lähemalt käsitlema; *el.* võimendama; avarduma, laienema

amplitude ['æmplitju:d] *s.* avarus; küllus; ulatus; amplituud (*er. füüs.*)

amply ['æmpli] *adv.* avaralt; küllaselt, rohkesti

ampoule ['æmpu:l] *s. farm.* ampull

ampulla [æm'pʌlə] *s.* (*pl.* **-ae** [-i:]) *aj.* ampull (*kitsa kaelaga savi- või klaasnõu*); *anat.* ampull, kupal

ampullaceous [æmpə'leiʃəs] *a.* ampulli- *või* pudelikujuline

amputate ['æmpjuteit] *v. t.* **(-utable, -utator)** amputeerima

amputation [æmpju'teiʃ(ə)n] *s.* amputeerimine, amputatsioon

Amritsar [æm'ritsɑ:] *pn.*

Amsterdam ['æmstə'dæm] *pn.*

amuck [ə'mʌk], **amok** [ə'mɔk] *adv.* amokki ◇ **to run** ~ amokki jooksma

amulet ['æmjulit] *s.* amulett, ohutis

Amundsen ['æmənds(ə)n, 'ɑ:mun-] *pn.*

Amur [ə'muə, 'æmuə] *pn.* Amuur

amuse [ə'mju:z] *v. t.* **(-sable)** lõbustama, meelt lahutama, naerma ajama ◇ **you ~ me** te ajate mind naerma; **he is -ed at** (*or* **by, with**) **the idea** see mõte tundub talle huvitavana

amusement [ə'mju:zmənt] *s.* lõbustus, meelelahutus, ajaviide ◇ ~ **park** lõbustuspark

amusing [ə'mju:ziŋ] *a.* lõbustav, lõbus, huvitav, amüsantne ◇ **how ~!** kui naljakas!

Amy ['eimi] *pn.*

Amyas ['eimiæs] *pn.*

amygdalin [ə'migdəlin] *s. keem.* amügdaliin

amyl ['æmil] *s. keem.* amüül, pentüül ◇ ~ **alcohol** amüülalkohol, pentanool

amylaceous [æmi'leiʃəs] *a. keem.* tärklis(e)-, tärklisene

amylase ['æmileis] *s. keem.* amülaas

amyloid ['æmilɔid] *keem.* **1.** *a.* tärkliserikas, tärkliserohke (*er. toitaine kohta*); tärklisetaoline; **2.** *s.* amüloid

amylum ['æmiləm] *s. keem.* tärklis (= **starch**)

an I [ən, *emf.* æn] *indefiniitne e. umbmäärane artikkel* (*vokaaliga algava sõna ees*) *vt.* a II

an II [æn] *konj. arh.* ja kui, kui

an- *vt.* **ad-**

-an [ən] *suf.* -lik; -lane (*tuletab adjektiive, mida tarvit. ka substantiividena, näit.* **Italian, Lutheran**)

ana ['einə] *s.* (*pl.* **anas**) kogu kellegi tähelepanuväärseid väljendeid *või* anekdoote temast

ana- ['ænə] *pref.* üles-, peale-, taas-, uuesti-, (*võõrsõnades*) ana-

-ana ['einə] *suf.* -sse puutuvaid materjale *või* -le omistatavaid tähelepanuväärseid väljendeid *jms.* (*näit.* **Johnsoniana, Shakespeariana**)

anabaptism [ænə'bæptizm] *s. aj.* anabaptism

anabaptist [ænə'bæptist] *s. aj.* anabaptist, taasristija; *arh.* = **baptist** (*põlglikus tähenduses*)

anachronism [ə'nækrənizm] *s.* anakronism

anachronistic [ənækrə'nistik] *a.* anakronistlik

anacoluthon [ænəkə'l(j)u:θən] *s. lgv., kirj.* anakoluut

anaconda [ænə'kɔndə] *s. zool.* anakonda

Anacreon [ə'nækriən] *pn.* Anakreon

anacreontic [ənækri'ɔntik] *kirj.* **1.** *a.* anakreontiline; **2.** *s.* anakreontiline luuletus

anaemia [ə'ni:miə] *s.* kehvveresus, verevaesus, aneemia

anaemic [ə'ni:mik] *a.* **(-ically)** kehvverene, verevaene, aneemiline

anaesthesia [æni(:)s'θi:siə, -ziə] *s.* anesteesia, tuimastus; tuimus

anaesthetic [æni(:)s'θetik] **1.** *a.* **(-ically)** anesteetiline, tuimastav, tuimastus-; **2.** *s.* anesteetikum, tuimasti, tuimastusvahend

anaesthetist [ə'ni:sθətist] *s.* anestesist

anaesthetize [ə'ni:sθətaiz] *v. t.* anesteesima, anesteseerima, tuimastama

anaglyph ['ænəglif] *s.* anaglüüf, anaglüpt

anagram ['ænəgræm] *s.* anagramm, tähemäng

anal ['ein(ə)l] *a. anat.* anaalne, pärakupoolne, päraku-

analecta [ænə'lektə], **analects** ['ænəlekts] *s. pl.* analektid

analeptic [ænə'leptik] *med.* **1.** *a.* analeptiline, elustav, virgutav; **2.** *s.* analeptikum, elusti, virguti

analgesia [ænæl'dʒi:ziə] *s. med.* analgeesia, valutundetus, valutus

analgesic [ænæl'dʒesik], *ka* **-getic** [-'dʒetik] *med.* **1.** *a.* analgeetiline, valuvaigistav; **2.** *s.* analgeetikum, valuvaigisti

analog ['ænəlɔg] *er. Am.* = **analogue**

analogical [ænə'lɔdʒik(ə)l] *a.* **(-lly)** analoogia-, analoogiline, analoogial põhinev; analoogiat väljendav; *vrd.* **analogous**

analogize [ə'nælədʒaiz] *v. t. & i.* **(-zable)** analogiseerima, analoogilisena kujutama; analoogiat osutama; analoogiline olema (*millegagi* **with**)

analogous [ə'næləgəs] *a.* analoogiline, samalaadne, taoline, sarnane (*millegagi* **to**); vastav (*millelegi* **to**)

analogue, *Am. ka* **-log** ['ænəlɔg] *s.* analoog, midagi analoogilist; *er. biol.* analoogiline elund ◇ ~ **computer** *tehn.* analoogarvuti

analogy [ə'nælədʒi] *s.* analoogia (*ka biol., mat., loog., lgv.*); samalaadsus, taolisus, sarnasus (*millegagi* **to, with; between**) ◇ **by** ~ analoogia (*e.* sarnasuse) järgi; **false** ~ vääranaloogia

analphabetic [ænælfə'betik] **1.** *a.* analfabeetne; **2.** *s.* analfabeet, kirjaoskamatu (isik)

analyse ['ænəlaiz] *v. t.* **(-sable)** analüüsima, eritlema, algosadeks lahutama, liigendama

analysis [ə'nælisis] *s.* (*pl.* **-yses** [-isi:z]) analüüs, eritlus, eritelu, algosadeks lahutamine, liigendus

analyst ['ænəlist] *s.* analüütik (*er. keem.*), analüüside tegija ◇ **news** ~ *Am.* päevasündmuste kommenteerija

analytic(al) [ænə'litik(əl)] *a.* **(-ically)** analüütiline, eritlev, algosadeks lahutav ◇ **-ical languages** *lgv.* analüütilised keeled; ~ **mechanics** analüütiline mehaanika
analyze ['ænəlaiz] *Am.* = **analyse**
Anam ['ænæm] = **Annam**
ananas [ə'neinəs, -'nɑ:n-] = **pineapple**
Ananias [ænə'naiəs] **1.** *pn.*; **2.** *s.* valetaja, valelik
anapaest ['ænəpi:st] *s. pros.* anapest
anapaestic [ænə'pi:stik] *a.* anapestiline, anapestidest koosnev
anarch ['ænɑ:k] *s. poeet.* anarh, mässuline vaim, mässujuht
anarchic(al) [ə'nɑ:kik(əl)] *a.* **(-ically)** anarhiline, seadusetu, korralage
anarchism ['ænəkism, -nɑ:k-] *s.* anarhism; seadusetus, korralagedus
anarchist ['ænəkist, -nɑ:k-] *s.* anarhist
anarchy ['ænəki, -nɑ:k-] *s.* anarhia
anastigmat [ænə'stigmæt] *s. fot.* anastigmaat
anastigmatic [ænəstig'mætik] *a. fot.* anastigmaatiline
anastomosis [ənæstə'mousis] *s.* (*pl.* **-moses** [-'mousi:z]) *anat., bot.* anastomoos
anathema [ə'næəimə] *s.* anateem; (kiriklik) needus; neetu, neetud isik *või* asi
anathematize [ə'næəimətaiz] *v. t. & i.* **(-zable)** (pidulikult) needma, kirikliku needuse alla panema; needusi sõnama
Anatolia [ænə'touliə] *pn.* Anatoolia
anatomical [ænə'tɔmik(ə)l] *a.* **(-lly)** anatoomiline, anatoomia-
anatomist [ə'nætəmist] *s.* anatoom; lahkaja (*ka piltl.*)
anatomize [ə'nætəmaiz] *v. t. & i.* **(-zable)** anatomeerima; lahkama (*ka piltl.*)
anatomy [ə'nætəmi] *s.* anatoomia; kehaehitus; lahkamine (*ka piltl.*); *pop.* «surmakutsar», «luu ja nahk», äärmiselt kõhn isik
Anaxagoras [ænæk'sægəræs] *pn.*
anbury ['ænbəri] *s. vet.* pehme kasvaja; (*kapsa või kaalika*) nuuter
-ance *vt.* **-nce**
ancestor ['ænsistə] *s.* esivanem, -isa, eellane, kõuk
ancestral [æn'sestr(ə)l] *a.* **(-lly)** esivanemlik, esivanemate, esivanemailt päritud
ancestress ['ænsistris] *s.* naisesivanem, esiema, naiskõuk
ancestry ['ænsistri] *s.* esivanemad, kõugud; põlvnemine; põline sugu
Anchises [æŋ'kaisi:z] *pn.*
anchor ['æŋkə] **1.** *s.* ankur; **2.** *v. t. & i.* ankurdama; kinnitama (*millelegi* **in, on**); ankurduma; kinnituma ◇ **at** ~ ankrus; **to lie** (*or* **ride**) **at** ~ ankrus olema *või* seisma; **to cast** (*or* **drop**) ~ ankrusse heitma; **to come to** ~ ankrusse jääma (*ka piltl.*); **to weigh** ~ ankrut hiivama
anchorage ['æŋkəridʒ] *s.* ankurdamine; ankurdumine, ankurdus, ankrusse heitmine; ankrus olemine *või* seismine; ankrukoht, -paik; ankrumaks, -raha (= ~ **dues**)
anchoress ['æŋkəris] *s.* naisüksiklane, -erak, -anahoreet
anchoret ['æŋkəret] *s.* üksiklane, erak, anahoreet
anchoretic [æŋkə'retik] *a.* **(-ically)** üksiklaslik, eraklik
anchorite ['æŋkərait] = **anchoret**
anchovy [æn'tʃouvi, 'æntʃəvi] *s. zool.* anšoovis ◇ ~ **paste (sauce)** *kok.* anšoovisepasta (-soust); ~ **toast** *kok.* anšoovisega (*või* anšoovisepastaga) kaetud röstitud leivaviilukas
anchylosis [æŋk(a)i'lousis] *s. med.* liigesejäikus, anküloos
ancien régime ['ɑ:ŋsjæ:ŋrə'ʒi:m] *s. pr.* «vana kord», ajastu enne Prantsuse 1789. a. kodanlikku revolutsiooni
ancient I ['ein∫(ə)nt] **1.** *a.* vana, vanaaegne, muistne, põline, iidne, igiaegne, igivana; antiikne; **2.** *s.* (auväärt) rauk; *pl.* **(the ~s)** antiikrahvad (*kreeklased, roomlased*) ◇ ~ **lights** aknad, mille valgust ei ole naabril õigust ehitistega ära varjata; **the A- of Days** *piibl.* Vana päevilt, jumal
ancient II ['ein∫(ə)nt] *s. arh.* lipp; lipnik (= **ensign**)
ancillary ['ænsiləri, æn'siləri] *a.* ümmardajalik; teeniv, aitav, abi- ◇ **sciences** ~ **to history** ajaloo abiteadused
ancle ['æŋkl] = **ankle**
ancress ['æŋkris] = **anchoress**
-ancy *vt.* **-nce**
and [ænd, ən(d), nd, n] *konj.* ja, ning ◇ **miles** ~ **miles** *fam.* palju miile; **there are**

books ~ **books** on häid raamatuid ja halbu; **two** ~ **two** kahekaupa; **nice** ~ **dry** ilusasti kuiv; **try** ~ **come** katsu tulla
Andalusia [ændə'lu:ziə, -'lu:∫iə] *pn.* Andaluusia
Andaman ['ændəmæn] *pn.* ◇ ~ **Islands** Andamani saared
andante [æn'dænti] *adv., a. & s. muus.* andante
andantino [ændæn'ti:nou] *adv., a. & s. muus.* andantino
Andersen ['ændəsn] *pn.*
Anderson ['ændəsn] *pn.*
Andes ['ændi:z] *pn.* Andid
andiron ['ændaiən] *s.* (metallist) halupukk (*kamina jaoks*)
Andorra [æn'dɔ(:)rə] *pn.*
Andover ['ændo(u)və] *pn.*
André ['ændrei, 'ɑ:ŋdrei] *pn.*
Andrew ['ændru:] *pn.*
Androcles ['ændrəkli:z] *pn.*
androecium [æn'dri:siəm, -∫i-] *s. bot.* (*pl.* **-cia** [-siə, -∫iə]) tolmukkond, andrötseum
androgyne ['ændrədʒin] *s. haruld.* androgüün, meesnaine; *bot.* mõlemasuguline taim (= **bisexual plant**)
androgynous [æn'drɔdʒinəs] *a.* androgüünne, mõlemasuguline; *bot.* = **bisexual**
androgyny [æn'drɔdʒini] *s.* androgüünia, meesnaisus, mõlemasugulisus
Andromache [æn'drɔməki] *pn.*
Andromeda [æn'drɔmidə] **1.** *pn.*; **2.** *s. astr.* Andromeeda; **(a-)** *bot.* küüvits
Andronicus [æn'drɔnikəs, ændrə'naikəs] *pn.* Andronikos
Andros ['ændrɔs] *pn.*
Andy ['ændi] *pn.* (= **Andrew**)
anecdotage ['ænikdoutidʒ] *s.* kogu (*või* hulk) anekdoote; (raugalik) nõrkus anekdoote (*või* pisilookesi) jutustada; *nalj.* lobisemishimuline raugaiga
anecdotal ['ænikdout(ə)l] = **anecdotic(al)**
anecdote ['ænikdout] *s.* anekdoot; *pl.* avaldamata ajaloolised pisiasjad
anecdotic(al) [ænik'dɔtik(əl)] *a.* **(-ically)** anekdootlik; anekdoote harrastav
anecdotist ['ænikdoutist] *s.* anekdootide koguja *või* jutustaja
anele [ə'ni:l] *v. t. arh.* **(-lable)** võidma, salvima, viimset (surmaeelset) võidmist toimetama
anemograph [ə'neməgrɑ:f] *s. meteor.* anemograaf
anemometer [æni'mɔmitə] *s. meteor.* anemomeeter
anemometry [æni'mɔmitri] *s. meteor.* anemomeetria
anemone [ə'neməni] *s. bot.* ülane, anemoon; *zool.* meriroos, aktiin (= **sea** ~)
anent [ə'nent] *prep. arh., nalj., Š.* (*millegi*) suhtes, asjas, kohta
aneroid ['ænərɔid] **1.** *a.* aneroidne, aneroid-; **2.** *s.* aneroid, aneroidbaromeeter (= ~ **barometer**)
anesth- = **anaesth-**
aneurysm, -ism ['ænjuərizm] *s. med.* aneurüsm, tuiksoonelaiend
anew [ə'nju:] *adv.* uuesti, jälle, taas; uut moodi
anfractuosity [ænfræktju'ɔsiti] *s. pedant.* looklevus, loogelisus, keerulisus, käänulisus; *pl.* looked, looklevad käigud
angary ['æŋgəri] *s. jur., pol.* angaaria (*sõdiva poole õigus vajaduse korral neutraalse riigi kodaniku vara konfiskeerida või hävitada*)
angel ['eindʒ(ə)l] *s.* ingel (*ka piltl.*); vanaaegne Inglise kuldmünt (*väärtuses 6 s. 8 d. kuni 10 s.*); *Am. sl.* (rahaline) toetaja, patroon (*er. teatr.*) ◇ **guardian** ~ kaitseingel; ~ **cake** (*or* **food**) *Am.* teatav magus munavalgeküpsis
Angeleno [ændʒi'li:nou] *s.* (*pl.* **-os**) *Am.* Los Angelese elanik
angel-fish ['eindʒ(ə)lfi∫] *s. zool.* ingelhai
angelic [æn'dʒelik] *a.* **(-ically)** ingellik, inglitaoline, ingli-
angelica [æn'dʒelikə] *s. bot.* kikkaputk; *ka* heinputk (= **wild** ~); *farm.* kikkaputke- *e.* angeelikajuur
Angelina [ændʒi'li:nə] *pn.*
Angell ['eindʒ(ə)l] *pn.*
Angelo ['ændʒilou] *pn.*
angelus ['ændʒiləs] *s.* angelus (*teatav hommikul, keskpäeval ja päikeseloojakul loetav katoliku usu palve; seda palvet kaastav kellahelin* = ~**-bell**)
anger ['æŋgə] **1.** *s.* viha, pahameel; raev; **2.**

v. t. vihastama, vihaseks tegema; raevustama

Angevin ['ændʒivin] *aj.* **1.** *a.* Anjou (= Plantagenetite) dünastiasse kuuluv; **2.** *s.* Anjou dünastia liige

angina [æn'dʒainə] *s.* kurgumandlipõletik, angiin ◇ ~ **pectoris** ['pektəris] rinna-angiin, rinna- *e.* südamevoolmed, stenokardia

angiology [ændʒi'ɔlədʒi] *s. anat.* angioloogia

angioma [ændʒi'oumə] *s. med.* angioom, soonkasvaja

angiosperm ['ændʒio(u)spə:m] *s. bot.* katteseemnetaim, õistaim, angiosperm

angle I ['æŋgl] **1.** *s.* nurk, vinkel; vaatevinkel; **2.** *v. t. Am.* (*millelegi*) erilist vaatevinklit andma, sihilikult (propaganda otstarbel) moonutama ◇ **acute** ~ teravnurk; **obtuse** ~ nürinurk; **right** ~ täisnurk; **straight** ~ sirgnurk; **to get** (*or* **use**) **a new** ~ **on** (*midagi*) uuest vaatevinklist vaatlema; ~ **bar,** ~ **iron** *ehit.* nurkraud, -teras; **to** ~ **news** *Am.* teateid sihilikult (propaganda otstarbel) moonutama

angle II ['æŋgl] **1.** *s. arh.* õngekonks (= **fish-hook**); **2.** *v. i.* õngitsema (*ka piltl.*) ◇ **to** ~ **for** (*midagi*) välja õngitseda katsuma

angler ['æŋglə] *s.* õngitseja; *zool.* merikurat, õngitseja (= ~**-fish**)

Angles ['æŋglz] *s. pl.* anglid

Anglesey ['æŋglsi] *pn.*

angle-worm ['æŋglwə:m] *s.* õngeuss; *Am.* vihmauss (= **earthworm**)

Anglia ['æŋgliə] *pn.*

Anglian ['æŋgliən] *a.* angli, Angliasse (*või* anglitesse) puutuv

Anglican ['æŋglikən] **1.** *a. kirikl.* anglikaani; *Am.* inglise; **2.** *s. kirikl.* anglikaan, anglikaaniusuline

Anglicanism ['æŋglikənizm] *s.* anglikanism, anglokatoliiklus (*rituaalsust pooldav suund Inglise riigikiriku nn. kõrgkiriklikus voolus*)

Anglice ['æŋglisi] *adv. lad.* inglise keeli, inglise keeles

Anglicism ['æŋglisizm] *s.* anglitsism, inglispärasus (*ka lgv.*)

Anglicist ['æŋglisist] *s.* anglist

Anglicize ['æŋglisaiz] *v. t.* **(-zable)** angliseerima, inglispärastama, inglispäraseks tegema; inglise keeles väljendama

angling ['æŋgliŋ] *s.* õngitsemine; õngesport

Anglistics [æŋ'glistiks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) anglistika

Anglo- ['æŋglou] *ühendeis* anglo-, inglise-

Anglo-American ['æŋglo(u)ə'merikən] **1.** *a.* angloameerika; **2.** *s.* angloameeriklane

Anglo-Catholic ['æŋglo(u)'kæθəlik] **1.** *a.* anglokatoliiklik, kõrgkiriklik; **2.** *s.* anglokatoliiklane (*kõrgkirikliku voolu pooldaja Inglise riigikirikus*)

Anglo-Indian ['æŋglo(u)'indiən] **1.** *a.* angloindia; **2.** *s.* angloindialane, Indias elav inglane; Indias käibel olev inglise keel

Anglomania [æŋglə'meiniə] *s.* anglomaania

Anglomaniac [æŋglə'meiniək] *s.* anglomaan

Anglophile ['æŋglofail], *Am. ka* **-phil** [-fil] *s.* anglofiil

Anglophobe ['æŋgləfoub] *s.* anglofoob

Anglophobia [æŋglə'foubiə] *s.* anglofoobia

Anglo-Saxon [æŋglə'sæks(ə)n] **1.** *a.* anglosaksi; **2.** *s.* anglosaks; anglosaksi (*e.* vanainglise) keel

angola I [æŋ'goulə] = **angora**

Angola II [æŋ'goulə] *pn.*

Angora [æŋ'gɔ:rə] **1.** *pn.* Ankara, (*endise nimega*) Angora; **2.** *s.* **(a-)** angoora kits (= ~ **goat**); angoora kass (= ~ **cat**); angoora küülik (= ~ **rabbit**); *tekst.* angoora vill (= ~ **wool**); angoora villast tehtud riie

angrily ['æŋgrili] *adv.* vihaselt

angry ['æŋgri] *a.* **(-ier, -iest)** vihane, pahane, kuri (*millegi üle* **at, about**; *kellegi peale* **with, at**); raevune; (*haava kohta*) paistetanud ning valus ◇ **to grow** ~ vihaseks saama; **the A- Young Men** *kirj.* vihased noored mehed (*1950. aastate keskel esiletõusnud inglise kirjanike rühmitus*)

angstrom ['æŋstrəm, 'ɔŋ-] *s. füüs.* ongström (*ka* **A- unit**)

anguish ['æŋgwiʃ] *s.* ahastus, piin, valu, ängistus

angular ['æŋgjulə] *a.* nurgeline; nurga-, nurk-; nurgeti asetatud; nurkmõõduline; konarlik, ebatasane; nukiline, kühmuline, kühmlik; kondine; (*inimese kohta ka*) nurgeline, kohmakas, jäik ◇ ~ **distance** *astr.* nurkkaugus

angularity [æŋgju'læriti] *s.* nurgelisus; nurgeline osa, nurk; konarus, ebatasasus; nukilisus, kühmlikkus; kondisus; nurgelisus, kohmakus, jäikus

anhydride [æn'haidraid] *s. keem.* anhüdriid

anhydrite [æn'haidrait] *s. min.* anhüdriit

anhydrous [æn'haidrəs] *a. keem.* veetu, veevaba, anhüdriidne

anil ['ænil] = **indigo**

anile ['ænail] *a.* **(-lely)** vananaiselik; vanadusnõder (*naise kohta*)

aniline ['ænilain, -li(:)n] *s. keem.* aniliin ◇ ~ **dye** aniliinvärv(aine)

anility [æ'niliti] *s.* vananaiselikkus; (*naise*) vanadusnõtrus

animadversion [ænimәd'və:ʃ(ə)n] *s.* halvakspanev kriitika, hurjutus, laitus

animadvert [ænimәd'və:t] *v. i.* halvakspanevalt kritiseerima, hurjutama, laitma **(on, upon)**

animal ['ænim(ə)l] **1.** *s.* loom; elajas, tõbras; **2.** *a.* **(-lly)** loomne; looma-, loomaline; loomalik; animaalne ◇ ~ **food** lihatoit; ~ **heat** loomulik kehasoojus; ~ **magnetism** animaalne magnetism, mesmerism; ~ **spirits** elavus, reipus, elurõõm

animalcule [æni'mælkju:l] *s.* mikroskoopiline loom

animalism ['æniməlizm] *s.* animalism, loomsus; loomalisus; meelelisus

animality [æni'mæliti] *s.* animaalsus, loomalikkus; elajalikkus, tõpralikkus; loomariik

animalize ['æniməlaiz] *v. t.* **(-zable)** animaliseerima, loomastama, loomalikustama

animate 1. ['ænimeit] *v. t.* **(-mable, -tor)** elustama, hingestama; ergutama, virgutama, animeerima; **2.** ['ænimit] *a.* elav, elus; hingestatud ◇ **to become** ~ elustuma, ellu ärkama; ~ **being** elusolend

animated ['ænimeitid] *a.* elav; elev; innukas, hingestatud, tuline ◇ ~ **discussion** elav vaidlus; ~ **cartoon** *kino* multi(plikatsioon)film

animation [æni'meiʃ(ə)n] *s.* elustus; elavus, tulisus; elevus; *kino* multi(plikatsioon)filmide valmistamine

animism ['ænimizm] *s.* animism

animist ['ænimist] *s.* animist

animistic [æni'mistik] *a.* **(-ically)** animistlik

animosity [æni'mɔsiti] *s.* vaenulikkus, tigedus

animus ['æniməs] *s.* (*pl. puud.*) vaenulikkus, vaen; tigedus, meelekibedus

anion ['ænaiən] *s. füüs., keem.* anioon

anise ['ænis] *s. bot.* aniis ◇ **star** ~ tähtaniisipuu

aniseed ['ænisi:d] *s. farm.* aniisivili, -seemned

anisette [æni'zet] *s.* aniisiliköör

Anjou ['ændʒu:, ɑ:ŋ'ʒu:] *pn.* ◇ **House of** ~ *aj.* = **House of Plantagenet** (*vrd.* **Angevin**)

Ankara ['æŋkərə] *pn.*

anker ['æŋkə] *s.* ankur (*vanaaegne vedelikumõõt* $= 8^1/_3$ *gal.* $= 37{,}85$ *l.*)

ankle ['æŋkl] *s.* pahkluu, kederluu, luupeks; sääre alumine osa ◇ **to sprain one's** ~ jalga nikastama; ~ **sock** lühike sokk (= **anklet**)

anklet ['æŋklit] *s.* jalavõru; *er. Am.* lühike sokk; rihmaga naiste- *või* lasteking

Ann [æn] *pn.*

anna ['ænə] *s.* anna (*India ja Pakistani endine rahaühik* $= {}^1/_{16}$ *ruupiat*); *vrd.* **rupee**

Annabel ['ænəbəl] *pn.*

Annabella [ænə'belə] *pn.*

annalist ['ænəlist] *s.* annalist

annals ['ænlz] *s. pl.* annaalid, aastaraamatud

Annam ['ænæm, æ'næm, æ'nɑ:m] *pn.*

Annan ['ænən] *pn.*

Annandale ['ænəndeil] *pn.*

Annapolis [ə'næpəlis] *pn.*

Anne [æn] *pn.*

anneal [ə'ni:l] *v. t.* (*metalli, klaasi*) lõõmutama; noolutama; karastama (*ka piltl.*)

annelid ['ænəlid] *s.* rõnguss, anneliid

Annesley ['ænzli] *pn.*

annex I [ə'neks] *v. t.* lisama, lisandama, liitma (*millelegi* **to**); annekteerima, liidendama

annex II, **annexe** ['æneks] *s.* lisa- *või* kõrvalhoone; tiibhoone (= **wing**); (*dokumendi*) lisand, manus, anneks; (*teose*) lisa(d), lisaosa

annexation [ænik'seiʃ(ə)n] *s.* lisamine, lisandamine, liitmine; *er. pol.* anneksioon, liidendus

annexe ['æneks] = **annex** II

Annie ['æni] *pn.*

annihilate [ə'nai(h)ileit] *v. t.* **(-lable, -tor)** (ära) hävitama, olematuks tegema, annihileerima

annihilation [ənai(h)i'lei∫(ə)n] *s.* (ära)hävitamine, (lõplik) hävitus, olematuks tegemine, annihilatsioon (*ka füüs.*)

anniversary [æni'və:s(ə)ri] *s.* aastapäev, (igaaastane) mälestuspäev, anniversaar

Anno Domini ['ænou 'dɔminai] **1.** *adv.* (*lüh.* **A.D.**) issanda aastal, meie ajaarvamise järgi; **2.** *s. fam.* lähenev vanadus

annotate ['ænəteit] *v. t. & i.* **(-tatable, -tator)** märkmetega varustama, annoteerima; märkmeid tegema (*millegi kohta* **on**)

annotation [ænə'tei∫(ə)n] *s.* märkmetega varustamine, annoteerimine; (seletav) märkus, annotatsioon

announce [ə'nauns] *v. t.* **(-ceable)** teadustama, teatama, teatavaks tegema, kuulutama

announcement [ə'naunsmənt] *s.* teadustus, teadaanne, kuulutus

announcer [ə'naunsə] *s.* teadustaja, kuulutaja; *er.* diktor, teadustaja (*raadios, televisioonis*)

annoy [ə'nɔi] **1.** *v. t.* pahandama, tüütama; tülitama, koormama; **2.** *s. arh., poeet.* = *järgm.* ◇ **to be** (*or* **feel**) **~ed** pahane olema (*millegi üle* **at, about**; *kellegi peale* **with**); **to get ~ed** pahaseks saama

annoyance [ə'nɔiəns] *s.* pahandamine, pahandus, tüütamine, tüütus; pahameel; tülitus, tülitamine, koormamine; pahandav asjaolu

annoying [ə'nɔiiŋ] *a.* pahandav, tüütav; tüütu ◇ **how ~!** küll on tüütu!, tuline kahju!

annual ['ænju(ə)l] **1.** *a.* aasta-, aastane, aastati korduv, iga-aastane; aasta kestev, üheaastane (*näit. taim*); **2.** *s.* üheaastane taim; aastaraamat ◇ **~ ring** aastarõngas, -ring (*puul*)

annually ['ænju(ə)li] *adv.* aastati, kord aastas, iga(l) aasta(l)

annuitant [ə'njuitənt] *s.* aastati makstava rahasumma (*või* aastarendise) saaja

annuity [ə'njuiti] *s.* aastati makstav summa, aastarendis, -maks, annuiteet

annul [ə'nʌl] *v. t.* **(-ll-)** annulleerima, tühistama, maksvusetuks kuulutama, kehtetuks tunnistama

annular ['ænjulə] *a.* rõngakujuline, rõngjas, rõngas- ◇ **~ eclipse (of the sun)** rõngakujuline (päikese)varjutus

annulate ['ænjul(e)it], **annulated** ['ænjuleitid] *a.* rõngaline, rõngasvöödiline

annulet ['ænjulit] *s.* rõngake(ne)

annulment [ə'nʌlmənt] *s.* annulleerimine, tühistamine, maksvusetuks kuulutamine, kehtetuks tunnistamine

annulus ['ænjuləs] *s.* (*pl.* **-li** [-lai]) *s.* rõngas (*er. bot., astr., mat.*); *tehn.* sisehambumisega hammasratas

annunciate [ə'nʌn∫ieit] *v. t.* **(-iable, -tor)** teadustama, kuulutama

annunciation [ənʌnsi'ei∫(ə)n] *s.* teadustus, kuulutus; *er.* **(the A-)** paastumaarjapäev (*25. märts*)

anode ['ænoud] *s. el.* anood

anodyne ['ænədain] **1.** *a.* valuvaigistav; **2.** *s.* valuvaigisti, -vaigistav vahend

anoint [ə'nɔint] *v. t.* võidma, salvima, pühitsema; võidma, määrima (*millegagi* **with**)

anointment [ə'nɔintmənt] *s.* võidmine, salvimine

anomalous [ə'nɔmələs] *a.* anomaalne, põikuv, üldnormist kõrvalekalduv

anomaly [ə'nɔməli] *s.* anomaalia, põikuvus, üldnormist kõrvalekaldumine; *astr.* anomaalia

anon [ə'nɔn] *adv. arh.* otsekohe, jalamaid; peagi, varsti; nüüd jälle ◇ **ever and ~** aegajalt, ikka ja jälle

anon. *lüh.* = **anonymous**

anonym ['ænənim] *s.* anonüüm, anonüümne isik; *haruld.* = **pseudonym**

anonymity [ænə'nimiti] *s.* anonüümsus

anonymous [ə'nɔniməs] *a.* anonüümne, anonüüm-, nimetu, nimetuks jääv

anopheles [ə'noufəli:z, -'nɔf-] *s.* hallasääsk, anoofeles

anorak ['ænəræk] *s.* (peakotiga) tuulepluus, talvejakk, anorak

another [ə'nʌðə] **1.** *a.* teine, veel üks, veel; **2.** *pron.* (*pl.* **others**) (keegi *või* mingi) teine ◇ **have ~ cup of tea** võtke veel tass teed; **~ time** (mõni) teine kord; **~ five minutes** veel viis minutit; **one ~** üksteist; **one after ~** üksteise järel; **ask me ~!** *Am. fam.* kust mina seda tean!, pole aimugi!

ans. *lüh.* = **answer**

Anselm ['ænselm] *pn.*

anserine ['ænsərain] *a.* hane-; hanetaoline; rumal

Anson ['ænsn] *pn.*

Ansonia [æn'souniə] *pn.*

Anstey ['ænsti] *pn.*

answer ['ɑ:nsə] **1.** *v. t. & i.* vastama, vastuseks ütlema; vastav olema; vastutama, vastutav olema (*millegi või kellegi eest* **for**); **2.** *s.* vastus ◇ **~ me (my question)** vasta mulle (mu küsimusele); **he ~ed nothing to my question** ta ei vastanud mu küsimusele midagi; **this does not ~ my hopes** see ei vasta mu lootustele; **to ~ back** *fam.* vastu haukuma, (ninakalt) vastu rääkima; **to ~ the bell** (*or* **the door**) helistamise peale ust avama; **to ~ to** (*millelegi*) vastama, vastav olema; **~ (to) the helm** *mer.* rooli kuulama; **he ~s to the name of Jim** teda võib Jimiks hüüda; **in ~ to** (*millelegi*) vastuseks

answerable ['ɑ:nsərəbl] *a.* vastutav (*kellegi ees* **to**; *millegi või kellegi eest* **for**); vastatav, vastust võimaldav

ant [ænt, ɑ:nt] *s.* sipelgas

-ant *vt.* **-nt**

an't [ɑ:nt] *arh.* = **1. are not (= aren't); 2.** *fam.* **am not** (*vrd.* **ain't**)

antacid [æn'tæsid] *keem.* **1.** *a.* happevastane; **2.** *s.* happevastane vahend

Antaeus [æn'ti(:)əs] *pn.* Antaios

antagonism [æn'tægənizm] *s.* antagonism, vastuolu, vastuseismine, vastasus, vaenulikkus (*millegi või kellegi vastu* **to, against**; *kellegi vahel* **between**) ◇ **to be in (to come into) ~ with** (*kellegagi, millegagi*) vastuolus olema (vastuollu sattuma)

antagonist [æn'tægənist] *s.* antagonist, vastuseisja, vastane

antagonistic [æntægə'nistik] *a.* **(-ically)** antagonistlik, vastuseisev, vaenulik

antagonize [æn'tægənaiz] *v. t.* **(-zable)** vastustama, vastu seisma *või* töötama; vastu seadma (*millelegi* **to**); *Am.* vaenulikuks tegema, (*kellegi*) vastupanu esile kutsuma

Antananarivo [æntənænə'ri:vou] *pn.* (= **Tananarive**)

antarctic [ænt'ɑ:ktik] **1.** *a.* antarktiline; **2.** *s.* **(the A-)** Antarktika (*Antarktis koos seda ümbritsevate saartе ning meredega*) ◇ **the ~ circle** (*or* **A- Circle**) lõunapolaarjoon; **the A- Continent** Lõunanabamander, Antarktis (= **Antarctica**); **the A- Ocean** Lõuna-Jäämeri

Antarctica [ænt'ɑ:ktikə] *pn.* Antarktis

ant-bear ['ænt'bɛə, 'ɑ:nt-] = **ant-eater**

ante ['ænti] *Am.* **1.** *s.* panus (*er. pokkerimängus*), mängupandud summa; **2.** *v. t.* panustama, mängu panema ◇ **to raise the ~** (oma) panust tõstma (*millegi heaks* **on**); **to ~ up** *sl.* (raha) mängu panema, maksma

ante- ['ænti] *pref.* enne-, eel-

ant-eater ['ænti:tə, 'ɑ:nt-] *s. zool.* sipelgaõgija

ante-bellum [ænti'beləm] *a.* ennesõjaaegne, sõjaeelne

antecedence [ænti'si:d(ə)ns] *s.* eelnevus, eelkäivus, -käimine

antecedent [ænti'si:d(ə)nt] **1.** *a.* eelnev (*millelegi* **to**) ; eeldatav; **2.** *s.* eelnev sündmus *või* asjaolu; *lgv.* lähtevorm, referent; *pl.* eelsündmused, -olud, (*isiku*) minevik, möödunud elukäik

antechamber ['æntit∫eimbə] *s.* eestuba, ootetuba

antedate ['ænti'deit] *v. t.* **(-table)** antedateerima, ette dateerima, tegelikust varasema kuupäevaga märkima; eelnema; (*asjakäiku*) ennetama

antediluvian ['æntid(a)i'l(j)u:viən] **1.** *a.* veeuputuseelne, antediluviaalne; noaaegne, vanamoeline; **2.** *s.* vanamoeline inimene

antelope ['æntiloup] *s.* antiloop

antemeridian ['æntimə'ridiən] *a.* ennelõunane, hommikupoolne

ante meridiem ['ænti me'ridiem] *adv.* (*lüh.* **a. m.**) enne lõunat, enne keskpäeva (= **before noon**)

antenatal ['ænti'neit(ə)l] *a.* sünnieelne

antenna [æn'tenə] *s.* (*pl.* **-ae** [-i:], **-as**) *zool.* antenn, tundel, katsesarv; *raad.* (*pl.* **-as**) antenn (= **aerial**) ◇ **~ mine** *mil.* antennmiin

ante-nuptial ['ænti'nʌp∫(ə)l] *a.* abiellumiseeelne

antepenult(imate) ['æntipi'nʌlt(imit)] **1.** *a.* lõpust kolmas, eelviimase eelmine; **2.** *s.* lõpust kolmas silp, eelviimase eelmine silp

anterior [æn'tiəriə] *a.* eelnev, varem, eelkäiv (*millelegi* **to**); eespoolne, eesmine

anti-Semitic [ˈæntisiˈmitik] *a.* **(-ically)** antisemiitlik, juudivastane
anti-Semitism [ænti'si:m(a)itizm, -'sem-] *s.* antisemitism, juudivastasus
antisepsis [ænti'sepsis] *s.* antiseptika
antiseptic [ænti'septik] **1.** *a.* **(-ically)** antiseptiline; **2.** *s.* antiseptikum
antiskid [ˈæntiˈskid] *a.* libisemisvastane
anti-slavery [ænti'sleivəri] *a.* orjapidamis- *või* orjusevastane
antisocial [ænti'sou∫(ə)l] *a.* ühiskonnavastane, ebaühiskondlik, antisotsiaalne
antistatic [ænti'stætik] *a.* antistaatiline
antistrophe [æn'tistrəfi] *s.* anti- *e.* vastustroof
anti-submarine [ˈæntiˈsʌbməri:n] *a. mil.* allveelaevatõrje-
anti-tank [ˈæntiˈtæŋk] *a. mil.* tankitõrje-
antithesis [æn'tiθisis] *s.* (*pl.* **-theses** [-θisi:z]) antitees, vastuväide, -otsustus; *kirj.* vastuseade, vastandus; vastuolu (*millegi vahel* **between**); vastand (*millelegi* **of, to**)
antithetic(al) [ænti'θetik(əl)] *a.* **(-ically)** antiteetiline, vastuväiteline, -seadev; vastandlik
antitoxic [ˈæntiˈtɔksik] *a.* antitoksiline
antitoxin [ˈæntiˈtɔksin] *s.* antitoksiin
anti-trade [ˈæntitreid] *s.* antipassaat, vastupassaat; *vrd.* **trade wind**
antiwar [ˈæntiˈwɔ:] *a.* sõjavastane
antiworld [ˈæntiˈwə:ld] *s.* antimaailm
antler [ˈæntlə] *s.* hirvesarv, põdrasarv; hirve- *või* põdrasarve haru
ant-lion [ˈæntlaiən, ˈɑ:nt-] *s. zool.* sipelgakiil
Antoinette [æntwɑ:'net] *pn.*
Antonia [æn'touniə] *pn.*
Antoninus [æntə'nainəs] *pn.* ◇ **Wall of ~** Antoninuse vall (*rooma piirivall Inglismaa ja Šotimaa vahel*)
Antonio [æn'touniou] *pn.*
Antony [ˈæntəni] *pn.*
antonym [ˈæntənim] *s.* antonüüm, vastandsõna (*vast.* **synonym**)
Antrim [ˈæntrim] *pn.*
Antwerp [ˈæntwə:p] *pn.* Antverpen
anus [ˈeinəs] *s. anat.* pärak, aanus
anvil [ˈænvil] *s.* alasi ◇ **on the ~** alasil; *piltl.* ettevalmistusel, arutlusel
anxiety [æŋ(g)'zaiəti] *s.* murelikkus, mure, rahutus, ärevus; ärev soov, iha, himu (*millegi järele* **for**; *midagi teha* **to do**); *med.* ängistus
anxious [ˈæŋ(k)∫əs] *a.* murelik, rahutu, ärev, ängis (*millegi pärast* **about**); ärevil, elevil, kihevil; ihaldav, himustav (*midagi* **for**; *midagi teha* **to do**)
any [ˈeni] **1.** *a.* mõni, mingi, keegi, ükski (*peam. eitavas, küsivas ja tingivas lauses*); ükskõik missugune, iga; **2.** *pron.* mõni, mingi, keegi; **3.** *adv.* teataval määral, mingil määral; *Am.* üldse, põrmugi ◇ **I did not find ~ mistakes** ma ei leidnud vigu *või* ühtegi viga; **have you ~ money (friends)?** kas teil on raha (sõpru)?; **if you can find ~ excuse** kui te võite leida mingi vabanduse; **give me some milk if there is ~** andke mulle piima, kui seda on; **give me some apples if there are ~** andke mulle õunu, kui neid on; **to avoid ~ delay** et vältida (võimalikku) viivitust; **you can buy it at ~ bookseller's** võite seda osta igast raamatukauplusest; **I don't know ~ of them** ma ei tunne ühtegi neist; **I cannot stay ~ longer** ma ei või jääda kauemaks; **he did not mind this ~** *Am.* ta ei hoolinud sellest põrmugi; **in ~ case** igal juhul; **at ~ rate** igatahes; **take ~ one card** võtke ükskõik missugune üksik kaart (*vrd.* **anyone**)
anybody [ˈenibɔdi, -bəd-] *pron. & s.* keegi; igaüks, ükskõik kes ◇ **is he ~?** kas ta on (keegi) tähtis isik?
anyhow [ˈenihau] **1.** *adv.* kuidagi, kuidagiviisi; **2.** *konj.* igatahes, igal juhul
anyone [ˈeniwʌn] = **anybody**
anyplace [ˈenipleis] *Am.* = **anywhere**
anything [ˈeniθiŋ] **1.** *pron. & s.* midagi (*eitavas ja küsivas lauses*); ükskõik mis, mis tahes, mingi asi (*jaatavas lauses*); **2.** *adv.* teataval määral, mingil määral ◇ **~ is good enough for him** temale kõlbab kõik; **he is a little better, if ~** ta on veidi tervem, kui üldse muutust võib märgata; **like ~** *fam.* pööraselt, hullupööra; **~ at all** üldse midagi; **~ but** kõike muud kui, kaugeltki mitte; **~ for a quiet life** *fam.* kui ainult saaks tüli vältida
anyway [ˈeniwei] **1.** *adv.* mingil viisil, kuidagiviisi; **2.** *konj.* igatahes, niikuinii
anyways [ˈeniweiz] = **anywise**
anywhere [ˈeni(h)wɛə] *adv.* kuskil(e), kusagil(e), ükskõik kus, ükskõik kuhu, kuhugi; igal(e) pool(e), kõikjal(e)

anywise [ˈeniwaiz] *adv.* kuidagiviisi, ükskõik kuidas
Anzac [ˈænzæk] *s. pl. aj.* Austraalia ja Uus-Meremaa armeekorpus **(the Australian & New Zealand Army Corps)**; *sg.* Austraalia ja Uus-Meremaa armeekorpuse liige
aorist [ˈe(i)ərist, ˈɛər-] *s. lgv.* aorist, indefiniitne minevik
aorta [ei'ɔ:tə] *s.* aort, suurtuiksoon
aortic [ei'ɔ:tik] *a.* aordi-
à outrance [ɑ:'u:trɑ:ŋs] *adv. pr.* äärmuseni
ap- *vt.* **ad-**
A.P. [ˈei'pi:] *lüh. Am.* = **Associated Press**
apace [ə'peis] *adv. poeet., lit.* nobedasti, kiiresti
apache I [ə'pɑ:∫] *s.* apašš
Apache II [ə'pæt∫i] *s.* apatš
apanage, app- [ˈæpənidʒ] *s. aj.* apanaaž, elatisvara
apart [ə'pɑ:t] *adv.* lahus, lahku, eraldi, isepäinis, omaette; kõrval(e) ◇ **joking ~** ilma naljata, tõsiselt; **to set ~** kõrvale panema, eraldama (*millekski* **for**); **to take ~** lahti võtma, osadeks lahutama; **to tell (*or* know) ~** eristama, vahet tegema; **~ from** (*midagi*) arvestamata, peale (*millegi*); **he looked upon himself as a thing ~** ta pidas ennast erakordseks isikuks
apartheid [ə'pɑ:thaid, -heid, -heit] *s. pol.* apartheid
apartment [ə'pɑ:tmənt] *s.* tuba; *arh., Am.* korter; *pl.* korter ◇ **~ house** *Am.* paljukorteriline (üüri)maja
apathetic [æpə'θetik] *a.* **(-ically)** apaatne, ükskõikne, osavõtmatu, loid
apathy [ˈæpəθi] *s.* apaatia, ükskõiksus, osavõtmatus, loidus
apatite [ˈæpətait] *s. min.* apatiit
ape [eip] **1.** *s.* (inim)ahv; *piltl.* järeleahvija; **2.** *v. t.* **(-pable)** (järele) ahvima, järele aimama
apeak [ə'pi:k] *adv. mer.* püsti, püstloodis ◇ **oars ~!** aerud üles!
Apelles [ə'peli:z] *pn.*
apeman [ˈeipmən] *s.* (*pl.* **-men**) ahvinimene
Apennines [ˈæpinainz] *pn.* **(the ~)** Apenniinid
aperçu [æpə:'sju:, ˈɑ:pɛəsu:] *s. pr.* kokkuvõte, ülevaade
aperient [ə'periənt, -'piə-] **1.** *a.* lahtistav; **2.** *s.* lahtisti, lahtistusvahend
aperiodic [əpiəri'ɔdik] *a.* aperioodiline, mitteperioodiline
aperitif [ɑ:'peiriti:f] *s. pr.* aperitiiv
aperitive [ə'peritiv] = **aperient**
aperture [ˈæpətjuə] *s.* ava(us), auk, mulk; *füüs.* apertuur
apery [ˈeipəri] *s.* (järele)ahvimine, järeleaimamine; ahvitemp
apetalous [ə'petələs] *a. bot.* kroonlehitu, kroonlehtedeta
apex [ˈeipeks] *s.* (*pl.* **apices** [ˈeipisi:z, ˈæp-], **apexes** [ˈeipeksiz]) tipp, haripunkt; *astr.* apeks; *anat.* tipp, ots ◇ **the ~ of a triangle** kolmnurga tipp
aphasia [ə'feiziə] *s. pat.* afaasia, kõnelemisvõimetus, kõnehalvatus
aphelion [ə'fi:liən] *s.* (*pl.* **-ia**) *astr.* afeel
aphesis [ˈæfisis] *s. lgv.* afees, algkadu; *vrd.* **prothesis**
aphid [ˈæfid, ˈeif-] = *järgm.*
aphis [ˈæfis, ˈeif-] *s.* (*pl.* **aphides** [ˈæfidi:z, ˈeif-]) lehetäi
aphorism [ˈæfərizm] *s.* aforism, mõttekild, -tera
aphoristic [æfə'ristik] *a.* **(-ically)** aforistlik
aphrodisiac [æfrə'diziæk] **1.** *a.* suguiha erutav, kiimatekitav; **2.** afrodisiakum, kiimavahend, «armujook»
Aphrodite [æfrə'daiti] *s.* Aphrodite
aphtha [ˈæfθə] *s. pat.* aft
aphyllous [ei'filəs] *a. bot.* lehitu, lehtedeta
apiarist [ˈeipiərist] *s.* mesinik
apiary [ˈeipiəri] *s.* mesila
apical [ˈæpik(ə)l, ˈei-] **1.** *a.* **(-lly)** tipmine, tipp-, tipu-, apikaalne, apikaal- (*vrd.* **apex**); **2.** *s. fon.* apikaal
apices [ˈeipisi:z, ˈæp-] *vt.* **apex**
apiculture [ˈeipikʌlt∫ə] *s.* mesindus
apiece [ə'pi:s] *adv.* tüki (*või* isiku) pealt, igaühel(e) ◇ **these apples are a penny ~** need õunad on penn tükk; **the men received ten dollars ~** mehed said igaüks kümme dollarit
Apis [ˈɑ:pis, ˈeip-] *s. müt.* Apis
apish [ˈeipi∫] *a.* ahvilik, ahvitaoline; alp, narr
aplanat [ˈæplənət] *s. fot.* aplanaat

aplanatic [æplə'nætik] *a. fot.* aplanaatiline
aplenty [ə'plenti] *adv. Am. fam.* rohkesti, ohtralt
aplomb ['ɑ:plɔ:ŋ, ə'plɔm] *s. pr.* aplomb, eneseusaldus (*esinemisel*)
apn(o)ea [ə'pni:ə] *s. med.* apnoe (*ajutine hingamise soikumine*)
apo- ['æpo, ə'pɔ] *pref.* ära-, (*võõrsõnades*) apo-
apocalypse [ə'pɔkəlips] *s.* ilmutus, apokalüpsis; **(the A-)** *piibl.* Johannese ilmutusraamat
apocalyptic(al) [əpɔkə'liptik(əl)] *a.* **(-ically)** apokalüptiline; ilmutuslik, salapäraselt prohvetlik
apochromat ['æpəkrəmət] *s. fot.* apokromaat
apochromatic [æpəkrə'mætik] *a. fot.* apokromaatiline
apocope [ə'pɔkəpi] *s. lgv.* apokoop, lõpukadu
apocrypha [ə'pɔkrifə] *s. pl. & sg. piibl.* apokrüüfid, apokriiva raamatud; apokrüüf; apokriiva raamat; *piltl.* ebaehtne teos
apocryphal [ə'pɔkrif(ə)l] *a.* **(-lly)** apokrüüfiline, kaheldava ehtsusega, ebaehtne
apodictic [æpə'diktik], **-deic-** [-'daik-] *a.* **(-ically)** *loog.* apodiktiline, vastuvaidlematu, ümberlükkamatu, paratamatu
apodosis [ə'pɔdəsis] *s.* (*pl.* **-doses** [-dəsi:z]) *lgv.* apodoos, järellause, *er.* tingimuslausele järgnev pealause; *vrd.* **protasis**
apogee ['æpədʒi:] *s. astr.* apogee; *piltl.* hariaste, -punkt, kõrgeim tipp, tippsaavutus
apolitical [eipə'litik(ə)l] *a.* apoliitiline
Apollinaris [əpɔli'neəris] **1.** *pn.*; **2.** *s.* **(a-)** apollinaaris (*teatav mineraalvesi*)
Apollo [ə'pɔlou] *s.* (*pl.* **-os**) *müt.* Apollon; *astr.* Apollo (*teatav väikeplaneet*); *poeet.* päike; apollo, silmapaistvalt ilus mees
Apollodorus [əpɔlə'dɔ:rəs] *pn.* Apollodoros
Apollonius [æpə'louniəs] *pn.* Apollonios
apologetic [əpɔlə'dʒetik] **1.** *a.* **(-ically)** vabandav; kaitsev, kaitse-; **2.** *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) apologeetika ◇ **to be ~** (korduvalt) vabandama, vabandust paluma (*millegi pärast* **for**)
apologia [æpə'loudʒiə] *s.* apoloogia, kaitse, õigustus
apologist [ə'pɔlədʒist] *s.* apologeet
apologize [ə'pɔlədʒaiz] *v. i.* vabandama, vabandust paluma (*millegi pärast* **for**; *kellegi ees* **to**)
apologue ['æpəlɔg] *s.* apoloog, õpetlik valm
apology [ə'pɔlədʒi] *s.* vabandus; vabanduspalve, vabandav seletus; kaitse, õigustus; kaitsekiri *või* -kõne, apoloogia; *fam.* (*millegi*) vilets aseaine **(for)** ◇ **to make** (*or* **offer**) **an ~** (*or* **one's ~, one's -ies**) end vabandama
apophthegm ['æpə(f)θem] *s.* apoftegma, tuumlause, tabav lausung, mõttetera
apoplectic [æpə'plektik] *a.* **(-ically)** *med.* apoplektiline
apoplexy ['æpəpleksi] *s. med.* apopleksia, ajurabandus
aposiopesis [æpəsaiə'pi:sis] *s.* (*pl.* **-peses** [-'pi:si:z]) *kirj.* aposiopees, lausekatkestus
apostasy [ə'pɔstəsi] *s.* apostaasia, (*er. usust*) taganemine, lahtiütlemine, (*er. usu*) salgamine, hülgamine
apostate [ə'pɔstit] **1.** *s.* apostaat, (*er. usust*) taganeja, lahtiütleja, (*er. usu*) salgaja, hülgaja; **2.** *a.* apostaatlik (*er. usust*) taganev, lahtiütlev, (*er. usku*) salgav, hülgav
apostatize [ə'pɔstətaiz] *v. i.* (*er. usust*) taganema, lahti ütlema, (*er. usku*) salgama, hülgama; üle minema (*endisest usust* **from**; *uude usku* **to**)
a posteriori ['eipɔsteri'ɔ:rai] *lad.* **1.** *adv.* aposterioorselt; **2.** *a.* aposterioorne
apostle [ə'pɔsl] *s.* apostel
apostolate [ə'pɔstəlit] *s.* apostolaat, apostliau *või* -amet
apostolic [æpɔs'tɔlik] *a.* **(-ically)** apostellik, apostlik, apostli- ◇ **~ see** (*or* **office**) paavstitool, -amet
apostrophe I ['pɔstrəfi] *s. ret.* apostroof, üttamine, kõnetamine
apostrophe II [ə'pɔstrəfi] *s. lgv.* apostroof, ülakoma
apostrophic [æpɔs'trɔfik] *a.* **(-ically)** *ret.* apostroofiline, üttamis-, kõnetamis-
apostrophize I [ə'pɔstrəfaiz] *v. t. & i.* **(-zable)** *ret.* apostrofeerima, üttama, kõnetama
apostrophize II [ə'pɔstrəfaiz] *v. t. lgv. haruld.* apostrofeerima, ülakomaga varustama, ülakomastama

apothecary [ə'pɔθikəri] *s. arh.* apteeker (= **druggist, chemist**)
apothegm ['æpɔθem] = **apophthegm**
apothem ['æpɔθem] *s. mat.* apoteem
apotheosis [əpɔθi'ousis, æpɔ'θi(:)əsis] *s.* (*pl.* **-oses** [-'ousi:z, -əsi:z]) apoteoos, jumalustamine, jumalaks tõstmine; jumaldus, liialdatud ülistus
apotheosize [ə'pɔθiəsaiz, æpə'θi(:)əsaiz] *v. t.* **(-zable)** jumalustama, jumalaks tõstma; jumaldama, taevani ülistama
appal(l) [ə'pɔ:l] *v. t.* **(-ll-)** kohutama ◇ **to be -lled** kohkuma (*millegi üle* **at**)
Appalachian [æpə'leitʃiən] *pn.* ◇ **~ Mountains** Apalatšid, Apalatši mäestik
appalling [ə'pɔ:liŋ] *a.* kohutav, kole
appanage ['æpənidʒ] = **apanage**
apparatus [æpə'reitəs] *s.* (*pl.* **-tuses, -tus**) aparaat; seade; seadis; seadeldis; seadmestik; aparatuur
apparel [ə'pær(ə)l] **1.** *v. t.* **(-ll-)** ehtima; *arh.* riietama, rõivastama; **2.** *s.* tikitud ilustus vaimuliku rüül; *arh., lit.* riided, rõivad
apparent [ə'pær(ə)nt, -'peər-] *a.* silmanähtav, (selgesti) nähtav, ilmne; näilik, näiv
apparently [ə'pær(ə)ntli, -'peər-] *adv.* silmanähtavalt, ilmselt; näilikult, näivalt
apparition [æpə'riʃ(ə)n] *s.* ilmumine; ilmutus; ilmutis, viirastus, kummitus, vaim, tont
apparitor [ə'pæritə] *s.* (*varemalt*) kohtukäskjalg, kohtukutsete kättetoimetaja; (*ülikooli*) pedell, ametikepikandja
appeal [ə'pi:l] **1.** *v. i. & t.* edasi kaebama, apelleerima (*kellegi või millegi poole* **to**); palvega pöörduma, otsustamiseks (*või* kinnitamiseks) pöörduma (*kellegi poole* **to**; *mingis asjas* **for**); huvi äratama, meeldima (*kellelegi* **to**); **2.** *s.* edasikaebus, apellatsioon; pöördumine (*kellegi poole* **to**); tungiv palve, abipalve; üleskutse; kaasahaaravus, huvitavus, meeldivus ◇ **to ~ to the country** (parlamenti laiali saates) uusi üldvalimisi välja kuulutama; **this picture does not ~ to me** see pilt ei ütle mulle midagi; **sex ~** seksapiil, teise sugupoole veetlus, (*er. naiste teadlikult kultiveeritud*) suguline võlu
appear [ə'piə] *v. i.* ilmuma, nähtuma, nähtaval olema, nähtavale tulema; avalikult esinema; ilmnema, näima, paistma
appearance [ə'piər(ə)ns] *s.* ilmumine, nähtumine, esinemine; nähtumus; väline kuju, välimus; näilikkus, näivus; *haruld.* ilmum; *pl.* heaolu (*või* sõbralikkuse) teesklemine ◇ **to put in** (*or* **make**) **an ~** esinema, ilmuma; **to all ~** nähtavasti; **to keep up** (*or* save) **-es** tõelisest paremat (materiaalset) olukorda teesklema, välist viisakust (*või* väärikust) säilitama, kitsikust mitte välja näitama, ennast väliselt mitte reetma
appease [ə'pi:z] *v. t.* **(-sable)** rahustama, vaigistama, leevendama; rahuldama, lepitama
appeasement [ə'pi:zmənt] *s.* rahusobitus, lepitamine, lepitus; rahusobitus- *või* lepituspoliitika
appellant [ə'pelənt] **1.** *a.* apelleeriv; **2.** *s.* edasikaebaja, apellant
appellate [ə'pelit] *a.* apellatsioon(i)- ◇ **~ court** apellatsioonikohus
appellation [æpə'leiʃ(ə)n] *s.* nimetus, nimi
appellative [ə'pelətiv] *lgv.* **1.** *a.* üldnimeline, apellatiivne; **2.** *s.* üldnimi, apellatiiv
append [ə'pend] *v. t.* lisandama, (lõppu) lisama, (*er. kirjalikult*) lisaks juurde panema **(to)**; (*pitserit jms.*) külge riputama
appendage [ə'pendidʒ] *s.* lisand, lisa, jätke (*millelegi* **to**); ripats (*ka piltl.*)
appendicitis [əpendi'saitis] *s.* ussripikupõletik, apenditsiit, pimesoolepõletik
appendix [ə'pendiks] *s.* (*pl.* **-ices** [-isi:z]) apendiks, ripik (*ka anat.*); lisa, jätke (*millelegi* **to**); kaasanne; *er.* ussripik, ussjätke
apperception [æpə:'sepʃ(ə)n] *s. psühh.* apertseptsioon
appertain [æpə'tein] *v. i.* (*loomulikult või õigusega*) kuuluma, omane olema (*millelegi, kellelegi* **to**); puutuma (*millessegi* **to**)
appetence ['æpit(ə)ns], **-ncy** [-nsi] *s.* iha, tung, kalduvus (*millekski* **for, after, of**)
appetent ['æpit(ə)nt] *a.* ihalev, himutsev (*midagi* **of**)
appetite ['æpitait] *s.* iha, himu (*millegi järele* **for**); (söögi)isu, apetiit ◇ **he has a good ~** tal on hea (söögi)isu
appetizer ['æpitaizə] *s.* isuärataja, isu tekitav vahend; eelroog

appetizing ['æpitaiziŋ] *a.* isuäratav, apetiitlik, apetiitne; maitsev, hõrk

Appian ['æpiən] *a.* Appiuse ◇ **the ~ Way** Appiuse tee (*kuulus vana-aja tee Roomast lõuna poole*)

applaud [ə'plɔ:d] *v. t. & i.* heaks kiitma, (*er. käteplaksutusega*) heakskiitu avaldama, aplodeerima

applause [ə'plɔ:z] *s.* heakskiit, käteplaksutus, aplaus, kiiduavaldused

apple ['æpl] *s.* õun ◇ **~ of discord** tüliõun; **~ of Sodom** «soodoma õun» (*teatava maavitsaliigi nimetus*); *piltl.* tuhaks ning põrmuks lagunev vili, kaunis pettekujutlus; **~ of the eye** silmatera (*ka piltl.*); **~ polisher** *Am. sl.* pugeja, tallalakkuja

Appleby ['æplbi] *pn.*

apple-cart ['æplkɑ:t] *s.* õunavanker ◇ **to upset smb.'s ~** kellegi plaane segi paiskama

apple-jack ['æpldʒæk] *s. Am.* õunakonjak

apple-pie ['æplpai] *s.* õunapirukas ◇ **~ bed** (vingerpussi tegemiseks) keeruliselt kokkuvolditud linadega voodi (kus magaja ei saa jalgu välja sirutada); **~ order** täielik (*või* eeskujulik) kord

apple-sauce ['æplsɔ:s] *s. Am. sl.* jultumus, häbematus

apple-tree ['æpltri:] *s.* õunapuu

appliance [ə'plaiəns] *s.* rakendus; *tehn.* rakis, seadis, riist, seade, vahend ◇ **household -es** kodumasinad, majapidamisriistad; **salvage -es** päästevahendid

applicability [æplikə'biliti] *s.* rakendatavus, tarvitatavus, kohaldatavus

applicable ['æplikəbl] *a.* rakendatav, tarvitatav, kohaldatav (*millelegi* **to**)

applicant ['æplikənt] *s.* palvega (*või* nõudega) esineja; kohataotleja, kandideerija (*millelegi* **for**)

application [æpli'keiʃ(ə)n] *s.* juurde- *või* pealepanemine; pealepandav ravim, mähis, kompress; tarvitamine, rakendamine, kohaldamine, aplikatsioon; usinus, virkus, püüdlikkus, pürglikkus; (palvega) pöördumine; (soovi)avaldus, taotlus, palve(kiri) ◇ **for external ~** välispidiseks tarvituseks (*ravimi kohta*); **hot and cold ~s** kuumad ja külmad kompressid; **a rule of general ~** üldkehtiv reegel

applied [ə'plaid] *a.* rakendatud, rakendus- ◇ **~ art** tarbekunst; **~ mathematics** rakendusmatemaatika

appliqué [æ'plikei] *er. tekst.* **1.** *s.* aplikatsioon; **2.** *v. t.* aplitseerima, aplikatsioonitehnikas valmistama, aplikatsiooniga ilustama

apply [ə'plai] *v. t. & i.* juurde (*või* peale, külge) panema (*millelegi* **to**); tarvitama, rakendama, kohaldama, aplitseerima (*millekski* **to**; *millegi tegemiseks* **to doing**); käima, kehtima (*millegi või kellegi kohta* **to**); (*palve või sooviavaldusega, teadete saamiseks jne.*) pöörduma (*kellegi poole* **to**; *millegi saamiseks* **for**); (*kohale*) kandideerima **(for)** ◇ **to ~ a burning match to** (*millegi külge*) tikuga tuld panema; **to ~ paint to the house** maja värvima; **to ~ oneself to study** hoolega õppima; **this does not ~ to beginners** see ei käi algajate kohta; **for particulars ~ to the secretary** lähemate teadete saamiseks pöörduge sekretäri poole

appoggiatura [əpɔdʒə'tuərə] *s. muus.* eellöök

appoint [ə'pɔint] *v. t.* määrama (*millekski* **for**), nimetama; varustama (*tarvit. er. p. p.* **~ed** varustatud, *näit.* **well ~ed** hästi varustatud) ◇ **he was ~ed postmaster** ta määrati (*või* nimetati) postkontori ülemaks; **he was ~ed to the post** ta määrati sellele kohale; **at the ~ed time** kindlaksmääratud ajal

appointee [əpɔin'ti:] *s.* (*teatavale kohale*) määratud isik

appointive [ə'pɔintiv] *a. Am.* määratav, nimetatav, mittevalitav (*ametikoha kohta*)

appointment [ə'pɔintmənt] *s.* määramine, nimetamine; (määratud) ametikoht; määratud (*või* kokkulepitud) aeg; *pl.* varustus, sisseseade ◇ **can you give me an ~ for tomorrow?** kas võite mulle homseks kokkusaamisaja määrata?; **he kept (broke) his ~** ta tuli (ei tulnud) kokkulepitud ajal; **(purveyor) by special ~** (eriliselt nimetatud) kojavarustaja

apportion [ə'pɔ:ʃ(ə)n] *v. t.* välja jagama, osastama, osaks andma, jaotama

apportionment [ə'pɔ:ʃ(ə)nmənt] *s.* (õiglane) väljajagamine, osastamine, osaksandmine, jaotamine

apposite ['æpəz(a)it] *a.* sünnis, kohane, sobiv, tabav

apposition [æpə'ziʃ(ə)n] *s.* juurdeasetamine, -lisamine; *lgv.* apositsioon, lisand

appositional [æpɔ'ziʃ(ə)n(ə)l] *a.* **(-lly)** apositsiooniline, lisandlik

appraisal [ə'preiz(ə)l] *s.* hindamine, hinna (kindlaks)määramine, väärtustus, takseerimine

appraise [ə'preiz] *v. t.* **(-sable)** hindama, hinda (kindlaks) määrama, väärtustama, takseerima (*er. tollitavaid kaupu*)

appraisement [ə'preizmənt] *s.* hindamine, (ametlik) hinna (kindlaks)määramine, väärtustamine, takseerimine; (ametlikult määratud) hind

appreciable [ə'pri:ʃəbl] *a.* **(-bly)** märgatav, tunduv, hinnatav

appreciate [ə'pri:ʃieit] *v. t. & i.* **(-tor)** hindama, väärtuslikuks pidama; lugu pidama, tunnustama; mõistma; hinnaliseks muutma; hinnaliseks muutuma, hinnas tõusma

appreciation [əpri:ʃi'eiʃ(ə)n] *s.* hindamine, hinnang; kõrgelt hindamine; hinnatõus

appreciative [ə'pri:ʃ(i)ətiv] *a.* (õigesti *või* kõrgelt) hindav, väärtuslikuks pidav, lugupidav (*millestki* **of**)

appreciatory [ə'pri:ʃ(i)ətəri] = **appreciative**

apprehend [æpri'hend] *v. t.* tabama, vahistama; tajuma, taipama, mõistma; kartma, kartes ootama

apprehensibility [æprihensi'biliti] *s.* tajutavus, taibatavus, mõistetavus

apprehensible [æpri'hensibl] *a.* **(-bly)** tajutav, taibatav, mõistetav

apprehension [æpri'henʃ(ə)n] *s.* tabamine, vahistamine; tajumine, taipamine, mõistmine; kartus, kartlik ootus

apprehensive [æpri'hensiv] *a.* kartev, kartes ootav (*midagi* **of**; *et* **that**); *haruld.* kiiretaibuline

apprentice [ə'prentis] **1.** *s.* õpipoiss; **2.** *v. t.* **(-ceable)** õpipoisiks andma (*kellegi juurde* **to**)

apprenticeship [ə'prentisʃip] *s.* õpipoisiks olemine; õppeaeg

apprise [ə'praiz] *v. t.* **(-sable)** teatama, teadustama, teatavaks tegema (*kellelegi midagi* **smb. of smth.**) ◇ **I was -ed of his arrival** mulle teatati ta tulekust

apprize I [ə'praiz] *v. t. arh.* hindama (= **appraise**)

apprize II [ə'praiz] *Am.* = **apprise**

appro ['æprou] *lüh. kaub.* = **approval** (*tarvit. er. väljendis* **on ~**)

approach [ə'proutʃ] **1.** *v. t. & i.* lähenema, liginema; lähenemiskatset (*või* -ettepanekut) tegema; ligikaudu ulatuma **(to)**; ligikaudu olema; **2.** *s.* lähenemine, liginemine; juurdepääs, -pääsutee; *pl.* lähised; (majaesine) juurdesõidutee; lähenemistee, -viis; (*millelegi*) ligilähedale ulatuv saavutus **(to)** ◇ **he ~ed me** ta lähenes mulle; **the house is ~ed by a narrow path** majale võib läheneda kitsast jalgrada mööda; **the number ~es (to) five thousand** arv läheneb 5000-le; **his answer ~es to an absolute denial** ta vastus tähendab peaaegu täielikku eitamist; **his nearest ~ to a smile** ta äbarik naeratuskatse

approachability [əproutʃə'biliti] *s.* ligipääsetavus, kättesaadavus; vastutulelikkus, lahkus

approachable [ə'proutʃəbl] *a.* ligipääsetav, kättesaadav; vastutulelik, lahke

approbate ['æprəbeit] *peam. Am* = **approve**

approbation [æprə'beiʃ(ə)n] *s.* heakskiit, kõlblikuks tunnistamine, kinnitus, aprobatsioon ◇ **on ~** *kaub.* = **on approval**

approbatory ['æprəbeitəri] *a.* heakskiitev, kõlblikuks tunnistav, kinnitav

appropriate 1. [ə'proupriit] *a.* sünnis, kohane, asja- *või* viisikohane; sobiv (*millelegi, kellelegi* **to**); **2.** [ə'prouprieit] *v. t.* **(-iable, -tor)** omastama, endale võtma, aproprieerima; (*teatavaks otstarbeks, er. rahasummat*) määrama (*millekski* **to, for**)

appropriation [əproupri'eiʃ(ə)n] *s.* omastamine, endale võtmine, aproprieerimine, apropriatsioon; (*er. rahasumma*) määramine; määratud rahasumma

approval [ə'pru:v(ə)l] *s.* heakskiit, (ametlik) kinnitamine, kinnitus; hea arvamus; nõusolek ◇ **on ~** *kaub.* (*lüh.* **on appro** ['æprou]) prooviks, proovisaadetisena (*s. o. kui ei sobi, tuleb tagasi saata*); **with your kind ~** teie lahkel nõusolekul; **to meet with ~** heakskiitu leidma

approve [ə'pru:v] *v. t. & i.* **(-vable)** heaks kiitma, kinnitama; heas arvamuses olema (*millestki* **of**); üles näitama, osutama ◇ **I ~ your decision** ma kiidan teie otsuse

heaks; **I ~ of his conduct** ma pean ta käitumist kiiduväärseks; **to ~ one's courage** julgust üles näitama; **to ~ oneself worthy** väärilisek osutuma; **-ed school** riiklik erikool alaealiste seaduserikkujate jaoks (*Inglismaal*)

approver [ə'pru:və] *s.* heakskiitja; *jur.* kaassüüdlas(t)e vastu tunnistaja, öördaja, denuntsiant

approximate 1. [ə'prɔksimit] *a.* ligikaudne, umbkaudne, lähenev, aproksimatiivne; **2.** [ə'prɔksimeit] *v. i. & t.* lähenema, lähedane olema; lähendama, ligistama, ligendama (*millelegi* **to**), aproksimeerima ◇ **~ value** *mat.* lähisväärtus

approximation [əprɔksi'meiʃ(ə)n] *s.* lähendus, ligistus, ligendus, aproksimatsioon; *mat.* lähend

approximative [ə'prɔksimətiv] *lit.* = **approximate (1.)**

appurtenance [ə'pə:t(i)nəns] *s. haril. pl.* juurdekuuluv, juurdekuuluvad esemed, lisand, lisandid; *pl. tehn.* abiseadmed

appurtenant [ə'pə:t(i)nənt] **1.** *a.* juurdekuuluv (*millelegi* **to**); **2.** *s.* midagi juurdekuuluvat, lisand

Apr. *lüh.* = **April**

apricot ['eiprikɔt] *s.* aprikoos

April ['eipril] *s.* aprill, jürikuu ◇ **he made an ~ fool of me** ta tegi mulle aprilli(nalja)

a priori ['eiprai'ɔ:rai] *lad.* **1.** *adv.* aprioorselt; **2.** *a.* aprioorne

apriority [eiprai'ɔriti] *s.* aprioorsus

apron ['eipr(ə)n] *s.* põll; (*vankri*) nahktekk; *teatr.* eeslava (= **~ stage**); *mer.* sise-eestääv; *mer.* lävi (*dokil jms.*); *av.* kõvapinnaliseks sillutatud ala angaaride ees

apronful ['eipr(ə)nful] *s.* (*pl.* **-ls**) põlletäis

apron-strings ['eipr(ə)nstriŋz] *s. pl.* põllepaelad ◇ **tied to his mother's (wife's) ~** oma ema (naise) valitsuse all

apropos [æprə'pou, 'æprop-] **1.** *adv.* muuseas, muide, olgu öeldud, à propos; **2.** *a.* kohane, sünnis ◇ **~ of this** sellega ühenduses, sellega seoses; **an ~ remark** asja kohta käiv märkus

apse [æps] *s. arhit.* apsiid; *ka* = **apsis**

apsidal ['æpsid(ə)l] *a. arhit., astr.* apsiid(i)-

apsis ['æpsis] *s.* (*pl.* **apsedes** ['æpsidi:z, æp'saidi:z]) *astr.* apsiid; *ka* = **apse**

apt [æpt] *a.* sünnis, kohane, sobiv; kergesti kalduv (*midagi tegema* **to do**); taibukas, andekas (*milleski* **at**) ◇ **~ to take fire** kergesti süttiv

apteryx ['æptəriks] *s. zool.* kiivi (= **kiwi**)

aptitude ['æptitju:d] *s.* kohasus, sobivus; kalduvus; võime, anne, talent (*millekski* **for**)

Apulia [ə'pju:liə] *pn.* Apuulia

aqua ['ækwə, 'eik-] *s. keem.* vesi ◇ **~ fortis** ['fɔ:tis] lämmastikhape (*söövitusvahendina*); **~ regia** ['ri:dʒjə] kuningvesi; **~ vitae** ['vaiti:] eluvesi, akvaviit, (kange) viin

aquaculture ['ækwəkʌltʃə] *s.* akvakultuur

aqualung ['ækwəlʌŋ] *s. tehn.* akvalang

aquamarine [eikwəmə'ri:n, æk-] *s. min.* akvamariin; akvamariinsinine

aquanaut ['eikwənɔ:t, 'æk-] *s.* akvanaut, allveeuurija

aquaplane ['eikwəplein, 'æk-] **1.** *s.* akvaplaan; **2.** *v. i.* akvaplaaniga sõitma

aquarelle [ækwə'rel] *s.* akvarell

aqarium [ə'kwɛəriəm] *s.* akvaarium

Aquarius [ə'kwɛəriəs] *s.* Veevalaja (*tähtkuju*)

aquatic [ə'kwætik] **1.** *a.* vee-, vesi-; **2.** *s. pl.* veesport ◇ **~ animals (plants, etc.)** veeloomad (-taimed jne.); **~ sports** veesport

aquatint ['ækwətint] *s. kunst.* akvatinta

aqueduct ['ækwidʌkt] *s.* akvedukt, veejuhe; *anat.* juha, kanal

aqueous ['eikwiəs] *a.* vesine, veeline, vee-, vesi- ◇ **~ solution** vesilahus; **~ vapour** veeaur; **~ rocks** settekivimid

Aquila ['ækwilə] *s.* Kotkas (*tähtkuju*)

aquiline ['ækwil(a)in] *a.* kotka-, kulli- ◇ **~ nose** kongnina

Aquinas [ə'kwainæs] *pn.* ◇ **Thomas ~** Thomas Aquinost

Aquitaine [ækwi'tein] *pn.*

Aquitaina [ækwi'teiniə] *pn.* Akvitaania

Ar *keem.* = **argon**

ar- *vt.* **ad-**

-ar [ə] *suf.* -ne, -line, -pärane, (*võõrsõnades*) -aarne (*tuletab adjektiive, näit.* **regular, singular**)

Arab ['ærəb] **1.** *s.* araablane; araabia hobune; **2.** *a.* araabia ◇ **street a-** kodutu (tänava)laps, uulitsapoiss, -tüdruk

Arabella [ærə'belə] *pn.*

arabesque [ærə'besk] **1.** *s.* arabesk; **2.** *a.* arabeskne

Arabia [ə'reibiə] *pn.* Araabia

Arabian [ə'reibiən] **1.** *a.* araabia; **2.** *s.* araablane (= **Arab**) ◇ **~ Nights** (*or* **~ Nights' Entertainment**) «Tuhat üks ööd»

Arabic ['ærəbik] **1.** *a.* araabia; **2.** *s.* araabia keel ◇ **gum ~** kummiaraabik, araabia kummi; **~ numerals** araabia numbrid

arable ['ærəbl] **1.** *a.* küntav, haritav, künni-; **2.** *s.* künnimaa (= **~ land**)

Araby ['ærəbi] *pn. arh., poeet.* = **Arabia**

arachnid [ə'ræknid] *s. zool.* ämblikulaadne

Aragon ['ærəgən] *pn.* Aragón, Aragoonia

Aral ['ɑ:r(ə)l, 'ɛər-] *pn.* Araal ◇ **the ~ Sea** Araali meri

Aram ['ɛəræm, -rəm] *pn.* Aram, Aramea

Aramaic [ærə'meiik] **1.** *a.* aramea; **2.** *s.* aramea keel

Aran ['ær(ə)n] *pn.* ◇ **the ~ Islands** Arani saared

arapaima [ærə'paimə] *s.* arapaima, piraruku (*kala*)

Ararat ['ærəræt] *pn.*

araucaria [ærɔ:'kɛəriə] *s. bot.* araukaaria; *vrd.* **monkey-puzzle**

arbalest ['ɑ:bəlest] *s. aj.* arbalett

Arber ['ɑ:bə] *pn.*

arbiter ['ɑ:bitə] *s.* vahekohtunik, vahemees, arbiter; (*millegi*) otsustaja, määraja (**of**)

arbitrage ['ɑ:bitridʒ] *s.* arbitraaž; *haruld.* = **arbitration**

arbitral ['ɑ:bitrəl] *a.* arbitri-; arbitraaži-

arbitrament [ɑ:'bitrəmənt] *s.* lõplikult määrav otsus; vahekohtuniku otsus (= **arbitration**)

arbitrary ['ɑ:bitrəri] *a.* (**-ily, -iness**) omavoliline, suvaline; meelevaldne; tujukas

arbitrate ['ɑ:bitreit] *v. t. & i.* (**-rable**) (*üli*) lahendama, vahekohtunikuna toimima, vahendama (*kellegi vahel* **between**); vahekohtule (*e.* arbitraažile) üle andma

arbitration [ɑ:bi'treiʃ(ə)n] *s.* vahekohtunikuna toimimine, vahendus, tüli lahendamine; vahekohus, arbitraaž; vahekohtuniku otsus

arbitrator ['ɑ:bitreitə] *s.* vahekohtunik, vahemees, vahendaja, arbiter

arbitress ['ɑ:bitris] *s.* naisvahekohtunik

Arblay ['ɑ:blei] *pn.*

arbor I ['ɑ:bə] *s.* puu (*er. botaanilistes nimedes*); (*masina, ketassae jms.*) telg, võll ◇ **A- Day** (*Am. Üh-des, Kanadas, Austraalias ja Uus-Meremaal peetav*) puude istutamise püha; **~ vitae = arbor-vitae**

arbor II ['ɑ:bə] *Am.* = **arbour**

arboraceous [ɑ:bə'reiʃəs] *a.* puutaoline, -laadiline, puu-

arboreal [ɑ:'bɔ:riəl] *a.* (**-lly**) puu-, puude otsas elav (*looma kohta*)

arboreous [ɑ:'bɔ:riəs] *a.* puurikas, puudega kaetud; *haruld.* = *järgm.*

arborescent [ɑ:bə'resnt] *a.* puukujuline, -taoline

arboretum [ɑ:bə'ri:təm] *s.* (*pl.* **-ta**) arboreetum

arboriculture ['ɑ:bərikʌltʃə] *s.* puuviljelus, puude (ja põõsaste) kultiveerimine

arbor-vitae ['ɑ:bə'vaiti:] *s. bot., anat.* elupuu

arbour, *Am.* -bor ['ɑ:bə] *s.* lehtla; lehtlatee, -käik

Arbuthnot [ɑ:'bʌθnət] *pn.*

arbutus ['ɑ:bju:təs, ɑ:'b-] *s.* maasikapuu ◇ **trailing ~** *Am.* roomav maileesikas

arc [ɑ:k] *s.* kaar (*er. mat., el.; vrd.* **arch** I) ◇ **~ lamp** *el.* kaarlamp; **~ sine** *mat.* arkussiinus

ARC ['eiɑ:'si:] *lüh.* = **American Red Cross**

arcade [ɑ:'keid] *s.* arkaad, kaaristu; kaarkäik (*er. kaupluste ridade vahel*)

Arcadia [ɑ:'keidiə] *pn.* Arkaadia

Arcadian [ɑ:'keidiən] **1.** *a.* arkaadiline, Arkaadiale omane, maa-idülliline; **2.** *s.* arkaadlane

Arcady ['ɑ:kədi] *pn. arh., poeet.* = **Arcadia**

arcanum [ɑ:'keinəm] *s.* (*pl.* **-na**) saladus, salavahend; imerohi (*tarvit. enamasti pl-s*)

arch I [ɑ:tʃ] **1.** *s.* (võlv)kaar, võlv, võlvitis; kumm; kurv, kõver, kõverjoon; **2.** *v. t. & i.* võlvima, kummima, võlviga varustama; võlvuma, kummuma, võlvi moodustama; kumerdama; kumerduma ◇ **~ bridge** kaarsild

arch II [ɑ:tʃ] *a.* kelmikas; *haruld.* peamine, tähtsaim (*nüüd enamasti liitsõnades*); *vrd. järgm.*

arch- [ɑ:tʃ] *pref.* pea-, ülem-, (*võõrsõnades*) arhi-

Archaean, *peam. Am.* Archean [ɑ:'ki:ən]

geol. **1.** *a.* arhailine; **2.** *s.* arhaikum, arhailine aegkond, ürgaegkond

archaeological [ɑ:kiə'lɔdʒik(ə)l] *a.* (**-lly**) arheoloogiline, muinasteaduslik

archaeologist [ɑ:ki'ɔlədʒist] *s.* arheoloog, muinasteadlane

archaeology [ɑ:ki'ɔlədʒi] *s.* arheoloogia, muinasteadus

archaic [ɑ:'keiik] *a.* (**-ically**) arhailine, muistne, vanaaegne, -moeline (*ka lgv.*)

archaism ['ɑ:keiizm] *s.* arhaism (*ka lgv.*)

archaistic [ɑ:kei'istik] *a.* (**-ically**) arhaistlik

archaize ['ɑ:keiaiz] *v. t. & i.* (**-zable**) arhaiseerima

archangel I ['ɑ:keindʒ(ə)l] *s.* peaingel; *bot.* iminõges (= **deadnettle**); kikkaputk (= **angelica**)

Archangel II ['ɑ:keindʒ(ə)l] *pn.* Arhangelsk

archangelic [ɑ:kæn'dʒelik] *a.* peaingellik

archbishop ['ɑ:tʃ'biʃəp] *s.* pea- *e.* ülempiiskop, arhipiiskop

archbishopric [ɑ:tʃ'biʃəprik] *s.* peapiiskopkond; peapiiskopiamet

archdeacon ['ɑ:tʃ'di:kən] *s.* arhi- *e.* ülemdiakon

archdiocese [ɑ:tʃ'daiəsi(:)s] *s.* peapiiskopkond, peapiiskopi diõtsees

archducal [ɑ:tʃ'dju:k(ə)l] *a.* ertshertsoglik, ertshertsogi-

archduchess ['ɑ:tʃ'dʌtʃis] *s.* ertshertsoginna, ertshertsogi abikaasa

archduchy ['ɑ:tʃ'dʌtʃi] *s.* ertshertsogkond

archduke ['ɑ:tʃ'dju:k] *s.* ertshertsog

Archean [ɑ:'ki:ən] = **Archaean**

arched [ɑ:tʃt] *a.* võlvitud, võlv-

archegonium [ɑ:ki'gouniəm] *s.* (*pl.* **-nia** [-niə]) *bot.* arhegoon

Archelaus [ɑ:ki'le(i)əs] *pn.* Archelaos

arch-enemy ['ɑ:tʃ'enimi] *s.* verivaenlane; hingevaenlane, saatan (= **arch-fiend**)

archeo- = **archaeo-**

archer ['ɑ:tʃə] *s.* ambur, ammukütt, vibulaskja, -kütt; (**the A-**) Ambur (*tähtkuju*)

archery ['ɑ:tʃəri] *s.* ambumine, vibulaskmine; vibusport; amburid, vibukütid

archetype ['ɑ:kitaip] *s.* alg- *e.* ürgtüüp, algkuju, arhetüüp

arch-fiend ['ɑ:tʃ'fi:nd] *s.* saatan, kurat

Archibald ['ɑ:tʃibɔ:ld, -b(ə)ld] **1.** *pn.*; **2.** *s.* (**a-**) *sõd. sl.* = **archie**

Archie ['ɑ:tʃi] **1.** *pn.* (= **Archibald**); **2.** *s.* (**a-**) *sõd. sl.* õhutõrjekahur

archiepiscopal [ɑ:kii'piskəp(ə)l] *a.* peapiiskoplik, peapiiskopi

Archilochus [ɑ:'kiləkəs] *pn.* Archilochos

archimandrite [ɑ:ki'mændrait] *s.* arhimandriit, kloostriülem (*kreeka-kat. kirikus*)

Archimedean [ɑ:ki'mi:diən, -mi'di(:)ən] *a.* arhimeediline, Archimedese ◇ **~ screw** Archimedese kruvi

Archimedes [ɑ:ki'mi:di:z] *pn.* ◇ **~'s principle** Archimedese seadus; **~'s screw** = **Archimedean screw**

archipelago [ɑ:ki'peləgou] *s.* (*pl.* **-os**) arhipelaag, saarterikas meri; saarestik; (**the A-**) Egeuse meri

architect ['ɑ:kitekt] *s.* arhitekt, ehituskunstnik ◇ **the ~ of his own fortunes** omaenese õnne sepp

architectonic [ɑ:kitek'tɔnik] *a.* (**-ically**) arhitektooniline

architectonics [ɑ:kitek'tɔniks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) arhitektoonika

architectural [ɑ:ki'tekt∫(ə)r(ə)l] *a.* (**-lly**) arhitektuurne, arhitektuuriline, arhitektuuri-, ehituslik, ehitus-, ehituskunstiline

architecture ['ɑ:kitekt∫ə] *s.* arhitektuur, ehituskunst; ehitusviis, -stiil

architrave ['ɑ:kitreiv] *s. arhit.* arhitraav

archival [ɑ:'kaiv(ə)l] *a.* arhiiv(i)-

archives ['ɑ:kaivz] *s. pl.* arhiiv

archivist ['ɑ:k(a)ivist] *s.* arhivaar

archly ['ɑ:t∫li] *adv.* kelmikalt

archness ['ɑ:t∫nis] *s.* kelmikus

archon ['ɑ:kən] *s. aj.* arhont

archway ['ɑ:t∫wei] *s.* võlvkäik, võlvialune

archwise ['ɑ:t∫waiz] *adv.* võlvitaoliselt

arc-lamp ['ɑ:klæmp] *s. el.* kaarlamp

Arcot [ɑ:'kɔt] *pn.*

arctic ['ɑ:ktik] **1.** *a.* arktiline; **2.** *s.* (**the A-**) Arktika; (**a-**) *Am.* talvekaloss ◇ **the ~ circle** (*or* **A- Circle**) põhjapolaarjoon; **~ fox** polaar- *e.* jäärebane; **the A- Ocean** Põhja-Jäämeri

Arcturus [ɑ:k'tjuərəs] *s. astr.* Arktuurus

arcuate ['ɑ:kjuit] *a.* kaarjas, lookjas, vibujas

-ard [əd] *suf.* (*tuletab substantiive, haril. halvustava tähendusega, näit.* **drunkard, sluggard**)

Arden ['ɑ:dn] *pn.*

ardency ['ɑ:d(ə)nsi] *s.* tulisus, põlevus, palavus; innukus, ägedus

Ardennes [ɑ:'den(z)] *pn.* Ardennid (*kõrgustik*); Ardennes (*departemang*)

ardent ['ɑ:d(ə)nt] *a.* tuline, põlev, palav; innukas, tulihingeline ◇ **~ spirits** kanged (alkohoolsed) joogid

ardour, *Am.* **-dor** ['ɑ:də] *s.* tulisus, palavus; innukus, tulihingelisus, vaimustus (*millegi suhtes* **for**)

arduous ['ɑ:djuəs] *a.* raske, raskusi valmistav, vaevaline; pingutust nõudev; visa; *haruld.* jääras, järsk

are I [ɑ:, ə] *vt.* **be**

are II [ɑ:] *s.* aar

area ['ɛəriə] *s.* pindala, pind, areaal; maaala; asustusala, levikuala, levila; (ulatus*või* tegevus)piirkond, ala, rajoon; madalam ala maja keldrikorruse ees; *anat.* väli

areca ['ærikə, ə'ri:kə] *s.* areekapalm (= **~ palm**); *ka* beetli-areekapalm (= **betel-palm**) ◇ **~-nut** beetlipähkel (*beetli-areekapalmi seeme*)

arena [ə'ri:nə] *s.* areen, võitlusväli; tegevusväli ◇ **~ stage** *teatr.* areenlava

arenaceous [æri'nei∫(ə)s] *a.* liivane; liivakas; liivas kasvav, liiva-

aren't [ɑ:nt] = **are not**; (*küsilauseis ka*) = **am not**

Areopagite [æri'ɔpəgait] *s. aj.* areopaagi liige

Areopagus [æri'ɔpəgəs] *s. aj.* areopaag

Arequipa [æri'ki:pə] *pn.*

Ares ['ɛəri:z] *s. müt.* Ares

arête [æ'reit] *s.* terav mäehari

Arethusa [æri'θju:zə] *pn.*

Argand ['ɑ:gænd] **1.** *pn.*; **2.** *s.* (**a-**) ringtahiga lamp (= **~ lamp**); ringtaht *või* rõngaspõleti (= **~ burner**)

argent ['ɑ:dʒ(ə)nt] **1.** *s.* hõbe(värvus), hõbevalge värv(us) (*er. vapil*); **2.** *a.* hõbedane, hõbejas, hõbedavärviline

argentiferous [ɑ:dʒ(ə)n'tifərəs] *a.* hõbedat sisaldav *või* andev (*maagi kohta*)

Argentina [ɑ:dʒ(ə)n'ti:nə] *pn.* Argentina

Argentine I ['ɑ:dʒ(ə)ntain, -ti:n] **1.** *a.* argentiina; **2.** *s.* argentiinlane ◇ **the ~ Republic** Argentina Vabariik

argentine II ['ɑ:dʒ(ə)ntain] **1.** *a.* hõbedane, hõbadataoline; **2.** *s. min.* argentiin

argentite ['ɑ:dʒ(ə)ntait] *s. min.* argentiit, hõbeläik

argil ['ɑ:dʒil] *s.* (*savinõude valmistamiseks tarvitatav*) sau, pottsepasavi; valge savi

argillaceous [ɑ:dʒi'lei∫əs] *a.* sauene, savine, savi sisaldav, savitaoline, savi- ◇ **~ schist** (*or* **shale**) *min.* savikilt(kivi)

Argo ['ɑ:gou] *s. müt.* «Argo» (*argonautide laev*)

argol ['ɑ:gɔl] *s.* (puhastamata) viinakivi (= **tartar**)

Argolis ['ɑ:gəlis] *pn.*

argon ['ɑ:gən] *s. keem.* argoon (*sümbol* **Ar**, *van.* **A**)

Argonaut ['ɑ:gənɔ:t] *s. haril. pl.* argonaut; *Am.* kullaotsija (*Kalifornias a. 1849*); (**a-**) *zool.* paberlaevuke (= **papernautilus**)

Argonne [ɑ:'gɔn] *pn.*

Argos ['ɑ:gɔs] *pn.* (*linn Kreekas*); *vrd.* **Argus**

argosy ['ɑ:gəsi] *s.* (keskaegne) suur ja tore (*er. Veneetsia või Ragusa*) kaubalaev; *poeet.* laev

argot ['ɑ:gou] *s. lgv.* argoo

argue ['ɑ:gju:] *v. t. & i.* (**-guable**) väitma, väitlema, argumenteerima; tõendama (*et* **that**); vaidlema, targutama, arutama, arutlema (*kellegagi* **with**; *midagi* **about**); veenma (*milleski* **into**; *millelegi vastupidises* **out of**; *midagi tegema* **into doing**); osutama, näitama, kinnitama ◇ **he will not ~ the matter** ta ei salli, et selle üle temaga vaieldakse; **to ~ it away** olematuks seletama; **it ~s him (to be) a rogue** see osutab, et ta on kelm

argument ['ɑ:gjumənt] *s.* väide, tõendus, põhjend, argument (*poolt* **for**; *vastu* **against**); väitlus, arutlus, vaidlus; (*raamatu, peatüki jms. sisu*) kokkuvõte

argumentation [ɑ:gjumen'tei∫(ə)n] *s.* väitmine, põhjendamine, põhjendus, tõendamine, tõendus, argumentatsioon; väitlemine, vaidlemine

argumentative [ɑ:gju'mentətiv] *a.* väitlus*või* vaidlushimuline; väidet (*või* vaidlust) sisaldav; vastuväidetav, -vaieldav

argumentum ad hominem [ɑ:gju'mentəmæd 'hɔminem] *s. lad.* inimesest lähtuv argument, (mitte vaieldava väite enese, vaid) väite esitaja isiku vastu sihitud tõestus *või* tõendus

Argus ['ɑ:gəs] *s. müt.* Argos (*sajasilmne hiid*) ◇ **~-eyed** valvas, teraselt jälgiv
Argyl. *lüh.* = **Argyllshire**
Argyle(shire) = **Argyll(shire)**
Argyll [ɑ:'gail] *pn.*
Argyllshire [ɑ:'gail∫(i)ə] *pn.*
aria ['ɑ:riə, 'ɛəriə] *s. muus.* aaria
Ariadne [æri'ædni] *pn.*
Arian ['ɛəriən] *aj.* **1.** *a.* Ariuse, ariuslik; **2.** *s.* ariaan, ariuslane; *vrd.* **Aryan**
Arianism ['ɛəriənizm] *s.* arianism, Ariuse õpetus
arid ['ærid] *a.* kuiv, põuane, sademetevaene, ariidne; kõle, viljatu; huvivaene
aridity [ə'riditi] *s.* kuivus, põudsus, sademetevaesus, ariidsus; kõledus, viljatus; huvivaesus
Ariel ['ɛəriəl] *pn.*
Aries ['ɛəriːz, 'ær-] *s.* Jäär (*tähtkuju,* = **the Ram**)
arietta [æri'etə] *s. muus.* ariett, väike aaria
aright [ə'rait] *adv.* õieti, õigesti
aril ['æril] *s. bot.* seemnerüü, arill
Arion [ə'raiən] *pn.*
Ariosto [æri'ɔstou] *pn.*
arise [ə'raiz] *v. i.* (*pret.* **arose** [ə'rouz], *p. p.* **arisen** [ə'rizn]) tõusma, esile tulema *või* kerkima, tärkama, tekkima, tulenema (*millestki* **from**); *arh., Am.* üles tõusma (= **rise**)
arisen [ə'rizn] *vt.* **arise**
arista [ə'ristə] *s.* (*pl.* **-ae** [-i:]) *bot.* ohe (= **awn**)
aristate [ə'risteit] *a. bot.* ohteline
Aristarchus [æris'tɑ:kəs] *pn.* Aristarchos
Aristides [æris'taidi:z] pn. Aristeides
aristocracy [æris'tɔkrəsi] *s.* aristokraatia; aadel, aadliseisus; ülemkiht, (*mingi kihi*) paremik (**of**)
aristocrat ['æristəkræt] *s.* aristokraat; aadlik; ülik; aristokraatia pooldaja
aristocratic [æristə'krætik] *a.* **(-ically)** aristokraatlik, aristokraatiale omane; ülikas; suursugune, tore
Aristophanes [æris'tɔf(ə)ni:z] *pn.*
Aristotelean [æristəti'li:ən] = *järgm.*
Aristotelian [æristə'ti:liən] **1.** *a.* Aristotelese, aristotellik, Aristotelesele omane; **2.** *s.* aristotellane, Aristotelese õpetuse pooldaja, Aristotelese uurija
Aristotle ['æristɔtl] *pn.* Aristoteles
arithmetic 1. [ə'riθmətik] *s.* aritmeetika, arvutamisõpetus; arvutamisoskus, arvutamine; **2.** [æriθ'metik] *a.* = *järgm.*
arithmetical [æriθ'metik(ə)l] *a.* **(-ily)** aritmeetiline, aritmeetika- ◇ **~ operation** aritmeetiline operatsioon, aritmeetikatehe; **~ problem** arvutusülesanne; **~ progression** aritmeetiline progressioon
arithmetician [əriθmi'ti∫(ə)n] *s.* aritmeetik, arvutamisteadlane
arithmometer [æriθ'mɔmitə] *s.* aritmomeeter
Ariz. *lüh.* = *järgm.*
Arizona [æri'zounə] *pn.*
ark [ɑ:k] *s.* (Noa) laev; (seaduse)laegas ◇ **Noah's ~** Noa laev (*ka laste mänguasjana: laegas täis igasuguseid loomi*); **the A- of the Covenant** (juutide) seaduselaegas
Ark. *lüh.* = *järgm.*
Arkansas ['ɑ:kənsɔ:, ɑ:'kænsəs, -zəs] *pn.*
Arkwright ['ɑ:krait] *pn.*
Arlen ['ɑ:lən] *pn.*
Arlington ['ɑ:liŋtən] *pn.*
arm I [ɑ:m] *s.* käsivars, käsi; *piltl.* võim; (*looma*) esijalg, -käpp; käis, varrukas; (*tooli*) käetugi; haru; (*mere, jõe*) sopp; (*kaalu, kangi jms.*) õlg, õlgpuu ◇ **with open ~s** avakäsi, -süli, soojalt; **under the ~** kaenla all; **to keep at ~'s length** enesest kaugelhoidvalt (*või* külmalt) kohtlema; **infant** (*or* **child**) **in ~s** sülelaps; **secular ~** ilmlik võim, riigivõim; **upper ~** õlavars
arm II [ɑ:m] **1.** *s.* relv, relvaliik, väeliik (*sg. esineb harva või liitsõnades*); *pl.* relvad, sõjariistad; *pl.* (vapi) tavaskujund, vapikujund, vapp; **2.** *v. t. & i.* relvastama; varustama (*millegagi* **with**); relvastuma; varustuma ◇ **to bear ~s** relvi kandma, väeteenistuses olema; **small ~s** laskurrelvad; **to take up ~s** relvi haarama; **up in ~s** võitlusvalmis; **under ~s** relvis, sõjaks (*või* lahinguks) varustatud; **~s race** võidurelvastumine; **coat of ~s** vapp
armada [ɑ:'meidə, -'mɑ:-] *s.* armaada, sõjalaevastik; *er.* **(the A-)** «Võitmatu armaada» (*a. 1588 Inglismaa vastu saadetud suur Hispaania sõjalaevastik*, = **the Spanish A-, the Invincible A-**)
armadillo [ɑ:mə'dilou] *s.* (*pl.* **-os**) *zool.*

armadill, vöölane, *van.* vööloom; *ka* keraskakand
Armageddon [ɑ:mə'gedn] *s. piibl.* armageddon (*suur rahvaste võitlus viimsel ajal*); *piltl.* suur ning otsustav võitlus
Armagh [ɑ:'mɑ:] *pn.*
armament ['ɑ:məmənt] *s.* relvastus; relvastumine; relvajõud; sõjavarustus; *er.* sõjalaeva relvastus
armature ['ɑ:mətjuə, -t∫uə] *s.* kaitserelvastus, -varustus, turvistik (= **armour**); (*taime või looma*) kaitsevarustus, -vahendid; *el.* ankur; *ehit.* sarrus, armatuur
armchair ['ɑ:mt∫ɛə] *s.* tugitool ◇ **~ politician** tugitoolipoliitik, teoreetiline poliitika üle targutaja
armed I [ɑ:md] *a.* relvastatud; *ka* vapistatud, vapiga varustatud; *vrd.* **arm** II ◇ **~ forces** (*or* **services**) relvajõud; **~ neutrality** *pol.* relvastatud (*s. o. sõjaks valmis*) neutraliteet
(-)armed II [ɑ:md] *a.* (-)käsivarreline, (-)käeline; (-)haruline; *vrd.* **arm** I
Armenia [ɑ:'mi:niə] *pn.* Armeenia
Armenian [ɑ:'mi:niən] **1.** *a.* armeenia; **2.** s. armeenlane; armeenia keel ◇ **~ Soviet Socialist Republic** Armeenia Nõukogude Sotsialistlik Vabariik
armful ['ɑ:mful] *s.* (*pl.* **-fuls**) sületäis
armhole ['ɑ:mhoul] *s.* käeauk, käise- *e.* varrukaauk
armiger ['ɑ:midʒə] *s. aj.* kilbikandja (= **squire**); vapikandja, -omanik
arm-in-arm ['ɑ:mi'nɑ:m] *adv.* käe alt kinni (hoides)
Arminius [ɑ:'miniəs] *pn.*
armistice ['ɑ:mistis] *s.* vaherahu ◇ **A-Day** (I maailmasõja) vaherahupäev (*11. nov.*)
Armitage ['ɑ:mitidʒ] *pn.*
armless I ['ɑ:mlis] *a.* käsivartetu, kätetu; harutu; *vrd.* **arm** I
armless II ['ɑ:mlis] a. relvatu, relvitu; *vrd.* **arm** II
armlet ['ɑ:mlit] *s.* (*käsi- või õlavarre ümber kantav*) käevõru (*vrd.* **bracelet**); väike mere- *või* jõesopp; lühike käis *e.* varrukas; *vrd.* **arm.** I
armor ['ɑ:mə] *Am.* = **armour**
armored ['ɑ:məd] *Am.* = **armoured**
armorer ['ɑ:mərə] *Am.* = **armourer**
armorial [ɑ:'mɔ:riəl] **1.** *a.* vapi-, vapindus(e)-; **2.** *s.* vapiraamat, armoriaal ◇ **~ bearings** vappkilp, vapp (= **coat of arms**)
Armorica [ɑ:'mɔrikə] *pn.*
armory ['ɑ:məri] = **1. heraldry; 2.** *Am.* = **armoury**
armour, *Am.* **-mor** ['ɑ:mə] **1.** *s.* turvistik, raud- *e.* soomusrüü, pantser; (*laeva, auto jms.*) soomus(kate); soomusväeosad; soomusautod; (*looma või taime*) kaitsevarustus, -kate, kilbis; tuukriülikond; vapikujundid; **2.** *v. t.* turvistama, soomustama, soomuskattega katma, pantserdama; *zool.* kilbistama; *tehn.* armeerima
armour-bearer ['ɑ:məbɛərə] *s. aj.* relvakandja, kannupoiss
armour-clad ['ɑ:məklæd] **1.** *a.* soomustatud, soomus-; **2.** *s.* soomuslaev
armoured, *Am.* **-mored** ['ɑ:məd] *a.* soomustatud, soomus-, pantserdatud, pantser-; *tehn.* armeeritud ◇ **~ cable** *el.* soomuskaabel; **~ car (cruiser, train, etc.)** soomusauto (-ristleja, -rong jne.); **~ concrete** *ehit.* terasbetoon, raudbetoon (= **reinforced concrete**)
armourer, *Am.* **-mor-** ['ɑ:mərə] *s.* relvasepp, relvade (*või* turvistiku) valmistaja; relvur, relvameister; (*sõjalaeva või rügemendi*) relvalaoülem, relvahoidja; (*lennuväes*) relvastusmehaanik
armoury, *Am.* **-mor-** ['ɑ:məri] *s.* arsenal, relvistu; *Am.* relvatehas
armpit ['ɑ:mpit] *s.* kaenlaauk, -alune
arms [ɑ:mz] *vt.* **arm** II
Armstrong ['ɑ:mstrɔŋ] *pn.*
army ['ɑ:mi] *s.* sõjavägi, armee; suur hulk ◇ **the Grand A- (of the Republic)** *Am. aj.* Am. Üh-de kodusõjas uniooni poolt sõdinud veteranide ühing; **the Soviet A-** Nõukogude armee; **(Royal) A- Service Corps** (Inglise kuninglik) sõjatranspordiametkond
army-corps ['ɑ:mikɔ:] *s.* (*pl.* **-corps** [-kɔ:z]) armeekorpus
army-list ['ɑ:milist] *s.* ametlik (maaväe) ohvitseride nimestik
Arne [ɑ:n] *pn.*
arnica ['ɑ:nikə] *s. bot.* arnika
Arno ['ɑ:nou] *pn.*
Arnold ['ɑ:n(ə)ld] *pn.*

aroint, -oy- [ə′rɔint] *v. imperat. arh.* kasi minema! (*tarvit. peam. ühendis* ~ **thee!** kasi minema!, korista end!)
aroma [ə′roumə] *s.* aroom, (meeldiv) lõhn
aromatic [ærə′mætik] *a.* **(-ically)** aromaatiline, aromaatne, healõhnaline ◇ ~ **compounds** *keem.* aromaatsed ühendid; ~ **series** *keem.* aromaatne rida
arose [ə′rouz] *vt.* **arise**
around [ə′raund] **1.** *adv.* ümberringi, ringi; *sl., Am.* ümber (= **about**); **2.** *prep.* ringi ümber (*millegi, kellegi*); *Am.* ümber (= **round**); ümber, lähedal (= **about**) ◇ **the tree measures four feet** ~ puu on neli jalga ümberringi mõõtes; **the year** ~ (kogu) aasta läbi; **his friends were** ~ **him** ta sõbrad ümbritsesid teda; ~ **the corner** *Am.* = **round the corner; he is** ~ **thirty** *Am.* = **he is about thirty**
around-the-clock [ə′raundðə′klɔk] *Am.* = **round-the-clock**
arouse [ə′rauz] *v. t.* **(-sable)** äratama, virgutama; üles ärritama; esile kutsuma
A.R.P. [′eiɑ:′pi:] *lüh.* = **air-raid precautions**
arpeggio [ɑ:′pedʒou] *s.* (*pl.* **-os**) *muus.* arpedžo
arquebus [′ɑ:kwibəs] = **harquebus**
arrack [′ærək, ə′ræk] *s.* arrak (*alkohoolne jook*)
arrah [′ærə] *interj. Iir.* tohoh!, tohoo-tonti!
arraign [ə′rein] *v. t.* süüdistama, kohtu ette kutsuma, vastutusele võtma; (*millegi kallal*) kiuste norima
arraignment [ə′reinmənt] *s.* süüdistamine, süüdistus, kohtu ette kutsumine, vastutusele võtmine
Arran [′ær(ə)n] *pn.*
arrange [ə′reindʒ] *v. t. & i.* **(-geable)** korraldama, seadma, asetama; korda seadma, õiendama, arranžeerima; korraldusi tegema (*millegi kohta* **about**); lepitama, sobitama; kokku leppima (*kellegagi* **with**; *millegi kohta* **for, about**; *et* **that**; *midagi teha* **to do**); *muus.* (ümber) seadma, kohandama, arranžeerima ◇ **it is all -ed** kõik on ette korraldatud; **I have -ed to be there** ma olen nii korraldanud, et olen seal; **I have -ed for the car to be there** ma olen nii korraldanud, et auto on seal
arrangement [ə′reindʒmənt] *s.* korraldus, seade, asetus; kordaseadmine, õiendamine, õiendus, arranžeering; lepitus, sobitus; (kokku)lepe; *muus.* (ümber)seade, arranžeering; *pl.* korraldused, astutud sammud
arrant [′ær(ə)nt] *a.* lausa, ilmne, päris, püsti- (*ainult halvustavas mõttes*) ◇ ~ **knave** igavene kelm; ~ **nonsense** täielik lollus
arras I [′ærəs] *s.* seinavaip; *aj.* ilustatud rippuv seinakate
Arras II [′ærəs, ɑ:′rɑ:s] *pn.*
array [ə′rei] **1.** *v. t.* riietama, rõivastama, ehtima (*millessegi* **in**); (*sõjaväge*) korraldama, paigutama, üles seadma, *er.* lahingukorda seadma; **2.** *s.* reastus, rida, väljapanek (*näitamiseks*); sõjaväeline paigutus, *er.* lahingukord (= **battle** ~); *jur.* vandekohtunike kogu; *poeet.* riietus, rõivastus
arrear [ə′riə] *s.* (*sg. haruld.*) mahajäämus, tagaolek; *pl.* maksuvõlad, võlgnevus; tegemata töö ◇ **in** ~ **of** (*millestki*) mahajäänud, taga; **in** ~**(s)** mahajäänud, taga (*millegagi* **with**); **I am working off** ~**s** ma püüan tööga järele jõuda
arrearage [ə′riəridʒ] *s.* mahajäämus, tagaolek; jääk; võlgade õiendamatus; *peam. pl.* (õiendamata) võlad
arrest [ə′rest] **1.** *v. t.* peatama, peetama; seistama, seiskama; vahistama, arreteerima; (*tähelepanu*) kütkestama, köitma; **2.** *s.* peatus, peetus; vahistus, arest; *tehn.* arretiir ◇ **to** ~ **judgement** kohtuotsust seistama *e.* peatama; **under** ~ vahi all
arrester [ə′restə] *s.* peataja, peetaja; seistaja, seiskaja; arreteerija; *tehn.* käigupiirik, tõkesti ◇ **lightning** ~ *el.* piksekaitse, välgukaitse; ~ **hook** (*lennuki*) pidurdushaak; ~ **wires** (*lennuki*) pidurdustrossid
arrestment [ə′restmənt] *s.* peatamine, peatus; seistamine, seiskamine
Arrian [′æriən] *pn.* Arrianos
arrière-pensée [′æriɛə′pɑ:ŋsei] *s. pr.* tagamõte
arris [′æris] *s.* (terav) kant *või* serv
arrival [ə′raiv(ə)l] *s.* saabumine, päralejõudmine, tulek; saabunu, päralejõudnu, (uus)tulnuk(as); *fam.* vastsündinu
arrive [ə′raiv] *v. i.* saabuma, pärale (*või* kohale) jõudma (*kuhugi* **at, in**; *tegevuskohale* **upon the scene**); (*sündmuse kohta*) aset leidma, ette tulema; eesmärgile jõudma,

edu saavutama (*sõna selles tähenduses tarvitamine on gallitsism*) ◇ **to** ~ **at a conclusion** otsusele jõudma
arrogance [′ærəgəns] *s.* ülbus, upsakus, kõrkus; jultumus, arrogants
arrogant [′ærəgənt] *a.* ülbe, upsakas, kõrk; jultunud, arrogantne
arrogate [′ærəgeit] *v. t.* **(-gable)** jultunult (*või* õigustamatult) nõudma *või* omistama (*kellelegi* **to**)
arrogation [ærə′geiʃ(ə)n] *s.* jultunud (*või* õigustamatu) nõudmine *või* omistamine
arrondissement [ærɔn′di:smɑ:ŋ] *s. pr.* Prantsuse departemangu *või* linna (*er. Pariisi*) osa
arrow [′ærou] *s.* nool ◇ **broad** ~ (*or* **broad** ~**head**) Inglise sõjaväelise varustusametkonna märk
arrowgrass [′ærɔ(u)grɑ:s] *s. bot.* õisluht
arrowhead [′ærɔ(u)hed] *s.* noolepea; *bot.* kõõlusleht
arrowroot [′ærɔ(u)ru:t] *s.* aroruut; aroruuditaim, *er.* maranta
Arrowsmith [′ærɔ(u)smiθ] *pn.*
arrowy [′ærɔ(u)i] *a.* nooljas, nooletaoline; noolkiire; noolerikas
arse [ɑ:s] *s. vulg.* perse
arsenal [′ɑ:sin(ə)l] *s.* arsenal, relvistu
arsenate [′ɑ:s(ə)nit] *s. keem.* arsenaat ◇ ~ **of lead** (*or* **lead** ~) pliiarsenaat
arsenic 1. [′ɑ:s(ə)nik] *s. keem.* arseen (*sümbol* **As**); arseenik, diarseentrioksiid (= **white** ~); **2.** [ɑ:′senik] *a. keem.* arseen(i)- ◇ ~ **acid** arseenhape; **red** ~ *min.* realgaar (= **realgar**)
arsenical [ɑ:′senik(ə)l] *a.* arseenine, arseeni (*või* arseenikut) sisaldav ◇ ~ **poisoning** *med.* arseenimürgi(s)tus
arsenide [′ɑ:s(ə)naid] *s. keem.* arseniid
arsenious [ɑ:′si:niəs] *a. keem.* arseenis- ◇ ~ **acid** arseenishape
arsenite [′ɑ:s(ə)nait] *s. keem.* arsenit
arsenous [′ɑ:s(ə)nəs] = **arsenious**
arsine [′ɑ:si:n, -′si:n] *s. keem.* arsiin
arsis [′ɑ:sis] *s.* (*pl.* **arses** [′ɑ:si:z]) *pros., muus.* arsis, tõus; *vast.* **thesis**
arson [′ɑ:sn] *s.* süüde, (kuritegelik) süütamine
art I [ɑ:t] *vt.* **be**
art II [ɑ:t] *s.* kunst, taie; oskus, osavus; *pl.* humanitaarteadused; kavalus; *atrib.* kunstipärane, kunsti-, kunst- ◇ **black** ~ mustkunst; **fine** ~**s** kaunid kunstid; **liberal** ~**s** humanitaarteadused; **Bachelor (Master) of A-s** humanitaarteaduste bakalaureus (magister) (*esimene ja teine akadeemiline kraad Inglise ülikoolides*); **by** ~ kavalusega; **to be** (*or* **have**) ~ **and part in** (*millestki*) nõu ja teoga osa võtma
Artaxerxes [ɑ:təg′zə:ksi:z, -ə′zə:-] *pn.*
artefact [′ɑ:tifækt] = **artifact**
artel [ɑ:′tel] *s.* artell
Artemis [′ɑ:timis] *s. müt.* Artemis
Artemus [′ɑ:timəs, ɑ:′ti:məs] *pn.*
arterial [ɑ:′tiəriəl] *a.* **(-lly)** arteriaalne, tuiksooneline, tuiksoone-; tuiksoonetaoline ◇ ~ **blood** arteriaalne veri; ~ **drainage** harunev salakraavitus; ~ **road** magistraaltee
arterialization [ɑ:tiəriəl(a)i′zeiʃ(ə)n] *s.* (*vere*) arteriaalseks muutmine *või* muutumine, arterialisatsioon, hapnikustus
arterialize [ɑ:′tiəriəlaiz] *v. t.* **(-zable)** (*verd*) arteriaalseks muutma, arterialiseerima, hapnikustama
arteriosclerosis [ɑ:′tiərio(u)skliə′rousis] *s. med.* arterioskleroos, tuiksoonekõvastus, -lubjastus
arteritis [ɑ:tə′raitis] *s. med.* arteriit, tuiksoonepõletik
artery [′ɑ:təri] *s.* arter, tuiksoon (*ka piltl.*)
artesian [ɑ:′ti:ʒ(ə)n, -ziən] *a.* arteesia ◇ ~ **well** arteesia kaev
artful [′ɑ:tf(u)l] *a.* **(-lly)** riukaline, velbas, kaval
arthritic [ɑ:′θritik] *a. med.* artriitiline, liigesepõletikuline
arthritis [ɑ:′θraitis] *s. med.* artriit, liigesepõletik
Arthur [′ɑ:θə] *pn.*
Arthurian [ɑ:′θjuəriən] *a.* Arthuri, (*legendaarsesse kelti kuningasse*) Arthurisse (*e.* Artusesse) puutuv
artichoke [′ɑ:titʃouk] *s. bot.* artišokk ◇ **Jerusalem** ~ maapirn, topinambur, mugulpäevalill
article [′ɑ:tikl] **1.** *s.* artikkel; (*lepingu*) punkt, säte; kirjutis; kaubaartikkel; ese, asi, (rõivastus- *või* pagasi)tükk; *lgv.* artikkel; **2.** *v. t.* lepingupunktidega siduma (*er. õpipoissi*); eri punktidena loetlema (*er. süü-*

distusi; kellegi vastu **against**) ◇ **the Thirty-nine A-s** anglikaani kiriku põhiartiklid; **the definite (indefinite)** ~ definiitne *e.* määrav (indefiniitne *e.* umbmäärane) artikkel; **leading** ~ juhtkiri; **in the** ~ **of death** suremise hetkel; **A-s of War** Inglismaa (ja Am. Üh-de) sõjaväekorralduse määrused

articular [ɑː'tikjulə] *a.* liigeseline, liigeslik, liigese-, artikulaarne, artikulaar-

articulate 1. [ɑː'tikjulit] *a.* liigestatud, liigendatud, (*kõne kohta*) artikuleeritud; (*mõtete kohta*) selgesti väljendatud; **2.** [ɑː'tikjuleit] *v. t. & i.* (**-lable, -tor**) artikuleerima, liigestama, liigendama; selgesti hääldama

articulation [ɑːtikju'leiʃ(ə)n] *s.* artikulatsioon, liigestus, liigendus; liiges; selge hääldamine

artifact ['ɑːtifækt] *s.* tehis

artifice ['ɑːtifis] *s.* kunstvõte; kaval võte, riugas, vigur; kavalus, osavus

artificer [ɑː'tifisə] *s.* oskustööline, käsitöömeister; *mil.* relvatehnik

artificial [ɑːti'fiʃ(ə)l] *a.* (**-lly**) kunstlik, tehislik, kunst-, tehis-; järeletehtud, võltsitud, ebaloomulik ◇ ~ **conditions** kunstlikult loodud tingimused; ~ **satellite** tehiskaaslane; ~ **silk** kunstsiid, tehissiid; ~ **variable** *mat.* fiktiivne muutuja

artificiality [ɑːtifiʃi'æliti] *s.* kunstlikkus, tehislikkus; järeletehtus, võltsitus, ebaloomulikkus

artificialize [ɑːti'fiʃəlaiz] *v. t.* (**-zable**) kunstlikuks (*või* järeletehtuks, võltsituks) tegema

artillerist [ɑː'tilərist] *s.* suurtükiväelane, artillerist

artillery [ɑː'tiləri] *s.* suurtükivägi, artilleeria ◇ **Royal A-** (*lüh.* **R.A.**) Inglise kuninglik suurtükivägi

artilleryman [ɑː'tiləriмən] *s.* (*pl.* **-men**) suurtükiväelane; *er.* ↑ suurtükiväe reamees, kanoniir

artillery-train [ɑː'tiləritrein] *s.* liikumisvalmis suurtükivägi ühes vooriga

artisan [ɑːti'zæn] *s.* käsitööline

artist ['ɑːtist] *s.* kunstnik, taidur; *er.* maalikunstnik ◇ **People's A-** rahvakunstnik

artiste [ɑː'tist] *s.* estraadikunstnik, elukutseline laulja *või* tantsija; tsirkuse- *või* varieteekunstnik, artist; *haruld.* naiskunstnik

artistic [ɑː'tistik] *a.* (**-ically**) kunstiline, kunstipärane, taidurlik, taideline; kunstnikupärane, kunstnikule omane, artistlik

artistry ['ɑːtistri] *s.* kunstnikutöö, -osavus

artless ['ɑːtlis] *a.* kavalusetu, lihtne, loomulik; kunstitu; tahumatu, kohmakas

arty ['ɑːti] *a. põlgl.* maotult kunstipärane; kunstipärasust taotlev *või* matkiv

arum ['eərəm] *s. bot.* aaronikepp (*või mõni muu võhaline*) ◇ ~ **lily** (*or* **white** ~, **calla lily**) toavõhk, kalla; **bog** (*or* **water**) ~ soovõhk

Arundel ['ær(ə)ndl] *pn.*

-ary [əri] *suf.* **1.** -ne, -line, -pärane, (*võõrsõnades*) -aarne (*tuletab adjektiive, näit.* **elementary, honorary**); **2.** -ur, -er, -lane, (*võõrsõnades*) -aar, -är (*tuletab substantiive, näit.* **antiquary, secretary**)

Aryan ['eəriən] **1.** *a.* aaria; **2.** *s.* aaria keel; aarialane, aarjalane

as I [æz, əz] **1.** *adv. & konj.* nii, (nii) kui, niisama; nagu; -na, -ks; kui, kuigi; kuna, kuna ju, et (ju); **2.** *pron.* (*tarvit. sõnade* **such** *ja* **the same** *järel*) mis, kes ◇ **I am** ~ **old** ~ **he (is)** ma olen niisama vana kui tema; **I am not so old** ~ **you (are)** ma ei ole nii vana kui teie; **I thought** ~ **much** ma mõtlesingi, et see nii on; **strong** ~ **he is, he couldn't lift the heavy box** kuigi ta on tugev, ei suutnud ta tõsta seda rasket kasti; **they rose** ~ **one man** nad tõusid nagu üks mees; **it was regarded** ~ **a mistake** seda peeti veaks; **I was treated** ~ **a stranger** mind koheldi võõrana; ~ **I was coming here I met him in the street** kui ma olin siia tulemas, kohtasin teda tänaval; ~ **it was getting dark, we turned home** kuna läks pimedaks, pöördusime koju; **it is the same** ~ **I showed you yesterday** see on sama, mida ma teile eile näitasin; ~ . . . ~ nii . . . kui, niisama ... kui; ~ **far** ~ kuni, -ni (*ruumilises mõttes*); ~ (*or* **so**) **far** ~ **I know** niipalju kui mina tean, minu teada; ~ **for** mis (*-sse*) puutub; ~ **from** (*teatavast kuupäevast*) peale; ~ **good** ~ niisama hästi kui, tegelikult; ~ **if** just nagu; ~ **it were** nii-öelda, nõnda-öelda; ~ (*or* **so**) **long** ~ niikaua kui, seni kui; ~ **regards** mis (*-sse*) puutub, (*millegi, kellegi*) suhtes; ~ **though** = ~ **if**; ~ **to** mis (*-sse*) puutub,

(*millegi, kellegi*) suhtes; **we started early so** ... **to get home in time** me asusime varault teele, selleks et õigel ajal koju jõuda; ... **might be** ~ **well to go** oleks soovitav minna; **we may** ~ **well go** meil oleks vist soovitav minna; **you may (might)** ~ **well finish the letter** te võite (võiksite) parem juba lõpetada kirja; ~ **well (**~**)** (*millelegi*) lisaks, pealegi, ka, samuti; ~ **yet** seni, tänini; **not** ~ **yet** mitte veel

as II [æs] *s. aj.* ass (*vanarooma vaskmünt ja -kaaluühik*)

as- *keem.* = **arsenic**

as- *vt.* **ad-**

Asa ['eisə] *pn.*

asafoetida, *Am.* **-fet-** [æsə'fiːtidə, -'fet-] *s.* juudavaik, -sitt, pärglipask, asaföötida

Asaph ['æsəf, 'eis-] *pn.*

asarabacca [æsərə'bækə] *s. bot.* metspipar

asbestine [əz'bestin] **1.** *a.* asbestist, asbest(i)-; tulekindel; **2.** *s.* asbestiin

asbestos [æz'bestɔs] *s.* asbest; asbestvill, asbestriie ◇ ~ **board** asbestpapp; ~ **cement** asbesttsement, eterniit; ~ **fibre** asbestikiud

asbestosis [æzbɔs'tousis] *s. med.* asbestoos

A.S.C. ['eies'siː] *lüh.* = **Army Service Corps**

Ascalon ['æskələn] *pn.* Askalon

ascend [ə'send] *v. t. & i.* üles minema *või* tulema, tõusma, üles ronima; (*ajas*) tagasi minema

ascendancy, -ency [ə'sendənsi] *s.* ülekaalus-olek, kaaluv mõju, mõjuvõim, ülevõim (*millegi suhtes* **over**)

ascendant, -ent [ə'sendənt] **1.** *a.* tõusev, ülenev; ülekaalus olev, valitsev; **2.** *s.* tähe tõusupunkt ekliptikal *või* tõusukraad sodiaagil, eriti kellegi sünnihetkel (*mis asjaolul vanasti usuti olevat suur mõju isiku saatusele*); horoskoop; eellane, esivanem, ülenev sugulane ◇ **in the** ~ ülekaalus, valitsevas olukorras, *pop.* tõusmas

ascension [ə'senʃ(ə)n] *s.* ülesminek, (*er. taevakeha*) tõus ◇ **right** ~ *astr.* otsetõus; **A-Day** *kirikl.* taevaminemispüha; **A- Island** Ascensioni saar

ascensional [ə'senʃ(ə)n(ə)l] *a.* ülesmineku-, tõusu- ◇ ~ **power** (*lennuki*) tõstejõud

ascent [ə'sent] *s.* ülesminek, ülestulek, ülesronimine, tõus (*ka piltl.*); tõusev kallak, nõlvak; (ülesviiv) ramp *või* trepp; (*ajas*) tagasiminek ◇ **to make an** ~ (*er. mäkke*) üles minema *või* ronima; (*õhupallil*) õhku tõusma

ascertain [æsə'tein] *v. t.* kindlaks tegema, tuvastama, kindlat teadmist nõutama

ascertainment [æsə'teinmənt] *s.* kindlakstegemine, tuvastus, kindla teadmise nõutamine

ascetic [ə'setik] **1.** *a.* (**-ically**) askeetlik, lihasuretav; **2.** *s.* askeet, lihasuretaja

asceticism [ə'setisizm] *s.* askees, askeetlikkus, askeetlus, asketism, lihasuretus

Ascham ['æskəm] *pn.*

ascorbic [əs'kɔːbik] *a.* skorbuudivastane, askorbiin- ◇ ~ **acid** *keem.* askorbiinhape

Ascot ['æskət] **1.** *pn.* (*küla Inglismaal*); **2.** *s.* Ascotis (juunikuus) peetavad iga-aastased ratsavõistlused; **(a-)** *er. Am.* (kogu rinnaesist kattev) laiade otstega kaelaside (= ~ **tie**)

ascribe [əs'kraib] *v. t.* (**-bable**) omistama, (*kellegi, millegi*) arvele kirjutama **(to)**

ascription [əs'kripʃ(ə)n] *s.* omistamine, omistus

Asdic, a- ['æzdik] *s. tehn.* (algeline) hüdrolokaator; *vrd.* **sonar**

asepsis [æ'sepsis, ei's-] *s. med.* asepsis, aseptika

aseptic [æ'septik, ei's-] *med.* **1.** *a.* (**-ically**) aseptiline; **2.** *s.* aseptikum, aseptiline vahend

asexual [ə'seksjuəl, ei's-, -kʃuəl] *a.* (**-lly**) aseksuaalne, sugutu

Asgard ['æsgɑːd] *s. müt.* Asgard (*jumalate asupaik vanaskandinaavia usundis*)

ash I [æʃ] *s.* saar(epuu); saarepuit; (saarepuust) jalutuskepp (*ka* ~**plant**) ◇ **mountain** ~ pihlakas (= **rowan**)

ash II [æʃ] *s.* tuhk (*tarvit. enamasti pl-s, kuna sg. esineb peam. liitsõnades*); *pl.* tuhk, (*inimkeha*) jäänused, põrm ◇ **this leaves little** ~ see jätab (põlemisel) vähe tuhka; **cigar** ~**(es)** sigarituhk; **to lay in** ~**es** (*hoonet*) tuhaks tegema, maha põletama; **to reduce to** ~**es** tuhaks põletama; **peace to his** ~**es!** rahu ta põrmule!; **to bring back the** ~**es** endist kaotust heaks tegema (*er. kriketimängus*); **A- Wednesday** *folkl.* tuh(k)apäev, (*luteri kirikus*) palvepäev

ashamed [ə′ʃeimd] *a.* (*tarvit. peam. predikatiivselt*) häbendatud, häbistatud, häbi tundev (*millegi üle* **of**; *kellegi teise pärast* **for**); häbenev (*midagi teha* **to do**) ◇ **to be ~ of** (*midagi*) häbenema; **I felt** (*or* **was**) **~ for him** mul hakkas tema pärast häbi; **he is not ~ to beg** ta ei häbene kerjata

Ashanti [ə′ʃænti, æʃæn′ti:] *pn.* Ašanti

ash-bin [′æʃbin] *s. er. Am.* = **dustbin**

ash-box [′æʃbɔks] *s.* tuhakast

Ashburton [′æʃbə:t(ə)n] *pn.*

Ashby [′æʃbi] *pn.*

ash-can [′æʃkæn] *s. Am.* pühkme- *e.* prügikast (= **dustbin**); prügiämber; *Am. sl.* süva(vee)pomm (= **depth-charge**)

Ashdown [′æʃdaun] *pn.*

ashen I [′æʃn] *a.* saarepuust, saare-; *vrd.* **ash** I

ashen II [′æʃn] *a.* tuhkjas, tuhakarva; tuha-, tuhk-; *vrd.* **ash** II

Asher [′æʃə] *pn.*

ashery [′æʃəri] *s.* tuhaauk; potasetehas

ashes [′æʃiz] *vt.* **ash** II

Ashfield [′æʃfi:ld] *pn.*

Ashkelon [′æʃkilən] = **Ascalon**

ash-key [′æʃki:] *s.* saarepuuseeme, saare tiibvili

ashlar, -ler [′æʃlə] *s.* kantkivi, kandiline raidkivi; kantkivimüüritis

Ashley [′æʃli] *pn.*

ashore [ə′ʃɔ:] *adv.* kaldal(e), maal(e) ◇ **to go ~** (*laevalt*) maabuma, maale minema; **to run ~** (*laeva kohta*) randa kinni jooksma

ashplant [′æʃplɑ:nt] *s.* (saarepuust) jalutuskepp (*vt.* **ash** I)

Ashtaroth [′æʃtərɔθ] = **Astarte**

Ashton [′æʃt(ə)n] *pn.*

Ashtoreth [′æʃtəreθ] = **Astarte**

ash-tray [′æʃtrei] *s.* tuhatoos

ashweed [′æʃwi:d] *s. bot.* naat (= **goutweed**)

ashy [′æʃi] *a.* tuhane, tuhaga kaetud; tuhkjas, tuhakarva kahvatu (= **~-pale**)

Asia [′eiʃə, ′eiʒə] *pn.* Aasia ◇ **~ Minor** Väike-Aasia

Asian [′eiʃən, -ʒən] **1.** *a.* aasia; **2.** *s.* aasialane

Asiatic [eiʃi′ætik, -ʒi-] **1.** *a.* aasia, aasialik; **2.** *s.* aasialane, asiaat

aside [ə′said] **1.** *adv.* kõrval(e), eraldi, omaette; **2.** *s.* kõrvalmärkus, omaette öeldud lause (*er. näitelaval*) ◇ **to take smb. ~** kedagi (erajutuajamiseks) teistest eemale viima; **to set** (*or* **put**) **~** kõrvale panema, talletama, eraldama; **to lay ~** kõrvale panema; (*millestki*) loobuma; **to speak ~** omaette (*või* teisele eraviisil) rääkima; **joking ~** ilma naljata, tõemeeli; **~ from** *Am.* peale (*millegi, kellegi*) = **apart from**; **~ of** *Am.* (*millegi, kellegi*) kõrval = **by the side of**

asinine [′æsinain] *a.* eesellik, eesli-; juhm, puupäine, rumal, rumalalt jonnakas

asininity [æsi′niniti] *s.* eesellikkus, juhmus, puupäisus, rumal jonnakus

ask [ɑ:sk] *v. t. & i.* küsima; paluma, kutsuma; (järele) pärima (*millegi, kellegi kohta* **about, after, for**); nõudma (**for**) ◇ **he ~ed me this** (**this question**) ta küsis mult seda (esitas mulle selle küsimuse); **no questions were ~ed of us** (*or* **we were ~ed no questions**) meilt ei küsitud midagi; **I must ~ you a favour** (*or* **a favour of you**) ma pean teilt ühte teenet paluma; **he ~ed me to dinner** ta kutsus (*või* palus) mind lõunale; **it is too much to ~ of me** seda on minult liiga palju nõuda; **he ~ed me for money** ta küsis (*või* palus, nõudis) mult raha; **~ me another!** *Am. fam.* kust mina seda tean!, pole aimugi!; **to ~ for trouble** (*or* **for it**) *sl.* tüli norima; **to ~ the banns** *arh. kirikl.* maha kuulutama; *vt. ka* **asking**

askance [əs′kæns, -′kɑ:ns] *adv.* kõõrdi, viltu ◇ **to look ~** kõõrdi (*või* kahtlustavalt) vaatama (*millelegi, kellelegi* **at**)

askant [əs′kænt] = **askance**

askew [əs′kju:] *adv. & pred. a.* viltu, lüngi(s), längakil(e)

asking [′ɑ:skiŋ] *s.* küsimine, palumine; *arh. kirikl.* mahakuulutamine (= **~ of the banns**) ◇ **you may have it** (*or* **it's yours**) **for the ~** selle võite saada ilma pikemata (*või* hinnata, vaevata); **to be had for the ~** saadaval ilma (suurema vaevata)

aslant [ə′slɑ:nt] **1.** *adv.* längu(s), kalluti, kallakil(e); **2.** *prep.* längus (*või* kalluti) üle

asleep [ə′sli:p] *adv. & pred. a.* magamas, magav; (*kehaliikme kohta*) surnud, tuim ◇ **to be ~** magama; **to fall ~** uinuma, magama jääma; **my leg is ~** mu jalg on surnud

aslope [ə′sloup] *adv. & pred. a.* kallakil(e), kalluti, nõlviti

Asoka [ə′soukə, ə′ʃou-] *pn.*

asp I [æsp] = **aspen**

asp II [æsp] *s.* egiptuse kobra, haja; aspisrästik; (*üldistavalt*) mürkmadu, rästik

asparagus [əs′pærəgəs] *s.* aspar; spargel

Aspasia [æs′peiʒiə, -ziə] *pn.*

aspect [′æspekt] *s.* ilme, vaade, vaatevinkel, külg, pale, aspekt ◇ **of pleasing ~** meeldiva välimusega; **to view the matter in** (*or* **under**) **this ~** asja sellest küljest vaatlema; **perfective** (**imperfective**) **~** *lgv.* perfektiivne (imperfektiivne) aspekt (*er. slaavi keeltes*)

aspen [′æspin] **1.** *s.* haab, haavapuu; **2.** *a.* haavast, haava-, haabne ◇ **to tremble like an ~ leaf** värisema nagu haavaleht

aspergill [′æspədʒil], **aspergillum** [æspə′dʒiləm] *s.* (pühitsetud vee) ripsimisviht, piserduspintsel, piserdi

asperity [æs′periti] *s.* karedus, karmus; ebatasasus, krobelisus, konarus

asperse [əs′pə:s] *v. t.* (**-sable**) mustama, tõrvama, määrima, laimama; pritsima, ripsima, piserdama, piisutama

aspersion [əs′pə:ʃ(ə)n] *s.* mustamine, tõrvamine, määrimine, laimamine; pritsimine, ripsimine, piserdamine, piisutamine ◇ **to cast ~s on** (*kedagi*) laimama, mustama

aspersorium [æspə′sɔ:riəm] *s.* (*pl.* **-ria**) pühitsetud vee anum

asphalt [′æsfælt] **1.** *s.* asfalt; **2.** *v. t.* asfalt(eer)ima ◇ **~ concrete** *ehit.* asfaltbetoon; **~ mastic** *ehit.* asfaltmastiks

asphaltic [æs′fæltik] *a.* asfaldine, asfalti sisaldav, asfaldi- ◇ **~ concrete** = **asphalt concrete**

asphodel [′æsfədel] *s. bot.* tooneliilia; *poeet.* õndsateriigi närtsimatu lill ◇ **bog ~** rabaliilia; **Scotch ~** lemmelill

asphyxia [æs′fiksiə], **-xy** [-ksi] *s.* lämbus, asfüksia

asphyxiate [æs′fiksieit] *v. t.* (**-iable, -tor**) lämmatama

asphyxiation [æsfiksi′eiʃ(ə)n] *s.* lämmatamine, lämbumine

asphyxy [æs′fiksi] = **asphyxia**

aspic I [′æspik] *s. kok.* aspikk (*ka* **~-jelly**)

aspic II [′æspik] *s. poeet.* = **asp** II

aspic III [′æspik] *s. bot.* laialehine lavendel

aspidistra [æspi′distrə] *s. bot.* lehtliilia, aspidistra

Aspinwall [′æspinwɔ:l] *pn.*

aspirant [əs′paiər(ə)nt, ′æspir-] **1.** *s.* püüdleja, taotleja, koha- *või* ametisoovija, kandidaat (**to, after, for**); **2.** *a.* püüdlev, taotlev

aspirate 1. [′æspirit, -pər-] *s. fon.* aspiraat, hõngushäälik; **2.** [′æspirit] *a.* aspireeritud; **3.** [′æspireit] *v. t.* (**-rable**) aspireerima; *er. fon.* hõngama, hõngushäälikuga häälduma; (*gaasi, vedelikku jms.*) sisse (*või* välja) imema

aspiration [æspi′reiʃ(ə)n, -pər-] *s.* taotlus, püüdlus, pürgimus, iha (*millegi järele* **for, after**; *midagi teha* **to do**); aspiratsioon, hõngus, (*hääliku*) hõnguslõpp; hingetõmbus; (*gaasi, vedeliku jms.*) sisse- *või* väljaimemine

aspirator [′æspireitə, -pər-] *s. tehn.* aspiraator; (*teatavat tüüpi*) tuulamismasin

aspire [əs′paiə] *v. i.* taotlema, püüdlema, pürgima, ihaldama (*midagi* **to, after, at**; *midagi teha* **to do**); kõrgele ulatuma *või* tõusma

aspirin [′æspirin, -pər-] *s.* aspiriin

asquint [əs′kwint] *adv.* kõõrdi, viltu

Asquith [′æskwiθ] *pn.*

ass I [æs, ɑ:s] *s.* eesel (*ka piltl.*) ◇ **to make an ~ of oneself** ennast narriks tegema, lollisti toimima

ass II [æs] *Am. vulg.* = **arse**

assafoetida [æsə′fi:tidə, -′fet-] = **asafoetida**

assagai [′æsəgai], **assegai** [′æsigai] *s.* assagai (*L.-Aafrika suguharude viskoda*)

assai [ə′sɑ:i] *adv. muus.* assai, üsna, väga ◇ **allegro ~** väga kiiresti

assail [ə′seil] *v. t.* ründama, kallale tungima *või* kippuma (*ka piltl.*); (*ülesande*) kallale asuma

assailant [ə′seilənt] *s.* ründaja, kallaletungija, -kippuja

Assam [′æsæm] *pn.*

assassin [ə′sæsin] *s.* palgatud mõrvar, salamõrvar, (*er. avaliku tegelase*) nurjatu tapja; *pl. aj.* assassiinid

assassinate [ə′sæsineit] *v. t.* (**-nable, -tor**) nurjatult mõrvama (*er. avalikku tegelast*), salaja (*või* reetlikult) tapma

assassination [əsæsi′neiʃ(ə)n] *s.* (*er. avaliku*

tegelase) nurjatu mõrvamine, nurjatu mõrv, salajane (*või* reetlik) tapmine

assault [ə'sɔ:lt] **1.** *s.* rünnak, tormijooks, kallaletung **(on, upon)**; (*isikule*) kallalekippumine; *ka* vägistus *või* vägistamiskatse; **2.** *v. t.* ründama, tormi jooksma, kallale kippuma; *ka* vägistama ◇ **to carry a fortress by** ~ kindlust rünnakuga (*või* tormijooksuga) vallutama; ~ **and battery** *jur.* teotus koos vägivallaaktiga; ~ **of** (*or* **at**) **arms** vehklemisrünnak, avalik vehklemisvõistlus

assay [ə'sei] **1.** *s.* (*metalli, maagi jms.*) proovimine, proovianalüüs; proovitav metall (*või* münt, maak); **2.** *v. t.* (*metalli, maaki jms.*) proovima, proovi kindlaks tegema; *arh.* katsuma, proovima (*midagi teha* **to do**)

Assaye [æ'sei] *pn.*

assayer [ə'seiə] *s.* metalliproovija, (ametlik) mündiproovija

assegai ['æsigai] = **assagai**

assemblage [ə'semblidʒ] *s.* kogumine; kogunemine; kogu (*inimesi*); *mat.* parv, pere; *tehn.* (*masinaosade*) kokkuseadmine, -panek, monteerimine, montaaž

assemble [ə'sembl] *v. t. & i.* koguma, kokku kutsuma; *tehn.* (*masinaosi*) kokku seadma *või* panema, monteerima; kogunema, kokku tulema

assembly [ə'sembli] *s.* kogumine; *tehn.* (*masinaosade*) kokkuseadmine, -panemine, monteerimine; *tehn. ka* agregaat; (rahva)kogu, koosolek, -viibimine; täiskogu, assamblee; rahvasaadikute kogu; *Am.* **(A-)** alamkoda (*mõnes Am. Üh-de osariigis*); *mil.* kogunemissignaal; ◇ ~ **hall** koosolekusaal; aktisaal; *ka* = ~ **room**; ~ **line** *tehn.* montaažikonveier; ~ **room** koosoleku- *või* koosviibimisruum; *tehn.* montaažiruum; ~ **shop** *tehn.* montaažitöökoda -osakond, -tsehh

assemblyman [ə'semlimən] *s.* (*pl.* **-men**) *Am.* rahvasaadik, (*osariigi*) alamkojaliige

assent [ə'sent] **1.** *v. i.* nõustuma, nõus olema (*millegagi* **to**); järele andma (*millelegi* **to**); **2.** *s.* nõusolek, heakskiit ◇ **with** (*or* **by**) **one** ~ ühel häälel

assentation [æsen'teiʃ(ə)n] *s. pedant.* orjalik heakskiitmine, (kõige) järelekiitmine

assentient [ə'senʃənt] **1.** *a.* nõustuv, heakskiitev; **2.** *s.* nõustuja, heakskiitja

assentor [ə'sentə] *s.* nõustuja; *er. parl.* kandidaadi ametlik toetaja

assert [ə'sə:t] *v. t.* väitma, kinnitama, nentima, tõendama; (*nõuet*) esitama, esile tooma, esildama; (*õigusi jms.*) maksma panema ◇ **to** ~ **oneself** ennast (*võ* oma õigusi) maksma panema, ennast läbi suruma, ette tükkima

assertion [ə'sə:ʃ(ə)n] *s.* väitmine, kinnitamine, nentimine, tõendamine; (*nõude*) esitamine, esiletoomine, esildamine; (*õiguste jms.*) maksmapanemine; väide

assertive [ə'sə:tiv] *a.* (kindlalt) väitev, kinnitav; ennast läbisuruv, ettetükkiv

assertor [ə'sə:tə] *s.* väitja, väite esitaja; (*nõude*) kaitsja, maksmapanija

assertory [ə'sə:təri] *a. loog.* assertooriline, kindlasti väitev, kinnitav

assess [ə'ses] *v. t.* (*maksu*) määrama, peale panema **(upon)**; (*isikut*) maksustama (*teataval määral* **in, at**); (*varandust*) hindama, takseerima ◇ ~**ed taxes** (hindamisel) määratud maksud

assessment [ə'sesmənt] *s. (maksude)* määramine, pealepanemine; (*varanduse*) hindamine, takseerimine; (*tulude, kahjude*) hinne, hinnatud summa

assessor [ə'sesə] *s.* (*varanduse, tulude, kahjude*) hindaja, takseerija; kaasistuja, assessor

assets ['æsets] *s. pl.* (*sg-i tarvit. harva*) *jur., maj.* aktiva, (*isiku või ettevõtte*) varad; *sg.* üksik punkt aktivas; *sg. fam.* kasulik omadus, hea külg, eelis, paremus ◇ ~ **and liabilities** aktiva ja passiva; **no** ~ puudub kate (*märkusena vekslil*)

asseverate [ə'sevəreit] *v. t.* **(-rable, -tor)** pühalikult kinnitama, kindlalt (*näit. vandega*) väitma

asseveration [əsevə'reiʃ(ə)n] *s.* pühalik kinnitus, kindel väitmine

assiduity [æsi'djuiti] *s.* usinus, virkus, püüdlikkus, püsivus; *pl.* püsivad tähelepanuavaldused, meeldimispüüe

assiduous [ə'sidjuəs] *a.* usin, virk, püüdlik, püsiv, väsimatult hoolas

assign [ə'sain] **1.** *v. t.* (*varandust, õigust*) üle andma, loovutama (*kellelegi* **to**); (*osa, ülesannet, aega, kohta jms.*) määrama, eraldama (*kellelegi, millelegi* **to**; *millekski* **for**); omistama, (*millegi*) arvele panema **(to)**; *mat.* vastavusse seadma; **2.** *s. jur.* tsessionaar (*isik, kellele teatav varandus või õigus on loovutatud*)

assignable [ə'sainəbl] *a.* loovutatav, määratav, omistatav (*millelegi, kellelegi* **to**)

assignat ['æsignæt, æsin'jɑ:] *s. aj.* assignaat (*Prantsuse kodanliku revolutsiooni aegne paberraha*)

assignation [æsig'neiʃ(ə)n] *s.* (*er. kokkusaamise*) koha (*või* aja) määramine; kohtumine, *er.* (salajane) randevuu; = **assignment**

assignee [æs(a)i'ni:] *s.* volinik; tsessionaar (= **assign**)

assignment [ə'sainmənt] *s.* (*varanduse, õiguse*) üleandmine, loovutus, tsessioon; (*osa, ülesande, aja, koha jms.*) määramine, eraldamine; (määratud) ülesanne; omistamine, omistus, (*millegi*) arvele panemine **(to)**

assignor [æsi'nɔ:] *s.* (*varanduse, õiguse*) üleandja, loovutaja, tsedent

assimilate [ə'simileit] *v. t. & i.* **(-lable, -tor)** assimileerima, sarnastama, (orgaaniliselt) ühte sulatama (*millegagi* **to, with**); ära seedima (*er. piltl.*), omastama; assimileeruma, sarnastuma, (orgaaniliselt) ühte sulama (*millegagi* **to, with**); *haruld.* võrdlema (*millegagi* **to, with**)

assimilation [əsimi'leiʃ(ə)n] *s.* assimilatsioon, sarnastamine, sarnastumine, (orgaaniline) ühtesulatamine, -sulamine

assimilative [ə'simileitiv] *a.* assimilatiivne, assimileeriv, sarnastav; assimileeruv, sarnastuv; assimileerimis- *või* assimileerumisvõimeline ◇ ~ **reduction** *biol.* assimilatoorne reduktsioon

assimilatory [ə'simileitəri] = **assimilative**

Assiniboine [ə'sinibɔin] *pn.*

Assisi [æ'si:si(:)] *pn.*

assist [ə'sist] **1.** *v. t. & i.* abistama, aitama, abiks olema, kaasa töötama, assisteerima; juures viibima, osa võtma (*millestki* **at, in**; *millegagi* **with, by**); **2.** *s.* abistus, abi; *tehn.* abimehhanism

assistance [ə'sist(ə)ns] *s.* abi, toetus ◇ **he came to my** ~ ta tuli mulle appi

assistant [ə'sist(ə)nt] **1.** *a.* aitav, abi-; **2.** *s.* abiline, asetäitja, abi(ametnik), assistent

assize [ə'saiz] *s.* kohtuistung; *er. pl.* assiisid; *aj.* (*teatavate tarbeainete*) hinna kindlaksmääramine *või* kindlaksmääratud hind ning mõõt ◇ **the last** (*or* **great**) ~ viimne kohtupäev

assn., assoc. *lüh.* = **association**

associable [ə'souʃ(i)əbl] *a.* assotsieeritav, (mõttes) ühendatav, seotav, sidestatav

associate 1. [ə'souʃieit] *v. t. & i.* ühendama, liitma, siduma, sidestama (*millegagi, kellegagi* **with**; *milleski* **in**); (mõttes) sidestama, assotsieerima; ühinema, liituma, seltsima, assotsieeruma; läbi käima (*kellegagi* **with**); **2.** [ə'souʃiit] *s.* kaaslane, liitlane; (*ühingu*) toetajaliige; **3.** [ə'souʃiit] *a.* ühendatud, kaas-, abi- ◇ ~ **editor (professor, etc.)** *Am.* abitoimetaja (-professor jne.); ~ **language** abikeel

association [əsousi'eiʃ(ə)n] *s.* ühendus, sidestus, ühinemine; ühing, liit, seltsing; kooslus; sidestumine, aheldumine; seltsimine, läbikäimine; assotsiatsioon (*er. psühh., biol., keem.*) ◇ **A- football** Rahvusvahelise Jalgpalliliidu määruste kohane (meil tavaline) jalgpall (*vrd.* **Rugby**); ~ **of ideas** *psühh.* kujutluste (*või* ideede) assotsiatsioon (*või* assotsieerumine, sidestumine)

associative [ə'souʃiətiv] *a.* assotsiatiivne, ühendav, sidestav, ühenduv, sidestuv ◇ ~ **law** *mat.* assotsiatiivsusseadus, ühenduvusseadus; ~ **memory** assotsiatiivmälu

assoil [ə'sɔil] *v. t. arh.* andestama, (*pattu*) andeks andma (= **absolve**); lepitama

assonance ['æs(ə)nəns] *s.* assonants

assonant ['æs(ə)nənt] *a.* assoneeruv

assort [ə'sɔ:t] *v. t. & i.* sort(eer)ima, sortide (*või* liikide) järgi jaotama, liigitama; sobima (*millegagi* **with**)

assortment [ə'sɔ:tmənt] *s.* sort(eer)imine; sortiment

Ass(o)uan [æsu'æn, 'æsuæn] = **Aswan**

Asst *lüh.* = **assistant**

assuage [ə'sweidʒ] *v. t.* leevendama, kergendama; rahustama, lepitama

assuagement [ə'sweidʒmənt] *s.* leevendus, kergendus; rahustus, lepitus; leevendav (*või* valuvaigistav) vahend, valuvaigisti

assume [ə'sju:m] *v. t. & i.* **(-mable)** enesele võtma, omandama; omastama, anastama; teesklema; endastmõistetavaks pidama,

eeldama; tõena võtma *või* oletama ◇ **to ~ the offensive** kallaletungile asuma; **let us ~ that . . .** oletagem (*või* eeldagem), et . . .; **an -ed name** võetud (*või* väljamõeldud) nimi

assuming [ə'sju:miŋ] *a.* jultunud, häbematu

assumpsit [ə'sʌmpsit] *s. jur.* kahjutasuhagi (*lepingu mittetäitmise puhul*); *ka* kohustusleping

assumption [ə'sʌm(p)ʃ(ə)n] *s.* enesele võtmine, omandamine; omastamine, anastamine; endastmõistetavaks pidamine, eeldamine; eeldus, oletus; (õigustamatu) nõudlus; jultumus, häbematus; **(the A-)** *kirikl., folkl.* rukkimaarjapäev

assumptive [ə'sʌm(p)tiv] *a.* enesele võetud; eeldatud; jultunud, häbematu

assurance [ə'ʃuər(ə)ns] *s.* kinnitus, kindel tõendus (*või* väide, tõotus); (elu)kindlustus; kindelolek, enesekindlus, -usaldus; jultumus, häbematus ◇ **to make ~ double** (*or* **doubly**) **sure** mitmekordselt kindlustuma (*er. piltl.*), vähimatki kahtlusvõimalust kõrvaldama

assure [ə'ʃuə] *v. t.* **(-rable)** kinnitama, kindlasti väitma *või* tõotama (*kellelegi midagi* **smb. of smth.**); veenma (*milleski* **of**; *et* **that**); (*elu*) kindlustama; tagama, kindlustama

assured [ə'ʃuəd] *a.* kindel, kindlustatud; ennastusaldav; jultunud

assuredly [ə'ʃuəridli] *adv.* kindlasti, kahtlemata

assuredness [ə'ʃuəridnis] *s.* kindlus, kindelolek

Assyria [ə'siriə] *pn.* Assüüria

Assyrian [ə'siriən] **1.** *a.* assüüria; **2.** *s.* assüürlane; assüüria keel

Assyriologist [əsiri'ɔlədʒist] *s.* assürioloog

Assyriology [əsiri'ɔlədʒi] *s.* assürioloogia

Astarte [æs'tɑ:ti] *s. müt.* Aštarte, Astarte

astatic [əs'tætik] *a.* astaatiline, ebapüsiv, tasakaalutu ◇ **~ galvanometer** *füüs.* astaatiline galvanomeeter

astatine ['æstəti:n] *s. keem.* astaat (*sümbol* **At**)

aster ['æstə, 'ɑ:st-] *s.* aster, lesesõlg ◇ **Chinese ~** (hiina) aedaster

asterisk ['æst(ə)risk] *s.* asterisk, tärn, tähtmärk, (tärnikujuline) viitemärk

astern [ə'stə:n] *adv.* (*laeva*) pära (*e.* ahtri) pool(e), päras(se), ahtris(se); taga, taha; tagurpidi, tagasi (*käigu kohta*)

asteroid ['æstərɔid] **1.** *s. astr.* asteroid, planetoid, väikeplaneet; *zool.* meritäht, asteroid (= **starfish**); **2.** *a.* tähtjas, tähekujuline

asthenia [æs'θi:niə, æsθi'naiə] *s. med.* asteenia, jõuetus, rammetus

asthenic [æs'θenik] **1.** *a.* **(-ically)** *med.* asteeniline, jõuetu, rammetu; **2.** *s. antr.* asteenik

asthma ['æs(θ)mə, *Am.* 'æzmə] *s.* astma, hingelämb, hingeldustõbi

asthmatic [æs(θ)'mætik, *Am.* æz-] **1.** *a.* **(-ically)** astmaatiline, astma-; **2.** *s.* astmaatik, astmahaige, hingeldustõbine

astigmatic [æstig'mætik] *a.* **(-ically)** astigmaatiline, astigmatismi-

astigmatism [əs'tigmətizm] *s. füüs., med.* astigmatism

astir [əs'tə:] *adv. & pred. a.* liikvel, ärevuses, ärevil (*millestki* **with**); jalul, voodist väljas

Aston ['æst(ə)n] *pn.*

astonied [əs'tɔnid] *p. p., a. arh.* hämmastunud, üllatunud (= **astonished**)

astonish [əs'tɔniʃ] *v. t.* hämmastama, üllatama, imestusega täitma ◇ **to be ~ed** hämmastuma (*millegi üle* **at**)

astonishing [əs'tɔniʃiŋ] *a.* hämmastav, üllatav

astonishment [əs'tɔniʃmənt] *s.* hämmastus, üllatus, imestus

Astor ['æstə, -tɔ:] *pn.*

Astoria [æs'tɔ:riə] *pn.*

astound [əs'taund] *v. t.* hämmastama, (hämmastusega) rabama

astraddle [əs'trædl] *adv. & pred. a.* kaksiratsa (= **astride**)

astragal ['æstrəgəl] *s. arhit.* astragaal, kumervööt; *anat. = järgm.*

astragalus [əs'trægələs] *s. anat.* kontsluu, astraagalus; *bot.* hundihammas

Astrakhan [æstrə'kæn] **1.** *pn.* Astrahan; **2.** *s.* **(a-)** karakull(nahk)

astral ['æstr(ə)l] *a.* **(-lly)** astraalne, astraal-, tähe- ◇ **~ body** astraalkeha

astray [əs'trei] *adv. & pred. a.* eksiteel(e), valesti ◇ **to go ~** (õigelt teelt) eksima, eksiteele sattuma (*ka piltl.*); **to lead ~** eksitama, eksiteele viima

astride [əs'traid] **1.** *adv. & pred. a.* kaksiratsa, ratsuli, ratsukil, harkisjalu (*millegi peal* **of**); **2.** *prep.* (*millegi*) peal kaksiratsa, ratsuli (*või* harkisjalu) otsas

astringency [ə'strindʒ(ə)nsi] *s.* kootavus, kokkutõmbavus, adstringeerivus; *piltl.* rangus, «krõbedus»

astringent [ə'strindʒ(ə)nt] **1.** *a.* kootav, kokkutõmbav, adstringeeriv, adstringentne; *piltl.* range, «krõbe»; **2.** *s. med.* adstringent, adstringens, kootamisvahend, kooti

astrolabe ['æstrəleib] *s.* astrolaab, tähekõrgusmõõtur

astrologer [əs'trɔlədʒə] *s.* astroloog, tähetark

astrological [æstrə'lɔdʒik(ə)l] *a.* **(-lly)** astroloogiline, astroloogia-

astrology [əs'trɔlədʒi] *s.* astroloogia, tähetarkus (= **judicial ~**); *haruld.* täheteadus (= **natural ~, astronomy**)

astrometry [æs'trɔmitri] *s.* astromeetria

astronaut ['æstrənɔ:t] *s.* astronaut, kosmonaut, tähelendur

astronautics [æstrə'nɔ:tiks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) astronautika, kosmonautika, tähelennundus

astronomer [əs'trɔnəmə] *s.* astronoom, täheteadlane

astronomic(al) [æstrə'nɔmik(əl)] *a.* **(-ically)** astronoomiline, astronoomia-, täheteaduslik

astronomy [əs'trɔnəmi] *s.* astronoomia, täheteadus

astrophysical [æstrə'fizik(ə)l] *a.* **(-lly)** astrofüüsikaline, astrofüüsika-

astrophysics [æstrə'fiziks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) astrofüüsika, tähefüüsika

Asturias [æs't(j)uəriæs] *pn.*

astute [əs'tju:t] *a.* **(-test)** kaval, nutikas, tark

astuteness [əs'tju:tnis] *s.* kavalus, nutikus, tarkus

Aswan ['æswæn] *pn.* Assuan, Aswan

asunder [ə'sʌndə] *adv.* lahus, lahku, koost; tükkides, tükkideks ◇ **to tear ~** tükkideks rebima

asylum [ə'sailəm] *s.* varju- *e.* pelgupaik, asüül; ◇ **lunatic ~** hullumaja; **orphan ~** vaes(te)lastekodu; **political ~** poliitiline varjupaik

asymmetric(al) [æsi'metrik(əl)] *a.* **(-ically)** asümmeetriline, ebasümmeetriline

asymmetry [ə'simitri] *s.* asümmeetria, ebasümmeetria

asymptote ['æsim(p)tout] *s. mat.* asümptoot

asymptotic [æsim(p)'tɔtik] *a.* **(-ically)** *mat.* asümptootiline, asümptoot-

asynchronous [æ'siŋkrənəs] *a.* asünkroonne, asünkroon-

asyndeton [ə'sinditən] *s.* (*pl.* **-ta**) asündeton, sidesõnatus

at [æt, ət] *prep.* -s, -l; juures; (*teataval*) ajal; (*millegi*) suunas, pihta; (*teatava hinna*) eest; (*millegi*) suhtes, pärast, üle; (*mingis*) olukorras ◇ **~ the corner** nurgal; **~ school** koolis; **~ six o'clock** kell kuus, kella kuue ajal; **~ the age of ten** kümneaastaselt; **to throw (shoot, etc.) ~** (*millegi, kellegi*) pihta pilduma (laskma jne.); **to sell ~ a high (low) price** kalli (odava) hinna eest müüma; **skilful (clever, good, etc.) ~** (*milleski*) osav (tark, tubli jne.); **frightened (surprised, etc.) ~** (*millegi üle*) hirmunud (üllatunud jne.); **~ peace (war)** rahu(sõja-) jalal; **(not) ~ all** (mitte) põrmugi, (mitte) sugugi, üldse (mitte); **~ all events** igal juhul; **~ best** parimal juhul; **~ one's best** oma võimete tipul; **~ first** esiteks; **~ home** kodu(s) (*ka piltl., näit. teatavas aines* **with**; *vrd.* **~-home**); **~ last** lõpuks; **~ least** vähimalt, vähemalt; **~ (the) most** kõige enam; **~ that** pealegi; **~ times** mõnikord; **what are you ~?** mida sa seal teed?

At *keem.* = **astatine**

at- *vt.* **ad-**

ataboy ['ætəbɔi] = **attaboy**

Atalanta [ætə'læntə] *pn.*

atavism ['ætəvizm] *s. biol.* atavism, kõukumine

atavistic [ætə'vistik] *a.* **(-ically)** atavistlik

ataxy [ə'tæksi], **ataxia** [ə'tæksiə] *s. med.* ataksia

Atchison ['ætʃisn, 'eitʃ-] *pn.*

ate I [et, *Am.* eit] *vt.* **eat**

Ate II ['eiti, 'ɑ:ti] *s. müt.* Ate (*meeletusjumalanna kreeka mütoloogias*); *piltl.* meeletus

-ate 1. [it] *suf.* -tud, -dud, (*võõrsõnades*) -eeritud (*tuletab adjektiive, mis tähenduselt vastavad samalõpuliste verbide mineviku partitsiipidele, näit.* **associate,**

desolate); **2.** [it] *suf.* -aat (*tuletab nimisõnu, näit.* **predicate, magistrate, candidate**); **3.** [eit] *suf.* -ma, (*võõrsõnades*) -eerima (*tuletab verbe, näit.* **associate, desolate, fascinate, regulate**)

atelier ['ætəljei, æ'teliei] *s. pr.* ateljee

Athabasca, -ska [æθə'bæskə] *pn.*

Athaliah [æθə'laiə] *pn.*

Athanasian [æθ(ə)'neiʃ(ə)n, -siən] *a.* Athanasiose ◇ ~ **creed** Athanasiose usutunnistus

Athanasius [æθ(ə)'neiʃəs, -siəs] *pn.* Athanasios

atheism ['eiθiizm] *s.* ateism, usuvastasus, jumalatus

atheist ['eiθiist] *s.* ateist, usuvastane, jumalatu

atheistic [eiθi'istik] *a.* **(-ically)** ateistlik, ateismi-, usuvastane

atheling ['æθiliŋ] *s. aj.* aadlivõsu, (noor) aadlimees; vürstlikust soost mees, prints

Athelney ['æθ(ə)lni] *pn.*

Athelstan ['æθ(ə)lstən] *pn.*

Athena [ə'θi:nə] *s. müt.* Athena

athenaeum [æθi'ni(:)əm] *s.* kunsti- *või* teadus(e)hoone *või* -klubi; raamatukogu; *er.* **(the A-)** tuntud kirjandusklubi Londonis

Athene [ə'θi:ni(:)] = **Athena**

Athenian [ə'θi:niən] **1.** *a.* ateena; **2.** *s.* ateenlane, Ateena elanik

Athens ['æθinz] *pn.* Ateena

atheroma [æθə'roumə] *s. med.* ateroom, puderkasvaja

atherosclerosis [æθəro(u)skliə'rousis] *s. med.* ateroskleroos

Atherton ['æθət(ə)n, 'æðə-] *pn.*

athirst [ə'θə:st] *pred. a.* janune, janunev; (*midagi*) ihaldav **(for)**

athlete ['æθli:t] *s.* atleet, jõustiklane, jõumees; sportlane

athletic [æθ'letik] **1.** *a.* **(-ically)** atleetiline, jõustikuline; atleetlik, jõumehelik; jõustiku-, spordi-; **2.** *s. pl.* atleetika, jõustik, *er.* kergejõustik

athleticism [æθ'letisizm] *s.* jõustikuharrastus

Athlone [æθ'loun] *pn.*

Athall ['æθ(ə)l] *pn.*

at-home [ət'(h)oum] *s.* külaliste vastuvõtuks määratud kindel päev (ja kellaaeg) nädalas, üldine külaliste vastuvõtt

Athos ['æθɔs, 'eiθ-] *pn.*

athwart [ə'θwɔ:t] **1.** *adv.* põiki, risti; *mer.* põiki laeva, traaversis; **2.** *prep.* põiki üle; risti vastu (*näit. kavatsustele*) ◇ **to run ~ a ship** laevale küljelt sisse sõitma

atilt [ə'tilt] *adv.* längus; längulastud piigiga, löögivalmis ◇ **to run** (*or* **ride**) **~ at** (*or* **against, with**) (*kellelegi*) pistevalmis piigiga kallale tormama, (*kellegagi*) piike murdma (*ka piltl.*)

-ation ['eiʃ(ə)n] *suf.* -mine; -us, -is; -ng; (*võõrsõnades*) -eerimine, -atsioon (*moodustab verbidest substantiive, näit.* ***dictation, regulation, translation***)

atishoo *[ə'tiʃu:] interj.* atsih

Atkins ['ætkinz] *pn.* ◇ **Tommy ~** tüüpiline Inglise sõdur

Atlanta [ət'læntə] *pn.*

atlantes [æt'lænti:z] *s. pl. arhit.* atlandid, atlased (*vt.* **atlas I**)

Atlantic [ət'læntik] **1.** *a.* Atlandi, atlantiline; **2.** *s.* **(the ~)** Atlant, Atlandi ookean (= **the ~ Ocean**)

atlas I ['ætləs] *s.* atlas, kaardistik; *anat.* atlas, kandelüli; *arhit.* (*pl.* **atlantes** [æt'læntiːz]) atlas, atlant, (mehekujuline) tugisammas; teatav (suur) paberikaust; **(A-)** *müt.* Atlas

Atlas II ['ætləs] *pn.* ◇ **~ Mountains** Atlas (*mägismaa Aafrika loodeosas*)

atmosphere ['ætməsfiə] *s.* atmosfäär, õhkkond (*ka piltl.*); õhk; *füüs., tehn.* atmosfäär

atmospheric [ætməs'ferik] *a.* **(-ically)** atmosfäär(ili)ne, õhkkonna-, õhu- ◇ **~ electricity** atmosfääri- *e.* õhuelekter; **~ pressure** atmosfääri- *e.* õhurõhk

atmospherical [ætməs'ferik(ə)l] *haruld.* = *eelm.*

athmospherics [ætməs'feriks] *s. pl.* atmosfäärihäired; atmosfäärikud

atoll1[ə'tɔl, 'ætɔl] *s.* atoll, rõngassaar

atom ['ætəm] *s.* aatom; pisitilluke osa, kübemeke(ne) ◇ **not an ~** mitte põrmugi; **to smash to ~s** pihuks ning põrmuks purustama; **splitting of the ~** aatomi lõhustamine; **~ bomb** = **atomic bomb**

atomic [ə'tɔmik] *a.* **(-ically)** aatom(i)- ◇ **A-Age** aatomiajastu; **~ bomb** aatomipomm; **~ clock** aatomkell; **~ energy** aatomienergia; **~ fuel** aatomkütus; **~ heat** aatomsoojus; **~ mass** aatommass; **~ nucleus** aatomituum; **~ number** aatomnumber; **~ philosophy** = **atomism**; **~ physics** aatomifüüsika; **~ pile** aatomikatel; **~ power plant (station)** aatomielektrijaam; **~ time** aatomiaeg; **~ warfare** aatomisõda; **~ weapon** aatomirelv; **~ weight** aatomkaal

atomicity [ætə'misiti] *s. keem.* (*elemendi*) aatomite arv molekulis; *ka* valents (= **valency**)

atomism ['ætəmizm] *s. filos.* atomism, atomistika

atomist ['ætəmist] *s.* atomist, atomismi pooldaja

atomistic [ætə'mistik] *a.* **(-ically)** atomistlik

atomization [ætəm(a)i'zeiʃ(ə)n] *s.* pihustamine, pihustus, pulveriseerimine, pulverisatsioon

atomize ['ætəmaiz] *v. t.* **(-zable)** pihustama, pulveriseerima

atomizer ['ætəmaizə] *s.* pihusti, pulverisaator

atom-powered ['ætəm'pauəd] *a.* aatomijõul töötav

atom-smashing ['ætəm'smæʃiŋ] *s. fam.* aatomilõhustamine, -purustamine

atomy I ['ætəmi] *s.* kübemeke(ne); pisitilluke olend, kääbus

atomy II **['ætəmi]** *s. van.* luukere, skelett; kõhetu ning kondine isik

atonal [æ'toun(ə)l] *a. muus.* atonaalne, tonaalsuseta

atonality [eito(u)'næliti] *s. muus.* atonaalsus

atone [ə'toun] *v. i.* (*tarvit. peam. ühendis* **~ for**) lepitama, lunastama, heaks tegema, tasuma

atonement [ə'tounmənt] *s.* lepitus, lunastus, heakstegemine, tasumine; *er.* **(the A-)** *kirikl.* lunastus (*Kristuse kannatus ning surm*) ◇ **to make ~ for** (*midagi*) lepitama, heaks tegema

atonic [ə'tɔnik] *a.* rõhutu, rõhutamata; *med.* atooniline, pingusetu, lõtv

atony ['ætəni] *s. med.* atoonia, pingusetus, lõtvus

atop [ə'tɔp] **1.** *adv.* tipus, ül(ev)al, (*millegi*) otsas **(of)**; **2.** *prep.* (*millegi*) tipus, otsas, peal

atrabilious [ætrə'biljəs, eit-] *a.* tusane, raskemeelne, melanhoolne

Atreus ['eitr(i)u:s] *pn.*

atrium ['eitriəm] *s. aj.* aatrium; *anat.* (südame)koda

atrocious [ə'trouʃəs] *a.* jõle, metsik, julm

atrocity [ə'trɔsiti] *s.* jõledus, metsikus, julmus; jõle (*või* julm) tegu, hirmutöö

atrophy ['ætrəfi] **1.** *s.* atroofia, kõhetus; **2.** *v. t. & i.* atrofeerima, kõhetust tekitama; atrofeeruma, kõhetuma

atropine ['ætrəpain], *Am.* **-pin** [-pin] *s. farm.* atropiin

Atropos ['ætrəpɔs] *s. müt.* Atropos (*üks kolmest saatusejumalannast kreeka mütoloogias*)

attaboy ['ætəbɔi] *interj. Am.* tubli!, hõissa!

attach [ə'tætʃ] *v. t. & i.* kinnistama, kinnitama, siduma (*millegi külge* **to**); *mil.* komandeerima, määrama, atašeerima (*kellegi või millegi juurde* **to**); omistama (*millelegi* **to**); külge jääma *või* kuuluma (*millelegi* **to**); *jur.* arestima, aresti alla panema ◇ **I ~ no importance to his words** ma ei omista ta sõnadele mingit tähtsust; **to become ~ed** kiinduma, meelduma (*kellessegi, millessegi* **to**); **he is much ~ed to his friend** ta on väga kiindunud oma sõbrasse; **no blame ~es to him** temale ei lange mingit süüd

attaché [ə'tæʃei] *s. pol.* atašee ◇ **~ case** väike käsikohver

attachment [ə'tætʃmənt] *s.* kiindumus, meeldumus, poolehoid, ustavus (*millelegi, kellelegi* **to, for**); kinnistus, kinnitus, side; manus, juurdekuuluv asi; *jur.* arestimine, aresti alla panek

attack [ə'tæk] **1.** *v. t.* ründama, kallale (*või* peale) tungima, atakeerima; tabama, kahjustama; (*millegi*) kallale asuma; **2.** *s.* rünnak, kallale- *või* pealetung, atakk; (haigus)hoog, vahk, sööst

attain [ə'tein] *v. t. & i.* saavutama, kätte saama, (*millenigi*) jõudma **(to)**

attainability [əteinə'biliti] *s.* saavutatavus, kättesaadavus

attainable [ə'teinəbl] *a.* saavutatav, kättesaadav

attainder [ə'teində] *s. jur.* põhiõiguste kaotus

ühenduses surmamõistmisega *või* lindpriiks kuulutamisega

attainment [ə'teinmənt] *s.* saavutus; *pl.* teadmised, oskused

attaint [ə'teint] **1.** *v. t.* põhiõigustest ilma jätma, autuks ning häbistatuks kuulutama; rüvetama, häbistama; **2.** *s.* rüvetus; häbiplekk

attar ['ætə] *s.* lõhnav lilleessents, *er.* roosiõli (= ~ **of roses**)

attemper [ə'tempə] *v. t.* mõõdukamaks (*või* parajamaks) tegema; kohandama (*millegagi* **to**); (*metalli*) karastama (= **temper**)

attempt [ə'tem(p)t] **1.** *v. t.* katsuma, püüdma, üritama (*midagi teha* **to do**); rünnakuvõi tapmiskatset tegema; **2.** *s.* katse, katsetus, üritus, püüd, püüe (*millekski* **at**; *midagi teha* **to do**); tapmiskatse, atentaat (*kellegi vastu* **upon smb.'s life**) ◇ **to ~ the life of** (*kellegi*) elu kallale kippuma, (*kedagi*) tappa katsuma; **~ed murder** tapmiskatse; **my first ~ at drawing** mu esimene joonistuskatse; **to perish in the ~** (*millegi taotlusel*) hukkuma

attend [ə'tend] *v. i. & t.* tähele panema; hoolt kandma, hoolitsema (*millegi või kellegi eest* **to**); juures viibima, osa võtma, (*tundi, loengut jms.*) kuulama, külastama; saatma, kaasnema, kaasas käima ◇ **~ to your lessons (to what I say)** pange tähele oma õppetundi (mida ma räägin); **to ~ (at) a ceremony** pidulikust talitusest osa võtma; **to ~ school** koolis käima; **to ~ upon** (*kellegi eest*) hoolitsema, (*kedagi*) teenindama

attendance [ə'tendəns] *s.* teenimine, hoolitsemine (*kellegi eest* **upon**); teenindamine, teenindus; juuresviibimine, osavõtmine (*millestki* **at**); osavõtt; osavõtjaskond ◇ **to be in ~ (up)on** (*kedagi*) teenindama, (*kellegi*) saatjaskonda kuuluma; **hours of ~** vastuvõtutunnid, (ametlikud) asjaajamistunnid

attendant [ə'tendənt] **1.** *a.* hoolitsev, teeniv (*kedagi* **on**); teenindav; saatev, kaasnev, kaasaskäiv (*millegagi* **on, upon**); juuresolev, osavõttev; **2.** *s.* abiline, teener; teenindaja; kaaslane

attention [ə'tenʃ(ə)n] **1.** *s.* tähelepanu; tähelepanelikkus; *pl.* lugupidamisavaldused; **2.** *interj.* (*haril. lüh.* **'shun!**) valvel! ◇ **to attract ~** tähelepanu äratama; **to pay ~** tähele panema (*midagi, kedagi* **to**); **to give ~ to** (*millegi või kellegi eest*) hoolitsema; **to come to (to stand at) ~** valveseisangut võtma (valvel seisma); **medical ~** arstlik hoolitsus, arstiabi

attentive [ə'tentiv] *a.* tähelepanelik; hoolitsev, vastutulelik

attenuate **1.** [ə'tenjueit] *v. t.* **(-uable, -tor)** õhendama, hõrendama, peenendama; kõhnendama; nõrgendama, nõrgestama; **2.** [ə'tenjuit] *a.* õhendatud, hõrendatud, peenendatud; peenike, ahtake, nõrk

attenuation [ətenju'ei∫(ə)n] *s.* õhendus, hõrendus, peenendus; kõhnendus; nõrgendus, nõrgestus; *füüs.* sumbumine, summe, sumbumus

Atterbury ['ætəbəri] *pn.*

attest [ə'test] *v. t. & i.* **(-tor)** tunnistama, tõendama, kinnitama; tunnistajaks olema (*millelegi* **to**); vannutama

attestation [ætis'tei∫(ə)n] *s.* tunnistus, tõend, tõendus, kinnitus; vannutus

attic I ['ætik] *s.* katuse- *e.* pööningukorrus, ärkel, ärklikorrus (= **~ stor(e)y**); katuse- *e.* pööningukamber, ärklituba; *nalj.* «ülemine kord», peaaju, mõistus; *arhit.* atika

Attic II ['ætik] **1.** *a.* atika; **2.** *s.* atika murre ◇ **~ salt** atika sool (*vaimukus, teravmeelsus*)

Attica ['ætikə] *pn.* Atika

atticism ['ætisizm] *s.* atikism, atikapärasus; elegantne ning peenemaitseline väljendus-lihtsus

Attila ['ætilə] *pn.*

attire [ə'taiə] **1.** *v. t.* **(-rable)** riietama, rõivastama; ehtima; **2.** *s.* riided, rõivad, rõivastus, riietus; ehted

attitude ['ætitju:d] *s.* seisang, hoiak, (keha)hoid, atitüüd; seisu- *e.* vaatekoht, suhtumine (*millessegi, kellessegi* **towards, to**) ◇ **~ of mind** mõtteviis; **to strike an ~** (tehtud) poosi võtma; **smb.'s ~ to life** kellegi ellusuhtumine

attitudinize [æti'tju:dinaiz] *v. i.* teesklevat hoiakut võtma, tehtult käituma, poseerima

Attleborough ['ætlb(ə)rə] *pn.*

Attlee ['ætli:] *pn.*

attorney [ə'tə:ni] *s.* volinik; (*varemas keeletarvituses või nüüd põlgl.*) nõuandeadvokaat, alamadvokaat (= **solicitor**); *Am.* advokaat (*täisnimetus:* **~ and counselor-at-law**); volitus (*ainult teatavais ühendeis, näit.* **letter of ~**) ◇ **power of ~** täisvolitus, volikiri; **A- General** krooniadvokaat (*riigihuvide kaitsja ning valitsuse juriidiline nõuandja [ühtlasi valitsuse liige] Inglismaal*); *Am.* kohtuminister

attract [ə'trækt] *v. t.* **(-tor)** külge (*või* ligi) tõmbama; kütkestama, veetlema

attraction [ə'træk∫(ə)n] *s.* külge- või ligitõmbamine; külgetõmme, -tõmbejõud, atraktsioon; tõmbumine; tõmbenumber; külge- *või* ligitõmbavus, kütkestus, veetlus; kütkestav (*või* veetlev) asi *või* asjaolu

attractive [ə'træktiv] *a.* külge- *või* ligitõmbav, kütkestav, veetlev

attribute **1.** [ə'tribju(:)t] *v. t.* **(-table)** omistama, (*millelegi, kellelegi*) omaks andma *või* omaks lugema **(to)**; **2.** ['ætribju:t] *s.* atribuut, tunnus, tunnusmärk, omadus; *lgv.* täiend, atribuut

attribution [ætri'bju:∫(ə)n] *s.* omistamine, omaksandmine, -lugemine (*millelegi, kellelegi* **to**); omistatav tunnus, (*kellelegi*) kuuluv ülesanne *või* võim **(to)**

attributive [ə'tribjutiv] *a. lgv.* atributiivne, atribuudina tarvitatav, täiend- ◇ **~ clause** täiendlause, atribuutlause

attrition [ə'tri∫(ə)n] *s.* (peeneks)hõõrumine; hõõrdumine; marrastus; (*jõu*) kulutamine, kurnamine; *kirikl.* sunnitud patukahetsus (*vrd.* **contrition**) ◇ **war of ~** kurnamissõda

attune [ə'tju:n] *v. t.* **(-nable)** häälestama (*ka tehn.*); kooskõlastama (*millegagi* **to**)

Atwood ['ætwud] *pn.* ◇ **~('s) machine** *füüs.* Atwoodi masin

au [ou] *prep. pr.; vt.* **~ courant, ~ fait, ~ fond, ~ grand sérieux, ~ naturel, ~ revoir**

Au *keem.* = **gold** (*lad.* **aurum**)

aubergine ['oubədʒi:n] = **egg-plant**

Aubrey ['ɔ:bri] *pn.*

auburn ['ɔ:bə(:)n] *a.* kuld- *või* punakaspruun (*juuste kohta*)

A.U.C. *lüh.* = **ab urbe condita**

Auchinleck [ɔxin'lek, ɔ:k-] *pn.*

Auckland ['ɔ:klənd] *pn.*

au courant [ou 'ku:rɑ:ŋ] *adv. pr.* asjaga kursis, (*millegagi*) tuttav **(with)**

auction ['ɔ:k∫(ə)n] **1.** *s.* oksjon, enampakkumine, müük enampakkumise teel; **2.** *v. t.* oksima, enampakkumisel müüma ◇ **to sell by** (*Am.* **at**) **~** oksima, oksjonil müüma; **to put up to** (*or* **for**, *Am.* **at**) **~** oksjonile laskma, oksjonil müügiks pakkuma; **~ bridge** (tavaline) enampakkumisega bridžimäng

auctioneer [ɔ:k∫(ə)'niə] **1.** *s.* oksjonipidaja, (oksjonil) väljapakkuja; **2.** *v. t.* oksima, oksjonil müüma

audacious [ɔ:'dei∫əs] *a.* julge, hulljulge; julgunud

audacity [ɔ:'dæsiti] *s.* julgus, hulljulgus; julgumus

audibility [ɔ:di'biliti] *s.* kuuldavus

audible ['ɔ:dibl] *a.* **(-bly)** kuuldav

audience ['ɔ:diəns] *s.* kuuldavõtmine; jutulevõtt (*er. tähtsa isiku poolt*), audients; kuulajaskond, pealtkuulajad, auditoorium, publik ◇ **to give ~** kuulda võtma, (ära) kuulama; **to give** (*or* **grant**) **an ~ to** (*kedagi*) jutule võtma, (*kellelegi*) audientsi andma; **to have an ~ of** (*or* **with**) (*kellegi*) jutule pääsema, (*kelleltki*) audientsi saama

audio-frequency ['ɔ:dio(u)'fri:kwənsi] *s. raad.* helisagedus, madalsagedus (= **low frequency**)

audiometer [ɔ:di'ɔmitə] *s. med.* audiomeeter

audion ['ɔ:diən] *s. raad.* audion, võredetektor

audio-visual ['ɔ:dio(u)'vizjuəl] *a.* audiovisuaalne, audiovisuaal-

audit ['ɔ:dit] **1.** *s.* (*arvete*) revideerimine, (*arvepidamise*) revisjon; **2.** *v. t.* (*arveid*) revideerima

audition [ɔ:'di∫(ə)n] **1.** *s.* kuulmine, kuulmismeel; *teatr.* esinemisproov, laulmis- *või* mängimiskatse; **2.** *v. t. & i. teatr.* esinemisproovile võtma; katseks esinema

auditor ['ɔ:ditə] *s.* (*arvete*) revideerija, revident; kuulja, kuulaja

auditorial [ɔ:di'tɔ:riəl] *a.* **(-lly)** revideerimis-, revisjoni-; kuulmis- (= **auditory**)

auditorium [ɔ:di'tɔ:riəm] *s.* teatrisaal; kuulajaskonnale määratud ruum; *peam. Am.* auditoorium, kuuldesaal

auditory ['ɔ:dit(ə)ri] **1.** *a.* auditiivne, kuuldeline, kuulmis-; **2.** *s.* kuulajaskond; *haruld.* = **auditorium** ◇ ~ **nerve** kuulmisnärv

Audley ['ɔ:dli] *pn.*

Audrey ['ɔ:dri] *pn.*

au fait [ou 'fei] *adv. pr.* asjaga kursis, (*millegagi*) tuttav **(in, at)** ◇ **put me ~ of** pühendage mind -sse

au fond [ou 'fɔ:ŋ] *adv. pr.* põhiliselt

Aug. *lüh.* = **August**

Augean [ɔ:'dʒi(:)ən] *a.* Augeiase; *piltl.* äärmiselt räpane, kasimatu ◇ ~ **stables** Augeiase tallid

Augeas [ɔ:'dʒi:æs, 'ɔ:dʒiæs] *pn.* Augeias

auger ['ɔ:gə] *s.* (keerd)puur, oherdi; lusikpuur; tigupuur; *tehn. ka* tigu ◇ ~ **conveyor** tigukonveier (= **screw conveyor**)

aught [ɔ:t] *s. & adv. arh., poeet.* mingi asi; midagi (= **anything**); mingil määral ◇ **for ~ I know** niipalju kui mina tean

augment 1. [ɔ:g'ment] *v. t. & i.* suurendama, rohkendama; suurenema, rohkenema, kasvama, iibama; **2.** ['ɔ:gmənt] *s. lgv.* augment

augmentation [ɔ:gmen'teiʃ(ə)n] *s.* suurendus, suurenemine, rohkenemine, kasvamine, iive

augmentative [ɔ:g'mentətiv] **1.** *a.* suurendav; *er. lgv.* augmentatiivne, suurendus-; **2.** *s. lgv.* augmentatiiv, suurendusliide *või* -sõna

au grand sérieux [ou 'grɑ:ŋ seri:'ə:] *adv. pr.* päris tõsiselt, surmtõsiselt

augur ['ɔ:gə] **1.** *s.* augur, preester-ennustaja; ennustaja, prohvet; **2.** *v. t. & i.* ennustama, ette kuulutama, ette tähendama, endeks olema ◇ **to ~ well (ill) for** (*millegi kohta*) heaks (halvaks) endeks olema

augural ['ɔ:gjur(ə)l] *a.* endeline, ennustuslik, ennustav, ettetähendav

augury ['ɔ:gjuri] *s.* ennustamine, ennustus; enne, ennustav märk; ettetähendus

august I [ɔ:'gʌst] *a.* ülev, austusväärne

August II ['ɔ:gəst] *s.* august, lõikuskuu

Augusta [ɔ:'gʌstə] *pn.*

Augustan [ɔ:'gʌst(ə)n] *a.* Augustusele (*või* Augustuse valitsusele) omane; (*er. kirjanduse kohta*) klassikaline ◇ ~ **age** Augustuse ajajärk; (*üldiselt*) õitseaeg (*kirjanduses*)

Augustine [ɔ:'gʌstin] *pn.* Augustinus

Augustus [ɔ:'gʌstəs] *pn.*

auk [ɔ:k] *s. zool.* alk

auld lang syne ['ɔ:ld læŋ 'sain] *s. Š.* vana (hea) aeg (= **old long since**)

au naturel [ou nætju'rel] *adv. pr.* loomulikul kujul, (*er. toiduvalmistuse kohta*) lihtsalt (ning lisanditeta), naturaalselt; *ka* alasti

aunt [ɑ:nt] *s.* tädi; sõtse; *ka* onu- *või* lellenaine ◇ **my ~!** (*humor. hüüatusena*) pagana pihta!; *Am. ka* mida veel!, ära puhu!; **A- Sally** teatav (laada)mäng, kus kaigast visates tuleb välja lüüa puust naisekuju suhu pistetud piip; *piltl.* solvangute (*või* mõnituste) märklaud

auntie, -ty ['ɑ:nti] *s.* tädike(ne); sõtseke(ne)

au pair [ou 'pɛə] *adv. & a. pr.* vastastikuste teenete alusel, ilma kummagipoolse rahalise tasuta (*er. majateenijana töötamise kohta, näit. keeleõppimise eesmärgil välismaises perekonnas*)

aura ['ɔ:rə] *s.* hing, hõng (*ka piltl.*); ümbritsev (iseloomustav) õhkkond; aura (*ka med.*)

aural ['ɔ:r(ə)l] *a.* **(-lly)** kõrva-, kuulmis-

aureate ['ɔ:riit] *a.* kuldne, kullakarva, kullatud

Aurelia [ɔ(:)'ri:liə] *pn.*

Aurelian [ɔ(:)'ri:liən] *pn.* Aurelianus

Aurelius [ɔ(:)'ri:liəs] *pn.*

aureola [ɔ:'riələ] *s.* märtri (taevane) kuldkroon; = *järgm.*

aureole ['ɔ:rioul] *s.* oreool, sära- *või* kiirtepärg, aupaiste; päikese- *või* kuusapp (= **halo**)

aureomycin [ɔ:rio(u)'maisin] *s. med.* aureomütsiin

au revoir ['ou rə'vwɑ:] *interj. pr.* nägemiseni!

auric ['ɔ:rik] *a. keem.* kuld- ◇ ~ **chloride** kuldkloriid; ~ **oxide** kuldoksiid

auricle ['ɔ:rikl] *s. anat.* (*er. looma*) väliskõrv, kõrvalest; *ka* kojakõrv (= **auricular appendix**); *ka* südamekoda (= **atrium**); *bot.* kõrvake

auricula [ɔ(:)'rikjulə] *s. bot.* kõrvikpriimula; *anat.* = *eelm.*

auricular [ɔ(:)'rikjulə] *a.* kõrva-, aurikulaarne; kõrvakujuline ◇ ~ **confession** *kirikl.* kõrvapiht; ~ **appendix** *anat.* kojakõrv

auriferous [ɔ:'rifərəs] *a.* kulda sisaldav, kulla- ◇ ~ **gravel** *geol.* kullaliiv

Auriga [ɔ:'raigə] *s. astr.* Veomees (= **Charioteer** *or* **Wagoner**)

aurist ['ɔ:rist] *s.* kõrvaarst, kõrvahaiguste eriteadlane

aurochs ['ɔ:rɔks, 'auər-] *s.* tarvas, ürgveis, -härg; (*ekslikult ka*) euroopa piison

aurora [ɔ(:)'rɔ:rə, ə'-] *s.* (**A-**) *müt.* Aurora; *poeet.* koit, koidupuna; (**a-**) virmalised, polaarvalgus ◇ ~ **borealis** [bɔ:ri'eilis] põhjataeva virmalised, põhjavalgus; ~ **australis** [ɔ:s'treilis] lõunataeva virmalised, lõunavalgus

auscultate ['ɔ(:)skəlteit] *v. t. med.* **(-tor)** auskulteerima, kuulatlema, (arstlikult) läbi kuulama

auscultation [ɔ(:)skəl'teiʃ(ə)n] *s. med.* auskultatsioon, kuulatlus, (arstlik) läbikuulamine

auspice ['ɔ(:)spis] *s.* enne, ennustus, ettetähendus, auspiits; *pl.* kaitse, soosing, patronaaž ◇ **under the -es of** (*kellegi*) lahkel soosingul ning kaitsel

auspicious [ɔ(:)s'piʃəs] *a.* heaendeline, soodus, õnnelik (*teatava hetke kohta*)

Aussie ['ɔ:si] *s. sl.* austraallane (= **Australian**)

Austen ['ɔ(:)stin] *pn.*

austere [ɔ(:)s'tiə] *s.* **(-rer, -rest)** karm, vali, range; rangelt lihtne; *haruld.* kirbe

austerity [ɔ(:)s'teriti] *s.* karmus, valjus, rangus; range lihtsus

Austin ['ɔ(:)stin] *pn.*

austral ['ɔ:str(ə)l] *a.* lõuna-, lõunapoolne, austraalne

Australasia [ɔ(:)strə'leiʃə, -ʒiə] *pn.* Austraalaasia

Australasian [ɔ(:)strə'leiʃən] **1.** *a.* austraalaasia; **2.** *s.* austraalaasialane

Australia [ɔ(:)s'treiliə] *pn.* Austraalia ◇ **Commonwealth of** ~ Austraalia Ühendus

Australian [ɔ(:)s'treiliən] **1.** *a.* austraalia; **2.** *s.* austraallane

Austria ['ɔ:striə] *pn.*

Austrian ['ɔ:striən] **1.** *a.* austria; **2.** *s.* austerlane

autarky, -chy ['ɔ:tɑ:ki] *s.* autarkia, enesega rahuldumine, (*er. majanduslik*) sõltumatus

authentic [ɔ:'θentik] *a.* **(-ically)** autentne, usaldatav, usutav, tõelevastav; ehtne, tõeline

authenticate [ɔ:'θentikeit] *v. t.* **(-cable, -tor)** autentiseerima, autentsust kindlaks tegema, ehtsust (*või* tõelisust) tõendama *või* tõestama

authentication [ɔ:θenti'keiʃ(ə)n] *s.* autentiseerimine, autentsuse kindlakstegemine, ehtsuse (*või* tõelisuse) tõendus *või* tõestus

authenticity [ɔ:θen'tisiti] *s.* autentsus, usaldatavus, usutavus, tõelevastavus; ehtsus, tõelisus

author ['ɔ:θə] *s.* autor; kirjanik; (*millegi*) looja, algataja **(of)**

authoress ['ɔ:θəris] *s.* naisautor; naiskirjanik

authorial [ɔ:'θɔ:riəl] *a.* autorlik, autori-

authoritarian [ɔ:θɔri'teəriən] *a.* autoritaarne, autoriteedile tuginev; pimesi alistumist nõudev

authoritative [ɔ(:)'θɔriteitiv, -tətiv] *a.* autoritatiivne, autoriteeti omav; käskiv, sundiv; autoriteetne, usaldusväärne; mõõduandev, otsustav

authority [ɔ(:)'θɔriti] *s.* autoriteet, võim, mõjuvõim, võimkond; õigus; volitus; võimukas isik, ülemus; *pl.* (valitsus)võimud; otsustav (*või* usaldatav) põhjendus; usaldatav teatmeallikas; mõõduandev isik, tunnustatud eriteadlane (*mingil alal* **on, in**) ◇ **to give (have)** ~ volitust andma (omama) (*millekski* **for**; *millegi tegemiseks* **to do**); **to have** (*or* **exercise**) ~ **over** (*kellegi üle*) mõjuvõimu omama; **he has no ~ with** (*or* **over**) **his children** tal ei ole oma laste üle mingit mõjuvõimu; **there is no ~ for this** selleks ei ole mingit usaldusväärset põhjendust; **on good** ~ usaldatavast allikast

authorization [ɔ:θ(ə)rai'zeiʃ(ə)n] *s.* autoriseerimine, volitus; võimustus, kinnitus

authorize ['ɔ:θəraiz] *v. t.* **(-zable)** autoriseerima, volitama, (täis)õigust andma (*midagi teha* **to do**); võimustama, kinnitama, seadusjõuga varustama ◇ **A-ed Version** ingliskeelne ametlikult heakskiidetud piiblitõlge (a. 1611)

authorship ['ɔ:θəʃip] *s.* kirjanikukutse, kirjanduslik tegevus; autorsus, autoriks olemine, autorikuuluvus, (*teose*) päritolu

auto [ˈɔ:tou] *s. er. Am.* (*pl.* **-os**) = **automobile** ◇ **A- State** *Am.* = **Michigan**

auto- [ˈɔ:to, ˈɔ:tə] *ühendeis* ise-, enda-, oma-, (*võõrsõnades*) auto-

autobiographer [ɔ:təbaiˈɔgrəfə] *s.* autobiograaf

autobiographic(al) [ɔ:təbaiəˈgræfik(əl)] *a.* (**-ically**) autobiograafiline

autobiography [ɔ:təbaiˈɔgrəfi] *s.* autobiograafia

autocar [ˈɔ:təkɑ:] *arh.* = **motor-car**

autochthon [ɔ:ˈtɔkθ(ə)n] *s.* autohtoon, päris- *või* algelanik (*tarvit. haril. pl-s*); *biol.* autohtoon (*mingil alal tekkinud ja seal elutsev taime- või loomaliik*)

autochthonous [ɔ:ˈtɔkθ(ə)nəs] *a.* autohtoonne, päris- *või* algelanikesse puutuv; kohal tekkinud

autoclave [ˈɔ:təkleiv] *tehn.* **1.** *s.* autoklaav; **2.** *v. t.* autoklaavis kuumutama

autocracy [ɔ:ˈtɔkrəsi] *s.* autokraatia, isevalitsus

autocrat [ˈɔ:təkræt] *s.* autokraat, isevalitseja

autocratic [ɔ:təˈkrætik] *a.* (**-ically**) autokraatlik, isevalitsuslik, piiramatu võimuga

auto-da-fé [ˈɔ:tədɑ:ˈfei] *s.* (*pl.* **autos-**) *aj.* autodafee, (*ketseri*) tuleriidal põletamine

autodidact [ˈɔ:təd(a)idækt] *s.* autodidakt, iseõppinu

autogamy [ɔ:ˈtɔgəmi] *s. bot.* autogaamia, isetolmlemine

autogenous [ɔ:ˈtɔdʒinəs] *a.* autogeenne, isetekkinud ◇ ~ **welding** *tehn.* autogeenkeevitus

autogiro [ɔ:təˈdʒaiərou] = **autogyro**

autograph [ˈɔ:təgrɑ:f, -græf] **1.** *s.* autograaf, autogramm, omakäeline (nime)kirjutus (*er. allkiri*); 2. *v. t.* autogrammiga varustama

autographic [ɔ:təˈgræfik] *a.* (**-ically**) autograafiline, oma käega kirjutatud

autogyro [ɔ:təˈdʒaiərou] *s.* (*pl.* **-os**) *tehn.* autožiiro, tiiviklennuk

autoignition [ɔ:təigˈniʃ(ə)n] *s.* isesüttimine

Autolycus [ɔ:ˈtɔlikəs] *pn.* Autolykos

automat [ˈɔ:təmæt] *s. Am.* automaatseadis, -seade; automaatrestoran; *vrd.* **automaton**

automata [ɔ:ˈtɔmətə] *vt.* **automaton**

automate [ˈɔ:təmeit] *v. t. tehn.* automatiseerima, automaadistama

automatic [ɔ:təˈmætik] **1.** *a.* (**-ically**) automaatne, automaat-; **2.** *s.* automaatrelv ◇ ~ **pilot** *av.* auto(maat)piloot; ~ **pistol** automaatpüstol; ~ **rifle** automaatpüss; kerg(e)kuulipilduja

automation [ɔ:təˈmeiʃ(ə)n] *s. tehn.* automatiseerimine, automaadistamine; automaatika

automatism [ɔ:ˈtɔmətizm] *s.* automatism, automaatsus; *filos.* automatism (*loomade liigutusi puhtautomaatsetena seletav õpetus*)

automatize [ɔ:ˈtɔmətaiz] *v. t.* automatiseerima, automaadistama, automaatseks muutma

automaton [ɔ:ˈtɔmət(ə)n] *s.* (*pl.* **-ta, -tons**) automaat; puhtmehhaaniliselt toimiv isik *või* loom; *ka* automaatinimene, robot

automobile [ɔ:təməˈbi:l, ˈɔ:təməbi:l, ɔ:təˈmoubi:l] *peam. Am.* **1.** *s.* automobiil, auto (= **motor-car**); 2. *a.* iseliikuv (= *järgm.*)

automotive [ɔ:təˈmoutiv] *a.* iseliikuv (= **self-propelled**); auto(mobiili)- ◇ ~ **industry** autotööstus

autonomous [ɔ:ˈtɔnəməs] *a.* autonoomne

autonomy [ɔ:ˈtɔnəmi] *s.* autonoomia

autopilot [ˈɔ:təpailət] *s. av.* autopiloot (= **automatic pilot**)

autopsy [ˈɔ:təpsi, ɔ:ˈtɔpsi] *s.* autopsia, oma silmadega vaatlemine; *med.* koolnuvaatlus, lahang

autoptic [ɔ:ˈtɔptik] *a.* (**-ically**) oma silmadega nähtud, isiklikul nägemisel põhinev

auto-suggestion [ˈɔ:to(u)səˈdʒestʃ(ə)n] *s.* autosugestioon, enesesisendus

autotype [ˈɔ:tətaip] *trük.* **1.** *s.* autotüüpia; **2.** *v. t.* autotüüpilisel teel paljundama

autumn [ˈɔ:təm] *s.* sügis

autumnal [ɔ:ˈtʌmnəl] *a.* (**-lly**) sügisene, sügis(e)-

Auvergne [ouˈvɛən, -ˈvə:n] *pn.*

auxiliary [ɔ:gˈziljəri, ɔ:kˈsil-] **1.** *a.* aitav, abiks olev (*millelegi, kellelegi* **to**), abi-; **2.** *s.* abiline; *lgv.* abiverb (= ~ **verb**); *mer.* abilaev; *pl.* abiväed, *er.* liitlasväed

auxin [ˈɔ:ksin] *s. bot.* auksiin, kasvuaine

A.V. *lüh.* = **Authorized Version**

Ava [ˈɑ:və] *pn.*

avail [əˈveil] **1.** *v. t. & i.* kasuks olema, aitama; **2.** *s.* kasu, abi ◇ **to** ~ **oneself of** (ära)

kasutama; **of no** ~ kasutu, asjatu; **without** ~ kasutult, asjatult

availability [əveiləˈbiliti] *s.* kasutatavus, kättesaadavus, käepärasus; *Am.* tarvitamiskõlblikkus

available [əˈveiləbl] *a.* (**-bly**) kasutatav, kasutada olev, kättesaadav, käepärane (*kellelegi* **to**; *millekski* **for**); *Am.* tarvitamiskõlblik

avalanche [ˈævəlɑ:nʃ, *Am.* -ntʃ] *s.* laviin, lumeveere; varing; *piltl.* uputus

avant-courier [ˈævɑ:ŋˈkuriə] *s. pr.* eelkäija, -saadik; maakuulaja

avarice [ˈævəris] *s.* ahnus, saamahimu; ihn(s)us

avaricious [ævəˈriʃəs] *a.* ahne, saamahimuline; ihne, ihnus

avast [əˈvɑ:st] *interj. mer.* pea kinni!, stopp!

avatar [ævəˈtɑ:, ˈæv-] *s.* avataara, ümberkehastumine, taaslihakssaamine, inkarnatsioon (*hindu mütoloogias*)

avaunt [əˈvɔ:nt] *interj. arh., nalj.* kasi minema!, käi minema!

avdp. *lüh.* = **avoirdupois**

ave [ˈeivi, ˈɑ:vi] **1.** *interj.* ole tervitatud!; hüvasti!; **2.** *s.* tervitushüüd; teatav r.-kat. palve (= **A- Maria**)

Ave. *lüh.* = **avenue**

Avebury [ˈei(v)bəri] *pn.*

avenge [əˈvendʒ] *v. t. & i.* (**-geable**) kätte maksma *või* tasuma (*midagi kellelegi* **smth. (up)on smb.**) ◇ **to** ~ **oneself** (*or* **to be -ed**) **on** (*kellelegi*) kätte maksma (*millegi eest* **for**)

avenger [əˈvendʒə] *s.* kättemaksja, tasuja

avens [ˈævinz] *s. bot.* mõõl (= **bennet**)

avenue [ˈævinju:] *s.* puiestee, allee; ettesõidutee; lähenemistee (*millelegi* **to**); *Am.* lai tänav, prospekt, avenüü

aver [əˈvə:] *v. t.* (**-rr-**) tõendama, kinnitama, (kindlalt) väitma

average [ˈæv(ə)ridʒ] **1.** *s.* keskmine (*s. o. läbistikune e. keskmine arv või suurus, kvaliteet, tase*); *mer., kaub.* avarii, merikahju; **2.** *a.* läbistikune, keskmine; **3.** *v. t.* (**-geable**) läbistikku arvestama; läbistikuselt (*e.* keskmiselt) ulatuma *või* olema, läbisegi võetult olema ◇ **below the** ~ allpool keskmist taset; **a high** ~ kõrge keskmine tase; **on** (*or* **at**) **an** ~, **on (the)** ~ läbistikku, keskmiselt; **to strike an** ~ keskmist võtma, keskmist kindlaks tegema; **general** ~ *mer.* üldavarii; **particular** ~ *mer.* eriavarii; ~ **statement** *mer.* avariiarvestus, dispašš

averment [əˈvə:mənt] *s.* tõendus, kinnitus, väitmine, väide

averse [əˈvə:s] *a.* vastandlik, vastuolev, vastumeelsust tundev (*millegi vastu* **to, from**) ◇ **he is not** ~ **to good wine** ta ei põlga head veini ära

aversion [əˈvə:ʃ(ə)n] *s.* vastumeelsus, vastikus, tülgastus, aversioon (*millegi vastu* **to, from, for**); vastumeelne asi *või* isik ◇ **my pet** ~ mulle eriti vastumeelne asi *või* isik

avert [əˈvə:t] *v. t.* (**-tible, -table**) ära hoidma, tõrjuma; kõrvale pöörama *või* juhtima (*millestki* **from**)

Avery [ˈeivəri] *pn.*

Avesta [əˈvestə] *s.* Avesta (*muinaspärslaste püha raamat*)

avgas [ˈævgæs] *lüh. Am.* aviobensiin (= **aviation gasoline**)

aviary [ˈeiviəri] *s.* lindla, linnumaja

aviate [ˈeivieit] *v. i.* (lennukil) lendama

aviation [eiviˈeiʃ(ə)n, æv-] *s.* aviatsioon, lennundus; *atrib.* lennu-, lennundus-

aviator [ˈeivieitə, ˈæv-] *s.* (*fem.* **-tress, -trix**) aviaator, lendur

Avicenna [ævisˈenə] *pn.*

avid [ˈævid] *a.* ahne, ablas, himustav; (*millegi*) himuline (**of, for**)

avidity [əˈviditi] *s.* ahnus, aplus, himu

aviette [eiviˈet] *s.* aviett, minilennuk

Avignon [əˈvinjɔn] *pn.*

avifauna [eiviˈfɔ:nə] *s.* linnustik

avion [ˈævjɔ:ŋ] *s. pr.* sõjalennuk

avionics [eiviˈɔniks, æv-] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) lennuelektroonika (= **aviation electronics**)

avitaminosis [eivaitəmiˈnousis] *s. med.* avitaminoos

avocado [ævəˈkɑ:dou] *s.* (*pl.* **-os**) avokaado, ameerika pirnloorber (= ~ **pear**)

avocation [ævəˈkeiʃ(ə)n] *s.* kõrvaltegevus, -amet; *ka* kutse, elukutse, amet (= **vocation**)

avocet, -set [ˈævo(u)set] *s. zool.* naaskelnokk

avoid [əˈvɔid] *v. t.* vältima, ära hoidma; hoiduma (*midagi tegemast* **doing**); *jur.* tühistama

avoidable [əˈvɔidəbl] *a.* välditav, ärahoitav

avoidance [ə′vɔid(ə)ns] *s.* vältimine, ärahoidmine; hoidumine; *jur.* tühistus
avoirdupois [ævədju′pɔiz, -də′p-] *s.* (*lüh.* **avdp.**) avoirdupois (*inglise ja ameerika kaubanduslik kaalusüsteem*); *fam.* raskus, (keha)kaal ◇ **one pound** ~ = 16 **ounces** (= 453,593 g); ~ **weight** kaubakaal
Avon [′eiv(ə)n] *pn.*
Avondale [′eiv(ə)ndeil, ′æv-] *pn.*
Avonmouth [′eiv(ə)nmauθ, -məθ, ′æv-] *pn.*
avoset [′ævo(u)set] = **avocet**
avouch [ə′vautʃ] *v. t.* väitma, kinnitama; tagama; (õigeks) tunnistama
avouchment [ə′vautʃmənt] *s.* väitmine, kinnitus; tagamine, (õigeks)tunnistamine
avow [ə′vau] *v. t.* tunnustama, omaks võtma, (üles) tunnistama, möönma
avowal [ə′vauəl] *s.* tunnustamine, omaksvõtmine, (üles)tunnistus, mööndus; süütunnistus
avowedly [ə′vauidli] *adv.* tunnustatult, avalikult, varjamatult
avulsion [ə′vʌlʃ(ə)n] *s.* ärakiskumine, -rebimine; vägivaldne lahkukiskumine
avuncular [ə′vʌŋkjulə] *a. nalj.* onulik, onule omane, onu-
await [ə′weit] *v. t.* ootama
awake [ə′weik] **1.** *v. i. & t.* (*pret.* **awoke** [ə′wouk], *p. p.* **awaked, awoke; -kable**) (üles) ärkama, virguma; teadlikuks saama (*millestki* **to**); (üles) äratama, virgutama; **2.** *pred. a.* ärkvel, virge, valvas; teadlik (*millestki* **to**) ◇ **to come** ~ (üles) ärkama, virguma (*ka piltl.*); **wide** ~ täitsa ärkvel; *piltl.* valvsalt tähelepanelik
awaken [ə′weik(ə)n] *v. t. & i.* (üles) äratama, virgutama; teadlikuks tegema (*millestki* **to**); (üles) ärkama, virguma
awakening [ə′weik(ə)niŋ] *s.* (üles)ärkamine, virgumine; teadlikuks saamine (*millestki* **to**)
award [ə′wɔ:d] **1.** *v. t.* määrama, (*otsuse põhjal*) andma (*kellelegi* **to**); **2.** *s.* (*kohtuniku või vahekohtuniku*) otsus, määrang; määratud tasu, autasu; stipendium
aware [ə′wɛə] *pred. a.* teadlik (*millestki* **of**; *et* **that**) ◇ **to be** ~ **of** (*millestki*) teadlik olema, (*midagi*) teadma; **to become** ~ **of** (*millestki*) teadlikuks saama; (*midagi*) märkama, silmama
awash [ə′wɔʃ] *pred. a.* veetasemel, veepinna tasemel, lainete kõrgusel; lainetest uhutav, ujuvil
away [ə′wei] **1.** *adv.* ära, eemal(e); *Am.* kaugel; püsivalt, pidevalt, järelejätmatult; **2.** *atrib. a. sport* mitte kodune, võõrsil asetsev *või* toimuv *või* saavutatud (*näit. väljaku, võistluse, võidu jms. kohta*) ◇ **to go** ~ ära minema; **to stay** ~ eemale jääma; **to explain smth.** ~ midagi (*näit. raskust, arusaamatust*) seletuste teel kõrvaldama; **to make** ~ **with** hävitama, kõrvaldama; **to work** ~ püsivalt (*või* kõigest jõust, õhinal) töötama; **laugh** ~**!** naera aga pealegi!; **fire** ~**!** las käia!; **out** (*or* **far**) ~ (*komp. või sup. ees*) kaugelt, hoopis; **right** ~ jalamaid, otsemaid; ~ **behind** *Am.* kaugel taga (= **a long way behind**); ~ **back in February** *Am.* juba (ammugi) veebruaris (= **as long ago as in February**); ~ **with it!** minema sellega!, koristage see!; **I cannot** ~ **with him** ma ei saa temaga läbi, ma ei või teda kannatada; ~ **match** *sport* võõrsil mängitav matš; **on** ~ **grounds** *sport* võõral väljakul; ~ **successes** *sport* võõrsil saavutatud edu
awe [ɔ:] **1.** *s.* aukartus; (hardumuslik) hirm; **2.** *v. t.* (**-wable**) aukartusega täitma, aukartust sisendama ◇ **to stand in** ~ **of** kartma, (*kellegi ees*) aukartust tundma
aweary [ə′wiəri] *a. poeet.* = **weary**
aweather [ə′weðə] *adv. mer.* pealtuuleküljelt; pealtuuleküljele
aweigh [ə′wei] *adv. & pred. a. mer.* (põhjast) lahti (*ankru kohta*)
awesome [′ɔ:səm] *a.* kohutav, hirmuäratav; aukartust sisendav
awestricken [′ɔ:strikən] = **awestruck**
awestruck [′ɔ:strʌk] *a.* aukartusest haaratud, aukartusega täidetud (*millestki* **with**)
awful [′ɔ:f(u)l] *a.* aukartustäratav, kohutav; *fam.* kole, hirmus
awfully [′ɔ:f(u)li] *adv.* kohutavalt; *fam.* koledasti, hirmsasti, (üli)väga ◇ **it's** ~ **good of you** see on väga kena teist; **I'm** ~ **sorry** mul on koledasti kahju
awhile [ə′(h)wail] *adv.* natuke aega, veidi aega; natukeseks ajaks, hetkeks
awkward [′ɔ:kwəd] *a.* (~**est**) kohmetu, kohmakas, saamatu; ebamugav, ebasobiv,

täbar, piinlik; ohtlik ◇ **the** ~ **age** murdeiga
awl [ɔ:l] *s.* naaskel
awlwort [′ɔ:lwə:t] *s. bot.* naaskelleht
awn [ɔ:n] *s.* ohe (-hte)
awning [′ɔ:niŋ] *s.* (lõuendist) vari- *või* purikatus; telk, vari
awoke [ə′wouk] *vt.* **awake**
a(.)w(.)o(.)l(.), A(.)W(.)O(.)L(.) [′ei′dʌblju(:)′ou′el, ′eiwɔl] *lüh. mil.* loata (väeosast) puuduv, omavoliliselt äraolev (= **absent without leave**)
awry [ə′rai] *adv. & pred. a.* viltu, kõverdi; valesti, vääriti ◇ **to go** ~ viltu minema (*ka piltl.*); **to look** ~ kõõrdi vaatama (*ka piltl.*)
axe, *peam. Am.* **ax** [æks] **1.** *s.* kirves; (**the** ~) surmanuhtlus (timuka kirve all); *piltl.* (**the** ~) järsk (*er. eelarve või koosseisude*) kärpimine; **2.** *v. t.* kirvega töötlema *või* tahuma; *piltl.* kärpima (*er. eelarvet või koosseise*) ◇ **he got the** ~ *fam.* ta lasti (töölt) lahti; **he has an** ~ **to grind** tal on isiklikud huvid mängus
Axholm(e) [′æks(h)oum, -səm] *pn.*
axial [′æksiəl] *a.* (**-lly**) telgmine, telje-, teljesuunaline, telg-, aksiaalne, aksiaal-
axil [′æksil] *s. bot.* lehe- *või* oksakaenal
axiology [æksi′ɔlədʒi] *s.* aksioloogia, väärtusteooria
axiom [′æksiəm] *s.* aksioom
axiomatic [æksiə′mætik] *a.* (**-ically**) aksiomaatiline, aksioomiline, endastmõistetav; täis endastmõistetavaid tõdesid
axis I [′æksis] *s.* (*pl.* **axes** [′æksi:z]) telg, telgjoon
axis II [′æksis] *s. zool.* aksishirv (= ~ **deer**)
axle [′æksl] *s.* (*ratta*) telg, ass ◇ ~**-box** (ratta)puks, puss; ~**-pin** rattapulk; ~**-tree** (*vankri, masina jms.*) telg
Axminster [′æksminstə] **1.** *pn.*; **2.** *s.* Axminsteri vaip (*sametitaoline inglise vaip,* = ~ **carpet**)
axolotl [′æksələtl] *s. zool.* aksolotl
axon [′æksɔn] *s. anat.* akson, (*närvi*) telgniit, telgsilinder(jätke)
ay I, aye [ai] **1.** *interj. arh., mer.* jaa!, jah!, tõepoolest!, just nii! (*käskluse peale vastates taval.* ~, ~, **sir!**); **2.** *s.* (*pl.* **ayes**) poolthääl *või* -hääletaja ◇ **the -es and noes** poolt- ja vastuhääled *või* -hääletajad; **the -es have it** enamik on poolt
ay II [ei] = **aye I**
ayah [′aiə, ′ɑ:jə] *s. Anglo-Ind.* pärismaalasest lapsehoidja *või* kammerneitsi
aye I, ay [ei] *adv. arh.* alati, ikka ◇ **for (ever and)** ~ igaveseks
aye II [ai] = **ay I**
aye-aye [′aiai] *s. zool.* aie
Ayesha [′aiiʃə] *pn.*
Aylesbury [′eilzb(ə)ri] *pn.*
Aylesford [′eilzfəd, -lsf-] *pn.*
Aylmer [′eilmə] *pn.*
Aymon [′eimən] *pn.*
Ayr [ɛə] *pn.*
Ayrshire [′ɛəʃ(i)ə] **1.** *pn.*; **2.** *s.* äärširi veis
Ayto(u)n [′eitn] *pn.*
azalea [ə′zeiliə] *s. bot.* asalea
Azariah [æzə′raiə] *pn.*
Azerbai(d)jan [ɑ:zə:bai′dʒɑ:n] *pn.* Aserbaidžaan ◇ ~ **Soviet Socialist Republic** Aserbaidžaani Nõukogude Sotsialistlik Vabariik
Azerbai(d)janese [ɑ:zəbaidʒə′ni:z] *s.* (*pl.* ~) aserbaidžaanlane; aserbaidžaani keel
Aserbai(d)jani [ɑ:zəbai′dʒɑ:ni] *s.* aserbaidžaanlane; aserbaidžaani keel
Aserbai(d)janian [ɑ:zəbai′dʒɑ:niən] **1.** *a.* aserbaidžaani; **2.** *s.* aserbaidžaanlane
azimuth [′æziməθ] *s.* asimuut
azimuthal [æzi′mju:θ(ə)l] *a.* (**-lly**) asimutaalne, asimutaal-, asimuudi-, asimuut-
Azof [′ɑ:zɔf, ′eiz-] = **Azov**
azoic [ə′zo(u)ik] *a. geol.* asoiline
Azores [ə′zɔ:z] *pn.* Assoorid
azote [′æzout, ə′zout] = **nitrogen**
azotic [ə′zɔtik] = **nitric**
Azov [′ɑ:zɔv, ′eiz-] *pn.* Azov ◇ **the Sea of** ~ Aasovi meri
Azrael [′æzre(i)əl, -reil, -riəl] *pn.*
Aztec [′æztek] *aj.* **1.** *a.* a(t)steegi; **2.** *s. pl.* a(t)steegid
azure [′æʒ(j)ə, ′eiʒ(j)ə, -ʒ(j)uə] **1.** *s.* taevasina, taevassinine värv(us), asuur, lasuur; *herald.* sinine; (pilvitu) taevas; **2.** *a.* taevassinine, asuurne, lasuurne
azurite [′æʒ(j)ərait] *s. min.* asuriit
azygous [′æzigəs] *a. anat.* paaritu
azyme [′æzim] *s.* hapnemata leib, (*juutide*) paasapühaleib, matsa, matske

B

B, b [bi:] *s.* (*pl.* **Bs, B's**) (*kirjatäht*) b; *muus.* h, (*silpnimetusega*) si; *keem.* B, boor (= **boron**) ◇ ~ **flat** *muus.* b, si-bemoll; *nalj.* lutikas (= **bug**); ~ **sharp** *muus.* his, si-diees

b. *lüh.* **born**

Ba *keem.* = **barium**

B.A. ['bi:'ei] *lüh.* = **1. Bachelor of Arts; 2. British Airways**

baa [bɑ:] **1.** *s.* mää, määgatus; **2.** *v. i.* määgima, määgatama

Baal ['bei(ə)l] *s.* (*pl.* **Baalim**) *müt.* Baal; väär-e. ebajumal

baa-lamb ['bɑ:læm] *s. lastek.* ute-mää, talleke

babassu [bɑ:bə'su:] *s. bot.* babassupalm

Babbage ['bæbidʒ] *pn.*

Babbitt ['bæbit] **1.** *pn.*; **2.** *s. Am.* kitsarinnaline ning ebakultuurne (jõukas) väikekodanlane, filister; **(b-)** *tehn.* babiit

Babbittry, b- ['bæbitri] *s. Am.* kitsarinnaline väikekodanlikkus, filisterlus

babble ['bæbl] **1.** *v. i. & t.* lällutama, lalisema, mulisema, vadistama; lobisema; vulisema; **2.** *s.* lällutus, lalin, mulin, vada, vadistus; lobin; vulin

babbler ['bæblə] *s.* lällutaja, laliseja, muliseja, vadistaja; lobiseja

babe [beib] *s. arh., poeet.* lapsuke (= **baby**); *fam.* tips(i), tots ◇ ~**s and sucklings** täiesti kogemusteta isikud; ~**s in the wood** lapsikult usalduslikud isikud

Babel ['beib(ə)l] **1.** *pn.* Paabeli torn; Paabel (= **Babylon**); **2.** *s.* **(b-)** paabeli segadus, segane jutukära; segadus, arusaamatus ◇ **the Tower of B-** Paabeli torn

babies'-breath ['beibizbreθ] *s. bot.* pööriskipslill; pehme madar; kobarhüatsint

Babington ['bæbiŋtən] *pn.*

baboo ['bɑ:bu:] *s.* (hindu) härra, isand; *põlgl.* inglasi järeleahviv (euroopaliku haridusega) hindu ◇ ~ **English** (poolharitud hindu ametnikule omane) naeruväärselt ebaidiomaatiline inglise keel

baboon [bə'bu:n] *s.* paavian

babu ['bɑ:bu:] = **baboo**

baby ['beibi] **1.** *s.* lapsuke, väike laps, tita, beebi (*ka piltl.*); *fam.* tots, tips, (kena) tütarlaps; *atrib.* noor, väike; **2.** *v. t. fam.* titana kohtlema; (nagu tita eest) hellalt hoolitsema ◇ **to leave smb. with the** ~ tülikat asja kellelegi kaela määrima; ~ **elephant** väike elevandipoeg; ~ **grand (piano)** väike tiibklaver, kabinettiibklaver; ~ **carriage (*or* buggy)** *Am.* lapsevanker (= **perambulator**); ~**'s breath** = **babies'-breath**

baby-farm ['beibifɑ:m] *s.* (tasuline) väikelastekodu

baby-farmer ['beibifɑ:mə] *s.* lastekodupidaja (ärilisel alusel)

babyhood ['beibihud] *s.* varajane lapsepõli, titepõli; imikuiga

babyish ['beibiiʃ] *a.* lapsik, titelik

Babylon ['bæbilən] *pn.* Babülon, *piibl.* Paabel; *piltl.* patune suurlinn; (paavstlik) Rooma; *ka* London

Babylonia [bæbi'louniə] *pn.* Babüloonia

Babylonian [bæbi'louniən] **1.** *a.* babüloonia, paabeli; **2.** *s.* babüloonlane; babüloonia keel ◇ ~ **Captivity** Paabeli vangipõli, Babüloonia vangipõlv

baby-sitter ['beibisitə] *s.* väikelapse järele valvaja vanemate ajutisel kodunt äraolekul, (ajutine) lapsehoidja

baccalaureate [bækə'lɔ:riit] *s.* bakalaureuse kraad (*vrd.* **bachelor**); *Am.* pidulik jutlus abiturientidele kooli lõpetamise puhul (= ~ **address,** ~ **sermon**)

baccara(t) ['bækərɑ:] *s.* bakaraa (*kaardimäng*)

baccate ['bækeit] *a. bot.* marjataoline, marjas; marjukandev

bacchanal ['bækən(ə)l] **1.** *a.* bakhanaalne, bakhiline, bakhoslik, Bakchosele omane; joomapidutsev, prassiv; **2.** *s.* Bakchose jünger, pummeldaja; bakhanaal

Bacchanalia [bækə'neiliə] *s. pl. aj.* bakhanaalid, Bakchose pidustused; joomapidud, prassingud

bacchanalian [bækə'neiliən] *a.* bakhanaalne, bakhanaalidele omane

Bacchant ['bækənt] *s.* bakhant; joobunud pidutseja

Bacchante ['bækənt, bə'kænti] *s.* (nais)bakhant

Bacchus ['bækəs] *s. müt.* Bakchos, Bacchus

Bacchylides [bæ'kilidi:z] *pn.* Bakchylides

baccy ['bæki] *s. fam.* tubakas (= **tobacco**)

bach I [bætʃ] *Am. sl.* **1.** *s.* poissmees (= **bachelor**); **2.** *v. i.* poissmehena elama (*haril.* **to** ~ **it**)

Bach II **1.** [bɑ:x, bɑ:k] *pn.* (*saksa komponist*); **2.** [beitʃ] *pn.* (*inglise perekonnanimi*)

Bache [beitʃ] *pn.*

bachelor ['bætʃ(ə)lə] *s.* poissmees, vallaline mees; bakalaureus (*madalaima akadeemilise kraadi omanik Inglismaal või Ameerikas*); *aj.* teise rüütli lipu all teeniv noor rüütel ◇ **old** ~ vanapoiss; **B- of Arts** (*lüh.* **B.A.**) humanitaarteaduste bakalaureus; **B- of Science** (*lüh.* **B.Sc.**) loodusteaduse bakalaureus; ~**'s button** kibe tulikas; reinvars, soolikarohi (= **tansy**); kerajas gomfreena; rukkilill (= **cornflower**); valge pusurohi

bachelorhood ['bætʃ(ə)ləhud], **bachelorship** ['bætʃ(ə)ləʃip] *s.* poissmehe- e. vallaspõli; *ka* bakalaureuse kraad (= **baccalaureate**)

bacillary [bə'siləri] *a.* batsillitaoline, batsilliline, batsillaarne

bacillus [bə'siləs] *s.* (*pl.* **-li** [-lai]) batsill, kepp-pisik, pulkpisik

back I [bæk] **1.** *s.* selg; tagakülg; tagaosa, pära; seljatugi, kori, leen; (*jalgpallis*) kaitsja; **2.** *a.* (*sup.* **backmost**) tagumine, tagapoolne, taga-, tagurpidine, tagasi-; endine, vananenud; (*maksude jms. kohta*) võlguolev, tasumata; **3.** *adv.* tagasi, taha, taga, eemal(e), tagapool, tahapoole, tagurpidi; **4.** *v. t. & i.* taandama, tahapoole liigutama, tagurpidi ajama, tagurdama; *mer.* (*purjesid*) pakkima; taanduma, taganema, tagurduma; vastupäeva pöörduma (*tuule kohta*); tagama, toetama, aitama; (*tšekki*) siirma, indosseerima, žireerima; (*millegi või kellegi poolt*) kihla vedama; (*hobuse*) seljas istuma ◇ **the B-s** Cambridge'i kolledžite jõekaldale ulatuvad (ilusad) tagaküljed; **at the** ~ **of** (*millegi*) taga; **on one's** ~ selili; ~ **and belly** rõivastus ning toit; **to have on one's** ~ (*millegagi*) koormatud olema; **to put one's** ~ **into** (*milleski*) kogu jõuga kaasa töötama; **to put** (*or* **set**) **smb.'s** ~ **up** kedagi vihale ärritama; ~ **blocks** *Austr.* kauge sisemaa; ~ **chat** *sl.* vasturääkimine; ~ **flow** vastuvool; ~ **number** (*ajakirja*) vana number; *piltl.* ajast ning arust läinud isik *või* asi; ~ **and forth** *Am.* edasi-tagasi (= **to and fro**); **to go** ~ **from (*or* upon) one's word** oma sõnast taganema, oma sõna murdma; ~ **of, in** ~ **of** *Am. (millegi)* taga (= **at the** ~ **of**); **to** ~ **and fill** (*purje*) pakkima ja (uuesti) tuulde laskma; *Am., piltl.* viivitama, kõhklema; **to** ~ **down** *fam. (võetud seisukohast)* taganema; **to** ~ **off** *Am.* tagasi tõmbuma; **to** ~ **out of** (*ettevõttest või kohustusest*) taganema, loobuma; **to** ~ **up** toetama; tagurdama; **to** ~ **the oars, to** ~ **water** hoobama, (*paadi liikumise tõkestuseks*) tagurpidi sõudma; ~ **her!** *mer.* tagasikäik!

back II [bæk] *s.* (pruulimis- *või* riidevärvimis)paak

backache ['bækeik] *s.* selja- *või* nimmevalu

backbencher ['bækbentʃə] *s. parl.* tavaline (mittejuhtiv) parlamendiliige, parlamendi lihtliige, partei reamees

backbite ['bækbait] *v. t. & i.* (*pret.* **-bit** [-bit], *p. p.* **-bitten** [-bitn]) tagaselja laimama, taga rääkima, keelt peksma

backbiter ['bækbaitə] *s.* tagaselja laimaja, tagarääkija, keelepeksja

back-blocks ['bækblɔks] *s. pl. Austr.* (kauge) sisemaa

backboard ['bækbɔ:d] *s.* seljalaud (*lapse selja õkvahoidmiseks*); (*korseti*) seljatugi; (*vankri, paadi jms.*) päralaud

backbone ['bækboun] *s.* selgroog, lülisammas; peatugi; iseloomukindlus

backchat ['bæktʃæt] = **backtalk**

back-cloth ['bækklɔ(:)θ] = **backdrop**

backdoor ['bækdɔ:] *s.* tagauks; *atrib.* tagaukse-, tagatrepi- (*ka piltl.*)

backdrop ['bækdrɔp] *s. teatr.* tagasein, foon

backer ['bækə] *s.* toetaja; *er.* (hobustele) kihlavedaja

back-fire ['bækfaiə] **1.** *s.* tagasilöök (*mootoris*); **2.** *v. i.* tagasi lööma, tagasilööki andma

back-formation ['bækfɔ:meiʃ(ə)n] *s. lgv.* tagasituletus, (näilisest tuletatud sõnast) uue (arvatava) algvormi tuletamine (*näit. sõnast* **burglar** *tuletatud verb* **to burgle**)

backgammon [bæk'gæmən] *s.* triktrakk (*teatav lauamäng kahele mängijale*)

background ['bækgraund] *s.* tagapõhi, -plaan, taust ◇ **in the** ~ tagaplaanil

backhand ['bækhænd] **1.** *s. (tennisemängus)* tagantkäelöök (= ~ **stroke**); tagurpidi (vasakule) längus kiri; **2.** *a.* = *järgm.*

backhanded ['bæk'hændid] *a.* tagantkäe-; käeselja-; kaudne, ootamatu; ebaotsekohene, ebasiiras, kahemõtteline

backhander ['bæk'hændə] *s.* tagantkäelöök; ootamatu hoop *või* kallaletung

backhouse ['bækhaus] *s. Am.* välipeldik, -käimla

backing ['bækiŋ] *s. er.* toetus, tugi; toetajaskond; tagatis

backlash ['bæklæʃ] *s. tehn.* surnud käik; vabakäik, loks; *Am. ka* (äge) vastutoime, vastuliikumine, vastureaktsioon

backlog ['bæklɔg] *s.* (suur) põhihalg (*või* puuront) kaminatules; *piltl.* mahajäämus, võlgnevus (*töös, tellimuste täitmisel jms.*)

backmost ['bækmoust] *vt.* **back**

back-pedal [bæk'ped(ə)l] *v. i.* (**-ll-**) pedaale vastupidi sõtkudes pidurdama; *piltl.* ettevõttest taganema

backsheesh ['bækʃi:ʃ] = **baksheesh**

backside ['bæksaid] *s.* tagapool; tagumik

backslide ['bækslaid] *v. i.* (*pret. & p. p.* **-slid** [-slid]) tagasi langema, taaslangema (*uskmatusse jms.*)

backstage ['bæksteidʒ] **1.** *a.* lavatagune, *piltl.* kulissidetagune; **2.** *adv.* lava taga *või* taha, *piltl.* kulisside taga

backstairs ['bæk'steəz] **1.** *s. pl.* tagatrepp; **2.** *a.* (*ka* **-stair**) tagatrepi-, salajane, riukaline ◇ **backstair(s) influence** tagatrepimõju(s)tus, salaintriigid

backstay ['bækstei] *s. mer.* parduun; paktaak; *piltl.* seljatagune toetus

backstitch ['bækstitʃ] **1.** *v. t. & i.* tikkima, tikkpistega õmblema; **2.** *s.* tikkpiste

backstroke ['bækstrouk] *s. sport* seliliujumine; selilikrool (= **back crawl**)

backsword ['bæksɔ:d] *s.* ühe teraga mõõk; (eriline) vehklemismõõk (= **singlestick**)

backtalk ['bæktɔ:k] *s. fam.* vasturääkimine, -lõmpsimine, -haukumine

backward ['bækwəd] **1.** *adv.* tagurpidi; tahapoole, tagasi; **2.** *a.* tagurpidine; tagasi-; pikaldane; mahajäänud (*milleski* **in**); väheärenenud; tagasihoidlik, häbelik

backwardation [bækwə'deiʃ(ə)n] *s. maj.* viivitusraha (*er. aktsiate müügil*), deport

backwardness ['bækwədnis] *s.* pikaldasus: mahajäämus, mahajäänud olek; arenematus; tagasihoidlikkus, häbelikkus

backwards ['bækwədz] = **backward (1.)**

backwash ['bækwɔʃ] *s.* tagasiveerev laine; (*laeva või aerude poolt*) tagasipaisatav vesi, päravesi, -vool; järellainetus (*ka piltl.*)

backwater ['bækwɔ:tə] *s.* paisuvesi, (*tammi jms. abil*) tagasihoitav seisev vesi; lahesopp, abajas, lõugas; *piltl.* (mahajäetud) kolgas; (*laeva poolt*) tagasipaisatav vesi

backwoods ['bækwudz] *s. pl.* (väheasustatud) kauged metsamaad, metsakolgas

backwoodsman ['bækwudzmən] *s.* (*pl.* **-men**) kolkaelanik

bacon I ['beik(ə)n] *s.* peekon ◇ **to bring home the** ~ *sl.* edu saavutama; **to save one's** ~ *fam.* terve nahaga pääsema

Bacon II ['beik(ə)n] *pn.*

bacteria [bæk'tiəriə] *vt.* **bacterium**

bacterial [bæk'tiəriəl] *a.* bakteriaalne, pisikuline, bakteriaal-, bakter(i)-, pisik(u)-

bacteriological [bæktiəriə'lɔdʒik(ə)l] *a.* bakterioloogiline, bakterioloogia- ◇ ~ **warfare** bakterisõda, pisikusõda

bacteriologist [bæktiəri'ɔlədʒist] *s.* bakterioloog

bacteriology [bæktiəri'ɔlədʒi] *s.* bakterioloogia, pisikuteadus

bacteriolysis [bæktiəri'ɔlisis] *s. med.* bakteriolüüs

bacteriophage [bæk'tiəriəfeidʒ] *s. füsiol.* bakteriofaag, bakteriviirus

bacterium [bæk'tiəriəm] *s.* (*pl.* **-ia**) bakter, pisik

Bactria ['bæktriə] *pn.* Baktria

bad I [bæd] **1.** *a.* (*komp.* **worse** [wə:s], *sup.* **worst** [wə:st]) halb, paha; puudulik, vigane, vilets, võlts; kuri; kahjulik (*millelegi* for); valus, haige; **2.** *s.* halb olukord, halb õnn; kahjum, võlguolek ◇ **not** ~ **kaunis** hea, kaunis kena; **to go** ~ halvaks minema, raiskuma, roiskuma; **to go from** ~ **to worse** järjest halvenema, allamäge minema; **to go to the** ~ halvale teele minema; **I am ten pounds to the** ~ ma olen kümme naela kahju saanud; **one of His** (*or* **Her**) **Majesty's** ~ **bargains** halb sõdur, argpüks; ~ **blood** «paks veri», kibedus, vaen; ~ **coin** alaväärtuslik (*või* võlts) münt; **a** ~ **cold** tugev nohu; ~ **egg** (*or* **hat, lot**) *sl.* kõlvatu (*või* nurjatu) isik; ~ **form** kombepuudus, halva kasvatuse tunnus; ~ **language** sõim(amine); **a** ~ **leg** vigane (*või* haige) jalg; ~ **man** *Am.* roimar, röövel, mõrtsukas

bad II [bæd] *vt.* **bid**

baddish ['bædiʃ] *a.* halva- e. pahavõitu

bade [bæd, beid] *vt.* **bid**

Baden ['bɑ:dn] *pn.*

Baden-Powell ['beidn'pouel] *pn.*

badge ['bædʒ] *s.* (ameti-, liikme)märk; rinnamärk; tunnus, tundemärk

badger ['bædʒə] **1.** *s.* mäger, määr, kähr; mägrakarvust pintsel; **2.** *v. t.* puretama, ässitama; õrritama, kiusama, tülitama ◇ **B-State** *Am.* = **Wisconsin**

badinage ['bædinɑ:ʒ] *s. pr.* naljatlev nöökamine, nööge, nokkimine

badland ['bædlænd] *s. haril. pl. geol.* bädland

badly ['bædli] *adv.* (*komp.* **worse** [wə:s], *sup.* **worst** [wə:st]) halvasti, pahasti; tõsiselt; hädasti, üliväga ◇ ~ **wounded** tõsiselt haavatud; **I want it** ~ ma vajan seda hädasti; **to be** ~ **off** viletsuses (*või* vaesuses) olema

badminton ['bædmintən] *s.* bädminton, sulgpall; bordoo veini, soodavee ja suhkru segu (*karastava joogina*)

badness ['bædnis] *s.* halbus, pahadus; kurjus; kahjulikkus

bad-tempered ['bæd'tempəd] *a.* halva- *või* kurjatujuline, pahur

Baedeker ['beidikə] **1.** *pn.*; **2.** *s.* beedeker, reisijuht, -käsiraamat

Baffin ['bæfin] *pn.* ◇ ~ **Bay** Baffini laht; ~ **Island** Baffini maa

baffle ['bæfl] **1.** *v. t.* nurjama, nurja ajama; tõkestama, asjatuks tegema; *tehn.* tõkestama, summutama; (*kellelegi*) mõistatuseks olema; nõutuks tegema, hämmeldama; **2.** *s. tehn.* tõkesti, summuti; (*helilainete*) deflektor ◇ **to** ~ **pursuit** tagaajamist (kavalusega) nurjama; **this** ~**s all description** seda on võimatu kirjeldada

baffling ['bæfliŋ] *a.* nõutuks tegev, hämmeldav; (*tuule kohta*) muutlik

baffy ['bæfi] *s.* (*lühivarreline puust*) golfinui

bag [bæg] **1.** *s.* kott, kaugas; (jahi)tasku; kirjatasku, mapp, portfell; (päeva) jahisaak; *pl. sl.* püksid; **2.** *v. t. & i.* (**-gg-**) kotti pistma (*er. jahisaaki*), kotti panema *või* ajama; *fam.* endale kiskuma, varastama; kotti vajuma, kotina rippuma ◇ ~ **and baggage** kogu krempliga; ~ **fox** kotis jahiväljale toodud rebane; ~ **of bones** luu ja nahk, kondirisu, -puru, kõhn isik *või* loom; ~ **of tricks** vigurite ning riugaste tagavara; **the whole** ~ **of tricks** *sl.* kogu kupatus

bagasse [bə'gæs] *s. tehn.* suhkruroo (*või* suhkrupeedi) raba

bagatelle [bægə'tel] *s.* bagatell, tühi-tähi, tühine pisiasi; *muus.* bagatell (*väike muusikapala*); tivolimäng (*piljarditaoline lauamäng*)

Bagdad ['bæg'dæd] = **Baghdad**

Bagehot ['bædʒət] *pn.*

bagful ['bægf(u)l] *s.* (*pl.* **-ls**) kotitäis

baggage ['bægidʒ] *s. sõj.* pagas, järelveetav varustus, moonavoor; *peam. Am.* pagas, reisipakid (= **luggage**); *nalj.* ninakas tüdruk, tüdrukulipakas, -niru; *van.* lirva

bagging ['bægiŋ] *s.* kottipanek, -pistmine, -ajamine; kotiriie; vedeliku nõristamine läbi (lõuend)koti

baggy ['bægi] *a.* kottis, kottivajunud, kotjas, kotina rippuv, lotendav; (*pükste kohta*) põlvist kottis

Baghdad ['bæg'dæd] *pn.* Bagdad

bagman ['bægmən] *s.* (*pl.* **-men**) kotimees; proovireisija, kaubaagent; kotis jahiväljale toodud rebane (= **bag fox**)

bagnio ['bænjou] *s.* (idamaine) vangla, orjavangla; bordell, lõbumaja; (itaalia *või* türgi) saun

bagpipe ['bægpaip] *s.* torupill (*tarvit. peam. pl-s*)

bagpiper ['bægpaipə] *s.* torupillimees, -puhuja, -mängija

Bagshot ['bæg∫ɔt] *pn.*

bah [bɑ:] *interj.* päh!

Bahadur [bə'hɑ:də] *s.* (nimele järele lisatav) india austustiitel; *Anglo-Ind. sl.* «suur nina», tähtis isik

Bahama [bə'hɑ:mə] *pn.* ◇ ~ **Islands** (*or* **the** ~**s**) Bahama saared

Bahrain, Bahrein [bɑ:'rein] Bahrein

baignoire ['beinwɑ:] *s. teatr.* benuaar, parteriloož

Baikal [bai'kɑ:l] *pn.* Baikal

bail I [beil] **1.** *s.* käendus; käendusraha, kautsjon (*vabastatud kaebealuse kohtusse ilmumise tagamiseks*); käendaja, käemees; **2.** *v. t.* käendama, (*kellegi eest*) käemeheks hakkama; käenduse vastu vabastama; (*kaupa*) (eritingimustel) hoiustama, deponeerima ◇ **to be ~ for** (*kellegi eest*) käendajaks olema; **to become** (*or* **go**) **~ for** (*kellegi eest*) käendajaks hakkama (*ka piltl.*); **to save (forfeit) one's ~** kohtu ette ilmudes (mitte ilmudes) käendusraha tagasi saama (kaotama); **to ~ smb. out** käendusraha sisse makstes kedagi vangist vabastama

bail II [beil] *s.* latrikang, -tara (*tallis*); värava põikvarb (*kriketimängus*)

bail III, **bale** [beil] *v. t. & i.* **(-lable)** (*paadist*) vett välja kühveldama; (*lennukist langevarjuga*) välja hüppama **(out)**

bail IV [beil] *s.* sang, (*kaarekujuline*) käepide

bailable I ['beiləbl] *a. (süüteo kohta)* vahialuse kautsjoni vastu vabastamist võimaldav (*vt.* **bail** I)

bailable II, **bal-** ['beiləbl] *vt.* **bail** III

bailee [bei'li:] *s. (kauba)* hoiuse (*e.* deposiidi) saaja, depositaar (*vt.* **bail** I)

bailèr I ['beilə] *s.* (*kriketimängus*) värava põikvarba tabav pall (*vt.* **bail** II)

bailer II, **bal-** ['beilə] *s.* veekühvel, hauskar, viskar; *tehn.* klapp- *või* lööktoru, hiivaärasti (*vt.* **bail** III)

bailey ['beili] **1.** *s. aj.* lossi välismüür; müüridevaheline lossiõu; **2.** *pn.* **(B-)** ◇ **Old B-** (endine) Londoni kriminaalkohtuhoone (*nüüdne* **Central Criminal Court**)

bailie ['beili] *s.* (Šoti) raehärra, -vanem

bailiff ['beilif] *s.* kohtutäitur, pristav; mõisavalitseja; *aj.* šerifi abiline, (maa)foogt

bailiwick ['beiliwik] *s.* foogtkond, foogti ametipiirkond; (Šoti) raehärra ametipiirkond

bailment ['beilmənt] *s.* (*vahialuse*) käenduse (*või* kautsjoni) vastu vabastamine; (*kauba*) (eritingimustel) hoiustamine, deponeerimine (*vt.* **bail** I)

bailor ['beilə] *s. (kauba)* hoiustaja, deponent (*vt.* **bail** I)

Bain [bein] *pn.*

Bainbridge ['beinbridʒ] *pn.*

bairn [bɛən] *s. Š.* laps (= **child**)

bait [beit] **1.** *v. t. & i.* õrritama, puretama, koeri kallale ässitama; (*pilgetega jms.*) piinama; (*reisil hobuseid*) söötma, (*hobuste kohta reisil*) sööma; (*hobuste söötmiseks*) peatuma; söödastama, söödaga (*või* peibutisega) varustama, peibutama, ahvatlema; **2.** *s.* sööt, peibutis; meelitus(vahend); kiusatus; peatus (*söömiseks ning puhkuseks*)

baize [beiz] *s. tekst.* baika, boi

bake [beik] *v. t. & i.* **(-kable)** küpsetama; küpsema; (*telliskive, savinõusid jms.*) põletama

bakehouse ['beikhaus] *s.* küpsetuskoda

bakelite ['beikilait, 'bæk-] *s. tehn.* bakeliit

baker ['beikə] *s.* pagar, leivaküpsetaja ◇ **~'s dozen** kuradi tosin, kolmteist(kümmend)

Bakerloo ['beikə'lu:] *pn.*

bakery ['beikəri] *s.* pagariamet; pagaritöös-tus; *Am.* pagariäri ◇ **~ smell** värske leiva lõhn

baking ['beikiŋ] *s.* küpsetamine, küpsetus; küpsemine; küpsetis; ahjutäis leibu; *atrib.* küpsetus- ◇ **~-powder** küpsetuspulber

baksheesh, -shish ['bækʃi:ʃ] *s.* bakšiš, (*er. idamail antav*) jootraha, kingitus, armuand; *ka* altkäemaks ◇ **to give ~** jootraha (*või* kingitust, armuandi, altkäemaksu) andma

Baku [bɑ:'ku:] *pn.* Bakuu

Balaam ['beilæm] **1.** *pn. piibl.* Piileam, Bileam; **2.** *s.* pettumust valmistav prohvet *või* liitlane; **(b-)** varukshoitav täitematerjal ajalehe jaoks

balable ['beiləbl] = **bailable** II (*vt.* **bail** III)

Balaclava [bælə'klɑ:və] *pn.* Balaklava

balalaika [bælə'laikə] *s.* balalaika

balance ['bæləns] **1.** *s.* kaal(ud); **(the B-)** Kaalud (*tähtkuju,* = **Scales**); tasakaal, balanss; *tehn.* balanss, balanssiir(ratas); *maj.* bilanss; saldo, jääk; *Am.* ülejääk; **2.** *v. t. & i.* **(-ceable)** kaaluma, kaalutlema (*küsimust jms.*); tasakaalustama (*millegagi* **with**), tasakaaluks seadma (*millegi vastu* **against**), tasakaalus hoidma *või* olema, balansseerima; vankuma, kõikuma (*millegi vahel* **between**); *maj.* bilansseerima, bilanssi tegema; (*arveid*) tasakaalustama ◇ **on ~** (igakülgselt) järele kaaludes, kõike

arvestades; **to lose one's ~** tasakaalu kaotama; **to strike a ~** arvete seisu kindlaks tegema, kokkuvõtet tegema; **~ due** *maj.* deebetsaldo; **~ in hand** *maj.* kreeditsaldo; **~ of power** jõudude tasakaal (*poliitikas*); **~ of trade** kaubandusbilanss; **~ pan** kaalukauss; **~ sheet** bilansileht, -tabel

balanced ['bælənst] *a.* tasakaalustatud; tasakaalukas (*ka piltl.*)

balancer ['bælənsə] *s. tehn.* tasakaalusti, stabilisaator (*er. raad.*)

Balboa [bæl'bo(u)ə] *pn.*

Balbriggan [bæl'brigən] *pn.*

balconied ['bælkənid] *a.* palkoniga varustatud

balcony ['bælkəni] *s.* palkon, (lahtine) rõdu; *teatr.* esimene rõdu; *mer.* hekiväär, ahtrirõdu

bald [bɔ:ld] *a.* paljas(päine), juusteta, kiilas; lage, kattetu; lehitu, sulitu, alasti; varjamatu, ilustamatu; ilmetu ◇ **~ cypress** *bot.* sooküpress

baldachin, -quin ['bældəkin] *s.* baldahhiin

bald-coot ['bɔ:ldku:t], **baldicoot** ['bɔ:ldiku:t] *s.* vesikana, lauk (= **coot**); *piltl.* kiilaspea, paljaspea

balderdash ['bɔ:ldədæʃ] *s.* mõga, mõttetu loba

baldhead ['bɔ:ldhed] *s.* paljaspea, kiilaspea

bald-headed ['bɔ:ld'hedid] *a.* paljaspäine, kiilaspäine; (*looma või linnu kohta*) lauk ◇ **to go ~ into** (*teatavas ettevõttes*) kõike kaalule panema

baldicoot ['bɔ:ldiku:t] = **bald-coot**

baldly ['bɔ:ldli] *adv.* paljalt, lagedalt, kattetult; varjamatult, ilustamatult

baldness ['bɔ:ldnis] *s.* paljaspäisus, kiilaspäisus

baldpate ['bɔ:ldpeit] = **baldhead**

baldric ['bɔ:ldrik] *s.* (*põiki üle õla ulatuv*) mõõgarihm, õlarihm; (*signalisti*) pasunarihm

Baldwin ['bɔ:ldwin] *pn.*

bale I [beil] *s. poeet., arh.* häda, hukatus, kurbus

bale II [beil] **1.** *s.* (kauba)pall, pallpakend; **2.** *v. t.* pallima, pallpakendina valmistama

bale III [beil] = **bail** III

Balearic [bæli'ærik] *a.* Baleaari ◇ **~ Islands** (*or* **Isles**) Baleaarid

baleen [bə'li:n] = **whalebone**

balefire ['beilfaiə] *s.* tuleriit, signaal- *või* rõõmutuli

baleful ['beilf(u)l] *a.* **(-lly)** hukutav, hukatust toov, hävitav

baler I ['beilə] = **bailer** II

baler II ['beilə] *s. põll.* heinapress (*vt.* **bale** II)

Balfour ['bælfuə, -fɔ:] *pn.*

Bali ['bɑ:li] *pn.*

Baliol ['beiljəl] *pn.*

balk, baulk [bɔ:k, -lk] **1.** *s.* kantpalk, pruss; komistuskivi, tõke, takistus; piljardilaua ääreriba; põllupeenar; **2.** *v. t. & i.* tõkestama, takistama (*milleski* **in**); nurja ajama; pettumust valmistama (*millegi suhtes* **of**); heidutama, hirmutama; kõrvale puiklema; (*hobuse kohta*) kartma hakkama, tagasi põrkama, (vastu) puiklema, tõrkuma (*millegi ees* **at**) ◇ **I was ~ed of my purpose** mu eesmärk aeti nurja

Balkan ['bɔ(:)lkən] **1.** *a.* Balkani; **2.** *s. pl.* **(the ~s)** Balkanimaad, Balkani riigid (= **the ~ States**); Balkani mäed (= **the ~ Mountains**) ◇ **the ~ Peninsula** Balkani poolsaar

Balkanize ['bɔ(:)lkənaiz] *v. t.* balkaniseerima, (*maad*) väikesteks vastastikku vaenulikeks riikideks killustama

ball I [bɔ:l] **1.** *s.* pall; kera; kuul; pallimäng, *er. Am.* pesapall; (*kriketimängus*) pallivise; **2.** *v. i.* pallistuma, palli (*või* kera) moodustama, kerra tõmbuma **(up)** ◇ **terrestrial ~** maakera; **to have the ~ at one's feet** soodsaid eeldusi eduks omama; **to keep the ~ rolling** jutulõnga mitte katkeda laskma; tegevust mitte soiku jääda laskma; **~ bearing** *tehn.* kuullaager; **~ joint** *tehn.* kuulliigend; *anat.* keraliiges (= **~-and-socket joint**); **~ mill** *tehn.* kuulveski; **~ of the eye** silmamuna; **~ of the thumb** käepäkk; **~ed up** *Am.* segadusse viidud

ball II [bɔ:l] *s.* ball, tantsupidu

ballad ['bæləd] *s.* ballaad, lihtne laul; rahvalaul; rahvapärane jutustava sisuga luuletus

ballade [bæ'lɑ:d] *s. pros., muus.* ballaad

ballad-monger ['bælədmʌŋgə] *s.* ballaadidemüütaja, -sepitseja, salmisepp

balladry ['bæləd

Ballantyne ['bæləntain] *pn.*
Ballarat ['bælə'ræt] *pn.*
ballast ['bæləst] **1.** *s.* ballast; **2.** *v. t.* ballastima, ballastiga varustama ◇ **in ~** ballastis, (ainult) ballastiga koormatud (*laeva kohta*)
ball-cock ['bɔ:lkɔk] *s. tehn.* kuulkraan
ballerina [bælə'ri:nə] *s. teatr.* baleriin
ballet ['bælei] *s.* ballett ◇ **~-dancer** balletitantsija, -tantsijanna; **~-girl** balletitantsijanna, baleriin; **~-master** *teatr.* ballettmeister
ball-flower ['bɔ:lflauə] *s.* pallikujuline (enamasti kolmeleheline) õisornament
Balliol ['beiljəl] *pn.*
ballista [bə'listə] *s.* (*pl.* **-ae** [-i:]) *aj.* ballist, viskemasin
ballistic [bə'listik] **1.** *a.* ballistiline; **2.** *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) ballistika ◇ **~ missile** *mil.* ballistiline rakett
ballon d'essay ['bælɔ:ŋ de'sei] *s. pr.* «katsepall», pinnakatsumiseks ettevõetav asi
balloon [bə'lu:n] **1.** *s.* õhupall; balloon; *piltl.* tühi ning suurekspuhutud asi; (pilkepildil kujutatud isikule omistatud) ringikesega ümbritsetud sõnad; **2.** *v. i.* õhupalliga üles lendama; õhupallina suureks paisuma
ballooner [bə'lu:nə], **balloonist** [bə'lu:nist] *s.* õhupallisõitja
ballot ['bælət] **1.** *s.* valimiskuulike, -sedel, hääletussedel; salajane hääletus (*er. kuulikeste kastilaskmisega*), ballotaaž; hääletuskord; antud häälte arv; *Am.* hääletus (*ka avalik*); loositõmbamine; **2.** *v. i.* (*kuulikeste või valimissedelite abil*) hääletama, balloteerima; loosi tõmbama (*millegi pärast* **for**)
ballot-box ['bælətbɔks] *s.* valimiskast
ball-pen ['bɔ:lpen] = **ball-point**
ball-point ['bɔ:lpɔint] *s.* kuul(täite)sulepea, pastapliiats, pastakas (= **ball-point pen**)
ball-proof ['bɔ:lpru:f] *a.* kuulikindel
ball-room ['bɔ:lrum] *s.* balli- *või* tantsusaal
ball-tap ['bɔ:ltæp] = **ball-cock**
bally ['bæli] *a. & adv. sl.* pagana... (*mõttetu kirumissõna*) ◇ **I cut my ~ finger** ma lõikasin enesele sõrme, pagana pihta!; **what a ~ nuisance!** pagana tüütu asi!; **all ~ fine** kõik pagana kena
ballyhoo [bæli'hu:] *Am.* **1.** *s.* kärarikas ning kõmuline reklaam *või* kõne, (reklaam)kõmu; **2.** *v. i. & t.* lärmikat reklaami tegema; lärmikalt reklaamima *või* kiitma
Ballymena [bæli'mi:nə] *pn.*
ballyrag ['bæliræg], *peam. Am.* **bullyrag** ['buliræg] *v. t. & i.* (**-gg-**) narrima, nokkima, õrritama; janditama
balm [bɑ:m] *s.* palsam, balsam; valuvaigistav vahend; meliss ◇ **~ gentle, ~ mint** *bot.* aedmeliss; **~ of Gilead** ['giliəd] *bot.* meka mürripuu; palsaminulg (= **balsam fir**); palsamipappel (= **palsam poplar**); palsamvaik
Balmoral [bæl'mər(ə)l] **1.** *pn.*; **2.** *s.* (**b-**) teatav vöödiline riidesort või sellest tehtud seelik; teatav nöörsaabas; teatav šoti müts
balmy I ['bɑ:mi] *a.* (**-ier, -iest; -ily, -iness**) palsamlik, hästi lõhnav; rahustav, vaigistav; kosutav
balmy II ['bɑ:mi] *a. sl.* poole aruga, napakas (= **barmy**)
balneology [bælni'ɔlədʒi] *s. med.* balneoloogia
balneotherapy [bælnio(u)'θerəpi] *s. med.* balneoteraapia
baloney [bə'louni] = **boloney**
balsam ['bɔ(:)lsəm] *s.* palsam, balsam (= **balm**); *bot.* lemmalts, *er.* balsamiin-lemmalts (= **garden ~**) ◇ **~ fir** palsaminulg; **~ of Peru** peruu palsam; **~ poplar** palsamipappel
balsamic [bɔ(:)l'sæmik, bæl-] *a.* (**-ically**) palsamlik, palsam(i)-
balsamine ['bɔ:lsəmin] *s. bot.* lemmalts, balsamiin
Balthazar [bæl'θæzə, bælθə'zɑ:] *pn.*
Baltic ['bɔ(:)ltik] **1.** *a.* balti; **2.** *s.* (**the ~**) Balti meri, Läänemeri (= **the ~ Sea**)
Baltimore ['bɔ:ltimɔ:] *pn.*
Baluchistan [bə'lu:tʃistæn, -kis-, -'tɑ:n] *pn.* Belutšistan
baluster ['bæləstə] *s.* baluster, tulpand; *pl.* = **banisters**
balustrade [bæləs'treid] *s.* balustraad, tulbandik
Balzac ['bælzæk] *pn.*
bamboo [bæm'bu:] *s.* (*pl.* **-oos**) bambus; bambuskepp ◇ **giant ~** puisbambus; **~ palm** veini-raffiapalm
bamboozle [bæm'bu:zl] *v. t. fam.* tüssama, petma, pettuse teel meelitama (*midagi tegema* **into doing**); käest ära petma, pettusega võtma (*kelleltki midagi* **smb. out of smth.**)
bamboozlement [bæm'bu:zlmənt] *s.* tüssamine, petmine
ban [bæn] **1.** *v. t.* (**-nn-**) keelustama, ära keelama; põlustama, vande alla panema; *arh.* needma, sajatama; **2.** *s.* keelustus, keeld; põlustus, põlg; kirikuvanne; needus, vanne; *vrd.* **banns**
banal ['bein(ə)l, 'bæn-, bə'nɑ:l] *s.* (**-ily**) banaalne, labane, maotu, harilik
banality [bə'næliti] *s.* banaalsus, labasus, maotus
banana [bə'nɑ:nə, *Am.* -'nænə] s. banaan ◇ **~ oil** *keem.* pentüületanaat, amüülatsetaat; *piltl. Am. sl.* meelitused, silmakirjalik (*või* mõttetu) kõne
Banbury ['bænb(ə)ri, 'bæm-] *pn.* ◇ **~ cake** hakklihaga täidetud küpsis
Bancroft ['bænkrɔ(:)ft, 'bæŋ-] *pn.*
band [bænd] **1.** *s.* pael, lint, side; riba; (*ratta*) rehv, vits, võru; rihm; vööt; *el.* sagedusriba; *raad.* laineala; *pl.* lõkad, (*kirikuõpetaja jt. ametirõivaste juurde kuuluv*) kaelaside; salk(kond), trobikond, jõuk, kamp, bande; orkester, bänd; **2.** *v. t. & i.* salgaks (e. jõuguks) ühendama *või* ühinema ◇ **under ~** ristpaela all; **B- of Hope** lootusring (*laste karskusorganisatsioon, tekkinud Inglismaal*)
bandage ['bændidʒ] **1.** *s.* köidis, (haava)side; bandaaž; **2.** *v t.* (köidisega) siduma
bandan(n)a [bæn'dænə] *s.* (*eredavärviline tähniline*) tasku- *või* kaelarätik
b. and b. ['bi:ənd'bi:] *lüh.* = **bed and breakfast**
bandbox ['bændbɔks] *s.* kübarakarp, -kartong, pappkast ◇ **he looks as if he came out of a ~** ta näeb äärmiselt tipp-topp väljа
bandeau [bæn'dou] *s.* (*pl.* **-eaux** [-ouz]) (*naiste*) laubapael, (*ümber pea ulatuv*) sidepael; (*naistekübara*) sisepael
banderol(e) ['bændəroul] *s.* (pikk ja kitsas) haralise otsaga lipp; vimpel; odalipuke; *kunst.* tekstilint; *ka* = **bannerol**
bandicoot ['bændiku:t] *s. zool.* bandikut, kukkurmägerlane
bandit ['bændit] *s.* (*pl.* **banditti** [bæn'diti], **-ts**) bandiit, (tee)röövel
bandmaster ['bændmɑ:stə] *s.* kapellmeister, orkestrijuht
bandog ['bændɔg] *s.* ketikoer; mastif; verekoer
bandoleer, -lier [bændə'liə] *s.* (*üle õla kantav*) padrunivöö
bandoline ['bændəlin] *s.* teatav (prantsuse) juuksevõie
B. and S. ['bi:ənd 'es] *lüh.* = **brandy and soda**
band-saw ['bændsɔ:] *s.* lintsaag
bandsman ['bændzmən] *s.* (*pl.* **-men**) orkestrant
bandstand ['bæn(d)stænd] *s.* orkestrilava; kõlakoda
bandwagon ['bændwægən] *s. peam. Am.* «orkestrivanker», mürtsuva muusikaga (*er.* tsirkuse)paraadi eesotsas sõitev reklaamvanker ◇ **on the ~** *piltl.* kärarikka populaarse vooluga võidukalt kaasa ujumas
bandy ['bændi] **1.** *v. t.* edasi-tagasi loopima, käest kätte pilduma, (*hoope, sõnu jms.*) vahetama (*kellegagi* **with**); vaidlema; **2.** *s.* (kõvera otsaga) hokikepp; jääpall (= **~-ball**); *aj.* tennisetaoline pallimäng; **3.** *a.* (**-ier, -iest; -iness**) lahuspõivine, (jalust) kõver ◇ **~-legged** rang- *või* kõverjalgne
bane [bein] *s.* turm, hukatus, häving, kadu; mürk (*er. ühendis* **ratsbane**)
baneberry ['beinb(ə)ri] *s. bot.* siumari ◇ **black ~** salu-siumari
baneful ['beinf(u)l] *a.* (**-lly**) turmaline, hukatuslik, hukutav, hävitav, surmatoov
Banff [bæmf, -nf] *pn.*
Banffshire ['bæmf(i)ə, -nf-] *pn.*
bang I [bæŋ] **1.** *v. t. & i.* kõmmutama, põmmutama, paugutama; prantsatama; kõmatama, lajatama, paugatama; prantsatades löömа; **2.** *s.* prantsatus; kõmakas, lajatus, paugatus; põmm, põmakas; **3.** *adv.* prantsatades, kõmatades, lajatades, paugatades; põmdi; *fam.* üsna, täitsa ◇ **big ~** *astr.* suur pauk; **to get a ~ out of** *Am. fam.* (*millestki*) särtsakat naudingut saama; **to go ~** paugatama, põmatama, plahvatama
bang II [bæŋ] **1.** *s.* ponisoeng, lakana lõiga-

tud juuksed otsmikul; **2.** *v. t.* (*juukseid*) lakana lõikama ◇ **Pompadour** ~ rullsoeng

Bangalore [bæŋgə'lɔ:] *pn.*

Bangkok ['bæŋkɔk] *pn.*

Bangladesh ['bæŋglə'deʃ] *pn.*

bangle ['bæŋgl] s. käe- *või* jalavõru

Bangor ['bæŋgə, -gɔ:] *pn.*

banian ['bæniən], **banyan** ['bænjən] *s.* hindu kaupmees; (avar) india flanelljakk; bengali viigipuu (= **~-tree**) ◇ **~ day** *mer.* «paastupäev», ilma lihatoiduta päev; **~ hospital** loomakliinik

banish ['bæniʃ] *v. t.* pagendama, välja saatma (*kedagi kuskilt maalt* **smb. a country** *or* **from a country**); (*mõtet*) eemale peletama, maha suruma

banishment ['bæniʃmənt] *s.* pagendamine, pagendus, maapagu

banister ['bænistə] *s.* tulband, tugisammas (= **baluster**); *pl.* trepikäsipuud

banjo ['bændʒou] *s. muus.* bandžo

banjoist ['bændʒo(u)ist] *s.* bandžomängija

bank I [bæŋk] **1.** *s.* leetseljak, (mere)madalik, (ranna)madal, kehvel; kallas, perv, nõlvak, muldtamm, -vall; kurvikalle, kaldkurv; (*lennuki, mootorsõiduki, laeva*) külgkalle; pilverünk; **2.** *v. t. & i.* kalda *või* perve *või* (muld)valliga piirama; vallina (*või* nõlvakuna) üles kuhjama *või* kuhjuma; (*lennukit, mootorsõidukit, laeva*) külgkallutama; (*lennuki, mootorsõiduki, laeva kohta*) külgkaldega sõitma ◇ **the Grand B-s** *geogr.* Newfoundlandi Suurmadal; **to ~ up** kuhjama, kuhjuma; (*tuld*) aeglaseks põlemiseks tuhaga katma

bank II [bæŋk] **1.** *s.* pank, pangamaja; (*hasartmängus*) pank; **2.** *v. i. & t.* panka pidama; panka hoiule panema, hoiustama ◇ **the B- = the B- of England** Inglise Pank; **~ holiday** (Inglismaal) ametlikult puhkepäevaks määratud aegipäev, *haril.* esmaspäev; päev, mil pangad on suletud; **~ rate** (*keskpanga, er. Inglise Panga poolt määratud*) diskontoprotsent; **to ~ on** (*or* **upon**) (*millelegi, kellelegi*) kindlalt lootma, lootusi panema

bank III [bæŋk] *s.* (*galeeri*) sõudepink, -rida (= **~ of oars**); (*kirjutusmasina*) sõrmistik; (*oreli*) manuaal, käsiklahvistik; *tehn.* (*seadiste*) rida, rühm, patarei (*näit.* **~ of condensers** kondensaatorpatarei; **~ of cylinders** silindriplokk)

bankable ['bæŋkəbl] *a.* panga poolt vastuvõetav (*väärtpaberi kohta*)

banker ['bæŋkə] *s.* pankur, pankiir, pangapidaja

banket ['bæŋkit] = **pudding-stone**

banking I ['bæŋkiŋ] *s.* pangandus

banking II ['bæŋkiŋ] *s.* (*lennuki, mootorsõiduki, laeva*) kallak, külgkaldega sõitmine

banknote ['bæŋknout] *s.* pangatäht, paberraha

bankrupt ['bæŋkrʌpt] **1.** *s.* pankrotistunu, maksujõuetu (isik); **2.** *a.* maksujõuetu, pankrotis; (*mingist omadusest*) ilmajäänud (**of**); **3.** *v. t.* pankrotti ajama, maksujõuetuks tegema ◇ **to go ~** pankroteeruma, pankrotistuma, pankrotti jääma

bankruptcy ['bæŋkrəp(t)si] *s.* pankrot, maksujõuetus

Banks [bæŋks] *pn.*

banksia ['bæŋkʃə] *s. bot.* banksia

banner ['bænə] **1.** *s.* (*riigi-, sõjaväe- jms.*) lipp; võitluslipp; (*meeleavaldustel kantav*) plakat; *Am.* üle mitme veeru ulatuv pealkiri (*ajalehes*); *bot.* puri; **2.** *a. Am.* tähtsaim, juhtiv, esi- ◇ **~-cry** võitlushüüd

banneret ['bænərit] *s. aj.* lipuhärra; lahinguväljal rüütliks ülendatu (= **knight-~**)

Bannerman ['bænəmən] *pn.*

bannerol ['bænəroul] *s.* (*tähtsa isiku matusel kantav ja hauale asetatav*) leinalipp; *ka* = **banderol(e)**

bannock ['bænək] *s.* (odra- või kaerajahu)kakk

Bannockburn [bænək'bə:n, 'bæn-] *pn.*

banns [bænz] *s. pl. kirikl.* mahakuulutamine, abielukuulutus ◇ **to publish** (*or* **put up**) **the ~** maha kuulutama; **to forbid the ~** kuulutatud abiellumise vastu protesti tõstma

banquet ['bæŋkwit] **1.** *s.* bankett, pidusöök; **2.** *v. t. & i.* banketti korraldama; banketist osa võtma, pidutsema

banquette [bæŋ'ket] *s. mil.* bankett, laskeaste; diližansi kutsari taga asetsev iste; *Am.* kõnnitee, trotuaar

Banquo ['bæŋkwou] *pn.*

banshee ['bænʃi:, -'ʃi:] *s. Iir., Š.* surmakuulutaja haldjas, mardus (*haliseva vanaeide näol*)

bantam ['bæntəm] *s.* bantam- *e.* kääbuskana; võitlushimuline kääbuslik isik, väike riiukukk; (*poksis*) kukk-kaal, kukk-kaallane (= **~-weight**)

banter ['bæntə] **1.** *s.* nööge, nöökamine, tõgamine, naljatooniline pilge; **2.** *v. t. & i.* nöökama, nöökima, tõgama, pilkama, narrima

Banting ['bæntiŋ] **1.** *pn.;* **2.** *s.* (**b-**) *med.* Bantingi meetod (*rasvumisvastane dieet*)

bantling ['bæntliŋ] *s.* põngerjas, jõmpsikas

Bantry ['bæntri] *pn.*

Bantu ['bæn'tu:, 'bɑ:n-] *s.* (*pl.* ~) bantu; bantu keel

banyan ['bænjən] = **banian**

baobab ['be(i)əbæb] *s. bot.* baobab, ahvileivapuu

baptism ['bæptizm] *s.* ristimine, ristimissakrament ◇ **~ of blood** märterlus, märtrisurm; **~ of fire** tuleristsed

baptismal [bæp'tizm(ə)l] *a.* (**-lly**) ristimis- ◇ **~ font** ristimisbassein; **~ name** ristinimi

baptist ['bæptist] *s.* ristija; (**B-**) baptist; ◇ **John the B-** Ristija Johannes

baptist(e)ry ['bæptistri] *s.* baptisteerium, ristimiskabel; ristimisbassein (*er. baptistidel*)

baptize [bæp'taiz] *v. t.* (**-zable**) ristima (*ka piltl.*) ◇ **-ed by sorrow** kannatuste läbi puhastatud

bar I [bɑ:] **1.** *s.* varb, kang, pars, poom; *sport* (hüppe)latt; trell, riiv, taba; (kangikujuline) tükk, tahvel (*seepi, šokolaadi jms.*); vööt, triip, jutt, viir; *muus.* taktijoon, takt; sulg, tõkke- *või* võrepuu, *er.* kohtusaali võre; (**the ~**) advokatuur, advokaadikutse, -seisus; tõke, takistus (*millekski* **to**); (*kõrtsi*) lett; baar, joomisruum; *geogr.* barr; uhetjoom; **2.** *v. t.* (**-rr-**) riivistama, riivi panema; riivistatud ukse taga hoidma (**in, out**); tõkestama, takistama; (*varvaga, kangiga jms.*) eraldama; välja sulgema, välja arvama; *sl.* mitte sallima; võõtidega (*või* juttidega) varustama; **3.** *prep.* välja arvatud (= **barring**) ◇ **colo(u)r ~** *pol.* rassieralduspoliitika (*er. Ameerikas*); **prisoner at the ~** kohtualune, süüdistatav (kohtus); **at the ~ of conscience** südametunnistuse kohtu ees; **to be called to the ~** advokaadiseisusse vastu võetama, advokaadiks saama; **to be called within the ~** valitsusnõunikuks (**K.C.** = **King's Counsel** *või* **Q.C.** = **Queen's Counsel**) nimetatama; **~ sinister** *herald.* = **bend** (*or* **baton**) **sinister**

bar II [bɑ:] *s. füüs., meteor.* baar

Barabbas [bə'ræbəs] *pn.* Parrabas, Barabbas

Barak ['beəræk, -rək] *pn.*

barb I [bɑ:b] **1.** *s.* kisk, kida, (kisutaoline) konksuke, okas; *bot.* ohe; *zool.* poise; *vet. haril. pl.* nõlg (= **barbel**); **2.** *v. t.* kisuliseks tegema, kisuga (*või* kiskudega) varustama

barb II [bɑ:b] *s.* berberi tõugu hobune *või* tuvi

barb III [bɑ:b] *n. Am. sl.* «metsik» (üliõpilane), organiseerimatu (= **barbarian**)

Barbados [bɑ:'beidəs, -ouz] *pn.* ◇ **~ lily** *bot.* ratsuritäht

Barbara ['bɑ:b(ə)rə] *pn.*

barbarian [bɑ:'beəriən] **1.** *a.* barbarlik; barbaarne, toores, metsik, harimatu; **2.** *s.* barbar

barbaric [bɑ:'bærik] *a.* (**-ically**) barbaarne, ebakultuurne

barbarism ['bɑ:bərizm] *s.* barbarism, võõrapärasus, võõrkeelend; barbaarsus, metsikus, madal kultuuritase

barbarity [bɑ:'bæriti] *s.* barbaarsus, toorus, metsik julmus, metsikult julm tegu; madal kultuuritase

barbarize ['bɑ:bəraiz] *v. t. & i.* (**-zable**) barbariseerima, metsistama, metsikuks tegema; barbariseeruma, metsistuma, metsikuks muutuma

barbarous ['bɑ:b(ə)rəs] *a.* barbaarne, ebakultuurne, harimatu; julm, ebainimlik, toores; (*keele kohta*) ebapuhas, võõrapärane

Barbary ['bɑ:bəri] *pn. aj.* Berbeeria ◇ **~ ape** *zool.* magot (*ahv*)

barbecue ['bɑ:bikju:] **1.** *s.* suitsutus- *või* praadimisraam, grill, röst; (*kohviubade*) kuivatuspõrand; tervelt praetud loom, grillipraad; *Am.* vabaõhupidustus, kus terve loom praetakse; **2.** *v. t.* (*looma*) tervelt praadima, grillima, röstima

barbed [bɑ:bd] *a.* kidaline, kisuline, kiskudega (*või konksudega*) varustatud ◇ **~ hint** õel (*või* salvav) vihje; **~ wire** okastraat

barbel ['bɑ:b(ə)l] *s. zool.* pardkala; poise; *vet.* nõlg (= **barb** I)

bar-bell ['bɑ:bel] *s. sport* tõstekang (*vrd.* **dumb-bell**)
barber ['bɑ:bə] *s.* habemeajaja, pardur, juuksur ◇ **~'s block** parukaplokk, -alus; **~'s itch** habemesammaspool, sükoos; **~'s pole** (spiraalvöödiliseks maalitud) silindrikujuline habemeajaja-silt; **~'s shop** (*Am.* **~-shop**) meestejuuksla, pardla
barberry ['bɑ:bəri], **ber-** ['bə:-] *s.* kukerpuu; kukerpuumari
barbette [bɑ:'bet] *s. mil.* barbett
barbican ['bɑ:bikən] *s. aj.* (*linna- või lossimüüri*) väliskindlustus; **(the B-)** Londoni (pärast II maailmasõda ehitatud) uus moodsate kõrghoonetega ärikeskus vana City piirides
barbital ['bɑ:bitəl] *s. farm.* barbitaal, veronaal
barbiturate [bɑ:'bitjurit] *s. keem.* barbituraat
barbituric [bɑ:bi'tjuərik] *a. keem.* barbituur- ◇ **~ acid** barbituurhape
Barbour ['bɑ:bə] *pn.*
Barca ['bɑ:kə] *pn.*
barcarol(l)e ['bɑ:kəroul] *s. muus.* barkarool, gondlilaul
Barcelona [bɑ:si'lounə] *pn.*
Barclay ['bɑ:kl(e)i] *pn.*
bard I [bɑ:d] *s.* bard, keldi laulik; laulik, luuletaja ◇ **the B- (of Avon)** = **Shakespeare**
bard II [bɑ:d] *s. aj.* sõjahobu kaitsekate
bardic ['bɑ:dik] *a.* bardlik, bardide, bardidele omane; laulikliк, luuletajalik
Bardolph ['bɑ:dɔlf] *pn.*
Bardsley ['bɑ:dzli] *pn.*
bare I [bɛə] **1.** *a.* **(-rish)** paljas, katmatu; tühi, lage; napp, kasin; **2.** *v. t.* paljastama ◇ **to lay ~** paljastama; **the ~ necessaries of life** kõige hädavajalikumad elutarbed; **a ~ promise** paljusõnaline lubadus *või* tõotus; **a room ~ of furniture** mööblita tuba
bare II [bɛə] *arh.* = **bore**, *vt.* **bear** II
bareback(ed) ['bɛəbæk(t)] **1.** *a.* saduldamata; **2.** *adv.* saduldamatult, sadulata
barefaced ['bɛəfeist] *a.* katmata näoga, varjamatu; jultunud, häbematu, häbitu
barefacedly ['bɛəfeisidli] *adv.* jultunult, häbematult, häbitult
barefacedness ['bɛəfeisidnis] *s.* jultumus, häbematus, häbitus
barefoot(ed) ['bɛəfut(id)] **1.** *a.* paljajalgne; **2.** *adv.* paljajalu, paljajalgselt
bareheaded ['bɛəhedid] **1.** *a.* paljaspäine; **2.** *adv.* paljapäi
barely ['bɛəli] *adv.* paljalt, napilt, vaevalt, vaevu; katmatult, avalikult
bareness ['bɛənis] *s.* paljasolek, katmatus; nappus
Barents ['bɑ:rents] *pn.* ◇ **~ Sea** Barentsi meri
baresark ['bɛəsɑ:k] = **berserk**
barfly ['bɑ:flai] *s. Am. sl.* joomabaarides tolkneja, kõrtsikülastaja
bargain ['bɑ:gin] **1.** *s.* (kauba)tehing, (kokku)lepe, kaup; soodne ost; odavalt ostetud asi; **2.** *v. i.* tingima, kauplema, (*hinna suhtes*) kokku leppima (*kellegagi* **with**; *millegi suhtes* **for**) ◇ **a good (bad) ~** odav (kallis) ost; **to make (*or* strike) a ~** kaupa tegema, kokku leppima; **into the ~** pealekauba, pealegi, lisaks; **that's a ~** (asi on) tehtud, kokku lepitud; **I got this (at) a ~** ma sain selle odavasti; **this was more than I had ~ed for** see oli hullem, kui ma võisin oodata
barge [bɑ:dʒ] **1.** *s.* pargas, praam, lodi; admiralikaater; (eriline) toreduspaat; (jõekaldal asetsev) paatmaja; *Am.* suur omnibuss; **2.** *v. i. sl.* hoolimatult tormama **(along, against, into)** ◇ **to ~ in** *fam.* sisse tungima, *piltl.* (hoolimatult) vahele segama
bargee [bɑ:'dʒi:] *s.* pargase- *või* praami- *või* lodjamees; jõhkard ◇ **lucky ~** *fam.* õnneseen; **to swear like a ~** vanduma nagu voorimees
bargeman ['bɑ:dʒmən] *s.* (*pl.* **-men**) *Am.* = **bargee**
barge-pole ['bɑ:dʒpoul] *s.* pootshaakritv ◇ **I wouldn't touch it with a ~** ma ei puudutaks seda näpuotsagagi, ma tunnen äärmist vastikust selle vastu
baric I ['bærik] *a. keem.* baarium(i)-
baric II ['bærik] *a. füüs.* baariline, õhurõhu- ◇ **~ topography** baariline topograafia
Baring ['bɛəriŋ, 'bær-, 'bɑ:r-] *pn.*
barite ['bɛərait, 'bær-] = **barytes**
baritone ['bæritoun] = **barytone**
barium ['bɛəriəm] *s. keem.* baarium (*sümbol* **Ba**)
bark I [bɑ:k] **1.** *s.* (puu)koor, karp, korp;

(kase)toht; park(e)koor, parkimisvedelik, parkaine; **2.** *v. t.* (*puud*) koorima; (*nahka*) marinastama; (puukoorega) parkima (= **tan**) ◇ **~ beetle** *zool.* kooreürask; **~ strip** pind(laud)
bark II, **barque** [bɑ:k] *s.* park(laev); *poeet.* laev, paat
bark III [bɑ:k] **1.** *v. i. & t.* haukuma (*kellegi või millegi peale* **at**); haukuvalt ütlema *või* käratama; kärkima; *fam.* kõhima; **2.** *s.* haugatus; *fam.* kõhatus; pauk ◇ **to ~ up the wrong tree** *Am.* valejälgedel olema; **his ~ is worse than his bite** ta ähvardab, kuid tõeliselt ta polegi nii kuri
bark-bound ['bɑ:kbaund] *a.* liiga tugeva koore tõttu kasvus takistatud (*puu kohta*)
barkeep ['bɑ:ki:p] *Am. fam.* = *järgm.*
barkeeper ['bɑ:ki:pə] *s.* baari- *või* kõrtsipidaja
barkentine ['bɑ:k(ə)nti:n] = **barquentine**
barker ['bɑ:kə] *s.* haukuja; *sl.* «paugutaja», laskeriist; «kisakõri», (laada)oksjonil väljapakkuja *või* palagani sissemeelitaja
barley ['bɑ:li] *s.* oder, kesv ◇ **~ sugar** teatav kompvek
barleycorn ['bɑ:likɔ:n] *s.* odratera, -iva (*vanainglise pikkusmõõduna* = 1/3 **inches**) ◇ **John B-** kesvamärjuke, kaerajaak
barley-water ['bɑ:liwɔ:tə] *s.* odrakeedis, -tangutumm
Barlow(e) ['bɑ:lou] *pn.*
barm [bɑ:m] *s.* õllekobrutis; (õlle)pärm
barmaid ['bɑ:meid] *s.* baarineiu, (*baari, kõrtsi*) naiskelner
barman ['bɑ:mən] *s.* (*pl.* **-men**) baaripidaja, -mees, baarmen, (*baari, kõrtsi*) meeskelner
Barmecide ['bɑ:misaid] **1.** *a.* barmakiidi; *piltl.* näiv, petlik, illusoorne; **2.** *s.* Barmakiid (*legendaarse pärsia suguvõsa liige*); *piltl.* petlikkude kinkide andja
barmy ['bɑ:mi] *a.* kobrutav, vahutav; pärmine; *sl.* poole aruga, napakas (= **balmy** II)
barn [bɑ:n] *s.* küün, rehi, ait; *Am.* laut, tall; *Am. ka* (*sõidukite*) parkimiskuur, depoo ◇ **~ dance** teatav (ameerika päritolu) polkataoline tants
Barnabas ['bɑ:nəbəs] *pn.* Parnabas, Barnabas
Barnaby ['bɑ:nəbi] *pn.*
barnacle I ['bɑ:nəkl] *s. haril. pl.* hobuse ninanäpits (*raudtamisel paigalhoidmiseks*); *pl. sl.* prillid
barnacle II ['bɑ:nəkl] *s. zool.* nuivähk; *piltl.* takjana küljesrippuv tüütu inimene; valgepõsk-lagle (= **~ goose**)
Barnard ['bɑ:nəd] *pn.*
Barnardo [bɑ:'nɑ:dou, bə'n-] *pn.*
Barnby ['bɑ:nbi] *pn.*
barn-door ['bɑ:ndɔ:] **1.** *s.* küüni- *või* reheuks; *piltl.* suur märk(laud), millest on võimatu mööda lasta; **2.** *a.* «küüni ukse ees» kasvatatud, kodukasvatatud (*sulgloomade kohta*) ◇ **~ fowls** kodulinnud
Barnes [bɑ:nz] *pn.*
Barnet(t) ['bɑ:nit] *pn.*
barney ['bɑ:ni] *s. sl.* mürgeldav pummelung; lööming
barn-owl ['bɑ:naul] *s. zool.* loorkakk
Barnsley ['bɑ:nzli] *pn.*
Barnstaple ['bɑ:nstəpl] *pn.*
barn-stormer ['bɑ:nstɔ:mə] *s. fam.* rändnäitleja; *Am.* rändpoliitik, -vilets näitleja
Barnum ['bɑ:nəm] *pn.*
barnyard ['bɑ:njɑ:d] *s.* küüni- *või* rehe- *või* (*Am.*) laudaõu ◇ **~ grass** *bot.* tähkjas kukehirss
Baroda [bə'roudə] *pn.*
barograph ['bærəgrɑ:f] *s.* barograaf
barometer [bə'rɔmitə] *s.* baromeeter
barometric(al) [bærə'metrik(əl)] *a.* **(-ically)** baromeetriline, baromeetri-
baron ['bær(ə)n] *s.* parun; *Am.* tööstus- *või* kaubandustuus, magnaat (*näit.* **coal ~**) ◇ **~ of beef** *kok.* topeltfilee, mõlemapoolne neerutükk veiseliha
baronage ['bær(ə)nidʒ] *s.* parunkond; paruniseisus; aadliregister, -matrikkel
baroness ['bær(ə)nis] *s.* paruness, paruniproua
baronet ['bær(ə)nit] **1.** *s.* baronet (*päritav alamaadlitiitel Inglismaal*); **2.** *v. t.* baronetiks ülendama
baronetage ['bær(ə)nitidʒ] *s.* baronetkond, (Inglise) alamaadelkond; alamaadliregister, -matrikkel
baronetcy ['bær(ə)nitsi] *s.* baronetiseisus, (Inglise) alamaadliseisus
baronial [bə'rouniəl] *a.* parunlik, paruni-
barony ['bær(ə)ni] *s.* paruniseisus *või* -au;

paruni valdkond; *Š.* rüütlimõis; *Iir.* krahvkonna alajaotus

baroque [bə'rɔk, bə'rouk] **1.** *a.* barokne, barokk-; reeglipäratu, eriskummaline; **2.** *s. kunst.* barokk(stiil)

barouche [bə'ru:ʃ] *s.* landoo

barque [bɑ:k] = **bark** II

barquentine ['bɑ:k(ə)nti:n] *s.* barkantiin, kuunarpark

barrack ['bærək] **1.** *s. haril. pl.* kasarm(ud); barakk; **2.** *v. t.* kasarmusse (*või* barakki) paigutama; *sl.* välja vilistama *või* (pilkeks) lärmakalt aplodeerima; ◇ **to ~ for** *Austr. sl.* (*kellelegi*) kiiduavalduseks vilistama *või* lärmitsema (*spordivõistlustel*)

barracoon [bærə'ku:n] *s.* neegerorjade (*või* sunnitööliste) barakk

barrage 1. ['bɑ:ridʒ] *s. haruld.* tammistus, tõkestus (*vt.* **bar** I); jõetamm, pais (*selles tähenduses ka* ['bærɑ:ʒ, 'bæridʒ]); **2.** ['bærɑ:ʒ, 'bæridʒ] *s. mil.* barraaž ◇ **air ~** õhubarraaž, õhutõke; **a ~ of questions** küsimuste tulv

barratry ['bærətri] *s.* barratrii (*pettus või kuritahtlik lohakus laeva kapteni või meremeeste poolt, mis põhjustab kahju laeva omanikule või kindlustusseltsile*); hagelus, protsessimishimu

barrel ['bær(ə)l] **1.** *s.* vaat, tünn; barrel (*mõõtühik*); *tehn.* trummel, silinder; (*relva*) toru, raud; **2.** *v. t.* **(-ll-)** vaati (*või* tünni) panema

barrelled ['bær(ə)ld] *a.* vaadi-, vaati pandud *või* vaadis säilitatav; vaadi- *või* trumlikujuline; (*püssi kohta*) -raudne, -rauaga (*näit.* **double-~** kaheraudne) ◇ **~ beer** vaadiõlu

barrel-house ['bær(ə)lhaus] *s. Am. sl. van.* odav joomakoht mürtsuva tantsumuusikaga; *er.* džässistiil, kus kõik mängijad samaaegselt improviseerivad

barrel-organ ['bær(ə)lɔ:g(ə)n] *s.* väntorel, leierkast

barren ['bær(ə)n] **1.** *a.* **(-est)** aher, sigimatu, viljatu, viljakandmatu; kasutu, igav; **2.** *s.* viljatu maa-ala ◇ **~ of result** tagajärjetu

barrenness ['bær(ə)nnis] *s.* ahtrus, sigimatus, viljatus, viljakandmatus

barrenwort ['bær(ə)nwə:t] *s. bot.* epimeedium

barret ['bærit] = **biretta**

Barrett ['bærət] *pn.*

barrette [bə'ret] *s.* juuksenõel (*kuklasse ülesseatud juuste paigalhoidmiseks*)

barricade [bæri'keid] **1.** *s.* barrikaad; **2.** *v. t.* barrikadeerima

Barrie ['bæri] *pn.*

barrier ['bæriə] *s.* barjäär, pärre; tõkkepuu, poom; tõke, takistus ◇ **~ reef** *geol.* barjäärriff, vallrahu

barring ['bɑ:riŋ] *prep.* välja arvatud, kui mitte arvestada ◇ **~ accidents** kui midagi ettenähtamatut (*või* õnnetust) ei juhtu

barrister ['bæristə] *s.* barrister (*Inglise kõrgem advokaat, kel on õigus igas kohtus esineda*); *vrd.* **solicitor**

bar-room ['bɑ:ru(:)m] *s.* (joogi)baar, kõrtsituba

barrow I ['bærou] *s. arheol.* kalme, käämas, kurgaan

barrow II ['bærou] *s.* (*aedniku jt.*) kanderaam (= **hand-~**); käru (= **wheel-~**)

barrow III ['bærou] *s.* orikas (= **~-hog**)

Barrow-in-Furness ['bæro(u)in'fə:nis] *pn.*

Barry ['bæri] *pn.*

Barrymore ['bærimɔ:] *pn.*

Bart. [bɑ:t] *lüh.* = **baronet** (*tarvit. ainult nime järel, näit.* **Sir John Brown, Bart.**)

bartender ['bɑ:tendə] *Am.* = **barkeeper**

barter ['bɑ:tə] **1.** *v. t. & i.* (*kaupu*) vahetama (*millegi vastu* **for**), vastutasu eest (ära) andma **(away)**; tühise tasu eest loovutama **(away)**; **2.** *s.* vahetuskaubandus, -kaup

Bartholomew [bɑ:'θɔləmju:] *pn. piibl.* Partolomeus, Bartholomeus ◇ **~'s Day (Night)** pärtlipäev **(-öö)**

Bartimeus, -maeus [bɑ:ti'mi:əs] *pn.*

bartizan [bɑ:ti'zæn, 'bɑ:-] *s. aj.* (kindlusemüüri) esileulatuv karniis, parapett (= **parapet**); (kindluse) esileulatuv nurktornike, ripptorn

Bartlett ['bɑ:tlit] *pn.*

barton ['bɑ:t(ə)n] *s.* (*talu*) tagaõu; *aj.* mõisasüda

Bart's [bɑ:ts] *s. fam.* Püha Partolomeuse hospidal **(St. Bartholomew's Hospital)** Londonis

Baruch ['bærək] *pn.*

baryta [bə'raitə] *s. keem.* baariumoksiid *või* baariumhüdroksiid ◇ **~ water** barüütvesi

barytes [bə'raiti:z] *s. min.* barüüt, raskepagu

barytone, bari- ['bæritoun] *muus.* **1.** *a.* bariton(i)-; **2.** *s.* bariton; baritonilaulja

basal ['beis(ə)l] *a.* basaalne, basaal-, baas-, põhimikuline, alusepoolne; põhi-, põhiline; *vrd.* **base** II

basalt ['bæsɔ(:)lt, bə's-] *s. geol.* basalt

basaltic [bə'sɔ(:)ltik] *a.* basaldi-, basalt-

basan ['bæz(ə)n] *s.* pargitud lambanahk

bas bleu ['bɑ:'blə:] *s. pr.* sinisukk (= **blue stocking**)

bascule-bridge ['bæskju:lbridʒ] *s.* klappsild

base I [beis] *a.* alatu, madal, nurjatu; alaväärtuslik, ebapuhas, võltsitud ◇ **~ metals** odavad metallid

base II [beis] **1.** *s.* baas, alus, põhi, põhimik; lähtekoht, -ala; tugipunkt; *arhit. ka* sokkel; *mil.* baas; *keem.* alus; **2.** *v. t.* baseerima, rajama, toetama (*millelegi* **on**); põhjendama

baseball ['beisbɔ:l] *s. sport* pesapall(imäng)

baseboard ['beisbɔ:d] *s. er. Am.* põrandaliist (= **skirting-board**)

base-born ['beis'bɔ:n] *a.* alatust soost, madalast seisusest; väljaspool abielu sündinud

base-court ['beiskɔ:t] *s.* (*lossi*) välisõu; (*talu*) tagaõu

Basel ['bɑ:zəl] *pn.* Basel; *vrd.* **Basle**

baseless ['beislis] *a.* alusetu, põhjendamatu

basely ['beisli] *adv.* alatult, nurjatult

basement ['beismənt] *s.* keldrikorrus; alusmüür, vundament

baseness ['beisnis] *s.* alatus, nurjatus

bases 1. ['beisiz] *vt.* **base** II; **2.** ['beisi:z] *vt.* **basis**

bash [bæʃ] *fam.* **1.** *v. t.* vopsama, (tugevasti) lööma, virutama; **2.** *s.* vops(atus), (tugev) hoop, virutus; *sl.* pidu, oleng ◇ **to ~ in** sisse lööma; **to have a ~ at** *sl.* (*midagi*) katsetama, proovima

Bashan ['beiʃæn] *pn.*

bashaw [bə'ʃɔ:] = **pasha**

bashful ['bæʃf(u)l] *a.* häbelik, arglik

bashi-bazouk [bæʃibə'zu:k] *s. aj.* bašibusukk (*Türgi irregulaarväe sõdur varemal ajal*)

basic ['beisik] *a.* aluseline (*ka keem.*); põhiline, põhimine, põhi- ◇ **~ colour** põhivärv(us); **B- English** *lgv.* teatav (rahvusvahelise abikeelena propageeritav) lihtsustatud inglise keel (kus põhisõnavaraks on 850 valitud sõna); **~ industry** rasketööstus; **~ salt** *keem.* aluseline sool; **~ slag** *tehn.* toomasräbu

basicity [bə'sisiti] *s. keem.* aluselisus

basil I ['bæz(i)l] *s. bot.* basiilik ◇ **sweet ~** vürtsbasiilik; **wild ~** harilik mägimünt

basil II ['bæz(i)l] = **basan**

basil III ['bæz(i)l] = **bezel**

Basil IV ['bæz(i)l] *pn.* Basileios

basilica [bə'zilikə] *s. arhit.* basiilika; basilikaalne kirik

basilisk ['bæzilisk] *s. müt., zool.* basilisk

basin ['beisn] *s.* vaagen, (pesu)kauss; bassein, vesistu; jõgikond; *geol.* häil, sulglohk; (*kivisöe või muude maavarade*) ladestusala, bassein; eeldokk; väike (suletud) laht ◇ **Great B-** *geogr.* Suur nõgu (*lavamaa P.-Am. lääneosas Kordiljeerides*)

Basingstoke ['beiziŋstouk] *pn.*

basis ['beisis] *s.* (*pl.* **-ses** [-si:z]) baas, alus; *mil.* baas; *vrd.* **base** II ◇ **on a firm ~** kindlal alusel (*peam. piltl.*)

bask [bɑ:sk] *v. i.* päikestuma, soojenduma; peesitama, peesisklema (*millegi paistel* **in**)

Baskervill(e) ['bæskəvil] *pn.*

basket ['bɑ:skit] *s.* korv; korvitäis; (korvikujuline) mõõgapea käekaitse (= **~ hilt**)

basketball ['bɑ:skitbɔ:l] *s.* korvpall(imäng)

basketful ['bɑ:skitful] *s.* (*pl.* **-ls**) korvitäis

basketry ['bɑ:skitri], **basket-work** ['bɑ:skitwə:k] *s.* (korvi)punumistöö, punutis

Basle [bɑ:l] *pn.* Basel; *vrd.* **Basel**

bason ['beisn] *arh.* = **basin**

Basque [bɑ:sk] **1.** *s.* bask; baski keel; **(b-)** pihikseelik; **2.** *a.* baski

bas-relief ['bæsri'li:f, 'bɑ:r-] *s. kunst* bareljeef, madalreljeef

bass I [bæs] *s.* ahven (= **perch** II) (*või mõni muu ahvenlaste sugukonnast kala*)

bass II [bæs, bɑ:s], **bast** [bæst, bɑ:st] *s.* niin; niinmatt; rogusk; = **~wood**

bass III [beis] *muus.* **1.** *a.* bass(i)-; **2.** *s.* bass; bassilaulja ◇ **~ clef** bassivõti; **~ viol** = **violoncello; double ~** kontrabass

Bass IV [bæs] **1.** *pn.*; **2.** *s.* Bassi õlu (*tuntud inglise õllesort*); pudel Bassi õlut

Bassanio [bə'sɑ:niou] *pn.*

basset ['bæsit] *s.* mägrakoer, taks(ikoer) (= **~ hound**)

bassinet [bæsi'net] *s.* (kattega) korvhäll *või* lapsevanker, (*väikelapse*) korvvoodi
basso ['bæsou] *s. muus.* bassilaulja; sügav bassihääl
bassoon [bə'su:n] *s. muus.* fagott
bassoonist [bə'su:nist] *s.* fagotimängija, fagotist
basso-rilievo [bæsouri'ljeivou] *s. it.* (*pl.* **-os**) = **bas-relief**
basswood ['bɑ:swud, 'bæs-] *s.* pärn, *er.* ameerika pärn; *vrd.* **bass** II
bast [bæst, bɑ:st] = **bass** II
bastard ['bæstəd, 'bɑ:s-] **1.** *a.* sohi-, väljaspool abielu sündinud; ebardlik, värdjalik; võlts, järeletehtud, eba-; **2.** *s.* sohilaps, vallaslaps; värdjas; *biol.* bastard, värd, hübriid ◇ ~ **acacia** *bot.* harilik robiinia; ~ **file** *tehn.* eelviil, jämeviil; ~ **indigo** *bot.* amorfa; ~ **lucerne** *bot.* värdlutsern; ~ **toadflax** *bot.* linalehik; ~ **wing** *zool.* tiivake
bastardize ['bæstədaiz] *v. t.* (**-zable**) sohilapseks kuulutama
bastardy ['bæstədi] *s.* sohilapselisus, ebaseaduslik päritolu
baste I [beist] *v. t.* (**-table**) traageldama, kergelt kokku õmblema
baste II [beist] *v. t.* (**-table**) rasvaga üle valama (*praadivat liha*); *fam.* nüpeldma, kolkima
bastille [bæs'ti:l] *s.* kindlus, kindlusvangla; **(the B-)** *aj.* Bastille
bastinado [bæsti'neidou, -'nɑ:d-] **1.** *s.* (*pl.* **-oes**) kepiga peksmine jalataldadele; **2.** *v. t.* jalataldadele kepihoope andma
bastings ['beistiŋz] *s. pl.* traagelniididid, -lõngad
bastion ['bæstiən] *s. mil.* bastion
bastioned ['bæstiənd] *a.* bastioni(de)ga varustatud
Basuto [bə'su:tou, -'zu:-] *s.* (*pl.* **-os**) basuuto (*teatava neegerrahva liige*)
Basutoland [bə'su:to(u)lænd, -'zu:-] *pn.* Basuutomaa (*praeguse nimega* **Lesotho**)
bat I [bæt] *s.* nahkhiir ◇ **as blind as a** ~ täiesti pime; **he has ~s in his belfry** *fam.* tal ei ole pööningukambris kõik korras, ta on (veidi) hull; *vrd.* **bats, batty**
bat II [bæt] **1.** *s.* palli(löömis)kurikas, *er.* kriketikurikas; (*kriketimängus*) kaitsja (= **batsman**); *Am. sl.* pummelung; *sl.* samm, kiirus; **2.** *v. i. & t.* (**-tt-**) kriketikurikat tarvitama, (*kriketimängus*) kaitsjaks olema, (*palli*) kurikaga vastu lööma ◇ **off one's own** ~ täiesti iseseisvalt, teiste abita; **to have a** ~ *Am. sl.* pummeldama; **at a fair** ~ *sl.* kiirel sammul; **at full** ~ *sl.* täie auruga *või* hooga
bat III [bæt] *v. t. peam. Am.* lehvitama (*tiibu*); pilgutama (*silmi*)
batata [bə'tɑ:tə] *s. bot.* bataat, maguskartul (= **sweet potato**)
Batavia [bə'teiviə] *pn.* Bataavia
batch [bætʃ] *s.* ahjutäis (*leibu*), tegu (*leiba*); kogu (*ühe korraga valmistatud ühetaolisi asju*); patakas, ports
bate [beit] *v. t. & i.* (**-table**) vähendama, alandama; vähenema, alanema; (*hinge*) tagasi hoidma; (*hinnast*) alla jätma **(of)**
Bates [beits] *pn.*
bath I [bɑ:θ] **1.** *s.* (*pl.* **-ths** [-ðz]) kümblus, vann; kümblusvann; vannituba (= **bathroom**); *haril. pl.* saun; kümblusvesi; **2.** *v. t. & i.* kümmeldama, vannitama; kümblema, vanni võtma ◇ **to take** (*or* **have**) **a** ~ kümblema, vanni võtma; **air (sun, etc.)** ~ õhu- (päikese- jne.) vann; **Order of the B-** Bathi ordu *või* orden (*üks vanimaid Inglise rüütliordusid või selle autäht*)
Bath II [bɑ:θ] *pn.* (*supellinn L.-Inglismaal*) ◇ ~ **brick** puhastuskivi, (kunst)kivi metalli puhastamiseks; ~ **chair** ratastool; ~**metal** Bathi metall, tombak
bathe [beið] **1.** *v. t. & i.* (**-thable**) kümmeldama, vannitama, (üleni) pesema, uht(u)ma (*ka piltl.*); suplema; **2.** *s.* suplus ◇ **to be** ~**d in sweat** higist nõretama
bather ['beiðə] *s.* supleja
bathetic [bə'θetik] *a.* **(-ically)** naeruväärselt madal, ootusvastaselt madalatasemeline (*ettekande jms. kohta*); *vrd.* **bathos**
bath-house ['bɑ:θhaus] *s.* saun (*hoone*)
bathing ['beiðiŋ] *s.* suplemine, suplus; *atrib.* supel- ◇ ~**-cap** supelmüts; ~**-dress,** ~**-costume** supelkostüüm; ~**-machine** ratastel merre veeretatav rõivastuskabiin; ~**-suit** supelkostüüm, -ülikond
bathometer [bə'θɔmitə] *s. geogr.* batomeeter
bat-horse ['bæthɔ:s, 'bɑ:h-] *s.* voorihobune (*ohvitseri pakkide veoks*)

bathos ['beiðɔs, 'bæθ-] *s.* naeruväärne langus mingi üleva juurest labasuseni; võltspaatos; naeruväärselt madalatasemeline ettekanne *jms.*
bath-robe ['bɑ:θroub] *s.* supelmantel; *Am.* hommikumantel (= **dressing-gown**)
bathroom ['bɑ:θru(:)m] *s.* vannituba; *Am. ka* (vee)klosett
bath-towel ['bɑ:θtau(ə)l] *s.* frotee(käte)rätik, supelrätik
bath-tub ['bɑ:θtʌb] *s. er. Am.* (kümblus)vann (= **bath**)
Bathurst ['bæθə(:)st] *pn.*
bathymetry [bə'θimətri] *s. mer.* batümeetria (*veekogude sügavuse mõõtmine*)
bathyscaphe ['bæθiskeif] *s. mer.* batüskaaf (*süvaveeliikur*)
bathysphere ['bæθisfiə] *s. mer.* batüsfäär (*süvaveekuul*)
batik [bə'ti:k, 'bætik] *kunst, tekst.* batik
bating ['beitiŋ] *prep. haruld.* maha arvatud, välja arvatud, arvestamata jäetud; *vrd.* **bate**
batiste [bə'ti:st] *s. tekst.* batist
batman ['bætmən] *s.* (*pl.* **-men**) (*ohvitseri*) sõdurteener, tentsik
baton ['bætən] **s.** ametikepp; taktikepp; *sport* teatepulk; (*politseiniku*) kumminui ◇ ~ **sinister** *herald.* sohisündi tähistav vapipalk (= **bend sinister**); **B- Rouge** [ru:ʒ] *pn.* (*linn Am. Üh-des*)
batrachian [bə'treikiən] *zool.* **1.** *a.* konnaliste seltsi kuuluv, konna-; **2.** *s.* konnaline; (*kitsamas mõttes*) konlane
bats [bæts] *pred. a. sl.* peast põrunud, hull
batsman ['bætsmən] *s.* (*pl.* **-men**) kurikamees, kaitsja (*kriketi- või pesapallimängus*)
batta ['bætə] *s. Anglo-Ind.* lisatasu (*sõduri- või ohvitseripalgale, er. sõja ajal*)
battalion [bə'tæljən] *s.* pataljon; lahingukorras sõjavägi
battels ['bætlz] *s. pl.* kolledžiarved, *er.* majapidamisarved (*Oxfordis*)
batten I ['bætn] **1.** *s.* plank; (kitsas) põrandalaud; latt, liist; **2.** *v. t.* lattidega (*või* liistudega) kinnitama *või* kinni lööma **to** ~ **down** (*laevaluuke*) plankudega (*või* laudadega) kinni lööma, salkima
batten II ['bætn] *v. i.* ahnelt toituma (*millestki* **on**); rasvuma, rasva minema
Battenberg ['bætnbə:g] *pn.*
batter I ['bætə] **1.** *v. t. & i.* taguma, peksma, kloppima; pommitama (*ka piltl.*); **2.** *s. kok.* ülesklopitud (muna)tainas, koogitainas
batter II ['bætə] *s. sport* pallilööja, kurikamees, kaitsja (*er. pesapallis*); *vt.* **bat** II
batter III ['bætə] *s. arhit.* (*müüri*) kald, nõlv
battering ['bæt(ə)riŋ] *s.* tagumine, peksmine, kloppimine; pommitamine; *atrib.* tagumis- ◇ ~**-ram** *aj.* müürilõhkumismasin, taraan
Battersea ['bætəsi] *pn.*
battery ['bætəri] *s.* patarei; *el. ka* aku (= **storage** ~); *jur.* peksmine, löömine (*vrd.* **assault**); taotud vasest nõud ◇ **electric** ~ elektripatarei; **to turn smb.'s** ~ **against himself** kellegi väiteid ta enese vastu tarvitama, kedagi tema enda relvaga lööma
batting ['bætiŋ] *s.* (*kriketimängus*) kurikameheks (*e.* kaitsjaks) olemine (*vrd.* **bat** II); vatt, vateering; vatiin (= **cotton** ~)
battle ['bætl] **1.** *s.* lahing, võitlus, taplus; **2.** *v. i.* sõdima, võitlema, taplema (**with, against**) ◇ **to join** ~ lahingut alustama; **line of** ~ lahingurivi; **the** ~ **is to the strong** lahingus võidab tugevam; **youth is half the** ~ noorus on võidu pandiks; ~ **royal** üldine taplus *või* lööming *või* kaklus
battle-axe, *Am.* **-ax** ['bætlæks] *s.* tapper, sõjakirves
battle-cruiser ['bætlkru:zə] *s.* liiniristleja
battle-cry ['bætlkrai] *s.* sõjahüüd, -kisa (*ka piltl.*)
battledore ['bætldɔ:] *s.* (pesu)kurikas; sulgpalli(mängu)reket ◇ ~ **and shuttlecock** sulgpallimäng
battle-field ['bætlfi:ld], **battle-ground** ['bætlgraund] *s.* lahinguväli, (võitlus)tanner
battlement ['bætlmənt] *s. haril. pl.* sakkparapett, (*lossi, torni*) sakiline katusevall
battle-piece ['bætlpi:s] *s. kunst* lahingumaal
battle-plane ['bætlplein] *s.* lahingulennuk
battleship ['bætlʃip] *s.* lahingulaev, liinilaev
battue [bæ't(j)u:] *s. pr.* ajujaht; hulgaline mahanottimine
batty ['bæti] *a. sl* peast põrunud, hull

Batumi [bɑ:'tu:mi] *pn.*
bauble ['bɔ:bl] *s.* (tühine) mängukann, lelu, tühiasi; narrikepp
Baucis ['bɔ:sis] *pn.* Baukis
baulk [bɔ:k] = **balk**
bauxite ['bouksait] *s. min.* boksiit
Bavaria [bə'veəriə] *pn.* Baieri
bavin ['bævin] *s.* haokubu
bawbee [bɔ:'bi:] *s. Š.* poolepennine münt
bawd [bɔ:d] *s.* (nais)kupeldaja, kupeldajamoor; lõbumajapidaja
bawdry ['bɔ:dri] *s.* kupeldus; nilbus, kõlvatus, rõvedus
bawdy ['bɔ:di] **1.** *a.* (**-ier, -iest; -ily, -iness**) nilbe, kõlvatu, rõve; **2.** *s.* nilbus, nilbe kõne, rõvetsus ◇ **~-house** lõbumaja, bordell
bawl [bɔ:l] **1.** *v. t. & i.* tänitama, lõugama, kisama; röökima (*kellegi peale* **at**); töinama; **2.** *s.* tänitus, kisa; röögatus, rööge; töin(amine) ◇ **to ~ smb. out** *Am.* kedagi läbi pragama
Bax [bæks] *pn.*
Baxter ['bækstə] *pn.*
bay I [bei] *s.* loorber(ipuu); *Am.* magnoolia (*või mõni muu loorberitaoline taim*); *pl.* loorberid, loorberipärg (*ka piltl.*) ◇ **~ leaf** *kok.* loorberileht; **~ oil** loorberiõli; **~ rum** loorberivesi; *vrd.* **bayberry**
bay II [bei] *s.* (mere)laht; mägedevaheline lohk ◇ **~ salt** merevee auramisel saadav (sette)sool; **B- State** *Am.* = **Massachusetts**
bay III [bei] *s.* orv, nišš, seinatühe; ärkel; võlvik; (vahe)ruum, (vahe)sektsioon ◇ **~ of a bridge** silla sille; **~ of a lock** lüüsipea; **~ window** ärkliaken, eendaken
bay IV [bei] **1.** *s.* (*suure, er. jahikoera*) haukumine; (*jahilooma*) väljapääsmatu olukord (*ka piltl.*); **2.** *v. i. & t.* haukuma (*suure, er. jahikoera kohta*) ◇ **to stand** (*or* **be**) **at ~, to turn to ~** (*jahilooma kohta*) ennast kaitstes haukuvaile jahikoertele vastu seisma *või* pöörduma; *piltl.* raskes kaitseolukorras olema, raskesse kaitseolukorda sattuma; **to hold** (*or* **keep**) **at ~** (*jahikoeri või üldse ähvardavat vaenlast*) mitte kallale laskma, (*ennast kaitstes*) eemal hoidma; *piltl.* vaos hoidma; **to bring to ~** (*jälitatavat saaki*) väljapääsmatusse (kaitse)olukorda ajama
bay V [bei] **1.** *a.* kõrb, punakaspruun; **2.** *s.* kõrb (hobune)
bayadère [baiə'dɛə], **bayadere** ['baiədiə] *s.* bajadeer; *tekst.* eredavärviline vöödiline riidesort
bayard I ['be(i)əd] *s. haruld.* kõrb (hobune); (*er.* **B-**) Karl Suure legendaarne kõrb; *põlgl.* hobusekronu
Bayard II ['be(i)əd, -ɑ:d, bei'ɑ:d] **1.** *pn.* (*kuulus «kartmatu ning laitmatu» prantsuse rüütel*); **2.** *s.* rüütlimeelne isik; *ka* teatavat tüüpi õhulaev
bayberry ['beibəri] *s. bot.* porss; *ka* kobarpimendipuu
Bayes [beiz] *pn.*
Bayeux [bai'jə:, bei'ju:] *pn.* ◇ **~ tapestry** Bayeux' vaip (*kuulus ajalooline seinavaip, mis kujutab pilte Inglise vanemast ajaloost*)
Bayl(e)y ['beili] *pn.*
Baylis(s) ['beilis] *pn.*
Baynes [beinz] *pn.*
bayonet ['be(i)ənit] **1.** *s.* tääk, püssitikk, bajonett; **2.** *v. t.* täägiga (läbi) torkama
Bayonne [bə'jɔn] *pn.*
bayou ['baiu:] *s. Am.* soine jõe- (*või* järve-, mere)sopp
bays [beiz] = **baize**
Bayswater ['beizwɔ:tə] *pn.*
bayz(e) [beiz] = **baize**
bazaar [bə'zɑ:] *s.* basaar, (idamaine) turg; näitemüük (*heategevaks otstarbeks*); *ka* kaubamaja (*er. pudukauba müügiks*)
bazooka [bə'zu:kə] *s. mil.* basuuk (*granaadiheitja*); (*algelises tähenduses, nüüd haruld.*) «lärmipasun», pikk koomiline muusikariist
B(.)B(.)C(.) ['bi:bi:'si:] *lüh.* = **British Broadcasting Corporation** Briti tele-raadiokompanii
bbl(s) *lüh.* = **barrel(s)**
B.C. ['bi:'si:] *lüh.* = **1. before Christ** enne Kristust, enne meie ajaarvamist (*tarvit. aastaarvude juures*); **2. British Columbia; 3. British Council**
B.C.L. ['bi:si'el] *lüh.* **Bachelor of Civil Law** (*vt.* **bachelor**)
B.D. ['bi:'di:] *lüh.* = **Bachelor of Divinity** (*vt.* **bachelor**)
bdellium ['(b)deliəm] *s.* (*mõnede mürripuu*

liikide) palsamvaik (*er. piibl.*); palsamvaiku andev puu *või* põõsas
be [bi:, bi] *v. i.* (**1.** *preesens, indikatiiv* I **am** [æm, əm], *arh.* thou **art** [ɑ:t, ət], he, she, it **is** [iz], *pl.* **are** [ɑ:, ə]; *subjunktiiv* **be; 2.** *pret., indikatiiv* I, he, she, it **was** [wɔz, wəz], *arh.* thou **wast** [wɔst, wəst]; *pl.* **were** [wə(:), wɛə]; *subjunktiiv* I, he, she, it **were**, *arh.* thou **wert** [wə(:)t, wɛət], *pl.* **were; 3.** *p. p.* **been** [bi(:)n]) olema (*tarvit. ka abiverbina*: **1.** *transitiivse verbi p. p. ees — moodustades passiivi, näit.* **I am praised** mind kiidetakse; **2.** *teatavate intransitiivsete verbide p. p. ees — väljendades teatava olukorra olemasolu, näit.* **he is gone** ta on läinud, s. o. teda ei ole enam siin, *vrd.* **he has gone home** ta on läinud koju — *tavaline perfekt*; **3.** *preesensi partitsiibi ees — moodustades kestva pöördevormi, näit.* **I am writing** ma (parajasti) kirjutan; **4.** *infinitiivi ees — kohustuse, kavatsuse, korralduse või võimaluse väljenduseks, näit.* **you are to speak first** teil tuleb rääkida esimesena; **if I were to die** kui ma peaksin surema) ◇ **I am cold (warm)** mul on külm (soe); **have you been to England?** kas olete Inglismaal käinud?; **my wife that is** mu praegune naine; **my wife to be** mu tulevane naine; **the powers that be** olemasolevad võimud; **for the time ~ing** käesolevaks hetkeks
Be *keem.* = **beryllium**
be- [bi] *pref.* üle-, üleni-, ümber-, järele-, ära- (*moodustab transitiivseid verbe, näit.* **besmear, befog, begrime,** *või* **ed-***lõpulisi adjektiive, tähenduses* millegagi kaetud *või* varustatud, *näit.* **bewigged**)
B.E. ['bi:'i:] *lüh.* = **1. Bachelor of Education** (*vt.* **bachelor**); **2. Bachelor of Engineering** (*vt.* **bachelor**); **3. (Order of the) British Empire** Briti Impeeriumi Rüütliordu; Briti Impeeriumi Rüütliordu aumärk; Briti Impeeriumi Rüütliordu aumärgi omanik; **4. bill of exchange**
B/E *lüh. kaub.* = **bill of exchange**
B(.)E(.)A(.) ['bi:'i:'ei] *lüh.* = **1. British Epilepsy Association; 2.** (*varem*) **British European Airways**
beach [bi:tʃ] **1.** *s.* lauge (mere)rand; supelrand, plaaž; **2.** *v. t.* (*paati*) randa ajama, kaldale tõmbama ◇ **~ grass** *bot.* luidekaer (= **marram, marram grass**)
beachcomber ['bi:tʃkoumə] *s.* suur (randa uhtuv) veerlaine; (Vaikse ookeani saarte) rannikuil logelev *või* juhutöödest elatuv (valge) asunik
beach-head ['bi:tʃhed] *s. mil.* (*dessandi maandumise*) sillapea
beach-la-mar ['bi:tʃlə'mɑ:] *s.* Polüneesia saartel räägitav (peamiselt inglise sõnavaraga) segakeel
Beachy Head ['bi:tʃi 'hed] *pn.*
beacon ['bi:k(ə)n] **1.** *s.* (tule)paak, paakpoi, signaaltuli, -torn; tuletorn; raadiomajakas; *ka* = **Belisha ~; 2.** *v. t.* signaaltulena (*või* tuletornina) juhtima; tulepaagiga tähistama
Beaconsfield ['bek(ə)nsfi:ld, 'bi:k-, -nz-] *pn.*
bead [bi:d] **1.** *s.* helmes, kudrus, (klaas)pärl; *pl.* palvehelmed, roosikrants; tilk, piisk; (*püssi*) kirp; *arhit.* helmesvööt; **2.** *v. t. & i.* helmestega kaunistama; helmeid (*nöörile*) lükkima; helmetaoliselt moodustuma; pärlendama, (pärlitaolisi) piisku moodustama ◇ **to draw a ~ on** (*kedagi*) kirbule võtma, (*kellegi peale*) sihtima; **to tell one's ~s** roosikrantsi järgi palvetama
beading ['bi:diŋ] *s.* helmeskaunistus; *er.* helmesvööt
beadle ['bi:dl] *s.* pedell, kiriku- *või* kohtuteener; *aj.* (*kooli, ülikooli*) korravalvur; *vrd.* **bedel**
beadledom ['bi:dldəm] *s.* juhm ametialane üliagarus
bead-roll ['bi:droul] *s. arh.* hingepalvenimestik; (*üldistavalt*) nimekiri, nimistu, nimestik
beadsman ['bi:dzmən] *s.* (*pl.* **-men**) vaestemajaelanik; (*algelises tähenduses*) oma heategija eest hingepalvete pidaja
beady ['bi:di] *a.* (**-iest; -iness**) helmjas, helmetaoline, väike ning särav (*er. silmade kohta*)
beagle ['bi:gl] *s.* (väiksemat tõugu) jänesekoer, (väike) ajukoer; nuhk, spioon
beak [bi:k] *s.* nokk; (kongis) nina; *aj.* terav laevanina (*sõjalaevadel*); (*anuma*) nina, tila; *sl.* politseikohtunik
beaked ['bi:kt] *a.* nokjas, nokk-, nokataoline; teravaotsaline

beaker ['bi:kə] *s.* peeker, karikas; mõõteklaas nsuur(klaas)

beam [bi:m] **1.** *s.* palk, poom; tala; (*vankri, adra*) sel; (*kaalu*) kang, õlgpuu; *mer.* piird, ktala; (*laeva*) laius; põikisuund, traavers; (valgus)kiir; kiirgus; sädelev naeratus, **2.** *v. t. & i.* kiirgama; särama; lahkelt naeratama (*kellelegi* **upon**); *raad.* (*suundantenni abil*) saatma ◇ **abaft the** ~ *mer.* tagapool traaversit; **before the** ~ *mer.* eespool traaversit; **on the** ~ *mer.* traaversis; *piltl.* õigel kursil; **to kick the** ~ kaalukangil kiiresti üles kerkima, oodatust palju kergemaks osutuma; **on one's** ~ **ends** (*laeva kohta*) peaaegu küliti; *piltl.* raskes seisukorras; ~ **aerial** *raad.* suundantenn; ~ **sea** *mer.* külglaine; külglainetus; **to** ~ **with joy** rõõmust särama

beamy ['bi:mi] *a.* kiirgav, särav; (*laeva kohta*) lai

bean [bi:n] *s.* uba; *Am. sl.* peakolu; *sl.* «kross», münt, raha ◇ **old** ~ *sl.* vanamees, vana vennas; **full of** ~**s** *fam.* täis särtsu, tarmukas tujus; **to give smb.** ~**s** *sl.* kedagi karistama *või* läbi pragama; **to spill the** ~**s** *Am. sl.* kavatsust (*või* ettevõtet) nurja ajama, saladust välja lobisema

bean-feast ['bi:nfi:st] *s.* (tööandja poolt korraldatud) töölis(te)pidu; lõbus ning lärmikas pidutsemine

beano ['bi:nou] *s.* (*pl.* **-os**) *sl.* lõbus pidutsemine, lõbus oleng (= **bean-feast**); *Am.* = **bingo**

bean-pod ['bi:npɔd] *s.* oakaun

beanstalk ['bi:nstɔ:k] *s.* oavars

bear I [bɛə] **1.** *s.* karu; kohmakas (*või* tahumatu) isik; kursilanguselt võita lootev börsispekulant (*vrd.* **bull**); börsispekulatsioon hindade langusega; **2.** *v. i. & t.* börsihindade langusega spekuleerima, (kunstlikult) hinnalangust tekitama ◇ **he is a** ~ **for work** ta töötab nagu hobune; **Great (Little) B-** *astr.* Suur (Väike) Vanker; **B- State** *Am.* = **Arkansas**

bear II [bɛə] *v. t. & i.* (*pret.* **bore** [bɔ:], *arh.* **bare** [bɛə]; *p. p.* **borne** [bɔ:n], eritähenduses «sündinud» **born** [bɔ:n]) kandma; kannatama, taluma, vastu pidama; esile tooma, ilmale tooma, sünnitama; *refl.* käituma; suruma, lasuma, toetuma (*millegi vastu* **against**) ◇ **to** ~ **(away) the prize** auhinda võitma; **he was borne away by his feelings** ta kisti oma tunnetest kaasa; **it was borne in upon me that...** mulle selgus, et ..., ma veendusin, et...; **his language does not** ~ **repeating** ta sõnu ei ole sünnis korrata; **to bring force to** ~ jõudu kasutama; **this woman has never borne children** see naine ei ole ühtegi last ilmale toonud; **a child was born** (üks) laps sündis; **courage born of despair** meeleheitest tekkinud vahvus; **the fruit borne by this tree is very sweet** vili, mida see puu kannab, on väga magus; **to** ~ **smb. company** kellelegi seltsiks olema; to ~ **smb. love (hatred)** kellegi vastu armastust (viha) tundma; **to** ~ **down** alla (*või* maha) suruma, (maha) murdma, kummutama, ümber lükkama; **to** ~ **down upon** (*millegi, kellegi*) peale alla sööstma; **to** ~ **fruit** vilja kandma (*ka piltl.*); **to** ~ **hard (up)on** karmilt kohtlema; **(***kellelegi***)** koormav olema; **to** ~ **in mind** meeles pidama; **to** ~ **out** (*väidet*) kinnitama; **to** ~ **to** (*millegi*) poole kalduma; **to** ~ **up** (*jõudu, julgust jne.*) alal hoidma, mitte meelt heitma; **to** ~ **(up)on** (*millessegi*) puutuma, (*millegi kohta*) käima; **to** ~ **with** (*kellegagi*) kannatlik olema; (*midagi*) välja kannatama; **to** ~ **witness** tunnistama, (*millegi*) tunnistajaks olema **(to)**

bearable ['bɛərəbl] *a.* **(-bly)** talutav, (välja)kannatatav

bear-baiting ['bɛəbeitiŋ] *s.* karuõrritamine, -puretamine (*koerte ässitamine tulba külge aheldatud karu kallale; endine populaarne meelelahutus Inglismaal*)

bearberry ['bɛəbəri] *s. bot.* leesikas, seapohl ◇ **alpine** (*or* **black**) ~ alpileesikas

beard [biəd] **1.** *s.* habe; *bot.* ohe (= **awn**), karvatutt, -vööt; *zool.* (*austri*) lõpused; **2.** *v. t.* trotsima, lausa vastu hakkama ◇ **to** ~ **the lion in his den** *piltl.* trotslikult lõvikoopasse astuma

bearded ['biədid] *a.* habekas, habemik; *bot.* ohteline, karvatutiga (*või* karvavöödiga) varustatud ◇ ~ **oat** *bot.* tuulekaer; ~ **vulture** *zool.* habekotkas; ~ **wheat** *bot.* ohteline nisu

beardless ['biədlis] *a.* habemetu; *bot.* ohtetu

Beardsley ['biədzli] *pn.*

bearer ['bɛərə] *s.* kandja, *er.* surnukandja; (*dokumendi*) esitaja, ettenäitaja; (kande)tugi, alus

bear-garden ['bɛəgɑ:dn] *s.* karuaed (*karu õrritamiseks, vrd.* **bear-baiting**); mürglikoht, lärmikas rahvakogu(mus)

bearing ['bɛəriŋ] *s.* kanne, kandmine; *atrib.* kande-; *tehn.* laager, laagriliud; sünnitamine; viljakandmine; rüht, kehahoid; (*keha*) välislaad, haabitus; käitumine; talumine, (välja)kannatamine; vapipilt, vapikujutis; suhe, suhtumine, ühendus; suund, (*kompassi abil*) suunamääramine; peiling, peilimine; asimuut ◇ **to have a** ~ **on** (*millegi kohta*) käima, (*millessegi*) puutuma, (*millegi suhtes*) tähtsust omama; **to lose one's** ~**s** orientatsiooni (*või suunda*) kaotama; *piltl.* nõutusse olukorda sattuma; **to take one's** ~**s** orienteeruma; **compass** ~ kompassipeiling; kompassiasimuut; **roller** ~ rull-laager; ~ **metal** *tehn.* laagrimetall

bearing-rein ['bɛəriŋrein] *s.* (valjaid sadulaga ühendav ja) hobuse pead püsti hoidev ohelik

bearish ['bɛəriʃ] *a.* karutaoline, tahumatu, mühaklik, ebaviisakas, pahur

bear-leader ['bɛəli:də] *s.* karutantsitaja; *fam.* rändav kodukooliõpetaja

bear's-breech ['bɛəzbri:tʃ] *s. bot.* akantus, karusõrg (= **acanthus**)

bear's-foot ['bɛəzfut] *s. bot.* vinav lumeroos

bear's-grease ['bɛəzgri:s] *s.* karurasv; pumat

bearskin ['bɛəskin] *s.* karunahk; *er.* (kaardiväelase) karusmüts

beast [bi:st] *s.* elajas, lojus, loom, tõbras; elajalik inimene ◇ ~ **of burden** kandeloom; ~ **of prey** röövloom

beastliness ['bi:stlinis] *s.* elajalikkus, tõpralikkus; midagi vastikut, *näit.* vastik toit *või* joök

beastly ['bi:stli] **1.** *a.* **(-ier, -iest)** elajalik, tõpralik; *fam.* vastik; **2.** *adv. fam.* vastikult, koledasti, hirmsasti (*näit.* ~ **drunk**)

beat [bi:t] **1.** *v. t. & i.* (*pret.* ~, *p. p.* **beaten** ['bi:tn], *ka* ~) peksma, taguma, lööma; pekslema, tuksuma; kloppima, kolkima; (*lahingus, võistluses jms.*) lööma, võitma, ületama; *Am.* tüssama; (*teatavat teed*) jalgsi minema; (*laeva kohta*) loovima, laveerima; **2.** *s.* löök, tukse, tuksatus; *füüs.* tuiklemine; *muus.* taktilöök; (rõhutatud) rütm; biit (*popmuusikastiil; ka* **big** ~); (*politseiniku, valvuri jms.*) kulgkäik, ringkäik; (valve)piirkond; *Am.* enne võistlejaid avaldatud ajaleheuudis (= **scoop**); *mer.* halss; *ka* = **beatnik**; **3.** *a. fam.* löödud, kurnatud, väsinud (*er. ühendis* **dead** ~) ◇ **to** ~ **about for** (kärsitult) otsima; **to** ~ **about the bush** nagu kass ümber palava pudru käima; **to** ~ **a retreat** (*trummil*) taganemissignaali lööma; *piltl.* plehku panema; ~ **it!** *fam. er. Am.* lase jalga!, kasi minema!; **to** ~ **black and blue** vaeseomaks peksma; **to** ~ **one's brains** pead murdma; **to** ~ **down** (*hinda*) alla lööma, alla tingima; **that** ~**s everything** (*or* **the band**) *fam.* see trumpab kõik üle; **to** ~ **the air** tühja tuult taga ajama; **to** ~ **time** takti lööma; **to** ~ **up** (*mune*) vahule kloppima, (*inimesi, er. nekruteid*) kokku ajama, koguma; (*kellegi korterit*) külastama; *er. Am.* läbi peksma *või* kolkima, vaeseomaks peksma; ~ **frequency** *füüs.* tuikesagedus; ~ **generation** «löödud sugupõlv», sõjajärgne (kõigest pettunud) noorsugu (*er. Ameerikas*); *vrd.* **beatnik**

beaten ['bi:tn] **1.** *p. p., vt. eelm.*; **2.** *a.* pekstud, taotud, löödud ◇ ~ **silver** lehthõbe; ~ **track** paljukäidud (*või* tallatud) rada

beater ['bi:tə] *s.* peksja, lööja, taguja; peksunui, kurikas; klopits; *tehn.* biiter; (*ajujahil*) etteajaja

beatific [bi(:)ə'tifik] *a.* **(-ically)** õndsaks tegev, õndsalik, õnnis

beatification [biætifi'keiʃ(ə)n] *s.* õndsustus, õndsaks tegemine; õndsaks kuulutamine

beatify [bi'ætifai] *v. t.* **(-fiable)** õndsustama, õndsaks tegema; *r.-kat.* õndsaks kuulutama

beating ['bi:tiŋ] *s.* peksmine, tagumine, löömine; keretäis; lüüasaamine; *mer.* loovimine, laveerimine

beatitude [bi'ætitju:d] *s.* õndsus, õndsalikkus

Beatles ['bi:tlz] *s. pl.* **(the** ~**)** inglise biitansambel (*vrd.* **beat**)

beatnik ['bi:tnik] *s.* biitnik, «löödud sugupõlve» **(beat generation)** esindaja; (*üldistavalt*) distsiplineerimatute eluviisidega noo ruk; *ka* džässiharrastaja

Beatrice ['biətris] *pn.*
Beatrix ['biətriks] *pn.*
Beattie ['bi:ti] *pn.*
Beatty ['bi:ti] *pn.*
beau I [bou] *s.* (*pl.* **beaux, beaus** [bouz]) keigar, moenarr; kavaler, (*daami*) austaja, kummardaja
beau II [bou] *a. pr.* ilus, kaunis ◇ **~ geste** [ʒest] suuremeelne tegu; **~ ideal** [ai'di(:)əl] täiuslikkuse ideaal, ideaaleeskuju; **~ monde** [mɔ:ŋd] kõrgem (*või* peen) seltskond
Beauchamp ['bi:tʃəm] *pn.*
Beauclerc ['bouklɛə] *pn.*
Beaufort ['boufət] *pn.* ◇ **~ scale** *meteor.* Beauforti skaala
Beaumont ['boumənt] *pn.*
beauteous ['bju:tiəs] *a. poeet.* ilus, kaunis
beautician [bju:'tiʃ(ə)n] *s.* iluravija, kosmeetik
beautifier ['bju:tifaiə] *s.* ilustaja, kaunistaja; ilustav asi *või* vahend
beautiful ['bju:tif(u)l] *a.* **(-lly)** ilus, kaunis; suurepärane
beautify ['bju:tifai] *v. t.* **(-fiable)** ilustama, kaunistama
beauty ['bju:ti] *s.* ilu, iludus, kaunidus; kaunitar, iludus, ilus naine; midagi ilusat *või* toredat (*ka iroon.*) ◇ **~-parlo(u)r, ~-salon** iludussalong; **~-sleep** uni enne kesköötundi; **~-spot** iludusmärk; ilus koht
beaux yeux [bouz'jə:] *s. pl. pr.* «ilusad silmad» ◇ **for the ~ of** selleks, et (*kellelegi*) heameelt teha
beaver I ['bi:və] *s.* kobras, piiber; kopra- *e.* piibrinahk; kopra- *e.* piibrinahast müts; *tekst.* paks (karvane) mantliriie, bobrik; *ka* torukübar, silinder; *sl.* habe, habemik ◇ **B- State** *Am.* = **Oregon**
beaver II ['bi:və] *s.* visiir, kiivri (liikuv) näovari
beaver-rat ['bi:vəræt] = **musk-rat**
bebop ['bi:bɔp] *s.* liik (lärmikat ning keerulise rütmiga) džässmuusikat
becalm [bi'kɑ:m] *v. t.* vaigistama, rahustama; (*purjekat*) ilma tuuleta jätma, tuulepuudusel sõidus takistama
becalmed bi'kɑ:md] *a.* tuuleta, liikumatu (*purjeka kohta*)
became [bi'keim] *vt.* **become**
because [bi'kɔ(:)z] **1.** *adv.* (*millegi, kellegi*) pärast, tõttu **(of)**; **2.** *konj.* sellepärast et, sest et ◇ **he couldn't come ~ of his illness** ta ei saanud tulla haiguse tõttu; **I cannot speak freely ~ of children being present** ma ei saa vabalt rääkida, kuna lapsi on juures; **we must sleep ~ our body requires rest** me peame magama, sest et me keha vajab puhkust
beccafico [bekə'fi:kou] *s.* (*pl.* **-os**) «viiginokkija», teatav väike (Itaalias söödav) rändlind
Beccles ['beklz] *pn.*
bechamel ['beʃəməl] *s. kok.* bešamell(kaste)
bêche-de-mer ['beiʃdə'mɛə] *s. pr.* = **trepang**
Bechstein ['bekstain] *pn.*
Bechuana [betʃu'ɑ:nə, -kju-] *s.* betšuaan
Bechuanaland [betʃu'ɑ:nəlænd, -kju-] *pn.* Betšuaanamaa (*praeguse nimega* **Botswana**)
beck I [bek] **1.** *v. t. & i. poeet.* = **beckon; 2.** *s.* viibe, (tähendusrikas) noogutus, märguanne ◇ **to be at the ~ and call of** (*kellegi*) käsutada olema
beck II [bek] *s. P.-Ingl.* ojake, mägioja
Beckenham ['beknəm] *pn.*
becket I ['bekit] *s. mer.* kinnitusaas, silmus, silm
Becket II ['bekit] *pn.*
beckon ['bek(ə)n] *v. i. & t.* viipama, märku andma (*kellelegi* **to**); viipega kutsuma
Beckton ['bektən] *pn.*
Becky ['beki] *pn.* (= **Rebecca**)
becloud [bi'klaud] *v. t.* pilvistama, pilvedega katma; tumestama
become [bi'kʌm] *v. i. & t.* (*pret.* **-came** [-'keim], *p. p.* **-come**) saama (*millekski, mingisuguseks, kellekski*), muutuma; sobima, passima, sünnis olema ◇ **to ~ angry** vihaseks saama; **one boy became a doctor, the other a teacher** ühest poisist sai arst, teisest õpetaja; **the noise is -ing louder** müra läheb valjemaks; **what has ~ of him?** mis temast on saanud?, kuhu ta on kadunud?; **it ill ~s you to complain** teil ei ole sünnis kaevata
becoming [bi'kʌmiŋ] *a.* sobiv, sünnis, kohane; kaunis
becomingly [bi'kʌmiŋli] *adv.* sobivalt, sündsalt; kaunilt

bed [bed] **1.** *s.* säng, voodi, (magamis)ase; (lame) alus; (aia)peenar; jõesäng; *geol.* lasund; lade, kiht; **2.** *v. t.* **(-dd-)** sängitama, magamisasemega varustama (*ka* **~ down**); peenrale (*või* avamaale) istutama (*ka* **~ out**); (kohale) kinnitama; lademena (*või* kihina) asetama ◇ **to die in one's ~** loomulikku surma surema; **to go to ~** voodisse heitma, magama minema; **brought to ~** lapsevoodis; **to take to one's ~** haigena voodisse heitma; **to keep (to) one's ~** haigena voodisse jääma; **you must lie in the ~ you have made** sa pead ise sööma pudru, mille sa oled keetnud; **~ and board** *vt.* **board; to ~ down a horse with straw** hobusele õlgi alla laotama
B.Ed. lüh. = **Bachelor of Education**
bedabble [bi'dæbl] *v. t.* (üle) pritsima, (üle) piserdama
bedad [bi'dæd] *interj. lir.* = **begad**
bedaub [bi'dɔ:b] *v. t.* (üle) võõpama, värviga (üle) määrima
bedbug ['bedbʌg] *s.* voodilutikas ◇ **~ hunter** *zool.* röövlutikas
bedchamber ['bedtʃeimbə] *s. arh.* = **bedroom**
bed-clothes ['bedklouðz] *s. pl.* voodiriided, -pesu
bedding ['bediŋ] *s.* magamisvarustus, voodiriided, -madrats *jms.; põll.* allapanu, aluspõhk; *geol.* lasumus
Bede [bi:d] *pn.*
bedeck [bi'dek] *v. t.* ehtima, ehetega katma
bedel(l) ['bi:dl, *ka* be'del] *s.* (ülikooli)pedell (*Oxfordis ja Cambridge'is*); *vrd.* **beadle**
bedevil [bi'devl] *v. t.* **(-ll-)** kuratlikult kohtlema; kuratliku võimu (*või* kurja nõiduse) alla heitma; (meeletusse) segadusse ajama
bedevilment [bi'devlmənt] *s.* kuratliku võimu (*või* kurja nõiduse) alla heitmine; meeletu segadus, hullustav mure
bedew [bi'dju:] *v. t.* kastega katma; üle piserdama, niisutama
bedfast ['bedfɑ:st] = **bedridden**
bedfellow ['bedfelou] *s.* voodikaaslane ◇ **strange ~** *piltl.* ootamatu (*või* ebasobiv) (töö)kaaslane
Bedford ['bedfəd] *pn.*
Bedfordshire ['bedfəd ʃ(i)ə] **1.** *pn.;* **2.** *s. nalj., er. lastek.* «uniküla» (*väljendis* **to go to ~** «uniküla» minema, magama minema = **to go to bed**)
bed-head ['bedhed] *s.* (voodi)peats, (-)päits
bedight [bi'dait] *v. t. poeet.* (*pret. & p. p.* **~**) ehtima, (uhkelt) rõivastama
bedim [bi'dim] *v. t.* **(-mm-)** ähmastama, tumestama
bedizen [bi'daizn, -'diz-] *v. t.* mukkima, ehtima, uhkelt rõivastama
bedlam ['bedləm] *s.* hullumaja, (*er.* **B-**) teatav Londoni vaimuhaigetemaja (= **Bethlehem Royal Hospital**); hullumeelne segadus *või* lärm
bedlamite ['bedləmait] *s.* hullumajaelanik, hull
bed-linen ['bedlinin] *s.* voodipesu
bedmaker ['bedmeikə] *s.* vooditegija; *er.* kolledžiteener Oxfordis *või* Cambridge'is
bedouin ['bedui(:)n] *s.* (*pl.* **~**, **~s**) beduiin; (*üldistavalt*) rändleja, nomaad, mustlane
bedpan ['bedpæn] *s. med.* siiber; *haruld.* voodisoojenduspann
bedplate ['bedpleit] *s.* (*masina*) alusplaat, ankurplaat
bedpost ['bedpoust] *s.* sängipost ◇ **between you and me and the ~** omavahel öeldud, salajas öeldud
bedraggle [bi'drægl] *v. t.* (*rõivast*) märjaks (*või* mudaseks) lohistama
bedridden ['bedridn] *a.* haigevoodis lamav, põdev, vigane
bedrock ['bedrɔk] *s. geol.* aluspõhjakivim; aluskalju (*ka piltl.*) ◇ **to get down to ~** asja tuumani jõudma
bedroom ['bedrum] *s.* magamistuba
Beds. [bedz] *lüh.* = **Bedfordshire**
bedside ['bedsaid] *s.* (haige)voodiäär ◇ **at the ~** (haige)voodi juures; **good ~ manner** (*arsti*) taktiline käitumisviis haigevoodi juures, oskus haige meelt rahustada; **~ table** öölaud
bedsore ['bedsɔ:] *s. med.* lamatis
bedspread ['bedspred] *s.* päevatekk, voodikate
bedstead ['bedsted] *s.* säng, voodi (*mööbliesemena*)
bedstraw ['bedstrɔ:] *s. bot.* madar ◇ **(Our) Lady's ~** hobumadar
bedtick ['bedtik] *s.* voodikott

bedtime ['bedtaim] *s.* magamaminekuaeg, uneaeg ◇ ~ **story** unejutt

bee [bi:] *s.* mesilane; *Am.* talgud, kogunemine ühiseks tööks *või* lõbustuseks ◇ **to have a ~ in one's bonnet** teatavas suhtes hull (*või* veidrik) olema, veidral arvamusel olema; *vrd.* **spelling-~**

bee-beetle ['bi:bi:tl] *s. zool.* tarumardikas

bee-bread ['bi:bred] *s. bot.* suir

beech [bi:tʃ] *s.* pöök(puu); pöögipuit

Beecham ['bitʃəm] *pn.*

beechen ['bi:tʃ(ə)n] *a.* pöökpuust, pöökpuu-, pöögi-

Beecher ['bi:tʃə] *pn.*

beech-marten ['bi:tʃmɑ:tin] *s. zool.* kivinugis (= **stone-marten**)

beechmast ['bi:tʃmɑ:st] *s.* pöögipähklid, -tõrud (*er. loomasöödana*)

beechnut ['bi:tʃnʌt] *s.* pöögipähkel, -tõru

bee-eater ['bi:i:tə] *s. zool.* mesilasenäpp

beef [bi:f] **1.** *s.* veiseliha, loomaliha; (*inimese*) lihased, musklid; *sl.* kaebus, virin, nurin; *pl.* (*haril.* **beeves** [bi:vz]) (nuum)härjad; **2.** *v. i. & t. sl.* kaeblema, virisema, nurisema; tugevdama (*haril.* ~ **up**) ◇ ~ **cattle** *põll.* lihakari; ~ **tea** rammuleem, puljong; **B-State** *Am.* = **Texas**

beefeater ['bi:fi:tə] *s.* (erilist vanamoelist mundrit kandev) Inglise kuninglik ihukaitseväelane *või* Toweri kindlusevalvur (= **yeoman of the guard**); «veiselihasööja» (*hästi nuumatud inglase pilkenimetus*)

beefsteak ['bi:f'steik] *s. kok.* biifsteek

beefy ['bi:fi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** lihakas, lihav; lihaserikas, tugev

beehive ['bi:haiv] *s.* taru, mesipuu

bee-line ['bi:lain] *s.* sirgjooneline tee, linnulennutee (*kahe koha vahel*) ◇ **to make a ~ for** lühimat teed (*kuhugi*) minema, jalamaid (*kuhugi*) minema

Beelzebub [bi(:)'elzibʌb] *s.* Peltsebul, Beltsebul, kurat, kurivaim

bee-master ['bi:mɑ:stə] *s.* mesinik, mesilastepidaja

bee-moth ['bi:mɔθ] *s. zool.* vahaleedik, -koi

been [bi(:)n] *vt.* **be**

beer [biə] *s.* õlu ◇ **to be in** ~ joobnud olema; **it is not all** ~ **and skittles** see ei ole puht lõbuasi; **small** ~ *vt.* **small**

Beerbohm ['biəboum] *pn.*

beer-engine ['biərendʒin] *s.* suruõhuseadis õlle surumiseks vaadist baariletile

beer-house ['biəhaus] *s.* õllepood

beer-money ['biəmʌni] *s.* (*teenijaile või sõdureile õlle asemel antav*) õlleraha

Beersheba ['biəʃibə, biə'ʃi:bə] *pn.*

beery ['biəri] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** õllene, õlle-; õllest lehkav, õllest joobnud

beestings ['bi:stiŋz] *s. pl.* ternes(piim)

beeswax ['bi:zwæks] **1.** *s.* (mesilas)vaha, meevaha; **2.** *v. t.* (vahaga) poonima, vahatama

beeswing ['bi:zwiŋ] *s.* vanal portveinil moodustuv (viinakivi)kirme; (õhukese kirmega kattunud) vana portvein

beet [bi:t] *s.* peet ◇ **fodder** ~ söödapeet, loomapeet; **red** ~ söögipeet, punapeet; **sugar** ~ suhkrupeet; **white** ~ lehtpeet, mangold (= **mangel, mangold**); *ka* suhkrupeet (= **sugar beet**)

Beethoven ['beit(h)ouvn] *pn.*

beetle I ['bi:tl] **1.** *s.* (suur) puuvasar, rammimisvasar; tambits, tampnui; kurikas; **2.** *v. t.* (suure) puuvasaraga (*või* tambitsaga, kurikaga) taguma

beetle II ['bi:tl] **1.** *s.* mardikas; (*kitsamas mõttes*) põrnikas, sitikas; *pop.* = **black-beetle**; **2.** *v. i.*: ~**off** *sl.* jalga laskma

beetle III [bi:tl] **1.** *a.* ülerippuv, etteulatuv, eenduv; **2.** *v. i.* üle rippuma, ette(poole) ulatuma, eenduma ◇ ~**-browed** etteulatuvate (tihedate) kulmudega, süngenäoline

beetling ['bi:tliŋ] *a.* ülerippuv, ettepoole ulatuv, eenduv

beetroot ['bi:tru:t] *s.* peedijuurikas, (söögi)peet

beeves ['bi:vz] *vt.* **beef**

B.E.F. ['bi:i:'ef] *lüh.* = **British Expeditionary Force**

befall [bi'fɔ:l] *v. t. & i.* (*pret.* **-fell** [-'fel], *p. p.* **-fallen** [-'fɔ:l(ə)n]) tabama, juhtuma, ette tulema, osaks saama ◇ **evil befell (to) him** talle juhtus paha, teda tabas õnnetus

befit [bi'fit] *v. t.* **(-tt-)** sobima, kõlbama, sünnis olema

befitting [bi'fitiŋ] *a.* sobiv, kohane, sünnis

beflagged [bi'flægd] *a.* lippudega kaunistatud, lipuehtes

befog [bi'fɔg] *v. t.* **(-gg-)** uduga ümbritsema, segastama, segaseks tegema, ähmastama

befool [bi'fu:l] *v. t.* narritama, narriks tegema, ninapidi vedama

before [bi'fɔ:] **1.** *adv.* ees(pool), ette(poole); enne, ennem(alt), ennemini, varem(alt); **2.** *prep.* (*millegi, kellegi*) ees, ette; enne (*midagi, kedagi*); **3.** *konj.* enne kui; ennem kui, pigem(ini) ◇ ~ **Christ** (*lüh.* **B.C.**) enne Kristust, enne meie ajaarvamist; ~ **long** peagi, varsti; ~ **now** varemalt, ennemalt

beforehand [bi'fɔ:hænd] **1.** *adv.* ette, ennetades, varem(alt); **2.** *a.* ettevalmistatud; lahedais oludes ◇ **to be** ~ **in one's conclusions** enneaegseid (*või* ennatlikke) järeldusi tegema; **to be** ~ **with** ennetama, ette jõudma; **to be** ~ **with the world** lahedais rahalistes oludes elama

beforetime [bi'fɔ:taim] *adv. arh.* ennem(alt), varem(alt)

befoul [bi'faul] *v. t.* rüvetama, räpastama, roojastama

befriend [bi'frend] *v. t.* sõbrana kohtlema, (hädas) aitama

befuddle [bi'fʌdl] *v. t.* (joobnustades) segi ajama, segaseks tegema, uimastama

befuddlement [bi'fʌdlmənt] *s.* segasus, uimasus, (jooma)uim

beg [beg] *v. t. & i.* **(-gg-)** paluma (*midagi* **for**; *kelleltki* **of**; *et* **that**); nuruma, kerjama; luba paluma (*midagi teha* **to do**) ◇ **I** ~ **(leave) to differ** (palun) lubage erinevale arvamusele jääda; **I** ~ **to inform you** palun lubage teile teatada; **I** ~ **to be excused** palun vabandage mu mitteilmumist; **to go (a-)**~**ging** kerjusena ringi käima hakkama (*ka piltl.*); ostjat (*või* vastuvõtjat) mitte leidma (*kauba või ettepaneku kohta*); **to** ~ **one's bread** kerjates elatuma; **to** ~ **smb. off** kedagi (*karistusest jne.*) vabaks paluma; **to** ~ **the question** alles tõendatavat (nagu juba tõendatut) argumendina kasutama

begad [bi'gæd] *interj.* jumala pärast!

began [bi'gæn] *vt.* **begin**

begat [bi'gæt] *arh.* = **begot**; *vt. järgm.*

beget [bi'get] *v. t.* (*pret.* **-got** [-'gɔt], *arh.* **-gat** [-'gæt]; *p. p.* **-gotten** ['-gɔtn]; **-tt-)** sigitama, tekitama, (isana) sünnitama

beggar ['begə] **1.** *s.* kerjus, (armu)sant; vaene; *fam.* vennike, vennas, mehike; **2.** *v. t.* kerjuseks tegema; vaesena paista laskma ◇ ~**s must not** (*or* **cannot**) **be choosers** vaene peab leppima sellega, mis talle pakutakse; **lucky** ~ õnneseen; **poor little** ~**!** vaene mehike!; **it** ~**s description** see on kirjeldamatu; **it** ~**s imagination** see ületab kujutlusvõime

beggarly ['begəli] *a.* **(-iness)** kerjuslik, verivaene; vilets, närune

beggar-my-neighbour ['begəmai'neibə] *s.* «kerjus» (*teatav lihtne kaardimäng*)

beggary ['begəri] *s.* kerjuslikkus, verivaesus, viletsus; kerjuskond

begin [bi'gin] *v. t. & i.* (*pret.* **-gan** [-'gæn], *p. p.* **-gun** [-'gʌn]; **-nn-)** algama, alustama, (peale) hakkama (*tegema* **to do** *or* **doing**) ◇ **he does not** ~ **to play football** *Am.* tal pole jalgpallimängust vähimatki aimu; **to** ~ **at a place** teatavast kohast algama; **to** ~ **(up)on** (*millegi*) kallale (tööle) asuma; **to** ~ **with** esiteks, eelkõige; **since time began** maailma algusest saadik; **well begun is half done** *vanas.* julge pealehakkamine on pool võitu

beginner [bi'ginə] *s.* algaja

beginning [bi'giniŋ] *s.* algus; alustus, hakatus ◇ **at the** ~ alguses, esiteks; **in the** ~ alguses, hakatuses; **the** ~ **of the end** lõpu algus; **from** ~ **to end** algusest lõpuni

begird [bi'gə:d] *v. t.* (*pret. & p. p.* **-girt** [-'gə:t]) vöötama, vööd ümber panema; (vööna) ümbritsema

begone [bi'gɔ(:)n] *interj.* käi minema!, kasi minema!

begonia [bi'gouniə] *s. bot.* begoonia, viltulehik

begorra(h) [bi'gɔrə] *interj. Iir.* pagana pihta!

begot(ten) [bi'gɔt(n)] *vt.* **beget**

begrime [bi'graim] *v. t.* **(-mable)** tahmama, (tahmaga) määrima, rüvetama

begrudge [bi'grʌdʒ] *v. t.* **(-geable)** = **grudge**

beguile [bi'gail] *v. t.* **(-lable)** petma, tüssama, (kavalusega) välja meelitama (*kelleltki midagi* **smb. of** *or* **out of smth.**); (petlikult) meelitama (*midagi tegema* **into doing**); (*aega*) õdusalt veetma

beguilement [bi'gailmənt] *s.* pettus, tüssamine, (kaval) meelitus

beguine [bei'gi:n, bi-] *s.* begiin (*ladina-ameerika tants*)

begum ['bi:gəm, 'beig-] *s.* (hindu) kuninganna, vürstinna või mõni muu kõrgest soost (muhamediusuline) daam
begun [bi'gʌn] *vt.* **begin**
behalf [bi'hɑ:f] *s.* (*kellegi*) kasu, soodustus (*esineb ainult teatavais ühendeis*) ◇ **in ~ of** (*kellegi*) kasuks, heaks, huvides; **on ~ of** (*kellegi*) eest, nimel, asemel
behave [bi'heiv] *v. i. & refl.* käituma, end ülal pidama; toimima (*kellegi suhtes* **towards, to**); *tehn.* töötama, talitlema ◇ **~ (yourself)!** pea end viisakamalt ülal!; **well- (ill-) ~d** viisakate (ebaviisakate) kommetega
behaviour, *Am.* **-vior** [bi'heivjə] *s.* käitumine; kombed, viisakus; *tehn.* (*masina*) tööviis, omadused ◇ **to be on one's best ~** võimalikult hästi käituma, end parimast küljest näitama
behaviourism, *Am.* **-vior-** [bi'heivjərizm] *s. psühh.* biheiviorism
behead [bi'hed] *v. t.* (*kellelgi*) pead maha raiuma
beheld [bi'held] *vt.* **behold**
behemoth [bi'hi:mɔθ, 'bi:im-] *s. piibl.* peemot, (mingi) hiiglaelukas
behest [bi'hest] *s. poeet.* käsk, korraldus ◇ **at the ~ of** (*kellegi*) käsul, korraldusel
behind [bi'haind] **1.** *adv.* taga(pool), taha-(poole); järel(e); hilinenud, mahajäänud (*millegi suhtes* **in, with**); **2.** *prep.* (*millegi, kellegi*) taga, taha, järel(e); **3.** *s.* tagapool, tagakülg; tagumik ◇ **to fall ~** maha jääma; **to leave ~** maha jätma, ületama, ette jõudma; **he left three children ~ him** ta jättis (surres) kolm last järele; **~ smb.'s back** kellegi selja taga (*ka piltl.*); **~ the times** ajast mahajäänud; **~ time** hilinenud, hilinenult
behindhand [bi'haindhænd] **1.** *adv.* hilinenult, mahajäänult; **2.** *pred. a.* hilinenud, mahajäänud (*millegi suhtes* **in, with**); halvasti varustatud (*millegagi* **with**)
behold [bi'hould] *v. t.* (*pret. & p. p.* **-held** [-'held]) silmama, nägema, märkama; vaatama; *imperat.* vaat!, ennäe!
beholden [bi'hould(ə)n] *pred. a.* tänu võlgu, kohustatud (*kellegi vastu* **to**; *millegi eest* **for**)
beholder [bi'houldə] *s.* nägija, pealtvaataja
behoof [bi'hu:f] *s.* kasu, eelis, paremus (*tarvit. peam. teatavais ühendeis*) ◇ **for (*or* to, on) whose ~ is this done?** kelle kasuks seda tehakse?
behove [bi'houv], **behoove** [bi'hu:v] *v. t.* (*kellelegi*) sobima, sünnis (*või* otstarbekohane) olema (*midagi teha* **to do**) ◇ **it ~s you to do this** teil oleks sünnis seda teha
Behring ['beriŋ, 'beir-, 'biər-] *pn.* ◇ **the ~ Sea (Strait)** Beringi meri (väin)
beige [beiʒ] **1.** *s.* teatav värvimata ning pleegitamata villane riie; beež värvus; **2.** *a.* beež
being ['bi:iŋ] **1.** *partitsiip, vt.* **be**; **2.** *s.* olemine, olemasolu, olelus; olend, olevus; olemus, loomus ◇ **in ~** (tõeliselt) olemas; **to bring (*or* call) into ~** tekitama; **to come into ~** tekkima; **human ~** inimolend, inimene; **his whole ~** tema kogu oma olemusega
Beirut ['beiru:t, bei'r-] *pn.*
Beit [bait] *pn.*
Beith [bi:θ] *pn.*
bejewel [bi'dʒu(:)il] *v. t.* (**-ll-**) juveelidega ehtima (*ka piltl.*)
bel [bel] *s. füüs.* bell; *vrd.* **decibel**
belabour, *Am.* **-bor** [bi'leibə] *v. t.* läbi peksma, kolkima; *piltl.* ründama, peale käima; *arh.* läbi töötama
belated [bi'leitid] *a.* hilinenud, hiline
belaud [bi'lɔ:d] *v. t.* ülistama, kiitustega üle külvama
belay [bi'lei] *v. t.* (**-layed**) (*köit*) kinnitama, kinni panema (*rõngaskeerdudena kinnituspulga ümber kerides*) ◇ **~ there!** *mer. sl.* stopp!, pea!
belaying-pin [bi'leiiŋpin] *s. mer.* naagel, köiekinnituspulk, -tapp
belch [beltʃ] **1.** *v. i. & t.* röhitama, röhitsema, röhatama; (välja) purskama; öökima, öögatama; **2.** *s.* röhitus, röhitsus, röhatus; (välja)purse; öögatus
belcher ['beltʃə] *s.* kirju kaelarätik (*er. valgete täppidega sinisel põhjal*)
beldam(e) ['beldəm] *s.* (kuri ning inetu) vanamoor, kuri eit
beleaguer [bi'li:gə] *v. t.* (*kindlust*) piirama
belemnite ['beləmnait] *s. paleont.* belemniit
bel esprit [beles'pri:] *s. pr.* (*pl.* **beaux esprits** [bouzes'pri:]) vaimukas inimene

Belfast ['belfɑ:st, bel'fɑ:st] *pn.*
belfried ['belfrid] *a.* kellatorniga varustatud
belfry ['belfri] *s.* (*kiriku*) kellatorn; kellaruum (*kirikutornis*)
belga ['belgə] *s.* belga (*endine Belgia rahaühik = 5 Belgia franki*)
Belgian ['beldʒ(ə)n] **1.** *a.* belgia; **2.** *s.* belglane
Belgium ['beldʒəm] *pn.* Belgia
Belgrade [bel'greid] *pn.* Belgrad
Belgravia [bel'greiviə] *pn.* (*Londoni linnaosa*)
Belial ['bi:liəl] *s. piibl.* Peelial, Belial, vanakuri, kurat ◇ **man of ~** hukkaläinud inimene
belie [bi'lai] *v. t.* (**-lying**) valeks tunnistama, vastupidist tõendama, mitte kinnitama; (*millestki*) väärat ettekujutust andma ◇ **his looks ~ his words** ta välimus ei kinnita ta sõnu
belief [bi'li:f] *s.* usk, usaldus (*kellegi vastu, millessegi* **in**); uskumus, arvamus, tõekspidamine **(in, of, that)** ◇ **to the best of my ~** niipalju kui mina tean; **past all ~** täitsa uskumatu
believe [bi'li:v] *v. t. & i.* (**-vable**) uskuma; arvama, tõeks pidama; uskuma, usaldust omama (*kellessegi, millessegi* **in**) ◇ **I ~ you** ma usun teid; **I ~ him to be honest** ma usun, et ta on aus; **I ~ in you** ma usun teisse; **I do not ~ in using force** ma ei pea vägivalla tarvitamist soovitavaks
believer [bi'li:və] *s.* uskuja; (*teatava usundi või tõekspidamise*) pooldaja, usklik ◇ **to be a great ~ in** (*midagi*) kindlasti uskuma; **true ~** õigeusklik
belike [bi'laik] *adv. arh.* tõenäoliselt, arvatavasti; küllap vist; võib-olla
Belinda [bi'lində] *pn.*
Belisha [bi'li:ʃə] *pn.* ◇ **~ beacon** ülekäigurada tähistav (kollane) tänavalatern (Londonis)
belittle [bi'litl] *v. t.* halvutama, halvustama, maha tegema; väikesena paista laskma
Belize [be'li:z] *pn.*
bell I [bel] **1.** *s.* kell, kelluke, kõlisti; kellahelin, -löök; *mer.* klaas (*valvekorrasignaal iga poole tunni tagant*); kellakujuline asi; *bot.* kellukjas õiekroon *või* -tupp; lehterserv, -suue; (klaas)kuppel; **2.** *v. t.* kellaga (*või* kellukesega, kõlistiga) varustama ◇ **eight ~s** *mer.* kaheksa klaasi (*neljatunnilise valvekorra lõpp*); **to bear (*or* carry) away the ~** võitu (*või* esimest auhinda) saavutama; **to curse by ~, book and candle** pühaliku talituse kohaselt kiriklikult needma, *piltl.* põrgu põhja ära needma; **to ~ the cat** kassile kella kaela siduma, ühise ettevõtte riski enese peale võtma
bell II [bel] **1.** *s.* hirvesoku kisa; **2.** *v. i.* kisendama, karjuma (*hirvesoku kohta*)
Bella ['belə] *pn.*
belladonna [belə'dɔnə] *s. bot.* belladonna, karumustikas
Bellamy ['beləmi] *pn.*
bell-boy ['belbɔi] *s. Am.* hotellipaaž, -jooksupoiss (= **buttons**)
bell-buoy ['belbɔi] *s. mer.* kellpoi
belle [bel] *s.* kaunitar, (nais)iludus; populaarne seltskonnakaunitar ◇ **the ~ of the ball** balli kuninganna
belled ['beld] *a.* kella(de)ga varustatud; kellakujuline; kellukjas, kellukesekujuline
Belle Isle ['be'lail] *pn.*
Bellerophon [bə'lerəf(ə)n] *pn.* Bellerophontes
belles-lettres ['bel'letr, bel'letrə] *s. pl. pr.* belletristika, ilukirjandus
belletrist [bel'letrist] *s.* belletrist, ilukirjanik
belletristic [belle'tristik] *a.* belletristlik, ilukirjanduslik
bell-flower ['belflauə] *s. bot.* kellukas
bell-founder ['belfaundə] *s.* kellavalaja
bell-glass ['belglɑ:s] *s.* klaaskuppel
bell-hanger ['belhæŋə] *s.* (ukse)kellade montöör, kellade ülesseadja
bell-heather ['belheðə] *s. bot.* mudakanarbik
bell-hop ['belhɔp] *fam.* = **bell-boy**
bellicose ['belikous] *a.* sõjakas
bellicosity [beli'kɔsiti] *s.* sõjakus
belligerence [be'lidʒər(ə)ns] *s. haruld.* sõdimine; = *järgm.*
belligerency [be'lidʒər(ə)nsi] *s.* sõdivus, sõjajalal olek; sõjakus
belligerent [be'lidʒər(ə)nt] **1.** *a.* sõdiv, sõjajalal olev; sõjakas; **2.** *s.* sõdija, sõdiv pool *või* riik
Bellingham ['beliŋəm] *pn.*
bellman ['belmən] *s.* (*pl.* **-men**) *aj.* väljahõikaja, (*linna teadaannete*) väljakuulutaja

bell-metal ['belmet(ə)l] *s.* kellametall (*teatav vase ja tina sulam*)
Belloc [be'lɔk, 'bel-] *pn.*
Bellona [be'lounə] *s. müt.* Bellona (*vanarooma sõjajumalanna*)
bellow ['belou] **1.** *v. i. & t.* (härjana) möirgama, röökima; röögatama, röögatades hüüdma **(out, forth)**; **2.** *s.* möire, röögatus
bellows ['belouz, *Am. ka* -əs] *s. pl.* (*tarvit. ka sg-na*) lõõts; *fam.* kopsud ◇ **pair of ~** käsilõõts
bell-pull ['belpul] *s.* (ukse)kellapide, (rippuv) käepide uksekella tõmbamiseks
bell-punch ['belpʌnt∫] *s.* (kõlistiga) piletitangid, komposter
bell-push ['belpu∫] *s.* kellanupp (*kõlistil*)
bell-ringer ['belriŋə] *s.* kellahelistaja, kellamees
bell-wether ['belweðə] *s.* juhtoinas; ninamees, eestvedaja
belly ['beli] **1.** kõht, vats, pugu, magu; *fam.* kere; maokus, mõhk, kumerus; **2.** *v. t. & i.* maokaks paisutama, kumeraks punsutama; maokaks paisuma, kumeraks punsuma, mõhkuma
bellyache ['belieik] **1.** *s.* kõhuvalu; **2.** *v. i. sl.* virisema, kaebama, häda vaakuma
belly-band ['belibænd] *s. (hobuse)* sedelgavöö, sadulavöö; (*väikelapse*) kõhuvöö
belly-button ['belibʌtn] *s. sl.* naba
belly-dance ['belidɑ:ns] *s.* kõhutants
bellyful ['beliful] *s.* (*pl.* **-ls**) kõhutäis, maotäis; keretäis, niipalju kui süda kutsub ◇ **to have had a ~ of smth.** millestki tüdinenud (*või* kõrini) olema
belly-pinched ['belipint∫t] *a.* nälginud
belly-worship ['beliwə:∫ip] *s.* kõhujumaldus, liigsöömine
Belmont ['belmənt] *pn.*
belong [bi'lɔŋ] *v. i.* kuuluma, (*kellegi, millegi*) päralt olema **(to)**; (*kellegi, millegi*) hulka kuuluma **(to, in, under**; *Am. ka* **among, with)**; sobima **(to)**; elunema, asuma ◇ **this book ~s to me** see raamat kuulub mulle; **this insect ~s to** (*or* **in, under) the coleoptera** see putukas kuulub mardikaliste hulka; **where do you ~?** kus te(ie) elate?; **that book ~s on this shelf** too raamat seisab harilikult sellel riiulil
belongings [bi'lɔŋiŋz] *s. pl.* omandus, (isiklik) omand, asjad; päraldised, juurdekuuluvad asjad; omaksed
beloved 1. [bi'lʌvd] *p. p.* armastatud (*kellestki* **by, of)**; **2.** [bi'lʌvid, -vd] *a.* (hellalt) armastatud, armas, kallis (*näit.* **my ~ son)**; **3.** [bi'lʌvid, -vd] *s.* armastatu, kallis, kallim
below [bi'lou] **1.** *adv.* all(a), allpool, allapoole; **2.** *prep.* (*millegi*) all(a), (*millestki*) allpool, allapoole ◇ **here ~** siin all (maa peal); **~ stairs** alumisel korrusel, *er.* teenijate eluruumides; **he is feared by all ~ him** kõik temale alluvad kardavad teda
Belshazzar [bel'∫æzə] *pn.* Belsaṭsar
belt [belt] **1.** *s.* vöö; vööt; rihm, *ka* masinarihm, püssirihm, püksirihm; *er. Am.* vööde, vöönd (= **zone)**; **2.** *v. t.* vöötama, vööd ümber panema; rihmaga kinnitama; vööga märkima; rihmama, (rihmaga) peksma, nahutama; *sl.* kihutama, sööstma, tormama ◇ **to hit below the ~** (*poksis*) allapoole vööd lööma, *piltl.* ebaausat võitlusvõtet tarvitama; **to tighten** (*or* **pull in) one's ~** püksirihma pingutama *või* koomale tõmbama (*ka piltl.*); **~ conveyer** (*or* **conveyor**) *tehn.* lintkonveier; **~ drive** rihmajam, -ülekanne; **to ~ out** *fam.* valju häälega (*või* täiest kõrist) laulma; **~ up!** *sl.* pea lõuad!
belting ['beltiŋ] *s.* rihmülekanne; ülekanderihm(ad); belting (*tihe ja tugev tehnoriie*); rihmamine, (rihmaga) peksmine, nahatäis, nahutus
beltway ['beltwei] *s. Am.* ringtee (= **ring-road)**
Beluchistan [bə'lu:t∫istæn, -tɑ:n, -kis-] = **Baluchistan**
beluga [bi'lu:gə] *s. zool.* beluuga; valgevaal
belvedere ['belvidiə] *s. arhit.* belvedere
Belvoir 1. ['bi:və] *pn.* (*Inglise loss, mille läheduses peetakse kuulsaid rebasejahte*); **2.** ['belvwɔ:] *pn.* (*tänavanimi jm.*)
belying [bi'laiiŋ] *vt.* **belie**
Bembridge ['bembridʒ] *pn.*
bemoan [bi'moun] *v. t.* taga nutma, haletsema, kaeblevalt leinama
bemuse [bi'mju:z] *v. t.* **(-sable)** juhmistama, segaseks tegema, (*viinaga jms.*) uimastama
ben I [ben] *s. Š.* siseruum, eluruum, -tuba (*haril. kahetoalises majas*)

ben II [ben] *s. Š.* mäetipp; (kõrge) mägi ◇ **B-Nevis** ['ni:vis, 'nev-] *pn.*
Ben [ben] *pn.* (= **Benjamin)**
Benares [bi'nɑ:riz] *pn.*
Benbow ['benbou] *pn.*
bench [bent∫] *s.* pink; kohtunikuiste, kohus; kohtunikkond; *parl.* (*teatava rühma*) istmerida; tööpink, -laud; *Am.* madalik, (ranna)madal ◇ **to be on the ~** kohtunik olema; **King's** (*or* **Queen's) B-** Inglise kõrgema kohtukoja osakond; **carpenter's ~** höövelpink, kruupink; **~ vice** (*Am.* **~ vise)** kruustangid
bencher ['bent∫ə] *s.* Londoni kõrgemate advokaatide kutseühingute **(Inns of Court)** vanemliige
bench-mark ['bent∫mɑ:k] *s. tehn.* reeper
bend I [bend] **1.** *v. t. & i.* (*pret. & p. p.* **bent** [bent]; *vrd.* **bended)** painutama, koolutama; painduma, koolduma; käänama, pöörama; käänduma, pöörduma; pingutama, pingule tõmbama (*millekski* **to,** *et teha* **to do)**; kallutama, kummardama; kallutuma, kummarduma; (*põlvi*) nõtkutama; alistama; alistuma (*millelegi* **to, before)**; *mer.* sõlmima, sõlmega kinnitama; **2.** *s.* painutus, paine, koolutus, koold, kõverdus, looge, käänak, käänd; *mer.* sõlm, (s)teek; *tehn.* põlv, käänik; *sl.* pummelung (= **bender)**; *pl. fam.* kessoontõbi ◇ **he is bent on becoming a sailor** tal on kindel tahtmine (*või* kange himu) meremeheks saada; **round the ~** *fam.* hull, ogar, segane
bend II [bend] *s. herald.* vapikilbi põikpalk ◇ **~ sinister** sohilikkust tähendav põikpalk vapil
bended ['bendid] *p. p. & a. arh.* = **bent** (*tarvit. praeguses keeles ainult väljendis* **on ~ knees** põlvili maas)
bender ['bendə] *s.* painutaja, koolutaja *jne.* (*vt.* **bend** I); *sl. van.* kuuepennine hõbemünt (= **sixpence)**; *sl.* pummelung
beneath [bi'ni:θ] **1.** *adv.* all(a); allpool, allapoole; **2.** *prep.* (*millegi*) all(a); (*millestki*) allpool, allapoole, (*kellegi, millegi*) mittevääriline ◇ **he is ~ your notice** ta pole teie tähelepanu väärt; **he married ~ him** ta abiellus enesest alamasse seisusesse kuuluva isikuga; **this conduct is ~ you** see käitumine ei ole teie vääriline
benedick ['benidik] *s.* äsja abiellunud endine veendunud vanapoiss (*Shakespeare'i komöödia «Palju kära ei millestki» tegelase nime järgi*)
Benedict ['benidikt] *pn.* Benedictus; (*inglise perekonnanimena*) Benedict
Benedictine [beni'diktin] **1.** *s.* benediktlane, benediktiin (*benediktlaste ordu liige*); (*ka* **b-** [-ti:n]) benediktiin (*likööri*); **2.** *a.* benediktlaste, benediktiini
benediction [beni'dik∫(ə)n] *s.* õnnistamine; õnnistus, õnnistuspalve
benedictory [beni'diktəri] *a.* õnnistav, õnnistus-
benefaction [beni'fæk∫(ə)n] *s.* heategemine, heategu; heategevuslik kingitus, annetus heategevaks otstarbeks
benefactor [beni'fæktə] *s.* heategija, heategevuslik annetaja
benefactress [beni'fæktris] *s.* heategijanna, heategevuslik annetajanna
benefice ['benifis] *s.* benefiits; *aj.* läänimaa, lään
beneficed ['benifist] *s.* benefiitsi omav, palgatululise kohaga (*vaimuliku kohta*)
beneficence [bi'nefisns] *s.* heategemine, heategevus
beneficent [bi'nefisnt] *a.* head tegev, lahke, heategev, heategelik
beneficial [beni'fi∫(ə)l] *a.* **(-lly)** kasutoov, kasulik, tulus, soodus
beneficiary [beni'fi∫(i)əri] **1.** *a.* benefiitsiga seotud; benefiitsina peetav; **2.** *s.* benefiitsi omanik; tulusaaja, kasusaaja
benefit ['benifit] **1.** *s.* kasu, tulu; soosing; (råhaline) toetus, abiraha; *teatr.* tuluõhtu, benefiss; eesõigus, privileeg; **2.** *v. t. & i.* kasu saatma, kasu tooma; kasu saama (*millestki* **by, from)** ◇ **for the ~ of** (*kellegi, millegi*) kasuks, heaks (*ka iroon.*); **we gave him the ~ of the doubt** kuna süütõendid olid kaheldavad, siis otsustasime tema kasuks; **~ of clergy** *aj.* vaimulikkude mittealluvus ilmlikule kohtule; **~ performance** *teatr.* tuluõhtu- e. benefissetendus
benefit-club ['benifit'klʌb], **-society** [sə'saiəti] *s.* vastastikune abistamis- ning kindlustusselts
Benelux ['benilʌks] *lüh.* (= **Belgium, the**

Netherlands, Luxemburg) Belgia, Hollandi ja Luksemburgi majandusliit

benevolence [bi'nev(ə)ləns] *s.* heatahtlikkus, heasoovlikkus, headus; heategevus, heategu; *aj.* riiklik sundmaks vabatahtliku annetuse kujul

benevolent [bi'nev(ə)lənt] *a.* heatahtlik, heasoovlik

Bengal [beŋ'gɔ:l] *pn.* Bengal, Bengaalia ◇ **Bay of ~** Bengali laht; **~ light** bengali tuli

Bengali, -lee [beŋ'gɔ:li] **1.** *a.* bengali; **2.** *s.* bengal; bengali keel

benighted [bi'naitid] *a.* öö kätte jäänud; öö-pimedusega kaetud; pime, sõge

benign [bi'nain] *a.* lahke, heasüdamlik; leebe, mahe; soodus; healoomuline, ohutu (*haiguse kohta*)

benignancy [bi'nignənsi] *s.* lahkus, vastutulelikkus, heasoovlikkus; soodsus, kasulikkus

benignant [bi'nignənt] *a.* lahke, vastutulelik, heasoovlik (*er. alluvate vastu*); soodus, soodne, kasulik; *med.* healoomuline (*er. kasvaja kohta*)

benignity [bi'nigniti] *s.* lahkus, (*er. vana inimese*) heasüdamlikkus; leebus, mahedus

Benin [be'nin, bi'n-] *pn.*

benison ['benizn, -isn] *s. arh.* õnnistus (= **benediction**)

Benjamin I ['bendʒ(ə)min] *pn.*

benjamin II ['bendʒ(ə)min] *pop.* = **benzoin**

Benn [ben] *pn.*

bennet ['benit] *s. bot.* mõõl (= **avens**) ◇ **herb ~** maamõõl; **water** (*or* **purple**) **~** ojamõõl; **yellow ~** püstmõõl

Bennett ['benit] *pn.*

Ben Nevis [ben 'ni:vis, -'nev-] *pn.*

Bennington ['beniŋtən] *pn.*

Benson ['bensn] *pn.*

bent I [bent] *s.* (*pl.* **~, -ts**) kastehein (= **~ grass**); (*ka* **bennet**) jäigakõrreline rohi; kuivanud rohuõrs; rohumaa, tarastamata karjamaa

bent II [bent] *s.* kallak, kalduvus (*millekski* **for**) ◇ **to the top of one's ~** kuni villand saab, kuni isu täis on

bent III [bent] *vt.* **bend** I

Bentham ['bentəm, -θəm] *pn.*

Benthamism ['bentəmizm] *s. filos.* bentamism, utilitarism

Benthamite ['bentəmait] *s.* bentamist, bentamismi pooldaja

benthic ['benθik], **benthonic** [ben'θɔnik] *a. biol.* bentiline, põhjaeluline

benthos ['benθɔs] *s. biol.* bentos, põhjaelustik

Bentinck ['bentiŋk] *pn.*

Bentley ['bentli] *pn.*

Benton ['bentən] *pn.*

bentonite ['bentənait] *s. geol.* bentoniit

ben trovato ['bentro'vɑ:tou] *a. it.* hästi väljamõeldud

bentwood ['bentwud] *s.* paindpuit, painutatud puit

benumb [bi'nʌm] *v. t.* tuimastama, tarretama, kangestama, halvama

benzene ['benzi:n] *s. keem.* benseen, *van.* bensool

benzine ['benzi:n] *s.* (puhastus)bensiin; *ka* = **benzene**; *vrd.* **petrol & gasolene**

benzoic [ben'zo(u)ik] *a. keem.* bensoene, bensoe- ◇ **~ acid** bensoehape

benzoin ['benzo(u)in, -zɔin] *s.* bensoe(vaik) (= **gum ~**, *pop.* **benjamin**); *keem.* bensoiin

benzol ['benzɔl], **-ole** [-oul] = **benzene**

benzyl ['benzi(:)l] *s. keem.* bensüül

Beowulf ['beiowulf] *pn.* (*vana-inglise samanimelise eepose kangelane*)

bequeath [bi'kwi:ð, -i:θ] *v. t.* pärandama, testeerima, testamendi järgi (*er. vallasvara*) jätma (*kellelegi* **to**)

bequest [bi'kwest] *s.* pärand(us); *jur.* annak, legaat

berate [bi'reit] *v. t.* sõitlema, tõrelema

Berber ['bə:bə] **1.** *a.* berberi; **2.** *s.* berber; **3.** *pn.* (*linn Sudaanis*)

berberry ['bə:bəri] = **barberry**

bere [biə] *s. Š.* oder, kesv (= **barley**)

bereave [bi'ri:v] *v. t.* (*pret. & p. p.* **-ved, bereft** [bi'reft]) paljaks riisuma, ilma jätma (*millestki* **of**) ◇ **to be -ed** (*naise kohta*) lesestuma, (*lapse kohta*) orbuma; rasket kaotust läbi elama; **he was bereft all hope** talt riisuti igasugune lootus; **the -ed father** leinav isa

bereavement [bi'ri:vmənt] *s.* paljaksriisutus, raske kaotus (*er. surma tõttu*)

bereft [bi'reft] *vt.* **bereave**

Berenice [beri'naisi(:)] *pn.*

Beresford ['berizfəd, -isf-] *pn.*

beret ['berei, -rit] *s.* barett; *vrd.* **biretta**

berg ['bə:g] = **iceberg**

bergamot I ['bə:gəmɔt] *s. bot.* bergamott, bergamotipuu (= **~ orange**); bergamotiõli (= **~ oil, essence of ~**) ◇ **wild ~** torujaõieline monarda

bergamot II ['bə:gəmɔt] *s.* bergamott (*pirnisortide rühm*)

Bergen ['bə:gən, 'bɛə-] *pn.*

berhyme, -rime [bi'raim] *v. t.* (*kellegi kohta*) riime tegema, (*kedagi*) värssides puudutama

beriberi ['beri'beri] *s. med.* beribeeri

Bering ['beriŋ] = **Behring**

Berkeley ['bɑ:kli, *Am.* 'bə:k-] *pn.*

berkelium ['bə:kliəm, bə'ki:liəm] *s. keem.* berkeelium (*sümbol* **Bk**)

Berkhamstead ['bə:kəmstid, 'bɑ:k-] *pn.*

Berks. [bɑ:ks, *haruld.* bə:ks] *lüh.* = *järgm.*

Berkshire ['bɑ:k(i)ə, *Am.* 'bə:k-] *pn.*

Berlin [bə:'lin] **1.** *pn.* Berliin; **2.** *s.* (*ka* **b-**) berliini tõld (*teatav kaetud reisitõld*); *Am.* teatavat tüüpi limusiin; = **~ wool** ◇ **~ black** berliini must (*teatav raualakk*); **~ blue** berliini sinine; **~ wool** teatav peen värvitud kudumisvill

Bermondsey ['bə:mən(d)zi] *pn.*

Bermuda [bə(:)'mju:də] *pn.* ◇ **~ grass** *bot.* sõrmrohi; **~ rig** *mer.* bermuudapurjestus; **~s, ~ shorts** põlvpüksid

Bernard ['bə:nəd, *ka* bə'nɑ:d] *pn.*

Bern(e) [bə:n] *pn.* Bern

Berners ['bə:nəz] *pn.*

berry ['beri] **1.** s. mari; kalamari; tera, iva; (kõrvetatud) kohviuba; *Am. sl.* dollar; **2.** *v. i.* marju korjama; marju kandma ◇ **as brown as a ~** pruun kui kohviuba

berserk(er) ['bə:sə:k(ə)] *s.* metsik muinasskandinaavia sõjamees; *piltl.* raevune võitleja ◇ **to go** (*or* **run**) **berserk** raevuhoogu sattuma

berth [bə:θ] **1.** *s.* ankrupaik, ankurduskoht; kai, kaikoht; koi, magamiskoht (*laeval, vagunis*); *fam.* töökoht, amet; **2.** *v. t. & i* (*laeva*) ankurduskohale paigutama; ankrusse jääma; magamisasemega varustama; kohale sokutama, kohta muretsema ◇ **to ~ in the dock** dokki viima, dokkima; dokis olema; **to give smb. a wide ~** (*kellestki, millestki*) võimalikult eemale hoiduma *või* suures kaares mööduma

Bertha I ['bə:θə] *pn.* ◇ **Big ~** «Suur Bertha» (*Esimese maailmasõja ajal Pariisi pommitanud saksa hiiglakahuri nimetus*)

bertha II ['bə:θə], **berthe** [bə:θ] *s.* sügavalõikelise kleidi langev pitskrae

Bertie ['bə:ti, 'bɑ:ti] *pn.* (= **Albert, Alberta**)

Bertillon [bə:'til(j)ən] *pn.* ◇ **~ system** bertiljonaaž (*isiku identifitseerimise süsteem*)

Bertram ['bə:trəm] *pn.*

Berwick ['berik] *pn.*

Berwickshire ['berik∫(i)ə] *pn.*

beryl ['beril] *s. min.* berüll

beryllium [bi'riliəm] *s. keem.* berüllium (*sümbol* **Be**)

Besant ['bez(ə)nt, bi'zænt] *pn.*

beseech [bi'si:t∫] *v. t.* (*pret. & p. p.* **-sought** [-'sɔ:t], *Am. ka* **~ed**) härdalt paluma, anuma (*kelleltki midagi* **smb. for smth.**; *kedagi teha* **smb. to do**)

beseem [bi'si:m] *v. t.* sobima, kohane (*või* sünnis) olema, kõlbama ◇ **it ill ~s you to complain** teil ei ole sünnis kaevata

beset [bi'set] *v. t.* (*pret. & p. p.* **~; -tt-**) sisse piirama; ründama, ahistama, peale suruma; tõkestama ◇ **we were close ~** meile suruti rängalt peale; **the problem is ~ with difficulties** probleem on seotud raskustega; **his -tting sin** tema kõige tavalisem pahe

beshrew [bi'∫ru:] *v. t. arh., nalj.* siunama, kiruma (*tarvit. ainult hüüatustes, nagu ~ me!* pagan mind võtaks!)

beside [bi'said] *prep.* (*millegi, kellegi*) kõrval, kõrvale; ääres, äärde; (*millestki*) eemal ◇ **this is ~ the question** see ei puutu asjasse; **he is ~ himself with grief** ta on kurbusest meeletu

besides [bi'saidz] **1.** *prep.* peale (*millegi, kellegi*), (*millelegi, kellelegi*) lisaks; **2.** *adv.* pealegi, peale selle, liiatigi, sealjuures

besiege [bi'si:dʒ] *v. t.* (*kindlust jms.*) piirama, (hulgana) ümbritsema, (*küsimustega jms.*) ründama, kimbutama, painama

besieger [bi'si:dʒə] *s.* piiraja

beslaver [bi'slævə] *v. t.* ilastama, ilaga katma; liialdatud meelitustega üle külvama

beslobber [bi'slɔbə] *v. t.* = **beslaver**; *ka* lopsakate suudlustega üle külvama
besmear [bi'smiə] *v. t.* (üle, kokku) määrima
besmirch [bi'smə:tʃ] *v. t.* (ära) määrima, rüvetama, mustama
besom ['bi:zəm, 'bez-] **1.** *s.* luud; **2.** *v. t.* (luuaga) pühkima, luudama
besot [bi'sɔt] *v. t.* **(-tt-)** juhmistama, lolliks tegema, *er.* purujoobnuks tegema
besought [bi'sɔ:t] *vt.* **beseech**
bespangle [bi'spæŋgl] *v. t.* litritega katma
bespatter [bi'spætə] *v. t.* (*mudaga, mustusega*) üle pritsima, (*sõimuga*) üle külvama
bespeak [bi'spi:k] *v. t.* (*pret.* **-spoke** [-'spouk], *arh.* **-spake** [-'speik]; *p. p.* **-spoken** [-'spoukn] *või, eriühendeis,* **-spoke**) ette tellima, varuma; (*kaupa*) tellima; (*mingit omadust jms.*) osutama, välja näitama; *poeet.* kõnetama ◇ **to ~ a pair of boots** paari saapaid tellima; **the neat appearance of this room ~s care** selle toa korralik ilme annab tunnistust hoolitsusest; **bespoke shoemaker** tellimise peale töid valmistav kingsepp
bespectacled [bi'spektəkld] *a.* prillidega (varustatud), prille kandev
bespoke(n) [bi'spouk(n)] *vt.* **bespeak**
besprent [bi'sprent] *a. poeet.* ülepiserdatud (*millegagi* **with**); sinna-tänna piserdatud *või* puistatud
besprinkle [bi'spriŋkl] *v. t.* (üle) piserdama, pritsima, ripsima
Bess [bes] *pn.* (= **Elizabeth**)
Bessarabia [besə'reibiə] *pn.* Bessaraabia
Bessemer ['besimə] *pn.* ◇ **~ apparatus** (*or* **converter**) *tehn.* bessemerkonverter; **~ process** bessemerprotsess; **~ steel** bessemerteras
Bessie ['besi] *pn. dim.* (= **Bess, Elizabeth**)
best [best] **1.** *a.* (*moodustab sup. adjektiividele* **good** & **well**) parim, kõige parem; **2.** *adv.* (*moodustab sup. adverbile* **well**) parimini, kõige paremini; kõige enam, kõige rohkem; **3.** *s.* parim, midagi parimat; **4.** *v. t. fam.* üle trumpama ◇ **his ~ girl** *fam.* tema kallike *või* armsaim; **~ liar** jultunuim luiskaja; **~ man** isamees; **~ seller** bestseller, menuraamat, menuk; **you had ~ consent (go, etc.)** oleks (sulle endale) kõige parem, kui sa nõustuksid (läheksid jne.); **at (the) ~** parimal juhul; **at one's ~** parimas seisukorras, parimas vormis; **one's Sunday ~** (oma parimad) pühapäevarõivad; **the ~ of** *Am.* suurim osa (*millestki*); **to do one's ~** (oma) parimat andma; kõike võimalikku tegema; **to get** (*or* **have**) **the ~ of it** võidumeheks tulema; **to make the ~ of** (*midagi*) kõige soodsamini ära kasutama; **to the ~ of my ability (knowledge, etc.)** niipalju kui mina suudan (tean jne.)
bestead I [bi'sted] *v. t. & i.* (*pret.* **~ed**; *p. p.* **bestead, bested** [bi'sted]) *arh.* aitama, abi saatma; *vrd. järgm.*
bested, *ka* **bestead** II [bi'sted] *p. p. & a.* (*er. halba olukorda*) asetatud, paigutatud ◇ **ill** (*or* **hard, sore**) **~** halvas olukorras, kimbatuses
bestial ['bestiəl] *a.* **(-lly)** loomne, looma-; loomalik, elajalik, bestiaalne
bestiality [besti'æliti] *s.* loomalikkus, elajalikkus, bestiaalsus
bestialize ['bestiəlaiz] *v. t.* loomastama, elajastama, loomalikuks (*või* elajalikuks) tegema
bestiary ['bestiəri] *s. kirj.* bestiaarium
bestir [bi'stə:] *v. refl.* **(-rr-)** ennast liigutama, ennast pingutama, rahmeldama, rühmama
bestow [bi'stou] *v. t.* andma, annetama, osaks saada laskma (*kellelegi* **on, upon**); *van.* paigutama, asetama
bestowal [bi'sto(u)əl] *s.* annetamine, annetus
bestrew [bi'stru:] *v. t.* (*pret.* **~ed**; *p. p.* **~ed, -strewn** [-'stru:n]) üle puistama (*millegagi* **with**); sinna-tänna puistatult katma
bestride [bi'straid] *v. t.* (*pret.* **-strode** [-'stroud], **-strid** [-'strid]; *p. p.* **-stridden** [-'stridn], **-strid, -strode**) kaksiratsa istuma (*millelgi*); harkisjalu seisma (*millegi kohal*)
best-seller *vt.* **best (seller)**
bet [bet] **1.** *v. i. & t.* (*pret. & p. p.* **~, betted;** -tt-) kihla vedama (*millegi peale* **on**, *vastu* **against**), (kihlveosummana) välja panema; **2.** *s.* kihlvedu ◇ **you ~!** *sl.* kindlasti!; **to make a ~** kihla vedama
beta ['bi:tə] *s.* beeta (*kreeka tähestiku 2. täht, vastab ladina b-le*) ◇ **~ particle** *füüs.* beetaosake; **~ rays** *füüs.* beetakiired
betake [bi'teik] *v. refl.* (*pret.* **-took** [-'tuk], *p. p.* **-taken** [-'teik(ə)n]) minema, siirduma, (*millegi poole*) pöörduma **(to)** ◇ **to ~ oneself to arms** relvadelt abi otsima; **he betook himself to his heels** ta pani plehku

betatron ['bi:tətrɔn] *s. füüs.* beetatron
betel ['bi:t(ə)l] *s.* beetel (*närimisvahend*); *ka* beetlipipar (= **~ pepper**) ◇ **~-nut** = **areca-nut**; **~-palm** beetli-areekapalm
Betelgeuse [bi:tl'ʒə:z, 'betldʒu:z] *s. astr.* Betelgeuse (*punane ülihiidtäht*)
bête noire ['beit 'nwɑ:] *s. pr.* midagi väljakannatamatut, eriti vihatud (*või* vastumeelne) isik *või* asi
bethel ['beθəl] *s.* lahkusuliste palvemaja; laevkirik, ujuv kirik (= **~ ship**)
bethink [bi'θiŋk] *v. refl.* (*pret. & p. p.* **-thought** [-'θɔ:t]) järele mõtlema, kaalutlema; (enesele) meelde tuletama, meenutama (*midagi* **of**; *et* **that**; *kuidas* **how**), märkama (*teha* **to do**) ◇ **I ~ me** *arh.* = **I ~ myself; bethink yourself** (*or* **you**)! mõtelge ometi järele!
Bethlehem ['beθlihem, -liəm] *pn.*
Bethnal ['beən(ə)l] *pn.*
bethought [bi'θɔ:t] *vt.* **bethink**
betide [bi'taid] *v. i. & t.* juhtuma, osaks saama (*tarvit. peam. subjunktiivis*) ◇ **whatever ~** mis iganes juhtuks; **woe ~ you if you...** häda teile, kui te...
betimes [bi'taimz] *adv.* aegsasti, varakult
bêtise [bei'ti:z] *s. pr.* lollus, rumalus, loll temp
betoken [bi'touk(ə)n] *v. t.* tähendama, osutama, näitama
betony ['betəni] *s. bot.* nõianõges; tõnnike
betook [bi'tuk] *vt.* **betake**
betray [bi'trei] *v. t.* ära andma, reetma (*kellelegi* **to**); petma, eksiteele viima, võrgutama; paljastama
betrayal [bi'treiəl] *s.* äraandmine, reetmine
betroth [bi'trouð, -ouθ, *Am.* -ɔ(:)θ] *v. t.* kihlama (*kellegagi* **to**) ◇ **his (her) ~ed** ta kihlatud pruut (peigmees)
betrothal [bi'trouð(ə)l, *Am.* -ɔ(:)θ(ə)l] *s.* kihlus
Betsy ['betsi] *pn.* (= **Elizabeth**)
betta ['betə] *s. zool.* tapluskala
better I ['betə] **1.** *a.* (*moodustab komp. adjektiividele* **good** & **well**) parem; tervem; **2.** *s.* (*kellestki*) kõrgemal seisev isik (*ühendeis* **my, your, etc. ~**); **3.** *adv.* (*moodustab komp. adverbile* **well**) paremini; **4.** *v. t. & i.* paremaks tegema, parendama; ületama; paremaks muutuma, parenema ◇ **his ~ half** ta õrnem pool, ta naine; **the ~ part** enamik; **he is no ~ than a fool** ta on lausa narr; **so much the ~** seda parem; **for ~ for worse** õnnes ja õnnetuses (*sõnad inglise abielutõotusest*); **to get the ~ of** (*kellestki, millestki*) jagu (*või* võitu) saama; **to go one ~ (than smb.)** (*kedagi*) üle trumpama; **you had ~ go** oleks (sulle endale) parem, kui sa läheksid; **to think ~ of it** ümber otsustama, meelt muutma; **~ off** paremas olukorras, rikkam; **to ~ oneself** paremale järjele jõudma (*er. teenistuses*)
better II ['betə] = **bettor**
betterment ['betəmənt] *s.* paremaks tegemine, parendamine; *Am.* maaparandus, maatüki või sellel asetsevate hoonete väärtuse tõstmine
bettor, better ['betə] *s.* kihlavedaja
Betty ['beti] *pn.* (= **Elizabeth**)
between [bi'twi:n] **1.** *prep.* (*millegi, kellegi*) vahel(e); **2.** *adv.* vahel(e) ◇ **to go ~** vahemeheks olema, vahendama (*vrd.* **go-~**); **his visits are (few and) far ~** ta külaskäigud on väga harvad; **~ ourselves** *or* **~ you and me (and the gatepost)** omavahel öeldud; **they had not a shilling ~ them** neil ei olnud šillingitki ühtekokku; **~ the devil and the deep sea** väljapääsmatus kitsikuses
between-decks [bi'twi:ndeks] *mer.* **1.** *adv.* (laeva)tekkide vahel; **2.** *s.* tekivahe (= **'tween-decks**)
between-maid [bi'twi:nmeid] *s.* abi-majateenija
betweentimes [bi'twi:ntaimz] *Am.* = *järgm.*
between-whiles [bi'twi:n(h)wailz] *adv.* vaheajal; vahetevahel
betwixt [bi'twikst] *arh., dial.* = **between** ◇ **~ and between** *fam.* vahepealne, ei üks ega teine
Beulah ['bju:lə] *pn.*
bevel ['bev(ə)l] **1.** *s.* viltune nurk, längnurk; längkant; miiu(nurgik); **2.** *v. t. & i.* **(-ll-)** länguseks (*või* viltuseks) tegema, längnurgi seadma *või* olema ◇ **~-gear** *tehn.* koonusülekanne; **~-wheel** *tehn.* koonus(hammas)ratas

bevelling ['bev(ə)liŋ] *s.* viltusus, längus; längus kant
beverage ['bevəridʒ] *s.* jook
Beverley ['bevəli] *pn.*
Bevis ['bi:vis, 'bevis] *pn.*
bevy ['bevi] *s.* parv, trobikond (*näit. linde, tütarlapsi jms.*)
bewail [bi'weil] *v. t. & i.* (taga) nutma, leinama, kurtma
beware [bi'wɛə] *v. i. & t.* (*tarvit. ainult infinitiivis ja imperatiivis*) valvel olema, tähele panema; hoiduma, ennast hoidma (*millegi, kellegi eest* **of**) ◇ **let him** ~ vaadaku ta ette; ~ **of pickpockets!** hoidke taskuvaraste eest!; ~ **lest** (*or* **how**) **you provoke him** vaadake ette, et te teda vihale ei ärrita
Bewick(e) ['bju(:)ik] *pn.*
bewilder [bi'wildə] *v. t.* hämmeldama, hämmastama panema, segadusse ajama *või* viima
bewilderment [bi'wildəmənt] *s.* hämmeldus, hämming, segadus, segiolek
bewitch [bi'wit∫] *v. t.* (ära) nõiduma, lummutama, võluma, hurmama
bewitchment [bi'wit∫mənt] *s.* nõidus, lumm, võlu, hurm(us)
bewray [bi'rei] *v. t. arh.* ilmutama, üles näitama, (tahtmatult) reetma
Bexhill ['beks'hil] *pn.*
Bexley ['beksli] *pn.*
bey [bei] *s. aj.* bei
beylic ['beilik] *s. aj.* bei valitsuspiirkond
beyond [bi'jɔnd, bi'ɔnd] **1.** *adv.* teisel(e) pool(e), taamal(e), eemal(e), väljaspool, väljapoole, sealpool, sinnapoole; kaugemal(e); **2.** *prep.* (*millestki, kellestki*) teisel(e) pool(e), väljaspool, väljapoole, (*millegi, kellegi*) taga, taha; peale (*millegi, kellegi*); **3.** *s.* (**the** ~) sealpoolne (*või* hauatagune) maailm ◇ ~ **all praise** kõrgemal igasugusest kiitusest; ~ **belief** uskumatu; ~ **endurance** talumatu; ~ **measure** üliväga; **it is** ~ **me** see ületab mu arusaamise, see käib üle mu mõistuse; **the back of** ~ kaugeim maailmanurk
bezant ['bez(ə)nt, bi'zænt] *s.* bütsantiin (*teatav keskaegne kuld- või hõbemünt*); *herald.* kuldketas; *arhit.* ketasornament
bezel ['bez(ə)l] *s.* (*peitli jms.*) libamisi tera; (*kalliskivi*) libamisi lihvitud kant; valtsitud rant (*kellaklaasi jaoks*); (*sõrmuse*) kalliskiviraam
bezique [bi'zi:k] *s.* besiik (*teatav marjasetaoline kaardimäng*)
bezoar ['bi:zɔ:] *s. vet.* besoaar, pulstik
b.f. ['bi:'ef] *lüh. vulg.* (= **bloody fool**) kuradima tola
b/f *lüh. kaub.* (= **brought forward**) ülekantud, ülekanne
bhang [bæŋ] *s.* india kanep; bang, hašiš (*narkootiline aine*)
Bi *keem.* = **bismuth**
B.I. *lüh.* = **British India**
bi- [bai] *pref.* kaheli-, kahekordne, kaksi-, kaksis-, kaksik-, kahe-, (*võõrsõnades*) bi-
biannual [bai'ænjuəl] *a.* (**-lly**) aastas kaks korda esinev *või* ilmuv; *vrd.* **biennial**
bias ['baiəs] **1.** *s.* kallakus, vildakus, viltusus; kalduvus (*millekski* **towards**), eelarvamus, eelmõju(s)tus; *el.* eelpinge; *el., mat.* nihe; *keeglimängus* palli viltujooks (*viltuse kuju või ühelt poolt tinaga laadimise tagajärjel*), vildak (*või* küljelt tinaga laetud) pall; (*riide*) põikjoon, diagonaaljoon; **2.** *v. t.* (**-s-, -ss-**) kallutama, mõju(s)tama, eelarvamust sisendama ◇ **without** (*or* **free from**) ~ erapooletu; **party** ~ (parteilik) erapoolikus; **the cloth was cut** (**on the**) ~ riie lõigati diagonaalselt; ~ **current** *el.* nihkevool; ~**cut** põiklõige, diagonaallõige; **he was** ~**(s)ed by his own interests** ta oli mõju(s)tatud enese huvidest
biathlon [bai'æələn] *s. sport* laskesuusatamine
biaxial [bai'æksiəl] *a. mat., füüs.* kaheteljeline ◇ ~ **crystal** kaheteljeline kristall
bib I [bib] *v. i. & t.* (**-bb-**) tipsutama, purjutama, jooma, trimpama
bib II [bib] *s.* (*lapse*) pudilapp, -põll; (*põlle*) rinnalapp ◇ **one's best** ~ **and tucker** *fam.* parimad hilbud, pühapäevarõivad
bibber ['bibə] *s.* tipsutaja, purjutaja, trimpaja, joomar
bib-cock ['bibkɔk] *s.* allapoole pööratud toruotsaga kraan, veekraan
bibelot ['bi:blou] *s.* nipsasi, (kunstipärane) ehteasjake
Bible ['baibl] *s.* piibel
biblical ['biblik(ə)l] *a.* (**-lly**) piibellik, piibli-
bibliographer [bibli'ɔgrəfə] *s.* bibliograaf

bibliographic(al) [bibliə'græfik(əl)] *a.* (**-ically**) bibliograafiline, bibliograafia-
bibliography [bibli'ɔgrəfi] *s.* bibliograafia
bibliolater [bibli'ɔlətə] *s.* raamatujumaldaja; *er.* piibli kirjatähe sõge kummardaja
bibliolatry [bibli'ɔlətri] *s.* bibliolaatria, raamatujumaldus; *er.* piibli kirjatähe sõge kummardamine
bibliomania [bibliə'meiniə] *s.* bibliomaania, raamatuhullus, -narrus
bibliomaniac [bibliə'meiniæk] *s.* bibliomaan, raamatuhull, -narr
bibliophil(e) ['bibliəf(a)il] *s.* bibliofiil, raamatuharrastaja, -sõber
bibliophilic [bibliə'filik] *a.* bibliofiilne, bibliofiil(i)-, raamatuharrastus-
bibliophily ['bibliəfili] *s.* bibliofiilia, raamatuharrastus
bibulous ['bibjuləs] *a.* joomahimuline; (*paberi jms. kohta*) imav, endasse imev
bicameral [bai'kæmərəl] *a.* kahekojaline, kahekoja- (*parlamendi kohta*)
bicarbonate [bai'kɑ:bənit] *s. keem.* vesinikkarbonaat ◇ ~ **of soda, sodium** ~ naatriumvesinikkarbonaat, söögisooda
bice [bais] *s.* smalt (*tuhmsinine või sinakasroheline värvaine*)
bicentenary [baisen'ti:nəri, -'sentinəri] **1.** *a.* kahesaja-, kahesaja-aasta-; **2.** *s.* kahesaja aasta juubel, kahesajas aastapäev
bicentennial [baisen'teniəl] **1.** *a.* kahesaja-aasta-; **2.** *s.* kahesaja aasta juubel, kahesajas aastapäev (= **bicentenary**)
bicephalous [bai'sefələs] *a.* kahepäine, -pealine
biceps ['baiseps] *s. anat.* biitseps, kakspealihas; *piltl.* muskulaarsus, musklijõud
Bicester ['bistə] *pn.*
bichloride ['bai'klɔ:raid] *s. keem.* dikloriid ◇ ~ **of mercury** elavhõbe(II)kloriid, sublimaat
bichromate ['bai'kroum(e)it] *s. keem.* dikromaat ◇ ~ **of potash** kaaliumdikromaat
bicker ['bikə] **1.** *v. i.* nääklema, riidlema, tülitsema; (*vee kohta*) vulisema, ladisema; (*leegi kohta*) võbisema, lõkendama, loitlema; **2.** *s.* nääklus, riid
biconcave [bai'kɔnkeiv] *a. füüs.* bikonkaavne, kaksiknõgus
biconvex [bai'kɔnveks] *a. füüs.* bikonveksne, kaksikkumer
bicuspid [bai'kʌspid] **1.** *a.* kaheteravikuline; **2.** *s.* eespurihammas ◇ ~ **valve** *anat.* kahehõlmaline klapp, mitraalklapp
bicycle ['baisikl] **1.** *s.* jalgratas; **2.** *v. i.* jalgrattaga sõitma
bicyclist ['baisiklist] *s.* jalgrattur, jalgrattasõitja
bid [bid] **1.** *v. t. & i.* (*pret.* **bade** [bæd, beid], **bad** [bæd], **bid**; *p. p.* **bidden** ['bidn], **bid**; **-dd-**) käskima, paluma, kutsuma, (*tervitust*) ütlema, soovima (*selles tähenduses arh., dial. või lit.*); (*oksjonil, kaardimängus jms.*) pakkuma (*millegi eest* **for**); taotlema, püüdlema, saavutada püüdma (*midagi* **for**); (*nendes viimastes tähendustes on põhivormid infinitiiviga samased, kuna teistes tähendustes on* **bade, bad** & **bidden** *tavalisemad*); **2.** *s.* pakkumine, pakkumus (*oksjonil, kaardimängus jms.*); *Am. sl.* kutse; (*millegi*) taotlus (**for**), katse (*teha* **to do**) ◇ ~ **him** (**to**) **go** käsi tal minna; **he was -dden to go** tal kästi minna; **do as you are** ~ tehke, nagu teil kästakse (*antud näiteis on tavalisem:* **tell him to go**, etc.); **-dden guest** *arh.* palutud külaline; **I bade him goodmorning** (**farewell, welcome**) ma ütlesin talle tere hommikust (hüvasti, tere tulemast); **to** ~ **defiance** trotsima; **to** ~ **the banns** (pruutpaari) maha kuulutama; **he** ~**s fair to be a good musician** ta tõotab heaks muusikameheks saada, ta annab lootust, et tast saab hea muusikamees; **to make a** ~ **for** (*millegi eest*) oksjonil pakkuma; *piltl.* saavutada püüdma, taotlema; **a** ~ **for power** võimutaotlus
biddable ['bidəbl[*a.* kuulekas, sõnakuulelik
bidden ['bidn] *vt.* **bid**
bidder ['bidə] *s.* (*oksjonil, kaardimängus jms.*) pakkuja
bidding ['bidiŋ] *s.* käsk, korraldus; kutse; pakkumine (*oksjonil, kaardimängus jms.*)
Biddle ['bidl] *pn.*
biddy ['bidi] *s. dial., Am.* tibu
bide [baid] *v. t. & i.* (*pret. & p. p.* **bided, bode** [boud]) ootama, püsima (*arh., välja arvatud väljendis* **to** ~ **one's time** parajat juhust ootama)
Bideford ['bidifəd] *pn.*

bidet ['bi:dei, bi'dei] *s. pr.* bidee, istevann
biennial [bai'eniəl] **1.** *a.* **(-lly)** kaheaastane, kaks aastat kestev; kaheaasta-, kahe aasta tagant korduv; **2.** *s.* kaheaastane taim; kaheaasta-tähtpäev
biennium [bai'eniəm] *s.* kaksaastak, aastakahend, kaheaastane ajavahemik
bier [biə] *s.* surnuraam
biff [bif] *sl.* **1.** *s.* vops, (valus) hoop; **2.** *v. t.* vopsama, (valusat) hoopi andma
biffin ['bifin] *s.* teatav tumepunane (küpsetus)õun
bifilar [bai'failə] *a. tehn., el.* bifilaarne, bifilaar- ◇ **~ winding** *el.* bifilaarmähis
bifocal [bai'fouk(ə)l] *füüs.* **1.** *a.* bifokaalne, bifokaal-, kahefookuseline; **2.** *s. pl.* bifokaalprillid
bifurcate 1. ['baifə(:)keit] *v. t. & i.* kaheharuliseks jaotama; kaheks jagunema *või* harunema, kahenema; **2.** ['baifə:kit, bai'fə:-] *a.* kaheharuline, harkjas
bifurcation [baifə:'kei∫(ə)n] *s.* kaheks jagunemine *või* harunemine, kahenemine, bifurkatsioon
big [big] *a.* **(-gg-)** suur; kogukas, kogus, tüse, kehakas, paks; täiskasvanud; rase, raskejalgne (= **~ with child**), tiine (*ka piltl., näit.* **~ with news**); *fam.* tähtis, suureline; *haruld.* suuremeelne, õilis; ◇ **B- Ben** Londoni parlamendihoone suur tunnikell; **~ bug** *sl.* suur nina, tähtis tegelane; **~ business** suuräri(maailm), suurbisnis; **~ end** (*kepsu*) alumine pea; **~ game** suured jahiloomad (*lõvi, tiiger, elevant jms.*); **a ~ heart** suuremeelne (*või* õilis) süda; **a ~ personality** suur(ejooneline) isiksus; **~ noise,** ~ **shot** *fam.* suur nina, tähtis tegelane; **~ tree** mammutipuu, hiidsekvoia; **too ~ for one's boots** (*or* **breeches**) *sl.* suureline, kõrk; **to talk ~** hooplema, uhkeldama
bigamist ['bigəmist] *s.* bigamist, kaksikabielus olija, kahe naise (*või* kahe mehe) pidaja
bigamous ['bigəməs] *a.* bigaamiline, kaksikabieluline
bigamy ['bigəmi] *s.* bigaamia, kaksikabielu, kahenaisepidamine, kahemehepidamine
bigg [big] *s. Š* neljatahuline oder
biggish ['bigi∫] *a.* suurevõitu, kaunis suur
Biggs [bigz] *pn.*
bighorn ['bighɔ:n] *s. zool.* lumelammas, pakssarv
bight [bait] *s.* looge, mere- *või* jõekäär, kaldakäänak; väike laht, abajas; köie- *või* trossikeerd, puht, lenk
bigness ['bignis] *s.* suurus; kogukus, tüsedus, kehakus
Bigod ['baigɔd] *pn.*
bigot ['bigət] *s.* sõge vagatseja, kitsarinnaline usklik
bigoted ['bigətid] *a.* vagatsev, sõgeusklik, kitsarinnaline, bigotne
bigotry ['bigətri] *s.* vagatsus, sõgeusklikkus, kitsarinnalisus, bigotsus
bigwig ['bigwig] *s. fam.* suur nina, tähtis isik
bijou ['bi:ʒu:] **1.** *s.* (*pl.* **bijoux** ['bi:ʒu:(z)]) *pr.* juveel, kalliskivi; ehteasi; **2.** *a.* väike ning elegantne
bijouterie [bi:'ʒu:təri:] *s.* juveelid, kalliskivid
bike [baik] *s. & v. i. fam.* = **bicycle**
Bikini [bi'ki:ni] **1.** *pn.*; **2.** *s.* **(b-)** bikiinid
bilabial [bai'leibiəl] *fon.* **1.** *a.* **(-lly)** bilabiaalne, bilabiaal-; **2.** *s.* bilabiaal
bilabiate [bai'leibiət] *a. bot.* kahehuuleline
bilateral [bai'læt(ə)r(ə)l] *a.* **(-lly)** bilateraalne, bilateraal-, kahekülgne, -poolne; mõlemakülgne, -poolne ◇ **~ negotiations** kahepoolsed läbirääkimised; **~ symmetry** *biol.* bilateraalsümmeetria
Bilbao [bil'bɑ:ou, -'be(i)ou] *pn.*
bilberry ['bilb(ə)ri] *s.* mustikas; *vrd.* **blueberry, whortleberry** ◇ **bog** (*or* **great**) **~** sinikas, joovikas; **red ~** pohl, palukas (= **cowberry**)
bilbo ['bilbou] *s. aj.* (*pl.* **-os**) hispaania mõõk (*kuulus hästi karastatud terase poolest*)
bilboes ['bilbouz] *s. pl.* (raudkangi külge kinnitatud) jalarauad, vangirauad
bile [bail] *s.* sapp; sapisus, kibe tuju ◇ **~-duct** *anat.* sapijuha; **~-stone** *med.* sapikivi
bilge [bildʒ] **1.** *s.* (lame või veidi kumer) laevapõhi; *mer.* kimm; pilss, nõru; pilsivesi (= **~-water**); *sl.* pläma, rumal loba; (*vaadi*) kumerus, mõhk (= **bulge**); **2.** *v. t. & i.* laevapõhja sisse muljuma; põhjast lekkima hakkama; mõhkuma, kumeralt ette ulatuma (= **bulge**) ◇ **~-keel** kimmikiil, külgkiil; **~-pump** pilsipump, nõrupump;

~-water pilsivesi, nõruvesi; **~-ways** veeskamisjalased (*laeva vettelaskmiseks*)
biliary ['biljəri] *a.* sapi- ◇ **~ duct** *anat.* sapijuha
bilingual [bai'liŋgw(ə)l] *a.* **(-lly)** bilingviline, kakskeelne, kahte keelt tarvitav
bilious ['biljəs] *a.* sapine; sapihaige; kibedatujuline
-bility ['biliti] *suf.* -us (-dus, -tus, -lus, -lisus, -sus, -vus *jms.*), (*võõrsõnades*) -biilsus (*moodustab substantiive* **able-, ible-, uble-***lõpulistest adjektiividest*)
bilk [bilk] **1.** *v. t.* tüssama, petma; maksmisest kõrvale puiklema; **2.** *s.* petis, suli, kelm (= **~er**) ◇ **to ~ smb. out of smth.** kelleltki midagi välja petma
bill I [bil] *s. aj.* hellebard, odakirves (= **halberd**); (nõgusateraline) aianuga (*ka* **~-hook**)
bill II [bil] **1.** *s.* nokk; *Am. ka* mütsinokk; terav neem, maanina; (*ankru*) küüs; **2.** *v. i.* nokkapidi koos olema, hellatsema, teineteist kallistama ◇ **to ~ and coo** kudrutsema, armatsema
bill III [bil] **1.** *s.* sedel, plakat, reklaamleht, müürileht, afišš; bill, seaduseelnõu; *jur.* hagi, kaebekiri; arve; *Am.* pangatäht, paberraha; = **~ of exchange**; **2.** *v. t.* plakatil teatama *või* kuulutama; plakateid üles kleepima, plakatitega katma ◇ **~ of delivery** saateleht; **~ of exchange** veksel; **~ of fare** söögikaart, menüü; **~ of health** tervisetõend, karantiinitunnistus (*er. mer.*); **~ of lading** *maj.* lastikiri, veokiri, konossement; **~ of sale** (*võlakindlustuseks antav*) ostukiri
Bill IV [bil] *pn.* (= **William**)
billboard I ['bilbɔ:d] *s. Am.* kuulutustara (*laudtara või plankaed müürilehtede kleepimiseks*; = **hoarding**); *ka* kuulutustahvel (= **notice-board**)
billboard II ['bilbɔ:d] *s. mer.* ankrupadi, -pesa, -alus
bill-broker ['bilbroukə] *s.* vekslimaakler
billet I ['bilit] **1.** *s.* (*sõdurite*) majutusorder; (*sõdurite*) majutus, korteritesse paigutus; (*sõdurite*) korter; määratud koht, ametikoht; **2.** *v. t.* (*sõdureid*) majutama, korterisse paigutama **(on, in, at)**
billet II ['bilit] *s.* (puu)halg; (lühike) metallkang, (valatud) pooltoode, toorik; *arhit.* rullsimss, rullornament (*simsikaunistusena*)
billet-doux [bilei'du:] *s. nalj.* armastuskiri
billfold ['bilfould] *s. Am.* rahatasku
bill-hook ['bilhuk] *vt.* **bill** I
billiards ['biljədz] *s. pl.* piljard (*haril. tarvit. sg-na; vorm* **billiard** *esineb ainult ühendeis, näit.* **billiard-cue** piljardikepp, kii; **billiard-marker** piljardimarköör)
Billing(s) ['biliŋ(z)] *pn.*
Billingsgate ['biliŋzg(e)it] **1.** *pn.* (*Londoni kalaturg*); **2.** *s.* **(b-)** turusõim, inetu sõim
billion ['biljən] *s.* biljon (*miljon miljonit, s.o. 1 kirjutatult 12 järgneva nulliga*); *Am.* miljard (*s. o. 1 kirjutatult 9 järgneva nulliga,* = **milliard**)
billow ['bilou] **1.** *s.* suur laine, merelaine, kõrglaine, voog; **(the ~)** *poeet.* meri; **2.** *v. i.* voogama, lainetama
billowy ['biloui] *a.* voogav, lainetav, laineline, lainjas
bill-poster ['bilpoustə], **bill-sticker** ['bilstikə] *s.* plakatikleepija
Billy I ['bili] *pn.* (= **William**)
billy II ['bili] *s.* teekatlana tarvitatav plekktoos *või* -mannerg (*er. Austraalias*; = **billycan**); *Am.* politseiniku (kummi)nui (= **truncheon**)
billycock ['bilikɔk] *s. fam.* kõva(kübar), oktoober
billy-goat ['biligout] *s. fam.* sikk, sõkk; *vrd.* **nanny-goat**
billy-o(h) ['biliou]: **like ~** *fam.* hullupööra, pööraselt
biltong ['biltɔŋ] *s.* ribadeks lõigatud ning päikese käes kuivatatud liha
bimetal [bai'met(ə)l] *s. tehn.* bimetall
bimetallic [baimi'tælik] *a.* bimetall- ◇ **~ thermometer** bimetalltermomeeter
bimetallism [bai'metəlizm] *s. maj.* bimetallism
bimonthly [bai'mʌnθli] **1.** *a.* kord kahe kuu tagant (*või* kaks korda kuus) ilmuv; **2.** *adv.* kord kahe kuu tagant; kaks korda kuus; **3.** *s.* kord kahe kuu tagant (*või* kaks korda kuus) ilmuv ajakiri
bimotored [bai'moutəd] *a.* kahemootoriline
bin [bin] *s.* kast, kirst; salv (-e); punker; humalakorv; *sl.* hullumaja (= **loony-bin**)

binary ['bainəri] *a.* binaarne, binaar-, kahetine, kahend-, kaksik- ◇ ~ **compound** *keem.* kaksikühend, binaarühend; ~ **digit** *mat.* kahendnumber; ~ **fission** *biol.* pooldumine; ~ **measure** *muus.* kaheosaline takt; ~ **stars** *astr.* kaksiktähed; ~ **system** *mat.* kahendsüsteem, binaarsüsteem

bind [baind] **1.** *v. t. & i.* (*pret. & p. p.* **bound** [baund]; *vrd.* **bounden**) siduma, köitma; seostama, seostuma; neostama, niduma; kohustama; (*riiet*) palistama, ääristama; (*raamatut*) köitma; kõhtu kinni panema, kõhukinnisust põhjustama; **2.** *s.* side (-me); *muus.* sidekaar, ligatuur; = **bine** ◇ **this book is bound in calf** see raamat on vasikanahasse köidetud; **I am not bound to go** ma ei ole kohustatud minema; **I'll be bound for it** ma vastutan selle eest; **he is bound apprentice to a tailor** ta on rätsepa juurde õpipoisiks antud; *vt. ka* **bound** III & IV; **to** ~ **down** kohustama, sundima; **to** ~ **over** seaduslikult kohustama (*midagi tegema* **to do**); **to** ~ **up** kinni siduma; **bound up in** (*or* **with**) (*millegagi*) tihedalt seotud; (*millelegi*) andunud

binder ['baində] *s.* siduja, köitja; sideaine, nideaine; raamatuköitja; vihusiduja (*lõikusmasinal*); isesiduja (*automaatselt vihke siduv lõikusmasin*

bindery ['baindəri] *s.* köitekoda

binding ['baindiŋ] **1.** *a.* siduv; kohustuslik (*kellelegi* **on**); **2.** *s.* sidumine, köitmine; (*raamatu*) köide; (*riide*) palistus, ääris

bindweed ['baindwi:d] *s. bot.* kassitapp; seatapp (*või mõni muu vääduv taim*) ◇ **black** (*or* **corn** *or* **ivy**) ~ konnatatar

bine [bain] *s.* väät; (*er. humala*) vääduv vars

binge [bindʒ] *s. sl.* pummelung

Bingham ['biŋəm] *pn.*

Binghamton ['biŋəmt(ə)n] *pn.*

bingo ['biŋgou] **1.** *s.* bingo (*lototaoline õnnemäng*); **2.** *interj.* näuhti!, vopsti!

binit ['binit] = **bit** III

binnacle ['binəkl] *s. mer.* kompassikoda, -jalg

binocle ['binɔkl] *s. haruld.* = *järgm.*

binocular [b(a)i'nɔkjulə] **1.** *a. füüs.* binokulaarne, binokulaar-; **2.** *s. haril. pl.* binokkel ◇ ~ **microscope** binokulaarmikroskoop; ~ **vision** binokulaarne nägemine

binomial I [bai'noumiəl] *mat.* **1.** *a.* (**-lly**) binomiaalne, binomiaal-, binoom-, kaheliikmeline; **2.** *s.* binoom, kaksliige ◇ ~ **distribution** *mat.* binoomjaotus

binomial II [bai'noumiəl] = *järgm.*

binominal [bai'nɔmin(ə)l] *a.* (**-lly**) *biol.* binaarne, binaar- ◇ ~ **nomenclature** binaarne nomenklatuur

binormal [bai'nɔ:məl] *s. mat.* binormaal

bio- ['baio] *ühendeis* elu-, (*võõrsõnades*) bio-

bioactivity [baiə'æktiviti] *s.* bioaktiivsus, bioloogiline aktiivsus

biochemistry [baiə'kemistri] *s.* biokeemia

biodegradable [baiədi'greidəb(ə)l] *a.* biolagundatav, bioloogiliselt lagundatav

biodegradation [baiədegrə'deiʃ(ə)n] *s.* biolagundamine, bioloogiline lagundamine; biolagunemine, bioloogiline lagunemine

bioenergetics [baiəenə'dʒetiks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) bioenergeetika

bioethics [baiə'eəiks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na või pl-na*) bioeetika

biogenesis [baiə'dʒenisis] *s.* biogenees

biogeography [baiədʒi'ɔgrəfi] *s.* biogeograafia

biograph ['baiəgrɑ:f] = **bioscope**

biographer [bai'ɔgrəfə] *s.* biograaf, elulooolane

biographic(al) [baiə'græfik(əl)] *a.* (**-ically**) biograafiline, biograafia-, elulooline, elulooo-

biography [bai'ɔgrəfi] *s.* biograafia, elulugu

biological [baiə'lɔdʒik(ə)l] *a.* (**-lly**) bioloogiline, bioloogia- ◇ ~ **clock** bioloogiline kell; ~ **warfare** bakterisõda (= **germ warfare**)

biologist [bai'ɔlədʒist] *s.* bioloog

biology [bai'ɔlədʒi] *s.* bioloogia

biomass ['baiəmæs] *s.* biomass

biomechanics [baiəmi'kæniks] *s. pl.* (*tarvit. haril. sg-na*) biomeh(h)aanika

biometrics [baiə'mitriks] *s. pl.* (*tarvit. haril. sg-na*) biomeetria

biometry ['baiəmitri] = *eelm.*

biomorph ['baiəmɔ:f] *s.* biomorf, eluvorm

bionics [bai'ɔniks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) bioonika

biorganic [baiɔ:'gænik] *a.* bioorgaaniline

biophysics [baiə'fiziks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) biofüüsika

bioplasm ['baiəplæzm] *s. biol.* bioplasma

biopsy ['baiɔpsi] *s. med.* biopsia

biorhythm ['baiəriðm] *s.* biorütm, bioloogiline rütm

bioscope ['baiəskoup] *s.* bioskoop, (algeline) kinematograaf, «elavate piltide» aparaat

biosphere ['baiəsfiə] *s. biol., geogr.* biosfäär, elukond

biota [bai'outə] *s. biol.* bioota, elustik

biotechnology [baiətek'nɔlədʒi] *s.* biotehnoloogia

bi-partisan ['bai' pɑ:tizæn] *a. pol.* kaheparteiline, kahepartei-

bipartite [bai'pɑ:tait] *a.* kaheksjagunev, kahepoolmeline (*er. mõne elundi kohta*); kahepoolne (*lepingu kohta*)

biped ['baiped] **1.** *a.* kahejalgne; **2.** *s.* kahejalgne (loom)

biplane ['baiplein] *s.* biplaan (*kahe kohakuti tiivaga lennuk*)

biquadratic [baikwə'drætik] *mat.* **1.** *a.* biruut-; neljanda astme; **2.** *s.* (*arvu*) neljas aste; biruutvõrrand, neljanda astme võrrand (= ~ **equation**)

birch [bə:tʃ] **1.** *s.* kask, kasepuu; kasepuit; kasevitsad (= ~**-rod**); **2.** *v. t.* urvaplaastrit andma, kasevitstega peksma

birchen ['bə:tʃ(ə)n] *a.* kaskne, kasest, kase-, kasepuust

birch-rod ['bə:tʃrɔd] *s.* kasevitsad

bird [bə:d] *s.* lind; *sl.* tütarlaps; *sl.* vennike ◇ **a little** ~ **has whispered to me that ...** keegi on mulle salaja teatanud, et...; **the** ~ **is** (*or* **has**) **flown** linnuke on ära lennanud, vang on põgenenud; **to get the** ~ *sl.* välja vilistatama; hundipassi saama; **to give the** ~ *sl.* välja vilistama; hundipassi andma; **a** ~ **in the hand is worth two in the bush** *vanas.* parem varblane käes kui tuvike katusel; ~ **dog** *Am.* linnukoer; ~ **of paradise** paradiisilind; ~ **of passage** rändlind; ~ **of prey** röövlind; ~ **spider** *zool.* linnutapik

bird-brain ['bə:dbrein] *s. Am.* kanapea (*piltl.*)

bird-cage ['bə:dkeidʒ] *s.* linnupuur

bird-call ['bə:dkɔ:l] *s.* (linnu) peibutushäälitsus; peibutusvile, linnuvile

bird-cherry ['bə:dtʃeri] *s.* toomingas

bird-fancier ['bə:dfænsiə] *s.* linnukasvataja; linnukaupmees

birdie ['bə:di] *s. lastek.* linnuke

bird-lime ['bə:dlaim] *s.* linnuliim, liim lindude püüdmiseks

bird-seed ['bə:dsi:d] *s.* seemned puurilindude toiduks; *Am. sl.* silmakirjalik kõne, tühi loba

bird's-eye ['bə:dzai] **1.** *s.* pääsusilm, (h)ellerhein (= ~ **primrose**); adoonis (*või mõni muu erksaõieline taim*); teatav peenelõikeline tubakas; **2.** *a.* linnulennuline, üldjooneline, üldine; tähniline, täpiline ◇ ~ **view** linnulennuline (üle)vaade; ~ **tie** linnusilmmustriline kaelaside

bird's-foot ['bə:dzfut] *s. bot.* linnujalg, seradell ◇ ~ **clover** (*or* **trefoil**) *bot.* nõiahammas

bird-shot ['bə:dʃɔt] *s.* linnuhaavlid

bird's-nest ['bə:dznest] **1.** *s.* linnupesa; (*Hiinas söödav*) pääsupesa; *bot.* pesajuur (= ~ **orchid**); seenlill; metsporgand; *mer.* marss, mastikorv (= **crow's-nest**); **2.** *v. i.* linnupesi otsima

bird's-nesting ['bə:dznestiŋ] *s.* linnupesade otsimine; *nalj.* (*hobuse*) kõrvalevahtimine, peapööramine

bird-watcher ['bə:dwɔtʃə] *s.* linnuvaatleja

Birdwood ['bə:dwud] *pn.*

bireme ['bai(ə)ri:m] *s. aj.* bireem (*vanaaja sõjalaev*)

biretta [bi'retə] *s.* (keskaegne) barett, (*r.-kat. preestri*) nelinurkne peakate; *vrd.* **beret**

Birkbeck ['bə:(k)bek] *pn.*

Birkenhead ['bə:k(ə)nhed] *pn.*

Birmingham ['bə:miŋəm] *pn.*

Birnam ['bə:nəm] *pn.*

Birrell ['bir(ə)l] *pn.*

birth [bə:θ] *s.* sünd, sündimine; sünnitus; päritolu; kõrge päritolu, aadlisugu ◇ **to give** ~ **to** sünnitama, ilmale tooma; ~ **control** sündimuse teadlik piiramine *või* reguleerimine, raseduse vältimine; ~ **rate** = **birth-rate**

birthday ['bə:θdei] *s.* sünnipäev ◇ ~ **honours** (Inglise kuninga *või* kuninganna sünnipäeval) aadliseisusesse tõstmised ja auastmes ülendamised; ~ **suit** *nalj.* aadamaülikond, omaenda nahk

birth-mark ['bə:θmɑ:k] *s.* sünnimärk

birth-place ['bə:θpleis] *s.* sünnikoht

birth-rate ['bə:θreit] *s.* sündimus

birthright ['bə:θrait] *s.* sünniõigus, *er.* esisünniõigus
birthroot ['bə:θru:t] *s. bot.* kolmiklill
birthwort ['bə:θwə:t] *s. bot.* tobiväät; lõokannus
bis [bis] *adv. lad.* kaks korda; *muus.* veel kord, korrata, uuesti
Biscay ['bisk(e)i] *pn.* Biskaia ◇ **Bay of ~** Biskaia laht
biscuit ['biskit] *s.* kuivik; biskviit, õhuke kõva küpsis; *Am.* biskviitkook; *Am. ka* lusikakook; *kunst* biskviitportselan; helepruun värvus
bise [bi:z] *s.* kõle põhjatuul (*Šveitsis*)
bisect [bai'sekt] *v. t.* kaheks lõikama, poolitama
bisection [bai'sekʃ(ə)n] *s.* kaheks lõikamine, poolitamine
bisector [bai'sektə] *s.* poolitaja; *mat.* bisektor, nurgapoolitaja
bisectrix [bai'sektriks] *s.* (*pl.* **-trices** [-trisi:z]) *min.* bisektriss; *mat. haruld.* = *eelm.*
bisexual ['bai'seksjuəl, -kʃu-] *a.* biseksuaalne, mõlemasooline ◇ **~ plant** *bot.* mõlemasooline taim
bishop ['biʃəp] *s.* piiskop; oda (*malend*); kuumendatud ning vürtsitatud vein
bishòpric ['biʃəprik] *s.* piiskopiamet; piiskopkond
Bishopsgate ['biʃəpsg(e)it] *pn.*
bisk [bisk] *s. kok.* rammus (püree)supp (*vähi-, linnu- või küülikulihast*); *vrd.* **bisque** III
Bisley ['bizli] *pn.* (*lasketiir L.-Inglismaal, kus peetakse iga-aastasi ülemaalisi laskevõistlusi*)
Bismarck ['bizmɑ:k] *pn.*
bismuth ['bizməθ] *s. keem.* vismut (*sümbol* **Bi**)
bison ['baisn] *s.* piison; *vrd.* **buffalo**
bisque I [bisk] *s.* etteantud punkt (*tennisemängus*); etteantud löök (*kroketimängus*)
bisque II [bisk] *s. kunst* biskviitportselan; *vrd.* **biscuit**
bisque III [bisk] *s. kok.* = **bisk**; *Am. ka* vahustatud jäätis riivitud pähklitega
bissextile [bi'sekstail, *Am. ka* -til] **1.** *a.* (*aasta kohta*) lisapäeva-; **2.** *s.* lisapäeva-aasta (= **~ year**) ◇ **the ~ day** (kalendri) lisapäev
bistort ['bistɔ:t] *s. bot.* ussitatar ◇ **alpine** (*or* **viviparous**) **~** *bot.* pung-kirburohi
bistoury ['bistəri] *s. med.* bisturii (*kirurgiline liigendnuga*)
bistre, *Am.* **-ter** ['bistə] *s. kunst* bister (*pruun pigment; pruunikasmust värvus*)
bistro ['bi:strou] *s.* (*pl.* **-os**) bistroo (*väikelokaal, kõrtsike, ööklubi*)
bit I [bit] **1.** *s.* tükk, tükike, raas(uke), natuke; pala, suutäis; väike münt; *Am.* 12 1/2 senti; (*puuri, höövli jms.*) (lõike)tera; (*hobuse*) suurauad; (*võtme*) keel; (*jootetõlviku*) jooteotsak; (*tangide*) mokk; **2.** *v. t.* **(-tt-)** (*hobusele*) suuraudu suhu panema; taltsutama ◇ **a good ~** tublisti; **he is a ~ of coward** ta on aravõitu; **~ by ~** järk-järgult; **to do one's ~** jõudumööda kaasa aitama; **not a ~ (of it)** mitte põrmugi; **every ~ as good** just niisama hea; **wait a ~** oodake natuke; **to take the ~ between one's teeth** peruks (*või* sõgedaks) minema, tõrksaks muutuma; **he is all to ~s** ta on närvid kaotanud
bit II [bit] *vt.* **bite**
bit III [bit] *s.* bitt (*infoühik,* = **binary digit**)
bitch [bitʃ] **1.** *s.* lita, hatt, emane koer; emane rebane *või* hunt (= **~ fox, ~ wolf**); *vulg.* lita, libu, lipakas; **2.** *v. i. sl.* irisema, torisema, virisema
bite [bait] **1.** *v. t. & i.* (*pret.* **bit** [bit]; *p. p.* **bitten** ['bitn], *haruld.* **bit; -table**) hammustama, purema, haukama, salvama (*ka piltl.*); napsama, (hammastega) kahmama (**at**); (*kala kohta*) näkkama, sööta võtma; (*külma kohta*) näpistama; söövitama; tüssama (*er. pass.*); **2.** *s.* hammustus, salvamine; lõikavus, teravus; (*ärahammustatud*) suutäis; napsamine; näkkamine, söödavõtmine; *anat.* hambumus ◇ **to ~ one's lips** (kärsitult) huult hammustama, (suure pingutusega) vastu sähvamast hoiduma; **to ~ the dust** *poeet.* põrmu langema, surema; **were you bitten?** kas hakkasid õnge?, kas said tüssata?; **he has bitten off more than he can chew** ta ajab endal suure tükiga suu lõhki; **the brake will not ~** pidur ei võta; **the screws don't ~** kruvid ei pea; **the wheels will not ~** rattad ei vea, rattad kaabivad; **his bark is worse than his ~** ta ähvardab, aga tõeliselt ta ei olegi nii kuri; **I haven't had a ~ since morning** ma ei ole

hommikust saadik midagi hamba alla saanud; **~ and sup** kiire suupiste
biter ['baitə] *s.* hammustaja; *haruld.* tüssaja, petis ◇ **the ~ (is) bit** *vanas.* petis langes ise võrku
biting ['baitiŋ] *a.* hammustav, purev, salvav; kibe ◇ **~ wind** vinge tuul
bitt [bit] **1.** *s. haril. pl. mer.* (laeva)pollar; piiteng, piting, ristpollar; **2.** *v. t.* (*laeva kinnitusotsa*) pollari ümber panema
bitten ['bitn] *vt.* **bite**
bitter ['bitə] **1.** *a.* mõru, kibe, viha; kibestunud; valus; terav, karm, käre; **2.** *s.* kibedus; kibe (*e.* mõru) õlu; *pl.* mõruained, mõrgad ◇ **to the ~ end** viimse lõpuni, (kas või) surmani; **~ earth** *farm.* magneesia (= **magnesia**); **~ enemy** verivaenlane; **~ salt** mõrusool, epsomiit (= **Epsom salt**)
bitterling ['bitəliŋ] *s. zool.* mõrukas (*kala*)
bittern ['bitə(:)n] *s. zool.* hüüp
bitterness ['bitənis] *s.* mõrudus, kibedus, vihadus; kibestumus, meelekibedus
bitter-sweet ['bitəswi:t] **1.** *a.* kibemagus; **2.** *s.* midagi kibemagusat; *bot.* harilik maavits, *van.* kuisavits; tselaster (= **American ~**)
bitts [bits] *vt.* **bitt**
bitumen ['bitjumin, -tʃu-, bi'tju:men] *s. geol., ehit.* bituumen
bituminize [bi'tju:minaiz] *v. t.* ehit. bituumendama, bituumeniga katma
bituminous [b(a)i'tju:minəs] *a.* bituminoosne, bituumenit sisaldav; bituumenjas, bituumenitaoline ◇ **~ coal** bituminoosne (kivi)süsi
bivalve ['baivælv] **1.** *a.* kahepoolmeline; **2.** *s.* kahepoolmeline karploom; *pl.* karbid
bivouac ['bivuæk] **1.** *s.* bivakk, välilaager; **2.** *v. i.* **(-ck-)** bivakkima, välilaagris olema, välilaagrisse asuma
biweekly [bai'wi:kli] **1.** *a.* kord kahe nädala tagant (*või* kaks korda nädalas) ilmuv; **2.** *adv.* kord kahe nädala tagant; kaks korda nädalas; 3. *s.* kord kahe nädala tagant (*või* kaks korda nädalas) ilmuv ajakiri
biz [biz] *fam.* = **business**
bizarre [bi'zɑ:] *a.* veider, pentsik, bisarne
bizarrerie [bi'zɑ:rəri:] *s.* veidrus, pentsikus
bk. *lüh.* = **book**
Bk *keem.* = **berkelium**
bl. *lüh.* = **barrel**
B.L. ['bi:'el] *lüh.* = **1. Bachelor of Law** (*vt.* **bachelor**); **2. British Leyland** (*Suurbritannia masinaehituskontsern*)
B/L *kaub.* = **bill of lading**
blab [blæb] **1.** *v. i. & t.* **(-bb-)** latrama, lobisema, (*saladust*) välja lobisema; **2.** *s.* latraja, lobiseja; latramine, loba
blabber ['blæbə] **1.** *v. i. & t.* = **blab (1.)**; **2.** *s.* lobiseja, lobamokk
blabbermouth ['blæbəmauθ] *s.* lobasuu, -mokk
black [blæk] **1.** *a.* must; sünge, tume; nurjatu, alatu; **2.** *s.* must värv(us); must plekk; must rõivas; (must) saapamääre; neeger; **3.** *v. t.* mustama, mustaks tegema; (*saapaid*) viksima, määrima ◇ **things look very ~** väljavaated on väga halvad; **in ~ and white** must valgel, kirjalikult; **~ art** mustkunst, nõidus; **~ body** *füüs.* (absoluutselt) must keha; **in the ~ books of** (*kellegi juures*) halvas kirjas; **~ cap** *aj.* Inglise kohtuniku must müts, mille ta pani pähe surmaotsust kuulutades; **B- Country** «must maa» (*rasketööstuspiirkond Suurbritannias*); **B- Death** «must surm» (*suur katk Euroopas XIV saj.*); **~ dog** pahur tuju; **~ draught** teatav (kõhu)lahtisti; **I gave him a ~ eye** ma lõin tal silma siniseks; **~ fellow** Austraalia pärismaalane; **~ hole** (sõjaväe)kartser; *astr.* must auk; **~ ice** must jää (*teedel*); **~ jack** tõrvatud nahast veinikann; (must) mereröövlite lipp (*vrd.* **blackjack**); **~ lead** = **black-lead**; **~ letter** gooti kiri, fraktuur(kiri); **~ list** must nimekiri (*vrd.* **blacklist**); **B- Maria** politseivanker vangide veoks; *sõd. sl.* suur musta suitsuga lõhkev granaat; **~ market** must turg; **~ pudding** verivorst; **B- Rod** Inglise parlamendi ülemkoja tseremooniameister; **~ rust** *põll.* kõrrerooste; **the B- Sea** Must meri; **~ sheep** must (*või* kärnane) lammas; **to ~ out** (*v. t.*) pimendama; (*kirja*) musta värviga kustutama; (*raadiosaadet*) summutama; (*v. i.*) minestama (*vrd.* **blackout**)
blackamoor ['blækəmuə] *s.* murjan, mooramees; neeger; tõmmunahaline isik
blackavised ['blækəvaizd] *a. arh.* mustanäoline, -nahaline, tõmmunäoline, -nahaline
black-ball [blæk'bɔ:l] *v. t.* (*hääletamisel*) läbi

kukutama, (*kandidaati*) tagasi lükkama; (*klubiliiget*) välja heitma

blackbeetle ['blækbi:tl] *s.* prussakas (= **cockroach**); tarakan

blackberry ['blækb(ə)ri] *s.* murakas (= **bramble**)

blackbird ['blækbə:d] *s.* musträstas; *Am.* trupiaal; röövitud neeger (*orjalaeval*)

blackboard ['blækbɔ:d] *s.* (must kooli)tahvel

Blackburn(e) ['blækbə:n] *pn.*

blackcap ['blækkæp] *s.* mustpea-põõsalind (*või mõni muu mustapealine lind*); *Am. bot.* läänevaarikas (= **black raspberry**)

blackcock ['blækkɔk] *s.* isateder, tedrekukk

blackcurrant [blæk'kʌrənt] *s.* must sõstar

blacken ['blæk(ə)n] *v. t. & i.* mustama, tõrvama, laimama; mustaks minema, mustuma, mustenema

black-eyed ['blækaid] *a.* mustasilm(ali)ne

Blackfriars ['blæk'fraiəz] *pn.*

blackguard ['blægɑ:d] **1.** *s.* lurjus, kaabakas, närukael, kelm; **2.** *a.* lurjuslik, kaabaklik; ropusuuline; **3.** *v. t.* ropult sõimama

blackguardly ['blægɑ:dli] *a.* lurjuslik, närune, alatu

blackhead ['blækhed] *s.* (mustapealine) rasupunn, -kork, must vinn; mustapealine lind, *er.* merivart

blacking ['blækiŋ] *s.* saapamääre, viks; must võõp

blackish ['blæki∫] *a.* mustjas, mustavõitu

blackjack ['blæk'dʒæk] *Am.* **1.** *s.* (painduva varrega) lööginui; **2.** *v. t.* lööginuiaga peksma *või* uimaseks lööma (*ka piltl.*)

black-lead ['blækled] **1.** *s.* grafiit (= **graphite, plumbago**); **2.** *v. t.* grafiidiga poleerima

blackleg ['blækleg] *s.* streigimurdja; valemängija, petis (*er. hobuste võiduajamisel*)

blacklist ['blæklist] *v. t.* musta nimekirja kandma

blackmail ['blækmeil] **1.** *s.* väljapressimine, šantaaž; **2.** *v. t.* (*kelleltki*) välja pressima, šantažeerima; ähvardustega sundima (*midagi tegema* **into doing smth.**)

blackmailer ['blækmeilə] *s.* väljapressija, šantažist, šantažeerija

Blackmore ['blækmɔ:] *pn.*

blackout ['blækaut] *s.* pimendus; ajutine meelemärkusetus *või* mälukaotus (= **mental ~**); infosulg

Blackpool ['blækpu:l] *pn.*

blackshirt ['blæk∫ə:t] *s.* (*ka* **B-**) mustsärklane, (itaalia) fašist

blacksmith ['blæksmiθ] *s.* (raud)sepp

black-snake ['blæksneik] *s. Am.* must madu, *er.* must vilbasnastik; pikk palmitud nahkpiits

Blackston(e) ['blækstən] *pn.*

blackthorn ['blækθɔ:n] *s. bot.* laukapuu (= **sloe**); laukapuust kepp; *Am. ka* viirpuu (= **hawthorn**)

Blackwall ['blækwɔ:l] *pn.*

black-water ['blækwɔ:tə] *s. med., vet.* verikusesus ◇ **~ fever** (*L.-Aafrikas esinev*) verikusesusega troopikapalavik

Blackwell ['blækw(ə)l] *pn.*

Blackwood ['blækwud] *pn.*

bladder ['blædə] *s.* põis; vill, rakk; (*palli*) sisekumm; *bot.* põisik; «täispuhutud» isik ◇ **~-nut** *bot.* stafülea; **~-worm** *zool.* põistangpaeluss; **~-wort** *bot.* vesihernes

blade [bleid] *s.* (rohu)kõrs, (rohu)liible, (*kõrrelise*) leht; *bot.* lehelaba; (*aeru, propelleri jms.*) laba; teramik, (*mõõga, noa, höövli jms.*) tera; (*sae*) leht; mõõk; abaluu; *fam.* kergats, kehkenpüks ◇ **~ of the tongue** *lgv.* keelelaba; **rudder ~** *mer.* roolileht

blaeberry ['bleib(ə)ri] *Š., P.-Ingl.* = **bilberry**

blague [blɑ:g] *s. pr.* petujutt, puru silmapuistamine

blah [blɑ:] *s. Am. sl.* pläma, lollus

blain [blein] *s.* mädamuhk; vesivill

Blair [blɛə] *pn.*

Blake [bleik] *pn.*

blame [bleim] **1.** *v. t.* (**-mable**) laitma; süüdistama; **2.** *s.* lait, laitus; süü, süüdistus ◇ **I am to ~** ma olen süüdi, (see on) minu süü; **to ~ smth. on smb.** mingis asjas süüd kellegi peale ajama, midagi kellegi kraesse ajama; **to lay the ~ (up)on smb.** (*or* **at smb.'s door**) süüd kellegi kaela veeretama

blameful ['bleimf(u)l] *a.* laiduväärne; *haruld.* laiduhimuline, laitev

blameless ['bleimlis] *a.* laitmatu, veatu

blameworthy ['bleimwə:ði] *a.* (**-iness**) laiduväärne, -väärt

Blanc [blɑ:ŋ] *pn.*

blanch [blɑ:nt∫] *v. t. & i.* pleegitama, valastama, valgeks tegema; pleekima, valastuma; (*mandleid*) koorima; (*liha*) kupatama

Blanche [blɑ:nt∫] *pn.*

blancmange [blə'mɑ:nʒ, -mɔnʒ] *s. kok.* blanmanžee

bland [blænd] *a.* mahe, leebe, leevendav; lahke; süütuilmeline ◇ **~ diet** kerge (*või* mitteärritav) dieet

Blandford ['blæn(d)fəd] *pn.*

blandish ['blændi∫] *v. t.* meelitama, keelitama, hellitsevalt kohtlema, lipitsema

blandishment ['blændi∫mənt] *s. haril. pl.* meelitus, keelitus, hellitsus, lipitsus

blank [blæŋk] **1.** *a.* tühi, puhas, täiskirjutamata, täitmata, blanko-; ilmetu, mõttelage; **2.** *s.* tühik, tühi koht, lünk; kriips (*väljajäetud sõna asemel*); *Am.* blankett, plank (= **form**); kuulita padrun; *tehn.* toorik, tahus, pooltoode ◇ **~ cartridge** paukpadrun, kuulita padrun; **~ cheque** (*Am.* **check**) blankotšekk; *piltl.* täielik tegevusvabadus, täisvolitus, vaba voli; **~ verse** blankvärss, riimita värss; **my memory is a ~** mul on nagu kõik meelest (ära) pühitud; **to draw a ~** (*loosimisel*) tühja numbrit tõmbama; *piltl.* mitte midagi saavutama, pikka nina saama

blanket ['blæŋkit] **1.** *s.* (villane) voodivaip, tekk; hobusevaip; *tehn.* (katte)kiht; **2.** *v. t.* (vaibaga) katma; *fam.* summutama, lämmatama, surnuks vaikima; vaibal lennutama, õhku loopima; **3.** *atrib. a.* üldine, kõikehaarav ◇ **wet ~** (teiste) lõbu (*või* tuju) rikkuja; **to put a wet ~ on** (*kellegi*) tuju (ära) rikkuma; **born on the wrong side of the ~** väljaspool abielu sündinud; **~ order (clause, injunction, etc.)** mitmeid eripunkte haarav tellimus (määrus, keeld jne.)

blanketing ['blæŋkitiŋ] *s.* (jäme) vaibariie, tekiriie; vaibal lennutamine, õhkuloopimine

blankety-blank ['blæŋkiti'blæŋk] (*pehmendatud kirumissõna*) kirevase, puramuse; kirevase päralt

blankly ['blæŋkli] *adv.* ilmetult, mõttelagedalt, juhmilt; lausa, otse

Blantyre [blæn'taiə] *pn.*

blare [blɛə] **1.** *v. i. & t.* pasundama, pasunataoliselt kõlama; plärisema; kärarikkalt kuulutama; **2.** *s.* pasundus, pasunahääl; plärin

blarney ['blɑ:ni] **1.** *s.* (luiskav) meelituskõne, libe meelitus, libekeelsus; **2.** *v. t. & i.* (luisates) meelitama ◇ **to kiss the B- stone** libedat meelitusoskust omandama

blasé ['blɑ:zei] *a. pr.* blaseerunud, (lõbudest) tülpinud

blaspheme [blæs'fi:m] *v. i. & t.* (**-mable**) jumalat (*või* pühadust) teotama; vanduma, kiruma

blasphemous ['blæsfiməs] *a.* blasfeemiline, jumalateotuslik, jumalat (*või* pühadust) teotav; vägisõnaline, kiruv, kirumis-

blasphemy ['blæsfimi] *s.* blasfeemia, jumalateotus, pühaduseteotus; vägisõnad, kirumine

blast [blɑ:st] **1.** *s.* (tuule)puhang, iil, pagin; õhutõmbus, tõmme (*er. sulatusahjus*); (pasuna)puhatus, (*pasuna, vile jms.*) huigatus; plahvatus; õhkimislaeng; **2.** *v. t. & i.* lõhkama, lõhkeainega purustama, õhkima, õhku laskma; närtsitama, (*taime*) kuivama panema; hävitama ◇ **(at) full ~** täie pingega *või* jõuga *või* võimsusega, kõigest jõust; **a furnace in full ~** lõõmav ääs; **~ it!** pagan võtku!; **to ~ off** (*raketti*) välja tulistama, üles lennutama; (*raketi kohta*) startima, üles lendama

blasted ['blɑ:stid] *a.* närtsitatud; hävitatud; *kirumissõnana* neetud (= **damned**)

blast-furnace ['blɑ:stfə:nis] *s. tehn.* kõrgahi

blasting ['blɑ:stiŋ] *s. er.* lõhkamine, lõhkeainetega purustamine, õhkimine, õhkulaskmine ◇ **~ machine** *tehn.* õhkimismasin; **~ oil** *tehn.* nitroglütseriin; **~ power** lõhkejõud

blastocyst ['blæstəsist] *s. biol.* blastotsüst, lootepõieke

blastoderm ['blæstədə:m] *s. biol.* blastoderm

blastomere ['blæstəmiə] *s. biol.* blastomeer, lõigustusrakk

blast-off ['blɑ:stɔ(:)f] *s.* (*raketi*) start, üleslend

blastula ['blæstjulə] *s. biol.* blastula, põisloode

blat [blæt] *v. i.* (**-tt-**) *Am. fam.* määgima, mökitama (*ka piltl.*)

blatancy ['bleit(ə)nsi] *s.* käratsev pealetükkivus, tüütav lärmakus, jõhkrus

blatant ['bleit(ə)nt] *a.* käratsevalt pealetük-

kiv, tüütavalt lärmakas, jõhker, ◇ **a ~ lie** (jultunud ning) ilmne vale

Blatchford ['blætʃfəd] *pn.*

blather ['blæðə] = **blether**

blatherskite ['blæðəskait] *s. Am. sl.* lobasuu, (rumal) hoopleja, suurustleja

blaze I [bleiz] **1.** *s.* leek, lõõm, lõke(ndus), lõõsk, loit; hele valgus; pahvatus, kirepuhang; **2.** *v. i.* leegitsema, lõõmama, lõkendama, lõõskama, loitma ◇ **in a ~** leekides; **to go to -es** põrgu minema; **like -es** *sl.* pööraselt, hoogsalt; **to ~ away** (ägedalt) tulistama (*kellegi pihta* **at**); hoogsalt töötama (*millegi kallal* **at**); **to ~ up** lõkkele lööma; vihaseks pahvatama; **-zing scent** (*jahiloomal*) selgesti haistetav jälg

blaze II [bleiz] **1.** *s.* lauk, valge märk (*looma otsaesisel*); valendav täke *või* tärge puukoores (*metsas sihi määramiseks*); **2.** *v. t.* **(-zable)** (*puukoort*) tärkima, (*sihti*) puutäkestusega märkima ◇ **to ~ a trail** sihti (*või* teed) rajama (*ka piltl.*)

blaze III [bleiz] *v. t.* **(-zable)** (välja) pasundama, valjult teadustama, laiali levitama (*haril.* **~ abroad**)

blazer ['bleizə] *s.* bleiser (*kerge jakk*)

blazon ['bleizn] **1.** *s.* vapikilp; vapp; vapikirjeldus, -kunst; kiitlev teadustus; **2.** *v. t.* blasoneerima, vappi kunstipäraselt maalima *või* kirjeldama; kiitlevalt (*või* silmatorkavalt) teadustama

blazonment ['bleiznmənt] *s.* vapimaalimine; kiitlev teadustus

blazonry ['bleiznri] *s.* vapikujundid, -märgid, vapp; blasoneerimiskunst, vapimaalimis- *või* -tõlgitsuskunst, heraldika; *piltl.* värvisära, hiilgus

bldg. *lüh.* = **building**

bleach [bli:tʃ] *v. t. & i.* pleegitama, valastama; pleekima, valastuma

bleachers ['bli:tʃəz] *s. pl. Am.* katuseta istmelava (*pealtvaatajate jaoks spordivõistlustel*)

bleak I [bli:k] *s. zool.* viidikas, mürt

bleak II [bli:k] *a.* kahkjas, kahvatu; kõle, külm; lage ning tuuline; rõõmutu

blear [bliə] **1.** *a.* ähmane, udune, tuhm, ebaselge; **2.** *v. t.* ähmastama ◇ **~-eyed** ähmassilmne; *piltl.* ähmase mõistusega

bleary ['bliəri] *a.* ähmane, hämune

bleat [bli:t] **1.** *v. i. & t.* määgima; möögima; mökitama; **2.** *s.* määgatus, määgimine; möögatus, möögimine; mökitus

bleb [bleb] *s.* (vesi)vill, mull; õhumull

bled [bled] *vt. järgm.*

bleed [bli:d] *v. i. & t.* (*pret. & p. p.* **bled** [bled]) veritsema, verd jooksma; (enese) verd valama (*ka piltl.*); veristama, verd laskma, aaderdama, aadrit laskma; (*lehtpuust*) mahla laskma, (*okaspuud*) vaigutama; *tehn.* tühjendama, (*vedelikku või õhku*) välja laskma; verehinda maksma *või* nõudma, raha välja pressima, nöörima; (*taime kohta*) mahla (*või* vaiku) jooksma ◇ **my heart ~s** mu süda tilgub verd (*kellegi, millegi pärast* **for**); **to ~ to death** verest tühjaks jooksma; **to ~ white** verest tühjaks kurnama (*ka piltl.*)

bleeder [bli:də] *s.* veritseja; *er. med.* veritsustõbine; veristaja, aadrilaskja; väljapressija, nöörija

bleeding ['bli:diŋ] *a.* veritsev, verd jooksev (*ka piltl.*) ◇ **~ heart** *bot.* murtudsüda

blemish ['blemiʃ] **1.** *v. t.* kahjustama, rikkuma, tuhmistama; **2.** *s.* puue, rike, viga, pahe

blench [blentʃ] *v. i. & t. lit.* tagasi põrkama *või* kohkuma; (*tõsiasjade ees*) silmi sulgema

blend [blend] **1.** *v. t. & i.* (*pret. & p. p.* **~ed, blent** [blent]) segama, segustama; segunema; ühte sulatama *või* sulama; **2.** *s.* segu

blende [blend] *s. min.* tsinkhelk, sfaleriit

Blenheim ['blenim] **1.** *pn.*; **2.** *s.* Blenheimi spanjel (= **~ spaniel**); Blenheimi (kuld)renett (*teatav kuldkollane õunasort*; = **~ orange**)

blent [blent] *vt.* **blend**

Blériot ['bleriou] *pn.*

bless [bles] *v. t.* (*pret. & p. p.* **blessed** [blest], **blest**; *vrd.* **blessed** *a.*) õnnistama; õndsaks tegema; (*saatust jms.*) tänama; *iroon.* kiruma, siunama ◇ **~ me** (*or* **my soul, my stars**)**!** helde taevas!; **he has not a penny to ~ himself with** tal ei ole (punast) krossigi; **well, I'm blest!** vaat kus lugu!

blessed ['blesid] *a.* õnnistatud, õnnis, õndsalik; *iroon.* neetud

blessedness ['blesidnis] *s.* õndsus, õnnis olek;

õndsalikkus ◇ **single ~** *nalj.* (õnnis) poissmehepõli

blessing ['blesiŋ] *s.* õnnistus; söögipalve ◇ **what a ~ that...** milline õnn, et...; **a ~ in disguise** tõeliselt õnnistuseks osutuv ebameeldivus

blest [blest] **1.** *pret. & p. p., vt.* **bless**; **2.** *a. poeet.* = **blessed**

Bletchley ['bletʃli] *pn.*

blether ['bleðə] **1.** *v. i.* lobama, mögama, (lollusi) latrama; **2.** *s.* loba, möga, tühi latramine

blew [blu:] *vt.* **blow** I & II

blewit(s) ['blu(:)it(s)] *s. bot.* vagel-ebaheinik

blight [blait] **1.** *s.* roostehaigus, jahukaste (*või mõni muu hävitav taimehaigus*); lehetäi, *er.* veritäi; närvutav (*või* hävitav) udu; hävitav (*või* hukutav) mõju; **2.** *v. t.* närvutama; hävitama, hukutama

blighter ['blaitə] *s. sl.* nadikael, tüüdard, vennike

Blighty ['blaiti] *s. sõd. sl.* Inglismaa, kodumaa (*välismaal väeteenistuses oleva sõduri vaatepunktist*); tõsine haav, mis põhjustab kojusaatmise (= **a ~** *or* **a ~ one**)

blimey ['blaimi] *interj. sl.* tohoh tont(i)!

blimp [blimp] *s. sl.* väike õhulaev; «vorst», vaatlusõhupall; **(B-)** nürimeelne (briti) bürokraat (= **Colonel B-**)

blind [blaind] **1.** *a.* pime (*ka piltl.*), sõge (*millegi suhtes* **to**); *sl.* purujoobnud (*ka ~* **drunk**); **2.** *v. t.* pimestama, pimedaks tegema, silmanägemist võtma; sõgestama, pimedusega lööma; **3.** *s.* kate, vari, *er.* rullkardin, ruloo; silmapete, ettekääne; varitsuskoht, peidik; *sl.* pummelung ◇ **for the ~** pimedate jaoks; **~ of** (*or* **in**) **one eye** teisest silmast pime; **~ alley** umbtänav, tupik (*ka piltl.*); **~ coal** antratsiit; **~ door** kinnimüüritud uks; **~ gut** *anat.* umbsool, pimesool (= **caecum**); **~ man's holiday** videvik; **~ pig** (*or* **tiger**) *Am.* salakõrts; **~ shell** lõhkemata mürsk; **~ side** kaitseta külg, nõrk külg

blindage ['blaindidʒ] *s.* blindaaž

blinders ['blaindəz] *s. pl.* (*hobuse*) silmaklapid (= **blinkers**)

blindfold ['blain(d)fould] **1.** *a.* (kinni)seotud silmadega; **2.** *adv.* pimesi, sõgesi; **3.** *v. t.* (*kellegi*) silmi kinni siduma, sõgestama; **4.** *s.* silmaside ◇ **~ chess** pimemale

blindly ['blaindli] *adv.* pimesi, sõgesi, pimedast peast

blind-man's-buff ['blain(d)mənz'bʌf] *s.* pime- *e.* sõgesikk

blindness ['blain(d)nis] *s.* pimedus, sõgedus

blind-worm ['blaindwə:m] *s.* vaskuss, *murd.* küü (= **slow-worm**)

blink [bliŋk] **1.** *v. i. & t.* (silmi) pilgutama, silmi pilgutades vaatama (*millelegi* **at**); vilkuma, vilgutama, vilkuvat valgust heitma; *mer.* plinkima; (*tõsiasja suhtes*) silmi kinni pigistama; **2.** *s.* (silma)pilgutus; vilks, vilksatus ◇ **on the ~** *Am. sl.* viletsas seisukorras

blinker ['bliŋkə] *s.* pilgutaja; *tehn.* vilguti, plinker; vilkur; *mer.* plinktuli; *haril. pl.* (*hobuse*) silmaklapp

blinking ['bliŋkiŋ] *a.* (*pehmendatud kirumissõna*) neetud, pagana ... (= **bloody**)

blip [blip] s. piuks(atus), piiks(atus) (*er. raadiosignaalina*); valgustäpp (*radariekraanil*)

bliss [blis] *s.* õndsus, õnnejoovastus, taevalik rõõm

blissful ['blisf(u)l] *a.* **(-lly)** õndsalik, õnnis

blister ['blistə] **1.** *s.* (vesi)vill, rakk, kubel; mull (*värvikihis, metallis jms.*); villi- *e.* rakuplaaster; **2.** *v. t. & i.* ville (*või* mulle) tekitama; villiliseks (*või* mulliliseks) tegema; villidega (*või* mullidega) kattuma; *sl.* tüütama ◇ **~ beetle** *zool.* villimardikas; **~ flower** (*or* **plant**) *bot.* kibe tulikas

blithe [blaið, *Am. ka* blaiθ] *a.* lustlik, lõbus; elav, reibas

blithesome ['blaiðsəm] = **blithe**

blitz [blits] *fam.* **1.** *s.* (äge) pommitus; **2.** *v. t.* (ägedalt) pommitama

blitzkrieg ['blitskri:g] *s. sks.* välksõda

blizzard ['blizəd] *s.* (tugev) lumetuisk

bloat I [blout] **1.** *v. t. & i.* tursutama, turrutama, paisutama; puhitama; üles (*või* suureks) puhuma; tursuma, turduma, paisuma, punduma; puhituma; **2.** *s. vet.* puhitus

bloat II [blout] *v. t.* (*kala, er. heeringat*) suitsutama

bloated I ['bloutid] *a.* tursunud, turdunud, paisunud, pundunud; ülespuhutud

bloated II ['bloutid] *a.* suitsutatud, suitsu- (*kala, er. heeringa kohta*)

bloater ['bloutə] *s.* suitsuheeringas
blob [blɔb] *s.* tilk, piisk; kämp, tomp
blobber-lipped ['blɔbəlipt] *a.* paksude puntis huultega
bloc [blɔk] *s. pol.* blokk
block [blɔk] **1.** *s.* ront, pakk; tapapakk, (**the** ~) surm tapapakul; klots, klopp; (kalju)rüngas, rahn; (tõste)plokk (= **pulley**); (ehitus)plokk; *tehn. füüs.* plokk; pakkvorm (*kübarate vormimiseks*); (plokk-)klišee; (tahutud) rahn; hoonete plokk, hooneplokk (*tervikuks liidetud hoonete kogum*); suurhoone; *er. Am.* kvartal, (ristuvate tänavatega piiratud) linnaosa, tänavavahe; puupea; tõke, sulg, sulustus; liiklemissulg; *sport* blokk, grupisulg; *med.* blokaad; plokkpiirkond (*raudteel*); **2.** *v. t.* sulustama, tõkestama, blokkima, blokeerima; (*kriketipalli*) löögikurikaga peatama; (*kübarat*) pakkvormil vormima ◇ **information** ~ infoplokk; **office** ~ büroohoone; **to** ~ **in** (*or* **out**) visandama, üldjoontes kavandama; **to** ~ **up** (*or* **in**) sulustama, tõkestama; **to knock smb.'s** ~ **off** *sl.* kellegi pead maha võtma
blockade [blɔ'keid] **1.** *s.* blokaad; **2.** *v. t.* (**-dable**) blokkima, blokeerima, sulustama ◇ ~**-runner** blokaadimurdja
block-buster ['blɔkbʌstə] *s. fam.* raske lõhkepomm
blockhead ['blɔkhed] *s.* puupea, tola
blockhouse ['blɔkhaus] *s. mil.* blokhaus (*üksik kaitserajatis*); *van.* laskeavadega tugev palkmaja; tahutud palkidest maja
blockish ['blɔkiʃ] *a.* juhm, nürimeelne
blocky ['blɔki] *a.* laiguline; pakutaoline, jässakas
Bloemfontein ['blu:mfɔntein] *pn.*
bloke [blouk] *s. sl.* vennike, mees
Blom(e)field ['blu(:)mfi:ld] *pn.*
blond(e) [blɔnd] **1.** *a.* blond, valkjas, hele(dajuukseline), valgevereline; **2.** *s.* blondiin, valgevereline isik (*er. naine*); teatav siidpits (*naiste ja siidi kohta on tavalisem* **-de**)
blood [blʌd] **1.** *s.* veri (*ka piltl.*); verevalamine; sugu, päritolu; tuju, meelelaad, loomus; moenarr, kehk, moodne noorhärra (*er.* **young** ~); *sl.* vere- *või* õudusromaan; **2.** *v. t.* (*jahikoerale*) esmakordselt verd maitsta andma; *med.* verd laskma, aadrit laskma (= **bleed**) ◇ **flesh and** ~ liha ja veri, patune loomus; **my own flesh and** ~ mu oma liha ja veri, mu lähemad sugulased; **blue** ~ siniveri, aadlisugu; **a prince of the** ~ **(royal)** kuninglikust soost prints; **his** ~ **is up** ta on tulivihane; **to breed bad** (*or* **ill**) ~ paksu verd sünnitama, pahandust tekitama; **to make smb.'s** ~ **run cold** kellegi verd tarretama panema, kellelegi hirmujudinaid peale ajama; **in cold** ~ külmavereliselt, järelekaalutult; ~ **bank** *med.* verepank (*vereülekanneteks*); ~ **brother** verevend; ~ **count** *med.* vereanalüüs; ~ **feud** verivaenlus, -tasu, -kättemaks; ~ **group** *füsiol.* veregrupp, -rühm; ~ **horse** täisverd hobune; ~ **orange** punasemahlane apelsin; ~ **plasma** *füsiol.* vereplasma; ~ **pressure** *med.* vererõhk; ~ **pudding** verivorst (= **black pudding**); ~ **relation** veresugulane; ~ **royal** kuninglik sugukond; ~ **transfusion** *med.* vereülekanne; ~ **type** = ~ **group**
blood-bath ['blʌdbɑ:θ] *s.* veresaun
blood-curdling ['blʌdkə:dliŋ] *a.* verd tarretama panev, kohutav, jube
blood-dock ['blʌddɔk] *s. bot.* verev kurereha
blood-donor ['blʌddounə] *s.* vereandja, doonor
blooded ['blʌdid] *a.* vereline (*er. ühendeis, näit.* **cold-**~); *Am.* täis- *e.* puhastverd (*hobuste kohta*)
blood-guilt ['blʌdgilt] *s.* veresüü
blood-guilty ['blʌdgilti] *a.* veresüüdlane, (*kellegi*) surmas süüdi olev
blood-heat ['blʌdhi:t] *s.* (normaalne) veresoojus
bloodhound ['blʌdhaund] *s.* verekoer; *piltl.* nuhk, salapolitseinik; *Am. ka* (ajalehe)reporter
bloodless ['blʌdlis] *a.* veretu; kahvatu, elutu; tundetu, ükskõikne
blood-letting ['blʌdletiŋ] *s.* vere- *e.* aadrilaskmine; *nalj.* verevalamine
blood-lust ['blʌdlʌst] *s.* verehimu, -iha
blood-money ['blʌdmʌni] s. vereraha (*mõrtsuka ülesandjale või kohtus mõrtsukatöö tõendit esitavale tunnistajale makstav tasu*); *aj.* veretöö lepitustasu
blood-poisoning ['blʌdpɔizniŋ] *s.* veremürgi(s)tus

blood-red ['blʌd'red] *a.* veripunane
blood-root ['blʌdru:t] *s. bot.* kevadmagun; *ka* tedremaran
bloodshed ['blʌdʃed] *s.* verevalamine; veresaun
bloodshot ['blʌdʃɔt] *a.* verdunud, verd täisvalgunud, verest punetav (*silmade kohta*)
bloodstain ['blʌdstein] *s.* vereplekk
bloodstained ['blʌdsteind] *a.* verega määritud
bloodstock ['blʌdstɔk] *s. kollekt.* puhastverd hobused
bloodstone ['blʌdstoun] *s. min.* heliotroop (*punasetäpiline roheline poolvääriskivi*); *haruld.* verikivi, hematiit
blood-sucker ['blʌdsʌkə] *s.* vereimeja, kaan (*ka piltl.*)
bloodthirsty ['blʌdθə:sti] *a.* (**-ily, -iness**) verejanuline
blood-vessel ['blʌdvesl] *s.* veresoon
bloodworm ['blʌdwə:m] *s.* punane vihmauss; surusääse vastne
bloody ['blʌdi] **1.** *a.* (**-ily, -iness**) verine; verejanuline, julm; *vulg.* neetud, kuradi..., pagana...; **2.** *adv. vulg.* neetult, kuradi..., pagana..., üliväga; **3.** *v. t.* verega määrima, veristama ◇ ~ **flux** verine kõhutõbi, düsenteeria; ~ **hand** verine käsi (*baroneti vapikujund*)
bloody-minded ['blʌdimaindid] *a.* verejanuline, julm; *sl.* kokkuleppimatu, järeleandmatu, kiusakas, jonnakas
bloom I [blu:m] **1.** *s.* õis, õile; õilmitsus; õitseaeg; õhetus, punetus; udemed; jahusus; (noorus)värskus; **2.** *v. i.* õilmitsema, õitsema (*ka piltl.*) ◇ **in** ~ õilme(i)s
bloom II [blu:m] *s. tehn.* känk, toorik, bluum
bloomer ['blu:mə] *s. sl.* rumal viga; *vrd. järgm.*
bloomers ['blu:məz] *s. pl. van.* naiste (sportlik) pükskostüüm; *Am.* naiste (alus)püksid
bloomery ['blu:məri] *s.* toorikuvaltsimistehas (*vt.* **bloom** II)
Bloomfield ['blu:mfi:ld] *pn.*
blooming I ['blu:miŋ] *a.* õilmitsev, õitsev (*vt.* **bloom I**); *fam.* neetud, kuradi..., pagana... (= **bloody**)
blooming II ['blu:miŋ] *s. tehn.* toorikuvaltsimine ◇ ~ **mill** *tehn.* bluuming (*toorikuvaltspink*)
Bloomsbury ['blu:mzbəri] *pn.*
blooper ['blu:pə] *s. Am. sl.* «plärts», piinlik eksisamm
Blore [blɔ:] *pn.*
blossom ['blɔsəm] **1.** *s.* õis; õilmed; õitseaeg; **2.** *v. i.* õitsema ◇ **to** ~ **out** õitsele puhkema; (välja) arenema, (jõudsasti) edenema
blot [blɔt] **1.** *s.* plekk, laik; häbiplekk; **2.** *v. t.* (**-tt**) plekitama, plekiliseks tegema; määrima; (kuivatuspaberiga) kuivatama ◇ **to** ~ **out** (maha) kustutama, hävitama; (täielikult) ära varjama; *sl.* surmama
blotch [blɔtʃ] *s.* (naha)laik, plekk; kubel, rakk; tindi- *või* värvilaik; *sl.* kuivatuspaber (= **blotting-paper**)
blotched [blɔtʃt], **blotchy** ['blɔtʃi] *a.* laiguline, plekiline; kuplunud, kublane
blotter ['blɔtə] *s.* kuivatusplokk; kuivatuspaber; kirjapress; *Am.* märkmik, memoriaal, *er.* politseijaoskonna protokolliraamat (= **police** ~)
blotting-pad ['blɔtiŋpæd] *s.* kirjutuslauamapp
blotting-paper ['blɔtiŋpeipə] *s.* kuivatuspaber
blotto ['blɔtou] *a. sl.* purjus, joobnud
Blount [blʌnt] *pn.*
blouse [blauz] *s.* pluus
blow I [blou] **1.** *v. t. & i.* (*pret.* **blew [blu:], *p. p.*** **blown** [bloun]) puhuma; lõõtsuma, lõõtsutama; puhutama, paisutama; (*nina*) nuuskama; lõhkama; õhkima, õhku laskma; tuulest (*või* puhangust, plahvatusest) kanduma (**off, out, in, etc.**); (*kärbse kohta*) mustama, munema; *sl.* needma (*selles tähenduses on p. p.* ~**ed**); *sl.* (*raha*) läbi lööma, pillama, raiskama; **2.** *s.* puhang, puhamus; kärbsemustus ◇ **to** ~ **great guns** (*tormi kohta*) marutsema, möllama; **to** ~ **hot and cold** ebajärjekindel olema, vankuma; **to** ~ **a kiss** käesuudlust saatma; **to** ~ **one's own trumpet** iseennast kiitma; **to** ~ **one's top** (*or* **stack**) *sl.* maruvihaseks saama, endast välja minema; **to** ~ **in** *Am.* ootamatult ilmuma; (*raha*) läbi lööma; **to** ~ **off steam** auru vähemaks laskma (*ka piltl.*); **to** ~ **out** (*küünalt*) ära puhuma, kustutama; täis puhuma; plahvatama, lõhkema; (*elektriseadme kohta*) läbi põlema; **to** ~ **out smb.'s brains** kellelegi kuuli pähe

kihutama; **to ~ over** (*tormi, kriisi jms. kohta*) mööduma; **to ~ smb. to smth.** *Am. sl.* kedagi millegagi kostitama; **to ~ up** lõhkama; õhkima, õhku laskma; lõhkema, **plahvatama,** õhku lendama; (*fotot*) suurendama; täis puhuma; *fam.* hurjutama, noomima; **to ~ upon** (*midagi*) vanaks (*või* kulunuks) tegema; (*kedagi*) halba kuulsusse saatma

blow II [blou] **1.** *v. i.* (*pret.* **blew** [blu:], *p. p.* **blown** [bloun]) õitsele minema, õilme(i)sse puhkema; õilmitsema; **2.** *s.* õilmitsus, õitseng

blow III [blou] *s.* hoop, löök, lops, võmm, võmakas ◇ **at a** (*or* **one**) **~** ühel hoobil; **to come to ~s** kaklema (*või* võitlema) hakkama; **to strike a ~ for (against)** (*millegi*) poolt (vastu) töötama, (*millegi*) eest *või* kaitseks (vastu) välja astuma

blower [ˈblouə] *s.* puhuja (*vt.* **blow I**); *tehn.* puhur; *er.* (õhutõmbust suurendav) kaminasiiber; *fam.* telefon ◇ **organ ~** orelitallaja

blowfly [ˈblouflai] *s.* lihakärbes

blowgun [ˈblougʌn] *s.* (*loodusrahva*) puhkpüss; *vrd.* **blowpipe, blowtube**

blowhard [ˈblouhɑ:d] *s. Am.* kiidukukk, hoopleja, kehkleja

blowhole [ˈblouhoul] *s.* (*vaala pealael asetsev*) ninasõõre, hingats; (*tunneli*) õhuava, õhuauk (*ka jääs*)

blowlamp [ˈbloulæmp] *s.* jootelamp; *vrd.* **blowpipe, blowtorch**

blown [bloun] *vt.* **blow I & II**

blowout [ˈblouaut] *s.* plahvatus, pahvatus; (*autokummi jms.*) lõhkemine; (*elektriseadme*) läbipõlemine; *fam.* tülitsus; *sl.* sööming, tubli kõhutäis

blowpipe [ˈbloupaip] *s.* puhumistoru; *tehn.* puhkpõleti; jootelamp; klaasipiip; (*loodusrahva*) puhkpüss

blowtorch [ˈbloutɔ:tʃ] *s.* jootelamp

blowtube [ˈbloutju:b] *s.* (*loodusrahva*) puhkpüss; klaasipiip; *vrd.* **blowgun, blowpipe**

blowy [ˈblouі] *a.* tuuline

blowzed [blauzd], **blowzy** [ˈblauzi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** puna(se)näoline, paksupõseline; sasipäine

bls. *lüh.* = **1. bales; 2. barrels**

blub [blʌb] *v. i. sl.* **(-bb-)** virisema, nutma

blubber I [ˈblʌbə] *s.* traan, rääs, vaala- *või* hülgerasv

blubber II [ˈblʌbə] **1.** *s.* virisemine, töinamine, nutmine; **2.** *a.* pundunud, pruntis (*huulte kohta*); **3.** *v. t. & i.* virisema, töinama, nutma; nuttes virildama (*nägu*)

Blücher [ˈblu:kə] *pn.*

bluchers [ˈblu:kəz, -tʃəz] *s. pl.* (tugevad) nööritavad poolsaapad

bludgeon [ˈblʌdʒ(ə)n] **1.** *s.* kaigas, nui; **2.** *v. t.* kaikaga (*või* nuiaga) peksma

blue [blu:] **1.** *a.* sinine; rusutud, rõhutud, masendunud, lootusetu; ustav; (poliitiliselt) vanameelne; (*kõne kohta*) nilbe, rõve; (*naiste kohta*) õpetatud, kirjanduslike huvidega; **2.** *s.* sina, sinine värv(us); (pesu)sine; (sinine) taevas; meri; sinine rõivas; «sinikuub» (*mitmesuguste mere- või maaväelaste nimetusena*); (Inglise) vanameelsete erakonna liige; (Oxfordi, Cambridge'i *või, Am.*, Yale'i) ülikooli spordimeeskonna liige; *pl.* **(the ~s)** masendus, tusatuju, kurvameelsus; *pl.* (*tarvit. sg-na*) *muus.* bluus; **3.** *v. t.* siniseks värvima; (*pesu*) sinetama; *sl.* priiskama, pillama ◇ **to feel (look) ~** rusutud olema (välja nägema); **things look ~** väljavaade on lootusetu; **out of the ~** nagu välk selgest taevast; **true ~** ustav, truu; **~ blood** siniveri, aadlisugu; **~ devils** rusutud meeleolu; joomahulluses nähtavad viirastused; **~ funk** *sl.* kabuhirm; **~ gum** sinine eukalüpt; *ka* vitseukalüpt; **~ laws** *Am.* valjud puritaanlikud määrused (*er. pühapäevapühitsemise ja kõrtside kohta*); **~ light** *mer.* sinituli (*signaaltuli lootsi kutsumiseks*); **once in a ~ moon** haruharva, väga harva, vaevalt kunagi; **B- Peter** *mer.* (sinine) väljasõidulipp; **~ pill** elavhõbedapill (*sapihaiguse vastu*); **~ ribbon** Sukapaela ordeni lint; *piltl.* kõrgeim austusmärk; täiskarsklaste märk; **~ rock** *zool.* kaljutuvi; **~ ruin** *fam.* vilets džinn

Bluebeard [ˈblu:biəd] *s.* sinihabe

bluebell [ˈblu:bel] *s.* siniliilia, stsilla (= **squill**); *P.-Ingl., ka Am.* kellukas, *er.* ümaralehine kellukas (= **harebell**)

blueberry [ˈblu:b(ə)ri] *s.* mustikas (*siniste või mustjate marjadega mustika perekonna esindaja*) ◇ **black ~** kännasmustikas

bluebird [ˈblu:bə:d] *s.* sinilind, Ameerika siniselg-västrik

bluebook [ˈblu:buk] *s.* sinine raamat (*Inglise parlamendi või valitsuse ametlik trükitud aruanne*)

bluebottle [ˈblu:bɔtl] *s.* lihakärbes (= **blowfly**); rukkilill (= **~ cornflower**); kobarhüatsint

blue-coat [ˈblu:kout] *s.* sinikuub, sinikuueline sõdur, *Am.* sinikuueline politseinik ◇ **~ boy** (*or* **girl**) (*mõne Inglise vaestekooli*) õpilane-stipendiaat

blue-collar [ˈblu:kɔlə] *a.* sinikraeline ◇ **~ worker** (vabriku)tööline

blue-eyed [ˈblu:aid] *a.* sinisilm(ali)ne; *piltl.* süütult lapselik ◇ **~ boy** *Am. fam.* (üldine) lemmik, pailaps

bluefish [ˈblu:fiʃ] *s. Am.* sinikala

blue-grass [ˈblu:grɑ:s] *s. Am.* nurmikas, *er.* aasnurmikas (= **Kentucky ~**)

blueing [ˈblu:iŋ] *s.* (*pesu*) sinetamine; *Am.* (pesu)sine

bluejacket [ˈblu:dʒækit] *s.* sinijakk, (Inglise) mereväelane, madrus

bluejay [ˈblu:dʒei] *s. Am.* sininäär

blueness [ˈblu:nis] *s.* sinisus, sina

blue-nose [ˈblu:nouz] *s. Am. fam.* sininina, Nova Scotia elanik; teatav kartulisort; *Am. sl.* marukarsklane; range moraalitseja

blue-pencil [ˈblu:ˈpens(i)l] *v. t.* (sinise pliiatsiga) maha kriipsutama, tsenseerima, redigeerima

blueprint [ˈblu:print] *s.* (sinitrüki teel paljundatud) tehniline plaan *või* ehitusplaan; *piltl.* plaan, projekt

blues [blu:z] *vt.* **blue (2.)**

bluestocking [ˈblu:stɔkiŋ] *s.* sinisukk

bluestone [ˈblu:stoun] *s. keem.* vaskvitriol; *ka* sinine savikilt, sinakas kiltkivi

bluey [ˈblu:i] *s. Austr.* (*rändtöölise*) pamp, komps (*haril. sinisesse tekki mähitud*)

bluff I [blʌf] **1.** *a.* püstkallakas, järsk; järsuloomuline, otsekohene; **2.** *s.* pank(rannik), rannajärsak, järsk (pae)kallas

bluff II [blʌf] **1.** *s.* bluff, hooplev heidutus, tühi ähvardus *või* kõmuteade; **2.** *v. t. & i.* bluffima, (vastaseid) heidutama, ennast tugevamaks teesklema; pettusega sundima *või* veenma (*midagi tegema* **into doing**) ◇ **to call smb.'s ~** kellegi trotsivat väljakutset vastu võtma

bluing [ˈblu:iŋ] = **blueing**

bluish [ˈblu(:)iʃ] *a.* sinakas, sinisevõitu

Blundell [ˈblʌnd(ə)l] *pn.*

Blunden [ˈblʌndən] *pn.*

blunder [ˈblʌndə] **1.** *v. i. & t.* komistama, komberdama, ekslema, väärsamme tegema; vusserdama; (ära) raiskama **(away)**; **2.** *s.* väärsamm, eksisamm, rumal eksitus, prohmakas ◇ **to ~ out** (mõtlematult) välja pahvatama; **to ~ upon** (*millelegi*) juhuslikult sattuma, (*midagi*) õnneliku juhuse tõttu leidma

blunderbuss [ˈblʌndəbʌs] *s. aj.* vanaaegne lühikese ning eest laieneva toruga püss; *piltl.* piksepüss, käratsev raevleja

blunderer [ˈblʌndərə] *s.* vussard, vusser, vusserdaja

blunt [blʌnt] **1.** *a.* nüri; tömp, tönts, tuim; järsk, otsekohene; **2.** *s.* lühike jäme nõel; *sl.* sularaha; **3.** *v. t.* nürima; nüristama; tömbistama, tõntsistama, tuimastama

bluntness [ˈblʌntnis] *s.* nüridus; tömpus, tõntsus, tuimus; järsk otsekohesus

blur [blə:] **1.** *s.* määrdeplekk, -laik; ähmasus; **2.** *v. t.* **(-rr-)** määrima; ähmastama, segaseks tegema

blurb [blə:b] *s.* kirjastaja (ülistav) saatesõna raamatu ümbrisel, kirjastusannotatsioon; reklaamarvustus

blurt [blə:t] *v. t.* (mõtlematult) välja pahvatama, välja purskama **(out)**

blush [blʌʃ] **1.** *v. i.* punastama; häbenema (*midagi teha* **to do**), häbi tundma (*kellegi pärast* **for**, *millegi pärast* **at**); punetama; **2.** *s.* punastus, (häbi)puna; punetus; pilk ◇ **to put to the ~** (häbi)puna palgesse ajama, punastama panema; **spare my ~es!** ära pane mind punastama!; **at (the) first ~** esimesel pilgul

blush-rose [ˈblʌʃrouz] *s.* kahvatupunane roos

bluster [ˈblʌstə] **1.** *v. i. & t.* tormitsema, marutsema; kehklema, suurustlema, kuraasitama; upsakalt ütlema **(out, forth)**; **2.** *s.* tormitsus, marutsus; kehklus, suurustlus; kehklev ähvardamine

blvd. *lüh.* = **boulevard**

Blyth [blaiə(ð)] *pn.*

Blythe [blaið] *pn.*

B.M. ['bi: 'em] *lüh.* = **1. Bachelor of Medicine; 2. British Museum**
B.M.A. ['bi:'em'ei] *lüh.* **British Medical Association**
B. Mus. ['bi:'mʌs] *lüh.* **Bachelor of Music**
bn. *lüh.* = **battalion**
bo I, boh [bou] *interj.* uu! (*vrd.* **bo-peep**) ◇ **he can't say bo to a goose** ta on väga arg, ta ei julge suudki lahti teha
bo II [bou] *s. Am. fam.* vennas, sõber (*er. kõnetlussõnana*); = **hobo**
B.O. ['bi:'ou] *lüh.* = **body odour** (halb) kehalehk
boa ['bo(u)ə] *s.* boa ◇ **~-constrictor** kuningboa
B(.)O(.)A(.)C(.) ['bi:'ou'ei'si:] *lüh.* = **British Overseas Airways Corporation**
Boadicea [bo(u)ədi'siə] *pn.*
Boanerges [bo(u)ə'nə:dʒi:z] *s.* kõuehäälne jutlustaja, kisakõrine kõnemees
boar [bɔ:] *s.* kult; metssiga, *er.* metskult ◇ **wild ~** metssiga; **~'s head** praetud seapea (*teatava tseremoniaalse pidusöögi pearoana Inglismaal*)
board [bɔ:d] **1.** *s.* laud, plank; tahvel, plaat; *el.* (jaotus)kilp; (söögi)laud, toit, kost; nõupidamis- *või* koosolekulaud, nõukogu, eestseisus, juhatus, komitee; (*laeva, lennuki*) parras, poord; halss (*üksikkurss loovimisel*); papp, kartong (= **cardboard**); (raamatu)kaas; *pl.* (näite)lava; **2.** *v. t.* laudadega (*või* plankudega) katma; vooderdama; toitlustama, kosti andma; toitlustuma, kostil olema; pardama, (*laevu*) parras parda vastu ajama; (*laeva*) pardale asuma *või* (väevõimuga) tungima; laevale astuma; *Am. ka* rongile (*või* trammi, bussi) astuma ◇ **above ~** avalik(ult), varjamatu(lt); **on ~** (laeva *või* lennuki) pardal(e); *Am. ka* rongis, rongile, trammi(s), bussi(s); **to go by the ~** üle parda kukkuma *või* minema; *piltl. ka* luhta (*või* nurja) minema; **to go on the ~s** näitlejaks hakkama; **bed and ~** korter kostiga, pansion; *ka* abieluline kooselu (*er. väljendis* **she has left his bed and ~** ta ei ela oma mehega enam koos); **~ and lodging** korter kostiga; **~ of directors** (*asutuse*) juhatus; **B- of Education** kõrgeim riiklik koolivalitsus, haridusministeerium (*Inglismaal*); **B- of Health** tervishoiuvalitsus; **B- of Trade** kaubandusministeerium (*Inglismaal*); kaubanduspalat (*Ameerika Ühendriikides*); **B- of Trade unit** *el.* briti elektrienergia-ühik, kilovatttund; **~ wages** (*teenijaile antav*) toiduraha; **to ~ out** väljaspool kodu sööma; (kodunt välja) kostile andma
boarder ['bɔ:də] *s.* kostiline, pansionär, leivaline; *er.* pansioniga kooli õpilane
board-game ['bɔ:dgeim] *s.* lauamäng
boarding ['bɔ:diŋ] *s.* lauad, plangud; laudadest (*või* plankudest) ehitis *või* lava; laudvooderdis; pardaletulek; kostil- *või* pansionisolek; *atrib.* kostiga, pansioniga ◇ **~-house** kostikoht, pansion; **~-out** väljaspool kodu toit(lust)umine; (*kodutu lapse*) võõrasse perekonda toidule andmine; **~-school** pansioniga kool, pansionaat, internaatkool
board-school ['bɔ:dsku:l] *s. aj.* (riiklikule koolivalitsusele alluv) avalik rahvakool (*Inglismaal*)
boast [boust] **1.** *s.* hooplus, hooplemine, kiitlemine; uhkusasi; **2.** *v. i. & t.* hooplema, kiitlema, kelkima (*millegi üle* **of, about**; *et* **that**); (uhkelt) omama, (*millelegi*) uhke olema ◇ **to make a ~ of** uhkelt teatama; **he could not ~ a greatcoat** tal ei olnud ülekuubegi
boastful ['boustf(u)l] *a.* (**-lly**) hooplev, hooplik, kiitlev, kiitlik, kelkiv
boat [bout] **1.** *s.* paat, lootsik; laev; (lootsikukujuline) sousti- *e.* kastmekann; **2.** *v. i. & t.* paadiga sõitma; paadiga vedama; paati asetama *või* tõmbama ◇ **by ~** paadiga; laevaga; **to be in the same ~** samas olukorras olema, riisikot jagama
boat-bug ['boutbʌg] = **boat-fly**
boater ['boutə] *s. fam.* (madalapõhjaline kõva) õlgkübar
boat-fly ['boutflai] *s. zool.* selgsõudur
boat-hook ['bouthuk] *s.* pootshaak
boat-house ['bouthaus] *s.* paadimaja, -kuur
boating ['boutiŋ] *s.* paadisõit; sõude- *või* purjesport
boatman ['boutmən] *s.* (*pl.* **-men**) paadimees, paadiga sõidutaja, paatide üürija *või* ülevaataja; = **boat-fly**
boat-race ['boutreis] *s.* sõudevõistlus
boatswain ['bousn, *haruld.* 'boutswein], *ka* **bo'sun, bosun, bos'n, bo's'n** *s. mer.* pootsman ◇ **bo'sun's chair** (*or* **seat, cradle**) pootsmanitool (*rippuv ning trossil edasiliikuv iste merehädaliste päästmiseks; ka maalritöödeks jms.*)

boat-train ['bouttrein] *s.* laevaliiniga ühenduses olev rong, liinilaeva väljasõidu eel sadamalinna saabuv *või* liinilaeva saabumise järel sadamalinnast väljasõitev rong
Boaz ['bo(u)æz] *pn.*
bob I [bɔb] **1.** *s.* (*kella*) pendliläätS; õngekork; ripats, tups, tutt; lühikeseks lõigatud hobusesaba *või* juuksed; lühike lõpprida salmis; jõnksatus; (k)niks; **2.** *v. i. & t.* **(-bb-)** üles-alla jõnkslema *või* jõnksutama, hüplema, nookuma; (k)niksu tegema; (h)ulpima, (veepinnal) üles-alla kõikuma; (h)ulbitama; (nööri otsa seotud söödaga) õngitsema (*näit. angerjaid* **for eels**); (*midagi rippuvat*) suuga haarata püüdma **(for)**; (*hobusesaba või juukseid*) lühikeseks lõikama ◇ **to ~ down** maha kükitama; **to ~ up (again)** *fam.* uuesti esile kerkima; **-bbed hair** poisipea; **to bear a ~** *fam.* osa võtma, kaasa lööma
Bob II [bɔb] **1.** *pn.* (= **Robert**); **2.** *s.* **(b-)** kriketimängija (= **dry b-**) *või* sõudesportlane (= **wet b-**) Etoni kooli õpilaste hulgast ◇ **~'s your uncle** see asi on joones *või* korras
bob III [bɔb] *s.* (*pl.* **~**) *sl.* šilling (= **shilling**)
bob IV [bɔb] = **bob-sled**
bobber ['bɔbə] *s.* jõnksleja, (h)ulpija; *er.* õngekork
bobbin ['bɔbin] *s.* värten, pool, kääv, rull, bobiin
bobbinet ['bɔbinit] *s.* bobinett (*võrkpitsitaoline puuvillriie*)
bobbin-lace ['bɔbinleis] *s.* niplis(pits)
bobbish ['bɔbi∫] *a. sl.* käbe, elav, reibas
bobble ['bɔbl] *v. i.* jõnkslema, (üles-alla) hüplema; (pisut) lonkama
Bobby ['bɔbi] **1.** *pn.* (= **Bob, Robert**); **2.** *s.* **(b-)** *sl.* politseinik
bobby-pin ['bɔbipin] *s. Am.* juukseklamber, -pannal
bobby-socks, -sox ['bɔbisɔks] *s. pl. Am.* (lühikesed) tütarlastesokid
bobby-soxer ['bɔbisɔksə] *s. Am. sl.* (kooli)plika, pooltäiskasvanud tütarlaps
bobcat ['bɔbkæt] *s. zool.* punailves
bobolink ['bɔbəliŋk] *s. zool.* riisilind
bobsled ['bɔbsled], **bobsleigh** ['bɔbsl(e)i] *s.* kaks omavahel ühendatud (palgiveo)kelku; *sport* bobi(kelk)
bobstay ['bɔbstei] *s. mer.* vaatertaak, veetaak (*pukspriiti altpoolt hoidev taak*)
bobtail ['bɔbteil] **1.** *s.* tõlpsaba, lühikeseks lõigatud saba; kärbitud sabaga hobune *või* koer; **2.** *a.* kärbitud sabaga (= **bobtailed**) ◇ **ragtag and ~** rahvarämps
bobwhite ['bɔb'(h)wait] *s. zool.* valgekurkpuuvutt
Boccaccio [bə'ka:t∫iou, '-kæt-] *pn.*
Boche [bɔ∫] *põlgl.* **1.** *s.* sakslane (*er. sõimunimena I maailmasõja ajal*); **2.** *a.* saksa
bock [bɔk] *s.* kange must saksa õlu (= **~ beer**)
bode I [boud] *v. t. & i.* ennustama, ette tähendama, (ette) osutama ◇ **to ~ well (ill)** heaks (halvaks) endeks olema (*millelegi* **for**)
bode II [boud] *vt.* **bide**
bodeful ['boudf(u)l] *a.* **(-lly)** endeline, ennustav, ettetähendav
bodega [bə'di:gə] *s.* veinikelder, -pood
bodgie ['bɔdʒi] *s. Austr.* lõngus, kraade(poiss)
bodice ['bɔdis] *s.* pihik
bodied ['bɔdid] *a.* -kehane, kehaga, kehalt (*er. ühendeis, näit.* **able-~, big-~**)
bodiless ['bɔdilis] *a.* kehatu
bodily ['bɔdili] **1.** *a.* kehaline, kehalik, ihulik; **2.** *adv.* kehaliselt, tõelises (füüsilises) isikus; tervena, tervikuna, tükkis, ühes tükis ◇ **~ fear** hirm kehalise vägivalla ees; **he appeared ~ among us** ta ilmus tõeliselt meie keskele
bodkin ['bɔdkin] *s.* ora, naaskel; (nüri) nõel nööri läbitõmbamiseks ettetehtud aukudest; pikk juuksenõel; *van.* pistoda ◇ **to sit ~** kahe isiku vahele kiilutuna istuma
Bodleian ['bɔdliən, bɔd'li(:)ən] **1.** *a.* (Sir Thomas) Bodley'sse või tema asutatud raamatukogusse puutuv; **2.** *s.* (**the ~**) Oxfordi ülikooli raamatukogu (= **the ~ Library**)
Bodley ['bɔdli] *pn.*
Bodmin ['bɔdmin] *pn.*
body ['bɔdi] **1.** *s.* keha, ihu, kere; *ka* surnu-

keha, laip (= **dead** ~); (*asja*) olulisim osa, põhios (*rõiva*) pihaosa; isik; *tehn.* kere, korpus keham, (*organiseeritud isikute*) kogu, kogum, korpus, organ; (*veini või õlle*) kandis; 2. *v. t.* kehastama, kujundama, käegakatsutavalt esitama (*haril.* ~ **forth**) ◇ ~ **of electors** valijaskond; **a** ~ **of facts** faktiline materjal, suur hulk fakte; **dead** ~ surnukeha, laip; **heavenly** ~ taevakeha; **legislative** ~ seadusandlik organ; **the main** ~ peajõud; **management** ~ juhtimisorgan; **in a** ~ üheskoos, kambas, täies koosseisus; **to keep** ~ **and soul together** vaevalt hinge sees pidama; **to own smb.** ~ **and soul** kellegi üle täielikku võimu omama; ~ **linen** ihupesu; ~ **politic** riiklik ühiskond, riik

body-colour ['bɔdikʌlə] *s. maalik.* kattevärv, läbipaistmatu värv(ikiht)

bodyguard ['bɔdigɑ:d] *s.* ihukaitse(vägi); ihukaitsja; ihukaitseväelane

body-servant ['bɔdisə:vənt] *s.* toapoiss, kammerteener

body-snatcher ['bɔdisnætʃə] *s.* laibavarastaja, -röövija; *Am. sl.* snaiper, täpsuslaskur

Boeing ['bo(u)iŋ] *pn.*

Boeotia [bi'ouʃ(i)ə] *pn.* Boiootia

Boeotian [bi'ouʃ(i)ən] **1.** *a.* boiootia; tuim, juhm; kilplaslik; 2. *s.* boiootlane; tuimard, juhmard; kilplane

Boer [bouə, buə] **1.** *s.* buur; **2.** *a.* buuri, buuride

Boethius [bo(u)'i:θiəs] *pn.*

boffin ['bɔfin] *s. sl.* (nupukas) spets, (osav) eriteadlane

bog [bɔg] **1.** *s.* raba, soo; *vulg.* peldik; **2.** *v. t. & i* (**-gg**) rappa (*või* sohu) vajutama *või* vajuma; rappa ajama (**down**) (*ka piltl.*); kinni (*või* toppama) jääma, takerduma (**down**) ◇ **to be** (*or* **get**) **-gged** rappa kinni jääma (*ka piltl.*); **the car (got) -gged down in the mud** auto jäi porri kinni

bogbean ['bɔgbi:n] = **buckbean**

bogberry ['bɔgbəri] = **cranberry**

bogey ['bougi] = **bogy**

boggle ['bɔgl] *v. i. & t.* võpatama, jahmuma, hirmuma (*millegi üle* **at**); kõhklema, puiklema; vusserdama, (ära) vussima

boggy ['bɔgi] *a.* (**-ier, -iest; -iness**) rabane, soine

bogie I ['bougi] *s. tehn.* kandevanker; (*teatavat tüüpi*) madal veovagun; (*rööpaparandajate*) dresiin; (*roomikkulgmiku*) rull

bogie II ['bougi] = **bogy**

bogle ['bougl] *s.* koll, hirmutis, tont

bog-trotter ['bɔgtrɔtə] *s. nalj.* iiri talupoeg, iirlane

bogus ['bougəs] *a.* võlts, järeletehtud, pettus(e)-, petu- ◇ ~ **company** (õnneküttide poolt asutatud) pettus-aktsiaselts

bogy, -gey ['bougi] *s.* tont, kurat; koll, hirmutis

boh [bou] = **bo** I

bohea ['bou'hi:] *s.* (odav) must (hiina) tee

Bohemia [bo(u)'hi:miə] **1.** *pn.* Böömimaa; **2.** *s.* boheem, boheemkond

Bohemian [bo(u)'hi:miən] **1.** *a.* böömi; boheemlaslik, boheemlik, mustlaslik, hulkurlik, seltskondlikult ebasobilik, (kunstnikupäraselt) muretu; **2.** *s.* böömlane; boheemlane, santlaager, hulkur, muretute eluvaadetega isik

bohemianism [bo(u)'hi:miənizm] *s.* boheemlus

bohunk [bo(u)'hʌŋk] *s. Am. sl.* (Kagu-Euroopast pärinev) sisserändaja-lihttööline; *ka* juhmard

boil I [bɔil] *s.* paise, mädamuhk

boil II [bɔil] **1.** *v. i. & t.* keema; kihama; keema ajama; keetma; **2.** *s.* keem, keemine, keemasolek; keemispunkt (= **boiling-point**); ◇ **to** ~ **away** (edasi) keema; ära (*või* auruks) keetma; ära (*või* auruks) keema; *piltl.* haihtuma, lahtuma, maha jahtuma; **to** ~ **down** keetes (hulgalt) vähendama; keemisel (hulgalt) vähenema; *piltl.* (tihendades) kokku võtma, lühendama, kokku minema, kahanema (*millekski* **to**); **to** ~ **over** üle keema (*ka piltl.*); **to** ~ **up** keema hakkama (*ka piltl.*); **to** ~ **with rage** raevust kihevil olema; ~**ed shirt** *Am. sl.* kõvaks tärgeldatud rinnaesisega (valge) särk, triiksärk; jäik ning ebasõbralik isik; **on** (*or* **at**) **the** ~ keemas; **near the** ~ peaaegu keemas, keema minemas; **to bring (come) to the** ~ keema ajama (hakkama)

boiler ['bɔilə] *s.* keetja; keedunõu; keetel; katel, boiler ◇ ~ **fur** katlakivi; ~ **suit** türp, tööülikond

boiling ['bɔiliŋ] **1.** *a.* keev; **2.** *s.* keemine, keetmine; keet, keedus, keeduosa ◇ ~ **hot** *fam.* tulikuum; **the whole** ~ *sl.* kogu kupatus, kõik

boiling-point ['bɔiliŋpɔint] *s.* keemispunkt

Boise ['bɔizei, -zi(:)] *pn.*

boisterous ['bɔist(ə)rəs] *a.* tormakas, tuisakas, äge; käratsevalt lustakas

Bokhara [bɔ'kɑ:rə] *pn.* Buhhaara

boko ['boukou] *s. sl.* «nosu», nina

bold [bould] *a.* julge, vahva; jultunud, häbematu; jõuline, selgejooneline, tugevajooneline; *trük.* paks, rasvane, jäme; (*ranniku kohta*) järsk ◇ **I made** ~ **to** (*or* **so** ~ **as to**) **say** ma võtsin enesele julguse öelda; **as** ~ **as brass** äärmiselt häbematu

bold-faced ['bouldfeist] *a.* jultunud, häbematu; *trük.* paks, rasvane, jäme

bole I [boul] *s.* (puu)tüvi

bole II [boul] *s.* boolus (*peenike pehme sau*)

bolero [bə'leərou, -'liə-] *s.* (*pl.* **-os**) boolero (*hispaania rahvatants*); (*haril.* ['bɔlirou]) boolero (*lühike lahtine naistejakk*)

boletus [bə'li:təs] *s. bot.* puravik, *er.* kivipuravik (= **edible** ~)

Boleyn ['bulin, bu'li(:)n] *pn.*

bolide ['boulaid] *s. astr.* boliid (*suur meteoor*)

Bolingbroke ['bɔliŋbruk] *pn.*

Bolitho [bo'laiəou] *pn.*

Bolivar I ['bɔlivə, bo'li:vɑ:] *pn.*

bolivar II [bo'li:vɑ:] *s.* boliivar (*Venetsueela rahaühik*)

Bolivia [bə'liviə] *pn.* Boliivia

Bolivian [bə'liviən] **1.** *a.* boliivia; **2.** *s.* boliivlane

boll [boul] *s. bot.* (seemne)kupar ◇ ~ **weevil** *zool.* puuvilla-õielõikaja

bollard ['bɔlɔd] *s. mer.* pollar; tähispost (*jalakäijatele*)

bollix ['bɔliks] *v. t. Am. sl.* sassi ajama, segi paiskama

Bologna [bə'lounjə] **1.** *pn.*; 2. *s.* bolonja vorst, teevorst (= ~ **sausage**)

boloney [bə'louni], *ka* **bal-** *s. Am. sl.* mõga, lollus, rumalus

Bolshevik ['bɔlʃivik] **1.** *s.* bolševik; **2.** *a.* bolševistlik, bolševike

Bolshevism ['bɔlʃivizm] *s.* bolševism

Bolshevist ['bɔlʃivist] **1.** *s.* bolševik; **2.** *a.* bolševistlik, bolševike

Bolsover ['boulzouvə] *pn.*

bolster ['boulstə] **1.** *s.* padjand, polster; **2.** *v. t. & i.* padjandama, polsterdama; toetama, püsti hoidma (**up**)

bolt I [boult] **1.** *s.* polt, riiv, ühenduspulk; *mil.* lukuputk; (lühike raske) nool; piksenool; (*kanga, tapeedi jms.*) rull; (hao)kubu; plehkupanek; **2.** *v. i. & t.* plehku panema; (*hobuse kohta*) perutama, lõhkuma hakkama; *Am.* oma erakonna poliitikat (*või* kandidaati) mitte toetama; (süüa) vohmerdama; alla kugistama (**down**); poldistama, riivi(s)tama, poldiga (*või* riiviga) kinnitama; riivi(s)tatud ukse taha panema (**in**) *või* jätma (**out**); *aiand.* putkuma, putke minema; **3.** *adv.* noolena, kepina (*ühendeis* ~ **upright** tikksirgelt) ◇ **a** ~ **from the blue** välk selgest taevast; **to make a** ~ **for it** plehku panema, putket tegema

bolt II, **boult** [boult] *v. t.* püülima, sõeluma

bolter I ['boultə] *s.* plehkupanija; *er.* peru hobune; *Am.* oma erakonna poliitika (*või* kandidaadi) toetamisest keelduja (*vt.* **bolt** I)

bolter II, **boulter** ['boultə] *s.* püülisõel, -masin (*vt.* **bolt** II)

Bolton ['boult(ə)n] *pn.*

bolus ['bouləs] *s. farm.* bool (*suur pill*) ◇ **alimentary** ~ *med.* alimentaarkämp, toidukämp

bomb [bɔm] **1.** *s.* (lõhke)pomm; granaat; (heidetav) miin; **2.** *v. t. & i.* pommitama, pomme viskama *või* heitma ◇ **to cost a** ~ *fam.* hulka raha maksma

bombard 1. [bɔm'bɑ:d] *v. t.* bombardeerima, pommitama (*ka piltl.*); **2.** ['bɔmbɑ:d, 'bʌm-] *s.* bombard, pommiheitja

bombardier [bʌmbə'diə, bɔm-] *s.* bombardiir

bombardment [bɔm'bɑ:dmənt] *s.* pommitus, bombardeerimine

bombardon ['bɔmbədən] *s. muus.* bombardon, basstuuba; tuubaregister (*orelil*)

bombasine ['bɔmbəzi:n, 'bʌm-] *s. tekst.* bombasiin (*teatav poolvillane must kleidiriie*)

bombast ['bɔmbəst] *s.* ülespuhutus, ülespuhutud kõne *või* stiil, võltspaatos

bombastic [bɔm'bæstik] *a.* (**-ically**) bombastne, ülespuhutud

Bombay [bɔm'bei, 'bɔm'bei] *pn.* ◇ ~ **duck** India ookeani bombiil, «Bombay part» (*väike India kala, er. kuivatatult*)
bomber ['bɔmə] *s.* pommitaja, pommipilduja; pommi(tus)lennuk
bomb-proof ['bɔmpru:f] **1.** *a.* pommikindel; **2.** *s.* pommikindel kaitsevarjend ◇ ~ **shelter** pommivarjend
bombshell ['bɔmʃel] *s.* pomm, mürsk (= **bomb**); *piltl.* põrutav uudis *või* üllatus
bomb-thrower ['bɔməroua] *s.* pommiviskaja; *mil.* granaadiheitja; granaadiheitur
bon [bɔ:ŋ] *a. pr.* hea ◇ ~ **mot** [mou] tabav sõna, teravmeelne lausung; ~ **vivant** ['vivɑ:ŋ] elunautija, peente roogade harrastaja
bona(-)fide ['bounə'faidi] *lad.* **1.** *a.* «heausklik», puhtasüdameline, siiras; **2.** *adv.* «heas usus», puhtasüdameliselt, siiralt
bona fides ['bounə 'faidi:z] *s. lad.* «hea usk», puhtasüdameline veendumus, siirus
bonanza [bo'nænzə] *s.* õitseng, hea õnn; rikkalik toodang; rikkaliku toodanguga kaevandus; varaallikas, «kullaauk» ◇ **in** ~ hea õnnega koos; **a** ~**(-)farm** (moodsa tehnikaga varustatud) hästi tulutoov farm
Bonaparte ['bounəpɑ:t] *pn.*
Bonar ['bɔnə] *pn.*
bonbon ['bɔnbɔn] *s. pr.* kompvek
bond I [bɔnd] **1.** *s.* side; *haril. pl.* köidik; *pl.* ahelad, vangipõli; seotis, nide; *ehit.* kiviseotis; *maj.* võlakohustus, -kiri, obligatsioon; tollilaos pandisolek; **2.** *v. t.* (*tarvit. pr. p. p.*) võlakindlustuseks pantima, võlakohustusega tagama, (*kaupu*) tollilattu asetama; siduma, niduma ◇ **in** ~s ahelais, vangis; **his word is as good as his** ~ ta sõna võib sama hästi usaldada kui kirjalikku kohustust; **to enter into a** ~ kirjalikult kohustuma; **in** ~ tollilaos; ~**ed warehouse** tolliladu
bond II [bɔnd] *a. van.* (*tarvit. ainult ühendeis*) orjastatud, orjuses, ori-
bondage ['bɔndidʒ] *s.* orjus, orjapõli; pärisorjus
bonded ['bɔndid] *p. p. & a., vt.* **bond** I
bondholder ['bɔndhouldə] *s.* võlakohustuse (*või* obligatsiooni) omanik
bondman ['bɔndmən] *s.* (*pl.* **-men**) ori, pärisori
bondservant ['bɔndsə:vənt] *s.* pärisori
bondservice ['bɔndsə:vis] *s.* pärisorjus
bondsman ['bɔndzmən] **1.** *s.* (*pl.* **-men**) võlakohustusega tagaja *või* vastutaja; **2.** = **bondman**
Bond Street ['bɔndstri:t] *pn.* (*tuntud Londoni tänav paljude moe- ja ehteäridega*)
bondwoman ['bɔndwumən] *s.* (*pl.* **-women** [-wimin]) naispärisori, orjatar
bone [boun] **1.** *s.* kont, luu; luuese; *pl.* täringud, vürflid; *pl.* kastanjetid; *Am. sl.* dollar; **2.** *v. t.* (**-nable**) roodama, luudest vabastama; *sl.* näppama, varastama; *Am. sl.* tuupima **(up)** ◇ **all skin and** ~ puha luu ja nahk; **I have a** ~ **to pick with you** mul on teiega kana katkuda; **to cut to the** ~ luuni lõikama; *piltl.* äärmuseni kärpima; **frozen to the** ~ üdini (*või* kangeks, kringliks) külmunud; ~ **of contention** tüliõun; **to make no** ~ **about (*or* of)** (*midagi*) mitte häbenema *või* kartma, (*millegi ees*) mitte risti ette lööma; **to make old** ~s *fam.* kõrge vanaduseni elama
bone-black ['bounblæk] *s.* kondisüsi, luumust
bone-dry ['boun'drai] *a.* tuhkkuiv; «kuiv», täiskarske, *Am.* keeluseadust pooldav
bone-dust ['boundʌst] *s.* kondijahu
bonehead ['bounhed] *s. Am. sl.* puupea, tobu
bone-idle ['boun'aidl], **-lazy** [-'leizi] *a.* purulaisk
bone-meal ['bounmi:l] = **bone-dust**
bone-oil ['bounɔil] *s.* kondiõli
boner ['bounə] *s. Am. sl.* rumal viga (= **howler**)
bone-setter ['bounsetə] *s.* luupaigaldaja
boneshaker ['bounʃeikə] *s. fam.* kondivääristaja, *er.* (vanaaegne) jalgratas
Bo'ness [bou'nes] *pn.*
bonfire ['bɔnfaiə] *s.* lõkketuli, (tule)lõke; mai- *või* jaanituli; kütis ◇ **to make a** ~ **of** (tuleriidal) ära põletama
bongo ['bɔŋgou] *s.* (*pl.* **-oes, -os**) *muus.* bongo (*väike L.-Am. päritoluga käsitrumm*; = ~ **drum**)
bonhomie ['bɔnəmi:] *s.* heasüdamlikkus, lahketujulisus
bonhomous ['bɔnəməs] *a.* heasüdamlik, lahketujuline

Boniface ['bɔnifeis] **1.** *pn.* Bonifatius; **2.** *s.* kõrtsmik (*teatava tüübi järgi ühes inglise komöödias*)
Bonington ['bɔniŋtən] *pn.*
bonkers ['bɔŋkəz] *a. sl.* ogar, hull, peast põrunud
bonne [bɔn] *s. pr.* bonne
Bonner ['bɔnə] *pn.*
bonnet ['bɔnit] **1.** *s.* (paeltega) naiste- *või* lastemüts; *Š.* (pehme villane) meestemüts; (*auto*) mootorikate, kapott; *tehn.* (kaitse)kate; *mer.* lisapuri; (*võltsmängija või muu petise*) kaasaaitaja, peibutaja; **2.** *v. t.* kübaraga varustama; *tehn.* (kaitse)kattega varustama; (*kellelgi*) kübarat silmile tõmbama *või* lööma
bonnie, bonny ['bɔni] *a. peam. Š.* (**-ier, -iest; -ily, -iness**) nägus, kena, priske; lustlik
bonny-clabber ['bɔniklæbə] *s. Iir.* hapupiim, pakspiim
bonus ['bounəs] *s.* lisatasu, ergutusraha, boonus, preemia
bony ['bouni] *a.* (**-ier, -iest; -ily, -iness**) kondine, luine
bonze [bɔnz] *s.* bonsa, buda usu munk *või* preester (*er. Jaapanis*)
bonzer ['bɔnzə] *a. Austr. sl.* tore, oivaline, esmaklassiline
boo [bu:] **1.** *interj.* päh!; **2.** *s.* (*pl.* ~s) pähhüüatus, halvakspanuväljend(us); **3.** *v. i. & t.* päh! hüüdma, maha karjuma, välja vilistama; (*looma*) hüüatusega minema kihutama
boob ['bu:b] **1.** *s. peam. Am.* tohman, tolvan, molkus (= *järgm.*); *sl.* rumal viga (= **boner**); *pl.* tissid; **2.** *v. i. sl.* rumalat viga tegema
booby ['bu:bi] *s.* tohman, tolvan, molkus; (*kaardimängus*) turakas; *zool.* suula (= **gannet**) ◇ ~ **hatch** *Am. sl.* hullumaja; ~ **prize** pilkeauhind (*võistlustel või mängus kaotanule*); ~ **trap** pettelõks, lõks kergeusklike sissevedamiseks; *mil.* lõks, püünis, peittõke, püünismiin
boodle ['bu:dl] *s. Am. sl.* altkäemaksuks (*er. häälte ostmiseks*) määratud raha; raha (*üldse*); valeraha; teatav kaardimäng
boog [bu:g] *s. Am. sl.* neegermuusikant
boogie-woogie ['bu:gi'wu:gi] *s. Am.* bugivugi (*džässistiil; seltskonnatants*)
boohoo [bu'hu:] *fam.* **1.** *v. i.* töinama; **2.** *s.* töinamine
book [buk] **1.** *s.* raamat; kaustik, vihik; (**the B-**) piibel; libreto; **2.** *v. t.* raamatusse kandma, üles märkima, kirjendama; (*sõitjana*) registreerima; (*kohta teatris jms.*) ette tellima; (*piletit*) lunastama ◇ **to bring to** ~ vastutusele võtma; **by the** ~ (nagu) raamatu järgi; *piltl.* vastavalt eeskirjadele *või* reeglitele; **in my** ~ minu arvates; **on the** ~s nimistusse sisse kantud; **to be in smb.'s good (bad *or* black)** ~s kellegi juures heas (halvas) kirjas olema; **it won't suit my** ~s see on mulle ebasobiv; ~ **of life** eluraamat; ~ **of reference** teatmeteos; ~ **token** raamatutalong; **to** ~ **through** otsepiletit võtma (*kuhugi* **to**); **to** ~ **up** ette (ära) tellima, broneerima; **I am** ~**ed for** mul ei ole (*millestki*) pääsu
bookable ['bukəbl] *a.* ettetellitav, broneeritav
bookbinder ['bukbaində] *s.* raamatuköitja, -pookija
bookbindery ['bukbaindəri] *s.* köitekoda; raamatuköitmine (= *järgm.*)
bookbinding ['bukbaindiŋ] *s.* raamatuköitmine
bookcase ['bukkeis] *s.* raamatukapp
book-end ['bukend] *s.* raamatutugi
bookie ['buki] *s. sl.* kihlvedude vahendaja (= **bookmaker**)
booking ['bukiŋ] *s.* raamatusse kandmine, ülesmärkimine, kirjendamine, registreerimine; (*pileti*) lunastamine *või* ettetellimine ◇ ~**-clerk** piletimüüja; ~**-office** piletikassa
bookish ['bukiʃ] *a.* raamatulik; raamatuid (*või* raamatutarkust) harrastav
bookkeeper ['bukki:pə] *s.* raamatupidaja; arvepidaja
bookkeeping ['bukki:piŋ] *s.* raamatupidamine; arvepidamine
book-learning ['buklə:niŋ] *s.* raamatutarkus
booklet ['buklit] *s.* raamatuke, brošüür
bookmaker ['bukmeikə] *s.* raamatute sepitseja; *er.* (elukutseline) kihlvedude vahendaja (*er. võiduajamistel*)
bookman ['bukmən] *s.* (*pl* **-men**) raamatuharrastaja, kirjandusinimene; *Am. ka* raamatumüüja

bookmark(er) ['bukmɑ:k(ə)] *s.* järjehoidja, -lipik, -pael
bookmobile ['bukmo(u)bi:l] *s. Am.* rändraamatukogu
bookplate ['bukpleit] *s. bibl.* raamatuviit, eksliibris
bookseller ['bukselə] *s.* raamatukaupmees
bookshelf ['buk|elf] *s.* (*pl.* **-ves** [-vz]) *s.* raamaturiiul
bookshop ['buk|ɔp] *s.* raamatukauplus
bookstall ['bukstɔ:l] *s.* raamatukiosk
bookstore ['bukstɔ:] *s. peam. Am.* raamatukauplus (=**bookshop**)
bookworm ['bukwə:m] *s.* raamatukoi (*ka piltl.*)
boom I [bu:m] *s.* poom, tõkkepuu; *mer.* poom; *tehn.* nool (*kraana osa*)
boom II [bu:m] **1.** *s.* kõma, kõmin, kumin; *maj.* buum; **2.** *v. i. & t.* kõmama, kõmisema, kumisema; (*kauba kohta*) elavalt minema; kärarikkalt reklaamima; hoogsalt edenema
boomerang ['bu:məræŋ] **1.** *s.* bumerang; *piltl.* (algatajale) endale kahjutoov üritus; **2.** *v. i.* (algatajale) endale kahju tooma
boon I [bu:n] *s.* heategu, soosing, õnnistus; *haruld.* palve
boon II [bu:n] *a. poeet.* helde, hea (*er. loodu-se kohta*); lõbus, lustlik ◇ **~ companion** lustlik joomakaaslane
boondoggle ['bu:ndɔgl] *Am. sl.* **1.** *s.* (väärtusetu) nahkehistöö *või* punumistoode; (tühine) kribu-krabu; tarbetu tegevus; **2.** *v. i.* tarbetult aega raiskama
Boone [bu:n] *pn.*
boor [buə] *s.* (talu)mats, (mehe)mühakas
boorish ['buəriʃ] *a.* matslik, mühaklik, toorekombeline
boost [bu:st] **1.** *v. t.* tagant tõukama, upitama; (kärarikkalt) reklaamima; *tehn.* võimendama; **2.** *s.* tagantõukamine, upitamine; (kärarikas) reklaam
booster ['bu:stə] *s.* (kärarikas) reklaami(tegi)ja; *tehn.* võimendi, buuster ◇ **~ rocket** võimendus- *e.* kiirendusrakett, kanderakett, stardikiirendi; **hydraulic ~** hüdrovõimendi
boot I [bu:t] *arh.* **1.** *s.* kasu, tulu (*tarvit. peam. väljendis* **to ~** pealegi, lisaks); **2.** *v. impers.* kasu tooma, kasuks olema ◇ **what ~s it to weep?** mis on nutmisest kasu?
boot II [bu:t] **1.** *s.* saabas; *Am.* säärsaabas (= **high boot**); *aj.* «hispaania saabas», saapakujuline piinariist; pakiruum (*tõlla või auto päras*); saapahoop; *vrd.* **boots**; **2.** *v. t. & i.* saabastama, saapaid jalga panema, saabastega varustama; saapaga lööma; välja viskama, vallandama (**out**) ◇ **the ~ is on the other leg** asi on hoopis vastupidi; **over shoes over ~s** kui juba, siis juba; **with one's heart in one's ~s** süda saapasääres; **with one's voice in one's ~s** madalal häälel; **to get (give) the ~** *sl.* ametist vallandatama (vallandama); **~ and saddle** ratsaväesignaal sadulasse asumiseks
bootblack ['bu:tblæk] *s. Am.* saapapuhastaja (= **shoeblack**)
booted ['bu:tid] *a.* saabastatud, saabastega varustatud
bootee [bu:'ti:] *s.* (kerge) naiste- *või* lastesaabas
Boötes [bo(u)'outi:z] *s. astr.* Karjane (*tähtkuju*)
booth [bu:ð] *s.* putka; kiosk; (müügi)telk; telefoni- *või* hääletuskabiin
Boothia ['bu:ðiə] *pn.*
bootjack ['bu:tdʒæk] *s.* saapapoiss, -sulane
bootlace ['bu:tleis] *s.* saapapael
Bootle ['bu:tl] *pn.*
bootleg ['bu:tleg] **1.** *s.* saapasäär; *Am. sl.* salakaubana sissetoodud (*või* valmistatud, müüdud) alkohol, salapiiritus; *atrib.* salakauba-; **2.** *v. t. & i.* **(-gg-)** *Am. sl.* (*er. alkoholi*) salakaubana sisse tooma (*või* valmistama, müüma); (*alkoholiga*) salakaubitsema
bootlegger ['bu:tlegə] *s. Am.* salaviinamüüja, -kaupmees
bootless I ['bu:tlis] *a.* kasutu, asjatu, viljatu (*vt.* **boot** I)
bootless II ['bu:tlis] *a.* saabasteta, paljajalgne (*vt.* **boot** II)
bootlicker ['bu:tlikə] *s. fam.* tallalakkuja
boots [bu:ts] *s.* (*hotelli*) saapapoiss, saapapuhastaja; (*hotelli*) jooksupoiss
bootstrap ['bu:tstræp] *s.* saapatripp, -aas ◇ **to pull oneself up by one's (own) ~s** omaenda jõul elus edasi jõudma, ennast ise üles töötama

boot-tree ['bu:ttri:] *s.* saapa(sääre)plokk, liist saabaste (*või* saapasäärte) vormis hoidmiseks
booty ['bu:ti] *s.* (ühine) saak, rööv- *või* sõjasaak, röövvara ◇ **to play ~** valemängija abilisena tegutsema (*er. meelega kaotades, et kedagi ühiselt paljaks röövida*)
booze [bu:z] **1.** *v. i.* purjutama, pummeldama, trimpama, jooma; **2.** *s.* purjutus, pummelung, joomapidu (= **~-up**); märjuke, õlu, viin ◇ **on the ~** purjutamas, pummeldamas
boozer ['bu:zə] *s.* purjutaja, pummeldaja, joomar; kõrts
boozy ['bu:zi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** purjus, joobnud; joomahimuline
bop [bɔp] *Am. sl.* = **bebop**
bo-peep [bou'pi:p] *s.* (laste) peitemäng ◇ **to play ~** peitemängu mängima (*ka piltl.*)
boracic [bə'ræsik] *a. keem.* booraks-, boor- ◇ **~ acid** boorhape (= **boric acid**)
borage ['bʌridʒ, 'bɔr-] *s. bot.* kurgirohi
borate ['bɔr(e)it] *s. keem.* boraat
borax ['bɔ:ræks] *s. keem.* booraks ◇ **~ bead** boorakshelmes
Bordeaux [bɔ:'dou] **1.** *pn.*; **2.** *s. arh.* bordoo vein (= **claret**)
border ['bɔ:də] **1.** *s.* äär, veer, serv; piir; ääremaa; ääris, bordüür; *atrib.* äär(e)-, piir(i)-; **2.** *v. t. & i.* ääristama, kantima, palistama (*millegagi* **with**); piirnema, külgnema, (piiridega) kokku puutuma (*millegagi* **on, upon**) ◇ **the B-** Inglis- ja Šotimaa piiriala; **on the ~ of** (*millegi*) lähedal, peaaegu tegemas **(doing)**; **to ~ (up)on insanity** hullumeelsusele lähedal olema
borderer ['bɔ:dərə] *s.* piirielanik, piirimaalane (*er. Šoti-Inglise piiril*)
borderland ['bɔ:dələnd] *s.* ääremaa, piirimaa; *piltl.* vahepealne (*või* vaieldav) ala (*millegi vahel* **between**)
borderline ['bɔ:dəlain] **1.** *s.* piirijoon, piir; **2.** *a.* piiripealne, piir(i)- ◇ **~ case** piirjuht
bore I [bɔ:] *vt.* **bear** II
bore II [bɔ:] **1.** *v. t. & i.* **(-rable)** puurima, oherdama; läbi uuristama, läbi tungima; sisetreima; **2.** *s.* puuritud auk; puurauk; puuraugu läbimõõt; rauaõõs; kaliiber
bore III [bɔ:] **1.** *v. t.* tüütama; **2.** *s.* tüüdard, tüütu isik; tüütis, tüütu asi ◇ **to be (*or* feel) ~d** igavlema, igavust tundma; **to ~ to death** võimatuseni (*või* surmani) tüütama; **~d stiff with** (*millestki*) lõpmatuseni tüdinenud
bore IV [bɔ:] *s.* (erakordselt) kõrge tõusulaine (*jõesuus*)
boreal ['bɔ:riəl] *a.* boreaalne, põhjapoolne, põhja-
Boreas ['bɔ:riæs] *s. poeet.* põhjatuul
boredom ['bɔ:dəm] *s.* tüdimus, tüütus, igavus
borehole ['bɔ:houl] *s.* puurauk
borer ['bɔ:rə] *s.* puur, oherdi; puurija; *zool.* puurija putukas, *er.* pajumailase röövik; *ka* = **shipworm**
boric ['bɔ:rik] *a. keem.* boor- ◇ **~ acid** boorhape
boring I ['bɔ:riŋ] *s.* puurimine; puurauk; puuraugu läbimõõt; sisetreimine
boring II ['bɔ:riŋ] *a.* tüütu, igav
Boris ['bɔ:ris] *pn.*
born [bɔ:n] *p. p. & a.* sündinud (*vt.* **bear** II); sünnipärane, loomult omane, loomult määratud ◇ **~ a poet** luuletajaks sündinud; **a ~ fool** loomupärane tola; **~ to be hanged (to sorrows, etc.)** saatusest võlla jaoks (kannatusteks jne.) määratud; **~ with a silver spoon in one's mouth** rikkakssaamisele määratud; **~ under a lucky star** õnneliku tähe all sündinud; **in all my ~ days** kogu mu eluajal
borne [bɔ:n] *vt.* **bear** II
borné ['bɔ:nei] *a. pr.* vaimselt piiratud, kitsarinnaline, borneerunud
Borneo ['bɔ:niou] *pn.* (*praeguse nimega* **Kalimantan**)
boron ['bɔ:rɔn] *s. keem.* boor (*sümbol* **B**)
borough ['bʌrə] *s.* väikelinn; linnaõigustega alev; (Inglise) linn esindusõigusega parlamendis; *Am.* üks viiest New Yorgi linnaosast (= **municipal ~**) ◇ **the B- = Southwark** (*Londoni osa*); **rotten** (*or* **close, pocket**) **~** *aj.* «pehkinud kohake», keskaegse õiguse põhjal kahe saadikuga parlamendis esindatud tähtsusetu linnake või alev (enne 1832. a. parlamendireformi Inglismaal)
borough-English ['bʌrə'iŋgliʃ] *s. jur.* kinnisvara pärandamine noorimale pojale

borrow [ˈbɔrou] *v. t. & i.* laenama, laenuks võtma (*ka piltl.; kelleltki või mingist allikast* **from**); raha laenama (*kelleltki* **of, from**) ◇ **~ pit** *mäend.* karjäär

borsch [bɔ:ʃ], *Am. ka* **bors(c)ht** [ˈbɔ:ʃt] *s. kok.* borš

Borstal [ˈbɔ:st(ə)l] *pn.* ◇ **~ institutions** kurikalduvustega noorte kasvatusasutused (*Inglismaal*)

borzoi [ˈbɔ:zɔi] *s.* barsoi, vene hurt

boscage, -k- [ˈbɔskidʒ] *s. poeet.* võsa; metsatukk

Boscawen [bɔsˈkɔ(u)ən, -ˈkɔ(:)in] *pn.*

bosh [bɔʃ] *fam.* **1.** *s.* plära, pläma, lollus; **2.** *v. t.* narritama, õrritama; **3.** *interj.* päh!; lollus!

bosk(et) [ˈbɔsk(it)] *s. poeet.* põõsastik, tihnik; *aiand.* ilupõõsastik, boskett

bosky [ˈbɔski] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** võsane, metsane

bos'n, bo's'n [ˈbousn] = **boatswain**

Bosnia [ˈbɔzniə] *pn.*

bosom [ˈbuzəm] *s.* põu, rind (*ka piltl.*); süda; *Am.* (*särgi*) rinnaesine; *atrib.* südame- ◇ **to keep in one's ~** salajas põues varjama; **in the ~ of one's family** oma perekonna rüpes; **~ friend** südamesõber

bosomy [ˈbuzəmi] *a.* rinnakas, suurte rindadega

boson [ˈbouzn] *s. füüs.* boson

Bosphorus [ˈbɔsf(ə)rəs], **Bosporus** [ˈbɔsp(ə)rəs] *pn.* Bosporus

bosquet [ˈbɔskit] = **bosket**

boss I [bɔs] *sl.* **1.** *s.* peremees, šeff, boss; töödejuhataja, ülevaataja; *Am.* ninamees, juht, (poliitiline) niiditõmbaja; **2.** *v. t.* juhtima, käsutama, kamandama ◇ **to ~ it** peremehetsema

boss II [bɔs] *s.* kühm, nupp (*er. kilbi keskel*); nuppilustus; *arhit.* (*võlviroiete ristumiskohal asetsev ornamentaalne*) päiskivi; *geol.* kuppel; *tehn.* (*võlli*) mõigas; (ratta)rumm

boss III [bɔs] *s. sl.* möödalask(mine), mittetabamine (= **~ shot**) ◇ **to make a ~ shot** märgist mööda laskma, mitte tabama (*midagi* **at**)

bossed [bɔst] *a.* kühmuga (*või* nupuga) varustatud, nuppilustusega kaetud

boss-eyed [ˈbɔsaid] *a. sl.* ühest silmast pime; kõõr(d)silmne; *piltl.* ühekülgne, väär, vildak

bossy I [ˈbɔsi] *a.* peremehelik, ninamehelik (*vt.* **boss I**)

bossy II [ˈbɔsi] *a.* kühmuline; nupuline (*vt.* **boss II**)

bossy III [ˈbɔsi] *s. Am.* vissi, vitsi

Boston [ˈbɔst(ə)n] **1.** *pn.*; **2.** *s.* **(b-)** boston (*teatav aeglane valss või kaardimäng*) ◇ **~ Tea Party** *aj.* «Bostoni teejoomine»

bosun, bo'sun [ˈbousn] = **boatswain**

Boswell [ˈbɔzw(ə)l] **1.** *pn.* (*inglise kirjandustegelase ja leksikograafi S. Johnsoni biograaf*); **2.** *s.* usin biograafiliste materjalide koguja, osav elulookirjutaja)

Bosworth [ˈbɔzwə(:)θ] *pn.*

B.O.T. [ˈbi:ouˈti:] *lüh.* = **Board of Trade**

bot, bott [bɔt] *s.* (hobuse)kiini tõuk (*vrd.* **botfly**); *pl.* (hobuste) kiinimuhktõbi

botanic [bəˈtænik] *arh.* = *järgm.*

botanical [bəˈtænikl] **1.** *a.* **(-illy)** botaaniline, botaanika-, taimeteaduslik, taime-; **2.** *s. Am. farm.* taimne droog ◇ **~ garden** botaanikaaed

botanist [ˈbɔt(ə)nist] *s.* botaanik, taimeteadlane

botanize [ˈbɔt(ə)naiz] *v. i.* botaniseerima, (teaduslikul otstarbel) taimi koguma

botany I [ˈbɔt(ə)ni] *s.* botaanika, taimeteadus

Botany II [ˈbɔtəni] *pn.* ◇ **~ Bay** (*laht Austraalia kaguosas; endise sunnitööliste koloonia asupaik*); **~ (wool),** *ka* **b-** austraalia meriinovill

botch [bɔtʃ] **1.** *v. t.* (viletsalt) lappima, paikama; vusserdama, pötserdama, soperdama; **2.** *s.* lapp, paik; vusserdis, pötserdis, soperdis

botfly [ˈbɔtflai] *s. zool.* kiin, *er.* hobusekiin, maokiin; *vrd.* **bot**

both [bouθ] **1.** *a. & pron.* mõlemad; **2.** *adv. & konj.* nii(hästi)... (kui ka) ◇ **~ (the) brothers are dead** mõlemad vennad on surnud; **to have it ~ ways** kord nii, kord teisiti võtma; **~ of them** nemad mõlemad; **~ he and his son are dead** nii(hästi) tema kui ka ta poeg on surnud

Botha [ˈbouθə, -tə] *pn.*

bother [ˈbɔðə] **1.** *v. t. & i.* tüütama, tülitama, tüli tegema; muretsema, endale tüli tegema

(*millegi pärast* **about**); vaevuma, vaevaks võtma (*teha* **to do**); **2.** *s.* tüli(n), sekeldus, vaev; tülikas asi *või* isik; **3.** *interj.* pagan võtaks! ◇ **~ it (you)!** pagan seda (teid) võtaks!

botheration [bɔðəˈreiʃ(ə)n] **1.** *s.* tüli(n), sekeldus, tüütavus; **2.** *interj.* pagan võtaks (seda tülinat)!

bothersome [ˈbɔðəsəm] *a.* tüütu, tüütav, tülikas

Bothnia [ˈbɔθniə] *pn.* Botnia ◇ **Gulf of ~** Botnia laht, Põhjalaht

Bothwell [ˈbɔθwəl, -ðw-] *pn.*

Botolph [ˈbɔtɔlf, -təlf] *pn.*

Botswana [bɔtˈswɑ:nə] *pn.* Botswana, Botsvaana (*end.* **Bechuanaland**)

bott [bɔt] = **bot**

Botticelli [bɔtiˈtʃeli] *pn.*

bottle I [ˈbɔtl] **1.** *s.* pudel; **2.** *v. t.* pudelisse panema; *sl.* kinni nabima ◇ **he is fond of the ~** tal on nõrkus pudeli vastu, ta on viinasõber; **on the ~** joomas, purjutamas; **over a ~** pudeli õlle (*või* viina) juures; **the child was brought up on the ~** laps kasvatati üles imetamispudeli varal; **to hit the ~** kõvasti purjutama; **to ~ up** tagasi suruma, varjama, taltsutama (*näit. viha*); **-ed ale** pudeliõlu

bottle II [ˈbɔtl] *s.* (heina)kimp; (õle)kubu ◇ **to look for a needle in a ~ of hay** nööpnõela heinakuhjast otsima

bottle-brush [ˈbɔtlbrʌʃ] *s.* pudelihari

bottleful [ˈbɔtlful] *s.* (*pl.* **-ls**) pudelitäis

bottle-glass [ˈbɔtlglɑ:s] *s.* pudeliklaas; (odav) tumeroheline klaas

bottle-green [ˈbɔtlgri:n] *a* pudelroheline

bottle-neck [ˈbɔtlnek] *s.* pudelikael; *piltl.* kitsaskoht, (liiklus)ummik

bottle-nose [ˈbɔtlnouz] *s.* pudelnina, jäme nina; *zool.* nokisvaal (= **~d whale**)

bottle-opener [ˈbɔtloup(ə)nə] *s.* pudeliavaja

bottle-washer [ˈbɔtlwɔʃə] *s.* pudelipesija; käsualune, -täitja

bottom [ˈbɔtəm] **1.** *s.* põhi, alus, allots, laevapõhi, laev; aluskiht; aluspõhi, põhialus, pärispõhjus; madalaim osa, (*laua, klassi jms.*) kaugeim ots; tagumik, taguots, istmik; (jõeäärne) madalik, org; *atrib.* põhi-, madalaim, alumine, viimane; **2.** *v. t. & i.* põhja puudutama, põhjani jõudma; põhjendama, rajama (*millelegi* **upon**); lasuma, toetuma (*millelgi* **upon**) ◇ **(good, bad, etc.) at ~** põhiolemuselt *või* tõeliselt *või* tegelikult (hea, halb jne.); **to be at the ~ of** (*millegi*) taga seisma, tõeliseks põhjuseks olema; **from top to ~** ülalt alla, algusest lõpuni; **to get to the ~** (asja) põhjani jõudma, põhjalikult tundma õppima; **to go (send) to the ~** põhja vajuma (laskma); **to stand on one's own ~** omil jalul seisma, iseseisev olema; **to touch ~** madalaimale tasemele vajuma *või* langema; kindla põhjani jõudma; **~ rung** alumine pulk, madalaim aste; **to bet one's ~ dollar** *sl.* oma viimsele krossile kihla vedama

-bottomed [ˈbɔtəmd] *a.* -põhjaline, -põhjaga (näit. **double-**~ kahekordse põhjaga; **flat-**~ lamedapõhjaline)

bottomless [ˈbɔtəmlis] *a.* põhjata, põhjatu ◇ **the ~ pit** põrguhaud

Bottomley [ˈbɔtəmli] *pn.*

bottommost [ˈbɔtəmməst] *a.* kõige alumine, madalaim

bottomry [ˈbɔtəmri] **1.** *s. maj.* bodmerii (*laeva või lasti peale tehtav laen*); **2.** *v. t.* (*laeva*) bodmeriilepingu järgi pantima

botulism [ˈbɔtjulizm] *s. med.* botulism (*toidumürgi(s)tus*)

Boucicault [ˈbu:sikɔ:lt] *pn.*

boudoir [ˈbu:dwɑ:] *s.* buduaar, (peenelt sisustatud) daamituba

bougainvillaea [bu:gənˈviliə] *s. bot.* bugenvillea

Bougainville [ˈbu:gənvil] *pn.*

bough [bau] *s.* (suur) oks, (puu)haru

bought [bɔ:t] *vt.* **buy**

Boughton [ˈbɔ:tn] *pn.*

bougie [ˈbu:ʒi:] *s. pr.* vahaküünal; *med.* bužii, avarduspulk

bouillabaisse [bu:jəˈbeis] *s. pr.* vürtsitatud paks kalasupp *või* hautatud kalalõigud sibulatega

bouillon [ˈbu:jɔ:ŋ] *s. pr.* puljong, rammuleem

boulder [ˈbouldə] *s.* (kivi)rahn; rändrahn, -kivi, kivirüngas; veeris, veerkivi

boulevard [ˈbu:lvɑ:, *Am.* ˈbu:livɑ:d] *s.* bulvar, (lai) tänavpuiestee; *Am.* lai tänav

Boulogne [buˈloun, -ˈlɔin] *pn.*

boult [boult] = **bolt II**

boulter ['boultə] = **bolter** II

bounce [bauns] **1.** *v. i. & t.* tagasi põrkama, hüppama, põrklema; vetruma; *Am. sl.* (*tšeki kohta*) (katte puudusel) maksmatult tagasi tulema; üles hüppama **(up)**; hüplema, kekslema **(about)**; ärplema, hoopleema, uhkeldama; hüpitama, põrgatama; heidutama (*kedagi midagi tegema* **smb. into doing**), heidutuse teel käest ära võtma (*kelleltki* **smb. out of**); põmdi sisse **(in, into)** *või* välja **(out, out of)** tormama; *Am. sl.* välja viskama; *Am. sl.* vallandama; **2.** *s.* põrgatus, põrge, hüpe; vetruvus; hüplemine, kekslemine; ärplemine, hoopleemine, uhkeldus; *Am. sl.* väljaviskamine; *Am. sl.* vallandamine; **3.** *adv.* põrgates, põmdi

bouncer ['baunsə] *s.* hüpleja, keksleja; ärpleja, hoopleja, uhkeldaja; *sl.* kolakas, mütsak, midagi suurt; *sl.* jäme vale; *Am. sl.* väljaviskaja

bouncing ['baunsiŋ] *a.* kopsakas, mütsakas, tüse ja elav (*er. tüdruku kohta*)

bound I [baund] **1.** *s.* piir, raja; *pl.* piirid, piirjoon, piiratud ala; **2.** *v. t.* piirama, piiristama ◇ **out of** ~s väljaspool (lubatud) piire; **to put** (*or* **set**) ~**s to** piirama, piirides hoidma

bound II [baund] **1.** *v. i.* (tagasi) põrkama, hüppama, hüplema, karglema; hüplevalt liikuma; **2.** *s.* põrge, hüpe; hoogus tõus ◇ **to advance by leaps and** ~s ootamatute hüpetega edasi liikuma

bound III [baund] *a.* liikumisvalmis; teel olev (*kuhugi* **for**) ◇ **the ship is** ~ **for America** laev sõidab Ameerikasse; **homeward** ~ koduteel olev; **outward** ~ väljasõitev

bound IV [baund] **1.** *pret. & p. p., vt.* **bind; 2.** *a.* seotud, köidetud; kohustatud ◇ ~ **charge** *el.* seotud laeng; ~ **energy** *keem.* seotud energia; **this plan is** ~ **to succeed (fail)** see plaan õnnestub (nurjub) paratamatult *või* tingimata

boundary ['baundəri] *s.* piir, raja, piirjoon

bounden ['baund(ə)n] *p. p. & arh. a.* seotud, kohustatud, sunduslik (*vt.* **bind**) ◇ **it is my** ~ **duty** see on mu püha kohus

bounder ['baundə] *s. fam.* kehkenpüks, lahvard; tõusik

boundless ['baundlis] *a.* piiritu

bounteous ['bauntiəs] *a. poeet., ret.* = *järgm.*

bountiful ['bauntif(u)l] *a.* (**-lly**) helde, heldekäeline, annikas; ohter, rikkalik

bounty ['baunti] *s.* heldus, heldekäelisus, annikus; helde and, kink; ergutusraha, (ergutus)preemia

bouquet [bu'kei, 'bu(:)k(e)i] *s.* lillekimp, bukett; bukett, lõhn, aroom, maitse (*veinil, konjakil jms.*); *er. Am.* kompliment, kiitus

bouquetin ['bu:kətin] *s. zool.* alpi kaljukits

Bourbon ['buəbən] **1.** *pn.*; **2.** *s. Am.* äärmine vanameelne; **(b-)** burbooni viski

bourdon ['buədn] *s. muus.* burdoon, borduun

bourgeois I ['buəʒwɑ:] **1.** *a.* kodanlik; **2.** *s.* kodanlane, buržuaa

bourgeois II [bə(:)'dʒɔis] *s. trük.* borgis (*kirjakraad*)

bourgeoisie [buəʒwɑ:'zi:] *s.* kodanlus, buržuaasia

bourn I [buən, bɔ:n] *s.* oja, jõeke

bourn II [buən, bɔ:n] *s. poeet., arh.* siht, eesmärk; piir, raja

bourne I [buən, bɔ:n] = **bourn**

Bourne II [bɔ:n, buən, bɔ:n] *pn.*

Bournemouth ['bɔ:nməθ, 'buən-, -mauθ] *pn.*

bourse [buəs] *s.* (mitte-inglise) börs, rahaturg; **(the B-)** Pariisi börs; *vrd.* **exchange**

bout [baut] *s.* kord, puhk, puhang, tuur; (*millegi*) hoog, sööst, vahk **(of, at)**; jõukatsumine ◇ **drinking** ~ joomatuur, pummeldamishoog; **this** ~ sel korral, sedapuhku

'bout [baut] = **about**

boutique [bu:'ti:k] *s.* luksus- ning moekaupade pood

bouts rimés ['bu:ri:'mei] *s. pr.* värsside kirjutamine etteantud riimidele (*ka seltskondliku mänguna*)

bovine ['bouvain] **1.** *a.* härjalik, härja-, veise-; tuim, juhm; **2.** *s. zool.* veis

bovril ['bɔvril] *s.* bovril (*teatav patenteeritud inglise lihaekstrakt*)

bow I [bou] **1.** *s.* vibu; kaar, look; *muus.* poogen; saevibu; lehv, aaspael; **2.** *v. i. & t.* poognat tõmbama, poognaga mängima, viiuldama ◇ ~ **compass(es)** *tehn.* kroonsirkel; *ka* nullsirkel; ~ **tie** ristlips, kiisulips, kikilips; ~ **window** ümarakaareline ärkliaken; *nalj.* suur kumer vats

bow II [bau] **1.** *v. i. & t.* kummarduma, painduma, (maani) alanduma **(down**; *kellegi ees* **to, before)**; kummardama, kummardust tegema (*kellelegi* **to**); kummardusega (*nõusolekut, tänu jms.*) väljendama; kummardustega sisse **(in)** *või* välja **(out)** saatma; painutama, koolutama; (*põlvi*) nõtkutama; **2.** *s.* kummardus ◇ ~**ing acquaintance** teretutvus, kübaratutvus; ~**ed down with care** murest murtud; **to make one's** ~ tagasi tõmbuma, lahkuma

bow III [bau] *s. sag. pl.* vöör, käil, nina; vööriss õudja (= **bowman** II); vööriaer (= ~ **oar**)

Bow IV [bou] *pn.* ◇ ~ **Church** (= **St. Mary le** ~) teatav keset Londoni ärilinna asetsev kirik; **within the sound of** ~ **bells** Londoni kesklinna (City) piirides

Bowdler ['baudlə] *pn.*

bowdlerize ['baudləraiz] *v. t.* (**-zable**) (*kirjanduslikku teost*) rõvedusist puhastama, (moraalseil kaalutlusil) kärbitud kujul välja andma

bowel ['bauil] *s.* (*sg. haruld.*) soolikas, sool (= **intestine**); *pl.* sisikond, sisus, sisemus (*ka piltl.*); süda, kaastunne ◇ **the** ~**s of the earth** maapõu, maa(kera) sisemus; **he has no** ~**s** tal ei ole südant; ~**s of mercy (compassion, pity)** halastaja (kaastundlik) süda

Bowen ['bo(u)in, 'bauin] *pn.*

bower I ['bauə] *s. mer.* vööriankur (*vt.* **bow** III) ◇ **best** ~ peaankur; **small** ~ abiankur

bower II ['bauə] *s.* lehtla, lehtmaja; *poeet.* elamu, magamistuba, buduaar

bower-anchor ['bauəræŋkə] = **bower** I

bower-bird ['bauəbə:d] *s. zool.* lehtlalind (*teatav Austraalia lind*); *vrd.* **bower** II

bowery I ['bauəri] *a.* lehtlataoline, lehestikuga varjatud, varjurikas

Bowery II ['bauəri] *pn.* (*varemalt odavate poodide ning kärarikaste lõbustuste poolest tuntud ja roimarite asupaigana kurikuulus tänav New Yorgis*)

bowfin ['boufin] *s. zool.* mudakala

bow-head ['bouhed] *s. zool.* grööni vaal

bowie ['boui, *Am. ka* 'bu:i] *haruld.* = *järgm.*

bowie-knife ['bouinaif, *Am. ka* 'bu:i-] *s.* (*pl.* **-knives** [-naivz]) *Am.* pikk jahinuga

bowknot ['bounɔt] *s.* aassõlm

bowl I [boul] *s.* kauss, vaagen, liud, napp; (*lusika, piibu*) kaha; (suur ümmargune) veinikarikas; kausikujuline vaas; **(the** ~**)** vein, veinijoomine, lõbus joomapidu

bowl II [boul] **1.** *s.* (puust) veeremängupall, keeglipall, -kuul, -muna; pallivise; *pl.* murukeegel; *tehn.* (veere)rullike; **2.** *v. i. & t.* murukeeglit mängima; (kiiresti ning libedasti) veerema **(along, by, past)**; (*kriketimängus*) pallima, servima; palliga ümber paiskama **(over)**, mängust välja lööma **(out)** (*ka piltl.*)

bowlder ['bouldə] = **boulder**

bow-legged ['boulegd] *a.* rang- *e.* lookas- *e.* kõverjalgne

bowler I ['boulə] *s.* kõvakübar, oktoober (= ~ **hat**)

bowler II ['boulə] *s.* keeglimängija; (*kriketimängus*) pallur, servija

bowlful ['boulful] *s.* (*pl.* **-ls**) kausitäis; karikatäis

bowline ['boulin] *s. mer.* ahterliiginöör; paalisõlm, paal(s)teek (= ~ **knot**)

bowling ['bouliŋ] *s.* keegel, keeglimäng(imine), veeremäng(u mängimine); (*kriketimängus*) pallimine, servimine ◇ ~**-alley** keegli- *e.* veere(mängu)rada; ~**-green** keegli- *e.* veere(mängu)muru; hoolega põetud muruplats

bowman I ['boumən] *s.* (*pl.* **-men**) ammumees, ambur, ammukütt, vibulaskja

bowman II ['boumən] *s.* (*pl.* **-men**) vööriss õudja

Bowness [bou'nes] *pn.*

bow-saw ['bousɔ:] *s.* vibusaag

bowshot ['bouʃɔt] *s.* vibupüssilask; *arh.* vibupüssilaskekaugus (*teatava kaugusmõõduna*)

bowsprit ['bousprit] *s. mer.* pukspriit

Bow-street ['boustri:t] *pn.* (*Londoni peapolitseikohtu asupaik*) ◇ ~ **runners** (*or* **officers**) Londoni politsei endine nimetus (enne a. 1829)

bow-string ['boustriŋ] **1.** *s.* vibunöör; **2.** *v. t.*

vibunööriga kägistama (*endine Türgi surmanuhtlusviis*)

bow-wow [ˈbauˈwau] **1.** *s.* auh-auh, koera haugatus; *lastek.* aua, kutsu; **2.** *interj.* auh-auh! (*tarvit. ka pilkava hüüatusena*) ◇ **the (big) ~ style** (*or* **strain**) *fam.* üleolevalt õpetlik kõne- *või* kirjastiil

bowyer [ˈboujə] *s. aj.* vibutegija, -meister

box I [bɔks] *s.* pukspuu

box II [bɔks] **1.** *s.* kast, karp, laegas, toos; (*kutsari*) pukk; *teatr.* loož; putka, kong, latter, boks; majake (*vrd.* **hunting-~**); *tehn.* puks, puss; muhv; (laagri)liud; *sl.* telekas; **2.** *v. t.* kasti, karpi *jms.* asetama *või* pakkima; *mer.* = **~-haul** ◇ **branch ~** *el.* harukarp; **cable ~** *el.* kaablimuhv; **in a (tight) ~** kimbatuses, kitsikuses, pigis; **in the same ~** samas kitsikuses; **in the wrong ~** ootamatus kitsikuses; **~ seat** iste kutsari kõrval pukil; *teatr.* loožiiste; **to ~ off** (vaheseintega) latriteks eraldama; **to ~ the compass** *mer.* kompassirumbe järjekorras loetlema; *piltl.* täielikku ringipööret tehes algpunkti tagasi tulema (*näit. vaidluses*); **to ~ up** (kitsasse ruumi) kokku kiiluma

box III [bɔks] **1.** *s.* kämblahoop, kõrvakiil; **2.** *v. i. & t.* poksima, rusikatega võitlema; kämblahoopi (*või* kõrvakiilu) andma ◇ **a ~ on the ear** kõrvakiil; **to ~ smb.'s ears** kellelegi kõrvakiilu andma

Box and Cox [ˈbɔksən(d)ˈkɔks] *pn.* (*teatava populaarse inglise jandi tegelased, kes on iseloomult väga sarnased*)

boxcalf [ˈbɔkskɑ:f] *s.* boks(nahk)

box-camera [ˈbɔkskæmərə] *s. fot.* kastkaamera

boxcar [ˈbɔkskɑ:] *s. Am.* kaubavagun

boxer [ˈbɔksə] *s.* poksija, rusikavõitleja; bokser, saksa buldog; **(B-)** *aj.* bokser ◇ **B-Rebellion** bokserite ülestõus

boxful [ˈbɔksful] *s.* **(-ls)** kasti- (*või* karbi-, laeka-, toosi)täis

box-haul [bɔksˈhɔ:l, ˈbɔks-] *v. t. mer.* pakkhalssima, (*purjekat*) kiiresti kiilul ümber pöörama

boxing I [ˈbɔksiŋ] *s.* kasti, karpi *jms.* asetamine *või* pakkimine; kastimaterjal (*vt.* **box** II)

boxing II [ˈbɔksiŋ] *s.* poks(imine), rusikavõitlus ◇ **~ match** poksivõistlus

Boxing-day (*ka* **Boxing Day**) [ˈbɔksiŋdei] *s.* teine jõulupüha (26. dets.), teenijaskonna kingituste-päev (Inglismaal); *vrd.* **Christmas-box**

boxing-gloves [ˈbɔksiŋglʌvz] *s. pl.* poksikindad

box-iron [ˈbɔksaiən] *s.* (sütega köetav) triikraud

box-keeper [ˈbɔkski:pə] *s. teatr.* loožideavaja, loožiportjee

box-kite [ˈbɔkskait] *s.* kastlohe

box-office [ˈbɔksɔfis] *s. teatr.* piletikassa ◇ **~ success** kassatükk

box-spanner [ˈbɔksspænə] *s.* ots(mutri)võti

boxthorn [ˈbɔksɔ:n] *s. bot.* taralõng

box-tree [ˈbɔkstri:] = **box** I

boxwood [ˈbɔkswud] *s.* pukspuu; pukspuupuit

boy [bɔi] *s.* poiss; boi, teenerpoiss, sulane, pärismaalasest teener; *atrib.* poeg-, meessoost, poisikeseohtu, noor ◇ **my ~** mu poeg; **old ~** vanapoiss, vennas (*kõnetussõnana*); (*kooli*) endine õpilane, vilistlane; **~ child** poeglaps; **~ husband** poisikeseohtu abielumees; **~ scout** skaut

Boyce [bɔis] *pn.*

boycott [ˈbɔikɔt] **1.** *v. t.* boikottima, boikoteerima; **2.** *s.* boikott

boyfriend [ˈbɔifrend] *s.* meessõber, kavaler

boyhood [ˈbɔihud] *s.* poisi(kese)põli, -põlv; poisid

boyish [ˈbɔiiʃ] *a.* poisilik, poisikeselik

Boyle [bɔil] *pn.*

Boyne [bɔin] *pn.*

Boz [bɔz] *pn.* (*Charles Dickensi varajane varjunimi*)

bozo [ˈbouzou] *s. Am. sl.* vennas, vennike, mees

B.P. [ˈbi:ˈpi:] *lüh.* = **1. British Petroleum; 2. British Pharmacopoeia; 3. British Patent; 4. British Public**

Bp. *lüh.* = **bishop**

B.R. [ˈbi:ˈɑ:] *lüh.* = **British Rayl(ways)**

Br. *lüh.* = **1. Brother; 2. British**

Br *keem.* = **bromine**

bra [brɑ:] = **brassière**

Brabant [brəˈbænt] *pn.*

brace [breis] **1.** *v. t.* **(-ceable)** tugevdama, kinnitama, pinguldama, pingule tõmbama; ergutama, virgutama; *mer.* brassima; **2.** *s.*

kinnitusklamber, -side, kinnitus- *või* pingutusköis; *mer.* brass, raaköis; (*katuse*) sarikapenn; looksulg, loogeline sulg *e.* klamber; *pl.* traksid (= **a pair of -es**); *ehit.* vindlavänt, -pära, puurivänt; paar (*teatavais ühendeis, näit.* **a ~ of partridges, pistols**; *selles tähenduses on pl.* ~) ◇ **to ~ oneself up for an effort** ennast mingiks jõupingutuseks kokku võtma; **~ and bit** *ehit.* vinnal

bracelet [ˈbreislit] *s.* käevõru; *pl. sl.* käerauad

bracer I [ˈbreisə] *s.* tugevdaja, kinnitaja, pinguldaja; ergutaja, virgutaja; *Am. sl.* kärakas, ergutav jook

bracer II [ˈbreisə] *s.* randmekaitse (*er. vehklejal või ammukütil*)

brachial [ˈbrækiəl, ˈbreik-] *a. anat.* brahhiaalne, brahhiaal-, õlavarre-

brachiopod [ˈbrækiəpɔd] *s. zool.* brahhiopood, käsijalgne

brachistochrone [brəˈkistəkroun] *s. mat.* brahhistokroon

brachy [ˈbræki] *ühendeis* lühi-, (*võõrsõnades*) brahhü-

brachycephalic [brækisiˈfælik] *a.* brahhükefaalne, lühipea(li)ne

brachycephaly [brækiˈsefəli] *s.* brahhükefaalsus, lühipea(li)sus

bracing [ˈbreisiŋ] *a.* ergutav, karastav, kosutav

bracken [ˈbræk(ə)n] *s. bot.* kilpjalg; (*üldistavalt*) suur sõnajalg; sõnajalaga kaetud nõmm

bracket [ˈbrækit] **1.** *s.* toend, nõjas, kronstein, konsool; seinalühter, -valgusti (= **wall ~**); sulg, klamber; *sport* poogen (*iluuisutamises*); *mil.* hark, kahvel (*laskekauguse leidmiseks*); *Am.* (varanduslik *või* ühiskondlik) rühmitis, klass; **2.** *v. t.* toendiga toestama; sulgudesse asetama; (*nimesid jms.*) lahutamatult ühendama, koos mainima, võrdseks pidama (**with**); *mil.* kahvlisse haarama; ◇ **in ~s** (*or* **in a ~**) sulgudes; **angle ~s** noolsulud; **round ~s** ümarsulud; **square ~s** nurksulud

brackish [ˈbrækiʃ] *a.* soolakas, soolasevõitu (*vee kohta*) ◇ **~ water** riimvesi

bract [brækt] *s. bot.* kandeleht

bracteate [ˈbræktiit] *a. bot.* kandelehine, kandelehtedega varustatud

brad [bræd] *s.* tihvt, nakk; (saapa)tikk

bradawl [ˈbrædɔ:l] *s.* pistenaaskel, tikunaaskel

Bradbury [ˈbrædb(ə)ri] **1.** *pn.*; **2.** *s.* **(b-)** *sl. van.* pangatäht, (*er. naelane*) paberraha

Braddon [ˈbrædn] *pn.*

Bradfield [ˈbrædfi:ld] *pn.*

Bradford [ˈbrædfəd] *pn.*

Bradlaugh [ˈbrædlɔ:] *pn.*

Bradley [ˈbrædli] *pn.*

Bradshaw [ˈbrædʃɔ:] **1.** *pn.* **2.** *s. aj.* täielik Inglise raudteede sõiduplaan (*raamatuna,* = **~('s) Railway Guide**)

bradycardia [brædiˈkɑ:diə] *s. med.* bradükardia (*aeglane südametalitlus*)

brae [brei] *s. Š.* mäenõlv, -külg

Braemar [bre(i)ˈmɑ:] *pn.*

brag [bræg] **1.** *v. i. & t.* (-gg-) hooplema, suurustlema, kiitlema, kehklema, ärplema (*millegagi* **of, about**; *et* **that**); **2.** *s.* hooplemine, suurustlemine, kiitlemine, kehklus, ärplus; teatav (pokkeritaoline) kaardimäng

Bragg [bræg] *pn.*

braggadocio [brægəˈdou(t)ʃiou] *s.* tühi suurustlus, kehklemine, kehklus, hooplev kõne; *arh.* suurustleja, kehkleja, ärpleja

braggart [ˈbrægət] *s.* hoopleja, kiitleja, kiidukukk, kehkleja, suurustleja; *atrib.* hooplev, suurustlev

Brahm [brɑ:m] *haruld.* = *järgm.*

Brahma I [ˈbrɑ:mə] *s.* Brahma

brahma II [ˈbrɑ:mə] = **brahmapootra**

brahman(ism) [ˈbrɑ:mən(izm)] = **brahmin(ism)**

Brahmapootra, -putra [brɑ:məˈpu:trə] **1.** *pn.* Brahmaputra; **2.** *s.* **(b-)** brahmaputra (*teatav kanatõug*)

brahmin [ˈbrɑ:min] *s.* (*ka* **B-**) braahmin, braahman; *piltl.* vaimuaristokraat, erudiit; *atrib.* braahmini-, braahmani-

brahminism [ˈbrɑ:minizm] *s.* brahmanism

braid [breid] **1.** *s.* (juukse)palmik, pats, plett; punutis, punutud pael; ääris, poort, tress, galoon; **2.** *v. t.* palmitsema, palmima, plettima, põimima, punuma; poortidega (*või* tressidega) ilustama

brail [breil] *mer.* **1.** *s. haril. pl.* (*purje*) äärekõis; (*kahvelpurje*) kiitau; **2.** *v. t.* (*purjesid*) kokku tõmbama (**up**)

braille [breil] *s.* (prantslase Braille'i poolt leiutatud) pimedate (punkt)kiri

brain [brein] **1.** *s.* (pea)aju; *pl.* mõistus, taip; **2.** *v. t.* (*kellegi*) pead purustama, pead lõhki lööma ◇ **to have smth. on the** ~ millegi järele hull olema; **to beat** (*or* **break, busy, cudgel, drag, puzzle, rack) one's** ~**s** pead murdma; **to suck** (*or* **pick) smb.'s** ~**s** kellegi tarkust ära kasutama, kellegi ideid näppama; ~ **death** ajusurm, ajutegevuse lakkamine; ~ **drain** ajude äravool (*teadlaste ja loominguliste töötajate väljasõit teistesse maadesse*); ~ **fever** (pea)ajupõletik; ~ (*or* ~**s**) **trust** ajutrust, parimate asjatundjate koondis

brain-child ['breintʃaild] *s.* (*pl.* **-children**) *fam.* vaimusünnitus

-brained [breind] *a.* -ajuline, -mõistuseline, -mõistuslik (*näit.* **feeble-**~ nõrgamõistuslik)

brain-fag ['breinfæg] *s.* närvirammestus

brainless ['breinlis] *a.* (pea)ajutu; mõttelage, rumal, totakas

brain-pan ['breinpæn] *s.* kolju, pealuu

brain-sick ['breinsik] *a. lit.* vaimuhaige, hull

brain-stem ['breinstem] *s. anat.* ajutüvi

brain-storm ['breinstɔ:m] *s.* meeltesegadus; *sl.* äkiline (tore) mõte, mõttevälgatus, uid, (hiilgav) turgatus (*ka iroon.*)

brainstorming ['breinstɔ:miŋ] *s.* ajurünnak

brain-teaser ['breinti:zə], **-twister** [-twistə] *s.* peamurdmisülesanne, nuputusülesanne, pähkel

brainwashing ['breinwɔʃiŋ] *s. peam. Am.* ajuloputus, (sunniviisiline) mõtteviisi ümberkujundamine; pealesunnitud propaganda

brain-wave ['breinweiv] *s. fam.* hiilgav idee, tore mõte, mõttesähvatus

brain-work ['breinwə:k] *s.* peaga töötamine, vaimne töö, vaimutöö, mõttetöö

brainworker ['breinwə:kə] *s.* peaga töötaja, vaimse töö tegija

brainy ['breini] *a.* (**-ier, -iest; -ily, -iness**) nupukas, nutikas

braird [brɛəd] *s. peam. Š.* oras

braise [breiz] *v. t.* (*liha*) moorima, hautama

brake I [breik] = **bracken**

brake II [breik] *s.* tihnik, padrik, võsastik

brake III [breik] **1.** *v. t.* (*lina, kanepit*) lõgutama, kolkima; **2.** *s.* lõuguti, kolgits, kolgispuu; (raske) äke; tainasegamismasin, tainasegur

brake IV [breik] **1.** *s.* pidur, pärss; = ~**-van**; **2.** *v. t. & i.* (**-kable**) pidurdama, pärssima ◇ ~ **horsepower** (*jõumasina*) pidurvõimsus, efektiivvõimsus (*hobujõududes*)

brake V [breik] *arh.* = **broke**; *vt.* **break**

brake(s)man ['breik(s)mən] *s.* (*pl.* **-men**) (*vaguni, bobikelgu*) pidurdaja, pärssija

brake-van ['breikvæn] *s.* (*vaguni*) pidurduskabiin; pidurdusseadmetega vagun

Bramah ['bræmə, 'brɑ:mə] **1.** *pn.* (*inglise leiduri nimi*); **2.** *s.* (**b-**) teatud tüüpi patentlukk (= ~ **lock**)

bramble ['bræmbl] *s. bot.* murakas (= **blackberry**) ◇ **blue** ~ põldmurakas

brambling ['bræmbliŋ] *s. zool.* põhjavint

brambly ['bræmbli] *a.* (**-ier, -iest; -iness**) murakapõõsastega kaetud; murakataoline

Brampton ['bræm(p)tən] *pn.*

Bramwell ['bræmw(ə)l, -wel] *pn.*

bran [bræn] *s.* klii(d), kesi, keed

branch [brɑ:ntʃ] **1.** *s.* oks, haru; osakond; *Am. ka* lisajõgi, väike jõgi; **2.** *v. i.* oksi (*või* harusid) ajama **(forth)**; harusid moodustama (*ka piltl., er.* ~ **out**); laotuma **(out)**; harunema, hargnema (*ära* **off, away**; *millekski* **into**)

branchiae ['brænkii:], **-ia** [iə] *s. pl.* lõpused (= **gills**)

branchial ['brænkiəl] *a.* lõpus(e)-, lõpusetaoline

branchiate ['brænkiit] *a.* lõpuseline, lõpustega varustatud

branchless ['brɑ:ntʃlis] *a.* oksatu, harutu; harunematu, hargnematu

branchy ['brɑ:ntʃi] *a.* (**-iness**) oksarikas, okslik, haruline

brand [brænd] **1.** *s.* (tule)tukk; *lit.* tungal, tulelont; *põll.* kõvanõgi, nõgipea; *poeet.* mõõk; põletusmärk, tulimärk; häbimärk; firmamärk; kaubamärk, -liik, mark; märgistusraud (= **branding-iron**); **2.** *v. t.* sisse põletama, kustutamatult peale vajutama **(on)**; märgistama; häbimärgistama, häbistavalt märkima, häbimärgiga varustama ◇ ~ **of Cain** Kaini märk; **all the best** ~**s** kõik parimad (kauba)margid

brandish ['brændiʃ] **1.** *v. t.* viibutama, vehkima; **2.** *s.* viibutus

brand-new ['brænd'nju:] *a.* tuliuus, uhiuus; verivärske

Brandon ['brændən] *pn.*

brandy ['brændi] *s.* brändi, konjak ◇ ~**-ball** teatav maiustus; ~**-bottle** konjakipudel; *ka* kollane vesikupp (= **yellow water-lily**); ~**-snap** õhuke piparkook

bran-new ['bræn'nju:] = **brand-new**

brant(-goose) ['brænt(gu:s)] = **brent**

Brasenose ['breiznouz] *pn.*

brash I [bræʃ] *s.* rusukivid, -kiht; jäärüsi

brash II [bræʃ] = **water-brash**

brash III [bræʃ] *a. dial., Am.* rabe, habras; *Am. sl.* läbematu, tormakas; ninakas, häbematu, jultunud

Brasília [brə'ziljə, -'si:ljə] *pn.* Brasília (*pealinn*); *vrd.* **Brazil**

brass [brɑ:s] *s.* messing, valgevask; (*varemalt ka*) pronks; vaskplaat; *fam.* jultumus, häbematus; *sl.* nodi, raha; *atrib.* messing-, valgevask-, vask- ◇ **the** ~ vaskpillid; *sõd. sl.* kõrgemad ohvitserid (= **the top** ~, ~ **hats**); ~ **band** puhkpilliorkester; **I don't care a** ~ **farthing** ma ei hooli krossiväärtki; ~ **hat** *sõd. sl.* kõrgem (staabi)ohvitser; ~ **plate** nimeplaat (*uksel*); **to get down to** ~ **tacks** *sl.* asja juurde tulema

brassard [bræ'sɑ:d] *s.* käsivarremärk, käiseside; *aj.* käeturvis (*turvistiku osa*)

brasserie ['bræsəri] *s. pr.* (peen) õllerestoran

brassey, -ie ['bræsi] = **brassy (2.)**

brassière ['bræsjə] *s.* rinnahoidja

brassy ['brɑ:si] **1.** *a.* (**-ier, -iest; -ily, -iness**) messingine, messingitaoline *või* -kõlaline, plekine; kassikullane, odavalt särav; jultunud, häbematu; **2.** *s.* (*ka* **brassey, -ie** ['bræsi]) messingotsakuga golfinui

brat [bræt] *s.* põngerjas, jõmpsikas, jõnglane

bravado [brə'vɑ:dou] *s.* (*pl.* **-oes, -os**) julgusega uhkeldamine, kelkiv julgus, braveerimine, bravuuritsemine, bravaad; trots, väljakutsuv olek

brave [breiv] **1.** *a.* vapper, vahva; *lit.* tore, uhke, ilus; **2.** *s.* indiaanlasest sõjamees; **3.** *v. t.* julgelt vastu astuma, trotsima; mestama, riskima ◇ **to** ~ **it out** (*kahtlustuse või süüdistuse puhul*) trotslikult käituma

bravery ['breiv(ə)ri] *s.* vaprus, vahvus; *lit.* toredus, uhkus, ilus välimus

bravo I ['brɑ:vou] *s.* (*pl.* **-oes, -os**) bandiit, palgatud mõrvar

bravo II ['brɑ:'vou, 'brɑ:vou] **1.** *interj.* braavo!, tubli!, hästi! (*märkus: daamile hüütakse ka* **brava** ['brɑ:'vɑ:], *ansamblile* **bravi** [-'vi:]); **2.** *s.* (*pl.* **-os**) braavohüüd

bravura [brə'v(j)uərə] *s.* hoogsus, bravuur (*er. muus.*); bravuurpala

brawl [brɔ:l] **1.** *s.* käratsus, kärarikas tüli *või* kaklus, kisklus; mürgel; **2.** *v. i.* käratsevalt riidlema, käratsema; kaklema, kisklema; mürgeldama; lõugama, kisendama; (*oja kohta*) kohisema

brawn [brɔ:n] *s.* lihased, musklid; tailiha; musklijõud, tugevus; (pressitud) seapeavorm

brawny ['brɔ:ni] *a.* (**-ier, -iest; -ily, -iness**) lihaserikas, lihaseline, muskliline, tugev

bray I [brei] **1.** *s.* eeslikisa; (vastik) möire; (pasuna)plärin; **2.** *v. i. & t.* kisama (*eesli kohta*); eesli moodi kisama; (vastikult) möirgama; plärisema

bray II [brei] *v. t.* (*uhmris*) peeneks tampima

braze [breiz] *v. t.* (**-zable**) kõvajoodisega (*messingi, tsingiga*) jootma; messingivärviliseks tegema; kõvastama, kalestama

brazen ['breizn] **1.** *a.* messingine, valgevasene; vaskne, vask-; jultunud, häbematu; **2.** *v. t.* jultunuks tegema; jultunult läbi viima (*haril.* ~ **out**) ◇ ~ **age** vaskne ajastu (*muinasjutulisest kuldsest ajastust halvem aeg*); **to** ~ **it out** häbematusega läbi lööma

brazen-faced ['breiznfeist] *a.* jultunud, häbematu

brazier I ['breiʒə, -ziə] *s.* vasksepp, (valge)vasetööline

brazier II ['breiʒə, -ziə] *s.* söepann, (kantav) söeahi

Brazil [brə'zil] *pn.* Brasiilia (*riik*); *vrd.* **Brasília**

Brazilian [brə'ziljən] **1.** *a.* brasiilia; **2.** *s.* brasiillane

brazil-nut, B- [brə'zilnʌt] *s.* brasiilia pähkel, parapähkel; *ka* parapähklipuu (= ~ **tree**)

brazil-wood, B- [brə'zilwud] *s.* brasiilia tsesalpiinia; siiltsesalpiinia; pernambukipuit

breach [bri:tʃ] **1.** *s.* murd, (*sõna, kohuse jms.*) murdmine, (*seaduse, määruse jms.*) rikku-

mine (**of**); vahekorra katkestamine, tüli; läbimurre; brešš, läbimurruavaus, murrukoht, lõhe, lünk (*ka piltl.*); **2.** *v. t.* (*müüri jms.*) läbi murdma ◇ **~ of confidence** usalduse kuritarvitamine; **~ of promise** abiellumistõotuse murdmine; **~ of the peace** (avalik) rahurikkumine; **to stand in the ~** kogu rünnaku raskust enesel kandma (*ka piltl.*); **to step into the ~** (*kriitilisel silmapilgul*) tühja kohta täitma

bread [bred[**1.** *s.* leib (*ka piltl.*); **2.** *v. t. kok.* paneerima ◇ **brown ~** sepik, nisuleib; **white ~** sai; **to take the ~ out of one's mouth** kelle(l)gi leiba käest ära võtma; **he knows on which side his ~ is buttered** ta oskab nina leivalõhna järgi seada, ta teab, mis talle kasuks on; **to eat the ~ of idleness (affliction, etc.)** logeldes (kurbuses jne.) leiba sööma; **~ and butter** võileib; *piltl.* eluülalpidamine, leivatöö; **to quarrel with one's ~ and butter** rahulolematult teenistuskohast loobuma; oma elujärje üle põhjuseta nurisema, iseenda (materiaalsete) huvide vastu töötama; **~ and cheese** lihtne toit, eluülalpidamine; **~ and milk** piimapudi; **~ and scrape** väga napilt määritud võileib; *piltl.* vilets toit

Breadalbane [brə'dɔ:lbin] *pn.*

bread-and-butter ['bred(ə)n(d)'bʌtə] *a.* võileiva- (*tarvit. peam. teatavais idiomaatilistes sõnaühendites*) ◇ **~ letter** *fam.* lahkunud külalise tänukiri (= **roofer**); **~ miss** *fam.* kooliplika *või* äsja kooli lõpetanud tütarlaps; **~ questions** eluolulised küsimused

bread-basket ['bredbɑ:skit] *s.* leivakorv; *piltl.* viljaait; *sl.* vats, kõht

breadboard ['bredbɔ:d] *s.* leivalõikamislaud

bread-crumb ['bredkrʌm] **1.** *s.* leivaraasuke; **2.** *v. t.* (*kotletti jms. enne küpsetamist*) leivaraasukestega katma, paneerima

bread-fruit ['bredfru:t] *s.* leivapuu vili; *ka* leivapuu ◇ **~ tree** leivapuu (= **bread-tree**)

breadline ['bredlain] *s. peam. Am.* leivasaba, järjekord vaesteköögist toidu saamiseks; (töötute) järjekord abi saamiseks ◇ **to be on the ~** töötute abiraha saama, vaevu ära elama

bread-stuffs ['bredstʌfs] *s. pl.* jahu; teravili

breadth [bredθ] *s.* laius; (*riide*) laid; avarus ◇ **by a hair's ~** hädavaevu; karvavõrdki, vähimalgi määral; **to a hair's ~** karvapealt, täpselt; **within a hair's ~ of death** surmasuus

breadthways ['bredθweiz], **-wise** [-waiz] *adv.* laiuti

bread-tree ['bredtri:] *s. bot.* leivapuu

bread-winner ['bredwinə] *s.* leivateenija, toitja

break I [breik] **1.** *v. i. & t.* (*pret.* **broke** [brouk], *arh.* **brake** [breik]; *p. p.* **broken** ['broukn], *arh. või teatavais eritähendusis* **broke**; *vt.* **broke**) murduma, katkema, katki minema, purunema; (*lainete kohta*) murdlema; murdma, katkestama, katki tegema, purustama; laostuma, kokku varisema, ruineeruma; laostama, ruineerima; (*hobust*) ratsastama, taltsutama, välja õpetama; (*ohvitseri*) teenistusest vallandama; puhkema, pakatama; (*ilma kohta*) muutuma; (*kriketipalli kohta*) kõrvale kalduma; **2.** *s.* murd(umine), katkemine, katkestus; läbimurd; avaus, auk, lünk; vaheaeg, paus; vahetund; *Am.* äkiline hinnalangus (börsil); *Am.* erakonna lahknemine (= **split**); *Am.* väärsamm, vääratus; (*kriketipalli*) kõrvalekaldumus; (*piljardimängija*) mängutuur, löömiskord; *peam. Am.* õnnelik juhus, soodus võimalus ◇ **to make a ~ for it** *fam.* põgenemiskatset tegema; **to ~ a lance** piike murdma, vaidlema (*kellegagi* **with**; *millegi pärast* **for**); **to ~ a law** seadust rikkuma; **to ~ a record** rekordit purustama; **to ~ away** äkitselt lahkuma, ennast lahti kiskuma, lahku lööma (*millestki, kellestki* **from**); **to ~ bread with** (*kellegi juures*) võõrsil olema; **to ~ bulk** laeva laadungit välja laadima hakkama; **to ~ down** (maha) murdma *või* murduma; lammutama; kokku varisema; liigendama, rühmitama, jaotama; **to ~ one's fast** *arh.* = **to breakfast**; **to ~ forth** (esile) puhkema; **to ~ free** ennast (jõuga) vabastama; **to ~ ground** esimesi vagusid ajama (*ka piltl.*); **to ~ in** sisse murdma; vahele segama; (*hobust või tõrksat isikut*) dresseerima, välja õpetama (*millekski* **to**); **to ~ into** sisse murdma; vahele segama; puhkema (*nutma* **tears**, *naerma* **laughter**); **to ~ loose** lahti pääsema; **to ~ smb. of** kedagi

(*millestki*) ära võõrutama; **to ~ off** (ära) murdma *või* murduma; katkema; katkestama; (*kihlust*) tühistama; **to ~ out** (lahti) puhkema; (*vanglast*) väljamurdmise teel põgenema; (*ohatise kohta*) välja lööma (**in a rash**); välja purskama *või* pahvatama; **to ~ the back** (*or* **neck**) **of** (*millegi*) raskeimat osa ületama; **to ~ the bank** (*hasartmängus*) panka lõhki ajama; **to ~ the camp** laagrist lahkuma; **to ~ the ice** esialgsest tagasihoidlikkusest (*või* raskusest) üle saama (*vestlusel, läbirääkimistel jne.*); **to ~ the news** (kurba) sõnumit ettevaatlikult teatama (*kellelegi* **to**); **to ~ through** läbi murdma, puhandama; läbi murduma, puhanduma; **to ~ up** purunema; purustama; laiali minema *või* saatma; lahutuma, lahku minema; **to ~ with** (*kellegagi*) läbikäimist (*või* suhteid) katkestama; **without ~** vahetpidamata; **~ of day** koidik

break II [breik] *s.* vankriraam noorte hobuste väljaõpetamiseks; suur (neljarattaline) jahivanker

breakable ['breikəbl] **1.** *a.* (**-bly**) murduv, purunev; **2.** *s. pl.* kergesti purunevad asjad, habras kaup

breakage ['breikidʒ] *s.* murdumine, purunemine; purunenud koht *või* osa; purunemise teel tekkinud kahju; hinnavähend purunemise arvel

breakaway ['breikəwei] **1.** *s.* lahkulöömine; **2.** *a.* lahkulöönud

breakdown ['breikdaun] *s.* kokkuvarisemine; (oluline) masinarike; avarii; nurjumine; *el.* läbilöök; liigendamine, rühmitamine, jaotamine, (statistiline) analüüs; *Am.* pöörane neegritants ◇ **~ gang** avarii- *või* remondibrigaad

breaker I ['breikə] *s.* murdja, purustaja; *er.* murdlaine, *pl.* murdlainetus, murdlus; *tehn.* purusti, peenesti; *el.* katkesti ◇ **~s ahead!** hädaoht on ligi!

breaker II ['breikə] *s.* väike (vee)vaat, ankur (*er. mer.*)

breakfast ['brekfəst] **1.** *s.* pruukost, hommikueine, suurus; **2.** *v. i.* pruukosti sööma, (hommikul) einestama, suurust võtma

break-in ['breikin] *s.* sissemurre, sissemurdmine

breaking ['breikiŋ] *s.* murdmine, purustamine; murdumine, purunemine, katkemine; *el.* katkestus ◇ **~ point** murdumis- *või* katkemispunkt; *piltl.* talutavuse piir; **~ strain** *tehn.* purunemisdeformatsioon; **~ strength** *tehn.* purunemistugevus

breakneck ['breiknek] *a.* kaelamurdev, eluohtlik ◇ **at ~ speed** kaelamurdva kiirusega

break-through ['breikθru:] *s.* läbimurre, läbimurdmine (*ka mil.*); *piltl.* pöördeline saavutus, tähtis avastus

break-up ['breikʌp] *s.* purunemine, lagunemine, lagu; purustus, lammutus; laialiminek *või* -saatmine; ilma muutus (*vihmaseks või sulaks*)

breakwater ['breikwɔ:tə] *s.* lainemurdja, kaitsemuul

bream [bri:m] *s.* latikas

breast [brest] **1.** *s.* rind; **2.** *v. t.* rinnaga vastu seisma, vastu võitlema ◇ **to give the child the ~** lapsele rinda andma; **to make a clean ~ of** (*midagi*) puhtsüdamlikult üles tunnistama; **to ~ a hill** vaevaga mäest üles minema; **to ~ the current** voolule vastu seisma, vastu voolu minema (*er. piltl.*)

breast-band ['brestbænd] *s.* (*sorirakmete*) rinnarihm

breast-bone ['brestboun] *s. anat.* rinnak, rinnaluu

-breasted ['brestid] *a.* -rinna(li)ne, -rinnaga, -rinnaesisega (*näit.* **broad-~** laiarinnaline; **double-~ coat** kaherealine pintsak, kahe nööbireaga kuub)

breast-feed ['brestfi:d] *v. t.* (*pret. & p. p.* **-fed** [-fed]) rinnaga toitma

breast-high ['brest'hai] *a.* rinnakõrgune, rinnani ulatuv

breast-pin ['brestpin] *s.* lipsunõel; *Am.* rinnanõel, pross (= **brooch**)

breast-plate ['brestpleit] *s.* (*turvistiku*) rinnaplaat; (*kilpkonna*) kõhukilp

breast-stroke ['breststrouk] *s.* rinnuliujumine

breast-work ['brestwɔ:k] *s. mil.* brustver, rinnatis, (madal) rindvall

breath [breθ] *s.* hing(us), hingetõmme, -tõmbus; hõngahtus (*ka fon.*); hingeõhk, -aur; hõng, kerge tuuleõhk, puhang (= **~ of air**) *või* lõhn ◇ **to draw ~** hingama; *ka* elama; **to catch** (*or* **hold**) **one's ~** hinge kinni pidama; **to take ~** hinge tagasi tõm-

bama, veidi puhkama; **to take smb.'s ~ away** (*kedagi*) hingetuks tegema, jahmatama panema; **to waste one's ~** asjatult sõnu raiskama; **keep your ~ to cool your porridge** ärge kulutage asjatult sõnu; **below** (*or* **under**) **one's ~** sosinal; **in one ~** ühe hingetõmbega, kiiresti üksteisele järgnevalt; **in the same ~** sama hingetõmbega, samal ajal: **out of ~** hingetu; **with bated ~** hinge kinni pidades

breathalyser ['breθəlaizə] *s.* alkomeeter, alkoholimõõdik (*hingeõhu alkoholisisalduse määramiseks*)

breathe [bri:ð] *v. i. & t.* (**-thable**) hingama; hinge tõmbama; hingitsema; (*tuule kohta*) tasa puhuma; sisse puhuma, sisendama (**into**); sosistama; hingama panema; hingata laskma, puhkust andma ◇ **to ~ again** (*or* **freely**) vabalt hinge tõmbama, (ärevusest) toibuma; **to ~ one's last** hinge heitma; **you mustn't ~ a word about it (against him, etc.)** te ei tohi sellest (tema vastu jne.) sõnakestki piiksatada

breather ['bri:ðə] *s.* hingaja; *er.* sügavalt hingama panev kehaliigutus, vabas õhus liikumine, hingamisharjutus; hingetõmbus, puhkus; *tehn.* rõhutasandi, -ühtlusti ◇ **I want to have a ~** ma tahan veidi värsket õhku hingata

breathing ['bri:ðiŋ] *s.* hingamine, hingus; *lgv.* hõngus, hõngusmärk ◇ **~-space, ~-time** hingetõmbeaeg, väike puhkeaeg

breathless ['breθlis] *a.* hingetu, hingeldav; hinge kinnipidav; *haruld.* elutu, surnud; *haruld.* tuuletu

breath-taking ['breθteikiŋ] *a.* hingetukstegev; hingemattev; hämmastav

breccia ['bretʃə] *s. geol.* bretša, rihas ◇ **crush ~** lõhebretša; **landslide ~** lihkebretša

Brechin ['bri:kin] *pn.*

Brecknockshire ['breknɔkʃ(i)ə] *pn.*

Brecon ['brek(ə)n] *pn.*

bred [bred] *vt.* **breed**

breech [bri:tʃ] **1.** *s.* pära, tagaosa (*tulirelval*), urvik (*suurtükil*); *haruld.* tagumik; *vrd.* **breeches; 2.** *v. t. arh.* püksima, (*poisile*) pükse jalga andma

breech-block ['bri:tʃblɔk] *s.* (suurtüki)lukk

breeches ['britʃiz] *s. pl.* põlvpüksid (= **knee-~**); ratsapüksid (= **riding-~**); *fam.* püksid ◇ **she wears the ~** püksid on naise jalas, ta valitseb mehe üle

breeches-buoy ['britʃizbɔi] *s. mer.* pükspoi, päästepüksid

breeching ['bri(:)tʃiŋ] *s.* lentsid, leid (*hobuserakmete osa*); (*laevasuurtüki*) kinnitusköis

breech-loader ['bri:tʃloudə] *s.* tagantlaetav tulirelv

breed [bri:d] **1.** *v. t. & i.* (*pret. & p. p.* **bred** [bred]) sigitama, sigindama, soetama, tekitama; sigi(ne)ma, tekkima; kasvatama; (*sorte, tõuge*) aretama; **2.** *s.* aretis; tõug; sort; sugu, sugukond ◇ **to ~ in and in** (mitme põlve kestel) sama sugukonna piirides abielluma; (*sugulasloomi*) aretama, paaritama; **to ~ true** puhtatõulisi järeltulijaid andma; **what is bred in the bone** luusse ja lihasse kasvanu; **he was bred a lawyer** (*or* **to the law**) ta kasvatati advokaadiks; *vrd.* **ill-bred, well-bred, thoroughbred**

breeder ['bri:də] *s.* sigitaja, tekitaja; (looma)kasvataja, aretaja (*er. ühendeis, näit.* **cattle-~, dog-~**); *põll.* (isas)suguloom; *tehn.* briider, paljundusreaktor (= **~ reactor**)

breeding ['bri:diŋ] *s.* kasvatamine, kasvatus; aretamine, aretus; *er.* hea kasvatus, (head) kombed (= **good ~**) ◇ **~ sow** suguemis

breeze I [bri:z] = **gadfly**

breeze II [bri:z] *s.* briis; vinu, kerge tuul; *sl.* jagelus, nääklus, tüli ◇ **gentle ~** nõrk tuul, kerge vinu

breezy ['bri:zi] *a.* (**-ier, -iest; -ily, -iness**) mõnusalt tuuline; elav, erk, lõbus, ladna, ladus

brekker ['brekə] *s. sl.* (*er. üliõpilaskeeles*) hommikueine (= **breakfast**)

Bremen ['breimən] *pn.*

Bren [bren] *s. mil.* (tšehhi-inglise tüüpi) kergekuulipilduja (= **~ gun**) ◇ **~ (gun) carrier** kerge (roomikutel liikuv) soomusauto

Brennan ['brenən] *pn.*

brent [brent], **brant** [brænt] *s. zool.* lagle (= **~-goose**)

Brentford ['brentfəd] *pn.*

brer [brə:] *lüh.* (= **brother**) veli, vennas, vader (*tarvit. er. neegrijuttudes looma nime ees, näit.* **B- Fox, B- Rabbit**)

brethren ['breðrin] *s. pl.* vennad, kaasvennad, vennaksed, kaasliikmed; *vt.* **brother**

Breton ['bret(ə)n] **1.** *a.* bretooni; **2.** *s.* bretoon; bretooni keel

Bretwalda [bret'wɔ:ldə] *s. aj.* «Britlaste lsand» (*mõne Vana-Briti kuninga tiitel*)

breve [bri:v] *s. muus.* brevis; *lgv.* (*silbi*) lühidusmärk (˘)

brevet ['brevit, bri'vet] *s.* titulaarkiri, aukõrgendusdiplom; *av.* piloodituunnistus ◇ **~ major** titulaarmajor (*kapteni palgaga teeniv, nimeliselt majori auastmes olev ohvitser*)

breviary ['bri:viəri] *s.* breviaar

brevier [bri'viə] *s. trük.* ptii(kiri)

brevity ['breviti] *s.* lühidus ◇ **~ is the soul of wit** lühidus on vaimukuse hing, hea nali olgu lühike

brew [bru:] **1.** *v. t. & i.* pruulima; kokku keetma; (*salanõu*) sepitsema, hauduma; käärima; (*teed*) tõmmata laskma; (*tee kohta*) tõmbama; **2.** *s.* pruulis, keedus, keet ◇ **to be ~ing** (*kõue, rahutuste jms. kohta*) ähvardavalt kogunema

brewage ['bru:idʒ] *s. lit.* pruulis, (kokku)keedus, kokkukeedetu; jook

brewer ['bru:ə] *s.* pruulija, (õlle)pruul

brewery ['bru:əri] *s.* pruulikoda, õllevabrik

brewster ['bru:stə] *s. arh.* õllepruul (= **brewer**) ◇ **B- Sessions** kohtuistungid alkoholimüügi lubade andmiseks

Brian ['braiən] *pn.*

briar ['braiə] = **brier** I & II

bribe [braib] **1.** *s.* altkäemaks, pistis, meelehea; **2.** *v. t. & i.* (**-bable**) altkäemaksu andma, pistima, (*kedagi*) ära ostma (*et ta teeks* **to do**)

bribee [brai'bi:] *s.* altkäemaksu saaja *või* võtja, pistitav (isik)

briber ['braibə] *s.* altkäemaksu andja, pistija

bribery ['braibəri] *s.* altkäemaksuandmine, pistimine, äraostmine; altkäemaksuvõtmine, korruptsioon

bric-à-brac ['brikəbræk] *s.* pudi-padi, pudupadu, kribu-krabu, nipe-näpe, ehteasjakesed

brick [brik] **1.** *s.* tellis, telliskivi; brikett; ehitusklots; *sl.* tubli poiss *või* tüdruk, tore inimene; **2.** *v. t.* tellistest laduma, tellistega katma *või* sulgema, (tellistega) kinni müürima (**up, in**) ◇ **like a ~** (*or* **like ~s**) hoogsalt, innukalt; **like a hundred** (*or* **thousand**) **~s** *fam.* hiiglama hooga; **to drop a ~** *fam.* midagi taktitut tegema *või* ütlema; **to make ~s without straw** tühja tööd tegema, asjatult vaeva nägema

brickbat ['brikbæt] *s.* telliskivitükk (*er. kellegi pihta viskamiseks*); *piltl.* terav märkus *või* kriitika

brick-dust ['brikdʌst] *s.* tellisejahu; telliskivitolm

brick-field ['brikfi:ld] *s.* tellisetehas

brick-kiln ['brikkiln] *s.* tellisepõletusahi

bricklayer ['brikle(i)ə] *s.* müür(is)sepp

bricklaying ['brikleiiŋ] *s.* tellismüüri laduming, müürsepatöö

brick-red ['brik'red] **1.** *a.* tellispunane; **2.** *s.* tellispunane värvus

brickwork ['brikwə:k] *s.* tellisehitus, -müür; müürsepatöö

bricky ['briki] *a.* (**-iness**) telliskivine, täis telliskive; telliskivitaoline

brick-yard ['brikjɑ:d] *peam. Am.* = **brickfield**

bridal ['braid(ə)l] **1.** *s. poeet.* pulmapidu, pulm; **2.** *a.* (**-lly**) mõrsjalik, pruudilik, pruudi-, pulma-

bride [braid] *s.* mõrsja, pruut (*vahetult enne pulmi või pulmapäeval*); noorik, äsja abiellunud naine ◇ **~ and bridegroom** pruutpaar, (äsja laulatatud) noorpaar

bride-cake ['braidkeik] *s.* pulmakook, -tort

bridegroom ['braidgrum] *s.* peigmees (*vahetult enne pulmi või pulmapäeval*); noor abielumees (*er. mesinädalail*)

bridesmaid ['braidzmeid] *s.* pruut- *e.* mõrsjaneitsi

Bridewell ['braidw(ə)l] **1.** *pn.* (*teatav vangla Londonis*); **2. (b-)** *arh.* vangla, *er.* (ebakombeliste naiste) parandusmaja

bridge I [bridʒ] **1.** *s.* sild; (*laeva*) komando- *e.* kaptenisild; ninajuur; *muus.* roop; **2.** *v. t.* (**-geable**) sildama, (*millegi üle*) sillaks olema *või* silda moodustama; (*kuristikku, raskust jms.*) ületama

bridge II [bridʒ] *s.* bridž (*kaardimäng*)

bridge-head ['bridʒhed] *s. mil.* sillapea; tugiala (*ka piltl.*)

Bridgeport ['bridʒpɔ:t] *pn.*

Bridges ['bridʒiz] *pn.*

Bridget ['bridʒit] *pn.*
Bridgetown ['bridʒtaun] *pn.*
Bridg(e)water ['bridʒwɔ:tə] *pn.*
Bridie ['braidi] *pn.*
bridle ['braidl] **1.** *s.* ratsutid, ratsmed, ratused; valjad, päitsed; **2.** *v. t. & i.* valjastama, ohjeldama; (*er. naise kohta*) pahandudes pead üles ning lõuga tagasi tõmbama **(up)** ◇ **to give the horse the** ~ ratsuteid lõdvaks laskma
bridle-bit ['braidlbit] *s.* kangrauad, suurauad
bridle-hand ['braidlhænd] *s. (ratsaniku)* vasak käsi
bridle-path ['braidlpɑ:ɵ] *s.* ratsutustee; ratsasõiduks kõlvuline teerada (*er. mägedes*)
bridle-rein ['braidlrein] *s.* ratsuti, päitseohelik
Bridlington ['bridliŋtən, 'bɔ:l-] *pn.*
Bridport ['bridpɔ:t] *pn.*
Brie [bri:] **1.** *pn.*; **2.** *s.* teatav (hallitusega kaetud) juustusort (= ~ **cheese**)
brief [bri:f] **1.** *a.* lühike, üürike; (lühidalt) kokkuvõetud, kokkuvõtlik; **2.** *s.* breve (*paavsti ametlik lühike kiri*); (*advokaadi jaoks koostatud*) kohtuasja lühikokkuvõte; *Am.* kohtule esitatav kaitse-kokkuvõte; *peam. Am.* lühikokkuvõte; lühiteade (*ajalehes*); (täpsed) juhendid (*er. lendurile vahetult enne lahingulendu*); *haril. pl.* lühikesed aluspüksid, spordipüksid; **3.** *v. t.* (*advokaati*) kohtuasja lühikokkuvõttega varustama, kaitseks angažeerima; (lühidalt) instrueerima, täpsete juhenditega varustama, asja tuumasse pühendama ◇ **to be** ~ lühidalt rääkima; **in** ~ lühidalt, kokkuvõtlikult; **to hold a** ~ **for** (advokaadina) kaitsma (*ka piltl.*)
brief-bag ['bri:fbæg], **brief-case** ['bri:fkeis] *s.* väike (nahast) käsikohver; *peam. Am.* aktimapp, portfell
briefing ['bri:fiŋ] *s.* (täpne) juhendus, (lühi)instruktaaž, briifing
briefless ['bri:flis] *a.* klientideta, praksiseta (*advokaadi kohta*)
briefly ['bri:fli] *adv.* lühidalt, kokkuvõetult
brier I, **-ar** ['braiə] *s.* kibuvits, orjavits; torkav põõsas(tik)
brier II, **-ar** ['braiə] *s.* puis-erika (*kanarbikuline*); puis-erika juurest tehtud piip
Brierly ['braiəli] *pn.*
brig I [brig] *s. mer.* prikk
brig II [brig] *s. Am.* kartser, arestiruum (*sõjalaeval*)
brigade [bri'geid] **1.** *s. mil.* brigaad; (*tuletõrje jms.*) komando, salk; **2.** *v. t.* brigaadi moodustama
brigadier [brigə'diə] *s. mil.* brigadir; brigaadikomandör; brigaadikindral (= ~ **general**)
brigand ['brigənd] *s.* teeröövel, brigant
brigandage ['brigəndidʒ] *s.* teeröövlus, (tee)röövliamet, (tee)röövimine
brigantine ['brigənti:n] *s. mer.* brigantiin, kuunarprikk
Brigg(s) [brig(z)] *pn.*
bright I [brait] **1.** *a.* hele, särav, hiilgav; helge; elav, rõõmus; terane, tark (*ka iroon.*); **2.** *adv.* heledalt, säravalt, hiilgavalt; elavalt, rõõmsalt (= **brightly**) ◇ **to see the** ~ **side of things** asjade häid külgi nägema; **B-Young Things** lõbutsev (kodanlik) noorsugu (*er. Inglismaal pärast I maailmasõda*); ~ **and early** rõõmsa varavalgega
Bright II [brait] *pn.* ◇ ~**'s disease** Brighti tõbi, üldine neerupõletik, glomerulonefriit
brighten ['braitn] *v. t. & i.* heleda(ma)ks *või* särava(ma)ks *või* elava(ma)ks *või* lõbusa(ma)ks tegema *või* muutuma (*ka* ~ **up**)
brightly ['braitli] *adv.* heledalt, säravalt, hiilgavalt; helgelt; elavalt, rõõmsalt; teraselt, targalt
brightness ['braitnis] *s.* heledus, säravus, hiilgavus; *astr.* pindheledus; helgus; elavus, rõõmsus; terasus, tarkus
Brighton ['brait(ə)n] *pn.*
brill [bril] *s. zool.* sile kammeljas (*ka mõne muu kammelja liigi nimetus*)
brilliance ['briljəns], **-nci** [-nsi] *s.* hiilg(av)us, sära(vus), sädel(ev)us, toredus, briljantsus
brilliant ['briljənt] **1.** *a.* hiilgav, särav, sädelev, tore, briljantne; **2.** *s.* briljant (*ka trük.*) ◇ ~ **green** *farm., keem.* briljantroheline
brilliantine ['briljənti:n] *s.* briljantiin
brim [brim] **1.** *s.* äär, veer, serv; **2.** *v. i. & t.* **(-mm-)** ääreni (*või* tulvil) täis olema; ääreni täitma; tulvama, üle voolama **(over)** ◇ **full to the** ~ tulvil täis, pilgeni täis
brimful ['brim'ful], *haruld.* **brim-full** ['brim'ful] *a.* ääreni täis, ääretasa, pilgeni täis, tulvil (täis) ◇ **to fill smb.'s glass** ~

kellegi klaasi ääreni (*või* pilgeni) täitma; **to be** ~ **of new ideas (hope, happiness)** uutest ideedest (lootustest, õnnest) tulvil olema
brimmer ['brimə] *s.* tulvil täis karikas
brimstone ['brimstən, *Am.* -stoun] *s. van. või piibl.* väävel (*er. ühenduses põrgutulega*) ◇ ~ **and treacle** väävlipulber siirupiga (*vanaaegne laste kõhurohi*); ~ **butterfly** lapsuliblikas
brimstony ['brimstəni] *a.* väävline
brindle(d) ['brindl(d)] *a.* pugalikpruun
brine [brain] **1.** *s.* soolvesi; soolane vesi; (**the** ~) meri; pisarad; **2.** *v. t.* **(-nable)** soolvette asetama, sisse soolama, soolveega niisutama ◇ ~ **bath** *med.* soolavann; ~ **pan** suur lame nõu (*või* madal auk) soola väljaaurutamiseks
bring [briŋ] *v. t. & i.* (*pret. & p. p.* **brought** [brɔ:t]) tooma; esile tooma, esitama; ajendama, panema, kallutama (*midagi tegema* **to do**); *mer.* peatama, ankurdama, peatuma, ankurduma **(up)** ◇ **to** ~ **a lawsuit** (*or* **an action) against smb.** kellegi vastu (kohtu)protsessi alustama, kedagi kohtusse kaebama; **I cannot** ~ **him to see his error** ma ei suuda talle ta eksitust selgeks teha; **I cannot** ~ **myself to believe this** ma ei suuda seda kuidagi uskuda; **to** ~ **about** põhjustama, tekitama, kaasa tooma; (*laeva*) ümber pöörama; **to** ~ **back** tagasi tooma; meenutama, meelde tuletama; **to** ~ **down** alla tooma; põrmusse suruma, alandama; (*ülestähendusi*) jätkama (*teatava punktini* **to**); **to** ~ **down the house** *teatr.* tormilisi kiiduavaldusi esile kutsuma; **to** ~ **forth** esile kutsuma, tekitama, sünnitama; **to** ~ **forth fruit** vilja kandma; **to** ~ **forward** (*summat*) üle kandma; **to** ~ **home** koju tooma; **to** ~ **home to** veenma, (*kellelegi*) selgeks tegema; **to** ~ **in** sisse tooma; esitama; **to** ~ **in guilty (not guilty)** süüdimõistvat (vabaks mõistvat) otsust tegema (*vandekohtu kohta*); **to** ~ **into the world** ilmale tooma, sünnitama; **to** ~ **off** läbi viima, (*millegagi*) hakkama saama; **to** ~ **on** põhjustama, ajendama; *teatr.* lavale tooma; **to** ~ **out** esile tooma; (*raamatut*) välja andma; (*noort neidu*) seltskonda viima; **to** ~ **over** poolutama, enese poole võitma, **to** ~ **round** *er.* toibutama, meelemärkusele tooma; **to** ~ **to** toibutama, meelemärkusele tooma; (*laeva*) peatama; (*laeva kohta*) toppama, peatuma; **to** ~ **to a close** (*or* **an end, a stop**) lõpule viima, lõppu tegema; **to** ~ **to bear** (*jõudu, mõju jms.*) rakendama, mõjuda laskma; **to** ~ **to book** (*kelleltki*) aru pärima, vastutusele võtma; **to** ~ **to life** ellu äratama; **to** ~ **to mind** meenutama, meelde tuletama; **to** ~ **under** allutama, alistama, alla heitma; **to** ~ **up** *er.* üles kasvatama; esile tooma; kõne alla võtma; kohale tooma *või* toimetama; kohtusse kaebama; peatama; peatuma; **to** ~ **up the rear** (järelväena) taganemist katma; viimasena sammuma
brink [briŋk] *s.* (*kuristiku*) äär, veer, perv ◇ **on the** ~ **of** (*millegi*) äärel, (*millessegi*) peaaegu langemas; peaaegu tegemas **(doing)**
brinkmanship ['briŋkmənʃip] *s. pol.* (sõja)kuristiku äärel kõikumise poliitika, sõja piiril balansseerimine
briny ['braini] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** soolveene, soolane, soola- ◇ **the** ~ *nalj.* meri
brio ['bri(:)ou] *s. it.* elavus, tulisus
briquet(te) [bri'ket] *s.* brikett
Brisbane ['brizbən, -bein] *pn.*
brisk [brisk] **1.** *a.* kärmas, väle, elav; ergutav; värske (*tuule kohta*); **2.** *v. t. & i.* elustama, elavnema **(up)**
brisket ['briskit] *s.* rinnatükk (*liha*)
briskness ['brisknis] *s.* kärmus, väledus, elavus
brisling ['brizliŋ, 'bris-] *s. zool.* kilu
bristle ['brisl] **1.** *s.* harjas; kõva karv; **2.** *v. i. & t.* turris olema, harjastuma, harjastena püsti ajama *või* seisma; turritama, turri ajama, (*karvu*) püsti ajama **(up)**; tihedalt kaetud (*või* ümbritsetud) olema **(with)** ◇ **to set up one's** ~**s** karvu turri ajama; *piltl.* turtsakust üles näitama, (*kedagi*) turtsakaks tegema; **to** ~ **with difficulties** raskustest kubisema
bristle-grass ['brislgrɑ:s] *s. bot.* kukeleib
bristling ['brisliŋ] = **brisling**
bristly ['brisli] *a.* **(-iness)** harjaseline, harjasetaoline, harjas-; tüükaline
Bristol ['brist(ə)l] *pn.* ◇ ~ **board** (*or* **paper**) bristolpaber
Brit. *lüh.* = **1. Britain; 2. British**

Britain ['brit(ə)n] *pn.* Britannia ◇ **Great** ~ Suurbritannia; **North** ~ (*lüh.* **N.B.**) Šotimaa; **Greater** ~ Suurbritannia ühes asumaadega

Britannia [bri'tænjə] *pn. poeet.* Britannia, Suurbritannia, Briti maailmariik (*er. personifitseeritult*) ◇ ~ **metal** britannia metall (*tinasulam vähese teiste metallide lisandusega*)

Britannic [bri'tænik] *a.* briti (*tarvit. peam. ühendis* **His** (*or* **Her**) ~ **Majesty**)

Briticism ['britisizm] = **Britishism**

British ['britiʃ] *a.* briti ◇ **the** ~ britid, britlased; ~ **Academy** humanitaar- ja sotsiaalteadusi viljelev Briti teaduslik ühing; ~ **Association** loodusteadusi viljelev Briti teaduslik ühing; ~ **Broadcasting Corporation** (*lüh.* **B.B.C.**) Briti tele-raadiokompanii; ~ **Commonwealth of Nations** Briti Rahvaste Ühendus; ~ **Empire** *aj.* Briti impeerium, Briti maailmariik; ~ **Expeditionary Force** (*lüh.* **B.E.F.**) Esimese maailmasõja aegne Briti ekspeditsioonivägi (Prantsusmaal); ~ **gum** dekstriin; ~ **Isles** Briti saared; ~ **Library** Briti Raamatukogu; ~ **Museum** Briti Muuseum; ~ **thermal unit** (*lüh.* **B.T.U.**) *füüs.* briti soojusühik (= 0,252 kalorit); ~ **warm** *mil.* lühike (soe) sinel

Britisher ['britiʃə] *s. peam. Am.* britlane (*s. o. inglane või šotlane; vast.* **American**)

Britishism ['britiʃizm] *s.* brititsism, britipärasus (*vast.* **Americanism**)

Briton ['brit(ə)n] *s. aj.* britt; *poeet., ret.* britlane (*s. o. inglane või šotlane*) ◇ **North** ~ šotlane

Brittany ['brit(ə)ni] *pn.* Bretagne

brittle ['britl] *a.* **(-ler, -lest; -ly, -leness)** habras, rabe; *poeet.* ebakindel, kaduv

Brixton ['brikst(ə)n] *pn.*

broach [broutʃ] **1.** *s.* ora, ork; praevarras; puurimisora *või* -naaskel; tornitipp; **2.** *v. t.* (*vaati*) avaust puurima, (*vaadist veini*) jooksetama, jooksma panema; (*midagi uut*) esile tooma, kõne alla võtma, (*küsimust*) tõstatama; (*juttu*) alustama ◇ **to** ~ **to** (*laeva*) küljega vastu tuult pöörama; (*laeva kohta*) küljega vastu tuult pöörduma

broad [brɔ:d] **1.** *a.* lai, avar; avarapilguline, avara silmaringiga; laiajooneline, julge; ilmne, selge; (*hääliku kohta*) lahtine, laiakõlaline; lahmakas, jäme; nilbevõitu; **2.** *s.* üleujutatud soo *või* luht; (*millegi*) lai osa (*näit.* **the** ~ **of the back**); *Am. vulg.* naine, tüdruk; **3.** *adv.* (= **~ly**) laialt, avaralt; lahmakalt (*näit.* **to speak** ~ lahmakalt kohalikku murret rääkima) ◇ **it's as** ~ **as it's long** see on täiesti ükskõik *või* ükspuha; ~ **awake** täiesti ärkvel; **B- Church** laikirik (*mõõdukalt vabameelne vool anglikaani kirikus*); ~ **daylight** hele päevavalgus; **in** ~ **daylight** päise päeva ajal; ~ **dialect** (*or* **Yorkshire, Scotch, etc.**) selge (kohalik) murre (Yorkshire'i, šoti jne. murre); ~ **hint** selge vihje *või* mõistaandmine; ~ **jump** *sport* kaugushüpe; ~ **story (humour, joke)** kasimatu lugu (nali); ~ **views** vabameelsed vaated

broadcast ['brɔ:dkɑ:st] **1.** *v. t. & i.* (*pret.* **~ed, ~**; *p. p.* **~**, *Am. ka* **~ed**) laialt külvama, (käega) laiali paisates külvama; (laialt) levitama; (raadio *või* televisiooni teel) saatma *või* levitama, eetrisse andma; (raadios *või* televisioonis) esinema; **2.** *a.* laialipaiskav, hajus, haju- (*külvi kohta*); ringhäälingu-, raadio-, televisiooni-, tele-; **3.** *adv.* laialipaiskavalt, hajutavalt; **4.** *s. põll.* laialtkülv, hajukülv (= ~ **sowing**); *raad.* ringhäälingusaade, raadio- *või* telesaade

broadcasting ['brɔ:dkɑ:stiŋ] *s. er.* raadiolevi, ringhääling; raadiosaade; tele(visiooni)saade (= **television** ~); *põll.* laialtkülv, hajukülv (= **broadcast sowing**) ◇ ~ **station** ringhäälingusaatja, raadiosaatja, -saatejaam, tele(visiooni)saatja, tele(visiooni)saatejaam

broadcloth ['brɔ:dklɔ(:)θ] *s.* peen topeltlai must kalev; *Am.* (puuvillane) popeliin (= **poplin**)

broaden ['brɔ:dn] *v. t. & i.* laiendama, avardama; laienema, avarduma; laiuma

broad-gauge(d) ['brɔ:dgeidʒ(d)] *a.* laiaröömeline; *Am.* eelarvamusteta, salliv

broad-leaved ['brɔ:dli:vd] *a. bot.* laialehine ◇ ~ **trees** lehtpuud

broadly ['brɔ:dli] *adv.* laialt, avaralt; üldjoontes ◇ ~ **speaking** üldiselt rääkides

broad-minded ['brɔ:dmaindid] *a.* eelarvamusteta, salliv, tolerantne

Broadmoor ['brɔ:dmuə] *pn.* (*endine kurikalduvustega vaimuhaigete varjupaik Inglismaal*)

broadsheet ['brɔ:dʃi:t] *s.* suur (ainult ühelt poolt täistrükitud) trükiplakat, lendleht

broad-shouldered ['brɔ:d'ʃouldəd] *a.* laiaõlgne, õlakas, turjakas

broadside ['brɔ:dsaid] *s.* pealveeparras (*pealvee asetsev laevakülg*); ühe laevaparda kahurid või nende kogupauk; *ka* = **broadsheet** ◇ ~ **on to** laevaküljega (*millegi*) poole; **a collision** ~ **on** (*laevade*) küljetsi kokkupõrkamine; **to give a** ~ *mer.* pardakogupauku andma; **to give smb. a** ~ *piltl.* kellegi pihta kõigist kahuritest tuld avama, kedagi ägedalt ründama

broadsword ['brɔ:dsɔ:d] *s.* palašš, raimamõõk (*sirge laiateraline mõõk*)

Broadway ['brɔ:dwei] *pn.* (*New Yorgi peatänav paljude teatrite ning lõbustuskohtadega*)

broadways ['brɔ:dweiz], **-wise** [-waiz] *adv.* laiuti

Brobdingnag ['brɔbdiŋnæg] *pn.* (*fantastiline hiiglastemaa J.Swifti raamatus «Gulliver's Travels»*)

Brobdingnagian [brɔbdiŋ'nægiən] **1.** *a.* hiiglaslik, hiigla-; **2.** *s.* hiiglane, hiid

brocade [brə'keid] **1.** *s. tekst.* brokaat; **2.** *v. t.* brokaatmustriliseks kuduma

brocaded [brə'keidid] *a.* brokaatmustriline, brokaat-

broccoli ['brɔkəli] *s. aiand.* brokoli

brochure ['brɔʃuə, brɔ'ʃ(j)uə] *s.* brošüür; *vrd.* **pamphlet**

brock [brɔk] *s.* mäger, määr (= **badger**); haisev isik

broderie anglaise ['broudri ɑ:ŋ'gleiz] *s. pr.* inglise broderii (*teatavat tüüpi auktikand; vrd.* **embroidery**)

brogan ['brougən] *s.* paksust tugevast nahast king

brogue I [broug] *s.* (*iirlaste või mägišotlaste*) parkimata nahast lihtne king; kalurisaabas; naeltaldadega golfiking

brogue II [broug] *s.* kange (*er. iiri*) murdekõla (*inglise keelt rääkides*)

broider(y) ['brɔidə(ri)] *poeet., arh.* = **embroider(y)**

broil I [brɔil] *s.* tüli, riid, lärm

broil II [brɔil] **1.** *v. t. & i.* röstima, laustulel praadima; tulel küpsema; *piltl.* kuumuses vaevlema; (end) praadima (*päikese käes*); tulikuumaks ajama *või* minema; **2.** *s.* röstimine; röstitud liha ◇ ~**ing hot** tulikuum, kõrvetavalt kuum

broiler I ['brɔilə] *s.* tülinorija, riiukukk

broiler II ['brɔilə] *s.* röstija, praadija; röst; *fam.* kõrvetavalt kuum päev; *Am.* praeahi (= ~ **oven**); (*praadimiseks sobiv*) lihakana, broiler

broke [brouk] **1.** *pret., vt.* **break**; **2.** *p. p. arh. & a.* = **broken**; *tarvit. praeguses keeles tähenduses:* laostunud, rahatu, pankrotis; *vt. ka* **stony-**~; (*ohvitseri kohta*) teenistusest vallandatud ◇ **to go** ~ laostuma, pankrotti minema

broken ['brouk(ə)n] **1.** *p. p., vt.* **break**; **2.** *a.* **(-nness)** murtud; purustatud, katkine; rõhutud; vilets, vaevaline, konarlik ◇ ~ **English** konarlik (*või* vigane) inglise keel; ~ **ground** künklik (*või* konarlik) maapind; küntud maa; ~ **sleep** katkeline uni; ~ **tea** teepuru, teesõelmed; ~ **water** segalainetusega meri; ~ **weather** muutlik ilm; ~ **wind** *vet.* rinnutus, hingeldustõbi, puuslak

broken-down ['brouk(ə)n'daun] *a.* kokkuvarisenud, allakäinud; töövõimetu, haige; (*masina kohta*) purunenud

broken-hearted ['brouk(ə)n'hɑ:tid] *a.* murest murtud, masendatud, rõhutud

brokenly ['brouk(ə)nli] *adv.* katkeliselt, hooti

broken-winded ['brouk(ə)n'windid] *a.* hingeldav, lõõtsutav, hingeldustõbine, rinnutu (*er. hobuse kohta*)

broker ['broukə] *s.* maakler, vahetalitaja, vahendaja, komisjonär; pruugitud asjade müüja; oksija, oksjonipidaja

brokerage ['broukəridʒ] *s.* maaklerlus, vahendus, vahetalitus; maakleritasu, kurtaaž; vahendustasu, vahetalitustasu, komisjonitasu

broking ['broukiŋ] *s.* vahendamine, maakleriamet

brolly ['brɔli] *s. sl.* vihmavari (= **umbrella**); *sõd. sl.* langevari

bromate ['broum(e)it] *s. keem.* bromaat
brome [broum] *s. bot.* luste (= **~-grass**)
bromic ['broumik] *a. keem.* broom- ◇ **~ acid** broomhape
bromide ['broumaid] *s. keem.* bromiid, *er.* kaaliumbromiid (= **~ of potassium**) (*rahustav ravim*); *fam., er. Am.* kulunud väljend, *ka* tüütuseni keskpärane isik ◇ **~ paper** *fot.* hõbebromiidpaber
bromidic [bro(u)'midik] *a. fam., er. Am.* uinutavalt igav, ilmatu tüütu
bromine ['broumin] *s. keem.* broom (*sümbol* Br)
bromism ['broumizm] *s. med.* bromism, broomimürgi(s)tus
Bromley ['brʌmli, 'brɔm-] *pn.*
Brompton ['brʌm(p)tən, 'brɔm-] *pn.*
bronc [brɔŋk] *Am.* = **bronco**
bronchi ['brɔŋkai], **bronchia** ['brɔŋkiə] *s. pl.* (*sg.* **-chus** [-kəs]) *anat.* bronhid, kopsutorud
bronchial ['brɔŋkiəl] *a.* **(-lly)** bronhiaalne, bronhiaal-, bronhi- ◇ **~ asthma** bronhiaalastma, kopsuastma
bronhiectasis [brɔŋki'ektəsis] *s. med.* bronhoektaas, kopsutorude laienemus
bronchiolitis [brɔŋkiə'laitis] *s. med.* bronhioliit
bronchitis [brɔŋ'kaitis] *s. med.* bronhiit, kopsukatarr
broncho ['brɔŋkou] = **bronco**
bronchopneumonia ['brɔŋko(u)nju(:)'mouniə] *s. med.* bronhopneumoonia, koldeline kopsupõletik
bronco ['brɔŋkou] *s.* (*pl.* **-os**) poolmetsik (*Am. Üh-de lääneosas elutsev*) hobune ◇ **~-buster** metsikute hobuste taltsutaja
Brontë ['brɔnti] *pn.*
brontosaurus [brɔnto'sɔ:rəs] *s. paleont.* brontosaurus
Bronx [brɔŋks] *pn.*
bronze [brɔnz] **1.** *s.* pronks; *atrib.* pronks(i)-, pronksist, pronksikarva, pronksjas; **2.** *v. t. & i.* **(-zable)** pronksima; pronksjaks värvima, pronksivärviliseks tegema *või* muutuma; (*päikese käes*) pruunistama *või* pruunistuma ◇ **the ~ age** (*ka* **B- Age**) *arheol.* pronksiaeg
brooch [broutʃ, *Am. ka* bru:tʃ] *s.* pross, prees, sõlg, (rinna)nõel
brood [bru:d] **1.** *s.* pesakond, kurn, lõimetis; *põlgl.* sigitis, sünnitis, sigidik, järeltulijad; **2.** *v. i.* hauduma; lasuma (*millegi kohal* **over, on**); mõtisklema, juurdlema (*millegi üle* **on, upon, over**); ◇ **~ hen** haudekana; **~ mare** sugumära
brooder ['bru:də] *s.* hauduja; *põll. ka* haudemaja (= **~ house**); mõtiskleja, juurdleja
broody ['bru:di] *a.* **(-iness)** hauduma kippuv (*kana kohta*); mõtisklev, juurdlev
brook I [bruk] *v. t. ret.* taluma, sallima, lubama (*tarvit. peam. eitavais lauseis*) ◇ **the matter ~s no delay** asi ei kannata viivitust
brook II [bruk] *s.* oja
Brooke [bruk] *pn.*
brooklet ['bruklit] *s.* ojake(ne)
Brookline ['brukl(a)in] *pn.*
Brooklyn ['bruklin] *pn.* (*New Yorgi lõunapoolne linnaosa*)
brookweed ['brukwi:d] *s. bot.* randpung
Brookwood ['brukwud] *pn.*
broom [bru(:)m] *s.* ubapõõsas; leetpõõsas; luudpõõsas; luud; pühis; põrandahari ◇ **Scotch ~** harilik luudpõõsas; **a new ~ sweeps clean** *vanas.* uus luud pühib puhtalt
broom-rape ['bru(:)mreip] *s. bot.* soomukas
broomstick ['bru(:)mstik] *s.* luuavars ◇ **to be married over the ~** «metsikus» abielus olema
Bros. *lüh.* = **brothers**
broth [brɔ(:)θ] *s.* (liha)leem, puljong ◇ **a ~ of a boy** *Iir.* tubli poiss
brothel ['brɔθl] *s.* bordell, lõbumaja, avalik maja
brother ['brʌðə] *s.* (*pl.* **~s**; *vrd.* **brethren**) vend, veli (*ka piltl.*), kaasvend, vennas, sõber ◇ **~ german** lihane vend, täisvend; **~ in arms** relvavend, sõjakaaslane; **B- Jonathan** Am. Üh-de rahva pilkenimetus (*vrd.* **Uncle Sam**)
brotherhood ['brʌðəhud] *s.* vennaskond, veljeskond; *Am. ka* ametiühing; vendlus
brother-in-law ['brʌð(ə)rinlɔ:] *s.* (*pl.* **brothers-**) küdi, mehevend; nääl, naisevend; õemees
brotherly ['brʌðəli] *a.* vennalik
brougham ['bru(:)əm, bru:m] *s.* lühike kinnine tõld *või* auto
brought [brɔ:t[*vt.* **bring**

brow [brau] *s.* kulm; otsaesine, laup; etteulatuv kalju- *või* künkaveer ◇ **to knit one's ~s** kulmu kortsutama; **in the sweat of one's ~** palehigi sees
browbeat ['braubi:t] *v. t.* (*pret.* **~**, *p. p.* **-beaten** [-bi:tn]) (*kurja pilgu või kärkimisega*) heidutama, hirmutama, araks tegema
brown [braun] **1.** *a.* **(-nness)** pruun; **2.** *s.* pruun värv(us); pruun rõivas; *sl.* vaskmünt (*er. poolepennine*); **3.** *v. t. & i.* pruunistama; pruunistuma ◇ **to do ~** pruuniks küpsetama; *sl.* sisse vedama, tüssama; **B- Bess** vanaaegne inglise musket; **~ bread** sepik, püülimata jahust (nisu)leib; **~ coal** pruunsüsi, ligniit; **~ paper** pruun pakkepaber; **~ study** (sünge) mõtiskelu; **~ ware** lihtsad savinõud; **~ed off** *sl.* surmani tüdinud (*millestki* **with**)
Browne [braun] *pn.*
brownie ['brauni] *s. folkl.* sõbralik koduhaldjas, koduses töös aitav härjapõlvlane; *fot.* teatavat tüüpi kastkaamera; nooremgaid (= **B- Guide**)
Browning ['brauniŋ] **1.** *pn.*; **2.** *s.* brauning (*Browningi püstol*)
brownish ['brauniʃ] *a.* pruunikas, pruunjas
brownshirt ['braunʃə:t] *s. aj., pol.* pruunsärklane, nats
brownstone ['braunstoun] *s. Am.* punakaspruun liivakivi (*ehituskivina*)
browse [brauz] **1.** *v. i. & t.* lehti ning noori võrseid närima (**on**); paljaks närima (**down, away**); närima, näsima; karjatuma, karjamaal sööma (**on**); *piltl.* valikuta lugema, lappama, sirvima; **2.** *s.* lehtede ning noorte võrsete närimine; lehed ning noored võrsed (*närimismaterjalina*); *piltl.* valikuta lugemine, lappamine, sirvimine
Bruce [bru:s] *pn.*
brucellosis [bru:sə'lousis] *s. med., vet.* brutselloos
Bruges [bru:ʒ] *pn.* Brugge
Bruin [bru(:)in] *s.* mesikäpp, päts
bruise [bru:z] **1.** *s.* muljutus, muserdus, litsutus; muljumishaav, pigistusmuhk; (*muljutusest tekkinud*) sinakas laik; **2.** *v. t. & i.* **(-sable)** muljuma, muserdama, litsuma, pigistama; siniseks lööma; (*naha kohta*) muljumisest (*või* löögist) sinakaks minema; peeneks hõõruma *või* tampima; *sl.* kaelamurdvalt ratsutama (*jahil*)
bruiser ['bru:zə] *s. er. sl.* rusikavõitleja, elukutseline poksija; riiukukk, löömamees
bruit [bru:t] *arh., lit.* **1.** *s.* kuuldus, kuulujutt, kumu; **2.** *v. t.* (*kuuldust*) levitama **(about, abroad)** ◇ **it is ~ed that ...** kuulukse, et ...
brume [bru:m] *s.* udu, uduaur
Brummagem ['brʌməʤim] **1.** *a.* võlts, järeletehtud, kassikullana särav ning odav; **2.** *s.* kassikuld (*ka piltl.*)
Brummell ['brʌml] *pn.*
brunch [brʌnʧ] *s. sl.* hiline hommikueine (*mis täidab ka keskpäevase eine aset; =* **breakfast + lunch**)
Brunel [bru'nel] *pn.*
brunette [bru:'net] *s.* brünett, tumedajuukseline (*või* mustavereline) naisterahvas; *atrib.* brünett, tumedajuukseline, mustavereline
Brunswick ['brʌnzwik] *pn.* Braunschweig (*Saksamaal*); Brunswick (*Ameerikas*)
brunt [brʌnt] *s.* hoog, ägedus; (*millegi*) pearaskus **(of)** ◇ **to bear the ~ of the attack** kõige rängemini rünnaku all kannatama, pealööki vastu võtma
brush I [brʌʃ] **1.** *s.* hari; pintsel; (rebase)saba; harjamine; pintseldus; (äge) kokkupõrge *või* võitlus (*kellegagi* **with**; *kellegi vahel* **between**); riive, (kerge) puudutus; **2.** *v. t. & i.* harjama; pühkima; pintseldama; (*mööda, läbi jne.*) rühkima **(by, past, through)**; riivama ◇ **brother of the ~** «pintslirüütel», maalikunstnik; **to give smb. a ~** kellegi rõivaid (veidi) harjama; **to have a ~ with smb.** kellegagi ägedalt kokku põrkama; **~ discharge** *el.* koonuslahendus; **to ~ against** riivama; **to ~ aside** kõrvale pühkima (*ka piltl.*); **to ~ away** kõrvaldama; **to ~ off** *Am. fam.* hundipassi andma; korvi andma; **to ~ over** üle pintseldama, üle värvima; **to ~ up** siledaks (*või* läikivaks) harjama; *piltl.* värskendama, uuendama
brush II [brʌʃ] *s.* võsa, võsastik, padrik (= **~wood**); *Am.* hagu, haod
brush-off ['brʌʃɔf] *s. Am. fam.* hundipass; korviandmine
brush-up ['brʌʃʌp] *s.* (rõiva)puhastus, tualetikohendus (*er. reisi järel*); *piltl.* (*teadmiste*) värskendus, uuendus

brushwood ['brʌʃwud] *s.* võsa, võsastik, padrik; hagu, haod
brushwork ['brʌʃwə:k] *s.* pintslikäsitus- *või* maalimisviis
brusque [bru(:)sk, brʌsk] *a.* järsk, hoolimatu, brüskne
brusquerie [bru(:)skə'ri:] *s.* järskus, hoolimatus, brüsksus
Brussels ['brʌslz] *pn.* Brüssel ◇ **~ lace** brüsseli pits; **~ sprouts** rooskapsas, brüsseli kapsas
brutal ['bru:tl] *a.* **(-lly)** brutaalne, toores, loomalik; julm
brutality [bru:'tæliti] *s.* brutaalsus, toorus, loomalikkus; julmus
brutalize ['bru:təlaiz] *v. t.* **(-zable)** brutaliseerima, toorestama, loomastama; julmastama; brutaalselt kohtlema
brute [bru:t] **1.** *a.* loomalik, mõistusetu, toores, materiaalne; **2.** *s.* loom, elajas, tõbras (*ka piltl.*); **(the ~)** inimese loomalik külg
brutish ['bru:tiʃ] *a.* loomalik, elajalik
brutum fulmen ['bru:təm 'fʌlmen] *s. lad.* tühi ähvardus
Brutus ['bru:təs] *pn.*
Bryan ['braiən] *pn.*
Bryant ['braiənt] *pn.*
Bryce [brais] *pn.*
Brynmaur [brin'mɔ:] *pn.*
bryology [brai'ɔlədʒi] *s. bot.* brüoloogia, samblateadus
bryony ['braiəni] *s. bot.* koeranaeris
B/S *lüh.* = **bill of sale**
B.S. ['bi:'es] *lüh.* = **1.** *Am.* **Bachelor of Science; 2. Bachelor of Surgery; 3. British Standard**
B.S.A. ['bi:es'ei] *lüh.* = **British South Africa**
B.Sc. ['bi:es'si:] *lüh.* = **Bachelor of Science**
B.S.T. ['bi:es'ti:] *lüh.* = **1. British Standard Time; 2. British Summer Time**
Bt. *lüh.* = **baronet**
B.T.U., B.t.u. *lüh.* = **British thermal unit**
bu. *lüh.* = **bushel**
bub [bʌb] *s. Am. fam.* poisu (*kõnetussõnana*)
bubal ['bju:bəl] *s. zool.* kongoni (*õhvantiloop*)
bubble ['bʌbl] **1.** *s.* mull, vull; seebimull (*ka piltl.*); **2.** *v. i.* kihama, kihisema, kohuma, vulisema; mullitama, mulle ai na; mullidena tõusma; (*naeru*) kihistama **(with laughter)**; (*heast tujust*) üle keema **(over)** ◇ **to blow ~s** seebimulle puhuma; **to prick a ~** seebimulli katki torkama; *piltl.* tühje pretensioone (*või* täispuhutust) paljastama; **~ bath** kihisev vann, süsihappevann, -kümblus; **~ chamber** *füüs.* mullikamber; **~ gum** *Am.* (mullina täispuhutav) vahutav närimiskummi
bubble-and-squeak ['bʌblən'skwi:k] *s. kok.* külm (keedetud) liha praetud kartuli- ning kapsalõikudega
bubble-car ['bʌblkɑ:] *s. tehn.* (läbipaistva kuplitaolise katusega) väikeauto
bubbly ['bʌbli] **1.** *a.* **(-iness)** kihav, kobrutav, vulisev; **2.** *s. fam.* vahuvein, šampanja ◇ **~-jock** *fam.* isane kalkun (= **turkey-cock**)
bubo ['bju:bou] *s.* (*pl.* **-oes**) *med.* buboon (*lümfisõlmede muhk*); *er.* katkumuhk
bubonic [bju:'bɔnik] *a. med.* buboonіline, buboon-, muhk- ◇ **~ plague** buboon- *e.* muhkkatk
bubs ['bʌbz] *s. pl. vulg.* tissid
buccaneer [bʌkə'niə] *s.* mereröövel (*er. Kesk-Ameerika rannikuvetes*), bukanjeer
buccaneering [bʌkə'niəriŋ] **1.** *a.* mereröövellik; **2.** *s.* mereröövlina purjetamine
Buccleuch [bə'klu:] *pn.*
Bucephalus [bju(:)'sefələs] **1.** *pn.* Bukephalas (*Aleksander Suure lemmikratsu*); **2.** *s. nalj.* ratsahobu(ne)
Buchan ['bʌxən, 'bʌk-] *pn.*
Buchanan [bju(:)'kænən] *pn.*
Bucharest ['b(j)u:kərest] *pn.* Bukarest
buck I [bʌk] **1.** *s.* (mets)sokk, metssikk, isane hirv *või* põder; isane jänes *või* küülik; pukk, jäär; untsantsakas, untsakas, keigar, kergats; *Am. põlgl.* meesneeger *või* -indiaanlane; (*hobuse*) sokuhüpe, kepsatus; vähimõrd; *Am.* pukk, pukkalus (= **trestle**); *Am. sl.* dollar; *atrib.* mees-, meeste-; **2.** *v. i. & t. (isase looma kohta)* jäärama, kargama; (*hobuse kohta*) sokuhüpet tegema, sokuhüppega (*ratsanikku*) seljast maha viskama **(off)**; *Am. fam.* puksima, pukslema, *piltl.* ründama, tormama; *Am. fam.* vastu punnima (*haril.* **~ against**) ◇ **to pass the ~** *Am. sl.* vastutust veeretama (*kellelegi* **to**); **to ~ up** *sl.* julgust võtma,

pead püsti ajama; virgutama, julgustama; kiirustama
buck II [bʌk] *arh., dial.* **1.** *s.* leelis; **2.** *v. t.* leelises leotama *või* pesema
buck III [bʌk] *fam.* **1.** *s.* uhkeldamine, kiitlemine; **2.** *v. i.* uhkeldama, kiitlema (*millegi üle* **about**)
buckbean ['bʌkbi:n] *s. bot.* ubaleht
buckboard ['bʌkbɔ:d] *s. Am.* pikkvanker
bucker ['bʌkə] *s.* sokuhüppeid tegev hobune
bucket ['bʌkit] **1.** *s.* pang, ämber; (*süvendusmasina jms.*) kopp; (*pumba*) kann; **2.** *v. t. & i.* (*hobust*) kiirele ratsutusele sundima; tuhatnelja kihutama; kiirete tõmmetega aerutama; rappudes liikuma, jonkslema; (*vihma kohta*) valama, kallama **(down)**; *Am.* pangega (*või* kopaga *jms.*) ammutama ◇ **to come down in ~s** sadama nagu oavarrest; **to kick the ~** *sl.* vedru välja viskama, surema; **~ seat** koppiste (*sõidukis*)
bucketful ['bʌkitf(u)l] *s.* (*pl.* **-ls**) pange- *e.* ämbritäis
bucket-shop ['bʌkitʃɔp] *s. Am.* vahenduskontor (*aktsiatega, viljaga jms.*) väikesel viisil spekuleerimiseks
buckeye ['bʌkai] *s.* hobukastan ◇ **B- State** *Am.* = **Ohio**
buck-horn ['bʌkhɔ:n] *s.* hirve- *või* põdrasarv
buck-hound ['bʌkhaund] *s.* väike hirvekoer; *vrd.* **deerhound**
Buckingham ['bʌkiŋəm] *pn.* ◇ **~ Palace** Buckinghami palee (*Inglise kuninga residentsloss Londonis*)
Buckinghamshire ['bʌkiŋəmʃ(i)ə] *pn.*
buckish ['bʌkiʃ] *a. er.* kergatslik, keigarlik (*vt.* **buck** I)
buck-jump ['bʌkdʒʌmp] **1.** *s.* (*hobuse*) sokuhüpe; **2.** *v. i.* sokuhüpet tegema
buckle ['bʌkl] **1.** *s.* pannal, nall; klamber; **2.** *v. t. & i.* pannaldama, nallima (*kinni* **up**); (*mõõka*) vööle panema **(on)**; (*rakmeid*) selga panema **(on)**; looka painduma *või* painutama, kõverduma, kõverdama, kõmmelduma (*ka* **~ up**) ◇ **to ~** (*peam. Am.* **~ down**) **to work** (*or* **to a task, etc.**) kärmesti tööle (*või* ülesande jms. kallale) asuma; **come and ~ to!** tulge ja asuge kärmesti tööle!; **to ~ under** *Am. fam.* järele andma, alistuma; **to ~ up** *fam.* kokku varisema, nässu minema
buckler ['bʌklə] **1.** *s.* väike ümmargune kilp; *piltl.* kaitse, kaitsja; **2.** *v. t. ret.* (*kellelegi*) kilbiks olema, (*kedagi*) kaitsma
buckram ['bʌkrəm] *s.* jäiklõuend, kõvaksliimitud *või* -tärgeldatud riie; vaheriie; jäikus; petlik tugevus; *atrib.* jäik, paindumatu
Bucks. [bʌks] *lüh.* = **Buckinghamshire**
bucksaw ['bʌksɔ:] *s. Am.* raamsaag (= **frame-saw**)
buckshee ['bʌk'ʃi:] *a. & adv. sl.* tasuta, maksuta, muidu ◇ **~ ticket** priipilet
buckshot ['bʌkʃɔt] *s.* rentkuulid, jämedad haavlid
buckskin ['bʌkskin] *s.* (mets)kitsenahk, sokunahk, ševroo; *pl.* kitsenahast püksid ◇ **~-cloth** *tekst.* pukski, bukskin
buckthorn ['bʌkθɔ:n] *s. bot.* türnpuu, viherpuu ◇ **alder ~** lepalehine türnpuu; paakspuu; **sea ~** astelpaju
buckwheat ['bʌk(h)wi:t] *s. bot.* tatar; *atrib.* tatra-
bucolic [bju(:)'kɔlik] **1.** *a.* **(-ically)** bukoolіline; **2.** *s. haril. pl.* bukoolika, bukoolіline luule, karjaseluule; *haruld., nalj.* maamees ◇ **the B-s** Vergiliuse bukoolika
bud I [bʌd] **1.** *s.* pung; õienupp; *aiand.* silm; *zool.* sisepung, gemmul; *piltl.* idu, alge, suge; **2.** *v. i. & t.* **(-dd-)** punguma, punga minema, pungi ajama; *piltl.* võrsuma; *aiand.* pungastama, silmastama, okuleerima; *zool.* punguma ◇ **in ~** pungumas, pungi ajamas; pungas; **in the ~** idus, algastmel
bud II [bʌd] *Am.* = **buddy**
Budapest ['b(j)u:də'pest] *pn.*
Buddha ['budə] *pn.*
Buddhism ['budizm] *s.* budism, buda usk
Buddhist ['budist] **1.** *s.* budist, budausuline; **2.** *a.* budausuline
Buddhistic(al) [bu'distik(əl)] *a.* **(-ically)** budistlik, buda usu
budding ['bʌdiŋ] **1.** *partitsiip, vt.* **bud** I; **2.** *a.* punguv, pungi ajav (*ka piltl.*); võrsuv; *fam.* lootustäratav, paljutõotav (*näit.* **a ~ lawyer** noor lootustäratav advokaat); **3.** *s. aiand.* pungastamine, silmastamine, okuleerimine; *bot., zool.* pungumine

buddy ['bʌdi] *s. Am.* seltsimees, vennas, semu; kaassõdur
Bude [bju:d] *pn.*
budge I [bʌdʒ] *v. i. & t.* **(-geable)** nihkuma, (paigalt) liikuma; nihutama, (paigalt) liigutama (*tarvit. peam. eitavais lauseis*)
budge II [bʌdʒ] *s.* tallenahk; tallenahkne mantliääris
budgerigar ['bʌdʒərigɑ:] *s.* viirpapagoi
budget ['bʌdʒit] **1.** *s.* eelarve, büdžett; *haruld.* nahkkott (-ti); *piltl.* kotitäis, patakas (*kirju, uudiseid*); **2.** *v. i.* eelarves ette nägema **(for)**
budgetary ['bʌdʒitəri] *a.* eelarveline, eelarve-, büdžeti-
budgie ['bʌdʒi] = **budgerigar**
Buenos Aires ['bwenəs 'aiəriz] *pn.*
buff I [bʌf] **1.** *s.* tuhmkollane (seemispargitud) pühvli- *või* veisenahk; *tehn.* poleernahk, (nahaga kaetud) poleerketas *või* -pulk; *fam.* alasti (ihu)nahk; tuhmkollane värv(us); *atrib.* seemisnahkne, seemis-; seemisnahavärvi, tuhmkollane, paatjas; **2.** *v. t.* (seemisnahaga) poleerima ◇ **in (the)** ~ ihualasti; **to strip to the** ~ end ihualasti võtma *või* koorima; **the B-s** endine Ida-Kenti jalaväerügement; ~ **coat** endine Inglise sõduri tuhmkollane kuub
buff II ['bʌf] *s. Am. sl.* fanaatiline harrastaja, fanaatik, entusiast (= **fan** II)
buffalo ['bʌfəlou] **1.** *s.* (*pl.* **-oes**; *sag. tarvit. kollekt. sg. pl-i asemel*) pühvel; *Am.* piison (= **bison**); **2.** *v. t. Am. sl.* ähmi täis ajama, ära heidutama, hämmeldama
buffer I ['bʌfə] *s.* puhver; *tehn. ka* amortisaator; *keem.* puhverlahus (= ~ **solution**) ◇ ~ **action** *keem.* puhvertoime; ~ **amplifier** *el.* puhvervõimendi; ~ **state** puhverriik
buffer II ['bʌfə] *s. sl.* mehike; (*haril.* **old** ~) (vana) tossike, tobuke; *mer. sl.* peapootsmani abi
buffer III ['bʌfə] *s.* (seemisnahaga) poleerija; poleerimisriist (*vt.* **buff** I)
buffet I ['bʌfit] **1.** *s.* (kämbla-, rusika)hoop, löök, lops; (laine)peks; (saatuse)löök; **2.** *v. t. & i.* taguma, peksma, hoope jagama, togima (*ka piltl.*); vastu rabelema, võitlema **(with)**
buffet II ['bʌfit, 'bufei] *s.* puhvet(kapp), puhvetilaud; ['bufei] puhvet(iruum), einelaud, einela ◇ **cold** ~ külmlaud, külmad road; ~ **dinner** külmlõuna, kerge lõunasöök
buffo ['bufou] *s.* (*pl.* **buffi** ['bufi:]) *it. teatr.* bufo; *atrib.* koomiline
buffoon [bə'fu:n] **1.** *s.* veiderdaja, tembutaja, pajats, narr; **2.** *v. i.* veiderdama, tembutama
buffoonery [bə'fu:nəri] *s.* veiderdus, tembutus; bufonaad
bug I [bʌg] *s.* lutikas; *Am.* mardikas, põrnikas, putukas; *Am. sl.* pisik, bakter; *Am. sl.* viga, rike; *Am. sl.* hullus, narrus (*vt.* **bugs**) ◇ **big** ~ *sl.* suur nina, tähtis isik
bug II [bʌg] *sl., peam. Am.* **1.** *s.* peidetud mikrofon *või* mingi (elektrooniline) pisiaparaat (*salakuulamiseks*); **2.** *v. t.* **(-gg-)** (*ruumi*) salakuulamisaparaatidega varustama ◇ **this hotel is ~gged** selle hotelli toad on varustatud salakuulamisseadmetega
Bug III [bu:g] *pn.*
bugaboo ['bʌgəbu:] *s. peam. Am.* koll, hirmutis (= *järgm.*)
bugbear ['bʌgbɛə] *s.* koll, hirmutis; (hirmu)tont
bugger ['bʌgə] **1.** *s. jur.* pederast, poisipilastaja; *vulg.* vennike, nadikael, närukael; **2.** *v. i. & t.* pederastiat harrastama ◇ ~ **off** *sl.* jalga laskma, sääred tegema, ära aurama; ~ **up** *sl.* untsu (*või* luhta, nurja, vussi) ajama, (ära) rikkuma
buggered ['bʌgəd] *a. sl.* (ära)kurnatud, puruväsinud
buggery ['bʌgəri] *s. jur.* pederastia, poisipilastus
buggy I ['bʌgi] *a.* **(-ier, -iest; -iness)** lutikane, lutikaist kihav, lutikaid täis; *Am. sl.* hullumeelne, hull
buggy II ['bʌgi] *s.* (kerge) ühehobusevanker; bagi (*kerge lahtise kerega sõiduauto*); käru ◇ **baby** ~ *Am. fam.* lapsevanker; **beach** ~ rannabagi; **thanks for the** ~ **ride!** *Am. fam.* suur tänu (abi eest)!
bughouse ['bʌghaus] *Am. sl.* **1.** *s.* hullumaja; hullumeelne; **2.** *a.* hullumeelne, hull
bug-hunter ['bʌghʌntə] *s. fam.* putukakorjaja, putukateadlane; *Am. sl.* bakterioloog

bugle I ['bju:gl] *s. bot.* akakapsas, *er.* roomav akakapsas
bugle II ['bju:gl] *s. haril. pl.* torujas klaashelmes (*er. rõivailustisena*)
bugle III ['bju:gl] **1.** *s.* signaalipasun, fanfaar; jahisarv; **2.** *v. i. & t.* signaalipasunat (*või* jahisarve) puhuma
bugler ['bju:glə] *s.* sarvepuhuja, (pasuna)signalist
bugleweed ['bju:glwi:d] *s. bot.* parkhein
bugloss ['bju:glɔs] *s. bot.* imikas; ussikeel (= **viper's** ~); karukeel; karerohi
bugs [bʌgz] *pred. a. Am. sl.* hull, hullumeelne ◇ **to be** ~ hull(umeelne) olema; **to go** ~ hulluks minema
buhl [bu:l] *s.* (*kilpkonnaluust, pärlmutrist, pronksist jms.*) mööbli-inkrustatsioon; inkrusteeritud (Boulle- *e.* bull)mööbel
buhrstone ['bə:stoun] *Am.* = **burrstone**
Buick ['bju(:)ik] **1.** *pn.*; **2.** *s.* Buick-tüüpi auto
build [bild] **1.** *v. t. & i.* (*pret. & p. p.* **built** [bilt], *poeet. & arh.* **builded**) ehitama; **2.** *s.* ehitus(viis); kehaehitus; kuju, tüüp ◇ **to** ~ **up** üles ehitama (*ka piltl.*); (*varusid, varandust jms.*) järk-järgult koguma, kuhjama; kogunema, kuhjuma; (*isikut või asja*) propaganda varal tähtsaks upitama; taastama, uuesti korda seadma; (*ust või akent*) kinni müürima; (*maa-ala*) täis ehitama; **to** ~ **(up)on** (*millelegi*) ehitama, rajama
builder ['bildə] *s.* ehitaja; ehitusmeister
building ['bildiŋ] *s.* ehitus; ehitis, hoone; *atrib.* ehitus- ◇ ~**-block** ehitusplokk, ehitusklots; ~**-contractor** ehitusettevõtja; ~**-lot** ehitusplats; ~**-paper** ehituspapp; ~**-society** ehituskooperatiiv
build-up ['bildʌp] *s.* ülesehitus; (*varude, varanduse jms.*) järk-järguline kogumine, kuhjamine; kogunemine, kuhjumine; (*isiku või asja*) propaganda varal tähtsaksupitamine
built [bilt] *vt.* **build**
built-in ['biltin] *a.* sisseehitatud; *piltl.* loomupärane
built-up ['biltʌp] *a.* (osadest) ülesehitatud, kokkuseatud, monteeritud; (*maa-ala kohta*) täisehitatud
Bukarest ['b(j)u:kərest] = **Bucharest**
bulb [bʌlb] *s. bot.* sibul (*sibultaime maa-alune lühivõrse*), *ka* mugul; *anat.* sibul; (elektri)pirn; *el.* kolb (*lambil*) ◇ ~ **of eye** silmamuna; ~ **of hair** *anat.* karvasibul; ~ **pile** *ehit.* laiendatud tallaga vai
bulbed ['bʌlbd], **bulbiform** ['bʌlbifɔ:m] *a.* sibulakujuline
bulbil ['bʌlbil], **bulblet** ['bʌlblit] *s. bot.* bulbill, sigisibul
bulbous ['bʌlbəs] *a.* sibul-, sibulaid kasvatav, sibulast kasvav *või* arenev; sibuljas, sibulakujuline ◇ ~ **plant** sibultaim
bulbotuber ['bʌlboutju:bə] *s. bot.* mugulsibul
bulbul ['bulbul] *s. zool.* bülbül
Bulgaria [bʌl'geəriə] *pn.* Bulgaaria
Bulgarian [bʌl'geəriən] **1.** *a.* bulgaaria; **2.** *s.* bulgaarlane; bulgaaria keel
bulge [bʌldʒ] **1.** *s.* mõhk, kühm, (väljaulatuv) kumerus; **2.** *v. i.* mõhkuma, punduma, kumeralt välja ulatuma
bulgy ['bʌldʒi] *a.* **(-iness)** mõhakas, mõhaline, punnis
bulimia [bju(:)'limiə], **bulimy** ['bju:limi] *s. med.* buliimia, täitmatu (söögi)isu, hundisu (*ka piltl.*)
bulk ['bʌlk] **1.** *s.* (*laeva*) kogulaadung; kogu, suurus, maht; põhihulk, suurem osa, enamik; *poeet.* kogukas isik (*või* loom, asi); **2.** *v. i.* kogukana paistma, suurena **(large)** *või* väikesena **(small)** paistma (*kellegi silmis* **in smb.'s eyes**) ◇ **to load in** ~ (*teravilja jms.*) lahtise hunnikuna laadima; **to sell in** ~ terve laadungina müüma; **the** ~ **of** suurem osa (*millestki*); **of small** ~ väikesekoguline; ~ **weight** *keem.* puistekaal
bulkhead ['bʌlkhed] *s. mer.* (veekindel) vahesein, šott
bulky ['bʌlki] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** kogukas, kogus, mahukas, suuremahuline
bull I [bul] *s.* bulla, paavsti käskkiri
bull II [bul] *s.* naljakas vasturääkivus lauses, koomiline mõttetus (*er.* **Irish** ~); *Am. sl.* tühi (hooplev) pläma, udujutt ◇ **to shoot the** ~ *Am. sl.* pläma ajama
bull III [bul] **1.** *s.* pull, sõnn; **(the B-)** Sõnn (*tähtkuju*, = **Taurus**); kursitõusult võita lootev börsispekulant (*vrd.* **bear** I); *atrib.* pull-, härg-, (*elevandi, vaala jms. kohta*) isane; **2.** *v. i. & t.* börsihindade tõusuga spekuleerima, (*aktsiate*) hindu (kunstli-

kult) tõstma ◇ **to take the ~ by the horns** härga sarvist haarama, raskustele julgesti vastu astuma; **a ~ in a china shop** «pull portselanikaupluses», (kohmakuse tõttu) tahtmatu kahjutegija; **~ bitch (pup)** emane buldog (buldogi kutsikas)

bullace ['bulis] *s.* kreek; kreegipuu

bull-calf ['bulkɑ:f] *s.* (*pl.* **-calves** [-kɑ:vz]) pullvasikas; *piltl.* (lihtsameelne) lollpea

bulldog ['buldɔg] *s.* buldog; *piltl.* heidutamatult visa isik; *sl.* pedell (*ülikoolis*); *fam.* suurekaliibriline lühike revolver ◇ **the ~ breed** «buldogi tõug», inglased

bulldoze ['buldouz] *v. t. Am. sl.* heidutama, hirmutama, hirmu teel sundima (*midagi tegema* **into doing**); (*pinnast*) buldooseriga tasandama; *tehn. ka* (*kive või maaki*) purustama, peenendama

bulldozer ['buldouzə] *s.* buldooser; *tehn. ka* kivipurustamismasin, kivipurusti; painutusmasin

Buller ['bulə] *pn.*

bullet ['bulit] *s.* (püssi-, revolvri)kuul ◇ **to bite (on) the ~** vapralt ebameeldivust taluma; **to give smb. the ~** *fam.* kellelegi sulge sappa panema, kedagi vallandama

bullet-head ['bulithed] *s.* ümmargune pea; ümmarguse peaga isik; *Am.* põikpea, puupea

bulletin ['bulitin] *s.* bülletään; *Am.* kokkuvõtlik ajaleheteade, koondteade ◇ **~ board** *Am.* kuulutustahvel

bullet-proof ['bulitpru:f] *a.* kuulikindel

bullfight ['bulfait] *s.* härjavõitlus

bullfinch ['bulfintʃ] *s. zool.* leevike(ne), punnpaap, tombak; *haruld.* (kraaviga) hekk, elavtara

bullfrog ['bulfrɔg] *s. zool.* härgkonn

bullhead ['bulhed] *s. zool.* võldas, kivirull

bullheaded ['bul'hedid] *a.* põikpäine, kangekaelne, tõrges

bullion ['buljən] *s.* kuld või hõbe kangides; müntimata kuld või hõbe

bullionist ['buljənist] *s.* metallvääringu pooldaja

bullock ['bulək] *s.* (kohi)härg

bullring ['bulriŋ] *s.* härjavõitluse areen

bull's-eye ['bulzai] *s.* tasakumer lääts; tasakumera läätsega (väike) latern; (väike) ümmargune aken, *mer.* illuminaator; (*märklaua*) tabamiskese; lask tabamiskeskmesse; (piparmündimaitseline) suhkrukoogike ◇ **to hit (*or* score) the ~** otse märki tabama

bull-terrier ['bul'teriə] *s.* bullterjer (*buldogi ja terjeri ristand*)

bully ['buli] **1.** *s.* riiukukk, löömamees; nõrgemate hirmuvalitseja (*er. oma kaasõpilasi türanniseeriv koolipoiss*); jõhkard; konserv(eer)itud veiseliha (= **~ beef**); **2.** *v. i. & t.* **(-iable)** heidutama, (nõrgemaid) türanniseerima; ähvardustega sundima (*midagi tegema* **into doing**) *või* keelama (*midagi tegemast* **out of doing**); **3.** *a. Am. sl.* tore, oivaline; **4.** *interj.* tubli!, braavo! (*näit.* **~ for you!**)

bullyrag ['buliræg] = **ballyrag**

bulrush ['bulrʌʃ] *s.* (järv)kõrkjas, (järv)kaisel; hundinui, soetõlv (= **cat's-tail**); *piibl.* pilliroog, papüürus(lõikhein)

bulwark ['bulwə(:)k, -wɔ:k] *s.* kaitsevall, -tamm, pulvärk; *piltl.* kaitse, tugi, kants; *haril. pl. mer.* laevateki kaitseäär, liigparras, (umb)reeling ◇ **~ stanchion** *mer.* (umb)reelingu tugi

Bulwer ['bulwə] *pn.*

bum I [bʌm] *s. vulg.* tagumik; kohtutäitur, kohtupristav (= **~-bailiff**)

bum II [bʌm] *Am. fam.* **1.** *s.* looder, santlaager, pätt, hulkur; joomar; pummelung; **2.** *a.* vilets, sant; **3.** *v. i.* looderdama, santlaagerdama; *sl.* nuruma, kerjama, lunima (*kelleltki* **from, off**) ◇ **on the ~** pummeldamas; looderdamas, santlaagerdamas; korrast ära, vussis, katki

bumble-bee ['bʌmblbi:] *s.* kimalane, kumalane

bumbledom ['bʌmbldəm] *s.* pisibürokraatkond; pisibürokraatlikkus

bumble-puppy ['bʌmblpʌpi] *s.* korrapäratu (*mitte rangelt reeglitekohane*) visti- *või* tennisemäng

bum-boat ['bʌmbout] *s.* moonapaat (*laevu toidumoonaga varustav paat*)

bumf, bumph [bʌmf] *s. sl., vulg.* tualettpaber; *piltl.* paberid, paberiuputus; *ka* = **paper-chase**

bump I [bʌmp] **1.** *s.* müks(atus), mütsatus; kokkupõrge; rappumine, raputus; *sport* paadinina müksatus vastu eelsõitvat paati (*sõudevõistlusel*); mõhn, mügar, kühm, muhk; *piltl.* (eriline) meel, taip, anne; **2.** *adv.* müksti, mütsti; **3.** *v. t. & i.* müksa(ta)ma, mütsatama, müksat(ad)es lööma *või* põrkama (*millegi vastu* **against**), mütsti panema (*maha* **down**; *millegi peale* **on**); (*künklikul teel sõites*) rappuma, rappudes sõitma **(along)** ◇ **he has no ~ of locality** tal puudub kohameel; **to ~ into smb.** kedagi juhuslikult kohtama; **to ~ off** *Am. sl.* vagaseks tegema, surmama, tapma

bump II [bʌmp] **1.** *s.* «hüüp» (*hüübi häälitsus*); **2.** *v. i.* «hüüpama», häälitsema (*hüübi kohta*)

bumper I ['bʌmpə] *s.* ääreni täidetud klaas *või* karikas; ülikõllus; *atrib.* ülikõlluslik, rikkalik ◇ **~ harvest** rikkalik lõikus; **~ house** *teatr.* täismaja; **~ year** hea viljaaasta

bumper II ['bʌmpə] *s.* (*auto*) kaitseraud; *Am.* puhver (= **buffer**) ◇ **the cars were ~-to-~** auto oli autos kinni

bumph [bʌmf] = **bumf**

bumping-race ['bʌmpiŋreis] *s.* sõudevõistlus, kus punkte loetakse selle järgi, mitmele eelsõitjale järele jõutakse (*vt.* **bump** I)

bumpkin ['bʌm(p)kin] *s.* (maa)mats, kohmakas maamees

bumptious ['bʌm(p)ʃəs] *a.* ettetükkiv, ennast laiutav, iseennast täis, kehkjas

bumpy ['bʌmpi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** kühmlik, kühmuline, mügar(l)ik, mügarane, konar(l)ik; (*sõidu kohta*) raputav

bun I [bʌn] *s.* (rosina)kukkel, väike sai; (kuklikujuline) juuksepalmik, krunn ◇ **to have a ~ in the oven** *fam.* last ootama, käima peal olema; **to take the ~** *vt.* **take**

bun II [bʌn] (*küüliku või orava meelitusnimena*) = **bunny**

buna, *ka* B- ['b(j)u:nə] *s. keem.* buna, butadieenkautšuk

bunch [bʌntʃ] **1.** *s.* kimp, kobar, tari; pundar, punt; *Am. ka* kühm, küür (= **hunch**); salk, kamp; **2.** *v. t. & i.* kimpu (*või* kobarasse) seadma või koguma; kimpu (*või* kobarasse, salka) kogunema, (kokku) kuhjuma ◇ **the best of the ~** parim teiste hulgast; **~ of fives** *sl.* käsi, rusikas

bunchberry ['bʌntʃberi] *s. bot.* kanada kukits

bunchy ['bʌntʃi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** kobarataoline; puntras; *Am. ka* kühmjas, küürakas

bunco ['bʌŋkou] *Am. sl.* **1.** *s.* **(*pl.* -os)** pettus(kaup), pettusmäng, tüssamine; **2.** *v. t.* tüssama, petma; välja petma **(*midagi* out of)**

buncombe ['bʌŋkəm] = **bunkum**

bunco-steerer ['bʌŋkoustiərə] *s. Am. sl.* petis, pettur, tüssaja

bundle ['bʌndl] **1.** *s.* kimp, komps, pundar; kubu; rull; **2.** *v. t. & i.* kimpu **(*või* kompsu,** puntrasse, rulli) siduma, kokku pakkima **(up, together)**; ühtekokku viskama **(in, into)**; kimpsud-kompsud kokku panema, rutuga lahkuma *või* minema kihutama **(out, off, away)**; *haruld.* ehal käima

bung [bʌŋ] **1.** *s.* punn, prunt; **2.** *v. t.* pruntima, prundiga (*või* punniga) sulgema; topistama **(up)**; *sl.* virutama, viskama ◇ **~ed up** topistunud, ummistunud, kinni jäänud; (*silmade kohta*) pundunud, punsunud

bungalow ['bʌŋgəlou] *s.* bangalo (*ühekorruseline kerge puumaja*)

bung-hole ['bʌŋhoul] *s.* (*vaadi*) punniauk

bungle ['bʌŋgl] **1.** *v. i. & t.* vusserdama, soperdama, (*tööd*) oskamatult tegema, pusima; **2.** *s.* vussing, vusserdis, soperdis

bungler ['bʌŋglə] *s.* vusser, vusserdaja, soperdaja, pusija

bunion ['bʌnjən] *s.* jala (*er.* **suure** varba) paistetus, jalamuhk

bunk I [bʌŋk] **1.** *s.* koi, magamisase (*laevas*); nari, lavats; **2.** *v. i.* kois (*või* koikul, naril, lavatsil) magama

bunk II [bʌŋk] *sl.* **1.** *v. i.* plehku panema, vehkat tegema; **2.** *s.* plehkupanek ◇ **to ~ off** *sl.* poppi tegema; **to do a ~** plehku panema, vehkat tegema

bunk III [bʌŋk] *Am. sl.* = **bunkum**

bunk-bed ['bʌŋkbed] *s.* kahekorruseline voodi

bunker ['bʌŋkə] **1.** *s.* (söe)punker, (*laeva*) kütuseruum; *mil.* punker, varjend; *sport* auk, lohk (*golfiväljakul*); *piltl.* takistus, tõke; **2.** *v. t. & i. mer.* (*sütt*) punkerdama, punkrisse puistama *või* laadima; söega varustama *või* varustuma; (*golfipalli*) auku (*või* lohku) ajama (*peam. pass.*) ◇ **to be ~ed**

piltl. pigisse sattuma, hätta jääma, hädas olema

bunkhouse ['bʌŋkhaus] *s.* töölisbarakk

bunko ['bʌŋkou] = **bunco**

bunkum, -combe ['bʌŋkəm] *s. sl.* tühi sõnamulin, (silmakirjalik) pläma

bunny ['bʌni] *s.* jänku (*küüliku meelitusnimi*); kahusabake (*orava meelitusnimi*) ◇ **~-hug** teatav ülemeelik ameerika tants

Bunsen ['bunsn, 'bʌn-] *pn.* ◇ **~ cell** *el.* Bunseni element; **~ burner** Bunseni põleti

bunt I [bʌnt] *s. mer.* mõhk, kumerus, kott (*purjes*); (nooda)pära

bunt II [bʌnt] *s. põll.* nisu-kõvanõgi

bunt III [bʌnt] *Am.* **1.** *v. t. & i.* puksima, pukslema (= **butt** IV); (*pesapallis*) kergelt (*palli*) tagasi põrgatama; **2.** *s.* puks(atus); (*pesapallis*) kerge tagasilöök

bunting I ['bʌntiŋ] *s. zool.* tsiitsitaja, *er.* talvike, talitsiitsitaja

bunting II ['bʌntiŋ] *s.* lipumaterjal, -riie; lipud, lipuehted; *Am. ka* (*väikelapse*) magamiskott

Bunyan ['bʌnjən] *pn.*

buoy [bɔi] **1.** *s. mer.* poi; päästerõngas (= **life-~**); **2.** *v. t.* ujuvil hoidma, vee peal hoidma **(up)**; toetama, julgustama **(up)**; poitama, poidega tähistama ◇ **light ~** tulepoi; **whistle ~** vilepoi

buoyage ['bɔiidʒ] *s. mer.* poitähistus

buoyancy ['bɔiənsi] *s.* ujuvus, ujuvusjõud, ujumiskandvus, pinnalekerkivus; elavus, lõbusus; tõusutendents (*börsil*)

buoyant ['bɔiənt] *a.* ujuvil püsiv, ujuv; pinnale kerkiv; tõusev, kerkiv (*ka piltl.*); elav, lõbus, elurõõmus

B.U.P. ['bi:ju:'pi:] *lüh.* = **British United Press** Briti Ajakirjandusliit

bur [bə:] *s.* takjanutt, takjas; *ka* (*mingi muu*) külgehaakuv vili; ogaline viljakest; *piltl.* takjana külgehakkav inimene ◇ **to cling like a ~** takjana küljes rippuma; **~ marigold** *bot.* ruse; **~ oil** *farm.* takjaõli; **~ reed** *bot.* jõgitakjas

Burbage ['bə:bidʒ] *pn.*

Burbank ['bə:bæŋk] *pn.*

Burberry ['bə:bəri] **1.** *pn.*; **2.** *s.* **(b-)** teatav inglise veekindel riie; vihmamantel

burble ['bə:bl] **1.** *v. i.* vulisema, kulisema; puristama, (*lõbusast tujust või raevust*) turtsuma; **2.** *s.* vulin, kulin; puristus, turtsatus

burbot ['bə:bət] *s.* luts

burden ['bə:dn] **1.** *s.* koorem, koormus; kandam, taak; (*laeva*) kandejõud, tonnaaž (*selles tähenduses ka* **burthen** ['bə:ðn]); korduv rida *või* salm, refrään; (*asja*) tuum, peasisu, korduv teema; **2.** *v. t.* koormama ◇ **beast of ~** kandeloom; **~ of proof** *jur.* tõendamiskohustus, -koormus

burdensome ['bə:dnsəm] *a.* koormav

Burdett [bə(:)'det] *pn.*

burdock ['bə:dɔk] *s. bot.* takjas; *vrd.* **bur**

bureau ['bjuərou, bjuə'rou] *s.* (*pl.* **-eaux** [-ouz], **-eaus**) kirjutuslaud, -pult; büroo, ametiasutus; *Am. ka* kummut (= **chest of drawers**)

bureaucracy [bju(ə)'rɔkrəsi, -'rouk-] *s.* bürokraatia

bureaucrat ['bjuərɔ(u)kræt] *s.* bürokraat

bureaucratic [bjuərɔ'krætik] *a.* **(-ically)** bürokraatlik

burette, buret *Am. ka* [bjuə'ret] *s. keem.* bürett (*jaotistega klaastoru*)

burg [bə:g] *s. aj.* (keskaegne) kindluslinn; *Am. fam.* linn

burgee [bə:'dʒi:] *s. mer.* (pääsusaba)vimpel

burgeon ['bə:dʒ(ə)n] *poeet.* **1.** *s.* pung, idu, võrse, võsu; **2.** *v. i.* punguma, tärkama, puhkema

burger ['bə:gə] *fam.* = **hamburger**

burgess ['bə:dʒis] *s.* (täieõiguslik) linnakodanik, *fam.* pürjel; *aj.* linna *või* ülikooli esindaja Inglise parlamendis; *aj. Am.* Virginia (*või* Marylandi) koloniaalse seadusandliku koja liige

burgh [bə:g] *s.* Šoti (väike)linn (= **borough**)

burgher ['bə:gə] *s.* (*mitte-inglise, er. hollandi või saksa linna*) kodanik, *fam.* pürjel

Burghley ['bə:li] *pn.*

burglar ['bə:glə] *s.* murdvaras

burglarious [bə:'glɛəriəs] *a.* murdvargalik, -varguslik

burglarize ['bə:gləraiz] *v. i. & t.* **(-zable)** sisse murdma, sissemurdmise teel varastama

burglary ['bə:gləri] *s.* murdvargus, sissemurdmine

burgle ['bə:gl] = **burglarize**

burgomaster ['bə:gəmɑ:stə] *s.* bürgermeister, pürjermeister; *zool.* jääkajakas

burgoo [bə:'gu:] *s. mer.* kaerajahupuder

Burgoyne ['bə:gɔin] *pn.*

Burgundy ['bə:g(ə)ndi] **1.** *pn.* Burgundia; **2.** *s.* **(b-)** burgundi vein

burial ['beriəl] *s.* matus, matmine; *atrib.* matuse-, matmis- ◇ **~-ground** matmispaik; **~-service** matusetalitus

burin ['bjuərin] *s.* uurits, kaevits, graveer(imis)peitel

Burke [bə:k] **1.** *pn.*; **2.** *v. t.* **(b-; -kable)** kägistama, lämmatama; (*järelepärimisi, arvustust jms.*) summutama

burl [bə:l] **1.** *s.* sõlm, tomp (*lõngas, kangas*); *Am. ka* puupahk, näsu; **2.** *v. t.* (*lõngast, kangast*) sõlmi ning tompe kõrvaldama

burlap ['bə:læp] *s.* (teatav) jäme kotiriie

Burleigh ['bə:li] *pn.*

burlesque [bə:'lesk] **1.** *a.* burleskne, pilkejantlik, jämekoomiline; **2.** *s.* burlesk, (labane) pilkejant; **3.** *v. t.* jantlikult naeruvääristama, pilkeks järele ahvima

Burlington ['bə:liŋtən] *pn.* ◇ **~ House** Londoni kunstiakadeemia (ja iga-aastase kunstinäituse) asukoht; Briti Akadeemia ja mõne muu teadusliku ühingu asupaik Londonis (= **New ~ House**)

burly ['bə:li] *a.* **(-ier, -iest; -iness)** tüse, tugev, kopsakas

Burma ['bə:mə] *pn.* Birma

Burman ['bə:mən] = *järgm.*

Burmese ['bə:'mi:z] **1.** *a.* birma; **2.** *s.* (*pl.* ~) birmalane; birma keel ◇ **the ~** birmalased

burn I [bə:n] *s. Š.* oja (*vrd.* **bourne** I)

burn II [bə:n] **1.** *v. i. & t.* (*pret. & p. p.* **burnt** [bə:nt], **-ned**) põlema; lõõmama, leegitsema; hõõguma, küdema; kõrbema; kipitama, kirvendama; põletama; kõrvetama; **2.** *s.* põletusmärk, -haav, tulehaav ◇ **to ~ a hole in smb.'s pocket** (*raha kohta*) taskus põlema, kiiresti kuluma; **to ~ one's boats** enese järel sillad põletama, enesel taganemisteed ära lõikama; **to ~ daylight** päise päeva ajal tuld põletama; **to ~ down** maha põlema *või* põletama; pisiasjadele liigset energiat kulutama; **to ~ one's fingers** (oma) näppe kõrvetama (*ka piltl.*); **to ~ in** sisse põlema *või* põletama; **to ~ out** lõpuni põlema; läbi põlema (*ka piltl.*); välja põletama *või* kõrvetama; **to ~ the candle at both ends** oma jõudu hoolimatu eluviisiga *või* liigse töötamisega kurnama; **to ~ the midnight oil** hilisööni töötama; **to ~ to ashes** tuhaks põlema *või* põletama; **to ~ up** ära põlema *või* põletama; (heledalt) lõkkele lööma; *Am. sl.* tulivihaseks kihvatama, (*kedagi*) tulivihaseks ajama; **to ~ with** (*millestki*) põlema, lõõmama (*ka piltl.*); *vrd.* **burning & burnt**

Burnand [bə(:)'nænd] *pn.*

Burne [bə:n] *pn.*

burned-out ['bə:nd'aut] = **burnt-out**

burner ['bə:nə] *s.* põletaja; põleti

burnet ['bə:nit] *s. bot.* punanupp; mustnupp; *ka* näär (= **~ saxifrage**) ◇ **salad ~** *bot.* harilik mustnupp; **~ moth** *zool.* suurverikireslane; **~ rose** *bot.* näärelehine roos (= **Scotch rose**)

Burnett [bə(:)'net, 'bə:nit] *pn.*

Burney ['bə:ni] *pn.*

Burnham ['bə:nəm] *pn.*

burning ['bə:niŋ] **1.** *a.* põlev, tuline, põletav, kõrvetav (*ka piltl.*); **2.** *s.* põlemine, põletus; *atrib.* põlemis-, põletus- ◇ **~ question** põletav (päeva)küsimus; **~ scent** (*jälitatava looma*) selgesti tuntav lõhnajälg, värske jälg; **~ shame** tuline häbi

burning-glass ['bə:niŋglɑ:s] *s.* tuleklaas, -lääts

burnish ['bə:niʃ] **1.** *v. t. & i.* poleerima, häilima, läikivaks hõõruma; haljastama; läiget võtma; **2.** *s.* poleer, häil, läige

burnous(e) [bə:'nu:s] *s.* burnus (*araablaste peakotiga mantel*)

burn-out ['bə:naut] *s. er. Am.* läbipõlemine (*ka piltl.*)

Burns [bə:nz] *pn.*

Burnside ['bə:nsaid] *pn.*

burnt [bə:nt] **1.** *pret. & p. p., vt.* **burn** II; **2.** *a.* põlenud, põletatud ◇ **a ~ child dreads the fire** kes ennast kord on kõrvetanud, see kardab tuld; **~ gas** *tehn.* heitgaas; **~ offering** (*or* **sacrifice**) põletusohver

Burntisland [bə:nt'ailənd] *pn.*

burnt-out ['bə:nt'aut] *a. er. Am.* läbipõlenud (*ka piltl.*)

burp [bə:p] *sl. er. Am.* **1.** *s.* röhitsus; **2.** *v. i.* röhitama, röhitsema (= **belch**) ◇ **~ gun** *Am. sl.* lühikesetoruline automaat(püss)

burr I [bə:] **1.** *s.* vurin, võrin, narin; guturaal-

ne r-häälik (*er. P.-Ingl. murrakus*); **2.** *v. i.* vurisema, võrisema, narisema; (r-häälikut) guturaalselt hääldama

burr II [bə:] = **bur**

burr III [bə:] *s. (metalli, paberi jms.)* kare äär, kraat; räniliivakivi; käia- *või* veskikivi (= **~stone**); (*hambapuuri*) ketasotsik *või* (*hambaarsti*) ketaspuur (= **~-drill**)

Burrough[s](z) ['bʌrə(u)z] *pn.*

burro ['burou, 'bʌr-] *s.* (*pl.* **-os**) *Am.* (väike koormakandja) eesel (= **donkey**)

burrow ['bʌrou] **1.** *s.* urg, urgas, (*rebase või küüliku*) koobas; **2.** *v. i. & t.* urgastama, urkaliseks õõnestama; urus (*või* urkas) elama; redusse pugema; kaevama, tuhnima, tõnguma (*ka piltl.; milleski* **in**)

burrstone ['bə:stoun] *s.* räniliivakivi; käia- *või* veskikivi

bursar ['bə:sə] *s. (kolledži)* laekur, varahoidja; stipendiaat, abirahasaaja (*er. Šoti koolides*)

bursary ['bə:s(ə)ri] *s.* (*kolledži*) laekuri kantselei, kassa(ruum); stipendium, abiraha (*er. Šoti koolides*)

burst [bə:st] **1.** *v. i & t.* (*pret. & p. p.* **~**) lõhkema, lõhki minema; lõhkuma, lõhki ajama; rebenema, purunema; rebestama, purustama; (vägivaldselt) murdma (*sisse* **in**; *lahti* **open**; *välja* **out**); (prahvatades) murduma; plahvatama, pahvatama, prahvatama; purskama; puhkema, pakatama; (*ka* **bust**) pankrotistuma, kokku varisema; pankrotti ajama; prantsatades sisse **(in)** või välja **(out)** tormama; **2.** *s.* lõhkiminek, pahvatus, purse, puhang; valang; *fam.* (*ka* **bust**) pummeldushoog, joomatuur; *vrd.* **bust** II ◇ **he ~ a blood-vessel** tal lõhkes veresoon; **he is ~ing to tell us the news** ta otse kibeleb, et meile uudist rääkida; **to ~ asunder** tükkideks lendama; **to ~ forth** esile puhkema; **to ~ in (up)on** (kärarikkalt) katkestama; **to ~ into flames** põlema pahvatama; **to ~ into tears (laughter)** nutma (naerma) puhkema; **to ~ open** lahti prahvatama; lahti murdma; **to ~ out** välja pahvatama (*midagi* **with**); **to ~ out crying (laughing)** nutma (naerma) puhkema; **to ~ one's sides (with laughter)** naerust peaaegu lõhkema; **to ~ up** *fam.* (*ka* **bust up**) lõhki minema (*piltl.*), kokku varisema, nässu minema; **to go bust** *fam.* kokku varisema; nässu minema, pankrotistuma; **to ~ upon the view** äkitselt nähtavale ilmuma; **~ of applause** kiiduavalduste torm; **~ of gunfire** valang tulirelva(de)st; **on the ~** (*haril.* **bust**) *fam.* pummeldamas

burthen ['bə:ð(ə)n] *poeet., ret., dial. või mer.* = **burden**

Burton ['bə:tn] **1.** *pn.*; **2.** *s.* **(b-)** (kahest plokist koosnev) tali, liitplokk ◇ **gone for a ~** *sl.* vedru välja visanud; nagu tina tuhka kadunud

bury I ['beri] *v. t.* **(-iable)** matma; peitma, varjama ◇ **to ~ one's face in one's hands** (oma) nägu kätega varjama; **to ~ the hatchet** vaenukirvest maha matma, ära leppima

Bury II ['beri, 'bjuəri] *pn.*

burying-ground ['beriiŋgraund] = **burial-ground**

bus [bʌs] **1.** *s.* (*pl.* **buses**, *Am. ka* **busses**) buss, omnibuss, autobuss; *sl.* auto; *sõd. sl.* lennuk, aeroplaan; *el.* = **~ bar**; **2.** *v. i. & t.* **(-ss-)** bussiga sõitma *või* sõidutama ◇ **to miss the ~** bussist maha jääma; *piltl.* soodsat võimalust minetama; **~ bar** *el.* kogumislatt; **~ boy (girl)** *Am. fam.* (*sööklas*) nõudekoristaja mees (naine)

bus. *lüh.* = **bushel**

busby ['bʌzbi] *s.* (karvane) husaarimüts

bush I [buʃ] *s.* põõsas, põõsastik, puhmas, puhmastik; võsa, võsastik; kimbuke luuderohtu (*vanaaegse kõrtsisildina*); (*Austraalias või L.-Aafrikas*) metsik võsastikuga kaetud maa; *Austr. ka* mets; *ka* rebasesaba (= **brush** I) ◇ **to take to the ~** võsaröövliks hakkama; **good wine needs no ~** hea kaup ei vaja reklaami; **~ telegraph** «võsatelegraaf», teadete saatmine suitsu- *või* trummisignaalide abil

bush II [buʃ] *s. tehn.* puks, puss; hülss; *ka* = **bushing** ◇ **runner ~** *tehn.* valukauss

bushed [buʃt] *a. peam. Austr.* (võsastikku) äraeksinud (*ka piltl.*); *Am. fam.* puruväsinud, nässus

bushel ['buʃl] *s.* buššel, (inglise) vakk (*Inglismaal* = 36,37 l; *Am. Üh-des* = 35,24 l) ◇ **to hide one's light under a ~** küünalt vaka alla panema

Bushey ['buʃi] *pn.*

bushing ['buʃiŋ] *s. tehn.* laagriliud; *el.* läbiviikisolaator

bushman ['buʃmən] *s.* (*pl.* **-men**) võsamees, -elanik (*Austraalias*); **(B-)** bušman (*L.-Aafrikas*)

bushmaster ['buʃmɑ:stə] *s. zool.* bušmeister (*Ameerika suurim mürkmadu*)

bush-ranger ['buʃreindʒə] *s.* (*Austraalia*) võsaröövel

bushwhacker ['buʃ(h)wækə] *s.* võsaelanik; «võsavend», *er. Am. aj.* kodusõjaaegne geriljavõitleja, partisan; *ka* võsavikat

bushy ['buʃi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** põõsane, võsane, põõsarikas; puhmjas, puhmataoline, tihe ja lopsakas, kahune ◇ **~ eyebrows** puhmjad kulmud

busily ['bizili] *adv.* tegevalt, askeldavalt, usinalt, virgalt (*vt.* **busy**)

business ['biznis] *s.* tegevus, toiming, talitus; amet; asi, asjatalitus, toimetus; bisnis, äri, äritegevus, -asutus; äritehing; *haruld.* (['bizinis]) = **busyness** ◇ **that is my ~** see on minu asi; **I shall make it my ~** ma võtan asja enese peale (*midagi teha* **to do**); **I sent him about his ~** ma andsin talle hundipassi; **this is no ~ of mine** see ei lähe mulle korda, see ei puutu minusse; **you have no ~ to come here** teil pole siin midagi otsimist, teil pole mingit õigust siia tulla; **to mean ~** asja tõsiselt võtma; **I am sick of the whole ~** mulle on kogu see kupatus vastikuks läinud; **mind your own ~** ärge segage end teiste asjadesse; **like nobody's ~** *fam.* imekiiresti, -kähku; imehästi; **~ as usual** asjad käivad oma harilikku rada (*hoolimata näit. sõjast jne.*); **the ~ end** *fam.* (praktiliselt) tähtsaim *või* oluline osa (*näit.* **the ~ end of a chisel** peitli tera); **~ hours** (*äride, ametiasutuste jms.*) lahtiolekuaeg; **the ~ of the day** (*or* **meeting**) (koosoleku) päevakord

business-like [biznislaik] *a.* asjalik, asjakohane, praktiline

businessman ['biznismən] *s.* (*pl.* **-men**) ärimees, bisnismen

busk [bʌsk] *s.* korsetivarb, -luu, planšett

busker ['bʌskə] *s. sl.* tänavamuusikant, rändmuusik

buskin ['bʌskin] *s. haruld.* kõrge poolsaabas; *er.* koturn; *piltl.* tragöödia, traagiline stiil; *vrd.* **sock** I

busman ['bʌsmən] *s.* (*pl.* **-men** [-mən]) bussijuht ◇ **~'s holiday** puhkeaja veetmine oma tavalist kutsetööd tehes, oma igapäevase tööga veedetud puhkepäev

buss [bʌs] **1.** *s.* musu; **2.** *v. t.* musutama

bus-shelter ['bʌsʃeltə] *s.* bussiootekoda

bus-stop ['bʌsstɔp] *s.* (auto)bussipeatus

bust I [bʌst] *s.* büst, rinnakuju; (*naise*) kaelaning rinnajoon, rind

bust II [bʌst] **1.** *v. & n., vt.* **burst**; **2.** *v. t. Am. sl.* purustama; ruineerima; *mil.* degradeerima; vahi alla võtma, vahistama; *er.* (*hobuseid*) taltsutama, dresseerima

bustard ['bʌstəd] *s. zool.* suurtrapp

buster ['bʌstə] *s. Am. sl.* kolakas, mürakas, midagi suurt *või* tähtsat; pummelung; pummeldaja noormees; vennas, semu; (hobuse)taltsutaja (= **broncho-~**)

bustle I ['bʌsl] **1.** *v. i. & t.* askeldama, sekeldama, segelema, sagima, sinna-tänna jooksma **(about)**; (*teisi*) kiirustama, tagant kihutama **(up)**; **2.** *s.* askeldus, sekeldus, segelus, sagimine

bustle II [bʌsl] *s.* turnüür, (*naiste seelikualune*) puhvpadi

busy ['bizi] **1.** *a.* **(-ier, -iest; -ily)** tegev, tegelev, tööga kinni, hõivatud (*millegi tegemisega* **doing**; *millegagi* **at, with**); toimekas, tegus, usin, virk; askeldav; vahelesegav; (*tänava kohta*) elava liiklusega; **2.** *v. t.* tegevuses pidama, tegelema panema; *refl.* tegelema, askeldama (*midagi tehes* **doing**; *millegagi* **with, in, at, about**); **3.** *s. sl.* sala, salapolitseinik ◇ **a ~ day** kibe (töö)päev; **as ~ as a bee** usin kui mesilane; **(the line is) ~!** (telefoniliin on) kinni!

busybody ['bizibɔdi] *s.* pahandust tekitav vahelesegaja, oma nina kõikjale vaheletoppija; *sl.* sala, salapolitseinik

busyness ['bizinis] *s.* tegevuses olek, kinniolek, hõivatus; toimekus; *vrd.* **business**

but [bʌt, bət] **1.** *adv.* vaid, ainult, kõigest; **2.** *prep.* välja arvatud, peale, ilma; **3.** *konj.* aga, kuid, ent; muudkui, kui mitte; et ei, et mitte; **4.** *pron.* kes ei, kes mitte ◇ **she is ~ a child** ta on vaid (*või* ainult) laps; **I can ~ wait** mulle jääb üle vaid oodata; **they are all gone ~ me** nad on kõik läinud peale

minu; **the last ~ one** eelviimane; **he is not strong ~ active** ta ei ole tugev, kuid (ta on) teovõimas; **he is not such a fool ~ he can tell that** ta ei ole nii rumal, et ta seda ei taipaks; **there is no one ~ laughs at him** ei ole kedagi, kes tema üle ei naeraks; **you cannot ~ see** te peate paratamatult nägema; **I was all ~ drowned** ma pidin (peaaegu) uppuma, ma peaaegu uppusin; **~ for you (your help) I should have been ruined** ilma teieta (teie abita) ma oleksin laostunud; **I would do it ~ that I am so busy** ma teeksin seda, kui ma ei oleks nii hõivatud; **~ then** aga see-eest, kuid teiselt poolt; **it never rains ~ it pours** kui sajab, siis juba nagu oavarrest; **~ me no ~s** mitte mingeid «agasid», ära puikle vastu ühtigi

butadiene [bju:tə'daii:n] *s. keem.* butadieen, divinüül

butane ['bju:tein] *s. keem.* butaan

butanol ['bju:tənoul] *s. keem.* butanool, butüülalkohol

butch [butʃ] *sl.* **1.** *a.* mehelik, mehetaoline (*naise kohta*); **2.** *s.* mehelik naine

butcher ['butʃə] **1.** *s.* lihunik; lihapoodnik; *piltl.* lihunik (*er. kirurgi kohta*); timukas, verejanuline isik, julm mõrtsukas; *Am. ka* rändkaupmees (*er. rongis*); **2.** *v. t.* (*loomi toiduks*) tapma; maha nottima; (*halva ettekandega*) soperdama, solkima, rikkuma ◇ **the ~, the baker, the candlestick-maker** kõiksugust rahvast; **~'s bill** lihunikuarve; *piltl.* (*lahingus, õnnetusel*) surmasaanute nimekiri; **~'s broom** *bot.* ruskus, hiireastel; **~'s meat** tapaliha; **~'s (shop)** lihapood, -karn; **to ~ out** *Am.* (*kala*) (puhtaks) rookima

butcher-bird ['butʃəbə:d] *s. zool.* hallõgija, suur pajuharakas, tihasekull

butcherly ['butʃəli] *a.* **(-iness)** lihunikutaoline; verejanuline, timukalik

butchery ['butʃəri] *s.* veresaun, tapatöö, jäle mahanottimine ◇ **the ~ business** lihunikuamet

Bute [bju:t] *pn.*

butene ['bju:tin] *s. keem.* buteen

butler ['bʌtlə] *s.* ülemteener; veinikeldriülem, majavalitseja

butt I [bʌt] *s.* (suur) veini- *või* õllevaat (*mõõduühikuna õlle jaoks* 108 **gal** = 491 l; *veini jaoks* 126 **gal** = 572 l)

butt II [bʌt] *s.* küngas märklaua taga; (*tulistamise või pilke*) märklaud **(of)**; *pl.* laskeplats, -tiir

butt III [bʌt] *s.* (*relva või tööriista*) pära, jämedam ots; (puu)tüü; *Am.* koni, sigari- *või* sigaretiots ◇ **~ end** päraosa, lõpposa, tüviots; **~ joint** *tehn.* põkkliide; **~ weld(ing)** *tehn.* põkk-keevitus

butt IV [bʌt] **1.** *v. i. & t.* pukslema, pokslema, puksima, peaga lööma (*millegi vastu* **against**; *millessegi* **into**); ülepeakaela tormama (*millessegi* **into**); vahele segama **(in)**; **2.** *s.* puksatus, pukslus, poksatus, peahoop; **3.** *adv.* puksatades, puksti

butt V [bʌt] *s. zool.* (meri)lest; (kivi)kammeljas (= **turbot**)

butte I [bju:t] *s. peam. Am.* üksik (järsk) mäeküngas

Butte II [bju:t] *pn.*

butter ['bʌtə] **1.** *s.* või (*ka keem. ja farm.*); *piltl.* meelitus(sõnad); **2.** *v. t.* võid (*leivale*) määrima; võiga määrima *või* küpsetama; *piltl.* meelitama **(up)** ◇ **she looks as if ~ would not melt in her mouth** ta näeb välja vaga kui tuvike; **to lay on the ~** *piltl.* mett keelele määrima, meelitama; **artificial ~** kunstvõi, margariin; **cocoa ~** kakaovõi; **fruit ~** *kok.* puuviljapüree; **mineral ~** vaseliin; **~ of tin** *keem.* tinatetrakloriid; **~ of zinc** *keem.* tsinkkloriid; **fine words ~ no parsnips** egas ilusad sõnad tõsiasju muuda

butter-and-eggs ['bʌtərənd'egz] *s. bot.* harilik käokannus (*või mõni muu kahes kollases toonis õitega taim*)

butter-boat ['bʌtəbout] *s.* kastmekann sulatatud või jaoks

butterbur ['bʌtəbə:] *s. bot.* katkujuur

buttercup ['bʌtəkʌp] *s. bot.* tulikas

butterfat ['bʌtəfæt] *s.* piimarasv, piima rasvasisaldus

butter-fingered ['bʌtəfiŋgəd] *a.* kohmakasõrmeline (*er. kriketimängus, kes ei suuda palli püüda*)

butterfly ['bʌtəflai] *s.* (päeva)liblikas; *piltl.* liblikas, kergemeelne isik; *sport* liblikujumine (= **~ stroke**) ◇ **~ nut** *tehn.* tiibmutter; **~ orchid** *bot.* käokeel; **~ valve** *tehn.* **tiibklapp, klappdrossel; ~ weed** *bot.* mugulaskleepias

butterine ['bʌtəri:n] *s.* kunstvõi, margariin

butteris ['bʌtəris] *s. vet.* kabjanuga

Buttermere ['bʌtəmiə] *pn.*

buttermilk ['bʌtəmilk] *s.* peti- *e.* võipiim

butternut ['bʌtənʌt] *s. bot.* hall pähklipuu; hall pähkel

butterscotch ['bʌtəskɔtʃ] *s.* võikompvek

butterwort ['bʌtəwə:t] *s. bot.* võipätakas, libeleht

Butterworth ['bʌtəwə:ɵ] *pn.*

buttery I ['bʌtəri] *a.* **(-iness)** võine; võitaoline; libe, meelitav

buttery II ['bʌtəri] *s.* toidukamber, sahver, (*er. kolledži*) toidumoonakamber

buttinski [bʌ'tinski] *s. Am. sl.* tüütav vahelesegaja

buttock ['bʌtək] *s.* tuhar, (tagu)kannikas; (*looma*) kints; *pl.* taguots, istmik

button ['bʌtn] **1.** *s.* nööp, nöps; nupp; (ümar) rinnamärk; *vt.* **buttons**; *pl. Am. sl.* raha; **2.** *v. t. & i.* nööpima, nööpe kinni panema, nööpidega kinni käima **(up)**; nööpidega varustama ◇ **I don't care a ~** ma ei hooli põrmugi; **to press (*or* push) the ~** nupule vajutama; (*mõjuvõimsa isikuna*) algatama; **~ switch** *el.* nupplüliti; **to ~ up** kinni nööpima; *piltl.* lõpetama, lõpule viima; *piltl.* suud pidama

button-ball ['bʌtənbɔ:l] = **buttonwood**

buttonhole ['bʌtnhoul] **1.** *s.* nööpauk; lill(ekimp) nööpaugus kandmiseks; **2.** *v. t.* (*kuube*) nööpaukudega varustama; (*kedagi*) kuuenööbist kinni võttes kõneluseks peatama, tüütavalt kinni pidama

buttons ['bʌtnz] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) nööpidega ilustatud (jooksupoisi- *või* paaži)kuub; *fam.* hotellipaaž, jooksupoiss (= **boy in ~**)

buttonwood ['bʌtənwud] *s. bot.* lääneplaatan (= **plane** I)

buttony ['bʌtəni] *a.* nööbitaoline; nööpidega (*või* nuppudega) kaetud, nupuline

buttress ['bʌtris] **1.** *s.* tugipiilar, tugimüür; *piltl.* peatugi, tugi; **2.** *v. t.* (piilaritega) toestama; toetama, kindlustama, tugevdama ◇ **flying ~** *arhit.* tugikaar

butyl ['bju:til] *s. keem.* butüül ◇ **~ alcohol** butüülalkohol; **~ rubber** butüülkautšuk

butylene ['bju:tili:n] *s. keem.* butüleen

butyric [bju(:)'tirik] *a. keem.* butüro-, või- ◇ **~ acid** võihape, butaanhape

butyrometer [bju:tə'rɔmitə] *s.* butüromeeter (*piima rasvasisalduse mõõtel*)

buxom ['bʌksəm] *a.* (**~er, ~est**) trullakas, (nägusalt) täidlane, priske (*naiste kohta*)

Buxton ['bʌkst(ə)n] *pn.*

buy [bai] **1.** *v. t.* (*pret. & p. p.* **bought** [bɔ:t]) ostma (*kelleltki* **from, of**); (*isikut*) ära ostma (*altkäemaksuga*); *Am. sl.* uskuma; vastu võtma; **2.** *s.* ost ◇ **to ~ a pig in a poke** põrsast kotis ostma; **to ~ in** sisse ostma; (*oksjonil omanikule*) tagasi ostma; **to ~ off** lahti (*või* vabaks) ostma; **to ~ out** välja lunastama; välja ostma, (*äriosanikult jne.*) väljamaksu teel üle võtma; **to ~ over** ära ostma, (*altkäemaksuga*) üle meelitama; **to ~ up** üles ostma; **a good ~** odav ost, kasulik kaup

buyer ['baiə] *s.* ostja

buz, buzz I [bʌz] *interj.* prr!, vana uudis!

buzz II [bʌz] **1.** *s.* sumin, surin, põrin; **2.** *v. i. & t.* sumisema, surisema, põrisema; sumistama, suristama, põristama; *sl.* (elektri)sumistiga signaliseerima; *Am. sl.* (*telefoniga*) helistama; *av. fam.* (*millegi, kellegi*) ohtlikus läheduses manööverdama, ähvardavalt mööda (*või* üle) lendama ◇ **to give smb. a ~** *Am. sl.* kellelegi helistama; **to ~ about** sihitult ümber aelema; **to ~ off** *sl.* jalga laskma, vehkat tegema

buzz III [bʌz] *v. t.* (*pudelit või klaasi*) põhjani tühjendama, tilgatumaks jooma

buzzard ['bʌzəd] *s.* viu, hiireviu, -kull; *Am.* kalkunkondor (= **turkey-~**); *sl.* logard, päevavaras ◇ **bald ~** kalakotkas; **honey ~** herilaseviu

buzz-bomb ['bʌzbɔm] *sõd. sl.* rakettmürsk (= **flying bomb**)

buzzer ['bʌzə] *s.* sumiseja; *el.* sumisti; *fam.* auruvile, -sireen; *sõd. sl.* signalist

buzz-saw ['bʌzsɔ:] *s. Am.* kreis- *e.* ketassaag (= **circular saw**) ◇ **to monkey with the ~** *Am.* tulega mängima

by [bai] **1.** *adv.* kõrval(e), ligi, juures, juurde; mööda(s); **2.** *prep.* (*millegi, kellegi*) kõrval(e), ligi, juures, juurde, mööda; kaudu, teel; läbi, abil, varal, -ga; poolt; poolest, järgi, -lt; võrra, kaupa, haaval, viisi, -ti;

ajal, -l, ajaks, -ks; (*vannetes*) nimel, juures; **3.** = **bye** I & II ◇ **to stand** ~ kõrval (*või* juures) seisma, aitama; **to lay** (*or* **put**) ~ kõrvale panema, talletama; **to go** ~ mööduma; **made** ~ **me** minu (poolt) tehtud; ~ **land (sea, rail)** maad (merd, raudteed) mööda; ~ **force** väevõimuga; **to sell** ~ **the pound (yard, packet, etc.)** naela- (jardi-, paki- jne.) viisi müüma; **little** ~ **little** vähehaaval; ~ **day** päeval; ~ **this time** selleks ajaks; ~ **and** ~ peagi, varsti; **the** ~ **and** ~ varstine tulevik; ~ **and large** *peam. Am.* üldiselt, üldiselt rääkides; ~ **far (the best)** kaugelt (kõige parem); ~ **heart** pähe, peas, peast; ~ **reason of** (*millegi*) tõttu; ~ **oneself** üksi(nda), omaette; ~ **the** ~ = ~ **the bye** (*vt.* **bye** II)

by-blow ['baiblou] *s.* küljehoop, kõrvale antud hoop; sohilaps

bye I [bai], *liitsõnades haril* **by-** [bai] *a.* kõrvaline, kõrval-, teisejärguline, lisa- (*lahkukirjutatuna näit.* **the by(e) effects** kõrvaltoimed; **a by(e) consideration** lisakaalutlus *jms.*)

bye II [bai] *s.* midagi kõrvalist; kõrvale- *või* väljajäämine; *sport* «bai» (*kriketimängus: «möödunuks» arvestatav pall, mis annab jooksu eest punkti; golfimängus: eelmisest geimist ülejäänutena järgmisse ülekantavad punktid; tennisemängus: paarismängul geimist väljajääja või väljajäämine*) ◇ **to draw the** ~ *sport* (*loosimisel*) paarismängu geimist välja jääma; **by the** ~ (*ka* **by the by**) muide, muuseas

bye III [bai] *interj.* = **bye-bye** II

bye-bye I ['baibai] *s. lastek.* tudumine, magamine; magamaminekuaeg ◇ **to go to** ~**s** tudule (*või* tuttu) minema

bye-bye II [bai'bai] *interj. fam.* hüvasti! (= **good-bye**), *lastek.* aidaa!

by(e)-law ['bailɔ:] *s.* (*linnaomavalitsuse jms.*) kohalik määrus, sundmäärus

by-election ['baiilekʃ(ə)n] *s.* järelvalimine, täiendav valimine

Byelorussia [bielo'rʌʃə] *pn.* Valgevene

Byelorussian [bielo'rʌʃ(ə)n] **1.** *a.* valgevene; **2.** *s.* valgevenelane; valgevene keel ◇ ~ **Soviet Socialist Republic** Valgevene Nõukogude Sotsialistlik Vabariik

by-end ['baiend] *s.* kõrvalsiht, varjatud eesmärk

bygone ['baigɔ(:)n] **1.** *a.* möödunud, minevikku vajunud; **2.** *s. pl.* möödanik, möödunu, minevik ◇ **let** ~**s be** ~**s** unustagem mineviku pahandused

by-lane ['bailein] *s.* kõrvaltee, -tänav

by-law ['bailɔ:] = **bye-law**

by-name ['baineim] *s.* hüüdnimi; *ka* pilkenimi (= **nickname**)

by-pass ['baipɑ:s] **1.** *s.* möödasõidutee; möödaviik; *tehn.* möödavooluklapp (= ~ **valve**); ringkanal (= ~ **channel**); *el.* šunt; **2.** *v. t.* kõrvalt mööduma, kõrvalt ümber minema

by-path ['baipɑ:ɵ] *s.* (*pl.* **-ths** [-ðz]) kõrvalrada (*ka piltl.*)

by-play ['baiplei] *s. teatr.* kõrvalmäng, (tumm) kõrvaltegevus

by-product ['baiprɔdəkt] *s.* kõrvalprodukt, -toode, -saadus

Byrd [bə:d] *pn.*

byre ['baiə] *s.* lehmalaut

by-road ['bairoud] *s.* kõrvaltee

Byron ['baiər(ə)n] *pn.*

Byronic [bai(ə)'rɔnik] *a.* bajronlik

byssal ['bisl] *a. zool.* büssus- ◇ ~ **gland** büssusnääre

Bysshe [biʃ] *pn.*

byssinosis [bisi'nousis] *s.* (*pl.* **-oses** [-ousi:z]) *med.* büssinoos, kopsu puuvilltolmumus

byssus ['bisəs] *s. tekst.* vanaaegne peen siid- (*või* linane) riie; *zool.* büssus, karbikiustik

bystander ['baistændə] *s.* juuresolija, pealtvaataja

by-street ['baistri:t] *s.* kõrvaltänav

byte [bait] *s.* bait (*infos*)

by-way ['baiwei] *s.* kõrvaltee (*ka piltl.*)

byword ['baiwə:d] *s.* kõnekäänd; kurikuulsaks (*või* häbiväärseks) saanud nimi (*millegi pärast* **for**); (*millegi*) kehastus, mustrinäide **(for)**; *Am. ka* pilkenimi (= **by-name**)

by-work ['baiwə:k] *s.* kõrvaltöö

Byzantine [b(a)i'zæntain, 'bizənt(a)in] **1.** *a.* bütsantsi; **2.** *s.* bütsantslane ◇ ~ **Empire** Bütsants, Ida-Rooma

Byzantinism [b(a)i'zæntinizm] *s.* bütsantinism

Byzantium [b(a)i'zæntiəm, -ʃiəm] *pn.* Bütsants (*muistne linn*)

C

C, c [si:] *s.* (*pl.* **Cs, C's, Cees**) (*kirjatäht*) c; *muus.* c, (*silpnimetusega*) do; *keem.* C, süsinik (= **carbon**); (*rooma numbrina*) C (= 100) ◇ ~ **flat** *muus.* ces, do-bemoll; ~ **sharp** *muus.* cis, do-diees; ~ **spring** = **cee-spring; C 3** ['si: 'θri:] kolmandajärguline, vilets; *mil.* teenistuskõlbmatu

C. *lüh.* = **centigrade** Celsius (*soojuskraadide arvu järel*)

c. *lüh.* = **1. cent; 2. century; 3. chapter; 4. circa; 5. cubic**

C.A. ['si:'ei] *lüh.* = **chartered accountant**

Ca *keem.* = **calcium**

ca. *lüh.* = **circa**

cab [kæb] **1.** *s.* voorimehesõiduk, troska; taksiauto, takso; juhikabiin, -ruum; **2.** *v. i.* **(-bb-)** voorimehesõidukiga (*või* taksiautoga) sõitma

cabal [kə'bæl] **1.** *s.* salasepitsus, intriigitsemine, intrigeerimine; (poliitiline) salakildkond; **2.** *v. i.* **(-ll-)** salasepitsema, salakildkonda moodustama, salakildkonnana tegutsema, intriigitsema, intrigeerima

cabala ['kæbələ] = **cabbala**

cabalist ['kæbəlist] = **cabbalist**

cabalistic [kæbə'listik] = **cabbalistic**

cabana [kə'bɑ:nə] *s. Am.* rõivastuskabiin (*supelrannas*); *ka* (mere poole lahtine) rannapaviljon *või* suvitusmajake

cabaret ['kæbərei, -ret] *s. pr.* kabaree; *sl.* uhke restoran

cabbage ['kæbidʒ] *s.* kapsas; *Am. sl.* nodi, raha ◇ ~ **beetle** *zool.* maakirp, lehesõtkel; ~ **butterfly** *zool.* kapsaliblikas; ~ **caterpillar** *zool.* kapsaröövik, -uss; ~ **fly** *zool.* kapsakärbes; ~ **lettuce** *aiand.* peasalat; ~ **moth** *zool.* kapsaöölane; ~ **rose** *bot.* sajalehine roos

cabbala ['kæbələ] *s.* kabala, (juudi) müstiline salaõpetus

cabbalist ['kæbəlist] *s.* kabalist, kabala harrastaja; müstik, salaõpetuse uurija

cabbalistic [kæbə'listik] *a.* **(-ically)** kabalistika-, kabalistlik, müstiline, salapärane

cabby ['kæbi] *s. fam.* sõiduvoorimees; taksojuht (= **cabman**)

cabdriver ['kæbdraivə] = **cabman**

Cabell ['kæbəl, kə'bel] *pn.*

caber ['keibə] *s.* (*sportlikuks viskamiseks tarvitatav*) männiteivas ◇ **tossing the** ~ teibaviskamine (*Šotis*)

cabin ['kæbin] *s.* kajut; kabiin; onn, hurtsik, majake; putka ◇ ~**-boy** kajuti- *e.* laevapoiss, junga

cabined ['kæbind] *a.* (*kitsasse ruumi*) kokkusurutud, -litsutud

cabinet ['kæbinit, -net] *s.* kabinet, eratuba, väike tuba; ministrite kabinet, valitsus; (laegastega) kapp *või* kastike; vitriinkapp ◇ **catalogue** ~ kartoteegikapp; **wall** ~ seinakapp; **C- Council** ministrite nõukogu koosolek; **C- crisis** valitsuskriis; **C- Minister** kabinetminister, ministrite nõukogu liige; ~ **photograph** kabinetkaustas (*10×14 cm*) päevapilt; ~ **piano** kabinetklaver; ~ **pudding** *kok.* biskviitidest, munadest, rosinatest jm. valmistatav puding

cabinet-maker ['kæbinitmeikə] *s.* kunsttisler; *nalj.* kabinetimoodustaja, peaminister

cabinet-work ['kæbinitwə:k] *s.* kunsttisleritöö

cable ['keibl] **1.** *s. mer.* kaabel; tross; (ankru)kett; *mer.* kaabeltau, -mõõt (= 200 **yards** = 182,88 m); *el.* kaabel; = **cablegram; 2.** *v. i. & t.* (kaabli kaudu) telegrafeerima; kaabliga (*või* trossiga) kinnitama

cablegram ['keiblgræm] *s.* kaabelgramm, kablogramm, kaablitelegramm

cable-railway ['keiblreilwei] *s.* köisraudtee, trossraudtee

cableway ['keiblwei] *s.* köistee, trosstee

cabman ['kæbmən] *s.* (*pl.* **-men**) sõiduvoorimees; taksojuht

caboodle [kə'bu:dl] *s. Am. sl.* jõuk, hulk ◇ **the whole** ~ kogu kupatus

caboose [kə'bu:s] *s.* laevaköök, kambüüs; *Am.* (*kaubarongi*) meeskonnavagun, päravagun

Cabot ['kæbət] *pn.*

cabotage ['kæbətɑ:ʒ, -tidʒ] *s. mer.* kabotaaž, rannalaevandus, rannasõit

cabriolet [kæbriə'lei] *s.* kabriolett

cabstand ['kæbstænd] *s.* veovoorimeeste (*või* taksode) seisukoht, taksopeatus

ca'canny [kɔ:'kæni, kɑ:-] **1.** *s.* tahtlik töö-

toodangu piiramine tööliste poolt, töövenitamine, itaalia streik; **2.** *v. i.* tahtlikult tööd venitama, itaalia streiki korraldama; *vrd.* **canny**

cacao [kə'keiou, -'kɑ:ou] *s. bot.* kakaopuu; kakaouba; *vrd.* **cocoa**

cachalot ['kæʃəlɔt, -lou] *s.* kašelott, võidisvaal

cache [kæʃ] **1.** *s.* peidik, (*toidumoona ja muu varustuse*) peitepaik, peidukoht; **2.** *v. t.* (tagavaraks) peitma

cachet ['kæʃei] *s.* pitser; ehtsuse tunnusmärk; *med.* oblaat

cachexy [kə'keksi] *s. med.* kahheksia, kurtumus, haiglane kõhnumine

cachinnate ['kækineit] *v. i. pedant.* laginal naerma

cachinnation [kæki'neiʃ(ə)n] *s.* naerulagin

cachou ['kæʃu:, kə'ʃu:] *s. farm.* kašuu (*lõhnastatud pill suuleha vastu*); *ka* = **catechu**

cacique [kə'si:k] *s.* indiaani pealik *või* vürst; *Am. sl.* parteituus, boss

cackle ['kækl] **1.** *s.* kaagatus, kaagutus; kõkutus; plära, tühi loba; **2.** *v. i.* kaagatama, kaagutama; (naerda) kõkutama; plärama ◇ **cut the ~!** *sl.* pea suu!

caco- ['kæko(u)] *ühendeis* paha-, kuri-, (*võõrsõnades*) kako-

cacodyl ['kækodil] *s. keem.* kakodüül, tetrametüüldiarsaan

cacoethes [kæko(u)'i:θiz, -is] *s.* paha kalduvus ◇ **scribendi** ~ kirjutamis- *või* kritseldamismaania

cacography [kæ'kɔgrəfi] *s.* kakograafia

cacophonic [kæko'fɔnik], **cacophonous** [kæ'kɔfənəs] *a.* kakofooniline, ebakõlaline, kolekõlaline

cacophony [kæ'kɔfəni] *s.* kakofoonia, ebakõla, kolekõla

cactaceous [kæk'teiʃəs] *a.* kaktuse-, kaktuseline, kaktusetaoline

cactus ['kæktəs] *s.* (*pl.* ~**es**, **cacti** ['kæktai]) kaktus

cad [kæd] *s.* kaabakas, lurjus, lontrus

cadastral [kə'dæstrəl] *a.* (**-ily**) katastri-, maahindamis- ◇ ~ **survey** maahindamine

cadastre, cadaster [kə'dæstə] *s.* kataster

cadaver [kə'deivə, -'dɑ:-] *s. med.* laip, kadaaver

cadaverine [kə'dævəri:n] *s. med.* koolnumürk, kadaveriin

cadaverous [kə'dæv(ə)rəs] *a.* koolnulik, surnukahvatu, kaame

Cadbury ['kædb(ə)ri] *pn.*

caddice ['kædis] = **caddis**

caddie ['kædi] *s.* golfipoiss, kurikakandja

caddis ['kædis] *s. zool.* puruvana (*vastsena; ka* ~**-worm**) ◇ ~**-fly** puruvana valmik

caddish ['kædiʃ] *a.* kaabaklik, ebaaumehelik, autu, nurjatu (*vt.* **cad**)

caddy I ['kædi] *s.* teetoos, -karp (= **tea-~**)

caddy II ['kædi] = **caddie**

cadence ['keid(ə)ns] *s.* kindlamõõduline helikäik; helirõhk, rütm; muusikalise lause lõppkäik, kadents

cadency ['keid(ə)nsi] *s.* **1.** (*genealoogias*) noorem põlvnemisliin; **2.** *haruld.* helirõhk, rütm (= **cadence**)

cadenza [kə'denzə] *s. muus.* kadents, virtuooslik lõppkäik

cadet [kə'det] *s.* noorem poeg; kadett, sõjakooli õpilane; *Am. sl.* kupeldaja ◇ ~ **corps** sõjaväeõppust saav õpilasrühm (*inglise koolis*)

cadge [kædʒ] *v. i & t.* (**-geable**) tänaval kaubitsema; lunima, munsteldama, manguma, kerjama; teise kulul elama

cadger ['kædʒə] *s.* tänavakaupmees, kandekaupmees; lunija, munsteldaja, manguja, kerjus, parasiit

cadi, k- ['kɑ:di] *s.* (*pl.* **-is**) kaadi, islami kohtunik

Cádiz ['keidiz] *pn.*

cadmium ['kædmiəm] *s. keem.* kaadmium (*sümbol* **Cd**) ◇ ~ **yellow** kaadmiumkollane

Cadmus ['kædməs] *pn.* Kadmos

Cadogan [kə'dʌgən] *pn.*

cadre ['kɑ:də] *s.* raamistik; *mil.* kaader

caduceus [kə'dju:siəs] *s.* (*pl.* **-ei** [-iai]) heeroldikepp (*er. jumalate käskjala Mercuriuse tiivuline kepp; esineb ka arstikutse sümboli osana*)

caducity [kə'dju:siti] *s.* ribedus, lagunevus; jõuetus, nõtrus; *bot.* mahavarisevus

caducous [kə'dju:kəs] *a.* ribe, lagunev; jõuetu, nõder; *bot.* mahavarisev

caecum ['si:kəm] *s.* (*pl.* **-ca**) *anat.* umbsool, pimesool

Caedmon ['kædmən] *pn.*

Caernarvon [kə'nɑ:vən] = **Carnarvon**

Caesar ['si:zə] **1.** *pn.*; **2.** *s.* tseesar, (Rooma) keiser, ainuvalitseja

Caesarea [si:zə'riə] *pn.*

Caesarean, -rian [si(:)'zɛəriən] *a.* tseesarlik, keiserlik, keisri-; ainuvalitsuslik ◇ ~ **operation** (*or* **section**) *med.* keisrilõige, lõikussünnitus

Caesarism ['si:zərizm] *s.* tsesarism, piiramatu ainuvalitsus; piiramatu ainuvalitsuse pooldamine

caesium, cesium ['si:ziəm] *s. keem.* tseesium (*sümbol* **Cs**)

caesura [si(:)'zjuərə] *s. pros.* tsesuur, värsilahk

café ['kæfei] *s.* kohvik ◇ ~ **chantant** ['ʃɔntɑ:ŋ] varieteekohvik

cafeteria [kæfi'tiəriə] *s.* (iseteeninduslik) kohvikrestoran, selvekohvik, kafeteeria, toidubaar

caff ['kæ(:)f] *Am. fam.* = **café**

caffeine ['kæfiain, -fii(:)n] *s. farm.* kofeiin, teiin

Caffre ['kæfə] = **Kaffir, Kafir**

caftan ['kæftən] *s.* kaftan

cage [keidʒ] **1.** *s.* (*linnu, looma*) puur; *mäend.* kong; (*lifti*) kabiin, platvorm; (*veerelaagri*) separaator; *Am.* korv (*korvpalli- või pesapallimängus*); (hoki)värav; **2.** *v. t.* puuri panema, puuris pidama (*ka piltl.*)

cageling ['keidʒliŋ] *s.* puurilind

cag(e)y ['keidʒi] *a. sl.* kaval, ettevaatlik; (vastusest) kõrvalepuiklev, mitteotsekohene

cahoot [kə'hu:t] *s. haril. pl. Am. sl.* saagiosadus, -kaaslus ◇ **in ~s with** (*kellegagi*) ühises salakambas *või* mestis

Caiaphas ['kaiəfæs] *pn. piibl.* Kaivas

caiman ['keimən] = **cayman**

Cain [kein] **1.** *pn.* Kain; **2.** *s.* vennatapja

Caine [kein] *pn.*

cainozoic [kaino'zouik] *geol.* **1.** *a.* kainosoiline, kainosoikumi-; **2.** *s.* kainosoikum, kainosoiline aegkond *või* ladekond, uusaegkond

Caird [kɛəd] *pn.*

cairn [kɛən] *s.* kivivare, -tähis, kuhik (*piiritähisena või kalmumärgina*); väike lühijalgne koeratõug (= ~ **terrier**)

cairngorm ['kɛən'gɔ:m, 'kɛəng-] *s.* (kollane, pruun) suitskvarts

Cairo ['kaiərou] *pn.* Kairo

caisson ['keis(ə)n, kə'su:n] *s. tehn.* kessoon; *mil.* laskemoonakast, -vanker, mürsukast ◇ ~ **disease** *med.* kessoontõbi

Caithness ['keiθnes] *pn.*

caitiff ['keitif] **1.** *s. arh., poeet.* argpüks, närukael, lurjus; **2.** *a.* vilets, närune, nurjatu

Caius ['kaiəs; *Cambridge'i kolledži nimena* ki:z] *pn.*

cajeput ['kædʒpət] *s. bot.* kajeputipuu; mägiloorber ◇ ~ **oil** *farm.* kajeputiõli

cajole [kə'dʒoul] *v. t.* (**-lable**) keelitama, (meelitustega, pettusega) veenma, sundima (*midagi tegema* **into doing**)

cajolement [kə'dʒoulmənt], **cajolery** [kə'dʒouləri] *s.* keelitus, meelitus

cake [keik] **1.** *s.* kook; keeks; tort; *arh.* kakk, lame päts; liistak, (lame) tükk, tahvlike, tablett (*midagi* **of**); **2.** *v. i. & t.* paatuma, paakuma (*ka tehn.*), tahkuma, kõvaks tükiks muutuma; paadutama, kõvastama ◇ **you cannot eat your ~ and have it** ega kahte (vastupidist) head või tahta; ~**s and ale** lõbus koosviibimine; **my shoes are -ed with mud** mu kingad on tahkunud mudaga kaetud

cake-walk ['keikwɔ:k] *s.* keekvook (*ameerika neegritants*)

caky ['keiki] *a.* (**-ier, -iest; -iness**) paatunud, paakunud, tahkunud; koogikujuline

Cal. *lüh.* = **California**

cal *lüh.* = **calorie**

Calabar [kælə'bɑ:] *pn.*

calabash ['kæləbæʃ] *s. bot.* pudelkõrvits (= ~ **gourd**); kõrvitsapuu (= ~ **tree**); pudelkõrvitsa (kuivatatud) koor

calaboose [kælə'bu:s] *s. Am.* pogri, vangla

Calabria [kə'leibriə] *pn.* Calabria, Kalaabria

Calais ['kælei, -lis] *pn.*

calamary ['kæləməri] *s. zool.* kalmaar

calami ['kæləmai] *vt.* **calamus**

calamine ['kæləmain] *s. min.* kalamiin, galmei

calamint ['kæləmint] *s. bot.* kivimünt

calamite ['kæləmait] *s. paleont.* kalamiit

calamitous [kə'læmitəs] *a.* õnnetusrikas, õnnetusttoov, õnnetu

calamity [kə'læmiti] *s.* õnnetus, häda, viletsus ◇ ~ **howler** *Am.* hädavaakuja, õnnetuseprohvet
calamus ['kæləməs] *s.* (*pl.* **-mi** [-mai]) *bot.* rotangpalm; kalmus (= **sweet flag**); *van.* (pilli)roog; (pilliroost) kirjutussulg
calando [kə'lændou] *adv., a. & s. muus.* calando
calash [kə'læʃ] *s.* kaless; (*kalessi*) kumm; (*vanaaegse naistekübara*) kummis näovari
calcareous, -ious [kæl'kɛəriəs] *a.* lubjane, lubjataoline, lupja sisaldav, lubja-, lubi- ◇ ~ **binder** lubimört
calceolaria [kælsiə'lɛəriə] *s. bot.* kinglill (= **slipperwort**)
calces ['kælsi:z] *vt.* **calx**
calcification [kælsifi'keiʃ(ə)n] *s.* lubjastumine
calcify ['kælsifai] *v. t. & i.* (**-iable**) lubjastama; lubjastuma
calcimine ['kælsim(a)in] *peam. Am.* **1.** *s.* lubivärv; **2.** *v. t.* lupjama, lubivärviga katma
calcination [kælsi'neiʃ(ə)n] *s.* kaltsineerimine; *tehn.* särdamine
calcine ['kæls(a)in] *v. t. & i.* (**-nable**) kaltsineerima; kaltsineeruma; *tehn.* särdama
calcite ['kælsait] *s. min.* kaltsiit
calcium ['kælsiəm] *s. keem.* kaltsium (*sümbol* **Ca**) ◇ ~ **carbide** kaltsiumkarbiid; ~ **carbonate** kaltsiumkarbonaat; ~ **phosphate** kaltsiumfosfaat
calculable ['kælkjuləbl] *a.* kalkuleeritav, arvutatav, arvutletav; arvestatav
calculate ['kælkjuleit] *v. t. & i.* kalkuleerima, arvutama, arvutlema; arvestama; *Am.* arvama, oletama, mõtlema; kavatsema, plaanitsema ◇ **to** ~ **(up)on** (*millelegi, kellelegi*) kindlasti lootma; **-ed** ettekavatsetud, -mõeldud (*millekski* **for**; *midagi teha* **to do**)
calculation [kælkju'leiʃ(ə)n] *s.* kalkuleerimine, arvutamine, arvutlemine; kalkulatsioon, arvutus, arvutlus; arvestus; oletus, arvamus
calculator ['kælkjuleitə] *s.* kalkuleerija, arvutaja, arvutleja, kalkulaator; arvutusmasin, arvuti ◇ **desk** ~ lauaarvuti
calculus ['kælkjuləs] *s.* (*pl.* **-li** [-lai]) *med.* kivi; *mat.* arvutlusmeetod, arvutus ◇ **biliary** ~ *med.* sapikivi; **differential** ~ *mat.* diferentsiaalarvutus; **integral** ~ *mat.* integraalarvutus; ~ **of variations** *mat.* variatsioonarvutus
Calcutta [kæl'kʌtə] *pn.* Calcutta, Kalkuta
caldron ['kɔ(:)ldr(ə)n] = **cauldron**
Caldwell ['kɔ:ldw(ə)l] *pn.*
Caledonia [kæli'douniə] *pn.* Kaledoonia, (muistne) Šotimaa
Caledonian [kæli'douniən] **1.** *a.* kaledoonia, (muinas)šoti; **2.** *s.* kaledoonlane, (muinas)šotlane
calefactory [kæli'fækt(ə)ri] *a.* soojendav, kuumendav
calendar ['kælində, -len-] **1.** *s.* kalender, tähtraamat; nimestik, register; *Am.* (*kongressi*) ametlik päevakord; **2.** *v. t.* nimestikku kandma, registreerima
calender ['kælində, -len-] *tehn.* **1.** *s.* kalander(masin); **2.** *v. t.* kalanderdama, kalandreerima, kuumrullima
calends, k- ['kælindz, -lendz] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) *aj.* kalendid, kalenda (*kuu esimene päev roomlastel*) ◇ **on** (*or* **at**) **the Greek** ~ *van. nalj.* mitte iialgi
calendula [kə'lendjulə, -dʒu-] *s. bot.* saialill
calenture ['kælintjuə, -tʃə] *s. van.* troopikapalavik
calf I [kɑ:f] *s.* (*pl.* **calves** [kɑ:vz]) vasikas; noor elevant (*või* vaal, hüljes); vasikanahk; nahkköide ◇ **in** (*or* **with**) ~ tiine (*lehma kohta*); **to kill the fatted** ~ (*kellegi vastuvõtuks*) rõõmupidu korraldama; **divinity** ~ tumepruun nahkköide; ~**'s tooth** piimahammas (= **milk-tooth**)
calf II [kɑ:f] *s.* (*pl.* **calves** [kɑ:vz]) sääremari
calf-love ['kɑ:flʌv] *s.* lapsik noorusarmastus
calf's-foot ['kɑ:vzfut, *haruld.* 'kɑ:fs-], **calves-foot** ['kɑ:vzfut] **1.** *a.* vasikajala- (*er. kok., näit.* ~ **jelly** vasikajalasült); **2.** *s. bot.* tähniline aaronikepp
calfskin ['kɑ:fskin] *s.* vasikanahk
Calgary ['kælgəri] *pn.*
Calhoun [kæl'hu:n, kə'hu:n] *pn.*
Caliban ['kælibæn, -bən] **1.** *pn.*; **2.** *s.* elajalik inimene, pooltõbras
caliber ['kælibə] *Am.* = **calibre**
calibrate ['kælibreit] *v. t.* (**-brable**) *tehn.* kalibreerima, kaliibrima
calibre, *Am.* **-ber** ['kælibə] *s. tehn.* kaliiber,

(*mingi ööne, traadi jms.*) läbimõõt; (vaimne) ulatus, võimed; tähtsuskraad
-calibred ['kælibəd] *a.* -kaliibriline
calico ['kælikou] *s.* (*pl.* **-oes,** *Am. ka* **-os**) kalingur; *Am.* sits (= **cotton print**)
Calicut ['kælikət] *pn.* Calicut, Kalikut
Calif. *lüh.* = **California**
calif ['kælif, 'kei-, 'kɑ:-] = **caliph**
California [kæli'fɔ:niə] *pn.* California, Kalifornia
californium [kæli'fɔ:niəm] *s. keem.* kalifornium (*sümbol* **Cf**)
caliper(s) ['kælipə(z)] = **calliper(s)**
caliph, -f ['kælif, 'kei-, 'kɑ:-] *s. aj.* kaliif
caliphate ['kælifit] *s. aj.* kalifaat
calisthenics [kælis'θeniks] = **callisthenics**
calix ['kæliks, 'kei-] *s.* (*pl.* **-ices** [-isi:z]) *haruld.* karikas (= **chalice**); *anat.* karikas, karikataoline õõs *või* organ; *vrd.* **calyx** ◇ **renal -ices** *anat.* neerukarikad
calk I [kɔ:k] **1.** *s. (hobuseraua)* tagahaak, rauahaak; (*saapa*) kontsaraud; **2.** *v. t.* tagahaakidega (*või* kontsaraudadega) varustama
calk II [kɔ:k] *v. t.* kalkeerima (*pauspaberile või -riidele kopeerima*)
calk III [kɔ:k] = **caulk**
calkin ['kɔ:kin, 'kælk-] = **calk** I **(1.)**
call [kɔ:l] **1.** *v. i. & t.* hüüdma, hõikama (*kellelegi* **to**); hüüdma, kutsuma, nimetama; külastama (*kedagi* **on, upon**; *mingit kohta* **at a place**); (üles) äratama; (telefoniga) helistama, välja kutsuma; nõudma **(for)**; **2.** *s.* hüüd, hüüatus, hõige; kutse; kutsumus (*millekski* **to**); üleskutse; loosung; (telefoni)kutsung, kõne; (lühike) külastus; nõue; vajadus, tarvidus ◇ **to** ~ **attention to** (*millelegi*) tähelepanu juhtima; **to** ~ **cousins with** ennast (*kellegi*) sugulaseks tunnistama või lugema; **we** ~ **our work done** me loeme oma töö lõpetatuks; **to** ~ **down** *er. Am.* läbi pragama, hurjutama; **to** ~ **for** nõudma; (*millegi, kellelegi*) järele tulema; **to** ~ **forth** esile kutsuma; **to** ~ **in** sisse kutsuma; (*raha*) sisse nõudma; (*arsti jne.*) kutsuma; **to** ~ **in question** küsitavaks tunnistama; mitte tõestatuks (*või* kahtlaseks) pidama; **to** ~ **into being** esile kutsuma, tekitama; **to** ~ **into play** tegevusse äratama; **to** ~ **it a day** *fam.* töötamast lakkama; **to** ~ **smb. names** kedagi sõimama; **to** ~ **off** ära kutsuma; (*millestki*) loobuma, ära ütlema; **to** ~ **on** külastama; (*kellegi*) poole pöörduma; **to** ~ **out** hüüdma, välja kutsuma; **to** ~ **over** (*nimesid*) välja hõikama, loetlema; **to** ~ **one's own** enda omaks nimetama, omastama; **to** ~ **to account** (*kelleltki*) aru nõudma; **to** ~ **to the bar** advokaadiks vastu võtma; **to** ~ **to witness** tunnistajaks kutsuma; **to** ~ **up** väeteenistusse kutsuma; (telefoniga) välja kutsuma, helistama; meenutama; ette kujutama, kujutlema; **to** ~ **upon** = **to** ~ **on**; **at** (*or* **on**) ~ *maj.* (esimesel) nõudmisel; **within** ~ hüüdeulatuses, valmis kutse peale tulema, ligilähedal; **you have no** ~ **to blush** teil ei tarvitse punastada; **to pay a** ~ (lühikest) külaskäiku tegema; ~ **girl** *er. Am.* telefoni teel väljakutsutav prostituut; ~**loan** *maj.* laen nõudmiseni; ~ **sign** kutsungisignaal
calla ['kælə] *s. bot.* kalla, toavõhk (*ka* ~ **lily**); soovõhk (= **bog arum, water arum**)
call-box ['kɔ:lbɔks] *s.* telefoniputka
call-boy ['kɔ:lbɔi] *s. teatr.* näitlejate lavalekutsuja (poiss); *Am. ka* (hotelli)paaž
call-down ['kɔ:ldaun] *s. er. Am.* läbipragamine, hurjutamine
caller I ['kɔ:lə] *s.* külastaja; (*nimede*) väljahõikaja; (telefoniga) helistaja, kõnetellija
caller II ['kælə] *a. Š.* värske (*kala, õhu jms. kohta*)
calligrapher [kə'ligrəfə] *s.* kalligraaf, ilukirjutaja, ilukirjategija
calligraphic [kæli'græfik] *a.* kalligraafiline, ilukirja-
calligraphist [kə'ligrəfist] = **calligrapher**
calligraphy [kə'ligrəfi] *s.* kalligraafia, ilukiri
calling ['kɔ:liŋ] *s.* kutse; elukutse, amet; kutsumus; külastus ◇ ~**-card** *Am.* = **visiting-card**
Calliope [kə'laiəpi] **1.** *s. müt.* Kalliope; **2. (c-)** [*ka* 'kælioup] *s. muus.* kallioope (*viledega muusikariist*), tsirkuseorel, orelleierkast
cal(l)iper ['kælipə] **1.** *s. haril. pl. tehn.* kobisirkel, taster (= ~ **compasses, pair of** ~**s**); **2.** *v. t.* kobisirkliga (*e.* tastriga) mõõtma
callisthenics, *Am.* calis- [kælis'θeniks] *s. pl.*

(*tarvit. sg-na*) kerge võimlemine, plastiline gümnastika, vabaharjutused

callosity [kæ'lɔsiti, kə'l-] *s.* mõhn, paksend, rakk; *piltl.* paksunahalisus, tundetus, kalkus

callous ['kæləs] *a.* mõhnaline, paksenenud, rakkus; *piltl.* paksunahaline, tundetu, kalk

call-over ['kɔ:louvə] *s.* (*nimede*) väljahõikamine, loetelu

callow ['kælou] *a.* sulitu, paljas; verisulgne; ebaküps, kogenematu, viiumatu

call-up ['kɔ:lʌp] *s.* väeteenistuskutse

callus ['kæləs] *s. med.* luumõhn, mõhn, kallus; *bot.* kallus(kude), haavakude

calm [kɑ:m] **1.** *a.* rahulik, vaikne, tasane, tüün(e); *fam.* külmavereline; **2.** *s.* rahulikkus, tüünus, (tuule)vaikus; **3.** *v. t. & i.* rahustama, tüünitama; rahunema, tüünduma ◇ **to ~ down** rahunema; rahustama

calomel ['kæləməl] *s. keem., farm.* kalomel

caloric [kə'lɔrik] **1.** *s. füüs.* soojus, *er.* kehasoojus; **2.** *a.* soojuse-, soojus-; kaloriline ◇ **~ engine** *tehn.* kuumõhumootor; **~ value** kaloriline väärtus

caloricity [kælə'risiti] *s.* kalorsus

calorie, -ry ['kæləri] *s. füüs.* kalor

calorific [kælə'rifik] *a.* soojust tekitav; soojus-, kütte- ◇ **~ value** kütteväärius; soojusväärtus

calorifier [kə'lɔrifaiə] *s. tehn.* kalorifeer, õhusoojendi ◇ **steam ~** aurukalorifeer

calorimeter [kælə'rimitə] *s. füüs.* kalorimeeter (*riist soojushulga mõõtmiseks*)

calory ['kæləri] = **calorie**

Calton ['kɑ:lt(ə)n] *pn.*

caltrop ['kæltrəp] *s. mil. aj.* neljaogaline jalapüünis; *bot.* ogajumikas ◇ **water ~** *bot.* vesipähkel

calumet ['kæljumit] *s.* rahupiip

calumniate [kə'lʌmnieit] *v. t. & i.* laimama

calumniator [kə'lʌmnieitə] *s.* laimaja

calumnious [kə'lʌmniəs] *a.* laimuline, laimav, laimu-

calumny ['kæləmni] *s.* laim, laimdus

Calvary ['kælvəri] **1.** *pn.* Kolgata; **2.** *s.* **(c-)** *kunst* kalvaarmägi (*tavaliselt grupp kolmest ristilöödust*)

calve [kɑ:v] *v. i. & t.* poegima, sünnitama (*lehma kohta*); suure tükina irduma, suuri tükke irrutama (*jäämäe või -liustiku kohta*)

calves [kɑ:vz] *vt.* **calf** I & II

calves-foot ['kɑ:vzfut] = **calf's-foot**

Calvin ['kælvin] *pn.*

Calvinism ['kælvinizm] *s.* kalvinism

Calvinist ['kælvinist] *s.* kalvinist

Calvinistic(al) [kælvi'nistik(əl)] *a.* **(-ically)** kalvinistlik

calx [kælks] *s.* (*pl.* **calces** ['kælsi:z], **~es**) *keem., tehn.* tagi(pulber), (*metalli oksüdeerimisel või maagi särdamisel saadav*) tuhataoline mass; *van.* (kustutamata) lubi

calyces ['kælisi:z] *vt.* **calyx**

Calypso [kə'lipsou] **1.** *pn.* Kalypso; **2.** *s.* **(c-)** *bot.* neiuking; *muus.* kalüpso (*Trinidadis tekkinud laul ja tants*)

calyx ['keiliks, 'kæl-] *s.* (*pl.* **-lyces** [-lisi:z], **-xes**) *bot.* (õie)tupp; *anat. haruld.* = **calix**

cam [kæm] *s. tehn.* nukk

camaraderie [kæmərɑ:də'ri:] *s. pr.* seltsimehelikkus, sõbramehelikkus

camarilla [kæmə'rilə] *s.* kamarilja

camber ['kæmbə] **1.** *s.* (*laevateki, maantee jms.*) kumerus; **2.** *v. t. & i.* kumerdama, kumerana ehitama; kumerduma

Camberley ['kæmbəli] *pn.*

Camberwell ['kæmbəw(ə)l] *pn.* ◇ **~ beauty** *zool.* leinaliblikas

cambist ['kæmbist] *s. maj.* (valuuta- ning veksli)maakler

cambium ['kæmbiəm] *s. bot.* mähk, kambium

Cambodia [kæm'boudiə] *pn.* Kambodža, Kampuchea (*vt.* **Kampuchea**)

Camborne ['kæmbɔ:n] *pn.*

Cambria ['kæmbriə] *pn.* (*Walesi muistne nimi*)

Cambrian ['kæmbriən] **1.** *a. ret., poeet.* Walesi; *geol.* kambriumi; **2.** *s. ret., poeet.* uelslane, Walesi elanik; *geol.* kambrium

cambric ['keimbrik] *s. tekst.* batist(lõuend) ◇ **cotton ~** puuvillane batist; **~ paper** linastest kaltsudest tehtav (kirja)paber; **~ tea** *Am.* kuumast veest, piimast ning suhkrust (vähese tee lisandusega) valmistatav jook

Cambridge ['keimbridʒ] *pn.* ◇ **~ blue** helesinine

Cambridgeshire ['keimbridʒ(i)ə] *pn.*

Cambyses [kæm'baisi:z] *pn.* Kambyses

Camden ['kæmdən] *pn.*

came [keim] *vt.* **come**

camel ['kæm(ə)l] *s.* kaamel; *tehn.* laevatõstepontoon ◇ **Arabian ~** üksküürkaamel, dromedar; **Bactrian ~** kaksküürkaamel, baktrian

cameleer [kæmi'liə] *s.* kaamelijuht, -ajaja

camellia [kə'meljə, -'mi:l-] *s. bot.* kameelia

camelopard ['kæmiləpɑ:d, kə'mel-] = **giraffe**

Camelot ['kæmilɔt] *pn.*

Camembert ['kæməmbɛə] **1.** *pn.*; **2.** *s.* kamambäär (*teatav prantsuse juustusort*)

cameo ['kæmiou] *s.* (*pl.* **-os**) *kunst* kamee

camera ['kæm(ə)rə] *s.* kaamera, foto- (*või* filmi-, televisiooni)aparaat; *jur.* kohtuniku erakamber *või* -kabinet (*tarvit. peam. väljendis* **in ~** kohtuniku erakabinetis) ◇ **~ obscura** [ɔb'skjuərə] pimekamber (*fotoaparaadi eelkäija*); **~ eye** *Am. sl.* hea silmamälu

cameraman ['kæm(ə)rəmən] *s.* (*pl.* **-men**) fotoreporter; kinooperaator; teleoperaator

Cameron ['kæm(ə)rən] *pn.*

Cameroon(s) ['kæməru:n(z)] *pn.* Kamerun

cami-knickers ['kæmi'nikəz] *s. pl.* (naiste) särkpüksid

camisole ['kæmisoul] *s.* lühike (soe) naistesärk *või* (kodune) jakike

camlet ['kæmlit] *s. tekst.* kamlott

camomile, ch- ['kæməmail] *s. bot.* karikakar; kummel ◇ **wild ~** teekummel; **~ tea** kummelitee

Camorra [kə'mɔrə] *s. it.* kamorra (*salaühing*)

camouflage ['kæmuflɑ:ʒ] **1.** *s.* kamuflaaž, kaitsevärvuse abil varjamine, kaitsemaskeering, värvimoondus (*ka piltl.*); **2.** *v. t.* kaitsevärvuse abil varjama, (kaitseks) maskeerima, (kaitsevärvusega) moondama

camp I [kæmp] **1.** *s.* laager, laagriplats; leer; *Am.* suvitustelk *või* -hütt; **2.** *v. i. & t.* laagris (*või* laagrisse) asuma; laagrisse paigutama ◇ **to ~ out** lahtise taeva all (*või* telgis) asuma, *er.* ööbima

camp II [kæmp] *a. sl.* eputav, omapäratsev, veiderdav; loomuvastane, homoseksuaalsusse kalduv

campaign [kæm'pein] **1.** *s.* sõjakäik, -retk, sõjaline ekspeditsioon; kampaania, hoogtöö; **2.** *v. i.* sõjakäiku (kaasa) tegema; kampaaniast osa võtma ◇ **on ~** väliteenistuses

campaigner [kæm'peinə] *s.* (vana) vilunud sõdur; kampaaniast osavõtja

campanile [kæmpə'ni:li] *s. arhit.* kampaniil (*kirikuhoonest lahus seisev kellatorn*)

campanula [kəm'pænjulə] *s. bot.* kellukas (= **bell-flower**)

camp-bed ['kæmpbed] *s.* välivoodi, kokkukäiv raudvoodi

camp-chair ['kæmptʃeə] = **camp-stool**

Campbell ['kæmbl] *pn.*

Campeachy [kæm'pi:tʃi] *pn.* Campeche ◇ **c- wood** = **logwood**

camper ['kæmpə] *s.* laagrisasuja, laagrisolija

camp-fever ['kæmpfi:və] *s.* tüüfus, soetõbi (= **typhus**)

camp-follower ['kæmpfɔlo(u)ə] *s.* sõjaväega kaasas käiv eraisik; *er.* kaubitseja, markitant; *piltl.* sõltlane, sabarakk

camphor ['kæmfə] *s.* kamper

campion ['kæmpiən] *s. bot.* käokann; tulinelk; põisrohi (= **catchfly**) ◇ **Alpine ~** alpi tõrvalill; **bladder ~** harilik põisrohi; **red ~** punane pusurohi; **rose ~** hall käokann; **white ~** valge pusurohi

camp-stool ['kæmpstu:l] *s.* klapptool, kokkupandav iste

campus ['kæmpəs] *s. Am.* kooli (*või* ülikooli) õueväljak; õppelinnak; hoonetega piiratud suur õu *või* muru

camwood ['kæmwud] *s. bot.* (helkiv) baffia (*punase puiduga puu*)

can I [kæn] **1.** *s.* mannerg, sangaga plekkanum; kann; *Am.* plekktoos, konservikarp (= **tin**); *Am. sl.* pogri; *Am. sl.* peldik; *Am. sl.* tagumik; **2.** *v. t. Am.* **(-nn-)** plekktoosidesse hoidisteks tegema, konserv(eer)ima; *Am. sl.* järele jätma; *Am. sl.* vallandama ◇ **garbage ~** *Am.* silindrikujuline (kaanega) prüginõu; **to carry the ~** *Am. sl.* süüdlaseks jääma (*kellegi asemel* **for**); **~ it!** *Am. sl.* pea molu!; *vt. ka* **canned**

can II [kæn, kən, kn] *abiverb* (*preesens: kõik pöörded ~, välja arv. arh.* **(thou) canst,** *eitav vorm* **cannot,** *Am.* **can not,** *lüh.* **can't** [kɑ:nt]; *pret.* **could** [kud, kəd], *arh.* **(thou) couldst, couldest**; *muud vormid puuduvad*

ja nende asemel tarvit. vastavaid vorme sõnaühendist **to be able**) võin, võid, võib *jne.*; suudan, suudad, suudab *jne.*; oskan, oskad, oskab *jne.* ◇ **I ~ (could) see him quite well** ma võin (võisin) teda üsna hästi näha; **he ~ speak English** ta oskab rääkida inglise keelt; **you ~ go** *fam.* võite minna; **I cannot** (*Am.* **~ not**) **help you** ma ei saa teid aidata; **I am so thirsty that I could drink three cups of tea** ma olen nii janune, et võiksin juua kolm tassi teed

Can *lüh.* = **Canada, Canadian**

Canaan ['keinən, -njən] **1.** *pn.* Kaanan(imaa); **2.** *s.* Tõotatud Maa

Canaanite ['keinənait] *s.* kaananlane

Canada ['kænədə] *pn.* Kanada

Canadian [kə'neidiən] **1.** *a.* kanada; **2.** *s.* kanadalane

canaille [kə'nɑ:i:, -'neil] *s. pr.* rahvarämps, pööbel

canal [kə'næl, -'nɑ:l] **1.** *s.* kanal, nõva; toru; **2.** *v. t.* (**-ll-**) kanaliga (*või* kanalitega) varustama ◇ **alimentary ~** *anat.* seedekanal; **vertebral ~** *anat.* selgrookanal, lülisambakanal; **~ rays** *füüs.* kanalkiired

canalization [kænəl(a)i'zeiʃ(ə)n] *s.* kanalisatsioon, kanaliseerimine; kanalite süsteem

canalize ['kænəlaiz] *v. t.* (**-zable**) kanaliseerima; (*jõge*) kanaliks muutma; (soovitavas sihis) suunama

canard [kə'nɑ:d] *s.* kõmujutt, valeteade (*er. ajalehes*)

canary [kə'neəri] *s.* kanaarilind (= **~-bird**); *aj.* kanaari vein (= **C- wine**); *atrib.* helekollane ◇ **~ creeper** kollane (roniv) mungalill; **C- Islands** Kanaari saared

canary-bird [kə'neəribə:d] *s.* kanaarilind

canary-grass [kə'neərigrɑ:s] *s. bot.* kanaari paelrohi

canary-seed [kə'neərisi:d] *s.* kanaari paelrohu seemned (*toalinnu söödana*); *Am. ka* suure teelehe seemned

canaster [kə'næstə] *s.* kanaster (*teatav tubakasort*)

Canberra ['kænberə, kæn'berə] *pn.*

cancan ['kɑ:ŋkɑ:ŋ, 'kæŋkən] *s. pr.* kankaan (*ohjeldamatu prantsuse tants*)

cancel ['kæns(ə)l] *v. t. & i.* (**-ll-**) maha kriipsutama, tühistama, maksvusetuks tunnistama, hävitama; ära jätma; (*võlga, postmarki jms.*) kustutama; vastastikku tühistuma, tasakaalustuma **(out)**; *mat.* taandama ◇ **~ out** *mil.* jätta!; **the meeting was -lled** koosolek jäi ära

cancellation [kænse'leiʃ(ə)n] *s.* mahakriipsutamine, tühistamine, maksvusetuks tunnistamine, hävitamine; ärajätmine; *mat.* taandamine

cancer ['kænsə] *s.* vähk(tõbi), vähkkasvaja, kartsinoom; *piltl.* kurjaloomuline ühiskondlik pahe; (**C-**) *astr.* Vähk (= **Crab**) ◇ **the tropic of C-** Vähi pöörijoon, põhjapöörijoon

cancered ['kænsəd] *a.* vähktõbine, -tõvestatud

cancerous ['kæns(ə)rəs] *a. med.* vähktõvene, vähk- ◇ **~ growth** *med.* vähkkasvaja

cancroid ['kæŋkrɔid] **1.** *a. med.* kankroidne, vähktõve-taoline; *zool.* vähilaadne; **2.** *s. med. van.* kankroid (*nahavähi vorm*)

candela ['kændelə] *s. füüs.* kandela; *vrd.* **candle**

candelabra [kændi'lɑ:brə, -'læb-, -'leib-] **1.** *s. sg.* (*pl.* **-as**) = **candelabrum**; **2.** *s. pl. vt.* **candelabrum**

candelabrum [kændi'lɑ:brəm, -'læb-, -'leib-] *s.* (*pl.* **-ra** [-rə], **-rums**) kandelaaber

candescence [kæn'des(ə)ns] *s.* valge hõõgus (= **incandescence**)

candescent [kæn'des(ə)nt] *a.* valgelt hõõguv (= **incandescent**)

Candia ['kændiə] *pn.* (= **Crete**)

candid ['kændid] *a.* aval, avameelne, puhtsüdamlik, siiras

candidacy ['kændidəsi] *er. Am.* = **candidature**

candidate ['kændidit] *s.* kandidaat

candidature ['kændideitjuə, -didit-, -tʃə] *s.* kandidatuur

candied ['kændid] *a.* suhkrustatud, suhkrustunud, suhkurdunud (*vt.* **candy**) ◇ **~ honey** sõmerdunud mesi; **~ peel** *kok.* sukaad

candle ['kændl] **1.** *s.* küünal; *füüs. van.* (normaal)küünal (= **international ~**); *vt. ka* **candela** & **~-power**; **2.** *v. t. Am.* (*muna*) läbi valgustama ◇ **he is not fit to hold a ~ to you** teda ei saa teiega võrreldagi; **the game is not worth the ~** asi ei ole vaeva

väärt; **~ wax** küünlavaha, *tehn.* küünlaparafiin

candlelight ['kændllait] *s.* küünlavalgus, -valgustus

Candlemas ['kændlməs] *s. kirikl.* küünlapäev

candle-power ['kændlpauə] *s. füüs.* valgustugevus

candlestick ['kændlstik] *s.* küünlajalg, lühter

candour, *Am.* -dor ['kændə] *s.* avameelsus, puhtsüdamlikkus, siirus

candy ['kændi] **1.** *s.* kristalliseerunud suhkur; *Am.* kompvek, suhkrumaiustis (= **sweetmeat**); **2.** *v. t. & i.* kandeerima, (*puuvilja*) suhkurdama; suhkrustuma, suhkurduma; suhkrus keetma

candytuft ['kænditʌft] *s. bot.* ibeeris

cane [kein] **1.** *s.* (pilli)roog, *er.* suhkru(pilli)roog (= **sugarcane**); roogbambus; (vaarika)vars; (viinapuu)väät; (pilli)roogkepp; (kerge) jalutuskepp; **2.** *v. t.* (**-nable**) (kepiga) peksma; (pilli)roost punuma; ◇ **he wants a sound -ning** talle kuluks ära tubli nahatäis; **~ chair** (pilli)roost *või* (pilli)roogpõhjaga tool

cane-brake ['keinbreik] *s.* (pilli)roostik, (pilli)rootihnik

cane-sugar ['keinʃugə] *s.* roosuhkur

canicular [kə'nikjulə] *a.* kanikulaarne (*Orjatähesse e. Siiriusesse puutuv*) ◇ **~ days** = **dogdays**

canine ['keinain, 'kæn-, kə'nain] **1.** *a.* koera-, koerataoline; **2.** *s. zool.* koerlane; silmahammas (= **~ tooth**)

canister ['kænistə] *s.* plekktoos, kanister; *ka* **~-shot** ◇ **~-shot** kartetš (= **case-shot**)

canker ['kæŋkə] **1.** *s.* gangrenoosne suupõletik *või* -haavand; (*hobuse*) kabjatallapõletik, kabjavähk; viljapuu-seenvähk; kartulivähk; *piltl.* roiskumine, hävitav mõju (*vrd.* **cancer**); röövik, uss, *er.* puuviljakahjuri röövik (= **~-worm**); **2.** *v. t.* (tõvega) hävitama, laostama

cankerous ['kæŋkərəs] *a.* (tõvega) hävitav, laostav

canna ['kænə] *s. bot.* kanna

cannabis ['kænəbis] *s. farm.* kannabis (*india emakanepi kuivatatud õietõlvikud narkootikumina*)

canned [kænd] *a. Am.* konserv(eer)itud, plekktoosides alalhoitav (*vt.* **can** I); *sl.* (lakku) täis, purjus ◇ **~ music** heliplaadistatud *või* -lindistatud muusika, salvestatud muusika

cannel ['kæn(ə)l] *s.* kännelsüsi (= **~ coal**)

cannery ['kænəri] *s. Am.* konservitehas

cannibal ['kænib(ə)l] *s.* kannibal, inim(ese)sööja; *zool.* liigikaaslasi sööv loom

cannibalism ['kænibəlizm] *s.* kannibalism, inimesesöömine; *zool.* liigikaaslaste söömine

cannibalize ['kænibəlaiz] *v. t. & i.* masinat (*er.* autot) lammutama teise masina jaoks osade saamiseks

cannikin ['kænikin] *s.* (joogi)kruus; väike (plekk-)kann *või* mannerg; *vrd.* **can** I

Canning ['kæniŋ] *pn.*

cannon I ['kænən] **1.** *s.* karambool, karambolaaž (*kahe piljardipalli tabamine ühe löögiga*); **2.** *v. i.* karamboolima, karamboleerima; (*pallide või inimeste kohta*) kokku põrkama **(against, into, with)**

cannon II ['kænən] *s.* (*kollekt. sg. tarvit. sageli pl. asemel*) suurtükk, kahur

cannonade [kænə'neid] **1.** *s.* kanonaad, (äge, kestev) suurtükituli; **2.** *v. i. & t. haruld.* suurtükkidest tulistama (= **bombard**)

cannon-ball ['kænənbɔ:l] *s.* suurtükikuul

cannon-bit ['kænənbit] *s.* (lihtne) liigesteta suuraud

cannon-bone ['kænənboun] *s. zool.* (kabjaliste) sääreluu

cannon-fodder ['kænənfɔdə] *s.* kahuri- või suurtükiliha

cannot ['kænɔt] *vt.* **can** II

canny ['kæni] *a.* (**-ier, -iest**; **-ily, -iness**) ettevaatlik, ettenägelik, mõistlikult rahulik *või* kokkuhoidlik; kaval, elutark; *vrd.* **ca'canny**

canoe [kə'nu:] **1.** *s.* süst; kanuu; **2.** *v. i.* (**-oeing**) süstaga (*või* kanuuga) sõitma

canon ['kænən] *s.* kaanon, juhtnöör, juhend; ametlikult tunnustatud pühakiri; pühakute nimistu; *muus.* kaanon, ahellaul; *trük.* kaanon (*kirjakraad*); *kirikl.* kanoonik, toomkapiitli liige

cañon ['kænjən] = **canyon**

canonical [kə'nɔnik(ə)l] **1.** *a.* (**-lly**) kanooniline, kaanonipärane, kaanonile vastav, kaa-

noni-; **2.** *s. pl.* vaimuliku ametirõivastus, ornaat ◇ ~ **books** kanoonilised raamatud, pühakirjaraamatud

canonicity [kænə'nisiti] *s.* kanoonilisus, kaanonipärasus

canonization [kænən(a)i'zeiʃ(ə)n] *s.* kanonisatsioon, kanoniseerimine, (ametlik) pühakskuulutamine

canonize ['kænənaiz] *v. t.* **(-zable)** kanoniseerima, (ametlikult) pühaks kuulutama

canoodle [kə'nu:dl] *v. i. sl.* hellitsema, liibitsema

Canopus [kə'noupəs] *s. astr.* Kanoopus (*hiidtäht*)

canopy ['kænəpi] **1.** *s.* baldahhiin, ehiskatus, vaipkatus; *piltl.* (taeva)laotus; **2.** *v. t.* baldahhiiniga (*või* baldahhiinina) katma

canst [kænst] *vt.* **can** II

cant I [kænt] **1.** *s.* kallakus, vildakus; nõks(ak); *Am.* tahutud palk; **2.** *v. t. & i.* kallakile tõukama *või* langema, (vildakile) kallutama; *Am.* (*palki*) tahuma, kantima ◇ **to ~ over** (ümber) kaadutama *või* kaaduma

cant II [kænt] **1.** *s.* erikeel, argoo; vagatsev (*või* silmakirjatsev) kõne, teeseldud vagatsemine; **2.** *v. i.* vagatseval toonil (*või* teeseldult haledasti) rääkima; (kõnes) silmakirjatsema; argood tarvitama; *Am. sl.* keelt peksma, laimama, sõimama ◇ **~ing heraldry** «kõnelev vapipilt», vapiomaniku nimele vihjav vapipilt

can't [kɑ:nt] *lüh.* = **cannot**; *vt.* **can** II

Cantab ['kæntæb], **Cantabrigian** [kæntə'bridʒiən] *s.* Cambridge'i ülikooli liige

cantaloup(e) ['kæntəlu:p] *s. aiand.* kantaluup

cantankerous [kæn'tæŋk(ə)rəs, kən-] *a.* pahur, tülinorija, riiakas

cantata [kæn'tɑ:tə, kən-] *s. muus.* kantaat

canteen [kæn'ti:n] *s.* kantiin, laagri- *või* kasarmupood; (*vabriku, asutuse jms.*) söökla; sõduriplasku; ohvitseri keedunõude komplekt; *ka* lauanõude komplekt

canter ['kæntə] **1.** *s.* kerge galopp; **2.** *v. i. & t.* kerget galoppi sõitma; (*hobust*) kergele galopile sundima ◇ **to win in** (*or* **at**) **a ~** hõlpsasti võitma

Canterbury ['kæntəb(ə)ri] *pn.* ◇ **~ bell** keskmine kellukas

cantharides [kæn'θæridi:z] *s. pl. med.* (*tarvit. sg-na*) kantariid, (kuivatatud) hispaania kärbes

cant-hook ['kænthuk] *s.* konkshoob (*palkide ümberpööramiseks*)

canticle ['kæntikl] *s.* (anglikaani kiriku ametlik) palvelaul; *pl.* **(C-s)** Saalomoni ülemlaul

cantilever ['kæntili:və] *s. ehit.* konsool ◇ **~ beam** konsooltala; **~ bridge** konsoolsild; **~ crane** konsoolkraana; **~ roof** konsoolkatus; **~ wing** *av.* konsooltiib

cantle ['kæntl] *s.* lõik, äralõigatud viilukas *või* kild; tagumine sadulahari

canto ['kæntou] *s.* (*pl.* **-os**) laul (*pikema poeemi osana*)

canton I **1.** ['kæntən, kæn'tɔn] *s.* kanton (*haldusüksus*); **2.** [kən'tu:n] *v. t.* **(-nn-)** kantoneerima, (*sõjaväge*) majutama

Canton II **1.** ['kæn'tɔn] *pn.* Kanton (*linn Lõuna-Hiinas*); **2.** ['kæntən] *pn.* (*linn Walesis ja Am. Üh-des; perekonnanimi*)

cantonment [kən'tu:nmənt, *Am.* 'kæntənmənt] *s.* kantoneerimine, sõjavägede majutus *või* asupaik, barakklaager; (alaline) sõjaväeline valvelaager (*er. Indias*)

Cantuar ['kæntjuɑ:] *lüh.* = **of Canterbury** (*lad.* **Cantuariensis**)

Canuck [kə'nʌk] *s. sl.* prantslasest kanadalane; *Am. fam.* kanadalane

Canute [kə'nju:t] *pn.* Kanut, Knut

canvas ['kænvəs] *s.* purje- *või* telgiriie; (maalimis)lõuend; maal(ing); vaibalõuend; puldan; present; purjeriie; kanvaa ◇ **under ~** telkides; (ülestõmmatud) purjede all; **storm ~** tormipurjed

canvas-back ['kænvəsbæk] *s. zool.* punakaelvart (*ka* **~ duck**)

canvass ['kænvəs] **1.** *v. t. & i.* arutlema, läbi sõeluma, läbi vaatama; (*valimistel*) hääli hankima, värbama, valijaskonda ette valmistama (*kellegi kasuks* **for**); (*tellimusi, kuulutusi jms.*) hankima; *Am.* hääletustulemusi (ametlikult) kontrollima; **2.** *s.* (*häälte, tellimuste jms.*) hankimine, värbamine; arutlus, läbisõelumine, läbivaatamine

canvasser ['kænvəsə] *s.* häältehankija (*valimistel*), värbaja, tellimustehankija; *Am.*

hääletustulemuste (ametlik) kontrollija (= **scrutineer**)

canyon, cañon ['kænjən] *s. geol.* kanjon, kuruorg

caoutchouc ['kautʃuk, 'ku:-] *s.* kautšuk, toorkummi

cap I [kæp] **1.** *s.* müts; tanu; akadeemiline kübar (= **college ~**), jalgpallimüts (= **football ~**); (*toosi*) kaas; (*pliiatsi, kepi jms.*) otsak; (*kinga, saapa*) kapp; (*pudeli jms.*) kapsel, sulgur; pistong, tong, sütik (= **percussion ~**); **2.** *v. t.* **(-pp-)** mütsiga (*või* tanuga, tupega *jms.*) varustama *või* katma; (*Šoti ülikoolis*) akadeemilist kraadi andma; (*jalgpallis*) meeskonna liikmeks vastu võtma; (*kellegi*) tervituseks mütsi peast võtma *või* mütsi puudutama; (*millegi*) peal olema; tipuks (*või* krooniks) olema; (*räägitud lugu jms.*) samataolisega (*või* hullemaga) üle trumpama ◇ **the ~ fits him** ta tunneb, et see käib tema kohta; **she is setting her ~ at you** ta püüab teid õnge võtta *või* oma kosilaseks saada; **~ and bells** narriülikond; **~ and gown** akadeemiline rõivastus (*kübar ja mantel*); **~ in hand** müts peos, alandlikult; **~ of maintenance** (*kroonimise ajal Inglise kuninga või ametisseseadmise ajal linnapea ees kantav*) ametimüts

cap II [kæp] *s. Am. sl.* kapten (*er. familiaarse kõnetusena*)

cap. *lüh.* = **chapter** (*lad.* **capitulum**)

capability [keipə'biliti] *s.* võime, võimelisus, võimekus, andekus, suude, suutelisus, suutvus

capable ['keipəbl] *a.* võimeline, võimekas, suuteline, suutlik (*millekski* **of**; *midagi tegema* **of doing**); tubli, andekas; vastuvõtlik (*millelegi* **of**)

capacious [kə'peiʃəs] *a.* ruumikas, avar, mahukas

capacitance [kə'pæsitəns] *s. el.* (elektri)mahtuvus; mahtuvustakistus, mahtuvuslik takistus

capacitate [kə'pæsiteit] *v. t.* **(-itable)** võimeliseks (*või* suuteliseks) tegema

capacitor [kə'pæsitə] *s. el.* (mahtuvuslik) kondensaator

capacity [kə'pæsiti] *s.* kapatsiteet, maht, mahtuvus; mahutavus; suutvus, võime (*millekski* **for**); *jur.* õigusvõime, kompetents ◇ **in my ~ as teacher** (mina) õpetajana; **in a civil ~** kodanikuna; **filled to ~** täiskiilutud (*er. teatri kohta*); **labour ~** *maj.* tööviljakus; **working ~** töövõime; **measure of ~** mahu *e.* õõnesmõõt

cap-a-pie [kæpə'pi:] *adv.* pealaest jalatallani (*tarvit. peam. väljendis* **armed ~** pealaest jalatallani relvastatud)

caparison [kə'pærisn] *lit.* **1.** *s.* tore hobusevaip, ehterakmed, -varustus; **2.** *v. t.* (toreda varustusega) ehtima, mukkima

cape I [keip] *s.* keep, peleriin

cape II [keip] *s.* neem, maanina ◇ **the C- = the C- of Good Hope** Hea Lootuse neem; **C- boy** segavereline lõuna-aafriklane; **C-Horn** Kap Hoorn, Hoorni neem; **C-Province** (*varemini:* **C- Colony**) Kapimaa; **C- smoke** kapimaa konjak; **C- Town** Kaplinn

caper I ['keipə] *s.* kappar(ipõõsas); kapparipungad (*maitseainena*) ◇ **~ sauce** *kok.* kapparikaste

caper II ['keipə] **1.** *s.* õhuhüpe, keps(utus); vemp, üleaisalöömine; **2.** *v. i.* kepsutama, kepslema; vempe tegema, vembutama (= **to cut ~s**)

capercailye [kæpə'keilji], **-lzie** [-lji, -lzi] *s.* metsis, mõtus

Capernaum [kə'pə:niəm] *pn.* Kapernaum

capful ['kæpful] *s.* (*pl.* **-ls**) mütsitäis ◇ **~ of wind** väike tuulepuhang

capias ['keipiəs] *s. jur.* arreteerimiskäsk (= **writ of ~**)

capillarity [kæpi'læriti] *s. füüs.* kapillaarsus, kapillaarnähtus

capillary [kə'piləri] **1.** *a.* kapillaarne, juus- *või* jõhvpeen; *anat.* juussoone-; **2.** *s.* kapillaartoru, jõhvpeen toru (= **~ tube**); *anat.* kapillaar, juussoon ◇ **~ water** *põll.* kapillaarvesi

capital ['kæpitl] **1.** *a.* **(-lly)** peamine, pea-, tähtsaim; kapitaalne, kapitaal-; suur; tubli, oivaline; surmaväärne, surma-; **2.** *s.* pealinn (= **~ city** *or* **town**); suurtäht, majuskel (= **~ letter**); kapital; *ehit.* kapiteel ◇ **~ idea** tore (*või* oivaline) mõte; **~ offence** (*or* **crime**) surmanuhtlusega karistatav kuritegu; **~ punishment** surmanuhtlus; **~ ship** suur lahingulaev; **~ stock** *maj.* põhi-

kapital; **small** ~s *trük.* versaal- *e.* majuskelkiri; ~ **and labour** kapital (*s. o. tööandjaskond*) ja tööliskond; ~ **levy** *maj.* kapitalimaks; **to make** ~ **out of** (*millestki*) profiiti lööma, kasu saama

capitalism ['kæpitəlizm, kə'pit-] *s.* kapitalism

capitalist ['kæpitəlist, kə'pit-] *s.* kapitalist; *atrib.* kapitalistide, kapitalistlik ◇ **the** ~ **class** kapitalistide klass, kapitalistid; **the** ~ **countries** kapitalimaad, kapitalismimaad; **the** ~ **system** kapitalistlik kord

capitalistic [kæpitə'listik] *a.* (**-ically**) kapitalistlik

capitalization [kæpitəl(a)i'zeiʃ(ə)n, kəpit-] *s.* kapitalisatsioon, kapitaliseerimine, kapitaliks muutmine

capitalize ['kæpitəlaiz, kə'pit-] *v. t.* (**-zable**) kapitaliseerima, kapitaliks muutma; suurtähtedega kirjutama *või* trükkima ◇ **to** ~ **(up)on** *Am.* (*millestki*) profiiti lööma, kasu saama

capitally ['kæpit(ə)li] *adv.* kapitaalselt; *er.* tublisti, põhjalikult, oivaliselt ◇ **to punish** ~ *jur.* surmanuhtlusega karistama

capitation [kæpi'teiʃ(ə)n] *s.* peade (*või* isikute) kaupa arvestama; pearaha (= ~ **tax** *or* **fee**)

Capitol ['kæpit(ə)l] *pn.* Kapitoolium

capitular [kə'pitjulə] *a.* (toom)kapiitli

capitulate [kə'pitjuleit] *v. i.* kapituleeruma, alistuma, alla andma

capitulation [kəpitju'leiʃ(ə)n] *s.* kapitulatsioon, alistumine, allaandmine; peapunktide kokkuvõte; lepingutingimused

capitulator [kə'pitjuleitə] *s. er. pol.* kapitulant, kapituleeruja

capon ['keipən] *s.* kabun, kabukukk, kohikukk

caponier [kæpə'niə] *s. mil.* kaponiir (*teatav varje*)

capote [kə'pout] *s.* kapott; kapuutsmantel, peakattega mantel

Cappadocia [kæpə'dousiə] *pn.* Kapadookia

Capri ['kɑ:pri:] *pn.*

capric ['kæpric] *a. keem.* kapriin- ◇ ~ **acid** kapriinhape, dekaanhape

caprice [kə'pri:s] *s.* kapriis, (isemeelne) tuju

capriccio [kə'pri:tʃiou] *s. muus.* (*pl.* **-os**) kapritšo

capricious [kə'priʃəs] *a.* kapriisne, tujukas, isemeelne

Capricorn ['kæprikɔ:n] *s. astr.* Kaljukits (*tähtkuju*) ◇ **the tropic of** ~ Kaljukitse pöörijoon, lõunapöörijoon

caprine ['kæprin] *a.* kitse-; kitsetaoline

capriole ['kæprioul] **1.** *s.* kapriool, (*ratsahobuse*) õhuhüpe; **2.** *v. i.* õhuhüpet tegema

caproic [kə'pro(u)ik] *a. keem.* kapron- ◇ ~ **acid** kapronhape, heksaanhape

caprone [kə'proun] *s. keem., tekst.* kapron

caprylic [kə'prilik] *a. keem.* kaprüül- ◇ ~ **acid** kaprüülhape, oktaanhape

caps [kæps] *lüh.* = **capitals** suurtähed, majusklid

capsicum ['kæpsikəm] *s. bot.* kirbik, *er.* paprika, punapipar

capsize [kæp'saiz] **1.** *v. t. & i.* (**-zable**) kummuli pöörama, ümber ajama (*er. paati või laeva*); kippama, kummuli pöörduma, ümber minema; **2.** *s.* kummuliminek, ümberminek

capstan ['kæpstən] *s.* voorup, kangpill, püstvinn; *mer.* kepsel

cap-stone ['kæpstoun] *s. arhit.* päiskivi; *vrd.* **cope-stone**

capsule ['kæpsju:l] *s.* kapsel, kihn; *bot.* kupar

Capt. *lüh.* = **captain**

captain ['kæptin] **1.** *s.* kapten (*ka sport*); (väe)pealik; *Am. ka* tuletõrjemeeskonna ülem *või* ülemkelner; priimus, esimene õpilane (*klassis või koolis*); **2.** *v. t. (kaptenina, pealikuna)* juhtima

captaincy ['kæptinsi] *s.* kaptenikraad, -amet

captainship ['kæptinʃip] *s.* kaptenikraad, -amet; (väe)juhtimine, juhtimisoskus

caption ['kæpʃ(ə)n] *s. Am.* (*leheküljе, peatüki jms.*) pealkiri; (*pildi, er. kinopildi*) seletav tekst, tiiter

captious ['kæpʃəs] *a.* noriv, kiuslik, kiusakas, laiduhimuline

captivate ['kæptiveit] *v. t.* (**-vable**) kütkestama, köitma, võluma, paeluma

captivation [kæpti'veiʃ(ə)n] *s.* kütkestus, võlumine, paelumine

captive ['kæptiv] **1.** *a.* vangistatud, köidetud, kütkendatud; **2.** *s.* vang, vangistatu ◇ **to lead** ~ vangina ära viima; **to take** ~ vangi

võtma; ~ **balloon** loheõhupall, kinnisõhupall

captivity [kæp'tiviti] *s.* vangistus, vangipõli, kütkesolek

captor ['kæptə] *s.* (*fem. haruld.* **captress** ['kæptris]) vangistaja; kütkestaja

capture ['kæptʃə] **1.** *s.* tabamine, vangistamine, vangivõtmine; (*kindluse jms.*) vallutamine; vang; püük, (sõja)saak; **2.** *v. t.* tabama, vangistama, vangi võtma; (*kindlust jms.*) vallutama; saagiks võtma; *piltl.* kütkestama, köitma

Capua ['kæpjuə] *pn.*

Capuchin ['kæpjutʃin, kæpu'ʃi:n] *s.* kaputsiin, kapuutslane ◇ ~ **monkey** *zool.* kaputsiinahv

car [kɑ:] *s.* auto (= **motor-**~); trammivagun (= **tram-**~); *Am. ka* (raudtee)vagun (= **carriage**); *ret., poeet.* kaarik, vanker, tõld; (*õhulaeva*) gondel; *Am.* (*tõstuki*) kabiin ◇ **electric** ~ *tehn.* elektromobiil, elektriauto, -käru

carabineer [kærəbi'niə] *s.* karabinjeer

caracal ['kærəkæl] *s. zool.* karakall, kõrbeilves

Caracalla [kærə'kælə] *pn.*

caracole ['kærəkoul] **1.** *s.* (*ratsahobuse*) poolpööre; **2.** *v. i.* poolpööret tegema (*ratsahobuse kohta*)

caracul, k- ['kærəku:l] = **astrakhan**

carafe [kə'rɑ:f] *s.* (vee)karahvin; *vrd.* **decanter**

caramel ['kærəmel] *s.* karamell, pruunistatud suhkur; karamellkompvek

carapace ['kærəpeis] *s. zool.* seljakilp, karapaks

carat ['kærət] *s.* karaat

caravan [kærə'væn, 'kær-] *s.* karavan, (idamaine) killavoor; suur kaetud reisivanker, ratasmajake; (*auto*) haagissuvila

caravanserai [kærə'vænsərai], **-sary** [-səri] *s.* karavanserai (*karavanide peatuspaik*)

caravel ['kærəv(ə)l] *s. aj. mer.* karavell (*keskaegne kaugsõidupurjekas*)

caraway [ˈkærəwei] *s.* köömen

carbide ['kɑ:baid] *s. keem.* karbiid ◇ **calcium** ~ kaltsiumkarbiid

carbine ['kɑ:bain] *s. mil.* karabiin

carbineer [kɑ:bi'niə] = **carabineer**

carbo- ['kɑ:bou] *ühendeis* süsi-, söe-, (*võõrsõnades*) karbo-

carbo-hydrate ['kɑ:bou'haidreit, -rit] *s. keem.* süsivesik

carbolic [kɑ:'bɔlik] *a. keem., farm.* karbol(i)- ◇ ~ **acid** karbolhape, fenool

carbolize ['kɑ:bəlaiz] *v. t.* karboliseerima, karbolhappega menetlema

carbon ['kɑ:bən] *s. keem.* süsinik (*sümbol* **C**); ◇ ~ **dioxide** süsinikdioksiid, süsihappegaas; ~ **monoxide** süsinik(mon)oksiid, vingugaas; ~ **paper** söepaber, kopeerpaber; ~ **copy** söepaberiga valmistatud koopia; ~ **printing** (*or* **process**) söetrükk, valgustrükk, fototüüpia; ~ **tetrachloride** tetraklorometaan

carbonaceous [kɑ:bə'neiʃəs] *a. keem.* karbonaatne, süsiniku-, süsinikku sisaldav

carbonado [kɑ:bə'neidou] *s.* (*pl.* **-oes**) *min.* karbonaado; *kok. haruld., peam. Am.* karbonaad

carbonari [kɑ:bə'nɑ:ri:] *s. pl. it. aj.* karbonaarid

carbonate 1. ['kɑ:bənit] *s. keem.* karbonaat; **2.** ['kɑ:bəneit] *v. t. keem.* karbonaadistama, karbonaadiks muutma; (*vedelikku*) süsihappegaasiga täitma

carbonic [kɑ:'bɔnik] *a. keem.* süsinik-, süsi-; *geol.* = **carboniferous** ◇ ~ **acid** *keem.* süsihape; *pop.* süsihappegaas (= ~ **acid gas, carbon dioxide**); ~ **oxide** *keem.* süsinikoksiid (= **carbon monoxide**)

carboniferous [kɑ:bə'nif(ə)rəs] *a.* (kivi)sütt sisaldav, (kivi)söe- ◇ ~ **formation** *geol.* kivisöeladestu, karboni ladestu; **C- period** *geol.* kivisöeajastu, karboni ajastu

carbonization [kɑ:bən(a)i'zeiʃ(ə)n] *s.* karbonisatsioon, karboniseerimine

carbonize ['kɑ:bənaiz] *v. t.* (**-zable**) karboniseerima

carborundum [kɑ:bə'rʌndəm] *s.* karborund, ränikarbiid

carboy ['kɑ:bɔi] *s.* balloon(pudel), korvpudel (*hapete jaoks*)

carbuncle ['kɑ:bʌŋkl] *s. med.* karbunkul, verikoeranael; *min.* karbunkul, punane granaatkivi

carburet ['kɑ:bjuret, -'ret] *v. t.* (**-tt-**) *keem., tehn.* karbureerima

carburet(t)or, -ret(t)er ['kɑ:bjuretə, -'ret-] *s. tehn.* karburaator
carburize ['kɑ:bjuraiz] *v. t. tehn.* süsinikuga rikastama, (*metalli*) tsementiitima; *ka* = **carburet**
carcase ['kɑ:kəs] = *järgm.*
carcass ['kɑ:kəs] *s.* korjus; raibe; (tapetud ja roogitud looma) kere, lihakeha; (*millegi*) roiestik, raamistik (**of**); *tehn.* karkass, (kande)sõrestik ◇ **to save one's** ~ oma nahka hoidma
carcinogenic [kɑ:sinə'dʒenik] *a. med.* kartsinogeenne, kantserogeenne, vähkitekitav
carcinoma [kɑ:si'noumə] *s. med.* kartsinoom, vähk, *er.* epiteelkoe vähk
card I [kɑ:d] **1.** *s.* kraas; **2.** *v. t.* kraasima
card II [kɑ:d] *s.* (mängu-, post-, visiit- *jms.*) kaart; *pl.* kaardid, kaardimäng; kutsekaart; pilet; programm; pappsedel; *sl.* veidrik, vennike ◇ **the** ~ «trumpkaart», õige samm *või* asi; **sure (safe, doubtful, etc.)** ~ kindel (kindel, kahtlane jne.) abinõu; **queer (knowing, etc.)** ~ *sl.* veider (kaval jne.) inimene; **it is on the** ~**s** on tõenäoline *või* võimalik; **he has a** ~ **up his sleeve** tal on mingi salajane plaan varuks; **to leave one's** ~ **on** (*kellelegi*) visiitkaarti jätma (*külastamise asemel*); **to speak by the** ~ äärmise täpsusega ning ametlikkusega rääkima; **house of** ~**s** kaardimajake, kergesti kokkuvarisev ettevõte
cardamon ['kɑ:dəmən], **-mom** [-məm] *s. bot., kok.* kardemon
cardan ['kɑ:dən] *s. tehn.* kardaan ◇ ~ **joint** kardaanliigend; ~ **shaft** kardaanvõll
cardanic [kɑ:'dænik] *a. tehn.* kardaan- ◇ ~ **suspension** kardaanseade
cardboard ['kɑ:dbɔ:d] *s.* papp, kartong
carder ['kɑ:də] *s.* kraasija; *tehn.* kraas(imis)masin
cardiac ['kɑ:diæk] **1.** *a. anat., med.* südame-, kardiaalne, kardiaal-; südant ergutav; **2.** *s.* südamevahend, südant ergutav ravim; *Am. fam.* südamehaige ◇ ~ **asthma** südameastma; ~ **sphincter** *anat.* maolävise suistik
Cardiff ['kɑ:dif] *pn.*
Cardigan ['kɑ:digən] **1.** *pn.*; **2.** *s.* **(c-)** (nööbitav) villane kampsun
cardinal ['kɑ:din(ə)l] **1.** *a.* **(-lly)** kardinaalne, kardinaal-, peamine, pea-, põhi-, tähtsaim; sügavpunane; **2.** *s. kirikl.* kardinal; põhi- *e.* kardinaalarv (= ~ **number**); sügavpunane värvus; *zool.* kardinal (*lind*) ◇ ~ **points** *geogr.* kardinaalpunktid; pearumbid, põhiilmakaared
cardinalate ['kɑ:dinəlit] *s.* kardinaliamet, -au; kardinalide kogu
cardio- ['kɑ:dio(u)] *ühendeis* südame-, süda-, (*võõrsõnades*) kardio-
cardiogram ['kɑ:dio(u)græm] *s. med.* kardiogramm
cardiograph ['kɑ:dio(u)grɑ:f] *s. med.* kardiograaf
cardioid ['kɑ:dioid] *s. mat.* kardioid
cardiology [kɑ:di'ɔlədʒi] *s. med.* kardioloogia
carditis [kɑ:'daitis] *s. med.* kardiit, südamepõletik
Cardwell ['kɑ:dw(ə)l] *pn.*
care [kɛə] **1.** *s.* hool, hoolitsus; mure; (*mingi asja*) korrashoid; ettevaatus; **2.** *v. i. & t.* hoolima (*millestki* **about, for**), hoolitsema (*kellegi eest* **for**); soovima, tahtma ◇ **take** ~**!** vaadake ette!; **to take** ~ **of** (*kellegi või millegi eest*) hoolitsema; ~ **of** (*lüh.* **c/o**) (*kellegi*) kaudu, vahetalitusel, aadressil (*märkusena kirja aadressil*); **to leave in** (*or* **under**) **smb.'s** ~ kellegi hoolde jätma; **I don't** ~ **(a straw)** ma ei hooli (põrmugi); **I don't** ~ **for wine** ma ei hooli veinist, ma ei taha veini; **I should not** ~ **to be seen with him** ma ei tahaks, et mind nähakse temaga; **I don't** ~ **if I do** *fam.* mul ei ole midagi selle tegemise vastu, ma olen nõus seda tegema
careen [kə'ri:n] **1.** *v. t. & i. mer.* kreenima; kiilhaalama, (*laeva*) külgkallutama, küljele kallutama; külgkallutuma, küljele kalduma; **2.** *s.* (*laeva*) kreen, külgkalle ◇ **on the** ~ kreenis (*laeva kohta*)
careenage [kə'ri:nidʒ] *s. mer.* kreenimine; kiilhaalamine; kiilhaalamisplats; kiilhaalamistasu
career [kə'riə] **1.** *s.* jooks, kiirjooks, käik; karjäär, elu- *või* teenistuskäik; elutee; **2.** *v. i.* tormama, kihutama (**about**) ◇ **in full** ~ täies käigus, täie hooga; ~ **diplomat**, *Am. ka* ~ **man** elukutseline diplomaat
careerist [kə'riərist] *s.* karjerist
careful ['kɛəf(u)l] *a.* **(-lly)** hoolikas, hoolas, ettevaatlik; murelik (*millegi või kellegi pärast* **for**), hoolitsev (*millegi eest* **of**); ◇ **to be** ~ **to do** mitte unustama teha

carefulness ['kɛəf(u)lnis] *s.* hoolikus, hool
careless ['kɛəlis] *a.* hooletu, muretu, ettevaatamatu, lohakas (*millegi suhtes* **of**)
carelessness ['kɛəlisnis] *s.* hooletus, muretus, ettevaatamatus, lohakus
caress [kə'res] **1.** *s.* kallistus, hellitlus, paitus; suudlus; **2.** *v. t.* kallistama, hellitlema, paitama; suudlema
caret ['kæret] *s. trük.* juurdelisamismärk (∧)
caretaker ['kɛəteikə] *s.* majavalvur, maja- *või* korterihoidja ◇ ~ **government** *pol.* ajutine valitsus, hooldusvalitsus
Carew [kə'ru:] *pn.*
careworn ['kɛəwɔ:n] *a.* murest kurnatud *või* vaevatud
Carey ['kɛəri] *pn.*
carfax ['kɑ:fæks] **1.** *s. van.* teeriste, nelja tee (*või* tänava) ristumiskoht; **2. (C-)** *pn.* (*esineb er. kohanimena*)
cargo ['kɑ:gou] *s.* (*pl.* **-oes**, *Am. ka* **-os**) laadung, last, laevakoorem, praht ◇ ~ **boat** (*or* **ship, steamer**) prahilaev, kaubalaev; ~ **plane** transpordilennuk
Carib ['kærib] *s.* kariib; kariibi keel
Caribbean [kæri'bi(:)ən] **1.** *a.* kariibi; **2.** *s.* (**the** ~) Kariibi meri (= **the** ~ **Sea**)
caribou, -boo ['kæribu:] *s.* (*pl.* ~, ~**s**) *zool.* karibuu
caricature ['kærikə'tjuə, -'tʃuə] **1.** *s.* karikatuur, pilkepilt; **2.** *v. t.* (**-rable**) karikeerima, karikatuurina kujutama
caricaturist [kærikə'tjuərist, -'tʃuə-] *s.* karikaturist
caries ['kɛəri:z] *s. pat.* kaaries, sööbija; *er.* hamba- *või* luusööbija
carillon ['kæriljən] *s.* kellamäng
carina [kə'rainə, -'ri:-] *s.* (*pl.* **-nas, -nae** [-ni:]) *bot., zool.* andur (= **keel**)
cariosity [kɛəri'ɔsiti] = **caries**
carious ['kɛəriəs] *a. pat.* karioosne, kaaries-, (hamba-, luu)sööbijast rikutud ◇ ~ **tooth** kaarieshammas, karioosne (*või* hambasööbijast rikutud) hammas
carking ['kɑ:kiŋ] *a. van.* koormav, ränk ◇ ~ **care** koormav mure, murekoorem
carl(e) [kɑ:l] *s. arh., Š.* maamees; (maa)mats; *haruld.* kanepi emastaim (= ~ **hemp**)
Carleton ['kɑ:lt(ə)n] *pn.*
carline I ['kɑ:lin] *s. Š.* vanaeit
carline II ['kɑ:lin] *s. bot.* keelikurohi (= ~ **thistle**)
carling ['kɑ:liŋ] *s. mer.* karling(s) (*teki pikitala*)
Carlisle [kɑ:'lail] *pn.*
Carlist ['kɑ:list] *aj.* **1.** *s.* karlist (*Hispaania trooninõudleja Carlose pooldaja*); **2.** *a.* karlistlik, karlistide ◇ ~ **Wars** karlistide sõjad
car-load ['kɑ:loud] *s.* autokoorem; *Am.* vagunikoorem (*vt.* **car**)
Carlovingian [kɑ:lo(u)'vindʒiən] *aj.* **1.** *a.* karolingi, karolingide; **2.** *s. pl.* Karolingid (*Karl Suure järgi nimetatud Frangi dünastia*) ◇ ~ **art** karolingide kunst; ~ **renaissance** karolingide renessanss
Carlow ['kɑ:lou] *pn.*
Carlton ['kɑ:lt(ə)n] *pn.* ◇ ~ **Club** Inglise konservatiivide peakorter
Carlyle [kɑ:'lail] *pn.*
carman ['kɑ:mən] *s.* (*pl.* **-men**) veovoorimees; *Am.* trammijuht; vagunisaatja
Carmarthen [kə'mɑ:ð(ə)n] *pn.*
Carmarthenshire [kə'mɑ:ð(ə)nʃ(i)ə] *pn.*
Carmel ['kɑ:mel] *pn.* Karmel
Carmelite ['kɑ:milait] *s. kirikl.* karmeliit
carminative ['kɑ:minətiv] *med.* **1.** *a.* karminatiivne, karmitatiiv-, (kõhu)puhitusevastane; **2.** *s.* karminatiiv, (kõhu)puhitusevastane vahend
carmine ['kɑ:min, -main] **1.** *s.* karmiin, helepunane värvaine *või* värvus; **2.** *a.* karmiinpunane
carnage ['kɑ:nidʒ] *s.* veresaun, tapatalgud, (maha)nottimine
carnal ['kɑ:n(ə)l] *a.* **(-lly)** lihalik, lihameelne, himur ◇ ~ **knowledge** suguline vahekord
carnality [kɑ:'næliti] *s.* lihalikkus, lihameelsus, himurus
carnallite ['kɑ:nəlait] *s. min.* karnalliit
Carnarvon [kə'nɑ:vən] *pn.*
Carnarvonshire [kə'nɑ:vənʃ(i)ə] *pn.*
carnation [kɑ:'neiʃ(ə)n] **1.** *s.* aednelk; karnatsioon, inkarnaat, ihuvärv (*maalikunstis*); **2.** *a.* inkarnaatne, ihuvärvi, kahvatupunane, roosakas ◇ ~ **grass** *bot.* hirsstarn
Carnegie [kɑ:'negi] *pn.*
carnelian [kə'ni:liən, kɑ:'n-] = **cornelian**

carnival ['kɑ:niv(ə)l] *s.* võinädal; karneval, ohjeldamatu lõbutsemine; (*millegi*) ohjeldamatu hoog **(of)**

carnivora [kɑ:'nivərə] *s. pl. zool.* karnivoorid, lihasööjad, kiskjalised

carnivore ['kɑ:nivɔ:] *s. zool.* karnivoor, lihasööja

carnivorous [kɑ:'niv(ə)rəs] *a.* karnivoorne, lihasööja

carob ['kærəb] *s. bot.* jaanikaun, -leib (= **~-bean**); *ka* jaanikaunapuu, -leivapuu (= **~-tree**)

carol ['kærəl] **1.** *s.* rõõmulaul; (*linnu*) lõõritus; *er.* jõululaul, -koraal; **2.** *v. i.* **(-ll-)** (*laule*) lõõritama; jõulukoraale laulma

Carolina [kærə'lainə] *pn.*

Caroline ['kærəlain] **1.** *pn.* Karoliine (*naisenimi*); **2.** *a. aj.* (*Inglise kuningate*) Charles I (1625-1649) ja Charles II (1660-1685) aegne ◇ **~ Islands** Karoliinid, Karoliini saared

Carolingian [kærə'lindʒiən] = **Carlovingian**

carom ['kærəm] *Am.* = **cannon** I

carotene ['kærəti:n] *s. keem.* karoteen, karotiin

carotid [kə'rɔtid] *anat.* **1.** *a.* karoot-, karootis(e)-, unearteri-; **2.** *s.* karootis, unearter (= **~ artery**)

carousal [kə'rauz(ə)l] *s.* **1.** pummelung, lõbus jooming (= **carouse**); **2.** *Am.* = **carousel**

carouse [kə'rauz] **1.** *s.* pummelung, lõbus jooming; **2.** *v. i.* pummeldama

carousel, -rr- [kæru'zel, 'kær-] *s. aj.* karussell (*keskaegne rüütlite ratsutamis- ning odapistevõistlus sõõrikujulisel väljakul*); *Am.* karussell, pöördkiik (= **merry-go-round**)

carp I [kɑ:p] *s. zool.* karp(kala); sasaan

carp II [kɑ:p] *v. i.* norima, (väiklaselt) vigu otsima (**at**)

carpal ['kɑ:pəl] *a. anat.* randme- (*vt.* **carpus**)

car-park ['kɑ:pɑ:k] *s.* autoparkla

Carpathian [kɑ:'peiθiən] **1.** *a.* karpaadi; **2.** *s. pl.* Karpaadid, Karpaadi mäed (= **~ Mountains**)

carpel ['kɑ:pel] *s. bot.* viljaleht

carpenter ['kɑ:pintə, -pən-] **1.** *s.* puusepp; **2.** *v. i. & t.* puusepatööd tegema; puusepana valmistama ◇ **~ ant** *zool.* hobusipelgas; **~ bee** *zool.* puidumesilane; **~ moth** *zool.* pajumailane; **~ worm** *zool.* pajumailase röövik; **~'s bench** kruupink, höövelpink; **~'s rule** tollipulk

carpentry ['kɑ:pintri, -pən-] *s.* puusepatöö, -kunst

carpet ['kɑ:pit] **1.** *s.* vaip (*ka piltl.*); **2.** *v. t.* vaibaga (*või* vaibana) katma; *fam. (kedagi)* peapesuks välja kutsuma; ◇ **~ dance** kodune (juhuslik) tantsimine; **~ knight** salongilõvi; **~ slippers** toatuhvlid; **~ snake** *zool.* rombpüüton

carpet-bag ['kɑ:pitbæg] *s.* (vanamoeline) reisikott ◇ **~ politician** = **carpet-bagger**

carpet-bagger ['kɑ:pitbægə] *s.* koha peal tundmatu valimiskandidaat; *Am.* poliitiline seikleja, saamamees (*er. lõunaosariikides pärast kodusõja lõppu*)

carpi ['kɑ:pai] *vt.* **carpus**

carping ['kɑ:piŋ] *a.* noriv, (väiklaselt) vigu otsiv ◇ **~ criticism** väiklaselt noriv kriitika; **a ~ tongue** (tigedalt) torisev keel

carport ['kɑ:pɔ:t] *s.* (*maja seinale naalduv*) autovarjualune

carpus ['kɑ:pəs] *s.* (*pl.* **-pi** [-pai]) *anat.* ranne, randmeluud

carrag(h)een ['kærəgi:n] *s.* karrageen (*söödav merevetikas*)

carrel ['kær(ə)l] *s.* individuaalne töökabiin *või* -nišš (*raamatukogus*)

carriage ['kæridʒ] *s.* vedu, edasitoimetamine; veoraha, saatekulu; pea- *või* kehahoid, rüht; käitumine; vanker, tõld; vagun; lafett, suurtükialus; *tehn.* (alus)vanker, suport, (supordialune) kelk; (*kirjuti, teletaibi jms.*) kelk ◇ **~ forward** *maj.* saatekulu (ette) tasumata, saatekulu kaubasaaja tasuda; **~ paid** saatekulu tasutud; **a ~ and pair** kahehobusetõld

carriageable ['kæridʒəbl] *a.* sõidukõlblik (*tee kohta*)

carriage-dog ['kæridʒdɔg] *s.* tõllakoer, suur kirju dalmaatsia koer

carriage-free ['kæridʒ'fri:] *a. & adv.* franko, saatekuludeta

carriageway ['kæridʒwei] *s.* sõidutee

Carrick ['kærik] *pn.*

Carrickfergus [kærik'fə:gəs] *pn.*

Carrie ['kæri] *pn.* (= **Caroline**)

carrier ['kæriə] *s.* kandja; kandur; kätte-

toimetaja, -vedaja; veovoorimees; veovahend; *tehn.* transportöör; (*jalgratta jms.*) pakiraam; *med.* pisiku- *e.* batsillikandja, (*haiguse*) siirutaja; *mil.* lennukilaev, lennukikandja (= **aircraft ~**) ◇ **cargo ~** kaubalaev; **common ~s** *jur.* avalikud veoliinid (*s. o. raudteed, laevaliinid jms.*); **~ pigeon** kirjatuvi; **~ rocket** *tehn.* kanderakett; **~ wave** *raad.* saatelaine

carrier-borne ['kæriə'bɔ:n], **-based** [-'beist] *a.* lennukilaevalt tegutsev (*lennuki kohta*)

Carrington ['kæriŋtən] *pn.*

carriole ['kærioul] *s.* kerge üheistmeline lahtine tõld; kanada saan

carrion ['kæriən] *s.* raibe, raisk ◇ **~ beetle** *zool.* raisamardikas; **~ crow** hallvares; *Am. ka* (must) raisa- *e.* ronkvares; **~ flower** *bot.* «raipelill», stapeelia

Carroll ['kærəl] *pn.*

carronade [kærə'neid] *s. aj.* vanaaegne lühiraualine laevakahur

carrot ['kærət] *s.* porgand; *pl. sl.* punased juuksed, punapea

carroty ['kærəti] *a.* porganditaoline; *er. sl.* punajuukseline, (*juuste kohta*) punane

carrousel [kæru'zel, 'kær-] = **carousel**

carry ['kæri] **1.** *v. t. & i.* **(-iable)** kandma; vedama, edasi toimetama; viima; sisaldama; *Am.* laos pidama, müüma (*kaupa*); kaasa haarama; vallutama, võitma; kanduma, ulatuma; *mil.* (*relva*) tervituseks võtma; **2.** *s. mil.* (*relva*) tervituseksvõtt; (laske)ulatus; edasi- *või* ülekanne; *Am. ka* (*veesõiduki*) maad mööda tirimine *või* lohistamine (= **portage**) ◇ **his voice does not ~ far** ta hääl ei ulatu (*või* ei kosta) kaugele; **the bill was -ied** seaduseelnõu läks läbi *e.* võeti vastu; **to ~ all before one** oma tahtmist võidukalt läbi viima; **to ~ arms** relvi kandma; **~ arms!** *mil.* tervituseks võtt!; **to ~ away** ära kandma; kaasa haarama; innustama, vaimustama; **to ~ conviction** veenma (*või* uskuma) panema; **to ~ forward** edasi (*või* üle) kandma (*arvu*); **to ~ off** ära viima *või* röövima; (*auhinda*) võitma; (*haiguse kohta*) hauda viima; **to ~ it off well** (*kaotuse puhul*) vaprasti käituma; **to ~ on** jätkama; (edasi) toimetama; *fam.* veidralt käituma; amelema, flirtima (*kellegagi* **with**); **to ~ out** täide viima, teostama; **to ~ over** = **to ~ forward; to ~ the day** (lahingut) võitma; **to ~ through** läbi viima; **to ~ weight** (*hobuse kohta või-dujooksul*) lisaraskust kandma; *piltl.* kaalukas (*või* mõjurikas) olema

carryall ['kæriɔ:l] *s.* (kokkurullitav) reisikott (= **hold-all**); *Am.* kerge ühehobusetõld (*vrd.* **carriole**)

carrying ['kæriiŋ] *s.* kandmine; vedu, transport ◇ **~ strap** kanderihm; **~ trade** kaubaveondus, kaubavedu (*ärina*), transporditööstus

Carson ['kɑ:sn] *pn.*

cart [kɑ:t] **1.** *s.* kaarik; *er.* (tugev kaherattaline) veovanker, (raske) veokaarik; *Am. ka* kerge neljarattaline vanker; **2.** *v. t. & i.* (veo)kaarikus vedama; *sl.* hõlpsasti võitma (*mängus*) ◇ **to put the ~ before the horse** asja väärast otsast alustama; **in the ~** *sl.* pigis, kimbatuses

cartage ['kɑ:tidʒ] *s.* vedu, *er.* rakmesvedu, hobuvedu; veoraha

carte I [kɑ:t] = **quarte**

carte II [kɑ:t] *s. pr.* kaart ◇ **~ blance** [blɑ:ŋ] «valge kaart», vaba voli

carte-de-visite ['kɑ:tdəvi'zi:t] *s.* visiitformaadis (*umbes 6×9 cm*) foto

cartel [kɑ:'tel] *s. maj.* kartell (*monopolistlik koondis*); *van.* kirjalik väljakutse duellile; *pol.* kokkulepe vangide vahetamiseks

carter ['kɑ:tə] *s.* kaarikujuht, veovoorimees

Cartesian [kɑ:'ti:ʒn, -ziən] **1.** *a. filos.* kartesiaani, kartesiaanlik, dekartlik, (prantsuse filosoofi) Descartes'i *e.* Cartesiuse; **2.** *s.* kartesiaan, kartesianist ◇ **~ co-ordinates** *mat.* Cartesiuse koordinaadid; **~ devil** (*or* **diver**) *füüs.* Cartesiuse sukelduja

Cartesianism [kɑ:'ti:ʒənizm, -ziən-] *s. filos.* kartesianism (*Descartes'i rajatud õpetus*)

cartful ['kɑ:tful] *s.* (*pl.* **-ls**) kaariku- *või* veovankritäis

Carthage ['kɑ:θidʒ] *pn.* Kartaago

Carthaginian [kɑ:θə'dʒiniən] **1.** *a.* kartaago; **2.** *s.* kartaagolane

cart-horse ['kɑ:thɔ:s] *s.* (tugev suurekondiline) veohobune

Carthusian [kɑ:'θju:ʒn, -ziən] **1.** *a.* kartuusi, kartuuslaste; Charterhouse'i kooli; **2.** *s.* kartuus, kartuuslane (*Chartreuse'i mun-*

gaordu liige); Charterhouse'i kooli liige (*Londonis*)

cartilage ['kɑ:tilidʒ] *s. anat.* kõhr, krõmpsluu

cartilaginous [kɑ:ti'lædʒinəs] *a.* kõhreline, kõhrjas, kõhr(e)- ◇ ~ **fishes** *zool.* kõhrkalad; ~ **joint** *anat.* kõhrühend

cartload ['kɑ:tloud] *s.* kaariku- *või* veovankritäis; *piltl.* suur hulk

cartographer [kɑ:'tɔgrəfə] *s. geogr.* kartograaf

cartographic(al) [kɑ:tɔ(u)'græfik(əl)] *a.* kartograafia-, kartograafiline, (maa)kaardi-; kaardistus-

cartography [kɑ:'tɔgrəfi] *s. geogr.* kartograafia

cartomancy ['kɑ:tomænsi] *s.* kaartide järgi ennustamine, kaardipanemine, -panek

carton ['kɑ:tən] *s.* kartong; kartong- *või* pappkast; märklaua keskel asetsev valge ketas

cartoon [kɑ:'tu:n] **1.** *s.* täisleheküljeline (*er. poliitiline*) pilkepilt, karikatuur; *kunst* kartoon (*seinamaali jms. algjoonistus*); multi(plikatsioon)film (= **animated** ~); **2.** *v. t.* (*kellestki*) pilkepilti joonistama

cartoonist [kɑ:'tu:nist] *s.* pilkepiltide joonistaja, karikaturist

cartouche [kɑ:'tu:ʃ] *s. kunst, ehit.* kartušš, ehisraam, kilpornament; ovaal hieroglüüfi ümber

cartridge ['kɑ:tridʒ] *s.* padrun; *Am.* filmirull, rullfilm; kassett ◇ **ball** ~ lahingu- e. täispadrun; **blank** ~ paukpadrun

cartridge-belt ['kɑ:tridʒbelt] *s.* padrunivöö

cartridge-paper ['kɑ:tridʒpeipə] *s.* tugev tihe paber padrunikestade valmistamiseks; tugev kare joonistus- ja ümbrikupaber

cart-wheel ['kɑ:t(h)wi:l] *s.* vankriratas; *piltl.* suur münt (*er. endine Inglise viiešillingiline*), *Am.* dollariline hõbemünt; hundiratas (*ka sport*) ◇ **to turn** (*or* **throw**) ~s hundiratast viskama *või* lööma

cartwright ['kɑ:trait] *s.* vankritegija, tõllassepp

caruncle ['kærʌŋkl] *s. anat., bot.* karunkul

carve [kɑ:v] *v. t. & i.* (*pret.* **-ed**; *p. p.* **-ed**, *arh.* carven ['kɑ:vn]; **-vable**) lõikama (*er. liha*), tükeldama; (*puusse, kivisse jms.*) lõikama, nikerdama; nikerdamise teel tegema (*millekski* **into**) ◇ **to** ~ **one's way** endale teed raiuma; **to** ~ **out** välja raiuma; (*suurest tervikust*) endale võtma; *piltl.* mõõgaga kätte raiuma, väevõimuga omandama; **to** ~ **up** tükeldama

carvel ['kɑ:v(ə)l] = **caravel** ◇ ~ **planking** *mer.* sileplangutus

carvel-built ['kɑ:v(ə)lbilt] *a. mer.* sileplangutusega, ühetasaste seotistega ehitatud (*puulaeva kohta*)

carven ['kɑ:vn] *vt.* **carve**

carver ['kɑ:və] *s.* lõikaja; nikerdaja; lihanuga; *pl.* lihanuga ning -kahvel

carving ['kɑ:viŋ] *s.* lõikamine; nikerdus; nikerdis; puunikerdus; *atrib.* nikerdus-, lõike- ◇ ~**-fork (-knife)** lihakahvel (-nuga)

caryatid [kæri'ætid] *s.* (*pl.* ~**s, -ides** [-idi:z]) *arhit.* karüatiid (*seisva naise kuju tugisambana*)

caryopsis [kæri'ɔpsis] *s. bot.* (*pl.* **-pses** [-psi:z], **-psides** [-psidi:z]) teris

cascade [kæs'keid] **1.** *s.* kaskaad, joastik, väike kosk; *tehn.* kaskaad; **2.** *v. i.* joastikuna langema ◇ ~ **amplifier** *el.* kaskaadvõimendi, mitmeastmeline võimendi; ~ **connection** *el.* kaskaadlülitus

cascara [kæs'kɑ:rə] *s. bot.* Purshi paakspuu (= ~ **buckthorn**); *farm.* Purshi paakspuu koor (*kõhulahtistina*; = ~ **sagrada** [sə'grɑ:də])

case I [keis] *s.* juht, juhtum, kaasus; haigusjuht(um); näide; asjalugu, -olu; olukord; kohtuasi; *lgv.* kaasus, käände ◇ **to state one's** ~ oma asja (põhjendatult) esitama; **the** ~ **for the defendant** kaebealuse poolt rääkivad asjaolud; **if that is the** ~ kui asi nii on; **in** ~ juhul kui; **in** ~ **of** (*millegi*) juhul, puhul; **in any** ~ igal juhul, igatahes; **in that** ~ säärasel juhul, kui see nii on; **this is (is not) the** ~ asi on (ei ole) nii, see on (ei ole) tõsi; **as the** ~ **may be** nagu olukord juhtub olema *või* nõuab; **in good (sorry)** ~ heas (armetus) olukorras; ~ **of conscience** sisetundeküsimus; ~ **in point** asjakohane näide; ~ **history** juhtumi (aja)lugu; *med.* haiguseellugu, anamnees

case II [keis] **1.** *s.* kast, karp, toos, tupp; mapp; kapsel, kest, hülss; *tehn.* mantel; *trük.* kirjakast, tähekast; **2.** *v. t.* (**-sable**) kasti (*või* karpi *jms.*) panema (**in**), kastiga (*või* karbiga *jms.*) varustama *või* ümbritsema (**with**), *tehn.* manteldama ◇ **upper (lower) case** *trük.* suurtähtede (väiketähtede) (kirja)kast

case-book ['keisbuk] *s.* (*arsti*) haigeteraamat; (*detektiivi*) märkmik

case-bottle ['keisbɔtl] *s.* (nelinurkne) kastpudel

case-harden ['keishɑ:dn] *v. t. tehn.* pindkarastama, tsementiitima, tsement(eer)ima; *piltl.* kalgistama

casein ['keisiin] *s. keem.* kaseiin

case-knife ['keisnaif] *s.* (*pl.* **-knives** [-naivz]) tupes kantav suur jahinuga; suur kööginuga

case-law ['keislɔ:] *s. jur.* pretsedentidele tuginev seadus

casemate ['keismeit] *s. mil.* kasematt, mürsukindel ruum

casement ['keizmənt, 'keism-] *s.* aknatiib, -pool; (*hingedel lahtikäiv*) aken (= ~ **window**); *poeet.* aken ◇ ~ **cloth** kardinariie

caseous ['keisiəs] *a. keem.* juustjas, kohupiimjas

case-shot ['keisʃɔt] *s. mil.* kartetš

casework ['keiswə:k] *s. er. Am.* individuaalne sotsiaalhooldustöö

cash I [kæʃ] **1.** *s.* sularaha; **2.** *v. t.* (*tšekki*) kasseerima, sularahaks muutma ◇ **in** ~ sularahas; **to be in** ~ raha omama; **to be short of** ~ rahapuuduses olema; ~ **in hand** *maj.* olem, (kassas) tegelikult olev summa; ~ **on delivery** (*lüh.* **C.O.D.**) lunamaks; lunasaadetis; ~ **payment** maksmine sularahas; ~ **price** hind kohemakstavas rahas; ~ **register** kassaaparaat, automaatkassa; **to** ~ **in** sisse kasseerima; **to** ~ **in on smth.** *piltl.* millestki profiiti lööma; **to** ~ **in one's checks** (*or* **chips**) *Am. sl.* eluga lõpparveid tegema, surema

cash II [kæʃ] *s.* (*pl.* ~) *van.* käšš (*väike Hiina vaskmünt auguga keskel*)

cashew [kə'ʃu:] *s. bot.* lääneanakard, nakrapuu ◇ ~ **apple** kašuõun, *van.* akažuuõun; ~ **nut** kašupähkel, nakar, *van.* akažuupähkel

cashier I [kæ'ʃiə] *s.* kassapidaja, kassiir, laekur

cashier II [kæ'ʃiə] *v. t.* (teenistusest) vallandama, tagandama (*er. ohvitseri*)

cashmere ['kæʃmiə, -'miə] **1.** *s. tekst.* kašmiir, kašmiirriie, -sall; **2.** (**C-**) *pn.* = **Kashmir** ◇ ~ **goat** kašmiiri kits

casing ['keisiŋ] *s.* kest, pakend, ümbris, kate; väliskumm, mantel; (*mootori*) karter; (*akna, ukse*) piirlaud, -liist

casino [kə'si:nou, kə'zi:-] *s.* (*pl.* **-os**) kasiino; *Am.* suvemaja itaalia stiilis; teatav kaardimäng

cask [kɑ:sk] *s.* vaat, tünn

casket ['kɑ:skit] *s.* laegas, laadik, kastike, ehtekarp; *Am.* (surnu)kirst (= **coffin**)

Caspian ['kæspiən] **1.** *a.* Kaspia; **2.** *pn.* (**the** ~) Kaspia meri (= **the** ~ **Sea**)

casque [kæsk] *s. arh.* kiiver, kask

Cassandra [kə'sændrə] **1.** *pn.* Kassandra; **2.** *s.* õnnetuse-ennustaja; ennustaja, keda keegi ei usu

cassation [kæ'seiʃ(ə)n] *s. jur.* kassatsioon ◇ **court of** ~ (*mitte-Inglise*) kassatsioonikohus (*Inglismaal*: **court of appeal**)

cassava [kə'sɑ:və] *s. bot.* maniokk, kassaava; *ka* maniokitärklis (= ~ **starch**); maniokileib (= ~ **bread**)

casserole ['kæsəroul] *s.* moorpann *või* haudevorm; (*küpsetusnõus lauale toodav*) vormiroog; (väike) kastrul (*laboratoorseteks töödeks*)

cassia ['kæsiə, -ʃ(i)ə] *s. bot.* kassia; hiina kaneelipuu; *kok.* hiina kaneel (*hiina kaneelipuu koor*); *piibl.* kaatsia (*mingi lõhnav puu või põõsas*)

Cassiopeia [kæsio'pi(:)ə] *s. astr.* Kassiopeia, Looga- *või* Varda- *või* Vastlatähed, Penivanker

cassiopeium [kæsio'pi(:)əm] *keem. haruld.* = **lutetium**

Cassius ['kæsiəs] *pn.*

cassock ['kæsək] *s.* pikk kitsas (*haril.* must) preestrikuub, sutaan

cassowary ['kæsəw(ɛ)əri] *s. zool.* kaasuar

cast [kɑ:st] **1.** *v. t. & i.* (*pret. & p. p.* ~) viskama, heitma, paiskama; (*sarvi, nahka jms.*) ajama; (*hobuserauda*) kaotama; (*metalli, kipsi jms.*) valama; (*näitlejaile*) osi määrama, (*näitlejat*) osa jaoks määrama (**for**); **2.** *s.* vise, heit, heide (*ka piltl.*); *tehn.* valu, valamine; valuvorm; valatis, valatud ese, (valatud) kipskuju; kuju, laad; *teatr.* (näitetrupi) koosseis; (**the** ~) osatäitjad;

osade jaotus; väike kõõritus (= ~ **in the eye**) ◇ **to** ~ **about** otsima, kaalutlema (*midagi* **for**, *kuidas* **how**); **to** ~ **aside** (*or* **away**) kõrvale heitma; **to be** ~ **away** *mer.* (merehädalisena) kaldale paiskuma; **to** ~ **a ballot** hääletama; **to** ~ **down** langetama; kukutama; rõhuma, masendama; **to** ~ **in one's lot with** (*kellegagi*) õnne ning õnnetust jagades ühinema; **to** ~ **into prison** vanglasse heitma; **to** ~ **loose** irrutama, lahti murdma; irduma, lahti murduma; **to** ~ **lots** liisku heitma; **to** ~ **off** kõrvale heitma; (*kudumisel*) silmi kokku võtma; *mer.* (*otsi*) lahti andma; **to** ~ **up (accounts)** (arveid) kokku arvama, kokku võtma; ~ **iron** (valu)malm; (*vrd.* **~-iron**)

castanet ['kæstənet, -'net] *s. muus.* kastanjett, lõgisti

castaway ['kɑ:stəwei] **1.** *a.* äravisatud, kõrvaleheidetud; hüljatud, äratõugatud; **2.** *s.* merehädaline; hüljatu, ühiskonnast väljatõugatu

caste [kɑ:st] *s.* kast, kinnine ühiskonnakiht; kastivahed, -süsteem ◇ **to lose** ~ ühiskondlikus astmestikus langema

castellan ['kæstələn] *s. aj.* kastellaan, lossivardja, -pealik

castellated ['kæstəleitid] *a.* lossitaoliselt ehitatud, tornide ja sakiliste müüridega

caster ['kɑ:stə] *s.* heitja, viskaja; valaja *jne.* (*vt.* **cast**); *er. Am.* = **castor II**

castigate ['kæstigeit] *v. t.* **(-gable, -tor)** nuhtlema, karistama; *piltl.* piitsutama

castigation [kæsti'gei∫(ə)n] *s.* nuhtlemine, karistamine; *piltl.* piitsutamine

Castile [kæs'ti:l] *pn.* Kastiilia ◇ ~ **soap** (kõva) oliiviõliseep, Marseille' seep

Castilian [kæs'tiliən] **1.** *a.* kastiilia; **2.** *s.* kastiillane; kastiilia keelemurre

casting ['kɑ:stiŋ] **1.** *a.* heitev, viskav; (*hääle kohta*) otsustav; **2.** *s.* heitmine, viskamine; heide, heit; (*metalli, kipsi jms.*) valamine; valu; valatis, valatud ese; valand, valutükk; *atrib.* heite-, viske-, valamis-, valu- ◇ **~-net** käsi- *e.* heitenoot; **~-vote** (*koosoleku juhataja*) otsustav hääl (*häälte pooleks langemisel*)

cast-iron ['kɑ:st'aiən] *a.* malmist, malm(i)- (*vrd.* **cast iron**); *piltl.* paindumatu, kange, järeleandmatu, kindel

castle ['kɑ:sl] **1.** *s.* loss; *aj.* kastell; (*males*) vanker; **2.** *v. t. & i.* (*males*) vangerdama ◇ **the C-** = **Dublin C-** Inglise asekuninga loss või valitsusrežiim Iiris (*enne Iirimaa iseseisvumist*); ~ **in the air** (*or* **in Spain**) õhuloss

Castlebar ['kɑ:sl'bɑ:] *pn.*

Castlereigh ['kɑ:slrei] *pn.*

castor I ['kɑ:stə] *s. farm.* kastooreum, kopranõre; *van.* kobras, piiber (= **beaver**); *sl.* kübar; *tekst. er. Am.* kastor (*riidesort*)

castor II, -ter ['kɑ:stə] *s.* vürtsitoos, (augulise kaanega) puistetoos; *pl.* menaaž (*maitseainete toosid vastaval alusel*); rullik, ratas (*mööbli jalgade jms. all*) ◇ ~ **sugar** tolmsuhkur

Castor III ['kɑ:stə] *pn.* ◇ ~ **and Pollux** Kastor ja Polüdeukes *e.* Castor ja Pollux (*jumalikud kaksikud, nn. dioskuurid kreeka mütoloogias*); *astr.* Kaksikud (*tähtkuju*)

castor oil ['kɑ:stər 'ɔil] *s.* riitsinus- *e.* kastoorõli

castrate [kæs'treit, 'kæstreit] *v. t.* **(-table)** kastreerima, kohitsema, ruunama

castration [kæs'trei∫(ə)n] *s.* kastratsioon, kastreerimine, kohitsemine, ruunamine

casual ['kæʒ(j)uəl, -zju-] **1.** *a.* **(-lly)** juhuslik; (hooletult) sundimatu, (mõtlematult) hooletu; **2.** *s.* juhuslik tööline *või* abisaaja ◇ ~ **labour** juhuslik töö, juhutöö

casualty ['kæʒ(j)uəlti, -zju-] *s.* õnnetusjuhtum, õnnetu juhus; surmasaanu *või* (tõsiselt) haavatu; *pl. mil.* kaotused (elavjõus), inimkaotused; inimohvrid; *fam.* surmasaanu, haavatu ◇ ~ **clearing station** rindetagune välilaatsaret, evakuatsioonipunkt

casuist ['kæʒ(j)uist, -zju-] *s.* kasuist; targutlev moraliseerija; riukleja, juuksekarvalõhestaja

casuistic(al) [kæʒ(j)u'istik(əl), -zju-] *a.* kasuistlik, kasuistiline, kasuistika-

casuistry ['kæʒ(j)uistri, -zju-] *s.* kasuistika; targutlev moraliseerimine; riuklemine, juuksekarvalõhestamine

casus ['keisəs] *s. lad.* juht, juhtum, kaasus ◇ ~ **belli** ['belai] sõja ajend, ettekääne sõjategevuse alustamiseks; ~ **foederis** ['fi:dəris] juhtum, mis õigustab ühel liitlasel teiselt lepingukohustuste täitmist nõuda

cat I [kæt] **1.** *s.* kass; *zool.* kaslane; tige naine; kriimustav laps; sõlmilistest nööridest nuut (= **~-o' -nine-tails**); *mer.* = **cathead**; *Am. sl.* = **hepcat**; **2.** *v. i. fam.* oksendama ◇ **a** ~ **may look at a king** egas juuresolijate silmi saa kinni panna; **the** ~ **is out of the bag** saladus on kõigile teada; **to let the** ~ **out of the bag** saladust kõigile teatavaks tegema; **to see which way the** ~ **jumps** otsuse tegemisega ootama, kuni võidukas pool on selgunud; **to fight like Kilkenny ~s** kaklema, nii et tükid taga (*kummastki kassist olevat järele jäänud vaid sabaots*); ~ **burglar** ronimise teel sissetungiv murdvaras; **~'s meow** (*or* **pajamas, whiskers, etc.**) *Am. sl.* midagi toredat, oivaline asi *või* isik

cat II [kæt] *lüh., sl.* = **1. caterpillar (tractor); 2. catapult**

cat(a)- ['kæt(ə)], **cath-** [kæθ] *pref.* alla-, maha-, (*võõrsõnades*) kat(a)-

catachresis [kætə'kri:sis] *s. kirj.* katakrees (*vastandtähendusega sõnade ühend*)

cataclysm ['kætəklizm] *s.* kataklüsm, uputus; *geol.* kataklüsm, järsk purustav murrang, suur katastroof; vapustav (poliitiline *või* ühiskondlik) muutus

catacomb ['kætəkoum] *s.* katakomb ◇ **the C-s** Rooma katakombid

catafalque ['kætəfælk] *s.* katafalk, puusärgialus; *ka* surnuvanker

Catalan ['kætələn, -læn] **1.** *a.* kataloonia; **2.** *s.* kataloonlane; kataloonia keel

catalectic [kætə'lektik] *a. pros.* katalektiline

catalepsy ['kætəlepsi] *s. med.* katalepsia, jäikustõbi, tardumusseisund

cataleptic [kætə'leptik] *a.* **(-ically)** kataleptiline, katalepsia-, jäikustõbine, jäikustõvecatalogue, *Am.* **-log** ['kætəlɔg] **1.** *s.* kataloog, (*raamatute jms.*) nimekiri; hinnakiri (= **price** ~); *Am.* (*ülikooli või kooli*) õppeplaan, prospekt; **2.** *v. t.* kataloogima, nimistama, kataloogi kandma ◇ **alphabetic(al)** ~ tähestikkataloog; **sales** (*or* **trade**) ~ kaubakataloog, müügikataloog; **subject** ~ ainekataloog, märksõnakataloog

Catalonia [kætə'louniə] *pn.* Kataloonia

catalpa [kə'tælpə] *s. bot.* trompetipuu

catalysis [kə'tælisis] *s. keem.* katalüüs

catalyst ['kætəlist] *s. keem.* katalüsaator

catalytic [kætə'litik] *a.* katalüütiline, katalüüs(i)- ◇ ~ **cracking** katalüüskraking

catamaran [kætəmə'ræn] *s.* katamaraan (*kahekereline veesõiduk; ka sport*); «tuhalabidas», tõrkjas (*või* riiakas) naine

catamnesis [kætəm'ni:sis] *s. med.* katamnees, haigusjärellugu

catamount ['kætəmaunt] *s.* metskass; *Am. ka* ilves; *Am.* puuma, kuuguar

cat-and-dog [kæt(ə)n'dɔg] *a.* kassi-koera, vastastikku tülitsev(ad) ◇ ~ **life** alatasa tülitseva abielupaari elu

cataplasm ['kætəplæzm] *s. med.* puderhautis, kuummähis, kataplasma (= **poultice**)

catapult ['kætəpʌlt] **1.** *s.* katapult; (*mänguasjana*) kadapulk, kada, ragulka; **2.** *v. t.* katapult(eer)ima, katapuldilt paiskama, lansseerima

cataract ['kætərækt] *s. geogr.* katarakt, (suur) juga, kärestik; *med.* katarakt, läätsekae, hall kae

catarrh [kə'tɑ:] *s. med.* katarr, (kerge) limaskestapõletik; *er.* nohu

catarrhal [kə'tɑ:rəl] *a. med.* katarraalne, katarraal-, katarri-, põletikuline

catastrophe [kə'tæstrəfi] *s.* katastroof, (hävitav) õnnetus; (*draama*) lõpplahendus

catastrophic [kætə'strɔfik] *a.* **(-ally)** katastroofiline, hukatuslik

catbird ['kætbə:d] *s. zool.* hall kassilind

catboat ['kætbout] *s.* väike (vöörimastiga) purjekas

catcall ['kætkɔ:l] **1.** *s.* lõikav vile (*teatris või koosolekul*), väljavilistamine; **2.** *v. t. & i.* välja vilistama; lõikavalt vilistama

catch [kæt∫] **1.** *v. t. & i.* (*pret. & p. p.* **caught** [kɔ:t]) püüdma; kinni püüdma, tabama (*milleltki* **in, at**; *midagi tegemast* **doing**); kätte saama, järele jõudma; (*rongile jms.*) õigeks ajaks jõudma; haarama, kinni hoidma (*millestki* **by**); taipama; kinni jääma, takerduma, toppama; (*haigust, harjumust jms.*) saama (nakatuse teel), (*haigusest*) tabanduma; (*toidu kohta*) põhja kõrbema; = ~ **fire**; **2.** *s.* püük, saak, loomus; link, konks; lõks, püünis; nõks, riugas; (*hääle*) takerdumine, katkestus; *muus.* (naljakas) ahellaul, kaanon ◇ **I didn't** ~ **what you said** ma ei kuulnud (õieti), mida te ütlesite; **we were caught in the rain** me

jäime vihma kätte; **to ~ a crab** mõlaga vees takerduma; **to ~ at** (*millegi*) järele haarama, (*millestki*) innukalt kinni haarama; **to ~ one's breath** (*üllatusest, jahmatusest*) järsku hingetuks jääma; **to ~ cold** külmetuma; **to ~ a cold** nohu saama; **to ~ one's death (of cold)** raskesti külmetuma; **to ~ smb.'s eye** kellegi pilku tabama, kellegi tähelepanu endale tõmbama (*er. koosoleku juhataja oma, sõnasaamiseks*); **to ~ the Speaker's eye** (Inglise) parlamendis sõna saama; **to ~ fire** tuld võtma, süttima (*ka piltl.*); **to ~ hold of** (*millestki*) kinni haarama; **you will ~ it** *sl.* küll sa saad selle eest (nahutada); **~ me!** noh mina seda juba küll ei tee!; **to ~ off** magama uinuma; **to ~ on** moodi minema; *sl.* mõistma, taipama (*midagi* **to**); **to ~ out** tabama, paljastama (*petist*); **to ~ sight of** silmama; **to ~ up** järele jõudma (*kellelegi* **with**, *Am. ka* **to**); (*kõnelejat*) katkestama; kiiresti käsile (*või* omaks) võtma; **a good ~** hea püük (*või* saak, loomus); *piltl.* hea partii (*abiellumisel*); **good (safe, poor) ~** (*kriketimängus*) hea (kindel, vilets) pallipüüdja; **no ~** *fam.* sissekukkumine ostuga, halb ost; **~ area** *geol.* = **catchment (area); ~ questions** «nõksuga» küsimused

catch-as-catch-can ['kætʃəzkætʃ'kæn] *s.* (Lancashire'i) vabamaadlus

catcher ['kætʃə] *s.* püüdja; *tehn.* püüdur; *er.* pallipüüdja (*kriketi- või pesapallimängus*)

catchfly ['kætʃflai] *s. bot.* põisrohi; *ka* tõrvalill ◇ **nodding ~** longus põisrohi

catching ['kætʃiŋ] *a. er.* nakkav, külgehakkav, nakkus-; haarav, kaasakiskuv, köitev, meeldiv

catchment ['kætʃmənt] *s.* vee kokkuvalgumine; kokkuvalguv vesi; *geogr.* valgala, valgla (= **~ basin** *or* **area**); *tehn.* kaptaaž

catchpenny ['kætʃpeni] **1.** *a.* ostjat ligimeelitav, tühine, väärtusetu; **2.** *s.* väärtusetu meelituskaup

catchpole, -poll ['kætʃpoul] *s.* kohtupristavi *e.* -täituri abi

catshup ['kætʃəp] = **ketchup**

catchword ['kætʃwə:d] *s.* löögisõna, -lause; *haruld.* märksõna; võtmesõna; *trük.* siirdeviit, kustos; *teatr.* märgusõna, repliik

catchy ['kætʃi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** meeldiv, kergesti meeldejääv (*lauluviisi kohta*); keerukas, lõksuvedav, eksiteele viiv (*küsimuse kohta*); puhanguline, iilinguline (*tuule kohta*)

catechetics [kæti'ketiks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) katehheetika, katehhees

catechism ['kætikizm] *s.* katekismus; küsimustik

catechize ['kætikaiz] *v. t.* **(-zable)** küsimustekostmiste kaudu õpetust (*er.* usuõpetust) andma; küsitlema

catechu ['kætiʃu:] *s. farm., tehn.* katehhu, kašuu

categorical [kæti'gɔrik(ə)l] *a.* **(-lly)** kategooriline, tingimata kehtiv, kindlasti väitev

category ['kætigɔri] *s.* kategooria, liigitusrühm, klass

catena [kə'ti:nə] *s.* (*järelduste, mõtete jms.*) ahelik, tihedasti kokkukuuluv sari

catenary [kə'ti:nəri] **1.** *s. mat.* aheljoon; *tehn.* kandetross; **2.** *a.* ahel-, kett-; kande- (*trossi kohta*) ◇ **~ suspension** *el.* ahelriputus, kettriputus

cater I ['keitə] *v. i.* toidustama, toitlustama (*kedagi* **for**); (*toitu või muud varustust, ka meelelahutust jms.*) hankima, nõutama, muretsema (*kellelegi* **for**), varustama; teenindama (*kedagi* **for**); (*kellegi*) huvidele (*või* maitsele) vastama (**for**, *haruld.* **to**)

cater II ['keitə] *s. arh.* neli, neli punkti (*täringul või mängukaardil*)

cater-corner(ed) ['keitə'kɔ:nə(d), *Am.* 'kætə-] *peam. Am.* **1.** *adv.* diagonaalselt, põiki; **2.** *a. atrib.* diagonaalselt (*või* põiki) asetsev

caterer ['keitərə] *s.* (toidu)hankija, varustaja, nõutaja, muretseja

Caterham ['keitərəm] *pn.*

catering ['keitəriŋ] *s.* toidustamine, toitlustamine; hankimine, nõutamine, muretsemine, varustamine (*vt.* **cater** I); *er.* (ühiskondlik) toidustamine *või* toitlustamine ◇ **the ~ trade** *maj.* toidustus- *või* toitlustustöö̈ndus

caterpillar ['kætəpilə] *s.* röövik, tõuk; roomikmasin ◇ **~ chain** roomik; **~ tractor** roomiktraktor, linttraktor; **~ tread** roomikkäik

caterwaul ['kætəwɔ:l] **1.** *v. i.* (kilavalt) näu-

guma, (kassina) kräunuma; kassikontserti tegema; **2.** *s.* kassikontsert

Catesby ['keitsbi] *pn.*

catfish ['kætfiʃ] *s. zool.* merihunt (*või mingi muu selletaoline kala*) ◇ **electric ~** *zool.* elektrisäga

catgut ['kætgʌt, -gət] *s.* soolkeel; *med.* kätgut (*soolest niit*); *nalj.* vibupillid, viiulid

cath- [kæθ] *vt.* **cat(a)-**

catharsis [kə'θɑ:sis] *s.* (*pl.* **-ses** [-si:z]) *kirj., med.* katarsis

cathartic [kə'θɑ:tik] *med.* **1.** *a.* **(-ically)** (kõhtu) lahtistav; **2.** *s.* (kõhu)lahtisti

Cathay [kə'θei] *pn. arh., poeet.* Hiina (= **China**)

cathead ['kæthed] *s. mer.* ankrutala, katpalk, kraanpalk

cathedral [kə'θi:dr(ə)l] *s.* katedraal, toomkirik, piiskopi- *e.* peakirik

Cather ['kæθə] *pn.*

Catherine ['kæθ(ə)rin] *pn.* ◇ **~-wheel** *s.* pöörlev tuliratas (*ilutulestuses*); *ehit.* roosaken; *ka* hundiratas (= **cartwheel**)

catheter ['kæθitə] *s. med.* kateeter, õõnessond

cathode ['kæθoud] *s. el.* katood ◇ **~ rays** katoodkiired

catholic ['kæθəlik] **1.** *a.* **(-icly, -ically)** katooliline, üldine, kõikne, kõikehaarav; **(C-)** katooliline, kogu ristiusu-maailma haarav; **(C-)** katoliiklik, katoliku, *er.* roomakatoliku; **2.** *s.* **(C-)** katoliiklane

catholicism [kə'θɔlisizm] *s.* katolitsism, katoliiklus

catholicity [kæθɔ'lisiti] *s.* katoolilisus, üldisus, kõikehaaravus

catholicize [kə'θɔlisaiz] *v. t.* **(-zable)** katoliseerima, katoliiklikuks tegema

Catiline ['kætilain] **1.** *pn.* Catilina; **2.** *s.* (kõlbeliselt lodev) mässusepitseja

cation ['kætaiən] *s. füüs., keem.* katioon (*positiivse laenguga ioon*)

catkin ['kætkin] *s.* (paju-, kase- *jms.*) urb

catlike ['kætlaik] *a.* kassitaoline

catmint ['kætmint] *s. bot.* naistenõges

catnap ['kætnæp] *s. Am. fam.* lühike uinak

catnip ['kætnip] *er. Am.* = **catmint**

Cato ['keitou] *pn.*

cat-o'-nine-tails [kætə'nainteilz] *s.* «üheksasabaline kass», sõlmilistest nööridest nuut

Catskill ['kætskil] *pn.* ◇ **~ Mountains** (*or* **the ~s**) Catskilli mäed (*Allegheny mäestiku haru P.-Ameerikas*)

cat's-cradle ['kætskreidl] *s.* kassikangas

cat's-eye ['kætsai] *s. min.* kassisilm; *tehn.* helkur

cat's-foot ['kætsfut] *s. bot.* kassikäpp

cat's-paw ['kætspɔ:] *s.* pime tööriist; (*vett virvendama panev*) kerge tuul, tuuleõhk; kassikäpp (*sõlm*) ◇ **to make a ~ of smb.** kedagi (*hädaohtliku ülesande sooritamisel*) enda huvides ära kasutama

catsup ['kætsəp] = **ketchup**

cat('s)-tail ['kæt(s)teil] *s. bot.* hundinui, soetõlv ◇ **~ grass** = **timothy**

Cattegat [kæti'gæt] = **Kattegat**

cattish ['kætiʃ] *a.* kassilik, kassitaoline; õelalt kaval, tige

cattle ['kætl] *s.* veised, kari(loomad), elajad; *sl.* hobused; *põlgl.* inimkari ◇ **~-box** loomavagun; **~-breeder** karjakasvataja; **~-lifter (-lifting)** veiseröövel (-röövi); **~-piece** karjamaal(ing); **~-plague** veistekatk; **~-show** veiste- *e.* karjanäitus

catty ['kæti] *a.* (kassitaoliselt) õel, tige

catwalk ['kætwɔ:k] *s.* kitsas (sillataoline) käigutee (*näit. suurte masinate jms. kohal või kõrval*), ühendussild

Caucasian [kɔ:'keiʃ(ə)n, -'keiziən] **1.** *a.* kaukaasia; **2.** *s.* kaukaaslane ◇ **~ race** kaukaasia tõug

Caucasus ['kɔ:kəsəs] *pn.* Kaukasus; Kaukaasia

caucus ['kɔ:kəs] *s. Am.* partei valimiseelne koosolek kandidaatide ülesseadmiseks; (*Inglismaal*) partei kohalik komisjon; parteipoliitiline niiditõmbamine

caudal ['kɔ:d(ə)l] *a.* (-lly) kaudaalne, sabamine, sabapoolne, saba-

caudate ['kɔ:deit] *a.* sabaga varustatud

caudle ['kɔ:dl] *s.* vürtsitatud soe jook (*veinist, munadest jms.*)

caught [kɔ:t] *vt.* **catch**

caul [kɔ:l] *s. van.* ümmargune mütsike *või* tanu; *pop.* õnnemütsike (*lootekesta osa, mis mõnikord katab lapse pead sündimisel*); *anat.* veekest; *ka* (suur)rasvik (= **omentum**)

cauldron, kettle *Am.* **caldron** ['kɔ(:)ldr(ə)n]

s. katel, pada; *er.* (suur) keedukatel; *ka* nõiakatel (*er. piltl.*)

cauliflower ['kɔliflauə] *s.* lillkapsas

caulk [kɔ:k] *v. t.* tihtima, triivima, takutama, (*pragusid*) kinni toppima, (*takuga ning tõrvaga*) veekindlaks tegema

causal ['kɔ:z(ə)l] *a.* **(-lly)** kausaalne, põhjuslik, põhjus-

causality [kɔ:'zæliti] *s.* kausaalsus, põhjuslikkus

causation [kɔ:'zei∫(ə)n] *s.* põhjustamine, põhjustus; põhjuslikkus

causative ['kɔ:zətiv] **1.** *a.* põhjustav, (*millegi*) põhjuseks olev **(of)**; *lgv.* kausatiivne; **2.** *s. lgv.* kausatiiv, kausatiivne verb

cause [kɔ:z] **1.** *s.* põhjus; põhjustaja; põhjend, alus, ajend; kohtuasi; kohtuprotsess; protsessiv (*või* võitlev) pool; (pooldatav) asi *või* üritus, huviasi; **2.** *v. t.* **(-sable)** põhjustama, tekitama, (*sündmust*) välja kutsuma; panema (*midagi tegema* **to do**), laskma (*midagi teha* **to be done**) ◇ **efficient (formal, material)** ~ *filos.* toimiv (formaalne *e.* kujundav, aineline) põhjus; **final** ~ *filos.* otstarve; **to make common** ~ ühise eesmärgi saavutamiseks jõudu pingutama; **to stand for a good** ~ hea asja eest seisma

'cause [kɔ(:)z] *dial.* = **because**

cause célèbre [kouz se'lebr] *s. pr.* tähelepandav kohtuprotsess

causeless ['kɔ:zlis] *a.* põhjusetu; põhjendamatu

causerie [kouzə'ri:] *s. pr.* veste, vesteartikkel (*er. kirjanduslikul teemal*)

causeway ['kɔ:zwei], **causey** ['kɔ:z(e)i] *s.* kõrge tee, teetamm; kõrgendatud jalgtee (*sõidutee ääres*); *Am. ka* maantee, šossee (= **highway**)

caustic ['kɔ:stik] **1.** *a.* **(-ally)** kaustiline, söövitav, sööbiv, söövb-; salvav, terav; **2.** *s.* kaustikum, sööviti; *er.* põrgukivi (= **common** *or* **lunar** ~) ◇ ~ **soda** *keem.* naatriumhüdroksiid, (naatrium)seebikivi; ~ **surface** *füüs.* kaustiline pind

causticity [kɔ(:)'stisiti] *s.* kaustilisus, söövitavus; teravus, salvavus

cauterization [kɔ:tərai'zei∫(ə)n] *s.* (*kuuma rauaga*) põletamine; söövitamine

cauterize ['kɔ:təraiz] *v. t.* **(-zable)** (*kuuma rauaga*) põletama; söövitama; *piltl.* kalgistama

cautery ['kɔ:təri] *s. med.* (*kuuma rauaga*) põletamine; söövitamine; põletusraud; sööviti

caution ['kɔ:∫(ə)n] **1.** *s.* ettevaatus; hoiatus; *sl.* veidrik, pentsik vennike; midagi pentsikut; **2.** *v. t.* hoiatama (*millegi eest* **against**; *midagi tegemast* **not to do**), hoiatavalt manitsema (*midagi tegema* **to do**) ◇ ~ **money** kautsjon, tagatisraha

cautionary ['kɔ:∫(ə)nəri] *a.* hoiatav

cautious ['kɔ:∫əs] *a.* ettevaatlik

cavalcade [kæv(ə)l'keid] *s.* kavalkaad, pidulik ratsanike rongkäik; ratsasalk

cavalier [kævə'liə] **1.** *s.* ratsur, rüütel; kavaler, rüütellik härra, daami kaaslane; *aj.* kuningriiklane, rojalist (*Inglise kodusõjas ja sellele järgnevatel aastakümnetel*); **2.** *a.* tõre, upsakas, järsk; *aj.* rojalistlik

cavalry ['kæv(ə)lri] *s.* (*tarvit. haril. pl-na*) ratsavägi, kavaleeria

cavalryman ['kævəlrimən] *s.* (*pl.* **-men**) ratsaväelane, kavalerist

Cavan ['kævən] *pn.*

cavatina [kævə'ti:nə] *s. muus.* kavatiin

cave I [keiv] **1.** *s.* koobas, õõnsus; urgas; korgas; **2.** *v. t. & i.* õõnestama; õõnestuma, sisse langema, kokku varisema (~ **in**)

cave II ['keivi] *interj. sl.* ettevaatust! (*õpilaste isekeskine hoiatus õpetaja lähenemisel*)

caveat ['keiviæt] *s. jur.* vastuväide, vaie, protest; hoiatus; hagi protsessi seiskamiseks; *Am.* patendi etteteatamine ◇ ~ **emptor** *lad.* «ostja vaadaku ette», müüja keeldub igasugusest vastutusest

cave-dweller ['keivdwelə] *s.* koopaelanik, troglodüüt

Cavell ['kæv(ə)l] *pn.*

cave-man ['keivmən] *s.* (*pl.* **-men**) koopaelanik; *piltl.* ürgsete (*või* jõhkrate) instinktidega inimene

Cavendish ['kæv(ə)ndi∫] **1.** *pn.*; **2.** *s.* **(c-)** pressitud suitsetamis- ja närimistubakas

cavern ['kævə(:)n] *s. ret.* koobas (= **cave**); *med., geol.* kavern, tühik, õõs

cavernous ['kævənəs] *a.* koopane, täis koopaid; koopataoline, õõnes, sisselangenud;

med., geol. kavernoosne, tühikuline, õõneline ◇ ~ **body** *anat.* korgaskeha

caviar(e) [kævi'ɑ:, 'kæviɑ:] *s. kok.* kaaviar, kalamari ◇ ~ **to the general** seale apelsine (*s. o. head asja võhikule*)

cavil ['kævil] **1.** *v. i.* **(-ll-)** norima, sihilikult vigu otsima **(at)**; **2.** *s.* norimine, alusetu etteheide

cavity ['kæviti] *s.* õõnsus, õõs, koobas; urge; lohk, süvend

cavort [kə'vɔ:t] *v. i. Am.* (tagajalgadel) kepslema, karglema; kekslema (= **prance**)

caw [kɔ:] *s.* kraaks(atus), vaak; **2.** *v. i.* kraaksuma, vaakuma

Cawdor ['kɔ:də] *pn.*

Cawnpore [kɔ:n'pɔ:], **Cawnpur** [kɔ:n'puə] *pn.* Kanpur

Caxton ['kækst(ə)n] *pn.*

cay [kei] *s. geogr.* korallriff, -rahu; liivamadal; madal koralI- *või* liivasaar; *vrd.* **key** II

Cayenne [kei'en, kai-] **1.** *pn.*; **2.** *s.* **(c-)** *bot.* kirbik, *er.* paprika, punapipar (= **capsicum**)

cayman, cai- ['keimən] *s. zool.* kaiman

cayuse [kai'ju:s] *s. Am.* indiaanlaste (väikest tõugu) hobune

Cb *keem., van.* = **columbium** *van.* = **niobium** (*sümbol* **Nb**)

C.B. ['si:'bi:] *lüh.* = **Companion (of the Order) of the Bath** Bathi rüütliordu liige; Bathi ordeni alama klassi autähe omanik

C.B.C. ['si:bi:'si:] *lüh.* = **Canadian Broadcasting Corporation**

C.B.E. ['si:bi:'i:] *lüh.* = **Commander (of the Order) of the British Empire** Briti Impeeriumi Ordu komandör

C.B.I. ['si:bi'ai] *lüh.* = **Confederation of British Industry** Briti Tööstuskonföderatsioon

C.B.S. ['si:bi:'es] *lüh.* = **Columbia Broadcasting System**

cd *lüh.* = **candela**

Cd *keem.* = **cadmium**

Cde *lüh.* = **1. Comrade; 2. Commodore**

Cdr. *lüh.* = **Commander**

Cdre. *lüh.* = **Commodore**

Ce *keem.* = **cerium**

C.E. ['si:'i:] *lüh.* = **1. Civil Engineer; 2. Church of England**

cease [si:s] **1.** *v. i. & t.* lakkama, järele jääma; järele jätma (*midagi* **from**; *midagi tegemast* **doing**); lõppema; lõpetama; **2.** *s.* lakkamine (*tarvit. ainult ühendis* **without** ~ lakkamatult); *vrd.* **cessation** ◇ ~ **fire!** tulistamine lõpetada!

cease-fire ['si:sfaiə] *s.* tulevahetuse lõpetamine, relvarahu

ceaseless ['si:slis] *a.* lakkamatu, järelejätmatu, peatumatu

Cecil ['ses(i)l, 'sis-] *pn.*

Cecilia [si'siljə] *pn.*

Cecily ['sisili, 'ses-] *pn.*

cecity ['si:siti] *s. med.* pimedus (= **blindness**); *haruld. piltl.* sõgedus

cecum ['si:kəm] = **caecum**

cedar ['si:də] *s. bot.* seeder, seedripuu; seedripuit ◇ **incense** ~ vesiseeder; **Japanese** ~ krüptomeeria; **Siberian** ~ siberi seedermänd; **white** ~ elupuulaadne ebaküpress

cede [si:d] *v. t.* **(-dable)** loovutama, käest ära andma (*kellelegi* **to**)

cedilla [si'dilə] *s. lgv.* sedii (*konksuke prantsuse tähe ç all*)

Cedric ['si:drik, 'sed-] *pn.*

cee [si:] *s.* (*kirjatäht*) c; C-kujuline (leht)vedru (= ~**-spring**)

ceil [si:l] *v. t.* laega varustama; vooderdama

ceiling ['si:liŋ] *s.* lagi; *av.* (lennu)lagi; (*hindade jms.*) ülemmäär ◇ **to hit the** ~ *Am. fam.* (äkki) ülemmäärani tõusma; *Am. sl.* tulivihaseks pahvatama

celandine ['seləndain] *s. bot.* vereurmarohi; *ka* kanakoole (= **lesser** ~)

Celebes [se'li:bez, 'selibi:z] *pn.* (= **Sulawesi**)

celebrant ['selibr(ə)nt] *s.* pühitseja; *er. kirikl.* missat lugev (*või* armulauda jagav) preester

celebrate ['selibreit] *v. t. & i.* **(-brable, -tor)** pühitsema, pidulikult pidama; pidutsema; ülistama; *kirikl.* missat lugema *või* armulauda jagama

celebrated ['selibreitid] *a.* kuulus

celebration [seli'brei∫(ə)n] *s.* pühitsemine; pidulik mälestamine; pidulik talitus, *er.* jumalateenistus; pidustus, pidu

celebrity [si'lebriti] *s.* kuulsus; kuulus isik

celerity [si'leriti] *s. lit.* kiirus, kärmus, väledus

celery ['seləri] *s. bot.* seller

celesta [si'lestə] *s. muus.* tšelesta
celestial [si'lestiəl] **1.** *a.* **(-lly)** taeva-, taevane; taevalik; **(C-)** *van.* hiina; **2.** *s.* taevalik olend; **(C-)** *van.* taevapoeg, hiinlane ◇ **~ globe (map, bodies)** taevagloobus (-kaart, -kehad); **C- Empire** *aj.* Hiina keisririik
Celestine ['selistain, si'lest(a)in] *pn.* Coelestinus
celibacy ['selibəsi] *s.* tsölibaat, abielutus
celibate ['selibit, -bət] **1.** *a.* tsölibaatne, abielutu; **2.** *s.* abielutu isik
cell [sel] *s.* (kloostri-, vangi)kong; *poeet.* kambrike, majake; kärjekann, -toop; *biol.* rakk; rakuke (*ka piltl.*); (elektri)element ◇ **dry ~** *el.* kuivelement; **~ sap** *bot.* rakumahl; **~ wall** *biol.* rakukest
cellar ['selə] **1.** *s.* kelder; veinikelder, -tagavara; **2.** *v. t.* keldris säilitama (*er. veini*)
cellarage ['seləridʒ] *s.* keldriruumid; keldris säilitamine; keldrimaks
cellarer ['selərə] *s.* (*kloostri*) keldrihoidja, -vanem, -ülem
cellaret [selə'ret] *s.* pudeli- *e.* veinikapp
-celled [seld] *a.* -rakne, -rakune, -rakuline
(')cellist ['tʃelist] *s.* tšellist, tšellomängija
(')cello ['tʃelou] *s.* (*pl.* **-os**) tšello
cellophane ['selofein] *s.* tsellofaan
cellular ['seljulə] *a.* rakuline, raku-, rakk-; rakkudest koosnev, tsellulaarne, tsellulaar- ◇ **~ tissue** *biol.* rakk-kude, tsellulaarkude
cellule ['selju:l] *s.* rakuke
celluloid ['seljulɔid] *s.* tselluloid; *Am. sl.* (kino)film, kino
cellulose ['seljulous] *s.* tselluloos
Celsius ['selsiəs] *pn.* ◇ **~ thermometer** = **centigrade**
celt I [selt] *s. arheol.* kelt (*esiajalooline kivi- või pronkspeitel või silmata kirves*)
Celt II [selt, kelt], **Kelt** [kelt] *s.* kelt (*teatava rahva liige*)
Celtic ['seltik, 'k-], **K-** ['k-] **1.** *a.* **(-ically)** keldi; **2.** *s.* keldi keel
cement [si'ment] **1.** *s.* tsement; *ka* hambatsement; *piltl.* siduv aine *või* mõju; **2.** *v. t. & i.* tsementeerima, tsementima, tsemendiga katma, tsemendiga (*või* tsemendina) siduma; tsementeeruma, tsementuma; *piltl.* siduma, tihedalt ühendama; *tehn. ka* tsementiitima, (*terase pinda*) süsinikuga rikastama
cementation [si:men'teiʃ(ə)n] *s.* tsementatsioon, tsementimine, tsementeerimine, tsementeerumine, tsementumine; *tehn. ka* tsementiitimine
cementite [si'mentait] *s. tehn.* tsementiit
cemetery ['semitri] *s.* kalmistu, surnuaed
cenobite ['si:nobait, 'sen-] = **coenobite**
cenotaph ['senətɑ:f] *s.* kenotaaf ◇ **the C-** Esimeses maailmasõjas langenute mälestussammas Londonis (Whitehallis)
cense [sens] *v. t.* (viirukiga) suitsutama
censer ['sensə] *s.* suitsutamispann, viirukipann
censor ['sensə] **1.** *s.* tsensor, tsenseerija; kombevalvur; **2.** *v. t.* tsenseerima
censorial [sen'sɔ:riəl] *a.* **(-lly)** tsensorlik, tsensori-
censorious [sen'sɔ:riəs] *a.* laiduhimuline, noriv, vigu otsiv
censorship ['sensəʃip] *s.* tsensuur; tsensoriamet
censure ['senʃə] **1.** *s.* (ametlik) laitus, noomitus, hukkamõist; **2.** *v. t.* **(-rable)** laitma, noomima
census ['sensəs] *s.* tsensus, ametlik rahvaloendus
cent [sent] *s.* sent (*Am. Üh-de ja Kanada rahaühik, = 1/100 dollarit*); sada (*protsentide arvutamisel; er. väljendis* **per ~** sajast, protsenti) ◇ **5 per ~** (*lüh.* 5%) 5 protsenti; **~ per ~** sada protsenti (*intresse*)
cental ['sent(ə)l] *s.* sada (Inglise) naela; *vrd.* **hundredweight**
centaur ['sentɔ:] *s. müt.* kentaur, hobuinimene; **(C-)** *astr.* Kentaur (*tähtkuju*); *piltl.* täiuslik ratsanik
centaury ['sentɔ:ri] *s. bot.* maasapp; *ka* jumikas
centenarian [senti'neəriən] *s.* saja-aastane inimene
centenary [sen'ti:nəri, 'sentinəri] **1.** *a.* saja aasta, sajandi- (= **centennial**); saja-; **2.** *s.* saja aasta juubel, saja aasta pidu; sadaaastak, sada aastat
centennial [sen'teniəl] **1.** *a.* saja aasta, sajandi-, saja-aastane; **2.** *s.* saja aasta juubel (= **centenary**)

center ['sentə] *Am.* = **centre**
centesimal [sen'tesim(ə)l] *a.* **(-lly)** tsentesimaalne, sajajaoline, sajandikuline, sajandiku-
centigrade ['sentigreid] *a.* sajakraadine, -pügalaline; *er.* (*termomeetri kohta*) Celsiuse ◇ **~ thermometer** Celsiuse termomeeter; **ten degrees ~** kümme kraadi Celsiuse järgi
centigram(me) ['sentigræm] *s.* sentigramm
centime ['sɑ:n'ti:m] *s. pr.* santiim (*1/100 franki*)
centimetre, *Am.* **-ter** ['sentimi:tə] *s.* sentimeeter
centipede ['sentipi:d] *s. zool.* sadajalg
central ['sentr(ə)l] **1.** *a.* **(-lly)** tsentraalne, keskne, kesk-, keskel asetsev; peamine, juhtiv; **2.** *s. Am.* telefonikeskjaam, tsentraal ◇ **C- America** Kesk-Ameerika; **~ heating** keskküte; **~ nervous system** *anat.* kesknärvisüsteem
centrality [sen'træliti] *s.* tsentraalsus, kesksus
centralization [sentrəl(a)i'zeiʃ(ə)n] *s.* tsentralisatsioon, tsentraliseerimine, tsentraliseerumine, keskkohta koondamine *või* koondumine
centralize ['sentrəlaiz] *v. t. & i.* **(-zable)** tsentraliseerima, keskkohta koondama; tsentraliseeruma, keskkohta koonduma
centre, *Am.* **-ter** ['sentə] **1.** *s.* tsentrum, tsenter, keskus, kese, keskpunkt; keskne osa *või* ese; südamik; **2.** *a.* (*sup.* **~most**) keskne, kesk-; **3.** *v. i. & t.* **(-tring, -trable)** keskenduma, koonduma, keskendama, koondama **(in, at, on, round, about)**; keskpunkti asetama; (*millegi*) keskpunkti leidma; *tehn.* tsentreerima ◇ **~ forward** kesktormaja (*jalgpallis*); **~ of curvature** *mat.* kõveruskeskpunkt; **~ of gravity** *füüs.* raskuskese; **~ of inertia** (*or* **mass**) *füüs.* inertsikese, massikese: **dead ~** *meh.* surnud punkt *või* seis
centrebit, *Am.* **-ter-** ['sentəbit] *s. tehn.* tsenterpuur
centreboard, *Am.* **-ter-** ['sentəbɔ:d] *s.* (*purjeka*) svert; svertpaat
centric(al) ['sentrik(əl)] *a.* **(-ically)** tsentriline, keskme-, keskmelähedane
centrifugal [sen'trifju(:)g(ə)l] *a.* **(-lly)** tsentrifugaalne, tsentrifugaal-, kesktõuke- ◇ **~ force (machine, pump, etc.)** tsentrifugaaljõud (-masin, -pump jne.)
centrifuge ['sentrifju:dʒ] *tehn.* **1.** *s.* tsentrifuug; **2.** *v. t.* tsentrifuugima
centripetal [sen'tripit(ə)l] *a.* **(-lly)** tsentripetaalne, tsentripetaal-, kesktõmbe- ◇ **~ force** *füüs.* tsentripetaaljõud
centrism ['sentrizm] *s. pol.* tsentrism
centrosome ['sentrəsoum] *s. biol.* tsentrosoom
centuple ['sentjupl] **1.** *a.* **(-ply)** sajakordne; **2.** *v. t.* sajakordistama
centurion [sen'tjuəriən] *s. aj.* tsentuurio
century ['sentʃuri, -tju-] *s.* sajand, aastasada; sajak; sadakond; *sport* sada jooksu (*kriketimängus*); *Am.* sada dollarit; *aj.* tsentuuria ◇ **~ plant** *bot.* ameerika agaav
cephalopod ['sefələpɔd] *s. zool.* peajalgne
cephalothorax [sefələ'θɔ:ræks] *s. zool.* pearindmik
ceramic [si'ræmik] *a.* **(-ically)** keraamiline, keraamika-
ceramics [si'ræmiks] *s.* (*tarvit. sg-na*) keraamika, savitöökunst; (*tarvit. pl-na*) keraamikatooted ◇ **metal ~** *tehn.* metallkeraamika
ceramist ['serəmist] *s.* keraamik, savitöökunstnik
cerastium [si'ræstiəm] *s. bot.* kadakkaer
Cerberus ['sə:b(ə)rəs] *s. müt.* Kerberos, (kolmepäine) põrgukoer, manala väravavaht (*ka piltl.*)
cere [siə] *s. zool.* vahanahk; *haruld.* vaha
cereal ['siəriəl] **1.** *a.* teravilja-; **2.** *s. haril. pl.* teravili; *sg. Am.* puder (*hommikueinena*)
cerebellum [seri'beləm] *s. anat.* ajuke, väikeaju, tserebell
cerebral ['seribr(ə)l] *a.* **(-lly)** *anat.* tserebraalne, tserebraal-, peaaju-, peaajusse puutuv
cerebration [seri'breiʃ(ə)n] *s.* ajutegevus
cerebro-spinal ['seribrou'spain(ə)l] *a.* tserebrospinaalne, tserebrospinaal-, pea- ja seljaaju-, pea- ja seljaajusse puutuv ◇ **~ meningitis** *med.* tserebrospinaalmeningiit, kuklakangestus
cerebrum ['seribrəm] *s. anat.* peaaju, suuraju, tserebrum

cerecloth ['siəklɔ:θ] *s.* vahariie; *er.* (*vahaga immutatud*) surnulina
cerement ['siəmənt] *s. haril. pl.* (*vahaga immutatud*) surnulina(d), surnuriided
ceremonial [seri'mouniəl] **1.** *a.* (**-lly**) tseremoniaalne, tavandlik, pidulik-kombepärane; **2.** *s.* tseremoniaal, tavand(ik), kombetalitus
ceremonious [seri'mouniəs] *a.* tseremonioosne, äärmiselt vormiline, pidulikult (*või* jäigalt) viisakas
ceremony ['seriməni] *s.* tseremoonia, tavand, pidulik kombetalitus; pidulik viisakus ◇ **without** ~ ilma pikema jututa; **to stand upon** ~ tseremoonitsema, tarbetult üliviisakas olema
Ceres ['siəri:z] *s. müt., astr.* Ceres
ceresin ['serisin] *s. keem., tehn.* tseresiin (*puhastatud maavaha*)
cerif, -riph ['serif] *s.* (*trükitähe*) juusjooneke
cerise [sə'ri:z] **1.** *s.* kirsipunane värvus; **2.** *a.* kirsipunane
cerium ['siəriəm] *s. keem.* tseerium (*sümbol* **Ce**)
cert [sə:t] *s. sl.* kindel asi (= **certainty**)
cert. *lüh.* = **certificate**
certain ['sə:t(ə)n, -tin] *a.* (**-nness**) kindel, kahtlematu, vaidlematu, vaieldamatu; kindlasti veendunud (*milleski* **of**; *et* **that**); teatav, mingi, keegi, mõningas, mõningane ◇ **for** ~ kindlasti; **he is** ~ **to come** ta tuleb kindlasti; **a lady of a** ~ **age** teatavas vanuses daam
certainly ['sə:t(ə)nli, -tin-] *adv.* kindlasti, muidugi
certainty ['sə:t(ə)nti, -tin-] *s.* kindlus, kindelolek, kindel teadmine *või* veendumus (**of, that**); kindel asi, kahtlematu tõsiasi ◇ **with** ~ kindla veendumusega, kindlasti; **to bet on a** ~ täitsa kindla asja peale kihla vedama; **to** (*or* **for**) **a** ~ kahtlematult, (päris) kindlasti
certes ['sə:tez, -ti(:)z] *adv. arh.* kindlasti
certificate 1. [sə(:)'tifikit] *s.* (kirjalik) tunnistus, tõend; **2.** [sə(:)'tifikeit] *v. t.* (kirjaliku) tunnistusega varustama *või* tõendama
certify ['sə:tifai] *v. t. & i.* (**-fiable, -fier**) tunnistama, tõendama; tagama; (arstlikult) hullumeelseks tunnistama; tunnistusega tõendama (*midagi* **to**) ◇ **this is to** ~ **that** ... käesolevaga tõendan, et ...; **-ied milk** garanteeritud headusega (pisikuvaba) piim
certitude ['sə:titju:d] *s.* veendekindlus, kindel-olek
cerulean [si'ru:liən] *a.* taevassinine
cerumen [si'ru:men] *s.* kõrvavaik
ceruse [si'ru:s]] *s.* tinavalge, pliivalge (*er. kosmeetikas*)
Cervantes [sə:'vænti:z] *pn.*
cervical [sə:'vaik(ə)l, 'sə:vik-] *a. anat.* kaela-, kukla-, tservikaalne, tservikaal- ◇ ~ **artery** kaelaarter, tservikaalarter
cervine ['sə:vain] *zool.* **1.** *a.* hirv(e)-; hirvetaoline; **2.** *s.* hirvlane
Cesarean, -rian [si(:)'zɛəriən] = **Caesarean, -rian**
Cesarewitch [si'zæriwitʃ, -'zɑ:r-] *s.* igaaastane Newmarketis (Inglismaal) peetav hobuste-võiduajamine
cesium ['si:ziəm] = **caesium**
cess [ses] *aj.* riiklik (*või* kogukondlik) maks (*Šotis ja Iiris*) ◇ **bad** ~ **to you (him, etc.)!** et susi sind (teda jne.) sööks!
cessation [se'seiʃ(ə)n] *s.* lakkamine, lõppemine; lõpetamine, peatamine; seisak
cession ['seʃ(ə)n] *s.* loovutamine, loovutus, tsessioon
cesspit ['sespit], **cesspool** ['sespu:l] *s.* lampkast; mustuseauk (*ka piltl.*)
cetacean [si'teiʃ(ə)n, -ʃiən, -siən] *zool.* **1.** *a.* vaalaline; **2.** *s.* vaalaline (loom)
cetane ['si:tein] *s. keem., tehn.* tsetaan ◇ ~ **number** (*or* **rating**) tsetaaniarv
ceteris paribus ['setəris'pæribəs] *adv. lad.* muidu võrdseil tingimusil
Cetewayo [seti'weiou, -'wai-] *pn.*
Cetinje [tse'tinji(:)] *pn.*
Ceuta ['sju:tə] *pn.*
Cevennes [si'ven] *pn.* Sevennid (*Prantsuse Keskmassiivi kaguserv*)
Ceylon [si'lɔn] *pn.* Tseilon
Cf *keem.* = **californium**
cf. ['si:'ef, kəm'pɛə] *lüh.* = **compare** (*lad.* **confer**)
chaconne [ʃə'kɔn] *s. muus.* tšakoona
Chad [tʃæd] *pn.* Tšaad ◇ **Lake** ~ Tšaadi järv
Chadband ['tʃædbænd] **1.** *pn.*; **2.** *s.* libe silmakirjateener

Chadwick ['tʃædwik] *pn.*
chafe [tʃeif] **1.** *v. t. & i.* (**-fable**) soojaks hõõruma; (*nahka*) marrastama, marraskile hõõruma; hõõruma *või* hõõrduma (*millegi vastu* **against**); ärritama; ärrituma (**under**); **2.** *s.* marrask(nahk); marrastus; ägedus, ärritatud olek
chafer ['tʃeifə] *s.* sitikas, põrnikas (*vt.* **cock-**~)
chaff [tʃɑ:f] **1.** *s.* aganad, kõlkad; sõkal, kesi; hekslid; nokkimine, tögamine, hullutamine; **2.** *v. t.* nokkima, tögama, hullutama ◇ **he is not caught with** ~ ta ei lähe nii kergesti liimile
chaff-cutter ['tʃɑ:fkʌtə] *s. põll.* hekslimasin
chaffer ['tʃæfə] **1.** *v. i. lit.* tingima, kauplema; **2.** *s.* tingimine, kauplemine
chaffinch ['tʃæfintʃ] *s.* (mets)vint
chaffy ['tʃɑ:fi] *a.* aganane, kõlkane, sõklane, kesine (*ka piltl.*)
chafing-dish ['tʃeifiŋdiʃ] *s.* söepann (*küpsetamiseks või soojendamiseks*); *Am.* (elektriküttega) küpsetamisvorm *või* kastrul
chagrin [ʃə'gri(:)n, 'ʃægrin] **1.** *s.* meelehärm, tusk; **2.** *v. t.* meelehärmi (*või* tuska) valmistama ◇ **to feel** ~**ed** tuska tundma (*millegi üle* **at, by**)
chain [tʃein] **1.** *s.* ahel, kett; ahelik (*ka mil.*); mõõduahel, maamõõtja ahel (= **surveyors'** ~ = 66 **feet** = 20,117 m); *pl.* vangiahelad, -põli; **2.** *v. t.* aheldama ◇ **endless** ~ lõpmatu (*või* suletud) kett; **engineers'** ~ *Am.* = 100 **feet** = 30,479 m; **into the** ~**!** *mil.* ahelikku!; ~ **bridge** kettsild; ~ **drive** *tehn.* kettülekanne; ~ **mail** = ~**-armour**; ~ **reaction** *füüs.* ahelreaktsioon; ~ **saw** *tehn.* kettsaag, kettajamiga mootorsaag; ~ **store** *Am.* ahelkauplus (*mingi suure firma harukauplus*)
chain-armour, *Am.* **-mor** ['tʃeinɑ:mə] *s. aj.* rõngasturvistik, -rüü
chain-gang ['tʃeingæŋ] *s. Am.* aheldatud sunnitööliste salk
chain-stitch ['tʃeinstitʃ] *s. tekst.* ahel- e. kettpiste
chain-wheel ['tʃein(h)wi:l] *s. tehn.* ketiratas
chair [tʃɛə] **1.** *s.* tool; õppetool, kateeder; juhatajatool *või* -amet, (*koosoleku*) juhataja; *aj.* kandetool (= **sedan**); **2.** *v. t.* (õppe- *või* juhataja)toolile asetama; (*koosolekut*) juhatama; toolil ringi kandma (*auavalduseks*) ◇ **to take a** ~ istet võtma; **to take the** ~ koosoleku juhataja kohale asuma, koosoleku juhatajaks saama; **to be in the** ~ koosolekut juhatama; ~**!** ~**!** korrale (kutsuda)!
chairman ['tʃɛəmən] *s.* (*pl.* **-men**) (*koosoleku*) juhataja, (*juhatuse*) esimees, president
chairmanship ['tʃɛəmənʃip] *s.* juhataja- *või* esimeheamet (*koosolekul*)
chairwoman ['tʃɛəwumən] *s.* (*pl.* **-women** [-wimin]) (*koosoleku*) naisjuhataja, esinaine
chaise [ʃeiz] *s.* (madal) kerge tõld; *van.* postitõld (= **post** ~**-**)
Chalcedon ['kælsidən] *pn.* Kalchedon, Chalkedon
chalcedony [kæl'sedəni, 'kælsidəni] *s. min.* kaltsedon
Chaldea [kæl'di(:)ə] *pn.* Kaldea
Chaldean [kæl'di(:)ən], **Chaldee** [kæl'di:] **1.** *a.* kaldea; **2.** *s.* kaldealane; *piltl.* tähetark, ennustaja; kaldea keel
chaldron ['tʃɔ:ldr(ə)n] *s.* (vanaaegne) inglise õõnesmõõdu-ühik (*praegu tarvitatav vaid söemõõduna*, = 36 **bushels** = 1310 l)
chalet ['ʃæl(e)i, ʃæ'lei] *s.* šalee, (šveitsi) karjasemaja; šveitsi stiilis suvila; tänavakäimla
chalice ['tʃælis] *s.* (armulaua)karikas; *poeet.* (jooma)karikas; *poeet.* (õie)karikas; (õie)tupp (= **calyx**)
chalk [tʃɔ:k] **1.** *s.* kriit; **2.** *v. t.* kriitima; kriidiga hõõruma (*või* märkima, joonistama, kirjutama) ◇ **as like as** ~ **and cheese** täiesti ebasarnased; **he doesn't know** ~ **from cheese** ta ei oska (*teatavas asjas*) vähimatki vahet teha, ta ei tea (*mingist asjast*) mitte mõhkugi; **by a long** ~ *fam.* kaugelt, hoopis; **not by a long** ~ *fam.* kaugeltki mitte, hoopiski mitte; **to** ~ **out** esialgset visandit (*või* plaani) tegema (*iseendale* **for oneself**); **to** ~ **up** kriidiga (seinale) üles märkima, arvesse panema (*ka piltl.*)
chalk-stone ['tʃɔ:kstoun] *s. med.* podagrasõlm (*liigesel*)
chalky ['tʃɔ:ki] *a.* (**-iness**) kriidine; kriiditaoline; kriiti sisaldav

challenge ['tʃælindʒ] **1.** *s.* (*tunnimehe*) hõige (*märgusõna nõudmiseks*); väljakutse (*võitluseks, võistluseks jms.*); *jur.* taandus; *Am.* vastuväide, vaie; **2.** *v. t.* **(-geable)** hõikega peatama; (*võitluseks, võistluseks jms.*) välja kutsuma; vastu vaidlema, mitte tunnistama; *jur.* taandama ◇ **~ prize (cup, banner)** rändauhind (-karikas, -lipp)

challenger ['tʃælindʒə] *s.* väljakutsuja

challis ['tʃælis, 'ʃæli] *s.* teatav kerge villane (*või* poolsiidne) kleidiriie

Chalmers ['tʃɑ:məz] *pn.*

chalybeate [kə'libiit] *a.* rauda sisaldav, rauarikas (*mineraalvee kohta*)

cham [kæm] *s. van.* khaan, idamaine vürst (= **khan**) ◇ **the Great C-** «Suurkhaan», vastuvaidlematu autoriteet; *er.* Dr. Samuel Johnson (1709—84) (*teda peeti eksimatuks kirjandus-keelelistes küsimustes*)

chamade [ʃə'mɑ:d] *s. pr.* šamaad (*trummi- või pasunasignaal läbirääkimisteks või alistumiseks*)

chamber ['tʃeimbə] **1.** *s.* kamber, (magamis)tuba; *pl.* üksikult üürileantavad toad, *er.* advokaadikontorid (*Londonis kohtukolleegiumide juures*); *pol.* (seadusandlik *või* kutse-esinduslik) koda; *anat.* õõs; *mil.* padrunipesa; *tehn.* kamber; **2.** *v. t. & i.* kambrisse (*või* kambritesse) asetama; kambris asuma; *tehn., er. mäend.* (välja) õõnestama, õõsima ◇ **upper (lower) ~** ülem- (alam-) koda (*parlamendis*); **~ music** kammermuusika; **~ concert** kammerkontsert; **C- of Agriculture (Commerce, etc.)** põllutöö- (kaubandus- jne.) koda

(-)chambered ['tʃeimbəd] *a.* -kambriline ◇ **six-~ revolver** kuuelaenguline revolver

chamberlain ['tʃeimb(ə)lin] *s.* kammerhärra, (*vürstliku isiku*) kojaülem; (*mõne Londoni gildi*) majandusülem, laekur

chambermaid ['tʃeimbəmeid] *s.* toaneitsi, (*hotelli*) toatüdruk; *Am.* toatüdruk (= **housemaid**)

chamber-pot ['tʃeimbəpɔt] *s.* öövpott

Chambers ['tʃeimbəz] *pn.*

chameleon [kə'mi:liən] *s. zool.* kameeleon; *piltl.* tuulelipp

chameleonic [kəmi:li'ɔnik] *a.* kameeleonlik, (värvi)muutlik

chamfer ['tʃæmfə] **1.** *s.* kaldkant, längus serv; rihv, õnar, renn; **2.** *v. t.* kaldkanti lõikama, längu servama; rihvama, õnardama

chamois ['ʃæmwɑ:, 'ʃæmɔi, 'ʃæmi] *s. zool.* mägikits; ['ʃæmi] seemisnahk, seemispargitud kitsenahk (= **~-leather, shammy, shammy-leather**)

chamomile ['kæməmail] = **camomile**

champ I [tʃæmp] **1.** *v. t. & i.* krõmpsutades närima, krõmpsutama; nätsutama; järama; (*hobuse kohta*) kärsitult suuraudu närima; **2.** *s.* krõmpsutus; nätsutus; järamine

champ II [tʃæmp] *fam.* = **champion**

champagne [ʃæm'pein] *s.* šampanja, (prantsuse) vahuvein

champaign ['tʃæmpein, *Am.* ʃæm'pein] *s.* lauskmaa, tasandik, lagendik

champerty ['tʃæmpə(:)ti] *s. jur.* «protsessi ülesostmine» (*ühe protsessiva poole seadusevastane rahaline toetamine eesmärgiga protsessi võitmisel kasust osa saada*)

champion ['tʃæmpiən] **1.** *s.* (*kellegi või millegi eest*) võitleja; *sport* tšempion; **2.** *a. vulg.* esmajärguline, priima, suurim; **3.** *v. t.* (*kellegi või millegi eest*) võitlema ◇ **~ of peace** rahuvõitleja

championship ['tʃæmpiənʃip] *s.* (*kellegi või millegi eest*) võitlemine **(of)**; *sport* tšempionaat, meistrivõistlused, esivõistlused

chance [tʃɑ:ns] **1.** *s.* juhus, juhuslikkus; šanss, õnnejuhus, (soodus) väljavaade, võimalus; saatus; *Am.* risk, kahjuoht; **2.** *a.* juhuslik; **3.** *v. i. & t.* juhtuma; risk(eer)ima, mestama, õnne katsuma ◇ **by ~** juhuslikult; **give me a ~!** andke mulle võimalus end parandada!, jätke mind seekord karistamata!; **to take one's ~** asju juhuse hooleks jätma; **to take -es** risk(eer)ima; **to take no -es** mitte risk(eer)ima (*midagi* **with**); **games of ~** õnnemängud; **there is a ~ that he may live** soodsal juhul võib ta ehk ellu jääda; **to stand a good ~** häid väljavaateid omama; **it -ed that ...** juhtus, et ...; **to ~ upon** (*millelegi*) sattuma, (*midagi*) juhuslikult leidma; **to ~ one's arm** *fam.* hea õnne peale katsuma

chancel ['tʃɑ:ns(ə)l] *s.* altariesine, (võrega eraldatud) koor

chancellery ['tʃɑ:ns(ə)ləri, -silə-] *s.* kantsleri ametiruumid ja ametkond; saatkonna (*või* konsulaadi) kantselei

chancellor ['tʃɑ:ns(ə)lə, -silə] *s.* kantsler ◇ **Lord C-** suurkantsler, lordkantsler, kohtuminister; **C- of the Exchequer** varakantsler, rahandusminister; **university C-** (*mõne Inglise ülikooli*) aurektor; *Am.* rektor

chancery ['tʃɑ:ns(ə)ri] *s.* lordkantsleri kantselei (*Inglise ülemkohtu osakonnana*); *aj., Am.* vaestelastekohus; kohtuarhiiv; *ka* = **chancellery** ◇ **in ~** (vaestelaste)kohtu hooldamise all; (*poksis*) peadpidi vastase kaenla all; *piltl.* väljapääs(e)matus kitsikuses

chancre ['ʃæŋkə] *s. med.* šanker

chancy ['tʃɑ:nsi] *a.* **(-iest; -ily, -iness)** juhusest sõltuv, ebakindel, riskantne

chandelier [ʃændi'liə] *s.* kroonlühter

chandler ['tʃɑ:ndlə] *s.* küünlategija; küünla- (*või* seebi-, õli-, värvi- *jms.*) müüja; poodnik, kaupmees (*tarvit. er. liitsõnades, näit.* **corn-~** teraviljakaupmees; **ship-~** laevavarustaja)

chandlery ['tʃɑ:ndləri] *s.* (väike) pood; väikekaup

change ['tʃeindʒ] **1.** *s.* muutus, muudatus; muutuvus; vaheldus; vahetus; vahetuskond; vahetusraha, peenraha, (*maksmisel*) tagasisaadav raha; **(C-,** *ka* **'C-)** *er.* (Londoni) börs, rahaturg; *pl.* vahetlus, teisendus (*er. kellade helistamisel*); **2.** *v. i. & t.* muutuma, muutma (*millestki* **from**; *millekski* **to, into**); vahetuma, vahetama; rõivaid vahetama, ümber riietuma (*millessegi* **into**); (*kuhugi sõites*) ümber istuma ◇ **for a ~** vaheldueks; **a ~ of clothes** tagavaraülikond; **~ of life** *er.* kuupuhastuste lõplik kadu, menopaus; **small ~** peenraha; **to take the ~ out of** *fam. (kellelegi)* kätte tasuma; **musical -es** variatsioonid; **to ~ colour** kahvatama; punastama; **to ~ one's condition** abielluma; **to ~ front** ümber pöörduma; **~ front!** *mil.* ümber pöörd!; **to ~ hands** (*midagi hoides*) käsi vahetama; käest kätte minema, (*ostu teel*) omanikku vahetama; **to ~ one's mind** otsust (*või* soovi) muutma, (asja) ümber mõtlema; **to ~ one's note** (*or* **tune**) tooni muutma, teist laulu laulma (*er. piltl.*); **to ~ over** ümber muutma *või* seadma; **to ~ over to the new money system** uuele rahasüsteemile üle minema; **to ~ step** (*or* **feet, foot**) jalga vahetama (*marssimisel*)

changeability [tʃeindʒə'biliti] *s.* muutlikkus

changeable ['tʃeindʒəbl] *a.* **(-bly)** muutlik, (hõlpsasti) muutuv *või* muudetav

changeful ['tʃeindʒf(u)l] *a.* **(-ily)** muutlik, vahelduv, muutus- *või* vaheldusrikas

changeless ['tʃeindʒlis] *a.* muutusetu, muutumatu

changeling ['tʃeindʒliŋ] *s. folkl.* (*haldjate poolt*) vahetatud laps

change-over ['tʃeindʒouvə] *s.* ümbermuutmine, -seadmine, üleminek, vahetus

channel I ['tʃæn(ə)l] **1.** *s.* nõva, voolu- *või* jõesäng; (*looduslik*) kanal, väil, (lai) väin; laevatee, sõiduvesi, faarvaater; renn, uure; *ehit.* rihv, kannelüür; *tehn.* kanal (*ka el., raad. jms.*); informatsioonitee; *ehit. ka* = **~ iron**; **2.** *v. t.* **(-ll-)** uuristama; *ehit.* rihvama, kanneleerima; *tehn.* kanaliseerima, (kanalisse) juhtima; suunama ◇ **through diplomatic ~s** diplomaatilisi teid mööda; **through the usual ~s** tavalisel teel; **the C- = English C-; C- Islands** Kanalisaared; **~ iron** *ehit.* karpraud

channel II ['tʃæn(ə)l] *s. mer. haril. pl.* taakide kinnituspuu (*laeva küljel*)

Channing ['tʃæniŋ] *pn.*

chanson ['ʃɑ:ŋsɔ:ŋ] *s. pr.* laul

chant [tʃɑ:nt] **1.** *s.* laul, (*er. ilma kindla rütmita*) kirikulaul; psalm (*laulduna*); leelutus, pooleldi lauldes kõnelemine; **2.** *v. i. & t.* laulma, leelutama ◇ **to ~ the praises of** (*kellelegi*) kiidulaule laulma, (*kedagi*) alatasa kiitma

chantage ['tʃɑ:ntidʒ, ʃɑ:n'tɑ:ʒ] *s. pr.* šantaaž, väljapressimine (= **blackmail**)

chanter ['tʃɑ:ntə] *s.* (*kirikukapelli*) laulja, kantor, eeslaulja, köster (= **precentor**); (*torupilli*) viisivile; *zool.* võsaraat (= **hedge-sparrow**)

chanterelle [tʃæntə'rel] *s.* kukeseen, kantarell

chantey ['tʃɑ:nti, *Am.* 'ʃænti] = **chanty**

chanticleer ['tʃɑ:ntikliə, 'tʃæn-] *s.* kukeisand, kukk (*er. muinasjuttudes*)

chantress ['tʃɑ:ntris] *s. poeet.* lauljatar, lauljanna

Chantrey ['tʃɑ:ntri] *pn.*

chantry ['tʃɑ:ntri] *s.* hingepalvete lugemiseks (*või* laulmiseks) asutatud kabel kiriku *või* kloostri juures

chanty, -tey ['tʃɑ:nti, *Am.* 'ʃænti], **shanty** ['ʃænti] *s.* (madruste) töölaul, töörütmiline madrustelaul

chaos ['ke(i)ɔs] *s.* kaos, vormitu ürgmass; segadus, korralagedus

chaotic [ke(i)'ɔtik] *a.* **(-ically)** kaootiline, segaduses (*või* korratuses) olev

chap I [tʃæp] *s. fam.* mees, poiss, vennas

chap II [tʃæp] *s.* põsk, lõuapära (*er. seal*); *pl.* lõuapärad, lõuad (= **chops**)

chap III [tʃæp] **1.** *s.* (*naha*) pakatis, lõhe; **2.** *v. i. & t.* pakatama, lõhenema; lõhesid tekitama

chap. *lüh.* = **chapter**

chaparajos [tʃæpə'rɑ:hous], **-rejos** [-'reihous] *s. pl. Am.* (*kauboide*) nahkpüksid

chaparral [tʃæpə'ræl] *s. Am.* tihe võsa, *er.* kääbustammetihnik

chap-book ['tʃæpbuk] *s.* (*varemalt rändkaupmeeste poolt levitatav*) odav rahvaraamat

chapel ['tʃæp(ə)l, -pel] *s.* kabel (*väike kirik; eraldatud palveruum suures kirikus*); (*lahkusuliste*) palvemaja; kabelijumalateenistus; trükikoda, trükikoja tööliskollektiiv ◇ **~ of ease** abikirik

chaperon ['ʃæpəroun, -ɔn] **1.** *s.* (*noore neiu*) saatjadaam; **2.** *v. t.* saatjadaamiks olema, valvajana saatma

chaperonage ['ʃæpərənidʒ] *s.* saatjadaamiks olemine, saatjadaamina hoolitsemine, saatjashool

chap-fallen ['tʃæpfɔ:l(ə)n] *a.* rippuva lõualuuga; norgus, nukker, masendatud

chapiter ['tʃæpitə] *s. arh.* kapiteel (= **capital**)

chaplain ['tʃæplin] *s.* kaplan; vaimulik (*sõjaväes, vanglas, laevas jms.*)

chaplaincy ['tʃæplinsi] *s.* kaplaniamet, -koht

chaplet ['tʃæplit] *s.* pärg, vanik (*peas kandmiseks*); (väike) palvepael, palvehelmed, roosikrants

Chaplin ['tʃæplin] *pn.*

chapman ['tʃæpmən] *s.* (*pl.* **-men**) (endisaegne) rändkaupmees; *arh.* kaupmees

chappie ['tʃæpi] *s. fam.* mehike, vennike (*vrd.* **chap** I); *sl.* linnavurle, untsantsakas

chappy ['tʃæpi] *a.* pakatanud, lõhenenud (*naha kohta*)

chapter ['tʃæptə] *s.* peatükk; *kirikl.* kapiitel, *er.* toomkapiitel; *Am.* üliõpilasorganisatsiooni kohalik haru ◇ **to the end of the ~** päris lõpuni; alatiseks; **~ and verse** täpne viide; *piltl.* autoriteetne alus (*millekski* **for**); **~ of accidents** ettenägematu asjakäik

chapter-house ['tʃæptəhaus] *s. kirikl.* kapiitlisaal

char I [tʃɑ:] **1.** *s. haril. pl.* koristustöö(d), passimistöö(d); *sg. fam.* = **charwoman; 2.** *v. i.* **(-rr-)** koristama, koristustöid tegema, passima

char II [tʃɑ:] *s. zool.* arktika paalia, mägihõrnas

char III [tʃɑ:] **1.** *v. t. & i.* **(-rr-)** söestama, söeks põletama; söestuma, söeks põlema; **2.** *s. haruld.* midagi söestunut

char-à-banc, charabanc ['ʃærəbæŋ] *s.* saraban

character ['kæriktə] **1.** *s.* tunnusmärk; tunnuslik omadus, iseloomustav tunnus, karakteristikum; iseloom, karakter; loomus, laad, iselaad; iseloomustus, karakteristika; hea kuulsus; (*teenijale jt. antav*) soovitustunnistus; (*näidendis või elus mängitav*) osa, roll; (*romaani või näidendi*) kuju, tüüp; kindla iseloomuga isik; veidrik, veider (*või* silmatorkav) isik; *pl.* kirja- *või* trükitähed; **2.** *v. t. poeet.* sisse kirjutama; graafiliselt kirjeldama *või* iseloomustama, karakteriseerima ◇ **to be in (out of) ~** mängitava osaga kooskõlas (mitte kooskõlas) olema; **he has an excellent ~ for honesty** tal on hea kuulsus aususe poolest; **to take away smb.'s ~** kellegi head kuulsust röövima, kellegi reputatsiooni rikkuma; **~ actor** *teatr.* karakternäitleja

characteristic [kæriktə'ristik] **1.** *a.* **(-ally)** iseloomustav, iseloomulik, karakteerne, karakteristlik, tunnuslik; **2.** *s.* iseloomustav (*e.* karakteriseeriv) tunnus, tunnusjoon, karakteristikum; *mat.* karakteristik

characterization [kæriktər(a)i'zeiʃ(ə)n] *s.* iseloomustamine, karakteriseerimine

characterize ['kæriktəraiz] *v. t.* **(-zable)** iseloomustama, karakteriseerima

charade [ʃə'rɑ:d] *s.* šaraad, silpmõistatus

charcoal ['tʃɑ:koul] *s.* puusüsi; joonistussüsi ◇ **~ iron** rootsi raud

chare [tʃeə] = **char** I

charge [tʃɑ:dʒ] **1.** *s.* laeng; koormus; *tehn.* täidis, täitematerjal; (*kütuse jms.*) annus; *herald.* vapipilt, -kujund; kulu, (rahaline) kulutus, nõutav hind; käsund, korraldus, ülesanne, hool; hoolitsus; hoolealune; manitsus; süüdistus; rünnak, kallaletung; rünnakusignaal; **2.** *v. t. & i.* laadima; koormama; täitma, küllastama; hinnaks nõudma (*millegi eest* **for**), (võla)arvesse kirjutama (*kellelegi* **to**); käsundama, korraldama, ülesandeks tegema (*midagi* **with**); manitsema, vannutama (*midagi tegema* **to do**); ründama; süüdistama (*milleski* **with**) ◇ **at his own ~** ta enda kulul; **I have many -es on my income** mul tuleb oma sissetulekust katta palju kulutusi; **free of ~** tasuta; **to have** (*or* **to be in**) **~ of** (*millegi või kellegi eest*) hoolitsema, vastutav olema; **he is in my ~** ta on minu hooldusel; **to give smb. in ~** kedagi võimude kätte andma *või* vahistada laskma; **on the ~ that ...** süüdistusel, et ...; **to lay to smb.'s ~** kellelegi süüks panema; **he -ed me two shillings for this** ta võttis minult selle eest kaks šillingit; **the man is -ed with theft** seda meest süüdistatakse varguses

chargeable ['tʃɑ:dʒəbl] *a.* laaditav; *er.* arvessepandav, kuluks arvatav, kulutegev (*kellelegi* **to**); süüdistatav (*milleski* **with**)

chargé d'affaires ['ʃɑ:ʒeidə'fɛə] *s. pr.* (*pl.* **-gés** [-ʒei]) diplomaatiline asjur, chargé d'affaires

charger I ['tʃɑ:dʒə] *s.* sõjaratsu; (*ohvitseri*) ratsahobune

charger II ['tʃɑ:dʒə] *s. arh.* (suur) lame vaagen

chariot ['tʃæriət] *s. aj.* sõjavanker; (muistne) võiduajamiskaarik; *poeet.* uhke tõld; triumfivanker

charioteer [tʃæriə'tiə] *s. aj.* sõjavankri (*või* võiduajamiskaariku) juht; **(the C-)** *astr.* Veomees (*tähtkuju*, = **Wagoner**)

charisma [kə'rizmə] *s. teol.* karisma, (jumala armust antud) imepärane and *või* võime; (üleloomulikuna näiv) erakordne võime *või* isikupärane mõjuvõim

charitable ['tʃæritəbl] *a.* **(-bly)** halastav, leebiv, heatahtlik; helde, suuremeelne; heategev ◇ **~ institution** heategev asutus

charity ['tʃæriti] *s.* arm, ligimesearmastus, halastus; leebivus, heldus; heategevus; heategev asutus; armuand ◇ **out of ~** armu pärast; **for ~'s sake** halastuse nimel, ligimesearmastusest; **to be in (out of) ~ with** (*kellegi vastu*) halastust tundma (mitte tundma); **~ begins at home** kõigepealt tuleb hoolitseda omaste eest; **Sister of C-** *kirikl.* diakoniss, halastajaõde; **C- Commissioners** (Inglise) heategevate asutuste järelevalvekomisjon

charity-child ['tʃæritiʃaild] *s.* (*pl.* **-children** [-tʃildr(ə)n]) kogukondlikus lastekodus kasvatatav laps

charity-school ['tʃæritisku:l] *s.* kogukondlik vaestekool

charivari ['ʃɑ:ri'vɑ:ri] *s.* lärmikontsert, kassikontsert

charlady ['tʃɑ:leidi] *humor.* = **charwoman**

charlatan ['ʃɑ:lətən] *s.* šarlatan, (asjatundjana esinev) soperdaja, pettur

charlatanry ['ʃɑ:lətənri] *s.* šarlataansus, soperdus, petturlikkus

Charlemagne ['ʃɑ:lə'mein] *pn.* Karl Suur

Charles ['tʃɑ:lz] *pn.* ◇ **~'s Wain** *astr.* Suur Vanker (*tähtkuju*, = **the Great Bear**)

Charleston ['tʃɑ:lstən, -zt-] **1.** *pn.*; **2.** *s.* tšarlston (*teatav tants*)

Charley, -lie ['tʃɑ:li] *pn. dim.* (= **Charles**)

charlock ['tʃɑ:lək] *s. bot.* põldsinep ◇ **jointed** (*or* **white**) **~** põldrõigas, rõigashein

Charlotte ['ʃɑ:lət] **1.** *pn.*; **2.** *s. kok.* (**c-**) šarlott(puding), leiva- *või* saiapuding (õuntega)

charm [tʃɑ:m] **1.** *s.* nõidus, lumm, võlu; võluvus, hurm, hurmavus, veetlus; sarm; võlurohi; võlus; ohutis, amulett (*er. uuriripatsina*); **2.** *v. t.* nõiduma, lummama, lummutama; võluma, hurmama, veetlema, kütkestama; (nagu) nõiaväel kõrvaldama **(away)** *või* välja meelitama (*kelleltki* **out of**) ◇ **to bear a ~ed life** (nagu nõiaväel) surma vastu kindlustatud olema

charmer ['tʃɑ:mə] *s.* võlur; *er.* võluv naine, südametevõitja

charmeuse ['ʃɑ:mə:z] *s.* (teatav) pehme satäänriie

charming ['tʃɑ:miŋ] *a.* võluv, hurmav, veetlev, kütkestav, sarmikas
charnel-house ['tʃɑ:n(ə)lhaus] *s.* surnukamber
Charon ['kɛər(ə)n, -rɔn, *Am.* 'keir-] *s. müt.* Charon
chart [tʃɑ:t] **1.** *s.* (mere)kaart; diagrammide tabel, graafik; **2.** *v. t.* (mere)kaardile (*või* tabelisse, graafikusse) märkima; kaardistama
charter ['tʃɑ:tə] **1.** *s.* harta, (kuninglik) õiguste- *või* eesõigustekiri; (*asutuse*) asutamisürik; (eridokumendiga tagatud) õigus *või* eesõigus, privileeg; (*laeva*) prahtimine; prahileping, tšarter (= **~-party**); **2.** *v. t.* (kuningliku) õiguste- *või* eesõigustekirjaga varustama; (*laeva, lennukit*) prahtima, (kaubaveoks) üürima ◇ **the Great C-** = **Magna Charta; ~ed accountant** diplomeeritud raamatupidaja-revident (*Inglise ametliku raamatupidajate ühingu liige*); **~ed libertine** isik, kellele kõik lubatud; **~ member** *er. Am.* asutajaliige
charterer ['tʃɑ:tərə] *s.* (*laeva, lennuki*) prahtija
Charterhouse ['tʃɑ:təhaus] *pn.* (*vanade pensionäride kodu Londonis; varemalt Londonis, nüüd Godalmingis asuv kool*)
charter-party ['tʃɑ:təpɑ:ti] *s.* prahileping, tšarter
chartism ['tʃɑ:tizm] *s. aj.* tšartism
chartist ['tʃɑ:tist] *s. aj.* tšartist
chartograph- = **cartograph-**
charwoman ['tʃɑ:wumən] *s.* (*pl.* **-women** [-wimin]) koristaja, passija, talitaja(naine)
chary ['tʃɛəri] *a.* (**-ier, -iest; -ily, -iness**) ettevaatlik; arg, arglik, kartlik (*milleski* **of**; *midagi tehes* **in doing**); kitsi, tagasihoidlik (*millegi suhtes* **of**) ◇ **~ of words** sõnaaher
Charybdis [kə'ribdis] *pn.* (*vrd.* **Scylla**)
Chas. *lüh.* = **Charles**
chase I [tʃeis] *v. t.* (**-sable**) tsiseleerima; (*keeret*) lõikama
chase II [tʃeis] **1.** *v. t.* (**-sable**) taga ajama, jälitama, jahti pidama; minema kihutama (**away, out**); **2.** *s.* tagaajamine, jälitamine; (**the ~**) jaht; tagaaetav loom *või* laev; tarastamata park ◇ **to give ~** taga ajama hakkama, järele kihutama (**to**); **to go on a wild goose ~** tühja tuult taga ajama; **in ~ of** (*kedagi, midagi*) taga ajades, jälitades
chase III [tʃeis] *s.* renn, uure, vagu (*er. seinas torude jms. jaoks*)
chaser I ['tʃeisə] *s.* tsiseleerija; keermelõikaja, -lõikur
chaser II ['tʃeisə] *s.* tagaajaja, jälitaja, kütt; *av.* hävituslennuk, hävitaja; *mer. aj.* merekütt (*teatav sõjalaev*); (*laeva*) nina- *või* pärakahur; *fam.* lonks vett (*või* õlut) kange viina peale; lonks kanget viina kohvi peale
chasm ['kæz(ə)m] *s.* lõhestik, kuristik (*ka piltl.*)
chassis ['ʃæsi(:), -sis] *s.* (*pl.* **chassis** ['ʃæsi(:)z]) *tehn.* šassii
chaste [tʃeist] *a.* kasin, karske, (kõlbeliselt) puhas, siivus; (*stiili kohta*) range, ilustamata
chasten ['tʃeisn] *v. t.* karistama, taltsutama; karskeks (*või* puhtaks) tegema
chastise [tʃæs'taiz] *v. t. ret., poeet., pedant.* nuhtlema, karistama; piitsutama (*ka piltl.*)
chastisement ['tʃæstizmənt] *s.* nuhtlus, karistus; piitsutus (*ka piltl.*)
chastity ['tʃæstiti] *s.* kasinus, karskus, (kõlbeline) puhtus
chasuble ['tʃæzjubl] *s.* (*preestri*) missarüü
chat [tʃæt] **1.** *v. i.* (**-tt-**) vestlema, (õdusalt) juttu ajama, jutlema; **2.** *s.* vestlus, (õdus) jutuajamine, jutlemine; (*linnunimena*) täks (*vrd.* **stone-~, whin ~**)
château ['ʃætou, 'ʃɑ:t-] *s. pr.* (*pl.* **~x** [-z]) (prantsuse) loss, härrastemaja
chatelaine ['ʃætəlein, -til-] *s.* lossiperenaine, lossiproua; (*naiste*) vöökett (*võtmete, ehteasjade jms. kinnitamiseks*)
Chater ['tʃeitə] *pn.*
Chatham ['tʃætəm] *pn.*
Chatsworth ['tʃætswə:θ] *pn.*
Chattanooga [tʃætə'nu:gə] *pn.*
chattel ['tʃæt(ə)l] *s. haril. pl.* vallasvara ◇ **goods and ~s** kogu varandus
chatter ['tʃætə] **1.** *v. i. & t.* sädistama, kädistama, lõkerdama, vadistama, latrama; lõgisema; **2.** *s.* sädin, kädin, lõkerdus, sädistus, vadin, vadistus; lõgin
chatterbox ['tʃætəbɔks] *s.* laterdaja, «tatraveski», lõkerdaja, lobasuu, latard
Chatterton ['tʃætətn] *pn.*

chatty ['tʃæti] *a.* (**-ier, -iest; -ily, -iness**) lobisev, jutukas
Chaucer ['tʃɔ:sə] *pn.*
chauffeur ['ʃoufə, ʃou'fə:] *s.* (elukutseline) autojuht, sohver
chaunt [tʃɑ:nt] *van.* = **chant**
Chautauqua [ʃə'tɔ:kwə] **1.** *pn.*; **2.** *s. Am.* teatavate hariduslikkude jm. vabaõhukoosolekute sari (= **~ assembly**)
chauvinism ['ʃouvinizm] *s.* šovinism, marurahvuslus
chauvinist ['ʃouvinist] *s.* šovinist, marurahvuslane
chauvinistic [ʃouvi'nistik] *a.* (**-ically**) šovinistlik, marurahvuslik
chaw [tʃɔ:] *v. t. dial., vulg.* mäluma, närima (= **chew**) ◇ **to ~ up** tümaks tegema
chaw-bacon ['tʃɔ:beik(ə)n] *s. sl.* tahumatu mats
cheap [tʃi:p] *a.* odav; väheväärtuslik, närune, vilets; *peam. Am.* labane, prosta; *pred. a.* odavalt (*teatavate verbide järel, näit.* **to buy, get, etc. ~**) ◇ **to feel ~** *sl.* rõhutud (*või* tusases tujus) olema; **to hold ~** põlgama; **to make oneself ~** oma väärtust alandama; **on the ~** *fam.* ebaväärikal viisil; **C-Jack = cheap-jack; ~ skate = cheapskate**
cheapen ['tʃi:p(ə)n] *v. t. & i.* odavdama, odavaks tegema; odavnema, odavaks minema; *arh.* tingima, (hinna pärast) kauplema
cheap-jack ['tʃi:pdʒæk] *s.* tänava- *või* rändkaupmees, harjusk
cheaply ['tʃi:pli] *adv.* odavalt, odavasti; näruselt, viletsalt
Cheapside ['tʃi:psaid] *pn.*
cheapskate ['tʃi:pskeit] *s. Am. sl.* (närune) ihnuskoi, kitsipung
cheat [tʃi:t] **1.** *v. t. & i.* tüssama, petma; **2.** *s.* tüssamine, pettus; tüssaja, petis ◇ **to ~ smb. of** (*or* **out of**) **smth.** pettuse teel kedagi millestki ilma jätma (*või* kelleltki midagi ära võtma); **to ~ on smb.** *Am.* kedagi tüssama, petma
check I [tʃek] **1.** *interj.* šahh!, tuli! (*malemängus*); **2.** *s.* šahhasend, kuninga tulesolek (*males*); (äkiline) seisak *või* peatus, pidurdus, tõkestus; pidurdav asjaolu; jälgede kaotus (*jahil*); kontroll, kontrollimine; kontrolltäht; lipik, märgis; *Am.* pagasikviitung *või* rõivahoiutäht; *Am.* arvestus- *või* mängumark (= **counter** I); ruuduline muster *või* ruuduline riie; **3.** *v. t. & i.* šahhi andma, (*kuningale*) tuld andma (*males*); peatama, pidurdama, tõkestama; jälgede taasleidmiseks peatuma (*jahikoera kohta*); (*täpsust*) kontrollima, taatlema; *mil.* noomima, (*alluvale*) noomitust tegema; *Am.* (kviitungi vastu) hoiule andma ◇ **without ~ or hindrance** tõkestamatult ning takistuseta; **to keep in ~** vaos hoidma, ohjeldama; **to hand in one's ~s** *fam.* eluga lõpparved tegema, surema; **to ~ out** *Am.* välja registreeruma, lahkuma (*hotellist*); **to ~ up on** täpsust kontrollima, revideerima
check II [tʃek] *peam. Am.* = **cheque**
checked [tʃekt] *a.* ruuduline, ruudulise mustriga
checker(ed) ['tʃekə(d)] = **chequer(ed)**
checkmate ['tʃek'meit] **1.** *s.* šahh ja matt; lõplik lüüasaamine; **2.** *v. t.* (**-table**) (*kellelegi*) matti andma, matistama, (males) lööma (= **mate**); lõplikult lööma
check-point ['tʃekpɔint] *s.* (*er. liikluse*) kontrollpunkt
check-room ['tʃekru:m] *s. Am.* rõivahoiuruum, rõivistu; pagasihoiuruum, pakihoidla
checkrow ['tʃekrou] *põll.* **1.** *s.* ruutpesitine rida; **2.** *v. t.* ruutpesiti istutama *või* külvama
check-up ['tʃekʌp] *s. peam. Am.* kontroll, revideering; (arstlik) läbivaatus
Cheddar ['tʃedə] **1.** *pn.*; **2.** *s.* (**c-**) teatav inglise juustusort (= **~ cheese**)
cheek [tʃi:k] **1.** *s.* põsk, pale; *fam.* häbematus, jultumus; *pl.* (*kruustangide*) mokad, lõuad; **2.** *v. t.* (*kellegi vastu*) häbematu (*või* jultunud) olema, jultunult vastu rääkima ◇ **~ by jowl** ninapidi koos (*kellegagi* **with**); **to have the ~ to do** *fam.* küllalt jultunud olema, et teha
cheek-bone ['tʃi:kboun] *s. anat.* sarna- *e.* põseluu
cheeky ['tʃi:ki] *a. fam.* (**-ier, -iest; -ily, -iness**) jultunud, nipsakas, häbematu
cheep [tʃi:p] **1.** *s.* piuks(atus), tiuks(atus), siuts(atus); **2.** *v. i.* piuksuma, tiuksuma, siutsuma
cheeper ['tʃi:pə] *s.* piuksuv linnupoeg, *er.* noor põldpüü *või* teder; *ka* sookiur
cheer [tʃiə] **1.** *s.* (hea) meeleolu, (hea) tuju,

rõõmsameelsus; söök, toit; kiidu- (*või* virgutus-, rõõmu)hüüd; hurraahüüd; **2.** *v. t. & i.* virgutama, ergutama, lohutama; kiidu- *või* rõõmuhüüetega tervitama ◇ **what** ~? kuidas tuju on?; **of good** ~ heas tujus, rõõmsas meeleolus; **to make good** ~ hästi sööma ja jooma; **to give three** ~s kolm korda 'elagu' (*inglise keeles:* **hip, hip, hurrah!**) hüüdma (*kellelegi* **for**); **to** ~ **on** (hüüetega) ergutama; **to** ~ **up** lohutama; lohutuma; ~ **up!** ära nukrutse!, (võta) julgust!, pea püsti!

cheerful ['tʃiəf(u)l] *a.* **(-lly)** rõõmsameelne, tujuküllane, (elu)rõõmus; lahkemeelne; ergutav, elustav

cheerfulness ['tʃiəf(u)lnis] *s.* rõõmsameelsus, tujuküllasus, (elu)rõõmsus; lahkemeelsus; ergutavus, elustavus

cheerily ['tʃiərili] *adv.* elavalt, reipalt, rõõmsameelselt

cheeriness ['tʃiərinis] *s.* elavus, reipus, rõõmsameelsus

cheerio ['tʃiəriou] *interj. sl.* head õnne!, hüvasti!; (*juues*) proosit!

cheerless ['tʃiəlis] *a.* rõõmutu, kurb

cheerly ['tʃiəli] *adv. mer.* reipalt, hoogsalt

cheery ['tʃiəri] *a.* **(-ier, -iest)** elav, reibas, rõõmsameelne

cheese I [tʃi:z] *v. t. sl.* lakkama, järele jätma (*tarvit. peam. väljendis* ~ **it!** jäta järele!, pea suu!, kasi minema!)

cheese II [tʃi:z] *s.* juust ◇ **to make -es** (maani ulatuvaid) nikse tegema

cheese III [tʃi:z] *s.* **(the** ~**)** *sl.* õige asi *või* tegu

cheese-cake ['tʃi:zkeik] *s.* (*varemalt*) juustukook, (*nüüd*) kohupiimakook; *sl.* (ahvatlev) poolalasti naise reklaampilt

cheese-cloth ['tʃi:zklɔθ] *s.* marli, kurnamisriie

cheese-mite ['tʃi:zmait] *s. zool.* juustulest

cheesemonger ['tʃi:zmʌŋgə] *s.* juustukaupmees

cheese-paring ['tʃi:zpɛəriŋ] **1.** *a.* kitsi, kooner; **2.** *s.* kitsidus, koonerlus; *pl.* juustukoorikud; *piltl.* kokkukoonerdatud säästud

cheese-straws ['tʃi:zstrɔ:z] *s. pl. kok.* juustukangid

cheesy ['tʃi:zi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** juustjas; *sl.* tore, uhke; *Am. sl.* vilets, närune

cheetah ['tʃi:tə] *s. zool.* gepard

chef [ʃef] *s.* ülemkokk; *Am. ka* (mees)kokk, meisterkokk

chef-d'oeuvre [ʃei'də:vr, -'də:və] *s. pr.* (*pl.* **chefs-d'oeuvre** [ʃei'd-], *ka* **chef-d'oeuvres** [-'də:vəz]) *kunst* šedöövер, meistriteos, peateos, suurteos

cheiroptera [kaiə'rɔptərə] *s. pl. zool.* käsitiivalised

chela ['ki:lə] *s.* (*pl.* **-lae** [-li:]) *zool. (vähi)* sõrg, haardjalg

chelate ['ki:leit] *s. keem.* kelaat

Chelmsford ['tʃelmzfəd] *pn.*

Chelsea ['tʃelsi] *pn.*

Cheltenham ['tʃeltnəm] *pn.*

Cheltonian [tʃel'touniən] **1.** *a.* Cheltenhami kolledži; **2.** *s.* Cheltenhami kolledži liige

chemical ['kemik(ə)l] **1.** *a.* **(-lly)** keemiline, keemia-; **2.** *s.* kemikaal, keemiline aine ◇ ~ **engineering** keemiline tehnoloogia; ~ **warfare** keemiasõda

chemise [ʃi'mi:z, ʃə'm-] *s.* (naiste)särk; *Am. ka* särkpüksid; vabalt langev kleit

chemisette [ʃemi(:)'zet] *s.* (naiste) särkpihik; pitsiline rinnaesine

chemist ['kemist] *s.* keemik (= **analytical** ~); kemikaalide ja arstirohtude müüja, apteeker (= **pharmaceutical** ~, **druggist**) ◇ ~**'s shop** apteek

chemistry ['kemistri] *s.* keemia

chenille [ʃə'ni:l] *s. tekst.* šenill

Cheops ['ki:ɔps] *pn.*

Chepstow ['tʃepstou] *pn.*

cheque, *peam. Am.* **check** [tʃek] *s.* tšekk ◇ **to cash a** ~ tšekki kasseerima, tšeki järgi raha saama; **to draw a** ~ = **to write out a** ~ tšekki välja kirjutama

cheque-book, *peam. Am.* **check-book** ['tʃekbuk] *s.* tšekiraamat

chequer, checker ['tʃekə] **1.** *s. pl.* malelaud (*sagedase Inglise kõrtsisildina*); *pl. dial. & Am.* kabe(mäng), tamka (= **draughts**); *haril. pl.* ruuduline muster, malelauamuster; ruudulise mustriga riie; **2.** *v. t.* ruudustama, ruuduliseks tegema

chequered, checkered ['tʃekəd] *a.* ruuduline; kirev, vaheldusrikas

cherish ['tʃeriʃ] *v. t.* hellitama, hellitlema, lembima, kalliks pidama; (*lootust jms.*) hellitama, südames kandma

Cherokee [tʃero'ki:] *s.* tšerokii (*teatava indiaani hõimu liige*); tšerokii keel

cheroot [ʃə'ru:t] *s.* (mõlemast otsast tömp ja lahtine) manilla sigar

cherry ['tʃeri] **1.** *s.* kirss, kirsipuu *või* -mari; **2.** *a.* kirsipunane ◇ **to make two bites at** (*or* **of**) **a** ~ kõhklema, kõhelema; ~ **brandy** kirsiliköör; **crab** ~ *bot.* magus kirsipuu; ~ **apple** *bot.* ida-mariõunapuu; ~ **birch** *bot.* suhkrukask; ~ **laurel** *bot.* loorberkirsipuu; ~ **plum** *bot.* haraline ploomipuu, alõtša; ~ **ripe!** küpsed kirsid! (*tänavamüüja hüüd; tuntud inglise rahvalaulu algussõnad*)

cherry-pie ['tʃeripai] *s. kok.* kirsipirukas; *bot.* heliotroop, *ka* karvane pajulill

cherry-stone ['tʃeristoun] *s.* kirsikivi; *Am.* teatav (väike) söödav merikarp

chert [tʃə:t] *s. min.* rändkilt(kivi)

cherub ['tʃerəb] *s.* (*pl.* ~**s,** ~**im**) *kirikl., kunst* keerub; ilus süütu laps

cherubic [tʃe'ru:bik, tʃi'r-] *a.* **(-ically)** keerublik, ingellik

chervil ['tʃə:vil] *s. bot.* varesputk; harakputk (= **beaked** ~), *ka* aed-harakputk (= **salad** ~) ◇ **sweet** ~ mesiputk (= **cicely**)

Cherwell ['tʃɑ:w(ə)l] *pn.*

Ches. *lüh.* = **Cheshire**

Chesapeake ['tʃesəpi:k] *pn.*

Cheshire ['tʃeʃə] *pn.* ◇ ~ **cat** alaliselt irvitav isik; ~ **cheese** teatav inglise juustusort

chess I [tʃes] *s.* male(mäng) ◇ **to play** ~ malet mängima, maletama

chess II [tʃes] *s. bot.* rukkiluste, karukaer

chess-board ['tʃesbɔ:d] *s.* malelaud

chess-men ['tʃesmen] *s. pl.* (*sg.* **-man** [-mæn] *haruld.*) malendid, malenupud

chess-player ['tʃesplɛə] *s.* maletaja, malemängija

chest [tʃest] *s.* kirst, (suur) kast; laegas; rind, rinnakorv ◇ **to throw out one's** ~, *fam. ka* **to throw a** ~ rinda ette ajama, uhkeldama; ~ **of drawers** kummut; ~ **trouble** krooniline kopsuhaigus

-chested ['tʃestid] *a.* -rinnaline ◇ **broad-**~ laiarinnaline, rinnakas

Chester ['tʃestə] *pn.*

Chesterfield ['tʃestəfi:ld] **1.** *pn.;* **2.** *s.* **(c-)** sametkraega kerge palitu; teatavat tüüpi inglise sohva

Chesterton ['tʃestətn] *pn.*

chest-note ['tʃestnout] *s.* rinnatoon

chestnut ['tʃesnʌt, -nət] **1.** *s.* kastanipuu (= ~ **tree**); kastan; kastanpruun värvus; kastanpruuni värvi (*või* raudjas) hobune; kulunud nali; **2.** *a.* kastanpruun, (*hobuse kohta*) raudjas ◇ **European** (*or* **Spanish, sweet**) ~ harilik kastanipuu; **water** ~ vesipähkel; *vt. ka* **horse-**~

chest-voice ['tʃestvɔis] *s.* rinnahääl

chesty ['tʃesti] *a.* rinnakas; *Am. sl.* upsakas, uhke

chetah ['tʃi:tə] = **cheetah**

chevel-glass [ʃi'vælglɑ:s] *s.* (suur) pöördpeegel

chevalier [ʃevə'liə] *s.* (prantsuse) rüütel; (*mõne rüütliordu, er. Prantsuse Auleegioni*) kavaler

Cheviot ['tʃeviət] **1.** *pn.;* **2.** *s.* **(c-)** *tekst.* ševiot; *põll.* ševioti lammas (= ~ **sheep**); ševioti vill ◇ ~ **Hills** *or* ~**s** (*lavamaa Šotija Inglismaa piiril*)

chevron ['ʃevr(ə)n] *s.* sarikmärk (*vapil või ornamendina); mil.* käisemärk (*sarikakujuline auastmemärk ∧ Inglise allohvitseri või politseiniku varrukal*); *ehit.* siksakiline simss

chevy ['tʃevi, 'tʃivi], **chivy, chivvy** ['tʃivi] *fam.* **1.** *s.* tagaajamine, (taga)kihutamine; (*poiste*) tagaajamismäng; teatav inglise jahihüüd; **2.** *v. t. & i.* taga ajama, (taga) kihutama; (*haril.* **chivy**) «sõitu tegema», tagant kihutama, tööga vaevama

chew [tʃu:] **1.** *v. t. & i.* mäluma, närima; mugima; mäletsema; mõtisklema (*millegi üle* **on, upon, over**); **2.** *s.* mälumine, närimine; mälu, mälutav aine; närimistubakatomp ◇ **to** ~ **the cud** mäletsema (*ka piltl.*); **to** ~ **the rag** *sl.* torisema, nurama, (vanade hädade üle) kaeblema

chewing-gum ['tʃu:iŋgʌm] *s.* närimiskumm, näts

Cheyenne [ʃai'en] *pn.*

Cheyne ['tʃeini, tʃein] *pn.*

chi, khi [kai] *s.* khii, hii (*kreeka tähestiku 22. täht, vastab ladina ch-le*)

chianti [kiˈɑ:nti, -ˈæn-] *s.* teatav itaalia punavein
chiaroscuro [kiɑ:rəsˈkuərou] *s. it.* hele-tume käsitluslaad (*maalikunstis ja graafikas*); teravate kontrastide kasutamine (*kirjanduses*)
chiasm(a) [kaiˈæzm(ə)] *s. anat.* kiasm, ristmik, närvide ristumiskoht ◇ **optic ~** nägemisristmik, optiline kiasm
chiasmus [kaiˈæzməs] *s. lgv.* kiasm
chibouk, -que [tʃiˈbu:k] *s.* (pika sirge varrega) türgi piip
chic [ʃi(:)k] **1.** *a.* šikk, peen, peenemoeline; **2.** *s.* šikk, peenemoelisus
Chicago [ʃiˈkɑ:gou, tʃi-, *Am. ka* ʃəˈkɔ:gou] *pn.*
chicane [ʃiˈkein] **1.** *v. i. & t.* šikaneerima, kiusuga kahjustama, pahatahtlikult raskusi valmistama; **2.** *s.* šikaan, pahatahtlik kius; (*bridžimängus*) ilma trumpideta käsi
chicanery [ʃiˈkeinəri] *s.* šikaan, kiustetakistus; šikaneerimine, kiustetakistuste tarvitamine, juriidiliste riugaste kasutamine, seadusevääne
Chichester [ˈtʃitʃistə] *pn.*
chick [tʃik] *s.* tibu, noor lind; laps; *sl.* tüdruk ◇ **the ~s** lapsed (*perekonnas*)
chickabiddy [ˈtʃikəˈbidi] *s.* tibukene
chickadee [ˈtʃikədi:] *s. zool. Am.* mustkiirdtihane
chickaree [ˈtʃikəri:] *s. zool. Am.* punaoravik
chicken [ˈtʃikin] **1.** *s.* (*kollekt. sg., sag. tarvit. pl-i asemel*) tibu, kanapoeg; *Am. ka* (täiskasvanud) kana *või* kukk; kanaliha, -praad; noor lind; noor (kogemusteta) inimene; **2.** *a. Am. sl.* arg (= **~-hearted**); *Am. sl.* närune, räbal sant; **3.** *v. i.* (**~ out**) verest ära lööma, araks lööma ◇ **she is no ~** ta pole enam noor (laps)
chicken-breast [ˈtʃikinbrest] *s. med.* kanarind
chicken-feed [ˈtʃikinfi:d] *s. peam. Am.* kanatoit; *fam.* tühine (raha)summa; tühi asi
chicken-hearted [ˈtʃikinhɑ:tid], **-livered** [-livəd] *a.* arg, argpükslik
chicken-pox [ˈtʃikinpɔks] *s. med.* tuulerõuged
chickling [ˈtʃikliŋ] *s. bot.* põld-seahernes (= **~ vetch**)
chickpea [ˈtʃikpi:] *s. bot.* kikerhernes, nuut, põishernes
chickweed [ˈtʃikwi:d] *s. bot.* vesihein, vesivirn (*ja mitmed teised nelkõielised*) ◇ **mouse-ear(ed)** ~ *bot.* kadakkaer
chicle [ˈtʃikl, ˈtʃikli:] *s.* tšikkel (*sapotillipuu piimmahl, kasutatud ka närimiskummi põhiainena*)
chicory [ˈtʃikəri] *s.* sigur; *Am.* salatsigur, endiivia (= **endive**)
chid(den) [ˈtʃid(n)] *vt. järgm.*
chide [tʃaid] *v. t. & i. lit.* (*pret.* **chid** [tʃid], **-ed**; *p. p.* **chidden** [ˈtʃidn], **chid, -ed; -dable**) sõitlema, tõrelema; (*tuule, koerte jms. kohta*) kärsitult niuksuma
chief [tʃi:f] **1.** *s.* pealik, peamees; *ret.* juht, valitseja; *fam.* šeff, ülem; **2.** *a.* (**~est**) peamine, pea-, tähtsaim ◇ **in ~** kõrgeim, ülim, tähtsaim, *näit.* **commander-in-~** (vägede) ülemjuhataja; **C- Executive** (Am. Üh-de) president; **C- Justice** (*lüh.* **C.J.**) ülemkohtunik
chiefly [ˈtʃi:fli] *adv.* peamiselt
chiefship [ˈtʃi:fʃip] *s.* pealikuamet *või* -au
chieftain [ˈtʃi:ftin] *s.* sugukonnapealik *või* -vanem; (*röövlisalga jms.*) pealik, juht; *ret.* väepealik
chieftaincy [ˈtʃi:ftinsi], **chieftainship** [ˈtʃi:ftinʃip] *s.* pealikuamet *või* -au
chiff-chaff [ˈtʃiftʃæf] *s. zool.* väike-lehelind, (t)silk(t)solk
chiffon [ˈʃifən] *s. tekst.* šifoon; *pl.* naiste rõivailustised (*loorid jms.*)
chiffonier [ʃifəˈniə] *s.* (kummutitaoline) kapp
chigger [ˈtʃigə] *s. zool.* sametlest; *ka = järgm.*
chigoe [ˈtʃigou] *s. zool.* (troopiline) liivakirp; *ka = eelm.*
chilblain [ˈtʃilblein] *s. med.* külmamuhk, -vill
chilblained [ˈtʃilbleind] *a.* külmamuhuline
child [tʃaild] *s.* (*pl.* **children** [ˈtʃildr(ə)n]) laps; *piltl.* sünnitis, toode ◇ **from a ~** lapse(põlve)st peale; **with ~** rase; **natural ~** sohilaps; **to be a good ~** pai olema; **this ~** *sl.* mina ise; **~'s play** lapsemäng, kerge asi; **~ren of iniquity** *kirikl.* õeluse lapsed, patused inimesed
childbearing [ˈtʃaildbɛəriŋ] *s.* lapsetoomine, sünnitamine
childbed [ˈtʃaildbed] *s.* lapse- *e.* nurgavoodi

child-birth [ˈtʃaildbə:θ] *s.* sünnitamine, sünnitus
childe [tʃaild] *s. arh.* noor aadlivõsu, junkur (*tarvit. er. nime ees, näit.* **C- Harold**)
Childermas [ˈtʃildəmæs, -məs] *s. kirikl.* süüta laste päev (*28. dets.*)
childhood [ˈtʃaildhud] *s.* lapsepõli, -põlv ◇ **to be in one's second ~** vanadusest taas lapsikuks läinud olema
childish [ˈtʃaildiʃ] *a.* lapsik; lapselik
childless [ˈtʃaildlis] *a.* lastetu
childlike [ˈtʃaildlaik] *a.* lapselik, lapsetaoline, lapselikult süütu
children [ˈtʃildr(ə)n] *vt.* **child**
child-wife [ˈtʃaildwaif] *s.* (*pl.* **-wives** [-waivz]) lapseohtu naine, ülinoor naine
chile [ˈtʃili] = **chilli**
Chile, -li [ˈtʃili(:)] *pn.* Tšiili ◇ **~ saltpetre** tšiili salpeeter
Chilean, -ian [ˈtʃiliən] **1.** *a.* tšiili; **2.** *s.* tšiillane
chili [ˈtʃili] = **chilli**
chill [tʃil] **1.** *s.* (ebameeldiv) külmus, jahedus (*ka piltl.*); külmatunne *või* -värin *või* -judin; *tehn.* karastus (äkilise jahutusega); *tehn.* (jahutus)kokill, karastusvorm; **2.** *a. lit.* külm, jahe; **3.** *v. t. & i.* jahutama, külmutama; jahtuma, külmenema; *tehn.* (äkilise jahutusega) karastama; *fam.* natuke soojendama (*vett, veini jms.*) ◇ **to cast a ~ over** masendavalt mõju(s)tama; **to take** (or **catch**) **a ~** külmetuma; **to take the ~ off** (*vett, veini jms.*) natuke soojendama
chilli, -lly [ˈtʃili] *s.* paprika (*või mõni muu kirbik*); paprika kuivatatud kaun; paprikapulber; paprikapulbriga maitsestatud liharoog (= **~ con carne** [ˈtʃili kən ˈkɑ:ni])
Chillon [ˈʃi:lɔ:ŋ, ʃiˈlɔn] *pn.*
chilly I 1. [ˈtʃili] *a.* (**-ier, -iest; -iness**) külm, jahe, kõhe (*ka piltl.*); külmakartlik, -tundlik; **2.** [ˈtʃilli] *adv.* külmalt, jahedalt, ebasõbralikult
chilly II [ˈtʃili] = **chilli**
Chiltern [ˈtʃiltən] *pn.* ◇ **~ Hundreds** kolm riiklikku maavaldust Inglismaal, millede valitseja-ameti nominaalne vastuvõtmine võimaldab parlamendiliikmel omal soovil rahvasaadiku kohalt lahkuda
chimaera [kaiˈmiərə] = **chimera**
chime [tʃaim] **1.** *s.* häälestatud kellade kogumik; *peam. pl.* kellamäng, harmooniline kellahelin; **2.** *v. i. & t.* (**-mable**) harmooniliselt helisema *või* helistama, kellamängu kõlama *või* kõlada laskma; (*tundi*) kellahelinaga märkima; kooskõlas olema (*millegagi, kellegagi* **with**; *üksteisega* **together**) ◇ **to ~ in** eelkõneleja sõnu järele kiitma, kõnelusse (nõustuvalt) sekka lööma; **to ~ (in) with** (*millegagi, kellegagi*) täielikus kooskõlas olema
chimera, -maera [kaiˈmiərə] *s. müt.* kimäär; metsik mõttekujutus, pöörane plaan; *biol.* pookhübriid, -värd
chimerical [kaiˈmerik(ə)l] *a.* (**-ically**) kimäärne, pöörane, võimatu
chimney [ˈtʃimni] *s.* korsten; lambiklaas *või* -silinder; kitsas vertikaalne kaljulõhe; (*vulkaani*) purskelõõr ◇ **~-corner** kamina-nurk; soe iste vanamoelise laia kamina nurgas; **~-piece** kaminasimss (= **mantel**); **~-pot** majakorstna jätktoru (*er. inglise mitmelõõrilisel majakorstnal*); *ka* must torukübar (= **~-pot hat**); **~-stack** mitmelõõriline korsten; **~-stalk** mitmelõõrilise korstna jätktorude kogumik; (kõrge) vabrikukorsten; **~-swallow** *zool.* suitsupääsuke; **~-sweep, ~-sweeper** korstnapühkija
chimp [tʃimp] *Am. fam.* = *järgm.*
chimpanzee [tʃimpənˈzi:, -ˈpænzi:] *s. zool.* šimpans
chin [tʃin] **1.** *s.* lõug; **2.** *v. i. Am. sl.* latrama, keelt peksma ◇ **up to the ~** lõuani; *piltl.* kõrvuni (*milleski* **in**); **~ up!** *fam.* pea püsti!
China [ˈtʃainə] **1.** *pn.* Hiina(maa); **2.** *s.* (**c-**) portselan; portselannõud; **3.** *a.* hiina; (**c-**) portselanist, portselan(i)- ◇ **~ aster** hiina aedaster; **~ clay = kaolin; ~ ink** tušš (= **India ink**); **~ Sea** Hiina meri; **c- shop** portselantoodete kauplus; **~ tea** hiina tee
Chinaman [ˈtʃainəmən] *s.* (*pl.* **-men**) hiinlane (*pisut põlgl.*)
Chinatown [ˈtʃainətaun] *pn.* Hiinalinn (*hiinlaste või üldse idamaalaste linnaosa nimetus mõnes suurlinnas*)
chinaware [ˈtʃainəweə] *s.* portselankaubad, -nõud
chinch [tʃintʃ] *s. Am.* rohulutikas (= **~-bug**); voodilutikas (= **bed-bug**)
chinchilla [tʃinˈtʃilə] *s. zool.* villakhiir,

tšintšilja; villakhiire karusnahk, tšintšiljanahk

chin-chin I ['tʃin'tʃin] *interj. sl.* tervist!, terviseks!

chin-chin II ['tʃin'tʃin] *Am. sl.* **1.** *s.* jutuajamine, vestlus; **2.** *v. i.* juttu ajama, vestlema; keelt peksma

chine I [tʃain] *s.* kitsas sügav kuristik

chine II [tʃain] *s. (looma)* selgroog; selgrootükk (*liha*); mäeseljak

Chinee [tʃai'ni:] *s. sl.* hiinlane ◇ **the heathen ~** «hiina pagan», (tüüpiline) hiinlane

Chinese ['tʃai'ni:z, *Am. ka* -'ni:s] **1.** *a.* hiina; hiinakeelne; **2.** *s.* (*pl.* ~) hiinlane; hiina keel ◇ **~ lantern** värviline paberlatern; **the ~** hiinlased

chink I [tʃiŋk] **1.** *s.* kõlksatus, kõlin; *sl.* «kõlisev», sularaha; **2.** *v. i. & t.* kõlksatama, kõlisema; kõlksutama, kõlistama

chink II [tʃiŋk] **1.** *s.* pragu, lõhe; **2.** *v. t. (pragusid)* täitma, tihtima

Chink III [tʃiŋk] *s. sl.* hiinlane (*peam. põlgl.*)

-chinned [tʃind] *a.* -lõua(li)ne

Chino- ['tʃaino(u)] ühendeis Hiina-

Chinook [tʃi'nuk] *s.* tšinukk (*teatava indiaani hõimu liige Kanadas*); tšinuki keel (*indiaani, prantsuse ja inglise keele sõnadest koosnev segažargoon*); **(c-)** soe kuiv tuul Kaljumäestiku idakallakuil (P.-Ameerikas)

chintz [tʃints] *s. tekst.* (läikiva pinnaga) sits

Chios ['kaiɔs] *pn.*

chip [tʃip] **1.** *v. t. & i.* **(-pp-)** killustama, peiteldama, (*kivi jms.*) raiuma, täksima; kildu ära lööma (**off**; *millegi küljest* **from**); lahti murdma, pudendama; (*muna*) katki koksima; kilduma, killunema, pudenema, purunema; **2.** *s.* kild, laast, pilbas; liist; peerg; täke, killukoht; arvestusmark (*er. pokkerimängus*); *pl. Am. sl.* nodi, raha; *pl. fam.* praetud kartuliliistakud, krõbekartul, kartulikrõps; **(C-s)** (*tarvit. sg-na*) *mer. sl.* laevapuusepp ◇ **to ~ in** *sl.* vahele segama, oma sõna vahele pistma; *Am. sl.* kaasa lööma, oma panust andma (*millelegi* **to**); **~ of the old block** nagu isa suust kukkunud laps; **fish and ~s** *kok.* praetud kala krõbekartuliga; **the ~s are down** *fam.* kaardid on avatud, (otsustav) mäng on alanud; **to hand** (*or* **pass**) **in one's ~s** *Am. sl.* vedru välja viskama, surema; **he is in the ~s** *Am. sl.* tal on rohkesti nodi; **he has a ~ on his shoulder** *Am. sl.* ta kaldub tüli norima; **~ basket** laastkorv; **~ soap** seebikillud

chipmuck ['tʃipmʌk] = *järgm.*

chipmunk ['tʃipmʌŋk] *s. zool.* (ameerika) vöötorav ◇ **Siberian ~** burundukk

Chippendale ['tʃipəndeil] **1.** *pn.*; **2.** *s.* Chippendale'i stiil, inglise rokokoo (*teatav inglise mööblistiil XVIII saj.*); Chippendale'i stiilis mööbel

chipper ['tʃipə] *a. Am. fam.* reibas, elurõõmus

chippie ['tʃipi] = **chippy** II

chippy I ['tʃipi] *a.* **(-ier, -iest; -iness)** killuline, laastuline; kuiv, igav; *sl.* joomauima järel kõrbeva keelega, kassiahastuses olev

chippy II ['tʃipi] *s. Am. lastek.* orav (= **chipmunk**) *või* varblane; *Am. sl.* (*ka* **chippie**) «linnuke», «ööliblikas», libu

chirk [tʃə:k] **1.** *a. Am. fam.* reibas, elav, väle; **2.** *v. t. & i.* reibastama; reibastuma (*haril.* **~ up**)

chiromancy ['kai(ə)romænsi] *s. haruld.* hiromantia, käejoonte järgi ennustamine (= **palmistry**)

chiropodist [kai(ə)'rɔpədist] *s.* kiropood

chiropody [kai(ə)'rɔpədi] *s.* kiropoodia (*käte ja jalgade ravi või nende eest hoolitsemine*)

chiropractor [kai(ə)ro(u)'præktə] *s.* kiropraktik (*arstirohtudeta arstija, kes käsitseb peamiselt selgroogu*)

chirp [tʃə:p] **1.** *s.* sirts(atus), siuts(atus); **2.** *v. i. & t.* sirtsuma, siristama, siutsuma

chirpy ['tʃə:pi] *a. fam.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** elav, reibas

chirr [tʃə:] **1.** *s.* sirr, sirin; **2.** *v. i.* sirisema, siristama

chirrup ['tʃirəp] **1.** *s.* sirtsatus, laksatus; **2.** *v. i.* sirtsuma, laksutama (*er. hällilapse või puurilinnu ergutamiseks*)

chisel ['tʃiz(ə)l] **1.** *s.* peitel; meisel; **(the ~)** raidkunst; **2.** *v. t.* **(-ll-)** peiteldama, peitliga raiuma; meiseldama; tsiseleerima; *sl.* tüssama, petma

chiselled ['tʃiz(ə)ld] *a.* peiteldatud; meiseldatud; tsiseleeritud; *piltl.* selgejooneline, peenelt ilmekas

chiseller ['tʃiz(ə)lə] *s.* peiteldaja; meiseldaja; tsiseleerija; *sl.* tüssaja, petis

Chiselhurst ['tʃiz(ə)lhə:st] *pn.*

Chisholm ['tʃizəm] *pn.*

Chiswick ['tʃizik] *pn.*

chit I [tʃit] *s. Anglo-Ind.* sedel, täht, kirjalik tunnistus

chit II [tʃit] *s.* noor (tütar)laps, plika ◇ **a ~ of a girl** tüdrukutirts

chit-chat ['tʃittʃæt] *s.* vestlus, lobisemine

chitin(e) ['kaitin] *s. zool.* kitiin

chitterling ['tʃitəliŋ] *s. haril. pl.* sea- *või* vasikasooled (*vorstitegemiseks või muidu toiduks*), rupskid

chivalric ['ʃivəlrik, ʃi'væl- tʃ-] *a. lit.* rüütli-, rüütliajastule kohane; rüütellik

chivalrous ['ʃiv(ə)lrəs, 'tʃ-] *a.* rüütellik, rüütlimeelne

chivalry ['ʃiv(ə)lri, 'tʃ-] *s.* rüütellikkus, rüütlimeelsus; rüütelkond

chive [tʃaiv] *s. bot.* murulauk

chivy, chivvy ['tʃivi] = **chevy**

Chloe ['klo(u)i] *pn.*

choral ['klɔ:r(ə)l] *s. keem.* kloraal ◇ **~ hydrate** kloraalhüdraat

chloramine [klɔ:rə'mi:n] *s. keem.* kloroamiin

chlorate ['klɔ:reit] *s. keem.* kloraat

chloride ['klɔ:raid] *s. keem.* kloriid ◇ **~ of lime** kloorlubi; **~ of mercury** elavhõbekloriid, sublimaat; **~ of silver** hõbekloriid; **~ of sodium** (*or* **sodium ~**) naatriumkloriid, keedusool; **~ paper** *fot.* hõbekloriidpaber

chlorinate ['klɔrineit] *v. t. keem., tehn.* kloorima; (*kangast*) klooritama

chlorine ['klɔ:ri(:)n] *s. keem.* kloor (*sümbol* **Cl**)

Chloris ['klɔ:ris] *pn.*

chlorite I ['klɔ:rait] *s. min.* kloriit

chlorite II ['klɔ:rait] *s. keem.* klorit

chloroform ['klɔ(:)rəfɔ:m] **1.** *s. keem., med.* kloroform; **2.** *v. t. med.* kloroform(eer)ima

chlorophyll ['klɔ(:)rəfil] *s. bot.* klorofüll, leheroheline

chlorosis [klɔ'rousis] *s. põll.* kloroos, koltushaigus; *med.* kloroos, kahvatustõbi

choc [tʃɔk] *fam.* = **chocolate**

chock [tʃɔk] **1.** *s.* (puust) kinnituskiil, tõkkekiil; klots; **2.** *v. t.* kiiluga kinnitama ◇ **to ~ up** täis kiiluma, liialt täis toppima

chock-full ['tʃɔk'ful] *a. & adv.* täiskiilutud, tulvil täis **(of)**

chocolate ['tʃɔk(ə)lit] **1.** *s.* šokolaad; *pl.* šokolaadikompvekid; **2.** *a.* šokolaadpruun ◇ **~ cream** koorega täidetud šokolaadikompvekid

Choctaw ['tʃɔktɔ:] *s.* tšokto (*teatava indiaani hõimu liige*); tšokto keel; **(c-)** *sport* teatav uisutamisfiguur

choice [tʃɔis] **1.** *s.* valik; valitu; **2.** *a.* valik-, valitud headuses, kvaliteetne ◇ **at ~** valitav, valida (olev); **for ~** eelistatavalt, kui ühte teistele eelistada; **to have one's ~** valida võima; **I have no ~** mul ei ole valikut; *ka* mul on ükskõik (missuguse saan); **I have no ~ but to go** mul ei jää muud üle kui minna, ma pean minema; **to make ~ of** (*midagi*) valima; **to make one's ~** otsustama, millist valida; **to take one's ~** oma valiku järgi võtma; **which is your ~?** missuguse (*või* kumma) valite?; **the girl of his ~** tema väljavalitu; **Hobson's ~** kas võta või jäta

choicely ['tʃɔisli] *adv.* valitult, hoolikalt valides

choir ['kwaiə] **1.** *s.* (laulu)koor; kirikukoor; *ka* väär, (koori)rõdu; **2.** *v. t. & i. poeet.* kooris laulma ◇ **~- organ** (mitme manuaaliga) oreli (alumisele manuaalile vastav) pearegister

choke [tʃouk] **1.** *v. t. & i.* **(-kable)** kägistama, lämmatama; summutama (*ka tehn.*); lämbuma; läkastama; sumbuma; (*toru*) kitsamaks pigistama; ummistama; ummistuma; *tehn.* drosseldama; **2.** *s.* kägistus; lämbumine; läkastus; *tehn.* summutus; *tehn.* ahendusklapp, õhuklapp (*karburaatoris*); *raad.* paispool, drossel (= **~ coil**); ummistus; kugistus; (*toru*) kitsam osa ◇ **to ~ down** alla kugistama; **to ~ off** (*koeralt*) kägistamise teel saaki käest ära kiskuma; (*kedagi*) ettevõttest loobuma sundima; *sl., er. Am. (millelegi)* lõppu tegema; *sõd. sl.* (*kellelegi*) peapesu tegema; **to ~ up** ära ummistama, (*läbikäiku*) tõkestama

chokeberry ['tʃoukberi] *s. bot.* aroonia

choke-bore ['tʃoukbɔ:] *s.* (*tulirelva raua*) eespool ahenev õõs; aheneva rauaõõnega püss

chokecherry ['tʃouktʃeri] *s. bot.* virgiinia toomingas

choke-damp ['tʃoukdæmp] *s.* süsihappegaas, süsinikdioksiid
choke-full ['tʃoukful] = **chock-full**
choker ['tʃoukə] *s.* kägistaja, lämmataja; summutaja; summuti; *sl.* kõrge püstkrae ◇ **white** ~ *sl.* valge kaelaside
choky I ['tʃouki] *a.* kägistav, lämmatav; lämbuv
choky II ['tʃouki] *s. Anglo-Ind.* tollijaam; politseijaoskond; *sl.* pogri, vangla
choler ['kɔlə] *s.* vihatuju, äkilisus; *arh.* kollane sapp (*üks neljast inimese oletatud peamahlast*)
cholera ['kɔlərə] *s.* koolera ◇ **English** (*or* **bilious, summer**) ~ kodumaakoolera, kohalik koolera; **Asiatic** (*or* **epidemic, malignant**) ~ aasia koolera, epideemiline koolera, päriskoolera
choleraic [kɔlə'reiik] *a.* koolera-, koolerataoline
choleric ['kɔlərik] *a.* koleeriline, äge, kuumavereline, keevaline
cholerine ['kɔlərain, -ri:n] *s. med.* koleriin (*kerge koolera*)
cholic ['koulik, 'kɔl-] *a. keem.* sapp- ◇ ~ **acid** sapphape
Cholmondely ['tʃʌmli] *pn.*
choose [tʃu:z] *v. t. & i.* (*pret.* **chose** [tʃouz], *p. p.* **chosen** ['tʃouzn]; **-sable**) valima; välja (*või* ära) valima; otsustama; heaks arvama, suvatsema (*midagi teha* **to do**); eelistama ◇ **do just as you** ~ tee just, nagu heaks arvad; **I cannot** ~ **but** ma pean paratamatult; **nothing to** ~ **between them** üks on niisama hea (*või* halb) kui teinegi; **the chosen** *pl.* väljavalitud; **the chosen people** *kirikl.* äravalitud rahvas
choos(e)y ['tʃu:zi] *a. sl.* (**-ily, -iness**) valiv, peps, nõudlik, norija
chop I [tʃɔp] **1.** *v. t. & i.* (**-pp-**) raiuma, hakkima, tükeldama; (*kapsaid jms.*) särvima; (*õlgi jms.*) hekseldama; sagama; (*puid*) lõhkuma; (*tuule, lainete kohta*) äkki ümber pöörduma; **2.** *s.* raie, raiuv hoop; raiutud tükk liha, ribitükk, karbonaad; segalainetus ◇ **to** ~ **about** raiuma; (*tuule kohta*) äkki suunda muutma; (*isiku kohta*) vankuma, kõikuma; **to** ~ **and change** vankuma; **to** ~ **back** (*tuule kohta*) äkki tagasi pöörduma; **to** ~ **in** (*kõnele*) vahele segama; **to** ~ **logic** tähenärimisega tegelema, väiklase täpsusega väitlema; **to** ~ **out** (*or* **up**) äkki päevavalgele kerkima (*ladestiku jms. kohta*); **to** ~ **round** (*tuule kohta*) = **to** ~ **about**
chop II [tʃɔp] *s.* põsk, lõuapära (= **chap** II); *pl.* lõuad ◇ **the** ~**s of the Channel** Inglise kanali Atlandipoolne suue
chop III [tʃɔp] *s.* (ameti-, kauba)tempel, vabrikumärk, kaubamärk, liik (*tarvit. peam. teatavais ühendeis*) ◇ **first-** (**second-, etc.**) ~ esma- (teise- jne.) järguline, esimese (teise jne.) sordi
chop-house ['tʃɔphaus] *s.* (odav) söökla
chopper ['tʃɔpə] *s.* (lühike) hakkimiskirves, (*lihuniku*) liharaiumiskirves *või* -nuga; võsaraud, -nuga, võsar; *põll.* hekslimasin; *tehn.* katkesti; *Am. sl. av.* helikopter
choppy ['tʃɔpi] *a.* (**-ier, -iest; -ily, -iness**) segalainetav (*mere kohta*); muutlik, puhanguline (*tuule kohta*); *piltl.* vankuv, kõikuv
chopsticks ['tʃɔpstiks] *s. pl.* (*hiinlaste*) söömispulgakesed
chop-suey [tʃɔp'sju:i] *s.* (*Ameerikas hiina restoranides valmistatav*) vürtsitatud liha-, riisi ja keeduviljahautis
choral I ['kɔ:r(ə)l] *a.* (**-ily**) koori- ◇ ~ **service** *kirikl.* koorilauludega jumalateenistus
choral II, **-le** [kə'rɑ:l] *s.* koraal, (*er. luteri usu*) kirikulaul
choralist ['kɔrəlist] *s.* koorilaulja
chord I [kɔ:d] *s. poeet.* (pilli)keel; *mat.* kõõl; *anat.* keelik, korda (= **cord**) ◇ **to touch** (*or* **strike**) **the right** ~ (südames) hella kohta puudutama, (osavasti) tunnetel mängima; **spinal** ~ *zool.* seljakeelik; **vocal** ~**s** häälepaelad, -kurrud
chord II [kɔ:d] *s. muus.* akord, (helide) kooskõla
chore [tʃɔ:] *Am.* = **char** I
chorea [kə'ri:ə] *s. med.* korea, tantstõbi
choreographer [kɔri'ɔgrəfə] *s.* koreograaf
choreographic [kɔriə'græfik] *a.* koreograafiline, koreograafia-
choreography [kɔri'ɔgræfi] *s.* koreograafia, tantsukunst; balletiseade
choric ['kɔrik] *a.* (*antiikse kreeka*) koori-, koorile määratud (*oodi, tantsu jms. kohta*)
chorister ['kɔristə] *s.* kooriliige, *er.* kooripoiss, kirikukooris laulja poiss; *Am.* kirikukoori juht, kantor

chortle ['tʃɔ:tl] *fam.* **1.** *v. i.* (heameelest) turtsuma, turtsatama; **2.** *s.* turtsatus
chorus ['kɔ:rəs] **1.** *s.* koor (*antiikses tragöödias, tantsu- või laulukoor*); koorilaul, kooriskõne; (*kooris lauldav*) refrään; **2.** *v. t.* **(-used)** kooris ütlema *või* laulma ◇ **in** ~ kooris; ~ **girl** *teatr.* kooritantsijanna, tantsurühma liige
chose [tʃouz] *vt.* **choose**
chose jugée [ʃouz 'ʒu:ʒei] *s. pr.* juba otsustatud asi
chosen I ['tʃouzn] *vt.* **choose**
Chosen II ['tʃou'sen] *pn. aj.* Tšoson (= **Korea**)
chough [tʃʌf] *s. zool.* krook (*lind*) ◇ **alpine** ~ mägikrook; **Cornish** ~ kaljukrook
chouse [tʃauz] *fam.* **1.** *v. t.* **(-sable)** tüssama; **2.** *s.* tüssamine
chow [tʃau] *s.* tšau (*hiina tõugu koer*); **(Ch-)** *Austr. sl.* hiinlane; *Am. sl.* lobi, toit, söök ◇ ~ **line** *Am. sl., er. mil.* söögisaba, järjekord supikatla juures; ~ **mein** [mein] *Am. kok.* (hiina moodi) moorpraad seente ning nuudlitega
chow-chow ['tʃautʃau] *s. kok.* (ingveriga vürtsitatud) hiina apelsinikeedis; segamarinaad mitmesugusest keeduviljast; *ka* tšau (*koer, = eelm.*)
chowder ['tʃaudə] *s. Am. kok.* segahautis kalast (*või* merikarpidest), sealihast ja keeduviljast
chrestomathy [kres'tɔməθi] *s.* krestomaatia, lugemik
chrism ['krizm] *s. kirikl.* krisma, võidmisõli, salvimisõli
Christ [kraist] **1.** *s.* Kristus; **2.** *interj. vulg.* jeesuke!, issake!
Christabel ['kristəbel] *pn.*
Christchurch ['krais(t)tʃə:tʃ] *pn.*
christen ['krisn] *v. t.* ristima; (*kellelegi*) nime andma
Christendom ['krisndəm] *s.* kristlaskond, ristirahvas; ristiusumaad
Christian ['kristjən, -tʃ(ə)n] **1.** *a.* kristlik, ristiusu, ristiinimese; *sl.* korralik, viisakas; **2.** *s.* kristlane, ristiininmene; *fam.* korralik inimene ◇ ~ **name** ristinimi, eesnimi
Christiania [kristi'ɑ:niə] *pn. aj.* Christiania, Kristiaania (= **Oslo**)
Christianity [kristi'æniti] *s.* kristlus, ristiusk
christianize ['kristjənaiz, -tʃ(ə)n-] *v. t.* **(-zable)** kristianiseerima, kristlustama, ristiusustama, ristiusku pöörama
christianly ['kristjənli, -tʃ(ə)n-] **1.** *a.* kristlaslik, kristlasele sobiv; **2.** *adv.* kristlikult
Christie ['kristi] *pn.* ◇ ~**'s** tuntud kunstiesemete-müügikoht Londonis
Christina [kris'ti:nə] *pn.* Kristiina
Christine ['kristi:n] *pn.*
Christlike ['kraistlaik] *a.* kristuslik
Christmas ['krisməs] *s.* **(***lüh.* **Xmas)** jõul(ud), jõulupüha(d); *atrib.* jõulu- ◇ **Father** ~ jõuluvana; ~ **card** jõulukaart; ~ **Day** esimene jõulupüha; ~ **Eve** jõululaupäev; ~ **holidays** jõulupühad, -vaheaeg; ~ **present** jõulukink; ~ **pudding** rammus ploomipuding (*inglise rahvuslik jõulutoit*); ~ **flower** *bot.* must lumeroos (= ~ **rose**); kaunis piimalill, jõulutäht; tali-lumekupp; ~ **rose** *bot.* must lumeroos
Christmas-box ['krisməsbɔks] *s.* jõuluks antav jootraha (*või* kink) teenijaile *või* kirjakandjale
Christmas-tide ['krisməstaid] *s.* jõuluaeg, jõulune pühadevahemik
Christmas-time ['krisməstaim] = *eelm.*
Christmas-tree ['krisməstri:] *s.* jõulupuu
Christmasy ['krisməsi] *a.* jõulune
Christopher ['kristəfə] *pn.*
Christy ['kristi] *pn.* ◇ ~ **minstrels** neegrilaule laulev (neegriteks grimeeritud) rändtrupp
chromate ['kroumeit] *s. keem.* kromaat ◇ **barium** ~ baariumkromaat; **potassium** ~ kaaliumkromaat
chromatic [kro'mætik] *a.* **(-ically)** kromaatiline, värvuseline, värviline, värvus-; *muus.* kromaatiline, pooltooniline ◇ ~ **printing** mitmevärvitrükk; ~ **scale** *muus.* kromaatiline heliredel
chromatics [kro'mætiks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) kromaatika, värvideõpetus; *muus.* kromaatiliste käikude kasutamine
chrome [kroum] **1.** *s.* kroomvärv, *er.* kroomkollane (= ~ **yellow**); *ka* kroom (= **chromium**); **2.** *v. t.* kroomima ◇ ~ **alum** *keem.* kroommaarjas; ~ **leather** *tehn.*

kroomnahk; ~ **steel** *tehn.* kroomteras; ~ **tanning** *tehn.* kroomparkimine

chromic ['kroumik] *a. keem.* kroom- ◇ ~ **acid** kroomhape; ~ **dye** *keem.* kroomvärvaine

chromium ['kroumiəm] *s. keem.* kroom (*sümbol* **Cr**) ◇ ~ **steel** *tehn.* kroomteras (= **chrome steel**)

chromo ['kroumou] *s.* (*pl.* **-os**) = *järgm.*

chromolithograph ['kroumo'liəəgrɑ:f] *s. trük.* kromolitograafia, värviline kivitrükipilt

chromolithography ['kroumoli'ɔɔgrəfi] *s. trük.* kromolitograafia, värviline kivitrükk

chromosome ['krouməsoum] *s. biol.* kromosoom

chronic ['krɔnik] *a.* **(-ically)** krooniline, pikaldane, alati korduv; *vulg.* paha, kurjaloomuline

chronicle ['krɔnikl] **1.** *s.* kroonika, ajaraamat; **2.** *v. t.* kroonikasse (*või* päevikusse) kirjutama; ajalehes märgitsema; kirja panema

chronicler ['krɔniklə] *s.* kroonik, kroonikakirjutaja

chronograph ['krɔnəgrɑ:f] *s.* kronograaf

chronological [krɔnə'lɔdʒik(ə)l] *a.* **(-lly)** kronoloogiline

chronology [krə'nɔlədʒi] *s.* kronoloogia; ajaarvamine, -järjestus

chronometer [krə'nɔmitə] *s.* kronomeeter, ajamõõtja, täpsuskell

chrysalis ['kris(ə)lis] *s. zool.* (*putuka*) nukk, krüüsalis

chrysanthemum [kri'sænθiməm, -'zæ-] *s. bot.* krüsanteem, jaanikakar ◇ **land of the** ~ Jaapan

Chrysler ['kraizlə] *pn.*

chrysoberyl [kriso'beril] *s. min.* krüsoberüll

chrysolite ['krisolait, -zo-] *s. min.* krüsoliit

chrysoprase ['krisoprɛiz, -zo-] *s. min.* krüsopraas; *arh.* rohekas kalliskivi, (*oletatavasti*) berüll

Chrysostom ['krisəstəm] *pn.* Chrysostomos ◇ **St. John** ~ Johannes Kuldsuu

chub [tʃʌb] *s. zool.* turb, turvakala

chubby ['tʃʌbi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** lihav, paksupõseline

chuck I [tʃʌk] **1.** *s.* (*treipingi, puuri jms.*) hoidepea, padrun; plaanseib; *Am.* kaelatükk veiseliha; *Am. sl.* toit, söök; **2.** *v. t.* (*puutükki, puuri jms.*) hoidepeasse kinnitama

chuck II [tʃʌk] *fam.* **1.** *v. t.* virutama, viskama; patsutama; **2.** *s.* virutus, vise; **(the ~)** *sl.* kohalt minemakihutamine; (hellitlev) puudutus (*või* patsutus) lõua alt ◇ **to ~ away** minema viskama; (*raha jms.*) välja loopima; ~ **it!** *sl.* jäta järele!, pea suu!; **to ~ out** välja viskama; **to ~ smb. under the chin** kedagi (*näit. last*) mängleva hellitlusega lõua alt puudutama; **to ~ up** loobuma (*ettevõttest, kohast jms.*)

chuck III [tʃʌk] *s.* tibuke, kullake

chuck IV [tʃʌk] **1.** *interj.* tibu-tibu! (*kanade kutsumiseks*); tsk!, nõõ! (*hobuse ergutamiseks*); **2.** *v. i.* kanade kutsumiseks (*või* hobuse ergutamiseks) häälitsema

chucker, -kk- ['tʃʌkə] *s. sport* (8-minutine) polomängu periood

chucker-out [tʃʌkə'raut] *s.* väljaviskaja

chuck-farthing ['tʃʌkfɑ:ðiŋ] *s.* rahaviskemäng

chuckle ['tʃʌkl] **1.** *s.* (naeru)kihistus, itsitus; (*kana*) loksumine; **2.** *v. i.* (naeru) kihistama, itsitama; (*kana kohta*) loksuma

chuckle-head ['tʃʌklhed] *s.* lollpea, tola

chug [tʃʌg] **1.** *s.* suhin; **2.** *v. i.* suhisema

chukker ['tʃʌkə] = **chucker**

chum [tʃʌm] **1.** *s.* toakaaslane, semu, lähedane sõber; **2.** *v. i.* toakaaslaseks olema (*kellelegi* **with**; *kellegagi koos* **together**), semutsema, sõbrustama ◇ **new** ~ uus sisserändaja; **to be great ~s with** (*kellegagi*) suur sõber (*või* suured sõbrad) olema; **to ~ up with** (*kellegagi*) sõprust sõlmima

chummy ['tʃʌmi] *a.* lähemalt sõber; sõbralik, seltsiv

chump [tʃʌmp] *s.* klots, pakk; lambakints; *sl.* peakolu, nutt; *sl.* puupea, tobu ◇ **he is off his** ~ *sl.* ta on hull

chunk I [tʃʌŋk] *s. fam.* kamakas, käntsakas

chunk II [tʃʌŋk] *v. i. & t. fam.* suhisema (= **chug**); mütsuma, mütsatama; (mühatades) viskama *või* loopima

church [tʃə:tʃ] **1.** *s.* kirik; **2.** *v. t.* (*naist*) pärast mahasaamist kirikus õnnistama ◇ **to go into** (*or* **enter**) **the C-** vaimulikuks hakkama; **to go to** ~ kirikus käima; **after** ~ pärast jumalateenistust; **as poor as a** ~

mouse vaene kui kirikurott; **C- of England** anglikaani kirik; **C- of Scotland** Šoti (presbüterlik) riigikirik

church-goer ['tʃə:tʃgo(u)ə] *s.* (alatine) kirikuskäija

Churchill ['tʃə:tʃil] *pn.*

churchman ['tʃə:tʃmən] *s.* (*pl.* **-men**) kiriklane, *er.* riigikiriku liige; kirikutegelane, vaimulik

churchwarden ['tʃə:tʃwɔ:dn] *s.* kiriku eestseisja, vöörmünder; pikk savipiip

churchwoman ['tʃə:tʃwumən] *s.* (*pl.* **-women** [wimin]) kirikut tegelikult toetav naine, aktiivne kiriku (nais)liige

churchy ['tʃə:tʃi] *a.* **(-iness)** (liiga) kiriklik, ülikiriklik

churchyard ['tʃə:tʃ'jɑ:d] *s.* kirikuõu; kirikuaed, surnuaed, kalmistu (*kiriku juures*) ◇ ~ **cough** *fam.* (tiisikushaige) kuiv köha

churl [tʃə:l] *s.* (talu)mats, mühakas; ihnuskoi; *arh.* talupoeg, maamees

churlish ['tʃə:liʃ] *a.* matslik; tusane, toriseja; ihne

churn [tʃə:n] **1.** *s.* (koore)kirn; võimasin; nurmik, piimapütt; **2.** *v. i. & t.* vilpama, vispeldama; (*võimasinat*) loksutama, võid tegema; loksuma, loksuvalt uhtma (*mere kohta*)

chut [tʃʌt, ʃ:t] *interj.* (p)st!

chute I [ʃu:t] *s. tehn.* liugetee, langerenn *või* -tee; prügišaht; *sport* liutee, kelgutee *või* -mägi; järsk jõelang, kärestik

chute II, **'chute** [ʃu:t] *fam.* = **parachute**

chutney ['tʃʌtni] *s.* teravalt vürtsitatud (india) puuviljakaste *või* marinaad

Chuzzlewit ['tʃʌzlwit] *pn.*

chyle [kail] *s. füsiol.* küülus, piimand

chyme [kaim] *s. füsiol.* küümus, toitkört

chymist(ry) ['kimist(ri)] *arh.* = **chemist(ry)**

C.I. *lüh.* = **1. Channel Islands; 2. Communist International**

C.I.A. ['si:ai'ei] *lüh.* = **Central Intelligence Agency** (Ameerika) Luure Keskagentuur

Cibber ['sibə] *pn.*

cicada [si'keidə], **cicala** [si'kɑ:lə], **cigala** [si'gɑ:lə] *s. zool.* tsikaad, tirt

cicatrice ['sikətris] *s.* (haava)arm

cicatrization [sikətrai'zeiʃ(ə)n] *s.* armistumine

cicatrize ['sikətraiz] *v. i. & t.* **(-zable)** armistuma, armiga kattuma; armistama, armiga katma

cicely I ['sis(i)li] *s. bot.* mesiputk (= **sweet** ~) ◇ **fool's** ~ koeraputk

Cicely II ['sis(i)li] *pn.*

Cicero ['sisərou] *pn.*

cicerone [tʃitʃi'rouni, sisi'r-] *s.* (*pl.* **-ni** [-ni:]) tšitšeroone (*turistide juht*)

Ciceronian [sisi'rouniən] **1.** *a.* tsiitserolik, Cicerole omane; stiilipuhas (*ladina keele kohta*); **2.** *s.* Cicero-tundja

C.I.D. ['si:ai'di:] *lüh.* = **Criminal Investigation Department** Inglise kriminaalpolitsei peavalitsus (= **New Scotland Yard**)

cider ['saidə] *s.* siider, (*haril. käärinud*) õunamahlajook, õunakali, -vein ◇ ~**-cup** siidripeeker, -bool; ~**-press** õunamahlapress

ci-devant [si:də'vɑ:ŋ] *a. pr.* endine, eks-

c.i.f. ['si:ai'ef] *lüh. maj.* = **cost, insurance, (and) freight** hind, kindlustus ja vedu (arvestatud hinnas kaasa arvatud)

cigala [si'gɑ:lə] = **cicada**

cigar [si'gɑ:] *s.* sigar

cigarette [sigə'ret] *s.* sigarett ◇ **Russian** ~ pabeross; ~ **case** portsigar; ~ **end** paberossi- *või* sigaretiots, koni; ~ **lighter** tulemasin, välgumihkel

cigarette-holder [sigə'rethouldə] *s.* sigaretipits, paberossipits

cigar-holder [si'gɑ:houldə] *s.* sigaripits, -hoidja

cilia ['siliə] *s. pl.* (*sg.* **cilium** ['siliəm] *haruld.*) *anat.* (silma)ripsmed; *zool., bot.* tsilid, ripsmed

ciliary ['siliəri] *a.* (silma)ripsme-; ripsmeline, tsiliaarne

ciliate ['siliit], **ciliated** ['silieitid] *a. anat., zool., bot.* ripsmeline, rips-

Cilicia [s(a)i'liʃiə] *pn.* Kiliikia

Cimmerian [si'miəriən] *a.* pilkane (pime) ◇ ~ **darkness** pilkane pimedus

C.-in-C. ['si:in'si:], *Am. ka* **CINC** [siŋk] *lüh.* = **Commander-in-Chief** (vägede) ülemjuhataja

cinch [sintʃ] **1.** *s. Am.* (tugev) sadulavöö; *Am. sl.* kaljukindel asi; kerge ülesanne, käkitegu; **2.** *v. t.* (*vööga või vööd*) kinnitama **(up)**; *Am. sl.* (ette) kindlustama

cinchona [siŋ′kounə] *s. bot.* kiinapuu; *farm.* kiinakoor (= ~ **bark**)
Cincinnati [sinsi′nɑ:ti] *pn.*
Cincinnatus [sinsi′neitəs] *pn.*
cincture [′siŋktʃə, -tjuə] *lit.* **1.** *s.* vöö; *arhit.* vöökarniis; **2.** *v. t.* vöötama
cinder [′sində] *s.* räbu, šlakk; räbutuhk, tuline (mitte enam leegitsev) söepuru; midagi söestunut; *pl.* söepuruga segatud tuhk; **(the ~s)** *sport* = **~-track** ◇ **to burn to a ~** söestama, söeks kõrvetama (*näit. praeliha*); söestuma, söeks kõrbema (*er. toidu kohta*)
cinder-box [′sindəbɔks] *s. tehn.* tuhakast
Cinderella [sində′relə] *s.* tuhkatriinu ◇ **c-dance** ainult kesköösi kestev tantsupidu
cinder-path [′sindəpɑ:θ] = *järgm.*
cinder-track [′sindətræk] *s. sport* (peene räbuga kaetud) jooksurada, söerada
cindery [′sindəri] *a.* räbune
cine-camera [′sinikæmərə] *s.* (kino)filmikaamera
cinema [′sinimə] *s.* kino; **(the ~)** filmindus, filmikunst ◇ **~-goer** kinoskäija
cinematics [sini′mætiks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) filmindus, filmikunst; *haruld.* = **kinematics**
cinematograph [sini′mætəgrɑ:f] **1.** *s. van.* kinematograaf, filmiaparaat; kino; **2.** *v. t.* kinopildistama, filmima
cinematographic [sinimætə′græfik] *a.* **(-ically)** kinematograafiline, kinematograafia-, filmikunsti-
cinematography [sinimə′tɔgrəfi] *s.* kinematograafia, filmikunst, filmindus
cineraria [sini′reəriə] *s. bot.* tsineraaria
cinerary [′sinərəri] *a.* tuha-, tuhka sisaldav (*er. matuseurni kohta*)
Cingalese [siŋgə′li:z] = **Sinhalese**
cinnabar [′sinəbɑ:] *s.* kinaver
cinnamon [′sinəmən] **1.** *s. bot.* kaneelipuu; kaneelikoor; *kok.* kaneel; punakaspruun värvus; **2.** *a.* punakaspruun ◇ **Ceylon ~** *bot.* tseiloni kaneelipuu
cinq(ue) [siŋk] *s.* (number) viis, viis punkti (*täringul või mängukaardil*) ◇ **Cinque Ports** teatavate vanade eesõigustega sadamalinnad (*algselt arvult viis*) Inglismaa kagurannikul
cinq(ue)foil [′siŋkfɔil] *s. bot.* maran; *arhit.* viisikleht ◇ **creeping ~** *bot.* roomav maran; **marsh ~** *bot.* soopihl
cipher [′saifə] **1.** *s.* null; *piltl.* tähtsusetu isik; number, numberkiri; šiffer, salakiri; salakirjavõti; keerukas monogramm; **2.** *v. i. & t.* arvutama; šifreerima ◇ **in ~** šifris, salakirjas; **a number of five ~s** viiekohaline arv; **to ~ out** (välja) arvutama
circa [′sə:kə] *prep. lad.* (*lüh.* **c., circ.**) umbes, ümber (*er. ühes daatumiga*)
Circassian [sə:′kæsiən] **1.** *a.* tšerkessi, adõgee; **2.** *s.* tšerkess, adõgeelane; tšerkessi (*e.* adõgee) keel
Circe [′sə:si] **1.** *pn.* Kirke; **2.** *s.* nõiatar, ohtlik veetleja
Circean [sə:′si:ən] *a.* kirkelik, Kirkele omane, ohtlikult veetlev
circle [′sə:kl] **1.** *s.* ring, ringjoon, sõõr; ringkond; tegevusring; ringkäik, tiir; *teatr.* rõdu; *loog.* ringtõestus; **2.** *v. i. & t.* ringlema, tiirlema, ringis liikuma; *poeet.* ringina piirama, ümbritsema **(round, about)** ◇ **the upper ~s** kõrgemad seltskonnakihid; **to argue in a ~** valejäreldust tegema ringi tõttu tõestuses; **vicious ~** (*lad.* **circulus vitiosus**) ringtõestusest johtuv loogiline viga; kahe teineteist vastastikku halvendava asjaolu olemasolu, nõiaring; *med.* vitsioosring, hädasuurendav ring
circlet [′sə:klit] *s.* ringike; (ehte)võru, (kuld)peavõru
circs [sə:ks] *s. fam.* asjaolud, olukord (= **circumstances**)
circuit [′sə:kit] *s.* ringkäik, -jooks; ümbermõõt; (*er. kohtuniku*) ametlik ringreis; ringtee; kaar; ringvool, vooluring, -tee; *el.* (elektri)ahel, vooluring; ◇ **short ~** *el.* lühis, lühiühendus; **~ breaker** *el.* automaatlüliti; **~ court** kohtu väljasõiduistung (*er. Šotis või Ameerikas*); **~ diagram** *el.* lülitusskeem
circuitous [sə(:)′kjuitəs] *a.* kõver, mitteotsene, kaudne
circular [′sə:kjulə] **1.** *a.* ringjas, ring-, ringikujuline, sõõrjas, sõõr-, sõõrikujuline; ringlev; ringile omane; teatud ringkonnale määratud; ringkirjaline, tsirkulaarne; **2.** *s.* tsirkulaar, ringkiri ◇ **~ arc** *mat.* ringi kaar; **~ chart** ringdiagramm; **~ cone** *mat.* pöördkoonus; **~ graph** *mat.* sektordiagramm; **~ measure** *mat.* radiaanmõõt; **~ note** *maj.* tsirkulaarkrediitkiri; **~ saw** ketas- *e.* kreissaag; **~ ticket** ringreisipilet

circularize [′sə:kjuləraiz] *v. t.* ringikujuliseks tegema; tsirkulaarides (*või* ringkirjaliselt) reklaamima *või* teadustama
circulate [′sə:kjuleit] *v. i. & t.* **(-lable, -tor)** tsirkuleerima, ringima, ringlema; käibima; ringkäiku laskma, käibele laskma
circulating [′sə:kjuleitiŋ] *a.* ringlev, ringlus-, tsirkuleeriv; käibiv ◇ **~ decimal** (*or* **fraction**) *mat.* perioodiline kümnendmurd; **~ library** laenuraamatukogu; **~ medium** *maj.* käibevahend; **~ pump** *tehn.* ringluspump, tsirkulatsioonipump
circulation [sə:kju′leiʃ(ə)n] *s.* tsirkulatsioon, ringe, ringlus, ringvool; ringlussagedus; vereringe; käive, käibimine; käibel olev raha; (*trükise*) levik, (läbimüüdav) tiraaž ◇ **to put into ~** käibele laskma
circulatory [′sə:kjuleitəri] *a.* tsirkulatsiooniline, tsirkulatsiooni-, (vere)ringe- ◇ **~ system** *anat.* vereringesüsteem; **~ trouble** *med.* vereringe häire
circum- [′sə:kəm] *pref.* ümber-, ringi-
circumambient [sə:kəm′æmbiənt] *a.* ümbritsev (*õhu või vedeliku kohta*)
circumcise [′sə:kəmsaiz] *v. t.* **(-sable)** ümber lõikama
circumcision [sə:kəm′siʒ(ə)n] *s.* ümberlõikamine, -lõikus
circumference [sə′kʌmf(ə)r(ə)ns] *s.* ringjoon, (ringi) piirjoon, ümbermõõt, perifeeria
circumferential [səkʌmfə′renʃ(ə)l] *a.* ringjoone-, piirjoone-, perifeerne ◇ **~ speed** (*or* **velocity**) *tehn.* ringkiirus, perifeerne kiirus
circumflex [′sə:k(ə)mfleks] **1.** *a.* painutatud; **2.** *s. lgv.* tsirkumfleks (= **~ accent**); **3.** *v. t.* tsirkumfleksiga varustama
circumfluent [sə:′kʌmfluənt] *a.* ümbervoolav, ümbritsev
circumlocution [sə:kəmlə′kju:ʃ(ə)n] *s.* ringamine, ringav väljendus; sõnakeerutus, puiklev kõne, paljusõnalisus ◇ **C- Office** «Sõnakeerutuste ametkond», tühje sõnu tegev valitsusasutus
circumlocutory [sə:kəm′lɔkjutəri] *a.* ringav, kaudne, puiklev
circumnavigate [sə:kəm′nævigeit] *v. t.* **(-gable, -tor)** ümber (*er. maakera*) laevatama *või* purjetama
circumpolar [sə:kəm′poulə] *a. astr., geogr.* pooluselähedane
circumscribe [′sə:kəmskraib, sə:kəm′skraib] *v. t.* **(-bable)** ümber joonestama; piirama
circumscription [sə:kəm′skripʃ(ə)n] *s.* ümberjoonestus; piiramine; *er.* (*mündi*) ringpealiskiri
circumsolar [sə:kəm′soulə] *a.* ümber Päikese asetsev (*või* tiirlev, toimuv)
circumspect [′sə:kəmspekt] *a.* ettevaatlik
circumspection [sə:kəm′spekʃ(ə)n] *s.* ettevaatlikkus, ettevaatus
circumstance [′sə:k(ə)mstəns] *s.* asjaolu, asjalugu, olund, seik; *pl.* olukord, -tingimused ◇ **in** (*or* **under**) **the -es** antud tingimustes; **under** (*or* **in**) **no -es** mitte mingil tingimusel; **not a ~ to** *Am.* mitte midagi (*millegagi*) võrreldes (= **nothing in comparison with**); **in easy -es** kergetes oludes; **extenuating -es** kergendavad asjaolud; **he told the story with much ~** ta rääkis loo suure üksikasjalikkusega; **pomp and ~** pidulikkus ning tseremoniaalsus
circumstanced [′sə:k(ə) mstənst] *a.* (teatavas) olukorras asetsev, (teatavates) tingimustes olev ◇ **so ~** säärases olukorras; **to be well ~** heades tingimustes elama
circumstantial [sə:k(ə)m′stænʃ(ə)l] *a.* **(-lly)** üksikasjalik, detailne; kaudne, olukorrale tuginev ◇ **~ evidence** *jur.* kaudtõend(id)
circumterrestrial [sə:kəmte′restriəl] *a.* **(-lly)** ümber Maa(kera) asetsev *või* tiirlev *või* toimuv (*näit. tehiskaaslase lennu kohta*)
circumvallation [sə:kəmvə′leiʃ(ə)n] *s.* kindlustusvall; kindlustusvalli ehitamine (*millegi ümber*)
circumvent [sə:kəm′vent] *v. t.* (kavalusega) petma, ninapidi (*või* sisse) vedama; (kavalalt) nurja ajama, vältima; (*millestki*) mööda hiilima
circumvention [sə:kəm′venʃ(ə)n] *s.* pettus, ninapidi- *või* sissevedamine; (kaval) nurjaajamine, vältimine; möödahiilimine
circus [′sə:kəs] *s.* tsirkus (*ka piltl.*); *geol.* amfiteater(org); sõõrjas väljak (*kuhu suubuvad tänavad*)
Cirencester [′sairənsestə, ′sisi(s)tə] *pn.*

cirque [sə:k] *s. poeet., ret.* sõõrjas väljak; *geol.* amfiteater(org) (= **circus**)
cirrhosis [si'rousis] *s. pat.* tsirroos, *er.* maksatsirroos, maksa kortsumine
cirri ['sirai] *vt.* **cirrus**
cirriped ['siriped] *s. zool.* vääneljalaline, tsirripeed
cirrus ['sirəs] *s.* (*pl.* **-ri** [-rai]) *zool., bot.* tsirrus, väänel, köitraag; *meteor.* kiudpilv
cis- [sis] *pref.* siinpool-
cisalpine [sis'ælpain, siz'æl-] *a.* tsisalpiinne, siinpool Alpe asetsev (*Roomast arvates*) ◇ **C- Republic** *aj.* Tsisalpiini vabariik (*ajutine vabariik Põhja-Itaalias 1797—1802*)
cislunar [sis'lu:nə] *a.* tsislunaarne, siinpool Kuud asetsev (*er. maailmaruumi kohta*)
Cissie, -y ['sisi] **1.** *pn.* (= **Cecily**); **2.** = **sissy**
Cistercian [sis'tə:ʃ(ə)n, -ʃiən] **1.** *a.* tsistertslaste; **2.** *s.* tsistertslane
cistern ['sistən] *s.* tsistern, vedelikumahuti, veehoidla
cistus ['sistəs] *s. bot.* viirukipõõsas (= **rock-rose**)
citadel ['sitəd(ə)l] *s.* tsitadell, linnus, linnakindlus, kants
citation [si'teiʃ(ə)n] *s.* tsiteerimine, osundamine; *jur.* kohtukutse; *er. Am.* austav mainimine (*käskkirjas või päevakäsus*)
cite [sait] *v. t.* (**-table**) tsiteerima, osundama; näitena mainima; *jur.* kohtusse kutsuma; *er. Am.* (*käskkirjas või päevakäsus*) austavalt mainima
cither(n) ['siəə(n)], **cittern** ['sitən] *s. arh., poeet.* vanaaegne (lauto- *või* kitarritaoline) keelpill
citied ['sitid] *a.* linnastatud, linnu sisaldav; linnaks muutunud, linnataoline
citizen ['sitizn] *s.* kodanik; linlane; tsiviil- *e.* eraisik ◇ **~ of the world** maailmakodanik, kosmopoliit
citizenship ['sitizniip] *s.* kodanikuõigus, -olukord; kodakondsus, riikkondsus
citrate ['sitr(e)it] *s. keem.* tsitraat
citric ['sitrik] *a. keem.* sidrun- ◇ **~ acid** sidrunhape
citrine ['sitrin] **1.** *a.* sidrunkollane; **2.** *s. min.* tsitriin
citron ['sitrən] *s. bot.* näsaviljaline sidrunipuu; näsasidrun (*suur helekollane sidruniliik*) ◇ **~ melon** *bot.* harilik arbuus
citronella [sitrə'nelə] *s.* tsitronellaõli (*healõhnaline eeterlik õli*, = **~ oil**); *ka* lõhnav sidrunhein (= **~ grass**)
citrous ['sitrəs] *a.* tsitrus(e)-
citrus ['sitrəs] *s. bot.* tsitrus, tsitruspuu ◇ **C-City** *Am.* = **Los Angeles**
cits [sits] *s. pl. Am. sõd. sl.* tsiviilriided
cittern ['sitən] = **cither(n)**
city ['siti] *s.* (suur)linn, õigustega (*või* peakirikuga) linn; kesk- *e.* ärilinn; **(the C-)** Londoni vanalinn, Londoni ärilinnaosa ◇ **C- article** (*ajalehe*) börsi- (*või* kaubanduslik) artikkel; **C- Company** endisest gildist väljaarenenud kaubanduslik ühing (*Londonis*); **~ hall** *Am.* raekoda, raatus (= **town hall**); **C- man** pangandus- *või* äritegelane; **C- of the Seven Hills** Rooma
city-state ['sitisteit] *s. aj.* linnriik, polis
cityward(s) ['sitiwəd(z)] *adv.* (kesk)linna pool(e)
civet ['sivit] *s.* tsiibet (*muskuslõhnaline aine*); tsiibet(kass), kärpkass (= **~ cat**)
civic ['sivik] *a.* (**-ally**) kodaniku-, (linna- *või* riigi)kodanikule omane; linna- ◇ **~ rights** kodanikuõigused
civics ['siviks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) kodanikuteadus, -õpetus
civies, civvies ['siviz] *s. pl. sl.* tsiviil- *e.* erariided
civil ['siv(i)l] *a.* (**-lly**) kodanikkonna, kodaniku-, tsiviilne, tsiviil-, era-; viisakas ◇ **to be ~ to smb.** kellegi vastu viisakas olema; **~ defence** tsiviilkaitse; **~ disobedience** *pol.* (organiseeritud) passiivne vastupanu (võõrale) riigivõimule; **~ engineer** (*lüh.* **C.E.**) ehitusinsener, *van.* tsiviilinsener; **~ engineering** tsiviilehitus; **~ law** *jur.* tsiviilõigus; **C- Law** *jur.* rooma õigus (= **Roman Law**); **C- List** *pol.* tsiviilleht; **C-Servant** riigi- *e.* tsiviilametnik; **C- Service** (riigi) tsiviilametkond; **~ war** kodusõda
civilian [si'viljən] **1.** *a.* tsiviilne, tsiviil-, era-; **2.** *s.* era- *e.* tsiviilisik
civility [si'viliti] *s.* viisakus
civilization [siv(i)l(a)i'zeiʃ(ə)n] *s.* tsivilisatsioon, tsiviliseeritus; tsiviliseeritud maailm
civilize ['sivilaiz] *v. t.* (**-zable**) tsiviliseerima
civvies ['siviz] = **civies**
Civvy Street ['sivi'stri:t] *s. sl.* eraelu, elu eraisikuna (*mitte sõjaväelasena*)

C.J. ['si:'dʒei] *lüh.* = **Chief Justice**
Cl *keem.* = **chlorine**
cl. *lüh.* = **1. centilitre; 2. class**
clabber ['klæbə] = **bonny-clabber**
clack [klæk] **1.** *s.* klõpsatus, klõbin; laterdus; **2.** *v. i.* klõpsatama, klõbisema; laterdama ◇ **~-valve** *tehn.* pöördklapp
Clackmannan [klæk'mænən] *pn.*
Clackton ['klæktən] *pn.*
clad [klæd] *vt.* **clothe**
claim [kleim] **1.** *v. t.* nõudlema, nõudma, hagema; pretendeerima (*millelegi* **smth.**); (arvatava õigusega) väitma (*ennast olevat* **to be**; *et* **that**), kinnitama (*teinud olevat* **to have done**); **2.** *s.* nõudlus, nõue, pretensioon (*millelegi* **to**); *maj.* reklamatsioon; nõudeõigus (*millegi kohta* **to**; *kellegi vastu* **on**); (*kaevanduse asutamiseks jms.*) omaksnõueldav (*või* omaksantud) maalapp ◇ **to enter** (*or* **put in**) **a ~** nõudlusega esinema; **to lay ~ to** (*midagi*) endale nõudma; **he has no ~s on me** tal ei ole mingit õigust minult midagi nõuda
claimant ['kleimənt] *s.* nõudleja, nõudja; pretendent
clairvoyance [klɛə'vɔiəns] *s.* selgeltnägemine
clairvoyant [klɛə'vɔiənt] **1.** *a.* selgeltnägev; **2.** *s.* selgeltnägija
clam [klæm] **1.** *s.* (*kollekt. sg. tarvit. pl. asemel*) söödav (mere)karp; *fam. Am.* kinnine isik; **2.** *v. i.* (**-mm-**) rannakarpe korjama; *Am. sl.* suud pidama, vaikima (**up**) ◇ **(as) close as a ~** vaikiv kui haud
clamant ['kleimənt, 'klæ-] *a. lit.* lärmikas, käratsevalt nõudev (*midagi* **for**); *piltl.* kisendav (*näit. ülekohtu kohta*)
clambake ['klæmbeik] *s. Am.* piknik mererannikul (küpsetatud merekarpide söömisega); klunker, lõbus lärmikas koosviibimine
clamber ['klæmbə] *v. i.* (klammerdudes) ronima
clammy ['klæmi] *a.* (**-ier, -iest; -ily, -iness**) külm-niiske, rõske; külmalt higine; kleepuv-niiske, limane
clamor ['klæmə] = **clamour**
clamorous ['klæm(ə)rəs] *a.* lärmitsev, käratsev, kärarikas
clamour, *Am.* **-or** ['klæmə] **1.** *s.* lärmitsus, käratsus, vali protest *või* nõue; **2.** *v. i.* lärmitsema, käratsema, valjult protest(eer)ima (*millegi vastu* **against**) *või* nõudma (**for**); kisa tõstma (**out**)
clamp I [klæmp] **1.** *s.* (haak)klamber, riisk, klemm; *tehn.* pitskruvi, kruviriisk (= **clamping-screw**); **2.** *v. t.* (haak)klambriga (*või* pitskruviga) kinnitama, riiskama ◇ **to ~ down** *piltl.* kruvi pingutama, kitsendama
clamp II [klæmp] *s.* (*kartulite, turba, telliste jms.*) kuhi, hunnik
clamp III [klæmp] *v. i. dial.* (raskelt) kõmpima (= **clump**)
clamping-screw ['klæmpiŋskru:] *s. tehn.* pitskruvi, kruviriisk
clamshell ['klæmʃel] *s.* merekarbi karp; *tehn.* haardkopp, haarats, greifer ◇ **~ excavator** *tehn.* haardkoppkraana, greiferkraana
clan [klæn] *s.* klann, (*er. mägišotlaste*) sugukond; suguvõsaühing; klikk, kildkond
clandestine [klæn'destin] *a.* salajane
clang [klæŋ] **1.** *s.* kõlksatus, kõlin; kõmin; **2.** *v. i. & t.* kõlksatama, kõlisema; kõmisema; kõlistama; kõmistama
clangor ['klæŋgə] = **clangour**
clangorous ['klæŋgərəs] *a.* kõlksuv, kõlisev; kõmisev
clangour, *Am.* **-or** ['klæŋgə] *s.* kõlksumine, kõlin; kõmin
clank [klæŋk] **1.** *s.* (*ahelate*) kõlksatus, kilin, kõlin; plagin; **2.** *v. i. & t.* kõlksuma, kilisema, kõlisema; plagisema; kõlksutama, kõlistama; plagistama
clannish ['klæniʃ] *a.* klannile (*või* sugukonnale) omane; tihedalt kokkuhoidev; kildkondlik
clansman ['klænzmən] *s.* (*pl.* **-men**) klanni (*või* sugukonna) liige
clap I [klæp] *s. vulg.* tripper (= **gonorrhoea**)
clap II [klæp] **1.** *v. t. & i.* (**-pp-**) plaksutama, laksutama, laksatades lööma; käsi plaksutama, aplodeerima; **2.** *s.* plaks(atus), laks(atus); (kõue)kärgatus ◇ **to ~ one's hands** käsi plaksutama; **to ~ eyes on** (*kellelegi, millelegi*) silma heitma; **to ~ smb. in prison** kedagi vangi panema; **to ~ on (all) sail** (kõiki) purjesid üles lööma; **to ~ spurs to** (*hobust*) äkki kannustama; **to ~ up (a box, chair, etc.)** (kasti, tooli jne.)

kokku klopsima; ~ **of thunder** kõuekärgatus

clapboard ['klæpbɔ:d] *Am.* **1.** *s.* (ühest servast paksem) voodrilaud; *arh.* tünni- *või* pütilaud; **2.** *v. t.* voodrilaudadega katma, (*maja*) vooderdama

Clapham ['klæpəm] *pn.*

clapnet ['klæpnet] *s.* (tõmbamisel) kokkulangev püünisvõrk

clapper ['klæpə] *s.* plaksutaja; *er.* kellakõra, -kara, -tila; plagisti (*er. lindude peletamiseks*); *sl.* keel

clapperclaw ['klæpəklɔ:] *v. t.* peksma ning küünistama; *piltl.* ägedasti ründama

claptrap ['klæptræp] **1.** *s.* odavavõtteline kiidutaotlus, ülespuhutud sõnakõlksutus; **2.** *a.* odavavõtteline, ülespuhutud, tühjasõnaline

claque [klɑ:k, klæk] *s. pr.* palgatud plaksutajaskond, klaköörid (*kodanlike maade teatreis*)

Clara ['klɛərə] *pn.*

Clare ['klɛə] *pn.*

Clarence ['klær(ə)ns] **1.** *pn.*; **2.** *s.* (c-) (*teatavat tüüpi*) neljarattaline tõld

Clarenc(i)eux ['klær(ə)nsju:] *pn.*

Clarendon ['klær(ə)ndən] **1.** *pn.*; **2.** *s.* (c-) *trük.* (*teatavat tüüpi*) rasvane kiri

claret ['klærət] *s.* (punane) bordoo vein, (hapu) punavein; *sl.* veri; = ~**-colour** ◇ **to tap smb.'s** ~ *sl.* (rusikahoobiga) kellegi ninast verd välja lööma

claret-colour ['klærətkʌlə] *s.* bordoopunane, violettpunane (värvus)

claret-cup ['klærətkʌp] *s.* punaveini-bool

clarification [klærifi'keiʃ(ə)n] *s.* selgendus, selitus, puhastus, klaarimine

clarify ['klærifai] *v. t. & i.* **(-iable)** selgendama, selitama, puhastama, klaarima; selgenema, selituma, selgima, puhastuma, klaaruma

clarinet ['klærinet, klæri'net] *s. muus.* klarnet; klarnetiregister (*orelil*)

clarinettist [klæri'netist] *s. muus.* klarnetist, klarnetimängija

clarion ['klæriən] **1.** *s. aj.* (hele) signaaltrompet; *muus. van.* (kõrgetooniline) soolotrompet; trompetiregister (*orelil*); *piltl.* virgutav hüüd tegevusele (= ~ **call**); kukelaul; **2.** *a.* trompetikõlaline, hele ning selge

clarionet [klæri(ə)'net] = **clarinet**

Clarissa [klə'risə] *pn.*

clarity ['klæriti] *s.* selgus

Clark(e) ['klɑ:k] *pn.*

clarkia ['klɑ:kiə] *s. bot.* klarkia

Clarkson ['klɑ:ksn] *pn.*

clary ['klɛəri] *s. bot.* muskaatsalvei (= ~ **sage**)

clash [klæʃ] **1.** *s.* klirin, tärin; plartsatus, prahvatus; kokkupõrge; **2.** *v. t. & i.* klirinal (*või* tärinal) kokku lööma; kokku põrkama, vastuvoolus olema (*kellegagi, millegagi* **with**); klirisema, tärisema

clasp [klɑ:sp] **1.** *s.* (sulge)haak, klamber, pannal; haarak, haare; embus, kaisutus; (käe)pigistus; **2.** *v. t. & i.* haakima, pannaldama; haarama; embama, kaisutama, (rinnale) suruma (**to one's breast**); pigistama ◇ **to** ~ **hands** (liigutatult) kätt pigistama

clasper ['klɑ:spə] *s.* haakija, pannaldaja; haaraja; *zool.* haakel, haarel; *bot.* köitraag

clasp-knife ['klɑ:spnaif] *s.* (*pl.* **-ves** [-vz]) (suur) käänispeaga nuga, liigendnuga

class [klɑ:s] **1.** *s.* klass; liik; õpperühm; õppetund; **2.** *v. t.* klassitama, liigitama (*millegi hulka* **among**; *millegagi võrdselt* **with**) ◇ **the working** ~ töölisklass; **the (upper)** ~**es** kõrgemad (seltskonna)kihid; **(it is) no** ~ *sl.* see ei kõlba kuhugi; **in** ~ klassis, õppetunnis; **no English** ~ **will be held tomorrow** homne inglise keele tund jääb ära; **the 1967** ~ 1967-nda aasta kutsealused (*mitte-Inglise sõjaväes*); ~ **struggle** klassivõitlus; ~ **war** klassisõda

classbook ['klɑ:sbuk] *s.* õpperaamat

class-conscious ['klɑ:s'kɔnʃəs] *a.* klassiteadlik

class-consciousness ['klɑ:s'kɔnʃəsnis] *s.* klassiteadvus

class-fellow ['klɑ:sfelou] *s.* klassikaaslane

classic ['klæsik] **1.** *a.* **(-ically)** klassikaline, tunnustatud väärtusega, eeskujulik; *vrd.* **classical**; **2.** *s.* klassik; *pl.* muistse Kreeka ja Rooma kirjandus

classical ['klæsik(ə)l] *a.* **(-lly)** klassikaline, klassika-; eeskujulikult normipärane ◇ ~ **education** klassikaline haridus; klassikaharidus

classicism ['klæsisizm] *s.* klassitsism

classicist ['klæsisist] *s.* klassitsist

classicize ['klæsisaiz] *v. t. & i.* **(-zable)** klassitseerima, klassikaliseks muutma, klassikat jäljendama

classification [klæs(i)fi'keiʃ(ə)n] *s.* klassifikatsioon, klassidesse jaotamine, liigitus, liigitelu

classify ['klæsifai] *v. t.* **(-fiable)** klassifitseerima, klassidesse jaotama, liigitama

classless ['klɑ:slis] *a. pol.* klassideta ◇ ~ **society** klassideta ühiskond

class-list ['klɑ:slist] *s.* Inglise ülikoolides (*er. Oxfordis*) eksami sooritanute nimestik (*jaotatud 4 klassi*)

classman ['klɑ:smæn, -mən] *s.* (*pl.* **-men**) kõrgema klassi eksami sooritanu (*er. Oxfordi ülikoolis*)

class-mate ['klɑ:smeit] *s.* klassikaaslane

classroom ['klɑ:srum] *s.* klass, klassituba

classy ['klɑ:si] *a. sl.* **(-iest; -ily)** tore, uhke, peen

clatter [klætə] **1.** *s.* klirin, klõbin, kolin; kära(tsus); **2.** *v. i.* klirisema, klõbisema, kolisema; käratsema; klirinal (*või* klõbinal, kolinal) kukkuma *või* liikuma (**down, along, etc.**); kliristama, klõbistama, kolistama

Claudius ['klɔ:diəs] *pn.*

clause [klɔ:z] *s.* klausel, eritingimus, piirav *või* lisatingimus; (*lepingu jms.*) punkt; *lgv.* osalause ◇ **principal** ~ pealause; **subordinate** ~ kõrvallause

claustral ['klɔ:str(ə)l] = **cloistral**

clave [kleiv] *vt.* **cleave** I

clavichord ['klævikɔ:d] *s. muus.* klavikord (*vanaaegne klahvpill*)

clavicle ['klævikl] *s. anat.* rangluu, klaviikul

clavicular [klə'vikjulə] *a. anat.* rangluu-, klaviikulaarne, klavikulaar-

claw [klɔ:] **1.** *s.* (*looma, linnu*) küüs, küünis; käpp, küünistega varustatud jalg; (*vähi*) sõrg; *bot.* pinnuke (*kroonlehe alumine osa*); **2.** *v. t.* küünistama, kraapima; (*raha*) kokku kraapima; *mer.* kaldast eemale hoiduma (**off**)

-clawed [klɔ:d] *a.* -küüneline

claw-hammer ['klɔ:hæmə] *s.* sõrghaamer, -vasar ◇ ~ **coat** *fam.* sabakuub

clay [klei] *s.* savi, sau; savipiip (= ~ **pipe**); *piltl.* põrm, inimkeha ◇ **yard of** ~ pikk savipiip; **to moisten one's** ~ keelt kastma

clayey ['kleii] *a.* savine, sauene; savikas

claymore ['kleimɔ:] *s.* (muistne) lai kaheteraline šoti mõõk

Clayton ['kleitn] *pn.*

clean [kli:n] **1.** *a.* puhas; puhtusearmastaja, korralik; **2.** *adv.* täitsa, lausa; **3.** *v. t.* puhastama (*millestki* **of**); **4.** *s.* puhastus(töö) ◇ ~ **gone (mad, etc.)** täitsa kadunud (hull jne.); **to cut** ~ **through** otse läbi lõikama; **to** ~ **one's plate** taldrikut tühjaks sööma; **to** ~ **up** põhjalikult puhastama, korda seadma; *Am. sl.* võitma, kasu saama (*teatava summa raha, äritehingult*); **give it a (good)** ~ puhastage seda (tublisti)

clean-cut ['kli:n'kʌt] *a.* teravajooneline, selge(piiriline)

cleaner ['kli:nə] *s.* puhastaja; puhasti, puhastusvahend

clean-fingered ['kli:n'fiŋgəd] *a.* puhtanäpuline, aus, äraostmatu

clean-handed ['kli:n'hændid] *a.* puhtakäeline; *piltl.* õiglane, aus

cleaning ['kli:niŋ] *s.* puhastus ◇ **spring** ~ kevadine (põhjalik) korteripuhastus

clean-limbed ['kli:n'limd] *a.* korraliku kehaehitusega, ilusakasvuline

cleanliness ['klenlinis] *s.* puhtus, puhtusearmastus, puhtusepidamine ◇ ~ **is next to godliness** *vanas.* puhtusearmastus on tähtsamaid voorusi

cleanly **1.** ['kli:nli] *adv.* puhtalt; **2.** ['klenli] *a.* **(-ier, -iest)** puhas, puhtusearmastaja, korralik

cleanness ['kli:nnis] *s.* puhtus; puhtusearmastus, korralikkus

cleanse [klenz] *v. t.* **(-sable)** puhastama, puhtaks tegema (*millestki* **of**); *er. piltl.* tõvest (*või* pahest) puhastama

clean-up ['kli:nʌp] *s.* (põhjalik) puhastus

clear [kliə] **1.** *a.* selge, kirgas, klaar; arusaadav; pilvitu; puhas, süütu; hele, kõlav; tõketu, vaba (*millestki* **of**); *mer.* klaar, sõiduvaba (*laeva kohta*); kindlasti veendunud (*et* **that**; *milleski* **of**); **2.** *adv. Am.* puhtalt, täitsa; **3.** *v. t. & i.* selgitama, selgendama, lahendama; (*süüst, kahtlusest jms.*) puhtaks pesema, vabastama (**of**); koristama, korda seadma; (*maad*) raadama, (*metsa*) juuri-

ma; (*arveid*) õiendama; *mer.* (*laeva*) klaarima; (*tõket jms.*) puhtalt ületama; selgima, selguma ◇ ~ **conscience** puhas südametunnistus; **to stand** ~ **of the door** uksest eemal seisma; **he jumped five feet** ~ ta hüppas viis jalga puhtalt; **he can** ~ **five feet** ta võib puhtalt hüpata viis jalga; **to** ~ **away** kõrvaldama, (laualt) ära koristama; (*udu jms. kohta*) selgima, hajuma; **to** ~ **off** ära koristama, kõrvaldama; kõrvalduma, lahkuma; **to** ~ **out** tühjendama; ~ **out!** kasi(ge) minema!; **to** ~ **the air** õhku puhastama (*ka piltl.*); **to** ~ **the anchor** *mer.* ankrut klaarima; **to** ~ **the decks (for action)** laeva lahinguvalmis seadma; **to** ~ **the land** kaldast eemalduma; **to** ~ **one's throat** (kõri puhtaks) köhatama, köhatlema; **to** ~ **up** (*saladust*) selgitama, lahendama; (*tuba jms.*) korda seadma; (*ilma kohta*) selgima

clearance [ˈkliər(ə)ns] *s.* selgitus, (*takistuste*) kõrvaldus, (*arvete*) õiendus; (*laeva*) klaarimine *või* klaarimistunnistus; *tehn.* vaba vahe(maa), liikumisruum, läbimiskõrgus, kliirens; vaheruum, lõtk ◇ **axial** ~ *tehn.* telglõtk, aksiaallõtk; **radial** ~ *tehn.* radiaallõtk; ~ **sale** (odav tagavarade) väljamüük

clear-cut [ˈkliəˈkʌt] *a.* selgepiiriline, teravajooneline; selgejooneline, selgesti väljendatud

clearing [ˈkliəriŋ] *s.* selgitamine, selgitus; selgimine, selgumine; *er.* raiesmik, raiestik, metsalahk; (*maa*) raadamine, (*metsa*) juurimine; *maj.* kliiring (*vastastikuste maksekohustuste tasaarvestus*) ◇ ~ **station** evakueerimispunkt

clearing-house [ˈkliəriŋhaus] *s. maj.* arveldusкoda, kliiringhaus

clearly [ˈkliəli] *adv.* selgesti, selgelt; *er.* kindlasti, kahtlemata

clearness [ˈkliənis] *s.* selgus

clear-sighted [ˈkliəˈsaitid] *a.* (**-ness**) selgepilguline

cleat [kli:t] *s.* kinnituskiil, talb, põõn; *mer.* klamp, knaap (*kaksikhaak randumistrossi kinnitamiseks*)

cleavage [ˈkli:vidʒ] *s.* lõhenevus; lahknevus; *geol.* klivaaž; lõhestumine; lõhe ◇ **line of** ~ lõhenemisjoon; ~ **strength** *tehn.* lõhestustugevus

cleave I [kli:v] *v. i.* (*pret.* **-ved, clave** [kleiv]; *p. p.* **-ved**) (*kellegi või millegi*) küljes rippuma (**to**); ühte hoid(u)ma (**together**); *arh.* külguma, külge kleepuma (**to**)

cleave II [kli:v] *v. t. & i.* (*pret.* **clove** [klouv], **cleft** [kleft], **-ved**; *p. p.* **cloven** [ˈklouvn], **cleft, -ved**, *arh. ka* **clove**; **-vable**) lõhestama, lõhustama; lõhestuma, lõhustuma, lahknema; (*linnu, laeva jms. kohta*) läbistama (*õhku, vett jms.*) ◇ **to** ~ **asunder (in two, etc.)** lõhustama, (kaheks jne.) lõhki ajama; **cleft palate** *pat.* lõhestunud suulagi, suulaelõhe, hundikurk; **cleft stick** (lõhestatud otsaga kepist tehtud) näpits; **in a cleft stick** pigis, kitsikuses, hädas; **cloven hoof** (*mäletsejalise või saatana*) lõhkkabi, kaksiksõrg; **to show the cloven hoof** oma kurja loomust ilmutama; *vrd.* **clove** III

cleaver [ˈkli:və] *s. er.* lihunikukirves

cleavers [ˈkli:vəz] *s. bot.* roomav madar, virn

cleek [kli:k] *s.* raudhaagiga golfinui

Cleethorpe(s) [ˈkli:θɔ:p(s)] *pn.*

clef [klef] *s. muus.* noodivõti ◇ **C** ~ do-võti; **F** ~ fa- *e.* bassivõti; **G** ~, **treble** ~ sol- *e.* viiulivõti

cleft I [kleft] *vt.* **cleave** II

cleft II [kleft] *s.* lõhe, lõhestik; *geol.* avalõhe

cleg [kleg] *s. dial.* hobusekiin (= **horse-fly**) *või* veisekiin *või* parm

clematis [ˈklemətis] *s. bot.* elulõng

clemency [ˈklemənsi] *s.* armulisus, leebus, hoolivus; (*ilmastiku*) mahedus

Clemens [ˈklemənz] *pn.*

clement I [ˈklemənt] *a. haruld.* armuline, leebiv, hooliv; mahe

Clement II [ˈklemənt] *pn.* Clemens

Clementine [ˈkleməntain, -ti:n] *pn.*

clench [klentʃ], **clinch** [klintʃ] **1.** *v. t. & i.* (*naela*) kinnitama (*läbiulatuvat otsa puusse tagudes*); (*hambaid, rusikat jms.*) kõvasti kokku pigistama; kõvasti haarama; (*kaupa, väidet*) kinnitama; *sport* (**clinch**) klintšima; kõvasti kinni olema; **2.** *s.* kõvasti kinniolek, kindel pigistus *või* haare; *sport* (**clinch**) klintš, klintšimine

clencher [ˈklentʃə], **clincher** [ˈklintʃə] *s.* kinnitus, kinnitis; *er.* otsustav väide

Cleopatra [kliəˈpɑ:trə, -ˈpæt-] *pn.* Kleopatra

clepsydra [ˈklepsidrə] *s.* klepsüdra, (antiikaegne) veekell

clerestory [ˈkliəstəri] *s. arhit.* (*kiriku*) ärkeltorn, altaan

clergy [ˈklə:dʒi] *s.* kleerus, vaimulikkond, vaimulik seisus

clergyman [ˈklə:dʒimən] *s.* (*pl.* **-men**) vaimulik, kirikuõpetaja ◇ ~**'s (sore) throat** liigsest kõnelemisest põhjustatud kõrikatarr

cleric [ˈklerik] **1.** *s.* kleerik, vaimulik; **2.** *a. arh.* = *järgm.*

clerical [ˈklerik(ə)l] **1.** *a.* (**-lly**) klerikaalne, kleeruse, vaimulikkonna, vaimuliku-; kirikumeelne, kiriklas-; (kantselei)kirjutaja-, kirja-; **2.** *s.* klerikaal, kiriklane (*er. vastava erakonna liige*) ◇ ~ **coat** vaimulikukuub; ~ **error** kopeerimis- *või* kirjaviga

clericalism [ˈklerikəlizm] *s. pol.* klerikalism, kiriklus

clerk [klɑ:k, *Am.* klə:k] *s.* kantselei- *või* kontoriametnik; (*omavalitsuse*) kirjatoimetaja, sekretär; *arh.* sulemees, õpetlane; *Am.* poesell, äriteenija ◇ **head** ~ pearaamatupidaja; **parish** ~ köster; ~ **in holy orders** *jur.* vaimulik; **C- of the Weather** *fam.* «ilmakomissar», meteoroloog; ~ **of the works** kontrahi põhjal väljaantud tööde täitmise järele valvav ametnik

Clerkenwell [ˈklɑ:k(ə)nw(ə)l] *pn.*

clerkly [ˈklɑ:kli] *a.* (**-iness**) suleosav; *arh.* õpetlaslik

Cleveland [ˈkli:vlənd] *pn.*

clever [ˈklevə] *a.* (**-er, -est**) tark, nutikas; osav, kärmas; kaval; *Am., fam.* lahke, sõbralik

cleverness [ˈklevənis] *s.* tarkus, nutikus; osavus, kärmus; kavalus

clew [klu:] **1.** *s.* (**lõnga-**, niidi)kera; (*labürindist väljapääsemiseks lahtikeritav*) Ariadne lõngakera; *arh.* = **clue**; *mer.* (*purje*) soodinurk (*kuhu kinnitatakse purjeköied*); **2.** *v. t. mer.* sebima, (*purjesid*) kokku (**up**) *või* lahti (**down**) kerima ◇ ~**-line** *mer.* purjeköis, sebimisköis

cliché [ˈkli:ʃei] *s.* klišee (*šablooniline või kulunud kirjanduslik väljend*)

click [klik] **1.** *s.* klõps(atus), plõks(atus), naks(atus); *fon.* imihäälik; *tehn.* põrklink (= **pawl**) *või* põrkratas (= **ratchet**); **2.** *v. i. & t.* klõpsatama, plõksatama, naksatama; klõpsutama, plõksutama, naksutama; *sl.* hästi sobima (*kellegagi* **with**); *sl.* laabuma, õnnestuma ◇ **to** ~ **one's heels** kandu (klõpsutades) kokku löömа

click-beetle [ˈklikbi:tl] *s. zool.* naksur

client [ˈklaiənt] *s.* klient

clientele [ˈklaiənˈti:l], **clientèle** [kli:ɑnˈteil] *s.* klientuur, klienteel

cliff [klif] *s.* kliff, rannajärsak, rannakalju, kaljurünk, -rüngas

Clifford [ˈklifəd] *pn.*

cliffy [ˈklifi] *a.* kaljune, rünklik

climacteric [klaiˈmækterik, -mækˈter-] **1.** *a.* pöördeline, otsustav; *füsiol.* klimakteeriline, klimakteeriumi-, kliimaksi-; **2.** *s.* pöördeline järk kehalises arengus; iga 7-aastase perioodi lõpp, *cr.* 63-s eluaasta (**grand** ~); *füsiol.* klimakteerium, kliimaks

climate [ˈklaimit] *s.* kliima, ilmastu; *piltl.* õhkkond ◇ **continental** ~ mandriline kliima, mandrikliima, kontinentaalkliima; **intellectual** ~ vaimne õhkkond; **maritime** ~ mereline kliima

climatic [klaiˈmætik] *a.* (**-ically**) klimaatiline, kliimaline, kliima-, ilmastuline

climatologist [klaiməˈtɔlədʒist] *s.* klimatoloog, kliimateadlane

climatology [klaiməˈtɔlədʒi] *s.* klimatoloogia, kliimaõpetus, ilmastikuteadus

climatotherapy [klaimətəˈθerəpi] *s.* klimatoteraapia, kliimaravi

climax [ˈklaimæks] *s.* kliimaks, astmeline tõus; kõrgeim aste, haripunkt; *biol.* kliimaks, lõppkooslus

climb [klaim] **1.** *v. t. & i.* (*pret.* ~**ed**, *arh.* **clomb** [kloum]; *p. p.* ~**ed**) ronima, (*redelit mööda, mäkke jne.*) üles minema; (aeglaselt) tõusma (*ka piltl.*); **2.** *a.* ronimine; tõus; ronitav koht *või* järk ◇ **to** ~ **a ladder** redelit mööda üles ronima; **to** ~ **a tree** puu otsa ronima; **to** ~ **down** alla ronima; *piltl.* (*kõrgest kohast või nõudlusest*) loobuma, järele andma

climb-down [ˈklaimdaun] *s.* allaronimine; *piltl.* loobumine, järeleandmine

climber [ˈklaimə] *s.* (mäkke)ronija; ronitaim; seltskondlikult kõrgemale rühkija; *pl. ka* = **climbing-irons**

climbing [ˈklaimiŋ] *s.* ronimine; *atrib.* ronimis-, roni- ◇ **~-irons** roni(mis)rauad
clime [klaim] *s. poeet.* piirkond, õhkkond; (maa)ala; *ka* = **climate**
clinch(er) [ˈklintʃ(ə)] = **clench(er)**
clincher-built [ˈklintʃəˈbilt] = **clinker-built**
cling [kliŋ] *v. i.* (*pret. & p. p.* **clung** [klʌŋ]) taklema, (*millegi*) külge hakkama *või* kinnituma *või* klammerduma, küljes rippuma, (*millestki*) kinni hoidma **(to)**; liibuma, end tihedasti vastu suruma; üksteisest kõvasti kinni hoidma **(together)**
clingstone [ˈkliŋstoun] *s.* luuseemnele tihedasti külguva viljalihaga virsikusort
clinic [ˈklinik] *s.* kliinika (*arstiteaduse õpetamine haigevoodi juures*); kliiniliselt õpetatav rühm; kliinik, (kliiniline) haigla
clinical [ˈklinik(ə)l] *a.* **(-lly)** kliiniline, kliinikasse puutuv, kliinikus toimuv ◇ **~ death** kliiniline surm; **~ lectures** arstiteaduslikud loengud haigevoodi juures; **~ medicine** kliiniline meditsiin; **~ thermometer** kliiniline termomeeter, palavikutermomeeter, kehasoojusmõõtja
clink I [kliŋk] **1.** *s.* kõlks(atus); **2.** *v. i. & t.* kõlksatama, kõlksuma; kõlksutama; (*klaase*) kõlksti kokku lööma
clink II [kliŋk] *s. sl.* pogri, vangla (*tarvit. er. väljendis* **in ~**)
clinker I [ˈkliŋkə] *s. ehit., tehn.* klinker; klaasistunud pinnaga räbu- *või* laavamass; *sport* klinker (*õppe- ja treeninguotstarbeline akadeemiline paat*) ◇ **cement ~** tsemendiklinker
clinker II [ˈkliŋkə] *s. sl.* midagi suurepärast; tabav hoop *või* lask; *Am. sl.* täielik läbikukkumine, nurjaminek; *vrd.* **clencher**
clinker-built [ˈkliŋkəbilt] *a. mer.* klinkerehitusega, -plangutusega, -plaadistusega (*serviti üksteisest üleulatuvatest laudadest või plaatidest väliskattega*); *vast.* **carvel-built**
clinking [ˈkliŋkiŋ] *a. sl.* suurepärane, oivaline ◇ **~ good** ülihea
clinkstone [ˈkliŋkstoun] *s. min.* fonoliit
clinometer [klaiˈnɔmitə] *s. mer., geol., mäend.* klinomeeter, kaldemõõtur
Clio [ˈklaiou] *s.* Klio, Kleio (*ajalooteaduse muusa*)
clip I [klip] **1.** *v. t.* **(-pp-)** kokku näpistama, koos hoidma; **2.** *s.* kirjaklamber, nell; juukseklamber; klipp, klips (*klamberkinniti; klamberkinnitiga ehe*); klõpats; näpits; padrunipide
clip II [klip] *v. t.* **(-pp-)** pügama, kärpima, maha (*või* välja) lõikama; **2.** *s.* pügamine, pügi; pügemed, põetud vill; *Am.* kiire liikumine, liikumiskiirus ◇ **at a fast (lively, etc.) ~** *Am.* suure kiirusega
clipper [ˈklipə] *s.* pügaja; *er. pl.* juukselõikusmasin *või* aiakäärid; *pl.* lõiketangid; kiire laev *või* hobune; *mer.* klipper (*kiirpurjekas*); *sl.* esmajärguline asi
clippie [ˈklipi] *s. fam.* (*trammi või bussi*) naiskonduktor
clipping]ˈklipiŋ] **1.** *s. er.* mahapõetud tükk; (ajalehe)väljalõige; **2.** *a. sl.* tore, esmajärguline
clique [kli:k] *s.* klikk, kildkond
cliqu(e)y [ˈkli:ki] *a.* klikilik, kliki-, kildkondlik, kildkonna-
Clissold [ˈklis(ə)ld] *pn.*
Clitheroe [ˈkliðərou] *pn.*
clitoris [ˈklaitəris] *s. anat.* kliitor, kõdisti
Clive [klaiv] *pn.*
cloaca [klouˈeikə] *s.* (*pl.* **-cae** [-si:]) kloaak
cloak [klouk] **1.** *s.* mantel; ürp; *piltl.* kate, kattevari, ettekääne; **2.** *v. i. & t.* varjama, katma ◇ **~-room** rõivistu, riidehoiuruum; *ka* tualett; (*raudteejaama*) pakihoiuruum; *Am.* (*senati*) kuluaarid
clobber [ˈklɔbə] *v. t. sl.* kolkima, klobima (*ka piltl.*); *sõd. sl.* õhust pommitama
cloche [klɔʃ] *s. pr.* kellukesekujuline (naiste)kübar; klaaskuppel (*taime katmiseks*)
clock I [klɔk] **1.** *s.* (seina-, torni-, laua)kell, tunnikell; *sl.* stopperkell; *sl.* sihverplaat, nägu; (*võililles*) seemnetutt; **2.** *v. t. & i. sl.* stopperkellaga aega määrama; (automaatkellaga) tööletuleku (*või* tööltmineku) aega registreerima **(in, out, off)** ◇ **five o'~** (*arh.* **of the ~**) kell viis; **to know (find) what o'~ it is** *piltl.* asjade tõelist olukorda teadma (teada saama); **to ~ on** tööleilmumisel (automaatkellaga) registreeruma
clock II [klɔk] *s.* (*pl. kirjutatakse ka* **clox**) (*suka või soki sissekootud*) küljekaunistus
clocking [ˈklɔkiŋ] *a. Š.* loksuja, hauduja (*kana kohta*)
clock-maker [ˈklɔkmeikə] *s.* kellassepp

clockwise [ˈklɔkwaiz] *adv. & a.* kellaosutite liikumise suunas, päripäeva; *vrd.* **counter-~**
clockwork [ˈklɔkwə:k] *s.* kellavärk; *atrib.* mehaaniline, mehaanilise täpsusega; üleskeeratav, vedru abil käiv
clod [klɔd] *s.* mullakamakas, mätas; maamats (= **clodhopper**)
cloddish [ˈklɔdiʃ] *a.* tuim, rasketoimeline, -pärane
clodhopper [ˈklɔdhɔpə] *s.* maamats
clodpole, -poll [ˈklɔdpoul] *s.* (rumal) maamees
clog [klɔg] **1.** *s.* jalapakk, tõke, kammits; pärsspuu; puutallaga king; 2. *v. t. & i.* **(-gg-)** kammitsema, kammitsasse panema, kammitsas hoidma; tõkestama; pärssima; ummistama; kämpuma, ummistuma ◇ **~-dance** puutallaga kingades tantsitav (inglise) tants
cloggy [ˈklɔgi] *a.* **(-iness)** tombuline, kämpuv, kamplik
cloister [ˈklɔistə] **1.** *s.* klooster; **(the ~)** kloostriüksindus; *arhit.* ristikäik, sammaskäik, kluaater; **2.** *v. t.* kloostrisse sulgema **(up)**; ristikäiguga varustama; müüriga ümbritsema
cloistered [ˈklɔistəd] *a.* ristikäiguga varustatud
cloistral [ˈklɔistr(ə)l], **claustral** [ˈklɔ:str(ə)l] *a.* **(-lly)** kloosterlik, suletud
cloke [klouk] *arh.* = **cloak**
clomb [kloum] *vt.* **climb**
clonus [ˈklounəs] *s. med.* kloonus, vapluskramp
close I [klous] **1.** *a.* kinnine, suletud; tihe, tihke, kitsas; täpne, hoolikas (*näit. tõlke kohta*); sumbunud, lämbe, umbne; piiratud, varjatud, salajane; napp, kitsi (*millegi suhtes* **with**); ligilähedane; lähedane (*sõpruse jms. kohta*); peaaegu võrdne, tasavägine (*võistluse jms. kohta*); 2. *adv.* tihedasti, ligilähedalt; (*millegi, kellegi*) ligiläheduses **(to)**; **3.** *s.* suletud väljak (*kirikuõu, kooli mänguväljak jms.*) ◇ **~ attention** pingne (*või* täpne) tähelepanu; **~ by** otse juures; **~ call** *Am.* = **~ shave**; **~ on** = **~ upon**; **~ order** *mil.* koondrivi; **at ~ quarters** otseses läheduses; (*võitluses*) käsitsi koos (*kellegagi* **with**); **to come to ~ quarters with** (*kellegagi*) käsitsi kokku minema (*ka piltl.*); **~ season** (*or* **time**) (jahi)keeluaeg; **~ shave** hästi puhtaks raseerimine; *piltl.* (*ka* **~ thing**, *Am.* **~ call**) üle noatera pääsemine; **~ upon 500 (a ton, etc.)** peaaegu 500 (üks tonn jne.)
close II [klouz] **1.** *v. t. & i.* **(-sable)** sulgema, kinni panema, sulustama, lukustama; sulguma, sulustuma; lõpetama; lõppema; (*haava kohta*) kinni kasvama; (*rivis ridu*) koondama; *el.* vooluringi sulgema; käsitsi kokku minema (*kellegagi* **with**); **2.** *s.* lõpp, lõpe, lõpetus; rüselus, võitlus ◇ **to ~ down** sulgema, lõpetama; sulguma, lõppema; **to ~ in** ümberringi piirama; (mitmest küljest) lähenema (*millelegi* **on**); (*päevade kohta*) järk-järgult lähenema; **to ~ up** lähemale astuma; sulguma; (*haava kohta*) kinni kasvama; vähenema; **to ~ upon** (*käe, sõrmede jne. kohta*) sulgudes haarama, (*silmade kohta*) viimset pilku heitma (*enne uinumist või suremist*); **to ~ with (an offer)** vastu võtma (pakkumust)
closed [klouzd] *p. p. & a.* suletud, kinnine; lõpetatud ◇ **~ incident** lahendatud vahejuhtum *või* tüliasi; **~ shop** *Am.* ainult (vastava) ametiühingu liikmeid tööle võttev käitis; **~ syllable** *lgv.* kinnine silp
close-down [ˈklouzdaun] *s.* (*vabriku, mingi käitise jms.*) sulgemine
close-fisted [ˈklousˈfistid] *a.* kitsi
close-fitting [ˈklousˈfitiŋ] *a.* kitsalt ümberolev, liibuv (*rõiva kohta*)
close-grained [ˈklousˈgreind] *a.* tihedakoeline
close-hauled [ˈklousˈhɔ:ld] *a. mer.* tihttuules sõitev *või* purjetav
close-knit [ˈklousnit] *a.* (tihedalt) koondatud, ühtelijidetud (*ka piltl.*)
closely [ˈklouzli] *adv.* tihedasti, tihedalt; (ligi)lähedalt; teraselt, täpselt
closeness [ˈklousnis] *s.* tihedus; kitsus; suletus; (ligi)lähedus; sumbumus, lämbumus; kitsidus
close-stool [ˈklousstu:l] *s.* öötool, toolisse suletud ööpott
closet [ˈklɔzit] **1.** *s.* eratuba, suletud (nõupidamis)kamber; kabinet; kamorka, käsikamber; seinakapp; klosett (= **water-~**); **2.** *v. t.* eratuppa (*või* kambrisse) sulgema

◇ **to be ~ed** eranõupidamisel olema (*kellegagi* **with**)

close-up ['klous'ʌp] *s. Am.* lähisvõte, lähedalt võetud pilt, suur plaan (*er. kinos*)

closing ['klouziŋ] *s.* sulgemine; sulgumine; *atrib.* sulgemis-, lõpp- ◇ ~ **prices** *maj.* börsi sulgemisel noteeritavad hinnad

closing-time ['klouziŋtaim] *s.* (*äride, ametiasutuste jms.*) sulgemise aeg

closure ['klouʒə] **1.** *s.* sulg, sulgemine, suletud olek; *parl.* vaidluste lõpetamine; *fon.* sulg; **2.** *v. t. parl.* vaidlusi lõpetama

clot [klɔt] **1.** *s.* kämp, hüübinud tombuke, hüüvis, kalgend; tänk, klomp; **2.** *v. i. & t.* **(-tt-)** kämpuma, kämbuks hüübima, kalgenema; kämbuks kalgendama ◇ ~ **of blood** verehüüvis, *med.* tromb; **-tted cream** paksuks keedetud rõõskkoor; **-tted nonsense** täielik mõttetus

cloth [klɔ(:)θ] *s.* (*pl.* **-ths** [-ðz, -θs]; *vrd.* **clothes**) riie (*riidematerjal, üksik riidetükk*); laudlina; riideköide; kalev (*villane riie*); **(the ~)** vaimulik seisus ◇ **to lay the ~** lauda katma; ~ **binding** lõuendköide

clothe [klouð] *v. t.* (*pret. & p. p.* **-thed**, *arh. & lit.* **clad** [klæd]) riietama, rõivastama, rüütama (*ka piltl.*) ◇ **to ~ oneself** riietuma, rõivastuma

clothes [klou(ð)z] *s. pl.* (valmis)riided, rõivad, kehakate; pesu; voodipesu (= **bed-~**) ◇ **suit of ~** ülikond; **to put on one's ~** riideid selga panema, riietuma; **to take off one's ~** riideid seljast võtma, lahti riietuma

clothes-bag ['klouðzbæg] *s.* pesukott

clothes-basket ['klouðzbɑ:skit] *s.* pesukorv

clothes-brush ['klouðzbrʌʃ] *s.* riidehari

clothes-horse ['klouðzhɔ:s] *s.* pesutuulutus- *või* riietekloppimisraam; *sl.* liiga silmatorkavalt rõivastatud isik

clothes-line ['klouðzlain] *s.* pesunöör

clothes-moth ['klouðzmɔ(:)θ] *s.* riidekoi

clothes-peg ['klouðzpeg] *s.* pesupulk, -näpits

clothes-press ['klouðzpres] *s.* riide- *või* pesukapp

clothes-prop ['klouðzprɔp] *s.* pesupuu

clothier ['klouðiə] *s.* riidetegija; riidekaupmees; riietur, rõivategija

clothing ['klouðiŋ] *s.* riided, rõivad, rõivastus, kehakate

Clotho ['klouθou] *s.* Klotho (*üks kolmest saatusejumalannast kreeka mütoloogias*)

cloth-yard ['klɔ:θjɑ:d] *s.* (*vanaaegne inglise*) riideküünar (= 27 **inches** = 68,58 cm)

cloud [klaud] **1.** *s.* pilv, pilvitus; tusane ilme, vari, murepilv; (taevast kattev) parv (*linde, putukaid jms.*); **2.** *v. t. & i.* pilvistama, pilviseks tegema; pilvistuma, pilve (*või* pilviseks) minema; tuhmuma ◇ **in the ~s** (*isiku kohta*) hajameelne; (*asja kohta*) kujuteldav; **under a ~** halvas kuulsuses, mitte hästi sallitav; ~ **of words** segane kõne; **to ~ over** (*or* **up**) pilvistuma, üleni pilve minema (*ka piltl.*)

cloudberry ['klaudberi] *s. bot.* rabamurakas, kaarel

cloudburst ['klaudbə:st] *s.* äge vihmavaling, paduvihm

cloud-capped ['klaudkæpt] *a.* pilvedega kaetud (*mäe kohta*)

cloud-drift ['klauddrift] *s.* liikuvad pilverünkad

Cloudesley ['klaudzli] *pn.*

cloudland ['klaudlənd] *s.* haldjate- *või* unelmate-maa; ei-kuskila

cloudless ['klaudlis] *a.* pilvitu

cloudlet ['klaudlit] *s.* pilveke

cloud-rack ['klaudræk] *s.* kuhi pilverünkaid

cloudscape ['klaudskeip] *s.* pilvemaal(ing), taevapilt

cloudy ['klaudi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** pilvine; *piltl.* udune, segane, hägune

clough I [klʌf] *s.* kitsas (järsk) kuristik, mäekuru

Clough II [klʌf, klu:] *pn.*

clout [klaut] **1.** *v. t. arh., dial.* lappima, paikama; *fam.* kopsama, hoopi (*või* kõrvakiilu) andma; **2.** *s. arh., dial.* lapp, paik; *fam.* kopsatus, võmakas, lops; kõrvakiil (= ~ **on the ear**); *tehn.* laiapealine nael *või* kontsaraud (= ~**-nail**)

clove I [klouv] *s.* nelk (*vürts*); (harilik) nelgipuu (= ~ **tree**) ◇ ~ **gillyflower** (*or* ~ **pink**) *bot.* aednelk; **oil of ~s** nelgiõli

clove II [klouv] *s.* (*küüslaugu*) lisa- *e.* külgsibul, «küüs»

clove III [klouv] **1.** *pret., vt.* **cleave**; **2.** *p. p. arh.* = **cloven**, *vt.* **cleave** ◇ ~ **hitch** seasõrg(sõlm), veeblingusõlm

cloven ['klouvn] *p. p., a.* lõhestatud, lõhustatud, lõhk- (*vt.* **cleave**) ◇ ~**-footed, ~-hoofed** lõhkkabjaline, kaksiksõraline; *piltl.* saatanlik

clover ['klouvə] *s.* ristik(hein) ◇ **red ~** punane ristik, aasristik; **sweet ~** mesikas; **white ~** valge ristik; **to live** (*or* **be**) **in ~** külluses (*või* toreduses) elama *või* olema

clown [klaun] **1.** *s.* kloun, tsirkusekoomik; *arh., lit.* maamats, tahumatu maamees; **2.** *v. i.* veiderdama, tembutama, alpima

clownish ['klauniʃ] *a.* klounlik, klouni-, veiderdajalik; matslik, tahumatu

cloy [klɔi] *v. t.* küllastama, tülgastama (*er. magusaga*); imaldama

cloying ['klɔiiŋ] *a.* imal, läägelt magus

club [klʌb] **1.** *s.* nui, kaigas, tõlv; (võimlemis)kurikas; (hoki)kepp; risti (*mast kaardimängus*); klubi; **2.** *v. t. & i.* **(-bb-)** nuiaga (*või* kaikaga) lööma; (*püssi jms.*) nuiana kätte haarama; kambaks ühendama *või* ühinema; ühiseks ettevõtteks kokku heitma *või* (raha) kokku panema **(together, with)**; *mer.* ankrul triivima ◇ ~ **law** rusikaõigus, toore jõu valitsus; **in the ~** *sl.* rase

clubbable ['klʌbəbl] *a.* klubieluks sobiv, seltsiv, seltsimehelik

club-foot ['klʌbfut] *s. pat.* komppöid, -jalg

clubhaul [klʌb'hɔ:l] *v. t. mer.* ankurdamise ja tuulealuse kaabli läbilõikamise abil rannast eemale loovima

clubhouse ['klʌbhaus] *s.* klubimaja

clubland ['klʌblənd] *s.* (Londoni) klubipiirkond

clubman ['klʌbmən] *s.* (*pl.* **-men**) klubiliige, klubielu harrastaja

club-moss ['klʌbmɔs] *s. bot.* kold, *er.* karukold, reburaigas

club-root ['klʌbru:t] *s. põll.* nuuter, *er.* kapsanuuter (= ~ **of cabbage**)

club-rush ['klʌbrʌʃ] *s. bot.* kõrkjas (*teatavad liigid*); laialehine hundinui

club-shaped ['klʌbʃeipt] *a.* nuia- *e.* tõlvakujuline

cluck [klʌk] **1.** *s.* loks (*kana häälitsus*); **2.** *v. i.* loksuma (*kana kohta*)

clue [klu:] *s.* juhtlõng; (*jutu või mõttekäigu*) juhtjoon; (*saladuse*) võti; kaudne näpunäide *või* tõend; *vrd.* **clew**

clump [klʌmp] **1.** *s.* (puude)salk, (metsa)tukk; (rohu)tutt; (mulla)kamakas; klomp, tomp; paks topelttald (= ~ **sole**); **2.** *v. i. & t.* raskelt kõmpima; kahekordselt tallutama

clumsily ['klʌmzili] *adv.* kohmakalt, saamatult

clumsiness ['klʌmzinis] *s.* kohmakus, saamatus

clumsy ['klʌmzi] *a.* **(-ier, -iest)** kohmakas, saamatu, hakkamatu

clung [klʌŋ] *vt.* **cling**

cluster ['klʌstə] **1.** *s.* kobar, tari, salk; **2.** *v. i. & t.* kobaras olema; kobarasse (*või* kobarana) koguma *või* kogunema ◇ ~ **of stars** *astr.* täheparv

clutch I [klʌtʃ] **1.** *v. t. & i.* kahmama, (kramplikult) haarama (*millegi järele* **at**); *tehn.* haarduma, sidurduma; **2.** *s.* (kramplik) haare; *tehn.* sidurihaare, (lülitav) sidur; *pl.* küüned, ahnelt haaravad käed, julmalt haarav võim ◇ **to ~ at a straw** *piltl.* õlekõrrest kinni haarama; **to be in smb.'s ~es** kellegi küüsis olema

clutch II [klʌtʃ] *s.* kurn, pesakond

clutter ['klʌtə] **1.** *s.* segipaisatus, segadus; lärmitsus; askeldus; **2.** *v. i. & t.* lärmitsevalt askeldama; (*segipaisatud asjadega*) tõkestama, risustama **(up)**

Clyde [klaid] *pn.*

Clydebank ['klaidbæŋk] *pn.*

Clydesdale ['klaidzdeil] **1.** *pn.*; **2.** *s.* teatav šoti veohobuse (= ~ **horse**) *või* terjeri (= ~ **terrier**) tõug

Clynes [klainz] *pn.*

clyster ['klistə] *s. med.* klistiir (= **enema**)

cm *lüh.* = **centimetre**

Cm *keem.* = **curium**

c/o *lüh.* = **care of**

Co *keem.* = **cobalt**

Co. *lüh.* **1.** [kou, 'kʌmpəni] = **company**; **2.** = **county**

CO. ['si:'ou] *lüh.* = **Commanding Officer**

co- [ko(u)] *pref.* kaas-, koos-, ühis-, (*võõrsõnades*) ko-

coach [kouʧ] **1.** *s.* tõld; postitõld; sõidu- *e.* reisivagun; (kaugsõidu)autobuss; *Am.* tõldauto; (õppetöös) järeleaitaja, repetiitor; *sport* (võistluseks ettevalmistav) treener; **2.** *v. i. & t.* postitõllas sõitma; treeni-

ma, treneerima, eksamiks (*või* võistluseks) ette valmistama; repeteerima, (õppetöös) järele aitama; (*õpilase kohta*) eraõpetaja (*või* järeleaitaja) abil eksamiks valmistuma ◇ **~-and-four** neljahobusetõld; **~-and-six** kuuehobusetõld

coachman ['kout∫mən] *s.* (*pl.* **-men**) kutsar, voorimees

coadjutor [ko(u)'ædʒutə] *s.* (kaas)abiline; *er. kirikl.* koadjuutor, piiskopi abiline

coagulant [ko(u)'ægjulənt] *s. keem.* koagulant, kalgendi, hüüviti

coagulate [ko(u)'ægjuleit] *v. i. & t.* **(-lable)** *keem., füsiol.* koaguleeruma, hüübima, kalgenduma; koaguleerima, hüüvitama, kalgendama, kalgastama

coagulation [ko(u)ægju'lei∫(ə)n] *s. keem., füsiol.* koagulatsioon, hüübimine, hüüvitamine, kalgendumine, kalgendamine; hüüvis, kalgend

coagulum [ko(u)'ægjuləm] *s.* (*pl.* **-la** [-lə]) *keem., füsiol.* koagulaat, hüüvis, kalgend

coal [koul] **1.** *s.* kivisüsi; süsi; **2.** *v. t. & i.* (kivi)söega (*laeva jms.*) varustama; (kivi)sütt peale võtma; *ka* söestama *või* söestuma (= **char**) ◇ **to carry ~s to Newcastle** vett merre kandma; **to haul** (*or* **call**) **over the ~s** peapesu tegema; **~ measures** *geol.* kivisöelademed; **to heap ~s of fire on smb.'s head** tuliseid süsi kellelegi pea peale koguma; **C- State** *Am.* = **Pennsylvania**

coal-bed ['koulbed] *s.* (kivi)söekihind

coal-black ['koulblæk] *a.* süsimust

coal-box ['koulbɔks] *s.* söekast; *söd. sl.* musta suitsuga (saksa) granaat

coal-cellar ['koulselə] *s.* (kivi)söekelder

coal-dust ['kouldʌst] *s.* (kivi)söetolm

coaler ['koulə] *s.* (kivi)söelaev *või* **-vagun**; (kivi)söeraudtee; *Am. ka* (kivi)söekaupmees

coalesce [ko(u)ə'les] *v. i.* koaleeruma, liituma

coalescence [ko(u)ə'lesns] *s.* koaleerumine, liitumine

coalescent [ko(u)ə'lesnt] *a.* koaleeruv, liituv

coal-face ['koulfeis] *s.* (kivi)söeesi

coal-field ['koulfi:ld] *s.* (kivi)saöebassein, **-ala**

coalfish ['koulfi∫] *s. zool.* süsikas; mustkala

coal-gas ['koulgæs] *s.* (kivi)söegaas, valgustusgaas

coal-heaver ['koulhi:və] *s.* (kivi)söelaadija *või* **-kärutaja**

coal-hole ['koulhoul] *s.* väike (kivi)söekelder

coaling ['kouliŋ] *s.* (kivi)söelaadimine ◇ **~ port (station)** söesadam (-jaam), (kivi)söebaas

coalition [ko(u)ə'li∫(ə)n] *s.* koalitsioon; ühtesulamine, liitumine ◇ **~ government** *pol.* koalitsioonivalitsus

coalitionist [ko(u)ə'li∫(ə)nist] *s.* koalitsiooni pooldaja

coal-mine ['koulmain] *s.* (kivi)söekaevandus

coal-mining ['koulmainiŋ] *s.* (kivi)söe kaevandamine ◇ **~ industry** (kivi)söetööstus

coalmouse ['koulmaus] *s. zool.* must tihane (*vrd.* **titmouse**)

coal-pit ['koulpit] *s.* lahtine (kivi)söekaevandus; *Am.* söemiil

coal-scuttle ['koulskʌtl] *s.* söekast, -pang (*kivisöe tuppatoomiseks*)

coal-tar ['koul'tɑ:] *s.* kivisöetõrv ◇ **~ pitch** kivisöepigi

coaltit ['koultit] = **coalmouse**

coaly ['kouli] *a.* **(-iness)** süsine; süsi-, süsimust

coaming ['koumiŋ] *s. mer.* kooming, (luugi)krae (*laevaluuki ümbritsev kõrgem rant*); varbe, varpelaud, kooming (*purjepaadil*)

coarse [kɔ:s] *a.* **(-sish)** jäme, jämedatoimeline, -koeline, kore; jämedateraline; labane; harimatu, toores, ropp ◇ **~-grained** jämedateraline, -koeline

coarsen ['kɔ:sn] *v. t. & i.* jämendama, labastama; jämenema, labastuma

coarseness ['kɔ:snis] *s.* jämedus, labasus; toorus, roppus

coast [koust] **1.** *s.* (mere)rand, rannik; **(the C-)** *Am. fam.* Vaikse ookeani (*er.* Kalifornia) rannik; (*kelgu või jalgratta*) allamägesõit; *Am. ka* kelgumägi; **2.** *v. i.* piki randa sõitma *või* purjetama; (*kelgul või jalgrattal*) allamäge sõitma, hooga sõitma (*inertsi arvel*) ◇ **the ~ is clear** «õhk on puhas», takistusi (*või* ohtu) ei ole

coastal ['koust(ə)l] *a.* ranna-, ranniku-, rannikuline, rannaäärne

coaster ['koustə] *s.* rannasõitja, -sõidulaev; allamägesõit; (*jalgratta, auto jms.*) vabajooks, hooga sõit; *Am.* liukelk, -vagonett (*liuteest allasõitmiseks*); *Am.* vahelduvate langudega ning tõusudega rööbastee vagonettidega lõbusõitmiseks ◇ **~ brake** (*jalgratta*) rummupidur; **~ hub** (*jalgratta*) vabajooksurumm, -seade

coastguard ['kous(t)gɑ:d] *s.* rannavalve

coasting ['koustiŋ] *s. er.* piki randa purjetamine, rannalaevandus, rannasõit, kabotaaž; allamägesõitmine, -kelgutamine, hooga sõitmine (*inertsi arvel*)

coastline ['koustlain] *s. geogr.* rannajoon

coastwise ['koustwaiz] **1.** *adv.* piki randa; **2.** *a.* ranna-

coat [kout] **1.** *s.* kuub, pintsak; üleriie, palitu, mantel; (*looma*) nahk; kasukas; pealiskate, koor; kate, kiht; **2.** *v. t.* katma (*värvikihiga, tolmukorraga jms.*), pealistama ◇ **to wear the king's** (*or* **queen's**) **~** mundrit kandma, sõjaväes teenima; **~ and skirt** (naiste)kostüüm; **~ armour** vapikilp; **~ of arms** vapp; *aj.* heeroldi ametikuub; **~ of mail** turvistik, soomusrüü; **~ of paint** värvkate, värvikiht

coat-card ['koutkɑ:d] *s.* pildiga (mängu)kaart (*kuningas, emand või sõdur*)

coatee [kou'ti:, 'kouti:] *s.* lühike (*er.* vormi-) kuub, pihtkuub

coat-hanger ['kouthæŋə] *s.* riidepuu

coati [ko(u)'ɑ:ti] *s. zool.* koaati, ninakaru

coating ['koutiŋ] *s.* kuueriie; palitu- *või* mantliriie; katestik, (väline) kate, kiht; *med.* katt

coat-tail ['koutteil] *s. haril. pl.* kuuesaba, -hõlm ◇ **to trail one's ~s** *fam.* väljakutsuva kõnnakuga tüli norima

co-author ['kou'ɔ:θə] *s.* kaasautor

coax [kouks] *v. t.* meelitlema, meelitama, meelituse teel sundima (*midagi tegema* **to do, into doing**); välja meelitama (*kelleltki* **out of**); (*võtit, riista jms.*) õrnalt suruma ◇ **to ~ a fire to burn** kannatlikult tuld hõõgvele ajama

co-axal ['kou'æksəl] = *järgm.*

co-axial ['kou'æksiəl] *a. mat., tehn.* koaksiaalne, koaksiaal-, samatelgne, samateljeline ◇ **~ cable** *el.* koaksiaalkaabel; **~ filter** *el.* koaksiaalfilter

cob I [kɔb] *s.* tüse lühijalgne ratsahobune; *Am.* maisitõlviku südamik, *ka* maisitõlvik (= **corn-~**); ristiku seemnenutt; *pl.* ümmargused söekamakad; = **~ swan**; = **cobnut** ◇ **~ loaf** ümmarguse otsaga (väike) leivapäts; **~ swan** isaluik

cob II [kɔb] *s. ehit.* savi, kruusa ja õle segu (*seinte ehitusmaterjalina*)

cobalt ['koubɔ:lt, kə'b-] *s. keem.* koobalt (*sümbol* **Co**); *ka* = **~ blue** ◇ **~ blue** koobaltsinine

cobber ['kɔbə] *s. Austr. sl.* semu, seltsimees, sõber

Cobbett ['kɔbit] *pn.*

cobble I ['kɔbl] **1.** *s. haril. pl.* munakivi, munakas; *pl.* munakivisillutis; *pl.* söekamakad; **2.** *v. t.* munakividega sillutama

cobble II ['kɔbl] *v. t.* paikama, lappima (*er. jalanõusid*); (oskamatult) kokku klopsima

cobbler ['kɔblə] *s.* kingalappija, saapaparandaja; käpard, oskamatu töötaja, vusser(daja); jäätatud vein sidruni ja suhkruga (= **sherry ~**) ◇ **~'s wax** kingsepapigi

cobble-stone ['kɔblstoun] *s.* munakivi, munakas

Cobden ['kɔbdən] *pn.*

Cobdenism ['kɔbdənizm] *s. pol. aj.* kobdenism, vabakaubanduspoliitika

Cobham ['kɔbəm] *pn.*

coble ['koubl] *s.* «küna», lamedapõhjaline (kaluri)paat

cobnut ['kɔbnʌt] *s.* suur (kultuur)sarapuupähkel; *ka* harilik sarapuu

cobra ['koubrə] *s.* kobra, prillmadu

cobweb ['kɔbweb] *s.* ämblikuvõrk, -niit; püünis; *pl.* peened riukad; *pl.* iganenud praht

cobwebbed ['kɔbwebd] *a.* ämblikuvõrgune

cobwebby ['kɔbwebi] *a.* ämblikuvõrgutaoline; ämblikuvõrgune

coca ['koukə] *s. bot.* punapuu, *er.* kokapunapuu, kokapõõsas; kokalehed ◇ **~-cola** *Am.* kokakoola

cocaine [ko'kein, *pedant.* 'koukəi(:)n] *s.* kokaiin

cocainism [ko'keinizm] *s.* kokainism

coccyx ['kɔksiks] *s. anat.* õnnar, õndraluu

Cochin ['kɔt∫in] **1.** *pn.* Kotšin; **2.** *s.* **(c-)** *Am.* = *järgm.*

Cochin-China ['kɔt∫in't∫ainə] **1.** *pn.* Kotšinhiina; **2.** *s.* **(c- -c-)** kotšini kana

cochineal ['kɔt∫ini:l] *s.* košenill; košenillitäi

Cochran(e) ['kɔkrin] *pn.*

cock I [kɔk] **1.** *s.* kukk, kikas; (*mingi*) isane lind; = **woodcock**; *atrib.* isane, isa-; ~kraan; *vulg.* peenis; püssikukk; (*püssikuke*) vinnasolek; kaalukeel; kikkisolek; **2.** *v. t. & i.* (*kõrvu jms.*) kikki ajama, püstakile tõstma; (*silma*) trotslikult (*või* paljutähendavalt) ülesse pöörama; (*nina*) püsti ajama; (*kübarat*) poolviltu asetama; (*püssikukke*) vinnastama, vinna tõmbama; kikkis (*või* silmatorkavalt püsti) seisma **(up)** ◇ **that ~ won't fight** see number ei lähe läbi; **at half (full)** ~ pool- (täis-) vinnas; ~ **of the north** *zool.* põhjavint (= **brambling**); ~ **of the rock** *zool.* kaljukukes; ~ **of the school** (koolipoiste) ninamees, eestvedaja; ~ **of the walk** (*or* **roost, dunghill**) ninamees, tähtsaim isik (*teatavas kambas*); ~ **of the wood** *zool.* (isa)mõtus e. metsis (= **capercailye**); ~ **sparrow** isane varblane; *piltl.* väike käbe ning tülinorija mees; **to ~ a snook** *fam.* pikka nina näitama (*kellelegi* **at**)

cock II [kɔk] **1.** *s.* (heina)saad; **2.** *v. t.* (*heina*) saadudesse panema

cockade [kɔ'keid] *s.* kokard, (metallist) mütsimärk

cockaded [kɔ'keidid] *a.* kokardiga varustatud

cock-a-doodle-doo ['kɔkədu:dl'du:] **1.** *interj.* kikerikii!, kukeleegu!; **2.** *s. lastek.* kukk

cock-a-hoop ['kɔkə'hu:p] *a.* lõbus, ülemeelik (*er. väljendis* **to be** ~)

Cockaigne, -kayne [kɔ'kein] *s.* (kujuteldav) logardite maa, laiskade paradiis; koknide maa, London

cock-a-leekie [kɔkə'li:ki] *s.* (šoti) kanasupp küüslauguga

cockalorum [kɔkə'lɔ:rəm] *s. fam.* «kukeke», ennast täisolev nooruk

cock-and-bull ['kɔkən(d)'bul] *a.* (laste)muinasjutuline, väljamõeldud ◇ ~ **story** (*or* **tale, yarn**) tühi väljamõeldis, uskumatu lugu

cockatoo [kɔkə'tu:] *s. zool.* kakaduu

cockatrice ['kɔkətr(a)is] *s.* kukklohe, basilisk

Cockayne [kɔ'kein] = **Cockaigne**

cock-bird ['kɔkbə:d] *s.* isalind

cockboat ['kɔkbout] *s.* väike laevapaat

Cockburn ['koukbə:n] *pn.*

cock-chafer ['kɔkt∫eifə] *s. zool.* lehepõrnikas

cock-crow(ing) ['kɔkkrou(iŋ)] *s.* kukelaul; kukelauluaeg, koidik

cocked [kɔkt] *a.* vinnas; kikkis, püstiseisev ◇ ~ **hat** kolmnurkkübar; **to knock into a ~ hat** tümaks tegema, vaeseomaks kolkima

cocker I ['kɔkə] *v. t.* (ära) hellitama **(up)**

cocker II ['kɔkə] *s.* koker(spanjel) (*teatav inglise koeratõug*, = ~ **spaniel**)

Cocker III ['kɔkə] *pn.* ◇ **according to ~** täpselt õige

cockerel ['kɔk(ə)r(ə)l] *s.* noor kukk; *fam.* nooruk, noormees

cock-eyed ['kɔkaid] *a. sl.* kõõrsilmne, -silmaline; vildak, kallakil olev; *Am. sl.* peast põrunud; *Am. sl.* pisut purjus

cock-fighting ['kɔkfaitiŋ] *s.* kukevõitlus ◇ **to beat** ~ *fam.* kõike nähtut-kuuldut ületama, midagi erakordset olema

cock-horse ['kɔk'hɔ:s] *s.* kepphobu; täiskasvanu põlv (*või* jalg) lapse kiigutamisel ◇ **to ride (a-)** ~ põlvel (*või* jalal) ratsutama; *piltl.* kõrgel ratsutama, uhke olema

cockle I ['kɔkl] *s. bot.* äiakas, nisulill (= **corn-**~); uimastav raihein; põld-lehmalill; *piibl.* = **darnel**

cockle II ['kɔkl] *s. zool.* südakarp; *ka* pisipaat (= ~**-shell, ~-boat**) ◇ **to warm the ~s of smb.'s heart** kellegi südant rõõmustama

cockle III ['kɔkl] **1.** *s.* kimar, kurd, volt; **2.** *v. i. & t.* kimarduma, kurduma, volti tõmbuma; kimardama, kurrutama, voltima

cocklebur ['kɔklbə:] *s. bot.* väärtakjas; suur takjas

cock-loft ['kɔkl∂ft] *s.* kanalakk, katusealune

cockle-shell ['kɔkl∫el] *s. zool.* südakarp (= **cockle** II); *piltl.* «pähklikoor», pisipaat

cockney ['kɔkni] **1.** *s.* kokni (*põlislondonlane; Londoni põliselaniku pilkenimi; Londoni lihtrahva halvakspeetav murrak*); **2.** *a.* koknile omane (*haril. halvustavas mõttes*)

cockneyfy ['kɔknifai] *v. t.* **(-fiable)** koknitaoliseks tegema, kokni maitsele vastavalt labastama

cockneyism ['kɔkniizm] *s. er. lgv.* koknile omane väljend *või* hääldamine

cockpit ['kɔkpit] *s.* kukevõitlusväljak; võitlusväli; laevalaatsaret; *av., mer.* kokpit

cockroach ['kɔkrout∫] *s. zool.* tarakan; prussakas (= **blackbeetle**)

cockscomb ['kɔkskoum] *s.* kukehari; *bot.* robirohi (= **yellow rattle**); mätashari; sookuuskjalg; = **coxcomb**

cocksfoot ['kɔksfut] *s. bot.* kerahein (= **orchard grass**)

cockshead ['kɔkshed] *s. bot.* esparsett

cock-shot ['kɔk∫ɔt], **cock-shy** ['kɔk∫ai] *s. fam.* (*laadal viskeosavuse proovimiseks ülesseatud*) märklaud kaigastega (*või* kividega) loopimiseks; vise laadamärklaua pihta

cockspur ['kɔkspə:] *s.* kukekannus; *bot.* kannus-viirpuu (= ~ **hawthorn**) ◇ ~ **grass** kukehirss, *er.* tähkjas kukehirss (= **barnyard grass**)

cock-sure ['kɔk'∫uə] *a.* täitsa kindel (eneses), liiga enesekindel; kindlasti veendunud (*milleski* **of, about**)

cocksy ['kɔksi] = **cocky**

cocktail ['kɔkteil] *s.* kokteil; kärbitud sabaga hobune; segavereline hobune; *Am.* teatav vürtsitatud külmtoit *või* puuviljamagustoit (*eelroana*)

cocktailed ['kɔkteild] *a.* kärbitud sabaga; segavereline (*hobuse kohta*)

cocky ['kɔki] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** ennast täis, ninakas

cocky-leekie [kɔki'li:ki] = **cock-a-leekie**

cockyolly bird [kɔki'ɔli bə:d] *s. lastek.* tilluke linnuke; *er.* talitsiitsitaja, talvike (= **yellow-ammer**)

Cocles ['kɔkli:z] *pn.*

coco ['koukou] *s.* (*pl.* **-os**) *bot.* kookospalm

cocoa ['koukou] *s.* kakao (*kakaopulber ja sellest valmistatav jook*); *vrd.* **cacao** ◇ ~ **bean** kakaouba; ~ **butter** kakaovõi; ~ **nibs** puhastatud kakaooad; kakaoubade idulehed; ~ **powder** pruun püssirohi

cocoa-nut ['koukənʌt] = *järgm.*

coconut ['koukənʌt] *s.* kookospähkel; *ka* kookospalm (= ~ **palm**); *sl.* peanutt, -kolu ◇ ~ **matting** kookosmatid; ~ **milk** kookospiim; ~ **palm, ~ tree** = **coco**

cocoon [kə'ku:n, kɔ'k-] *s. zool.* kookon, tupp

cocoplum ['koukəplʌm] *s. bot.* kuldploomipuu; kuldploom

cocotte [kou'kɔt] *s. pr.* kokott, (*er. Pariisi*) poolilmadaam

C.O.D. ['si:ou'di:] *lüh.* = **cash** (*or* **collect**) **on delivery** lunamaks; lunasaadetis

cod I [kɔd] *s.* (*kollekt. sg. haril. pl. asemel*) tursk, tursakala, kabeljoo, (*kuivatatult*) rahnkala (= ~**-fish**)

cod II [kɔd] *sl.* **1.** *v. t. & i.* **(-dd-)** narritama, hullutama, nöökima; **2.** *s.* narritus, hullutus, nööge

coda ['koudə] *s. muus.* kooda, lõpposa

coddle ['kɔdl] **1.** *v. t. & i.* hellitama, poputama, hellitlevalt kostitama **(up)**; *peam. Am.* aeglaselt ning õrnalt keetma (*näit. mune*), allpool keemispunkti kuumutama; **2.** *s.* hellitaja, poputaja; *vrd.* **mollycoddle**

code [koud] **1.** *s.* koodeks, (süstemaatiline) seadustik; üldmaksvate (moraali- *või* au)reeglite kogu; kood, leppemärkide kogu, kokkuleppekeel, salakeel; **2.** *v. t.* koodima, kodeerima, koodi seadma *või* viima, kokkuleppekeelde tõlkima, šifreerima ◇ ~ **of honour** (*teatava klassi või kildkonna*) aumõistete kogu; **civil** ~ *jur.* tsiviilkoodeks; **criminal** ~ *jur.* kriminaalkoodeks; **highway** ~ liikluseeskirjad; **Morse** ~ morsetähestik

codefendant ['koudi'fendənt] *s. jur.* kaaskaebealune; kaaskostja

codeine ['koudiain, -di:n] *s. farm.* kodeiin

codex ['koudeks] *s.* (*pl.* **-dices** [-disi:z]) *bibl.* koodeks, (vanaaegne) köidetud käsikiri

codfish ['kɔdfi∫] = **cod** I

codger ['kɔdʒə] *s. fam.* veidrik, ihnuskoi, (vana) tuiam

codicil ['kɔdisil] *s. jur.* koditsill testamendilisand

codification [kɔdifi'kei∫(ə)n, koud-] *s.* kodifikatsioon, kodifitseerimine

codify ['kɔdifai, 'koud-] *v. t.* **(-fiable)** kodifitseerima, (*seadusi*) kooskõlastatud koodeksiks ühendama, seadustikuks korraldama

codling I ['kɔdliŋ], **-lin** [-lin] *s.* väike pikergune (keedu)õunasort; poolvalminud õun ◇ ~ **moth** *zool.* õunamähkur

codling II ['kɔdliŋ] *s.* noor tursakala (*vt.* **cod** I)

cod-liver oil ['kɔdlivə'rɔil] *s.* kalamaksaõli

Cody ['koudi] *pn.*

co-ed [ko(u)ˈed] *s. Am. sl.* ühiskasvatuslikus asutuses (meesõpilastega koos) õppiv nais(üli)õpilane

co-education [ˈkouedju(:)ˈkeiʃ(ə)n] *s.* koeduka tsioon, (poiss- ja tütarlaste) ühiskasvatus, koosõpetamine

coefficient [ko(u)iˈfiʃ(ə)nt] *s.* kaastegur; *mat., tehn.* koefitsient, kordaja, tegur, moodul

coelenterates [siˈlentər(e)its], (*ladinapäraselt*) **coelenterata** [si:lentəˈreitə] *s. pl. zool.* tsölenteraadid, ainuõõssed

coenobite [ˈsi:nobait], **cen-** [ˈsi:n-, ˈsen-] *s. kirikl.* kloostrimunk

coequal [ko(u)ˈi:kw(ə)l] *teol., arh.* = **equal** (*a. & s.*)

coerce [ko(u)ˈə:s] *v. t.* **(-cible)** sundima (*midagi tegema* **into doing**); sunni teel (jõuga *või* hirmuga) vaos hoidma

coercion [ko(u)ˈə:ʃ(ə)n] *s.* sundimine, sundus, sunnivõim; sunniabinõude tarvitamine; sunni teel valitsemine

coercive [ko(u)ˈə:siv] *a.* sundiv, sunni-

Coeur de Lion [kə:dəˈli:ɔ:ŋ] *pn.* Lõvisüda (*Inglise kuninga Richard I-se hüüdnimi*)

coeval [ko(u)ˈi:v(ə)l] **1.** *a.* **(-lly)** samavanune, -aegne, samast ajast pärit; **2.** *s.* samavanune isik, kaasaegne

coexecutor [ko(u)igˈzekjutə] *s.* testamendi kaastäitja

coexist [ˈko(u)igˈzist] *v. i.* samaaegselt (*või* kõrvu) eksisteerima, koeksisteerima, kooseksisteerima

coexistence [ˈko(u)igˈzistəns] *s.* koeksisteerimine, koeksistents, kooseksisteerimine, kooseksistents (*er. pol.*)

coffee [ˈkɔ(:)fi] *s.* kohv; kohvipuu (= ~ **tree**) ◇ **~-bean** kohviuba; **~-cup** kohvitass; **~-grounds** kohvipära, -paks; **~-house** (*or* **-palace, -tavern**) alkoholita restoran; **~-mill** kohviveski; **~-pot** kohvikann; **~-room** (*kõrtsi, võõrastemaja jms.*) einetamistuba

coffer [ˈkɔfə] *s.* (raha)kohver, rahakirst, -laegas; *tehn.* kessoon (*lakke süvistatud valgusti*); *pl.* varakamber, rahatagavara ◇ **~-dam** *tehn.* kohverdam

coffin [ˈkɔfin] **1.** *s.* (surnu)kirst, puusärk; *fam.* kõlbmatu laevalogu; (*hobuse*) kabjatohl, sarvkabi; **2.** *v. t.* kirstu panema ◇ **~-bone** (*hobuse*) kabjaluu; **~-joint** (*hobuse*) kabjaliiges; **~-nail** kirstunael; *sl.* «pläru», (odav) sigaret

cog I [kɔg] **1.** *s.* (*hammasratta*) hammas; **2.** *v. t.* **(-gg-)** (*ratast*) hammastega varustama

cog II [kɔg] *s. mer. aj.* koge

cog III [kɔg] *Am.* **1.** *s.* (*seinapalgi*) tapp, tappseotis (= **tenon**); **2.** *v. t.* tappima, (*palke*) tappidega ühendama

cog IV [kɔg] *v. t. & i.* (*täringuviset*) pettuse teel mõju(s)tama; (*täringumängus*) petma

cogency [ˈkoudʒ(ə)nsi] *s.* veendejõud, (vastupandamatu) veenvus

cogent [ˈkoudʒ(ə)nt] *a.* (sundivalt) veenev, veendejõuline, uskumasundiv

cogged I [kɔgd] *a.* (*ratta kohta*) hambuline

cogged II [kɔgd] *a.* (*täringu kohta*) võltsitud, laaditud

cogitable [ˈkɔdʒitəbl] *a.* mõeldav, mõttes kujuteldav

cogitate [ˈkɔdʒiteit] *v. i. & t.* **(-tator)** mõtisklema, (sügavasti) mõtlema; välja mõtlema, plaanitsema

cogitation [kɔdʒiˈteiʃ(ə)n] *s.* mõtiskelu, (sügav) mõtlemine; väljamõtlemine, plaanitsus

cognac [ˈkounjæk, ˈkɔn-] *s.* (prantsuse) konjak; *vrd.* **brandy**

cognate [ˈkɔgneit] **1.** *a.* sugulaslik, ühise päritoluga, suguluses olev (*kellegagi, millegagi* **with, to**); **2.** *s.* (vere)sugulane; *lgv.* sugulassõna (= ~ **word**) ◇ ~ **object** *lgv.* sisaldusobjekt

cognition [kɔgˈniʃ(ə)n] *s.* teadumine, teadmiste kogumine, tunnetamine; teadmine; teadumus, kogemus, tunnetus

cognitive [ˈkɔgnitiv] *a.* teadumuslik, tunnetuslik ◇ ~ **power** teadumus- *või* tunnetusvõime

cognizable [ˈkɔ(g)nizəbl] *a.* **(-bly)** teadutav, tunnetatav, teadumusele (*või* tunnetusele) alluv; *jur.* kohtu kompetentsi kuuluv, kohtule alluv

cognizance [ˈkɔ(g)niz(ə)ns] *s.* teadumus, tunnetus; *jur.* kohtualluvus; *herald.* tunnus(märk), märgis, *ka* vapp ◇ **to have ~ of** (*millestki*) teadlik olema, teadma; **to take ~ of** märkama; **to fall within (to be beyond) the ~ of** (*kellegi*) kompetentsi kuuluma (mitte kuuluma)

cognizant [ˈkɔ(g)niz(ə)nt] *a.* teadlik, informeeritud (*millestki* **of**); *filos.* tunnetust omav

cognize [kɔgˈnaiz] *v. t. filos.* teaduma, tunnetama, tõdema

cognomen [kɔgˈnoumen] *s.* lisa- *e.* liignimi, kognoomen

cognovit [kɔgˈnouvit] *s. jur.* hagi (kirjalik) õigekstunnistamine kostja poolt, hagi õigeksvõtt

cog-wheel [ˈkɔg(h)wi:l] *s.* hammasratas

cohabit [kouˈhæbit] *v. i.* (*peam. ametlikult abiellumata*) koos elama, vabaabielu elama, kohabiteerima

cohabitation [kouhæbiˈteiʃ(ə)n] *s.* (abieluline) kooselu, vabaabielu, kohabitatsioon

coheir [ˈkouˈɛə] *s.* kaaspärija (*mees*)

coheiress [ˈkouˈɛəris] *s.* kaaspärijanna

cohere [ko(u)ˈhiə] *v. i.* kohereeruma, nidustuma, tihedasti kokku jääma *või* tihedas ühenduses olema

coherence [ko(u)ˈhiər(ə)ns] *s.* koherents(us), nidusus, sidusus, tihe seostatus, kokkukuuluvus; (loogiline) järjekindlus

coherent [ko(u)ˈhiər(ə)nt] *a.* koherentne, nidus, sidus, tihedasti seostatud kokkukuuluv; (loogiliselt) järjekindel, selge ning arusaadav

coherer [ko(u)ˈhiərə] *s. raad.* koheerer (*algeline detektor*)

cohesion [ko(u)ˈhi:ʒ(ə)n] *s.* kohesioon, nidusus, sidusus, (*aineosakeste*) kokkukuuluvusjõud

cohesive [ko(u)ˈhi:siv] *a.* nidus, nidustuv, tihedasti kokkujääv ◇ ~ **soils** kohesioonpinnased, niduspinnased

cohort [ˈkouhɔ:t] *s. aj.* kohort (*kümnendik Vana-Rooma leegioni*); *pl. ret.* sõjasalgad, -väed; salk, hulk **(of)**

coif [kɔif] *s.* (vanaaegne) tanu; *aj.* kõrgemate advokaatide (*või* teatavate riigiametnikkude) valge peakate

coiffeur [ˈkwɑ:fə:] *s. pr.* juuksur, kuaföör (= **hairdresser**)

coiffure [ˈkwɑ:fjuə, ˈkɔifjuə] *s. pr.* soeng, kamming, kuafüür

coign [kɔin] *s. haruld.* etteulatuv nurk; nurgakivi (= **quoin**) ◇ ~ **of vantage** hea vaatluspunkt; soodus asukoht

coil I [kɔil] **1.** *v. t. & i.* (rõngasse) keerama, kerima, mähkima; keerduma; **2.** *s.* keerd, kera, rõngas, pundar; *tehn.* spiraaltoru; pool, (traat)mähis ◇ **choking** ~ *el.* paispool, drossel; **field** ~ *el.* ergutusmähis; **inductive** ~ *el.* induktsioonpool

coil II [kɔil] *s. arh.* askeldus, segadus, möll ◇ **this mortal** ~ *poeet.* meie elu askeldus(ed)

coin [kɔin] **1.** *s.* münt, metallraha; **2.** *v. t. & i.* müntima, raha lööma; rahaks tegema; vermima; (*uut sõna*) välja mõtlema, välmima ◇ **counterfeit** (*or* **false**) ~ valeraha; **to pay smb. (back) in his own** ~ kellelegi sama mõõduga tagasi mõõtma; **to** ~ **money** *fam.* kiiresti raha teenima

coinage [ˈkɔinidʒ] *s.* müntimine; mündindus, (tarvitusel olev) mündisüsteem; (*uute sõnade*) väljamõtlemine, välmimine; väljamõeldis; uudissõna

coincide [ko(u)inˈsaid] *v. i.* kattuma, ühtima (*ka mat.*), kokku (*või* ühte) langema; kokku sattuma (*millegagi* **with**)

coincidence [ko(u)ˈinsid(ə)ns] *s.* kattumus, kokkulangevus, kokkusattumus; ühtimine, ühtivus (*ka mat.*)

coincident [ko(u)ˈinsid(ə)nt] *a.* kattuv, kokkulangev, kokkusattuv; ühtiv

coiner [ˈkɔinə] *s.* müntija, rahalööja; vermija; *er.* valerahategija; (*uute sõnade*) väljamõtleja, välmija, välmur

coir [ˈkɔiə] *s.* koiir, kookoskiud; kookoskiust nöör

coition [kouˈiʃ(ə)n], **coitus** [ˈkouitəs] *s.* sugu ühe, -akt

coke I [kouk] **1.** *s.* koks; **2.** *v. t. & i.* koksistama; koksistuma

coke II [kouk] *fam.* = **1. cocaine; 2. coca-cola**

Coke III [kouk, kuk] *pn.*

cokernut [ˈkoukənʌt] *fam.* (*peam. reklaamižargoonis*) = **coconut**

col [kɔl] *s. geol.* sadul

Col. *lüh.* = **1. colonel; 2.** (*ka* **Colo.**) = **Colorado**

col- *vt.* **com-**

cola, k- [ˈkoulə] *s. bot.* koola(pähklipuu); koolapähkel (= ~ **nut,** ~ **seed**)

colander, cullender [ˈkʌləndə] *s.* (köögi)kurn, kurnsõel

Colchester [ˈkoultʃistə] *pn.*

colchicum [ˈkɔlkikəm, -tʃi-] *s. bot.* (harilik) sügislill (= **meadow-saffron**); sügislilleäädikas (*arstim reuma vastu*)
Colchis [ˈkɔlkis] *pn.* Kolchis
colcothar [ˈkɔlkəθɑ:] *s. keem., tehn.* krookus, poleerpunane (= **crocus**)
cold [kould] **1.** *a.* külm (*ka piltl.*); *piltl. ka* surnud; *sl.* meelemärkusetu; **2.** *s.* külm, pakane; külmetus; nohu ◇ **I am** (*or* **feel**) ~ mul on külm; **it is** ~ **here** siin on külm; ~ **blood** külmaverelisus; **in** ~ **blood** külmavereliselt; ~ **colours** külmad värvid; ~ **comfort** vilets lohutus; ~ **cream** koldkreem; **to get** ~ **feet** *sõd. sl.* verest ära lööma, kartma hakkama; **to have** ~ **feet** *sõd. sl.* ähmi täis olema, kartma; ~ **meat** *kok.* külmad suupisted; **to give smb. the** ~ **shoulder** (*kedagi*) vähese külalislahkusega vastu võtma, külmalt kohtlema; ~ **steel** külmrelvad; ~ **storage** külmhoone; külmhoones säilitamine; **to put in** ~ **storage** *piltl.* (soodsama ajani) kõrvale jätma; ~ **war** *pol.* külm sõda; **to throw** ~ **water on** (*kellelegi, millelegi*) külma vett viskama (*ka piltl.*); **to catch** ~ külmetuma; **to catch a** ~ nohu saama; **I have a** ~ **(in the head)** mul on nohu; **in the** ~ külma käes; **to leave smb. out in the** ~ *piltl.* kedagi kõigest ilma jätma, täiesti ignoreerima
cold-blooded [ˈkould ˈblʌdid] *a. zool.* kõigusoojane, külmaverene; külmavereline, ükskõikne, tuim; julm
cold-chisel [ˈkouldtʃizl] *s.* külmarauapeitel, sepameisel
cold-hearted [ˈkould ˈhɑ:tid] *a.* külmasüdameline, tundetu
coldish [ˈkouldiʃ] *a.* külmavõitu
cold-livered [ˈkould ˈlivəd] *a.* ükskõikne, tuim
coldly [ˈkouldli] *adv.* külmalt (*ka piltl.*)
coldness [ˈkouldnis] *s.* külmus (*ka piltl.*)
cold-proof [ˈkouldpru:f] *a.* külmakindel
cold-short [ˈkouldʃɔ:t] *a.* külmahabras, -rabe (*er. raua kohta*)
cold-shoulder [kould ˈʃouldə] *v. t.* vähese külalislahkusega vastu võtma, külmalt kohtlema
Coldstream [ˈkouldstri:m] *pn.*
cole [koul] *s. bot.* raps, õlikaalikas (= **rape**); *haruld.* kapsas, kapsasrohi (= **kale, cabbage**); *ka* merikapsas (= **sea-kale**)
Colebrook(e) [ˈkoulbruk] *pn.*
coleopterous [kɔliˈɔptərəs] *a. zool.* mardikaline
coleoptile [kɔliˈɔpt(a)il] *s. bot.* singas, koleoptiil
Coleridge [ˈkoulridʒ] *pn.*
cole-rape [ˈkoulreip] *s. bot.* raps, õlikaalikas
cole-seed [ˈkoulsi:d] *s.* rapsi- *e.* õlikaalikaseeme
coleslaw [ˈkoulslɔ:] *s. Am.* riivitud kapsas (*salatina*)
coleus [ˈkouliəs] *s. bot.* kirinõges
colewort [ˈkoulwə:t] *s. bot.* lehtkapsas; krambe
colic [ˈkɔlik] *s. med.* (soole)voolmed, koolik(ud)
Coliseum [kɔliˈsiəm] = **Colosseum**
colitis [kəˈlaitis] *s. med.* koliit, jämesoolepõletik
collaborate [kəˈlæbəreit] *v. i.* kaasa (*või* koos) töötama, kollaboreerima (*kellegagi* **with**); osalema
collaboration [kəlæbəˈreiʃ(ə)n] *s.* kollaboratsioon, kaasatöötamine, koostöö(tamine); osalemine; *pol.* (kodumaa vaenlastega) kaasaminek, koostöö anastajatega
collaborationist [kəlæbəˈreiʃənist] *s. pol.* kollaboratsionist, kodumaa vaenlastega kaasatöötaja, anastajatega koos töötaja
collaborator [kəˈlæbəreitə] *s.* kollaboraator, kaasatöötaja
collagen [ˈkɔlədʒən] *s. biol.* kollageen
collapsable [kəˈlæpsəbl] = **collapsible**
collapse [kəˈlæps] **1.** *s.* kokkulangemine, -varisemine; varing; *geol.* langatus; *med.* kollaps, (*kopsu*) korditumine, (*südame*) raugus; **2.** *v. i.* kokku langema *või* varisema; *med.* kollabeeruma, (*kopsu kohta*) kordituma, (*südame kohta*) rauguma
collapsible [kəˈlæpsibl], **-able** [-əbl] *a.* kokkukäiv, -pandav (*tooli, paadi jms. kohta*)
collar [ˈkɔlə] **1.** *s.* krae, kaelus; (*koera*) kaelarihm; (*hobuse*) rangid; rõngas, võru; **2.** *v. t.* kraest haarama, kinni nabima; *sl.* sisse tegema, näppama; *kok.* (*liha*) rullima ◇ **stand-up** ~ püstkrae; **turn-down** ~ mahakeeratav krae

collar-beam [ˈkɔləbi:m] *s.* põiktala, sõlgpuu
collar-bone [ˈkɔləboun] *s. anat.* rangluu (= **clavicle**)
collard [ˈkɔləd] *s. Am.* lehtkapsas (= **colewort**)
collaret(te) [kɔləˈret] *s.* (*naiste*) pits- *või* karuskrae
collar-stud [ˈkɔləstʌd] *s.* kraenööp
collar-work [ˈkɔləwə:k] *s.* ülesmägevedu; *piltl.* raske töö
collate [kɔˈleit, kəˈl-] *v. t.* **(-table, -tor)** kollatsioneerima, (võrdlevalt) kõrvutama, taatlema, (*ärakirja algkirjaga*) võrdlema; *trük.* poognate järjekorda kontrollima; *kirikl.* kohale määrama (*kirikuõpetajat piiskopi poolt*)
collateral [kɔˈlæt(ə)r(ə)l], kəˈl-] **1.** *a.* **(-lly)** kollateraalne, kollateraal-, külgmine, külg-, kaas-, kõrval-; **2.** *s.* külgsugulane (= ~ **kinsman**); lisakindlustus (= ~ **security**) ◇ ~ **reading** lisalektüür, fakultatiivne lektüür
collation [kɔˈleiʃ(ə)n, kəˈl-] *s.* kollatsioon, kollatsioneerimine, võrdlev kõrvutamine, taatlemine, taatlus; *trük.* poognate järjekorra kontrollimine; *kirikl.* (*kirikuõpetaja*) kohalemääramine; (kerge juhuslik) suupiste
colleague [ˈkɔli:g] *s.* kolleeg, kutsekaaslane, töökaaslane, ametivend *või* -õde
collect I [ˈkɔlekt] *s. kirikl.* kollekt, liturgiline palve, laulpalve
collect II [kəˈlekt] *v. t. & i.* koguma, korjama; kogunema, korjuma; (*rahasummat*) sisse kasseerima; (*hoiuleantud eset*) ära viima; (*kedagi*) (järele tulles) kaasa võtma ◇ **to** ~ **oneself** toibuma; ~ **on delivery** *Am.* = **cash on delivery** (*lüh.* **C.O.D.**)
collectanea [kɔlekˈteiniə] *s. pl.* kogumik *või* valimik (kirjanduslikke *jms.*) katkendeid
collected [kəˈlektid] **1.** *pret. & p. p., vt.* **collect** II; **2.** *a.* külmavereline, rahulik
collection [kəˈlekʃ(ə)n] *s.* kogumine, korjamine; korjandus; kogu, kogumik, kollektsioon
collective [kəˈlektiv] **1.** *a.* kollektiivne, kollektiiv-, ühine, ühis-; **2.** *s. pol.* kollektiiv; kollektiivmajand (= ~ **farm**); *lgv.* kogunimi (= ~ **noun**) ◇ ~ **farm** kollektiivmajand, kolhoos; ~ **fruit** *bot.* koguvili; ~ **note** (*mitme riigi*) ühine märgukiri
collectivism [kəˈlektivizm] *s. pol.* kollektivism
collectivist [kəˈlektivist] *s. pol.* kollektivist
collectivization [kəlektiv(a)iˈzeiʃ(ə)n] *s. pol.* kollektiviseerimine, ühistamine
collectivize [kəˈlektivaiz] *v. t. pol.* kollektiviseerima, ühistama
collector [kəˈlektə] *s.* koguja, korjaja; kollektsionäär; maksukoguja; *Am.* tollimaksude koguja; *tehn., el.* kollektor, kogur ◇ **sewage** ~ reoveekollektor
colleen [kɔˈli:n, ˈkɔli:n] *s. Iir.* tüdruk, tütarlaps
college [ˈkɔlidʒ] *s.* kolleegium; kolledž; *sl.* pogri, vangla ◇ **C- of Cardinals** kardinalide kolleegium; ~ **cap** (inglise nelinurkne) akadeemiline kübar; ~ **ice** *Am.* värske puuviljaga segatud jäätis; ~ **pudding** väike (ühele inimesele määratud) ploomipuding
colleger [ˈkɔlidʒə] *s.* (Etoni) kolledži stipendiaat
collegian [kəˈli:dʒiən] *s.* kolleegiumi (*või* kolledži) liige; *pop.* ülikooliharidusega isik; *Am.* üliõpilane; *van. sl.* (karistusaega istuv) vang
collegiate [kəˈli:dʒiit] *a.* kollegiaalne, kolleegiumi-; kolledži-; *Am.* üliõpilaslik, üliõpilas-
collide [kəˈlaid] *v. i.* kokku põrkama, kollideeruma (*kellegagi, millegagi* **with**)
collie [ˈkɔli] *s.* kolli, šoti lambakoer
collier [ˈkɔljə, -liə] *s.* söekaevur; söelaev; söelaeva meeskonna liige
colliery [ˈkɔljəri] *s.* (kivi)söekaevandus
Collingwood [ˈkɔliŋwud] *pn.*
Collins [ˈkɔlinz] *pn.*
collision [kəˈliʒ(ə)n] *s.* kollisioon, kokkupõrge ◇ **in** ~ kokkupõrkes, vastuolus; **to come into** ~ **with** (*kellegagi, millegagi*) kokku põrkama, vastuollu sattuma
collocate [ˈkɔləkeit] *v. t.* (koos, kõrvuti) paigutama; järjestama
collocation [kɔloˈkeiʃ(ə)n, -ləˈk-] *s.* kollokatsioon, järjekord, järjestus, relatiivne paigutus; *lgv.* leksikaalne seostumus, kollokatsioon

collocutor [ˈkɔləkju:tə, kəˈlɔkjutə] *s.* vestluskaaslane, kaasvestleja
collodion [kəˈloudiən] *s. keem., farm.* kolloodium
collogue [kɔˈloug] *v. i. haruld.* vestlema, juttu ajama (*kellegagi* **with**)
colloid [ˈkɔlɔid] *keem.* **1.** *a.* kolloidne, kolloid-; **2.** *s.* kolloid
colloidal [kəˈlɔidəl] *a. keem.* kolloidne, kolloid- ◇ ~ **chemistry** kolloidkeemia; ~ **state** kolloidolek; ~ **system** kolloidsüsteem
collop [ˈkɔləp] *s.* lihalõik, -viilukas ◇ **Scotch** ~s *kok.* sibulaklops
colloquial [kəˈloukwiəl] *a.* **(-lly)** kõnekeelne, igapäevasele kõnekeelele omane
colloquialism [kəˈloukwiəlizm] *s.* igapäevasele kõnekeelele omane väljend
colloquy [ˈkɔləkwi] *s.* kõnelus, mitteametlik jutuajamine
collotype [ˈkɔlotaip, -lət-] *s. fot., trük.* kollotüüpiaplaat; kollotüüpia
collusion [kəˈl(j)u:ʒ(ə)n] *s.* kollusioon (kuritahtlik) kokkurääkimine, -mäng
collusive [kəˈl(j)u:siv] *a.* (kuritahtlikult) kokkuräägitud *või* -mängitud
collywobbles [ˈkɔliwɔblz] *s. pl. fam.* kolinad (*maos või sooltes*)
Colney [ˈkou(l)ni] *pn.* ◇ ~ **Hatch** (teatav) hullumaja (Inglismaal)
Colo. *lüh.* = **Colorado**
colocynth [ˈkɔləsinθ] *s. bot.* ürtarbuus, kolokvint
Cologne [kəˈloun] **1.** *pn.* Köln; **2.** *s. Am.* **(c-)** kölni vesi, odekolonn (= ~ **water, eau-de-**~)
Colombia [kəˈlɔmbiə, -ˈlʌm-] *pn.* Kolumbia
Colombo [kəˈlʌmbou, -ˈlɔm-] *pn.*
colon I [ˈkoulən] *s. anat.* käärsool, koolon
colon II [ˈkoulən] *s.* koolon, kaksikpunkt
Colon III [kɔˈlɔn] *pn.*
colonel [ˈkə:n(ə)l] *s.* kolonel, polkovnik (*Am. ka mõnede riigiametnike jt. austav tiitel, er. Lõunaosariikides*) ◇ **C- Commandant** (endisele) brigaadikindralile vastav aukraad Inglise sõjaväes
colonelcy [ˈkə:n(ə)lsi] *s.* koloneli-auaste *või* -kraad
Colonel-in-Chief [ˈkə:n(ə)linˈtʃi:f] *s.* aukolonel, (inglise) rügemendi šeff
colonial [kəˈlouniəl] **1.** *a.* **(-lly)** koloniaalne, koloniaal-; *biol.* koloonia-, koloonialine, seltsinguline; **2.** *s.* asumaaelanik ◇ **C-Office** *aj.* (Inglise) asumaadeministeerium; ~ **organisms** *biol.* koloniaalorganismid
colonist [ˈkɔlənist] *s.* kolonist, asundaja, (asumaale siirdunud) asunik
colonization [kɔlən(a)iˈzeiʃ(ə)n] *s.* kolonisatsioon, koloniseerimine, asundamine
colonize [ˈkɔlənaiz] *v. t. & i.* **(-zable)** koloniseerima, asundama; kolooniasse asuma
colonizer [ˈkɔlənaizə] *s.* kolonisaator, koloniseerija
colonnade [kɔləˈneid] *s.* kolonnaad, sammastik, sammaskäik
colonnaded [kɔləˈneidid] *a.* sammastikuline, sammastikuga varustatud
colony [ˈkɔl(ə)ni] *s.* koloonia, asundus; *biol.* koloonia, kooslus, seltsing; (mesilas)pere
colophon [ˈkɔləfən] *s. bibl.* kolofoon (*vanade raamatute lõppmärkus või dekoratiivne lõppmärgis*)
colophony [kəˈlɔfəni] *s.* kolofoonium, kampol (= **rosin**)
color [ˈkʌlə] = **colour**
Colorado [kɔləˈrɑ:dou] *pn.* ◇ ~ **beetle** *zool.* koloraado mardikas, kartulimardikas
coloration [kɔləˈreiʃ(ə)n, kʌl-] *s.* värving, värvistus, värvus (*ka biol.*), koloreering
colorific [kɔləˈrifik, kʌl-] *a.* värvi tootev, värvi andev; *haruld.* värvi(ri)kas (= **colourful**)
colossal [kəˈlɔs(ə)l] *a.* **(-lly)** kolossaalne, raitlik, hiiglasuur, tohutu; *fam.* oivaline, tore
Colosseum [kɔləˈsiəm] *pn.*
Colossian [kəˈlɔʃ(ə)n, -ˈlɔsiən] *s.* (muistse) Kolossai elanik
colossus [kəˈlɔsəs] *s.* (*pl.* **-ssi** [-sai], **-ssuses** [-səsiz]) koloss, rait, hiiglakuju; hiiglane
colour, *Am.* color [ˈkʌlə] **1.** *s.* värv, värvus, värving; *kunst* koloriit; näojume; välimus, ilme; *haril. pl.* lipp (*er. laeva- või rügemendilipp*); *pl.* (*kooli, klubi jms.*) värvid; **2.** *v. t. & i.* värvima; värvi andma; *kunst* koloreerima; ilustama (*tõe varjamiseks*); värvistuma, värvuma; punastama ◇ **person of** ~ värvilisse rassi kuuluv isik; **under** ~ **of** (*millegi*) ettekäändel; **with the** ~**s** lipu all, väeteenistuses; **to show one's (true)** ~**s** oma (õiget) värvi ilmutama; **to sail un-**

der false ~s vale lipu all purjetama; *piltl.* teesklema, petma; **with flying** ~s lippude lehvides; **to come off with flying** ~s võitu (*või* edu) saavutama
colourable, *Am.* **-or-** [ˈkʌl(ə)rəbl] *a.* **(-bly)** näiliselt ehtne, näivalt õige; teeseldud, petlik, võlts
colour-blind, *Am.* **-or-** [ˈkʌləblaind] *a.* värvipime
colour-blindless, *Am.* **-or-** [ˈkʌləblain(d)nis] *s.* värvipimedus
colour-box, *Am.* **-or-** [ˈkʌləbɔks] *s.* värvikast *või* -karp (*er. maalimiseks*)
coloured, *Am.* **-or-** [ˈkʌləd] *a.* värviline; ~ (*liitsõna lõpposana*) -värviline, -värvi, -karva ◇ ~ **person** värviline isik (*er. neeger või segavereline*)
colourful, *Am.* **-or-** [ˈkʌləf(u)l] *a.* värvi(ri)kas; heledavärviline; rõõmus, lõbus
colouring, *Am.* **-or-** [ˈkʌl(ə)riŋ] *s.* värvimine; *er. kunst* koloriit, värving; värvikäsitus; võlts (*või* petlik) välimus
colourist, *Am.* **-or-** [ˈkʌlərist] *s. kunst* kolorist, koloreerija, värvikunstnik
colourless, *Am.* **-or-** [ˈkʌləlis] *a.* värvitu; *er.* värvikahvatu, ilmetu, iseloomutu
colour-sergeant [ˈkʌləsɑ:dʒ(ə)nt] *s. mil.* (*endine*) lipuallohvitser (*vanemseersant Inglise sõjaväes; nüüd* = **company sergeant-major**)
colour-wash, *Am.* **-or-** [ˈkʌləwɔʃ] *tehn.* **1.** *s.* liimvärv; **2.** *v. t.* liimvärviga võõpama *või* värvima
Colquhoun [kəˈhu:n] *pn.*
colt I [koult] **1.** *s.* varss, *er.* täkkvarss; sälg; *er. sport* algaja; *mer.* köieots (*nuudina*); **2.** *v. t. mer.* köieotsaga peksma
Colt II [koult] **1.** *pn.*; **2.** *s. mil.* kolt
colter [ˈkoultə] = **coulter**
coltsfoot [ˈkoultsfut] *s. bot.* paiseleht
colt's-tail [ˈkoultsteil] *s. bot.* põldosi; kanada õnnehein
Colum [ˈkɔləm] *pn.*
Columbia [kəˈlʌmbiə] *pn.* (*jõgi P.-Am-s; mitme linna nimi Am. Üh-des*) ◇ **District of** ~, *vt.* **district**
columbine [ˈkɔləmbain] *s. bot.* kurekell; **(C-)** kolombiin (*koketse naisteenija kuju pantomiimis*)
columbium [kəˈlʌmbiəm] *keem. van.* = **niobium**
Columbus [kəˈlʌmbəs] *pn.* Kolumbus
column [ˈkɔləm] *s.* sammas, kolonn; veerg (*er. ajalehes*); lahter, tulp; *mil.* kolonn ◇ **children's** ~ lastenurk (*ajalehes*); **in** ~ **of sections** jaokaupa kolonnis; **quarter** ~ kolonn distantsidega 6 sammu iga rea vahel; **spinal** (*or* **vertebral**) ~ *anat.* lülisammas, selgroog; *vrd.* **fifth** ~
columnar [kəˈlʌmnə] *a.* sambakujuline; samba-, sammas-
columned [ˈkɔləmd] *a.* sammastatud, sammastega varustatud
columnist [ˈkɔləmnist] *s. Am.* (ajalehe) ringvaatekirjutaja; *ka* följetonist; *vrd.* **fifth** ~
colza [ˈkɔlzə] *s.* rapsi- e. õlikaalikaseeme (= **cole-seed**); *Am. ka* raps (= **cole**) ◇ ~ **oil** rapsiõli
com- [kɔm, kəm] *pref.* (*ka* **co-, col-, con-, cor-,** *vastavalt järgnevale häälikule*) kaas-, koos-; täiesti
coma I [ˈkoumə] *s. med.* kooma, oimetus, meelemärkusetus
coma II [ˈkoumə] *s.* (*pl.* **-mae** [-mi:]) *bot.* karvatutt (*seemnel*); lehetutt (*taime tipus*); *astr., füüs.* kooma
comatose [ˈkoumə'tous] *a. med.* komatoosne, kooma-, oimetu
comb [koum] **1.** *s.* kamm; suga; kangasuga, piird; linahari; (*kuke, laine*) hari; kärg (= **honeycomb**); **2.** *v. t. & i.* kammima, sugema, harjama; läbi kammima, põhjalikult läbi otsima; murduma (*lainete kohta*) ◇ **to cut the** ~ **of** (*kellelegi*) nina peale andma; **to** ~ **out** välja kammima *või* sugema; (*viimast ülejääki*) välja otsima
combat **1.** [ˈkɔmbət, ˈkʌm-] *s. lit.* võitlus, taplus; *atrib.* võitlus-; **2.** [ˈkɔmbət, *Am. ka* kəmˈbæt] *v. t. & i.* võitlema, sõdima (*millegi poolt* **for**); (*millegi*) vastu võitlema ◇ **single** ~ kahevõitlus
combatant [ˈkɔmbət(ə)nt, ˈkʌm-] **1.** *a.* võitlev, sõdiv; võitlus-; **2.** *s.* võitleja, sõdija; võitlev (*või* sõdiv) pool
combative [ˈkɔmbətiv, ˈkʌm-] *a.* võitlushimuline
combe [ku:m] = **coomb**
comber [ˈkoumə] *s.* kammija, sugeja; kammmasin; murd- e. vahulaine

combination [kɔmbi′nei∫(ə)n] *s.* kombinatsioon, ühitamine, ühitus; ühend; ühesesinemine; kooskõlastatud tegevusplaan; *pl. mat.* kombinatoorika, kombinatsiooniõpetus; *haril. pl.* särkpüks ◇ **in ~** ühenduses, ühiselt (*kellegagi, millegagi* **with**); **~ lock** salalukk; **~ room** kolledži õppejõudude kogunemistuba Cambridge'is

combine 1. [kəm′bain] *v. t. & i.* (**-nable**) kombineerima, ühitama; ühendama; kombineeruma, ühendusse astuma; ühinema; **2.** [′kɔmbain, kəm′b-] *s. maj.* huviring, liit (*ühishuviliste isikute või ettevõtete ühend kapitalistlikes maades*); *Am.* kelmuslik huviliit; *tehn.* kombain (= **~ harvester**)

combing [′koumiŋ] *s.* kammimine, sugemine, harjamine; *pl.* mahakammitud juuksed, (*villa jms.*) kammimisjäätmed, suge(mis)takud

combo [′kɔmbou] *s.* (*pl.* **-oes**) *Am. sl.* kombinatsioon; *er.* (džäss)orkestri koosseis; väike džässorkester

comb-out [′koumaut] *s.* väljasugemine; *piltl.* puhastustöö

combustible [kəm′bʌstibl] **1.** *a.* põletatav, süttiv; **2.** *s. haril. pl.* põletusaine, põletis, kütteaine, kütus

combustion [kəm′bʌst∫(ə)n] *s.* põlemine; põletamine, põletus ◇ **~ engine** *tehn.* = **internal-~ engine**

come [kʌm] *v. i.* (*pret.* **came** [keim], *p. p.* **come**) tulema; tulenema (*millestki* **of**); esinema, juhtuma; *imperat.* (*tarvit. hüüatusena*) noh nüüd!, (**~ , ~!**) nonoh! ◇ **the years to ~** tulevased aastad; **I came on my head** ma kukkusin pea peale; **I have ~ to believe** ma olen hakanud uskuma; **this has ~ to stay** *fam.* see on saanud juba alatiseks asjaks *või* nähtuseks (*millele oleks mõttetu vastu panna*); **how ~?** *Am. fam.* kuidas nii?; **to ~ about** juhtuma; (*laeva kohta*) pöörduma; **to ~ across** (*prep.*) juhuslikult kohtama *või* leidma, (*kellegagi, millegagi*) kokku sattuma; **to ~ across** (*adv.*) *Am. sl.* järele andma, nõudmist täitma, nõutut andma; üles tunnistama; **to ~ along** kaasa tulema; **~ along!** tee kähku!; **to ~ and go** tulema ja minema, mööduv olema; **to ~ at** saavutama; (*millenigi, kellenigi*) jõudma; (*kellegi*) jutule (*või* kallale) pääsema; **to ~ back** tagasi tulema; meenuma, meelde tulema; **to ~ by** (*adv.*) mööda tulema, mööduma; *Am.* sisse astuma, külastama; **to ~ by** (*prep.*) (endale) saama; **to ~ clear** (*or* **clean**) *sl.* (puhtsüdamlikult) üles tunnistama; **to ~ down** alla tulema *või* käima, langema; põlvest põlve edasi kanduma *või* päranduma (*vrd.* **~-down**); **to ~ down upon** noomima, karistama; **to ~ down with** maksma, tasuma (*raha*); **to ~ easy to** (*kellelegi*) mitte mingit raskust pakkuma; **to ~ for** (*millelegi, kellelegi*) järele tulema; **to ~ forward** esile tulema; **to ~ home to** (*kellelegi*) täiesti selguma; **to ~ in** sisse astuma; (*sadamasse*) sisse sõitma; (*võidujooksus*) lõpp-punkti jõudma; (*raha kohta*) sisse tulema; moodi minema, tarvitamist leidma; vajalikuks osutuma (= **to ~ in useful**); **~ in!** (*Am. ka* **~!**) sisse! (*vastusele koputusele*); **to ~ in for** (*millegi*) osaliseks saama; **to ~ into (money, property, etc.)** päranduse teel saama (raha, varandust jne.); **to ~ into smb.'s head** kellelgi pähe tulema; **to ~ into notice** tähelepanu äratama; **to ~ into play** mängu tulema, toimima hakkama; **to ~ into sight** nähtavale tulema; **to ~ it strong** *sl.* asja liiga kaugele ajama; **to ~ near doing** peaaegu tegema; **to ~ off** ära (*või* küljest ära, lahti) tulema; õnnestuma, (*hästi, halvasti jne.*) minema (**well, badly, etc.**); **to ~ off victorius (a loser)** võitjana (kaotajana) välja tulema; **~ off it!** *sl.* jäta!, ära räägi lollusi!; **to ~ on** (*adv.*) edasi liikuma; esile kerkima; lavale astuma; **~ on!** astu(ge) aga edasi!; rutemini!; **~ on in!** astu(ge) aga sisse; **to ~ on** (*prep.*) = **to ~ upon**; **to ~ out** välja tulema; osutuma; välja astuma; esmakordselt seltskonda astuma, debüteerima; (*tööliste kohta*) streikima hakkama; **to ~ out with** välja pahvatama; **to ~ over** vallutama, võimusesse haarama (*tunnete, mõju jms. kohta*); **to ~ round** toibuma; (*külalisena*) sisse astuma; **to ~ short** mitte küündima (*millenigi* **of**), ebaküllaldaseks osutuma; **to come the ... (***kellenagi***)** esinema *või* käituma (*näit.* **to come the heavy father** range isana käituma); **to ~ through** läbi pääsema; *Am. sl.* nõutut andma, nõudmist täitma, üles tunnistama;

to ~ to (*adv.*) elustuma, toibuma; *mer.* ankurduma; **to ~ to** (*prep.*) (*millenigi*) ulatuma; hakkama (*midagi tegema*); (*mõistuse juurde, meelemärkusele jms.*) tulema; **to ~ to a head** (*paise kohta*) mädajooksuni küpsema; (*kriitilise olukorra kohta*) haripunkti saavutama, otsustavasse järku jõdma; **to ~ to an end** lõpule jõudma, lõppema; **to ~ to a point** teravnema; **to ~ to the point** asja juurde tulema; **to ~ to blows** võitlema hakkama; **to ~ to harm** viga saama; **to ~ to light** päevavalgele tulema; **to ~ to pass** juhtuma; **to ~ to the wind** *mer.* luhvama, (rohkem) tuulde võtma; **to ~ true** täituma, täide minema; **to ~ under** (*millegi*) hulka kuuluma, (*mingi mõju jms.*) alla sattuma; **to ~ up** üles tulema; ligi astuma; (*maapinnast*) tärkama, esile kerkima; moodi minema; ülikooli astuma; **~ up!** (*hobusele*) nõõ!, rutemini!; **to ~ upon** (*millelegi, kellelegi*) sattuma, juhuslikult kohtama; (ootamatult) ründama; (ootamatult) pähe tulema; (*kellelegi*) osaks langema (*ülesande jms. kohta*); **to ~ up to** (*millegagi, kellegagi*) võrduma, (*nõudeile*) vastama; **to ~ up with** (*kellelegi, millelegi*) järele jõudma; **~ what may** tulgu, mis tuleb!

come-and-go [kʌmən(d)′gou] *s.* (sinnatänna) liiklemine

come-at-able [kʌm′ætəbl] *a. fam.* kättesaadav

comeback [′kʌmbæk] *s. fam.* tagasitulek, naasmine; toibumine; (*näitleja*) tagasipöördumine lavale; (*valitsuse või partei*) uus võimuletulek; *Am. sl.* sähvav vastus, teravmeelne vastulöök ◇ **to stage a ~** *teatr.* lavale tagasi pöörduma; *pol.* uuesti võimule tulema

comedian [kə′mi:diən] *s.* koomik, koomiliste osade mängija; komödiant, (komöödia)näitleja; komöödiakirjanik

comedienne [kəmedi′en, -mi:d-] *s.* koomiliste osade mängija (*naine*)

comedo [′kɔmidou] *s.* (*pl.* **-dos, -dones** [-′douni:z]) *med.* komedoon, rasupunn, -kork, mustvinn (= **black-head**)

come-down [′kʌm′daun] *s.* allakäik, olukorra halvenemine

comedy [′kɔmidi] *s.* komöödia, naljamäng, lustmäng

comeliness [′kʌmlinis] *s.* nägusus; sündsus

comely [′kʌmli] *a.* (**-ier, -iest**) nägus, kaunis; sünnis

come-on [′kʌmɔn] *s. Am. sl.* ahvatis, peibutis, meelitusvahend; ahvatlev reklaamitrikk; *ka* petis, suli (= **~ man**)

comer [′kʌmə] *s.* tulija, tulnuk(as)

comestible [kə′mestibl] *s. haril. pl.* toiduaine

comet [′kɔmit] *s. astr.* komeet, sabatäht ◇ **~ finder** (*or* **seeker**) *astr.* komeediotsija

cometary [′kɔmitəri] *a.* komeeditaoline, komeedi-

come-uppance [kʌm′ʌpəns] *s. Am. fam.* teenitud karistus *või* peapesu

comfit [′kʌmfit] *s. arh.* kompvek (= **sweetmeat, bonbon**)

comfort [′kʌmfət] **1.** *s.* trööst, lohutus; mugavus, mõnusus, komfort; *pl.* mugavused, mugavuseks vajalikud asjad; **2.** *v. t.* trööstima, lohutama ◇ **to take ~** lohutuma; **(public) ~ station** *Am.* avalik käimla (= **public convenience**)

comfortable [′kʌmf(ə)təbl] **1.** *a.* mugav, mõnus, komfortne, komfortaabel; muretu, kerge südamega; **2.** *s. Am.* vateeritud tekk (= **comforter**) ◇ **I am** (*or* **feel**) **~** mul on mugav; **to make oneself ~** ennast mugavalt sisse seadma; **a ~ income** kenakene (*või* korralik) sissetulek

comfortably [′kʌmf(ə)təbli] *adv.* mugavasti, mõnusasti; muretult ◇ **to be ~ off** küllaltki jõukas olema

comforter [′kʌmfətə] *s.* tröösti ja, lohutaja; (*lapse*) (rahustus)lutt, rõngaslutt; villane kaelarätik, (meeste)sall; *Am.* vateeritud tekk

comfortless [′kʌmfətlis] *a.* tröösti tu, lohutusetu; mugavus(t)etu

comfrey [′kʌmfri] *s. bot.* varemerohi

comfy [′kʌmfi] *a.* (**-ier, -iest; -ily, -iness**) *fam.* = **comfortable**

comic [′kɔmik] **1.** *a.* (**-ically**) koomiline, komöödialik, komöödiale omane, komöödiataoline; nalja-; koomiline, naljakas; **2.** *s.* (varietee)koomik, komödiant; naljaleht; *vt. ka* **comics** ◇ **~ actor** koomik; **~ paper** naljaleht; **~ strips** (*or* **cuts**) = **comics**

comical [ˈkɔmik(ə)l] *a.* (**-illy**) koomiline, veider, naljakas, naeruväärne, naerule ajav

comicality [kɔmiˈkæliti] *s.* koomilisus, koomika

comics [ˈkɔmiks] *s. pl.* koomiks, jutustav (*er.* humoristlik) pildisari, pildiriba ◇ **horror ~** *er. Am.* jubedad ning moraalilagedad seiklussarjad piltides

coming [ˈkʌmiŋ] **1.** *a.* tulev, tulevane; eelseisev; **2.** *s.* tulek ◇ **the ~ man** suure tulevikuga mees, tulevikusuurus; **~ out** (*tütarlapse*) seltskondlik debüteerimine

Comintern [ˈkɔminˈtɜːn] *s. aj.* Komintern, Kommunistlik Internatsionaal (= **Communist International**)

comity [ˈkɔmiti] *s. pedant.* viisakus, viisakad kombed ◇ **the ~ of nations** viisakusnormid rahvusvahelises suhtlemises

comma [ˈkɔmə] *s.* koma ◇ **inverted ~s** jutumärgid, hanejalad; **~ bacillus** *pat.* komabatsill

command [kəˈmɑːnd] **1.** *v. t. & i.* käskima (*kellelgi teha* **smb. to do**; *et midagi tehtaks* **smth. to be done**), käsutama; kamandama, käsklema, käsklusi andma; valitsema, taltsutama; käsutuses omama; valdama; **2.** *s.* käsk, käsklus, komando; käsklusvõim, -õigus, käsutamisõigus; komandandile alluv piirkond *või* sõjaväeosa; valdamine, valdus ◇ **this ~s our sympathy** see äratab meie kaastunnet; **this article ~s a good price** see (kauba)artikkel on heas hinnas; **to ~ general approval** üldist heakskiitu leidma; **yours to ~** teie käsutuses; **at ~** käsutuses olev, olemasolev; **at** (*or* **by**) **smb.'s ~** kellegi käsul *või* korraldusel; **to be in ~ of** kamandama; (*millegi üle*) valitsema; **to have ~ of** valdama; **to be under ~ of** (*kellegi*) käsklusele alluma; **to take ~** juhtimist enda kätte võtma; **~ economy** *maj.* käsumajandus

commandant [kɔməˈnˈdænt] *s. mil.* komandant, (*kindluse, sõjasadama jms.*) sõjaväeülem

commandeer [kɔmənˈdiə] *v. t.* sõjaväeteenistusse sundima; sunduslikult sõjaväele võtme, rekvireerima

commander [kəˈmɑːndə] *s.* komandör, *er.* sõjalaeva juht; kaptenleitnant (*Inglise mereväes*); *aj.* komtuur

commander-in-chief [kəˈmɑːnd(ə)rinˈtʃiːf] *s. mil.* ülemjuhataja; laevastikujuhataja

command-in-chief [kəˈmɑːndinˈtʃiːf] *s. mil.* ülemjuhatus

commanding [kəˈmɑːndiŋ] *a.* kamandav, käsklev, valitsev; *er.* aukartust äratav, lugupidamisele sundiv ◇ **C- Officer** *mil.* komandör

commandment [kəˈmɑːn(d)mənt] *s.* käsk, eeskiri ◇ **the Ten C-s** *kirikl.* kümme käsku

commando [kəˈmɑːndou] *s.* (*pl.* **-os**) *mil.* komando(salk), ühe komandöri käsutuses olev salk; (eriülesandelise) komandosalga liige

comme il faut [ˈkɔmiːlˈfou] *pred. a. pr.* nagu kord ja kohus, korralik, eeskujulik

commemorate [kəˈmeməreit] *v. t.* (**-rable, -tor**) mälestama, (*mälestust*) pühitsema *või* tähistama

commemoration [kəmemaˈreiʃ(ə)n] *s.* mälestus, mälestamine; *kirikl.* mälestuspalvus; *er.* iga-aastane mälestuspüha Oxfordi ülikooli asutajate auks ◇ **in ~ of** (*kellegi, millegi*) mälestuseks

commemorative [kəˈmeməreitiv, -rət-] *a.* mälestav, mälestus-

commence [kəˈmens] *v. t. & i.* algama, alustama

commencement [kəˈmensmənt] *s.* alustus, algus; (*mõnes Inglise ülikoolis*) diplomite ja aukraadide jagamise tseremoonia; *Am.* pidulik lõpuaktus (= **speech-day**)

commend [kəˈmend] *v. t.* tunnustavalt mainima, kiitma; soovitama; *arh.* hoidmiseks (*või* hoolde) usaldama (*kellelegi* **to**) ◇ **please ~ me to your father** palun tervitage oma isa minu poolt

commendable [kəˈmendəbl] *a.* kiiduväärne, -väärt, soovitatav

commendation [kɔmenˈdeiʃ(ə)n] *s.* kiitus, soovitus

commendatory [kəˈmendət(ə)ri] *a.* kiitev, soovitav

commensal [kəˈmensəl] **1.** *a.* kommensaalne, kommensaal-, ühislaudne (*er. biol.*); **2.** *s.* kommensaal, lauakaaslane; *biol.* kommensalismis elav loom *või* taim

commensalism [kəˈmensəlizm] *s. biol.* kommensalism, ühislaudsus

commensurability [kəmenʃ(ə)rəˈbiliti] *s.*

mat. kommensuraablus, ühismõõdulisus, -mõõtsus

commensurable [kəˈmenʃ(ə)rəbl] *a.* kommensuraabel, ühismõõduline, -mõõtne (*millegagi* **with**); vastav, paras (*millekski* **to**) ◇ **~ quantities** *mat.* ühismõõduga suurused

commensurate [kəˈmenʃ(ə)rit] *a.* vastav, paras, kohane (*millekski* **to**); samaulatuslik (**with**); = **commensurable**

comment [ˈkɔment] **1.** *s.* märge, märkus; seletus, selgitus; kommentaar; **2.** *v. i.* märkmeid tegema, arvustavaid (*või* selgitavaid) märkusi tegema (*millegi kohta* **upon, on**); kommenteerima; iseloomustama ◇ **without ~** sõnakestki lausumata

commentary [ˈkɔmənt(ə)ri] *s.* kommentaar, seletus, seletav(ad) märkus(ed)

commentator [ˈkɔmenteitə, -mən-] *s.* kommentaator, kommenteerija, seletaja

commerce [ˈkɔmə(:)s] *s.* kommerts, kaubandus; kaubanduslik (*või* seltskondlik) läbikäimine ◇ **to have no ~ with** (*kellegagi*) mitte läbi käima

commercial [kəˈməːʃ(ə)l] **1.** *a.* kaubanduslik, kaubandus-, kauba-, kommerts-, äri-; **2.** *s.* = **~ broadcast**; **~ traveller** ◇ **~ broadcast** reklaam(raadio)saade; **~ law** *jur.* kaubandusõigus; **~ spirit** ärivaim; **~ traveller** kauba- *e.* proovireisija; **~ treaty** *maj.* kaubandusleping

commercialism [kəˈməːʃ(ə)lizm] *s.* kommertsialism, kaubanduslik vaim, ärivaim; kaubanduslikud põhimõtted

commercialize [kəˈməːʃəlaiz] *v. t.* (**-zable**) kaubanduslikule alusele seadma, kaubaartikliks tegema

commination [kɔmiˈneiʃ(ə)n] *s.* ähvardus taevase vihaga; needmine, needmispalvus

commingle [kəˈmiŋgl] *v. t. & i. lit.* segama; segunema

comminute [ˈkɔminjuːt] *v. t.* pihustama, killustama ◇ **-ed fracture** *med.* kildmurd

comminution [kɔmiˈnjuːʃ(ə)n] *s.* pihustus, killustus; *med.* kildmurd

commiserate [kəˈmizəreit] *v. t. & i.* (**-rable**) kaasa tundma, kahetsema, haletsema; kaastunnet avaldama (*kellelegi* **with**; *millegi puhul* **on**)

commiseration [kəmizəˈreiʃ(ə)n] *s.* kaastundmus, -tunne, kahetsus, kaasatundmine (*millegagi, kellegagi* **for**); kaastundeavaldus

commiserative [kəˈmizəreitiv] *a.* kaasatundev, kahetsev, haletsev

commissar [kɔmiˈsɑː] *s.* komissar

commissariat [kɔmiˈseəriət] *s.* komissariaat; *mil.* intendantuur, varustusamet; toiduvarustus, -varu

commissary [ˈkɔmisəri] *s.* komissar, (*riigivõimu*) volinik; *sõj.* intendant; *kirikl.* asepiiskop; *Am.* intendantuur (= **commissariat**); *Am. ka* toiduvaru; *Am. ka* kantiin, (*laagri, tehase jms.*) söökla

commission [kəˈmiʃ(ə)n] **1.** *s.* komiteerimine, volitamine, ülesandeks tegemine (*kellelegi* **to**), käsundamine; (*millegi*) kordasaatmine, sooritamine, toimepanemine (**of**); (*usaldatud*) ülesanne, volitatud võim, volitused, käsund; komisjon; komisjonis olek; *er. mil.* ohvitseriks määramine, ohvitseri patent, ohvitseriamet; komisjonitasu, vahendus- *e.* vahetalitustasu; (*sõjalaeva*) teenistusvalmidus; (*vabriku, lennuvälja jms.*) töötamisvalmidus; **2.** *v. t.* komiteerima, volitama (*kedagi tegema* **smb. to do**), (*kellelegi*) ülesandeks tegema, käsundama; (*ohvitserina*) ametisse määrama; (*ohvitseri*) sõjalaeva komandöriks määrama; (*sõjalaeva*) komandörina üle võtma; (*sõjalaeva*) tegevteenistusse käsutama ◇ **I cannot go beyond my ~** ma ei või oma volitustest kaugemale minna; **sins of ~ and omission** patustused sooritatud tegudes ja kohuste täitmata jätmises; **to get (lose, resign) one's ~** ohvitseriks ülendatama (ohvitserikohta kaotama, ohvitserikohast loobuma); **on ~** komisjoni(müügi)l; (*raamatu kohta*) pealaos; **the ship is in ~** (sõja)laev on tegevteenistuses *või* teenistusvalmis; **to put in (out of) ~** teenistus- *või* töötamisvalmis seadma (teenistus- *või* töötamiskõlbmatuks tegema); **C- of the Peace** (Inglise) rahukohtunike kogu; **on the C-** rahukohtunikuna ametis

commissionaire [kəmiʃəˈnɛə] *s.* pakikandja; (*hotelli, teatri jms.*) uksehoidja

commissioned [kəˈmiʃ(ə)nd] *a.* volitatud; (*ohvitserina*) ametisse määratud, patenteeritud; (*sõjalaeva kohta*) meeskonnaga va-

rustatud ning teenistusvalmis ◇ ~ **officer** (täis)ohvitser; *vrd.* **non-~**

commissioner [kə'miʃ(ə)nə] *s.* (*valitsuse või parlamendi*) erivolinik; (valitsus)komisjoni liige; (riigi)ametkonna (*või* maakonna) ülem ◇ **High C-** Briti dominiooni ametlik esindaja Londonis

commissure [kə'misjuə, -ʃuə] *s. anat.* kommissuur, nide

commit [kə'mit] *v. t.* **(-tt-)** üle andma, usaldama (*kellelegi* **to**, *kellegi hoolde* **to smb's care**); (*vanglasse, hullumajja jms.*) saatma **(to)**; (*hauda, merre jms.*) langeda laskma **(to)**; (*seaduseelnõu*) komisjoni andma; (*midagi paha*) toime panema, sooritama, tegema; ohustama, hädaohtu saatma; (tahtmatult) kohustama, (ebameeldivalt) siduma; panustama; (*kellegi*) au ohustama, (*kedagi*) kompromiteerima ◇ **to ~ to the grave (waves)** hauda (merre) matma; **to ~ to the flames** ära põletama; **to ~ to memory** pähe õppima; **to ~ to writing** (*or* **paper**) kirja panema; **to ~ to prison** vanglasse saatma; **to ~ a crime** roima toime panema; **to ~ adultery** abielu rikkuma; **to ~ suicide** eneselt elu võtma; **to ~ oneself** ennast siduma, endale kohustust võtma, kohustuma; **~ no nuisance!** mustusetegemine keelatud!

commitment [kə'mitmənt] *s. er.* kohustus; panus(tus); kohustumine, enese sidumine; *maj.* tähtajaline börsikohustus

committal [kə'mit(ə)l] *s.* üleandmine; vanglasse (*või* hullumajja) saatmine; komisjoni andmine; enese sidumine; enese (au) ohustamine, kompromiteerimine; *er. Am.* = **commitment**

committee I [kə'miti] *s.* komitee, komisjon, toimkond ◇ **joint ~** segakomisjon; **C- of the whole House** Inglise parlamendi istung vabadeks vaidlusteks mõne komisjoni antud küsimuse üle; **C- of Ways and Means** Inglise parlamendi istung eelarvekomisjonina

committee II [kɔmi'ti:] *s.* nõdrameelse (ametlikult määratud) hooldaja

committee-man [kə'mitimæn] *s.* (*pl.* **-men**) komitee (*või* komisjoni) liige

commode [kə'moud] *s.* kummut (= **chest of drawers**); kapp-pesulaud; (peidetud öö-potiga) öötool (= **night-~**)

commodious [kə'moudiəs] *a.* ruumikas, (mugavalt) avar

commodity [kə'mɔditi] *s.* tarbeaine, -ese; kaubaartikkel; *pl.* tarbekaubad ◇ **~ prices** (laia)tarbekaupade hinnad

commodore ['kɔmədɔ:] *s.* kommodoor (*mereväeohvitseri auaste kapteni ja admirali vahel; eskaadri ülem laevastikus*); jahtklubi president; lootskapten

common ['kɔmən] **1.** *a.* **(~er, ~est; -nness)** ühine, üldine, ühis-, kogukondlik; tavaline, harilik, igapäevane; labane, liht-; **2.** *s.* ühismaa, kogukonnamaa; (tarastamata) tükk harimata maad; *jur.* õigus maatükki (ühiselt omanikuga) kasutada (= **right of ~**); *vrd.* **commons** ◇ **in ~** ühisel tarvitusel olev; (*kellegagi*) ühine, ühiselt **(with)**; **out of the ~** ebatavaline; **of no ~ ability** erakordsete võimetega; **~ case** *lgv.* üldkääne; **~ divisor** *mat.* ühisjagaja; **~ factor** ühine tegur, ühistegur (*ka mat.*); **~ fraction** *mat. Am.* harilik murd (= **vulgar fraction**); **~ informer** *jur.* denuntsiant, ülesandja, pealekaebaja; **~ law** (Inglise) tavaõigus; **~ logarithm** *mat.* kümnendlogaritm; **~ measure** = **~ factor** *or* **~ time; ~ multiple** *mat.* ühiskordne; **~ noun** *lgv.* üldnimi, apellatiiv; **~ or garden** *sl.* tavalist liiki, mitte erakordne; **C- Prayer** anglikaani kiriku liturgia; **~ salt** keedusool; **~ sense** kaine praktiline mõistus; **~ soldier** lihtsõdur; **~ time** *muus.* paaristakt; **~ weal** üldine (*või* ühiskondlik) hüvang; *arh.* = **commonwealth**

commonage ['kɔmənidʒ] *s.* ühine maavaldus; ühises valduses olev maa; *ka* = *järgm.*

commonalty ['kɔmən(ə)lti] *s.* lihtrahvas, mitteaadlikud; kogukond

commoner ['kɔmənə] *s.* lihtkodanik, mitteaadlik; *parl. haruld.* alamkoja liige; (*Oxfordi ülikoolis*) maksuline üliõpilane, mittestipendiaat ◇ **First C-** *parl.* spiiker (*Briti alamkoja juhataja*); **the great C-** (vanem) Pitt

commonly ['kɔmənli] *adv.* tavaliselt, harilikult, üldiselt

commonplace ['kɔmənpleis] **1.** *s.* kulunud

lause, midagi tavalist, aabitsatõde, labasus; **2.** *a.* mitteuudne, labaseks kulunud, liiga tavaline ◇ **~-book** märkmik tabavate väljendite ja katkendite kogumiseks

common-room ['kɔmənrum] *s.* kolledži õppejõudude kogunemistuba (*er. Oxfordis*) ◇ **junior ~** üliõpilaste kogunemistuba

commons ['kɔmənz] *s. pl.* lihtkodanikud, -rahvas; alamkoja liikmed; **(the C-)** alamkoda; toiduportsjon, toit ◇ **House of C-** (Briti) alamkoda, saadikutekoda; **short ~** kasin toit

common-sense ['kɔmənsens], *fam. ka* **commonsensical** [kɔmən'sensik(ə)l] *a.* mõistlik, kainemõistuseline, praktiline; *vrd.* **common sense**

commonweal ['kɔmənwi:l] = **common weal** (*vt.* **common**)

commonwealth ['kɔmənwelθ] *s.* riiklik ühiskond, (iseseisev) riik; vabariik; *er.* **(the C-)** (ajutine) vabariiklik Inglismaa (*a.* 1649—1660) *või* (praegune) Austraalia Ühendus (= **the C- of Australia**); *Am.* osariik ◇ **the British C- of Nations** Briti Rahvaste Ühendus = **the British Empire; C- Day** = **Empire Day**

commotion [kə'mouʃ(ə)n] *s.* ärevus, rahutus; segane sinna-tänna jooksmine

communal ['kɔmjun(ə)l] *a.* **(-lly)** kommunaalne, kommunaal-, kogukondlik, ühiskondlik

communard ['kɔmjunɑ:d] *s. aj.* kommunaar, kommuunlane

commune 1. ['kɔmju:n] *s.* kommuun, kogukond; **(the C-)** Pariisi Kommuun; **2.** [kə'mju:n, 'kɔmju:n] *v. i.* lähedaselt juttu ajama *või* nõu pidama, suhtlema, läbi käima (*kellegagi* **with**); *kirikl.* armulauast osa võtma

communicant [kə'mju:nikənt] *s. kirikl.* kommunikant, armulaualine; teatetooja

communicate [kə'mju:nikeit] *v. t. & i.* **(-cable, -tor)** edasi andma (*millelegi, kellelegi* **to**); teatama (*kellelegi* **to**); ühendusse astuma *või* ühenduses olema, suhtlema, lävima (*millegagi, kellegagi* **with**); *kirikl.* armulauda saama *või* jagama

communication [kəmju:ni'keiʃ(ə)n] *s.* edasiandmine; side, ühendus (*ühendustee, -käik, -uks jms.*); *er.* (kirjalik) teade, kiri; suhtlemine, lävimine; *pl. mil.* kommunikatsioon, ühendusteed ◇ **lines of ~** ühendus- *või* liiklusteed; **~ satellite** *tehn.* sidesatelliit

communicative [kə'mju:nikeitiv, -kət-] *a.* avameelselt rääkiv, jutukas

communion [kə'mju:njən] *s.* ühendus, suhtlemine, läbikäimine; *kirikl.* osadus, osasaamine; **(C-, Holy C-)** püha õhtusöömaaeg, armulaud ◇ **to hold ~ with** (*kellegagi*) läbi käima; **to hold ~ with oneself** oma südames tõsiselt järele mõtlema

communiqué [kə'mju:nikei] *s. pr.* kommünikee, ametlik teadaanne

communism ['kɔmju(:)nizm] *s.* kommunism

communist ['kɔmju(:)nist] *s.* kommunist; *atrib.* kommunistlik, kommunismi- ◇ **C- Manifesto** kommunistlik manifest; **C- Party of Great Britain** Suurbritannia Kommunistlik Partei; **C- Party of the Soviet Union** Nõukogude Liidu Kommunistlik Partei; **Young C- League** Kommunistlik Noorsooühing; **All-Union Lenin Young C- League** Üleliiduline Leninlik Kommunistlik Noorsooühing

communistic [kɔmju(:)'nistik] *a.* **(-ically)** kommunistlik

community [kə'mju:niti] *s.* kommuniteet, ühisomand, -vara; (*huvide jms.*) ühisus, ühtsus; *biol.* kooslus; **(the ~)** kogukond, ühiskond, riik ◇ **plant ~** *bot.* taimekooslus; **~ centre** kogukondlik (*või* ühiskondlik) hoone; **~ property** *jur.* (abikaasade) ühisvara **~ services** ühiskondlikud teenused; **~ singing** ühislaul(mine)

communize ['kɔmjunaiz] *v. t.* ühistama, ühisvaraks tegema; kommunistlikuks tegema

commutation [kɔmju(:)'teiʃ(ə)n] *s.* kommutatsioon, vahetamine, muutmine; (*karistuse*) vähendus, pehmendus ◇ **~ ticket** *Am.* hooajapilet (= **season ticket**)

commutator ['kɔmju(:)teitə] *s.* muutja, vahetaja; *er. el.* kommutaator

commute [kə'mju:t] *v. t. & i.* **(-table)** muutma, vahetama; (*võlakohustust*) ümber vahetama (*millekski* **for, into**); (*maksmisviisi*) muutma **(into, for)**; (*karistust*) vähen-

dama, pehmendama (*millekski* **into**); *Am.* (hooajapiletiga) edasi-tagasi reisima

commuter [kə'mju:tə] *s. Am.* hooajapileti omanik, (reeglipärane) edasi-tagasi reisija ◇ **~ train** linnalähedane rong

compact I ['kɔmpækt] *s.* kokkulepe, leping, kompaktaat

compact II [kəm'pækt] **1.** *a.* kompaktne, tihke, kokkusurutud; **2.** *v. t.* kompaktseks (*e.* tihkeks) tegema, tihendama, tihkestama; kompaktsena ehitama (*millestki* **of**); **3.** *s.* (*ka* ['kɔm-]) väike lame puudritoos (*peegliga, puudriga ja puudritupsuga*) ◇ **~ set** *mat.* kompaktne hulk

companion I [kəm'pænjən] **1.** *s.* kaaslane, seltsiline, kambaline, kambamees; paariline, paarimees; ärikaaslane, äriosanik, kompanjon; seltsidaam; (*rüütliordu*) lihtrüütel, kavaler (**of**); **2.** *v. t. & i. lit.* (*kellegi*) kaaslaseks olema, seltsima (*kellegagi* **with**) ◇ **C- of the Bath** (*lüh.* **C.B.**) Bathi rüütliordu kavaler; **C- of Honour** (a. 1917 asutatud) Inglise Aukaaslaste Ordu liige

companion II [kəm'pænjən] *s. mer.* = **~-hatch, ~-ladder, ~-way**

companionable [kəm'pænjənəbl] *a.* (**-bly**) seltsimehelik, seltsiv, kaaslasena meeldiv

companionate [kəm'pænjənit] *a.* kaaslaslik, kaaslas- ◇ **~ marriage** (ameerikalik) prooviabielu, abielu juba ette kokkulepitud lahutustingimustega

companion-hatch [kəm'pænjənhætʃ] *s. mer.* tekikapp; kajutiluuk, sissekäiguluuk

companion-ladder [kəm'pænjənlædə] *s. mer.* kajutitrepp

companionship [kəm'pænjənʃip] *s.* kaaslus, seltslus; *er.* (alatiseks) kaaslaseks olemine; (*rüütliordu*) kavaleriaste (**of**)

companion-way [kəm'pænjənwei] *s. mer.* kajutitrepikäik, kajutitrepp

company ['kʌmp(ə)ni] *s.* selts, seltsisolek; seltsiliskond, kaaslaskond; seltskond, külaliskond; (*laeva*) meeskond; (*lüh.* **Co.**) kompanii, (äri)selts, (kauba)ühing; (näite)trupp, näitlejaskond; *mil.* kompanii, rood ◇ **in ~** teiste seltsis, (ühes)koos; **to be good (bad) ~** huvitavaks (igavaks) kaaslaseks olema; **to bear** (*or* **keep**) **smb. ~** kellelegi kaaslaseks olema; **to have** (*or* **receive**) **~** külalisi vastu võtma; **to keep ~ with** (*kellegagi*) kurameerima; **to weep (laugh, etc.) for ~** kaasa nutma (naerma jne.); **joint stock ~** aktsiaselts; **limited liability ~** piiratud vastutusega aktsiaselts; **ship's ~** laevapere, -meeskond, -komando; **~ manners** seltskondlikud kombed; **~ union** *Am.* tööandja poolt juhitav töölisühing (*vast.* tööliste eneste ametiühing — **trade union**)

comparable ['kɔmp(ə)rəbl] *a.* (**-bly**) võrreldav (*millegagi* **with**); sarnanev (*millegagi* **to**); (*väärtuselt*) lähedane, samaväärne (*millegagi* **to**)

comparative [kəm'pærətiv] **1.** *a.* võrdlev; võrdeline, suhteline; **2.** *s. lgv.* komparatiiv, keskvõrre (= **~ degree**)

comparatively [kəm'pærətivli] *adv.* võrdlemisi, suhteliselt

comparator ['kɔmpəreitə, kəm'pærətə] *s. tehn.* komparaator

compare [kəm'pɛə] **1.** *v. t. & i.* võrdlema, võrdluseks kõrvutama (*millegagi, kellegagi* **with**); sarnastama; sarnasust (*või* samasugusust) osutama (*millegagi, kellegagi* **to**); võrdlust välja kannatama (*millegagi* **with**); võrrutama, võrdseks seadma; *lgv.* kompareerima, võrdlema, komparatsiooniastmeid (*e.* võrdeid) moodustama; **2.** *s.* võrdlus (*tarvit. ainult ühendeis* **beyond** *or* **past** *or* **without ~** võrratu, võrratult) ◇ **cannot ~ with** ei kannata võrdlust (*millegagi*), on võrratult halvem (*millestki*); **to ~ notes** tähelepanekuid ning arvamusi vastastikku jagama; **there is no -ring them** neid ei saa võrreldagi

comparison [kəm'pærisn] *s.* võrdlemine, võrdlus; *lgv.* komparatsioon ◇ **degrees of ~** *lgv.* võrdlusastmed; **in** (*or* **by**) **~ with** (*millegagi, kellegagi*) võrreldes; **there is no ~ between them** neid ei saa võrreldagi; **without ~** (*or* **out of all ~, beyond all ~**) võrratult

compartment [kəm'pɑ:tmənt] *s.* osakond, eraldatud osa, lahter; (*vaguni*) kupee

compass ['kʌmpəs] **1.** *s.* ringjoon, (ümbritsev) piir; ulatus, ala; (*hääle*) ulatus, diapasoon; võimupiirkond; kompass; *pl.* sirkel (= **a pair of ~es**); **2.** *v. t.* ringama, ringi minema; *arh., poeet.* ümbritsema (*millegagi* **with**); mõttes haarama; (*eesmärki*) saavutama, teostama; *lit.* salasepitsuse abil püüdlema, taotlema (*kellegi surma, mässu jms.*) ◇ **to fetch a ~** *arh.* kaugelt ringi minema; **in small ~** väikeses ulatuses; **a voice of great ~** suureulatuslik hääl; **beyond my ~** (*or* **beyond the ~ of my powers**) mitte minu võimuses; **within my ~** minu võimuses; **mariner's ~** laevakompass, bussool

compass-box ['kɔmpəsbɔks] *s.* kompassikarp

compass-card ['kɔmpəskɑ:d] *s.* ilmakaarestik

compass-saw ['kɔmpəssɔ:] *s. ehit.* tikksaag

compass-window ['kɔmpəs'windou] *s. arhit.* poolringikujuline (ärkli)aken

compassion [kəm'pæʃ(ə)n] *s.* kaastunne ◇ **to have** (*or* **take**) **~ (up)on** (*kellegi peale*) halastama

compassionate **1.** [kəm'pæʃ(ə)nit] *a.* kaastundlik; **2.** [kəm'pæʃəneit] *v. t.* (**-nable**) kaastundlikult kohtlema, kaastundmust osutama ◇ **leave on ~ grounds** *mil.* ametipuhkus perekondlikel põhjusil

compatibility [kəmpæti'biliti] *s.* ühtesobivus, lepitatavus

compatible [kəm'pætibl] *a.* ühtesobiv, lepitatav (*millegagi* **with**)

compatriot [kəm'pætriət, -'peit-] *s.* kaasmaalane

compeer [kəm'piə] *s.* seisusekaaslane; omaväär(ili)ne

compel [kəm'pel] *v. t.* (**-ll-**) sundima ◇ **to ~ admiration (attention, respect, etc.)** tahestahtmata imetlust (tähelepanu, lugupidamist jne.) äratama; **to ~ into** (*or* **to**) **obedience** sõnakuulmisele sundima

compelling [kəm'peliŋ] *a.* sundiv, vastupandamatu ◇ **~ force** vastupandamatu võim

compendious [kəm'pendiəs] *a.* kokkuvõtlik, lühike

compendium [kəm'pendiəm] *s.* (*pl.* **~s**, *haruld.* **-dia** [-diə]) kompendium, lühike kokkuvõte

compensate ['kɔmpinseit, -pen-] *v. t. & i.* (**-sable, -tor**) kompenseerima, tasastama, tasakaalustama, hüvitama, korvama, tasa tegema, tasuma (*millegagi* **by, with**; *millegi eest* **for**; *kellelegi* **to**)

compensation [kɔmpin'seiʃ(ə)n, -pen-] *s.* kompensatsioon, tasastus, tasakaalustus, hüvitus, korvamine, korvus, tasategemine, tasu; *Am.* töötasu, palk ◇ **~-balance** *or* **~-pendulum** *tehn.* (*täpsuskella*) kompensaator

compensatory ['kɔmpinseitəri, -pen-] *a.* (**-ily**) kompensatoorne, tasakaalustav; hüvitav, korvav, tasuv

compère ['kɔmpɛə] *pr.* **1.** *s.* konferansjee, teadustaja; **2.** *v. t.* konfereerima, teadustama

compete [kəm'pi:t] *v. i.* võistlema, konkureerima (*millegi pärast* **for**; *milleski* **in**; *kellegagi* **with**)

competence ['kɔmpit(ə)ns], **-ncy** [-nsi] *s.* kompetents, võimkond, võimupiirid; kompetentsus, pädevus, asjatundlikkus; *jur.* õiguspädevus; (küllaldane) jõukus

competent ['kɔmpit(ə)nt] *a.* kompetentne, pädev, asjatundlik; võimkondlik; *jur.* õiguspädev; *lit., jur.* lubatav (*kellelegi* **to**) ◇ **it is ~ to Parliament to prohibit it** parlamendil on õigus seda ära keelata

competition [kɔmpi'tiʃ(ə)n] *s.* võistlus, konkurents

competitive [kəm'petitiv] *a.* võistlev; võistlus- ◇ **~ examinations** võistluseksamid

competitor [kəm'petitə] *s.* (kaas)võistleja, konkurent

compilation [kɔmpi'leiʃ(ə)n] *s.* kompilatsioon, lappteos (*teiste autorite töödest kokkulapitud teos*)

compilatory [kəm'pailətəri] *a.* kompilatiivne, kompilatiiv-, kokkulapitud

compile [kəm'pail] *v. t.* (**-lable**) kompileerima, (*materjale*) koguma ning tervikuks põimima, (*laenatud materjalidest*) koostama; (*alatiste lisandite abil*) koguma

complacency [kəm'pleisnsi], **-nce** [-ns] *s.* endameeldumus, enesega rahulolemine; mõnulev rahulolu

complacent [kəm'pleisnt] *a.* enesega rahulolev, mõnulev

complain [kəm'plein] *v. i.* kaebama, kaeblema, kurtma (*millegi üle* **of, about**; *kellelegi* **to**); *poeet.* kaeblikult häälitsema

complainant [kəm'pleinənt] *s.* kaebaja, kaebleja, kurtja; kannataja

complaint [kəm'pleint] *s.* kaebus, kaeve; kaeblus; häda, vaevus (*ka med.*); viga

complaisance [kəm'pleiz(ə)ns] *s.* vastutulelikkus, lahkus, soostuvus

complaisant [kəm'pleiz(ə)nt] *a.* vastutulelik, lahke, soostuv

complement 1. ['kɔmplimənt] *s.* komplement (*ka biol.*); täiendus, täiend; *mat.* täiend; (*laeva meeskonna*) komplekt, (täielik) isikkoosseis; *lgv.* öeldistäide, predikatiiv; **2.** ['kɔmpli'ment] *v. t.* täiendama, (*millelegi*) komplemendiks olema

complementary [kɔmpli'mentəri] *a.* komplementaarne, täiendav, täiendus-, täiend- ◇ ~ **angle** *mat.* täiendusnurk; ~ **colours** *füüs.* komplementaar- *e.* täiendvärvused

complete [kəm'pli:t] **1.** *a.* **(-er, -est)** täielik; komplektne, komplekt-, terviklik; **2.** *v. t.* **(-table)** täiendama, komplekt(eer)ima; viimistlema; lõpetama, lõpule viima ◇ ~ **fertilizer** *põll.* täisväetis; ~ **works** kogutud teosed, teoste koguväljaanne

completely [kəm'pli:tli] *adv.* täiesti, täitsa

completion [kəm'pli:ʃ(ə)n] *s.* viimistlus, viimistlemine; lõpetamine, lõpuleviimine

complex ['kɔmpleks] **1.** *a.* **(~ly)** kompleksne, kompleks-; liit-; põim-; komplitseeritud, tüsilik, keerukas, keeruline (= **complicated**); **2.** *s.* kompleks, kogum; *er. psühh.* kompleks; *fam.* tugev eelarvamus, vastumeelsus (*millegi vastu* **against**) ◇ ~ **compound** *keem.* kompleksühend; ~ **number** *mat.* kompleksarv; ~ **rock** *geol.* liitkivim; ~ **sentence** *lgv.* põimlause; **inferiority** ~ *psühh.* alaväärsuskompleks, (alateadlik) alaväärsustunne

complexion [kəm'plekʃ(ə)n] *s.* (näo)jume, näovärv; *piltl.* väljanägemine, ilme ◇ **this puts another ~ on the matter** see laseb asja paista hoopis teises valguses

-complexioned [kəm'plekʃ(ə)nd] *a.* -jumeline

complexity [kəm'pleksiti] *s.* komplitseeritus, tüsilikkus, keerukus, keerulisus

compliance [kəm'plaiəns] *s.* päriolek, nõustumine ◇ **in ~ with** (*millelegi*) vastavalt

compliant [kəm'plaiənt] *a.* päriolev, nõustuv, järeleandlik

complicacy ['kɔmplikəsi] *s. lit.* komplitseeritus, tüsilikkus, keerukus, keerulisus

complicate ['kɔmplikeit] *v. t.* **(-cable)** komplitseerima, tüsistama, keerustama, keerukaks tegema

complicated ['kɔmplikeitid] *a.* komplitseeritud, tüsilik, keerukas, keeruline

complication [kɔmpli'keiʃ(ə)n] *s.* komplikatsioon, tüsistus, keerustus; olukorra raskendus; komplitseeritus, tüsilikkus, keerukus, keerulisus (= **complicacy**)

complicity [kəm'plisiti] *s.* süükaaslus, kaassüü

compliment 1. ['kɔmplimənt] *s.* kompliment, viisakusavaldus, meelitus; *pl.* tervitused (*er. kirjas*); **2.** ['kɔmpli'ment] *v. t.* komplimenteerima, viisakusi (*või* meelitusi) ütlema; tervitama (*millegi puhul* **on**) ◇ **to pay a ~ to** (*kellelegi*) meelitust ütlema; **he did me the ~ of listening** ta austas mind oma tähelepanuga; **the ~s of the season** ajale vastavad tervitused (*näit. uusaastaks*); **my brother sends his ~s (with my brother's ~s)** mu vend laseb tervitada (mu venna tervitustega)

complimentary [kɔmpli'ment(ə)ri] *a.* **(-ily)** meelitav, kiitev; viisakust avaldav, viisakus- ◇ ~ **close** viisakusvormel (äri)kirja lõpul; ~ **ticket** aukaart, priipilet

complin(e) ['kɔmplin] *s. r.-kat.* hilisõhtune jumalateenistus

comply [kəm'plai] *v. i.* nõustuma, päri olema (*millegagi* **with**), (*soovi*) täitma, vastu tulema, (*palvet*) rahuldama (**with**)

component [kəm'pounənt] **1.** *a.* koostav, koostis-, osa moodustav, osa-; **2.** *s.* komponent, osis, koostisosa

comport [kəm'pɔ:t] *v. t. & i.* käituma, end ülal pidama (*haril.* ~ **oneself**); sobima (*millegagi* **with**)

compos ['kɔmpɔs] *a. jur.* (*täielikult* ~ **mentis** ['mentis]) terve mõistuse juures, vastutusvõimeline

compose [kəm'pouz] *v. t. & i.* **(-sable)** koostama, korrastama, korraldama; looma, luuletama, komponeerima; *trük.* laduma; joonde ajama, lahendama; rahustama, lepitama; *refl.* end seadma (*millekski* **for**); end koguma, tasakaalu leidma; rahunema

composed [kəm'pouzd] *a.* rahulik, külmavereline, tasakaalukas

composedly [kəm'pouzidli] *adv.* rahulikult, külmavereliselt, tasakaalukalt

composer [kəm'pouzə] *s.* koostaja; *er.* komponist, helilooja

composing [kəm'pouziŋ] *s.* koostamine, korrastamine, korraldamine; loomine, luuleta-

mine, komponeerimine; *trük.* ladumine ◇ ~**-machine** *trük.* ladumismasin; ~**-room** *trük.* ladumisruum; ~**-stick** *trük.* rivik

composite ['kɔmpəzit, -zait] **1.** *a.* koostatud, liit-, sega-; *arhit.* segastiilis, liit- (*samba kohta*); *bot.* korvõieline; **2.** *s.* ühend; (*millegi*) segu (**of**); *bot.* korvõieline (taim) ◇ ~ **candle** (kookosõlist valmistatud) steariinküünal; ~ **function** *mat.* liitfunktsioon; ~ **number** *mat.* kordarv; ~ **fuel** *tehn.* segakütus; ~ **vessel** *mer.* komposiitlaev, segaehitusega (*osalt rauast ja osalt puust*) laev

composition [kɔmpə'ziʃ(ə)n] *s.* koostamine, korrastamine, korraldamine; (trüki)ladumine, (trüki)ladu; kokkuseade, ülesehitus; *muus., kunst, mat.* kompositsioon; *lgv.* (sõna)liitmine, kompositsioon; *ped.* kirjand; koosseis, koostis; (kunstlikult) koostatud aine; iseloomulaad, loomus; sobing, kokkulepe (*er. võlausaldajatega*) ◇ ~ **book** *Am.* (kirjandite) vihik (= **exercise book**); ~ **of forces** *füüs.* jõudude liitmine

compositor [kəm'pɔzitə] *s.* (trüki)laduja

compost ['kɔmpɔst, -poust] **1.** *s.* segu; *er.* kompost, kompostmuld; **2.** *v. t.* kompostima, kompostiks tegema; kompostiga väetama

composure [kəm'pouʒə] *s.* meelerahu, enesevalitsus, külmaverelisus

compote ['kɔmpout] *s.* kompott

compound I [kəm'paund] *v. t. & i.* kokku segama; kokku liitma, tervikuks ühendama; *maj.* (*võlga*) akord(eer)ima, kokkuleppe teel lahendama (*kellegagi* **with**; *teatavail tingimustel* **for**); *jur.* (kokkuleppel) kohtulikule vastutusele võtmisest loobuma *või* (*kohustust*) ära jätma

compound II ['kɔmpaund] **1.** *a.* kokkupandud, segatud, liit-; *tehn., el.* kompaund-; **2.** *s.* segu; *keem.* ühend; *lgv.* liitsõna, kompositum (= ~ **word**); *el.* kompaund(mass); *tehn.* kompaundmasin ◇ ~ **eye** *zool.* liitsilm, fassettsilm; ~ **fracture** *med.* tüsistunud murd, lahtine murd, komplikaatfraktuur; ~ **inflorescence** *bot.* liitõisik; ~ **interest** *maj.* liitprotsendid; ~ **leaf** *bot.* liitleht; ~ **sentence** *lgv.* rindlause; **impregnating** ~ *el.* immutuskompaund

compound III ['kɔmpaund] *s. Anglo-Ind.* tarastatud õu (*elumaja või vabriku ümber*); tarastatud laager

comprehend [kɔmpri'hend] *v. t.* taipama, mõistma, aru saama; (endasse) haarama, mahutama, sisaldama

comprehensible [kɔmpri'hensibl] *a.* taibatav, arusaadav, mõistetav

comprehension [kɔmpri'henʃ(ə)n] *s.* kaasahaaramine, -arvamine; arusaamine, taip, mõistus; *loog.* (*mõiste*) sisu ◇ **it is above (*or* beyond) my ~** see käib üle (*või* ületab) mu mõistuse; **knowledge within the ~ of a child** lapsegi mõistusele arusaadavad teadmised

comprehensive [kɔmpri'hensiv] *a.* laiahaardeline, ulatuslik, avar; kõikehaarav, -hõlmav; igakülgne; taiplik, taibukas ◇ ~ **term** paljusisaldav mõiste; ~ **faculty** taipamisvõime, taip; ~ **school** *ped.* ühtluskool (*Inglismaal*)

compress 1. [kəm'pres] *v. t.* **(-ible)** kokku suruma, tihendama, komprimeerima; **2.** ['kɔmpres] *s.* kompress, mähis

compressibility [kəmpresi'biliti] *a.* kokkusurutavus, kompressiiblus

compression [kəm'preʃ(ə)n] *s.* kompressioon, kokkusurumine, tihendamine; kokkusurutus, surve; tihenemine, koondumine ◇ ~ **chamber** *tehn.* survekamber; ~ **force** *tehn.* survejõud; ~ **stress** *tehn.* survepinge

compressive [kəm'presiv] *a.* surve-, suru-

compressor [kəm'presə] *s. tehn.* kompressor

comprise [kəm'praiz] *v. t.* **(-sable)** endasse haarama, hõlmama, kaasa haarama, sisaldama; (*öeldes*) kokku võtma (**in**) ◇ **to be -ed in** (*millegi*) hulgas olema, (*öelduga*) kokkuvõtlikult väljenduma

compromise ['kɔmprəmaiz] **1.** *s.* kompromiss, sobitlus, (vastastikuse järeleandmise teel saavutatud) kokkulepe; **2.** *v. t. & i.* kompromissi (*e.* kokkulepet) looma, kompromissiga lahendama, sobitlema; kompromiteerima, (*kellegi*) au ohustama, (*kedagi*) häbisse saatma

compromiser ['kɔmprəmaizə] *s.* sobitleja, kokkuleplane

Compton ['kʌm(p)tən, 'kɔm-] *pn.* ◇ ~ **effect** *füüs.* Comptoni efekt (*teatav kiirgu-*

se lainepikkuse muutumise nähtus); ~ **wavelength** *füüs.* Comptoni lainepikkus

comptroller [kən'troulə] = **controller** (*tarvit. ainult mõnes Inglise ametitiitlis*)

compulsion [kəm'pʌlʃ(ə)n] *s.* sund, sundus ◇ **under** (*or* **upon**) ~ sunduse teel, suniviisil, sundimisi

compulsive [kəm'pʌlsiv] *a.* sundiv, sund-; ennast pealesundiv ◇ ~ **idea** *psühh.* sundidee

compulsory [kəm'pʌls(ə)ri] *a.* **(-ily, -iness)** kohustuslik, sunduslik, sunniline, sund-

compunction [kəm'pʌŋ(k)ʃ(ə)n] *s.* sisetunde (*või* südametunnistuse) piin, kahetsus

computable [kəm'pju:təbl] *a.* **(-bly)** arvutatav, arvutamise teel järeldatav ◇ ~ **function** *mat.* arvutatav funktsioon

computation [kɔmpju(:)'teiʃ(ə)n] *s.* arvutamine, arvut(l)us, arvestus, kalkulatsioon; eelarvutlus, eelarve ◇ **by my** ~ minu arvestuse järgi; ~ **centre** arvutuskeskus

compute [kəm'pju:t] *v. t. & i.* arvutama, arvutlema, arvestama, kalkuleerima; (arvuliselt) hindama (*teatavas suuruses* **at**)

computer [kəm'pju:tə] *s. tehn.* arvuti, arvutusmasin ◇ **electronic** ~ elektronarvuti, raal; ~ **science** arvutiteadus

comrade ['kɔmrid] *s.* seltsimees, kaaslane, kamraad; (*nime ees* **C-**) seltsimees ◇ ~**-in-arms** (*pl.* ~**s-**) relvakaaslane, kaassõdur, -võitleja

comradely ['kɔmridli] *a.* seltsimehelik

comradeship ['kɔmridʃip] *s.* seltsimehelikkus

Comte [kɔ:ŋt] *pn.*

con I [kɔn] *v. t.* **(-nn-)** hoolega õppima, korduvalt lugema, pähe tuupima

con II [kɔn] *v. t.* **(-nn-)** *mer.* juhtima, tüürima; *vrd.* **conning-tower**

con III [kɔn] **1.** *adv.* = **contra**; **2.** *s.* vastuargument, -väide ◇ **the pros and** ~**s (of a question)** *fam.* poolt- ja vastuväited

con IV [kɔn] *lüh. sl.* = **1. convict**; **2. consumption**; **3. confidence** (*er.* väljendis ~ **trick,** ~ **game**)

con- *vt.* **com-**

con amore [kɔn ə'mɔ:ri] *adv. muus.* armsasti, soojusega

Conan ['kounən, 'kɔn-] *pn.*

Conant ['kɔnənt] *pn.*

conation [kə'neiʃ(ə)n] *s. filos.* tung, tunglus, kihu

con brio [kɔn'bri:ou] *adv. muus.* hoogsalt

concatenate [kɔn'kætineit] *v. t.* ahelikuks ühendama (*peam. piltl.*), ritta seostama

concatenation [kɔnkæti'neiʃ(ə)n] *s.* aheldumine, aheldus; ahelik; (*esemete, mõtete, sündmuste jms.*) ahel **(of)**

concave ['kɔn'keiv, 'kɔŋk-] **1.** *a.* nõgus, konkaavne, konkaav-; **2.** *s. poeet.* nõgus pind *või* võlv; *er.* **(the** ~**)** taevavõlv ◇ ~ **lens** *füüs.* nõguslääts; ~ **mirror** *füüs.* nõguspeegel

concavity [kən'kæviti, kɔn-] *s.* nõgusus, konkaavsus; nõgu, lohk

concavo-concave [kɔn'keivou'kɔnkeiv] *a. füüs.* kaksiknõgus, bikonkaavne

concavo-convex [kɔn'keivou'kɔnveks] *a. füüs.* nõguskumer, konkaavo-konveksne

conceal [kən'si:l] *v. t.* peitma, varjama, salastama

concealment [kən'si:lmənt] *s.* peitmine, varjamine, salastamine; peit, peidukoht ◇ **in** ~ peidus

concede [kən'si:d] *v. t.* **(-dable)** möönma (*et* **that**), järele andma, nõus olema; loovutama; (mängus) punkte ette andma (*kellelegi* **to**)

conceit [kən'si:t] *s.* enesearvamus, endast palju arvamine, kehkus, upsakus; teravmeelne mõte; peenutsev ning võrdlusterikas väljend ◇ **full of** ~ (ise)ennast täis; **wise in one's own** ~ enese meelest tark; **out of** ~ **with** (*milleski*) pettunud

conceited [kən'si:tid] *a.* ennast täis, enesest palju arvav, kehkjas, ninakas, upsakas

conceivable [kən'si:vəbl] *a.* **(-bly)** mõeldav, kujuteldav

conceive [kən'si:v] *v. t. & i.* eostuma, rasestuma; (mõttes) moodustama *või* looma, (välja) mõtlema; kujutlema **(of)**; *lit.* (*haril. p. p.*) sõnastama ◇ **-ed in plain terms** lihtsasti sõnastatud

concentrate ['kɔnsintreit, -sen-] **1.** *v. t. & i.* **(-trable, -trator)** kontsentreerima, keskendama, keskustama; (*maaki jms.*) rikastama; (*mõtteid jms.*) koondama (*millelegi* **on, upon**); kontsentreeruma, keskenduma, keskustuma; **2.** *s.* kontsentraat

concentration [kɔnsin'treiʃ(ə)n, -sen-] *s.*

kontsentreerimine, kontsentratsioon, keskustus; (*maagi jms.*) rikastamine; *er.* (*mõtete*) koondamine, koondusvõime; kontsentreerumine, koondumine, koondumus ◇ ~ **camp** koonduslaager

concentric [kən'sentrik, kɔn-] *a.* **(-ically)** kontsentriline, ühiskeskmene

concentricity [kɔnsen'trisiti] *s.* kontsentrilisus, ühiskeskmesus

concept ['kɔnsept] *s. filos.* mõiste, üldmõiste, kontsept ◇ **elementary** ~ ainikmõiste, ainumõiste (*mõiste, mis oma mahult hõlmab vaid ühe eseme*)

conception [kən'sepʃ(ə)n] *s.* eostus, rasestus; kontseptsioon, mõtte (*või* idee) tärkamine; mõte, idee; kujutlus, plaan; (*kunstiline, filosoofiline jms.*) käsitusviis

conceptive [kən'septiv] *a.* vastuvõtlik (*ideedele*), loomisvõimeline

conceptual [kən'septjuəl] *a.* **(-lly)** mõisteline, mõiste-

concern [kən'sə:n] **1.** *v. t.* suhtuma, (*kellessegi*) puutuma; *refl.* ennast segama (*millessegi* **in**); tegelema **(with)**; huvituma, muretsema (*millegi pärast* **about**; *kellegi eest* **for**); **2.** *s.* hool, mure (*millegi pärast* **at, about**); osavõtt, (huvi)asi; *maj.* kontsern, ettevõtjate koondis; firma, (äriline) ettevõte ◇ **as** ~**s** ... mis puutub ...; **to whom it may** ~ kõigile, kellesse see puutub; **I have no** ~ **with it** mul ei ole sellega midagi tegemist; **this is no** ~ **of mine** see ei lähe mulle korda, see ei puutu minusse; **his** ~ **in the company is a large one** ta on kaubandusseltsis osanik suurte summadega; **a flourishing** ~ hästiminev äri

concerned [kən'sə:nd] *p. p. & a.* huvitunud (*milletki* **in, with**); *er.* murelik (*millegi pärast* **at, about**) ◇ **to be** ~ **in** (*or* **with**) (*millegagi*) tegelema; **the person** ~ kõnesolev isik; **with a** ~ **air** mureliku ilmega

concerning [kən'sə:niŋ] *prep.* (*millegi, kellegi*) suhtes, asjas, kohta ◇ ~ **me** mis minusse puutub, minu asjas

concert I ['kɔnsət] *s.* kooskõla, kooskõlastatud tegevus, üksmeel; kontsert ◇ **in** ~ üheskoos, ühiselt (*kellegagi* **with**); **the C- of Europe** *aj.* Euroopa kontsert (*suurriikide poliitiline kooskõlastus pärast Viini kongressi a. 1815*); ~ **grand (piano)** *muus.* kontsert(tiib)klaver; ~ **pitch** *muus.* kammertonhäälestus, (rahvusvaheline) orkestrihäälestus; *piltl.* üleskruvitud tegevusvalmidus

concert II [kən'sə:t] *v. t.* ühiselt korraldama, kooskõlastama ◇ ~**ed attack** ühine (kooskõlastatud) rünnak; **to take** ~**ed action** kooskõlastatult (ühiselt) toimima

concertina [kɔnsə'ti:nə] *s.* kontsertiina, kuuekandiline lõõtspill ◇ ~**'d socks** voltides allalangenud sokid

concertmaster ['kɔnsə:tmɑ:stə] *s. Am. muus.* kontsertmeister (= **leader**)

concerto [kən'tʃə:tou, -'tʃɛə, -'sə:] *s.* **(***pl.* **-os)** *muus.* kontsert (*muusikalise vormina*)

concession [kən'seʃ(ə)n] *s.* mööndus, mööne, järeleandmine, nõustumine; loovutus; *maj.* kontsessioon (*lepinguline kasutusluba*) ◇ **to make a** ~ **to** (*kellelegi*) järele andma

concessionaire [kənseʃə'nɛə] *s. maj.* kontsessionäär, kontsessiooni omanik

concessive [kən'sesiv] *a.* kontsessiivne, möönev ◇ ~ **conjunctions** *lgv.* kontsessiivsed konjunktsioonid, möönvad sidesõnad

conch [kɔŋk] *s.* (suur spiraalne) konna- *või* merikarp; karp, koda, konh; *anat.* (*ka* **concha** ['kɔŋkə]) karbik; *arhit.* konh, karbitaoline võlv; *mer. sl.* «konnakarbisööja», Bahama saarte elanik ◇ ~**(a) of auricle** *anat.* kõrvakarbik

conchoid ['kɔŋkɔid] *s. mat.* konhoid

conchology [kɔŋ'kɔlədʒi] *s. zool.* karbiteadus, konhülioloogia

conchy ['kɔntʃi] *s. sl.* = **conscientious objector**

concierge ['kɔ:ŋsiɛəʒ] *s. pr.* uksehoidja

conciliate [kən'silieit] *v. t.* **(-able)** lepitama; leplikkusega (*kellegi poolehoidu*) võitma **(to)**

conciliation [kənsili'eiʃ(ə)n] *s.* lepitus, lepitamine; leppimine ◇ **court of** ~ lepituskohus

conciliator [kən'silieitə] *s.* lepitaja

conciliatory [kən'siliət(ə)ri] *a.* **(-ily, -iness)** lepitav, leplik

concise [kən'sais] *a.* **(-er, -est)** lühike, kokkusurutud, tihe, napisõnaline, kontsiisne

conciseness [kən'saisnis], **concision** [kən-

ˈsiʒ(ə)n] *s.* lühidus, kokkusurutus, tihedus, napisõnalisus

conclave [ˈkɔnkleiv, ˈkɔŋk-] *s. kirikl.* konklaav; salajane koosolek ◇ **in** ~ salajasel nõupidamisel

conclude [kənˈklu:d] *v. t. & i.* **(-dable)** lõpetama *või* lõppema (*millegagi* **with**; *midagi tehes* **by doing**); järeldama (*et* **that**); (*lepingut, rahu, kaupa*) sõlmima; otsustama (*teha* **to do**) ◇ **to be -ed** lõpp järgneb

conclusion [kənˈklu:ʒ(ə)n] *s.* lõpetus, lõpp; järeldus; lõpparvamus; (*lepingu, rahu*) sõlmimine ◇ **to bring to a** ~ lõpule viima; **in** ~ lõpetuseks, lõpuks; **to draw the** ~ **that ...** järeldama, et ...; **to try ~s with** (*kellegagi*) otsustavalt jõudu katsuma

conclusive [kənˈklu:siv] *a.* lõplik, otsustav

concoct [kənˈkɔkt] *v. t.* kokku keetma; välja hauduma, sepitsema

concoction [kənˈkɔkʃ(ə)n] *s.* kokkukeetmine; väljahaudumine, sepitsus; kokkukeedetud vedelik; sepitsetud lugu *või* plaan

concomitance [kənˈkɔmit(ə)ns] *s.* kaaslemine, kaaslus, kaasumine, kaasaskäimine

concomitant [kənˈkɔmit(ə)nt] **1.** *a.* saatev, kaaslev, kaasuv, kaasaskäiv, kaas-; **2.** *s. haril. pl.* kaasaskäiv asjaolu, saatev nähtus

concord I [ˈkɔŋkɔ:d, ˈkɔnk-] *s.* kooskõla, ühtesobivus; kokkulepe, leping; üksmeel; *lgv.* ühildus, ühildumine

Concord II [ˈkɔŋkɔ:d] *pn.*

concordance [kənˈkɔ:d(ə)ns] *s.* kooskõla, ühtesobivus, üksmeel, konkordants; tähestikuline sõnaregister (*millegi juurde* **to**)

concordant [kənˈkɔ:d(ə)nt] *a.* kooskõlaline, ühtesobiv, konkordantne (*millegagi* **with**) ◇ ~ **bedding** *geol.* rööplasumus

concordat [kɔnˈkɔ:dæt, kən-] *s. pol.* konkordaat (*riigi ja paavsti leping*)

concourse [ˈkɔŋkɔ:s, ˈkɔnk-] *s.* (*rahva*) kogunemine, kokkuvool; rahvamurd; *Am.* (*rahva*) kogunemispaik, *er.* raudteejaama suur saal

concrete I [ˈkɔŋkri:t, ˈkɔnk-] **1.** *a.* konkreetne, meeleline, tõsiasjaline, tegelik, kindlakujuline; *lgv.* konkreet-, konkreetset mõistet tähistav (*nimisõna kohta*); **2.** *s.* konkreetne mõiste; *lgv.* konkreetnoomen, -nimisõna, -substantiiv (= ~ **noun**); betoon; *atrib.* betoonist, betoon(i)-; **3.** *v. t.* betoonima, betoneerima, betooniga katma ◇ **in the** ~ konkreetselt, tegelikult; ~ **mixer** *ehit.* betoonisegur; ~ **number** *mat.* konkreetne arv, nimega arv

concrete II [kənˈkri:t, kɔnˈk-] *v. t. & i.* hangutama, tahkestama, kindlakujuliseks massiks muutma; hanguma, tahkuma

concretion [kənˈkri:ʃ(ə)n, kɔn-] *s. geol.* konkretsioon; *med.* konkrement, kivi ◇ **hepatic** ~ *med.* maksakivi, hepatoliit

concretize [ˈkɔŋkritaiz] *v. t.* konkretiseerima, täpsustama

concubinage [kɔnˈkju:binidʒ] *s.* konkubinaat, vabaabielu, sohielu

concubine [ˈkɔŋkjubain] *s.* konkubiin, vabaabielus elav naine, sohinaine; (*mitmikabielus*) kõrvalnaine

concupiscence [kənˈkju:pis(ə)ns] *s.* kiimalus, iharus, lihahimu; *arh.* ilmlikud ihad

concupiscent [kənˈkju:pis(ə)nt] *a.* kiimaline, ihar, lihahimuline

concur [kənˈkə:] *v. i.* (**-rr-**) kaasnema, koos esinema; kaasa töötama, kaasa aitama (*millekski* **to**, *et teha* **to do**); ühtima, kokku sattuma (*milleski* **in**, *millegagi* **with**); nõustuma, samal arvamusel olema (*kellegagi* **with**)

concurrence [kənˈkʌr(ə)ns] *s.* kaasnemine; kokkusattumus, ühtivus, (*joonte, teede jms.*) kohtumine, ühte punkti kokkujooksmine; nõustumine, samal arvamusel olemine

concurrent [kənˈkʌr(ə)nt] **1.** *a.* kaasnev; kokkusattuv, ühtiv; nõustuv, samal arvamusel olev; **2.** *s.* kaasnev asjaolu, kaaspõhjus, -sündmus

concuss [kənˈkʌs] *v. t.* vapustama, põrutama (*peam. piltl.*); heidutama, hirmutama

concussion [kənˈkʌʃ(ə)n] *s.* vapustus, põrutus ◇ ~ **of the brain** peaajupõrutus

condemn [kənˈdem] *v. t.* hukka mõistma, taunima; süüdi (*või* surma) mõistma, (*vangi, sunnitööle jms.*) mõistma (**to**); kõlbmatuks tunnistama; keelustama, aresti alla panema, konfiskeerima ◇ ~**ed cell** surmamõistetu kong (*vanglas*)

condemnation [kɔndimˈneiʃ(ə)n, -dem-] *s.* hukkamõistmine, taunimine, hukkamõist, tauning; süüdi- *või* surmamõistmine; kõlbmatuks tunnistamine; keelustamine, aresti alla panemine, konfiskeerimine

condemnatory [kənˈdemnət(ə)ri] *a.* **(-ily)** hukkamõistev, tauniv; süüdi- *või* surmamõistev; kõlbmatuks tunnistav

condensation [kɔndenˈseiʃ(ə)n] *s.* kondensatsioon, kondenseerimine, tihendamine, tihendus; kondenseerumine, tihenemine; tihend

condense [kənˈdens] *v. t. & i.* **(-sable)** kondenseerima, tihendama; kondenseeruma, tihenduma

condenser [kənˈdensə] *s.* kondenseerija, tihendaja; *er.* kondensaator, tihendi; *füüs.* kondensor

condescend [kɔndiˈsend] *v. i.* laskuma, alanduma (*millenigi, kellegi tasemeni* **to**); suvatsema, armulikult vaevaks võtma (*teha* **to do**)

condescending [kɔndiˈsendiŋ] *a.* üleolevalt armulik, (alamate vastu) lahke, leebiv

condescension [kɔndiˈsenʃ(ə)n] *s.* laskumine, alandumine (*millenigi, kellegi tasemeni* **to**); (üleolev) armulikkus, leebivus; armulik tegu

condign [kənˈdain] *a. haruld.* vääriline, vastav, paras, kõlvuline, kõlblik, kohane, sobiv, sünnis, siivus ◇ ~ **punishment** (**vengeance, etc.**) ärateenitud karistus (kättemaks jne.)

condiment [ˈkəndimənt] *s.* vürts, vürtsaine

condition [kənˈdiʃ(ə)n] **1.** *s.* tingimus, konditsioon; seisukord, seisund, olukord; **2.** *v. t.* tingima; (*millegi*) tingimuseks olema, tingimusena määrama; tingimusest sõltuvaks tegema; tingivalt määrama, teatavatele tingimustele kohaldama; *Am.* seisundit järele proovima *või* parandama; tingimisi üle viima (*eksamil*) ◇ **on** ~ **that ...** tingimusel, et ...; **in** (*or* **in the pink of**) ~ heas (*või* parimas) vormis; **out of** ~ vormist väljas, mitte täite võimete juures; **under** (*or* **in**) **favourable** ~**s** soodsatel tingimustel; **to make** ~**s** tingimusi üles seadma; **all sorts and** ~**s of men** kõigist kihtidest inimesi; **to be** ~**ed by** (*millestki*) tingitud olema, sõltuma

conditional [kənˈdiʃ(ə)n(ə)l] **1.** *a.* **(-lly)** tingiv, tingimuslik, konditsionaalne; **2.** *s. lgv.* konditsionaal, tingiv kõneviis ◇ ~ **clause** tingimuslause, konditsionaallause

conditionality [kəndiʃəˈnæliti] *s.* tingimuslikkus, tingitus, sõltuvus, konditsionaalsus

conditioned [kənˈdiʃ(ə)nd] *a.* tingitud; tingimustele vastav, konditsioosne; (*ühendeis*) -loomuline (*näit.* **ill-** ~ pahaloomuline) ◇ ~ **reflexes** *füsiol.* tingitud refleksid

condole [kənˈdoul] *v. i.* kondoleerima, (*kellelegi*) kaastunnet avaldama (**with**)

condolence [kənˈdouləns, ˈkɔndə-] *s. haril. pl.* kaastundeavaldus

condonation [kɔndo(u)ˈneiʃ(ə)n] *s.* andeksandmine, andestus, süükustutus

condone [kənˈdoun] *v. t.* **(-nable)** andeks andma, andestama, (*süütegu*) kustutama

condor [ˈkɔndɔ:, -də] *s. zool.* kondor

condottiere [kɔndɔˈtjɛəri] *s.* (*pl.* **-ri** [ri:]) *aj.* kondotjeer, palgasõdurite juht

conduce [kənˈdju:s] *v. i.* edendama, soodustama, (*millelegi*) kaasa aitama (**to**)

conducive [kənˈdju:siv] *a.* edendav, soodustav, (*millelegi*) kaasaaitav (**to**)

conduct I [ˈkɔndəkt] *s.* käitumine; elu- *või* teguviis; juhtimine, juhtimisviis ◇ ~ **sheet** *mil.* sõduri karistusleht; ~ **of war** sõjapidamisviis

conduct II [kənˈdʌkt] *v. t.* juhtima, saatma, viima; (*tegevust, koori, orkestrit, äri jms.*) juhatama, dirigeerima; (*sõda, jumalateenistust jms.*) pidama; (*õppetundi*) läbi viima; *füüs.* juhtima (*soojust, elektrit*); *refl.* käituma

conductance [kənˈdʌktəns] *s.* (elektri)juhtivus

conduction [kənˈdʌkʃ(ə)n] *s.* juhtimine; juhtivus

conductive [kənˈdʌktiv] *a.* (*elektrit, soojust jms.*) juhtiv

conductivity [kɔndəkˈtiviti, -dʌk-] *s.* (*elektri, soojuse jms.*) juhtivus

conductor [kənˈdʌktə] *s.* juhtija, juht; *er.* muusika- *või* orkestrijuht, dirigent; konduktor (*trammis või bussis*); *Am. ka* raudteekonduktor, vagunisaatja (= **guard**); *füüs.* konduktor, juht, (isoleeritud) elektrijuht, (*elektrit, soojust jms.*) juhtiv aine

conductress [kənˈdʌktris] *s.* naisjuht, -konduktor

conduit [ˈkɔndit, *haruld.* -djuit] *s.* (vee-,

õli)juhe, juhttoru, -kanal; *el.* isoleertoru ◇ **water** ~ veejuhe, akvedukt

cone [koun] **1.** *s.* koonus, kuhik; torbik, tuutu; *er. Am.* jäätisetorbik; *bot.* käbi; eospea (*koldadel, osjadel*); *anat.* (*võrkkesta*) kolvike; **2.** *v. t.* (koonusetaoliselt) ühte punkti suunama, *er.* kokkusuunatud helgiheitjatega valgustama ◇ **rods and ~s** *anat.* kepikesed ning kolvikesed; ~ **valve** *tehn.* koonusklapp; **to be -ed** mitme helgiheitja koondatud valgusse sattuma (*er. lennuki kohta*)

coneflower ['kounflauə] *s. bot.* päevakübar

cone-shaped ['kounʃeipt] *a.* koonusjas, koonuseline, koonusekujuline

coney ['kouni] = **cony** ◇ **C- Island** *pn.* (*saar New Yorgi ees, populaarne lõbustus- ja supluskoht*)

confabulate [kən'fæbjuleit] *v. i.* (**-tor**) vestlema, (koos) jutlema

confabulation [kənfæbju'leiʃ(ə)n] *s.* vestlus, kõnelus, vestlemine, jutlemine

confection [kən'fekʃ(ə)n] *s.* kokkusegamine; *haruld.* segu, segatis; *er.* maiustus, kompvek; naiste (moodne) valmisrõivas, moeartikkel; *Am.* ilumööbliese

confectioner [kən'fekʃ(ə)nə] *s.* maiustustemüüja, kondiiter

confectionery [kən'fekʃ(ə)nəri] *s.* maiuskraam, kondiitritooted; maiustustepood, kondiitriäri

confederacy [kən'fed(ə)rəsi] *s.* konföderatsioon; *er.* **(the C-)** a. 1860 konfödereerunud lõunaosariigid Am. Üh-de kodusõjas; (*isikute*) salaliit, vandenõu

confederate 1. [kən'fed(ə)rit] *a.* konfödereerunud, liitunud; *Am.* **(C-)** konföderatsiooni, (*Am. Üh-de kodusõjas*) lõunaosariikide; **2.** [kən'fed(ə)rit] *s.* salaliidu-kaaslane, vandenõu-kaaslane; süükaaslane; *Am.* **(C-)** konföderatsiooni pooldaja; konföderatsiooni sõjaväes võitleja; **3.** [kən'fedəreit] *v. t. & i.* (**-rable**) konfödereerima, (*riike*) liiduks ühendama; *refl.* konfödereeruma, liituma **(with)**; konföderatsiooniks ühinema

confederation [kənfedə'reiʃ(ə)n] *s.* konfödereerimine, konfödereerumine; konföderatsioon

confer I ['kɔnfə:] *v. imperat. lad.* (*lüh.* **cf.**) võrdle (= **compare**)

confer II [kən'fə:] *v. t. & i.* (**-rr-**) annetama, (pidulikult) andma (*tiitlit, aumärki jms.*); (*soosingut, au jms.*) osutama (*kellelegi* **on, upon**); konfereerima, (koos) nõu pidama **(together, with)**

conferee [kɔnfə'ri:] *s. Am.* konverentsi liige, nõupidamisest osavõtja; (*tiitli, aumärgi jms.*) saaja, (*austusavalduse*) osaline

conference ['kɔnf(ə)r(ə)ns] *s.* konverents, nõupidamine ◇ **in ~** nõupidamisel, koosolekul; *Am.* mitte vaba, hõivatud (*asutuse juhataja jne. kohta*)

conferment [kən'fə:mənt] *s.* (*tiitli, aumärgi jms.*) annetamine, (pidulik) andmine **(of)**

confess [kən'fes] *v. t. & i.* (üles) tunnistama, möönma (*et* **that**; *millegi tegemist* **having done**); ennast süüdi tunnistama (*milleski* **to**); *kirikl.* pihtima, patte (üles) tunnistama; pihile võtma; (usku) tunnistama, tunnistlema

confessedly [kən'fesidli] *adv.* ülestunnistatult, mööndavalt; avalikult, kõigile teatavalt, ilmselt

confession [kən'feʃ(ə)n] *s.* ülestunnistus, (*süü*) mööndus; pihtimine, piht, pihtimus; tunnist(l)us ◇ ~ **of faith** usutunnistus, konfessioon

confessional [kən'feʃən(ə)l] **1.** *a.* usutunnistuslik, konfessionaalne; pihi-; **2.** *s.* pihitool

confessor [kən'fesə] *s.* pihtija; *er.* pihiisa; **(C-)** Usutunnistaja, Tunnistleja (*kiriku poolt mõnele isikule antud tiitel*) ◇ **Edward The C-** *aj.* Edward Usutunnistaja

confetti [kən'feti] *s. pl.* konfetid (*värvilised pabersõõrikesed*); *haruld.* kompvekid (*er. pildumiseks*)

confidant [kɔnfi'dænt] *s.* (*fam.* **-ante** [-ænt]) usaldusmees (-naine), usaldussõber, südamesõber

confide [kən'faid] *v. i. & t.* usaldama, usaldavalt lootma (*kellelegi, millelegi* **in**); (*saladust, ülesannet jms.*) usaldama, usaldavalt rääkima *või* andma (*kellelegi* **to**)

confidence ['kɔnfid(ə)ns] *s.* usaldus, usaldusavaldus, usalduslikult räägitud saladus; eneseusaldus, julgus; *arh.* jultumus, häbematus ◇ **in ~** usalduslikult, salajaselt; **to be in smb.'s ~** kellegi saladusi jagama; ~

limit *mat.* usalduspiir; ~ **man** suli, petis; **the ~ trick** (*Am. ~* **game**) sulitrikk, millega ohvrilt meelitatakse raha välja «usalduse peale»

confident ['kɔnfid(ə)nt] **1.** *a.* täis (enese)usaldust, (*milleski*) kindel **(of)**; enesekindel; usalduslik; **2.** *s.* = **confidant** ◇ **to feel ~** kindlasti lootma

confidential [kɔnfi'denʃ(ə)l] *a.* **(-lly)** usalduslik, konfidentsiaalne, salajane; usaldus-, era-

confiding [kən'faidiŋ] *a.* usaldav, usalduslik, mitteumbusklik

configuration [kɔnfigju(ə)'reiʃ(ə)n] *s.* konfiguratsioon, kujukond, (*osade*) suhteline paigutus

confine 1. [kən'fain] *v. t.* **(-nable)** piirama, kitsendama, (*millegi*) piirides pidama **(within, to)**; vangistama, (nagu) vangis pidama; **2.** ['kɔnfain] *s.* (*sg. haruld.*) piir; *pl.* piirid, (*millegi*) piiri- *või* ääremaa **(of)** ◇ **to ~ oneself to the subject** (käesoleva) küsimusega piirduma; **a very -ed space** väga piiratud ruum; **to be -ed** lapsevoodis olema, (lapsega) maha saama; **to be -ed to one's bed** (haiguse tõttu) mitte suutma voodist tõusta; **on the ~s of the indecent** rõveduse piiril

confinement [kən'fainmənt] *s.* piiramine, kitsendamine, piiratus, kitsendatus; vangistus, arest; lapsevoodis olemine, (lapsega) mahasaamine ◇ **in close ~** ranges vangistuses; ~ **to barracks** *mil.* kasarmuarest

confirm [kən'fə:m] *v. t.* kinnitama, tugevdama (*milleski* **in**); kinnitama, tõsitama, (*lepingut jms.*) seadustama; *kirikl.* konfirmeerima, leeritama

confirmation [kɔnf(ə)'meiʃ(ə)n] *s.* kinnitamine, kinnitus; kinnitav asjaolu; *kirikl.* konfirmatsioon, leer, leeritus

confirmative [kən'fə:mətiv], **-tory** [-t(ə)ri] *a.* kinnitav, tõsitav, tõendav

confirmed [kən'fə:md] *a.* kindel, püsiv; juurdunud, pindunud, harjumuslik, alaline

confirmee [kɔnfə'mi:] *s. kirikl.* konfirmand, leeritatav, leerilaps

confiscate ['kɔnfiskeit] *v. t.* **(-cable, -tor)** konfiskeerima; *piltl.* vägisi võtma

confiscation [kɔnfis'keiʃ(ə)n] *s.* konfiskatsioon, konfiskeerimine; *piltl.* vägisi võtmine

conflagration [kɔnflə'greiʃ(ə)n] *s.* (suur) tulekahju, kahjutuli, palang, hävitav tuleõnnetus, *piltl.* sõda, laastav häving

conflict 1. ['kɔnflikt] *s.* konflikt, kokkupõrge, ristriid, lahkheli; **2.** [kən'flikt] *v. i.* konfliktis olema, kokku põrkama, vastamisi minema *või* olema (*kellegagi või millegagi* **with**) ◇ **in ~** vastuolus (*kellegagi või millegagi* **with**)

confluence ['kɔnfluəns] *s.* kokkuvool, -jooks; kokkuvoolukoht; laatumine, kokkuvalgumine; *geol.* (*jõgede*) liitumine, liitumiskoht

confluent ['kɔnfluənt] **1.** *a.* kokkuvoolav, -jooksev, laatuv, kokkuvalguv; kokkukasvanud; **2.** *s.* teisega kokkuvoolav (*või* kokkujooksev, ühinev) jõgi (tee *jms.*); *geol.* lisajõgi

conflux ['kɔnflʌks] = **confluence**

confocal [kɔn'fouk(ə)l] *a. füüs., mat.* konfokaalne, ühisfookuseline ◇ ~ **coordinates** konfokaalsed koordinaadid, elliptilised koordinaadid

conform [kən'fɔ:m] *v. t. & i.* kohandama, kohastama, ühtlustama (*millegagi* **to**); kohanduma, kohastuma, ühtlustuma; ühtima; kooskõlas toimima (*millegagi* **to**); (*nõuetele, eeskujule jms.*) vastama **(to)**; tavapäraselt toimima

conformable [kən'fɔ:məbl] *a.* **(-bly)** konformne, ühtiv, sarnane; kohandatud, kohastatud (*millegagi* **to**); (*millelegi*) vastav **(to)**; kuulekas, alistuv (*millelegi* **to**)

conformal [kən'fɔ:məl] *a. mat.* konformne, samakujuline, samanurkne ◇ ~ **mapping** konformne kujutus

conformation [kɔnfɔ:'meiʃ(ə)n] *s.* kohandamine, kohandumine, kohastamine, kohastumine, ühtlustamine, ühtimine (*millegagi* **to**); kujundus, ehituslaad, koetis

conformist [kən'fɔ:mist] *s. kirikl.* anglikaani kiriku tavade tunnustaja (*vrd.* **non-~**)

conformity [kən'fɔ:miti] *s.* konformsus, ühtivus, sarnasus; vastavus (*millelegi* **to**), kooskõlastatus (*millegagi* **with**); kuulekus, alistuvus (*millelegi* **to**); *er.* ühtivus anglikaani kiriku tavadega ◇ **in ~ with** (*millelegi*) vastavalt, (*millegagi*) kooskõlas

confound [kən'faund] *v. t.* segi ajama, ära segama; hämmeldama, segaseks tegema; segi paiskama, nurja ajama ◇ ~ **it!** (~ **you, the fellow, etc.**) pagan võtaks! (pagan võtaks teid, seda meest jne.); **he was ~ed at** (*or* **by**) **the sight (to find)** ta hämmeldus, nähes (leides)

confounded [kən'faundid] *a. fam.* neetud, pagana, vastik ◇ **a ~ bore** pagana tüüdard

confoundedly [kən'faundidli] *adv. fam.* üliväga, vastikult ◇ ~ **hot** pagana kuum

confraternity [kɔnfrə'tə:niti] *s.* (ameti)vennaskond; vendlusliit

confrère ['kɔnfreə] *s. pr.* ametivend

confront [kən'frʌnt] *v. t.* vastastama, vastamisi seadma; vastu astuma, silm silma vastu seadma *või* seisma ◇ **to be ~ed with a difficulty** raskuse ees seisma

confrontation [kɔnfrən'teiʃ(ə)n] *s.* konfrontatsioon, vastastus, vastastamine, vastamisi seadmine, silm silma vastu seadmine *või* seismine (*ka jur.*); *pol.* vastastikune vaenutsemine, vaenujalal olek

Confucian [kən'fju:ʃ(ə)n] **1.** *a.* Kong Fuzi *või* Confuciuse, konfutsiaanlik; **2.** *s.* konfutsiaanlane, Kong Fuzi õpetuse pooldaja

Confucianism [kən'fju:ʃ(ə)nizm] *s.* konfutsianism (*Kong Fuzi õpetus*)

Confucius [kən'fju:ʃ(i)əs] *pn.* Kong Fuzi, Confucius

confuse [kən'fju:z] *v. t.* (**-sable**) segi ajama, segi paiskama, ära vahetama; hämmeldama, segadusse ajama

confused [kən'fju:zd] *a.* segane, segiaetud; hämmeldunud

confusedly [kən'fju:zidli] *adv.* segaselt; hämmeldunult; korratult

confusion [kən'fju:ʒ(ə)n] *s.* segadus, segiolek, -ajamine, -korratus; hämmeldus; segane lärm

confutation [kɔnfju(:)'teiʃ(ə)n] *s.* ümberlükkamine, kummutamine, vääramine

confute [kən'fju:t] *v. t.* (**-table**) ümber lükkama, kummutama, väärama

congé ['kɔ:ŋʒei] *s. pr.* lahkumisluba ◇ **to give smb. his ~** kedagi lahkuda laskma; **to take one's ~** (jumalaga jättes) lahkuma

congeal [kən'dʒi:l] *v. t. & i.* tar tama, (kõvaks) külmutama; tarduma, (kõvaks) külmuma

congelation [kɔndʒi'leiʃ(ə)n] *s.* tarretamine; tardumine, tardumus

congener ['kɔndʒinə] **1.** *s.* (liigi)kaaslane, hõimlane, (*kellegagi, millegagi*) samasse liiki (*või* rühma) kuuluv isik *või* loom *või* asi (**of**); **2.** *a.* samast liigist *või* rühmast, samalaadne (*kellegagi, millegagi* **to**)

congeneric [kɔndʒi'nerik], **congenerous** [kən'dʒenərəs] *a.* samast liigist *või* rühmast, samalaadne, sarnane (**with**)

congenial [kən'dʒi:niəl] *a.* (**-lly**) kongeniaalne, samavaimne, vaimusuguluses olev, vaimusugulane (*kellegagi* **with**), loomulähedane, loomult vastav (*kellelegi* **to**); sobiv, vastav, meelepärane (**to**)

congeniality [kɔndʒi:ni'æliti] *s.* kongeniaalsus, samavaimsus, vaimusugulus, loomulähedus; sobivus, vastavus, meelepärasus

congenital [kən'dʒenit(ə)l] *a.* (**-lly**) kongenitaalne, kaasasündinud, sünnipärane, loomupärane

conger ['kɔŋgə] *s. zool.* meriangerjas (= ~ **eel**)

congeries [kɔn'dʒiər(i)i:z, -'dʒer-] *s.* (*pl.* ~) kuhjatis (*ka geol.*)

congest [kən'dʒest] *v. t. & i.* kokku kuhjama *või* kuhjuma, liialt täitma *või* täituma, ummistama, ummistuma

congested [kən'dʒestid] *a.* liialt täidetud; (*elundi kohta*) haiglaselt vereküllane; (*tänava kohta*) ummistunud; (*maa-ala kohta*) liigasustatud

congestion [kən'dʒestʃ(ə)n] *s.* kongestioon, veretung (*tugev verevool mingisse kehaossa*); ummistus; liigasustatus

conglomerate 1. [kən'glɔmərit] *s.* kokkukämpunud mass, kägarik, konglomeraat (*er. geol., med., bot.*); **2.** [kən'glɔmərit] *a.* kokkukämpunud, konglomereerunud; **3.** [kən'glɔməreit] *v. t. & i.* kägarikuks koguma, konglomereerima; kägarikuks kogunema *või* kivinema, kämpuma, konglomereeruma

conglomeration [kənglɔmə'reiʃ(ə)n] *s.* kokkukämpumine, kägarikuks kivinemine, konglomereerumine; kokkukämpunud kägarik, konglomeratsioon

Congo ['kɔŋgou] *pn.* Kongo

Congolese [kɔŋgo(u)'li:z] **1.** *adj.* kongo; **2.** *s.* kongolane

congratulate [kən'grætjuleit] *v. t. & i.* (**-lable, -tor**) õnnitlema, õnne soovima, gratuleerima (*millegi puhul* **on, upon**)

congratulation [kəngrætju'leiʃ(ə)n] *s. haril. pl.* õnnitlemine, õnnitlus, õnnesoov, gratulatsioon

congratulatory [kən'grætjulət(ə)ri] *a.* õnnitlev, õnne sooviv, gratuleeriv

congregate ['kɔŋgrigeit] *v. t. & i.* (**-gable**) salka koguma *või* kogunema

congregation [kɔŋgri'geiʃ(ə)n] *s.* rahvakogumus (*haruld.*); *kirikl.* kogudus, usuühing, vennaskond, kongregatsioon; koguduse palvekoosolek; ülikooli õppejõudude täiskogu ◇ **free ~s** vabakirikud

congregational [kɔŋgri'geiʃ(ə)n(ə)l] *a.* (**-lly**) koguduse, usuühingu, vabakiriku ◇ ~ **singing** koguduse ühislaul

congregationalism [kɔŋgri'geiʃ(ə)nəlizm] *s. kirikl.* kongregatsionalism (*autonoomsete üksikkoguduste liidu süsteem*)

congress ['kɔŋgres] *s.* kongress; istung *või* istungjärk; (**C-**) Kongress (*Am. Üh-de kahekojaline parlament*) ◇ **the (National) C-, the C- Party** *er.* India Rahvuskongress

congressional [kəŋ'greʃən(ə)l, kən-] *a.* kongressi, (Am. Üh-de) Kongressi

Congressman ['kɔŋgrismən] *s.* (*pl.* **-men**) *pol.* kongresmen, (Am. Üh-de) Kongressi liige

Congreve ['kɔŋgri:v] *pn.*

congruence ['kɔŋgruəns] *s.* kongruents, ühildumine (*millegi* **between**; *millegagi* **with**); *mat.* kongruents, kongruentsus

congruent ['kɔŋgruənt] *a.* kongruentne, ühilduv; *mat.* kongruentne

congruity [kəŋ'gruiti, kɔn-] *s.* ühildumine; kooskõlalisus, sobivus, vastavus

congruous ['kɔŋgruəs] *s.* ühilduv, kooskõlaline (*millegagi* **with**); sobiv, vastav

conic ['kɔnik] *a.* koonuse-, koonus-; kooniline ◇ ~ **section** *mat.* koonuslõige; ~ **surface** *mat.* kooniline pind, koonuspind

conical ['kɔnik(ə)l] *a.* (**-lly**) kooniline, koonusetaoline, koonusjas, kuhikjas ◇ ~ **roof** koonuskatus

conifer ['kounifə] *s.* okaspuu

coniferous [kou'nifərəs] *a.* okaspuu-, käbisid kandev, okas- ◇ ~ **forest** okas(puu)mets; ~ **tree** okaspuu

Coniston ['kɔnist(ə)n] *pn.*

conj. *lüh.* = **conjunction**

conjectural [kən'dʒektʃ(ə)r(ə)l] *a.* (**-lly**) oletuslik, konjektuurlik

conjecture [kən'dʒektʃə] **1.** *s.* oletus, konjektuur, *er. lgv.* oletuslik tekstiparandus; **2.** *v. i. & t.* (**-rable**) oletama, oletamisi arvama; plaanitsema; konjektuure tegema

conjoin [kən'dʒɔin] *v. t. & i.* ühendama; ühenduma

conjoint [kən'dʒɔint] *a.* ühendatud, ühine

conjointly [kən'dʒɔintli] *adv.* ühendatult, ühiselt

conjugal ['kɔndʒug(ə)l] *a.* (**-lly**) abieluline, abielu-; abikaasalik

conjugate 1. ['kɔndʒugeit] *v. t. & i.* (**-gable**) *lgv.* konjugeerima, pöörama; *biol.* konjugeeruma, seiguma, ühte sulama (*rakkude kohta*); **2.** ['kɔndʒugit] *a.* ühendunud, paarinud, paaris- (*haruld.*); *bot.* paaris- (*lehtede kohta*); *biol.* konjugeerunud, seigunud, ühtesulanud; *lgv.* samatüveline; **3.** ['kɔndʒugit] *s. lgv.* samatüveline sõna

conjugation [kɔndʒu'geiʃ(ə)n] *s.* ühendamine, ühendumine (*haruld.*); *lgv.* konjugatsioon, pööramine, pöördkond; *biol.* konjugatsioon, seigumine, rakuühe

conjunct [kən'dʒʌŋkt] *a.* ühistatud, ühendatud, (teineteisega) seotud

conjunction [kən'dʒʌŋkʃ(ə)n] *s.* ühistus, ühendus; ühtesattumus; *astr.* ühendus, konjunktsioon; *lgv.* konjunktsioon, sidesõna ◇ **in ~** koos, ühenduses (*kellegagi, millegagi* **with**); ~ **of events** sündmuste ühtesattumus

conjunctiva [kɔndʒʌŋk'taivə] *s. anat.* konjunktiiv, silma sidekest

conjunctive [kən'dʒʌŋktiv] **1.** *a.* siduv, side-; *lgv.* konjunktiivne, siduv; **2.** *s. lgv.* konjunktiiv, siduv sõna

conjunctivitis [kən'dʒʌŋktivaitis] *s. med.* konjunktiviit, silma sidekesta põletik

conjuncture [kən'dʒʌŋktʃə] *s.* konjunktuur, asjaolude seos *või* seisund

conjuration [kɔndʒu(ə)'reiʃ(ə)n] *s.* vannutamine, pühalikult (*või* tungivalt) palumine

conjure [kən'dʒuə] *v. t.* vannutama, pühali-

kult (*või* tungivalt) paluma (*midagi teha* **to do**)

conjure II [ˈkʌndʒə] *v. i. & t.* lausuma, manama, nõiduma; vaime välja kutsuma; (nõia)trikke tegema ◇ **a name to ~ with** mõjukas nimi; **to ~ up** manama, välja kutsuma (*vaime*); esile kutsuma (*mälestust*)

conjurer, -or [ˈkʌndʒ(ə)rə] *s.* nõid, nõiakunstnik, mustkunstnik; taskukunstnik, silmamoondaja ◇ **he is no ~** egas ta suuda imesid teha

conk [kɔŋk] **1.** *s. sl.* nosu, nina (= **nose**); **2.** *v. i. fam.* nässu minema, vedru välja viskama (**out**)

conkers [ˈkɔŋkəz] *s. pl.* (*sg. haruld.*) (hobu)kastanimunad; *er.* (inglise) poiste mäng nöörile aetud kastanimunadega

Conn. *lüh.* = **1. Connecticut; 2. Connaught**

connate [ˈkɔneit] *a.* kaasasündinud, sünnipärane, -omane; samaaegselt sündinud *või* tekkinud; *bot.* kokkukasvanud (*näit. lehtede kohta*) ◇ **~ water** *geol.* jäänukvesi

Connaught [ˈkɔnɔ:t] *pn.*

connect [kəˈnekt] *v. t. & i.* ühendama, siduma, seostama, niduma (*millegagi* **with, to**); ühendusse seadma, mõttes ühendama (*millegagi* **with**); ühinema, seostuma; ühenduses olema

connected [kəˈnektid] *a.* ühenduses olev, sidus; seotud (*millegagi* **with**); (seesmiselt) kokkukuuluv, nidus ◇ **to be highly ~** mõjurikkaid sugulasi omama

connecter, -tor [kəˈnektə] *s.* ühendaja; *tehn.* konnektor, ühendustoru, -muhv, -lüli, -klemm, -klamber, -haak, -tapp

Connecticut [kəˈnetikət, -ˈnekt-] *pn.*

connecting-link [kəˈnektiŋliŋk] *s.* ühenduslüli

connecting-rod [kəˈnektiŋrɔd] *s. tehn.* keps

connection [kəˈnekʃ(ə)n] = **connexion**

connective [kəˈnektiv] *a.* ühendav, siduv, side- ◇ **~ tissue** *anat., bot.* sidekude

connector [kəˈnektə] = **connecter**

Connemara [kɔniˈmɑ:rə] *pn.*

connexion, -ction [kəˈnekʃ(ə)n] *s.* ühendamine; ühendus, seos, side (*millegagi* **with**); nide, kokkukuuluvus; ühendav osa, ühenduslüli; suhtlus, vahekord; *haruld.* (*er. jur.*) seksuaalvahekord (*vrd.* **criminal ~**); tutvusringkond, tutvuskond; sugulaskond; sugulane ◇ **in ~ with** (*millegagi*) ühenduses, seoses; **in this ~** selles seoses, ühenduses sellega; **a ~ of mine** keegi minu sugulastest

conning-tower [ˈkɔniŋtauə] *s.* (*sõjalaeva*) (soomustatud) komandotorn, soomustorn (*vt.* **con** II)

conniption [kəˈnipʃ(ə)n] *s. Am. sl.* ärritus *või* raevuhoog (*tarvit. er. ühendis* **~ fit**)

connivance [kəˈnaiv(ə)ns] *s.* (*pahateole*) läbi sõrmede vaatamine, liigsallivus, vaikiv nõusolek **(at, in)** ◇ **to be in ~ with smb.** kellegi pahateos kaasteadjaks olema; **with smb.'s ~** kellegi mahitusel

connive [kəˈnaiv] *v. i.* (*pahateole*) läbi sõrmede vaatama, liigsallima, passiivselt kaasa aitama, mahitama **(at)**

connoisseur [kɔniˈsə:, -nəˈs-] *s.* asjatundja, (*millegi*) vilunud tundja **(of, in)**

Connor [ˈkɔnə] *pn.*

connotation [kɔno(u)ˈteiʃ(ə)n] *s.* kaastähendus, kõrvaltähendus, kaasaarvatud (mitte lausa väljendatud) tähendus

connotative [kəˈnoutətiv] *a.* kaastähendav, (midagi muud) kaasaarvav

connote [kəˈnout] *v. t.* **(-table)** kaasa tähendama, tingimusena (*või* järeldusena) kaasas käima; *pop.* tähendama

connubial [kəˈnju:biəl] *a.* **(-lly)** abieluline, abielu-

conquer [ˈkɔŋkə] *v. t. & i.* vallutama, võitma, võitu saama

conqueror [ˈkɔŋkərə] *s.* vallutaja, võitja ◇ **the C-** = **William the C-** *aj.* (Inglise kuningas) William Vallutaja

conquest [ˈkɔŋkwest] *s.* vallutamine, vallutus, võit (*kellegi või millegi üle* **over**); vallutatud (*või* võidetud) ese; isik, kelle armastust on suudetud võita ◇ **the C-** Inglismaa vallutamine normannide poolt a. 1066; **to make a ~ of** (*kellegi*) armastust (*või* poolehoidu) võitma

Conrad [ˈkɔnræd] *pn.*

consanguine [kɔnˈsæŋgwin] = *järgm.*

consanguineous [kɔnsæŋˈgwiniəs] *a.* veresugulane, -suguluses olev

consanguinity [kɔnsæŋˈgwiniti] *s.* veresugulus

conscience [ˈkɔnʃ(ə)ns] *s.* südametunnistus, süüme, sisetunne ◇ **clear (good, bad, guilty, etc.) ~** puhas (hea, halb, süüdlane jne.) südametunnistus; **for ~** (*or* **~'**) **sake** südametunnistuse pärast; **in all** (*or* **upon my**) **~** tõepoolest, ausõna; **I have this on my ~** see on mul südametunnistusel (*või* tunnen end selles süüdi); **to have the ~ to do** küllalt jultunud olema, et teha; **~ money** «paturaha», vabatahtlikult riigi varaametile saadetav summa (*er. lunastusena mingi maksukohustuse vastu eksimuse puhul*)

conscienceless [ˈkɔnʃ(ə)nslis] *a.* südametunnistusetu, sisetundetu

conscientious [kɔnsiˈenʃəs, -ʃi-] *a.* sisetundeline, -teadlik; kohusetundlik, -truu, piinlikult täpne, hoolikas ◇ **~ objector** sisetundelistel (*või* usulistel) põhjustel keelduja (*er. väeteenistusest*)

conscious [ˈkɔnʃəs] *a.* teadlik (*millestki* **of**); teadvuslik, teadvusel olev ◇ **to be ~** teadvusel olema; **to be ~ of** (*millestki*) teadlik olema, märkama; **~ superiority** teadlik üleolek *või* üleolekutunne; **~ movement** tead(vus)lik liigutus

consciousness [ˈkɔnʃəsnis] *s.* teadvus, tead(vus)likkus, meelemärkus ◇ **to lose (regain) ~** meelemärkust kaotama (meelemärkusele tulema)

conscribe [kənˈskraib] *v. t.* **(-bable)** nekruteid võtma, (sunniviisil) väeteenistusse võtma

conscript **1.** [ˈkɔnskript] *s.* kutsealune, nekrut, väeteenistusse võetu; **2.** [kənˈskript] *v. t.* = **conscribe** ◇ **C- Fathers** *aj.* muistse Rooma senaatorid (*koguna; lad.* **patres conscripti**)

conscription [kənˈskripʃ(ə)n] *s.* (sunduslik) väeteenistusse võtmine, konskriptsioon

consecrate [ˈkɔnsikreit] *v. t.* **(-rable, -tor)** pühastama; pühitsema, sisse õnnistama; pühendama (*kellelegi, millelegi* **to**)

consecration [kɔnsiˈkreiʃ(ə)n] *s.* pühastamine; pühitsemine, pühitsus, sisseõnnistus; pühendamine, pühendus (*kellelegi, millelegi* **to**)

consecution [kɔnsiˈkju:ʃ(ə)n] *s. lit.* järgnevus, järgnemine

consecutive [kənˈsekjutiv] *a.* järgnev; järjestikune; konsekutiivne, konsekutiiv-, järeldusliк, järeldatud, järeldus- ◇ **for three ~ days** kolm päeva järjest(ikku); **~ clause** *lgv.* konsekutiivlause, tagajärjelause; **~ numeration** jooksev (*või* läbiv) numeratsioon; **~ reactions** *keem.* konsekutiivreaktsioonid, jadareaktsioonid

consensus [kənˈsensəs] *s.* üldine nõusolek, üksmeel, üksmeelsus, sobimus

consent [kənˈsent] **1.** *v. i.* nõustuma, nõus olema (*millegagi* **to**); **2.** *s.* nõustumine, nõusolek, sobimus ◇ **with one** (*or* **by common**) **~** ühel nõul, üksmeelselt; **to give one's ~** nõustuma; **to refuse one's ~** keelduma

consentaneous [kɔnsenˈteiniəs] *a.* kooskõlastatud (*millegagi* **with, to**); kokkulepitud, nimme kokkusattuv

consentient [kənˈsenʃ(i)ənt] *a.* nõustuv, nõusolev (*millegagi* **to**); üksmeelne

consequence [ˈkɔnsikwəns] *s.* järeldus, tagajärg, konsekvents; mõjuvõim, tähtsus ◇ **in ~ of** (*millegi*) tagajärjel, tõttu; **to take the -es** tagajärgede eest vastutust kandma; **to work out the -es** tagajärgi kindlaks tegema; **a thing of great (no) ~** suure tähtsusega (tähtsusetu) asi; **people of ~** mõjuvõimsad isikud

consequent [ˈkɔnsikwənt] **1.** *a.* järelduv, (tagajärjena) järgnev (*millelegi* **on, upon**); konsekventne, järjekindel, -pärane; **2.** *s.* järeldus, järelduv (*või* järgnev) asi *või* asjaolu; *lgv.* järelliige (= **~ member**)

consequential [kɔnsiˈkwenʃ(ə)l] *a.* **(-lly)** järelduslik, järeldus-; *haruld.* järjekindel (= **consequent**); *er.* suureline, ennast tähtsaks pidav

consequently [ˈkɔnsikwəntli] *adv. & konj.* järelikult, niisiis, seega

conservancy [kənˈsə:vənsi] *s.* (*briti*) loodusvarade (*er. vete, metsade jms.*) hooldusamet(kond); *Am. ka* looduskaitse (= **nature conversation**) ◇ **the Thames C-** Thamesi jõe hoolduskomitee; **~ of fisheries** kalastusalade kaitseamet

conservation [kɔnsə(:)ˈveiʃ(ə)n] *s.* alalhoidmine, -hoid, säilitamine, säilitus, konserv(eer)imine ◇ **nature ~** looduskaitse; **~ of energy** *füüs.* energia jäävus

conservatism [kənˈsə:vətizm] *s.* konservatism, alalhoidlus, tagurlus, vanameelsus

conservative [kən'sə:v(ə)tiv] **1.** *a.* säilitav; konservatiivne, alalhoidlik, tagurlik, vanameelne; tagasihoidlik, mõõdukas (*arvestuse jms. kohta*); **2.** *s.* konservatiiv, vanameelne, vanameelik, tagurlane; säilitav tegur

conservatoire [kən'sə:vətwɑ:] *s.* konservatoorium (*mitte Inglismaal*)

conservator ['kɔnsəveitə, kən'sə:vətə] *s.* säilitaja; konservaator, muuseumi- *või* muinsuskaitseametnik; *Am.* nõdrameelse hooldaja

conservatory [kən'sə:vətri] *s.* kasvu- *e.* triiphoone (*er. elamu osana, ilutaimede jaoks*), talveaed; *Am.* konservatoorium (= **conservatoire**)

conserve 1. [kən'sə:v] *v. t.* **(-vable)** säilitama, alal hoidma, hoidistama, säilistama, konserv(eer)ima; **2.** [kən'sə:v, *Am.* 'kɔnsə:v] *s.* puuviljakonserv, hoidis, säilis, moos

consider [kən'sidə] *v. t. & i.* vaatlema; järele mõtlema, kaalutlema (*et* **that**; *kas* **whether**; *kuidas* **how**; *mida teha* **what to do**); arvestama, arvesse võtma; arvama; (*millekski*) pidama, lugema ◇ **I ~ him (to be) a reliable friend** ma pean teda usaldatavaks sõbraks; **all things ~ed** kõiki asjaolusid arvestades; **this is my ~ed opinion** see on mu järelekaalutud arvamus

considerable [kən'sid(ə)rəbl] **1.** *a.* arvestamisväärne, märkimisväärne, märgatav; tunduv, suur; tähtis; **2.** *s. Am. fam.* suur hulk (*midagi* **of**), tublisti, palju ◇ **it takes ~ to surprise him** *Am. fam.* teda juba naljalt ei üllata; **~ of my time was wasted** *Am. fam.* hulk mu aega oli maha visatud

considerably [kən'sid(ə)rəbli] *adv.* arvestamisväärselt, märksa, märgatavalt, tunduvalt

considerate [kən'sid(ə)rit] *a.* teisi arvestav, hooliv, hoolitsev, tähelepanelik; *arh.* kaalutletud, läbimõeldud

consideration [kənsidə'reiʃ(ə)n] *s.* vaatlemine, kaalutlemine, kaalutlus, arvestus; kaalutlemisväärne asjaolu; kasu, tulu; hoolivus, vastutulelikkus, tähelepanu; (rahaline) tasu, vaevatasu ◇ **to give smth. due** (*or* **serious**) **~** midagi vajalikult (*või* tõsiselt) järele kaaluma; **the plan is under ~** plaani kaalutakse; **in ~ of** (*midagi*) arvestades; **out of ~ for** hoolivusest (*kellegi vastu*); **on further ~** lähemal kaalutlemisel; **money is no ~** kuludest ei hoolita; **to take into ~** arvestama, arvesse võtma; **for a ~** tasu eest

considering [kən'sid(ə)riŋ] *prep.* (*midagi*) arvestades, arvesse võttes ◇ **~ that ...** arvesse võttes, et ...; **you've done quite well, ~** teil on üsna hästi läinud, arvestades asjaolusid

consign [kən'sain] *v. t.* üle andma, kätte usaldama (*kellelegi* **to**); *maj* konsigneerima, (*kaupa*) hoiuks (*või* edasimüügiks) saatma, komisjonimüügile saatma

consignee [kɔnsai'ni:] *s. maj.* konsignataar, kaubasaaja

consigner [kən'sainə], **consignor** [kɔnsai'nɔ:] *s. maj.* konsignant, kaubasaatja

consignment [kən'sainmənt] *s. maj.* konsigneerimine, kaubasaatmine; kaubasaadetis; (kauba)saatedokument, veokiri, lastikiri

consignor [kɔnsai'nɔ:] = **consigner**

consist [kən'sist] *v. i.* koosnema, koos seisma (*millestki* **of**); seisnema, (*milleski*) seisma (**in**); *lit.* kooskõlas (*või* ühtesobiv) olema (*millegagi* **with**); *arh.* koos seisma *või* püsima

consistence [kən'sist(ə)ns] *s.* konsistents

consistency [kən'sist(ə)nsi] *s.* kokkukuuluvus, -sobivus; järjekindlus, põhimõtteühtlus, kooskõlalisus; konsistents (= **consistence**)

consistent [kən'sist(ə)nt] *a.* kokkuhoiduv, -kuuluv, -sobiv (*millegagi* **with**); järjekindel, kooskõlaline

consistory ['kɔnsistəri] *s. kirikl.* konsistoorium

consolation [kɔnsə'leiʃ(ə)n] *s.* lohutus, trööst ◇ **~ prize** lohutusauhind

consolatory [kən'sɔlət(ə)ri] *a.* **(-ily)** lohutav, trööstlik, trööstiv

console I [kən'soul] *v. t.* **(-lable)** lohutama, trööstima, lohutust (*või* tröösti) andma

console II ['kɔnsoul] *s. arhit.* konsool, toend, nõjas, kronstein; *tehn.* juht(imis)pult, -kilp; (*oreli*) mängupult; *ka* kapp-raadio *või* -radioola *või* -teler ◇ **~ table** konsoollaud (*kitsas seinalaud*)

consolidate [kən'sɔlideit] *v. t. & i.* **(-dable, -tor)** konsolideerima; konsolideeruma; kindlustama, *maj.* fundeerima; kindlustuma; ühendama; ühinema ◇ **-ed annuities** = **consols**

consolidation [kənsɔli'deiʃ(ə)n] *s.* konsolidatsioon, konsolideerimine, konsolideerumine; kindlustamine, *maj.* fundeerimine; ühendamine; ühinemine

consols [kən'sɔlz, 'kɔnsɔlz] *s. pl.* konsolideeritud riigilaenupaberid (*Inglismaal*)

consommé [kən'sɔmei] *s. pr.* konsomee, poolpüdel puljong

consonance ['kɔns(ə)nəns] *s.* kooskõla; *muus.* konsonants ◇ **in ~ with** vastavalt (*millelegi*)

consonant ['kɔns(ə)nənt] **1.** *a.* kooskõlaline (*millegagi* **with**), vastav (*millelegi* **to**); **2.** *s. lgv.* konsonant, kaashäälik

consonantal [kɔns(ə)'nænt(ə)l] *a.* **(-ily)** *lgv.* konsonantne, konsonant-, kaashäälikuline

consort 1. ['kɔnsɔ:t] *s.* abikaasa; *mer.* saatelaev, kaaslaev; **2.** [kən'sɔ:t] *v. i.* seltsima, suhtlema, läbi käima (*kellegagi* **with**; *üksteisega* **together**); kokku sobima (*kellegagi* **with**) ◇ **Prince C-** *pol.* prints-abikaasa, (valitseva) kuninganna mees

conspectus [kən'spektəs] *s.* konspekt, üldülevaade, (lühike) sisukokkuvõte

conspicuous [kən'spikjuəs] *a.* silmatorkav, selgesti nähtav, tähelepandav ◇ **~ by one's absence** silmatorkavalt puuduv; **to make oneself ~** endale tähelepanu tõmbama

conspiracy [kən'spirəsi] *s.* konspiratsioon, salasepitsus, -nõu, vandeselts, -nõu

conspirator [kən'spirətə] *s.* (*fem.* **-tress**) konspiraator, salasepitseja, vandeseltslane

conspire [kən'spaiə] *v. i.* konspireerima, konspiratiivselt (*või* salaja) tegutsema, salasepitsema (*kellegi vastu* **against**); (jõupingutustes) ühinema (*et teha* **to do**)

constable ['kʌnstəbl] *s.* konstaabel, politseinik (= **police ~**); *aj.* kõrge hoovkonnaametnik, tallmeister, lossikomandant ◇ **Chief C-** (krahvkonna) politseiülem; **Lord High C-** (*ajutiseks eriülesandeks määratav*) kõrgeim hoovkonnaametnik (*Inglismaal*)

constabulary [kən'stæbjuləri] *s.* politseijõud, -vägi

Constance ['kɔnst(ə)ns] *pn.* ◇ **Lake of ~** Bodeni järv

constancy ['kɔnst(ə)nsi] *s.* konstantsus, püsikestvus, püsi, püsivus, muutumatus; kindlus, jäävus

constant ['kɔnst(ə)nt] **1.** *a.* konstantne, püsikestev, püsiv, alatine, muutumatu; kindel, jääv; **2.** *s. mat.* konstant, jäävsuurus, muutumatu suurus; *füüs., keem.* konstant, püsielement

Constantine ['kɔnst(ə)ntain, *Am.* -ti:n] *pn.* Konstantin ◇ **~ the Great** *aj.* Constantinus Suur

Constantinople [kɔnstænti'noupl] *pn.* Konstantinoopol (= **Istanbul**)

constantly ['kɔnst(ə)ntli] *adv.* püsivalt, kestvalt, alalõpmata

constellation [kɔnsti'leiʃ(ə)n, -te'l-] *s. astr.* konstellatsioon, tähtkuju; *piltl.* rühm silmapaistvaid isikuid, plejaad

consternation [kɔnstə(:)'neiʃ(ə)n] *s.* jahmatus, kohkumishämmastus, kohkumus, masendus

constipate ['kɔnstipeit] *v. t. med.* ummistama (*sooli*) ◇ **I'm -ed again** mu kõht on jälle kinni

constipation [kɔnsti'peiʃ(ə)n] *s. med.* konstipatsioon, kõhukinnisus

constituency [kən'stitjuənsi] *s.* valijaskond; valimisringkond; toetajaskond, tarbijaskond

constituent [kən'stitjuənt] **1.** *a.* moodustav, koostisse kuuluv; rajav, konstitueeriv; **2.** *s.* koostisosa, osis; valijaskonna liige ◇ **C-Assembly** *pol.* asutav kogu; **~ body** valijaskond (= **constituency**); **~ part** koostisosa, osis

constitute ['kɔnstitju:t] *v. t.* **(-uable, -tutor)** moodustama; seadma, määrama; sätestama; sättima; rajama, konstitueerima

constitution [kɔnsti'tju:ʃ(ə)n] *s.* moodustamine, rajamine; koostis; kehalaad, -ehitus; *pol.* konstitutsioon, põhikord, -seadus; *Am. ka* põhikiri

constitutional [kɔnsti'tju:ʃ(ə)n(ə)l] **1.** *a.* **(-ily)** põhiloomuline, põhilaadile omane, kehalaadiline, konstitutsionaalne, konstitutsionaal-; *pol.* konstitutsiooniline, konstitutsiooni-, põhiseaduslik, põhiseadusele omane *või* vastav; **2.** *s.* jalutuskäik (*tervise*

edendamiseks) ◇ ~ **water** *geol.* konstitutsioonivesi

constitutionalism [kɔnsti'tju:ʃ(ə)n(ə)lizm] *s. pol.* põhiseaduslikkus, põhiseaduslik riigikord

constitutionality [kɔnstitju:ʃə'næliti] *s.* konstitutsionaalsus, põhiseaduslikkus, -seadusele vastavus

constitutive ['kɔnstitju:tiv] *a.* konstitutiivne, rajav, määrav, olemuslik; *ka* = **constituent**

constrain [kən'strein] *v. t.* sundima (*midagi tegema* **to do**; *millekski* **to**); kitsendama, piirama; vangistama

constrained [kən'streind] *a.* sunnitud, pealesunnitud, väljapigistatud; kohmetu

constrainedly [kən'streinidli] *adv.* sunnitult; kohmetult

constraint [kən'streint] *s.* sundus; sundkitsendus, piiratus, vangistus; sunnitus, (tunnete) allasurutus, ebaloomulikkus, kohmetus ◇ **under** (*or* **in**) ~ sundkitsenduse all, vangistatud

constrict [kən'strikt] *v. t.* kokku nöörima, kokku tõmbama, kokku pigistama, kootama

constriction [kən'strikʃ(ə)n] *s.* kokkunöörimine, -pigistus, kokkutõmbamine, -tõmbumine, kootamine, kootumine, konstriktsioon

constrictive [kən'striktiv] *a.* kokkupigistav, -tõmbav, kootav

constrictor [kən'striktə] *s.* kokkupigistaja, -tõmbaja; *er. anat.* ahendaja(lihas); boamadu (= **boa** ~)

constringent [kən'strindʒənt] *a.* kokkutõmbav, kootav, kootumist põhjustav

construct 1. [kən'strʌkt] *v. t.* (**-tor**) konstrueerima, kokku seadma, ehitama, tarindama; **2.** ['kɔnstrʌkt] *s. filos., lgv.* tarind, konstruktsioon

construction [kən'strʌkʃ(ə)n] *s.* konstrueerimine, konstruktsioon, tarind(us), (üles)ehitus, kokkusead; ehitis; seletus, tõlgitsus, tõlgendus ◇ **to put a bad** ~ **upon** halvas mõttes tõlgitsema; **under** ~ ehitamisel; ~ **area** ehitusala; ~ **site** ehituskrunt, -plats

constructional [kən'strʌkʃ(ə)n(ə)l] *a.* (**-lly**) konstruktsiooniline, konstruktsiooni-, tarindus-, konstruktsioonisse puutuv

constructive [kən'strʌktiv] *a.* konstruktiivne, ülesehituslik, jaatav; *jur.* tõlgenduslik, järeldatav ◇ ~ **suggestion** konstruktiivne (*või* edasiviiv) ettepanek

construe ['kɔnstru:, kən'st-] *v. t. & i.* tõlgitsema, tõlgendama, (*mõtet*) seletama; (*lause*) konstruktsiooni analüüsima, (teatavat) konstruktsiooni nõudma ◇ **this sentence does not** ~ sellel lausel puudub (grammatiliselt) nõutav konstruktsioon

consuetude ['kɔnswitju:d] *s.* tava; tava- *e.* kombeõigus

consul ['kɔns(ə)l] *s.* konsul ◇ ~ **general** peae. kindralkonsul; **First C-** *aj.* Esimene Konsul (*Napoleoni tiitel 1799-1804*)

consular ['kɔnsjulə] *a.* konsuli-, konsulaarne, konsulaar- ◇ ~ **representation** konsulaaresindus

consulate ['kɔnsjulit] *s.* konsulaat

consulship ['kɔnsəlʃip] *s.* konsuliamet, konsuli ametiaeg

consult [kən'sʌlt] *v. t. & i.* konsulteerima, (*kelleltki*) nõu küsima; arvestama (*kellegi huve või tundeid jms.*); nõu pidama (*kellegagi* **with**; *üheskoos* **together**) ◇ **to** ~ **a book** raamatust järele vaatama; **to** ~ **one's watch** kella vaatama

consultant [kən'sʌltənt] *s.* konsulent, konsultant, juhendaja, nõuandja; *er.* arstlik nõuandja

consultation [kɔns(ə)l'teiʃ(ə)n] *s.* konsultatsioon; (*er. arstide*) nõupidamine, konsiilium

consultative [kən'sʌltətiv] *a.* konsultatiivne, konsultatiiv-, nõuandev

consulting [kən'sʌltiŋ] **1.** *a.* konsulteeriv, nõuandev; **2.** *s.* konsulteerimine, nõuküsimine, -andmine ◇ ~ **physician** nõuandearst, konsultantarst; ~ **hours** (*arsti*) vastuvõtutunnid; ~ **room** (vastuvõtu)kabinet

consume [kən'sju:m] *v. t. & i.* (**-mable**) konsumeerima, tarbima; ära tarvitama, kulutama, hävitama ◇ **to be -ed** kidunema, kurtuma, otsa jääma; **-ed with envy** kadedusest vaevatud

consumer [kən'sju:mə] *s.* tarbija, tarvitaja, konsument ◇ ~ **goods** *maj.* tarbekaubad; ~**s' cooperative society** *maj.* tarbijate kooperatiiv, tarbijaskooperatiiv, tarbijaühistu

consummate 1. [kən'sʌmit] *a.* täiuslik, ülim, suurim; **2.** ['kɔnsʌmeit, -səm-] *v. t.* (**-table, -tor**) täiusele viima, kroonima, lõplikult teostama, konsummeerima

consummation [kɔnsə'meiʃ(ə)n, -sʌ'm-] *s.* täiusele viimine, kroonimine; täideviimine, lõplik teostus, konsummatsioon; täiuslikkus

consumption [kən'sʌm(p)ʃ(ə)n] *s.* tarbimine, äratarvitamine, kulu(tus), konsumtsioon; tarving, (ära)tarvitatud hulk; (kopsu)tiisikus

consumptive [kən'sʌm(p)tiv] **1.** *a.* kurnav, laastav; *er.* tiisikuseline, tiisikushaige; **2.** *s.* tiisikushaige (isik)

contact 1. ['kɔntækt] *s.* kokkupuude, puude, kontakt (*ka piltl.*); *el.* kontakt (*lülitusseadme osa*); *pl. Am.* kokkupuuted, tutvused, sidemed; **2.** ['kɔntækt, kən'tækt] *v. t. & i.* kokkupuutesse viima, tutvustama; (*äriasjus*) kokku saama, ühendusse astuma; kokku puutuma, tutvuma (*kellegagi* **with**) ◇ **in** ~ kokkupuutes, kontaktis; **to be in (to come in** *or* **into)** ~ **with** (*millegagi, kellegagi*) kokku puutuma; **to make (break)** ~ *el.* vooluringi ühendama (katkestama); ~ **infection** *med.* puutenakkus, kontaktinfektsioon; ~ **lens** kontaktlääts (*otse silma sarvkestale liibuv prilliklaasi asendaja*); ~ **man** *maj., er. Am.* äritehingute vahendaja (*er. valitsusorganite ja eraettevõtjate vahel*); ~ **poison** puutemürk; ~ **process** *keem.* kontaktmenetlus; ~ **resistance** *el.* puutetakistus; ~ **welding** kontaktkeevitus, puutekeevitus

contagion [kən'teidʒ(ə)n] *s.* puutenakkus, (kokkupuute kaudu) nakkushaiguse edasiandmine (*ka piltl.*); nakkushaigus; nakatis, nakatusaine, kontaagium; (kõlbeliselt) laostav mõju

contagious [kən'teidʒəs] *a.* nakatav, nakkav, kontagioosne; kergesti edasikanduv *või* külgehakkav

contain [kən'tein] *v. t. & (haruld.) i.* sisaldama, mahutama; *mat.* (*nurga kohta*) haarama; (*arvu kohta*) jagatav olema, jaguma; tagasi hoidma, ohjeldama, vaos hoidma; *mil.* paigal pidama, kinni pidama (*vaenlase jõude*); ennast (*või* oma himusid) ohjeldama ◇ **beer** ~**s alcohol** õlu sisaldab alkoholi; **42** ~**s 2, 3, 6, 7 and 14** *mat.* 42 jagub kahe, kolme, kuue, seitsme ja neljateistkümnega; **he could** ~ **himself for joy** ta ei suutnud end rõõmu pärast ohjeldada; **to** ~ **urine** urineerimist tagasi hoidma

container [kən'teinə] *s.* mahuti, astja, nõu; *tehn.* konteiner

containment [kən'teinmənt] *s.* tagasihoidmine, ohjeldamine, vaoshoidmine (*er. pol.*)

contaminate [kən'tæmineit] *v. t.* (**-nable, -tor**) reostama, rüvetama, saastama, kontamineerima; nakatama

contamination [kəntæmi'neiʃ(ə)n] *s.* reostus, rüvetus, saastamine, saastumine; nakatus; reostav (*või* rüvetav) asi, nakatis; kontaminatsioon (*ka lgv., folkl.*)

contango [kən'tæŋgou] *s.* (*pl.* **-os, -oes**) *maj.* kontango (*väärtpaberite ostja poolt makstav protsent ostulepingu täitmise edasilükkamise eest*)

contemn [kən'tem] *v. t. lit.* halvustama, põlastama, halvaks panema

contemplate ['kɔntempleit, -təm-] *v. t.* (**-lable, -tor**) vaatlema, mõtisklema, kaalutlema (*millegi tegemist* **doing**)

contemplation [kɔntem'pleiʃ(ə)n, -təm-] *s.* vaatlemine, mõtisklemine, kaalutlemine; *er.* kontemplatsioon, mõtisklev süvenemine

contemplative [kən'templətiv, 'kɔntempleitiv] *a.* kontemplatiivne, mõtisklev, vaatlus(t)esse süvenev

contemporaneity [kəntemp(ə)rə'ni:iti] *s.* kontemporaarsus, kaasaegsus

contemporaneous [kəntempə'reiniəs] *a.* kontemporaarne, sama- *e.* üheaegne, kaasaegne (*millegagi, kellegagi* **with**)

contemporary [kən'temp(ə)rəri] **1.** *a.* (**-ily, -iness**) kaasaegne; nüüdis- *e.* praegusaegne, tänapäevane; sama- *e.* üheaegne (*millegagi, kellegagi* **with**); **2.** *s.* kaasaegne, -põlvlane, eakaaslane

contempt [kən'tem(p)t] *s.* põlgus, põlastus (*kellegi või millegi vastu* **for**); kiustuline sõnakuulmatus ◇ **to bring (fall) into** ~ põlguse alla saatma (langema); **to have (***or* **hold) in** ~ põlgama; **to show** ~ põlgust osutama; **in** ~ **of** (*millestki*) hoolimata, (*millelegi*) vaatamata; ~ **of court** *jur.* (kiustuline) kohtukorralduse mittetäitmine

või kohtumõistmise segamine, kohtu solvamine

contemptible [kən'tem(p)tibl] *a.* **(-bly)** põlastatav, põlastusväärne

contemptuous [kən'tem(p)tjuəs] *a.* põlglik, põlastav

contend [kən'tend] *v. i. & t.* võitlema (*millegi eest* **for**; *millegagi, kellegagi* **with**); võistlema (*millegi pärast* **for**); püüdlema, taotlema; vaidlema, väitma (*et* **that**)

content I [kən'tent] **1.** *a.* rahuldatud, rahul (*millegagi* **with**); (*parema puudumisel*) valmis (*tegema* **to do**); **2.** *v. t.* rahuldama; **3.** *s.* rahuldus, rahulolu, -olek ◇ ~**!** (**not** ~**!**) *parl.* poolt! (vastu!) (*hääletusvormel Inglise ülemkojas*); **to** ~ **oneself with** (*millegagi*) rahulduma, piirduma; **to heart's** ~ nii palju kui süda soovib *või* kutsub

content II ['kɔntent, *haruld.* kən'tent] *s.* sisaldus, sisaldis, sisaldavus, maht; *pl.* sisu, sisukord ◇ **the table of** ~s sisukord, -register

contented [kən'tentid] *a.* rahuldatud, rahul (*millegagi* **with**)

contention [kən'tenʃ(ə)n] *s.* võitlus, tüli, riid; võistlus; väitlus, väide; vaidlusküsimus

contentious [kən'tenʃəs] *a.* võitlus- *või* tülitsushimuline; vaidlust äratav, tüli tekitav

contentment [kən'tentmənt] *s.* rahulolu, -olek, -olemine

conterminous [kɔn'tə:minəs] *a.* piirnev, samapiirdeline, piirilt kokkupuutuv, samaulatuslik (*millegagi* **with**)

contest 1. [kən'test] *v. t.* (*millelegi*) vastu vaidlema, vaidlustama, vastu väitma; mitte tunnustama; püüdlema, taotlema; (*millegi pärast*) võitlema, võistlema; **2.** ['kɔntest] *s.* võitlus; võistlus, konkurss

contestant [kən'testənt] *s.* võistleja, vastane, võistlus- *või* võitluspartner

context ['kɔntekst] *s.* kontekst, kaastekst, mõtteseos

contextual [kən'tekstju(ə)l, kɔn't-] *a.* **(-lly)** kontekstiline, mõtteseoslik, kontekstі-, mõtteseose-

contiguity [kɔnti'gjuiti] *s.* külgnevus, kokkupuutuvus, piirnevus, naabrus

contiguous [kən'tigjuəs] *a.* külgnev, (*millegagi*) kokkupuutuv, piirnev (**to**) ◇ ~ **countries** naabermaad

continence ['kɔntinəns] *s.* loobumus, keeldumus; kasinus, (suguline) karskus

continent ['kɔntinənt] **1.** *a.* karske, kasin, mõõdukas; **2.** *s.* kontinent, mander, manner, mannermaa; **(the C-)** Euroopa mander; *Am. aj.* XVIII saj. Am. Ühendriikideks ühinenud endised Briti kolooniad

continental [kɔnti'nent(ə)l] **1.** *a.* **(-lly)** kontinentaalne, kontinentaal-, mandriline, mandri-; **2.** *s.* mandrielanik, *er.* Euroopa mandri elanik; *Am. aj.* Ameerika revolutsioonilise sõjaväe liige ◇ ~ **climate** kontinentaalkliima, mandrikliima; ~ **drift** mandritriiv, mandrite ränne

contingency [kən'tindʒ(ə)nsi] *s.* võimalikkus, juhuslikkus; võimalik esinemus; ootamatus, juhuslikkusest olenev (ettenägematu) asjaolu; juhus; *pl.* ettenägematud kulud

contingent [kən'tindʒ(ə)nt] **1.** *a.* juhuslik, võimalik, vahestine; tingitud, sõltuv (*millestki* **on, upon**); (*mingi tegevusega jms.*) kaasnev, kaasaskäiv **(to)**; **2.** *s.* kontingent, määratud kogus, määrosa, -hulk, *er.* sunduslikuks väeteenistuseks võetavate meeste hulk

continual [kən'tinju(ə)l] *a.* **(-lly)** jätkuv, pidev, püsiv, kestev, vahetpidamatu, katkestamatu, lakkamatu, alaline

continuance [kən'tinjuəns] *s.* kestus, vältus; püsimine; alalhoidumine

continuation [kəntinju'eiʃ(ə)n] *s.* jätkamine; jätkumine, jätk, järg; *pl. sl.* püksid ◇ ~ **school** täienduskool

continue [kən'tinju:] *v. t. & i.* **(-uable)** jätkama (*millegi tegemist* **doing, to do**); jätkuma, järgnema, edasi kestma; pidema, püsima ◇ **to** ~ et edasi minna (*vahemärkusena öeldud*); **to be -ed** järgneb (*märkus poolelijääva jutujärgu lõpul*); **-ed fraction** *mat.* ahelmurd; **-ed product** *mat.* lõpmatu korrutis

continuity [kɔnti'nju(:)iti] *s.* kontinuiteet, pidevus, jätkuvus; pidev tervik; *Am.* kinopildi üksikasjalik stsenaarium; raadiostseenideks ümbertöötatud jutustus; muusikapalasid «jooksval lindil» ühendav sõnaline kommentaar ◇ ~ **point** *mat.* pidevuspunkt

continuous [kən'tinjuəs] *a.* jätkuv, pidev, katkestamatu, vahetpidamatu, kestev ◇ ~ **form** *lgv.* (*inglise verbi*) kestev pöördevorm (= **progressive form**); ~ **function** *mat.* pidev funktsioon

continuum [kən'tinjuəm] *s. filos., mat.* kontiinuum, pidev kogu, pidevustik

contort [kən'tɔ:t] *v. t.* väänama, väänutama, moonutama

contortion [kən'tɔ:ʃ(ə)n] *s.* väändus, väänutus, moonutus

contortionist [kən'tɔ:ʃ(ə)nist] *s.* kehaväänutaja, akrobaat, vänduskunstnik

contour ['kɔntuə] *s.* kontuur, piirjoon ◇ ~ **line** samakõrgusjoon, isohüps; ~ **map** samakõrgusjoontega varustatud maakaart; *geol.* struktuurikaart; *Am.* kontuurkaart

contra ['kɔntrə] **1.** *prep. & adv. lad.* vastu; **2.** *s. haruld.* (*haril. pl.*) vastuväide, -argument; *vrd.* **pro**

contra- ['kɔntrə] *pref.* vastu-, vastas-, (*võõrsõnades*) kontra-, kontr-, konter-

contraband ['kɔntrəbænd] *s.* konterbant, kontraband, salakaubandus, salakaubitsemine, salakaubavedu, salakaup; *atrib.* konterbandi-, kontrabandi-, salakauba-, salakaubaveo-

contrabandist ['kɔntrəbændist] *s.* konterbandist, kontrabandist, salakaubavedaja, salakaubitseja

contrabass ['kɔntrə'beis] = **double-bass**

contrabassoon ['kɔntrəbə'su:n] *s. muus.* kontrafagott

contraception [kɔntrə'sepʃ(ə)n] *s.* kontratseptsioon, eostumise (*e.* rasestumise) vältimine, eostumis- *e.* rasedusärahoie

contraceptive [kɔntrə'septiv] **1.** *a.* kontratseptiivne, kontratseptiiv-, eostumis- *e.* rasestumisvastane, antikontseptsionaalne; **2.** *s.* kontratseptiiv, eostumis- *e.* rasestumisvastane vahend

contract I ['kɔntrækt] *s.* (kirjalik) leping, kokkulepe, kontraht ◇ **to enter into a** ~ lepingut sõlmima; ~**bridge** kontraktbridž (*teatav bridžimängu teisend*)

contract II [kən'trækt] *v. t. & i.* lepingut sõlmima (*kellegagi* **with**; *millekski* **for**); (*lepingu alusel*) ette võtma (*millegi tegemist* **to do**); (*abielu, sõprust jms.*) sõlmima; (*harjumust*) omandama; (*haigust*) saama; (*võlgu*) tegema; kontraheerima, koondama, kootama, kokku tõmbama; kontraheeruma, kootuma, kokku tõmbuma, (mahult) kahanema ◇ **the** ~**ing parties** kontrahendid, lepinguosalised, lepinglased; **to** ~ (*or* ~ **oneself**) **out of** lepingu tingimuste tõttu (*mingi määruse täitmisest*) vabanema

contracted [kən'træktid] **1.** *pret. & p. p., vt. eelm.*; **2.** *a.* kitsas, kitsarinnaline

contractile [kən'trækt(a)il] *a.* kootav, kokkutõmbav; kootuv, kokkutõmbumisvõimeline, kontraktiilne ◇ ~ **undercarriage** *av.* sissetõmmatav telik

contractility [kɔntræk'tiliti] *s.* kontraktiilsus, kootuvus, kokkutõmbumisvõime

contraction [kən'trækʃ(ə)n] *s.* kontraktsioon, kootamine, kokkutõmbamine; kootumine, kokkutõmbumine, (mahult) kahanemine; koondus; koondatud (*e.* lühendatud) vorm; (*abielu, sõpruse jms.*) sõlmimine; (*harjumuse*) omandamine; (*haiguse*) saamine; (*võlgade*) tegemine **(of)**

contractor [kən'træktə] *s.* kontrahent, lepinguosaline, lepinglane; *maj.* hanketööde ettevõtja, hankija

contractual [kən'trækju(ə)l] *a.* **(-lly)** kontrahiline, lepinguline, kontrahi-, lepingu-

contradict [kɔntrə'dikt] *v. t. & i.* **(-tor)** vastu rääkima; vastuolus olema; ümber lükkama, eitama

contradiction [kɔntrə'dikʃ(ə)n] *s.* vasturääkimine; kontradiktsioon, vasturääkivus; ümberlükkamine, eitamine ◇ ~ **in terms** ilmne sisemine vasturääkivus väljendis

contradictious [kɔntrə'dikʃəs] *a.* vasturääkiv, -rääkimishimuline

contradictory [kɔntrə'dikt(ə)ri] *a.* **(-ily, -iness)** kontradiktoorne, vasturääkivuslik, -rääkiv

contradistinction [kɔntrədis'tiŋkʃ(ə)n] *s.* vastandus; eristus vastanduse kaudu ◇ **in** ~ **to** (täieliku) vastandina (*millelegi*), eristamiseks (*millestki*)

contradistinguish [kɔntrədis'tiŋgwiʃ] *v. t.* vastandama, vastandiks seadma, vastandina eristama **(from)**

contrail ['kɔntreil] *s. av.* (*heitgaasi*) kondensjälg, -joom (= **condensation trail**)

contraindication ['kɔntrəindi'keiʃən] *s. med.* vastunäidustus, kontraindikatsioon

contralto [kən'træltou] *s.* (*pl.* **-os**) *muus.* kontra-alt
contraposition [kɔntrəpə'ziʃ(ə)n] *s. lit.* kontrapositsioon, vastastikku seadmine, vastandamine; *loog.* otsustuse ümberpööramine
contraption [kən'træpʃ(ə)n] *s. sl.; Am. fam.* kaadervärk, (veider) masinavärk *või* riistapuu
contrapuntal [kɔntrə'pʌnt(ə)l] *a.* (**-lly**) kontrapunktiline, -punkti- (*vrd.* **counterpoint**)
contrariety [kɔntrə'raiəti] *s.* kontraarsus, vastupidisus, vastuoksus
contrariwise ['kɔntrəriwaiz] *adv.* vastuoksa, vastupidi, ümberpöördult
contrary I ['kɔntrəri] **1.** *a.* (**-ily, -iness**) vastupidine, vastandlik, kontraarne (*millelegi* **to**); **2.** *s.* vastand, vastupidine asjaolu; **3.** *adv.* vastuoksa, vastandlikult (*millelegi* **to**) ◇ **on the** ~ vastuoksa; **there is no evidence to the** ~ pole mingit tõendit vastupidiseks; **he is neither tall nor the** ~ ta ei ole pikk ega (ka) lühike; **not all things have -ies** mitte igal asjal ei ole vastandit; **to act** ~ **to nature** loomuvastaselt tegutsema
contrary II [kən'treəri] *a.* (**-iest; -ily, -iness**) *fam.* vastakas, kiusakas, kiuslik, isemeelne, jonnakas, tõrges
contrast 1. ['kɔntrɑ:st, -ræst] *s.* kontrast, vastand; vastandus (*millelegi* **to**); (äärmine) erinevus (*millegi vahel* **between**); **2.** [kən'trɑ:st, -ræst] *v. t. & i* vastandama, kontrastiks seadma *või* kontrastina kõrvutama (*millegagi* **with**); kontrasteerima, vastanduma, kontrastiks olema (*millelegi* **with**) ◇ **in** ~ **with** (*or* **to**) kontrastiks (*millelegi*); ~ **meal** *med.* kontrastaine
contravene [kɔntrə'vi:n] *v. t.* (**-nable**) (*määrusest*) üle astuma; (*põhimõttele, väitele*) vastu rääkima *või* töötama
contravention [kɔntrə'venʃ(ə)n] *s.* üleastumine, vasturääkimine, -tõötamine ◇ **in** ~ **of** (*millegi*) vastu
contretemps ['kɔ:ŋtrətɑ:ŋ] *s. pr.* ootamatu äpardus *või* kimbatus
contribute [kən'tribju(:)t] *v. t. & i.* (**-table**) (*rahaliselt*) toetama; kaavitama, kaasa aitama *või* mõjuma, panustama (*millekski* **to**); kaasa töötama, kaastööd tegema (*millelegi* **to**)
contribution [kɔntri'bju:ʃ(ə)n] *s.* (*rahaline*) toetus, annetus (*millegi heaks* **to**); kaavitamine, kaavitus, (kaas)panus; kaastöö (*er. ajakirjale*), kaastöö tegemine (*millelegi* **to**); *pol., mil.* kontributsioon, sundmaks
contributor [kən'tribjutə] *s.* toetaja, kaasaaitaja; kaastööline
contributory [kən'tribjut(ə)ri] *a.* (**-ily**) toetav, kaasaaitav, -töötav (*millekski* **to**)
contrite ['kɔntrait] *a.* (patu pärast) rusutud, kahetsev, masendatud
contrition [kən'triʃ(ə)n] *s.* (patu)kahetsus, rusutus, masendus
contrivance [kən'traiv(ə)ns] *s.* leiutamine, väljamõtlemine; leiutis, väljamõeldis; seadis, aparaat; sepitsus, plaan, võte
contrive [kən'traiv] *v. t. & i.* leiutama, välja mõtlema; sepitsema, plaanitsema (*midagi teha* **to do**); (*midagi*) läbi viima; toime saama *või* tulema, hakkama saama (*millegi tegemisega* **to do**; *ilma milletagi* **without**)
contriver [kən'traivə] *s.* sepitseja, plaanitseja; leidlik isik
control [kən'troul] **1.** *s.* kontroll, juhtimine, reguleerimine; ohjeldamine; juhtiv (*või* ohjeldav) võim; järelevalve; kontrollseadis, (*aparaadi*) reguleer(imis)nupp; *pl.* (*lennuki*) juhtimisseadis; **2.** *v. t.* (**-ll-**) kontrollima, juhtima, reguleerima; ohjeldama; järelevalvet teostama ◇ **he has no** ~ **of** (*or* **over**) **himself** ta ei suuda end taltsutada; **he is under my** ~ ta on minu võimu all; **he is in** ~ **of the stores** laod on tema kontrolli all; **pest** ~ *põll., mets.* kahjuritõrje; **remote** ~ *tehn.* kaugjuhtimine; ~ **animal** *biol.* kontroll-loom; ~ **desk** *tehn.* juht(imis)pult; ~ **experiment** kontrollkatse; ~ **knob** *tehn.* kontrollnupp, reguleer(imis)nupp; ~ **stick** (*lennuki*) juhis; ~ **tower** lennujuht(imis)torn; ~ **wheel** (*lennuki*) rooljuhis
controllable [kən'trouləbl] *a.* kontrollitav, juhitav, reguleeritav; ohjeldatav
controller [kən'troulə] *s.* kontrollija, kontrolör; *el.* kontroller, kontrollseadis, -aparaat ◇ **master** ~ juht(imis)kontroller
controversial [kɔntrə'və:ʃ(ə)l] *a.* (**-lly**) vaidluslik, vaidlusalune, vaieldav; vaidlushimuline

controversialist [kɔntrə'və:ʃ(ə)list] *s.* vaidlusmeister; vaidlushimuline isik
controversy ['kɔntrəvə:si, kən'trɔvəsi] *s.* (avalik) vaidlus; sõnasõda, sulesõda, polemika
controvert ['kɔntrəvə:t] *v. t.* (*millelegi*) vastu vaidlema, vastupidist väitma; ümber lükkama, kummutama
contumacious [kɔntju(:)'meiʃəs] *a.* tõrkjas, kangekaelne, vastuhakkav
contumacy ['kɔntjuməsi] *s. lit.* tõrkumine, kangekaelne vastuhakkamine; tõrksus, vastuhakkavus; *jur.* kohtukutse kangekaelne täitmata jätmine ◇ **with** ~ *jur.* tõrksalt, vastuhakkavalt
contumelious [kɔntju(:)'mi:liəs] *a.* teotav, alandav, solvav
contumely ['kɔntjumili] *s.* teotus, alandus, solvang, solve
contuse [kən'tju:z] *v. t.* (**-sable**) *med.* põrutama, muljuma
contusion [kən'tju:ʒ(ə)n] *s. med.* kontusioon, põrutus, muljutus
conundrum [kə'nʌndrəm] *s.* sõnamäng-mõistatus; segane keerdküsimus
convalesce [kɔnvə'les] *v. i.* tervistuma, tervenema, haigusest toibuma, paranema, kosuma
convalescence [kɔnvə'lesns] *s.* tervistumine, tervenemine, haigusest toibumine, paranemine, kosumine, konvalestsents
convalescent [kɔnvə'lesnt] **1.** *a.* tervistuv, tervenev, haigusest toibuv, paranev; **2.** *s.* tervistuja, terveneja, (haigusest) paraneja ◇ ~ **hospital (home)** paranejate hospidal (kodu)
convection [kən'vekʃ(ə)n] *s. füüs.* konvektsioon ◇ **free** (*or* **natural**) ~ loomulik konvektsioon; **heat** (*or* **thermal**) ~ soojuskonvektsioon
convenances ['kɔ:ŋvənɑ:ŋs, *ka* -nɑ:ŋsiz] *s. pl. pr.* (**the** ~) sündsus, siivsus
convene [kən'vi:n] *v. t. & i.* (**-nable**) kokku kutsuma (*koosolekut*); kogunema, (*koosolekuks*) kokku tulema
convenience [kən'vi:niəns] *s.* sobilikkus, sobivus; sobiv asi (*või* aeg, võimalus); mugavus, käepärasus; käepärane asi *või* seadis; *arh.* üüritõld; *arh.* veeklosett ◇ **at your (at your early)** ~ kunas (niipea kui) teile paremini sobib; **to make a** ~ **of** smb. kellegi lahkust kuritarvitama; **marriage of** ~ mõistusabielu, sobingabielu; **a house with all -es** kõigi mugavustega maja
convenient [kən'vi:niənt] *a.* sobilik, sobiv, mugav, käepärane, otstarbekohane
convent ['kɔnv(ə)nt] *s.* (nunna)klooster
conventicle [kən'ventikl] *s.* konventikkel, (salajane) lahkusuliste koosolek; lahkusuliste palvemaja
convention [kən'venʃ(ə)n] *s.* kokkutulek, koosolek, konvent; *peam. Am.* äriline (*või* poliitiline, usuline) koosolek; sobimus, lepe, konventsioon; (kivinenud) tava, (juurdunud) komme
conventional [kən'venʃ(ə)n(ə)l] *a.* (**-ily**) konventsionaalne, sobimuslik, leppekohane; tinglik, ting-; tavapärane, tavaline; traditsiooniline (*er. kunst*) ◇ ~ **weapons** *mil.* tavalised relvad (*vast. tuumarelvad*)
conventionality [kənvenʃ(ə)'næliti] *s.* konventsionaalsus, konventsioonidest kinnipidamine, konventsionaalne teguviis *või* reegel, tavaline pruuk
conventionalize [kən'venʃ(ə)nəlaiz] *v. t.* (**-zable**) konventsionaalseks tegema; traditsiooniliselt käsitlema *või* kujutama (*er. kunst*)
conventual [kən'ventju(ə)l, -tʃu(ə)l] **1.** *a.* (**-lly**) (nunna)kloostri-, kloosterlik; **2.** *s.* konventuaal, kloostriliige
converge [kən'və:dʒ] *v. i. & t.* (**-geable**) konvergeeruma, ühte kalduma, lähenema, koonduma (*millelegi* **upon**); ühte punkti koondama
convergence [kən'və:dʒ(ə)ns] *s.* konvergents, ühtekaldumine, lähenemine, koondumine; konvergentsus, ühtekalduvus, lähenevus, koonduvus
convergent [kən'və:dʒ(ə)nt] *a.* konvergentne, ühtekalduv, -jooksev, lähenev, koonduv
conversable [kən'və:səbl] *a.* (**-ably**) jutukas, mõnusa jutuga
conversance ['kɔnvəsns] *s.* tuttavlikkus; lähedane tutvus (*kellegagi* **with**); vilumus (*mingil alal* **with, in**)
conversant ['kɔnvəsnt] *a.* hästi tuttav, täiesti kodus, vilunud (*mingil alal* **with, in**)
conversation [kɔnvə'seiʃ(ə)n] *s.* vestlemine, jutlemine, jutuajamine (*millegi üle* **on**,

about); vestlus, keskustelu, konversatsioon; *arh.* suhtlemine, läbikäimine, tutvus, ◇ **to enter into ~ with** (*kellegagi*) vestlema hakkama

conversational [kɔnvə'seiʃ(ə)n(ə)l] *a.* (**-lly**) konversatsiooniline, vestluslik; kõnekeelne; jutukas

conversationalist [kɔnvə'seiʃ(ə)n(ə)list] *s.* osav vestleja

conversazione [kɔnvəsætsi'ouni] *s.* (*pl.* **-nes, -ni** [-ni:]) *it.* kirjanduslik-kunstiline (*või* teaduslik) vestlusõhtu

converse I **1.** [kən'və:s] *v. i. lit.* vestlema, jutlema, juttu ajama; *arh.* suhtlema, läbi käima, ühenduses olema; **2.** ['kɔnvə:s] *s. arh.* vestlus, kõnelus, mõttevahetus; suhtlemine, läbikäimine

converse II ['kɔnvə:s] **1.** *a.* ümberpöördud, vastupidine, pöörd-; **2.** *s.* ümberpöördud väide, pöördlause; *mat.* pöördteoreem, -tehe, -funktsioon

conversely [kən'və:sli, *Am. ka* '-nv-] *adv.* vastupidiselt, ümberpöördult

conversion [kən'və:ʃ(ə)n] *s.* (ümber)pööramine, (-)pöördumine, konversioon, konverteerimine (*ka maj., loog., lgv.*); *kirikl.* usule pöördumine, patust (*või* uskmatusest) pöördumine ◇ **~ of debts** ümbervõlastus

convert 1. [kən'və:t] *v. t.* (ümber) pöörama, (ümber) vahetama, muutma, muundama (*millekski* **into**); *maj., loog., lgv.* konverteerima; (*teatavasse usku, eluviiside muutmisele jms.*) pöörama (**to**); **2.** ['kɔnvə:t] *s. kirikl.* usule pöördunu, ühest usust teise siirdunu, konvertiit

converter [kən'və:tə] *s. er. tehn.* konverter; *el. ka* muundi, muundur

convertible [kən'və:tibl] **1.** *a.* (**-bly**) (ümber)pööratav, (ümber)vahetatav, konverteeritav; muudetav, muundatav; **2.** *s.* kabriolett (*allalastava katusega sõiduauto*; = **cabriolet**)

convex ['kɔnveks] *a.* kumer, konveksne

convexity [kɔn'veksiti] *s.* kumerus; kumer pind

convey [kən'vei] *v. t.* edasi toimetama; vedama, transportima; edasi andma; üle kandma *või* andma (*omandiõigust*); tähendama, mõista andma (*kellelegi* **to**) ◇ **your words ~ very little to him** (*or* **to his mind**) teie sõnad ütlevad talle väga vähe

conveyance [kən'veiəns] *s.* edasitoimetamine, -andmine; vedu, transport; veok, veovahend; (üüri)sõiduk; üleandmine, (*omandiõiguse*) ülekanne; ülekandedokument, -akt

conveyancer [kən'veiənsə] *s.* (omandi ülekandeakte koostav) notar

conveyor, -er [kən'veiə] *s.* edasitoimetaja, ülekandja; *er. tehn.* konveier, transportöör ◇ **band** (*or* **belt**) **~** lintkonveier; **overhead ~** rippkonveier; **screw** (*or* **worm**) **~** tigukonveier

convict 1. [kən'vikt] *v. t.* süüstama, süüdi leidma *või* mõistma, süüdlaseks tunnistama (*milleski* **of**); **2.** ['kɔnvikt] *s.* süüdimõistetu, karistusalune, sunnitööline

conviction [kən'vikʃ(ə)n] *s.* süüstamine, süüdimõistmine; (kindel) veene, veendumus ◇ **to carry ~** veenev olema

convince [kən'vins] *v. t.* (**-cible**) uskuma panema (*et* **that**), veenma (*milleski* **of**) ◇ **to be -ed** veendunud olema (*et* **that**; *milleski* **of**)

convincing [kən'vinsiŋ] *a.* veenev, uskumapanev, usutav, tõepärane

convivial [kən'viviəl] *a.* (**-lly**) pidusöögi-, peo-; peotujuline, lõbus, pidutsemishimuline

conviviality [kənvivi'æliti] *s.* pidutsemistuju, lõbusus; pidutsemine, lõbutsemine

convocation [kɔnvo'keiʃ(ə)n] *s.* (*istungjärguks*) kokkukutsumine; kogunemine; kogu; (**C-**) kiriku- *või* (*er. mingi Inglise*) ülikoolikogu, konvent

convoke [kən'vouk] *v. t.* (**-cable**) (*istungjärguks*) kokku kutsuma

convolute(d) ['kɔnvəl(j)u:t(id)] *a.* (kokku)rullunud, keerdunud

convolution [kɔnvə'l(j)u:ʃ(ə)n] *s.* rull, keerd, käär ◇ **~ of the brain** *anat.* ajukäär

convolvulus [kən'vɔlvjuləs] *s. bot.* kassitapp

convoy 1. [kən'vɔi] *v. t.* konvoeerima, (relvastatud) valve all saatma; **2.** ['kɔnvɔi] *s.* konvoeerimine, (relvastatud) valve all saatmine; konvoi, (relvastatud) saatesalk, saatevalve; konvoeeriv (*või* konvoeeritav) salk

convulse [kən'vʌls] *v. t.* (**-sable**) vapustama,

krampi tõmbama (*haril. pass.*) ◇ **-ed with laughter** naerukrampides

convulsion [kən'vʌlʃ(ə)n] *s.* kramp; *med.* konvulsioon, (vaplus)kramp, tõmblus; vapustus; *pl.* naerukrambid, ohjeldamatu naeruhoog

convulsive [kən'vʌlsiv] *a.* kramplik, krampuv, vaplev, tõmblev, konvulsiivne ◇ **~ movements** krampliigutused

Conway ['kɔnwei] *pn.*

cony, -ney ['kouni, 'kʌni] *s.* küülik, *er.* ulukküülik (= **rabbit**); küülikunahk; *piibl.* kaljumäger, «mäerott»

coo I [ku:] **1.** *s.* kudrutus; **2.** *v. i. & t.* kudrutama, kudrutsema (*ka piltl.*)

coo II [ku:] *interj.* võeh!, oh sa mu meie!

cooee ['ku(:)i:] **1.** *interj.* u-uu!, a-uu! (*austraallaste kaugemaa kutsehõige*); **2.** *v. i.* «a-uu» hõikama

cook [kuk] **1.** *v. t. & i.* (toitu) keetma, küpsetama; keema, küpsema; *fam.* «tohterdama», võltsima (*arveid*); **2.** *s.* kokk, (toidu)keetja, *er.* naiskeetja, köögitüdruk ◇ **to ~ smb.'s goose** *sl.* kedagi tümaks tegema, kellegi kaela väänama; **to ~ one's (own) goose** *sl.* endale suppi sisse soolama, endale õnnetust kaela tõmbama; **to ~ up (an excuse)** välja mõtlema, sepitsema (vabandust)

cook-book ['kukbuk] *Am.* = **cookery-book**

cooker ['kukə] *s.* keetja, küpsetaja; *er.* keedu- *või* küpsetusseadis, keedu- *või* küpsetusaparaat *või* -ahi, keetel; küpsetamiseks sobiv õun

cookery ['kukəri] *s.* (toidu)keetmine, küpsetamine; keedu- *e.* kokakunst ◇ **~-book** kokaraamat

cook-house ['kukhaus] *s.* keedukoda, (majast eraldatud) köök; väliköök; laevakõök

cookie, -ky ['kuki] *s. Š.* saiakuklik; *Am.* (väike) magus kook, küpsis

cooking ['kukiŋ] **1.** *s.* (toidu)keetmine, küpsetamine; keet; **2.** *a.* keedu- ◇ **~ apple** keeduõun; **~ battery** taotud vasest keedunõu; **~ plate** (elektri)keeduplaat; **~ soda** söögisooda

cooking-herb ['kukiŋhə:b] = **pot-herb**

cookout ['kukaut] *s. Am.* toiduvalmistamine vabas looduses; väljasõit (einestamisega), piknik

cook-room ['kukrum] *s.* laevaköök

cook-shop ['kukʃɔp] *s.* söökla, söögimaja

cooky ['kuki] = **cookie**

cool [ku:l] **1.** *a.* jahe, vilu; külmavereline, rahulik; külm, ükskõikne; jultunud; *Am. sl.* oivaline, tore; **2.** *s.* jahedus, vilu(dus); **3.** *v. t. & i.* jahutama; jahtuma, jahenema ◇ **a ~ hand** (*or* **customer, fish**) (jultunult) külmavereline isik; **a ~ thousand pounds** oma kena tuhat naelakest; **keep your breath to ~ your porridge** ärge asjatult suud pruukige; **to ~ one's heels** kannatlikult (seistes) ootama

coolant ['ku:lənt] *s. tehn.* jahutusaine, -vedelik ◇ **water ~** jahutusvesi

cooler ['ku:lə] *s.* jahutaja, jahuti, jahutusseadis; *er.* veinijahuti (= **wine-~**); *sl., Am.* soolaputka, pogri

cool-headed ['ku:l'hedid] *a.* külmavereline, rahulik

Coolidge ['ku:lidʒ] *pn.*

coolie ['ku:li] *s.* kuli (*lihttööline või pakikandja Ida-Aasia maades*)

coolly ['ku:lli] *adv.* jahedalt, külmalt; külmavereliselt; jultunult

coolness ['ku:lnis] *s.* jahedus, vilu(dus); külmaverelisus; jultumus

coomb, combe [ku:m] *s.* (mäeveerul asetsev) nõgu, vagumus

coon [ku:n] *s. Am.* pesukaru (= **racoon**); *piltl.* kaval vennike; *põlgl.* neeger ◇ **a gone ~** *Am. sl.* midagi lootusetult äpardunut; lootusetu hädavares

coop [ku:p] **1.** *s.* kanakorv, -kuut; rüsa, mõrd; *sl.* pogri, soolaputka; **2.** *v. t.* kuuti kinni panema; kokku kiiluma (**up**); tuppa sulgema (**in, up**)

co-op [ko(u)'ɔp] = **co-operative (society)**

cooper ['ku:pə] **1.** *s.* püttsepp, aamissepp; **2.** *v. t & i.* (pütte *või* tünne, pangesid *jms.*) tegema *või* parandama; püttsepana töötama

cooperage ['ku:pəridʒ] *s.* püttsepatöökoda, -töö, -töötasu

co-operate [ko(u)'ɔpəreit] *v. i.* koos (*või* kaasa) töötama (*kellegagi* **with**); kaasa aitama (*milleski* **in**; *millekski* **for**); koos toimima, koopereerima

co-operation [ko(u)ɔpə'reiʃ(ə)n] *s.* koostöö, kaasaaitamine, koostoimimine; *er.* kooperatsioon, ühistegevus

co-operative [ko(u)'ɔp(ə)rətiv, -pəreit-] **1.** *a.* koostöötav, ühestoimiv; *er.* kooperatiivne, ühistegelik; **2.** *s.* ühistegelane; *Am.* kooperatiiv(ühing), ühistu, ühistegelik ettevõte (= ~ **society**); *ka* kooperatiivkauplus, ühisuse pood (= ~ **shop**)

co-operator [ko(u)'ɔpəreitə] *s.* koostöötaja, kaasaaitaja

co-opt [ko(u)'ɔpt] *v. t.* koopteerima, (väljastpoolt liikmeks) juurde valima *või* kutsuma

co-optation [ko(u)ɔp'teiʃ(ə)n] *s.* koopteerimine, kooptatsioon, (liikme) juurdevalimine, -kutsumine

co-ordinate [ko(u)'ɔ:d(i)nit] **1.** *a.* koordineeritud, kooskorrastatud, rinnastatud (*ka lgv.*); kooskõlastatud; **2.** *s.* koordineeritud asi *või* mõiste; *mat., geogr., astr.* koordinaat; **3.** [ko(u)'ɔ:d(i)neit] *v. t.* (**-tor**) koordineerima, kooskorrastama, rinnastama, kõrvuti (*e.* rinnu) seadma; kooskõlastama, kooskõlla viima ◇ ~ **clauses** *lgv.* rindosalaused

co-ordination [ko(u)ɔ:di'neiʃ(ə)n] *s.* koordinatsioon, kooskorrastus, rinnastus (*ka lgv.*); kooskõlastus

co-ordinative [ko(u)'ɔ:d(:)neitiv] *a.* koordineeriv, kooskorrastav, *er. lgv.* rinnastav ◇ ~ **conjunction** *lgv.* rinnastav sidesõna

coot [ku:t] *s. zool.* lauk, vesikana; *Am. ka* vaeras (= **scoter**); *fam., Am.* tobu, lollpea ◇ **bald as a** ~ paljas(päine) nagu piljardikuul

cootie ['ku:ti] *s.* (riide)täi

cop I [kɔp] **1.** *v. t.* (**-pp-**) *sl.* kinni nabima; (kätte) saama; **2.** *s.* kinninabimine; politseinik (= **copper**) ◇ **to get -pped** politsei küüsi sattuma; **you'll** ~ **it!** küll sa saad (karistada)!; **a fair** ~ teo pealt kinninabimine

cop II [kɔp] *s. haruld.* (*künka, linnu jms.*) hari; tutt; *tekst.* poolitäis lõnga; lõngapool

copal ['koup(ə)l] *s.* kopaal(vaik)

copartner [kou'pɑ:tnə] *s.* kaasosanik, ärikaaslane, partner; ettevõtte tuludest osasaav tööline

copartnership [kou'pɑ:tnəʃip] *s.* kaasosanikuks olek; (tööliste) osasaamine ettevõtte kasumist (= **labour** ~)

cope I [koup] *s.* preestrimantel; ehiskate; = **coping**; *piltl.* võlv, (taeva)laotus

cope II [koup] *v. i.* edukalt võitlema, hakkama saama, toime tulema (*millegagi* **with**)

copeck ['koupek] *s.* kopikas

Copeland ['kɔpland, 'koup-] *pn.*

Copenhagen [koupn'heig(ə)n] *pn.* Kopenhaagen

coper ['koupə] = **horse-coper**

Copernican [kə'pə:nikən] *a.* Koperniku ◇ ~ **system** Koperniku (heliotsentriline) süsteem

Copernicus [kə'pə:nikəs] *pn.* Kopernik

cope-stone ['koupstoun] *s.* (*müüri*) simsikivi, karniisikivi; (*võlvi*) päiskivi, lõppkivi; *piltl.* saavutuse tipp

co-pilot ['kou'pailət] *s. av.* kaaspiloot, abilendur

coping ['koupiŋ] *s.* müürisimss, -pealis, karniis; katteplaat, rinnatiseplaat ◇ ~**-stone** = **cope-stone**

copious ['koupiəs, -pjəs] *a.* külluslik, rikkalik, arvukas, küllaldane, ohter

copper I ['kɔpə] *s. sl.* politseinik (= **cop**)

copper II ['kɔpə] **1.** *s.* vask (*ka keem.; sümbol* **Cu**, *lad.* **Cuprum**); vaskraha, -münt; vasknõu, -katel; *atrib.* vaskne, vask-; **2.** *v. t.* vasetama, vasega katma ◇ **hot** ~**s** (*er. pohmeluse tõttu*) kõrbev kurk; ~ **coin** vaskmünt; ~ **glance** *min.* vaskläik; ~ **oxide** *keem.* vaskoksiid; ~ **pyrites** *min.* vaskpüriit; ~ **sulphate** *keem.* vasksulfaat

copperas ['kɔpərəs] *s.* raudvitriol, roheline vitriol (= **green** ~) ◇ **blue** ~ *keem.* vaskvitriol

copper-bottomed ['kɔpə'bɔtəmd] *a.* vaskpõhjaline; *mer.* vaskpõhjaga, vaskse põhjakattega (*vaskplaatidega põhjast vooderdatud*); *piltl.* kindel, usaldusväärne

Copperfield ['kɔpəfi:ld] *pn.*

copperhead ['kɔpəhed] *s. zool.* vaskpeakilplõugmadu, mokassiin-kilplõugmadu; *piltl. aj.* lõunariiklaste salajane poolehoidja Am. Üh-de kodusõjas

copper-plate ['kɔpəpleit] *s.* vaskplaat (*graveerimiseks*); vasegravüür, -uurend, -lõige; *atrib.* kirjutuskirjataoline (*trükikirja kohta*), kalligraafiline (*kirja kohta*)

coppersmith ['kɔpəsmiθ] *s.* vaskepp

coppery ['kɔpəri] *a.* vaskjas, vasetaoline, -värviline, -karva

coppice ['kɔpis] *s.* (madal) metsatukk, (väike) metsasalu; võsa(stik), padrik ◇ ~ **shoot** juurevõsu, vesivõsu

copra ['kɔprə] *s.* kopra (*kuivatatud kookospähklituumad*)

coprolite ['kɔprəlait] *s. paleont.* koproliit, roojakivistis

coprophagous [kə'prɔfəgəs] *a. zool.* koprofaagne, roojasööja

copse [kɔps] = **coppice**

Copt [kɔpt] *s.* kopt

(')copter ['kɔptə] *s. fam.* = **helicopter**

Coptic ['kɔptik] **1.** *a.* kopti; **2.** *s.* kopti keel

copula ['kɔpjulə] *s. loog., lgv.* koopula, köide

copulate ['kɔpjuleit] *v. i. biol.* kopuleeruma, seiguma; suguliselt ühinema

copulation [kɔpju'leiʃ(ə)n] *s. biol.* kopulatsioon, seigumine; suguline ühendus

copulative ['kɔpjulətiv, -leit-] *a.* kopulatiivne, ühendav, siduv; *biol.* kopulatsioonilne, kopulatsiooni-, seigumis- ◇ ~ **conjunction** *lgv.* kopulatiivne (*e.* ühendav) sidesõna

copy ['kɔpi] **1.** *s.* koopia, jäljend, ärakiri; tõmmis, äratõmme; (*raamatu*) eksemplar, (*ajakirja*) number; kirjamuster (*vihikus*); (*trükiks määratud*) käsikiri, tekst; *er.* reklaamtekst; (kirjalik) tõlkeharjutus; **2.** *v. t. & i.* (**-iable**) kopeerima, matkima, jäljendama, järele tegema, ära kirjutama; maha kirjutama ◇ **authentic** ~ algis, algdokument, (nõuetekohaselt vormistatud) algkiri; **foul** (*or* **rough**) ~ mustand, esialgne visand; **fair** ~ musterkiri (*kopeerimiseks*), puhtand, puhas ärakiri (= **clean** ~); **this makes good** ~ sellest saab hästi ridu teha (*ajalehele*); **to take a** ~ ärakirja tegema; **to** ~ **out** ära kirjutama

copy-book ['kɔpibuk] *s.* ilukirjavihik, musterkirjade vihik; (kirjutus)vihik; *Am. ka* ärikirjade koopiate raamat ◇ ~ **maxims** labaseks kulunud juhtlaused

copy-cat ['kɔpikæt] *s. fam.* järeleahvija, (orjalik) järeleaimaja

copyhold ['kɔpihould] *s.* (endine) põlisel maarendil põhinev maaomand (*Inglismaal*)

copyholder ['kɔpihouldə] *s.* põlisrentnik (*Inglismaal*)

copyist ['kɔpiist] *s.* kopeerija, jäljendaja, matkija; kopist, (*käsikirja*) ümberkirjutaja

copyright ['kɔpirait] **1.** *s.* autoriõigus, kirjanduslik omandiõigus, kirjastamis- *või* trükkimisõigus; **2.** *a.* autori- *või* kirjastamisõigusega kaitstud; **3.** *v. t.* autori- *või* kirjastamisõigusega kaitsma

copywriter ['kɔpiraitə] *s.* (kutseline) reklaamtekstide koostaja

coquet [ko(u)'ket] *v. i.* (**-tt-**) koketeerima, heigutama, edvistama, edvistlema (*kellegagi* **with**)

coquetry ['koukitri] *s.* koketerii, koketeerimine, heigutamine, edvistus, edvistlemine

coquette [ko(u)'ket] *s.* kokett, edvik, edvistaja, edvistleja (naine)

coquettish [ko(u)'ketiʃ] *a.* koketne, edvistlev, edev, edvik, eblakas

coquina [kə'ki:nə] *s. geol.* karplubjakivi

cor- *vt.* **com-**

coracle ['kɔrəkl] *s.* väike kaluripaat (*mille vitstest punutud raamistik on kaetud nahaga, veekindla presendiga jms.*)

coral ['kɔr(ə)l] *s.* korall; (mingi) korallese, *er.* korallist mängukann; merivähimari; *atrib.* korallpunane ◇ ~**-bells** *bot.* verev helmikpööris; ~**-island** *geogr.* korallsaar; ~**-root** *bot.* koralljuur; ~**-wort** *bot.* hammasjuur

coralline ['kɔrəlain] **1.** *a.* koralline, korallitaoline, korall(i)-; korallpunane; **2.** *s. bot., paleont.* lubivetikas

coral-reef ['kɔr(ə)lri:f] *s. geogr.* korallrahu, -riff

coram ['kɔ:ræm] *prep. lad.* (*kellegi*) juures, juuresolekul ◇ ~ **judice** ['dʒu:disi] kohtuniku ees; ~ **populo** ['pɔpjulou] inimeste juuresolekul, avalikult

corbel ['kɔ:b(ə)l] *s. arhit.* ulgkivi *või* -palk, toend, kronstein ◇ ~**-steps** *arhit.* astmikviil; ~**-table** ulgkividele toetuv müürisimss

Corbett ['kɔ:bit] *pn.*

corbie ['kɔ:bi] *s. Š.* kaaren, ronk (= **raven**) ◇ ~**-steps** = **corbel-steps**

Corcyra [kɔ:'saiərə] *pn.* = **Corfu**

cord [kɔ:d] *s.* nöör, pael, (peenike) köis; *anat.* keelik, korda (= **chord**); koort(riie); *pl.* koortpüksid; (inglise) puusüld (= *128 kuupjalga*); **2.** *v. t.* (kinni) nöörima, nööriga siduma

cordage ['kɔ:didʒ] *s.* nööristik, köiestik; *er.* taglaseköied; puusüldade hulk

cordate [ˈkɔ:deit] *a.* südajas, südamekujuline (*er. bot.*)
corded [ˈkɔ:did] *a.* kinninööritud; sooniline, soonikas, koorditaoline (*riide kohta*); süldadesse laotud (*põletuspuu kohta*)
Cordelia [kɔ:ˈdi:liə] *pn.*
cordial [ˈkɔ:diəl, -djəl] **1.** *a.* südamlik, soe, siiras, puhtsüdamlik; *haruld.* südantkosutav, elustav; **2.** *s.* südantkosutav vahend *või* mõju; *er.* «südantkarastav» jook, liköör
cordiality [kɔ:diˈæliti] *s.* südamlikkus, soe sõbralikkus, siirus
cordially [ˈkɔ:diəli] *adv.* südamlikult, siiralt ◇ **yours** ~ *Am.* austavalt (Teie) (*kirja lõpus,* = **yours faithfully**)
cordillera [kɔ:diˈljɛərə, kɔ:ˈdilərə] *s.* ahelmäestik, mäeahelik; *er.* (**the C-s**) Kordiljeeri mäeahelik, Kordiljeerid
cordite [ˈkɔ:dait] *s.* kordiit, (inglise) suitsuta püssirohi
cordon [ˈkɔ:d(ə)n] *s.* kordon, valveahel, (piiri)valvesalk; *arhit.* müürisimss, *ka* vöö, vöönd; paelääris; (lai) ordenipael; ilunöör; *aiand.* nöörpuu
cordon bleu [ˈkɔ:dɔŋˈblə] *s. pr.* sinine ordenipael; (kõrget ordenipaela kandev) tähtis isik; *nalj.* esmaklassiline kokk
Cordova [ˈkɔ:dəvə], **-ba** [-və] *pn.* Córdoba ◇ ~ **Caliphate** *aj.* Córdoba kalifaat
corduroy [ˈkɔ:djurɔi] *s.* (jäme puuvillane) koortriie (*töörõivasteks*); *pl.* jämedast koortriidest (töö)rõivad, *er.* püksid ◇ ~ **road** *Am.* kaigastee
cordwainer [ˈkɔ:dweinə] *s. arh.* kingsepp (= **shoemaker**)
core [kɔ:] **1.** *s.* (*puuvilja*) südamik, süda, seemnekoda; südamik (*ka tehn.*); sisemus, tuumik; (põhi)tuum, oluline osa; **2.** *v. t.* (**-rable**) südamikku välja võtma (*näit. õunal*) ◇ **at the** ~ sisimas (südames); **to the** ~ põhjani, läbi ja läbi; ~ **drill** *mäend.* südamikupuur; ~ **drilling** *mäend.* südamikupuurimine; ~ **memory** (*or* **storage**) *tehn.* ferriitmälu; ~ **print** *tehn.* kärnimärk; ~ **sand** *tehn.* kärnisegu
coreference [kouˈref(ə)r(ə)ns] *s. lgv.* koreferents, samaviitelisus
Corelli [kəˈreli] *pn.*
co-respondent [ˈkouris ˈpɔndənt] *s. jur.* kaaskostja (*abielulahutusprotsessis*)
corf [kɔ:f] *s.* (*pl.* ~**s,** **corves** [kɔ:vz]) *mäend.* maagikandekorv (*van.*) *või* kaevandusvagonett; *ka* (korv)sump, eluskalakorv
Corfu [kɔ:ˈf(j)u:] *pn.* Korfu, Kerkyra
corgi, -gy [ˈkɔ:gi] *s.* korgi (*väike walesi koeratõug*)
coriander [kɔriˈændə] *s. bot.* koriander
Corinth [ˈkɔrinθ] *pn.* Korintos
Corinthian [kəˈrinθiən] **1.** *a.* korintose; **2.** *s.* korintlane
Coriolanus [kɔriəˈleinəs, kəraiəˈl-] *pn.*
corium [ˈkɔ:riəm] *s. anat.* koorium, pärisnahk
cork [kɔ:k] **1.** *s.* kork; **2.** *v. t.* korkima, korgiga varustama *või* sulgema (**up**); tundeid alla suruma (**up**); (*nägu*) põletatud korgiga mustaks määrima ◇ ~ **jacket** korkvest; ~ **oak** *bot.* korgitamm; ~ **tissue** *bot.* korkkude; ~ **tree** *bot.* korgipuu; korgitamm; ~**ed wine** (rikutud) korgimaitseline vein
corkage [ˈkɔ:kidʒ] *s.* (*pudelite*) kinni- ja lahtikorkimine; korkimis- *või* korgitõmbamistasu
corker [ˈkɔ:kə] *s. sl.* otsustav löök; jalustrabav vale; *Am.* ületamatult hea asi *või* tubli isik
corking [ˈkɔ:kiŋ] *a. Am. sl.* oivaline, suurepärane
corkscrew [ˈkɔ:kskru:] **1.** *s.* korgitõmbaja, korgits; *atrib.* korgitsjas, korgitsakujuline, kruvitaoline, spiraalne, spiraal-; **2.** *v. t. & i.* kruvitaoliseks keerama; vingerdades liikuma
corkwood [ˈkɔ:kwud] *s. bot.* korkpuit, korkaine; *Am. ka* korkja puiduga põõsas *või* puu, *er.* leitneeria
corky [ˈkɔ:ki] *a.* (**-ier, -iest; -ily, -iness**) korkjas; kerge, elav, elurõõmus
corm [kɔ:m] *s. bot.* tüvend, kormus; mugulsibul; *biol.* = **cormus**
cormophyte [ˈkɔ:mo(u)fait] *s. bot.* kormofüüt
cormorant [ˈkɔ:m(ə)r(ə)nt] *s. zool.* kormoran; *piltl.* ablas *või* ahne isik
cormus [ˈkɔ:məs] *s.* (*pl.* **-mi** [-mai]) *antr.* kormus, tüvi; *biol.* kännis; *bot.* = **corm**
corn I [kɔ:n] **1.** *s.* (vilja)tera; *kollekt.* teravili; *Am. er.* mais (= **Indian** ~); *Am. fam.* maisiviin (= ~ **whiskey**); *Am. sl.* midagi

vanamoelist (*või* labast, matslikku); **2.** *v. t.* (*liha*) soolama ◇ ~**ed beef** konservitud veiseliha
corn II [kɔ:n] *s.* konnasilm
Corn. *lüh.* = **Cornwall**
corn-bread [ˈkɔ:nbred] *s. Am.* maisileib
corn-chandler [ˈkɔ:ntʃɑ:ndlə] *s.* viljakaupmees
corn-cob [ˈkɔ:nkɔb] *s.* maisitõlviku südamik; maisitõlvik; *ka* maisitõlvikust tehtud kahaga piip (= ~ **pipe**)
corn-cockle [ˈkɔ:nkɔkl] *s. bot.* äiakas, nisulill (= **cockle** I)
corn-crake [ˈkɔ:nkreik] *s. zool.* rukkirääk
cornea [ˈkɔ:niə] *s. anat.* (*silma*) sarvkest
cornel [ˈkɔ:n(ə)l] *s. bot.* kontpuu; *ka* kirsskontpuu (= **cornelian cherry**); kontpuu vili ◇ **wild** (*or* **common**) ~ verev kontpuu (= **dogwood**); **dwarf** ~ kukits, (rohtjas) kontpuu
Cornelia [kɔ:ˈni:liə] *pn.*
cornelian [kɔ:ˈni:liən] **1.** *a.* kontpuu-; **2.** *s. min.* (*ka* **car-**) karneool ◇ ~ **cherry** kirsskontpuu; kirsskontpuu vili (= **cornel**)
Cornelius [kɔ:ˈni:liəs] *pn.*
Cornell [kɔˈnel] *pn.*
corneous [ˈkɔ:niəs] *a. tead.* sarvjas, sarvetaoline, sarv- ◇ ~ **silver** *min.* kerargüriit
corner [ˈkɔ:nə] **1.** *s.* nurk; *atrib.* nurkmine, nurga-; (kauge) kolgas; kitsikus, väljapääsmatu olukord; *sport* korner, nurgalöök; *maj.* korner (*tagavarade ülesostmine börsil hinnatõstmise eesmärgiga*); **2.** *v. t.* nurka ajama; kitsikusse ajama; (*börsil*) tagavarasid üles ostma ◇ **to stand (a child) in the** ~ (last) nurka panema; **to drive into a** ~ kitsikusse ajama; **to turn the** ~ ümber nurga pöörama; *piltl.* raskusest (*või* haigusest) üle saama
corner-kick [ˈkɔ:nəkik] *s. sport* nurgalöök, korner
corner-man [ˈkɔ:nəmən] *s.* (*pl.* **-men**) tänavanurkadel logeleja; tiivamees neegriorkestris (*koomiline trummimees või lõgistaja*)
corner-stone [ˈkɔ:nəstoun] *s.* nurgakivi (*ka piltl.*)
cornet I [ˈkɔ:nit] *s. muus.* kornet; (*oreli*) kornetregister; paberitorbik, tõri, tuutu; kooniline vahvel (suhkrujäätisega)
cornet II [ˈkɔ:nit] *s. aj.* kornet (*madalaim ohvitseriauaste ratsaväes*)
cornetist [ˈkɔ:nitist] *s.* kornetist, kornetimängija
corn-exchange [ˈkɔ:nikstʃeindʒ] *s.* viljabörs
corn-factor [ˈkɔ:nfæktə] *s.* vilja-suurkaupmees; viljamaakler
corn-fed [ˈkɔ:nfed] *a. Am. sl.* tüse, paks; matslik, mühaklik; vanamoeline
corn-flag [ˈkɔ:nflæg] *s. bot.* kuremõõk, gladiool; *ka* kollane võhumõõk
corn-flour [ˈkɔ:nflauə] *s.* peen maisi- *või* riisijahu, pudingujahu; *vrd.* **corn-starch**
cornflower [ˈkɔ:nflauə] *s. bot.* rukkilill
Cornhill [ˈkɔ:nˈhil] *pn.*
cornice [ˈkɔ:nis] *s. arhit.* karniis, simss
corniced [ˈkɔ:nist] *a.* karniisiga varustatud
Cornish [ˈkɔ:niʃ] **1.** *a.* korni, Cornwalli; **2.** *s.* korni keel (*endiste Cornwalli päriselanike keel*)
corn-meal [ˈkɔ:nmi:l] *s. Am.* maisijahu
cornopean [kɔ:ˈnoupiən] *s. muus.* kornet (= **cornet**); (*oreli*) kornetregister
corn-stalk [ˈkɔ:nstɔ:k] *s.* viljakõrs; *Am.* maisivars; *piltl.* pikakasvuline kõhetu isik, *er.* (**C-**) austraallane
corn-starch [ˈkɔ:nstɑ:tʃ] *Am.* = **corn-flour**
cornucopia [kɔ:nju ˈkoupiə] *s.* küllus(e)sarv
Cornwall [ˈkɔ:nw(ə)l] *pn.*
Cornwallis [kɔ:nˈwɔlis] *pn.*
corny I [ˈkɔ:ni] *a.* teravilja-, teraviljarikas; *Am. sl.* matslik, «maavillane», vanamoeline; labaselt sentimentaalne, šablooniliselt moraalitsev
corny II [ˈkɔ:ni] *a.* konnasilmne, mõhnaline, rakkus
corolla [kəˈrɔlə] *s. bot.* õiekroon
corollary [kəˈrɔləri] *s.* korollaar, järeldus, tuletus(lause) (*ka mat.*); (*millegi*) lisand (**of**)
corona [kəˈrounə] *s.* (*pl.* **-nae** [-ni:]) *astr.* kroon (*kiirtepärg, -tara*); *el.* koroona(lahendus); *geol.* pärg; *anat.* (hamba)kroon; *bot.* lisakroon, *ka* pappus; kiird, pealagi ◇ ~ **discharge** *el.* koroonalahendus; **solar** ~ *astr.* Päikese kroon
coronach [ˈkɔrənæk] *s. Š., Iir.* (*mägišotlaste*) leinalaul *või* leinamuusika (*torupillil*); (*iirlaste*) surnukurtmine, -itkemine, halisemine surnu pärast
coronal **1.** [ˈkɔrən(ə)l] *s. poeet.* peapärg,

(rõngas)kroon; **2.** [kə'roun(ə)l, 'kɔrən(ə)l] *a. anat.* kiiru-, pealae- ◇ **~ bone** otsmikuluu; **~ suture** pärgõmblus

coronary ['kɔrən(ə)ri] **1.** *a.* pärg-; *anat.* pärgarteri-, pärg-, koronaarne, koronaar-; **2.** *s. anat.* pärgarter (= **~ artery**); *med.* pärgarteri tromboos, koronaartromboos (= **~ thrombosis**)

coronation [kɔrə'neiʃ(ə)n] *s.* kroonimine

coroner ['kɔrənə] *s.* koroner (*vägivaldsete surmajuhtumite uurimiskohtunik*) ◇ **~'s inquest** (esialgne) uurimiskohtupidamine vägivaldse surma puhul

coronet ['kɔrənit] *s.* aadlikroon; (*naiste*) kuldpeaehe, diadeem; *vet.* (*kabja, sõra*) piire

corporal I ['kɔ:p(ə)r(ə)l] *s. mil.* kapral

corporal II ['kɔ:p(ə)r(ə)l] *a.* (**-lly**) kehaline, kehalik, ihulik; keha-, ihu- ◇ **~ punishment** ihunuhtlus

corporality [kɔ:pə'ræliti] *s.* kehalisus, kehalikkus; ainelisus, materiaalsus

corporate ['kɔ:p(ə)rit] *a.* ühendatud, ühinguks liitunud; korporatiivne, korporatsioonlik ◇ **~ body** juriidiline isik

corporation [kɔ:pə'reiʃ(ə)n] *s.* (kutse)ühing, korporatsioon; kogu, koondis, korpus; juriidiline isik; *Am.* aktsiaselts; *fam.* tüse kere, suur vats ◇ **the C- = municipal ~** linnavalitsus; **~ sole** *jur.* ühest isikust koosnev juriidiline isik

corporative ['kɔ:pərətiv] *a. pol.* korporatiivne, kutseühinguline

corporator ['kɔ:pəreitə] *s.* korporatsiooni liige, *er.* linnavalitsuse liige

corporeal [kɔ:'pɔ:riəl] *a.* (**-lly**) kehaline, materiaalne

corposant ['kɔ:pəzænt] *s.* õhuelektriline helendus, Elmo tuled

corps [kɔ:] *s.* (*pl.* **corps** [kɔ:z]) korpus (*väekoondis; ühiste ülesannetega isikute kogu*) ◇ **~ de ballet** [də 'bælei] *pr.* teatri balletirühm; **~ diplomatique** [di:ploumɑ:'ti:k] *pr.* diplomaatiline korpus

corpse [kɔ:ps] *s.* laip, surnukeha ◇ **~-candle** (*surnuaial jm. nähtav*) pette- *e.* virvatuluke

corpsman ['kɔ:mən] *s.* (*pl.* **-men**) *Am. mil.* sõjaväevelsker, *er.* mereväevelsker

corpulence ['kɔ:pjuləns] *s.* korpulentsus, lihavus, tüsedus, kehakus, kerekus, paksus

corpulent ['kɔ:pjulənt] *s.* korpulentne, lihav, tüse, kehakas, kerekas, paks

corpus ['kɔ:pəs] *s.* (*pl.* **-pora** [-pərə]) korpus (*teatavasisuliste kirjutiste kogu, er. seadustekogu*); *haruld.* keha, ihu ◇ **~ delicti** [di'liktai] *jur.* asitõend; kuriteokoosseis; **~ juris** ['dʒuəris] õiguse- *või* seadustekogu; **~ luteum** ['lju:tiəm] *anat.* kolla(s)keha; **C- Christi** *kirikl.* Issanda ihu püha

corpuscle ['kɔ:pʌsl] *s. füüs.* korpuskul (*aineosake*); *anat.* verelible

corpuscular [kɔ:'pʌskjulə] *a. füüs.* korpuskulaarne, korpuskulaar- ◇ **~ radiation** *füüs.* korpuskulaarkiirgus; **~ theory** *füüs.* korpuskulaarteooria

corral ['kɔrəl] **1.** *s.* hobuste *või* karjatara (*er. Ameerikas*); tarandik metsloomade püüdmiseks; ringiasetatud vankritest moodustatud suletud laager; **2.** *v. t.* **(-ll-)** tarastama, tarasse ajama *või* taras pidama; *Am. sl.* kinni nabima, omastama, endale võtma

correct [kə'rekt] **1.** *a.* **(~er, ~est)** korrektne, õige, veatu; sünnis, laitmatu, korralik, viisakas; **2.** *v. t.* korrigeerima, (*vigu*) parandama, õiendama, täpsustama; korrektuuri tegema; noomima, karistama ◇ **he is ~** tal on õigus; **the ~ card** (*or* **thing**) õige asi *või* teguviis; **to ~ oneself** ennast parandama; **I stand ~ed** möönan, et mul ei olnud õigus

correction [kə'rekʃ(ə)n] *s.* parandamine, parandus, parand, korrektsioon, korrigeerimine, korrektuur; karistus ◇ **phase ~** *el.* faasikorrektsioon, faasi korrigeerimine; **house of ~** parandusmaja; **under ~** mööndes vea võimalust

correctitude [kə'rektitju:d] *s.* korrektsus, korrektne käitumine

corrective [kə'rektiv] **1.** *a.* korrektiivne, parandav, õiendav; **2.** *s.* korrektiiv, parandus, õiendus

corrector [kə'rektə] *s.* parandaja, õiendaja; karistaja; *tehn.* korrektor, korrigeer(imis)seadis; *haruld.* korrektor, trükivigade parandaja (= **proof-~, reader**) ◇ **phase ~** *el.* faasikorrektor

correlate **1.** ['kɔrileit] *s.* korrelaat, suhtepaarik; **2.** ['kɔrileit, kɔri'leit] *v. i. & t.* **(-table, -tor)** korrelatsioonis olema, korrelatsiooni viima (*millegagi* **with, to**)

correlation [kɔri'leiʃ(ə)n] *s.* korrelatsioon, suhtepaarilisus, -seos, vastastikune suhe *või* sõltuvus

correlative [kɔ'rel(ə)tiv] **1.** *a.* korrelatiivne, suhtepaariline, (*millelegi*) vastav **(to)**, (*millegagi*) suhteseoses olev **(with)**; **2.** *s. lgv.* korrelatiiv, korrelatiivsõna ◇ **~ conjunction** *lgv.* korrelatiivsidesõna

correspond [kɔris'pɔnd] *v. i.* vastama, vastav olema (*millelegi* **to**), vastavuses olema (*millegagi* **with**); korrespondeerima, kirjavahetuses olema, kirjavahetust pidama (*kellegagi* **with**)

correspondence [kɔris'pɔndəns] *s.* vastavus (*millelegi* **to, with**, *millegi vahel* **between**; *milleski* **in**); korrespondents, kirjavahetus; kirjad ◇ **in ~ with** (*kellegagi*) kirjavahetuses; **to study by ~** kaugõppe teel õppima; **~ course** kaugõpe

correspondent [kɔris'pɔndənt] **1.** *a. haruld.* vastav (= **corresponding**); **2.** *s.* kirjavahetaja, -saatja, korrespondent ◇ **war ~** sõjakirjasaatja

corresponding [kɔris'pɔndiŋ] *a.* vastav (*millelegi* **to**); kirjavahetuses olev, kirjavahetaja- ◇ **~ member** kirjavahetajaliige, korrespondeeriv liige

corridor ['kɔridɔ:] *s.* koridor, vahekäik, -koda

corrigendum [kɔri'dʒendəm] *s.* (*pl.* **-da**) parandatav (trüki)viga; *pl.* vigade loetelu

corrigible ['kɔridʒibl] *a.* **(-bly)** parandatav

corroborant [kə'rɔb(ə)r(ə)nt] **1.** *a. med.* kinnitav, kosutav; **2.** *s.* kosutusvahend

corroborate [kə'rɔbəreit] *v. t.* **(-rable, -tor)** kinnitama, tõestama, korroboreerima

corroboration [kərɔbə'reiʃ(ə)n] *s.* kinnitus, tõestus, korroboratsioon ◇ **in ~ of** (*millegi*) kinnituseks

corroborative [kə'rɔb(ə)rətiv] *a.* kinnitav, tõestav, korroboreeriv

corroboree [kə'rɔbəri(:)] *s.* (Austraalia pärismaalaste) õine tantsupidu *või* sõjatants tule ümber; *piltl.* rahvamöll, laadakära

corrode [kə'roud] *v. t. & i.* **(-dable)** korrodeerima, söövitama; korrodeeruma, sööbima; roostetama

corrosion [kə'rouʒ(ə)n] *s.* korrosioon, söövitus, sööbimine, sööve; roostetus, roostetamine

corrosive [kə'rousiv] **1.** *a.* söövitav, sööbiv; **2.** *s.* sööviti, söövitusvahend

corrugate ['kɔrugeit] *v. t. & i.* **(-gable, -tor)** kurrutama, kibrutama, kibrastama, kiprama, kipra tõmbama; *tehn.* laineliselt voltima, lainestama, rihveldama, gofreerima; kurduma, kibrastuma, kipruma, kipra tõmbuma ◇ **-ed iron** laineplekk, rihvelplekk; **-ed paper** surumustriga (*või* vermmustriga) paber

corrugation [kɔru'geiʃ(ə)n] *s.* kurrutamine, kurrutus, kibrutamine, kibrastamine, kipramine; *tehn.* lainestamine, lainestus, rihveldamine, gofreerimine; kibrastumine, kiprumine

corrupt [kə'rʌpt] **1.** *a. arh.* mäda, määndunud; rikutud, roiskunud; kõlvatu, paheline; ebaaus, (ära)ostetav; (*teksti kohta*) rikutud, moonutatud, ebausaldatav; **2.** *v. t & i.* **(-ible)** korrumpeerima, kõlbeliselt laostama, hukutama; ära ostma; kõdunema, mädanema, roiskuma ◇ **~ practices** äraostmine, altkäemaksud

corruption [kə'rʌpʃ(ə)n] *s.* korruptsioon, roiskumine, rikutus; rikutud keelevorm, moonutus; kõlvatus, kõlbeline laostumus; altkäemaksuvõtmine, äraostetavus

corsage ['kɔ:sɑ:ʒ, kɔ:'sɑ:ʒ] *s.* (naiste)pihik, pihaosa, korsaaž; taljel kantav lillekimp

corsair ['kɔ:seə] *s.* korsaar, mereröövel; röövlaev

corse [kɔ:s] *poeet.* = **corpse**

cors(e)let ['kɔ:slit] *s.* rinnaturvis, kürass; (*naiste*) pihik-rinnahoidja; *zool.* (*putuka*) rindmik

corset ['kɔ:sit] *s.* korsett

corseted ['kɔ:sitid] *a.* korsetiga varustatud

Corsica ['kɔ:sikə] *pn.* Korsika

corslet ['kɔ:slit] = **corselet**

cortège [kɔ:'teiʒ] *s. pr.* korteež, (au)saatjaskond, ausaade, (pidulik) rongkäik ◇ **funeral ~** matuserongkäik

Cortes ['kɔ:tes, -tiz] *s. pl.* kortes (*Hispaania või Portugali parlament*)

cortex ['kɔ:teks] *s. anat., bot.* (*pl.* **-tices** [-tisi:z]) koor; *er.* ajukoor (= **cerebral ~**)

cortical ['kɔ:tik(ə)l] *a. anat., bot.* **(-lly)** koore-; ajukoore-

corundum [kə'rʌndəm] *s. min.* korund

coruscate ['kɔrəskeit] *v. i. haruld.* sädelema (*ka piltl.*), helkima, välgatlema
corvée ['kɔ:vei] *s. aj.* teoorjus; tegu, teokohustus, -koormis
corvette [kɔ:'vet] *s. mer.* korvett (*sõjalaev*)
corvine ['kɔ:vain] *a. zool.* vareslane, varesevõi rongataoline
Corybant ['kɔribænt] *s.* korübant (*metsikult tantsiv antiikaegse viljakusjumalanna Kybele preester ning saatja*)
corybantic [kɔri'bæntik] *a.* korübantlik, raevlev, meeletu
corydalis [kə'ridəlis] *s. bot.* lõokannus
Corydon ['kɔridən, -dɔn] *pn.* (*tüüpiline lamburi nimi pastoraalses luules*)
corymb ['kɔrimb] *s. bot.* kännas
coryphaeus [kɔri'fi:əs] *s.* korüfee, (antiikdraama) koorijuht; juhtiv isik, suurkuju
coryphée ['kɔrifei] *s. teatr.* peatantsijatar, esitantsijatar (*balletirühmas*)
coryza [kə'raizə] *s. med.* nohu
Cos I [kɔs] **1.** *pn.* Kos; **2.** *s.* **(c-)** teatav pikalehine aedsalati sort (= **~ lettuce**)
cos II *mat. lüh.* = **cosine**
cos III [kəz] *adv. & conj. fam.* = **because**
cosecant ['kou'si:kənt] *s.* (*lüh.* **cosec**) *mat.* koosekanss
Cosgrave ['kɔsgreiv] *pn.*
cosh [kɔ∫] *sl.* **1.** *s.* (lühike) raske (kummi)nui; **2.** *v. t.* (*kellelegi*) nuiaga (pähe) koksama, uimaseks lööma
cosher ['kɔ∫ə] *v. t.* hellitama, poputama **(up)**
co-signatory ['kou'signətəri] *s.* kaasallakirjutaja
cosine ['kousain] *s.* (*lüh.* **cos**) *mat.* koosinus
cosmetic [kɔz'metik] **1.** *a.* kosmeetiline, kosmeetika-, iluravi-; **2.** *s.* kosmeetikum, iluravivahend; *pl.* kosmeetika, iluravi
cosmetician [kɔzmi'ti∫(ə)n] *s.* kosmeetik, iluravija
cosmetology [kɔzmi'tɔlədʒi] *s. peam. Am.* kosmeetika, iluravi
cosmic ['kɔzmik] *a.* **(-ically)** kosmiline, kosmose-
cosmodrome ['kɔzmədroum] *s.* kosmodroom, ruumilennuväli
cosmogony [kɔz'mɔgəni] *s. astr.* kosmogoonia
cosmography [kɔz'mɔgrəfi] *s. astr.* kosmograafia
cosmology [kɔz'mɔlədʒi] *s. astr.* kosmoloogia (*universumiõpetus*)
cosmonaut ['kɔzmənɔ:t] *s.* kosmonaut, kosmoselendur
cosmopolitan [kɔzmə'pɔlit(ə)n] **1.** *a. pol.* kosmopoliitiline; *biol.* kosmopoliitne, (kogu maakeral) üldlevinud; **2.** *s. pol.* kosmopoliit, maailmakodanik
cosmopolitanism [kɔzmə'pɔlit(ə)nizm] *s. pol.* kosmopolitism
cosmopolite [kɔz'mɔpəlait] *s. pol.* kosmopoliit, maailmakodanik (= **cosmopolitan**); *biol.* kosmopoliit, (kogu maakeral) üldlevinud organism
cosmos I ['kɔzmɔs, -məs] *s.* (*pl. puud.*) kosmos, (kogu) maailm, universum; maailmakord; (täielik) kord, kooskõlaline süsteem
cosmos II ['kɔzmɔs] *s.* (*pl.* **~es, ~**) *bot.* kosmos, ilmalill
cosmotron ['kɔzmətrɔn] *s. füüs.* kosmotron, sünkrofasotron
Cossack ['kɔsæk] *s.* kasakas
cosset ['kɔsit] **1.** *s.* lemmiktalleke (*ka piltl.*); **2.** *v. t.* hellitama
cost [kɔ(:)st] **1.** *v. t.* (*pret. & p. p.* **~**; *pass. puud.*) maksma, väärt olema, maksuma, maksma minema; *maj.* (*millegi*) maksumust arvutama (*selles tähenduses on pret. & p. p.* **~ed**); **2.** *s.* maksumus, kulu, hind; väljaminek; kaotus, kahi, kahju; *pl.* kohtukulud ◇ **this will ~ him dear** see läheb talle kalliks maksma; **the ~ing department** (*käitise*) kulude arvutlemise osakond; **to sell at ~** *maj.* omahinnaga müüma; **at any ~, at all ~s** ükskõik mis hinna eest, iga hinna eest; **at the ~ of** (*teatava*) hinna eest; **at my ~** minu kulul; **as I know to my ~** nagu tean oma kibedaist kogemustest; **~ of living** *maj.* elukallidus
costal ['kɔst(ə)l] *a.* **(-lly)** ribi-, roide-
costard ['kɔstəd] *s.* teatav suur (inglise) õunasort
Costa Rica ['kɔstə'ri:kə] *pn.*
coster(monger) ['kɔstə(mʌŋgə)] *s.* (*puuvilja, köögivilja jms.*) tänavamüütaja (*käsivankrilt*)
costive ['kɔstiv] *a. med.* kõhukinnisuse all kannatav; kõhukinnisust tekitav; *piltl.* kinnine; koonerdav, kitsi
costly ['kɔ(:)stli] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** ku-

lukas, kallis, hinnaline, hinnakas, väärtuslik
costmary ['kɔstmeəri] *s. bot.* palsam-jaanikakar; *ka* soolikarohi (= **tansy**)
costume ['kɔstju:m, kɔs'tju:m] **1.** *s.* kostüüm, rõivad, riided, rõivastus, riietus; riietus- *e.* rõivastusviis; naisteülikond (*jakk ja seelik*); **2.** *v. t.* **(-mable)** kostüümima, kostümeerima, (erilisel viisil) riietama *e.* rõivastama ◇ **~-piece** *teatr.* näidend ajaloolistes kostüümides
costumier [kɔs'tju:miə] *s.* kostüümide valmistaja ning müüja
Cosway ['kɔzwei] *pn.*
cosy, -zy ['kouzi] **1.** *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** õdus, hubane, mõnusalt soe, mugav; **2.** *s.* teekannu (*või* munatopsi) kate (= **tea-~, egg-~**)
cot I [kɔt] **1.** *s.* maamajake (*poeet.*, = **cottage**); osmik, hurtsik, onnike, hütike, kuur, laut, kuut (= **cote**); **2.** *v. t.* **(-tt-)** osmikusse panema; (*lambaid*) lauta panema
cot II [kɔt] *s.* kerge voodi; hällvoodi, (*lapse*) kaitsevõrestikuga voodi; *ka* välivoodi; koiku; koi
cot III *mat. lüh.* = *järgm.*
cotangent ['kou'tændʒənt] *s. mat.* (*lüh.* **cot.**) kootangens
cote [kout] *s.* osmik, hurtsik, onnike, hütike, kuur; (lamba)laut (= **sheep-~**); (tuvi)kuut (= **dove-~**)
Côte d'Ivoire [kɔ:tdivu'a:] *pn.* (= **Ivory Coast**)
coterie ['koutəri] *s.* kildkond, kamp
cothurnus [kə'θə:nəs] *s.* (*pl.* **-ni** [-nai]) *aj.* koturn; *piltl.* tragöödiastiil, kõrge stiil
cotill(i)on [kə'tiljən] *s.* kotiljon (*vana peotants*)
Cotswold ['kɔtswould] *pn.*
cottage ['kɔtidʒ] *s.* väike (maa)maja, kotedž; suvimaja, suvila ◇ **~ bread** maaleib; **~ cheese** *peam. Am.* pressitud (ning vürtsitatud) kohupiim; **~ hospital** väike hospidal (*ilma alaliselt kohalviibiva arstita*); **~ industry** kodutööndus; **~ loaf** ümmargune kaksikpäts; **~ piano** väike pianiino
cottager ['kɔtidʒə] *s.* (maa)tööline; pops, pobul, saunik, vabadik; *Am. ka* suvitaja
cottar, cotter I ['kɔtə] *s.* pops, pobul, saunik, vabadik
cotter II ['kɔtə] *s.* kinnituskiil, -pulk, splint
cotton ['kɔtn] **1.** *s.* puuvill; puuvillapõõsas; puuvill-lõng, -niit, -riie; *atrib.* puuvillane, puuvillast; **2.** *v. i.* kokku sobima **(on)**, hästi läbi saama (*kellegagi* **with**) ◇ **~ batting** vatt; vatiin; **~ gin** *tehn.* puuvillakupardusmasin; **~oil** puuvillaseemneõli; **~ waste** puuvillatakud, (*puhastusmaterjalina tarvitatavad*) puuvillapudemed; **~ wool** toorpuuvill, vatt; **to wrap up in ~ wool** *piltl.* liigselt hellitama; **to ~ on to** (*kellegagi*) sõbraks saama; (*midagi*) armastama hakkama; *sl.* (*midagi*) taipama; **to ~ up** lähedaselt sõbraks saama **(together, with)**
cotton-cake ['kɔtnkeik] *s. põll.* puuvilla-(seemne)kook, õlikook
cotton-grass ['kɔtngrɑ:s] *s. bot.* villpea, soovill
cotton-gum ['kɔtngʌm] *s. bot.* vesinüssa
cotton-rose ['kɔtnrouz] *s. bot.* muutlik hibisk; paganapea
cottonseed ['kɔtnsi:d] *s.* puuvillaseeme ◇ **~ oil** puuvillaseemneõli
cotton-spinner ['kɔtnspinə] *s.* puuvillaketraja, tööline puuvillavabrikus; puuvillatööstur
cottontail ['kɔtnteil] *s. zool.* sooküülik
cottonwood ['kɔtnwud] *s. bot.* (*teatavat liiki*) pappel, *er.* kallaspappel (= **eastern ~**)
cottony ['kɔt(ə)ni] *a.* puuvillane, puuvillataoline
cotyledon [kɔti'li:d(ə)n] *s. bot.* iduleht, kotüledoon; *anat.* hatik, kotüledoon
couch I [kaut∫] **1.** *s.* magamisase, säng, voodi (*poeet.*); kušett; **2.** *v. i. & t.* asetsema, magama (*poeet.*); lümitama, lidutama, lümakil (*või* lidus) lamama; hüppevalmilt varitsema (*looma kohta*); *arh.* peidetult varitsema (*isiku kohta*); alla suruma, maha kallutama; (*piiki*) kallaletungiks kallutama; (hoolikalt) sõnastama, väljendama (*teatavais sõnades* **in**) ◇ **to ~ a cataract** *med.* silmakaed nõelaga alla suruma *või* pistmise teel kõrvaldama
couch II [kaut∫, ku:t∫] *s. bot.* orashein (= **~-grass, quitch**)
couchant ['kaut∫(ə)nt] *a. herald.* ülestõstetud peaga (hüppevalmilt) lamav (*vapilooma kohta*)
couch-grass ['kaut∫grɑ:s] = **couch** II

Couéism ['ku:e(i)izm] *s.* kueism, Coué ravimeetod (*autosugestiooni abil*)
cougar ['ku:gə] *s. zool.* kuuguar, puuma
cough [kɔ(:)f] **1.** *s.* köha, köhimine, köhatus; **2.** *v. i. & t.* köhima, köhatama ◇ **church-yard** ~ kuiv tiisikushaige köha; **to** ~ **down** (*kõnelejat*) paljude sihilikkude köhatustega vaikima sundima; **to** ~ **out** (*or* **up**) välja köhima; **to** ~ **up** *Am. sl.* (tahes-tahtmata) maksma; *sl.* üles tunnistama, (tahes-tahtmata) välja ütlema
cough-drop ['kɔ(:)fdrɔp], **cough-lozenge** ['kɔ(:)flɔzindʒ] *s.* köhakompvek
could [kud] *vt.* **can** II
couldn't ['kudnt] = **could not**; *vt.* **can** II
couldst [kudst] *vt.* **can** II
coulee ['ku:li:] *s. peam. Am.* kuiv jõesäng; kuristikutaoline kaljuorg; (tardunud) laavajõgi
coulisse [ku:'li:s] *s. tehn.* (*lükandukse, -seina või siibri*) lükkeuure, -renn, kuliss; *teatr.* kuliss, näitesein ◇ **gossip of the -es** keelepeks näitlejate kohta
couloir ['ku:lwɑ:] *s.* (järsk sügav) kaljulõhestik
coulomb ['ku:lɔm] *s. el.* kulon, ampersekund
Coulsdon ['koulzdən] *pn.*
coulter ['koultə] *s.* adranuga
coumarin ['ku:mərin] *s. keem.* kumariin
council ['kauns(i)l] *s.* nõukogu, nõukogu istung, nõupidamine; kirikukogu, kontsiil ◇ **the C-** = **the Privy C-** Inglise riiginõukogu; **World Peace C-** Ülemaailmne Rahunõukogu; **municipal** ~ linnanõukogu; **the King** (*or* **Queen, Crown**) **in C-** Inglise riiginõukogu istung mingi administratiivse korralduse tegemiseks või asumaade apellatsioonipalvete läbivaatamiseks; **Order in C-** riiginõukogu poolt vastuvõetud kuninglik korraldus; ~ **of ministers** ministrite nõukogu; ~ **of war** sõjanõukogu
council-chamber ['kaunsiltʃeimbə] *s.* nõukoguruum, -saal
councillor, *Am.* **-cilor** ['kaunsilə] *s.* nõukogu liige; nõunik, *er.* linnanõunik
counsel ['kauns(ə)l] **1.** *s.* nõu, nõuanne; nõuandja, nõunik; advokaat; **2.** *v. t.* **(-ll-)** nõustama, (*kellelegi*) nõu andma; soovitama (*midagi kellelegi* **smth. to smb.**; *midagi teha* **to do**) ◇ **to take** ~ nõu pidama (*kellegagi* **with**; *üheskoos* **together**); **to keep one's own** ~ oma mõtteid (*või* kavatsusi) mitte kellelegi avaldama, vaikima; ~ **for the Crown** (*or* **the prosecution**) prokurör, süüdistaja; ~ **for the defence** kaitsja; **King's** (*or* **Queen's**) ~ (*lüh.* **K.C., Q.C.**) valitsusnõunik (*kõrgema advokaadi tiitel Inglismaal*)
counsellor, *Am.* **-selor** ['kauns(ə)lə] *s.* nõustaja, nõuandja, konsultant; *Am., Iir.* õigusnõunik, advokaat (= **barrister**) ◇ **legal** ~ juriidiline nõuandja, juriskonsult
count I [kaunt] **1.** *v. i. & t.* loendama, (üles) lugema, üle lugema; arvutama, arvutlema; arvestama; kaasa arvama (*ka* ~ **in**); arvama, pidama, mõtlema; lugema, arvesse tulema, tähtis olema; **2.** *s.* loendus; arvutus, arvutlus; üldarv; *jur.* (süüdistus)punkt ◇ **that does not** ~ see ei loe, see ei tule arvesse; **to** ~ **for much (little, etc.)** palju (vähe jne.) väärt olema *või* tähendama; **to** ~ **on** (*kellelegi, millelegi*) lootma; **to** ~ **out the House** *parl.* kvoorumi puudumisele osutades istungit lõpetama; **to be** ~**ed out** (*poksis*) nokaudiga kaotama; **to** ~ **up** kokku arvutama; **to** ~ **upon** = **to** ~ **on; to take (lose)** ~ **of** ära lugema (mitte suutma ära lugeda); **to take the** ~ (*poksis*) nokaudiga kaotama; **on both** ~**s** *jur.* mõlema punkti järgi; *piltl.* mõlemal põhjusel *või* motiivil
count II [kaunt] *s.* (mitte-inglise) krahv; *vrd.* **earl**
count-down ['kauntdaun] *s.* stardieelne (*er. raketi startimiseelne*) sekundite tagurpidilugemine; stardieelsed (sekundipealt täpsed) ettevalmistused
countenance ['kauntinəns] **1.** *s.* näoilme, ilme; silmnägu, nägu, pale; rahulik näoilme, (näilik) meelerahu; heakskiit(mine), soosing, poolehoid, toetus; **2.** *v. t.* **(-ceable)** heaks kiitma, sallima, soosima, toetama ◇ **to change (one's)** ~ näoilmes tunnete muutust väljendama; **to give** (*or* **lend**) ~ **to** heaks kiitma, soosima; **to keep one's** ~ tunnete väljendusest (*er. naerust*) hoiduma; **to keep smb. in** ~ kedagi piinlikkusest päästma; **to lose** ~ meelerahu kaotama; **out of** ~ piinlikus meeleolus, häbistatud; **to find no** ~ **in** (*kelleltki*) toetust mitte leidma

counter I ['kauntə] *s.* loendaja, lugeja; arvutaja, arvutleja; arvesti, loendur; arvestus- *või* mängumark (*ka piltl.*); lett, müügilaud ◇ **gas** ~ *füüs.* gaasloendur; **pulse** ~ *el.* impulsiloendur; **to pay over the** ~ otsekohe sularahas maksma
counter II ['kauntə] **1.** *s.* (*laeva*) ahtrieend; (kontsa)kapp, kapinahk; vastulöök, pareeriv löök (*vehklemisel, poksimisel*); **2.** *a.* vastas-, vastu-, kontra-; **3.** *adv.* vastu, vastaselt, vastupidi; **4.** *v. t. & i.* vastustama, vastulööki andma, tõrjuma, pareerima ◇ **the** ~ **direction (doctrine, side, etc.)** vastassuund (-õpetus, -pool jne.); ~ **stern** *mer.* eendahter; **to go** (*or* **run**) ~ **to** (*millegi*) vastaselt toimima
counter- ['kauntə] *pref.* vastu-, vastas-, (*võõrsõnades*) kontra-, kontr-
counteract [kauntə'rækt] *v. t.* (*millelegi*) vastu toimima, takistama, nurja ajama, (*mingit mõju*) kahjutuks tegema
counter-attack ['kauntərətæk] **1.** *v. t. & i.* kontratakeerima, vastu ründama, vasturünnakut tegema; **2.** *s.* kontratakk, vasturünnak
counterbalance ['kauntə'bæləns] **1.** *s.* vastukaal; **2.** *v. t.* **(-ceable)** tasakaalustama, (*millelegi*) vastukaaluks olema
counterblast ['kauntəblɑ:st] *s.* vastupuhang; *piltl.* äge vastuastumine (*millelegi* **to**)
counterblow ['kauntəblou] *s.* vastulöök
countercharge ['kauntətʃɑ:dʒ] **1.** *s.* vastusüüdistus; vasturünnak; **2.** *v. t.* vastusüüdistust esitama; vastu ründama
countercheck **1.** ['kauntətʃek] *s.* vastulöök, -käik; *Am.* vastukontroll; **2.** [kauntə'tʃek] *v. t.* vastulööki andma; *Am.* vastu kontrollima
counterclaim ['kauntəkleim] *s.* vastunõue, -nõudlus, -hagi
counter-clockwise [kauntə'klɔkwaiz] *adv. & a.* kellaosutite liikumise vastassuunas, vastupäeva
counter-espionage [kauntər'espiənidʒ, -nɑ:ʒ] *s.* kontraspionaaž, vastuspionaaž, vastusalakuulamine, -luure
counterfeit ['kauntəfit] **1.** *a.* võlts, võltsitud, järeletehtud; **2.** *s.* võltsing, võltsitud ese, järeletehis; **3.** ['kauntəfi:t] *v. t. & i.* võltsima, järele tegema
counterfoil ['kauntəfɔil] *s.* (*pangatšeki, kviitungi jms.*) kontrollkonts
counter-intelligence ['kauntərin'telidʒ(ə)ns] *s.* vastuluure
counter-irritant [kauntər'iritənt] *s. med.* vastuärriti, vastuärritust esilekutsuv vahend
counter-jumper ['kauntədʒʌmpə] *s. sl.* «leti taga keksleja», väikepoodnik, poesell
countermand **1.** ['kauntəmɑ:nd] *s.* vastukäsk, endise käsu äramuutmine; (*tellimuse*) tühistus; **2.** [kauntə'mɑ:nd] *v. t.* (*käsku*) ära muutma, (*tellimust*) tühistama; (*komandeeritud isikut*) tagasi kutsuma
countermarch ['kauntəmɑ:tʃ] **1.** *s.* kontra- *e.* vastumarss; **2.** *v. i. & t.* vastupidises suunas marssima *või* marssima panema
countermark ['kauntəmɑ:k] **1.** *s.* lisa- *või* kaasmärk; *er.* kullasseppade ühingu proovitempel, -märk (*Londonis*); **2.** *v. t.* lisa- *või* kaasmärgiga varustama
countermeasure ['kauntəmeʒə] *s.* vastuabinõu, -vahend
countermine ['kauntəmain] **1.** *s. mil.* vastumiin, miinitõrjemiin; **2.** *v. t & i.* **(-nable)** *mil.* vastu mineerima; *piltl.* vastu töötama, vastulööki andma
counteroffensive ['kauntərə'fensiv] *s. mil.* vastupealetung
counterpane ['kauntəp(e)in] *s.* voodikate, pealisvaip, -tekk, päevatekk
counterpart ['kauntəpɑ:t] *s.* paarik, teisik, koopia; (täiendav) vastand; *jur.* duplikaat, dublikaat, (*dokumendi*) teisikeksemplar, teisene dokument
counterplot ['kauntəplɔt] *s.* vastusepitsus, -plaan, -kavalus
counterpoint ['kauntəpɔint] *s. muus.* kontrapunkt
counterpoise ['kauntəpɔiz] **1.** *s.* vastukaal; **2.** *v. t.* vastukaalustama, vastukaaluks olema *või* seadma
counterpoison ['kauntəpoizn] *s.* vastumürk
counter-revolution ['kauntərevə'lu:ʃ(ə)n] *s.* kontrrevolutsioon
counter-revolutionary ['kauntərevə'lu:ʃ(ə)nəri] **1.** *a.* kontrrevolutsiooniline, kontrrevolutsiooni-, revolutsioonivastane; **2.** *s.* kontrrevolutsionäär, revolutsioonivastane

Couéism ['ku:e(i)izm] *s.* kueism, Coué ravimeetod (*autosugestiooni abil*)
cougar ['ku:gə] *s. zool.* kuuguar, puuma
cough [kɔ(:)f] **1.** *s.* köha, köhimine, köhatus; **2.** *v. i. & t.* köhima, köhatama ◇ **church-yard** ~ kuiv tiisikushaige köha; **to** ~ **down** (*kõnelejat*) paljude sihilikkude köhatustega vaikima sundima; **to** ~ **out** (*or* **up**) välja köhima; **to** ~ **up** *Am. sl.* (tahes-tahtmata) maksma; *sl.* üles tunnistama, (tahes-tahtmata) välja ütlema
cough-drop ['kɔ(:)fdrɔp], **cough-lozenge** ['kɔ(:)flɔzindʒ] *s.* köhakompvek
could [kud] *vt.* **can** II
couldn't ['kudnt] = **could not**; *vt.* **can** II
couldst [kudst] *vt.* **can** II
coulee ['ku:li:] *s. peam. Am.* kuiv jõesäng; kuristikutaoline kaljuorg; (tardunud) laavajõgi
coulisse [ku:'li:s] *s. tehn.* (*lükandukse, -seina või siibri*) lükkeuure, -renn, kuliss; *teatr.* kuliss, näitesein ◇ **gossip of the -es** keelepeks näitlejate kohta
couloir ['ku:lwɑ:] *s.* (järsk sügav) kaljulõhestik
coulomb ['ku:lɔm] *s. el.* kulon, ampersekund
Coulsdon ['koulzdən] *pn.*
coulter ['koultə] *s.* adranuga
coumarin ['ku:mərin] *s. keem.* kumariin
council ['kauns(i)l] *s.* nõukogu, nõukogu istung, nõupidamine; kirikukogu, kontsiil ◇ **the C-** = **the Privy C-** Inglise riiginõukogu; **World Peace C-** Ülemaailmne Rahunõukogu; **municipal** ~ linnanõukogu; **the King** (*or* **Queen, Crown**) **in C-** Inglise riiginõukogu istung mingi administratiivse korralduse tegemiseks või asumaade apellatsioonipalvete läbivaatamiseks; **Order in C-** riiginõukogu poolt vastuvõetud kuninglik korraldus; ~ **of ministers** ministrite nõukogu; ~ **of war** sõjanõukogu
council-chamber ['kaunsiltʃeimbə] *s.* nõukoguruum, -saal
councillor, *Am.* **-cilor** ['kaunsilə] *s.* nõukogu liige; nõunik, *er.* linnanõunik
counsel ['kauns(ə)l] **1.** *s.* nõu, nõuanne; nõuandja, nõunik; advokaat; **2.** *v. t.* **(-ll-)** nõustama, (*kellelegi*) nõu andma; soovitama (*midagi kellelegi* **smth. to smb.**; *midagi teha* **to do**) ◇ **to take** ~ nõu pidama (*kellegagi* **with**; *üheskoos* **together**); **to keep one's own** ~ oma mõtteid (*või* kavatsusi) mitte kellelegi avaldama, vaikima; ~ **for the Crown** (*or* **the prosecution**) prokurör, süüdistaja; ~ **for the defence** kaitsja; **King's** (*or* **Queen's**) ~ (*lüh.* **K.C., Q.C.**) valitsusnõunik (*kõrgema advokaadi tiitel Inglismaal*)
counsellor, *Am.* **-selor** ['kauns(ə)lə] *s.* nõustaja, nõuandja, konsultant; *Am., Iir.* õigusnõunik, advokaat (= **barrister**) ◇ **legal** ~ juriidiline nõuandja, juriskonsult
count I [kaunt] **1.** *v. i. & t.* loendama, (üles) lugema, üle lugema; arvutama, arvutlema; arvestama; kaasa arvama (*ka* ~ **in**); arvama, pidama, mõtlema; lugema, arvesse tulema, tähtis olema; **2.** *s.* loendus; arvutus, arvutlus; üldarv; *jur.* (süüdistus)punkt ◇ **that does not** ~ see ei loe, see ei tule arvesse; **to** ~ **for much (little, etc.)** palju (vähe jne.) väärt olema *või* tähendama; **to** ~ **on** (*kellelegi, millelegi*) lootma; **to** ~ **out the House** *parl.* kvoorumi puudumisele osutades istungit lõpetama; **to be** ~**ed out** (*poksis*) nokaudiga kaotama; **to** ~ **up** kokku arvutama; **to** ~ **upon** = **to** ~ **on; to take (lose)** ~ **of** ära lugema (mitte suutma ära lugeda); **to take the** ~ (*poksis*) nokaudiga kaotama; **on both** ~**s** *jur.* mõlema punkti järgi; *piltl.* mõlemal põhjusel *või* motiivil
count II [kaunt] *s.* (mitte-inglise) krahv; *vrd.* **earl**
count-down ['kauntdaun] *s.* stardieelne (*er. raketi startimiseelne*) sekundite tagurpidilugemine; stardieelsed (sekundipealt täpsed) ettevalmistused
countenance ['kauntinəns] **1.** *s.* näoilme, ilme; silmnägu, nägu, pale; rahulik näoilme, (näilik) meelerahu; heakskiit(mine), soosing, poolehoid, toetus; **2.** *v. t.* **(-ceable)** heaks kiitma, sallima, soosima, toetama ◇ **to change (one's)** ~ näoilmes tunnete muutust väljendama; **to give** (*or* **lend**) ~ **to** heaks kiitma, soosima; **to keep one's** ~ tunnete väljendusest (*er. naerust*) hoiduma; **to keep smb. in** ~ kedagi piinlikkusest päästma; **to lose** ~ meelerahu kaotama; **out of** ~ piinlikus meeleolus, häbistatud; **to find no** ~ **in** (*kelleltki*) toetust mitte leidma

counter I ['kauntə] *s.* loendaja, lugeja; arvutaja, arvutleja; arvesti, loendur; arvestus- *või* mängumark (*ka piltl.*); lett, müügilaud ◇ **gas** ~ *füüs.* gaasloendur; **pulse** ~ *el.* impulsiloendur; **to pay over the** ~ otsekohe sularahas maksma
counter II ['kauntə] **1.** *s.* (*laeva*) ahtrieend; (kontsa)kapp, kapinahk; vastulöök, pareeriv löök (*vehklemisel, poksimisel*); **2.** *a.* vastas-, vastu-, kontra-; **3.** *adv.* vastu, vastaselt, vastupidi; **4.** *v. t. & i.* vastustama, vastulööki andma, tõrjuma, pareerima ◇ **the** ~ **direction (doctrine, side, etc.)** vastassuund (-õpetus, -pool jne.); ~ **stern** *mer.* eendahter; **to go** (*or* **run**) ~ **to** (*millegi*) vastaselt toimima
counter- ['kauntə] *pref.* vastu-, vastas-, (*võõrsõnades*) kontra-, kontr-
counteract [kauntə'rækt] *v. t.* (*millelegi*) vastu toimima, takistama, nurja ajama, (*mingit mõju*) kahjutuks tegema
counter-attack ['kauntərətæk] **1.** *v. t. & i.* kontratakeerima, vastu ründama, vastu-rünnakut tegema; **2.** *s.* kontratakk, vastu-rünnak
counterbalance ['kauntə'bæləns] **1.** *s.* vastukaal; **2.** *v. t.* **(-ceable)** tasakaalustama, (*millelegi*) vastukaaluks olema
counterblast ['kauntəblɑ:st] *s.* vastupuhang; *piltl.* äge vastuastumine (*millelegi* **to**)
counterblow ['kauntəblou] *s.* vastulöök
countercharge ['kauntətʃɑ:dʒ] **1.** *s.* vastusüüdistus; vasturünnak; **2.** *v. t.* vastusüüdistust esitama; vastu ründama
countercheck **1.** ['kauntətʃek] *s.* vastulöök, -käik; *Am.* vastukontroll; **2.** [kauntə'tʃek] *v. t.* vastulööki andma; *Am.* vastu kontrollima
counterclaim ['kauntəkleim] *s.* vastunõue, -nõudlus, -hagi
counter-clockwise [kauntə'klɔkwaiz] *adv. & a.* kellaosutite liikumise vastassuunas, vastupäeva
counter-espionage [kauntər'espiənidʒ, -nɑ:ʒ] *s.* kontraspionaaž, vastuspionaaž, vastusalakuulamine, -luure
counterfeit ['kauntəfit] **1.** *a.* võlts, võltsitud, järeletehtud; **2.** *s.* võltsing, võltsitud ese, järeletehis; **3.** ['kauntəfi:t] *v. t. & i.* võltsima, järele tegema
counterfoil ['kauntəfɔil] *s.* (*pangatšeki, kviitungi jms.*) kontrollkonts
counter-intelligence ['kauntərin'telidʒ(ə)ns] *s.* vastuluure
counter-irritant [kauntər'iritənt] *s. med.* vastuärriti, vastuärritust esilekutsuv vahend
counter-jumper ['kauntədʒʌmpə] *s. sl.* «leti taga keksleja», väikepoodnik, poesell
countermand **1.** ['kauntəmɑ:nd] *s.* vastukäsk, endise käsu äramuutmine; (*tellimuse*) tühistus; **2.** [kauntə'mɑ:nd] *v. t.* (*käsku*) ära muutma, (*tellimust*) tühistama; (*komandeeritud isikut*) tagasi kutsuma
countermarch ['kauntəmɑ:tʃ] **1.** *s.* kontra- *e.* vastumarss; **2.** *v. i. & t.* vastupidises suunas marssima *või* marssima panema
countermark ['kauntəmɑ:k] **1.** *s.* lisa- *või* kaasmärk; *er.* kullasseppade ühingu proovitempel, -märk (*Londonis*); **2.** *v. t.* lisa- *või* kaasmärgiga varustama
countermeasure ['kauntəmeʒə] *s.* vastuabinõu, -vahend
countermine ['kauntəmain] **1.** *s. mil.* vastumiin, miinitõrjemiin; **2.** *v. t & i.* **(-nable)** *mil.* vastu mineerima; *piltl.* vastu töötama, vastulööki andma
counteroffensive ['kauntərə'fensiv] *s. mil.* vastupealetung
counterpane ['kauntəp(e)in] *s.* voodikate, pealisvaip, -tekk, päevatekk
counterpart ['kauntəpɑ:t] *s.* paarik, teisik, koopia; (täiendav) vastand; *jur.* duplikaat, dublikaat, (*dokumendi*) teisikeksemplar, teisene dokument
counterplot ['kauntəplɔt] *s.* vastusepitsus, -plaan, -kavalus
counterpoint ['kauntəpɔint] *s. muus.* kontrapunkt
counterpoise ['kauntəpɔiz] **1.** *s.* vastukaal; **2.** *v. t.* vastukaalustama, vastukaaluks olema *või* seadma
counterpoison ['kauntəpoizn] *s.* vastumürk
counter-revolution ['kauntərevə'lu:ʃ(ə)n] *s.* kontrrevolutsioon
counter-revolutionary ['kauntərevə'lu:ʃ(ə)nəri] **1.** *a.* kontrrevolutsiooniline, kontrrevolutsiooni-, revolutsioonivastane; **2.** *s.* kontrrevolutsionäär, revolutsioonivastane

counterscarp ['kauntəskɑ:p] *s. mil.* kontreskarp (*tankitõke*)
countershaft ['kauntəʃɑ:ft] *s. tehn.* vahe-(transmissiooni)võll
countersign ['kauntəsain] **1.** *s.* vastumärk; vastu- *või* kaasallkiri; *mil.* parool; **2.** *v. t.* kontrasigneerima, kaasallkirjaga varustama
countersink 1. ['kauntəsiŋk, kauntə'siŋk] *v. t.* (*pret. & p. p.* **-sunk** [-sʌŋk]) *tehn.* (*kruviauku*) süvitama, pealt laiemaks puurima; (*kruvipead*) süvendisse kruvima; **2.** ['kauntəsiŋk] *s.* (*kruviaugu*) süvitus *või* süvend
counterstroke ['kauntəstrouk] *s.* vastulöök
countervail [kauntə'veil] *v. t. & i.* (väärtuselt) tasakaalustama; vääriliseks vastukaaluks olema (*millelegi* **against**)
counterweigh [kauntə'wei] *v. t. haruld.* tasakaalustama (= **counterbalance**)
counterweight ['kauntəweit] *s.* vastukaal (= **counterbalance**); tasakaalustav raskus (*millelegi* **to**)
counterwork 1. ['kauntəwə:k, kauntə'wə:k] *v. t.* (*kellelegi, millelegi*) vastu töötama; **2.** ['kauntəwə:k] *s.* vastutöötamine; *er. mil.* vastukindlustus- *või* vastumineerimistööd
countess ['kauntis] *s.* krahvinna, krahvitar
counting-house ['kauntiŋhaus] *s.* (äri)kontor, arvepidamisruum
countless ['kauntlis] *a.* loendamatu, lugematu, arvutu
countrified ['kʌntrifaid] *a.* talupojastunud, talupoeglik, maamehelik, maailmeline, maa-
country ['kʌntri] *s.* maa (*vastandina linnale*), maakoht; maa, riik; kodumaa, isamaa; *muus.* kantri; *atrib.* maa- ◇ **one's (native)** ~ kellegi isa- *või* kodumaa; **to appeal** (*or* **go**) **to the** ~ *pol.* (parlamenti laiali saates) uusi üldvalimisi välja kuulutama; **to leave the** ~ kodumaalt lahkuma; **in the** ~ maal; **(in)to the** ~ maale; ~ **cousin** (silmatorkavalt) maamehelik linnakülastaja; ~ **dance** (kahes vastakuti rivis tantsitav) inglise rahvatants, (inglise) kontratants *e.* kadrill; ~ **music** kantrimuusika (= ~ **and western**); ~ **rock** *muus.* kantrirokk; ~ **singer** kantrilaulja
country-house ['kʌntri'haus] *s.* häärber, härrastemaja, mõisamaja
countryman ['kʌntrimən] *s.* (*pl.* **-men**) maamees, talupoeg; kaasmaalane (= **fellow-~**)
country-seat ['kʌntri'si:t] *s.* häärber, härrastemaja, mõisamaja; *ka* mõis
countryside ['kʌntrisaid] *s.* maa, maakoht; ümbrus (maal); maakoha elanikkond
countrywoman ['kʌntriwumən] *s.* (*pl.* **-women** [-wimin]) maanaine; kaasmaalanna
county ['kaunti] *s.* krahvkond; *Am.* maakond; krahvkonna elanikkond; krahvkonna maaomanikkond ◇ ~ **borough** (*or* **corporate**) krahvkond-linn, vähemalt 50 000 elanikuga linn (*Inglismaal iseseisva administratiivüksusena kuni a. 1973*); ~ **council** krahvkonna- *või* maakonnanõukogu; ~ **court** krahvkonna- *või* maakonnakohus; ~ **family** (teatavas) krahvkonnas pärusmõisat omav (aadli)perekond; ~ **town** krahvkonna- *või* maakonnalinn
coup [ku:] *s.* (äkiline edukas) löök, pööret tekitav liigutus *või* tegu; (*piljardipalli*) otsene aukulöök ◇ ~ **de grâce** [də'grɑ:s] *pr.* halastuslöök, (piinade lõpetamiseks antav) surmahoop; ~ **d'état** [de(i)'tɑ:] *pr.* riigipööre; ~ **de théâtre** [dətə'ɑ:tr] *pr.* dramaatiline pööre, ootamatult sensatsiooniline tegu
coupé ['ku:pei], *Am. ka* **coupe** [ku:p] *s.* kupee, kaheistmeline kinnine tõld *või* auto; (*raudteevaguni*) otsmine poolkupee
couple ['kʌpl] **1.** *s.* (*kollekt. sg. sag. tarvit. pl. asemel arvsõna järel*) paar (*midagi* **of**); abielu- *või* tantsupaar; paar ühterakendatud koeri; **2.** *v. t. & i.* sidurdama, sidestama (*ka tehn., raad. jm.*); seostama, siduma, ühendama; paari panema; (*vaguneid*) kokku haakima; sidurduma, sidestuma; seostuma; paarima, paarituma ◇ **to hunt in ~s** *piltl.* kahekaupa koos töötama; **a ~ of** paar; *Am. ka* kaks-kolm, mõned; **engaged** ~ kihlatud paar; **married** ~ abielupaar
coupler ['kʌplə] *s. tehn.* sidurdaja; haakija; sidur, sidurdusseadis; koppel, sidur (*orelil*)
couplet ['kʌplit] *s.* riimipaar, tihedalt kokkukuuluv (värsi)ridade paar

coupling ['kʌpliŋ] *s. tehn.* sidestus, haage; sidurdus, sidur; muhv; vagunisidurdus, -sidur ◇ **band** ~ *tehn.* lintsidur; **box** ~ *tehn.* muhvsidur
coupon ['ku:pən] *s.* kupong, lõigend, (*väärtpaberi*) äralõigatav osa; kontrollmark, tšekk; varustuskaart; *pol. sl.* erakonnajuhi soovitus kandidaadile (*parlamendivalimistel*)
courage ['kʌridʒ] *s.* julgus, südikus, vaprus, vahvus ◇ **to have the** ~ **of one's convictions** oma veendumusi julgesti väljendama, oma veendumuste järgi toimima; **to take one's** ~ **in both hands** südant rindu võtma; **to take** (*or* **pluck up**) ~ julgust koguma (*et teha* **to do**)
courageous [kə'reidʒəs] *a.* julge, südikas, vapper, vahva
courier ['kuriə] *s.* kuller, virgats, erikäskjalg, kiirkäskjalg; (palgaline) reisikorraldaja
course [kɔ:s] **1.** *s.* jooks, käik, kulg; (*laeva*) koos, kurss; suund; (*asjade või sündmuste*) järjestus, kord; teguviis; kursus, õppeaine, õppetöö käik; ravijärk, kuur (= ~ **of treatment**); üksiktoit, roog; (*müüritise*) lade, kiht; (*hurtade*) võiduajamine; võiduajamistee (= **race-~**); **2.** *v. t. & i.* (*saaki*) taga ajama (*jahikoerte kohta*); jahikoertega taga ajama (*isiku kohta*); taga kihutama, jälitama; jooksma; voolama ◇ **in the** ~ **of** (*millegi*) jooksul, kestel; **in due** ~ õigel (*või* vastaval) ajal ning viisil; **of** ~ muidugi, mõistagi; **a matter of** ~ endastmõistetav asi; **as a matter of** ~ endastmõistetavalt; **to attend a** ~ kursusest osa võtma; **to hold** (*or* **steer**) **a** ~ kurssi pidama; **to take a** ~ kurssi võtma
courser I ['kɔ:sə] *s. poeet.* (sõja)ratsu
courser II ['kɔ:sə] *s.* võidujooksukoer, hurt; *zool.* jooksur (*lind*)
court [kɔ:t] **1.** *s.* õu, hoov; (mängu)väljak; (**C-**) kuninglik õu *e.* hoov, õukond, hoovkond, vastuvõtt õukonnas; (*kuninga*) kaaskond; meeldimispüüdlused, viisakusavaldused, amelus, kurameering; kohtukoda, kohus (= ~ **of justice**); **2.** *v. t.* meelitama, (*kellelegi*) meeldida püüdma, (*kellegagi*) kurameerima, (*kellegi*) armastust püüdlema; (*midagi*) saavutada püüdma; *biol.* (*vastassugu*) peibutama ◇ **at C-** õukonnas; **to be presented at C-** ametlikul õukonnavastuvõtul esitluse osaliseks saama; **to hold a C-** õukonnavastuvõttu pidama; **ambassadors to foreign C-s** saadikud välisriikide valitsuste juures; **to pay** (*or* **make**) ~ (*or* **one's** ~) **to** (*kellelegi*) meeldida püüdma, (*kellegi*) armastust püüdlema; **in** ~ kohtus; **to bring into** ~ (*süüdistust või hagi*) kohtulikuks arutluseks esitama; **to go to** ~ kohtusse kaebama; **out of** ~ väljaspool kohut; (kohtulikule) arutlusele mittekuuluv; *piltl.* arutlusse (*või* asjasse) mittepuutuv, (käesolevas asjas) tähtsusetu; ~ **guide** õukonna vastuvõtul esitletud isikute nimestik, aristokraatide aadressiraamat; **Supreme C-** ülemkohus; ~ **martial** sõjakohus (*vrd.* **~-martial**); ~ **plaster** inglise (haava)plaaster; (*varemini*) iludusplaaster; **to** ~ **disaster** hoolimatult ise enesele võimalikku õnnetust kaela tõmbama
courtcard ['kɔ:tkɑ:d] = **coat-card**
Courtenay ['kɔ:tni] *pn.*
courteous ['kə:tiəs, 'kɔ:t-, -tjəs] *a.* viisakas, peenekombeline; vastutulelik, lahke
courtesan, -zan [kɔ:ti'zæn, kə:t-] *s.* kurtisaan; poolilmadaam
courtesy ['kə:tisi, 'kɔ:t-] *s.* viisakus, peenekombelisus, kurtuaasia; vastutulelikkus, armastusväärsus, lahkus; viisakusväljendus, vastutulelik tegu ◇ **he did me the** ~ **to consult** (*or* **of consulting**) **me** ta oli nii viisakas, et küsis minult nõu; **by** ~ **of** *Am.* (*kellegi*) lahkel loal (= **by favour of**); ~ **title** viisakustiitel (*tavaliselt viisakuse pärast tarvitatav, kuigi seaduslikult mittekuuluv tiitel*)
courtier ['kɔ:tiə, -tjə] *s.* õu- *e.* hoovkondlane
courtly ['kɔ:tli] *a.* (**-ier, -iest; -iness**) õukondlik, õukondlikult viisakas, kurtuaasne
court-martial ['kɔ:t'mɑ:ʃ(ə)l] *v. t.* (**-ll-**) sõjakohtu alla andma; sõjakohtus kohut (*või* süüdi) mõistma
Courtney ['kɔ:tni] *pn.*
courtship ['kɔ:tʃip] *s.* kurameering, armastusepüüdlus; kosimine, kosjalugu; *biol.* (*vastassoo*) peibutamine, peibutus ◇ **days of** ~ mõrsja- *või* peiupõli
courtyard ['kɔ:t'jɑ:d, 'kɔ:tjɑ:d] *s.* õu, hoov
cousin ['kʌzn] *s.* nõbu, onu- (*või* lelle-, tädi-,

sõtse)poeg *või* -tütar; (*üldiselt*) sugulane, hõimlane, kaim ◇ ~ **german** (*or* **first** ~) täisnõbu; **second** ~ nõbu teises sugulusastmes; **second** ~**s** nõbude lapsed; **my first** ~ **once removed** mu nõopoeg *või* -tütar

cousinly [ˈkʌznli] *a.* (**-iness**) nõbulik, sugulaslik

cousinship [ˈkʌznʃip] *s.* nõbusus, sugulus; nõbukond, sugulaskond

coûte que coûte [ku:tkəˈku:t] *adv. pr.* maksku mis maksab

Coutts [ku:ts] *pn.*

cove I [kouv] **1.** *s.* abajas, väike merelaht, -sopp; (*lae*) ümarnurk, -serv; **2.** *v. t. arhit.* (*lage*) ümarnurgaga (*või* -servaga) varustama ◇ ~ **ceiling** ümarnurklagi, ümarservlagi; ~ **lighting** valguskarniis; **-ed vault** kloostrivõlv

cove II [kouv] *s. sl.* vennike, mehike

covenant [ˈkʌvinənt] **1.** *s.* (pühalik) leping, lepingliit; **2.** *v. i. & t.* pühalikku lepingut sõlmima, kokku leppima (*kellegagi* **with**; *millekski* **for**); lepinguga kohustama (*tegema* **to do**) ◇ **the Ark of the C-** *piibl.* seaduselaegas

covenanted [ˈkʌvinəntid] *a.* lepingupärane, lepinguga seotud *või* kindlustatud

Covent Garden [ˈkɔv(ə)ntˈgɑ:dn, ˈkʌv-] *pn.* (*Londoni puu- ja keeduviljaturg*) ◇ ~ **Theatre** tuntud ooperiteater Londonis

conventrate [ˈkɔv(ə)ntreit], **-trize** [-traiz], **-try** [-tri] *v. t. av. fam.* «koventreerima», (*linna*) pihuks ning põrmuks pommitama; *vrd. järgm.*

Coventry [ˈkɔv(ə)ntri] **1.** *pn.* (*linn Inglismaal*); **2.** (**c-**) = *eelm.* ◇ **to send smb. to** ~ kedagi boikottima, kedagi põlu alla panema

cover [ˈkʌvə] **1.** *v. t.* katma; varjama, kaitsma; kaanetama, kaanestama; sisaldama; (*teatavat vahemaad*) läbima; *Am.* (*reporterina*) käsitlema; (*teatavat ainet*) läbi võtma, läbi töötama; **2.** *s.* kate; kaitse, vari; kaas; ümbris, ümbrik, pakend; rahaline kate, kattevara; katmik (*ühele isikule lauas määratud sööginõud*) ◇ **to remain** ~**ed** kübarat pähe jätma, pead mitte paljastama; **to** ~ **smb. with a revolver** revolvriga kellegi pihta sihtima; **to** ~ **up** kinni katma, varjama, salajas pidama; **from** ~ **to** ~ kaanest kaaneni; **under** ~ varju all; **under this** ~ samas ümbrikus, juurdelisatud; **under** ~ **to ...** ümbrikus, mis adresseeritud...; **under** ~ **of** (*mingi*) katte (*või* ettekäändel) all; **under (the)** ~ **of piety** vagaduse katte all; **to take** ~ varju (*või* kaitset) otsima; ~ **crop** *põll.* kattevili, -kultuur; ~ **note** *maj.* ajutine kindlustustäht

coverage [ˈkʌv(ə)ridʒ] *s.* katmine, katte ulatus, kate; *er.* reportaaži ulatus, reportaaž; (*reporteri*) tegevuspiirkond; *maj.* kindlustuse ulatus, kindlustus

Coverdale [ˈkʌvədeil] *pn.*

covering [ˈkʌvəriŋ] *s.* kate; vaip, tekk; vaibad. tekiriie; *tehn.* (kaitse)kate, kattekiht

coverlet [ˈkʌvəlit] *s.* pealisvaip, -tekk; voodikate

Coverley [ˈkʌvəli] *pn.*

covert 1. [ˈkʌvət] *a.* peidetud, varjatud, salajane; *jur.* mehe kaitse all olev, abielus (*naise kohta*); **2.** [ˈkʌvət, ˈkʌvə] *s.* peidik, peidukoht; tihnik ◇ ~ **cloth** *tekst.* koverkot(riie); ~ **coat** koverkotmantel, lühike kerge palitu

coverture [ˈkʌvətjuə] *s. lit.* kate, kaitse; *jur.* mehe kaitse all olek, abieluseisund (*naisel*)

cover-up [ˈkʌvərʌp] *s.* kinnikatmine, varjamine, salajaspidamine ◇ ~ **name** varjunimi

covet [ˈkʌvit] *v. t.* himustama, ihaldama; ahnitsema

covetous [ˈkʌvitəs] *a.* himustav, ihaldav (*midagi* **of**); saamahimuline, ahnitsev, ahne

covetousness [ˈkʌvitəsnis] *s.* saamahimu, ahnitsus, ahnus

covey [ˈkʌvi] *s.* pesakond, rodu, parv (*linde, er. põldpüüsid*); *piltl.* salk, kari (*näit. tüdrukuid*)

cow I [kau] *s.* (*pl.* ~**s**, *arh.* **kine** [kain]) lehm; emane pühvel (*või* elevant, jõehobu, vaal, hüljes *jms.*) ◇ **the** ~ **with the iron tail** pump (*millest piima võltsimiseks vett juurde «lüpstakse»*)

cow II [kau] *v. t.* hirmutama, heidutama, hirmuga sundima (*millekski* **into**)

coward [ˈkauəd] *s.* pelgur, argpüks; *atrib. poeet.* pelgurlik (= **cowardly**)

cowardice [ˈkauədis] *s.* argus, pelgurlikkus

cowardly [ˈkauədli] *a.* arg, pelgurlik; argpükslik

cowbane [ˈkaubein] *s. bot.* mürkputk

cowbell [ˈkaubel] *s.* lehmakell

cowberry [ˈkaub(ə)ri] *s. bot.* pohl, palukas (= **red whortleberry, red bilberry**); *ka* soopihl

cowbird [ˈkaubə:d] *s. zool.* lehmalind (*väike must Ameerika lind*)

cowboy [ˈkauboi] *s.* lehmakarjus, karjapoiss; *er. Am.* kauboi (*ratsakarjus*)

cowcatcher [ˈkaukætʃə] *s. Am.* vedurisahk (*rööpailt takistuste kõrvaldamiseks*)

Cowen [ˈkauin, ˈkouin] *pn.*

cower [ˈkauə] *v. i.* kükitama, kükkima, kössitama, kükakil (*või* küürakil, kägaras) istuma; lömitama (*er. piltl.*)

Cowes [kauz] *pn.*

cowherd [ˈkauhə:d] *s.* lehmakarjus, -karjane

cowhide [ˈkauhaid] **1.** *s.* veise- *või* lehmanahk; veisenahast piits; **2.** *v. t.* veisenahast piitsaga piitsutama

cowhouse [ˈkauhaus] *s.* lehmalaut (= **cowshed**)

cowl [kaul] *s.* peakotiga mungamantel; (*mantli*) peakott, kapuuts, paslik; *tehn.* kapott; peakotitaoline korstnakate

cowled [kauld] *a.* peakotiga (*e.* kapuutsiga, paslikuga) varustatud

Cowley [ˈkauli] *pn.*

cowlick [ˈkaulik] *s. fam.* (viltune) juuksetutt

cowling [ˈkauliŋ] *s. tehn.* (*mootori, auto jms.*) kapott; *ka* voolundi (*sõiduki frontaaltakistust vähendav seadis*)

co-worker [ˈkouˈwə:kə] *s.* kaastöötaja

Cowper [ˈku:pə, ˈkaupə] *pn.*

cowpoke [ˈkaupouk] *s. Am. fam.* kauboi (= **cowboy**)

cowpox [ˈkaupɔks] *s.* lehmarõuged

cowpuncher [ˈkaupʌntʃə] *s. Am. fam.* kauboi (= **cowboy**)

cowrie, -ry [ˈkauri] *s. zool.* kauri, kauritigu; kaurikarp

cowshed [ˈkauʃed] *s.* lehmalaut

cowslip [ˈkauslip] *s. bot.* nurmenukk, priimula; *Am. ka* varsakabi, konnakapsas (= **marsh marigold**) ◇ **American** ~ jumalateliil

cowwheat [ˈkau(h)wi:t] *s. bot.* härghein, *van.* kuupäevarohi

cox [kɔks] *s. mer.* paadivanem (= **coxswain**)

coxcomb [ˈkɔkskoum] *s.* keigar, kehkenpüks; *aj.* (kukeharjataoline) narrimüts

coxcombical [kɔksˈkoumik(ə)l] *a.* (**-ly**) keigarlik, kehkjas

coxcombry [ˈkɔkskoumri] *s.* keigarlikkus

coxswain [ˈkɔksn, ˈkɔkswein] *s. mer.* paadivanem; roolimees (*paadis*)

coxy [ˈkɔksi] = **cocky**

coy [kɔi] *a.* häbelik, arglik, uje

coyote [ˈkɔiout, kɔiˈouti, *Am.* kaiˈouti, ˈkaiout] *s. zool* koiott, preeriahunt; *Am. sl.* L.-Dakota osariigi elanik

coypu [ˈkɔipu] *s. zool.* nutria

coz [kʌz] *arh.* = **cousin**

cozen [ˈkʌzn] *v. t. & i. lit.* tüssama, petma, ninapidi vedama

cozenage [ˈkʌznidʒ] *s. lit.* tüssamine, petmine, pettus, ninapidivedamine

cozy [ˈkouzi] = **cosy**

cp. *lüh.* = **compare**

c.p. *lüh.* = **candle power**

C.P. [ˈsi:ˈpi:] *lüh.* = **1. Cape Province; 2. Communist Party**

C.P.G.B. *lüh.* = **Communist Party of Great Britain**

Cpl. *lüh.* = **Corporal**

c.p.s. [ˈsi:ˈpi:ˈes] *lüh.* = **cycles per second**

C.P.S.U. *lüh.* = **Communist Party of the Soviet Union**

C.P.U.S.A. *lüh.* = **Communist Party of the United States of America**

Cr *lüh.* = **credit, creditor**

Cr *keem.* = **chromium**

crab I [kræb] **1.** *s. zool.* krabi; *ka* = ~**-louse**; (**C-**) *astr.* Vähk (= **Cancer**); *mer.* käsikepsel; *tehn.* vints; küljetsiliikumine; *er.* (*lennuki*) kursiparandus (*küljetuulest põhjustatud triivi vältimiseks*); aeru takerdumine (*sõudmisel*); *pl.* madalaim punktiarv (*täringuviskel*); **2.** *v. i. & t.* (**-bb-**) krabisid püüdma; küljetsi liikuma; (*lennuki*) kurssi parandama (*triivi vältimiseks*) ◇ **to catch a** ~ (väära sõudelöögi tõttu) mõlaga vees takerduma; **to** ~ **out of an agreement** *Am. fam.* kokkuleppest taganema

crab II *s. bot.* metsõun (= ~**-apple**); *piltl.* «haputujuline» (*või* kibestunud, pahur) isik; mets-õunapuu (= ~**-tree**)

crab III [kræb] *v. i. & t.* (**-bb-**) kratsima, kriimustama (*er. jahikulli kohta*); norima,

vigu otsima, virisema, nurisema; maha tegema

crab-apple ['kræbæpl] *s. bot.* metsõun; *ka* mets-õunapuu ◇ **Siberian ~** ida-mariõunapuu

Crabbe [kræb] *pn.*

crabbed ['kræbid] *a.* segane, raskesti mõistetav; kribuline (*käekirja kohta*); *ka = järgm.*

crabby ['kræbi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** norija, mahategija; hapu, kibestunud

crab-louse ['kræblaus] *s.* (*pl.* **-lice** [-lais]) *zool.* satikas

crab-tree ['kræbtri:] *s. bot.* mets-õunapuu

crack [kræk] **1.** *s.* raks(atus), praks(atus), prõks(atus), plaks(atus), kärgatus; rops(atus); mõra, pragu; *fam.* vahva poiss, kange mees, *er.* esmajärguline näitleja *või* mängija *või* võidusõiduhobune *jms.*; murdvaras (= **~sman**); murdvargus, sissemurdmine; *Am. sl.* katse, püüe **(at)**; *Š., Am.* vestlus, jutupuhumine; *Am. sl.* teravmeelne märkus, nali (= **wisecrack**); **2.** *v. i. & t.* raksatama, raksuma, praksatama, praksuma, prõksutama, prõksuma, plaksa(ta)ma, plaksuma, plõksutama, plõksuma; mõranema, pragunema, purunema; mõrastama, purustama; lõhustama; *tehn., keem.* krakkima; (*hääle kohta*) murduma; *Š., Am.* vestlema, juttu puhuma; **3.** *a.* tore, vahva, heas kuulsuses, esmajärguline; **4.** *adv.* praksti, klõpsti ◇ **to ~ the whip** piitsa plaksutama (*ka piltl.*); **to ~ a bottle with smb.** pudelit avama, et kellegagi koos juua; **to ~ jokes** nalja viskama; **to ~ one's fingers** sõrmedega plõksutama; **to ~ a crib** *sl.* sisse murdma; **to ~ down on** (*millelegi, kellelegi*) raksatades langema; *piltl.* rangelt vastu astuma; (*kellelegi*) tublit peapesu tegema; **to ~ up** *fam.* (*v. t.*) ülistama, üles kiitma (*kellenagi, millenagi* **as**); (*v. i.*) purunema; kokku varisema (*ka piltl.*); **this actor is not what he is ~ed up to be** see näitleja ei vääri oma ülespuhutud kuulsust; **a ~ regiment** esmajärgulise kuulsusega polk *või* rügement

crack-brained ['krækbreind] *a.* peast põrunud, hull, meeletu

cracked [krækt] *a.* mõrane, praguline; *piltl.* peast põrunud, hull

cracker ['krækə] *s.* tulikonn; paukkompvek; õhuke kõva kuivik; *Am. sl.* vaesestunud valge maatööline (*lõunaosariikides*); *sl.* luisatud lugu, vale; plõksutaja, purustaja (*vrd.* **nut-~**); purusti ◇ **to be ~s** *sl.* hull olema; **to drive ~s** *sl.* hulluks ajama

cracking ['krækiŋ] *s. tehn., keem.* krakkimine

crack-jaw ['krækdʒɔ:] *a.* «keeleväänaja», raskesti hääldatav

crackle ['krækl] **1.** *s.* ragin, krabin; **2.** *v. i.* ragisema, krabisema

crackling ['krækliŋ] *s. er.* krõbedaks praetud seakamar; *pl.* (rasva)kõrned, (-)vinnud

cracknel ['krækn(ə)l] *s.* krõbe kuivik *või* kringel; *pl. Am. ka* (rasva)kõrned (= **cracklings**)

crackpot ['krækpɔt] *Am. fam.* **1.** *s.* peast põrunu, hullumeelne; **2.** *a.* peast põrunud, hull

cracksman ['kræksmən] *s.* (*pl.* **-men**) sissemurdja, murdvaras

cracky ['kræki] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** mõrane; kergesti mõranev; *er.* peast põrunud (= **crack-brained**); *Š.* jutukas

-cracy [krəsi] *suf.* -valitsus, (*võõrsõnades*) -kraatia

cradle ['kreidl] **1.** *s.* häll, kätki; *mer.* (slipi)vanker; jooksujalas, -renn; (*kullauhtmise*) küna, rennsõel; (*telefoni*) hark; tugiraam; **2.** *v. t. & i.* kätkema, hälliks olema; *haruld.* hällitama, hällima (= **rock**); hälli asetama; hargile (*või* tugiraamile) asetama; hellalt varjama ◇ **from the ~ to the grave** hällist hauani; **launching ~** *mer.* veeskamiskelk, vettelaskekelk

Cradock ['krædɔk] *pn.*

craft [krɑ:ft] *s.* osavus, oskus; kavalus, pettus; (kunsti)meisterlikkus; oskustöö, (kunst)käsitöö, rakenduskunst; vee- *või* õhusõiduk, laev, paat, lennuk; *kollekt.* laevad, õhusõidukid, lennukid ◇ **the C-** vabamüürlaste vennaskond; **the gentle ~ (of angling)** õngesport; **small ~** väikelaevad; **~ union** *er. Am.* sama tööala ametiühing; *aj.* tsunftiühing, käsitööliste gild

craftsman ['krɑ:ftsmən] *s.* (*pl.* **-men**) oskusmeister, kunstkäsitööline, oskustööline

craftsmanship ['krɑ:ftsmənʃip] *s.* (töö)meisterlikkus, kunstiosavus, meisterlik tööoskus

crafty ['krɑ:fti] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** osav, kaval, velbas, riukaline, riuklik

crag [kræg] *s.* (järsk) kaljurüngas, kivirüngas, kalju

cragged ['krægid] = *järgm.*

craggy ['krægi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** kaljune, rünklik

Craig [kreig] *pn.*

Craigie ['kreigi] *pn.*

crake [kreik] *s.* rääk, *er.* rukkirääk (= **corn-~**); rääks, räägatus

cram [kræm] **1.** *v. t. & i.* **(-mm-)** täis tuupima, toppima (*millessegi* **into**; *millestki alla* **down**); üle koormama; nuumama (*millegagi* **with**); õgima, aplalt sööma; (*eksamiks*) tuupima, pähe õppima, pähe tuupima (*ka ~* **up**); *sl.* valetama; **2.** *s.* täistuubitud olukord; pähetuupimine; pähetuubitud teadmised; *sl.* petujutt, vale ◇ **to ~ smth. down smb.'s throat** midagi kellelegi korduvalt ette heitma

crambo ['kræmbou] *s.* (teatav) riimimismäng

crammer ['kræmə] *s.* tuupija, *er.* eksamiteks ettevalmistaja; *sl.* petujutt, vale

cramp I [kræmp] **1.** *s. med.* kramp; *pl. er. Am.* kõhukrambid; **2.** *v. t.* krampi tõmbama; kokku tõmbama, ahendama, kitsendama (*ka ~* **up**); tõkestama, takistama; **3.** *a.* = **cramped** ◇ **writer's ~** *med.* kirjutuskramp

cramp II [kræmp] **1.** *s. tehn.* kramp, klamber, riisk; **2.** *v. t. tehn.* krampima, krambiga (*või* klambriga) kinnitama; klammerdama

cramped [kræmpt] *a.* krampis, krampunud, kramplikult kokkusurutud (*er. käekirja kohta*); *piltl.* piiratud, kitsas

crampfish ['kræmpfiʃ] *s. zool.* elektrirai

cramp-iron ['kræmpaiən] *s. tehn.* raudklamber

crampon ['kræmpən] *s. tehn.* haardeklamber; *pl.* jäänaelad (*saabastel, hobuseraudadel*)

cranage ['kreinidʒ] *s.* kraanamaks

cranberry ['krænb(ə)ri] *s.* jõhvikas, kuremari, *Am. ka* pohl, palukas (= **mountain ~**) ◇ **~-tree** hapumarjaline lodjapuu (= **snowball tree**)

crane [krein] **1.** *s. zool.* sookurg; *tehn.* (tõste)kraana; **2.** *v. t. & i.* (*kaela*) välja sirutama, käänama; kraanaga tõstma

crane's-bill ['kreinzbil] *s. bot.* kurereha

Cranford ['krænfəd] *pn.*

cranial ['kreiniəl] *a.* **(-lly)** *anat.* kolju-, pealuu-, pea- *või* koljupoolne, kraniaalne, kraniaal- ◇ **~ index** *antr.* koljuindeks

craniology [kreini'ɔlədʒi] *s. antr.* kranioloogia, koljuteadus

craniometry [kreini'ɔmitri] *a. antr.* kraniomeetria, koljumõõtmine

cranium ['kreiniəm] *s.* (*pl.* **-ia** [-iə]) *anat.* kolju, pealuu, kolp, kraanium

crank [kræŋk] **1.** *s.* vänt (*ka tehn.*); põlv(hoob, -toru); käänak; veider väljend, sõnamäng; veider tuju, kapriis; veidrik, iseärak; **2.** *v. t.* väntama, vändaga käivitama (**up**); **3.** *a.* kipakas, kergesti kummuliminev (*paadi kohta*); logisev, halvasti töötav (*masina kohta*)

crankcase ['kræŋkkeis] *s. tehn.* (*mootori*) karter

crankpin ['kræŋkpin] *s. tehn.* kepsukael; vändatapp

crankshaft ['kræŋkʃɑ:ft] *s. tehn.* väntvõll

cranky ['kræŋki] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** logisev, halvasti töötav (*masina kohta*); veider, iseäratsev, ekstsentriline; tujukas; *mer.* kipakas (= **crank**)

Cranmer ['krænmə] *pn.*

crannied ['krænid] *a.* praguline, lõheline

cranny ['kræni] *s.* pragu, lõhe; peidurgas

crap I [kræp] *s. dial., Am.* põhjasodi, -pärm; *vulg.* sõnnik, sitt; *sl.* raha; *Am. sl.* pläma, jama

crap II [kræp] *Am.* **1.** *s.* kaotusvise ameerika täringumängus (*vt.* **craps**); **2.** *v. i.* **(-pp-)** kaotusviset sooritama (*haril. ~* **out**) ◇ **to ~ out** *Am. sl.* lüüa saama, nässu minema; haigestuma; (haigust teeseldes) tööst kõrvale hiilima

crape [kreip] *s.* (must leina)krepp; *vrd.* **crêpe**

craped [kreipt] *a.* krussitud, kärnilise pinnaga (*riide või paberi kohta*); leinakrepiga ehitud

crappy ['kræpi] *a. Am. sl.* nässus; vilets, närune, räbal, sant; *vulg.* sitt

craps [kræps] *s. Am.* täringumäng (*kahe tä-*

ringuga mängitav hasartmäng) ◇ **to shoot** ~ *Am.* (raha peale) täringuid viskama

crapulence ['kræpjuləns] *s.* kassiahastus, pohmelus

crapulent ['kræpjulənt], **crapulous** ['kræpjuləs] *a.* kassiahastuses (*e.* pohmeluses) olev

crapy ['kreipi] *a.* krepitaoline; krussis, krässus, säbruline

crash I [kræʃ] **1.** *s.* raks(atus), prahvatus, (pikse)kärgatus; mürts(atus); prahvatav kukkumine *või* kokkupõrge; krahh, äkiline kokkuvarisemine; **2.** *v. i. & t.* raksatama, kärgatama (*pikse kohta*); mürtsatama; prahvatusega langema (*või* kokku põrkama, purunema); prauhti viskama; vägivaldselt sisse tungima (**in**); 3. *adv.* prauhti, raksti ◇ **to** ~ **the gate** *fam.* kontvõõrana sisse tungima, ilma kutseta (*või* piletita) võõruspeole (*või* koosolekule *jms.*) sisse tungima; ~ **programme** otsekoheselt (ning kiirelt) täidetav tööprogramm

crash II [kræʃ] *s. tekst.* jäme lõuend (*er. käterättideks*)

Crashaw ['kræʃɔ:] *pn.*

crash-dive ['kræʃ'daiv] *v. i.* silmapilkselt sukelduma (*allveelaeva kohta*)

crash-helmet ['kræʃhelmit] *s.* (*mootorratturi*) kaitsekiiver

crash-land ['kræʃ'lænd] *v. i. & t.* lennukit purustades maabuma; maabumisel lennukit purustama

crass [kræs] *a. lit.* jäme, jämedatoimeline; tuim, juhm ◇ ~ **ignorance** juhm võhiklus

crassitude ['kræsitju:d] *s. lit.* jämedatoimelisus; (äärmine) tuimus, juhmus

-crat [kræt] *suf.* -kraat, -kraatia liige *või* pooldaja; *vrd.* **-cracy**

crate [kreit] *s.* lattraamistis, -kast; pakkkorv, korvpakend; *sl.* autologu, lennukilogu

crater ['kreitə] *s.* kraater; (kraatritaoline) mürsuauk, -lehter ◇ ~ **lake** *geol.* kraatrijärv

-cratic(al) [krætik(əl)] *suf.* -kraatlik, -kraatiale *või* -kraadile omane; *vrd.* **-cracy, -crat**

cravat [krə'væt] *s.* kaelarätt; kaelaside ◇ **bempen** ~ (timuka) poomisnöör

crave [kreiv] *v. i. & t.* ihkama, ihaldama, himustama (*midagi* **for**); *lit.* paluma, nõudma

craven ['kreivn] **1.** *a.* arg, argpükslik; **2.** *s.* argpüks ◇ **to cry** ~ alistuma, alla andma

craving ['kreiviŋ] *s.* ihaldus, himustus, iha (*millegi järele* **for**)

craw [krɔ:] *s.* (*linnu*) pugu; (*putuka*) imimagu

crawfish ['krɔ:fiʃ] = **crayfish**

Crawford ['krɔ:fəd] *pn.*

crawl [krɔ:l] **1.** *v. i.* roomama, loivama; (*putukaist*) kubisema (**with**); judisema, jubedust tundma; **2.** *s.* roomamine, loivamine; aeglane liikumine; (**the** ~) *sport* krool; *sl.* ühest kõrtsist teise lonkimine ◇ **back** ~ selilikrool; **front** ~ rinnulikrool; **to swim** ~ kroolima, krooli ujuma

crawler ['krɔ:lə] *s.* roomaja (*ka piltl.*); *tehn.* roomikmasin; *fam.* aeglaselt edasiliikuv voorimehetroska; *pl.* (*imiku*) siputuspüksid ◇ ~ **tractor** roomiktraktor

crawly ['krɔ:li] *a.* judisev; judisema panev, jube

crayfish ['kreifiʃ], **craw-** ['krɔ:-] *s. zool.* jõevähk; *ka* langust (= **sea** ~)

crayon ['kreiən] *s.* (pehme värviline) joonistuspliiats, kriitpliiats, pastell(kriit); *el.* (*kaarlambi*) süsielektrood ◇ ~ **drawing** *kunst* kriidijoonistus; ~ **engraving** *kunst* kriidimaneer

craze [kreiz] **1.** *v. t. & i.* (**-zable**) hullustama, hulluks ajama; hulluma, hulluks minema; mõrastama *või* mõranema (*er. glasuuri kohta*); **2.** *s.* hullus, hullusehoog, jamps; moenarrus, pöörane kiindumus (*millessegi* **for, about**) ◇ **to be the** ~ moes olema

crazy ['kreizi] *a.* (**-ier, -iest; -ily, -iness**) lagunev, logisev; mõranenud; peast põrunud, hull; pööraselt kiindunud (*millessegi* **for, about**) ◇ ~ **pavement** mitmevärvilistest plaadikestest (reeglipäratu mustriga) sillutis; ~ **quilt** *Am.* mitmevärvilistest lappidest tehtud voodikate

crazy-bone ['kreiziboun] *Am.* = **funny-bone**

creak [kri:k] **1.** *s.* kriuks, kriuksumine, krigin, nagin; kääks(atus); 2. *v. i.* kriuksatama, kriuksuma, krigisema, nagisema; kääksatama, kääksuma

creaky ['kri:ki] *a.* (**-ier, -iest; -ily, -iness**) kriuksuv, krigisev, nagisev; kääksuv

cream [kri:m] **1.** *s.* (piima)koor; koorekiht, (*millegi*) paremik (**of**); kreem; *atrib.* koorekarva, kreem, kreemjas; **2.** *v. i. & t.* (*piimale*) koort moodustama; (koore)vahule minema *või* kloppima; (*piima*) koorima, koort eraldama; *piltl.* paremikku kõrvaldama; (*kohvile, teele*) koort lisama ◇ **whipped** ~ vahukoor; ~ **cheese** koorejuust; ~ **of lime** lubjapiim; ~ **of tartar** (puhastatud) viinakivi, kremortartar, kaaliumvesiniktartraat

cream-coloured ['kri:mkʌləd] *a.* koorevärvi, kreem, helekollane; võik (*hobuse kohta*)

creamer ['kri:mə] *s.* koorekann; koorelahuti

creamery ['kri:məri] *s.* meierei, või- ja juustuvabrik; koorejaam; piimakauplus

cream-separator ['kri:mseрəreitə] *s.* koorelahuti

creamy ['kri:mi] *a.* (**-ier, -iest; -ily, -iness**) koorene; kooretaoline

crease [kri:s] **1.** *s.* volt, kurd; korts; (triigitud) püksijoon, viik; (*kriketimängus*) pallimis*või* väravajoon; **2.** *v. t. & i.* (**-sable**) voltima, volte tegema; (*pükse*) viigitama; kortsutama; volti minema; kortsuma

creasy ['kri:si] *a.* (**-iness**) voldiline, kurruline; kortsus

create [kri(:)'eit] *v. t. & i.* (**-table**) looma; tekitama; (*millekski*) tegema, ülendama, nimetama ◇ **he was -ed an earl** ta ülendati krahviks; **to** ~ **a disturbance** *fam.* lamenti lööma; **you need not** ~ **about it** *sl.* ei ole tarvis selle üle kisa tõsta

creation [kri(:)'eiʃ(ə)n] *s.* loomine, loome, looming; tekitamine; loodud asjad ja olendid; maailm; (*aadliseisusse*) tõstmine; (*moekunstniku*) meistriteos, *er.* originaalne õhtukleit

creative [kri(:)'eitiv] *a.* loov, loomisvõimeline; loominguline, loome-

creator [kri(:)'eitə] *s.* (*fem.* **-tress**) looja

creature ['kri:tʃə] *s.* olend, oles, olevus, kreatuur; loodu, loom; inim(ese)loom; *põlgl.* elukas; (*kellegi*) käsik, käsilane, kuulekas tööriist (**of**); loodud asi; (**the** ~) *sl.* viski ◇ **dumb** ~**s** loomad; **dear (poor, etc.)** ~ armas (vaene jne.) olend *või* inimene; **miserable (disgusting, etc.)** ~ vilets (vastik jne.) elukas; **good** ~**s** (*or* ~ **comforts**) toit ja muud kehalised tarbed ning maised hüved

crèche [kreiʃ] *s. pr.* lastesõim

Crecy ['kresi] *pn.*

credence ['kri:d(ə)ns] *s.* usk, uskumine, usaldus; *kirikl.* altarikõrvane laud ◇ **to give** (*or* **attach**) ~ **to** (*midagi*) usutavaks pidama, uskuma; **to find** ~ uskumist leidma; **letter of** ~ soovituskiri

credentials [kri'denʃ(ə)lz] *s. pl.* (*er. saadiku*) volituskiri; mandaat ◇ ~ **committee** mandaatkomisjon

credibility [kredi'biliti] *s.* usutavus

credible ['kredibl] *a.* (**-bly**) usutav, uskumisväärne

credit ['kredit] **1.** *s.* usk, uskumine, usaldus; *maj.* krediit, võlausaldus, võlguantud rahasumma, laen; *maj.* krediteerimine, (*arve*) kreeditisse kandmine; *maj.* kreedit (*konto parem pool*); hea kuulsus, au, tunnustus (*millegi eest* **of, for**); *Am.* (arvestatav) hinnang (= **mark**), arvestus, tentaamen; **2.** *v. t.* uskuma; *maj.* krediteerima, kreeditisse kandma (*mingit summat kellelegi* **a sum to smb.** *or* **smb. with a sum**); *er. Am.* hindama, (austavalt) mainima ◇ **this tale deserves no** ~ see jutt ei ole usaldusväärne; **on** ~ krediidi peale, võlgu; **to give** (*or* **allow**) ~ krediiti andma; **to be a** ~ **to smb.** (*or* **to do smb.** ~) kellelegi auks olema; **to** ~ **smb. with smth.** uskuma, et kellelgi midagi on; **letter of** ~ krediitkiri, akreditiiv

creditable ['kreditəbl] *a.* (**-bly**) austust vääriv, kiiduväärne, -väärt

creditor ['kreditə] *s. maj.* kreeditor, laenuandja, võlausaldaja

credo ['kri:dou] *s.* (*pl.* **-os**) *lit.* kreedo, usutunnistus; tõekspidamine, veendumus

credulity [kri'dju:liti] *s.* kergeusklikkus

credulous ['kredjuləs] *a.* kergeusklik, kergesti tüssatav

creed [kri:d] *s.* usk; usutunnistus; tõekspidamised, tõekspidamiste kogu

creek [kri:k] *s.* abajas, kitsas maasse ulatuv merelaht, -sopp; jõeharu; *Am.* väike jõgi, oja ◇ **up the** ~ *sl.* pigis, hädas

creel [kri:l] *s.* (*õngitseja*) kalakorv; *Am.* vitsmõrd; *tehn.* (*ketrusmasina*) pooliraam

creep [kri:p] **1.** *v. i.* (*pret. & p. p.* **crept** [krept]) roomama; hiilima, pugema; judisema, judinaid tundma; **2.** *s.* roomamine,

roomavus, roome (*ka geol., tehn.*); *Am. sl.* vastik (*või* tüütu) isik; **(the ~s)** *fam.* judin(ad), jubedustunne ◇ **to ~ away (in, up, etc.)** minema (sisse, juurde jne.) hiilima; **it makes my flesh (*or* me) ~** see ajab mulle judinad peale; **~ing things** roomajad, reptiilid

creeper ['kri:pə] *s.* roomaja; hiilija, pugeja; *er.* ronitaim; *zool.* porr ◇ **trumpet ~** *bot.* trompetõis; **Virginia ~** *bot.* metsviinapuu

creepy ['kri:pi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** jube, jubedust äratav *või* tundev; *haruld.* roomav; hiiliv

creese, cris, kris [kri:s] *s.* kriss (*malailaste lookleva teraga pistoda*)

Creighton ['kraitn] *pn.*

cremate [kri'meit] *v. t.* **(-table, -tor)** kremeerima, (*surnuid*) põletama, tuhastama

cremation [kri'meiʃ(ə)n] *s.* krematsioon, (*surnute*) põletamine, tuhastamine

crematorium [kremə'tɔ:riəm] *s.* (*pl.* **~s, -ia**) krematoorium

crematory ['kremət(ə)ri] *peam. Am.* = *eelm.*

crème [kreim] *s. pr.* (piima)koor, koorekiht; paremik ◇ **~ de la** [dlɑ:] ~ paremiku parim osa, eliit; **~ de menthe** [də 'mɑ:ŋt] piparmündiliköör

Crémona [kri'mounə] **1.** *pn.*; **2.** *s.* **(c-)** Cremona viiul

crenel(l)ated ['krenileitid] *a.* kreneleeritud, sakmetega ja laskepiludega varustatud (*kindlusemüüri kohta*)

creole, *ka* C- ['kri:oul] *s.* kreool; *haruld.* segavereline neeger; *atrib.* kreooli

creosote ['kri(:)əsout] *s. keem.* kreosoot

crêpe, *Am. ka* crepe [kreip] *s. tekst.* krepp(riie); *Am. ka* = **crape**; *tehn.* krepp(kautšuk) (= **~ rubber**); *Am. kok.* õhuke (kokkurullitav) pannkook ◇ **~ de Chine** [də'ʃi:n] krepdešiin, kerge krepp-siidriie; **~ paper** krepp-paber

crepitate ['krepiteit] *v. i. med.* krepiteerima, rigisema

crepitation [krepi'teiʃ(ə)n] *s. med.* krepitatsioon, rigin, rigisev kahin (*er. kopsus*)

crépon ['krepɔn] *s. tekst.* krepoon (*lainelise mustriga paksem kreppriie*)

crept [krept] *vt.* **creep**

crepuscular [kri'pʌskjulə] *a.* videv, hämar; videviku-, hämariku-

crescendo [kre'ʃendou, kri'ʃ-] *adv., a. & s. muus.* crescendo, kasvavalt, paisuvalt

crescent ['kresnt, 'kreznt] **1.** *s.* kuusirp; poolkuu (*ka islami sümbolina*); poolkaar; poolkuukujuline tänav; *Am.* sarvesai; **2.** *a.* kasvav, paisuv; poolkuukujuline ◇ **C-City** *Am.* = **New Orleans**

cress [kres] *s. bot.* kress; *ka* mungalill; *ka* = **water-~** ◇ **bitter ~** jürilill; **garden ~** salatkress; **Indian ~** suur mungalill; **rock ~** hanerohi; **winter ~** kollakas

cresset ['kresit] *s.* rasva- *või* õlitungal

Cressida ['kresidə] *pn.*

crest [krest] **1.** *s.* tutt; (*linnu, looma, laine, mäe*) hari; lakk; kiivrihari, kaskiehis; (*vapi*) tippilustis; **2.** *v. t. & i.* tutiga (*või* harjaga) varustama; tutiks (*või* harjaks) olema

crested ['krestid] *a.* tutiline, harjaline, tutt- (*er. linnunimedes*) ◇ **~ lark** tuttlõoke

crestfallen ['krestfɔ:l(ə)n] *a.* norgus, rõhutud, rusutud, masendatud, nukker

cretaceous [kri'teiʃəs] *a.* kriidist koosnev, kriidi-, kriit- ◇ **~ formation** *geol.* kriidiladestu

Cretan ['kri:t(ə)n] **1.** *a.* kreeta; **2.** *s.* kreetlane, Kreeta elanik

Crete [kri:t] *pn.* Kreeta

cretic ['kri:tik] *s. pros.* kreetik (*kolmesilbiline värsijalg*)

cretin ['kretin, 'kri:-] *s. med.* kretiin; *fam.* nürimeelne isik, idioot

cretinism ['kretinizm, 'kri:-] *s. med.* kretinism; *fam.* nürimeelsus, idiootsus

cretinous ['kretinəs, 'kri:-] *a. med.* kretinistlik; *fam.* nürimeelne, idiootlik

cretonne ['kretɔn, kri'tɔn] *s. tekst.* kretong (*puuvillane riie*)

crevasse [kri'væs] *s.* (sügav) avalõhe (*jäälustikus*); *Am.* tammimurd

crevice ['krevis] *s.* (kalju)lõhe, pragu

crew I [kru:] *s.* (laeva)meeskond, laevapere, ekipaaž; paatkond; kamp, summ, trobikond; *Am.* töölissalk, (töölis)brigaad ◇ **~-cut** *er. Am.* siilisoeng, -pea

crew II [kru:] *vt.* **crow** I

Crewe [kru:] *pn.*

crewel ['kru:il] *s.* peen villane tikkimislõng

crib [krib] **1.** *s.* sõim (-e); (*lauda*) latter; (vilja-, soola)salv; (võretatud külgedega) lapsevoodi; *mäend.* riittoestik; plagiaat,

loomevargus (*kelleltki* **from**); spikker; **2.** *v. t. & i.* **(-bb-)** sõime sulgema; plagieerima, varastama, spikerdama, maha kirjutama

cribbage ['kribidʒ] *s.* teatav kaardimäng ◇ **~-board** augukestega ning pulgakestega laud *cribbage*-mängus saadud punktide märkimiseks

crib-biter ['kribbaitə] *s. vet.* künahaukaja, -närija

crib-biting ['kribbaitiŋ] *s. vet.* künahaukamine, -närimine

cribriform ['kribrifɔ:m] *a. anat., bot.* sõeljas, sõel-

Crichton ['kraitn] *pn.*

crick [krik] **1.** *s.* (valus) kaela- *või* seljalihaste kramp *või* tõmblus; **2.** *v. t.* (*kaela*) nikastama (*vrd.* **wrick**) ◇ **~ in one's neck** kaelakangestus; **~ in one's back** lendva, äkiline seljavalu

cricket I ['krikit] *s.* kilk; *er.* toakilk (= **house-~**); *vrd.* **mole-~**

cricket II ['krikit] **1.** *s.* kriket (*inglise rahvuslik pallimäng*); *sl.* aus mäng (*er. väljendis* **not ~** ebaaus teguviis); **2.** *v. i. haruld.* kriketit mängima

cricket III ['krikit] *s. dial., Am.* madal pingike

cricketer ['krikitə] *s.* kriketimängija

cried [kraid] *vt.* **cry**

Crieff [kri:f] *pn.*

crier ['kraiə] *s.* hüüdja; väljahõikaja, ametlik väljakuulutaja; kisendaja, kisakõri

cries [kraiz] *vt.* **cry**

crikey ['kraiki] *interj. sl.* võijeh!, tohoh!

crim. con. *lüh.* = **criminal connexion**

crime [kraim] **1.** *s.* roim, kuritegu; kuritegevus; **2.** *v. t.* **(-mable)** *mil.* süüdistama; süüstama

Crimea [kr(a)i'miə] *pn.* **(the ~)** Krimm

Crimean [kr(a)i'miən] *a.* krimmi

crime-sheet ['kraimʃi:t] *s. mil.* karistusleht

criminal ['krimin(ə)l] **1.** *a.* **(-lly)** kuritegelik, kriminaalne, kriminaal-; nuhtlus-; **2.** *s.* roimar, kurjategija ◇ **~ connexion** (*or* **conversation**) *jur.* (*lüh.* **crim. con.**) seadusvastane seksuaalvahekord

criminalist ['kriminəlist] *s. jur.* kriminalist

criminalistics [kriminə'listiks] *s. jur.* kriminalistika

criminality [krimi'næliti] *s.* kriminaalsus, kuritegelikkus, kuritegevus, kriminaliteet; karistatavus

criminate ['krimineit] *v. t. & i.* **(-nable, -tor)** *lit.* süüdistama, süüdi mõistma, süüdistust tõstma; *vrd.* **incriminate**

crimination [krimi'neiʃ(ə)n] *s. haruld.* süüdistamine, süüdistus

criminologist [krimi'nɔlədʒist] *s. jur.* kriminoloog

criminology [krimi'nɔlədʒi] *s. jur.* kriminoloogia

criminy ['krimini] *interj. arh.* võijeh!, tohoh!; *vrd.* **crikey**

crimp I [krimp] **1.** *s.* meremeeste maakler, madruste hankija; **2.** *v. t.* madruseid hankima (*meelituste, isegi pettuse või vägivalla teel*)

crimp II [krimp] **1.** *v. t.* säbrutama, säbardama, kähardama; krookima, kurrutama; (*värsket kala*) lõhestama; **2.** *s.* säbrutus; kurd, krooge, volt ◇ **to put a ~ in** *Am. sl.* takistama, tõkestama

crimson ['krimzn] **1.** *a.* karmiinpunane, sügavpunane, vaarikpunane; **2.** *s.* karmiin; karmiinpunane värvus; **3.** *v. t. & i.* karmiinpunaseks muutma *või* muutuma

cringe [krindʒ] **1.** *v. i.* lömitama, roomama, orjalikult alanduma (*kellegi ees* **to**) **2.** *s.* lömitus, orjalik alandus

cringle ['kriŋgl] *s. mer.* mutt, krengels (*metallrõngas purje äärel köite kinnitamiseks*)

crinkle ['kriŋkl] **1.** *s.* volt, kurd, korts, krooge; **2.** *v. i. & t.* kortsuma, kurduma; kortsutama, kurrutama

crinkly ['kriŋkli] *a.* **(-ier, -iest; -iness)** voldiline, kurruline, krookeline, kortsuline

crinkum-crankum ['kriŋkəm'kræŋkəm] *fam.* **1.** *s.* midagi vinkavonkalist; **2.** *a.* vinkavonkaline

crinoid ['krainɔid, 'krin-] **1.** *s.* liiliakujuline; **2.** *s. zool., paleont.* krinoid, meriliilia

crinoline ['krinəli(:)n] *s.* krinoliin, jõhvriie; *er.* krinoliin(seelik); *mil.* torpeedotõrjevõrk

cripes ['kraips] *interj. vulg.* jesseke!, jeerum!

cripple ['kripl] **1.** *s.* sant, vigane; lombak; **2.** *v. t.* sandistama, vigastama, sandiks (*või* vigaseks) tegema; *piltl.* halvama

Cripplegate ['kriplgeit] *pn.*

cris [kri:s] = **creese**

crisis ['kraisis] *s.* (*pl.* **crises** ['kraisi:z]) kriis

crisp [krisp] **1.** *a.* krõbe, krõpsuv; karge; karras, karastav; kähar, kräsuline; krõbisev; selgejooneline, otsustav; **2.** *s. sl.* krõbisev, paberraha; **3.** *v. t. & i.* kähardama, kräsutama, käharaks (*või* kräsuliseks) tegema; kähar duma

Crispin ['krispin] *pn.* (*inglise rahvatraditsioonis kingseppade kaitsepühak*) Crispinus

criss-cross ['kriskrɔ(:)s] **1.** *s.* risti-rästi joonestik; *Am.* tripstrapstrull, risti- ja nullimäng (= **noughts and crosses**); rist (*allkirja asemel*); **2.** *a.* ristirästine; **3.** *adv.* ristirästi; **4.** *v. i. & t.* risti-rästi käima *või* joonestama ◇ ~ **row** *arh.* tähestik (*vanaaegses aabitsas*)

cristate ['kristeit] *a. zool.* harjaline, harjakas, hari-

criterion [krai'tiəriən] *s.* (*pl.* **-ia**) kriteerium, eristamisalus, otsustamisvahend, mõõdupuu

critic ['kritik] *s.* kriitik, arvustaja

critical ['kritik(ə)l] *a.* (**-lly**) kriitiline (*arvustav; otsustav*); kriisi-, kriitiline, ohtlik

criticaster ['kritikæstə] *s.* kritikaan, noriv (*või* väiklane) arvustaja

criticism ['kritisizm] *s.* kriitika, arvustus

criticize ['kritisaiz] *v. t. & i.* (**-zable**) kritiseerima, arvustama; kriitiliselt suhtuma; vigu leidma, laitma

critique [kri'ti:k] *s.* kriitika, kriitiline uurimus

croak [krouk] **1.** *s.* krooks(atus), kraaks(atus); **2.** *v. i. & t.* krooksuma, kraaksuma; vaakuma; *piltl.* õnnetust ennustama; *sl.* vedru välja viskama, kärvama; *sl.* vagaks tegema, surmama

croaker ['kroukə] *s. er.* hädavaakuja, õnnetuse ennustaja

croaky ['krouki] *a.* (**-ier, -iest; -ily, -iness**) krooksuv, kraaksuv; vaakuv

Croat ['kro(u)ət] *s.* kroaat, horvaat

Croatia [kro(u)'eiʃ(i)ə] *pn.* Kroaatia, Horvaatia

Croatian [kro(u)'eiʃ(ə)n] *a.* kroaadi, horvaadi, kroaatia, horvaatia

crochet ['krouʃei, -ʃi] **1.** *s.* heegeldus; **2.** *v. i. & t.* (**-cheted** [-ʃeid]) heegeldama ◇ **~-hook** heegelnõel

croc [krɔk] *fam.* = **crocodile**

crock I [krɔk] **1.** *s.* savipott, -kruus; poti- *või* kruusikild

crock II [krɔk] *fam.* **1.** *s.* setukas, hobusekronu; vana (auto)logu; sant; tossike (*või* jõuetu, saamatu) isik; **2.** *v. t. & i.* (*hobust, autot jms.*) vigaseks ajama (~ **up**); sandistama; vigaseks (*või* sandiks) jääma (*haril.* ~ **up**)

crockery ['krɔkəri] *s.* savinõud

crocket ['krɔkit] *s. arhit.* lehisornament (*er. gooti arhitektuuris*)

crocodile ['krɔkədail] *s.* krokodill; *fam.* paarishanerida (*er. tütarlapsi* = ~ **walk**) ◇ ~ **tears** krokodillipisarad, teeseldud kurbus

crocodilian [krɔkə'diljən] *zool.* **1.** *a.* krokodillilaadne, krokodilli-; **2.** *s.* krokodilliline

crocus ['kroukəs] *s. bot.* krookus; *keem., tehn.* krookus, poleerpunane (*pulbriline raudoksiid*)

Croesus ['kri:səs] **1.** *pn.* Kroisos; **2.** kröösus (*tohutult rikas isik*)

croft [krɔ(:)ft] *s.* väike (tarastatud) põld; väike renditalu (*er. Šotis*)

crofter ['krɔ(:)ftə] *s.* väiketalurentnik (*er. Šotis*)

Cro-Magnon [krou'mænjən, *Am. ka* -'mægnən] *antr.* **1** *a.* kromanjooni; **2.** *s.* kromanjoonlane, kromanjooni inimene

Cromarty ['krɔməti] *pn.*

Crome [kroum] *pn.*

Cromer ['kroumə] *pn.*

cromlech ['krɔmlek] *s. arheol.* kromlehh, (*er. Briti saartel esinev*) dolmen (*suurtest kiviplokkidest kultusehitis*)

Crompton ['krʌm(p)tən] *pn.*

Cromwell ['krɔmw(ə)l] *pn.*

crone [kroun] *s.* vanaeit, -moor

crony ['krouni] *s.* vana sõber, semu

crook [kruk] **1.** *s.* kõverus, painutus; konks, koold, looge; käär, käänd, käänak; (kõvera otsaga) karjasekepp, karjase- *või* piiskopisau; *fam.* suli, kelm, pettur; **2.** *a. fam.* ebaaus, kelmuslik; *Austr.* haige; **3.** *v. t. & i.* kõverdama, koolutama, painutama; kõverduma, koolduma, painduma ◇ ~ **of the arm** käevang; **by hook or by** ~ heaga või kurjaga, õigusega või valskusega; **on the** ~ *fam.* pettuse teel, kelmuslikult, altkäe

crook-back ['krukbæk] = **hunchback**

crooked **1.** [krukt] *p. p. & a.* kõverdatud, koolutatud, painutatud; (*kepi kohta*) konksuga varustatud; **2.** ['krukid] *a.* kõver, vildak; ebaaus, kelmuslik

Crookes [kruks] *pn.* ◇ ~**('s) dark space** *el.* Crookesi pimeruum; ~**('s) tube** *el.* Crookesi (hõrendus)toru, katoodkiirtetoru

croon [kru:n] **1.** *s.* lauluümin; tasane (poolrääkides) laulmine; **2.** *v. i & t.* ümisedes laulma, ümisema

crooner ['kru:nə] *s. er.* džässlaulude (pooleldi kõnetoonis) ettekandja

crop [krɔp] **1.** *s.* pugu; paisutis; piitsavars; jahipiits, ratsapiits; põetud pea; juustepügamine; (vilja)lõikus, (-)saak, voos; põlluvili, (põllu)kultuur; **2.** *v. t. & i.* (**-pp-**) pügama, kärpima; (*rohtu*) lühikeseks närima; saaki tootma, saaki andma; (saagiks) seemendama; ◇ **industrial** (*or* **technical**) ~**s** *põll.* tehnilised kultuurid; **second** ~ *põll.* teine lõikus, ädal; ~ **failure** (vilja)ikaldus; ~ **rotation** *põll.* külvikord; **to** ~ **out** *geol.* paljanduma, maapinnale tungima; **to** ~ **up** esile kerkima; *ka* = ~ **out**

crop-eared ['krɔpiəd] *a.* kärbitud kõrvadega; *aj.* (*puritaanide kohta*) lühikeseks põetud juustega

cropper ['krɔpə] *s.* pügaja, kärpija; (*vilja*) lõikaja; *Am.* pooleteramees; saakiandev taim; *zool.* pugutuvi (= **pouter**); *fam.* (hobuse seljast) ülepeakaela kukkumine, ränk kukkumine; pettumus ◇ **a good** (*or* **heavy**) ~ saagikas (*e.* saagirikas) taim; **a light** ~ vähesaagikas (*e.* saagivaene) taim; **to come a** ~ *fam.* raskesti hobuse seljast kukkuma; *piltl.* rängasti sisse kukkuma

croquet ['krouk(e)i] **1.** *s.* kroket (*murupallimäng*); **2.** *v. t. & i.* (**-queting** [-k(e)iiŋ], **-queted** [-k(e)id]) krokeerima, (vastase) kroketipalli ära lööma

croquette [kro(u)'ket] *s. pr. kok.* krokett, liha- (*või* kala-, riisi-, kartuli)pall *või* kotlet (= **rissole**)

crosier, -zier ['krouʒ(j)ə] *s.* piiskopi- *või* kloostriülemakepp, sau (-a)

cross [krɔ(:)s] **1.** *s.* rist; riste, ristumiskoht; ristimärk; ristjoon; rist, kannatus; *biol.* ristand, hübriid; *sl.* pettus, reetmine (*vrd.* **double-**~); **2.** *a.* ristine, risti asetsev, rist-, põik-; *fam.* pahur, pahatujuline, turtsakas, tige, pahane, kuri (*kellegi peale* **with**); **3.** *v. t & i.* ristama, risti asetama; ristjoont tõmbama (*er.* t-*tähele*); ristimärki tegema, risti ette lööma; (risti) üle minema; ristuma, (*teel*) ristamisi sattuma (*er. kirjade kohta*); (*kellegi plaane või soove*) nurja ajama, vastu töötama; *biol.* ristama, hübriidima, hübridiseerima, ristamise teel aretama, ristuma, hübriiduma, hübridiseeruma ◇ **on the** ~ risti; põiki, diagonaalselt; *sl.* ebaausalt, kelmusega; **to live on the** ~ *sl.* kelmusest elatuma; **as** ~ **as two sticks** väga pahuras tujus; ~ **adit** *mäend.* kveeršlaag, rõhtkaeveõõs; ~ **bun** ristimärgiga saiakuklike; ~ **fire** *mil.* risttuli; **to be at** ~ **purposes** (rääkides) teineteist mitte mõistma, teineteisele vastu töötama; ~ **questions and crooked answers** teatav küsimis-vastamismäng; ~ **reference** ristviide (*raamatus*); ~ **road** risttee, põiktee; ~ **section** ristlõige, -lõik; ~ **valley** *geol.* põikorg; ~ **wall** *ehit.* põiksein; **to** ~ **a cheque** tšekist kaht joont risti läbi tõmbama (*mille tagajärjel tšeki maksmine toimub ainult panga kaudu*); **to** ~ **oneself** risti ette lööma; **to** ~ **smb.'s mind** kellelgi pähe tulema, kellelegi (meelde) turgatama; **to** ~ **out** maha kriipsutama; **to** ~ **over** tänavat (*või* väljakut, jõge *jms.*) ületama, (ühest paigast teise) üle minema (*ka piltl.*); *Am.* surema; **to be** ~**ed in love** õnnetult armastama

cross-bar ['krɔ(:)sbɑ:] *s.* ristvarb, -latt, -poom; ristjoon, -kriips

cross-beam ['krɔ(:)sbi:m] *s.* ristpalk, -tala

crossbill ['krɔ(:)sbil] *s. zool.* käbilind, ristnokk

crossbones ['krɔ(:)sbounz] *s. pl.* ristamisi asetatud sääreluud (pealuu all)

crossbow ['krɔ(:)sbou] *s.* amb, vibupüss

crossbred ['krɔ(:)s'bred] *a.* ristamise teel saadud, ristand-, hübriidne, hübriid-, värd- ◇ ~ **sheep** ristandlammas; ~ **vigour** *biol.* heteroos (= **heterosis**)

crossbreed ['krɔ(:)sbri:d] *biol., põll.* **1.** *s.* ristand, hübriid, värd; **2.** *v. t. & i.* (*pret. & p. p.* **-bred** [-bred]) *põll.* ristama, hübriidima, hübridiseerima; ristuma, hübriiduma, hübridiseeruma

cross-country ['krɔ(:)s'kʌntri] *a. & adv.*

murdmaa-, maastiku-, krossi- ◇ ~ **car** *tehn.* maastikuauto; ~ **race** *sport* kross, murdmaajooks; krossisõit, murdmaasõit

cross-cut ['krɔ(:)s'kʌt] **1.** *s.* ristlõige, -lõik; diagonaalne otsetee (*läbi teatava nurga*); teatav tantsusamm *või* uisutamisfiguur; *mäend.* kveerslaag, rõhtkaeveõõs; **2.** *a.* ristlõikeline, -lõigetega varustatud (*er. viili kohta*); ristlõikeks sobiv (*sae kohta*) ◇ ~ **saw** ristsaag, põiksaag

cross-examination ['krɔ(:)sigzæmi'nei∫(ə)n] *s.* ristküsitlus

cross-examine ['krɔ(:)sig'zæmin] *v. t.* ristküsitlema

cross-eyed ['krɔ(:)said] *a.* kõõrsilmne, -silmaline, kõõritav

cross-grained ['krɔ(:)sgreind] *a.* ristkiudne, korrapäratu kiuga (*puidu kohta*); tõrkjas, kiusakas (*isiku kohta*)

crossing ['krɔ(:)siŋ] *s.* ristamine; ristumine; ristmik, ristumiskoht; risttee; ületuskoht, (*raudteest, jõest, tänavast jms.*) ülemine-kukoht, ülepääs(ukoht) ◇ ~**-sweeper** *van.* tänavapühkija

cross-legged ['krɔ(:)slegd] *a.* ristijalu (istuv)

crossness ['krɔ(:)snis] *s.* pahurus, pahur tuju, turtsakus

crosspatch ['krɔ(:)spæt∫] *s.* kiusupunn, *er.* pahur laps *või* naine

crosspiece ['krɔ(:)spi:s] *s.* risttala, -latt, -puu, -varb; ühendustala, -latt, -varb; põõn

cross-question ['krɔ(:)s'kwest∫(ə)n] *v. t.* ristküsitlema (= **cross-examine**)

cross-questioning ['krɔ(:)s'kwest∫(ə)niŋ] *s.* ristküsitlus (= **cross-examination**)

crossroad ['krɔ(:)s'roud] *s.* risttee, -tänav; *pl.* (*tarvit. sg-na*) teerist(e), -ristmik; teelahe ◇ **at the ~s** teelahkmel (*haril. piltl.*)

cross-stitch ['krɔ(:)sstit∫] *tekst.* **1.** *s.* ristpiste; **2.** *v. t. & i.* ristpistes õmblema

cross-tie ['krɔ(:)stai] *s.* ristpalk, -puu, -latt; (*sarikapaari*) penn; *Am.* liiper (= **sleeper**)

crosstrees ['krɔ(:)stri:z] *s. pl. mer.* saaling

crossway ['krɔ(:)swei] = **crossroad**

crosswise ['krɔ(:)swaiz] *adv.* risti, ristamisi

crossword ['krɔ(:)swə:d] *s.* ristsõnamõistatus (= ~ **puzzle**)

crotch [krɔt∫] *s.* hargmik, (*puu või oksa*) harunemiskoht; harkteivas, -tugi

crotchet ['krɔt∫it] *s. muus.* veerandnoot; veider tuju, kapriis; konksuke, kida

crotchety ['krɔt∫iti] *a.* (**-iest; -iness**) veidratujuline, kapriisne

croton ['kroutən] *s. bot.* krooton; ◇ ~ **oil** *farm.* krootoniõli

crouch [krau∫] **1.** *v. i.* küürutama, küürutlema, lümitama; (hüppevalmilt) kükitama; **2.** *s.* küürutus, küürutlus, lümitus; (hüppevalmis) kükitus

croup I [kru:p] *s. med.* krupp, kõridifteeria

croup(e) II [kru:p] *s.* laudjas (*er. hobuse ristluupealne*)

croupier ['kru:piə] *s.* krupjee (*pangapidaja õnnemängus*); eesistuja abi avalikul dineel

crow I [krou] **1.** *v. i.* (*pret.* **~ed, crew** [kru:]; *p. p.* **~ed**) kirema, laulma (*kuke kohta*); *piltl.* hõiskama, võidurõõmutsema (*millegi üle* **over**); (*hällilapse kohta*) koogama, rõõmsasti häälitsema; **2.** *s.* kiremine, (kuke)laul; (*hällilapse*) koogamine, rõõmus häälitsus

crow II [krou] *s.* vares (*või mõni muu lind vareslaste sugukonnast*); *ka* = **crowbar** ◇ **white ~** valge vares; *piltl.* haruldus; **I have a ~ to pluck** (*or* **pull, pick**) **with him** mul on temaga kana katkuda; **as the ~ flies** otsejoones, -suunas; **to eat ~** *peam. Am.* alandust kannatama

crowbar ['kroubɑ:] *s.* raudkang, -hoob

crowberry ['kroub(ə)ri] *s. bot.* kukemari

crowd [kraud] **1.** *s.* jõuk, rahvahulk; (**the ~**) lihtrahvas; rahvamurd, -summ; tunglus, tunglemine; hulk (*midagi* **of**); **2.** *v. i. & t.* jõuku (*või* hulka) moodustama; hulgi kogunema, tunglema; summama, kokku ajama; kokku suruma, täis kiiluma; *Am. (kellelegi)* tungivalt peale käima (*millegi suhtes* **for**) ◇ **to ~ (on) sail** *mer.* ebatavaliselt palju purjesid üles tõmbama; **to ~ out** välja tõrjuma, ruumipuudusel välja jätma; **the room was ~ed with furniture** tuba oli mööblit täis kiilutud

crowfoot ['kroufut] *s.* (*pl.* **-ts**) *bot.* tulikas (*või mingi muu lõhestunud lehtedega taim*; = **buttercup**); *vrd.* **crow's-foot**

crown [kraun] **1.** *s.* kroon (*riigivalitseja peaehe*); (**the C-**) kuninglik võim *või* valitsus, kroonu; kroon (*inglise hõbemünt* = 25 penni, *varem* 5 šillingit); hambakroon;

kiird, lagipea; kübarapõhi; (*millegi*) tipp, haripunkt **(of)**; *mer.* (*ankru*) kand; 2. *v. t.* kroonima (*ka piltl.*); (*hambale*) krooni panema; *sl.* pähe koksama, lagipähe virutama ◇ **case for the ~** prokuröri süüdistuskokkuvõte; **C- Colony** *aj.* krooniasumaa (*otseselt Briti asumaadeministeeriumi valitsuse all olnud asumaa*); **C- Derby** (kroonimärgiga varustatud) Derby portselan; ~ **glass** kroonklaas, puhutud aknaklaas; ~ **land** kroonu- *e.* riigimaa; ~ **law** kriminaalseadus; ~ **piece** kroonine (5-šillingine) münt; **C- Prince** kroonprints

-crowned ['kraund] *a.* (*kõrge-, madala*)põhjaline (*kübara kohta*)

crowner ['kraunə] *arh., dial.* = **coroner**

crown-wheel ['kraun(h)wi:l] *s. tehn.* kroonratas

crow's-foot ['krouzfut] *s.* (*pl.* **-feet** [fi:t]) kanavarvas (*korts silma ääres*); *mil.* = **caltrop**

crow's-nest ['krouznest] *s. mer.* marss, mastikorv

crowtoe ['kroutou] *s. bot.* longus siniliilia; jumalakäpp; *ka* hammasjuur (= **toothwort**) *või* nõiahammas

Croydon ['krɔidn] *pn.* (*Londoni eeslinn lennuväljaga*)

croze [krouz] *s.* (*puunõu*) uure

crozier ['krouʒ(j)ə] = **crosier**

crucial ['kru:∫(ə)l] *a.* (**-lly**) otsustav, olulise tähtsusega, kriitiline ◇ ~ **test** tuleproov (*peam. piltl.*)

crucian ['kru:∫(ə)n] *s. zool.* koger, karus (= ~ **carp**)

crucible ['kru:sibl] *s. tehn.* tiigel, (metalli)sulatusnõu; *piltl.* raske katsumus ◇ **in the ~** *piltl.* tuleproovi all; ~ **furnace** *tehn.* tiigelahi; ~ **steel** *tehn.* tiigliteras

cruciferous [kru:'sifərəs] *a. bot.* ristõieline

crucifix ['kru:sifiks] *s. kirikl.* krutsifiks

crucifixion [kru:si'fik∫(ə)n] *s.* ristilöömine

cruciform ['kru:sifɔ:m] *a.* ristjas, ristikujuline (*er. kiriku põhiplaani kohta*)

crucify ['kru:sifai] *v. t.* (**-fiable**) risti lööma; *piltl.* suretama

crud [krʌd] *s. Am. sl.* kõnts, saast, reostus; sodi; *Am. mil. sl.* hädisus, haigus, räbal enesetunne

crude [kru:d] **1.** *a.* toores, toor-, looduslik, ümbertöötamata, töötlemata; küpsemata, küpsetamata; toores, tahumatu; **2.** *s. tehn.* tooraine, *er.* toorõli, nafta; *pl.* toormaak ◇ ~ **fibre** *tehn.* toorkiud; ~ **iron** *tehn.* toorraud, -malm; ~ **oil** *tehn.* toorõli, nafta; ~ **protein** *põll.* toorproteiin; ~ **rubber** *tehn.* toorkummi, kautšuk (= **raw rubber**)

crudity ['kru:diti] *s.* toorus, tooresolek; küpsematus; tahumatus

cruel ['kru(:)il, 'kruəl, kru:l] *a.* (**-ller, -llest; -lly**) julm, halastamatu, karm

cruelty ['kru(:)ilti, 'kruəl-] *s.* julmus, halastamatus, karmus; julm tegu

cruet ['kru(:)it] *s.* väike (klaaspunniga) lauapudel (*äädika, söögiõli jms. jaoks*); = ~**-stand** ◇ ~**-stand** (laua)menaaž

Cruikshank ['krukʃæŋk] *pn.*

cruise [kru:z] **1.** *v. i.* ristlema, vahelduva kursiga sõitma; laevaga sõitma, merereise tegema; (*lennuki, auto jms. kohta*) reisikiirusega sõitma; **2.** *s.* ristlemine, (ristlev) merereis, -sõit; lõbureis, -sõit (*ilma kindlaksmääratud sihita*)

cruiser ['kru:zə] *s.* ristleja; avamerejaht, kaugsõidujaht; *Am. sl.* (*politsei*) valveauto, patrullauto ◇ **armoured ~** soomusristleja; ~ **weight** *sport* poolraskekaal

cruising ['kru:ziŋ] *a.* ristlemis-; reisi- ◇ ~ **level** *av.* reisikõrgus; ~ **speed** *av., tehn.* reisikiirus; *mer.* ristlemiskiirus; ~ **taxi** sõitjat otsiv (vaba) takso

cruller ['krʌlə] *s. Am. kok.* kringli- *või* rõngakujuline rasvas praetud kook

crum [krʌm] *Am. sl.* = **crumb** II

crumb I [krʌm] **1.** *s. haril. pl.* (leiva)raas, raasuke; pala, palake, paluke, iva, ivake; (*leiva*) sisu; **2.** *v. t.* leivaraasukestega katma; raasutama, raasukesteks poetama, pudendama ◇ **crust and ~** (*leiva*) koor ja sisu

crumb II, **crum** [krʌm] *s. Am. sl.* täi; räpane isik; pätt; närukael

crumble ['krʌmbl] *v. t. & i.* (raasukesteks) pudendama, murendama, poetama; pudenema, murenema, koost lagunema, varisema ◇ **to ~ away** varisema, (vähehaaval) hävinema; **my hopes have -ed to dust** mu lootused on põrmuks varisenud

crumbly ['krʌmbli] *a.* (**-iness**) rabe, mure, pude, kergesti pudenev, tükkideks lagunev

crumby I ['krʌmi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** (leiva)raasukestega üleriputatud; pehme, sisune (*leiva kohta*)
crumby II, **crummy** ['krʌmi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** *Am. sl.* närune, räpane, vilets; vastik
crummy I ['krʌmi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** *sl.* trullakas, matsakas, priske (*er. jõuka naise kohta*); rikas
crummy II ['krʌmi] = **crumby** II
crump [krʌmp] *fam.* **1.** *v. t.* põmatades lööma (*er. kriketipalli*); **2.** *s.* põmakas, ränk hoop *või* kukkumine; *sõd. sl.* lõhkev mürsk, mürsu lõhkemine
crumpet ['krʌmpit] *s.* klopitud taignast pehme kook; *sl.* (pea)nutt, kolu
crumple ['krʌmpl] *v. i. & t.* kortsuma, krimpsuma, käkruma, kägarduma; *piltl.* kokku varisema (~ **up**); kortsutama, krimpsutama, käkerdama, kägrutama, (kokku) kägardama
crumpled ['krʌmpld] *a.* kortsunud, krimpsunud, kägardunud, käkrunud, käkrus; väänatud, kõver (*sarve kohta*)
crunch [krʌntʃ] **1.** *s.* prõks(atus), (k)rudin, (k)rigin; (**the** ~) *sl.* otsustav asjaolu, kriitiline moment; **2.** *v. t. & i.* prõksutama, (k)rudistama, (k)rigistama; prõksuma, (k)rudisema, (k)rigisema
crupper ['krʌpə] *s.* (*hobuse*) sabarihm; laudjas (= **croup** II)
crural ['kruər(ə)l] *a.* **(-lly)** *anat.* sääre-
crusade [kru:'seid] **1.** *s.* ristisõda, -retk (*ka piltl.*); **2.** *v. i.* ristisõda pidama, ristisõjast osa võtma; innukalt võitlema (*millegi vastu* **against**)
crusader [kru:'seidə] *s.* ristisõdija, -sõitja, -rüütel; *piltl.* innukas võitleja
cruse [kru:s, kru:z] *s. arh.* savikruus, -pott ◇ **widow's** ~ lõppematu tagavara
crush [krʌʃ] **1.** *v t. & i.* purustama (*ka tehn.*); (puruks) muljuma; täielikult lööma; (kokku) kägardama (**up**); rüsima, tunglema; **2.** *s.* muljumine; rahvatung, -murd; rüsin, tunglus; täiskiilutud koosviibimine; *sl.* kiindumus, (sõge) armumus; armastatu; ◇ **to** ~ **out** välja suruma *või* pigistama; maha suruma (*mässu*); **to** ~ **a bottle of wine** pudelit veini (*kellegagi koos*) ära jooma; **to have a** ~ **on** *sl.* (*kellessegi*) armunud olema; ~ **hat** klappkübar, kokkukäiv kübar
crusher ['krʌʃə] *s.* purustaja; *tehn.* purusti; *sl.* purustav hoop ◇ **ball** ~ *tehn.* kuulveski; **stone** ~ *tehn.* kivipurusti, -kildur
crushing ['krʌʃiŋ] *a.* purustav, hävitav (*ka piltl.*)
crush-room ['krʌʃru(:)m] *s. fam.* (*teatri*) jalutusruum, fuajee
Crusoe ['kru:sou] *pn.*
crust [krʌst] **1.** *s.* koorik, koor, kest; (leiva)kooruke; väline koor *või* kest, välimus; *Am. sl.* julgus, häbematus; **2.** *v. t. & i.* (*millelegi*) kooreks (*või* kestaks) olema; koorutama, koorega katma; koorduma, koorega (*või* koorikuga) kattuma, paatuma ◇ ~ **of bread** leivakooruke (*ka piltl.*); ~**ed port** vana küpsenud portvein; ~**ed prejudice** kivinenud eelarvamus
crustacean [krʌs'teiʃ(ə)n, -ʃiən] *s. zool.* koorikloom, vähk
crustaceous [krʌs'teiʃəs, -ʃiəs] *a.* koorikuline, koorikutaoline; koorikloom-, vähi-
crusty ['krʌsti] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** koorikuline, koordunud; pahur, tusane, pahatujuline
crutch [krʌtʃ] *s.* kark; *piltl.* tugi; (hark)tugi; *ka* = **crotch** ◇ **boom** ~ *mer.* poomitugi
crux [krʌks] *s.* raskesti lahendatav küsimus, «kõva pähkel», raskus; *herald.* rist; **(C-)** *astr.* Lõunarist (*tähtkuju*) ◇ **the** ~ **of the matter** asja peatuum
cry [krai] **1.** *v. i. & t.* **(cries, cried; -iable)** hüüdma, hüüatama, hõikama; karjatama; hüüdes teatama; valjusti (*või* erutatult) ütlema (*et* **that**); karjuma, kisama, kisendama; nutma (*ka hääletult*); (*koerte kohta*) klähvima; **2.** *s.* hüüd, hüüatus, hüüe, hõige; karjatus, kisa, kisendus; appihüüd; tungiv palve, vali nõue (*millegi järele* **for**) *või* protest (*millegi vastu* **against**); nutt, nutuhoog; (*koerte*) klähvimine ◇ **to** ~ **down** maha tegema, halvustama; **to** ~ **for** pisarsilmi (*või* valjult) nõudma; **to** ~ **for the moon** kättesaamatut ihaldama; **to** ~ **halves** osa endale nõudma; **to** ~ **hands off** võistlejaid eemale peletama; **to** ~ **off** ettevõttest loobuma; **to** ~ **shame upon** (*kedagi*) hurjutama, häbistama; **to** ~ **oneself to sleep** ennast magama nutma; nuttes magama jääma; **to** ~ **out** karjatama, kisendama, tänitama; **to** ~ **stinking fish** omaenese kaupa maha tegema; **to** ~ **up** ülistama, kiitma; **to** ~ **wolf** (*er. asjatult*) hädakisa tõstma; **much** ~ **and little wool** palju kära, vähe villu; **to have a good** ~ ennast korralikult välja nutma; **in full** ~ (*jahikoerte kohta*) saagi kannul valjusti klähvimas; *piltl.* ühiselt taga ajamas; **it is a far** ~ on kauge vahemaa, on suur vahe (*millegagi võrreldes* **from, to**)

cry-baby ['kraibeibi] *s.* (*pl.* **-ies**) piripill
crying ['kraiiŋ] *a.* kisendav, karjuv (*er. ülekohtu kohta*)
cryogen ['kraiədʒen] *s. füüs., keem.* krüogeen, külmutusaine, -segu
cryogenic [kraiə'dʒenik] *a. füüs., keem.* krüogeenne, külmatekitav
cryogenics [kraiə'dʒeniks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) krüogeenika, sügavjahutustehnika
cryolite ['kraiəlait] *s. min.* krüoliit
cryoscope ['kraiəskoup] *s. füüs., mat.* krüoskoop
cryoscopy [krai'ɔskɔpi] *s. füüs., keem.* krüoskoopia
crypt [kript] *s.* krüpt, (*er. kiriku*) maa-alune võlvkäik; maa-alune kabel *või* matusepaik; *anat.* krüpt, peidik
cryptic ['kriptik] *a.* **(-ically)** krüptiline, salajane, varjatud, varjatud tähendusega, peidetud, salapärane
cryptogam ['kriptogæm] *s. bot.* krüptogaam, eostaim
cryptogram ['kriptogræm] *s.* krüptogramm (*salakirjas tekst*)
cryptography [krip'tɔgrəfi] *s.* krüptograafia, salakiri, salakirjatehnika
crystal ['krist(ə)l] **1.** *s.* kristall; mäekristall; kristallklaas, kristallklaasist ese; *Am.* uuriklaas; klaaskuul tuleviku ennustamiseks; *sl.* ennustus; *poeet.* kristalselt särav ese (*jää, vesi, pisar jms.*); **2.** *a.* kristalne, kristall(i)-, kristallselge ◇ **English** ~ (inglise) kristallklaas; ~ **axis** *min.* kristalli telg; ~ **chemistry** *min.* kristallokeemia; ~ **detector** *raad.* kristalldetektor; ~ **glass** kristallklaas; ~ **grating** (*or* **lattice**) *min.* kristallivõre; ~ **optics** *min.* kristallooptika; **C-Palace** Kristallpalee (*a. 1936 mahapõlenud suur hoone Londoni eeslinnas Sydenhamis*); ~**water** *min., keem.* kristallisatsioonivesi
crystal-gazing ['krist(ə)lgeiziŋ] *s.* tuleviku-ennustamine klaaskuuli pealt vaatamise abil; *piltl.* kohvipaksu pealt vaatamine
crystalline ['kristəlain] *a.* kristalne, kristaljas, kristalliline, kristall-, kristallselge ◇ ~ **hydrate** *keem.* kristallhüdraat; ~ **lens** *anat.* silmalääts; ~ **limestone** *geol.* kristalne lubjakivi; ~ **rock** *geol.* kristalne kivim; ~ **state** *keem.* kristalliline olek, kristallolek; ~ **texture** *keem., min.* kristalne struktuur, kristallistruktuur
crystallization [krist(ə)lai'zeiʃ(ə)n] *s.* kristallisatsioon, kristall(iseer)umine, kristall(iseer)imine
crystallize ['krist(ə)laiz] *v. t. & i.* **(-zable)** kristall(iseer)ima; kristall(iseer)uma (*ka piltl.*)
crystallography [kristə'lɔgrəfi] *s. min.* kristallograafia
crystalloid ['kristəlɔid] *keem.* **1.** *a.* kristalloidne; **2.** *s.* kristalloid
C.S. ['si:'es] *lüh.* = **1. Civil Servant; 2. Civil Service**
Cs *keem.* = **cesium**
C.S.E. ['si:'es'i:] *lüh.* = **Certificate of Secondary Education**
C-spring ['si:spriŋ] *tehn.* = **cee(-spring)**
Ct *keem. van.* = **celtium** *van.* = **hafnium** (*sümbol* **Hf**)
Cu *keem.* = **copper** (*lad.* **Cuprum**)
cu. *lüh.* = **cub.** (= **cubic**)
cub [kʌb] **1.** *s.* rebasekutsikas; karu- *või* lõvi- (*või mõne teise metslooma*) poeg; «kutsikas», pahakombeline poiss, tahumatu nooruk; **2.** *v. i. & t.* **(-bb-)** poegima, sünnitama (*rebase või mõne teise metslooma kohta*) ◇ ~ **reporter** kogenematu noor reporter
cub. *lüh.* = **cubic**
Cuba ['kju:bə] *pn.* Kuuba
cubage ['kju:bidʒ] *s.* (kuup)maht, ruumala; *ka* = **cubature**
Cuban ['kju:bən] **1.** *a.* kuuba; **2.** *s.* kuubalane
cubature ['kju:bətʃə] *s. mat.* kubatuur ◇ ~ **formula** *mat.* kubatuurvalem
cubbing ['kʌbiŋ] *s.* jaht rebasekutsikaile (= **cub-hunting**)

cubby-hole ['kʌbihoul] *s.* mugav pesake, väike hubane tuba

cube [kju:b] **1.** *s.* kuup (*ka mat.*); kuubik, kuubikujuline ese; täring; **2.** *v. t.* **(-bable)** *mat.* kuupima, kuupi tõstma ◇ **~ root** *mat.* kuupjuur

cubic ['kju:bik] *a.* **(-ically)** kuup-, *van.* kant- ◇ **~ content** kuupmaht; **~ foot** kuupjalg, *van.* kantjalg; **~ measure** kuupmõõt, *van.* kantmõõt; **~ metre** kuupmeeter, *van.* kantmeeter

cubical ['kju:bik(ə)l] *a.* **(-lly)** kuupjas, kuubikujuline, kuubiline, kuubitaoline; *tehn.* mahuline; *ka* = **cubic**

cubicle ['kju:bikl] *s.* väike magamistuba, *er.* suurest magamistoast eraldatud ruumik

cubism ['kju:bizm] *s. kunst* kubism

cubist ['kju:bist] *s. kunst* kubist

cubit ['kju:bit] *s. aj.* vanaaegne (*er. piiblis mainitav*) küünar

cuboid ['kju:bɔid] **1.** *a.* kuupjas, (enamvähem) kuubikujuline; **2.** *s.* kuupjas keha; *mat.* risttahukas; *anat.* kuupluu (= **~ bone**)

cucking-stool ['kʌkiŋstu:l] = **ducking-stool**

cuckold ['kʌk(ə)ld] **1.** *s.* sarvekandja, petetud abielumees; **2.** *v. t.* (*mehele*) sarvi tegema

cuckoo ['kuku:] **1.** *s.* kägu; kukku (*käo häälitsus*); *Am. sl.* tola, narr; **2.** *v. i. & t.* kukkuma (*käo kohta*); *piltl.* tüütult kordama; **3.** *a. Am. sl.* hull ◇ **~-flower** *bot.* käokann (= **ragged robin**) *või* aas-jürililL (= **lady('s)-smock**); **~-pint** *bot.* täpiline aaronikepp; **~-spit** käosülg

cucumber ['kju:kʌmbə] *s.* kurk (*taim ja vili*) ◇ **bitter ~** *bot.* ürtarbuus, kolokvint (= **colocynth**); **squirting ~** *bot.* pritskurk; **(as) cool as a ~** täiesti külmavereline

cucumber-tree ['kju:kʌmbə'tri:] *s. bot.* teravalehine magnoolia

cucurbit [kju(:)'kə:bit] *s. bot.* kõrvits (= **gourd**); *tehn.* utmisnõu, retort

cud [kʌd] *s.* mälu, mäletsetav sööt ◇ **to chew the ~** mäletsema (*ka piltl.*)

cudbear ['kʌdbɛə] *s. tehn.* orsell, orseiin (*tarvit. värvainena ja lakmusena*); *bot.* lekanoora (*samblik*)

cuddle ['kʌdl] **1.** *v. t. & i.* kaisutama, kaissu võtma, kaisus hoidma, sülelema; kaissu pugema; kaisus lamama; **2.** *s.* kaisutus, sülelus ◇ **to ~ up** hellitlevalt koos lamama; (kiisukesena) kerra tõmbuma

cuddlesome ['kʌdlsəm], **cuddly** ['kʌdli] *a.* kaisutusväärne, hellitlusväärselt armas, kiisukallis

cuddy I ['kʌdi] *s.* väike kajut; laevaköök

cuddy II ['kʌdi] *s. Š.* eesel (*ka piltl.*)

cudgel ['kʌdʒ(ə)l] **1.** *s.* vemmal, kaigas, tümikas; **2.** *v. t.* **(-ll-)** vemmeldama, vemblaga peksma, tümitama ◇ **to ~ one's brains** pead murdma (*millegi üle* **for**)

cudweed ['kʌdwi:d] *s. bot.* kassiurb; paganapea

Cudworth ['kʌdwə(:)θ] *pn.*

cue I [kju:] *s.* märgusõna (*näitlejale*); märguanne, vihje, näpunäide ◇ **to take one's ~ from smb.** ennast kellelgi juhtida laskma; **to give smb. the ~** kellelegi tegevusse astumiseks märku andma

cue II [kju:] *s.* piljardikepp, kii, köö; *haruld.* = **queue**

cue III [kju:] *s.* (*kirjatäht*) q

Cufa ['kju:fə] *pn.* Kufa

cuff I [kʌf] **1.** *v. t.* kämblaga (*või* rusikaga) peksma, võmmima, võmmutama, vopsima; **2.** *s.* kämbla- *või* rusikahoop; võmakas, võmm, vops

cuff II [kʌf] *s.* kätis, mansett; *Am. ka* püksimansett (= **turn-up**); *pl. fam.* käerauad (= **handcuffs**) ◇ **to speak off the ~** *Am. sl.* ettevalmistamatult kõnelema; **on the ~** *Am. sl.* võlgu

cuff-link ['kʌfliŋk] *s.* mansetinööp

cui bono? ['kai 'bounou] *lad.* kelle kasuks?; *pop.* milliseks otstarbeks?

cuirass [kwi'ræs] *s. sõj. aj.* kürass, rinnaseljaturvis

cuirassier [kwirə'siə] *s. sõj. aj.* kürassiir, raskeratsaväelane

cuisine [kwi(:)'zi:n] *s.* köök, toidukeetmise viis, toitmisviis (*näit. võõrastemajas*)

cul-de-sac ['kuldəsæk] *s. pr.* umbtänav, tupik; *piltl.* ummik

culinary ['kʌlinəri, 'kju:-] *a.* kulinaarne, kulinaar-, köögi-, kokakunsti- ◇ **the ~ art** kulinaaria, kokakunst, kokandus

cull [kʌl] **1.** *v. t. lit.* noppima, põimendama, välja valima; välja praakima; **2.** *s. põll.* praakloom, (karjast väljapraagitud) tapaloom; *pl.* praak, väljapraagitu

cullender ['kʌlində] = **colander**

cullet ['kʌlit] *s. tehn.* klaasijäätmed, klaasikillud, -puru, utiilklaas

Cullinan ['kʌlinən] *pn.*

Culloden [kə'lɔdn, -'loudn] *pn.*

culminate ['kʌlmineit] *v. i.* kulmineerima, haripunkti saavutama, haripunktil olema

culmination [kʌlmi'neiʃ(ə)n] *s.* kulminatsioon, haripunkt

culpability [kʌlpə'biliti] *s. jur.* süüdlus, süüdiolek; karistatavus

culpable ['kʌlpəbl] *a.* **(-bly)** laiduväärne, -väärt; süüdlane, süüdiolev; karistatav, karistusväärne, -väärt

culprit ['kʌlprit] *s.* süüalune, süüdlane; *haruld.* kaebealune, süüdistatav

cult [kʌlt] *s.* kultus; *piltl.* jumaldav austamine, sõge harrastamine

cultist ['kʌltist] *s.* kultuse harrastaja, kultuslane

cultivate ['kʌltiveit] *v. t.* **(-vable)** kultiveerima, viljelema, harima ◇ **to ~ the acquaintance of** (*kellegagi*) võimalikult sageli läbi käima

cultivation [kʌlti'veiʃ(ə)n] *s.* kultiveerimine, viljelus, harimine; kultuur

cultivator ['kʌltiveitə] *s.* kultiveerija, viljeleja, harija; *põll.* kultivaator

cultural ['kʌltʃ(ə)r(ə)l] *a.* **(-lly)** kultuuriline, kultuuri-, kultuur-

culture ['kʌltʃə] *s.* kultuur (*ka biol., põll.*); kultiveeritus; kultiveerimine, viljelus; kultuuriaste

cultured ['kʌltʃəd] *a.* kultuurne, haritud, peen

culvert ['kʌlvət] *s.* (võlvitud) truup, veeläbilasketoru, dreenitoru (*läbi maantee- või raudteetammi*), kulvert

cum [kʌm] *prep. lad.* ühes, koos, -ga ◇ **~ dividend** (*lüh.* **~ div.**) ühes dividendiga; **~ grano (salis)** ['greinou ('seilis)] «soolateraksega» (*mitte just sõna-sõnalt või täpse tõena*)

Cumb. *lüh.* = **Cumberland**

cumber ['kʌmbə] *v. t.* koormama; tõkestama, takistama

Cumberland ['kʌmbələnd] *pn.*

cumbersome ['kʌmbəsəm], **cumbrous** ['kʌmbrəs] *a.* takistav, tõkestav; koormav, vaevaline, tülikas, tüütu; kohmakas, mahtumatu

Cumbrian ['kʌmbriən] **1.** *a.* Cumberlandi; **2.** *s.* Cumberlandi elanik

cumbrous ['kʌmbrəs] = **cumbersome**

cummerbund ['kʌməbʌnd] *s. Anglo-Ind.* (vööna ümber keha mähitav) lai särp

cum(m)in ['kʌmin] *s. bot.* ristköömen, vürtsköömen ◇ **black ~** aed-mustköömen; **sweet ~** aniis (= **anise**)

cumulate **1.** ['kju:mjulit] *a.* kuhjunud; **2.** ['kju:mjuleit] *v. t. & i.* kuhjama; kuhjuma; *vrd.* **accumulate**

cumulative ['kju:mjuleitiv, -lətiv] *a.* kumulatiivne, kumulatiiv-, kuhjuv, kuhjunud; ühis-, kogu- ◇ **~ effect** kogumõju; *med.* kumulatiivne toime

cumulus ['kju:mjuləs] *s.* (*pl.* **-li** [-lai]) *meteor.* rünkpilv; *haruld.* kuhi, kuhjatis

Cunard [kju:'nɑ:d, 'kju:n-] *pn.*

cuneiform ['kju:niifɔ:m, -nif-] **1.** *a.* kiilutaoline, talbjas; kiil-, kiilkirja-; **2.** *s.* kiilkirjatäht ◇ **~writing** kiilkiri

cunning ['kʌniŋ] **1.** *s.* osavus, võimekus; kavalus, riukameel; **2.** *a.* osav, võimeline; kaval, riuklik, riukaline; *Am.* kena, meeldiv

Cunningham ['kʌniŋəm] *pn.*

cup [kʌp] **1.** *s.* tass, kruus, peeker, karikas; *piltl.* (rõõmu-, kannatus- *jms.*) karikas; vürtsitatud ning jäätatud vein (= **champagne-, claret-,** *etc.* **~**); ümmargune nõgu; *anat.* liigeseõõs; *bot.* karikas, karikjas taimeosa; (*pähkli, tõru*) lüdi; *med.* kupp; kupuklaas (= **cupping-glass**); **2.** *v. t. & i.* **(-pp-)** kuputama, (*kellelegi*) kuppu panema, kuppu laskma; (*peopesi jms.*) peekritaoliselt kõrvuti seadma; peekritaolist nõgu moodustama ◇ **in one's ~** viinastunud, nokastanud; **to be a ~ too low** veidi ergutust vajama; **to drain** (*or* **drink**) **the ~ to the dregs** karikat põhjani jooma; **~s that cheer but not inebriate** teejoomine, tee; **~ and saucer** tass ühes alustassiga; **~ and ball** bilbokee (*mäng: õhku visatud palli püüdmine kepikese otsas asetseva karikaga*); **~ competitions** *sport* karikavõistlused; **~ grease** *tehn.* konsistentne määre, solidool; **~ of tea** tass teed; **that's another ~ of tea** see on teine tubakas; **not**

my ~ of tea mitte minule mokkamööda, mitte minu jaoks

cup-and-ball joint ['kʌp(ə)n(d)'bɔ:l'dʒɔint] *s. anat.* plokkliiges, šarniirliiges

cup-bearer ['kʌpbɛərə] *s. aj.* veinikallaja, karikatäitja ning ringikandja

cupboard ['kʌbəd] *s.* kapp (*er. riiulitega, lauanõude ja toidu jaoks*) ◇ **~ love** omakasupüüdlikkusest (*või* saamahimust) tingitud armastus

cupel ['kju:pel] *tehn.* **1.** kupell, kupellimistiigel; **2.** *v. t.* **(-ll-)** kupellima

cupful ['kʌpful] *s.* (*pl.* **-ls**) tassi- *või* kruusi- *või* peekri- *või* karikatäis

Cupid ['kju:pid] *s. müt.* Cupido (*armastusjumal*); **(c-)** kupiido (*tiivuline lapsekuju armastuse sümbolina*)

cupidity [kju(:)'piditi] *s.* ahnus, saamahimu

cupola ['kju:pələ] *s.* kuppel, võlvkatus; *tehn.* šaht- *või* kaevusahi, vagranka (= **~ furnace**); *mil.* (pöörlev) soomustorn (*sõjalaeval*)

cuppa ['kʌpə] *s. fam.* tass, tassitäis (*midagi*); *er.* tass teed

cupping-glass ['kʌpiŋglɑ:s] *s.* kupuklaas

cupreous ['kju:priəs] *a.* vaskjas, vasetaoline

cupric ['kju:prik] *a. keem.* vask(II)- ◇ **~ oxide** vask(II)oksiid; **~ sulphate** vask(II)-sulfaat

cupriferous [kju(:)'prifərəs] *a.* vaske sisaldav

cuprite ['kju:prait] *s. min.* kupriit, punane vasemaak

cuprous ['kju:prəs] *a. keem.* vask(I)- ◇ **~ oxide** vask(I)oksiid

cur [kə:] *s.* (koera)krants, vilets peni; alatu koer (*isiku kohta*)

curability [kjuərə'biliti] *s.* ravitavus, (*haiguse*) parandatavus

curable ['kjuərəbl] *a.* ravitav, parandatav (*haiguse kohta*)

curaçao ['kjuərəsou, kjuərə'sou] *s.* kürassao (*teatav pomerantsiliköör*)

curacy ['kjuərəsi] *s.* abikirikuõpetajakoht *või* -amet

curare [kju'rɑ:ri] *s.* kuraare (*tugev taimne mürk*)

curate ['kjuərit] *s.* abikirikuõpetaja, abivaimulik

curative ['kjuərətiv] **1.** *a.* raviv, tervistav, parandav; **2.** *s.* ravim, ravi(mis)vahend

curator [kju(ə)'reitə] *s.* kuraator, (*er. muuseumi või raamatukogu*) hooldaja

curb [kə:b] **1.** *s.* kangvaljad; *piltl.* ohjeldamisvahend, päitsed, kitsendus; kivi- *või* puuääris (= **kerb**); **2.** *v. t.* ohjeldama, vaos hoidma ◇ **~ roof** *arhit.* mansardkatus

curb-stone ['kə:bstoun] = **kerb-stone**

curcuma ['kə:kjumə] *s. bot.* kurkum; kurkumijuurikas ◇ **~ (test) paper** *keem.* kurkumpaber

curd [kə:d] *s.* hapupiimapaks; *pl.* kohupiim

curdle ['kə:dl] *v. t. & i.* tarretama, kalgastama, kalgendama; tarduma, kalgastuma, kalgenduma, kokku minema ◇ **to ~ smb.'s blood** kellegi verd tarduma panema (*ka piltl.*)

curdy ['kə:di] *a.* **(-iness)** tardunud, kalgastunud, kalgendunud, kokkuläinud

cure I [kjuə] **1.** *s.* ravi, tervistus, (ravi)kuur; ravim, arstim (*millegi vastu* **for**); ravimine, arstimine, kuur (**of**); hooldamine, hooldus, *er. kirikl.* hingehooldus (= **~ of souls**); **2.** *v. t. & i.* ravima, arstima, tervistama, terveks tegema; sisse soolama *või* suitsutama (*liha, kala, jms.*); *tehn.* suitsutamisega (*või* kuumutamisega *jms.*) töötlema

cure II [kjuə] *s. sl.* veidrik

curé ['kju:rei] *s. pr.* küree, katoliku preester

cure-all ['kjuərɔ:l] *s.* universaalrohi, imerohi, (= **panacea**)

curette [kjuə'ret] *med.* **1.** *s.* kürett, kaapenuga; **2.** *v. t.* küretiga kaapima

curfew ['kə:fju:] *s.* õhtukell (*varemalt tulede kustutamise signaal*); liiklemiskeeld (*pärast teatavat kellaaega*), keelutund, komandanditund

curia ['kjuəriə] *s.* kuuria (*Vana-Rooma senatihoone; paavsti õukond*)

curie ['kjuəri] *s. füüs.* kürii

curio ['kjuəriou] *s.* (*pl.* **-os**) haruldus, haruldane ese

curiosity [kjuəri'ɔs(i)ti] *s.* uudishimu, teadmishimu; haruldus, haruldane ese, vaatamisväärsus, kurioosum

curious ['kjuəriəs] *a.* uudishimulik, teadmishimuline; haruldane, imelik, veider, kentsakas, pentsik, kurioosne; *lit.* hoolikas, täpne

curium ['kjuəriəm] *s. keem.* kuurium (*sümbol* **Cm**)

curl [kə:l] **1.** *v. t. & i.* kähardama, rõngasse (*või* rulli) keerama; (*juukseid*) lokkima; kähарduma, rõngasse (*või* rulli) keerduma; lokki lööma; *sport* kõrlingit mängima; **2.** *s.* kähar, kihar; (suitsu)rõngas; (juukse)lokk ◇ **to ~ one's lip** huuli vingutama; **to ~ (oneself) up** kerra tõmbuma; **to ~ up** kokku rulluma; *sl.* (seesmiselt) kokku varisema (= **to ~ up inside**); **~ clouds** kiudpilved

curlew ['kə:lju:] *s. zool.* koovitaja

curling ['kə:liŋ] *s.* kähardus, kihardus; rullumine; lokkimine; *sport* kõrling (*teatav jäämäng: sangaga varustatud sileda kivi või raudketta viskamine*) ◇ **~ irons** (*or* **tongs**) lokitangid

curly ['kə:li] *a.* **(-ier, -iest; -iness)** kähar, kähardunud, kräsus, kräsuline, lokkis; (*isiku kohta*) käharajuukseline ◇ **~-pate** käharpea, -päine isik

curmudgeon [kə:'mʌdʒ(ə)n] *s.* toriseja, pahutseja; kooner, kröönija, ihnur, ihnuskoi

curmudgeonly [kə:'mʌdʒ(ə)nli] *a.* torisev, pahutsev; koonerlik, ihnus, ihne

currant ['kʌr(ə)nt] *s.* korint (*väike seemnetata rosin*); sõstar, sõstramari (*ühendeis* **black, red, white ~**)

currency ['kʌr(ə)nsi] *s.* käive, käibimine, käibelolek; käibimisaeg; ringlus, tsirkulatsioon; üldine levik; käibelolev raha, vääring, valuuta ◇ **to give ~ to** käibele laskma; **foreign ~** (välis)valuuta, välisraha

current ['kʌr(ə)nt] **1.** *a.* käibiv, käibelolev, ringlev, tsirkuleeriv; maksev, kehtiv; käesolev, jooksev; voolav; **2.** *s.* vool, voolus; (mere)hoovus; (elektri)vool; ◇ **the ~ week (month, year)** käesolev nädal (kuu, aasta); **to pass ~** üldist vastuvõtmist leidma; **~ issue** (*ajalehe, ajakirja*) viimane number; **~ prices** jooksvad (*või* parajasti kehtivad) hinnad; **atmospheric ~s** õhuvoolud; **alternating ~** *el.* (*lüh.* **A. C.**) vahelduvvool; **direct ~** *el.* (*lüh.* **D. C.**) alalisvool

curriculum [kə'rikjuləm, -kjəl-] *s.* (*pl.* **-la**) õppekava, -programm ◇ **~ vitae** ['vaiti:] *lad.* elulookirjeldus

currier ['kʌriə] *s.* nahakaapija, (pargitud) naha ümbertöötaja

currish ['kə:riʃ] *a.* koeralik, koeralikult alatu; tige

curry I ['kʌri] *kok.* **1.** *s.* karripulbriga vürtsitatud raguu (*tavaliselt liha ja riis*); *ka* = **~-powder 2.** *v. t.* **(-iable)** karripulbriga vürtsitama

curry II ['kʌri] *v. t.* (*hobust*) sugema; (*pargitud nahka*) kaapima ◇ **to ~ favour** pugema, (*kellegi*) poolehoidu püüdlema (**with**)

curry-comb ['kʌrikoum] *s.* (hobuse)suga

curry-powder ['kʌripaudə] *s. kok.* karri, karripulber (*peeneksjahvatatud kurkumijuurikas koos teiste vürtsidega; vt.* **curcuma**)

curse [kə:s] **1.** *s.* needus, vanne, sajatus; nuhtlus; vande- *või* vägisõna; **2.** *v. t. & i.* needma, vanduma, sajatama; kiruma ◇ **not to care a ~** mitte põrmugi hoolima; **not worth a ~** väärtusetu; **to be -ed with blindness** pimeduse all kannatama, pime olema; **to ~ and swear** vanduma ning kiruma, sajatama ning põhjama

cursed ['kə:sid] *a.* **(-dest, -dly)** & *adv.* neetud, (*kirumissõnana*) pagana, kuramuse; *vrd.* **curst**

cursive ['kə:siv] **1.** *s.* (harilik) jooksev *e.* voolav (kirjutus)kiri; **2.** *a.* (harilikus) voolavas (kirjutus)kirjas kirjutatud

cursory ['kə:s(ə)ri] *a.* **(-ily, -iness)** kursoorne, kiiresti edasiminev, peatumata jätkuv; põgus, pealiskaudne, süvenematu

curst [kə:st] *a. haruld.* = **cursed**; *arh., dial.* tõrges, tülinorija, riiakas

curt [kə:t] *a.* järsk, järsult lühidane; tõre; napp, lühike, lühisõnaline

curtail [kə:'teil] *v. t.* kärpima, kahandama; (osast) ilma jätma (**of**)

curtailment [kə:teilmənt] *s.* kärpimine, kahandamine

curtain ['kə:t(ə)n, -tin] **1.** *s.* kardin, eesriie; kate; *mil. aj.* kurtiin, (*kindluse*) keskvall; *pl. Am. sl.* lõpp, *er.* surm; **2.** *v. t.* eesriidega (*või* -riietega) varustama *või* eraldama *või* katma (**off**) ◇ **to draw the ~** eesriiet eest (*või* ette) tõmbama (*ka piltl.*); **to draw the ~s** (akna)eesriideid alla (*või* ette) tõmbama; **to drop the ~** (*näitelava*) eesriiet langetama, etendust lõpetama; **~ call** *teatr.*

(plaksutamisega) väljakutsumine; ~ **lecture** noomitus (abielumehele) voodis enne magamauinumist

curtain-fire ['kə:t(ə)nfaiə] *s. mil.* tõkketuli

curtain-raiser ['kə:t(ə)nreizə] *s. teatr.* (lühike) avanäidend; *piltl.* lühike sissejuhatus (*millelegi* **to**)

curtain-rod ['kə:tənrɔd] *s.* kardinapuu

Curtice, Curtis(s) ['kə:tis] *pn.*

curts(e)y ['kə:tsi] **1.** *s.* niks, kniks, reveranss; **2.** *v. i.* niksu tegema ◇ **to make** (*or* **drop**) **a** ~ niksu (*või* reveranssi) tegema

curvature ['kə:vətjuə, -tʃə] *s.* kõverdamine, kõverdus, koolutamine, koolutus; kõverik; käänak, pöörang

curve [kə:v] **1.** *s.* kurv, kaard, kõver(joon), koold; käänd; **2.** *v. i. & t.* (**-vable**) kaarduma, kõverduma, koolduma; kõverdama, koolutama

curvet [kə:'vet, 'kə:vit] **1.** *s.* kurbett, (*hobuse*) kaarhüpe; **2.** *v. i.* (**-tt-**) kaarhüppeid tegema

curvilinear [kə:vi'liniə] *a.* kõverjooneline ◇ ~ **motion** *füüs.* kõverjooneline liikumine, kõverliikumine

Curzon ['kə:zn] *pn.*

cushat ['kʌʃət] *s. poeet.* meigas, kaelustuvi (= **wood-pigeon**)

cushaw [kə'ʃɔ:] *s. bot.* muskaatkõrvits

cushion ['kuʃ(ə)n, -in] **1.** *s.* iste- *või* sohvapadi; polster(dus), padjand; *tehn.* tihend; amortisaator; piljardilaua (polsterdatud) äär; **2.** *v. t.* patjadega varustama *või* kaitsma; polsterdama, padjandama; *piltl.* leevendama; (*protesti*) kalevi alla jätma

Cushing ['kuʃiŋ] *pn.*

cushy ['kuʃi] *a. sl.* (**-ier, -iest; -ily, -iness**) pehme, mugav, kerge ning hästitasuv (*ameti kohta*)

cusp [kʌsp] *s.* tipp, teravik (*ka anat. ja arhit.*); kuusirbi sarv; *mat.* (*kõverjoone*) tagasipöördepunkt (= ~ **point**)

cuspidal ['kʌspid(ə)l] *a. mat.* tagasipöörde◇ ~ **edge** tagasipöördeserv; ~ **point** tagasipöördepunkt (= **cusp point**)

cuspidor ['kʌspidɔ:] *s. Am.* süljekauss (= **spittoon**)

cuss [kʌs] **1.** *v. i. Am. fam.* vanduma, kiruma (= **curse**); **2.** *s. sl.* vennike, mehike; *Am.* vanne, kirumissõna

cussedness ['kʌsidnis] *s. sl.* jonnakus, tõrksus

custard ['kʌstəd] *s. kok.* magus muna- ning koorekaste

custodian [kʌs'toudiən] *s.* hooldaja, hoolekandja; valvur

custody ['kʌstədi] *s.* hoid, valvus, (järele)valve; hooldus, eestkoste; vahistus, vangistus ◇ **to have the** ~ **of** hooldama; **to be in the** ~ **of** (*kellegi*) hoole all olema; **to take into** ~ vahistama, vahi alla võtma

custom ['kʌstəm] *s.* komme, tava, pruuk; tava- *e.* kombeõigus; ostjaskond, tarvitajaskond, tarbijaskond, klientuur; *pl.* toll, tollimaks, -lõiv; tolliamet ◇ ~ **clothes** *Am.* tellimise peale tehtud rõivad; ~**s duties (tariff, union)** tollimaksud (-tariif, -liit); ~**s house** = **custom-house**

customary ['kʌstəm(ə)ri] *a.* (**-ily, -iness**) tava- *e.* kombepärane; harilik

customer ['kʌstəmə] *s.* ärisõber, ostja, kunde, kauba- *või* töötarvitaja, klient; *fam.* kunn; vennike, mehike, sell

custom-house ['kʌstəmhaus] *s.* tollimaja

custom-made ['kʌstəm'meid] *a. Am.* (eri)tellimise peale tehtud

cut [kʌt] **1.** *v. i. & t.* (*pret. & p. p.* ~; **-tt-**) lõikama, lõikuma; raiuma; kärpima; nikerdama; niitma; teravasti lööma, sähvama; solvama, (*tundeid*) haav(ut)ama; (*ühendust, tutvust*) katkestama; (*kokkusaamisel*) meelega mitte tundma, mitte tervitama *või* tervitust mitte vastu võtma; (*kaardipakki mängus*) tõstma; *sl.* lippama, liduma, ruttama; **2.** *p. p. & a.* lõigatud, lõigutud; raiutud; (*klaasi kohta*) lihvitud; **3.** *s.* lõik, lõige; väljalõige, kärbe; *fam.* komisjonitasu, *ka* altkäemaks; haav, haavaarm; sisselõige, kaevand, süvend, lõhe; terav hoop, sähvak; solvav tegu; meelega mittetundmine, tutvuse ignoreerimine; (*kaartide*) tõstmine ◇ **to** ~ **across** risti üle minema; **to** ~ **a joke** nalja tegema; **to** ~ **a tooth** hammast saama, hammast murdma; **to** ~ **smb. dead** kedagi meelega mitte tundma; **to** ~ **back** tagasi lõikama, kärpima (*ka piltl.*); (*filmis*) enneolnud kaadrit kordama (*näit. unelmate, mälestuste jms. kujutlemiseks*); **to** ~ **down** *piltl.* kärpima (*midagi* **on**); **to** ~ **no ice** *fam.* vähe (*või* mitte midagi) saavuta-

ma; **to** ~ **in** sisse lõikama; (*kõnelusse*) vahele segama; (*sõidul*) teiste sõidukite ritta vahele pugema; (*peol*) kellegi partnerit tantsu kestel endale nõudma; **to** ~ **off** järsku lõppu tegema (*er. surma läbi*); juurdepääsu ära lõikama; **to be** ~ **off** järsku surema; **to** ~ **smb. off (with a shilling)** kedagi (*kes muidu oleks seaduslikuks pärijaks*) testamendis pärandist ilma jätma; **to** ~ **out** välja lõikama; (*riiet õmblemiseks*) juurde lõikama; *sl.* ära jätma, (*millestki*) loobuma; (*kedagi*) kõrvale tõrjuma; ~ **out for the job** teatud ametiks nagu loodud; **to** ~ **short** *piltl.* katkestama; ~ **that!** jäta see jutt!; ~ **the cackle!** *Am. sl.* jäta asjatu loba!, ära tee sõnu!; **to** ~ **to pieces** (*or* **to** ~ **up**) tükkideks raiuma; *piltl.* täielikult lööma, lõplikult maha tegema; **to be** ~ **up** *fam.* täiesti löödud (*või* masendatud, näsus) olema; **to** ~ **up rough** *fam.* raevutsema hakkama, marru minema; **to** ~ **up well** *fam.* palju varandust järele jätma, rikkana surema; ~ **and dried** täitsa valmis, küps (*plaani kohta*); ülitäpne, puine (*isiku kohta*); ~ **glass** lihvitud klaas, kristallklaas; **a** ~ **above** *fam.* tublisti kõrgemal (*kellestki või mingist alatusest*); **just a** ~ **below** *fam.* kriipsuke allpool; **a short** ~ lühim tee

cutaneous [kju(:)'teiniəs] *a. anat., med.* naha- ◇ ~ **disease** nahahaigus

cutaway ['kʌtəwei] *s.* lahtine (*äralõigatud hõlmanurkadega*) visiitkuub

cute [kju:t] *a. fam.* tark, terane, kaval; *Am.* kena, meeldiv

cutback ['kʌtbæk] *s.* kärpimine; (*filmis*) enneolnud kaadri kordamine (*näit. unelmate, mälestuste jms. kujutlemiseks*)

cutch [kʌtʃ] = **catechu**

cut-grass ['kʌtgrɑ:s] *s. bot.* metsriis, *er.* jõgimetsriis

Cuthbert ['kʌθbət] **1.** *pn.*; **2.** *s. sl.* väeteenistusest kõrvalehiilija (*er. asendamatuse ettekäändel mingis tsiviilteenistuses*)

cuticle ['kju:tikl] *s. anat., bot.* kutiikul, nahand

cutie ['kju:ti] *s. sl., er. Am.* kena tots, ilus tüdruk

cutis ['kju:tis] *s. anat.* kuutis, (päris)nahk

cutlass ['kʌtləs] *s.* (lai lühike) meremehemõõk

cutler ['kʌtlə] *s.* noasepp, -tegija

cutlery ['kʌtləri] *s.* terariistad, noakaup; terariistade tööstus; terariistade kauplus; noad, kahvlid, lusikad (*lauakomplektina*)

cutlet ['kʌtlit] *s. kok.* (vasika-, lamba)karbonaad; (hakkimata lihast) kotlet

cut-off ['kʌtɔ:f] *s.* äralõikamine, äralõige; *tehn. (voolu jms.)* väljalülitamine; (*jõelooget lühendav*) otsekanal, (*teelookeid lühendav*) otsetee; *tehn.* sulgemisvahend, sulgur

cut-out ['kʌtaut] *s.* väljalõige; *er.* väljalõigatud siluettpilt

cutpurse ['kʌtpə:s] *s.* taskuvaras

cutter ['kʌtə] *s.* lõikaja; lõikeriist, -tera; lõikur; *er.* juurdelõikaja; kutter, väike purjekas; sõjalaeva juurdeveopaat; *Am.* väike saan

cutthroat ['kʌtθrout] *s.* kõrilõikaja; *atrib.* kõrilõikajalik, mõrvarlik ◇ ~ **competition** *maj.* halastamatu võistlus

cutting ['kʌtiŋ] **1.** *a.* lõikav, terav, salvav; vihe, vinge; **2.** *s.* lõikamine, lõikus; raiumine; lõige, lõigend, lõik; *aiand., mets.* pistik; kaevand (läbi kõrge koha) raudtee (*või* maantee) jaoks; ajalehelõigend; *pl.* lõikmed

cuttle ['kʌtl] = **cuttle-fish**

cuttle-bone ['kʌtlboun] *s.* seepia- *e.* tindikalaluu (*tarvit. poleerimiseks*)

cuttle-fish ['kʌtlfiʃ] *s. zool.* seepia, tindikala

cutty ['kʌti] *s.* piibunosu, lühike savipiip (= ~ **pipe**)

cutwater ['kʌtwɔ:tə] *s. mer.* täävinina, -tera; sillasamba eesserv, lainemurdja

cwt *lüh.* = **hundredweight**

cyanate ['saiən(e)it] *s. keem.* tsüanaat

cyanic [sai'ænik] *a. keem.* tsüaan- ◇ ~ **acid** tsüaanhape

cyanide ['saiən(a)id] **1.** *s. keem.* tsüaniid; **2.** *v. t. tehn.* tsüaniidima, tsüaanima ◇ ~ **of potassium** kaaliumtsüaniid; ~ **of sodium** naatriumtsüaniid

cyanine ['saiənain, -ni:n] *s. keem., tehn.* tsüaniin(värvaine)

cyanogen [sai'ænɔdʒin] *s. keem.* tsüaan

cyanosis [saiə'nousis] *s. med.* tsüanoos, sinikus

Cybele ['sibili:] *s. müt.* Kybele (*antiikaegne Väike-Aasia loodusjumalanna*)
cybernetic [saibə'netik] *a.* **(-ically)** küberneetiline, küberneetika-
cybernetics [saibə'netiks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) küberneetika
Cyclades ['sikləd i:z] *pn. pl.* Küklaadid
cyclamen ['sikləmən] *s. bot.* alpikann
cycle ['saikl] **1.** *s.* tsükkel (*ring, ringjooks, -protsess*), suletud ajajärk; küklos, tsükkel, sari; tsikkel, jalg- *või* mootorratas (*vrd.* **bicycle, motor-~**); **2.** *v. i.* tsüklis (*või* ringis) liikuma; tsiklil (*e.* mootorrattal, jalgrattal) sõitma
cycler ['saiklə] *Am.* = **cyclist**
cyclic(al) ['s(a)iklik(əl)] *a.* **(-lly)** tsükliline, ringjoones liikuv; perioodiliselt korduv; tsüklisse puutuv
cyclist ['saiklist] *s.* rattur, jalg- *või* mootorrattasõitja
cycloid ['saikloid] *s. mat.* tsükloid
cyclone ['saikloun] *s. meteor.* tsüklon, keeristorm, madalrõhkkond
cyclonic [sai'klɔnik] *a.* **(-ically)** tsüklonaalne, tsükloniline
cyclop(a)edia [saiklə'pi:diə] = **encyclop(a)edia**
Cyclopean [saiklə'pi:ən], **Cyclopian** [sai-'kloupiən] *a.* küklooplik, kükloobi-
Cyclops ['saiklɔps] *s.* (*pl.* **Cyclopes** [sai-'kloupi:z], **-pses**) kükloop (*ühesilmaline hiiglane kreeka mütoloogias*)
cyclotron ['saiklətrɔn] *s. tehn.* tsüklotron
cyder ['saidə] = **cider**
cygnet ['signit] *s.* luigepoeg, noor luik
cylinder ['silində] *s.* silinder
cylindrical [si'lindrik(ə)l] *a.* **(-lly)** silindriline, silindri-, silindrikujuline, silinder-
cymbal ['simb(ə)l] *s. muus.* simbel; *pl.* taldrikud
Cymbeline ['simbilin] *pn.*
cyme [saim] *s. bot.* ebasarikas
Cymric ['kimrik, 'sim-] **1.** *a.* kõmri, Walesi pärismaalaste; **2.** *s.* kõmri keel (= **Welsh**)
cynic ['sinik] *s.* küünik (*häbitu, mitte midagi pühakspidav inimene*); **(C-)** *filos.* küünik, küüniline filosoof; *atrib.* küüniline, küünikuile (*või* küünilisele filosoofiale) omane
cynical ['sinik(ə)l] *a.* **(-lly)** küüniline (*rõhutatult häbitu, kõige üle irvitav, mitte midagi pühakspidav*)
cynicism ['sinisizm] *s.* künism, küünilisus
cynosure ['sinəʃuə, 'sainə-, -zjuə] *s.* tähelepanukeskus, huvikeskus; juhttäht, teenäitaja; *arh.* **(C-)** Väike Vanker (= **Little Bear**) *või* Põhjanael (= **pole-star**)
Cynthia ['sinθiə] *pn.*
cypher ['saifə] = **cipher**
cypress ['saipris] *s. bot.* küpress ◇ **bald ~** *bot.* sooküpress, taksoodium; **false ~** *bot.* ebaküpress; **summer ~** *bot.* kohhia
Cyprian ['sipriən] **1.** *a.* küprose; *arh.* (*Küprose saarel asuva jumalanna*) Afrodite teenistuses olev; liiderlik; **2.** *s.* küproslane; *arh.* liiderlik naine, libu
Cypriot ['sipriət] **1.** *a.* küprose; **2.** *s.* küproslane; küprose keel
Cyprus ['saiprəs] *pn.* Küpros
Cyrenaic [saiəri'neiik] **1.** *a.* kürenaika; küreene; **2.** *s. filos.* kürenaik (*teatavasse vanakreeka koolkonda kuuluv filosoof*)
Cyrenaica [saiəri'neiikə] *pn.* Kürenaika
Cyrene [saiə'ri:ni] *pn.* Küreene
Cyril ['siril] *pn.* (*kirikuisa*) Cyrillus; (*slaavlaste apostel*) Kürillos
Cyrillic [si'rillik] *a.* Kürillose ◇ **~ alphabet** kürillitsa, kirillitsa (*vanaslaavi tähestik*)
Cyrus ['saiərəs] *pn.* Kyros
cyst [sist] *s. anat.* põis; *zool.* tsüst, ümmik; *bot.* tsüst, puhkerakk
cystic ['sistik] *a.* põie-; *er.* kusepõie-
cystitis [sis'taitis] *s. med.* tsüstiit, põiepõletik
Cythera [si'θiərə] *pn.* Kythera
cytology [sai'tɔlədʒi] *s. biol.* tsütoloogia, rakuteadus
cytoplasm ['saito(u)plæzm] *s. biol.* tsütoplasma
czar, tsar, tzar [zɑ:, tsɑ:] *s.* tsaar
czardas ['zɑ:dæs, *Am.* 'tʃɑ:dæʃ] *s.* tšaardaš
Czarina, Ts-, Tz- [zɑ:'ri:nə, tsɑ:-], **Czaritsa, Ts-, Tz-** [zɑ:'ritsə, tsɑ:-] *s.* tsaarinna
Czech [tʃek] **1.** *s.* tšehh; tšehhi keel; **2.** *a.* tšehhi; tšehhikeelne
Czechoslovak ['tʃekou'slo(u)vɑ:k, -væk] **1.** *a.* tšehhoslovakkia; **2.** *s.* Tšehhoslovakkia elanik
Czechoslovakia ['tʃekouslo(u)'vɑ:kiə, -'væk-] Tšehhoslovakkia
Czekh [tʃek] = **Czech**

D

D, d [di:] *s.* (*pl.* **Ds, D's, Dees**) (*kirjatäht*) d; *muus.* d, (*silpnimetusega*) re; *keem.* D, deuteerium (= **deuterium**); (*rooma numbrina*) D (= 500); midagi D-kujulist (= **dee**) ◇ **~ flat** *muus.* des, re-bemoll; **~ sharp** *muus.* dis, re-diees
D. *lüh.* = **Doctor**
d. *lüh.* = **1.** (*enne 1971. aastat*) **penny** (*lad.* denarius); **2. died** surnud; **3. daughter**
d— [di:] = **damn** (*kirumissõna pehmendus kirjas või kõnes*)
'd = **had, would** (*näit.* **I'd gone = I had gone; I'd go = I would go**)
D.A. *lüh. Am.* = **district attorney**
da [dɑ:] = **dad**
dab I [dæb] **1.** *v. t. & i.* **(-bb-)** tupsutama, kergelt puudutama *või* lööma; (*taskurätikuga, käsnaga jms.*) puudutades pühkima; (*pintslilöökidega värvi, leivale võid, jms.*) peale määrima (**on, on to, over**); sorkama, (t)suskama (*millegi pihta* **at**); *sl.* sõrmejälgi võtma; **2.** *s.* tupsutus, kerge puudutus *või* löök; (*värvi, või jms.*) laiguke, plekk; *pl. sl.* sõrmejäljed
dab II [dæb] *s. zool.* soomuslest
dab III [dæb] *s. sl.* osav mees, meister (*milleski* **at**)
dabble ['dæbl] *v. i. & t.* (*vees*) platsutama, plärtsutama; (*mudaga*) pritsima; võõpama, määrima; pealiskaudselt (*või* asjatundmatult) tegelema, vusserdama (**in, at**)
dabbler ['dæblə] *s.* (lõuendi-, paberi)määrija, vilets maalija *või* kirjanik; diletant; vusser(daja)
dabchick ['dæbtʃik] *s. zool.* punakael-pütt; püttkroogu
D'Abernon ['dæbənən] *pn.*
dabster ['dæbstə] *Am.* = **dabbler**
da capo [dɑ:'kɑ:pou] *adv. muus.* algusest peale
Dacca ['dækə] *pn.* Dhaca, Dacca
dace [deis] *s. zool.* teib, häslik
dachshund ['dækshund, *Am. ka* 'dæʃ-(h)ʌnd] *s.* mägrakoer, taks(ikoer)
Dacia ['deiʃ(i)ə] *pn.* Daakia
dacoit [də'kɔit] *s.* (India) bandiit, röövel
Dacre ['deikə] *pn.*
dacron, D- ['deikrɔn, 'dæk-] *s. Am. tekst.* dakron (*tehiskiud*)
dactyl ['dæktil] *s. pros.* daktül
dactylic [dæk'tilik] *pros.* **1.** *a.* daktüliline, daktül-; **2.** *s.* daktüliline värss, daktülvärss
dactylology [dækti'lɔlədʒi] *s.* daktüloloogia, sõrmkõne (*kurttummadel*)
dactyloscopy [dækti'lɔskəpi] *s.* daktüloskoopia (*sõrmejälgede uurimine*)
dad [dæd], **da** [dɑ:], **dada** ['dædə], **daddy** ['dædi] *s. fam.* taat, isa
dadaism ['dɑ:dɑizm] *s. kunst, kirj.* dadaism
daddy-long-legs ['dædi'lɔŋlegz] *s. zool.* sääriksääsk; *Am.* pikkjalg
dado ['deidou] *s.* (*pl.* **-os**) postamendi tahveldis; (alumine) seinapaneel; *Am. ka* nuut, õnar
daedal ['di:d(ə)l] *a. poeet.* salapäraselt keeruline, imeosavasti ehitatud ◇ **the ~ Earth** looduse imed
Daedalus ['di:dələs] *pn.* Daidalos
daemonic [di:'mɔnik] = **demonic**
daffodil ['dæfədil] **1.** *s. bot.* nartsiss, *er.* kollane nartsiss (= **common ~, wild ~**); **2.** *a.* kahvatukollane
daffy ['dæfi] *a. Am.* hull
daft [dɑ:ft] *a. er. Š.* lollakas, hull, napakas
dagger ['dægə] *s.* põue- *e.* pistoda, (kahetera-line) puss; *trük.* rist(ikujuline viitemärk) ◇ **at ~s drawn** teravas vaenus; **to look ~s at** (*kellelegi*) tulivihaselt otsa vaatama; **~ heels** naelkontsad, nõelkontsad, tikkkontsad
Daghestan [dægis'tæn, -'tɑ:n] *pn.* Dagestan
dago ['deigou] *s. Am. sl. põlgl.* mustaverelise välismaalane (*er. itaallane, portugallane või hispaanlane*) ◇ **~red** *Am. sl.* odav punavein
daguerreotype [də'gerotaip] *s. fot.* dagerrotüüpia
dahlia ['deiljə, -liə] *s.* daalia, georgiin, jorjen, neitsisõlg
Dail Eireann [dɔil'ɛərən, dail-] *s.* Iiri parlamendi alamkoda
daily ['deili] **1.** *adv.* päeviti, iga päev; **2.** *a.* päevitine, igapäevane, päevane, päeva-; **3.** *s.* päevaleht, iga päev ilmuv ajaleht; päeviti käiv teenijatüdruk

Daimler ['deimlə] *pn.*
dainty ['deinti] **1.** *s.* maiuspala; **2.** *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** hõrk, maitsev; piinlikult korralik, kabe, kena; elegantne; õrn; nõudlik ning valiv, raskesti rahuldatav
dairy ['deəri] *s.* piimahoiuruum; piimakauplus; piimatalitus, meierei ◇ **~ breed** *põll.* piimatõug; **~ cattle** *põll.* piimakari; **~ produce** piimasaadused, -tooted
dairy-farm ['deərifɑ:m] *s. põll.* piima(karja)farm; *van.* karjamõis
dairy-farming ['deərifɑ:miŋ] = *järgm.*
dairying ['deəriiŋ] *s.* piimandus
dairymaid ['dɛərimeid] *s.* piimatüdruk, piimatalituses teeniv tüdruk
dairyman ['deərimən] *s.* **(*pl.* -men)** piimakaupmees; meier
dais ['dei(i)s] *s.* poodium, estraad, põrandakõrgend
daisy ['deizi] *s. bot.* kirikakar, maarjalill; *Am. sl.* midagi meeldivat *või* toredat ◇ **garden ~** *bot.* harilik kirikakar, maarjalill; **ox-eye ~** *bot.* harilik härjasilm
daisy-chain ['deizitʃein] *s.* (kirikakraist) lillepärg, -vanik
daisy-cutter ['deizikʌtə] *s.* jooksul vaevalt jalgu tõstev hobune; (*kriketimängus*) mööda maad veerev pall
dak, dâk [dɑ:k, dɔ:k] = **dawk**
Dak. *lüh.* = *järgm.*
Dakar ['dækə] *pn.*
Dakota [də'koutə] *pn.*
dale [deil] *s. P.-Ingl. & poeet.* org
D'Alembert ['dæləmbɛə] *pn.*
Dalhousie [dæl'hu:zi, -'hauzi] *pn.*
dalesman ['deilzmən] *s.* **(*pl.* -men)** oruelanik (*Inglismaa ja Šotimaa piirimail*)
Dalkeith [dæl'ki:θ] *pn.*
Dallas ['dæləs] *pn.*
dalliance ['dæliəns] *s.* amelemine, (ar'mu)mänglemine, flirt; naljatlemine, vallatlemine
dally ['dæli] *v. i.* mänglema, naljatlema, vallatlema, amelema, flirtima; viivlema, aega raiskama
Dalmatia [dæl'meiʃ(i)ə] *pn.* Dalmaatsia
Dalmatian [dæl'meiʃ(ə)n, -ʃiən] **1.** *a.* dalmaatsia; **2.** *s.* dalmaatslane; *er.* dalmaatsia dogi
dalmatic [dæl'mætik] *s. kirikl.* dalmaatika (*pikk laiade käistega rõivas*)
Dalton ['dɔ:lt(ə)n] *pn.* ◇ **the ~ plan** *ped.* daltonplaan
Daltonism ['dɔ:ltənizm] *s. med.* daltonism, värvipimedus
dam I [dæm] **1.** *s.* (kaitse-, *er.* jõe)tamm, tammis, pais; tammistatud vesi; **2.** *v. t.* **(-mm-)** tammistama, tõkestama; tammi taha sulustama **(up)**
dam II [dæm] *s.* emaloom; *van., põlgl.* ema ◇ **the devil's ~** kuradi vanaema
dama ['deimə] *s. zool.* kabegasell
damage ['dæmidʒ] **1.** *s.* kahju, kahi, kahjustus; *maj.* kahjum; vigastus; *pl.* kahjutasu; *sl.* kulu(d), arve; **2.** *v. t.* **(-geable)** kahjustama, kahju tekitama; vigastama ◇ **to do ~** kahju tekitama (*kellelegi, millelegi* **to**); **what's the ~** *sl.* kui suur on arve?, mis see maksab?; **-ed goods** praakkaup; **a -ging admission** (*kohtuprotsessis*) poolele enesele kahjulik mööndus
damascene [dæmə'si:n], **-skeen** [-'ski:n] *v. t. tehn.* damastseerima, damaskima
Damascus [də'mæskəs] *pn.* Damaskus ◇ **~ steel** = **damask (steel)**
damask ['dæməsk] **1.** *s. tekst.* damast; damastlaudlina; damaskuse teras (= **~ steel** *or* **Damascus steel**); roosakaspunane värv(us); **2.** *a.* damastriidest, damast-; damaskuse; damaskuse terasest; roosakaspunane ◇ **~ rose** *bot.* damaskuse roos; **~ violet** *bot.* harilik öölill, öökannike (= **dame's-violet**)
damaskeen [dæmə'ski:n] = **damascene**
dame [deim] *s. arh. või Am.* daam; *fam. er. Am.* eit, naine; vanaeit, vana naine; **(D-)** (*tarvit. koos eesnimega*) Briti impeeriumi ordu **(Order of the British Empire)** naisliikme tiitel (*vrd.* **Sir**) ◇ **D- Fortune** õnnejumalanna; **D- Nature** emake loodus
dame-school ['deimsku:l] *s. aj.* (naise poolt peetav) eraalgkool
dame's-violet ['deimz'vaiəlit] *s. bot.* harilik öölill, öökannike
damewort ['deimwə:t] = *eelm.*
dammar ['dəmɑ:] *s. keem., tehn.* dammara(vaik)
dammit ['dæmit] *interj.* neetud!, kurat võtaks!

damn [dæm] **1.** *v. t. & i.* needma, hukka mõistma; kiruma (*er. sõna* **damn** *tarvitama*); **2.** *interj.* neetud!, kurat võtaks!; **3.** *s.* vanne, vandesõna ◇ **to ~ with faint praise** ainult mokaotsast kiitma, liiga külmalt (*või* moepärast) kiitma; **~ing evidence** süüdistatavale saatuslik tõendusmaterjal; **I don't care a ~** ma ei hooli krossiväärtki
damnable ['dæmnəbl] *a.* hukkamõistetav; *fam.* vastik, tüütu
damnably ['dæmnəbli] *adv.* neetud, pagana; *fam.* üliväga
damnation [dæm'neiʃ(ə)n] **1.** *s.* needus, äraneedmine; *er.* igavene hukatus; hukkamõist(mine); **2.** *interj.* kuradi päralt!, kuramus!
damnatory ['dæmnət(ə)ri] *a.* hukkamõistev
damned [dæmd] *a.* neetud, hukkamõistetud; (*lüh.* **d—d** [di:d]) neetud, kuradi, pagana ◇ **~ hot** pagana kuum
damnify ['dæmnifai] *v. t. jur.* kahjustama, kahju tekitama; vigastama
Damocles ['dæməkli:z] *pn.* Damokles ◇ **sword of ~** Damoklese mõõk, alaliselt ähvardav hädaoht
Damon ['deimən] *pn.* ◇ **~ and Pythias** (tüüpiline) ustavate sõprade paar
damosel, -zel ['dæməzel] *arh.* = **damsel**
damp [dæmp] **1.** *s.* rõskus, niiskus; *ka* = **choke-~, fire-~**; *piltl.* masendus, surutud meeleolu; **2.** *a.* rõske, niiske; **3.** *v. t. & i.* rõskeks (*või* niiskeks) tegema; loiuks (*või* jõuetuks) tegema; igavaks tegema; summutama ◇ **~ course** niiskusisolatsiooni kiht (*maja seinas*); **to cast a ~ over** (*kellegi*) ülevat tuju rikkuma, meeleolu masendama; (*millelegi*) rusuvalt mõjuma; **to ~ smb.'s ardour** kellegi tuhinat ohjeldama; **to ~ down a furnace** koldes tuld summutama, põlemishoogu vähendama
dampen ['dæmpn] *v. t. & i.* = **damp (3.)**
damper ['dæmpə] *s. er.* summuti, summutaja; *muus.* sordiin; summutav (*või* tujurikkuv) asjaolu *või* isik; (ahju)siiber; *Austr.* tuhas küpsetatud kook ◇ **to put a ~ on** (*kellegi*) indu jahutama, teotahet alla suruma, tuju rikkuma
Dampier ['dæmpiə] *pn.*
dampish ['dæmpiʃ] *a.* rõske- *e.* niiskevõitu
damsel ['dæmz(ə)l] *s. lit., poeet.* näitsik, neiu, neitsi
damson ['dæmz(ə)n] *s.* kreek; kreegipuu ◇ **~ cheese** kreegimoos
Dan I [dæn] *pn.* **1.** Tan, Dan; **2.** = **Daniel**
dan II [dæn] *s. arh.* isand (= **don**; *tarvit. ainult arhailise ning luulelise tiitlina, näit.* **D- Chaucer, D- Cupid**)
Dan. *lüh.* = **Daniel**
Danaë ['dæne(i)i:] *pn.* Danae
dance [dɑ:ns] **1.** *v. i. & t.* tantsima; tantsisklema; (*last*) tantsitama, hüpitama; **2.** *s.* tants, tantsimine, tantsumuusika, -pidu ◇ **to ~ attendance (up)on** (*kellegi*) sabarakuks olema; **to ~ to smb.'s tune** (*or* **piping**) kellegi pilli järgi tantsima; **to lead smb. a (pretty) ~** kellelegi asjatut vaeva tekitama
dancer ['dɑ:nsə] *s.* tantsija; tantsijatar, tantsijanna
dancing ['dɑ:nsiŋ] *s.* tantsimine, tants ◇ **~ master** tantsuõpetaja; **~ party** tantsupidu, -õhtu
dandelion ['dændilaiən, -'laiən] *s. bot.* võilill ◇ **fall ~** *bot. Am.* sügisene seanupp; **Russian ~** *bot.* koksagõss
dander I ['dændə] *s. sl.* ägedus, võitlusind ◇ **to get smb.'s ~ up** kedagi vihale ajama; **to get one's ~ up** vihale minema
dander II ['dændə] = **dandruff**
dandle ['dændl] *v. t.* (*last*) hüpitama, kiigutama (*kätel või põlvel*)
dandruff ['dændrʌf], **-riff** [-rif] *s.* kõõm
dandy ['dændi] **1.** *s.* keigar, moenarr, dändi; *Am. fam.* midagi toredat; **2.** *a. Am. fam.* tore, uhke; tubli, esmajärguline
dandyism ['dændiizm] *s.* keigarlus, keigarlik olek
Dane [dein] *s.* taanlane; *aj.* normann; *ka* (suur) taani dogi (= **Great ~**)
Danelagh, -law ['deinlɔ:] *s. aj.* keskajal taanlaste poolt vallutatud Põhja-Inglismaal kehtinud seadus *või* taanlaste valitsuse all olnud Põhja-Inglismaa
danewort ['deinwə:t] *s. bot.* väike leeder
danger ['deindʒə] *s.* (häda)oht, (häda)ohtlik asi ◇ **to be in ~ of** (*mingis*) ohus olema; **you are in ~ of death** teid ähvardab surm; **to be a ~ to** (*millelegi, kellelegi*) ohtlik olema; **out of ~** väljaspool ohtu; **~ area** ohtlik (maa-)ala

dangerous ['deindʒ(ə)rəs] *a.* (häda)ohtlik, kardetav

dangle ['dæŋgl] *v. i. & t.* kõlkuma, ripnema, tolknema, tolgendama; kõlgutama ◇ **to ~ about** (*or* **after, round**) **smb.** kellelegi (armunult) järele jooksma, alaliselt kellegi läheduses viibima

dangler ['dæŋglə] *s. er.* järelejooksja, alaline kaaslane; kaasaslogeleja

Daniel ['dænjəl] **1.** *pn.* Taaniel, Daniel; **2.** *s.* tark ning õiglane kohtunik

Daniell ['dænjəl] *pn.* ◇ **~ cell** *el.* Danielli element

Danish ['deiniʃ] **1.** *a.* taani; taanikeelne; **2.** *s.* taani keel ◇ **~ balance** päsmer, margapuu

dank [dæŋk] *a.* rõske, (vastumeelselt) niiske

Dante ['dænti] *pn.*

Dantesque [dæn'tesk] *a.* dantelik, Dantele omane, Dante stiilis

Dantzic ['dæntsik] = **Danzig**

Danube ['dænju:b] *pn.* Doonau

Danubian [dæ'nju:biən] *a.* doonau

Danzig ['dæntsik] *pn. van.* (= **Gdansk**)

dap [dæp] **1.** *v. t. & i.* hüpitama, (*palli*) põrgatama; jõnksutama; *kal.* sööta üles-alla jõnksutades õngitsema; **2.** *s.* hüpitus, põrgatus; jõnksatus

Daphne ['dæfni] **1.** *pn.*; **2.** *s.* **(d-)** *bot.* näsiniin

dapper ['dæpə] *a.* **(-est)** peen, mukk; käbe, vilgas, nobe

dapple ['dæpl] **1.** *v. t.* täpistama, tähnistama, laigustama, pugaldama, täpiliseks *või* tähniliseks *või* laiguliseks *või* pugalaks tegema; **2.** *a.* täpiline, tähniline, laiguline, pugal

dapple-grey ['dæplgrei] **1.** *a.* õunikhall; **2.** *s.* õunikhall hobune

darb [dɑ:b] *s. Am. sl.* midagi toredat

darbies ['dɑ:biz] *s. pl. sl.* käerauad

Darby ['dɑ:bi] *pn.* ◇ **~ and Joan** õnnelik vana abielupaar (*tuntud inglise ballaadis*)

Dardanelles [dɑ:də'nelz] *pn.* **(the ~)** Dardanellid

dare [deə] **1.** *v. t.* (*pret.* **-ed, durst** [də:st]; *p. p.* **-ed**) julgema, söandama, tihkama; välja kutsuma, trotsima; **2.** *s.* väljakutse (*mingi julgustüki tegemiseks*) ◇ **I ~ say** küllap vist, muidugi (*ka iroon.*); ma ei salga, et; **how ~ you?** kuidas te julgete?; **they -ed** (*or* **durst**) **not come = they did not ~ to come** nad ei julgenud tulla; **he ~ not do it** ta ei julge seda teha; **he ~s to insult me** ta julgeb mind solvata; **I -ed him to do it** ma nõudsin, et ta näitaks, kas ta julgeb (*või* suudab) seda teha

daredevil ['deədev(i)l] **1.** *a.* hulljulge, uljas; **2.** *s.* hulljulge isik, uljaspea

Dar es Salaam [dɑ:r es sə:'lɑ:m] *pn.*

Darien ['deəriən, *Am.* 'deir-] *pn.*

daring ['deəriŋ] **1.** *s.* julgus, uljus, kartmatus; **2.** *a.* julge, uljas, kartmatu

Darius [də'raiəs] *pn.* Dareios

Darjeeling, -jil- [dɑ:'dʒi:liŋ] *pn.* Darjeeling, Dardžiling

dark [dɑ:k] **1.** *a.* pime, valgusetu; tume; tumedajuukseline, mustaverd, tõmmu; sünge; salapärane; **2.** *s.* pime, pimedus; tumedus; teadmatus ◇ **~ days** mustad päevad; **to get ~** pimedaks minema, hämarduma; **to keep smth. ~** midagi salajas hoidma; **to keep ~** peidus olema; **the D- Ages** pime keskaeg; **the D- Continent** Aafrika; **~ heat** *füüs.* (nähtamatute) infrapunaste kiirte soojus; **~ horse** seni tundmatu hobune (*võidusõidul*); *piltl.* tundmatu kandidaat; **~ lantern** salalatern; **~ light** *füüs.* nähtamatud valguskiired, ultraviolettkiired; **~ room** pimik, pimekamber; **in the ~** pimedas, pimeduses (*ka piltl.*)

darken ['dɑ:k(ə)n] *v. t. & i.* pimestama, pimendama, tumestama, tumendama; pimestuma, pimenema, tumestuma, tumenema ◇ **he never ~s my door** ta ei tõsta iialgi oma jalga üle mu läve

darkey ['dɑ:ki] = **darky**

darkling ['dɑ:kliŋ] *arh.* **1.** *a.* pime, tume; **2.** *adv.* pimedas, pimesi

darkly ['dɑ:kli] *adv.* pimedalt, tumedalt; süngelt; salapäraselt

darkness ['dɑ:knis] *s.* pimedus, pimedik; tumedus; teadmatus ◇ **the powers of ~** pimeduse võimud, põrguvõimud; **the Prince of ~** pimedusevürst, kurat

darkroom ['dɑ:kru:m] *s. fot.* pimik

darksome ['dɑ:ksəm] *a. poeet.* pime, sünge

darky, -key ['dɑ:ki] *s. fam.* mustanahaline, neeger

darling I ['dɑ:liŋ] **1.** *s.* armsam, kallim, kallike, kullake, lemmik; **2.** *a.* armas, kallis, kulla, lemmik-; *fam.* kena, tore

Darling II ['dɑ:liŋ] *pn.* ◇ **~ Range** Darlingi mäestik

Darlington ['dɑ:liŋtən] *pn.*

darn I [dɑ:n] **1.** *v. t. & i.* (*sukki jms.*) nõeluma, parandama; **2.** *s.* nõelutud (*või* parandatud) koht

darn II [dɑ:n] *v. t. sl.* needma, kiruma (= **damn**)

darnel ['dɑ:n(ə)l] *s. bot.* raihein, *er.* uimastav raihein; *vrd.* **rye-grass**

darner ['dɑ:nə] *s.* (suka)nõeluja; *er.* sukaseen

darning ['dɑ:niŋ] *s.* (suka)nõelumine, nõele, parandamine; nõelutavad (*või* parandatavad) asjad ◇ **~ cotton (~ silk, ~ wool)** puuvillane (siidne, villane) nõelelõng; **~ yarn** nõelelõng

darning-needle ['dɑ:niŋni:dl] *s.* sukanõel; *Am. ka* (vesi)kiil (= **dragon-fly**)

Darnley ['dɑ:nli] *pn.*

dart [dɑ:t] **1.** *s.* viskoda, -nool; *pl.* noolepildumismäng; (*putuka*) astel, nõel; sööst, tormav liigutus; **2.** *v. t. & i.* (*oda, pilku jms.*) heitma, viskama, pilduma; söösma, äkki hüppama *või* tormama **(out, in, past,** *etc.*); vilksama, vilksatama

Dartmoor ['dɑ:tmuə] *pn.* (*kohanimi; tuntud sunnitöövangla Inglismaal*)

Dartmouth ['dɑ:tməθ] *pn.* (*kohanimi; tuntud mereväekolledž Inglismaal*)

Darwen ['dɑ:win] *pn.*

Darwin ['dɑ:win] *pn.*

Darwinian [dɑ:'winiən] **1.** *a.* darvinlik, darvinistlik; **2.** *s.* darvinist

Darwinism ['dɑ:winizm] *s.* darvinism

Darwinist ['dɑ:winist] *s.* darvinist

dash [dæʃ] **1.** *v. t. & i.* (puruks) paiskama, virutama, purustama; (peale) pritsima, ripsima; (veidi) juurde segama; söösma, viskuma, tormama; (*kirumissõnana*) = **damn**; **2.** *s.* sööst, hoog; lühike kiirjooks, lühimaajooks; tegevushoog, energilisus; hoogsus, bravuur(sus); silmapaistvus, hiilgav elegants(us); kriips; mõttekriips, tiree; kriipsuke, sorts(uke), natuke, tsipake (*midagi* **of**); *ka* (*auto*) esipaneel, (*lennuki*) armatuurlaud (= **dashboard**) ◇ **his hopes were ~ed** ta lootused purunesid; **the train ~ed through the station** rong tormas jaamast läbi; **the tea is ~ed with brandy** teele on (maitseks) veidi konjakit juurde lisatud; **to ~ against** (*millegi*) vastu põrkama; **to ~ down** (kiiresti) üles kritseldama; **to ~ off** (kiiresti) valmis sepitsema; **to ~ up** täie kiirusega saabuma; **to make a ~ for** kiiresti sööstma (*millegi poole*), (*midagi*) kiiruga saavutada püüdma; **to cut a ~** hiilgama, (hooplevalt) silma paistma; **the 100-metres ~** 100 meetri jooks

dashboard ['dæʃbɔ:d] *s.* (*sõiduki*) porilaud *või* -põll; (*auto*) esipaneel; (*lennuki*) armatuurlaud

dasher ['dæʃə] *s.* söösta, tormaja; *tehn.* (*võimasina*) võilööja; *fam.* bravuuritseja, hooplevalt silmatorkav isik

dashing ['dæʃiŋ] *a.* hoogne, energiline; uljas, bravuurne; hooplevalt silmatorkav

dastard ['dæstəd] *s.* nurjatu pelgur, arg närukael

dastardly ['dæstədli] *a.* **(-iness)** nurjatult argpükslik

data ['deitə, *Am. ka* 'dætə] *vt.* **datum**

date I [deit] *s. bot.* dattel; datlipalm

date II [deit] **1.** *s.* daatum, kuupäev; märgitud aeg (ning koht) (*dokumendil*); *Am.* (kokkulepitud) kohtumine, randevuu; *Am.* randevuule kutsutu; **2.** *v. t. & i.* dateerima, päevama, kuupäeva märkima; dateeruma, (ajaliselt) pärit olema (*teatavast ajast* **from**); iganema, moest minema; *Am.* (*kellegagi*) kohtumiseks kokku leppima, (*kellelegi*) kohtumist määrama (*ka* **~ up**); ◇ **at that ~** tol ajal; **out of ~** vananenud, moest läinud; **to ~** (*adv.*) *Am.* tänini, tänapäevani; **up to ~** ajakohane, moodne; tänini, tänapäevani; **~ line** *astr., geogr.* kuupäevaraja, daatumiraja

dateless ['deitlis] *a.* daatumita, kuupäevata; dateerimata, päevamata; *poeet.* põline, igivana

date-palm ['deitpɑ:m] *s.* datlipalm

Dathan ['deiθæn, -θən] *pn.*

datival [də'taiv(ə)l, dei't-] *a.* **(-lly)** datiivne, daativi-, daativile omane

dative ['deitiv] *lgv.* **1.** *a.* datiivne, alaleütlev; **2.** *s.* daativ, alaleütlev (kääne)

datum ['deitəm, *Am. ka* 'dætəm] *s.* (*pl.* **-ta**) antud asi *või* suurus; tõik; eeldatud alus,

eeldus; *pl.* (*tarvit. ka sg-na*) andmed, andmestik; *pl.* (faktiline) informatsioon ◇ **technical data** tehnilised andmed; ~ **level** (*arvestuste*) normaaltasapind, normaalnullpunkt; ~ **line** *tehn.* nulljoon, alusjoon; ~ **mark** *geol.* reeper

datura [də'tjuərə] *s. bot.* ogaõun (= **thorn-apple**)

daub [dɔ:b] **1.** *v. t. & i.* võõpama, plõtserdama, määrima (**with**), peale määrima (**on**); halvasti maalima; **2.** *s.* võõp, pealemääritud aine; määring, plõtserdis (*ka piltl.*)

dauber ['dɔ:bə], **daubster** ['dɔ:bstə] *s.* võõpaja, määrija; *er.* plõtserdaja, vilets maalija

dauby ['dɔ:bi] *a.* (**-iest; -ily, -iness**) võõbatud, määritud; *er.* plõtserdatud, halvasti maalitud

daughter ['dɔ:tə] *s.* tütar

daughter-in-law ['dɔ:tərinlɔ:] *s.* (*pl.* **daughters-**) minia, pojanaine

daughterly ['dɔ:təli] *a.* (**-iness**) tütrelik, tütre-

daunt [dɔ:nt] *v. t.* heidutama, kohutama

dauntless ['dɔ:ntlis] *a.* heitumatu, kohkumatu

dauphin ['dɔ:fin] *s. aj.* dofään (*Prantsuse trqonipärija*)

Davenant ['dæv(i)nənt] *pn.*

Davenport ['dævnpɔ:t] **1.** *pn.*; **2.** *s.* (**d-**) (teatavat tüüpi) väike kirjutuslaud; *Am.* suur (magamis)diivan

Daventry ['dæv(ə)ntri, 'deintri] *pn.*

David ['deivid] *pn. piibl.* Taavet ◇ ~ **and Jonathan** ustav sõpradepaar

Davidson ['deividsn] *p.*

Davies ['deivis, -viz] *pn.*

Davis ['deivis] *pn.* ◇ ~ **Cup** Davise karikas (*tähtsaim tennise rahvusvaheline rändauhind*)

davit ['dævit] *s. mer.* taavet ◇ **anchor** ~ ankrutaavet

Davy I ['deivi] **1.** *pn.*; **2.** *s. mäend.* Davy latern (= ~ **lamp**) ◇ ~ **Jones** *mer. sl.* kurat; ~ **Jones's locker** meri (*meremeeste hauana*); **to go to** ~ **Jones's locker** uppuma

davy II ['deivi] *s. sl.* = **affidavit** ◇ **to take one's** ~ vanduma, vannet andma (*millegi peale* **to**; *et* **that**); **on my** ~**!** ausõna!

daw [dɔ:] *s. zool.* hakk (*haril.* **jackdaw**)

dawdle ['dɔ:dl] *v. i.* logelema, looderdama, aega viitma (**away**)

Dawes [dɔ:z] *pn.*

dawk, dâk, dak [dɔ:k] *s. aj.* India releepost (*pakikandjate või hobuste vahetusega transpordikorraldus*)

dawn [dɔ:n] **1.** *v. i.* koitma; selguma (*kellelegi* **upon, on**); **2.** *s.* koit, koidik, puhe

Dawson ['dɔ:sn] *pn.*

day [dei] *s.* päev; päevavalge; ööpäev; tööpäev; aeg ◇ **all (the)** ~ kogu päev, päev otsa; **from** ~ **to** ~ päevast päeva, ühest päevast teiseni; ~ **in** ~ **out** päevast päeva, iga jumala päev; **one** ~ ühel päeval; **the other** ~ hiljuti, mõni päev tagasi; **one of these (fine)** ~**s** ühel ilusal päeval, peagi; **some** ~ kunagi (tulevikus); **in broad** ~ päise päeva ajal; **before** ~ enne päevavalget; **men of the** ~ selle aja tähtsamaid mehi; **in the** ~**s of old** varemalt, vanasti; **to have one's** ~ jõukuses elama; **this** ~ **week** täna nädala pärast; täna nädala eest; **to win** (*or* **carry**) **the** ~ (*lahingut, võistlust*) võitma; **to lose the** ~ kaotama; ~ **about** ülepäeviti; ~ **after** ~ päev päeva järel; ~ **by** ~ päevast päeva; ~ **of (last) judgement** viimnepäev; ~ **off** vaba päev, puhkepäev

daybook ['deibuk] *s.* (*äri*) müügipäevik

day-boy ['deiboi] *s.* kodunt käiv koolipoiss (*vastandina pansionis olevale*)

daybreak ['deibreik] *s.* koidik, puhe, puhteaeg

day-dream ['deidri:m] **1.** *s.* unistus, avasilmi unenägemine, unistlemine, unelm; **2.** *v. i.* unistama, unistlema, õhulosse ehitama

day-fly ['deiflai] *s. zool.* ühepäevik (= **ephemera**)

day-girl ['deigə:l] *s.* kodunt käiv koolitüdruk (*vastandina pansionis olevale*)

day-labourer, *Am.* **-bor-** ['deileibərə] *s.* päeviline, päevatööline

daylight ['deilait] *s.* päevavalgus; *piltl.* avalikkus; koidik

daylight-saving ['deilaitseiviŋ] *s.* kogu tegevuse varasemaks nihutamine ametliku kellaaja ettelükkamisega ◇ ~ **time** *Am.* suvine (tavaliselt üks tund ettelükatud) kellaaeg (= **summer time**)

day-lily ['deilili] *s.* (*pl.* **-lies**) *bot.* päevaliilia

day-long ['deilɔŋ] **1.** *a.* kogu päeva kestev; **2.** *adv.* kogu päeva

day-nursery ['deinə:s(ə)ri] *s. Am.* (päevane) lastesõim (= **crèche**)

day-school ['deisku:l] *s.* ilma pansionita kool; päevakool, hommikuse õppeajaga kool (*vast.* **night-school**)

dayspring ['deispriŋ] *s. poeet.* koidik, puhe

day-star ['deistɑ:] *s.* Koidutäht; *poeet.* Päike

daytime ['deitaim] *s.* päev, päevaaeg ◇ **in the** ~ päeval

Dayton ['deit(ə)n] *pn.*

daze [deiz] **1.** *v. t.* (**-zable**) juhmistama, nüristama, hämmastama, uimastama; **2.** *s.* juhmus, juhmistus, hämmastus, uimastus

dazzle ['dæzl] **1.** *v. t.* (*heleda valgusega*) pimestama, sõgestama; **2.**. *s.* pimestus, sõgestus; pimestav valgus; virvendus ◇ ~ **paint** *mil.* teatavat tüüpi kaitsevärvus sõjalaevade maskeerimiseks

D.B.E. ['di:bi:'i:] *lüh.* = **Dame Commander of the Order of the British Empire** (*vt.* **dame**)

D.C. *lüh.* = **1. District of Columbia; 2.** *muus.* **da capo; 3.** *el.* **direct current**

D.C.B. ['di:si:'bi] *lüh.* = **Dame Commander of the Order of the Bath** (*vt.* **bath**)

D.C.L. ['di:si:'el] *lüh.* = **Doctor of Civil Law**

D.D. ['di:'di:] *lüh.* = **Doctor of Divinity**

d—d [di:d, dæmd] = **damned** (*pehmendatud kirumissõna*)

D-day ['di:'dei] *s.* sõjalise operatsiooni alguspäev; *er.* anglo-ameerika vägede dessandipäev P.-Prantsusmaal (II maailmasõjas), 6. juuni 1944

DDT ['di:di'ti:] *s. keem.* DDT (*putukatõrjevahend*)

de I [di:] *prep. lad.; vt.* ~ **facto,** ~ **jure,** ~ **novo,** ~ **profundis**

de II [də] *prep. pr.; vt.* ~ **luxe,** ~ **rigueur,** ~ **trop**

de- I [di] *pref.* ära-, (*võõrsõnades*) de- (*tarvit. ladinatüvelistes sõnades; rõhutamatu eesliide on lahutamatult seotud sõnatüvega, näit.* **define, denude, depose**)

de- II [di:] *pref.* ära-, lahti-, (*võõrsõnades*) de- (*vabalt liidetav paljude verbide ja verbituletiste ette; tüvisõnale jääb endine pearõhk, kuna kõrvalrõhk asetseb eesliitel, näit.* **degas, de-ice, deoxidize**)

deacon ['di:k(ə)n] *s. kirikl.* diakon, abivaimulik; kirikuametnik

deaconess ['di:k(ə)nis] *s. kirikl.* diakoniss

dead [ded] **1.** *a.* (*tarvit. ka s-na, er. koos artikliga* **the**) surnud, elutu; liikumatu; kustunud, iganenud; **2.** *adv.* sügavasti, põhjalikult, täitsa ◇ **the** ~ (kõik) surnud, (*harvemini*) surnu, surnud isik; **to rise from the** ~ surnust üles tõusma; **at** ~ **of night** (*or* **in the** ~ **of night, in the** ~ **hours of the night**) südaöösel, -öösi; **in the** ~ **of winter** südatalvel; **on the** ~ *Am. fam.* tõsiselt, tõepoolest; kindlasti; **my fingers are** ~ mu sõrmed on (ära) surnud; **the singing is very** ~ laul on elutu; ~ **bail** mängust väljas olev pall; ~ **end** ummik (*ka piltl.*); ~ **gold** tuhm (*või* läiketu) kuld; ~ **hand** = **mortmain;** ~ **heat** *sport* rind-rinnaga lõpetamine; ~ **letter** surnud (*või* maksvusetu) seadusetäht; väljastamata kiri (*postkontoris*); ~ **load** *tehn.* omakaal; ~ **loss** puhas kaotus; ~ **march** leinamarss; ~ **marine** tühi pudel; ~ **matter** elutu (*e.* anorgaaniline) aine; ~ **office** matusetalitus; ~ **point** surnud punkt; ~ **reckoning** laakimine (*laeva asukoha arvutamine logi ja kella järgi*); ~ **rock** *mäend.* aherkivim, aheraine; **the D- Sea** Surnumeri; **D- Sea apple** «soodoma õun» (*tomatitaoline vili, mis noppimisel tolmuks pudeneb*); *piltl.* petlik edu, kaunis pettekujutlus (= **apple of Sodom**); ~ **shot** alati kindlalt tabav laskur; ~ **tide** madalaim mõõn, mõõna madalaim seis; ~ **weight** *tehn.* omakaal (= ~ **load**); *piltl.* koormav raskus, rõhuv koormus; *vrd.* **deadweight;** ~ **against** (*tuule kohta*) otse vastu; kindlasti (*või* otsustavalt) vastu; ~ **asleep** sügavas unes; ~ **drunk** purujoobnud; ~ **on** (*or* **to**) **time** täpselt õigel ajal; ~ **sure** surmkindel; ~ **tired** puruväsinud

dead-alive ['dedə'laiv] *a.* poolsurnud, elutu, puine, tuim

dead-beat ['ded'bi:t] **1.** *a.* täitsa löödud; puruväsinud; **2.** *s. Am. sl.* teiste nahal liugulaskja, maksmisest kõrvalehiilija, parasiit

deaden ['dedn] *v. t. & i.* suretama, elutuks

tegema, tuimendama (*ka piltl.*); (*kära jms.*) summutama; tundetuks tegema (*millegi vastu* **to**); elutuks muutuma, tuimenema

deadeye ['dedai] *s. mer.* juhver, jumplokk (*kolme auguga köieplokk*)

deadhead ['dedhed] *s.* priipileti-omanik; *mer.* kaipollar

deadlight ['dedlait] *s. mer.* illuminaatoriluuk

deadline ['dedlain] *s.* piirijoon, tõkkejoon (*mida on keelatud ületada*); *piltl.* (äärmine) tähtaeg

deadlock ['dedlɔk] *s.* ummik, toppamine, (ülepääsmatu) seisak, umbseis, tupik ◇ **at a ~** ummikus

deadly ['dedli] **1.** *a.* **(-ier, -iest; -iness)** surmav, surmatoov, hukutav; **2.** *adv.* surmavalt; äärmiselt ◇ **~ hatred** verivaen; **~ nightshade** *bot.* karumustikas, (must) belladonna; **~ sin** *kirikl.* surmapatt; **~ dull** kole igav

dead-man ['dedmən] *s.* (*pl.* **-men**) *haruld.* surnu; *tehn.* ankurvai ◇ **~'s handle** (*or* **~ controls**) *tehn.* automaatne pidurdusseadis

deadnettle ['dednetl] *s.* iminõges, emanõges, piimnõges

deadpan ['dedpæn] *sl. peam. Am.* **1.** *s.* ilmetu ning ükskõikne nägu; **2.** *a.* ükskõikselt ilmetu, üksluine; **3.** *v. i.* ükskõikseks jääma, näoilmet mitte muutma

dead-water ['dedwɔ:tə] *s.* kiiluvesi, laevajoom; seisev vesi, seisuvesi (*meres: tõusu ja mõõna vaheajal; aurukatlas: allpool küttepinda*)

deadweight ['dedweit] *s. mer.* dedveit (*laeva täielik kandevõime tonnides*); *vrd.* **dead weight** (= **dead load**)

deaf [def] *a.* kurt (*ka piltl.; millegi vastu* **to**) ◇ **to turn a ~ ear to** mitte tähele panema (*kellegi sõnu*); **~ and dumb** kurttumm

deafen ['defn] *v. t.* kurdistama, kurdiks tegema; *piltl.* kõrvu lukustama

deaf-mute ['defmju:t] **1.** *s.* kurttumm (isik); **2.** *a.* kurttumm

deafness ['defnis] *s.* kurtus, kuulmisvõimetus

Deakin ['di:kin] *pn.*

deal I [di:l] *s.* kuuse- *või* männipuit; kuuse- *või* männiplank; kuuse- *või* männilaud

deal II [di:l] **1.** *v. t. & i.* (*pret. & p. p.* **dealt** [delt]) (osadena) välja jagama **(out, round)**; (*kaarte*) andma, tegema; (*hoopi*) andma; kohtlema, käitlema **(by)**; käsitlema, tegelema; läbi käima, äri ajama **(with)**; kauplema, müütama **(in)**; *fam.* kauplema, tingima; **2.** *s.* (*kaartide*) andmine, tegemine; väljajagamine; toimimine, tegutsemine, plaan; (äri)tehing; sobimus, sobing (*ka halv.*); kauplemine, tingimine; hulk, osa, jagu **(a great** *or* **good ~)** ◇ **I have to ~ with him** mul tuleb temaga tegemist teha; **it is your ~** teie kord on kaarte teha; **not by a great ~** kaugeltki mitte

Deal III [di:l] *pn.*

dealer ['di:lə] *s. er.* (*kaartide*) jagaja; (*mingi kauba*) müütaja, kaupmees (*näit.* **cattle-~, ~ in tobacco**)

dealing ['di:liŋ] *s.* läbikäimine; kohtlemine, käitlemine; *pl.* suhtlemine, (ärilised) suhted

dealt [delt] *vt.* **deal II**

dean [di:n] *s.* dekaan (*toomkapiitli pea, toompraost; teaduskonna juht*); (*mingi kogu*) vanim liige (= **doyen**) ◇ **rural ~** *kirikl.* praost; **~'s office** dekanaat, teaduskonna kantselei

deanery ['di:nəri] *s.* dekanaat; *kirikl.* praostkond; praosti asukoht

dear [diə] **1.** *a.* kallis, armas; (*kirjavahetuses üttena nime ees*) lugupeetud, austatud; kallis, kallihinnaline; **2.** *s.* kallike, kullake; armas olend *või* asi; **3.** *adv.* kallilt, kalli hinna eest; **4.** *interj.* (*imestushüüuna*) heldeke!, taevake!, armas aeg! **(~, ~!; ~me!; oh ~!)** ◇ **to run for ~ life** jooksma, nagu oleks elu hädaohus; **what ~s these kittens are!** kui kenad need kassipojad on!; **there is a ~!** ole nii pai!; **to hold ~** kalliks pidama; **to buy (sell) ~** kallilt ostma (müüma); **it will cost him ~** see läheb tal kalliks maksma

dearest ['diərist] *s.* kall(e)im (*haril. üttena*)

dearie ['diəri] = **deary**

dearly ['diəli] *adv.* kallilt, hellalt, õrnalt; *haruld.* kallilt, kalli hinna eest (*peam. piltl.*); üliväga, kõigest südamest

dearness ['diənis] *s.* kallidus

dearth [də:θ] *s.* (toidu)kallidus, kallis aeg, näljaaeg, -häda; puudus, põud, nappus (*millestki* **of**)

deary ['diəri] *s.* kallike, kullake (*haril. üttena*)

death [deθ] *s.* surm; *pl.* surmajuhtumid ◇ **everlasting ~** igavene hukatus; **to put to ~** hukkama; **to do to ~** *arh.* surmama; surmata laskma; **to be at ~'s door** ühe jalaga hauas olema; **to be the ~ of** *fam.* (*kellelegi*) surma tooma, (*kedagi*) hauda viima (*ka piltl.*); **tired (bored) to ~** surmani väsinud (tüdinenud); **as sure as ~** nagu aamen kirikus; **to be in at the ~** (*rebasejahil*) looma tapmist pealt nägema; *piltl.* ettevõttest lõpuni osa võtma; **~ penalty** surmanuhtlus

deathbed ['deθbed] *s.* surivoodi ◇ **~ repentance** patukahetsus surivoodil; *piltl.* hilinenud meelemuutus

death-blow ['deθblou] *s.* surmahoop, surmav hoop (*ka piltl.*)

death-duty ['deθdju:ti] *s. jur.* pärandimaks

deathless ['deθlis] *a.* surematu; *er.* surematu kuulsusega

deathlike ['deθlaik] *a.* surmataoline, surma-

deathly ['deθli] **1.** *a.* surmataoline, surma-; *haruld.* surmav; **2.** *adv.* surmataoliselt, surma- ◇ **~ silence** surmavaikus; **a ~ pale face** surnukahvatu nägu

death-mask ['deθmɑ:sk] *s.* surimask

death-rate ['deθreit] *s.* suremus, surmajuhtumite arv

death-rattle ['deθrætl] *s.* surija korin

death-roll ['deθroul] *s.* langenute nimestik

death's-head ['deθshed] *s.* (surnu)pealuu (*surma või surelikkuse sümbolina*)

death-tax ['deθtæks] *Am.* = **death-duty**

death-trap ['deθtræp] *s.* (varjatud) eluohtlik koht

death-warrant ['deθwɔr(ə)nt] *s.* (ametlik) hukkamiskäsk; *piltl.* surmaotsus

death-watch ['deθwɔtʃ] *s. zool.* toonesepp

deb [deb] *fam.* = **débutante**

débâcle [d(e)i'bɑ:kl] *s. pr.* (äkiline) jääminek, jäämurre (*ka piltl.*); lagunemine, kokkuvarisemine; *geol.* puhandus, läbimurre

debar [di'bɑ:] *v. t.* **(-rr-)** välja sulgema, välistama, kõrvaldama; tõkestama

debark [di'bɑ:k] = **disembark**

debarkation [di:bɑ:'keiʃ(ə)n] = **disembarkation**

debase [di'beis] *v. t.* **(-sable)** väärtust alandama, halvendama; võltsima

debasement [di'beismənt] *s.* väärtuse alandamine, halvendamine; väärtuse alanemine, halvenemine

debatable [di'beitəbl] *a.* vaieldav

debate [di'beit] **1.** *v. t. & i.* debateerima, debattima, vaidlema, väitlema, arutlema, kaalutlema; *arh.* (*millegi eest*) võitlema; **2.** *s.* debatt, vaidlus, väitlus, arutlus, arutelu

debater [di'beitə] *s. er.* osav vaidleja

debating-society [di'beitiŋ sə'saiəti] *s.* vaidlusklubi, -ring

debauch [di'bɔ:tʃ] **1.** *v. t.* pahele meelitama; (*maitset, otsustusvõimet*) rikkuma; (*naist*) võrgutama; **2.** *s.* ohjeldamatu nautlus, prassing

debauchee [debɔ:'(t)ʃi:] *s.* (paheline) nautleja, ohjeldamatu ning liiderlik isik

debauchery [di'bɔ:tʃ(ə)ri] *s.* prassing, ohjeldamatu nautlus, liiderlikkus

Debenham ['debnəm] *pn.*

debenture [di'bentʃə] *s.* võlakiri, pantkiri, obligatsioon; *Am.* (*er. valitsuse*) võlakohustus; ametlik tollihüvitustäht

debilitate [di'biliteit] *v. t.* **(-itable)** nõdrastama, nõdrendama, rammestama

debility [di'biliti] *s.* nõtrus, jõuetus, rammetus

debit ['debit] *maj.* **1.** deebet; arveraamatu vasak lehekülg; **2.** *v. t.* debiteerima, deebetisse kandma

debonair [debə'nɛə] *a. arh.* lahke, armastusväärne; lõbus, heatujuline

Deborah ['debərə] *pn.* Debora

debouch [di'bautʃ, -'bu:ʃ] *v. i.* (*kitsast kohast*) avarusse pääsema, esile tungima; *mil.* kitsustikust lagedale välja tulema, debušeerima, debuššima; (*jõe kohta*) suubuma **(into)**

debouchment [di'bautʃmənt, -'bu:ʃ-] *s.* (*kitsast kohast*) avarusse pääsemine, esiletungimine; *mil.* kitsustikust väljatulek, debušeerimine, debuššimine; (*jõe*) suubumine; (*jõe*) suue

debris ['debri:, *Am.* 'deibri:, -'bri:] *s.* rusud, varemed, purd; kivipraht, -prügi, ehituspraht; *geol.* purdsete, purdmaterjal

Debs [debz] *pn.*

debt [det] *s.* võlg ◇ **to be in (out of) ~** võlga-

des (võlgadest lahti) olema; **to be in ~ to** (*kellelegi*) võlgu olema; **to contract ~s** võlgu tegema; **to get** (*or* **run**) **into ~** võlgadesse sattuma; **national ~** riigivõlg; **~ of honour** auvõlg; **~ of nature** surm

debt-collector ['detkə'lektə] *s.* võlasummade sissekasseerija

debtor ['detə] *s.* võlgnik, deebitor ◇ **D- and Creditor** deebet ja kreedit (*vastavate arvelehekülgede pealkirjad*)

debunk [di:'bʌŋk] *v. t.* silmakirjalikkust paljastama, võltsi prestiiži (*või* illusioone) hävitama, aupaistet röövima

debus [di'bʌs] *v. t. & i. mil. sl.* veoautodelt maha laadima *või* tulema

début ['deib(j)u:, 'deb-] *s.* debüüt, esmaesinemine

débutant ['deib(j)u:tɑ:ŋ, 'deb-] *s.* (mees)debütant, esmaesineja

débutante ['deib(j)u:'tɑ:ŋt, 'deb-] *s.* (nais)debütant, esmaesineja; *er.* (täisealiseks saamise puhul) esmakordselt seltskonnas esinev neiu

Dec. *lüh.* = **December**

deca- ['dekə] *pref.* kümme-, (*võõrsõnades*) deka-

decade ['dekeid, -kəd] *s.* kümmekond; aastakümme, aastakümnend, kümnend, kümmeaastak; *haruld.* kümmepäevak, dekaad

decadence ['dekəd(ə)ns, di'keid-] *s.* dekadents, langus, laostumine, mandumine

decadent ['dekəd(ə)nt, di'keid-] **1.** *a.* dekadentlik; **2.** *s.* dekadent

decagon ['dekəgən] *s. mat.* kümmenurk, dekagoon

decagonal [di'kægən(ə)l] *a.* **(-lly)** kümmenurkne

decagram(me) ['dekəgræm] *s.* dekagramm

decahedron [dekə'hi:drən] *s. mat.* kümmetahukas, dekaeeder

decal ['di:kæl] = *värgm.*

decalcomania [dikælko(u)'meiniə] *s. trük.* dekalkomaania, metakroomtrükk

decalitre ['dekəli:tə] *s.* dekaliiter

decalogue ['dekələg] *s.* dekaloog, (Moosese) kümme käsku

decametre ['dekəmi:tə] *s.* dekameeter

decamp [di'kæmp] *v. t.* laagrist lahkuma; (salaja) plehku panema, jalga laskma

decampment [di'kæmpmənt] *s.* laagrist lahkumine; (salajane) plehkupanek, jalgalaskmine

decanal [di'kein(ə)l] *a.* dekaani-, toompraosti-; *er.* lõunapoolne (*koorikülje kohta kirikus*)

decant [di'kænt] *v. t.* (*vedelikku*) villima, ühest anumast teise nõrutama; *keem.* dekanteerima

decanter [di'kæntə] *s.* (veini-, viina)karahvin; *keem.* nõruti, dekantaator, dekanter

decapitate [di'kæpiteit, di:'k-] *v. t.* **(-itable)** pead maha raiuma

decapitation [dikæpi'teiʃ(ə)n, di:k-] *s.* pea maharaiumine

decapod ['dekəpɔd] *s. zool.* dekapood, kümnejalaline *või* kümnehaarmeline (loom)

decarbonize [di:'kɑ:bənaiz], **decarburize** [di:'kɑ:bjuraiz] *v. t. keem., tehn.* dekarboniseerima, süsinikust vabastama

decasyllabic [dekəsi'læbik] **1.** *a.* **(-ically)** kümnesilbiline; **2.** *s.* kümnesilbiline värsirida

decathlon [di'kæθlən] *s. sport* kümnevõistlus

Decatur [di'keitə] *pn.*

decay [di'kei] *v. i. & t.* kõdunema, mädanema, pehkima; laostuma, langema; kõdu tekitama, mädandama, määndama; **2.** *s.* kõdu, kõdunemine; laostumine, langus

Deccan ['dekən] *pn.* Dekkan

decease [di'si:s] **1.** *s.* elust lahkumine, surm (*er. jur.*); **2.** *v. i.* surema, elust lahkuma ◇ **the -ed** surnu, kadunu, lahkunu; surnud, kadunud, lahkunud (isikud)

decedent [di'si:dənt] *s. Am.* surnu, kadunu, lahkunu (= **the deceased**)

deceit [di'si:t] *s.* petmine, tüssamine; pettus, sissevedamine; petlikkus, valelikkus

deceitful [di'si:tf(u)l] *a.* **(-lly)** võlts, petlik, petislik, valelik

deceive [di'si:v] *v. t. & i.* **(-vable)** petma, tüssama, sisse vedama; *arh.* pettumust valmistama

December [di'sembə] *s.* detsember, jõulukuu

decemvir [di'semvə(:)] *s. aj.* (*pl.* **~s, -viri** [-virai]) detsemvir, detsemviraadi liige

decemvirate [di'semvirit] *s. aj.* detsemviraat, kümnemeheline kolleegium; detsemvirite amet *või* valitsus

decency ['di:snsi] *s.* siivsus, sündsus, viisakus, korralikkus ◇ **in common ~** tavalisest viisakusest; **he had the ~ of saying** tal jätkus viisakust, et öelda

decennial [di'seniəl, de's-] **1.** *a.* kümneaastane, kümne aasta; **2.** *s.* kümnes aastapäev; kümne aasta juubel

decent ['di:snt] *a.* siivus, sünnis, viisakas, korralik; rahuldav; *õpil. sl.* hea, mitte vali ◇ **(it's) jolly ~ of you** *fam.* (see on) väga kena teist

decentralization [di:sentrəl(a)i'zeiʃ(ə)n] *s.* detsentraliseerimine, detsentralisatsioon

decentralize [di:'sentrəlaiz] *v. t.* detsentraliseerima

deception [di'sepʃ(ə)n] *s.* petmine, pete, pettus, sissevedamine; pettumine; petlik asi ◇ **to practise ~** pettust (*või* nükkeid, trikke) tarvitama

deceptive [di'septiv] *a.* petlik, petteline

dechlorinate [di:'klɔrineit] *v. t. keem.* dekloorima, klooritustama

deci- ['desi] *pref.* kümnend-, kümnendik-, (*võõrsõnades*) detsi-

decibel ['desibel] *s. füüs.* detsibell

decide [di'said] *v. t. & i.* **(-dable)** otsustama (*millegi vahel* **between**; *millegi või kellegi kasuks* **for, in favour of**; *millegi või kellegi vastu* **against**; *midagi teha* **to do, on doing**); otsusele jõudma (*millegi suhtes* **on**), valima **(on)**

decided [di'saidid] *a.* otsustav, kahtlematu, ilmne; kindel, vankumatu

decidedly [di'saididli] *adv.* otsustavalt; kahtlemata, ilmselt, kindlasti ◇ **~ not** muidugi mitte

deciduous [di'sidjuəs] *a.* pudenev, varisev, maha- *või* väljalangev (*lehestiku, hammaste jms. kohta*); *bot.* heitlehine, (iga aasta) lehti langetav ◇ **~ teeth** *anat.* piimahambad (= **milk teeth**); **~ tree** *bot.* heitlehine puu; lehtpuu

decigram(me) ['desigræm] *s.* detsigramm

decilitre ['desili:tə] *s.* detsiliiter

decimal ['desim(ə)l] **1.** *a.* **(-lly)** detsimaalne, detsimaal-, kümnend-, kümnel põhinev; **2.** *s.* detsimaal- *e.* kümnendmurd (= **~ fraction**) ◇ **~ classification** kümnendliigitus; **~ coinage** (*or* **~ currency**) kümnendarvudel põhinev rahasüsteem; **~ fraction** kümnendmurd (*Inglismaal tarvit. täisarvu ja kümnendmurru vahel punkti, mitte koma nagu meil:* $2^1/_2$=2.5); **~ point** punkt, millest paremal algab kümnendmurd (*meil tarvitusel koma*); **~ system** detsimaalsüsteem, kümnendsüsteem

decimalize ['desiməlaiz] *v. t.* detsimaliseerima, detsimaalsüsteemile üle viima

decimate ['desimeit] *v. t.* **(-table)** detsimeerima, kümnendikku (e. iga kümnendat isikut) hukkama (*näit. karistuseks mässu eest*); *piltl.* suurt osa (koguarvust) hävitama

decimation [desi'meiʃ(ə)n] *s.* detsimeerimine, detsimatsioon, iga kümnenda isiku hukkamine; *piltl.* suur hävitustöö

decimetre ['desimi:tə] *s.* detsimeeter

decipher [di'saifə] *v. t.* dešifreerima, (*salakirja*) tavalisse kirja üle kandma; (*halvasti kirjutatud kirja*) lugema; (*midagi segast või salapärast*) teatava pingutusega mõistma, lahti mõtestama

decipherment [di'saifəmənt] *s.* dešifreerimine, (*salakirja*) tavalisse kirja ülekandmine; (*raskesti loetava kirja*) äralugemine; (*segase või salapärase*) äramõistmine, lahtimõtestamine, -mõtestus

decision [di'siʒ(ə)n] *s.* otsustamine, otsustus, otsus; otsustavus, (meele)kindlus, kindlameelsus; vankumatus

decisive [di'saisiv] *a.* otsustav, otsustandev; määrav; kindel, kindlameelne; vankumatu

Decius ['di:ʃiəs] *pn.*

deck [dek] **1.** *s.* tekk, laevalagi; (*silla*) põrand, laudis; (*vaguni*) katus, (*sõiduki*) põrand *või* korrus; *Am.* kaardipakk; **2.** *v. t. poeet., ret.* ehtima, kaunistama **(out)**; (*laeva*) tekiga katma *või* varustama ◇ **on ~** laevalael, laeval; *Am. fam.* käepärast, tegevusvalmis; **~ runway** *av.* maandumisrada laevalael

deck-chair ['dekʧeə] *s.* lamamis- *e.* lebamistool

-decker ['dekə] *s.* (*teatava arvu*) -tekiline laev (*näit.* **three-~** kolmetekiline laev), -korruseline sõiduk (näit. **double-~** kahekorruseline buss)

deck-hand ['dekhænd] *s. mer.* tekimadrus

deck-house ['dekhaus] *s. mer.* tekimaja

declaim [di'kleim] *v. i. & t.* ilukõneliselt (*või* oraatorlikult) kõnelema; ilukõnet harjutama; (tundehoogsalt *või* ülespuhutult) dek-

lameerima; ägedalt kõnelema (*kellegi vastu* **against**)

declamation [deklə'meiʃ(ə)n] *s.* ilukõnelemine; oraatorlik (*või* üleskruvitud) kõne

declamatory [di'klæmət(ə)ri] *a.* ilukõneline, oraatorlik, üleskruvitud

declaration [deklə'reiʃ(ə)n] *s.* deklaratsioon, (põhimõtteline) avaldus; tollideklaratsioon (= **customs** ~) ◇ **the D- of Independence** *er. Am.* Iseseisvusdeklaratsioon (1776); **to make a** ~ deklareerima, avaldust tegema

declarative [di'klærətiv] deklaratiivne, deklareeriv, avaldav

declaratory [di'klærət(ə)ri] *a.* deklaratoorne, selgitav (*er. jur.*); *ka = eelm.*

declare [di'kleə] *v. t. & i.* **(-rable)** deklareerima, (ametlikult) teatama; kindlakujuliselt väitma; (*tollimiseks*) avaldama; (*otsust*) kuulutama ◇ **to** ~ **war (neutrality)** sõda (erapooletust) kuulutama; **he -ed (that) he knew nothing of the matter** ta seletas, et ta ei tea asjast midagi; **he is a -ed atheist** ta tunnistab ennast avalikult ateistiks; **well, I** ~**!** noh, küll on aga!

déclassé [de'klæsei] *a. pr.* (*fem.* **-ée** [-ei]) deklasseerunud, ühiskondlikul astmestikul langenud

declension [di'klenʃ(ə)n] *s.* kahanemine, langus, allakäik; *lgv.* deklinatsioon, käänamine, käändkond

declination [dekli'neiʃ(ə)n] *s. füüs., astr.* deklinatsioon, kääne, (kõrvale)kalle; *Am.* keeldumine, äraütlemine

decline [di'klain] **1.** *v. i. & t.* **(-nable)** allapoole kalduma, langema, allamäge minema, alla käima; halvenema, kahanema; keelduma, ära ütlema, tagasi lükkama; *lgv.* deklineerima, käänama; **2.** *s.* (allapoole) kallak, langus, allakäik; tagasiminek, halvenemine, kahanemine; (*päeva, elu*) lõpposa, loojak

declivity [di'kliviti] *s.* kallak, kalle; nõlv, nõlvak

declutch ['di:'klʌtʃ] *v. t. tehn.* lahti sidurdama, lahti haakima

decoct [di'kɔkt] *v. t.* (välja, kokku) keetma (*er. arstirohte*)

decoction [di'kɔkʃ(ə)n] *s.* (*arstirohtude*) keetmine; keeduvedelik, keedis, dekokt

decode [di'koud] *v. t.* **(-dable)** dekodeerima

décolletage [dei'kɔltɑ:ʒ] *s. pr.* dekoltee; dekolteega kleit

décolleté [dei'kɔltei] *a. pr.* (*fem.* **-tée**) dekolteeritud, dekolteega (*rõiva kohta*); **(-ée)** dekoltees, paljastatud õlgade ning seljaga (*naise kohta*)

decompose [di:kəm'pouz] *v. t. & i.* lagundama, lõhustama (*ka keem.*); eritlema, algosadeks lahutama; mädandama; lagunema, lõhustuma (*ka keem.*); mädanema

decomposition [di:kɔmpə'ziʃ(ə)n] *s.* lagundamine, lagunemine, lõhustamine, lõhustumine (*ka keem.*); mädandamine, mädanemine

decontaminate ['di:kən'tæmineit] *v. t.* saastumisest (*või* nakkusidudest, mürkainetest) puhastama; *mil.* degaseerima

decontrol ['di:kən'troul] *v. t.* **(-ll-)** kontrolli alt vabastama

décor ['deikɔ:, de(i)'kɔ:] *s. pr.* dekoor; dekoratsioon, *er.* teatridekoratsioon

decorate ['dekəreit] *v. t.* **(-rable)** dekoreerima, kaunistama; kujundama, viimistlema, remontima (*tuba, maja*); aumärgiga (*või* ordenilindiga) autasustama, aumärki annetama

decoration [dekə'reiʃ(ə)n] *s.* dekoreerimine, dekoratsioon; kujundus, viimistlus, remont; ehis, kaunistus; lipuehe; aumärk, ordenilint

decorative ['dek(ə)rətiv, -kəreit-] *a.* dekoratiivne, dekoratiiv-, kaunistav ◇ ~ **art** dekoratiivkunst, ehiskunst

decorator ['dekəreitə] *s. er.* maaler, tapeetija ◇ **interior** ~ sisekujundaja, -arhitekt, ruumikujundaja

decorous [di'kɔ:rəs, 'dekərəs] *a.* sünnis, siivus, korralik, väärikas

decorum [di'kɔ:rəm] *s.* sündsus, siivsus, korralikkus, väärikus, dekoorum

decoy [di'kɔi] **1.** *s.* püünisvõrkudega varustatud tiik metspartide püüdmiseks; *ka = ~***-duck**; peibutis, ahvatis; (peibutus- *e.* ahvatus)sööt; **2.** *v. t.* peibutama, ahvatama, lõksu meelitama ◇ ~ **ship** *mil. aj.* peibutuslaev

decoy-duck [di'kɔidʌk] *s.* peibutuspart (*metspartide lõksumeelitamiseks*); *piltl.* teiste lõksumeelitamiseks kasutatav isik *või* asi

decrease **1.** [di'kri:s] *v. i. & t.* vähenema, kahanema, alanema; vähendama, kahandama; **2.** ['di:kri:s] *s.* vähenemine, kahanemine, alanemine; vähendus, kahandus

decree [di'kri:] **1.** *s.* dekreet, määrus, käskkiri, seadlus; ülemuslik tahteavaldus, (kohtu)otsus; **2.** *v. t.* määrama, otsustama, dekreteerima ◇ ~ **nisi** ['naisai] tingimisi (kohtu)otsus (*er. abielulahutuses*)

decrement ['dekrimənt] *s.* kahanemine, vähenemine; kahanemis- *e.* vähenemismäär, dekrement

decrepit [di'krepit] *a.* (vanadusest) jõuetu, vanadusnõrk, igerik

decrepitude [di'krepitju:d] *s.* vanadusnõrkus, -jõuetus

decrescendo ['di:kri'ʃendou] *muus.* = **diminuendo**

decrescent [di'kres(ə)nt] *a.* kahanev (*er. kuu kohta*), vähenev

decretal [di'kri:t(ə)l] **1.** *a.* dekreetlik, dekreedi-, dekreet-, dekretaal(i)-; **2.** *s. kirikl.* dekretaal, paavsti käskkiri

decrial [di'kraiəl] *s.* hukkamõist, mahategemine, halvustus

decry [di'krai] *v. t.* **(-iable)** hukka mõistma, maha tegema, halvustama

decumbent [di'kʌmbənt] *a. er. bot.* lamav

decuple ['dekjupl] **1.** *a.* kümnekordne; **2.** *s.* kümnekordne hulk; **3.** *v. t.* kümnekordistama

decurrent [di'kʌrənt] *a. bot.* laskuv (*lehe kohta*)

decussate [di'kʌsit] *a.* ristamisi asetsev, ristunud; *er. bot.* ristvastak, ristamisi vastak (*leheseisu kohta*)

decussation [dekə'seiʃ(ə)n] *s.* ristumine; *bot.* ristvastakus; *anat.* dekussatsioon, ristus ◇ **point of** ~ ristumispunkt

dedicate ['dedikeit] *v. t.* **(-cable)** pühendama, omaks andma, deditseerima ◇ **to** ~ **oneself** pühenduma, ihu ning hingega anduma (*millelegi* **to**)

dedication [dedi'keiʃ(ə)n] *s.* pühendamine; pühendumine; pühendus, dedikatsioon

dedicator ['dedikeitə] *s.* pühendaja, deditseerija

dedicatory ['dedikeitəri] *a.* pühendav, pühenduslik, pühendus-, pühendi-, pühend-

deduce [di'dju:s] *v. t.* dedutseerima, (*üksikut üldisest*) tuletama; järeldama

deducible [di'dju:sibl] *a.* dedutseeritav, tuletatav, järeldatav

deduct [di'dʌkt] *v. t.* ära võtma, maha arv(ut)ama, hinnast alla jätma

deduction [di'dʌkʃ(ə)n] *s.* mahaarv(ut)amine, mahahindlus, hinnavähend; *loog.* deduktsioon (*üksiku tuletamine üldisest*); järeldus

deductive [di'dʌktiv] *a. loog.* deduktiivne, deduktsioonil põhinev

dee I [di:] **1.** *s.* midagi D-kujulist; *er.* D-kujuline rõngas (*hobuserakmete osana*); **2.** = **d—**

Dee II [di:] *pn.*

deed [di:d] **1.** *s.* tegu; *jur.* akt, dokument, notariaalne leping; **2.** *v. t. Am. jur.* aktiga (*või* notariaalse lepinguga) siirma *või* loovutama ◇ **he is kind in word and** ~ ta on lahke sõnas ja teos; **in very** ~ tõepoolest, tegelikult

deed-poll ['di:dpoul] *s. jur.* ühepoolne akt

deem [di:m] *v. t. arh.* arvama, pidama (*millekski*), mõtlema, otsustama

deemster ['di:mstə] *s. arh.* kohtunik; *er.* üks kahest kohtunikust Mani saarel

deep [di:p] **1.** *a.* sügav, süva; (*heli kohta*) madal; mõõtmatu, sügavamõtteline, salapärane; *sl.* kaval; **2.** *s.* sügavik, süvik; **(the** ~**)** meri; **3.** *adv.* sügaval(e), sügavalt ◇ ~ **array** (*or* **formation**) sügav rivistus; ~ **freezing** *tehn.* sügavkülmutus (*vrd.* **deep-freeze**); ~ **sea** süvameri; **to go** (*or* **go in**) **off the** ~ **end** *fam.* enesevalitsust kaotama, taltsutamatult toimima; **in** ~ **water(s)** *piltl.* mures, raskustes, hädas; **drawn up six** ~ kuue rea sügavuselt rivistatud; **to be** ~ **in debt** suurtes võlgades olema; ~ **in a book** raamatusse süvenenud; a ~ **one** *sl.* kaval ning salalik isik; **to read** ~ **into the night** hilja ööni lugema

deepen ['di:pn] *v. t. & i.* süvendama, sügavamaks tegema; süvenema, sügavamaks muutuma

deepfreeze ['di:pfri:z] *s. tehn.* sügavkülmik

deep-laid ['di:pleid] *a.* sügavale seatud; *piltl.* kaval, salajane (*sepitsuse kohta*)

deeply ['di:pli] *adv.* sügavalt, sügavasti (*ka piltl.*)

deep-rooted ['di:p'ru:tid] *a.* sügavasti (sisse)juurdunud (*ka piltl.*)
deep-sea ['di:psi:] *a.* süvamere-, süvamereline
deep-seated ['di:p'si:tid] *a.* sügaval asetsev, sissejuurdunud
deer [diə] *s.* (*pl.* ~) hirv; hirvlaste sugukonnast loom ◇ **fallow** ~ kabehirv; **red** ~ punahirv; **roe** ~ metskits; **small** ~ *kollekt.* väiksemad jahiloomad; *piltl.* tähtsuseta isikud *või* asjad
deer-hound ['diəhaund] *s.* šoti ajukoer
deer-skin ['diəskin] *s.* hirvenahk
deerstalker ['diəstɔ:kə] *s.* hirvekütt; madalapõhjaline kütimüts (*nokaga ees ja taga*)
deerstalking ['diəstɔ:kiŋ] *s.* hirveküttimine (*hirvele lähedale hiilides*)
deface [di'feis] *v. t.* (**-ceable**) inetama, inetuks tegema, moonutama, rikkuma; mitteloetavaks tegema, kustutama
defacement [di'feismənt] *s.* inetamine, inetuks tegemine; moonutus, rike
de facto [di:'fæktou] *adv. lad.* tegelikult
defalcate ['di:fælkeit, di(:)'f-] *v. i. & t.* (**-tor**) *jur.* (*usaldatud vara*) omastama *või* kõrvaldama
defalcation [di:fæl'kei∫(ə)n] *s. jur.* (*usaldatud vara*) omastamine *või* kõrvaldamine; omastatud summa, (kassa) puudujääk
defamation [di:fə'mei∫(ə)n] *s. jur.* difamatsioon, levilaim, avalik laimamine
defamatory [di'fæmət(ə)ri] *a.* (**-ily**) levilaimuline, laimav
defame [di'feim] *v. t.* (**-mable**) difameerima, laimama, laimu levitama
default [di'fɔ(:)lt] **1.** *s.* puudumine, mitteilmumine; kohustuse mittetäitmine; *mil.* distsipliinirikkumine; (*tähtaja*) möödalaskmine; **2.** *v. i.* (rahalist) kohustust mitte täitma; kohtusse mitte ilmuma ◇ **judgement by** ~ tagaselja tehtud otsus; **in** ~ **of** (*millegi*) puudusel
defaulter [di'fɔ(:)ltə] *s.* kohtusse mitteilmuja; kohustuse mittetäitja; *er.* maksujõuetu; *mil.* distsipliinirikkuja
defeasance [di'fi:zəns] *s. jur.* tühistamine, kehtetuks tunnistamine, annulleerimine
defeasible [di'fi:zibl] *a. jur.* tühistatav, annulleeritav
defeat [di'fi:t] **1.** *v. t.* (*lahingus, võistlusel*) lööma, võitma; nurjama, nurja ajama; **2.** *s.* lüüasaamine, kaotus; nurjaminek, nurjumine
defeatism [di'fi:tizm] *s.* (sõja) kaotusega leppiv vaim, lüüasaamispoliitika
defeatist [di'fi:tist] *s.* kaotusega leppija, lüüasaamispoliitika pooldaja
defecate ['defikeit] *v. t. & i.* (**-cable, -tor**) roojast (*või* saastast) puhastama, selitama; roojast (*või* saastast) puhastuma; *med.* roojama
defecation [defi'kei∫(ə)n] *s.* defekatsioon, roojast (*või* saastast) puhastamine, puhastus, selitus; *med.* roojamine
defect [di'fekt] **1.** *s.* defekt, puue, puudus, viga, rike; **2.** *v. i.* üle minema, üle jooksma (*kellegi poole* **to**)
defection [di'fek∫(ə)n] *s.* üleminek, ülejooksmine, (*juhile või seniseile põhimõtteile*) seljapööramine (**from**)
defective [di'fektiv] **1.** *a.* defektiivne, puudulik; *lgv.* vaegmuuteline; **2.** *s.* vaimselt puudulik (*või* ebanormaalne) isik ◇ ~ **verb** *lgv.* vaegmuuteline pöördsõna, defektiivverb
defector [di'fektə] *s.* ülejooksik
defence, *Am.* **-nse** [di'fens] *s.* kaitse, kaitsmine; *jur.* kaitse, kaitsekõne; *pl. mil.* kaitseehitised, kindlustised ◇ **in** ~ **of** (*millegi, kellegi*) kaitseks, õigustuseks; **to make a good** ~ ennast hästi kaitsma; ~ **mechanism** *psühh.* kaitsemehhanism; **D- of the Realm Act** *aj.* augustis 1914 Inglismaal väljakuulutatud erakorraline kaitseseisukord
defenceless, *Am.* **-nse-** [di'fenslis] *a.* kaitsetu, kaitsmatu
defend [di'fend] *v. t. & i.* kaitsma (*millegi eest* **from**) ◇ **God** ~**!** jumal hoidku!
defendant [di'fendənt] *s.* kohtu- *e.* kaebealune, süüalune, süüdistatav; kostja
defender [di'fendə] *s.* kaitsja ◇ **D- of the Faith** usu kaitsja (*üks Inglise kuninga tiitleid*)
defense(less) [di'fens(lis)] = **defence(less)**
defensibility [difensi'biliti] *s.* kaitstavus
defensible [di'fensibl] *a.* (**-bly**) kaitstav, õigustatav
defensive [di'fensiv] **1.** *a.* defensiivne, kaitsev, kaitse-; **2.** *s.* kaitsetegevus, -olukord, defensiiv ◇ **to be** *or* **stand (act) on the** ~ kaitseseisukorras olema (tegutsema), ennast kaitsma

defer I [di'fə:] *v. t.* (**-rr-**) edasi lükkama, viivitama ◇ **-rred shares** *maj.* viivitusaktsiad
defer II [di'fə:] *v. i.* (**-rr-**) järele andma, möönma, alistuma (**to**)
deference ['def(ə)r(ə)ns] *s.* aupaklikkus, lugupidamine, lugupidamisavaldus; järeleandmine, möönmine, alistumine ◇ **in** (*or* **out of**) ~ **to** lugupidamisest (*millegi või kellegi vastu*)
deferential [defə'ren∫(ə)l] *a.* (**-lly**) aupaklik
deferment [di'fə:mənt] *s.* edasilükkamine, viivitus
deferrization [di:ferai'zei∫(ə)n] *s. keem., tehn.* rauatustamine, rauaärastus, (*er. vee*) rauaühenditest pahastamine
defiance [di'faiəns] *s.* väljakutse, väljakutsuv olek, trots, trotsimine ◇ **in** ~ **of** (*kellestki, millestki*) hoolimata; **to bid** ~ **to** trotsima
defiant [di'faiənt] *a.* trotsiv, väljakutsuv
deficiency [di'fi∫(ə)nsi] *s.* (*millegi*) puudulikkus, puudus, vaegus, vajaklikkus (**of**); vaegareng, arengupuue; puudujääk, vajak
deficient [di'fi∫(ə)nt] *a.* defitsiitne, puudulik, vaeg-, vajaklik, vajak-, ebaküllaldane (*millegi suhtes* **in**)
deficit ['defisit, 'di:f-] *s.* defitsiit, puudujääk, vajak
defile I **1.** [di'fail] *v. i.* defileerima, reastikku (mööda) marssima; **2.** ['di:fail, *Am.* di'fail] *s.* kitsustik, kitsas (mäe)kuru, kitsastee, defilee; defileerimine, jadakäik
defile II [di'fail] *v. t.* (**-lable**) rüvetama, reostama, roojastama, reenama
defilement [di'failmənt] *s.* rüvetus, reostus, roojastus, reenamine
define [di'fain] *v. t.* (**-nable**) defineerima, piiritlema, määratlema; piiristama
definite ['def(i)nit] *a.* definiitne, määratud, kindlakujuline, kindel; kindlapiiriline; täpne, selge ◇ **the** ~ **article** *lgv.* määrav artikkel
definitely ['def(i)nitli] *adv.* kindlalt, täpselt ◇ ~**!** *fam.* (jah) muidugi!
definition [def(i)'ni∫(ə)n] *s.* definitsioon, piiritlus, määratlus; kindlapiirilisus, täpsus, selgus
definitive [di'finitiv] *a.* definitiivne, lõplik; otsustav
deflagrate ['defləgreit] *v. i. & t.* äkilise leegina põlema *või* põletama, deflagreerima
deflagration [deflə'grei∫(ə)n] *s.* äkilise leegina põlemine *või* põletamine, deflagratsioon
deflate [di(:)'fleit] *v. t.* (**-table, -tor**) õhku (*kummist, pallist*) välja laskma; *maj.* rahamärkide arvu vähendamise teel raha ostuvõimet tõstma; *piltl.* (*kellegi*) upsakust (*või* liigset eneseusaldust) vähendama
deflation [di(:)'flei∫(ə)n] *s.* õhu väljalaskmine (*kummist, pallist*); *maj.* deflatsioon (*raha ostuvõime tõstmine*); *geol.* tuulekanne, deflatsioon
deflect [di'flekt] *v. t. & i.* kõrvale kallutama; kõrvale kalduma
deflexion, -ection [di'flek∫(ə)n] *s.* defleksioon, kõrvalekaldumus; *tehn.* läbipaine, läbipaindumine
defloration [di:flɔ:'rei∫(ə)n, def-] *s.* defloratsioon, neitsinahapurustus, neitsilikkusekaotus
deflower [di(:)'flauə] *v. t.* defloreerima, neitsinahka purustama, neitsilikkust kaotama; *haruld.* õitest paljaks röövima *või* laastama
Defoe [də'fou, di'f-] *pn.*
defoliant [di:'fouliənt] *s.* defoliant (*taimelehtede enneaegset varisemist põhjustav keemiline vahend*)
defoliate [di'foulieit] *v. t.* lehitustama, lehtedest paljaks tegema
defoliation [difouli'ei∫(ə)n] *s.* lehitustamine, lehtedest paljakstegemine; (*er.* enneaegne *või* haiguslik) lehelangus, defoliatsioon
deforest [di:'fɔrist] *v. t.* metsatustama, metsast lagestama, metsatuks tegema
De Forest [də'fɔrist] *pn.*
deforestation [difɔris'tei∫(ə)n] *s.* metsatustamine, metsast lagestamine, metsatuks tegemine
deform [di'fɔ:m] *v. t.* moonutama, kuju muutma, deformeerima (*ka tehn.*); (silmatorkavalt) sandiks tegema, sandistama
deformation [di:fɔ:'mei∫(ə)n] *s.* (kuju)moonutamine, moonutus, deformatsioon (*ka tehn.*)
deformity [di'fɔ:miti] *s.* moonutus; näotus,

moonutav kehaline (*või* vaimne) rike, vigasus, väärarend, -areng, deformsus (*ka biol.*); inetus

defraud [di'frɔ:d] *v. t.* välja petma, pettuse teel kaostama *või* ära võtma (*kelleltki midagi* **smb. of smth.**)

defray [di'frei] *v. t.* (*kulusid*) katma, tasuma

defrayal [di'freiəl], **defrayment** [di'freimənt] *s.* (*kulude*) katmine, tasumine

defrock [di'frɔk] = **unfrock**

defrost [di:'frɔ(:)st] *v. t. tehn.* jäätusest (*või* jäätumisest) vabastama

deft [deft] *a.* osav, väle, nobe

defunct [di'fʌŋkt] **1.** *a.* surnud, kadunud (*peam. arh., nalj.*); iganenud, ajast ning arust läinud; **2.** *s.* (**the ~**) kadunu, (hiljuti) surnu ◇ **the ~ left no will** kadunu(ke) ei jätnud mingit testamenti

defy [di'fai] *v. t.* (võitluseks) välja kutsuma, trotsima; avalikult vastu hakkama; mitte alistuma, vastu pidama ◇ **this problem -fies solution** see probleem on lahendamatu

deg. *lüh.* = **degree**

dégagé [dei'gɑ:ʒei] *a. pr.* (*fem.* **-gée** [-ʒei]) sundimatu, vaba

degas [di:'gæs] *v. t. keem., mil.* degaseerima

degauss [di:'gaus] *s. tehn.* demagneetima, lahti magneetima

degeneracy [di'dʒen(ə)rəsi] *s.* manduvus, degenereeruvus

degenerate 1. [di'dʒen(ə)rit] *a.* degenereerunud, mandunud, väärastunud (*ka med.*); *mat.* kõdunud, kidunud; **2.** [di'dʒen(ə)rit] *s.* degenerant, manduja, mandunu; **3.** [di'dʒen(ə)reit] *v. i.* degenereeruma, manduma, väärastuma (*ka med.*); *mat.* kõduma, kiduma

degeneration [didʒenə'reiʃ(ə)n] *s.* degeneratsioon, mandumine, väärastus (*ka med.*); *mat.* kõdumine, kidumine

degenerative [di'dʒenərətiv] *a.* degeneratiivne, manduvuslik, väärastuslik

deglutition [di:glu:'tiʃ(ə)n] *s. pedant.* (toidu) neelamine

degradation [degrə'deiʃ(ə)n] *s.* alandamine, alandus; alandav seisukord *või* asjaolu; degradatsioon, teenistus- *või* auastmes alandamine, auastme tühistamine

degrade [di'greid] *v. t. & i.* (**-dable**) degradeerima, teenistus- *või* auastmes alandama, auastet tühistama; **madaldama**, halvendama; degradeeruma; madalduma, halvenema

degrading [di'greidiŋ] *a. er.* alandav, endalugupidamist madaldav

degree [di'gri:] *s.* kraad, pügal, aste; määr, hulk; ühiskondlik klass; akadeemiline (*e.* teaduslik) kraad; *lgv.* komparatsiooni- *e.* võrdlusaste ◇ **the difference is only of ~** vahe on ainult suuremas või vähemas määras; **by ~s** järk-järgult; **to a high ~** suurel määral; **to a ~** *fam.* üliväga; **honorary ~** audoktorikraad; **to take a** (*or* **one's**) **~** ülikooli akadeemilise kraadiga (*haril.* **M.A.**) lõpetama; **people of every ~** kõiksugu inimesi; **the third ~** *Am.* «kolmas kraad», politseilik ülekuulamine füüsiliste surveabinõude kasutamisega

dehiscent [di(:)'hisnt] *a. bot.* lahtipakatav, -kargav ◇ **~ fruit** avavili

dehorn [di:'hɔ:n] *v. t.* sarvitustama, sarvituks tegema, sarvi kõrvaldama

dehumanize [di:'hju:mənaiz] *v. t.* dehumaniseerima, ebainimlikuks muutma

dehydrate [di:'haidreit] *v. t. keem., tehn.* dehüdraatima, dehüdrat(is)eerima, veetustama, veest vabastama

de-ice [di:'ais] *v. t. tehn.* jäätustama, jäätust vabastama; jäätumist vältima (*er. lennukil*)

de-icer [di:'aisə] *s. tehn.* jäätõrjeseadis (*er. lennukil*)

deification [di:ifi'keiʃ(ə)n] *s.* jumaldamine, jumaldus; jumalustamine, jumaluseks pidamine *või* tõstmine

deify ['di:ifai] *v. t.* (**-iable**) jumaldama; jumalustama, jumaluseks pidama *või* tõstma

deign [dein] *v. t.* suvatsema, armulikult valmis olema, heaks arvama (*midagi teha* **to do**)

Dei gratia ['di:ai 'greiʃiei] *adv. lad.* (*lüh.* **D.G.**) jumala armust

Deira ['di:irə] *pn.*

Deirdre ['diədr(e)i] *pn.*

deism ['di:izm] *s. filos.* deism

deist ['di:ist] *s. filos.* deist, deismi pooldaja

deity ['di:iti] *s.* jumalus; jumalikkus; (**the D-**) jumal

deject [di'dʒekt] *v. t.* masendama, (hingeliselt) maha rõhuma

dejected [di'dʒektid] *a.* masendunud, rõhutud, nukker, noruline

dejection [di'dʒekʃ(ə)n] *s.* masendus, rõhutud meeleolu, nukrus, norg

déjeuner ['deʒənei, 'dei-] *s. pr.* pidulik eine

de jure [di: 'juəri] *adv. lad.* õiguslikult, õiguse järgi

Dekker ['dekə] *pn.*

dekko ['dekou] *s. sl.* pilk ◇ **to have** (*or* **take**) **a ~ at** (*millelegi, kellelegi*) pilku heitma

Del. *lüh.* = **Delaware**

Delagoa [delə'go(u)ə] *pn.*

delaine [di'lein] *s. tekst.* teatav kerge (villane *või* poolvillane) kleidiriie

De la Mare [delə'mɑ:, -'mæə, 'del-] *pn.*

delation [di'leiʃ(ə)n] *s. pedant.* öördus, pealekaebus

Delaware ['deləwæə] *pn.*

De la Warr ['deləwə, -wæə] *pn.*

delay [di'lei] **1.** *v. t. & i.* viivitama, edasi lükkama; viibima, edasi lükkuma; viivlema; **2.** *s.* viivitamine, viivitus ◇ **to make no ~** mitte viivlema, mitte aega viitma; **without ~** viibimata, viivitamatult

dele ['di:li(:)] *v. imperat. trük.* kustutada

delectable [di'lektəbl] *a. arh., nalj.* rõõmustav, meelepärane, mõnus

delectation [di:lek'teiʃ(ə)n] *s.* mõnulus, rõõm, heameel ◇ **for smb.'s ~** kellegi rõõmuks

delegacy ['deligəsi] *s.* delegatsioon, delegaatkond, delegaatide kogu

delegate 1. ['deligeit] *v. t.* delegeerima, ülesandega läkitama, lähetama, volitama; **2.** ['deligit] *s.* delegaat, (volitatud) saadik

delegation [deli'geiʃ(ə)n] *s.* delegeerimine, volitamine, (volitatud) saadikute läkitamine; delegatsioon, delegaatkond

delete [di(:)'li:t] *v. t.* (**-table**) kustutama, maha tõmbama, hävitama

deleterious [deli'tiəriəs] *a. pedant.* kahjulik, hävitav

deletion [di(:)'li:ʃ(ə)n] *s.* kustutamine, mahatõmbamine, hävitamine

delf [delf], **delft** I [delft] *s.* Delfti fajanss

Delft II [delft] *pn.*

Delhi ['deli] *pn.*

Delia ['di:liə] *pn.*

deliberate 1. [di'libəreit] *v. i. & t.* nõu pidama, kaalutlema, arutlema; **2.** [di'libərit] *a.* tahtlik, kavatsetud, meelega tehtud, sihilik; kaalutud; kaalutlev, järelemõtlik; ruttamatu

deliberately [di'libəritli] *adv.* tahtlikult, kavatsetult, meelega, sihilikult; kaalutletult; ruttamatult

deliberation [dilibə'reiʃ(ə)n] *s.* nõupidamine, kaalutlus, arutlus; järelemõtlikkus, kaalutlev viivitus

deliberative [di'lib(ə)rətiv] *a.* kaalutlev, arutlev, nõuandev ◇ **~ assembly** *pol.* nõuandev kogu

delicacy ['delikəsi] *s.* delikaatsus, õrnus, peenus, peenetundelisus; tundlikkus; hellikus, hellus; hellik tervis; hõrgutis, maiuspala, delikatess

delicate ['delikit] *a.* delikaatne, hõrk, maitsev; peenetundeline; tundlik; hell, hellik, õrna tervisega; õrn, peen; õrnatundeline, kergesti haavuv

delicatessen [delikə'tes(ə)n] *s. pl. Am.* delikatessid, hõrgutised, peentoidud; kulinaartooted; delikatesside (*või* kulinaartoodete) kauplus

delicious [di'liʃəs] *a.* sulnis, veetlev, maitsev; *fam.* kõditav (*nalja kohta*)

delight [di'lait] **1.** *v. t. & i.* rõõmu valmistama, üliväga meeldima; nautima, rõõmu leidma (*millestki* **in**); **2.** *s.* rõõm, heameel, õndsalik tunne, nauding; rõõmu valmistav asi ◇ **I am ~ed** mul on hea meel

delightful [di'laitf(u)l] *a.* (**-lly**) ülimeeldiv, -mõnus, õndsalik; veetlev

delightsome [di'laitsəm] *a. poeet.* = **delightful**

Delilah [di'lailə] **1.** *pn. piibl.* Delila; **2.** *s.* kaval võrgutav naine

delimit [di:'limit] *v. t.* delimiteerima, piiristama, piire tõmbama

delimitataion [di(:)limi'teiʃ(ə)n] *s.* delimitatsioon, piiristamine, piiristus; piirjoon

delinate [di'linieit] *v. t.* (**-neable, -tor**) visandlikult joonistama *või* kirjeldama, skitseerima, visandama, üldpilti andma

delineation [dilini'eiʃ(ə)n] *s.* (*üldpildi*) visandamine, skitseerimine; üldjooneline kirjeldus; visand

delinquency [di'liŋkwənsi] *s.* kohuse mittetäitmine, eksimus, vääratus; õiguserikku-

mine, seadusvastane tegu, süütegu ◇ **juvenile** ~ alaealiste kuritegevus

delinquent [di'liŋkwənt] **1.** *a. haruld.* kohust mittetäitev, süüdlane; **2.** *s.* kohuse mittetäitja, üleastuja, süüdlane; õiguserikkuja, kurjategija, delinkvent

deliquesce [deli'kwes] *v. i. keem., tehn.* vedelduma, veelduma

deliquescence [deli'kwes(ə)ns] *s. keem., tehn.* vedeldumine, veeldumine

delirious [di'liriəs] *a.* soniv, jampsiv, meeletu (*millegi pärast* **with**)

delirium [di'liriəm] *s.* deliirium, sonimine, jampsimine; meeletus, hullus ◇ ~ **tremens** ['tri:menz] *med.* joomahullus

Delius ['di:liəs] *pn.*

deliver [di'livə] *v. t.* vabastama, päästma (*millestki* **from**); kätte (*või* kohale) toimetama, üle andma (**up, over**); (*kirju*) väljastama; (*hoopi, käsku jms.*) andma; (*palli*) viskama; (*kõnet*) pidama; esile tooma; (*sünnitamisel last*) ilmale aitama, vastu võtma ◇ **to be ~ed of** sünnitama, (*lapsega, mingi teosega jms.*) maha saama; **to ~ oneself of** pidulikult avaldama (*arvamust*); (*ülesannet*) täitma; **to ~ the goods** kaupa kätte toimetama; tellimust täitma; *piltl.* endale võetud kohustust täpselt täitma

deliverance [di'liv(ə)r(ə)ns] *s.* vabastamine, vabastus; mõtteavaldus, esitatud väide

delivery [di'liv(ə)ri] *s.* kättetoimetamine, kohaletoimetamine, üleandmine; (*kirjade*) väljastamine; mahasaamine, ilmaletoomine; kõnelemisviis; (*palli*) vise *või* löök; *sport* äraheide

dell [del] *s.* väike (metsastunud) org

Delos ['di:lɔs] *pn.* Deelos

Delphi ['delfai] *pn.* Delfi

Delphian ['delfiən], **-phic** [-fik] *a.* Delfi, Delfi templile (*või* oraaklile) omane; oraaklitaoline, tumeda- *või* kahemõtteline

delphinium [del'finiəm] *s. bot.* kukekannus

delta ['deltə] *s.* delta (*kreeka tähestiku 4. täht; vastab ladina d-le*); (*jõe*) suudmemaa ◇ ~ **function** *mat.* deltafunktsioon; ~ **metal** *tehn.* deltametall; ~ **rays** *füüs.* deltakiired; ~ **wing** *tehn.* deltakujuline lennukitiib

deltoid ['deltɔid] **1.** *a.* deltakujuline; **2.** *s. anat.* deltalihas

delude [di'l(j)u:d] *v. t.* (**-dable**) petma, eksiteele viima

deluge ['delju:dʒ] **1.** *s.* (vee)uputus; (**the D-**) *piibl.* veeuputus (*Noa ajal*); *piltl.* uputus, tulv, hulk (*midagi* **of**); **2.** *v. t.* (üle) uputama, üle ujutama ◇ **-es of rain** uputuslik vihmasadu, paduvihm; **to be -ed with letters** saadud kirjadesse uppuma

delusion [di'l(j)u:ʒ(ə)n] *s.* petteusk, -kujutlus, eksikujutlus, -arvamus; meelepete; viirastus ◇ **to be** (*or* **labour**) **under a** ~ eksiarvamusel olema, rängalt eksima; **to suffer from** ~**s** viirastusi nägema

delusive [di'l(j)u:siv] *a.* petlik, petlikke lootusi äratav

de luxe [də'luks] *a. pr.* luksuslik, luksus-, tore

delve [delv] **1.** *v. t. & i. arh.* (**-vable**) kaevama; kaevuma; *piltl.* süvenema (*millessegi* **into**); **2.** *s. arh., dial.* lohuke

Delville ['delvil] *pn.*

demagnetize [di:'mægnitaiz] *v. t. füüs., tehn.* demagneetima, magneetumusest vabastama

demagogic [demə'gɔgik, -'gɔdʒik] *a.* (**-ically**) demagoogiline, kirgi äratav, ässitav

demagogue, *Am. ka* **-gog** ['deməgɔg] *s.* demagoog

demagogy ['deməgɔgi, -gɔdʒi] *s.* demagoogia

demand [di'mɑ:nd] **1.** *s.* nõue, nõudmine; **2.** *v. t.* nõudma (*kelleltki* **of, from**); (järele) pärima, küsima ◇ **in (great)** ~ nõutav, otsitav; **(up)on** ~ nõudmisel; **I have many** ~**s on my attention** ma pean paljudele asjadele tähelepanu kinkima; **to** ~ **smb.'s business** kelleltki küsima (*või* pärima), mis tal asja on

demarcate ['di:mɑ:keit] *v. t.* demarkeerima, piiristama (*ka piltl.*)

demarcation [di:mɑ:'keiʃ(ə)n] *s.* demarkatsioon, piiristamine, piiristus ◇ **line of** ~ demarkatsioonijoon, piiristusjoon

démarche [dei'mɑ:ʃ] *s. pr.* demarš, diplomaatiline samm

demean I [di'mi:n] *v. t.* (väärikuses) alandama ◇ **to** ~ **oneself** alanduma; **to** ~ **oneself to do** (*peam. harimatus keeles*) heaks arvama teha

demean II [di'mi:n] *v. refl. lit.* käituma, (teataval viisil) esinema

demeanour, *Am.* **-or** [di'mi:nə] *s.* käitumine, käitumis- *või* esinemisviis

dement [di'ment] *v. t. haruld.* hulluks tegema

demented [di'mentid] *a.* hullu- *või* nõdrameelne, dementne

démenti [dei'mɑ:ŋti:] *s. pr.* dementeerimine, (ametlik) eitamine, (*teate, kuulduse*) ümberlükkamine, tagasitõrjumine, valeks kuulutamine

dementia [di'menʃ(i)ə] *s. med.* dementsus, nõdrameelsus, mõistusekaotus ◇ ~ **praecox** ['pri:kɔks] *med. van.* = **schizophrenia**

Demerara [demə'reərə] *pn.*

demerit [di:'merit] *s.* halb külg, puudus, viga, pahe ◇ **merits and** ~**s** (*asja*) head ja halvad küljed, hüved ja pahed

demesne [di'mein, -'mi:n] *s.* pärus- e. põlismõis, -maaomand; omaniku enese majandamisel olev maa-ala; domeen, riigi maaomand; *pilt.* (tegevus)piirkond, ala

Demeter [di'mi:tə] *pn.*

Demetrius [di'mi:triəs, -'met-] *pn.* Demetrios

demi- ['demi] *pref.* pool-

demigod ['demigɔd] *s.* pooljumal

demijohn ['demidʒɔn] *s.* (suur) korvpudel *või* klaasballoon korvis

demilitarize [di:'militəraiz] *v. t.* demilitariseerima

demilune ['demilu:n] *s. mil.* lünett, poolkuukujuline välikindlustus

demi-mondaine ['demimɔn'dein] *s.* pool-(maa)ilmadaam

demi-monde ['demi'mɔ:nd] *s.* poolmaailm, kahtlase kuulsusega elegantsete daamide maailm

demi-rep ['demirep] *s.* kahtlaste elukommetega naine

demise [di'maiz] **1.** *v. t.* (**-sable**) (*päranduse na või välja rentides*) edasi andma (*maaomandit*); loovutama (*tiitlit, võimu*); **2.** *s.* (*maaomandi*) edasiandmine; (*tiitli, võimu*) loovutamine (*surma puhul või loobumisakti alusel*); *piltl.* surm, hinguseleminek ◇ ~**of the crown** krooni üleminek järglasele

demisemiquaver ['demisemikweivə] *s. muus.* kolmekümnekahendiknoot

demission [di'miʃ(ə)n] *s.* (ameti) mahapanek, (ametist) loobumine

demit [di'mit] *v. t. & i. haruld.* (ametit) maha panema, (ametist) loobuma

demiurge ['demiə:dʒ, 'di:m-] *s. filos.* demiurg, (maailma) looja

demo ['demou] *s.* (*pl.* **-os**) *sl.* demonstratsioon, meeleavaldus, rongkäik (= **demonstration**)

demob [di'mɔb] *v. t. sl.* (**-bb-**) = **demobilize**

demobilization ['di:moubil(a)i'zeiʃ(ə)n] *s.* demobilisatsioon

demobilize [di:'moub(i)laiz] *v. t.* demobiliseerima

democracy [di'mɔkrəsi] *s.* demokraatia; demokraatlikkus, demokratism; (**the D-**) *Am.* demokraatlik partei *või* selle põhimõtted ◇ **People's D-ies** rahvademokraatiad, rahvademokraatiamaad

democrat ['demokræt, -mək-] *s.* demokraat; *Am.* demokraatliku partei liige

democratic [demo'krætik, -mə'k-] *a.* (**-ically**) demokraatlik, demokraatia-; demokraatliku erakonna ◇ **the D- Party** Demokraatlik Partei

democratize [di'mɔkrətaiz] *v. t.* (**-zable**) demokratiseerima, demokraatlikuks muutma

Democritus [di'mɔkritəs] *pn.* Demokritos

démodé [dei'moudei] *a. pr.* moest läinud, ebamoodne

demography [di'mɔgrəfi] *s.* demograafia, rahvastikuteadus

demolish [di'mɔliʃ] *v. t.* maha kiskuma, purustama, lammutama, hävitama; *fam.* kinni pistma, ära sööma

demolition [demə'liʃ(ə)n] *s.* mahakiskumine, purustamine, lammutamine, lammutus, hävitus

demon ['di:mən] *s.* deemon, kuri vaim, paharet; kuratlikult julm inimene; pööraselt tarmukas isik (*millegi suhtes* **for**)

demoniac [di'mouniæk] **1.** *s.* kurjast vaimust vaevatud (*või* raevlev, hullumeelne) isik; **2.** *a.* = *järgm.*

demoniacal [di:mə'naiək(ə)l] *a.* (**-lly**) deemonlik, kuratlik, kuratlikult julm, kurjust kehastav

demonic [di:'mɔnik] *a.* (**-ically**) deemonlik; üleloomulikult taibukas *või* läbinägelik

demonolatry [di:mə'nɔlətri] *s.* deemonikummardamine
demonology [di:mə'nɔlədʒi] *s.* demonoloogia (*õpetus deemonitest*)
demonstrable ['demənstrəbl] *a.* demonstreeritav, tõestatav, tõendatav, näidatav
demonstrate ['demənstreit] *v. t. & i.* demonstreerima, tõestama, tõendama, näitama; üles näitama, osutama; demonstratsioonist (*või* meeleavaldusest) osa võtma
demonstration [demɔns'treiʃ(ə)n] *s.* demonstratsioon, tõestamine, tõestus, tõendamine, tõendus; nähtavaks tegemine, näitamine; näitlik selgitus; *mil.* ähvardav ründemanööver, hirmutamisoperatsioon; meeleavaldus, rongkäik ◇ **to** ~ veenvalt, lõplikult
demonstrative [di'mɔnstrətiv] **1.** *a.* demonstratiivne, esitav, välja paista laskev; meeleavalduslik, väljakutsuv; tõestav, tõendav, veenev; *lgv.* näitav, demonstratiiv-; **2.** *s. lgv.* demonstratiiv, demonstratiivpronoomen, näitav asesõna (= ~ **pronoun**)
demonstrator ['demənstreitə] *s.* demonstraator, näitaja; demonstrant, meeleavaldaja; *er. med.* prosektor
demoralization [dimɔr(ə)lai'zeiʃ(ə)n] *s.* demoralisatsioon, demoraliseerimine, demoraliseerumine, kõlbeline laostamine *või* laostumine; *mil.* võitlusmoraali (*või* distsipliini) langus
demoralize [di'mɔr(ə)laiz] *v. t.* (**-zable**) demoraliseerima, kõlbeliselt laostama; halba mõju avaldama (*er. distsipliinile sõjaväes või koolis*)
De Morgan [də'mɔ:gən] *pn.*
demos ['di:mɔs] *s.* deemos
Demosthenes [di'mɔsθəni:z] *pn.*
demote [di'mout] *v. t. fam.* ametis alandama (*vast.* **promote**)
Dempsey ['dempsi] *pn.*
demur [di'mə:] **1.** *v. i.* (**-rr-**) vastu väitma *või* seisma (*millelegi* **to**); kõhklema; vaiet (*või* vastuväidet) esitama; **2.** *s.* vastuväide, vastuväite (*või* vaide) esitamine; kõhklus; (*tarvit. peam. väljendis* **without** ~ vastuvaidlematult, kõhklematult)
demure [di'mjuə] *a.* (**-er, -est**) tagasihoidlik, tõsine; silmakirjalikult häbelik *või* mõõdukas
demurrage [di'mʌridʒ] *s.* (üle)seisuaeg; laomaks, (üle)seisuraha
demurrer 1. [di'mə:rə] *s.* vastuväitja, vastuväite (*või* vaide) esitaja; **2.** [di'mʌrə] *s. jur.* vaie, vastuväide
demy [di'mai] *s.* inglise paberikaust (*trükipaber 56×46 cm, kirjapaber 48×38 cm*); Magdalen College'i stipendiaat Oxfordis
den [den] *s. (metslooma, kelmide)* koobas, urgas, urg, pesa; (väike mugav) eratuba; *Am. ka* kabinet
denarius [di'neəriəs] *s. aj.* (*pl.* **-ii** [-iai]) denaar, teenar (*Vana-Rooma hõbemünt*)
denary ['di:nəri] *a.* kümnetine, kümnekaupa arvutatav, kümnel põhinev
denationalize [di:'næʃnəlaiz] *v. t.* denatsionaliseerima, rahvuslikku omapära kaotama; natsionaliseeritud vara tagastama
denaturalize [di:'nætʃ(ə)rəlaiz] *v. t.* loomulikke omadusi kaotama; *jur.* kodakondsusest vabastama, denaturaliseerima
denaturant [di'nætʃərənt] *s. tehn.* denatureerimiseks tarvitatav aine
denature [di'neitʃə] *v. t.* (**-rable**) *tehn.* denatureerima; (*er. alkoholi*) joogikõlbmatuks tegema ◇ **-ed alcohol** denaturaat, denatureeritud piiritus
denazify [di:'nɑ:tsifai, -'nɑ:zi-] *v. t. pol.* denatsifitseerima
Denbigh ['denbi] *pn.*
Denbighshire ['denbiʃ(i)ə] *pn.*
dendrite ['dendrait] *s. min., anat.* dendriit
dendrology [den'drɔlədʒi] *s. bot.* dendroloogia
dengue ['deŋgi] *s. med.* denge, polkapalavik (*teatavat liiki troopikapalavik* = ~**-fever**)
Denham ['denəm] *pn.*
denial [di'naiəl] *s.* eitamine, salgamine; keeldumine, äraütlemine ◇ **to take no** ~ eitava vastusega mitte leppima
denier I [di'naiə] *s.* eitaja, salgaja; keelduja (*vt.* **deny**)
denier II ['deniei, -niə, -njə] *s. tekst.* denjee (*lõnga jämeduse mõõtühik*)
denigrate ['denigreit] *v. t. haruld.* (**-tor**) mustama
denim ['denim] *s. tekst.* jäme drell(riie); drellriidest tööülikond
Denis ['denis] *pn.*
denizen ['denizn] **1.** *s.* asukas, elanik, koda-

nik; kodanikuõigused omandanud võõras; naturaliseerunud loom *või* taim; kodunenud võõrsõna; **2.** *v. t.* (*kellelegi*) kodanikuõigusi andma, (*kedagi, midagi*) naturaliseerima; *haruld.* asustama
Denmark ['denmɑ:k] *pn.* Taani(maa)
denominate 1. [di'nɔmineit] *v. t.* (**-nable**) nimetama, nime andma; **2.** [di'nɔminit] *a.* nimeline, nimega ◇ ~ **number** nimega arv
denomination [dinɔmi'neiʃ(ə)n] *s.* nimi, nimetus; (*raha*) nominaal- e. nimiväärtus; denominatsioon, (usu)sekt, usutunnistus, konfessioon
denominational [dinɔmi'neiʃ(ə)n(ə)l] *a.* denominatsionaalne, (usu)sekti-, konfessionaalne
denominative [di'nɔminətiv] **1.** *a.* nimetav, nimeandev; *lgv.* denominaalne, denominaal-; **2.** *s. lgv.* denominaal, noomenist tuletatud sõna ◇ ~ **verb** denominaalverb
denominator [di'nɔmineitə] *s.* nimetaja (*er. mat.*) ◇ **common** ~ *mat.* ühisnimetaja, ühine nimetaja (*ka piltl.*)
denotation [di:nou'teiʃ(ə)n] *s.* märgitsemine, tähendamine; *lgv.* denotatsioon, tähistus; *loog.* mõiste maht
denotative [di'noutətiv] *a.* märgitsev, tähendav
denote [di'nout] *v. t.* (**-table**) märgitsema, näitama, tähendama
denotement [di'noutmənt] *s.* märgitsemine, märgitsus
dénouement [dei'nu:mɑ:ŋ] *s. pr.* (*keerdsõlme, jutu*) lahendus
denounce [di'nauns] *v. t.* (**-ceable**) hurjutama, häbimärgistama, avalikult hukka mõistma; *jur.* denuntseerima, öördama, üles andma, pealekaebavalt teatama; *pol., jur.* denonsseerima, (*lepingut*) tühistama
de novo [di: 'nouvou] *adv. lad.* uuesti
dense [dens] *a.* tihke, tihe; juhm, rumal
densimeter [den'simitə] *s. füüs.* densimeeter, tihedusmõõtur
density ['densiti] *s.* tihkus, tihedus; juhmus, rumalus
dent I [dent] **1.** *s.* sälk, täke, kärbe; mõlk; **2.** *v. t.* sälgustama, sälkima, täkestama, hambuliseks tegema; mõlgistama
dent II [dent] *s. haruld.* hammas, luka (*ka tehn.* = **cog** I)
dental ['dent(ə)l] **1.** *a.* hamba-, hammaste-, hambaravi-; hammas-, dentaal-, dentaalne; **2.** *s. fon.* dentaal, hammashäälik (*ka* ~ **consonant**) ◇ ~ **hospital** hambakliinik; ~ **technician** hambatehnik
dentate ['denteit] *a. bot., zool.* hambuline, sakiline
dentation [den'teiʃ(ə)n] *s. bot., zool.* hambulisus, sakilisus
dentifrice ['dentifris] *s.* hambapulber, -pasta
dentine ['denti:n] *s. anat.* hambaluu, dentiin
dentist ['dentist] *s.* hambaarst, dentist
dentistry ['dentistri] *s.* hambaarstiteadus, -meditsiin
dentition [den'tiʃ(ə)n] *s.* dentitsioon, hammastumine, hammaste tulek (*lastel*)
denture ['dentjuə, -tʃə] *s.* hammaskond; hambaprotees
denudation [di:nju(:)'deiʃ(ə)n] *s.* paljastamine, paljastumine; *geol.* denudatsioon, kulumine, paljandumine, paljand
denude [di'nju:d] *v. t.* (**-dable**) paljastama, paljaks röövima (*millestki* **of**); *geol.* paljandama
denunciate [di'nʌnsieit] = **denounce**
denunciation [dinʌnsi'eiʃ(ə)n] *s.* denuntsiatsioon, öördamine, ülesandmine, pealekaebav teatamine; hurjutamine, hukkamõistmine; *pol., jur.* denonsseerimine, (*lepingu*) tühistamine
denunciator [di'nʌnsieitə] *s.* denuntsiant, öördaja, ülesandja, pealekaebaja
denunciatory [di'nʌnʃətəri] *a.* (**-ily**) hurjutav, hukkamõistev; pealekaebav, öördav
Denver ['denvə] *pn.*
deny [di'nai] *v. t.* (**-iable**) eitama, salgama, tagasi tõrjuma; ümber lükkama, *pol.* dementeerima; keelduma, ära ütlema; keelama ◇ **to** ~ **oneself smth.** millestki loobuma; **to** ~ **oneself to** (*kellelegi*) enesega kokkusaamist keelama; **he will not be -ied** ta ei lepi eitava vastusega, ta püsib visalt oma soovi juures
deodar ['dio(u)dɑ:] *s. bot.* himaalaja seeder (= ~ **cedar**)
deodorant [di(:)'oudərənt] **1.** *a.* desodoreeriv, lehka ärastav; **2.** *s.* de(s)odorant, lehka ärasti (*aine*)
deodorize [di(:)'oudəraiz] *v. t.* (**-zable**) desodoreerima, lehka ärastama

deodorizer [di(:)'oudəraizə] *s.* desodoraator (*seade*); de(s)odorant (= **deodorant**)
deoxidize [di:'ɔksidaiz] *v. t. keem.* desoksüdeerima
deoxyribonucleic [di:'ɔksi'raibo(u)'nju:kli(:)ik], **desoxy-** [de'zɔksi-] *a. keem.* desoksüribonukleiin- ◇ ~ **acid** (*lüh.* **DNA**) desoksüribonukleiinhape, tümonukleiinhape
depart [di'pɑ:t] *v. i. & t.* lahkuma; ära sõitma, väljuma (*rongi kohta*); elust lahkuma, surema; kõrvale pöörduma *või* kalduma (*millestki* **from**) ◇ **to** ~ **this life** siit elust lahkuma, surema; **the** ~**ed** surnu(d)
department [di'pɑ:tmənt] *s.* osakond; departemang, (*ametkonna*) osakond; ala, haru; teaduskond; kateeder; *Am.* ministeerium ◇ **D- of Defense** (*or* **D- Department**) *Am.* kaitseministeerium; **D- of State** (*or* **State D-**) *Am.* riigidepartemang, välisministeerium; ~ **store** *Am.* kaubamaja, universaalkauplus
departmental [di:pɑ:t'ment(ə)l] *a.* (**-lly**) osakonna-; departemangu-; *Am.* ministeeriumi-
departure [di'pɑ:tʃə] *s.* lahkumine; ärasõit, (*rongi*) väljumine; lähe; kõrvalepöördumine, -kaldumine; *arh.* surm; (uus) üritus *või* algatus (= **new** ~) ◇ **point of** ~ lähtepunkt
depend [di'pend] *v. i.* olenema, sõltuma, (ära) rippuma (*millestki, kellestki* **on, upon**); usaldama, kindlalt lootma (**on, upon**); *haruld.* alla rippuma (**from**) ◇ **that** ~**s** oleneb asjaoludest; ~ **upon it!** võid selles kindel olla!
dependable [di'pendəbl] *a.* (**-bly**) usaldatav, usaldusväärne; töökindel
dependant, *ka* -dent [di'pendənt] *s.* sõltlane, teisest sõltuv (*või* teise poolt ülalpeetav) isik
dependence [di'pendəns] *s.* sõltumus, sõltuvus, olenevus, rippuvus (*millestki, kellestki* **on, upon**); usaldus
dependency [di'pendənsi] *s.* sõltkond, sõltuv (*või* teise kontrolli all olev) maa *või* riik
dependent [di'pendənt] **1.** *a.* sõltuv, olenev, (ära)rippuv (*millestki, kellestki* **on, upon**); *lgv.* kõrval-; **2.** *s.* = **dependant** ◇ ~ **clause** *lgv.* kõrvallause
Depew [di'pju:] *pn.*
depict [di'pikt] *v. t.* (**-tor**) (pildina) maalima *või* joonistama; (piltlikult) kujutama, kirjeldama
depilate ['depileit] *v. t.* depileerima, karvatustama
depilation [depi'leiʃ(ə)n] *s.* depilatsioon, karvatustamine
depilatory [di'pilətəri] **1.** *a.* karvu ärastav; **2.** *s.* karvaärasti
deplenish [di'pleniʃ] *v. t. haruld.* tühjendama
deplete [di(:)'pli:t] *v. t.* (**-table**) tühjendama, (peaaegu) tühjaks ammutama, purgima; kurnama
depletion [di(:)'pli:ʃ(ə)n] *s.* tühjendamine, ammutamine, purgimine; kurnamine
deplorable [di'plɔ:rəbl] *a.* (**-bly**) kahetsusvõi haletsusväärne; laiduväärne, taunitav, hukkamõistetav
deplore [di'plɔ:] *v. t.* kahetsema, haletsema; taunima, hukka mõistma
deploy [di'plɔi] **1.** *v. t. & i. mil.* lahkrivistama, (*kolonnist*) lahkrivisse hargneda laskma; lahkrivistuma, lahkrivisse hargnema; positsioonidele asetama *või* asuma; **2.** *s. mil.* lahkrivistus
deployment [di'plɔimənt] *s. mil.* lahkrivistamine; lahkrivistumine; positsioonidele asetamine *või* asumine
deplume [di'plu:m] *v. t.* sulgedest paljaks kitkuma (*ka piltl.*)
deponent [di'pounənt] **1.** *s.* vannutatud tunnistaja; *lgv.* depoonens(verb) (= ~ **verb**); 2. *a. lgv.* depoonens- (*ainult passiivivormis tarvitatav, kuid aktiivi tähendusega*)
depopulate [di(:)'pɔpjuleit] *v. t.* (**-lable, -tor**) rahvastikust tühjaks laastama, asukaist tühjendama, rahvatustama
depopulation [di(:)pɔpju'leiʃ(ə)n] *s.* depopulatsioon, rahvatustamine, rahvatustumine, rahvastiku vähendamine *või* vähenemine
deport [di'pɔ:t] *v. t.* deporteerima, (sunniviisil) välja saatma *või* küüditama, sundasumisele saatma; *refl.* käituma
deportation [di:pɔ'teiʃ(ə)n] *s.* deportatsioon, (sund)väljasaatmine, küüditamine, sundasumisele saatmine

deportee [di:pɔ:'ti:] *s.* deporteeritu, sundasumisele saadetu, küüditatu
deportment [di'pɔ:tmənt] *s.* käitumine, esinemis- *või* käitumisviis
depose [di'pouz] *v. t. & i.* (**-sable**) ametist kõrvaldama, *er.* troonilt tõukama; *jur.* vande all tunnistama
deposit [di'pɔzit] **1.** *s.* deposiit, hoius, hoiustatud rahasumma *või* asi; tagatissumma, sissemaks; sade, sadestis, sadestunud kuhjatis, sete; *geol.* lasund; **2.** *v. t.* deponeerima, hoiustama, hoiule andma (*kellelegi* **with**); (*tagatisena*) sisse maksma; sadestama, setitama; maha panema *või* asetama, (*kedagi sõidukist*) välja laskma ◇ **to** ~ **eggs** munema; ~ **copy** sundeksemplar (*trükisest*)
depositary [di'pɔzit(ə)ri] *s.* depositaar, hoiusesaaja, hoiustatud summa (*või* asja) hoidja
deposition [di:pə'ziʃ(ə)n, dep-] *s.* ametist kõrvaldamine, *er.* troonilt tõukamine; *jur.* vande all antud (kirjalik) tunnistus; deponeerimine, hoiustamine, hoiuleandmine; sadestamine, sadestus, setitamine; kuhjatis (*ka geol.*)
depositor [di'pɔzitə] *s.* hoiustaja, hoiuleandja, deponeerija, deponent
depository [di'pɔzit(ə)ri] *s.* hoidla, hoiukoht; *piltl.* varaait
depot ['depou] *s.* depoo, laohoone, säilituspaik, hoidla; *mil.* (sõjavarustuse *või* lahingumoona) ladu; rügemendi peakorter; *Am.* ['di:pou] raudteejaam ◇ ~ **ship** emalaev, baaslaev
depravation [deprə'veiʃ(ə)n] *s.* halvale teele saatmine *või* sattumine, (kõlbeliselt) rikkumine *või* rikundumine
deprave [di'preiv] *v. t.* (**-vable**) halvale teele saatma, (kõlbeliselt) rikkuma
depraved [di'preivd] *a.* raiskuläinud, kõlvatu, paheline, rikundunud, (kõlbeliselt) rikutud
depravity [di'præviti] *s.* raiskumus, kõlvatus, pahelisus, rikutus
deprecate ['deprikeit] *v. t.* (**-cable, -tor**) taunima, hukka mõistma; vannutama, anudes tagasi tõrjuma
deprecation [depri'keiʃ(ə)n] *s.* taunimine, hukkamõist; vannutamine, anuv tagasitõrjumine
deprecatory ['deprikeitəri] *a.* (**-ily**) vannutav, anuvalt tagasitõrjuv
depreciate [di'pri:ʃieit] *v. t. & i.* (**-iable, -tor**) hinnas (*või* väärtuses) alandama; maha laitma *või* tegema; alavääristama; hinnas (*või* väärtuses) langema
depreciation [dipri:ʃi'eiʃ(ə)n] *s.* hinna (*või* väärtuse) langus; (*hoone, masina jms.*) amortisatsioon; mahalaitmine, -tegemine, halvakspanu; alavääristamine
depreciatory [di'pri:ʃətəri, -ʃieit-] *a.* (**-ily**) mahategev, halvakspanev
depredation [depri'deiʃ(ə)n] *s.* rüüste, rüüstamine, laastamine; *pl.* hävitustöö
depredator ['deprideitə] *s.* rüüstaja, laastaja
depress [di'pres] *v. t.* alla vajutama *või* suruma; rõhuma, rusuma, masendama
depressed [di'prest] *a.* rõhutud, rusutud, masendunud; loid; majandusliku surutise all kannatav
depressible [di'presibl] *a.* allasurutav; masendatav
depressing [di'presiŋ] *a.* rõhuv, rusuv, masendav
depression [di'preʃ(ə)n] *s.* depressioon, surutis, masendus; loidus; *maj.* surutis; *meteor.* madalrõhkkond, -rõhuala; *geogr.* alamik, madalik
deprivation [di(:)pr(a)i'veiʃ(ə)n] *s.* kaotus, (*millestki*) ilmajätmine, (*millegi*) äravõtmine (**of**); (tunduv) kaotus, ilmaolek; (*vaimuliku*) ametist tagandamine ◇ ~ **of liberty** *jur.* vabadusekaotus; ~ **of civil rights** *jur.* kodanikuõiguste äravõtmine
deprive [di'praiv] *v. t.* (**-vable**) kaostama, ilma jätma, ära võtma, riisuma (*kelleltki midagi* **smb. of smth.**); (*vaimulikku*) ametist tagandama
de profundis [di:prə'fʌndis] *adv. lad.* (ahastuse) sügavustest, põhjatuma häda seest
dept. *lüh.* = **department**
Deptford ['detfəd] *pn.*
depth [depə] *s.* sügavus; sügavik ◇ **out of one's** ~ jalgealuse kaotanud (*ka piltl.*); **from the** ~ **(s)** sügavikust; **in the** ~ **of winter** südatalvel; **in** ~ sügavuti, sügavuselt; **three feet in** ~ kolm jalga sügav; ~ **of**

focus *fot.* teravussügavus, sügavusteravus; ~ **psychology** süvapsühholoogia

depth-bomb ['depθbɔm], **depth-charge** ['depθtʃɑ:dʒ] *s. mil.* süva(vee)pomm

depth-gauge ['depθgeidʒ] *s. tehn.* sügavusmõõtur, -mõõdik

depurate ['depjureit] *v. t. keem.* puhastama, selitama

depuration [depju'reiʃ(ə)n] *s. keem.* puhastus, selitus

deputation [depju(:)'teiʃ(ə)n] *s.* asemikuks volitamine; deputeerimine, saadikuna (*või* esindajana) läkitamine; deputatsioon, esindajate kogu, saatkond

depute [di'pju:t] *v. t.* **(-table)** asemikuks volitama, asetäitjaks määrama

deputize ['depjutaiz] *v. i.* **(***kellegi***)** asemikuna **(***või* asetäitjana) tegutsema **(for)**

deputy ['depjuti] *s.* asemik, asetäitja; *atrib.* ase-; deputaat, (rahva)saadik (*mitte Inglismaal ega Ameerikas*) ◇ **D- Governor** asekuberner

De Quincey [də'kwinsi, -zi] *pn.*

deracinate [di'ræsineit] *v. t.* välja juurima, juurtega välja kiskuma (*ka piltl.*)

derail [di(:)'reil, 'di:'r-] *v. t.* **(***rongi***)** rööpaist välja juhtima ◇ **to be ~ed** rööpaist välja jooksma

derailment [di(:)'reilmənt] *s.* **(***rongi***)** rööpaist väljajooksmine

derange [di'reindʒ] *v. t.* **(-geable)** korratusse **(***või* segadusse**)** viima, segi ajama *või* paiskama, häirima; hulluks ajama ◇ **-ed** segane, hull

derangement [di'reindʒmənt] *s.* korratusse **(***või* segadusse**)** viimine, segiajamine, -paiskamine, häirimine; korratus, segadus; mõistusesegadus, hullumeelsus

deratisation [di:ræti'zeiʃ(ə)n] *s.* deratisatsioon, deratiseerimine (*näriliste hävitamine*)

Derby ['dɑ:bi, *Am.* 'də:bi] **1.** *pn.*; **2.** *s.* **(the ~)** *sport* derbi (*iga-aastased ratsavõistlused Inglismaal jm.*); **(d-)** *Am.* kõva(kübar), oktoober (= **bowler**)

Derbyshire ['dɑ:biʃ(i)ə] *pn.* ◇ ~ **neck** *med.* hõõtsik, struuma (= **goitre**); ~ **spar** *min.* fluoriit, sulapagu (= **fluor spar**)

Dereham ['diərəm] *pn.*

derelict ['derilikt] **1.** *a.* mahajäetud, peremeheta (*er. laeva kohta merel*); **2.** *s.* mahajäetud ese, *er.* mahajäetud laev *või* last

dereliction [deri'likʃən] *s.* mahajätmine; hooletusse jätmine, hooletus (*kohusetäitmisel*) (= ~ **of duty**)

De Reszke [də'reski] *pn.*

Derham ['derəm] *pn.*

deride [di'raid] *v. t.* **(-dable)** pilkama, mõnitama

de rigueur [dəri'gə:] *a. pr.* kohustuslik, etiketi järgi nõutav

derision [di'riʒ(ə)n] *s.* pilkamine, pilge, mõnitamine, mõnitus; pilkemärklaud ◇ **to bring into** ~ pilkealuseks tegema

derisive [di'raisiv] *a.* pilkav, mõnitav; *haruld.* naeruväärne

derisory [di'raisəri] *a.* naeruväärne, naeruväärselt tühine; *haruld.* pilkav, mõnitav

derivation [deri'veiʃ(ə)n] *s.* derivatsioon, tuletamine, tuletus; tuletis; päritolu; *mil.* (*kuuli, mürsu*) kõrvalekalle

derivative [di'rivətiv] **1.** *a.* derivatiivne, tuletuslik, tuletus-, tuletatud; **2.** *s.* derivaat, tuletis ◇ ~ **affix** *lgv.* tuletusliide

derive [di'raiv] *v. t. & i.* **(-vable)** deriveerima, tuletama; ammutama, saama; pärit olema, pärinema, põlvnema; tulenema ◇ **to ~ pleasure from** (*millestki*) rõõmu tundma; **to ~ profit from** (*millestki*) kasu saama; **this word ~s** (*or* **is -ed**) **from Latin** see sõna pärineb ladina keelest

derm [də:m], **derma** ['də:mə] *s. anat.* derma, nahk, *er.* pärisnahk (= **corium**)

dermatitis [də:mə'taitis] *s. med.* dermatiit, nahapõletik

dermatologist [də:mə'tɔlədʒist] *s. med.* dermatoloog, nahahaiguste eriteadlane, nahaarst

dermatology [də:mə'tɔlədʒi] *s. med.* dermatoloogia (*õpetus nahahaigustest*)

dermatosis [də:mə'tousis] *s. med.* dermatoos, nahahaigus

dermis ['də:mis] = **derm(a)**

derogate ['derəgeit] *v. i. & t.* **(-tor)** alla käima, alaväärtustuma; kitsendama, vähendama ◇ **to ~ from** kahjustama, piirama, vähendama

derogation [dero'geiʃ(ə)n] *s.* **(***er. võimu, õiguse***)** kitsendamine; **(***lugupidamise***)** kahjustamine, vähendamine; alaväärtustumine; alandav tegu

derogatory [di'rɔgət(ə)ri] *a.* **(-ily, -iness)** (*väärtust*) vähendav, kahjustav; alandav, teotav

derrick ['derik] *s. tehn.* derrik(kraana) (= ~ **crane**); *mer.* losspoom, lastipoom, laadimiskraana; (*õlikaevu*) puurtorn

derring-do ['deriŋ'du:] *s. ret.* uljus, hulljulgus ◇ **deeds of** ~ uljad teod

derringer ['derindʒə] *s.* lühike suurekaliibriline püstol

Derry ['deri] *pn.* (= **Londonderry**)

derv [də:v] *tehn. lüh.* (= **diesel engined road vehicle**) diiselauto; diislikütus, diisliõli

dervish ['də:viʃ] *s.* derviš (*islami kerjusmunk*)

Derwent ['də:wənt] *pn.*

desalinate [di:'sælineit] = **desalt**

desalination [di:sæli'neiʃ(ə)n] = **desalting**

desalt [di:'sɔ:lt] *v. t. keem.* soolatustama, soola(de)st vabastama

desalting [di:'sɔ:ltiŋ] *s. keem.* soolatustamine, soolaärastus, soola(de)st vabastamine; (*soolase vee*) magestamine

descant I [dis'kænt] *v. i.* pikalt-laialt rääkima, laiutama (*millegi kohta* **upon**)

descant II ['deskænt] *s. poeet.* laul, lauluviis; *muus. aj.* kõrge kontrapunktiline saade lauluviisi juurde, diskant, tiiskant

Descartes [dei'kɑ:t] *pn.*

descend [di'send] *v. i. & t.* alla laskuma, alla tulema *või* minema; alanduma (*millenigi* **to**); kallale sööstma, ründama, (äkki) peale langema **(upon)**; põlvnema, pärinema; päranduma, päranduse teel edasi anduma (*kelleltki* **from**; *kellelegi* **to**)

descendant [di'sendənt] *s.* järglane, järeltulija

descent [di'sent] *s.* allalaskumine, -tulek, -minek; nõlv(ak), (mäe)veer; pärandumine; põlvnemine, pärinemine; päritolu; *mil.* äkiline sissetung (*er. merelt*), dessant ◇ **the ~ of man** *biol.* inimese põlvnemine

describe [dis'kraib] *v. t.* **(-bable)** kirjeldama, kujutama; *mat.* joonestama, tõmbama, kujundama ◇ **to ~ a circle** ringjoont (ümber) joonestama

description [dis'kripʃ(ə)n] *s.* kirjeldus, kujutus; liik, sort ◇ **people of every** ~ kõiksugu rahvast; **this beggars (***or* **baffles, defies)** ~ seda on võimatu kirjeldada

descriptive [dis'kriptiv] *a.* kirjeldav, kujutav

descry [dis'krai] *v. t.* **(-iable)** märkama, (vaevalt) tajuma, silmama, avastama

Desdemona [dezdi'mounə] *pn.*

desecrate ['desikreit] *v. t.* **(-crable, -tor)** pühendust kaostama *või* teotama; rüvetama

desecration [desi'kreiʃ(ə)n] *s.* pühadusekaostus, pühaduseteotus; rüvetus

desegregation ['di:segri'geiʃ(ə)n] *s. Am.* desegregatsioon, rassilise diskrimineerimise kaostus (*er. koolides*)

desert I [di'zə:t] *s. haril. pl.* teene, teened, teenekus; (ära)teenitud tasu, palk, pälvis ◇ **he has got his ~s** ta on oma teenitud palga kätte saanud; **promotion is by** ~ (*or* **~s**) edutamine toimub teenete järgi

desert II **1.** [di'zə:t] *v. t. & i.* maha jätma, hülgama; deserteerima, (*väeosast*) omavoliliselt lahkuma, väejooksu minema; **2.** ['dezət] *a.* tühi, viljatu, elutamata, kõnnu-; **3.** ['dezət] *s.* kõrb, kõnd, kõnnumaa, puustus(maa) ◇ ~ **candle** *bot.* rohtlaliilia; ~ **island** tühi (*või* asustamata) saar

deserter [di'zə:tə] *s.* mahajätja, hülgaja; *er.* desertöör, väejooksik

desertion [di'zə:ʃ(ə)n] *s.* mahajätmine, hülgamine; deserteerimine, väejooks

deserve [di'zə:v] *v. t. & i.* (ära) teenima, pälvima, väärima ◇ **to ~ well (ill) of** (*kellelegi*) häid (halbu) teeneid osutama

deservedly [di'zə:vidli] *adv.* (ära)teenitult, pälvitult, teenete kohaselt, õiglaselt

deserving [di'zə:viŋ] *a.* teenekas, teeneline, (ära)teeniv, pälviv, väärív (*midagi* **of**)

déshabillé [deizɑ:'bi:jei] *pr.*, **deshabille** [dezə'bi:l] = **dishabille**

desiccate ['desikeit] *v. t.* **(-cable)** (põhjalikult) kuivatama, veetustama ◇ **-ed milk** piimapulber

desiccation [desi'keiʃ(ə)n] *s.* (põhjalik) kuivatamine, kuivatus, veetustamine

desiccative ['desikeitiv] *a.* kuivatav

desiccator ['desikeitə] *s.* kuivataja; *er. tehn.* kuivati, kuivatusaparaat

desiderate [di'sidəreit, di'z-] *v. t. pedant.* (*millegi*) puuduolekut tundma, vajama; ihaldama

desideratum [disidə'reitəm, diz-] *s.* (*pl.* **-ta**) puudu[illegible] asi, lünk, tühik; midagi ihaldatavat

design [di'zain] **1.** *v. t. & i.* kavatsema, plaanitsema, määrama (*millekski* **for**); kavastama, kavandama, kavandeid tegema *või* joonistama; *tehn.* projekteerima, konstrueerima; *kunst* kujustama, disainima; **2.** *s.* kavatsus, kava, plaan; kavand, visand, eskiis, musterjoonis; *tehn.* projekt; *kunst* kujustus, tootekujunduskunst, disain; *tekst.* (muster)kiri (*riidel*) ◇ **by** ~ ettekavatsetult, meelega; **to have** ~**s (up)on** (*millegi peale*) hammast ihuma; ~ **engineer** *tehn.* insenerkonstruktor, konstrueerimisinsener

designate 1. ['dezigneit[*v. t.* **(-nable, -tor)** osutama, tähistama; nimetama, määrama **(as, to, for)**; märgistama, markeerima; **2.** ['dezignit] *a.* (*tarvit. substantiivi järel*) designeeritud, ametisse määratud (*kuid tegelikult mitte veel ametisse astunud*)

designation [dezig'nei∫(ə)n] *s.* (ametisse) määramine, nimetamine; nimetus, nimi; märgistus, markeering

designedly [di'zainidli] *adv.* ettekavatsetult, meelega

designer [di'zainə] *s.* kavandi(te)tegija, mustri(te)joonistaja; *tehn.* projekteerija, konstrueerija, konstruktor; *kunst* kujustaja, tootekujundaja, disainer; moekavandaja; riugaste sepitseja

designing [di'zainiŋ] *a.* plaanitsev, sepitsev, riukaline, kaval

desirability [dizaiərə'biliti] *s.* soovitavus, ihaldatavus

desirable [di'zaiərəbl] *a.* soovitav, ihaldatav, soovimis- *või* ihaldusväärne

desire [di'zaiə] **1.** *s.* soov, ihaldus; **2.** *v. t.* soovima, ihkama, ihaldama ◇ **at your** ~ teie soovil; **it leaves nothing to be -ed** see ei jäta midagi soovida

desirous [di'zaiərəs] *pred. a.* ihaldav, sooviv, himukas, (*midagi*) himutsev **(of)** ◇ **to be** ~ **of** (*midagi*) soovima, ihaldama

desist [di'zist] *v. i.* lakkama, järele jätma, loobuma (*millestki* **from**)

desistance [di'zistəns] *s.* lakkamine, järelejätmine, loobumine

desk [desk] *s.* pult, kirjutuslaud; koolilaud; *Am.* (ajalehe)toimetaja laud, *ka* toimetus ◇ ~ **book** lauaraamat, käsiraamat, teatmeraamat; ~ **calculator** lauaarvuti

desman ['desmən] *s. zool.* desman, biisammutt

Des Moines [d(e)i'mɔin] *pn.*

desolate 1. ['desəlit] *a.* mahajäetud, üksik, tühi, elutamatu; nukker, lohutusetu; **2.** ['desəleit] *v. t.* **(-lable, -tor)** laastama; valusasti kurvastama

desolation [desə'lei∫(ə)n] *s.* mahajäetus, (kurb) üksildus; laastamine; lohutamatu kurvastus

desoxy- [de'zɔksi-] *keem.* = **deoxy-**

despair [dis'peə] **1.** *v. i.* meelt heitma, meeleheitel olema, lootust kaotama (*millegi suhtes* **of**); ahastama; **2.** *s.* meeleheide, lootusetus; ahastus; midagi ahastamapanevat ◇ **his life is** ~**ed of** pole lootust, et ta ellu jääks; **this boy is the** ~ **of his mother** see poiss paneb oma ema lausa ahastama, see poiss on oma emale kirstunaelaks

despatch [dis'pæt∫] = **dispatch**

desperado [despə'reidou, -'rɑ:d-] *s.* (*pl.* **-oes**, *Am. ka* **-os**) desperaado, meeleheitlikult julge isik, hulljulge roimar, bandiit

desperate ['desp(ə)rit] *a.* meeleheitlik, mestavjulge, meeletu, hulljulge; lootusetu; *fam.* pöörane; (pööraselt) halb

desperation [despə'rei∫(ə)n] *s.* meeleheide; meeleheitlik hoolimatus, meeletus, hulljulgus

despicable ['despikəbl] *a.* **(-bly)** põlastusväärne, põlastatav

despise [dis'paiz] *v. t.* põlgama, põlastama

despite [dis'pait] **1.** *s. arh.* halvakspanu, trots; **2.** *prep.* (*millestki*) hoolimata, (*millegi*) kiuste (= **in spite of**) ◇ **(in)** ~ **of** hoolimata (*millestki, kellestki*); **in my** ~ minu keelust hoolimata, minu kiuste; ~ **my efforts** hoolimata mu (jõu)pingutustest

despiteful [dis'paitf(u)l] *a. poeet.* **(-lly)** pahatahtlik, tige, õel; *vrd.* **spiteful**

despoil [dis'pɔil] *v. t.* paljaks röövima *või* rüüstama (*millestki* **of**), riisuma

despoilment [dis'pɔilmənt], **despoliation** [dispouli'ei∫(ə)n] *s.* paljaksröövimine, -rüüstamine, riisumine

despond [dis'pɔnd] *v. i.* julgust kaotama, meelt heitma, masenduma

despondency [dis'pɔndənsi] *s.* julgusetus, meeleheide, masendus

despondent [dis'pɔndənt] *a.* julgusetu, meeleheitlik, masendunud

despot ['despɔt, -pət] *s.* despoot, vägivallavalitseja, hirmuvalitseja; *nüüd haruld.* piiramatu isevalitseja

despotic [dis'pɔtik] *a.* **(-ically)** despootlik, vägivalla-, hirmu-; võimu ahnitsev, võimutsev

despotism ['despətizm] *s.* despotism, võimutsemine, vägivallavalitsus, hirmuvalitsus; despootia, piiramatu võim; despootlik riik

desquamate ['deskwəmeit] *v. i. med.* kestama, kestendama, ketendama

desquamation [deskwə'mei∫(ə)n] *s. med.* kestendus, ketendus, kestamine, ketendamine

dessert [di'zə:t] *s.* dessert, järelroog (*puuvili, maiustused jms.*); *Am.* magusroog ◇ ~ **spoon** dessertlusikas; ~ **wine** dessertvein

destination [desti'nei∫(ə)n] *s.* määratud otstarve; *er.* sihtkoht, lõppsiht

destine ['destin] *v. t.* **(-nable)** määrama (*millekski* **for, to**); sihitama, suunama

destiny ['destini] *s.* saatus, ettemääratus

destitute ['destitju:t] *a.* puuduses (*või* hädas) olev, vaene; lagedaks tehtud, paljas, lage, ilmaolev (*millestki* **of**); **(the** ~**)** puruvaesed, hädalised

destitution [desti'tju:∫(ə)n] *s.* (äärmine) vaesus, viletsus, häda, puudus

destroy [dis'trɔi] *v. t.* hävitama, purustama, turmama

destroyer [dis'trɔiə] *s.* hävitaja, purustaja; *mil.* destroier, hävitaja

destructibility [distrʌkti'biliti] *s.* hävitatavus, purustatavus

destructible [dis'trʌktibl] *a.* **(-bly)** hävitatav, purustatav, häviv

destruction [dis'trʌk∫(ə)n] *s.* hävitus, purustus, turm, hävi, destruktsioon

destructive [dis'trʌktiv] *a.* hävitav, purustav, turmav, destruktiivne

destructor [dis'trʌktə] *s.* hävitaja, purustaja; *tehn.* jäätmepõletusahi

desuetude ['deswitju:d, 'di:s-, di'sju(:)it-] *s.* (kestev) mittetarvitamine; *jur.* vananenus, tavavaibus ◇ **to fall** (*or* **pass**) **into** ~ tarvituselt kaduma

desultory ['des(ə)lt(ə)ri] *a.* **(-ily, -iness)** katkendlik, lünklik; hajuv, põgus

detach [di'tæt∫] *v. t.* irdama, irrutama, lahutama, eraldama, eemaldama (*millestki* **from**); *mil.* eraldi saatma *või* komandeerima

detachable [di'tæt∫əbl] *a.* irrutatav, lahutatav, eraldatav, eemaldatav

detached [di'tæt∫t] *a.* irdne, lahusolev, eraldatud, eraldi seisev, eraklik; erapooletu ◇ ~ **house** üksikelamu

detachment [di'tæt∫mənt] *s.* irrutus, lahutus, eraldus; lahusolu, eraldatus; erapooletus, objektiivsus; *mil.* (eriülesandega) väesalk

detail 1. ['di:teil, di'teil] *s.* detail, üksikasi, -joon; osa, kild (*tervikust*); *mil.* toimkond; **2.** [di'teil] *v. t.* üksikasjalikult (*e.* detailselt) jutustama, üksikasju andma; *mil.* toimkonda (*või* toimkonnana) saatma ◇ **in** ~ üksikasjalikult

detailed ['di:teild, di'teild] *a.* detailne, üksikasjalik

detain [di'tein] *v. t.* (*vahi all või ootamas*) kinni pidama; (*koolis*) kinni jätma; vahistama, arreteerima; viivitama, takistama

detainee [di:tei'ni:] *s.* kinnipeetu; vahistatu, arreteeritu

detainer [di'teinə] *s.* kinnipidaja; *jur.* vahistuse pikenduskäsk (= **writ of** ~)

detect [di'tekt] *v. t.* avastama, leidma; tabama; *el.* detekteerima

detection [di'tek∫(ə)n] *s.* avastamine, avastus, üles- *või* kätteleidmine; tabamine; *el.* detekteerimine

detective [di'tektiv] **1.** *a.* avastus-; *er.* detektiiv-; **2.** *s.* detektiiv, salapolitseinik ◇ ~ **novel** detektiivromaan

detector [di'tektə] *s.* avastaja; *el.* detektor ◇ ~ **paper** *keem.* indikaatorpaber

détente [dei'tɔnt, -'tɑ:ŋt] *s. pr.* pingelõdvendus, pinge vähenemine

detention [di'ten∫(ə)n] *s.* kinnipidamine; (*koolis*) kinnijätmine; vahistus, vangistus; vabadusekaotus; viivitus, takistus ◇ **house of** ~ arestivangla, -maja; ~ **camp** interneerimislaager

deter [di'tə:] *v. t.* **(-rr-)** peletama, (ära) heidu-

tama, (tagasi) hirmutama, ära hoidma (*millestki* **from**)

detergent [di'tə:dʒənt] **1.** *a.* puhastav; **2.** *s.* detergent, puhastusvahend; pesupulber, pesemisaine

deteriorate [di'tiəriəreit] *v. i. & t.* **(-rable, -tor)** halvenema, riknema, alla käima, manduma; halvendama, rikkuma

deterioration [ditiəriə'reiʃ(ə)n] *s.* halvenemine, riknemine, allakäik, mandumine; halvendus, rikkumine

determent [di'tə:mənt] *s.* peletamine, (ära)heidutamine; peletamis- *või* heidutusvahend

determinant [di'tə:minənt] **1.** *a.* determineeriv, määrav, otsustav; **2.** *s.* determineeriv (*või* määrav, otsustav) tegur; *mat.* determinant

determinate [di'tə:m(i)nit] *a.* determineeritud, piiristatud, piiritletud, kindlapiiriline

determination [ditə:mi'neiʃ(ə)n] *s.* otsustamine, (ette) kindlaksmääramine; kindel otsus, meelekindlus, otsusekindlus, otsustavus; determinatsioon, piiristamine, piiritlus, määramine, määratletus; *loog.* ahendus ◇ **man of** ~ kindla iseloomuga mees

determinative [di'tə:mineitiv, -nət-] **1.** *a.* determineeriv, määrav, otsustav; **2.** *s.* determineeriv tegur; *lgv.* determinatiiv, määratlev sõna

determine [di'tə:min] *v. t. & i.* **(-nable)** (kindlaks) määrama, otsustama; (määravalt) tingima; determineerima, piiristama, piiritlema; *arh. jur.* lõpetama, lõppema ◇ **I ~ to go** (*or* **on going**) ma otsustan minna; **this ~s me to go** see on otsustavaks teguriks, et ma lähen

determined [di'tə:mind] *a.* otsusekindel, otsustava iseloomuga, kindlameelne, energiline ◇ **a ~ character** kindel iseloom; **to be ~ on** (*millegi suhtes*) kindlale otsusele jõudnud olema; **I am ~ to go** ma olen kindlalt nõuks võtnud minna

determinism [di'tə:minizm] *s. filos.* determinism (*õpetus kõigi nähtuste tingitusest*)

determinist [di'tə:minist] *s. filos.* determinist

deterministic [ditə:mi'nistik] *a.* deterministlik, determinismi-

deterrence [di'terəns] *s.* peletus, heidutus, hirmutus ◇ **nuclear ~** tuumaähvardus

deterrent [di'ter(ə)nt] **1.** *a.* peletav, heidutav, (ära)hirmutav; **2.** *s.* peletus- *e.* heidutus- *e.* hirmutusvahend; *er.* **(the ~)** *pol.* tuumarelv hirmutusvahendina (= **the supreme ~, the nuclear ~**)

detest [di'test] *v. t.* jälestama, põlastama, põlgama; mitte sallima

detestable [di'testəbl] *a.* **(-bly)** jälestatav, jäle, põlastatav, põlastusväärne; vastik

detestation [di:tes'teiʃ(ə)n, det-] *s.* jälestus, põlastus; midagi jäledat *või* vastikut; vastikus ◇ **to hold** (*or* **have**) **in ~** jälestama

dethrone [di'θroun] *v. t.* **(-nable)** troonilt tõukama

dethronement [di'θrounmənt] *s.* troonilt tõukamine

detonate ['di:to(u)neit, 'det-] *v. i. & t.* detoneerima, plahvatama; plahvatama panema ◇ **-ting gas** *keem.* paukgaas

detonation [di:tou'neiʃ(ə)n, det-] *s.* detonatsioon, plahvatus

detonator ['di:to(u)neitə, 'det-] *s. tehn.* detonaator (*lõhkeaine plahvatust esilekutsuv lõhkelaeng*); (*raudteel*) pauksignaal, petard

detour [di'tuə, 'di:tuə], *ka* **détour** ['deituə] *s.* kaudne tee, ringiminek ◇ **to make a ~** ringi (*või* kaudset teed) minema

detoxicate [di:'tɔksikeit] *v. t. keem.* mürgitustama, (*mürgist ainet*) kahjutustama

detract [di'trækt] *v. t. & i.* ära võtma, maha arvama (*millestki* **from**); kahandama; kahjustama, maha tegema

detraction [di'trækʃ(ə)n] *s.* äravõtmine, kahandamine; kahjustus, mahategemine

detractor [di'træktə] *s.* kahandaja; kahjustaja, mahategija

detrain [di(:)'trein] *v. i. & t.* rongilt maha tulema; (*sõjaväge*) rongilt maha võtma

detriment ['detrimənt] *s.* kahjustus, kahju, kahi, kaotus ◇ **to the ~ of** (*kellegi, millegi*) kahjuks; **without ~ to** (*kedagi, midagi*) kahjustamata

detrimental [detri'ment(ə)l] **1.** *a.* **(-lly)** kahjustav, kahjulik; **2.** *s. sl.* ebasoovitav kavaler

detrital [di'trait(ə)l] *a. geol.* detriit-, murendiline, purdne, rusu- ◇ **~ slope** rusukalle, -nõlv

detrition [di'triʃ(ə)n] *s.* pudenemine, murenemine, purdumine (*er. geol.*)

detritus [di'traitəs] *s. geol.* detriit, pude, murend, purdmaterjal

Detroit [də'trɔit, di't-] *pn.*

de trop [də'trou] *a. pr.* (üle)liigne, mittesoovitav

detruncation [di:trʌŋ'keiʃ(ə)n] *s.* irdamine, irrutus, (*osa*) eraldamine

Deucalion [dju(:)'keiliən] *pn.* Deukalion

deuce I [dju:s] *s.* kaks, kaks punkti (*kaardil, täringul*); (*tennisemängus*) tasa, ühepalju punkte

deuce II [dju:s] *s.* kuramus, pagan (*kirumissõnana,* = **devil**) ◇ **what the ~ ...?** mis pagana ...?; **the ~ it is!** tohoh!, ära puhu (tühja juttu)!; **to play the ~ with** palju kahju tegema; **the ~ to pay** (*or* **the ~ and all**) pagana lugu; **go to the ~!** sõida põrgu!; **like the ~** ilmatu suure hooga (*kõigis neis lauseis on ükskõik, kas tarvitada* **deuce** *või* **devil**)

deuced ['dju:st, -sid] *a., adv.* pagana, kuradi ◇ **in a ~ hurry** pagana suure kiiruga; **a ~ fine girl** pagana ilus tüdruk

deus ex machina ['di:əs eks 'meikinei] *s. lad.* «jumal masinast», keerulise olukorra kunstlik lahendus (*näidendis, romaanis jms.*)

deuterium [dju:'tiəriəm] *s. keem.* deuteerium, raske vesinik

Deuteronomy [dju:tə'rɔnəmi] *s. piibl.* deuteronoomium, 5. Moosese raamat

deutzia ['dju:tsiə] *s. bot.* deutsia

De Valera [devə'liərə, deivə'lɛərə] *pn.*

De Valois [də'valuɑ:] *pn.*

devaluate [di:'væljueit] *v. t.* väärtust vähendama; *maj.* devalveerima (*paberraha kurssi alandama*)

devaluation [di:vælju'eiʃ(ə)n] *s.* väärtuse vähendamine; *maj.* devalvatsioon

devastate ['devəsteit] *v. t.* **(-atable, -tor)** laastama, rüüstama

devastation [devəs'teiʃ(ə)n] *s.* laastamine, rüüstamine

develop [di'veləp] *v. t. & i.* arendama; hõlvama; arenema; ilmutama (*er. fot.*); *Am.* ilmsiks tegema; ilmsiks tulema, ilmnema ◇ **to ~ natural resources** loodusvarasid hõlvama

developer [di'veləpə] *s. er. fot.* ilmuti

development [di'veləpmənt] *s.* arendamine, arenemine, arendus; hõlvamine, hõlve; areng; tulemus; uudis; *fot.* ilmutamine; *peam. pl.* (arenev) sündmus

Deventer ['dev(ə)ntə] *pn.*

deverbative [di'və:bətiv] *lgv.* **1.** *a.* deverbaalne, deverbaal-; **2.** *s.* deverbaal

deviate ['di:vieit] *v. i., Am. ka v. t.* **(-tor)** kõrvale kalduma, hälbima, põikama **(from)**; *füüs.* devieerima; eksiteele sattuma; *Am. ka* kõrvale kallutama

deviation [di:vi'eiʃ(ə)n] *s.* kõrvalekaldumine, kõrvalekalle, hälve; *füüs.* deviatsioon, hälve; eksiteele sattumine; *pol.* kallak

deviationism [di:vi'eiʃ(ə)nizm] *s. pol.* kallaklus

deviationist [di:vi'eiʃ(ə)nist] *s. pol.* kallaklane

device [di'vais] *s.* plaan, sepitsus, väljamõeldis, leiutis; *tehn.* seade, seadis, seadeldis, aparaat; võte, toimimisviis; deviis, juhtlause, lipukiri ◇ **to leave smb. to his** (*or* **her**) **own -es** kedagi iseenda hooleks jätma

devil ['dev(i)l] **1.** *s.* kurat, kurivaim, paharet, pärgel (*ka kirumissõnana; vrd.* **deuce II**); kuratlikult õel (*või* julm) isik; *fam.* (pagana kange) vennike; (vaene) mehike; midagi (pagana) pöörast; käsiline, käealune, teise eest töötaja; trükikoja õpi- *või* jooksupoiss (= **printer's ~**); *kok.* ülipipardatud lihatoit; *tehn.* hunt(masin); **2.** *v. t. & i.* **(-ll-)** teise eest tööd tegema (*er. kirjaniku kohta, kelle töö ilmub teise, tuntud autori nime all*); *kok. (liha)* tugevasti vürtsitatult praadima; *Am.* kiusama, õrritama ◇ **to give the ~ his due** isegi taunitava isiku vastu õiglane olema; **between the ~ and the deep sea** kahe ähvardava hädaohu vahel; **lucky ~** õnneseen; **poor ~** vaene mehike; **to work like the ~** pöörase hooga töötama; **that is the (very) ~** see on pöörane lugu; **there is the ~ to pay** päris põrgu on lahti; **drink has played the ~ with him** joomine on ta täiesti põhja viinud; **he has a ~ of a temper** tal on kole äkiline iseloom; **~'s advocate** kuradi advokaat (*vas-*

tuväidete esitaja pühakskuulutamise protsessis); *piltl.* isik, kes näeb ainult varjukülgi; ~**'s apron** *bot.* lehtadru, *er.* suhkurlehtadru; ~**'s bones** täringud; ~**'s (picture-)books** «kuradi piibel», mängukaardid; ~**'s darning-needle** *Am.* tondihobu, (vesi)kiil (= **dragon-fly**); ~**'s hair** *bot.* virgiinia elulõng; ~**'s paintbrush** *bot.* punane hunditubakas; ~**'s tattoo** sõrmedega (*või* jalgadega) trummeldamine; ~**'s walking-stick** *bot.* torkav araalia; ~ **to two sticks** = **diabolo**

devil-dodger ['dev(i)ldɔdʒə] *s. sl.* papp, kirikuõpetaja

devil-fish ['dev(i)lfiʃ] *s. zool.* merikurat, õngitseja; *Am.* hiidrai (*või mõni muu mereelukas, näit. kaheksajalg*)

devilish ['dev(i)liʃ] **1.** *a.* kuratlik; **2.** *adv. fam.* pagana, üliväga

devil-may-care ['dev(i)lmei'kɛə] *a.* hooletu, muretu

devilment ['dev(i)lmənt] *s.* kuratlikkus, kuratlik tegu; vallatus, koerustükk

devilry ['dev(i)lri], *Am.* **deviltry** ['dev(i)ltri] *s.* kuratlik nõiakunst, mustkunst; hoolimatu julgus, uljus; ülemeelik vemp

devil-worship ['dev(i)lwə:ʃip] *s.* kuradikummardamine

devious ['di:viəs] *a.* kõrvalekäänav, käänuline; kõver, ekslik ◇ ~ **paths** kõverteed (*ka piltl.*)

devise [di'vaiz] **1.** *v. t.* **(-sable)** *jur.* testeerima, pärandama (*kinnisvara*), testamendi teel jätma; välja mõtlema, leiutama, kavandama; välja töötama; **2.** *s. jur. (kinnisvara)* testeerimine; (*kinnisvarasse puutuv*) testament *või* testamentlik korraldus

devisee [di'vai'zi:, devi'zi:] *s. jur.* testamendijärgne (kinnisvara) pärija

devisor [di'vaizɔ:, devi'zɔ:] *s. jur.* testeerija, testaator, testamendi teel (kinnisvara) pärandaja

devitalize [di:'vaitəlaiz] *v. t.* elujõust tühjaks kurnama, elujõuetuks tegema; suretama

devocalize [di:'voukəlaiz], **devoice** [di:'vɔis] *v. t. fon.* helitustama, helituks muutma, devokaliseerima

devoid [di'vɔid] *pred. a.* tühi, lage, (*millestki*) ilma olev **(of)** ◇ ~ **of cares** muretu; ~ **of meaning** (*or* sense) mõttetu

devoir ['devwɑ:] *s.* kohus, viisakuskohus(tus) ◇ **to pay one's** ~**s** viisakuskülaskäiku tegema

devolution [di:və'l(j)u:ʃ(ə)n] *s. jur.* devolutsioon, õiguse (*või* valduse) üleandmine *või* üleminek; *er.* asjaarutuse ülekandmine (parlamendi poolt selleks määratud) toimkondadele; *biol.* taandareng, regress (*vast.* **evolution**)

devolve [di'vɔlv] *v. t. & i.* **(-vable)** teisele üle kandma, veeretama (*tööd, kohustusi*); üle kanduma, osaks saama; päranduma (*kellelegi* **to, upon**); kohustusena langema (*kellelegi* **on, upon**) ◇ **it** ~**s upon me to do** see langeb minu (kaela) teha

Devon ['dev(ə)n] *pn.*

Devonian [di'vouniən] **1.** *a.* Devonshire'i, Devoni; *geol.* devoni; **2.** *s.* Devonshire'i elanik; **(the** ~**)** *geol.* devon, devoni ajastu *või* ladestu

Devonport ['devnpɔ:t] *pn.*

Devonshire ['devnʃ(i)ə] *pn.*

devote [di'vout] *v. t.* **(-table)** pühendama (*millelegi, kellelegi* **to**) ◇ **to** ~ **oneself to** (*millelegi, kellelegi*) pühenduma, anduma

devoted [di'voutid] *a.* pühendunud, andunud; ustav, truu; *haruld.* hukatusele määratud, neetud

devotee [devo(u)'ti:] *s.* (usule) pühendunu, vagatseja, palvevend *või* -õde; innukas austaja, kummardaja

devotion [di'vouʃ(ə)n] *s.* pühendumus, andumus (*millelegi, kellelegi* **to**); kiindumus; (sügav) armastus *või* sõprus (*kellegi vastu* **to**); hardus; *pl.* palvus, palvetus

devotional [di'vouʃ(ə)n(ə)l] *a.* **(-lly)** palvuslik, harras, vaga; palvus(e)-

devour [di'vauə] *v. t.* õgima, (ahnelt) sööma, nahka panema; *piltl.* neelama, hävitama ◇ **I am** ~**ed with anxiety** ma põlen ärevusest; **to** ~ **the way** *poeet.* ruttama, nii et maa jalge all põleb

devout [di'vaut] *a.* vaga, harras; tõsine, siiras

dew [dju:] **1.** *s.* kaste; **2.** *v. i. & t.* kastet langema (**it** ~**s**); *poeet.* kastega katma (= **bedew**)

Dewar ['dju(:)ə] *pn.* ◇ ~ **flask** *füüs.* Dewari pudel, termospudel

dewater [di:'wɔ:tə] *v. t.* veetustama, veest vabastama, vett eemaldama *või* ärastama; *mäend. (kaevandust)* veest kuivaks pumpama

dewberry ['dju:beri] *s. bot.* põldmurakas (*või mõni muu tumedaviljaline murakas*)

dew-claw ['dju:klɔ:] *s. zool.* lisaküünis; lisasõrg

dew-drop ['dju:drɔp] *s.* kastetilk, -piisk, -pisar

de Wet [də'vet, -'wet] *pn.*

Dewey ['dju(:)i] *pn.*

dew-fall ['dju:fɔ:l] *s.* kastelangus; kastelanguse aeg, õhtu

dewlap ['dju:læp] *s.* (*veise*) rinnalott

dewlapped ['dju:læpt] *a.* rinnalotiga

dew-point ['dju:pɔint] *s. füüs., meteor.* kastepunkt

dew-pond ['dju:pɔnd] *s.* kastetiik, madal kunstlik tiik (*er. L.-Inglismaa lagedatel kõrgendikel*)

dew-retting ['dju:retiŋ] *s. põll.* kasteleotus

Dewsbury ['dju:zb(ə)ri] *pn.*

dewy ['dju:i] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** kastene, kasteniiske, -märg

dexter ['dekstə] *a. herald.* kilbi paremal poolel (*vaatlejast vasakul*) asetsev; *haruld.* parem, parempoolne

dexterity [deks'teriti] *s.* (töö)osavus, väledus

dext(e)rous ['dekst(ə)rəs] *a.* (töö)osav, väle

dextrin ['dekstrin] *s. keem.* dekstriin

dextrose ['dekstrous] *s. keem.* dekstroos, glükoos

D/F, D.F. ['di:'ef] *lüh. raad.* = **1. direction finding** (raadio)peilimine; **2. direction finder** (raadio)peilingaator

D.F.C. ['di:ef'si:] *lüh.* = **Distinguished Flying Cross** lenduri teeneterist

dg. *lüh.* = **decigramme**

Dhaulagiri [daulə'gi:ri:] *pn.*

dhow [dau] *s.* dau (*ühemastiline araabia purjekas*)

di- I [di] = **dis-**

di- II [dai, di] *pref.* kaks-, kaksik-, kaheli-, (*võõrsõnades*) di-

di- III [dai], **dia-** ['daiə, dai'æ] *pref.* läbi-, (*võõrsõnades*) di-, dia-

diabetes [daiə'bi:ti:z] *s. med.* diabeet, liigkusesus; suhkurtõbi, suhkruhaigus (= **sugar** ~)

diabetic [daiə'bi:tik] *med.* **1.** *a.* **(-ically)** diabeetiline, suhkurtõveline; suhkurtõve-; **2.** *s.* diabeetik, suhkurtõbine

diablerie [di'ɑ:blə(ri:] *s.* kuraditemp, nõidus; kuradiõpetus; jube toiming; hoolimatu metsikus; *ka* = **deviltry**

diabolic(al) [daiə'bɔlik(əl)] *a.* **(-ically)** kuratlik, kuratlikult õel *või* julm; **(-lic)** kuradi-

diabolism [dai'æbəlizm] *s.* kuratlikkus, kuratlik nõidus; kuradikummardamine

diabolo [d(a)i'æbəlou] *s.* diabolomäng (*kahe kepi vahel hoitava nööri abil keerlema pandav vurr*)

diaconal [dai'ækən(ə)l] *a.* diakoni-, abivaimuliku- (*vt.* **deacon**)

diaconate [dai'ækənit] *s.* diakonaat, diakoniamet *või* diakoni ametiruumid

diacritical [daiə'kritik(ə)l] *a.* **(-lly)** diakriitiline, eristav, eraldav, vahettegev ◇ ~ **marks** (*or* **signs**) *lgv.* diakriitilised märgid

diadem ['daiədem] *s.* diadeem, peapärg; (vääriskividega kaunistatud) laubapael, -võru

diademed ['daiədemd] *a.* diadeemiga kaunistatud

diaeresis [dai'iərəsis] *s. lgv., pros.* dierees; treema, lahushääldamismärk (*näit. sõnas* **aërate**)

diagnose ['daiəgnouz] *v. t. med., biol.* diagnoosima

diagnosis [daiəg'nousis] *s.* (*pl.* **-oses** [-ousi:z]) *med., biol.* diagnoos; *piltl.* (*olukorra*) õige hindamine (*selle tunnuste järgi*)

diagnostic [daiəg'nɔstik] *med., biol.* **1.** *a.* **(-ically)** diagnostiline, diagnoosi-; **2.** *s.* diagnostiline tunnus; *pl.* (*tarvit. sg-na*) diagnostika, diagnoosiõpetus

diagonal [dai'ægən(ə)l] **1.** *a.* **(-lly)** diagonaalne, diagonaal-; **2.** *s.* diagonaal; *Am.* diagonaalriie

diagram ['daiəgræm] **1.** *s.* diagramm, skeem, graafik; **2.** *v. t.* = **diagrammatize**

diagrammatic [daiəgrə'mætik] *a.* **(-ically)** diagrammiline, diagrammi-

diagrammatize [daiə'græmətaiz] *v. t.* diagrammina esitama

dial ['dai(ə)l] **1.** *s.* (ringikujuline) numbrilaud, ringskaala; (*telefoni*) numbriketas; päikesekell (= **sun** ~); (*kaevurite*) mäekompass (= **miner's** ~, ~ **compass**); *Am.*

sl. sihverplaat, larhv, lõust, nägu; **2.** *v. t.* (**-ll-**) numbrilaual märkima *või* osutama; (*telefoni numbriketta abil*) numbrit valima

dialect ['daiəlekt] *s.* dialekt, murre; *atrib.* murde-

dialectal [daiə'lekt(ə)l] *a.* (**-lly**) murdeline, murde-

dialectic [daiə'lektik] *s. sag. pl.* dialektika; väitlusoskus; loogika

dialectical [daiə'lektikəl] *a.* (**-lly**) dialektiline; *ka* = **dialectal** ◇ ~ **materialism** dialektiline materialism; ~ **method** dialektiline meetod

dialectician [daiəlek'tiʃ(ə)n] *s.* dialektik, dialektilise meetodi kasutaja; osav väitleja, loogiline argumenteerija

dialectologist [daiəlek'tɔlədʒist] *s. lgv.* dialektoloog, murdeuurija

dialectology [daiəlek'tɔlədʒi] *s. lgv.* dialektoloogia, murdeuurimine, -teadus

dialogue, *Am. ka* **-log** ['daiəlɔg] *s.* dialoog, kõnelus (*er. näidendis või romaanis*); kahekõne (= **duologue**); *pol.* dialoog, kahepoolsed läbirääkimised

dialyse ['daiəlaiz] *v. t. keem.* dialüüsima

dialysis [dai'ælisis] *s. keem.* dialüüs

dialytic [daiə'litik] *a. keem.* dialüütiline

diameter [dai'æmitə] *s.* diameeter, läbimõõt

diametral [dai'æmitr(ə)l] *a.* (**-lly**) diameetri-, läbimõõdu-, läbimõõte-

diametric(al) [daiə'metrik(əl)] *a.* (**-lly**) diametraalne, diametraal-, vastandlik, risti vastupidine ◇ ~ **opposites** diametraalsed vastandid; ~ **plane** *mat.* diametraaltasand, -tasapind

diamond ['daiəmənd] *s.* teemant; kaldruut, romb; (*kaardimängus*) ruutu; *pl.* ruutud, ruutumast; *trük.* diamant (*väikseim trükikiri*); *Am. sport* pesapalliväljak ◇ **rough** ~ lihvimata teemant; *piltl.* väärtuslik, kuid välise lihvita isik; **black** ~ must teemant; *piltl.* kivisüsi; ~ **cut** ~ kirves sattus kivisse, kavalus leidis vastukavaluse; **the ace of** ~s ruutuäss; **D- State** *Am.* = **Delaware** (*osariigi ruutja kuju järgi*); ~ **wedding** teemantpulm

diamond-drill ['daiəmən(d)dril] *s. tehn.* teemantpuur

diamond-point ['daiəmən(d)pɔint] *s.* teemantotsikuga graveerimisnõel; *pl.* kahe raudteerööpme (kaldnurkne) ristumiskoht

Dian ['daiæn] = *järgm.*

Diana [dai'ænə] *s.* Diana (*rooma kuuning jahijumalanna*); *poeet.* kuu; *piltl.* osav naisratsur; meestest mittehuvitunud naine

dianthus [dai'ænθəs] *s. bot.* nelk

diapason [daiə'peizn, -sn] *s.* kooskõla, harmoonia; helipuhang; *muus.* diapasoon; (*oreli*) pearegister; kindlaksmääratud häälestustoon; *peam. Am.* kammerton, helihark

diaper ['daiəpə] *s.* valge kaldruudulise mustriga linane (*või* puuvillane) käterätikuriie; kaldruuduline riidemuster; *er. (hällilapse)* mähkmeriie, (*lapse*) mähe; (*naiste*) hügieeniline side

diapered ['daiəpəd] *a.* kaldruudulise mustriga

diaphanous [dai'æfənəs] *a.* diafaanne, läbipaistev (*er. riide kohta*)

diaphoretic [daiəfo(u)'retik] **1.** *a.* diaforeetiline, higistus-, higileajav; **2.** *s.* diaforeetikum, higisti, higistusvahend

diaphragm ['daiəfræm, -frəm] *s. anat.* diafragma, vahelihas; *füüs., fot., keem., tehn.* diafragma; (*telefoni, grammofoni*) membraan

diapositive [daiə'pɔzitiv] *s. fot.* diapositiiv, dia

diarchy ['daiɑ:ki] *s. pol.* diarhia, kaksikvalitsus, kaksikvõim

diarist ['daiərist] *s.* päevikupidaja, päevaraamatu-kirjutaja

diarrhoea [daiə'ri(:)ə] *s. med.* diarröa, kõhulahtisus

diary ['daiəri] *s.* päevik, päevaraamat, žurnaal; kalendermärkmik

diastase ['daiəsteis] *s. keem.* diastaas, amülaas

diastole [dai'æstəli] *s. füsiol.* diastol, südamelõdve (*vast.* **systole**)

diathermy ['daiəəə:mi] *s. med.* diatermia, läbisoojutus, soojutusravi

diathesis [dai'æəisis] *s.* (*pl.* **-eses** [-isi:z]) *med.* diatees, haigussoodumus

diatom ['daiətɔm] *s. bot.* ränivetikas, diatomee

diatomaceous [daiətə'meiʃəs] *a. geol.*

diatomee-, ränivetika- ◇ ~ **earth** diatomeemuda

diatomic [daiə'tɔmik] *a. keem.* kaheaatomiline

diatomite ['daiətəmait] *s. geol.* diatomiit, ränihiib

diatonic [daiə'tɔnik] *a.* (**-ically**) *muus.* diatooniline ◇ ~ **scale** diatooniline heliredel

diatribe ['daiətraib] *s.* diatriib, äge kallaletung, hurjutus- *või* sõimuvalang

dibble ['dibl] *põll.* **1.** *s.* istuti, istutuspulk, -tõlv, -vai; **2.** *v. t.* istutiga auke tegema *või* (taimi) istutama

Dibdin ['dibdin] *pn.*

dibs [dibz] *s. pl.* (*laste*) kossimäng; mängumargid; *sl.* nodi, puru, raha

dice [dais] **1.** *s. pl.* täringud, vürflid (*vt.* **die** I); täringumäng; **2.** *v. i. & t.* täringuid (e. vürfleid) mängima; (*juurvilja jms.*) kuubikuteks lõikama ◇ **no** ~ *Am. sl.* asjatu, kasutu

dice-box ['daisbɔks] *s.* täringupeeker, -tops

dicer ['daisə] *s.* täringu- *e.* vürflimängija

dicey ['daisi] *a. fam.* riskantne, ohtlik

dichloride [dai'klɔ:raid] *s. keem.* dikloriid

dichotomy [di'kɔtəmi] *s.* dihhotoomia, kahelijaotus; kahenemine, kahestumine, kahekharunemine (*er. bot.*)

Dick I [dik] **1.** *pn.* (= **Richard**); **2.** *s.* (**d-**) *Am. sl.* detektiiv, salapolitseinik

dick II [dik] *s. sl.* (vandeline) avaldus, kinnitus ◇ **to take one's** ~ kinnitama, väitma (*et* **that**), vanduma (*selle peale* **to it**)

Dicke [dik] *pn.*

dickens I ['dikinz] *s. fam.* kuramus, pagan (*kirumissõnana,* = **deuce, devil**)

Dickens II ['dikinz] *pn.*

dicker ['dikə] *Am. fam.* **1.** *v. i. & t.* (*vahetuskaubaga või pisiasjadega*) kaubitsema, müütama, sahkerdama; kauplema, tingima; **2.** *s.* vahetuskaup, pisikaup; sahkerdus

dickey ['diki] = **dicky** I

Dickinson ['dikinsn] *pn.*

Dicksee ['diksi(:)] *pn.*

Dickson ['diksn] *pn.*

dicky I, **-ckey** ['diki] *s. sl.* eesel; *lastek.* linnuke (= **~-bird**); manisk, rinnaesine; teenija- *või* kutsariiste (*tõlla taga*)

dicky II ['diki] *a. sl.* ligadi-logadi, logisev, korrast ära, vussis ◇ **to go** ~ vussi minema

dicotyledon [daikɔti'li:d(ə)n] *s. bot.* kaheiduleheline taim, dikotüledoon

dicotyledonous [daikɔti'li:d(ə)nəs] *a. bot.* kaheiduleheline

dicta ['diktə] *vt.* **dictum**

dictaphone ['diktəfoun] *s.* diktofon (*kõnesalvestusmagnetofon*)

dictate 1. [dik'teit] *v. t. & i.* dikteerima, ette ütlema; määrama, ette kirjutama, sundima; **2.** ['dikteit] *s. haril. pl.* ettekirjutus(ed), korraldus(ed); (*südametunnistuse*) käsud; *pol.* (*sg.*) diktaat, käsk, sund, pealesunnitud leping

dictation [dik'teiʃ(ə)n] *s.* dikteerimine, diktaat, etteütlus; käsk, sund ◇ **to write from** (*or* **at, to**) ~ etteütluse järgi kirjutama; **at smb.'s** ~ kellegi käsul; **I won't submit to** ~ ma ei lase end sundida

dictator [dik'teitə] *s.* (*fem.* **-tress**) dikteerija; *er.* diktaator

dictatorial [diktə'tɔ:riəl] *a.* (**-lly**) diktaatorlik, diktaatori-; käskiv, sundiv

dictatorship [dik'teitəʃip] *s.* diktatuur

diction ['dikʃ(ə)n] *s.* ütlemisviis, -laad, väljendusviis, rääkimis- *või* kirjutamisstiil; *Am.* diktsioon, hääldusviis, -laad (= **enunciation**) ◇ **poetic** ~ luuleline stiil, poeesiale omane väljendusviis

dictionary ['dikʃ(ə)n(ə)ri] *s.* sõnaraamat, sõnastik; *ka* leksikon

dictograph ['diktəgrɑ:f] *s.* diktograaf (*teatavat tüüpi aparaat kõne üleskirjutamiseks*)

dictum ['diktəm] *s.* (*pl.* **-ta**) lausung, tabav ütlus; *jur.* (autoriteetne) arvamusavaldus

did [did] *vt.* **do** I

didactic [d(a)i'dæktik] *a.* (**-ically**) didaktiline, õpetav, õpetlik; didaktika-; õpetajalik ◇ ~ **literature** didaktikakirjandus

didacticism [d(a)i'dæktisizm] *s.* didaktilisus, didaktism, õpetlikkus

didactics [d(a)i'dæktiks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) didaktika (*õpetamisõpetus*)

didapper ['daidæpə] = **dabchick**

Didcot ['didkət] *pn.*

diddle ['didl] *v. t. & i. sl.* tüssama, sisse vedama; aega raiskama

Diderot ['di:dərou] *pn.*

didn't ['didnt] = **did not**; *vt.* **do** I

Dido I ['daidou] *pn.*
dido II ['daidou] *s.* (*pl.* **-oes**) *Am. fam.* vemp, vingerpuss ◇ **to cut a** ~ vingerpussi mängima
didst [didst] *vt.* **do** I
didymium [dai'dimiəm] *s. keem. van.* didüüm (*neodüümi ja praseodüümi segu, mida varem peeti elemendiks*)
didymous ['didiməs] *a. bot., zool.* kaksik-
Didymus ['didiməs] *pn.* Didymos
die I [dai] *s.* **1.** (*pl.* **dice** [dais]) täring, vürfel; (toidu)kuubik; **2.** (*pl.* **dies** [daiz]) *tehn.* tempel, stants, vorm, matriits; klupp, keermelõikur; (traadi)tõmbesilm; (*pjedestaali, samba*) nelinurkne alusosa ◇ **the** ~ **is cast** liisk on langenud; **threading** ~ *tehn.* keermelõikur
die II [dai] *v. i.* (*pret. & p. p.* **died; dying**) surema; vaibuma, kustuma ◇ **to** ~ **a natural death** loomulikku surma surema; **to** ~ **of a fever (of hunger)** palavikku (nälga) surema; **to** ~ **by the sword** mõõga läbi surema; **to** ~ **a hero** kangelassurma surema; **to** ~ **away** (*or* **down, off, out**) vaibuma, kustuma; **I thought I should have -ed (of laughter)** ma arvasin, et naeran enese lõhki; **I am dying to see you** (*or* **for a sight of you**) ma põlen igatsusest sind näha; **I am dying with curiosity** ma põlen uudishimust; **never say** ~**!** ära (kunagi) meelt heida!; **to** ~ **in harness** surmatunnini töötama; **to** ~ **in one's shoes** vägivaldset surma surema; **to** ~ **in the last ditch** lõpuni vastu panema; **to** ~ **the death** *arh.* hukatama
die-away ['daiəwei] *a.* rauge, roidunud
die-casting ['daikɑ:stiŋ] *s. tehn.* survevalu, suruvalu
diehard ['daihɑ:d] **1.** *a.* visa hingega, visa surema; paadunud, *er.* leppimatult vanameelne; **2.** *s.* visa surema, visalt vastupanija; *er.* paadunud vanameelne
dielectric [daii'lektrik] *el.* **1.** *s.* dielektrik; **2.** *a.* dielektriline
Dieppe [di(:)'ep] *pn.*
dieresis [dai'iərəsis] *Am.* = **diaeresis**
dies I [daiz] *vt.* **die** I & II
dies II ['da(i)i:z] *s. lad.* päev ◇ ~ **irae** ['aiəri:] viimne kohtupäev; ~ **non** [nɔn] mittearvestatav päev, mitteasjaajamise päev
Diesel ['di:z(ə)l] **1.** *pn.*; **2.** *s.* (*ka* **d-**) *tehn.* diisel(mootor) (= ~ **engine, ~ motor**)
die-sinker ['daisiŋkə] *s.* stantsivalmistaja, matriitsivalmistaja
die-stock ['daistɔk] *s. tehn.* klupp, keermelõikur; keermeplaat
diet I ['daiit] *s. pol.* riigi- *või* maapäev, (mitte-Inglise) parlament; konverents *või* kongress
diet II ['daiit] **1.** *s.* dieet, toitumiskord, toit; *er.* ravitoitlustus; **2.** *v. t. & i.* dieedil pidama *või* olema
dietarian [daii'teəriən] *s.* dieedipidaja, dieedilolija
dietary ['daiit(ə)ri] **1.** *a.* dieet-, dieedi-, dieedisse puutuv; **2.** *s.* toidukorraldus, toitlustusviis; toidunorm
dietetic [daii'tetik] *a.* (**-ically**) *med.* dieteetiline, dieteet-
dietetics [daii'tetiks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) *med.* dieteetika
dietitian, dietician [daii'tiʃ(ə)n] *s. med.* dieteetik, dieediteadlane
dif- [dif] *vt.* **dis-**
differ ['difə] *v. i.* erinema, erinev olema, lahku minema (*millestki, kellestki* **from**; *milleski* **in**) ◇ **we** ~ **in our tastes** meie erineme oma maitsete poolest, meil on erinevad maitsed; **your opinion does not** ~ **much from mine on** (*or* **upon, about) this question** teie arvamus ei erine palju minu omast selles küsimuses; **I beg to** ~ lubage mul jääda eriarvamusele; **to agree to** ~ leppima sellega, et kumbki jääb oma arvamuse juurde
difference ['difr(ə)ns] **1.** *s.* erinevus, lahkuminek, vahe, diferents; lahkheli, -arvamus; **2.** *v. t. haruld.* erinevust (*e.* vahet) moodustama; eraldama, vahet tegema (= **differentiate**) ◇ ~ **of opinion** arvamuste lahkuminek, lahkarvamus; **the** ~ **is in price only** vahe seisneb ainult hinnas; **that makes a great** ~ see muudab asja; **that makes no** ~ see ei tähenda midagi, see ei muuda asja; ~ **calculus** *mat.* diferentsarvutus; ~ **equation** *mat.* diferentsvõrrand
different ['difr(ə)nt] *a.* erine, erinev, eri, lahkuminev, diferentne (*millestki, kellestki* **from, to**; *milleski* **in**); eri- *e.* isesugune

differentia [difə'renʃiə] *s.* (*pl.* **-iae** [-ii:]) eritunnus, eristav tunnus, liigierisus
differential [difə'renʃ(ə)l] **1.** *a.* (**-lly**) eristav, vahettegev, diferents-, diferentsiaal-; **2.** *s. mat., tehn.* diferentsiaal ◇ ~ **calculus** *mat.* diferentsiaalarvutus; ~ **equation** *mat.* diferentsiaalvõrrand
differentiate [difə'renʃieit] *v. t. & i.* eristama, diferents(eer)ima (*millestki, kellestki* **from**), vahet tegema (*millegi või kellegi vahel* **between**); erinema, erinev olema, erinevaks muutuma, eristuma, diferents(eer)uma
differentiation [difərensi'eiʃ(ə)n, -nʃi'ei-] *s.* eristamine, eristus, vahetegemine, diferents(eer)imine; erinemine, eristumine, diferents(eer)umine
difficile ['difisi:l] *a. haruld.* (*adv. puud.*) raskesti rahuldatav, nõudlik, pirtsakas, tujukas
difficult ['difik(ə)lt] *a.* raske, raskesti tehtav (*või* käsiteldav, mõistetav, lahendatav); raskesti rahuldatav; nõudlik
difficulty ['difik(ə)lti] *s.* raskus; kitsikus, kimbatus; takistus; *pl.* rahalised raskused *või* takistused; *pl.* vastuväited ◇ **to make** (*or* **raise**) **-ties** raskusi (*või* takistusi) tegema; vastu väitma; **to be in -ties for** (*millestki*) puudust tundma; **with** ~ suure pingutusega, vaevu
diffidence ['difid(ə)ns] *s.* eneseusalduse puudus, arglikkus, häbelikkus, ujedus
diffident ['difid(ə)nt] *a.* arglik, häbelik, uje
diffract [di'frækt] *v. t. füüs.* painutama (*laine, valguse suunda*)
diffraction [di'frækʃ(ə)n] *s. füüs.* difraktsioon ◇ ~ **grating** *füüs.* difraktsioonivõre
diffuse **1.** [di'fju:z] *v. t. & i.* laiali puistama, levitama, hajutama; (*gaase, vedelikke*) segustama; *füüs.* difundeerima, difundeeruma; **2.** [di'fju:s] *a.* difuusne, hajuv, hajus, haju-, laialivalguv ◇ ~ **radiation** *füüs.* difuusne (*või* hajus) kiirgus, hajukiirgus
diffusible [di'fju:zibl] *a.* hajutatav, hajuv, difundeeruv
diffusion [di'fju:ʒ(ə)n] *s.* laialipuistamine, hajutus, levitus; laialivalgumine, hajumine, levimine; *füüs.* difusioon
diffusive [di'fju:siv] *a.* hajuv, leviv, laialivalguv, difuusne
dig [dig] **1.** *v. i. & t.* (*pret. & p. p.* **dug** [dʌg], *arh.* **digged**; **-gg-**) kaevama; kaevuma; tuhnima, urgitsema (*ka piltl.*); *fam.* (t)suskama, torkama; *sl.* aru saama, mõistma, taipama; *sl. er. Am.* mõnuga vaatlema *või* kuulama, nautima; **2.** *s.* kaevamine, väljakaevamine; *fam.* torge, piste, nööge (*kellegi pihta* **at**); *Am. sl.* tuupur, tuupiv õppija; *vt. ka* **digs** ◇ **to** ~ **a pit for** (*kellelegi*) auku kaevama; **to** ~ **for gold** (*maapõuest*) kulda otsima; **to** ~ **(oneself) in** kaevuma, (ennast) sisse kaevama, kaevikuid tegema; **to** ~ **out** välja kaevama; *Am. sl.* jalga laskma, plehku panema; **to** ~ **in the ribs** (*sõrmega*) ribikontide vahele torkama; **to** ~ **up** üles kaevama; *Am. sl.* kokku kraapima, kokku korjama (*raha*); **to** ~ **up** (*or* **in one's pockets**) *Am. sl.* raha välja laduma, maksma
digamma [dai'gæmə] *s. lgv.* digamma (*endine kreeka tähestiku täht, vastas v-le või w-le*)
Digby ['digbi] *pn.*
digest **1.** [d(a)i'dʒest] *v. t. & i.* seedima (*ka piltl.*); *tehn.* kuumutamisega pehmitama *või* lahustama; seeduma; imama, endasse sulatama; (*solvangut*) taluma; kokkuvõtet tegema, kokkuvõtlikult esitama; **2.** ['daidʒest] *s.* lühike (sisu)kokkuvõte, (kokkuvõtlik) ülevaade; *er. jur.* seaduste kokkuvõte, digest
digester [d(a)i'dʒestə] *s.* seedija; kokkuvõtte koostaja; *tehn.* (*ka* **-tor**) suletud keedukatel, autoklaav
digestibility [didʒesti'biliti] *s.* seeditavus, seeduvus
digestible [di'dʒestibl] *a.* seeditav, seeduv
digestion [di'dʒestʃ(ə)n] *s.* seedimine, seede, digestioon
digestive [di'dʒestiv] **1.** *a.* seedimis-, seede-; seedimist soodustav; **2.** *s. med.* digestiiv, seedimist soodustav vahend ◇ ~ **juice** *füsiol.* seedemahl; ~ **tract** *anat.* seedekanal, -trakt, -kulgla
digger ['digə] *s.* kaevaja, kaevur; kaeveriist, kaevamismasin; *põll.* kartulivõtmismasin (= **potato** ~); *er.* kullakaevaja (= **gold** ~,

ka piltl.); *sl.* austraallane; *zool.* kaevurherilane (= **~-wasp**)

digging ['digiŋ] *s.* kaevamine; *er.* (*haril. pl.*) kullakaevandus; *pl. fam.* (*ka* **digs**) korter

dight [dait] *a. arh.* rõivastatud, kaetud, ehitud

digit ['didʒit] *s. anat.* sõrm, varvas (*inimesel või loomal*); *nalj.* sõrm; sõrmelaius (*mõõduna, = ¾ tolli*); *mat.* number, numbrikoht; *astr.* 1/12 Päikese (*või* Kuu) läbimõõdust

digital ['didʒit(ə)l] **1.** *a.* sõrm(e)-, digitaal-; *mat.* digitaalne, digitaal-, numbriline, number-; **2.** *s. muus.* (*oreli manuaali*) klahv ◇ **~ computer** *tehn.* digitaalarvuti, numberarvuti

digitalin [didʒi'teilin] *s. keem., fam.* digitaliin

digitalis [didʒi'teilis] *s. bot.* digitaalis, sõrmkübar (= **foxglove**); *farm.* (kuivatatud) sõrmkübaralehed, sõrmkübaraürt

digitate ['didʒitit] *a. zool.* sõrmi (*või* varbaid) omav; *bot.* sõrmjas

digitigrade [di'dʒitigreid] *zool.* **1.** *a.* digitigraadne, varvul kõndiv; **2.** *s.* digitigraad, varvulkõndija (loom)

dignified ['dignifaid] *a.* väärikas

dignify ['dignifai] *v. t.* (**-iable**) väärikaks tegema, vääristama

dignitary ['dignit(ə)ri] *s.* (kõrge) aukandja; *er. kirikl.* kirikuvürst, prelaat

dignity ['digniti] *s.* väärikus, väärikustunne; väärilisus, auväärsus, au, ametiau, digniteet ◇ **beneath smb.'s ~** kellegi väärikust riivav *või* alandav; **to stand on one's ~** rõhutatud väärikusega käituma

digraph ['daigræf, -grɑ:f] *s. lgv.* digraaf (*kahe tähe ühend, mis märgib ühte häälikut, näit.* **sh**)

digress [d(a)i'gres] *v. i.* põikama, kõrvale kalduma

digression [d(a)i'greʃ(ə)n] *s.* põikamine, põige, kõrvalekaldumine, digressioon (*ka astr.*)

digressive [d(a)i'gresiv] *a.* põikav, kõrvalekalduv

digs [digz] *s. pl. fam.* korter

dike, dyke [daik] **1.** *s.* (kaitse)tamm, muldtamm, teetamm; *piltl.* kaitsevall; (tammistatud kallastega) kraav; *geol.* daik; **2.** *v. t.* tammistama, tammiga kaitsma *või* piirama

dilapidated [di'læpideitid] *a.* raamas, raamastunud, rusunenud, lagu(ne)nud, varisev ◇ **to become ~** raamastuma, rusunema, lagu(ne)ma, varisema

dilapidation [dilæpi'deiʃ(ə)n] *s.* raamastus, rusunemine, lagu(ne)mine, varisemine

dilatation [d(a)ilə'teiʃ(ə)n, -lei't-] *s. med.* dilatatsioon, (haiguslik) laienemine, laienemus; *füüs.* paisumine

dilate [d(a)i'leit] *v. t. & i.* (**-table**) laiendama, paisutama; laienema, laiuma, paisuma; pikalt-laialt rääkima, laiutama (*millegi kohta* **upon**)

dilation [d(a)i'leiʃ(ə)n] = **dilatation**

dilatometer [d(a)ilə'tɔmitə] *s. füüs.* dilatomeeter (*riist soojuspaisumise mõõtmiseks*)

dilator [dai'leitə] *s.* laiendaja, paisutaja; *anat.* laiendaja(lihas); *med.* dilataator (*riist kehaõõnte, -avade või haavade laiendamiseks*)

dilatory ['dilət(ə)ri] *a.* (**-ily, -iness**) dilatoorne, edasilükkav, viivitav, venitav

dilemma [di'lemə, dai-] *s.* dilemma; raske valik; kimbatus, kitsikus ◇ **to be on the horns of a ~** raske sundvaliku ees seisma

dilettante [dili'tænti] **1.** *s.* (*pl.* **-ti** [-ti:]) diletant, (pealiskaudne) asjaarmastaja; **2.** *a.* diletantlik, asjaarmastajalik, pealiskaudne

dilettantism [dili'tæntizm] *s.* diletantism, diletantlikkus, diletantlus, asjaarmastajalikkus, pealiskaudsus

diligence I ['dilidʒ(ə)ns] *s.* usinus, hool, töökus

diligence II ['dilidʒ(ə)ns, *ka* 'diliʒɑ:ŋs] *s. aj.* diližanss, tilisang

diligent ['dilidʒ(ə)nt] *a.* usin, hoolas, töökas

dill [dil] *s. bot.* till ◇ **~ pickle** *kok.* tilliga maitsestatud kurgimarinaad *või* hapukurk

Dillon ['dilən] *pn.*

dilly ['dili] *s. Am. sl.* midagi oivalist *või* suurepärast *või* toredat

dilly-dally ['dilidæli] *v. i. fam.* viivitlema, aega raiskama

dilute 1. [d(a)i'l(j)u:t] *v. t.* vedeldama, lahjendama; **2.** (*ka* ['dailju:t]) *a.* vedeldatud, lahjendatud

dilution [d(a)i'l(j)u:ʃ(ə)n] *s.* dilutsioon, vedeldus, lahjendus; (lahjendatud) lahus

diluvial [d(a)i'l(j)u:viəl] *a.* (**-lly**) uputuslik, uputus(e)-; *geol.* diluviaalne

diluvium [d(a)i'l(j)u:viəm] *s. geol. van.* diluuvium

dim [dim] **1.** *a.* (**-mm-**) hämar, tuhm, ähmane, vidune; **2.** *v. t. & i.* (**-mm-**) hämardama, tuhmistama, ähmastama; hämarduma, tuhmistuma, tuhmuma, ähmastuma ◇ **to ~ out** valgustust hämardama, osaliselt pimendama; *vrd.* **dim-out**

dime [daim] *s. Am.* 10-sendine hõbemünt

dimension [di'menʃ(ə)n] **1.** *s.* dimensioon, mõõde, ulatus; *pl.* suurus, ulatus; **2.** *v. t. tehn.* dimensioneerima, dimensioonima, dimensioone kindlaks määrama ◇ **the three ~s** kolm dimensiooni; **of great ~s** suureulatuslik

dimensional [di'menʃ(ə)n(ə)l] *a.* (**-lly**) dimensionaalne, dimensiooniline, mõõtmeline

dimeter ['dimitə] *s. pros.* dimeeter, kahest dipoodist (*kaksikvärsijalast*) koosnev värss

dimidiate 1. [di'midiit] *a.* poolitatud, pooleks lõhestunud (*er. bot.*); **2.** [di'midieit] *v. t.* poolitama

diminish [di'miniʃ] *v. i. & t.* vähenema, kahanema; vähendama, kahandama ◇ **~ed arch** *arhit.* lamekaar; **~ed interval** *muus.* vähendatud intervall

diminuendo [diminju'endou] *adv., a. & s. muus.* diminuendo

diminution [dimi'nju:ʃ(ə)n] *s.* vähendus, kahandus

diminutive [di'minjutiv] **1.** *a.* vähendav, väiksust väljendav, vähendus-; väike, pisike; *lgv.* deminutiivne; **2.** *s. lgv.* deminutiiv, vähendussõna

dimity ['dimiti] *s. tekst.* murreldi kootud (*tihti mustriline*) puuvillriie, kardinariie; *Am. ka* mullriie

dimmer ['dimə] *s. tehn.* hämardi, valgusregulaator

dimness ['dimnis] *s.* hämarus, tuhmus, ähmasus

dimorphic [di'mɔ:fik], **dimorphous** [di'mɔ:fəs] *a. keem., min., biol.* dimorfne, kahekujuline

dim-out ['dimaut] *s.* (valgustuse) hämardus, tuhmistus, osaline pimendus (*vrd.* **black-out**)

dimple ['dimpl] **1.** *s.* lohuke (*põsel, lõual*); keerislohuke, vira, virvendus (*veepinnal*); väike süvend, lohk (*maapinnal*); **2.** *v. t. & i.* lohukesi tekitama; lohukestega kattuma

dimply ['dimpli] *a.* (**-iest; -iness**) lohklik, lohuline, lohukestega kaetud

dimwit ['dimwit] *s. sl.* juhmard, tobu

dimwitted ['dimwitid] *a. sl.* juhm, tobu

din [din] **1.** *s.* kõmin, lärm, müra, mürin, rüma; **2.** *v. t. & i.* (**-nn-**) (kõrvu) pasundama, korduvalt toonitama (*kellelegi* **into**); kõmisema

Dinah ['dainə] *pn.*

dinar [di:'nɑ:] *s.* dinaar (*rahaühik*)

dine [dain] *v. i. & t.* lõuna(s)tama, lõunat sööma; lõunasööki andma, (lõunasöögiga) kostitama ◇ **to ~ off** (*or* **on**) lõunaks sööma; **to ~ out** väljas (*või* võõrsil) lõunastama; **to ~ with Duke Humphrey** lõunata jääma

diner ['dainə] *s.* lõuna(s)taja, lõunat sööja; *ka* restoranvagun (= **dining-car**); *Am.* (teeäärne) söökla

diner-out [dainə'raut] *s.* (alatine) väljaslõuna(s)taja, sageli lõunasöögile kutsutav isik

dinette [dai'net] *s. Am.* (suuremast ruumist eraldatud) sööginurk, -nišš, pisike söögituba; mööblikomplekt pisikese söögitoa jaoks

ding [diŋ] **1.** *v. i.* kõlisema, kumisema; **2.** *s.* kõlin, kumin

ding-dong ['diŋ'dɔŋ] **1.** *s.* pimm-pamm, kellahelin; **2.** *adv.* pimm-pamm ◇ **~ race** tasavägine võidusõit (*kus kord üks, kord teine juhib*)

dinghy, -gey ['diŋgi] *s. mer.* väike (laeva)paat; julla; joll; täispuhutav kummipaat (= **rubber ~**) ◇ **racing ~** *mer., sport* võistlusjoll

dinginess ['dindʒinis] *s.* luitumus; räpasus

dingle ['diŋgl] *s.* kitsas ning sügav varjatud org

Dingley ['diŋli] *pn.*

dingo ['diŋgou] *s.* (*pl.* **-oes**) *zool.* dingo; *mil. fam.* soomustatud luureauto

Dingwall ['diŋwɔ:l, -wəl] *pn.*

dingy ['dindʒi] *a.* (**-ier, -iest; -ily**) luitunud (*er. luitunud pruun*); räpane

dining ['dainiŋ] *s.* lõuna(s)tamine; *atrib.* lõu-

na(s)tus-, (lõuna)söögi- ◇ **~-car** restoranvagun; **~-room** söögituba; **~-table** söögilaud

dinkum ['diŋkəm] *a. Austr., Am. sl.* aus, usaldusväärne, eht ◇ **the ~ oil** *Austr. sl.* sulatõsi

dinky ['diŋki] *a. fam.* kena, korralik; *Am.* väike, tähtsusetu

dinner ['dinə] *s.* lõuna, lõunasöök; dinee, pidulik õhtusöök; *atrib.* lõuna(söögi)- ◇ **to have ~** lõunat sööma, lõuna(s)tama; **to be at ~** lõunalauas istuma; **to ask smb. to ~** kedagi lõunaks (külla) kutsuma

dinner-jacket ['dinədʒækit] *s.* must õhtukuub, smoking

dinner-party ['dinəpɑ:ti] *s.* lõunaseltskond, külaliskond

dinner-service ['dinəsə:vis], **-set** [-set] *s.* lõunaserviis

dinner-table ['dinəteibl] *s.* lõunalaud; *vrd.* **dining-table** ◇ **at the ~** lõunalauas

dinner-wagon ['dinəwægən] *s.* (*rullikjalgadel liikuv*) serveer(imis)laud

dinosaur ['dainəsɔ:] *s. paleont.* hiidsisalik, ürgsisalik, dinosaurus

dinothere ['dainəθiə] *s. paleont.* dinoteerium (*elevandisarnane imetaja*)

'dint [dint] **1.** *s.* sälk, täke; mõlk (= **dent**); *arh.* hoop; *arh.* jõud; **2.** *v. t.* sälgustama, sälkima, täkestama; mõlgistama, mõlki lööma ◇ **by ~ of** (*millegi*) jõul, varal

diocesan [dai'ɔsis(ə)n, -z(ə)n] **1.** *a.* piiskopkondlik, piiskopkonna-, diötseesi-; **2.** *s.* piiskopkonna ülem, piiskop

diocese ['daiəsi(:)s] *s.* diötsees, piiskopkond

Diocletian [daiə'kli:ʃ(i)ən] *pn.* Diocletianus

diode ['daioud] *s. el.* diood

Diodorus [daiə'dɔ:rəs] *pn.* Diodoros

dioecious [dai'i:ʃəs] *a. bot.* kahekojaline; *biol.* lahksooline, -suguline

Diogenes [dai'ɔdʒini:z] *pn.*

Dimedes [daiə'mi:di:z] *pn.*

Dion ['daiən] *pn.*

Dionysius [daiə'naisiəs] *pn.* Dionysios

Dionysus [daiə'naisəs] *s.* Dionysos (*kreeka joovastusjumal*, = **Bacchus**)

diopter, -tre [dai'ɔptə] *s. tehn.* diopter, viseerseadis, sihik; *füüs.* dioptria (*optilise tugevuse ühik*)

dioptric(al) [dai'ɔptrik(əl)] *a.* **(-ically)** dioptriline, diopter-

dioptrics [dai'ɔptriks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) *füüs.* dioptrika (*õpetus valguse murdumisest*)

diorama [daiə'rɑ:mə] *s. kunst* dioraam

dioxide [dai'ɔksaid] *s. keem.* dioksiid ◇ **carbon ~** süsinikdioksiid, süsihappegaas

dip [dip] **1.** *v. t. & i.* **(-pp-)** kastutama, sisse kastma, sukeldama, sisse pistma; langetama (ning taas tõstma); kastuma, kastutuma, sukelduma; alla laskuma, langema, sügavnema; **2.** *s.* kastutus, sukeldus, suplus; rõivaste pesemine (*või* värvimine) kastutamise teel; lammaste pesemine; langetamise teel; kastutamise teel valmistatud) rasvasse kastutamise teel valmistatud) rasvaküünal (= **~ candle**) ◇ **to ~ into** (*kätt, kulpi jms.*) võtmiseks (*või* ammutamiseks) pistma, võtma, ammutama; **to ~ into smb.'s pocket** kellegi raha kulutama; **to ~ out** (*or* **up**) ammutama; **to have** (*or* **take**) **a ~** korraks vette kastuma, lühikest suplust tegema; **to take a ~ into a book** raamatusse põgusat pilku heitma; **~ in prices** hindade järsk langus; **magnetic ~** *füüs.* magnetiline inklinatsioon, magnetkalle

diphtheria [dif'θiəriə] *s. med.* difteeria

diphthong ['difθɔŋ] *s. lgv.* diftong, kaksiktäishäälik

diphthongal [dif'θɔŋg(ə)l] *a. lgv.* diftongjas, diftong-, diftongiline, kaksiktäishäälikuline

diphthongization [difθɔŋg(a)i'zeiʃ(ə)n] *s. lgv.* diftongeerimine, diftongistamine, kaksiktäishäälikuks muutmine; diftongeerumine, diftongistumine, kaksiktäishäälikuks muutumine

diphtongize ['difθɔŋgaiz] *v. t. & i. lgv.* diftongeerima, diftongistama, kaksiktäishäälikuks muutma; diftongeeruma, diftongistuma, kaksiktäishäälikuks muutuma

diploid ['diplɔid] *biol.* **1.** *a.* diploidne (*kahekordse kromosoomide arvuga*); **2.** *s.* diploid; diploidne rakk (= **~ cell**)

diploma [di'ploumə] *s.* diplom; *haruld.* ametlik (eesõiguste)ürik

diplomacy [di'plouməsi] *s.* diplomaatia; *piltl.* taktilisus, osav talitusviis

diploma'd, -aed [di'ploumәd] *a.* diplomeeritud, diplomiga varustatud

diplomat ['dipləmæt] *s.* diplomaat

diplomatic [diplə'mætik] *a.* **(-ically)** diplomaatiline; *piltl.* taktiline, targu ning osavalt toimiv

diplomatics [diplə'mætiks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) diplomaatika, ürikuteadus; diplomaatia (= **diplomacy**)

diplomatist [di'ploumətist] *s.* diplomaat; *piltl.* taktiliselt (*või* targu ning osavalt) toimiv isik

dipody ['dipɔdi] *s. pros.* dipood, kaksikvärsijalg

dipolar [dai'poulə] *a. füüs., keem.* dipolaarne ◇ **~ ion** kaksikioon

dipole ['daipoul] *s. füüs., raad., keem.* dipool ◇ **~ radiation** dipoolkiirgus

dipper ['dipə] *s.* kastutaja, sukeldaja, kastutuja, sukelduja; *er. kirikl.* sukeldusristija (*s. o. anabaptist või baptist*); *zool.* sukellind, *er.* vesipapp, pütt, koskel; *Am.* kulp, kopp, kapp ◇ **the (Big** *or* **Great) D-** *Am.* Suur Vanker (= **the Great Bear**); **the Little D-** *Am.* Väike Vanker (= **the Little Bear**)

dippy ['dipi] *a. sl.* peast põrunud, pöörane, hull

dipsomania [dipso(u)'meiniə] *s. med.* dipsomaania, joomatõbi, -sööst

dipsomaniac [dipso(u)'meiniæk] *s. med.* dipsomaan, joomatõbine

dipterous ['diptərəs] *a. zool., bot.* kahetiivaline

diptych ['diptik] *s.* diptühhon, kaksiktahvel; *er. kunst* kaheosaline maal; kahetiivaline kokkukäiv altaripilt

dire ['daiə] *a.* kohutav, kole ◇ **~ necessity** äärmine häda, kohutav puudus; **~ sisters** *müt.* fuuriad; **in -est need** äärmises hädas

direct [d(a)i'rekt] **1.** *a.* **(~er, ~est)** otsejooneline, sirge; otsene, vahetu; otsekohene, puiklematu; **2.** *adv.* otsejoones, otse, vahetult; **3.** *v. t. & i.* suunama, sihitama, juhtima (*millegi suunas* **at, to, towards**); juhatama, korraldama; (*etendust, filmimist jms.*) juhtima; *haruld., er. Am.* dirigeerima (= **conduct**) ◇ **~ action** *er.* streik (*või mõni muu otsene surveavaldus ühiskonnale*); **~ current** (*lüh.* **D.C.**) *el.* alalisvool; **~ hit** otsetabamus, täistabamus; **~ descendant** otsene järglane; **to ~ one's steps** oma samme seadma

direction [d(a)i'rekʃ(ə)n] *s.* suund, siht; suunamine, sihitamine; direktsioon, juhatus; *teatr.* režii, (kunstiline) juhtimine; (*haril. pl.*) direktiiv(id), juhtnöör(id), juhend(id) ◇ **~ finder** *raad., mer.* (raadio)peilingaator; **~ finding** *raad., mer.* (raadio)peilimine; **~ indicator** *tehn.* suunanäitur

directional [d(a)i'rekʃ(ə)n(ə)l] *a.* suunaline, suuna-, suund-, suunatud ◇ **~ aerial** *raad.* suundantenn

directive [d(a)i'rektiv] **1.** *a.* juhtiv, juhendav, direktiivne, direktiiv-; **2.** *s.* juhend, juhtnöör, direktiiv

directly [d(a)i'rektli] **1.** *adv.* otsekohe, jalamaid; *ka* otsejoones, otse, vahetult (= **direct**); **2.** (*ka* ['drekli]) *konj. fam.* niipea kui

director [d(a)i'rektə] *s.* direktor, juhataja; (*er. aktsiaseltsi*) juhatuse liige; *teatr.* režissöör, näitejuht; *haruld., er. Am.* dirigent (= **conductor**); *raad.* suunur, direktor (*antennil*)

directorate [d(a)i'rekt(ə)rit] *s.* direktoraat, direktoriamet *või* -au; direktorite kogu *või* kolleegium, juhatus

directorship [d(a)i'rektəʃip] *s.* (*er. aktsiaseltsi*) juhatuse liikme amet *või* au

directory [d(a)i'rekt(ə)ri] **1.** *a.* juhendav, juhtnööre andev, nõuandev; **2.** *s.* aadressiraamat; telefoniraamat, telefoniabonentide nimestik (*või mõni muu selletaoline teatmeraamat*); *kirikl.* käsiraamat; *Am.* direktoraat, direktorite kogu *või* kolleegium; *pol.* direktoorium, *er.* **(D-)** *aj.* Direktoorium (*Prantsuse valitsus a. 1795-1799*)

directress [d(a)i'rektris] *s.* direktriss, naisdirektor

direful ['daiəf(u)l] *a.* **(-lly)** *lit.* kohutav, kole

dirge [də:dʒ] *s.* matuse- *või* leina- *või* kaebelaul

dirigible ['diridʒibl] **1.** *a.* **(-bly)** juhitav; **2.** *s.* dirižaabel, õhulaev

dirk [də:k] *s.* (šoti) põue- *e.* pistoda, vestu

dirt [də:t] *s.* mustus, roojus, sopp, muda; pori; muld; *mäend.* aheraine; *Am. ka* kulialiiv; *Am. sl.* raha; inetus, alatus ◇ **~ floor** *Am.* muldpõrand (= **earth floor**); **to fling ~ at** (*kellegi pihta*) muda loopima, pori

pilduma (*peam. piltl.*); ~ **farmer** *Am.* tegelik põllumees, tegelik farmer; ~ **road** *Am.* sillutamata tee, põllutee; ~ **track** *sport* sõerada

dirt-cheap ['də:t'tʃi:p] *a. & adv.* imeodav(asti), poolmuidu (saadud)

dirty ['də:ti] **1.** *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** must, määrdunud, roojane, sopane, mudane; porine; mullane; räpane, kasimatu (*ka piltl.*); inetu, alatu; (*ilma kohta*) vihmane ning tuuline; **2.** *v. t. & i.* määrima, mustaks tegema; räpastama, reostama (*ka piltl.*); määrduma, mustuma, mustaks minema; räpastuma, reostuma ◇ **to do the** ~ sigadust tegema (*kellelegi* **on**)

dis- [dis], **di-** [di], **dif-** [dif] *pref.* mitte-, vastu-, ära-, lahus-, lahku-; -tu

disability [disə'biliti] *s.* võimetus, jõuetus, kõlbmatus, töövõimetus, invaliidsus; *jur.* õigusvõimetus ◇ ~ **pension** invaliidsuspension

disable [dis'eibl] *v. t.* võimetuks *või* jõuetuks *või* kõlbmatuks tegema (*millekski* **for**); vigastama, sandistama; reast välja lööma, teo- *või* võitlusvõimetuks tegema; *jur.* õigusvõimetuks tegema ◇ **-ed soldier (worker)** sõja- (töö-) invaliid

disablement [dis'eiblmənt] *s.* võimetuks *või* jõuetuks *või* kõlbmatuks *või* vigaseks tegemine, vigastus, sandistus; töövõime kaotus

disabuse [disə'bju:z] *v. t.* (*pettekujutlusest, eksiarvamusest*) vabastama **(of)**, (*kellegi*) silmi avama ◇ **to** ~ **oneself** (*or* **one's mind**) **of** (*mingist eksiarvamusest*) vabanema

disaccustom [disə'kʌstəm] *v. t.* võõrutama (*millestki* **to**)

disadvantage [disəd'vɑ:ntidʒ] *s.* kahju, kahi; kahjum, kaotus; halvemus ◇ **to be at a** ~ ebasoodsas olukorras olema; **to sell to** ~ kahjuga müüma

disadvantageous [disədvɑ:n'teidʒəs] *a.* kahjulik, kahjumlik, ebasoodus

disaffected [disə'fektid] *a.* rahulolematu, vaenulik, ebasõbralik (*millegi või kellegi vastu* **to, towards**)

disaffection [disə'fekʃ(ə)n] *s.* rahulolematus, vaenulikkus, ebasõbralikkus

disaffirm [disə'fə:m] *v. t.* eitama, salgama; *jur.* tühistama, kehtetuks tunnistama, kinnitamata jätma

disafforest [disə'fɔrist] = **disforest**

disagree [disə'gri:] *v. i.* mitte nõustuma, mitte leppima, mitte sobima **(with)**; lahkarvamusel olema (*milleski* **on**); üksteisele vastu käima *või* olema; tülitsema ◇ **this food** ~**s with me** ma ei seedi seda toitu hästi, see toit ei ole mu kõhule hea

disagreeable [disə'griəbl] *a.* **(-bly)** ebameeldiv, vastumeelne; ebasõbralik, pahur

disagreement [disə'gri:mənt] *s.* mittenõustumine, -leppimine, -sobimine; kokkuleppimatus, lahkarvamus, tüli

disallow [disə'lau] *v. t.* tagasi lükkama, mitte tunnustama; mitte lubama, keelama

disappear [disə'piə] *v. i.* kaduma, haihtuma

disappearance [disə'piər(ə)ns] *s.* kadumine, haihtumine

disappoint [disə'pɔint] *v. t.* (*kellelegi*) pettumust valmistama, (lootustes) petma; (*oodatust*) ilma jätma **(of)** ◇ **to be** ~**ed** pettuma (*milleski* **in, with, at**; *kelleski* **in, with**); **to be** ~**ed of** (*millestki oodatust*) ilma jääma

disappointing [disə'pointiŋ] *a.* pettumust (*või* meelehärmi) valmistav ◇ **how** ~**!** milline pettumus!

disappointment [disə'pɔintmənt] *s.* pettumus (*millegi puhul* **at**); meelehärm

disapprobation [disæprə'beiʃ(ə)n] = *järgm.*

disapproval [disə'pru:v(ə)l] *s.* mitteheakskiitmine, pahakspanek, taunimine, hukkamõist

disapprove [disə'pru:v] *v. t. & i.* mitte heaks kiitma, pahaks panema, taunima, hukka mõistma; taunivalt suhtuma (*millessegi* **of**)

disapprovingly [disə'pru:viŋli] *adv.* mitteheakskiitvalt, pahakspanevalt, taunivalt, hukkamõistvalt

disarm [dis'ɑ:m] *v. t. & i.* desarmeerima, relvitustama, relvituks tegema; *piltl.* taldutama, leevendama; desarmeeruma, relvitustuma

disarmament [dis'ɑ:məmənt] *s.* desarmeerimine, desarmeerumine, relvitustus

disarrange [disə'reindʒ] *v. t.* korratusse (*või* segadusse) ajama, segi paiskama

disarrangement [disə'reindʒmənt] *s.* korratus, segadus, segipaisatus

disarray [disə'rei] **1.** *v. t.* korratusse (*või* segadusse) viima (*er. sõjaväge*); **2.** *s.* korratus, segadus; korratu põgenemine

disassemble [disə'sembl] *v. t.* (osadeks) lahti võtma; *tehn.* demonteerima, lahti monteerima

disaster [di'zɑ:stə] *s.* (suur) õnnetus, häda, häving, katastroof

disastrous [di'zɑ:strəs] *a.* hävinguline, hukatuslik, õnnetusttoov, kohutav

disavow [disə'vau] *v. t.* (maha) salgama, mitte tunnistama, eitama, valeks tunnistama; *pol.* desavueerima

disavowal [disə'vauəl] *s.* (maha)salgamine, mittetunnistus, eitamine, valekstunnistamine; *pol.* desavueerimine

disband [dis'bænd] *v. t. & i.* laiali saatma (*er. väeosa*); laiali minema

disbandment [dis'bæn(d)mənt] *s.* laialisaatmine; laialiminek

disbar [dis'bɑ:] *v. t.* (*advokaadilt*) praktiseerimisõigust ära võtma

disbelief [disbi'li:f] *s.* uskumatus, usukaotus, umbusk

disbelieve [disbi'li:v] *v. t. & i.* mitte uskuma, (*millessegi*) usku kaotama, umbusklikult suhtuma

disburden [dis'bə:dn] *v. t.* koormast vabastama (*ka piltl.*) ◇ **to** ~ **one's mind** südant välja puistama, südamelt ära veeretama (*midagi* **of**)

disburse [dis'bə:s] *v. t. & i.* **(-sable)** välja maksma, kulusid katma

disbursement [dis'bə:smənt] *s.* väljamaks, kulud

disc [disk] = **disk**

disc. *lüh. maj.* = **discount**

discard 1. [dis'kɑ:d] *v. t. & i.* kõrvale heitma; (*kaarte*) kõrvale panema; kõrvale (*või* maha) jätma, loobuma; (*teenijat*) vallandama; **2.** ['diskɑ:d, -'kɑ:d] *s.* kõrvalepandud kaart *või* kaardid; *Am.* kõrvaleheitmine, kõrvaleheidetud (tarbetud) asjad, kolikamber ◇ **to throw into the** ~ *Am.* kolikambrisse heitma

discern [di'zə:n, -'sə:n] *v. t.* tajuma, märkama; eristama **(from)**, vahet tegema **(between)**; taipama

discernible [di'zə:nibl, -'sə:n-] *a.* tajutav, märgatav; eristatav

discerning [di'zə:niŋ, -'sə:n-] **1.** *a.* taibukas, arukas, otsustusvõimeline; **2.** *s.* taibukus, arukus

discernment [di'zə:nmənt, -'sə:n-] *s.* tajumine, märkamine; eristamine, vahetegemine; *er.* taip, arukus, otsustusvõime

discharge [dis'tʃɑ:dʒ] **1.** *v. t. & i.* **(-geable)** lossima, (*laadungit*) maha võtma; tühjendama, purgima; *el.* lahendama; (*tulirelvast*) laskma; (*süüst, vangist*) vabastama; vallandama, lahti (*või* erru) laskma; eritama, välja voolata laskma; (*kohustust, ülesannet*) sooritama, täitma; (*võlga*) maksma, tasuma; tühjenduma, purguma; vabanema, vallanduma; välja voolama, erituma; **2.** *s.* lossimine, tühjakslaadimine; tühjendamine, purgimine; lask, tulistus, pauk; *el.* (*laengu*) lahendus, tühjendus; vabastus, vallandus; väljavool, äravool, eritus, eritis; *med.* mädavool; (*vee*) vooluhulk; veelase; (*kohustuse, ülesande*) sooritus, täitmine; (*võla*) maksmine, tasumine; vabastus- *või* vallandustunnistus ◇ **to** ~ **oneself of** (*ülesannet*) täitma, täide viima; ~ **cock** väljalaskekraan, tühjenduskraan; ~ **lamp** *el.* lahenduslamp

dischargee [distʃɑ:'dʒi:] *s. peam. Am.* (sõjaväest) vabastatu, demobiliseeritu

discharger [dis'tʃɑ:dʒə] *s.* tühjendaja, purgija; *el.* lahendi, *er.* sädemik (= **spark** ~)

disciple [di'saipl] *s.* õpilane, järelkäija, jünger

discipleship [di'saiplʃip] *s.* õpilas- *e.* jüngripõli, -aeg

disciplinarian [disipli'nɛəriən] *s.* (vali) distsipliininõudja, karindaja

disciplinary ['disiplinəri] *a.* distsiplinaarne, distsiplinaar-, distsipliinisse puutuv

discipline ['disiplin] **1.** *s.* distsipliin, karind, kari; kord (*koolis, sõjaväes*); karistus; enesevalitsus; *ka* distsipliin, teadusharu, õppeaine; **2.** *v. t.* **(-nable)** distsiplineerima; karistama

disclaim [dis'kleim] *v. t.* lahti ütlema, (*nõudest*) loobuma; (tunnustamast) keelduma, ümber lükkama, eitama

disclaimer [dis'kleimə] *s.* lahtiütlemine, loo-

bumine; (tunnustamast) keeldumine, ümberlükkamine, eitamine

disclose [dis'klouz] *v. t.* **(-sable)** avalikustama, avalikuks tegema, avaldama, teatavaks tegema

disclosure [dis'klouʒə] *s.* avalikustus, avalikuks tegemine, avaldamine, teatavaks tegemine

disco ['diskou] *s.* (*pl.* **-os**) *fam.* disko, diskoteek (= **discotheque**)

discobolus [dis'kɔb(ə)ləs] *s.* diskobolos, kettaheitja (*tuntud skulptuurimotiiv*)

discolo(u)ration [diskʌlə'rei∫(ə)n] *s.* värvi (*või* värvuse) kaostus *või* kaotus; plekk, laik

discolour, *Am.* **-lor** [dis'kʌlə] *v. t. & i.* värvi (*või* värvust) kaostama *või* rikkuma *või* moonutama; värvi (*või* värvust) kaotama, värvuselt muutuma; luituma, pleekima

discolourment [dis'kʌləmənt] = **discolo(u)ration**

discomfit [dis'kʌmfit] *v. t. van.* (*lahingus*) lööma; tasakaalust välja lööma, hämmeldama

discomfiture [dis'kʌmfit∫ə] *s. van.* (*lahingus*) lüüasaamine; segadus, hämmeldus, hämming

discomfort [dis'kʌmfət] **1.** *s.* ebamugavus, -mõnusus, diskomfort; **2.** *v. t.* (*kellelegi*) ebamugavust tekitama

discommode [diskə'moud] *v. t.* (*kellelegi*) ebamugavust tekitama, (*kedagi*) segama, häirima

discommon [dis'kɔmən] *v. t.* (*kogukondlikku maad*) eraomandiks eraldama; *haruld.* ühisest osadusest välja heitma

discompose [diskəm'pouz] *v. t.* meelerahu rikkuma, rööpast välja lööma, segadusse viima, ärritama

discomposure [diskəm'pouʒə] *s.* meelerahu puudus, ärritus, ärevus

disconcert [diskən'sə:t] *v. t.* (*plaane*) segi paiskama; (*kellelegi*) piinlikkust valmistama, (*kedagi*) hämmeldama, rööpast välja lööma

disconcertment [diskən'sə:tmənt] *s.* (*plaanide*) segipaiskamine; piinlikkus, hämmeldus, hämming

disconnect [diskə'nekt] *v. t.* eraldama, ühendust lahutama *või* katkestama, välja lülitama

disconnected [diskə'nektid] *a.* katkendlik, seosetu, kokkukuulumatu

disconnexion, -ction [diskə'nek∫(ə)n] *s.* eraldamine, ühenduse lahutamine *või* katkestamine; katkendlikkus, seosetus

disconsolate [dis'kɔns(ə)lit] *a.* lohutamatu, lohutusetu, tröötstitu, nukker

discontent [diskən'tent] **1.** *s.* rahulolematus; **2.** *a. haruld.* rahulolematu (= *järgm.*)

discontented [diskən'tentid] *a.* rahulolematu (*millegi üle* **with**)

discontentment [diskən'tentmənt] *s.* rahulolematus

discontinuance [diskən'tinjuəns] *s.* katkestus, lakkamine, seiskamine, poolelijätt

discontinue [diskən'tinju(:)] *v. t. & i.* katkestama, seiskama, pooleli jätma; katkema, lakkama, seiskuma, pooleli jääma

discontinuity [diskɔnti'nju(:)iti] *s.* diskontinuiteet, katkevus, katkelisus, seosetus, pidevusetus

discontinuous [diskən'tinjuəs] *a.* katkeline, seosetu, pidevusetu

discord 1. ['disko:d] *s.* lahkheli, ebakõla; ühtesobimatus, vastuolu; *muus.* dissonants; **2.** [dis'kɔ:d] *v. i. haruld.* vastuolus olema (*millegagi, kellegagi* **with**) ◇ **to be at** ~ vastuolus olema (*millegagi, kellegagi* **with**)

discordance [dis'kɔ:d(ə)ns] *s.* diskordantsus, ühtesobimatus, vastuolu; *geol.* põiksus

discordant [dis'kɔ:d(ə)nt] *a.* diskordantne, lahkheliline, ebakõlaline; ühtesobimatu, vastuoluline (*millegagi* **to, from, with**); *geol.* põikne

discotheque ['diskətek] *s.* diskoteek

discount 1. ['diskaunt] *s. maj.* (*lüh.* **disc.**) diskonto, oodus; mahahindlus, hinnaalandus; *piltl.* arvatava liialduse mahaarvamine (*kuulaja poolt*); **2.** [dis'kaunt] *v. t. maj.* diskonteerima, oodustama; hinnaalandust tegema; *piltl.* arvatavat liialdust maha arvama, mitte puhta kullana võtma; vähendama; mitte arvesse võtma ◇ **at a** ~ alla nimihinna; *piltl.* mitte täies väärtuses, väheses hinnas; ~ **rate** *maj.* diskontoprotsent

discountenance [dis'kauntinəns, -tən-] *v. t.*

vastu seisma, mitte heaks kiitma, hukka mõistma; segadusse viima, häbistama, hämmeldama

discourage [dis'kʌridʒ] *v. t.* **(-geable)** arastama, araks tegema, (ära) heidutama (*millestki* **from**); mitte heaks kiitma, maha laitma; mitte soodustama

discouragement [dis'kʌridʒmənt] *s.* arastamine, arakstegemine, (ära)heidutamine; mahalaitmine

discourse 1. [dis'kɔ:s, 'disk-] *s.* ettekanne, arutlus, kõne, jutlus; *arh.* vestlus, kõnelus; **2.** [dis'kɔ:s] *v. i.* ettekannet pidama, arutlema, jutlustama (*millegi kohta* **upon, of, about**); *arh.* vestlema, kõnelema

discourteous [dis'kə:tiəs, -'kɔ:t-] *a.* ebaviisakas, viisakusetu; vastutulematu

discourtesy [dis'kə:tisi, -'kɔ:t-] *s.* ebaviisakus, viisakusetus, viisakuse puudus; vastutulematus

discover [dis'kʌvə] *v. t.* avastama; *peam. arh.* avalikustama, ilmutama, välja näitama, teatavaks tegema; teada saama ◇ **to** ~ **check** (*malemängus*) äratõmbetuld andma; ~**ed check** (*malemängus*) äratõmbetuli

discoverer [dis'kʌvərə] *s.* avastaja

discovery [dis'kʌv(ə)ri] *s.* avastamine, avastus; *arh. jur.* avalikustus, teatavakstegemine

discredit [dis'kredit] **1.** *v. t.* mitte usaldama, mitte uskuma, kahtlema; diskrediteerima; halba kuulsusse (*või* valgusse) seadma; **2.** *s.* umbusaldus, kahtlus; diskrediit; halb kuulsus; häbistav asjaolu, häbiplekk

discreditable [dis'kreditəbl] *a.* diskrediteeriv, au riivav, häbiväärne, häbistav (*kellelegi* **to**)

discreet [dis'kri:t] *a.* diskreetne, taktiline, peenetundeline; ettevaatlik, tagasihoidlik, vaikiv

discrepancy [dis'krep(ə)nsi] *s.* diskrepants, (ühte)sobimatus, lahkuminek, vastukäivus, erinevus, vahe (**between**)

discrepant [dis'krep(ə)nt] *a. haruld.* diskrepantne, (ühte)sobimatu, lahkuminev, vastukäiv, erinev

discrete [dis'kri:t] *a.* mittepidev, pidevusetu, eraldatud; *füüs., mat., loog.* diskreetne, diskreet- ◇ ~ **set** *mat.* diskreetne hulk

discretion [dis'kre∫(ə)n] *s.* diskreetsus, taktilisus, peenetundelisus; ettevaatlikkus, tagasihoidlikkus, vaikivus; diskretsioon, valikuvabadus, suva, (oma) äranägemine, otsustusvõime ◇ **at your** ~ teie omal äranägemisel; **years** (*or* **age**) **of** ~ vastutusvõimeliseks (*või* täisealiseks) saamise aastad

discretionary [dis'kre∫(ə)n(ə)ri] *a.* diskretsionaarne, suvaline, isikliku äranägemise järgi toimuv, valikuvaba

discriminate [dis'krimineit] *v. t. & i.* **(-nable, -tor)** diskrimineerima, vahet tegema (*millegi vahel* **between**), eraldama (*millestki* **from**); erandit tegema (*kasuks* **in favour of**; *kahjuks* **against**) ◇ **a -ting critic** peene otsustusvõimega arvustaja; **-ting duties** *maj.* diskrimineerivad tollid, diferentsiaaltollid

discrimination [diskrimi'nei∫(ə)n] *s.* diskrimineerimine, diskriminatsioon, vahetegemine, eraldamine; vahetegemisvõime, peen otsustusvõime ◇ **racial** (*or* **race**) ~ rassidiskriminatsioon

discriminative [dis'krimineitiv, -nət-] *a.* diskrimineeriv, vahettegev, eraldav

discriminatory [dis'kriminətəri] *a.* diskrimineeriv, vahettegev, eraldav (= *eelm.*); *er.* erapoolikult (*või* ebaõiglaselt) diskrimineeriv

discursive [dis'kə:siv] *a.* laialivalguv; *filos.* diskursiivne, otsustuslik, järelduslik, loogiline

discus ['diskəs] *s. sport* ketas; **(the** ~**)** kettaheide (= ~ **throw**); *vrd.* **disk**

discuss [dis'kʌs] *v. t.* diskuteerima, väitlema, mõtteid vahetama, vaidlema, arutama, arutlema, kaalutlema; *peam. nalj.* maitsma, (mõnuga) sööma *või* jooma

discussible [dis'kʌsibl] *a.* diskuteeritav, aruteldav, kaaluteldav

discussion [dis'kʌ∫(ə)n] *s.* diskussioon, väitlus, mõttevahetus, vaidlus, arutlus, kaalutlus; *peam. nalj.* maitsmine, (mõnuga) söömine *või* joomine (**of**)

disdain [dis'dein] **1.** *v. t.* põlgama, põlastama, halvaks panema; **2.** *s.* põlgus, põlastus, halvakspanu

disdainful [dis'deinf(u)l] *a.* **(-lly)** põlgav, põlastav, halvakspanev (*midagi, kedagi* **of**) ◇

to be ~ of põlgama, põlastama, halvaks panema

disease [di′zi:z] *s.* haigus, tõbi

diseased [di′zi:zd] *a.* haige, tõbine, ebaterve (*ka piltl.*)

disembark [disim′bɑ:k] *v. i. & t.* maabuma, (*laevalt*) maale minema *või* tulema; (*laevalt*) maale toimetama

disembarkation [disembɑ:′keiʃ(ə)n], **disembarkment** [disim′bɑ:kmənt] *s.* maabumine, (*laevalt*) maaleminek *või* -tulek; (*laevalt*) maaletoimetamine

disembarrass [disim′bærəs] *v. t.* (*piinlikkusest, kitsikusest*) vabastama (**of**)

disembody [disim′bɔdi] *v. t.* kehatustama, (*vaimu*) kehast vabastama; maisest kestast vabastama (*ka piltl.*); *mil.* (*väeosa*) laiali saatma

disembogue [disim′boug] *v. i. & t.* suubuma, välja voolama (*jõe kohta*); väljuma (*millessegi* **into**); välja valama, tühjendama (*ka piltl.*)

disembosom [disim′buzəm] *v. t. & i.* (rääkides) südant kergendama, südame pealt ära veeretama ◇ **to ~ (oneself) to smb.** südant kellelegi välja puistama

disembowel [disim′bauil] *v. t.* **(-ll-)** sisikonda välja võtma, soolikaid välja laskma

disenchant [disin′tʃɑ:nt] *v. t.* nõidusest *või* lummusest *või* pettekujutlusest vabastama; kainestama

disenchantment [disin′tʃɑ:ntmənt] *s.* nõidusest *või* lummusest *või* pettekujutlusest vabastamine *või* vabanemine; kainestus

disencumber [disin′kʌmbə] *v. t.* koormatustama, (*koormast*) vabastama (**of**)

disenfranchise [disin′frænʧaiz] = **disfranchise**

disengage [disin′geidʒ] *v. t. & i.* **(-geable)** vallaldama, valla (*või* lahti) tegema *või* laskma; (*seotusest, kohustusest*) vabastama; vabanema; (*masinat*) välja lülitama; *mil.* eralduma (*vaenlasest*)

disengaged [disin′geidʒd] *a.* (*kohustusest, tööst*) vaba; mitte hõivatud, hõivamata, (parajasti) tegevuseta

disengagement [disin′geidʒmənt] *s.* vallaldus; vabastus (*seotusest, kohustusest*); vaba olek; hõivamatus, tegevusetus; *mil., pol.* (*vaenulike poolte*) eraldumine, (*vaenutegevuse*) (järkjärguline) lõpetamine; *haruld.* kihluse tühistus

disentangle [disin′tæŋgl] *v. t. & i.* lahti harutama, (*sassiläinud olukorda*) selgitama, (*kimbatusest*) vabastama; lahti hargnema, selginema, vabanema (*millestki* **from**) ◇ **to ~ oneself** ennast (*ebameeldivast loost*) välja keerutama

disentanglement [disin′tæŋglmənt] *s.* lahtiharutus, (*sassiläinud olukorra*) selgitus, (*kimbatusest*) vabastamine *või* vabanemine, väljapääsemine

disentomb [disin′tu:m] = **disinter**

disestablish [disis′tæbliʃ] *v. t.* (*kirikut*) riigist lahutama

disestablishment [disis′tæbliʃm(ə)nt] *s.* (*kiriku*) riigist lahutamine

disesteem [disis′ti:m] **1.** *v. t.* mitte lugu pidama, põlgama; **2.** *s.* lugupidamatus, põlgus

diseur [′di:zə:] *s. pr.* (*fem.* **diseuse** [′di:zə:z]) deklamaator, iluluŋeja

disfavour, *Am.* **-vor** [dis′feivə] **1.** *s.* ebasoosing, mittesallimine, vastuolek; **2.** *v. t.* ebasoosima, mitte soosima, mitte sallima, vastu olema ◇ **to fall into ~** ebasoosingusse sattuma; **in ~** ebasoosingus (*kellegi juures* **with**); **in my ~** minule ebasoodsalt, minu kahjuks

disfiguration [disfigju(ə)′reiʃ(ə)n] = **disfigurement**

disfigure [dis′figə] *v. t.* moonutama, inetama, inetuks tegema

disfigurement [dis′figəmənt] *s.* moonutamine, inetamine; moonutav (*või* inetav) viga

disforest [dis′fɔrist] *v. t.* metsatustama, metsatuks tegema; metsast lagestama, metsa maha võtma

disfranchise [dis′frænʧaiz] *v. t.* **(-sable)** valimisõigust (*või* mõnd eesõigust) ära võtma; kodanikuõigusi riisuma

disfranchisement [dis′frænʧizmənt] *s.* valimisõiguse (*või* mõne eesõiguse) äravõtmine; kodanikuõiguste riisumine

disfrock [dis′frɔk] = **unfrock**

disgorge [dis′gɔ:dʒ] *v. t. & i.* **(-geable)** kõrist välja heitma, oksendama; välja ajama *või* purskama; *piltl.* vastu tahtmist (*saaki*) tagasi andma; (*jõesuust vett*) välja valama *või* hoovama

disgrace [dis′greis] **1.** *s.* soosingu (*või* lugupidamise) kaotus, ebasoosing, põlg; autus, häbi; häbiplekk; **2.** *v. t.* **(-ceable)** au riisuma, teotama, häbi tegema ◇ **in ~** põlu all, põlatud; **to be a ~ to** (*kellelegi, millelegi*) häbi tegema, häbiks olema

disgraceful [dis′greisf(u)l] *a.* **(-lly)** häbistav, häbitoov (*kellelegi* **to**); häbiväärne, inetu

disgruntled [dis′grʌntld] *a.* torisev, pahur, pahuratujuline, rahulolematu

disguise [dis′gaiz] **1.** *v. t.* **(-sable)** moondriietama, (tundmatuks) moondama, maskeerima, tundmatuks muutma; varjama; **2.** *s.* moondriietus, (tundmatuks) moondamine, maskeering, mask; kate; ettekääne ◇ **-ed in** (*or* **with**) **drink** purjusolekus tundmatuseni muutunud; **in ~** maskeeritud; **a blessing in ~** näilik ebameeldivus, mis aga tõeliselt toob head; tõeliseks õnnistuseks osutuv ebameeldivus; **to throw off one's ~** oma õiget nägu näitama

disgust [dis′gʌst] **1.** *s.* vastikus, jälkus, tülgastus, tülkus, läilus (*millegi vastu* **at, for**); kibe pettumus **(at)**; **2.** *v. t.* tülgastama, vastikust (*või* jälkust) tekitama; pettumust valmistama ◇ **much to his ~** tema suureks pettumuseks; **to take a ~ to** (*millestki*) tülgastuma; **I am ~ed with** mul on (*millestki*) kõrini

disgusting [dis′gʌstiŋ] *a.* vastik, jälk, tülgas, läila

dish [diʃ] **1.** *s.* vaagen, liud, kauss; *arh.* tass (*näit.* **a ~ of tea** tass teed); nõgu, lohk; roog, toit; *fam.* (*kellegi*) lemmikroog, maiuspala (*ka piltl.*); *sl.* «magus suutäis», meeldiv tütarlaps; **2.** *v. t.* (*toitu*) vaagnale panema; nõgusaks tegema; *sl.* üle trumpama, tüssama; *sl.* reast välja lööma (*er. poliitilist vastast*) ◇ **made ~** vaagen mitmesuguste valmistoitudega; **standing ~** igapäevane (*või* alati uuesti serveeritav) toit, valveroog (*ka piltl.*); **to ~ out** (*toitu*) välja jagama; *Am. ka* serveerima (= **to ~ up**); **to ~ it out** *Am. sl.* karistusi jagama, peapesu tegema; **to ~ up** (*toitu*) laualetoomiseks valmis panema; *piltl.* serveerima, esitama

dishabille [disə′bi:l] *s.* lohakas (kodune) rõivastus; öökuub ◇ **in ~** poolalasti, öörõivais

disharmonious [dishɑ:′mouniəs] *a.* disharmooniline, ebakõlaline, kooskõlastamata

disharmony [dis′hɑ:m(ə)ni] *s.* disharmoonia, ebakõla; ebaühtlus, sobimatus

dishcloth [′diʃklɔ(:)θ], *arh.* **dishclout** [′diʃklaut] *s.* nõudepesulapp, -narts

dishearten [dis′hɑ:tn] *v. t.* noruliseks tegema, masendama; arastama, araks tegema ◇ **don't be ~ed** ära heida meelt

dishevelled, *Am.* **-veled** [di′ʃev(ə)ld] *a.* sassis, sasine, sagrine; sassis juustega; korratu

dishful [′diʃful] *s.* (*pl.* **-ls**) vaagnatäis

dishonest [dis′ɔnist] *a.* ebaaus, ebaõiglane, petislik

dishonesty [dis′ɔnisti] *s.* ebaausus, ebaõiglus, petislikkus

dishonour, *Am.* **-nor** [dis′ɔnə] **1.** *v. t.* häbistama, häbisse saatma, teotama; *maj.* (*vekslit, tšekki*) mitte honoreerima, väljamaksmisest keelduma; (*antud sõna*) murdma **2.** *s.* autus, häbi; häbistus, teotus; häbiplekk; *maj.* (*veksli, tšeki*) mittehonoreerimine, väljamaksmisest keeldumine ◇ **to live in ~** häbistavat elu elama; **to our everlasting ~** meie igaveseks häbiks; **he is a ~ to his family** ta on oma perekonnale häbiks

dishonourable, *Am.* **-nor-** [dis′ɔn(ə)rəbl] *a.* **(-bly)** autu; häbistav, teotav (*kellelegi* **to**); ebaaus, lurjuslik

dishrag [′diʃræg] = **dishcloth**

dish-wash [′diʃwɔʃ] = **dish-water**

dish-washer [′diʃwɔʃə] *s.* nõudepesija; *tehn.* nõudepesumasin

dish-water [′diʃwɔ:tə] *s.* nõudepesuvesi

disillusion(ize) [disi′l(j)u:ʒ(ə)n(aiz)] *v. t.* (*kelleltki*) illusioone röövima, pettekujutelmadest (*või* petlikest lootustest) vabastama, kainestama

disillusionment [disi′l(j)u:ʒ(ə)nmənt] *s.* pettekujutelmadest (*või* petlikest lootustest) vabastus, kainestus

disinclination [disinkli′neiʃ(ə)n] *s.* vastumeelsus, soovi puudus (*millegi suhtes* **for**; *midagi teha* **to do**)

disincline [disin′klain] *v. t.* (*kelleltki*) isu (*või* soovi, kalduvust) ära ajama, vastumeelsust sisendama (*millegi vastu* **for**) ◇ **to be -ed to do** (*midagi*) mitte teha soovima; **I am**

-ed to go to the cinema mul ei ole lusti kinno minna

disinfect [disin'fekt] *v. t.* desinfitseerima

disinfectant [disin'fektənt] **1.** *s.* desinfektsioonivahend; **2.** *a.* desinfitseeriv

disinfection [disin'fekʃ(ə)n] *s.* desinfektsioon ◇ **~ plant** *med.* desinfektsioonikamber

disinfector [disin'fektə] *s.* desinfitseerija; *ka* desinfektsiooniaparaat

disinfestation [disinfes'teiʃ(ə)n] *s. med.* nugiputukate (*er.* täide) hävitamine; *ka* kahjurnäriliste (*er.* rottide, hiirte) hävitamine

disinflation [disin'fleiʃ(ə)n] *s. maj.* deflatsioon (*raha ostuvõime tõstmine*)

disingenuous [disin'dʒenjuəs] *a.* ebaotsekohene, ebasiiras, salakaval

disinherit [disin'herit] *v. t.* pärandist ilma jätma, pärimisõigust ära võtma

disinheritance [disin'herit(ə)ns] *s.* pärandist ilmajätmine, pärimisõiguse äravõtmine

disinsection [disin'sekʃ(ə)n] *s.* desinsektsioon, desinsekteerimine, putukahävitus

disintegrate [dis'intigreit] *v. t. & i.* **(-rable, -tor)** tükkideks purustama *või* lahutama, lagundama; pudendama, murendama, porsutama; tükkideks purunema *või* lagunema; pudenema, murenema, porsuma

disintegration [disinti'greiʃ(ə)n] *s.* tükkideks purustamine *või* lahutamine, lagundamine; pudendus, murendus, porsutus; tükkideks purunemine *või* lagunemine, lagu; pudenemine, murenemine, porsumine

disintegrator [dis'intigreitə] *s. tehn.* desintegraator, löökveski

disinter [disin'tə:] *v. t.* (*laipa*) hauast välja kaevama; *piltl.* uuesti päevavalgele tooma

disinterested [dis'int(ə)ristid, -estid] *a.* (aineliselt) mittehuvitatud *või* mittehuvitunud, omakasupüüdmatu, erapooletu; ükskõikne, osavõtmatu

disinterestedness [dis'int(ə)ristidnis, -estid-] *s.* (aineline) mittehuvitatus, omakasupüüdmatus, erapooletus

disinterment [disin'tə:mənt] *s.* (*laiba*) hauast väljakaevamine

disjecta membra [dis'dʒektə 'membrə] *s. pl. lad.* laialipillatud liikmed, **(***millegi***)** laialipaisatud katkendid **(of)**

disjoint [dis'dʒɔint] *v. t.* tükeldama, tükkideks lahutama; (*liigest*) kohalt ära väänama, nikastama; *piltl.* korrast ära ajama

disjointed [dis'dʒɔintid] *a.* katkendlik, seostamatu, seosetu

disjunct [dis'dʒʌŋkt] *a. haruld.* lahutatud, eraldatud

disjunction [dis'dʒʌŋ(k)ʃ(ə)n] *s.* lahutamine, jaotamine, eraldamine; disjunktsioon

disjunctive [dis'dʒʌŋ(k)tiv] *a.* lahutav; *lgv.* disjunktiivne, eraldav (*sidesõna kohta*); *loog.* jaotav, liigitav (*otsustuse kohta*) ◇ **~ proposition** *loog.* disjunktiivne otsustus

disk, disc [disk] *s.* disk, ketas; (grammofoni)plaat, heliplaat; *tehn. ka* taldrik; *vrd.* **discus** ◇ **~ jockey** diskor; **~ plough** *põll.* ketasader; **~ saw** *tehn.* ketassaag, kreissaag; **~ valve** *tehn.* taldrikklapp

dislike [dis'laik] **1.** *v. t.* **(-kable)** mitte sallima, (*kellegi või millegi suhtes*) vastumeelsust tundma; **2.** *s.* mittesallimine, vastumeelsus **(for, to, of)** ◇ **to take a ~ to** vihkama hakkama

dislocate ['disləkeit] *v. t.* **(-table)** nihestama, (*liigest*) paigast ära nihutama; *piltl.* korrast ära ajama

dislocation [dislə'keiʃ(ə)n] *s.* nihestus, (*liigese*) paigast äranihkumine; nihe, nihkumus; *füüs., tehn.* dislokatsioon (*kristalli defekt*); *geol.* dislokatsioon, rike; *piltl.* (*millegi*) korrast ära olek, segadus **(of)**

dislodge [dis'lɔdʒ] *v. t.* **(-geable)** paigalt nihutama, kohalt ajama; *mil.* (*positsioonilt*) välja tõrjuma, välja lööma

dislodgement [dis'lɔdʒmənt] *s.* paigaltnihutus, kohaltajamine; *mil.* (*positsioonilt*) väljatõrjumine, väljalöömine

disloyal [dis'lɔi(ə)l] *a.* ebalojaalne, ustavusetu, reetlik; truudusetu

disloyalty [dis'lɔi(ə)lti] *s.* ebalojaalsus, ustavusetus, reetlikkus; truudusetus

dismal ['dizm(ə)l] *a.* **(-lly)** sünge, nukker, kurb, hale; masendav; ◇ **a ~ failure** hale sissekukkumine; **the ~s** sünge meeleolu, masendus

dismantle [dis'mæntl] *v. t.* (*müüre, kindlustusi*) maha lõhkuma; (*laevalt*) taglast maha võtma, maha taglastama; lammutama, tükkideks lahutama; (*seadeldist, masinat jms.*) demonteerima, maha (*või* lahti) monteerima

dismast [dis'mɑ:st] *s. t.* mastitustama, (*laevalt*) masti (*või* maste) maha võtma *või* murdma

dismay [dis'mei] **1.** *s.* jahm, jahmatus, kohkumus; **2.** *v. t.* jahmatama, jahmuma panema, kohutama ◇ **to be ~ed** jahmuma, kohkuma

dismember [dis'membə] *v. t.* liigendama, jaostama, tükeldama

dismemberment [dis'membəmənt] *s.* liigendus, jaostus, tükeldus

dismiss [dis'mis] **1.** *v. t.* laiali saatma, minna laskma; vallandama, lahti laskma; *mil.* rivitustama; kõrvale heitma, tagasi lükkama; **2.** *s. mil.* rivitustamine, rivist laialilaskmine ◇ **~! to ~** *mil.* rivitult!; **to ~ smth. from one's mind** midagi oma peast välja heitma; **to ~ a question** küsimust vastamata jätma; **to ~ with costs** *jur.* (*kaebust, hagi*) tagasi lükkama ühes kohtukulude sissenõudmisega; **to be ~ed (from) the service** teenistusest vallandatama

dismissal [dis'mis(ə)l] *s.* laialisaatmine, minnalaskmine; vallandamine, lahtilaskmine; kõrvaleheitmine, tagasilükkamine

dismission [dis'miʃ(ə)n] = *eelm.*

dismount [dis'maunt] *v. i. & t.* jalastuma, hobuse seljast maha tulema; jalastama, jalameheks tegema; sadulast paiskama; *tehn.* demonteerima, aluselt võtma, (tükkideks) lahti võtma *või* monteerima

Disney ['dizni] *pn.*

disobedience [disə'bi:diəns] *s.* sõnakuulmatus

disobedient [disə'bi:diənt] *a.* sõnakuulmatu

disobey [disə'bei] *v. t. & i.* mitte sõna kuulma, sõnakuulmatu olema; (*käsku*) täitmata jätma

disoblige [disə'blaidʒ] *v. t.* **(-geable)** vastutulematu (*või* lahkusetu) olema; *haruld.* solvama

disobliging [disə'blaidʒiŋ] *a.* vastutulematu, lahkusetu

disorder [dis'ɔ:də] **1.** *s.* korratus, segadus, häire, häiring, rike; haigus; *pl.* korratused, rahutused; **2.** *v. t.* korratusse (*või* segadusse) viima, häirima

disordered [dis'ɔ:dəd] *a.* korratu, korratuses olev, korrast ära, segane, rikutud; haiglane

disorderly [dis'ɔ:dəli] 1. *a.* **(-iness)** korratu, segane; märatsev, mässuline; **2.** *s.* märatseja, korrarikkuja, huligaanitseja ◇ **~ conduct** märatsemine, korrarikkumine, huligaanitsemine; **~ house** lõbumaja, bordell; *ka* mängupõrgu

disorganization [disɔ:g(ə)n(a)i'zeiʃ(ə)n] *s.* desorganisatsioon, desorganiseerimine, korralagestus, korralagedus, laos

disorganize [dis'ɔ:g(ə)naiz] *v. t.* **(-zable)** desorganiseerima, korralagestama, korratusse viima

disorient [dis'ɔ:rient] *peam. Am.* = *järgm.*

disorientate [dis'ɔ:riənteit] *v. t.* desorienteerima, segadusse (*või* eksitusse, eksiteele) viima

disorientation [disɔ:riən'teiʃ(ə)n] *s.* desorientatsioon, desorienteerumine, orientatsioonikaotus, orienteerumatus, segadusse (*või* eksiteele) sattumine

disown [dis'oun] *v. t.* mitte tunnustama, maha salgama; hülgama, ära tõukama

disparage [dis'pæridʒ] *v. t.* **(-geable)** halvustama, laitma, halvaks panema; *arh.* halvutama, laimama, halba kuulsusse saatma

disparagement [dis'pæridʒmənt] *s.* halvustus, laitus, halvakspanu

disparaging [dis'pæridʒiŋ] *a.* halvustav, halvakspanev, põlastav

disparate ['dispərit] *a.* disparaatne, (loogiliselt) ühendamatu, mitteühendatav, võrreldamatu; põhjalikult erinev, lahkuminev

disparity [dis'pæriti] *s.* dispariteet, disparaatsus, ühendamatus, võrreldamatus; põhjalik erinevus, lahkuminek

dispart [dis'pɑ:t] *v. t. & i. poeet.* jaostama, osadeks lahutama; jaostuma, osadeks lahutuma

dispassionate [dis'pæʃ(ə)nit] *a.* kiretu, rahulik, erapooletu, ükskõikne

dispatch, des- [dis'pætʃ] **1.** *v. t.* (ära) saatma, lähetama; (kiiresti) ära toimetama; (lühikest) lõppu tegema, (ära) tapma, hukkama; nahka panema, (kiiresti) ära sööma; **2.** *s.* (ära)saatmine, lähetamine; (kiire) äratoimetamine; lõputegemine, (ära)tapmine, hukkamine; kiirus, rutt; (ametlik) kiirteade, -sõnum, depeššš ◇ **by ~** kiirkäskjala kaudu; **with ~** kiires korras; **happy ~** *er.* harakiri

dispatch-boat [dis'pætʃbout] *s. mil.* depešše kättetoimetav kiirpaat, sidepaat; sidelaev
dispatch-box [dis'pætʃbɔks], **-case** [-keis] *s.* (*kiirkäskjala*) ametlike dokumentide mapp
dispatch-dog [dis'pætʃdɔg] *s. mil.* sidekoer
dispatcher, des- [dis'pætʃə] *s.* ärasaatja; *er.* kauba (*või* kirjade) ärasaatja, ekspediitor; dispetšer
dispatch-rider [dis'pætʃraidə] *s. mil.* sidemootorrattur; *van.* ratsakuller, ratsakiirkäskjalg
dispel [dis'pel] *v. t.* **(-ll-)** hajutama, laiali ajama *või* kihutama (*ka piltl.*)
dispensable [dis'pensəbl] *a.* mittevajalik, mittekohustuslik, ebaoluline; vabandatav
dispensary [dis'pens(ə)ri] *s.* dispanser (*Inglismaal asutus maksuta või odavate arstimite jagamiseks*); apteek; *ka* ambulatoorium, ambulants
dispensation [dispən'seiʃ(ə)n] *s.* väljajagamine; valitsemiskorraldus; *kirikl.* maailmakorraldus, (usuline) elukorraldus, käsuseadus; *jur., kirikl.* dispensatsioon, (*seaduse või kohustuse*) täitmisest vabastamine **(from, with)** ◇ **the Christian (Moslem)** ~ kristlik (muhameedlik) käsuseadus
dispensatory [dis'pensətəri] *s. farm.* dispensatoorium, farmakopöa (*ravimite valmistamise käsiraamat*); *van.* = **dispensary**
dispense [dis'pens] *v. t. & i.* välja jagama; dispenseerima, (*arstimeid*) valmistama ja välja andma; (*seaduse või kohustuse*) täitmisest vabastama **(from)**; mitte nõudma, ilma läbi ajama **(with)** ◇ **we can** ~ **with your help** me võime ilma teie abita läbi saada; **machinery -es with much heavy labour** masinad hoiavad kokku palju rasket (inim)tööd; **it may be -ed with** see võib ära jääda; **-ed from all fatigues** *mil.* vabastatud kõigist (töö)toimkondadest
dispenser [dis'pensə] *s.* väljajagaja; jaotur; tankur; *er.* arstimite valmistaja ning väljaandja
dispensing [dis'pensiŋ] *a.* väljajagav ◇ ~ **chemist** apteeker, farmatseut, rohuteadlane
dispersal [dis'pə:s(ə)l] *s.* hajutamine, laialiajamine, laialipuistamine; hajumine, laialipuistumine, -valgumine; laialiminek
disperse [dis'pə:s] *v. t. & i.* **(-sable)** hajutama, laiali ajama, laiali puistama; hajuma, laiali puistuma *või* valguma; laiali minema; *füüs., keem.* dispergeerima; dispergeeruma ◇ ~ **dye** *keem.* dispersne värvaine; ~ **system** *keem.* dispersne süsteem
dispersedly [dis'pə:sidli] *adv.* hajuvil, laialipuistatult, -valgunult
dispersion [dis'pə:ʃ(ə)n] *s.* dispersioon, hajutamine, hajumine; hajumus; hajuaine ◇ ~ **force** *keem.* dispersioonijõud; ~ **medium** *keem.* dispersioonikeskkond
dispersive [dis'pə:siv] *a.* hajutav, laialiajav, laialipuistav ◇ ~ **power** *füüs., keem.* dispergeerimisvõime
dispersoid [dis'pə:sɔid] *s. keem.* dispersoid
dispirit [dis'pirit] *v. t.* masendama, rusuma, rõhuma
dispirited [dis'piritid] *a.* masendatud, rusutud, rõhutud, nukker
displace [dis'pleis] *v. t.* **(-ceable)** teisaldama, teisale (*või* ümber) paigutama; kohalt nihutama, kõrvaldama, kõrvale tõrjuma; (*vett*) välja suruma (*laeva kohta*) ◇ **-ed person** ümberpaigutatud (*või* -asustatud) isik, ümberasustatu, maapagulane, sundsiirdlane
displacement [dis'pleismənt] *s.* teisaldamine, teisaldus, ümberpaigutus; kohaltnihutus, kõrvaldus, kõrvaletõrjumine; nihe (*ka füüs., geol.*); veeväljasurve (*näit. laeval*)
display [dis'plei] **1.** *v. t.* laiali laotama, (vaatamiseks) välja panema, esile tooma, (üles) näitama; uhkeldama; kuvama (*infot kujutisena nähtavaks tegema*); **2.** *s.* laialilaotus, väljapanek, esiletoomine, näitus; *trük.* esiletõst, (kiri)eristus; *tehn.* kuvar; kuvamine; kuva (*kuvaril tekkiv kujutis*); uhkeldus, paraad ◇ **to make a great** ~ suurt toredust osutama; **to make a** ~ **of** (*midagi*) silmatorkavalt esile tõstma, (*millegagi*) uhkeldama; ~ **board** väljapanekutetahvel; *tehn.* kuvapaneel (= ~ **panel**); ~ **box** vaatekast, vitriinkast; ~ **handkerchief** ilutaskurätt; ~ **window** vitriin(aken), vaateaken
displease [dis'pli:z] *v. t.* **(-sable)** pahandama, mitte meelepärast olema, solvama ◇ **-ed** pahane, pahandunud (*millestki* **at, with**)
displeasure [dis'pleʒə] *s.* pahameel, meelepaha; rahulolematus ◇ **to fall under smb.'s** ~ kellegi meelepaha alla langema

displume [dis'plu:m] = **deplume**
disport [dis'pɔ:t] **1.** *v. refl.* lõbutsema, oma meelt lahutama; **2.** *s. arh.* lõbustus, meelelahutus
disposable [dis'pouzəbl] *a.* **(-bly)** disponeeritav, korraldatav, määratav, valitsetav, käsutatav; kõrvaldatav, hävitatav, (*peale tarvitamist*) mittealalhoitav
disposal [dis'pouz(ə)l] *s.* disponeerimine, korraldamine, määramine; korraldus, käsutus; lahendus; jaotus; paigutus; müük ◇ **at smb.'s** ~ kellegi käsutuses
dispose [dis'pouz] *v. t. & i.* disponeerima, korraldama, määrama; otsustama, valitsema, käsutama; kallutama, mõju(s)tama, vastuvõtlikuks tegema, eelsoodumust tekitama (*millekski* **to**); meelestama ◇ **to** ~ **of** käsutama; paigutama, mahutama; müüma, kõrvaldama, hävitama; (*kellestki, millestki*) lahti saama; **to be -ed** kalduma, nõus olema
(-)disposed [dis'pouzd] *a.* disponeeritud, disponeerunud, meelestatud, -meelsusega, -meelsuslik (*näit.* **well-**~ heatahtlik, vastutulelik; **ill-**~ pahatahtlik)
disposition [dispə'ziʃ(ə)n] *s.* dispositsioon, paigutus, korraldus, korrastus, korrastis; kalduvus, eelsoodumus; meelelaad, iseloom, loomus; meelestus, meeleolu
dispossess [dispə'zes] *v. t.* **(-or)** omandit (*või* valdust) ära võtma; kaostama, riisuma (*kelleltki midagi* **smb. of smth.**)
dispossession [dispə'zeʃ(ə)n] *s.* omandi (*või* valduse) äravõtmine; (*millegi*) kaostamine, riisumine
dispraise [dis'preiz] **1.** *s.* laitus, mahategemine; **2.** *v. t.* laitma, maha tegema
disproof [dis'pru:f] *s.* vastutõend; vastutõendus, kummutus, ümberlükkamine, vääramine
disproportion [disprə'pɔ:ʃ(ə)n] *s.* disproportsioon, proportsioonitus, ebaproportsionaalsus, ebavõrdelisus
disproportioned [disprə'pɔ:ʃ(ə)nd] *a.* disproportsionaalne, proportsioonitu, ebaproportsionaalne, ebavõrdeline
disproportionate [disprə'pɔ:ʃ(ə)nit] *a.* ebaproportsionaalselt suur, ülemäärane; ebavõrdeline (*millegagi* **to**)
disprove [dis'pru:v] *v. t.* ümber lükkama, kummutama, valeks tõendama, väärama
disputable [dis'pju:təbl, 'dispjut-] *a.* **(-bly)** vaieldav, vaidlusalune, küsitav, kahtlane
disputant [dis'pju:tənt, 'dispjut-] *s.* disputant, vaidleja
disputation [dispju(:)'teiʃ(ə)n] *s.* disputatsioon, disputeerimine, (avalik) vaidlus, dispuut
disputatious [dispju(:)'teiʃəs] *a.* disputeerimis- *e.* vaidlushimuline
dispute [dis'pju:t] **1.** *v. i. & t.* disputeerima, vaidlema (*millegi üle* **upon, about**); riidlema; vastu seisma *või* võitlema; (*millegi pärast*) võistlema; **2.** *s.* dispuut, vaidlus; riidlus; vaieldavus, otsustamatus, otsustamata olek ◇ **in** ~ vaieldav, otsustamata; **beyond** (*or* **past, without**) ~ vaieldamatu, kindel
disqualification [diskwɔlifi'keiʃ(ə)n] *s.* diskvalifikatsioon, kõlbmatuks tunnistamine; diskvalifitseeriv asjaolu
disqualify [dis'kwɔlifai] *v. t.* **(-iable)** diskvalifitseerima, kõlbmatuks tegema *või* tunnistama (*millekski* **for**) ◇ **he was -ied from driving for six months** talt võeti pooleks aastaks juhiluba ära
disquiet [dis'kwaiət] **1.** *s.* rahutus, erutus, ärevus; **2.** *v. t.* rahutuks tegema, erutama, ärevust tekitama
disquietude [dis'kwaiitju:d] *s.* rahutus, erutus, ärevus
disquisition [diskwi'ziʃ(ə)n] *s.* uurimus, (põhjalik) arutlus; pikk ning põhjalik kõne (*millegi üle* **on**)
Disraeli [diz'reili] *pn.*
disregard [disri'gɑ:d] **1.** *v. t.* mitte hoolima, tähele panemata jätma, ei mikski panema, ignoreerima; ära põlgama, hülgama; **2.** *s.* hoolimatus, (*millegi*) tähele panemata jätmine, ignoreerimine **(of, for)**; ärapõlgamine, hülgamine **(of, for)**
disrelish [dis'reliʃ] **1.** *s.* vastumeelsus, jälkustunne (*millegi vastu* **for**); **2.** *v. t.* vastumeelsust (*või* jälkust) tundma
disrepair [disri'peə] *s.* lagu, lagunev seisukord, ribedus ◇ **to be in** ~ lagunemas (*või*

ribevil) olema; **to fall into** ~ lagunema hakkama, laokile (*või* ribevile) jääma

disreputable [dis'repjutəbl] *a.* (**-bly**) paha kuulsusega; häbistav; häbistavalt närune

disrepute [disri'pju:t] *s.* paha kuulsus; häbi

disrespect [disris'pekt] *s.* lugupidamatus

disrespectful [disris'pektf(u)l] *a.* (**-lly**) lugupidamatu, mitteaupaklik (*kellegi vastu* **to**)

disrobe [dis'roub] *v. t. & i.* lahti riietama *e.* rõivastama; lahti riietuma *e.* rõivastuma

disrupt [dis'rʌpt] *v. t.* lõhastama, lõhustama; lõhestama; lahku ajama; katkestama

disruption [dis'rʌpʃ(ə)n] *s.* lõhastus, lõhustus; lõhestus; lõhang, lõhe, lahk (*er. kirikus*); katkestus

disruptive [dis'rʌptiv] *a.* lõhastav, lõhustav; lõhestav; lahkuajav; katkestav

dissatisfaction [dissætis'fækʃ(ə)n] *s.* rahulolematus, rahuldamatus, pahameel

dissatisfy [dis'sætisfai] *v. t.* mitte rahuldama, rahulolematuks tegema, pahandama

dissect [di'sekt] *v. t.* lahkama, lahti lõikama, setseerima; tükeldama; *piltl.* üksikasjalikult eritlevalt arvustama

dissection [di'sekʃ(ə)n] *s.* lahkamine, lahang, lahtilõikamine, setseerimine, dissektsioon, sektsioon; tükeldus; *piltl.* üksikasjalik eritlev arvustus

dissector [di'sektə] *s.* lahkaja, setseerija; *er. med.* prosektor

disseise, -seize [dis'si:z] *v. t. jur.* seadusvastaselt (*kinnisvara*) valdusest kõrvaldama, ülekohtuselt riisuma (*kelleltki midagi* **smb. of smth.**)

disseisin, -zin [di'si:zin] *s. jur.* seadusvastane (*kinnisvara*) valdusest kõrvaldamine, kinnisvarariisumine

dissemble [di'sembl] *v. t. & i.* (*mõtteid, tundeid*) peitma, varjama, maskeerima; teesklema, silmakirjatsema

dissembler [di'semblə] *s.* peitja, varjaja; teeskleja, silmakirjatseja

disseminate [di'semineit] *v. t.* (**-nable, -tor**) levitama, (laiali) külvama (*õpetust, mõtteid*)

dissemination [disemi'neiʃ(ə)n] *s.* levitamine, (laiali)külvamine; levimine, (laiali)külvumine

dissension [di'senʃ(ə)n] *s.* lahkarmus, teisitiarvamine, lahkheli; *pl.* lahkarvamused, tülid

dissent [di'sent] **1.** *v. i.* arvamuses lahku minema **(from)**, lahkarvamusel olema, teisiti mõtlema; *kirikl.* valitsevast kirikust kõrvale kalduma; **2.** *s.* arvamuste lahkuminek, teisitimõtlemine; *er.* lahkusulisus

dissenter [di'sentə] *s.* lahklane; *er. kirikl.* dissenter, lahkusuline, (protestantlik) mitteanglikaani kiriku liige; *Am.* teisitimõtleja, eriarvamusel olija (= **dissentient**)

dissentient [di'senʃiənt, -ʃ(ə)nt] **1.** *a.* teisitimõtlev, eriarvamusel olev; **2.** *s.* teisitimõtleja, eriarvamusel olija

dissepiment [di'sepimənt] *s. bot., zool.* vahesein

dissertation [disə(:)'teiʃ(ə)n] *s.* (*aine*) üksikasjaline arutlus *või* käsitlus; üksikasjaline ettekanne (*millegi üle* **on**); *er.* dissertatsioon, väitekiri

disservice [dis'sə:vis] *s.* karuteene, kahjulik teene ◇ **to do smb. a** ~ kellelegi karuteenet osutama

dissever [dis'sevə] *v. t. & i.* lahutama, lahti lõikama (*millestki* **from**); lahutuma, lahku lööma

disseverance [dis'sevər(ə)ns] *s.* lahutamine, lahtilõikamine; lahutumine, lahkulöömine

dissidence ['disidəns] *s.* lahklus, lahkmõttelisus, sobimatus

dissident ['disidənt] **1.** *a.* lahkarvamusel olev, teisitimõtlev, teisitimõtlejalik, dissidentlik; **2.** *s.* lahklane, dissident, teisitimõtleja, *er.* lahkusuline

dissimilar [di'similə] *a.* ebasarnane, teistsugune, erisugune

dissimilarity [disimi'læriti] *s.* ebasarnasus, teistsugusus, erisugusus

dissimilate [di'simileit] *v. t. biol., lgv.* dissimileerima

dissimilation [disimi'leiʃ(ə)n] *s. biol., lgv.* dissimilatsioon

dissimulate [di'simjuleit] *v. t. & i.* (**-lable, -tor**) dissimuleerima, teeseldes varjama; teesklema, silmakirjatsema

dissimulation [disimju'leiʃ(ə)n] *s.* dissimulatsioon, teesklev varjamine; teesklus, silmakirjatsus

dissipate ['disipeit] *v. t. & i.* (**-pable, -tor**)

hajutama, laiali pillama; raiskama, priiskama; hajuma, laiali pillutuma

dissipated ['disipeitid] *a.* pillav, priiskav, lõbutsev; liiderlik

dissipation [disi'peiʃ(ə)n] *s.* hajutamine, laialipillamine; hajumine; *füüs.* dissipatsioon, (*energia*) hajumine; *er.* pillamine, priiskamine, lõbutsemine; liiderlikkus ◇ ~ **of forces** jõudude killustamine (*ka mil.*); ~ **of heat** *füüs.* soojusenergia dissipatsioon

dissociate [di'souʃieit, -sieit] *v. t. & i.* (**-ciable**) dissotsieerima, ühendust lahutama *või* lõpetama; lahutama, lahus hoidma; *füüs., keem.* dissotsieerima, dissotsieeruma ◇ **to** ~ **oneself from** ennast (*millestki, kellestki*) lahus hoidma *või* lahti ütlema; **-ed personality** *psühh.* dissotsieerunud (*e.* kahenenud) teadvusega isiksus

dissociation [disousi'eiʃ(ə)n, -ouʃi-] *s.* dissotsiatsioon, ühenduse katkestus, lahushoidmine; *füüs., keem.* dissotsiatsioon, dissotsieerumine, dissotsieerimine (*lihtaineteks või ioonideks jagunemine või jaotamine*); *psühh.* dissotsiatsioon, teadvuse kahenemine

dissoluble [di'sɔljubl] *a.* lahutatav, tühistatav; *haruld.* lahustatav, sulatatav (= **dissolvable**)

dissolute ['disəl(j)u:t] *a.* liiderlik, kombelõtv

dissolution [disə'l(j)u:ʃ(ə)n] *s.* lahustamine, sulatamine; lahutamine, tühistamine; lahustumine, lagu(ne)mine; likvideerimine, lõpetamine; likvideerumine, lõppemine; lõpp, surm; (*parlamendi*) laialisaatmine

dissolvable [di'zɔlvəbl] *a.* lahustatav, lahustuv, sulatatav, sulav; likvideeritav, laialisaadetav; *vrd.* **dissoluble**

dissolve [di'zɔlv] *v. t. & i.* lahustama, sulatama; lahutama, tühistama; likvideerima, lõpetama; (*parlamenti*) laiali saatma; lahustuma, sulama; lahutuma, tühistuma; lagu(ne)ma; likvideeruma, lõppema; laiali minema (*parlamendi kohta*) ◇ **to** ~ **in tears** nutma puhkema; **to** ~ **into** (*millekski*) lahustuma, hajuma; **-ving view** *kino* päälimine, pääling, aeglane kaadrivaheldus (*filmis*)

dissolvent [di'zɔlvənt] **1.** *a.* lahustav; **2.** *s.* lahusti, lahustusvahend, solvent ◇ **to act as a** ~ *piltl.* lagundavalt (*või* hävitavalt) mõjuma (*millelegi* **upon**)

dissonance ['disənəns] *s. muus.* dissonants, ebakõla; *piltl.* lahkheli, kooskõla puudumine, sobimatus; *kirj.* dissonants (*liik irdriime*)

dissonant ['disənənt] *a. muus.* dissonantne, dissoneeriv, ebakõlaline; *piltl.* lahkheliline, ebakooskõlaline, sobimatu; lahkuminev, vastuoluline

dissuade [di'sweid] *v. t.* maha laitma, mitte soovitama, ära kallutama (*millestki* **from**); keelama, hoiatama

dissuasion [di'sweiʒ(ə)n] *s.* mahalaitmine, mittesoovitamine, ärakallutamine; keelamine, hoiatamine

dissuasive [di'sweisiv] *a.* mahalaitev, mittesoovitav; keelav, hoiatav

dissyllabic [disi'læbik] = **disyllabic**

dissyllable [di'siləbl] = **disyllable**

dist. *lüh.* = **1. distance; 2. district**

distaff ['distɑ:f] *s.* (*muistne käsiketruse*) koonlapuu; (*voki*) koonlavarras; (**the** ~) naistetöö; naispere, naised; ◇ **the** ~ **side** (*sugupuu*) naisliin, -joon

distal ['distəl] *a. anat.* distaalne, distaal-, kaugmine, kaug- (*vast.* **proximal**)

distance ['dist(ə)ns] **1.** *s.* distants, kaugus, vahemaa; **2.** *v. t.* (**-ceable**) kaugele maha jätma (*võidujooksus*); vahemaid jättes paigutama ◇ **to keep one's** ~ distantsi pidama, eemale hoiduma, mitte liiga familiaarne olema; **at a** ~ kaugel; **to keep smb. at a** ~ kedagi (endast) kaugel hoidma; *piltl.* kedagi külmalt kohtlema; **from a** ~ kaugelt; **in the** ~ kauguses; ~ **bolt** *tehn.* distantspolt; ~ **control** *el.* distantsjuhtimine, eemaltjuhtimine; *tehn.* kaugjuhtimine (= **remote control**)

distant ['dist(ə)nt] *a.* kauge; eemalolev; eemalehoiduv, külm

distaste [dis'teist] *s.* vastumeelsus, vastikus (*millegi vastu* **for**)

distasteful [dis'teistf(u)l] *a.* (**-lly**) vastumeelne, vastik, ebameeldiv

distemper I [dis'tempə] **1.** *s.* haigus, tõbi; meeltesegadus; *pl. arh.* rahutused; **2.** *v. t.* haigeks tegema, meeltesegadusse viima ◇ **a ~ed fancy** haiglane fantaasia; **canine** ~ *vet.* koerte katk

distemper II [dis'tempə] **1.** *s.* tempera, temperavärvid; temperavärvidega maalimine; temperamaal; liimvärv; **2.** *v. t.* temperavärvidega maalima; liimvärviga (*seinu jms.*) värvima

distend [dis'tend] *v. t. & i.* paisutama, venitama; paisuma, venima

distensible [dis'tensibl] *a.* **(-bly)** paisutatav, venitatav, paisuv, veniv

distension [dis'tenʃ(ə)n] *s.* paisutus, venitus; paisumine, venimine

distich ['distik] *s. pros.* distihhon, kaksikvärss, värsipaarik

distil [dis'til] *v. i. & t.* **(-ll-)** tilkhaaval nõrutama *või* nõrguma; destilleerima, aurustama, utma; (*viina*) ajama; *piltl.* olulisemat välja eraldama, kõrvalist eemaldama ◇ **-lled water** destilleeritud vesi

distillate ['distilit, -leit] *s.* destillaat, aetis

distillation [disti'leiʃ(ə)n] *s.* destillatsioon, destilleerimine, utmine

distiller [dis'tilə] *s.* destillaator, destilleer(imis)aparaat; piiritusevalmistaja, viinapõletaja

distillery [dis'tiləri] *s.* viinavabrik; destilleer(imis)- *või* utmistehas

distinct [dis'tiŋkt] *a.* **(-er, -est)** distinktne, selgejooneline, selge, selgesti tajutav; eristatav, erisugune, erinev (*millestki, kellestki* **from**)

distinction [dis'tiŋkʃ(ə)n] *s.* distinktsioon, eristatavus, selgesti tajutavus; eristamine, selgesti tajumine; vahetegemine; erinevus, erisugusus, eristust võimaldav punkt; väljapaistvus, lugupeetud seisukoht ◇ **to draw ~s** vahet tegema, eristama; **to make no ~** mitte mingit vahet tegema; **people of ~** silmapaistvad (*või* suursugused, nimekad) inimesed; **~s were showered upon him** talle sai osaks palju auavaldusi

distinctive [dis'tiŋktiv] *a.* eristav, vahettegev, väljatõstev, teistest eraldav

distinctness [dis'tiŋktnis] *s.* distinktsus, selgus, selgesti tajutavus; eristatavus, erisugusus

distingué [dis'tæ:ŋgei] *a. pr.* suursugune, peen

distinguish [dis'tiŋgwiʃ] *v. t. & i.* eristama, vahet tegema; selgesti tajuma, (silmaga) seletama, märkama; distingeerima, esile tõstma, erilise tähelepanu osaliseks tegema; austama

distinguishable [dis'tiŋgwiʃəbl] *a.* eristatav; tajutav, märgatav; esiletõstetav

distinguished [dis'tiŋgwiʃt] *a.* distingeeritud, silmapaistev, väljapaistev, nimekas; suursugune ◇ **D- Service Cross** *Am. mil.* rist silmapaistva vapruse eest lahingus; **D- Service Order** (*lüh.* **D.S.O.**) briti orden (e. aumärk) silmapaistva vapruse eest lahingus *või* eriliste teenete eest väeteenistuses

distort [dis'tɔ:t] *v. t.* väänama, moonutama (*ka piltl.*); *tehn.* deformeerima

distortion [dis'tɔ:ʃ(ə)n] *s.* väänamine, moonutamine (*ka piltl.*); *füüs., med.* distorsioon; *tehn.* (väände)deformatsioon

distortionist [dis'tɔ:ʃ(ə)nist] *s.* kondiväänaja, kehaväänamiskunstnik, akrobaat

distract [dis'trækt] *v. t.* distraheerima, kõrvale tõmbama *või* juhtima; hälvitama, hajutama; segastama, hullustama, segaseks (*või* hulluks) tegema, hämmeldama; meelerahu segama, häirima

distracted [dis'træktid] *a.* segane, hämmeldunud, meeletu, hullunud ◇ **to drive smb. ~** kedagi hulluks ajama

distraction [dis'trækʃ(ə)n] *s.* kõrvaletõmbamine, -juhtimine; distraktsioon, hälvitus, hajutus; meelelahutus; meeltesegadus, hämmeldus, hullus ◇ **to ~** pööraselt, hullupööra, meeletult

distrain [dis'trein] *v. i. jur.* keelustama, arestima, aresti alla panema (*midagi* **upon**)

distraint [dis'treint] *s. jur.* keelustus, arest, aresti alla panek

distrait [dis'trei] *a. pr.* (*fem.* **-aite** [-eit]) hajameelne

distraught [dis'trɔ:t] *a. arh.* segane, meeletu, hullunud (*millestki* **with**)

distress [dis'tres] **1.** *s.* ahastus, häda, kitsikus, äng; hädapõli, -põlv; kurnatus; viletsus; oht; *jur.* = **distraint; 2.** *v. t.* kurvastama, piinama, ahastust tekitama; kurnama, vaevama ◇ **~ signal** hädasignaal

distressed [dis'trest] *a.* hädasolev; hättasattunud, ahistatud, õnnetu ◇ **~ area** sotsiaalselt ahistatud maa-ala

distressful [dis'tresf(u)l] *a. lit.* **(-lly)** ahastust tekitav; ahastav, vilets, õnnetu

distress-gun [dis'tresgʌn] *s. aj.* (*laeva*) suurtükipaugud hädasignaalina

distributary [dis'tribjutəri] *s. geol.* jõeharu, avasoot

distribute [dis'tribju(:)t] *v. t.* **(-table)** distribueerima, jaotama, välja jagama **(to, among)**; levitama; liigitama ◇ **to ~ justice** õigust mõistma; **to be -ed** jaotuma; levima; liigituma

distribution [distri'bju:ʃ(ə)n] *s.* distributsioon, jaotamine, jaotus; jaotumus; väljajagamine; levitamine; levimine, levimus, levik; liigitus

distributive [dis'tribjutiv] **1.** *a.* distributiivne, distributsiooni-, jagav, jaotav, jaotus-; **2.** *s. lgv.* distributiiv(sõna), jagav (e. jaotav) sõna ◇ **~ analysis** *lgv.* distributsioonianalüüs

distributor [dis'tribjutə] *s.* jaotaja, (välja)jagaja; levitaja ◇ **ignition ~** *tehn.* süütejaotur; **manure ~** *põll.* sõnnikulaotur

district ['distrikt] *s.* distrikt, ringkond, piirkond; rajoon, jaoskond; ümbruskond; *Am.* valimisringkond ◇ **~ attorney** *Am.* (*lüh.* **D.A.**) ringkonnakohtu prokurör; **~ council** (Inglise) maaringkonna nõukogu; **~ court** *Am.* ringkonnakohus; **D- of Columbia** (*lüh.* **D.C.**) *Am.* Columbia distrikt (*föderaalse pealinna Washingtoni jaoks eraldatud maa-ala*); **D- Railway** Londoni eeslinnu (ja osalt linna ennast) teenindav allmaaraudtee; **~ visitor** (kodusid külastav) hoolekandeametnik

distrust [dis'trʌst] **1.** *s.* umbusaldus, usaldamatus (*millegi või kellegi vastu* **of**); **2.** *v. t.* umbusaldama, mitte usaldama ◇ **to hold smb. in ~** kellegi vastu umbusklik olema; **with ~** umbusaldusega, umbusklikult

distrustful [dis'trʌstf(u)l] *a.* **(-lly)** umbusklik, usaldamatu **(of)** ◇ **to be ~ of** umbusaldama, mitte usaldama

disturb [dis'tə:b] *v. t.* (*kellegi*) rahu rikkuma, rahutuks tegema; segama, segi ajama, häirima

disturbance [dis'tə:b(ə)ns] *s.* rahurikkumine, rahutus; märatsus; segadus, häire; *jur.* tülitamine, (omandi)õigustesse vahelesegamine

disunion [dis'ju:njən] *s.* lahutus, lahutamine; lahkulöömine; lahusolek; lahkheli, vaen

disunite [disju(:)'nait] *v. t. & i.* lahutama, lahku ajama; lahku minema

disuse 1. [dis'ju:z] *v. t.* mitte tarvitama, tarvituselt kõrvaldama; tarvitamast loobuma; **2.** [dis'ju:s] *s.* mittetarvitamine; mittetarvitatavus, tarvitamatus ◇ **to fall into ~** tarvituselt kaduma, tarvitamiskõlbmatuks muutuma, iganema

disyllabic, diss- [disi'læbik] *a.* **(-ically)** kahesilbiline

disyllable, diss- [di'siləbl] *s.* kahesilbiline sõna

ditch [ditʃ] **1.** *s.* kraav; **2.** *v. i. & t.* kraavitama, kraave kaevama, kraavidega varustama; *Am.* kraavi ajama *või* paiskama; *piltl.* üle parda heitma, pigisse jätma; *Am. sl.* (*lennukit*) vette hädamaandama

ditcher ['ditʃə] *s.* kraavitaja, kraavikaevaja; *tehn.* kraavikaevamismasin, kraaviader

ditch-moss ['ditʃmɔs] *s. bot.* vesikatk

ditch-water ['ditʃwɔ:tə] *s.* kraavivesi ◇ **(as) dull as ~** kole igav; **(as) clear as ~** selge kui tõkat, täitsa tume ning segane

dither ['diðə] **1.** *v. i.* vabisema, võbisema; *fam.* puperdama; **2.** *s.* vabin, võbin; *fam.* puperdus ◇ **to be all of a ~** *fam.* ärevusest lausa vabisema *või* puperdama

dithyramb ['diθiræm(b)] *s.* ditüramb; *pl.* vaimustatud sõnavaling, hoogus kiidukõne

dithyrambic [diθi'ræmbik] **1.** *a.* ditürambiline, vaimustatud, kõrgelennuline; **2.** *s.* ditürambiline värss

dittander [di'tændə] *s. bot.* randkress

dittany ['ditəni] *s. bot.* diktamnus; kreeta pune (= **~ of Crete**)

ditto ['ditou] *s., adv. & a.* (*lüh.* **d°, do**) dito, seesama, eelmainitu(d) ◇ **say ~ to** *nalj.* järele kiitma; **a ~ suit** (*or* **a suit of ~s**) läbini samast materjalist ülikond; **~ marks** kordusmärgid

dittography [di'tɔgrəfi] *s.* ditograafia (*juhuslik mõne tähe, silbi või sõna kordamine kirjas*)

Ditton ['ditn] *pn.*

ditty ['diti] *s.* lauluke, lühike ning lihtne laul

ditty-bag ['ditibæg], **-box** [-bɔks] *s.* (*madruse või sõduri*) kotike, karbike (*niidi, nõela jms. jaoks*)

diuresis [daijuə'ri:sis] *s. füsiol.* diurees, kuse eritus; *med. ka* liigkusesus (= **polyuria**)

diuretic [daijuə'retik] *med.* **1.** *a.* (**-ically**) diureetiline, diureet-, kuseeritus-; **2.** *s.* diureetikum, kuseajati (*kuselcajav ravim*)
diurnal [dai'ə:n(ə)l] *a.* (**-lly**) päevane, päevase-
div. *lüh.* = **1.** *maj.* **dividend**; **2.** *mil.* **division**
diva ['di:və] *s. it.* diiva, lavatäht, filmitäht
divagate ['daivəgeit] *v. i. pedant.* kõrvale kalduma
divagation [daivə'gei∫(ə)n] *s. pedant.* kõrvalekaldumine, -kaldumus
divan [di'væn] *s.* diivan; (sohvaga) suitsetamistuba, -ruum
divaricate [d(a)i'værikeit] *v. i. & t.* (**-tor**) kahenema, harunema; kahendama, harustama, lahutama
dive [daiv] **1.** *v. i.* (*pret.* **-ed**, *Am. ka* **dove** [douv], *p. p.* **-ed**) sukelduma, vette hüppama; sügavusse tungima, kätt (sügavale) pistma **(into)**; *av.* sööstlendu tegema, pikeerima; **2.** *s.* sukeldus, vettehüpe; *av.* sööstlend, pikeerimine, pikee, pikeering; *sl.* odav trahter, joomaurgas ◇ **to ~ in** *Am. sl.* pihta (*või* peale) hakkama; **to ~ into (the soup)** *Am. sl.* (supi) kallale asuma; **to take a ~** sukelduma
dive-bomb ['daivbɔm] *v. t. & i. av.* sööstpommitama, pikeerivalt pommitama
dive-bomber ['daibɔmə] *s. av.* sööstpommitaja, -pommi(tus)lennuk, pikeeriv pommitaja *või* pommi(tus)lennuk
diver ['daivə] *s.* sukelduja, vettehüppaja; tuuker; *zool.* sukelduja lind, *er.* kaur (= **loon**) ◇ **~'s paralysis** *med.* tuukritõbi, kessoontõbi (= **caisson disease**)
diverge [d(a)i'və:dʒ] *v. i.* divergeerima, lahknema, eri suundadesse kulgema, üksteisest kaugenema; kõrvale kalduma (*millestki* **from**); lahku minema, eriarvamusel olema; *mat.* hajuma
divergence [d(a)i'və:dʒ(ə)ns], **-ncy** [-nsi] *s.* divergents, lahknemine, lahkukulgevus, üksteisest kaugenemine; kõrvalekaldumus; lahknevus, lahkuminek; *mat.* divergents, hajuvus
divergent [d(a)i'və:dʒ(ə)nt] *a.* divergentne, lahkukulgev, kaugenev; kõrvalekalduv, **lahkuminev**; *mat.* divergentne, hajuv
divers ['daivə(:)z] *arh.* **1.** *a.* (*tarvit. ainult substantiiviga pl-s*) mõningad, mõnesugused; **2.** *pron.* mõningad (inimesed) ◇ **for ~ reasons** mõnesugustel põhjustel
diverse [d(a)i'və:s] *a.* mitmesugune, -kesine; mitmepalgeline; erinev (*millestki* **from**)
diversification [d(a)ivə:sifi'kei∫(ə)n] *s.* mitmekesistamine, -kesistus
diversify [d(a)i'və:sifai] *v. t.* (**-fiable**) mitmekesistama
diversion [d(a)i'və:∫(ə)n] *s.* kõrvalejuhtimine *või* -pööramine; (*liikluse*) kõrvale- *või* ümbersuunamine; *mil.* diversioon(imanööver); petteoperatsioon; meelelahutus, lõbustus
diversity [d(a)i'və:siti] *s.* mitmesugusus, -kesisus; mitmepalgelisus; erinevus
divert [d(a)i'və:t] *v. t.* kõrvale juhtima *või* pöörama; (*liiklust*) kõrvale (*või* ümber) suunama; meelt lahutama, lõbustama
Dives ['daivi:z] *s. piibl.* rikas mees (*tuntud tähendamissõnas rikkast mehest ja vaesest Laatsarusest*)
divest [d(a)i'vest] *v. t.* lahti riietama *e.* rõivastama; paljaks riisuma, ilma jätma (*millestki* **of**); *jur.* võõrandama, (*kelleltki midagi*) ära võtma **(smb. of smth.)** ◇ **to ~ oneself of** (*midagi*) kõrvale heitma, (*millestki*) loobuma
divestiture [d(a)i'vestit∫ə] = *järgm.*
divestment [d(a)i'vestmənt] *s.* lahtiriietus, -rõivastus; paljaksriisumine, ilmajätmine
divide [di'vaid] **1.** *v. t. & i.* (**-dable**) jagama (*ka mat.*), jaotama; jaguma (*ka mat.*), jagunema, jaotuma; lahutama, lahku viima; lahutuma, lahku minema; (*parlamendis*) hääletusele panema; **2.** *s. peam. Am.* veelahe ◇ **twelve -ed by three is** (*or* **gives**) **four** kaksteist jagatud kolmega on neli; **eleven does not ~ by three** üksteist ei jagu kolmega; **to ~ up** ära jagama; **the subject ~s into three branches** aine jaguneb kolme harru; **opinions are -ed on this point** selles punktis lähevad arvamused lahku; **the Great D-** *Am.* veelahe Kaljumäestikus; *piltl.* suur vahesein, surm
dividend ['dividend] *s. mat.* jagatav (arv); *maj.* dividend, osakasu, osatulu
divider [di'vaidə] *s.* jagaja, jaotaja; *pl. er.* mõõte- *e.* jagamissirkel (= **a pair of ~s**); *tehn.* jagur, jaoti ◇ **voltage ~** *el.* pingejagur

divination [divi'nei∫(ə)n] *s.* divinatsioon, ennustamine, ennustus; etteaimamine
divine [di'vain] **1.** *a.* (**-er, -est**) jumalik; jumala-; *fam.* jumalik, tore, oivaline; **2.** *s.* teoloog, vaimulik; **3.** *v. t. & i.* ennustama; ette aimama *või* nägema, mõistatama, ära arvama ◇ **~ service** jumalateenistus
diviner [di'vainə] *s.* ennustaja, ettekuulutaja, tulevikumõistataja, prohvet
diving ['daiviŋ] **1.** *a.* sukelduv; *av.* pikeeriv; **2.** *s.* sukeldumine, sukeldus; *sport* vettehüpped; *av.* pikeerimine, pikeering; *atrib.* sukeldus-, vettehüppe-; tuukri-; *av.* pikeerimis- ◇ **~-beetle** *zool.* ujur; **~-bell** tuukrikell; **~-buck** (*or* **~-goat**) *zool.* kabrik; **~-dress** tuukriülikond, skafander; **~-duck** sukelpart; **~-helmet** tuukrikiiver; **~-pigeon** *zool.* krüüsel (= **guillemot**); **~-spider** *zool.* vesiämblik; **~-suit** = **~-dress**
divining-rod [di'vainiŋrɔd] *s.* nõiavits, pilda (*ka geol.*)
divinity [di'viniti] *s.* jumalikkus; jumalus; usuteadus, teoloogia; teoloogiafakulteet, usuteaduskond ◇ **~ calf** tumepruun nahkköide
divisibility [divizi'biliti] *s.* jagatavus, jaotatavus, jaguvus (*ka mat.*)
divisible [di'vizibl] *a.* (**-bly**) jagatav (*millegagi* **by**), jaguv (*ka mat.*)
division [di'viʒ(ə)n] *s.* jagamine (*ka mat.*), jaotamine, jaotus; lahutus; lahutus- *või* sidekriips; (*liikmeskonna kaheks jagunemise teel toimuv*) hääletus (*Inglise parlamendis*); jagu, osa; jaoskond, osakond; valimisringkond; *mil.* (*maaväe*) diviis, (*mereväe*) divisjon ◇ **~ of labour** töödjaotus
divisional [di'viʒ(ə)n(ə)l] *a.* (**-lly**) jaotuslik, jagamis-, jaotus-; diviisi-, divisjoni-; jaoskonna-, osakonna-
divisor [di'vaizə] *s. mat.* jagaja
divorce [di'vɔ:s] **1.** *s.* (abielu)lahutus; **2.** *v. t.* (**-ceable**) (abielu) lahutama, (*kellelegi*) lahutust andma ◇ **-ed from reality** tõsielust irdunud
divorcé [di'vɔ:sei] *s. pr.* lahutatud mees
divorcée [di'vɔ:sei] *s. pr.* lahutatud naine
divorcee [divɔ:'si:] *s.* lahutatu, lahutatud mees *või* naine
divorcement [di'vɔ:smənt] *s.* (abielu) lahutamine; *piltl.* irdumine (*millestki* **from**)
divulge [d(a)i'vʌldʒ] *v. t.* (**-geable**) teatavaks tegema, välja rääkima (*saladust*)
divulsion [d(a)i'vʌl∫(ə)n] *s.* lahtirebimine, lahkukäristamine, -kiskumine
divvy I ['divi] *fam.* **1.** *s.* dividend, osatulu; kasumitest osasaamine; lisatasu, preemia; **2.** *v. t. & i.* (kasumeid) jagama (**~ up**)
divvy II ['divi] *s. mil. sl.* = **division**
Dix [diks] *pn.*
Dixie ['diksi] *pn.* (*Am. Üh-de lõunaosariikide populaarne nimetus, er. mitmes üldtuntud laulus*)
dixy, dixie ['diksi] *s.* (suur) laagrikatel
D.I.Y. ['di:ai'ju:] *lüh.* = **do-it-yourself**
dizen ['d(a)izn] *v. t. haruld.* = **bedizen**
dizzy I ['dizi] **1.** *a.* (**-ier, -iest; -ily, -iness**) pööritava peaga, juhmistunud, oimetu; peadpööritav; pöörane, mõtlematu; **2.** *v. t.* pead pööritama panema, juhmistama, oimetuks tegema ◇ **I am** (*or* **feel**) **~** mu pea käib ringi (*millestki* **with**)
Dizzy II ['dizi] *pn. fam.* = **Disraeli**
Djakarta [dʒə'kɑ:tə] = **Jakarta**
Djawa ['dʒɑ:wə] = **Java**
Djibouti [dʒi:bu'ti:] = **Jibuti**
djinn [dʒin] = **jinn**
D.L. *lüh.* = **Deputy Lieutenant**
dl. *lüh.* = **decilitre**
D.Lit. *lüh.* = **Doctor of Literature**
dm. *lüh.* = **decimetre**
DNA ['di:en'ei] *lüh. keem.* = **deoxyribonucleic** (*or* **desoxy-**) **acid** desoksüribonukleiinhape
Dnieper ['(d)ni:pə] *pn.* Dnepr
Dniester ['(d)ni:stə] *pn.* Dnestr
do I [du:, du, də] **1.** *v. t. & i.* (*ka abi- ja aseverb; preesens* **I, we, you, they ~; he, she, it does** [dʌz, dəz], *arh.* **doth** [dʌθ], **doeth** ['du:iθ]; *arh., poeet.* **thou dost** [dʌst], **doest** ['du:ist] = **you ~**; *pret.* **did** [did]; *arh., poeet.* **thou didst** [didst], **diddest** ['didist] = **you did**; *p. p.* **done** [dʌn]) tegema, toimetama, täide viima, sooritama, korraldama; tegutsema, toimima, tegelema; (*tuba*) koristama; (*juukseid*) korrastama, seadma; (*toitu*) küpsetama; (*ülesannet*) lahendama; (*ainet*) läbi töötama; läbi saama; edenema; sobima, kõlbama; piisa-

ma, jätkuma; *fam.* üle trumpama, tüssama, sisse vedama, petma; *fam.* kostitama, (*kellegi eest*) hoolitsema; *abiverbina tarvit. küsivate ja eitavate lausete moodustamiseks* (~ **you know?** kas tead?; **did you know?** kas teadsid?; I ~ **not know** ma ei tea; **I did not know** ma ei teadnud) *või lause rõhutamiseks* (~ **come!** tule ometi!); *aseverbina tarvit. eelmise verbi kordamise vältimiseks* (**he reads much, and so does his sister** ta loeb palju, samuti ka tema õde); 2. *s.* (*pl.* **do's, dos**) *van.* askeldus, sekeldus (= **ado**); *fam.* ületrumpamine, tüssamine, sissevedamine; *sl.* kostitus, oleng, pidustus; (eriline) sündmus; *pl. fam.* käsud, korraldused; *pl. sl.* jagamine, jagu, osa ◇ **that will** ~ sellest piisab; **that won't** ~ sellest ei piisa; see ei kõlba, see ei lähe; **how** ~ **you** ~**?** tere!; **to** ~ **a town (museum, etc.)** linna (muuseumi jne.) turistina läbi käima; **to** ~ **away with** kõrvaldama, kaostama, hävitama; **to** ~ **away with oneself** ennast tapma; **to** ~ **by** (*kedagi*) kohtlema; **to** ~ **down** (*kedagi*) sisse vedama; **to** ~ **for** (*kellegi*) väljavaateid rikkuma, (*kedagi*) reast välja lööma; *Am. sl.* hävitama; *fam.* (*kellelegi*) talitajaks olema, (*kedagi*) passima; **to** ~ **smb. in** *sl.* kedagi tapma *või* laostama; **to** ~ **smb. in the eye** *sl.* kellelegi puru silma ajama, kedagi tüssama; **to** ~ **into** (*mingisse keelde*) tõlkima; **to** ~ **justice to** *er.* vääriliselt hindama; **to** ~ **the honours** külalisi vastu võtma; **to** ~ **the polite** (suurt) viisakust üles näitama; **to** ~ **time** (määratud) karistusaega kinni istuma; **to** ~ **to death** *arh.* hukkama, surmama; **to** ~ **up** korda seadma, koristama; (*korterit, tuba*) remontima *või* dekoreerima; (*ennast*) «üles lööma», ehtivalt rõivastama; (*nägu*) puuderdama (ning minkima); (*mingit eset*) sisse pakkima, (*pakki*) kinni siduma; (*rõivast*) kinni nööpima; **to** ~ **oneself well** mõnusat elu elama, hästi sööma-jooma *jms.*; **to** ~ **with** (*millegagi*) läbi ajama; **to** ~ **without** ilma (*milletagi*) läbi ajama; **what's to be done?** mis teha?; **to have done with** (*millelegi*) lõppu tegema; (*kellegagi*) lõplikult (suhteid) katkestama; **have done!** jäta!, küllalt!; **to be done with** (*millegagi*) valmis olema; **done brown** pruuniks küpsetatud; *sl.* tüssatud; **done to a turn** just parajal määral küpsetatud; **done up** *fam.* puruväsinud; ~**'s and don'ts** *fam.* käsud ja keelud; **fair** ~**'s** *sl.* õiglane jagamine; **fair** ~**'s** õiglaselt jagada!

do II, **doh** [dou] *s. muus.* do

do III *lüh.* = **ditto**

doable ['du(:)əbl] *a.* tehtav, täideviidav, sooritatav

Doane [doun] *pn.*

doat [dout] = **dote**

Dobbin ['dɔbin] **1.** *pn.*; **2.** *s.* **(d-)** (vaikne) veohobune

Dobbs [dɔbz] *pn.*

Dobell [do(u)'bel] *pn.*

Dobie ['doubi] *pn.*

Dobson ['dɔbsən] *pn.*

doc [dɔk] *s. Am. fam.* arst, tohter (= **doctor**)

docile ['dɔsail, 'dous-, *Am.* 'dɔsil] *a.* kergesti õpetatav, sõnavõtlik; sõnakuulelik, alistuv

docility [do(u)'siliti] *s.* (kergesti) õpetatavus, sõnavõtlikkus; sõnakuulelikkus, kuulekus, alistuvus

dock I [dɔk] *s. bot.* oblikas ◇ **bitter** ~ tõmbilehine oblikas; **curled** ~ kärnoblikas; **sour** ~ hapu oblikas (= **sorrel**)

dock II [dɔk] **1.** *s.* sabajupp, -konts; kärbitud saba; *ka* sabarihm; **2.** *v. t.* kärpima, lühemaks lõikama; *piltl.* kärpima, vähendama

dock III [dɔk] **1.** *s.* dokk; (*raudteeliini*) lõpp-platvorm; *Am.* sadamasild, maabumissild (= **wharf**); **2.** *v. t. & i.* dokkima, (*laeva*) dokki viima; dokis olema; *Am. ka* silduma, maabumissilla äärde sõitma; (*laeva*) sildama; (*kosmoselaevu*) põkkama, otsakuti ühendama; põkkuma, otsakuti ühinema ◇ **dry** ~ kuivdokk; **floating** ~ ujuvdokk; **wet** ~ sadamabassein

dock IV [dɔk] *s.* süüpink

dockage I ['dɔkidʒ] *s. mer.* dokkimine; dokisolek; dokimaks

dockage II ['dɔkidʒ] *s.* kärpimine, lühemaks lõikamine

docker ['dɔkə] *s.* doki- *või* sadamatööline

docket ['dɔkit] **1.** *s.* (*dokumendi*) sisukokkuvõte; (*paki*) sisusedel, märgis, etikett; *Am.* (*kohtu*) päevakorrasedel; tollikviitung; **2.** *v. t.* sisukokkuvõttega (*või* sisusedeliga, märgisega, etiketiga) varustama ◇ **on the** ~ *Am.* kohtu päevakorras

dock-tailed ['dɔkteild] *a.* kärbitud sabaga (*hobuse või koera kohta*)

dockyard ['dɔkjɑ:d] *s.* dokkide piirkond; laevade (*er.* sõjalaevade) ehituspaik, laevatehas

doctor ['dɔktə] **1.** *s.* doktor; arst, tohter; **2.** *v. t. & i. fam.* arstima, tohterdama, rohitsema; parandama; võltsima ◇ **D-s' Commons** (endine Londoni) õigusteadlaste kolleegium, pärandusasjade ja abielulahutuste kohus

doctoral ['dɔktər(ə)l] *a.* **(-lly)** doktorlik, doktori- ◇ ~ **degree** doktorikraad

doctorate ['dɔkt(ə)rit] *s.* doktoraat, doktoriau, -kraad

doctress ['dɔktris] *s. peam. nalj.* naisdoktor, -arst, -tohter

doctrinaire [dɔktri'neə] **1.** *s.* doktrinäär, ühekülgne (paindumatu) teoreetik; **2.** *a.* doktrinäärne

doctrinal [dɔk'trin(ə)l, 'dɔktrin(ə)l] *a.* **(-lly)** doktriini-, doktriinlik, (kitsarinnaliselt) õpetussisuline

doctrine ['dɔktrin] *s.* doktriin, õpetus, teooria; (*usuliste, poliitiliste jm.*) õppelausete (*või* tõekspidamiste) kogu

document 1. ['dɔkjumənt] *s.* dokument, kiritõend, ürik; tõendusese; **2.** ['dɔkjument] *v. t.* dokumenteerima, dokumentidega varustama, dokumentaalselt tõendama

documental [dɔkju'ment(ə)l] *haruld.* = *järgm.*

documentary [dɔkju'ment(ə)ri] **1.** *a.* **(-ily)** dokumentlik, dokumentaalne, dokumentaal-, kiritõendlik; **2.** *s.* dokumentaalfilm, tõsielufilm (= ~ **film**)

documentation [dɔkjumen'teiʃ(ə)n] *s.* dokumentatsioon; dokumenteerimine, dokumentaalne tõendamine

DOD ['di:ou'di:] *lüh.* = **Department of Defence**

dodder I ['dɔdə] *s. bot.* võrm ◇ **clover** ~ ristikuvõrm; **flax** ~ linavõrm; **greater** ~ harilik võrm

dodder II ['dɔdə] *v. t.* tudisema, võbisema; (tudisedes) komberdama **(along)**

doddered ['dɔdəd] *a.* närtsinud (*või* kuivanud, kõduneva) ladvaga (*puu kohta*)

dodderer ['dɔdərə] *s.* tudiseja, võbiseja ◇ **old** ~ vana tudi

dodder-grass ['dɔdəgrɑ:s] = **quaking-grass**

doddery ['dɔdəri] *a.* tudisev, võbisev; vanadusnõder

dodecagon [do(u)'dekəgən] *s. mat.* kaksteistnurk, dodekagoon

dodecahedron [doudikə'hi:drən] *s. mat.* kaksteisttahukas, dodekaeeder

Dodecanese [do(u)dekə'ni:s, -'ni:z] *pn.* Dodekaneesid

dodge [dɔdʒ] **1.** *s.* põige, (kõrvale)põikav liigutus; kavalus, riugas, vigur; puige, ettekääne; **2.** *v. t. & i.* **(-geable)** põikama, (kõrvale) põiklema; (kõrvale) puiklema, šlikerdama, ettekäändeid otsima; kavaldama, vigurdama; (salaja) jälitama ◇ **on the** ~ peidus, redus; **to** ~ **about** kõrvale põiklema

dodger ['dɔdʒə] *s.* (kõrvale)puikleja, šlikerdaja; kavaldaja, vigurdaja; riukamees, vigurivänt; *Am.* väike (tänaval pihkupistetav) reklaamleht ◇ **corn** ~ *Am.* kõva maisikook

Dodgson ['dɔdʒsn] *pn.*

dodgy ['dɔdʒi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** puiklev; riukaline, kaval

Dodman ['dɔdmən] *pn.*

dodo ['doudou] *s.* (*pl.* **-oes, -os**) *zool.* dodo, dront; *piltl.* ajast mahajäänud inimene, muuseumieksemplar

doe [dou] *s.* emahirv; emane jänes *või* küülik (*või mõni muu emasloom*); *vrd.* **buck**

doer ['du(:)ə] *s.* tegija

does [dʌz, dəz] *vt.* **do** I

doeskin ['douskin] *s.* hirvenahk, seemisnahk; *tekst.* seemisnahka imiteeriv villane riie

doesn't ['dʌznt] = **does not**; *vt.* **do** I

doest ['du:ist] *arh., vt.* **do** I

doeth ['du:iθ] *arh., vt.* **do** I

doff [dɔf] *v. t. arh.* ära võtma, (*kübarat peast, rõivast seljast*) maha võtma; enesest heitma, kõrvale heitma

dog [dɔg] **1.** *s.* koer, peni (*ka piltl.*); isane koer (*vast.* **bitch**); *fam.* (tore *või* uhke *või* šikk) poiss, mees (*näit.* **a gay** ~); *fam.* uhkeldus, kelkimine; *atrib.* isane (*näit. rebase või hundi kohta*); *pl.* metallpukk, -alus, haakklambrid; *pl. Am. sl.* jalad; **(the** ~**s)**

fam. hurtade võidujooks; **2.** *v. t.* (**-gg-**) jälitama, jälil püsima, jälile jõudma ◇ **to go to the ~s** põhja (*või* hukka) minema; **to throw to the ~s** minema loopima; **to put on** ~ *fam.* uhkeldama, kelkima; **a ~'s chance** tsipakenegi lootust; **give a ~ a bad name and hang him** kui hea nimi on läinud, siis on kõik otsas; **hot** ~ *vt.* **hot; to help a lame ~ over a stile** kellelegi raskuses abiks olema; **lucky** ~ õnneseen; ~ **in the manger** (nagu) koer heinakuhja otsas; ~ **Latin** köögiladina keel, vigane ladina keel; ~ **tag** koera nimelipik; *sõd. sl.* (*sõduri*) isiklik number; **~s of war** *piltl.* sõja rüüstamine e. laastamine

dog-bane ['dɔgbein] *s. bot.* koerakool

dogberry I ['dɔgb(ə)ri] *s.* (vereva) kontpuu mari; (verev) kontpuu (= **dogwood**); *Am. ka* pihlakamari; pihlakas (= **mountain ash**)

Dogberry II ['dɔgberi] **1.** *pn.*; **2.** *s.* rumalupsakas ametimees (*Shakespeare'i komöödia tegelase järgi*)

dog-biscuit ['dɔgbiskit] *s.* koerakuivik

dogcart ['dɔgkɑ:t] *s.* jahikaarik (*seljad vastamisi istmetega*)

dog-cheap [dɔg'tʃi:p] *a. & adv.* imeodav(asti)

dog-collar ['dɔgkɔlə] *s.* koerakaelus; *sl.* kõrge püstkrae, *er.* (inglise) vaimuliku krae

dogdays ['dɔgdeiz] *s. pl.* lämmatavalt kuumad suvepäevad (*suve teisel poolel*)

doge [doudʒ] *s. aj.* doodž (*Veneetsia ja Genova riigipea keskajal*)

dog-ear ['dɔgiə] = **dog's-ear**

dogface ['dɔgfeis] *s. Am. sl.* jalaväelane

dog-fancier ['dɔgfænsiə] *s.* koerakasvataja, -kaupmees

dog-fennel ['dɔgfenl] *s. bot.* haisev karikakar

dog-fight ['dɔgfait] *s.* koertevõitlus; *piltl.* üksikvõitlus (*näit. üksikute lennukite vahel*)

dog-fish ['dɔgfiʃ] *s. zool.* koerhai

dog-fox ['dɔgfɔks] *s.* isane rebane, isarebane; *ka* (kollakaspruun) rohtlarebane

dogged ['dɔgid] *a.* visa, jonnakas, kangekaelne

Dogger ['dɔgə] *s. geol.* doger (*juura ladestu keskmine osa*) ◇ ~ **Bank** Doggerbank (*liivamadal Põhjameres, tähtis heeringate ja turskade püügiala*)

doggerel ['dɔg(ə)r(ə)l] *s.* vemmalvärss

Doggett ['dɔgit] *pn.*

doggie ['dɔgi] *s. lastek.* kutsa, kutsu, koerake, koer (= **dog**)

doggish ['dɔgiʃ] *a.* koeralik, koerataoline; torisev, tige

doggo ['dɔgou] *adv. sl.* liikumatult, peidus ◇ **to lie** ~ peidus olema

dog-gone(d) ['dɔgɔn(d)] *Am.* **1.** *a.* neetud, pagana; **2.** *interj.* pagan võtaks!

doggy ['dɔgi] **1.** *a.* koeralik, koerataoline; koeri armastav; *fam.* uhkeldav; **2.** *s.* = **doggie**

dogheaded ['dɔghedid] *a.* koerapäine

dog-hole ['dɔghoul] *s.* koeraurgas; *piltl.* pugerik, suberik, uberik, vilets tuba

dog-house ['dɔghaus] *s. peam. Am.* koerakuut, koeraputka (= **kennel**) ◇ **in the** ~ ebasoosingus, põlu all

dog-lead ['dɔgli:d] *s.* koeraohelik

dog-lichen ['dɔg'laiken] *s. bot.* koer-kilpsamblik

doglike ['dɔglaik] *a.* koeralik, koeralikult ustav *või* alandlik

dogma ['dɔgmə] *s.* (*pl.* **-as**, *haruld.* **-ata** [-ətə]) dogma

dogmatic [dɔg'mætik] *a.* (**-ically**) dogmaatiline, dogmal põhinev, dogmana antav, vastuvaidlematu; vastuvaidlematut uskumist nõudlev, (arvamustes) üleolev

dogmatics [dɔg'mætiks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) dogmaatika (*õpetus usudogmadest*)

dogmatism ['dɔgmətizm] *s.* dogmatism (*dogmadel põhinev mõtteviis*)

dogmatist ['dɔgmətist] *s.* dogmaatik

dogmatize ['dɔgmətaiz] *v. i.* dogmatiseerima, dogmaatiliselt väitma

do-gooder ['du:gudə] *s. fam., peam. iroon.* «heategija», (ebapraktiliselt agar) maailmaparandaja

dog-rose ['dɔgrouz] *s. bot.* koer-kibuvits

dog's-bane ['dɔgzbein] = **dog-bane**

dog's-ear ['dɔgziə] **1.** *s.* «eeslikõrv», kahekorra käänatud lehenurk (*raamatus*); **2.** *v. t.* (*raamatul*) lehenurki kahekorra käänama

dogskin ['dɔgskin] *s.* koeranahk (*er. kinnasteks*)

dog-sleep ['dɔgsli:p] *s.* kerge (katkendlik) uni

dog's-mercury ['dɔgzmə:kjuri] *s. bot.* püsikseljarohi

dog's-tail ['dɔgzteil] *s. bot.* sugapea (= ~ **grass**) ◇ **crested** ~ harilik sugapea

dog-star ['dɔgstɑ:] *s.* Orjatäht, Siirius

dog-tail ['dɔgteil] = **dog's-tail**

dog-tired ['dɔg'taiəd] *a.* puruväsinud

dogtooth ['dɔgtu:θ] *s. haruld.* silmahammas (= **canine**); *arhit.* hammaskarniis ◇ ~ **grass** *bot.* sõrmrohi; ~ **violet** *bot.* koerahammas

dog-violet ['dɔgvaiəlit] *s. bot.* koerakannike

dogwatch ['dɔgwɔtʃ] *s. mer.* koeravahikord, poolvaht, poolvahikord (*4—6 ja 6—8 pärast lõunat*)

dog-whip ['dɔg(h)wip] *s.* koerapiits

dog-wolf ['dɔgwulf] *s.* (*pl.* **-wolves** [-wulvz]) isane hunt, isahunt

dogwood ['dɔgwud] *s. bot.* kontpuu, *er.* verev kontpuu (= **red** ~) ◇ **black** ~ *bot.* harilik paakspuu

doh [dou] = **do** II

Doherty ['do(u)əti, dou'hə:ti] *pn.*

doily ['dɔili] *s.* väike (dessert)salvrätik

doing ['du(:)iŋ] *s.* tegemine; *pl.* teod, tembud, toimingud; käitumine ◇ **it is all your** ~ on puha sinu süü (*et* **that**); **nothing ~!** pole midagi peale hakata!; pole parata!, ei lähe läbi!

doit [dɔit] *s. arh.* endine väike Hollandi münt; kross, krossivõrd, tsipake

do-it-yourself ['du(:)itjə'self] *s.* isemeisterdamine, (koduste abinõudega) isevalmistamine; *atrib.* isemeisterdus-, isevalmistamis-

dol. *lüh.* = **dollar**

dolce ['dɔltʃ(e)i] *adv. muus.* õrnalt

dolce far niente ['dɔltʃ(e)i 'fɑ: ni'enti] *s. it.* magus tegevusetus, mõnus laisklemine

doldrums ['dɔldrəmz] *s. pl.* (**the** ~) rõhutud tuju, masendus, norg; *mer.* ekvatoriaalne vaikusvöönd ◇ **to be in the** ~ norgus (*või* rõhutud tujus) olema

dole I [doul] **1.** *s.* (jaopärast antav) armuand; (**the** ~) töötute abiraha; **2.** *v. t.* (**-lable**) jaopärast välja jagama (**out**) ◇ **to be (to go) on the** ~ töötute abirahast elama (abirahale jääma)

dole II [doul] *s. arh.* kurbus, mure

doleful ['doulf(u)l] *a.* (**-lly**) kurb, murelik, nukker

dolerite ['dɔlərait] *s. min.* doleriit

Dolgell(e)y [dɔl'geəli, -'geli] *pn.*

dolichocephalic ['dɔlikousi'fælik, -ke'fæl-] *a. antr.* dolihhokefaalne, pikapealine

doll [dɔl] **1.** *s.* nukk, titt (*ka piltl.*); **2.** *v. t. & i. peam. Am.* nukuna (*või* silmatorkavalt mukitult) rõivastama *või* rõivastuma (**up**)

dollar ['dɔlə] *s.* dollar; *sl.* viiešillingine münt (*Inglismaal*) ◇ **the almighty** ~ kõikvõimas raha, mammon; ~ **diplomacy** *pol.* dollaridiplomaatia

dollop ['dɔləp] *s.* kamakas

dolly I ['dɔli] *s. lastek.* nukuke (= **doll**); *sl.* tots, tips, tüdruk; *tehn.* tambits (*maagi peenendamiseks või pesemiseks*); ratasplatvorm, -alus; operaatorikäru (*liikuv alus filmi- või televisioonikaamera jaoks*); (kitsarööpmelise raudtee) vedur

Dolly II [dɔli] *pn.* (= **Dorothy**)

dolly-shop ['dɔliʃɔp] *s. mer.* madrustepood; väike (salajane) pandimaja

dolman ['dɔlmən] *s.* dolman (*nöörilustustega husaarikuub*)

dolmen ['dɔlmen] *s.* dolmen (*kiviaja kalmehitis*)

dolomite ['dɔləmait] *s. min.* dolomiit ◇ **the D-s** Dolomiidid, Dolomiidi Alpid

doloroso [doulo'rousou] *adv., a. & s. muus.* kurvalt, kaeblikult

dolorous ['dɔlərəs] *a. poeet., nalj.* kurblik, kaeblik; valus, valurikas, valuline

dolour, *Am.* **-lor** ['dɔlə, 'doulə] *s. poeet.* kurbus, mure, valu

dolphin ['dɔlfin] *s. zool.* delfiin; *ka* kuldmakrell (= **dorado**); *mer.* paal, paalpost; *zool.* õa-lehetäi (= **~-fly**)

dolt [doult] *s.* puupea, juhmard, tobu

doltish ['doultiʃ] *a.* juhm, puupäine, tobe

Dolton ['doult(ə)n] *pn.*

-dom [dəm] *suf.* -us, -dus, -lus, -sus; -kond (*tuletab substantiive, näit.* **freedom, kingdom**)

domain [də'mein] *s.* domeen, vürst (*või* kuninga) maaomand; *ret.* riik, valdkond, valdus(ala); piirkond, ala; *füüs.* domeen (*ferromagneetiku magneetumise piirkond*); *mat.* piirkond ◇ **in the ~ of science** teaduse riigis; **out of my** ~ väljaspool minu võimkonda *või* teadmiste piirkonda; ~ **of influence** *mat.* mõjupiirkond

dome [doum] *a.* kuppel; kuppelvõlv; *piltl.* taevavõlv; *sl.* (pea)kolu
domed [doumd] *a.* kuplikujuline; kupliga kaetud
domesday [ˈdu:mzdei] *arh.* = **doomsday** ◇ **D- Book** *aj.* William Vallutaja korraldusel *a.* 1086 koostatud Inglise maatsensusraamat
domestic [dəˈmestik] **1.** *a.* **(-ically)** kodune, kodu-; *Am.* kodu(s)valmistatud; kodumaine, siseriigi-, sise-; **2.** *s.* majateenija ◇ **~ animal** koduloom; **~ economy** kodumajandus; **~ loan** *maj.* siselaen; **~ news** kodumaised uudised; **~ science** kodundus, kodumajandus; **~ trade** *maj.* sisekaubandus
domesticate [dəˈmestikeit] *v. t.* **(-cable, -tor)** kodustama, koduloomaks muutma; kultuurtaimeks aretama; koduarmastajaks tegema, kodu külge siduma
domestication [dəmestiˈkeiʃ(ə)n] *s.* domestikatsioon, kodustus, kodustatus
domesticity [doumesˈtisiti] *s.* kodusus, kodune õhkkond; kodune elu
domicile [ˈdɔmis(a)il] **1.** *s.* domitsiil, elukoht, (alaline) asupaik; *kaub.* veksli maksekoht; **2.** *v. t. & (haruld.) i.* domitsileerima, alatisse asukohta asetama *või* asuma; *kaub.* veksli maksekohta määrama
domiciled [ˈdɔmis(a)ild] *a.* elunev, (alaliselt) asuv **(in, at)**
domiciliary [dɔmiˈsiljəri] *a.* kodune, kodu- ◇ **~ visit** politseiline kodukülastus, kodune läbiotsimine
domiciliate [dɔmiˈsilieit] = **domicile (2.)**
dominance [ˈdɔminəns] *s.* domineerivus, domineeriv (*e.* valitsev) seisund
dominant [ˈdɔminənt] **1.** *a.* dominantne, domineeriv, valitsev, ülekaalus olev; **2.** *s. muus.* dominant (*helistiku viies aste*); *biol.* dominant ◇ **~ character** domineeriv (*e.* valitsev) tunnus, põhitunnus
dominate [ˈdɔmineit] *v. t. & i.* **(-nable, -tor)** domineerima, valitsema, ülekaalus olema
domination [dɔmiˈneiʃ(ə)n] *s.* domineerimine, valitsemine, ülekaalus olemine
domineer [dɔmiˈniə] *v. i.* võimutsema, isandaks olema, kamandama **(over)**
domineering [dɔmiˈniəriŋ] *a.* võimutsev, isandlik, kamandav, käskiv
Dominic [ˈdɔminik] *pn.* Dominicus
Dominica [dɔmiˈni:kə, doˈminikə] *pn.*
dominical [dəˈminik(ə)l] *a.* isanda-; *kirikl.* issanda ◇ **~ day** pühapäev; **~ letter** pühapäevatäht (*kirikukalendris*)
Dominican [dəˈminikən] **1.** *a.* dominiiklaste, dominikaani; **2.** *s.* dominiiklane, dominikaan ◇ **~ Republic** Dominikaani Vabariik
dominie [ˈdɔmini] *s. Š.* koolmeister
dominion [dəˈminjən] *s.* valitsus, ülemvalitsus; võimupiirkond; *jur.* (absoluutne) omandiõigus (*millegi üle* **over**); ülemvalitsuse all olev maa-ala; *pol.* dominioon; *er.* **(the D-)** Kanada (= **the D- of Canada**) ◇ **D- Day** Kanada dominiooniks kuulutamise aastapäev (= 1. juuli)
domino [ˈdɔminou] *s.* (*pl.* **-oes**) doomino (*lühike vaimulikumantel; pikk ning lai must mantel*); *pl.* doomino(mäng); *sg.* doominokivi
dominoed [ˈdɔminoud] *a.* doominomantlit kandev
Domitian [doˈmiʃ(i)ən] *pn.* Domitianus
don I [dɔn] *v. t. arh.* **(-nn-)** (*rõivast*) selga panema, (*pükse*) jalga tõmbama
don II [dɔn] *s.* kolledži nõukogu liige, ülikooli õppejõud; don (*varem kõrgaadlike aunimi Hispaanias, hiljem hispaania viisakustiitel*), härra; (hispaania) härrasmees; hispaanlane; *nime ees* **D-**; *vt. ka* **(D-) Juan, Quixote**
Don III [dɔn] *pn.* Don (*jõgi*)
Donalbain [ˈdɔn(ə)lbein] *pn.*
Donald [ˈdɔn(ə)ld] *pn.*
donate [do(u)ˈneit] *v. t.* **(-tor)** doneerima, annetama, kinkima
donation [do(u)ˈneiʃ(ə)n] *s.* donatsioon, doneerimine, annetamine, kinkimine; annetis, kinge, (rahaline) kink
donative [ˈdounətiv, ˈdɔn-] *s.* rahaline annetis *või* tasu (*er. väeosale*)
donatory [ˈdounət(ə)ri] = **donee**
Donatus [doˈneitəs] *pn.*
Doncaster [ˈdɔŋkəstə] *pn.*
done [dʌn] *vt.* **do** I
donee [douˈni:] *s.* donatsiooni (*e.* annetise, kinke) saaja
Donegal(l) [ˈdɔnigɔ:l] *pn.*
Dongola [ˈdɔŋgələ] *pn.*

donjon [ˈdɔndʒ(ə)n] *s.* donjon, lossi (sisemine) suur torn, peatorn
donkey [ˈdɔŋki] *s.* eesel (*ka piltl.*); *tehn.* = **~-engine** ◇ **~'s years** *sl.* ilmatu pikk aeg; **to talk the hind leg off a ~** *fam.* sõnamulinaga uimastama, poolsurnuks kõnelema
donkey-engine [ˈdɔŋkiendʒin] *s. tehn.* abimootor
donkey-pump [ˈdɔŋkipʌmp] *s. tehn.* abipump, lisapump
donna [ˈdɔnə] *s.* donna, (*itaalia, hispaania või portugali*) proua, daam
Donne [dɔn] *pn.*
donnish [ˈdɔniʃ] *a.* «professorlik», (täpne ja õpetlaslik) nagu kolledži õppejõud; jäigalt pedantne
Donnybrook [ˈdɔnibruk] *pn.* ◇ **~ Fair** kärarikas koht, mürgelduskoht
donor [ˈdounɔ:, -nə] s. doneerija, annetaja, kinkija; *med.* doonor; *füüs.* doonor
do-nothing [ˈdu:nʌθiŋ] **1.** *a.* laisklev; 2. *s.* laiskleja
don't [dount] **1.** = **do not**; *vt.* **do** I; **~!** ära tee (seda)!, jäta (ometi)!; **2.** *s. fam.* keeld
doodad [ˈdu:dæd] *s. Am. fam.* asjandus, riistapuu, värk
doodah [ˈdu:dɑ:] *s. sl.* ähm, ärevus ◇ **all of a ~** ähmi täis, ärevil
doodle I [ˈdu:dl] **1.** *v. i.* (hajameelselt) kriipseldama *või* kritseldama; *piltl.* kasutult aega viitma; **2.** *s.* (hajameelne) kriipseldus *või* kritseldus; kriipseldis, kritseldis
doodle II [du:dl] *s. sl.* tobu, lollike
doodle-bug [ˈdu:dlbʌg] *s. peam. Am.* sipelgalõvi (*sipelgakiili vastne*); *sõd. sl.* lendav pomm, rakettmürsk; *Am. ka* nõiavitsataoline seadeldis maavarade otsimiseks
doom [du:m] **1.** *s.* (kohutav) saatus, hukk, hukatus; kohtuotsus, hukkamõist; viimne kohtupäev, viimnepäev; **2.** *v. t. arh.* (*tarvit. peam. p. p.*) hukka mõistma ◇ **he is a ~ed man** ta on lootusetult kadunud; **~ed to failure** paratamatult nurjumisele määratud
doomsday [ˈdu:mzdei] *s.* viimne kohtupäev, viimnepäev; *vrd.* **domesday**
Doon(e) [du:n] *pn.*
door [dɔ:] *s.* uks; ukseava(us); sissekäik; *tehn. ka* luuk ◇ **within ~s** sees, majas; **out of ~s** väljas; **from ~ to ~** majast majja; **he lives next ~** ta elab naabermajas *või* kõrvalkorteris; **to lay at the ~ of** (*kellelegi*) süüks panema; **to lie at the ~ of** (*kellegi*) süüks olema; **to close** (*or* **shut) one's ~ against** (*kedagi*) mitte vastu võtma; **to show smb. the ~** kellelegi ust näitama, kedagi välja viskama
door-bell [ˈdɔ:bel] *s.* uksekell
door-keeper [ˈdɔ:ki:pə] *s.* uksehoidja
doorman [ˈdɔ:mən] *s.* **(***pl.* **-men)** *peam. Am.* uksehoidja
door-mat [ˈdɔ:mæt] *s.* uksematt ◇ **to leave smb. on the ~** kedagi abitusse olukorda jätma
door-nail [ˈdɔ:neil] *s.* (suurepealine) uksenael (*ilustuseks või ukse kindlustuseks*) ◇ **as dead as a ~** surnud nagu rott
door-plate [ˈdɔ:pleit] *s.* uksesilt, (uksel asetsev) nime- *või* numbriplaat
door-post [ˈdɔ:poust] *s.* uksepiit
door-step [ˈdɔ:step] *s.* ukse-eelne trepiaste; künnis, lävi
doorway [ˈdɔ:wei] *s.* ukseava(us); ukseraamistus ◇ **to stand in the ~** uksel (*või* ukseraamistuses) seisma
dooryard [ˈdɔ:jɑ:d] *s. Am.* ussaed
dope [doup] **1.** *s.* püdelik, poolpaks vedelik; võõp, vaap, *er.* lennukilakk; *sl.* uimasti, uimastus- *või* ergutusvahend, narkootikum (*er. võidusõiduhobuste kunstlikuks ergutamiseks*); doping; *Am. sl.* salainformatsioon, ennustus (*er. võidusõiduhobuste kohta*); *Am. sl.* narkomaan, narkootik; *Am. sl.* tobu; **2.** *v. t. & i.* **(-pable)** uimastus- *või* ergutusvahenditega tohterdama; uimastus- *või* ergutusvahendeid tarvitama; uimastama ◇ **religion is ~** usk on oopium; **to get the ~ on** (*millegi kohta*) salainformatsiooni saama; **to have the (inside) ~ on** (*millegi kohta*) hästi informeeritud olema; **to ~ out** (*salainformatsiooni*) välja jagama; (*salainformatsiooni põhjal*) ennustama
dope-fiend [ˈdoupfi:nd] *s. sl.* narkootik, narkomaan, uimastusvahendite tarvitaja
dop(e)y [ˈdoupi] *a. sl.* uimastatud, uimane; tobe, rumal, juhmakas
doping [ˈdoupiŋ] *s.* doping (*kunstlikud ergutusvahendid ja nende kasutamine, er. spordis*)

dor, dorr [dɔ:] *s.* sitasitikas, porbulane (= **~-beetle**, *Am.* **~-bug**); *ka* maipõrnikas, lehepõrnikas
Dora ['dɔ:rə] **1.** *pn.*; **2.** *lüh.* = **Defence of the Realm Act** (*vt.* **defence**)
dorado [də'rɑ:dou] *s.* (*pl.* **-os**) *zool.* kuldmakrell
Dorcas ['dɔ:kəs, -kæs] **1.** *pn. piibl.* Tabiita; **2.** *s.* naiste koosolek vaestele rõivaste valmistamiseks ◇ **~ society** kihelkonna naisühing vaeste abistamiseks (*er. rõivastega*)
Dorchester ['dɔ:tʃistə] *pn.*
Dorian ['dɔ:riən] **1.** *s. aj.* doorlane; **2.** *a.* dooria, doorlaste, doorlastepärane
Doric ['dɔrik] **1.** *a.* dooria (*er. stiili kohta*); **2.** *s.* dooria (keele)murre; *piltl.* lihtne maamurre
Doris ['dɔris] *pn.*
Dorking ['dɔ:kiŋ] **1.** *pn.*; **2.** *s.* dorkingi tõugu kana
dorm [dɔ:m] *Am.* = **dormitory**
dormancy ['dɔ:mənsi] *s.* soikusolek, soikumus
dormant ['dɔ:mənt] *a.* magav, uinuv, puhkav, soikusolev; surnud (*kapitali kohta*); *herald.* pea esikäppadele asetatult lamav ◇ **to lie ~** tegevuseta (*või* varjatud) olekus viibima, soikuma
dormer ['dɔ:mə] *s.* uuk; katuseaken, ärkliaken (= **~ window**)
dormitory ['dɔ:mit(ə)ri] *s.* magamisruum, magala, dormitoorium, ühismagamistuba; *Am.* hoone paljude magamistubadega, ühiselamu, internaat
dormouse ['dɔ:maus] *s.* (*pl.* **-mice** [-mais]) *zool.* unilane, unihiir; *piltl.* unekott, unimüts ◇ **common ~** *zool.* pähklinäpp
dormy ['dɔ:mi] *a.* (*golfimängus*) niisama palju auke vastasest ees, kui neid veel mängida jääb (*näit.* **~ one, five, etc.**)
Dornoch ['dɔ:nɔx, -nɔk] *pn.*
Dorothea [dɔrə'θiə] *pn.*
Dorothy ['dɔrəθi] *pn.* ◇ **d- bag** randmekott (*naistel*)
dorp [dɔ:p] *s. L.-Aafr.* küla
dorr [dɔ:] = **dor**
Dorrit ['dɔrit] *pn.*
dorsal ['dɔ:s(ə)l] *a.* **(-lly)** *anat.* dorsaalne, dorsaal-, selgmine; *fon.* keeleselja- ◇ **~ fin** *zool.* seljauim
Dorset ['dɔ:sit] *pn.* ◇ **~ sheep** dorseti lammas
Dorsetshire ['dɔ:sit∫(i)ə] *pn.*
dory I ['dɔ:ri] *s. zool.* peetrikala (= **John-~**); heleuim-koha
dory II ['dɔ:ri] *s. peam. Am.* väike lamedapõhjaline kaluripaat
dosage ['dousidʒ] *s.* annustus, doosing, doosimine, doseerimine; annus
dose [dous] **1.** *s.* doos, annus; *fam.* ports, portsjon (*ka piltl.*); *Am. sl.* suguhaigus, *er.* tripper; **2.** *v. t.* **(-sable)** doosima, doseerima, annustama; (*veini*) tempima, võltsimiseks segama (*millegagi* **with**)
doser ['dousə] *s. tehn.* dosaator, annusti
dosimeter [do(u)'simitə] *s. tehn., med.* dosimeeter
dosimetry [do(u)'simitri] *s. füüs.* dosimeetria (*kiiritusdooside mõõtmine*)
Dos Passos ['dɔs'pæsɔs] *pn.*
doss [dɔs] *sl.* **1.** *s.* (lihtne) koiku, magamisase; **2.** *v. i.* vaesteöömajas ööbima; *sõd. sl.* ööbima, magama
dossal ['dɔs(ə)l] *s. kirikl.* altaritagune draperii *või* ilueesriie; *arh.* (*istme*) seljakate
doss-house ['dɔshaus] *s. sl.* (odav) vaesteöömaja, ööbimisurgas
dossier ['dɔsiei] *s.* toimik, aktiraamat, kaust, dosjee
dost [dʌst] *vt.* **do I**
dot I [dɔt] **1.** *s.* täpp, täpe, punkt; täpike, täppeke (*ka piltl.*); **2.** *v. t.* **(-tt-)** täpi(s)tama, täpiliseks tegema, täppima; (*tähele*) punkti peale panema; punktiga märkima; punktima, punkteerima; ◇ **three ~s** kolm punkti, mõttepunktid; **on the ~** täpipealt; **to ~ the i's and cross the t's** «i-dele punkte peale panema», tähendust täitsa selgeks tegema; **to ~ smb. one** *sl.* kellelegi ühe virutama, kedagi lööma; **the field is -tted with sheep** nurm on lammastest kirev; *vrd.* **dotted**
dot II [dɔt] *s. pr.* kaasavara
dotage ['doutidʒ] *s.* vanadusnõtrus, -lapsikus ◇ **he is in his ~** ta on vanadusest lapsik
dotard ['doutəd] *s.* vanaduslapsik isik, tobedaksläinud tudike, vana narr
dote [dout] *v. i.* (vanadusest) lapsik olema,

vanadusnõtrust ilmutama; narruseni armastama (**upon, on**)
doth [dʌθ] *arh.* = **does**; *vt.* **do I**
Dothan ['douθən] *pn.*
dotted ['dɔtid] *a.* täpi(s)tatud, täpiline; punktitud, punkteeritud, punktiir- ◇ **~ line** punkt(iir)joon
dott(e)rel ['dɔtr(ə)l] *s. zool.* mornel
dottle ['dɔtl] *s.* tubakapära (piibus)
dotty ['dɔti] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** *sl.* peast põrunud, ogar; tuigerdav (= **~ on one's legs, ~ in the pins**); *haruld.* = **dotted** ◇ **to go ~** ogaraks (*või* hulluks) minema
douane ['du:ɑ:n, du(:)'ɑ:n] *s. pr.* tollimaja
double ['dʌbl] **1.** *a.* kahekordne, kahekordselt kokkukeeratud, kahekordistatud, topelt-, topel-; kahele määratud, kaheli-, kaksik-, paaris-; kahemõtteline, petlik, reetlik; **2.** *adv.* topelt, kaheli, kahekordselt; paaris; **3.** *s.* kahekordne hulk; teisik, dublett; dublikaat; paarismäng (*er. tennises*); *mil.* kahekordistatud kiirusega marss, pooljooks, (= **~ time**); järsk käänak; **4.** *v. t. & i.* kahekordistama, kahendama; kahekordistuma, kahenduma; dubleerima (*ka tehn., teatr., piljardimängus jm.*); (*lõnga*) korrutama; kahekorra käänama *või* murdma; kahekordseks suurendama; (*rusikat*) kokku pigistama; *mil.* kiirmarsil (*või* pooljoostes) minema; *mer.* ümber (*neeme*) purjetama; järsku käänakut (kõrvale *või* tagasi) tegema ◇ **to see ~** kahekordselt nägema (*er. purjus olles*); **to play ~** kahe otsaga (*või* reetlikku) mängu mängima; **~ bed** kaheinimesevoodi; **~ chin** topeltlõug, lottlõug; **~ cross** = **~-cross (2.)**; **~ Dutch** «hiina keel», arusaamatu jutt; **~ entry** kahekordne raamatupidamine; **~ first** kõrgemas klassis (ülikooli)eksami sooritamine kahes aines; **~ game** *sport* paarismäng; *piltl.* kahe otsaga (*või* reetlik) mäng; **~ harness** paarisrakend; *piltl.* abieluike; **~ march!** *mil.* joostes marss!; **~ personality** isiksuse kahestumine; **~ quick** topeltkiirusega; **~ star** *astr.* kaksiktäht; **~ time** *mil.* kiirmarss, pooljooks; **to ~ a part** mingit näiteosa dubleerima (*ka piltl.*); **to ~ back** (jooksul) ümber pöörama ning tagasi jooksma; (*metslooma kohta*) endisi jälgi mööda tagasi tulema, jälgi segama; **to ~ up** kahekorra käänama *või* käänduma; kõverasse (*või* kössi) tõmbuma (*millestki* **with**)
double-barrelled ['dʌblbær(ə)ld] *a.* kaheraudne (*püssi kohta*); *piltl.* kahemõtteline
double-bass ['dʌbl'beis] *s. muus.* kontrabass
double-bedded ['dʌbl'bedid] *a.* kaheinimesevoodiga *või* kahe voodiga (*toa kohta*)
double-breasted ['dʌbl'brestid] *a.* kahe nööbireaga (*kuue kohta*)
double-cross ['dʌbl'krɔ(:)s] **1.** *v. t. sl.* mõlemaid pooli petma; (*kaassüüdlast*) reetma; **2.** *s.* topeltpettus, mõlema poole tüssamine; (*kaassüüdlase*) reetmine
Doubleday ['dʌbldei] *pn.*
double-dealer ['dʌbl'di:lə] *s.* kahe otsaga mängu mängija, petis, kahekeelne isik
double-dealing ['dʌbl'di:liŋ] *s.* kahe otsaga mäng, kahekeelsus
double-decker ['dʌbl'dekə] *s.* kahetekiline laev; kahekorruseline trammivagun *või* autobuss; *av.* biplaan (*kahe kohakuti tiivaga lennuk*); kolmekihiline võileib
double-dyed ['dʌbl'daid] *a.* topeltvärvitud; *er. piltl.* riivatu, nurjatu, paadunud (*kelmi kohta*)
double-edged ['dʌbl'edʒd] *a.* kaheteraline, kahe teraga (*ka piltl.*)
double entendre ['du:bl ɑ:ŋ'tɑ:ŋdr] *s. pr.* kahemõttelisus
double-entry ['dʌbl'entri] = **double entry** (*vt.* **double**)
double-faced ['dʌblfeist] *a.* kahenäoline, -palgeline, silmakirjalik
double-lock ['dʌbl'lɔk] *v. t.* võtit kaks korda keerates lukustama
doubleness ['dʌblnis] *s.* kahekordsus; kahekeelsus, reetlikkus
double-stop ['dʌbl'stɔp] *v. i. muus.* kaksikhaardeid võtma, (samaaegselt) kahel keelel mängima
doublet ['dʌblit] *s.* (vanaaegne) vammus; *lgv.* (sõna)dublett, sõnateisend; *pl.* topeltvise (*mõlema täringuga sama arvu viskamine*) ◇ **~ and hose** *aj.* vammus ja sukkpüksid (*tüüpiline meesterõivastis näit. Shakespeare'i ajal*)
double-tongued ['dʌbl'tʌŋd] *a.* kahekeelne, reetlik

double-u ['dʌblju(:)] *s.* topelt-v, kaksis-v, (*kirjatäht*) w

doubling ['dʌbliŋ] *s.* kahekordistamine, kahekordistumine, kahekordistus; dubleerimine, dubleering; järsk pöörak, *er.* tagasipöörak; (*lõnga*) korrutamine; *vt.* **double** ◇ ~ **effect** (*or* **echo** ~) *tehn.* raadiokaja

doubloon [dʌb'lu:n] *s. aj.* dubloon (*endine Hispaania kuldraha, natuke rohkem väärt kui Inglise nael*)

doubly ['dʌbli] *adv.* kahekordselt, topelt

doubt [daut] **1.** *s.* kahtlus, ebalus, ebakindlus; **2.** *v. i. & t.* kahtlema, ebalema, ebakindel olema; *arh.* kartma ◇ **in** ~ ebakindel; **no** (*or* **out of, beyond, without**) ~ kahtlemata; **to make no** ~ mitte põrmugi kahtlema (*milleski* **of**; *et* **that**); **to have one's** ~**s** kahtlema, mitte uskuma; **to throw** ~ **on** (*millegi*) tõelisuse kohta kahtlust avaldama; **to give smb. the benefit of the** ~ kedagi pigem süütuks arvama (vastupidiste tõendite puudusel)

doubtful ['dautf(u)l] *a.* **(-lly)** kahtlane; kahtlev, ebalev, ebakindel (*millegi üle* **about**)

doubting ['dautiŋ] *a.* kahtlev, ebalev, ebakindel ◇ **D- Thomas** uskmatu Toomas

doubtless ['dautlis] *adv.* kahtlemata, kindlasti; arvatavasti

douceur ['du:sə:] *s. pr.* meelehea, jootraha, altkäemaks, pistis

douche [du:ʃ] **1.** *s.* dušš; **2.** *v. t. & i.* **(-chable)** dušitama, (*kellelegi*) dušši tegema; dušši võtma, duši all käima

Doudney ['dju:dni] *pn.*

Doug [dʌg] *pn.* (= **Douglas**)

Dougal(l) ['du:gəl] *pn.*

Dougan ['du:gən] *pn.*

dough [dou] *s.* taigen, tainas; *Am. fam.* raha

dough-boy ['doubɔi] *s. Am.* käkk, klimp (= **dumpling**); *Am. sl.* jalaväelane, lihtsõdur

Dougherty ['do(u)əti] *pn.*

doughface ['doufeis] *s. Am. sl.* tainanägu, mämm, tainapea, tobu; *Am. aj.* orjapidamist pooldav (ja kodusõjas lõunaosariikidele kaasatundev) kongresmen

dough(-)nut ['dounʌt] *s. kok.* berliini pannkook, (rasvas keedetud) magus kook, sõõrik; *füüs.* toroidaalkamber ◇ ~ **tyre** madalrõhurehv

doughty ['dauti] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** *arh., nalj.* vapper; tubli, tüse

doughy ['doui] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** tai(g)nane; tainjas; nätske, poolküps (*leiva kohta*); *fam.* kahvatu ning lõtv (*näo kohta*)

Douglas ['dʌgləs] *pn.* ◇ ~ **fir** (*or* **spruce, pine, hemlock**) *bot.* ebatsuuga

Doulton ['doult(ə)n] *pn.*

doum [du:m] *s. bot.* dumpalm (= ~ **palm**)

dour [duə] *a. Š.* karm, range; visa, jonnakas; kibestunud, sünge

douse, dowse ['daus] *v. t. & i.* vette kastma *või* kastuma; (veega) üle valama, (läbi)märjaks tegema; (*valgust*) kustutama; *mer.* (*purje*) (kiiresti) langetama, alla laskma ◇ **to** ~ **the glim** *arh., Am. sl.* valgust kustutama; **to** ~ **the glims** *Am. sl.* (elektri)valgust kustutama; (*kellelgi*) silmi siniseks lööma; nokauti lööma; tapma, mõrvama

dove I [dʌv] *s.* tuvi, tuvike (*er. luulekeeles või piltl.*); turteltuvi (= **turtle-**~)

dove II [douv] *dial., Am.* = **dived**; *vt.* **dive**

dove-colour ['dʌvkʌlə] *s.* tuvihall

dovecot ['dʌvkɔt], **-cote** [-kout, -kɔt] *s.* tuvila, tuvimaja, -putka, -puur ◇ **to flutter the** ~**s** rahulikke inimesi erutusse viima

Dovedale ['dʌvdeil] *pn.*

dovelike ['dʌvlaik] *a.* tuvitaoline, vaikne (*või* tasane) kui tuvike

Dover ['douvə] *pn.* ◇ **the Strait of** ~ Doveri väin; ~**'s powder** *med.* Doveri pulber (*valuvaigisti ja higisti*)

dovetail ['dʌvteil] **1.** *s.* kalasabatapp, (puu-, laua)tapp, tappseotis; **2.** *v. t. & i.* tappima, tappide abil ühendama *või* ühenduma **(into)**; *piltl.* kokku sobitama *või* sobima, kokku klappima (*millegagi* **with**)

dowager ['dauədʒə, -idʒ-] *s.* (kõrge aadli- *või* kuningliku) tiitliga lesknaine ◇ **queen** ~ leskkuninganna, valitseva kuninga ema

Dowden ['daudn] *pn.*

dowdy ['daudi] **1.** *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** korratu, lohakas (*er. rõivastuse kohta*); korratult rõivastatud; **2.** *s.* korratult (*või* lohakalt ja maitsetult) rõivastatud naine

dowel ['dauil, -əl] **1.** *s. ehit.* tüübel, ühenduspunn, -pulk, -tapp; **2.** *v. t.* tüübli(te) abil ühendama

dower ['dauə] **1.** *s.* lesknaise elatis *või* elatusraha; *arh., poeet.* kaasavara (= **dowry**); *piltl.* loomulik anne; **2.** *v. t.* kaasavaraks andma (*ka piltl.*)

Dowland ['dauləndˌ] *pn.*

dowlas ['dauləs] *s.* tugev prantsuse lõuend; tugev kalingur

down I [daun] *s.* (lage) kõrgustik; *er.* (**the D-s**) L.-Inglise kriidikõrgustikud

down II [daun] *s.* udemed, ebemed, udusuled; udukarv, aluskarv (= ~ **hair**)

down III [daun] **1.** *adv.* all(a), maha, maas; tänna, eemale; **2.** *prep.* all(a), allapoole, allpool; **3.** *a.* allasuunatud, mahasurutud; **4.** *v. t. & i.* (käest) maha panema (*relvi, tööriistu*); *fam.* alla paiskama *või* tooma *või* tulistama (*näit.* lennukit); *fam.* (*klaasitäit viina jms.*) ära viskama; alla laskuma; **5.** *s. haril. pl.* äpardus(ed), õnnetus(ed); allakäik; *sg. sl.* (eriline) viha *või* vimm (*kellegi vastu* **on**) ◇ **up and** ~ üles-alla, sinnatänna; **to write** ~ üles kirjutama, kirja panema; ~ **and out** *sport* nokauti löödud; *piltl.* viletsas olukorras, abitu; ~ **at heel** viltukulunud kontsadega; *piltl.* allakäinud; ~ **grade** (*tee*) lang(us), kallak(us); allakäik; ~ **in the mouth** rusutud meeleolus; **to be** ~ **on smb.** (*or* **to have a** ~ **on smb.**) *sl.* kellegi vastu vali (*või* kuri) olema *või* erilist vimma (*või* viha) kandma; ~ **on one's luck** viletsuses, hädas; ~ **on the nail** *fam.* jalamaid, otsekohe (*maksmise kohta*); ~ **to the ground** *fam.* põhjalikult, täitsa; ~ **town** (äärelinnast) kesklinna poole; ~ **train** (keskusest, *er.* Londonist) väljasõitev rong; ~ **upon** = ~ **on**; ~ **with...!** maha...!; **to be** ~ **with** (*millessegi*) haigestunult voodis olema; **to** ~ **tools** töötamast lakkama (*er. streigiks*)

downcast ['daunkɑ:st] *a.* mahalöödud (*silmade kohta*); kurb, rõhutud, nukker, norgus, masendatud

down-easter [daun'i:stə] *s. Am.* New Englandi (*er.* Maine'i osariigi) elanik

downfall ['daunfɔ:l] *s.* langus, kokkuvarisemine; vihmavaling, paduvihm; (ränk) sadu

down-hearted ['daun'hɑ:tid] *a.* rõhutud, nukker, löödud meeleolus

downhill ['daun'hil] **1.** *s.* mäekallak; **2.** *adv.* mäest (*või* künkast) alla, allamäge (*ka piltl.*); **3.** *a.* allamäge minev

Downing ['dauniŋ] *pn.* ◇ ~ **Street** tänav Londonis (tähtsaimate valitsusasutistega); *piltl.* Inglise valitsus

downmost ['daunmoust] *a. haruld.* madalaim, kõige alumine

Downpatrick [daun'pætrik] *pn.*

downpour ['daunpɔ:] *s.* (ränk) vihmavaling, paduvihm

downright ['daunrait] **1.** *a.* aval, avameelne, otsekohene; täielik; **2.** *adv.* täitsa, täiesti, lausa

downrightness ['daunraitnis] *s.* avalus, avameelsus, otsekohesus

Downs [daunz] *vt.* **down** I

downstage ['daunsteidʒ] *adv. teatr.* lava esikülje (*või* eeslava) suunas

downstairs ['daun'stɛəz] **1.** *adv.* alumisel(e) korrusel(e), all(a); **2.** *s.* alumine korrus; **3.** *a.* alumisel korrusel asetsev, alumise korruse (*adjektiiv ka* **downstair** ['daunstɛə])

downstream ['daun'stri:m] **1.** *adv.* alla- *e.* pärivoolu, -vett; **2.** *a.* allavoolu asetsev, alumine

down-to-earth ['dauntu'(w)ə:θ] *a.* maalähedane; elulähedane, praktiline, proosaline, kaine

Downton ['dauntən] *pn.*

downtown ['daun'taun] *peam. Am.* **1.** *adv.* all-linna, all-linnas; **2.** *a.* all-linna; **3.** *s.* all-linn, linna (äri)keskus

downtrodden ['dauntrɔdn] *a.* jalge alla sõtkutud *või* tallatud (*peam. piltl.*), rõhutud

downturn ['dauntə:n] *s.* pööre allapoole; *er. maj.* langus äritegevuses, algav surutis

downward ['daunwəd] **1.** *a.* allpoolne, allpool asetsev; allapoole laskuv, langev; **2.** *adv.* allapoole, alla

downwards ['daunwədz] *adv.* allapoole, alla

downy ['dauni] *a.* udejas, udemeline, udusulgne, pehme; udemetega (*või* udusulgedega) kaetud; *sl.* kaval, riukaline ◇ ~ **wool** *põll.* alusvill

dowry ['dauəri] *s.* kaasavara, veimevakk; *piltl.* loomulik (*või* loomupärane) anne

dowse I [daus] = **douse**

dowse II [daus, -z] *v. i.* pildaga (*või* nõiavitsaga) maavarasid otsima

dowser ['dausə, -zə] *s.* pildaga (*või* nõiavitsaga) maavarade otsija
dowsing-rod ['dausiŋrɔd, -ziŋ-] *s.* pilda, nõiavits (= **divining-rod**)
Dowson ['dausn] *pn.*
doxology [dɔk'sɔlədʒi] *s. kirikl.* doksoloogia, kiituspalvus; aukiituslaul
doxy I ['dɔksi] *s. fam.* uskumused, tõekspidamised (*er. usuasjus*)
doxy II ['dɔksi] *s. sl.* naishulkur, (hulkuv) kerjusnaine; armuke; lirva
doyen ['dɔiən] *s. pr.* dojään, (*mingi kogu, näit. diplomaatilise korpuse*) vanim liige (**of**)
Doyle [dɔil] *pn.*
doyley ['dɔili] = **doily**
doz. *lüh.* = **dozen**
doze [douz] **1.** *v. i.* uinuma; magama jääma, suikuma, suigatama (**off**); tukkuma; **2.** *s.* uinak, suige, tukastus ◇ **to ~ away** maha magama; **to fall into a ~** suigatama, suikuma jääma
dozen ['dʌzn] *s.* tosin ◇ **by the ~** tosinakaupa; **pack them in ~s** pakkige neid tosinaviisi; **two (three, several, etc.) ~ collars** kaks (kolm, mitu jne.) tosinat kraesid; **I saw some ~s of them** ma nägin neid mõne tosina; **a baker's ~** kuradi tosin, kolmteist; **the daily ~** hommik(u)võimlemine; virgutusvõimlemine
dozer I ['douzə] *s.* uinuja, suikuja, tukastaja
(')dozer II ['douzə] = **bulldozer**
dozy ['douzi] *a.* (**-ier, -iest; -ily, -iness**) unine, uimane
D(.)P(.) ['di:'pi:] *lüh.* = **displaced person**
D.Phil. *lüh.* = **Doctor of Philosophy**
D.R. *lüh.* = **District Railway**
Dr. *lüh.* = **1. Doctor; 2. Debtor**
dr. *lüh.* = **drachm**
drab I [dræb] **1.** *a.* paatjas, võidunud, pruunikashall; igav, üksluine; **2.** *s.* pruunikashall värv(us); üksluisus
drab II [dræb] *s.* libu, lirva; räpane naine
drabble ['dræbl] *v. t. & i.* (*läbi muda jms.*) lohistama *või* lohisema (= **draggle**); vedeliga (*e.* landiga, veoõngega) õngitsema
drachm [dræm] *s.* drahm (**1.** *apteegikaaluühik*, = 3,888 g; **2.** *kaubakaaluühik*, = 1,772 g; **3.** *Vana-Kreeka hõbemünt*); *vrd.* **dram**
drachma ['drækmə] *s.* (*pl.* **~s, -mae** [-mi:]) drahm (*praegune Kreeka rahaühik; ka Vana-Kreeka hõbemünt = eelm.*)
Draco ['dreikou] **1.** *pn.* Drakon; **2.** *s. astr.* = **Dragon**
Draconian [drə'kouniən], **Draconic** [drə'kɔnik] *a.* drakooniline, karm, vali, ülirange, julm
draff [drɑ:f, dræf] *s.* (põhja)sagu, sodi; (*õlle või viski*) raba, praak
draft [drɑ:ft] **1.** *s.* (eriülesandeline) salkkond, (väe)salk, toetus- *või* abisalkkond; (*teatavaks ülesandeks*) väljavalimine, eraldamine; *Am.* väeteenistusse kutsumine, sõduriks võtmine; *maj.* trasseerimine; tratt, käskveksel; (*dokumendi, kõne jms.*) kavand, visand; (*lepingu, seaduse jms.*) projekt; *ka er. Am.* = **draught**; **2.** *v. t.* (*teatavaks ülesandeks*) võtma, eraldama; *Am.* väeteenistusse kutsuma, sõduriks võtma; kavandama, visandama; (*lepingut, seadust jms.*) projektis välja töötama ◇ **~ treaty** lepingu projekt
draftee [drɑ:f'ti:] *s. Am.* kutsealune, nekrut
draft-horse ['drɑ:fthɔ:s] *Am.* = **draught-horse**
draftsman ['drɑ:ftsmən] *s.* (*pl.* **-men**) kavandite (*või* visandite) valmistaja; *ka* = **draughtsman**
drag [dræg] **1.** *v. t. & i.* (**-gg-**) lohistama, tassima, vedama; *fam.* (suitsu) tõmbama (**on**); lohisema, (pikale) venima; *muus.* (taktist) maha jääma; pidurdama, pärssima; pidurduma, pärssuma; *põll.* libistama *või* (raske äkkega) äestama; *põll.* lohistiga vedama; *mer.* tragima, tragiga püüdma *või* töötama; *ka* traalima (= **trawl**); **2.** *s.* lohistus, venitus; mahajäämine; venitatus; *fam.* (suitsu) tõmbamine, mahv; *ka* suits, sigarett; *Am. sl.* upitamine, soosimine, protektsioon (= **pull**); pidurdus, pärssimine; pidur, pärss; takistus (*ka piltl.*); *av.* (pärssiv) õhutakistus; *põll.* libisti, (raske) äke; *põll.* lohisti; raske veovanker; (järeleveetav) teetasandaja; *mer.* tragi, otsiankur (= **~ anchor**); *ka* traal (= **trawl**); *kal.* veonoot (= **~-net**) ◇ **to ~ in** (*kõneainet*) vägivaldselt sisse kiskuma; **to ~ on** venima, igav olema; **to ~ on a cigarette** *fam.* sigaretti tõmbama; **to ~ out** pikale venitama;

pikale venima; **to take a ~** *fam.* mahvi tõmbama (*millestki* **on, from**)
Drage [dreidʒ] *pn.*
draggle ['drægl] *v. t. & i.* (*läbi muda või niiskuse*) lohistama; lohisema, lohistuma; ripakil olema (*er. seelikusaba kohta*)
dragline ['dræglain] *s.* veoköis; *tehn.* draglain(ekskavaator)
drag-net ['drægnet] *s. kal.* veonoot; kuurits; *piltl.* haardemanööver, haarang
dragoman ['drægo(u)mən, -mæn] *s.* (*pl.* **-mans, -men**) dragoman, tõlk (*idamaades*)
dragon ['dræg(ə)n] *s.* draakon, lohe, lend- *e.* tulimadu; **(D-)** *astr.* Lohe (*tähtkuju*) ◇ **the Old D-** Vana Madu, saatan
dragon-fly ['dræg(ə)nflai] *s.* kiil (*putukas*)
dragonhead ['dræg(ə)nhed] *s. bot.* tondipea
dragonnade [drægə'neid] *s. aj.* dragonaad, tragunijõukude majutamine (*er. Prantsuse hugenottide juurde XVII saj.*)
dragon's-blood ['dræg(ə)nzblʌd] *s. tehn., farm.* draakoniveri, draakonipuu vaik
dragon's-head ['dræg(ə)nzhed] = **dragonhead**
dragon-tree ['dræg(ə)ntri:] *s. bot.* (harilik) draakonipuu
dragoon [drə'gu:n] **1.** *s. aj.* tragun; **2.** *v. t.* (*sõjaväe abil*) rõhuma, taga kiusama, alistumisele sundima (**into**)
drail [dreil] *s. kal.* lant, vedel, veoõng
drain [drein] **1.** *v. t. & i.* dreenima, (*vett*) ära juhtima (**off, away**), (*maad*) kuivendama, torutama; (*vedelikku*) ära jooma, (*joogi-nõu*) tühjendama; *piltl.* kurnama, jõudu (*või* raha) raiskama; kuivenduma, tühjaks jooksma; **2.** *s. põll.* salakraav, dreen, kuivendustoru *või* -kraav; *med.* dreen (*toru mäda väljajuhtimiseks*); (alaline) äravool, kurnav kulu; *sl.* klahv, pits (viina); *pl.* torustik, *er.* roiskveetorustik ◇ **it is a great ~ on my resources** see kurnab mu (raha)tagavarasid; **to go down the ~** *sl.* nurja minema
drainage ['dreinidʒ] *s. põll.* drenaaž, dreenimine, torutus, salakraavitus; (kuivendus)torustik; ärajuhitud vedelik; *geol., med.* drenaaž ◇ **~ area** *geol.* valgala; **~ tube** *med.* dreen
drain-pipe ['dreinpaip] *s.* dreenitoru; *ka* vihmaveetoru ◇ **~ trousers** *fam.* torupüksid, kitsasäärelised püksid
drake I [dreik] *s.* isane part, isapart (*vrd.* **duck** I); lutsu(viskamis)kivi (= **~-stone**)
drake II [dreik] *s. zool.* ühepäevik (= **~ fly**), (*er. kalasöödana*) roheline kiilkärbes
Drakensberg ['dreik(ə)nzbə:g] *pn.* Draakonimäed
dram [dræm] *s.* drahm (*kaaluühik*, = **drachm**); klahv, pits (viina), kärakas
drama ['drɑ:mə, *Am. ka* 'dræmə] *s.* draama
dramatic [drə'mætik] *a.* (**-ically**) dramaatiline; draama-; põnev, erutav
dramatics [drə'mætiks] *s. pl.* (*tarvit. ka sg-na*) dramaatika, näitekunst; näitekunsti harrastamine (*er. asjaarmastajana*); *fam.* teatraalsus, teatraalne käitumine
dramatis personae ['dræmətis pə:'souni:] *s. pl. lad.* (draama) tegelaskond, (näidendi) tegelaste loetelu
dramatist ['dræmətist] *s.* dramaatik, dramaturg, draamakirjanik, näitekirjanik
dramatization [dræmət(a)i'zeiʃ(ə)n] *s.* dramatiseering, lavaseade
dramatize ['dræmətaiz] *v. t.* (**-zable**) dramatiseerima
dramaturge ['dræmətə:dʒ] *s.* dramaturg
dramaturgy ['dræmətə:dʒi] *s.* dramaturgia
drank [dræŋk] *vt.* **drink**
drape [dreip] **1.** *v. t.* (**-pable**) drapeerima; **2.** *s. peam. Am.* drapeering, draperii; eesriie
draper ['dreipə] *s.* riidekaupmees
drapery ['dreipəri] *s.* riidekaup; riidekaubandus; drapeering, draperii
drastic ['dræstik] *a.* (**-ically**) drastiline, tugevasti mõjuv; järsk, käre
drat [dræt] *v. t. vulg.* (*tarvit. ainult kirumissõnana*) pagan võtaks!
dratted ['drætid] *a. vulg.* neetud, pagana
draught [drɑ:ft] **1.** *s.* tõmbamine, tõmme, vedamine, vedu; noodavedu, loomus, noodatäis kalu; sõõm, lonks; annus *(mikstuuri); mer.* süvis, (*laeva*) veesistumise sügavus; (tuule)tõmbus, tõmbetuul; õhutõmbus; *pl.* kabe, tamka(mäng); (joonistus)visand, skits; (*dokumendi, kõne*) kavand, visand; *vrd.* **draft; 2.** *v. t. haruld.* = **draft** ◇ **beasts of ~** veoloomad; **black ~** teatav (kõhu)lahtisti; **~ beer, beer on ~** vaadiõlu; **at a ~** ühe sõõmuga; **there is a ~** (toas) tõmbab
draught-board ['drɑ:ftbɔ:d] *s.* kabelaud

draught-horse ['drɑ:fthɔ:s] *s.* veohobune
draughtsman ['drɑ:ftsmən] *s.* (*pl.* **-men**) joonistaja; kabekivi; *vrd.* **draftsman**
draughtsmanship ['drɑ:ftsmənʃip] *s.* joonistuskunst
draughty ['drɑ:fti] *a.* tõmbav, (tuule)tõmbeline, tõmbuslik
drave [dreiv] *arh.* = **drove**; *vt.* **drive**
Dravidian [drə'vidiən] **1.** *a.* draviidi; **2.** *s.* draviid; draviidi keel
draw [drɔ:] **1.** *v. t. & i.* (*pret.* **drew** [dru:], *p. p.* **drawn** [drɔ:n]) tõmbama, vedama; venitama; *tehn.* noolutama; (*kaevust vett*) ammutama, (*kraanist vett, õlut jms.*) võtma; välja meelitama *või* kutsuma; (*lindu*) rookima, sisikonda kõrvaldama; järeldust tegema, järeldama; (*pangast*) raha välja võtma; *maj.* trasseerima, trattima, käskvekslit välja andma (*kellegi nimele* **on, upon**); (jooni) tõmbama, joonestama, joonistama; (*dokumenti*) koostama, kirjutama; *sport* viigistama, viiki mängima; *mer.* vees istuma (*laeva kohta*); liisku tõmbama; tõmbuma, nihkuma, liikuma; **2.** *s.* tõmme, tõmbus; tõmbenumber; liisutõmbamine, loosimine; *sport* viik; lõksuvedamiseks esitatud küsimus *või* märkus ◇ **to ~ attention** tähelepanu tõmbama **(to); to ~ back** tagasi tõmbama; tagasi tõmbuma, taganema; **to ~ a bead** *vt.* **bead; to ~ breath** hinge tõmbama; **he is easily drawn** *fam.* teda on kerge (vihale) ärritada; **to ~ forth** esile kutsuma; **to ~ in** (*kedagi*) kaasa tõmbama; (*päeva kohta*) õhtule lähenema, (*päevade kohta*) lühenema; **to ~ in one's horns** tagasi tõmbuma, ettevaatlikuks muutuma; **to ~ it mild** *fam.* mitte liialdama; **to ~ near** lähenema; **to ~ off** (*vägesid*) tagasi tõmbama; (*veini*) ära villima; **to ~ on** edasi meelitama; (*kindaid*) kätte tõmbama; lähenema; **to ~ out** pikale venitama *või* venima; välja meelitama; (*kedagi*) jutukusele meelitama; (*raha pangast või ettevõttest*) välja võtma; **to ~ rein** ohjeldama, (ennast) kokku võtma; **to ~ stumps** *sport* (kriketi)mängu lõpetama; **to ~ the cloth** lauda koristama; **to ~ the covert** (*jahil*) tihnikut läbi kammima, põhjalikult läbi otsima; **to ~ the long bow** liialdama, luiskama; **to ~ up** (*dokumenti*) koostama; (*rühma*) rivistama, (*rühma kohta*) rivistuma; (*sõiduki kohta*) peatuma; **to ~ oneself up** ennast sirgu ajama, jäigaks muutuma; **to be quick on the ~** *Am. sl.* kiiresti revolvrit välja tõmbama
drawback ['drɔ:bæk] *s.* pahemus, halvemus, ebasoodus asjaolu, varjukülg, puudus; (*millestki*) mahaarvatav asi *või* asjaolu **(from)**; tollihüvitus, sisseveomaksu tagasimaksmine (*taasväljaveo puhul*)
drawbridge ['drɔ:bridʒ] *s.* klapp- *või* tõstesild; allalastav (lossivärava)sild
drawee [drɔ:'i:] *s. maj.* trassaat, käskveksli maksja
drawer ['drɔ:ə] *s.* tõmbaja, vedaja; (vee)ammutaja; joonistaja; *van.* kruusitäitja, kõrtsimees; *maj.* trassant, käskveksli andja; sahtel, suhvel, laegas; *pl.* aluspüksid *või* (naiste)püksid (= **a pair of ~s**) ◇ **chest of ~s** kummut
drawing ['drɔ:iŋ] *s.* tõmbamine, vedamine; venitamine; ammutamine; *tehn.* noolutamine, noolutus; joonistamine, joonistus, joonis; joonestamine, joonestus; *atrib.* joonistus-, joonestus- ◇ **freehand ~** (vabakäeline) joonistamine; **mechanical** (*or* **industrial**) **~** joonestamine; **out of ~** valesti joonistatud
drawing-block ['drɔ:iŋblɔk] *s.* joonistusplokk
drawing-board ['drɔ:iŋbɔ:d] *s.* joonestuslaud
drawing-knife ['drɔ:iŋnaif] *s.* (*pl.* **-knives** [naivz]) *tehn.* liimeister, niimeister
drawing-master ['drɔ:iŋmɑ:stə] *s.* joonistusõpetaja; joonestusõpetaja
drawing-pen ['drɔ:iŋpen] *s.* joonimissulg, joonsulg, reisfeeder
drawing-pin ['drɔ:iŋpin] *s.* rõhknael, knopka, nõpsik
drawing-room ['drɔ(:)iŋrum] *s.* võõrastetuba, saal; pidulik vastuvõtt (*er. õukonnas*); *Am.* (raudteerongi) salong ◇ **~ car** *Am.* salongvagun
drawl [drɔ:l] **1.** *s.* (sõnade) venitamine, tehtult venitatud rääkimisviis; **2.** *v. t. & i.* (*sõnu*) venitama, venitatult rääkima
drawn [drɔ:n] **1.** *p. p., vt.* **draw**; **2.** *a.* (*külmrelva kohta*) tupest tõmmatud, paljastatud; (*näojoonte kohta*) viltu tõmbunud, moonutatud; (*võitluse kohta*) otsustamata,

(*mängu kohta*) viiki jäänud; *kok.* (*või kohta*) sulatatud, sula-
draw-well ['drɔ:wel] *s.* kook- *või* vinn- *või* kõiskaev
dray [drei] *s.* madal (külgedeta) veovanker (*er. õllevaatide vedamiseks*)
drayman ['dreimən] *s.* (*pl.* **-men**) veovoorimees
Drayton ['dreitn] *pn.*
dread [dred] **1.** *v. t.* kartma, pelgama; **2.** *s.* kartus, pelgus, pelg, hirm; **3.** *a. poeet.* kardetav, kartust sisendav, (au)kartustäratav
dreadful ['dredf(u)l] *a.* hirmus, kohutav, kole ◇ **penny ~** (odav) vere- *või* õudusromaan
dreadfully ['dredf(u)li] *adv.* hirmsasti; *fam.* üliväga
dreadnought ['drednɔ:t] *s. tekst.* tihe friisriie; tihedast friisriidest tehtud veekindel ülekuub; *mil.* drednoot (*suur lahingulaev*)
dream [dri:m] **1.** *s.* unenägu, ulm; unelm, unistus; unelus; *atrib.* unistuslik, unistus-, unistuste; **2.** *v. i. & t.* (*pret. & p. p.* **dreamt** [dremt], **~ed**) und (*või* unes) nägema, ulmlema; unistama, unistlema, unelema; (ebamääraselt) kujutlema ◇ **I didn't ~ of doing this** mul ei tulnud mõttessegi seda teha; **to ~ away one's life** (oma) elu unistustes raiskama; **to ~ up** *fam.* välja mõtlema, (*olematut või võimatut*) kujutlema
dreamer ['dri:mə] *s.* unenägija, ulmleja; unistaja, unistleja, uneleja
dreamland ['dri:mlænd] *s.* unelmate (*või* unistuste) maa *või* maailm
dream-reader ['dri:mri:də] *s.* unenägude seletaja
dreamt [dremt] *vt.* **dream**
dreamy ['dri:mi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** täis unelmaid *või* unenägusid; unistav, unelev, ebapraktiline; unenäoline, ähmane, udune
drear [driə] *poeet.* = **dreary**
dreary ['driəri] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** sünge, õudne; (masendavalt) igav, üksluine
dredge I [dredʒ] **1.** *s.* dredž, põhjavõrk; bager, süvendi; austrikogur (*masin*); **2.** *v. i. & t.* **(-geable)** bagerdama, (*põhja*) süvendama *või* puhastama; austreid (masinaga) üles tõstma ◇ **hydraulic ~** *tehn.* pinnasepump
dredge II [dredʒ] *v. t.* **(-geable)** (*jahuga, suhkruga, peene leivapuruga jms.*) üle puistama *või* riputama
dredger I ['dredʒə] *s.* bagerdaja; *ka* bager, süvendi (= **dredge** I)
dredger II ['dredʒə] *s.* (augulise kaanega) puistetoos
dree [dri:] *v. t. arh. peam. Š.* taluma, kannatama, kandma ◇ **to ~ one's weird** oma saatusega leppima, oma koormat kandma
dreg [dreg] *s. haril. pl.* sete, põhjavajunud sade, (põhja)sagu, (põhja)saast; põhjapärm *(ka piltl.); piltl.* jätised; *sg., haruld.* väike järelejääk, natuke ◇ **to drink** (*or* **drain**) **to the ~s** põhjani jooma, tilgatumaks tühjendama (*ka piltl.*); **the ~s of humanity** inimsoo jätised; **not a ~** mitte raasugi
dreggy ['dregi] *a.* **(-iness)** settene, sademene, sagune, saastane
Dreiser ['draizə] *pn.*
drench [drentʃ] **1.** *v. t.* läbimärjaks (*või* üleni märjaks) tegema; (*loomale vägisi*) arstirohtu jootma; **2.** *s.* läbimärjaks (*või* üleni märjaks) saamine *või* tegemine; loputus; ravimjook, ärstimrokk (*loomadele*)
drencher ['drentʃə] *s. er.* ränk vihmavaling; *vet.* manusti (*ravimi sissejootmiseks loomale*); drentšer (*tuletõrje veetorustikul paiknev veepihusti*)
Dresden ['drezd(ə)n] *pn.* ◇ **~ china** Meisseni portselan
dress [dres] **1.** *v. t. & i.* riietama, rõivastama; riietuma, rõivastuma; pidu- *või* õhturõivastust selga panema; korraldama, kaunistama, dekoreerima; (*toitu*) laualekandmiseks valmis seadma, garneerima; soengut tegema; sugema, silendama; (*puid, põõsaid*) kärpima; (*puitu*) hööveldama ning (liivapaberiga) silendama; (*riiet*) aprettima, apreteerima; (*toornahka*) töötlema; (*kivi, metalli*) lihvima; (*tapetud lindu*) rookima; *mil.* joonduma, joondama; (*haava*) siduma, sidet (*või* plaastrit) peale panema; (*maad*) väetama; **2.** *s.* riie, rõivas, riided, rõivastus; kleit; ülikond; pidu- *või* õhturõivastus; dress, spordirõivastus ◇ **(to the) right ~!** paremale joondu!; **to ~ down** (*hobust*) sugema; *fam.* peapesu tegema, pähe andma; nahatäit andma; **to ~ up** uhkesti rõivastuma; maskeraadiks rõivastuma, maskeerima (*ka piltl.*); **evening ~** õhtuülikond; õhtukleit; **full ~** esindusmun-

der; **morning** ~ päevane ülikond; hommikukleit; ~ **circle** *teatr.* beletaaž, esimene rõdu; ~ **coat** frakk, sabakuub; ~ **rehearsal** *teatr.* peaproov; ~ **suit** frakkülikond, pidulik õhtuülikond

dresser I ['dresə] *s.* riietaja, rõivastaja; *teatr.* kostüümeerija; korraldaja, kaunistaja, dekoreerija; garneerija; aprettija, apreteerija; haavasiduja, velsker; *vt.* **dress**

dresser II ['dresə] *s.* köögipuhvet(kapp); *Am.* tualettlaud (= **dressing-table**)

dress-guard ['dresgɑ:d] *s.* (kleidi)kaitsevõrk (*naistejalgrattal*)

dressing ['dresiŋ] *s.* riietamine, rõivastamine; korraldamine, kaunistamine, dekoreerimine; haavaside, -plaaster, sidumismaterjal; (*riide*) aprettimine, apreteerimine, apretuur; (toidu)kaste; pirukasisu, täidis; väetis, kompost; *fam.* peapesu, nahatäis (*ka* ~ **down**); *atrib.* riietus-, rõivastus-, tualett- ◇ ~**-case** tualettkastike, -karp; ~**-gown** hommikumantel (*meestel*); hommikukleit (*naistel*); ~**-station** *mil.* sidumispunkt; ~**-table** tualettlaud

dressmaker ['dresmeikə] *s.* (kleidi)õmbleja, naisterätsep

dressmaking ['dresmeikiŋ] *s.* kleidiõmblus, naisterõivaste valmistamine

dressy ['dresi] *a.* (**-ier, -iest; -ily, -iness**) edevalt rõivastatud, toretsevalt rõivastuda armastav; peen, moodne (*rõiva kohta*)

drew [dru:] *vt.* **draw**

drey [drei] *s.* oravapesa

dribble ['dribl] **1.** *v. t. & i.* tibama, nõrisema, nirisema; ilastama, ilatsema; *sport* triblama; **2.** *s.* tibamine, nõrisemine; ila, kool; *sport* triblamine

drib(b)let ['driblit] *s.* väike osa, väike sissevõi osamaks

dried [draid] *vt.* **dry**

drier I ['draiə] *a. komp., vt.* **dry**

drier II, **dryer** ['draiə] *s.* kuivataja; kuivatusvahend; kuivati, kuivatusaparaat

dries [draiz] *vt.* **dry**

driest ['draiist] *vt.* **dry**

drift [drift] **1.** *s.* ajumine, (vooluga) kaasakandumine, triivimine, triiv; *mil.* (*mürsu, kuuli*) kõrvalekalle, derivatsioon; (aeglane) vool, *er.* (aeglane) merehoovus; loomulik kalduvus, suund, asjakäik; mõttekäik, (*sõnade*) tähendus; kokkuajunud mass, hang, kuhjatis, kuhje; *geol.* (pealekantud) sete; *tehn.* torn (*riist augu laiendamiseks*); *mäend.* strekk; **2.** *v. i. & t.* ajuma, (vooluga) kaasa kanduma, triivima; sihitult liikuma; (tahtmatult) kaasa tõmbuma (*millessegi* **into**); hangetuma, hange kuhjuma; ajama, kandma, hange kuhjama; ◇ **the policy of** ~ (isevoolu) minnalaskmise poliitika; **the** ~ **of labour into the towns** töötõu valgumine (maalt) linnadesse; **I see his** ~ ma näen, kuhu ta tüürib; **to** ~ **along** (sihitult) ümber hulkuma; **to** ~ **apart** (aja jooksul) teineteisele võõraks jääma; **to** ~ **in** (juhuslikult) möödaminnes sisse astuma

driftage ['driftidʒ] *s.* (*laeva, lennuki jms.*) kõrvalekalle, triiv; ajuvad (*või* kaldale-ajunud) esemed

drifter ['driftə] *s. er.* drifter, triivpüügilaev; (sihitult) ümberhulkuja, santlaager

drift-ice ['driftais] *s.* ajujää, triivjää

driftless ['driftlis] *a. haruld.* sihitu, tuultest aetav

drift-net ['driftnet] *s. kal.* ajuvõrk, triivvõrk

drifty ['drifti] *a.* ajuv, aju-; kokkuaetud, hangeline, hanges

drill I [dril] **1.** *s.* puur; trell, puurmasin; *zool.* ogakodalane; drill, mehaaniline kätteõpetamine, mehaaniline õppeharjutus; **2.** *v. t. & i.* puurima; drillima, mehaaniliselt harjutama

drill II [dril] **1.** *s.* külvirida, -vagu; reaskülvik, -külvimasin; **2.** *v. t. & i.* reaskülvimasinaga külvama

drill III [dril] *s. tekst.* drell

drill IV [dril] *s. zool.* drill (*väike paavian*)

drill-sergeant ['drilsɑ:dʒ(ə)nt] *s. mil.* rividrilli õpetav seersant

drily ['draili] *vt.* **dry**

drink [driŋk] **1.** *v. i. & t.* (*pret.* **drank** [dræŋk]; *p. p.* **drunk** [drʌŋk], *arh. & poeet.* **drunken** ['drʌŋkn]) jooma; liialt (alkoholi) jooma, purjutama; imama, endasse imema; (*suppi*) rüüpama; **2.** *s.* jook; joomine, joom; lonks, sõõm; rüübe; (**the** ~) *sl., er. Am.* veekogu, meri; ◇ **to** ~ **deep** sügavat sõõmu võtma; purjutama, joomar olema; **to** ~ **down** (*jooki*) alla neelama; **to** ~ **hard** rängalt jooma, joomar olema; **to** ~ **smb.'s health** kellegi terviseks

jooma; **to** ~ **in** endasse imema, imama; ahnelt (*muusikat, kellegi sõnu*) kuulama; (*lõhna*) sisse hingama; **to** ~ **like a fish** rängalt purjutama, suur joomar olema; **to** ~ **off** ühe sõõmuga ära jooma; **to** ~ **the waters** tervisveel olema, tervisvett jooma (*kuurordis*); **to** ~ **to** (*millegi*) eduks jooma, (*kellegi*) terviseks jooma; **to** ~ **up** kuivaks jooma, endasse imema; **food and** ~ söök ja jook; **to stand smb. a** ~ (*kellelegi*) klaasi viina välja tegema; **may I ask you for a** ~ **of water?** kas tohin teilt paluda vett juua?; ~**s!** midagi joodavat!; **strong** ~**s** vägijoogid; **in** ~ joobnud, purjus; **on the** ~ purjutamas, pummeldamas

drinkable ['driŋkəbl] **1.** *a.* joodav; **2.** *s. haril. pl.* joodavad asjad, (alkohoolsed) joogid

drinker ['driŋkə] *s.* jooja; joodik, joomar

drinking ['driŋkiŋ] *s.* joomine; *atrib.* joomis-, joogi-, jooma- ◇ ~**-bout** jooma- *e.* purjutamishoog; ~**-fountain** joogifontään; ~**-song** joomalaul; ~**-water** joogivesi

drink-offering ['driŋkɔ(:)f(ə)riŋ] *s.* jookohver

Drinkwater ['driŋkwɔ:tə] *pn.*

drip [drip] *v. i. & t.* (**-pp-**) tilkuma, tibama, nõrguma, nõretama, nõrisema; tilgutama, nõristama; **2.** *s.* tilkumine, tibamine, nõrgumine, nõretamine, nõrisemine; tilgutus, nõristus; tilge, tilkuv (*või* tilkunud) vedelik; *sl.* tüüdard; *arhit.* = ~**-stone**

drip-dry ['dripdrai] *a.* (ilma väljavääname ta) kiiresti kuivav (ning triikimist mittevajav) (*riide kohta*)

dripping ['dripiŋ] **1.** *a.* tilkuv, tibav, nõrisev; **2.** *s.* tilkumine, tibamine, nõrisemine; *pl.* tilkmed; *er.* praest nõrgunud rasv, praerasv ◇ ~ **wet** veest nõretav, läbimärg

dripping-pan ['dripiŋpæn] *s.* (suur nelinurkne) praepann

drip-stone ['dripstoun] *s. arhit.* ukse- *või* aknasimss (*vihmavee ärajuhtimiseks*)

drive [draiv] **1.** *v. t. & i.* (*pret.* **drove** [drouv], *arh.* **drave** [dreiv]; *p. p.* **driven** ['drivn]; **-vable**) ajama; (*sõidukit*) juhtima, (*hobust*) ajama; (*vankris, autos jms.*) sõidutama *või* sõitma; tagant ajama, kihutama, sundima; (*teivast, naela jms.*) sisse lööma (*või* ajama, taguma); (*pallile*) hoopi andma; (*masinat*) käima panema *või* käivitama; liikvele panema; (*kiiresti*) ajuma, triivima; **2.** *s.* ajamine, aju, kihutus; aje, impulss, ajejõud, hoog; sõitmine, sõit; sõidutee, *er.* ettesõidutee; löök, hoop; (*tennisemängus*) triiv, keerd, vint; *Am.* karja kokkukihutamine; *er. Am.* hoogne rünnak, kampaania, hoogtöö; *tehn.* ajam ◇ **to** ~ **a good bargain** head kaupa tegema; **to** ~ **a hard bargain** kõvasti tingima *või* kauplema; **to** ~ **hard** kõva sõitu tegema; (*töö juures*) kõvasti tagant kihutama; **to** ~ **home** (*naela*) (täiesti) sisse lööma; *piltl.* (tabavalt) tõendama *või* selgeks tegema; **to** ~ **mad** hulluks ajama; **what is he -ving at?** mida ta (sellega) tahab öelda?, kuhu ta õige sihib?; **to** ~ **in** sisse ajama; sisse sõitma; sisse taguma *või* rammima (*ka piltl.*); **to** ~ **out** välja ajama, minema kihutama; **to have plenty of** ~ tarmukas olema; **in full** ~ täies hoos; **power** ~ *tehn.* jõuseade

drive-in ['draivin] *s. Am.* autodes istuvat publikut teenindav (vabaõhu)kino; autodes istuvaid kliente teenindav restoran (*või* kaubamaja, pank)

drivel ['driv(ə)l] **1.** *v. i.* (**-ll-**) ilatsema, ila jooksma; lollusi rääkima, jampsima, mõgama; **2.** *s.* ila; lollus, jamps, mõga

driveller ['driv(ə)lə] *s.* ilatseja; jampsija, mõgaja

driven ['drivn] *vt.* **drive**

driver ['draivə] *s.* ajaja, ajur; tagantajaja, sundija; *er.* vankrijuht, voorimees, kutsar; autojuht; (masina)juht; *tehn.* veoratas, ajuratas; käitur, käitusseade; *sport* kaugelöögikepp (*golfis*)

drive-way ['draivwei] *s.* sõidutee

driving ['draiviŋ] *s.* ajamine; sõitmine; (*sõiduki*) juhtimine; *atrib.* ajamis-, aju-, sõidu- ◇ ~**-belt** *tehn.* veorihm, ajamirihm; ~**-box** kutsaripukk; ~**-wheel** *tehn.* veoratas, ajuratas

drizzle ['drizl] **1.** *v. i.* tibama, tibutama, udutama, uduvihma sadama, (vihma) pihutama; **2.** *s.* udu- *või* pihuvihm

drizzly ['drizli] *a.* uduvihmane, tibav

Drogheda ['drɔ:ədə, 'drɔidə] *pn.*

drogue [droug] *s. mer.* triivankur, tormiankur

Droitwich ['drɔitwitʃ, -titʃ] *pn.*

droll [droul] **1.** *a.* (*adv.* **drolly** [ˈdroulli] *haruld.*) kentsakas, veider, pentsik, naljakas; **2.** *s. haruld.* veiderdaja, tembutaja

drollery [ˈdrouləri] *s.* kentsakus, veidrus, pentsikus, naljakus; veider huumor

drolly [ˈdroulli] *vt.* **droll (1.)**

dromedary [ˈdrɔmәd(ә)ri, ˈdrʌm-] *s. zool.* dromedar, üksküürkaamel

drone [droun] **1.** *s.* lesk(mesilane), isamesilane; logard, laiskvorst, (ühiskondlik) parasiit; sumin, põrin, vurin; (*torupilli*) üürgamine; *mil.* (kaugjuhitav) mehitamata lennuk; **2.** *v. i. & t.* sumisema, põrisema; vurisema; üürgama; põrinal (ühetooniliselt) rääkima; *haruld.* logelema ◇ **~-beetle** = **dor(-beetle)**; **~-fly** *zool.* mudasirelane

drool [dru:l] *peam. Am.* **1.** *v. i. & t.* ilatsema; lollusi rääkima, jampsima, mõgama; **2.** *s.* ila; lollus, jamps, mõga (= **drivel**)

droop [dru:p] **1.** *v. i. & t.* longu (*või* lonti, norgu) laskma *või* langema, longuma; longutama, langetama; **2.** *s.* longusolek, lontisolek

drop [drɔp] **1.** *s.* tilk, piisk, tiba; tropp, arstirohutilk; tropp, «tilgake», naps; drops, nööpkompvek; tilgats, ripats; (äkiline) langus, kukkumine; langev ese (*näit.* eesriie, luuk, fotoaparaadi katik *jms.*); **2.** *v. i. & t.* **(-pp-)** tilkuma, tilgana langema; pudenema; (*tuule kohta*) vaibuma; tilgutama; langetama, kukutama, (maha) pillama; maha asetama, (*sõidukist*) välja laskma; (*tähte*) välja jätma; (*tutvust*) ära jätma; (*jutuainet*) kõrvale jätma ◇ **he has had a ~ too much** ta on pisut palju viina joonud; **a ~ of two metres** langus (*või* kukkumine) kahe meetri kõrguselt; **a ~ in prices** hindade langus; **to get the ~ on smb.** *Am. fam.* kedagi (revolvrit kiiresti tõmmates) kaitsetus olukorras tabama (*ka piltl.*); **~ me a line** kirjuta mulle mõni rida; **to ~ across** (*millelegi, kellelegi*) juhuslikult sattuma; noomima, peapesu tegema; **to ~ anchor** ankrut heitma, ankurduma; **to ~ asleep** magama uinuma; **to ~ away** *er.* ükshaaval (seltskonnast) lahkuma; **to ~ behind** maha jääma; **to ~ in** (korraks) sisse astuma; **to ~ into** (korraks) sisse astuma; (ettekavatsematult) harjunud tegevusse langema *või* jutuajamisse sattuma; **~ it!** jäta järele!; **to ~ off** ära langema; vaibuma; tukastama, uinuma; **to ~ on to** noomima, peapesu tegema, karistama; **to ~ out** välja langema (*ka piltl.*), ära langema; välja jätma, ära (*või* vahele) jätma

drop-curtain [ˈdrɔpkɜ:t(i)n] *s. teatr.* allalastav (ning ülestõmmatav) eesriie

drop-hammer [ˈdrɔphæmə] *s.* langevasar, -haamer; *er.* vaiavasar

droplet [ˈdrɔplit] *s.* tilgake, piisake ◇ **~ infection** *med.* piisknakkus, -infektsioon

drop-out [ˈdrɔpaut] *s. peam. Am.* väljalangenu; *er.* koolist (*või* ametist, seltskonnast) väljalangenu

dropper [ˈdrɔpə] *s.* tilgutaja; tilguti, tilgutusvahend, -pudel, -toru, -klaas

droppings [ˈdrɔpiŋz] *s. pl.* tilkmed; pudemed; *er.* (*looma*) väljaheited

drop-scene [ˈdrɔpsi:n] *s. teatr.* langev eesriie; lõppvaatus

dropsical [ˈdrɔpsik(ə)l] *a.* **(-lly)** vesitõbine

dropsy [ˈdrɔpsi] *s.* vesitõbi

dropwise [ˈdrɔpwaiz] *adv.* tilgakaupa, -viisi

dropwort [ˈdrɔpwɜ:t] *s. bot.* angerpist ◇ **water ~** vesiputk

droshky [ˈdrɔʃki], **drosky** [ˈdrɔski] *s.* troska

dross [drɔs] *s.* räbu, šlakk; jätted, prügi, praht; *piltl.* «puru», raha

drossy [ˈdrɔsi] *a.* räbune

drought [draut], *Am., poeet.* **drouth** [drauθ] *s.* põud, kuivus; *arh.* janu

droughty [ˈdrauti] *a.* põuane, kuiv; *arh.* janune

drouth [drauθ] = **drought**

drove I [drouv] *s.* (aetav, liikuv) kari; *tehn.* (lai) kivipeitel, (suur) meisel

drove II [drouv] *vt.* **drive**

drover [ˈdrouvə] *s.* karjaajaja; veisekaupmees

droving [ˈdrouviŋ] *s.* veistega kaubitsemine

drown [draun] *v. i. & t.* uppuma; uputama (*ka piltl.*); lämmatama, summutama; lämbuma, sumbuma ◇ **to be ~ed** uppuma

drowse [drauz] **1.** *v. i. & t.* tukkuma, unine olema (*ka piltl.*); uniseks tegema; **2.** *s.* tukastus, tukk, unisus

drowsy [ˈdrauzi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** unine, uinuv; uimane, elutu; uinutav, uniseks tegev

drub [drʌb] *v. t.* **(-bb-)** hudima, hutjama, peksma, kolkima, tuupima

drubbing [ˈdrʌbiŋ] *s.* peksmine, nahatäis

drudge [drʌdʒ] **1.** *v. i.* ennast tööga vaevama, rühmama, rähklema, orjama; **2.** *s.* tööori, tööloom (*piltl.*)

drudgery [ˈdrʌdʒ(ə)ri] *s.* vaev, (töö)orjus, rühmamine, rähklemine

drudgingly [ˈdrʌdʒiŋli] *adv.* vaeva nähes, suuri vaevu; rühmavalt, rähklevalt

drug [drʌg] **1.** *s.* droog; une- *või* uimastusrohi, uimasti, narkootikum; (keemiline) erguti, ergutusvahend; vähenõutav kaup; **2.** *v. t. & i.* **(-gg-)** droogiga võltsima, droogi (*või* drooge) manustama; mürgi(s)tama, uimastama; uimastusvahendeid tarvitama ◇ **a ~ in** (*Am.* **on**) **the market** seisev (*või* halvasti minev) kaup; **~ addict** narkomaan, narkootik

drug-fiend [ˈdrʌgfi:nd] *s. fam.* narkoosihull, narkootik, narkomaan

drugget [ˈdrʌgit] *s.* jäme villane (*või* poolvillane) riie (*er. põrandakatteks või vaibaaluseks*)

druggist [ˈdrʌgist] *s.* drogist, rohukaupmees; *Am.* apteeker (= **chemist**)

drug-store [ˈdrʌgstɔ:] *s. Am.* rohukauplus, apteek (*ühtlasi ka karastavate jookide, jäätise, suupistete jms. müügikoht*)

Druid [ˈdru(:)id] *s.* druiid, keldi preester

drum I [drʌm] **1.** *s.* trumm; *tehn.* trummel; *arhit.* tambu(u)r, *ka* nummis; *anat.* trumm, *er.* trummikile; (bensiini)vaat; trummipõrin; trummilööja; *arh.* suur õhtuseltskond; **2.** *v. i. & t.* trummi lööma; trummeldama; pähe tuupima **(into)**; *Am.* kärarikast reklaami tegema ◇ **~ major** peatrummar (*sõjaväeorkestri sammuandev juht*); **to ~ out (of the regiment)** trummipõrina saatel sõjaväest välja heitma; **to ~ up** (*ostjaid, tellijaid jms.*) kärarikka reklaamiga hankima, lärmika kihutustööga värbama

drum II [drʌm] = **drumlin**

Drumclog [drʌmˈklɔg] *pn.*

drumfire [ˈdrʌmfaiə] *s.* marutuli, maruline suurtükituli

drumhead [ˈdrʌmhed] *s.* trumminahk; *tehn.* kepslipea ◇ **~ court-martial** välikohus

drumlin [ˈdrʌmlin] *s. geol.* voor

drummer [ˈdrʌmə] *s.* trummar, trummilööja; *Am.* kaubareisija

Drummond [ˈdrʌmənd] *pn.*

drumstick [ˈdrʌmstik] *s.* trummipulk, -nui; sääreluu (*linnuprael*)

drunk [drʌŋk] **1.** *p. p., vt.* **drink**; **2.** *pred. a.* joobnud, purjus; joovastunud, joobunud (*millestki* **with**); **3.** *s. sl.* jooming, joomahoog; joobnu, joobnud isik (*er. politseisse tooduna*) ◇ **~ as a lord** täis kui sitikas; **beastly** (*or* **blind, dead**) **~** purujoobnud; **to drink oneself ~** ennast täis jooma; **to get ~** purju jääma

drunkard [ˈdrʌŋkəd] *s.* joomar, joodik, lakard

drunken [ˈdrʌŋk(ə)n] *a. haril. atrib.* (sageli) joobnud, purjus; joomarlik; jooma- ◇ **~ brawl** joomakäratsus; **~ state** joobnud olek

drunkenness [ˈdrʌŋk(ə)nnis] *s.* purjusolek

drupaceous [druˈpeiʃəs] *a. bot.* luuviljaline

drupe [dru:p] *s. bot.* luuvili

Drury [ˈdruəri] *pn.* ◇ **~ Lane** teatava Londoni tänava ja seal asetseva vana teatri nimi

druse [dru:z] *s. min.* druus, kristallipesa

Drusus [ˈdru:səs] *pn.*

dry [drai] **1.** *a.* **(-ier, -iest; -ily, -yness)** kuiv (*ka piltl.*); kuivanud; põuane; (*lehma kohta*) aher; janune; (*veini kohta*) kuiv, mittemagus; *Am.* kuiv, keeluseaduslik, keeluseadust pooldav; **2.** *v. t. & i.* **(dries, dried)** kuivatama, kuivendama; kuivama; **3.** *s.* (*pl.* **drys**) *Am.* keeluseaduslane, keeluseaduse pooldaja ◇ **~ bread** paljas (*s. o.* ilma võita) *või* kuivanud leib; **~ cell** *el.* kuivelement; **~ goods** *Am.* riide- ja pudukaubad; **~ light** *piltl.* erapooletu valgus; **~ measures** puistainete *või* -kaupade mõõdud; **~ pile** *el.* kuivpatarei; **to ~ up** ära kuivama; ära kuivatama; *fam.* suud kinni panema, vait jääma

dryad [ˈdraiəd, -æd] *s.* drüaad, puunümf

Dryasdust [ˈdraiəzdʌst] **1.** *s.* kuiv ning eluvõõras õpetlane (*er. ajaloolane*); **2.** *a.* **(d-)** kuiv, igav

Dryburgh [ˈdraib(ə)rə] *pn.*

dry-clean [ˈdraikli:n] *v. t.* (*riideid*) keemiliselt puhastama
dry-cleaning [ˈdraikli:niŋ] *s.* keemiline puhastus, kuivpuhastus
dry-cure [draiˈkjuə] *v. t.* kuivatamise teel konserv(eer)ima (*puuvilja jms.*); kuivalt soolama, kuivsoolama (*liha jms.*)
Dryden [ˈdraidn] *pn.*
dry-dock [ˈdraiˈdɔk] *v. t.* (*laeva*) kuivdokki panema, kuivdokis parandama
dryer [ˈdraiə] = **drier** II
dry-nurse [ˈdrainə:s] **1.** *s.* lapsehoidja; **2.** *v. t.* (*kellelegi*) (lapse)hoidjaks olema (*ka piltl.*)
dry-point]ˈdraipɔint] *s. kunst* kuivnõel, külmnõel
dry-rot [ˈdrairɔt] *s.* kuivmädanik (*taimehaigus*); majaseen, (maja)vamm; *piltl.* kõlbeline roiskumine
drys [draiz] *vt.* **dry (3.)**
dry-salt [ˈdraisɔ(:)lt] = **dry-cure**
drysalter [ˈdraisɔ(:)ltə] *s.* konservidega ja rohu- ning värvikaupadega kaupleja
Drysdale [ˈdraizdeil] *pn.* ◇ ~ **sheep** draisdeili lammas
dryshod [ˈdraiʃɔd] **1.** *a.* kuivade kingadega *või* jalgadega; **2.** *adv.* kuivijalu
D.S.C. [ˈdi:esˈsi:] *lüh.* = **Distinguished Service Cross**
D.Sc. [ˈdi:esˈsi:] *lüh.* = **Doctor of Science**
D.S.M. [ˈdi:esˈem] *lüh.* = **Distinguished Service Medal**
D.S.O. [ˈdi:esˈou] *lüh.* = **Distinguished Service Order**
D.S.T. [ˈdi:esˈti] *lüh.* = **Daylight Saving Time** (ametlik) suvine kellaaeg
D.T. [ˈdi:ˈti:] *lüh.* = **delirium tremens**
dual [ˈdju(:)əl] **1.** *a.* kaheli-, kahekordne, kaksik-, duaalne; kaheloomuline; **2.** *s. lgv.* duaal, kaksus
dualism [ˈdju(:)əlizm] *s. filos.* dualism, kahesus, kahesusõpetus
dualist [ˈdju(:)əlist] *s. filos.* dualist
dualistic [dju(:)əˈlistik] *a.* (**-ically**) dualistlik, kahesuslik
duality [dju(:)ˈæliti] *s.* duaalsus, kahesus, kaksikus ◇ ~ **principle** *mat.* duaalsusprintsiip
dub I [dʌb] *v. t.* (**-bb-**) rüütliks lööma; (pilke)nime andma, nimetama, «ristima»; (*puud, nahka, riiet*) silestama, siledaks tegema ◇ **to** ~ **smb. knight** kedagi rüütliks lööma; **the boys -bbed Tom 'Fatty'** poisid ristisid Tomi Fattyks; **to** ~ **up** *sl.* raha välja laduma, maksma
dub II [dʌb] **1.** *v. t.* (*helifilmi*) dubleerima; **2.** *s.* (*helifilmi*) dublaaž, dubleering, dubleeritud film
dub III [dʌb] *s. Am. sl.* mühkam, juhmard
dubious [ˈdju:biəs] *a.* kahtlane, ebakindel, -selge; kahtlase väärtusega; kahtlev, kõhklev, kõhelev ◇ **I am** (*or* **feel**) ~ **of** (*or* **about**) **his honesty** ma kahtlen ta aususes; **a** ~ **compliment** kahemõtteline kompliment
dubitation [dju(:)biˈteiʃ(ə)n] *s. pedant.* kõhklus, kõhelus, kahtlus
dubitative [ˈdju:biteitiv] *a. lgv.* kahtlev, kahtlust väljendav (*kõneviisi kohta*)
Dublin [ˈdʌblin] *pn.*
ducal [ˈdju:k(ə)l] *a.* (**-lly**) hertsoglik, hertsogi-
ducat [ˈdʌkət] *s.* tukat
duchess [ˈdʌtʃis] *s.* hertsoginna
duchy [ˈdʌtʃi] *s.* hertsogiriik, hertsogkond, hertsogile kuuluv valdkond
duck I [dʌk] *s.* (*kollekt. sg. tarvit. sag. pl. asemel, er. metslinnu kohta*) part; emane part, emapart (*vrd.* **drake**); pardiliha, -praad; (*meelitussõnana*) kullake, tuvike; (*kriketimängus*) null (punkti) = ~**'s-egg**; *mil. sl.* amfiibveok dessantoperatsioonideks (*ametlik lühendnimetus* **DUKW**) ◇ **lame** ~ hädavares; *ka* maksujõuetu börsispekulant; *fam.* vigastatu, invaliid; *mil. sl.* vigastatud laev *või* lennuk; **like water off a** ~**'s back** nagu hane selga vesi; ~**s and drakes** lutsuviskamine; **to play** ~**s and drakes with** (*or* **to make** ~**s and drakes of**) (*millegagi, näit. rahaga*) lutsu viskama; (*midagi*) tarbetult minema loopima; **ruddy** ~ *zool. Am.* puna-jäiksaba
duck II [dʌk] **1.** *v. i. & t.* sukelduma, (vee alla) kastuma; (järsku) langetuma; küüru tõmbuma, kõrvale põikama (*näit. hoobi vältimiseks*); *fam.* niksu tegema; sukeldama, kastutama, (*er. pead*) vee alla suruma; (järsku) langetama; **2.** *s.* sukeldus, kastutus; (järsk) langetus; küürutõmbumine, kõrvalepõige

duck III [dʌk] *s.* (kerge) purjeriie; *pl.* purjeriidest püksid
duckbill [ˈdʌkbil] *s. zool.* nokkloom; *bot.* pundnisu (= ~ **wheat**)
duckboard [ˈdʌkbɔ:d] *s.* laudkõnnitee (*mudase koha ületamiseks*)
ducking [ˈdʌkiŋ] *s.* sukeldumine, (vee alla) kastumine; sukeldamine, kastutamine; (järsk) langetamine (*vt.* **duck** II) ◇ ~**-stool** (*varemalt karistusabinõuna tarvitatud*) vettekastmispink
duckling [ˈdʌkliŋ] *s.* pardipoeg, noor part
duckmeat [ˈdʌkmi:t] = **duckweed**
duck's-egg [ˈdʌkseg] *s.* (*kriketimängus*) null (punkti)
duckweed [ˈdʌkwi:d] *s. bot.* lemmel ◇ **great** ~ *bot.* (hulgajuurine) vesilääts; **star** ~ *bot.* ristlemmel
Duckworth [ˈdʌkwə:ɵ] *pn.*
ducky [ˈdʌki] **1.** *s.* kullake, kallike (*er. kõnetlusena*: **my** ~); **2.** *a. Am. fam.* tore, kena, armas
duct [dʌkt] *s. anat.* juha; *tehn.* juhttoru, (vee-, nafta- *jms.*) juhe
ductile [ˈdʌkt(a)il] *a.* duktiilne, venitatav; *piltl.* kergesti vormitav *või* juhitav, sõnakuulelik, kuulekas
ductility [dʌkˈtiliti] *s.* duktiilsus, venitatavus
ductless [ˈdʌktlis] *a. anat., füsiol.* (välis)juhatu, sisesekretoorne, sisenõristus- ◇ ~ **gland** sisenõristusnääre, sisesekretoorne *e.* endokriinne nääre
dud [dʌd] **1.** *s. sl.* mittelõhkev mürsk; asjatu (*või* nurjunud) plaan; «soss», saamatu (*või* tuim) isik; *pl.* riidehilbud; **2.** *a.* kõlbmatu, vilets; (*raha kohta*) võlts, kehtetu
dude [dju:d] *s. Am.* keigar, peenelt rõivastatud (*või* peenutsevate kommetega) isik, linnavurle ◇ ~ **ranch** *Am. sl.* linnahärraste suvituskohana sisseseatud rantšo (*kus saab «kauboide stiilis» ratsutada jms.*)
dudgeon [ˈdʌdʒ(ə)n] *s.* vimm, viha ◇ **in deep** (*or* **high**) ~ tulivihane
dud(h)een [duˈdi:n] *s. Iir.* lühike savipiip
Dudley [dʌdli] *pn.*
due [dju:] **1.** *a.* võlgnev, võlgnetav; tähtpäevuv, maksmisele kuuluv (*veksli jms. kohta*); omane; omistatav, arvessepandav (*millelegi, kellelegi* **to**); tingitav, tingitud (*millestki* **to**); vastav, tavaline; sünnis, kohane, sobiv; **2.** *adv.* otse (*tarvit. koos ilmakaare nimetusega, näit.* **to sail** ~ **south** otse lõunasse purjetama; *vrd.* **duly**); **3.** *s.* (*kellelegi*) õigusega kuuluv osa; *pl.* (sadama-, kanali- *jms.*) maks(ud); liikmemaks(ud) ◇ **in** ~ **course** tavalisel (*või* vajalikul) ajal; omal (*või* õigel, vastaval) ajal ning viisil; **the delay is** ~ **to ...** viivitus oleneb ...-st; **the train is** ~ **at five** rong peab saabuma kell viis; **to fall** ~ tähtpäevuma, maksmisele kuuluma; **to give the devil his** ~ ka kõige halvema vastu õiglane olema; **membership** ~**s** liikmemaks(ud); **trade-union** ~**s** ametiühingumaks(ud)
due-bill [ˈdju:bil] *s. maj. Am.* (mitteedasiantav) võlatäht
duel [ˈdju(:)il, -əl] **1.** *s.* duell, kahevõitlus; **2.** *v. i.* duellima, duelleerima, kahevõitlust pidama
duellist [ˈdju(:)ilist] *s.* duellant, kahevõitlusest osavõtja
duenna [dju(:)ˈenə] *s.* duenja, (hispaania) seltsidaam; vanemguvernant, (noore neiu) saatjadaam
duet [dju(:)ˈet] *s. muus.* duett
duff I [dʌf] *s. fam.* jahupuding (rosinatega); *dial.* tainas, taigen (= **dough**)
duff II [dʌf] *v. t. sl.* võltsima; petma; *er. Austr.* varastatud kariloomade omanikumärki võltsima; (*golfimängus*) valesti lööma
duffel [ˈdʌfl] = **duffle**
duffer [ˈdʌfə] *s. fam.* vusserdaja, vusser, vussard, soss, tossike
Dufferin [ˈdʌf(ə)rin] *pn.*
duffle [ˈdʌfl] *s.* jäme (topiline) villane riie; (laagrieluks sobiv) riidevarustus ◇ ~ **bag** suur rullikujuline seljakott; ~ **coat** lühike topilisest riidest mantel (*haril. peakotiga*)
Duffy [ˈdʌfi] *pn.*
dug I [dʌg] *s.* nisa; udar
dug II [dʌg] *vt.* **dig**
Dugald [ˈdju:g(ə)ld] *pn.*
Dugdale [ˈdʌgdeil] *pn.*
dugong [ˈdu:gɔŋ] *s.* (*pl. sag.* ~) *zool.* dugong (*liik meriveiselisi*)
dug-out [ˈdʌgaut] *s.* õõnestatud puutüvest paat; *mil.* (maa-alune) varjend, blindaaž, punker; *sl.* erust uuesti tegevväkke kutsutud ohvitser

duke [dju:k] *s.* hertsog; *pl. sl.* rusikad, käed ◇ **Grand D-** *aj.* suurvürst
dukedom ['dju:kdəm] *s.* hertsogiau; hertsogkond, hertsogiriik (= **duchy**)
DUKW *lüh., vt.* **duck** I
dulcet ['dʌlsit] *a.* armsakõlaline, mahe
dulcify ['dʌlsifai] *v. t.* magustama; mahendama, leevendama
dulcimer ['dʌlsimə] *s.* simbel (*vanaaegne muusikariist*); *Am. ka* tsitter
Dulcinea [dʌlsi'niə, dʌl'siniə] **1.** *pn.*; **2.** *s.* dultsinea, (idealiseeritud) armastatu (*naine*)
dull [dʌl] **1.** *a.* (*adv.* **dully** ['dʌlli]) tuhm, tuim, juhm, tönts; nüri; igav; loid; (*ilma kohta*) sombune; **2.** *v. t. & i.* tuhmistama, tuimastama, töntsistama; nüristama, nürima; *haruld.* tuhmuma, tuimastuma, töntsistuma; nürinema ◇ ~ **of hearing** kõva kuulmisega; **(as)** ~ **as ditch-water** kole igav
dullard ['dʌləd] *s.* tuimard, juhmard, puupea
dullish ['dʌliʃ] *a.* tuhmi- *või* tuima- *või* juhmi- *või* töntsi- *või* igavavõitu
dullness, duln- ['dʌlnis] *s.* tuhmus, tuimus, juhmus, töntsus; igavus; loidus
dully ['dʌlli] *adv.* tuhmilt, tuimalt, juhmilt, töntsilt; igavalt; loiult (*vt.* **dull**)
dulse [dʌls] *s. bot.* teatav (söödav) punavetikas
Duluth [d(j)u'lu:ɵ] *pn.*
Dulwich ['dʌlidʒ, -itʃ] *pn.*
duly ['dju:li] *adv.* seadsalt, sündsalt, (nõudeile) vastavalt, korrapäraselt, õigel ajal, täpselt, nagu kord ja kohus; *vrd.* **due**
duma ['d(j)u:mə] *s. aj.* duuma
Dumas ['dju:mɑ:] *pn.*
Du Maurier [dju(:)'mɔ:riei] *pn.*
dumb [dʌm] *a.* tumm, keeletu, hääletu; *Am. fam.* tuhm, juhm, tobe, rumal ◇ **deaf and** ~ kurttumm; **to strike** ~ tummaks lööma, keeletuks tegema; ~ **with astonishment** hämmastusest keeletu; ~ **animals** tummad (*s. o.* mõistmatud) loomad (*ka piltl.*); ~ **barge** veetav praam; ~ **piano** keelteta klahvistik (*sõrmeharjutusteks*); ~ **show** tummnäidend, pantomiim
Dumbarton [dʌm'bɑ:tn] *pn.*
Dumbartonshire [dʌm'bɑ:tnʃ(i)ə] *pn.*
dumb-bell ['dʌmbel] *s. sport* hantel, käsik; *Am. sl.* puupea, tobu
dumbfound [dʌm'faund] *v. t.* (hämmastusest) sõnatuks rabama
dumbness ['dʌmnis] *s.* tummus, keeletus; *Am. fam. ka* juhmus, tobedus
dumb-waiter ['dʌm'weitə] *s.* pöörlev puhvetriiul; *Am. ka* toidulift (*köögist söögituppa*)
dumdum ['dʌmdʌm] *s. mil.* lõhkekuul, dumdumkuul (= ~ **bullet**)
dumfound [dʌm'faund] = **dumbfound**
Dumfries [dʌm'fri:s] *pn.*
Dumfriesshire [dʌm'fri:ʃ(i)ə] *pn.*
dummy ['dʌmi] *s.* (elusuurune) reklaamnukk, mannekeen; iseseisvuseta isik, teise tööriist; variisik, võltsisik; imitatsioon, järeleaimatud ese (*näit. puupüss harjutamiseks*); (*kaardimängus*) passiivne (*või* kujuteldav) mängija, kelle kaardid avab ja nendega mängib ta vastaspartner; *atrib.* võltsitud, järeletehtud
dump [dʌmp] **1.** *v. t.* (mütsatades) maha viskama (**down**); (kallutades *või* kummutades) maha laadima (*ka piltl.*); (*kaupu*) ajutiselt alandatud hindadega välisturul müüma; **2.** *s.* prahihunnik, prügimägi; *Am. sl.* igav kolgas; *mil.* ajutine sõjamoonaladu (*rindel*); kauba müük (välisturul) ajutiselt alandatud hindadega ◇ ~ **truck** *tehn.* kallur(auto)
dump-car ['dʌm(p)kɑ:] *s. tehn.* dumpkaar (*lahtine kallurvagun*)
dumper ['dʌmpə] *s. tehn.* kallur; kaadur, kalluti; *ka = eelm.*
dumping ['dʌmpiŋ] *s.* (mütsatades) mahaviskamine, kallutades (*või* kummutades) mahalaadimine; *maj.* dumping ◇ ~**-cart** (kergesti ümbertõugatav) prügiveokaarik; ~**-ground** heitmeväli, prügiveoplats (*ka piltl.*)
dumpling ['dʌmpliŋ] *s.* klimp; käkk; *piltl.* matsakas isik ◇ **apple** ~ õunapuding
dumps [dʌmps] *s. pl.* norg, rõhutud meeleolu ◇ **in the** ~ norgus, rõhutud
dumpy ['dʌmpi] *a.* (**-ier, -iest; -ily, -iness**) matsakas, jässakas
dun I [dʌn] **1.** *a.* (tuhm) pruunhall, tümjas, suitsukarva; **2.** *s.* pruunhall värv(us); hallkõrb hobune

dun II [dʌn] **1.** *s.* pealekäiv võlausaldaja; võlgade sissenõudja; **2.** *v. t.* **(-nn-)** (*kelleltki*) võlga sisse nõudma, pealekäivalt (nõudmistega) tülitama
Dunbar [dʌn'bɑ:, 'dʌnbɑ:] *pn.*
Dunblane [dʌn'blein] *pn.*
Duncan ['dʌŋkən] *pn.*
Duncansby ['dʌŋkənzbi] *pn.*
dunce [dʌns] *s.* puupea, nüripea, lollpea ◇ ~**'s cap** (paberist) «laiskvorstikübar» (*mida varemalt koolis tarvitati õpilaste karistamiseks*)
Dundalk [dʌn'dɔ:k] *pn.*
Dundee [dʌn'di:] *pn.*
dunderhead ['dʌndəhed] *s.* puupea, tobu
Dundonald [dʌn'dən(ə)ld] *pn.*
Dundreary [dʌn'driəri] *pn.* ◇ ~ **whiskers** pikad vurrud ning põskhabe (*ilma muu habemeta*)
dune [dju:n] *s. geogr.* düün, (liiva)luide
Dunedin [dʌ'ni:din] *pn.*
Dunelm. *lüh.* = **of Durham** (*lad.* **Dunelmensis**)
dung [dʌŋ] **1.** *s.* sõnnik; **2.** *v. t.* sõnnikuga väetama
dungaree ['dʌŋgə'ri:] *s.* jäme (india) kalingur; *pl.* tunked, (tumesinine) tööülikond
dung-beetle ['dʌŋbi:tl] *s.* sitasitikas
dung-cart ['dʌŋkɑ:t] *s.* sõnnikukäru, -vanker
Dungeness ['dʌndʒ(i)'nes] *pn.*
dungeon ['dʌndʒ(ə)n] *s.* (maa-alune) vangikoda, -koobas; *vrd.* **donjon**
dung-fork ['dʌŋfɔ:k] *s.* sõnnikuhark
dunghill ['dʌŋhil] *s.* sõnnikuhunnik
dungy ['dʌŋi] *a.* **(-iness)** sõnnikune
dunk [dʌŋk] *v. t. peam. Am.* kastutama, sisse kastma
Dunkirk [dʌn'kə:k] *pn.* Dunkerque
dunlin ['dʌnlin] *s. zool.* alpirisla
Dunlop ['dʌnlɔp] *pn.*
Dunmow ['dʌnmou] *pn.*
dunnage ['dʌnidʒ] *s. mer.* rimud, pakkimispuist (*laastud, haod, matid jms. lasti kaitseks*); *fam.* pagas
Dunnet ['dʌnit] *pn.*
Dunsany [dʌn'seini, -'sæni] *pn.*
Dunsinane [dʌnsi'nein] *pn.*
Duns Scotus ['dʌns 'skoutəs] *pn.*
Dunstan ['dʌnstən] *pn.*
duo ['dju(:)ou] *s.* kunstnike paar varieteeteatris; *muus. ka* = **duet**
doudecimal [dju(:)o(u)'desim(ə)l] *a.* **(-lly)** duodetsimaalne, duodetsimaal-, kaheteistkümnend- (*arvusüsteemi või liigituse kohta*)
duodecimo [dju(:)o(u)'desimou] *s.* (*lüh.* **12mo**) duodeets, kaksteistkümnendikkaust
duodenum [dju(:)o(u)'di:nəm] *s. anat.* kaksteistsõrmik(sool), duodeenum
duologue ['djuəlɔg] *s.* kahekõne, (kahe tegelase) dialoog
dupe [dju:p] **1.** *v. t.* **(-pable)** haneks võtma, ninapidi vedama, tüssama; **2.** *s.* ninapidiveetu, tüssatu, haneksvõetu, hani, narr
dupery ['dju:pəri] *s.* ninapidivedamine, haneksvõtmine, tüssamine
duple ['dju:pl] *a.* kahekordne, topelt- (*tarvit. vaid mõnes ühendis*) ◇ ~ **ratio** *mat.* liitsuhe; ~ **time** (*or* **rhythm**) *muus.* kaheosaline takt
duplex ['dju:pleks] *a.* dupleksne, dupleks-, kahekordne ◇ ~ **apartment** *Am.* kahel korrusel asetsev (sisetrepiga) korter; ~ **communication** *el.* dupleksside; ~ **house** *Am.* kaheperekonnamaja; ~ **lamp** kahe tahiga lamp
duplicate 1. ['dju:plikeit] *v. t.* duplitseerima, kahekordistama; teisikeksemplari (*või* koopiat) valmistama; paljundama; **2.** ['dju:plikit] *a.* kaheline, kahekordne; duplikaat-, teisik-; **3.** ['dju:plikit] *s.* duplikaat, teisikeksemplar ◇ **in** ~ kahes eksemplaris
duplication [dju:pli'keiʃ(ə)n] *s.* duplitseerimine, kahekordistamine; teisikeksemplari (*või* koopia) valmistamine; paljundamine
duplicator ['dju:plikeitə] *s. tehn.* duplikaator, paljundusaparaat
duplicity [dju(:)'plisiti] *s.* kahekeelsus, valskus, petlikkus
durability [djuərə'biliti] *s.* kestvus, vastupidavus, kulumiskindlus; püsivus, püsi
durable ['djuərəbl] *a.* **(-bly)** kestev, vastupidav, kulumiskindel; püsiv
duralumin [djuə'ræljumin] *s. tehn.* duralumiinium (*teatav kerge ning tugev alumiiniumisulam*)
dura mater ['djuərə 'meitə] *s. anat.* kõvakest, -kelme

duramen [dju(ə)ˈreimen] *s. bot., mets.* lülipuit
durance [ˈdjuər(ə)ns] *s. ret.* vangisolek, vangistus ◇ **in ~ vile** alatus vangipõlves
duration [dju(ə)ˈreiʃ(ə)n] *s.* kestus, vältus ◇ **for the ~ of the war** sõja kesteks, kogu sõja ajaks; **of short ~** lühiajaline
Durban [ˈdə:bən] *pn.*
durbar [ˈdə:bɑ:] *s. aj.* darbar (*India vürsti või asekuninga või kuberneri pidulik vastuvõtt*)
duress(e) [ˈdjuəres, dju(ə)ˈres] *s.* surveavaldus, sundimine; seadusvastane vangistus *või* vägivallaähvardus ◇ **under ~** surve all (*antud tõotuse või lepingu kohta*)
Durham [ˈdʌrəm] *pn.*
during [ˈdjuəriŋ] *prep.* kestel, vältel; ajal, jooksul
durn(ed) [də:n(d)] *Am. sl.* = **damn(ed)** (*kirumissõnana*)
Durrell [ˈdʌrəl] *pn.*
durst [də:st] *vt.* **dare**
Dushanbe [d(j)u:ˈʃænbi, -ʃənˈbei] *pn.* Dušanbe
dusk [dʌsk] **1.** *s.* hämarik, videvik, pimedik; hämarus; tume värv(us); **2.** *a. haruld.* = *järgm.*
dusky [ˈdʌski] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** hämar, videv; tumedavärviline, tõmmu
dust [dʌst] **1.** *s.* tolm; põrm, pihu; puru, pühkmed, prügi; **2.** *v. t.* tolmutama, tolmuga üle puistama **(over, with)**; tolmust puhastama ◇ **to shake the ~ off one's feet** tolmu oma jalgadelt maha raputama (*ka piltl.*); **to throw ~ in smb.'s eyes** kellelegi puru silma ajama; **to bite the ~** (haavatuna *või* surnuna) langema; **in the ~** põrmuks muutunud, surnud; **to raise a ~** tolmu (üles) keerutama (*ka piltl.*); **to ~ smb.'s jacket** kellelegi nahatäit andma
dustbin [ˈdʌs(t)bin] *s.* prügi- *või* pühkmekast
dustbowl [ˈdʌstboul] *s.* «tolmuvaagen», (põua ja halva majandamise tõttu) poolkõrbeks muutunud põllumaa, *er.* **(D-)** Am. Üh-de lääneosa poolkõrb
dust-brand [ˈdʌstbrænd] *s. põll.* nõgihaigus
dust-cart [ˈdʌstkɑ:t] *s.* prügi(veo)vanker
dust-cloak [ˈdʌs(t)klouk], **-coat** [-kout] *s.* tolmumantel, -kuub
dust-colour [ˈdʌs(t)kʌlə] *s.* tuhm pruunikashall värv(us)
dust-cover [ˈdʌstkʌvə] = **dust-jacket**
duster [ˈdʌstə] *s.* tolmutaja, tolmuti; (tolmu)pühis, tolmulapp; tahvlilapp; puistetoos; *Am.* tolmumantel (= **dust-cloak, dust-coat**)
dusting [ˈdʌstiŋ] *s.* tolmutamine, tolmutus; tolmupühkimine; *er. sl.* nahatäis; merel vintsutamine
dust-jacket [ˈdʌstdʒækit] *s. trük.* kaaneümbris, ümbriskaas
dustman [ˈdʌs(t)mən] *s.* (*pl.* **-men** [-mən]) pühkmekastide tühjendaja, prügikastide puhastaja, prügivedaja
dustpan [ˈdʌs(t)pæn] *s.* prügikühvel
dust-up [ˈdʌstʌp] *s. sl.* lööming, kaklus
dusty [ˈdʌsti] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** tolmune, tolmuga kaetud; tolmjas, tolmutaoline; tolmukarva ◇ **not so ~** *sl.* üsna kena, kaunis hea; **~ answer** *fam.* ebarahuldav vastus; **~ miller** kõrvikpriimula; vilt-ristirohi; karvane kadakkaer; Stelleri puju (*või mõni muu tuhkjashall taim*); kunstkärbes (*õngitsemiseks*)
Dutch I [dʌtʃ] **1.** *a.* hollandi; hollandikeelne; *Am. ka* saksa; **2.** *s.* hollandi keel; *Am. fam.* saksa keel ◇ **the ~** hollandlased; **double ~** «hiina keel», arusaamatu jutt; **~ auction** oksjon, kus väljapakkuja järjest vähendab hinda, kuni leiab ostja; **~ cheese** hollandi juust, (ümmargune) peajuust; **~ courage** joobnu kuraas; **~ treat** võõruspidu, kus igaüks oma osa eest maksab või toidu kaasa toob; **to talk to smb. like a ~ uncle** kedagi kurjalt noomima; **to beat the ~** *Am.* midagi jalustrabavat tegema; **the Pennsylvania ~** *Am.* saksa kolonistid Pennsylvania osariigis Am. Üh-des; **High (Low) ~** *Am.* ülem- (alam-) saksa keel; **in ~** *Am. sl.* ebasoosingus (*kellegi juures* **with**); pigis, hädas
dutch II [dʌtʃ] *s.* (*er. Londoni tänavakaupmeeste sl.*) küljeluu, naine (*er. ühendis* **my old ~**)
Dutchman [ˈdʌtʃmən] *s.* (*pl.* **-men**) hollandlane; hollandi laev; *Am. ka* sakslane, *Am. ka* saksa laev ◇ **or I'm a ~** või susi mind söögu; **I'm a ~ if ...** susi mind söögu, kui

...; **Flying ~** Lendav Hollandlane (*jahtlaev*)
Dutchwoman [ˈdʌtʃwumən] *s.* (*pl.* **-women** [-wimin]) hollandlanna
duteous [ˈdju:tiəs] *a. poeet., ret.* = **dutiful**
Duthie [ˈdʌθi] *pn.*
dutiable [ˈdju:tiəbl] *a.* tollialune, tollitav, tollimisele kuuluv
dutiful [ˈdju:tif(u)l] *a.* **(-ily)** kohusetruu, -tundlik; sõnakuulelik, kuulekas
Dutton [ˈdʌtn] *pn.*
duty [ˈdju:ti] *s.* kohus, kohustus; teenistuskohustus; kohusetäitmine, töö; *tehn.* (töö)koormus, töörežiim; toll, tollimaks; lõiv ◇ **on ~** teenistuskohustuste täitmisel, valvekorras; **off ~** (teenistus)vaba; **to come off ~** valvekorrast vabanema; **to enter upon** (*or* **to take up**) **one's -ties** teenistuskohustuste täitmisele asuma; **to take smb's ~** kellegi kohuseid täitma; **to do ~ for** (*millenagi, kellenagi*) kasutatama, (*kellegi, millegi*) aset täitma; **to do one's ~** oma kohust täitma; **as in ~ bound** nagu kohusetunne nõuab; **he sends his ~ to you** ta saadab teile aupaklikke tervitusi; **customs ~** tollimaks; **death ~** pärandimaks; **stamp ~** tempelmaks; **~ assignment** ametialane komandeering; **~ call** kohusetundest tehtud külaskäik; **~ list** teenistuskorratabel
duty-free [ˈdju:tiˈfri:] *a.* tollivaba
duumvir [dju(:)ˈʌmvə] *s.* (*pl.* **~s, -viri** [-virai]) *aj.* duumvir (*kahemehelise kolleegiumi liige Vana-Roomas*)
duumvirate [dju(:)ˈʌmvirit] *s. aj.* duumviraat (*kahemeheline kolleegium Vana-Roomas*)
Dvina [ˈdvi:nə, dviˈnɑ:] *pn.*
dwale [dweil] *s. haruld., peam. poeet.* belladonna, karumustikas (= **belladonna, deadly nightshade**)
dwarf [dwɔ:f] **1.** *s.* kääbus, härjapõlvlane; *astr.* kääbus(täht) (= **~ star**); *bot.* kääbus(taim); *zool.* kääbus(loom); *atrib.* kääbuslik, kääbus-; **2.** *v. t.* (*kasvult või arenemiselt*) kängu jätma, kiduraks tegema; arengut takistama; *piltl.* kääbuslikuna paista laskma ◇ **~ alder** *bot.* lepalehine türnpuu (= **alder buckthorn**); **~ birch** *bot.* vaevakask; kääbuskask; **~ mistletoe** kadakavõõrik; **~ star** *astr.* kääbustäht; **~ tree** *bot.* kääbuspuu
dwarfish [ˈdwɔ:fiʃ] *a.* kääbuslik, kängunud
dwell [dwel] *v. i.* (*pret. & p. p.* **dwelt**, *arh.* **~ed**) püsima, viibima, peatuma (*millelgi* **on, upon**); *lit.* elama, elunema, asuma
dweller [ˈdwelə] *s.* elanik, asuja
dwelling [ˈdweliŋ] *s.* viibimine, elamine, asumine; elamu, elukoht; *atrib.* elamis-, elu- ◇ **~-house** elamu, elumaja; **~-place** elukoht, asukoht
dwelt [dwelt] *vt.* **dwell**
Dwight [dwait] *pn.*
Dwina [ˈdwi:nə] = **Dvina**
dwindle [ˈdwindl] *v. i.* kahanema, vähenema
dwt *lüh.* = **pennyweight**
Dy *keem.* = **dysprosium**
dyad [ˈdaiəd] *s.* düaad, kahene rühm; *keem.* kahevalentne element; *biol.* kahevalentne kromosoom; *tehn.* düaad, kahehaarmeline grupp
Dyak [ˈdaiæk] *s.* dajakk (*Kalimantani indoneesia põlisasukas*)
Dyce [dais] *pn.*
dye [dai] **1.** *v. t. & i.* (*pret. & p. p.* **dyed; dyeing, dyable**) värvima (*er. värvivasse vedelikku kastes*); jumestama; värvuma; jumestuma; **2.** *s.* värv(us), värving, jume; värv(aine) ◇ **a scoundrel of the deepest ~** läbi ja läbi kelm; **-ed in grain** (*Am.* **-ed in the wool**) *piltl.* pesuehtne, läbini ehtne
d'ye [djə] *fam.* = **do you** (*näit.* **how d'ye do?** tere!)
dyeing [ˈdaiiŋ] *s.* värvimine, *er.* riidevärvimine, lõngavärvimine
dyer [ˈdaiə] *s.* värval, riidevärvija ◇ **~'s alkanet** *bot.* värvialkanna; **~'s greenweed** *bot.* värvi-leetpõõsas; *ka* värvireseeda; **~'s madder** *bot.* harilik punavärvik, krapp; **~'s saffron** *bot.* värvisafloor (= **safflower**); **~'s woad** *bot.* harilik sinerõigas; **~'s woodruff** *bot.* värvi-varjulill
dyestuff [ˈdaistʌf] värvaine
dye-works [ˈdaiwə:ks] *s.* värvikoda, värvali-(töö)koda
dyewood [ˈdaiwud] *s.* värvipuu, värvainet andev (troopiline) puu
dying [ˈdaiiŋ] **1.** *a.* surev; vaibuv, kustuv (*vt.* **die** II) **2.** *s.* suremine; vaibumine, kustumi-

ne ◇ **till one's ~ day** kuni oma surmatunnini

dyke [daik] = **dike**

Dykes [daiks] *pn.*

dynamic [d(a)i'næmik] *a.* **(-ically)** dünaamiline; dünaamika-; jõuline, hoogne ◇ **~ coefficient** *füüs.* dünaamikategur; **~ programming** *mat.* dünaamiline planeerimine

dynamical [d(a)i'næmik(ə)l] *a.* **(-lly)** dünaamiline, dünaamika-

dynamics [d(a)i'næmiks] *s. pl.* (*tarvit. haril. sg-na*) dünaamika

dynamism ['dainəmizm] *s. filos.* dünamism

dynamite ['dainəmait] **1.** *s.* dünamiit; **2.** *v. t.* dünamiidiga lõhkama *või* õhku laskma (*ka piltl.*)

dynamiter ['dainəmaitə] *s.* dünamiidiga lõhkaja; *er.* pommiheitja terrorist

dynamo ['dainəmou] *s.* (*pl.* **-os**) dünamo(masin)

dynamo-electric ['dainəmoui'lektrik] *a.* dünamoelektriline

dynamometer [dainə'mɔmitə] *s. tehn.* dünamomeeter

dynast ['d(a)inəst] *s.* dünast, (väike)vürst, valitseja

dynastic [d(a)i'næstik] *a.* dünastiline, dünastia-

dynasty ['dinəsti] *s.* dünastia, valitsejasugu

dynatron ['dainətrɔn] *s. el.* dünatron ◇ **~ effect** *el.* dünatronefekt

dyne [dain] *s. füüs.* düün (*jõuühik*)

dys- [dis] *pref.* düs- (*tähistab riket, häiret, puudust, ebaolu, halbust, vastumeelsust jne.; tarvit. er. haiguste nimetustes*)

dysenteric [disin'terik] *a. med.* düsenteeriline, düsenteeria-

dysentery ['dis(ə)nt(ə)ri] *s. med.* düsenteeria, verine kõhutõbi

dysfunction [dis'fʌŋkʃ(ə)n] *s. pat.* düsfunktsioon, väärtalitlus, häiritud funktsioon

dysgraphia [dis'græfiə] *s. pat.* düsgraafia, vaegkirjutamine

dyslexia [dis'leksiə] *s. pat.* düsleksia, vaeglugemine

dyslogistic [dislə'dʒistik] *a.* **(-ically)** *lit.* sõimav, teotav, sõimu-

Dyson ['daisən] *pn.*

dyspepsia [dis'pepsiə] *s.* düspepsia, seedehäire, korratu seedimine

dyspeptic [dis'peptik] **1.** *a.* **(-ically)** düspeptiline, seedehäiretega, kõhulahtisusega; püsivalt pahuratujuline (*nagu on omane seedehäirete all kannataja*ile); **2.** *s.* düspeptik, seedehäirete all kannataja

dysphagia [dis'feidʒiə] *s. pat.* düsfaagia, neelamishäire

dyspnoea [dis'(p)ni:ə] *s. pat.* düspnoe, hingeldus

dysprosium [dis'prouziəm] *s. keem.* düsproosium (*sümbol* **Dy**)

dystrophy ['distrəfi] *s. pat.* düstroofia, (organismi) toitumishäire

dziggetai ['(d)zigitai] *s. zool.* džigetai, kulaan

Dzungaria [(d)zʌŋ'gɛəriə] *pn.* Džungaaria

E

E, e [i:] *s.* (*pl.* **Es, E's**) (*kirjatäht*) e; *muus.* e, (*silpnimetusega*) mi ◇ **~ flat** *muus.* es, mi-bemoll; **~ sharp** *muus.* eis, mi-diees

E *lüh.* = **1. East; Eastern; 2. English**

e- [i(:)] *pref. vt.* **ex-**

each [i:tʃ] **1.** *a.* iga; kumbki; **2.** *pron.* igaüks; kumbki ◇ **~ boy got an apple** iga poiss sai õuna; (*kahe kohta*) kumbki poiss sai õuna; **~ of us** igaüks meist; (*kahe kohta*) kumbki meist; **they cost a penny ~** nad maksavad penn tükk; **~ other** teineteist

eager ['i:gə] *a.* **(~est)** innukas, agar, ahker, himuline (*millegi peale* **for, after**; *midagi tegema* **to do**) ◇ **he is ~ for success** ta taotleb innukalt edu; **the boy is ~ to go to sea** poisil on suur himu merele minna *või* meremeheks hakata; **~ pursuit** agar (*või* äge) tagaajamine; **the ~ morning air** *arh.* karge hommikune õhk

eagerly ['i:gəli] *adv.* innukalt, agaralt

eagerness ['i:gənis] *s.* innukus, agarus, ahkrus, himu

eagle ['i:gl] *s.* kotkas; *Am.* 10-dollarine kuldmünt ◇ **~-eyed** kullisilmne, teravapilguline; **~-owl** *zool.* kassikakk, -kull

eaglet ['i:glit] *s.* kotkapoeg, noor kotkas

eagre ['eigə, 'i:gə] *s.* kõrge tõusulaine (*Inglismaa suurte jõgede suudmeis*)

Ealing ['i:liŋ] *pn.*

Eames [i:mz, eimz] *pn.*

E. and O. E. *lüh. maj.* = **errors and omissions excepted**

ear I [iə] *s.* kõrv (*ka tassil, kannul jms.*); kõrvaleht, -lest; (*mütsi*) kõrvalapp; kuulmine; muusikatundmine, muusikaline kõrv (= **~ for music**) ◇ **by ~** kõrva järgi; **to be all ~s** kikikõrvu kuulama; **to prick up one's ~s** kõrvu kikki ajama (*ka piltl.*); **over head and ~s in love** kõrvuni armunud; **to bring** (*or* **draw**) **about one's ~s** endale kaela tõmbama; **to set (people) by the ~s** (inimesi) üksteise peale ässitama; **to fall by the ~s** karvupidi kokku minema; **to give ~ to** kuulama; **to go out on one's ~** *fam.* välja visatud (*või* tänavale kihutatud) saama; **to have smb.'s ~** kellegi tähelepanu osaline olema, kellegi poolt heatahtlikult kuulda võetama; **to turn a deaf ~ to** *piltl.* kurdiks jääma (*millegi või kellegi vastu*)

ear II [iə] **1.** *s.* (vilja)pea, tähk; *Am. ka* (*maisi*) tõlvik; **2.** *v. i.* päid looma, päid kasvatama (*vilja kohta*) ◇ **the rye is in the ~** rukis on peas

earache ['iəreik] *s.* kõrvavalu

ear-drop ['iədrɔp] *s.* (kõrvarõnga) ripats; kõrvarõngas (= **ear-ring**)

eardrum ['iədrʌm] *s. anat.* trummikile, -nahk

eared [iəd] *a.* kõrvuline, kõrvadega varustatud; kõrvukas ◇ **~ owl** kõrvukräts

ear-flap ['iəflæp] *s.* kõrvalest, -leht; kõrvanibu, -lott; *Am.* kõrvalapp

earful ['iəful] *s. Am. sl.* suurustlev kõne, hooplemine; (kõva) peapesu, vali noomitus

earl [ə:l] *s.* (inglise) krahv ◇ **E- Marshal** inglise vapiametkonna ülem, ülemtseremooniameister

ear-lap ['iəlæp] = **ear-flap**

earldom ['ə:ldəm] *s.* (inglise) krahviau, seisus; *van.* krahvkond, krahvi valdkond

earlobe ['iəloub] *s.* kõrvanibu

early ['ə:li] **1.** *a.* **(-ier, -iest; -iness)** vara(ja)ne; varstine; **2.** *adv.* vara, varakult ◇ **to be ~** varajane olema; varakult saabuma; vara üles tõusma; **as ~ as in the fifth century** juba viiendal sajandil; **to keep ~ hours** vara üles tõusma ja magama minema; **~ bird** *nalj.* varakult tõusja

earmark ['iəma:k] **1.** *s.* kõrvamärgis, -märk; *piltl.* iseloomustav tunnus; **2.** *v. t.* kõrvamärgisega varustama; *piltl.* eriotstarbeks ette ära määrama, eraldama (*näit. raha*)

earn [ə:n] *v. t.* teenima; pälvima, ära teenima

earnest I ['ə:nist] **1.** *a.* tõsine, tõsimeelne; **2.** *s.* tõsidus, tõsimeel ◇ **he is in (real) ~** tal on tõsi taga

earnest II ['ə:nist] *s.* käsi- *või* tagatisraha; *piltl.* (tuleviku)pant

Earnest III ['ə:nist] *pn.*

earnestly ['ə:nistli] *adv.* tõsiselt, tõsimeelselt

earnestness ['ə:nistnis] *s.* tõsidus, tõsimeel(sus), tõsine tahe

earnings ['ə:niŋz] *s. pl.* teenitud raha, teenistus- *või* töötasu

earphone(s) ['iəfoun(z)] = **headphone(s)**

ear-piece ['iəpi:s] *s.* (*telefoni*) kuuldetoru

ear-ring ['iəriŋ] *s.* kõrvarõngas

earshot ['iəʃɔt] *s.* kuuldekaugus ◇ **within ~** kuuldekauguses; **out of ~** kuuldekaugusest väljas

earth [ə:θ] **1.** *s.* maa, maakera; maa, muld; (*rebase*) urg, maa-alune pesa; *el.* maandus, maaühendus; **2.** *v. t. & i.* maaga (*või* mullaga) katma; muldama **(up)**; *el.* maandama, maasse juhtima; urgu ajama *või* urgu jooksma (*rebase kohta*) ◇ **on the face of the ~** maakera pinnal; **on ~** maa peal, siin maailmas; **what on ~?** mis pagana pihta?; **why on ~?** miks pagana pihta?; **no use on ~** mitte vähimatki kasu; **to go to ~** (*rebase kohta*) urgu pugema; *piltl.* rettu minema; **to run to ~** (*rebast*) urgu ajama; *piltl.* väljapääsmatusse olukorda ajama; jälile saama, tabama, peale sattuma, üles leidma; **rare ~s** *keem.* haruldased muldmetallid; **~ colour** *keem.* muldvärv; **~ crust** *geol.* maakoor

earthborn ['ə:θbɔ:n] *a.* maine, maise päritoluga

earthbound ['ə:θbaund] *a.* maistes kütketes, maa külge vangistatud

earthen [ˈəːθ(ə)n] *a.* mullast, muldne, muld-, mulla-; (põletatud) savist, savi-

earthenware [ˈəːθ(ə)nwɛə] *s.* savinõud, -kaup; *atrib.* savi- ◇ **~ pot** savipott

earthly [ˈəːθli] *a.* **(-iness)** maine; maaline; *fam.* mõeldav, kujuteldav ◇ **no ~ use** mitte vähimatki kasu; **no ~ reason** mitte mingit mõeldavat põhjust; **not an ~** *sl.* mitte vähimatki lootust

earth-nut [ˈəːθnʌt] *s.* maapähkel, arahhis (= **pea-nut**); seapähkel; maamandel, söödav lõikhein

earthquake [ˈəːθkweik] *s.* maavärin, -värisemine

earth-star [ˈəːθstɑː] *s. bot.* maatäht (*seen*)

earthward [ˈəːθwəd] *adv.* maa suunas, maa poole, allapoole

earthwork [ˈəːθwəːk] *s.* (*kindlustiste*) muldvall; *peam. pl. ehit.* mullatööd

earthworm [ˈəːθwəːm] *s.* vihmauss, limukas; *piltl.* alandlik (*või* roomav) inimene

earthy [ˈəːθi] *a.* **(-ier, -iest; -iness)** muldne; mullataoline; mullalähedane, maine, meeleline

eartrumpet [ˈiətrʌmpit] *s.* (*puuduliku kuulmisega isiku*) kuulamistoru

earwax [ˈiəwæks] *s.* kõrvavaik

earwig [ˈiəwig] **1.** *s. zool.* kõrvahark; **2.** *v. t.* **(-gg-)** kõrvasosistamisega (*või* salateadetega) mõju(s)tama

earwitness [ˈiəwitnis] *s.* oma kõrvaga pealtkuuldu tunnistaja

ease [iːz] **1.** *s.* hõlp, hõlpsus, kergus; muretus; sundimatus, vabadus(tunne), kergendus(tunne); mugavus; hõlbuelu; **2.** *v. t. & i.* kergendama; vabastama, lõdvendama; kergenema; vabanema, lõdvenema; *mer.* viirama, järele andma, lõdvemaks laskma ◇ **at ~** vabalt, sundimatult; **to stand at ~** *mil.* vabalt seisma; **at one's ~** vabalt, nagu kodus; **to be** (*or* **feel**) **ill at ~** ennast ebamugavalt tundma; **with ~** kergusega, hõlpsasti; **to put** (*or* **set**) **smb. at his** (*or* **her**) **~** kellegi ebamugavust peletama; **to take one's ~** lõõgastuma, ennast mitte pingutama; **to ~ smb.'s mind** kelleltki murekoormat südamelt võtma; **to ~ smb. of his** (*or* **her**) **purse** kelleltki ta rahakotti röövima; **~ her!** *mer.* tasem käik'; **to ~ off** lõdvenema (*ka börsihindade kohta*); vähem koormavaks (*või* pingeliseks) muutuma; **to ~ open** lahti lõngutama; **to ~ out** *Am.* välja kangutama (*ka piltl.*); minema lipsama

easeful [ˈiːzf(u)l] *a.* **(-lly)** mugav, mõnus, kergendav

easel [ˈiːz(ə)l] *s.* maalipukk, molbert; tugiraam, -alus, tugim (*näit. tahvli jaoks*)

easement [ˈiːzmənt] *s. jur.* (võõra vara) servituut, *er.* õigus võõrast maaomandist läbi käia *jms.*; *arh.* kergendus

easily [ˈiːzili] *adv.* hõlpsasti, kergesti; lahedasti

east [iːst] **1.** *s.* ida, idakaar; *mer.* ost (*lüh.* **E**); idamaa(d), hommikumaa(d); idatuul; **2.** *a.* idapoolne, ida-, hommiku-; **3.** *adv.* ida pool(e), itta, idas ◇ **the E-** (*Euroopa vaatepunktist*) Idamaa, Aasia; *Am.* idaosariigid; **the Far E-** Kaug-Ida; **the Near E-** Lähis-Ida; **the E- End (of London)** Londoni idapoolne osa

Eastbourne [ˈiːs(t)bɔːn] *pn.*

Easter [ˈiːstə] *s. kirikl.* ülestõusmis- *e.* lihavõtte- *e.* kevadpühad

easterly [ˈiːstəli] **1.** *a.* idapoolne, ida-, idast puhuv; **2.** *adv.* ida poole, itta, ida poolt, idast, idakaarest; **3.** *s.* idatuul

eastern [ˈiːstən] **1.** *a.* idapoolne; idamaine, ida-, idamaa-; idast puhuv; **2.** *s.* **(E-)** kreekakatoliiklane; *haruld.* idamaalane

easterner [ˈiːstənə] *s.* idamaalane; *Am.* idaosariigi elanik

easternmost [ˈiːstənmoust, -məst] *a.* idapoolseim

Easthampton [ˈiːsthæm(p)tən] *pn.*

easting [ˈiːstiŋ] *s. mer.* ärasõidetud osa idakursist; idasuund

Eastlake [ˈiːstleik] *pn.*

Eastleigh [ˈiːstliː] *pn.*

Eastman [ˈiːstmən] *pn.*

eastward [ˈiːstwəd] **1.** *a.* idapoolne; **2.** *adv.* = **eastwards; 3.** *s.* idapoolne külg *või* suund ◇ **to the ~** ida pool(e), idas, itta

eastwards [ˈiːstwədz] *adv.* ida poole, itta

Eastwood [ˈiːstwud] *pn.*

easy [ˈiːzi] **1.** *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** hõlpus, kerge; lahe; muretu; mugav; sundimatu, vaba; lõtv, mittenõudlik; loid; **2.** *adv.* hõlpsalt, -sti, kergelt, -sti, mugavalt, -sti; **3.** *s.* lühike sõudepaus; *Am. sl.* kergesti tüssatav

isik, kergesti tabatav märk (= **~ mark**) ◇ **make your mind ~** ärge muretsege; **to live in ~ circumstances** (*Am. ka* **on ~ street**) jõukuses elama; **~ terms** soodsad tingimused; **~ of access** kergesti kättesaadav; **~ to look at** *Am. sl.* nägus, ilus; **take it ~!** (*or* **~!**) tasa!, pea!, ära närvitse!; ära rutta!; **stand ~!** *mil.* (seista) vabalt!; **~ all!** pea!, stopp! (*er. sõudjaile*)

easy-chair [ˈiːziˈtʃɛə] *s.* (pehme) tugitool

easy-going [ˈiːzigo(u)iŋ] *a.* kõike kergelt võttev, muretu

eat [iːt] **1.** *v. t. & i.* (*pret.* **ate** [et, *Am.* eit], **eat** [et]; *p. p.* **eaten** [ˈiːtn]) sööma; *piltl.* hävitama; **2.** *s., vt.* **eats** ◇ **to ~ one's words** oma sõnu (alandlikult) tagasi võtma; **to ~ one's terms** (*or* **dinners**) õigusteadust õppima (*Londonis*); **to ~ one's heart out** oma südant murega vaevama, vaikides kannatama; **what's ~ing you?** *Am. sl.* mis sul häda on?; **to ~ up** ära sööma; **~en away with rust** roostest hävitatud *või* rikutud

eatable [ˈiːtəbl] **1.** *a.* söödav, söömiskõlvuline; **2.** *s. haril. pl.* toit

eaten [ˈiːtn] *vt.* **eat**

eater [ˈiːtə] *s.* sööja; dessert- *e.* lauapuuvili, *er.* lauaõun

eating-house [ˈiːtiŋhaus] *s.* söökla, söögimaja

Eaton [ˈiːtn] *pn.*

eats [iːts] *s. pl. sl.* söök, toit, toidupoolis

eau-de-Cologne [ˈoudəkəˈloun, -dik-] *s. pr.* odekolonn, kölni vesi

eau-de-vie [ˈoudəˈviː] *s. pr.* «eluvesi», viin

eaves [iːvz] *s. pl.* (katuse)räästas

eavesdrop [ˈiːvzdrɔp] *v. i.* **(-pp-)** salaja pealt kuulama, ukse taga kuula(ta)ma (*kellegi juttu* **on smb.**)

eavesdropper [ˈiːvzdrɔpə] *s.* (*teiste jutu*) salajane pealtkuulaja ◇ **to play the ~** teiste juttu salaja pealt kuulama

eavesdropping [ˈiːvzdrɔpiŋ] *s.* (*teiste jutu*) salajane pealtkuulamine; *pl.* räästavesi, räästast tilkuv vesi

ebb [eb] **1.** *s.* mõõn; mõõnaperiood; langus, kahanemine; **2.** *v. i.* mõõnama, tagasi voolama; langema, kahanema ◇ **at a low ~** *piltl.* allakäinud, viletsas olukorras; **on the ~** kahanemas

Ebbsfleet [ˈebzfliːt] *pn.*

ebb-tide [ˈebˈtaid] *s.* mõõn, mõõnaperiood; *piltl.* langusaeg, tagasiminek

Ebbw [ˈebuː] *pn.*

Ebenezer [ebiˈniːzə] *pn.*

ebon [ˈebən] *a. poeet* = **ebony**

ebonite [ˈebənait] *s. tehn.* eboniit, kõvakummi

ebony [ˈebəni] **1.** *s.* eebenipuu, *er.* eebenidiospüür; eebenipuit; **2.** *a.* eebeni-, eebenipuust; eebenimust

Ebor. *lüh.* = **of York** (*lad.* **Eboracensis**)

Eboracum [i(ː)ˈbɔrəkəm] *pn.* (= **York**)

Ebro [ˈiːbrou, ˈeib-] *pn.*

ebullience [iˈbʌliəns], **-ncy** [-nsi] *s.* (üles)keevus, pulbitsevus, kohuvus; *piltl.* (tunnete) ülekeevus, ülevoolavus, tulv

ebullient [iˈbʌliənt] *a.* (üles)keev, pulbitsev, kohuv; *piltl.* (tunnetest) ülekeev, ülevoolav, tulvav ◇ **~ reaction** *keem.* tormiline reaktsioon

ebullition [ebəˈli(ə)n] *s.* (üles)keemine, pulbitsemine, kohumine; *piltl.* kihkumine, pahvatus, puhang

E.C. [ˈiːˈsiː] *lüh.* = **East Central** (*Londoni postipiirkonna märkimisel*)

ec- [ek] *vt.* **ex-**

écarté [eˈkɑːtei, eiˈk-] *s.* ekartee (*teatav kaardimäng*)

Ecbatana [ekˈbætənə] *pn. aj.* Ekbatana

Ecce Homo [ˈeksi ˈhoumou] *s. lad.* ennäe inimest

eccentric [ikˈsentrik] **1.** *a.* **(-ically)** ekstsentriline, eri keskmetega, keskpunktist kõrvalekalduv; ebakorrapärane, ebaharilik, veider; **2.** *s. tehn.* ekstsentrik, ekstsenter (*ekstsentriliselt kinnitatud ketas*); ekstsentrik, veidrik, iseärak

eccentricity [eksənˈtrisiti] *s.* ekstsentrilisus; ebaharilikkus, veidrus, iseärasus

eccl. *lüh.* = **ecclesiastical**

Ecclefechan [eklˈfekən] *pn.*

Eccles [ˈeklz] *pn.*

Ecclesiastes [ikliːziˈæstiːz] *s. piibl.* Koguja raamat

ecclesiastic [ikliːziˈæstik] *s.* vaimulik, kirikuõpetaja

ecclesiastical [ikliːziˈæstik(ə)l] *a.* **(-lly)** kiriklik, vaimulik

Ecclesiasticus [ikliːziˈæstikəs] *s. piibl.* Jeesus Siiraku Tarkuse raamat

Eccleston ['eklstən] *pn.*
E.C.G. ['i:si:'dʒi:] *lüh.* = **electrocardiogram**
echelon ['eʃəlɔn] **1.** *s.* ešelon (*sügavuti hargnenud lahingukorra osa*); aste, instants; **2.** *v. t.* ešeloneerima, sügavuti järgustama
ecchymosis [eki'mousis] *s. med.* ekhümoos, täppverevalum
echidna [i'kidnə, e'k-] *s. zool.* sipelgasiil
echinoderm [i'kainədə:m, 'ekinə-] *s. zool.* ehhinoderm, okasnahkne
echinus [i'kainəs, e'k-] *s.* (*pl.* **-ni** [-nai]) *zool.* merisiilik; *arhit.* ehhiin (*sambakapiteeli mõigas*)
echo ['ekou] **1.** *s.* (*pl.* **-oes**) kaja, vastukaja; *piltl.* kajastus, jäljendus; orjalik poolehoidja; **2.** *v. i. & t.* (vastu) kajama; vastukajana kordama, kajastama, järele rääkima, jäljendama ◇ **to cheer** (*or* **applaud**) **smb. to the** ~ kellelegi tormiliselt kiitust avaldama; ~ **sounder** *tehn.* kajalood
Eckersl(e)y ['ekəzli] *pn.*
éclat [ek'lɑ:, 'eiklɑ:] *s. pr.* hiilgus, hiilgav edu; kuulsus
eclectic [ek'lektik] **1.** *a.* (**-ically**) eklektiline; **2.** *s.* eklektik
eclecticism [ek'lektisizm] *s. filos., kunst* eklektitsism
eclipse [i'klips] **1.** *s.* (*Päikese, Kuu*) varjutus; tumestus, särakaotus; **2.** *v. t.* varjutama; *piltl.* varju jätma, (*teisi*) ületama
ecliptic [i'kliptik] **1.** *a.* varjutus(e)-, (*Päikese, Kuu*) varjutusse puutuv; ekliptiline; **2.** *s. astr.* ekliptika
eclogite ['eklədʒait] *s. min.* eklogiit
eclogue ['eklɔg] *s. kirj.* ekloog
ecological [i:kə'lɔdʒik(ə)l] *a.* (**-lly**) ökoloogiline ◇ ~ **niche** *biol.* ökoloogiline nišš
ecology [i'kɔlədʒi], **oec-** [i:'k-] *s. biol.* ökoloogia
econometrics [ikɔnə'metriks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) *maj.* ökonomeetria
economic [i:kə'nɔmik, ekə-] *a.* ökonoomiline, majanduslik, majandus-, majanduslikult tasuv; majandusteaduse-
economical [i:kə'nɔmik(ə)l, ekə-] *a.* (**-lly**) ökonoomne, kokkuhoidlik, säästlik; jõudusäästev; *haruld.* ökonoomiline (= *eelm.*)
economics [i:kə'nɔmiks, ekə-] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) ökonoomika, poliitiline ökonoomia; majandusteadus; rahvamajandus
economist [i(:)'kɔnəmist] *s.* ökonoomne (*või* säästlik, kokkuhoidlik) isik; (*millegi*) kokkuhoidja, säästja (**of**); majandusteadlane, ökonomist
economize [i(:)'kɔnəmaiz] *v. t. & i.* (**-zable**) ökonoomselt (*või* säästlikult, kokkuhoidlikult, majanduslikult) tarvitama; (*kulusid*) säästma, kokku hoidma
economizer [i(:)'kɔnəmaizə] *s.* säästja; *er. tehn.* ökonomaiser
economy [i(:)'kɔnəmi] *s.* majandus; ökonoomsus, säästlikkus, kokkuhoid, sääst; otstarbekas korraldus; majandusõpetus, -teadus, rahvamajandusteadus, poliitiline ökonoomia, ökonoomika (= **political** ~) ◇ **national** ~ rahvamajandus; **the socialist system of** ~ sotsialistlik majandussüsteem; **little -ies** pisisäästud
ecosystem ['i:ko(u)sistim] *s. biol.* ökosüsteem, ökoloogiline süsteem
ecotope ['i:ko(u)toup] *s. biol.* ökotoop
ecotype ['i:ko(u)taip] *s. biol.* ökotüüp, ökoloogiline tüüp
ecstasy ['ekstəsi] *s.* ekstaas, (tunde)joovastus, ülivaimustus
ecstatic [iks'tætik, ek-] *a.* (**-ically**) ekstaatiline, joovastunud, vaimustunud
ectoblast ['ekto(u)blɑ:st], **ectoderm** ['ekto(u)də:m] *s. anat.* ektoblast, ektoderm, välisiduleht, välimine looteleht; *vast.* **endoderm**
ectoparasite [ekto(u)'pærəsait] *s. biol., med.* ektoparasiit, välisparasiit, -nugiline; *vast.* **endoparasite**
Ecuador [ekwə'dɔ:, 'ekwədɔ:] *pn.*
ecumenical [i:kju'menik(ə)l] = **oecumenical**
eczema ['eksimə, 'ekzi-, ig'zi:mə] *s. med.* ekseem, sammaspool
-ed [id, d, t] *suf.* **1.** inglise reeglipärase verbi preteeritumi ja mineviku partitsiibi lõpp (*näit.* **ended, opened, stopped**); **2.** -line, -ne, -ga (*tuletab adjektiive, peamiselt substantiividest, näit.* **spirited, feathered, blotched**)
Ed. *lüh.* = **1.** (*ka* **ed.**) **editor; edition; 2. Edward**
edacious [i(:)'deiʃəs] *a. pedant.* söölas, ablas
edacity [i(:)'dæsiti] *s. pedant.* söölus, aplus

Edda ['edə] *s.* Edda (*muinasskandinaavia luulekogu*)
Eddington ['ediŋtən] *pn.*
eddy ['edi] **1.** *s.* keeris, pööris; **2.** *v. i. & t.* keerlema, pöörlema; keerutama
Eddystone ['edistən] *pn.*
edelweiss ['eid(ə)lvais] *s. bot.* alpi jänesekäpp, eedelveiss
edema [i'di:mə] *peam. Am.* = **oedema**
Eden ['i:dn] *s.* Eeden, eeden(iaed), paradiis
edentate [i:'denteit] *a. zool.* napihambuline; *nalj.* hambutu (= **toothless**)
Edessa [i'desə] *pn.*
Edgar ['edgə] *pn.*
edge [edʒ] **1.** *s.* (lõike)tera, lõikeserv, terav äär; teravus; terav mäeseljak; kant, äär, serv, ääris, servis; *arhit.* servjoon; *Am. sl.* eelis, paremus; **2.** *v. t. & i.* teravaks tegema, teravust andma; ääristama, servistama, äärest piirama; serviti (*või* küljetsi) nihutama *või* nihkuma (**in, forward, etc.**) ◇ **to put to the** ~ **of the sword** mõõgaga hukkama; **this knife has no** ~ see nuga on nüri; **to take the** ~ **off** nüristama (*ka piltl.*); **to set smb.'s teeth on** ~ kellegi hambaid hellaks tegema; *piltl.* kellelegi närvidele käima (*näit. läbilõikava hääle kohta*); **he seems a bit on** ~ ta näib olevat veidi närviline; **to have the** (*or* **an**) ~ **on smb.** *sl.* kellegi suhtes eeliseid omama, kellelegi punkte ette andma
edge-bone ['edʒboun] = **aitch-bone**
edged ['edʒd] *a.* teravaäärelne, lõiketeraga, terav ◇ ~ **tool** = **edge-tool**
Edgehill ['edʒhil] *pn.*
edgeless ['edʒlis] *a.* lõiketerata, nüri, tömp
edge-tool ['edʒtu:l] *s.* terariist, lõikeriist
edgeways ['edʒweiz], **-wise** [-waiz] *adv.* ääriti, serviti ◇ **to get a word in -ways** (*teise kõnele*) sõnakest vahele saama
Edgeworth ['edʒwə:θ] *pn.*
edging ['edʒiŋ] *s.* ääris, servis
Edgware ['edʒwɛə] *pn.*
edgy ['edʒi] *a.* (**-ily, -iness**) teravaäärelne, -kandiline; terav; teravajooneline (*maalingu kohta*); närviline, hellik
edibility [edi'biliti] *s.* söödavus, söömiskõlblikkus
edible ['edibl] **1.** *a.* söödav, söömiskõlblik; **2.** *s. haril. pl.* söödavad ained, söögipoolis
edict ['i:dikt] *s.* edikt, (valitsuse) käskkiri, seadlus
edification [edifi'keiʃ(ə)n] *s.* (moraalne) õpetus, meeleülendus
edifice ['edifis] *s.* ehitis, (suur) hoone
edify ['edifai] *v. t.* (**-fiable**) (moraalselt) õpetama, meelt ülendama
Edinburgh ['edinb(ə)rə] *pn.*
Edison ['edisn] *pn.*
edit ['edit] *v. t.* (*raamatut, ajalehte jms.*) toimetama, toimetajaks olema, redigeerima; (*filmi*) monteerima
Edith ['i:diθ] *pn.*
edition [i'diʃ(ə)n] *s.* (*raamatu, ajalehe jms.*) väljaanne, trükk
édition de luxe [e'diʃən də 'luks] *s. pr.* luksusväljaanne
editor ['editə] *s.* (*raamatu, ajalehe jms.*) toimetaja, redigeerija, redaktor; (*filmi*) monteerija
editorial [edi'tɔ:riəl] **1.** *a.* toimetaja-, toimetus(e)-, toimetuslik; **2.** *s.* toimetuse artikkel, juhtkiri ◇ ~ **board** (*or* **office**) toimetus (*toimetav asutus*)
editor-in-chief ['editərin'tʃi:f] *s.* (*pl.* **editors-**) peatoimetaja
editorship ['editəʃip] *s.* toimetaja-amet, toimetajaks olemine
editress ['editris] *s.* naistoimetaja
Edmonton ['edməntən] *pn.*
Edmund ['edmənd] *pn.*
Edna ['ednə] *pn.*
educate ['edju(:)keit, 'edʒu(:)-] *v. t.* (**-cable**) kasvatama, õpetama, koolitama, harima, haridust andma
education [edju(:)'keiʃ(ə)n, edʒu(:)-] *s.* kasvatus, kasvatustöö, õpetus, koolitus, haridus
educational [edju(:)'keiʃ(ə)n(ə)l, edʒu(:)-] *a.* (**-lly**) kasvatuslik, kasvatus-, haridus-, õppe-; kasvatav, hariv (= **educative**)
education(al)ist [edju(:)'keiʃ(ə)n(əl)ist, edʒu(:)-] *s.* kasvatusteadlane, pedagoog, haridustöötaja
educative ['edju(:)keitiv, 'edʒu(:)-] *a.* kasvatav, hariv
educator ['edju(:)keitə, 'edʒu(:)-] *s.* kasvataja
educe [i(:)'dju:s] *v. t.* (**-cible**) välja (*või* esile) tooma, tuletama (*millestki* **from**); *keem.* eraldama

eduction [i(:)'dʌkʃ(ə)n] *s.* välja- *või* esiletoomine, tuletamine; *keem.* eraldamine
edulcorate [i'dʌlkəreit] *v. t.* magustama; magestama; *er. keem.* happesusest (*või* soolasusest) puhastama (*uhtmise teel*)
Edward ['edwəd] *pn.*
Edwardian [ed'wɔ:diən, -'wɑ:-] **1.** *a.* (Inglise kuninga) Edward VII (*1901-1910*) ajastule iseloomulik; **2.** *s.* edwardlane, Edward VII ajajärku kuuluv isik
Edwards ['edwədz] *pn.*
Edwin ['edwin] *pn.*
E.E. *lüh. maj.* = **errors excepted**
-ee [i:] *suf.* -tatav, (võõrsõnades) -aat (*tuletab tegevuse objektina mõeldud substantiive, näit.* **adressee, payee**)
E.E.C. ['i:i:'si:] *lüh.* = **European Economic Community** Euroopa Majandusühendus
E.E.G. ['i:i:'dʒi:] *lüh.* = **electroencephalogram**
eel [i:l] *s. zool.* angerjas; *piltl.* libe isik, *er.* libe suli ◇ **as slippery as an** ~ libe kui angerjas
eel-basket ['i:lbɑ:skit], **-buck** [bʌk] *s.* angerjamõrd
eelgrass ['i:lgrɑ:s] *s. bot.* merihein, *van.* merilents; *ka* spiraalne vallisneeria
eel-pot ['i:lpɔt] *s.* angerjarüsa
eel-pout ['i:lpaut] *s. zool.* emakala, kiviluts; *ka* luts (= **burbot**)
eel-spear ['i:lspiə] *s.* angerjaahing, -västar
eely ['i:li] *a.* angerjalik, angerjataoline, libe
e'en [i:n] *poeet.* = **even** II
e'er [ɛə, eə] *poeet.* = **ever**
eerie, -ry ['iəri] *a.* **(-iest; -ily, -iness)** ebausklikult kartlik; kummaline, imelik, jube, (salapäraselt) võigas
ef- [ef] *vt.* **ex-**
efface [i'feis] *v. t.* **(-ceable)** kustutama, ära pühkima, maha tõmbama, olematuks tegema ◇ **to** ~ **oneself** ennast tagaplaanile (*või* varju) jätma, kõrvale tõmbuma *või* astuma
effacement [i'feismənt] *s.* kustutamine, ärapühkimine, mahatõmbamine, olematuks-tegemine
effect [i'fekt] **1.** *s.* efekt, toime, mõju; mõjukus, mõjulepääs; tagajärg; *pl.* omand(us), vara(ndus); *pl. maj.* efektid, väärtpaberid; **2.** *v. t.* toime saatma, täide viima, sooritama ◇ **cause and** ~ põhjus ja tagajärg; **general** ~ üldmõju, üldmulje; **with great** ~ suure mõjukusega, mõjukalt; **to bring to** (*or* **carry into, put into**) ~ täide viima, teostama; jõustama, kehtestama; **to come** (*or* **go**) **into** ~ teostuma; jõustuma, kehtestuma; mõjule pääsema; **to take** ~ mõjule pääsema; jõustuma, jõusse astuma; **in** ~ tegelikult, oluliselt; **to be in** ~ jõus olema, kehtiv olema; **of no** ~ mõjutu, tagajärjetu, asjatu; **to the following** ~ järgneva sisuga *või* tähendusega; **to the** ~ **that ...** sisuga (*või* tähendusega), et ...; selle kohta, et ...; **household** ~**s** majakraam; **no** ~**s** *maj.* kate puudub (*märkus honoreerimata jäetud tšekil*)
effective [i'fektiv] **1.** *a.* efektiivne, tõhus, mõjus; *Am.* jõusolev, kehtiv (*seaduse või korralduse kohta*); efektne, mõjuv, mõjukas, tähelepanuväärne; tõeline, tegelik, teenistuskõlblik; **2.** *s. haril. pl.* tegevväkke kuuluv sõdur
effectual [i'fektju(ə)l] *a.* **(-lly)** mõjus, mõjukas, tõhus; tagajärjekas, otstarbekas
effectuate [i'fektjueit] *v. t.* **(-uable)** täide viima, korda saatma, jõudlema, sooritama
effeminacy [i'feminəsi, e'f-] *s.* efeminatsioon, naisestumine, ebamehelikkus, naiselik pehmeloomulisus *või* nõrkus
effeminate [i'feminit, e'f-] **1.** *a.* naiselik, naisestunud, ebamehelik, naiselikult pehmeloomuline, nõrk, lõtv; **2.** *s.* naiselik (*või* ebamehelik, lõtvunud) mees
effendi [e'fendi] *s.* efendi (*türgi viisakustiitel riigiametnike ja kõrgema haridusega isikute kohta*)
efferent ['efər(ə)nt] *a. anat.* eferentne, viima-, keskusest piirdesse viiv; *vrd.* **afferent** ◇ ~ **nerve** eferentne närv (*närviimpulsse ajust elundeisse juhtiv närv*); ~ **blood vessel** *anat.* viimasoon
effervesce [efə'ves] *v. i.* kihama, käärima, kohuma, kobrutama, pulbitsema (*ka piltl.*)
effervescence [efə'vesns] *s.* kihamine, käärimine, kohumine, kobrutus, pulbitsus (*ka piltl.*)
effervescent [efə'vesnt] *a.* kihav, kääriv, kohuv, kobrutav, pulbitsev (*ka piltl.*)
effete [e'fi:t, i'f-] *a.* rammestunud, rammetu, väljakurnatud, jõuetu, aher

efficacious [efi'keiʃəs] *a.* tõhus, mõjus, (soovitavaid) tagajärgi andev
efficacy ['efikəsi] *s.* tõhusus, mõjusus
efficiency [i'fiʃ(ə)nsi] *s.* (töö)jõudlus, saavutusvõime; võimelisus, tublidus, teovõime; *tehn.* kasutegur (= ~ **coefficient**); *Am.* ühetoaline (kööginišiga) korter (= ~ **apartment**)
efficient [i'fiʃ(ə)nt] *a.* tõhus, jõudlus- (*või* saavutus-, töö)võimeline; tubli, teovõimeline
Effie ['efi] *pn.*
effigy ['efidʒi] *s.* kuju, kujutis, pilt ◇ **to burn smb. in** ~ kellegi kuju ära põletama
effloresce [eflɔ(:)'res] *v. i.* õilmeisse puhkema; *keem.* kristallilise kihiga kattuma; *med.* ohatama
efflorescence [eflɔ(:)'resns] *s.* eflorestsents, õil(m)itsemine; *keem.* kristallilise kihiga kattumine; *med.* (naha)lööve, lööbimine
efflorescent [eflɔ(:)'resnt] *a.* õil(m)itsev; *keem.* kristallilise kihiga kattuv; *med.* lööbiv
effluence ['efluəns] *s.* väljavool, voolus
effluent ['efluənt] **1.** *a.* väljavoolav; **2.** *s.* väljavool, voolus; *er.* väljavoolav roiskvesi
effluvium [e'flu:viəm, i'f-] *s.* (*pl.* **-via**, *Am. ka* ~**s**) efluuvium, (kahjulik) aurumine
efflux ['eflʌks] *s.* väljavool, voolus
effort ['efət] *s.* (jõu)pingutus, püüe, ponnistus ◇ **to make an** ~ jõudu pingutama, pingutuma, ponnistama; **combined** ~ ühine jõupingutus
effortless ['efətlis] *a.* pingutusetu, vaevatu, hõlpus
effrontery [e'frʌntəri] *s.* julgustumus, häbematus
effulgence [e'fʌldʒ(ə)ns] *s.* sära(vus), hiilgus
effulgent [e'fʌldʒ(ə)nt] *a.* särav, hiilgav
effuse [e'fju:z] *v. t.* välja valama *või* kallama (*ka piltl.*)
effusion [i'fju:ʒ(ə)n] *s.* väljavalamine, -kallamine; väljavoolamine; valang; tunnete väljavalamine ◇ ~ **of blood** *er. poeet.* verevalamine; *med.* (sisemine) verejooks; *vrd.* **extravasation**
effusive [i'fju:siv] *a.* tundeid väljavalav; (liigselt) tundeavaldusiik, ülevoolavalt tundeküllane
eft [eft] *s. zool.* vesilik (= **newt**)
EFTA ['eftə] *lüh.* = **European Free Trade Association** Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon
e.g. ['i:'dʒi:] *lüh.* = **for example, for instance** (*lad.* **exempli gratia**)
egad [i'gəd] *interj. van.* jumala eest! (= **by God**)
Egbert ['egbə:t] *pn.*
Egeria [i(:)'dʒiəriə] *pn.*
Egerton ['edʒətn] *pn.*
egg I [eg] *s.* muna (*ka biol.*); *sõd. sl.* (lennukist visatav) pomm *või* (veealune) miin; *Am. sl.* vennike ◇ **to lay** ~**s** munema; **bad** ~ mädamuna; *sl.* kõlbmatu isik *või* plaan; **good** ~ *fam.* tubli isik; **good** ~**!** tubli!; **as sure as** ~**s is** ~**s** *fam.* nagu aamen kirikus, surmkindel; **to have all one's** ~**s in one basket** ühes ettevõttes kõigega riskima
egg II [eg] *v. t.* (*tarvit. ainult koos adv-ga* **on**) tagant kihutama, ässitama, utsitama (*midagi tegema* **to do smth.**)
egg-beater ['egbi:tə] *s.* munavispel; *sl.* (heli)kopter; (*paadi*) päramootor
egg-cup ['egkʌp] *s.* munatops
egg-dance ['egdɑ:ns] *s.* munatants (*kinniseotud silmadega tantsimine põrandale asetatud munade keskel*); *piltl.* täbar ning peenetundelisust nõudev ülesanne
egg-flip ['egflip] *s. kok.* ülesklopitud muna kuumas õlles
egghead ['eghed] *s. Am. sl.* (üleolev) haritlane, intelligent (*põlgl.*)
Eggleston ['eglstən] *pn.*
egg-nog ['egnɔg] = **egg-flip**
egg-plant ['egplɑ:nt] *s. bot.* baklažaan
egg-shell ['egʃel] *s.* munakoor ◇ ~ **china** õhuke portselan
egg-whisk ['egwisk] *s.* munavispel
eglantine ['eglənt(a)in] *s. bot.* näärmekas kibuvits (= **sweetbrier**); *poeet.* = **honeysuckle**
ego ['egou, *Am.* 'i:gou] *s.* mina (*er. filos.*)
egocentric [ego(u)'sentrik] *a.* egotsentriline, minakeskene, oma mina keskpunkti asetav
egocentrism [ego(u)sen'trizm] *s.* egotsentrism
egoism ['ego(u)izm] *s.* egoism, omakasupüüdlikkus
egoist ['ego(u)ist] *s.* egoist, omakasupüüdja

egoistic(al) [ego(u)'istik(əl)] *a.* **(-ically)** egoistlik, omakasupüüdlik
egotism ['ego(u)tizm] *s.* egotism, eneseupitamine; isekus
egotist ['ego(u)tist] *s.* egotist; isekas isik
egotistic(al) [ego(u)'tistik(əl)] *a.* egotistlik; isekas
egregious [i'gri:dʒəs] *a.* ilmatu, päratu, igavene; *arh.* erakordne, silmapaistev ◇ **an ~ fool** ilmatu suur tobu
egress ['i:gres] *s.* väljapääs; väljavool
egret ['i:grit, 'eg-] *s. zool.* hõbehaigur; suletutt; *bot.* lendkarvad (*seemnel*)
Egypt ['i:dʒipt] *pn.* Egiptus
Egyptian [i'dʒipʃ(ə)n] **1.** *a.* egiptuse; **2.** *s.* egiptlane; *van.* mustlane
Egyptologist [i:dʒip'tɔlədʒist] *s.* egüptoloog
Egyptology [i:dʒip'tɔlədʒi] *s.* egüptoloogia
eh [ei] *interj.* eh!, noh!, eks!
E.I. *lüh.* = **East India**
eider ['aidə] *s. zool.* hahk (= **~-duck**) ◇ **~-down** haha udu- *e.* ebesuled; udusulgedega vateeritud tekk
eidetic [ai'detik] *psühh.* **1.** *a.* eideetiline; **2.** *s.* eideetik
eidolon [ai'doulɔn] *s.* (*pl.* **~s, -la**) (ebatõeline) kuju, kujutlus; pettekuju; viirastus
Eiffel ['aif(ə)l] *pn.* ◇ **~ Tower** Eiffeli torn
eight [eit] *a.* & *s.* kaheksa; *sport* kaheksaliikmeline paadimeeskond *või* kaheksaline paat; 8-kujuline uisutamisfiguur ◇ **to have one over the ~** *sl.* ennast purju jooma
eighteen ['ei'ti:n] *a.* & *s.* kaheksateist(kümmend)
eighteenmo, 18mo ['eiti:n'mou, ei'ti:nmou] *s.* kaheksateistkümnendikkaust
eighteenth ['ei'ti:nθ] **1.** *a.* kaheksateistkümnes; **2.** *s.* kaheksateistkümnendik
eightfold ['eit'fould, 'eitf-] **1.** *a.* kaheksakordne; **2.** *adv.* kaheksakordselt
eighth [eitθ] **1.** *a.* kaheksas; **2.** *s.* kaheksandik ◇ **~-note** *Am. muus.* kaheksandiknoot (= **quaver**)
eighthly ['eitθli] *adv.* kaheksandaks
eightieth ['eitiiθ] **1.** *a.* kaheksakümnes; **2.** *s.* kaheksakümnendik
eighty ['eiti] *a.* & *s.* kaheksakümmend
Einstein ['ainstain] *pn.*
einsteinium [ain'stainiəm] *s. keem.* einsteinium (*sümbol* **Es**)
Eire ['eirə, 'ɛərə] *pn.* (= **Ireland**)
eisteddfod [ei'steðvɔd, -vəd] *s.* Walesi laulikute festival
either ['aiðə, 'i:ðə; *Am.* 'i:ðə] **1.** *a.* kumbki, ükskõik kumb; **2.** *pron.* ükskõik kumb, üks või teine; **3.** *adv.* & *konj.* kas (... või); samuti ka (*eitavas lauses*) ◇ **at ~ side** kummalgi poolel; **I have not seen ~ of them before** ma ei ole kumbagi neist varemalt näinud; **~ ... or** kas ... või; **if you do not go, I shall not go ~** kui sa ei lähe, ma ka ei lähe; **there is no time to lose ~** samuti pole (meil) aega viita
ejaculate [i'dʒækjuleit] *v. t.* & *i.* **(-lable, -tor)** (välja) purskama; (äkki) hüüatama
ejaculation [idʒækju'leiʃ(ə)n] *s.* ejakulatsioon, (välja)purse; hüüatus
ejaculatory [i'dʒækjuleitəri] *a.* purskav, purske-; hüüatav, hüüatuslik
eject I [i(:)'dʒekt] *v. t.* välja heitma *või* viskama; välja purskama
eject II ['i:dʒekt] *s. filos.* midagi oletatavat *või* kujutletavat
ejecta [i'dʒektə], **ejectamenta** [idʒektə'mentə] *s. pl. er. geol.* purskeaines
ejection [i(:)'dʒekʃ(ə)n] *s.* väljaheitmine, -viskamine; väljapurskamine; väljaheidetud aine, purskeaines ◇ **~ seat** *av. er. Am.* katapultiste
ejectment [i(:)'dʒektmənt] *s.* väljaviskamine; *er.* vägivaldne eemaldamine, omandi äravõtt, ejektsioon; *jur. ka* (seadusevastaselt äravõetud omandi) tagastamishagi
ejector [i(:)'dʒektə] *s.* ejektor, väljaheitja, väljaviskaja; *tehn.* jugapump ◇ **~ seat** *av.* katapultiste
eke I [i:k] *adv. arh.* ka, samuti (= **also**)
eke II [i:k] *v. t.* täiendama, puuduvat täitma **(out)** ◇ **to ~ out one's salary with odd jobs** oma palgale juhutööst lisa hankima; **to ~ out a scanty livelihood** *pop.* ennast vaevu elatama
el [el] *s.* tähe **l** nimetus; *er. Am.* õhu- *e.* kõrgraudtee (= **elevated railroad**)
el- [el] *vt.* **en-**
elaborate 1. [i'læb(ə)rit] *a.* viimistletud, (üksikasjalikult) väljatöötatud; üksikasjalik; keeruline, keerukas; **2.** [i'læb(ə)reit] *v. t.*

& i. **(-tor)** viimistlema, (üksikasjalikult) välja töötama, edasi arendama
elaboration [ilæbə'reiʃ(ə)n] *s.* viimistlus, (üksikasjalik) väljatöötamine; üksikasjalikkus; keerulisus, keerukus
Elaine [e'lein, i'l-] *pn.*
Elam ['i:ləm] *pn.*
élan ['eilɑ:ŋ] *s. pr.* hoog, innustus, (kõrge) lend ◇ **~ vital** eluhoog, loov elujõud
eland ['il:ənd] *s. zool.* kanna
elapse [i'læps] *v. i.* mööduma (*aja kohta*)
elastic [i'læstik] **1.** *a.* elastne, vetruv, vedrujas, kerkne, nõtke; venitatav; elastsus-; **2.** *s.* elastik, kummipael, pesukumm; elastne riie
elasticity [elæs'tisiti, i:l-] *s.* elastsus, vetruvus, kerksus, nõtkus; venitatavus ◇ **~ force** *tehn.* elastsusjõud; **~ limit** *tehn.* elastsuspiir
elastin [i'læstin] *s. biol.* elastiin
elate [i'leit] **1.** *a. arh.* ülevas meeleolus (= **elated**); **2.** *v. t.* **(-table)** (*meeleolu*) ülendama, tõstma; uhkeks tegema
elation [i'leiʃ(ə)n] *s.* (*meeleolu*) ülendus; ülev meeleolu, rõõmutsev uhkus, rõõmujoovastus, vaimustus(hoog)
Elba ['elbə] *pn.*
Elbe [elb] *pn.*
elbow ['elbou] **1.** *s.* küünarnukk; käänd, käänak, kõverus, nukk, (*toru*) põlvis; **2.** *v. t.* küünarnukiga tõukama, müksu andma; tõuklema, hoolimatult tungima ◇ **at one's ~** käepärast, ligilähedal; **to lift one's (*or* the) ~ (too much)** topsi tõstma, (liialt) jooma; **(more) power to your ~!** jõudu tööle! **up to the ~s in work** kibedasti ametis; **out at ~s** kulunud (*kuue kohta*); viletsais rõivais, vaene (*isiku kohta*); **to ~ oneself (*or* one's way) in (out)** endale küünarnukkidega teed sisse (välja) tegema
elbow-grease ['elbougri:s] *s.* raske käsitsitöö, *er.* tugev nühkimine
elbow-room ['elbouru(:)m] *s.* (lahe) liikumisruum
eld [eld] *s. arh.* vana iga, raugaiga; vanaaeg
elder I ['eldə] *s. bot.* leeder, leedripuu ◇ **~ wine** leedrivein
elder II ['eldə] **1.** *a.* vanem (*ealt ühe perekonna laste hulgas; teenistusastmelt*); **2.** *s.* eakas isik; kirikuvanem; küla- *või* kogukonnavanem; *pl.* vanemad inimesed
elder-berry ['eldəb(ə)ri] *s.* leedri(puu)mari; *ka* leeder, leedripuu
elderly ['eldəli] *a.* vanaldane, vanakas, eakas, elatanud
eldest ['eldist] *a.* vanim (*ealt ühe perekonna laste hulgas; teenistusastmelt*) ◇ **the ~ born** esisündinu, esiklaps
Eldon ['eld(ə)n] *pn.*
El Dorado, Eldorado [eldə'rɑ:dou] *s.* Eldorado, (muinasjutuline) kullamaa; *Am.* = **California**
Eldred ['eldrid] *pn.*
Eldridge ['eldridʒ] *pn.*
eldritch ['eldritʃ] *a. Š.* tontlik, jube, õudne
Eleanor ['elinə] *pn.*
Eleanora [eliə'nɔ:rə] *pn.*
elecampane [elikæm'pein] *s. bot.* vaak, *er.* aedvaak; vaagijuurega vürtsitud maiustis
elect [i'lekt] **1.** *v. t.* (välja, ära) valima; (hääletuse teel) valima; **2.** *a.* (välja-, ära)valitud ◇ **bride ~** väljavalitu, mõrsja, tulevane; **president ~** *pol.* valitud (kuid mitte veel ametisseastunud) president; **the ~** *kirikl.* väljavalitud, õndsad
election [i'lekʃ(ə)n] *s.* (hääletuse teel) valimine, valimised; välja- *või* äravalimine ◇ **general ~** (parlamendi) üldvalimised; **special ~** *Am.* järelvalimine, täiendav valimine (= **by-~**); **~ campaign** valimiskampaania
electioneer [ilekʃ(ə)'niə] *v. i.* valimisteks töötama, valimiseelset kihutustööd tegema, (valimisteks) agiteerima
elective [i'lektiv] **1.** *a.* valitav (*ameti kohta*); *Am.* valikuline, vabatahtlik, valitav (*aine kohta*, = **optional**); valiv, valimisõigusega; **2.** *s. Am.* vabatahtlik (*või* valitav) õppeaine (= **optional subject**)
elector [i'lektə] *s.* valija; *Am.* valijamees, üldvalimistel valitav presidendivalija; *aj.* kuurvürst, valijavürst (= **prince ~**)
electoral [i'lekt(ə)r(ə)l] *a.* **(-lly-)** valimis(t)e, valimis-, valijate, valijas- ◇ **~ college** *Am.* valijameeste kolleegium *või* kogu
electorate [i'lekt(ə)rit] *s.* valijaskond, valijad; *aj.* kuurvürstkond, kuurvürstiseisus, -au, -valdkond
Electra [i'lektrə] *pn.* Elektra

electress [i'lektris] *s.* naisvalija; *aj.* kuurvürstinna
electret [i'lektrit] *s. el.* elektreet
electric [i'lektrik] **1.** *a.* **(-ically)** elektriline, elektri-, elekter-; *piltl.* (nagu) elektriseeritud, elevil (millestki **with**); **2.** *s. arh.* elektriseeritav aine; *Am.* elektrisõiduk (*elektriauto, -rong jms.*) ◇ **~ blue** elektri- *või* terassinine; **~ chair** elektritool; **~ charge** elektrilaeng; **~ eel** *zool.* elektriangerjas; **~ furnace** *tehn.* elektriahi; **~ guitar** elektrikitarr; **~ light** elektrivalgus; **~ machine** elektrimasin; **~ ray** *zool.* elektrirai; **~ shock** elektrilöök; **~ sleep** *med.* elektriuni; **~ steel** *tehn.* elektriteras; **~ torch** taskulamp
electrical [i'lektrik(ə)l] *a.* **(-lly)** elektri-, elektrisse puutuv; = *eelm.* ◇ **~ engineering** elektrotehnika
electrician [ilek'triʃ(ə)n] *s.* elektrik, elektrotehnik, elektrimontöör
electricity [ilek'trisiti, i:lek-] *s.* elekter
electrification [ilektrifi'keiʃ(ə)n] *s.* elektriseerimine (*ka piltl.*); elektrifitseerimine
electrify [i'lektrifai] *v. t.* **(-fiable)** elektriseerima, elektriga laadima; elektrifitseerima, elektrienergiale üle viima; elektrilööki andma; *piltl.* erutama, hämmastama
electrization [ilektr(a)i'zeiʃ(ə)n] = **electrification**
electrize [i'lektraiz] = **electrify**
electro- [i'lektro(u)] *ühendeis* elektro-, elektri-, elektriline
electrocute [i'lektrəkju:t] *v. t.* elektrivooluga (*või* elektritoolil) hukkama, elektrivooluga surmama
electrocution [ilektrə'kju:ʃ(ə)n] *s.* elektrivooluga (*või* elektritoolil) hukkamine, elektrivooluga surmamine
electrode [i'lektroud] *s.* elektrood
electrodynamics [i'lektro(u)d(a)i'næmiks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) elektrodünaamika
electrolier [ilektro(u)'liə] *s.* elektri(kroon)lühter
electrolyse [i'lektrəlaiz] *v. t.* **(-sable)** elektrolüüsima, elektrolüüsi tegema
electrolysis [i(:)lek'trəlisis] *s.* elektrolüüs
electrolyte [i'lektrolait, -trəl-] *s.* elektrolüüt
electromagnet [i'lektro(u)'mægnit] *s.* elektromagnet
electromagnetic [i'lektro(u)mæg'netik, -məg-] *a.* elektromagnetiline
electromagnetism [i'lektro(u)'mægnitizm] *s.* elektromagnetism
electrometer [ilek'trɔmitə] *s.* elektromeeter
electrometric [ilektro(u)'metrik] *a.* elektromeetriline
electromotive [i'lektro(u)'moutiv] *a.* elektromotoorne, elektromotoor- ◇ **~ force** elektromotoorjõud
electromotor [i'lektro(u)'moutə] **1.** *s.* elektrimootor; **2.** *a.* = *eelm.*
electron [i'lektrən] *s. füüs.* elektron; *van.* = **electrum** ◇ **~ lens** elektronlääts; **~ microscope** elektronmikroskoop; **~ tube** elektronlamp; **~ volt** elektronvolt
electronegative [ilektro(u)'negətiv] *a.* elektronegatiivne
electronic [ilek'trɔnik] *a.* elektron- ◇ **~ brain** *fam.* = **~ computer; ~ computer** (*or* **calculator**) *tehn.* elektronarvuti, raal
electronics [ilek'trɔniks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) elektroonika
electrophoresis [ilektro(u)fə'ri:sis] *s.* elektroforees
electrophorus [i(:)lek'trɔfərəs, el-] *s.* (*pl.* **-ri** [rai]) elektrofoor
electroplate [i'lektro(u)pleit] **1.** *v. t.* galvaanima, galvaniseerima (*elektrolüüsi teel metalliga katma*); **2.** *s.* galvaanitud nõud (*või muud esemed*)
electropositive [i'lektro(u)'pɔzitiv] *a.* elektropositiivne
electroscope [i'lektrəskoup] *s.* elektroskoop
electrostatics [i'lektro(u)'stætiks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) elektrostaatika
electrotherapy [ilektro(u)'θerəpi] *s. med.* elektroteraapia, elektriravi
electrotype [i'lektrotaip, -trət-] **1.** *s.* galvanostereotüüp, galvaano (*galvanoplastiliselt valmistatud kõrgtrükiplaat*); **2.** *v. t.* galvanoplastiliselt paljundama
electrum [i'lektrəm] *s.* elektron (*vanaaegne kulla ja hõbeda sulam*); *ka* uushõbe (*vase, nikli ja tsingi sulam*)
electuary [i'lektjuəri] *s. med.* elektuaarium, ravimpuder
eleemosynary [elii:'mɔsinəri, -'mɔzi-] *a.* armuanniline, almuslik; heategev, heategelik,

heategevus- ◇ **~ corporation** heategevusasutus
elegance ['eligəns] *s.* elegants, elegantsus, peenus, maitsekus
elegant ['eligənt] *a.* elegantne, peen, maitsekas, kaunis; *Am.* tore, oivaline
elegiac [eli'dʒaiək] **1.** *a.* eleegiline, kaeblik, kurvatooniline; **2.** *s. pl.* eleegilised värsid
elegist ['elidʒist] *s.* eleegik, eleegiate kirjutaja
elegy ['elidʒi] *s.* eleegia, kaebelaul
element ['eliмənt] *s.* element (*ka keem., füüs., el., mat.*); algaine; alge, algosis, suge; loodusjõud, stiihia; *pl.* algmõisted, põhiteadmised ◇ **to be in one's (native) ~** omas sõiduvees olema
elemental [eli'ment(ə)l] *a.* **(-lly)** neljasse (muistsel ajal oletatud) elemendisse puutuv; loodusjõuline, ürgjõuline, stiihiline; tohutu, hiiglaslik; algeline, põhiline, oluline
elementary [eli'ment(ə)ri] *a.* **(-ily, -iness)** elementaarne, elementaar-, algeline, alg-; lihtne, liht- ◇ **~ analysis** *keem.* elemendianalüüs; **~ charge** *füüs.* elementaarlaeng; **~ particle** *füüs.* elementaarosake; **~ school** algkool; **~ substance** *keem.* lihtaine
Eleonora [eliə'nɔ:rə] *pn.*
elephant ['elifənt] *s.* elevant ◇ **white ~** *piltl.* koormav omand
elephantiasis [elifæn'taiəsis] *s. pat.* elefantiaas, elevantsus(tõbi)
elephantine [eli'fæntain] *a.* elevantlik, tohutu, kohmakas
elevate ['eliveit] *v. t.* **(-vable)** üles tõstma, kõrgendama; ülendama; õilistama ◇ **to ~ to the peerage** aadliseisusse ülendama
elevated ['eliveitid] *a.* kõrgendatud, kõrge, kõrg-; *fam.* «lõbusas tujus», pisut purjus ◇ **~ railroad** (*or* **railway**) *er. Am.* õhuraudtee, kõrgraudtee
elevation [eli'veiʃ(ə)n] *s.* ülestõstmine, tõus, elevatsioon; kõrgendamine, ülendamine; õilistamine; ülevus; kõrgus (*er. merepinnast*); *geol.* ülang, kõrgendik, kink; kõrgusnurk (*er. kahuri sihtimisel*); *tehn.* püstprojektsioon, vertikaalprojektsioon
elevator ['eliveitə] *s.* elevaator, tõsteseade, tõstemasin, tõstuk; *anat.* tõsturlihas; *med.* kergiti; elevaator, viljahoidla, teraviljaladu; *av.* kõrgustüür; *Am.* tõstetool, tõstuk, lift (= **lift**)
elevatory ['eliveitəri] *a.* tõstetav, tõste-
eleven [i'levn] *a.* & *s.* üksteist(kümmend); üheteistkümnemeheline meeskond (*näit. jalgpallis või kriketis*)
elevens(es) [i'levnz(iz)] *s. pl. fam.* kerge eine kella üheteistkümne paiku hommikul
eleventh [i'levnθ] **1.** *a.* üheteistkümnes; **2.** *s.* üheteistkümnendik
elf [elf] *s.* (*pl.* **elves** [elvz]) *s.* elf (*tilluke haldjas*); väike vallatu olend
elfin ['elfin] **1.** *a.* elflik, elfisarnane; **2.** *s.* kääbus; vallatu laps
elfish ['elfiʃ] *a.* elflik, elfisarnane
elf-lock(s) ['elflɔk(s)] *s.* pulstunud juuksed
Elgar ['elgə, -gɑ:] *pn.*
Elgin ['elgin] *pn.* ◇ **~ Marbles** Briti Muuseumis asetsevad endised Parthenoni friisid ja frontoonilustised
Elia ['i:liə] *pn.*
Elias [i'laiəs] = **Elijah**
elicit [i'lisit] *v. t.* välja tooma, esile tooma, esile (*või* välja) kutsuma, välja meelitama
elide [i'laid] *v. t.* **(-dable)** *lgv.* elideerima
eligibility [elidʒi'biliti] *s.* valitavus; kõlblikkus, kõlvulisus
eligible ['elidʒibl] *a.* valitav (*millekski* **for**); kõlblik, kõlvuline, soovitav
Elihu [i'laihju:] *pn.*
Elijah [i'laidʒə] *pn., piibl.* Elias
eliminate [i'limineit] *v. t.* **(-nable, -tor)** elimineerima, kõrvaldama, eemaldama, eraldama, kõrvale jätma; ärastama ◇ **to be -ted** *sport* (võistlusest) välja langema
elimination [ilimi'neiʃ(ə)n] *s.* eliminatsioon, elimineerimine, kõrvaldamine, eemaldamine, eraldamine, kõrvalejätmine; ärastamine, ärastus
Elinor ['elinə] *pn.*
Eliot(t) ['eljət] *pn.*
Elisha [i'laiʃə] *pn., piibl.* Eliisa
elision [i'liʒ(ə)n] *s. lgv.* elisioon
élite [e(i)'li:t] *s. pr.* eliit, valitud osa, paremik, koorekiht
elixir [i'liksə] *s.* eliksiir ◇ **~ of life** elueliksiir
Eliza [i'laizə] *pn.*
Elizabeth [i'lizəbəθ] *pn.*
Elizabethan [ilizə'bi:θ(ə)n] **1.** *a.* eliisabetlik,

Elizabethi-aegne; **2.** *s.* eliisabetlane, Elizabethi-aegne inglise tegelane

elk [elk] *s.* põder

ell I [el] *s.* (vanaaegne inglise) küünar (= 45 **inches** = 114 cm) ◇ **give him an inch and he'll take an** ~ anna kuradile sõrm ja ta võtab terve käe

ell II [el] *s. tehn.* (täisnurkne) torupõlvis; *Am.* tiibhoone, majatiib

Ellen ['elin] *pn.*

ellipse [i'lips] *s. mat.* ellips; *lgv.* ellips, väljajätt (= *järgm.*)

ellipsis [i'lipsis] *s.* (*pl.* **-pses** [-psi:z]) *lgv.* ellips, väljajätt

elliptic(al) [i'liptik(əl)] *a.* (**-ically**) *mat.* elliptiline, ellipsikujuline; *lgv.* elliptiline, väljajätteline

Ellis ['elis] *pn.* ◇ ~ **Island** Ellise saar (*saar New Yorgi sadamas, sisserändajate kontrollpunkt*)

elm [elm] *s.* jalakas, jalakapuu

Elmo ['elmou] *pn.* ◇ **(St.)** ~**'s fire** Elmo tuli, mastiloit

elocution [elə'kju:ʃ(ə)n, i:lə-] *s.* kõne- *või* ettekandekunst, etluskunst

elocutionary [elə'kju:ʃ(ə)n(ə)ri, i:lə-] *a.* kõnekunsti-, etlemis-, etlus-

elocutionist [elə'kju:ʃ(ə)nist, i:lə-] *s.* kõne-ˈkunstnik, etleja, osav ettekandja

elongate ['i:lɔŋgeit] *v. t. & i.* pikendama, venitama; pikenema, venima

elongation [i:lɔŋ'geiʃ(ə)n] *s.* pikendamine, pikendus, venitamine, venitus; *füüs., astr.* elongatsioon

elope [i'loup] *v. i.* (*peigmehe või armukesega*) ära põgenema, pagema, ära jooksma

elopement [i'loupmənt] *s.* (*neiu või abielunaise*) ärapõgenemine, pagemine, ära-jooksmine

eloquence ['eləkw(ə)ns] *s.* kõneosavus, ilukõnelus, elokvents

eloquent ['eləkw(ə)nt] *a.* kõneosav, ilukõneline, elokventne; *piltl.* paljuütlev, väljendusrikas, ilmekas

else [els] *adv.* (*küsiva, eitava või umbmäärase asesõna järel*) veel, muu, teine; muidu ◇ **who** ~**?** kes veel?; **nobody** ~ mitte keegi muu *või* teine; **run, or** ~ **you will be late** jookse, või muidu hilined; **stop this nonsense, or** ~**!** jäta see lollus, või muidu!

elsewhere ['els(h)wɛə] *adv.* (kuskil) mujal, (kuhugi) mujale

Elsie ['elsi] *pn.*

Elsinore [elsi'nɔ:] *pn.* Helsingør (*linn Taanis, «Hamleti» tegevuspaik*)

elucidate [i'l(j)u:sideit] *v. t.* selgitama, seletama, selgeks tegema

elucidation [il(j)u:si'deiʃ(ə)n] *s.* selgitus, seletus

elucidative [i'l(j)u:sideitiv], **-datory** [-deitəri] *a.* selgitav, seletav

elude [i'l(j)u:d] *v. t.* **(-dable)** kõrvale põiklema, (eest) kõrvale hoiduma, mööda hiilima, (käest) ära lipsama *või* pääsema

elusion [i'l(j)u:ʒ(ə)n] *s.* kõrvalepõiklemine, -hoidumine, möödahiilimine, ärapääsemine

elusive [i'l(j)u:siv] *a.* kõrvalepõiklev, -hoiduv, möödahiiliv; raskesti tabatav, tabamatu

elusory [i'l(j)u:səri] *a.* raskesti tabatav, ebamäärane, petlik

elute [i'l(j)u:t] *v. t. keem.* elueerima

elution [i'l(j)u:ʃ(ə)n] *s. keem.* elutsioon, elueerimine

elutriate [i'l(j)u:trieit] *v. t. tehn.* välja uhtma (ja nõrutama), uhtmise (ja nõrutamise) teel selitama

eluvial [i'l(j)u:viəl] *a. geol.* eluviaalne, eluviaal-

eluvium [i'l(j)u:viəm] *s. geol.* eluuvium

elver ['elvə] *s.* angerjamaim, noor angerjas

elves [elvz] *vt.* **elf**

elvish ['elviʃ] = **elfish**

Ely ['i:li] *pn.*

Elysian [i'liziən] *a.* elüüsiline, taevalik, paradiislik, õndsuslik ◇ ~ **Fields** = *järgm.*

Elysium [i'liziəm] *s. müt.* Elysion, Elüüsium, Elysioni (*e.* Elüüsiumi) väljad; *piltl.* täiuslik õnnemaa, paradiis

elytron ['elitrɔn], **-trum** [-trəm] *s.* (*pl.* **-tra** [-trə]) *zool.* kattetiib

Elzevir ['elziviə, 'elzəvə] *trük.* **1.** *s.* elseviir **2.** *a.* elseviir-

em [em] *s.* tähe **m** nimetus; *trük.* täht M kandikuna (*veerulao ühikuna*)

'em [əm] = **them**

em- [em] *vt.* **en-**

emaciate [i'meiʃieit] *v. t.* lahjutama, kõhnutama, kõhetuks tegema

emaciated [i'meiʃieitid] *a.* lahja, kõhn, kõhetu, kurtunud

emaciation [imeisi'eiʃ(ə)n] *s.* lahjumine, kõhnumine, kurtumus

emanate ['eməneit] *v. i.* emaneeruma, (*millestki*) välja voolama *või* tulenema **(from)**

emanation [emə'neiʃ(ə)n] *s.* emanatsioon, väljavoolamine; *filos.* mingist ürgallikast väljuv (moraalne) jõud; *keem.* emanatsioon; *keem. van.* raadiumiemanatsioon, radoon (= **radon**)

emanative ['eməneitiv] *a.* emaneeruv, väljavoolav; emanatsiooni-

emancipate [i'mænsipeit] *v. t.* **(-pable, -tor)** emantsipeerima, (*kitsendusist või kütkeist*) vabastama; täieõiguslikuks tegema

emancipation [imænsi'peiʃ(ə)n] *s.* emantsipatsioon, (*kitsendusist või kütkeist*) vabastus *või* vabanemine; täieõiguslikuks tegemine *või* saamine

emasculate [i'mæskjuleit] *v. t.* emaskuleerima, kastreerima, kohitsema (*ka piltl.*); nõrgendama; (*teosest*) jõulisemaid kohti välja kärpima

emasculation [imæskju'leiʃ(ə)n] *s.* emaskulatsioon, kastratsioon, kohitsemine; nõrgendus; (*teosest*) jõulisemate kohtade väljakärpimine

embalm [im'bɑ:m] *v. t.* palsameerima; *piltl.* mälestuses säilitama; healõhnaliseks tegema

embalmment [im'bɑ:mmənt] *s.* palsameerimine

embank [im'bæŋk] *v. t.* (*jõge*) tammistama, (*kaldaid*) tammidega piirama

embankment [im'bæŋkmənt] *s.* tammistus; kaldatammis; kaldapealne; tee- *või* raudteetamm; muldtamm, -keha, mulle

embarcation [embɑ:'keiʃ(ə)n] = **embarkation**

embargo [im'bɑ:gou] **1.** *s.* (*pl.* **-oes**) embargo, kaubanduslik keelustus, sisse- *või* väljaveokeeld; **2.** *v. t.* embargo alla panema, (*kaubandust*) keelustama, (*sadamaid*) sulustama; (*laeva*) aresti alla panema ◇ **to lay an** ~ **on** embargo alla panema, keelustama; **to be under an** ~ embargo all olema

embark [im'bɑ:k] *v. t. & i.* laevale (*või* lennukile) paigutama; laevale (*või* lennukile) asuma, mere- *või* õhureisi alustama (*kuhugi* **for**); (*mingisse ettevõttesse*) laskuma **(in, on)**

embarkation [embɑ:'keiʃ(ə)n] *s.* laevale- *või* lennukilepaigutus; laevale- *või* lennukileminek, mere- *või* õhureisi alustamine (*kuhugi* **for**)

embarras [ɑ:ŋbɑ:'rɑ:] *s. pr.* kitsikus, kimbatus ◇ ~ **de choix** [də'ʃwɑ:] liiga rikkalik valik; ~ **de richesse** [də ri:'ʃes] liigne rikkus, liiga rikkalik valik

embarrass [im'bærəs] *v. t.* kitsikusse (*või* kimbatusse) viima, piinlikkust valmistama; hämmeldama; raskendama, takistama; (*võlgadega*) koormama

embarrassing [im'bærəsiŋ] *a.* kitsik, kimbatuslik, piinlik, täbar

embarrassment [im'bærəsmənt] *s.* kitsikus, kimbatus, piinlikkus; hämmeldus; raskus, takistus

embassy ['embəsi] *s.* (suur)saatkond; saadiku (*või* saatkonna) ülesanne ◇ **special** ~ eriülesandeline saatkond *või* vastutav ülesanne

embattle I [im'bætl] *v. t.* lahingukorda seadma, lahinguks valmistama

embattle II [im'bætl] *v. t.* (*müüri*) sakkide (*või* tipmetega) varustama; *vrd.* **battlement**

embed, im- [im'bed] *v. t.* **(-dd-)** sängitama; (*millessegi*) sisestama, sisse kinnitama, kinnistama **(in)**

embellish [im'beliʃ] *v. t.* ilustama, kaunistama (*er. jutustust väljamõeldistega*)

embellishment [im'beliʃmənt] *s.* ilustus, kaunistus

ember I ['embə] *s. haril. pl.* tuhas hõõguv(ad) söeraasuke(sed), hõõguv tuhk

ember II ['embə] *a.* kvatember-, veerandaasta- ◇ ~ **days** *kirikl.* kvatember, kolm paastupäeva iga kirikliku veerandaasta algul

ember III ['embə] *s. zool.* jääkaur (= ~**-goose,** ~**-diver**)

embezzle [im'bezl] *v. t.* (*raha*) kõrvaldama, kelmusega omandama, üle lööma, varastama

embezzlement [im'bezlmənt] *s.* (*raha*) kõrvaldamine, kelmusega omandamine, ülelöömine, vargus

embitter [im'bitə] *v. t.* kibestama, kibedaks tegema; raskendama

embitterment [im′bitəmənt] *s.* kibestus
emblazon [im′bleiz(ə)n] *v. t.* vappe maalima; vapipildiga ilustama **(with)**; silmatorkavalt piltidega ilustama; ülistama, kiitma (= **blazon)**
emblazonment [im′bleiz(ə)nmənt] = **blazonment**
emblem [′emblim, -ləm] **1.** *s.* embleem, võrdkuju, mõistukuju; **2.** *v. t.* (*millegi*) embleemiks olema ◇ **national ~** riigivapp; **he is the ~ of honesty** ta on aususe kehastus
emblematic(al) [embli′mætik(ə)l] *a.* **(-ically)** embleemiline, võrd- *või* mõistukujuline
emblematize [im′blemətaiz] *v. t.* embleemiseerima, embleemi abil kujutama, (*millegi*) embleemiks olema
embodiment [im′bɔdimənt] *s.* kehastus, kehastis
embody [im′bɔdi] *v. t.* **(-iable)** kehastama; (sisse) liitma, endasse haarama, inkorporeerima **(in)**; (*väeosi*) liitma, üksuseks kujundama
embolden [im′bould(ə)n] *v. t.* julgustama, julgust andma, julgeks tegema
embolism [′embəlizm] *s. med.* emboolia, (veresoone) topistus
embolus [′embələs] *s.* (*pl.* **-li** [-lai]) *med.* embol, topis
embonpoint [ɑ:ŋbɔ:ŋ′pwæ:ŋ, ɔ(:)mbɔ:m′pwɑ:ŋ] *s. pr.* täidlus, priskus, lihavus (*er. naistel*)
embosom [im′buzəm] *v. t.* hõlmama, kaisutama; endasse haarama ◇ **~ed in** (*or* **with**) (*millestki*) ümbritsetud
emboss [im′bɔs] *v. t. kunst* kohrutama, (kõrg)reljeefis kujutama; (kõrg)reljeefkujudega ilustama
embossment [im′bɔsmənt] *s.* kohris, kohrutustöö, (kõrg)reljeeftöö; kohrutis, kohr, kühm
embouchure [ɑ:ŋbu:′ʃuə, ɔmbu′ʃuə] *s. pr.* jõesuu, (*jõe, õru*) suue; *muus.* suuline, suulips, huulik; huultehoid (*puhkpilli mängimisel*)
embowel [im′bauil] = **disembowel**
embower [im′bauə] *v. t.* lehtlasse (*või* lehestikku) peitma, puude ja põõsastega varjama *või* ümbritsema
embrace [im′breis] **1.** *v. t.* **(-ceable)** embama, sülelema, kaisutama; hõlmama; (innukalt) haarama, vastu võtma, omaks võtma; **2.** *s.* embus, sülelus, kaisutus
embranchment [im′brɑ:ntʃmənt] *s.* hargus, hargnemine, harunemine, haru
embrasure [im′breiʒə] *s. arhit.* ambrasuur (*seinasüvend ukse või akna jaoks*); *mil.* laskeava, ambrasuur
embrocate [′embrəkeit] *v. t.* **(-table)** vedela saviga hõõruma (*haiget kohta*), ravimiga niisutama ning sisse hõõruma
embrocation [embrə′keiʃ(ə)n] *s.* salvi (*või* vedela ravimi) sissehõõrumine; sissehõõrutav salv *või* vedel ravim
embroider [im′brɔidə] *v. t.* tikkima, tikandkirjaga kaunistama; ilustama (*jutustust*)
embroidery [im′brɔid(ə)ri] *s.* tikand, tikandkiri; tikkimistöö; (*jutu*) ebaoluline ilustis
embroil [im′brɔil] *v. t.* segi paiskama, (*vahekorda*) sassi ajama, (*kellegagi*) tülli ajama **(with)**; (*millessegi ebameeldivasse*) (sisse) mässima **(in)**
embroilment [im′brɔilmənt] *s.* segadus, sassisolek, tüli
embryo [′embriou] *s.* (*pl.* **-os**) *biol.* embrüo, loode, idulane; *piltl.* algidu; ◇ **in ~** algeos, algastmel, lõplikult välja arenemata
embryologist [embri′ɔlədʒist] *s.* embrüoloog, looteteadlane
embryology [embri′ɔlədʒi] *s.* embrüoloogia, lootelugu
embryonic [embri′ɔnik] *a.* embrüonaalne, looteline; *piltl.* algeos *või* algusjärgus olev, väljaarenemata
emcee [′em′si:] *Am. fam.* (= **M.C.**, *lühend sõnust* **master of ceremonies**) **1.** *s.* tseremooniameister; **2.** *v. i. & t.* tseremooniameistriks olema; tseremooniameistrina juhtima
Emeline [′emili:n] *pn.*
emend [i(:)′mend] *v. t.* emendeerima, (*teksti*) õiendama, parandama
emendate [′i:mendeit] = *eelm.*
emendation [i:men′deiʃ(ə)n, emen-] *s.* emendatsioon, (*teksti*) õiendus, parandus
emendator [′i:mendeitə] *s.* emendaator, (*teksti*) parandaja
emendatory [i(:)′mendətəri] *a.* emendeeriv, (*teksti*) õiendav, parandav
emerald [′emər(ə)ld] *s.* smaragd; sügavroheline värv(us); *trük.* insertsio (*minjooni ja*

nonparelli vahelmine väike kirjakraad); *atrib.* smaragdivärvi, smaragdroheline ◇ **the E- Isle** Iiri(maa)
emerge [i′mə:dʒ] *v. i.* üles (*või* pinnale) kerkima, emergeerima; väljuma, nähtavale tulema *või* ilmuma; esile kerkima, ilmsiks tulema; kuulsaks saama
emergence [i′mə:dʒ(ə)ns] *s.* üleskerkimine, esiletulek, emergents; *bot.* väljakasve, emergents
emergency [i′mə:dʒ(ə)nsi] *s.* (äkki esilekerkiv) häda, (ettenägematu) ohtlik juhtum, hädajuhtum; (pakiline) hädaolukord; *atrib.* häda-; varu-, tagavara- ◇ **in an ~, in case of ~** hädakorral, äärmise vajaduse korral; **~ ambulance** *med.* kiirabiauto; **~ brake** *tehn.* hädapidur; **~ door** (*or* **exit**) tagavarauks, -väljapääs; **~ landing** hädamaandumine; **~ ration** *mil.* puutumatu (toidu) tagavara; **~ powers** *pol.* erakorralised volitused (*kriisiajaks*); **~ station** *med.* kiirabijaam
emergent [i′mə:dʒ(ə)nt] **1.** *a.* üles- *või* esilekerkiv (*ka piltl.*); nähtavale- *või* ilmsikstulev, emergeeriv, emergentne; **2.** *s. haruld. filos., biol.* üles- *või* esilekerkinu, emergent; nähtavale- *või* ilmsikstulnu, tulemus **(from)** ◇ **~ evolution** *filos., biol.* emergentevolutsioon
emeritus [i(:)′meritəs] *a.* emeeritus, väljateeninud ◇ **~ professor** väljateeninud professor
emerods [′emərɔdz] *haruld.* = **haemorrhoids**
emersion [i(:)′mə:ʃ(ə)n] *s.* üles- *või* pinnalekerkimine; esiletulek, väljumine, nähtavaletulek; *astr.* emersioon
Emerson [′emәsn] *pn.*
emery [′eməri] *s.* smirgel ◇ **~-cloth** smirgelriie; **~-paper** smirgelpaber; **~-powder** smirglipulber
emetic [i′metik] **1.** *a.* **(-ically)** emeetiline, oksele ajav; **2.** *s.* emeetikum, okseti, oksendusvahend
émeute [i′mju:t, ei′mə:t] *s. pr.* mäss
emigrant [′emigr(ə)nt] **1.** *a.* emigreeruv, väljarändav; emigrantlik; **2.** *s.* emigrant, väljarändaja, väljarännanu; maapagulane
emigrate [′emigreit] *v. i. & t.* emigreerima, välja rändama; *fam.* ümber kolima, korterit vahetama; *haruld.* väljarändamist põhjustama, väljarändamiseks kaasa aitama
emigration [emi′greiʃ(ə)n] *s.* emigratsioon, väljaränne; maapagulus
émigré [′emigrei] *s. pr.* maapagulane, poliitiline emigrant; *er. aj.* Prantsuse kodanliku revolutsiooni aegne kuningriiklane maapaos
Emilia [i′miliə] *pn.*
Emily [′emili] *pn.*
eminence [′eminəns] *s.* eminentsus, väljapaistvus, kõrge koht, üldine tunnustus; (**E-**) eminents, kõrgeausus; kõrgendik, küngas
eminent [′eminənt] *a.* eminentne, väljapaistev, kõrge, üldtunnustatud, lugupeetav, kõrgeauline
eminently [′eminəntli] *adv.* silmapaistvalt, kõrgel määral
emir [e′miə] *s.* emiir
emissary [′emis(ə)ri] *s.* emissar, eriülesannetega saadik
emission [i′miʃ(ə)n] *s.* väljasaatmine, -paiskamine, -laskmine, -vool; *füüs.* emissioon, osakeste väljapaiskamine; *haruld. maj.* väärtpaberite käibelelaskmine, emissioon (= **issue**)
emit [i′mit] *v. t.* **(-tt-)** välja saatma, välja paiskama *või* laskma, väljutama; *füüs., maj.* emiteerima; kuuldavale (*või* esile) tooma
Emma [′emə] *pn.*
Emmanuel [i′mænjuəl] *pn.*
emmet [′emit] *s. dial.* sipelgas (= **ant**)
Emmy [′emi] *pn.*
emollient [i′mɔljənt] **1.** *a.* pehmendav; **2.** *s. med.* emollient, pehmendi, pehmendav vahend (*ka piltl.*)
emolument [i′mɔljumənt] *s. haril. pl.* rahaline kasu, tulu, tasu
emotion [i′mouʃ(ə)n] *s.* emotsioon, tunne- *või* meeleliigutus, tundmus, tundeelamus; erutus
emotional [i′mouʃ(ə)n(ə)l] *a.* **(-lly)** emotsionaalne, meeleliigutuslik, tundeelamuslik; tundmusi erutav; tundeküllane, kergesti liigutatav *või* erutuv
emotionality [imouʃ(ə)′næliti] *s.* emotsionaalsus, kergesti liigutatavus *või* erutatavus

emotive [i′moutiv] *a.* emotsioone äratav *või* tekitav
empanel, im- [im′pæn(ə)l] *v. t.* **(-ll-)** vandekohtunike nimestikku kandma
empathic [em′pæθik] *a. psühh.* empaatiline
empathy [′empəθi] *s. psühh.* empaatia
Empedocles [em′pedəkli:z] *pn.* Empedokles
emperor [′emp(ə)rə] *s.* keiser, imperaator
emphasis [′emfəsis] *s.* (*pl.* **-ases** [-əsi:z]) emfaas, (tunde)rõhk, rõhutamine ◇ **to lay (great) ~ on** (tugevasti) rõhutama, väga tähtsaks pidama
emphasize [′emfəsaiz] *v. t.* **(-zable)** rõhutama, toonitama
emphatic [im′fætik] *a.* **(-ically)** emfaatiline, (tunde)rõhuline, toonitatud; kindlailmeline, kindel
emphysema [emfi′si:mə] *s. med.* emfüseem, puhitus
empire [′empaiə] *s.* keisririik, impeerium; (suur)riik, maailmariik; keisri võim *või* valdkond; piiramatu käsklusvõim **(over)**; *atrib.* keisririigi-, impeeriumi-; **(E-)** *kunst* ampiir-, ampiirstiilis ◇ **E- City (State)** New Yorgi linn (osariik); **E- Day** *aj.* Briti impeeriumi päev, 24. mai (*nüüd* **Commonwealth Day**); **E- style** *kunst* ampiirstiil
empiric [em′pirik] **1.** *a.* = **empirical; 2.** *s.* empiirik; nurgaarst, soperdaja
empirical [em′pirik(ə)l] *a.* **(-lly)** empiiriline, kogemuslik, kogemusel põhinev ◇ **~ formula** *keem.* empiiriline valem
empiricism [em′pirisizm] *s. filos.* empirism
empiricist [em′pirisist] *s. filos.* empiirik
emplacement [im′pleismənt, em′p-] *s.* kohale- *või* ülesseade; *mil.* suurtükialus; suurtüki- *või* kuulipildujapesa
emplane [im′plein], *Am. ka* **enplane** [in-′plein] *v. i. & t.* lennukile istuma **(***kuhugi sõiduks* **for)**; lennukile panema
employ [im′plɔi] **1.** *v. t.* kasutama, tarvitama, rakendama **(in, on, for)**; tööd andma, palkama; **2.** *s.* teenistus ◇ **an ~ed man** palgatööline; **in the ~ of** (*kellegi*) teenistuses; **full ~** täielik töölerakendus
employé, *fem.* **-ée** [ɔm′plɔiei] = *järgm.*
employee [emplɔi′i:] *s.* teenistuja, palgatöötaja, ametnik, teenija
employer [im′plɔiə] *s.* tööandja, peremees, palkaja
employment [im′plɔimənt] *s.* kasutus, tarvitus, rakendus; *er.* teenistus, töö; tööhõive ◇ **in ~** teenistuses, tööl; **out of ~** teenistusetu, töötu; **to be thrown out of ~** töökohta kaotama; **~ agency** teenistus- *või* kohakontor; **~ exchange** tööbörs
empoison [im′pɔizn] *v. t.* mürgi(s)tama, mürgiseks tegema (= **poison**); *piltl.* rikkuma, moraalselt laostama; kibestama (*millegi vastu* **against**)
emporium [em′pɔ:riəm] *s.* kaubanduskeskus, kauba(ndus)linn, kaubaturg; kaubamaja, suuräri, kauplus
empower [im′pauə] *v. t.* volitama, õigustama, õigust andma (*midagi teha* **to do**)
empress [′empris] *s.* keisrinna
emprise [im′praiz] *s. arh.* kangelaslik (*või* rüütellik) ettevõte; rüütellik vaprus
empty [′em(p)ti] **1.** *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** tühi; *fam.* tühja kõhuga, näljane; tühine, sisutu, mõttelage; **2.** *s. haril. pl.* tühi kast *või* vagun *jms.*; **3.** *v. t. & i.* tühjendama; tühjenema, tühjenduma; välja voolama ◇ **returned -ies** *maj.* tagastatud taara
empty-handed [′em(p)ti′hændid] *a.* tühjade kätega, tühjakäeline (*ka piltl.*)
empty-headed [′em(p)ti′hedid] *a.* kõlupäine, rumal
emptying [′em(p)tiiŋ] *s.* tühjendus; *pl.* põhjasoga, põhjapärm (*ka piltl.*)
empurple [im′pə:pl] *v. t.* purpurdama, purpurseks värvima
empyema [emp(a)i′i:mə] *s. med.* empüeem, (õõne)mädakogum
empyreal [em′piriəl, -p(a)i′ri(:)əl] *a.* empüreiline, puhtast valgusest lõõmav, õndsalikult kirgas, taevalik
empyrean [emp(a)i′ri(:)ən, -′piriən] **1.** *s.* empüreum, puhta valguse ja tule valdkond, kõrgeim taevas; **2.** *a.* empüreiline, taevalik
emu [′i:mju:] *s. zool.* emu
emulate [′emjuleit] *v. t.* **(-lable)** võistlema, järele püüdma *või* püüdlema; järele aimama, matkima
emulation [emju′lei∫(ə)n] *s.* võistlus, järelepüüdmine, -püüdlus; järeleaimamine, matkimine
emulative [′emjulətiv] *a.* võistlev, järelepüüdlev, -püüdlev; võistlus-; *ka* = **emulous**

emulator [′emjuleitə] *s.* võistleja, järelepüüdja, -püüdleja; järeleaimaja, matkija
emulous [′emjuləs] *a.* võistlev, järelepüüdev, -püüdlev; järeleaimav, matkiv (*kedagi* **of**); himustav, ihaldav (*midagi* **of**)
emulsifier [i′mʌlsifaiə] *s. keem.* emulgaator; emulsifikaator
emulsify [i′mʌlsifai] *v. t. keem.* emulgeerima, emulsiooniks muutma
emulsion [i′mʌl∫(ə)n] *s. keem., fot.* emulsioon ◇ **~ paint** emulsioonvärv
en I [en] *s.* tähe **n** nimetus; *trük.* poolkandik (*veerulao ühikuna*)
en II [ɑ:ŋ] *prep. pr.; vt.* **~ bloc, ~ famille, ~ garçon, ~ passant, ~ rapport, ~ règle, ~ route**
en- [en, in] *pref.* **(em-** *tähtede* **b, m, p** *ees; mõnes sõnas* **el-** *tähe* **l** *ees)* sees-, sisse- (*tuletab er. verbe, näit.* **encage, entangle)**
-en [ən] *suf.* -dama, -tama (*tuletab peam. adjektiividest verbe, näit.* **blacken, sweeten)**
enable [i′neibl] *v. t.* võimaldama, võimeliseks tegema; volitama, õigustama, õigust andma (*midagi teha* **to do)**
enact [i′nækt] *v. t.* sätestama, (seaduslikult) määrama, korraldama; seadustama, jõustama; (*näidendit või osa*) mängima, esitama ◇ **to be ~ed** toimuma
enactive [i′næktiv] *a. jur.* seadustav, jõustav
enactment [i′næktmənt] *s.* sätestus, seadustus; jõustumine; *er.* (jõustunud) säte, seadlus, seadus
enamel [i′næm(ə)l] **1.** *s.* email, vaap; emailvärv, -lakk; hambaemail, -vaap; emailmaal(ing); **2.** *v. t.* **(-ll-)** email(eer)ima, vaapama, emailiga katma; emailvärvidega maalima
enamour, *Am.* **-mor** [i′næmə] *v. t.* armastust sisendama (*kellegi vastu* **of**) ◇ **~ed** armunud (*kellessegi* **of**)
en bloc [ɑ:ŋ′blɔk] *adv. pr.* koos, tervikuna
encage [in′keidʒ] *v. t.* puuritama, puuri panema *või* pistma
encamp [in′kæmp] *v. t. & i.* laagrisse saatma *või* paigutama; laagrisse asuma *või* jääma
encampment [in′kæmpmənt] *s.* laagrisolek; laager, laagriplats
encase, in- [in′keis] *v. t.* **(-sable)** kasti (*või* karpi, tuppe, kapslisse, ümbrisesse) panema, kastiga (*või* karbiga *jms.*) varustama; kestaga katma, kapseldama
encasement [in′keismənt] *s.* kasti (*või* karpi *jms.*) panek; kestaga katmine, kapseldus; pakend, ümbris; kest, kapsel
encash [in′kæ∫] *v. t. haruld.* sisse kasseerima, sularahas sisse võtma
encaustic [en′kɔ:stik] **1.** *a.* enkaustiline, sissepõletatud; **2.** *s.* enkaustika, vahamaal (= **~ painting)** ◇ **~ tile** mitmevärviline kahhelkivi
-ence [əns] *vt.* **-nce**
enceinte [ɑ:ŋ′sæ:ŋt] *pr.* **1.** *a.* rase, raskejalgne; **2.** *s. mil.* (*kindlustuse*) vallitusala, valliga piiratud ala
encephalic [ensi′fælik] *a. anat.* (pea)aju-
encephalitis [ensefə′laitis] *s. med.* (pea)ajupõletik, entsefaliit
enchain [in′t∫ein] *v. t.* aheldama, kütkestama
enchant [in′t∫ɑ:nt] *v. t.* nõiduma, võluma; hurmama, veetlema, vaimustama
enchanter [in′t∫ɑ:ntə] *s.* nõid, võlur ◇ **~'s nightshade** *bot.* nõiakold, *er.* pori-nõiakold
enchantment [in′t∫ɑ:ntmənt] *s.* nõidus, võlu; hurm(avus), veetlus
enchantress [in′t∫ɑ:ntris] *s.* naisvõlur; võluv (*või* hurmav, veetlev) naine
enchiridion [enkai′ridiən] *s.* käsiraamat
encircle [in′sə:kl] *v. t.* (ringina, ringiga) ümbritsema, (ümber) piirama
encirclement [in′sə:klmənt] *s.* (ringina, ringiga) ümbritsemine, (ümber)piiramine; sissepiiratus (*er. pol.*)
enclave [′enkleiv, ′ɔŋk-, -′klɑ:v] *s.* enklaav (*võõrast alaga piiratud territoorium*)
enclitic [in′klitik] *lgv.* **1.** *a.* **(-ically)** enkliitiline, najatuv, eelneva sõnaga hääldamisel liituv; **2.** *s.* enkliitikon, enkliitiline sõna; *vrd.* **proclitic**
enclose, in- [in′klouz] *v. t.* **(-sable)** tarastama, (taraga, müüriga) ümbritsema; sulustama; lisandama, juurde lisama (*kirjale samasse ümbrikku*)
enclosure, in- [in′klouʒə] *s.* tarastus; tarandik, taraga ümbritsetud koht; *aj.* inklosuur (*kogukondliku maa anastamine mõisnike poolt*); (kirja)lisand
encode [in′koud] *v. t.* koodima, kodeerima, koodi seadma *või* viima

encomiast [en′koumiæst] *s.* kiidukõnekoostaja; ülistaja, meelitaja
encomium [en′koumiəm] *s.* kõrge kiitus, kiidukõne, ülistus; kiidulaul, enkoomion
encompass [in′kʌmpəs] *v. t.* ümbritsema, ümber piirama; hõlmama, haarama
encore [ɔŋ′kɔ:] **1.** *interj.* bis!, korrata!; **2.** *s.* bis-hüüe, kordamisnõue; lisapala; **3.** *v. t. & i.* (*ettekande, numbri*) kordamist nõudma, (*kunstnikku*) bis-hüüetega välja kutsuma; bis! hüüdma
encounter [in′kauntə] **1.** *v. t.* (ootamatult *või* vaenulikult) kohtama, kokku põrkama; (*millelegi*) sattuma; **2.** *s.* (ootamatu *või* vaenulik) kohtumine, kokkupõrge; *ka* võitlus, duell; (*millelegi*) sattumine
encourage [in′kʌridʒ] *v. t.* **(-geable)** julgustama, (tagant) õhutama, ergutama (*midagi tegema* **to do**)
encouragement [in′kʌridʒmənt] *s.* julgustus, õhutus, ergutus
encroach [in′krouʧ] *v. i.* sisse tungima, üle seatud piiride haarama; (*kellegi*) õigustesse puutuma **(on, upon)** ◇ **the sea is ~ing (up)on the land** meri tungib maale peale, meri uhab maad ära; **to ~ (up)on smb.'s time** kellegi aega kuritarvitama
encroachment [in′krouʧmənt] *s.* sissetungimine, üle seatud piiride haaramine; õigusvastane omandamine
encrust, in- [in′krʌst] *v. t. & i.* koorikuga katma *või* kattuma, koorduma; *kunst* inkrusteerima, inkrustatsiooniga kaunistama
encumber [in′kʌmbə] *v. t.* tõkestama, raskendama, takistama; (*millegagi*) koormama **(with)**
encumbrance [in′kʌmbr(ə)ns] *s.* tõke, raskendus, takistus; koorem, võlakoorem, hüpoteekvõlgnevus ◇ **a widow without ~** lasteta lesknaine
-ency [ənsi] *vt.* **-nce**
encyclic(al) [in′s(a)iklik(ə)l] **1.** *a.* entsüklikline, ringkirjaline; **2.** *s.* entsüklika, paavsti ringkiri
encyclop(a)edia [ensaiklo′pi:diə] *s.* **(*pl.* -s)** entsüklopeedia
encyclop(a)edic [ensaiklo′pi:dik] *a.* entsüklopeediline, entsüklopeedialaadne, kõikehaarav
encyclop(a)edist [ensaiklo′pi:dist] *s.* entsüklopedist, entsüklopeedia koostaja; *er. aj.* **(E-)** üks suure prantsuse entsüklopeedia kaastöölisi (XVIII saj.)
encyst [in′sist] *v. t. & i. biol.* entsüsteerima *või* entsüsteeruma, tsüstiga (*e.* ümmikuga) varustama *või* varustuma ◇ **to ~ oneself, to be ~ed** entsüsteeruma, ümmistuma
end [end] **1.** *s.* lõpp, ots, piir; lõpposa; elulõpp, häving, surm; lõpptulemus; otstarve, eesmärk, siht; **2.** *v. t. & i.* lõpetama; lõppema ◇ **at an ~** lõpul, otsas; **at a loose ~** *fam.* tegevuseta; **he is at the ~ of his tether** ta ei suuda enam midagi peale hakata; **at one's wits' ~** täiesti nõutu; **in the ~** lõpuks; **to stand on ~** püsti seisma (*karvade, juuste kohta*); **for three weeks on ~** kolm nädalat järgemööda; **to make an ~ of** (*or* **to put an ~ to**) (*millelegi*) lõppu tegema, (*midagi*) lõpetama; **to be near one's ~** suremas olema; **no ~ of trouble** ilmatu palju tüli; **to this ~** selleks, selleks otstarbeks; **to no ~** ilmaasegu; **to go (in) off the deep ~** *sl.* enesevalitsust kaotama, ärrituma, raevuma; **to make both ~s meet** otsa otsaga kokku viima, vaevalt läbi tulema; **odds and ~s** nipet-näpet; **private ~s** (isiklikud) erasihid; **East (West) E-** (Londoni) ida- (lääne-) poolne linnaosa; **to ~ in** (*millegagi*) lõppema, tulemusena andma; **to ~ in smoke** mitte millegagi lõppema, tulemusteta jääma (= **to ~ in nothing**); **to ~ off** (ära) lõpetama *või* lõppema; **to ~ up** (ära) lõpetama *või* lõppema; **let's ~ (up) with a song** lõpetagem lauluga; **this word ~s with a consonant** see sõna lõpeb konsonandiga
endanger [in′deinʤə] *v. t.* ohustama, (häda)ohtu saatma
endear [in′diə] *v. t.* kalliks tegema ◇ **to ~ oneself to** (*kellegi*) poolehoidu võitma
endearing [in′diəriŋ] *a.* armastust võitev; armastust väljendav, hellitav, õrn
endearment [in′diəmənt] *s.* armastusevõitmine; armastusväljendus, kallistus, hellitus, õrnus
endeavour, *Am.* **-vor** [in′devə] **1.** *v. t. & i.* taotlema, püüdlema, püüdma (*midagi* **after**; *midagi teha* **to do**); **2.** *s.* taotlus, püüdlus, katse (*midagi teha* **to do, at doing**)

endemic [en′demik] **1.** *a.* **(-ically)** endeem(ili)ne, päriskodune; **2.** *s. med.* endeemia, paigustaud (= **~ disease**); *biol.* endeem(ik)
endemism [′endəmizm] *s. biol.* endemism, päriskodusus
ending [′endiŋ] *s.* lõpp, lõpposa (*sõnal, värsil, jutul*)
endive [′endiv] *s. bot.* endiivia, salatsigur
endless [′endlis] *a.* lõputu, lõpmatu; pidev, katkematu ◇ **~ chain** lõpmatu (*e.* suletud) kett
endocarp [′endo(u)kɑ:p] *s. bot.* endokarp (*viljakesta sisekiht*); *vast.* **exocarp**
endocrine [′endo(u)krain] *a. füsiol.* endokriinne, endokriin-, sisesekretsiooni-, sisenõre-
endocrinology [endo(u)kri′nɔlədʒi] *s. med.* endokrinoloogia
endoderm [′endo(u)də:m] *s. biol.* endoderm, siseiduleht, sisemine looteleht; *vast.* **ectoderm**
endogamous [en′dɔgəməs] *a. etn.* endogaamiline; *vast.* **exogamous**
endogamy [en′dɔgəmi] *s. etn.* endogaamia; *vast.* **exogamy**
endogenous [en′dɔdʒənəs] *a. geol., biol.* endogeenne, sisetekkeline, sise-; *vast.* **exogenous**
endoparasite [endo(u)′pærəsait] *s. med.* endoparasiit, siseparasiit, -nugiline; *vast.* **ectoparasite**
Endor [′endɔ:] *pn.*
endorse, in- [in′dɔ:s] *v. t.* pealdama, (*dokumenti tagaküljel*) pealiskirjaga (*või* oma allkirjaga) varustama; *maj.* žireerima, (*vekslit*) žiiroga varustama, indosseerima; *piltl.* kinnitama, toetama; heaks kiitma ◇ **he had his licence -ed** tema juhiloale tehti märkus liikluseeskirjade rikkumise eest
endorsee, in- [indɔ:′si:] *s. maj.* indossaat, veksli vastuvõtja
endorsement, in- [in′dɔ:smənt] *s.* pealdamine, pealiskirjaga (*või* oma allkirjaga) varustamine; pealdis; *maj.* žireerimine, žiiro, indossament, (*veksli*) siirmispealdis; *piltl.* kinnitus, toetus, heakskiit
endorser, in-, -or [in′dɔ:sə] *s. maj.* žirant, indossant, veksli edasiandja; *piltl.* kinnitaja, toetaja
endosperm [′endo(u)spə:m] *s. bot.* endosperm, sisetoitekude
endow [in′dau] *v. t.* (*kingitud summaga*) toetama, (*pideva tuluga*) varustama *või* kindlustama, doteerima; osastama, õnnistama (*millegagi* **with**) ◇ **to ~ a school** kooli ülalpidamiseks dotatsiooni määrama; **to ~ a bed in a hospital** kinkesummaga ühe haigevoodi ülalpidamist haiglas kindlustama; **to be ~ed (by nature) with great talents** looduse poolt suuri vaimuandeid kaasa saama
endowment [in′daumənt] *s.* (rahaline) toetus, varustus, kindlustus, dotatsioon; (looduslik) kink, and; anne, talent
endue, in- [in′dju:] *v. t.* **(-uable)** rõivastama, rüütama (*millessegi* **with**); *piltl.* (*millegagi*) varustama **(with)** ◇ **to be -ed with all virtues** kõigi voorustega ehitud olema
endurable [in′djuərəbl] *a.* talutav, väljakannatatav; vastupidav, kestev
endurance [in′djuər(ə)ns] *s.* talumisvõime, kannatus; vastupidavus, kestvus; *tehn.* väsimustugevus ◇ **cold ~** külmakindlus; **heat ~** soojakindlus
endure [in′djuə] *v. t. & i.* taluma, välja kannatama; sallima; vastu pidama, kestma
endways [′endweiz], **-wise** [-waiz] *adv.* otsati, otsapidi, ots ees, otsad vastamisi
Endymion [en′dimiən] *pn.*
enema [′enimə, i′ni:mə] *s. med.* klistiir; klistiiriprits (= **~ syringe**)
enemy [′enimi] *s.* vaenlane; vastane, vihamees; *atrib.* vaenlase, vaenlas-, vaenulik ◇ **the (old) E-** hingevaenlane, kurat; **how goes the ~?** *fam.* mis kell on?; **to make an ~ of** (kedagi) enesele vaenlaseks tegema; **~ alien** riigi alam, millega ollakse sõjajalal
energetic [enə′dʒetik] *a.* **(-ically)** energiline, teguvõimas, tarmukas
energetics [enə′dʒetiks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) energeetika
energize [′enədʒaiz] *v. t.* energiat (*või* teguvõimet, tarmu) andma
energy [′enədʒi] *s.* energia, jõud; teguvõime, tarm
enervate [′enə:veit] *v. t.* **(-table, -tor)** enerveerima, rammestama, raugestama, jõuetus-

tama, rammetuks (*või* jõuetuks) tegema, kurnama

enervation [enə:'veiʃ(ə)n] *s.* enervatsioon, rammestus, raugus, jõuetus

en famille [ɑ:ŋfə'mi:l] *adv. pr.* perekondlikult, koduselt, kitsas ringis

enfant terrible ['ɑ:ŋfɑ:ŋ te'ri:bl] *s. pr.* «hirmus laps», juuresolijaid oma ootamatu otsekohesusega piinlikku seisukorda asetav isik

enfeeble [in'fi:bl] *v. t.* nõrgendama, nõrgestama

enfeeblement [in'fi:blmənt] *s.* nõrgendus, nõrgestus

enfeoff [in'fef] *v. t. aj.* läänistama, lääniga varustama **(with)**; *piltl.* üle andma (*kellelegi* **to**)

enfeoffment [in'fefmənt] *s. aj.* läänistus; läänistusürik, läänikiri

Enfield ['enfi:ld] *pn.*

enfilade [enfi'leid] *mil.* **1.** *s.* põiktuli(stus); **2.** *v. t.* **(-dable)** põiktulistama, põiktule alla võtma

enfold [in'fould] *v. t.* sisse mähkima **(in)**, ümbristama **(with)**; haarama, hõlmama

enforce [in'fɔ:s] *v. t.* **(-ceable)** peale sundima (*kellelegi* **upon**), peale käima, läbi viima *või* suruma, maksma panema

enforcement [in'fɔ:smənt] *s.* pealesundimine, läbisurumine, maksmapanek

enfranchise [in'frænʧaiz] *v. t.* **(-sable)** vabastama; (*linnale*) esindusõigust andma (*parlamendis*); (*isikule*) kodanikuõigusi (*või* valimisõigust) andma

enfranchisement [in'frænʧizmənt] *s.* vabastus; esindus- *või* valimisõiguse andmine

Engadine ['eŋgədi:n] *pn.*

engage [in'geidʒ] *v. t. & i.* kohustama, teenistusse võtma, palkama; tellima; kihlama; tööle (*või* tegevusse) rakendama; hõivama, tegevusse pidama (*millegagi* **in**); köitma, kütkestama, võluma; lahingutegevusse tõmbama; kohustuma (*midagi tegema* **to do**); tagama **(for)**; lahingutegevusse astuma; tegelema hakkama, tegelema (*millegagi* **in**); *tehn.* sisse lülitama *või* lülituma, hambuma, haarduma **(with)** ◇ **to ~ for a dance** angažeerima, tantsule kutsuma; **to ~ smb. in conversation** kellegagi vestlusse astuma; **to ~ in politics** poliitikast aktiivselt osa võtma hakkama; **to ~ the first gear** *tehn.* esimest käiku sisse lülitama

engaged [in'geidʒd] *a.* kihlatud; hõivatud, mitte vaba; *tehn.* haarduv, hambuv ◇ **~ to be married** kihlatud; **~ wheels** *tehn.* haarduvad hammasrattad

engagement [in'geidʒmənt] *s.* kohustus, tõotus; kihlumine, kihlus; hõivang; tegevus; leping, kokkulepe; kokkulepitud kohtumine; kokkupõrge, võitlus; *tehn.* sisselülitamine, sisselülitumine, hambumine, haardumine; ◇ **close ~** käsitsivõitlus; **to be under an ~** kohustatud olema; **to meet one's ~s** oma rahalisi kohustusi täitma

engagement-ring [in'geidʒməntriŋ] *s.* kihlasõrmus

engaging [in'geidʒiŋ] *a.* kütkestav, võluv, veetlev

en garcon [ɑ:ŋ'gɑ:sɔ:ŋ] *pr. adv.* poissmehelikult, poissmehe moodi

Engels ['eŋgəlz] *pn.*

engender [in'dʒendə] *v. t.* tekitama, sigitama, esile kutsuma

engine ['enʤin] *s.* masin, masinavärk; jõumasin, mootor; *er.* vedur ◇ **~ trouble** mootoririke

engine-driver ['endʒindraivə] *s.* vedurijuht

engineer [endʒi'niə] **1.** *s.* insener; (masina)tehnik, mehaanik; masinist; *mil.* pioneer, inseneriväe sõdur, sapöör; *Am.* vedurijuht; *piltl.* juhtija, korraldaja; **2.** *v. i. & t.* insenerina tegutsema; kavandama, konstrueerima; plaanima, plaanitsema; juhtima, korraldama; *fam.* sahkerdama ◇ **Royal E-s** (Inglise) kuninglik pioneeriväge, inseneriväge

engineering [endʒi'niəriŋ] *s.* inseneriteadus, -amet; (masina)tehnika; masinaehitus; *piltl.* osav ja kaval korraldamine, sahkerdamine; *atrib.* masina-, masinaehitus- ◇ **agricultural ~** agrotehnika; **chemical ~** keemiline tehnoloogia, keemiatehnoloogia; **electrical ~** elektrotehnika; **mechanical ~** masinaehitus; **nuclear ~** tuumatehnika; **power ~** (rakendus)energeetika; **safety ~** ohutustehnika; **sanitary ~** sanitaartehnika; **~ education** tehnikaharidus; **~ plant** masina(ehitus)tehas

enginery ['endʒinri] *s.* masinavärk, masinad; masinaehitus; kavalad sepitsused, sahkerdamine

engird(le) [in'gə:d(l)] *v. t.* vöötama, vööna ümbritsema

England ['iŋgland] *pn.* Inglismaa ◇ **New ~** Uus-Inglismaa (*kirdepoolne osa Am. Ühdest*)

English ['iŋgliʃ] **1.** *a.* inglise, inglispärane; ingliskeelne; **2.** *s.* inglise keel; *trük.* mittel (*14-punktine trükikiri*); **3.** *v. t.* **(e-)** *arh.* inglise keelde tõlkima ◇ **the ~** inglased; **the King's** (*or* **Queen's**) **~** eeskujulik inglise kirjakeel, inglise standardkeel (= **standard ~**); **in plain ~** lihtsas keeles; **~ Channel** Inglise Kanal, La Manche; **~ daisy** *bot.* (harilik) kirikakar, maarjalill; **~ horn** *muus.* inglise sarv

Englishman ['iŋgliʃmən] *s.* (*pl.* **-men**) inglane

Englishwoman ['iŋgliʃwumən] *s.* (*pl.* **-women** [-wimin]) inglanna

engorge [in'gɔ:dʒ] *v. t.* aplalt neelama ◇ **to be -ed** liialt täituma, ummistuma (*millestki* **with**)

engraft, in- [in'grɑ:ft] *v. t.* pookima, vääristama; (*millelegi*) külge pookima **(upon)**; *piltl.* istutama, sisendama **(in)**; liitma, lisandama **(into, upon)**

engrain, in- [in'grein] *v. t.* (*värvi*) sügavalt sisse immutama ◇ **~ed** sisseimbunud, -juurdunud, põline

engrave [in'greiv] *v. t.* **(-vable)** graveerima, uurendama, (*millessegi*) lõikama **(on, upon)**; *piltl.* sügavalt (mällu) sisse vajutama, sügavat muljet jätma **(on, upon)**

engraver [in'greivə] *s.* gravöör, graveerija, uurendaja

engraving [in'greiviŋ] *s.* graveerimine, graveering, uurendus; gravüür, uurend(pilt) ◇ **copperplate ~** *kunst* vasegravüür, -lõige

engross [in'grous] *v. t.* suure käekirjaga (puhtalt) ümber kirjutama; *äj.* angroo (*e.* hulgi) üles ostma, monopoliseerima; *piltl.* monopoliseerima, täielikult endale haarama *või* kiskuma (*näit. kõnelust, teiste tähelepanu*) ◇ **to be** (*or* **get**) **~ed** süvenema (*millessegi* **in**)

engrossment [in'grousmənt] *s.* suure käekirjaga (puhtalt) ümberkirjutamine; enesele kiskumine, monopoliseerimine; süvenemine tegutsemine, süvenemine (*millessegi* **in**)

engulf [in'gʌlf] *v. t.* kuristikku kiskuma, alla neelama

enhance [in'hɑ:ns, -'hæns] *v. t.* **(-ceable)** kõrgendama, rohkendama, tõstma, suurendama

enhancement [in'hɑ:nsmənt, -'hæns-] *s.* kõrgendus, rohkendus, tõstmine, suurendus

enharmonic [enhɑ:'mɔnik] *a. muus.* enharmooniline

Enid ['i:nid] *pn.*

enigma [i'nigmə] *s.* mõistatus, mõistatuslik asi *või* isik

enigmatic(al) [enig'mætik(əl)] *a.* **(-ically)** mõistatuslik, salapärane

enjambment [in'ʤæmmənt], **enjambement** [ɑ:ŋʒɑ:ŋb'mɑ:ŋ] *s. pros.* anžambmaan, siire, ülekanne

enjoin [in'ʤɔin] *v. t.* käskivalt rõhutama, käskima, ette kirjutama, kohustuslikuks tegema, peale sundima (*kellelegi* **on, upon**); *jur., er. Am.* keelama

enjoy [in'ʤɔi] *v. t.* nautima, (*millestki*) lõbu (*või* rõõmu, mõnu) tundma; kasu(s)tama; omama ◇ **to ~ oneself** lõbu tundma, lõbutsema, mõnulema, aega mõnuga veetma; **to ~ good health** hea tervisega olema

enjoyable [in'ʤɔiəbl] *a.* **(-bly)** nauditav, lõbu valmistav, meeldiv, mõnus

enjoyment [in'ʤɔimənt] *s.* nauding, lõbu, mõnu

enkindle [in'kindl] *v. t.* süütama, läitma; sütitama, (tegevusele) õhutama

enlace [in'leis] *v. t.* ümber põimima, ümber mässima (*ka piltl.*)

enlarge [in'lɑ:ʤ] *v. t. & i.* **(-geable)** avardama, suurendama, laiendama; avarduma, suurduma; suurenema, laienema; laiutama, pikalt-laialt kõnelema *või* kirjutama (*millestki* **upon**); *arh., Am.* vabastama ◇ **to ~ one's mind** ennast arendama

enlargement [in'lɑ:ʤmənt] *s.* avardus, suurendus, laiendus; suurdumine; *fot.* suurendus, suurendatud pilt

enlighten [in'laitn] *v. t.* (vaimu) valgustama, selgitama, õpetama; *poeet.* (*millelegi*) valgust heitma

enlightened [in'laitnd] *a.* valgustatud; *er.* selgelt mõtlev, selgenägelik

enlightenment [in'laitnmənt] *s.* valgustatus, selgenägelikkus; (vaimu)valgustus, selgitus, õpetus; (**E-**) *aj.* valgustusajastu, -aeg

enlist [in'list] *v. t. & i.* värbama, (*sõdureid*) väeteenistusse võtma; väeteenistusse astuma; toetajaid (*või* toetust) nõutama; poolehoidu võitma (*millekski* **in**)

enlistment [in'listmənt] *s.* värbamine, väkke võtmine; väkke astumine; toetuse (*või* poolehoiu) nõutamine

enliven [in'laivn] *v. t.* elustama, elavust andma, virgutama

en masse [ɑ:ŋ'mæs] *pr. adv.* massiliselt, kõik koos

enmesh [in'meʃ] *v. t.* (nagu võrku) sisse mässima, oma võrku püüdma

enmity ['enmiti] *s.* vaen; vaenulikkus, viha(vaen) ◇ **at** ~ vihavaenus (*kellegagi* **with**); **he does not bear** ~ ta ei kanna viha

ennoble [i'noubl] *v. t.* aadeldama, aadliseisusse tõstma; suursugustama, õilistama

ennui ['ɔnwi:] *s. pr.* tüdimus, igavus

ennuyé [ɔn'wi:jei] *a. pr.* (*fem.* **-yée** [-jei]) tüdi(ne)nud

Enoch ['i:nɔk] *pn.*

enormity [i'nɔ:miti] *s.* koletislikkus, koledus; koletu roim; *ka, er. Am.* tohutus, määratus, enormsus (= **enormousness**)

enormous [i'nɔ:məs] *a.* tohutu, määratu, päratu, koletu suur, jumitu, enormne

enough [i'nʌf] **1.** *a.* küllaldane, küllalt; **2.** *s.* küllaldane hulk, küllalt; **3.** *adv.* küllalt, küllaltki, küllaldasel määral, küll ◇ ~ **is as good as a feast** ega palju hüva hea ole; ~ **of this!** küllalt sellest!, jäta!; **to cry '~'** ennast lööduks tunnistama; **I have had** ~ **of him** mul on tast villand; ~ **and to spare** ülearugi; **like** ~ väga tõenäoline; **sure** ~ õige küll, tõepoolest

enounce [i'nauns] **(-ceable)** *v. t.* avaldama, väljendama; häälda

enow [i'nau] *poeet.* = **enough**

en passant [ɑ:ŋ'pæsɑ:ŋ, ɔm'p-] *pr. adv.* möödaminnes, muuseas

enplane [in'plein] = **emplane**

enquire [in'kwaiə] = **inquire**

enquiry [in'kwaiəri] = **inquiry**

enrage [in'reidʒ] *v. t.* **(-geable)** raevustama, maruvihaseks tegema ◇ **-ed** raevunud, raevune, maruvihane (*millegi või kellegi peale* **at**)

en rapport [ɑ:ŋrə'pɔ:] *pr. adv.* ühenduses, kokkupuutes (*kellegagi* **with**)

enrapture [in'ræptʃə] *v. t.* **(-rable)** vaimustama, vaimustusse viima, kaasa kiskuma

en règle [ɑ:ŋ'reigl] *adv. pr.* reeglipäraselt, tavaliselt

enrich [in'ritʃ] *v. t.* rikastama (*ka tehn. ja piltl.*); (*maad*) väetama

enrichment [in'ritʃmənt] *s.* rikastamine; rikastumine; rikastus, rikastav lisand

enrol [in'roul] *v. t.* **(-ll-)** nimestikku (*või* registrisse) kandma, sisse kirjutama, registreerima (*er. sõjaväkke*); liikmeks võtma, värbama

enrolment [in'roulmənt] *s.* nimestikku (*või* registrisse) kandmine, sissekirjutus, -kandmine, registreerimine; liikmeks võtmine, värbamine

en route [ɑ:ŋ'ru:t] *adv. pr.* teel, teekonnal

ensample [en'sæmpl] *arh.* = **example**

ensconce [in'skɔns] *v. t.* (kindlalt, mugavalt) kohale asetama, sisse seadma ◇ **to** ~ **oneself in** ennast (*kuhugi*) mugavalt sisse seadma

ensemble [ɑ:ŋ'sɑ:ŋbl, ɔn'sɔmbl] *s. pr.* ansambel, ühis- e. koosmõju; koosmäng; tervikkogu

enshrine [in'ʃrain] *v. t.* **(-nable)** pühamusse sulgema, pühadusena säilitama; *piltl.* talletama, hardalt mälestuses säilitama

enshroud [in'ʃraud] *v. t.* surnulinasse mähkima; (sisse) mähkima, varjama

ensign ['ensain] *s.* (ameti-, ühingu)tunnus, tunnusmärk, embleem; lipp, plagu; *mil. van.* lipnik; *Am.* ['ens(i)n] mereväelipnik, alamleitnant

ensilage ['ensilidʒ] **1,** *s.* sileerimine, silosööda valmistamine; silo, silosööt; **2.** *v. t.* = *järgm.*

ensile [in'sail] *v. t. põll.* sileerima

enslave [in'sleiv] *v. t.* **(-vable)** orjastama, orjaks tegema, ikestama

enslavement [in'sleivmənt] *s.* orjastus, ikestus

enslaver [in'sleivə] *s.* orjastaja, ikestaja

ensnare, in- [in'snɛə] *v. t.* **(-rable)** püünisesse (*või* lõksu) meelitama; võrgutama

ensue [in'sju:] *v. t.* tulenema, järelduma, johtuma (*millestki* **from**), järgnema (*millegi* **on**); *piibl.* taga otsima

ensure [in'ʃuə] *v. t.* **(-rable)** kindlustama (*millegi vastu* **against, from**); (kindlasti) tagama, garanteerima; *vrd.* **insure**

-ent [ənt] *vt.* **-nt**

entablature [in'tæblətjuə, -tʃə, en't-] *s. arhit.* pealistalastik, (sambaid ühendav) ristlatalastik, antablemaan

entablement [in'teiblmənt] *s. arhit.* (*raidkuju sokli*) pealisplaat; = *eelm.*

entail [in'teil] **1.** *v. t. jur.* fideikomissiks tegema, fideikomissina pärandama; nõudma, vajalikuks tegema; (*kellelegi*) peale panema, koormaks tegema (**on**); (tagajärjena) kaasa tooma; **2.** *s. jur.* fideikomiss; põlispärand

entangle [in'tæŋgl] *v. t.* sisse mässima; raskustesse kiskuma; sassi ajama, segaseks tegema, keerustama ◇ **to get -ed** sassuma, takerduma; raskustesse sattuma

entanglement [in'tæŋglmənt] *s.* sissemässimine; raskustesse kiskumine *või* sattumine; segadus, sassisolek, sassumus ◇ **barbed wire** ~ *mil.* okastraattõke

entente [ɔn'tɔnt, ɑn'tɑ:ŋt] *s. pr.* kokkulepe, leppimus; *pol.* (riikide) liit; liitlased ◇ **the E-** *aj.* Antant, Kolmikkokkulepe

enter ['entə] *v. i. & t.* sisenema, sisse astuma (*või* sõitma, tungima); (*kooli, teenistusse*) astuma; sisse kirjutama *või* kandma, registreerima; *maj.* kirjendama, sissekannet tegema; (*millessegi*) kuuluma, osa moodustama (**into**); peale hakkama, algama, alustama (**on, upon**); (*kohustusi, omandit*) üle võtma (**on, upon**) ◇ **to** ~ **the** (*or* **into the**) **room** tuppa astuma; ~ **Macbeth** ilmub Macbeth (*lavamärkus*); **to** ~ **an appearance** oma nägu näitama (*koosolekul*); **to** ~ **a protest** vormiliselt protesti tõstma; **to** ~ **the army** sõjaväkke astuma; **to** ~ **the Church** vaimulikku seisusse astuma; **to** ~ (*or* **to** ~ **oneself, to** ~ **one's name**) **for an examination** ennast eksamiks üles andma; **to** ~ **into conversation** vestlusse astuma; **to** ~ **into an agreement** kokkulepet sõlmima; **to** ~ **into details** (*or* **particulars**) üksikasjadesse laskuma *või* tungima; **to** ~ **into smb.'s feelings** kellegi tunnetesse sisse elama; **to** ~ **(up)on a new career** uut karjääri alustama

enteric [en'terik] **1.** *a.* sisikonna-, soolte-, enteraalne; **2.** *s. med.* kõhutüüfus, -soetõbi (= ~ **fever**)

enteritis [entə'raitis] *s. med.* enteriit, peensoolepõletik

enterprise ['entəpraiz] *s.* (julge, ohtlik) ettevõte, üritus; ettevõtlikkus ◇ **a man of** ~ ettevõtlik mees; **to show** ~ ettevõtlikkust osutama; **to engage in -es** ettevõtetesse laskuma; **industrial** ~ tööstusettevõte; **private** ~ eraettevõte

enterprising ['entərpraiziŋ] *a.* ettevõtlik, hakkaja, julge

entertain [entə'tein] *v. t. & i.* (*külalisi*) vastu võtma, kostitama, võõrustama; lõbustama, meelelahutust pakkuma; (*lootust, mõtet, kavatsust jms.*) hellitama, kaalutlema; (*kirjavahetust*) pidama

entertainer [entə'teinə] *s.* kostitaja, võõrustaja; lõbustaja, meelelahutaja, *er.* estraadikunstnik, meelelahutuskunstnik

entertaining [entə'teiniŋ] *a.* lõbustav, lõbus, huvitav

entertainment [entə'teinmənt] *s.* kostitus, võõrustus; *er.* võõruspidu; lõbustus, meelelahutus

enthral(l) [in'θrɔ:l] *v. t.* **(-ll-)** orjastama; kütkestama, paeluma

enthrone [in'θroun] *v. t.* **(-nable)** troonima, troonile (*või* aujärjele) asetama; *piltl.* kõrgele tõstma

enthronement [in'θrounmənt] *s.* troonimine, troonile (*või* aujärjele) asetamine; *kirikl.* (*piiskopi*) intronisatsioon

enthronization [enθrounai'zeiʃ(ə)n] = *eelm.*

enthuse [in'θju:z] *v. t. & i. Am. fam.* vaimustama; vaimustuma; vaimustust üles näitama (*millegi üle* **about, over**)

enthusiasm [in'θju:ziæzm] *s.* entusiasm, innustus, ind, (ülim) vaimustus (*millestki, kellestki* **about, for**)

enthusiast [in'θju:ziæst] *s.* entusiast, innustunud (*või* kergesti innustuv) isik

enthusiastic [inθju:zi'æstik] *a.* **(-ically)** entusiastlik, innustunud, vaimustatud; kergesti innustuv (*millestki, kellestki* **about, for, at**)

entice [in'tais] *v. t.* **(-ceable)** meelitama, häälitama, hõrgutama, ahvatama, a(h)vatlema

enticement [in'taismənt] *s.* meelitus, häälitus, hõrgutus, ahvatus, a(h)vatlus; hõrgutis, ahvatis

entire [in'taiə] **1.** *a.* (**-est**) täielik, terve, terviklik; kogu; puhas, lausa; (*hobuse kohta*) ruunamata; **2.** *s. van.* teatav kange (inglise) õllesort; kastreerimata hobune, täkk

entirely [in'taiəli] *adv.* täielikult, täitsa, täiesti, sootuks

entirety [in'taiəti] *s.* täielikkus, tervik, täis määr ◇ **in its ~** tervikuna

entitle [in'taitl] *v. t.* tituleerima, nimetama, nime andma; (*raamatut*) pealkirjastama; õigustama, õigust andma (*millekski* **to**) ◇ **to be -ed** õigust omama (*millelegi* **to**; *midagi teha* **to do**)

entity ['entiti] *s.* entiteet, olemus; iseseisev olemusvorm; eriotstarbeline organisatsioon ◇ **legal ~** juriidiline isik; **sporting ~** (*er. rahvusvahelistel võistlustel*) tervikuna arvestatav spordiorganisatsioon

entomb [in'tu:m] *v. t.* hauda panema, matma; hauaks olema

entombment [in'tu:mmənt] *s.* haudapanek, matmine

entomologist [entə'mɔlədʒist] *s.* entomoloog, putukateadlane

entomology [entə'mɔlədʒi] *s.* entomoloogia, putukateadus

entomophilous [entə'mɔfiləs] *a. bot.* entomofiilne, putukalembene, putukate kaasabil tolmlev (*taime kohta*)

entourage [ɔntu(:)'rɑ:ʒ] *s. pr.* ümbruskond; kaas(las)kond

entr'acte ['ɔntrækt] *s. pr.* antrakt, (*etenduse*) vaheaeg; vaheajamuusika

entrails ['entreilz] *s. pl.* sisikond, sisus, *er.* soolkond, soolestik; *piltl.* sisemus

entrain [in'trein] *v. t. & i.* (*peam. sõjaväge*) rongile asetama; rongile asuma (*peam. sõjaväe kohta*)

entrance I [in'trɑ:ns] *v. t.* transsi (e. unetarretusse) panema; hurmama, võluma, vaimustama, kaasa kiskuma (*millegagi* **with**)

entrance II ['entrəns] *s.* sisenemine, sisseminemine, -minek, -tulemine, -astumine; sissepääs; sissepääsu- *või* sisseastumismaks (= **~ fee**); sissekäik, uks ◇ **to force an ~** sisse murdma (*kuhugi* **into**); **-es and exits** *teatr.* lavale ilmumised ja lavalt lahkumised; **main ~** peasissekäik, peauks; **~ examination** sisseastumiseksam; **~ visa** sissesõiduviisa

entrant ['entrənt] **1.** *a.* sisseastuv; **2.** *s.* sisseastuja; (uude) ametisse astuja; (*võistluseks, seltsi liikmeks jms.*) ülesseatud kandidaat

entrap [in'træp] *v. t.* (**-pp-**) lõksu püüdma *või* saatma, sisse vedama; kavalusega meelitama (**in, into, to**; *midagi tegema* **into doing**) ◇ **-pped air** *tehn.* suletud õhk

entreat [in'tri:t] *v. t.* anuma, (tungivalt, härdalt) paluma (*kelleltki midagi* **smth. of smb.**)

entreaty [in'tri:ti] *s.* (tungiv, härras) palve

entrecôte ['ɔntrəkout] *s. kok.* antrekoot, ribitükk (*veiseliha*)

entrée ['ɔntrei] *s.* sissepääsu- *või* juurdepääsuõigus; *kok.* vaheroog (*serveeritav kala ja prae vahel*)

entremets ['ɔntrəmei] *s.* (*pl.* **~** [-meiz]) *kok.* (kerge) vaheroog

entrench, in- [in'trentʃ] *v. t. & i.* kaeviku(te)ga ümbritsema, sissekaevamise teel kindlustama; *haruld.* üle piiride haarama, (*kellegi*) õigustesse puutuma (**upon**) ◇ **to ~ oneself** sisse kaevuma, kindlustuma (*ka piltl.*)

entrenchment, in- [in'trentʃmənt] *s.* sissekaevamine, kaeviku(te)ga ümbritsemine; kindlustatud seisukoht; kaevik(ud), kaevikutega välikindlustus

entre nous ['ɔntrə'nu:] *adv. pr.* meie vahel, omavahel

entrepôt, *ka* -pot ['ɔntrəpou] *s. pr.* kaubaladu; kaubavahetuskeskus; tollimata kaupade ladu

entrepreneur [ɔntrəprə'nə:] *s. pr.* eraettevõtja, antreprenöör

entresol ['ɔntrəsɔl, 'entəsɔl] *s. arhit.* antresool, lisakorrus, vahekorrus

entropy ['entrəpi] *s. füüs.* entroopia

entrust, in- [in'trʌst] *v. t.* (hooleks) usaldama (*kellelegi midagi* **smb. with smth.** *or* **smth. to smb.**) ◇ **can I ~ you with the task** (*or* **can I ~ the task to you?**) kas võin selle ülesande teie täita jätta?

entry ['entri] *s.* sisenemine, sisseastumine, -käik, -sõit; sissekäik, -pääs, uks (= **entrance**); jõesuu, suue; *jur.* valdusse astumine; *maj.* sissekanne, kirjend; *bibl.* kirje; *maj.* tollideklaratsioon; *sport* võistlejate nimestik ◇ **to make one's ~** *teatr.* lavale ilmuma (*ka piltl.*); **to make an ~** *maj.* sissekannet tegema, kirjendama; **vocabulary ~, ~ word** märksõna; **book-keeping by single (double) ~** ühekordne (kahekordne) raamatupidamine

entwine [in'twain] *v. t. & i.* (**-nable**) kokku põimima *või* punuma (*millegagi* **with**); (*millegi*) ümber põimima *või* punuma (**about**); põimuma

enumerate [i'nju:məreit] *v. t.* (**-rable, -tor**) loetlema, loendama, üles lugema, enumereerima

enumeration [inju:mə'reiʃ(ə)n] *s.* loetelu, loendus, üleslugemine, enumeratsioon

enunciate [i'nʌnʃieit, -si-] *v. t.* (**-ciable, -tor**) avaldama, teatavaks tegema, välja kuulutama; hääldama

enunciation [inʌnsi'eiʃ(ə)n] *s.* avaldus, teatavakstegemine, väljakuulutamine; hääldamine, hääldamisviis

enure [i'njuə] = **inure**

enuresis [enju'ri:sis] *s. med.* enurees, kusepidamatus

envelop [in'veləp] *v. t.* ümbritsema, (sisse) mässima *või* mähkima (*millessegi* **in**); (ümberringi, ümbrisena) katma; *mil.* sisse piirama

envelope ['enviloup, 'ɔn-] *s.* (kirja)ümbrik; ümbris, kate

envelopment [in'veləpmənt] *s.* ümbritsemine, sissemässimine, -mähkimine; sissepiiramine

envenom [in'venəm] *v. t.* mürgi(s)tama, mürgiseks tegema (*ka piltl.*); kibedusega täitma

enviable ['enviəbl] *a.* kadestatav, kadestusväärne

envious ['enviəs] *a.* kade (*kellelegi, millelegi* **of**)

environ [in'vaiər(ə)n] *v. t.* ümbritsema (*millegagi, kellegagi* **with, by**)

environment [in'vaiər(ə)nmənt] *s.* ümbritsemine; ümbrus(kond), ümbritsevad asjaolud; *biol.* (välis)keskkond

environs [in'vaiər(ə)nz, 'envir(ə)nz] *s. pl.* (*linna*) ümbrus(kond), lähikond, lähim naabrus

envisage [in'vizidʒ] *v. t.* (**-geable**) näkku vaatama; (vaimus *või* mõttes) ette nägema; vaatlema, kaalutlema

envision [in'viʒən] *v. t.* (nägemusena) kujutlema, piltlikult ette nägema

envoy ['envɔi] *s.* käskjalg; saadik; *arh.* saatesalm (*luuletusel*)

envy ['envi] **1.** *s.* kadedus; kadestus (**of, at**); midagi kadestatavat, kadedusobjekt; **2.** *v. t.* (**-iable**) kadestama ◇ **out of ~** kadeduse pärast; **your garden is the ~ of all your neighbours** teie aed äratab kõigi naabrite kadedust; **I don't ~ him** ma ei kadesta teda; **I ~ you your excellent memory** ma kadestan teid teie oivalise mälu pärast

enwrap [in'ræp] *v. t.* (**-pp-**) sisse mässima *või* mähkima

enzyme ['enzaim] *s. keem., biol.* ensüüm, ferment

eocene ['i(:)osi:n] *s. geol.* eotseen

eolith ['i:oliθ] *s. geol., arheol.* eoliit

eon ['i:ən] = **aeon**

eosin(e) ['i:osi(:)n] *s. keem.* eosiin

eozoic ['i(:)o'zouik] *geol.* **1.** *a.* eosoiline; **2.** *s.* eosoikum

Epaminondas [ipæmi'nɔndæs] *pn.* Epameinondas

epaulet(te) ['epəlet] *s.* epolett, õlak, pagun

epenthesis [i'penθisis] *s. lgv.* epentees

epergne [i'pə:n] *s.* (söögilaua keskel asetsev) ehisvaagen (*puuvilja või maiustuste jaoks*)

ephemera [i'femərə] *s.* (*pl.* **-ras, -rae** [-ri:]) *zool.* ühepäevik, efemeriid, kiilkärbes; *piltl.* ühepäevaliblikas

ephemeral [i'femər(ə)l] *a.* efemeerne, ühepäevane, üürike, lühiealine

ephemeris [i'feməris] *s.* (*pl.* **ephemerides** [efi'meridi:z]) *astr.* efemeriid (*tabel taevakehade ettearvutatud asendite kohta*)

ephemeron [i'femərən] *s.* (*pl.* **-rons, -ra**) = **ephemera**

Ephesian [i'fi:ʒiən] **1.** *a.* Efesose, Eevesuse; **2.** *s.* efesoslane, eevesuslane

Ephesus ['efisəs] *pn.* Efesos, Eevesus

epi- ['epi] *pref.* peal, järgi, üle, juures, (*võõrsõnades*) epi-

epic ['epik] **1.** *a.* (**-ically**) eepiline, jutustav, **2.** *s.* eepos

epical ['epik(ə)l] *a.* (**-lly**) = **epic**

epicalyx [epi'kæliks] *s. bot.* välistupp (*õiel*)
epicardium [epi'kɑ:diəm] *s. anat.* epikard
epicarp ['epikɑ:p] *s. bot.* epikarp
epicene ['episi:n] **1.** *a. lgv.* epitseenne, soole mitteosutav; **2.** *s.* epitseen, soole mitteosutav sõna
epicentre ['episentə] *s. geol., mil.* epitsenter
epicentrum [epi'sentrəm] *s.* (*pl.* **-tra** [-trə]) = *eelm.*
Epictetus [epik'ti:təs] *pn.* Epiktetos
epicure ['epikjuə] *s.* maiasmokk, toidu- ja veininautleja, gastronoom
epicurean [epikju(ə)'ri(:)ən] **1.** *a.* epikuuriline; epikuurlik, elunautlev; **2.** *s.* epikuurlane; elunautleja
epicureanism [epikju(ə)'ri(:)ənizm] *s.* epikureism, Epikurose õpetus
epicurism ['epikjuərizm] *s.* epikuurlus, elunautlus; *er.* toidu- ja veininautlus
Epicurus [epi'kjuərəs] *pn.* Epikuros
epicycle ['episaikl] *s. mat., astr.* epitsükkel
epicycloid [epi'saikloid] *s. mat.* epitsükloid
epidemic [epi'demik] **1.** *a.* **(-ically)** epideemiline, (ränd)taudiline; *piltl.* kiiresti leviv; **2.** *s.* epideemia, (ränd)taud; *piltl.* kiiresti leviv nähtus
epidemiology [epidemi'ɔlədʒi] *s. med.* epidemioloogia, taudiõpetus
epiderm(is) [epi'də:m(is)] *s. anat.* epiderm(is), marrask(nahk); *bot.* epiderm(is)
epidiascope [epi'daiəskoup] *s. tehn.* epidiaskoop
epidote ['epidout] *s. min.* epidoot
epiglottis [epi'glɔtis] *s. anat.* epiglotis, kõripealis
epigone ['epigoun] *s.* epigoon, (kuulsate eellaste) järeleaimaja
epigram ['epigræm] *s.* epigramm, pilkesalm; teravmeelne lausung
epigrammatic [epigrə'mætik] *a.* **(-ically)** epigrammiline, lühidalt ning tabavalt väljendatud; epigrammme harrastav
epigraph ['epigrɑ:f, -græf] *s.* epigraaf, pealiskiri, *er.* raidkiri (*ehitisel*); moto
epilepsy ['epilepsi] *s.* epilepsia, langetõbi
epileptic [epi'leptik] **1.** *a.* epileptiline, langetõveline, langetõve-; **2.** *s.* epileptik, langetõbine
epilogue ['epilɔg] *s.* epiloog, lõpp- *või* järelsõna, lõppkõne; järellugu
epiphany [i'pifəni] *s. kirikl.* epifaania, (jumaluse) nähtumine *või* ilmumine; **(the E-)** kolmekuningapäev (*6. jaan.*)
epiphyte ['epifait] *s. bot.* epifüüt; *pat.* parasiitseen, nugiseen (*looma nahal*)
Epirus [e'paiərəs, i'p-] *pn.* Epeiros
episcopacy [i'piskəpəsi] *s.* episkopaat, piiskoplik kirikuvalitsus; piiskopkond
episcopal [i'piskəp(ə)l] *a.* **(-lly)** episkopaalne, episkopaal-, piiskoplik, piiskopi-, ◇ **E-Church** piiskoplik kirik
episcopalian [ipiskə'peiliən] **1.** *a.* episkopaalne, piiskopliku kiriku; **2.** *s.* episkopaallane
episcopate [i'piskəpit] *s.* episkopaat, piiskopiamet, -valdkond; piiskopkond
episcope ['episkoup] *s. tehn.* episkoop (*projektsiooniaparaat*)
episode ['episoud] *s.* episood, kõrvallugu, vahelugu, -sündmus, -juhtum
episodic(al) [epi'sɔdik(əl)] *a.* **(-ically)** episoodiline, lünklik, juhuslik
epistemology [episti'mɔlədʒi] *s. filos.* epistemoloogia, tunnetusteooria
epistle [i'pisl] *s.* kiri, läkitus (*hariliku kirja kohta tarvit. peam. naljatoonis*); epistel; värssides kirjutatud kiri
epistolary [i'pistələri] *a.* epistolaarne, kirjakujuline
epitaph ['epitɑ:f, -tæf] *s.* epitaaf, hauakiri
epithalamium [epiθə'leimiəm] *s.* (*pl.* **-iums, -ia**) *kirj.* epitalaamion, (vanakreeka) pulmalaul
epithelial [epi'θi:liəl] *a. anat., bot.* epiteliaalne, epiteliaal-, kattekoeline, kattekoe-
epithelium [epi'θi:liəm] *s. anat., bot.* epiteel, epiteelkude, kattekude
epithet ['epiθet] *s.* epiteet, lisandsõna
epithetic [epi'θetik] *a.* **(-ically)** epiteetlik, lisandsõnaline
epitome [i'pitəmi] *s.* epitoom, (suurema teose) kokkuvõte, lühendväljaanne
epitomize [i'pitəmaiz] *v. t.* **(-zable)** kokku võtma, lühendatult esitama
epoch ['i:pɔk, *Am.* 'epɔk] *s.* epohh, ajajärk; *geol.* ajastik
epochal ['epɔk(ə)l] *a.* epohhiline, epohhisse puutuv; pöördeline
epoch-making ['i:pɔkmeikiŋ, 'ep-] *a.* uut ajajärku loov, epohhiloov, pöördeline, tähtis

epode ['epoud] *s. kirj.* epood
epopee ['epopi:] *s. kirj.* epopöa
epos ['epɔs] *s. kirj.* eepos
Epping ['epiŋ] *pn.*
epsilon [ep'sailən] *s.* epsilon (*kreeka tähestiku 5. täht, vastab ladina lühikesele e-le*)
Epsom ['epsəm] *pn.* ◇ ~ **salt(s)** *keem., farm.* mõrusool, epsomiit
equability [ekwə'biliti] *s.* ühetaolisus, ühtsus, muutumatus; meelerahu
equable ['ekwəbl, 'i:kw-] *a.* **(-bly)** ühetaoline, ühtlane, muutumatu; rahulik, tasakaalukas
equal ['i:kw(ə)l] **1.** *a.* **(-lly)** võrdne, vastav **(to)**; omataoline; ühetasane, tasavägine; võrd- *või* üheõiguslik; võrdjagune, ekvaalne; **2.** *s.* võrdne (*või* vastav, omataoline) isik *või* asi; **3.** *v. t.* **(-ll-)** (*millegagi, kellegagi*) võrduma, võrdne olema (*millegi poolest* **in**); *arh.* võrdsustama (= **equalize**) ◇ **to be** ~ **to** (*millegagi, kellegagi*) võrduma; (*millegi*) kõrgusel seisma, (*millegagi*) hästi toime tulema; **he has no** ~ temataolist ei ole olemas; **nothing can** ~ **this splendour** see toredus on võrratu; **you can** ~ **his record** sa võid tema rekordit korrata
equality [i(:)'kwɔliti] *s.* võrdsus, üheväärsus, vastavus, ühetasasus, ühesugusus; võrdõiguslikkus, üheõiguslikkus; võrdjagusus, ekvaalsus ◇ **on an** ~ samal tasemel, võrdsetel alustel
equalization [i:kwəl(a)i'zeiʃ(ə)n] *s.* võrdsustus, ühtlustus, ühetasastus
equalize ['i:kwəlaiz] *v. t.* **(-zable)** võrdsustama, ühtlustama, ühetasastama (*millegagi, kellegagi* **to, with**)
equanimity [i:kwə'nimiti] *s.* meelerahu, kannatlikkus
equate [i'kweit] *v. t.* **(-table)** võrdsustama, võrdseks tegema, võrdseks seadma, võrdsena võtma (**to, with**); *mat.* võrrutama
equation [i'kweiʃ(ə)n, -eiʒ(ə)n] *s.* võrdsustus, tasandus; *mat.* ekvatsioon, võrrand
equator [i'kweitə] *s.* ekvaator; *Am. sl.* vatsajoon, ümbermõõt
equatorial [ekwə'tɔ:riəl] **1.** *a.* ekvaatoriline, ekvatoriaalne, ekvatoriaal-; ekvaatorilähedane; **2.** *s. astr.* ekvatoriaal(teleskoop) (= ~ **telescope**)
Equatorial Guinea [ekwə'tɔ:riəl 'gini] *pn.* Ekvatoriaal-Guinea
equerry ['ekwəri] *s. aj.* tallmeister (*kuningakoja ametnik*)
equestrian [i'kwestriən] **1.** *a.* ratsa-, ratsutamis-; **2.** *s.* ratsur, ratsutaja, ratsanik, kunstratsutaja ◇ ~ **statue** ratsurkuju
equestrienne [ikvestri'en] *s.* naisratsutaja, -ratsutamiskunstnik, kunstratsutajanna
equi- ['i:kwi] *ühendeis* võrd-, sama-, tasa-, (*võõrsõnades*) ekvi-
equiangular [i:kwi'æŋgjulə] *a. mat.* võrdnurkne
equidistant ['i:kwi'distant] *a.* ekvidistantne, võrdvahemikuline, -kaugune, ühekaugune
equilateral ['i:kwi'læt(ə)r(ə)l] *a. mat.* võrdkülgne
equilibrate [i:kwi'laibreit] *v. t. & i.* tasakaalustama, tasakaalu viima; tasakaalustuma, tasakaalus olema (*millegagi* **with**)
equilibrist [i:'kwilibrist] *s.* ekvilibrist, tasakaalukunstnik, kõietantsija
equilibrium [i:kwi'libriəm] *s.* ekviliibrium, tasakaal
equimolecular ['i:kwimo(u)'lekjulə] *a. keem.* ekvimolekulaarne
equine ['i:kwain] *a.* hobuse-, hobu-, hobuste-; hobusetaoline
equinia [i'kwiniə] *s. vet.* malleus, tatitaud
equinoctial [i:kwi'nɔkʃ(ə)l, 'ek-] **1.** *a. astr., geogr.* ekvinoktsiaalne, ekvinoktsiaal-, pöörijoone-; pööripäevane, pööripäeva-, pööripäevaaegne; ekvaatorilähedane; **2.** *s. astr., geogr.* pöörijoon; taevaekvaator, taevaskera suurring; *pl.* ekvinoktsiaaltormid, pööripäevatormid
equinox ['i:kwinɔks, 'ek-] *s. astr.* ekvinoktsium, võrdpäevsus ◇ **vernal (autumnal)** ~ kevadine (sügisene) võrdpäevsus *või* pööripäev
equip [i'kwip] *v. t.* **(-pp-)** varustama, seadmestama, ekipeerima (*ka mil.*)
equipage ['ekwipidʒ] *s.* varustus, seadmestus; ekipaaž (*hobusõiduk koos rakendi ja kutsariga*); *arh.* saatjaskond
equipment [i'kwipmənt] *s.* varustamine, varustus, seadmestamine, seadmestus, seadmestik; rakmed (*ka mil. ja tehn.*); sisseseade; veerem, veerev koosseis (*raudteel*)

equipoise [ˈi:kwipɔiz, ˈekwi-] **1.** *s.* tasakaal, -kaalustus; **2.** *v. t.* tasakaalustama
equitable [ˈekwitəbl] *a.* **(-bly)** õiglane, õigluspärane, paruslik; erapooletu
equitation [ekwiˈteiʃ(ə)n] *s.* ratsutamiskunst; *peam. nalj.* ratsutamine
equity [ˈekwiti] *s.* õiglus, õigluspärasus, parus; erapooletus; *maj.* panditud omandi netoväärtus; *pl. maj.* tavalised (mitte kindlaksmääratud dividendi andvad) aktsiad ◇ **Court of E-** parema äratundmise (mitte fikseeritud õigusnormide) järgi otsustav kohus
equivalence [iˈkwivələns], **-lency** [-lənsi] *s.* ekvivalentsus, samaväärsus, võrdväärsus, võrdvõimelisus; *mat., loog.* ekvivalents
equivalent [iˈkwivələnt] **1.** *a.* ekvivalentne, ekvivalent-, samaväärne, võrdväärne, võrdvõimeline; samatähenduslik; **2.** *s.* ekvivalent, ekvivalentne ese *või* suurus, samaväärne vaste
equivocal [iˈkwivək(ə)l] *a.* **(-lly)** ekvivookne, kahemõtteline, tagamõtteline; ebakindel, kõhklev; kahtlane, puiklev
equivocate [iˈkwivəkeit] *v. i.* **(-tor)** kahemõtteliselt rääkima, sõna (*või* mõtet) väänama, puiklema
equivocation [ikwivəˈkeiʃ(ə)n] *s.* kahemõtteline kõne, kahemõttelisus, sõna- *või* mõtteväänamine, puiklemine
equivoque, -voke [ˈekwivouk] *s.* sõnamäng, kalambuur (= **pun**); (sõnaline) kahemõttelisus
Er *keem.* = **erbium**
-er I [ə] *suf.* **1.** -ja, -ur, -ti (*tuletab verbidest tegijanimesid, näit.* **finder, developer**); **2.** -lane, -(li)ne (*tuletab mõningaid substantiive teistest substantiividest, näit.* **Londoner, -decker**)
-er II [ə] *suf.* -m; -mini, -malt (*tuletab adjektiivide ja adverbide komparatiive, näit.* **cleaner, dirtier; oftener, sooner**)
E.R. *lüh.* = **1. East Riding** (*vt.* **riding** I); **2. Elizabeth** (*lad.* **Elisabetha**) **Regina** kuninganna Elizabeth
era [ˈiərə] *s.* eera, ajajärk, aegkond (*er., geol.*); ajaarvamine ◇ **Christian (Mohammedan)** ~ kristlik (muhamedi) ajaarvamine
eradiate [iˈreidieit] = **radiate**
eradicate [iˈrædikeit] *v. t.* **(-cable, -tor)** välja juurima, (juurteni) hävitama
eradication [irædiˈkeiʃ(ə)n] *s.* väljajuurimine, hävitamine, hävitus
erase [iˈreiz, *Am.* -s] *v. t.* **(-sable)** välja radeerima *või* kaapima *või* hõõruma, kustutama
eraser [iˈreizə, *Am.* -sə] *s.* väljaradeerija, -kaapija; radeerimisnuga *või* -kumm, kustutuskumm; *Am. ka* tahvlilapp
Erasmus [iˈræzməs] *pn.*
erasure [iˈreiʒə] *s.* väljaradeerimine, -kaapimine; väljaradeeritud *või* -kaabitud koht, kaabis, rasuur
erbium [ˈə:biəm] *s. keem.* erbium (*sümbol* **Er**)
ere [ɛə] *prep. & konj. arh.* enne, enne kui (= **before**) ◇ ~ **long** *arh.* peagi, varsti (= **before long**)
Erebus [ˈeribəs] *s.* Erebos, allilma pimedus (*personifitseeritult*), põrgupimedus
Erechtheus [iˈrekθju:s] *pn.*
erect [iˈrekt] **1.** *a.* püstine, püstiseisev, sirge, sirgelt seisev; **2.** *v. t.* **(-tor)** püstitama, ehitama, tarindama; püsti ajama; *tehn.* monteerima, rakestama
erectile [iˈrekt(a)il] *a. füsiol.* erektiilne, jäikpunduv
erection [iˈrekʃ(ə)n] *s.* püstitus, ehitus, tarindus, tarind; ehitis, hoone; *füsiol.* erektsioon, jäikpundumine
eremite [ˈerimait] *s.* eremiit, üksiklane, (kristlik) erak
erewhile [ɛəˈ(h)wail] *adv. arh.* varemalt, vanasti
erg [ə:g], **ergon** [ˈə:gɔn] *s. füüs.* erg
ergatocracy [ə:gəˈtɔkrəsi] *s. pol.* tööliste valitsus, töörahvavõim
ergo [ˈə:gou] *adv. haril. nalj.* ergo, järelikult, niisiis
ergon [ˈə:gɔn] = **erg**
ergot [ˈə:gət] *s. põll., farm.* tungaltera
ergotamine [əːˈgɔtəmi(:)n] *s. keem., farm.* ergotamiin
ergotism [ˈə:gətizm] *s. med.* ergotism, tungalteramürgi(s)tus
Eric [ˈerik] *pn.*
Erie [ˈiəri] *pn.*
Erin [ˈerin, ˈiər-] *pn. poeet.* = **Ireland**
eristic [iˈristik] **1.** *a.* eristiline, vaidluskunsti-; 2. *s.* eristika, vaidluskunst, -oskus; eristik, vaidluskunstnik

Eritrea [eriˈtriə] *pn.*
ermine [ˈə:min] *s.* hermeliin, kärp, lahits; hermeliin, kärbinahk (*er. inglise peeri- või kohtunikurüü ilustisena*); *piltl.* kohtunikuseisus, -au
erne [ə:n] *s. zool.* merikotkas
Ernest [ˈə:nist] *pn.*
erode [iˈroud] *v. t.* **(-dable)** erodeerima, uuristama; söövitama
Eros [ˈiərɔs, ˈer-] *s.* Eros (*kreeka armastusjumal*)
erosion [iˈrouʒ(ə)n] *s.* erosioon, uuristus; söövitus
erosive [iˈrousiv] *a.* erosiooniline, uuristav; söövitav
erotic [iˈrɔtik] **1.** *a.* erootiline, armuihaline; armuelamusi käsitlev; **2.** *s.* erootiline luuletus
eroticism [iˈrɔtisizm] *s.* erotitsism, (*liialdatud*) armuihalisus
erotomania [irouto(u)ˈmeiniə] *s. pat.* erotomaania, armastushullus
err [ə:] *v. i.* eksima, patustama; *arh.* (ümber) ekslema ◇ **to** ~ **is human** eksimine on inimlik
errand [ˈer(ə)nd] *s.* ülesandekäik, ülesanne, (*käigu või reisi*) eesmärk, siht ◇ **fool's** ~ asjatu käik; **to go on an** ~ ülesandel minema; **to run** (*or* **go**) **~s** (*or* **on ~s**) ülesandekäike tegema, jooksupoisiks olema
errand-boy [ˈerəndbɔi] *s.* jooksupoiss (*ka piltl.*)
errant [ˈer(ə)nt] *a.* rändav, rränd- (*er. rüütlite kohta*); (ümber)ekslev ◇ **knight** ~ rändrüütel
errantry [ˈer(ə)ntri] *s.* rändrüütellikkus, rändrüütellik eluviis
errata [iˈreitə] *vt.* **erratum**
erratic [iˈrætik] *a.* **(-ically)** (ümber)ekslev, uitav; ebakindel, korrapäratu ◇ ~ **block** (*or* **boulder**) rändrahn
erratum [iˈreitəm] *s.* (*pl.* **-ta**) trükiviga
erroneous [eˈrouniəs, iˈr-] *a.* ekslik, väär
error [ˈerə] *s.* eksitus, viga; eksimus, vääratus ◇ **to commit an** ~ eksima; **you are in** ~ te eksite; **~s excepted** (*lüh.* **E.E.**) *maj.* (võimalikud) eksimused palutakse jätta arvestamata
ersatz [ˈɛəzæts, -ˈzæts] *s. sks.* aseaine, ersats
Erse [ə:rs] *arh.* = **Gaelic**
Erskine [ˈə:skin] *pn.*
erst [ˈə:st] *adv. arh.* varemalt, vanasti, kunagi
erstwhile [ˈə:st(h)wail] *arh.* **1.** *adv.* = *eelm.*; **2.** *a.* kunagine, endine
eructation [i:rʌkˈteiʃ(ə)n] *s.* röhitus, röhatus; (*vulkaani*) väljapurse
erudite [ˈeru(:)dait] *a.* eruditsiooni(ri)kas, (suure) eruditsiooniga, õpetatud
erudition [eru(:)ˈdiʃ(ə)n] *s.* eruditsioon, õpetatus, teaduslik haritus
erupt [iˈrʌpt] *v. i., haruld. v. t.* purskuma, läbi murduma, välja lööma; *med.* lööbima; (*hammaste kohta*) igemetest läbi lõikuma; hammastuma; *haruld.* purskama
eruption [iˈrʌpʃ(ə)n] *s.* eruptsioon, purskumine, purse; pahvak; väljalöömine; *med.* lööbimine, lööve; hammastumine
eruptive [iˈrʌptiv] *a.* eruptiivne, purskeline; *med.* lööbeline; väljalöövv
-ery [əri] *vt.* **-ry**
eryngo [iˈriŋgou] *s. bot.* ogaputk
erysipelas [eriˈsipiləs] *s. med.* erüsiipel, roos ◇ **swine** ~ *vet.* sigade punataud
erythema [eriˈθi:mə] *s. med.* erüteem, nahaverevus, -punetus
Es *keem.* = **einsteinium**
Esau [ˈi:sɔ:] *pn.* Eesav
escalade [eskəˈleid] *s. mil. aj.* eskalaad, redelrünnak
escalate [ˈeskəleit] *v. i. & t. pol.* eskaleeruma, järk-järgult tõusma *või* suurenema; *er.* (*suuremaks sõjaks*) üle minema; eskaleerima, järk-järgult tõstma *või* suurendama
escalation [eskəˈleiʃ(ə)n] *s.* eskalatsioon, eskaleerimine, järkjärguline tõus *või* suurenemine; *er.* üleminek suuremaks sõjaks, sõjategevuse laiendamine *või* laienemine
escalator [ˈeskəleitə] *s. tehn.* eskalaator, lifttõstuk
escallop [isˈkæləp, -ˈkɔl-] = **scallop**
escapade [eskəˈpeid] *s.* eskapaad, kõrvalehüpe, kergemeelne vemp
escape [isˈkeip] **1.** *v. i. & t.* **(-pable)** pääsema, põgenema, vabanema (*millestki* **from**); välja voolama; vältima, kõrvale hoiduma; välja lipsama; (*kellelegi*) tähelepanematuks jääma; **2.** *s.* pääs, pääse, pääsetee, vabanemine, vabastus; pagu, põgenemine;

väljavool; päästeredel, tuletõrjeredel (= **fire-~**); metsistunud kultuurtaim ◇ **to ~ punishment** karistust vältima, karistusest pääsema; **the sense ~s me** ma ei suuda selle mõtet tabada; **to ~ smb.'s notice** kellelegi tähelepanematuks jääma; **his name has -ed me** ta nimi on mul ununenud; **to have a narrow ~** üle noatera pääsema; **to make one's ~** põgenema; **~ fiction** eskapistlik kirjandus, elust kõrvalepõörduv (fantaasiamaailmas liikuv) kirjandus; **~ wheel** *tehn.* (*kella*) käiguratas

escapee [eski'pi:] *s.* põgenik; *pol.* pagulane

escapement [is'keipmənt] *s.* pääs, (välja)pääsutee; lahtipääs; *tehn.* (*kella*) käivikregulaator

escapism [is'keipizm] *s.* eskapism, elupagulus, tõsielust eemalepõördumine

escapist [is'keipist] *s.* eskapist, elupagulane, tõsielust eemalepõörduja

escarp [is'kɑ:p] **1.** *s. mil.* eskarp; *geol.* = *järgm.*; **2.** *v. t.* (eskarbitaoliseks) nõlvama, järsakuna ehitama

escarpment [is'kɑ:pmənt] *s. geol.* järsak, järsk nõlv(ak); *mil.* eskarp (= *eelm.*)

eschalot ['eʃəlɔt] = **shallot**

eschatology [eskə'tɔlədʒi] *s. kirikl.* eshatoloogia

escheat [is'tʃi:t] *jur.* **1.** *s.* vaibevarana riigile pärandumine; vaibevara, -pärand; **2.** *v. t. & i.* vaibevarana riigile pärandama *või* päranduma; konfiskeerima

eschew [is'tʃu:] *v. t.* vältima, (eemale) hoiduma

eschscholtzia [e'ʃɔltsiə, is'kɔlʃə] *s. bot.* läänemagun, ešoltsia, eldu

escort 1. ['eskɔ:t] *s.* eskort, kaitse- *või* ausaade, saatesalk; saatelaev *või* -lennuk; **2.** [is'kɔ:t] *v. t.* eskort(eer)ima, eskordiga (*või* eskordina) saatma, saate(salga)ks olema

escritoire ['eskri(:)twɑ:, -'twɑ:] *s.* (sahtlitega) kirjutuspult, sekretär

esculent ['eskjulənt] **1.** *a.* söödav, söömiskõlblik; **2.** *s.* midagi söödavat, *er.* söödav aedvili

escutcheon [is'kʌtʃ(ə)n] *s.* vapikilp; (*laeva*) nimelaud, -plaat; (*kõrvalepööratav*) lukuaugukate ◇ **a blot on smb.'s ~** häbiplekk kellegi aul

esker, -kar ['eskə] *s. geol.* vallseljak, oos

Eskimo ['eskimou] *s.* (*pl.* **-oes, -os**) eskimo; eskimo keel ◇ **~ dog** eskimo koer, laika; **~ pie** *Am.* eskimojäätis (*šokolaadtorbikus jäätis*)

Esmond(e) ['ezmənd] *pn.*

esophagus [i(:)'sɔfəgəs] *peam. Am.* = **oesophagus**

esoteric [eso(u)'terik] *a.* (**-ically**) esoteeriline, ainult pühendatuile määratud; era-, salajane, varjatud; *vast.* **exoteric**

esp. *lüh.* = **especially**

espalier [is'pæliə] *s.* (taime)spaleer, tugilatistik; spaleerpuu, võrepuu

esparto [es'pɑ:tou] *s. bot.* esparto, halfahein (= **~ grass**)

especial [is'peʃ(ə)l] *a.* erakorraline, eritine, eriline; peamine, ülim; *vrd.* **special** ◇ **of ~ importance** eriti tähtis, erilise tähtsusega

especially [is'peʃ(ə)li] *adv.* eriti, peamiselt, üliväga

Esperantist [espə'ræntist] *s.* esperantist

Esperanto [espə'ræntou, -'rɑ:n-] *s.* esperanto

espial [is'paiəl] *s.* piilumine, luuramine; märkamine, viisamine

espionage ['espiənidʒ, espiə'nɑ:ʒ] *s.* spionaaž, salakuulamine, -luure

esplanade [esplə'neid] *s.* esplanaad

espousal [is'pauz(ə)l] *s.* omaksvõtmine, liitumine, kaasaminek, kaasumine (**of**); *arh. haril. pl.* abiellumine, naitumine, naimine

espouse [is'pauz] *v. t.* (**-sable**) naima, naiseks võtma, abielluma; naiseks andma (**to**); omaks võtma, liituma, kaasa minema, kaasuma

espresso [es'presou] *s.* espresso (*eriline kõrgrõhukatel kohvikeetmiseks*); espressokohv (= **~ coffee**); espressokohvik (= **~ bar**)

esprit [es'pri:, 'espri:] *s. pr.* vaim, vaimukus, teravmeelsus, esprii ◇ **~ de corps** [də'kɔ:] kastivaim, kambavaim, ühtekuuluvustunne

espy [is'pai] *v. t.* (**-iable**) silmama, eemalt (*või* ootamatult) nägema, märkama, viisama

Esq. [is'kwaiə] *vt.* **esquire**

-esque [esk] *suf.* -lik (*moodustab adjektiive tähendusega 'kellegi laadis või stiilis', näit.* **Dantesque, Romanesque**)

Esquimau ['eskimou] *s.* (*pl.* **-maux** [-mouz, -mou]) = **Eskimo**

Esquimault [es'kwaimɔ:lt] *pn.*

esquire [is'kwaiə] *s. arh.* = **squire**; (*lüh.* **Esq.**) viisakustiitel (er. aadressil) härrasmehe nime järel (*selle tarvitamisel ei tohi nime ees seista mingit viisakustiitlit, näit.* **John Smith, Esq.**)

ess [es] *s.* tähe **s** nimetus; midagi S-kujulist

-ess [is, es] *suf.* -nna, -tar (*tuletab naissoost substantiive, näit.* **actress, lioness**)

essay 1. ['esei] *s.* essee; kirjand; katse, katsetus; **2.** [e'sei] *v. t.* katsetama; katsuma, proovima

essayist ['eseiist] *s.* esseist

essence ['esns] *s.* olu, olemus; põhiolemus; tuum, peaosis; essents, lenduv õli; koondatud ekstrakt; lõhnaõli

essential [i'senʃ(ə)l] **1.** *a.* (**-lly**) oluline, olulise tähtsusega, (põhi)olemuslik, essentsiaalne (*millekski* **to**); *med. van.* iseseisvalt tekkinud (*haiguse kohta*), idiopaatiline; **2.** *s.* oluline asi *või* tegur ◇ **~ oil** lenduv eeterlik õli

essentiality [isenʃi'æliti] *s.* olulisus, essentsiaalsus; oluline osis *või* asjaolu

Essex ['esiks] *pn.*

-est [ist, est] *suf.* -im, kõige -m (*tuletab adjektiivide ja adverbide superlatiive, näit.* **greatest, soonest**)

establish [is'tæbliʃ] *v. t.* rajama, asutama, sisse seadma, etableerima; kohale (*või* ametisse) seadma; maksma panema, kehtestama, sätestama; kindlaks tegema, tõestama, tuvastama ◇ **E-ed Church** riigikirik

establishment [is'tæbliʃmənt] *s.* rajamine, asutamine, sisseseadmine, etableerimine; maksmapanek, kehtestus, sätestus; kindlakstegemine, tõestus, tuvastus; asutus, ettevõte; majapidamine; (**the E-**) riigikirik; kehtiv (ühiskondlik) kord, valitsev klikk; ülemkiht, ladvik

estaminet [es'tæminei] *s. pr.* (prantsuse) veinipood *või* veinimüügiga kohvik

estate [is'teit] *s.* seisus; seisund; vara(ndus), omand(us); kinnisvara; mõis; *jur.* päranditomp *või* konkursitomp; ◇ **third ~** *aj.* kolmas seisus; **fourth ~** *nalj.* ajakirjandus; **landed ~** mõis; **real ~** kinnisvara; **personal ~** vallasvara; **~ agent** mõisavalitseja; kinnisvaramaakler; **~ car** universaalauto; **~ duty** (*or* **tax**) *jur.* pärandimaks

esteem [is'ti:m] **1.** *v. t.* lugu pidama, austama, hindama; arvama; **2.** *s.* lugupidamine, austus ◇ **to hold in ~** lugu pidama, austama

ester ['estə] *s. keem.* ester

Esther ['estə] *pn.*

esthet- = **aesthet-**

Esthonia [es'θouniə] = **Estonia**

estimable ['estiməbl] *a.* lugupidamis- *või* austamisväärne

estimate 1. ['estimit] *s.* hinne, hinnang; arvestus, kaalutlus, kalkulatsioon; eelarve; **2.** ['estimeit] *v. t.* hindama, arvestama, kaalutlema, kalkuleerima ◇ **the E-s** riigieelarve

estimation [esti'meiʃ(ə)n] *s.* arvamine, arvamus; hinnang; lugupidamine, austus ◇ **in my ~** minu arvamuse (*või* hinnangu) järgi, minu arvates; **to be in (high) ~** (kõrges) lugupidamises olema; **to hold in ~** lugu pidama, austama

estimator ['estimeitə] *s.* hindaja; arvestaja, takseerija

Estonia [es'touniə] *pn.* Eesti(maa)

Estonian [es'touniən] **1.** *a.* eesti; **2.** *s.* eestlane; eesti keel ◇ **~ Soviet Socialist Republic** Eesti Nõukogude Sotsialistlik Vabariik

estop [is'tɔp] *v. t.* (**-pp-**) *jur.* tõkestama, ette ära hoidma (*millestki* **from**; *midagi tegemast* **from doing**)

estoppel [is'tɔpəl] *s. jur.* tõkestus, ärahoidmine; *er.* vastuväiteõigusest ilmajätmine *või* (endise leppe alusel) ilmajäämine

estrade [es'trɑ:d] *s. haruld.* estraad, (madal) lava (= **dais**)

estrange [is'treindʒ] *v. t.* (**-geable**) võõrutama, võõraks (*või* vaenulikuks) tegema (*kellelegi* **from**)

estrangement [is'treindʒmənt] *s.* võõrutus, võõraks (*või* vaenulikuks) tegemine; võõrdumine, võõrdumus

estrogen ['estrədʒen] *peam. Am.* = **oestrogen**

estuary ['estju(ə)ri] *s. geol.* estuaar, lehtersuue; suudmelaht

et [et] *konj. lad.* ja; *vt.* **~ alii, ~ cetera, ~ sequentia**

eta ['i:tə] *s.* eeta (*kreeka tähestiku 7. täht, vastab ladina pikale e-le*)
et alii [et'eiliai] *lad.* (*lüh.* **et al.**) ja teised (isikud)
etc. *lüh.* = **et cetera** [et'set(ə)rə] *lad.* (= **and so on**) ja nõnda edasi
etceteras [it'setrəz, et-] *s. pl.* muud, muud (vähemtähtsad) asjad *või* isikud
etch [etʃ] *v. t. & i. kunst, trük.* söövitama, etsima
etching ['etʃiŋ] *s. kunst, trük.* söövitamine, etsimine; *er.* söövitustrükk, etsing, ofort
eternal [i(:)'tə:n(ə)l] *a.* (**-lly**) igavene, igikestev; (igi)põline
etern(al)ize [i(:)'tə:n(əl)aiz] *v. t.* igaveseks (*või* igikestvaks) muutma; põlistama, jäädvustama
eternity [i(:)'tə:niti] *s.* igavik
-eth [iθ, eθ] *vt.* **-th**
ethane ['eθein] *s. keem.* etaan
ethanol ['eθənɔl] *s. keem.* etanool, etüülalkohol, piiritus
Ethel ['eθ(ə)l] *pn.*
ether ['i:θə] *s.* eeter (*ka füüs., keem., farm.*); pilvedetagune taevas, selge taevas, taevalaotus
ethereal, -ial [i(:)'θiəriəl] *a.* (**-lly**) eeterlik, eetritaoline; kerge, lenduv, õhkjas, õhuline; taevalik ◇ ~ **oil** *keem.* eeterlik õli
etherealize [i(:)'θiəriəlaiz] *v. t.* eteriseerima, eeterlikuks tegema
etherify [i(:)'θerifai] *v. keem.* eterifitseerima, eetriks muutma
etherize ['i:θəraiz] *v. t.* (**-zable**) *med.* eeterdama, eteriseerima, eetriga uimastama; *keem.* eterifitseerima, eetriks muutma (= **etherify**)
ethic ['eθik] **1.** *s. haruld.* = **ethics**; **2.** *a. haruld.* eetiline ◇ ~ **dative** *lgv.* tundedaativ, tundetooniline daativ (*näit.* **he can knock you off a sonnet in half an hour** ta võib teile poole tunniga soneti kokku klopsida)
ethical ['eθik(ə)l] *a.* eetiline, eetikasse puutuv, kõlbeline ◇ ~ **drugs** *med.* ainult arstidele reklaamitavad (ja nende retsepti järgi müüdavad) droogid
ethics ['eθiks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na või pl-na*) eetika, kõlblusõpetus; kõlbelised põhimõtted
Ethiopia [i:θi'oupiə] *pn.* Etioopia
Ethiopian [i:θi'oupiən] **1.** *a.* etioopia; *nalj.* neegri-; **2.** *s.* etiooplane; *nalj.* moora(maa)mees, neeger
ethmoid ['eθmɔid] *a. anat.* sõeljas, sõel- ◇ ~ **bone** *anat.* sõelluu
ethnic ['eθnik] *a.* (**-ically**) etniline, rahva-, rassi-; *haruld.* paganarahva-, paganlik ◇ ~ **group** etniline rühm; rahvusrühm
ethnical ['eθnik(ə)l] = *eelm.*
ethnogeny [eθ'nɔdʒəni] *s.* etnogenees, rahvateke
ethnographer [eθ'nɔgrəfə] *s.* etnograaf
ethnographic(al) [eθnə'græfik(əl)] *a.* (**-ically**) etnograafiline ◇ ~ **frontier** rahvuste piir
ethnography [eθ'nɔgrəfi] *s.* etnograafia, rahvateadus
ethnology [eθ'nɔlədʒi] *a.* etnoloogia
ethnos ['eθnɔs] *s. etn.* etnos
ethology [i'θɔlədʒi] *s. biol.* etoloogia
ethos ['i:θɔs] *s.* eetos
ethyl ['eθil] *s. keem.* etüül ◇ ~ **alcohol** etüülalkohol, piiritus
ethylene ['eθili:n] *s. keem.* etüleen
etiolate ['i:tioleit] *v. t. & i.* (**-table**) etioleerima, (*taime*) pimedas kasvatades kahvatuks ning kiduraks muutma (*ka piltl.*); etioleeruma, pimedas kasvades kahvatuks ning kiduraks jääma (*taime kohta*)
etiolation [i:tio'leiʃ(ə)n] *s.* etioleerimine; etioleerumine
etiology = **aetio-**
etiquette [eti'ket, 'etiket] *s.* etikett, (õukondlik *või* kutsealane *või* seltskondlik) käitumistava; (väljakujunenud) käitumisreeglid
Etna ['etnə] **1.** *pn.*; **2.** *s.* (**e-**) piirituskeetel
Eton ['i:tn] *pn.* (*linn ja kolledž Inglismaal*) ◇ ~ **collar** lai valge (kuuepealne) poistekrae; ~ **crop** poisipea (*naistel*); ~ **jacket** lühike (ainult puusadeni ulatuv) koolipoisikuub
Etonian [i(:)'touniən] **1.** *a.* Etoni (kolledži); **2.** *s.* Etoni kolledži õpilane *või* lõpetanu
Etruria [it'ruəriə] *pn.* Etruuria
Etruscan [it'rʌskən] *aj.* **1.** *a.* etruski; **2.** *s.* etrusk; etruski keel
et seq(q). *lüh.* = **et sequentia** [etsi'kwenʃiə] *lad.* ja järgnevad (*sõnad, leheküljed jms.*)
-ette [et] *suf.* (*tuletab substantiive*: **1.** *vähendava tähendusega, näit.* **statuette, kitchenette**; **2.** *feminiinse tähendusega, näit.* **suffragette, usherette**; **3.** *tähendusega* 'tehis-, kunst-', *näit.* **leatherette**)

étude [ei'tju:d, 'eit-] *s. muus.* etüüd
etui, etwee [e'twi:] *s.* etüi, (nõela-, ehte)toos *või* -karp
etymological [etimə'lɔdʒik(ə)l] *a.* (**-lly**) *lgv.* etümoloogiline, etümoloogia-
etymologist [eti'mɔlədʒist] *s. lgv.* etümoloog
etymologize [eti'mɔlədʒaiz] *v. t. & i. lgv.* etümologiseerima
etymology [eti'mɔlədʒi] *s. lgv.* etümoloogia
etymon ['etimɔn] *s. lgv.* etümon, põhi- *e.* tüvisõna
Eu *keem.* = **europium**
eu- [ju(:)] *ühendeis* hea-, hästi-, kaunis-, (*võõrsõnades*) eu-
Euboea [ju(:)'bi(:)ə] *pn.* Euboia
eucalyptus [ju(:)kə'liptəs] *s. bot.* eukalüpt ◇ ~ **oil** eukalüptiõli
Eucharist ['ju:kərist] *s. kirikl.* euharistia, püha õhtusöömaaeg, armulaud; pühitsetud leib
eucharistic, E- [ju:kə'ristik] *a. kirikl.* euharistlik, püha õhtusöömaaja, armulaua-
euchre ['ju:kə] **1.** *s.* juuker, ameerika viisleht (*kaardimäng*); **2.** *v. t.* juukrimängus lööma; *piltl.* üle trumpama
Euclid ['ju:klid] **1.** *pn.* Eukleides; **2.** *s. fam.* geomeetria
Euclidean [ju(:)'klidiən] *a. mat.* eukleidiline ◇ ~ **geometry** eukleidiline geomeetria; ~ **space** eukleidiline ruum
Eudocia [ju:'douʃə] *pn.* Eudokia
Eugene ['ju:dʒi:n, ju:'dʒi:n] *pn.*
Eugenia [ju(:)'dʒi:niə] *pn.*
eugenic [ju(:)'dʒenik] **1.** *a.* (**-ically**) eugeeniline; **2.** *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) eugeenika, pärilikkusehügieen
eulogist ['ju:lədʒist] *s.* ülistaja
eulogistic [ju:lə'dʒistik] *a.* (**-ically**) ülistav, ülistus-
eulogize ['ju:lədʒaiz] *v. t.* (**-zable**) ülistama
eulogy ['ju:lədʒi] *s.* ülistus, kiidukõne, (kõrge) kiitus
Eunice ['ju:nis] *pn.*
eunuch ['ju:nək] *s.* eunuhh, kastraat, kohimees
eupeptic [ju:'peptik] *a.* heaseedeline, hea seedimisega; seedimist soodustav; *piltl.* rõõmsameelne
euphemism ['ju:fimizm] *s. lgv.* eufemism
euphemistic [ju:fi'mistik] *a.* (**-ically**) eufemistlik, ilustav, kaunistav, pehmendav, kaudselt väljendav
euphonic [ju(:)'fɔnik] (**-ically**), **euphonious** [ju(:)'founiəs] *a.* eufooniline, ilu- *või* heakõlaline
euphonium [ju(:)'founəm] *s. muus.* eufoonium (*teatav bassvaskpill*)
euphony ['ju:fəni] *s.* eufoonia, ilukõla, heakõlalisus
euphoria [ju(:)'fɔ:riə] *s. med., psühh.* eufooria, kõrgenenud hüvetunne (*er. mõne haiguse puhul või narkootilise aine mõjul*)
euphrasy ['ju:frəsi] *s. bot.* silmarohi
Euphrates [ju(:)'freiti:z] *pn.* Eufrat
Euphues ['ju:fju(:)i:z] *pn.*
euphuism ['ju:fju(:)izm] *s. kirj.* eufuism, (stiililine) ülespuhutus, peenutsemine
Eurasia [ju(ə)'reiʃ(i)ə, -ʒiə] *pn.* Euraasia
Eurasian [ju(ə)'reiʒiən] **1.** *a.* euraasia, euraasialik; euroopa-aasia segavereline; **2.** *s.* euraaslane, euroopa-aasia segavereline isik
eureka [ju(ə)'ri:kə] *interj.* (h)eureka!, käes! (= *olen leidnud!; rõõmuhüüatus tähtsa avastuse või leiutuse puhul*)
Euripides [ju(ə)'ripidi:z] *pn.*
Euro- ['juəro(u)] *ühendeis* Euro-, euro-, Euroopa
Eurodollar ['juəro(u)dɔlə] *s.* eurodollar
Europe ['juərəp] *pn.* Euroopa
European [juərə'pi(:)ən] **1.** *a.* euroopa, euroopalik; **2.** *s.* eurooplane ◇ ~ **Economic Community** Euroopa Majandusühendus (*lüh.* **E.E.C.**); ~ **Parliament** Euroopa Parlament
europium [ju(ə)'roupiəm] *s. keem.* euroopium (*sümbol* **Eu**)
Eurovision ['juəro(u)viʒ(ə)n] *s.* Eurovision (*televisioonivõrk*)
Eurydice [ju(ə)'ridisi(:)] *pn.* Eurydike
Eustace ['ju:stəs] *pn.*
Eustachian [ju(:)'steikiən] *a. anat.* Eustachi ◇ ~ **tube** Eustachi tõri, kuulmetõri
Euston ['ju:st(ə)n] *pn.*
eutectic [ju(:)'tektik] *keem., tehn.* **1.** *s.* eutektikum; **2.** *a.* eutektiline
Euterpe [ju(:)'tə:pi] *s.* Euterpe (*helikunsti ja lüürilise luule muusa*)
euthanasia [ju:θə'neiziə, -'neisiə] *s.* eutanaa-

sia (*kerge ning valuta suremine; paranemislootuseta haige surma tahtlik esilekutsumine*)

eutrophic [ju:'trɔfik] *a. biol.* eutroofne, rohketoiteline

eutrophy ['ju:trəfi] *s. biol.* eutroofsus, rohketoitelisus, toitesoolade rohkus (*er. veekogudes ja soodes*)

Eva ['i:və] *pn.*

evacuant [i'vækjuənt] *med.* **1.** *a.* roojamist soodustav; **2.** *s.* roojamist soodustav vahend

evacuate [i'vækjueit] *v. t. & i.* **(-uable, -tor)** evakueerima; tühjendama, teisaldama; (*rooja*) välja heitma, roojama; evakueeruma

evacuation [ivækju'eiʃ(ə)n] *s.* evakuatsioon; tühjendamine, teisaldamine; (*rooja*) väljaheitmine, roojamine

evacuee [ivækju'i:] *s.* evakueeritu

evade [i'veid] *v. t.* **(-dable)** (*millestki, kellestki*) kõrvale põiklema, kõrvale hoiduma; (*seadusest, kohusetäitmisest jms.*) mööda hiilima; (kõrvale põigates) vältima; käest ära lipsama (*ka piltl.*)

evaluate [i'væljueit] *v. t.* **(-uable)** väärtustama, hindama, väärtust määrama; *mat.* (välja) arvutama

evaluation [ivælju'eiʃ(ə)n] *s.* väärtustamine, väärtustus, hindamine, hinnang; *mat.* (välja)arvutamine, arvutus

evanesce [evə'nes, i:və-] *v. t.* haihtuma, kaduma, lenduma

evanescence [evə'nesns, i:və-] *s.* haihtumine, kadumine, lendumine

evanescent [evə'nesnt, i:və-] *a.* haihtuv, kaduv, lenduv, põgus; *mat.* nullile lähenev, lõpmata väike

evangel [i'vændʒəl] *s. arh.* evangeelium (= **gospel**); *piltl.* poliitiline usutunnistus

evangelic(al) [i:væn'dʒelik(əl), ev-] **1.** *a.* **(-ically)** evangeelne; **2.** *s.* evangeelse kiriku liige

evangelicalism [i:væn'dʒelikəlizm, ev-] *s.* evangeelne usk *või* usuõpetus

Evangeline [i'vændʒili:n] *pn.*

evangelism [i'vændʒilizm] *s.* evangelism, evangeeliumi kuulutamine; rändjutlustamine

evangelist [i'vændʒilist] *s.* evangelist; rändjutlustaja *või* kodumisjoni tegelane

evanish [i'væniʃ] *lit.* = **vanish**

Evans ['ev(ə)nz] *pn.*

evaporate [i'væpəreit] *v. t. & i.* aurustama, auruks muutma; auruma, aurustuma, auruks muutuma, ära aurama, niiskust välja aurama; *fam.* «ära aurama», kaduma

evaporation [ivæpə'reiʃ(ə)n] *s.* aurustamine, aurustus; aurumine, aurustumine; äraauramine; aur

evaporator [i'væpəreitə] *s.* aurustaja, auruks muutja; aurusti, aurustusseade, -masin

evasion [i'veiʒ(ə)n] *s.* kõrvalepõiklemine, -hoidumine, möödahiilimine; vältimine

evasive [i'veisiv] *a.* kõrvalepõiklev, -hoiduv, möödahiiliv

Eve I [i:v] *pn.* ◇ **a daughter of** ~ eevatütar, tüüpiline naine

eve II [i:v] *s.* (*mingi tähtpäeva või sündmuse*) eelõhtu, -päev; *arh.* õhtu ◇ **New Year's E**vana-aasta õhtu; **on the** ~ **of** (*millegi*) eelpäeval, just enne (*teatavat päeva*), (*millegi*) eelõhtul

Eveline, -yn ['i:vlin] *pn.*

even I ['i:v(ə)n] *s. poeet.* = **evening**

even II ['i:v(ə)n] **1.** *a.* **(-er, -est; -nness)** ühetasane, ühtlane, tasa-, tasapinnaline; võrdne, tasavägine; lame, sile; ühetaoline, sama; rahulik; paaris- (*arvude kohta*); **2.** *v. t.* tasandama, ühetasaseks tegema; **3.** *adv.* isegi, koguni; *arh.* just, nimelt ◇ **to be** ~ **with** (*kellegagi*) tasa olema (*ka piltl.*); **our scores are now** ~ meie arved on nüüd tasa (*ka piltl.*); *sport* meil on nüüd võrdne arv punkte; **to get** ~ **with** (*kellegagi*) arveid õiendama (*peam. piltl.*); **to break** ~ *sport* võrdselt punkte saama; *piltl.* (*kihlveol*) võrdselt võitma ning kaotama, ei kasu ega kahju saama; **on an** ~ **keel** *mer.* tasalastis; **of** ~ **date** *maj.* samast kuupäevast; **to** ~ **up** võrdseks tegema; **to** ~ **up on smb.** *peam. Am.* kellegagi arveid õiendama; ~ **as** parajasti kui; ~ **if** (*or* **though**) isegi kui; **not** ~ isegi mitte

even-handed ['i:v(ə)nhændid] *a.* erapooletu, õiglane

evening ['i:vning] *s.* õhtu ◇ **this** ~ täna õhtul; **in the** ~ õhtul; ~**s** *peam. Am.* õhtuti (= **in the** ~**s**); **on the** ~ **of the first**

of May esimese mai õhtul; **one** (*or* **on a**) **fine summer** ~ ühel ilusal suveõhtul; ~ **dress** õhtuülikond, õhtukleit; ~ **star** ehatäht

evensong ['i:v(ə)nsɔŋ] *s.* õhtupalvus, õhtune (lauluga) jumalateenistus; *arh.* õhtulaul

event [i'vent] *s.* sündmus, juhtumus; lõpptulemus; *sport* (võistlus)ala ◇ **in the** ~ **of** (*millegi*) juhul; **at all** ~**s** igal juhul; **quite an** ~ midagi tähelepanuväärset

eventful [i'ventf(u)l] *a.* **(-lly)** sündmusrikas

eventide ['i:v(ə)ntaid] *s. poeet.* õhtu

eventless [i'ventlis] *a.* sündmusteta, sündmusvaene

eventual [i'ventjuəl] *a.* eventuaalne, vahestine, juhtumisi võimalik; lõpptulemuslik

eventuality [iventju'æliti] *s.* eventuaalsus, vahestisus, võimalik juhtum

eventually [i'ventjuəli] *adv.* eventuaalselt, lõpptulemusena, lõpuks, viimaks

eventuate [i'ventjueit] *v. i.* õnnestuma, välja kukkuma; lõpptulemusena andma (**in**); *peam. Am.* juhtuma

ever ['evə] *adv.* kunagi, iganes; *arh.* alati, ikka, üha; (*eesliitena*) igi-; *sl.* (*superlatiivi järel*) üldse ◇ **for** ~ alatiseks, alatiselt, alalõpmata; **for** ~ **and (for)** ~ igavesti, igaveseks ajaks; **what** ~ **made you come here?** *fam.* mis pagana pihta sundis sind siia tulema?; **the finest** ~ *sl.* üldse kõige ilusam; **did you** ~**?** *vulg.* kas pole pöörane?; ~ **after** (*or* **since**) sellest ajast peale; ~ **so** *fam.* (üli)väga; **Yours** ~ (*or* **E- yours**) *fam.* Sinu (*kirja lõpul, allkirja ees*)

Everard ['evərɑ:d] *pn.*

Everest ['evərist] *pn.* ◇ **Mount** ~ Mount Everest, Džomolungma, Tšomolungma

Everett ['evərit] *pn.*

everglade ['evəgleid] *s. Am.* madal soine luht

evergreen ['evəgri:n] **1.** *a.* igihaljas; **2.** *s.* igihaljas taim

everlasting [evə'lɑ:stiŋ] **1.** *a.* igikestev, igavene; lakkamatu; **2.** *s.* igavik; *bot.* õlglill, immortell; *tekst.* tugev villane riie ◇ **from** ~ igavesest ajast (peale); **pearly** ~ *bot.* pärl-hõbeleht

evermore [evə'mɔ:] *adv.* alati, igavesti ◇ **for** ~ igaveseks

every ['evri] *a.* iga ◇ ~ **bit** kõik, täiesti; ~ **bit as good as ...** just niisama hea kui ...; ~ **day** iga päev; ~ **other day** ülepäeviti; ~ **third (fifth) day** üle kahe (nelja) päeva; **I have** ~ **reason to be satisfied** mul on kõigiti põhjust rahul olla; ~ **now and then** (*or* ~ **now and again**) aeg-ajalt, vahetevahel; ~ **one of them** iga üksik neist; ~ **so often** ikka ja jälle; ~ **time** iga kord; **(in)** ~ **way** igati, kõigiti

everybody ['evribɔdi] *s.* igaüks, iga isik, kõik ◇ ~ **knows that** igaüks teab (*või* kõik teavad) seda

everyday ['evridei] *a.* igapäevane, tavaline, argieluline

Everyman ['evrimən] *s.* Igamees, (tavaline) inimene

everyone ['evriwʌn] *s.* igaüks

everything ['evriθiŋ] *s.* iga asi, kõik ◇ **money is not** ~ raha pole (veel) kõik; **my work means** ~ **to me** mu töö tähendab mulle kõike

everywhere ['evri(h)wɛə] *adv.* kõikjal(e), igal(e) pool(e)

Evesham ['i:vʃəm] *pn.*

evict [i(:)'vikt] *v. t.* **(-tor)** (*rentnikku, üürnikku*) kohtulikult välja tõstma, kohalt ära ajama (**from**); (*omandit*) tagasi võtma (*kelleltki* **of, from**)

eviction [i(:)'vikʃ(ə)n] *s.* (*rentniku, üürniku*) kohtulik väljatõstmine, kohalt äraajamine; (*omandi*) tagasivõtmine, eviktsioon

evidence ['evid(ə)ns] **1.** *s.* tõend, tõendus, tõendusmaterjal; tunnistus; tunnistaja; *pl.* (*millegi*) tundemärgid, jäljed **(of)**; silmanähtavus, silmapaistvus; **2.** *v. t.* tõendama, tunnistama ◇ **to give** ~ (*kohtus*) tunnistust andma, tunnistajaks olema; **to give** (*or* **bear**) ~ **of** (*millestki*) tunnistust andma, (*millegi*) jälgi üles näitama; **to produce** ~ *jur.* tõendeid esitama (*poolt* **for**; *vastu* **against**); **to call smb. in** ~ kedagi tunnistajaks kutsuma; **he was condemned on forged** ~ ta mõisteti süüdi võltsitud tõendite (*või* tunnistuste) põhjal; **a piece of** ~ *jur.* süütõend; **to turn King's** (*or* **Queen's, Am. State's**) ~ oma süükaaslaste vastu (enese päästmiseks) tunnistajaks hakkama; ~ **for the prosecution** süüdistust tõendav materjal; **to be in** ~ silma paistma, silma torkama

evident ['evid(ə)nt] *a.* ilmne, silmanähtav, evidentne

evidential [evi'denʃ(ə)l] *a.* **(-lly)** tõenduslik, tõendus-; (*midagi*) tõendav **(of)**

evil ['i:v(i)l] **1.** *a.* **(-lly)** paha, halb, õel, kuri; **2.** *s.* paha, pahe, halbus, õelus, kurjus; tõbi; **3.** *adv. haruld.* pahasti, kurjasti (*peam. ühendis* **to speak ~ of** laimama) ◇ **the E- One** vanakuri, kurat; **the king's ~** = **scrofula**

evil-doer ['i:v(i)l'du(:)ə] *s.* paha- *või* kurjategija; patustaja

evil-doing ['i:v(i)l'du(:)iŋ] *s.* pahategemine, patustamine; patt

evil-minded ['i:v(i)l'maindid] *a.* õelameelne, nurjatu mõttelaadiga; pahatahtlik

evince [i'vins] *v. t.* **(-cible)** osutama, (üles) näitama, ilmutama

eviscerate [i'visəreit] *v. t.* **(-rable)** sisikonda välja võtma; *piltl.* sisutuks (*või* tuumatuks) tegema

evocation [evo'keiʃ(ə)n, i:v-] *s.* esilemanamine, -kutsumine; *jur.* evokatsioon (*alama kohtu käest kõrgemasse kohtusse ülevõtmine*)

evoke [i'vouk] *v. t.* **(-cable)** esile manama *või* kutsuma

evolute ['i:vəl(j)u:t, 'ev-] *s. mat.* evoluut

evolution [i:və'l(j)u:ʃ(ə)n, ev-] *s.* evolutsioon, arenemine, areng; *mat.* juurimine; evolveerimine; *mil.* evolutsioon; manööver; ümberrivistumine; *teatr.* evolutsioon ◇ **theory of ~** *biol.* evolutsiooniteooria; **heat ~** *keem.* soojuse eraldumine

evolutionary [i:və'l(j)u:ʃ(ə)nəri, ev-] *a.* evolutsiooniline, evolutsiooni-, arenemis-; arenev

evolutionism [i:və'l(j)u:ʃ(ə)nizm, ev-] *s.* evolutsionism

evolutionist [i:və'l(j)u:ʃ(ə)nist, ev-] **1.** *s.* evolutsionist; **2.** *a.* evolutsionistlik

evolve [i'vɔlv] *v. t. & i.* evolveerima, arendama, lahti harutama; välja kiirgama, eritama (*näit. gaasi, lõhna, soojust*); evolveeruma, arenema, lahti hargnema

evolvent [i'vɔlvənt] *s. mat.* evolvent

Ewart ['ju(:)ət] *pn.*

ewe [ju:] *s.* utt, (ema)lammas ◇ **smb.'s ~ lamb** kellegi utetall, kellegi (ainuke ning) kallikspeetav vara

ewer ['ju:ə] *s.* veekruus (*tavaliselt pesuvee jaoks*)

Ewing ['ju(:)iŋ] *pn.*

ex I [eks] *s.* iks (*tähe* **x** *nimetus*); midagi X-kujulist

ex II [eks] *prep.* **1.** *lad.* välja, järgi, mööda, -st, -lt; *vt.* **~ cathedra, ~ officio; 2.** *maj.* (*tarvit. väljendites kaubahinna kohta*) -st, -lt, *näit.* **~ mine** kaevandusest ära viies; **~ ship** laevalt ära viies; **~ store** laost ära viies; **3.** *maj.* ilma, kaasaarvamata, eksklusiivselt, *näit.* **~ dividend** (*lüh.* **ex div., x. d.**) kaasaarvamata dividend, ilma dividendita

ex- [eks] *pref.* (**f** *ees* **ef-**, *paljude konsonantide ees* **e-**) **1.** välja-, ära-, ilma (*tuletab verbe, näit.* **expel, exonerate**); **2.** endine, eks- (*ühenduses järgneva substantiiviga, näit.* **ex-king** endine kuningas)

exacerbate [eks'æsə(:)beit] *v. t.* **(-table)** kibestama, teravdama, halvendama

exacerbation [eksæsə(:)'beiʃ(ə)n] *s.* kibestus, teravdus, halvendus

exact [ig'zækt] **1.** *a.* täpne, täppis, täpipealne, eksaktne; **2.** *v. t.* **(-tor)** (sisse, kätte, välja) nõudma (*kelleltki* **from, of**) ◇ **~ sciences** eksaktteadused, täppisteadused; **to ~ obedience** sõnakuulmisele sundima

exacting [ig'zæktiŋ] *a.* nõudlik, range; pingutust (*või* jõukulu) nõudev

exaction [ig'zækʃ(ə)n] *s.* (sisse-, kätte-, välja)nõudmine, sundkogumine; väljapressimine; (ränk) sundmaks

exactitude [ig'zæktitju:d] = **exactness**

exactly [ig'zæktli] *adv.* täpselt, täpipealt; just nii, just (see) (*jaatava vastusena*) ◇ **not ~** mitte just

exactness [ig'zæktnis] *s.* täpsus, täpipealsus, eksaktsus

exaggerate [ig'zædʒəreit] *v. t. & i.* **(-rable, -tor)** liialdama

exaggeration [igzædʒə'reiʃ(ə)n] *s.* liialdus

exalt [ig'zɔ(:)lt] *v. t.* ülendama, kõrgele tõstma; ülistama, taevani tõstma (= **~ to the skies**); ülevaks tegema, õilistama; eksalteerima, erutama, innustama

exaltation [egzɔ(:)l'teiʃ(ə)n] *s.* ülendamine, ülendus; ülistus; *er.* eksaltatsioon, erutus, innustus

exalted [ig'zɔ(:)ltid] *a.* ülendatud, ülev; (*isiku või stiili kohta*) kõrge

exam [ig'zæm] *s. fam.* = *järgm.*

examination [igzæmi'neiʃ(ə)n] *s.* eksamineerimine, järelekatsumine; küsitlus; (uuriv) vaatlus; (*millegi*) läbiuurimine **(of, into)**; *er.* eksam, katse (*mingis aines* **in**); (arstlik) järelevaatus, läbivaatus; (kohtulik) ülekuulamine ◇ **on ~** lähemal vaatlusel; **to be under ~** (kohtuliku) uurimise all olema; **to go in for** (*or* **sit for, take**) **an ~** eksamit tegema, eksamile ilmuma; **to pass an ~** eksamit sooritama; **to fail in an ~** eksamil läbi kukkuma

examinational [igzæmi'neiʃ(ə)nəl] *a.* eksami-

examination-paper [igzæmi'neiʃ(ə)npeipə] *s.* (kirjalik) eksamitöö

examine [ig'zæmin] *v. t. & i.* **(-nable)** (järele) katsuma, küsitlema, üle kuulama; (uurivalt) vaatlema; uurima **(into)**; (arstlikult) läbi vaatama; eksamineerima, eksamit korraldama

examinee [igzæmi'ni:] *s.* eksaminand, eksamineeritav, eksamitegija, katsealune

examiner [ig'zæminə] *s.* eksaminaator, eksamineerija, eksamikorraldaja; *Am.* revident

example [ig'zɑ:mpl] *s.* näide, näidis; eeskuju; hoiatav (*või* hirmutav) eeskuju, hoiatus; (matemaatika)ülesanne ◇ **for ~** näiteks; **by way of ~** näitena; **to set** (*or* **give**) **a good ~** head eeskuju andma, heaks eeskujuks olema; **to take ~ by** (*kelleltki*) eeskuju võtma; **to make an ~ of** (*kedagi*) teistele hirmutuseks (valjult) karistama

exanimate [ig'zænimit] *a.* elutu, surnud; *piltl.* elavusetu, loid

exanthem [ig'zænθem], **exanthema** [eksæn'θi:mə] *s. med.* nahalööve, eksanteem

exasperate [ig'zɑ:sp(ə)reit] *v. t.* **(-rable, -tor)** ärritama, ägestama, vihastama; (*olukorda*) raskendama

exasperation [igzɑ:spə'reiʃ(ə)n] *s.* ärritus, ägestus, vihastus; (*olukorra*) raskendus

exc. *lüh.* = **except; exception**

ex cathedra [ekskə'θedrei, -'θid-] *adv. lad.* «õppetoolilt», mõõduandvalt kohalt, autoriteetselt (*ka iroon.*)

excavate ['ekskəveit] *v. t.* **(-vable)** välja kaevama, kaevandama; õõnestama

excavation [ekskə'veiʃ(ə)n] *s.* väljakaevamine, kaevandamine; õõnestamine; kaevand, süvend, õõnestis, ekskavatsioon

excavator ['ekskəveitə] *s.* väljakaevaja, kaevandaja, õõnestaja; *tehn.* kaevandi, õõnesti, masinkaevur, ekskavaator

exceed [ik'si:d] *v. t. & i.* ületama, (*piiridest*) üle minema, (*jõust*) üle käima; üle olema (*millegi poolest* **in**)

exceeding [ik'si:diŋ] **1.** *a.* teisi ületav, ebatavaline; **2.** *adv. arh.* = *järgm.*

exceedingly [ik'si:diŋli] *adv.* üliväga, äärmiselt, üpris

excel [ik'sel] *v. t. & i.* **(-ll-)** ületama, parem olema, silma paistma (*milleski, millegagi* **in, at**)

excellence ['eks(ə)ləns] *s.* oivalisus, suurepärasus, (erakordne) headus, tublidus, kõrge kvaliteet

excellency ['eks(ə)lənsi] *s.* ekstsellents (*kõrgete ametnikkude ja nende abikaasade tiitel*); *haruld.* = *eelm.*

excellent ['eks(ə)lənt] *a.* oivaline, suurepärane, (erakordselt) hea *või* tubli

excelsior [ek'selsiɔ:] **1.** *interj.* kõrgemale! (*tihti tarvitatav motona; New Yorgi osariigi moto*); **2.** *s. Am.* puitvill, peened pakkimislaastud ◇ **the E- State** *Am.* New Yorgi osariik

except [ik'sept] **1.** *v. t. & i.* välja arvama, välja jätma, erandit tegema; *jur.* vaidama, vastu väitma **(against)**; **2.** *prep.* välja arvatud, mitte kaasa arvatud, peale, paitsi; **3.** *konj. arh.* kui mitte ◇ **we must ~ him as he is ill** me peame ta välja jätma (*või* temale erandi tegema), kuna ta on haige; **present company -ed** välja arvatud juuresolijad, juuresolijad mitte kaasa mõeldud; **nobody saw it ~ myself** keegi ei näinud seda peale minu enda; **~ for the last page I have finished typing your manuscript** välja arvatud viimane lehekülg, olen ma lõpetanud teie käsikirja masinal ümberkirjutamise

excepting [ik'septiŋ] **1.** *prep.* välja arvatud (*tarvit. peam. eitavas ühendis*: **not ~**); **2.** *konj.* = **except** ◇ **everybody was there, not** (*or* **without**) **~ my grandfather** kõik olid kohal, isegi minu vanaisa ei puudunud

exception [ik'sepʃ(ə)n] *s.* erand (*millestki*); *jur.* vaie, vastuväide (*millelegi* **to**) ◇ **with**

the ~ of välja arvatud (*miski, keski*), ilma (*milletagi, kelletagi*); **without ~** erandita; **to take ~ to** (*millelegi*) vastu väitma; (*midagi*) pahaks panema

exceptionable [ik'sepʃ(ə)nəbl] *a.* (**-bly**) vastuvaieldav; mitte heakskiidetav, laiduväärne

exceptional [ik'sepʃ(ə)n(ə)l] *a.* (**-lly**) erandlik, ebatavaline, erakordne

exceptive [ik'septiv] *a. hrurld.* erandlik, erakordne; noriv, kiusakas, laiduhimuline

excerpt 1. [ek'sə:pt] *v. t.* ekstserpeerima, (*raamatust*) väljavõtteid tegema, välja kirjutama; **2.** ['eksə:pt, ek'sə:pt] *s.* ekstserpt, väljavõte, väljakirjutus

excerption [ek'sə:pʃən] *s.* ekstserpeerimine, väljavõtete tegemine, väljakirjutamine; väljakirjutus

excess [ik'ses] *s.* piiridest üleminek, ülemäärasus, liigmäär; liig, liialeminek, liialdus, ohjeldamatus, ekstsess ◇ **~ fare** lisamaks; **~ profits duty** (sõjaaegseilt) erakordseilt tuludelt võetav lisatulumaks; **in ~ of** rohkem kui; **to ~** ülemääraselt, üleliia

excessive [ik'sesiv] *a.* liialdane, liig- *või* ülemäärane

exchange [iks'tʃeindʒ] **1.** *s.* vahetamine, vahetus; vahetuskaup; veksli- *või* börsitehing; börs; (telefoni)keskjaam; **2.** *v. t. & i.* vahetama, ümber vahetama (*millegi vastu* **for**); (ümber) vahetuma ◇ **in ~ for** vahetuseks *või* tasuks (*millegi eest*); **bill of ~** *maj.* veksel; **rate of ~** vahetuskurss; **stock (corn) ~** aktsia- (vilja-) börs; **to ~ ideas** mõtteid vahetama; **to ~ blows** teineteisele hoope jagama

exchangeable [iks'tʃeindʒəbl] *a.* vahetatav, vahetus- ◇ **~ value** (*kauba*) vahetusväärtus

exchequer [iks'tʃekə] *s.* riigikassa, varaamet; (*Inglismaal*) rahandusministeerium; rahatagavara, kassa ◇ **Chancellor of the E-** (Inglise) varakantsler, rahandusminister; **my ~ is low** minu taskud on tühjad

excisable [ik'saizəbl] *a. maj.* aktsiisitav, aktsiisialune

excise I [ik'saiz] *maj.* **1.** *s.* aktsiis; **2.** *v. t.* aktsiisima, (*kaubalt*) aktsiisi võtma ◇ **~ duty** aktsiisimaks

excise II [ik'saiz] *v. t.* (**-sable**) ekstsideerima, välja lõikama

exciseman [ik'saizmən] *s.* (*pl.* **-men**) aktsiisiametnik, aktsiisnik

excision [ik'siʒ(ə)n] *s.* ekstsisioon, väljalõikamine, -lõige

excitability [iksaitə'biliti] *s.* ärritatavus, erutatavus

excitable [ik'saitəbl] *a.* (kergesti) ärritatav, erutatav, ärrituv, erutuv

excitant ['eksitənt, ik'saitənt] **1.** *a.* ärritav, erutav; **2.** *s.* ärriti, ärritusvahend

excitation [eksi'teiʃ(ə)n] *s.* ärritamine, erutamine; *el.* ergutus; *füüs.* ergastus ◇ **~ winding** *el.* ergutusmähis

excite [ik'sait] *v. t.* ärritama, erutama; üles kihutama; *el.* ergutama; *füüs.* ergastama

excitement [ik'saitmənt] *s.* ärritus, ärevus, erutus; elevus

exciter [ik'saitə] *s.* ärritaja, erutaja; *el.* erguti

exciting [ik'saitiŋ] *a.* ärritav, erutav, põnev; *el.* ergutav, ergutus- ◇ **~ coil** *el.* ergutusmähis; **~ current** *el.* ergutusvool

exclaim [iks'kleim] *v. i. & t.* hüüdma, hüüatama, karjatama ◇ **to ~ against** valjult süüdistama, ägedalt protestima (*millegi vastu*)

exclamation [ekskla'meiʃ(ə)n] *s.* hüüd, hüüatus, karjatus ◇ **note of ~** hüüumärk (!)

exclamatory [iks'klæmət(ə)ri] *a.* hüüatuslik, hüüu-, hüüd-

exclude [iks'klu:d] *v. t.* (**-dable**) välistama, välja sulgema, ekskludeerima, kõrvaldama, eraldama (**from**); võimatuks tegema

exclusion [iks'klu:ʒ(ə)n] *s.* välistamine, välistus, väljasulgemine, eksklusioon, kõrvaldamine, eraldamine ◇ **to the ~ of** (*midagi, kedagi*) välistades, välja sulgedes, kõrvaldades, välja jättes

exclusive [iks'klu:siv] *a.* välistav, väljasulgev; eralduv, mitteseltsiv, ligipääsmatu, valiv; eksklusiivne, ainuline, ainu-; ainulaadne, eriheadusega; *Am.* esmajärguline, suurepärane ◇ **~ of** välja arvatud, mitte kaasa arvatud; **~ privileges** ainueesõigused, erilised eesõigused

exclusively [iks'klu:sivli] *adv.* välistavalt; ainuliselt, ainult, üksnes

excogitate [eks'kɔdʒiteit] *v. t.* (**-itable, -itator**) välja mõtlema, leiutama, sepitsema

excogitation [ekskɔdʒi'teiʃ(ə)n] *s.* väljamõtlemine, -mõeldis, leiutus, sepitsus

excommunicate [ekskə'mju:nikeit] *v. t.* (**-cable, -tor**) ekskommunitseerima, (kirikust, kogudusest) välja heitma

excommunication ['ekskəmju:ni'keiʃ(ə)n] *s.* ekskommunikatsioon, (kirikust, kogudusest) väljaheitmine

excoriate [eks'kɔ(:)rieit] *v. t.* (**-riable**) marrastama, nahka maha hõõruma *või* tõmbama; *piltl.* armutult maha tegema, materdama

excoriation [ekskɔ(:)ri'eiʃ(ə)n] *s. med.* marrastus, ekskoriatsioon; *piltl.* armutu mahategemine, materdus

excrement ['ekskrimənt] *s.* ekskrement, väljaheide, roe

excremental [ekskri'ment(ə)l] *a.* väljaheiteline, väljaheite-, roe-, rooja-

excrescence [iks'kresns] *s.* väljakasve; *pat.* (näsa)kasvaja, tüügas, näsa; *bot.* kasvund

excrescent [iks'kresnt] *a.* (ebaloomulikult) väljakasvav; liigne, ülearune

excreta [iks'kri:tə] *s. pl. füsiol.* väljaheited, ekskreedid

excrete [eks'kri:t] *v. t. füsiol.* eritama, välja heitma; *tehn., keem.* eraldama, eritama

excretion [eks'kri:ʃ(ə)n] *s. füsiol.* ekskretsioon, eritamine, eritus; ekskreet, eritis; *tehn., keem.* eraldumine, eritumine

excretive [eks'kri:tiv] = *järgm.*

excretory [eks'kri:təri] *a.* eritav, eritus-, ekskretoorne, ekskretoor- ◇ **~ organs** erituselundid, ekskretooorganid, ekskretsioonielundid

excruciate [iks'kru:ʃieit] *v. t.* piinama, vaevama

excruciating [iks'kru:ʃieitiŋ] *a.* piinav, vaevav; *peam. Am.* piinlik ◇ **~ pain** piinav valu; **~ politeness** piinlik viisakus

excruciation [ikskru:si'eiʃ(ə)n, -ʃi-] *s.* piinamine, vaevamine

exculpate ['ekskʌlpeit] *v. t.* (**-table**) süüst vabastama, õigeks mõistma (*milleski* **from**)

exculpation [ekskʌl'peiʃ(ə)n] *s.* süüst vabastamine, õigeksmõistmine

exculpatory [eks'kʌlpət(ə)ri] *a.* süüst vabastav, õigeksmõistev

excursion [iks'kə:ʃ(ə)n] *s.* rännak, retk, lühike reis; ekskursioon, huvi- *või* õppekäik *või* -reis; huvireisijate kogu; *haruld.* kõrvalekalle (*millestki* **from**) ◇ **~ train** huvirong

excursionist [iks'kə:ʃ(ə)nist] *s.* ekskursant

excursive [iks'kə:siv] *a.* kõrvalekalduv, (teemast) kõrvalepõikav, ekskursiivne

excursus [eks'kə:səs] *s.* ekskurss, (peateemast) kõrvalekaldumine, -põikamine; eriküsimust lähemalt arutlev lisand

excusable [iks'kju:zəbl] *a.* vabandatav

excusal [iks'kju:zəl] *s.* (kohustusest) vabastamine

excusatory [iks'kju:zət(ə)ri] *a.* vabandav, vabanduseks olev

excuse 1. [iks'kju:z] *v. t.* vabandama; vabandusi esitama; andestama; (*ülesandest, kohustusest*) vabastama (**from**); **2.** [iks'kju:s] *s.* vabandus; ettekääne ◇ **to ~ oneself** vabandama, vabandudes keelduma; **~ me!** palun vabandust! (*er. vastuvaidlemise puhul*); **I beg to be -ed** palun mind (*kuhugi ilmumast, midagi tegemast*) vabastada; **~ me from coming** vabandage, et ma ei saa tulla; **we will ~ your attendance** me vabastame teid osavõtust; **he is always making -es for being late** ta leiab alati ettekäändeid, miks ta hilineb; **not on any ~** mitte mingil ettekäändel

ex div. *lüh. maj.* = **ex dividend**; *vt.* **ex** II

exeat ['eksiæt] *s.* luba ajutiselt (*kolledžist, koolist*) puududa

execrable ['eksikrəbl] *a.* (**-bly**) jäle, nurjatu, reotu, ilge; neetud

execrate ['eksikreit] *v. t. & i.* jälestama, jälestust tundma *või* väljendama; needma, kiruma, põhjama, siunama

execration [eksi'kreiʃ(ə)n] *s.* jälestamine; needmine, kirumine, põhjamine, siunamine; midagi jäledat (*või* nurjatut, reotut, ilget) ◇ **to hold in ~** jälestama

executant [ig'zekjutənt] *s.* (*muusikapala*) ettekandja, esitaja, mängija

execute ['eksikju:t] *v. t.* (**-table**) eksekuteerima, täide viima *või* saatma, täitma, sooritama, toime panema, teostama; esitama, ette kandma; (*dokumenti*) vormistama, seaduspärastama; (*surmaotsust*) täide viima, (*surmamõistetut*) hukkama

execution [eksi'kju:ʃ(ə)n] *s.* eksekutsioon, täideviimine, -saatmine, täitmine, sooritus; esitamine, ettekanne; ettekandeviis, osavus; hukkamine; hävitustöö ◇ **writ of** ~ täiteleht; **to carry** (*or* **put**) **into** ~ täide viima; **to do** ~ laastama, rüüstama, hävitama (*ka piltl.*)

executioner [eksi'kju:ʃ(ə)nə] *s.* timukas

executive [ig'zekjutiv] **1.** *a.* eksekutiivne, täidesaatev, täitev-; **2.** *s.* (**the** ~) täidesaatev võim; *Am.* täidesaatva võimuga isik, administraator, vastutav korraldaja, (*ettevõtte*) juhataja; *er.* (**E-**) president (*ka* **Chief E-**), kuberner *või* linnapea ◇ ~ **committee** täitevkomitee; ~ **officer** *Am. mil.* komandöri asetäitja ning lähim abiline; ~ **secretary** *Am.* peasekretär

executor [ig'zekjutə] *s.* eksekuutor, täidesaatja, sooritaja, toimepanija, teostaja; *jur.* testamenditäitja

executrix [ig'zekjutriks] *s. jur.* naistestamenditäitja

exegesis [eksi'dʒi:sis] *s.* eksegees, tekstiseletus *või* -tõlgitsus

exegetic(al) [eksi'dʒetik(əl)] *a.* (**-ically**) eksegeetiline, (teksti) seletav *või* tõlgitsev

exemplar [ig'zemplə] *s.* eeskuju, musternäide, näidis, esindav eksemplar

exemplary [ig'zempləri] *a.* (**-ily, -iness**) eeskujulik, näidislik, eksemplaarne; hoiatav, (eemale)hirmutav

exemplification [igzemplifi'keiʃ(ə)n] *s.* näidete abil seletamine; näidis; *jur.* tõestatud ärakiri

exemplify [ig'zemplifai] *v. t.* eksemplifitseerima, näidet tooma, näiteks olema; *jur.* tõestatud ärakirja tegema

exempt [ig'zem(p)t] **1.** *a.* vabastatud, (erandlikult) vaba (*millestki* **from**); **2.** *v. t.* (erandlikult) vabastama, eksimeerima (*millestki* **from**)

exemption [ig'zem(p)ʃ(ə)n] *s.* (erandlik) vabastus, eksemptsioon (*millestki* **from**)

exequatur [eksi'kweitə] *s. jur.* eksekvaatur (*välisriigi nõusolek konsuli nimetamiseks ja tegutsemiseks*)

exequies ['eksikwiz] *s. pl.* matusetalitus, matusetavand

exercise ['eksəsaiz] **1.** *s.* harjutamine, harjutus; tarvitamine; tegelus, toiming; täidevii-

mine; kehaline liikumine, võimlemine, kehaharjutus, motsioon; harjutus, ülesanne; usuline toiming, palvus; *Am.* pidulik toiming, tseremoonia; **2.** *v. t. & i.* harjutama; tarvitama; (kehalist) liikumist andma; (*väeosi*) eksertseerima, välja õpetama; (*ülesandeid*) täide viima, teostama; (*mõju*) avaldama; muret valmistama, (meelt) vaevama, ärritama ◇ **to take** ~ võimlema, (terviseks) sportima; **to take one's** ~ (terviseks) jalutuskäiku tegema; **to be -ed** ennast vaevama, mures olema, ärrituma (*millegi pärast* **about, over**)

exert [ig'zə:t] *v. t.* tarvitama, esile tooma, (*jõudu*) rakendama, (*mõju*) avaldama ◇ **to** ~ **oneself** pingutuma, ennast pingutama, ponnistama; **to** ~ **pressure** survet avaldama

exertion [ig'zə:ʃ(ə)n] *s.* tarvitamine, esiletoomine; (jõu)pingutus, ponnistus

Exeter ['eksitə] *pn.*

exeunt ['eksiʌnt] *vt.* **exit (2.)**

exfoliation [eksfouli'eiʃ(ə)n] *s. med., tehn.* eksfoliatsioon, kihtirdumine

exhalation [eks(h)ə'leiʃ(ə)n] *s.* väljaauramine, leitsemine; aure, leitse; (*hingeõhu*) puhang; väljahingamine; (*millegi*) puhang, purse (**of**)

exhale [iks'heil] *v. t. & i.* (**-lable**) välja hingama; (*leitsakut, suitsu*) välja saatma, välja aurama, leitsema

exhaust [ig'zɔ:st] **1.** *v. t. & i.* välja imema, välja tõmbama; purgima, (tühjaks) ammutama, ammendama; kurnama, nõrgestama, roiutama; **2.** *s.* purgimine; purgimisavaus, -toru; *tehn.* heitgaas (= ~**-gas**) *või* heitaur (= ~**-steam**) ◇ ~ **pipe** *tehn.* väljalasketoru; ~ **ventilation** *tehn.* tõmbeventilatsioon

exhausted [ig'zɔ:stid] *a.* ammutatud; kurnatud, roidunud, üliväsinud

exhauster [ig'zɔ:stə] *s. tehn.* ekshaustor, imiventilaator

exhaust-gas [ig'zɔ:st('gæs] *s. tehn.* heitgaas

exhaustible [ig'zɔ:stibl] *a.* ammutatav; ammendatav

exhaustion [ig'zɔ:stʃ(ə)n] *s.* väljaimemine, (tühjaks)ammutamine, ammendus; kurnamine, nõrgestamine; (ära)kurnatus, nõr-

gestus, roiutus; roidumus, äärmine väsimus

exhaustive [ig'zɔ:stiv] *a.* (tühjaks)ammutav, ammendav, põhjalik

exhaust-steam [ig'zɔ:st('sti:m] *s. tehn.* heitaur

exhibit [ig'zibit] **1.** *v. t. & i.* esitama, välja panema, näitama, eksponeerima; (üles) näitama, osutama; **2.** *s.* (näitusel) esitatav ese, väljapanek, eksponaat; *jur.* (kohtus esitatav) asitõend

exhibition [eksi'biʃ(ə)n] *s.* esitamine, väljapanemine; (üles)näitamine; näitus; stipendium, abiraha; *Am.* kooli (avalik) etlusnäitus, deklamatsiooni- ja kõnekunstivõistlus kooliaasta lõpul ◇ **to make an** ~ **of oneself** ennast naeruväärseks tegema

exhibitioner [eksi'biʃ(ə)nə] *s.* stipendiaat, abirahasaaja (õpilane)

exhibitionism [eksi'biʃ(ə)nizm] *s. pat.* ekshibitsionism (*haiguslik tung suguelundeid paljastada; ka haiguslik tung endale tähelepanu tõmmata*)

exhibitor [ig'zibitə] *s.* (näitusel) väljapanija, eksponent

exhilarate [ig'ziləreit] *v. t.* (**-rable, -tor**) reibastama, elustama, elavaks (*või* rõõmsameelseks) tegema

exhilaration [igzilə'reiʃ(ə)n] *s.* reibastus, elavaks (*või* rõõmsameelseks) tegemine; reipus, rõõmsameelsus

exhort [ig'zɔ:t] *v. t.* manitsema; kihutama, õhutama (*millekski* **to**; *midagi tegema* **to do**)

exhortation [eksɔ:'teiʃ(ə)n] *s.* manitsus; kihutus, õhutus; manitsev jutlus

exhortative [ig'zɔ:tətiv] = *järgm.*

exhortatory [ig'zɔ:tət(ə)ri] *a.* manitsev; kihutav, õhutav

exhumation [eks(h)ju:'meiʃ(ə)n] *s.* ekshumatsioon, hauast väljakaevamine

exhume [eks'hju:m] *v. t.* (**-mable**) ekshumeerima, hauast välja kaevama; *piltl.* uuesti päevavalgele tooma

exigence ['eksidʒəns], **-ncy** [-nsi] *s.* tungiv vajadus, häda, kitsikus; *pl.* (**-cies**) vajadused, (tungivad) tarbed

exigent ['eksidʒ(ə)nt] *a.* tungiv, pakiline; nõudlik; nõudev (*midagi* **of**)

exiguous [eg'zigjuəs, ek's-] *a. lit.* napp; pisike, väike

exile ['eksail] **1.** *s.* pagendus, maapagu, eksiil; *piibl.* (**the E-**) Paabeli vangipõli; pagulane; **2.** *v. t.* (**-lable**) pagendama, maapakku saatma, välja saatma, eksileerima (**from**)

exist [ig'zist] *v. t.* eksisteerima, olelema, olemas olema; elutsema; elama, elatuma (*millestki* **on**)

existence [ig'zist(ə)ns] *s.* eksistents, olelus, (olemas)olemine; elu ◇ **to be in** ~ olemas olema; **to call into** ~ ellu kutsuma; **to come into** ~ tekkima

existent [ig'zist(ə)nt] *a.* eksisteeriv, olelev, olemasolev; käesolev, praegune

existentialism [egzis'tenʃəlizm] *s. filos.* eksistentsialism

exit ['eksit, 'egz-] **1.** *s.* väljapääs, väljapääsutee, -õigus; *teatr.* (lavalt) lahkumine; *piltl.* surm; **2.** *v. i. lad.* (*3. pööre sing.; pl.* **exeunt** ['eksiʌnt]) lahkub (*lavamärkusena; tarvit. ka infinitiivina*: **to** ~ lavalt lahkuma = **to make one's** ~) ◇ **to make one's** ~ lavalt lahkuma; *piltl.* surema; ~ **permit** väljasõiduluba; ~ **visa** väljasõiduviisa

ex-libris [eks'laibris] *s.* eksliibris, raamatuviit

exobiology ['ekso(u)bai'ɔlədʒi] *s.* eksobioloogia (*teadus Maa-välisest elust*)

exocarp ['ekso(u)kɑ:p] *s. bot.* eksokarp (*viljakesta väliskiht*); *vast.* **endocarp**

exodus ['eksədəs] *s.* (hulgaline, *er.* terve rahva) väljarändamine; (**the E-**) *piibl.* iisraeli rahva väljarändamine Egiptusest; teine Moosese raamat

ex officio [eksə'fiʃiou] *adv. lad.* ameti poolest, ametikohustuslikult, ametlikult

exogamous [ek'sɔgəməs] *a. etn.* eksogaamiline; *vast.* **endogamous**

exogamy [ek'sɔgəmi] *s. etn.* eksogaamia; *vast.* **endogamy**

exogenous [ek'sɔdʒənəs] *a. geol., biol.* eksogeenne, välistekkeline, välis-; *vast.* **endogenous**

exonerate [ig'zɔnəreit] *v. t.* (**-rable, -tor**) koormatustama, (*koormast, kohustusest, süüst*) vabastama (**from**); süütuks tunnistama

exoneration [igzɔnə'reiʃ(ə)n] *s.* koormatusta-

mine, (*koormast, kohustusest, süüst*) vabastamine; süütuks tunnistamine

exophthalmus [eksɔf'θælməs], **-mos** [-mɔs] *s. pat.* eksoftalmia, punnissilmsus

exorbitance [ig'zɔ:bit(ə)ns] *s.* liialdatus, ülemäärasus, (*hinna*) pöörane kõrgus, nööримine

exorbitant [ig'zɔ:bit(ə)nt] *a.* (liialdatult) ülemäärane, pööraselt kõrge (*hinna kohta*), nööriv

exorcism ['eksɔ:sizm] *s.* eksortsism, kurja(de) vaimu(de) väljaajamine; manamine, lausumine, vaimuvannutamine

exorcist ['eksɔ:sist] *s.* kurja(de) vaimu(de) väljaajaja; manaja, lausuja, vaimuvannutaja

exorcize ['eksɔ:saiz] *v. t.* **(-zable)** kurja vaimu (*või* kurje vaime) välja ajama; manama, lausuma, vannutama

exordium [ek'sɔ:diəm, eg'z-] *s.* (*pl.* **-iums, -ia** [-iə]) sissejuhatav algosa, sissejuhatus

exoteric [ekso(u)'terik] *a.* **(-ically)** eksoteeriline, kõigile määratud, üldmõistetav; tavaline, populaarne; *vast.* **esoteric**

exotic [ig'zɔtik, ek's-] **1.** *a.* eksootiline, võõramaine, -pärane; **2.** *s.* midagi võõramaist *või* võõrapärast; *er. biol.* eksoot, võõramaine taim *või* loom

expand [iks'pænd] *v. t. & i.* paisutama, laiendama, laiutama, avardama; arendama; paisuma, laienema, punduma, laiuma, avarduma; arenema (*millekski* **into**); tunnetest üle voolama

expanse [iks'pæns] *s.* avarus, (suur) avar lagendik; laotus; laam

expansibility [ikspænsi'biliti] *s.* paisutatavus, laiendatavus; paisuvus, punduvus, laiuvus

expansible [iks'pænsibl] *a.* paisutatav, laiendatav; paisuv, punduv, laiuv

expansion [iks'pænʃ(ə)n] *s.* ekspansioon, paisutamine, laiendamine, paisumine, laiumine

expansive [iks'pænsiv] *a.* ekspansiivne, paisuv, laiuv; tunnetest ülevoolav

expatiate [iks'peiʃieit] *v. i.* laiutama, pikaltlaialt rääkima *või* kirjutama (*millestki* **on, upon**); *haruld.* ümber uitama

expatiation [ikspeiʃi'eiʃ(ə)n] *s.* laiutamine, pikalt-laialt rääkimine *või* kirjutamine **(on, upon)**

expatriate 1. [eks'pætrieit, '-peit-] *v. t.* **(-riable)** ekspatrieerima, pagendama, kodumaalt välja saatma, kodakondsust ära võtma; **2.** [eks'pætriit, -'peit-] *s.* ekspatrieeritu, pagendatu, väljasaadetu, ekspatriant; ◇ **to ~ oneself** ekspatrieeruma, kodakondsusest lahkuma, välja rändama

expatriation [ekspætri'eiʃ(ə)n, -peit-] *s.* ekspatriatsioon, pagendus, kodakondsuse kaotamine, kodakondsusest lahkumine; väljarändamine

expect [iks'pekt] *v. t.* ootama, lootma (*kelleltki* **of, from**); *fam.* arvama, oletama ◇ **to be ~ing** *fam.* emakssaamist ootama, rase olema

expectancy [iks'pekt(ə)nsi] = **expectation**

expectant [iks'pekt(ə)nt] **1.** *a.* ootav, lootev (*midagi* **of**), ootusrikas; **2.** *s.* (koha)ootaja, kindel kandidaat ◇ **~ mother** emakssaaja

expectation [ekspek'teiʃ(ə)n] *s.* ootus, lootus; väljavaade; *pl.* päranduslootus ◇ **beyond ~** üle ootuste; **contrary to ~** vastuoksa ootustele; **~ of life** (*or* **life expectancy**) eelseisev (*või* keskmine) eluiga

expectorant [iks'pektərənt] *s. farm.* rögastusvahend

expectorate [iks'pektəreit] *v. t. & i.* **(-rable, -rator)** ekspektoreerima, rögastama, röga välja köhima *või* sülgama; *Am.* sülgama, sülitama

expectoration [ikspektə'reiʃ(ə)n] *s.* ekspektoratsioon, rögastamine; röga; *Am.* sülgamine, sülitamine

expedience [iks'pi:diəns] = *järgm.*

expediency [iks'pi:diənsi] *s.* sobivus, kasulikkus, soovitatavus, otstarbek(ohas)us; mõjukus; midagi otstarbekohast *või* mõjukat

expedient [iks'pi:diənt] **1.** *a.* sobiv, kasulik, soovitatav, otstarbekohane, otstarbekas; mõjukas; **2** *s.* (häda)abinõu, väljapääsuvahend; (mõjukas) võitlusvahend

expedite ['ekspidait] *v. t.* **(-table)** edendama, soodustama; kergendama, kiirendama; õiendama, joonde ajama, ära toimetama, ekspedeerima

expedition [ekspi'diʃ(ə)n] *s.* edendamine, soodustamine; kergendamine, kiirendamine; kiirus; ekspeditsioon, retk, *er.* uurimis- *või* sõjaretk

expeditionary [ekspi'diʃ(ə)n(ə)ri] *a.* ekspeditsiooniline, ekspeditsiooni-

expeditious [ekspi'diʃəs] *a.* kiire, kärmas, nobe; viivitamatu

expel [iks'pel] *v. t.* **(-ll-)** välja heitma (*või* ajama, tõukama), väljutama **(from)**

expend [iks'pend] *v. t.* (ära) kulutama, (ära) tarvitama, välja andma (*millegi peale* **on, in**)

expendable [iks'pendəbl] **1.** *a.* (ära)kulutatav, (ära)tarvitatav; mitte säästmisväärne, ebaoluline; (eesmärgi saavutamiseks) ohverdatav; **2.** *s. er. pl.* ohverdatav (sõja)väeosa, kahuriliha

expenditure [iks'penditʃə] *s.* (ära)kulutamine, kulutus, (ära)tarvitamine; kulu(d), väljaminek

expense [iks'pens] *s.* (raha-, aja)kulutus, kulu; *pl.* kulud, väljaminekud; *pl.* tasu kulude (*e.* väljaminekute) eest ◇ **at an ~ of five pounds** viie naela kulutusel; **at the ~ of** (*kellegi, millegi*) kulul; **to laugh at smb.'s ~** kellegi kulul naerma; **free of ~** maksuta; **incidental -es** juhuslikud kulud; **petty -es** väikesed (*või* vähemad) kulud

expensive [iks'pensiv] *a.* kulukas, kallihinnaline, kallis

experience [iks'piəriəns] **1.** *s.* kogemus; (läbi)elamus; vilumus; **2.** *v. t.* kogema; läbi elama

experienced [iks'piəriənst] *a.* kogenud, vilunud

experiential [ikspiəri'enʃ(ə)l] *a.* kogemuslik, kogemuspärane

experiment 1. [iks'perimənt] *s.* eksperiment, katse, katsetus; **2.** [iks'periment] *v. i.* eksperimenteerima, katsetama (*millegagi* **with**), katset (*või* katseid) tegema (*millegi või kellegi kallal* **on**)

experimental [iksperi'ment(ə)l] *a.* **(-lly)** eksperimentaalne, eksperimentaal-, katseline, katse-

experimentalize [iksperi'mentəlaiz] *v. i.* eksperiment(eer)ima, katsetama, (korduvalt) katseid tegema

experimentation [iksperimen'teiʃ(ə)n] *s.* eksperiment(eer)imine, katsetamine

experimenter [iks'perimɔntə] *s.* eksperimentaator, katsetaja

expert 1. [iks'pə:t, 'eksp-] *a.* kogenud, vilunud, asjatundlik, oskuslik, osav (*milleski* **at, in**); **2.** ['ekspə:t] *s.* ekspert, oskur, asjatundja; *atrib.* eksperdi-, ekspertlik ◇ **~ evidence** ekspertiis, eksperdi (*või* asjatundja) arvamus

expertise [ekspə:'ti:z] *s.* ekspertiis, asjatundjate arvamus *või* kogemused, asjatundlikkus

expiable ['ekspiəbl] *a.* lunastatav, lepitatav, heastatav, heakstehtav

expiate ['ekspieit] *v. t.* **(-tor)** (*pattu, süütegu*) lunastama, lepitama, heastama, heaks tegema

expiation [ekspi'eiʃ(ə)n] *s.* (*patu, süüteo*) lunastamine, lepitamine, heastamine, heakstegemine; lunastus, lepitus, heastus

expiatory ['ekspieitəri] *a.* lunastav, lepitav, heastav, heakstegev

expiration [eksp(a)i'reiʃ(ə)n] *s.* väljahingamine, ekspiratsioon; hingeheitmine, hinguseleminek; lõppemine, (*tähtaja*) möödumine; aegumine

expiratory [iks'paiərət(ə)ri] *a.* väljahingamis-, väljahingus-, väljahinga(ta)v, ekspiratoorne

expire [iks'paiə] *v. i. & t.* välja hingama, ekspireerima; hinge heitma, hingusele minema (*ka piltl.*); lõppema, lõpule jõudma, mööduma; aeguma

expiry [iks'paiəri] *s.* (*tähtaja*) lõppemine, lõpulejõudmine, möödumine; aegumine

explain [iks'plein] *v. t. & i.* seletama, selgitama, selgeks tegema ◇ **to ~ away** seletuse teel (*raskust, arusaamatust*) kõrvaldama *või* pehmendama; **to ~ oneself** oma mõtet lähemalt selgitama; oma teguviisi õigustama

explanation [eksplə'neiʃ(ə)n] *s.* seletus, selgitus ◇ **by way of ~** seletusena, seletuseks; **in ~ of** (*millegi*) seletuseks, selgituseks; **to come to an ~ with smb.** kellegagi vastastikusele arusaamisele jõudma (*millegi üle* **about**)

explanatory [iks'plænət(ə)ri] *a.* **(-ily)** seletav, seletus-, selgitav

expletive [iks'pli:tiv, 'eksplitiv] **1.** *a.* täiendav, (tühikut) täitev; vande-; **2.** *s.* vahele-

lisatud (tarbetu) sõna; *er.* kirumissõna, vandesõna *või* (mõttetu) hüüatus

explicable ['eksplikəbl] *a.* seletatav, selgitatav

explicate ['eksplikeit] *v. t.* **(-tor)** eksplitseerima, (*mõtet*) arendama, seletama, selgitama

explication [ekspli'keiʃ(ə)n] *s.* eksplikatsioon, (*mõtte*) arendus, seletus, selgitus

explicative ['eksplikeitiv], **-tory** [-təri] *a.* eksplikatiivne, (*mõtet*) arendav, seletav, selgitav

explicit [iks'plisit] *a.* sõnaselge, selgesõnaline, üksikasjalikult (*või* täielikult) väljendatud

explicitly [iks'plisitli] *adv.* sõnaselgelt, selgesõnaliselt, otseselt, otsesõnu

explode [iks'ploud] *v. t. & i.* **(-dable)** plahvatama panema, õhku laskma (*ka piltl.*); (plahvatuse teel) purustama, lõhkama; eksplodeerima, plahvatama, lõhkema; pahvatama, purskama ◇ **this theory has been -ed** see teooria on ümber lükatud; **the audience -ed with laughter** kuulajaskond pahvatas naerma

exploit I ['eksplɔit] *s.* kangelastegu, vägitegu, julgustükk

exploit II [iks'plɔit] *v. t.* ekspluateerima, kasutama, rakendama, tarvitama; hõlvama; omahuviliselt ära kasutama, kurnama, rõhuma

exploitation [eksplɔi'teiʃ(ə)n] *s.* ekspluatatsioon, kasutamine, rakendamine, tarvitamine; hõlvamine, hõlve, hõlvang; ekspluateerimine, omahuviliselt ärakasutamine, kurnamine, rõhumine

exploiter [iks'plɔitə] *s.* ekspluateerija, kasutaja, rakendaja, tarvitaja; hõlvaja; ekspluataator, kurnaja, rõhuja

exploration [eksplɔ(:)'reiʃ(ə)n] *s.* eksploratsioon, uurimine, uuring; uurimisreis

exploratory [eks'plɔ:rət(ə)ri] *a.* uurimuslik, uuriv

explore [iks'plɔ:] *v. t.* **(-rable)** eksploreerima, (tundmaõppimiseks) uurima; läbi uurima *või* katsuma

explorer [iks'plɔ:rə] *s.* uurija, *er.* maade- *või* meredeuurija

explosion [iks'plouʒ(ə)n] *s.* eksplosioon, plahvatus; pahvatus, purse (*ka piltl.*); *fon.* eksplosioon (*sulghääliku moodustumise lõppjärk*) ◇ **population ~** «rahvastiku plahvatus», elanikkonna tohutult kiire juurdekasv

explosive [iks'plousiv] **1.** *a.* eksplosiivne, plahvatav, plahvatuslik, plahvatusohtlik; pahvatav; **2.** *s.* lõhkeaine; *fon.* sulghäälik, klusiil, eksplosiiv ◇ **~ bullet** lõhkekuul; **~ situation** plahvatusohtlik olukord

expo ['ekspou] *s.* (*pl.* **-os**) (maailma)näitus (*lüh. sõnast* **exposition**)

exponent [iks'pounənt] *s.* esitaja, seletaja, väljendaja; tõlgendaja, interpreet; esindaja; *mat.* eksponent, astendaja, astmenäitaja

exponential [ekspo'nenʃ(ə)l] *a.* eksponentsiaalne, eksponent- ◇ **~ equation** *mat.* eksponentvõrrand; **~ function** *mat.* eksponentfunktsioon

export 1. [eks'pɔ:t, iks-] *v. t.* eksportima, välja vedama; **2.** ['ekspɔ:t] *s.* eksport, väljavedu; väljaveoartikkel, -kaup, eksportkaup

exportation [ekspɔ:'teiʃ(ə)n] *s.* eksportimine, väljavedu

exporter [iks'pɔ:tə] *s.* (kaupade) väljavedaja, väljaveokaupmees, eksportöör

expose [iks'pouz] *v. t.* **(-sable)** eksponeerima, välja panema; katmatuks (*või* paljaks) jätma; kaitsetuks jätma, hädaohtu saatma; (*külma, päikese, vihma jms.*) kätte jätma **(to)**; (*näituseks, müügiks*) välja panema, üles seadma, nähtavale panema; (*pettust, petist*) paljastama; *fot.* säritama, valgustama

exposé [eks'pouzei] *s. pr.* eksposee, (lühike) kokkuvõte; *ka* (*pettuse, petise*) paljastus (= **exposure**)

exposed [iks'pouzd] *a.* katmatu, kaitsetu, lahtine (*millegi suhtes* **to**)

exposition [ekspo'ziʃ(ə)n] *s.* ekspositsioon, seletus, (üksikasjalik) esitus; väljapanek, näitus (= **exhibition**)

expositor [iks'pɔzitə] *s.* esitaja, seletaja, tõlgendaja

expository [iks'pɔzit(ə)ri] *a.* esitav, seletav, tõlgendav

expostulate [iks'pɔstjuleit] *v. i.* **(-tor)** noomima, etteheiteid tegema (*kellelegi* **with**; *millegi pärast* **on, about**)

expostulation [ikspɔstju'leiʃ(ə)n] *s.* noomimine, etteheidete tegemine; noomitus, etteheide

exposure [iks'pouʒə] *s.* eksponeerimine, väljapanemine; katmatuks (*või* paljaks) jätmine; kaitseta jätmine, hädaohtu saatmine; (*külma, päikese, vihma jms.*) kätte jätmine **(to)**; (*müügiks, näituseks*) väljapanek, ülesseadmine; (*pettuse, petise*) paljastamine, paljastus; *fot.* säritus, valgustus ◇ **a house with a southern ~** lõunapoolse esiküljega (ning väljavaatega) maja; **~ meter** *fot.* särimõõdik, eksponomeeter

expound [iks'paund] *v. t.* üksikasjalikult esitama, seletama, tõlgitsema, tõlgendama, eksponeerima

express [iks'pres] **1.** *v. t.* väljendama, avaldama; (*mahla*) välja pigistama; *Am.* kiirsaadetisena saatma; **2.** *a.* selgesti väljendatud, selgesõnaline; eriline, eri-, kiir-; **3.** *s.* kiirrong, ekspress; kiirkäskjalg, virgats; **4.** *adv.* kiirsaadetisena ◇ **to ~ oneself** väljenduma, oma mõtteid (sõnades) väljendama; **this was his ~ wish** see oli ta selgesõnaliselt väljendatud soov; **~ lift** kiirlift; **~ telegram** kiirtelegramm; **~ train** kiirrong; **by ~** kiirsaadetisena; **to travel ~** kiirrongiga sõitma

expressible [iks'presibl] *a.* väljendatav

expression [iks'preʃ(ə)n] *s.* väljendamine, avaldamine; väljapigistamine; väljendus, avaldus; väljend, avaldis (*ka mat.*); väljendusrikkus, ilmekus, ekspressioon; ilme ◇ **beyond** (*or* **past**) **~** väljendamatu(lt), ütlematu(lt); **with ~** ilmekalt

expressionism [iks'preʃənizm] *s. kunst* ekspressionism

expressionless [iks'preʃənlis] *a.* ilmetu

expressive [iks'presiv] *a.* väljenduslik, väljendusrikas, ilmekas, ekspressiivne; väljendav (*midagi* **of**)

expressly [iks'presli] *adv.* selge- *või* kindlasõnaliselt, sõnaselgelt; eriti, just nimelt

expressman [iks'presmæn, -mən] *s.* (*pl.* **-men** [-men]) *Am.* ekspress, kiirtransporditööline

expresso [eks'presou] = **espresso**

expressway [iks'preswei] *s. Am.* kiirtee

expropriate [eks'prouprieit] *v. t.* **(-iable, -tor)** sundvõõrandama, (*varandust*) ära võtma, eksproprieerima (*kelleltki midagi* **smb. from smth.**)

expropriation [eksproupri'eiʃ(ə)n] *s.* sundvõõrandus, (*varanduse*) äravõtmine, ekspropriatsioon

expulsion [iks'pʌlʃ(ə)n] *s.* väljaajamine, -heitmine, -tõukamine, väljutamine, väljutus, ekspulsioon

expulsive [iks'pʌlsiv] *a.* väljaajav, -heitev, -tõukav, väljutav, ekspulsiivne

expunction [iks'pʌŋkʃən] *s.* mahakriipsutus, -tõmbamine, kustutamine

expunge [iks'pʌndʒ] *v. t.* **(-geable)** maha kriipsutama *või* tõmbama, kustutama **(from)**

expurgate ['ekspə:geit] *v. t.* **(-table, -tor)** puhastama, ebasündsaid (*või* ebasoovitavaid) osi kõrvaldama (*raamatust*)

expurgation [ekspə:'geiʃ(ə)n] *s.* puhastus, ebasündsate (*või* ebasoovitavate) osade kõrvaldus (*raamatust*)

exquisite ['ekskwizit] **1.** *a.* peen, ilus, oivaline; terav, torkav (*valu kohta*); **2.** *s.* keigar, moenarr

ex-serviceman ['eks'sə:vismæn] *s.* (*pl.* **-men** [-men]) endine sõjaväelane

extant ['ekstənt, iks'tænt] *a.* (veel) olemasolev, säilinud

extasy ['ekstəsi] = **ecstasy**

extemporaneous [ikstempə'reiniəs], **extemporary** [iks'temp(ə)rəri] *a.* ettevalmistamata, samal hetkel koostatud, ekspromptne, improviseeritud

extempore [iks'tempəri] **1.** *adv.* ettevalmistamatult, ekspromptselt), improviseeritult; **2.** *a.* ettevalmistamata, ekspromptne, improviseeritud

extemporization [ikstempərai'zeiʃ(ə)n] *s.* ettevalmistamata ettekanne, ekspromptimprovisatsioon

extemporize [iks'tempəraiz] *v. t. & i.* improviseerima, ettevalmistamatult esitama *või* esinema, ettekande ajal looma; *er.* ekspromptkõnet pidama

extend [iks'tend] *v. t. & i.* (välja) sirutama; ulatama, pakkuma **(to)**; venitama; pikendama; laiendama, avardama; sirutuma, ulatuma, küündima; laienema, laiuma, avarduma; *mil.* ahelikku paiskama *või* paiskuma

extended [eks'tendid] *a.* väljasirutatud; pikendatud; *Am.* pikk; laiendatud ◇ ~ **order** *mil.* lahkrivi

extendible [iks'tendibl] = **extensible**

extensibility [ikstensi'biliti] *s.* sirutatavus, pikendatavus, venitatavus

extensible [iks'tensibl] *a.* sirutatav, pikendatav, venitatav

extensile [iks'tens(a)il] *a. füsiol.* väljasirutatav, -venitatav (*elundi kohta*)

extension [iks'tenʃ(ə)n] *s.* väljasirutus, (välja)venitus; pikendus; pikenemine; pikend; laiendus, avardus; lisand(us), lisaosa; *Am.* juurdeehitus ◇ **University E-** (rahvaülikoolitaolised) laiemale publikule määratud loengud

extension-table [iks'tenʃən'teibl] *s.* lahtitõmmatav laud

extensive [iks'tensiv] *a.* ulatuslik, kaugeleulatuv, avar, laialdane, ekstensiivne

extensometer [eksten'sɔmitə] *s. tehn.* tensomeeter

extensor [iks'tensə] *s. anat.* sirutajalihas, ekstensor

extent [iks'tent] *s.* ulatus; määr ◇ **to a great** ~ suurel määral; **to the** ~ **of** (*millegi*) ulatuses, (*mingi*) määrani; **to the full** ~ täies ulatuses, täiel määral; **to a certain** ~ teatavas ulatuses, teataval määral; **to some** ~ mõningal määral

extenuate [iks'tenjueit] *v. t.* **(-uable, -tor)** vähendama, vabandama, leevendama, pehmendama; *arh.* kõhnaks tegema, nõrgestama, kurnama ◇ **-ting circumstances** (süüd) pehmendavad *või* vabandavad asjaolud

extenuation [ikstenju'eiʃ(ə)n] *s.* vähendus, vabandus, leevendus, pehmendus; *arh.* kõhnaks tegemine, nõrgestamine, kurnamine; *haruld.* kõhnumus, kurnatus ◇ **in** ~ **of** (*millegi*) pehmenduseks, vabanduseks

exterior [iks'tiəriə] **1.** *a.* väli(mi)ne, välispidine, väljaspoolne, välis-; **2.** *s.* välimus, väliskülg, välimik, eksterjöör

exteriority [ikstiəri'ɔriti] *s.* välisus, välispidisus, väljaspoolsus; väline asjaolu

exterminate [eks'tə:mineit, iks-] *v. t.* **(-nable, -tor)** (ära) hävitama, välja juurima

extermination [ekstə:mi'neiʃ(ə)n, iks-] *s.* (ära)hävitamine, väljajuurimine

external [eks'tə:n(ə)l, iks-] **1.** *a.* **(-lly)** väline, väljaspoolne, välispidine, välis-; **2.** *s. pl.* välised osad (*või* tunnused, asjaolud) ◇ ~ **affairs** *pol.* välisasjad; **for** ~ **use** välispidiseks tarvitamiseks; **the** ~ **world** välismaailm (*väljaspool isiku teadvust olev maailm*)

externality [ekstə:'næliti] *s.* välisus, väljaspoolsus, välisolelus

externalize [eks'tə:n(ə)laiz] *v. t.* välisustama, (*millelegi*) välisolelust omistama, objektiveerima

exterritorial [eksteri'tɔ:riəl] *a.* eksterritoriaalne (*väljaspool riigi territooriumi asetsev*)

exterritoriality [eksteritɔ:ri'æliti] *s.* eksterritoriaalsus

extinct [iks'tiŋ(k)t] *a.* kustunud, vaibunud; väljasurnud

extinction [iks'tiŋ(k)ʃ(ə)n] *s.* kustutus; kustumine, vaibumine; väljasuremine, häving; *füüs., astr.* ekstinktsioon

extinguish [iks'tiŋgwiʃ] *v. t.* kustutama, summutama, lämmatama, hävitama

extinguisher [iks'tiŋgwiʃə] *s.* kustutaja; *er.* kustuti, kustutusseadis, -vahend

extirpate ['ekstə:peit, eks'tə:-] *v. t.* **(-table, -tor)** välja kitkuma, juurteni hävitama, täielikult kõrvaldama

extirpation [ekstə:'peiʃ(ə)n] *s.* väljakitkumine, (täielik) hävitamine *või* kõrvaldamine

extol [iks'təl, -'toul] *v. t.* **(-ll-)** ülistama ◇ **to** ~ **smb. to the skies** kedagi taevani tõstma

extort [iks'tɔ:t] *v. t.* välja pressima, välja pigistama *või* pinnima, painama (*ka piltl.*)

extortion [iks'tɔ:ʃ(ə)n] *s.* väljapressimine, -pigistamine, -pinnimine, painamine

extortionate [iks'tɔ:ʃ(ə)nit] *a.* väljapressiv; liialdatult kõrge

extortioner [iks'tɔ:ʃ(ə)nə] *s.* väljapressija

extra ['ekstrə] **1.** *a.* lisa-, ekstra-, eri-, erakorraline, erisuurusega, -headusega; **2.** *adv.* lisaks, eriti, ekstra; **3.** *s.* lisa; lisakulutus; lisaväljaanne; lisatasu; *pl.* lisatulud; lisatööline; *kino* statist ◇ ~ **special** (õhtuleht) hiliseim väljaanne, eriväljaanne; **heating and service are** ~**s** kütte ja teeninduse eest tuleb eraldi maksta

extra- ['ekstrə] *ühendeis* lisa-, eri-, välis-, (*võõrsõnades*) ekstra-

extract 1. [iks'trækt] *v. t.* välja tõmbama *või* kiskuma, esile tooma; välja pigistama *või* pinnima; ekstraheerima, välja leotama; tuletama, saama, leidma; väljavõtteid tegema; **2.** ['ekstrækt] *s.* ekstrakt, tõmmis, ima; väljakirjutis, -võte ◇ **to** ~ **a root** *mat.* juurima

extraction [iks'trækʃ(ə)n] *s.* väljatõmbamine, -kiskumine; ekstraheerimine, ekstraktsioon; tuletus; põlvnemine, päritolu, sünnipära ◇ **of Russian** ~ vene sünnipära; ~ **of a root** *mat.* juurimine

extractor [iks'træktə] *s. tehn., keem.* ekstraktor; *mil.* tõmmik

extracurricular ['ekstrəkə'rikjulə] *a.* väljaspool (õppe)programmi toimuv, programmiväline; kooli- *või* klassiväline

extradite ['ekstrədait] *v. t.* **(-ditable** [-'daitəbl]) *jur., pol.* väljama, väljastama, välja andma (*teise riigi põgenikku või roimarit*); väljamist saavutama

extradition [ekstrə'diʃ(ə)n] *s. jur., pol.* väljamine, väljastamine, väljaandmine, ekstraditsioon

extrados [eks'treidɔs] *s. arhit.* kaare väliskõver; *vrd.* **intrados**

extrajudicial ['ekstrədʒu(:)'diʃ(ə)l] *a.* kohtuväline, väljaspool kohut toimuv

extramarital ['ekstrəmə'rait(ə)l] *a.* abieluväline, väljaspool abielu toimuv

extramundane ['ekstrə'mʌndein] *a.* maailmaväline, mittemaine

extramural ['ekstrə'mjuər(ə)l] *a.* väljaspool (linna)müüre asetsev; väljaspool ülikooli peetav (*loengute kohta*) ◇ ~ **studies** kaugõpe

extraneous [eks'treiniəs] *a.* väline, võõras, välismaine; kõrvaline, mitte asja juurde kuuluv **(to)**

extraordinary [iks'trɔ:d(ə)n(ə)ri] *a.* **(-ily)** erakorraline, era- *või* harukordne, ekstraordinaarne ◇ **envoy** ~ *pol.* erakorraline saadik

extrapolation [ekstrəpə'leiʃ(ə)n] *s. mat., filos.* ekstrapoleerimine, ekstrapolatsioon

extrasensory ['ekstrə'sensəri] *a. psühh.* meelteväline, ekstrasensoorne ◇ ~ **perception** meelteväline taju(mine), «mõtetelugemine»

extraterritorial ['ekstrəteri'tɔ:riəl] = **exterritorial**

extrauterine ['ekstrə'ju:tər(a)in] *a. anat.* emakaväline, ekstrauteriinne

extravagance [iks'trævigəns, -vəg-] *s.* ekstravagantsus, liialdus (*er. kulutuses*), raiskamine, pillamine, pillavus; ebatavalisus, veidrus

extravagant [iks'trævigənt, -vəg-] *a.* ekstravagantne, liialdav, liialeminev (*er. kulutuses*), raiskav, pillav; ebatavaline, veider

extravaganza [ikstrævə'gænzə] *s.* pöörane jant, liialdustesse (*või* fantastikasse, jantlikusse) kalduv kirjandus- *või* muusikapala

extravasate [eks'trævəseit] *v. t. & i.* (*soontest verd*) välja laskma; välja valguma *või* voolama (*vere kohta*)

extravasation [ekstrævə'seiʃ(ə)n] *s. med.* vere väljavalgumine (*soontest*); verevalum, ekstravasatsioon

extreme [iks'tri:m] **1.** *a.* **(-er, -est)** äärmine, kaugeim, viim(a)ne, ekstreemne; äärmuslik, äärmustesse kalduv; **2.** *s.* äärmus, ekstreem; *mat.* ekstreemum ◇ **in the** ~ (*or* **to an** ~) äärmiselt; **to run to an** ~ (*or* **to go to** ~**s**) äärmus(t)eni minema; **to go from one** ~ **to the other** ühest äärmusest teise sattuma; **to carry to** ~**s** (asja) äärmuseni ajama

extremely [iks'tri:mli] *adv.* äärmiselt, (üli)väga

extremeness [iks'tri:mnis] *s.* äärmus, äärmuseni minek, äärmuslikkus

extremism [iks'tri:mizm] *pol.* ekstremism

extremist [iks'tri:mist] **1.** *s.* äärmuslane, ekstremist; **2.** *a.* ekstremistlik

extremity [iks'tremiti] *s.* tipp, teravik; (äärmine) häda, kitsikus; äärmus; *pl.* **(the -ies)** jäsemed, ekstremiteedid ◇ **in (the last)** ~ äärmises hädas, surmaohus; **to go** (*or* **proceed) to -ies** *pol.* äärmisi vahendeid kasutusele võtma

extricate ['ekstrikeit] *v. t.* **(-cable, -tor)** lahti mässima, (*kimbatusest*) vabastama **(from)**; *keem.* (*gaasi*) ühendist välja eraldama, vabastama ◇ **to** ~ **oneself** lahti *või* välja rabelema (*ka piltl.*)

extrication [ekstri'kei∫(ə)n] *s.* lahtimässimine, (*kimbatusest*) vabastamine
extrinsic [eks'trinsik] *a.* (**-ically**) väline, juhuslik, mitte (oluliselt) juurdekuuluv (*millelegi* **to**)
extroversion [ekstro(u)'və:∫(ə)n] *s. psühh.* ekstravertsus, ekstraversioon, (vaimne) väljapöördumine, (peamiselt) välismaailmale suunatud aktiivsus; *vast.* **introversion**
extrovert ['ekstro(u)və:t] *psühh.* **1.** *a.* ekstravertne; **2.** *s.* ekstravert, (vaimselt) väljapöörduja; *vast.* **introvert**
extrude [iks'tru:d] *v. t.* (**-dable**) välja tõukama *või* suruma; *tehn.* (välja) pressima
extrusion [iks'tru:ʒ(ə)n] *s.* väljatõukamine, -surumine; *tehn.* (välja)pressimine
exuberance [ig'zju:b(ə)r(ə)ns] *s.* lopsakus, ülevoolavus, (üli)küllus
exuberant [ig'zju:b(ə)r(ə)nt] *a.* lopsakas, ülevoolav, (üli)külluslik
exudation [eksju:'dei∫(ə)n] *s.* väljahigistamine, -higistumine; väljahigistis; *med., tehn.* eksudatsioon, (*vedeliku*) eritumine; *med., tehn.* eksudaat, (vedel) eritis
exude [ig'zju:d] *v. t. & t.* välja higistuma *või* higistama; *med., tehn.* (*vedelikuna*) erituma *või* eritama
exult [ig'zʌlt] *v. i.* (võidu)rõõmutsema, juubeldama (*millegi üle* **at, in**; *kellegi üle* **over**)
exultancy [ig'zʌlt(ə)nsi] = **exultation**
exultant [ig'zʌlt(ə)nt] *a.* (võidu)rõõmutsev, juubeldav
exultation [eksʌl'tei∫(ə)n] *s.* (võidu)rõõmutsus, (võidu)rõõm, rõõmusööst, juubeldus
exuviae [eg'zju:vii:] *s. pl. zool.* eksuuvid, kestumid, (looma)kestad; *geol.* loomakestade kivistised
exuviate [eg'zju:vieit] *v. t. & i. zool.* kestama, kesta heitma *või* ajama
exuviation [egzju:vi'ei∫(ə)n] *s. zool.* kestamine, kestaheitmine, -ajamine
-ey vt. **-y** II
eyas ['aiəs] *s.* kulli pesapoeg, noor kull
Eyck [aik] *pn.*
eye [ai] **1.** *s.* silm (*ka nõelal, kartulil jms.*); pilk, vaade; silmlaik; (*märklaua*) kesktäpp; ümmargune auk *või* avaus, aken *jms.*; (*haagile vastav*) aas, öös; **2.** *v. t.* (**eyeing**) silmitsema ◇ **to be all ~s** päranisilmi vahtima; ülivalvas olema; **to have an ~ for** (*millegi üle*) otsustada suutma; **to have an ~ to** silmas pidama, arvestama (*sihina*); **to keep** (*or* **have**) **an ~ on** silmas pidama, tähelepanelikult jälgima; **to make ~s** (*or* **cast sheep's ~s**) **at** (*kellelegi*) silmi tegema; **to open one's ~s** silmi (imestusest) pärani ajama; **to open smb.'s ~s to** kellegi silmi (*teatava asja nägemiseks*) avama; **to see ~ to ~ with** (*kellegagi*) täiesti ühel nõul olema; **with half an ~** esimese pilguga; **with an** (*or* **with one's**) **~ to** (*midagi*) eesmärgina silmas pidades, tulevikuks arvestades; **my ~(s)!** *sl.* tohoh pagan!; **all my ~ (and Betty Martin)** *sl.* lollus puha; **~s right (left, front)!** paremale (vasakule, otse) vaat!
eyeball ['aibɔ:l] *s.* silmamuna ◇ **~ to ~** *fam.* silm silma vastu, otse vastakuti
eye-bath ['aibɑ:θ] = **eye-cup**
eye-bright ['aibrait] *s. bot.* silmarohi (= **euphrasy**)
eyebrow ['aibrau] *s.* silmakulm
eye-cup ['aikʌp] *s. med.* silmavann
-eyed [aid] *a.* -silm(ali)ne, -silmiline (*näit.* **bright-~, large-~**)
eye-flap ['aiflæp] *s.* silmaklapp, -pimendi
eyeful ['aiful] *s. Am. sl.* nägus tütarlaps
eye-glass ['aiglɑ:s] *s.* silmaklaas, monokkel; (*optilise riista*) silmapoolne lääts, okulaar; *pl.* varrega prillid, lornjett; (näpits)prillid, pensnee
eye-hole ['aihoul] *s.* silmakoobas; ümmargune auk (*läbivaatamiseks*), vaateauk
eyelash ['ailæ∫] *s.* silmaripse
eyeless ['ailis] *a.* silmitu, pime
eyelet ['ailit] *s.* aas, öös, silmus; (*nööri*) läbilaskeauk, -rõngas; vaatepilu, -auk
eyelid ['ailid] *s.* silmalaug ◇ **to hang on by the ~s** ainult juuksekarva otsas rippuma
eye-opener ['aioupnə] *s.* silmi (tõe nägemiseks) avav üllatus *või* kogemus, silmiavav uudis; *Am.* hommikune (tubli) naps
eyepiece ['aipi:s] *s.* (*optilise riista*) silmapoolne lääts, okulaar
eyeshot ['ai∫ɔt] *s.* nägemisulatus, -kaugus, vaatepiir ◇ **out of ~** väljaspool nägemis-kaugust, vaatepiirist väljas
eyesight ['aisait] *s.* silmanägemine
eyesore ['aisɔ:] *s.* silmi (*või* ilutunnet) riivav ese; *piltl.* pind (*kellegi*) silmas (**to**)

eyetooth ['aitu:θ] *s.* (*pl.* **-teeth** [-ti:θ]) silmahammas (= **canine tooth**)
eyewash ['aiwɔ∫] *s.* silmaloputis; *sl.* (silma aetav) «puru», purusilmaajamine, pettus
eyewitness ['ai'witnis] **1.** *s.* pealtnägija; **2.** *v. t.* pealt nägema

Eyles [ailz] *pn.*
eyot ['ei(ə)t, *Am. ka* 'aiət] = **ait**
Eyre ['ɛə] *pn.*
eyrie ['ɛəri, 'iəri, 'aiəri] = **aerie**
Ezekiel [i'zi:kiəl] *pn.* Hesekiel, Esekiel
Ezra ['ezrə] *pn.* Esra

F

F, f [ef] s. (*pl.* **Fs, F's**) (*kirjatäht*) f; *muus.* f, (*silpnimetusega*) fa; *keem.* F, fluor (= **fluorine**) ◇ **~ flat** *muus.* fes, fa-bemoll; **~ sharp** *muus.* fis, fa-diees; *nalj.* kirp
F. *lüh.* = **1. Fellow; 2. Fahrenheit**
f. *lüh.* = **1. feet, foot** (= **ft**); **2.** *muus.* **forte**
F.A. *lüh.* = **Football Association**
fa [fɑ:] *s. muus.* fa
Fabian ['feibiən] *pol.* **1.** *a.* fabiuslik, fabiaanlik; ettevaatlikult viivitav, aeglaselt ning visalt tegutsev; **2.** *s.* fabiaan ◇ **~ Society** Fabiuse ühing
Fabius ['feibiəs] *pn.*
fable ['feibl] **1.** *s.* valm; mõistujutt; (väljamõeldud) lugu, luiskelugu, väljamõeldis, vale; *haruld.* faabula, sündmustik; *kollekt.* muinaslood (*ka põlgl.*); **2.** *v. i. & t.* väljamõeldisi rääkima; luiskama; välja mõtlema
fabled ['feibld] *a.* muinaslooline, legendaarne; väljamõeldud, luisatud
fabric ['fæbrik] *s.* tarind, ehitus, ehituslaad; koetis, kude; kudum, kangas, riie (= **textile ~**)
fabricate ['fæbrikeit] *v. t.* (**-cable, -tor**) fabritseerima, sepitsema; välja mõtlema; (*dokumenti*) võltsima; valmistama, *er.* valmisosadest ehitama *või* kokku panema
fabrication [fæbri'kei∫(ə)n] *s.* fabritseerimine, sepitsemine; sepitsus; väljamõeldis, vale; võltsing; valmistamine, *er.* valmisosadest ehitamine *või* kokkupanemine
Fabricius [fəb'ri∫iəs] *pn.*
fabulist ['fæbjulist] *s.* valmilooja, fabulist; luiskam, väljamõeldud lugude jutustaja
fabulous ['fæbjuləs] *a.* muinaslooline, imepärane; väljamõeldud; muinasjutuline, uskumatult tore

façade [fə'sɑ:d] *s.* fassaad, esikülg; väliskülg
face [feis] **1.** *s.* nägu; pale; esikülg, esivaade; pealispool, (*riide*) parem pool; (*mündi*) pildipool; esi (*ka mäend.*); (välis)pind, kant, tahk; (*kuue*) käänis; näoilme, välimus; külmaverelisus, jultumus; (*kella või mõõteriista*) numbrilaud; **2.** *v. t. & i.* näoga vastu seisma, näkku vaatama; näoga (*millegi või kellegi poole*) seisma *või* pöörama *või* pöörduma; kindlalt vastu astuma, trotsima; pealistama, pealt katma, vooderdama, krohvima ◇ **~ to ~** silm silma vastu; **in (the) ~ of** (*millestki*) hoolimata, (*millelegi*) vaatamata; **in the ~ of day** päise päeva ajal, avalikult; **to fly in smb.'s ~** kellelegi näkku kargama, kellelegi kallale kippuma; **to look smb. (a fact) in the ~** kellelegi (tõsiasjale) näkku vaatama; **on the ~ of it** välimuse järgi otsustades; **to have the ~** (küllaltki) jultunud olema; **to lose ~** prestiiži kaotama, alandust kannatama; **to make -es** lõustu (*või* näokrimpsutusi, grimasse) tegema; **to pull a long ~** (rumal)tõsist nägu tegema; **to put a good ~ on** (*äparduse puhul*) ükskõikset nägu tegema; **to save smb.'s ~** kedagi häbistusest päästma; **to set one's ~ against** (*millelegi*) kindlalt vastu seisma; **~ card** pildiga kaart (*kuningas, emand, sõdur*); **~ value** nimiväärtus, nominaalväärtus; **to take smth. at its ~ value** *piltl.* midagi puhta kullana võtma; **to ~ about** ümber pöörduma *või* (*näit. sõdureid*) ümber pöörata laskma; **about ~!** ümber pöörd!; **right (left) about ~!** paremalt (vasakult) ümber pöörd!; **right (left) ~!** parem (vasak) pool! **to ~ smb. down** kedagi hämmastama *või* juhmistama; **to ~ the music** arvutustele

(*või* etteheidetele) külmavereliselt vastu astuma; **to ~ up to** (*millelegi*) kindlalt vastu astuma, (*millegi eest*) mitte tagasi põrkama

(-)faced [feist] *a.* (-)näoline, näoga

face-lift ['feislift], **face-lifting** ['feisliftiŋ] *s.* näonaha pinguldamine, näoringlõikus (*iluravioperatsioon*); *piltl.* iluravi

facer ['feisə] *s. fam.* hoop näkku; *piltl.* äkiline raskus

face-saving ['feisseiviŋ] **1.** *a.* prestiiži päästev *või* säilitav; **2.** *s.* prestiižipäästmine, -säilitamine

facet ['fæsit] *s.* tahk, kant, külg; (*kalliskivi*) lihvserv, -tahk, fassett

facetiae [fə'si:ʃii:] *s. pl.* naljatlused, naljatilgad; *bibl.* rõvetsevalt koomilised teosed

facetious [f(ə)'si:ʃəs] *a.* naljatlev, naljakas; albilt (*või* rõvedalt) naljatooniline

facia ['fæʃə] *s.* (väike) poesilt, poeomaniku nimesilt; *ka* = **fascia**

facial ['feiʃ(ə)l] *a.* **(-lly) 1.** *a.* näo-; *anat., geol.* fatsiaalne, fatsiaal-; **2.** *s.* näomassaaž (= **~ massage**) ◇ **~ differences** *geol.* fatsiaalsed erisused; **~ nerve** *anat.* fatsiaalnärv, näonärv

facies ['feiʃ(i)i:z] *s.* (*pl.* **~**) *anat.* nägu; *geol., geogr.* faatsies

facile ['fəs(a)il] *a.* **(-ely)** kerge, hõlpus, kergesti käiv; ladus, voolav; järeleandlik, paindlik; kergeltvõetav, pealiskaudne, pinnapealne

facilitate [fə'siliteit] *v. t.* **(-tor)** kergendama, hõlbustama

facilitation [fəsili'teiʃ(ə)n] *s.* kergendus, hõlbustus

facility [fə'siliti] *s.* kergus, hõlpsus; osavus, ladusus; *pl.* hõlbustused, soodustused, võimalused (*millekski* **for**); *pl.* seadmed; rajatised

facing ['feisiŋ] **fl.** *s.* pealistis; vooderdis; (*rõiva*) käänis, reväär; *pl. mil.* pöörded; **2.** *prep.* (näoga *või* esiküljega) vastas, vastu ◇ **to put smb. through his ~s** kellegi võimeid (*või* oskusi) proovima

facsimile [fæk'simili] **1.** *s.* faksiimile, (täpne) jäljend; **2.** *v. t.* faksiimilena jäljendama *või* paljundama ◇ **in ~** faksiimilena, täpselt jäljendatuna; **~ telegraph** fototelegraaf

fact [fækt] *s.* fakt, tõik, tõsiasi; tõelisus, tegelikkus; tegu, sündmus ◇ **in (point of) ~** õigupoolest, õieti; **a matter of ~** (endastmõistetav) tõsiasi; **as a matter of ~** õigupoolest, tegelikult; **the ~ of the matter** asja tõeline olemus; *vrd.* **matter-of-~**

fact-finding ['fæktfaindiŋ] *a.* faktide kindlakstegemiseks määratud, asjaolusid uuriv, juurdlus- ◇ **~ committee** *jur.* juurdluskomisjon

faction ['fækʃ(ə)n] *s.* faktsioon, fraktsioon, kildkond; kildkonnavaim; lõhestus, vaen

factious ['fækʃəs] *a.* kildkondlik, kildkonna-; lõhestav, vaenulik

factitious [fæk'tiʃəs] *a.* tehtud, tehislik, tehis-, kunstlik; järeletehtud, võlts

factitive ['fæktitiv] *a. lgv.* faktitiivne, kausatiivne

factor ['fæktə] *s.* faktor, tegur (*ka mat.*); mõjur, mõjuv jõud *või* tegur; vahetalitaja, vahendaja, agent; *Š.* mõisavalitseja ◇ **common ~** *mat.* ühistegur; **~ analysis** *mat.* faktoranalüüs

factorial [fæk'tɔ:riəl] *s. mat.* faktoriaal

factory ['fækt(ə)ri] *s.* vabrik, (suur)tehas; faktooria (*kaubaladu meretagusel võõral maal*) ◇ **~ cost** *maj.* vabrikuhind; **~ worker** vabrikutööline

factotum [fæk'toutəm] *s.* faktootum, kõigetegija; usaldusmees, «parem käsi»

factual ['fæktjuəl, -tʃu-] *a.* faktiline, faktidele vastav, tegelik

facultative ['fæk(ə)lteitiv] *a.* fakultatiivne, valikuvaba, vabal äranägemisel toimuv

faculty ['fæk(ə)lti] *s.* võime, (vaimu)anne; teaduskond, fakulteet; *er.* **(the F-)** arstiteaduskond, arstkond; *Am.* õppejõudude kogu; *jur., kirikl.* volitus, õigus

fad [fæd] *s.* lemmiktuju, -narrus, veidrus; moehullus; eriharrastus

faddish ['fædiʃ] = **faddy**

faddist ['fædist] *s.* (*mingi lemmikharrastusega tegelev*) narr, tühine nokitseja, veidrik

faddy ['fædi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** veidratujuline, veider, veidriklik

fade [feid] *v. i. & t.* närbuma, närtsima, luituma, tuhmuma; vaibuma, haihtuma, kahanema, raugema (**away**); närvutama, tuhmistama; vaibutama ◇ **to ~ in** (*er. kinofilmil*) aeglaselt selginedes nähtavale ilmuma; **to ~ out** aeglaselt kustuma, raugema, hääbuma (*er. kinofilmil; ka piltl.*)

fadeless ['feidlis] *a.* närbumatu, närtsimatu

fading ['feidiŋ] *s. er. raad.* feeding

faecal ['fi:k(ə)l] *a.* fekaalne, roe-, rooja-, väljaheite-

faeces ['fi:si:z] *s. pl.* setted; fekaalid, roe, väljaheited

Faerie, -ry ['feiəri, 'fɛə-] *s. poeet.* haldjateriik, muinasmaa; *vrd.* **fairy**

fag [fæg] **1.** *v. i. & t.* **(-gg-)** vaeva nägema, orjama; vaevama, kurnama; (*nooremat õpilast*) ennast teenima sundima; «rebasena» orjama; **2.** *s.* vaev, orjus, raske töö; noorem õpilane, kes peab teise käske täitma, «rebane»; *sl.* sigaret ◇ **to ~ out** ära vaevama, puruväsinuks tegema; (*kriketimängus palli*) tagasi lööma

fag-end ['fægend] *s.* (ultusäärega) kangaots; lahtihargnenud ots (*köiel, trossil*); väärtusetu jäänus; *er.* koni, sigaretiots

fag(g)ot ['fægət] **1.** *s.* haokubu; fašiin; terasvarbade kimp; *kok.* maksakotlet; **2.** *v. t.* kimpu siduma

Fahr. *lüh.* = *järgm.*

Fahrenheit ['fɑ:rənhait, 'fær-] *pn.* ◇ **the ~ thermometer** Fahrenheiti termomeeter

faience ['faiɑ:ŋs] *s. pr.* fajanss, fajansskaup

fail [feil] **1.** *v. i. & t.* puuduma, puudu jääma, mitte piisama; üles ütlema, töötamast lakkama; tegemata jätma; mitte vastu pidama, pettumust valmistama, hätta (*või* hooletusse) jätma; luhtuma, ebaõnnestuma, äparduma, nurjuma, õnduma; ikalduma; maksujõuetuks jääma, pankrotistuma; (*eksamil*) läbi kukkuma *või* kukutama; **2.** *s.* tegematajätmine (*tarvit. peam. ühendis* **without ~** tingimata, kindlasti, surmkindlalt); läbikukkunu (= **failure**) ◇ **this ~s in dignity** sellel puudub auväärsus; **he ~ed in his enterprise (of his purpose)** ta ettevõte ebaõnnestus (ta ei saavutanud oma eesmärki); **to ~ in** (*or* **to ~ to pass**) **an examination** eksamil läbi kukkuma; **do not ~ to come** ärge jätke tulemata; **do not ~ me in my need** ärge jätke mind hätta; **his heart ~ed him** ta süda ei pidanud vastu, ta värises südamenõrkusest kokku; **my memory ~s me** mu mälu ütleb üles; **words ~ me to describe this** mul puuduvad sõnad, et seda kirjeldada

failing ['feiliŋ] **1.** *s.* puudus, viga, nõrkus; **2.** *prep.* (*millegi, kellegi*) puudusel, ärajäämisel ◇ **~ him** tema ärajäämisel *või* väljalangemisel *või* surma puhul; **~ which** vastasel korral

failure ['feiljə] *s.* luhtumine, ebaõnnestumine, äpardumine, äpardus; ikaldus; läbikukkumine; pankrotistumine, pankrot; kokkuvarisemine, varing; *tehn.* tõrge; äpardunud (*või* ebaõnnestunud) asi; elus läbikukkunud isik, hädavares

fain I [fein] *arh., poeet.* **1.** *pred. a.* meelsasti valmis, nõus (*midagi tegema* **to do**); *arh. ka* sunnitud (*midagi tegema* **to do**); **2.** *adv.* meelsasti, heameelega ◇ **I would ~ go home** ma meelsasti läheksin koju

fain II [fein], **fains** [feinz], **fen(s)** [fen(z)] *interj. lastek.* tsurr! ◇ **fain(s) I!** mina olen tsurr!, mina olen (mängust) vaba!

fainéant ['feineiɑ:ŋ] *pr.* **1.** *a.* tegevusetu, laisklev; **2.** *s.* logeleja, laiskleja

faint [feint] **1.** *a.* nõrk, jõuetu, rammetu, rauge; tuhm, kahvatu, ähmane; arg, kartlik; **2.** *v. i.* nõrkema, minestama (**away**); raugema, vaibuma; **3.** *s.* minestus ◇ **I haven't the ~est idea** mul pole vähimatki aimu; **~ heart never won fair lady** *vanas.* kes kahju kardab, see kasu ei saa; **in a dead ~** sügavas minestuses

faint-heart ['feintha:t] *s.* argpüks, pelgur

faint-hearted ['feint'ha:tid] *a.* arg, pelgurlik

fainting ['feintiŋ] *s.* minestamine, minestus ◇ **~-fit** minestushoog

faintly ['feintli] *adv.* nõrgalt, jõuetult; tuhmilt, kahvatult, ähmaselt; aralt, kartlikult

fair I [fɛə] *s.* laat; mess; näitus, (heategevus)basaar, näitemüük ◇ **world's ~** *Am.* maailmanäitus

fair II [fɛə] **1.** *a.* ilus, kena, kaunis; tubli, rohke; hele(dajuukseline), valgevereline, blond; selge, puhas, korralik; (*hindena*) keskmine, rahuldav; õiglane, erapooletu, aus; avameelne, sõbralik, lahke; **2.** *adv.* õiglaselt; korralikult, puhtalt; otse ◇ **~ copy** puhtand, puhas eksemplar; **~ fame** hea kuulsus; **~ field and no favour** võrdsed võimalused kõigile; **~ game** «õigustatud jahisaak», sobiv märklaud ründami-

seks *või* tagakiusamiseks; ~ **play** aus mäng, õiglane kohtlemine; **the** ~ **(sex)** kaunim sugupool, õrnem sugu, naised; ~ **weather** ilus ilm; ~ **wind** (hea) pärituul; ~ **words** lepitavad sõnad; **to be in a** ~ **way to succeed** kordamineku teel olema, tõenäoliselt õnnestuma; **to play** ~ ausat mängu mängima (*ka piltl.*); **to speak smb.** ~ *van.* kedagi lahkelt kõnetlema, kellegagi lahkelt rääkima; **the ball hit him** ~ **in the face** pall tabas teda otse näkku; **our plans promise** ~ **to succeed** meie plaanid tõotavad korda minna; ~ **and softly** tasa ja targu; ~ **and square** avalikult ning õiglaselt, otsekoheselt

Fairbanks ['fɛəbæŋks] *pn.*

Fairfax ['fɛəfæks] *pn.*

fair-ground ['fɛəgraund] *s.* laadaplats

fair-haired ['fɛəhɛəd] *a.* heledajuukseline, blond ◇ ~ **boy** *Am. fam.* üldine lemmik

fairing I ['fɛəriŋ] *s.* laadakink

fairing II ['fɛəriŋ] *s. tehn.* voolujoonestus; *er.* (*lennuki*) voolundi

fairish ['fɛəriʃ] *a.* üsna (*või* kaunis) kena, üsna (*või* kaunis) suur *või* hea

Fairle(i)gh ['fɛəli] *pn.*

fairly ['fɛəli] *adv.* õiglaselt; kaunis, keskmiselt, üsna; päris, põhjalikult, täitsa

fair-minded ['fɛə'maindid] *a.* õiglane, erapooletu, eelarvamusetu

fairness ['fɛənis] *s.* ilu, kaunidus; õiglus, erapooletus; lahkus, sõbralikkus ◇ **in** ~ **to him** et tema vastu õiglane olla

fair-spoken ['fɛə'spouk(ə)n] *a.* lahkesõnaline, lahke kõnega

fairway ['fɛəwei] *s. mer.* faarvaater, laevatee, sõiduvesi; *sport* korraspeetav (põetud rohuga) osa golfiväljakust

fairy ['fɛəri] **1.** *s.* haldjas, fee; *sl.* «lilla», (mees)homoseksualist; **2.** *a.* **(-ily)** haldjalik, haldjataoline

fairyland ['fɛərilænd] *s.* haldjateriik, muinasmaa

fairy-tale ['fɛəriteil] *s.* muinasjutt; muinaslugu, väljamõeldis

fait accompli ['feit ɑ:'kɔ:ŋpli:] *s. pr.* teostunud tõsiasi, (vastuvaidlematu) fakt

faith [feiθ] *s.* usk (*millessegi, kellessegi* **in**); tõekspidamus; usund, religioon; tõotus; truudus, ustavus ◇ **the** ~ «õige» usk; **to pin one's** ~ **to** (*or* **on**) (*kedagi*) pimesi usaldama, kogu oma lootust (*kellelegi*) panema; **to keep** ~ tõotust pidama; **in good** ~ heas usus; **bad** ~ tahe petta; **Punic** ~ puunia truudus, reetlikkus; **my** ~**!** (*or* **in** ~**!**, ~**!**) *arh.* ausõna!

faith-cure ['feiθkjuə] = **faith-healing**

faithful ['feiθf(u)l] *a.* ustav, truu (*kellelegi, millelegi* **to**); usaldusväärne, õige ◇ **the** ~ usklikud, *er.* muhameedlased

faithfully ['feiθf(u)li] *adv.* ustavalt, truult: usaldusväärselt ◇ **yours** ~ (*kirja lõpus*) austavalt (Teie) ...

faithfulness ['feiθf(u)lnis] *s.* ustavus, truudus; usaldusväärsus

faith-healing ['feiθhi:liŋ] *s.* «usu abil tervistamine», arstimine sugestiooni abil

faithless ['feiθlis] *a.* ebaustav, truudusetu, reetlik, äraandlik; uskmatu

fake I [feik] *mer.* **1.** *s.* (*trossi*) puht; **2.** *v. t.* (*trossi*) puhtima

fake II [feik] *fam.* **1.** *v. t.* **(-kable)** kokku sepitsema, võltsima **(up)**; teesklema, simuleerima; **2.** *s.* kokkusepitsemine, võltsimine; sepitsus, võltsing, pettus; *Am. ka* petis

faker ['feikə] *s. sl.* võltsija, petis; *Am. ka* tänavakaupmees

fakir [fə'kiə, 'fɑ:kiə, *Am. ka* 'feikə] *s.* fakiir, muhamedi (*või* india) kerjusmunk; *Am. haruld.* = **faker**

Falangist [fə'lændʒist] *s. pol.* falangist, hispaania fašist

falcate ['fælkeit] *a. anat., bot., zool.* sirpjas, sirbikujuline

falchion ['fɔ:ltʃ(ə)n] *s.* (lai ja lühike) kumera teraga mõõk

falciform ['fælsifɔ:m] *a.* sirbikujuline, sirpjas (*ka anat.*)

falcon ['fɔ:(l)kən] *s. zool.* pistrik; jahipistrik, jahikull

Falconbridge ['fɔ:k(ə)nbridʒ] *pn.*

falconer ['fɔ:(l)k(ə)nə] *s.* pistrikukasvataja; pistrikükütt

falconet ['fɔ:k(ə)nit] *s. aj.* falkonett (*teatav vanaaegne kerge suurtükk*); *zool.* tihasekull (= **shrike**); *ka* väike pistrik

falconry ['fɔ:(l)k(ə)nri] *s.* pistrikujaht; pistrikukasvatus

falderal ['fældə'ræl], **-rol** [-'rɔl] *s.* valleraa, mõttetu riim; tühine iluasi, kribu-krabu

faldstool ['fɔ:ldstu:l] *s. kirikl.* piiskopi järg, (seljatoeta) iste; palvetamis- *või* põlvitamispult

Falernian [fə'lə:niən] *s.* falerni vein

Falkland ['fɔ:klənd] *pn.*

fall [fɔ:l] **1.** *v. i.* (*pret.* **fell** [fel], *p. p.* **fallen** ['fɔ:l(ə)n]) kukkuma, langema, alla laskuma; sadama; alanema, kahanema; sattuma; **2.** *s.* kukkumine, langus, lang; sadu; *Am.* sügis; **(the F~)** *kirikl.* pattulangemine; *pl.* juga, kosk; maadlusheide; seljavõit; *mets.* raie ◇ **to** ~ **among thieves** *piibl.* röövlite kätte sattuma; *piltl.* paljaks röövitama *või* tüssatama; **to** ~ **asleep** magama jääma, uinuma; **to** ~ **away** maha jätma; mässu tõstma; kahanema, kaduma; **to** ~ **back** tagasi langema; taanduma; **to** ~ **back (up)on** (*millelegi*) toetuma, (*milleltki*) abi otsima; **to** ~ **behind** (*prep.*) maha jääma (*kellestki*); **to** ~ **behind** (*adv.*) maha jääma, mitte edasi jõudma; maksmisega hilinema; **to** ~ **down on** *Am. sl.* (*milleski*) läbi kukkuma, kõlbmatuks osutuma; (*kedagi*) oma saamatusega alt vedama; **to** ~ **due** saabuma (*maksutähtpäeva kohta*); **to** ~ **flat** siruli kukkuma; *piltl.* läbi kukkuma, sossi (*või* untsu) minema; **to** ~ **for** *fam.* (*kellestki, millestki*) sissevõetud saama, (*kellegi, millegi*) õnge hakkama; **to** ~ **foul of** (*millegagi, kellegagi*) kokku põrkama; **to** ~ **ill** haigestuma, haigeks jääma; **to** ~ **in** sisse langema, (*tähtaja kohta*) lõpule jõudma; (rivis) oma kohale asuma; **to** ~ **in love (with)** armuma (*kellessegi*); **to** ~ **in with** (*kellegagi*) juhuslikult kohtuma; (*kellegagi, millegagi*) nõustuma; **to** ~ **off** kahanema, tagasi tõmbuma; tõrkuma, mässu tõstma; **to** ~ **on** (*kellelegi, millelegi*) langema (*ka piltl., näit. kohustusena*); (*kellelegi, millelegi*) kallale tungima; (*toidu*) kallale asuma; **to** ~ **out** välja kukkuma, välja langema; (rivist) välja astuma; tulenema, juhtuma; tülli (*või* raksu) minema; **to** ~ **short** mitte piisama; **to** ~ **short of** (*millenigi*) mitte küündima; **to** ~ **silent** vait jääma; **to** ~ **through** läbi kukkuma, ebaõnnestuma; **to** ~ **to** pihta hakkama, kallale asuma; **to** ~ **under** (*mingi liigituse*) alla langema, (*kellegi, millegi*) alla sattuma; **to** ~ **upon** = **to** ~ **on; on the** ~ langemas; **to gain a** ~ seljavõitu saama; **to have a** ~ kukkuma, langema; **to ride for a** ~ (liiga) kaelamurdvalt ratsutama (*ka piltl.*)

fallacious [fə'leiʃəs] *a.* petlik, eksiline, pette-, eksi-

fallacy ['fæləsi] *s.* pette- *või* eksijäreldus; eksiarvamus; petlikkus, eksing

fal-lal [fæ(l)'læl] *s.* (tühine) ehtehilp

fallen ['fɔ:l(ə)n] **1.** *p. p., vt.* **fall; 2.** *a.* langenud ◇ **the** ~ *pl.* (võitluses) langenud

fall-guy ['fɔ:lgai] *s. Am. sl.* patuoinas

fallibility [fæli'biliti] *s.* eksivus, ekslikkus

fallible ['fælibl] *a.* eksiv, ekslik

falling ['fɔ:liŋ] **1.** *a.* kukkuv, langev; **2.** *s.* kukkumine, langemine ◇ ~ **star** langev täht, meteoor

falling-sickness ['fɔ:liŋsiknis] *s. van.* langetõbi (= **epilepsy**)

Fallodon ['fælədon] *pn.*

fall-out ['fɔ:laut] *s.* radioaktiivsadestumine, *er.* (tuumaplahvatusel tekkiv) radioaktiivne tolm

fallow I ['fælou] **1.** *a.* kesas- *või* söötisolev; kasu(s)tamata; **2.** *s.* kesa, sööt; **3.** *v. t.* kesaks jättes üles kündma ◇ **to lie** ~ kesas (*või* söötis) olema (*ka piltl.*)

fallow II ['fælou] *a.* pruunikasvõik, kahkjaskollane ◇ ~**-deer** (*pl.* ~) *zool.* kabehirv

Falmouth ['fælməθ] *pn.*

false [fɔ(:)ls] **1.** *a.* võlts, vale, väär, eba-, eksi-; valelik, petlik, truudusetu, reetlik; **2.** *adv.* võltsilt, petlikult, reetlikult ◇ ~ **bottom** võlts- *e.* topeltpõhi; ~ **colours** valelipp; ~ **step** väärsamm, eksisamm; **to play smb.** ~ kedagi reetma

falsehood ['fɔ(:)lshud] *s.* valskus, väärus; vale, valetamine

falseness ['fɔ(:)lsnis] *s.* valskus, truudusetus, reetlikkus; valelikkus, petlikkus

falsetto [fɔ(:)l'setou] *s.* (*pl.* **-os**) *muus.* falsett

falsies ['fɔ(:)lsiz] *s. pl. fam.* (rinnahoidja) täidispadjakesed

falsification [fɔ(:)lsi(i)fi'keiʃ(ə)n] *s.* võltsimine, falsifitseerimine; võltsing, falsifikatsioon

falsify ['fɔ(:)lsifai] *v. t.* **(-fiable)** võltsima, falsifitseerima; petma, (*lootuse jms.*) petlikkust tõendama, võltsiks näitama; *Am.* võltsitust (*või* valelikkust) tõendama

falsity ['fɔ(:)lsiti] *s.* võlts(it)us, väärus; petlikkus, truudusetus, reetlikkus

Falstaff ['fɔ:lstɑ:f] *pn.*

falter ['fɔ(:)ltə] *v. i. & t.* vaaruma, vankuma; kogelema; kõnes tokerduma; kõhklema, kõhelema

fame [feim] *s.* kuulsus; *arh.* kuuldus ◇ **good (ill) ~** hea (halb) kuulsus; **house of ill ~** lõbumaja, bordell

famed [feimd] *a.* kuulus, (heas, halvas) kuulsuses (*millegi poolest* **for**)

familial [fə'miliəl] *a. haruld.* perekondlik, perekonna-

familiar [fə'miljə] **1.** *a.* tuttavlik, (hästi) tuttav (*millegagi* **with**); hästi tuntud (*kellelegi* **to**); kodune, õdus; pealetükkivalt sõbralik, familiaarne; **2.** *s.* lähedane sõber; koduvaim, nõiale abiks olev vaim (= **~ spirit**) ◇ **to make oneself ~ with** (*millegagi*) tutvuma

familiarity [fəmili'æriti] *s.* tuttavlikkus, lähedane tutvus; pealetükkiv sõbralikkus, kodusus, familiaarsus ◇ **~ breeds contempt** (liigne) familiaarsus tekitab lugupidamatust; **to take -ies** endale liiga suurt vabadust lubama, liiga intiimselt käituma (*kellegagi* **with**)

familiarize [fə'miljəraiz] *v. t.* (**-zable**) hästi tuttavaks tegema, põhjalikult tutvustama (*millegagi* **with**) ◇ **to be** (*or* **get**) **-ed** lähemalt tutvuma *või* harjuma (*millegagi* **with**)

family ['fæmili] *s.* perekond, pere; sugu, sugukond, suguvõsa; lapsed, järeltulijad; *bot., zool.* sugukond ◇ **in a ~ way** koduselt, ilma tseremooniata; **in the ~ way** lastkandev, raskejalgne; **a happy ~** mitmesuguseid loomi samas puuris; **~ man** perekonnaisa; **~ name** perekonnanimi; **~ planning** perekonna planeerimine; **~ tree** sugupuu

famine ['fæmin] *s.* nälg, näljahäda; äärmine puudus (*millestki* **of**)

famish ['fæmiʃ] *v. t. & i.* näljutama; nälgima ◇ **to be ~ed** *or* **to be ~ing** *fam.* pööraselt näljane olema

famous ['feiməs] *a.* kuulus (*millegagi, millegi poolest või pärast* **for**); *fam.* suurepärane

famously ['feiməsli] *adv. fam.* suurepäraselt

famulus ['fæmjuləs] *s.* (*pl.* **-li** [-lai]) famulus, (*er. nõia või keskaegse õpetlase*) abiline

fan I [fæn] **1.** *s.* tuular, tuulamismasin; lehvik; tuuluti, ventilaator; tiivik; *av.* propelleri laba; *mer.* kruvilaba; õhuklapp; **2.** *v. t. & i.* **(-nn-)** tuulama, tuulutama, (lehvikuga) tuult lehvitama; õhutama; õrnalt puhuma (*tuule kohta*); lehvikukujuliselt hargnema **(out)** ◇ **to ~the flame** *piltl.* õhutama, ässitama

fan II [fæn] *s. fam.* sõge harrastaja, (*spordi-, kino-, raadio- jms.*) hull, fanaatik; (*kuulsa isiku*) innukas austaja, kummardaja ◇ **~ mail** austajate kirjad

fanatic [fə'nætik] **1.** *a.* **(-ically)** fanaatiline, sõgesi innukas, pimesi veendunud; **2.** *s.* fanaatik, sõge harrastaja, pime pooldaja; usuliialdaja

fanatical [fə'nætik(ə)l] *a.* **(-lly)** fanaatiline, sõgesi innukas (*er. usuasjus*), (usu)hull

fanaticism [fə'nætisizm] *s.* fanaatilisus, sõge innukus, (usu)hullus(tus)

fancier ['fænsiə] *s.* harrastaja, aretaja, kasvataja ◇ **dog ~** koeraharrastaja, -kasvataja, -aretaja; **rose ~** roosiharrastaja, -kasvataja, -aretaja

fanciful ['fænsif(u)l] *a.* **(-lly)** mõttekujutuslik, luulelennuline; tujukas; kummaline, ebatõeline, kujuteldav

fancy ['fænsi] **1.** *s.* kujutlusvõime; meele- *või* mõttekujutus; kujutlus; pettekujutus; ootamatu mõte *või* tuju; maitse, harrastus, poolehoid, meeldumus, armastus; **2.** *atrib. a.* ilustatud, tore, kirev, peen, ilu-, toredus-; **3.** *v. t.* kujutlema, ette kujutama; arvama, mõtlema; *fam.* (enesest) palju arvama; harrastama, armastama; (*loomi, taimi*) kasvatama, aretama ◇ **the ~** (*er. poksi-spordi*) harrastajaskond; **to smb.'s ~** kellegi maitse järgi; **to catch smb.'s ~** kellelegi meeldima; **to indulge one's ~** oma tuju järgi talitama; **to suit smb.'s ~** kellelegi meelepärast olema; **to take a ~ to** (*kellestki, millestki*) lugu pidama hakkama, (*kellessegi, millessegi*) meelduma; **~ ball** maskiball, maskeraad; **~ bread** peensai, kondiitrisai; **~ cake** kondiitrikook; **~ dog** (eritõugu) luksuskoer; **~ dress** maskikostüüm; **~ goods** moe- *või* toreduskaubad; **~ man** armuke; *sl.* lõbunaise kulul elatuv

mees; **~ price** (kõrgelekruvitud) luksushind; **~ woman** armuke; prostituut; **~!** (*or* **~ that!**) mõtelda!, mõelge ometi!

fancy-free ['fænsi'fri:] *a.* vaba südamega, mitte armunud

fancy-work ['fænsiwə:k] *s.* väljaõmblus, tikand

fandango [fæn'dæŋgou] *s.* (*pl.* **-oes**) fandango (*teatav hispaania rahvatants ning -laul*); *Am.* tantsupidu, lõbus koosviibimine

fane [fein] *s. poeet.* tempel, jumalakoda

fanfare ['fænfɛə] *s.* fanfaar, pidulik pasunamäng, tušš, muusikaline auavaldus; *piltl.* ülespuhutud pidulikkus

fanfaronade [fænfærə'neid] *s.* kelkimine, praalimine; *ka* = **fanfare**

fang [fæŋ] *s.* kihv, kihvhammas, võhk; (*mao*) mürgihammas; (*ämbliku*) küünis; hambajuur; (*tööriista*) sõrg ◇ **to fall into smb.'s ~s** *piltl.* kellegi küüsi sattuma

fanlight ['fænlait] *s. ehit.* kaaraken, lünett

fanner ['fænə] *s.* tuulaja, tuulutaja, lehvitaja; *põll.* tuulamismasin; *tehn.* ventilaator

Fanny ['fæni] **1.** *pn.*; **2.** *s.* **(f-)** *Am. sl.* tagumik, tuharad

fan-shaped ['fænʃeipt] *a.* lehvikukujuline, lehvikjas ◇ **~ fold** *geol.* lehvikkurd

Fanshawe ['fænʃɔ:] *pn.*

fan-tail ['fænteil] *s. zool.* lehviksaba; lehviksaba-tuvi

fantasia [fæntə'ziə, fæn'tɑ:ziə] *s. muus.* fantaasia

fantast, ph- [fæn'tæst] *s.* fantast, fantaseerija, (eluvõõras) unistaja

fantastic [fæn'tæstik], *haruld.* **-ical** [-ik(ə)l] *a.* **(-ically)** fantastiline, (liigselt) mõttekujutuslik; ebatõeline; kummaline, veider; *fam.* suurepärane, oivaline; imeväärne

fantasy, ph- ['fæntəsi, -əzi] *s.* fantaasia, kujutlusvõime; kujutlus; fantastiline mõte *või* plaan; *ka* = **fantasia**

faquir [fə'kiə, 'fɑ:kiə, *Am. ka* 'feikə] = **fakir**

far [fɑ:] **1.** *adv.* **(***komp.* **farther** ['fɑ:ðə], **further** ['fə:ðə]; *sup.* **farthest** ['fɑ:ðist], **furthest** ['fə:ðist]) kaugel(e); kaugelt, tublisti; **2.** *s.* kaug (*tarvit. ainult ühendeis prep-idega*); **3.** *a.* (*komp.* **farther, further**; *sup.* **farthest, furthest**) kauge, eemalolev ◇ **~ away** (*or* **off, out**) kaugel eemal; **~ and away** kaugelt, tublisti; **~ and near** ligidal ja kaugel; **~ and wide** kõikjal; **~ from it** kaugeltki mitte; **~ from ready** kaugeltki mitte valmis; **~ too much (many)** liigagi palju (paljud); **as** (*or* **so**) **~ as** kuni; **how ~?** kui kaugele?, kustsaadik?; **so ~** siiani; **in so ~ as** niivõrd kui, niipalju kui; **so ~ so good** siiani on asi korras; **by ~** kaugelt, tublisti, märksa; **from ~** kaugelt, eemalt; **the ~ end of the room** toa kaugemal asetsev ots; **the ~ side of a horse** hobuse parem (*s. o. hobuse selga hüppavast isikust eemalolev*) külg; **the F- East** Kaug-Ida; **the F- West** Kauge Lääs

farad ['færəd] *s. el.* farad

Faraday ['færədi, -dei] *pn.*

far-away ['fɑ:rəwei] *a.* kauge, kaugel viibiv; unistav (*pilgu kohta*)

far-between ['fɑ:bi'twi:n] *a.* haruldane

farce I [fɑ:s] *s.* farss, jant; kometimäng, tühi tembutamine

farce II [fɑ:s] *arh. kok.* **1.** *v. t.* farssima (= **stuff**); **2.** *s.* farss, täidis (= **forcemeat**)

farceur [fɑ:'sə:] *s. pr.* janditaja, jantleja, tembutaja

farcical ['fɑ:sik(ə)l] *a.* **(-lly)** jantlik

farcy ['fɑ:si] *s. vet.* (*hobuste*) nahatatitaud; *Am. ka* (*veiste*) kiirikseentõbi

fardel ['fɑ:d(ə)l] *s. arh.* kimp, komps; kandam, koorem

fare [fɛə] **1.** *s.* sõiduraha, -hind; (üürisõidukis) sõitja; toit, toitlustus; **2.** *v. i.* juhtuma, välja kukkuma, minema; (hästi *või* halvasti) toitu saama; *poeet.* reisima, sõitma ◇ **good ~** hea toit(lustus); **bill of ~** söögikaart, menüü; **how ~s it?** kuidas läheb?; **to ~ forth** *arh., poeet.* teele asuma; **to ~ well** hästi süüa ning juua saama, hästi elama; **~ you well!** *arh.* ela hästi!

Far-Eastern ['fɑ:'ri:stən] *a.* Kaug-Ida

farewell ['fɛə'wel] **1.** *interj.* hüvasti!; **2.** *s.* hüvasti- *e.* jumalagajätt ◇ **to bid smb. ~** kellegagi hüvasti jätma; **to make one's ~s** hüvasti jätma, lahkuma; **~ performance** *teatr.* lahkumisetendus

far-famed ['fɑ:'feimd] *a.* kaugeleulatuva kuulsusega, laialt tuntud

far-fetched ['fɑ:'fetʃt] *a.* (kaugelt) otsitud, mitte ilmselt asja juurde kuuluv, sunnitud

far-flung ['fɑ:flʌŋ] *a. poeet.* kaugeleulatuv, laiaulatuslik
far-gone ['fɑ:'gɔn] *a.* kaugele edenenud (*milleski* **in**); *er.* väga haige (*või* purjus, hull); kaelani võlgades
farina [fə'rainə] *s.* (teravilja-, kartuli)jahu; *bot., geol.* õietolm; *keem.* tärklis
farinaceous [færi'neiʃ(ə)s] *a.* jahukas, jahurikas; tärkliserikas
farinose ['færinous] *a.* jahujas, jahuja kihiga (*või* kirmega) kaetud (*ka bot., zool.*)
farm [fɑ:m] **1.** *s.* talu, talund, farm; talumaja; majand; (maksuline) lastekasvatus; **2.** *v. t. & i.* rentima, rendile võtma; rendile andma; renditama, välja rentima (**out**); lepingukohaselt ülal pidama (*er. lapsi*); (*maad*) harima, viljelema ◇ **collective** ~ kollektiivmajand, kolhoos; **dairy** ~ piimafarm; **poultry** ~ linnufarm; **state** ~ sovhoos; ~ **labourer** = ~**-hand**
farmer ['fɑ:mə] *s.* talunik, taluomanik, -pidaja, farmer; rentija; (riigi)rentnik ◇ **collective** ~ kolhoosnik
farm-hand ['fɑ:mhænd] *s.* talu- *või* maatööline, sulane
farmhouse ['fɑ:mhaus] *s.* talumaja
farming ['fɑ:miŋ] *s.* põlluharimine, põllumajandus, põllundus; renditamine, väljarentimine
farmstead ['fɑ:msted] *s.* talund, talukoht
farmyard ['fɑ:mjɑ:d] *s.* taluõu
Farnaby ['fɑ:nəbi] *pn.*
Farnborough ['fɑ:nb(ə)rə] *pn.*
Farn(e) [fɑ:n] *pn.*
faro ['feərou] *s.* faaro (*teatav kaardimäng*)
Faroe ['feərou, 'fær-] *pn.*
far-off ['fɑ:'rɔ(:)f] *a.* kauge, kaugel asuv
farouche [fə'ru:ʃ] *a. pr.* tusatsevalt sünge *või* tõre; peru, kartlik
Farquhar ['fɑ:k(w)ə] *pn.*
farrago [fə'reigou, -'rɑ:-] *s.* (*pl.* -os) segadik, sega-soga
far-reaching ['fɑ:'ri:tʃiŋ] *a.* kaugeleulatuv
farrier ['færiə] *s.* hobuserautaja; hobusearst
farriery ['færiəri] *s.* hobuserautus; *ka* hobusearstimine; rautuskoda
Farringdon ['færiŋdən] *pn.*
farrow ['færou] **1.** *s.* põrsapesakond; põrsaste toomine, poegimine (*emise kohta*); **2.** *v. t. & i.* põrsaid tooma, poegima (*emise kohta*)
far-sighted ['fɑ:'saitid] *a.* kaugelenägev; *piltl.* kaugelenägelik, ettenägelik, -vaatlik
far-sightedness ['fɑ:'saitidnis] *s.* kaugelenägevus; *piltl.* kaugelenägelikkus, ettenägelikkus, -vaatlus
fart [fɑ:t] *vulg.* **1.** *v. i.* peeretama; **2.** *s.* peer(etus)
farther ['fɑ:ðə] **1.** *adv.* kaugemal(e); ka, lisaks (= **further**); **2.** *a.* kaugem; lisa- (= **further**); *vt.* **far**
farthermost ['fɑ:ðəmoust] *a.* kaugeim, kõige kaugem
farthest ['fɑ:ðist] **1.** *adv.* kõige kaugemal(e); **2.** *a.* kaugeim, kõige kaugem; *vt.* **far**
farthing ['fɑ:ðiŋ] *s.* veerand penni (*varemini käibel olnud väikseim inglise pronksmünt*); *piibl.* veering(uraha)
farthingale ['fɑ:ðiŋgeil] *s. aj.* võruseelik
f.a.s. ['efei'es] *lüh. kaub.* = **free alongside (the) ship**
fasces ['fæsi:z] *s. pl. aj.* fastsid (*muistse Rooma liktorite ametimärk, vitsakimp sellesse pandud kirvega*)
fascia ['fæʃiə] *s.* (*pl.* **-iae** [-ii:], **-ias**) *arhit.* vöökarniis; *anat.* fastsia, sidekirme; *ka* = **facia**
fascicle ['fæsikl], **-cule** [-kju:l] *s. bot., anat.* kimp, fastsiikul; (*väljaande*) vihik
fascinate ['fæsineit] *v. t.* (**-nable, -tor**) paeluma, võluma; (pilguga) lummama, fastsineerima
fascination [fæsi'neiʃ(ə)n] *s.* paelumine, võlumine, võlu; (pilguga) lummamine, fastsinatsioon
fascine [fə'si:n] *s.* fašiin, haos (*tugevasti kokkuseotud haokubu*)
fascism ['fæʃizm, 'fæs-] *s.* fašism
fascist ['fæʃist, 'fæs-] **1.** *s.* fašist; **2.** *a.* fašistlik
fash [fæʃ] *dial., peam. Š.* **1.** *v. t. & i.* ärritama, pahandama; ärrituma, pahanduma (*ka* ~ **oneself**); **2.** *s.* ärritus, pahandus
fashion ['fæʃ(ə)n] **1.** *s.* kuju, viis, mood, laad; rõivastusmood, tegumood, fassong; (moe)eeskuju; **2.** *v. t.* kujundama, vormima, fassonneerima (*millekski* **into, to**) ◇ **in this** ~ sel moel; **after** (*or* **in**) **a** ~ teataval (mitte päris rahuldaval) viisil, kuidagiviisi; **to lead** (*or* **set**) **the** ~ tooni andma, tooniandev olema; **in** ~ moes; **out of** ~ moest läinud; ~ **show** moenäitus

fashionable ['fæʃ(ə)nəbl] *a.* (**-bly**) moodne, moekas, peen
fashion-paper ['fæʃ(ə)npeipə] *s.* moeleht, -ajakiri
fashion-plate ['fæʃ(ə)npleit] *s.* (*rätsepate*) moepilt; *piltl.* viimse moe järgi riietatud isik
Fashoda [fə'ʃoudə] *pn.* Fašoda
fast I [fɑ:st] **1.** *v. t.* paastuma; **2.** *s.* paast, paastuaeg, -päev ◇ **to break one's** ~ hommikueinet võtma (= **to breakfast**); (*van. tähenduses*) paastumise järel esmakordselt toitu võtma
fast II [fɑ:st] **1.** *a.* kindel, (kindlalt) püsiv, kõvasti kinni, tugev, vastupidav (*millegi suhtes* **to**); kiire, nobe; ettekäiv, ees (*kella kohta*); *Am.* rohkem näitav (*mõõteriista kohta*); lodevate elukommetega; **2.** *adv.* kindlalt, tugevasti, kõvasti; kiiresti, nobedasti; lodevalt (*elama*) ◇ **my watch is** ~ mu kell on ees; ~ **colour** püsiv värv; ~ **to light** valguskindel; ~ **friends** suured sõbrad; **the** ~ **set** (rikkad) elunautijad, elupõletajad; ~ **train** kiirrong; **to hold** ~ kõvasti kinni hoidma; **to make** ~ kinnitama; **to play** ~ **and loose** ebajärjekindlalt (*või* vastutustundetult) käituma; ~ **asleep** sügavas unes; **to sleep** ~ sügavasti magama; ~ **bind** ~ **find** *vanas.* mis luku taga, see kindel
fast-day ['fɑ:stdei] *s.* paastupäev
fasten ['fɑ:sn] *v. t. & i.* kinnitama (*külge* **to**; *peale* **on, upon**), kinni siduma, luku(s)tama, pannaldama, sulgema, naelutama (**up**); kinnituma, kinni jääma ◇ **to** ~ **a nickname upon** (*kellelegi*) püsivat pilkenime andma; **to** ~ **one's attention (looks) upon** oma tähelepanu (pilku) kinnitama (*millelegi, kellelegi*); **to** ~ **upon** (*millestki*) kinni haarama (*näit. ettekäändest*)
fastener ['fɑ:snə] *s.* kinnitaja, kinniti, luku(s)taja, kinnituspannal, -haak, -riiv *jms.* ◇ **window** ~ aknasulus, aknakremoon
fastening ['fɑ:sniŋ] *s.* kinnitus, kinnitis; kinniti, kinnituspannal *jms.* (= **fastener**)
fastidious [fæs'tidiəs] *a.* nõudlik, valiv, raskesti rahuldatav
fasting ['fɑ:stiŋ] *s.* paastumine
fastness ['fɑ:stnis] *s.* kindlus, kindlustis, kindlustatud koht; püsivus, tugevus, vastupidavus; kiirus, nobedus; lodevus ◇ ~ **to light** valguskindlus
fat [fæt] **1.** *a.* (**-tt-**) rasvane, nuumatud, lihav, paks, rammus; vilja(ri)kas; tulutoov, kasulik; *fam.* juhm, nürimeelne; **2.** *s.* rasv; rasvaine (*ka keem.*); **3.** *v. t. & i.* (**-tt-**) nuumama; nuumuma (= **fatten**) ◇ **a** ~ **cat** *Am. sl.* rikas (rahaline) toetaja; **a** ~ **job** *fam.* tulutoov amet; **a** ~ **lot** *sl.* palju (*enamasti irooniliselt, s. o. vähe või mitte põrmugi*); **a** ~ **lot you care** *sl.* paljuke sina sellest hoolid (*või* teie sellest hoolite); **to cut up** ~ *sl.* suure pärandi jätma; **to live on the** ~ **of the land** külluses elama; **the** ~ **is in the fire** päris põrgu on lahti; **to kill the -tted calf for** *piltl.* (*kedagi*) suure rõõmuga (jällenägemise puhul) vastu võtma
fatal ['feit(ə)l] *a.* (**-lly**) saatuslik, paratamatu, fataalne; hukutav, hukatuslik (*kellelegi* **to**), surmav ◇ **the** ~ **shears** saatusejumalanna käärid, surmavikat; **the** ~ **sisters** saatusejumalannad, parkad; **the** ~ **thread** määratud elupäevad
fatalism ['feitəlizm] *s.* fatalism
fatalist ['feitəlist] *s.* fatalist
fatality [fə'tæliti] *s.* fataalsus, (saatuse) paratamatus; saatuslikkus; saatuslik õnnetus, õnnetu surm
fata morgana ['fɑ:tə mɔ:'gɑ:nə] *s.* fatamorgaana, õhupeegeldus, terendus, kangastus
fate [feit] **1.** *s.* saatus; saatusest määratud lõpp, surm, hukatus; (**the F-s**) saatusejumalannad; **2.** *v. t.* (saatusest) ette määrama (*haril. pass.*)
fated ['feitid] *a.* (saatuse poolt) ettemääratud; hukatusele määratud
fateful ['feitf(u)l] *a.* (**-lly**) saatuslik, saatuslikult tähtis, otsustav; (paha)endeline, kurjakuulutav
fat-free ['fæt'fri:] *a.* rasvavaba, rasvata
fat-head ['fæthed] *s.* pudrupea, puupea, tainapea, tobu
fat-headed ['fæt'hedid] *a.* pudrupäine, puupäine, tainapäine
father ['fɑ:ðə] **1.** *s.* isa (*ka piltl.*); esiisa; *kirikl.* (**F-**) isa, paater (*er. nime ees*); sigitaja, tekitaja, algataja; **2.** *v. t.* sigitama, tekita-

ma, algatama; isaks olema; isalikult hoolitsema *või* valitsema; (*isadust või mingi asja algatust jms.*) omistama (*kellelegi* **upon**) ◇ **the wish is ~ to the thought** soov tekitab (vastava) mõtte; **the child is ~ to the man** laps(epõli) määrab ära tulevase inimese; **to talk like a ~ to** (isalikult) noomima; **F- Time** Aeg (*vanamehena kehastatult*); *Am. fam.* vanamees

fatherhood ['fɑ:ðəhud] *s.* isadus

father-in-law ['fɑ:ðərinlɔ:] *s.* (*pl.* **fathers-**) äi, äiapapa

fatherland ['fɑ:ðəlænd] *s.* isamaa, isade maa (*nüüd harva tarvitatav inglaste eneste isamaa kohta*)

fatherless ['fɑ:ðəlis] *a.* isatu

fatherly ['fɑ:ðəli] *a.* **(-iness)** isalik, isa-

fathom ['fæðəm] **1.** *s.* (inglise) süld, meresüld (= 6 **feet** = 1,83 m); **2.** *v. t.* (sügavuselt) mõõtma, loodima; põhjani tungima, mõistma ◇ **~ lines** samasügavusjooned (*merekaardil*)

fathomless ['fæðəmlis] *a.* põhjatu, mõõtmatu, läbitungimatu, äraarvamatu

fatigue [fə'ti:g] **1.** *s.* väsimus (*ka tehn.*); vaev, väsitav töö; *mil.* töö; töötoimkond, -komando (= **~-party**); *pl. Am.* (sõduri) töörõivad (= **~ clothes**); **2.** *v. t.* väsitama, kurnama ◇ **on ~** *mil.* töötoimkonnas; **~ limit** *tehn.* väsimuspiir; **~ strength** *tehn.* väsimustugevus

Fatima ['fætimə] *pn.*

fatling ['fætliŋ] *s.* (noor) nuumloom

fatness ['fætnis] *s.* rasvasus, nuumatus; rammusus, lihavus, paksus; vilja(rik)kus; tulutoovus, kasulikkus

fatten ['fætn] *v. t. & i.* nuumama; rammutama, väetama; nuumuma, rasvuma, rammusaks minema

fatty ['fæti] **1.** *a.* rasvane, rasv(a)-; **2.** *s.* rasvarull, trulla (*rasvase inimese hüüdnimena*) ◇ **~ acid** *keem.* rasvhape; **~ degeneration** *med.* rasvväärastus; **~ oil** rasvõli

fatuity [fə'tjuiti] *s.* alpus, rumalus

fatuous ['fætjuəs] *a.* alp, rumal

faubourg ['foubuəg] *s. pr.* eeslinn, *er.* (Pariisi) agul

faucal ['fɔ:k(ə)l] *a. anat.* kurgu-

fauces ['fɔ:si:z] *s. pl. anat.* kurk

faucet ['fɔ:sit] *s. er. Am.* kraan (= **tap**)

Faucett ['fɔ:sit] *pn.*

Faudel ['fɔ:d(ə)l] *pn.*

faugh [fɔ:, pf:] *interj.* päh!

Faulconbridge ['fɔ:k(ə)nbridʒ] *pn.*

Faulkland ['fɔ:(l)kland] *pn.*

Faulkner ['fɔ:knə] *pn.*

fault [fɔ(:)lt] **1.** *s.* viga, puudus, nõrkus; rike, rikkisolek; väärsamm, eksimus, süü, patt; (*tennisemängus*) valesti servitud pall; (*jahil*) jäljekaotus; *geol.* murrang, nihe; **2.** *v. t.* (*millegi või kellegi juures*) vigu leidma, vea (*või* rikke) tõttu kõrvale heitma; (*tennisepalli*) valesti servima; *geol.* murrustama, murrangut (*või* nihet) tekitama ◇ **it is my ~** mina olen süüdi; **the ~ lies with me** süü langeb minule; **to be at ~** (*jahil*) jälge kaotama; *piltl.* nõutu (*või* hämmastunud) olema; *ka* eksima; **to be in ~** eksima, süüdi olema; **to find ~** vigu leidma, kaebama; **to find ~ with** (*kellegi või millegi üle*) nuriseма, (*kellegi või millegi kallal*) norima; **to a ~** üleliia, liialt, äärmiselt

fault-finder ['fɔ(:)ltfaində] *s.* vigadeotsija; nuriseja, norija, laitja

fault-finding ['fɔ(:)ltfaindiŋ] **1.** *a.* vigu otsiv; nurisev, noriv, laitev; **2.** *s.* vigadeotsimine; nurisemine, norimine, laitmine

faultless ['fɔ(:)ltlis] *a.* veatu, laitmatu

faulty ['fɔ(:)lti] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** puudulik, vigane

faun [fɔ:n] *s. müt.* faun

fauna ['fɔ:nə] *s.* (*pl.* **-nae** [-ni:], **-nas**) fauna, loomastik

Fauntleroy ['fɔ(:)ntlərɔi] *pn.*

Faust [faust] *pn.*

Faustina ['fɔ:sti:nə] *pn.*

Faustus ['fɔ:stəs] *pn.*

fauteuil ['foutil, -tə:l] *s. pr.* tugitool; *er. teatr.* parketiiste, parteri esiosa iste (= **stall**)

faux pas ['fou 'pɑ:] *s. pr.* väärsamm, eksisamm, taktitus

favour, *Am.* **-vor** ['feivə] **1.** *s.* heatahtlus, heakskiit, poolehoid, lembus; soosing, soodustus, jõutamine, abi; lembuseavaldus, -märk, kink; *pl. er.* (*naise*) intiimsused, andumine; (*kaub. kirjavahetuses, nüüd van.*) kiri; *arh.* (lahke) luba; *arh.* välimus, väljanägemine; **2.** *v. t.* soosima, soodustama, jõutama; lembima; heakskiitvalt

kohtlema, pooldama, eelistama; (näojoontelt) sarnanema ◇ **in ~ of** (*kellegi, millegi*) poolt, kasuks, heaks; **to be in ~ of** pooldama; **to stand high in smb.'s ~** (*or* **to be in high ~ with smb.**) kellegi lemmikuks olema, kellegi juures heas kirjas olema; **to curry ~ with** (*kellegi*) soosingut püüdlema; **to do smb. a ~** kellelegi teenet osutama; **to find ~ with smb.** (*or* **in smb.'s eyes**) kellegi juures heas kirjas olema, kellegi meelepärast olema; **will you ~ us with a song?** kas oleksite nii lahke ja laulaksite meile midagi?; *vt. ka* **favoured**

favourable, *Am.* **-or-** ['feiv(ə)rəbl] *a.* **(-bly)** soodustav, soodus (*millekski* **for**); heatahtlik, pooldav (*millegi või kellegi suhtes* **to**)

favoured, *Am.* **-or-** ['feivəd] *a.* soodustatud, eelistatud; õnnelik; soodus (*er.* kliima kohta); *ühendeis ka* ... välimusega, ... väljanägemisega ◇ **the ~ few** soodustatud vähemik, vähesed õnnelikud; **most ~ nations** *pol.* enamsoodustatud riigid; **ill-~** inetu; **well-~** kena välimusega, nägus

favourite, *Am.* **-or-** ['feiv(ə)rit] **1.** *a.* eelistatav, lemmik-; **2.** *s.* lemmik, soosik, armualune, favoriit

favouritism, *Am.* **-or-** ['feiv(ə)ritizm] *s.* (*mõne isiku*) erakordne eelistamine, soosimine; lemmikute soosimine, lemmikuvalitsus, favoritism

favus ['feivəs] *s. med.* lubiraig, faavus

Fawcett ['fɔ:sit] *pn.*

Fawkes [fɔ:ks] *pn.*

fawn I [fɔ:n] **1.** *s.* hirvevasikas, noor hirv; kollakaspruun värv(us); **2.** *a.* kollakaspruun; **3.** *v. t. & i.* sünnitama, poegima (*hirve kohta*)

fawn II [fɔ:n] *v. i.* lipitsema, saba liputama, koera kombel alanduma, meelitama (**on, upon**)

fay [fei] *s. poeet.* (õrn) naishaldjas (= **fairy**)

faze [feiz] *v. t. Am. fam.* ärritama, häirima; hämmeldama, kohutama

F.B.A. ['efbi:'ei] *lüh.* = **Fellow of the British Academy**

F(.)B(.)I(.) ['efbi:'ai] *lüh. Am.* **Federal Bureau of Investigation**

F.C. ['ef'si:] *lüh.* = **football club**

fcap, fcp *lüh.* = **foolscap** (*teatav paberiformaat*)

F.D. ['ef'di:] *lüh.* = **fidei defensor** *lad.* (= **defender of the faith**) usukaitsja (*üks Inglise kuninga tiitleist*)

Fe *keem.* = **iron** (*lad.* **ferrum**)

fealty ['fi:əlti] *s. aj.* lääniustavus, -truudus

fear [fiə] **1.** *s.* kartus, hirm; **2.** *v. i. & t.* kartma, hirmu tundma ◇ **for ~** hirmu pärast; **for ~ of** (*millegi*) kartusest, kartes (*midagi; midagi teha* **doing**); **for ~ that** (*or* **lest**) ... kartes, et ...; **in great ~** suures hirmus; **in ~ and trembling** kartes ning värisedes; **to go in ~ of one's life** oma elu pärast kartma; **no ~!** *fam.* muidugi mitte!, seda juba mitte!; **there is no ~ of that** seda (juba) pole karta; **without ~ or favour** erapooletult; **never ~!** ära muretse!

fearful ['fiəf(u)l] *a.* **(-lly)** kohutav, kole, hirmus; kartlik, hirmunud, kartev (*midagi* **of**; *et mitte* **lest**; *midagi teha* **to do**); arg ◇ **what a ~ mess!** *fam.* milline kole(tu) segadus!

fearless ['fiəlis] *a.* kartmata (*midagi* **of**); kartmatu, julge

fearsome ['fiəsəm] *a. haril. nalj.* hirmuäratav, kohutav

feasibility [fi:zi'biliti] *s.* teostatavus, läbiviidus, võimalikkus ◇ **marketing ~** *maj.* turustatavus

feasible ['fi:zibl] *a.* **(-bly)** teostatav, läbiviidav, võimalik

feast [fi:st] **1.** *s.* pidu, pidupäev, püha; pidustus, pidusöök; nauding; **2.** *v. i. & t.* pidutsema, pidusööki nautima, toredasti (*või* suure mõnuga) sööma ning jooma; pidulikult võõrustama ◇ **~ of reason** naudinguf valmistav vaimukas keskustelu; **to ~ one's eyes upon** (*millestki*) silmarõõmu tundma

feat [fi:t] *s.* sangarlik tegu, sangaritegu, kangelastegu; vägitükk; suursaavutus

feather ['feðə] **1.** *s.* sulg (-le); (*sing. või pl.*) sulestik; sulekandjad, (mets)linnud; **2.** *v. t. & i.* sulitama, sulgedega katma; (*noolt*) sulega varustama; (*sõudmisel mõla õhus tagasi viies*) veepinnaga rööbiti keerama ◇ **in high ~** heas tujus; **in full ~s** piduehtes, paraadmundris; **a ~ in one's cap** saavutus, millele võib uhke olla; **to show the white ~** argust üles näitama; **to ~ one's nest** oma

pesa (pehmeks) sulitama; *piltl.* raha koguma

feather-bed ['feðəbed] **1.** *s.* sulgmadrats; sulgmadratsiga voodi; *piltl.* kaitstud olukord; luksuslik elu; **2.** *v. t.* hellitama, raskuste eest kaitsma (*er. pol.*) ◇ ~ **industry** *maj.* valitsuse poolt toetatav tööstus

feather-brain ['feðəbrein] *s.* tuulepea, järelemõtlematu (*või* kergemeelne) isik

feather-brained ['feðəbreind] *a.* tuulepäine, järelemõtlematu, kergemeelne

feathered ['feðəd] *a.* sulitatud, sulgedega kaetud

feathering ['feðəriŋ] *s.* sulitamine; sulestik

feather-stitch ['feðəstitʃ] *s. tekst.* varesejalgpiste

feather-weight ['feðəweit] *s. sport* sulgkaal; sulgkaallane

feathery ['feðəri] *a.* (**-iness**) sulgne, suline; sulgjas, suletaoline; sulgkerge

feature ['fi:tʃə] **1.** *s.* iseloomustav joon, tunnus(joon), erijoon; *pl.* näojooned; iseärasus; (eri)artikkel (*ajalehes, ajakirjas*); lööknumber, tõmbenumber (*er. kinos*); **2.** *v. t.* iseloomustavaks jooneks olema, piirjoonestama; kujutama, tähtsal kohal (*või* peaosas) näitama (*kinopildil*); *Am.* tähtsust omistama, rõhutama, esile tõstma ◇ ~ **film** peafilm, mängufilm

featureless ['fi:tʃəlis] *a.* iseloomustava ilmeta, ilmetu, ebahuvitav

feaze ['fi:z] *Am.* = **faze**

Feb. *lüh.* = **February**

febrifuge ['febrifju:dʒ, 'fi:b-] *s. med.* palavikuvastane vahend, palavikurohi

febrile ['fi:brail, 'feb-] *a.* palavikuline, palaviku-, febriilne, febriil-

February ['februəri] *s.* veebruar, küünlakuu

fec. *lüh.* = **fecit**

fecal ['fi:kəl] *Am.* = **faecal**

feces ['fi:si:z] *Am.* = **faeces**

fecit ['fi:sit] *v. lad.* (*pl.* **fecerunt** [fi:'siərənt]) tegi, valmistas (*tarvit. peam. lühendina* **fec.** *autori nime järel piltidel jne.*)

feckless ['feklis] *a.* saamatu, abitu; kasutu, mõjutu

feculence ['fekjuləns] *s.* sogasus, saastasus, hägusus; soga, saast, hägu

feculent ['fekjulənt] *a.* sogane, saastane, hägune

fecund ['fekʌnd, 'fi:k-] *a.* viljakas, sigiv; viljastav, sigitav

fecundate ['fekəndeit, 'fi:k-] *v. t.* **(-table)** viljastama, seemendama, rasestama

fecundation [fekən'deiʃ(ə)n, fi:k-] *s.* viljastus, seemendus, rasestus

fecundity [fi'kʌnditi] *s.* viljakus, sigivus

fed [fed] *vt.* **feed**

federal ['fed(ə)r(ə)l] **1.** *a. pol.* föderaalne, föderaal-, liidu-, liit-, liitriigi-; *Am.* (Am. Üh-de) keskvalitsuse; *Am. aj.* põhjaosariikide (*er. Am. kodusõjas*); **2.** *s.* föderalist, *er. Am. aj.* põhjaosariiklane, põhjaosariikide pooldaja *või* põhjaosariikide sõjaväelane ◇ **F- Bureau of Investigation** Föderaalne Juurdlusbüroo (*lüh.* **F.B.I.**), Am. Üh-de kriminaalpolitsei

federalism ['fed(ə)rəlizm] *s. pol.* föderalism

federalist ['fed(ə)rəlist] *s. pol.* föderalist

federalize ['fed(ə)rəlaiz] *v. t.* föderaliseerima, (*riike*) liiduks ühendama; (*riigivõimu*) detsentraliseerima

federate 1. ['fed(ə)reit] *v. t. & i.* föderatsiooniks ühendama, liidustama, födereerima; föderatsiooniks ühinema, liidustuma, födereeruma; **2.** ['fed(ə)rit] *a.* föderatsiooniks ühinenud, liidustunud

federation [fed(ə)'reiʃ(ə)n] *s.* föderatsioon, (riikide) liit, liit- e. ühendriik

federative ['fed(ə)rətiv] *a. pol.* föderatiivne, föderatiiv-

fedora [fi'dɔ:rə] *s. Am.* pehme viltkübar

Feds [fedz] *s. pl. Am. fam.* Föderaalse Juurdlusbüroo (**F.B.I.**) agendid

fee [fi:] **1.** *s.* (töö)tasu, honorar; õppe- *või* eksamimaks; lõiv, maks; sisseastumis- või liikmemaks; jootraha; *jur.* (päritud) maaomand; *aj.* lään, läänivaldus, feood (= **feud** II); **2.** *v. t.* (*pret. & p. p.* **feed, fee'd**) tasu maksma, honorari andma, honoreerima; jootraha andma ◇ ~ **simple** *jur.* (pärandiõigustest piiramatu) pärisomand; **to hold in** ~ **(simple)** tingimusteta omama; *vrd.* **fee-tail; court** ~ kohtulõiv; **parking** ~ parkimismaks

feeble ['fi:bl] *a.* **(-bler, -blest)** nõrk, nõder, jõuetu, võimetu ◇ ~**-minded** nõdramõistuseline, -meelne

feebleness ['fi:blnis] *s.* nõrkus, nõtrus, jõuetus, võimetus

feebly ['fi:bli] *adv.* nõrgalt, nõdralt, jõuetult

feed I [fi:d] **1.** *v. t. & i.* (*pret. & p. p.* **fed** [fed]) toitma, söötma; (*loomi*) karjatama; *tehn.* toitma, ette andma, toitematerjali (*er. aurukatlale vett*) andma **(into, to)**; toituma **(on)**, toitu võtma; söödaks (*või* toiduseks) olema; **2.** *s.* toit, toidus, sööt; *tehn.* toide, etteandmine, -anne, (*masina*) toitematerjal; (*loomade*) karjatamine ◇ **to** ~ **one's vanity (eyes)** oma edevust (silmahimu) rahuldama; **to** ~ **up** nuumama; *fam.* ära tüütama; **fed up (with)** *fam.* tüdinud (*millestki*); **out at** ~ karjas, karjamaal söömas; **off one's** ~ *fam.* ilma isuta; **I must have a** ~ *fam.* ma pean midagi hamba alla saama; **parallel** ~ *el.* rööptoide

feed, fee'd [fi:d] *vt.* **fee**

feedback ['fi:dbæk] *s.* tagasiside; tagasisidestus

feeder ['fi:də] *s.* toitja, söötja; toituja, sööja; toitmispudel; pudipõll; *tehn.* toitur, toiteseade, toitetoru, toitejuhe, toiteliin, fiider; *sport* (palli)söötja; (*raudtee*) haruliin

feeding-bottle ['fi:diŋbɔtl] *s.* toitmis- *või* imetamispudel, lutipudel

feedpipe ['fi:dpaip] *s. tehn.* toitetoru

fee-faw-fum ['fi:fɔ:'fʌm] *interj.* puuh! (*tarvit. praeguses keeles pilkehüüatusena ähvarduse jms. puhul; algupäraselt inimesesööja kolli hüüatus tuntud inglise muinasjutus*)

feel [fi:l] **1.** *v. t. & i.* (*pret. & p. p.* **felt** [felt]) tundma; katsuma, puudutama, kobama, kompama, kompima, kobima, koplama; tunduma; **2.** *s.* (kompamis)tunne, puudutus(tunne); kompamine, kobamine, koplamine ◇ **to** ~ **about** ümber kobama, kobamisi otsima (*midagi* **for**); **to** ~ **angry** vihane olema; **I** ~ **cold (hot, warm, etc.)** mul on külm (palav, soe jne.); **to** ~ **for** kobama, kobamisi otsima; (*kellelegi*) kaasa tundma; **to** ~ **one's legs** enesele jalgu alla saama (*ka piltl.*); **I** ~ **like doing** mul on lusti teha; **I don't** ~ **like a cigarette** mul ei ole lusti sigaretiks; **it** ~**s like rain** hakkab nähtavasti vihma sadama; **to** ~ **smb. out** kellegi arvamust *või* hoiakut (ettevaatlikult) välja uurima; **to** ~ **the pulse of** (*kellegi*) pulssi katsuma; *piltl.* (*kellegi*) tundeid sondeerima; **to** ~ **a girl up** *vulg.* tüdrukut iharalt käperdama; **I don't** ~ **up to** *fam.* mul ei piisa (*millekski*) jaksu, ma ei suudaks toime tulla (*millegi tegemisega* **doing**); **to** ~ **one's way** teed kobama (*ka piltl.*); **to** ~ **with** (*kellegi*) tundeid jagama, (*kellelegi*) kaasa tundma; **cold to the** ~ puudutamisel külm; **this soap has a greasy** ~ see seep tundub rasvasena; **to grab a** ~ *vulg.* käsi (iharalt) külge ajama

feeler ['fi:lə] *s.* tundja; katsuja, kompija; *er.* tundel, kombits, kobija, katsesarv (*ka piltl.*); katseks tehtud ettepanek; *mil.* maakuulaja

feeling ['fi:liŋ] **1.** *s.* tunne, kompimistunne, -meel; tunne, tundmus; *pl.* tundlikkus, (õrna)tundelisus; **2.** *a.* tundlik, tundeline; kaastundlik ◇ **to hurt smb.'s** ~**s** kellegi tundeid riivama, kedagi valusalt puudutama *või* solvama

feet [fi:t] *vt.* **foot**

fee-tail ['fi:'teil] *s. jur.* tingimustega piiratud pärand, fideikomisspärand; *vrd.* **fee (simple)**

feeze [fi:z] = **faze**

feign [fein] *v. t. & i.* teesklema, silmakirjaks tegema; *arh.* välja mõtlema, võltsima, luulendama

feint [feint] **1.** *s.* fint, pettetorge (*vehklemisel*); pettelöök (*ka sport*); petterünnak; vigurvõte, teesklus; **2.** *v. i.* pettetorkeid tegema; pettelööke andma (*ka sport*); vigurdama, teesklema; **3.** *a.* petteks tehtud, teeseldud

feldspar ['fel(d)spɑ:], **felspar** ['felspɑ:] *s. min.* päevakivi, põldpagu

Felicia [fi'lisiə, -ʃiə] *pn.*

felicitate [fi'lisiteit] *v. t.* **(-itable, -tor)** õnnitlema, õnne soovima (*millegi puhul* **on, upon**)

felicitation [filisi'teiʃ(ə)n] *s. haril. pl.* õnnitlus, õnnesoov

felicitous [fi'lisitəs] *a.* õnnelik(ult valitud), õnnestunud, kohane, sünnis, hästi sõnastatud

felicity [fi'lisiti] *s.* õnn, õndsus; õnnelikkus, õnnelik valik, kohasus; õnnelikult valitud väljend

feline ['fi:lain] **1.** *a.* kassi-, kassile omane; kaslik, kassisarnane; **2.** *s. zool.* kaslane

Felix ['fi:liks] *pn.*

fell I [fel] *s.* (karvane) nahk, karvik, toornahk ühes karvadega; pulstunud juuksed *või* karvastik (= ~ **of hair**)

fell II [fel] *a. poeet.* julm, kohutav, hävitav

fell III [fel] *v. t.* langetama, kukutama, (*puud*) maha raiuma *või* saagima; (*õmbluse äärt*) maha paiistama

fell IV [fel] *s. P.-Ingl.* kaljune küngas *või* mäenõlv; soine kõnnumaa

fell V [fel] *vt.* **fall**

fellah ['felə] *s.* (*pl.* **-aheen** [-ə'hi:n], **-ahs**) fellah (*põlluharija araabia maades*)

felloe ['feli, -lou], **felly** ['feli] *s.* (ratta)põid

fellow ['felou] **1.** *s.* kaaslane, seltsiline; paarik, paarimees; (*kolledži või ülikooli*) kolleegiumi liige; (*kolledži*) aspirant, stipendiaat; teaduslik töötaja; (*teadusliku seltsi*) liige; *fam.* mees, poiss, semu; **2.** *a.* kaas- ◇ **my dear** ~ kulla vennas; **what can a** ~ **do?** mis ma võin parata?; **the** ~ **to a glove** teine kinnas samast paarist; ~ **creature** kaasolend, kaasinimene; ~ **citizen** kaaskodanik; ~ **countryman** kaasmaalane; ~ **man** kaasinimene; ~ **student** kaasüliõpilane, ülikoolikaaslane; ~ **traveller** kaasreisija, reisikaaslane; teekaaslane (*ka piltl.*); *pol.* kaasajooksik; *Am.* (parteitu) kommunistipooldaja; ~ **worker** töökaaslane (*taolisi ühendeid kirjutatakse ka sidekriipsuga või isegi liitsõnana kokku*)

fellow-feeling ['feloufi:liŋ] *s.* kaasatundmine, kaasaelamine, tunnetejagamine

fellowship ['felo(u)ʃip] *s.* kaaslus, ühisus **(in, of)**; huviühisus; ühing; osadus, osasaamine, vennaskond; vendlus, seltsimehelikkus, sõprus; liikmeksolek, *er.* (*kolledži kolleegiumi või teadusliku seltsi*) liikmeksolek *või* liikmeksolekuga kaasnev rahaline toetus; (teadus)stipendium

felly ['feli] = **felloe**

felo de se ['felou di(:) 'si:, 'fi:-] *s.* (*pl.* **felones** [-ouni:z] **de se, felos de se**) enesetapja; (*pl. puud.*) enesetapp, enesetapmine

felon I ['felən] *s. jur.* roimar, kriminaalkurjategija; **2.** *a. poeet.* julm, nurjatu, roimarlik

felon II ['felən] *s. med.* sõrmesööbija, varbasööbija, umme, panariitsium (*sõrme või varba mädapõletik*)

felonious [fi'louniəs] *a.* roimarlik, kuritegelik; *arh.* julm, nurjatu

felony ['feləni] *s. jur.* roim, kriminaalkuritegu

felspar ['felspɑ:] = **feldspar**

felt I [felt] **1.** *s.* vilt; **2.** *v. t. & i.* vildistama, viltima; vildiga katma; vildistuma ◇ ~ **hat** viltkübar; **roofing** ~ (paksem) katusepapp

felt II [felt] *vt.* **feel**

felting ['feltiŋ] *s.* vildistamine, viltimine, vildistumine; vilditegemine; vilt(riie)

felucca [fi'lʌkə] *s.* felukk (*rannasõidupurjekas peam. Vahemerel ja Mustal merel*)

fem. *lüh.* = **feminine**

female ['fi:meil] **1.** *a.* emane, emas-, ema-; naissoost, nais-; **2.** *s.* emane (loom), emasloom; naisolend, -isik, naine ◇ ~ **child** tütarlaps; **the** ~ **sex** naissugu, naised; ~ **plant** emastaim; ~ **screw** sisekeere; mutter

feme [fem, fi:m] *s. jur.* naine ◇ ~ **covert** (mehe kaitse all toimiv) abielunaine; ~ **sole** vallaline naine *või* lesknaine *või* majanduslikult iseseisvalt toimiv abielunaine

femic ['femik] *a. min., geol.* feemiline, rauda ja magneesiumi sisaldav

feminine ['feminin] **1.** *a.* naiselik, naise-, naiste-, nais-; *lgv., pros.* feminiinne, naissugu, naissoost; **2.** *s. lgv.* naissugu, feminiin, naissoost sõna ◇ ~ **gender** *lgv.* naissugu, feminiin; ~ **rhyme** *kirj.* nais- *e.* langriim, feminiinne *e.* kahesilbiline riim

femininity [femi'niniti] *s.* nai(se)sus, naiselikkus; naissugu, naistesugu

feminism ['feminizm] *s.* feminism, naisliikumine; *pat.* feminism, naiselikkus (*naiselike kehavormide või omaduste olemasolu mehel*)

feminist ['feminist] *s.* feminist, naisliikumise pooldaja

feminize ['feminaiz] *v. t. & i.* **(-zable)** naisestama, naiselikuks tegema, femin(is)eerima; naisestuma, naiselikuks muutuma, femin(is)eeruma

femme de chambre ['fæm də 'ʃɑ:ŋbr] *s. pr.* toa- *e.* kammerneitsi

femoral ['femər(ə)l] *a. anat.* reie- ◇ ~ **artery** reiearter

femur ['fi:mə] *s.* (*pl.* ~**s**, **femora** ['femərə]) *anat.* reieluu

fen [fen] *s.* raba, padur, soo ◇ **the** ~**s** (*ka* **the F-s**) *er.* soine Ida-Inglise rannikmaa

fen-berry ['fenberi] *s.* jõhvikas, kuremari (= **cranberry**)

fence [fens] **1.** *s.* vehklemiskunst; tara, tarastis, aed, hekk; (*masina*) kaitsevõre; *sl.* varastatud asjade vastuvõtja; **2.** *v. i. & t.* vehklema; tagasi tõrjuma **(off, out)**; tarastama, taraga ümbritsema; müüriga kindlustama (*linna*); üle tara (*või* heki) hüppama (*hobuse kohta*); *sl.* varastatud asjadega kauplema ◇ **master of** ~ osav vehkleja; *piltl.* osav vaidleja; **to sit on the** ~ äraootavale seisukohale (*või* erapooletuks) jääma

fencer ['fensə] *s.* vehkleja; hüppehobune, üle tarade (*või* takistuste) hüppav (ratsa)hobune

Fenchurch ['fentʃə:tʃ] *pn.*

fencible ['fensibl] **1.** *a. Š.* kaitsevõimeline; **2.** *s. aj.* maakaitseväelane

fencing ['fensiŋ] *s.* vehklemine; tarastis; taramaterjal; *sl.* varastatud asjadega kauplemine

fend [fend] *v. t. & i.* ära hoidma, tõrjuma, kõrvale kallutama **(off, away, from)**; (*kellegi, er. iseenda eest*) hoolitsema **(for, for oneself)**

fender ['fendə] *s.* kaitsevõre, -raam; kaminavõre; *mer.* vender (*põrkepadjand parda kaitseks*); *Am.* (*auto*) poritiib (= **wing**)

fenestrate [fi'nestr(e)it], **-trated** [-treitid] *a. bot., zool.* mulgustatud, auklik

fenestration [fenis'treiʃ(ə)n] *s. arhit.* akende paigutus; *bot., zool.* mulgustatus, auklikkus; *med.* mulgustus

Fenian ['fi:niən] *aj.* **1.** *s.* feen (*Iiri iseseisvust taotleva Inglismaa-vastase salaühingu liige*); **2.** *a.* feeni

fennec ['fenik, -nek] *s. zool.* fennek, kõrberebane

fennel ['fen(ə)l] *s. bot.* apteegitill ◇ **giant** ~ feerula; **hog's** ~ piimputk, *er.* ürt-piimputk; *ka* haisev karikakar

fennelflower ['fen(ə)lflauə] *s. bot.* mustköömen

Fennimore ['fenimɔ:] *pn.*

fenny ['feni] *a.* rabane, padurane, soine

fenugreek ['fenjugri:k] *s. bot.* lambalääts, *er.* põld-lambalääts

feoff [fef, fi:f] = **feud** II

feoffee [fe'fi:] *s. aj.* läänistatu, läänisaaja

feoffer ['fefə] = **feoffor**

feoffment ['fefmənt] *s. aj.* läänistus, läänikssandmine

feoffor, -er ['fefə] *s. aj.* läänistaja, läänisandja

ferae naturae ['fiəri: nə'tjuəri:] *a. lad.* metsik, taltsutamata

feral ['fiər(ə)l], **ferine** ['fiərain] *a.* metsik, taltsutamata, kodustamata; metsistunud (*ka piltl.*)

Ferdinand ['fə:d(i)nənd] *pn.*

feretory ['feritəri] *s. kirikl.* säilmekirst; surnuraam; (*kiriku*) säilmeruum

Fergus ['fə:gəs] *pn.*

ferial ['fiəriəl] *a. kirikl.* argipäevane, argipäeva-

ferine ['fiərain] = **feral**

Feringhee [fə'riŋgi] *s. Anglo-Ind.* eurooplane (*peam. põlgl.*); euraaslane (*põlgl.*)

Fermanagh [fə(:)'mænə] *pn.*

ferment 1. ['fə:ment] *s.* ferment, käärollus; käärimine (*ka piltl.*); **2.** [fə'ment] *v. i. & t.* käärima (*ka piltl.*); kääritama, käärima panema, ferment(eer)ima ◇ **to be in a** ~ käärima, rahutu olema

fermentable [fə(:)'mentəbl] *a.* käärimisvõimeline

fermentation [fə:men'teiʃ(ə)n] *s.* käärimine, fermentatsioon

fermentative [fə:'mentətiv] *a.* kääritav, käärima panev, käärimist edendav, fermentatiivne

fermi ['fəmi] *s. füüs.* fermi (*pikkusühik*)

fermium ['fə:miəm] *s. keem.* fermium (*sümbol* **Fm**)

fern [fə:n] *s. bot.* sõnajalg (*üldnimetusena*); sõnajalgtaim ◇ **male** ~ maarjasõnajalg

Fernandes [fə(:)'nændez, -iz] *pn.*

fernery ['fə:nəri] *s.* sõnajalaaed, -kasvatus, -kasvuhoone; sõnajalastik

fern-owl ['fə:naul] *s. zool.* öösorr (= **nightjar**)

ferny ['fə:ni] *a.* sõnajalane, täis sõnajalgu; sõnajalataoline

ferocious [fə'rouʃəs] *a.* metsik, julm, raevukas

ferocity [fə'rɔsiti] *s.* metsikus, julmus, raevukus

-ferous [fərəs] *suf. tead.* -kandev, -sisaldav (*tuletab adjektiive, näit.* **argentiferous, carboniferous**)
ferrate ['fereit] *s. keem.* ferraat
ferrel ['fer(ə)l] = **ferrule**
ferret I ['ferit] **1.** *s.* valgetuhkur; *piltl.* nuuskur, nuhk; **2.** *v. i. & t.* tuhkru abil (*küülikuid, rotte*) küttima *või* urust välja ajama (**out**); nuuskima, nuhkima (**about, for**); (*roimarit*) üles nuhkima (**out**); välja nuhkima (**out**)
ferret II ['ferit] *s.* tugev puuvillane *või* siidpael
ferriage ['feridʒ] *s.* üleparvetamine, ülevedamine; parveraha, üleveoraha
ferric ['ferik] *a. keem.* raud(III)-; ~ **carbide** raudkarbiid; *tehn.* tsementiit; ~ **oxide** raud(III)oksiid
Ferrier ['feriə] *pn.*
ferriferous [fə'rifərəs] *a.* rauda sisaldav *või* andev
ferrimagnetic [ferimæg'netik] *a. füüs.* ferrimagneetiline
ferrimagnetism [feri'mægnitizm] *s. füüs.* ferrimagnetism
Ferris ['feris] *pn.* ◇ ~ **wheel** (hiid)rataskarussell
ferrite ['ferait] *s. keem., tehn.* ferriit
ferro- ['ferou] *ühendeis, keem.* raud(II)-; *tehn.* raua-, raud-
ferro-alloy [fero(u)'ælɔi] *s. tehn.* rauasulam, ferrosulam
ferroconcrete [fero(u)'kɔnkri:t] *s. tehn.* raudbetoon (= **reinforced concrete**)
ferromagnetic [fero(u)mæg'netik] *a. füüs.* ferromagnetiline
ferromagnetism [fero(u)'mægnitizm] *s. füüs.* ferromagnetism
ferrous ['ferəs] *a. keem.* raud(II)- ◇ ~ **chloride** raud(II)kloriid; ~ **metals** *tehn.* mustad metallid; ~ **oxide** raud(II)oksiid
ferruginous [fə'ru:dʒinəs] *a.* rauakas, rauda sisaldav; rauaroostene, roostekarva
ferrule ['feru:l, 'fer(ə)l], **ferrel** ['fer(ə)l] *s.* kaitserõngas, -tupp, -võru, otsak (*näit. kepiotsal*)
ferry ['feri] **1.** *v. t. & i.* parvetama, (*parvega, paadiga, laevaga, lennukiga*) üle vedama *või* sõitma; (regulaarselt) sõidutama *või* vedama; **2.** *s.* (üleveo)parv, parvlaev, üleveopaat, -laev, -lennuk; ülevedu; parveühendus, parvetuskoht; *jur.* parvetamisõigus ◇ ~**-boat** parvlaev, üleveolaev; ~**-bridge** parvsild, suur parvlaev (*rongide ülevedamiseks*)
ferryman ['ferimən] *s.* (*pl.* **-men**) parvnik, parvemees, ülevedaja
fertile ['fə:tail, *Am.* -til] *a.* vilja(ri)kas, viljakandev, fertiilne (*millegi poolest* **of, in**)
fertility [fə:'tiliti] *s.* vilja(rik)kus, viljakandvus, fertiilsus
fertilization [fə:til(a)i'zeiʃ(ə)n] *s.* viljastus, viljastamine, viljakaks tegemine; (*maa*) väetus, väetamine
fertilize ['fə:tilaiz] *v. t.* (**-zable**) viljastama, viljakaks tegema; (*maad*) väetama
fertilizer ['fə:tilaizə] *s.* viljastaja; väetis, ramm(utis)
ferule ['feru:l] *s.* liineal, joonlaud (*õpilaste karistamiseks*); koolmeistrikepp (*ka piltl.*)
fervency ['fə:v(ə)nsi] = **fervour**
fervent ['fə:v(ə)nt] *a.* tuline, lõõmav, kuum; kirglik, innukas
fervid ['fə:vid] *a.* tuline, tulihingeline, kirglik, innukas
fervour, *Am.* **-vor** ['fə:və] *s.* tulisus, lõõmavus; kirg(likkus), innukus, ind
fescue ['feskju:] *s.* kepike, *er.* (*õpetaja*) osutuskepike, kaardikepp; *bot.* aruhein (= ~**grass**)
-fest [fest] *s. Am.* (*tarvit. vaid ühendeis*) -pidu, -pidustus, -koosviibimine, -festival (*näit.* **song**~ laulupidu, **talk**~ vestluskoosviibimine, **fun**~ naljalaat, lõbustuskoosviibimine, **film**~ filmifestival)
festal ['fest(ə)l] *a.* pidulik, pidu-, pidupäevane
fester ['festə] **1.** *v. i. & t.* mädanema, mäda jooksma; mädandama, mädanemist tekitama; *piltl.* valutama; **2.** *s.* mädanemine; mädanev haav
festival ['festiv(ə)l] *s.* pidu, pidupäev, pidustus, püha; festival, massipidustus
festive ['festiv] *a.* pidupäevane, pidulik, pidu-; lõbus, rõõmus
festivity [fes'tiviti] *s.* pidulikkus; pidustus, lõbustus; *pl.* pidustused, pidu
festoon [fes'tu:n] **1.** *s.* (rippuv) vanik, (punutud) rippehis, festoon; **2.** *v. t.* vanikutega (*või* festoonidega) kaunistama

fetal ['fi:t(ə)l] *peam. Am.* = **foetal**
fetch I [fetʃ] **1.** *v. t. & i.* (*järele minnes*) tooma, minema ja tooma; esile tooma, välja kutsuma; (*hinda*) sisse tooma; erutama, ärritama; (*hoopi*) andma, virutama; **2.** *s.* kaval võte, vigur, knihv ◇ ~ (*or* **go and** ~) **a doctor** (minge ja) kutsuge arst; **to** ~ **a compass** ringi minema; **to** ~ **à sigh** raskelt ohkama; **to** ~ **a (deep) breath** (sügavalt) hinge tõmbama; **to** ~ **and carry** jooksupoisiks olema (*kellelegi* **for**; *ka piltl.*); **to** ~ **up** oksendama; peatuma; *Am.* lõppema (= **to end up**)
fetch II [fetʃ] *s.* (viirastus)teisik; viirastus, vaim
fetching ['fetʃiŋ] *a. fam.* võluv, veetlev, kena
fête [feit] **1.** *s.* pidupäev, püha, pidu, pidustus; nimepäev; **2.** *v. t.* (*kellegi auks*) pidustust korraldama, pidulikult vastu võtma, auavaldusi osutama ◇ ~ **champêtre** [-ʃɑ:ŋ'peitr] *pr.* vabaõhupidu
fetich(e) ['fi:tiʃ, 'fet-] = **fetish**
fetid, foet- ['fetid, 'fi:t-] *a.* haisev, lehkav
fetish, -ich(e) ['fi:tiʃ, 'fet-] *s.* fetiš; jumaldatav asi, ebajumal (*ka piltl.*)
fetishism ['fi:tiʃizm, 'fet-] *s.* fetišism, fetišikummardamine
fetishist ['fi:tiʃist, 'fet-] *s.* fetišist, fetišikummardaja
fetlock ['fetlɔk] *s. vet.* sõrgatsitutt; sõrgatsiliiges, kannaliiges (= ~**-joint**)
fetor ['fi:tə] *s.* hais, lehk
fetter ['fetə] **1.** *s.* kütke, köidik, ahel; kammits; *pl.* vangirauad, vangipõli; **2.** *v. t.* kütkendama, aheldama; kammitsema, kammitsasse panema
fetter-lock ['fetəlɔk] *s.* (hobuse)kammits
fettle ['fetl] *s.* (tervislik) seisukord, vorm ◇ **in fine** (*or* **good**) ~ heas vormis, heas tujus
fetus ['fi:təs] *peam. Am.* = **foetus**
feud I [fju:d] **1.** *s.* vaenus, (veri)vaen (*er. sugukondade vahel*); **2.** *v. i.* vaenutsema, (omavahel) vaenus olema ◇ **blood** ~ verivaen(us)
feud II [fju:d] *s.* feood, lään, läänivaldus
feudal ['fju:d(ə)l] *a.* feodaalne, feodaal-; lääni-
feudalism ['fju:dəlizm] *s.* feodalism, feodaalkord; läänindus
feudality [fju:'dæliti] *s.* feodaalsus; feood, lään
feudalize ['fju:dəlaiz] *v. t.* feodaliseerima, läänistama
feudatory ['fju:dət(ə)ri] **1.** *a.* feodaalselt (*või* läänilikult) alluv; **2.** *s.* läänialam, vasall
feuilleton ['fə:jitɔ:ŋ] *s. pr.* följeton, veste, (ajalehe) joonealune
fever ['fi:və] **1.** *s.* palavik (*ka piltl.*) **2.** *v. t.* palavikustama, (*kelleski*) palavikku esile kutsuma, (*kedagi*) palavikku paiskama ◇ **gold** ~ kullapalavik; **red** ~ *vet.* (sigade) punataud; ~ **blister** *med.* huuleohatis, külmapakatis; ~ **curve** *med.* palavikukõver; ~ **heat** palavikukuumus, kõrge temperatuur (*ka piltl.*); ~ **sore** = ~ **blister**; ~ **therapy** *med.* palavikravi (*ravimine palavikuga*)
fevered ['fi:vəd] *a.* palaviku(li)ne; ärev, rahutu
feverfew ['fi:vəfju:] *s. bot.* lõhnav püreeter
feverish ['fi:v(ə)riʃ] *a.* palaviku(li)ne, palavikuhaige; ärev, rahutu
Feversham ['fevəʃəm] *pn.*
fever-tree ['fi:vətri:] *s. bot.* sinine eukalüpt
fever-weed ['fi:vəwi:d] *s. bot.* ogaputk, *er.* nurm-ogaputk
few [fju:] **1.** *a.* (*tarvit. ainult substantiiviga pl-s*) vähesed, vähe; (**a** ~) mõned, mõningad, mõned üksikud (*kellegi või millegi hulgast* **of**); **2.** *s.* vähesed, väike arv; (**a** ~) teatav arv ◇ ~ **books** vähe raamatuid; **a** ~ **books** mõned raamatud; **only a** ~ **books** ainult mõned raamatud; **a good** ~ *fam.* tubli hulk; **not a** ~ mitte vähesed, üsna suur hulk; **quite a** ~ üsna mitmed; **the** ~ vähemus; **the chosen** ~ vähesed väljavalitud; ~ **and far-between** haruldased
fewness ['fju:nis] *s.* vähesus
fey [fei] *a. Š.* surmale määratud, (surmaeelselt) peast segane; üleloomulikult veidratujuline
fez [fez] *s.* fess (*punasest kalevist türgi müts*)
ff. *lüh.* = **1. following (pages); 2.** *muus.* **fortissimo**
Ffoulkes [fou(l)ks] *pn.*
F.G. *lüh.* = **Foot Guards** jalakaardiväelased
F.G.S. ['efdʒi:'es] *lüh.* = **Fellow of the Geological Society**
fiacre [fi(:)'ɑ:kə] *s. pr.* fiakker, tõldtroska

fiancé [fi'ɑ:ŋsei] *s.* (kihlatud) peigmees
fiancée [fi'ɑ:ŋsei] *s.* (kihlatud) mõrsja, pruut
fiasco [fi'æskou] *s.* (*pl.* **-os**) fiasko, nurjumine, nurjaminek, luhtumine; *Am. sl.* peigmees (= **fiancé**)
fiat ['faiæt, -ət] *s.* käsusõna; käsk, korraldus ◇ **~ money** *Am.* kullakatteta paberraha
fib I [fib] **1.** *s.* väike vale, (tühine) hädavale; **2.** *v. i.* **(-bb-)** luiskama, valetama
fib II [fib] *sl.* (*er. poksis*) **1.** *s.* (rusika)hoop; **2.** *v. t.* **(-bb-)** (rusikatega) taguma
fibber ['fibə] *s.* luiskaja, luiskam, valetaja
fibre, *Am.* fiber ['faibə] *s.* fiiber, kiud(aine); *piltl.* kude, koetis, (ehitus)laad ◇ **artificial ~** *tehn.* kunstkiud, tehiskiud; **of coarse ~** jämedakoeline (*ka piltl.*)
fibreboard, *Am.* -ber- ['faibəbɔ:d] *s. ehit.* kiudplaat, (kõva) ehituspapp
-fibred ['faibəd] *a.* -koeline
fibreglass, *Am.* -ber- ['faibəglɑ:s] *s. tehn.* klaaskiud
fibril ['faibril] *s.* fibrill, kiuke; *bot. ka* juurekarv
fibrin ['faibrin] *s. füsiol.* fibriin, verekiudnik
fibroid ['faibrɔid] **1.** *a.* kiudjas, kiutaoline; **2.** *s. pat.* fibroom, fibroid, sidekudekasvaja (*er. emakas*)
fibroin ['faibro(u)in] *s. keem.* fibroiin
fibroma [fai'broumə] *s.* (*pl.* **-mata** [-mətə], **-mas**) *pat.* fibroom, sidekudekasvaja
fibrous ['faibrəs] *a.* kiudne, kiudjas, kiuline
fibster ['fibstə] = **fibber**
fibula ['fibjulə] *s.* (*pl.* **-ae** [-i:], **-as**) *anat.* pindluu; *aj.* (antiikaegne) rõivapannal, sõlg, fiibula
-fic [fik] *suf.* -tav, -line (*tuletab adjektiive, näit.* **terrific, specific**)
-fication [fi'kei∫(ə)n] *suf.* -tamine, -damine, (*võõrsõnades*) -fitseerimine, -fikatsioon (*tuletab substantiive* **-fy** *lõpulistest verbidest, näit.* **specification, amplification**)
fichu ['fi∫(j)u:] *s.* fišüü (*kolmnurkne lainetavalt kukkuv pitskrae naisterõival*)
fickle ['fikl] *a.* **(-est)** püsimatu, heitlik, muutlik
fictile ['fiktail] *a. haruld.* vormitav, (hõlpsasti) kujundatav; *er.* savi-, savitöö-, pottsepa- ◇ **~ art** pottsepakunst
fiction ['fik∫(ə)n] *s.* fiktsioon, väljamõeldis, luule; ilukirjandus, belletristik ; romaanid ◇ **works of ~** romaanid ning jutustused; **legal ~** juriidiline fiktsioon
fictional ['fik∫(ə)nəl] *a.* väljamõeldud, luuletatud; ilukirjanduslik; romaani-
fictitious [fik'ti∫əs] *a.* fiktiivne, väljamõeldud, ebatõeline; fiktsioonil põhinev; ilukirjanduslik, ilukirjanduses esinev
fid [fid] *s. peam. mer.* otsast teravnev pulgake, *er.* malspiik (= **marline-spike**); väike kiil, *er.* tengikiil
Fid. Def. *lüh.* = **F. D.**
fiddle ['fidl] **1.** *s. fam.* viiul; *mer.* tormirest (*esemete laualt mahalibisemise kaitseks laeva õõtsumise ajal*); *sl.* sahkerdus, sohitegemine; **2.** *interj.* lollus!; **3.** *v. t. & i.* viiulit mängima; mänglema, jändama **(about, at, with)**; *sl.* sahkerdama, sohki tegema ◇ **fit as a ~** terve kui purikas; **to play first ~** esimest viiulit mängima (*ka piltl.*); **to play second ~ to** (*kellegi*) sabarakuks olema
fiddle-bow ['fidlbou] *s.* viiulipoogen; *mer.* klipritääv
fiddle-case ['fidlkeis] *s.* viiulikast
fiddle-de-dee ['fidldi'di:] *interj. & s.* lollus, mõttetus
fiddle-faddle ['fidlfædl] **1.** *s.* tühi-tähi; tühine jändaja, logeleja; **2.** *a.* tühine, väiklane; **3.** *v. i.* tühiselt jändama; **4.** *interj.* lollus!
fiddle-head ['fidlhed] *s. mer.* viiulipea (*viiulipea sarnane tiguornament laevaninas*)
fiddler ['fidlə] *s. fam.* viiuldaja, viiulimängija; *sl.* sahkerdaja, petis ◇ **F-'s Green** meremeeste paradiis
fiddlestick ['fidlstik] **1.** *s.* viiulipoogen (= **fiddle-bow**); **2.** *interj. haril. pl.* lollus!
fiddlewood ['fidlwud] *s. bot.* pillipuu (*taim ja puit*)
fiddling ['fidliŋ] *a.* jändav, (asjatult) sekeldav, pisiasjadega tegelev, tühine
fidelity [f(a)i'deliti] *s.* truudus, ustavus (*kellelegi* **to**); tõele (*või* originaalile) vastavus, täpsus ◇ **high ~**, *vt.* **hi-fi**
fidget ['fidʒit] **1.** *s.* nihelus, kibelus, kärsitus; (kärsitult) niheleja; *pl.* nihelemine, sibelemine, rabelemine; **2.** *v. i. & t.* nihelema, kibelema, sibelema, siplema; närviliselt liigutama; närvitsema; kärsituks (*või* närviliseks) tegema ◇ **it gives me the ~s** see paneb mind närvitsema; **what a ~ you are!** küll oled sina aga närvipundar!

fidgety ['fidʒiti] *a.* nihelev, kibelev, sibelev, siplev; kärsitu, närviline
Fido ['faido(u)] *s. tehn. er. av.* uduhajutussüsteem (= *lüh. sõnaühendist* **Fog Investigation Dispersal Operation**)
fiducial [f(a)i'dju:∫əl] *a. astr., füüs.* leppe-, ting-, võrdlus- ◇ **~ line** leppejoon; **~ point** lähtepunkt
fiduciary [f(a)i'dju:∫əri] **1.** *a.* usaldus-, leppe-, fidutsiaarne; **2.** *s. jur.* testamenditäitja, usaldusmees, fidutsiaar ◇ **~ money** *maj.* krediitraha, katmatu (paber)raha
fidus Achates ['faidəs ə'keiti:z] *s. lad.* ustav järelkäija *või* sõber
fie [fai] *interj.* vuih! ◇ **~ upon you** (*or* **~ for shame**)! vuih häbi!
fief [fi:f] = **feud** II
fie-fie ['faifai] *a.* siivutu, sündsusetu, näotu
field [fi:ld] **1.** *s.* väli (*ka piltl.*); põld, nurm; võitlusväli, tander; ala, tegevusväli, -ala; (mängu- *või* spordi)väljak; **(the ~)** lahinguväli, lahingutegevus, lahing; *er. pl. geol.* maardla, maavara leiukoht; *sport* (*er. kriketimängus*) kaitsemeeskond *või* pallipüüdja (= **~sman**); *atrib.* väli-, välja-, põld-, põllu-; **2.** *v. i. & t.* pallipüüdjaks olema (*er. kriketimängus*), (*palli*) püüdma ning tagasi lööma; (*meeskonda*) võistluseks välja viima; (*väeüksust*) lahingusse viima ◇ **in the ~** põllul, väljal; *mil.* tegevteenistuses; **to hold the ~** mitte taganema; **to keep the ~** lahingut jätkama; **to take the ~** lahinguväljale asuma; **gravitational ~** (*or* **~ of gravity**) *astr., füüs.* gravitatsiooniväli; **magnetic ~** *füüs.* magnetväli; **~ basil** *bot.* harilik mägimünt (= **wild basil**); **~ bean** *bot.* põlduba; **~ crops** põlluviljad, -kultuurid; **~ event** *sport* väljakuala; **~ hospital** *mil.* välilaatsaret; **~ madder** *bot.* madarik; **F- Marshal** feldmarssal; **~ mustard** *bot.* põldsinep; **~ pea** *bot.* söödahernes, põldhernes, hall hernes, pelusk; **~ scabious** *bot.* harilik äiatar; **~ strawberries** *Am.* metsmaasikad (= **wild strawberries**); **~ of vision** *füsiol.* nägemisväli; (*optilise riista*) vaateväli (*ka piltl.*)
field-artillery ['fi:ldɑ:'tiləri] *s. mil.* välisuurtükivägi
field-battery ['fi:ldbætəri] *s. mil.* välipatarei
field-book ['fi:ldbuk] *s.* (*maamõõtja või geoloogi*) välitööde märkmik
field-day ['fi:lddei] *s. mil.* välimanööver; paraadmanööver, paraadpäev; *piltl.* vabaõhupidustus; tähtis (*või* pidulik) sündmus
Fielden ['fi:ld(ə)n] *pn.*
fielder ['fi:ldə] = **fieldsman**
fieldfare ['fi:ldfɛə] *s. zool.* paskrästas, hallrästas
field-glass ['fi:ldglɑ:s] *s.* välibinokkel
field-gun ['fi:ldgʌn] *s. mil.* välisuurtükk
Fielding ['fi:ldiŋ] *pn.*
field-mouse ['fi:ldmaus] *s.* (*pl.* **-mice** [-mais]) põld-uruhiir
field-officer ['fi:ldɔfisə] *s. mil.* staabiohvitser
fieldsman ['fi:ldzmən] *s.* (*pl.* **-men**) (*kriketimängus*) pallipüüdja
field-sports ['fi:ldspɔ:ts] *s. pl.* välispordialad, *er.* küttimine ja kalastamine
field-work ['fi:ldwə:k] *s.* (*er. geoloogi, arheoloogi või muu teadlase*) välitöö; välipraktika; *mil.* välikindlustus, muldkindlustus
fiend [fi:nd] *s.* põrguline, paharet; kuratlikult õel (*või* julm) isik; *sl.* pöörane harrastaja, (*milleği*) hull, fanaatik ◇ **drug** (*or* **dope**) **~** narkomaan, narkootik; **fresh-air ~** värske õhu fanaatik
fiendish ['fi:ndi∫] *a.* kuratlik
fierce [fiəs] *a.* metsik, äge, raevune, raevukas; *Am. sl.* vastik, kole
fierceness ['fiəsnis] *s.* metsikus, ägedus, raevusus, raevukus
fieri facias ['faiərai 'fei∫iəs] *s. jur.* (*lüh.* **fi. fa.** ['fai 'fei]) sundtäitmiskäsk (*kohtutäiturile*)
fiery ['faiəri] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** tuline (*ka piltl.*); lõõmav, tulikuum; tuli-; kergesti süttiv
fi. fa. ['fai 'fei] *lüh.* = **fieri facias**
fife I [faif] **1.** *s.* vile(s)pill (*sõjaväeorkestris*); vile(s)pillimängija; **2.** *v. i.* vile(s)pilli mängima
Fife II [faif] *pn.*
fifer ['faifə] *s.* vile(s)pillimängija (*sõjaväeorkestris*)
Fifeshire ['faif∫(i)ə] *pn.*
fifteen ['fif'ti:n] *a. & s.* viisteist(kümmend); *sport* (viieteistkümneliikmeline) meeskond (*ragbis*)

fifteenfold ['fifti:n'fould] **1.** *a.* viieteistkümnekordne; **2.** *adv.* viieteistkümnekordselt
fifteenth ['fif'ti:nθ] **1.** *a.* viieteistkümnes; **2.** *s.* viieteistkümnendik
fifth [fifθ] **1.** *a.* viies; **2.** *s.* viiendik; *muus.* kvint; *Am. ka* viiendik gallonit, pooleliitri(li)ne ◇ **F- Avenue** üks New Yorgi peatänavaid; ~ **column** viies kolonn, (pealetungiva) vaenlase salajane toetajaskond, sisevaenlased; **the** ~ **wheel of the coach** viies ratas vankri all
fifthly ['fifθli] *adv.* viiendaks, viiendana
fiftieth ['fiftiiθ] **1.** *a.* viiekümnes; **2.** *s.* viiekümnendik
fifty ['fifti] *a. & s.* viiskümmend ◇ ~-~ *fam.* võrdselt pooleks, viigiliselt; võrdne jagamine; võrdne jagu; **to go** ~-~ võrdselt jagama (*kellegagi* **with**)
fiftyfold ['fifti'fould] **1.** *a.* viiekümnekordne; **2.** *adv.* viiekümnekordselt
fig I [fig] *s.* viigimari; viigipuu, fiikus; *fam.* trääs ◇ **I don't care a** ~ **for this** ma ei hooli sellest vähimatki, ma vilistan sellele
fig II [fig] *fam.* **1.** *v. t.* **(-gg-)** mukkima, ehtima **(out)**; (*hobust*) kunstlikult erksaks tegema **(out, up)**; **2.** *s.* mukitus, (tore) rõivastus ◇ **in full** ~ parimas rõivastuses, täies paraadvormis; **in good** ~ heas vormis (*ka piltl.*)
fig. *lüh.* = **1. figure; 2. figurative(ly)**
fight [fait] **1.** *v. i. & t.* (*pret. & p. p.* **fought** [fɔ:t]) võitlema, kaklema, taplema, sõdima (*vastu* **against**; *-ga* **with**; *poolt* **for**); lahingut lööma (*ka piltl.*); võitlusse ässitama (*näit. koeri*); **2.** *s.* võitlus, kaklus, taplus, lahing; võitlustahe ◇ **to** ~ **back** (südikalt) vastu võitlema, mitte alistuma; **to** ~ **down** (võideldes *või* pingutusega) alla suruma (*ka piltl.*); **to** ~ **off** võideldes tagasi tõrjuma, eemale tõrjuma; **to** ~ **it out** (*midagi*) relvadega otsustama *või* ägedas vaidluses lahendama; **to** ~ **one's way** läbi lööma; **to** ~ **shy of** hoolega vältima; **he has** ~ **in him yet** ta pole kaugeltki veel löödud; **to show** ~ vastupanu avaldama
fighter ['faitə] *s.* võitleja; *mil.* hävitaja, hävituslennuk ◇ ~ **pilot** *mil.* hävituslendur
fighting ['faitiŋ] **1.** *a.* võitlev, võitlus-; **2.** *s.* võitlemine, võitlus; kaklus ◇ **a** ~ **chance** võimalus äärmise pingutusega (veel) võita *või* edu saavutada; ~ **spirit** võitlusvaim
fig-leaf ['figli:f] *s.* (*pl.* **-leaves** [-li:vz]) viigileht (*ka piltl.*)
figment ['figmənt] *s.* väljamõeldis, ettekujutus ◇ ~**s of the mind** fantaseeritud kujutlused
fig-tree ['figtri:] *s.* viigipuu
figurant ['figjurənt] *s.* (*fem.* **figurante** [figju'rɑ:nt, -'rænti]) *teatr.* figurant, rühmatantsija (*balletis*); statist, tummosade täitja
figuration [figju'rei∫(ə)n, -gə'r-] *s.* kujutamine, kujundamine, kujutus, kujundus; *muus.* figuratsioon
figurative ['figjurətiv] *a.* figuratiivne, figuraalne, kujundlik, piltlik; kujundi- *või* pildirikas
figure ['figə, *Am.* 'figjuə] **1.** *s.* kuju, kujund, figuur; kehakuju; silmapaistev *või* (ajalooliselt) tähtis isik, isiksus; võrdkuju; (*tantsu-, uisutamis- jms.*) figuur; muster, ilustis; joonis, kujutis, illustratsioon; kõnefiguur; number; hind; (raha)summa; **2.** *v. t. & i.* (piltlikult *või* joonisel) kujutama, kujutlema; mustriga (*või* kujudega) ilustama; esinema, figureerima (*kellenagi* **as**); numbritega varustama, hindu märkima; arvestama, arvama ◇ ~ **(of) eight** *sport* kaheksa, 8-kujuline uisutamisfiguur; ~ **of speech** (*or* **rhetorical** ~) kõnefiguur, -kujund; **to keep one's** ~ figuuri (*või* taljet) hoidma, tüsedust vältima; **to cut a poor** ~ viletsat osa mängima, viletsat muljet avaldama; **double (three, etc.)** ~**s** kahe- (kolme- jne.) kohaline arv; **to reach four** ~**s** tuhandeni (*või* tuhandeteni) ulatuma; **high** ~ kõrge hind; **to** ~ **out** ära arvama; välja arvutama; **to** ~ **up** kokku arv(ut)ama
figured ['figəd] *a.* mustriline, muster-, (mustriga) ilustatud ◇ ~ **bass** *muus.* nummerdatud bass, generaalbass; ~ **glass** musterklaas
figure-head ['figəhed] *s.* (*laevaninas asetsev*) ilustiskuju, ehiskuju; dekoratsiooniks olev isik (juhtival kohal), marionettjuht; *nalj.* nägu
figure-skating ['figəskeitiŋ] *s. sport* iluuisutamine

figurine [figju'ri:n] *s.* figuriin, väike kuju, statuett
figwort ['figwə:t] *s. bot.* sealõuarohi
Fiji ['fi:'dʒi:] *pn.* ◇ ~ **Islands** Fidži saared
filagree ['filəgri:] = **filigree**
filament ['filəmənt] *s.* niit, niidike, kiud; *bot.* tolmukaniit; *el.* hõõgniit
filamentary [filə'mentəri], **-mentous** [-'mentəs] *a.* niitjas, kiudjas, kiudne, kiuline, kiud-
filaria [fi'leəriə] *s.* (*pl.* **-riae** [-rii:]) *zool.* niituss, filaaria
filbert ['filbə(:)t] *s. bot.* (kultuur)sarapuu; sarapuupähkel
filch [filt∫] *v. t. & i.* näppama, (väikest viisi) varastama
file I [fail] **1.** *s.* viil (-i); *sl.* kavalpea, kelm; **2.** *v. t.* viilima; *piltl.* poleerima, viimistlema ◇ **rubber** ~ jämeviil; **smooth** ~ peenviil
file II [fail] **1.** *s.* traatvarb (*aktipaberite või muude dokumentide kooshoidmiseks*); fail, andmekogum; teek, kogu; kartoteek, kaartsedelite kogu; register; toimik, kaust, aktimapp; köitmik; *pl.* (*kooli, asutuse*) arhiiv; **2.** *v. t.* **(-lable)** (*pabereid*) registrisse (*või* kartoteeki) paigutama; (*ametlikku dokumenti*) esitama, sisse andma ◇ **on** ~ korraldatud registris, toimikus; **to put on** ~ registrisse (*või* toimikusse) paigutama
file III [fail] **1.** *s.* rivi, rida; **2.** *v. i. & t.* rivis (*er.* hanereas) sammuma; ükshaaval sammuma (*mööda* **past**); rivis ära marssida laskma (**off**) ◇ **in (double)** ~ *mil.* kahekaupa kolonnis; **single** (*or* **Indian**) ~ hanerida; **in single** (*or* **Indian**) ~ hanereas; **rank and** ~ *mil.* sõdurid ja kapralid; reamehed (*ka piltl.*)
file-cutter ['failkʌtə] *s.* viiliraiuja
filer I ['failə] *s.* viilija (*vt.* **file** I)
filer II ['failə] *s.* registreerija, registraator (*vt.* **file** II)
filet ['filit, *ka* -lei] *s.* võrkpits, filee (= ~ **lace,** ~ **net**)
filial ['filiəl] *a.* pojalik, tütrelik, poja-, tütre-
filiation [fili'ei∫(ə)n] *s.* poegus, tütrus; verepõlvnemine (*kellestki* **from**); (*ühingu või keele*) harunemine; haruosakond, filiaal; *jur.* isaduse kindlaksmääramine
filibuster ['filibʌstə] **1.** *s.* mereröövel, flibustjeer; *Am.* obstruktsionist; **2.** *v. i. & t.* mereröövlina tegutsema; *Am.* obstruktsiooni tegema, (*seaduseelnõu vastuvõtmist*) pikkade kõnedega takistama
filigree ['filigri:], **fila-** ['filə-] *s.* filigraan; *piltl.* õrn dekoratiivne asi
filings ['failiŋz] *s. pl.* viilmed, viilipuru
Filipino [fili'pi:nou] *s.* (*pl.* **-os**) filipiinlane, Filipiini saarte **(the Philippines)** pärismaalane
fill [fil] **1.** *v. t. & i.* täitma; täis kiiluma *või* toppima; (*hammast*) plombeerima, plommima (= **stop**); villima; *ehit.* pahteldama; täituma, täis saama (*millestki* **with**); **2.** *s.* (*millegi*) täitmiseks vajalik hulk **(of)**; küllaslik hulk; *er.* kõhutäis (*ka piltl.*); täidis, täide (*ka tehn.*); *Am.* (raud)teetamm ◇ **to** ~ **the bill** kogu programmi täitma; *piltl.* nõudeile täiel määral vastama; **to** ~ **in** täitma (*tühje kohti, lünki*); **to** ~ **out** täis paisutama *või* paisuma; *Am.* = **to** ~ **up**; **to** ~ **up** tühikuid täitma; täiesti täitma *või* täituma; *Am.* täis toppima (= **to stuff up**); **to eat one's** ~ kõhtu täis sööma; **to have one's** ~ küllalt saama, villand olema (*millestki* **of**); **to cry one's** ~ südant tühjaks nutma
filler ['filə] *s.* täitja; täide, täidis, täitematerjal, filler; täitmisnõu, -seadis, -riist; täitmisava
fillet ['filit] **1.** *s.* (võrkpitsist) juukseside; kitsas pael *või* riba; *kok.* filee; *arhit.* liist; äärisjoon (*raamatukaanel*); **2.** *v. t.* (võrkpitsist) juuksesidemega siduma; *kok.* fileetükke (*lihast, kalast*) lõikama
filling ['filiŋ] *s.* täitmine; tankimine; villimine; täidis, täide; täitematerjal; hambaplomm; *ehit.* pahtelkitt ◇ ~ **station** bensiinijaam, tankla
fillip ['filip] **1.** *s.* (sõrme)nips, nipsutus; ergutus, virgutus; **2.** *v. t. & i.* (sõrme)nipsuga liikuma panema; nipsu lööma; ergutama, virgutama
Fillmore ['filmɔ:] *pn.*
filly ['fili] *s.* märavarss, -sälg, noor mära; *fam.* elava loomuga tüdruk
film [film] **1.** *s.* kile, kirme, kõld; film; filmilint; **(the** ~**s)** (kino)filmid, kino; **2.** *v. t. & i.* kilega (*või* kirmega) katma *või* kattuma; filmima ◇ ~ **actor** filminäitleja; ~ **camera** filmikaamera; ~ **cartridge** *fot.*

rullfilm; ~ **library** filmoteek; ~ **pack** *fot.* filmipakk; ~ **star** filmitäht; ~ **strip** *fot.* kitsasfilm, diapositiiv, diafilm

filmic ['filmik] *a.* (kino)filmi-, kino-; kinolik

filmy ['filmi] *a.* **(-iest; -ily, -iness)** kilejas, kiletaoline; looritud, ähmane

filter ['filtə] **1.** *s.* filter, kurn; **2.** *v. t. & i.* filtreerima, filtrima, kurnama; filtreeruma, filtruma, läbi filtri voolama; (*läbi, välja, sisse*) immitsema, imbuma **(through, out, in)** ◇ **light** ~ *füüs., fot.* valgusfilter; ~ **bed** filtreeriv kiht; ~ **paper** filterpaber

filterable ['filt(ə)rəbl] *a.* filtreeritav ◇ ~ **virus** *med.* filtreeruv viirus

filter-tip ['filtətip] **1.** *a.* (*ka* **-tipped** [-tipt]) filterotsaga; **2.** *s.* filterotsaga sigaret

filth [filθ] *s.* mustus, roojus, sopp

filthy ['filθi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** roojane, sopane, must ◇ ~ **lucre** *nalj.* «puru», raha

filtrable ['filtrəbl] = **filterable**

filtrate 1. ['filtreit] *v. t. & i.* = **filter**; **2.** ['filtrit] *s.* filtraat, kurnatis

filtration [fil'trei(ə)n] *s.* filtreerimine, filtrimine, kurnamine

fimble ['fimbl] *s. bot.* kanepi isastaim

fin [fin] *s.* uim (-e); loib; (*lennuki, raketi jms.*) stabilisaator; *sl.* käpp, käsi ◇ ~ **keel** *mer.* uimkiil; **tip us your** ~ *sl.* anna käppa!

finable, -neable ['fainəbl] *vt.* **fine** I

finagle [fi'neigl] *v. t. & i. sl. peam. Am.* sohki tegema, sahkerdama, tüssama

final ['fain(ə)l] **1.** *a.* lõplik, lõpu-, lõpp-; viim(a)ne, otsustav; finaalne, finaal-; eesmärki (*või* otstarvet) määrav; **2.** *s.* lõppvõistlus, finaal (*er. sport*); (*sing. või pl.*) lõpueksam; (*ajalehe*) viimane (õhtu)väljaanne ◇ ~ **cause** lõppeesmärk; ~ **clause** *lgv.* otstarbelause, finaallause; ~ **word** otsustav sõna

finale [fi'nɑ:li] *s. muus.* finaal, lõpposa; lõppvaatus; lõpp

finalist ['fainəlist] *s. sport* finalist, lõppvõistlusele pääsenu

finality [fai'næliti] *s.* lõplikkus, otsustavus, finaalsus

finalize ['fainəlaiz] *v. t. peam. Am.* lõplikult vormistama, lõpuni välja töötama

finally ['fainəli] *adv.* lõplikult; lõpuks, lõppeks

finance [f(a)i'næns, 'fainəns] **1.** *s.* rahandus; *pl.* finantsid, rahalised vahendid; **2.** *v. t. & i.* finantseerima, rahaga varustama; rahandusega tegelema

financial [f(a)i'nænʃ(ə)l] *a.* rahanduslik, rahandus-, finantsiline, finants- ◇ ~ **year** *maj.* rahandusaasta, finantsaasta

financier 1. [f(a)i'nænsiə, *Am. ka* -næn'siə] *s.* finantsist, rahandustegelane, rahamees; 2. [f(a)inæn'siə] *v. i.* rahaoperatsioone toimetama, sahkerdama; *Am.* finantseerima (= **finance**)

finback ['finbæk] *s. zool.* vaguvaal (= **rorqual**)

finch [fintʃ] *s. zool.* vint ◇ **mountain** ~ põhjavint

Finchley ['fintʃli] *pn.*

find [faind] **1.** *v. t.* (*pret. & p. p.* **found** [faund]) leidma; välja otsima, avastama; kindlaks määrama; märkama, nägema; tunnustama; varustama, (maksuta) kaasa andma; **2.** *s.* leid ◇ **this hotel does not** ~ **tea** see võõrastemaja ei anna (maksuta) teed; **all found** priiülalpidamine; **to** ~ **smb. in food and lodging** (*kellelegi*) priiülalpidamist ja -korterit andma; **to** ~ **fault** vigu leidma, kaebama; **to** ~ **fault with** (*kellegi või millegi üle*) nurisema, (*kellegi või millegi kallal*) norima; **to** ~ **it in one's heart to do** kalduma midagi tegema; **to** ~ **oneself** ennast leidma, oma võimete kohta selgusele jõudma; ennast ise toitma; **how do you** ~ **yourself this morning?** kuidas te end täna hommikul tunnete?; **to** ~ **one's way** teed leidma, (kuidagiviisi) saabuma, pärale jõudma, sattuma; **to** ~ **out** leidma, avastama, teada saama, välja uurima

finder ['faində] *s.* leidja; *tehn.* otsija, otsik; abipikksilm; *fot.* näidik ◇ **bearing** ~ peilingaator; **depth** ~ sügavusmõõtur

fin-de-siècle [fæ:ŋdə'sjeikl] *a. pr.* sajandi lõpu, sajandi lõpule omane, moodne; dekadentne, languslik

finding ['faindiŋ] *s.* leidmine, leid; *jur.* (vandekohtu) otsus; (*sing. või pl.*) uurimise (*või* järelepärimise) tulemus; *pl. Am.* manused, lisandid, (*er. rätsepa või kingsepa poolt*) lisatud töömaterjal

Findlater ['fin(d)leitə] *pn.*

Findlay ['fin(d)l(e)i] *pn.*

fine I [fain] **1.** *s.* (raha)trahv, trahviraha; käsiraha; **2.** *v. t. & i.* **(-nable, -neable)** trahvima, rahatrahviga karistama; käsiraha maksma ◇ **in** ~ lühidalt, kokkuvõttes

fine II [fain] **1.** *a.* peen, peenike; ilus, selge (*er. ilma kohta*); puhas, puhastatud, selge, ehe; tubli, tore, maitsekas, elegantne; terav, teravaotsaline (*sule või pliiatsi kohta*); 2. *s.* ilus ilm; *pl. tehn.* (*mingi aine*) puru, *er.* peensüsi, peenmaak *jms.*; 3. *adv.* peenelt, ilu(sa)sti (= **~ly**); **4.** *v. t. & i.* selitama, klaarima, puhastama **(down)**; peenendama; selgima, klaaruma; peenenduma **(away, down, off)** ◇ ~ **arts** kaunid kunstid; **a** ~ **boy** tore poiss (*ka iroon.*); **one** ~ **day** ühel ilusal päeval, kunagi; **one of these** ~ **days** varem või hiljem; ~ **feathers** *piltl.* toredad rõivad; ~ **gold** puhastatud kuld; ~ **meal** (püülimata) peenjahu; **in rain or** ~ vihmaga või ilusa ilmaga; **to cut** (*or* **run**) **it** ~ *fam.* napilt jätma (*er. aega*); **to talk** ~ peenelt (*või* peenutsevalt) rääkima

fine-draw ['fain'drɔ:] *v. t.* (*pret.* **-drew** [-dru:], *p. p.* **-drawn** [-drɔ:n]) salaõmblusega kokku õmblema; (*traati*) ülipeeneks venitama

fine-drawn ['faindrɔ:n] *a.* salaõmblusega kokkuõmmeldud; ülipeeneks venitatud; *piltl.* peen, peenelt ning kavalalt targutatud; *sport* kaalus äärmiselt mahatreenitud

fine-grained ['faingreind] *a.* peeneteraline

fineness ['fainnis] *s.* peenus, selgus, puhtus, ehedus; tublidus; teravus, teravaotsalisus

finery I ['fainəri] *s.* toredus, toredad rõivad *või* ehted

finery II ['fainəri] *s. tehn.* selitusahi

fine-spun ['fain'spʌn] *a.* peenelt kedratud; *piltl.* ülipeen, liialt peen, peenelt sepitsetud

finesse [fi'nes] **1.** *s.* osavus, peenus, kavalus, riugas; finess; (*kaardimängus*) katse tihivõtuks kõrgemast madalama kaardiga; 2. *v. i. & t.* kavalust (*või* riukaid) tarvitama; kõrgemast madalamat kaarti (tihivõtmise lootuses) välja mängima

Fingal ['fiŋg(ə)l] *pn.*

finger ['fiŋgə] **1.** *s.* sõrm, näpp; *tehn.* sõrmtapp; tapp, tihvt; osuti (= **hand**); (*mõõduna*) sõrmelaius (= **~-breadth**) *või* -pikkus; 2. *v. t.* sõrmitsema, sõrmedega puudutama *või* kobama; näperdama, näpitsema; (*altkäemaksu*) võtma, näppama; sõrmedega (*pilli*) mängima, sõrmi (*mänguks*) reeglipäraselt seadma; (*muusikapala*) sõrmeseademärkidega varustama ◇ **his ~s are all thumbs** ta on väga kohmakas; **with a wet** ~ kergelt, hõlpsasti; **to burn one's ~s** (oma) näppe kõrvetama (*peam. piltl.*); **to have a ~ in the pie** asjasse (huviosalisena) segatud olema; **to keep one's ~s crossed** põialt hoidma (*kellelegi* **for**); **to lay a ~ on** sõrmeotsagagi puudutama, (*kellelegi*) häda tegema; **not to lift a** ~ mitte sõrmegi liigutama, mitte midagi tegema (*kellegi heaks* **for**); **to put** (*or* **lay**) **one's ~ on** õigesti ära näitama, õigesti tabama; **to twist** (*or* **turn**) **smb. round one's little** ~ kedagi ümber sõrme mässima, kedagi täielikult oma tahte järgi painutama

finger-alphabet ['fiŋgə'rælfəbit] *s.* (*kurttummade*) sõrmtähestik

finger-board ['fiŋgəbɔ:d] *s.* (*keelpilli*) sõrmlaud

finger-bowl ['fiŋgəboul] *s.* veekausike sõrmede loputamiseks (pärast söömist)

finger-breadth ['fiŋgəbredθ] *s.* sõrmelaius; (*mõõduna*) (ligikaudu) toll

fingered ['fiŋgəd] *a.* sõrmjas, sõrmekujuline; *muus.* sõrmeseademärkidega varustatud; (-~) -sõrmeline, -näpuline

finger-end ['fiŋgərend] = **finger-tip**

finger-flower ['fiŋgəflauə] *s. bot.* verev sõrmkübar

fingering I ['fiŋgəriŋ] *s. muus.* sõrmeseade, sõrmestus

fingering II ['fiŋgəriŋ] *s.* villane sukalõng

finger-nail ['fiŋgəneil] *s.* sõrmeküüs

finger-plate ['fiŋgəpleit] *s.* (*ukse*) lingi- *või* lukuplaat, -silt

finger-post ['fiŋgəpoust] *s.* teenäitaja, -viit

finger-print ['fiŋgəprint] **1.** *s.* sõrme- *e.* näpujälg; **2.** *v. t.* (*kelleltki*) sõrmejälgi võtma

finger-stall ['fiŋgəstɔ:l] *s.* (*kummist või nahast*) sõrmekaitse

finger-tip ['fiŋgətip] *s.* sõrmeots ◇ **to have smth. at one's ~s** midagi põhjalikult teadma *või* oskama

finial ['f(a)iniəl] *s. arhit.* tippilustis, *er.* ristlillik

finical ['finik(ə)l] **(-lly), finicking** ['finikiŋ], **-ikin** [-ikin], **-icky** [-iki] *a.* peenutsev, ülipeen; maneerlik; nõudlik, pirtsakas

finis ['fainis] *s. lad.* lõpp (*tarvit. raamatu lõppmärkusena*)

finish ['finiʃ] **1.** *v. t. & i.* lõpetama, lõpule viima, viimistlema **(off, up)**; lõppema, lõpule jõudma (*millegagi* **with**); *sport* finišeerima; ära kurnama, rammetuks tegema; **2.** *s.* lõpp, lõppjärk, -tulemus; *sport* finiš; viimistlus, väljatöötus, viimne lihv ◇ **I have ~ed (reading) the book** ma olen raamatu (lugemise) lõpetanud; **the hard work has quite ~ed me** ränk töö on mind üsna rammetuks teinud; **to ~ off** (ära) lõpetama; (*kellelegi*) lõppu tegema, surmama; *ka* = **to ~ up; to ~ up** ära sööma; (ära) lõpetama; **to be in at the ~** jahilooma (*er.* rebase) surmamisest osa võtma; *piltl.* lõppvõistlusest osa võtma, lõppu kaasa tegema; **to fight to a ~** lõpuni võitlema; **his manners lack ~** ta käitumisel puudub lihv

finished ['finiʃt] *a.* viimistletud, täiuslik

finisher ['finiʃə] *s.* lõpetaja, lõpuleviija; *er.* (*tööstustoote*) viimistleja, viimistlustööline *või* viimistlusseade, -masin

finishing ['finiʃiŋ] **1.** *a.* viimistlev, viimistlus-; **2.** *s.* viimistlus, väljatöötus, viimne lihv; *sport* finišeerimine ◇ **~ line** *sport* finišijoon; **~ post** *sport* finišipost; **~ tape** *sport* finišilint; **to give** (*or* **put**) **~ touches to** (*millelegi*) viimset lihvi andma

Finisterre [finis'tɛə, 'finistɛə] *pn.*

finite ['fainait] *a.* piiratud, piiritletud; *lgv.* finiitne

fink [fiŋk] *s. Am. sl.* streigimurdja; reetur; pealekaebaja, ülesandja

Finland ['finlənd] *pn.* Soome(maa)

Finlay ['finli] *pn.*

Finn [fin] *s.* soomlane

finnan ['finən] *s.* suitsutatud tursk, rahnkala (= **~ haddock**)

Finnic ['finik] *a.* (ühis)soome

Finnish ['finiʃ] **1.** *a.* soome; soomekeelne; **2.** *s.* soome keel

Finno- ['fino(u)] *ühendeis* soome- ◇ **~-Ugrian** [-'u:griən], **-Ugric** [-'u:grik] soome-ugri

finny ['fini] *a.* uimeline, uimedega varustatud; uimjas, uimetaoline; *poeet., nalj.* kalane, täis kalu

Finsbury ['finzb(ə)ri] *pn.*

Fiona [fai'ounə] *pn.*

fiord, fjord [fjɔ:d] *s.* fjord, lõhang(laht)

fiorin ['faiərin] *s. bot.* valge kastehein

fir [fə:] *s.* nulg; *ka* kuusk, kuusepuu (= **spruce ~**) ◇ **balsam ~** palsaminulg; **Douglas ~** ebatsuuga; **noble ~** kõrge nulg; **Scotch ~** harilik mänd, pedajas (= **Scotch pine**); **silver ~** euroopa nulg, valge nulg; **spruce ~** (harilik) kuusk

Firbank ['fə:bæŋk] *pn.*

fir-cone ['fə:koun] *s.* nulu- *või* kuusekäbi

fire ['faiə] **1.** *s.*. tuli; leek; tulistus; tulisus, vaimustus, ägedus; tulekahju, palang, põlemine; **2.** *v. t. & i.* süütama, põlema panema; (*telliseid, savinõusid jms.*) põletama; (*kollet, jõumasinat jms.*) kütma, kütusega varustama; (tulega) kuumutama *või* kuivatama; süttima; tulistama, tulirelvast laskma **(at, into, on)**; sütitama, innustama, vaimustama; *fam.* (töölt) vallandama ◇ **to be on ~** põlema, leekides olema; **to set on ~** (*or* **to set ~ to**) süütama, põlema panema; **to catch** (*or* **take**) **~** süttima; **to lay a ~** tuld tegema, tuletegemiseks kütust ning läidet valmis seadma; **to open ~** tuld avama, tulistamist alustama; **~ away!** *fam.* las käia!; **to ~ off** (*tulirelvast*) laskma, tuld andma; *piltl.* välja pahvatama; **to ~ out** *sl.* välja heitma; vallandama; **to ~ up** lõkkele lööma, ägedaks saama (*millegi üle* **at**)

fire-alarm ['faiərəlɑ:m] *s.* tulekahjuhäire, -alarm

fire-arm ['faiərɑ:m] *s.* tulirelv, laskeriist

fire-ball ['faiəbɔ:l] *s.* tulekera, suur meteoor; keravälk

fire-box ['faiəbɔks] *s. tehn.* küttekolle; tulekarp

fire-brand ['faiəbrænd] *s.* tuletukk, -lont; tulesüütaja, vaenutule õhutaja

fire-break ['faiəbreik] *s. mets.* tuleohutusriba, tuletõkkeriba

fire-brick ['faiəbrik] *s.* tulekindel tellis

fire-brigade ['faiəbrigeid] *s.* tuletõrje, tuletõrje(lend)salk, -komando

firebug ['faiəbʌg] *s. Am.* jaanimardikas (= **fire-fly**); *Am. sl.* tulesüütaja

fire-clay ['faiəklei] *s.* tulekindel savi, šamott

firecracker ['faiəkrækə] *s. Am.* (tulevärgi) kärtsutegija, pauklaenguga kest

fire-damp ['faiədæmp] *s.* (plahvatav) kaevandusgaas, paukgaas

fire-dog ['faiədɔg] = **andiron**

fire-eater ['faiəri:tə] *s.* tuleneelaja; vahvusega suurustleja, tülinorija, duellant

fire-engine ['faiərendʒin] *s.* tuletõrjeprits; tuletõrjeauto

fire-escape ['faiəriskeip] *s.* tuletõrjeredel, päästeredel; (*maja tagaseinal asetsev*) varutrepp; varuväljapääs

fire-extinguisher ['faiəriks'tiŋgwiʃə] *s.* tulekustuti

fire-fly ['faiəflai] *s.* jaanimardikas

fire-guard ['faiəgɑ:d] *s.* kaminavõre; *ka* (sõjaaegne) tulekaitsevalvur (= **fire-watcher**)

fire-hose ['faiəhouz] *s.* tuletõrjevoolik

fire-irons ['faiəraiənz] *s. pl.* kamina- *või* kolderiistad (*s. o. tangid, roop ja kühvel*)

fireless ['faiəlis] *a.* tuletu

fire-light ['faiəlait] *s.* (kamina)tulevalgus, tulepaiste

fire-lighter ['faiəlaitə] *s.* läitmismaterjal, läide, süüde (*er. kaminatule läitmiseks*)

firelock ['faiəlɔk] *s.* (vanaaegne) tulelukuga püss, ränipüss; (*vanaaegse püssi*) tule(kivi)lukk, ränilukk

fireman ['faiəmən] *s.* (*pl.* **-men**) tuletõrjuja; (katla)kütja

fireplace ['faiəpleis] *s.* kamin

fire-plug ['faiəplʌg] *s.* (*lüh.* **F.P.**) tuletõrjekraan, hüdrant, vesik

fireproof ['faiəpru:f] *a.* tulekindel

fire-ship ['faiəʃip] *s.* tulelaev; süütelaev

fireside ['faiəsaid] *s.* kaminalähedane ruum; *piltl.* kodukolle, kodu; *atrib.* kodune, kodu-

fire-station ['faiəsteiʃ(ə)n] *s.* tuletõrjedepoo, *fam.* pritsimaja

fire-step ['faiəstep] *s. mil.* laskeaste (*kaevikus*)

fire-trap ['faiətræp] *s.* «tulesurmalõks», tuleohtliku ehitusega hoone *või* ruumid

fire-watcher ['faiəwɔtʃə] *s.* (sõjaaegne) tulekaitsevalvur

fire-water ['faiəwɔ:tə] *s.* tulivesi, viin

firewood ['faiəwud] *s.* põletus- *või* küttepuud; *Am.* läide, süüde (= **kindling**)

firework ['faiəwə:k] *s. haril. pl.* tulevärk, ilutulestik; *pl. piltl.* vaimusädelus, sädelev vaimukus

fire-worship ['faiəwə:ʃip] *s.* tulekummardamine, tulekultus

firing ['faiəriŋ] *s.* süütamine; süttimine; põletamine; tulistamine, tulistus, laskmine; *atrib.* tulistus-, laske-; põletis, kütus, põletus- *või* kütteaine ◇ **~ line** *mil.* tuleliin, -joon; **~ point** *mil.* tulepunkt; *tehn.* süttimispunkt; **~ squad** (*or* **party**) *mil.* laskekomando (*aupaukude andmiseks või surmanuhtluse täidesaatmiseks*)

firkin ['fə:kin] *s.* väike vaat, võipütt; (*mõõduna*) veerand aami (*umbes 40 l*)

firm I [fə:m] *s. maj.* firma ◇ **long ~** petiste kamp

firm II [fə:m] **1.** *a.* kindel, püsiv, tugev, toekas, vankumatu; **2.** *adv.* kindlalt, püsivalt, vankumatult; **3.** *v. t. & i. haruld.* kinnitama, kindlasti asetama; kinnituma, kindlasti asetuma ◇ **to stand ~** kindlalt seisma; **to hold ~ to** (*millestki*) kindlalt kinni pidama *või* hoidma

firmament ['fə:məmənt] *s.* taevalaotus, -võlv, firmament

firman ['fə:mæn, -'mɑ:n] *s.* fermaan, firmaan (*muhameedliku valitseja määrus, õiguste- või kaitsekiri*)

firmly ['fə:mli] *adv.* kindlalt, püsivalt, vankumatult

firmness ['fə:mnis] *s.* kindlus, püsivus, vankumatus

firn [fə:n] *haruld.* = **névé**

firry ['fə:ri] *a.* nulu-, kuuse-; nulu- *või* kuuserikas

first [fə:st] **1.** *a.* esimene; esmane, esmajärguline, peamine, tähtsaim; **2.** *s.* esimene; esimene koht; kõrgeim hinne; esmajärguline eksam; esmajärgulise eksami sooritaja; *tehn.* (*mootorsõiduki*) esimene käik; *muus.* esimene (*s. o.* kõrgeim) hääl *või* pill; *pl. maj.* esmakvaliteetsed kaubad (*er. toiduained*); esimene kuupäev; algus; **3.** *adv.* esiteks, esmalt, esiti; esimest korda; pi-

ge ıl(ini) ◇ ~ **of all** kõigepealt; ~ **thing** *fam.* esimeses järjekorras, kõigepealt; **at** ~ algul, alguses, esialgu; **at** ~ **hand** otsesest allikast, otsene; **at** ~ **sight** (*or* **blush**) esimesel pilgul, esimesest pilgust; **from the** ~ algusest peale; **from** ~ **to last** algusest lõpuni; ~ **aid** esmaabi; ~ **and foremost** eelkõige, kõigepealt; **F- Commoner** Inglise parlamendi esimees (= **the Speaker**); ~ **of exchange** *maj.* esi- *e.* priimaveksel; **F- Lady of the Land** *Am.* Am. Üh-de presidendi abikaasa; **F- Lord of the Admiralty** (Inglise) mereminister; **F- Sea Lord** (Inglise) mereväe ülemjuhataja; ~ **name** *Am.* eesnimi, ristinimi (= **Christian name**); ~ **sergeant** *Am. mil.* (roodu)vanem, veltveebel (= **sergeant major**); ~ **come** ~ **served** *vanas.* kes ees, see mees

first-born ['fə:stbɔ:n] **1.** *a.* esisündinud; **2.** *s.* esisündinu, esiklaps

first-class ['fə:st'kla:s] **1.** *a.* esimese klassi, esmaklassiline, -järguline, oivaline, õevane; **2.** *adv.* esimeses klassis; *fam.* oivaliselt

first-fruits ['fə:stfru:ts] *s. pl.* esikvili-, toode

first-hand ['fə:st'hænd] **1.** *a.* otsene, otsesest allikast saadud; **2.** *adv.* otseselt, otsesest allikast

firstlings ['fə:stliŋz] *s. pl.* esikud, esikvili *või* -loomad

firstly ['fə:stli] *adv.* esiteks

first-night ['fə:stnait] *s. teatr.* esietendus

first-nighter [fə:st'naitə] *s. teatr.* (alatine) esietenduste külastaja

first-rate ['fə:st'reit] **1.** *a.* esmajärguline, oivaline, õevane, hea; **2.** *adv.* oivaliselt, õevaselt, hästi

first-string ['fə:ststriŋ] *a. Am., er. sport* esmaklassiline, -järguline, valitud

firth [fə:ɵ], **frith** [friɵ] *s.* kiillaht; lehtersuue (*Šotis*)

fir-tree ['fə:tri:] = **fir**

fisc, -k [fisk] *s. aj.* fiskus (*muistse Rooma riigikassa või keisri erakassa*); *haruld.* riigikassa (= **treasury**)

fiscal ['fisk(ə)l] **1.** *a.* (**-lly**) fiskaalne, fiskaal-, riigikassasse puutuv; rahanduslik; **2.** *s.* fiskaal (*mitte Inglismaal või Am. Üh-es*); *er. Š.* prokurör (= **procurator** ~) ◇ ~ **policy** *maj.* fiskaalpoliitika; ~ **year** *maj.* finantsaasta, eelarveaasta

fish I [fiʃ] **1.** *s.* (*pl.* ~**es** *või kollekt.* ~) kala; (**the F-** *or* **F-es**) Kalad (*tähtkuju*); *fam.* vennike, isik (*er. sõnaühendeis* **cool** ~, **queer** ~); **2.** *v. i. & t.* kalastama, kalu püüdma; õngitsema (*ka piltl.; midagi* **for**), veest otsima, (veest) välja tõmbama (**out, up**) ◇ **a (pretty) kettle of** ~ segadus, segapuder; **to drink like a** ~ suur joomar olema; **to feed the** ~**es** uppuma *või* (merehaigena) merre oksendama; **neither** ~**, flesh, nor good red herring** ei liha ega kala, midagi ebamäärast; **he has other** ~ **to fry** tal on tähtsamaid asju toimetada; **like a** ~ **out of water** nagu kala kuival; **to cry stinking** ~ omaenda kaupa maha tegema (*ka piltl.*); **a** ~ **story** kalamehejutt, kahtlane (*või* ebausutav) lugu; **to** ~ **for compliments** meelitusi õngitsema; **to** ~ **in troubled waters** *piltl.* sogases vees kalu püüdma

fish II [fiʃ] **1.** *s. mer.* masti kinnituspuu; mastitali, fišš(tali); (*palgi, rööpa*) ühenduslapp, -plaat, sidelapp; **2.** *v. t.* ühendusplaadiga (*või* sidelapiga) kinnitama *või* parandama

fish III [fiʃ] *s.* (elevandiluust) mängumark

fishball ['fiʃbɔ:l], **fishcake** ['fiʃkeik] *s. kok.* kalakotlet

fisher ['fiʃə] *s.* kalastaja, kalapüüdja; *er. zool.* ilka, kalastajakärp; *arh.* kalur (= **fisherman**); kalapaat (= **fishing-boat**)

fisherman ['fiʃəmən] *s.* (*pl.* **-men**) kalur, kalamees; kalalaev ◇ ~**'s bend** kalamehesõlm, kalurisõlm

fishery ['fiʃəri] *s.* kalandus, kalapüük; kalapüügikoht

fish-glue ['fiʃglu:] *s.* kalaliim; kalaželatiin (= **isinglass**)

fish-hawk ['fiʃhɔ:k] *s. zool.* kalakotkas

fish-hook ['fiʃhuk] *s.* õngekonks; õng

fishing ['fiʃiŋ] *s.* kalastus, kalapüük, kalandus; õngitsemine ◇ ~**-boat** kalapaat; ~**-fly** kunstkärbes (*õngitsemiseks*); ~**-gear** = ~**-tackle**; ~**-line** õngenöör; ~**-rod** õngeritv; ~**-tackle** kalastustarbed

fish-knife ['fiʃnaif] *s.* (*pl.* **-knives** [-naivz]) kalanuga, kalasöömisnuga

fish-ladder ['fiʃlædə] *s. kal.* kalatrepp

fishmonger ['fiʃmʌŋgə] *s.* kalakaupmees

fish-plate ['fiʃpleit] *s.* (*raudteerööpa*) ühendusplaat, -lapp, sidelapp

fish-pond ['fiʃpɔnd] *s.* kalatiik; *nalj.* meri

fish-slice ['fiʃslais] *s.* kalalõike- *või* kalaserveerimisnuga

fish-sound ['fiʃsaund] *s.* (kala) ujupõis

fish-tail ['fiʃteil] **1.** *s.* kalasaba; **2.** *a.* kalasabakujuline, kalasaba-

fishwife ['fiʃwaif] *s.* (*pl.* **-wives** [-waivz]) kalanaine, -müüjanna

fishy ['fiʃi] *a.* (**-ier, -iest; -ily, -iness**) kalane, kalataoline; kalarikas; *fam.* kahtlase maiguga, kahtlane, kahtlustäratav

fisk [fisk] = **fisc**

fissile ['fisail] *a.* lõhestuv, lõhustuv, kergesti lõhenev; *geol.* kildaline

fission ['fiʃ(ə)n] **1.** *s.* lõhustamine; lõhustumine (*ka füüs., keem., biol.*); **2.** *v. i. peam. Am.* lõhustuma (*aatomi kohta*, = **to split**) ◇ **nuclear** (*or* **atomic**) ~ aatomituuma lõhustamine; ~ **bomb** aatomipomm (= **atomic bomb**)

fissionable ['fiʃənəbl] *a. füüs.* lõhustatav, lõhustuv

fissure ['fiʃə] *bot., anat.* **1.** *s.* lõhe, mõra, fissuur; **2.** *v. t. & i.* lõhestama, mõrastama; lõhestuma, lõhenema, mõranema

fist [fist] **1.** *s.* rusikas; *fam.* käsi, käekiri; **2.** *v. t.* rusikaga lööma; *mer.* kämblasse haarama ◇ **the mailed** ~ soomustatud rusikas, toores jõud; **to shake one's** ~ **at** (*kellelegi*) rusikat näitama; **to make a good** ~ **in** (*or* **of**) (*milleski*) edu saavutama

fistic(al) ['fistik(ə)l] *a. nalj.* rusika-, rusikavõitlus(e)-, poksi-

fisticuffs ['fistikʌfs] *s. pl.* rusikahoobid, -võitlus

fistula ['fistjulə] *s. med., vet.* fistul, uuris

fit I [fit] *s.* hoog, sööst, vahk, atakk; *pl.* (tõmblevad) krambid; *er.* nutukrambid, hüsteeriahoog; ◇ **fainting** ~ minestushoog, -seisund; ~ **of epilepsy** langetõvehoog; ~ **of laughter** naeruhoog, naerukrambid; **to give smb. a** ~ kedagi jalust rabama *või* (ebameeldivalt) üllatama; **to beat into** ~**s** põhjalikult lööma; **to throw a** ~ *fam.* raevuhoogu (*või* hüsteerikasse) sattuma; **by** ~**s and starts** hooti, taoti

fit II [fit] **1.** *a.* (**-tt-**) sobiv, sünnis, paslik, kõlblik, kõlvuline (*kellegi jaoks, millekski* **for**); valmis (*millekski* **for**; *midagi tegema* **to do**); hea tervise juures, heas vormis; **2.** *v. t. & i.* (**-tt-**) (*kellelegi, millelegi*) sobima, kõlbama; sobitama, passitama, sobivaks tegema (*millekski* **for, to**; *midagi tegema* **to do**); rakestama, seadistama, monteerima; varustama (*millegagi* **with**); (*rõiva kohta*) sobima, passima, istuma; **3.** *s. (rõiva)* paslikkus, istumine; hästi passiv (*või* istuv) rõivas; *tehn.* ist ◇ **it is not** ~ **that...** ei kõlba, et...; **to see** (*or* **think**) ~ heaks arvama; **survival of the -ttest** enamkohastunu püsimajäämine (*eluvõitluses*); **to** ~ **in with** (*millegagi*) kokku sobima; **to** ~ **on** (*rõivast*) selga passima; **to** ~ **out** (*or* **up**) (kõige vajalikuga) varustama; **this coat is a bad** ~ see kuub istub halvasti

fitch [fitʃ] *s.* tuhkrunahk; tuhkrukarvadest pintsel; *Am., arh.* tuhkur (= **fitchew**)

fitchet ['fitʃit] *Am.* = *järgm.*

fitchew ['fitʃu:] *s.* tuhkur, tõhk (= **polecat**)

fitful ['fitf(u)l] *a.* (**-lly**) hootine, muutlik, tujukas

fitment ['fitmənt] *s.* (*toa*) sisustusese, mööbliese; *tehn.* seadis; *pl.* garnituur, *er.* mööbligarnituur

fitness ['fitnis] *s.* sobivus, paslikkus, kõlblikkus, kõlvulisus

fit-out ['fitaut] *s.* varustus (= **outfit**)

fitter ['fitə] *s.* sobitaja; (rõiva) selgapassija, -proovija; rakestaja, monteerija, montöör, (montaaži)lukksepp

fitting ['fitiŋ] **1.** *s.* sobitamine, passitamine; rakestamine, seadistamine, monteerimine; *tehn.* fiting, toruliitmik; valgusti (= **lighting** ~); *pl.* varustus, sisseseade, garnituur; **2.** *a.* kõlblik, kõlvuline, paslik, sünnis ◇ ~**-room** (rõivaste) selgaproovimistuba; ~**-shop** monteerimistöökoda, montaažitsehh

Fitzgerald [fits'dʒer(ə)ld] *pn.*

Fitzherbert [fits'hə:bət] *pn.*

Fitzmaurice [fits'mɔris] *pn.*

Fitzroy ['fitsrɔi, -'rɔi] *pn.*

Fitzwilliam [fits'wiljəm] *pn.*

five [faiv] *a. & s.* viis (-iie); *vrd.* fives ◇ ~**-finger exercises** *muus.* sõrmeharjutused (klaveril)

fivefold ['faivfould] **1.** *a.* viiekordne; **2.** *adv.* viiekordselt

five-o'clock ['faivəklɔk] *a.* kella-viiene (*er. väljendis* ~ **tea** kellaviietee)

fiver ['faivə] *s. fam.* viieline, viienaelane (*või* viiedollarine) pangatäht

fives [faivz] *s.* (*tarvit. sg-na*) *sport* (viis viie vastu mängitav) inglise käsipalli- *või* löökpallimäng ◇ **~-court** (inglise) käsipalliväljak

five-year ['faivjiə, -jɔ:] *a.* viie aasta, viisaastaku- ◇ **~ plan** *maj.* viie aasta plaan, viisaastakuplaan; *ka* viisaastak

fix [fiks] **1.** *v. t. & i.* kinni(s)tama, fikseerima; köitma, kütkestama; kindlaks määrama; (püsivalt) suunama (*millelegi* **on**); kinni(s)tuma, fikseeruma; *fam. er. Am.* korraldama, korrastama, joonde (*või* korda) seadma, parandama; **2.** *s. fam.* täbar seisukord, kitsikus, «pigi» ◇ **to ~ on** (*or* **upon**) (valikul) peatuma jääma, otsustama; **to ~ up** *fam.* korraldama, korrastama, joonde seadma; **in a ~** *fam.* pigis, plindris

fixate [fik'seit] *v. t. & i.* fikseerima, kinni(s)tama; *er.* teraselt üksisilmi vaatama; *med., psühh.* fikseerima, (varajasel arenemisjärgul) seisma panema

fixation [fik'seiʃ(ə)n] *s.* kinni(s)tus, fikseerimine, fikseering; fikseerumine; fiksatsioon (*ka med. ja psühh.*)

fixative ['fiksətiv] **1.** *a.* kinni(s)tav, fikseeriv, kinni(s)tus-, fikseerimis-; **2.** *s.* fiksatiiv, kinni(s)tusvahend, kinni(s)ti (*ka kunst*)

fixed [fikst] *a.* kinni(s)tatud, fikseeritud, kindlaksmääratud; kinnis-, seisev, püsi- ◇ **~ capital** *maj.* põhikapital; **~ idea** kinnismõte, idée fixe; **~ light** püsituli; **~ prices** kindlad hinnad; **~ star** *astr.* kinnistäht; **well ~** *Am.* jõukas

fixedly ['fiksidli] *adv.* tardunult, ainiti, üksisilmi

fixedness ['fiksidnis] *s.* kinni(s)tatus, fikseeritus; kindlus

fixer ['fiksər] *s.* kinni(s)taja, fikseerija; *fot.* kinni(s)ti, kinnistus|lahus

fixing ['fiksiŋ] *s.* kinni(s)tamine, fikseerimine; *pl. fam., er. Am.* varustus; *pl. kok.* lisandid, manused, garneering

fixity ['fiksiti] *s.* kinni(s)tatus, fikseeritus; püsivus

fixture ['fikstʃə] *s.* püsiv seade, paigaleasetatud ese; *tehn.* (püsiv, oluline) armatuuriosa; *pl.* püsiv seadmestik, armatuur; *pl. jur.* elutu inventar; *fam.* (asutuse) koosseisu põline liige; midagi kindlaksmääratut; *er.* kindlaksmääratud (spordivõistluse) päev; võiduajamine, spordivõistlus

fizz [fiz] **1.** *v. i.* sisisema, kihisema; kihama, pulbitsema (*ka piltl.*); **2.** *s.* sisin, kihin; kihamine, pulbitsus (*ka piltl.*); *fam.* vahuvein, šampus; gaseeritud jook

fizzle ['fizl] **1.** *v. i.* (nõrgalt) susisema, kihisema; **2.** *s.* (nõrk) susin, kihin; *fam.* soss, sossiminek, luhtumine ◇ **to ~ out** *fam.* sossi minema, loiult lõppema

fizzy ['fizi] *a.* **(-ier, -iest; -iness)** sisiɔev, kihisev ◇ **~ water** kihisev jook, gaseeritud vesi

fjord [fjɔ:d] = **fiord**

fl. *lüh.* = **1. floor; 2. fluid**

Fla. *lüh.* = **Florida**

flabbergast ['flæbəgɑ:st] *v. t. fam.* juhmistama, hämmastama

flabby ['flæbi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** lotakas, lodev, lõtv; (tahte)jõuetu, nõrk

flaccid ['flæksid] *a.* lotendav, lõtv; jõuetu

flag I [flæg] *s. bot.* võhumõõk, iiris; kalmus (= **sweet ~**); piklik (mõõgakujuline) leht ◇ **blue** (*or* **poison**) **~** kirju võhumõõk, kirju iiris

flag II [flæg] **1.** *s.* kiviplaat, *er.* paeplaat, -tahvel; *ka* paekivi, paas (= **~stone**); *pl.* kiviplaatidest sillutis; **2.** *v. t.* **(-gg-)** kiviplaatidega sillutama

flag III [flæg] **1.** *s.* lipp, plagu; *mer.* admiralilipp; lipulaev (= **~ship**); *trük.* raamatulipik; (*setteri või njuufaundlase*) saba; **2.** *v. t.* **(-gg-)** lipuga (*või* lippudega) signaliseerima; lipuga (*või* lippudega) ehtima ◇ **~ of truce** vaherahulipp; **black ~** must lipp (*mereröövlite lipp; vanglalipp surmaotsuse täidesaatmise ajal*); **national ~** rahvuslipp, riigilipp; **red ~** punalipp; **white ~** valge lipp (*allaandmise või vaherahu märgiks*); **yellow ~** kollane lipp (*nakkushaigusliku või karantiinis oleva laeva lipp*); **to dip the ~** lippu langetama (*saluteerimiseks või allaandmiseks*); **to hoist the ~** lippu heiskama *või* üles tõmbama; **to lower** (*or* **strike**) **one's ~** lippu alla laskma (*saluteerimiseks või allaandmiseks*); *mer.* admiralilippu alla laskma komando üleandmisel; **F- Day** *Am.* riigilipu mälestuspüha (*14. juuni*)

flag IV [flæg] *v. i.* **(-gg-)** lõtvuma, lõdvenema, nõrgenema, roiduma; lonti langema

flag-captain ['flægkæptin] *s.* lipu- *e.* admiralilaeva kapten

flag-day ['flægdei] *s.* lipukeste müügiga tänavakorjanduspäev; *vrd.* **Flag Day** (*vt.* **flag** III)

flag-deck ['flægdek] *s. mer.* liputekk

flagellant ['flædʒilənt, flə'dʒel-] *s.* flagellant, enesepiitsutaja

flagellate I ['flædʒeleit] *v. t.* **(-tor)** piitsutama

flagellate II ['flædʒəlit] *s. zool.* flagellaat, viburloom

flagellation [flædʒe'leiʃ(ə)n] *s.* piitsutamine; *er.* flagellatsioon, enesepiitsutamine

flagellum [flə'dʒeləm] *s.* (*pl.* **-lla** [-lə]) *zool.* flagell, vibur; *bot.* võsund

flageolet [flædʒo'let] *s. muus.* flažolett ◇ **~ tones** (*keelpilli*) flažoletthelid

flagging I ['flægiŋ] *s.* kiviplaatidest sillutis (*vt.* **flag** II)

flagging II ['flægiŋ] *a.* lõtvuv, lõtv, lontis (*vt.* **flag** IV)

flagitious [flə'dʒiʃəs] *a.* nurjatu, riivatu, roimarlik

flag-lieutenant ['flægle(f)'tenənt] *s. mil.* admirali adjutant

flagman ['flægmən] *s.* (*pl.* **-men**) lipuga signaliseerija, signalist; raudteevaht

flag-officer ['flægɔfisə] *s. mil.* kontradmirali- *või* viitseadmirali- *või* admiraliauastmes ohvitser

flagon ['flægən] *s.* veinikann; suur (kerajas) veinipudel

flagpole ['flægpoul] = **flagstaff**

flagrant ['fleigr(ə)nt] *a.* häbematult avalik, skandaalne (*süüteo või süüdlase kohta*)

flagship ['flægʃip] *s.* lipu- *e.* admiralilaev

flagstaff ['flægstɑ:f] *s.* lipuvarras

flagstone ['flægstoun] = **flag** II **(1.)**

flag-wagging ['flægwægiŋ] *s. sl.* lippudega signaliseerimine; *ka* «lipulehvitamine», sõjakas patriotism

flail [fleil] **1.** *s.* koot, pint; **2.** *v. t.* koodiga (*e.* pindaga) peksma, kootima, pintama ◇ **to ~ about (with one's arms)** kätega vehklema

flair [flɛə] *s. pr.* peen haistmine, hea nina (*piltl.*); eriline vaist (*millekski* **for**)

flak [flæk] *s. sks.* flakk, (*er. saksa*) õhukaitsetuli, -kahurid

flake [fleik] **1.** *s.* helve(s), räitsakas, tätar; lible; kiht, kiltjas tükk; **2.** *v. i. & t.* **(-kable)** helvendama, helvestena langema; kestama, kestendama, kihthaaval maha tulema (**off**); kihthaaval maha kiskuma; helvestega (*või* libledega) katma

flakeboard ['fleikbɔ:d] *s.* puitlaastplaat

flaky ['fleiki] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** libleline, kihiline; helbeline, helbetaoline, helvestena pudenev

flam [flæm] *s.* petujutt, udujutt; pettus

flambeau ['flæmbou] *s.* (*pl.* **-s, -x** [-z]) tõrvik; *er.* (leegitsev) ilutõrvik; mitmeharuline küünlajalg

Flamborough ['flæmb(ə)rə] *pn.*

flamboyant [flæm'bɔiənt] *a.* leegitsev; flamboyant-stiilis, leekestiilis, «leegitsevas» franko-gooti stiilis; uhke, tore ◇ **~ style** flamboyant-stiil, leekestiil

flame [fleim] **1.** *s.* leek, lõõm, lõke, tulekeel, loit; leegitsev valgus *või* värv; kirg; *nalj.* armastatu, kallim; **2.** *v. i.* leegitsema, lõõmama, loitlema; lõkkele lööma (**out, up**); lõkendama, punetama (*millestki* **with**) ◇ **in ~s** leekides; **to burst into ~(s)** lõkkele lööma; **to fan the ~** kirgi õhutama

flameless ['fleimlis] *a.* leegitu

flame-projector ['fleimprədʒektə] = *järgm.*

flame-thrower ['fleimərouə] *s. mil.* leegiheitja

flaming ['fleimiŋ] *a.* leegitsev, lõõmav; tuline, kirglik

flamingo [flə'miŋgou] *s.* (*pl.* **-oes, -os**) *zool.* flamingo

flamy ['fleimi] *a.* leekjas, leegitaoline

flan [flæn] *s. kok.* (madal) puuvilja- *või* marjatort

Flanders ['flɑ:ndəz] *pn.* Flandria

flâneur ['flɑ:nə:] *s. pr.* flanöör, sihitu lonkija, päevavaras

flange [flændʒ] *tehn.* **1.** *s.* flanš, äärik; **2.** *v. t.* flanšima, flanšidega varustama

flank [flæŋk] **1.** *s.* külg, küljeosa; (*maja*) tiib; *mil.* flank, tiib; *atrib.* külg-, tiib-; **2.** *v. t. mil.* külge (*e.* flanki) kindlustama *või* kaitsma; flanki moodustama; flanki ähvardama *või* ründama *või* piirama, tiibama, küljelt haarama, flankeerima ◇ **to**

turn the ~ of *mil.* küljelt ümber minema, küljelt sisse piirama; **to make a ~ attack** küljelt ründama; **~ detachment** külgsalk; **~ patrol** külgpatrull

flannel ['flæn(ə)l] **1.** *s. tekst.* flanell; *pl.* flanellrõivad, *er.* flanellpüksid; **2.** *a.* flanellist, flanell- ◇ **~ cake** *Am.* õhuke pannkook

flannelette [flæn(ə)'let] *s. tekst.* flanellett

flannelled ['flæn(ə)ld] *a.* flanellrõivais, *er.* flanellpükstes; flanelliga vooderdatud

flap [flæp] **1.** *v. t. & i.* **(-pp-)** plaksama, laksama, (p)laksti lööma; plaksuma, laksuma; (*lipu kohta*) lakatama, lakatlema, laksudes lehvima; võbisema; *sl.* pabistama, ähmi täis olema; **2.** *s.* plaksak, plaksatus, laksak, laksatus; laksuv lehvitus; klapp, (katte)lapp, lapats, hõlm; *tehn.* (pöörd)klapp (= **~ valve**); *av.* tagatiib *või* maandumisklapp; võbin; *sl.* pabin, ähm ◇ **to ~ one's mouth** *fam.* laterdama, latrama; **to get into a ~** *sl.* pabinasse sattuma

flapdoodle [flæp'du:dl] *s. fam.* lollus, mõttetus, pläma

flap-eared ['flæpiəd] *a.* lontkõrvaline

flapjack ['flæpdʒæk] *s.* õhuke pannkook; lame puudritops

flapper ['flæpə] *s.* lapats, *er.* kärbselapats; loib (= **flipper**); *sl.* käpp, käsi; käristi (*lindude peletamiseks*); noor metspart; *vanamoeline sl.* plika *või* plikalikkust imiteeriv (vaba käitumisega) naine

flare [fleə] **1.** *v. i.* lõkendama, loitma; lõkkele lööma, ägestuma, kihkuma **(up)**; kellukesekujuliselt laienema, kloššima; **2.** *s.* lõke(ndus), loit; hele (signaal)tuli; *mil.* valgustusrakett; (*seeliku, kleidi*) klošš, kellukesekujuline laienemine ◇ **-ed skirt** kloššseelik; **solar ~** *astr.* Päikese loide; **~ bomb** *mil.* valgustuspomm; **~ pistol** *mil.* raketipüstol

flare-up ['fleərʌp] *s.* äkiline lõkendus; *piltl.* ägedus- *või* vihapurse, -kihk

flaring [fleəriŋ] *a.* lõkendav, loitev; *er.* silmatorkavalt eredavärviline; allpool laienev, klošš- (*rõiva kohta*)

flash [flæʃ] **1.** *v. i. & t.* välgatama, välkuma, sähvatama, sähvima; vilksatama, vilksama, vilkuma; välgatades paista laskma; (välk)telegrafeerima, välkteadet saatma; **2.** *s.* välgatus, sähvatus, sähv; vilks, vilksatus; (välk)telegramm, välkteade; **3.** *a.* ere, kirendav (= **flashy**); võlts, petislik, vargalik; kelmidele (*või* kelmide žargoonile) omane ◇ **in a ~** paugupealt, silmapilkselt; **to ~ in the pan** tühjalt sähvatama (*tulelukuga püssi kohta*), mitte lahti minema; *piltl.* nurjuma; **a ~ in the pan** tühi sähvatus, nurjunud jõupingutus; **~ language** varaste žargoon

flashback ['flæʃbæk] *s. kino* tagasipöördumine minevikku, (vahepealne) minevikusteen; *ka* minevikupilt *või* mälestuspilt (*jutustuses jms.*)

flashing ['flæʃiŋ] **1.** *a.* välgatav, sähvatav; **2.** *s.* välgatamine, sähvatamine; *ehit.* hüdroisolatsioon ◇ **~-light** *mer.* = **flash-light; ~-point** *tehn.* = **flash-point**

flash-light ['flæʃlait] *s. fot.* välkvalgus; (elektri)taskulamp; *mer.* plink- *e.* vilktuli

flash-point ['flæʃpɔint] *s. tehn.* süttimispunkt

flashy ['flæʃi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** ere, kirendav, toretsev, uhkeldav

flask [flɑ:sk] *s.* plasku; (kitsakaelaline) korvpudel; (klaas)kolb; püssirohuplasku, -sarv (= **powder ~**)

flat I [flæt] *s.* korter, *er.* üürikorter; *haruld.* (maja)korrus

flat II [flæt] **1.** *a.* **(-tt-)** lame, lapik; lausik, lausk, lauge; madal; pikali- *või* siruliolev; otsekohene, lausa öeldud; lahtunud, kolkunud, ärahinganud; loid, elutu, igav; *sl.* rahast lage, pankrotis (*ka* **~ broke**); *muus.* (poole tooni võrra) madaldatud, bemoll; lamedakõlaline, tumedakõlaline; **2.** *adv.* lamedalt, lapikult (= **~ly**); lausa; kindlalt, kategooriliselt; **3.** *s.* lamendik, (*mingi asja*) lame osa; kämmal; lauskmaa, laugmadalik; madal korv; lameda põhjaga paat, praam; *sl.* narr, tobu; *muus.* (poole tooni võrra) madaldatud heli; madaldusmärk, bemoll; *teatr.* tagasein (*tavaliselt kahes kokkulükatavas osas*); tühi (auto)kumm ◇ **a ~ denial** otsustav eitamine *või* äraütlemine; **~ rate** ühtlane määr *või* maks *või* hind; **I tell you ~** ma ütlen teile lausa; **that's ~** ma mõtlen seda tõsiselt, see on otsustatud; **to fall ~** siruli kukkuma; *piltl.* läbi kukkuma, sossi (*või* untsu)

minema; **the story fell ~** lugu ei äratanud huvi, lugu ei teinud kellelegi nalja; **to sing ~** valesti (*er.* liiga madalalt) laulma; **the ~ of the hand** peopesa; **sharps and ~s** *muus.* dieesid ja bemollid; **to join the ~s** *piltl.* kooskõlastama, kokku klapitama

flat-bottomed ['flæt'bɔtəmd] *a.* lamedapõhjaline

flat-car ['flætkɑ:] *s. Am.* platvormvagun

flatfish ['flætfiʃ] *s.* lest, kammeljas (*või mõni muu lestlaste sugukonnast kala*)

flatfoot ['flætfut] *s.* lampjalg, lamppöid; *Am. sl.* politseinik; *Am. sl.* meremees

flat-footed ['flætfutid] *a.* lampjalgne; *Am. fam.* kindel, otsustav

flat-iron ['flætaiən] *s.* triikraud

flatlet ['flætlit] *s.* väikekorter

flatly ['flætli] *adv.* lamedalt, lapikult; *fam.* kindlalt, otsustavalt

flatness ['flætnis] *s.* lamedus, lapikus; lausikus, lauskus, laugus; loidus, elutus, igavus; otsekohesus, otsustavus, kategoorilisus

flatten ['flætn] *v. t. & i.* lamestama, lamendama; lamestuma, lamenema

flatter I ['flætə] *v. t.* meelitama, meelitlema, lipitsema; ebasiiralt kiitma; valelootusi äratama (*millegagi* **with**)

flatter II ['flætə] **1.** *a. komp., vt.* **flat**; **2.** *s. tehn.* venitusvasar

flatterer ['flætərə] *s.* meelitaja, meelitleja, lipitseja; ebasiiras kiitja

flattery ['flætəri] *s.* meelitus, meelitlus, lipitsus; ebasiiras kiitus

flattie ['flæti] *s. Am. sl.* politseinik; *Am. sl.* kergeusklik narr, pettuse ohver; lamedapõhjaline paat; *pl. fam.* madalakontsalised (naiste)kingad

flattish ['flætiʃ] *a.* lamedavõitu

flatulence ['flætjuləns], **-ency** [-ənsi] *s.* kõhupuhitus, -tuulsus; ülespuhutus, tühi upsakus

flatulent ['flætjulənt] *a.* puhitust tekitav; kõhutuulne, puhitatud, puhevilolev; ülespuhutud, upsakas

flatus ['fleitəs] *s. lad. med.* flaatus, kõhugaasid, kõhutuul

flatways ['flætweiz], **-wise** [-waiz] *adv.* lapiti

flaunt [flɔ:nt] **1.** *v. i. & t.* uhkeldavalt lehvima *või* lehvitama; uhkelt esile tooma; uhkeldama, toretsema, hiilgama; **2.** *s.* uhkeldav liigutus, uhkeldus

flautist ['flɔ:tist] *s. muus.* flötist, flöödimängija

flavin ['fleivin] *s. keem.* flaviin

flavour, *Am.* **-vor** ['fleivə] **1.** *s.* maitse, maik (ühes lõhnaga); kõrvalmaik; vürts; hõng, iseloomustav omadus; **2.** *v. t. & i.* maitsestama, maitset andma, vürtsitama; (kõrval)maiku omama, maitsema *või* lõhnama (*millegi järele* **of**; *peam. piltl.*)

flavouring, *Am.* **-vor-** ['fleivəriŋ] *s.* vürtsistamine, vürtsitus, maitsestamine, maitsestus; vürts, maitselisand, maitseaine

flavourless, *Am.* **-vor-** ['fleivəlis] *a.* maitsetu, vürtsitu

flaw I [flɔ:] **1.** *s.* mõra, pragu; viga, puudus; **2.** *v. t. & i.* mõrastama, rikkuma; mõranema, pragunema

flaw II [flɔ:] *s.* iil, (järsk) tuulepuhang, pagi, pugi

flawless ['flɔ:lis] *a.* mõratu; veatu, täiuslik

flax [flæks] *s.* lina (*taim ja kiud*) ◇ **false ~** *bot.* tuder, *er.* põldtuder

flaxen ['flæks(ə)n] *a.* linane; linataoline, lina-; linakarva kollane (*juuste kohta*)

flax-seed ['flækssi:d] *s.* linaseeme (= **linseed**)

flay [flei] *v. t.* nülgima, nahka võtma, koorima; karmilt arvustama *või* noomima

flea [fli:] *s.* kirp ◇ **with a ~ in one's ear** tubli peapesuga

fleabane ['fli:bein] *s. bot.* kirbuvaak; õnnehein (= **daisy ~**); liiv-teeleht (= **fleawort**)

flea-bite ['fli:bait] *s.* kirbuhammustus (*ka piltl.*); väike punakas täpp hobusel

flea-bitten ['fli:bitn] *a.* kirpudest puretud; punasetäpiline (*hobuse kohta*); *fam.* närune, vilets

fleawort ['fli:wə:t] *s. bot.* liiv-teeleht

flèche [flei] *s. pr.* nooljas torn *või* tornitipp

fleck [flek] **1.** *s.* täpp, tähn; tedretäht; **2.** *v. t.* täpistama, tähnistama

flecker ['flekə] *v. t.* täpistama, täppidega katma, täppidena puistama

flection ['flekʃən] = **flexion**

fled [fled] *vt.* **flee**

fledge [fledʒ] *v. t. & i.* sulitama, sulgedega varustama; sulituma, sulgedega kattuma

◇ **fully -ed** lennuvõimeline (*linnupoja kohta*); *piltl.* iseseisvunud, küps

fledg(e)ling ['fledʒliŋ] *s.* noor (parajasti suled saanud) lind; *piltl.* kollanokk, kogemusteta isik

flee [fli:] *v. i. & t.* (*pret. & p. p.* **fled** [fled]) põgenema, pagema; haihtuma, kaduma; vältima (*praeguses keeles eelistatakse* **flee** *ja* **fleeing** *asemel tarvitada* **fly** *ja* **flying**) ◇ **the enemy fled in disorder** vaenlane põgenes korratult; **the criminal fled the country** roimar põgenes maalt

fleece [fli:s] **1.** *s.* villak, villkate, villane nahk; ühelt lambalt pöetud villahulk, (villa)pügi; lammaspilv; udemeline pehme riie; **2.** *v. t.* (**-ceable**) pügama (*ka piltl.*); villataolise korraga katma

fleecy ['fli:si] *a.* (**-iest; -iness**) villataoline, villpehme; kräsuline, klutine

fleer [fliə] **1.** *v. i.* irvitama, mõnitama, pilgates naerma (**at**); **2.** *s.* irve, irvitus, mõnitus, pilge

fleet I [fli:t] *s.* laevastik; flotill; (**the F-**) sõjalaevastik, merevägi; ühtekuuluv rühm lennukeid *või* teisi sõidukeid ◇ **a ~ of (motor-)cars** autopark, ühele omanikule kuuluv autode hulk; autode kolonn; **~ air arm** *mil.* merelennuvägi

fleet II [fli:t] **1.** *a. poeet.* kiire, nobe; põgus; (*vee või külvi kohta*) madal, mittesügav; **2.** *v. i.* mööda libisema, lennates mööduma ◇ **~ of foot** *poeet.* kiirejalgne

fleet III [fli:t] *s. arh., dial.* abajas, (väike) laht ◇ **the F-** *aj.* oja Londonis (*nüüd maaluseks kanaliks muudetud*); **F- Street** tänav Londonis (tähtsamate ajalehtede toimetuste asukoht); *piltl.* Londoni ajakirjandus

fleeting ['fli:tiŋ] *a.* põgus, kiiresti mööduv, üürike

Fleming ['flemiŋ] *s.* flaam(lane)

Flemish ['flemiʃ] **1.** *a.* flaami; flaamikeelne; **2.** *s.* flaami keel

flesh [fleʃ] **1.** *s.* (elav, toores) liha, ihu; viljaliha; lihalik loomus; elusolendid; *er.* inimkond; lihavus; **2.** *v. t.* (verist) liha maitsta andes (*jahikoera*) ärritama; *piltl.* võitlushimu äratama, mõõka (*või* sulge) esimest korda võitluses tarvitama; (*kedagi*) võitluseks karastama; *tehn.* (*toornahka*) kiletama; *haruld.* lihavaks nuumama ◇ **~ and blood** liha ja veri, inimloomus; **one's own ~ and blood** oma (lähemad) sugulased, *er.* **~ and blood** järglased; **all ~** kõik elusolendid; **in the ~** kehaliselt, lihas ning veres, elusana; **to lose ~** kõhnuma; **to put on ~** lihavamaks minema, (kaalus) juurde võtma; **to make smb.'s ~ creep** kellegi ihukarvu (*hirmust, õudusest*) püsti ajama

flesh-colour, *Am.* **-lor** ['fleʃkʌlə] *s.* ihukarva värv(us), kollakasroosa

flesh-coloured, *Am.* **-lor-** ['fleʃkʌləd] *a.* ihuvärvi(line), ihukarva

flesher ['fleʃə] *Š.* = **butcher**

flesh-fly ['fleʃflai] = **blowfly**

fleshings ['fleʃiŋz] *s. pl.* (*näitlejate*) ihukarva trikoo; (*naha*) kiletamiskaaped

fleshly ['fleʃli] *a.* (**-iness**) lihalik, lihameelne, meeleline; maine, ilm(a)lik

flesh-pots ['fleʃpɔts] *s. pl. piibl.* (Egiptuse) lihapotid; *piltl.* hea elu

flesh-tights ['fleʃtaits] *s.* ihukarva trikoo (= **fleshings**)

flesh-wound ['fleʃwu:nd] *s.* lihahaav, kerge haav

fleshy ['fleʃi] *a.* (**-ier, -iest; -ily, -iness**) lihav, lihakas; lihajas, lihataoline

Fletcher ['fletʃə] *pn.*

fleur-de-lis ['flə:də'li:] *s.* (*pl.* **fleurs-de-lis** ['flə:də'li:, -'li:z]) võhumõõk, iiris, *er.* firentse iiris; vapiliilia (*er. Prantsusmaa kuninglikul vapil*)

flew [flu:] *vt.* **fly** II

flews [flu:z] *s. pl.* (*verekoera või mõne muu suure koera*) rippuvad mokad

flex I [fleks] *v. t. & i.* painutama, koolutama, flekteerima (*peam. tead. või Am.*); painduma, koolduma

flex II [fleks] *s. el.* (painduv) isoleeritud juhe, nöörjuhe

flexibility [fleksi'biliti] *s.* painduvus, painutatavus, elastsus; paindlikkus, järeleandlikkus

flexible ['fleksibl] *a.* (**-bly**) painduv, painutatav, elastne; paindlik, järeleandlik

flexile ['fleksail] *a.* painduv (= *eelm.*)

flexion, *peam. Am.* **flection** ['flekʃ(ə)n] *s.* painutamine, paindumine; paindumus (= **flexure**); *lgv.* fleksioon, sõnamuutmine; *lgv.* muutelõpp

flexor ['fleksə] *s. anat.* painutaja(lihas), fleksor

flexure ['flekʃə] *s.* paindumus, kõverdumus, koold, fleksuur; *tehn.* paine; *geol.* fleksuur, kaksikkäänd

flibbertigibbet ['flibəti'dʒibit] *s.* tuulepea, kehkadivei; latraja, lobasuu

flick [flik] **1.** *s.* nähv(ak), nips; sähvak; (**the ~s**) *sl.* kinopildid, kino; **2.** *v. t. & i.* nähvama, nipsama, niuhti lööma; sähvama ◇ **at the ~ of the switch** lüliti klõpsatusel; *piltl.* jalamaid; **to ~ away** minema äigama; **to ~ the knife open** (tasku)nuga niuhti lahti lööma

flicker I ['flikə] **1.** *v. i.* võbisema, hubisema; loitlema; virvendama, vilkuma; **2.** *s.* võbin, hubin; loitlus; virvendus, vilkumine; *sl.* kinopilt

flicker II ['flikə] *s. zool.* kuld-kollarähn

flick-knife ['fliknaif] *s.* (*pl.* **-knives** [naivz]) nupule vajutamisel automaatselt avaneva teraga taskunuga

flier, flyer ['flaiə] *s.* lendaja; lendur; kiirejooksuline loom *või* sõiduk; lendhüpe; *Am.* (reklaam)lendleht; *Am.* kiirrong, -aurik

flies [flaiz] *vt.* **fly** I & II

flight I [flait] *s.* lend; lennukaugus, -ulatus; (lennul olev) parv; rühm (*lennukeid*); kiire mööduvus; kõrge (vaimu)lend, lennukus, hoogsus; (*astmete*) reastik, trepijärk, -käik ◇ **to wing one's ~** tiiblema, lendama; **in the first ~** juhtival kohal; **swift of ~** kiirelennuline; **~ of stairs** (*or* **steps**) trepp, trepijärk, -käik

flight II [flait] *s.* põgenemine, pagemine, pagu ◇ **to put to ~** põgenema lööma; **to take (to) ~** (*or* **to betake oneself to ~**) põgenema, plehku panema

flight-lieutenant ['flaitlef'tenənt] *s.* lennuväekapten

flighty ['flaiti] *a.* (**-ier, -iest; -ily, -iness**) püsi(ma)tu, muutlik; kergemeelne, kerglane, eblakas

flim-flam ['flimflæm] *s. fam.* petujutt, udujutt, pläma; pettus

flimsy ['flimzi] **1.** *a.* (**-ier, -iest; -ily, -iness**) õhuke, hõre, habras; vilets, puudulik; **2.** *s.* õhuke paber (*er. kirjutusmasina jaoks*); (*reporteri*) käsikiri; telegramm; *sl.* «krõbisev», paberraha

flinch [flintʃ] *v. i.* tagasi põrkama, tagasi kohkuma (*millegi ees, millestki* **from**); võpatama

flinders ['flindəz] *s. pl.* killud, puru ◇ **to break** (*or* **fly**) **in ~** pihuks ja põrmuks minema *või* lendama

fling [fliŋ] **1.** *v. t. & i.* (*pret. & p. p.* **flung** [flʌŋ]) paiskama, viskama, heitma, virutama; pilduma, loopima; tormama; (*hobuse kohta*) tagant üles lööma; **2.** *s.* vise; paiskamine, heitmine, pildumine; elav (käte ning jalgade pildumisega) šoti tants (= **Highland ~**); pummeldus- *või* lõbustushoog ◇ **to ~ away** välja loopima, pillama; minema tormama; **to ~ out** välja loopima; tagant üles lööma; *piltl.* ägedalt sõimama hakkama; **to ~ oneself into a chair** toolile viskuma; **to ~ oneself into an enterprise** mingisse ettevõttesse tormama, midagi hoogsalt ette võtma; **to have a ~ at** (*millegi kallal*) jõudu katsuma; (*kedagi*) torkima *või* pilkama; **to have one's ~** oma tujudele täit voli andma

flint [flint] *s.* ränikivi, tulekivi ◇ **a heart of ~** kivikõva süda; **to set one's face like a ~** kaljukindlalt nõuks võtma; **to skin a ~** koonerdama; **to wring water from a ~** lausa imeteoga toime tulema

flint-glass ['flintglɑ:s] *s.* flintklaas (*optiline klaas*)

flint-lock ['flintlɔk] *s.* kivi- *e.* ränilukk; kivi- *e.* ränilukuga püss, ränipüss

Flintshire ['flintʃ(i)ə] *pn.*

flinty ['flinti] *a.* (**-iest; -ily, -iness**) ränine, tulekivine; kivikõva

flip I [flip] **1.** *s.* (sõrme)nips, nipsutus, nähv(ak); *fam.* lühike lennukisõit; **2.** *v. t. & i.* nipsama, nipsutusega liikuma panema; nipsu lööma, nähvama (**at**) ◇ **~ side** heliplaadi tagakülg

flip II [flip] *s.* (kuum) õllepunš

flip-flap ['flipflæp], **flip-flop** [-flɔp] **1.** *adv.* pliks-plaks; **2.** *a.* pliksuv-plaksuv; **3.** *s.* (tagurpidine) kukerpall; tulikonn (= **cracker**); karussellitaoline pöördkiik

flippancy ['flipənsi] *s.* kergemeelsus; nipsakus, ninakus

flippant ['flipənt] *a.* kergemeelne; nipsakas, ninakas

flipper ['flipə] *s.* loib; *sl.* käpp, käsi; *sport* (ujumis)lest

flirt [flə:t] **1.** *v. t. & i.* liputama, siputama, vibutama, jõnksutama; flirtima, amelema, (mänglevalt) armatsema (*kellegagi* **with**); **2.** *s.* liputus, siputus, vibutus, jõnksatus; flirtija, ameleja

flirtation [flə:'teiʃ(ə)n] *s.* flirtimine, flirt, amelemine, armatsemine

flirtatious [flə:'teiʃəs] *a.* flirtiv, amelev, eblakas

flit [flit] **1.** *v. i.* **(-tt-)** vilksa(ta)ma, vilksatades lendama; vilkalt liikuma **(about)**; ära kolima, asukohta muutma (*er. salaja*); **2.** *s.* vilksatus, kiire liigutus; ärakolimine, (salajane) asukohamuutus

flitch ['flitʃ] *s.* (suitsutatud ja soolatud) seakülg; *tehn.* plank (*liittala osana*); *mets.* pind(laud), serv(laud); ◇ **~-beam** (terasplaadiga tugevdatud) liittala

flitter ['flitə] *v. i.* lipendama, liplema

flittermouse ['flitəmaus] *s.* (*pl.* **-mice** [-mais]) *haruld.* nahkhiir (= **bat**)

flivver ['flivə] *Am. sl.* **1.** *s.* (auto)logu, odav auto; nurjumine; **2.** *v. i.* nurjuma, vussi minema

float [flout] **1.** *v. i. & t.* ujuma, ujusklema, veepinnal püsima, ujuvil olema, veepinnal kanduma; hõljuma, huljuma; üle ujutama; veepinnal kandma, ujuvil hoidma; ujuvile laskma; (*palke*) parvetama; käibele laskma; algatama, rajama; *tehn.* floteerima; **2.** *s.* ujuk; (võrgu)käba; (palgi)parv; (*vesiratta*) laba; madal lame vanker *või* ratasplatvorm (*tänavareklaami jaoks*); *pl.* rambituled

floatable ['floutəbl] *a.* ujuv-, ujuvil püsiv *või* ujuvile lastav; parvetatav, parvetamiskõlblik (*jõe kohta*)

floatage ['floutidʒ] *s.* ujuvilolek; ujuvus; ujuvsõidukid (*jõel*); triivriismed

flo(a)tation [flou'teiʃ(ə)n] *s.* ujuvilolek, ujuvilpüsimine; ujuvilelaskmine; *er. maj.* (*äriettevõtte*) rajamine, (*laenupaberite*) käibelelaskmine; *tehn.* flotatsioon

float-bridge ['floutbridʒ] *s.* ujuksild

floater ['floutə] *s.* ujuk (*er. mingi aparaadi osana*); *Am.* mitmes hääletamisrajoonis (*er. äraostetud*) hääletaja; (nimetu) kindlustuspoliis; *sl.* rumal väärsamm

floating ['floutiŋ] *a.* ujuv, uju-, ujuvilolev; kõikuv; liikuv, lahtine ◇ **~ anchor** *mer.* triivankur, tormiankur; **~ beacon** ujuvmärk, ujuv meremärk; **~ bridge** ujuksild; **~ capital** käibekapital; **~ debt** lühiajaline riigivõlg; **~ ice** ajujää; **~ kidney** rändneer, lahtine neer; **~ light** ujuv märktuli, tulelaev; **~ population** kõikuv rahvaarv

float-stone ['floutstoun] *s.* ujukivi (*vee peal ujuv urbne kivi, teatav opaaliliik*)

flocculation [flɔkju'leiʃ(ən] *s.* helvestus, flokulatsioon, helvete moodustamine *või* helvetena sadestumine

flocculent ['flɔkjulənt] *a.* tutiline, topiline, klutine, tätrane; helbeline, räitsakane

flock I [flɔk] *s.* (villa-, karva)tutt, topp, klutt, tätar; helves, räitsakas; *pl. keem.* helbed

flock II [flɔk] **1.** *s.* kari, *er.* lambakari; hulk, salk; parv (*linde*); (kristlik) kogudus; **2.** *v. i.* karjana (*või* parvena) kogunema, karjas (*või* parves) liikuma, parvlema

flock-paper ['flɔkpeipə] *s.* veluur- *e.* sametpeet

flocky ['flɔki] *a.* **(-iness)** tutiline, topiline, klutine, tätrane; helbeline, räitsakane

floe [flou] *s.* jääväli; suur ujuv jääpank

flog [flɔg] *v. t.* **(-gg-)** piitsutama, peksma, müüma ◇ **to ~ a dead horse** asjatult vaeva nägema

flogging ['flɔgiŋ] *s.* piitsutamine, peksmine, kolkimine; ihunuhtlus

flood [flʌd] **1.** *s.* (mere)tõus, tõusuvesi; suurvesi, kõrgvesi, tulvavesi; tulv; valang, valing; üleujutus, uputus (*ka piltl.*); *poeet.* jõgi, meri; **2.** *v. t. & i.* üle ujutama, uputama (*ka piltl.*); tulvil täitma; tulvama; emakaverejooksu all kannatama ◇ **the F~** *piibl.* veeuputus; **~s of tears** pisarateojad; **to ~ in** tulvavalt sisse voolama (*ka piltl.*)

floodgate ['flʌdgeit] *s.* lüüsivärav; lüüsivari

floodlight ['flʌdlait] **1.** *s.* tulvvalgus(tus), tulvar, tulvaprožektor; **2.** *v. t.* (*pret. & p. p.* **~ed, -lit** [-lit]) tulvaritega valgustama, tulvvalgustama

floor [flɔ:] **1.** *s.* põrand; (*koopa, mere*) põhi; tasane pind; majakord, korrus; *mer.* floor; *teatr.* alumine saalikorrus (*vastandina rõdudele*); parlamendiliikmete istumis- ja sõnavõtukoht koosolekusaalis; (*hindade, palga jms.*) alammäär, miinimum; **2.** *v. t.* põrandat panema; maha paiskama, lööma, võitma; *fam.* hämmeldama, segadusse ajama ◇ **ground ~** esimene korrus; **first ~** teine korrus; *Am.* esimene korrus (= **ground ~**); **second ~** kolmas (*Am.* teine) korrus; **to get the ~** *er. Am.* sõna saama; **to give the ~** *er. Am.* sõna andma; **to take the ~** tantsima minema; *er. Am.* sõna võtma; **to wipe the ~ with smb.** kedagi hävitavalt lööma, kedagi pihuks ja põrmuks tegema

floor-cloth ['flɔ:klɔ(:)θ] *s.* põranda(katte)riie *või* linoleum; põrandalapp

floorer ['flɔ:rə] *s.* põrandapanija; põrandale paiskav hoop; jalustrabav uudis *või* küsimus

flooring ['flɔ:riŋ] *s.* põrandapanemine; põrandamaterjal; põrand

floor-polish ['flɔ:pɔliʃ] *s.* poonimisvaha

floor-walker ['flɔ:wɔ:kə] *Am.* = **shopwalker**

floozy, -sey, -sie [flu:zi] *s. Am. sl.* lirva, libu

flop [flɔp] **1.** *v. i. & t.* **(-pp-)** potsatama, potsutama; potsti maha istuma *või* viskama **(down)**; plartsima, plartsutama; lotendama, lõdvalt rippuma; *sl.* sossi (*või* untsu) minema, ebaõnnestuma, nurjuma; **2.** *s.* potsatus, plartsatus; *sl.* sossi- *või* untsuminek, nurjumine; **3.** *adv.* potsti, plartsti

flophouse ['flɔphaus] *s. Am. sl.* odav (vaeste)öömaja

floppy ['flɔpi] *a.* **(-iness)** potsatav, plartsatav; lotendav, lõtv

flora ['flɔ:rə] *s.* (*pl.* **-ae** [-i:], **-as**) floora, (*teatava ala või ajastu*) taimestik; täielik taimenimestik

floral ['flɔ:r(ə)l] *a.* **(-lly)** lillede-, lille-, õie-; taimestiku- ◇ **~ organs** õieosad

Florence ['flɔr(ə)ns] *pn.* Firenze

Florentine ['flɔr(ə)ntain] **1.** *a.* firentse; **2.** *s.* firentslane (*Firenze elanik*)

florescence [flɔ:'resns] *s.* õitsemisaeg, õitseng, õitseaeg

floret ['flɔ:rit] *s. bot.* (õisiku) üksikõis; õieke, väike õis

Florian ['flɔ:riən] *pn.*

floriculture [flɔ:ri'kʌltʃə] *s.* lillekasvatus

florid ['flɔrid] *a.* lilleline (*stiili kohta*), liialt ilustatud, kirev; priske, punane (*näojume kohta*)

Florida ['flɔridə] *pn.*

floridity [flɔ'riditi] *s.* lillelisus, liigne ilustatus, kirevus; punane jume

florin ['flɔrin] *s. aj.* florin (*Inglise 2-šillingiline hõbemünt*); floriin, kulden

florist ['flɔrist] *s.* lillekaupmees, -müüja; lillekasvataja, -aednik; *haruld.* florist

floruit ['flɔ:r(j)uit] *s.* õitseaeg, parimate töösaavutuste ajajärk (*teatava isiku elus*)

floss [flɔs] *s.* toorsiid; kookonit ümbritsev sassis siid, siidjad udemed ◇ **~ silk** florettsiid

flossy ['flɔsi] **1.** *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** siidjas, siidpehme; florettsiidist; *Am. sl.* šikk, tore; **2.** *s.* (*ka* **flossie** ['flɔsi]) *Am. sl.* tore tips, šikk tots

flotation [flou'teiʃ(ə)n] = **floatation**

flotilla [flo(u)'tilə] *s.* flotill

flotsam ['flɔtsəm] *s.* triiviv vrakk, ajuvad laevariismed; ajuv heitlast; ujuv risu; austrikudu

flounce I [flauns] **1.** *v. i.* nõksatama; järsku (*või* kärsitult) liikuma **(about)**; minema tormama **(away)**; **2.** *s.* nõksak, nõksatus; järsk (*või* kärsitu) liigutus

flounce II [flauns] **1.** *s.* volang, voltääris; **2.** *v. t.* volangidega ääristama

flounder I ['flaundə] *s.* lest(akala)

flounder II ['flaundə] **1.** *v. i.* rabelema, (abitult) siplema, kibama; (saamatult) kogelema; **2.** *s.* rabelus

flour ['flauə] **1.** *s.* (peen) jahu, püülijahu; pulber; **2.** *v. t.* jahuga üle tolmutama; *Am.* jahustama, (peeneks) jahuks jahvatama

flourish ['flʌriʃ] **1.** *v. i. & t.* laabuma, hästi kasvama *või* edenema, õitsema; õitseajas olema; ehiskeerde tarvitama (*kirjutamisel*); vehkima, viibutama; uhkeldades näitama; **2.** *s.* ehiskeerd (*kirjutamisel*), (*allkirja*) «saba»; *muus.* ehisheli, fiorituur; pidulik pasunahüüd, fanfaar, tušš; vehkimine, viibutamine; *haruld.* õitseng, õitseaeg

flour-mill ['flauəmil] *s.* jahuveski

floury ['flauəri] *a.* **(-iness)** jahune

flout [flaut] **1.** *v. t. & i.* mõnitama, pilkama **(at)**; põlastama, ära põlgama; **2.** *s.* mõnitus, pilge

flow [flou] **1.** *v. i.* voolama, voogama, hoova-

ma, (külluses) jooksma; tekkima, tulenema (*millestki* **from**); lainetades rippuma, vabalt langema; **2.** *s.* vool, voog, hoovus; tulv, ülevoolavus ◇ **the land ~ing with milk and honey** maa, mis piima ja mett jookseb; **~ of spirits** ülevoolav tuju; **~ of soul** südamlik vestlus

flower ['flauə] **1.** *s.* õis, õile; lill; õitseng; ilustis, ehe; (*millegi*) paremik, parim osa **(of)**; *pl.* kõneilustised, lillelised kõnekäänud (= **~s of speech**); **2.** *v. i. & t.* õitsema, õilmitsema; lilletama, (väljaõmmeldud, maalitud) õitega (*või* lilledega) ilustama ◇ **in ~** õitsel, õilmes, õitsemas, õieehtes; **printer's ~** *trük.* (lilleline) vinjett

flowerbed ['flauəbed] *s.* lillepeenar

flower-de-luce ['flauədə'lu:s] *arh., Am.* = **fleur-de-lis**

floweret ['flauərit] *s.* õieke, lilleke, väike õis *või* lill

flower-girl ['flauəgə:l] *s.* lilleneiu, lillemüüjanna

flower-pot ['flauəpɔt] *s.* lillepott

flowery ['flauəri] *a.* **(-iest; -iness)** lilleline, ilustatud; täis ilusaid sõnakõlkse

flowmeter ['floumi:tə] *s. tehn.* (*vedeliku, gaasi*) kulumõõtur, vee- *või* gaasimõõtur

flown [floun] *vt.* **fly** II

(')flu [flu:] *fam.* = **influenza**

fluctuate ['flʌktjueit] *v. i.* (üles-alla) kõikuma, fluktueerima; *haruld.* hoovama, lainetama

fluctuation [flʌktju'ei∫(ə)n] *s.* (üles-alla) kõikumine, muutlikkus, fluktuatsioon; *haruld.* hoovamine

flue I [flu:] *s.* ude, ebe, ehmes

flue II [flu:] *s.* (ahju-, suitsu)lõõr; leektoru.

flue III [flu:] = **(')flu**

Fluellen [flu(:)'elin] *pn.*

fluency ['flu(:)ənsi] *s.* (*kõne*) voolavus; soravus, ladusus; sõnaosavus

fluent ['flu(:)ənt] *a.* voolav; sorav, ladus; sõnaosav

fluff [flʌf] **1.** *s.* ude, ebe, ehmes; *teatr.* halvasti õpitud osa; eksimus, eksitus, viga; **2.** *v. t.* udemeliseks (*või* ebemeliseks) tegema; (*sulgi, karvu*) kohevile ajama **(up, out)**, (*patja*) kohevile lööma **(up)**; *teatr.* (*oma osa*) ebakindlalt esitama

fluffy ['flʌfi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** udemeline, ebemeline; kohevil olev, kahune

fluid ['flu(:)id] **1.** *a.* vedel, voolav; *piltl.* ebapüsiv, muutlik; **2.** *s.* fluidum, voolav aine, vedelik *või* gaas

fluidify [flu(:)'idifai] *v. t.* vedeldama

fluidity [flu(:)'iditi] *s.* vedelus, voolavus; *piltl.* ebapüsivus, muutlikkus

fluke I [flu:k] *s. zool.* maksakaan, maksakakssuulane; *ka* lestakala (= **flounder** I)

fluke II [flu:k] *s.* (*ankru*) käpp; (*noole*) kisk, kida; *pl.* (*vaala*) saba

fluke III [flu:k] **1.** *s.* juhuslik õnn *või* tabamus (*mängus*); *iroon.* möödarops, nurjumine; **2.** *v. i. & t.* õnnekombel saama *või* tabama; *iroon.* nurjuma

fluky ['flu:ki] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** ootamatult õnnelik, õnnelikust juhusest olenev

flume [flu:m] *s. Am.* tehisveejuhe, renn; (parvetus)kanal; kitsas sügav orujõgi

flummery ['flʌməri] *s.* magus (muna- ja piima)tarretis; *van.* kiisel, (kaera)kile; tühised meelitused, tühi loba

flummox ['flʌməks] **1.** *v. t. sl.* segi ajama, hämmeldama; **2.** *s. Am. sl.* segiminek (*er. deklameerimisel*)

flump [flʌmp] *fam.* **1.** *v. i. & t.* mütsatama; mütsti maha viskama *või* kukkuma **(down)**; **2.** *s.* mütsatus

flung [flʌŋ] *vt.* **fling**

flunk [flʌŋk] *Am. fam.* **1.** *v. i. & t.* läbi kukkuma; läbi kukutama; **2.** *s.* läbikukkumine

flunk(e)y ['flʌŋki] *s.* lakei, (livrees) teener; *piltl.* ila- *või* tallalakkuja

flunk(e)yism ['flʌŋkiizm] *s.* ila- *või* tallalakkumine, orjalikkus

fluor ['flu(:)ɔ:] *s. min.* sulapagu, fluoriit (= **~-spar**)

fluorescence [fluə'resns] *s. füüs.* fluorestsents

fluorescent [fluə'res(ə)nt] *a. füüs.* fluorestseeriv, fluorestsents- ◇ **~ lamp** *el.* fluorestsentslamp

fluoride ['fluərid] *s. keem.* fluoriid

fluorine ['fluər(a)in] *s. keem.* fluor (*sümbol* **F**)

fluorite ['fluərait] = **fluor**

fluor-spar ['flu(:)ɔ:spɑ:] = **fluor**

flurried ['flʌrid] *a.* kärsitu, ärev, närvitsev

flurry ['flʌri] **1.** *s.* kärsitus, ärevus, närvitsev

rutt; tuulepuhang; *Am.* kerge (lume)sadu; **2.** *v. t.* erutama, kärsituks tegema

flush I [flʌ∫] **1.** *v. i. & t.* lendu tõusma *või* ajama; **2.** *s.* üheskoos lendutõusnud (*või* lenduaetud) linnuparv

flush II [flʌ∫] **1.** *v. i. & t.* hoovama, uhkama, uhtuma, loppuma; uhtma, loputama; üle ujutama; ühetasaseks tegema; võsusid ajama *või* ajatama; õhetama, punetama, punastuma; punastama; õhevile ajama; julgustama, õhutama; **2.** *s.* hoovus, uhe, uht(u)mine; hoog, hoogsus, küllus; kasvuhoog; õhetus, punastus, puna; **3.** *a.* täis, üleujutatud; rikkalik, külluses olev; (*midagi, er. raha*) külluses omav **(of)**; *Am. sl.* rikas; ühetasane, samal tasemel olev (*millegagi* **with**) ◇ **~ deck** *mer.* siletekk

flush III [flʌ∫] *s.* sama masti kaartidest koosnev «käsi»

Flushing ['flʌ∫iŋ] *pn.* Vlissingen

fluster ['flʌstə] **1.** *v. t. & i.* segaseks tegema, segi ajama, erutama; segaseks minema, erutuma; **2.** *s.* segasus, erutus

flute [flu:t] **1.** *s.* flööt; flöödimängija; *tehn.* rihvel, rihv, kannelüür; **2.** *v. i. & t.* flööti (*või* flöödil) mängima; *tehn.* rihveldama, rihvama, kanneleerima

flutist ['flu:tist] *s.* flötist, flöödimängija

flutter ['flʌtə] **1.** *v. i. & t.* lehvitlema, lakatama, liplema, lipendama; laperdama; rabelema, kihama; ärevusega täitma, ärevaks tegema; (*tiibu*) siputama; värelema, pekslema; **2.** *s.* lehvitlus, lakatus, lipendus; laperdus; rabelemine, kihamine, ärevus; siputus; värelemine, pekslemine; *fam.* õnnemäng *või* kihlvedu

fluty ['flu:ti] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** flöödihääleline; pehme- *või* mahedakõlaline

fluvial ['flu:viəl], **fluviatile** ['flu:viət(a)il] *a. geogr.* fluviaalne, fluviatiilne, jõe-, voolu-, vooluveeline

flux [flʌks] **1.** *s.* hoovus; (*vere, väljaheite jms.*) haiglaselt rohke väljavool; vool, voolus; juurdevool, tõus; alatine muutus, püsimatus; *füüs.* sulamistemperatuur; *tehn.* räbusti, fluss; **2.** *v. i. & t.* välja voolama; sulama; sulatama ◇ **~ and reflux** tõus ja mõõn (*ka piltl.*); **bloody ~** *med.* verine kõhutõbi (= **dysentery**)

fluxion ['flʌk∫ən] *s. mat.* diferentsiaal; *haruld.* väljavool, *er. med.* haiglane väljavool (= **flux**) ◇ **method of ~s** *mat.* diferentsiaalarvutus (*Newtoni terminoloogia järgi*)

fly I [flai] *s.* (*pl.* **flies**) kärbes, kärblane (*päriskärblane või mõni teine kahetiivaline putukas*); *ka* kunstkärbes (*õngitsemiseks*) ◇ **a ~ in the ointment** tilk tõrva meepotis, tühine asi, mis rikub naudingut; **to break a ~** (*or* **butterfly**) **on the wheel** tühja asja peale palju jõudu kulutama; **no flies on him** *sl.* see mees tunneb asja; **~ agaric** punane kärbseseen

fly II [flai] **1.** *v. i. & t.* (*pret.* **flew** [flu:], *p. p.* **flown** [floun]) lendama; lennates hüppama; lehvima; sööstma, tormama, ruttama; põgenema (*vrd.* **flee**); lennutama, lendu laskma, lendama panema; lehvitama; **2.** *s.* lend, läbilennatud vahemaa; ühehobuseline (üüri)sõiduk, kaless; (*nööpide, er. püksinööpide*) kattelapp; (*telgi*) uksekate; *pl. teatr.* nöörilagi (*lavaruumi kohal*); *tehn.* kiirusregulaator (*masinal*); *ka* = **~-wheel** ◇ **to ~ at** (*kellelegi*) kallale tormama; **to ~ high** kõrgelt lendama, auahne olema; **to ~ in the face of** (*kellelegi*) lausa vastu hakkama; **to ~ in(to) a passion** vihaseks kihvatama; **to ~ (in)to pieces** tükkideks lendama; **to ~ a kite** tuulelohet lennutama; *piltl.* veksli peale raha laenama; **to ~ off the handle** *Am. fam.* vihaseks kihvatama; **to ~ open** lahti prahvatama; **to ~ out** kärkima hakkama (*kellegagi* **at**); **to ~ to arms** innukalt relvi haarama; **to let ~** lennata laskma, viskama; **to let ~ at** (*kellegi pihta*) laskma, hoopi andma; (*kedagi*) ründama; (*kellegagi*) kärkima; **with ~ing colours** lippude lehvides, võidutsevalt, auga

fly III [flai] *a. sl.* kaval

fly-away ['flaiəwei] *a.* lahtine (*rõiva kohta*); kergemeelne

fly-blow **1.** *s.* kärbsemunad, -mustus; **2.** *v. t.* kärbsemunadega (*või* kärbsemustusega) katma

fly-blown ['flaibloun] *a.* reostatud (*ka piltl.*), rikutud

flyboy ['flaibɔi] *s. Am. sl.* lendur

fly-by ['flaibai] *Am.* = **fly-past**

fly-catcher ['flaikæt∫ə] *s.* kärbsepüünis; *zool.* kärbsenäpp

flyer ['flaiə] = **flier**

fly-flap ['flaiflæp] *s.* kärbsevehik, -lapats
flying ['flaiiŋ] **1.** *a.* lendav, lennu-, lend-; põgus, kiire; **2.** *s.* lendamine; lennutamine ◇ ~ **bomb** *mil.* «lendav pomm», ballistiline rakettmürsk; ~ **bridge** ujuk- *e.* nahksild; *ka* tõstesild; ~ **buttress** tugikaar; ~ **column** lend- *e.* kiirkolonn; **F- Dutchman** Lendav Hollandlane; **F- Fortress** «lendav kindlus» (*teatavat tüüpi ameerika pommilennuk*); ~ **fox** *zool.* lendkoer, kalong; ~ **jib** *mer.* pudinkliiver; ~ **jump** lendhüpe, jooksuga hüpe; ~ **saucer** (salapärane) «lendav taldrik»; ~ **squad** (politsei) lendsalk; ~ **squadron** lendeskaader (*suure kiirusega laevade eskaader*); ~ **squirrel** *zool.* lendorav; ~ **visit** põgus (*või* lühike) külaskäik
flying-boat ['flaiiŋbout] *s.* lennupaat
flying-fish ['flaiiŋfiʃ] *s. zool.* lendkala; *sl.* Barbadose saare elanik
flying-officer ['flaiŋ'ɔfisə] *s. mil.* (Inglise) lennuväe vanemleitnant
flyleaf ['flaili:f] *s.* (*pl.* **-leaves** [-li:vz]) (tühi) eesleht, (*raamatu ees või lõpus asetsev*) kaitseleht
flyman ['flaimən] *s.* (*pl.* **-men**) ühehobusevoorimees; *teatr.* nöörilaetööline
fly-over ['flaiouvə] *s.* (teede) sildriste, viadukt
fly-paper ['flaipeipə] *s.* kärbsepaber
fly-past ['flaipɑ:st] *s.* (*lennukite*) tseremoniaalne ülelend, paraadlend
fly-sheet ['flaiʃi:t] *s.* lendleht
fly-swatter ['flaiswɔtə] *s.* kärbselapats
flytrap ['flaitræp] *s.* kärbselõks, -püünis; *bot.* kärbsepüünis
flyweight ['flaiweit] *s. sport* kärbeskaal; kärbeskaallane
fly-wheel ['flai(h)wi:l] *s.* hooratas
Fm *keem.* = **fermium**
fm. *lüh.* = **fathom**
F.M. *lüh.* = **1. Field Marshal; 2. frequency modulation**
F.O. *lüh.* = **1. Foreign Office; 2. Field-Officer; 3. Flying Officer**
Foakes [fouks] *pn.*
foal [foul] **1.** *s.* (hobuse-, eesli)varss; sälg; **2.** *v. t. & i.* varssa tooma, poegima (*hobuse või eesli kohta*) ◇ **in** (*or* **with**) ~ ramb, tiine (*hobuse või eesli kohta*)
foalfoot ['foulfut] *s.* (*pl.* ~**s**) *bot.* paiseleht (= **coltsfoot**)
foam [foum] **1.** *s.* vaht, kobrutis, kober; *poeet.* (vahutav) meri; **2.** *v. i.* vahutama, kobrutama; vahtu välja ajama (*suust* **at the mouth**) ◇ ~ **rubber** vahtkummi
foamy ['foumi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** vahune, vahutav, kobrune, kobrutav
f.o.b. ['efou'bi:] *lüh.* = **free on board**
fob I [fɔb] *s.* uuritasku (*püksivärvlis või vöö küljes*); uuriripats
fob II [fɔb] *v. t.* **(-bb-)** petma, tüssama, haneks võtma ◇ **to** ~ **off** kaela määrima (*midagi kellelegi* **smth. on** *or* **upon smb.**), petislikult rahuldama (*kedagi millegagi* **smb. with smth.**)
focal ['fouk(ə)l] *a.* **(-lly)** fokaalne, fokaal-, fookus-, tulipunkti- ◇ ~ **distance** fookuskaugus
focalize ['fouk(ə) laiz] *v. t.* fookusesse koondama; fokuseerima, fookustama (= **focus**)
fo'c'sle ['fouksl] = **forecastle**
focus ['foukəs] **1.** *s.* (*pl.* **-ci** [-sai], **-uses**) fookus, tulipunkt (*ka piltl.*); (*maavärina, haiguse jms.*) kolle; **2.** *v. i. & t.* **(-s-, -ss-)** fookustuma, (fookusesse) koonduma; fookustama, (fookusesse) koondama (*millelegi* **on**); (*fotoaparaati, mikroskoopi jms.*) fookusesse seadma ◇ **to get into** ~ fookusesse seadma (*ka piltl.*)
fodder ['fɔdə] **1.** *s.* kuivsööt; keert, furaaž; **2.** *v. t.* (*loomadele*) sööta andma, (*loomi*) söötma
foe [fou] *s. poeet.* vaenlane, vastane
foeman ['foumən] *s. arh.* (*pl.* **-men**) vastane (*lahingus*), vaenlane (*sõjas*)
Foehn [fə:n, *Am. ka.* fein] = **Föhn**
foetal, fe- ['fi:t(ə)l] *a.* fetaalne, looteline, feetusesse puutuv
foetid ['fi:tid] = **fetid**
foetus, fe- ['fi:təs] *s.* feetus, vililane
fog I [fɔg] *s.* ädal; ületalve kasvav rohi; *S.* sammal
fog II [fɔg] **1.** *s.* (tihe) udu, somp; udusus, pimedus, juhmus, segadus; **2.** *v. t.* **(-gg-)** uduga ümbritsema *või* katma; uduseks tegema, juhmistama, segadusse viima ◇ **in a** ~ *piltl.* juhmistunud

fog-bank ['fɔgbæŋk] *s. mer.* udupank, -rünk, maana paistev udu
fogbound ['fɔgbaund] *a.* (tihedast) udust sissemässitud, uduvangis, udu tõttu reisimisvõimetu
fogey ['fougi] = **fogy**
foggy ['fɔgi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** udune, sombune; ähmane ◇ **I haven't the foggiest (idea)** (mul) pole (õrna) aimugi
fog-horn ['fɔghɔ:n] *s.* udusarv, -sireen
fog-lamp ['fɔglæmp] *s.* udulatern
fog-signal ['fɔgsign(ə)l] *s.* udusignaal (*laeval või raudteel*)
fogy, fogey ['fougi] *s.* vanamoeline inimene, (vana) koi (= **old** ~)
Föhn, Foehn, *ka* f- [fə:n, *Am. ka* fein] *s. sks.* föön (*kuum kuiv mägituul, er. lõunatuul Alpides*)
foible ['fɔibl] *s.* nõrkus, nõrk külg
foil I ['fɔil] **1.** *s.* foolium, õhuke lehtmetall, stanniol; (*peegli*) metallikiht; taust, tagapõhi; **2.** *v. t.* tagapõhjaks olema
foil II [fɔil] **1.** *v. t. & i.* jälgedelt kõrvale juhtima, jälgi segama, (*plaane*) nurja ajama, nurjama; **2.** *s.* tagaaetava looma jäljed
foil III [fɔil] *s.* florett, piste- *e.* vehklemismõõk
foison ['fɔizn] *s. arh.* üliküllus; rikkalik lõikus
foist [fɔist] *v. t.* (salaja) sisse poetama *või* sokutama **(into, in)**; kaela määrima, peale sundima (*midagi kellelegi* **smth. off on smb.**)
Fokker ['fɔkə] **1.** *pn.*; **2.** *s.* fokker (*teatavat tüüpi lennuk*)
fol. *lüh.* = **folio**
fold I [fould] **1.** *s.* tarandik, lambatara, -aed (= **sheep-** ~); taratäis lambaid; *piltl.* kogudus, kirik, usklikkude kogu; **2.** *v. t.* (*lambaid*) tarastama
fold II [fould] **1.** *v. t. & i.* voltima, kurrutama; kokku käänama *või* murdma; kokku panema; (*käsi*) risti panema; (ligi) haarama; (sisse) mässima; kurduma, kokku käänduma *või* murduma, kokku käima; **2.** *s.* volt, kurd; poole (-lme), klapp ◇ **to** ~ **smb. in one's arms (to one's breast)** kedagi kaisutama (vastu rinda suruma); **to** ~ **up** (tihedalt) kokku voltima *või* keerama, (tihedalt) kokku käima, kokku klappima; *Am. sl.* nässu minema; **to sit with hands** ~**ed** käed rüpes istuma (*er. piltl.*)
-fold [fould] *suf.* -kordne, -kordselt
folder ['fouldə] *s.* voltija, kurrutaja; *trük.* voltija, voltimismasin: aktikaaned, dokumentide kaaned; voldik, kokkukeeratav (brošeerimata) reklaamleht; lõõtsik, lõõtstrükis; *pl.* kokkukäivad prillid
folding ['fouldiŋ] **1.** *a.* kokkuvolditav, -pandav, -käiv; **2.** *s.* voltimine, kokkumurdmine; (*metalli*) kokkupainutamine; *trük.* voltimine ◇ ~ **bed** kokkupandav säng, välivoodi; ~ **camera** klappkaamera; ~ **door(s)** tiibuks(ed); ~ **knife** liigendnuga; ~ **seat** klappiste
foliaceous [fouli'eiʃəs] *a.* leht-; lehtjas, lehekujuline, -taoline
foliage ['fouliidʒ] *s.* lehestik
foliation [fouli'eiʃ(ə)n] *s.* lehtimine, lehteminemine, lehepuhkemine; *arhit.* lehisilustis, -ornament
folio ['fouliou] *s.* (*pl.* **-os**) foolio, (*registri, trükise või käsikirja*) ühelt poolt nummerdatud lehekülg; *maj.* (*pearaamatu*) kaksiklehekülg; (*dokumendi*) arvestuslehekülg (*72 või 90 sõna, Am. 100 sõna*); poolkaust, foliant, foolio- *e.* poolkaustas raamat ◇ **the First F-** Shakespeare'i näidendite esimene koguväljaanne (1623) suure foliandina
folk [fouk] *s. arh.* rahvas; *pl.* inimesed, *er.* omad inimesed, pere ◇ **my** ~**s** minu omaksed; **old** ~**(s)** vanad, vanainimesed; ~ **etymology** *lgv.* rahvaetümoloogia
folk-dance ['foukdɑ:ns] *s.* rahvatants
Folkestone ['foukstən] *pn.*
folklore ['fouklɔ:] *s.* rahvaluule, folkloor; rahvaluuleteadus, folkloristika
folk-song ['fouksɔŋ] *s.* rahvalaul
folksy ['fouksi] *a.* **(-ily, -iness)** *fam.* lihtrahvalik, lihtne, kodune; seltsiv, sõbralik
folk-tale ['foukteil] *s.* rahvajutt
foll. *lüh.* = **following** järgmine, järgmised
follicle ['fɔlikl] *s. anat.* folliikul, nääps; *bot.* kukkurvili
follicular [fə'likjulə] *a. anat.* follikulaarne, follikulaar-, nääpsjas, nääps(u)-
folliculitis [fəlikju'laitis] *s. med.* follikuliit, nääpsupõletik
follow ['fɔlou] **1.** *v. t. & i.* järgnema, jälgi-

ma, jälitama, seirama; järgima, (*millegi*) järgi käima *või* toimima; järele tegema; järgnema, järelduma, johtuma, tulenema (*millestki* **from**); (*mõttekäiku*) jälgima, aru saama; (*ametit*) pidama; **2.** *s.* (*piljardimängus*) lööja palli järelejooksmine tabatud pallile; (*restoranis*) väike järelportsjon ◇ **~ my leader** «tehke järele» (*lastemäng, kus matkitakse eestvedaja liigutusi*); **to ~ one's nose** suunda juhuse hooleks jätma; **to ~ out** (*eeskirjadest*) täpselt kinni pidama; **to ~ suit** *vt.* **suit**; **to ~ through** (*golfi- või piljardimängus*) järellööki andma; *piltl.* pidevalt jätkama; **to ~ up** järjekindlalt jätkama, püsivalt jälgima, (*midagi*) lisaks andma **(with)**, eelnevale järgnevalt tegema **(by doing)**; **as ~s** järgnevalt

follower ['fɔlouə] *s.* järgneja, jälgija, seiraja; järelkäija; kaaslane; pooldaja; *fam.* (*er. teenijatüdruku*) austaja, armastaja

following ['fɔlouiŋ] **1.** *a.* järgnev, järgmine; **2.** *s.* kaaskond, saatjaskond; pooldajaskond; **3.** *prep.* (*millelegi*) järgnevalt, (*millegi*) järel

follow-through ['fɔlouθru:] *s.* (*golfi- või piljardimängus*) järellöök; *piltl.* (algatatu) järjekindel läbiviimine, lõpuleviimine

follow-up ['fɔlouʌp] *s.* järg, jätk (*millelegi* **to**); *atrib.* järel- ◇ **~ order** järeltellimus; **~ treatment** järelmenetlus, järelravi

folly ['fɔli] *s.* narrus, lollus, narritemp, meeletus, rumalus ◇ **smb.'s F-** kellegi pillavalt uhke maja või mõni muu asjatult raiskav ettevõte

foment [fo(u)'ment] *v. t.* hautama, kuuma mähist tegema, fomenteerima; (*rahutusi*) hauduma, ässitama

fomentation [foumen'teiʃ(ə)n] *s.* hautamine, fomentatsioon, hautis, kuum mähis, foment; (*rahutuste*) haudumine, ässitamine

fond [fɔnd] *a.* hell, armastav, õrn; kiindunud; (narruseni) usaldav, kergeusklik; *Am.* armastatav, kallikspeetav ◇ **to be ~ of** armastama; **to become** (*or* **get**) **~ of** armastama hakkama, (*kellessegi, millessegi*) kiinduma; **a ~ hope** liialt optimistlik (*või* põhjendamatu) lootus

fondant ['fɔndənt] *s.* pehme magus kompvekitäidis; kergesti sulav kompvek

fondle ['fɔndl] *v. t. & i.* hellitama, kallistama

fondly ['fɔndli] *adv.* hellalt, armastavalt, õrnalt; kergeusklikult

fondness ['fɔndnis] *s.* hellus, armastus, õrnus (*millegi, kellegi vastu* **for**); nõrkuseni ulatuv kalduvus (*millekski* **for**); kiindumus (*kellessegi, millessegi* **of**)

foney ['founi] *Am.* = **phoney**

font [fɔnt] *s.* (suur) ristimisastja, ristimiskivi; pühitsetud vee astja; (*lambi*) õlimahuti (= **fount** II); *Am.* = **fount** I

fontal ['fɔnt(ə)l] *a.* (alg)allika-, lätte-; esmane; *kirikl.* ristimis- ◇ **~ source** algallikas

fontanel(le) [fɔnt(ə)'nel] *s. anat.* lõge, lõgemekoht

food [fu:d] *s.* toit, toidus; söök; sööt ◇ **~ for fishes** «kalasööt», uppunu(d); **~ for worms** «ussisööt», surnu(d); **mental ~** vaimutoit

foodstuff ['fu:dstʌf] *s. haril. pl.* toiduaine

fool I [fu:l] **1.** *s.* narr, tola, jantleja; *aj.* kojanarr; rumalpea, lollpea, tobu; **2.** *v. i. & t.* narrusi tegema, narri mängima, jantlema; petma (*kelleltki midagi* **smb. out of smth.** *or* **smth. out of smb.**); pettuse teel meelitama (*midagi tegema* **into doing**); narrima, narritama; **3.** *a. Am.* narr, rumal ◇ **to make a ~ of** sisse vedama, lolliks tegema, lollitama, narritama; **to make a ~ of oneself** ennast naeruvääristama; **to play the ~** lollusi tegema; **~'s errand** asjatu käik; **~'s gold** *Am.* «lollikuld», püriit *või* markasiit; **~'s mate** (*males*) «karjapoisimatt», teise käigu järel matisaamine; **~'s paradise** logardite õnnemaa, logaskiriik; **~'s parsley** *bot.* koeraputk; **to ~ about** logelema; **to ~ away** (ära) raiskama

fool II [fu:l] *s. kok.* puuvilja- *või* marjakreem (*näit.* **gooseberry ~**)

foolery ['fu:ləri] *s.* narritemp, narrus

foolhardy ['fu:lhɑ:di] *a.* **(-iness)** hulljulge, mõtlematult julge

foolish ['fu:liʃ] *a.* rumal, mõtlematu, kergemeelne

foolishness ['fu:liʃnis] *s.* rumalus, narrus, kergemeelsus

fool-proof ['fu:lpru:f] *a.* «lollikindel», lihtne käsitseda, eksitus- *või* rikkiminekukindel

fool's-cap, foolscap ['fu:lzkæp] *s.* narrimüts; (*haril.* [-lsk-]) kantseleiformaadis (*13×17 tolli*) kirjutuspaber *või* trükikaust

foot [fut] **1.** *s.* (*pl.* **feet** [fi:t]) jalg, labajalg, põid; (*mäe*) jalg, jalam; jaland, alus; (*voodi*) jaluts; (*suka*) põid, laba; jalavägi; (*pl.* **feet**) jalg (*pikkusmõõt*, = 12 **inches** = 30,5 cm); värsijalg; (*pl.* **foots**) põhjapärm, (põhja)pära, (õli)setted, (*suhkrusiirupi*) sadestis; **2.** *v. t.* pöitama, uut põida panema; (*arvet*) kokku arvama **(up)** *või* kinni maksma; (**~ it**) tantsima; jala käima ◇ **to know the length of smb.'s ~** kellegi nõrkusi tundma; **to put one's ~ down** *piltl.* kindlalt üles astuma, oma nõudmise (*või* arvamuse) juurde jääma; **to put one's best ~ forward** kiiresti (käia) rühkima; **to put one's ~ in it** väärsammu tegema, sisse kukkuma; **on ~** jala, jalgsi; *piltl.* liikvel, käimas; **on one's feet** jalul, terve; omil jalul (seisev), iseseisva sissetulekuga; **to carry smb. off his feet** kedagi vaimustuses kaasa kiskuma; **to drag one's feet** jalgu lohistama; *piltl.* tahtlikult viivitama; **F- Guards** = **Foot-guards**; **~s** *teatr. sl.* = **footlights**

footage ['futidʒ] *s.* (*millegi*) pikkus jalgades; töötasu jala pealt (*näit. kaevandustööl*)

foot-and-mouth disease ['futən(d)'mauθdi'zi:z] *s.* suu- ja sõrataud

football ['futbɔ:l] *s.* jalgpall

footballer ['futbɔ:lə] *s.* jalgpallimängija, jalgpallur

foot-board ['futbɔ:d] *s.* jalalaud, astmelaud (*vankri pukil, vankrisse astumiseks või tõlla taga teenri jaoks*); (*voodi*) jalutsilaud

foot-boy ['futbɔi] *s.* (*hotelli*) jooksupoiss

foot-bridge ['futbridʒ] *s.* purre; käigusild, jalakäijate sild

Foote [fut] *pn.*

-footed ['futid] *a.* -jalgne, -jalane

footer ['futə] *s. sl.* jalgpallimäng (= **football**); *haruld.* jalakäija; **(-~)** (*nimetatud arv*) jalgu pikk isik *või* asi (*näit.* **six-~** kuue jala pikkune mees)

footfall ['futfɔ:l] *s.* jalaastumine, samm; sammude kõla

foot-gear ['futgiə] *s.* jalatsid, jalanõud

Foot-guards, *ka* **Foot Guards** ['futgɑ:dz] *s. pl.* (briti) jalakaardiväelased (*nüüd ainult teatavate jalaväerügementide nimetus*)

foot-hill ['futhil] *s. geol.* (mäe) jalam; *pl.* eelmäestik

foothold ['futhould] *s.* jalgealune, kindel jalatugi (*ka piltl.*)

footing ['futiŋ] *s.* jalgealune, kindel seisukoht; olukord, -suhe, vahekord; *tehn.* taldmik, vundamendi- *või* müürialus; (*ühe arvutulba*) kogusumma ◇ **on a friendly ~** sõbralikus vahekorras; **on an equal ~** võrdsetel alustel, üheväärseina; **to lose one's ~** jalgealust kaotama, libastuma; **to pay one's ~** *fam.* sisseastumismaksu (ette) tasuma *või* sisseastumisliikusid tegema

footle ['fu:tl] *sl.* **1.** *v. i.* alpima, jantlema, narri mängima; lollusi rääkima; **2.** *s.* alpus, narrus; rumal loba

footless ['futlis] *a.* jalutu; alusetu; *Am. fam.* saamatu, võimetu

footlights ['futlaits] *s. pl.* rambituled, -valgus; ramp

footling ['fu:tliŋ] *a. sl.* alp, rumal, tühine

footloose ['futlu:s] *a.* vaba minema, kuhu süda kutsub; mitte millegagi seotud

footman ['futmən] *s.* (*pl.* **-men**) lakei, (livrees) teener; *arh.* jalaväelane

footmark ['futmɑ:k] *s.* jalajälg

footnote ['futnout] *s.* joonealune märkus, allmärkus

footpad ['futpæd] *s.* (*jala käiv*) teeröövel

foot-passenger ['futpæsindʒə] *s.* jalakäija

foot-path ['futpɑ:θ] *s.* (*pl.* **-ths** [-ðz]) jalgrada

foot-pound ['futpaund] *s. füüs.* jalg-nael (*tööhulga ühik: ühe inglise naela ühe inglise jala kõrgusele tõstmiseks kuluv töö*)

footprint ['futprint] *s.* jalajälg

foot-race ['futreis] *s.* võidujooks *või* võidukäimine

foot-rot ['futrɔt] *s.* (*lamba või veise*) sõramädanik

footrule ['futru:l] *s.* (ühe jala pikkune) tollipulk

foots [futs] *s. pl. sl.* = **footlights**

foot-slogger ['futslɔgə] *s. fam.* jalakõmpija, -käija; *sl.* jalaväelane

footsore ['futsɔ:] *a.* (liigsest käimisest) villihõõrutud (*või* veriste) jalgadega

footstalk ['futstɔ:k] *s.* leheroots; õieraag; (taime) vars; *zool.* väänel

footstep ['futstep] *s.* samm, sammude kõla; jalajälg ◇ **to follow in smb.'s ~s** kellegi jälgedes käima

footstool ['futstu:l] *s.* jalapink, -järg
footway ['futwei] *s.* jalgrada (= **footpath**); *haruld.* jalgtee, kõnnitee; *mäend.* inimkäik
footwear ['futwɛə] *s.* jalatsid, jalanõud
foozle [fu:zl] *sl.* **1.** *v. t.* vusserdama; *er.* (*golfimängus lööki*) vussi ajama; **2.** *s.* vusserdus; *er.* ebaõnnestunud pallilöök; *piltl.* vusserdis
fop [fɔp] *s.* keigar, kehk, moenarr, kehkenpüks, kehkadivei
foppery ['fɔpəri] *s.* keigarlus, keigarlikkus, kehkus
foppish ['fɔpiʃ] *a.* keigarlik, kehkjas
f.o.r. ['efou'ɑ:] *lüh. kaub.* = **free on rail** frankovagun
for [fɔ:, fɔ, fə] **1.** *prep.* (*kellegi, millegi*) jaoks, heaks, -ks; asemel, eest; pärast, tõttu; poolt; järele; suunas; kestel; **2.** *konj.* sest, sest et ◇ ~ **all I know** niipalju kui mina tean; ~ **all that** sellest hoolimata; ~ **good** alatiseks, igavesti; ~ **short** lühidalt, lühendatult; **as** ~ mis puutub (*millessegi*); **but** ~ kui ei oleks (*midagi, kedagi*); **it is** ~ **you to do** see on teie teha; **now** ~ **it!** noh, las käia!; **oh,** ~ ...! oh, kui mul oleks ...!; **what** ~? milleks?; **word** ~ **word** sõnasõnalt
for- [fɔ:, fə] *pref.* ära-
forage ['fɔridʒ] **1.** *s.* keert, furaaž, hobusemoon; loomasööt; koresööt; hobusemoona otsimine; **2.** *v. i.* (hobuse)moona otsima, furažeerima; otsima (*midagi* **for**); laastama, röövima ◇ ~**-cap** (*jalaväelase töörõivaste juurde kuuluv*) vormimüts
forager ['fɔridʒə] *s.* moonaotsija; laastaja; otsija
foramen [fo'reimen] *s.* (*pl.* **-amina** [-æminə]) *anat., zool., bot.* foraamen, mulk
forasmuch [f(ə)rəz'mʌtʃ] *adv.* (*tarvit. ainult ühendis* ~ **as**) kuna, kuna ju, silmas pidades et
foray ['fɔrei] **1.** *s.* röövretk, -kallaletung; **2.** *v. i.* röövretke tegema; riisuma, laastama
forbad(e) [fə'bæd] *vt.* **forbid**
forbear I, **fore-** ['fɔ:bɛə] *s. haril. pl.* esivanem, esiisa, eellane
forbear II [fɔ:'bɛə] *v. t. & i.* (*pret.* **-bore** [-'bɔ:], *p. p.* **-borne** [-'bɔ:n]) hoiduma, keelduma (*millestki* **from**); mitte tarvitama *või* mainima; kannatlik olema (*kellegagi, millegagi* **with**)
forbearance [fɔ:'bɛər(ə)ns] *s.* hoidumine, keeldumine; kannatlikkus, leebivus, sallivus
forbearing [fɔ:'bɛəriŋ] *a.* kannatlik, leebiv, salliv
Forbes [fɔ:bz] *pn.*
forbid [fə'bid] *v. t.* (*pret.* **-bad(e)**) [-'bæd], *p. p.* **-bidden** ['bidn]; **-dd-**) keelama, mitte lubama ◇ **God** ~**!** jumal hoidku!
forbidden [fə'bidn] **1.** *p. p., vt. eelm.*; **2.** *a.* keelatud ◇ **the** ~ **fruit** keelatud vili
forbidding [fə'bidiŋ] *a.* keelav; eemalepeletav, -tõukav; heidutav, ohtlik
forbore [fɔ:'bɔ:], **forborne** [fɔ:'bɔn] *vt.* **forbear** II
force [fɔ:s] **1.** *s.* jõud, vägi, võim; mõjuvõim; kehtivus, maksvus, siduvus; sundus, vägivald; väesalk; politseivägi; **(the F-)** politsei; *pl.* sõjavägi; **2.** *v. t.* **(-ceable)** sundima (*midagi tegema* **to do, into doing**); peale sundima (*kellelegi* **upon**); suruma; välja pigistama, vägivaldselt võtma; läbi tungima, vallutama *või* avama; vägistama; ülemääraselt pingutama, pingutusele sundima, liialdama, forsseerima; (*arengut*) kunstlikult kiirendama; (*taime*) ajatama ◇ **by** ~ vägisi, vägivaldselt, jõuga; **by** ~ **of** (*millegi*) abil, jõul, varal; **in** ~ kehtiv, maksvusel olev; suurearvuline, arvurikas; **in great** ~ täies jõus, võimas; **to come into** ~ jõusse astuma, jõustuma, kehtima hakkama; **to be of** ~ jõus olema, kehtima, siduv olema; **the** ~ **of gravity (inertia)** *füüs.* gravitatsioonijõud (inertsjõud); ~ **pump** *tehn.* surupump; **to** ~ **smb.'s hand** kedagi enneaegselt (*või* vastu tahtmist) tegutsema sundima; **to** ~ **the pace** tempot kiirendama (*et võistlejat ära väsitada*); **to** ~ **a simile** võrdkuju (*või* piltlikku kõnet) liiga kaugele arendama; **to** ~ **a smile** sunnitult naeratama
forced [fɔ:st] *a.* sunnitud, sunniline, sunniviisiline, sund-; pingutatud; liialdatud, forsseeritud ◇ ~ **labour** sunnitöö; ~ **landing** hädamaandumine; *nalj., er. Am.* kukkumine
forcedly ['fɔ:sidli] *adv.* sunnitult, pingutatult; liialdatult, forsseeritult

forceful ['fɔ:sf(u)l] *a. lit.* **(-lly)** = **forcible**
force-meat ['fɔ:smi:t] *s. kok.* peenestatud liha, hakkliha (*täidiseks*), farss, täidis
forceps ['fɔ:seps] *s.* (*pl.* ~) *med.* tangid; *zool.* tangis ◇ ~ **delivery** *med.* tangsünnitus
forcible ['fɔ:sibl] *a.* **(-bly)** vägivaldne, sunniline, sund-; jõuline, mõjurikas, veenev
ford I [fɔ:d] **1.** *s.* koole (*madal koht jões*); **2.** *v. t.* **(-dable)** (läbi) kahlama, läbi minema, (*koolme kaudu*) üle minema (*jõest*)
Ford II [fɔ:d] **1.** *pn.*; **2.** *s.* ford(auto)
fore [fɔ:] **1.** *adv.* eespool; (*laeva*) vööris; ette; 2. *prep. haruld.* palge ees (*sageli kirjutatakse ekslikult* **'fore**); **3.** *a.* eespoolne, eesmine; (*laeva*) vööris asetsev, vööri-; **4.** *s.* esi, esiplaan, esiosa; *mer.* vöör; **5.** *interj.* (hoia) eest! (*tarvit. hoiatushüüuna golfilöögi juures*) ◇ ~ **and aft** vööris ja ahtris, üle kogu laeva; *vrd.* ~**-and-aft**; **to the** ~ kohal, käepärast, esiplaanil; **to come to the** ~ etteotsa pääsema, esirinda (*või* esiplaanile) tõusma
fore- [fɔ:] *pref.* ees-, ette-; esi-
fore-and-aft ['fɔ:rənd'ɑ:ft] *a. mer.* vöörist ahtrisse (*s. o. piki laeva*) suunatud, piki- ◇ ~ **cap** piloodimüts, pilotka; ~ **rig** pikitaglas; pikipurjestus; ~ **sail** pikipuri; ~ **schooner** kahvelkuunar
forearm I ['fɔ:rɑ:m] *s.* käsi- *või* küünarvars
forearm II [fɔ:'rɑ:m] *v. t.* ette relvastama
forebear ['fɔ:bɛə] = **forbear** I
forebode [fɔ:'boud] *v. t.* (*midagi paha*) ennustama, ette tähendama *või* kuulutama, ette aimama
foreboding [fɔ:'boudiŋ] *s.* (paha) eelaimus; ennustus, ettetähendus
forecast 1. [fɔ:'kɑ:st] *v. t.* (*pret. & p. p.* ~, ~**ed**) ette arvama, ennustama; ette arvestama *või* kavatsema; **2.** ['fɔ:kɑ:st] *s.* ettearvestus, ennustus ◇ **weather** ~ ilmaennustus, ilmateade (lähemaks tulevikuks)
forecastle ['fouksl, *Am. ka* 'fɔ:kɑ:sl], **fo'c'sle** ['fouksl] *s. mer.* pakk, bakk; ruhv; *aj.* tornitaoline ehitis vanaaegse sõjalaeva ninas
foreclose [fɔ:'klouz] *v. t. & i.* välistama, välja sulgema, kõrvaldama; (*hüpoteegi*) väljalunastusõigust kaostama; (*küsimust*) ette ära otsustama
foreclosure [fɔ:'klouʒə] *s.* väljasulgemine; (*hüpoteegi*) väljalunastusõiguse kaostus
forecourt ['fɔ:'kɔ:t] *s.* eesõu
foredoom [fɔ:'du:m] *v. t.* (*saatusest*) ette määrama, ette hukatusele mõistma
forefather ['fɔ:fɑ:ðə] *s.* esiisa, -vanem, eellane
forefinger ['fɔ:fiŋgə] *s.* esisõrm, nimetissõrm, osutussõrm, «kotinõel»
forefoot ['fɔ:fut] *s.* (*pl.* **-feet** [-fi:t]) eesjalg, esijalg
forefront ['fɔ:frʌnt] *s.* eesliin; esikülg, -rind
foregather [fɔ:'gæðə] = **forgather**
forego I [fɔ:'gou] = **forgo**
forego II [fɔ:'gou] *v. t. & i.* (*pret.* **-went** [-'went], *p. p.* **-gone** [-'gɔn]) eelnema, eel käima; *vrd.* **forgo**
foregoing [fɔ:'go(u)iŋ] *a.* eelnev, ennemainitud
foregone [fɔ:'gɔn] **1.** *p. p., vt.* **forego** II; **2.** *a.* ette ära otsustatud ◇ ~ **conclusion** juba ette tehtud otsus
foreground ['fɔ:graund] *s.* esiplaan
forehand ['fɔ:hænd] **1.** *s.* (*ratsurist eespool olev*) hobusekere esiosa; **2.** *a.* eestkäe-, pärikäe- ◇ ~ **stroke** (*tennisemängus*) eestkäelöök, pärilöök
forehanded ['fɔ:hændid] *a. Am.* ettenägelik, kokkuhoidlik; jõukas; õigeaegne, ajaldine; *ka* eestkäe-, pärikäe- (*vt. eelm.*)
forehead ['fɔrid] *s.* otsaesine, otsmik, laup
foreign ['fɔrin] *a.* välis-, välis- *e.* võõramaine, võõras, võõrik, võõr-; võõrapärane, mitte omane **(to)** ◇ ~ **language** võõrkeel; ~ **matter** võõraine, võõrlisand(id); **F- Office** (Inglise) välisministeerium; ~ **parts** välismaad; ~ **trade** väliskaubandus
foreigner ['fɔrinə] *s.* välismaalane, võõrsilt tulnu, võõras
foreknow [fɔ:'nou] *v. t.* (*pret.* **-knew** [-'nju:], *p. p.* **-known** [-'noun]) ette teadma
foreknowledge [fɔ:'nɔlidʒ] *s.* etteteadmine
foreland ['fɔ:lənd] *s.* neem, maanina; ees olev maa; rannikuäärne maa
foreleg ['fɔ:leg] *s.* eesjalg, esijalg
forelock ['fɔ:lɔk] *s.* otsmikulokk, -juuksed, (juukse)tutt; *tehn.* splint, lõhis(pulk) ◇ **to take time by the** ~ juhust õigel ajal kasutama; **to touch the** ~ kätt otsmiku juurde tõstes tervitama

foreman ['fɔ:mən] *s.* (*pl.* **-men**) esivandekohtunik; eestööline, (tehase)meister, töö(de)juhataja
foremast ['fɔ:mɑ:st] *s.* vöörimast, fokkmast, esimast ◇ **~ man** (*or* **hand**) lihtmadrus
foremost ['fɔ:moust] **1.** *a.* eesmine, eespoolseim, kõige esimene, tähtsaim; **2.** *adv.* kõige esimesena, kõigepealt, eelkõige ◇ **first and ~** esiteks ja eelkõige
forename ['fɔ:neim] *s. haruld.* eesnimi (= **first name**)
forenoon ['fɔ:nu:n] *s.* hommikupoolik, ennelõunane aeg
forensic [fə'rensik] *a.* **(-ically)** kohtulik, kohtu-; avalikule väitlusele omane
foreordain [fɔ:rɔ:'dein] *v. t. haruld.* ette määrama (= **predestine**)
foreordination [fɔ:rɔ:di'neiʃ(ə)n] *s. haruld.* ettemääramine (= **predestination**)
forepeak ['fɔ:pi:k] *s. mer.* vöörpiik
forequarters ['fɔ:kwɔ:təz] *s. pl.* (*looma*) esiveerandikud (koos kintsudega)
fore-run [fɔ:'rʌn] *v. t.* (*pret.* **-ran** [-'ræn], *p. p.* **-run**; **-nn-**) eelnema, eelkäijaks olema
fore-runner ['fɔ:'rʌnə] *s.* eelkäija
foresail ['fɔ:seil, -sl] *s. mer.* fokk(puri); eespuri, foka
foresaw [fɔ:'sɔ:] *vt. järgm.*
foresee [fɔ:'si:] *v. t.* (*pret.* **-saw** [-'sɔ:], *p. p.* **-seen** [-'si:n]) ette nägema
foreshadow [fɔ:'ʃædou] *v. t.* ette tähendama, aimata laskma
foreshore ['fɔ:ʃɔ:] *s.* pagu(vee)rand (*tõusu ja mõõna piiri vahelmine maa*)
foreshorten [fɔ:'ʃɔ:tn] *v. t.* (*perspektiivis või joonisel*) lühendama, lühiperspektiivis näitama
foreshortening [fɔ:'ʃɔ:tniŋ] *s. kunst* rakurss
foreshow [fɔ:'ʃou] *v. t.* (*pret.* **~ed**, *p. p.* **-shown** [-'ʃoun]) ette näitama *või* tähendama, aimata laskma
foresight ['fɔ:sait] *s.* ettenägelikkus, -vaatlikkus, -mõtlikkus, -mõtlevus; (püssi)kirp
foreskin ['fɔ:skin] *s. anat.* eesnahk
forest ['fɔrist] **1.** *s.* mets; laas, põlismets; **2.** *v. t.* metsastama, metsaga katma
forestall [fɔ:'stɔ:l] *v. t.* ennetama, edestama, ette jõudma; (ette) üles ostma (*näit.* **~ the market**)
forestay ['fɔ:stei] *s. mer.* fokktaak; eestaak, vöörtaak
forester ['fɔristə] *s.* metsnik, metsaülem; metsatööline; metsaelanik; metsalind, -loom
forestry ['fɔristri] *s.* metsandus; metsaalad, metsad
foretaste 1. ['fɔ:teist] *s.* eelmaitse, (eel)maik; **2.** [fɔ:'teist] *v. t.* ette maitsma, maiku suhu saama
foretell [fɔ:'tel] *v. t.* (*pret. & p. p.* **-told** [-'tould]) ennustama, ette kuulutama *või* ütlema
forethought ['fɔ:θɔ:t] *s.* ettemõtlikkus, -vaatlikkus; ettekavatsetus
foretime ['fɔ:taim] *s. haruld.* endised ajad, minevik
foretoken 1. ['fɔ:touk(ə)n] *s.* enne, ettetähendus; **2.** [fɔ:'touk(ə)n] *v. t.* ennustama, (*millegi*) endeks olema
foretold [fɔ:'tould] *vt.* **foretell**
foretop ['fɔ:təp, -tɔp] *s. mer.* fokkmarsssaaling
forever [fə'revə] *peam. Am.* = **for ever** (*vt.* **ever**)
forewarn [fɔ:'wɔ:n] *v. t.* ette hoiatama
forewent [fɔ:'went] *vt.* **forego**
forewoman ['fɔ:wumən] *s.* (*pl.* **-women** [-wimin]) naisesivandekohtunik; naiseestööline
foreword ['fɔ:wə:d] *s.* eessõna, saatesõna (*harilikult mitte autori enda poolt*); *vrd.* **preface**
Forfar ['fɔ:fə] *pn.*
Forfarshire ['fɔ:fəʃ(i)ə] *pn.*
forfeit ['fɔ:fit] **1.** *pred. a.* minetatud, (oma süü läbi) kaotatud; (*võlatähe v. pandi kohta*) lunastamata; **2.** *s.* minetatud asi, kaotatud pant; trahv; kahetsusraha; *pl.* pandimäng; **3.** *v. t.* minetama, (oma süü läbi) kaotama; ohvriks tooma
forfeiture ['fɔ:fitʃə] *s.* minetus, kaotus, kaotsiminek
forfend [fɔ:'fend] *v. t.* (*õnnetust*) ära hoidma ◇ **God ~!** jumal hoidku!
forgather, foreg- [fɔ:'gæðə] *v. i.* kogunema, kohtuma; seltsima, läbi käima (*kellegagi* **with**)
forgave [fə'geiv] *vt.* **forgive**

forge I [fɔ:dʒ] *v. i.* edasi tungima, rühkima ◇ **to ~ ahead** edasi (*või* esikohale) rühkima
forge II [fɔ:dʒ] **1.** *s.* sepikoda, sepapaja; ääs; sepistuskoda *või* -tehas; **2.** *v. t. & i.* **(-geable)** (*metalli*) taguma, vasardama, sepistama; sepitsema (*ka piltl.*); võltsima (*dokumenti, allkirja*) ◇ **~ coal** sepasüsi
forgeable ['fɔ:dʒəbl] *a.* sepistatav, taotav, vasardatav
forger ['fɔ:dʒə] *s.* metallitaguja, sepistaja, sepp; sepitseja (*ka piltl.*); (dokumendi-, allkirja)võltsija
forgery ['fɔ:dʒ(ə)ri] *s.* võltsimine, võltsing; võltsitud dokument *või* allkiri
forget [fə'get] *v. t. & i.* (*pret.* **-got** [-'gɔt]; *p. p.* **-gotten** [-'gɔtn], *poeet.* **-got**; **-tt-**) unustama, mitte mäletama; hooletusse jätma ◇ **I ~ his name** ma olen unustanud (*või* ma ei mäleta) ta nime, ta nimi ei tule mulle meelde; **never to be -gotten** unustamatu; **to ~ oneself** ennast unustama
forgetful [fə'getf(u)l] *a.* **(-lly)** unustaja, unustlik; hooletusse jätja ◇ **to be ~ of** unustama
forgetfulness [fə'getf(u)lnis] *s.* unustlikkus, unustus
forget-me-not [fə'getminɔt] *s.* meelespea, meelislill, lõosilm
forging ['fɔ:dʒiŋ] *s.* (*metalli*) tagumine, sepistamine, vasardamine; sepis
forgivable [fə'givəbl] *a.* andestatav, andeksantav
forgive [fə'giv] *v. t.* (*pret.* **-gave** [-geiv], *p. p.* **-given** [-'givn]) andestama, andeks andma ◇ **to ~ a debt** võlga kustutama; **to ~ smb. smth.** (*or* **smb. for smth.**) kellelegi midagi andestama; **~ me for troubling you** andestage, et teid tülitan; **he was -given (everything)** talle andestati (kõik)
forgiveness [fə'givnis] *s.* andestus, andeksandmine
forgiving [fə'giviŋ] *a.* andestav, valmis andestama
forgo, forego [fɔ:'gou] *v. t.* (*pret.* **-went** [-'went], *p. p.* **-gone** [-'gɔn]) loovutama, käest ära andma, ära jätma; (*millestki*) loobuma
forgot(ten) [fə'gɔt(n)] *vt.* **forget**
fork [fɔ:k] **1.** *s.* hark, hang, vigel; kahvel; haru, hargnemine; **2.** *v. i. & t.* hargnema, harunema; hanguga (*või* hargiga) tõstma ◇ **to ~ out** *sl.* rahakotti kergendama, raha välja laduma, maksma
forked [fɔ:kt, 'fɔ:kid] *a.* haraline, harkjas, hark-
forlorn [fə'lɔ:n] *a.* mahajäetud, vilets, abitu; meeleheitlik ◇ **~ hope** tormijooksusalk; meeleheitlik ettevõte; asjatu lootus
form [fɔ:m] **1.** *s.* vorm, kuju; formular, (trükitud) plank, blankett; viis; vormilisus, väline talitusviis; vorm(isolek), tervislik olukord (*er. spordis*); (trüki)vorm, ladu; (kooli)klass; pink; **2.** *v. t. & i.* vormima, formeerima, moodustama, kujundama; rivistama **(up)**; formeeruma, kujunema, moodustuma; rivistuma **(up)** ◇ **to appear in** (*or* **under**) **various ~s** mitmesugusel (eri) kujul esinema; **to fill in the ~** formulari täitma; **to be in** (*or* **on**) **~** (heas) vormis olema
-form ['fɔ:m] *suf.* -kujuline, -kujune (*tuletab adjektiive, näit.* **cruciform, multiform**)
formal ['fɔ:m(ə)l] *a.* **(-lly)** vormiline, vormisse puutuv; väline; vormitäiteks tehtud; formaalne, formaal-, vormiline, vorminõudeid piinlikult järgiv; selgesõnaline, kindlakujuline
formaldehyde [fɔ:'mældihaid] *s. keem.* formaldehüüd
formalin ['fɔ:məlin] *s. keem.* formaliin
formalism ['fɔ:məlizm] *s.* formalism
formalist ['fɔ:məlist] *s.* formalist
formalistic [fɔ:mə'listik] *a.* formalistlik
formality [fɔ:'mæliti] *s.* formaalsus, vormilisus, piinlik vormitäitmine
formalize ['fɔ:məlaiz] *v. t.* **(-zable)** formaliseerima, formaalseks (*või* vormiliseks) tegema; stiliseerima
format ['fɔ:mæt, -mɑ:] *s.* kaust, formaat
formation [fɔ:'meiʃ(ə)n] *s.* moodustus, kujundus, formeerimine, formeerumine; moodustis; *geol.* formatsioon, kihistu, ladestu; *mil.* rivistus, rivi(kord) ◇ **~ marching** rivikorras marssimine; **~ flight** rivilend
formative ['fɔ:mətiv] **1.** *a.* kujundav, moodustav, formatiivne; **2.** *s.* moodustav osis
forme [fɔ:m] *s.* (trüki)vorm, ladu (= **form**)
former I ['fɔ:mə] **1.** *a.* endine, eelmine, eelnev, eel- *e.* enne- *või* esimesena mainitud;

2. *pron.* **(the ~)** eel- e. enne- *või* esimesena mainitu, esimene

former II [ˈfɔːmə] *s.* vormija, formeerija (*vt.* **form**)

formerly [ˈfɔːməli] *adv.* varemalt, ennemalt, vanasti

formic [ˈfɔːmik] *a. keem.* sipelg- ◇ **~ acid** sipelghape

formidable [ˈfɔːmidəbl] *a.* **(-bly)** kohutav, hirmuäratav; raske

formless [ˈfɔːmlis] *a.* vormitu

form-master [ˈfɔːmmɑːstə] *s.* klassijuhataja

Formosa [fɔːˈmousə] *pn.* Formoosa (= **Taiwan**)

formula [ˈfɔːmjulə] *s.* (*pl.* **-ae** [-iː], **-as**) valem, vormel; eeskiri *või* retsept (*millegi valmistamiseks* **for**); kindlasõnastuseline väljendusvorm ◇ **to make smth. to a ~** midagi eeskirja järgi valmistama

formulary [ˈfɔːmjuləri] **1.** *a.* valemlik, valemikujuline; eeskirjapärane, ettekirjutatud; **2.** *s.* valemistik, valemite kogu; eeskirjad(e kogumik)

formulate [ˈfɔːmjuleit] *v. t.* **(-lable, -tor)** formuleerima, (täpselt) sõnastama

formulation [fɔːmjuˈleiʃ(ə)n] *s.* formulatsioon, formuleering, (täpne) sõnastus

fornicate [ˈfɔːnikeit] *v. i.* **(-tor)** hoorama

fornication [fɔːniˈkeiʃ(ə)n] *s.* hoorus, hooramine, hooraelu

forrader, forrarder [ˈfɔrədə] *adv. komp. fam.* rohkem edasi; *vt.* **forward (3.)**

forsake [fəˈseik] *v. t.* (*pret.* **-sook** [-ˈsuk], *p. p.* **-saken** [-ˈseik(ə)n]) maha jätma, loovutama, hülgama

forsooth [fəˈsuːθ] *adv.* tõepoolest, tõesti (*nüüd haril. iroon.*)

forspent [fɔːˈspent] *a. arh.* kurnatud, väsinud

Forster [ˈfɔːstə] *pn.*

forswear [fɔːˈswɛə] *v. t.* (*pret.* **-swore** [-ˈswɔː], *p. p.* **-sworn** [-ˈswɔːn]) vandega loovutama, (vande all) lahti ütlema; valet vanduma (= **to ~ oneself, to be forsworn**)

forsworn [fɔːˈswɔːn] *a.* valet vandunud, valevanduja

Forsyte [ˈfɔːsait, -ˈsait] *pn.*

Forsyth [fɔːˈsaiθ] *pn.*

forsythia [fɔːˈsaiθiə] *s. bot.* forsüütia

fort [fɔːt] *s.* fort, kindlustus, kants; *Am. ka* kaubitsemiskeskus, -jaam

forte I [fɔːt] *s.* tugev külg

forte II [ˈfɔːti] *adv., a. & s. muus.* (*lüh.* **f**) forte, tugevasti

Fortescue [ˈfɔːtiskjuː] *pn.*

forth [fɔːθ] **1.** *adv.* esile, välja; edasi; **2.** *prep. arh.* seest, -st ◇ **and so ~** ja nõnda edasi (= **and so on**); **back and ~** edasi-tagasi; **from this time ~** nüüdsest peale; **to hold ~** pikalt ja laialt rääkima

forthcoming [fɔːθˈkʌmiŋ] **1.** *a.* lähenev, eelseisev, peagi ilmuv; vastutulelik (*er. jutuajamisel*); **2.** *s. peam. Am.* esiletulek, ilmumine; lähenemine ◇ **~ books** varsti ilmuvad raamatud; **the help we had been promised was not ~** meile lubatud abi ei tulnudki tegelikult; **this statesman is not particularly ~ in his speeches** see riigimees ei ole eriti informatsioonirikas oma kõnedes

forthright 1. [fɔːθˈrait] *adv. arh.* otse (edasi); **2.** [ˈfɔːθrait] *a.* otsene, otsekohene, otsustav; **3.** [ˈfɔːθrait] *s.* otse(jooneli)ne tee, otsetee

forthwith [ˈfɔːθˈwiθ] *adv.* otsekohe, jalamaid

forties [ˈfɔːtiz] *vt.* **forty**

fortieth [ˈfɔːtiiθ] **1.** *a.* neljakümnes; **2.** *s.* neljakümnendik

fortification [fɔːtifiˈkeiʃ(ə)n] *s.* kindlustamine, kindlustus(kunst); kindlustus, fortifikatsioon

fortify [ˈfɔːtifai] *v. t. & i.* **(-fiable)** kindlustama, tugevdama, kindlaks (*või* tugevaks) tegema; (*väidet*) kinnitama; kindlustusi ehitama, fortifitseerima

fortissimo [fɔːˈtisimou] *adv., a. & s. muus.* fortissimo, väga tugevasti

fortitude [ˈfɔːtitjuːd] *s.* meelekindlus, moraalne sitkus

fortnight [ˈfɔːtnait] *s.* kaks nädalat, pool kuud ◇ **today ~** täna kahe nädala pärast

fortnightly [ˈfɔːtnaitli] **1.** *adv.* iga kahe nädala tagant; **2.** *a.* iga kahe nädala tagant (*või* kaks korda kuus) ilmuv; **3.** *s.* kaks korda kuus ilmuv ajakiri

fortress [ˈfɔːtris] *s.* kindlus, kindluslinn

fortuitous [fɔːˈtjuitəs] *a.* juhuslik

fortuity [fɔːˈtjuiti] *s.* juhuslikkus

fortunate [ˈfɔːtʃ(ə)nit, -tjun-] *a.* õnnelik, õnnekas, õnneks olev, õnnekombel juhtunud; (*isiku kohta*) head õnne omav ◇ **what a ~ circumstance!** milline õnnelik asjaolu!; **it was ~ that I found (*or* for me to find) the doctor at home** oli õnn, et ma arsti kodunt leidsin; **you are ~ to escape punishment for your negligence** teil oli õnne, et pääsete karistusest oma hooletuse eest

fortunately [ˈfɔːtʃənitli] *adv.* õnneks, õnnekombel

fortune [ˈfɔːtʃ(ə)n, -tjun] **1.** *s.* õnn, õnnelik juhus; edukus; saatus; varandus; **(F-)** Fortuna, õnnejumalanna; **2.** *v. i. arh.* juhtuma, juhuslikult sattuma (*millelegi* **upon**) ◇ **good (ill) ~** hea (halb) õnn; **to come into a ~** varandust pärima, päranduse teel rikkaks saama; **to make a ~** rikkaks saama; **to try one's ~** õnne katsuma; **to tell ~s** (*or* **one's ~**) ennustama

fortune-hunter [ˈfɔːtʃ(ə)nhʌntə] *s.* õnneküttt (*er. rikka naise otsija*)

fortune-teller [ˈfɔːtʃ(ə)ntelə] *s.* ennustaja, tulevikukuulutaja

forty [ˈfɔːti] *a. & s.* nelikümmend ◇ **~ winks** lühike uinak (*er. pärast sööki*); **the -ies** neljakümnendad aastad (*er. eluaastad*); **the roaring -ies** *vt.* **roaring**

fortyfold [ˈfɔːtifould] **1.** *a.* neljakümnekordne; 2. *adv.* neljakümnekordselt

forum [ˈfɔːrəm] *s.* foorum (*turuplats antiikaja linnades; koht või koosolek avalikuks arutluseks*); kohus

forward [ˈfɔːwəd] **1.** *a.* eespoolne; (*laeva*) vööris asetsev; eelseisev, tulevane; (kaugele) edenenud, küps; eesrindlik; varaküps, ninatark, ninakas, nipsakas; **2.** *s. sport* ründaja, edurivimängija, forvard; **3.** *adv.* edasi, ettepoole, ette, eetsi (*ka ~s*); esile; eespool; **4.** *v. t.* edendama, edustama, jõutama; *kaub.* edasi toimetama, ekspedeerima; (*kirja*) järele saatma ◇ **~ opinions** edumeelsed vaated; **~ contract** leping tulevasteks tehinguteks; **from this time ~** sellest ajast peale; **to bring ~** esile tooma, tähelepanu (*millelegi*) juhtima; **carriage ~** veoraha (ette) maksmata; **centre ~** *sport* kesktormaja, -mängija; **to come ~** ette astuma, ennast pakkuma; **to look ~ to** (rõõmuga) ootama; **to get any ~er** (*or* **forrader** [ˈfɔrədə]) *fam.* edusamme tegema; **to be ~ed!** järele saata!

forwarder [ˈfɔːwədə] **1.** *a. komp., vt.* **forward (1.)**; **2.** *s.* ekspediitor, speditöör (= **forwarding agent**)

forwarding [ˈfɔːwədiŋ] *s.* (*kaupade*) edasitoimetus, ekspeditsioon ◇ **~ agent** ekspediitor, speditor, speditöör

forwardly [ˈfɔːwədli] *adv.* ninakalt, nipsakalt

forwardness [ˈfɔːwədnis] *s.* varaküpsus; *er.* ninakus, nipsakus

forwards [ˈfɔːwədz] *adv.* ettepoole, ette, eetsi (*vrd.* **forward**)

forwent [fɔːˈwent] *vt.* **forgo**

fossa [ˈfɔsə] *s. ld.* (*pl.* **-ae** [-iː]) *anat.* fossa, (piklik) auk, lohk, süvend

fosse [fɔs] *s.* kraav, kaevik (*er. sõj.*); *anat.* = *eelm.*

fossick [ˈfɔsik] *v. i. sl.* sorima, tuhnima, otsima; *Austr.* mahajäetud kaevandustest kulda kabatama

fossil [ˈfɔs(i)l] **1.** *a.* kivistisena säilinud, kivistunud, fossiilne (*ka piltl.*); **2.** *s.* kivistis, fossiil ◇ **~ ivory** mammutiluu; **~ water** *geol.* juveniilne vesi, esmasvesi

fossilate [ˈfɔsileit], **fossilize** [ˈfɔsilaiz] *v. t. & i.* kivistama; kivistuma

foster [ˈfɔstə] *v. t.* edustama, edendama, jõutama, soosima; hellitama, hellitlema, hoolitsema, turgutama; *arh.* üles kasvatama, toitma

fosterage [ˈfɔstəridʒ] *s.* (*võõra lapse*) üleskasvatamine; kasvatada andmine

foster-brother [ˈfɔstəbrʌðə] *s.* kasuvend

foster-child [ˈfɔstətʃaild] *s.* kasulaps

foster-daughter [ˈfɔstədɔːtə] *s.* kasutütar

fosterer [ˈfɔstərə] *s.* edustaja, edendaja, soosija; üleskasvataja, kasuvanem, -isa

foster-father [ˈfɔstəfɑːðə] *s.* kasuisa

fosterling [ˈfɔstəliŋ] *s.* kasulaps

foster-mother [ˈfɔstəmʌðə] *s.* kasuema

foster-sister [ˈfɔstəsistə] *s.* kasuõde

foster-son [ˈfɔstəsʌn] *s.* kasupoeg

Fothergill [ˈfɔðəgil] *pn.*

Fotheringay [ˈfɔð(ə)riŋgei] *pn.*

fought [fɔːt] *vt.* **fight**

foul [faul] **1.** *a.* jälk, jäle, ilge; nurjatu; räpane, must, haisev, roiskunud, mädanev; roojane, ropp, rõve; määrustevastane, võlts, ebaõiglane; (*ilma kohta*) halb, vih-

mane ja tormine; kokkupõrkes, sassis, ummistunud; **2.** *s.* kokkupõrge, sassiminek, ummistus; *sport* faul, määrustevastane (*või* lubamatu) löök *või* mäng; **3.** *adv.* määrustevastaselt, lubamatult, ebaõiglaselt, reetlikult; **4.** *v. i. & t.* rüvetuma, räpastuma; sassi minema, ummistuma, kokku põrkama; rüvetama, räpastama; ummistama, sassi ajama **(up)** ◇ ~ **blow** alatu (*või* keelatud) löök; ~ **brood** haudmemädanik; ~ **play** ebaaus mäng; *piltl.* alatus, reetlikkus; (alatu) roim, mõrv; **to fall (*or* run) ~ of** (*millegagi, kellegagi*) kokku põrkama; **to play smb. ~** kedagi alatult (*või* reetlikult) kohtlema; **two aircraft ~ed each other in the air** kaks lennukit põrkasid õhus kokku

foulard ['fu:lɑ:, fu'lɑ:d] *s.* fulaar (*teatav õhuke värviline siidriie*)

Foulis [faulz] *pn.*

Foulkes [fouks, fauks] *pn.*

foully ['faulli] *adv.* jälgilt, räpaselt, ropult; alatult, nurjatult

foul-mouthed ['faul'mauðd] *a.* ropusuuline, rõve

foumart ['fu:mɑ:t] *s.* tuhkur, tõhk (= **polecat**)

found I [faund] *v. t. & i.* rajama, asutama, põhja panema, põhjendama, fundeerima; rajanema, põhjenema, põhinema, tug(in)ema (*millelgi* **on, upon**)

found II [faund] *v. t.* (*metalli või klaasi*) sulatama, valama

found III [faund] *vt.* **find**

foundation [faun'dei∫(ə)n] *s.* asutamine, rajamine; (siht)asutus; fundeeritud tulu; sihtkapital; alus, alusmüür, vundament, põhi(alus), põhimik ◇ **on the ~** sihtasutuse tuludest osa (*või* stipendiumi) saav; **the report has no ~** sõnum on alusetu; **to lay the ~(s) of** rajama

foundationer [faun'dei∫(ə)nə] *s.* (*sihtasutuse*) stipendiaat

foundation-school [faun'dei∫(ə)nsku:l] *s.* sihtasutuse poolt ülalpeetav kool

foundation-stone [faun'dei∫(ə)nstoun] *s.* alus- *või* nurgakivi

founder I ['faundə] *s.* rajaja, asutaja, fundeerija (*vt.* **found** I)

founder II ['faundə] *s.* (*metalli või klaasi*) sulataja, valaja (*vt.* **found** II)

founder III ['faundə] *v. i. & t.* (veega täituma ning) põhja vajuma; alla vajuma; mudasse vajuma *või* kinni jääma; kokku varisema *või* langema; (*hobuse kohta*) üleväsimusest kukkuma *või* lonkama hakkama; (*laeva*) põhja laskma; (*hobust*) lombakaks tegema, vigaseks sõitma

foundling ['faundliŋ] *s.* heitlaps, leidlaps

foundress ['faundris] *s.* asutajanna, naisrajaja, -asutaja (*vt.* **found** I)

foundry ['faundri] *s.* valukoda, -tsehh, -tehas

fount I [faunt, fɔnt], *Am.* **font** [fɔnt] *s. trük.* kirjakomplekt

fount II [faunt] *s. poeet.* läte, allikas (= **fountain**); (*lambi*) õlimahuti (= **font**)

fountain ['fauntin] *s.* allikas, läte; purskkaev, fontään; mahuti, reservuaar; (avalik) joogikoht, joogiveekraan ◇ ~ **pen** täitesulepea

fountain-head ['fauntinhed] *s.* (alg)allikas

four [fɔ:] **1.** *a.* neli; **2.** *s.* neli; nelik; neljahobuserakend; neljaaeruline paat; neljaaerulise paadi meeskond; *pl.* neljarealine kolonn ◇ **in ~s** neljakaupa reas; **on all ~s** neljakäpakil; *piltl.* täitsa sarnane *või* samalaadne (*millegagi* **with**); **the ~ hundred** *Am.* kõrgeim rahaaristokraatia, plutokraatide koorekiht

four-cornered ['fɔ:kɔ:nəd] *a.* nelinurkne, neljakandiline; *vrd.* **quadrangular**

four-flusher ['fɔ:flʌ∫ə] *s. Am. sl.* purusilmaajaja, petislik vurle, bluffija

fourfold ['fɔ:'fould] **1.** *a.* neljakordne; **2.** *adv.* neljakordselt

four-footed ['fɔ:futid] *a.* neljajalgne

four-handed ['fɔ:hændid] *a.* neljakäeline (*ka mängu jms. kohta*)

Fourier ['furiei] *pn.*

Fourierism ['furiərizm] *s. aj.* furjerism

four-in-hand ['fɔ:rin'hænd] *s.* (*sõitja enese juhitav, ilma kutsarita*) neljahobuserakend, neljahobusetõld; *Am. fam.* (rippuvate otstega) ristlips

four-letter ['fɔ:letə] *a.* neljatäheline, nelja tähega kirjutatav ◇ ~ **word** *fam.* ebatsensuurne sõna, ropendussõna

four-o'clock ['fɔ:rəklɔk] *s. bot.* imelill

fourpenny ['fɔ:pəni] *a.* neljapennine ◇ ~ **bit (*or* piece)** (endine Inglise) neljapennine hõbemünt

fourposter ['fɔ:'poustə] *s.* (*haril. eesriidega varjatud*) neljasambaline säng

fourscore ['fɔ:'skɔ:] *a. & s. arh., poeet.* kaheksakümmend ◇ ~ **and ten** üheksakümmend

foursome ['fɔ:səm] *s.* neljale (*paar paari vastu*) määratud mäng, paarismäng; *er.* paarisgolf

four-square ['fɔ:skweə] *a.* nelinurkne, neljakandiline; vankumatu, kindel ◇ **to stand ~** vankumatult seisma (*millegi taga* **behind**)

fourteen ['fɔ:'ti:n] *a. & s.* neliteist(kümmend)

fourteenfold ['fɔ:ti:n'fould] **1.** *a.* neljateistkümnekordne; **2.** *adv.* neljateistkümnekordselt

fourteenth ['fɔ:'ti:nθ] **1.** *a.* neljateistkümnes; 2. *s.* neljateistkümnendik

fourth [fɔ:θ] **1.** *a.* neljas; **2.** *s.* neljandik; *muus.* kvart ◇ **the F~ of July** 4. juuli, Am. Üh-de iseseisvuse aastapäev

fourthly ['fɔ:θli] *adv.* neljandaks

four-wheeler ['fɔ:'(h)wi:lə] *s.* neljarattaline troska *või* tõld

Fowke [fauk] *pn.*

fowl [faul] **1.** *s.* kodulind, sulgloom, *haril.* kana *või* kukk; *arh., nüüd. haruld.* lind; (kodu)linnuliha; **2.** *v. i.* metslinde küttima *või* püüdma

fowler ['faulə] *s.* linnupüüdja, -kütt

fowling-piece ['fauliŋpi:s] *s.* linnupüss, haavlipüss

fowl-run ['faulrʌn] *s.* (kodu)linnutarandik, *haril.* kanatarandik, -aed

fox [fɔks] **1.** *s.* rebane; rebasenahk; **2.** *v. i. & t.* rebaslikult toimima, kavaldama, riukaid tarvitama; hämmeldama, segadusse viima; (*raamatu lehti*) pruunilaiguliseks määrima ◇ ~ **and geese** hunt ja lambad (*teatav mäng*); **nothing falls into the mouth of a sleeping ~** *vanas.* magajale kassile ei jookse hiir suhu

fox-brush ['fɔksbrʌ∫] *s.* rebasesaba

fox-earth ['fɔksə:θ] *s.* rebaseauk, -urg(as)

foxglove ['fɔksglʌv] *s. bot.* sõrmkübar, digitaalis, *er.* verev sõrmkübar

fox-hole ['fɔkshoul] *s.* rebaseauk (= **fox-earth**); *mil.* laskuripesa

foxhound ['fɔkshaund] *s.* rebasekoer

fox-hunt ['fɔkshʌnt] *s.* rebasejaht

fox-hunter ['fɔkshʌntə] *s.* rebasekütt

fox-hunting ['fɔkshʌntiŋ] *s.* rebaseküttimine, -jaht

foxtail ['fɔksteil] *s.* rebasesaba; *bot.* rebasesaba; *ka* kukeleib

fox-terrier ['fɔksteriə] *s.* foksterjer

foxtrot ['fɔkstrɔt] **1.** *s.* fokstrott; (*hobuse*) sörksamm; **2.** *v. i.* fokstrottima, fokstrotti tantsima

foxy ['fɔksi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** rebaslik, rebasetaoline, kaval, velbas; punakaspruun, pruunilaiguline

foyer ['fwɑ:jei, 'fɔiei] *s.* fuajee, jalutussaal

Foyers ['fɔiəz] *pn.*

Foyle [fɔil] *pn.*

F. P. *lüh.* = **1. freezing point; 2. fire-plug; 3. former pupil**

Fr *keem.* = **francium**

Fr. *lüh.* = **1. France; 2. French; 3. Father**

fr. *lüh.* = **franc(s)**

fra [frɑ:] *s.* (*nime ees*) vend (*kloostrivend, munk*); *vrd.* **frate**

fracas ['frækɑ:] *s.* (*pl.* ~) müra, kära; mürts, mürgel

fraction ['fræk∫(ə)n] *s.* murdosa, tükk; *mat.* murd; *keem.* fraktsioon ◇ **vulgar (*or* common)** ~ harilik murd; **decimal** ~ kümnendmurd

fractional ['fræk∫ən(ə)l] *a.* **(-lly)** murdosaline, murruline, murd-; väike, tähtsusetu; järgutine, ositine, osakaupa toimuv; *keem.* fraktsioneeriv

fractionate ['fræk∫əneit] *v. t. keem.* fraktsioneerima

fractious ['fræk∫əs] *a.* tõrkjas, tõrges, jonnakas, isemeelne, pahur

fracture ['frækt∫ə] **1.** *s.* murdmine; (luu)murd, murre; murrupind; **2.** *v. t. & i.* murdma, purustama; murduma

fraenum, fre- ['fri:nəm] *s.* (*pl.* **-na** [-nə]) *anat.* kida ◇ ~ **of the tongue** keelekida

fragile ['frædʒ(a)il] *a.* **(-lely)** habras, kergesti murduv; nõrk, õrn

fragility [frə'dʒiliti] *s.* haprus, kergesti murduvus; nõrkus, õrnus

fragment ['frægmənt] *s.* katkend, kild, tükk, fragment
fragmentary ['frægmənt(ə)ri] *a.* katkendlik, fragmentaarne
fragmentation [frægmən'teiʃ(ə)n] *s.* killustumine, kildumine, fragmentatsioon ◇ ~ **bomb** kildpomm
fragrance ['freigr(ə)ns] *s.* (meeldiv) lõhn, aroom
fragrant ['freigr(ə)nt] *a.* healõhnaline, lõhnakas, meeldivalt lõhnav, aromaatne
frail [freil] *a.* nõrk, õrn, habras; (kiusatusele) järeleandlik, (kõlbeliselt) nõder, eksiv (*naise kohta*)
frailly ['freilli] *adv.* nõrgalt, hapralt
frailty ['freilti] *s.* nõrkus; (kiusatusele) järeleandlikkus, (kõlbeline) nõtrus, eksivus
framb(o)esia [fræm'bi:ziə] *s. med.* framböösia, vabarntõbi (= **the yaws**)
frame [freim] **1.** *v. t. & i.* **(-mable)** raamima, raamiga (*või* raamina) ümbritsema; kujundama, juhtima, suunama **(for, to, to do)**; kohaldama, sobitama **(to, into)**; koostama, sõnastama, kujustama; kujustuma; *sl.* valesüüdistust lavastama, valetunnistajate abil süüdistama **(up)**; **2.** *s.* raam, raamistik; sõrestik, toestik, sard; (*filmi*) kaader; teljed (=**weaving-~**); kehaehitus; rüht; ehitus, kujundus, korraldus; meelelaad, vaimulaad (= ~ **of mind**); kavastik, põhikava ◇ **in a happy ~ of mind** rõõmsas meeleolus; ~ **of reference** *füüs.* taustsüsteem; *piltl.* orienteerumisraamistik; ~ **aerial** *raad.* raamantenn; ~ **house** *Am.* sõrestikseintega maja
frame-saw ['freimsɔ:] *s.* raamsaag
frame-up ['freimʌp] *s.* (kuritahtlikult lavastatud) valesüüdistus, (valetunnistajatega) petlik süüdistus
framework ['freimwə:k] *s.* raamistik, sõrestik, sard, turvik, toestik
Frampton ['fræm(p)tən] *pn.*
franc [fræŋk] *s.* frank (*rahaühik*)
France [frɑ:ns] *pn.* Prantsusmaa
Frances ['frɑ:nsis] *pn.*
Francesca [fræn'seskə, -'tʃes-] *pn.*
franchise ['frænʧaiz] *s.* valimisõigus (*er. parlamendivalimistel*); (täis)kodanikuõigus; *Am.* eesõigus, privileeg
Francillon [fræn'silən] *pn.*
Francis ['frɑ:nsis] *pn.*
Franciscan [fræn'siskən] **1.** *a.* frantsiskaani, frantsiskaanide, frantsisklaste; **2.** *s.* frantsiskaan, frantsisklane
Francisco [fræn'siskou] *pn.*
francium ['frænsiəm] *s. keem.* frantsium (*radioaktiivne element, sümbol* **Fr**)
Franco- ['fræŋko(u)] *ühendeis* franko-, prantsus(e)-
francolin ['fræŋko(u)lin] *s. zool.* frankoliin
franc-tireur [frɑ:ŋti'rə:] *s. pr.* vabaküttt, kergejalaväelane
frangipane ['frændʒipein], **frangipani** [frændʒi'pæni] *s. bot.* plumeeria, *er.* punane plumeeria; fran(d)žipaan (*punase plumeeria parfüüm*; *teatav mandliküpsis*)
Frank I [fræŋk] **1.** *s. aj.* frank (*teatava germaani tõugu rahva liige*); **2.** *pn.*
frank II [fræŋk] *a.* aval, avameelne, siiras; ilmne
frank III [fræŋk] **1.** *v. t.* frankeerima; hinnata saatma; **2.** *s.* frankeerimismärk; frankeeritud ümbrik
Frankenstein ['fræŋkinstain] *pn.* ◇ **~'s monster** Frankensteini koletis; *piltl.* leiutis, mis saab saatuslikuks ta loojale enesele
Frankfort ['fræŋkfət, -fɔ:t] *pn.* Frankfurt
frankfurter ['fræŋkfətə] *s.* viini vorst, viiner, siisik
frankincense ['fræŋkinsens] *s.* viiruk
Frankish ['fræŋki] *a.* frangi
franklin I ['fræŋklin] *s. aj.* vabadik, vaba (mitteaadlisoost) maaomanik
Franklin II, **-lyn** ['fræŋklin] *pn.*
frankness ['fræŋknis] *s.* avalus, avameelsus, siirus
frantic ['fræntik] *a.* meeletu, pöörane
frantic(al)ly ['fræntik(ə)li] *adv.* meeletult, pööraselt
F.R.A.S. *lüh.* = **Fellow of the Royal Astronomical Society**
Fraser ['freizə] *pn.*
frat [fræt] *s. Am. sl.* meesüliõpilaste ühing (= **fraternity**)
frate ['frɑ:tei] *s.* (*pl.* **-ti** [-ti:]) kloostrivend; munk; *vrd.* **fra**
fraternal [frə'tə:n(ə)l] *a.* **(-lly)** vennalik, venna-, vennas- ◇ ~ **love** vennalik armastus, vennaarmastus; ~ **republics** vennasvabariigid

fraternity [frə'tə:niti] *s.* vennalikkus; vendlus; vennaskond; *Am.* meesüliõpilaste ühing
fraternize ['frætənaiz] *v. i.* vennastuma, vendluses (*või* vennalikult) elama **(with, together)**
fratricidal ['freitrisaid(ə)l, 'fræt-] *a.* vennamõrvaline, vennatapjalik
fratricide ['freitrisaid, 'fræt-] *s.* vennatapp; (*laiemas mõttes ka*) õetapp; venna- *või* õetapja
frau [frau] *s. sks.* proua (*tarvit. sakslanna kohta*)
fraud [frɔ:d] *s.* pettus, pete; pettustükk; petis
fraudulence ['frɔ:djuləns] *s.* pettuslikkus, petislikkus
fraudulent ['frɔ:djulənt] *a.* pettuslik, petteline, petislik ◇ ~ **bankruptcy** kuritahtlik (*või* võlts) pankrot
fraught [frɔ:t] *pred. a.* koormatud, lastitud, täis, täidetud (*millegagi* **with**); *poeet.* varustatud (*millegagi* **with**) ◇ ~ **with danger** täis ohte, ohtlik
fräulein ['frɔilain] *s. sks.* preili (*tarvit. sakslanna kohta*)
fray I [frei] *s.* võitlus, (kärarikas) kaklus, lööming ◇ **eager for the** ~ löömahimuline
fray II [frei] *v. t. & i.* katki (*või* viledaks) kulutama, (äärest) katki nühkima, narmastama; katki (*või* viledaks) kuluma, narmastuma
Frazer ['freizə] *pn.*
frazzle ['fræzl] *Am. fam.* **1.** *v. t. & i.* narmastama, närudeks kulutama; narmastuma, närudeks kuluma (*ka piltl.*); **2.** *s.* narmastunud (*või* räbaldunud, ärakulunud, kurnatud) olek ◇ **worn to a** ~ narmasteks kulutatud; **beaten to a** ~ vaeseomaks kolgitud
F.R.C.P. *lüh.* = **Fellow of the Royal College of Physicians**
F.R.C.S. *lüh.* = **Fellow of the Royal College of Surgeons**
freak [fri:k] *s.* veider tuju, veidrus, kapriis; veidrik; soerd, ebard, värdjas (= ~ **of nature**) ◇ **film** ~ filmihull, kinohull
Freake [fri:k] *pn.*
freaked [fri:kt] *a.* (veidralt) vöödiline *või* tähniline
freakish ['fri:kiʃ] *a.* veider, veidratujuline; soerdlik, ebardlik, värdjalik
freckle ['frekl] **1.** *s.* tedretäht, -tähn; **2.** *v. t. & i.* tähnistama, tedretähtedega katma; tähnistuma, tedretähtedega kattuma
freckled ['frekld] *a.* tedretäheline, -tähniline
Fred [fred] *pn.* = *järgm.*
Frederic(k) ['fredrik] *pn.*
free [fri:] **1.** *a.* (*komp.* **freer** ['fri:ə], *sup.* **freest** ['fri:ist]) vaba, prii; takistuseta, sidumatu; sundimatu; vabatahtlik; helde(käeline); **2.** *adv.* vabalt (= **freely**); tasuta; **3.** *v. t.* (*pret. & p. p.* **freed**) vabastama (*millestki* **from, of**) ◇ ~ **from** (*or* **of**) (*millestki*) vaba, ilma . . ., -ta; ~ **of charge** tasuta, maksuta, prii; **to be** ~ **of** (*kuhugi*) sisse- *või* juurdepääsuõigust omama; ~ **of the city** linnakodaniku õigusi omav; **it is** ~ **to** (*or* **for**) **him to go** (*or* **he is** ~ **to go**) tal on lubatud minna; **to make** ~ **with** enesele (*kellegagi*) vabadusi lubama; ~ **agent** sõltumatu isik; ~ **and easy** vaba, sundimatu, hooletu; **F- Church** vabakirik; ~ **city** vabalinn; ~ **fight** üldine kaklus; ~ **hand** tegevusvabadus; ~ **lance** (keskaegne) palgasõdur; *piltl.* parteivaba poliitikategelane; vabakutseline; ~ **liver** elunautleja; ~ **love** vabaarmastus; ~ **port** vabasadam; ~ **trade** vabakaubandus; ~ **verse** *pros.* vabavärss; ~ **wheeling** vabajooks, -käik; ~ **will** vaba tahe; **of one's** ~ **will** vabal tahtel, vabatahtlikult
free-and-easy ['fri:ən'di:zi] *s.* vaba koosviibimine (*suitsetamise, ühislaulmisega jms.*)
freebooter ['fri:bu:tə] *s.* mereröövel, piraat
free-born ['fri:'bɔ:n] *a.* vabana sündinud
freedman ['fri:dmən] *s.* (*pl.* **-men**) vabakslastu (*endine ori*)
freedom ['fri:dəm] *s.* vabadus, priius; (tegevus)vabadus (*midagi teha* **to do**); sundimatus; vabastatus (*millestki* **from**); (*millegi*) tarvitamisvabadus *või* kasutamisõigus **(of)**; (linna)kodanikuõigus, (ühingu)liikmeõigus **(of)** ◇ **to take** ~**s with** (*kellegagi*) liiga familiaarne olema
freedom-fighter ['fri:dəmfaitə] *s.* vabadusvõitleja
free-for-all ['fri:fə'rɔ:l] *s.* kõigile osavõtuks vaba vaidlus- *või* võistluskoosolek; *er.* üldine kaklus, üldlööming

free-hand ['fri:hænd] *a.* vabal käel (*ilma joonlaua või sirkli abita*) tehtud; *vrd.* **free hand**

free-handed ['fri:hændid] *a.* heldekäeline

freehold ['fri:hould] **1.** *s.* prii- *või* päristalu *või* -mõis; **2.** *a.* priitaluna omatav, läänikohustustest vaba

freeholder ['fri:houldə] *s.* vaba maaomanik, prii- *või* päristalu *või* -mõisa omanik (*Inglismaal*)

freely ['fri:li] *adv.* vabalt; sundimatult; heldelt, heldekäeliselt

freeman ['fri:mən] *s.* (*pl.* **-men**) vaba mees; vabakodanik; linnakodaniku õigustega isik; (*linna*) aukodanik

freemartin ['fri:mɑ:tin] *s. põll.* ebalehm

freemason ['frimeisn] *s.* vabamüürlane

freemasonry ['fri:meisnri] *s.* vabamüürlus

free-spoken ['fri:spouk(ə)n] *a.* otsekohese kõnega, otsekohene, aval

freestone ['fri:stoun] **1.** *s.* peeneteraline liivakivi; lahtise luuseemnega vili (*er. virsik*); **2.** *a.* lahtise luuseemnega (*puuvilja, er. virsiku kohta*)

freethinker ['fri:θiŋkə] *s.* vabamõtleja

freeway ['fri:wei] *s.* kiirtee

free-wheel ['fri:(h)wi:l] **1.** *a.* vabajooksu-, vabakäigu- (*vrd.* **free wheel**); **2.** *v. i.* vabajooksul (*või* vabakäigul) sõitma, vabalt sõitma

free-will ['fri:'wil] *a.* vabatahtlik, vabal tahtel tehtud; *vrd.* **free will**

freeze [fri:z] **1.** *v. i. & t.* (*pret.* **froze** [frouz], *p. p.* **frozen** ['frouzn]) külmuma; jäätuma; tarduma; külmetama, külmutama; jäätama; jääks muutma; tarretama; **2.** *s.* külm(etus), külm ilm; külmutus ◇ **it -es** *il. ers.* külmetab, (ilm) on külm; **to ~ on to** *sl.* (*millestki*) visalt kinni haarama *või* hoidma; **to ~ out** *sl.* välja tõrjuma; **to ~ to death** surnuks külmuma, külma kätte surema; **to ~ up** kinni külmuma *või* külmutama (*ka piltl.*); **frozen debts** kinnikülmunud võlad

freezing ['fri:ziŋ] **1.** *a.* külmetav, külmuv; *er. fam.* väga külm, jäine; **2.** *s.* külmetamine, külmumine ◇ **~ point** külmumispunkt

freight [freit] **1.** *s.* praht, last, laeval (*Am. ka* maisi) veetav kaup, laadung, veos; prahiraha, lastiraha, veoraha; **2.** *v. t.* prahtima; prahina saatma *või* vedama; lastima ◇ **~ car** *Am.* kaubavagun; **~ train** *Am.* kaubarong

freightage ['freitidʒ] *s.* prahtimine; prahiraha, lastiraha, veoraha; lastiruumide maht

freighter ['freitə] *s.* prahtija; prahilaev, -lennuk

freightliner ['freitlainə] *s.* konteinerveorong

French [frentʃ] **1.** *a.* prantsuse, prantsuskeelne, prantsuspärane; **2.** *s.* prantsuse keel ◇ **the ~** prantslased; **~ bean** aeduba, türgi uba; **~ chalk** rätsepakriit, talk; **~ fries** *er. Am.* krõbekartul; **~ horn** *muus.* metsasarv; **~ lilac** ürt-kitsehernes, söödagaleega; **to take ~ leave** jumalagajätmatult lahkuma; **~ letter** kondoom; **~ polish** (mööbli)polituur; **~ roof** mansardkatus; **~ window** põrandani ulatuv aken, klaasuks

Frenchify ['frentʃifai] *v. t.* prantsustama, prantsuspäraseks tegema

Frenchman ['frentʃmən] *s.* (*pl.* **-men**) prantslane; prantsuse laev

French-master ['frentʃmɑ:stə] *s.* prantsuse keele õpetaja

Frenchwoman ['frentʃwumən] *s.* (*pl.* **-women** [-wimin]) prantslanna

Frenchy ['frentʃi] **1.** *a.* prantsuslik; **2.** *s. fam.* prantslane

frenetic [fri'netik] = **phrenetic**

frenum ['fri:nəm] = **fraenum**

frenzied ['frenzid] *a.* meeletu, pöörane, raevutsev, raevukas, raevune, hull

frenzy ['frenzi] *s.* meeletus, raev, hullus

frequency ['fri:kwənsi] *s.* sagedus, tihedus, sage kordamine, frekvents ◇ **~ modulation** *el.* sagedusmodulatsioon

frequent **1.** ['fri:kwənt] *a.* sage, sagedane, korduv, palju esinev, frekventne; kiire (*pulsi kohta*); tavaline (*külalise kohta*); **2.** [fri'kwent] *v. t.* sageli külastama; tavaliselt asuma *või* leiduma

frequentation [fri:kwen'teiʃ(ə)n] *s.* sage külastamine

frequentative [fri:'kwentətiv] **1.** *a. lgv.* frekventatiivne, korduvat tegevust väljendav; **2.** *s. lgv.* frekventatiiv, korduvat tegevust väljendav verb

fresco ['freskou] *s.* (*pl.* **-os**) freskomaaliming; fresko(maal)

fresh [freʃ] **1.** *a.* värske; uudne, uus; priske; puhas, karge; mage, soolamata; elav, reibas, lõbusatujuline; nokastanud, pisut purjus; *Am.* ninakas, nipsakas, häbematu, jultunud; **2.** *adv.* värskelt (= **~ly**, *tarvit. er. ühendeis nagu* **~-caught** äsjapüütud); 3. *s.* värskus; priskus; kargus; *ka* = **freshet** ◇ **as ~ as paint** värske jumega; **as ~ as a daisy** õitsev kui roos; **~ breeze** priske tuul; **~ gale** tormine tuul; **~ water** mage vesi, magevesi (*vrd.* **freshwater**); **~ from school** äsja kooli lõpetanud

freshen ['freʃn] *v. t. & i.* värskendama, värskeks (*või* priskeks) tegema; värskenema, värskeks (*või* priskeks) minema

fresher ['freʃə] *sl.* = **freshman**

freshet ['freʃit] *s.* (merre voolav) mageveehoovus; kõrg- *e.* suurvesi, üleujutus

freshly ['freʃli] *adv.* värskelt, priskelt, jõuliselt; äsja, hiljuti

freshman ['freʃmən] *s.* (*pl.* **-men**) uustulnuk(as); *er.* esimese aasta (üli)õpilane, esmakursuslane, «rebane»

freshness ['freʃnis] *s.* värskus; uudsus; priskus; magedus; *Am.* ninakus, nipsakus, häbematus, jultumus

freshwater ['freʃwɔ:tə] *a.* magevee- ◇ **~ fish** mageveekala

fret I [fret] **1.** *s.* meanderornament, täisnurkne geomeetriline (*nn.* kreeka) muster (= **Greek ~**); **2.** *v. t.* **(-tt-)** geomeetrilise ornamendiga ilustama, nikerdama

fret II [fret] **1.** *v. t. & i.* **(-tt-)** närima, söövitama, hävitama, kulutama, (õõnestades) uhtma; ärritama, tuska tegema, pahandama, vihastama; pahanduma, vihastuma, ärrituma, närvitsema; tusatsema, muretsema; virvendama (*lainete kohta*), kähartuma; **2.** *s.* ärritus, närvitsus; pahameel, pahurus, tusk, muretsus ◇ **to ~ and fume** vihast ja pahameelest turtsuma; **to ~ one's life away** (*or* **out**) endale tusatsemisega elu kibedaks tegema

fret III [fret] *s.* sõrmlaua künnis (*sõrmeseadmise hõlbustamiseks, näit. kitarril*)

fretful ['fretf(u)l] *a.* **(-lly)** pahur, tusane, (kergesti) ärrituv

fretsaw ['fretsɔ:] *s.* jõhvsaag, vineerisaag

fretwork ['fretwə:k] *s.* (puu)nikerdustöö, nikerdis; võrestikornament

Freud [frɔid] *pn.*

Freudian ['frɔidiən] *psühh.* **1.** *a.* freudlik, freudistlik; **2.** *s.* freudist, freudismi pooldaja

F.R.G.S. *lüh.* = **Fellow of the Royal Geographical Society**

Fri. *lüh.* = **Friday**

friable ['fraiəbl] *a.* **(-bly)** rabe, pude, mure ◇ **~ rock** *geol.* rabe kivim

friar ['fraiə] *s.* kerjusmunk, kloostrivend, orduvend ◇ **Austin ~** augustiinlane; **black ~** dominiiklane, dominikaan; **grey ~** frantsisklane, frantsiskaan; **white ~** karmeliit; **~'s balsam** haavapalsam, bensoetinktuur

friary ['fraiəri] *s.* mungaklooster

fribble ['fribl] **1.** *v. i.* jantlema, kergatsina käituma; **2.** *s.* jantleja, kergats

fricassee [frikə'si:] **1.** *s. kok.* frikassee; **2.** *v. t.* frikasseerima

fricative ['frikətiv] *fon.* **1.** *a.* frikatiivne, hõõrd(e)-; **2.** *s.* frikatiiv, hõõrdhäälik

friction ['frikʃ(ə)n] *s.* hõõrumine, hõõrdumine, hõõre, friktsioon; ärahõõrumine; *piltl.* hõõrumine, (huvide) vastuolu

frictional ['frikʃən(ə)l] *a.* **(-lly)** hõõrumislik, hõõrumis-, hõõrdumis-, hõõrd(e)- ◇ **~ resistance** *tehn.* hõõrdetakistus

Friday ['fraidi] *s.* reede ◇ **Good ~** suurreede; **man ~** ustav sulane *või* käsilane

fridge, *ka* frig, frige [fridʒ] *s. fam.* külmutuskapp, külmik (= **refrigerator**)

fried [fraid] *vt.* **fry**

friend [frend] **1.** *s.* sõber (*ka* sõbranna, sõbratar); *pl.* omaksed, sugulased; **(F-)** kveeker; 2. *v. t. poeet.* = **befriend** ◇ **to be ~s with** (kellegagi) sõber olema, sõbrustama; **to keep ~s with** (*kellegagi*) sõprust pidama; **to make ~s with** (*kellegagi*) sõprust sobitama, sõbraks saama, sõbrunema; **F-s of the Soviet Union** Nõukogude Liidu Sõprade Ühing; **a ~ at court** mõjurikas sõber; **my honourable ~** mu auväärne sõber (*Inglise parlamendiliikme nimetus teise parlamendiliikme kohta*); **my learned ~** mu õpetatud sõber (*inglise advokaadi nimetus teise advokaadi kohta*)

friendless ['frendlis] *a.* sõpradeta

friendly ['frendli] *a.* **(-ier, -iest; -iness)** sõbralik, sõpruslik, sõprus- ◇ **~ match** *sport*

sõprusvõistlus; **F- Society** (tööliste) vastastikuse abistamise ühing

friendship ['frendʃip] *s.* sõprus (*kellegi vastu* **for**)

frier ['fraiə] = **fryer**

Friesian ['friziən] = **Frisian**

Friesland ['fri:zlənd] *pn.* Friisimaa

frieze I [fri:z] *s.* friisriie (*plüüsisarnane riie*)

frieze II [fri:z] *s. arhit.* friis

frig [fridʒ] = **fridge**

frigate ['frigit] *s. aj.* fregatt, kiirpurjekas; *mil.* miiniristleja; *zool.* fregattlind (= **~-bird**)

frige [fridʒ] = **fridge**

fright [frait] **1.** *s.* hirm, kohkumine, kohkumus, heitumus; hirmutis, koletis, moonutis; **2.** *v. t. poeet.* = **frighten** ◇ **to give smb. a ~** kedagi ära hirmutama; **to take ~** ära hirmuma, kohkuma, heituma (*millestki* **at**)

frighten ['fraitn] *v. t.* hirmutama, kohutama, heidutama ◇ **to ~ away** (*or* **off**) ära (*või* minema) peletama; **to ~ into submission** hirmutamise teel alistama; **to ~ to death** surmahirmu peale ajama; **~ed at** (*millegi üle*) kohkunud; **~ed of** (*millegi pärast*) hirmul, ärevil

frightful ['fraitf(u)l] *a.* **(-lly)** hirmus, kole, kohutav; *fam.* inetu

frightfulness ['fraitf(u)lnis] *s.* koledus, kohutavus

frigid ['fridʒid] *a.* külm (*ka piltl.*); jäine, sunnitud, tuim; frigiidne, suguliselt külm ◇ **~ zone** *geogr.* polaarvööde

frigidity [fri'dʒiditi] *s.* külmus; jäisus, tuimus; frigiidsus, sugukülmus

frill [fril] **1.** *s.* krooge; krookeline ääris, rüüs; *pl. fam.* tühised edvistused *või* ilustised; **2.** *v. t.* krookima ◇ **to put on ~s** uhkeldama, ennast tähtsaks tegema

frilled [frild] *a.* kroogitud, krookeline

frilling ['friliŋ] *s.* krookematerjal, kroogeldus, krooked

fringe ['frindʒ] **1.** *s.* narmastik, narmasääris; ääris, palistis; otsmikutukk (*er. naistesoengul*); äärisvöönd, serv, servapoolne piirkond; **2.** *v. t.* (narmastega) ääristama, palistama; (*millelegi*) ääriseks olema ◇ **the lunatic ~** (kapitalistliku ühiskonna) poolhullumeelsed äärmuslased; **~ area** äärisvöönd, (kaugem) ääreala; **~ benefits** kõrvalhüvised, (teenistusalased) kõrvaltulud ning soodustused; **~ group** *pol.* kõrvaline rühmitis, (väiksem) fraktsioon; **~ tree** *bot.* lumipuu

frippery ['fripəri] *s.* hilbud, ehted; ilu- *või* toreduseasjad; tühine edvistamine; kirjailustised

Frisco ['friskou] *lüh.* = **San Francisco**

Frisian ['frisiən] **1.** *a.* friisi; **2.** *s.* friis, friisimaalane; friisi keel

frisk [frisk] **1.** *v. i.* kepsutama, kepslema, karglema; *Am. sl.* kobades läbi otsima (*peidetud relvade leidmiseks*); **2.** *s.* kepsutus, kepslus, karglus

frisky ['friski] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** kepslev, elav, lõbus

frit [frit] *tehn.* **1.** *s.* fritt (*klaasjas sulatis*); **2.** *v. t.* **(-tt-)** frittima, (*pulbritaolist massi*) klaasjaks sulatama ◇ **-tted porcelain** *tehn.* frittportselan

frit(-)fly ['frit'flai] *s. zool.* rootsikärbes

frith [friθ] = **firth**

fritillary [fri'tiləri, 'frit-] *s. bot.* püvilill; *zool.* täpik (*liblikas*)

fritter I ['fritə] *s.* väike (liha- *või* puuviljatükikestega täidetud) pannkook

fritter II ['fritə] *v. t.* tükikesteks poetama; (tükk-tükilt) raiskama, pillama (*millegi peale* **on**); (asjatult) minema loopima **(away)**

Fritz [frits] **1.** *pn.*; **2.** *s.* frits, (tüüpiline) saksлane

frivolity [fri'vɔliti] *s.* tühisus, kergemeelsus, frivoolsus; kergemeelne tegu

frivolous ['frivələs] *a.* tühine, asjatu, tähtsusetu, kergemeelne, frivoolne

friz(z) I [friz] **1.** *v. t.* **(-zz-)** säbrutama, kähardama, friseerima; **2.** *s.* säbar(ik), kräsu, säbarus, käharus, käharsoeng

frizz II [friz] *v. i.* särisema

frizzle I ['frizl] **1.** *v. t. & i.* (*juukseid*) säbrutama, säbardama, kähardama; säbarduma, käharduma; **2.** *s.* käharsoeng

frizzle II ['frizl] *v. i. & t.* (tulel) särisema, särinal praadima

frizzly ['frizli], **frizzy** ['frizi] *a.* **(-ier, -iest; -iness)** kähardatud, kähar, säbruline, kräsuline

fro [frou] *adv.* tänna, tagasi (*tarvit. ainult ühendis* **to and ~** sinna-tänna, edasi-tagasi)

Fröbel ['frə:b(ə)l] *pn.*

Frobisher ['froubiʃə] *pn.*

frock [frɔk] **1.** *s.* munga- *või* preestrikuub; *piltl.* preestriseisus; (*lapse või naise*) kleit; = **~-coat**; *aj.* (*sõjaväelase*) pikk-kuub; madrusekampsun; **2.** *v. t.* preestriseisusse võtma ◇ **~-coat** saterkuub

frog I [frɔg] *s.* konn; *põlgl.* prantslane ◇ **to have a ~ in the** (*or* **one's**) **throat** kähiseva häälega olema

frog II [frɔg] *s.* (*hobusekabja*) sarvkiil

frog III [frɔg] *s.* portupee, mõõgavöö aas; nöör- *e.* paelling *e.* -öös (*nöörkuue kinnipidamiseks*); (*kuue*) rinnapoort

frog IV [frɔg] *s. tehn.* (*pöörme*) riströöbas

frogbit ['frɔgbit] *s. bot.* kilbukas, *er.* konnakilbukas (= **frog's-bit**)

froggy ['frɔgi] **1.** *a.* konnataoline, konnataoliselt külm; **2.** *s. sl.* prantslane (*pilkenimetusena*)

frog-hopper ['frɔghɔpə] *s. zool.* vahtlane

frogman ['frɔgmən] *s.* (*pl.* **-men** [-mən]) (kergvarustusega) tuuker; *er. mil.* miinituuker

Froissart ['frwæsɑ:, *van.* 'frɔisɑ:t] *pn.*

frolic ['frɔlik] **1.** *v. i.* **(-cked, -cking)** vembutama, kepsutama, hullama, vallatama, nalja heitma; **2.** *s.* vemp, vembutus, kepsutus; lustakus; lõbus seltskond

frolicsome ['frɔliksəm] *a.* vembukas, vallatu, ülemeelik, lustakas, lõbus

from [frɔm, fr(ə)m] *prep.* -st, -lt, (*millestki*) peale, (*millegi*) juurest ◇ **take the book ~ the table (your neighbour)** võtke raamat laualt (oma naabrilt); **this student is ~ Tallinn** see üliõpilane on Tallinnast (pärit); **where is he coming ~?** kust ta tuleb?; **~ house to house** majast majja; **~ day to day** päevast päeva; **~ time to time** aegajalt, vahetevahel, mõnikord; **~ my point of view** minu vaatepunktist; **painted ~ nature** looduse järgi maalitud; **what prevented you ~ coming?** mis takistas teid tulemast?; **~ what I heard you are to blame** selle järgi, mis ma kuulsin, olete teie süüdi; **~ above** ül(ev)alt; **~ afar** kaugelt; **~ behind** tagant; **~ between** vahelt; **~ home** kodunt ära, mitte kodus; **~ long ago** juba ammust ajast; **~ of old** vanast ajast peale; **~ on high** kõrgusest, ül(ev)alt; **~ under** alt; **~ within** seest(poolt); **~ without** väljast(poolt)

frond [frɔnd] *s.* lehis, (noor) lehtedega oks; *bot.* lehvikjas liitleht (*näit. sõnajalal, palmil*); (*sõnajala*) eelleht, rakis, tallus (= **thallus**)

frondage ['frɔndidʒ] *s.* lehelehvik, lehis; lehestik

frondescence [frɔn'des(ə)ns] *s. bot.* lehistumine, lehtimine, lehteminek

front [frʌnt] **1.** *s.* esikülg, -rind, eestvaade; rinne, front; (*särgi*) rinnaesine; (*otsmiku*) võltslokid; nägu; *poeet.* otsmik, otsaesine, laup; **2.** *a.* esikülgne, eesmine, esi-, ees-; **3.** *v. i. & t.* esiküljega suunduma *või* suunama; vastu seisma *või* astuma; *mil.* rivistuma, rinnet moodustama (*ka piltl.*; *millekski* **for**); *fon.* (*häälikut*) eespool hääldama; esiküljega varustama ◇ **in ~ of** (*millegi*) ees, ette; **to come to the ~** esirinda nihkuma, silma paistma hakkama; **to go to the ~** frondile (*e.* rindele) minema; **to have the ~ to do** küllalt julgust omama, et teha; **to show a bold ~** julgust üles astuma; **united ~** *pol.* ühisrinne; **~ bench** esimene pink (*Inglise parlamendis ministrite istekoht*); **~ door** eesuks; **~ vowel** *fon.* eesvokaal; **eyes ~!** *mil.* otse vaat!

frontage ['frʌntidʒ] *s.* (*krundi*) fassaadipikkus; maja ja tänava (*või* jõe *jms.*) vahel asetsev maa-ala; esikülg; väljavaade

frontal ['frʌnt(ə)l] **1** *a.* **(-lly)** otsmiku-, otsaesise-, lauba-; esikülgne, frontaalne, frontaal-; **2.** *s.* (*maja*) esikülg, fassaad ◇ **~ bone** *anat.* otsmikuluu, frontaalluu

frontier ['frʌntiə, 'frɔn-, *Am. ka* frən'tiə] *s.* riigipiir, -raja; *atrib.* piiri-; *Am.* asustatud maa-ala piirjoon ◇ **the ~s of knowledge** (täpse) teaduse piirialad; **~ guard** piirivalvur; **~ town** piirilinn

frontiersman ['frən'tiəzmən] *s.* (*pl.* **-men**) piirimaaelanik, *er. Am. aj.* tsiviliseeritud maa piirialade asunik

frontispiece ['frʌntispi:s] *s. trük.* palgeleht, frontispiss; *ehit.* frontoon; *sl.* nägu

frontlet ['frʌntlit] *s.* otsmikupael; (*juutide*) palvepael; (*looma, linnu*) otsmik, *er.* otsmikulaik *või* -lauk

frontward ['frʌntwəd] **1.** *a.* esipoolne, näoga esiküljele pööratud; **2.** *adv.* (*ka* **~s**) esipoolele, -küljele
frore [frɔ:] *a. arh.* külmunud; külm (= **frozen**)
frosh [frɔʃ] *s.* (*pl.* **~**) *Am. sl.* esimese aasta üliõpilane (= **freshman**)
frost [frɔ(:)st] **1.** *s.* külm, pakane; härm(atis), hall(atis); külmus, jäisus (*ka piltl.*); *sl.* nurjumine, läbikukkumine; **2.** *v. t.* (külmast) näpistama, ära võtma; härmatama, härmatisega (*või* hallatisega) katma; jääkorraga katma; tolmsuhkruga katma; (*klaasi, metalli*) matiks tegema, matistama, mateerima; (*juukseid*) halliks tegema, hallistama ◇ **Father F-** külmataat, näärivana; **~ heave** külmakerge (-kerke)
frostbite ['frɔ(:)stbait] *s.* külmanäpistus, külmavõtmine, (*kehaliikme*) ärakülmetamine; külmavõetud koht
frost-bitten ['frɔ(:)stbitn] *a.* külmast näpistatud *või* võetud, külmavõetud, ärakülmetatud
frost-blite ['frɔstblait] *s. bot.* valge hanemalts
frost-bound ['frɔstbaund] *a.* külmast aheldatud *või* kütkestatud, (*vete kohta*) jääkütkes
frosted ['frɔ(:)stid] *a.* härmane, härmas, härmatisega kaetud; jäätunud (*akna kohta*); mattpinnaline, matt-; tolmsuhkruga kaetud ◇ **~ glass** jää- *või* mattklaas; **~ silver** tuhmistatud pinnaga hõbe
frost-hardy ['frɔ(:)sthɑ:di] *a. põll.* külmakindel (*taime kohta*)
frosting ['frɔ(:)stiŋ] *s.* (*koogi*) suhkrukate, -glasuur; (*klaasi või metalli*) mattpind, tuhmpind
frosty ['frɔ(:)sti] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** külm; pakane, jäine (*ka piltl.*); härmane
froth [frɔ(:)θ] **1.** *s.* vaht, vahutis, kobrutis, kober; tühi sõnamulin; **2.** *v. i. & t.* vahutama, kobrutama; vahustama, vahule ajama ◇ **~-blower** *nalj.* õllejooja (*er. mõne ühinguliikme kohta*)
frothy ['frɔ(:)θi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** vahune, vahutav, kobrune, kobrutav; *piltl.* kerge, tühine
Froude [fru:d] *pn.*
frou-frou ['fru:fru:] *s.* (siid)riide kahin
froward ['fro(uw)əd] *a. arh.* tõrkjas, tõrges, isemeelne
Frowde [fru:d, fraud] *pn.*
frown [fraun] **1.** *v. i. & t.* kulmu kortsutama, kurjalt vaatama, halvakspanu väljendama (*millegi kohta* **at, on, upon**); kurja pilguga ära heidutama **(down)**; **2.** *s.* kulmukortsutus, kuri pilk
frowst [fraust] *s. fam* läppunud palavus, kopitanud õhk
frowsty ['frausti] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** läppunud, kopitanud, lehkavalt palav
frowzy, *haruld.* -sy ['frauzi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** kopitanud, umbne; räpane
froze [frouz] *vt.* **freeze**
frozen ['frouzn] *vt.* **freeze**
F.R.S. *lüh.* = **Fellow of the Royal Society**
fructiferous [frʌk'tifərəs] *a.* viljakandev, -moodustav, viljuv
fructification [frʌktifi'kei∫(ə)n] *s.* viljakandmine, -moodustamine, viljumine; viljastus
fructify ['frʌktifai] *v. i. & t.* **(-fiable)** vilja kandma *või* moodustama, viljuma; viljastama
fructose ['frʌktous, -touz] *s. keem.* fruktoos, puuviljasuhkur
frugal ['fru:g(ə)l] *a.* **(-lly)** kokkuhoidlik, vähenõudlik, lihtne
frugality [fru(:)'gæliti] *s.* kokkuhoidlikkus, vähenõudlikkus, lihtsus
fruit [fru:t] **1.** *s.* vili (*ka piltl.*); puuvili; tulemus, kasu; **2.** *v. i. & t.* vilja kandma; viljastama ◇ **to bear** (*or* **yield**) **~** vilja kandma; **to live on ~** puuviljast elatuma; **~ sugar** puuviljasuhkur, fruktoos; **~ of the loins** *piibl.* lapsed, järeltulijad
fruitage ['fru:tidʒ] *s.* viljakandmine; (puu)viljasaak; *poeet.* (puu)vili
fruit-cake ['fru:tkeik] *s. kok.* (inglise) rosinakeeks
fruiter ['fru:tə] *s.* puuvilja(veo)laev; viljapuu; puuviljakasvataja, aiapidaja
fruiterer ['fru:tərə] *s.* puuviljakaupleja, -müüja
fruitful ['fru:tf(u)l] *a.* **(-lly)** vilja(ri)kas, anni(ri)kas (*milleski* **in, of**); tulus, kasulik
fruitfulness ['fru:tf(u)lnis] *s.* vilja(rik)kus, anni(rik)kus; tulusus, kasulikkus
fruition [fru(:)'i∫(ə)n] *s.* nautimine, (rõõmuvalmistav) omamine; (*lootuste, püüdluste,*

plaanide jms.) täideminek, teostumine ◇ **to bring to ~** täide viima, teostama; **to come to ~** viljakandvaks küpsema (*ka piltl.*), täide minema, teostuma
fruit-knife ['fru:tnaif] *s.* (*pl.* **-knives** [-naivz]) puuviljanuga
fruitless ['fru:tlis] *a.* viljatu; tulutu, kasutu
fruit-tree ['fru:ttri:] *s.* viljapuu
fruity ['fru:ti] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** puuviljataoline, -maitseline; mahlakas (*er. hääle kohta*); *fam.* vürtsikas, kõditav, pikantne
frumenty ['fru:mənti] *s.* (magus ning vürtsitatud) nisukruubipuder
frump [frʌmp] *s.* inetult ning vanamoeliselt rõivastatud naine, (vana) hernehirmutis; *haruld.* tuhalabidas, pahur eit
frumpish ['frʌmpi∫], **frumpy** ['frʌmpi] *a.* inetult rõivastatud, lohakalt vanamoeline; *haruld.* pahur
frustrate [frʌs'treit, 'frʌst-] *v. t.* **(-table)** nurjama, nurja ajama, tühistama; (*lootust*) petma
frustration [frʌs'trei∫(ə)n] *s.* nurjamine, nurjaajamine, tühistamine; (*lootuste*) nurjumine, nurjaminek; pettumus; *psühh.* frustratsioon
frustum ['frʌstəm] *s.* (*pl.* **-ta, -tums**) *mat.* tüvik ◇ **~ of a cone** tüvikoonus; **~ of a pyramid** tüvipüramiid
frutescent [fru(:)'tesənt] *a. bot.* põõsas-; põõsjas, põõsasjas, põõsataoline
frutex ['fru:teks] *s.* (*pl.* **-tices** [-tisi:z]) *bot.* põõsastaim
fry I [frai] *s.* kalamaimud, -pojad, noored kalad ◇ **small ~** *piltl.* vähemad vennad, tähtsusetud isikud
fry II [frai] **1.** *v. t. & i.* **(-ier, -yable)** praadima; **2.** *s.* praad, praetud (*või* praetav) liha; (praetult söödavad) sisikonnad; *Am.* (seltskondlik) koosviibimine toidupraadimisega (*näit.* **fish ~** kokkutulek kalapraadimiseks ja -söömiseks)
fryer, frier ['fraiə] *s.* praadija; praepann; *Am. ka* praetav toit, *er.* praekana
frying-pan ['fraiiŋpæn] *s.* praepann ◇ **out of the ~ into the fire** vihma käest räästa alla
F.S.U. *lüh.* = **Friends of the Soviet Union**
ft. *lüh.* = **foot, feet**
fubsy ['fʌbzi] *a. dial.* töntsakas, rasvane ning jässakas
fuchsia ['fju:∫ə] *s. bot.* fuksia
fuchsine ['fu:ksin] *s. keem.* fuksiin
fucus ['fju:kəs] *s.* (*pl.* **-ci** [-sai]) *bot.* adru
fuddle ['fʌdl] **1.** *v. i. & t.* purju jääma, (viinast) uimastuma; (viinaga) uimastama, purju jootma, segaseks tegema; **2.** *s.* joomauim
fuddy-duddy ['fʌdi'dʌdi] *s. fam.* ajast-arust inimene, kitsarinnaline vana veidrik
fudge I [fʌdʒ] **1.** *s.* pläma, lollus; *trük.* viimsel hetkel ajalehte paigutatud teade; (pehme) šokolaadi- või puuviljakompvek; **2.** *interj.* lollus puha!
fudge II [fʌdʒ] **1.** *v. t. & i.* **(-geable)** kokku lappima *või* soperdama; sepitsema; **2.** *s.* kokkulapitu, soperdis; sepitsus ◇ **to ~ a day's work** *mer.* laeva asukohta arvutama pärast ööpäevast sõitu
fuehrer ['fjuərə] = **führer**
fuel ['fjuəl, -il] **1.** *s.* kütus, kütteaine, põletis, põletusaine (*ka piltl.*) **2.** *v. t. & i.* **(-ll-)** kütusega varustama *või* varustuma, tankima **(up)**; tuld toitma ◇ **to add ~ to the fire** (*or* **flames**) õli tulle valama; **~ cell** *keem.* kütuseelement; **~ oil** (raske) kütteõli, diisliõli; **~ pump** (vedel)kütusepump, bensiinipump
fuelling ['fjuəliŋ] *s.* kütusega varustamine *või* varustumine, tankimine; kütus, kütteaine ◇ **~ station** tankimisjaam, tankla
fug [fʌg] *fam.* **1.** *s.* umbne (*või* kopitanud) õhk; (toanurkadesse kogunev) tolm ning udemed; **2.** *v. i.* **(-gg-)** kopitama, umbses õhus viibima
fugal ['fju:gəl] *a. muus.* fuugataoline, fuuga-
fuggy ['fʌgi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** *fam.* umbne, kopitanud, läpastanud
fugitive ['fju:dʒitiv] **1.** *a.* põgenev; põgus, kiiresti mööduv; lenduv; **2.** *s.* põgenik, põgeneja
fugleman ['fju:glmən] *s.* (*pl.* **-men**) *van.* õppekomando ette asetatav mustersõdur; *piltl.* ninamees
fugue I [fju:g] *muus.* **1.** *s.* fuuga; **2.** *v. i. & t.* fuugavormis komponeerima
fugue II [fju:g] *s. psühh., med.* hulkumismaania, haiguslik hulkumistung

führer, fueh- ['fjuərə] *s. sks.* juht, füürer (*peam. halv.*); *aj.* **(F-)** A. Hitleri tiitel
-ful [f(u)l] *suf.* **1.** -(li)ne, -lik, -kas (*tuletab adjektiive, näit.* **mournful, spiteful) 2.** -täis (*tuletab substantiive, näit.* **handful, spoonful**)
fulcrum ['fʌlkrəm] *s.* (*pl.* **-ra**) *füüs.* tugipunkt, toetuspunkt
fulfil [ful'fil] *v. t.* **(-ll-)** täitma, täide viima *või* saatma, teostama
fulfilment [ful'filmənt] *s.* täitmine, täideviimine, -saatmine, teostamine; teostumine, täitumine, täideminek; täitumus
fulgent ['fʌldʒənt] *a. poeet.* hiilgav, särav
fulgurate ['fʌlgjuəreit] *v. i.* välklema, välku lööma
Fulham ['fuləm] *pn.* ◇ ~ **Palace** Londoni piiskopi residentsloss
fuliginous [fju:'lidʒinəs] *a. pedant.* nõgine, nõekarva
full I [ful] **1.** *a.* täis (*midagi* **of**); täielik, rikkalik, küllane, ohter; täidlane, tüse; **2.** *adv.* täitsa, täiesti; *fam.* just, täpselt; **3.** *s.* täielikkus, täis määr, terviklus ◇ ~ **dress** täielik (vormi)riietus; *mil.* paraadvorm; ~ **face** näo eestvaade; ~ **moon** täiskuu; ~ **of years** elatanud; ~ **speed** täiskiirus, -käik; ~ **stop** täielik seisak; (*kirjavahemärgina*) punkt; **in** ~ **swing** täies hoos; ~ **to the brim** ääreni täis; ~ **up** *fam.* täiesti täis; **in** ~ täielik(ult), lühendamata; **to the** ~ täiel määral
full II [ful] *v. t. tekst.* vanutama
full-back ['fulbæk] *s. sport* kaitsja (*er. jalgpallis*)
full-blooded ['ful'blʌdid] *a.* täisverd, -vereline, puhast tõugu; tugev, võimas
full-blown ['ful'bloun] *a.* täies õilmes (*ka piltl.*)
full-bodied ['ful'bɔdid] *a.* täidlane, lihav; (*veini kohta*) rikkaliku aroomiga, raske
full-bottomed ['ful'bɔtəmd] *a.* ruumika allosaga (*laeva kohta*) ◇ ~ **wig** (inglise kohtunike ja advokaatide) laiapõhjaline vormiparukas
full-dress ['ful'dress] *a.* täies paraadvormis; vormiline, pidulik ◇ ~ **debate** *parl.* vormiline debatt; ~ **rehearsal** *teatr.* peaproov
fuller ['fulə] *s.* (riide)vanutaja ◇ ~**'s earth** vanutusmuld (*teatavat liiki savi*); ~**'s herb** *bot.* harilik seebilill; ~**'s teasel** (*or* **thistle**) *bot.* aed-uniohakas
full-faced ['ful'feist] *a.* täidlase (*või* ümmarguse) näoga
full-fledged ['ful'fledʒd] *a.* (täiesti) sulitunud, lennuvõimeline; *piltl.* täitsa väljaarenenud, valmis, küps
full-grown ['ful'groun] *a.* täiskasvanud (*näit. looma, linnu jms. kohta*)
full-length ['ful'leŋθ] *atrib. a.* täies pikkuses, elusuurune (*pildi jms. kohta*) ◇ ~ **film** täispikkfilm
ful(l)ness ['fulnis] *s.* täielikkus, täius, ülevoolavus, küllus ◇ **the** ~ **of heart** südame ülevoolavus; **in the** ~ **of time** kui aeg küps on, parajal ajal
full-scale ['ful'skeil] *a.* täiemõõduline, täies ulatuses *või* mastaabis
fully ['fuli] *adv.* täiesti, täielikult, täitsa
fulmar ['fulmə] *s. zool.* põhjatormik (*lind*)
fulminate 1. ['fʌlmineit] *v. i. & t.* **(-nable, -tor)** müristama, paukuma (*ka piltl.*); kärkima, fulmineerima **(against); 2.** ['fʌlminit] *s. keem.* fulminaat (*paukhappe sool*)
fulmination [fʌlmi'nei∫(ə)n] *s.* müristamine, paukumine; kärkimine, fulminatsioon
fulminic [fʌl'minik] *a. keem.* fulmiin- ◇ ~ **acid** fulmiinhape, paukhape
fulness ['fulnis] = **fullness**
fulsome ['fʌlsəm, 'ful-] *a.* maguslääge; vastikuseni liialdatud, tülgastav (*meelituste kohta*)
fumade [fju'meid] *s. kok.* suitsusardiin
fumarole ['fju:məroul] *s. geol.* fumarool
fumble ['fʌmbl] **1.** *v. i. & t.* kobama; kobades otsima **(for)**; käperdama, kohmerdama, kohmitsema (*millegi kallal* **at**), kohmakalt käsitsema **(with); 2.** *s.* käperdus, kohmerdus, kohmitsus
fume [fju:m] **1.** *s. haril. pl.* toss, suits, leitsak, leitse, ving, aur; *pl.* viinauim; vihahoog; **2.** *v. t. & i.* suitsutama, suitsuga immutama; suitsema, tossama; vihast turtsuma, marutsema
fumigate ['fju:migeit] *v. t.* **(-gable, -tor)** suitsutama, suitsuga immutama *või* desinfitseerima, fumigeerima
fumigation [fju:mi'gei∫(ə)n] *s.* suitsutamine, suitsuga immutamine *või* desinfitseerimine, fumigatsioon

fumitory ['fju:mitəri] *s. bot.* punand, juushein
fun [fʌn] **1.** *s.* nali; lõbu; **2.** *v. i.* **(-nn-)** *haruld.* naljatama, naljatlema ◇ **to make** ~ **of** (*kellegi või millegi üle*) nalja heitma; **for** (*or* **in**) ~ naljaks
funambulist [fju:'næmbjulist] *s.* köietantsija, köie(l)kõndija
function ['fʌŋk∫(ə)n] **1.** *s.* funktsioon, toime, talitlus, tegevus; (avalik) pidulik toiming; *mat.* funktsioon; **2.** *v. i.* funktsioneerima, toimima, talitlema; töötama
functional ['fʌŋk∫(ə)n(ə)l] **1.** *a.* **(-lly)** funktsionaalne, talitluslik; *mat.* funktsionaalne, funktsionaal-; **2.** *s. mat.* funktsionaal
functionalism ['fʌŋk∫ənəlizm] *s. arhit.* funktsionalism
functionality [fʌŋk∫ə'næliti] *s.* funktsionaalsus
functionary ['fʌŋk∫(ə)nəri] **1.** *s.* (riigi)ametnik, (riigi)tegelane, ametikandja, funktsionäär; **2.** *a.* funktsionaalne, talitluslik
fund [fʌnd] **1.** *s.* põhikapital, -vara, tagavara, fond; *pl.* riigi võlakohustused; **2.** *v. t.* fundeerima, (*võlga*) pikaajaliseks tegema; (*kapitali*) riigi võlakohustustesse paigutama ◇ **to be in** ~**s** raha omama; **no** ~**s** *maj.* kate puudub (*märkusena tšekil*)
fundament ['fʌndəmənt] *s.* tagumik; *haruld.* = **foundation**
fundamental [fʌndə'ment(ə)l] **1.** *a.* **(-lly)** põhimine, põhjapanev, põhiline, põhi-, fundamentaalne; **2.** *s.* põhimine asjaolu, põhireegel; *muus.* põhitoon ◇ ~ **particle** *füüs.* fundamentaalosake, elementaarosake (= **elementary particle**)
fundamentalism [fʌndə'mentəlizm] *s.* fundamentalism (*vanameelne usk piibli kirjatähesse*)
funeral ['fju:n(ə)r(ə)l] **1.** *s.* matus, matusetalitus, -rong; **2.** *a.* matuslik, matuse-, surnu- ◇ **it's your** ~**!** sinu enda asi!; ~ **march** leinamarss; ~ **oration** matusekõne; ~ **procession** matuserong
funereal [fju:'niəriəl] *a.* **(-lly)** matuslik, kurb, sünge
fungi ['fʌŋgai, -dʒai] *vt.* **fungus**
fungicide ['fʌndʒisaid] *s.* fungitsiid (*taimekaitsevahend seenhaiguste tõrjeks*)
fungous ['fʌŋgəs] *a.* seenjas, käsnjas, fungoosne; seen- ◇ ~ **disease** seenhaigus, -tõbi
fungus ['fʌŋgəs] *s.* (*pl.* **-gi** [-gai, -dʒai], **-guses**) seen; käsn; *pat.* seenend, käsnand
funicle ['fju:nikl] = **funiculus**
funicular [fju(:)'nikjulə] **1.** *a.* köie-, köis-; *bot.* funikulaarne; **2.** *s.* köisraudtee (= ~ **railway**)
funiculus [fju'nikjuləs] *s.* (*pl.* **-li** [-lai]) *bot.* funiikul; *anat.* väät, funiikul
funk [fʌŋk] *sl.* **1.** *s.* (surma)hirm, kabuhirm, ähm, pabin (*ka* **blue** ~); argpüks; **2.** *v. i. & t.* surmahirmus olema, kartma; (hädaohust) kõrvale hoid(u)ma; hirmutama ◇ ~**-hole** *sl.* kaevikvarjend; *piltl.* rindetagune amet, mis võimaldab kõrvale hoiduda tuleliinile sattumisest
funky ['fʌŋki] *a. sl.* täis hirmu, argpükslik
funnel ['fʌn(ə)l] *s.* lehter, trehter; kolu; valamistoru; ventilatsioonitoru; (*aurumasina, laeva*) korsten ◇ **filling** ~ täitekolu
-funnelled ['fʌn(ə)ld] *a.* -korstnaline (*laeva kohta, näit.* **two-**~ kahekorstnaline)
funny I ['fʌni] **1.** *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** naljakas; imelik, kentsakas, veider; **2.** *s. haril. pl.* **(the -ies)** naljanurk (*ajalehes*) ◇ **to feel** ~ end halvasti tundma; ebamugavust (*või* kahtlust) tundma (*millegi üle* **about**); **to get** ~ veidralt (*või* kahtlaselt) käituma; ~ **business** kahtlane lugu, midagi kahtlast
funny II ['fʌni] *s.* (kitsas) üheinimesepaat
funny-bone ['fʌniboun] *s.* küünarluu tundlik nukk
funny-man ['fʌnimæn] *s.* (*pl.* **-men** [-men]) (elukutseline) veiderdaja, koomik, kloun
fur [fə:] **1.** *s.* karusnahk; karusrõivas, -mantel; kasukas (= ~ **coat**); karvkate, karvastik, karvastu; *med.* katt; *tehn.* katlakivi; **2.** *v. t. & i.* karusnahaga katma (*või* vooderdama, ääristama); *med.* (*katuga*) katma *või* kattuma; *tehn.* katlakivist puhastama *või* katlakiviga kattuma **(up)**; *ehit.* (*põrandat, seina*) vaheliistudega rihtima ◇ **to make the** ~ **fly** *fam.* kisklema (*või* kaklema), nii et karvad lendavad; ~ **coat** kasukas, karusmantel
fur. *lüh.* = **furlong(s)**
furbelow ['fə:bilou] *s.* krookääris, rüüs; rüüskleit; *pl.* «uhked» ehted, albid hilbud

furbish ['fə:biʃ] *v. t.* häilima, läikivaks tegema, poleerima, haljastama **(up)**; lihvima, uuendama, värskendama **(up)**

furcate 1. ['fə:k(e)it] *a.* harkjas, haraline; **2.** [fə:'keit, 'fə:] *v. i.* hargnema, harunema, harguma

furcation [fə:'keiʃ(ə)n] *s.* hargnemine, harunemine, hargumine

furious ['fjuəriəs] *a.* raevune, raevukas, maruvihane; põõrane

furl [fə:l] *v. t. & i.* kokku rullima, (*purje*) kokku panema, kokku tõmbama; kokku rulluma *või* tõmbuma

fur-lined ['fə:laind] *a.* karusnahkse voodriga

furlong ['fə:lɔŋ] *s.* kaheksandik (inglise) miili (= 220 **yards** = 201,1 m)

furlough ['fə:lou] **1.** *s.* loas, ametipuhkus; **2.** *v. t.* loastama, ametipuhkust andma

furmety ['fə:miti] = **frumenty**

furnace ['fə:nis] *s.* (tööstuslik) ahi, sulatusahi, keskkütteahi; ääs; *piltl.* kuum koht ◇ **tried in the** ~ tules proovitud (*ka piltl.*)

furnish ['fə:niʃ] *v. t. & i.* varustama; sisustama (*millegagi* **with**); möbleerima ◇ **to** ~ **aid** abi andma (*kellelegi* **to**); **to** ~ **the right answer to the question** küsimusele õiget vastust andma

furnishings ['fə:niʃiŋz] *s. pl.* majasisustus, maja- *või* köögitarbed; rõivastustarbed

furniture ['fə:nitʃə] *s.* mööbel, (toa-)varustus, sisustus; *trük.* täidis- *e.* vahematerjal; *arh.* rakmed

furore [fju(ə)'rɔ:ri, 'fuərɔ:], *Am.* **furor** ['fjuərɔ:] *s.* furoor, tormiline kiiduavaldus, vaimustatud tähelepanu ◇ **to make a** ~ furoori tegema, vaimustatud kiitust lõikama

furred ['fə:d] **1.** *p. p., vt.* **fur**; **2.** *a.* karusnahaga kaetud *või* ääristatud; (*keele kohta*) katune, valge; katlakiviga kaetud

furrier ['fʌriə] *s.* köösner, kasuksepp, karusnahkade ümbertöötaja ja müüja

furrow ['fʌrou] **1.** *s.* vagu; *piltl.* korts, kiber; **2.** *v. t.* vaguma, vaostama, vagusid ajama, kündma; kortsutama, kibrutama

furrowy ['fʌro(u)i] *a.* vaoline, kortsuline, kibraline

furry ['fə:ri] *a.* **(-iness)** karusnahkne, karus-; *ka* = **furred (2.)**

fur-seal ['fə:si:l] *s. zool.* kotik, merikaru; kotiknahk

further ['fə:ðə] **1.** *adv.* kaugemal(e) (= **farther**); edasi, ka, lisaks, veel, pealegi, rohkem; **2.** *a.* kaugem (= **farther**); edasine, lisa-, lähem, üksikasjalikum; **3.** *v. t.* edendama, edasi aitama *või* viima; jõutama, soodustama, toetama ◇ ~ **details (*or* particulars)** lähemad üksikasjad; **till** ~ **notice** järgmise teateni *või* korralduseni

furtherance ['fə:ð(ə)r(ə)ns] *s.* edendamine, edasiaitamine, -viimine; jõutamine, soodustamine, toetamine

furthermore ['fə:ðə'mɔ:] *adv.* pealegi, liiatigi

furthermost ['fə:ðəmoust] *a.* kaugeim, kõige kaugem (= **farthermost**)

furthest ['fə:ðist] **1.** *a.* kaugeim, kõige kaugem (= **farthest**); **2.** *adv.* kõige kaugemal(e) (= **farthest**); kõige enam, enim

furtive ['fə:tiv] *a.* vargne, varglik, salajane, salakaval; põgus

furuncle ['fjuərʌŋkl] *s. med.* furunkul, koeranael

furuncular [fju'rʌŋkjulə], **-culous** [-kjuləs] *a. med.* furunkuloosne

fury ['fjuəri] *s.* raev, ägedus, pöörasus, meeletu viha; fuuria, kättemaksuvaim; raevutsev (*või* tige) naine ◇ **the F-ies** *müt.* fuuriad; **in a** ~ meeletult, pööraselt

furze [fə:z] *s. bot.* astelhernes, uuleks ◇ **needle** ~ inglise leetpõõsas

fuse I [fju:z] *v. t. & i.* (ära, kokku, ühte) sulatama, sulandama; sulama, sulanduma

fuse II [fju:z] **1.** *s.* süütenöör; *el.* kaitsekork, sulavkaitse; sütik; **2.** *v. t.* süütenööriga (*või* kaitsekorgiga) varustama; sütikuga varustama

fusee [fju:'zi:] *s.* tormituletikk; (*taskukella vedru*) koonuspool, -kääv

fuselage ['fju:zilidʒ] *s.* (lennuki)kere

fusel oil ['fju:z(ə)l'ɔil] *s. keem.* puskariõli

fusibility [fju:zi'biliti] *s.* sulavus

fusible ['fju:zibl] *a.* (kerg)sulav, madala sulamispunktiga ◇ ~ **alloy** kergsulav sulam

fusiform ['fju:zifɔ:m] *a.* käävjas, käävikujuline, keskelt paksenev

fusilier [fju:zi'liə] *s. aj.* füsiljee (*kerge musketiga varustatud sõdur; nüüd teatava Briti laskurrügemendi sõdur*)

fusillade [fju:zi'leid] **1.** *s.* püssituli, tulevahetus; kuulirahe (*ka piltl.*); **2.** *v. t.* püssitulega ründama; (püssidega) maha laskma

fusion ['fju:ʒ(ə)n] *s.* (kokku-, ühte)sulatamine, -sulamine; sulam, kokkusulatis; fusioon, liitumine (*ka füüs., mat., maj.*); *Am.* erakondade liit, koalitsioon ◇ ~ **bomb** *mil.* vesinikupomm (= **hydrogen bomb**)

fuss [fʌs] **1.** *s.* (asjatu) sekeldus, askeldus; pisiasjade kallal norimine; (tühi) muretsemine; **2.** *v. i. & t.* sekeldama, askeldama; (asjatult) muretsema (*millegi pärast* **about, over**) ◇ **to make a** ~ tühja asja pärast kära tegema; liialt hoolitsema (*kellegi eest* **of**)

fuss-pot ['fʌspɔt] *s. fam.* (tühiselt) sekeldaja, (tarbetult) muretseja, pisiasjade kallal norija

fussy ['fʌsi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** sekeldav, askeldav, tülikas, rahutu, pisiasjade kallal noriv

fustian ['fʌstiən] **1.** *s.* parh(riie); ülespuhutus, suuresõnalisus; **2.** *a.* parhriidest, parh-; ülespuhutud, suuresõnaline

fustigate ['fʌstigeit] *v. t. nalj.* nüpeldama, kolkima

fusty ['fʌsti] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** kopitanud, hallitanud (*ka piltl.*); vanamoeline

fut. *lüh.* = **future**

futile ['fju:tail, *Am.* -til] *a.* kasutu, asjatu, tagajärjetu; tühine, tähtsusetu

futility [fju(:)'tiliti] *s.* kasutus, asjatus, tagajärjetus; tühisus, tähtsusetus

future ['fju:tʃə] **1.** *a.* tulevane, tulev, tuleviku-; **2.** *s.* tulevik; *lgv.* tulevik, futuurum; tulevane abikaasa; *pl. maj.* tähtajalised (kauba)tehingud, (börsi)tehingud tulevikuks ◇ **for the** ~ tulevikuks; **in (the)** ~ tulevikus; ~ **tense** *lgv.* tulevik, tulevikuvorm, futuurum

futurism ['fju:tʃərizm] *s.* futurism

futurist ['fju:tʃərist] *s.* futurist

futuristic [fju:tʃə'ristik] *a.* **(-ically)** futuristlik

futurity [fju(:)'tjuəriti] *s.* tulevik, tulevane aeg, tulevane elu; *pl.* tulevased sündmused *või* tulevikuväljavaated

futurology [fju:tʃə'rɔlədʒi] *s.* futuroloogia, tulevikuteadus

fuze [fju:z] = **fuse II**

fuzz [fʌz] *s.* udemed, ebemed; säbarjuuksed; *sl.* (**the** ~) politsei

fuzzy ['fʌzi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** udejas, udemeline, ebemeline; säbar, kräsuline; ähmane, udune, segane

fwd. *lüh.* = **forward**

-fy [fai] *suf.* -(s)tama, -fitseerima (*tuletab verbe, näit.* **petrify, classify**)

fy(e) [fai] = **fie**

fylfot ['filfɔt] *s. haruld.* haakrist, svastika (= **swastika**)

F.Z.S. *lüh.* = **Fellow of the Zoological Society**

G

G, g [dʒi:] *s.* (*pl.* **Gs, G's**) (*kirjatäht*) g; *muus.* g, (*silpnimetusega*) sol; *füüs.* g (*raskuskiirenduse tähis*) ◇ ~ **clef** *muus.* sol- *e.* viiulivõti; ~ **flat** ges, sol-bemoll; ~ **sharp** gis, sol-diees

g. *lüh.* = **1. guinea(s); 2. gram(me), gram(me)s**

Ga *keem.* = **gallium**

Ga. *lüh.* = **Georgia**

gab [gæb] **1.** *s. fam.* loba, lobisemine; (ladus) kõne; **2.** *v. i.* **(-bb-)** *peam. Am.* lobisema, latrama ◇ **the gift of the** ~ (*Am.* **of** ~) hea suuvärk, sõnaosavus

gabardine ['gæbədi:n] *s. tekst.* gabardiin; *vrd.* **gaberdine**

gabble ['gæbl] 1. *v. i.* puterdama, putrama; latrama, vadistama; 2. *s.* puterdus, putramine; latramine, vadistus

gaberdine, -bard- ['gæbədi:n] *s.* kaftan, pikk (meeste) pealiskuub (*er. vanasti juutidel*)

gabion ['gæbiən] *s. ehit., mil.* gabioon (*kivide või mullaga täidetud korv ehitus- või kindlustustöödel*)

gable ['geibl] *s.* (katuse)viil; viilutaoline ehis ◇ ~ **roof** viilkatus; ~ **window** uukaken

gabled ['geibld] *a.* viiluga varustatud, viil-

Gabon [gæ'bɔn] *pn.*
Gaborone [gɑ:bə'rouni] *pn.*
Gabriel ['geibriəl] *pn.*
gaby ['geibi] *s.* tola(ke), tobu(ke)
gad I [gæd] *interj.* jumala pärast! (*ka* **by ~!**)
gad II [gæd] *v. i.* **(-dd-)** uit(a)ma, aelema, ümber kolama **(about, abroad)** ◇ **on the ~** uit(a)mas, aelemas; **-dding plant** vohav taim
gad III [gæd] *s.* (terava otsaga) kang, raieraud; *arh.* astel (= **goad**)
gadabout ['gædəbaut] *s.* uit(a)ja, aeleja, ümberkolaja
Gadara ['gædərə] *pn.* Kadara, Gadara
Gadarene [gædə'ri:n] *a.* Kadara, Gadara ◇ **~ swine** Kadara sead (*ka piltl.*)
gad-fly ['gædflai] *s.* veise- *e.* kesaparm; *ka* ninakiin
gadget ['gædʒit] *s. fam.* riistapuu, asjandus; (*masinavärgi*) seadis, masinaosa; vigur, riugas
gadgetry ['gædʒitri] *s. fam.* (moodsad) tehnilised seadised, (keeruline) masinavärk, (liigsena tunduvad) aparaadid
gadoid ['geidɔid] *zool.* **1.** *a.* tursklaste sugukonnast; **2.** *s.* tursklane
gadolinium [gædə'liniəm] *s. keem.* gadoliinium (*sümbol* **Gd**)
Gadshill ['gædzhil] *pn.*
gadwall ['gædwɔ:l] *s. zool.* rääkspart
Gael [geil] *s.* gael (*Šoti kõrgmaa keldi päritolu elanik*); *haruld.* Iiri kelt
Gaelic ['geilik, 'gæl-] **1.** *a.* gaeli; **2.** *s.* gaeli keel
gaff I [gæf] **1.** *s.* (kala)püügihaak; pootshaak; (*purjeka*) kahvel; **2.** *v. t.* püügihaagiga (*või* pootshaagiga) haarama
gaff II [gæf] *s. sl.* odav teater, palagan (*harik.* **penny ~**)
gaff III [gæf] *s. sl. er. Am.* pettus, trikk; lollus ◇ **to blow the ~** *sl.* (*saladust*) välja andma, reetma; üles andma (*kedagi* **on, upon**)
gaffe [gæf] *s. pr.* väärsamm, (rumal) sissekukkumine, (piinlik) rumalus
gaffer ['gæfə] *s.* ätt, taat; ülevaataja, kubjas; *Am. sl.* kinoelektrik
gag [gæg] **1.** *s.* (suu)tropp, (suu)topis; *med.* suuavardusseadis; suusulgemine, vaigistamine; *parl.* läbirääkimiste lõpetamine; *teatr.* näitleja enese poolt vahelepandavad sõnad, *er.* (ootamatu) koomiline vahemärkus *või* nöökiv nali; *sl.* pettus, vale; **2.** *v. t. & i.* suud kinni toppima, vaigistama; *teatr.* omi sõnu näidendi tekstile vahele pistma; *sl.* petma, tüssama; *Am.* öökima, öögatama
gaga ['gɑ:gɑ:] *a. sl.* peast põrunud, hull; *er.* (vanadusest) nõdraaruline
gage I [geidʒ] **1.** *s.* pant, pandik; vaenukinnas (*ka piltl.*); **2.** *v. t.* **(-geable)** pantima, panditama
gage II [geidʒ] = **gauge**
gaggle ['gægl] **1.** *v. i.* kaagatama (*hanede kohta*); **2.** *s.* kaagatus; hanekari (*ka piltl.*)
gaiety ['geiiti] *s.* lõbusus, lustakus; eredavärvilisus; elevus; *pl.* lõbustus(ed), lõbutsemine (*vt.* **gay**)
gaillardia [gei'lɑ:diə] *s. bot.* mõrsjalill
gaily ['geili] *adv.* lõbusalt, lustakalt (*vt.* **gay**)
gain [gein] **1.** *v. t. & i.* saavutama, võitma, saama; kasu saama; poolutama, poolehoidu võitma; ette käima (*kella kohta*); **2.** *s.* kasu, võit, paremus; saavutus; juurdekasv ◇ **to ~ ground** maad võtma, levima; edasi jõudma (*millegi suhtes* **upon**); **to ~ time** aega võitma; **to ~ the day** võitu saavutama; **to ~ the victory** võitma, võitu saavutama; **to ~ the upper hand** ülevõimu saavutama; **to ~ over** poolutama, (*kellegi*) poolehoidu võitma; **to ~ (up)on** (*kellelegi*) järele jõudma, (*kellestki*) ette jõudma
gainful ['geinf(u)l] *a.* tasuv, kasulik; tulus, tulutoov; *Am.* palgaline, tasuline
gainings ['geiniŋz] *s. pl.* kasu, tulu
gainsay [gein'sei] *v. t.* (*pret. & p. p.* **-said** [-'seid, -'sed]) *arh., lit.* vastu rääkima *või* vaidlema, eitama, väärama
Gainsborough ['geinzb(ə)rə] *pn.*
gainst, 'gainst [ge(i)nst] *peam. poeet.* = **against**
gait [geit] *s.* kõnnak, kõndimisviis; *Am.* samm, kõndimiskiirus (= **pace**)
gaiter ['geitə] *s.* kedri; *Am.* kamass
gal [gæl] *dial., nalj.* = **girl**
gal. *lüh.* = **gallon(s)**
gala ['gɑ:lə, 'gei-] **1.** *a.* pidulik, pidu-, gala-; **2.** *s.* pidulik juhtum, galaõhtu, -etendus, -dinee

galactic [gə'læktik] *a. astr.* galaktiline, galaktika-; *med.* piima-
galactodendron [gəlæktə'dendrən] *s. bot.* piimabroosium, piimapuu
Galahad ['gæləhæd] *pn.*
galantine ['gælənti:n] *s. kok.* galantiin
Galápagos [gælə'peigɔs] *pn.*
Galatea [gælə'ti:ə] **1.** *pn.*; **2.** *s.* **(g-)** galatea (*tugev madruseülikondadeks tarvitatav puuvillane riie*)
galaxy ['gæləksi] *s.* galaktika (*tähesüsteem*); *piltl.* plejaad, särav kogu, hiilgav rühm (*iludusi, kuulsusi jms.*) ◇ **the G-** Galaktika, Linnutee
galbanum ['gælbənəm] *s.* galban, kalban (*teatav kummivaik*)
gale I [geil] *s. bot.* porss, *er.* harilik porss (= **sweet ~**)
gale II [geil] *s.* tugev tuul; *mer.* torm; *poeet.* kerge tuul, puhang
galeeny [gə'li:ni] *s.* pärlkana (= **guinea-fowl**)
galena [gə'li:nə] *s. min.* pliiläik, galeniit
Galerius [gə'liəriəs] *pn.*
Galicia [gə'liʃiə] *pn.* Galiitsia
Galilean [gæli'li(:)ən] **1.** *a.* kaalilea, galilea; 2. *s.* kaalilealane, galilealane
Galilee ['gælili:] *pn.* Kaalilea, Galilea
Galileo [gæli'leiou, -'li:ou] *pn.*
galingale ['gæliŋgeil] *s.* kalganijuurikas, isujuur; kalganirohi; *ka* lõikhein (= **English ~, sedge**)
galipot ['gælipɔt] *s. keem., tehn.* galipoo, (okaspuu)vaik, pihk
gall I [gɔ:l] *s.* sapp (= **bile**), loomasapp; *piltl.* sapp, kibedus, viha; *Am. sl.* jultumus, häbematus ◇ **to have the ~** *Am. sl.* (küllaltki) jultunud olema (*et teha* **to do**); **~ and wormwood** «sapp ning koirohi», kibemõru elamus
gall II [gɔ:l] **1.** *s.* marrastus, marrastunud (*või* valusaks hõõrutud) koht nahal; valus muhk (*vrd.* **windgall**); *piltl.* valus (*või* hell) koht; **2.** *v. t.* marraskile (*või* valusaks) hõõruma; tuska tekitama
gall III [gɔ:l] *s.* pahk, gall; gallus- *e.* pahkpähkel
gall. *lüh.* = **gallon(s)**
gallant ['gælənt] **1.** *a.* tore, ehitud, uhke; vapper, uljas, vahva; (*ka* [gə'lænt]) galantne; **2.** *s.* peenelt rõivastatud härra; (*ka* [gə'lænt]) lipitseja, kurameerija, austaja, kavaler; **3.** *v. t. & i.* (*ka* [gə'lænt]) lipitsema, kurameerima; (*daamile*) kavaleriks (*või* saatjaks) olema
gallantry ['gæləntri] *s.* vaprus, uljus, vahvus; galantsus; lipitsemine, kurameerimine; armulugu
gall-bladder ['gɔ:lblædə] *s. anat.* sapipõis
galleon ['gæliən] *s. aj.* galioon, galeoon
gallery ['gæləri] *s.* galerii, käiguruum; (kitsas) käik; *teatr.* ülemine rõdu, rõdupublik; *kirikl.* väär, empoor; kunstikogu; *mäend.* strekk, stoll ◇ **to play to the ~** labase publiku maitse poole pöörduma
galley ['gæli] *s. aj.* galeer; (*sõjalaeva kapteni*) suur sõudepaat; laevaköök, kambüüs; *trük.* veerulaudik, laopann ◇ **~-proof** *trük.* veerutõmmis; **~-slave** galeeriori (*ka piltl.*); *nalj.* trükiladuja
gall-fly ['gɔ:lflai] *s.* (*pl.* **-flies**) *zool.* pahkvaablane
Gallia ['gæliə] *pn.*
Gallic I ['gælik] *a.* galli, gallia; *peam. nalj.* prantsuse ◇ **~ wit** prantsuse teravmeelsus *või* nali
gallic II ['gælik] *a. keem.* gallus- ◇ **~ acid** gallushape
Gallican ['gælikən] **1.** *a.* gallikaani; **2.** *s.* gallikaan(lane), gallikaani kiriku liige
gallicism ['gælisizm] *s. lgv.* gallitsism; prantsuspärasus
gallinaceous [gæli'neiʃəs] *a. zool.* kanaline
galliot ['gæliət] *s. mer.* galiott, galeott
Gallipoli [gə'lipəli] *pn.*
gallipot ['gælipɔt] *s.* apteegi- *e.* salvipurk
gallium ['gæliəm] *s. keem.* gallium (*sümbol* **Ga**)
gallivant [gæli'vænt] *v. i.* aelema, uit(a)ma; amelema
gall-nut ['gɔ:lnʌt] *s.* pähkelpahk; tindipähkel
Gallo- ['gælou] *ühendeis* gallo-, prantsus(e)-
Gallomania [gælou'meiniə] *s.* gallomaania, prantsuseihalus
gallon ['gælən] *s.* gallon (*lüh.* **gal.**; *Inglise ja Ameerika õõnesmõõt; Suurbritannias vedelike ja puistainete mõõduna* = 4,54 l; *Am. vedelike mõõduna* 3,78 l, *puistainete mõõduna* 4,405 l)
galloon [gə'lu:n] *s.* galoon, tress, pael, poort
gallop ['gæləp] **1.** *s.* galopp, kapak, nelja-

jooks; kiirratsutus; **2.** *v. i. & t.* galoppima, galopeerima, kappama, nelja jooksma *või* ratsutama; (*hobust*) galopile sundima; kihutama, kiirustama, ruttama ◇ **at a** ~ galopis, galoppi, nelja; **~ing consumption** galoppiv (*e.* õitsev) tiisikus

gallopade [gælə'peid] *s.* ungari galopp (*tants*)

galloper ['gæləpə] *s.* galoppija, galopeerija, neljasõitja; *mil. van.* kerge välikahur

Galloway ['gælowei] **1.** *pn.* **2.** *s.* (g-) galovei (*väike šoti tõugu hobune*)

gallows ['gælouz] *s.* (*pl.* ~, **-ses**) võllas, kaak ◇ **~-bird** võllaroog; **~-tree** = **gallows**

gall-stone ['gɔ:lstoun] *s.* sapikivi

Gallup ['gæləp] *pn.* ◇ ~ **poll** *Am.* «Gallupi hääletus» (*Gallupi instituudi poolt aegajalt teostatav avaliku arvamuse selgitamine vastavate küsitluslehtede varal*)

galluses ['gæləsiz] *s. pl. Am. sl.* traksid (= **suspenders, braces**)

galoot [gə'lu:t] *s. Am. sl.* volask, kohmakas poiss *või* mees

galop ['gæləp] **1.** *s.* galopp (*tants*); **2.** *v. i.* galoppi tantsima (*vrd.* **gallop**)

galore [gə'lɔ:] *adv.* külluses, ohtrasti, laialt

galosh, go- [gə'lɔʃ] *s.* kaloss

Galsworthy ['gɔ:lzwə:ði, 'gæl-] *pn.*

galumph [gə'lʌmf] *v. i. fam.* rõõmust kekslema

galvanic [gæl'vænik] *a.* (**-ically**) galvaaniline, galvaani-; sunnitud (*naeratuse kohta*) ◇ ~ **cell** galvaanielement

galvanism ['gælvənizm] *s.* galvanism; *med.* galvanisatsioon, galvaaniravi

galvanize ['gælvənaiz] *v. t.* (**-zable**) galvaanima, galvaniseerima; *piltl.* (kunstlikult) elustama (*mingiks tegevuseks* **into**) ◇ **-ed iron** *tehn.* (galvaaniliselt) tsingitud plekk

galvanometer [gælvə'nɔmitə] *s. füüs.* galvanomeeter

galvanoplasty [gælvənə'plæsti] *s. tehn.* galvanoplastika

Galveston ['gælvist(ə)n] *pn.*

Galway ['gɔ:lwei] *pn.*

Gambia ['gæmbiə] *pn.*

gambit ['gæmbit] *s.* (*males*) gambiit, kahiavang

gamble ['gæmbl] **1.** *v. i.* õnnemänge mängima, kõrgelt mängima, palju kaalule panema; **2.** *s.* õnnemäng; riskantne ettevõte ◇ **to** ~ **away** maha mängima, meeletult raiskama

gambler ['gæmblə] *s.* mängur, (hasart)mängija; kahtlaste ettevõtetega tegeleja, aferist

gamboge [gæm'bu:ʒ, *Am. ka* -'boudʒ] *s. keem.* kummivaik, gummigutt

gambol ['gæmb(ə)l] **1.** *s.* kepsutus, kepslemine, hüpe; *Am.* lustakus; **2.** *v. i.* (**-ll-**) kepsutama, kepslema, hüplema

game I [geim] **1.** *s.* mäng, (mängu)partii, (sportlik) võistlus; (*pallimängus*) geim; nali; ettevõte; vigur, riugas; uluk, jahiloom, -lind, -saak; ulukiliha, jahilooma- *või* jahilinnuliha; **2.** *a.* vapper, kindlameelne; valmis (*millekski* **for**; *midagi tegema* **to do**); **3.** *v. i.* õnnemänge mängima ◇ **to play the** ~ ausat mängu mängima, ausalt kaasa töötama; **to play a good** ~ hästi mängima; **the** ~ **is not worth the candle** asi ei ole vaeva väärt; **the** ~ **is up** mäng on kaotatud, asi on lootusetu; **to make** ~ **of** nokkima, narrima; ~ **and set** (*tennises*) geim ja sett, punktid täis ja mäng võidetud; ~ **ball** geimpall, (võitu) otsustav pall; **fair** ~ (*kellelegi*) õigusega kuuluv jahisaak; *piltl.* pilkamist ning sarjamist pälviv isik *või* asutus; **to die** ~ vapralt surema

game II [geim] *a.* vigane, sant (*käe või jala kohta*), lombak(as)

gamebag ['geimbæg] *s.* jahikott, -tasku

gamecock ['geimkɔk] *s.* võitluskukk

gamekeeper ['geimki:pə] *s.* metsavaht

game-laws ['geimlɔ:z] *s. pl.* jahiseadused

gamesome ['geimsəm] *a.* mänguhimuline, vallatu, lõbus, lustakas

gamester ['geimstə] *s.* hasartmängija

gamete ['gæmi:t] *s. biol.* sugurakk, gameet

gamin ['gæmin, -mæ:ŋ] *s. pr.* uulitsapoiss

gaming ['geimiŋ] *s.* õnnemängude mängimine, hasartmängimine ◇ **~-house** (hasart)mängumaja; **~-table** (hasart)mängulaud

gamma ['gæmə] *s.* gamma (*kreeka tähestiku 3. täht, vastab ladina g-le*); *ka* = ~ **moth** ◇ ~ **moth** *zool.* lina-tähtöölane; ~ **rays** *füüs.* gammakiired

gammer ['gæmə] *s.* vanaeit

gammon I ['gæmən] **1.** *s.* singikäntsakas, sink; **2.** *v. t.* (*sinki*) suitsutama

gammon II ['gæmən] **1.** *s.* täielik võit triktrakimängus (*vrd.* **backgammon**); **2.** *v. t.* triktrakimängus võitma

gammon III ['gæmən] *fam.* **1.** *s.* lollus, mõttetus; pettus; **2.** *v. t. & i.* tüssama, petma; puru silma puistama (*piltl.*); **3.** *interj.* lollus!

gamp [gæmp] *s. fam.* (suur) vihmavari (= **umbrella**)

gamut ['gæmət] *s. muus.* (heli)astmik, heliredel, gamma, *er.* diatooniline mažooriastmik; koguulatus, täielik register ◇ **to run the** ~ **of** (*millegi*) koguulatust läbi elama *või* läbi tegema; **colour** ~ värvihaare

gamy [geimi] *a.* (**-iness**) metslinnulihalõhnaline, lehkav, (veidi) riknenud; jahiloomadest rikas; vapper, mehine

'gan [gæn] = **began**

gander ['gændə] *s.* isahani; tobu, tossike; *sl.* (põgus) pilk ◇ **to take a** ~ *sl.* pilku heitma

Gandhi ['gɑ:ndi, 'gæn-] *pn.*

gang I [gæŋ] **1.** *s.* salk, jõuk, kamp; roimaritejõuk, bande; sats (*tööriistu*); **2.** *v. i. & t.* rühmaks ühinema *või* ühendama; kampa heitma (**up**) ◇ ~ **condenser** *raad.* mitmesektsiooniline häälestuskondensaator; ~ **plough** *põll.* mitmehõlmaline ader; ~ **saw** saekaater; ~ **of wheels** ratastik, rataskond; **to** ~ **up on** (*or* **against**) kellegi vastu ühist kampa moodustama *või* ühiselt välja astuma

gang II [gæŋ] *v. i. Š.* minema, käima (= **go**)

gangboard ['gæŋbɔ:d] *s.* käigulaud, maabumistrepp

ganger ['gæŋə] *s.* töölissalga vanem

Ganges ['gændʒi:z] *pn.*

gangling ['gæŋgliŋ] *a.* lõnkuv, loikamlik, kiitsakas, pikakoivaline

ganglion ['gæŋgliən] *s.* (*pl.* **-ia, -ions**) ganglion, tänk, närvisõlm; *piltl.* tegevuskeskus; *pat.* kooljaluu

ganglionic [gæŋgli'ɔnik] *a.* ganglioni-, närvisõlme-, närvi-

gangly ['gæŋgli] *Am.* = **gangling**

gangplank ['gæŋplæŋk] = **gangboard**

gangrene ['gæŋgri:n] **1.** *s.* gangreen, (muund)kärbus, kärbumine (*ka piltl.*); **2.** *v. i. & t.* kärbuma, gangreenseks muutuma; gangreenseks muutma ◇ **moist** ~ märggangreen, roiskkärbus

gangrenous ['gæŋgrinəs] *a.* gangreenne, gangrenoosne

gangster ['gæŋstə] *s.* gangster

gangue [gæŋ] *s. mäend.* aherkivim, -aine; *geol.* soonkivim

gangway ['gæŋwei] **1.** *s.* reelinguava; lahtikäiv reelinguosa; laevatrepp; läbikäik; falrep; maabumistrepp (= **gangboard**); läbikäik istmeridade vahel; (rist)käik Inglise parlamendihoones; *mäend.* peastrekk (*er. söekaevanduses*); **2.** *interj.* tee vabaks!, teed anda! ◇ **members above (below) the** ~ *parl.* oma parteiga lähemalt (kaugemalt) seotud liikmed

gannet ['gænit] *s. zool.* suula (= **solan goose**)

ganoid ['gænɔid] *zool.* **1.** *a.* vaapsoomuseline; vaapkalaliste hulka kuuluv; **2.** *s.* vaapkala, ganoid

gantlet ['gæntlit] = **gauntlet** I & II

gantry ['gæntri] *s.* (*kraana*) portaal; signaalsild (*raudteel*) ◇ ~ **crane** *tehn.* portaalkraana

Ganymede ['gænimi:d] **1.** *pn.* Ganymedes; **2.** *s. nalj.* kõrtsiteener, kelner

gaol, jail [dʒeil] **1.** *s.* vangla, vangimaja; vangistus; **2.** *v. t.* vangi panema

gaolbird, jail- ['dʒeilbə:d] *s.* alaline vangistuja; kelm, võllaroog

gaoler, jailor, jailer ['dʒeilə] *s.* vangivaht, -valvur

gap [gæp] *s.* auk, mulk, läbimurd(ekoht); tühe, tühik, tühimik, lünk, vahemik; lõhe, lõhestik ◇ **to stand in the** ~ läbimurdekohta kaitsma (*ka piltl.*); **to stop** (*or* **fill, fill in, fill up**) **a** ~ tühikut täitma (*vrd.* **stopgap**)

gape [geip, *Am. ka* gæp] **1.** *v. i.* suud pärani ajama, haigutama; irema, irevil olema; ammuli sui vahtima (**at**); **2.** *s.* haigutus; ammuliaetud suu, ammuli sui vahtimine; irevilolek

gar [gɑ:] = **garfish**

garage ['gærɑ:ʒ, 'gæridʒ] *s.* garaaž, autokuur; *Am.* autotöökoda

garb [gɑ:b] **1.** *s.* riietusviis, riided, rõivastus, rüü; **2.** *v. t.* riietama, rõivastama, rüütama (*haril. pass.*)

garbage ['gɑ:bidʒ] *s.* toidujätised, solk; prügi, pühkmed; sopakirjandus

garble ['gɑ:bl] *v. t.* (moonutavat, võltsivat) valikut tegema, moonutama, võltsima
Garcia ['gɑ:ʃiə] *pn.*
garçon ['gɑ:sɔ:ŋ] *s. pr.* kelner
garden ['gɑ:dn] **1.** *s.* aed; *pl.* parkaed, (avalik) park, botaanika- *või* loomaaed; **2.** *v. i.* aiatööd tegema, aias töötama ◇ **to lead smb. up the garden** (*or* **garden path**) *sl.* kedagi ninapidi vedama *või* eksiteele viima; **public** ~ rahvapark; **the** ~ **of England** viljakandvaim Kagu-Inglismaa osa; ~ **city** aedlinn; ~ **cress** *bot.* salatkress; ~ **mint** *bot.* roheline münt; **common or** ~ *sl.* tavaline, harilik
gardener ['gɑ:dnə] *s.* aednik, kärner; aiapidaja; aiatööline
gardenia [gɑ:'di:niə] *s. bot.* gardeenia
gardening ['gɑ:dniŋ] *s.* aiandus; aiatöö
garden-party ['gɑ:dnpɑ:ti] *s.* aiapidu
garden-stuff ['gɑ:d(ə)nstʌf] *s. Am. ka* **-truck** [-trʌk] *s.* aiasaadused, aedvili
Gard(i)ner ['gɑ:dnə] *pn.*
Gareth ['gæreθ] *pn.*
Garfield ['gɑ:fi:ld] *pn.*
garfish ['gɑ:fiʃ] *s. zool.* tuulehaug, -kala; *Am.* vaaphaug, kaimankala (= **garpike, alligator gar**)
Gargantua [gɑ:'gæntjuə] *pn.*
gargantuan [gɑ:'gæntjuən] *a.* gargantualik, hiiglaslik
gargle ['gɑ:gl] **1.** *v. t. & i.* kuristama, (kuristades) kurku loputama; **2.** *s.* kuristusvesi, kurguloputis
gargoyle ['gɑ:gɔil] *s.* (*groteskse elukana kujutatud*) vihmaveerenninokk
Garibaldi [gæri'bɔ:ldi, -'bæl-] **1.** *pn.*; **2.** *s.* (**g-**) garibaldipluus (*punane naiste- või lastepluus*); rosinabiskviit; *Am.* garibaldikala
garish ['gɛəriʃ] *a.* ere, räige, silmatorkav
garland ['gɑ:lənd] **1.** *s.* pärg, pärland, rippvanik, lille- *või* lehevanik; kiirjanduslik valimik; **2.** *v. t.* vaniku(te)ga ehtima
garlic ['gɑ:lik] *s.* küüslauk ◇ **yellow** ~ *bot.* kuldlauk; ~ **mustard** *bot.* salukõdrik
garlicky ['gɑ:liki] *a.* küüslaugune, küüslaugu-
garment ['gɑ:mənt] *s.* riie, rõivas, rüü; *piltl.* väline kate
garner ['gɑ:nə] *peam. poeet., ret.* **1.** *s.* (viljavara)ait; **2.** *v. t.* aita koguma (*ka piltl.*), salvestama, varuma
garnet ['gɑ:nit] *s. min.* (punane) granaat
garnish ['gɑ:niʃ] **1.** *v. t.* (*toitu*) garneerima, ääristama; ilustama, ehtima; **2.** *s.* garneering, garniir; garneerimismaterjal
garniture ['gɑ:nitʃə] *s.* garnituur, ilustis, kaunistis
garotte [gə'rɔt] = **garrotte**
garpike ['gɑ:paik] *Am.* = **garfish**
garret ['gærit] *s.* katusekamber, ärklituba; katusekorrus
garreteer [gæri'tiə] *s.* katusekambrielanik; *er.* vaene sulemees
garrison ['gærisn] **1.** *s.* garnison; **2.** *v. t.* garnisoniga varustama; garnisoni valdusse võtma; garnisoniteenistusse määrama
garrotte [gə'rɔt] **1.** *s.* garrott, (hispaania) kägistusraud; **2.** *v. t.* garrottima, kaelarauda-dega (ära) kägistama
garrulity [gə'ru:liti] *s.* lobisevus, lobisemishimu, liigne jutukus
garrulous ['gæruləs] *a.* lobisev, lobisemishimuline, liiga jutukas
garter ['gɑ:tə] *s.* suka- *või* põlve- *või* püksipael; *Am. ka* soki- *või* suka- *või* käisehoidja; **(the G-)** Sukapaelaordu (*kõrgeim Inglise rüütliordu*), Sukapaelaordu märk *või* liikmeskond
garth [gɑ:θ] *s. arh.* õu, aed, koppel
Garwood ['gɑ:wud] *pn.*
gas [gæs] **1.** *s.* (*pl.* **gases** ['gæsiz]) gaas; *fam.* udujutt, tühi loba; *Am. fam.* gasoliin, bensiin (= **gasoline**); **2.** *v. i. & t.* **(-ss-)** gaasitama, mürk- *e.* sõjagaasiga üle ujutama, gaasiga mürgi(s)tama; *fam.* udujuttu ajama, lobisema, hooplema ◇ **laughing** ~ *keem.* naerugaas; **to step on the** ~ *Am.* gaasi andma *või* lisama, gaasipedaalile suruma; *piltl.* kiirust suurendama, ruttama; ~ **station** *Am.* bensiinijaam; ~ **tank** *Am.* gaasimahuti (= **gasometer**)
gas-bag ['gæsbæg] *s.* gaasikott, -mahuti (*õhulaeval*); *põlgl.* õhulaev *või* balloon; *piltl.* tühi lobiseja, lobasuu, hoopleja
gas-burner ['gæsbə:nə] *s. tehn.* gaasipõleti
gas-chamber ['gæstʃeimbə] *s.* gaasikamber
Gascoigne ['gæskɔin] *pn.*
Gascon ['gæskən] *s.* gaskoonlane, Gascogne'i elanik; *piltl.* kelkija, (luiskav) hoopleja

gasconade [gæskə'neid] *s.* kelkimine, (luiskav) hooplemine, gaskonaad
Gascony ['gæskəni] *pn.* Gascogne
gas-cooker ['gæskukə] *s.* gaasipliit
gaselier [gæsə'liə] *s.* (laest rippuv) gaasilamp, *er.* gaasi(kroon)lühter
gas-engine ['gæsendʒin] *s.* gaasimootor
gaseous ['gæsiəs, 'geis-, 'geiz-] *a.* gaasiline, gaasjas, gaasikujuline, -taoline
gas-fire ['gæsfaiə] *s.* gaasituli (*er. kaminas*); gaasiahi
gas-fitter ['gæsfitə] *s.* gaasitorude monteerija
gash [gæʃ] **1.** *s.* reig, pikk ning sügav haav; lõhe, lõhestik; **2.** *v. t.* sügavat haava lõikama; lõhestama
gas-helmet ['gæshelmit] = **gas-mask**
gas-holder ['gæshouldə] *s.* gaasimahuti, gaasihoidla
gasification [gæsifi'keiʃ(ə)n] *s.* gaasistus; gaasistamine; gaasistumine ◇ **underground** ~ allmaagaasistus
gasify ['gæsifai] *v. t. & i.* **(-fiable)** gaasistama, gaasiks muutma; gaasistuma, gaasiks muutuma
gas-jet ['gæsdʒet] *s.* gaasipõleti
gasket ['gæskit] *s. mer.* seising (*nöör kokkurullitud purje masti külge kinnitamiseks*); *tehn.* topend, tihend, tihendusrõngas *või* -mansett
gas-lamp ['gæslæmp] *s.* gaasilamp
gas-light ['gæslait] *s.* gaasivalgus; *ka* gaasilamp (= **gas-lamp**)
gas-main ['gæsmein] *s.* gaasimagistraal
gasman ['gæsmæn] *s.* (*pl.* **-men** [-men]) gaasikontori ametnik; *ka* = **gas-fitter**
gas-mantle ['gæsmæntl] *s. tehn.* gaasisukk, hõõgsukk (*gaasilambil*)
gas-mask ['gæsmɑ:sk] *s.* gaasimask, -torbik
gas-meter ['gæsmi:tə] *s.* gaasimõõtur, -arvesti
gasogene ['gæsədʒi:n] = **gazogene**
gas-oil ['gæsɔil] *s. tehn.* gaasiõli
gasolene, -line ['gæsəli:n] *s. tehn.* gasoliin, gaasbensiin; *Am.* autobensiin (= **petrol**) ◇ ~ **station** *Am.* bensiinijaam
gasometer [gæ'sɔmitə] *s.* gasomeeter, gaasimahuti; *vrd.* **gas-meter**
gasp [gɑ:sp] **1.** *v. i.* õhku ahmima, hingeldama, ähkima; hingeldades ütlema **(out)**; **2.** *s.* hingeldus, ähin ◇ **at one's last** ~ hinge heitmas
gasper ['gɑ:spə] *s. sl.* «suits», sigaret
gas-ring ['gæsriŋ] *s.* gaasirõngas, rõngakujuline gaasipõleti (*toidukeetmiseks*), ühekohaline gaasipliit
gassed ['gæst] *vt.* **gas**
gasser ['gæsə] *s. sl.* lobasuu, hoopleja
gas-shell ['gæsʃel] *s.* gaasimürsk
gas-station ['gæsstei(ə)n] *s. Am.* bensiinijaam, tankla
gas-stove ['gæsstouv] *s.* gaasiahi, -pliit
gassy ['gæsi] *a.* **(-iest; -ily, -iness)** gaasine; gaasjas, gaasitaoline; liigsõnaline, ülespuhutud (*kõne kohta*)
gasteropod ['gæstərəpɔd] *s. zool.* gastropood, kõhtjalgne, tigu
gastric ['gæstrik] *a.* gastriline, maosse puutuv, mao- ◇ ~ **juice** maomahl; ~ **ulcer** *med.* maohaav(and)
gastritis [gæs'traitis] *s. med.* gastriit, maokatarr
gastrology [gæs'trɔlədʒi] *s.* kokakunst
gastronome ['gæstrənoum], **gastronomer** [gæs'trɔnəmə] *s.* gastronoom, gurmaan, maiasmokk
gastronomy [gæs'trɔnəmi] *s.* gastronoomia, peenkokakunst, maiustuskunst
gastropod ['gæstrəpɔd] = **gasteropod**
gas-works ['gæswə:ks] *s.* gaasivabrik
gat [gæt] *s. Am. sl.* revolver *või* püstol
gate I [geit] **1.** *s.* värav; tõkkepuu; sisse- *või* väljapääs; (*spordivõistlustel*) väravast sisseläinud pealtvaatajate hulk *või* väraval saadud raha; (*näituse või muu massiürituse*) külastajate hulk; **2.** *v. t.* (*Oxfordis või Cambridge'is*) üliõpilast kolledžiarestiga karistama, kolledžist väljakäimise aega piirama
gate II [geit] *s. dial., er. Š.* tänav, tee
gatecrash ['geitkræʃ] *v. i. & t. fam.* kontrõõrana sisse tungima, kutsumatult (peole) ilmuma, piletita sisse pugema
gatecrasher ['geitkræʃə] *s. fam.* kontrõõras, (peole kutsumatult) sissetungija; piletita sissepugeja
gatehouse ['geithaus] *s.* väravavahimajake; (*lüüsi*) väravavalvemaja

gatekeeper ['geitki:pə] *s.* väravavaht, -valvur
gate-leg(ged) ['geitleg(d)] *a.* allakäänatavate jalgadega (*klapplaua kohta*)
gate-money ['geitmʌni] *s.* (väraval võetav) sissepääsumaks
gatepost ['geitpoust] *s.* väravapost ◇ **between you and me and the ~** rangelt omavahel (öeldud)
Gateshead ['geitshed] *pn.*
gateway ['geitwei] *s.* väravaava(us), värav; välja- *või* sissepääsutee
gather ['gæðə] *v. t. & i.* koguma, korjama, noppima; (*saaki*) koristama; kokku tõmbama; taipama, järeldama (*millestki* **from**; *et* **that**); kogunema, kokku tulema; umbe minema, mäda koguma ◇ **to ~ head** jõudu koguma; (*paise kohta*) mädale minema; **to ~ way** (*laeva kohta*) liikuma hakkama; **to be ~ed to one's fathers** surema; **a rolling stone ~s no moss** veerevale kivile ei kasva sammalt; **~ed finger** umbne *e.* umbes sõrm
gathering ['gæð(ə)riŋ] *s.* (rahva)kogunemine, koosviibimine; mädapaise
gathers ['gæðəz] *s. pl.* riidevoldid, krooked
Gatling ['gætliŋ] **1.** *pn.*; **2.** *s.* **(g-)** teatav vanamoeline kuulipilduja (= **~ gun**)
GATT [gæt] *lüh.* = **General Agreement on Tariffs and Trade** Üldine Tolli- ja Kaubanduskokkulepe
gauche [gouʃ] *a. pr.* saamatu, taktitu
gaucherie [gouʃə'ri:] *s. pr.* saamatus, taktitus
gaucho ['gautʃou, 'gɔ:-] *s.* (*pl.* **-os**) gautšo
gaud [gɔ:d] *s.* tühine ehe, (väärtusetu) toredusasi
gaudy I ['gɔ:di] *s.* tore pidu, *er.* kolledži igaaastane pidusööming
gaudy II ['gɔ:di] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** maitsetult tore, kirev-uhke, kassikullane
gauge, gage [geidʒ] **1.** *s.* standard- *või* normaalmõõt, etalon, šabloon; suurus, ulatus; (*raudtee*) rööpavahe; (*vankri*) rattavahe; mõõteriist, mõõtur, mõõdik; kaliibrimõõdik, kaliiber; *trük.* joonik; *piltl.* mõõdupuu; **2.** *v. t.* **(-geable)** mõõtma; hindama; mõõdult (*või* kujult) ühtlustama; kaliibrima, kalibreerima ◇ **to take the ~ of** hindama; **inside ~** *tehn.* sisemõõtur; **line ~** *trük.* ladumisjoonik; **milk ~** *põll.* laktomeeter, piimadensimeeter; **screw ~** *tehn.* keermekaliiber; **vacuum ~** vaakuummeeter; **water ~** veemõõtur; peel, veemõõtelatt; **wind ~** tuulemõõdik, anemomeeter; **-ging rod** mõõtevarras, -varb
Gaul [gɔ:l] **1.** *pn.* Gallia; **2.** *s.* gallialane, gall; *nalj.* prantslane
Gaulish ['gɔ:liʃ] **1.** *a.* gallialik, gallialaste, galli; **2.** *s.* gallia keel; *nalj.* prantsuse keel
gault [gɔ:lt] *s. geol.* goolt (*savikas merglikiht glaukoniitliiva kihtide vahel*)
gaunt [gɔ:nt] *a.* kõhetu, kuivetu, kõhn; (*näo kohta*) ärakurnatud; (*maastiku kohta*) sünge, morn
gauntlet I ['gɔ:ntlit] *s. aj.* soomus- *või* sõjakinnas; *piltl.* vaenukinnas; (*motoristi, vehkleja jms.*) pikarandmeline nahkkinnas, kätiskinnas ◇ **to throw down the ~** vaenukinnast heitma, (võitlusele) välja kutsuma; **to take** (*or* **pick**) **up the ~** väljakutset vastu võtma
gauntlet II ['gɔ:ntlit] *s.* kadalipp, läbi lipu ajamine ◇ **to run the ~** kadalippu (*e.* läbi lipu) jooksma
gauntry ['gɔ:ntri] = **gantry**
gaup [gɔ:p] = **gawp, gawk**
gauss [gaus] *s. füüs.* gauss (*magnetilise induktsiooni ühik*)
gauze [gɔ:z] *s.* gaas(riie), loor; marli (= **surgical ~**); peen traatvõrk
gauzy ['gɔ:zi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** gaasriide- *või* looritaoline
gave [geiv] *vt.* **give**
gavel ['gæv(ə)l] *s. Am.* (*koosolekujuhataja või oksjonipidaja*) haamer, vasar
gavelkind ['gæv(ə)lkaind] *s. jur. van.* (testamendi puudumisel) pärandatud maaomandi võrdne jagamine surnud omaniku poegade või vendade vahel
Gaveston ['gævistən] *pn.*
gavial ['geiviəl] *s. zool.* gaavial
Gavin ['gævin] *pn.*
gavotte [gæ'vɔt] *s.* gavott
Gawain ['gæwein] *pn.*
gawk [gɔ:k] **1.** *s.* juhmard, tohman, mölu, tolvan; **2.** *v. i.* ammuli sui vahtima (*millelegi* **at**), juhmilt vahtima, molutama
gawky ['gɔ:ki] **1.** *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** juhm, kohmetu, saamatu; **2.** *s.* = **gawk (1.)**
gawp [gɔ:p] *er. Am.* = **gawk**

gay [gei] **1.** *a.* **(gayer, gayest; gaily)** lõbus, lustiline, lustlik; elev; ere, kirev; lõbusasti elav, liiderlik; *fam.* homoseksuaalne; **2.** *s. fam.* homoseksualist ◇ **~ with flags** (kirevas) lipuehtes
gayety ['geiiti] = **gaiety**
gayly ['geili] = **gaily**
gaze [geiz] **1.** *v. i.* üksisilmi vahtima, uudistama **(at, on)**; **2.** *s.* (püsiv, kestev) pilk
gazebo [gə'zi:bou] *s.* (*pl.* **~s, -oes**) vaatetorn, -palkon (*ehitisel*)
gazelle [gə'zel] *s. zool.* gasell
gazette [gə'zet] **1.** *s.* ametlik ajaleht, (*riigi, omavalitsuse jms.*) ametlik häälekandja; **2.** *v. t.* ametlikus ajalehes teatama, ametlikult välja kuulutama ◇ **London (Edinburgh, Dublin) G-** Inglise (Šoti, Iiri) Teataja
gazetteer [gæzi'tiə] *s.* geograafiline leksikon; geograafiliste nimede loend (*näit. kaardiatlase jms. lõpus*); *van. või Am.* ajakirjanik, *er.* ametlike teadete kirjutaja
gazogene, gas- ['gæzədʒi:n] *s.* gaseerimisaparaat, aparaat kihisevate jookide valmistamiseks; *ka* gaasigeneraator
G.B. *lüh.* = **Great Britain**
G.B.E. ['dʒi:bi:'i:] *lüh.* = **Knight** (*or* **Dame**) **Grand Cross (of the Order) of the British Empire**
G.C. ['dʒi:'si:] *lüh.* = **George Cross**
G.C.B. ['dʒi:si:'bi:] *lüh.* = **Knight** (*or* **Dame**) **Grand Cross (of the Order) of the Bath**
G.C.E. ['dʒi:si:'i:] *lüh.* = **general certificate of education**
G.C.M. ['dʒi:si:'em] *lüh.* = **greatest common measure**
G.C.R. ['dʒi:si:'ɑ:] *lüh.* = **Great Central Railway**
Gd *keem.* = **gadolinium**
Ge *keem.* = **germanium**
gean [gi:n] *s. bot.* magus kirsipuu; magusa kirsipuu vili
gear [giə] **1.** *s.* seadis, masinavärk; seade; rakend; *tehn.* (hammas)ratastik, ülekandeseade, ajam, käik; ülekanderatas; *arh.* varustus, majariistad; **2.** *v. t. & i.* rakendama; seadisega varustama, seadistama; ülekandeseadmega ühendama, käiku panema, sidurdama; (*hammasratta kohta*) sidurdatud olema, sidurduma **(with)**; kokku sobima **(into)** ◇ **in ~** käigus, sisse lülitatud, sidurdatud; **out of ~** käigust välja(s), välja lülitatud, sidurdamata; *piltl.* korrast ära; **to throw out of ~** segi paiskama; **high (low) ~** kiire (aeglane) käik; **to ~ up (down)** kiiremale (aeglasemale) käigule ümber lülitama (*ka piltl.*)
gear-box ['giəbɔks], **gear-case** ['giəkeis] *s. tehn.* käigukast
gearing ['giəriŋ] *s. tehn.* (hammas)ajam, käigumehhanism
gear-lever ['giəli:və] *s. tehn.* käigukang
gear-wheel ['giə(h)wi:l] *s. tehn.* hammasratas
gecko ['gekou] *s.* (*pl.* **~s, -oes**) *zool.* geko
gee I [dʒi:] **1.** *interj.* nõõ! (*hüüatus hobuse ergutamiseks või käsuna paremale pöörata; ka* **~-ho!, ~-(h)up!, ~-wo!**); **2.** *s. fam.* hobune (*lastek. ka* **~-~** ['dʒi:dʒi:])
gee II [dʒi:] *interj. Am. sl.* jesseke!, jumaluke!, heldeke! ◇ **~ whizz!** *Am. sl.* oi-oi!, õe-jah!
gee III [dʒi:] *s.* (*kirjatäht*) g; *Am. sl.* vennike, vennas, mees (= **guy**); *Am. sl.* tuhat dollarit (= **grand**)
geese [gi:s] *vt.* **goose**
geezer ['gi:zə] *s. sl.* (vana) vennike, vanamees *või* vanaeit
Gehenna [gi'henə] *s.* gehenna, põrgu, helvet
Geiger ['gaigə] *pn.* ◇ **~ counter** *füüs.* Geigeri loendur
geisha ['geiʃə] *s.* geiša
gel [dʒel] *s. keem.* geel
gelatin(e) [dʒelə'ti(:)n] *s.* želatiin ◇ **~-paper** *fot.* želatiinpaber
gelatinous [dʒi'lætinəs] *a.* želatiinjas, želatiinitaoline, sültjas
geld [geld] *v. t.* (*pret. & p. p.* **~ed, gelt** [gelt]) kohitsema, ruunama
gelding ['geldiŋ] *s.* kohiloom, *er.* ruun
gelid ['dʒelid] *a.* jääkülm
gelignite ['dʒelignait] *s.* želigniit, želatiindünamiit
gelt [gelt] *vt.* **geld**
gem [dʒem] **1.** *s.* kalliskivi, vääriskivi; *piltl.* pärl; gemm, nikerkivi, nikerdatud vääriskivi; *Am.* kuklik, sai; **2.** *v. t.* **(-mm-)** kalliskividega (*või* kalliskividena) ehtima
geminate 1. ['dʒemineit] *v. t. & i.* gemineerima, kahendama, kahekordseks muutma (*ka lgv.*); gemineeruma, kahenema; **2.**

[ˈdʒeminit] *a.* kahenenud, kaksik-, paaris-; **3.** [ˈdʒeminit] *s. lgv.* geminaat

gemination [dʒemiˈneiʃ(ə)n] *s.* geminatsioon, gemineerumine (*ka lgv.*)

Gemini [ˈdʒemini:, -nai] *s. pl.* Gemini, Kaksikud (*tähtkuju*)

gemma [ˈdʒemə] *s.* (*pl.* **-ae** [-i:]) *bot.* pung (*võsu alge*); lehepung; idupung; *zool.* idu *e.* sisepung

gemmate [ˈdʒemeit] *bot., zool.* **1.** *a.* pungaline, pungi kandev, pung-; **2.** *v. i.* punguma

gemmule [ˈdʒemju:l] *s. zool.* (*käsna*) sisepung

gen [dʒen] *sl.* **1.** *s.* üldinformatsioon (= **general information**), *er.* täpsed juhtnöörid *või* instruktsioonid (tegevuseks); **2.** *v. t.* **(-nn-)** informeerima, instrueerima **(up)**, (täpseid) juhtnööre andma (*millegi kohta* **on, in**)

Gen. *lüh.* = **1. General; 2. Genesis**

gen. *lüh.* = **1. general; 2. genitive**

gendarme [ˈʒɔndɑ:m] *s. pr.* sandarm, politseisõdur

gendarmerie [ʒɔnˈdɑ:m(ə)ri:] *s.* sandarmeeria, sandarmivägi

gender [ˈdʒendə] *s. lgv.* sugu, geenus ◇ **the masculine** ~ meessugu, maskuliin; **the feminine** ~ naissugu, feminiin; **the neuter** ~ kesksugu, neutrum

gene [dʒi:n] *s. biol.* geen

genealogical [dʒi:niəˈlɔdʒik(ə)l, dʒen-] *a.* **(-lly)** genealoogiline, sugukonnateaduslik, sugukonna- ◇ ~ **tree** sugupuu

genealogist [dʒi:niˈælədʒist, dʒen-] *s.* genealoog, suguvõsauurija

genealogy [dʒi:niˈælədʒi, dʒen-] *s.* genealoogia, sugukonnateadus, põlvnemisõpetus; põlvnemine, päritolu; sugupuu

genera [ˈdʒenərə] *vt.* **genus**

general [ˈdʒen(ə)r(ə)l] **1.** *a.* üldine, üldlevinud, üld-; ülem-, pea-, kindral-; generaalne, generaal-; üldjooneline, -sõnaline, ebamäärane; **2.** *s.* kindral; väepealik, -juht; üldteenija, teenijatüdruk (= ~ **servant**) ◇ **in** ~ üldiselt, tavaliselt; **as a** ~ **rule** üldreeglina, -juhisena; **to speak in** ~ **terms** üldsõnaliselt (ilma lähemate üksikasjadeta) rääkima; ~ **assembly** üldkoosolek; **G-A-** peaassamblee, täiskogu; ~ **certificate of education** küpsustunnistus (*Inglismaal; lüh.* **G.C.E.**); ~ **confession** *kirikl.* üldpiht; ~ **meeting** üldkoosolek; **G- Post Office** (*lüh.* **G.P.O.**) Londoni peapostkontor; **Postmaster G-** postipeavalitsuse ülem, postiminister; ~ **practitioner** üldarst (*lüh.* **G.P.**); ~ **secretary** peasekretär; ~ **servant** üldteenija, teenijatüdruk; ~ **staff** kindralstaap; ~ **term** *mat.* üldliige; **Lieutenant-G-** kindralleitnant; **Major-G-** kindralmajor

generalissimo [dʒen(ə)rəˈlisimou] *s.* (*pl.* **-os**) generalissimus

generality [dʒenəˈræliti] *s.* üldsus, üldmaksvus, -kehtivus; üldsõnalisus; üldreegel, üldsõnaline väide; enamik

generalization [dʒen(ə)rəlaiˈzeiʃ(ə)n] *s.* üldistamine, üldistumine, üldistus, generalisatsioon

generalize [ˈdʒen(ə)rəlaiz] *v. t. & i.* **(-zable)** üldistama, üldreeglit püstitama; üldsõnaliselt rääkima; üldmaksvusele viima

generally [ˈdʒen(ə)rəli] *adv.* üldiselt; tavaliselt

generalship [ˈdʒen(ə)r(ə)lʃip] *s.* kindraliau, -amet; väepealikukunst

generate [ˈdʒenəreit] *v. t.* **(-rable)** tekitama, esile kutsuma, genereerima; sigitama, sünnitama

generation [dʒenəˈreiʃ(ə)n] *s.* tekitamine, esilekutsumine, genereerimine; tekkimine, teke; sigitamine, sünnitamine; sugupõlv, põlvkond, generatsioon

generative [ˈdʒen(ə)reitiv] *a.* tekitav, sünnitav; sigitamis-, sugutamis-, generatiivne, generatiiv- ◇ ~ **cell** *biol.* generatiivrakk; ~ **grammar** *lgv.* generatiivgrammatika

generator [ˈdʒen(ə)reitə] *s.* tekitaja, sünnitaja; *tehn.* generaator

generic [dʒiˈnerik] *a.* **(-ically)** geneeriline, (taime-, looma)perekonna-; üldine, üld- ◇ ~ **concept** *loog.* soomõiste; ~ **term** üldnimetus

generosity [dʒenəˈrɔsiti] *s.* suuremeelsus; heldemeelsus, heldus, heldekäelisus; ohtrus, rikkalikkus

generous [ˈdʒen(ə)rəs] *a.* suuremeelne; heldemeelne, helde, heldekäeline; ohter, rikkalik; viljakas, viljarikas

genesis [ˈdʒenisis] *s.* teke, tekkimine, tekkelugu, genees; **(G-)** Genesis, esimene Moosese raamat

genet [ˈdʒenit] *s. zool.* genett

genetic [dʒiˈnetik] *a.* **(-ically)** tekkeline, tekkelooline, tekke-, geneetiline, geneetika- ◇ ~ **code** *biol.* geneetiline kood

geneticist [dʒiˈnetisist] *s.* geneetik, pärilikkusteadlane

genetics [dʒiˈnetiks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) *biol.* geneetika, pärilikkusõpetus

geneva I [dʒiˈni:və] = **gin** II

Geneva II [dʒiˈni:və] *pn.* Genf ◇ ~ **cross** = **red cross;** ~ **gown** kalvinistide jutlustajamantel; **Lake of** ~ Genfi järv

genial [ˈdʒi:niəl] *a.* **(-lly)** leebe, pehme, soe (*er. kliima kohta*); lahke, sõbralik, heatujuline, lõbus

geniality [dʒi:niˈæliti] *s.* leebus, pehmus, soojus (*er. kliima kohta*); lahkus, sõbralikkus, heatujulisus, lõbusus

genie [ˈdʒi:ni] *s.* (*pl.* **-nii** [-niai]) džinn, (tige) vaim (*araabia muinasjuttudes,* = **jinnee**)

genii [ˈdʒi:niai] *vt.* **genie & genius**

genista [dʒiˈnistə] *s. bot.* genista, leetpõõsas (*terve perekonna üldnimetus*)

genital [ˈdʒenit(ə)l] **1.** *a.* **(-lly)** genitaalne, genitaal-, sigitus-, sugutus-, sugu-; **2.** *s. pl.* genitaalid, (välised) suguelundid, sigitid

genitive [ˈdʒenitiv] *lgv.* **1.** *a.* genitiivne, omastav; **2.** *s.* genitiiv, omastav (kääne)

genius [ˈdʒi:niəs] *s.* (*pl.* **-iuses, -ii** [-iai]) kaitsevaim, (hea *või* paha) saatevaim; iseloomustav vaim, eriline iseloom; kõrged vaimuanded, ülim andekus, vaimusuurus, geniaalsus; (*pl.* **-iuses**) geenius, suurvaim; (*pl.* **-ii**) = **genie** ◇ **a man of** ~ geniaalne mees; **a mathematical** ~ geniaalne matemaatik; ~ **loci** [ˈlousai] *müt.* (teatava) koha kaitsevaim; *piltl.* koha eriline iseloomustav õhkkond, kohaga seotud mälestused

Genoa [ˈdʒeno(u)ə] *pn.* Genova, Genua

genocide [ˈdʒeno(u)said] *s.* genotsiid, rahvahävitus

Genoese [dʒenouˈi:z] **1.** *a.* genova, genua; **2.** *s.* (*pl.* ~) genovalane, genualane

genre [ʒɑ:ŋr] *s. pr.* žanr, liik, laad; *kunst* žanrimaal, olustikumaal

gent [dʒent] *s. vulg.* härra, härrasmees, peen isand, saks (*vrd.* **gentleman**) ◇ **-s** (*tualettruumi uksel*) meestele; meeste tualettruum

genteel [dʒenˈti:l] *a. arh., iroon.* peen, suursugune, elegantne; peenutsev, suursugutsev, saksik

genteelism [dʒenˈti:lizm] *s.* (keeleline) peenutsus, liialt peenutsev väljend

gentian [ˈdʒenʃ(ə)n] *s. bot.* emajuur ◇ ~ **bitter** emajuure mõruaine

gentile [ˈdʒentail] **1.** *a.* mittejuudi; **(G-)** *piibl.* paganlik; *lgv.* rahvust tähendav; **2.** *s.* mittejuut; **(G-)** *piibl.* pagan

gentility [dʒenˈtiliti] *s.* suursugusus, peenus, peened kombed; peenutsemine

gentle [ˈdʒentl] **1.** *a.* **(-ler, -lest)** leebe, õrn, vagune, vagur, tasane; pehme, mahe; suursugune, aadellik, härrasmehelik, peen; (*nõlva kohta*) lauge, lausk; *herald.* vapikandmise õigusega; **2.** *s.* (pehme) tõuk, vagel (*õngesöödana*); *pl. vulg.* härrasrahvas (= **gentlefolk**) ◇ **the** ~ **craft** õngesport; ~ **breeze** õrn tuulevinu, nõrk tuul; **the** ~ **sex** õrnem sugu, naised; ~ **and simple** kõik inimesed, niihästi aadlikud kui ka lihtrahvas; ~ **reader** lahke lugeja (*tavaline kõnetusvorm lugeja kohta inglise romaanis*)

gentlefolk(s) [ˈdʒentlfouk(s)] *s. pl.* härrasrahvas, peenem rahvas

gentleman [ˈdʒentlmən] *s.* (*pl.* **-men**) härra, härrasmees; *er. jur.* ilma kutseteenistuseta (*või* vabakutseline) mees; hästikasvatatud mees, aumees, džentelmen; (*viisakas kõneluses*) mees; *aj.* vapikandmisõigusega (mitteaadlik) härrasmees; *pl.* austatud härrad!, minu härrad! (*koosolijate kõnetusena või firmale saadetud ärikirja alguses*) ◇ **the old** ~ vanakurat; ~ **at large** ilma ametita härra; ~ **in waiting** kammerhärra; ~ **of fortune** mereröövel; ~**'s** (*or* **-men's**) **agreement** aumeeste kokkulepe (*ka iroon.*); *pol.* džentelmenikokkulepe; ~ **farmer** härrasfarmer, füüsilist tööd mittetegev farmer; ~**'s** ~ toapoiss, kammerteener; ~ **usher** tseremooniameister; **to play the fine** ~ peent härrat mängima

gentleman-at-arms [ˈdʒentlmənətˈɑ:mz] *s.* (*pl.* **-men-**) (Inglise kuninga) auihukaitseväelane

gentlemanlike [ˈdʒentlmənlaik], **gentlemanly**

[ˈdʒentlmənli] *a.* dženteImenlik, aumehelik, härrasmehelik, härrasmehe-, viisakas

gentleness [ˈdʒentlnis] *s.* leebus, õrnus, vagusus, vagurus, tasadus; pehmus, mahedus; (*nõlva*) laugus, lauskus

gentlewoman [ˈdʒentlwumən] *s.* (*pl.* **-women** [-wimin]) suursugusest (*või* heast) perekonnast daam; *aj.* kammerneitsi

gently [ˈdʒentli] *adv.* leebelt, õrnalt, tasaselt, tasa, tasakesi; pehmelt, mahedalt; laugelt ◇ **~ born** heast perekonnast, aadlisoost

gentry [ˈdʒentri] *s.* džentri, (inglise) maaaadel, alamaadel; peenem rahvas, saksad ◇ **these ~** *põlgl.* säärane rahvas, säärased saksad

gents [dʒents] *vt.* **gent**

genuflect [ˈdʒenju(:)flekt] *v. i.* põlvi nõtkutama, põlvitama

genuflection, -xion [dʒenju(:)ˈflekʃ(ə)n] *s.* põlvenõtkutus, põlvitus

genuine [ˈdʒenjuin] *a.* tõepärane, tõeline, võltsimatu, õige, ehtne ◇ **the ~ goods** *Am. sl.* tubli mees

genus [ˈdʒi:nəs] *s.* (*pl.* **genera** [ˈdʒenərə]) *bot., zool.* perekond, geenus; (*üldse*) liik, sort

geo- [ˈdʒi(:)o(u)] *ühendeis* maa-, (*võõrsõnades*) geo-

Geo. *lüh.* = **George**

geobotany [dʒi(:)o(u)ˈbɔt(ə)ni] *s. bot.* geobotaanika

geocentric [dʒi(:)o(u)ˈsentrik] *a.* **(-ically)** geotsentriline, maa(kera)keskne

geochemistry [dʒi(:)o(u)ˈkemistri] *s.* geokeemia, maakoorekeemia

geode [ˈdʒi:oud] *s. min., geol.* geood

geodesic [dʒi(:)o(u)ˈdesik] = **geodetic**

geodesy [dʒi(:)ˈɔdisi] *s.* geodeesia

geodetic [dʒi(:)o(u)ˈdetik], **-desic** [-ˈdesik] *a.* **(-ically)** geodeetiline, geodeesia-

Geoffr(e)y [ˈdʒefri] *pn.*

geog. *lüh.* = **geography**

geographer [dʒiˈɔgrəfə] *s.* geograaf, maateadlane

geographic(al) [dʒiəˈgræfik(əl)] *a.* **(-ically)** geograafiline, geograafia-, maateaduslik, maateaduse- ◇ **-al mile** (= **nautical mile**) meremiil, geograafiline miil

geography [dʒiˈɔgrəfi] *s.* geograafia, maateadus

geoid [ˈdʒi:ɔid] *s. astr.* geoid

geol. *lüh.* = **geology**

geologic(al) [dʒiəˈlɔdʒik(əl)] *a.* **(-lly)** geoloogiline, geoloogia-

geologist [dʒiˈɔlədʒist] *s.* geoloog

geology [dʒiˈɔlədʒi] *s.* geoloogia

geom. *lüh.* = **geometry**

geomagnetic [dʒiəmægˈnetik] *a. füüs.* geomagnetiline, maamagnetiline ◇ **~ field** Maa magnetväli

geomagnetism [dʒiəˈmægnitizm] *s. füüs.* geomagnetism, maamagnetism

geometer [dʒiˈɔmitə] *s.* geomeeter (= **geometrician**); *zool.* vaksik

geometric(al) [dʒiəˈmetrik(əl)] *a.* **(-lly)** geomeetriline, geomeetria- ◇ **~ progression** geomeetriline jada *e.* progressioon

geometrician [dʒiɔ(u)meˈtriʃ(ə)n] *s.* geomeeter

geometry [dʒiˈɔmitri] *s.* geomeetria

geomorphology [dʒi(:)o(u)mɔ:ˈfɔlədʒi] *s.* geomorfoloogia

geophone [ˈdʒi:əfoun] *s.* geofon

geophysical [dʒi(:)o(u)ˈfizik(ə)l] *a.* geofüüsikaline, geofüüsika-

geophysics [dʒi(:)o(u)ˈfiziks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) geofüüsika

geopolitics [dʒi(:)o(u)ˈpɔlitiks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) geopoliitika

Geordie [ˈdʒɔ:di] *pn.* (= *järgm.*)

George [dʒɔ:dʒ] **1.** *pn.* Georgius, Georg, Jüri; *Am. fam.* meesneegri (*er.* vaguniteenindaja *või* pakikandja) kõnetlusnimetus (valgete poolt); **St. ~** *vt.* **St. II**; **2.** *s.* Püha Jüri ja lohet kujutav kullast märk (*üks briti Sukapaelaordu tunnuseid*); *av. sl.* automaatpiloot ◇ **by ~!** pagana pihta!

georgette [dʒɔ:ˈdʒet] *s. tekst.* žoržett

Georgia [ˈdʒɔ:dʒiə] *pn.* **1.** Georgia (*osariik Am. Üh-des*); **2.** Gruusia

Georgian I [ˈdʒɔ:dʒiən] *a.* Inglise kuningate George I—IV (1714—1830) või George V (1910—1936) ajastusse kuuluv

Georgian II [ˈdʒɔ:dʒiən] **1.** *a.* gruusia; **2.** *s.* grusiinlane; gruusia keel ◇ **~ Soviet Socialist Republic** Gruusia Nõukogude Sotsialistlik Vabariik

Georgic [ˈdʒɔ:dʒik] *s. kirj.* georgikon (*põllundust ülistav õpetlik luuletus*)

Georgiana [dʒɔ:ˈdʒi:nə] *pn.*

Ger. *lüh.* = **German**

Gerald [ˈdʒer(ə)ld] *pn.*

G.E.R. *lüh.* = **Great Eastern Railway**

geranium [dʒiˈreiniəm] *s. bot.* kurereha; (*toalillena*) geraanium, *ka* pelargoon

Gerard [ˈdʒerɑ:d, -rəd] *pn.*

gerfalcon [ˈdʒə:fɔ:(l)kən] = **gyrfalcon**

geriatrician [dʒeriəˈtriʃən] *s. med.* geriaater

geriatrics [dʒeriˈætriks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) *med.* geriaatria

geriatrist [dʒeriˈætrist, dʒeˈraiətrist] = **geriatrician**

geriatry [ˈdʒeriætri] = **geriatrics**

germ [dʒə:m] **1.** *s.* idu, eos, alge, suge; haigusidu, pisik, bakter; algidu, -aste; **2.** *v. i.* idanema, tärkama ◇ **in ~** algidus, välja arenemata; **~ warfare** bakterisõda, pisikusõda

german I [ˈdʒə:mən] *a.* täis-, täissuguluses olev, samadest vanematest, lihane (*venna või õe kohta*), tõeline, päris- (*nõbu kohta*); *vrd.* **germane**

German II [ˈdʒə:mən] **1.** *a.* saksa; **2.** *s.* (*pl.* **~s**) sakslane; saksa keel ◇ **~ Democratic Republic** Saksa Demokraatlik Vabariik; **~ measles** punetised; **~ silver** uushõbe; **~ text** gooti kiri, fraktuur; **High (Low) ~** ülem- (alam-) saksa keel

germander [dʒə:ˈmændə] *s. bot.* tarinõges ◇ **~ speedwell** külmamailane

germane [dʒə:ˈmein] *a.* kohane, sobiv, asjasse puutuv **(to)**; *vrd.* **german** I

Germanic [dʒə:ˈmænik] **1.** *a.* germaani; **2.** *s. lgv.* germaani keel; *er.* germaani algkeel (= **primitive ~**)

Germanism [ˈdʒə:mənizm] *s.* germanism, saksapärasus

germanium [dʒə(:)ˈmeiniəm] *s. keem.* germaanium (*sümbol* **Ge**)

Germanize [ˈdʒə:mənaiz] *v. t. & i.* germaniseerima, saksastama; germaniseeruma, saksastuma

Germany [ˈdʒə:məni] *pn.* Saksamaa

germ-cell [ˈdʒə:msel] *s. biol.* sugurakk, gameet

germicidal [dʒə:miˈsaid(ə)l] *a.* (haigus)idusid hävitav, idutuks tegev, bakteritsiidne, bakteritsiid-, steriliseeriv, desinfitseeriv ◇ **~ lamp** bakteritsiidlamp; **~ radiation** bakteritsiidkiirgus

germicide [ˈdʒə:misaid] **1.** *a.* (haigus)idusid hävitav, bakteritsiidne, bakteritsiid-, steriliseeriv, desinfitseeriv; **2.** *s.* (haigus)idusid hävitav (*või* idutuks tegev) vahend, bakteritsiid, desinfektsioonivahend

germinal [ˈdʒə:min(ə)l] *a.* **(-lly)** idu-, idanemis-; algidus olev, algastmeline, tärkav

germinate [ˈdʒə:mineit] *v. i. & t.* **(-tor)** idanema, tärkama; idandama, idanema panema

germination [dʒə:miˈneiʃ(ə)n] *s.* idanemine; idandamine

germinative [ˈdʒə:mineitiv] *a.* idanev, idanemisvõimeline; idandav

gerontologist [dʒerɔnˈtɔlədʒist] *s.* gerontoloog

gerontology [dʒerɔnˈtɔlədʒi] *s.* gerontoloogia

Gerry [ˈdʒeri] = **Jerry** II **(2.)**

gerrymander [dʒeriˈmændə, ˈdʒeri-, *ka* ˈgeri-] **1.** *v. t.* (*valijaskonda*) oma partei kasuks korraldama, ühele kihile ebaõiglasi soodustusi kindlustama; *piltl.* alatult sahkerdama; **2.** *s.* ühele parteile (*või* kihile) ebaõiglaste soodustuste kindlustamine (*valimistel*); *piltl.* alatu sahkerdus

Gertrude [ˈgə:tru:d] *pn.*

Gerty [ˈgə:ti] *pn.* (= **Gertrude**)

gerund [ˈdʒer(ə)nd] *s. lgv.* gerundium ◇ **~-grinder** *nalj.* ladina keele õpetaja; (*üldse*) pedantne pedagoog

gerundive [dʒeˈrʌndiv] *s. lgv.* gerundiiv

gesso [ˈdʒesou] *s.* (jahvatatud ja liimiga segatud) kips (*er. skulptuuriks või maalimiskrundiks*)

gestation [dʒesˈteiʃ(ə)n] *s.* tiinus, rasedus; kande- *e.* tiinus- *e.* rasedusaeg

gesticulate [dʒesˈtikjuleit] *v. i. & t.* **(-tor)** žestikuleerima, viiplema, velplema, kätega vehkima

gesticulation [dʒestikjuˈleiʃ(ə)n] *s.* žestikulatsioon, žestikuleerimine

gesture [ˈdʒestʃə] **1.** *s.* žest, viibe, velp, käeliigutus; **2.** *v. i. & t.* žestikuleerima, žestiga väljendama

get [get] *v. t. & i.* (*pret.* **got** [gɔt]; *p. p.* **got**, *arh. & Am.* **gotten** [ˈgɔtn]; **-tt-**) (*midagi*) saama, hankima, muretsema, saavutama, tooma; võitma, kindlustama; (*mingisuguseks*) saama, muutuma; (*kuhugi*) saama, jõudma, sattuma, saabuma; põhjustama,

laskma (*midagi teha* **smth. done**); *Am.* tegema (*kurvaks, vihaseks jms.,* = **make**); *sl.* taipama, aru saama, mõistma ◇ **to have got** *fam.* omama (= **to have**); **I've got a cold** mul on nohu; **have you got a cigarette?** kas sul on (minu jaoks) sigaretti?; **to ~ ready (dirty, well, etc.)** valmis (mustaks, terveks jne.) saama; **to ~ drunk** purju jääma; **to ~ married** abielluma; **to ~ tired** väsima; **he got his arm broken** tal murdus käsivars; **to ~ about** levima (*kuulduse kohta*); jalul olema, ringi liikuma, reisima (*isiku kohta*); **to ~ above oneself** (liiga) upsakaks minema; **to ~ across** üle saama *või* pääsema; *teatr.* publikuni jõudma, publikule mõju avaldama (= **to ~ across the footlights**); **to ~ along** = **to ~ on** (*adv.*); **~ along with you!** *sl.* mine metsa!; **to ~ at** (*millegi, kellegi*) juurde pääsema, kätte saama; (*kedagi*) altkäemaksuga mõjustama; *sl.* nöökima; **what are you -tting at?** mida te tahate sellega öelda?; **to ~ away** minema pääsema; *Am.* toime saama (*millegagi* **with**); **~ away!** käi minema!; **to ~ back (some of) one's own** *sl.* kätte tasuma; **to ~ smb.'s back up** (*kedagi*) tõrkjaks tegema; **to ~ one's back up** tõrkjaks muutuma; **~ going!** hakka minema!; **to ~ in** sisse pääsema; (*valimistel*) võitma; (*võlga*) sisse kasseerima; (*asja*) kohale paigutama; **to ~ into (clothes)** (rõivaid) selga panema; **to ~ into difficulties** raskustesse sattuma; **to ~ into one's head** pähe hakkama (*viina kohta*); **to ~ it into one's head that ...** mõttele tulema, et ...; **to ~ it** *sl.* naha peale saama; **to ~ off** (*prep.*) maha tulema, vabastama; **to ~ off** (*adv.*) pääsema (*karistusest*); magama jääma; **to ~ smth. off one's chest** *sl.* midagi südamelt ära ütlema; **to ~ on** (*prep.*) (*millelegi*) tõusma *või* ronima; (*hobuse*) selga istuma; **to ~ on** (*adv.*) edasi jõudma; läbi saama (*kellegagi* **with, together**); **to ~ on smb.'s nerves** kellelegi närvidele käima; **it's -tting on for half past ten** (kell) hakkab juba pool üksteist saama; **to ~ on to smb.** kellegi jälile saama; **to ~ out** esile tooma, väljendama; välja tulema; **~ out!** kasi välja!; lollus!; **to ~ out of hand** käest ära minema, kontrolli alt pääsema; **to ~ over** (*prep*) ületama, üle saama; *sl.* üle trumpama; **to ~ over** (*adv.*) lõpetama; **to ~ rid of** (*millestki, kellestki*) lahti saama, vabanema; **to ~ round** (*prep.*) ära petma; (*adv.*) toibuma (*haigusest*); **to ~ there** *sl.* eesmärki saavutama; **to ~ the upper hand of** (*kellestki*) jagu saama, (*kellegi üle*) ülevõimu saama; **to ~ the wind up** *sõd. sl.* verest ära kukkuma, ähmi täis saama; **to ~ the worst of it** lüüa saama, alla jääma; **to ~ through** läbi pääsema; *Am.* (telefoni)ühendust saama (*kuhugi* **to**); läbi (*või* lõpule) viima (*midagi* **with**); **to ~ together** (*v. i.*) kokku tulema, kogunema; (*v. t.*) kokku koguma; **to ~ under** (*adv.*) võitu saama (*näit. tulest*), alla suruma; **to ~ under way** teele asuma; **to ~ up** (*v. i.*) tõusma, (*er. magamast*) üles tõusma; (*v. t.*) korraldama, valmistama; ehtima, ilustama; **to ~ oneself up** *sl.* ennast vurhvi lööma, toredasti rõivastuma; **to ~ with child** (*v. t.*) rasestama, rasedaks tegema

get-at-able [get'ætəbl] *a.* juurdepääsetav

getaway ['getəwei] *s.* minemapääsemine, põgenemine ◇ **to make a ~** minema pääsema

Gethsemane [geə'seməni] *pn.* Ketsemani, Keetsemane, Getsemane

gettable ['getəbl] *a.* saadav

getter ['getə] *s.* saaja; *mäend.* eetööline, laavakaevur; *raad.* getter (*aine jääkgaaside sidumiseks elektrovaakuumseadistes*)

get-together ['gettəgeðə] *s.* kokkutulek, kohtumine, koosviibimine

Gettysburg ['getizbə:g] *pn.*

get-up ['get'ʌp] *s.* seadistus; korraldus- *või* lavastusviis; väline külg, *er.* riietus, rõivastus; (*raamatu*) kujundus; *Am. sl.* tarmukus, energia (*ka* **~-and-go**)

geum ['dʒi:əm] *s. bot.* mõõl (= **avens**)

gew-gaw ['gju:gɔ:] *s.* tühine iluasi, mänguasi, tühiasi, kribu-krabu

geyser ['gaizə, -sə, 'gei-, 'gi:-] *s.* geiser, kuumaveeallikas; (*haril.* ['gi:zə]) (*vannitoa*) veekuumendi

G.F.T.U. *lüh.* = **General Federation of Trade Unions**

Ghana ['gɑ:nə] *pn.*

Ghanaian [gɑ:'neiən] **1.** *a.* ghaana; **2.** *s.* ghaanalane

ghastly ['gɑ:stli] **1.** *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** tontlik, õudne, jube, võigas, kole; surnukahvatu, kaame; *fam.* vastik; sunnitud (*naeratuse kohta*); **2.** *adv.* tontlikult, õudselt, jubedalt, võikalt

gha(u)t [gɔ:t] *s. Anglo-Ind.* mäeahelik *või* -astang; mäekuru; jõeni laskuv trepistik ◇ **Eastern (Western) Ghats** Ida- (Lääne-) Ghatid (*mäed Indias Dekkani kiltmaal*)

ghazi ['gɑ:zi] *s.* ghasi (*fanaatiliselt vapper muhamedi sõdur*) ; püha sõja võitleja (*tarvit. ka tiitlina*)

Ghent [gent] *pn.* Gent

gherkin ['gə:kin] *s.* salatikurk, väike (marineerimis)kurk, äädikakurk, kornišoon

ghetto ['getou] *s.* (*pl.* **-os**) geto

Ghibelline ['gibilin] *aj.* **1.** *a.* gibelliini; **2.** *s.* gibelliin

ghillie ['gili] = **gillie**

ghost [goust] *s.* vaim, (*surnu*) hing, viirastus, lummutis, tont, kummitis, vari; *sl.* faktiline autor, kes kirjutab mõne nimeka isiku köned või selle nimel ilmuvad kirjutised (= **~ writer**); korduskujutis, varikujutis (*teleekraanil*) ◇ **to raise a ~** vaimu välja kutsuma; **to lay a ~** (kummitavat) vaimu ära (*või* tagasi) manama; **to give up the ~** hinge heitma; **not the ~ of a chance** mitte vähimatki väljavaadet

ghostly ['goustli] *a.* **(-ier, -iest; -iness)** *arh.* vaimulik, vaimu-, hinge-; viirastuslik, kummituslik, tontlik ◇ **our ~ enemy** hingevaenlane, kurat; **~ father** pihiisa

ghoul [gu:l] *s.* guul (*surnukehadest elatuv kuri vaim idamaistes muinasjuttudes*); hauaröövel; *piltl.* koledustest rõõmu tundev isik

ghoulish ['gu:liʃ] *a.* guulitaoline, kuratlik

G.H.Q. ['dʒi:eitʃ'kju:] *lüh.* = **General Headquarters** (Inglise) sõjaväe peakorter

ghyll [gil] = **gill** II

G(.)I(.) ['dʒi:'ai] *Am.* **1.** *a., lüh.* (= **government issue**) kroonu-, sõjaväe-; **2.** *s. fam.* (Ameerika) sõdur

giant ['dʒaiənt] **1.** *s.* hiiglane, hiid, gigant; **2.** *a.* hiiglaslik, hiigla-, hiigel-, hiid- ◇ **G-'s Causeway** «Hiiglase maantee» (*teatav basaltsammastikuga piiratud neem P.-Iirimaal*); **~'s kettle** *geol.* hiiukirn

giantess ['dʒaiəntis] *s.* naishiiglane, -hiid

giant('s)-stride ['dʒaiənt(s)straid] *s.* pöördkiik, sammkiik

giaour ['dʒauə] *s.* gjaur (*muu-usuliste halvustav nimetus muhamedlastel*)

gib I [dʒib, gib] *s. tehn.* kiil, *er.* vahekiil; *vrd.* **jib**

gib II [gib] *s.* isakass; kohikass

Gib. [dʒib] *lüh.* = **Gibraltar**

gibber ['dʒibə, 'gib-] **1.** *v. i.* putrama, latrama, vadistama; **2.** *s.* putramine, latramine, vadistus

gibberish ['dʒibəriʃ, 'gib-] *s.* jama, pläma, loba

gibbet ['dʒibit] **1.** *s.* võllas; kaak, häbipost; (*kraana*) nool, poom; kronstein, toend; poomissurm; **2.** *v. t.* võllasse pooma; häbiposti panema

gibbon ['gibən] *s. zool.* gibon

gibbosity [gi'bɔsiti] *s.* kumerus, mõhn; kühmulisus; küürselgsus, küür; kühm

gibbous ['gibəs] *a.* kumer, mõhnaline, kühmuline; küürselgne,küürakas

Gibbs [gibz] *pn.*

gibe, jibe [dʒaib] **1.** *v. i. & t.* mõnitama, nöökama, tögama, pilkama (**at**), narrima; **2.** *s.* mõnitus, nööge, tögamine, pilge

giblet ['dʒiblit] *s. haril. pl.* kodulinnu (*er. hane*) rupskid

Gibraltar [dʒi'brɔ:ltə] *pn.*

Gibson ['gibsn] *pn.*

gibus ['dʒaibəs] *s.* klappsilinder, kokkukäiv toruk übar

gid [gid] *s. vet.* (*lammaste*) pöörlemistõbi (= **sturdy, staggers**)

giddiness ['gidinis] *s.* (pea)pööritus; kergemeelsus, mõtlematus, tuisupäisus

giddy ['gidi] **1.** *a.* **(-ier, -iest; -ily)** pööritav, segane (*pea kohta*); peadpööritav; (pea)pööritust tundev; kergemeelne, mõtlematu, tuisupäine; **2.** *v. t. & i.* (*pead*) pööritama panema; (pea)pööritust tundma ◇ **~-go-round** = **merry-go-round**

Gifford ['gifəd, 'dʒi-] *pn.*

gift [gift] **1.** *s.* and, annetis, kink; loomu- *e.* vaimuanne, andekus; **2.** *v. t.* annetama, kinkima, kingitusena andma *või* (*er. piltl.*) osaks saada laskma (*kellelegi midagi* **smb. with smth., smth. to smb.**) ◇ **deed of ~** *jur.* kinkeleping, -akt; **at a ~** kingitusena, hinnata; **it is in his ~** see on tema anda; **to**

look a ~ horse in the mouth kingitud hobusele suhu vaatama
gifted ['giftid] *a.* andekas
gig I [gig] *s.* gikk, kerge ühehobusekaarik; *mer.* gikk, kerge kiirsõudepaat; *tehn.* (*kaevanduse*) tõstetoober; vints; (pöörlev) riidekarvastusmasin
gig II [gig] *s.* ahing, västar
gigantic [dʒai'gæntik] *a.* (**-ically**) hiiglaslik, hiiglasuur, hiid-, hiigel-, gigantne, gigant-
giggle ['gigl] **1.** *v. i.* itsitama, (naeru) kihistama; **2.** *s.* itsitus, naerukihin
giglamps ['giglæmps] *s. pl. sl.* prillid
gigolo ['dʒigəlou] *s.* (*pl.* **-os**) džiigolo, palgatav kavaler, maksuline (mees)tantsupartner
Gilbert ['gilbət] **1.** *pn.*; **2.** *s.* (**g-**) *füüs.* gilbert
Gilbertian [gil'bə:tiən] *a.* gilbertlik, Gilberti, (Inglise koomiliste ooperite libretistile W. S.) Gilbertile omane, pööraselt jantlik
Gilchrist ['gilkrist] *pn.*
gild I [gild] *v. t.* (*pret.* **~ed**; *p. p.* **~ed, gilt** [gilt]) kuldama; *piltl.* ilustama ◇ **to ~ the pill** kibedat paratamatust väliselt pehmendama; **G-ed Chamber** lordide koda; **~ed** (*or* **gilt**) **spurs** kuldkannused (*rüütliseisuse märgina*); **~ed youth** kuldne noorus
gild II [gild] = **guild**
Giles [dʒailz] *pn.*
Gilford ['gilfəd] *pn.*
gill I [gil] *s. haril. pl.* (*kala*) lõpus(ed); *pl.* (*kodulinnu*) lokutid (= **wattles**); (*inimese*) lõualott; *pl. bot.* (*seene*) liistakud, lamellid ◇ **rosy (white** *or* **green) about the ~s** *piltl.* terve (ebaterve) välimusega
gill II, **ghyll** [gil] *s. dial.* kitsas mägiorg; mägioja
gill III [dʒil] *s.* džill, inglise kortel (= $^1/_4$ pinti = 0,142 l, *Am.* 0,118 l)
Gill IV [dʒil] *pn.* ◇ **Jack and ~** (*or* **Jill**) Juss ja Mann, (iga) poiss ja tüdruk
gillie ['gili] *s. Š.* jahi- *või* õngesportlase abiline; *aj.* (Šoti mägismaa) pealikuabiline
Gillingham ['dʒiliŋəm, 'gil-] *pn.*
Gillmore ['gilmɔ:] *pn.*
Gillson ['dʒilsn] *pn.*
gillyflower ['dʒiliflauə] *s. bot.* levkoi; *haruld.* aednelk (= **clove ~, clove pink**)
Gilmore ['gilmɔ:] *pn.*
Gilpatrick [gil'pætrik] *pn.*
Gilroy ['gilrɔi] *pn.*
gilt [gilt] **1.** *a.* kullatud (*vt.* **gild** I); **2.** *s.* kullatis, kullakate ◇ **to take the ~ off the gingerbread** *piltl.* asjalt kõrvalisi ilustisi maha kiskuma
gilt-edged ['giltedʒd] *a.* kullatud äärega, kuldääreline ◇ **~ securities** täiesti kindlad (riigi)väärtpaberid
gimbal ['dʒimb(ə)l] *s. haril. pl.* kardaanriputi (*er. laevakompassi horisontaalasendis hoidmiseks*) ◇ **~ joint** *tehn.* kardaanliigend
gimcrack ['dʒimkræk] **1.** *s.* tühine ilustis, iluasi, tühiasi; **2.** *a.* väliselt hiilgav, petlikult ilus, tühine
gimlet ['gimlit] *s.* vikerpuur, (väike) spiraal-e. tigupuur
gimmick ['gimik] *fam.* **1.** *s.* pettusvahend, -võte, trikk; **2.** *v. t.* petma, tüssama
gimmickry ['gimikri] *s. fam.* petuvärk, tüssamine
gimp, gymp [gimp] *s.* nööriga (*või* traadiga) kõvendatud siidpael; siidist õngenöör
gin I [dʒin] **1.** *s.* püünis, lõks; vints; *mer.* lossratas; *tekst.* džinn (*masin seemnete eraldamiseks puuvillast*, = **cotton ~**); **2.** *v. t.* (**-nn-**) lõksu püüdma; (*puuvilla*) kupardama
gin II [dʒin] *s.* džinn, kadakamarjaviin
'gin III [gin] = **begin**
ginger ['dʒindʒə] **1.** *s.* ingver (*taim ja maitseaine*); *sl.* elavus, kräbedus, särts; punakaskollane värv(us); *sl.* punapea, punakate juustega isik; **2.** *v. t.* ingveriga vürtsitama; *sl.* ergutama, kräbedamaks (*või* särtsukamaks) tegema (*haril.* **~ up**) ◇ **~ beer** (*or* **ale, pop**) ingverijook (*mitte õlu*); **~ biscuit** (ingveri)prääник; **~ brandy** ingverikonjak; **he wants some ~** talle kuluks ära natuke ergutust
gingerbread ['dʒindʒəbred] **1.** *s.* piparkook, prääник; *ka* mesileib; **2.** *a.* maitsetult ilustatud, odavalt särav
gingerly ['dʒindʒəli] **1.** *a.* (äärmiselt) ettevaatlik; peps, pirtsakas; **2.** *adv.* (üli)ettevaatlikult, liialdatud ettevaatusega
gingersnap ['dʒindʒəsnæp] *s. Am.* piparkook, prääник (= **gingerbread**)
gingery ['dʒindʒəri] *a.* ingverimaitseline; ingverivärviline, punakaskollane (*er. juuste kohta*); särtsukas; keevaline, äkiline

gingham ['giŋəm] *s. tekst.* gingam (*triibuline või ruuduline tihe puuvillane või linane riie*); *fam.* (odav) vihmavari
gingival [dʒin'dʒaivəl] *a. anat.* igeme-
gingivitis [dʒindʒi'vaitis] *s. med.* igemepõletik, gingiviit
gingko ['giŋkou] = **ginkgo**
gink ['giŋk] *s. Am. sl.* veidrik, (veider) vennike; mees
ginkgo ['giŋkgou] *s.* (*pl.* **-oes**) *bot.* hõlmikpuu
gin-palace ['dʒinpælis], **-shop** [-ʃɔp] *s.* (toredam, lihtsam) kõrts
ginseng ['dʒinseŋ] *s. bot.* ženšenn, paanaks
gippo ['dʒipou] *s. sõd. sl.* lobi, supp
gipsy, gypsy ['dʒipsi] *s.* mustlane (*ka piltl.*); mustlaskeel; *nalj.* (kena vallatu) tõmmu tüdruk *või* naine; *atrib.* mustlaslik, mustlas- ◇ **~ moth** *zool.* käsnalainelane (*liblikas*); **~ rose** *bot.* tähtpea (= **scabious**); *ka* äiatar; **~ table** kerge ümmargune laud; **~ wort** *bot.* parkhein
giraffe [dʒi'rɑ:f] *s. zool.* kaelkirjak
girandole ['dʒir(ə)ndoul] *s.* žirandool, keerlev veejuga (*purskkaevul*) *või* tulevihk (*tulevärgis*); haruline lühter; teatav rippuv kaelaehe
girasol ['dʒirəsɔl], **-sole** [-soul] *s.* (punaka säraga) väärisopaal
gird I [gə:d] *v. t. poeet., ret.* (*pret. & p. p.* **~ed, girt** [gə:t]) vöötama, vööd ümber panema (**oneself, one's loins**); (*mõõka*) vööle panema (**on, to**); (vööna) ümbritsema; *piltl.* tegevuseks valmistama (**up**) ◇ **to ~ with strength** tugevust andma; **to ~ oneself for** (*millekski*) valmistuma
gird II [gə:d] **1.** *v. i.* pilkama, nöökama, mõnitama (**at**); **2.** *s.* pilge, nööge, mõnitus
girder ['gə:də] *s. ehit.* peatala, kandetala; turvik, ferm, sildav sõrestik
girdle I ['gə:dl] **1.** *s.* vöö; vööde, (ümbritsev) ring; (*naiste*) sukahoidja(-vöö), *er. Am. ka* korsett; **2.** *v. t.* vöötama, vööd ümber panema; (vöötmega) ümbritsema
girdle II ['gə:dl] *s.* koogiplaat (*vrd.* **griddle**) ◇ **~-cakes** plaadikoogid
girl [gə:l] *s.* tütarlaps, tüdruk, neiu; plika; (noor) naine; rühmatantsijatar, görl; (**one's ~**) (*kellegi*) armastatu, pruut (*ka* **best ~**) ◇ **old ~** iga naise familiaarne või meelitav nimetus; *ka* naiskooli endine õpilane, vilistlane; **my dear ~** kallis naisuke; **~ friend** sõbratar, sõbranna; **~ guide** (*Am.* **~ scout**) gaid, tüdruk-skaut
girlhood ['gə:lhud] *s.* tütarlapseiga, -põli, tüdrukupõlv, neiuiga, neiupõli, neiupõlv; tütarlapsed
girlie ['gə:li] *s. dim.* tüdrukuke, tütarlapseke; tütreke
girlish ['gə:liʃ] *a.* tütarlapselik, plikalik
Girondist [dʒi'rɔndist] *s. aj.* žirondiin, žirondist
girt [gə:t] **1.** *vt.* **gird** I; **2.** = *järgm.*
girth [gə:θ] **1.** *s.* sadulavöö; ümbermõõt; **2.** *v. t.* ümbritsema; (*hobust*) vöötama, (*sadulat*) vööga kinnitama; ümbermõõdus andma, ümbert mõõtma
Girton ['gə:tn] *pn.*
Gissing ['gisiŋ] *pn.*
gist [dʒist] *s.* tuum, peasisu, olemus; oluline kokkuvõte
give I [giv] *v. t. & i.* (*pret.* **gave** [geiv], *p. p.* **given** ['givn]; **-vable**) andma (*kellelegi midagi* **smb. smth.** *or* **smth. to smb.**); annetama, kinkima; maksma; pakkuma, lubama; pühendama; tekitama, esile tooma, (*valu, rõõmu jms.*)tegema; heitma (*pilku*); järele andma, kokku vajuma ◇ **how much will you ~ me for this rare book?** palju te mulle annate selle haruldase raamatu eest?; **he gave his whole life to music** ta pühendas kogu oma elu muusikale; **this man is much -en to exaggerating** see mees kaldub väga liialdama; **to ~ smb. a piece of one's mind** kedagi avameelselt hurjutama; **to ~ away** ära andma; paljastama, reetma; **to ~ away the bride** pruudiisana toimima; **to ~ birth to** sünnitama (*ka piltl.*); **to ~ chase** taga ajama; **to ~ a cry (a shout, etc.)** karjatama (hõikama jne.); **to ~ ear** kuulama, kuulda võtma (*midagi, kedagi* **to**); **to ~ forth** esile tooma; **to ~ smb. the gate** *Am. fam.* kedagi värava taha jätma, (töölt) vallandama; **to ~ ground** taganema; **to ~ in** järele andma; **to ~ it (smb.) hot** (kellelegi) sauna kuumaks kütma, (kedagi) karistama; **to ~ smb. joy** kedagi õnnitlema; **to ~ off** esile tooma; **to ~ on** (*or* **upon**) (*millegi poole*) suunatud olema; **to ~ out** (*v. t.*) teatama, esile tooma; välja jagama; (*v. i.*) lõpule

jõudma, otsa saama; **to ~ over** lakkama, loobuma; **to ~ place to** (*millegi või kellegi ees*) taganema; **to ~ rise to** tekitama; **to ~ up** loovutama; loobuma; alistuma; välja andma; pühendama (*millelegi* **to**); **to ~ way** taanduma; järele andma; kokku varisema; **to ~ smb. what for** *sl.* kellelegi peapesu tegema; **to ~ smb. the works** *Am. sl.* kellegi pihta kogu revolvrit tühjendama, kedagi ägeda tule alla võtma (*ka piltl.*)

give II [giv] *s.* järeleandmine, järeleandvus (*survele*); nõtkus, vetruvus ◇ **there is no ~ in a stone floor** kivipõrandal puudub nõtkus; **~ and take** vastastikune järeleandmine, mõlemapoolne vastutulelikkus, (leplik) kompromiss; mõlemapoolne mõttevahetus

give-away ['givəwei] *s.* (*saladuse*) väljaandmine, (tahtmatu) äraandmine, reetmine; (*mingi eseme*) tasuta andmine, kinkimine

given ['givn] **1.** *p. p., vt.* **give; 2.** *a.* antud, määratud; andunud, kalduv (*millelegi* **to**) ◇ **~ name** *Am.* eesnimi, ristinimi

giver ['givə] *s.* andja

gizzard ['gizəd] *s.* (*linnu*) lihasmagu, liivapugu ◇ **it sticks in my ~** *fam.* see jääb mul kõrri kinni (*piltl.*)

Gk. *lüh.* = **Greek**

glabrous ['gleibrəs] *a. bot., zool.* sile, paljas, karvadeta

glacé ['glɑ:sei, 'glæ-] *a. pr.* sile, läikiv (*riide jms. kohta*); glasuuritud, glaseeritud, vaabatud, suhkurdatud (*toidu kohta*)

glacial ['gleisiəl, -ʃ(i)əl, 'glæ-] *a.* jää-, jääaegne, glatsiaalne, glatsiaal-; (jää)liustiku- ◇ **~ age** (*or* **epoch, period**) jääaeg, glatsiaalaeg; **~ deposits** *geol.* glatsiaalladestik; **~ drift** *geol.* moreenkuhjatis; **~ valley** *geol.* ruhiorg, liustikuorg

glaciated ['glæsieitid, 'gleis-, 'glæʃ-, 'gleiʃ-] *a.* jääliustikest mõju(s)tatud, jääliustikuga kaetud

glacier ['glæsiə, 'gleiʃiə] *s. geogr.* (jää)liustik, gletšer

glaciology [glæsi'ɔlədʒi] *s. geol.* glatsioloogia

glacis ['glæsis, 'gleisis, glɑ:'si:] *s. mil.* glassii (*madal muldvall kindluse väliskraavi ees*)

glad [glæd] **1.** *a.* **(-dder, -ddest)** rõõmus; rõõmustav; rõõmsameelne; **2.** *v. t. arh.* rõõmustama, rõõmsaks tegema ◇ **I am** (*or* **feel**) **~** mul on hea meel (*millegi üle* **of, about, at**); **~ cry** rõõmuhüüd; **to give smb. the ~ eye** *sl.* kellelegi armunud pilguga vaatama, *ka* kellelegi silmi tegema; **~ hand** *Am. sl.* teretulemast-ütlus, sõbralik vastuvõtt; **~ rags** *sl.* parimad rõivad; **~ to meet you!** *fam.* mul on rõõm teiega tutvuda! (*lihtrahva viisakusväljend esitlemise puhul*)

gladden ['glædn] *v. t. & i.* rõõmustama, rõõmsaks tegema; rõõmustuma

glade [gleid] *s.* välu, väike (metsa)lagendik; *Am.* madal soine luht (= **everglade**)

gladiator ['glædieitə] *s.* gladiaator

gladiatorial [glædiə'tɔ:riəl] *a.* gladiaatorlik, gladiaatori(te)- ◇ **~ combats** gladiaatorivõitlused

gladiolus [glædi'ouləs, 'glæd-, *Am. ka* glə'daiəl-] *s.* (*pl.* **-li** [-lai]) *bot.* gladiool, kuremõõk

gladly ['glædli] *adv.* hea meelega, rõõmuga, meelsasti, meeleldi

gladness ['glædnis] *s.* rõõm, rõõmsus, rõõmusolek

gladsome ['glædsəm] *a. poeet.* rõõmutoov, rõõmustav, rõõmus

Gladstone ['glædstən] **1.** *pn.*; **2.** *s.* **(g-)** kerge reisikohver (= **~ bag**)

Gladwin ['glædwin] *pn.*

Gladys ['glædis] *pn.*

glair [gleə] **1.** *s.* (toores) munavalge (*või mõni muu veniv vedelik*); **2.** *v. t.* munavalgega määrima

glaive [gleiv] *s. arh.* lai mõõk

Glam. (*lüh.*) = **Glamorgan(shire)**

Glamis [glɑ:mz] *pn.*

glamor ['glæmə] *Am.* = **glamour**

Glamorgan [glə'mɔ:g(ə)n] *pn.*

Glamorganshire [glə'mɔ:g(ə)nʃ(i)ə] *pn.*

glamorize ['glæməraiz] *v. t.* veetlevaks tegema; veetlevana ülistama *või* reklaamima

glamorous ['glæmərəs] *a.* võlurikas, veetlev, lummav, petlikult ilus

glamour *Am. ka* **-mor** ['glæmə] **1.** *s.* võlu, lumm; petlik ilu; (*naise*) võluvus, veetlevus; **2.** *v. t.* võluma, lummama ◇ **~ girl** *Am. fam.* elukutseline kaunitar

glance I [glɑ:ns] **1.** *v. i. & t.* põrkama, (kõrvale) põikama, libastama (**away, from, off, over**); põgusalt vihjama (**at**); välgatama; pilku heitma, silmi suunama, kiikama, (korraks) vaatama (**at, down, etc.**); põgusalt läbi lugema (**over**); **2.** *s.* kõrvalepõrge, -põige, libastus; välgatus; pilk, põgus vaade (*millelegi* **at**) ◇ **at a ~** esimese (*või* ainsa) pilguga; **to take** (*or* **cast, give**) **a ~** pilku heitma; **to steal a ~** vargsi vaatama

glance II [glɑ:ns] *s. min.* helk, läik ◇ **lead ~** pliiläik, galeniit; **silver ~** hõbeläik, argentiit

glancing ['glɑ:nsiŋ] *a.* põrkav, põikav, libastav; riivav, vaevalt puudutav

gland I [glænd] *s. anat.* nääre, rahu

gland II [glænd] *s. tehn.* tihenduskarp

glandered ['glændəd] *a. vet.* tatitaudine (*hobuse kohta*)

glanders ['glændəz] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*); **(the ~)** *vet.* (*hobuste*) tatitaud

glandular ['glændjulə] *a.* näärmeline, näärme-, glandulaarne, glandulaar-

glandule ['glændju:l] *s.* (väike) nääre, glandula; *ka* näärmepaistetus

glandulous ['glændjuləs] *a.* näärmeline, näärmekas, näärmeid sisaldav

Glanville ['glænvil] *pn.*

glare [glɛə] **1.** *v. i.* pimestavalt paistma, valusalt helkima; (vihaselt) jõllitama (*millelegi* **at**); **2.** *s.* pimestav valgus, tugev helk, räigus; jõllitus, metsik pilk

glaring ['glɛəriŋ] *a.* silmipimestav; silmatorkav

Glasgow ['glɑ:sgou, 'glæs-, -z-] *pn.*

glass [glɑ:s] **1.** *s.* klaas; klaasitaoline aine; pildi- (akna- *jms.*) klaas; klaasnõud; klaasriist (*ilmaklaas, kiiker, suurendusklaas jms.*); peegel (= **looking-~**); *pl.* prillid; *atrib.* klaasist, klaas-; **2.** *v. t.* peegeldama; klaasistama, klaasiseks tegema; *haruld.* klaasima (= **glaze**) ◇ **he is fond of his ~** ta on topsisõber; **to have had a ~ too much** purjus olema; **~ case** vitriin, vaatekapp, -kast; **~ eye** klaassilm, kunstsilm (*vrd.* **~-eye**); **~ painting** (*or* **staining**) *kunst* klaasimaalimine; **~ snake** *zool.* rüüvakuss (*sisalikuline*); **~ thread** *tehn.* klaaskiud; **~ wool** *tehn.* klaasvatt

glass-blower ['glɑ:sblouə] *s.* klaasipuhuja

glass-cloth ['glɑ:sklɔ(:)θ] *s.* klaasriie (*poleerimiseks*); klaasirätik (*klaaside kuivatamiseks*); *tekst.* klaasriie, klaaskiust riie

glass-cutter ['glɑ:skʌtə] *s.* klaasilõikaja

glass-dust ['glɑ:sdʌst] *s.* klaasitolm, klaasipulber

glass-eye ['glɑ:sai] *s.* klaasistunud silm (*hobusel*), tina- *e.* sõra- *e.* hõrasilm

glassful ['glɑ:sful] *s.* (*pl.* **-ls**) klaasitäis

glass-house ['glɑ:shaus] *s.* klaasitehas, -vabrik; kasvuhoone, -maja

glass-paper ['glɑ:speipə] *s.* klaaspaber

glassware ['glɑ:swɛə] *s.* klaasasjad, -nõud

glass-work ['glɑ:swə:k] *s.* klaasitöö; klaasitoode; *pl.* klaasitehas, -vabrik

glasswort ['glɑ:swə:t] *s. bot.* soolarohi; *ka* rand-ogamalts

glassy [glɑ:si] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** klaasjas, klaasine, klaasitaoline; klaasistunud, tardunud (*pilgu kohta*)

Glastonbury ['glæst(ə)nb(ə)ri] *pn.*

Glaswegian [glæz'wi:dʒiən] **1.** *a.* Glasgow'; **2.** *s.* glasgowlane

Glauber ['glaubə, 'glɔ:bə] *pn.* ◇ **~'s salt(s)** glaubrisool

glaucoma [glɔ:'koumə] *s. med.* glaukoom, roheline kae

glauconite ['glɔ:kənait] *s. min.* glaukoniit

glaucous ['glɔ:kəs] *a.* (tuhm) hallikas- *või* sinakasroheline

glaze [gleiz] **1.** *v. t. & i.* **(-zable)** klaasima, (*akent jms.*) klaasiga varustama; glasuurima, vaapama; *kok.* glaseerima; klaasistama, klaasiseks tegema; klaasistuma, klaasiseks muutuma; **2.** *s.* glasuur, vaap; klaasine pinnakate

glazed [gleizd] *a.* (*akende jms. kohta*) klaasitud; klaasine, klaas-; glasuuritud, glasuur-; *kok.* glaseeritud ◇ **the streets are ~ with frost** (*or* **ice**) tänavad on kiilasjääs; **~ cardboard** läikiv presspapp; **~ frost** (*or* **ice**) kiilasjää, jäide

glazier ['gleiziə, -ʒə] *s.* (akna)klaasija, klaas(is)sepp; glasuurija

glazy ['gleizi] *a.* **(-iness)** glasuuritud; klaasjas, klaasiläikeline

G.L.C. ['dʒi:el'si:] *lüh.* = **Greater London Council** Suur-Londoni Nõukogu

gleam [gli:m] **1.** *s.* kuma, (nõrk) kiirgus, paiste; valendus; **2.** *v. i.* kumama, (nõrgalt) kiirgama; valendama

glean [gli:n] *v. i. & t.* (*põllult viljapäid*) korjama, noppima; järelkorjama; (tükk-tükilt) koguma; järeldama (*millestki* **from**)
gleaner ['gli:nə] *s.* (*viljapeade, faktide, teadmiste*) korjaja, koguja
gleanings ['gli:niŋz] *s. pl.* (*pärast lõikust*) kokkukorjatud viljapead; (tükk-tükilt, vähehaaval) kokkukorjatud (*või* kogutud) materjal *või* teatmed
glebe [gli:b] *s.* kirikumaa (*kirikuõpetajakoha juurde kuuluv maatükk*); *poeet.* maa, maatükk, põllumaa
glee [gli:] *s.* mitmehäälne laul; lõbu, lõbusus, lustilisus, lustlikkus, rõõmuhõiskamine ◇ **~-club** (meeste) lauluklubi, -ring
gleeful ['gli:f(u)l] *a.* (**-lly**) lõbus, lustiline, lustlik
gleeman ['gli:mən] *s.* (*pl.* **-men**) *aj., arh.* rändmuusik, -laulik (= **minstrel**)
gleet ['gli:t] *s.* mädane lima; põletikuline väljavool (*er. kusitipõletiku puhul*)
glen [glen] *s.* kitsas org, mäekuru
Glenarvon [gle'nɑ:v(ə)n] *pn.*
Glencairn [glen'kɛən] *pn.*
Glencoe [glen'kou] *pn.*
Glendower ['glendauə, glen'dauə] *pn.*
Glengarry [glen'gæri] **1.** *pn.*; **2.** *s.* (**g-**) Šoti kõrgmaalaste (paeltega ilustatud) müts
Glenlivet [glen'livit] **1.** *pn.*; **2.** *s.* (**g-**) teatav šoti viskisort
Glenwood ['glenwud] *pn.*
glib [glib] *a.* (**-bb-**) libekeelne, kõneosav, jutukas
glide [glaid] **1.** *v. i. & t.* libisema, liuguma, liuglema, lauglema, sujuma; libistama; *av.* planeerima, lauglema, lauglendu tegema; **2.** *s.* libisemine, liugumine, liuglemine, lauglemine; *av.* planeerimine, lauglemine, lauglend; siirde- *e.* üleminekuhäälik *või* -toon
glider ['glaidə] *s. er.* purilennuk, laugur, plaaner; *mer.* liugpaat, glisser
glim [glim] *s. sl.* tulehelk; küünal; latern; *pl.* silmad
glimmer ['glimə] **1.** *v. i.* (nõrgalt) helkima, kumama; vilkuma; **2.** *s.* helk, kuma; vilkumine
glimpse [glim(p)s] **1.** *s.* vilksatus; pilguheit, põgus pilk; **2.** *v. t. & i.* vilksatama; põgusalt (*või* vilksamisi) nägema; vilksamisi paistma *või* nähtuma ◇ **to catch** (*or* **get, have**) **a ~ of** vilksamisi nägema
glint [glint] **1.** *v. i. & t.* vilkuma, välkuma; vilgutama, valgust peegeldama; **2.** *s.* vilgatus, välgatus, sähvatus
glioma [glai'oumə] *s.* (*pl.* **-mata**) *med.* glioom, närvitoendkasvaja
glissade [gli'sɑ:d, -'seid] **1.** *s.* (*jää- või lumekallakut mööda*) (alla)libisemine; (*tantsus*) glissaad, liugsamm; **2.** *v. i.* (alla) libisema
glissando [gli'sændou] *adv., a. & s. muus.* glissando, libistades
glisten ['glisn] **1.** *v. i.* sätendama, sädelema, läiklema, särama, kiiskama; **2.** *s.* sätendus, sädelus, läiklemine, sära, kiiskamine
glitter ['glitə] **1.** *v. i.* sädelema, vilklema, välklema; **2.** *s.* sädelus, vilklemine, välklemine
gloaming ['gloumiŋ] *s.* videvik, hämarik
gloat [glout] *v. i.* silmadega õgima, ahnelt (*või* kahjurõõmsalt) vahtima (**upon, over**); kahjurõõmu tundma
global ['gloubəl] *a.* globaalne, globaal-, ülemaailmne; maakera-; *haruld.* = **globular**
globe [gloub] *s.* kera; (**the ~**) maakera; taevaskera; gloobus; ümmargune lambikuppel; riigiõun (= **orb**); silmamuna (= **~ of the eye**) ◇ **terrestrial** (**celestial**) **~** maa- (taeva-) gloobus; **~ daisy** *bot.* keraslill; **~ lightning** keravälk
globe-fish ['gloubfiʃ] *s. zool.* kerakala
globe-flower ['gloubflauə] *s. bot.* kullerkupp
globe-thistle ['glouboisl] *s. bot.* mesiohakas
globe-trotter ['gloubtrɔtə] *s.* pealiskaudne maailmarändur, ühest kohast teise ruttav huvireisija
globigerina [gloubidʒə'rainə] *s.* (*pl.* **-ae** [-i:]) *zool.* globigeriin, keraslane ◇ **~ ooze** *geol.* globigeriinmuda
globose [glou'bous] *a.* kerajas, kerakujuline
globular ['glɔbjulə] *a.* kerajas, kerakujuline, globulaarne, globulaar-; kerakestest (*või* kuulikestest) koosnev
globule ['glɔbju:l] *s.* kerake, kuulike; tilgake; ravimkuulike, -kerake, gloobul; verelible
globulin ['glɔbjulin] *s. keem.* globuliin
gloom [glu:m] **1.** *s.* pimedus, tumedus, hägusus; süngus, nukrus; **2.** *v. i. & t.* sünge olema, süngena paistma; mornitsema; tume (*või* hägune) olema (*ilma kohta*); tumedaks (*või* häguseks) muutma

gloomy ['glu:mi] *a.* (**-ier, -iest; -ily, -iness**) pime, tume, hägune; sombune, sombe; sünge, morn, nukker
gloria ['glɔ:riə] *s.* (kristlik) kiituslaul; *ka* = **gloriole**
glorification [glɔ:rifi'keiʃ(ə)n] *s.* ülistus, glorifikatsioon
glorify ['glɔ:rifai] *v. t.* (**-iable**) ülistama, glorifitseerima; kõrgele tõstma, aupaistega ümbritsema
gloriole ['glɔ:rioul] *s.* pühaduspaiste, gloriool; aupaiste
glorious ['glɔ:riəs] *a.* hiilgav, hiilgusrikas, kuulsusrikas, kuulsusttoov; tore, hunnitu, suurepärane, uhke; *fam.* õndsalt purjus
glory ['glɔ:ri] **1.** *s.* hiilgus, au(paiste), kuulsus; toredus, hunnitus; ülistus; (taevalik) õndsus; **2.** *v. i.* uhke olema, (võidu)rõõmutsema (*millegi üle* **in**; *midagi tehes* **to do**) ◇ **to be in one's ~** oma hiilguse tipul olema; **to go to ~** *fam.* surema; **to send to ~** *nalj.* surmama
glory-hole ['glɔ:rihoul] *s. sl.* segipaisatud tuba; segipaisatud asjadega sahtel; *Am. sl.* kirik; *tehn.* (*klaasisulatusahju*) vaateava, vaatlusaken
Glos. *lüh.* = **Gloucestershire**
gloss I [glɔs] **1.** *s.* läik, läige; **2.** *v. t.* läikivaks tegema, läiget andma; ilustama, ilustades varjama (**over**)
gloss II [glɔs] **1.** *s.* seletav (*või* tõlgitsev, täiendav) märkus; tõlgitsus, ääremärkus, gloss; moonutav (*või* pilkav) märkus; **2.** *v. t. & i.* seletama, tõlgitsema; (*teksti juurde*) seletavaid (*või* tõlgitsevaid, pilkavaid) märkusi tegema, glosseerima (**upon**)
glossary ['glɔsəri] *s.* seletuste (*või* tõlgitsuste) kogu, glossaar; sõnaseletustik, sõnastik
glossitis [glɔ'saitis] *s. med.* glossiit, keelepõletik
glossy ['glɔsi] **1.** *a.* (**-ier, -iest; -ily, -iness**) läikiv, läikeline; sile; **2.** *s. fam.* läikpaberil trükitud pilt *või* (pildi)ajakiri
Gloster ['glɔstə] = **Gloucester**
glottal ['glɔt(ə)l] *a. anat.* glotaalne, hääle-, kõri-; *fon.* (hääle)pilu- ◇ **~ stop** *fon.* kõrisulghäälik, larüngaalklusiil
glottis ['glɔtis] *s. anat.* glotis, häälekõri; *fon.* häälepilu
Gloucester ['glɔstə] **1.** *pn.*; **2.** *s.* glosteri juust (*teatav inglise juustusort*)
Gloucestershire ['glɔstə∫(i)ə] *pn.*
glove [glʌv] **1.** *s.* (sõrm)kinnas; poksikinnas (= **boxing-~**); **2.** *v. t.* kinnastama, kinnastega varustama ◇ **fits like a ~** sobib nagu valatud; **hand and ~** väga lähedalt seotud, tihedas sõpruses (*kellegagi* **with**); **to take off the ~s** paljaste rusikatega võitlema hakkama (*ka piltl.*); **~ compartment** kindalaegas (*juhikabiinis*); **~ puppet** käpiknukk
glove-fight ['glʌvfait] *s.* poksikinnastes rusikavõitlus (*vrd.* **prize-fight**)
glover ['glʌvə] *s.* kindategija
glow [glou] **1.** *v. i.* hõõguma, ergama, õhetama; **2.** *s.* hõõg, hõõgus, õhetus ◇ **~ discharge** *el.* huumlahendus
glower ['glauə] *v. i.* põrnitsema (**at**)
glow-worm ['glouwə:m] *s.* jaaniuss, (emane) jaanimardikas
gloxinia [glɔk'siniə] *s. bot.* gloksiinia, sinningia
gloze [glouz] *v. i. & t.* (**-zable**) pehmendavalt (*või* vabandavalt) seletama, asja ilustama (**over**); libedasti rääkima, meelitama, lipitsema
glucinium [glu(:)'siniəm], **glucinum** [glu(:)'sainəm] *s. keem. van.* berüllium (= **beryllium**)
glucose ['glu:kous] *s. keem.* glükoos, viinamarjasuhkur
glue [glu:] **1.** *s.* liim, *er.* tisleriliim; **2.** *v. t.* liimima, kleepima ◇ **~-pot** liimikeedupott
gluey ['glu:i] *a.* liimine, liimiv, liimjas, kleepiv
glum [glʌm] *a.* (**-mm-**) tusane, sünge, morn, pahur
glume [glu:m] *s. bot.* lible, *er.* aganalible, sõkal
glut [glʌt] **1.** *v. t.* (**-tt-**) täis söötma *või* toppima, (üle)küllastama; **2.** *s.* (üle)küllastus, (üli)küllus (*millestki* **of**)
gluten ['glu:tən] *s. keem., kok.* gluteen, lüvi, liimvalk
glutin ['glu:tin] *s. keem.* glutiin
glutinous ['glu:tinəs] *a.* liimjas, kleepiv
glutton ['glʌtn] *s.* õgard, õgija, paljusööja;

ahnepäits; *piltl.* täitmatu isuga (*millegi järele* **of**) *või* suure innuga (*millekski* **for, at**) isik; *zool.* ahm (= **wolverine**)

gluttonous ['glʌt(ə)nəs] *a.* ablas, õgardlik, õgilas, söölas; täitmatu, ahne

gluttony ['glʌt(ə)ni] *s.* aplus, õgardlus, õgilus, söölus; täitmatus, ahnus

glycerin(e) ['glisərin] *s.* glütseriin

glycin(e) ['glaisin] *s. keem.* glütsiin

glycogen ['gl(a)ikədʒən] *s. keem.* glükogeen

glycol ['gl(a)ikɔl] *s. keem.* glükool

glycosuria [gl(a)ikə'zjuəriə] *s. med.* glükosuuria, suhkurkusesus

Glyn(n) [glin] *pn.*

glyptic ['gliptik] **1.** *a.* glüptiline, glüptika-, kivilõike-; **2.** *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) glüptika, kivilõikekunst

glyptography [glip'tɔgrəfi] *s.* glüptograafia, glüptika (= *eelm.*)

gm. *lüh.* = **gram(me), gram(me)s**

G-man ['dʒi:mæn] *s.* (*pl.* **-men** [-men]) *Am. fam.* kriminaalpolitseinik, Föderaalse Juurdlusbüroo (**Federal Bureau of Investigation**) ametnik (**G** *lüh.* = **government** valitsus)

G.M.T. ['dʒi:em'ti:] *lüh.* = **Greenwich Mean Time**

gnarl [nɑ:l] *s.* pahk; oksakoht (*puus*)

gnarled [nɑ:ld] *a.* pahklik, näsu, näsuline; okslik, kisklik; nässakas, jändrik

gnarly ['nɑ:li] *a.* **(-ier, -iest; -iness)** = *eelm.*

gnash [næʃ] *v. i. & t.* krigisema; (*hambaid*) krigistama, kiristama

gnat [næt] *s.* sääsk ◇ **to strain at a** ~ sääske kurnama

gnaw [nɔ:] *v. t. & i.* (*pret.* **~ed**; *p. p.* **~ed, gnawn** [nɔ:n]) närima, järama (*ka piltl.; millegi kallal* **at**; *läbi* **through**); söövitama

gneiss [(g)nais] *s. geol.* gneiss

gnome I [noum, 'noumi] *s.* gnoom, (lühike) mõttetera, -salm

gnome II [noum] *s.* gnoom, (maa-alune) kääbusvaim; *fam.* rahatuus, suurpankur ◇ **~-owl** *Am.* värbkakk

gnomic ['noumik] *a.* gnoomiline, gnoomi-, mõtteteraline, -salmiline

gnomish ['noumiʃ] *a.* kääbuslik, kääbusetaoline, kääbusele omane

gnomon ['noumɔn] *s.* gnoomo· päikesevarras (*päikesekellal*), tunnipakk; *mat.* gnoomon

gnosis ['nousis] *s. filos.* gnoosis, (jumaluse)tunnetus

gnostic ['nɔstik] **1.** *a.* **(-ically)** gnostiline; **2.** *s.* **(G-)** gnostik, (jumaluse)tunnetaja

gnosticism ['nɔstisizm] *s.* gnostitsism (*varakristlik usufilosoofiline vool*)

G.N.P. ['dʒi:en'pi:] *lüh.* = **gross national product**

G.N.R. *lüh.* = **Great Northern Railway**

gnu [nju:, nu:] *s. zool.* gnuu

go I [gou] *v. i. & t.* (*preesensi sg. 3. pööre* **goes** [gouz]; *pret.* **went** [went], *p. p.* **gone** [gɔ(:)n]) minema, käima; sõitma; muutuma; lahkuma, mööduma, kaduma, surema; otsa saama; kokku varisema ◇ **to ~ about** ringi käima *või* liikuma, reisima; püüdma (*teha* **to do**); (*millegi*) kallale asuma; **to ~ after** püüdlema, püüdma endale saada; **to ~ ahead** (julgesti) edasi minema, jätkama; **~ ahead!** las käia!; **to ~ along** kaasa minema; edasi minema, jätkama; **to ~ at** kallale asuma *või* tungima; **to ~ back** tagasi minema (*ka piltl.*); **to ~ back from** (*or* **upon, on**) (*ettevõttest, antud sõnast*) taganema; **to ~ bad** roiskuma, halvaks minema; **to ~ by** (*adv.*) mööda minema, mööduma; **to ~ by** (*prep.*) (*millegi*) kaudu minema; (*millegi*) järgi käima *või* otsustama; **to ~ by bus (train)** bussiga (rongiga) sõitma; **to ~ by the name of,** (*mingi*) nime all tuntud olema; **to ~ down** alla minema, põhja minema; langema, alanema; loojuma; alla vajuma *või* jääma (*kellelegi* **before**); üles kirjutatama, (*mälestustes*) jäädvustatama (*millenagi, kellenagi* **as**); vastuvõtmist leidma (*kellegi poolt* **with**); **to ~ for** (*millegi, kellegi*) järele minema, (*midagi, kedagi*) otsima *või* tooma minema; (*millekski*) peetama, arvestatama; taotlema; *sl.* kallale tormama; **to ~ halves** kumbki endale poolt võtma; **to ~ in** sisse minema, sisenema; (tegevusse) astuma; **to ~ in for** taotlema, harrastama, (*millegagi*) tegelema, (*millestki*) osa võtma; **to ~ into** (*ametiks, elukutseks*) võtma; (*seltskonnas*) liikuma; (*millessegi*) süvenema, (*midagi*) lähemalt uurima; **~ it!** *sl.* tõmba!, las käia!; **to ~ it alone** *fam., er.* *Am.* omapead talitama, oma käe peal tegutsema; **to ~ off** ära minema; minema pistma, plehku panema (*kellegagi, millegagi* **with**); lahti minema (*tulirelva kohta*); magama uinuma; minema, õnnestuma; (*toiduainete kohta*) hapuks (*või halvaks*) minema; **to ~ on** jätkama; jätkuma, kestma; käituma; **~ on!** minge nüüd!, mis te räägite!; **what's ~ing on here?** mis siin lahti on?; **it's ~ing on for ten** (kell) läheneb juba kümnele; **he's ~ing on for seventy** ta läheneb juba seitsmekümnele; **to ~ one better** üle trumpama; **to ~ out** välja minema, väljas käima, seltskonnas liikuma; ametist lahkuma (*valitsuse kohta*); streigiks töölt lahkuma (*tööliste kohta*); kustuma; **to ~ over** (vastaspoolele) üle minema; ümber minema; läbi vaatama, kordama; **to ~ over the top** *mil.* rünnakuks kaevikust väljuma; **to ~ places** *Am.* lõbustuskohti külastama; **to ~ round** ringi minema *või* käima; (*jagamisel*) kõigile piisama; **to ~ shares** teistega jagama (*midagi* **in**); **to ~ slow** töötempot sihilikult aeglustama, itaalia streiki korraldama; **to ~ the limit** *sl.* äärmuseni minema, lubatavat piiri ületama; **to ~ through** läbi minema *või* käima; läbi võtma *või* arutama, läbi vaatama; läbi tegema; läbi otsima; **to ~ through with** lõpule viima; **to ~ to Chicago** (*or* **to Texas**) *Am. sl.* jalga laskma, põgenema; **to ~ to school (market, etc.)** koolis (turul jne.) käima; **to ~ to sea** meremeheks hakkama; **to ~ to the bar** advokaadiks hakkama; **to ~ to the bottom** põhja minema; **to ~ to the country** (*üldvalimistel*) rahva poole apelleerima; **to ~ under** põhja minema, uppuma; alla käima, laostuma; **to ~ up** üles minema *või* ronima; (*plahvatusest*) õhku lendama; linna minema; ülikooli minema; **to ~ upon** (*millegi järgi*) otsustama; **to ~ west** *sõd. sl.* surma saama, surema; **to ~ with** (*millegagi*) kaasas käima, kaasnema; sobima; **to ~ without** ilma olema, ilma läbi ajama, ilma jääma; **to be ~ing to do** parajasti teha kavatsema, lähemas tulevikus tegema; *vt. ka* **going** & **gone**

go II [gou] *s.* (*pl.* **goes**) *fam.* käik; hoog, hoogsus; tarm(ukus); elavus, tulisus, särts; katsetus, katse (**at**); edu; *sl.* olukord; *sl.* suutäis, lonks (*er. viina*) ◇ **he is full of ~** ta on täis särtsu; **to be on the ~** (alatasa) tegevuses olema; **it's all the ~** see on väga moes; **a near ~** üle noatera pääsemine; **no ~** nurjaminek, nurjumine; **to have a ~** katsetama, katset tegema, õnne katsuma (*millegagi* **at**); **at a ~** (*or* **at one ~**) ühe ropsuga; **it's a ~!** läheb!, las käia!, olen nõus!; **it's no ~!** ei lähe!; **it's a rum ~!** *sl.* (see on) veider lugu!; **to make a ~ of** (*millegagi*) edukalt toime tulema, (*midagi*) õitsvale järjele viima

goad [goud] **1.** *s.* astel, ajukepp; *piltl.* ergutis; **2.** *v. t.* torkima, tagant kihutama, ergutama (*midagi tegema* **to do, into doing**)

go-ahead ['go(u)əhed] **1.** *a.* edasirühkiv, ettevõtlik, edasipüüdlik; **2.** *s.* ettevõtlikkus, edasipüüdlikkus; signaal edasiminekuks, «roheline tee» (*ka piltl.*) ◇ **to give the ~** edasiminekuks signaali andma, «rohelist teed» andma (*ka piltl.*)

goal [goul] *s.* sihi- *või* piirimärk; *sport* värav; väravalöök; siht, eesmärk ◇ **~-keeper** *sport* väravavaht

goat [gout] *s.* kits, sikk, sokk; **(G-)** Kaljukits (*tähtkuju*); *Am. fam.* patuoinas (= **scapegoat**) ◇ **to get smb.'s ~** *sl.* kedagi vihale õrritama *või* ajama; **to act** (*or* **play**) **the giddy ~** narrina käituma

goatee [gou'ti:] *s.* kitsehabe, kikkhabe

goat-fish ['goutfiʃ] *s. zool.* meripoisur

goatherd ['gouthə:d] *s.* kitsekarjus, -karjane

goatish ['gouti∫] *a.* kitse- *või* sikutaoline; kiimaline

goat's-beard ['goutsbiəd] *s. bot.* kitse-enelas; piimjuur; harik(seen)

goatskin ['goutskin] *s.* kitsenahk

goatsucker ['goutsʌkə] *s. zool.* öösorr (= **nightjar**)

goaty ['gouti] *a.* kitselik, sikulik, kitse- *või* sikutaoline

gob I [gɔb] *vulg.* **1.** *s.* (sülje, tati)larakas; molu, suu; **2.** *v. i.* **(-bb-)** sülitama, tatistama

gob II [gɔb] *s. Am. sl.* meremees, madrus

gobbet ['gɔbit] *s. van.* (toidu-, *er.* liha)kamakas; *fam.* lühike tekstipala (*tõlkimiseks või seletamiseks eksamitööna*)

gobble I ['gɔbl] *v. t. & i.* ruttu ning luginal sööma, alla kugistama, puukima, nahka panema (**up**)

gobble II ['gɔbl] **1.** *v. i.* kulistama (*er. kalkuni kohta*); **2.** *s.* kulin ◇ ~ **pipe** *Am. sl.* saksofon

gobbledygook, -deg- [gɔblidi'guk] *s. sl.* (pidulik) sõnamulin

gobbler ['gɔblə] *s.* (isane) kalkun

Gobbo ['gɔbou] *pn.*

gobelin ['gɔbəlin] *a.* gobelään- ◇ ~ **tapestry** gobelään(vaip)

go-between ['gouбitwi:n] *s.* vahemees, vaheltsobitaja, vahendaja, vahetalitaja; *põlgl.* kupeldaja

Gobi ['goubi] *pn.*

goblet ['gɔblit] *s.* (jalaga) peeker, pokaal; *arh.* ümmargune jooginõu

goblin ['gɔblin] *s.* paharet, (pahatahtlik) väike inetu mäevaim

goby ['goubi] *s. zool.* mudil (*kala*)

go-by ['gou'bai] *s.* (tähele panemata) möödumine ◇ **to give smb.** (*or* **smth.**) **the** ~ kedagi (*või* midagi) tähele panemata jätma *või* ignoreerima; **I got the** ~ minust ei tehtud väljagi

G.O.C. ['dʒi:ou'si:] *lüh.* = **General Officer Commanding**

go-cart ['gouka:t] *s.* ratastoolike, (*laste*) kõnnitustoolike; lapsevanker; *Am.* käsivanker *või* kerge kaarik; *vrd.* **go-kart**

god [gɔd] *s.* jumal, jumalik olend; **(the ~s)** *teatr.* rõdupublik ◇ **household ~s** kodu- *e.* koldejumalad, penaadid; **G- bless ...!** jumal õnnistagu ...; **G- bless me** (*or* **my life, my soul, us, you**)**!** helde jumal! (*üllatushüüatus*); **G- damn (you)!** needku (sind) jumal! (*inglise varem väga tavaline sajatus*)

Godalming ['gɔd(ə)lmiŋ] *pn.*

godchild ['gɔdtʃaild] *s.* (*pl.* **-children** [-tʃildr(ə)n]) ristilaps

goddam(n) ['gɔdæm], **goddamned** ['gɔdæmd] *a. vulg., er. Am.* neetud, pagana, kuradima, kuradi

Goddard ['gɔdəd] *pn.*

goddaughter ['gɔddɔ:tə] *s.* ristitütar

goddess ['gɔdis] *s.* jumalanna, jumalatar

godetia [go'di:ʃə] *s. bot.* godeetsia, sametlill

godfather ['gɔdfa:ðə] *s.* ristiisa

godfearing ['gɔdfiəriŋ] *a.* jumalakartlik

god-forsaken ['gɔdfə'seik(ə)n] *a.* (jumalast) mahajäetud; vilets

Godfrey ['gɔdfri] *pn.*

godhead ['gɔdhed] *s.* jumalus; jumalikkus

Godiva [go'daivə, -'di:v-] *pn.*

godless ['gɔdlis] *a.* jumalatu, uskmatu; jumalavallatu, õel

godlike ['gɔdlaik] *a.* jumalasarnane, -taoline; jumalale omane, jumalik

godliness ['gɔdlinis] *s.* jumalakartus, vagadus

godly ['gɔdli] *a.* **(-ier, -iest)** jumalakartlik, vaga

godmother ['gɔdmʌðə] *s.* ristiema

godown [gou'daun, 'gou-] *s.* kaubaladu (*Kagu-Aasias*)

godparent ['gɔdpɛərənt] *s.* ristivanem, vader

God's-acre ['gɔdzeikə] *s.* surnuaed, kalmistu

godsend ['gɔdsend] *s.* õnnejuhus, ootamatu õnn

godson ['gɔdsʌn] *s.* ristipoeg

god-speed [gɔd'spi:d] *s.* edusoov, hea edu soovimine (*er. ärareisimise puhul*) ◇ **to bid** (*or* **wish**) **smb.** ~ kellelegi head reisi (*või* head edu) soovima

Godwin ['gɔdwin] *pn.*

godwit ['gɔdwit] *s. zool.* vigle

goer ['gouə] *s.* mineja, käija (*vt.* **go**); kihutaja; kiirsõiduhobune, kiirsõiduk; *sl.* tarmukas isik; *sl.* asjatundja ◇ **comers and ~s** tulijad ja minejad

goes [gouz] *vt.* **go**

Goethe ['gə:tə, -ti] *pn.*

gofer I ['goufə] *s. kok.* vahvel (= **waffle**)

gofer II ['goufə] = *järgm.*

goffer ['gɔfə, 'gou-] **1.** *v. t.* kurrutama, krookima, gofreerima; **2.** *s.* kurrutusraud; kurrutus, krooge, kurd

Gog [gɔg] *pn.* ◇ ~ **and Magog** *piibl.* Koog ja Maagog *e.* Gog ja Magog; *ka* kaks suurt puukuju Londoni Guildhallis

go-getter ['gou'getə] *s. Am. sl.* tegelinski, ettetükkivalt energiline isik, saamamees

goggle ['gɔgl] **1.** *v. i. & t.* (*silmi*) pööritama, jõllitama; pungis olema; **2.** *a.* pööritavad, pungis (*silmade kohta*); **3.** *s.* jõllis- *või* pungissilmne pilk; *pl.* kaitseprillid; *pl. sl.* ümmargused prillid; *pl. vet.* (*lammaste*) pöörlemistõbi (= **gid, staggers**)

goggle-box ['gɔglbɔks] *s. sl.* telekas, teler

going ['gouiŋ] **1.** *a.* minev, käiv; lahkuv; **2.** *s.*

minek, käik; lahkumine ◇ **to set** ~ käima panema

goings-on [gouiŋ'zɔn] *s. pl. fam.* (imelikud) teod, toimingud; veider käitumine, tembutus

goitre, goiter *Am.* ['gɔitə] *s. med.* hõõtsik, struuma

goitred, goitered *Am.* ['gɔitəd] *a.* hõõtsikuga, suurenenud kilpnäärmega

goitrous ['gɔitrəs] *a.* hõõtsikuline, hõõtsikutaoline; sagedate hõõtsikujuhtumitega (*maa kohta*)

go-kart ['gouka:t] *s. sport* kart(auto); *vrd.* **go-cart**

Golconda [gɔl'kɔndə] **1.** *pn.* (= **Hyderabad**); **2.** *s.* «kullaauk», rikkusealikas

gold [gould] **1.** *s.* kuld (*ka keem.; sümbol* **Au**, *lad.* **aurum**); (kuld)raha; rikkus, varandus; kullavärv(us); **2.** *a.* kullast, kuld-, kulla-, kuldne ◇ **a heart of** ~ kuldne süda; **age of** ~ = **golden age**; ~ **bar** (*or* **brick**) kullakang; ~ **brick** *Am.* võltsitud (seest muu metalliga täidetud) kullakang; *piltl.* pettuskaup; *vrd.* **goldbrick**; **G- Coast** *aj.* Kullarannik (*endine Briti asumaa, nüüdne Ghana*); *Am.* rikaste linnaosa; ~ **foil** (*or* **leaf**) lehtkuld; ~ **plate** kullast lauanõud; ~ **shell** *zool.* sibulkarp; ~ **standard** *maj.* kullastandard, (vääringu) kullaalus; **G- Stick** Inglise kuningliku ihukaitseväe ülem; Inglise kuningliku ihukaitseväe ülema kullatud ametikepp

gold-beater ['gouldbi:tə] *s.* kullataguja, lehtkulla valmistaja

gold-beetle ['gould'bi:tl] *s. zool.* kilpmardikas

goldbrick ['gouldbrik] *Am. sl., er. mil.* **1.** *s.* siidivedaja, viilija, teenistuskohustustest kõrvalehiilija; **2.** *v. i.* siidi vedama, viilima, teenistuskohustustest kõrvale hiilima; *vrd.* **gold brick**

goldcrest ['gouldkrest] *s. zool.* pöialpoiss

gold-digger ['goulddigə] *s.* kullakaevaja; *sl.* kahtlaste elukommetega naine, kes oskab raha välja meelitada

gold-dust ['goulddʌst] *s.* kullatolm, -liiv

golden ['gouldn] *a.* **(~nness)** kuldne (*ka piltl.*), kuld-, kullataoline, kuldkollane; kallis, hea ◇ ~ **age** kuldaeg, -ajastu; ~ **balls** kolm kullakarva palli pandimaja sildina; ~ **calf** kuldvasikas (*er. piltl.*); ~ **chain** *bot.* kuldvihm; ~ **eagle** *zool.* kaljukotkas; **G- Fleece** Kuldvillak(u rüütliordu); **G- Gate** Kuldvärav (*San Francisco laht ja sadam*); **the G- Gates** (kuldsed) taevaväravad; **G- Horn** Kuldsarv (*Bosporuse haru, Istanbuli sadamalaht*); ~ **key** kuldvõtmeke (*raha kõigi uste avajana*); ~ **mean** kuldne kesktee; ~ **pheasant** *zool.* kuldfaasan; ~ **rule** kuldne elureegel («*tehke teistele nõnda, nagu te tahate, et nad teile teeksid*»); ~ **saxifrage** *bot.* lepikliil; ~ **section** kuldlõige (*ka mat.*); ~ **wedding** kuldpulm

golden-eye ['gould(ə)nai] *s. zool.* sõtkas

golden-rod ['gould(ə)nrɔd] *s. bot.* kuldvits

golden-seal ['gould(ə)n'si:l] *s. bot.* koldjuur, *er.* kanada koldjuur

gold-fever ['gouldfi:və] *s.* kullapalavik

gold-field ['gouldfi:ld] *s.* kullaväli, -leiukoht, -maardla

goldfinch ['gouldfintʃ] *s. zool.* ohakalind, tiglits, terlits

goldfish ['gouldfiʃ] *s. zool.* kuldkala

goldilocks ['gouldilɔks] *s. bot.* kuldtulikas; stepiaster; kuldjuukseline tütarlaps

Golding ['gouldiŋ] *pn.*

gold-mine ['gouldmain] *s.* kullakaevandus (*ka piltl.*)

gold-of-pleasure ['gouldəv'pleʒə] *s. bot.* tuder, *er.* põldtuder

goldsmith ['gouldsmiθ] *s.* kullassepp, kuldsepp ◇ ~ **beetle** *zool.* kuldpõrnikas

goldthread ['gouldθred] *s. bot.* kuldniidik

golf [gɔ(l)f] **1.** *s.* golf(imäng); **2.** *v. i.* golfi mängima

golf-club ['gɔ(l)fklʌb] *s* golfikepp, -nui; golfiklubi

golf-course ['gɔ(l)fkɔ:s] *s.* golfiväljak

golfer ['gɔ(l)fə] *s.* golfimängija

golf-links ['gɔ(l)fliŋks] *s. pl.* (*tarvit. ka sg-na*) golfiväljak (*er. mererannikul*)

Golgatha ['gɔlgəəə] *pn. piibl.* Kolgata *e.* Golgotha *e.* Golgata

Goliath [go'laiəθ] **1.** *pn. piibl.* Koljat *e.* Goliath; **2.** *s.* koljat, hiiglane

golliwog ['gɔliwɔg] *s.* veider (tavaliselt must) nukk; koll

golly I ['gɔli] *interj.* jumaluke!, heldeke! ◇ **by** ~ jumala pärast!

golly II ['gɔli] = **golliwog**

golosh [gə'lɔ∫] = **galosh**
Gomorrah, -rrha [gə'mɔrə] *pn. piibl.* Komorra *e.* Gomorra
gonad ['gɔnæd, *Am. ka* 'gou-] *s. biol.* gonaad, sugunääre
gondola ['gɔndələ] *s.* gondel; *Am.* lahtine kaubavagun; *tehn. ka* gondool, isetühjenev kastvagun (= ~ **car**) *või* isetühjenev veoauto (*er. betoonisegu vedamiseks*)
gondolier [gɔndə'liə] *s.* gondoljeer, gondlijuht
gone [gɔ(:)n] **1.** *p. p., vt.* **go; 2.** *a.* läinud, kadunud; laostunud; surnud *või* surmale määratud; *Am. sl. ka* suurepärane, tore ◇ **she is three months** ~ ta on juba kolm kuud rase; ~ **coon** *sl.* lootusetus seisukorras; ~ **on** *sl.* (*kellesse gi*) armunud
goner ['gɔ(:)nə] *s. sl.* surmakandidaat, surmale määratud (*või* lootusetus olukorras olev) isik
Goneril ['gɔnəril] *pn.*
gonfalon ['gɔnfələn] *s.* gonfaloon, (rippuv, paeltega ehitud) lipp; *aj.* Itaalia vabariikide sõjalipp
gong [gɔŋ] *s.* gong
gonidium [gə'nidiəm] *s.* (*pl.* **-ia** [-iə]) *biol.* goniid
goniometer [gouni'ɔmitə] *s.* goniomeeter, nurgamõõtur
goniometry [gouni'ɔmitri] *s. mat.* goniomeetria (*trigonomeetria osa*)
gonna ['go(u)nə], **gonter** ['go(u)ntə], *ka* **gwina** ['gwainə], **gwinter** ['gwaintə] *Am. fam.* (*lohakat hääldamist tähistav kirjapilt*) = **going to** (*koos järgneva infinitiiviga*), *näit.* **I'm ~ tell you all** ma räägin sulle kõik ära
gonorrh(o)ea [gɔnə'ri:ə] *s. med.* gonorröa, tripper
gonter ['go(u)ntə] *vt.* **gonna**
goo [gu:] *s. Am. sl.* midagi kleepivat *või* venivat; *piltl.* lääge sentimentaalsus
Gooch [gu:t∫] *pn.*
good [gud] **1.** *a.* (*komp.* **better** ['betə], *sup.* **best** [best]; *adv.* **well** [wel]) hea, hüva, tubli; kiiduväärt, -väärne, väärtuslik; vooruslik, hea käitumisega; usaldusväärne, ehtne, ehtis; kehtiv, maksev; **2.** *adv. Am.* hästi (= **well**); **3.** *s.* hea, hüve, hüvang, heaolu; *vrd.* **goods** ◇ **as ~ as** niisama hea (*või* hästi) kui, peaaegu; **to feel** ~ *Am.* ennast hästi tundma; **to get along pretty** ~ *Am.* üsna hästi läbi saama; **to hold** ~ kehtima, maksvusel olema; **that's a ~ 'un!** *sl.* noh, see on alles vale!; ~ **afternoon** (*or* **evening, morning,** *arh.* **morrow**)! tere!, head aega! (*kooskõlas vastava päevaajaga*); ~ **night!** head ööd, head õhtut!, head aega!; **to be ~ at** (*milleski*) andekas (*või* tubli) olema; ~ **for** kasulik (*kellelegi, millelegi; millekski; millegi vastu*); maksuvõimeline või suuteline (*nimetatud piirides*); *Am.* kehtiv, maksev (*millekski*); ~ **for nothing** kasutu, väärtusetu (*vrd.* **good-for-nothing**); **G-Friday** suurreede; **your (his)** ~ **lady** teie (tema) abikaasa (*naine*); **my** ~ **lady** kulla proua; ~ **looks** kena välimus, ilu; **your (her)** ~ **man** teie (tema) abikaasa (*mees*); ~ **money** hea palk; ~ **people** (heatahtlikud) majahaldjad; ~ **sense** praktiline mõistus; ~ **time** lõbus olemine, lõbutsemine; **to have a** ~ **time** ennast lõbustama, lõbu tundma; **to do smb.** ~ kellelegi head tegema *või* kasulik olema; **for his** ~ tema kasuks; **it is no** ~ **talking** pole mingit kasu rääkida; **for** ~ **(and all)** alatiseks, jäädavalt, päriseks; **he is up to no** ~ ta kindlasti mõtleb paha teha; **two pounds to the** ~ kaks naela aktiva poolel (*bilansi kohta*), kaks naela kasu (saadud); **this is all to the** ~ see on kõik kasuks; **the** ~ **and the bad** hea ja halb; head ja halvad (inimesed)
goodbye [gud'bai] **1.** *interj.* jumalaga! **2.** *s.* jumalagajätt
good-fellowship [gud'felou∫ip] *s.* seltsimehelikkus, lõbusus
good-for-nothing ['gudfənʌθiŋ] **1.** *atrib. a.* kasutu, väärtusetu; **2.** *s.* logard, päevavaras
Goodge [gu:dʒ] *pn.*
good-humoured ['gud'hju:məd] *a.* heatujuline, lahke
goodish ['gudi∫] *a.* üsna (*või* päris, kaunis) hea ◇ **a** ~ **sum of money** kenake(ne) summa
good-looker ['gudlukə] *s. fam.* iludus, ilus mees *või* naine
good-looking ['gud'lukiŋ] *a.* ilusa välimusega, ilus, nägus
goodly ['gudli] *a.* (**-ier, -iest; -iness**) ilus, nägus; tubli suurusega, kaunis suur

goodman ['gudmən] *s.* (*pl.* **-men**) *arh., Š.* peremees, majaisa
good-natured [gud'neit∫əd] *a.* healoomuline, heasüdamlik, lahke, vastutulelik
good-neighbourly [gud'neibəli] *a.* heanaaberlik ◇ ~ **relations** heanaaberlikud suhted
goodness ['gudnis] *s.* headus; lahkus; (*hüüatustes*) jumal, taevas ◇ **have the** ~ **to wait** olge lahke ja oodake; ~ **gracious** (*or* ~ **me, my** ~)! helde taevas!; ~ **knows** jumal teab; **thank** ~**!** tänu jumalale!; **for** ~**' sake!** jumala pärast!
Goodrich ['gudrit∫] *pn.*
goods [gudz] *s. pl.* vallasvara, asjad; varandus; kaup, kaubad; *Am. er.* riidekaup; veetav kaup, veokaup; (**the** ~) *sl., peam. Am.* eht asi, õige asi; midagi suurepärast ◇ **to catch smb. with the** ~ *sl.* kedagi värskelt teolt tabama; **to deliver the** ~ kaupu kätte toimetama; *sl.* lubadust täitma; **to have the** ~ *Am. sl.* võimeline olema; **a nice little piece** (*or* **bit**) **of** ~ *sl.* kena tots; ~ **car** (*or* **wagon**) kaubavagun; ~ **train** kaubarong
good-sized ['gud'saizd] *a.* tubli suurusega, kaunis suur
good-tempered ['gud'tempəd] *a.* healoomuline, -südamlik, leebe
goodwife ['gudwaif] *s.* (*pl.* **-wives** [waivz]) *arh., Š.* perenaine, pereema
goodwill ['gud'wil] *s.* hea tahe, heatahtlikkus (*kellegi vastu* **to, towards**); *maj.* (*äriettevõtte*) hea nimi, firmaväärtus; õigus uut firmat endise firma jätkajana edasi pidada
Goodwin ['gudwin] *pn.*
Goodwood ['gudwud] *pn.* ◇ ~ **races** tuntud hobuvõiduajamised Inglismaal
goody I ['gudi] *s. fam.* maiustis, *er.* kompvek
goody II ['gudi] *s. arh.* perenaine, pereema (= **goodwife**)
goody III ['gudi] *fam.* **1.** *a.* (vagatsevalt) hea, vooruslik, pai (*ka* ~-~); **2.** *interj. Am.* oh, kui tore!; **3.** *s.* (vagatsevalt) hea *või* vooruslik isik (*ka* ~-~)
Goodye(a)r ['gudjə(:)] *pn.*
goof [gu:f] *sl.* **1.** *s.* tobu, tola; tossike, vusserdaja; *Am. ka* vusserdus; **2.** *v. i. & t. er. Am.* vusserdama; minema lonkima (**off**); vussi ajama (**up**)
goofy ['gu:fi] *a.* (**-ily; -iness**) *sl.* tobe, lollakas
Googe [gu(:)dʒ] *pn.*
goon [gu:n] *s. sl.* molkus, tolgus; streigimurdja
goosander [gu:'sændə] *s. zool.* jääkoskel (= **merganser**)
goose [gu:s] *s.* (*pl.* **geese** [gi:s]) hani; emahani (*vrd.* **gander**); haneliha; lollike; pressraud, rätsepatriikraud (*selles tähenduses on pl.* **gooses**) ◇ **all his geese are swans** ta hindab kõike liiga kõrgelt; **to kill the** ~ **that lays the golden eggs** lühinägelikult ahnuse pärast oma õnne rikkuma; **to cook smb.'s** ~ (**for him**) *sl.* kellegi suppi (lõplikult) sisse soolama, kellelegi hävitavat hoopi andma; **his** ~ **is cooked** tema laul on lauldud; ~ **egg** hanemuna; *piltl.* null
gooseberry ['guzb(ə)ri] *s.* karusmari, tikerber, tikker; karusmarjavein (= ~ **wine**); *mil. sl.* okastraattõke ◇ **to play** ~ armastajapaarile saatjadaamiks olema
gooseberry-fool ['guzb(ə)ri'fu:l] *s. kok.* karusmarjakissell vahukoorega
goose-flesh ['gu:sfle∫] *s.* kananahk (*külmast või hirmust*)
goosefoot ['gu:sfut] *s.* (*pl.* **-s**) *bot.* hanemalts
goose-grass ['gu:sgrɑ:s] *s. bot.* virn, roomav madar (= **cleavers**)
goose-neck ['gu:snek] *s. tehn.* (hanekaela meenutav) kaksikloogeline toru *või* metallvarb *või* vedru; midagi S-kujulist
goose-skin ['gu:sskin] = **goose-flesh**
goose-step ['gu:sstep] *s.* paraadsamm (*painutamata jalaga*)
goosie ['gu:si] *s. lastek.* haneke
G.O.P. *lüh., Am.* = **Grand Old Party**
gopher ['goufə] **1.** *s. zool.* uurik; kolumbia suslik; gofer(kilpkonn), kaevurkilpkonn; goferinastik (= ~ **snake**); *vrd.* **goffer; 2.** *v. i.* uuristama, kaevama ◇ **G- State** *Am.* = **Minnesota**
Gordian ['gɔ:diən] *a.* gordioni ◇ **to cut the** ~ **knot** gordioni sõlme katki raiuma, probleemi vägivaldselt lahendama
Gordon ['gɔ:dn] *pn.*
gore I [gɔ:] *s.* (valatud ning tardunud) veri, urm
gore II [gɔ:] **1.** *s.* (riide)kiil, kiiljas riideriba; kiiljas maariba *või* neem; **2.** *v. t.* kiilukujuliseks tegema; (riide)kiiluga varustama

gore III [gɔ:] *v. t.* puskama, sarvega (*või* kihvaga) läbi torkama *või* haavama

gorge [ˈgɔ:dʒ] **1.** *s. peam. arh., poeet., ret.* kõri, neel; allaneelatud toit; kuristik, mäekuru, taarn; **2.** *v. i. & t.* ahnelt neelama, (süüa) vohmerdama, vohmima; täis toppima, ummistama ◇ **my ~ rises at it** (*or* **it makes my ~ rise**) see ajab mulle iivelduse (*või* okse) peale, see paneb mu südame läikima

gorgeous [ˈgɔ:dʒəs] *a.* tore, hiilgav, suurepärane, uhke

gorget [ˈgɔ:dʒit] *s. aj.* kaelakate (*soomusrüül*), soomuskrae; (*naiste*) kaelarätik *või* -kee; (*linnu*) kurgualune värvilaik

gorgon [ˈgɔ:gən] *s.* gorgo, gorgoon (*siugjuukseline naiskoletis*); *piltl.* kohutav (*või* eemaletõukav) naine; **(G-)** *müt.* Gorgo, Medusa

gorgonian [gɔ:ˈgouniən] *a.* gorgolik, gorgotaoline, kohutav

gorgonzola [gɔ:g(ə)nˈzoulə] *s.* gorgontsoola (*teatav itaalia juustusort*)

gorilla [gəˈrilə] *s.* gorilla; (loomaliku välimusega) bandiit *või* gangster

gormandize [ˈgɔ:məndaiz] **1.** *v. i.* liiasti söömа, õgima; **2.** *s.* liigsöömine, õgimine; = **gourmandise**

gormless [ˈgɔ:mlis] *a. fam.* mõistmatu, rumal

gorse [gɔ:s] *s. bot.* astelhernes; *Am. ka* kadakas

gorsy [ˈgɔ:si] *a.* **(-iness)** astelhernene, astelhernestega kaetud; *Am. ka* kadakane, kadakatega kaetud

gory [ˈgɔ:ri] *a.* **(-iest; -ily, -iness)** verine, urmane

gosh [gɔʃ] *interj.* tohoh pärgel! ◇ **by G-!** *Am.* jumala eest!

goshawk [ˈgɔshɔ:k] *s. zpol.* kanakull

Goshen [ˈgouʃ(ə)n] **1.** *pn. piibl,* Koosen, Goosen; **2.** *s.* küllusmaa

gosling [ˈgɔzliŋ] *s.* hanetibu, -poeg, noor hani

go-slow [ˈgouslou] **1.** *a.* töötempot sihilikult aeglustav; **2.** *s.* itaalia streik, töötempo sihiliku aeglustamise teel teostatav streik (= **~ strike**)

gospel [ˈgɔsp(ə)l] *s.* evangeelium, armuõpetus; kindel tõde; kindel tõekspidamine ◇ **to take for ~ truth** puhta tõena võtma

gospeller [ˈgɔsp(ə)lə] *s.* evangeeliumilugeja (*jumalateenistusel*); evangeeliumikuulutaja, (innukas) jutlustaja

Gosport [ˈgɔspɔ:t] *pn.*

gossamer [ˈgɔsəmə] **1.** *s.* härmalõng, kastekida; midagi peent *või* habrast; peen loor; **2.** *a.* kerge, habras, peen

gossamery [ˈgɔsəməri] *a.* härmalõngane, kastekidane; kerge, habras, peen

Goss(e) [gɔs] *pn.*

gossip [ˈgɔsip] **1.** *s.* lobasuu, keelepeksja, klatšija; tühi jutt, keelepeks, klatš; (kerge) vestlus; *arh.* vader, hea tuttav, *er.* vana naine; **2.** *v. i.* keelt peksma, klatšima, taga rääkima; (kergelt) vestlema ◇ **~ column** seltskonnaelu kroonika (*ajalehes, -kirjas*)

gossipy [ˈgɔsipi] *a.* **(-iness)** keelepeksuline, klatšihimuline

gossoon [gəˈsu:n] *s. Iir.* poiss, teener

got [gɔt] *vt.* **get**

Goth [gɔθ] *s.* goot; *piltl.* barbar, kunstitoodete hävitaja, vandaal

Gotham [ˈgɔtəm, *Am.* ˈgouθəm, ˈgɔθəm] **1.** *pn.*; **2.** *s.* kilpla, narrilinn; *Am.* = **New York** ◇ **wise man of ~** kilplane, narr

Gothamite [ˈgɔtəmait] *s.* kilplane, narr

Gothic [ˈgɔθik] **1.** *a.* **(-ically)** gooti; gootikeelne; gooti stiilis; *piltl.* barbaarne, harimatu; **2.** *s.* gooti keel; gootika, gooti stiil, *er.* gooti arhitektuur; gooti kiri

Gothland [ˈgɔθlənd, ˈgɔt-], **Gottland** [ˈgɔtlənd] *pn.* Gotland, Ojamaa

gotta [ˈgɔtə] *fam. er. Am.* = **got to** (*koos järgneva infinitiiviga*); *vt.* **get**

gotten [ˈgɔtn] *vt.* **get**

Gottland [ˈgɔtlənd] = **Gothland**

gouache [ˈgu:ɑ:ʃ, gwɑ:ʃ] *s. pr. kunst* guašš

gouge [gaudʒ, gu:dʒ] **1.** *s.* õõnespeitel; **2.** *v. t.* õõnespeitliga õõnestama *või* välja kangutama **(out)**; *Am.* tüssama ◇ **to ~ out smb.'s eye** kellegi silma (pöidlaga) välja pigistama

Gough [gɔf] *pn.*

goulash [ˈgu:læʃ, -lɑ:ʃ] *s. kok.* guljašš

Gould [gu:ld] *pn.*

Gounod [ˈgu:nou] *pn.*

gourami [ˈgu(ə)rəmi] *s. zool.* guraami (*kala*)

gourd [gɔ:d, guəd] *s. bot.* pudelkõrvits; pudelkõrvitsa kuivatatud koor (*tarvitatav anumana*)

gourmand [ˈguəmənd] **1.** *a.* söömaahne; maias; **2.** *s.* paljusööja, õgija; (*enamasti* [ˈguəmɑ:ŋ]) maiasmokk, hõrgutseja, gurmaan

gourmandise [ˈguəmɑ:ndi:z] *s. pr.* maiustamine, hõrgutsemine, gurmaanlus; *vrd.* **gormandize**

gourmet [ˈguəmei] *s.* hõrgutseja, gurmaan, peente roogade ja veinide harrastaja

gout [gaut] *s.* **1.** *med.* podagra, luuvalu; **2.** *arh.* tilk, laik; *er.* veretilk, -laik, -klomp

goutweed [ˈgautwi:d] *s. bot.* naat

gouty [ˈgauti] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** podagrane, luuvalune; podagrast moonutatud; podagrat tekitav

Gov. *lüh.* = **1. Government; 2. Governor**

Govan [ˈgʌvən] *pn.*

govern [ˈgʌvən] *v. t. & i.* valitsema, haldama, juhtima, juhatama; kuberneriks *või* (*kindluse jms.*) ülemaks olema; *lgv.* (*teatavat käänet*) nõudma

governance [ˈgʌvənəns] *s.* valitsemine, haldus, valitsus- *e.* haldusviis

governess [ˈgʌvənis] *s.* guvernant, koduõpetajanna, lastekasvatajanna

government [ˈgʌv(ə)nmənt] *s.* valitsemine, haldamine, juhtimine, juhatamine; valitsus; kubermang, kuberneri halduskond; *lgv.* rektsioon, (käändeline) sõltumine ◇ **G- House** kuberneri (ametlik) asukoht

governmental [gʌvənˈment(ə)l] *a.* valitsuslik, valitsuse, valitsus-

governor [ˈgʌvənə] *s.* valitseja, haldur, kuberner; (*kindluse jms.*) ülem; *sl.* «vana», isa, peremees, härra; *tehn.* regulaator ◇ **G- General** kindralkuberner

Govt. *lüh.* = **Government**

Gow [gau] *pn.*

Gowan [ˈgauən] *pn.*

Gower [ˈgauə] *pn.*

gowk [gauk] *s. dial.* kägu; *fam.* tola, lambapea

gown [gaun] **1.** *s.* kleit; ameti- *või* akadeemiline mantel, talaar; **2.** *v. t.* kleidisse rõivastama; ameti- (*või* akadeemilisse) mantlisse rüütama ◇ **town and ~** ülikooli liikmed ja muu rahvas (*Oxfordis või Cambridge'is*); **arms and ~** sõda ja rahu

gownsman [ˈgaunzmən] *s.* (*pl.* **-men**) tsiviilisik, eraisik; ülikooli liige, üliõpilane

Gowrie [ˈgauri] *pn.*

G.P. [ˈdʒi:ˈpi:] *lüh.* = **general practitioner**

G.P.O. [ˈdʒi:pi:ˈou] *lüh.* = **General Post Office**

G.R. *lüh.* = **Georgius Rex** *lad.* (= **King George**)

gr. *lüh.* = **grain(s)**

grab [græb] **1.** *v. t. & i.* **(-bb-)** kahmama, krapsama, krabama, napsama **(at)**; **2.** *s.* kahmamine, krapsamine, krabamine, napsamine; äkiline haare; haarats, haardeseadis; *tehn.* haardtõstuk, greifer

grabber [ˈgræbə] *s.* kahmaja, krapsaja, krabaja; endalekiskuja, ahnitseja

grabble [ˈgræbl] *v. i.* kahmima, kobama, kobades otsima **(for)**

grabby [ˈgræbi] *s. mer. sl.* jalaväelane

Gracchus [ˈgrækəs] *pn.*

grace I [greis] **1.** *s.* armsus, kaunidus, meeldivus, siredus, graatsia; ilustis, ornament; sündsus; ilme; arm, armulisus, heasoovlikkus; *teol.* arm; armuaeg, ajapikendus; söögipalve; **(the G-s)** graatsiad (*ilu-, rõõmu- ja mängujumalannad, arvult kolm*); **2.** *v. t.* kaunistama, kaunidust andma, austama **(with)** ◇ **Act of ~** (parlamendi) armuandmisakt; **by the ~ of God** jumala armust (*monarhi tiitli lisand*); **days of ~** «armupäevad», armuaeg; (*veksli*) soodustuspäevad; **His (Her, Your) G-** Tema (Tema, Teie) Hiilgus (*hertsogi, hertsoginna või peapiiskopi kohta*); **year of ~** = **Anno Domini**; **with a good (bad) ~** heatahtlikult (vastu tahtmist); **to be in smb.'s good -es** kellegi heasoovlikkuse osaline olema

Grace II [greis] *pn.*

graceful [ˈgreisf(u)l] *a.* **(-lly)** kaunis, meeldiv, sire, graatsiline

graceless [ˈgreislis] *a.* häbematu, riivatu; ebakaunis, -graatsiline

Gracie [ˈgreisi] *pn.* (= **Grace** II)

gracile [ˈgræsil] *a.* sihvakas, sale

gracility [grəˈsiliti] *s.* sihvakus, saledus

gracious [ˈgreiʃəs] *a.* lahke, heasoovlik, armuline; *arh.* kaunis, meeldiv, graatsiline ◇ **good ~!** (*or* **my ~!, ~ me!, ~ goodness!, goodness ~!**) helde taevas!

grackle ['grækl] *s.* kuldnokk (= **starling**; *või mõni muu kuldnoklane*); *Am.* trupiaal

gradate [grə'deit] *v. t. & i.* **(-table)** astendama, astmeti järjestama, järgustama, gradeerima

gradation [grə'deiʃ(ə)n] *s.* astendus, astmeviisiline järjestus (*er. tõus*), järgustus, gradatsioon; *lgv.* ablaut

grade [greid] **1.** *s.* aste, järk, kraad (*vrd.* **degree**); *lgv.* (*vokaali*) vaheldusaste; liik, sort; *Am.* (kooli)klass; hinne; *biol.* parema tõuga ristamisel saadud koduloom; *Am.* teekallak (= **gradient**); **2.** *v. t.* **(-dable)** gradueerima, kraadide (*või* astmete) järgi jaotama; liigitama, sort(eer)ima; *Am.* (*koolitöid*) hinnetega varustama, hindama; (*teekallakut*) tasandama; (*koduloomi*) parema tõuga ristama ◇ **to be on the up (down)** ~ *peam. Am.* tõusuteed (allamäge) minema; **to make the** ~ (*sõiduki kohta*) järsku teetõusu ületama; *piltl.* edu saavutama; ~ **crossing** *Am.* (teede) samatasemeline ristumine *või* ristmik, tasandristmik (= **level crossing**)

grader ['greidə] *s. tehn.* greider; teehöövel

Gradgrind ['grædgraind] *pn.*

gradient ['greidiənt] *s.* teekallak, -tõus; kallakus (*ka geol.*); *füüs., mat.* gradient ◇ **hydraulic** ~ hüdrauliline lang

gradual ['grædjuəl] **1.** *a.* astmeline, järkjärguline, vähehaavaline, graduaalne; **2.** *s. kirikl.* (*ka* **grail**) graduaal (*altari astmeilt lauldav vahelaul*)

gradually ['grædjuəli] *adv.* järk-järgult, vähehaaval

graduate 1. ['grædjueit] *v. i. & t.* **(-table, -tor)** gradueeruma, teaduslikku kraadi saama; *peam. Am.* gradueerima, teaduslikku kraadi andma; *Am.* (*kooli*) lõpetama **(from)**; gradueerima, kraadidesse jagama, järgustama; *keem.* gradeerima; **2.** ['grædjuit] *s.* teadusliku kraadi omanik; *Am.* kooli lõpetanu; *keem.* mensuur, mõõteklaas ◇ **he -ed at Oxford (he is a ~ of Oxford)** ta lõpetas (diplomiga) Oxfordi ülikooli (ta on Oxfordi ülikooli diplomi omanik)

graduation [grædju'eiʃ(ə)n] *s.* gradueerimine, teadusliku kraadi omandamine; *Am.* kooli lõpetamine; gradueerimine, kraadidesse jagamine, järgustus; *keem.* gradeerimine

gradus ['greidəs] *s.* (ladina) värsiõpetussõnaraamat (= ~ **ad Parnassum**)

Gr(a)eco- ['gri:kou] *ühendeis* kreeka-

Gr(a)ecism ['gri:sizm] *s.* gretsism, grekism, kreekapärasus, kreekapärane keelend

graft I [grɑ:ft] **1.** *s.* pookoks; pooge, pookimine, vääristamine; *biol.* poogend; siirdamine, siirdistutus (*ka med.*); **2.** *v. t.* pookima (*külge* **in, upon**), (*viljapuud*) vääristama; *biol., med.* siirdama, siirdistutama (*midagi millelegi* **smth. on to smth.**) ◇ ~ **hybrid** pookhübriid

graft II [grɑ:ft] *er. Am.* **1.** *s.* meeleheavõtmine, altkäemaksuvõtmine, (*ameti alal*) raha väljapressimine *või* kõrvaldamine; meelehea, altkäemaks, seadusvastaselt väljapressitud tulu; **2.** *v. i.* meelehead võtma, (*ameti alal*) raha välja pressima *või* kõrvaldama, altkäemaksu võtma

graftage ['grɑ:ftidʒ] *s.* pookimine, vääristamine (*vt.* **graft** I)

grafter I ['grɑ:ftə] *s.* pookija, vääristaja (*vt.* **graft** I)

grafter II ['grɑ:ftə] *s. er. Am.* meeleheavõtja, altkäemaksuvõtja (*er. ameti alal*), raha väljapressija *või* kõrvaldaja (*vt.* **graft** II)

Graham(e) ['greiəm, greəm] *pn.*

grail I [greil] = **gradual (2.)**

grail II [greil] *s.* graal (*legendaarne imejõuline karikas*, = **the holy ~, the saint ~**)

grain [grein] **1.** *s.* viljatera; teravili; tera, sõmer; *pl.* (õlle)praak; graan (*Inglise ja Ameerika kaaluühik*, = 64,8 mg); iva, väikseim osake; teralisus, sõmerus; (*pinna*) karedus; toim, koetis; maare (*naha pinnamuster*); *piltl.* iseloom; *aj.* košenill(värv); **2.** *v. t. & i.* teraliseks (*või* sõmeraks) tegema *või* muutuma; puu- *või* marmoritoimeliseks maalima; (*nahalt*) karva kõrvaldama; košenilliga värvima ◇ **against the** ~ vastu toime; *piltl.* vastukarva; **to dye in** ~ vastupidavas värvis värvima (*ka piltl.*); **in** ~ *piltl.* läbi ja läbi, põhjalik; ~ **elevator** (vilja)elevaator, viljahoidla; ~ **moth** *zool.* terakoi; ~ **soap** *tehn.* tuumseep

Grainger ['greindʒə] *pn.*

graining ['greiniŋ] *s. er.* puu- *või* marmoritoimeliseks maalimine

grainy ['greini] *a.* teraline, sõmer, toimeline, toimne

gram I [græm] *s.* kikerhernes, nuut, põishernes (= **chick-pea**; *ka mõni muu kaunvili, er. loomasöödana*)

gram II [græm] = **gramme**

-gram [grəm] *suf.* -kiri, -(üles)kirjutus, (*võõrsõnades*) -gramm

gram. *lüh.* = **grammar**

grama ['greimə] *s. bot.* preeriarohi (= ~ grass)

gramercy [grə'mə:si] *interj. arh.* suur tänu!; tohoh imet!

graminaceous [greimi'neiʃəs, græm-], **gramineous** [grei'miniəs, græ-] *a.* kõrreline, rohu-, roht-

graminivorous [greimi'niv(ə)rəs, græm-] *a. zool.* rohusööja; *vrd.* **herbivorous**

grammar ['græmə] *s.* grammatika; (grammatiliselt õige) keeletarvitus, õigekeelsus; (*mingi teaduse*) algelemendid ◇ **his ~ is shocking** ta räägib kohutavalt vigast keelt

grammarian [grə'mɛəriən] *s.* grammatik

grammar-school ['græməsku:l] *s.* (Inglise) humanitaarkeskkool, humanitaar- *või* klassikaline gümnaasium; *Am.* alamkeskkool

grammatical [grə'mætik(ə)l] *a.* **(-lly)** grammatiline, grammatika-; grammatiliselt õige

gram(me) [græm] *s.* gramm ◇ ~ **atom** *füüs., keem.* grammaatom; ~ **molecule** *füüs., keem.* gramm-molekul, mool

gramophone ['græməfoun] *s.* grammofon

Grampian ['græmpiən] *pn.* ◇ ~ **Mountains** (*or* ~s) Grampiani mäed (*Šotimaal; ka Austraalias*)

grampus ['græmpəs] *s. zool.* halldelfiin; mõõkdelfiin (*või mõni muu delfiinlane*); *piltl.* ähkiv ning puhkiv isik

Granada [grə'nɑ:də, 'grænədə] *pn.*

granary ['grænəri] *s.* viljaait (*ka piltl.*)

Granbury ['grænb(ə)ri] *pn.*

Granby ['grænbi] *pn.*

grand [grænd] **1.** *a.* suur; **(G-)** suur- (*er. tiitlites*), kõrge; tähtsaim, peamine, pea-; hiilgav, tore, suurejooneline; suursugune, ülikas; (*ühenduses sugulusnimedega*) vana-, lapse-, poja-, tütre-; **2.** *s.* tiibklaver (= ~ **piano**); *Am. sl.* tuhat dollarit ◇ **to do the** ~ *fam.* upsakas (*või* uhke) olema; **G-Duke (Duchess)** suurhertsog (-hertsoginna), (*endises Venes*) suurvürst (-vürstinna); ~ **finale** (*ooperi*) suurejooneline lõppvaatus (*ka piltl.*); **G- Fleet** Briti laevastiku peajõud Esimese maailmasõja ajal; ~ **Lodge** (*vabamüürlaste*) pealoož *või* juhatus; ~ **Master** (*rüütliordu või vabamüürlaste*) suur- *e.* kõrgmeister; *vrd.* **grandmaster; G-Monarch** *aj.* Prantsuse kuningas Louis XIV; **G- National** iga-aastane suur takistussõit Liverpoolis; **G- Old Man** (*lüh.* **G.O.M.**) Gladstone'i *või* (hiljem) mõne teise silmapaistva veterani austav nimetus; **G-Old Party** *Am.* vabariiklaste erakond; ~ **stand** peatribüün (*võiduajamistel*); **G-Turk** *arh.* Türgi sultan

grandad ['grændæd] = **granddad**

grandam(e) ['grændæm] *s. arh.* = **grandmother**

grandaunt ['grændɑ:nt] = **great-aunt**

grandchild ['grændtʃaild] *s.* (*pl.* **-children** [-tʃildr(ə)n]) lapselaps

granddad ['grænddæd] *s. fam.* = **grandfather**

granddaughter ['grænddɔ:tə] *s.* poja- *või* tütretütar

grandee [græn'di:] *s.* grand (*hispaania või portugali kõrgaadlik*); tähtis isik

grandeur ['grændjə, -dʒə] *s.* suurus, kõrge seisus, suursugusus; väärikus, auväärsus; hiilgus, toredus

grandfather ['grændfɑ:ðə] *s.* vanaisa, vaar ◇ ~**'s clock** (suur) kappkell

grandfatherly ['grændfɑ:ðəli] *a.* vanaisalik

grandiloquence [græn'diləkwəns] *s.* suuresõnalisus, ülespuhutud kõne: suuresõnatsemine, suurustlemine, hooplemine

grandiloquent [græn'diləkwənt] *a.* suuresõnaline, ülespuhutud kõnega, suurustlev, hooplev

grandiose ['grændious] *a.* suurejooneline, -viisiline, grandioosne; kõrgelennuline, ülespuhutud

grandiosity [grændi'ɔsiti] *s.* suurejoonelisus, -viisilisus, grandioossus; kõrgelennulisus, ülespuhutus

Grandison ['grændisn] *pn.*

grandly ['grændli] *adv.* suurejooneliselt; suureliselt

grand(mam)ma ['grænd(mə)mɑ:] *s. lastek.* vanamamma, -emake
grandmaster ['grændmɑ:stə] *s.* suurmeister (*males*)
grandmother ['grændmʌðə] *s.* vanaema
grandmotherly ['grændmʌðəli] *a.* vanaemalik; *piltl.* liialt hoolitsev, väiklaselt muretsev
grandnephew ['grændnevju(:)] = **great-nephew**
grandniece ['grændni:s] = **great-niece**
grand(pa)pa ['grænd(pə)pɑ:] *s. lastek.* vanapapa, -isake
grandparent ['grændpɛərənt] *s.* vanaisa *või* -ema; *pl.* vanavanemad
grandsire ['grændsaiə] *s. arh., ret.* vanaisa; *pl.* esivanemad; *ret.* vanaätt, rauk; (*tõulooma*) isaisa
grandson ['grændsʌn] *s.* poja- *või* tütrepoeg
granduncle ['grændʌŋkl] = **great-uncle**
grange [greindʒ] *s.* talu- *või* mõisamaja (ühes kõrvalhoonetega); *arh.* rehi, ait; **(G-)** *Am.* põllumeesteühing **Patrons of Husbandry**
Grangemouth ['greindʒməθ] *pn.*
Grangetown ['greindʒtaun] *pn.*
granite ['grænit] *s.* graniit, raudkivi
granitic [græ'nitik] *a.* graniitne, graniit-, graniidi-; graniitjas, graniiditaoline
granny, -nnie ['græni] *s. fam.* vanaemake ◇ ~ **knot** vananaistesõlm, umbsõlm
grant [grɑ:nt] **1.** *v. t.* rahuldama, täitma (*palvet*); lubama; (lahkelt) andma, annetama, kinkima; möönma; **2.** *s.* ametlik kink, kinge; annetatud rahasumma *või* kinnisvara, toetus, dotatsioon; kontsessioon; stipendium; kinkeakt, -kiri, -ürik ◇ **God ~ that ...** jumal andku, et ... **~ed that ...** oletades (*või* mööndes), et ... **to take for ~ed** eeldatuks (*või* endastmõistetavaks) pidama
grantee [grɑ:n'ti:] *s.* kinkesaaja; toetuse (*või* dotatsiooni) saaja; kontsessionäär
Grantham ['grɑ:ntəm, 'grænt-] *pn.*
grant-in-aid ['grɑ:ntin'eid] *s.* (riiklik) toetus, abiraha, subsiidium
grantor [grɑ:n'tɔ:] *s.* kinkeandja, kinkija; toetuse (*või* dotatsiooni) andja; kontsedent
granular ['grænjulə] *a.* sõmerjas, terajas, teraline, granulaarne
granularity [grænju'læriti] *s.* sõmerus, teralisus, granulaarsus
granulate ['grænjuleit] *v. t. & i.* **(-lable, -tor)** sõmerdama, granuleerima; sõmerduma, granuleeruma ◇ **-ed sugar** peensuhkur
granulation [grænju'leiʃ(ə)n] *s.* sõmerdamine, sõmerdumine; sõmerus, granulatsioon
granule ['grænju:l] *s.* terake, sõmer(ik), terajas (*või* sõmer) kehake, graanul
granuloma [grænju'loumə] *s. med.* granuloom
granulous ['grænjuləs] *a.* sõmerjas, sõmeraline, teraline, granuloosne
Granville ['grænvil] *pn.*
grape [greip] *s.* viinamari; viinapuu; **(the ~)** *poeet.* vein; *mil.* = **~-shot**; *pl. vet.* prei ◇ **sour ~s** «rohelised viinamarjad» (*asi, mida halvustatakse, sest see on kättesaamatu*); **a bunch of ~s** viinamarjakobar; **~ hyacinth** *bot.* kobarhüatsint; **~ juice** viinamarjamahl; **the juice of the ~** *piltl.* (viinamarja)vein
grapefruit ['greipfru:t] *s.* greip, greipfruut
grape-shot ['greipʃɔt] *s. mil. aj.* (haavli)kartetš
grape-sugar ['greipʃugə] *s. keem.* viinamarjasuhkur, glükoos
grape-vine ['greipvain] *s.* viina(marja)puu (= **vine**); teatav keeruline tantsu- *või* uisutamisfiguur; **(the ~)** *fam. er. Am.* salateated, salateid mööda levivad kuuldused; salajased teed teadete kiireks edasiandmiseks (*ka* **~ telegraph**) ◇ **by ~** *Am.* salateid mööda
graph [græf, grɑ:f] *s.* graafik, (joon)diagramm; *mat.* graaf, punktjoonskeem
-graph [græf, grɑ:f] *suf.* -kirjutaja, -kirjuti, -märkija, (*võõrsõnades*) -graaf; *haruld.* -kirjutis, -kiri
graphic ['græfik] *a.* **(-ically)** graafiline, graafika-, joonistuslik; kujutav, kujukas; elavalt kirjeldav; kirjutus(e)-; (joon)diagrammiline ◇ **~ art(s)** graafika
-graphic ['græfik] *suf.* -graafiline, -graafiasse puutuv
graphite ['græfait] *s.* grafiit
graphology [græ'fɔlədʒi] *s.* grafoloogia
-graphy [grəfi] *suf.* -kirjutus, -kiri; -kirjeldus, -teadus; (*võõrsõnades*) -graafia
grapnel ['græpnəl] *s. aj.* haarde- *e.* tõmbekonks (*vaenlase laeva ligitõmbamiseks*); *mer.* otsiankur, tragiankur; paadiankur

grapple ['græpl] **1.** *s.* haarde- *e.* tõmbekonks; *mer.* otsiankur, tragiankur (= **grapnel**); haare, kähmlus, rinnutsivõitlus; **2.** *v. t. & i.* kinni haarama, kõvasti kinni hoidma; haarduma; kähmlema, rinnutsi koos olema; *piltl.* (*raskusega*) maadlema (**with**)
grappling-iron ['græpliŋaiən] *s. aj.* haarde- *e.* tõmbekonks (= **grapnel**)
Grasmere ['grɑ:smiə] *pn.*
grasp [grɑ:sp] **1.** *v. t. & i.* (kinni) haarama, kahmama; kindlalt (kinni) hoidma; taipama, mõistma; **2.** *s.* haare, haarak; taipamine, arusaamine ◇ **to ~ at** (*millegi järele*) kahmama, (*midagi*) püüdma; **~ your nettle** astu raskusele julgesti vastu; **within (beyond) smb.'s ~** kellelegi kergesti kättesaadav *või* arusaadav (kättesaamatu *või* arusaamatu)
grasping ['grɑ:spiŋ] *a.* ahnitseja, ahne
grass [grɑ:s] **1.** *s.* rohi, hein, heintaim; muru; rohu- *või* karjamaa; **2.** *v. t.* murustama, muruga katma; (*lina*) pleekimiseks murule panema; *sl.* maha paiskama; (*kala*) kaldale tõmbama; (*lindu*) õhust maha laskma ◇ **at ~** karjamaal, rohtu söömas; *piltl.* töötа; **to send to ~** maha paiskama; **to go to ~** maha paisatama; **not to let the ~ grow under one's feet** energiliselt ning kiirelt tegutsema; **~ of Parnassus** *bot.* ädalalill; **~ roots** *Am. sl.* maaringkonnad, (tavalised) maaelanikud; ühiskonna lihtliikmed, laiad massid; **~ widow** *fam.* kesalesk, kesanaine (*naine mehe äraoleku ajal*)
grass-cutter ['grɑ:skʌtə] *s. aiand.* muruniiduk, -niidumasin
grasshopper ['grɑ:shɔpə] *s.* rohutirts
grassland ['grɑ:slənd] *s.* rohumaa
grass-snake ['grɑ:ssneik] *s.* nastik
grass-wrack ['grɑ:sræk] *s. bot.* merihein (= **eelgrass**)
grassy ['grɑ:si] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** rohune, rohuga kaetud, murune; rohtne, rohtjas, rohutaoline, heinjas, heinataoline
grate I [greit] *s.* võre, rest; *haruld.* trellid (= **grating**)
grate II [greit] *v. t. & i.* **(-table)** riivima, puruks hõõruma; kraapima, kratsima (*millegi vastu* **against, upon**); krigistama, krigisema; (*kellelegi*) närvidele käima (**upon, on**)
grateful ['greitf(u)l] *a.* **(-ily)** tänulik, tänumeelne; meeldiv, vastuvõetav, mõnus
grater ['greitə] *s.* riiv (*hõõrumisriist*), kraabits
Gratian ['greiʃiən] *pn.* Gratianus
Gratiano [greiʃi'ɑ:nou] *pn.*
gratification [grætifi'keiʃ(ə)n] *s.* rahuldus; heameel; gratifikatsioon, vaevatasu, kingis
gratify ['grætifai] *v. t.* **(-fiable)** rahuldama, heameelt valmistama; tasuma, gratifitseerima
gratifying ['grætifaiiŋ] *a.* heameelt valmistav, meeldiv, mõnus
grating I ['greitiŋ] *s.* trellistik, trellid, võre
grating II ['greitiŋ] *a.* krigistav, krigisev (*vt.* **grate** II); närvidele käiv
gratis ['greitis] *adv. & a.* hinnata, tasuta, muidu, graatis
gratuitous [grə'tju(:)it(ə)s] *a.* hinnata antav *või* antud, tasuta tehtav *või* tehtud; tarbetu; väljakutsumata, asjatu, põhjusetu
gratuity [grə'tju(:)iti] *s.* vaevatasu, rahaline tasu; jootraha
gratulatory ['grætjuleitəri] *a.* õnnitlev, õnnitlus-, gratuleeriv; *vrd.* **congratulate**
gravamen [grə'veimen] *s.* (*pl.* **-mina** [-minə]) *jur.* (süüdistuse) pearaskus; süüdistus, kaebus; kaebekiri
grave I [greiv] *s.* (surnu)haud; kalm, haua- *e.* kalmuküngas; *piltl.* surm
grave II [greiv] *v. t.* (*pret.* **-ed**; *p. p.* **graven** ['greivn], **-ed; -vable**) *arh., lit.* graveerima, uurendama (= **engrave**); nikerdama; kustumatult kirjutama **(in, on)** ◇ **graven image** *piibl.* ebajumal
grave III [greiv] **1.** *a.* tõsine, kaalukas, väärikas, tähtis; ähvardav, ohtlik; *lgv.* [*ka* grɑ:v] (*rõhu kohta*) langev; **2.** *s. lgv.* [*ka* grɑ:v] graavis, langev rõhk *või* rõhumärk (`)
grave IV [greiv] *v. t.* (*laeva põhja*) põletamise ning tõrvamise teel puhastama
grave-clothes ['greivklouðz] *s.* suri- *e.* matuseriided, -rõivad
grave-digger ['greivdigə] *s.* hauakaevaja, surnumatja; *zool.* raisamatja
grave-goods ['greivgudz] *s. pl. arheol.* hauapanused
gravel ['græv(ə)l] **1.** *s.* kruus, jäme liiv; *med.* põie- *või* neeruliiv; **2.** *v. t.* **(-ll-)** kruu-

sa(ta)ma, kruusaga katma; hämmeldama, segadusse ajama

gravelly ['græv(ə)li] *a.* **(-iness)** kruusane

graven ['greivn] *vt.* **grave** II

graveness ['greivnis] *s.* tõsidus, kaalukus, väärikus, tähtsus

graver ['greivə] *s. er.* graveer(imis)nõel, -peitel (*vt.* **grave** II)

graves I [greivz] *haruld.* = **greaves**

Graves II [greivz] *pn.* ◇ **~' disease** *med.* Basedow' tõbi

Gravesend [greiv'zend, 'greiv'z-] *pn.*

gravestone ['greivstoun] *s.* hauakivi; *pl. Am. sl.* hambad

graveyard ['greivjɑ:d] *s.* surnuaed, kalmistu

gravid ['grævid] *a. lit.* rase (= **pregnant**)

gravimetric [grævi'metrik] *a.* **(-ically)** *füüs., keem.* gravimeetriline, gravimeetria- ◇ **~ analysis** *keem.* gravimeetriline analüüs, kaalanalüüs

gravimetry [grə'vimitri] *s. füüs., keem.* gravimeetria

graving-dock ['greiviŋdɔk] *s.* puhastus- ning parandusdokk, kuivdokk (*vt.* **grave** IV)

gravitate ['græviteit] *v. i.* külgetõmbejõu suunas kalduma *või* liikuma, graviteerima **(towards)**; vajuma; *piltl.* külge tõmbuma, kalduma **(towards)**

gravitation [grævi'tei∫(ə)n] *s.* külgetõmbumine, külgetõmbejõu suunas kaldumine *või* liikumine, graviteerimine; gravitatsioon

gravitational [grævi'tei∫(ə)n(ə)l] *a.* gravitatsiooniline, gravitatsioon(i)-

gravity ['græviti] *s.* kaalukus, tõsidus, tähtsus; raskus, kaal; (maakera) külgetõmbejõud, raskusjõud, -tung ◇ **specific ~** erikaal; **centre of ~** raskuskese; **the law of ~** gravitatsiooniseadus; **~ flow** *tehn.* isevool, automaatne (juurde)vool

gravy ['greivi] *s.* lihamahl, praekaste, lihasoust, -kaste; *Am. sl.* kergesti saadav raha, hõlptulu ◇ **~-boat** kastmekann

gray [grei] = **grey**

grayling ['greiliŋ] *s. zool.* ärn, harjus

graze I [greiz] **1.** *v. t. & i.* riivama, kergelt külge puutuma; kriimustama, kergelt haavama; **2.** *s.* riivamine, riive; kriimustus, kerge haav

graze II [greiz] *v. i. & t.* **(-zable)** (*karjamaal*) rohtu sööma, rohust elatuma, karjatuma; (*karjamaal*) rohtu sööda laskma, (*loomi*) karjatama

grazier ['greiʒə, -ziə] *s.* (looma)karjataja, karjakasvataja

grease **1.** [gri:s] *s.* (looma)rasv; sularasv; villarasv; määrderasv, määre; *vet.* prei (*ka ~-heels*); **2.** [gri:z] *v. t.* **(-sable)** (rasvaga) määrima, õlitama ◇ **in ~** (*or* **in pride of ~, in prime of ~**) tapmiseks täisnuumatud; **to ~ the palm of** (*kedagi*) määrima, (*kellelegi*) altkäemaksu andma; **like -ed lightning** *fam.* nagu õlitatud välk, välgukiirusega

grease-box ['gri:sbɔks] *s. tehn.* määrdekarp

grease-paint ['gri:speint] *s.* (teatri)mink, grimm, jumestusvärv

greaser ['gri:zə] *s.* määrija, õlitaja; määrdeseadis; *Am. sl. põlgl.* mehhiklane

greasy ['gri:zi, -si] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** rasvane, rasvaga määrdunud, võidunud; määrdene, õline; *piltl.* libe

great [greit] **1.** *a.* suur, silmapaistev, tähtis; ülev, õilis; *fam.* üllatavalt (*või* kohutavalt, vastumeelselt) suur; *sl.* tore, tubli; osav, tark (*milleski* **at**); (*sugulusnimede ees*) isa-, ema-, lapse-; **2.** *s. pl.* Oxfordi ülikooli (klassikaharu) lõpueksamid ◇ **the ~** suured (*või* tähtsad) isikud; **~ and small** suured ja väiksed, tähtsad ja tähtsusetud (isikud); **Alexander the G-** *aj.* Aleksander Suur; **G- Britain** Suurbritannia; **G-er Britain** Suurbritannia ühes asumaadega; **G- Caesar!** helde taevas!; **G- Charter** = **Magna Charta; the G- October Socialist Revolution** Suur Sotsialistlik Oktoobrirevolutsioon; **to be ~ on smth.** *fam.* midagi eriti harrastama, milleski eriline asjatundja olema; millestki eriti vaimustunud olema; **the ~ unwashed** lihtrahvas; **~ with child** *arh.* rase, raskejalgne

great-aunt ['greit'ɑ:nt] *s.* vanatädi, isa *või* ema tädi

greatcoat ['greitkout] *s.* ülekuub, palitu, (sõduri)sinel

great-grandchild ['greit'græn∂t∫aild] *s.* (*pl.* **-children** [-t∫ildrən]) lapselapselaps, lapselapse poeg *või* tütar

great-grandfather ['greit'grændfɑ:ðə] *s.* vanavanaisa, vaarisa

great-grandmother ['greit'grændmʌðə] *s.* vanavanaema, vaarema

great-hearted [greit'hɑ:tid] *a.* suuremeelne, õilsameelne; vaprameelne

greatly ['greitli] *adv.* suuresti, tublisti, palju; väga; ülevalt, õilsalt

great-nephew ['greit'nevju(:)] *s.* vennapoja- *või* vennatütrepoeg; õepoja- *või* õetütrepoeg

greatness ['greitnis] *s.* suurus; tähtsus; ülevus, õilsus

great-niece ['greit'ni:s] *s.* vennapoja- *või* vennatütretütar; õepoja- *või* õetütretütar

great-uncle ['greit'ʌŋkl] *s.* vanaonu, isa *või* ema onu

greave [gri:v] *s. haril. pl.* säärekaitse, -kate (*osa soomusrüüst*)

greaves [gri:vz] *s. pl.* (rasva)kõrned, (-)vinnud

grebe [gri:b] *s. zool.* pütt, *er.* tuttpütt (= **great crested ~**) *või* sarvikpütt (= **horned ~**); tuttpüti (*või* sarvikpüti) suled (*kübarailustisena*)

Grecian ['gri:∫(ə)n] **1.** *a.* kreeka, kreeka stiilis (*vrd.* **Greek**); **2.** *s.* gretsist, hellenist; kõrgema (kreeka keele) klassi õpilane (*mõnes Inglise koolis*) ◇ **~ knot** kreeka sõlm (*naiste soengus*); **~ nose** kreeka nina (*otsaesisega samal sirgjoonel*)

Grecism ['gri:sizm] = **Graecism**

Greece [gri:s] *pn.* Kreeka(maa)

Greco- ['gri:kou] = **Graeco-**

greed [gri:d] *s.* ahnus, aplus, saamahimu; himu (*millegi järele* **of**)

greediness ['gri:dinis] *s.* ahnus, aplus, ahne loomus

greedy ['gri:di] *a.* **(-ier, -iest; -ily)** ahne, ablas, saamahimuline; himuline (*millegi järele* **of, for**)

Greek [gri:k] **1.** *s.* kreeklane; kreeka-katoliiklane; *sl.* kaval isik, petis, võltsmängija; kreeka keel; *fam.* «hiina keel», arusaamatu keel *või* kõne; **2.** *a.* kreeka; kreekakeelne ◇ **~ meets ~** kaks ühevääärilist satuvad kokku; **~ fire** kreeka tuli (*vee peal ujuv tuli*); **~ gift** (saajale) ohtlik kingitus

Greel(e)y ['gri:li] *pn.*

green [gri:n] **1.** *a.* roheline, haljas; värske; küpsematu, noor, vilumatu (*milleski* **at**); **2.** *s.* roheline, rohelus, haljus; taimkate; vainu, rohuplats, roheline väljak; *pl.* roheline köögivili; **3.** *v. i. & t.* roheliseks muutuma *või* värvuma; rohetama hakkama **(out)**; roheliseks värvima *või* muutma; *sl.* sisse vedama, tüssama ◇ **~ cheese** värske juust; roheline (salveiga vürtsitatud) juust; **to believe that the moon is made of ~ cheese** võimatult lapsik olema; **~ eye** kadedus, kiivus; **~ goose** alla nelja kuu vana (tapetud) hani; **to give a ~ light to** (*millelegi, kellelegi*) rohelist teed andma; **~ product** toortoode; **~ revolution** roheline revolutsioon (*teraviljatoodangu märgatav suurenemine er. arengumaades*); **~ stuff** roheline, köögivili; **~ table** roheline (mängu)laud; **~ wound** värske haav; **do you see any ~ in my eye?** kas ma siis nii loll (*või* kergesti petetav) näin?

greenback ['gri:nbæk] *s. van.* (Am. Üh-de) pangatäht, paberraha

Green(e) [gri:n] *pn.*

greener ['gri:nə] *s. Am. sl.* **1.** = **greenhorn**; **2.** = **greenback**

greenery ['gri:nəri] *s.* roheline, rohelus; taimkate, taimestik; *haruld.* = **greenhouse**

green-eyed ['gri:naid] *a.* rohesilmne; *piltl.* kade, kiivas

Greenfield ['gri:nfi:ld] *pn.*

greenfinch ['gri:nfint∫] *s. zool.* rohevint

greenfly ['gri:nflai] *s. zool.* lehetäi

greengage ['gri:ngeiʒ] *s. aiand.* renklood (*teatavat sorti ümmargune roheline ploom*)

greengrocer ['gri:ngrousə] *s.* aedviljamüüja

greengrocery ['gri:ngrousəri] *s.* aedviljakauplus

greenheart ['gri:nhɑ:t] *s. bot.* surinami okootea (*ka mõne teise kõva roheka puiduga troopilise puu nimetus*)

greenhorn ['gri:nhɔ:n] *s.* kollanokk, piimahabe, uustulnuk(as); kogemusteta (*või* kergesti petetav) isik

greenhouse ['gri:nhaus] *s.* kasvu- e. triiphoone, triipus ◇ **~ effect** kasvuhooneefekt

greening ['gri:niŋ] *s.* (*teatavat sorti*) roheline õun

greenish ['gri:ni∫] *a.* rohekas, rohelisevõitu

Greenland ['gri:nlənd] *pn.* Gröönimaa ◇ **~ whale** *zool.* grööni vaal

greenness ['gri:nnis] *s.* rohelus, haljus; värskus; vilumatus

greenroom ['gri:nrum] *s. teatr.* (*näitlejate või artistide*) puhkeruum ◇ ~ **talk** kulissidetagune keelepeks
greensand ['gri:nsænd] *s. geol.* glaukoniitliiv; glaukoniitliivakivi
greensickness ['gri:nsiknis] *s.* kahvatustõbi, kloroos
greenstone ['gri:nstoun] *s.* rohekivi (*roheline dioriit või diabaas*); nefriit
greensward ['gri:nswɔ:d] *s.* (roheline) muru
greenweed ['gri:nwi:d] *s. bot.* leetpõõsas, *er.* värvi-leetpõõsas
Greenwich ['grinidʒ] *pn.* ◇ ~ **(mean) time** (*lüh.* **G.M.T.**) Greenwichi (keskmine) aeg, Lääne-Euroopa normaalaeg, maailmaaeg
greenwood ['gri:nwud] *s.* roheline (lehtpuu)mets ◇ **to go to the** ~ metsavennaks (*või* võsaröövliks) hakkama
greeny- ['gri:ni] *ühendeis* rohekas-
greet I ['gri:t] *v. t.* tervitama (*ka piltl.*)
greet II ['gri:t] *v. i. Š.* halisema, nutma, itkema
greeting ['gri:tiŋ] *s.* tervitus
Gregg [greg] *pn.*
gregarious [gri'gɛəriəs] *a.* karjana elav, karjaline, kari-; seltsiv, seltsi armastav
Gregorian [gri'gɔ:riən] *a.* Gregoriuse, paavst Gregorius I järgi nimetatud (*kirikulaulu kohta*) *või* paavst Gregorius XIII järgi nimetatud (*kalendri kohta*)
Gregory ['gregəri] *pn.* Gregor, Gregorius ◇ **g- powder** *farm.* rabarb(e)rijuurikapulber (*lahtisti*)
Greig [greg] *pn.*
gremlin ['gremlin] *s. av. sl.* lennuki kotermann, mootoririkkeid ja muid viperusi põhjustav paharet
Grenada [grə'neidə] *pn.*
grenade [gri'neid] *s.* (käsi-, püssi)granaat; tulekustutuspudel
grenadier [grenə'diə] *s.* grenadeer ◇ **G-s** *or* **G- Guards** (Inglise) 1. kaardiväerügement
grenadine I ['grenədin] *s. kok.* pekitud vasika- *või* linnulihalõigud
grenadine II ['grenədi(:)n] *s. tekst.* grenadiinriie (*tugev siidist või poolsiidist kleidiriie*)
grenadine III ['grenədi:n] *s.* granaatõunasiirup (*ka farm.*); granaatõunasiirupiga maitsestatud jook
Grendel ['grend(ə)l] *pn.*
Gresham ['greʃəm] *pn.*
Greta ['gri:tə] *pn.*
Gretna Green ['gretnə 'gri:n] *pn.* (*küla Šotimaal, Inglismaa piiri lähedal, kus varemalt oli võimalik ilma formaalsusteta kiiresti abielu sõlmida*)
Greville ['grevil] *pn.*
grew [gru:] *vt.* **grow**
grey, *er. Am.* **gray** [grei] **1.** *a.* hall; hallijuukseline, vana; **2.** *s.* hall värv(us); hallid rõivad, *er. pl.* hallid flanellpüksid; hall hobune; **3.** *v. t. & i.* hallistama, halliks tegema; hallistuma, halliks muutuma, hallinema, hallikaks minema ◇ ~ **body** *füüs.* hall keha; ~ **goose** hallhani; ~ **hen** tedrekana; ~ **matter** *anat.* hallollus; *piltl.* aju, mõistus; ~ **pea** *bot.* pelusk, hall hernes; **the** ~ **mare is the better horse** püksid on naise jalas; **the (Scots) G-s** (Briti) 2. tragunirügement
grey-back ['greibæk] *s.* «hallselg» (*mitme halliseljalise linnu, näit. varese, vardi või kala nimetus*); *Am.* lõunaosariikide sõdur Am. Üh-de kodusõjas
greybeard ['greibiəd] *s.* hallhabe, halli habemega mees
grey-haired ['greihɛəd] *a.* hallijuukseline
grey-headed ['grei'hedid] *a.* hallipäine
greyhound ['greihaund] *s.* hurt, hurdakoer ◇ **ocean** ~ kiiraurik, kiire ookeaniaurik; ~ **racing** hurdavõidujooks, -võistlus
greyish ['greiiʃ] *a.* hallivõitu, hallikas
greylag ['greilæg] *s. zool.* hallhani (= **grey goose**)
Greyson ['greisn] *pn.*
grid [grid] *s.* võre, võrestik; võrgustik (*näit. maakaardil*); (ülemaaline) elektrivõrk, vooluvõrk; *raad.* võre; *ka* = **gridiron**
griddle ['gridl] *s.* (koogi)küpsetusplaat, -pann; *vrd.* **girdle** II ◇ ~ **cake** plaadikook
gridiron ['gridaiən] *s.* röst, praadimis- *või* leivaröstimisrest (*ka* **grid**); dokitalastik (*ka* **grid**); *teatr.* nöörilagi; *Am.* jalgpalliväljak
grief [gri:f] *s.* kurbus, kurvastus, mure, südamevalu ◇ **to come to** ~ hätta sattuma, sisse kukkuma; **to bring smb. to** ~ kellelegi häda kaela saatma
Grieg [gri:g] *pn.*
Grierson ['griəsn] *pn.*
grievance ['gri:v(ə)ns] *s.* nurisemise (*või* kaebuse) põhjus; häda, ülekohus; kaebus ◇ **what is your** ~**?** mille üle te kaebate?; **public** ~ avalik väärnähtus; ~ **committee** töötülide komisjon

grieve [gri:v] *v. t. & i.* kurvastama, kurvastust valmistama; kurvatsema, kurvastust tundma, nukrustama, nukrutsema (*millegi või kellegi üle* **at, for, about, over**)
grievous ['gri:vəs] *a.* raskesti talutav, raske, ränk; kibe, valus; kole, kohutav ◇ ~ **bodily harm** *jur.* raske kehaline vigastus
griffin ['grifin], **gryphon** ['grifən] *s. müt., herald.* greif, grüps (*kotka pea ja tiivulise lõvikehaga loom*)
griffon I ['grifən] **1.** = *eelm.*; **2.** *s. zool.* kaeluskotkas (*ka* ~**-vulture**)
griffon II ['grifən] *s.* grifoon (*tõug linnukoeri*)
Griffith ['grifiθ] *pn.*
grig [grig] *s.* väike angerjas; *dial.* kilk (= **cricket**) ◇ **as merry** (*or* **lively**) **as a** ~ lõbus kui linnuke
grill I [gril] **1.** *s.* grill, röst; grillpraad; *ka* = ~**-room**; **2.** *v. t. & i.* grillima, röstima; tulel piinama; *piltl. Am.* pinnima, karmilt küsitlema
grill II [gril] = **grille**
grillage ['grilidʒ] *s. ehit.* rostvärk
grille [gril] *s.* võre(stik), trellid (*er. ukse vaateava ees või mõne siseruumi osa eraldamiseks teisest*)
grill-room ['grilru(:)m] *s.* (*restorani*) grillköögiga söögisaal, grillbaar
grim [grim] *a.* (**-mm-**) vali, karm, armuheitmatu; sünge; eemalepeletav, hirmuäratav; kibe, rõõmutu ◇ **to hold on like** ~ **death** küünte ja hammastega kinni hoidma (*piltl.*)
grimace [gri'meis] **1.** *s.* grimass, lõust, irve, näomoonutis; **2.** *v. i.* grimassitama, grimasse (*või* nägusid) tegema, nägu moonutama
grimalkin [gri'mælkin] *s.* vana emakass; *piltl.* tige vanamoor
grime [graim] **1.** *s.* tahm, mustus; **2.** *v. t.* tahmama, mustaks määrima
Grimm [grim] *pn.* ◇ ~**'s law** *lgv.* Grimmi seadus (*indo-euroopa keelte konsonantismi kohta*)
Grimsby ['grimzbi] *pn.*
grimy ['graimi] *a.* (**-ier, -iest; -ily, -iness**) tahmane, must, määrdunud
grin [grin] **1.** *v. i & t.* (**-nn-**) irvitama, laialt (*või* irvisui) naeratama (*millegi üle* **at**); laia (*või* irvisui) naeratusega väljendama; **2.** *s.* irvitus, irve, lai (*või* irvisui) naeratus ◇ **to** ~ **and bear it** (*valu, pettumust, kaotust jms.*) välise ükskõiksusega taluma; **on the** ~ irevil, irvitamas
grind [graind] **1.** *v. t. & i.* (*pret. & p. p.* **ground** [graund]) jahvatama, peenendama; vaevutama, vaevama, rõhuma; käiama, ihuma, teritama; lihvima; (*klaasi*) matistama; (*leierkasti*) väntama, (*muusikat*) leierdama; tuupima, tuupides õppima *või* õpetama; krigistama, krigisema; **2.** *s.* jahvatus, jahve; raske ning igav töö; tuupimine; *Am.* tuupija, tuupur ◇ **to** ~ **down** peeneks jahvatama *või* hõõruma; *piltl.* purustama, alla rõhuma; **to** ~ **the faces of the poor** vaeseid rõhuma; **to** ~ **one's teeth** hambaid (k)rigistama; **the car ground to a halt** auto peatus pidurite kriuksudes
grinder ['graində] *s.* jahvataja; jaḥvatusmasin; (ülemine) veskikivi; ihuja, teritaja; purihammas; tuupija, tuupur
grindstone ['graindstoun] *s.* käi, käiakivi; (ülemine) veskikivi ◇ **to keep smb.'s nose to the** ~ kedagi vahetpidamata tööle sundima
gringo ['griŋgou] *s.* (*pl.* **-os**) *põlgl.* gringo, välismaalane, *er.* ameeriklane *või* inglane (*ladinaameeriklaste keeles*)
grip [grip] **1.** *s.* haare, haarak; käepigistus; haardumine, haardejõud; (*aine, ala*) valdamine; taipamine, mõistmine; (kaasa)haaravus; haarats, haardepide, käepide; *Am.* = ~**sack**; **2.** *v. t. & i.* (**-pp-**) haarama, kõvasti kinni võtma *või* hoidma (*millestki* **on, on to**); haarduma (*ka tehn.*); kaasa haarama, tähelepanu võitma ◇ **to come to** ~**s** käsitsi kokku minema; *piltl.* (*raskusega*) maadlema hakkama (**with**); **in the** ~ **of** (*millegi*) haardes
gripe [graip] **1.** *v. t. & i.* (**-pable**) haarama; rõhuma, vaevama; voolmevaluga haarama; *Am. sl.* virisema, irisema; **2.** *s.* haare, haarak; käepide; *pl.* voolmed, koolikud; *Am. sl.* virin, irin, virisemine, irisemine

grippe [grip] *s. pr.* gripp, influentsa (= **influenza**)
gripsack ['gripsæk] *s. Am.* reisikott, sakvuajaaž
Griselda [gri'zeldə] *pn.*
grizette [gri'zet] *s. pr.* grisett (*vaesemast kihist prantsuse neiu, õmblejanna või ärimüüjanna*)
grizly ['grizli] *a.* **(-ier, -iest; -iness)** jube, õudne, kohutav; *vrd.* **grizzly**
grist [grist] *s.* jahvevili, jahvatatav vili; linnasejahu, linnased ◇ **brings ~ to the mill** on kasutoov; **all's ~ that comes to my mill** ma oskan igast asjast kasu saada
gristle ['grisl] *s.* kõhr, krõmpsluu
gristly ['grisli] *a.* **(-ier, -iest; -iness)** kõhrjas, kõhreline; (*liha kohta*) soonine
Griswold ['griswould] *pn.*
grit [grit] **1.** *s.* sõmer, liivatera; rähk, rihk, kivirusu; jämedateraline liivakivi (= **~stone**); *fam.* julgus, (meele)kindlus, visadus; **2.** *v. i. & t.* krigisema; krigistama
grits [grits] *s. pl.* kaerakruubid *või* -tangud; (jäme) kaerajahu
gritstone ['gritstoun] *s. geol.* jämedateraline liivakivi, sõmerjas liivakivi
gritty [griti] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** sõmerjas, sõmeraline, terajas, teraline; *fam.* julge, visa
grizzle I ['grizl] *v. i. fam.* virisema, pirisema
grizzle II ['grizl] *s.* hall, hallikas värv(us); hall hobune
grizzled ['grizld] *a.* hall, hallistunud (*er. juuste kohta*)
grizzly ['grizli] **1.** *a.* hall, hallivõitu, hallikas, hallikarvaline; **2.** *s. zool.* grisli(karu) (*suur metsik P.-Ameerika karu,* = **~ bear**)
groan [groun] **1.** *v. i. & t.* ägama (*ka piltl.*), ägisema; oigama, soiguma; **2.** *s.* ägin, ägamine; oie, soigumine ◇ **to ~ down** (*kõnelejat*) protesteeriva üminaga vaigistama; **to ~ for** igatsema; **to fetch** (*or* **give**) **a ~** oiatama, oiet esile tooma
groat [grout] *s. aj.* (hõbe)kross (*endine Inglise neljapennine hõbemünt*) ◇ **I don't care a ~** ma ei hooli krossiväärtki
groats [grouts] *s. pl.* tangud, kruubid; *vrd.* **grits**
grocer ['grousə] *s.* bakaal- *või* toidukaupade müüja, vürtspoodnik ◇ **~'s (shop)** bakaal- *või* toidukaupade pood, vürtspood
grocery ['grous(ə)ri] *s.* bakaal- *või* toidukaupadega kaubitsemine; *Am.* bakaal- *või* toidukaupade pood, vürtspood (= **grocer's shop**); *pl.* bakaal- *või* toidukaubad
groceteria [grousi'tiəriə] *s. Am.* iseteeninduslik toiduainetekauplus
grog [grɔg] *s.* grokk (*alkoholist ja kuumast suhkruveest segajook*); grokijoomisega koosviibimine
grog-blossom ['grɔgblɔsəm] *s.* «viinaõis» (*vinn või punetus ninal*)
groggy ['grɔgi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** purjus, taaruv; nõrk, jõuetu; kõikuv, logisev; nõrkade esijalgadega (*hobuse kohta*); *sport* grogi, uimaseks löödud, oimetu, uimane
grogram ['grɔgrəm] *s.* siidist *või* (angoora)villast (*või* nende segust) valmistatud jämedakoeline riie
grog-shop ['grɔgʃɔp] *s.* viinapood, kõrts
groin I [grɔin] **1.** *s.* kube(med); *arhit.* (*ristvõlvi*) roie; **2.** *v. t. arhit.* (ehis)roietega varustama ◇ **~ed vault** *arhit.* ristroidvõlv
groin II [grɔin] *Am.* = **groyne**
grommet ['grɔmit] *peam. Am.* = **grummet**
gromwell ['grɔmw(ə)l] *s. bot.* rusujuur, *er.* suur rusujuur
groom [gru(:)m] **1.** *s.* tallipoiss; (*kuningakoja*) tallmeister (= **~ in waiting**); (hotelli)teener; peigmees (= **bridegroom**); **2.** *v. t.* (*hobust*) sugema, puhastama, (*hobuse eest*) hoolitsema; (*isikut*) ilusasti korda seadma ◇ **well ~ed** piinlikult korras, elegantne
groomsman ['gru(:)mzmən] *s.* (*pl.* **-men**) peiupoiss
groove [gru:v] **1.** *s.* renn, vagu, soon, uure, õnar, valts; (ratta)rööbas; *piltl.* kindlakskujunenud harjumus *või* tava, rutiin; **2.** *v. t.* õnardama, soonitama; uuristama; valtsima
grooving-plane ['gru:viŋplein] *s.* valtshöövel
groovy ['gru:vi] *a.* **(-iest; -ily, -iness)** õnara- *või* soonekujuline; *piltl.* kivinenud harjumustega, rutiinne
grope [group] *v. i.* kobama, kobamisi (*või* pimesi) otsima **(for, after)**

grosbeak ['grousbi:k] *s. zool.* suurnokk(vint) ◇ **pine ~** *zool.* männileevike
gross I [grous] **1.** *a.* lopsakas, lihavalt kasvav, lihav; suur, kogukas, paks; *maj.* bruto-, kogu-, täis-; jäme; labane, lihtne (*toidu kohta*); jõhker; **2.** *s.* koguhulk, kogusumma (*tarvit. vaid ühendis* **in (the) ~** koguhulgas, kogusummas) ◇ **~ error** jäme viga; **~ national product** (*lüh.* **G.N.P.**) rahvuslik koguprodukt; **~ profit** *maj.* brutotulu, tulem; **~ tonnage** *mer.* brutotonnaaž; **~ weight** *kaub.* brutokaal; **in (the) ~** angroo, hulgi, üldsummaliselt, üldiselt
gross II [grous] *s.* (*pl.* **~**) gross, 12 tosinat (*144 tükki*) ◇ **great ~** 12 grossi (*1728 tükki*); **by the ~** grossiviisi, -kaupa
grossness ['grousnis] *s.* lopsakus, lihavus; jämedus, jõhkrus
Grosvenor ['grouvnə] *pn.*
grot [grɔt] *poeet.* = **grotto**
grotesque [gro(u)'tesk] **1.** *s.* grotesk; *pop.* moonutis, koletis; **2.** *a.* groteskne, kentsakas, veider, pentsik
grotto ['grɔtou] *s.* (*pl.* **-oes, -os**) grott, koobas
grouch [grautʃ] *fam. peam. Am.* **1.** *v. i.* irisema, virisema; tusatsema, pahutsema; **2.** *s.* irisemine, virisemine; tusatsus, pahutsus, pahurus (*millegi või kellegi üle* **on**); virisk, viriseja; tusatseja, pahutseja
grouchy ['grautʃi] *a. fam. peam. Am.* tusane, pahur
ground I [graund] **1.** *s.* põhi, *er.* merepõhi; *pl.* sade, sete, (kohvi)pära; põhjend, põhis, põhjus, alus; krunt, alusvärv; põhitoon; taust, tagapõhi; maapind, pinnas, maa; *pl.* maa- *või* majakrunt; (maa-)ala (*ka piltl.*); väljak; *atrib.* põhja-, põhi-, (maa)pinna-, pind-, maa-; **2.** *v. t. & i.* põhjendama (*millegagi* **on**); õpetama, ette valmistama (*milleski* **in**); kruntima, alusvärviga katma; maha asetama; maandama (*elektrijuhet*); (*laeva*) randa (*või* madalikule) ajama; (*laeva kohta*) randa (*või* madalikule) kinni jooksma; (*lennukit*) maanduma sundima *või* õhku tõusmast takistama ◇ **to touch ~** põhja puudutama; *piltl.* kindlale pinnale jõudma; **on the ~ of** (*millegi*) põhjal; **suits me down to the ~** *fam.* sobib mulle imehästi; **to cover much ~** laiaulatuslik olema; **forbidden ~** keelatud ala (*ka piltl.*); **to fall to the ~** maha langema; *piltl.* nurjuma; **~ connection** *el.* maaühendus; **~ crew** *av.* = **~ staff**; **~ floor** esimene korrus; **to get in on the ~ floor** *Am. fam.* (aktsiaseltsi) asutajate hulka kuuluma *või* nendega võrdseid eeliseid saama; eriliste soodustuste osaliseks saama; **~ ice** põhjajää; **~ log** põhjalogi; **~ sea** põhjalainetus; **~ staff** (*or* **crew**) *av.* mittelendav koosseis, (*lennuvälja*) teeninduskoosseis, -komando; **~ storey** esimene korrus; **~ swell** põhjavoog(amine), ummiklainetus; **~ water** *geol.* põhjavesi, pinnasevesi; **~ arms!** *mil.* jalale võtt!
ground II [graund] *vt.* **grind**
groundage ['graundidʒ] *s. mer.* ankruraha, sadamamaks
ground-cherry ['graundtʃeri] *s. bot.* füüsal, *er.* maasikafüüsal; stepp-kirsipuu
ground-fish ['graundfiʃ] *s.* süva- *e.* põhjakala
ground-hog ['graundhɔg] *s. Am.* metsümiseja (= **woodchuck**) ◇ **~ day** *Am.* küünlapäev (*2. veebr.*)
grounding ['graundiŋ] *s.* (*laeva*) randamine, randa kinniajamine, madalikule ajamine; *el.* maandamine, maaühendus; kruntimine, alusvärviga katmine; (põhi)ettevalmistus, (alg)õpetus
ground-ivy ['graundaivi] *s. bot.* maajalg, kassiratas
groundless ['graundlis] *a.* alusetu, põhjendamatu
groundling ['graundliŋ] *s.* süva- *e.* põhjakala; *er.* rünt (= **gudgeon**) *või* trulling (= **loach**); maadjas (*või* roomav) taim; labase maitsega pealtvaataja *või* lugeja
groundman ['graundmən] = **groundsman**
ground-nut ['graundnʌt] *s. bot.* maapähkel, arahhis
ground-plan ['graundplæn] *s.* põhiplaan
ground-rent ['graundrent] *s.* maamaks, kruntrent, obrok
groundsel I ['graun(d)s(ə)l] *s. bot.* ristirohi
groundsel II ['graun(d)s(ə)l], **-sil** [-s(i)l], *Am. ka* **-sill** [-sil] *s. ehit.* aluspalk, -tala, -puu, laag; *ka* lävepakk, lävi (= **sill**)
groundsman ['graundzmən] *s.* (*pl.* **-men**) *sport* spordiväljaku korrastaja *või* valvur

ground-squirrel ['graundskwirəl] *s. zool.* vöötorav, burundukk
groundwork ['graundwə:k] *s.* põhialus, aluspõhi, vundament
group [gru:p] **1.** *s.* grupp, rühm, rühmitis; salk; *mil.* lennuväepolk; **2.** *v. t. & i.* grupeerima, gruppima, rühmitama; grupeeruma, rühmituma; salknema ◇ **~ captain** (Briti) lennuväekolonel
grouse I [graus] *s.* (*pl.* ~) rabapüü *või* teder (*või mõni muu metsislaste sugukonda kuuluv lind*) ◇ **black ~** teder; **hazel ~** laanepüü; **red ~** rabakana; **sharp-tailed ~** faasanpüü; **wood** (*or* **great**) **~** metsis, mõtus; **white ~** = **ptarmigan**
grouse II [graus] *sl.* **1.** *v. i.* nurisema, torisema; **2.** *s.* nurin, torin; *Am. ka* nuriseja, toriseja (= **grouser**)
grout I [graut] **1.** *s. ehit.* vedel (lubi- *või* tsement)mört; **2.** *v. t.* (vedela seguga) krohvima, mörtima, tsementima
grout II [graut] *v. i. & t.* (maad) tuhnima, songima (*sea kohta*)
grove [grouv] *s.* (metsa)salu, hiis
grovel ['grɔv(ə)l, 'grʌv-] *v. i.* **(-ll-)** lömitama, (põrmus) roomama
groveller ['grɔv(ə)lə, 'grʌv-] *s.* lömitaja, (põrmus)roomaja
Grover ['grouvə] *pn.*
grow [grou] *v. i. & t.* (*pret.* **grew** [gru:], *p. p.* **grown** [groun]) kasvama; (järk-järgult) muutuma, (*külmaks jms.*) minema, (*rikkaks jms.*) saama, (*vanaks jms.*) jääma; kasvatama, kultiveerima ◇ **it is ~ing dark** läheb pimedaks, pimeneb, hämardub; **to ~ warm (warmer)** soojaks (soojemaks) minema, soojenema; **to ~ smaller and smaller** üha vähenema *või* kahanema; **to ~ downwards** (üha) vähenema, kahanema, lühenema; **to ~ in knowledge** teadmistelt kasvama; **to ~ into a tall man** pikaks meheks kasvama *või* sirguma; **to ~ out of one's clothes** (oma) rõivastest välja kasvama; **to ~ out of a habit** mingist harjumusest võõrduma; **to ~ together** kokku kasvama; **to ~ up** üles (*või* suureks) kasvama; **to ~ (up)on** (*kellelegi*) südame külge kasvama, armsaks saama; **to ~ cabbages (roses, a beard, etc.)** kapsaid (roose, habet jne.) kasvatama; *vrd.* **grown**
grower ['grouə] *s.* (*mingi taime või vilja*) kasvataja; (*teataval viisil*) kasvaja (*taime kohta*) ◇ **a fast ~** kiiresti kasvav taim
growl [graul] **1.** *s.* urin, urisemine, mõmin, mõmisemine; uratus, mõmatus; **2.** *v. i. & t.* urisema, mõmisema; uratama, mõmatama
growler ['graulə] *s.* uriseja, mõmiseja; neljarattaline troska
grown [groun] **1.** *p. p., vt.* **grow**; **2.** *a.* täiskasvanud
grown-up ['grounʌp] **1.** *a.* täiskasvanud, -ealine; **2.** *s.* täiskasvanu, täisealine (isik)
growth [grouθ] *s.* kasvamine; kasvatamine, kultiveerimine **(of)**; kasv (*ka biol.*); juurdekasv, suurenemine; kasvaja (*ka med.*); ◇ **of foreign ~** välismaal kasvanud; **~ factor** *biol.* kasvutegur; **~ hormone** *biol.* kasvuhormoon; **~ ring** *bot.* aastarõngas
groyne, *Am.* **groin** [grɔin] *s.* buun, kaldatamm *või* lainemurdja
grub [grʌb] **1.** *v. i. & t.* **(-bb-)** songima, sonkima, songerdama, urgitsema, tuhnima, tuhnitsema (*ka piltl.*); *sl.* toitma, toituma; **2.** *s.* tõuk, vagel, konu; räpane isik; juhm töölori; *sl.* lobi, toit ◇ **to ~ out** (*or* **up**) välja juurima (*ka piltl.*)
grubby [grʌbi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** tõugune, vaglane; tõugutaoline; räpane, kasimatu
Grub-street ['grʌbstri:t] **1.** *pn.* (*endine kehvade sulemeeste tänav Londonis*); **2.** *s.* kehvad sulemehed, nälgivad (tundmatud) kirjanikud
grudge [grʌdʒ] **1.** *v. t.* **(-geable)** mitte hea meelega andma *või* nägema, pahaks panema, kadestama; mitte raatsima; **2.** *s.* vimm, salaviha ◇ **to have a ~ against smb., to bear** (*or* **owe**) **smb. a ~** kellegagi vimmas olema, kellegi vastu salaviha kandma
grudgingly ['grʌdʒiŋli] *adv.* pahaks pannes, ebameelsasti, vastu tahtmist, vastumeelselt
gruel ['gruil] **1.** *s.* (kaerajahu)kört, jahusupp, vedel puder; *sl.* nahutus, nahatäis; **2.** *v. t.* **(-ll-)** *sl.* nahutama, naha peale andma
gruelling ['gruiliŋ] **1.** *a.* nahutav; kurnav; **2.** *s.* nahutus
gruesome ['gru:səm] *a.* jube, kohutav, võigas, õudne

gruff [grʌf] *a.* torisev, pahur; jäme; (*hääle kohta*) räme, kare
grumble ['grʌmbl] **1.** *s.* nurin, urin, torin; tümin, kõmin; **2.** *v. i. & t.* nurisema, urisema, urama, torisema (*millegi üle* **at, about, over**); tümisema, kõmisema
grumbler ['grʌmblə] *s.* nuriseja, uriseja, uraja, toriseja
grummet ['grʌmit], *peam. Am.* **grommet** ['grɔmit] *s. mer.* nöörrõngas; (purje)silm, lüüvers; *tehn.* tihendusrõngas
grumpy ['grʌmpi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** torisev, pahur, turtsakas, tõre
Grundy ['grʌndi] *pn.* ◇ **Mrs. ~** seltskondliku arvamuse (*er.* hukkamõistu) kehastis
Grundyism ['grʌndiizm] *s.* seltskondlikest (moraali)tavadest valjult kinnipidamine
grunt [grʌnt] **1.** *s.* röhkimine, ruigamine, ruie; mõmin; ühmatus, uratus; *zool.* uriseja (*kala*); **2.** *v. i. & t.* röhkima, ruigama; mõmisema; ühmatama, uratama; mõmisedes väljendama **(out)**
grunter ['grʌntə] *s.* röhkija, *er.* siga; *zool.* uriseja (= **grunt**)
gr. wt. *lüh.* = **gross weight**
gruyère ['gru:jeə] *s.* grüjäär (*teatavat sorti auguline šveitsi juust*)
gryphon ['grifən] = **griffin**
gs *lüh.* = **guineas**
Guadalquivir [gwɑ:d(ə)l'kwivə] *pn.*
Guadeloupe [gwɑ:də'lu:p] *pn.*
guaiac(um) ['gwaiæk(əm)] *s.* guajakk, guajakipuu; guajakipuit; guajakivaik
Guam [gwɑ:m] *pn.*
guana ['gwɑ:nə] *s. Austr.* suur (troopika)sisalik; *ka* iguaan (*vt.* **iguana**)
guano ['gwɑ:nou] *s.* guaano, linnusõnnik; *ka* kalaguaano (= **fish ~**), kalatööstuse jätted (*väetusainena*)
guarantee [gær(ə)n'ti:] **1.** *s.* garant, garanteerija, tagaja, käendaja, käemees; garantii, tagatis (= **guaranty**); garantiisaaja; **2.** *v. t.* garanteerima, tagama, kindlustama (*millegi vastu* **against**; *kellelegi* **to**)
guarantor [gær(ə)n'tɔ:, 'gær-] *s.* garant, garanteerija, tagaja, käendaja, käemees
guaranty ['gær(ə)nti] **1.** *s.* garantii, tagatis, kindlustus, käendus; **2.** *v. t. haruld.* garanteerima (= **guarantee**)
guard [gɑ:d] **1.** *s.* valve, valvus, valvelolek; valvur, vaht; *Am.* vangivalvur (= **warder**); rongivalvur, vagunisaatja, konduktor; valvesõdur; vahtkond; valveosa (*sõjaväes*); kaitse, kaitseseisund; (*löögi, pealetungi*) tagasitõrje; kaitseseadis, kate (*masinal*); kaitsevõrk, -võre (*valgustusarmatuuril*); *pl.* kaardivägi, kaardiväelased; **2.** *v. t. & i.* valvama, kaitsma **(from, against)**, valvuriks olema; ära hoidma, vaos hoidma; ettevaatusabinõusid tarvitusele võtma **(against)** ◇ **to keep ~** (*or* **to be on ~**) valvama; **on one's ~** valvel, kaitsevalmis; **off one's ~** mitte valvel, kaitseks ettevalmistamata; **to stand ~ over** kaitsma, kaitsjaks olema; **advance ~** eelvägi, avangard; **rear ~** järelvägi, arjergard
guarded ['gɑ:did] *a.* kaitstud, valvatud; valvas, ettevaatlik; tagasihoidlik
guardhouse ['gɑ:dhaus] *s.* peavaht, vahtkonnamaja, -hoone; arestimaja
guardian ['gɑ:diən] *s.* kaitsja; hoolekandja; hooldaja, eestkostja ◇ **~ angel** kaitseingel; **G-s of the poor** vaestehoolekande juhatus
guardianship ['gɑ:diənʃip] *s.* hooldus, eestkoste; hooldaja- *või* eestkostja-amet
guardroom ['gɑ:drum] *s.* vahtkonna- *või* arestiruum, peavaht
guardsman ['gɑ:dzmən] *s.* (*pl.* **-men**) kaardiväelane, *er.* kaardiväeohvitser
Guatemala [gwæti'mɑ:lə, gwɑ:-] *pn.*
guava ['gwɑ:və] *s. bot.* guajaav, guajaavipuu
gubernatorial [gju:bənə'tɔ:riəl] *a.* maavalitseja-, kuberneri- (*vt.* **governor**); halduslik
gudgeon I ['gʌdʒ(ə)n] *s. zool.* rünt, maidel, hõrilane; *piltl.* kergeusklik (*või* kergesti petetav) isik ◇ **to swallow a ~** *fam.* kergesti õnge hakkama
gudgeon II ['gʌdʒ(ə)n] *s. tehn.* polt; tapp; rooliaas
guelder rose ['geldə 'rouz] *s.* lodjapuu, koerõispuu (= **snowball tree**)
Guelph, -lf [gwelf] *s. aj.* gvelf (*paavstipartei liige keskaegses Itaalias*)
guerdon ['gə:d(ə)n] *poeet.* **1.** *s.* tasu; **2.** *v. t.* (au)tasustama, tasuma
Guernsey ['gə:nzi] **1.** *pn.*; **2.** *s.* **(g-)** paks villane kampsun; görnsi (tõugu) veis
guer(r)illa [gə'rilə] *s.* gerilja, sissi- *e.* partisanisõda (= **~ war**); siss, partisan

guess [ges] **1.** *v. t. & i.* arvama, oletama, ära aimama, mõtlema; mõistatama; *Am.* (kindlasti) arvama, uskuma; umbkaudu (ära) arvama, oletamisi otsustama **(at)**; **2.** *s.* (umbkaudne) arvamine, oletus ◇ **I ~** *Am.* ma arvan, olen kindel; **I ~ not** *Am.* arvan, et mitte; **at a ~** umbkaudu arvates; **don't answer by ~** ära vasta umbropsu; **it's anybody's ~** seda ei saa keegi (kindlasti) öelda

guess-work ['geswə:k] *s.* oletamine, oletus

guest [gest] *s.* külaline; (hotelli)võõras; *biol.* nugiline, parasiit ◇ **paying ~** kostiline, kostiga üürnik (*perekonnas*)

guff [gʌf] *s. Am. sl.* lollus; tühi loba

guffaw [gʌ'fɔ:] **1.** *s.* naerulagin; **2.** *v. i.* lagistama, laginal naerma

Guiana [gi'ɑ:nə] *pn.* Guajaana ◇ **British G-** (*endine Briti asumaa*) = **Guyana** (*iseseisev riik, alates 1966. a.*)

guidance ['gaid(ə)ns] *s.* juhtimine, juhendus ◇ **under smb.'s ~** kellegi juhtimisel *või* juhendusel

guide [gaid] **1.** *s.* juht (-hi); teejuht, turismijuht, giid; *ka* gaid, tüdruk-skaut (= **girl ~**); teenäitaja; reisijuht (*raamat*); *tehn.* juhik, juhtdetail, juhtlatt, -varras *jms.*; juhend, juhtnöör; **2.** *v. t.* **(-dable)** juhtima, teed näitama; juhendama, juhendiks (*e.* juhtnööriks) olema ◇ **to be -ed by** (*millestki*) juhinduma; (*kellegi poolt*) juhitama; **-ed missile** *mil.* juhitav rakett

guide-book ['gaidbuk] *s.* reisijuht (*raamat*)

guideline ['gaidlain] *s. haril. pl.* juhtnöör, juhend, põhisuund

guide-post ['gaidpoust] *s.* teeviit, -näitaja (*ka piltl.*)

guide-rope ['gaidroup] *s. tehn.* juhtköis, -tross; *ka* = **guy I**

guidon ['gaid(ə)n] *s.* ratsaväestandart, (*haraline või otsast kitsenev*) ratsaväelipp; *Am. ka* (ratsaväe) standardikandja

g(u)ild [gild] *s.* gild, tsunft, sumpt; (*tööliste*) kutseühing; vastastikuse abistamise ühing ◇ **~ socialism** gildisotsialism (*teatav sotsialistlik suund Inglismaal*)

guilder ['gildə] *s.* Hollandi kulden

guildhall ['gildhɔ:l] *s.* gildisaal, -hoone; raekoda; **(the G-)** Londoni raekoda

guile [gail] *s.* (sala)kavalus, riukalisus; pettus, valskus

guileful ['gailf(u)l] *a.* (sala)kaval, riukaline; petislik, valsk

guileless ['gaillis] *a.* kavalusetu, puhtsüdamlik, valskusetu

Guilford ['gilfəd] *pn.*

guillemot ['gilimɔt] *s. zool.* krüüsel; tirk

guilloche [gi'louʃ] *s. arhit.* giljošš, põimikornament

guillotine [gilə'ti:n, 'gilət-] **1.** *s.* giljotiin; *tehn.* giljotiinkäärid; *parl.* (obstruktsiooni vältimiseks) seaduseelnõu osade hääletamise aja ette kindlaksmääramine; **2.** *v. t.* giljotiinima, giljotineerima, giljotiiniga hukkama

guilt [gilt] *s.* süü, süüdiolek, süülisus; süütunne

guiltiness ['giltinis] *s.* süüdiolek

guiltless ['giltlis] *a.* süütu (*milleski* **of**); puhas, puutumatu (*millestki* **of**); (*midagi*) mitteteadev, mittesuutev, mitteomav **(of)**

guilty ['gilti] *a.* **(-ier, -iest; -ily)** süüdlane, süüdiolev (*milleski* **of**); süüdlaslik, süütundlik ◇ **to find** (*or* **bring in**) **~** (vandekohtu poolt) süüdi mõistma; **to plead ~** ennast süüdi tunnistama

guinea I ['gini] *s.* gini (*endine Inglise kuldmünt; nüüd tarvitusel arvestusrahana,* = 105 penni, *varem* 21 šillingit)

Guinea II ['gini] *pn.* ◇ **~ worm** = **guinea-worm**

Guinea-Bissau ['ginibi'sau] *pn.*

guinea-fowl ['ginifaul] *s.* pärlkana

guinea-hen ['ginihen] *s.* (emane) pärlkana

guinea-pig ['ginipig] *s. zool.* merisiga; *piltl.* katsejänes; *sl.* (äri)ühingu direktor *või* ajutine kirikuõpetaja (*kelle ühekordne honorar oli varemini tavaliselt üks gini*)

guinea-worm ['giniwə:m] *s. zool.* ginea (*e.* mediina) niituss (*teatav nahaalune parasiituss*)

Guinevere ['g(w)iniviə] *pn.*

Guiness ['ginis] *pn.*

guipure ['gi:puə] *s. pr.* gipüür(pits)

guise [gaiz] *s.* välimus, (teeseldud) ilme, (tundmatuks tegev) riietus, mask(eering); teesklus, ettekääne ◇ **under** (*or* **in**) **the ~ of** (*kellekski*) ümberrõivastunult, (*kellegi*) näol, (*kellegi, millegi*) maski all; **under** (*or* **in**) **the ~ of friendship** sõprust teeseldes, sõpruse maski all

Guise [g(w)i:z] *pn.*

guitar [gi'tɑ:] *s.* kitarr

guitarist [gi'tɑ:rist] *s.* kitarrimängija

gulch [gʌltʃ] *s.* kitsas mäekuru (*er. kullaliiva sisaldav jõeorg läänepoolses P.-Ameerikas*)

gulden ['gu(:)ldən] *s.* kulden (*hõbemünt, eriti endine Austria-Ungari rahaühik*); *vrd.* **guilder**

gules [gju:lz] *herald.* **1.** *s.* punane värv(us); **2.** *a.* punane

gulf [gʌlf] **1.** *s.* (mere)laht; sügavik, (lahutav) kuristik (*ka piltl.*); (vee)neel, (vee)keeris, (vee)pööris, viru; **2.** *v. t.* kuristikku paiskama, neelama (= **engulf**)

Gulf-stream ['gʌlfstri:m], **Gulf Stream** ['gʌlf'stri:m] *pn.* Golfi hoovus

gulf-weed ['gʌlfwi:d] *s. bot.* mariadru, sargasso adru

gull I [gʌl] *s.* (kala)kajakas ◇ **herring ~** hõbekajakas; **great black-backed ~** merikajakas, kalakull; **lesser black-backed ~** tõmmukajakas; **black-headed ~** naerukajakas; **black-tailed ~** mustsaba-kajakas

gull II [gʌl] **1.** *s.* tola, hõlpsasti petetav isik; 2. *v. t.* tüssama, ninapidi vedama

gullet ['gʌlit] *s. anat.* söögitoru, söögikõri; kurk, neel; kitsas (mäe)kuru; kitsas läbikäik (*meres*)

gullibility [gʌli'biliti] *s.* hõlpsasti petetavus, kergeusklikkus

gullible ['gʌlibl] *a.* hõlpsasti petetav, kergeusklik

Gulliver ['gʌlivə] *pn.*

gully ['gʌli] **1.** *s.* (*vee poolt uuristatud*) kuristik; uure, nõva; **2.** *v. t.* uuristama, uuret (*või* nõva, kuristikku) moodustama

gulp [gʌlp] **1.** *v. t. & i.* kugistama, neelatama, alla neelama **(down)**; lõmpsama; **2.** *s.* kugistus, neelatus; lõmps(akas), (suur) suutäis ◇ **at a ~** ühe lõmpsuga *või* neelatusega

gum I [gʌm] *s.* ige(med)

gum II [gʌm] **1.** *s.* (kleepimis)kummi; närimiskummi; kummivaik, *ka* vaik (= **~ resin**); kummivaigupuu, *er.* eukalüpt (= **~-tree**); rähm; *pl. Am.* kalossid; **2.** *v. t. & i.* **(-mm-)** kummeerima; kleepima **(down, together, etc.)**; kleepuma; kummitseritama ◇ **~ arabic** kummiaraabik, araabia kummi, (akaatsia) kummivaik; **~ elastic** kummi, kautšuk; **~ resin** vaik, *er.* kummivaik; *vt. ka* **chewing-~**

gum III [gʌm] *s. vulg.* jumaluke (*tarvit. ainult ühendeis* **by ~** *või* **my ~** jumala pärast!)

gumbo ['gʌmbou] *s. Am.* söödav hibisk, okra (= **okra**); (paks veniv) okrasupp; *piltl.* veniv muda, *er.* gumbo (*mudane savipinnas Kesk-Ameerikas*); (*ka* **G-**) gumbo, gombo (*neegrite ja kreoolide prantsuse-inglise segakeel*)

gumboil ['gʌmbɔil] *s.* igemepaistetus *või* -mädanik

gumboots ['gʌmbu:ts] *s.* kummisaapad

gumdragon ['gʌm'drægən] = **tragacanth**

gumma ['gʌmə] *s.* (*pl.* **~s, ~ta** [-tə]) *s. med.* gumma (*süfiliitiline granuloom*)

Gummidge ['gʌmidʒ] *pn.*

gummy ['gʌmi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** kummine, kleepiv; kummivaiku eritav; pundunud, punsunud (*käte või jalgade kohta*)

gumption ['gʌm(p)ʃ(ə)n] *s. fam.* tragidus, ettevõtlikkus

gumshoe ['gʌmʃu:] *Am.* **1.** *s. haruld.* kaloss; *pl.* kummitaldadega kingad (= **sneakers**); *sl.* nuhk, «sala», spioon; *atrib.* sala-; **2.** *v. i. sl.* ümber hiilima, nuhkima, spioonima

gum-tree ['gʌmtri:] *s.* kummivaigupuu, *er.* eukalüpt ◇ **up a ~** *piltl.* pigis, kitsikuses

gun [gʌn] **1.** *s.* püss; kahur, suurtükk; tulirelv; *Am. ka* revolver *või* püstol; **2.** *v. i. & t. er. Am.* püssist (*või* revolvrist) laskma; küttima; tulistama ◇ **concrete ~** *tehn.* tsemendikahur; **great ~** «suur nina», tähtis isik; **to stand** (*or* **stick**) **to one's ~s** mitte taganema; **son of a ~** koerapoeg, lurjus; **to blow great ~s** maruselt puhuma (*tuule kohta*); **to ~ for smb.** kellelegi jahti pidama (*ka piltl.*); **to ~ (the engine)** *Am. fam.* mootorile (drosselklappi avades) kiirust lisama

gun-boat ['gʌnbout] *s.* suurtüki- *või* kahuripaat

gun-carriage ['gʌnkæridʒ] *s.* suurtükialus, lafett

gun-cotton ['gʌnkɔtn] *s.* laskepuuvill, püroksüliin
gun-fire ['gʌnfaiə] *s.* püssi- *või* kahurituli; *er.* hommikune (*või* õhtune) kahuripauk (*ajasignaalina*)
gunite ['gʌnait] *s. ehit.* torkreetbetoon
gunlock ['gʌnlɔk] *s. mil.* püssilukk
gunman ['gʌnmən] *s.* (*pl.* **-men**) püssi- *või* revolvrimees; *Am.* «revolvrikangelane», (palgatav) röövel *või* mõrtsukas
gun-metal ['gʌnmet(ə)l] *s. van.* suurtükipronks (*vase, tina ja tsingi segu*); tumehall sulam taskukellade, uurikettide jms. valmistamiseks
gunnel ['gʌn(ə)l] = **gunwale**
gunner ['gʌnə] *s.* kanoniir, suurtükiväelane; kuulipildur (= **machine-~**); *mer.* laevapatarei ülem; kütt, jahimees
gunnery ['gʌnəri] *s.* suurtükiteadus, -asjandus; suurtükituli
gunny ['gʌni] *s.* džuudist kotiriie *või* kott (= **~-sack**)
gunplay ['gʌnplei] *s.* tulevahetus
gunpowder ['gʌnpaudə] *s.* püssirohi ◇ **G-Plot** *aj.* Püssirohu-vandenõu (*5. nov. 1605 avastatud vandenõu Inglise parlamendi õhkulaskmiseks*); **~ tea** terajas roheline tee
gunroom ['gʌnru(:)m] *s.* (*sõjalaeva*) nooremate ohvitseride tuba; (*jahisportlase või -klubi*) püsside hoiukamber
gun-running ['gʌnrʌniŋ] *s.* tulirelvade (ja laskemoona) salajane sissevedu
gunshot ['gʌnʃɔt] *s.* laskekaugus, -ulatus; lask, pauk ◇ **within ~** laskekauguses, -ulatuses
gun-shy ['gʌnʃai] *a.* (püssi)pauku kartev (*er. koera kohta*)
gunslinger ['gʌnsliŋə] *Am. fam.* = **gunman**
gunsmith ['gʌnsmiθ] *s.* püssisepp, (tuli)relvameister
gun-stock ['gʌnstɔk] *s.* (püssi)laad
Gunter ['gʌntə] **1.** *pn.*; **2.** *s.* (**g-**) (pikk) arvutuslükati; *mer.* huaaritaglas (= **g- rig**); (inglise) maamõõdulint (*pikkusega* 66 **feet** = 20,12 m)
gunwale ['gʌn(ə)l, *Am. ka* 'gʌnweil] *s. mer.* sandek (*laevatekki ümbritsev kaitseäär*); reelingulatt, -pealis, servalaud, äärelaud
gup [gʌp] *s. Anglo-Ind.* keelepeks, klatš, tühi jutt (= **gossip**)
guppy ['gʌpi] *s. zool.* gupi (*väike akvaariumikala*); *Am. sl.* (*teatavat tüüpi*) transpordilennuk; (snorkliga) allveelaev
gurgitation [gə:dʒi'teiʃ(ə)n] *s.* voogamine, kohamine
gurgle ['gə:gl] **1.** *s.* kulin, vulin, kurin; rõõmukuristus; **2.** *v. i. & t.* kulisema, vulisema, kurisema; kuristama; rõõmuvärinaga hääles rääkima
Gurkha ['guəkə] *s.* gurkha (*teatava hindu suguharu liige Nepaalis*)
gurnard ['gə:nəd], **gurnet** ['gə:nit] *s. zool.* merikukk
Gurney ['gə:ni] *pn.*
guru ['gu:ru:] *s.* guru, (*hindude*) vaimulik õpetaja, vaimne juht
Gus [gʌs] *pn.* (= **Augustus, Gustavus**)
gush [gʌʃ] **1.** *s.* hoogne voolus, hoovus, purse, uhk; **2.** *v. i. & t.* hoovama, purskama, uhkama, hoogsalt voolama; pursates välja voolata laskma; liigse vaimustusega rääkima, tunnetest üle voolama
gusher ['gʌʃə] *s.* tunnetest ülevoolav isik; *Am.* hoogsalt purskav õliallikas, õlifontään
gushing ['gʌʃiŋ], **gushy** ['gʌʃi] *a.* tunnetest ülevoolav, vasikavaimustuses
gusset ['gʌsit] *s.* vikkel(lapp), kiillapp; kinnituslapp, -klamber
gust I [gʌst] *s.* (tuule)iil, iiling; puhang, pahvak, hoog, purse
gust II [gʌst] *s. arh., poeet.* maitsmismeel; (hõrk) kõrvalmaik
gustation [gʌs'teiʃən] *s. haruld.* maitsmine; maitsmisvõime
gustatory ['gʌstətəri] *a.* maitse-, maitsmis- ◇ **~ nerve** *anat.* maitsmisnärv
gusto ['gʌstou] *s.* isukus, (maitse)nauding
gusty ['gʌsti] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** iilinguline, tormine; puhanguline
gut [gʌt] **1.** *s.* sool, soolikas; *pl.* sisikond; *piltl.* sisu; *pl. sl.* tublidus, julgus, visadus, tahtejõud; soolkeel (*näit. keelpillil*); *vrd.* **catgut**; jõe- *või* merekitsus; kitsas tänav; **2.** *v. t. & i.* **(-tt-)** soolikaid (*või* sisikonda) välja laskma, rookima; rüüstama, laastama, (*tulekahjust, plahvatusest*) varemeteks muutma; *vulg.* õgima ◇ **blind ~** pimesool

gutless ['gʌtlis] *a. fam.* julgusetu, arg; visadusetu, (tahte)jõuetu
Guthrie ['gʌθri] *pn.*
gutta-percha ['gʌtə'pə:tʃə] *s.* gutapertš (*kautšukitaoline aine*); *ka* gutapertšipuu, gutapertšipalaakvium
guttate ['gʌteit] *a. zool., bot.* tilkjas, tilgakujuline; tilkjalt tähniline *või* täpiline
gutter ['gʌtə] **1.** *s.* katuse- *e.* räästarenn; tänavarenn, rentsel; *tehn.* renn; *piltl.* räpane vaesus; linlaste põhjakiht; **2.** *v. t. & i.* **(-tt-)** renne moodustama; (rennitaoliselt) voolama; külge mööda alla voolates sulama (*küünla kohta*) ◇ **I picked her up from the ~** ma korjasin (*või* võtsin) ta tänavalt; **~ press** bulvarikirjandus, kõmuajalehed
guttersnipe ['gʌtəsnaip] *s.* uulitsapoiss; *Am.* kaltsukorjaja
guttle ['gʌtl] *v. i. & t.* vohmerdama, vohmima, õgima, ahnelt sööma
guttural ['gʌt(ə)r(ə)l] **1.** *a.* **(-lly-)** guturaalne, guturaal-, kurgu-; **2.** *s. lgv.* guturaal, kurguhäälik; (*vanemas tarvituses ka*) velaar, pehmesuulaehäälik
guy [gʌv] *Am. sl.* = **governor** (*er. kõnetussõnana*)
guy I [gai] **1.** *s.* pideköis, hoidetross, taak; vant; *mer.* pakstaak (*kinnitustross*); (*telgi*) kinnitusköis; **2.** *v. t.* pideköiega *jne.* kinnitama
guy II [gai] **1.** *s.* õlgedest tehtud naljakas inimesekuju (*Guy Fawkesi — Püssirohuvandenõu peaosalise — kujutis, mida Inglismaal poisid iga aasta 5. nov. põletavad; vt.* **Gunpowder Plot**); veidralt rõivastatud isik, hernehirmutis, peletis; *Am.* vennas, mees, poiss, kutt, sell; *sl.* jalgalaskmine; **2.** *v. t. & i.* narrima, nokkima; *sl.* jalga laskma ◇ **queer ~** veider vennike; **regular ~** *Am.* tubli mees *või* poiss
Guy III [gai] *pn.* ◇ **~ Fawkes** [fɔ:ks] *pn.*; **~'s (Hospital)** tuntud haigla Londonis
Guyana [gai'ænə] *pn.; vrd.* **(British) Guiana**
guzzle ['gʌzl] *v. i. & t.* kõrist alla lagistama, ahnelt (*või* liialt) jooma *või* (*haruld.*) sööma
guzzler ['gʌzlə] *s.* lakkekrants, joomar; *haruld.* õgard
Gwalior ['gwɑ:liɔ:] *pn.*
Gwendolen, -line ['gwendolin] *pn.*
gwina ['gwainə], **gwinter** ['gwaintə] *vt.* **gonna**
Gwladys ['glædis] *pn.*
G.W.R. *lüh.* = **Great Western Railway**
Gwyn(ne) [gwin] *pn.*
gybe, *peam. Am.* **jibe** [dʒaib] *v. i. & t.* (*purje kohta*) üle viskuma; (*purjeka kohta*) halssima; (*purje*) üle viima
gyle [gail] *s.* laar, tegu (*õlut*)
gym [dʒim] *lüh.* = **1. gymnasium; 2. gymnastics**
gymkhana [dʒim'kɑ:nə] *s. Anglo-Ind.* võimla, võimlemis- *või* spordiplats; gümkhaana, võimlemisetendus, spordipidu
gymnasium 1. [dʒim'neiziəm] *s.* (*pl.* **-s**, *haruld.* **-sia** [-ziə]) võimla, võimlemishoone, -saal; **2.** [gim'nɑ:ziəm] *s. haruld.* gümnaasium, kõrgem keskkool (*paljudes Euroopa mandririikides, mitte Inglismaal ega Ameerikas*)
gymnast ['dʒimnæst] *s.* (osav) võimleja, gümnast
gymnastic [dʒim'næstik] **1.** *a.* **(-ically)** gümnastiline, gümnastika-, võimlemis-; **2.** *s.* kehaline (*või* vaimne) harjutus; *pl.* gümnastika, võimlemine
gymnosophist [dʒim'nɔsəfist] *s.* gümnosofist (*alasti või poolalasti India mõttetark või askeet*)
gymnosperm ['dʒimnospə:m] *s. bot.* gümnosperm, paljasseemnetaim
gymnospermous [dʒimno'spə:məs] *a. bot.* paljasseemneline, paljasseemne-
gymp [gimp] = **gimp**
gynaeceum [g(a)ini:'siəm, dʒ(a)i-] *s.* **1.** *aj.* günetseum (*antiikaegne naistetuba*); **2.** *bot.* günetseum, emakkond
gynaeco- [g(a)i'ni:kou, dʒ(a)i-] *ühendeis* nais-, naiste-, (*võõrsõnades*) güneko-
gynaecocracy [g(a)ini:'kɔkrəsi, dʒ(a)i-] *s.* günekokraatia, naistevalitsus
gynaecological [g(a)ini:kə'lɔdʒik(ə)l, dʒ(a)i-] *a.* günekoloogiline, günekoloogia-, naiste-, naistehaiguste
gynaecologist [g(a)ini:'kɔlədʒist, dʒ(a)i-] *s. med.* günekoloog, naistearst
gynaecology [g(a)ini:'kɔlədʒi, dʒ(a)i-] *s. med.* günekoloogia
gyneco- [g(a)i'ni:kou, dʒ(a)i-] *er. Am.* = **gynaeco-**

gynoecium [g(a)i'ni:siəm] *bot.* = **gynaeceum (2.)**

gyp I [dʒip] *s.* kolledžiteener (*er. Cambridge'is*)

gyp II [dʒip] *s. sl.* nahutus; peapesu ◇ **to give smb.** ~ kellelegi naha peale andma *või* peapesu tegema

gyp III [dʒip] *Am. sl.* **1.** *s.* petis, kelm; pettus, kelmus; **2.** *v. t.* **(-pp-)** petma, tüssama

gyps [dʒips] *haruld.* = **gypsum**

gyps(e)ous ['dʒips(i)əs] *a.* kipsjas, kipsitaoline, kipsi sisaldav

gypsum ['dʒipsəm] *s. min.* kips ◇ ~ **concrete** *ehit.* kipsbetoon

gypsy ['dʒipsi] = **gipsy**

gyrate [dʒaiə'reit, 'dʒaiəreit] *v. i.* tiirlema, pöörlema

gyration [dʒaiə'reiʃ(ə)n] *s.* tiirlemine, pöörlemine; tiir, pöörak, pööre

gyratory ['dʒaiərət(ə)ri] *a.* tiirlev, pöörlev

gyre [dʒaiə] **1.** *s. poeet.* tiir, pööre (= **gyration**); *anat.* ajukäär; **2.** *v. i. poeet.* = **gyrate**

gyrfalcon ['dʒə:fɔ:(l)kən] *s. zool.* jahipistrik

gyro ['dʒaiərou] *s.* (*pl.* **-os**) **1.** = **gyrocompass; 2.** = **gyroscope**

gyro- ['dʒaiərou] *ühendeis* tiir-, vurr-, (*võõrsõnades*) güro- ◇ **~-compass** *mer., av.* gürokompass, vurrkompass

gyroplane ['dʒaiəroplein] *s. av.* tiiviklennuk, autožiiro

gyroscope ['dʒaiəroskoup] *s. füüs., tehn.* güroskoop, vurr

gyrostat ['dʒaiərostæt] *s. füüs., tehn.* gürostaat, vurrstabilisaator

gyttja ['gitjə] *s. geol.* jütja, järvemuda

gyve [dʒaiv] *poeet.* **1.** *s. haril. pl.* kütkend, vangiahel (*ka piltl.*); jalaahel; **2.** *v. t.* kütkendama, aheldama

H

H, h [eitʃ] *s.* (*pl.* **Hs, H's** ['eitʃiz]) (*kirjatäht*) h; *keem.* H, vesinik (= **hydrogen**); *füüs.* H, henri (= **henry**); midagi H-kujulist, *er. ehit.* H-profiiliga armatuurraud ◇ **to drop one's h's** h-tähte mitte hääldama (*loetakse Inglismaal harimatuse tunnuseks*)

h. *lüh.* = **hour(s)**

ha [hɑ:] **1.** *interj.* haa!, ah!; **2.** *v. i.* kõhelevalt häälitsema (*vrd.* **hum**) ◇ ~ ~**!** hahaa!

Haakon ['hɑ:kən, 'hə:-] *pn.*

Haarlem ['hɑ:lem] *pn.*

Habakkuk ['hæbəkək, hə'bækək] *pn.* Habakuk

habanera [(h)ɑ:bə'neirə, -'nerə] *s.* habaneera

habeas corpus ['heibiæs 'kɔ:pəs] *s. jur.* korraldus vangistatud isik viivitamata kohtu ette toimetada (vangistamise seaduslikkuse kindlakstegemiseks)

haberdasher ['hæbədæʃə] *s.* pudukaupmees, galanteriikaupmees; *Am.* meeste rõivastusesemete müüja

haberdashery ['hæbədæʃəri] *s.* pudukaup, -kaubad, galanterii; pudukauplus, galanteriikauplus; *Am.* meeste rõivastusesemed *või* meeste rõivastusesemete pood

habergeon ['hæbədʒ(ə)n] *s. aj.* (varrukateta) soomussärk

habiliment [hə'bilimənt] *s.* rõivas, rõivastusese; *pl.* ametirõivad, *nalj. ka* (tavalised) rõivad, riided

habit ['hæbit] **1.** *s.* harjumus; keha(ehitus)laad, välislaad, haabitus (*ka anat., zool., bot.*); *arh.* rõivas; (*daami*) ratsaülikond (= **riding-~**); **2.** *v. t.* rõivastama, riietama; *arh.* (*kuskil*) elama, asuma (= **inhabit**) ◇ **the (drug)** ~ *Am.* harjumus narkootikume tarvitada; **a man of portly** ~ tüseda kehalaadiga mees; **of gentle ~s** vagura meelelaadiga; ~ **of mind** meele- *või* vaimulaad; **from (force of)** ~ harjumusest; **to be in the** (*or* **to make a**) ~ **of doing smth.** harjunud olema midagi tegema, midagi harjumuspäraselt tegema; **to get** (*or* **fall, grow**) **into the** ~ **of doing smth.** harjuma midagi tegema; **to get into bad ~s** halbu harjumusi omandama; **to get out** (*or* **rid**) **of a** ~ harjumusest lahti saama; **to break off a** ~ harjumust endalt ära võõrutama, harjumusest loobuma; **to break smb. of a** ~ kedagi harjumusest võõrutama; **~ed in white** valgesse rõivastatud

habitability [hæbitə'biliti] *s.* elamis- *või* asustamiskõlblikkus

habitable ['hæbitəbl] *a.* **(-bly)** elamis- *või* asustamiskõlblik

habitant I ['hæbitənt] *s. haruld.* elanik (= **inhabitant**)

habitant II [ɑ:bi:'tɑ:ŋ, '(h)æbitəŋ, *ka* 'hæbitənt] *s.* prantsuse päritolu kanadalane

habitat ['hæbitæt] *s.* (*taime või looma*) looduslik asumiskoht, leiukoht

habitation [hæbi'teiʃ(ə)n] *s.* asumine, elamine; asukoht, elamu; *biol.* elupaik

habitual [hə'bitju(ə)l] *a.* harjumuslik, harjumuspärane; harilik, tavaline

habitually [hə'bitju(ə)li] *adv.* harjumuspäraselt; harilikult, tavaliselt

habituate [hə'bitjueit] *v. t.* ära harjutama, harjunuks tegema (*millegagi* **to**)

habitude ['hæbitju:d] *s.* harjumus, harjunud teguviis, harjunud olek

habitué [hə'bitjuei] *s. pr.* harjunud külastaja, alaline külaline *või* tarvitaja

hacienda [(h)æsi'endə, ɑ:θi-] *s.* mõis, suurtalu, istandik (*Hispaanias või hispaanlaste poolt asustatud Ameerika osades*)

hack I [hæk] **1.** *s.* sälk, sämp; kirka, kõblas; (valus) jalahoop (*er. ragbimängus*); kuiv täksiv köhatus; **2.** *v. t. & i.* hakkima, (tükkideks) raiuma; põtkama, saapaninaga taguma; täksides köhima ◇ ~**ing cough** raiuv (*või* täksiv) köha, kuiv köha

hack II [hæk] **1.** *s.* üürihobune; (tavaline) ratsahobune; *põlgl.* setukas, kronu; *Am.* üüritõld, -auto; tööori, palgaline, *er.* palgaline sulemees (= ~ **writer**); **2.** *v. t. & i.* labastama, tavaliseks tegema (= **hackney**); (*maanteel*) tasast sammu ratsutama; üürihobust tarvitama; *Am.* üüriautot juhtima ◇ ~ **writer** (aja)leheneeger

hackberry ['hækb(ə)ri] *s. bot.* tseltis

hackle I ['hækl] **1.** *s.* linahari, -suga; (*kuke*) kaelasuled; (sulega varustatud) kunstkärbes (*õngitsemiseks*); **2.** *v. t.* (*lina*) harjama, sugema ◇ **with his ~s up** kaelasuled püsti; *piltl.* võitlusraevune

hackle II ['hækl] *v. t.* hakkima, täksima

hackly ['hækli] *a.* sälguline, sämbuline

hackney ['hækni] **1.** *s.* (tavaline) veo- *või* ratsahobune; üürihobune; tööori, palgaline; **2.** *v. t.* tavaliseks (*või* ärakulunuks) tegema, labastama ◇ **~-carriage, ~-coach** üüritõld

hackneyed ['hæknid] *a.* kulunud, liigtarvitamisega labastatud, äraleierdatud

hack-saw ['hæksɔ:] *s.* raua- *või* metallisaag

hack-work ['hækwə:k] *s.* (*kirjaniku, kunstniku*) rahateenimistöö, haltuura

had [hæd, həd, əd, d] *vt.* **have**

Haddington ['hædiŋtən] *pn.*

haddock ['hædək] *s. zool.* pikša, kiltursk

hade [heid] *s. geol.* kallakusnurk, (*murrangu*) kaldenurk (*vertikaali suhtes*)

Hades ['heidi:z] *s.* Hades, manala, surnuteriik; põrgu

hadji, hajji ['hædʒi] *s.* hadži, (muhamediusuline) palverändaja; Mekasse palveränaku sooritanud muhamedlane (*er. tiitlina, nime ees*, **H-**)

Hadley ['hædli] *pn.*

hadn't ['hædnt] = **had not**

Hadrian ['heidriən] *pn.* Hadrianus

hadst [hædst] *vt.* **have**

haematin, hem- ['hi:mətin, 'hem-] *s. keem., füsiol.* hematiin

haematite, hem- ['hi:mətait, 'hem-] *s. min.* hematiit, raudläik, punane rauamaak

haematology, hem- [hi:mə'tɔlədʒi, hem-] *s. med.* hematoloogia, vereõpetus

haematuria, hem- [hemə'tju:riə] *s. med.* hematuuria, verikusesus

haemo-, hemo- ['hi:mo, 'hemo] *ühendeis* vere-, veri-, (*võõrsõnades*) hemo-

haemoglobin, hem- [hi:mo(u)'gloubin] *s. füsiol.* hemoglobiin, verevärvnik

haemophilia, hem- [hi:mo(u)'filiə] *s. med.* hemofiilia, veritsustõbi

haemorrhage, hem- ['heməridʒ] *s. med.* hemorraagia, verejooks

haemorrhoid, hem- ['heməroid] *s. haril. pl. med.* hemorroid, veenikomu, verikomu

hafiz ['hɑ:fiz] *s.* haafis (*muhamedlane, kes teab kogu koraani peast*)

hafnium [ˈhæfniəm] *s. keem.* hafnium (*sümbol* **Hf**)
haft [hɑ:ft, hæft] **1.** *s.* (*noa, mõõga jms.*) käepide; **2.** *v. t.* käepidemega varustama
hag [hæg] *s.* (inetu) vanamoor; nõiamoor
Hagar [ˈheigɑ:] *pn.*
Haggai [ˈhæge(i)ai, -giai] *pn.* Agai, Hagai(as)
haggard [ˈhægəd] **1.** *a.* metsiku välimusega, (murest) kurnatud; kõhnunud, otsajäänud; (*jahikulli kohta*) taltsutamata; **2.** *s.* taltsutamata jahikull
Haggerston [ˈhægəst(ə)n] *pn.*
haggis [ˈhægis] *s. kok.* hagis (*tugevasti vürtsitatud šoti rahvusroog: peenekshakitud rupskitega ja kaerajahuga täidetud lambamagu, mida keedetakse nagu vorsti*)
haggish [ˈhægiʃ] *a.* nõiamoorlik, -mooritaoline
haggle [ˈhægl] **1.** *v. i.* tingima, kauplema (*millegi pärast* **over, about**); **2.** *s.* tingimine, kauplemine
hagiography [hægiˈɔgrəfi] *s.* hagiograafia, pühakute elulood
hagiology [hægiˈɔlədʒi] *s.* hagioloogia, pühakutekirjandus; pühakute elulood
hagridden [ˈhægridn] *a.* luupainajast vaevatud (*ka piltl.*)
Hague [heig] *pn.* (**the** ~) Haag
hah [hɑ:] = **ha**
ha-ha [ˈhɑ:hɑ:] *s.* kraavtarastis (*aia või pargi ümber*); *vrd.* **ha**
Haidarabad [ˈhaid(ə)rəbæd] = **Hyderabad**
Haig [heig] *pn.*
hail I [heil] **1.** *s.* rahe; **2.** *v. i. & t.* rahet sadama; rahena sadama, rahena puistama, tihedalt sadada laskma (*sõnu, hoope*) ◇ **it** ~s sajab rahet
hail II [heil] **1.** *interj.* ole tervitatud!; **2.** *v. t. & i.* (pidulikult) tervitama, tervitades nimetama; hõikama, hüüdma (*laeva, sõidukit, isikut*); (*laeva või isiku kohta*) tulema, pärit olema (*kuskilt* **from**); **3.** *s.* hõige, hüüe ◇ **within** ~ hüüdekauguses; ~ **fellow** (*or* ~**-fellow-well-met**) pealetükkivalt sõbralik (*kellegagi* **with**)
hailstone [ˈheilstoun] *s.* rahetera
hailstorm [ˈheilstɔ:m] *s.* rahetorm
Hainan [ˈhaiˈnæn, ˈheiˈn-] *pn.*
Hainault [ˈheinɔ:(l)t] *pn.*
hair [hɛə] *s.* juuksed, juus, karv(ad); jõhv; karvkate, karvastu, karvastik; *piltl.* juuksekarv, pisiasi ◇ **my** ~ **stands on end** mu juuksed tõusevad (hirmu pärast) püsti; **to a** ~ karvapealt, täpselt; **within a** ~ väga lähedalt, peaaegu; **not to turn a** ~ mitte kõssamagi; **to get smb. by the short** ~**s** *fam.* kedagi kindlasti oma pihku saama (*piltl.*); **to get in smb.'s** ~ *Am. fam.* kedagi ära pahandama *või* vihaseks tegema; **to have one's** ~ **done** endale soengut teha laskma; **keep your** ~ **on** *sl.* ära ärritu; ~ **trigger** peenpäästik, kiirpäästik
hairbreadth [ˈhɛəbredθ] *s.* juuksekarvalaius, pisitilluke vahemaa; *atrib.* üle noatera, hädavaevu ◇ **within the** ~ **of** juuksekarvake (*millestki*) puudu
hairbrush [ˈhɛəbrʌʃ] *s.* juuksehari, peahari
haircap [ˈhɛəkæp] *s. bot.* karusammal (*ka* ~ **moss**)
hairclip [ˈhɛəklip] *s.* juukseklamber
haircloth [ˈhɛəklɔ(:)θ] *s.* karv- *või* jõhvriie
haircut [ˈhɛəkʌt] *s.* juukselõikus; juukselõikeviis, (*meeste*) soeng
hair-do [ˈhɛədu:] *s.* (*pl.* **-dos** [du:z]) *fam.* (*naiste*) soeng, frisuur
hairdresser [ˈhɛədresə] *s.* juuksur, juukselõikaja, soengutegija, frisöör
hair-dye [ˈhɛədai] *s.* juuksevärv
haired [ˈhɛəd] *s.* karvaline, juukseline (*tarvit. peam. ühendeis, näit.* **black-** ~)
hair-grass [ˈhɛəgrɑ:s] *s. bot.* kastevars
hairiness [ˈhɛərinis] *s.* karvasus, karusus
hairless [ˈhɛəlis] *a.* juustetu, karvutu
hairline [ˈhɛəlain] *s.* karv- *või* jõhvnöör; juusjoon, juuspeen kriips; visiirjoon
hairnet [ˈhɛənet] *s.* juuksevõrk
hair-oil [ˈhɛərɔil] *s.* juukseõli, -määre
hairpin [ˈhɛəpin] *s.* juuksenõel; *ka* = ~ **bend,** ~ **turn** ◇ ~ **bend** järsk kurv (*er. mägimaanteel*); ~ **turn** *sport* järsk pööre (*er. slaalomis*)
hair's-breadth [ˈhɛəzbredθ] = **hairbreadth**
hair-splitting [ˈhɛəsplitiŋ] **1.** *s.* juuksekarvalõhestamine, liiga peen vahetegemine; **2.** *a.* juuksekarvalõhestav; liialt peen
hairspring [ˈhɛəspriŋ] *s.* jõhvvedru
hairstreak [ˈhɛəstri:k] *s. zool.* siilaktiib (*sinililikas*)

hairstroke [ˈhɛəstrouk] *s.* juusjoon (*kirjutamisel*)
hairworm [ˈhɛəwə:m] *s. zool.* jõhvuss
hairy [ˈhɛəri] *a.* (**-ier, -iest; -ily**) karvane, karvakas, karune; karvjas, karva- *või* juuksetaoline; *õpil. sl.* raevutsev, tulivihane
Haiti [ˈheiti, ˈhai-] *pn.*
hajji [ˈhædʒi] = **hadji**
hake [heik] *s. zool.* heik, merluus ◇ **silver** ~ hõbeheik, -merluus
hakeem [həˈki:m], **hakim** I [həˈkim] *s.* arst (*muhamediusulistes maades ja Indias*)
hakim II [ˈhɑ:kim] *s.* kohtunik; maavalitseja *või* kõrgem riigiametnik (*muhamediusulistes maades*)
Hakluyt [ˈhæklu:t] *pn.*
Hal [hæl] *pn.* (= **Harry, Henry**)
halation [həˈleiʃ(ə)n] *s. fot.* valgustara
halberd [ˈhælbə(:)d], **-bert** [-bət] *s. aj.* hellebard
halberdier [hælbə(:)ˈdiə] *s.* hellebardimees, hellebardiga relvastatud sõdur *või* valvur
halbert [ˈhælbət] = **halberd**
halcyon [ˈhælsiən] **1.** *s. zool.* jäälind; **2.** *a. poeet.* tüüne, vaikne ning rahulik ◇ ~ **days** talvise tuulevaikuse päevad; *piltl.* vaikne (*või* rahulik) ajajärk
Haldane [ˈhɔ(:)ldein, -d(ə)n] *pn.*
hale I [heil] *a.* terve, tugeva tervisega, kõbus
hale II [heil] *v. t. arh.* tirima, tassima
Hales [heilz] *pn.*
half [hɑ:f] **1.** *s.* (*pl.* **halves** [hɑ:vz]) pool; poole (-lme), poolmik; **2.** *a.* poolik, pool-; **3.** *adv.* poolikult, pooleldi, poolenisti, pool- ◇ ~ **a dozen** (*Am. ka* **a** ~ **dozen**) pool tosinat; ~ **an hour** (*Am. ka* **a** ~ **hour**) pool tundi; ~ **a year** (*Am. ka* **a** ~ **year**) pool aastat; ~ **past four** (*Am. ka* ~ **after four,** ~ **five**) pool viis (*kellaaeg*); **a pound and a** ~ poolteist naela; **two pounds and a** ~ (*or* **two and a** ~ **pounds**) kaks ja pool naela; **better** ~ õrnem pool, naine; **to do things by halves** asju poolikult tegema; **to go halves** kahasse tegema (*kellegagi* **with**); ~ **as much (many) again** veel pool endisest hulgast *või* arvust; ~ **calf** poolnahkköide; ~ **dead** poolsurnud; **I** ~ **wish** ma peaaegu sooviksin; **too clever by** ~ liigagi kaval; **not** ~ *fam.* põrmugi mitte; *sl. ka* ja kuidas veel!, pööraselt, üliväga; **not** ~ **bad** üsna hea; **not** ~ **a bad fellow** päris tubli mees *või* poiss; **he didn't** ~ **swear** *sl.* küll ta kirus pööraselt
half-and-half [ˈhɑ:f(ə)n(d)ˈhɑ:f] **1.** *a.* võrdsetes osades segatud; *piltl.* poolik; ei see ega teine; **2.** *adv.* pooleks; poolikult, poolenisti; **3.** *s.* õlle ja porteri (võrdsetes osades) segu (*või mõni teine segajook*)
halfback [ˈhɑ:fˈbæk] *s. sport* poolkaitsja
half-baked [ˈhɑ:fˈbeikt] *a.* poolküpsenud, -toores; *piltl.* valmimata, pealiskaudne; poole aruga
half-binding [ˈhɑ:fˈbaindiŋ] *s.* poolnahkköide; segakattega köide
half-blood [ˈhɑ:fˈblʌd] *s.* poolsugulus; pool- *või* segaverd isik; segaverd loom (*er. hobune*)
half-bred [ˈhɑ:fˈbred] *a.* pool- *või* segaverd
half-breed [ˈhɑ:fbri:d] *s.* segaverd isik *või* segatõugu loom (*er. hobune*); mestiits; *haruld.* metiss
half-brother [ˈhɑ:fˈbrʌðə] *s.* poolvend
half-caste [ˈhɑ:fkɑ:st] *s.* segatõugu (*või* segaverd) isik
half-cock [ˈhɑ:fkɔk] *s. mil.* poolvinnas (*või* kaitsevinnas) olek; *piltl.* ettevalmistamatus ◇ **to go off at** ~ (kaitsevinnast lahti põrudes) ootamatult lasku tegema; *piltl.* enneaegselt (ning ebaõnnestunult) toimima
half-cocked [ˈhɑ:fkɔkt] *a.* (*laskerelva kohta*) poolvinnas, kaitsevinnas; *piltl.* ettevalmistamatu, mitte kogu jõuga asja juures olev
half-crown [ˈhɑ:fˈkraun] *s.* poolekroonine (*enne 1971. aastat Inglise* $2^1/_2$ *šillingine hõbemünt*)
half-deck [ˈhɑ:fdek] *s. mer.* pooltekk
half-hearted [ˈhɑ:fˈhɑ:tid] *a.* ükskõikne, loid; julgusetu
half-holiday [ˈhɑ:fˈhɔlidi] *s.* poolpüha, -puhkepäev, vaba õhtupoolik
half-life [ˈhɑ:flaif] *s. füüs.* poolestusaeg (= ~ **period**)
half-mast [ˈhɑ:fˈmɑ:st] *s.* poolmast, poolmastisolek ◇ ~ **(high)** poolmastis, poolmasti lastud, poolvardas (*lipu kohta*)
half-moon [ˈhɑ:fˈmu:n] *s.* poolkuu
half-pay [ˈhɑ:fˈpei] *s.* poolpalk, vähendatud palk ◇ **on** ~ pensioneeritud (*er. ohvitseride kohta*)

halfpenny ['heipni] *s.* (*pl.* **-pennies, -pence**) poolepenni(li)ne
halfpennyworth ['heipniwə:θ, 'heipəθ] *s.* poole penni väärtuses (*midagi* **of**), natuke
half-sister ['hɑ:f'sistə] *s.* poolõde
half-staff ['hɑ:f'stɑ:f] *Am.* = **half-mast**
half-step ['hɑ:fstep] *s. muus.* pooltoon
half-tone ['hɑ:ftoun] *s. kunst, fot.* pooltoon; *trük.* võrkklišee, autotüüp; *muus.* pooltoon (= **semitone**)
half-truth ['hɑ:ftru:θ] *s.* (*pl.* **-ths** [-ðz]) poolik tõde, faktide tahtlikult ühekülgne esitamine
halfway ['hɑ:fwei] **1.** *adv.* poole teeni, poolenisti, pool teed, osaliselt; poolel teel; **2.** *a.* poole teeni ulatuv, poolel teel asuv, vahepealne; poolik, osaline ◇ ~ **house** poolel teel (kahe linna vahel) asetsev kõrts; *piltl.* kirik keset küla, kompromiss
half-wit ['hɑ:fwit] *s.* poolearuline, poolidioot; poolhull
halfwitted ['hɑ:f'witid] *a.* poole aruga, nõdraaruline, lollakas, napakas
half-year ['hɑ:fjiə] *s. haruld., peam. Am.* poolaasta, semester (= **term**); *vrd.* **a half year** *Am.* = **half a year**, *vt.* **half**
half-yearly ['hɑ:fjiəli] **1.** *a.* poolaasta-; **2.** *adv.* poolaastati
Haliburton ['hælibə:tn] *pn.*
halibut ['hælibət], **hol-** ['hɔl-] *s. zool.* hiidlest, paltus
Halicarnassus ['hælikɑ:'næsəs] *pn.* Halikarnassos
Halidon ['hælid(ə)n] *pn.*
Halifax ['hælifæks] *pn.*
halite ['hælait] *s. min.* haliit, kivisool
halitosis [hæli'tousis] *s. med.* halvasti lehkav hingeõhk, (haiglane) suulehk
hall [hɔ:l] *s.* hall, (koosoleku-, kontserdi-, tantsu- *jms.*) saal; kodasaal, suur (kolledži) söögisaal; eeskoda, vestibüül, eesruum; kolledžitaoline ühiselamu; (mõisa) härrastemaja ◇ **town** ~ raekoda, raatus
Hallam ['hæləm] *pn.*
hallelujah, -luiah [hæli'lu:jə] **1.** *interj.* halleluuja!; **2.** *s.* halleluuja- *e.* kiidulaul
Halley ['hæli] *pn.*
halliard ['hæljəd] = **halyard**
Halliwell ['hæliwel, -w(ə)l] *pn.*
hallmark ['hɔ:lmɑ:k] **1.** *s.* (*kullasseppade*) tsunftitempel, (*kulla või hõbeda*) proovitempel; *piltl.* ehtsuse (*või* kõrge kvaliteedi) tunnus; **2.** *v. t.* proovitempliga varustama, ehtsust tagama (*ka piltl.*)
hallo(a) [hə'lou] = **hullo**
halloo [hə'lu:] **1.** *interj.* hõissa!, hõiss!; võts! (*koerte ässitamiseks*); hallo(o)! (*tähelepanu tõmbamiseks*); tohoh! (*üllatuse väljenduseks*); **2.** *s.* hõissa- *jms.* hüüe; **3.** *v. i. & t.* «hõissa!» *jms.* hüüdma; (*koeri*) ässitama
hallow ['hælou] **1.** *s. arh.* pühak, pühamees; **2.** *v. t.* pühitsema, pühastama, pühaks tegema *või* pidama ◇ **All H-s** = **Hallowmas**
Hallowe'en ['hælo(u)i:n, -'i:n] *s. er. Š. & Am.* kõigi pühakute päeva eelõhtu (*31. okt. õhtu*)
Hallowmas ['hæloumæs, -məs] *s. kirikl.* kõigi pühakute päev (*1. nov.*)
hallucinate [hə'l(j)u:sineit] *v. t. & i. psühh., med.* hallutsioone (*või* viirastusi) tekitama; hallutsineerima, hallutsioonide all kannatama
hallucination [həl(j)u:si'neiʃ(ə)n] *s. psühh., med.* hallutsinatsioon, viirastus
hallucinatory [hə'l(j)u:sinətəri] *a. psühh., med.* hallutsinatoorne, viirastuslik; viirastusi tekitav ◇ ~ **drug** viirastusi tekitav droog
hallucinogen [hæl(j)u'sinədʒen] *s. med.* hallutsinogeen, viirastuste tekitaja, *er.* viirastusi tekitav droog
hallucinosis [hæl(j)u:si'nousis] *s. med.* hallutsinoos, viirastustõbi, viirastumus
hallway ['hɔ:lwei] *s. Am.* eeskoda; koridor
halm [hɑ:m] = **haulm**
halma ['hælmə] *s.* halma (*teatav nupumäng ruudulisel laual*)
halo ['heilou] **1.** *s.* (*pl.* **-oes**) halo, päikese *või* kuutara *või* -sapp; kiirtepärg; särapärg, ausära, (*pühaku*) aupaiste, oreool (*ka piltl.*); **2.** *v. t.* kiirtepärjaga ümbritsema
halogen ['hælədʒən] *s. keem.* halogeen
halophyte ['hæləfait] *s. bot.* halofüüt, soolakutaim
Halsbury [hɔ(:)lzb(ə)ri] *pn.*
halt I [hɔ(:)lt] **1.** *s.* peatus; peatuskoht; pooljaam; **2.** *v. i. & t.* peatuma (*er. sõdurite kohta*); peatama, kinni pidama ◇ ~**!** seis!; **to come to a** ~ peatuma; **to call a** ~ *mil.* peatuskäsklust andma; **to call a** ~ **to**

piltl. (*midagi*) peatama, (*millelegi*) lõppu tegema
halt II [hɔ(:)lt] **1.** *a. arh.* lombak, lonkaja; **2.** *v. i.* vankuma, kõhklema; lonkama (*ka piltl.*), luukama
halter ['hɔ(:)ltə] **1.** *s.* päitsenöör *või* -rihm; päitsed, ohelik; lõõg; poomisnöör; *er. Am.* (naiste) spordipihik (*selja poolt lahtine, kinnitatud paeltega kaela tagant*); **2.** *v. t.* päitseid pähe panema; ohelikuga kinnitama; pooma
halva(h) ['hɑ:lvɑ:] *s.* halvaa
halve [hɑ:v] *v. t.* poolitama, pooleks jagama; pooleni vähendama; poole võrra vähendama
halves ['hɑ:vz] *vt.* **half**
halyard ['hæljəd] *s. mer.* vall (*nöör v. tross purje ülestõmbamiseks*); liputõsteköis
ham I [hæm] *s.* kints; (soolatud ja suitsutatud) seakints, sink
ham II [hæm] *s. arh.* küla, linn
ham III **1.** *s. teatr. sl.* vilets näitleja; *sl.* raadioamatöör; **2.** *v. i. & t.* (**-mm-**) *teatr. sl.* viletsalt mängima, (mängides) liialdama, üle pakkuma
hamadryad [hæmə'draiæd, -'draiəd] *s. müt.* hamadrüaad, puunümf
Haman ['heimæn, -mən] *pn.*
Hambledon ['hæmbld(ə)n] *pn.*
Hamburg ['hæmbə:g] *pn.* ◇ ~ **steak** *Am.* (hakkliha)kotlet
hamburger ['hæmbə:gə] *s. Am.* kotletiliha; *er.* poolekslõigatud kukkel praetud kotletilihaga poolte vahel; *ka* hakklihakotlet (= **Hamburg steak**)
Hamburgh ['hæmb(ə)rə] **1.** *pn.* (= **Hamburg**); **2.** *s.* teatav (kasvuhoone-)viinamari; teatav väike kanatõug
hame [heim] *s.* rangipuu; *pl.* rangipuud, rangid
Hamelin ['hæm(i)lin] *pn.*
ham-fisted ['hæm'fistid], **-handed** [-'hændid] *a.* kohmakakäeline, kobakäeline
Hamilton ['hæm(i)lt(ə)n] *pn.*
Hamish ['heimiʃ] *pn.*
hamlet I ['hæmlit] *s.* külake(ne), väike küla
Hamlet II ['hæmlit] *pn.*
hammer ['hæmə] **1.** *s.* haamer, vasar; (*püssi, revolvri*) kukk; **2.** *v. t. & i.* haamerdama, vasardama, (nagu) haamriga taguma; *Am.* valjult arvustama; *sl.* rängalt peksma ◇ **to come under the** ~ haamri alla minema, oksjonil müüdama; **throwing the** ~ *sport* vasaraheide; ~ **and sickle** sirp ja vasar; ~ **and tongs** (*adv.*) metsiku hooga; **to** ~ **at** (*millegi kallal*) kõvasti töötama; **to** ~ **into smb.'s head** kellelegi pähe tuupima; **to** ~ **out** sepistama; *piltl.* välja töötama, sepitsema
hammercloth ['hæməklɔ(:)θ] *s.* (*tõllapuki*) katteriie
hammer-head ['hæməhed] *s.* haamripea, vasarapea; *zool.* vasarhai (= ~ **shark**); vasarpea (*lind*)
hammering ['hæmərin] *s.* vasardamine; tagumine (*ka piltl.*)
Hammersmith ['hæməsmiθ] *pn.*
hammock ['hæmək] *s.* võrkkiik, rippvoodi, hamakk
Ham(m)ond ['hæmənd] *pn.*
hammy ['hæmi] *a.* (**-ily, -iness**) *teatr. sl.* asjaarmastajalik, ülepakkuvalt teatraalne (*vt.* **ham** III)
Hampden ['hæmpdən] *pn.*
hamper I ['hæmpə] *s.* pakkimiskorv; (kaanega) toiduainetekorv
hamper II ['hæmpə] **1.** *v. t.* tõkestama, takistama; koormama; **2.** *s. mer.* koormav laevavarustus, *er.* koormav taglas
Hampshire ['hæmpʃ(i)ə] *pn.*
Hampstead ['hæm(p)stid] *pn.* ◇ ~ **Heath** Londonist edela pool asetsev avalik parkväljak
Hampton ['hæm(p)tən] *pn.* ◇ ~ **Court (Palace)** endine kuningaloss Londoni lähedal (*praegu osalt muuseum, osalt vaesestunud aadlikkude kodu*)
hamshackle ['hæmʃækl] *v. t.* peakammitsasse panema (*eesjalga peaga köie abil ühendama*); *piltl.* ohjeldama, kammitsema, kammitsasse panema
hamster ['hæmstə] *s. zool.* hamster ◇ **golden** ~ kuldhamster
hamstring ['hæmstriŋ] **1.** *s.* põlvekõõlus; (*hobuse*) kannakõõlus; **2.** *v. t.* (*pret. & pp.* ~**ed, -strung** [-strʌŋ]) kannakõõluse läbilõikamise teel lombakuks tegema; *piltl.* halvama
Hanbury ['hænb(ə)ri] *pn.*
Hancock ['hænkɔk] *pn.*

hand [hænd] **1.** *s.* käsi (*ka piltl.*); käelaba; peo; kämmal, käelaius (*mõõduna*, = 4 **inches** = 10 cm); (*kella*) osuti; töökäsi, (talu-, vabriku)tööline; (*laeva*) meeskonnaliige; käekiri; allkiri; (käe)osavus; (*kaardimängus*) käsi, mäng, mängija; *sl.* käteplaksutus, aplaus; **2.** *v. t.* kättama, kätte andma, ulatama; (kätt ulatades) aitama (*sisse* **in**; *välja* **out**) ◇ **to change ~s** ühe käest teise kätte minema, omanikku vahetama; **to bear a ~** kaasa aitama; **to have a ~ in** (*millessegi*) (huviosalisena) segatud olema; **to lend a ~** kätt külge panema, abiks olema, aitama; **to take a ~ in** (*millessegi*) sekkuma; **to have one's ~s full** kibedasti ametis (*või* tööga koormatud) olema; **first ~** esimesest allikast, otsesest allikast; **second ~** teistest kätest; (*eseme kohta*) pruugitud; (*teate kohta*) teiste käest saadud; **at ~** käepärast, ligi, juuresolev, valmis; **at all ~s** igalt poolt; **by ~** käsitsi; **from ~ to mouth** peost suhu; **in ~** peos, kontrolli all, käsil (olev), käepärast (olev); **to have** (*or* **keep**) **one's ~ in** praktiseerima, harjutama; **off ~** ettevalmistamatult, jalamaid; **on ~** valduses, omanduses, varuks; *Am.* = **at ~**; **on smb.'s ~s** kellegi kaelas (*või* vastutusel) olev; **on the one ~** ühelt poolt, ühest küljest; **on the other ~** teiselt poolt, teisest küljest, seevastu; **out of ~** käest ära, ohjeldamatu; ettevalmistamatult; **to ~** kättesaadaval, ligi; **to come to ~** saabuma; **to one's ~** kasutusvalmis; **with a heavy** (**high**) **~** rõhuvalt (ülbelt); **to bind ~ and foot** käsist ning jalust siduma (*ka piltl.*); **to serve ~ and foot** usinusega teenima; **~ and glove** (*or* **~ in glove**) tihedalt seotud, lähedased sõbrad; **~ in ~** käsikäes (*ka piltl.*); **~ over ~** üht kätt üle teise tõstes (*nagu ronimisel*); *piltl.* kiiresti; **~s down** ilma suurema pingutuseta; **~s off!** käed eemale!; **~s up!** käed üles!; **~ to ~** käsitsi koos; **to ~ down** (järeltulevaile põlvedele) edasi pärandama; **to ~ in** sisse andma, esitama; kätte andma, kätte toimetama; **to ~ it to smb.** *fam.* kellelegi (*või* kellegi suhtes) möönma, tõele au andes tunnistama; **to ~ on** edasi andma; **to ~ over** kätte toimetama, üle andma (*kellelegi* **to**); **to ~ round** ringi käia laskma

handbag ['hæn(d)bæg] *s.* käekott; käsikohver

handball ['hæn(d)bɔ:l] *s.* käsipall

handbell ['hæn(d)bel] *s.* käsikell, -kõlisti, käsitsi helistatav kell

handbill ['hæn(d)bil] *s.* (tänaval pihkupistetav) reklaamleht, trükitud teadaanne *või* üleskutse, lendleht

handbook ['hæn(d)buk] *s.* käsiraamat, teatmik

handbrake ['hæn(d)breik] *s. tehn.* käsipidur

handcar ['hæn(d)kɑ:] *s. Am.* dresiin

handcart ['hæn(d)kɑ:t] *s.* käsikäru

handclap ['hæn(d)klæp] *s.* käteplaksutus, -plagin

handcuff ['hæn(d)kʌf] **1.** *s. haril. pl.* käeraud; **2.** *v. t.* käeraudu panema

-handed [hændid] *a.* -käeline

Handel ['hænd(ə)l] *pn.* Händel

handful ['hæn(d)ful] *s.* (*pl.* **-ls**) peotäis; kamal, kamalutäis; käputäis, väike arv (of); *fam.* tülikas isik *või* ülesanne

handglass ['hæn(d)glɑ:s] *s.* käsipeegel; luup, suurendusklaas

hand-grenade ['hæn(d)grineid] *s.* käsigranaat

handgrip ['hæn(d)grip] *s.* käepigistus ◇ **to come to ~s** käsikähmlusse astuma

handicap ['hændikæp] **1.** *s. sport* händikäp, ede; edega (*või* ebavõrdsete tingimustega) võistlus; *piltl.* lisakoorem, tõkestav asjaolu; (kehaline *või* vaimne) puue, viga(stus), defekt; halvemus, ebasoodustus; **2.** *v. t.* (**-pp-**) *sport* edet määrama, (*võistlusel*) lisakoormusi jaotama; *piltl.* koormama, tõkestama; ebasoodsasse olukorda asetama ◇ **under a heavy ~** *piltl.* erakordselt rasketes tingimustes; **physical ~** kehapuue; **this boy is -pped by short sight** see poiss kannatab lühinägevuse all; **-pped persons** kehaliste (*või* vaimsete) puuetega isikud

handicraft ['hændikrɑ:ft] *s.* käsitöö; käsitööoskus; käsitööndus

handicraftsman ['hændikrɑ:ftsmən] *s.* (*pl.* **-men**) käsitööline

handily ['hændili] *adv.* käepäraselt, mugavalt; osavalt

handiness ['hændinis] *s.* käepärasus, mugavus; otstarbekus, kasulikkus; (käe)osavus; *tehn.* kergjuhitavus

handiwork ['hændiwə:k] *s.* kätetöö; enese tehtud töö

handkerchief ['hæŋkətʃif] *s.* taskurätik (= **pocket ~**); kaelarätik (= **neck ~**)

handle ['hændl] **1.** *s.* käepide, vars, sang; (*ukse*) link; (*tassi, kruusi*) kõrv; (*noa, kahvli*) pea; pide, kasutatav asjaolu, ettekääne; **2.** *v. t. & i.* käsitsema, puudutama; tegelema; kohtlema; (ennast) käsitseda (*või* kohelda) laskma; *er. Am.* kauplema, müüma ◇ **to have a ~ to one's name** *fam.* nime ees aadlitiitlit omama; **we must give our enemies no ~ against us** me ei tohi anda oma vaenlastele mingit pidet meie vastu kasutamiseks; **to fly off the ~** varre otsast ära lendama; *fam.* enesevalitsust kaotama; **this shop does not ~ imported goods** see kauplus ei (osta ega) müü importkaupu; **the new car ~s well** uut autot on hõlpus käsitseda

handle-bar ['hændlbɑ:] *s.* (*jalgratta*) juhtraud, lenkstang

Handley ['hændli] *pn.*

hand-made ['hændmeid] *a.* käsitsi tehtud

handmaid(en) ['hæn(d)meid(n)] *s. arh.* naisteenija, ümmardaja (*ka piltl.*)

hand-me-down ['hændmi:'daun] *Am. fam.* **1.** *a.* valmis-, valmistehtud (*er. riiete kohta*); pruugitud; **2.** *s. peam. pl.* valmisriided; pruugitud riided

hand-organ ['hændɔ:gən] *s.* väntorel, leierkast

handout ['hændaut] *s. Am. fam.* armuand, almus (*er. toiduainete või riietusesemete näol*); (tänaval pihkupistetav) lendleht; valmistrükitult (ajakirjanikele) antav ametlik teadaanne *või* kommünikee, käsileht

handrail ['hændreil] *s.* käsipuu, (*trepi, purde jms.*) kaitsepuu

handsaw ['hændsɔ:] *s.* käsisaag, ühemehesaag

handsel ['hæns(ə)l] **1.** *s.* uusaastakink; kink uue ameti *jms.* puhul; käsiraha; *piltl.* tulevikupant; **2.** *v. t.* (**-ll-**) uusaasta (*või* uue ameti) puhul kingitust tegema; käsiraha maksma; esimesena proovima

handshake ['hændʃeik] *s.* käeraputus, -pigistus

handsome ['hænsəm] *a.* (**-er, -est**) kena, ilus, nägus; tubli, helde ◇ **~ is that ~ does** *vanas.* teod kaaluvad rohkem kui sõnad

handspike ['hæn(d)spaik] *s. mer.* hanspaak, antspaak

handspring ['hæn(d)spriŋ] *s. peam. Am.* tirelring, hundiratas; *vrd.* **cartwheel**

handstand ['hæn(d)stænd] *s. sport* kätelseis

hand-to-hand ['hæn(d)təhænd] *a.* käsitsi- ◇ **~ fighting** käsitsivõitlus, käsikähmlus

handwriting ['hændraitiŋ] *s.* käekiri; käsitsikiri ◇ **~ script** kirjutuskiri

handy ['hændi] *a.* (**-ier, -iest**) käepärane, mugav; soodus, otstarbekas; osav, osavate kätega; *tehn.* kergjuhitav ◇ **to come in ~** (kunagi) tarvis minema; **~ man** kõiksuguste tööde peale osav mees (*er. meremees*)

hang [hæŋ] **1.** *v. t. & i.* (*pret. & p. p.* **hung** [hʌŋ]; *vrd. allpool*) riputama, rippu laskma; (*pilte*) seinale asetama; (*tapeete*) seinale kleepima; (*ust*) hingedele asetama; rippuma, ripnema, kõlkuma; (*pret. & p. p.* **-ed**) (üles) pooma; võllasse saatma; **2.** *s.* ripe; (*rõivaste*) rippumis- *või* istumisviis; (*asjaolude*) kokkukuuluvus, tähendus ◇ **to ~ about** (*or* **around**) tolknema, logelema; asjatult ootama; (*kellegi või millegi ümber*) (visalt) tunglema; **to ~ back** vastu puiklema; **to ~ fire** (*tulirelva kohta*) mitte lahti minema; *piltl.* viivitama; **to ~ one's head** pead norgu laskma; **to ~ heavy** (**on one's hands**) aeglaselt venima (aja kohta); **~ it!** pagan võtaks!; **to ~ a jury** *Am.* vandekohtu otsusetegemist takistama (enamuse otsusega mitte ühinedes); **the jury was hung** *Am.* vandekohus ei suutnud üksmeelsele otsusele jõuda; **to ~ on** krampliкult kinni hoidma, küljes rippuma, sõltuma; **~ on!** pidage vastu!, oodake veidi!; **to ~ out** (aknast) välja riputama; *sl.* elunema, korteris olema; sageli viibima; **to ~ over** *er. Am.* järele jääma; **to be hung over** *Am. sl.* kassiahastuses olema (*vrd.* **hangover**); **to ~ together** ühenduses olema, kokku hoidma *või* kuuluma; **to ~ up** üles riputama; *piltl.* otsustamatult pidama, edasi lükkama; **to ~ up** (**on smb.**) (kellegagi rääkides) kuuldetoru (jutu katkestamiseks) käest panema; **~ you!** (*or* **be ~ed to you!**) pagan teid võtaks!; **I'll be ~ed**

if ... söögu mind susi, kui ...; **to get the ~ of** taipama, aru saama; **I don't care a ~** ma ei hooli krossiväärtki

hangar ['hæŋgɑ:] *s.* angaar, lennukikuur

hangdog ['hæŋdɔg] **1.** *a.* süüdlaslik, löödud, tusane; **2.** *s.* võllaroog, -nägu, vilets mehike

hanger ['hæŋə] *s.* riputaja, rippuja; ülesriputaja (*er. liitsõnades; vrd.* **paper-~**); riputi; (üles)riputuspuu, -konks *jms.*; riidepuu; rippraud; konksutaoline kirjutuskriips; lühike mõõk, kortik

hanger-on [hæŋə'rɔn] *s.* (*pl.* **hangers-on**) poolehoidja, sõltlane, sabarakk, lipitseja

hanging ['hæŋiŋ] *s.* rippumine, riputamine; *er.* poomine; *pl.* rippuv seinakate, drapeering; *pl. ka* tapeedid ◇ **~ committee** vastuvõtukomitee (*kunstinäitusel ülesriputatavate piltide valikuks*)

hangman ['hæŋmən] *s.* (*pl.* **-men**) timukas

hangnail ['hæŋneil] *s.* küünekisk (= **agnail**)

hangout ['hæŋaut] *s. Am. sl.* tavaline viibimiskoht, (*kamba*) kogunemiskoht

hangover ['hæŋouvə] *s. Am.* ülejääk, jäänus; igand; *sl.* kassiahastus

hank [hæŋk] *s.* (lõnga)viht, (niidi)tokk; *mer.* viht, kokkukeritud ots; taagirõngas

hanker ['hæŋkə] *v. i.* igatsema, ihaldama (**after, for**)

hankie ['hæŋki] = **hanky**

Hankow ['hæn'kau, 'hæŋ-] *pn.* Hankou

hanky ['hæŋki] *s. fam.* taskurätik (**handkerchief**)

hanky-panky ['hæŋki'pæŋki] *s.* hookuspookus, trikk, kunsttükk

Hanley ['hænli] *pn.*

Hannah ['hænə] *pn.*

Hannibal ['hænib(ə)l] *pn.*

Hannington ['hæniŋtən] *pn.*

Hanover ['hænovə] *pn.* ◇ **the House of ~** *aj.* Hannoveri dünastia Inglismaal (1714-1901)

Hans [hænz] **1.** *pn.*; **2.** *s.* (tüüpiline) sakslane *või* hollandlane (*pilkenimetusena*)

Hansard ['hænsəd, -sɑ:d] **1.** *pn.*; **2.** *s.* Inglise parlamendi ametlik aruanne

Hanse [hæns] *s. aj.* (**the ~**) Hansa Liit

Hanseatic [hænsi'ætik] *a.* hansa-, Hansa Liitu kuuluv ◇ **~ League** Hansa Liit

hansel ['hæns(ə)l] = **handsel**

hansom ['hænsəm] *s.* (*endine Londonis tavaline*) kaherattaline (voorimehe)troska (= **~ cab**)

Hants. [hænts] *lüh.* = **Hampshire**

Hanway ['hænwei] *pn.*

Hanwell ['hænwel] *pn.* (*hullumaja Londoni ligidal*, = **~ lunatic asylum**)

hap [hæp] *arh.* **1.** *s.* juhus, õnnejuhus, õnn; **2.** *v. i.* (**-pp-**) juhtuma (= **happen**)

ha'penny ['heipni] = **halfpenny**

haphazard ['hæp'hæzəd] **1.** *s.* juhus; **2.** *a.* juhuslik; **3.** *adv.* juhuslikult ◇ **at** (*or* **by**) **~** juhuslikult

hapless ['hæplis] *a.* õnnetu

haply ['hæpli] *adv. arh.* võib-olla (= **perhaps**); juhuslikult (= **perchance**)

ha'p'orth ['heipəθ] = **halfpennyworth**

happen ['hæp(ə)n] *v. i.* juhtuma (*kellelegi* **to**; *midagi tegema* **to do**) ◇ **to ~ upon** juhtumisi leidma, (*millelegi*) sattuma

happening ['hæp(ə)niŋ] *s.* juhtumus, sündmus; *kunst* häppening

happenstance ['hæp(ə)nstæns] *s. Am. sl.* juhus, juhuslik asjaolu *või* sündmus

happily ['hæpili] *adv.* õnnelikult; õnneks

happiness ['hæpinis] *s.* õnn, õnnetunne

happy ['hæpi] *a.* (**-ier, -iest**) õnnelik; õnnis; rõõmus; õnnestunud ◇ **I am ~ to see you** mul on rõõm teid näha; **~ dispatch** = **hara-kiri**

happy-go-lucky ['hæpigou'lʌki] *a.* muretu, hooletu

hara-kiri ['hɑ:rə'kiri] *s.* harakiri

harangue [hə'ræŋ] **1.** *s.* (suurele koosolijate arvule peetav) kõne, (vali, äge) sõnavaling; **2.** *v. i. & t.* valjult (*või* ägedalt) kõnelema; suuresõnaliselt kõnetama

harass ['hærəs, *Am. ka* hə'ræs] *v. t.* kimbutama, tülitama, korduvalt ründama; vaevama

harbinger ['hɑ:bindʒə] **1.** *s.* eelkäija, (*kellegi tuleku*) kuulutaja; **2.** *v. t.* (*kellegi tulekut*) kuulutama

Harborough ['hɑ:b(ə)rə] *pn.*

harbour, *Am.* **-bor** ['hɑ:bə] **1.** *s.* sadam; *piltl.* varju- *või* pelgupaik; **2.** *v. i. & t.* sadamasse jõudma; varjama, varjupaika andma (*ka piltl.*)

harbourage, *Am.* **-or-** ['hɑ:b(ə)ridʒ] *s.* varjupaik, ulualune; sadam

harbour-dues ['hɑ:bədju:z] *s. pl.* sadamamaks(ud)

harbour-master ['hɑ:bəmɑ:stə] *s.* sadamakapten, -ülem

Harcourt ['hɑ:kət] *pn.*

hard [hɑ:d] **1.** *a.* kõva, kalk, paadunud; karastunud, tugev; karm, vali; raske, ränk; *Am.* kange (*alkohoolse joogi kohta*); **2.** *adv.* kõvasti, rängalt, raskelt, visalt; **3.** *s.* kindel maa (*er. maabumiseks kindel ranna-ala või läbikäiguks kindel maariba soos jms.*); *sl.* sunnitöö (= **~ labour**) ◇ **~ and fast** paindumatu, karm, range; **~ by** otse juures; **~ cash** metallraha; **~ currency** *maj.* stabiilne (*e.* kindel) valuuta; **~ feelings** pahameel, viha, vimm; **no ~ feelings, I hope!** loodan, et te pahaks ei pane!; **~ labour** sunnitöö; **~ lines** liiga karm saatus (*kellelegi* **on**); **~ luck** halb õnn; **~ luck!** (*kaastundeavaldusena*) kahju!; **~ nut (to crack)** kõva pähkel (*ka piltl.*); **~ of hearing** kõva (*või* raske) kuulmisega; **to be ~ on** (*kellegi vastu*) karm (*või* ebaõiglane) olema; **~ put to it** raskustes; **~ set** (kõvaks) kalgistunud; (*isiku kohta*) puuduses, näljas; (*muna kohta*) juba hauduma hakanud; *vrd.* **~-set**; **~ tack** *mer.* laevakuivikud; **~ times** rasked (*või* kitsad) ajad; **~ up** rahapuuduses; (*millegi*) puuduses (**for**); **~ upon** otse kannul (*ka piltl.*); **~ water** kõva (*või* kalk) vesi

hardback ['hɑ:dbæk] *s. bibl.* köidetud (*e.* kõvakaaneline) raamat; *vrd.* **paperback**

hardbitten ['hɑ:dbitn] *a.* visa võitlema, järeleandmatu

hardboard ['hɑ:dbɔ:d] *s. ehit.* kõvapuitkiudplaat

hard-boiled ['hɑ:dbɔild] *a.* kõvakskeedetud (*muna kohta*); *Am. sl.* kõvakstärgeldatud; *Am. sl.* visa, vintske, järeleandmatu, elukogenud

harden ['hɑ:dn] *v. t. & i.* kõvastama, kivistama, kalgistama, paadutama; karastama; kõvastuma, kivinema, kalgistuma, paaduma; karastuma

hard-favoured ['hɑ:d'feivəd], **-featured** [-'fi:tʃəd] *a.* karmide (*või* konarlike) näojoontega

hard-fisted ['hɑ:d'fistid] *a.* kitsi, ihne

hard-headed ['hɑ:d'hedid] *a.* kaine(pealine), külmavereline, asjalik; nupukas; *Am. ka* põikpäine, jonnakas

hard-hearted ['hɑ:d'hɑ:tid] *a.* kõvasüdameline, halastamatu

hardihood ['hɑ:dihud] *s.* julgus, vaprus

hardily ['hɑ:dili] *adv.* tugevalt, karastatult; julgelt, vapralt

hardiness ['hɑ:dinis] *s.* tugevus, karastatus, vastupidavus; julgus, vaprus

Harding(e) ['hɑ:diŋ] *pn.*

hardly ['hɑ:dli] *adv.* vaevalt, vaevu; raskusega; *haruld.* raskelt, rängalt, karmilt (= **hard**); ◇ **~ ever** vaevalt kunagi, peaaegu mitte kunagi, haruharva; **I need ~ say** ma vaevalt tarvitsen (*või* ma vist ei tarvitsegi) öelda; **I can ~ wait** ma ei jõua ära oodata

hard-mouthed ['hɑ:dmauðd] *a.* kõvasuine, kõva suuga, kõvapäine (*hobuse kohta*); raskesti taltsutatav

hardness ['hɑ:dnis] *s.* kõvadus, kalkus, karmus; raskus

hardpan ['hɑ:dpæn] *s. geol., põll.* nõrgkivi, ortstein; *peam. Am. piltl.* aluspõhi

hard-pressed ['hɑ:d'prest] *a.* (suures) kitsikuses (*või* kimbatuses, hädas) olev

hards [hɑ:dz] *s. pl. haruld.* takud, paklad (= **tow**)

hard-set ['hɑ:d'set] *a.* kalgistunud, kõva, jäik; kangekaelne, paindumatu (loomuga)

hardship ['hɑ:dʃip] *s.* (elu)raskus; kitsikus, viletsus, vaev

hardware ['hɑ:dweə] *s.* raua- *e.* metallkaup; *tehn.* riistvara ◇ **military ~** *fam.* relvastus, sõjamoon; sõjatehnika

hardwood ['hɑ:dwud] *s.* (kõva) lehtpuupuit

hard-working ['hɑ:dwə:kiŋ] *a.* töökas, usin

hardy ['hɑ:di] *a.* (**-ier, -iest**) tugev, karastatud, vastupidav; julge, vapper ◇ **~ annual** külmakindel üheaastane taim; *piltl.* korduvalt esilekerkiv asi *või* küsimus (*er. parl.*)

hare [heə] **1.** *s.* jänes; *sl.* metsik (*või* teostamatu) plaan; **2.** *v. i. fam.* lippama, jooksma ◇ **mad as a March ~** püstihull; **to run with the ~ and hunt with the hounds** mõlemale vastaspoolele kaasa tundma, kahe otsaga mängu mängima; **to start a ~** *fam.* (arutlusel) asjakohatut (*või* sobimatut) küsimust tõstatama; **~ and hounds** «jänes ja jahikoerad» (*teatav noorte mäng*)

harebell ['hɛəbel] *s. bot.* ümaralehine kellukas; *ka* longus ebahüatsint (= **wood hyacinth**)
hare-brained ['hɛəbreind] *a.* meeletu, mõtlematu, ennatlik, ennatu
harelip ['hɛəlip] *s. med.* jänesemokk
harem ['hɛərem] *s.* haarem
hare's-ear ['hɛəziə] *s. bot.* ümaralehine jänesekõrv; *ka* ida-suitsrohi
hare's-foot ['hɛəzfut] *s.* jänesekäpp (*er. määrimisvahendina*); *bot.* kassiristik (= ~ **clover**)
hare's-tail ['hɛəzteil] *s. bot.* jänesesaba (= ~ **grass**); *ka* tupp-villpea
Harewood ['hɑ:wud, 'hɛə-] *pn.*
Harford ['hɑ:fəd] *pn.*
Hargreaves ['hɑ:gri:vz] *pn.*
haricot ['hærikou] *s. bot.* aeduba, türgi uba (= ~ **bean**); *kok.* (lambaliha)raguu aedviljaga
hari-kari ['hæri'kæri] (*moonutatud vorm, peam. Am.*) = **hara-kiri**
Harington ['hæriŋtən] *pn.*
hark [hɑ:k] *v. i.* kuulama **(to, at)** (*tarvit. peam. hüüatusena*) ◇ ~ **forward!** edasi! (*koertele*); **to** ~ **back** (*jälgede leidmiseks*) tagasi tulema; *haruld.* (*v. t.*) tagasi kutsuma (*koeri*); **to** ~ **back to** (*jutus, mõttes*) tagasi pöörduma (*millegi juurde*)
harken ['hɑ:kn] = **hearken**
Harlaw ['hɑ:lɔ:] *pn.*
Harlech ['hɑ:lek, 'hɑ:li] *pn.*
Harlem ['hɑ:ləm] *pn.* (*neegrite linnaosa New Yorgis*)
harlequin ['hɑ:likwin, -kin] *s.* arlekiin; veiderdaja, jantleja, narr
harlequinade [hɑ:likwi'neid, -ki-] *s.* arlekinaad
Harley ['hɑ:li] *pn.* ◇ ~ **Street** tähtsamate (eri)arstide asupaik Londonis
harlot ['hɑ:lət] *s.* hoor, libu
harlotry ['hɑ:lətri] *s.* hooraelu
Harlow(e) ['hɑ:lou] *pn.*
harm [hɑ:m] **1.** *s.* paha, halbus, viga, vigastus, kahju, häda; **2.** *v. t.* paha (*või* halba, häda, kahju) tegema; kahjustama ◇ **out of** ~**'s way** kindlas (*või* ohutus) kohas; **to do** ~ häda tegema; **I meant no** ~ ma ei mõelnud midagi paha; **no** ~ **in asking** ega küsimine midagi paha tee
harmattan [hɑ:'mætən] *s. meteor.* harmattan (*kuiv kirdetuul Ginea lahe rannikul*)
harmful ['hɑ:mf(u)l] *a.* **(-lly)** kahjulik, paha, ohtlik
harmless ['hɑ:mlis] *a.* kahjutu, ohutu, süütu
harmonic [hɑ:'mɔnik] **1.** *a.* **(-ically)** harmooniline, kooskõlaline; **2.** *s. muus.* harmooniline toon *või* võnkumine; ülemtoon, ülemheli; *pl. muus.* = ~ **notes** ◇ ~ **mean** *mat.* harmooniline keskmine; ~ **notes** *muus.* flažoletid; ~ **tones** *muus., fon.* ülemtoonid, ülemhelid; ~ **progression** *mat.* harmooniline rida
harmonica ['hɑ:'mɔnikə] *s.* suupill (= **mouthorgan**)
harmonicon [hɑ:'mɔnikən] *s. muus.* orkestrion (*mehaaniline muusikariist*); = **harmonica**
harmonious [hɑ:'mouniəs] *a.* harmooniline, kooskõlaline; lahkhelideta, üksmeelne
harmonium [hɑ:'mouniəm] *s. muus.* harmoonium
harmonize ['hɑ:m(ə)naiz] *v. t. & i.* kooskõlastama (*millegagi, kellegagi* **with**); harmoniseerima, (*viisile*) kooskõlalist saadet kujundama; harmoneerima, kooskõlas olema **(with)**
harmony ['hɑ:m(ə)ni] *s.* harmoonia, kooskõla; ilukõla; *muus. ka* harmooniaõpetus
Harmsworth ['hɑ:mzwə(:)ə] *pn.*
harness ['hɑ:nis] **1.** *s.* rakmed, hobuseriistad; *aj.* turvistik, soomusrüü; **2.** *v. t.* rakmestama; rakendama (*ka piltl.*) ◇ **in** ~ igapäevase töö juures; **in double** ~ abielus
Harold ['hær(ə)ld] *pn.*
Haroun-al-Raschid ['hæru:næl'ræʃid] *pn.* Harun-ar-Rašid
harp [hɑ:p] **1.** *s.* harf; kannel; **2.** *v. i.* harfi (*või* kannelt) mängima ◇ **to** ~ **on one string** *piltl.* ühte ning sama laulu laulma, tüütuseni kordama; **to** ~ **on** (*or* **upon**) tüütuseni kordama, ikka ja jälle rääkima
harper ['hɑ:pə], **harpist** ['hɑ:pist] *s.* harfi- *või* kandlemängija, harfist, kanneldaja
harpoon [hɑ:'pu:n] **1.** *s.* harpuun; **2.** *v. t.* harpuunima, harpuuniga viskama *või* püüdma ◇ ~**-gun** harpuunikahur
harpsichord ['hɑ:psikɔ:d] *s. muus. aj.* harpsikord, klavikord, klavessiin (*klaveritaoline muusikariist*)

harpy ['hɑ:pi] *s. müt.* harpüia; *piltl.* kiskuja, julm ahnitseja; *zool.* harpüia (= ~ **eagle**)
harquebus ['hɑ:kwibəs, -ki-], **ar-** ['ɑ:-] *s. aj.* arkebuus, harkpüss
Harrap ['hærəp] *pn.*
harridan ['hærid(ə)n] *s.* (tige) vanamoor, tuhalabidas
harrier I ['hæriə] *s.* jänesekoer; murdmaajooksja; *zool.* loorkull, *er.* välja-loorkull, jänesekull
harrier II ['hæriə] *s.* rüüstaja, laastaja; vaevaja (*vt.* **harry** I)
Harries ['hæris] *pn.*
Harriet ['hæriət] *pn.*
Harrington ['hæriŋt(ə)n] *pn.*
Harris ['hæris] *pn.* ◇ ~ **tweed** *tekst.* Harrise tviid (*Loode-Šoti saartel valmistatav poolvillane riie*)
Harrisburg ['hærisbə:g] *pn.*
Harrison ['hærisn] *pn.*
Harrod ['hærəd] *pn.*
Harrogate ['hærogit, -geit] *pn.*
Harrovian [hə'rouviən] **1.** *a.* Harrow' kooli; 2. *s.* Harrow' kooli õpilane *või* vilistlane
harrow I ['hærou] **1.** *s.* äke; **2.** *v. t.* äestama; vaevama, piina valmistama, südant lõhestama, ahistama ◇ **under the** ~ ahastuses
Harrow II ['hærou] *pn.*
harrow III ['hærou] *v. t. arh., haruld.* rüüstama, laastama, röövima (= **harry** I); *tarvit. peam. väljendis* **the H-ing of Hell** *kirikl.* Kristuse (legendaarne) põrguskäik (*surnuist ülestõusmisel, millal ta olevat vabastanud eelpõrgus vaevlevad hinged*)
harrowing ['hæro(u)iŋ] *a.* vaevav, piinav, südantlõhestav, ahistav
harry I ['hæri] *v. t.* **(-iable)** rüüstama, laastama, röövima; vaevama, tülitama
Harry II ['hæri] *pn.* (= **Henry**)
harsh [hɑ:ʃ] *a.* kare, karm; kale, kalk
harshness ['hɑ:ʃnis] *s.* karedus, karmus; kaledus, kalkus
harslet ['hɑ:zlit] = **haslet**
hart [hɑ:t] *s.* isahirv (*er. üle 5 aasta vana*)
Harte [hɑ:t] *pn.*
hart(e)beest ['hɑ:t(i)bi:st] *s. zool.* kongon (*antiloop*)
Hartford ['hɑ:tfəd] *pn.*
Hartington ['hɑ:tiŋtən] *pn.*
Hartland ['hɑ:tlənd] *pn.*
Hartlepool ['hɑ:tlpu:l] *pn.*
Hartley ['hɑ:tli] *pn.*
hartshorn ['hɑ:tshɔ:n] *s.* hirvesarv; põdrasarv; põdrasarvesool (= **salt of** ~)
harum-scarum ['hɛərəm'skɛərəm] **1.** *a.* tuisupäine, ettemõtlematu; **2.** *adv.* tuisupäiselt, ettemõtlematult; **3.** *s.* tuisupea
Harun-al-Raschid ['hæru:næl'ræʃid] = **Haroun-**
Harvard ['hɑ:vəd, -vɑ:d] *pn.*
harvest ['hɑ:vist] **1.** *s.* (vilja)lõikus, põim, koristus, koristamine; lõikusaeg; (vilja)saak, voos; *piltl.* lõikus, saak, tulemus; **2.** *v. t.* (*vilja*) lõikama, põimama, koristama ◇ ~ **festival** lõikuspüha *või* **-pidu**; ~ **home** lõikuse lõpp, vilja kojutoomine, lõikuspidu; ~ **moon** sügisesele pööripäevale lähim täiskuu
harvest-bug ['hɑ:vistbʌg] *s. zool.* (sügisene) sametlest
harvester ['hɑ:vistə] *s.* (vilja)lõikaja, (vilja)niitja, põimaja, koristaja; lõikusmasin, viljaniidumasin, -niiduk; *ka = eelm.* ◇ **combine** ~ kombain
harvestman ['hɑ:vistmən] *s.* (*pl.* **-men**) *Am.* viljalõikaja; *zool.* pikkjalg (= **daddy-long-legs**)
harvest-mite ['hɑ:vistmait] = **harvest-bug**
harvest-mouse ['hɑ:vistmaus] *s.* (*pl.* **-mice** [-mais]) *zool.* pisihiir; võsahamster
Harvey ['hɑ:vi] *pn.*
Harwich ['hæridʒ] *pn.*
Harwood ['hɑ:wud] *pn.*
Harz [hɑ:ts] *pn.*
has [hæz, həz, əz] *vt.* **have**
has-been ['hæzbi(:)n] *s. fam.* «endine inimene», ajast ja arust läinud isik *või* asi
hash I [hæʃ] **1.** *v. t.* hakkima, tükkideks raiuma **(up)**; **2.** *s. kok.* toit (keedetud ja siis) peenekshakitud lihast (*er. kastmes pruunistatult koos kartulitega*); *piltl.* midagi uuesti «ülessoojendatut»(*vrd.* **rehash**); *fam.* segapuder, segadus ◇ **to make a** ~ **of** ära vussima; **to settle smb.'s** ~ kedagi tümaks tegema, kellelegi lõppu tegema
hash II [hæʃ] *s. sl.* = **hashish**
hashish, -eesh ['hæʃi(:)ʃ] *s.* hašiš (*narkootiline aine*)
Haslam ['hæzləm] *pn.*
Haslemere ['heizlmiə] *pn.*

haslet [ˈheizlit], **harslet** [ˈhɑːzlit] *s.* (sea)sisikonnatükk (praadimiseks)
hasn't [ˈhæznt] = **has not**
hasp [hɑːsp, hæsp] **1.** *s.* (*ukse*) kramp; (kinnitus)haak; *dial.* (lõnga)viht; **2.** *v. t.* krampima, krambiga sulgema; haakima, haagiga sulgema
hassle [ˈhæsl] *Am. sl.* **1.** *s.* jagelus, nägelus; kisklus; **2.** *v. i.* jagelema, nägelema; kisklema
hassock [ˈhæsək] *s.* põlvitus- *e.* põlvepadi; heinatutt
hast [hæst, (h)əst] *vt.* **have**
hastate [ˈhæsteit] *a. er. bot.* odajas
haste [heist] **1.** *s.* rutt, kiir, tõtlus; **2.** *v. i.* = **hasten** ◇ **to make** ~ ruttama, tõttama, kiirustama; **in (great)** ~ (suure) kiiruga; **more ~, less speed** *vanas.* tasemini sõuad, kaugemale jõuad
hasten [ˈheisn] *v. t. & i.* kiirendama, rutustama, kiirusele kihutama, tagant kihutama; kiirustama, ruttama
hastily [ˈheistili] *adv.* kiirustavalt, ruttavalt, kähku, rutakalt; äkiliselt
Hastings [ˈheistiŋz] *pn.*
hasty [ˈheisti] *a.* **(-ier, -iest; -iness)** kiirustav, ruttav, rutakas, tõtlik; äkiline ◇ ~ **pudding** jahupuder; *Am.* maisikäkk
hat [hæt] *s.* kübar; *mil.* müts ◇ **top** (*or* **high**) ~ torukübar, silinder; **red** ~ (punane) kardinalikübar; *piltl.* kardinaliau; **my ~!** oh sa mu meie!; **old** ~ *sl.* vanamoeline; **to pass** (*or* **to send round**) **the** ~ (kübaraga) raha korjama; **to talk through one's** ~ *sl.* (teistele puru silma puistamiseks) lollust rääkima; ~ **tree** *Am.* kübaravarn, püstvarn kübarate jaoks (= **hatstand**); ~ **trick** = ~**-trick**
hatband [ˈhætbænd] *s.* kübarapael
hatbox [ˈhætbɔks] *s. Am.* (kübara)kartong (= **bandbox**)
hatch I [hætʃ] *s.* alumine pool uksest, mille osad eraldi lahti käivad; luuk; luukaken, luukuks, luugiava (*laevatekis, lennukil jm.*); lüüsivärav; = ~**way**; ◇ **under** ~**es** (laeva)teki all; *er.* (laeva)kartseris; *piltl.* vangipõlves; surnud ja mahamaetud (*peam. piltl.*)
hatch II [hætʃ] **1.** *v. t. & i.* hauduma (*ka piltl.*); välja hauduma, munast välja kooruma **(out)**; **2.** *s.* haudumine; väljahautud pesatäis, pesakond, kurn
hatch III [hætʃ] **1.** *v. t.* viirutama, joonitama, šrafeerima; **2.** *s.* viir, (viirutus)joon, kriips
hatcher [ˈhætʃə] *s.* hauduja; haudelind; haudeaparaat, -masin, inkubaator
hatchery [ˈhætʃəri] *s.* haudejaam, -maja, inkubatoorium; *er.* kalahaudejaam
hatchet [ˈhætʃit] *s.* (väike) kirves ◇ ~ **face** kitsas (*või* terav) nägu; **to bury the** ~ sõjakirvest maha matma, rahu tegema
hatchment [ˈhætʃment] *s. herald.* vappkilp; (diagonaalselt asetatud) vapiplaat äsjasurnud aadlimehe majal
hatchway [ˈhætʃwei] *s.* luugiava, *er.* laevaluuk
hate [heit] **1.** *v. t.* **(-table)** vihkama; *fam.* mitte sallima *või* tahtma; vastu tahtmist tegema **(to do, doing)**; **2.** *s. poeet.* viha(vaen), vihkamine, vihkus (= **hatred**) ◇ **our dog** ~**s cats** meie koer ei salli kasse; **I** ~ **to trouble** (*or* **troubling**) **you, but ...** mul on väga kahju teid tülitada, kuid ...; **I** ~ **to be troubled at my work** ma ei salli, et mind töö juures segatakse; **filled with** ~ täis viha (*kellegi vastu* **for**); **morning (evening)** ~ *sõd. sl.* hommikune (õhtune) äge pommitamine sakslaste poolt (I maailmasõjas)
hateful [ˈheitf(u)l] *a.* **(-lly)** vihatav, vihkamisväärne, vastik; *haruld.* täis viha
hath [hæθ] *arh.* = **has**
Hathaway [ˈhæθəwei] *pn.*
hatpin [ˈhætpin] *s.* kübaranõel
hatred [ˈheitrid] *s.* vihkamine, vihkus, viha(vaen) (*kellegi või millegi vastu* **of, for**)
hatstand [ˈhætstænd] *s.* kübaravarn, püstvarn kübarate jaoks
hatter [ˈhætə] *s.* kübarategija, -müüja ◇ **as mad as a** ~ püstihull
Hatteras [ˈhætərəs, -ræs] *pn.*
Hatton [ˈhætn] *pn.*
hat-trick [ˈhættrik] *s. sport* (*kriketimängus*) ühe palluri poolt saadud kolm järjestikku väravavõitu; *piltl.* kolm võitu järjest
hauberk [ˈhɔːbəːk] *s. aj.* rõngasturvis(tik), (metallrõngastest) soomussärk
Haughton [ˈhɔːtn] *pn.*
haughty [ˈhɔːti] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** kõrk, upsakas, tohe, suureline
haul [hɔːl] **1.** *v. t. & i.* tassima, tirima, tõmbama; vedama; *mer.* haalama; (*laeva*) pööràma; pöörduma (*tuule kohta*); **2.** *s.* tassimine, tirimine; vedu; *mer.* haalamine; noos, saak; (kala)loomus; noodavedu
haulage [ˈhɔːlidʒ] *s.* vedu, transport; veondus; veoseadmed; veoraha ◇ ~ **worker** veotööline
ha(u)lm [hɔːm, hɑːm] *s.* (*herne, oa jms.*) vars; (*rohu*) kõrs; (*kartuli*) pealis; vartest (*või* kõrtest) katus
haunch [hɔːntʃ, hɑːntʃ] *s.* kints, *er.* jahiloomakints
haunt [hɔːnt] **1.** *v. t.* sageli külastama; kummitama, tonditama, kollitama; alatiselt kiusama, painama (*mõtte jms. kohta*); **2.** *s.* (tavaline) viibimiskoht, lemmikpaik ◇ **this house is** ~**ed** selles majas kummitab
haustorium [hɔːsˈtɔːriəm] *s.* (*pl.* **-ia** [-iə]) *bot.* haustor, imijätke
hautboy [ˈ(h)oubɔi] *van.* = **oboe**
hauteur [ouˈtəː] *s. pr.* kõrkus, upsakus
Havana [həˈvænə] **1.** *pn.* Havanna; **2.** *s.* havanna sigar (= ~ **cigar**)
have [hæv, (h)əv, v] **1.** *v. t. & i.; abiverb* (*preesens*: **I, you, we, they** ~; **he, she, it has** [hæz, (h)əz], *arh.* **hath** [hæθ, (h)əθ]; *arh.* **thou hast** [hæst, (h)əst] = **you** ~; *pret. & p. p.* **had** [hæd, (h)əd]) omama, evima; kogema, läbi elama; (*toitu, jooki*) võtma, sööma, jooma; saama, hankima, ostma; laskma (*midagi teha* **smth. done**); pidama, sunnitud olema (*midagi tegema* **to do**); lubama, sallima; *sl.* sisse vedama, tüssama; *abiverbina* (teinud) olema (*moodustab täis- ja enneminevikku, näit.* **I have (had) written** ma olen (olin) kirjutanud; **he has (had) come** ta on (oli) tulnud); **2.** *s. sl.* sissevedamine, tüssamine; *pl.* **(the** ~**s)** rikkad, jõukad ◇ **I** ~ **a new hat** mul on uus kübar; **I** ~ **a new hat (coat, shoes, etc.) on** mul on uus kübar peas (kuub seljas, kingad jalas, jne.); **last night we had good news** eile õhtul me saime häid teateid; **this novel may be had in any bookshop** seda romaani võib saada igast raamatukauplusest; **I** ~ **my hair cut every month** ma lasen iga kuu (oma) juukseid lõigata; **I had my arm broken** mul murdus käsivars; **I** ~ **to go** ma pean minema; **I** ~ **a train to catch** ma pean rongile jõudma; **I had better** (*or* **rather**) **go** ma pigemini läheksin *või* oleks parem, kui ma läheksin; ~ **a try** katsuge, tehke proovi; **he will** ~ **it that ...** ta väidab, et ... **he had me there** ta lõi mind sellega üle; **I've been had** mind on sisse veetud *või* narriks tehtud (*ka* **I've been had for a fool**); **to** ~ **at** (*kellelegi*) kallale tungima, (*kedagi*) ründama (*er. piltl.*); **I will** ~ **at them!** (küll) ma neile (veel) näitan!; ~ **done!** jäta järele!; **I** ~ **it!** mõistan!; **there you** ~ **me!** *fam.* kust mina seda tean!; **to** ~ **it out** (*hammast*) välja tõmmata laskma; (*tüli*) lahendama (*kellegagi* **with**); ~ **it your own way** jäägu teile pealegi õigus (*s. o.* teiega ei maksa pikemalt vaielda); **to** ~ **smb. up** kedagi kohtusse kaebama; **the** ~**s and (the)** ~**-nots** jõukad ja vaesed (klassid)
Havelo(c)k [ˈhævlɔk, -lək] *pn.*
haven [ˈheivn] *s.* sadam; *piltl.* varjupaik ◇ ~ **of rest** rahusadam
have-not [ˈhævnɔt] *s. haril. pl.* **(the** ~**s)** vaesed, kehvikud; *vrd.* **the haves**
haven't [ˈhævnt] = **have not**
haver [ˈheivə] *peam. Š.* **1.** *v. i.* mögama, plämama; **2.** *s. haril. pl.* mögа, plämа ◇ ~**!** lollus puha!
Haverford [ˈhævəfəd] *pn.*
Haverhill [ˈhævəril, -hil] *pn.*
haversack [ˈhævəsæk] *s.* (*sõduri*) leivakott, moonapaun
havings [ˈhæviŋz] *s. pl.* omand, vara(ndus); varanatuke
havoc [ˈhævək] *s.* rüüste, laastamine ◇ **to make** ~ **of** (*or* **to play** ~ **with** *or* **among**) rüüstama, laastama, segi paiskama (*ka piltl.*); **to cry** ~ *arh.* (*sõduritele*) rüüstesignaali andma (*nüüdses keeles piltl., peam. tsitaadina Shakespeare'ist*)
Havre [ˈhɑːvr, -və] *pn.*
haw I [hɔː] *s.* viirpuumari, jahumari; *haruld.* viirpuu (= **hawthorn**)
haw II [hɔː] **1.** *interj. er. Am.* hõi!, hei! (*hüüatusena hobustele, haril. käsuna vasakule pöörata; vrd.* **gee**); **2.** = **ha**
Hawaii [hɑːˈwa(i)i] *pn.* Havai
Hawaiian [hɑːˈwaijən] **1.** *a.* havai; **2.** *s.* havailane; havai keel ◇ ~ **Islands** Havai saared
Hawarden [ˈhɔːdn, ˈhɑːdn, ˈhɑːwədn] *pn.*
Hawes [hɔːz] *pn.*

hawfinch ['hɔ:fintʃ] *s. zool.* suurnokkvint (= **grosbeak**)
haw-haw ['hɔ:hɔ:] = **ha-ha**
hawk I [hɔ:k] **1.** *s.* kull, *er.* kanakull, haugas; *ka* pistrik, jahikull; *piltl.* saagihimuline isik; *Am. piltl.* pistrik, sõjaõhutaja; **2.** *v. i. & t.* jahikulliga küttima; kullina kallale tungima **(at)**
hawk II [hɔ:k] *v. i. & t.* kraaksudes köhima; rögisema, rögistama; rögastama, köhatades välja ajama **(up)**
hawk III [hɔ:k] *v. t.* rändkaubitsema, tänaval (*või* majast majja) müütama; *piltl.* (*teateid, kuulujutte jms.*) levitama **(about)**
hawkbit ['hɔ:kbit] *s. bot.* seanupp
Hawke [hɔ:k] *pn.*
hawker I ['hɔ:kə] *s.* ränd- *või* tänavakaupmees, majast majja müütaja (*vt.* **hawk** III)
hawker II ['hɔ:kə] *s.* pistrikukütt, kulliga küttija (*vt.* **hawk** I)
hawk-eyed ['hɔ:kaid] *a.* kullisilm(ali)ne
Hawkins ['hɔ:kinz] *pn.*
hawk-moth ['hɔ:kmɔ(:)θ] *s. zool.* surulane
hawkweed ['hɔ:kwi:d] *s. bot.* hunditubakas
Haworth ['hɔ:(w)ə(:)θ] *pn.*
hawse [hɔ:z] *s. mer.* vööriosa (*vöörtäävist klüüsideni*);*ka* klüüs(id) ◇ **~-hole** klüüs, klüüsiava
hawser ['hɔ:sə, -zə] *s. mer.* (kaabel)tross
hawthorn ['hɔ:θɔ:n] *s. bot.* viirpuu
Hawthornden ['hɔ:θɔ:ndən] *pn.*
Hawthorne ['hɔ:θɔ:n] *pn.*
hay [hei] **1.** *s.* hein; 2. *v. t. & i.* heinaks tegema, heinaks kuivatama; heina tegema ◇ **to make ~** heina tegema; **to make ~ of** segi paiskama; **make ~ while the sun shines** *vanas.* tao rauda, kui see kuum on; **to hit the ~** *sl.* põhku pugema, magama minema; **~ fever** *med.* heinapalavik, -nohu
haybox ['heibɔks] *s.* keedukast
haycock ['heikɔk] *s.* heinasaad
Hayes [heiz] *pn.*
hayfield ['heifi:ld] *s.* niit, heinamaa
hay-fork ['heifɔ:k] *s.* heinahang
hayloft ['heilɔ(:)ft] *s.* heinalakk
haymaker ['heimeikə] *s.* heinaline, heinategija, -koristaja; *põll.* kaaruti; *sl.* obadus, tugev hoop
haymaking ['heimeikiŋ] *s.* heinategemine, -tegu, -koristus
Haymarket ['heimɑ:kit] *pn.*
hayrack ['heiræk] *s.* heinaredel; heinaveovanker
hayrick ['heirik] = **haystack**
hayseed ['heisi:d] *s.* heinaseeme; *Am. sl.* maa- *e.* talumats (= **yokel**)
haystack ['heistæk] *s.* heinakuhi
haywire ['heiwaiə] *a. Am. sl.* nässus, korrast ära, vussis ◇ **to go ~** nässu minema
hazard ['hæzəd] **1.** *s.* õnnemäng, (*teatav*) täringumäng; juhus, õnnekaup; risk, riisiko, meste; šanss; oht; (*golfimängus*) takistus, tõke; (*tennisemängus*) võidukas algus; (*piljardimängus*) vastase palli **(winning ~)** *või* oma palli **(losing ~)** kottiajamine; 2. *v. t.* mestama, risk(eer)ima, kaalule panema ◇ **game of ~** hasartmäng, õnnemäng raha peale; **at the ~ of one's life** oma elu kaalule pannes; **at all ~s** igal juhul, maksku mis maksab
hazardous ['hæzədəs] *a.* riskantne, kardetav, ohtlik
haze I [heiz] 1. *s.* kerge udu, (udu)vine, põuavine, hägu; udusus, ähmasus, hägusus; 2. *v. t.* uduseks (*või* häguseks) tegema
haze II [heiz] *v. t. & i. mer.* liigse tööga vaevama; *Am.* aasima, nokkima, narritama, piinama
hazel ['heiz(ə)l] *s.* sarapuu; *atrib.* pähkelpruun (*er. silmade kohta*), sõstrakarva ◇ **~-grouse,** **~-hen** *zool.* laanepüü; **~-nut** sarapuupähkel; **~-wort** harilik metspipar
Hazlitt ['hæzlit] *pn.*
hazy ['heizi] *a.* (**-ier, -iest; -ily, -iness**) udune, ähmane, hägune
H.B.M. *lüh.* = **His** (*or* **Her**) **Britannic Majesty**
H-bomb ['eitʃbɔm] *s. mil.* vesinikupomm (= **hydrogen bomb**)
H.C. *lüh.* = **House of Commons**
H.C.F. *lüh.* = **highest common factor**
he I [hi:, (h)i] **1.** *pron.* (*maskuliin; objektikääne* **him** [him, im], *possessiiv* **his** [hiz, iz]; *pl.* **they** [ðei]) tema, ta; **2.** *s.* (*pl.* **hes**) mees, meesisik; isane (loom); *atrib.* isane, isa- (*tarvit haril. ühendeis, näit.* **~-cat** isane kass; **~-goat** sikk; *vrd.* **~-man**) ◇ **~ who** see, kes; **it's a ~** see on isane loom
he II [hi:] *interj.* hee!
He III *keem.* = **helium**

H.E. *lüh.* = **1. His** (*or* **Her**) **Excellency; 2. high explosive**
head [hed] **1.** *s.* pea (*kehaosa; nööpnõelal, naelal, kapsal jms.*); mõistus; (*mingi eseme*) ülemine ots, tipp, välisots; (*õlle jms.*) vaht; (*raha*) kujupool; (*voodi*) peats, pähits; (*silla*) päis; *sl.* peavalu (= **headache**); esiots, eesots; *mer.* vöör; (*jõe*) allikas, läte, algus; *tehn.* surukõrgus, (*vedeliku*) surve; (*kirjutise, kõne*) peaosa, lõik, lahter, rubriik; haripunkt, otsustav järk; peamees, juht, juhataja; juhtiv koht; *atrib.* pea-, peamine, ülem-; **2.** *v. t. & i.* eesotsas olema, juhtima; etteotsa paigutama, juhtivale kohale asetama; pealkirjastama; suunduma, liikuma **(for)**; (*jalgpalli*) peaga lööma; (*kapsa kohta*) pead looma ◇ **crowned ~s** kroonitud pead; **sixty ~ of cattle** kuuskümmend pead veiseid; **he made it up out of his own ~** ta mõtles selle omast peast välja; **deer of the first ~** esimeste (äsjakasvanud) sarvedega hirv; **to bring to a ~** otsustavasse järku viima; **to come to a ~** (*paise kohta*) mädajooksuks küpsema; *piltl.* otsustavasse järku jõudma, (*er. tüli kohta*) avalikult puhkema; **to give a horse (smb.) his ~** hobust (kedagi) omapead minna laskma; **they laid their ~s together** nad pistsid pead kokku, nad pidasid üheskoos nõu; **to lose one's ~** pead kaotama; **to make ~ against** vastu seisma, vastu pidama; **to make neither ~ nor tail of** (*millestki*) mitte midagi aru saama; **at the ~ of** (*millegi*) eesotsas, juhtival kohal; **off** (*or* **out of**) **one's ~** arust ära, hull; **over smb.'s ~** väljaspool kellegi arusaamist; **he was promoted over my ~** talle anti ametikõrgendus, mind kõrvale jättes; **~ first** (*or* **foremost**) pea ees; **~ of hair** juuksed; **~ over heels** ülepeakaela, uperkuuti; **~ over heels in love** kõrvuni armunud (*kellessegi* **with**); **~ cold** *Am.* nohu (= **cold in the ~**); **~ wind** vastutuul; **to ~ for** (*millegi suunas*) liikuma, (*millelegi*) vastu minema; **to ~ off** ette jõudma, kõrvale pöörama, kõrvale juhtima
headache ['hedeik] *s.* peavalu; *fam.* ebameeldivus, tülin, mure(küsimus) ◇ **to give smb. a ~** kellelegi peavalu tekitama; *piltl.* kellelegi muret valmistama
headachy ['hedeiki] *a.* peavalude all kannatav; peavalu põhjustav
headband ['hedbænd] *s.* peapael
headcheese ['hedtʃi:z] *s. Am.* (pressitud) sea(pea)sült
head-dress ['heddres] *s.* peakate, -ehis; juukseehis, soeng
headed ['hedid] **1.** *a.* peaga (varustatud), pead omav *või* moodustav (*näit. kapsa kohta*); pealkirjastatud, pealdisega varustatud; **2.** *ühendeis* **(-~)** -päine (*näit.* **long--~** pikapäine; **pig-~** põikpäine; **thick-~** puupäine)
header ['hedə] *s.* peahüpe, havihüpe; *ehit.* põikikivi, ristkivi; (*jalgpallis*) pealöök; *tehn.* heeder ◇ **to take a ~** pea ees (vette) hüppama
headgear ['hedgiə] *s.* peakate
headhunter ['hedhʌntə] *s.* peakütt (*er. Borneo dajakk*)
heading ['hediŋ] *s.* pealkiri, pealdis, päistiitel; lahter, rubriik; *mäend.* esi; (*laeva, lennuki*) suund, kurss ◇ **compass ~** kompassikurss
headlamp ['hedlæmp] = **headlight**
headland ['hedlənd] *s.* neem; kündmata maariba põllu otsas, põllupeenar
headless ['hedlis] *a.* peatu; juhitu; mõtlematu, rumal
headlight ['hedlait] *s.* (*sõiduki*) ees- *e.* esilatern, ees- *e.* esituli
headline ['hedlain] *s.* pealkiri; veerutiitel; *trük. ka* päistiitel ◇ **to hit the ~s** *Am. sl.* kuulsaks saama
headliner ['hedlainə] *s. Am.* tõmbenumbriks olev näitleja (*kelle nimi trükitakse reklaamkava pealkirjas*)
headlong ['hedlɔŋ] **1.** *a.* alaspäi, pea ees; järsk; ennatu, ülepeakaela ruttav, tuisupäine; **2.** *adv.* pea ees; ülepeakaela; rutakalt, tuisates, uisapäisa
headman ['hedmən] *s.* (*pl.* **-men**) peamees, pealik; kümnik, eestööline ◇ **village ~** külavanem
headmaster ['hed'mɑ:stə] *s.* koolijuhataja, -direktor
headmistress ['hed'mistris] *s.* koolijuhatajanna, (kooli) naisjuhataja, direktriss
head-on ['hedɔn] *adj. & adv.* pea ees; peadega vastamisi, otse(suunas) vastamisi ◇ **~**

clash (*or* **collision**) otsene kokkupõrge (*ka piltl.*)
headphone ['hedfoun] *s. haril. pl. tehn.* peatelefon, kuuldeklapp, kuular
headpiece ['hedpi:s] *s.* (*soomusrüü*) peakate, kiiver; *trük.* päisliist, päisvinjett; pea, mõistus; *tehn.* = *eelm.*
headquarters ['hed'kwɔ:təz] *s.* peakorter, staap
headrace ['hedreis] *s. tehn.* (*veejõuseadme*) juurdevoolukanal (*ka* ~ **channel**)
headrest ['hedrest] *s.* peatugi
headship ['hedʃip] *s.* peameheks (*või* juhatajaks) olek; (kooli)juhatajakoht, -amet
head-shrinker ['hedʃriŋkə] *s.* (pealuid kahandav) peakütt; *Am. sl.* psühhiaater
headsman ['hedzmən] *s.* (*pl.* **-men**) peade maharaiuja, timukas
headsquare ['hedskweə] *s.* pearätik, -rätt
headstall ['hedstɔ:l] *s.* (*hobuse*) kuklarihm, päitsed
headstone ['hedstoun] *s.* hauakivi; (*maja*) nurgakivi
headstrong ['hedstrɔŋ] *a.* põikpäine, kangekaelne, jonnakas
headwaters ['hedwɔ:təz] *s. pl.* (*jõe*) lätted, ülemjooks
headway ['hedwei] *s.* edasiliikumine, -jõudmine, edusammud; *arhit.* (*ukse, võlvi*) puhas kõrgus ◇ **to make** ~ edasi jõudma, edasi nihkuma, edusamme tegema
headword ['hedwɔ:d] *s.* märksõna; *lgv.* (*sõnaühendi*) põhisõna
head-work ['hedwɔ:k] *s.* peaga töötamine, vaimutöö
heady ['hedi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** tormakas, tuisupäine; pähehakkav, joobnustav, joovastav
heal [hi:l] *v. t. & i.* tervistama, terveks tegema, tervendama, ravima, parandama (*millestki* **of**); tervistuma, terveks saama, paranema
heal-all ['hi:lɔ:l] *s.* kõike arstiv imerohi; *pop.* käbihein (*või mõni muu ravimtaim*)
healer ['hi:lə] *s.* tervistaja, tervendaja, ravija (*ka piltl.*)
health [helə] *s.* tervis; tervisejoomine ◇ **in good (bad)** ~ hea (halva) tervise juures; **I drink (to) your** ~ ma joon teie terviseks; **public** ~ (avalik, ühiskondlik) tervishoid; **Ministry of H-** tervishoiuministeerium; ~ **officer** sanitaararst *või* -inspektor; ~ **resort** kuurort
healthful ['heləf(u)l] *a.* tervislik, tervistav, tervisele kasulik
healthy ['helθi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** terve, hea tervise juures; tervislik, tervisele kasulik; (heale) tervisele omane, mitte rikutud *või* loomuvastane
Healy ['hi:li] *pn.*
heap [hi:p] **1.** *s.* kuhi, hunnik, lasu, virn; *fam.* hulk; **2.** *v. t.* kuhjama **(up)**; koormama (*millegagi* **with**), suurel hulgal laduma (*peale* **upon**) ◇ ~**s of times** *fam.* palju kordi; **struck all of a** ~ *fam.* nagu puuga pähe löödud, jalust rabatud, mahalöödud
hear [hiə] *v. t. & i.* (*pret. & p. p.* **heard** [hə:d]) kuulma; kuulama, kuulda võtma; kuulda saama, teada saama **(of, about)**; teateid (*või* kirja) saama (*kelleltki* **from**; *kellegi kohta* **of**) ◇ ~**!** ~**!** *or* ~**,** ~**!** õige!, tubli!, braavo! (*ka iroon.*); **I** ~ **him groan** (*or* **groaning**) ma kuulen teda ägavat; **he was heard to groan** (*or* **groaning**) teda kuuldi ägavat; **you will** ~ **of this** selle eest saad sa veel noomida; **he will not** ~ **of it** ta ei taha sellest kuuldagi
heard [hə:d] *vt.* **hear**
hearer ['hiərə] *s.* kuulaja
hearing ['hiəriŋ] *s.* kuulmine, kuulmismeel; kuuldavõtmine; jutulevõtt; ülekuulamine, (asja)arutamine; kuuldekaugus ◇ **hard of** ~ kõva (*või* raske) kuulmisega; **within (out of)** ~ kuuldekauguses (väljaspool kuuldekaugust); **to give smb. a fair** ~ kedagi erapooletult ära kuulama
hearken, har- ['hɑ:kn] *v. i. arh.* kuula(ta)ma (= **listen**)
Hearn(e) [hə:n] *pn.*
hearsay ['hiəsei] *s.* kuuld, kuuldus, kuulujutt ◇ **by** ~ kuulduse järgi
hearse [hə:s] *s.* surnuvanker
Hearst [hə:st] *pn.*
heart [hɑ:t] *s.* süda (*ka piltl.*); südamlikkus; südikus, julgus; südamik, tuum, tähtsaim osa; *pl.* ärtu ◇ **to break smb.'s** ~ kellegi südant murdma, kellelegi suurt muret valmistama; **have a** ~**!** halastage ometi!; **to have the** ~ raatsima *või* söandama (*midagi teha* **to do**); **to have one's** ~ **in one's mouth** suures ärevuses (*või* hirmu täis) olema; **to lose** ~ julgust kaotama; **to lose one's** ~ armuma (*kellessegi* **to**); **to pluck up** (*or* **to take**) ~ julgust koguma; **to wear one's** ~ **on one's sleeve** oma tundeid mitte varjama; **after one's** ~ südame järgi, meelepärast; **at** ~ südames, südame poolest; **to have smth. at** ~ millestki sügavasti huvitatud olema; **by** ~ pähe (*õppima*), peast (*teadma*); **in one's** ~ **of** ~**s** sügavaimas südames; **in good** ~ täis südikust *või* vaprust; **light of** ~ kerge südamega, rõõmus; **out of** ~ rusutud; **to lay to** ~ tõsiselt järele mõtlema; **to take to** ~ südamesse võtma; **with all one's** ~ kõigest südamest, ihu ja hingega; ~ **of oak** tammepuit, -puu; *piltl.* vapper mees; **a** ~ **to** ~ **talk** täitsa avameelne kõnelus; ~ **failure** *med.* südamerabandus; südamerike
heartache ['hɑ:teik] *s.* südamevalu, mure
heart-beat ['hɑ:tbi:t] *s.* südamelöök, -tukse (*ka piltl.*)
heartbreak ['hɑ:tbreik] *s.* südamevalu
heart-breaking ['hɑ:tbreikiŋ] *a.* südantlõhestav; *fam. ka* tüütu, (pööraselt) igav
heart-broken ['hɑ:tbroukn] *a.* murtud südamega, masendatud, kurb
heartburn ['hɑ:tbə:n] *s.* kõrvetis(ed); *vrd. järgm.*
heartburning ['hɑ:tbə:niŋ] *s.* kadedus, vimm; *vrd. eelm.*
heart-disease ['hɑ:tdizi:z] *s.* südamehaigus
-hearted ['hɑ:tid] *a.* -südameline, ... südamega
hearten ['hɑ:tn] *v. t. & i.* julgustama, ergutama **(on, up)**; julgust võtma **(up)**
heartfelt ['hɑ:tfelt] *a.* puhtsüdamlik, siiras, südamest tulev
hearth [hɑ:θ] *s.* kolle, lee, tulease; kodukolle, kodu ◇ ~**-rug** kaminaesine vaip
hearthside ['hɑ:θsaid] *s.* koldeümbrus; kodukolle, kodu
hearth-stone ['hɑ:θstoun] *s.* koldekivi, kolde aluskivi; kodukolle, kodu; kaminapuhastuskivi (*pehme valge kivi kamina puhtakshõõrumiseks*)
heartily ['hɑ:tili] *adv.* südamest, südamlikult; puhtsüdamlikult, siiralt; tublisti, tugevasti, väga; hea isuga, isukalt
heartiness ['hɑ:tinis] *s.* südamlikkus; puhtsüdamlikkus, siirus; tugevus; hoogsus
heartless ['hɑ:tlis] *a.* südametu, julm; julgusetu, arg
heart-rending ['hɑ:trendiŋ] *a.* südantlõhestav, ahastama panev
heart-searching ['hɑ:tsə:tʃiŋ] *s.* «südame läbikatsumine», (range) sisemine kohtupidamine
heartsease ['hɑ:tsi:z] *s. poeet.* südamerahu; *bot.* käoorvik, aaskannike
heartsick ['hɑ:tsik] *a.* nukker, rõhutud
heartsore ['hɑ:tsɔ:] *a.* valutava südamega, kurb
heartstrings ['hɑ:tstriŋz] *s. pl.* südamekeeled, sügavaimad tunded ◇ **to play upon smb.'s** ~ kellegi tunnetel mängima; **to pull** (*or* **tug**) **at smb.'s** ~ kedagi südame põhjani liigutama
heart-to-heart ['hɑ:tə'hɑ:t] *a.* südamlikult avameelne, usalduslikult siiras (*er. kõnelemise kohta*)
heart-whole ['hɑ:thoul] *a.* vaba südamega, mitte armunud; siiras, puhtsüdamlik
heartwood ['hɑ:twud] *s.* lülipuit (= **duramen**)
hearty ['hɑ:ti] **1.** *a.* **(-ier, -iest)** südamlik; puhtsüdamlik, siiras; tugev, terve; jõuline, hoogus; *fam.* sportlaslike kalduvustega; rikkalik, ohter; **2.** *s. fam.* tugev ning tubli mees, *er.* meremees, madrus; *üliõpilaste sl.* sportlike kalduvustega nooruk ◇ **a** ~ **eater** tubli sööja
heat [hi:t] **1.** *s.* kuum(us), palavus, soojus; kihk, ägedus, viha; kiim, ind (-nna); *sport* (üksik)jooks, (üksik)võistlus, eeljooks, -võistlus; *sl.* surve, surveavaldus, «press»; **2.** *v. t. & i.* kuumutama (*ka tehn.*); kuumendama, kuumaks ajama, soojendama, kütma (*ka piltl.*); kuumenema, kuumaks minema ◇ **in** ~ *põll.* innal; **specific** ~ *füüs.* erisoojus; **red (white)** ~ (*kuumutatava metalli*) punane (valge) hõõgus; **prickly** ~ higivistrikud, *er.* (troopikamail esinev) higinäärmepõletik; **trial** ~ *sport* eeljooks, -võistlus; **final** ~ *sport* lõppjooks, -võistlus; **dead** ~ *sport* otsustamata võistlus, rind-rinnaga lõpetamine
heated ['hi:tid] *a.* kuumutatud; soojendatud, köetud; äge, ärritunud, vihane

heatedly ['hi:tidli] *adv.* ägedalt, ärritunult, vihaselt
heater ['hi:tə] *s.* kuumuti, soojendi; kuumendaja, soojendaja, kütja; *tehn.* küttekeha; kuumutusseadis, -ahi
heath [hi:θ] *s.* nõmm; kanarbikuline, *er.* kanarbik *ja* erika (= **heather**)
heath-bell ['hi:θbel] *s.* kanarbikuõis
heath-cock ['hi:θkɔk], *Am. ka* **heath-bird** ['hi:θbə:d] *s.* (isa)teder
Heathcote ['hi:θkət] *pn.*
heathen ['hið(ə)n] **1.** *a.* paganlik, paganausku, pagana; **2.** *s.* pagan; *piltl.* vaimuvalguseta isik ◇ **the** ~ paganad
heathendom ['hi:ð(ə)ndəm] *s.* paganus; paganusmood; paganad
heathenish ['hi:ð(ə)niʃ] *a.* paganlik, pagana; paganataoline
heathenism ['hi:ð(ə)nizm] *s.* paganus, paganausk
heather ['heðə] *s.* kanarbik; erika ◇ **mountain** ~ soomuskanarbik *või* kivikanarbik; ~ **mixture** segavärviline riie
heather-bell ['heðəbel] *s.* soo-erika *või* hall erika; kanarbikuõis (= **heath-bell**)
heathery ['heðəri] *a.* kanarbiku(li)ne, kanarbikutaoline; kanarbikurikas, -rohke
Heathfield ['hi:θfi:ld] *pn.*
heath-grass ['hi:θgrɑ:s] *s. bot.* harilik kastekaer
Heathrow ['hi:θrou] *pn.*
heathy ['hi:θi] *a.* nõmmene, nõmmetaoline; nõmmerikas
heating ['hi:tiŋ] *s.* kuumutus, kuumendus; kütmine, küte ◇ **central** ~ keskküte
Heaton ['hi:tn] *pn.*
heat-spot ['hi:tspɔt] *s.* kuumavistrik; (*suvel kuumaga ilmuv*) tedretäht, -tähn
heat-stroke ['hi:tstrouk] *s. med.* kuumarabandus
heat-wave ['hi:tweiv] *s. meteor.* kuumalaine
heave [hi:v] **1.** *v. t. & i.* (*pret. & p. p.* **-ed**, *mer. ka* **hove** [houv]; **-vable**) tõstma, (üles) vinnama, kergitama, hiivama; *fam.* viskama; sikutama, tõmbama (*millestki* **at**); kerkima, tõusma; voogama; lõõtsu(ta)ma; **2.** *s.* tõstmine, (üles)vinnamine, hiivamine; kerkimine, kerge (*ka geol.*); *pl. vet.* rinnutus, hingeldustõbi, (*er. hobusel*) puuslak ◇ **to** ~ **anchor** ankrut hiivama; **to** ~ **a sigh** (sügavasti) ohkama; **to** ~ **in sight** nähtavale ilmuma (*er. laeva kohta*); **to** ~ **to** (*laeva*) peatama; (*laeva kohta*) peatuma; ~ **ho!** tõmba, uuh! (*madruste hüüatus ankruhiivamisel*), üks, kaks — korraga!; **frost** ~ külmakerge
heaven ['hevn] *s.* taevas; *pl.* (**the** ~**s**) taevalaotus, -võlv ◇ **the seventh** ~ (**the** ~ **of** ~**s**) seitsmes taevas; **by H-!** jumala pärast!; **good** ~**s!** helde taevas!; **for** ~**'s sake** taeva pärast!
heaven-born ['hevnbɔ:n] *a.* taevast sündinud, taevalik
heavenly ['hevnli] **1.** *a.* (**-iest**) taevane, taevalik, jumalik, taeva-; oivaline, õevane, suurepärane; **2.** *adv.* taevalikult, jumalikult ◇ ~ **bodies** taevakehad; **the** ~ **city** taevalinn, paradiis
heavenward ['hevnwəd] *adv.* taeva poole
heavily ['hevili] *adv.* raskesti, raskelt, rängasti, rängalt
heaviness ['hevinis] *s.* raskus, raskekaalulisus, kaalukus, ränkus; raskepärasus, kohmakus; raskemeelsus, kurbus ◇ ~ **of the eyes** unisus
heaving ['hi:viŋ] **1.** *vt.* **heave**; **2.** *s. er.* (*pinnase*) kerkimine, kerge (-rke)
Heaviside ['hevisaid] *pn.* ◇ ~ **layer** *füüs.* Heaviside'i kiht
heavy ['hevi] *a.* (**-ier, -iest**) raske, raskekaaluline, kaalukas, ränk; koormatud (*millegagi* **with**); tormine (*ilma kohta*), lainetav (*mere kohta*); raskesti seeditav (*toidu kohta*); raskepärane, kohmakas; tõsine, kurb, rõhuv, sünge ◇ ~ **dose** tugev (*või* tubli) annus; ~ **gale** tugev torm; ~ **growth** lopsakas kasv; ~ **hydrogen** *füüs., keem.* raske vesinik, deuteerium; ~ **industry** rasketööstus; ~ **meal** rikkalik söömaaeg; ~ **metal** *fam.* raskesuurtükiväg i (= ~ **artillery**); *piltl.* kaalukad väited; ~ **rain** ränk vihm(asadu); ~ **sea** tormine meri; ~ **water** *füüs., keem.* raske vesi; ~ **in** (*or* **on**) **hand** suuraudu sikutav (*hobuse kohta*); *piltl.* igav, raskesti lõbustatav; **to lie** ~ raskelt lasuma, koormama
heavy-duty ['hevidju:ti] *a.* eriti vastupidav; *tehn.* rasketöö-, suure jõudlusega
heavy-laden ['hevi'leidn] *a.* raskelt koormatud

heavy-weight ['heviweit] *s. sport* raskekaal; raskekaallane; *piltl. fam.* tüse jõud
hebdomadal [heb'dɔməd(ə)l] *a.* nädala-, nädaliti ilmuv
Hebe ['hi:bi(:)] *s. müt.* Hebe (*kreeka noorusejumalanna, jumalate viinakallaja*); *nalj.* naiskelner, kõrtsitüdruk
hebetude ['hebitju:d] *s.* nürimeelsus, (vaimne) tõntsus
Hebraic [hi(:)'breiik] *a.* (**-ically**) heebrealik, heebrea-
Hebraism ['hi:breiizm] *s.* hebraism
Hebraist ['hi:breiist] *s.* hebraist
Hebrew ['hi:bru:] **1.** *s.* heebrealane; *Am.* juut; heebrea keel; **2.** *a.* heebrea, heebreakeelne; *Am.* juudi
Hebrides ['hebridi:z] *pn.* Hebriidid
Hebron ['hi:brɔn, 'heb-] *pn.*
Hecate ['hekəti(:)] *s. müt.* Hekate (*kreeka nõidusjumalanna*)
hecatomb ['hekətoum, -tɔm, -tu:m] *s. aj.* hekatomb; *piltl.* suured tapatalgud
heck [hek] *s. & interj. fam.* põrgu (= **hell**); *tarvit. peam. kirumissõnana*, näit. **by** ~**!** kirevase pärast!; **what the** ~ **...!** mis pagana ...
heckle ['hekl] **1.** *v. t.* valjult küsitlema, küsimustega kiusama (*er. valimiskandidaati*); *vrd.* **hackle I**; **2.** *s.* = **hackle I**
hectare ['hekta:, -tɛə] *s.* hektar
hectic ['hektik] **1.** *a.* (**-ically**) tiisikusene; palaviku(li)ne, õhetav, ärev; *fam.* metsik, kirglik; **2.** *s.* tiisikuspalavik, haiglane õhetus; tiisikushaige
hecto- ['hekto] *ühendeis* sada-, (*võõrsõnades*) hekto-
hectogram(me) ['hektogræm] *s.* hektogramm (*100 grammi*)
hectograph ['hektogrɑ:f, -græf] *s.* hektograaf, šapirograaf
hectolitre, *Am.* **-liter** ['hektoli:tə] *s.* hektoliiter (*100 liitrit*)
hectometre, *Am.* **-ter** ['hektomi:tə] *s.* hektomeeter (*100 meetrit*)
Hector I ['hektə] *pn.*
hector II ['hektə] **1.** *s. haruld.* teiste heidutaja, hirmuvalitseja, kärkija; **2.** *v. t. & i.* heidutama, hirmutama, kärkima
Hecuba ['hekjubə] *pn.* Hekabe
he'd [hi:d] = **1. he had**; **2. he would**
heddle ['hedl] *tekst.* **1.** *s. haril. pl.* niis; **2.** *v. t.* niietama, niide panema ◇ ~**-eye** niiesilm
hedge [hedʒ] **1.** *s.* hekk, põõsastara, elavtara; kaitsetara; kaitsevall; *piltl.* kaitse, ettevaatusabinõu; **2.** *v. t. & i.* hekiga ümbritsema *või* kaitsma (**off, in**); (*võimalikkude kahjude vastu*) kindlustuma (*er. kihlvedudel*); (*otsesest vastusest*) kõrvale puiklema, puiklevalt rääkima *või* toimima (*mingis asjas* **on**) ◇ **-ed in** (*or* **about, round**) **with difficulties** raskustest ümbritsetud, raskustega seotud
hedgehog ['hedʒhɔg] *s.* siil (-i); *Am.* okassiga (= **porcupine**); *piltl.* «okkaline» isik; *bot.* ogaline viljakate ◇ ~ **cactus** (*or* **thistle**) *bot.* siilkaktus
hedge-hop ['hedʒhɔp] *v. i.* (**-pp-**) *av. fam.* madallennul lendama
hedge-nettle ['hedʒnetl] *s. bot.* nõianõges
hedgerow ['hedʒrou] *s.* hekipõõsastik, piirdehekk
hedge-sparrow ['hedʒspærou] *s. zool.* võsaraat
hedonic [hi:'dɔnik] *a.* hedooniline, lõbuline, lõbu-
hedonism ['hi:donizm] *s.* hedonism (*vanakreeka filosoofiline õpetus lõbust kui kõrgeimast hüvest*); lõbuotsimine, nautlemine
hedonist ['hi:donist] *s.* hedonist; lõbuotsija, nautleja
hedonistic [hi:do'nistik] *a.* hedonistlik, hedonismi-
heebie-jeebies ['hi:bi'dʒi:biz] *s. pl. Am. sl.* pabin, ähm, ärevus
heed [hi:d] **1.** *v. t.* tähele panema, märkama, hoolima; **2.** *s.* tähelepanu, hool ◇ **to take** (*or* **pay, give**) ~ tähele panema, kuulda võtma
heedful ['hi:df(u)l] *a.* (**-lly**) (*midagi*) tähelepanev, (*millestki*) hooliv (**of**); järelemõtlik
heedless ['hi:dlis] *a.* tähelepanematu, hoolimatu (**of**); järelemõtlematu
hee-haw ['hi:'hɔ:] **1.** *s.* hii-haa (*eesli karjumine*); vali (hirnuv) naer; **2.** *v. i.* (*eesli kohta*) hirnuma, hirnatama; hirnuvalt naerma
heel I [hi:l] **1.** *s.* kand, konts (*jalal, sukal, saapal*); (*viiulipoogna, golfinuia jms.*) konts, kontsuosa; *Am. sl.* vilets vennike, närukael; *pl.* jalad, (*looma*) tagajalad; **2.** *v. i.*

& t. kannaga (*või* kontsaga) varustama (*sukka, saabast*); kontsi (*või* kontsaplekke) alla lööma; kannaga puutuma; (*golfipalli*) kepikontsuga lööma; (*jalgpalli*) saapakontsaga lööma ◇ **at** ~ kannul; **at** (*or* **on**) **smb.'s** ~**s** kellegi kannul *või* jälgedes; **down at** ~ lääpatallatud kontsaga (*kinga kohta*); viletsate kingadega, viletsalt rõivais (*isiku kohta*); **to** ~ otse kannul (*koera kohta*); **to bring to** ~ taltsutama, ohjeldama; **head over** ~**s** uperpalli, uperkuuti; *piltl.* ülepeakaela; **to cool** (*or* **kick**) **one's** ~**s** (pikemat aega) sunnitult ootama; **to kick up one's** ~**s** tagant üles lööma, määratsema; **to clap** (*or* **lay**) **by the** ~**s** pokri pistma; **to show a clean pair of** ~**s** (*or* **to take to one's** ~**s**) kiiresti jalga laskma; **to have the** ~**s of** (*kellestki*) kiiremini jooksma; **to turn on one's** ~ kanna pealt ümber pöörduma; ~ **of Achilles** Achilleuse kand, nõrk koht, nõrkus; ~ **tendon** *anat.* kannakõõlus

heel II [hi:l] *mer.* **1.** *v. i. & t.* külgkallutuma, küljele kallutuma, külgkalduma, küljele kalduma (*laeva kohta*); külgkallutama, küljele kallutama (*laeva*); **2.** *s.* (*laeva*) külgkalle, kreen

heel-and-toe ['hi:lən'tou] *a. sport* «kontsa-ja-varba» ◇ ~ **walk(ing)** määrustekohane käimine

heelball ['hi:lbɔ:l] *s.* (*kingsepa*) must poleer(imis)vaha

heeler ['hi:lə] *s.* kontsaplekkide panija; *Am. sl.* kannulkäija, sabarakk

heeling I ['hi:liŋ] *s.* kandadega (*või* kontsadega) varustamine; (*suka*) kannamaterjal (*vt.* **heel** I)

heeling II ['hi:liŋ] *s. mer.* (*laeva*) külgkalle, kreen (*vt.* **heel** II)

heelpiece ['hi:lpi:s] *s.* kontsaplekk

heeltap ['hi:ltæp] *s.* kontsaplekk; õlle- *või* viinapära (*klaasi põhjas*)

heft [heft] *Am.* **1.** *s.* kaal, raskus; **2.** *v. t.* kergitama, tõstma, raskust määrama

hefty ['hefti] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** kaalukas, tüse, tugev, kopsakas

Hegel ['heig(ə)l] *pn.*

Hegelian [hi'gi:liən] **1.** *a.* hegeliaanlik, heegellik; **2.** *s.* hegeliaan, heegellane

hegemony [hi(:)'geməni, -'dʒem-, 'hi:-, 'he-] *s.* hegemoonia, esivõim, ülevõim, juhtiv võim

hegira, -jira ['hedʒirə, hi'dʒaiərə] *s.* hedžra, hidžra (*Muhamedi põgenemine Mekast Mediinasse a. 622; islami ajaarvamise algus*); kiire põgenemine

he-goat ['hi:gout] *s.* sikk, sokk

Heidelberg ['haid(ə)lbə:g] *pn.*

heifer ['hefə] *s.* õhvake(ne), mullikas

heigh [hei] *interj.* hei! ◇ ~**-ho** võeh!, oeh!, oi-jah!

height [hait] *s.* kõrgus, (*inimese*) pikkus; kõrgendik; kõrgustipp, haripunkt ◇ **at its** ~ haritipul; **the** ~ **of folly** meeletuse tipp

heighten ['haitn] *v. t. & i.* kõrgendama; suurendama, rohkendama; kõrgenema

Heinie ['haini] *s. Am. sl.* frits, (tüüpiline) sakslane

heinous ['heinəs] *a.* jäle, jälk, nurjatu

heir [ɛə] *s.* pärija ◇ **to be** ~ **to** (*kelleltki*) pärima, (*kellegi*) pärijaks olema; ~ **apparent** otsene ümberlükkamatu õigusega (trooni)pärija; ~ **presumptive** eeldatav (trooni)pärija, (trooni)pärija, kelle pärimisõigus võib tühistuda otsese pärija sündimise puhul; ~ **to the throne** troonipärija

heir-at-law ['ɛərət'lɔ:] *s. jur.* seaduslik pärija

heirdom ['ɛədəm] *s.* pärijaks olek, pärilus, pärimisjärglus; pärand, pärus

heiress ['ɛəris] *s.* pärijanna, naispärija; *er.* rikas pärijanna

heirloom ['ɛəlu:m] *s.* (perekonnas põlvest põlve) pärandatud ese, pärandiese

heist [haist] *Am. sl.* **1.** *v. t.* (relvaga ähvardades) röövima; varastama; **2.** *s.* (relvaga ähvardades) röövimine; vargus

hejira ['hedʒirə, hi'dʒaiərə] = **hegira**

held [held] *vt.* **hold**

Helen ['helin] *pn.*

Helena ['helinə, he'li:nə] *pn.*

heliacal [hi'laiəkəl] *a. astr.* heliaakiline, päikese-

helical ['helik(ə)l] *a.* keeritsjas, keeritsjooneline; spiraalne (*vt.* **helix**) ◇ ~ **gear** *tehn.* spiraalhammasratastega ajam; kruviajam; ~ **line** kruvijoon; ~ **motion** kruviliikumine

Helicon I ['helikən] *pn.* Helikon (*mägi, muusade asupaik kreeka mütoloogias*)

helicon II ['helikən] *s. muus.* helikon (*suur puhkpill*)

helicopter ['helikɔptə] *s.* helikopter, kopter

Heligoland ['heligo(u)lænd] *pn.* Helgoland

helio- ['hi:lio] *ühendeis* päikese-, (*võõrsõnades*) helio-

heliocentric [hi:lio'sentrik] *a.* **(-ically)** *astr.* heliotsentriline, päikesekeskene

heliograph ['hi:liogrɑ:f] **1.** *s. astr., meteor., mil.* heliograaf; **2.** *v. t.* heliograafi abil signaliseerima

heliogravure ['hi:lio(u)grə'vjuə] *s. trük.* heliogravüür

heliometer [hi:li'ɔmitə] *s. astr.* heliomeeter

Heliopolis [hi:li'ɔpəlis] *pn.*

Helios ['hi:liɔs] *s. müt.* Helios (*kreeka päikesejumal*)

helioscope ['hi:liəskoup] *s. astr.* helioskoop

heliotherapy [hi:lio'θerəpi] *s. med.* helioteraapia, päikeseravi

heliotrope ['hi:liətroup, 'hel-] *s. bot.* heliotroop (*ilutaim*); heliotrooplilla värv(us); heliotroobi lõhn; *min.* heliotroop (*täpiline poolvääriskivi*); *tehn.* heliotroop (*peegeldusriist*) ◇ **winter** ~ *bot.* lõhnav katkujuur

heliotropic [hi:liə'trɔpik] *a. bot.* heliotroopiline, fototroopiline, päikese (*või* valguse) järgi suunduv

heliotropism [hi:li'ɔtrəpizm] *s. bot.* heliotropism, fototropism, päikese- *või* valgussuundus

helium ['hi:liəm] *s. keem.* heelium (sümbol **He**)

helix ['hi:liks, 'hel-] *s.* (*pl.* **helices** ['helisi:z]) kruvijoon; spiraaljoon (*er. arhitektuuris*); *anat.* kõrvapalistus, heliks; spiraalse karbiga tigu

hell [hel] *s.* põrgu (*ka piltl.*); (*kirumissõnana*) põrgu, pagana; mängupõrgu; *Am.* pummelung ◇ **like** ~ põrgulikult, pagana (palju); ~ **of a** *er. Am.* pagana, kuradima; **what the** ~ **do I care?** mis pagan mina sellest hoolin?; **to raise** ~ *Am. fam.* (põrgulikku) mürtsu tegema; **to ride** ~ **for leather** tuhatnelja ratsutama

he'll [hi:l] = **he will; he shall**

Hellas ['helæs] *pn.*

hellbender ['helbendə] *s. Am.* **1.** *zool.* hellbender (*sabakonnaline*); **2.** *sl.* pöörane pummelung, marujooming; marujoodik

hellbent ['helbent] *a. Am. sl.* pööraselt põikpäine; hoolimatult püüdlev (*midagi* **on, for**)

hell-cat ['helkæt] *s.* tige eit, nõiamoor

hellebore ['helibɔ:] *s. bot.* lumeroos, seatubakas ◇ **false** ~ *bot.* upsujuur; *ka* adoonis

helleborine ['helibɔrain] *s. bot.* tolmpea; neiuvaip

Hellene ['heli:n] *s.* hellen, kreeklane

Hellenic [he'li:nik, -'len-] *a.* helleni, kreeka

Hellenism ['heli(:)nizm] *s.* hellenism

Hellenistic [heli(:)'nistik] *a.* hellenistlik

Hellespont ['helispɔnt] *pn.* Hellespontos

hell-hound ['helhaund] *s.* põrgukoer; põrguline, kurat (*ka piltl.*)

hellion ['heliən] *s. Am. fam.* taltsutamatu võrukael, mürtsumees, ulakas poiss, sänikael

hellish ['heliʃ] *a.* põrgulik

hello [he'lou] = **hullo**

helluva ['heləvə] *Am. fam.* = **hell of a** (*vt.* **hell**)

helm I [helm] *s.* tüüripuu, -pinn, -kang, -ratas, roolipuu, -pinn, -kang, -ratas; *piltl.* tüür, rool, juhtimine ◇ ~ **alee** (*or* **down**)! *mer.* luhva!; ~ **aweather** (*or* **up**)! *mer.* valla!; **to take the** ~ juhtimist enda kätte võtma

helm II [helm] *s. arh.* = *järgm.*

helmet ['helmit] *s.* kiiver

helminth ['helminθ] *s. zool.* helmint, ussnugiline, sooleuss

helminthic [hel'minθik] **1.** *a.* ussnugilis-; **2.** *s. med.* ussiajati, ussirohi

helminthology [helmin'θɔlədʒi] *s.* helmintoloogia

helmsman ['helmzmən] *s.* (*pl.* **-men**) tüürimees, roolimees

helot ['helət] *s. aj.* **(H-)** heloot (*muistse Sparta riigiori*); *piltl.*, **(h-)** ori

help [help] **1.** *v. t.* (*pret.* ~**ed**, *arh.* **holp** [houlp]; *p. p.* ~**ed**, *arh.* **holpen** ['houlpən]) aitama, avitama, abistama; (*toitu*) ulatama (**to**); (*lauas toitu*) jagama; (*midagi ebasoovitavat*) ära hoidma, vältima; **2.** *s.* abi, kaasabi, abistus; abiline; *Am.* teenija; väljapääs (*raskusest*); toiduannus (= **help-**

ing) ◇ **so ~ me God!** jumala tõsi!; **to ~ a lame dog over a stile** hädas abi andma; **to ~ smb.** to kellelegi (*midagi, er. toitu*) ulatama, kellelegi (*millegi*) kättesaamisel abiks olema; **to ~ oneself to** enesele võtma; **~ yourself!** (palun,) võtke ise!; (palun,) võtke endale (toitu) ette!; **it can't be ~ed** pole midagi parata; **how can I ~ it?** mis mina sinna võin parata?; **I cannot ~ laughing** ma pean paratamatult naerma, ma ei suuda naeru tagasi hoida; **to ~ forward** (*or* **on**) edasi aitama, jõutama, toetama; **~ me on with my coat** aita mulle mantel selga tõmmata; **can I be of any ~?** kas ma võin kuidagi abiks olla?; **it wasn't (of) much ~** sellest polnudki suurt abi; **there is no ~ for it** (sinna) pole midagi parata; **~!** **~!** appi! appi!

helper ['helpə] *s.* aitaja, avitaja, abistaja; (lauas) toidujagaja

helpful ['helpf(u)l] *a.* (**-lly**) abikas, abivalmis; kasulik

helping ['helpiŋ] *s.* aitamine, avitamine, abistamine; *er.* toiduannus, portsjon

helpless ['helplis] *a.* abitu

helplessness ['helplisnis] *s.* abitus

helpmate ['helpmeit], **-meet** [-mi:t] *s.* kaaslane, abiline; abikaasa

Helsingfors ['helsiŋfɔ:z], **Helsinki** ['helsiŋki] *pn.* Helsingi

helter-skelter ['heltəskeltə] *adv.* ülepeakaela, läbisegi

helve [helv] *s.* (*kirve, haamri jms.*) vars ◇ **to throw the ~ after the hatchet** ühele kaotusele teist lisama

Helvetia [hel'vi:ʃiə] *pn. poeet.* = **Switzerland**

Helvetian [hel'vi:ʃ(ə)n] *a. & s.* = **Swiss**

hem I [hem] **1.** *s.* palistus, (palistatud) ääris; **2.** *v. t.* **(-mm-)** palistama, ääristama; piirama, sulgema **(in, about, round, around)**

hem II [hem, h(ə)m] **1.** *interj.* (*ka* **h'm, hum** [hʌm, h(ə)m]) hm!; **2.** *s.* kõhatus, kõhklev häälitsus; **3.** *v. i.* **(-mm-)** kõhklevalt hm! häälitsema; (tähelepanu tõmbamiseks) köhatama ◇ **to ~ and haw** *vt.* **hum I**

hema- = **haema-**

he-man ['hi:mæn] *s.* (*pl.* **-men**) *Am. sl.* täitsamees, täismees, mehine mees

Hemans ['hi:mənz] *pn.*

hemi- ['hemi] *pref.* pool-, (*võõrsõnades*) hemi-

hemicellulose [hemi'seljulous] *s. keem., bot.* hemitselluloos

hemicycle ['hemisaikl] *s.* pooltsükkel, poolring (*vrd.* **semicircle**)

hemidemisemiquaver [hemidemisemi'kweivə] *s. muus.* kuuekümneneljandiknoot

hemihedral [hemi'hi:drəl] *a. min.* hemieedriline, pooltahkne

Heming ['hemiŋ] *pn.*

Hemingway ['hemiŋwei] *pn.*

hemiplegia [hemi'pli:dʒiə] *s. med.* hemipleegia, ühepoolne halvatus

hemisphere ['hemisfiə] *s.* hemisfäär, poolkera (*er. geogr., anat.*)

hemispheric(al) [hemi'sferik(əl)] *a.* hemisfääriline, poolkeraline

hemistich ['hemistik] *s. pros.* poolvärss, pool värsirida

hem-line ['hemlain] *s.* (*rõiva*) äärisejoon, (*er. seeliku*) äärisekõrgus (maast)

hemlock ['hemlɔk] *s. bot.* surmaputk (= **poison ~**); surmaputkest saadav mürk *või* arstim; *piltl.* mürk, mürgikarikas; tsuuga, *ka* kanada tsuuga (= **~ fir** *or* **~ spruce**) ◇ **water ~** *bot.* mürkputk; *ka* vesiputk

hemo- = **haemo-**

hemp [hemp] *s.* kanep; *nalj.* poomisnöör; (*ka* **Indian ~**) marihuaana, hašiš (*india kanepist saadav narkootikum*) ◇ **Indian ~** india kanep; kanep-koerakool (= **~ dogbane**)

hempen ['hempən] *a.* kanepine, kanepist, kanep(i)-

hemp-nettle ['hempnetl] *s. bot.* kõrvik (*umbrohi*)

hem-stitch ['hemstitʃ] **1.** *s.* pilutus, pilupalistus; **2.** *v. t.* pilupalistusega ääristama

hen [hen] *s.* kana; (*mõni teine*) emane lind; *atrib.* emane, emä- (*linnu kohta*); *nalj.* naine

henbane ['henbein] *s. bot.* pöörirohi, *er.* koera-pöörirohi, maruhein

henbit ['henbit] *s. bot.* hõlmlehine iminõges

hence [hens] *adv. arh., poeet.* siit (*ka* **from ~**); ära, nüüdsest peale; sellest, järelikult, seepärast ◇ **a week ~** nädala pärast, nädal hiljem; **~!** ära!, minema!; **to go ~** siit (maailmast) lahkuma, surema

henceforth [hens'fɔ:θ], **henceforward** [hens'fɔ:wəd] *adv.* nüüdsest peale, siitpeale, edaspidi

henchman ['hentʃmən] *s.* (*pl.* **-men**) *aj.* kilbikandja, kannupoiss; truu kaaslane; *er. Am.* sõnakuulelik käsilane, sabarakk

hen-coop ['henku:p] *s.* kanakuut

hendeca- ['hendekə] *ühendeis* üksteist-, üheteistkümne-, (*võõrsõnades*) hendeka-

hendecasyllabic [hendekəsi'læbik] *a. pros.* (**-ically**) hendekasüllaabiline, üheteistkümnesilbiline (*värsi kohta*)

hendecasyllable [hendekə'siləbl] *s. pros.* hendekasüllabus, üheteistkümnesilbiline värss

Henderson ['hendəsn] *pn.*

hendiadys [hen'daiədis] *s. kirj.* hendiadüoin, hendiadüs, «üks kahe kaudu» (*kõnefiguur, kus ühe mõiste väljenduseks tarvitatakse kahte «ja»-ga ühendatud sõna, näit.* **nice and warm = nicely warm**)

Hendon ['hendən] *pn.* (*Londoni eeslinn tähtsa lennuväljaga*)

Hengist ['heŋgist] *pn.* ◇ **~ and Horsa** *aj.* (*kaks venda, kelle juhtimisel anglosaksid umbes a. 450 tungisid praegusele Kagu-Inglismaale*)

hen-harrier ['hen'hæriə] *s. zool.* väljaloorkull, jänesekull

Henley ['henli] *pn.*

henna ['henə] *s. bot.* henna(põõsas); *keem., tehn.* henna (*punakaspruun värvaine*)

hen-party ['henpɑ:ti] *s. fam.* (ainult) naiste koosviibimine; *vrd.* **stag-party**

henpecked ['henpekt] *a.* tuhvlialune, naise valitsuse all olev (*mehe kohta*)

Henrietta [henri'etə] *pn.*

hen-roost ['henru:st] *s.* kanaõrs

Henry I ['henri] *pn.*

henry II ['henri] *s. füüs.* henri (*induktiivsuse ühik, lüh.* **H**)

hep I [hep] *a. Am. sl.* teadlik (*millestki* **to**); kogenud, elutark (*millegi suhtes* **for**) ◇ **to be (get) ~ to** (*millestki*) teadlik olema (teadlikuks saama)

hep II [hep] = **hip II**

hepatic [hi'pætik] *a.* maksa-, hepaatiline; maksakarva (pruun); maksale kasulik ◇ **~ disease** *med.* maksahaigus; **~ lobe** *anat.* maksasagar; **~ starch** *füsiol., keem.* maksatärklis, glükogeen

hepatica [hi'pætikə] *s. bot.* sinilill

hepatite ['hepətait] *s. min.* hepatiit

hepatitis [hepə'taitis] *s. med.* maksapõletik, hepatiit

Hepburn ['hebə(:)n] *pn.*

hepcat ['hepkæt] *s. Am. sl.* svingimängija; svingi- *või* džässifanaatik; tantsunarr

Hephaestus [hi'fi:stəs] *s. müt.* Hephaistos (*kreeka tulejumal*)

Hepplewhite ['heplwait] **1.** *pn.*; **2.** *s.* Hepplewhite'i stiil (*teatav inglise XVIII saj. mööblistiil*)

hepster ['hepstə] *Am. sl.* **1.** = **hepcat; 2. hipster I**

hepta- ['heptə] *ühendeis* seitse-, seitsme-, (*võõrsõnades*) hepta-

heptachord ['heptəkɔ:d] *s. muus.* heptakord

heptagon ['heptəgən] *s. mat.* seitsenurk, heptagoon

heptagonal [hep'tægən(ə)l] *a. mat.* seitsenurkne, heptagonaalne

heptane ['heptein] *s. keem.* heptaan

heptarchy ['heptɑ:ki] *s.* seitsmevalitsus, heptarhia; *er.* **(H-)** *aj.* paljude iseseisvate anglosaksi kuningriikide (tähtsamaid neist seitse) ajajärk enne nende ühinemist IX sajandil

Hepworth ['hepwə:θ] *pn.*

her [hə:, hə, ə] **1.** *pron.* (*objektikääne sõnast* **she**) teda; temale; *fam.* tema (*nominatiivi asemel, näit.* **that's ~** see on tema); **2.** *poss. a.* (*tarvit. ainult atributiivselt, substantiivi ees*) tema, ta, (tema) oma; *vrd.* **hers**

Hera ['hiərə] *s. müt.* Hera (*kreeka taevajumalanna*)

Heracles ['herəkli:z] *pn.* Herakles

Heraclitus [herə'klaitəs] *pn.* Herakleitos

herald ['her(ə)ld] **1.** *s.* heerold; sõnumitooja; eelkäija, (*kellegi või millegi tuleku*) kuulutaja; **2.** *v. t.* (*kellegi või millegi tulekut*) kuulutama ◇ **H-s' College** (Inglise) vapiametkond; **~ at arms** vapiametnik

heraldic [he'rældik] *a.* heraldiline, heraldika-, vapindus-, vapi- ◇ **~ bearings** vapp

heraldry ['herəldri] *s.* heraldika, vapindus, vapiteadus

herb [hə:b, *van. ja Am. ka* ə:b] *s.* rohttaim, rohi; ravimtaim; maitse- *või* lõhnarohi, ürt ◇ **sweet ~s** vürtsitaimed, -rohud; **~ bennet** mõõl (= **avens**); **~ Christopher** siu-

mari (= **baneberry**); ~ **of grace** ruut (*rohttaim*; = **rue**); ~ **of friendship** ümaralehine kukehari; ~ **Paris** ussilakk (= **true-love**); ~ **Robert** haisev kurereha

herbaceous [hə:'beiʃəs] *a.* rohttaime-, rohu-; rohtjas, rohtne, rohutaoline, -rikas

herbage ['hə:bidʒ] *s.* rohi, rohtkate; *jur.* karjatamisõigus

herbal ['hə:b(ə)l] **1.** *a.* rohu-; **2.** *s. haruld.* rohuraamat, raamat rohttaimede (*er.* ravimtaimede) kohta

herbalist ['hə:bəlist] *s.* rohttaimede tundja; ravimtaimede müüja

herbarium [hə:'bɛəriəm] *s.* (*pl.* ~**s**, **-ria** [-riə]) *bot.* herbaarium

Herbert ['hə:bət] *pn.*

herbicide ['hə:bisaid] *s. põll.* herbitsiid, umbrohumürk

herbivore ['hə:bivɔ:] *s. zool.* herbivoor, rohusööja (loom)

herbivorous [hə:'bivərəs] *a.* herbivoorne, rohusööja, taimesööja

herborize ['hə:bəraiz] *v. i.* taimi (*er.* rohttaimi) koguma, herbariseerima, botaniseerima

Herculaneum [hə:kju'leiniəm] *pn.*

Herculean [hə:'kju:liən, hə:kju'li:ən] *a.* herkuleslik, vägilaslik; üliraske

Hercules ['hə:kjuli:z] **1.** *pn.* Herakles; **2.** *s.* vägilane, tugev mees ◇ **the Pillars of** ~ Heraklese sambad (*kaljud kummalgi pool Gibraltari väina*); ~ **beetle** *zool.* herkulesmardikas

herd [hə:d] **1.** *s.* kari (*ka piltl.*), hulk; karjane, karjus (*er. liitsõnades*); **2.** *v. i. & t.* karjana kogu(ne)ma, karjas liikuma **(with, together)**; karjatama, karja hoidma; (nagu) karja ajama; kokku ajama

herd-book ['hə:dbuk] *s.* tõu(karja)raamat

herdsman ['hə:dzmən] *s.* (*pl.* **-men**) karjane, karjus

here [hiə] **1.** *adv.* siin, siia; **2.** *s.* käesolev koht *või* punkt ◇ ~ **below** siin maa peal; **look** ~**!** kuule!, kuulge!; ~ **and there** siin ja seal; **neither** ~ **nor there** ei kuulu asja juurde, ei puutu asjasse, pole tähtis; ~**'s to you!** teie terviseks!; ~ **you** (*or* **we**) **are!** noh näete!; olge lahked!; ~ **goes!** läheb lahti!; **from** ~ siit (peale); **up to** ~ siiani, selle kohani

hereabout(s) ['hiərəbaut(s)] *adv.* siin ümbruses, siin ligidal

hereafter [hiə'rɑ:ftə] **1.** *adv.* nüüdsest peale, tulevikus; tulevases elus; **2.** *s.* tulevik; tulevane elu

hereat ['hiə'ræt] *adv. arh.* selle peale

hereby ['hiə'bai] *adv.* se(ll)ega, selle tõttu, seetõttu; *arh.* siinjuures

hereditable [hi'reditəbl] *a.* päritav, pärimise teel saadav

hereditarian [hiredi'teəriən] *s.* pärilikkusse uskuja, pärilikkust tähtsaks pidaja

hereditary [hi'reditəri] *a.* **(-ily, -iness)** päritud, pärilik, päruslik, pärus-, hereditaarne

heredity [hi'rediti] *s.* pärivus, pärilikkus, hereditaarsus

Hereford ['herifəd] *pn.*

herein ['hiə'rin] *adv.* siin (sees), selles

hereinafter ['hiərin'ɑ:ftə] *adv.* allpool (dokumendis mainitud)

hereinbefore ['hiərinbi'fɔ:] *adv.* ülal (dokumendis mainitud)

hereof [hiə'rɔv] *adv. arh.* selle, selle kohta, sellest (= **of this**)

hereon [hiə'rɔn] *adv. arh.* sellel, selle peal (= **on this**)

Herero ['he'riərou] *s.* hereero (*teatava neegrihõimu liige*)

heresiarch [hi'ri:siɑ:k, -z-] *s.* peaketser, ketserite juht, heresiarh

heresy ['herəsi] *s.* ketserlus, (usuline) eksiõpetus, hereesia

heretic ['herətik] *s.* ketser, väärusuline, hereetik

heretical [hi'retik(ə)l] *a.* **(-lly)** ketserlik, väärõpetuslik, hereetiline

hereto ['hiə'tu:] *adv. arh.* selle juurde (= **to this**)

heretofore ['hiətu'fɔ:] *adv.* enne seda, varemalt

hereupon ['hiərə'pɔn] *adv.* selle peale, seepeale, selle järel, seejärel

Hereward ['heriwəd] *pn.*

herewith ['hiə'wið] *adv.* se(ll)ega, siinjuures

Herford ['hə:fəd, 'hɑ:fəd] *pn.*

heritable ['heritəbl] *a.* **(-bly)** päritav, pärandatav, pärilik

heritage ['heritidʒ] *s.* pärand(vara), pärus; pärusosa; *piibl.* valitud pärisosa ◇ **our cultural** ~ meie kultuuripärand

heritor ['heritə] *s.* pärija

hermaphrodite [hə:'mæfrədait] *s. biol.* hermafrodiit, sugukaksiklane

hermaphroditic [hə:mæfrə'ditik] *a.* **(-ically)** *biol.* hermafrodiitne, mõlemasuguline

hermaphroditism [hə:'mæfrədaitizm] *s. biol.* hermafroditism, mõlemasoolisus, sugukaksiklus

hermeneutics [hə:mə'nju:tiks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) hermeneutika (*vanatekstiõpetus*)

Hermes ['hə:mi:z] *s. müt.* Hermes (*kreeka karja- ja kaubandusjumal*)

hermetic [hə:'metik] *a.* **(-ically)** hermeetiline; *haruld.* alkeemiline, maagiline

Hermia ['hə:miə] *pn.*

Hermione [hə:'maiəni] *pn.*

hermit ['hə:mit] *s.* erak, üksiklane, eremiit

hermitage ['hə:mitidʒ] *s.* erakla, eraku (*e.* üksiklase) asupaik; teatav (prantsuse) veinisort

hermit-crab ['hə:mitkræb] *s. zool.* erakvähk

Hermon ['hə:mən] *pn.*

hern [hə:n] *poeet.* = **heron**

Herne [hə:n] *pn.*

hernia ['hə:niə] *s. med.* song, hernia

hero ['hiərou] *s.* (*pl.* **-oes**) sangar, kangelane, heeros; vägilane, vägimees; sõjakangelane; (*jutu, näidendi jms.*) kangelane, peategelane ◇ **H- of the Soviet Union** Nõukogude Liidu kangelane; **H- of Socialist Labour** sotsialistliku töö kangelane

Herod ['herəd] *pn.* Herodes

Herodias [he'roudiəs] *pn.*

Herodotus [he'rɔdətəs] *pn.* Herodotos

heroic [hi'ro(u)ik] **1.** *a.* **(-ically)** sangarlik, kangelaslik, vägilaslik, heroiline; sangar(i)-, kangelas-; **2.** *s.* heroiline värss; *pl.* kõrgelennuline kõne ◇ ~ **age** sangariteajastu (*Kreekas enne Trooja sõjast tagasitulekut*); ~ **poetry** sangariluule; ~ **verse** heroiline värss (*inglise viiejalgne jamb*)

heroin [hi'rouin, 'hero(u)in] *s. farm.* heroiin, diatsetüülmorfiin

heroine ['hero(u)in] *s.* sangaritar, kangelanna, naissangar, -kangelane, heroiin; (*näidendi, jutu jms.*) naiskangelane, pea-naistegelane

heroism ['hero(u)izm] *s.* sangarlikkus, sangarlus, kangelaslikkus, kangelasmeel, heroism

heron ['her(ə)n] *s. zool.* haigur, *er.* hallhaigur, kalakurg (= **common** *or* **grey** ~) ◇ **white** ~ hõbehaigur (= **egret**)

hero-worship ['hiərouwə:ʃip] *s.* sangariaustus, kangelaseaustus, -jumaldus

herpes ['hə:pi:z] *s. med.* ohatis, herpes

Herr [hɛə] *s.* härra (*tarvit. sakslase kohta*)

Herrick ['herik] *pn.*

herring ['heriŋ] *s.* heeringas ◇ **red** ~ suitsuheeringas; *fam.* tähtsamast asjast tähelepanu kõrvalejuhtimiseks tõstatatud küsimus, puru silmapuistamine

herring-bone ['heriŋboun] *s.* heeringarood; kalasabamuster; *tekst.* siksakpiste; *sport* siksaksamm (*suusatamisel*); *atrib.* siksakiline ◇ ~ **ascent** *sport* käärtõus; ~ **gear** *tehn.* noolhammasratastega ajam

herring-pond ['heriŋpɔnd] *s. nalj.* «suur lomp», (põhjapoolne) Atlandi ookean

hers [hə:z] **1.** *pron.* tema oma(d); tema omaksed; **2.** *poss. a.* (*tarvit. ainult predikatiivselt*) tema, tema oma, tema päralt; *vrd.* **her**

Herschel ['hə:ʃ(ə)l] *pn.*

herself [hə(:)'self] *pron.* **1.** *emf.* (tema) ise; (teda) ennast, end; **2.** *refl.* (ise)ennast, (ise)end; *vrd.* **her** *&* **she**

Hertford ['hɑ:(t)fəd] *pn.*

Hertfordshire ['hɑ:(t)fədʃ(i)ə] *pn.*

Herts. [hɑ:ts, hə:ts] *lüh.* = **Hertfordshire**

hertz [hə:ts] *s. füüs.* herts (= **cycle per second**)

Hertz [hə:ts] *pn.*

Hertzian ['hə:tsiən] *a. füüs.* Hertzi ◇ ~ **waves** *el.* Hertzi (elektromagnetilised) lained

Hervey ['hɑ:vi, 'hə:vi] *pn.*

Herzegovina [hɛətsəgo(u)'vi:nə, 'hə:ts-] *pn.* Hertsegoviina

he's [hi:z] = **1. he is; 2. he has**

Hesiod ['hi:siɔd] *pn.* Hesiodos

hesitancy ['hezit(ə)nsi] *s.* kõhklevus, kalduvus kõhelda; *vrd.* **hesitation**

hesitant ['hezit(ə)nt] *a. haruld.* kõhklev, kõhelev, ebalev

hesitate ['heziteit] *v. i.* **(-tor)** kõhklema, kõhelema, ebalema, kahevahel olema; (kõnes) takerduma, kogelema, kokutama

hesitation [hezi'teiʃ(ə)n] *s.* kõhklemine, kõhklus, kõhelus, ebalemine, ebalus, kahe-

vahelolek; (kõnes) takerdumine, kogelemine, kokutamine

Hesperian [hes'piəriən] *a. poeet.* läänе-

Hesperides [hes'peridi:z] *s. pl.* hesperiidid (*neli jumalikku naisolendit, kes valvasid Hera kuldõunu*)

Hesperus ['hesp(ə)rəs] *s.* Hesperos (*muistne Ehatähe nimetus*)

Hesse ['hesi] *pn.* Hessen

Hessian ['he∫(ə)n, 'hesiən] **1.** *a.* hesseni; *Am.* palgasõdurlik, palgaline, palgatav; **2.** *s.* hessenlane; pika säärega (ratsa)saabas (= ~ **boot**); *Am.* palgasõdur, palgaline (*agitaator jms.*); teatav jäme kotiriie ◇ ~ **fly** *zool.* viljasääsk

hest [hest] *arh.* = **behest**

Hester ['hestə] *pn.*

het [het] *p. p. dial. & Am.* kuumutatud, köetud (= **heated**) ◇ ~ **up** *Am. sl.* ülesköetud, ärritatud, vihane; **to get** ~ **up** ärrituma

hetaera [he'tiərə] *s.* (*pl.* **-ae** [-i:]) hetäär, armuke, (haritud) lõbutüdruk

hetaerism [he'tiərizm] *s. aj.* hetärism, rühmaabielu

hetero- ['het(ə)ro] *ühendeis* erinev, eri-, muu-, teisiti, lahk-, (*võõrsõnades*) hetero-

heterocyclic [hetəro'saiklik] *a. keem.* heterotsükliline

heterodox ['het(ə)rədɔks] *a.* heterodoksne, teisitiusklik, mitte õigeusklik

heterodoxy ['het(ə)rədɔksi] *s.* heterodoksia, teisitiusklikkus, mitte-õigeusklikkus, lahkõpetus

heterodyne ['het(ə)rədain] *s. raad.* heterodüün (*kõrgsagedusgeneraator*)

heterogamy [hetə'rɔgəmi] *s. biol.* heterogaamia (*erinevate sugurakkude liitumine*)

heterogeneity [het(ə)rodʒi'ni:iti] *s.* heterogeensus, ebasamasus, erisugusus, eritekkelisus, erinevaist osadest koosnemine, mitteühtlikkus

heterogeneous [het(ə)ro'dʒi:niəs] *a.* heterogeenne, ebasamane, erisugune, eritekkeline, erinevaist osadest koosnev, mitteühtlik

heterogenesis [het(ə)ro'dʒenisis] *s. biol.* heterogenees

heteromorphic [het(ə)ro'mɔ:fik] *a. biol.* heteromorfne, erikujuline

heteromorphous [het(ə)ro'mɔ:fəs] = *eelm.*

heterosexual [het(ə)ro'seksjuəl] *a.* heteroseksuaalne, teisesooihar (*vast.* **homosexual**)

heterosis [hetə'rousis] *s. biol.* heteroos

hetman ['hetmən] *s.* hetman; ataman

Hetty ['heti] *pn.*

heuristic [hjuə'ristik] **1.** *a.* heuristiline, leiutuslik, leiutus-; **2.** *s. haril. pl. (tarvit. sg-na)* heuristika (*süstemaatilised võtted iseseisvalt uutele järeldustele, avastustele ja leiutustele jõudmiseks*) ◇ ~ **method** heuristiline meetod (*er. pedagoogikas*); ~ **programming** heuristiline programm(eer)imine

hew [hju:] *v. t. & i.* (*pret.* ~**ed**; *p. p.* ~**ed, hewn** [hju:n]) raiuma (*maha* **down**; *ära* **off**; *tükkideks* **to pieces**); tahuma (*millekski* **into**); (*kirvega, peitliga*) taguma (**at**) ◇ **to** ~ **out** välja tahuma; **to** ~ **one's way** endale teed raiuma (*ka piltl.*); ~**n goods** tahutud puumaterjal

hewer ['hju:ə] *s.* (puu-, kivi)raiuja, raidur; (söe)kaevur; ◇ ~**s of wood (and drawers of water)** tööorjad

Hewlett ['hju:lit] *pn.*

hewn [hju:n] *vt.* **hew**

hex [heks] *Am. fam.* **1.** *s.* (paha) nõid; (paha) nõidus; halb õnn; **2.** *v. t. & i.* ära nõiduma, õnnetuks nõiduma

hexa- ['heksə] *ühendeis* kuus-, kuuik-, (*võõrsõnades*) heksa-

hexachord ['heksəkɔ:d] *s. muus.* heksakord (*kuueastmeline helirida*)

hexad ['heksæd] *s.* kuuik, kuuest esemest koosnev rühm

hexagon ['heksəgən] *s. mat.* kuusnurk, heksagoon

hexagonal [hek'sægən(ə)l] *a.* (**-lly**) kuusnurkne, kuusnurk-, heksagonaalne, heksagonaal-

hexagram ['heksəgræm] *s.* heksagramm, (kahest kolmnurgast moodustatud) kuusnurkne täht

hexahedron [heksə'hedrən, -'hi:d-] *s.* kuustahukas, heksaeeder

hexameter [hek'sæmitə] *s. pros.* heksameeter

hexane ['heksein] *s. keem.* heksaan

hexapod ['heksəpɔd] *zool.* **1.** *s.* kuuejalgne (putukas); **2.** *a.* kuuejalgne

Hexham ['heksəm] *pn.*

hexode ['heksoud] *s. el.* heksood

hexose ['heksous] *s. keem.* heksoos

hey [hei] *interj.* hei!, hõi!, hõissa!

hey-day I ['heidei] *interj.* hõissa!

heyday II ['heidei] *s.* (*millegi*) õitseng, õitseaeg, kõrgpunkt (**of**)

Heywood ['heiwud] *pn.*

Hezekiah [hezi'kaiə] *pn.* Hiskia

Hf *keem.* = **hafnium**

H.F. *lüh.* = **High Frequency**

Hg *keem.* = **mercury** (*lad.* **hydrargyrum**)

H.G. *lüh.* = **1. High German; 2. Horse Guards**

H.H. *lüh.* = **His** (*or* **Her**) **Highness**

hhd *lüh.* = **hogshead(s)**

H-hour ['eit∫'auə] *s. mil.* (ettenähtud) sõjalise operatsiooni algmoment

hi [hai] *interj.* hei!; *fam. peam. Am.* tere!

H.I. *lüh.* = **Hawaiian Islands**

hiatus [hai'eitəs] *s.* (*pl.* **-uses**) tühik, tühi koht; *lgv.* hiaatus

Hiawatha [haiə'wɔ(:)θə] *pn.*

Hibbert ['hibə(:)t] *pn.*

hibernal [hai'bə:n(ə)l] *a.* talvine, talve-, tali-

hibernate ['haibə:neit] *v. i.* (**-tor**) talvituma, taliuinakus olema (*ka piltl.*)

hibernation [haibə:'nei∫(ə)n] *s.* talvitumine, taliuinak, talveuni, hibernatsioon

Hibernia [hai'bə:niə] *pn. poeet.* = **Ireland**

Hibernian [hai'bə:niən] *poeet.* **1.** *a.* iiri; **2.** *s.* iirlane

hibiscus [h(a)i'biskəs] *s. bot.* hibisk

hiccup, hiccough ['hikʌp] **1.** *s.* luks(umine), luksatus; **2.** *v. i. & t.* luksuma, luksatusega rääkima

Hichens ['hit∫inz] *pn.*

hic jacet [hik 'dʒeiset] *s.* (*lad.* = *siin puhkab*) hauakiri, epitaaf

hick [hik] *s. Am. sl.* maamats, maamees

hickory ['hikəri] *s. bot.* hikkoripuu; hikkoripuit ◇ ~ **pine** ohteline mänd

hid [hid] *vt.* **hide II**

hidalgo [hi'dælgou] *s.* (*pl.* **-os**) hidalgo (*alamaadlik Hispaanias*)

hidden ['hidn] *vt.* **hide II**

hide I [haid] **1.** *s.* (looma)nahk; *nalj.* (inimese) nahk; **2.** *v. t. fam.* nahatäit andma, peksa andma, kolkima ◇ **to save one's** ~ (oma) nahka päästma

hide II [haid] **1.** *v. t. & i.* (*pret.* **hid** [hid]; *p. p.* **hidden** ['hidn], **hid; -dable**) peitma, varjama; peituma, peidus olema, peitu minema; redutama, redus olema; **2.** *s.* peidukoht, (peidetud) varitsuskoht ◇ **to** ~ **one's head** ennast (häbi pärast) varjama

hide III [haid] *s. aj.* adramaa

hide-and-seek ['haidən'si:k] *s.* (*laste*) peitusе. peitemäng (*Am. ka* **hide-and-go-seek**)

hide-away ['haidəwei] = **hide-out**

hide-bound ['haidbaund] *a.* tihedalt külguva nahaga (*nälginud karilooma kohta*); *piltl.* kitsarinnaline

hideous ['hidiəs] *a.* võigas, ilge, jälk, kole

hide-out ['haidaut] *s.* peidik, peiduurgas, -paik, -koht, redupaik

hiding I ['haidiŋ] *s. fam.* naha- *e.* keretäis (kolki) (*vt.* **hide I**) ◇ **to give a good** ~ head nahatäit andma

hiding II ['haidiŋ] *s.* peitmine, varjamine; peidusolek, redu(solek); (*vt.* **hide II**) ◇ **in** ~ peidus, redus

hie [hai] *v. i. & refl. arh., poeet.* tõttama, ruttama

hierarch ['haiərɑ:k] *s.* ülempreester

hierarchy ['haiərɑ:ki] *s.* hierarhia; võimuastendik, (*vaimuliku seisuse*) ametiliigitus; ametiredel, astendik; preestritevalitsus

hieratic [haiə'rætik] *a.* hieraatiline, preesterlik, püha; *er. aj.* (muistse Egiptuse) preestritele omane ◇ ~ **writing** *aj.* hieraatiline kiri (*Egiptuse preestrite lihtsustatud hieroglüüfkiri*)

hieroglyph ['haiəroglif] *s.* hieroglüüf; *nalj.* arusaamatu kritseldis

hieroglyphic [haiəro'glifik] **1.** *a.* (**-ically**) hieroglüüfiline, hieroglüüf-; **2.** *s. pl.* hieroglüüfid, piltkiri

Hieronymus [haiə'rəniməs] *pn.*

hierophant ['haiərofænt] *s.* hierofant (*ususaladusi seletav peapreester; mingi salaõpetuse seletaja*)

hi-fi ['hai'fai] *lüh.* = **high-fidelity**

Higgins ['higinz] *pn.*

higgle ['higl] *v. i.* tingima, kauplema (= **haggle**); rändkaubitsema

higgledy-piggledy ['higldi'pigldi] *adv. & a.* pilla-palla, liga(di)-loga(di), segipaisatud

high [hai] **1.** *a.* kõrge, kõrg-, kõrgel asuv, kõrgele ulatuv; kõrgendatud, ülev; suure tähtsusega, suur-, pea-, ülem-; (*liha, er. metsloomaliha kohta*) murenenud, veidi lehka-

mä löönud; *fam.* «ülevas meeleolus», (pisut) purjus; **2.** *adv.* kõrgel, kõrgele, kõrgelt, kõrgel määral; **3.** *s.* kõrgseis, kõrgpunkt; kõrgeim (mängu)kaart; *meteor.* kõrgrõhkkond; *tehn.* suurim (käigu)kiirus; **(the H-)** *fam.* peatänav (*er. Oxfordis* = **H-Street**) ◇ **~ and dry** kuival, veest väljas (*laeva kohta*); *piltl.* liiga abstraktne; **~ and low** (*s.*) igasugu rahvast; (*adv.*) kõikjal; **~ and mighty** kõrk, upsakas; **H- Church** kõrgkirik(lik vool), anglikaani kiriku katoliiklusele lähenev vool; **~ colour** punetav näojume; **~ command** *mil.* ülemjuhatus; **H- Court (of Justice)** kõrgem kohus; **~ explosive** suurevõimeline lõhkeaine, brisantlõhkeaine, fugasslõhkeaine; **~ farming** intensiivne põllundus; **~ frequency** *el.* kõrgsagedus; **~ hat** silinder(kübar) (*vrd.* **~-hat**); **~ horse** *Am. sl.* upsakus, uhkus; **to get on a ~ horse** *Am. sl.* upsakaks minema (*kellegi vastu* **with**); **~ jump** *sport* kõrgushüpe; **~ latitude** kõrge (geograafiline) laiuskraad; **~ life** kõrgema seltskonna elu, kõrgemad seltskonnakihid; **~ priest** ülempreester; **~ road** (suur) maantee, suurtee; **~ school** *Am.* (kõrgem) keskkool; **~ sea** tormine meri; **the ~ seas** ulgumeri, avameri; **~ spirit** südikus, vaprus; **~ spirits** hea tuju; **H- Street** (paljude vähemate inglise linnade) peatänava tavaline nimi; **~ summer** südasuvi; **~ table** (*kolledži söögisaalis*) õppejõudude laud; **~ time** ülim aeg, viimane aeg (*millekski* **for**; *midagi teha* **to do**); **~ treason** riigireetmine; **~ water** kõrgvesi; **~ words** pahased (*või* ägedad) sõnad, tülitsemine; **to feel ~** ülevas tujus olema; **to play ~** kõrget (suurte panustega) mängu mängima (*ka piltl.*); **on ~** kõrgel ülal, kõrgele üles; taevas(se); **from on ~** kõrgelt; taevast

Higham ['haiəm] *pn.*

highball ['haibɔ:l] *s. Am.* (*kõrges klaasis serveeritav*) viski ja soodavee segu jääga; *Am.* raudteesignaal täie kiirusega edasisõitmiseks; kiirrong

highbinder ['haibaində] *s. Am. sl.* bandiit, röövel; *piltl.* raha väljapressija, *er.* altkäemaksuvõtja-poliitikamees

high-born ['haibɔ:n] *a.* kõrgestisündinud, kõrgest soost, aadlik

highboy ['haibɔi] *s. Am.* kõrge (tihti laual asetsev) kummut (= **tallboy**)

highbrow ['haibrau] *fam., haril. põlgl.* **1.** *s.* üleolevalt (*või* liialdatult) intellektuaalitseja; **2.** *a.* liialt intellektuaalne, harilikule kodanikule üle mõistuse käiv

high-falutin [haifə'lu:tin], **-ting** [-tiŋ] **1.** *a.* ülespuhutud, suuresõnaline; **2.** *s.* ülespuhutus, suuresõnalisus

high-fidelity ['haif(a)i'deliti] *a. raad.* (*fam. lüh.* **hi-fi** ['hai'fai]) loomutruu (*heliedastuse kohta*)

highflier ['haiflaiə] *s.* kõrgelekippuja, auahne isik; silmapaistev isik

highflown ['haifloun] *a.* kõrgelennuline, suuresõnaline, ülespuhutud

high-flying ['haiflaiiŋ] *a.* kõrgelennuline; *piltl.* auahne

high-frequency ['hai'fri:kwənsi] *a. el.* kõrgsageduslik, kõrgsagedus- ◇ **~ current** kõrgsagedusvool

Highgate ['haigit] *pn.*

high-grade ['haigreid] *a.* kõrgeklassiline, kõrgekvaliteediline

high-handed ['hai'hændid] *a.* kõvakäeline, omavoliline, võimutsev

high-hat ['hai'hæt] *Am. fam.* **1.** *a.* upsakas, kõrk; **2.** *s.* upsakas isik; **3.** *v. t.* **(-tt-)** upsakalt (*või* üleolevalt) kohtlema

highjack(er) ['haidʒæk(ə)] = **hijack(er)**

highland ['hailənd] **1.** *s. haril. pl.* kõrgmaa; *er.* **(the H-s)** Šoti mägismaa; **2.** *a.* kõrgmaa-, mägismaa-

Highlander ['hailəndə] *s.* (Šoti) mägismaalane; šoti (mägismaalaste) rügemendi sõdur

highlight ['hailait] **1.** *s.* (soodsaim) valgusefekt, mõjuv valgustus (*er. kunstis*); kõige heledam (*või* silmapaistvam) koht *või* sündmus (*ka piltl.*); **2.** *v. t.* heledalt valgustama, esile tõstma ◇ **to be in the ~** tähelepanu keskuseks olema

highly ['haili] *adv.* kõrgelt, kõrgel määral; kõrgehinnaliselt; üliväga ◇ **to speak ~** kiitvalt (*või* tunnustavalt) rääkima (*kellestki, millestki* **of**); **to think ~ of** (*kedagi, midagi*) kõrgelt hindama; **a ~ paid official** kõrgepalgaline ametnik; **~ probable** väga tõenäoline

high-minded ['haimaindid] *a.* suuremeelne,

kõrgemeelne, üllameelne, õilis; *arh.* suureline, uhke

highness ['hainis] *s.* kõrgus (*haril. piltl.*), ülevus; **(Your, His, Her H-)** (Teie, Tema) Kõrgus (*tiitlina*)

high-rise ['hai'raiz] **1.** *a.* kõrg- (*hoone kohta*); kõrghoone-; **2.** *s.* kõrghoone

high-spirited ['hai'spiritid] *a.* vapper, uljas; südi, tuline; uhke

high-strung ['haistrʌŋ] *s.* pinguletõmmatud; *piltl.* üleskruvitud, ülitundlik

hight [hait] *p. p. arh.* nimetatud, nimega

high-water ['haiwɔ:tə] *a.* kõrgvee- ◇ **~ mark** kõrgveemärk, tõusuvee tase; *piltl.* kõrgeim kunagi saavutatud tase

highway ['haiwei] *s.* maantee, peatee; *piltl.* tallatud rada, tavaline toimimisviis ◇ **~ code** liiklusmäärustik; **~ engineering** teedeehitus

highwayman ['haiweimən] *s.* **(*pl.* -men)** (ratsa)teeröövel

H.I.H. *lüh.* **His (*or* Her) Imperial Highness**

hijack, high- ['haidʒæk] *v. t.* **1.** *Am. sl.* (*sõidukit, er. kontrabandistide autot*) vägivaldselt peatama ning üle võtma; (*relvade abil*) röövima; **2.** (*lennukit*) lennul hõivama, (*teatavasse kohta lennuks*) röövvallutama, kaaperdama

hijacker, high- ['haidʒækə] *s.* **1.** *Am. sl.* sõidukiröövel, *er.* kontrabandistide käest röövija; 2. lennukihõivaja, (*lennul*) röövvallutaja, kaaperdaja, õhupiraat

hike [haik] *fam.* **1.** *s.* (jala)matk; *Am. ka* ülespoole nihkumine; **2.** *v. i. & t.* matkama, jala rändama; *Am. ka* ülespoole nihkuma *või* nihutama **(up)**

hiker ['haikə] *s.* (jala)matkaja, matkur

hiking ['haikiŋ] *s.* (jala)matkamine, turismimatkadel käimine

Hilaire [hi'leə] *pn.*

hilarious [hi'leəriəs] *a.* lõbus, rõõmsameelne

hilarity [hi'læriti] *s.* lõbusus, rõõmsameelsus

Hilary ['hiləri] *pn.* ◇ **~ term** (*ülikooli*) kevadsemester; (*kohtu*) kevadine istungjärk

Hilda ['hildə] *pn.*

Hildebrand ['hildəbrænd] *pn.*

hill [hil] **1.** *s.* küngas, kink; mägi; *liitsõnades* kuhi, hunnik (*näit.* **mole-~**); **2.** *v. t.* (üles) kuhjama; *põll.* muldama **(up)** ◇ **the ~s** *Anglo-Ind.* mägismaal asuv suvituskoht; **old as the ~s** igipõline

hillbilly ['hilbili] *s. Am. fam.* kolkaelanik

hillock ['hilək] *s.* künkake, (väike) küngas, kinguke

hillside ['hilsaid] *s.* künka- *või* mäekülg, -nõlv

hilltop ['hiltɔp] *s.* künka- *või* mäetipp

hilly ['hili] *a.* **(-ier, -iest; -iness)** künklik; mägine

hilt [hilt] *s.* (*mõõga*) käepide ◇ **to prove (up) to the ~** täielikult tõendama

hilum ['hailəm] *s.* (*pl.* **-la** [-lə]) *bot.* seemnenaba, hiilum; *anat.* = **hilus**

hilus ['hailəs] *s.* (*pl.* **-li** [-lai]) *anat.* hiilus, värat

him [him, im] *pron.* (*objektikääne sõnast* **he**) teda; temale; *fam.* tema (*nominatiivi asemel, näit.* **it's ~** see on tema)

H.I.M. *lüh.* **His (*or* Her) Imperial Majesty**

Himalaya [himə'le(i)ə] *pn.* Himaalaja

himself [him'self] *pron.* **1.** *emf.* (tema) ise; (teda) ennast, end; **2.** *refl.* (ise)ennast, (ise)end; *vrd.* **him & he**

hind I [haind] *s.* emahirv

hind II [haind] *s.* talutööline, sulane; *P.-Ingl.* pops; talu- *või* maamees

hind III [haind] *a.* tagumine, taga- ◇ **~ legs** tagumised jalad; *nalj.* jalad (*inimesel*); **~ quarters** (*looma*) tagapool; *ka* taguots, tagumik

hinder I ['haində] *a.* tagumine, tagapoolne, taga-

hinder II ['hində] *v. t.* takistama, tõkestama (*milleski* **in**; *midagi tegemast* **from doing**)

Hinderwell ['hindəwel] *pn.*

Hindi ['hin'di:] **1.** *a.* hindi; **2.** *s.* hindi keel

Hindley ['haindli, 'hindli] *pn.*

hindmost ['hain(d)moust] *a.* (kõige) tagumine, päramine

Hindoo [hin'du:, 'hindu:] = **Hindu**

hindrance ['hindr(ə)ns] *s.* takistus, tõke(stus)

hindsight ['haindsait] *s. mil.* sihik; *peam. nalj.* tarkus tagantjärele (*vast.* **foresight**)

Hindu, -doo [hin'du:, 'hindu:] **1.** *a.* hindu; **2.** *s.* hindu; hindu-usuline

Hinduism ['hindu(:)izm] *s.* hinduism

Hindu-Kush ['hindu:'ku:ʃ] *pn.* Hindukuš

Hindustan [hindu'stɑ:n, -'stæn] *pn.*

Hindustani [hindu'stɑ:ni, -'stæni] **1.** *a.* hin-

dustani; **2.** *s.* (muhamedi usku) hindustanlane; hindustani keel

hinge [hindʒ] **1.** *s.* (*ukse jms.*) hing; liigend, šarniir; *piltl.* pöörde- *või* toetuspunkt, tugi; **2.** *v. t. & i.* **(-geable)** hinge(de) otsa kinnitama, hingedega varustama; (nagu) hingel pöörduma, sõltuma (*millestki* **on**) ◇ **off the -es** hingedelt ära; *piltl.* korrast ära, segane; ~ **joint** *anat.* šarniirliiges, plokkliiges

hinny I ['hini] *s.* hobueesel (*hobusetäku ja emaeesli värd*); *vrd.* **mule**

hinny II ['hini] *s. er. Š.* kullake, kallike (= **honey**)

hint [hint] **1.** *s.* vihje, mõistaandmine, (kaudne) märguanne; näpunäide, (lühike) nõuanne; **2.** *v. t. & i.* vihjama (*millelegi* **at**), mõista andma ◇ **to drop** (*or* **give**) **a** ~ mõista andma; **to take the** ~ (antud) märguannet taipama; ~**s for housewives** (**on housekeeping**) nõuandeid koduperenaistele (majapidamise alalt)

hinterland ['hintəlænd] *s.* tagamaa, *er.* rannikust eemal asetsev sisemaa

Hinton ['hintən] *pn.*

hip I [hip] *s.* puus; *arhit.* (*kelpkatuse*) rood; roodsarikas ◇ **to have smb. on the** ~ kedagi oma peos (*või* võimuses) hoidma; **to smite** ~ **and thigh** armuheitmatult lööma; **hands to the** ~**s!** käed puusa!

hip II [hip] *s.* kibuvitsamari, -vili, tõrsik

hip III [hip] *fam.* **1.** *s.* nukrameelsus, rõhutud meeleolu; **2.** *v. t.* **(-pp-)** rõhuma, nukrameelseks tegema

hip IV [hip] *interj.* hipp! ◇ ~, ~ **hurrah!** hipp-hipp hurraa!, elagu!

hip-bath ['hipbɑ:θ] *s.* istevann

hip-bone ['hipboun] *s. anat.* niudeluu

hip-joint ['hipdʒɔint] *s. anat.* puusaliiges

hipped [hipt] *a. Am. sl.* rõhutud, nukrameelne (*vt.* **hip** III); *ka* sissevõetud, pööraselt huvitatud (*millestki, kellestki* **on**)

hippie ['hipi] *s. sl.* hipi; *pl.* (**the** ~**s**) hipid (*nn. lillelapsed, ühiskonnast lahkulöönud noorukid kapitalistlikes riikides*)

hippo ['hipou] *s.* (*pl.* **-os**) *fam.* = **hippopotamus**

hippocampus [hipə'kæmpəs] *s.* (*pl.* **-pi** [-pai]) *zool.* merihobuke (= **sea-horse**)

Hippocrates [hi'pɔkrəti:z] *pn.* Hippokrates

Hippocratic [hipo'krætik] *a.* hipokraatiline, Hippokratese ◇ ~ **face** hipokraatiline näoilme; ~ **oath** Hippokratese vanne

Hippocrene ['hipokri:n] *s.* Hippokrene (*mütoloogiline luuleallikas*)

hippodrome ['hipədroum] *s.* hipodroom; tsirkus

hippogriff, -yph ['hipogrif] *s. müt.* hipogrüüf, (muinasjutuline) hobukotkas

Hippolyta [hi'pɔlitə] *pn.*

hippopotamus [hipə'pɔtəməs] *s.* (*pl.* **-muses** [-məsiz], **-mi** [-mai]) *zool.* jõehobu

hip-roof ['hipru:f] *s. arhit.* kelpkatus

hipster I ['hipstə], **hepster** ['hepstə] *s. Am. sl.* ülimoodsa eluviisi harrastaja, uudsuste tagaajaja; *er.* uusima žargooni, svingmuusika *jms.* harrastaja; *vrd.* **hepcat**

hipster II ['hipstə] *a.* puusadelt allarippuv, puusavööle kinnitatud (*rõivastuseseme kohta*)

hire ['haiə] **1.** *s.* üür, üüriraha, -tasu; palk, tasu; **2.** *v. t.* **(-rable)** üürima, üürile võtma; palkama; üüritama, üürile andma **(out)**

hireling ['haiəliŋ] *s.* palgaline, palgasulane; *põlgl.* ostetav käsilane

hire-purchase ['haiə'pə:tʃəs] *s.* järelmaksuga ostmine ◇ ~ **system** järelmaksuga ostmise süsteem

Hiroshima [hirɔ'ʃi:mə, hi'rɔʃimə] *pn.*

hirsute ['hə:sju:t] *a.* karvane, karune (*ka piltl.*); silumatu

his [hiz, iz] **1.** *poss. a.* (*tarvit. atrib.*) tema, ta, (tema) oma; (*tarvit. pred.*) tema, tema oma, tema päralt; **2.** *pron.* tema oma(d); tema omaksed; *vrd.* **he**

hispid ['hispid] *a. bot., zool.* harjaseline, karedakarvaline, okkaline

hiss [his] **1.** *s.* sisin, sisistus; susin, susistus; **2.** *v. i. & t.* sisisema, sisistama; susisema, susistama ◇ **to** ~ **off the stage** *teatr.* sisistamisega lavalt peletama, välja vilistama

hist [(hi)s:t] *interj.* pst!, tasa!

histamine ['histəmi(:)n] *s. keem.* histamiin

histologist [his'tɔlədʒist] *s.* histoloog, koeteadlane

histology [his'tɔlədʒi] *s.* histoloogia, koeõpetus

historian [his'tɔ:riən] *s.* ajaloolane

historic [his'tɔrik] *a.* ajalooline, ajaloolise tähtsusega, (ajalooliselt) tähtis ◇ ~ **present** *lgv.* ajalooline olevik (*elavas kõnes minevikku asendav olevik*)

historical [his'tɔrik(ə)l] *a.* **(-lly)** ajalooline, ajaloo-, ajalooalane ◇ ~ **materialism** ajalooline materialism; ~ **method** ajalooline meetod

historicity [histə'risiti] *s.* ajaloolisus

historiographer [histɔ:ri'ɔgrəfə] *s.* (*er.* ametlik) ajalookirjutaja, historiograaf

historiography [histɔ:ri'ɔgrəfi] *s.* ajalookirjandus, historiograafia; (ametlik) ajalookirjutamine

history ['hist(ə)ri] *s.* ajalugu; *liitsõnades* -lugu; *arh.* ajalooline näidend ◇ **natural** ~ looduslugu, -õpetus

histrionic [histri'ɔnik] **1.** *a.* **(-ically)** näitlejalik, näitlemislik, näitlemis-; teatraalne, teeseldud; **2.** *s. pl.* näitlemine, kometimäng ◇ ~ **art** näitlemiskunst

hit [hit] **1.** *v. t. & i.* (*pret. & p. p.* ~) lööma, hoopi andma, hoopi suunama (*millegi pihta* **at**); pihtama, (*märki*) tabama; sattuma (*millelegi* **on, upon**); *Am. sl.* (*kuhugi*) saabuma; sobima, (*nõudele, maitsele*) vastama; **2.** *s.* löök, hoop; pihtamus, tabamus, tabav löök (*või* hoop, lask, mõte); õnnelik juhus; *Am.* lööknumber, löökpala, šlaager ◇ **to be hard** ~ ränka hoopi saama (*ka piltl.*); **to** ~ **it** (*or* **to** ~ **the nail** *or* **the right nail on the head**) (õige) naela pähe koputama, õieti tabama, õiget lahendust leidma; **to** ~ **it off with** (*kellegagi*) sobima, hästi läbi saama; **to** ~ **it up** *sl.* mürglit tegema; **to** ~ **off** (õnnestunult, tabavalt) kujutama, järele aimama; (hõlpsasti) valmis saama; **to** ~ **out** ränki hoope andma, ägedalt ründama; **to** ~ **the deck** *Am. sl.* üles tõusma, tööle asuma; *av.* maanduma; (*maadluses*) maha paisatama; **to** ~ **the hay** *Am. fam.* koti peale minema, magama heitma; **to** ~ **the trail** *fam.* teele asuma; **the play was an immediate** ~ näidend lõi otsekohe läbi, näidendil oli otsekohe edu; **to make a** ~ läbi lööma, edu saavutama

hit-and-run ['hit(ə)n(d)'rʌn] *a.*: ~ **tactics** «löö ja põgene» taktika (*er. partisanisõjas*); *Am. ka* autojuhi põgenemine liiklusõnnetuse paigalt (*ka* **hit-skip**)

hitch [hitʃ] **1.** *v. t. & i.* nõksatama, jõnksatama, nõksatades tõmbama; tõmblema; külge siduma, kinnitama, haakima; (*hobust*) ette rakendama **(up)**; kinnituma, kinni jääma (*millegi külge* **on, to**), toppama; *Am. sl.* = ~**-hike; 2.** *s.* nõks, jõnks; tõmblus; *mer.* sõlm, (s)teek; silmus; takistus, tõke, toppamine ◇ **to** ~ **one's wagon to a star** kõrgemailt võimudelt abi otsima; **to** ~ **up one's trousers** pükse üles kergitama; **to get** ~**ed** *Am. sl.* «rangid kaela saama», abielluma

hitch-hike ['hitʃhaik] *v. i. er. Am.* (möödasõitvatelt autodelt) pealevõtmist paludes matkama

hitch-hiker ['hitʃhaikə] *s.* pealevõtmist paluv matkaja

hither ['hiðə] **1.** *adv.* siia; **2.** *a. arh.* siinpoolne ◇ ~ **and thither** sinna-tänna

hitherto ['hiðə'tu:] *adv.* seni(ni), seniajani, tänini

Hitlerite ['hitlərait] **1.** *a.* hitlerlik; **2.** *s.* hitlerlane

hit-skip ['hit'skip] *vt.* **hit-and-run**

H.I.V. *lüh.* = **human immunodeficiency virus** inimese immuunpuudulikkuse viirus

hive [haiv] **1.** *s.* taru, mesipuu; tarutäis mesilasi, mesilaspere; *piltl.* tegevusest sumisev koht; **2.** *v. t. & i.* **(-vable)** tarustama, tarru paigutama; (nagu) tarus elama; tarru asuma ◇ **to** ~ **off** peret heitma (*ka piltl.*); **to** ~ **up** varuks koguma

hives [haivz] *s. pl. med.* nahalööve, *er.* nõgestõbi; *ka* (sisikonna- *või* kurgu)põletik

H.L. *lüh.* = **House of Lords**

h'm = **hem** II

H.M. *lüh.* = **His** (*or* **Her**) **Majesty**

H.M.G. *lüh.* = **His** (*or* **Her**) **Majesty's Government**

H.M.S. ['eitʃem'es] *lüh.* = **His** (*or* **Her**) **Majesty's Ship** (*tarvit. tavaliselt Inglise sõjalaevade nime ees*)

Ho *keem.* = **holmium**

H.O. *lüh.* = **Home Office**

ho [hou] *interj.* hoo!, hõi! (*lisatav ka teistele hüüatustele*) ◇ **heave** ~**!** tõmba, uuh! (*madruste hüüatus ankruhiivamisel*); **westward** ~**!** hõissa (sõidame) läände!

Hoangho ['ho(u)æŋ'hou] *pn.* Huanghe

hoar [hɔ:] **1.** *a. arh., poeet.* härmane, hall; hallipäine, hallijuukseline (= **hoary**); **2.** *s.* = **hoarfrost**

hoard [hɔ:d] **1.** *s.* varu, (*er.* peidetud) tagavara; aare; **2.** *v. i. & t.* varuma, varuks koguma, aardena säilitama (**up**)

hoarding I [ˈhɔ:diŋ] *s.* plankaed, laudtara (*er. ehitusel või remondis oleva maja ees või ümber*); kuulutussein

hoarding II [ˈhɔ:diŋ] *s.* (peidetud) tagavarade soetamine (*vt.* **hoard**)

Hoare [hɔ:] *pn.*

hoarfrost [ˈhɔ:frɔst] *s.* härm(atis); *poeet.* härmasus

hoarhound [ˈhɔ:haund] = **horehound**

hoarse [hɔ:s] *a.* kähisev, kähe, räme; kähedahäälne, rämedahäälne, häälest ära

hoary [ˈhɔ:ri] *a.* (**-ier, -iest; -iness**) (vanadusest) hall, hallipäine, hallijuukseline; härmane; (vanadusest) auväärne; *bot., zool.* valgete udemetega kaetud, udekarvane ◇ ~ **cress** *bot.* võõrkress; ~ **marmot** *zool.* hallümiseja

hoax [houks] **1.** *v. t.* narritamiseks petma, «haneks võtma»; **2.** *s.* narritamine, narritav pettus, «haneksvõtt», (sissevedamiseks tehtud) võltsing

hob I [hɔb] *s.* kaminatule ääres (*või* taga) asetsev kandeserv (*toidu soojendamiseks või teevee keetmiseks*); (*rõngaviskemängus; vt.* **quoits**) märkvarras, -tulp; *haruld.* (*saani*) jalas; *ka* = **hobnail**

hob II [hɔb] *s.* paharet, kurivaim (= **hobgoblin**) ◇ **to play** (*or* **raise**) ~ pahandust (*või* tüli) tegema

Hobart [ˈhoubət] *pn.*

Hobbes [hɔbz] *pn.*

hobble [ˈhɔbl] **1.** *v. i. & t.* komberdama, lomberdama, lonkama; komberdades (*või* longates) käima (*või* tegutsema, rääkima); (*ka* **hopple**) kammitsema, kammitsasse panema; **2.** *s.* komberdus, lomberdamine, lonkamine; täbar olukord; (*ka* **hopple**) kammits

hobbledehoy [ˈhɔbldiˈhɔi] *s.* (poisi)volakas

Hobbs [hɔbz] *pn.*

hobby I [ˈhɔbi] *s.* «lemmikratsu», lemmikharrastus, -ajaviide, eriharrastus; teatav varajane jalgrattatüüp; *ka* = ~**-horse**

hobby II [ˈhɔbi] *s. zool.* lõopistrik

hobby-horse [ˈhɔbihɔ:s] *s.* (laste) kepphobu; kiikhobu; karussellihobu; *haruld.* = **hobby**

hobbyist [ˈhɔbiist] *s.* asjaarmastaja (*mingil lemmikalal*), eriharrastusele andunu

hobgoblin [ˈhɔbgɔblin] *s.* paharet, kurivaim

Hobhouse [ˈhɔbhaus] *pn.*

hobnail [ˈhɔbneil] *s.* (*saapa*) tallanael

hobnailed [ˈhɔbneild] *a.* tallanaeltega varustatud (*jalatsi kohta*) ◇ ~ **liver** *med. fam.* tsirroosi tõttu krobedapinnaline maks

hob-nob [ˈhɔbnɔb] *v. i.* (**-bb-**) koos jooma *või* tipsutama; lähedalt läbi käima *või* juttu ajama (*kellegagi* **with**)

hobo [ˈhoubou] *s.* (*pl.* **-os, -oes**) *Am. sl.* rändtööline; hulkur (= **tramp**), *er.* raudteel jänesena sõitja hulgus

Hoboken [ˈhouboukən] *pn.*

Hobson [ˈhɔbsn] *pn.* ◇ ~**'s choice** kas võta või jäta, valiku puudumine

hock I [hɔk] = **hough**

hock II [hɔk] *s.* (valge) reinvein

hock III [hɔk] *Am. sl.* **1.** *s.* pandisolek; **2.** *v. t.* panditama, panti panema ◇ **in** ~ pandis; pogris, vangis; võlgades

hockey [ˈhɔki] *s. sport* hoki(mäng) ◇ **field** ~ maahoki; **ice** ~ jäähoki

hocus [ˈhoukəs] *v. t.* (-ss-) tüssama, petma; (viinasse puistatud unerohuga) uimastama; (*viina*) uimastava rohuga segama; *vrd. järgm.*

hocus-pocus [ˈhoukəsˈpoukəs] **1.** *s.* hookuspookus, silmamoondus; pettuskaup, sulivõte; **2.** *v. i. & t.* silmamoondustrikke tegema; tüssama, petma

hod [hɔd] *s. ehit.* (varrega) kandeküna (*mördi, telliste jms. õlal kandmiseks*); *Am.* söepang

hodden [ˈhɔdn] *s. Š.* kodukootud (värvimata) villane riie ◇ ~ **grey** (*or* **grey** ~) hall vatt, maamehe rõivas

Hodge [hɔdʒ] **1.** *pn.* (= **Roger**); **2.** *s.* tüüpiline inglise talusulane

hodge-podge [ˈhɔdʒpɔdʒ] = **hotchpotch**

Hodges [ˈhɔdʒiz] *pn.*

Hodgkin [ˈhɔdʒkin] *pn.*

Hodgkinson [ˈhɔdʒkinsn] *pn.*

Hodgson [ˈhɔdʒs(ə)n] *pn.*

hodman [ˈhɔdmən] *s.* (*pl.* **-men**) *ehit.* mördi- *või* tellistekandja (*vrd.* **hod**); *piltl.* käsilane, käealune

hodograph [ˈhɔdəgrɑ:f] *s. mat.* hodograaf

hodometer [hɔˈdɔmitə], **odom-** [əˈdɔm-] *s.* tehn. hodomeeter (*riist läbisõidetud või -käidud teeosa mõõtmiseks*)

Hodson [ˈhɔdsn] *pn.*

hoe [hou] **1.** *s.* kõblas, kabli; **2.** *v. t.* kõplama, kõblima, kablima ◇ ~ **your potatoes** *Am. sl.* ära oma nina (teiste asjadesse) vahele topi

hoecake [ˈhoukeik] *s. Am.* maisikakk

hoedown [ˈhoudaun] *s. Am.* teatav kiiretempoline (karree)tants; simman selle tantsuga

Hoey [hɔi, ˈho(u)i] *pn.*

hog [hɔg] **1.** *s.* siga (*ka piltl.*); *er.* (nuum)orikas; *dial. ka* = **hogget**; *Am. ka* sealiha; **2.** *v. t. & i.* (**-gg-**) selga turri ajama; keskelt mõhnana tõusma *või* tõstma; (*hobuse lakka*) kärpima; *fam.* (seana) ahnitsema, endale kiskuma; *sl.* seana käituma, *er.* hoolimatult (*autol, mootorrattal*) kihutama ◇ **to go the whole** ~ oma tööd põhjalikult tegema, mitte millegi ees risti ette lööma; **road** ~ *sl.* liiklusjõhkard, hoolimatu (auto)sõitja, kes ei arvesta teisi sõitjaid; ~ **apple** *bot.* kilpjas jalgleht; ~ **bean** *bot.* koera-pöörirohi, maruhein; ~ **cholera** *vet.* sigade punataud

Hogarth [ˈhougɑ:ɵ] *pn.*

hogback = **hog's-back**

hog-bed [ˈhɔgbed] *s. bot.* vareskold

Hogg [hɔg] *pn.*

hogget [ˈhɔgit] *s.* aastane lammas

hoggish [ˈhɔgiʃ] *a.* seataoline, (sea moodi) ahne, räpane, isekas

hogmanay [ˈhɔgməˈnei] *s. Š.* (*ka* **H-**) vanaaasta õhtu, näärilaupäev; näärikink, *er.* näärikook

hog('s)-back [ˈhɔg(z)bæk] *s.* (terav) vallseljak

hogshead [ˈhɔgzhed] *s.* aam, suur tünn (*mahuga 400—500 l*); (*veini ja õlle mõõtühikuna, lüh.* **hhd**) aam (*kõikuva suurusega, nüüd tavaliselt = 52½ inglise või 63 ameerika gallonit, = 236 l*)

hogwash [ˈhɔgwɔʃ] *s.* solk (*ka piltl.*)

hoi(c)k [ˈhɔik] *v. t. & i. fam.* järsult üles tõstma; *er. av.* lennukit järsult üles suunama

hoick(s) [hɔik(s)] *interj.* võts! (*koerte ässitamiseks, er. jahil*)

hoi polloi [hɔi ˈpɔlɔi] *s.* (*kreeka keeles*: «paljud») lihtrahvas

hoist I [hɔist] **1.** *v. t.* heiskama, (*köite jms. abil*) üles tõmbama, vinnama; üles upitama (**up**); **2.** *s.* heiskamine, ülestõmbamine, vinnamine; ülesupitamine; tõstuk, vinn; *Am. ka* lift

hoist II [hɔist] *p. p. arh.* heisatud, ülestõmmatud, vinnatud ◇ ~ **with one's own petard** *piltl.* ise teistele seatud miini otsa sattunud, ise teistele kaevatud auku langenud

hoity-toity [ˈhɔitiˈtɔiti] **1.** *a.* ninakas, upsakas; pirtsakas; *haruld.* vallatu, üleannetu; **2.** *interj.* etskae(h)!

hokey-pokey [ˈhoukiˈpouki] *s. sl.* odav jäätis; = **hocus-pocus**

hokum [ˈhoukəm] *s. Am. fam.* labasevõtteline tunnetel mängimine (*jutus, näidendis, filmis*), lääge sentimentaalsus; tühi pahn

hol [hɔl] *vt.* **hols**

Holbein [ˈhɔlbain] *pn.*

Holborn [ˈhoubən] *pn.*

Holbrook [ˈhoulbruk, ˈhɔl-] *pn.*

Holcroft [ˈhoulkrɔ(:)ft] *pn.*

hold I [hould] **1.** *v. t. & i.* (*pret. & p. p.* **held** [held]) hoidma, pidama; vastu pidama, püsima; kehtima, maksev olema (*millegi kohta* **of**); valdama, omama; mahutama, sisaldama; tagasi hoidma, ohjeldama; arvamusel olema, arvama, uskuma; **2.** *s.* hoid, pide, haare; kaitstav koht, kindlustis; *er. liitsõnades* tugi, alus; mõjuvõim, mõju (*kellegi üle* **on, over**) ◇ **to** ~ **aloof** eemale hoiduma, eralduma (*kellestki, millestki* **from**); **to** ~ **back** tagasi hoidma, hoiduma (*millestki* **from**); **to** ~ **by** (*millestki*) kinni pidama; **to** ~ **cheap (dear)** odavaks (kalliks) pidama; ~ **everybody** (*or* **everything**)**!** pidage (kõik)!; **to** ~ **forth** kõnes esitama, jutlustama; **to** ~ **good** kehtima (*millegi kohta* **of**); **to** ~ **one's ground** mitte taganema (*ka piltl.*); ~ **hard!** *fam.* pea!, oota!; **to** ~ **in** ohjeldama, ohjelduma; **to** ~ **in contempt (esteem, honour, etc.)** põlgama (lugu pidama, austama jne.); ~ **it!** *teatr.* pidage!, ärge liigutage!, (*er. filmimisel*) ärge muutke poosi ega näoilmet!; **to** ~ **off** viivitama; eemale hoiduma; **to** ~ **on** kinni hoidma, kinni pidama (*millestki* **to**); ~ **on!** *fam.* pea!, oota!; **to** ~ **out** (*kätt*) sirutama, ulatama; (*midagi*) pakkuma; vastu pidama; **the doctors** ~ **out little**

hope of his recovery arstid annavad vähe lootust ta tervenemiseks; **to ~ over** edasi lükkama; (edasi) püsima; **to ~ smth. over smb.** kedagi millegagi ähvardama; **to ~ one's own** vastu pidama, vastu seista suutma; **to ~ one's peace** vait olema; **to ~ to = to ~ by; to ~ together** ühte hoidma; **to ~ one's tongue** suud pidama; **to ~ true = to ~ good; to ~ up** toetama; üleval hoidma *või* üles tõstma (*näit. kätt*); avalikult näitama (*näit. pilkeks* **to derision**); kinni pidama, (relvade abil) väevõimuga peatama (*er. röövimiseks*); **~ them** (*or* **'em**) **up!** käed üles!; **to ~ water** vett pidama; *piltl.* lähemat läbivaatamist mitte kartma; **to ~ with** heaks kiitma; **to catch** (*or* **lay, take**) **~ of** (*millestki*) (kinni) haarama; **to get ~ of** kätte saama; **to keep ~ of** kinni pidama; **to let go** (*or* **quit**) **~ of** lahti laskma; **to lose ~ of** käest minna laskma, minetama, kaotama

hold II [hould] *s. mer.* trümm, lastiruum, laadungiruum

hold-all ['houldɔ:l] *s.* (kokkurullitav) riidest reisikott

Holden ['hould(ə)n] *pn.*

holder ['houldə] *s.* hoidja, pidaja; *er.* rendikoha pidaja, (maa)rentnik; hoidja, hoidik, pide, (*mingi riista*) pea, vars; (*sigareti*) pits; (*lambi*) pesa

holding ['houldiŋ] *s.* hoidmine, pidamine; *er.* (maa)valdus, rendilepingu järgi peetav maakoht; osak, (*kellegi omanduses olev*) osa äriettevõttest, osakapital

hold-out ['houldaut] *s. mil. er. Am.* (visa) vastupanija, vastupanu jätkaja; (viimne) vastupanupunkt

hold-over ['houldouvə] *s. Am.* igand; *er. pol.* valitsuse vahetusel edasijääv riigiametnik

hold-up ['hould'ʌp] *s.* peatus, liiklustakistus; (relvade abil) väevõimuga peatamine (*er. röövimiseks*)

hole [houl] **1.** *s.* auk, mulk; (*looma*) urg, pesa; *fam.* urgas, vilets eluase; *fam.* kitsikus, kimbatus; **2.** *v. t.* auke tegema, läbi puurima; (*golfipalli*) auku ajama **(out)** ◇ **to pick ~s in** (*milleski*) vigu (*või* puudusi) leidma; **to make a ~ in** (*millestki*) tublit osa ära tarvitama; **to ~ up** *Am. fam.* urgu (*või* peitu) pugema (*ka piltl.*)

hole-and-corner ['houlən(d)'kɔ:nə] *a.* salajane, urgitsev, ebaaus

holey ['houli] *a.* auklik, täis auke

holibut ['hɔlibət] = **halibut**

holiday ['hɔlid(e)i] *s.* püha, puhke- *või* jõudepäev; *pl.* puhke- *või* koolivaheaeg ◇ **to make ~** (*or* **to take a ~**) püha pidama

holiday-maker ['hɔlidimeikə] *s.* pühapidaja, puhkusel viibija, lõbureisil olija, lõbutseja

holiness ['houlinis] *s.* pühadus ◇ **His H-** Tema Pühadus (*paavsti tiitel*)

Holinshed ['hɔlinʃed] *pn.*

holla ['hɔlə] = **hollo**

Holland ['hɔlənd] **1.** *pn.*; **2.** *s.* (*ka* **h-**) pleekimata (hollandi) lõuend

Hollander ['hɔləndə] *s.* hollandlane

Hollands ['hɔləndz] *s. sg.* hollandi džinn (= **~ gin**)

hollo, hollow I ['hɔlou], **holloa** ['hə'lou], **holla** ['hɔlə], *Am. ka* **holler** ['hɔlə] **1.** *v. i. & t.* hõikuma, hüüdma, *er.* (*koeri*) hassetama; **2.** *s.* hõik, hüüd, *er.* (*koerte*) hassetus

hollow II ['hɔlou] **1.** *a.* õõnes; (seest) tühi; (*põskede kohta*) lohkus, sissevajunud; *fam.* tühja kõhuga, näljane; õõnsakõlaline, kumisev, kume; *piltl.* tühi, võlts; **2.** *s.* õõnsus, õõs; süvend, süvik; lohk; org; **3.** *adv. fam.* täiesti, põhjalikult; **4.** *v. t.* õõnestama, õõnsaks tegema **(out)**, õõnsaks painutama ◇ **the ~ of the hand** pihk, peo(pesa); **to beat smb. ~** (*Am. ka* **all ~**) kedagi põhjalikult lööma (*er. mängus*)

Holloway ['hɔləwei] *pn.*

hollow-eyed ['hɔlouaid] *a.* aukuvajunud silmadega

holly ['hɔli] *s. bot.* iileks, astelpõõsas ◇ **sea ~** rand-ogaputk

hollyhock ['hɔlihɔk] *s. bot.* tokkroos

holly-oak ['hɔliouk] = **holmoak**

Hollywood ['hɔliwud] **1.** *pn.*; **2.** *s.* Ameerika kinotööstus; ameerikalik film(ikunst)

holm I [houm] *s.* (jõe)laid, jõesaar(eke), väike saar; lame jõeäärne maariba

holm II [houm] = **holmoak**

holme [houm] = **holm** I

Holmes [houmz] *pn.*

holmium ['houlmiəm] *s. keem.* holmium (*sümbol* **Ho**)

holmoak ['houmouk] *s. bot.* iilekstamm

holocaust ['hɔləkɔ:st] *s.* täis(põletus)ohver, kogupõletus; *piltl.* suur häving (*er. tule läbi*); tapatalgud

Holocene ['hɔləsi:n] *s. geol.* holotseen (*kvaternaari viimane ajastik*)

Holofernes [hɔlo'fə:ni:z] *pn.* Olovernes, Holofernes

hologram ['hɔləgræm] *s. füüs.* hologramm

holograph ['hɔləgrɑ:f] *s.* holograaf (*tervikuna allakirjutanu enda käega kirjutatud dokument*)

holography [hɔ'lɔgrəfi] *s. füüs.* holograafia

holohedral [hɔlə'hi:drəl] *a. min.* holoeedriline, täistahkne

hols [hɔls] *s. pl.* (*sg. haruld.*) *õpil. sl.* pühad, koolivaheaeg (= **holidays**)

Holst [houlst] *pn.*

Holstein ['hɔlstain, *Am.* 'houl-] **1.** *pn.*; **2.** *s.* friisi veis (*ka* **~-Friesian**)

holster ['houlstə] *s.* kabuur, püstoli- *või* revolvritasku

holt [hoult] *s. poeet.* metsasalu, -tukk; metsaga kaetud küngas

holus-bolus ['houləs'bouləs] *adv. fam.* täielikult, täiesti; kõik korraga

holy ['houli] *a.* **(-ier, -iest; -ily)** püha, pühitsetud ◇ **~ grass** *bot.* lõhnhein; **~ Joe** *mer. sl.* vagatseja; kirikuõpetaja; **H- Land** Püha Maa, Palestiina; **H- of Holies** kõige püham paik (*iisraeli rahva templis; ka piltl.*); **the H- Office** *aj.* inkvisitsioon; **~ orders** vaimulik seisus; **to take ~ orders** vaimulikuks hakkama; **H- Saturday** vaikne (*või* suur) laupäev; **~ terror** *sl.* kohutav isik; omakseid piinlikkusse saatev laps; kole tüüdard; **~ water** pühavesi, pühitsetud vesi; **H- Week** vaikne nädal; **~ Willie** *fam.* vagatseja, palvevend; **H- Writ** pühakiri

Holyhead ['hɔlihed] *pn.*

Holyoak ['houliouk] *pn.*

Holyrood ['hɔliru:d, 'houl-] *pn.*

holystone ['houlistoun] **1.** *s.* (*laevateki küürimiseks tarvitatav*) liivakivi; **2.** *v. t.* liivakiviga küürima

Holywell ['hɔliwəl, -wel] *pn.*

homage ['hɔmidʒ] *s.* (*läänimehe*) truudus- *või* ustavustunnistus; *piltl.* austusavaldus, austus ◇ **to pay ~ to** (*kellelegi*) austust avaldama; **to do** (*or* **render**) **~ to** (*kellelegi*) oma truudust (*või* usaldust) kinnitama (*ka piltl.*)

Homburg ['hɔmbə:g] **1.** *pn.*; **2.** *s.* pehme kitsaäreline viltkübar (= **~ hat**)

home [houm] **1.** *s.* kodu, kodupaik, -koht; kodumaa; kodu, varjupaik; *Am.* elumaja; **2.** *atrib. a.* kodu-; sisemaa-, sise-; *sport* kodukohas asetsev (*või* toimuv, saavutatud) (*näit. väljaku, võistluse, võidu jms. kohta*); **3.** *adv.* koju, kodu(s); sügavale, määratud kohale, lõpuni; **4.** *v. i.* koju tagasi pöörduma, kodu poole lendama (*kirjatuvi kohta*) ◇ **last** (*or* **long**) **~** viimne puhkepaik, haud; **at ~** kodu(s); **to be at ~** kodu(s) olema (*ka piltl.*), *vrd.* **at-home; he is again ~ (after a long absence)** ta on jälle kodus *või* kodumaal (pärast pikka äraolekut); **to stay at ~** (*Am.* **to stay ~**) kodus püsima; **H- Counties** 4—6 krahvkonda Londoni ümbruses; **H- Office** (Inglise) siseministeerium; **H- Rule** *aj.* kohalik omavalitsus, autonoomia (*er. Iirimaal*); **~ team** *sport* kodumeeskond, väljaku peremehed; **~ trade** sisekaubandus; **~ truth** siiras tõde, hella kohta tabav tõde; **to drive a nail ~** naela täiesti sisse lööma; **the thrust went ~** piste tabas märki; **to bring a charge ~ to smb.** süüdistust kellegi vastu veenvalt tõendama; **to come ~ to** (*kedagi*) lähedalt puudutama

Home [houm; hju:m] *pn.* (*hääldus* [hju:m] *on tarvitusel briti aristokraatlikes perekonnanimedes, näit.* **the Earl of ~, Douglas-~, Milne-~**)

home-bird ['houmbə:d], *Am. ka* **homebody** ['houmbɔdi] *s.* koduskonutaja, -istuja

home-bred ['houmbred] *a.* kodukasvatatud; *piltl.* lihtne

home-brewed ['houmbru:d] *a.* kodupruulitud

home-coming ['houmkʌmiŋ] *s.* kojutulek

home-felt ['houmfelt] *a.* ehtsa- *või* sügavatundeline; südamessetungiv

home-keeping ['houmki:piŋ] *a.* (alaliselt) kodu(s) püsiv

homeland ['houmlænd] *s.* kodumaa

homeless ['houmlis] *a.* kodutu, peavarjutu

homelike ['houmlaik] *a.* kodutaoline, -sarnane, tuttavlik, mugav, kodune

homely [ˈhoumli] *a.* **(-iness)** kodune, lihtne; *er. Am.* ilutu, näotu
home-made [ˈhoumˈmeid] *a.* kodutehtud; (*tööstustoote kohta*) kodumaine
homeo- = **homoeo-**
homer [ˈhoumə] *s.* kirjatuvi; *tehn.* isesihitusseadis, (automaatselt) sihtmärgile suunduv seadis (*vrd.* **homing**)
Homer [ˈhoumə] *pn.* Homeros
Homeric [ho(u)ˈmerik] *a.* **(-ically)** homeeriline; homeroslik, Homerosele omane ◇ **~ laughter** homeeriline naer
Homerton [ˈhɔmət(ə)n] *pn.*
homesick [ˈhoumsik] *a.* kodu järele igatsev ◇ **to be ~** koju igatsema
homesickness [ˈhoumsiknis] *s.* kojuigatsus, hõllandus (kodu järele)
homespun [ˈhoumspʌn] **1.** *a.* kodukootud (*ka piltl.*); **2.** *s.* kodukootud riie
homestead [ˈhoumsted] *s.* talund, maakoht; *Am.* (*riigi poolt teatava seaduse põhjal antud*) asundustalu
homeward(s) [ˈhoumwəd(z)] **1.** *adv.* kodu poole; **2.** *a.* **(-d)** kodu poole suunatud, kodusuunaline
homework [ˈhoumwə:k] *s.* kodutöö; kodune ülesanne, kodused ülesanded
homey [ˈhoumi] = **homy**
homicidal [hɔmiˈsaid(ə)l] *a.* mõrvarlik, mõrtsukalik
homicide [ˈhɔmisaid] *s.* mõrv, mõrtsukatöö; (inimese)tapmine; mõrvar, mõrtsukas, (inimese)tapja ◇ **H- Bureau** *Am.* kriminaalpolitsei mõrvaosakond
Homildon [ˈhɔm(i)ldən] *pn.*
homily [ˈhɔmili] *s.* jutlus; (moraali)jutlustus, igav (õpetlik) kõne
homing [ˈhoumiŋ] **1.** *a.* koju tagasipöörduv; *tehn., er. mil.* isesihituv, automaatselt sihtmärgile suunduv; **2.** *s.* koju tagasipöördumine; *tehn.* isesihitumine, (automaatne) sihtmärgile suundumine ◇ **~ pigeon** kirjatuvi; **~ device** *tehn.* isesihitusseadis
hominid [ˈhɔminid] *s. zool.* hominiid, inimlane
hominy [ˈhɔmini] *s.* maisitangupuder
homo [ˈhoumou] *s. lad.* inimene ◇ **~ sapiens** [ˈseipienz] «mõistusega inimene», pärisinimene, inimene (*loodusteaduslikus klassifikatsioonis*)
homoeopath [ˈhoumiopæθ], **homoeopathist** [houmiˈɔpəθist] *s.* homöopaat
homoeopathy [houmiˈɔpəθi] *s. med.* homöopaatia
homogamy [hɔˈmɔgəmi] *s. bot.* homogaamia
homogeneity [houmodʒiˈni:iti, ˈhɔm-] *s.* ühtlikkus, homogeensus
homogeneous [houmoˈdʒi:niəs, ˈhɔm-] *a.* ühtlik, ühtlaste omadustega, ühtlase koosseisuga, homogeenne
homograph [ˈhɔmogrɑ:f] *s. lgv.* homograaf
homologous [hɔˈmɔləgəs] *a.* samalaadne, (*asendilt, talitluselt*) vastav, homoloog(ili)ne ◇ **~ compound** *keem.* homoloog(ili)ne ühend; **~ series** *keem.* homoloog(ili)ne rida
homologue [ˈhɔməlɔg] *s.* vaste, (*asendilt, talitluselt*) vastav asi *või* elund, homoloog; *keem.* homoloog (*homoloogilise rea liige*)
homology [hɔˈmɔlədʒi] *s.* (*asendilt, talitluselt*) vastavus, homoloogilisus, homoloogia
homonym [ˈhɔmonim] *s. lgv.* homonüüm
homonymous [hɔˈmɔniməs] *a. lgv.* homonüümne, homonüüm(i)-
homophone [ˈhɔməfoun] *s. lgv.* homofoon (*samakõlaline sõna*)
homosexual [hɔmoˈseksjuəl, -ʃuəl] *a.* homoseksuaalne, omasooihar
homosexuality [hɔmoseksjuˈæliti, -ʃu-] *s.* homoseksuaalsus, homoseksualism, omasooiharus
homy, -mey [ˈhoumi] *a.* **(-iness)** kodusarnane, kodune
hon., Hon. *lüh.* = **1. honourable; 2. honorary**
Honduras [hɔnˈdjuərəs] *pn.*
hone [houn] **1.** *s.* tahk, ihumiskivi, liip; luisk; **2.** *v. t.* ihuma, liipima, tahul teritama; luiskama, luisul teritama; *tehn.* luisuga lihvima
honest [ˈɔnist] *a.* aus, ausameelne; ausalt teenitud; tõeline, võltsimatu, eht ◇ **to make an ~ woman of** seaduslikuks naiseks võtma (*varemalt võrgutatud neiut*); **~?** *fam.* (kas) tõesti?; **~ Injun** [ˈindʒən] (= **Indian**) *sl.* ausõna! (*tarvit. ka küsimusena*); **~ to God!** ausõna! jumala sõna!
honestly [ˈɔnistli] *adv.* ausalt, ausasti
honesty [ˈɔnisti] *s.* ausus, ausameelsus; tõelisus, võltsimatus, ehtsus; *bot.* kuukress ◇ **~ is the best policy** *vanas.* tõde tõuseb, vale vajub

honey [ˈhʌni] **1.** *s.* mesi; magusus; (*meelitussõnana*) kullake, kallike (*ka* **hinny**); **2.** *v. t. & i.* (magusate sõnadega) meelitama, lipitsema ◇ **to ~ up to** (*kellelegi*) meeldida püüdma
honey-bee [ˈhʌnibi:] *s.* meemesilane, kodumesilane
Honeybourne [ˈhɔnibuən, -bɔ:n] *pn.*
honey-buzzard [ˈhʌnibʌzəd] *s. zool.* herilaseviu
honeycomb [ˈhʌnikoum] **1.** *s.* (mee)kärg; *piltl.* midagi kärgjat; *atrib.* kärgjas, kärg-; **2.** *v. t.* kärgjaks tegema, kärgjaks õõnestama; kärgkirjaliseks tegema
honeydew [ˈhʌnidju:] *s. bot., aiand.* mesikaste, lehemesi; siirupitubakas, siirupiga magustatud tubakas
honeyed, -nied [ˈhʌnid] *a.* meega magustatud; meega koormatud; mesimagus (*ka piltl.*); mesikeelne
honeymoon [ˈhʌnimu:n] **1.** *s.* mesinädalad; **2.** *v. i.* mesinädalaid veetma
honeysuckle [ˈhʌnisʌkl] *s.* kuslapuu
Hong-kong [ˈhɔŋˈkɔŋ] *pn.* Hongkong ◇ **~ flu** hongkongi gripp
honied [ˈhʌnid] = **honeyed**
Honiton [ˈhɔnitn, ˈhʌ-] *pn.*
honk [hɔŋk] **1.** *s.* (*metshane*) prääksatus; (*autopasuna*) tuututus; **2.** *v. i.* prääksuma; tuututama
honky [ˈhɔŋki] *s. Am. sl.* valge (inimene) (*neegrite žargoonis*)
honkytonk [ˈhɔŋkitɔŋk] *s. Am. sl.* (jooma)urgas, odav kõrts *või* tantsulokaal
Honolulu [hɔnəˈlu:lu:] *pn.*
honor [ˈɔnə] = **honour**
honorable [ˈɔn(ə)rəbl] = **honourable**
honorarium [(h)ɔnəˈrɛəriəm] *s.* (*pl.* **-riums, -ria**) autasu, (vabatahtlikult antav) honorar; *vrd.* **fee**
honorary [ˈɔn(ə)rəri] *a.* au-, auavalduseks antud *või* auametina peetav ◇ **~ member** auliige; **~ degree** audoktori kraad; **~ secretary** palgata sekretär
honorific [ɔnəˈrifik] **1.** *a.* **(-ically)** austav, austust väljendav; **2.** *s.* austav nimetus, (austav) tiitel
Honorius [ho(u)ˈnɔ:riəs] *pn.*
honour, *Am.* **-nor** [ˈɔnə] **1.** *s.* au, autunne; austus, auavaldus; *pl.* austav esiletõstmine silmapaistvalt (ülikooli)eksami sooritamise puhul; *pl.* viisakus külalise vastu; *pl.* honöörid (*kõrgemad trumpkaardid ühe mängija käes*); **2.** *v. t.* austama, austust osutama; honoreerima, (*vekslit, tšekki*) lunastama, maksma ◇ **(your, his) H-** Kõrgeausus (*Inglismaal maakonnakohtuniku, Ameerikas kohtuniku ja linnapea tiitel*); **in smb.'s ~** kellegi auks; **bound in ~** autundest kohustatult (*tegema* **to do**); **debt of ~** auvõlg; **to be on one's ~** enda autunde vastutusel (ilma välise kontrollita) kohustuma (*midagi tegema* **to do smth.**); **upon my ~ (bright)** *fam.* ausõna (selle peale); **~s of war** alistunud vaenlasele lubatavad eesõigused; **to do the ~s of the table** lauas (suurt) külalislahkust osutama; **~ system** (*Inglise ülikoolides*) silmapaistvalt eksami sooritaja austav esiletõstmine, *Am.* õpilaste autunde rakendamine korratäitmise kindlustamiseks (*ilma valve või karistusteta*); *sl.* (*ajalehtede jms.*) selvemüük (*s. o. ostja võtab ise asja ja jätab vastava rahasumma asemele*)
honourable, *Am.* **-nor-** [ˈɔn(ə)rəbl] *a.* **(-bly)** auväärne, austatav, auline; aus, au-; (*tiitlina* **H-**, *lüh.* **Hon.**) kõrgeauline ◇ **his intentions are ~** tal on ausad kavatsused (*s. o.* ta kavatseb abielluda); **the ~ member** (*or* **gentleman**) parlamendiliikme nimetus; **Most H-** markii viisakustiitel; **Right H-** markiist alama lordi või (Inglise) salanõukogu **(privy council)** liikme viisakustiitel
Hon.Sec. *lüh.* = **honorary secretary**
hooch [ˈhu:tʃ] *s. Am. sl.* viin, *er.* (*salakaubana saadud*) viski; *põlgl.* puskar
hood I [hud] **1.** *s.* kapuuts, paslik, peakott; akadeemilise talaari seljal rippuv kotitaoline osa; kummkate (*kumer kate pliidi jms. kohal*); *tehn.* (kaitse)kate, tõmbekapp; *er. Am.* kapott, mootorikate (= **bonnet**); **2.** *v. t.* kapuutsiga varustama *või* katma ◇ **~ed crow** = **hoodie**
hood II [hu:d] *Am. sl.* = **hoodlum**
-hood [hud] *suf.* -lus, -likkus, -us; -põli; -kond (*tuletab substantiive, näit.* **knighthood, widowhood**)

hoodie ['hudi] *s. zool.* hallvares (= **~-crow**)
hoodlum ['hu:dləm] *s. Am. fam.* kaabakas, (noor) huligaan
hoodoo ['hu:du:] *Am. fam.* **1.** *s.* nõidus; õnnetusttoov asi *või* isik; halb õnn; **2.** *v. t.* ära nõiduma, õnnetuks nõiduma
hoodwink ['hudwiŋk] *v. t.* sõgestama; silmi kinni siduma; tüssama, petma, (*kellelegi*) puru silma puistama
hooey ['hu:i] *s. & interj. Am. sl.* pläma, mõga
hoof [hu:f] **1.** *s.* (*pl.* **-fs, -ves** [-vz]) kabi; sõrg; *nalj.* (*inimese*) jalg; **2.** *v. t. & i.* kabjaga (*või* sõraga) lööma; *sl.* jalaga virutama *või* viskama (*välja* **out**); *sl.* jala käima; *Am. sl.* tantsima ◇ **on the ~** (*kariloomade kohta*) elus, elavana; **meat on the ~** (*tapalooma*) eluskaal; **to get the ~** *fam.* jalaga (hoopi) tagumikku saama; *piltl.* (töölt) vallandatama
hoofed [hu:ft] *a.* kabjaline; sõraline
hook [huk] **1.** *s.* konks, kook; haak; kisk; (kõver) maasäär; sirp (= **reaping-~**); **2.** *v. t. & i.* konksutama, konksuga püüdma *või* konksu otsa kinnitama (**on, up**); (kinni) haakima; haakuma; õngitsema (*ka piltl.*); õnge võtma, kinni püüdma (*ka piltl.*); *sl.* varastama; konksuma, konksu tõmbuma; konksu otsa kinni jääma (**on**) ◇ **by ~ or by crook** õigusega või valskusega; **on one's own ~** *sl.* omal käel, iseseisvalt; **to drop off the ~s** *sl.* vedru välja viskama, surema; **to go off the ~s** *sl.* hulluks minema; **to sling** (*or* **take**) **one's ~** *sl.* vehkat tegema, jalga laskma; **I ~ed my arm in his** ma võtsin ta käevangu; **to ~ it** *sl.* vehkat tegema, jalga laskma
hookah ['hukə, -kɑ:] *s.* vesipiip
Hooke [huk] *pn.*
hooked [hukt] *a.* konksjas, konksus, kongus, konksukujuline, kõver; konksuline, konksu(de)ga varustatud; kisuline ◇ **~ rug** heegelkonksuga (lõuendalusel) tehtud vaip; **he is ~ on television** *fam.* ta on nagu televiisori külge naelutatud
hooker ['hukə] *s. mer.* kahemastiline kalalaev; (vana) laevalogu
hookey ['huki] = **hooky**
hook-nose ['huknouz] *s.* kongnina
hook-nosed ['huknouzd] *a.* kongninaline
hook-up ['hukʌp] *s.* külge- või kokkuhaakimine; *er. raad.* ühine saatelülitus, saatejaamade ühisvõrk; *Am. sl. ka* (*ettevõtete, käitiste jms.*) ühendus, koondis, liit
hook-worm ['hukwə:m] *s. zool.* kidauss
hooky, -key ['huki] *s. Am. fam.* popitegemine ◇ **to play ~** poppi tegema; **blind ~** teatav (hasart)kaardimäng
hooligan ['hu:ligən] *s.* huligaan, ulakas, kaabakas
hooliganism ['hu:ligənizm] *s.* huligaansus, ulakus, ulaklikkus, kaabaklus
hoop I [hu:p] **1.** *s.* (*anuma*) vits; (*laste*) (veeretamis)võru; (*krinoliinseeliku*) võru; *sport* rõngas; (*kroketimängus*) traatvärav; **2.** *v. t.* (*anumat*) vitsutama ◇ **to go through the ~** (*tsirkusekunstniku või -looma kohta*) läbi rõnga hüppama; *piltl.* kepihirmu maitsma, sundust (*või* karistust) kogema
hoop II [hu:p] **1.** *v. i.* huikama, kilama; **2.** *s.* huige, kilatus; *vrd.* **whoop**
hooping-cough, whooping- ['hu:piŋkɔ:f] *s.* läkaköha
hoop-iron ['hu:paiən] *s. tehn.* vitsraud, rehviteras
hoop-la ['hu:plɑ:] *s.* rõngaviskamismäng (*laadalõbustusena*); «lärmilaat», kärarikas askeldus
hoopoe ['hu:pu:] *s. zool.* vaenukägu, toonekägu
hoop-skirt ['hu:pskə:t] *s.* võruseelik, krinoliinseelik
hooray [hu'rei] = **hurrah**
hoosegow ['hu:sgau] *s. Am. sl.* pogri, vangla
Hoosier ['hu:ʒə] *s. Am.* «indiaanakas» (*Indiana osariigi elaniku pilkenimi*)
hoot [hu:t] **1.** *v. i. & t.* huikama, huilgama; välja vilistama (**at**); tuututama; **2.** *s.* huik, huilutus; tuututus ◇ **it doesn't matter a ~** *fam.* sel pole vähimatki tähtsust; **I don't give a ~** *fam.* ma vilistan selle peale
hooter ['hu:tə] *s.* tuututaja; *tehn.* auruvile, (*ka mõni muu*) helisignaal ◇ **electric ~** elektriline helisignaal
Hoover ['hu:və] **1.** *pn.*; **2.** *s. Am.* (**~**-*i nimelise firma*) tolmuimeja; **3.** *v. t. Am.* (**h-**) tolmuimejaga puhastama
hooves [hu:vz] *vt.* **hoof**
hop I [hɔp] **1.** *s.* humal, tapp; *pl.* humala käbid; **2.** *v. t. & i.* (**-pp-**) humalaid korjama; humalatega vürtsitama; (humala)käbisid kandma

hop II [hɔp] **1.** *v. i. & t.* (**-pp-**) hüplema, kekslema; keksama; üle hüppama (*näit. kraavist*); *Am.* peale hüppama (*näit. rongile*); ühe lennuga ületama; **2.** *s.* hüplemine, kekslemine; keks (keksu); hüpe; *fam.* jalakeerutus, tants; pikema sõidu (*er. lennukisõidu*) üksik järk ◇ **to ~ the twig** (*or* **stick**) *sl.* äkki lahkuma, surema; **on the ~** *fam.* askeldamas; **~ and step jumper** *sport* kolmikhüppaja; **~, step, and jump** *sport* kolmikhüpe
hop III [hɔp] *v. t.* (**-pp-**) *Am. sl.* kunstlikult (*er.* ärritite varal) ergutama, üles kruvima (**up**); (*mootorit*) ülemääralisele kiirusele kütma (**up**)
hop-bind ['hɔpbaind], **-bine** [-bain] *s.* humalavars, tapuväät
hop-bitter ['hɔpbitə] *s.* humalaviha
hope [houp] **1.** *s.* lootus (*millelegi* **of**; *et* **that**); **2.** *v. t. & i.* (**-pable**) lootma (*millelegi* **for**; *et* **that**; *midagi teha* **to do**) ◇ **past** (*or* **beyond**) **~** lootusetus olukorras; **to ~ against ~** midagi vähe tõenäolist ootama
hopeful ['houpf(u)l] **1.** *a.* (**-lly**) lootusrikas; kindlasti lootev; lootustäratav, paljutõotav; **2.** *s.* (lootustäratav) perekonnavõsu (*er. ühendis* **young ~**, *peam. iroon.*)
hopeless ['houplis] *a.* lootusetu
Hopkins ['hɔpkinz] *pn.*
Hopkinson ['hɔpkinsn] *pn.*
hoplite ['hɔplait] *s. aj.* hopliit
hop-o'-my-thumb ['hɔpəmiθʌm] *s.* põialpoiss, käämbus
hopper I ['hɔpə] *s.* humalanoppija, -korjaja (*vt.* **hop** I)
hopper II ['hɔpə] *s.* hüpleja, keksleja; hüppav putukas (*näit. kirp*); juustukärbse vagel; (veski)kolu; *tehn.* puistepunker, täitekolu; hopper, punkervagun; (*veekloseti*) pott; salv, magasin (*perfokaartide jms. jaoks*) (*vt.* **hop** II)
hopple ['hɔpl] = **hobble**
Hoppner ['hɔpnə] *pn.*
hopscotch ['hɔpskɔtʃ] *s.* keks, keksumäng
hop-tree ['hɔptri:] *s. bot.* humalapuu
Horace ['hɔrəs, -ris] *pn.* (*rooma luuletaja*) Horatius
horary ['hɔ:rəri] *a.* tunni- ◇ **~ angle** *astr.* tunninurk
Horatian [hɔ'reiʃ(ə)n] *a.* horaatsiuslik, Horatiuse, Horatiusele omane
Horatio [hɔ'reiʃiou] *pn.*
Horatius [hɔ'reiʃ(i)əs] *pn.*
horde [hɔ:d] *s.* hord, rändrahvajõuk; salk, jõuk, kari
horehound, hoar- ['hɔ:haund] *s. bot.* penimünt; *ka* karunõges ◇ **black ~** must karunõges; **water ~** parkhein; **white ~** ürt-penimünt
horizon [hə'raizn] *s.* taeva- *või* vaatepiir, horisont, silmapiir (*ka piltl.*); *geol.* horisont, kiht, lade, ladejärk
horizontal [hɔri'zɔnt(ə)l] **1.** *a.* (**-lly**) horisontaalne, horisontaal-, rõhtne, rõht-, ristloodne; horisondi-, vaatepiiri-; **2.** *s.* horisontaal, horisontaaljoon, -kang, -tasapind ◇ **~ bar** (võimlemis)kang, rekk
Horlick ['hɔ:lik] *pn.*
hormone ['hɔ:moun] *s. füsiol.* hormoon, sisenõre
horn [hɔ:n] **1.** *s.* sarv (*ka piltl.*); sarvaine; rakk (*käenahal*); katsesarv, tundel; *atrib.* sarv-, sarvest; **2.** *v. t.* sarvedega varustama; (sarvedega) puskama ◇ **to draw in one's ~s** (*er. teo kohta*) katsesarvi tagasi tõmbama; *piltl.* tagasi tõmbuma, tagasihoidlikumaks muutuma; **the ~ of plenty** küllus(e)sarv; **the ~s of a dilemma** kumbki valida olevatest (ebameeldivatest) võimalustest; **English ~** *muus.* inglissarv, altoboe; **French ~** *muus.* metsasarv; **the H- = Cape H-** *geogr.* Hoorni neem, Kap Hoorn; **to ~ in** *fam. peam. Am.* vahele segama (*kellelegi, millelegi* **on**)
hornbeam ['hɔ:nbi:m] *s. bot.* valgepöök ◇ **hop ~** humalpöök
hornbill ['hɔ:nbil] *s. zool.* sarviknokk, -lind
hornblende ['hɔ:nblend] *s. min.* küünekivi
hornbook ['hɔ:nbuk] *s.* (vanaaegne) sarvkilega kaetud aabitsaleht; *piltl.* aabits, algõpetus
Horne [hɔ:n] *pn.*
horned ['hɔ:n(i)d] *a.* sarviline, sarv-, sarvik- ◇ **~ cattle** sarvloomad, veised; **~ frog** sarvik(kärn)konn; **~ grebe** sarvikpütt; **~ lark** sarviklõoke; **~ owl** kõrvukräts; **~**

poppy sarvmagun; ~ **snake** (*or* **viper**) sarvikrästik

Horner ['hɔ:nə] *pn.*

hornet ['hɔ:nit] *s. zool.* vapsik, vaablane ◇ **to bring a ~s' nest about one's ears** endale hulka vaenlasi kaela tõmbama

hornless ['hɔ:nlis] *a.* sarvitu

hornpipe ['hɔ:npaip] *s.* sikupill, -sarv; teatav elavas taktis inglise (madruse)tants

horn-rimmed ['hɔ:n'rimd] *a.* sarvraamidega (*prillide kohta*)

Hornsey ['hɔ:nzi] *pn.*

hornswoggle ['hɔ:nswɔgl] *v. t. Am. sl.* ninapidi vedama, tüssama

hornwort ['hɔ:nwə:t] *s. bot.* kardhein

horny ['hɔ:ni] *a.* (**-ier, -iest; -ily, -iness**) sarvekas, sarvene, sarviline; sarvjas, sarvetaoline; (*käte kohta*) rakkus

horologe ['hɔrəlɔdʒ] *s. haruld.* ajanäitaja, tunnikell, horoloog

horoscope ['hɔrəskoup] *s.* horoskoop ◇ **to cast a** ~ horoskoopi seadma, horoskoobi järgi ennustama

horrible ['hɔribl] *a.* (**-bly**) kole, jube, õudne, kohutav, hirmus; *fam.* vastik

horrid ['hɔrid] *a.* (~**est**) kole, hirmus

horrific [hɔ'rifik] *a.* koledust (*või* jubedust) tekitav, kohutav

horrify ['hɔrifai] *v. t.* (**-fiable**) koledust (*või* jubedust) tekitama, kohutama

horror ['hɔrə] *s.* kohkumine, koledus(tunne), jubedus, õud, õud(s)us, kahmus; jälestus, hirm (*millegi ees* **of**); kohutav (*või* kole, jube) asi; koletis ◇ **the ~s** (*joomari*) jubedad viirastused; **Chamber of H-s** jube tuba (*er. Tussaud' vahakujude muuseumis Londonis*); **to strike with** ~ jubedusega täitma; ~ **comics** *er. Am.* õud(s)uskoomiksid, jubedusse kalduvad piltjutustused

horror-stricken ['hɔrəstrik(ə)n], **-struck** [-strʌk] *a.* jubedusega täidetud

hors [(h)ɔ:(r)] *adv.*[1] *& prep. pr.* väljaspool ◇ ~ **concours** [kɔ:ŋ'ku:r] väljaspool võistlust; ~ **de combat** [də'kɔ:mbɑ:] võitlusvõimetu; ~ **d'oeuvre(s)** ['də:vr] kerged eeltoidud

Horsa ['hɔ:sə] *pn.* (*vrd.* **Hengist**)

horse ['hɔ:s] **1.** *s.* hobune, hobu; *kollekt.* ratsavägi; hobune (*teatav võimlemisriist*); (riiete)pukk (= **clothes-~**); *a. sb.* hobuse-, hobu-; ratsa-; **2.** *v. t. & i.* hobustega varustama; hobuse selga asetama; hobuse seljas sõitma, ratsutama; *Am. fam.* hirskama, kärarikkalt vallatama, jämedalt naljatlema (**around**); *vrd.* ~**play** ◇ **to ~!** hobuse selga!; **a dark** ~ (*võiduajamistel*) tundmatu hobune; *pol.* lähemalt tundmatu (valimis)kandidaat; **(straight) from the ~'s mouth** otsesest (esmajärgulise usaldatavusega) allikast (*er. nõuande jms. kohta*); **to look a gift** ~ **in the mouth** kingitud hobuse suhu vaatama; **to mount** (*or* **ride**) **the high** ~ upsakas olema; ~ **artillery** ratsasuurtükivägi; ~ **marines** (olematu) ratsamerevägi (*er. kõnekäänus* **tell that to the ~ marines!** mis sa luiskad!); ~ **opera** *Am. fam.* muusikaline kauboifilm; ~ **sense** *fam.* praktiline mõistus

horseback ['hɔ:sbæk] **1.** *s.* hobuse selg; **2.** *adv.* hobuse seljas, ratsa (*er. ühendis* **to ride** ~ ratsutama) ◇ **on** ~ hobuse seljas, ratsa; **to go on** ~ ratsa minema, ratsa sõitma

horse-breaker ['hɔ:sbreikə] *s.* (hobuste) ratsastaja

horsecar ['hɔ:skɑ:] *s. Am.* hoburaudteevagun; *ka* raudteevagun hobuste veoks

horse-chestnut ['hɔ:s'tʃes(t)nʌt] *s. bot.* hobukastan; (hobu)kastanimuna

horse-cloth ['hɔ:sklɔ(:)θ] *s.* hobusetekk

horse-collar ['hɔ:skɔlə] *s.* rangid, taosed

horse-coper ['hɔ:skoupə], **-couper** [-kaupə] = *järgm.*

horse-dealer ['hɔ:sdi:lə] *s.* hobusekaupmees, (-)parisnik

horseflesh ['hɔ:sfleʃ] *s.* hobuseliha; hobused ◇ **piece of** ~ *fam.* hobune

horse-fly ['hɔ:sflai] *s. zool.* raudkärblane, *er.* (hobuse-)raudkärbes; *ka* parm *või* hobusekiin

Horse Guards ['hɔ:sgɑ:dz] *s. pl.* ratsakaardivägi (*er. Inglise ratsabrigaadi 2. rügement*)

horsehair ['hɔ:shɛə] *s.* (hobuse)jõhv; *ka* jõhvriie (= **haircloth**)

horse-latitudes ['hɔ:slætitju:dz] *s. pl. mer.* vaikusvöönd, tuulevaikne piirkond (*er. Atlandi ookeanis*)

horse-laugh ['hɔ:slɑ:f] *s.* naerulagin, vali (hirnuv) naer

horseleech ['hɔ:sli:tʃ] *s. zool.* püdal, hobu-

kaan; *piltl.* ahne (*või* täitmatu) isik; *arh.* hobusearst

horseman ['hɔ:smən] *s.* (*pl.* **-men**) ratsanik; (osav) ratsutaja

horsemanship ['hɔ:smənʃip] *s.* ratsutamisosavus, -kunst

horseplay ['hɔ:splei] *s.* kärarikas vallatamine, hirskamine; jäme naljatlus

horse-power ['hɔ:spauə] *s. füüs., tehn.* hobujõud (*võimsusühik, lüh.* **h.p., H.P.**) (*1 inglise* **h.p.** = *1,013 rahvusvahelist hj.*)

horse-race ['hɔ:sreis] *s.* hobuste võiduajamine, traavivõistlus (*vt.* **race** I)

horse-radish ['hɔ:srædiʃ] *s. bot.* mädarõigas, mäerõigas

horseshoe ['hɔ:sʃu:] *s.* hobuseraud

horseshoer ['hɔ:sʃu(:)ə] *s.* hobuserautaja

horse-tail ['hɔ:steil] *s.* hobusesaba; *bot.* osi

horsewhip ['hɔ:swip] **1.** *s.* hobusepiits, *er.* ratsapiits, kantsik; **2.** *v. t.* ratsapiitsaga (*või* kantsikuga) peksma

horsewoman ['hɔ:swumən] *s.* (*pl.* **-women** [-wimin]) naisratsanik, (osav) naisratsutaja

Horsham ['hɔ:ʃ(ə)m] *pn.*

Horsley ['hɔ:zli, 'hɔ:sli] *pn.*

horst [hɔ:st] *s. geol.* ülang

horsy ['hɔ:si] *a.* (**-ier, -iest; -ily, -iness**) hobuslik, hobuse-, hobu-; hobuseid armastav; ratsasportlaslik (*er. riietuses või kõnes*)

hortative ['hɔ:tətiv], **hortatory** ['hɔ:tət(ə)ri] *a.* manitsev

Hortensia [hɔ:'tensiə] *pn.*

horticultural [hɔ:ti'kʌltʃ(ə)r(ə)l] *a.* aianduslik, aiandus-

horticulture [hɔ:ti'kʌltʃə] *s.* aiandus, aiaviljelus, aiakultuur

horticulturist [hɔ:ti'kʌltʃ(ə)rist] *s.* aiaviljeleja; aiandusteadlane, (õpetatud) aednik

hosanna [ho(u)'zænə] **1.** *interj.* hosianna!; **2.** *s.* hosiannahüüd

hose [houz] **1.** *s.* (*pl.* ~) sukad, suka- ja sokikaup (*er. ärides tarvitatav nimetus*); *arh.* sukkpüks(id); **2.** *s.* (*pl.* **hoses**) voolik, lõdvik; **3.** *v. t.* voolikuga kastma

hosier ['houʒə] *s.* sukakaupmees; trikookaupade müüja

hosiery ['houʒəri] *s.* sukakaup; trikotaaž, trikookaup

hospice ['hɔspis] *s.* hospiits, võõrastekodu; (*vaeste või haigete*) varjupaik

hospitable ['hɔspitəbl, hɔs'pit-] *a.* (**-bly**) külalislahke, võõrastevastuvõtlik

hospital ['hɔspit(ə)l] *s.* hospidal, haigla; *ka* vanade *või* invaliididekodu ◇ **to walk the ~s** (*or* a ~) kliinilisel praktikal olema; ~ **fever** *van.* tüüfus; ~ **nurse** meditsiiniõde; ~ **orderly** *mil.* sanitar; ~ **ship** hospidallaev, sanitaarlaev; ~ **train** *mil.* sanitaarrong

hospitality [hɔspi'tæliti] *s.* külalislahkus, võõrastevastuvõtlikkus

hospitalize ['hɔspit(ə)laiz] *v. t. med.* hospitaliseerima, haiglaravile paigutama

hospital(l)er ['hɔspit(ə)lə] *s.* hospitaliit, hospidalivend ◇ **Knights H-s** hospidaliordu rüütlid

hoss [hɔ(:)s] *Am. fam.* = **horse**

host I [houst] *s.* suur hulk (*midagi* **of**); *arh.* väehulk, sõjavägi ◇ **he is a ~ in himself** ta üksi kaalub üles suure hulga teisi; **the ~(s) of heaven** taevakehade hulk; taevased väed, inglid

host II [houst] **1.** *s.* majaisand, (peo)peremees, võõrustaja; kõrtsi (*või* võõrastemaja) peremees; *biol.* peremeesloom, peremeestaim; *Am.* konferansjee, teadustaja (*er. raad.*); **2.** *v. t.* võõrustama, vastu võtma ◇ **to reckon without one's** ~ eelseisvaid raskusi (*või* takistusi) mitte arvestama

host III [houst] *s. kirikl.* hostia (*pühitsetud armulaualeib*)

hostage ['hɔstidʒ] *s.* pantvang; pant (*er. piltl.*)

hostel ['hɔst(ə)l] *s.* ühiselamu; *sport* turismibaas, *er.* noorte matkajate öömaja (= **youth** ~); *arh.* kõrts, võõrastemaja

hostelry ['hɔst(ə)lri] *s. arh.* kõrts, võõrastemaja

hostess ['houstis] *s.* majaemand, (peo)perenaine, võõrustaja; kõrtsi (*või* võõrastemaja) perenaine ◇ **air** ~ *av.* stjuardess

hostile ['hɔstail] *a.* (**-lely**) vaenulik

hostility [hɔs'tiliti] *s.* vaenulikkus, vaenuavaldus; *pl.* sõjategevus

hostler ['ɔslə] = **ostler**

hot [hɔt] **1.** *a.* (**-tt-**) kuum, palav, tuline; keevaline, äge; innukas (*midagi tegema* **on doing**); kirglik, ihar; *fam.* kiimaline, tiirane; *fam.* särtsakas, särtsukas (*ka muusika kohta*); teravamaiguline, vürtsitatud, vürt-

sikas, vänge, krõbe; *sl.* uudne, värske; oivaline, tore; *sl.* (*salakauba või varastatud esemete kohta*) politsei poolt otsitav, ohtlik hoida; **2.** *adv.* kuumalt, palavalt, tuliselt; ägedalt, särtsakalt; **3.** *v. t. & i.* **(-tt-)** *fam.* kuumutama **(up)**; kuumenema **(up)** ◇ **to make a place too** ~ jalgealust tuliseks tegema; **to be in** (*or* **get into**) ~ **water** hea sauna saama; **give it him** ~**!** anna talle hea nahatäis!; ~ **air** *sl.* rumal ülespuhutud sõnamulin; ~ **dog** *Am.* kuum viini vorst kahe saiaviiluka vahel; ~ **plate** keeduplaat; ~ **spring** kuumaveeallikas; ~ **stuff** *sl.* tuline (*või* äge, kirglik) isik; *Am. sl.* huvitavad uudised; varastatud kraam; kohv

hotbed ['hɔtbed] *s.* taimelava, sõnnikulava; *piltl.* (*mingi pahe*) soodus kasvukoht, kolle **(of)**

hot-blooded ['hɔt'blʌdid] *a.* kuumavereline, keevavereline, keevaline

Hotchkiss ['hɔtʃkis] **1.** *pn.*; **2.** *s.* teatavat tüüpi kuulipilduja

hotchpotch ['hɔtʃpɔtʃ], **-pot** [-pɔt] *s.* lihast ja keeduviljast segatoit; pudi-padi, segadik, segapuder, sigrimigri

hotel [hɔ(u)'tel] *s.* võõrastemaja, hotell

hotelier [hou'teliei] *s. pr.* hotelliomanik, -pidaja

hotfoot ['hɔtfut] **1.** *adv.* tulisi jalu; **2.** *v. i. fam.*: **to** ~ **it** tulisi jalu minema, ruttama

hothead ['hɔthed] *s.* tuisupea

hot-headed ['hɔthedid] *a.* tuisupäine, tormakas

hothouse ['hɔthaus] *s.* kasvuhoone, -maja, triiphoone ◇ ~ **effect** kasvuhooneefekt

hotly ['hɔtli] *adv.* kuumalt, palavalt; tuliselt, ägedalt

hotpot ['hɔtpɔt] *s.* (*kaanega potis*) ahjus küpsetatud liha- ja keeduviljatoit

hotspur ['hɔtspɔ:] *s.* tuisupea; **(H-)** *aj.* Sir Henry Percy († 1403) hüüdnimi

hot-tempered ['hɔttempəd] *a.* keevaline, ägedaloomuline

Hottentot ['hɔtntɔt] *s.* hotentott; hotentoti keel

hough, hock [hɔk] **1.** *s.* (põlve)õnnal, kinner; **2.** *v. t.* (*hobust*) kannakõõluse läbilõikamisega lombakaks tegema

Hough [hʌf] *pn.*

Houghton ['hɔ:tn, 'hautn] *pn.*

hound [haund] **1.** *s.* jahi- *või* ajukoer, hagijas; linnukoer; *Am.* koer, peni; *ka* koer- *e.* penihai (= ~**fish, dogfish**); *Am. sl.* kirglik harrastaja, fanaatik; *piltl.* koer, alatu isik; **2.** *v. t.* (koertega) taga ajama, puretama; taga ajama; taga kiusama; (*kellelegi*) kallale ässitama, hassetama **(at, on)** ◇ **to follow the** ~**s** *or* **to ride to** ~**s** ajujahist (ratsa) osa võtma; ~ **dog** *Am.* jahikoer, hagijas; **smooth** ~ *zool.* kärphai

hound's-tongue ['haundztʌŋ] *s. bot.* rass

Hounslow ['haunzlou] *pn.*

hour ['auə] *s.* tund; kellaaeg; kindlaksmääratud tund (*er. palveks*); (üürike) käesolev aeg ◇ **to ask the** ~ kellaaega küsima; **office** ~**s** asjaajamistunnid; **to keep late** ~**s** hilja ööni üleval olema (ja päise päevani magama); **the small** ~**s** tunnid pärast keskööd; **at the eleventh** ~ viimsel hetkel; **at one** ~ **(at twenty-one** ~**s)** kell üks (kakskümmend üks) (*tarvit. ainult ametlikkudes teadetes*, = **at one o'clock, etc.**); **the hero of the** ~ päevakangelane

hourglass ['auəglɑ:s] *s.* tunniklaas, liivakell

hour-hand ['auəhænd] *s.* (*kella*) tunniosuti

houri ['huəri, 'hauəri] *s.* huuri, (muhamedlaste) paradiisineitsi; *piltl.* võlutar, kaunitar

hourly ['auəli] **1.** *adv.* iga tund, tunniti; *piltl.* sagedasti; **2.** *a.* tunni(li)ne, tunnitine; sage

house 1. [haus] *s.* (*pl.* **-ses** [-ziz]) maja; (seadusandlik) koda; **(the H-)** (*peam. Inglise*) parlament; **(the H-)** *fam.* Londoni börs (= **Stock Exchange**), (*Oxfordis*) Christ Church'i kolledž, (*Cambridge'is*) Peterhouse'i kolledž (*või mõne muu tuntud organisatsiooni hoone*); (suur) ärietttevõte, firma; (kuninglik) sugukond, valitsejasugu, dünastia; teater, (*teatri*) kuulajaskond; etendus; *atrib.* maja-, kodu-; **2.** [hauz] *v. t. & i.* majutama, majja (*või* majadesse) paigutama; (majas) asuma, elama **(in)** ◇ **to keep** ~ maja pidama, majapidamist juhtima; **full** ~ *teatr.* täissaal; **to bring down the** ~ (*or* **the** ~ **down**) *teatr.* tormilisi kiiduavaldusi esile kutsuma; **like a** ~ **on fire** *fam.* suure hoo *või* kiirusega; ~ **of cards** kergesti kokkuvarisev plaan; ~ **of ill fame** avalik maja, lõbumaja; **a parliament of two -es** kahekojaline parlament;

H- of Commons (Briti) Saadikutekoda, Alamkoda; **H- of Lords** Lordidekoda, Ülemkoda; **H- of Representatives** *Am.* Esindajatekoda, Alamkoda; ~ **arrest** koduarest; **to make a** ~ (Alamkojas) kvoorumit (*40 liiget*) kokku saama

houseboat ['hausbout] *s.* paatmaja, (jõel) elamiseks sisustatud (kaetud) paat

housebreaker ['hausbreikə] *s.* murdvaras; *haruld.* majalammutaja

housebreaking ['hausbreikiŋ] *s.* murdvargus

housecraft ['hauskrɑ:ft] *s.* kodundus

house-dog ['hausdɔg] *s.* majakoer

house-flag ['hausflæg] *s. mer.* reederiplagu

house-fly ['hausflai] *s. zool.* toakärbes

houseful ['hausful] *s.* (*pl.* **-ls**) maja- *või* teatritäis (rahvast)

household ['haushould] *s.* majapidamine; kodakond, leibkond, pere; *atrib.* majapidamis-, kodu-, pere- ◇ ~ **expenses** majapidamiskulud; ~ **word** üldtuntud kõnekäänd *või* nimi; **H- troops** (kuninglik) kaardivägi

householder ['haushouldə] *s.* majaisand, pereisa

housekeeper ['hauski:pə] *s.* majapidajanna, virtin

housekeeping ['hauski:piŋ] *s.* majapidamine

houseleek ['hausli:k] *s. bot.* mägisibul

housemaid ['hausmeid] *s.* toatüdruk ◇ ~**'s knee** põlvekedra paistetus

housemaster ['hausmɑ:stə] *s.* (*Inglise koolides*) internaadikasvataja, koolijuhataja abi

house-party ['hauspɑ:ti] *s.* majas viibiv külaliskond (*er. maal*)

house-surgeon ['haussə:dʒ(ə)n] *s.* kohalelav hospidali- (*või mõne teise asutuse*) arst

house-top ['haustɔp] *s.* majakatus ◇ **to proclaim** (*or* **preach**) **upon** (*or* **from**) **the** ~**s** avalikult kuulutama

house-warming ['hauswɔ:miŋ] *s.* (uude majja sissekolimise puhul peetav) soolaleivapidu

housewife **1.** ['hauswaif] *s.* (*pl.* **-wives** [-waivz]) majaemand, (kodu)perenaine; **2.** ['hʌzif] *s.* õmbluskast(ike)

housewifely ['hauswaifli] *a.* perenaiselik, majapidamises osav, kokkuhoidlik

housewifery ['hauswifri, 'hʌzifri] *s.* perenaiseamet, majapidamistöö

housework ['hauswə:k] *s.* kodune töö, majapidamistöö

housing I ['hauziŋ] *s.* majutamine; ɯualuse andmine; ulualune; majad; elamuehitus; elamispind (= ~ **space**); *tehn.* kaitseümbris, -kate, (kaitse)korpus, karter; laagripesa ◇ ~*** conditions** korteriolud, elamistingimused; ~ **shortage** korteripuudus, -kitsikus

housing II ['hauziŋ] *s.* hobuse- *või* sadulavaip

Housman ['hausmən] *pn.*

Houston 1. (*briti perekonnanimi*) ['hu:stən, 'haus-]; **2.** *Am.* (*er. linn Texases*) ['hju:stən]

Houyhnhnm ['hwinim, 'hwi(h)n(ə)m] *s.* «hiihnhm» (*inimmõistusega hobune Swifti «Gulliveri reisides»*)

hove [houv] *vt.* **heave**

hovel ['hɔv(ə)l, 'hʌv-] *s.* (lahtine) kuur, varjualune; hütt, onn

hover ['hɔvə, 'hʌv-] *v. i.* **hõljuma, heljuma,** õhus rippuma **(over, about)**; viivlema; ligidal viibima **(about)**; kõhklema (*millegi vahel* **between**)

hovercar ['hɔvəkɑ:, 'hʌv-] *s.* hõljukauto

hovercraft ['hɔvəkrɑ:ft, 'hʌv-] *s.* hõljuksõiduk; hõljuklaev

hoverplane ['hɔvəplein, 'hʌv-] = **helicopter**

hovertrain ['hɔvətrein, 'hʌv-] *s.* hõljukrong

how [hau] **1.** *adv. & konj.* (*iseseisvalt või verbi laiendina*) kuidas, kuidaviisi, mil viisil; (*adjektiivi või teise adverbi laiendina*) kui, mil määral; **2.** *interj.* kuidas!; **3.** *s.* «kuidas»-küsimus; tegemisviis ◇ ~ **do you like this music?** kuidas teile meeldib see muusika?; ~ **old is he?** kui vana ta on?; **he taught me** ~ **to do it** ta õpetas mulle, kuidas seda teha; ~ **kind of you!** kui lahke teist (*või* sinust)!; **and** ~**!** *Am.* ja kuidas veel!; **here's** ~**!** *fam.* (teie) terviseks!; ~ **about ...?** *fam.* mis sa arvad ... kohta?; ~ **about it?** kuidas oleks sellega?; ~ **come?** *Am. sl.* kuidas nii?; ~ **ever** (*or* **on earth, the deuce, etc.**) **can you ...?** kuidas ometi (*või* pagana pihta, kirevase pärast jne) sa võid ...?; ~ **are you?** kuidas käsi käib; ~ **do you do?** (*or* ~ **d'ye do?**) tere!; ~ **goes it?** kuidas läheb?; ~ **many** kui palju(d), mitu; ~ **much** kui palju; ~ **now?** *arh.* mis

see peab tähendama?; **the ~ of it is not yet clear** pole veel selge, kuidas seda teha

Howard ['hauəd] *pn.*

howbeit [hau'bi:it] *adv. arh.* kuidas (see) ka ei oleks, sellest hoolimata

howdah ['haudə] *s.* (päikesevarjuga varustatud) istekorv (*elevandi seljas sõitmiseks*)

how-d'ye-do [haud(j)i'du:] *s. sl.* kitsikus, piinlik olukord (*er. väljendis* **here's a pretty ~!** see on alles lops!); *vrd.* **how do you do?**

Howe [hau] *pn.*

howe'er [hau'ɛə] = **however**

Howell(s) ['hauel(z), -əl(z)] *pn.*

however [hau'evə] **1.** *adv.* ükskõik kuidas, kuidas iganes, kui ... iganes; **2.** *konj.* siiski, ometi; (*kiilsõnana lause keskel või lõpus*) ent, aga ◇ **do it ~ you can** tehke seda, kuidas iganes oskate *või* suudate; **~ much he tries, he will never convince me** püüdku ta kui palju tahes, mind ta juba ei veena; **all his friends passed the examination; Tom, ~, failed** kõik ta sõbrad sooritasid eksami, Tom aga (*või* ent Tom) kukkus läbi; **he promised to come in time; he was much late, ~** ta lubas tulla õigel ajal, jäi aga tublisti hiljaks

Howitt ['hauit] *pn.*

howitzer ['hauitsə] *s. mil.* haubits

howl [haul] **1.** *v. i. & t.* ul(g)uma, undama, vinguma; **2.** *s.* ul(g)umine, undamine, vingumine ◇ **~ing wilderness** õudne kõrb; **a ~ing shame** *sl.* lausa häbiasi; **~ing monkey** *zool.* möiraahv

howler ['haulə] *s. sl.* prohmakas, kole sissekukkumine, naeruväärt eksitus; *zool.* möiraahv (= **howling monkey**) ◇ **to come a ~** *sl.* sisse kukkuma

howsoever [hauso(u)'evə] *adv. & konj. arh.* ükskõik kuidas, ükskõik kui

hoy I [hɔi] *s. mer.* (lame)praam

hoy II [hɔi] *interj.* hoi!

hoyden ['hɔidn] *s.* ülemeelik (*või* vallatu) tütarlaps, tüdrukurüblik

hoydenish ['hɔidniʃ] *a.* rüblikjas, ülemeelik, vallatu (*tütarlapse kohta*)

Hoylake ['hɔileik] *pn.*

h.p., H.P. *lüh.* = **1. horse-power; 2. hire-purchase**

H.Q. *lüh.* = **headquarters**

hr(s) *lüh.* = **hour(s)**

H.R. *lüh. Am.* = **House of Representatives**

H.R.H. *lüh.* = **His (*or* Her) Royal Highness**

hub I [hʌb] *s.* (*ratta*) rumm, puks; (*pooli*) südamik; *piltl.* keskpunkt ◇ **the H- (of the Universe)** «maailma naba», *Am. peam. iroon.* Boston(i linn)

hub II [hʌb] = **hubby**

Hubbard ['hʌbəd] *pn.*

hubbub ['hʌbʌb] *s.* müra, lärm, (segane) kära; mürgel

hubby ['hʌbi] *s. fam.* mehekene (= **husband**)

Hubert ['hju:bə(:)t] *pn.*

hubris ['hju:bris] *s. lit.* (ülemeelik) kõrkus, ülbus, ülemeelikus

huckaback ['hʌkəbæk] *s. tekst.* tugev kare käterätiriie

huckleberry ['hʌklb(ə)ri] *s. bot.* Ameerika joovikas; ebamustikas (*ka mõni muu mustikaline*)

huckle-bone ['hʌklboun] *s. anat.* niudeluu (= **hip-bone**)

huckster ['hʌkstə] **1.** *s.* rändkaupmees, harjusk; petis kaubitseja; **2.** *v. i. & t.* (väikest viisi) kaubitsema; tingima, kauplema; tüssama, võltsima

Huddersfield ['hʌdəzfi:ld] *pn.*

huddle ['hʌdl] **1.** *v. t. & i.* korratult kuhjama *või* kuhjuma; kitsalt kokku (*või* hunnikusse) ajama; kössitama, kössis olema; **2.** *s.* korratu hunnik, segadus; *Am. sl.* salajane nõupidamine ◇ **to ~ (oneself) up** kägarasse tõmbuma; **to ~up to smb.** tihedalt kellegi vastu liibuma; **to go into a ~** *Am. sl.* ninad kokku pistma, salaja nõu pidama

Hudibras ['hju:dibræs] *pn.*

Hudson ['hʌdsn] *pn.*

hue I [hju:] *s.* värving, värv(us), värvivarjund, -toon, jume

hue II [hju:] *s.* kisa, lärm ◇ **~ and cry** tagaajamise kära, kutse roimari tagaajamiseks; avalik kisatõstmine (*kellegi vastu* **against**)

huff [hʌf] **1.** *v. t. & i.* pahandama, vihastama; vihastuma, vihast turtsuma; (*vastase kabekivi*) «ära puhuma»; **2.** *s.* turtsakus, vihatuju; (*kabekivi*) «ärapuhumine» ◇ **to be ~ed** pahuksis (*või* pahuras tujus) olema, pahutsema; **to be in a ~** pahuras tujus olema; **to get into a ~** pahaseks saama, pahurasse tujju sattuma

huffish ['hʌfiʃ] = *järgm.*

huffy ['hʌfi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** pahane, pahutsev, ärritunud; kergesti pahanduv *või* ärrituv; *van.* upsakas, ülbe

hug [hʌg] **1.** *v. t.* **(-gg-)** kaisutama, embama; (*kellegi või millegi vastu*) liibuma, (tihedalt) ligi hoiduma; (*mõtet*) hellitama; **2.** *s.* kaisutus, embus; (*maadluses*) haare, haarak ◇ **to ~ the shore** *mer.* kalda lähedale hoidudes purjetama; **to ~ oneself** iseennast õnnitlema, iseenesega rahul olema (*millegi puhul* **on, for**)

huge [hju:dʒ] *a.* hiiglasuur, tohutu

hugely ['hju:dʒli] *adv.* hiiglamoodi, üliväga

Hugesson ['hju:dʒisn] *pn.*

hugger-mugger ['hʌgə'mʌgə] **1.** *s.* salapärasus; segadus, sigri-migri; **2.** *a.* salapärane; segipaisatud; **3.** *adv.* salapäraselt; segaselt; **4.** *v. t. & i.* varjama, peitma (**up**); salapäraselt (*või* segaselt) tegutsema

Hugh [hju:] *pn.*

Hughenden ['hju:ənd(ə)n] *pn.*

Hughes ['hju:z] *pn.*

Hugo ['hju:gou] *pn.*

Huguenot ['hju:gənɔt] *s. aj.* hugenott

huh [hʌ(mh)] *interj.* (h)äh!; (h)äh?, kas (nii)?, mis?

hula ['hu:lə] *s.* hula(-hula) (*havai naiste rahvustants*; *ka* **~ dance, ~-hula**) ◇ **~ hoop** *sport* hularõngas

hulk [hʌlk] *s.* laevalogu, (sõiduks kõlbmatu) laevakere; *pl.* vanglana (*või* laoruumina) tarvitatav laevakere; kohmakas laev; *piltl.* kohmard

hulking ['hʌlkiŋ] *a.* kogukas, kohmakas

hull I [hʌl] **1.** *s.* kest, kaun, kõder; seemnekest; **2.** *v. t.* lüdima, kõdritsema, kaunast (*või* kestast) vabastama; (*viljateri*) kroovima

hull II [hʌl] **1.** *s.* (*laeva, lennuki, tanki*) kere; **2.** *v. t.* (*laeva*) keresse tabama (*mürsuga, torpeedoga*) ◇ **~ down** (*laeva kohta*) säärases kauguses, et mastid on nähtavad, aga kere nähtamatu

Hull III [hʌl] *pn.*

hullabaloo [hʌləbə'lu:] *s.* kära, müra, mürts(utegemine)

hullo [hʌ'lou] (*ka* **hallo** [hæ'lou], **hello** [he'lou]) **1.** *interj.* hallo(o)!; tere!; **2.** *s.* hallo(o)hüüe; **3.** *v. i.* hallo(o)tama

Hulme [h(j)u:m, *Am.* hʌlm] *pn.*

hum I [hʌm] **1.** *v. i. & t.* **(-mm-)** sumisema, surisema, vurisema, vuhisema; ümisema; vuhinal töötama; **2.** *s.* sumin, vurin, surin, vuhin; ümin; **3.** *interj.* hm! (= **hum** III) ◇ **to ~ and ha** (*or* **haw**) kogeldes (*või* kõheldes) rääkima; **to make things ~** asju tuhinal käima panema

hum II [hʌm] *sl.* = **humbug**

hum III [hm] *interj.* hm!

human ['hju:mən] **1.** *a.* **(-nness)** inimeselik, inimlik, inimese-, inim-; **2.** *s. fam.* inimene ◇ **~ being** inimolend, inimene; **~ body** inimkeha; **~ nature** inimloomus; **the ~ race** inimkond, inimsugu

humane [hju(:)'mein] *a.* inimlik, inimesesõbralik, lahke, humaanne ◇ **H- Society** vetelpäästeselts

humanism ['hju:mənizm] *s.* humanism

humanist ['hju:mənist] *s.* humanist

humanitarian [hju(:)mæni'tɛəriən] **1.** *s.* inimesesõber, inimkonna heakäekäigu eest hoolitseja; **2.** *a.* inimest armastav, inimkonna heakäekäigu eest hoolitsev, humanitaarne, humanitaar-

humanity [hju(:)'mæniti] *s.* inimloomus, inimeselikkus; *pl.* inimese omadused; inimkond, inimsugu; inimlikkus, inimesesõbralikkus, humaansus; inimsus, humaniteet ◇ **the ~ies** humanitaar- (*er.* klassikalised) ained, -haridus, -teadused

humanize ['hju:mənaiz] *v. t. & i.* **(-zable)** humaniseerima, inimestama, inimlikustama; humaniseeruma, inimestuma, inimlikustuma

humankind ['hju:mən'kaind] *s.* inimkond, inimsugu

humanly ['hju:mənli] *adv.* inimeselikult, inimlikult, inimesele omaselt

humanoid ['hju:mənɔid] *antr.* **1.** *a.* (ürg)inimeselik, inimesele omane; **2.** *s.* (ürg)inimene, humanoid (*vast.* **anthropoid**)

Humber ['hʌmbə] *pn.*

Humbert ['hʌmbə(:)t] *pn.*

humble ['hʌmbl] **1.** *a.* **(-bler, -blest)** alandlik, malbe, tagasihoidlik; väljapaistmatu, tähtsusetu; **2.** *v. t.* alandama ◇ **to eat ~ pie** alanduma, alandlikult andeks paluma

humble-bee ['hʌmblbi:] *s.* kimalane, kumalane (= **bumble-bee**)

humbleness ['hʌmblnis] *s.* alandlikkus, mal-

bus, tagasihoidlikkus; väljapaistmatus, tähtsusetus

humbly ['hʌmbli] *adv.* alandlikult, malbelt, tagasihoidlikult; väljapaistmatult

humbug ['hʌmbʌg] **1.** *s.* pettus, petujutt, ninapidivedamine, puru silmapuistamine; pläma, lollus (*er. hüüdsõnana*); petis, tühine sõnakõlksutaja; **2.** *v. t. & i.* (**-gg-**) petma, puru silma puistama; (pettuse teel) välja meelitama (*kelleltki midagi* **smb. out of smth.**) *või* tegema meelitama (**into doing**); pettuse teel ära võtma *või* ilma jätma (*millestki* **out of**)

humdinger [hʌm'diŋə, 'hʌm-] *s. Am. sl.* (lausa) pärl, kedagi *või* midagi oivalist

humdrum ['hʌmdrʌm] **1.** *a.* üksluine, igav, tavaline, argipäevane; **2.** *s.* üksluisus, igavus, tavalisus, argipäevasus

Hume [hju:m] *pn.*

humeral ['hju:mər(ə)l] *a. anat.* õla-, õlavarre-

humerus ['hju:mərəs] *s. anat.* õlavarreluu

humic ['hju:mik] *a. keem.* humiin-, *põll.* huumus(e)- ◇ **~ acid** *keem.* humiinhape, *põll.* huumushape; **~ substances** *keem.* humiinained, *põll.* huumusained

humid ['hju:mid] *a.* niiske

humidity [hju(:)'miditi] *s.* niiskus

humiliate [hju(:)'milieit] *v. t.* (**-liable, -tor**) alandama, häbistama

humiliation [hju(:)mili'ei∫(ə)n] *s.* alandamine, alandus, häbistamine, häbistus

humility [hju(:)'militi] *s.* alandlikkus, malbus, tagasihoidlikkus

humming-bird ['hʌmiŋbə:d] *s. zool.* koolibri

humming-top ['hʌmiŋtɔp] *s.* (vuhisev) vurr

hummock ['hʌmək] *s.* väike küngas; kühm; (jää)rüsi

humor ['hju:mə, 'ju:-] = **humour**

humoral ['hju:mərəl] *a. füsiol.* humoraalne, humoraal-, kehavedeliku- ◇ **~ pathology** humoraalpatoloogia

humorist ['hju:mərist] *s.* humorist, naljavestleja, -kirjanik; naljaviskaja, -heitja

humoristic [hju:mə'ristik] *a.* humoristlik

humorous ['hju:m(ə)rəs] *a.* naljatujuline, naljatlev; naljakasisuline, humoristlik; huumoriküllane, humoorikas

humour, *Am.* **-mor** ['hju:mə, 'ju:-] **1.** *s.* meeleolu, tuju; naljatuju, naljakus, naljasisu, huumor; *med.* kehaniiskus, -mahl, -vede-

lik; **2.** *v. t.* (*kellelegi*) järele andma, (*kellegi*) tuju täitma, rahuldama ◇ **good (ill) ~** hea (paha) tuju; **out of ~** tujust ära; pahane (*kellegi peale* **with**); **to put smb. out of ~** kedagi ära pahandama; **to be in the ~ for** (*millekski*) parajas tujus olema; **sense of ~** huumori- *e.* naljameel; **aqueous ~** *anat.* (*silma*) vesivedelik; **vitreous ~** *anat.* (*silma*) klaaskeha (= **vitreous body**); klaaskehavedelik

-humoured, *Am.* **-or-** ['hju:məd] *a.* -tujuline (*näit.* **good-~** heatujuline)

humoursome, *Am.* **-or-** ['hju:məsəm] *a.* tujukas, pirtsakas, pahur

hump [hʌmp] **1.** *s.* küür, kühm; mügar, küngas; (**the ~**) *sl.* paha tuju; **2.** *v. t. & i.* küüru tõmbama *või* tõmbuma; *sl.* tuju halvaks tegema ◇ **over the ~** *piltl.* takistusest üle; **to give smb. the ~** kellegi tuju rikkuma, kedagi ära pahandama; **to ~ one's swag** *Austr. sl.* pampu (*või* kompsu) küüruks selga vinnama; *piltl.* tööd otsides rändama

humpback ['hʌmpbæk] *s.* küürus selg; küürselg, küürakas

humpbacked ['hʌmpbækt] *a.* küürseljaline, küürakas

humped [hʌmpt] *a.* küürus, kühmus; küüruline, küürakas

humph [h(ʌ)mf] *interj.* mh!, päh!

Humphr(e)y ['hʌmfri] *pn.*

humpty-dumpty ['hʌm(p)ti'dʌm(p)ti] *s.* pakspõnn, tõntsakas isik

humpy I ['hʌmpi] *a.* kühmuline, küüruline; (*tee kohta*) künklik, konarlik; *sl.* pahur, pahatujuline

humpy II ['hʌmpi] *s. Austr.* (*pärismaalase*) osmik, hütt, onn

humus ['hju:məs] *s. põll.* huumus

Hun [hʌn] *s. aj.* hunn; metsik rüüstaja; *sl.* sakslane

hunch [hʌnt∫] **1.** *s.* küür, mõhn, kühm; kamakas; *Am. sl.* vaistlik eelaimus *või* tunne; **2.** *v. t. & i.* mõhna painutama *või* painduma, kössi vajutama *või* vajuma (**out, up**)

hunchback ['hʌnt∫bæk] *s.* küürselg, küürakas

hunchbacked ['hʌnt∫bækt] *a.* küürseljaline, küürakas

hundred ['hʌndrəd] **1.** *a.* sada; **2.** *s.* sada; *aj.* sadakond, maakond (*Inglise krahvkonna*

alajaotus) ◇ **like a ~ of bricks** *fam.* hiiglajõuga; **~s of people** mitusada inimest, palju inimesi; **great** (*or* **long**) **~** sada kakskümmend; **a ~ per cent** sada protsenti, sajaprotsendiliselt; **in nineteen ~ and forty-five** tuhande üheksasaja neljakümne viiendal aastal; **at fifteen ~ hours** kell viisteist null-null (15.00)

hundredfold ['hʌndridfould] **1.** *a.* sajakordne; **2.** *adv.* sajakordselt

hundred-percenter ['hʌndridpə'sentə] *s. Am.* «sajaprotsendiline» isamaalane, hurraapatrioot, šovinist

hundredth ['hʌndrədθ] **1.** *a.* sajas; **2.** *s.* sajandik

hundredweight ['hʌndrədweit] *s.* (*lüh.* **cwt**) tsentner (*inglise kaaluühik*, = 112 **pounds** = 50,8 kg; Am. = 100 **pounds** = 43,3 kg)

hung [hʌŋ] *vt.* **hang**

Hungarian [hʌŋ'geəriən] **1.** *a.* ungari; ungarikeelne; **2.** *s.* ungarlane; ungari keel

Hungary ['hʌŋgəri] *pn.* Ungari

hunger ['hʌŋgə] **1.** *s.* nälg; *piltl.* iha, ihaldus (*millegi järele* **for, after**); **2.** *v. i. & t.* nälgima, nälga tundma; *piltl.* ihaldama (**for, after**); näljutama ◇ **~ is the best sauce** *vanas.* nälg on parim kokk

hunger-strike ['hʌŋgəstraik] **1.** *s.* näljastreik; **2.** *v. i.* näljastreiki pidama

hungry ['hʌŋgri] *a.* (**-ier, -iest; -ily, -iness**) näljane; *piltl.* himulik, ahne (**for**); (*maapinna kohta*) lahja, vilets ◇ **I am** (*or* **feel**) **~** mu kõht on tühi; **to go ~** näljapäevi nägema

hunk [hʌŋk] *s.* kamakas, käntsakas

hunkers ['hʌŋkəz] *s. pl. dial., er. Š.* tagakannikad, tuharad ◇ **on one's ~** kükakil; *piltl.* täbaras olukorras

hunks [hʌŋks] *s.* ihnuskoi

hunky I ['hʌŋki] = **hunky-dory**

hunky II ['hʌŋki] *s. Am. sl. põlgl.* ungarlane *või* mõnelt Balkani maalt pärinev sisserändaja

hunky-dory ['hʌŋki'dɔ:ri, -'douri] *a. Am. sl.* tore, suurepärane, oivaline

hunt [hʌnt] **1.** *v. t. & i.* küttima, jahti pidama; jälitama (**after**), otsima (**for**); taga kihutama; minema kihutama (**away**); **2.** *s.* jaht, küttimine; otsing; jahiala, -piirkond; jahiseltskond ◇ **to ~ down** jälile saama, kinni püüdma; taga kiusama; **to ~ out** (*or* **up**) välja nuhkima; **to have a ~ for** taga otsima

hunter ['hʌntə] *s.* kütt, jahimees; jahihobune; jahikoer; (metall)kapsliga taskukell

hunting ['hʌntiŋ] *s.* küttimine, jaht ◇ **~-box** jahimajake; **~-case** taskukella kaitsekapsel; **~-crop** jahipiits, ratsapiits

Huntingdon ['hʌntiŋdən] *pn.*

Huntingdonshire ['hʌntiŋdən∫(i)ə] *pn.*

hunting-ground ['hʌntiŋgraund] *s.* jahiala, -maa ◇ **happy ~s** *peam. nalj.* «igavesed jahimaad», indiaanlaste (*või* koerte) paradiis

hunting-horn ['hʌntiŋhɔ:n] *s.* jahisarv

Huntington ['hʌntiŋtən] *pn.*

huntress ['hʌntris] *s.* naiskütt

Hunts. *lüh.* = **Huntingdonshire**

huntsman ['hʌntsmən] *s.* (*pl.* **-men**) jahikorraldaja, jahikoerte ülem; jahimees, kütt

hunt-the-slipper ['hʌntðə'slipə] *s.* kingaotsimine (*seltskonnamäng*)

Hurd [hə:d] *pn.*

hurdle ['hə:dl] **1.** *s.* (kantav) latt-tara; *sport* tõke, herdel; (**the ~s**) tõkkejooks (= **~-race**); **2.** *v. t. & i.* latt-taraga piirama; (*tõkkest*) üle hüppama, (*tõket*) ületama; *sport* tõkkejooksu jooksma

hurdler ['hə:dlə] *s.* latt-tarade valmistaja; *sport* tõkkejooksja

hurdle-race ['hə:dlreis] *s. sport* tõkkejooks

hurdy-gurdy ['hə:digə:di] *s.* väntorel, leierkast

hurl [hə:l] **1.** *v. t.* virutama, paiskama; loopima; **2.** *s.* virutus, hoogne vise

Hurlingham ['hə:liŋəm] *pn.*

hurly-burly ['hə:libə:li] *s.* müra, möll

Huron ['hjuər(ə)n] *pn.*

hurrah [hə'rɑ:, hu'rɑ:], **hurray** [hə'rei, hu'rei] **1.** *interj.* hurraa!; **2.** *s.* hurraahüüe; **3.** *v. i.* hurraatama

hurricane ['hʌrikən, -kein] *s.* orkaan, (äge) raju (*ka piltl.*) ◇ **~ lamp** tormilatern

hurried ['hʌrid] *a.* rutuline, rutukas, kiiruline; läbematu

hurriedly ['hʌridli] *adv.* rutukalt, kiiruliselt, (suure) rutuga

hurry ['hʌri] **1.** *s.* rutt, kiir; rutulisus, kiirustus; **2.** *v. t. & i.* (**-riable**) kiirustama, tagant kihutama; kiiruga tegema (*või* toimetama,

läkitama, saatma *jms.*); ruttama, rutlema, tõttama ◇ **to be in a** ~ ruttama; **I will not do that in a** ~ *fam.* seda ma nii kergesti (*või* meeleldi) juba ei tee; **there is no** ~ pole mingit kiiret; **to** ~ **up** ruttama, kähku tegema; ~ **up!** tee kähku!

hurry-scurry ['hʌri'skʌri] **1.** *adv. & a.* pillapalla, ülepeakaela; kribinal-krabinal; **2.** *s.* korratu rutt; **3.** *v. i.* korratult ruttama

hurst [hə:st] *s.* liivaküngas; (metsaga kaetud) kink, künkake; metsatukk, salu

hurt [hə:t] **1.** *v. t. & i.* (*pret. & p. p.* ~) vigastama, viga tegema; kahjustama; valu (*või* haiget) tegema, valus olema; kurvastama, haavama, solvama; viga saama; valutama; **2.** *s.* viga(stus), haavamine, valu ◇ **were you** ~ **in the fall?** kas saite kukkumisel haiget?; **truth often** ~**s** tõde on sageli valus (kuulda); **it was a severe** ~ **to his feelings** see riivas valusasti ta tundeid

hurtful ['hə:tf(u)l] *a.* (**-lly**) kahjustav, kahjulik; haigettegev

hurtle ['hə:tl] *v. i.* vuhisema, vuhinal lendama

husband ['hʌzbənd] **1.** *s.* mees (*abikaasana*); *arh.* majaisa, peremees; **2.** *v. t.* säästma, säästlikult tarvitama *või* kulutama, kokku hoidma

husbandman ['hʌzbən(d)mən] *s.* (*pl.* **-men**) maa- *või* põlluharija, talu- *või* põllumees

husbandry ['hʌzbəndri] *s.* maa- *või* põlluharimine, põllupidamine; majapidamine; säästlikkus, kokkuhoid

hush [hʌʃ] **1.** *v. t. & i.* soigutama, suigutama, vaigistama; ära summutama, surnuks vaikima, kinni mätsima (**up**); soikuma, soiku jääma, vaikima; **2.** *interj.* pst!, kuss!, tasa!; **3.** *s.* vaikus

hushaby ['hʌʃəbai] *interj.* äiu-äiu!, kussukussu!

hush-hush ['hʌʃ'hʌʃ] *a.* saladuses peetav, surnuksvaikitav, salajane

hush-money ['hʌʃmʌni] *s.* suupidamisraha, vaikimisraha, altkäemaks vaikimise eest

husk [hʌsk] **1.** *s.* kest, kõlu, lüdi; *piltl.* väline kest; *Am.* (*maisitõlviku*) katteleht; **2.** *v. t.* lüdima, kestast vabastama; kroovima; *Am.* (*maisitõlvikuid*) kattelehtedest puhastama

huskiness ['hʌskinis] *s.* (*hääle*) kähedus, kähisevus

husky I ['hʌski] **1.** *a.* (**-ier, -iest; -ily**) kestane, kõlune; kuiv; kähe, kähisev; *fam.* tugev, tüse; **2.** *s.* tugev (*või* tüse) isik

husky II ['hʌski] *s.* eskimo koer, laika; **(H-)** eskimo; eskimo keel (= **Eskimo**)

hussar [hu'zɑ:] *s.* husaar

Hussite ['hʌsait] *s. aj.* hussiit

hussy, huzzy ['hʌzi] *s.* nipsakas plika; lirva, kõlvatu naine

hustings ['hʌstiŋz] *s. aj.* parlamendivalimiste kõneplatvorm; *piltl.* valimisvõitlus, -kampaania; **(H-)** Londoni raekojas (nüüd harva) peetav kohus

hustle ['hʌsl] **1.** *v. t. & i.* tõuklema, mükslema, tunglema; tagant kihutama; *Am.* askeldama; ruttama; **2.** *s.* tõuklemine, tunglemine, askeldus ◇ **I was -ed into a decision** mind sunniti kähku otsustama

hustler ['hʌslə] *s. Am. fam.* «tegelinski», askeldav ärimees, hangeldaja; kaubaagent

hut [hʌt] **1.** *s.* hütt, hurtsik, onn, osmik; *mil.* barakk; **2.** *v. t. & i.* **(-tt-)** *mil.* barakkidesse majutama; barakkides asuma ◇ ~ **encampment** barakklaager

hutch [hʌtʃ] *s.* (*küülikute jms.*) kuut; hütt, onn; kast, kirst; *mäend.* uhtmisküna *või* (söe)vagonett

Hutcheson ['hʌtʃisn] *pn.*

Hutchinson ['hʌtʃinsn] *pn.*

hutment ['hʌtmənt] *s. haril. pl.* barakklaager; barakid

Hutton ['hʌtn] *pn.*

Huxley ['hʌksli] *pn.*

huzza [hu'zɑ:] **1.** *interj.* hõissa!; **2.** *s.* hõissahüüe; **3.** *v. i.* hõissatama

huzzy ['hʌzi] = **hussy**

Hwang-ho ['hwæŋ'hou] *pn.* Huanghe, Huangho

Hy *lüh.* = **Henry**

hyacinth ['haiəsinθ] *s. bot.* hüatsint; hüatsintsinine, lillasinine; *min.* hüatsint (= **jacinth**) ◇ **wood** ~ longus ebahüatsint; ~ **bean** punauba

Hyades ['haiədi:z] *s. pl. astr.* Hüaadid, Vihmatähed

hyaena [ha(i)'i:nə] = **hyena**

hyaline ['haiəl(a)in] **1.** *a.* klaasjas, läbipaistev, hüaliinne, hüaliin-; **2.** *s. keem., biol., med.* hüaliin; *poeet.* kristallselge taevas *või* meri ◇ ~ **cartilage** *med.* hüaliinkõhr

hyalite ['haiəlait] *s. min.* hüaliit, klaasopaal

hybrid ['haibrid] *biol.* **1.** *s.* hübriid, värd, ristand (*ka piltl.*); **2.** *a.* hübriidne, hübriid-, värdne, värd-

hybridism ['haibridizm], **hybridity** [hai'briditi] *s. biol.* hübriidsus, värdsus

hybridization [haibridai'zeiʃ(ə)n] *s. biol.* hübridisatsioon, hübridiseerimine, hübriidimine, värdamine, ristamine

hybridize ['haibridaiz] *v. t. & i.* **(-zable)** *biol.* hübridiseerima, hübriidima, värdama, ristama; hübridiseeruma, hübriiduma, ristuma

Hyde [haid] *pn.* ◇ ~ **Park** suur park Londoni lääneosas

Hyderabad ['haid(ə)rəbæd] *pn.* Hyderabad, Haidarabad

hydra ['haidrə] *s. müt.* (*ka* **H-**) hüdra, veemadu; *piltl.* raskesti väljajuuritav pahe; *zool.* hüdra

hydrangea [hai'dreindʒə, -'dræn-] *s. bot.* hortensia

hydrant ['haidr(ə)nt] *s. tehn.* hüdrant, vesik

hydrargyrum [hai'drɑ:dʒirəm] *s. lad. keem.* elavhõbe (= **mercury**, *sümbol* **Hg**)

hydrate ['haidr(e)it] *keem.* **1.** *s.* hüdraat; **2.** *v. t. & i.* hüdrat(is)eerima, hüdraadiks muutma; hüdrat(is)eeruma, hüdraadiks muutuma ◇ **-ed lime** (*or* **lime** ~, **calcium hydroxide**) *keem.* hüdrat(is)eeritud (*e.* kustutatud) lubi, kaltsiumhüdroksiid

hydraulic [hai'drɔ:lik] **1.** *a.* **(-ically)** hüdrauliline; **2.** *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) hüdraulika, vesimehaanika ◇ ~ **cement** *tehn.* hüdrauliline tsement, vee all kivistuv tsement; ~ **jump** *tehn.* hüdrauliline hüpe; ~ **press** *tehn.* hüdrauliline press, hüdropress; ~ **ram** *tehn.* vesioinas

hydrazine ['haidrəzi:n] *s. keem.* hüdrasiin

hydride ['haidraid] *s. keem.* hüdriid

hydro ['haidrou] *s.* (*pl.* **-os**) *fam.* vesiravila (= **hydropathic**)

hydro- ['haidro(u)] *ühendeis* vesi-, vee-, (*võõrsõnades*) hüdro-

hydroacoustics ['haidro(u)ə'ku:stiks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) *füüs.* hüdroakustika, vedelikuakustika

hydro-aeroplane ['haidro(u)'ɛərəplein], **-airplane** [-'ɛəplein] *haruld.* = **seaplane**

hydrobiology ['haidrobai'ɔlədʒi] *s.* hüdrobioloogia

hydrocarbon ['haidro(u)'kɑ:bən] *s. keem.* süsivesinik

hydrocephalus ['haidro'sefələs] *s. med.* hüdrotsefaalia, ajuvesitõbi, vesipea

hydrochloric ['haidro'klɔrik] *a. keem.* vesinikkloriid- ◇ ~ **acid** vesinikkloriidhape, soolhape

hydrocyanic ['haidrosai'ænik] *a. keem.* vesiniktsüaniid- ◇ ~ **acid** vesiniktsüaniidhape

hydrodynamics ['haidrodai'næmiks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) hüdrodünaamika

hydro-electric ['haidro(u)i'lektrik] *a.* hüdroelektriline, hüdroelektri- ◇ ~ **station** hüdroelektrijaam, veejõujaam

hydrofoil ['haidrəfɔil] *s.* (*kiirmootorpaadi või -laeva*) allveetiib; tiibur(laev)

hydrogen ['haidrədʒən, -dri-] *s. keem.* vesinik (*sümbol* **H**); *atrib.* vesiniku- ◇ ~ **bomb** vesinikupomm

hydrogenate [hai'drɔdʒəneit] *v. t. keem.* hüdrogeenima

hydrogenous [hai'drɔdʒənəs] *a.* vesinik(u)-

hydrographer [hai'drɔgrəfə] *s.* hüdrograaf, hüdrograafiateadlane

hydrography [hai'drɔgrəfi] *s.* hüdrograafia

hydrologist [hai'drɔlədʒist] *s.* hüdroloog

hydrology [hai'drɔlədʒi] *s.* hüdroloogia

hydrolysis [hai'drɔlisis] *s. keem.* hüdrolüüs, vesilõhustumine

hydrometer [hai'drɔmitə] *s. füüs.* areomeeter; *haruld.* hüdromeeter

hydropathic [haidro'pæθik] **1.** *a.* vesiravi-; **2.** *s.* vesiravila (= ~ **establishment**)

hydropathist [hai'drɔpəθist] *s.* veega ravi(tse)ja, vesiravija, hüdropaat

hydropathy [hai'drɔpəθi] *s.* vesiravi, hüdropaatia

hydrophobia ['haidrə'foubiə] *s.* (haiguslik) veepelgus; *er.* marutõbi, hüdrofoobia

hydrophone ['haidrəfoun] *s.* hüdrofon

hydroplane ['haidrəplein] *s.* glisser, liugpaat; (*allveelaeva*) sügavusrool; *ka* hüdroplaan, vesilennuk (= **seaplane**)

hydroponics [haidro'pɔniks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) *põll.* hüdropoonika, vesikultuur

hydropsy ['haidrɔpsi] = **dropsy**
hydroquinone [haidro'kwainoun] *s. keem.* hüdrokinoon
hydrosphere ['haidrəsfiə] *s. geol.* hüdrosfäär, maailmavesi
hydrostatic [haidro'stætik] *füüs.* **1.** *a.* hüdrostaatiline, hüdrostaatika-; **2.** *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) hüdrostaatika
hydrotherapy [haidrə'θerəpi] *s. med.* hüdroteraapia, vesiravi
hydrotropism [hai'drɔtrəpizm] *s. bot.* hüdrotropism
hydrous ['haidrəs] *a. keem.* hüdro-, vesi-, vett sisaldav ◇ ~ **mica** *min.* hüdrovilk
hydroxide [haid'rɔks(a)id] *s. keem.* hüdroksiid
hydroxyl [hai'drɔksil] *s. keem.* hüdroksüül
hyena [ha(i)'i:nə] *s.* hüään
hyena-dog [ha(i)'i:nədɔg] *s. zool.* hüäänkoer
Hygeia [hai'dʒi(:)ə] *s. müt.* Hygieia (*kreeka tervisejumalanna*)
hygiene ['haidʒ(i)i:n] *s.* tervishoid, hügieen
hygienic [hai'dʒi:nik, -dʒi'en-] **1.** *a.* (**-ically**) tervishoidlik, tervishoiu-, hügieeniline, hügieeni-; **2.** *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) tervishoiuõpetus, hügieenika
hygro- ['haigro(u)] *ühendeis* niiskus(e)-, (*võõrsõnades*) hügro-
hygrograph ['haigrəgræf] *s.* hügrograaf, niiskusmeerik
hygrometer [hai'grɔmitə] *s.* hügromeeter, niiskusmõõdik
hygroscope ['haigrəskoup] *s.* hügroskoop
hygroscopic [haigro'skɔpik] *a.* hügroskoop(ili)ne, niiskustundlik; niiskustimav
Hymen I ['haimen] *s. müt.* Hymenaios (*kreeka pulmajumal*)
hymen II ['haimen] *s. anat.* neitsinahk, hüümen
hymeneal [haimi'ni(:)əl] *a.* pulma-
hymenopterous [haimi'nɔptərəs] *a. zool.* kiletiivaline
hymn [him] **1.** *s.* (kiriklik) kiidulaul, kirikulaul; *vrd.* **anthem**; **2.** *v. t.* kiidulaulus ülistama
hymnal ['himn(ə)l] *s.* (kiriku)lauluraamat
Hyndman ['haindmən] *pn.*
hyoid ['haiɔid] *anat.* **1.** *a.* hüoidne, hüoid-; **2.** *s.* hüoidluu, keeleluu (= ~ **bone**)
hyoscine ['haiəsain] *s. keem.* hüostsiin
hyoscyamine [haiə'saiəmin] *s. keem.* hüostsüamiin
Hypatia [hai'peiʃiə] *pn.*
hyper- ['haipə] *ühendeis* üli-, üle-, liig-, (*võõrsõnades*) hüper-
hyperbola [hai'pə:bələ] *s. mat.* hüperbool
hyperbole [hai'pə:bəli] *s. kirj.* (stiililine) liialdus, hüperbool
hyperbolic [haipə(:)'bɔlik] *a. mat.* hüperboolne, hüperbool(i)- ◇ ~ **function** hüperboolfunktsioon
hyperbolical [haipə(:)'bɔlik(ə)l] *a.* (**-ically**) *kirj.* liialduslik, liialdav, hüperboolne
hyperboloid [hai'pə:bəlɔid] *s. mat.* hüperboloid
hyperborean [haipə(:)bɔ:'ri(:)ən, -'bɔ:riən] **1.** *a.* hüperboreiline, (kauge) põhjamaine; **2.** *s.* hüperborealane, (kauge) põhjamaalane
hypercritical ['haipə(:)'kritik(ə)l] *a.* (**-lly**) hüperkriitiline, ülikriitiline, liialdatult kriitiline
hypermarket ['haipə(:)mɑ:kit] *s.* suur kaubahall (*haril. väljaspool linna*)
hyperon ['haipərɔn] *s. füüs.* hüperon (*teatav mittestabiilne elementaarosake*)
hypersensitive [haipə(:)'sensitiv] *a.* ülitundlik
hypertension [haipə(:)'tenʃən] *s. füsiol.* hüpertoonia, liigpingus; *med.* hüpertensioon (*kõrge vererõhk*)
hypertrophic [haipə(:)'trɔfik] *a.* hüpertroof(ili)ne, hüpertrofeerunud, haiglaselt suurenenud, liigsuurdunud
hypertrophy [hai'pə:trɔfi] *s.* hüpertroofia, (haiglane) suurenemus, liigsuurdumus
hyphen ['haifn] **1.** *s.* sidekriips, *trük. ka* diviis; **2.** *v. t.* sidekriipsuga ühendama *või* (silpideks) jaotama
hyphenated ['haifəneitid] *a. Am.* sidekriipsuga ühendatud (= **hyphened**) ◇ ~ **Americans** mõnelt teiselt maalt põlvnevad (ja oma emamaale kaasa tundvad) ameeriklased (*näit.* **German-Americans**)
hypnop(a)edia [hipno'pi:diə] *s.* hüpnopeedia (*unes õppimine*)
hypnosis [hip'nousis] *s.* (*pl.* **-noses** [-'nousi:z]) hüpnoos
hypnotic [hip'nɔtik] **1.** *a.* (**-ically**) hüpnootiline, hüpnoos(i)-; uinutav; **2.** *s.* hüpnotiseeritud (*või* hõlpsasti hüpnotiseeritav) isik; hüpnootikum, uinuti, uinutusvahend ◇ ~ **suggestion** hüpnosugestioon

hypnotism ['hipnətizm] *s.* hüpnotism; hüpnoos
hypnotist ['hipnətist] *s.* hüpnotiseerija, hüpnoosija, hüpnotisöör
hypnotize ['hipno(u)taiz] *v. t.* (**-zable**) hüpnotiseerima, hüpnoosima
hypo I ['haipou] *s. fot.* kinnisti
hypo II ['haipou] *s. fam.* (nahaalune) süste (= **hypodermic injection**); süstal, süsteprits (= **hypodermic syringe** *or* **needle**)
hypo III ['haipou] *s. Am. fam.* raskemeelsus (= **hypochondria**) *või* raskemeelne isik (= **hypochondriac**)
hypo- ['h(a)ipo(u)] *ühendeis* all-, ala-, vaeg-; (*võõrsõnades*) hüpo-
hypochondria [h(a)ipo'kɔndriə] *s. med.* hüpohondria, raskemeelsus
hypochondriac [h(a)ipo'kɔndriæk] *med.* **1.** *a.* hüpohondriline, raskemeelne; **2.** *s.* hüpohondrik, raskemeelik, raskemeelsuse põdeja
hypocrisy [hi'pɔkrisi] *s.* silmakirjalikkus, silmakirjatsus
hypocrite ['hipəkrit] *s.* silmakirjatseja, -kirjateener
hypocritical [hipə'kritik(ə)l, 'haipo-] *a.* (**-lly**) silmakirjalik
hypodermic [h(a)ipo'də:mik] *a.* (**-ically**) *med.* nahaalune; naha alla süstitav ◇ ~ **injection** nahaalune süstimine *või* süste; ~ **syringe** (*or* **needle**) süstal, süsteprits
hypogastrium [haipo'gæstriəm] *s. anat.* hüpogastrium, alakõht
hypoglossal [haipo'glɔsəl] *anat.* **1.** *a.* keelealune; **2.** *s.* keelealune närv (= ~ **nerve**)
hypophosphate [haipo'fɔsfeit] *s. keem.* hüpofosfaat
hypostasis [h(a)i'pɔstəsis] *s.* (*pl.* **-ases** [-əsi:z]) *filos.* hüpostaas, põhialus, põhiaine, põhiolemus; *teol.* üks jumala kolmest põhiolemusest; *med.* verepais
hyposulphite [h(a)ipo'sʌlfait] *s. keem.* tiosulfaat ◇ ~ **of soda** naatriumtiosulfaat
hypotension [haipo'tenʃən] *s. füsiol.* hüpotoonia, vaegpingus; *med.* hüpotensioon (*madal vererõhk*)
hypotenuse [h(a)i'pɔtinju:s] *s. mat.* hüpotenuus
hypothermia [haipo'θə:miə] *s. füsiol.* hüpotermia, vaegsoojumus
hypothesis [h(a)i'pɔəisis] *s.* (*pl.* **-theses** [-əisi:z]) hüpotees, (teaduslik) oletus; tühi (*või* tõestamata) oletus
hypothesize [h(a)i'pɔəisaiz] *v. t. & i.* (hüpoteesina) oletama; hüpoteesi esitama
hypothetic(al) [h(a)ipə'θetik(ə)l] *a.* (**-ically**) hüpoteetiline, oletuslik
hypsometer [hip'sɔmitə] *s. füüs., geogr.* hüpsomeeter, kõrgusmõõdik
hypsometry [hip'sɔmitri] *s. geogr.* hüpsomeetria, kõrgusemõõtmine
hy-spy ['haispai] *s.* «trihvaa», (laste) peitemäng
hyssop ['hisəp] *s. bot.* iisop ◇ **hedge** ~ ohulill
hysterectomy [histə'rektəmi] *s. med.* hüsterektoomia, emakaeemaldus
hysteresis [histə'ri:sis] *s. füüs.* hüsterees ◇ **magnetic** ~ magnetiline hüsterees
hysteria [his'tiəriə] *s. med.* hüsteeria
hysteric [his'terik] **1.** *s.* hüsteerik; **2.** *a.* = *järgm.*
hysterical [his'terik(ə)l] *a.* (**-lly**) hüsteeriline
hysterics [his'teriks] *s. pl.* (*tarvit. ka sg-na*) hüsteerika, hüsteeriahoog
hysteron proteron ['hist(ə)rɔn 'prɔtərɔn] *s. loog., lgv.* hüsteron proteron, järelmise eendus, normaalse järjestuse ümberpööramine
hysterotomy [histə'rɔtəmi] *s. med.* hüsterotoomia, emakaavamine; *er.* keisrilõige
Hythe [haið] *pn.*
Hz *lüh.* = **hertz**

I

I I, **i** [ai] *s.* (*pl.* **Is, I's**) (*kirjatäht*) i; *keem.* I, jood (= **iodine**)

I II [ai] *pron.* (*objektikääne* **me** [mi(:)], *possessiiv* **my** [mai]; *pl.* **we** [wi(:)]) mina, ma

I. *lüh.* = **1. Idaho; 2. Isle(s), Island(s); 3. Ireland**

Ia. *lüh.* = **Iowa**

I.A.E.A. *lüh.* = **International Atomic Energy Agency**

Iago [i'ɑ:gou] *pn.*

iamb ['aiæm(b)] = **iambus**

iambic [ai'æmbik] *pros.* **1.** *a.* **(-ically)** jambiline; **2.** *s.* jambiline värss

iambus [ai'æmbəs] *s.* (*pl.* **-buses, -bi** [-bai]) *pros.* jamb

Ian ['iən] *pn.*

I.A.T.A. *lüh.* = **International Air Transport Association**

iatrochemistry [aiætro'kemistri] *s.* iatrokeemia

ib. *lüh.* = **ibidem**

I.B.A. ['aibi:'ei] *lüh.* = **Independent Broadcasting Authority**

I-beam ['aibi:m] *s. tehn.* I-tala, kaksik-T-tala , *või* -teras

Iberia [ai'biəriə] *pn.* Ibeeria (*Pürenee poolsaare endine nimetus*)

Iberian [ai'biəriən] **1.** *a.* ibeeria; **2.** *s.* ibeer, ibeerlane; ibeeri keel

ibex ['aibeks] *s. zool.* (alpi) kaljukits

ibidem [i'baidem] *adv.* (*lüh.* **ib., ibid.**) *lad.* sealsamas (*samas raamatus, samal leheküljel*)

ibis ['aibis] *s. zool.* iibis ◇ **sacred ~** pühaiibis

-ible [ibl, əbl] *suf.* -(ta)tav, -(da)tav, -dav (*tuletab adjektiive peam. lad. verbitüvedest, näit.* **permissible, audible, visible**); *vrd.* **-able**

I.B.M. ['aibi:'em] *lüh.* = **International Business Machines**

Ibrahim ['ibrəhi:m] *pn.*

Ibsen ['ibsn] *pn.*

-ic [ik] *suf.* 1. -lik, -line (*tuletab adjektiive, näit.* **aesthetic, comic, sulphuric**); **2.** -ik, -ika (*tuletab substantiive, näit.* **critic, music**)

-ical [ik(ə)l] *suf.* -lik, -line (*tuletab adjektiive, näit.* **comical, theoretical**)

-ically [ik(ə)li] *suf.* -likult, -liselt (*tuletab adverbe* **ic-** *ja* **ical-***lõpulistest adjektiividest, näit.* **comically, theoretically**)

Icarus ['(a)ikərəs] *pn.* Ikaros

I(.)C(.)B(.)M(.) ['aisi:bi:'em] *lüh.* = **intercontinental ballistic missile**

ice [ais] **1.** *s.* jää; jäätis; suhkruglasuur; *sl.* juveelid, *er.* teemandid; **2.** *v. t. & i.* **(-ceable)** jäätama, jääks külmetama; jääga katma; jääga (*või* jääs) jahutama; (*küpsist*) suhkruglasuuriga katma; jäätuma, jääga kattuma **(up)** ◇ **to break the ~** *piltl.* jääd murdma, esialgsest jahedast tagasihoidlikkusest üle saama, tutvusega algust tegema; **to cut no ~** *Am.* mitte midagi korda saatma, tähtsuseta olema; **to keep smth. on ~** midagi varuks hoidma

ice-age ['aiseidʒ] *s.* jääaeg

ice-axe ['aisæks] *s.* jääkirves, -kirka

ice-bag ['aisbæg] *s. med.* jääkott

iceberg ['aisbə:g] *s.* (ujuv) jäämägi

ice-blink ['aisbliŋk] *s.* jääsära, -kuma, -peegeldus

ice-boat ['aisbout] *s.* jääpurjekas (= **ice-yacht**); jäälõhkuja (= **ice-breaker**)

ice-bound ['aisbaund] *a.* jäävangis, kinnikülmunud (*laeva või sadama kohta*), jää tõttu takistatud

ice-box ['aisbɔks] *s.* jääkapp; *sl.* kartser (*vanglas*)

ice-breaker ['aisbreikə] *s.* jäälõhkuja; jäämurdja

ice-cap ['aiskæp] *s. geol.* mandrijää(kate)

ice-cold ['ais'kould] *a.* jääkülm

ice-cream ['ais'kri:m] *s.* (koore- ja suhkru)jäätis

ice-fall ['aisfɔ:l] *s. geol.* liustikujuga, jääkosk

ice-ferns ['aisfə:nz] *s. pl.* jäälilled (*näit. aknaklaasil*)

ice-field ['aisfi:ld] *s.* (polaarne) jääväli

ice-floe ['aisflou] *s.* ujuv jääpank, ajujää

ice-fox ['aisfɔks] *s. zool.* polaarrebane, jäärebane

ice-hockey ['aishɔki] *s. sport* jäähoki

ice-house ['aishaus] *s.* jääkelder

Iceland ['aisland] *pn.* Island ◇ **~ lichen (or**

moss) islandi samblik, islandi käokõrv; **~ spar** islandi pagu

Icelander ['aisləndə] *s.* islandlane

Icelandic [ais'lændik] **1.** *a.* islandi; **2.** *s.* islandi keel

iceman ['aismæn] *s.* (*pl.* **-men**) jäämüüja, -vedaja (*jääkappide jaoks*); jäätisemüüja; *haruld.* liustikuronija, jääl reisija

ice-pack ['aispæk] *s.* paakjää

ice-plant ['aisplɑ:nt] *s. bot.* kristaljas keskpäevalill, *van.* jäälill

ice-rink ['aisriŋk] *s.* liuväli (*kinnises ruumis, haril. tehisjääga*)

ice-show ['aisʃou] *s.* jääballett

ice-storm ['aisstɔ:m] *s. meteor.* jäidet tekitav rajuvihm

ice-wool ['aiswul] *s.* (peen läikiv) heegeldusvill

ice-yacht ['aisjɔt] *s.* jääpurjekas

Ichabod ['ikəbɔd] *interj. piibl.* ikabod! (*meeleheitehüüatus endise kuulsuse ning hiilguse kaotuse puhul*)

ichneumon [ik'nju:mən] *s. zool.* ihneumon, vaaraorott; **käguvaablane (= ~-fly)**

ichor ['aikɔ:] *s. müt.* jumalate veri; *med.* ihhoor, roiskvedelik

ichthyo- ['ikəio] *ühendeis* kala-, (*võõrsõnades*) ihtüo-

ichthyologist [ikəi'ɔlədʒist] *s.* ihtüoloog, kalateadlane

ichthyology [ikəi'ɔlədʒi] *s.* ihtüoloogia, kalateadus

ichthyophagous [ikəi'ɔfəgəs] *a.* kalasööja

ichthyornis [ikəi'ɔ:nis] *s. paleont.* ihtüornis, kalalind

ichthyosaur ['ikəiəsɔ:r] = *järgm.*

ichthyosaurus [ikəiə'sɔ:rəs] *s. paleont.* ihtüosaurus, kalasisalik

ichthyosis [ikəi'ousis] *s.* (*pl.* **-oses** [-'ousi:z]) *med.* ihtüoos, soomustõbi, kalanahksus (*naha liigsarvestumine*)

-ician ['iʃ(ə)n] *suf.* -ik (*tuletab substantiive, näit.* **mathematician, musician**)

icicle ['aisikl] *s.* jääpurikas

icily ['aisili] *adv.* jäiselt; jahedalt

iciness ['aisinis] *s.* jäisus; jahedus

icing ['aisiŋ] *s.* jäätumine; (*küpsiste jms.*) suhkruglasuuriga katmine; suhkruglasuur

icky ['iki] *Am. sl.* **1.** *a.* vanamoeline; maotu, lääge; **2.** *s.* vanamoeline isik; *er.* vanamoelise (*või* liialt magusa) muusika harrastaja

icon ['aikɔn] *s.* ikoon, kuju, *er.* pühapilt

iconoclast ['aikɔnoklæst] *s.* ikonoklast, pildirüüstaja, -purustaja; *piltl.* pühakspeetavate tõekspidamiste ründaja

iconoclastic [aikɔno'klæstik] *a.* **(-ically)** ikonoklastiline, ikonoklasti-, pildirüüste- (*ka piltl.*)

iconographic [aikɔnə'græfik] *a.* ikonograafiline, ikonograafia-

iconography [aikɔ'nɔgrəfi] *s. kunst* ikonograafia

iconoscope [ai'kɔnoskoup] *s. el.* ikonoskoop

iconostasis [aikə'nɔstəsis] *s.* (*pl.* **-ases** [-əsi:z]) *kirikl.* ikonostaas, pühapildistu

I.C.S. ['aisi:'es] *lüh. aj.* = **Indian Civil Service**

-ics [iks] *suf.* -ika (*tuletab substantiive, mis tähendavad peam. teadusi; sõnad on vormilt pluuralis, kuid neid tarvit. enamasti singularidena, näit.* **mathematics, dynamics**; *mõned jäävad pluuraliteks, näit.* **athletics, politics**)

icterus ['iktərəs] *s. med.* kollatõbi, ikterus (= **jaundice**)

ictus ['iktəs] *s. pros.* iktus, rõhuline silp (*värsijalas*); *med.* pulsilöök; *med.* rabandus

icy ['aisi] *a.* **(-ier, -iest)** jäine, jäälkülm; jäärikas; jääga kaetud

I.D. ['ai'di:] *lüh.* = **Intelligence Department**

id. *lüh.* = **idem**

Id. *lüh.* = **Idaho**

I'd [aid] = **1. I would; 2. I should; 3. I had**

I.D.A. ['aidi:'ei] *lüh.* = **International Development Association**

Ida ['aidə] *pn.*

Ida. *lüh.* = *järgm.*

Idaho ['aidəhou] *pn.*

ide [aid] *s. zool.* säinas

-ide [aid] *suf.* -iid (*tuletab substantiive, mis tähendavad teatavaid keemilisi ühendeid, näit.* **bromide, oxide**)

idea [ai'diə] *s.* kujutlus, mõte, idee; mõiste; arvamus, aim; kava, kavatsus; (*platoonilises filosoofias*) ideaalkuju, asjade igavene algkuju ◇ **fixed ~** kinnismõte, -idee, sundmõte; **the ~!** mõtelda!, mis te õige mõtlete!; **what's the big ~?** *fam.* ja mis see siis peab tähendama?, mis pöörane mõte

sulle jälle on pähe tulnud?; **the young** ~ lapsemeel

ideal [ai'di(:)əl] **1.** *a.* **(-lly)** ideaalne, ideaal-, täiuslik; mõeldav, kujuteldav; **2.** *s.* ideaal

idealism [ai'diəlizm] *s.* idealism

idealist [ai'diəlist] *s.* idealist

idealistic [aidiə'listik] *a.* **(-ically)** idealistlik

ideality [aidi'æliti] *s.* ideaalsus

idealization [aidiəl(a)i'zeiʃ(ə)n] *s.* idealiseerimine

idealize [ai'diəlaiz] *v. t.* **(-zable)** idealiseerima

ideation [aidi'eiʃ(ə)n] *s. filos.* võime ideesid (*või* kujutlusi, mõtteid, mõisteid) luua

idée fixe ['i:dei 'fi:ks] *s. pr.* kinnismõte, -idee, sundmõte

idem ['aidem] *s.* (*lüh.* **id.**) *lad.* seesama

identic [ai'dentik] *haruld.* = *järgm.* (*tarvit. peam. diplomaatilises keeles, er. ühendis* ~ **note** mitme riigi poolt esitatav samasõnaline märgukiri)

identical [ai'dentik(ə)l] *a.* **(-lly)** samane, seesama, identne ◇ ~ **twins** *biol.* ühemunakaksikud

identification [aidentifi'keiʃ(ə)n] *s.* samastamine, samastus, identifitseerimine, identifikatsioon; samastumine, identifitseerumine; (*isiku või asja kuuluvuse*) kindlakstegemine ◇ **document of** ~ isikut tõendav dokument, isikutunnistus

identify [ai'dentifai] *v. t. & i.* **(-fiable)** samastama, identifitseerima; lahutamatult siduma (*millegagi* **with**); (*isikut või asja kuuluvust*) kindlaks tegema, (kindlasti) ära tundma; samastuma, identifitseeruma **(with)** ◇ **to** ~ **oneself with** (*kellegagi, millegagi*) jäägitult ühinema, solidariseeruma

identity [ai'dentiti] *s.* samasus, identsus ◇ **to prove one's** ~ oma isikut tõendama; ~ **card** isikutunnistus

ideogram ['(a)idiogræm], **-graph** [-grɑ:f, -græf] *s.* ideogramm, mõistemärk

ideography [(a)idi'ɔgrəfi] *s.* ideograafia, mõistekiri

ideological [aidio'lɔdʒik(ə)l] *a.* ideoloogiline, ideoloogia-; ideeline

ideologist [aidi'ɔlədʒist], **ideologue** ['aidiəlɔg] *s.* ideoloog

ideology [(a)idi'ɔlədʒi] *s.* ideoloogia

ides [aidz] *s. pl. aj.* iidus, iidid

id est ['id 'est] (*lüh.* **i.e.**) *lad.* see on (s. o.), see tähendab (s. t.) (*enamasti loetakse lühendit* **i.e.** ['ðæt iz] = **that is**)

idiocy ['idiəsi] *s.* idiootsus, totrus, ogarus; *med.* idiootia, idiotism

idiolect ['idioulekt] *s. lgv.* idiolekt (*ühele isikule omane keeletarvitus*)

idiom ['idiəm] *s.* idioom, (keeleline) omapärasus; keelemurre, keel; (isikupärane) stiil, väljenduslaad (*muusikas, maalikunstis jms.*)

idiomatic [idiə'mætik] *a.* **(-ically)** idiomaatiline; rahvapärane (*keele kohta*) ◇ ~ **expression** idiomaatiline väljend, idioom

idiomorphic [idiə'mɔ:fik] *a.* **(-ically)** *min.* idiomorfne, omakujuline

idiopathic [idiə'pæθik] *a.* **(-ically)** *med.* idiopaatiline, sõltumatu, iseseisev (*haiguse kohta*)

idiopathy [idi'ɔpəθi] *s. med.* idiopaatia, iseseisev haigus

idiosyncrasy [idiə'siŋkrəsi] *s.* idiosünkraasia (*ka med.*); isikupärasus, eripärasus

idiosyncratic [idiəsiŋ'krætik] *a.* **(-ically)** idiosünkraatiline (*ka med.*); isikuomane, -pärane

idiot ['idiət] *s.* idioot, totter, tobu ◇ ~ **box** *sl.* telekas, teler

idiotic [idi'ɔtik] *a.* **(-ically)** idiootlik, idioodi-, totter, totakas, ogar

idle ['aidl] **1.** *a.* **(-ler, -lest)** laisklev, logelev; tegevusetu, jõudeolev, jõude-; *tehn.* tühikäigu-; asjatu, kasutu, põhjendamatu; tühipaljas; **2.** *v. i. & t.* laisklema, logelema, jõude olema; *tehn.* tühikäigul töötama; (*aega*) raiskama **(away)** ◇ ~ **wheel** *tehn.* tühikäiguratas

idleness ['aidlnis] *s.* laisklus, logelus; tegevusetus, jõudeolek; asjatus, kasutus, põhjendamatus

idler ['aidlə] *s.* laiskleja, logeleja, jõudik, jõudeolija

idly ['aidli] *adv.* laisklevalt, logelevalt; tegevusetult, jõude; asjatult, põhjendamatult

idol ['aid(ə)l] *s.* eba- *e.* väärjumalakuju, puuslik, iidol; eba- *e.* väärjumal (*ka piltl.*)

idolater [ai'dɔlətə] *s.* eba- *e.* väärjumalakummardaja; *piltl.* jumaldaja, harras kummardaja **(of)**

idolatress [ai'dɔlətris] *s.* eba- *e.* väärjumalakummardaja naine; *piltl.* naisjumaldaja

idolatrous [ai'dɔlətrəs] *a.* eba- *e.* väärjumalateenistuslik, ebajumaldav; *piltl.* jumaldavalt austav

idolatry [ai'dɔlətri] *s.* eba- *e.* väärjumalakummardamine; *piltl.* jumaldav austus

idolization [aidəl(a)i'zeiʃ(ə)n] *s.* ebajumaldamine, -jumaldus

idolize ['aidolaiz] *v. t.* **(-zable)** ebajumaldama, ebajumalaks tegema, ebajumalana austama

idyl(l) ['(a)idil] *s.* idüll

idyllic [(a)i'dilik] *a.* **(-ically)** idülliline

I.E. *lüh. aj.* = **(Order of the) Indian Empire**

i.e. ['ai'i:] *lüh.* = **that is (to say)**; *vrd.* **id est**

-ie *vt.* **-y II**

if [if] **1.** *konj.* kui (*tingimuslauses*); kas (*kaudses küsimuses*); ehk küll, ehkki, kuigi, isegi kui; **2.** *s.* «oleks», (asjatu) tingimus *või* oletus ◇ ~ **you are tired, we will sit down** kui te olete väsinud, istume; ~ **I knew, I would say** kui teaksin, ütleksin; ~ **I only knew!** kui vaid teaksin!; **see** ~ **the door is locked** vaata, kas uks on lukustatud; **he was received civilly** ~ **coldly** teda võeti vastu viisakalt, kuigi külmalt; ~ **anything** kui üldse (midagi); ~ **not** kuigi (*või* ehkki) mitte; **as** ~ otsekui, justkui, just nagu; **even** ~ kuigi; isegi kui ...; **without** ~**s and ans** vastu puiklemata; ~ ~**s and ans were pots and pans** oleks on paha mees *või* poiss; **this is a big 'If'** see on veel vägagi küsitav, see oleneb veel paljudest asjaoludest

iffy ['ifi] *a. Am. fam.* paljudest asjaoludest sõltuv, (vägagi) ebakindel

Iffley ['ifli] *pn.*

I.F.S. *lüh.* = **Irish Free State**

igloo ['iglu:] *s.* iglu, eskimo (lumi)hütt; *Am. sl.* väike majake

Ignatius [ig'neiʃəs] *pn.*

igneous ['igniəs] *a.* tule-; tuletekke(li)ne, vulkaanilise päritoluga; *geol.* purskeline, vulkaaniline, pürogeenne; *haruld.* tuline ◇ ~ **rock** *geol.* purskekivim, tardkivim

ignis fatuus ['ignis 'fætjuəs] *s.* sootuluke, virvatuli, pettetuli (*ka piltl.*)

ignite [ig'nait] *v. t. & i.* **(-table)** süütama; süttima, tuld võtma

ignition [ig'niʃ(ə)n] *s.* süütamine; süttimine; (*sisepõlemismootori*) süüde ◇ ~ **key** süütevõti; ~ **point** süttimispunkt

ignoble [ig'noubl] *a.* **(-bler, -blest; -bly)** alatu, alamast soost, plebeiline, labane; alatu, nurjatu, autu

ignominious [ignə'miniəs] *a.* häbistav, aurüvetav, teotav

ignominy ['ignəmini] *s.* (avalik) häbistus, aurüvetus, aukaotus, teotus; häbitegu, häbiväärne käitumine

ignoramus [ignə'reiməs] *s.* võhik, asjatundmatu, ignorant, profaan

ignorance ['ign(ə)r(ə)ns] *s.* teadmatus, mitteteadmine, teadmiste puudumine; võhiklus, asjatundmatus, ignorants(us); nõmedus

ignorant ['ign(ə)r(ə)nt] *a.* mitteteadev, -teadlik, ignorantne; võhiklik, asjatundmatu; nõme; harimatu ◇ **to be** ~ **of** mitte teadma, mitte kuulnud olema

ignore [ig'nɔ:] *v. t.* **(-rable)** tähele panemata jätma, mitte hoolima *või* arvestama, ei mikski panema, eirama, ignoreerima

iguana [i'gwɑ:nə] *s. zool.* iguaan, leeguan

iguanodon [ig'wænədɔn] *s. paleont.* iguaanodon

i.h.p., I.H.P. *lüh.* = **indicated horse-power**

ikebana [i(:)k(e)i'bɑ:nə] *s.* ikebana, lilleneostus

Ik(e)y ['aiki] **1.** *pn.* (= **Isaac**); **2.** *s. sl.* juut

ikon ['aikən] = **icon**

il- *vt.* **in- I & II**

Ilchester ['iltʃistə] *pn.*

ileum ['iliəm] *s. anat.* niudesool, iileum

ileus ['iliəs] *s. med.* soolesulgus, iileus

ilex ['aileks] *s. bot.* iilekstamm (= **holmoak**); iileks, astelpõõsas (= **holly**)

Ilfracombe [ilfrə'ku:m, 'il-] *pn.*

iliac ['iliæk] *a. anat.* niude- ◇ ~ **artery** niudearter; ~ **passion** *med. van.* soolesulgus, iileus (= **ileus**)

Iliad ['iliəd] *s.* Ilias

ilium ['iliəm] *s.* (*pl.* **-ia**) *anat.* niudeluu

ilk [ilk] *a. Š.* seesama ◇ **Guthrie of that** ~ = **Guthrie of Guthrie** (*s. o. isiku ja ta kodukoha nimi on samased*); **that** ~ *vulg.* too liik (*või* kamp, perekond)

ill [il] **1.** *a.* (*komp.* **worse** [wə:s], *sup.* **worst**

[wə:st]) haige (*tarvit. predikatiivselt*; *vrd.* **sick**); halb, paha, kahjulik; **2.** *s.* halbus, paha, kahju, kahi; *pl.* haigused, õnnetused; **3.** *adv.* (*komp.* **worse**, *sup.* **worst**) halvasti, pahasti ◇ ~ **with fever (anxiety)** palavikus (murest) haige; **to fall** (*or* **be taken**) ~ haigestuma, haigeks jääma; **to feel** ~ ennast halvasti (*või* haiglasena) tundma; **to do smb. an** ~ **turn** kellelegi kahju tegema; **to take smth.** ~ midagi pahaks panema; **I can** ~ **afford** ma ei või (endale) hästi lubada; **to be** (*or* **feel**) ~ **at ease** ennast ebamugavalt tundma; ~ **blood** «paks veri», vaen, vaenulikkus; ~ **fame** halb kuulsus; ~ **health** põdurus; ~ **will** pahatahtl(ikk)us, -soovl(ikk)us (*kellegi suhtes* **to, towards**)

Ill. *lüh.* = **Illinois**

I'll [ail] = **1. I will; 2. I shall**

ill-advised ['ilәd'vaizd] *a.* mõtlematu, (järele)kaalumatu, kaalutlematu, ennatlik, läbematu, tormakas

illation [i'leiʃәn] *s. loog.* järeldus

illative ['ilәtiv] **1.** *a. loog.* järelduslik, järeldav; *lgv.* sisseütlev, illatiivne; **2.** *s. lgv.* sisseütlev (käände), illatiiv

ill-bred ['il'bred] *a.* halvasti kasvatatud, kasvatamatu, ebaviisakas

ill-conditioned ['ilkәn'diʃ(ә)nd] *a.* pahaloomuline, pahur, riiakas; halvas seisundis, korrast ära olev

ill-disposed ['ildis'pouzd] *a.* pahatahteline, -tahtlik (*kellegi suhtes* **towards**)

illegal [i'li:g(ә)l] *a.* **(-lly)** seadusvastane, ebaseaduslik, illegaalne

illegality [ili'gæliti] *s.* seadusvastasus, ebaseaduslikkus, illegaalsus

illegibility [iledʒi'biliti] *s.* mitteloetavus

illegible [i'ledʒibl] *a.* **(-bly)** mitteloetav

illegitimacy [ili'dʒitimәsi] *s.* ebaseaduspärasus, ebaseaduspärane põlvnemine, põlvnemine ebaseaduslikust abielust, illegitiimsus

illegitimate 1. [ili'dʒitimit] *a.* ebaseaduspärane, -õiguslik; ebaseaduspärase põlvnemisega, väljaspool seaduslikku abielu sündinud, illegitiimne; **2.** [ili'dʒitimit] *s.* illegitiimne laps, vallaslaps (= ~ **child**); **3.** [ili'dʒitimeit] *v. t.* ebaseaduspäraseks (*või* illegitiimseks) tunnistama

ill-fated ['il'feitid] *a.* pahasaatuseline, õnnetu

ill-favoured ['il'feivәd] *a.* inetu, näotu

ill-gotten ['il'gɔtn] *a.* ebaausalt (*või* ülekohtuselt) saadud

ill-humoured ['il'hju:mәd] *a.* pahatujuline

illiberal [i'lib(ә)r(ә)l] *a.* kitsarinnaline, -meelne; kitsi, ihne

illicit [i'lisit] *a.* lubamatu, seadusvastane, ebaseaduslik, keelatud ◇ ~ **still** salapiiritusvabrik, puskarivabrik

illimitable [i'limitәbl] *a.* **(-bly)** piiramatu

Illingworth ['iliŋwә(:)θ] *pn.*

illinium [i'liniәm] *keem. van.* = **promethium**

Illinois [ili'nɔi(z)] *pn.*

illiteracy [i'lit(ә)rәsi] *s.* kirjaoskamatus, harimatus

illiterate [i'lit(ә)rit] **1.** *a.* kirjaoskamatu, harimatu; **2.** *s.* kirjaoskamatu (*või* harimatu) isik

ill-judged ['il'dʒʌdʒd] *a.* ebamõistlik, mõistmatu

ill-mannered ['il'mænәd] *a.* pahakombeline, kombetu

ill-natured ['il'neitʃәd] *a.* paha- *või* tigedaloomuline, tige, kuri

illness ['ilnis] *s.* haigus

illogical [i'lɔdʒik(ә)l] *a.* **(-lly)** ebaloogiline

ill-omened ['il'oumend, -mind] *a.* pahaendeline, halbaennustav

ill-starred ['il'stɑ:d] *a.* õnnetu tähe all sündinud, õnnetu

ill-tempered ['il'tempәd] *a.* pahur

ill-timed ['il'taimd] *a.* ebaajakohane, (aja suhtes) halvasti valitud, kohatu

ill-treat [il'tri:t] *v. t.* halvasti kohtlema

illume [i'l(j)u:m] *poeet.* = **illumine**

illuminant [i'l(j)u:minәnt] **1.** *a.* valgustav, valgustandev; **2.** *s.* valgusti, valgusallikas; valgusliik

illuminate [i'l(j)u:mineit] *v. t.* **(-nable, -tor)** valgustama, valgust heitma (*ka piltl.*); ilutulestama, illumineerima; (*käsikirja algustähti*) kullaga (*või* ornamentidega) kaunistama

illumination [il(j)u:mi'neiʃ(ә)n] *s.* valgustus, valguseheitmine (*ka piltl.*); ilutulestus, illuminatsioon; (*käsikirja algustähtede*) kullaga (*või* ornamentidega) kaunistamine

illumine [i'l(j)u:min] *v. t.* valgustama (*ef.*

vaimselt), (*kellelegi*) vaimuvalgust jagama, selgitama, õpetama

ill-use [il'ju:z] = **ill-treat**

illusion [i'l(j)u:ʒ(ә)n] *s.* illusioon, pete, meelepete, pettekujutelm, silmapete; endapete; petlik usk *või* lootus

illusionist [i'l(j)u:ʒ(ә)nist] *s.* illusionist, meelepettekunstnik, silmamoondaja; *filos.* illusionist

illusive [i'l(j)u:siv], **illusory** [i'l(j)u:s(ә)ri] *a.* petlik, (enda)petteline, illusoorne

illustrate ['iləstreit] *v. t.* **(-rable)** illustreerima, (*näidiste, piltide jms. abil*) selgitama, valgustama; (*trükiteost*) piltidega varustama

illustration [iləs'treiʃ(ә)n] *s.* illustreerimine, (*näidiste, piltide jms. abil*) selgitamine, valgustamine; selgitus, näide; illustratsioon, (*trükistele lisatud*) joonistus *või* pilt

illustrative [i'lʌstrәtiv] *a.* selgitav, valgustav, illustreeriv **(of)**

illustrator ['iləstreitә] *s.* illustraator, illustreerija; selgitaja, valgustaja

illustrious [i'lʌstriәs] *a.* (üli)kuulus, hiilguslik, kõrgekuulsuslik

illy ['ili] *adv. Am.* halvasti, pahasti (= **ill**)

Illyria [i'liriә] *pn.* Illüüria

I.L.O. ['aiel'ou] *lüh.* = **International Labo(u)r Organization**

I.L.P. ['aiel'pi:] *lüh.* = **Independent Labour Party**

I.L.S. ['aiel'es] *lüh.* = **instrument landing system**

I.M. *lüh.* = **Isle of Man**

I'm [aim] = **I am**

im- *vt.* **in-** I & II

image ['imidʒ] **1.** *s.* kuju, kujutis, kujund, pilt; kuvand; kujutelm; pühakuju, -pilt; taaskujund, jäljend; peegelpilt; **2.** *v. t.* **(-geable)** kujutama, kujuna (*või* kujutelmana) esitama; peegeldama; kujukalt kirjeldama

image-breaker ['imidʒbreikә] *s. aj.* pildirüüstaja, -purustaja (= **iconoclast**)

imagery ['imidʒ(ә)ri] *s.* kujund, kujundid; kujutelmad; kujundite (*või* kujutelmade) tarvitus (*er. luulekunstis*); kujukus, kujundlikkus

imaginable [i'mædʒinәbl] *a.* kujutletav, ettekujutatav, mõttekujutuslik

imaginary [i'mædʒin(ә)ri] *a.* **(-ily)** kujutletav, ebatõeline, imaginaarne

imagination [imædʒi'neiʃ(ә)n] *s.* kujutlusvõime, mõttekujutus, imaginatsioon; kujutlus, kujutelm, mõttekuju

imaginative [i'mædʒinitiv] *a.* kujutlusvõimeline, rikkaliku kujutlusvõimega, kujutlusvõime- ◇ ~ **faculty** kujutlusvõime

imagine [i'mædʒin] *v. t.* kujutlema, ette kujutama; mõtlema, arvama

imagism ['imidʒizm] *s. kirj.* imažism; imažinism

imagist ['imidʒist] *s. kirj.* imažist; imažinist

imago [i'meigou] *s.* (*pl.* **-gines** [-dʒini:z], **-gos**) *zool.* valmik, imaago

imam [i'mɑ:m] *s.* imaam

imbalance [im'bælәns] *s.* tasakaalutus, tasakaalu puudus

imbecile ['imbisi(:)l, -ail] **1.** *a.* **(-lely)** nõrga- *e.* nõdraaruline, nõrgamõistuslik, imbetsilne; *ka* totter, (äärmiselt) loll; **2.** *s.* nõdraaruline isik; imbetsill

imbecility [imbi'siliti] *s.* nõrga- *e.* nõdraarulisus, nõrgamõistuslikkus, imbetsilsus; *ka* totrus, (äärmine) lollus

imbed [im'bed] = **embed**

imbibe [im'baib] *v. t.* **(-bable)** imama, imendama, sisse (*või* endasse) imema, endasse neelama (*ka piltl.*)

imbibition [imbi'biʃ(ә)n] *s.* imamine, imendamine; imendumine

imbricate 1. ['imbrikeit] *v. t. & i.* servadega üksteisest üleulatuvalt paigutama *või* paigutuma (*er. katusekivide, kalasoomuste jms. kohta*); **2.** ['imbrikit] *a.* servadega üksteisest üleulatuv (*paigutusviisi kohta*); katusekivitaoline, soomusjas, soomuseline

imbroglio [im'brouliou] *s.* (*pl.* **-os**) segipaisatud hunnik; segadus, segadik

imbrue [im'bru:] *v. t.* **(-uable)** määrima, niisutama (*millegagi* **in, with**)

imbue [im'bju:] *v. t.* **(-uable)** immutama, küllastama, täitma (*millegagi* **with**)

I.M.F. ['aiem'ef] *lüh.* **International Monetary Fund**

imitate ['imiteit] *v. t.* **(-itable)** jäljendama, matkima, järele aimama *või* tegema, imiteerima

imitation [imi'teiʃ(ә)n] *s.* jäljendus, matkimine, järeleaimamine; jäljendis, matkis, järe-

letehtu, imitatsioon; *atrib.* tehis-, kunst- ◇ ~ **leather (stone, etc.)** tehis- *e.* kunstnahk (-kivi jne.)

imitative [ˈimiteitiv] *a.* jäljendav, matkiv, järeleaimav, imiteeriv, imitatiivne ◇ ~ **arts** kujutavad kunstid

imitator [ˈimiteitə] *s.* jäljendaja, matkija, järeleaimaja, -tegija, imiteerija, imitaator

immaculate [iˈmækjulit] *a.* määrdumatu, rüvetamatu, puhas, patutu; *nalj.* veatu, laitmatu

immanence [ˈimənəns], **-ncy** [-nsi] *s. filos.* immanentsus

immanent [ˈimənənt] *a. filos.* immanentne, siseomane

Immanuel [iˈmænjuəl] *pn.*

immaterial [iməˈtiəriəl] *a.* **(-lly)** ainetu, kehatu, mittemateriaalne, immateriaalne; ebaoluline, tähtsusetu

immature [iməˈtjuə] *a.* ebaküps, valmimatu

immaturity [iməˈtjuəriti] *s.* ebaküpsus, valmimatus

immeasurable [iˈmeʒ(ə)rəbl] *a.* **(-bly)** mõõdetamatu, mõõtmatu, päratu suur

immediacy [iˈmi:diəsi] *s.* kohesus, otsesus; viivitamatus, sedamaidsus

immediate [iˈmi:diət] *a.* kohene, vahetu, otsene, lähim; viivitamatu, sedamaidne

immediately [iˈmi:diətli] *adv.* vahetult, otseselt; otsekohe, otsemaid, jalamaid, sedamaid

immemorial [imiˈmɔ:riəl] *a.* **(-lly)** igiammune, igipõline, iidne ◇ **from time** ~ igivanast ajast peale

immense [iˈmens] *a.* mõõtmatu, tohutu, määratu (suur); *sl.* oivaline, suurepärane

immensely [iˈmensli] *adv.* tohutult, määratult, üliväga

immensity [iˈmensiti] *s.* mõõtmatus, tohutus, määratus

immerse [iˈmə:s] *v. t.* **(-sable)** sukeldama; sisse kastma, kastutama; sügavale vajutama (*millessegi* **in**); üleni vettekastmise teel ristima ◇ **-ed in** (*millessegi*) süvenenud, süüvinud, vajunud; **-ed in difficulties (debts)** raskustesse (võlgadesse) sattunud

immersion [iˈmə:ʃ(ə)n] *s.* sukeldamine; sissekastmine, kastutus, immersioon (*ka astr.*); kastmisristimine; süvenemine, süüvimine (*millessegi* **in**)

immigrant [ˈimigr(ə)nt] *s.* sisserändaja, immigrant

immigrate [ˈimigreit] *v. i. & t.* sisse rändama, immigreerima; maale sisse tooma **(into)**

immigration [imiˈgreiʃ(ə)n] *s.* sisserändamine, -ränne, immigratsioon

imminence [ˈiminəns] *s.* (ähvardav) ligiolek, varstisus

imminent [ˈiminənt] *a.* (ähvardavalt) ligiolev, varstine, varsti juhtuv

immitigable [iˈmitigəbl] *a.* leevendamatu, lepitamatu

immobile [iˈmoubil] *a.* liikumatu, immobiilne

immobility [imoˈbiliti] *s.* liikumatus, immobiilsus

immobilize [iˈmoubilaiz] *v. t.* **(-zable)** liikumatuks tegema, immobiliseerima; (*metallraha*) käibelt kõrvaldama

immoderate [iˈmɔd(ə)rit] *a.* eba- *e.* mittemõõdukas; ülemäärane, liigne

immodest [iˈmɔdist] *a.* tagasihoidmatu, pealetikkuv, häbitu, siivutu

immodesty [iˈmɔdisti] *s.* tagasihoidmatus, pealetikkuvus, häbitus, siivutus

immolate [ˈimoleit] *v. t.* **(-lable, -tor)** ohvrina tapma, ohverdama

immolation [imoˈleiʃ(ə)n] *s.* ohvrina tapmine, ohverdamine, ohverdus

immoral [iˈmɔr(ə)l] *a.* **(-lly)** kõlblusetu, ebamoraalne, immoraalne

immorality [imoˈræliti] *s.* kõlblusetus, ebamoraalsus, immoraalsus

immortal [iˈmɔ:t(ə)l] **1.** *a.* **(-lly)** surematu; *piltl.* kadumatu, kustumatu; surematu kuulsusega; **2.** *s.* surematu (olend); **(the ~s)** jumalad

immortality [imɔ:ˈtæliti] *s.* surematus

immortalize [iˈmɔ:təlaiz] *v. t.* **(-zable)** surematuks tegema (*ka piltl.*); põlistama, jäädvustama

immortelle [imɔ:ˈtel] *s. bot.* õlglill, immortell

immovable [iˈmu:vəbl] **1.** *a.* **(-bly)** liigutamatu, liikumatu; vankumatu, kõigutamatu; kinnis-; **2.** *s. pl.* kinnisvara, immobiil (= ~ **property**)

immune [iˈmju:n] *a.* (*kohustusest, ohust jms.*) vaba **(from)**; puutumatu, ohustamatu; tõvekindel, immuunne ◇ ~ **body** *biol.* immuunkeha, kaitsekeha (= **antibody**)

immunity [iˈmju:niti] *s.* (*kohustusest, ohust jms.*) vabaolek **(from)**; puutumatus, ohustamatus; tõvekindlus, immuunsus, immuniteet ◇ **diplomatic** ~ diplomaadipuutumatus

immunize [ˈimju:naiz] *v. t.* **(-zable)** immuniseerima, ohustamatuks (*või* tõvekindlaks) tegema

immure [iˈmjuə] *v. t.* sisse (*või* kinni) müürima; (*müüride vahele*) vangistama (*ka piltl.*)

immutability [imju:təˈbiliti] *s.* muudetamatus, muutmatus

immutable [iˈmju:təbl] *a.* **(-bly)** muudetamatu, muutmatu

Imogen [ˈimo(u)dʒen] *pn.*

imp I [imp] *s.* (noor) põrguline, kuradike; vallatu laps

imp II [imp] *v. t.* (*jahikulli tiibu*) uute sulgedega tugevdama; *piltl.* tugevdama, tiivustama

impact I [ˈimpækt] *s.* kokku- *või* vastupõrge **(on, against)**; *tehn.* põrge, löök, tõuge; mõju, efekt, (tugev) mulje ◇ ~ **elasticity** *tehn.* löögisitkus; ~ **mill** *tehn.* löökveski; ~ **surface** *tehn.* põrkepind

impact II [imˈpækt] *v. t.* (tihedalt) kokku suruma; kiiluma (*sisse* **in, into**)

impair [imˈpeə] *v. t.* kahjustama, halvendama, nõrgendama; rikkuma

impairment [imˈpeəmənt] *s.* kahjustus, halvendus, nõrgendus; rikkumine

impala [imˈpɑ:lə] *s. zool.* impala (*antiloop*)

impale [imˈpeil] *v. t.* **(-lable)** teibasse ajama; läbi torkama **(upon, with)**; *herald.* (*kahte vappi, vertikaaljoonega lahutatult*) ühele kilbile asetama

impalement [imˈpeilmənt] *s.* teibasseajamine; läbitorkamine; *herald.* kahe vapi ühendamine samal kilbil

impalpable [imˈpælpəbl] *a.* **(-bly)** kombitamatu, mittekombitav; taibatamatu, mittetaibatav

impanel [imˈpæn(ə)l] = **empanel**

impart [imˈpɑ:t] *v. t.* edasi andma, (välja) jagama (*millelegi, kellelegi* **to**); teatama (*kellelegi* **to**)

impartial [imˈpɑ:ʃ(ə)l] *a.* **(-lly)** erapooletu, õiglane

impartiality [ˈimpɑ:ʃiˈæliti] *s.* erapooletus, õiglus

impassable [imˈpɑ:səbl] *a.* **(-bly)** läbipääs(e)matu, sõidukõlbmatu; ületamatu, ülesaamatu, võitmatu ◇ ~ **obstacle** ületamatu (*või* ülesaamatu) takistus

impasse [æmˈpɑ:s, im-] *s.* umbtänav, -kott, ummik

impassible [imˈpæsibl] *a.* **(-bly)** tuim, (*valu suhtes*) mittetundlik; *vrd.* **impassive**

impassioned [imˈpæʃ(ə)nd] *a.* kirglik, tundeküllane; keevaline

impassive [imˈpæsiv] *a.* liigutamatu, mittetundlik, -hell, ükskõikne, tuim; *vrd.* **impassible**

impatience [imˈpeiʃ(ə)ns] *s.* kannatamatus, läbematus, maldamatus, kärsitus, kärsikus

impatient [imˈpeiʃ(ə)nt] *a.* kannatamatu (*millegi või kellegi suhtes* **with**), läbematu, maldamatu (*millekski* **for**; *et teha* **to do**), kärsitu, kärsik; sallimatu (*millegi või kellegi vastu* **of**)

impeach [imˈpi:tʃ] *v. t.* küsitavaks tegema, kahtlustama; süüdistama (*milleski* **of, with**); (*ametialase kuriteo eest*) kohtulikule vastutusele võtma (*er. kõrgemat riigiametnikku*)

impeachment [imˈpi:tʃmənt] *s.* kahtlustus; süüdistus; (*er. kõrgema riigiametniku*) kohtulikule vastutusele võtmine

impeccability [impekəˈbiliti] *s.* patutus, pahetus, eksimatus; veatus, laitmatus

impeccable [imˈpekəbl] *a.* **(-bly)** patutu, pahetu, eksimatu; veatu, laitmatu

impecunious [impiˈkju:niəs] *a.* rahatu, varatu, vaene

impede [imˈpi:d] *v. t.* **(-dable)** tõkestama, takistama

impediment [imˈpedimənt] *s.* tõkestus, takistus; *pl. ka* = **impedimenta** ◇ ~ **in (one's) speech** (*or* **speech** ~) kõnehäire; ~ **to traffic** liiklustakistus

impedimenta [impediˈmentə] *s. pl.* (*sõjaväe*) pakid, pagas, voor

impel [imˈpel] *v. t.* **(-ll-)** ajama, liikuma panema; tagant tõukama, sundima, ajendama (*millekski* **to**, *midagi tegema* **to do**)

impellent [imˈpelənt] **1.** *a.* liikumapanev, ajendav; **2.** *s.* liikumapanev (*või* ajendav) jõud *või* tegur

impeller [im′pelə] *s. er. tehn.* impeller, tiivik(ratas)

impend [im′pend] *v. i.* (*millegi, kellegi*) üle (*või* kohal) rippuma **(over)**; tulekul (*või* eel) olema, ähvardama

impendent [im′pendənt] = *järgm.*

impending [im′pendiŋ] *a.* (ähvardavalt) tulekul olev, ähvardav; eelolev, lähenev ◇ ~ **thunderstorm** lähenev äike

impenetrability [impenitrə′biliti] *s.* läbitungimatus, läbimatus; ligipääs(e)matus; arusaamatus

impenetrable [im′penitrəbl] *a.* **(-bly)** läbitungimatu, läbimatu; ligipääs(e)matu; arusaamatu ◇ ~ **to** (*or* **by**) **an idea** mingile mõttele mittevastuvõtlik

impenitent [im′penit(ə)nt] *a.* pattukahetsematu, meeltparandamatu

imperative [im′perətiv] **1.** *a.* käskiv; sundiv, pakiline, hädavajalik, tungiv; **2.** *s. lgv.* käskiv kõneviis, imperatiiv (= ~ **mood**); *filos.* imperatiiv ◇ **categorical** ~ *filos.* kategooriline imperatiiv

imperceptible [impə′septibl] *a.* **(-bly)** tajumatu, märgatamatu, märkamatu; üliväike, tähtsusetu, tühine

imperfect [im′pə:fikt] **1.** *a.* ebatäiuslik, -täielik, puudulik; *lgv.* imperfektiivne, lõpetamata (*ajavormi kohta*); **2.** *s. lgv.* imperfekt, lõpetamata ajavorm, *ka* lihtminevik (*peam. mitteinglise grammatikas*)

imperfection [impə′fekʃ(ə)n] *s.* ebatäiuslikkus, -täielikkus, puudulikkus, puudus

imperial [im′piəriəl] **1.** *a.* **(-lly)** keiserlik, keisri-; keisririigi-; (Briti) riiklik; (*briti mõõtude kohta*) riiklikult kehtestatud; ülev, ülim; **2.** *s.* kikkhabe; suur (inglise) paberiformaat (*57×78 cm*); *aj.* imperiaal (*endine Vene kuldmünt*) ◇ **I- Airways** Briti (riiklikud) lennuliinid; **I- Conference** *aj.* Suurbritannia ja ta dominioonide peaministrite konverents

imperialism [im′piəriəlizm] *s.* imperialism

imperialist [im′piəriəlist] **1.** *s.* imperialist; **2.** *a.* imperialistlik

imperialistic [impiəriə′listik] *a.* **(-ically)** imperialistlik

imperil [im′peril] *v. t.* **(-ll-)** ohustama, hädaohtu saatma

imperious [im′piəriəs] *a.* käsklev, käskiv, kõrk, ülbe; pakiline, sundiv, tungiv

imperishable [im′periʃəbl] *a.* **(-bly)** hävimatu, hukkumatu

imperium [im′periəm, -′piə-] *s. lad.* piiramatu käsklusvõim ◇ ~ **in imperio** riik riigis, suveräänsed õigused teise võimkonna piirides

impermanence [im′pə:mənəns] *s.* mittejäävus, -püsivus, impermanentsus

impermanent [im′pə:mənənt] *a.* mittejääv, -püsiv, impermanentne

impermeable [im′pə:miəbl] *a.* (*veele, gaasidele*) läbitungimatu **(to)**, (*vett, gaase*) mitteläbilaskev, vee- *või* gaasikindel ◇ ~ **layer** vettpidav kiht

impermissible [impə′misibl] *a.* **(-bly)** lubamatu

impersonal [im′pə:s(ə)n(ə)l] *a.* **(-lly)** isikuta, mitteisikuline, impersonaalne; *lgv.* umbisikuline, aluseta; isikupäratu; mitteisiklik, objektiivne, erapooletu

impersonality [impə:sə′næliti] *s.* impersonaalsus, isikupäratus; mitteisiklikkus, objektiivsus, erapooletus

impersonate [im′pə:səneit] *v. t.* **(-nable, -tor)** isikustama, kehastama; (*kellegi*) osa mängima, (*kellenagi*) esinema

impersonation [impə:sə′neiʃ(ə)n] *s.* isikustus, kehastus; (*kellegi*) osa mängimine, (*kellenagi*) esinemine

impertinence [im′pə:tinəns] *s.* häbematus, jultumus, impertinents(us); ebakohasus, kohatus, asjasse mittepuutuvus

impertinent [im′pə:tinənt] *a.* häbematu, julgetunud, impertinentne; ebakohane, kohatu, asjasse mittepuutuv

imperturbability [impə(:)tə:bə′biliti] *s.* vapustamatus, erutamatus

imperturbable [impə(:)′tə:bəbl] *a.* **(-bly)** vapustamatu, erutamatu

impervious [im′pə:viəs] *a.* mitteläbilaskev (*millegi suhtes* **to**); läbimatu, läbipääs(e)matu; mittevastuvõtlik, tuim, kurt (*millelegi* **to**) ◇ ~ **to wear and tear** kulumiskindel

impetigo [impi′taigou] *s. med.* impetiigo (*mädavilliline lööve*)

impetuosity [impetju′ɔsiti] *s.* tormakus, hoogsus, ägedus, keevalisus

impetuous [im′petjuəs] *a.* tormakas, hoogne, äge, keevaline

impetus [′impitəs] *s.* hoog, tõukejõud, tõuge, aje, tõugend, ajend ◇ **to give a fresh** ~ **to** (*millelegi*) uut hoogu andma

impiety [im′paiəti] *s.* vagadusetus, jumalakartmatus, jumalavallatus; aukartusetus, lugupidamatus, pieteeditus

impinge [im′pindʒ] *v. i.* põrkama, sattuma (*millegi vastu* **on, upon, against**); (tugevat) mõju avaldama **(on, upon)**; üle piiride haarama ◇ **to** ~ **upon** (*or* **on**) **smb.'s rights** kellegi õigustesse tungima

impingement [im′pindʒmənt] *s.* põrkamine, sattumine; üle piiride haaramine

impious [′impiəs] *a.* vagadusetu, jumalakartmatu, pieteeditu, jumalavallatu; õel

impish [′impiʃ] *a.* põrgulisetaoline; vallatu, üleannetu

implacability [impleikə′biliti, -plæ-] *s.* lepitamatus, leppimatus, halastamatus

implacable [im′pleikəbl, -′plæ-] *a.* **(-bly)** lepitamatu, leppimatu, halastamatu

implant [im′plɑ:nt] *v. t.* istutama, külge pookima; *piltl.* sisendama, juurutama (*kellelegi* **in smb.'s mind**)

implantation [implɑ:n′teiʃ(ə)n] *s.* istutamine, külgepookimine; *piltl.* sisendamine, juurutamine

implement 1. [′implimənt] *s.* tööriist, tarberiist; *pl. ka* seadmestik; *Š. jur.* täidesaatmine, täitmine; **2.** [′impliment, -′ment] *v. t.* täide viima, täitma (*lepingut, otsust jms.*); tööriistadega varustama; (*tehast, vabrikut*) seadmestama

implementation [implimen′teiʃ(ə)n] *s.* täideviimine, täitmine; tööriistadega varustamine; seadmestamine, seadmestus

implicate [′implikeit] *v. t.* **(-cable)** sisse mässima, asjasse segama; kaasa arvama (*milleski* **in**) ◇ **he is -ed in this ta** on sellesse (süüdlasena) segatud

implication [impli′keiʃ(ə)n] *s.* sissemässimine, asjasse segamine; kaasaarvamine; (järeldatav) tähendus, kaasmõte, tagamõte; *loog., mat.* implikatsioon

implicit [im′plisit] *a.* kaasa arvatud, (sõnaliselt väljendamata) mõeldud, (loogilise) järeldusena sisalduv (*milleski* **in**), endastmõistetav; *mat.* implitsiitne, ilmutamata; *vast.* **explicit** ◇ ~ **faith (obedience, etc.)** kõhklematu usk (sõnakuulmine jne.); ~ **function** *mat.* ilmutamata funktsioon

implied [im′plaid] *a.* kaasa arvatud, (sõnaliselt väljendamata) mõeldud (*vt.* **imply**)

implore [im′plɔ:] *v. t.* **(-rable)** anuma, tungivalt (*või* härdalt) paluma (*kelleltki midagi* **smb. for smth.**; *et keegi midagi teeks* **smb. to do smth.**)

implosion [im′plouʒ(ə)n] *s. fon.* implosioon

imply [im′plai] *v. t.* (kaudselt) mõista andma, vihjama (*et* **that**); kaasa tähendama *või* arvama, (varjatult) tähendama ◇ **my duties also** ~ **certain rights** mu kohustustega on seotud ka teatavad õigused; **does your silence** ~ **consent?** kas teie vaikimine tähendab nõusolekut?

impolicy [im′pɔlisi] *s.* mõtlematus, kaalu(tle)matus, ebaotstarbekus, ebatark toimimisviis

impolite [impo′lait] *a.* ebaviisakas, viisakusetu

impolitic [im′pɔlitik] *a.* mõtlematu, kaalu(tle)matu, ebaotstarbekas

imponderable [im′pɔnd(ə)rəbl] **1.** *a.* kaalumatu, mittekaalutav, kaalutu, imponderaabel; ülikerge; **2.** *s.* midagi kaalumatut; *pl.* imponderabiilid, kaalumatud asjad *või* asjaolud

import 1. [im′pɔ:t] *v. t.* sisse vedama, importima; tähendama; tähtis olema; *haruld.* teatavaks tegema; **2.** [′impɔ:t] *s.* sissevedu, import; *pl.* sisseveokaup, importkaup; tähendus, mõte; tähtsus ◇ **it** ~**s us to know** meile on tähtis teada; **of great** ~ suure tähtsusega

importable [im′pɔ:təbl] *a.* sisseveetav, imporditav

importance [im′pɔ:t(ə)ns] *s.* tähtsus (*kellelegi, millekski* **to, for**) ◇ **to be of (great)** ~ tähtis (suure tähtsusega) olema; **of little (no)** ~ vähese tähtsusega (tähtsusetu); **to attach** ~ **to** (*millelegi*) tähtsust omistama, tähtsaks pidama; **to give oneself an air of** ~ ennast tähtsaks tegema

important [im′pɔ:t(ə)nt] *a.* tähtis

importation [impɔ:′teiʃ(ə)n] *s.* sissevedu, import; sisseveokaup, importkaup

importer [im′pɔ:tə] *s.* (kauba) sissevedaja, importöör

importunate [im′pɔ:tjunit] *a.* pealekäiv, -tikkuv, tüütav (*palvetes*)
importune [impɔ:′tju:n, -′pɔ:tjun] *v. t.* peale käima, (*kelleltki*) pealetikkuvalt paluma, tüütama
importunity [impɔ:′tju:niti] *s.* pealekäimine, -tikkuvus, tüütavus
impose [im′pouz] *v. t. & i.* **(-sable)** (*maksu, kohustust*) peale panema, panistama (*kellelegi* **upon, on**); kaela määrima, peale sundima (*kellelegi* **upon, on**); imponeerima, mõju(s)tama, aukartusega täitma (**upon, on**); *trük.* (*veerge*) järjestama (*trükivormis*)
imposing [im′pouziŋ] *a.* aukartustäratav, imposantne, imponeeriv
imposition [impə′ziʃ(ə)n] *s.* (*maksu, kohustuse*) pealepanek; kohustus, maks, panis; karistus, karistustöö; ninapidivedamine, pettus; *trük.* (*veergude*) järjestamine, järjestus (*trükivormis*) ◇ **~ of hands** *kirikl.* käte pealepanek (*õnnistamisel*)
impossibility [impɔsi′biliti] *s.* võimatus
impossible [im′pɔsibl] *a.* **(-bly)** võimatu; *fam.* võimatult naeruväärne *või* rumal, talumatu ◇ **it is ~ for me to come earlier** mul on võimatu varem tulla; **nothing is ~ to him** temale ei ole mingi asi võimatu; **your wish is ~ of fulfilment** on võimatu, et teie soov täituks; **you must not ask me to do the ~** te ei tohi minult nõuda võimatut
impost [′impoust] *s.* panis, maks, toll; *arhit.* impost; talum
impostor [im′pɔstə] *s.* pettur, petis
imposture [im′pɔstʃə] *s.* pettus
impot [′impɔt] *s. õpil. sl.* karistus, karistustöö (= **imposition**)
impotence [′impot(ə)ns] *s.* võimetus, suutmatus, jõuetus; *med.* impotentsus, suguvõimetus
impotent [′impotənt] *a.* võimetu, suutmatu, jõuetu; *med.* impotentne, suguvõimetu
impound [im′paund] *v. t.* sulustama, karjatarasse sulgema, (*loomi*) kinni ajama; arestima, konfiskeerima; (*vett*) tammistama, paisutama
impoverish [im′pɔv(ə)riʃ] *v. t.* vaesestama, vaeseks tegema; (*maad*) kurnama; (*millegi*) väärtust kaostama *või* vähendama
impoverishment [im′pɔv(ə)riʃmənt] *s.* vaesestus; vaesestumine, vaesumine
impracticability [impræktikə′biliti] *s.* teostamatus, läbiviimatus, võimatus
impracticable [im′præktikəbl] *a.* **(-bly)** teostamatu, läbiviimatu, võimatu; (*er. tee kohta*) kasutamiskõlbmatu, läbipääs(e)matu; (*isiku kohta*) tõrges, tõrkjas, kangekaelne
impractical [im′præktik(ə)l] *Am.* = **1. unpractical; 2. impracticable**
imprecate [′imprikeit] *v. t.* **(-cable)** sajatama, needma, manama, kurja kutsuma (*kellegi peale* **upon**)
imprecation [impri′keiʃ(ə)n] *s.* sajatamine, sajatus, needmine, manamine
imprecatory [′imprikeitəri] *a.* sajatav, needev, manav
impregnability [impregnə′biliti] *s.* vallutamatus, vallutamiskindlus, võitmatus
impregnable I [im′pregnəbl] *a.* **(-bly)** vallutamatu, mittevallutatav, vallutamiskindel, võitmatu (*ka piltl.*)
impregnable II [im′pregnəbl] *a. haruld.* impregneeritav, immutatav *jms.* (*vt.* **impregnate 1.**)
impregnate 1. [′impregneit, -′preg-] *v. t.* **(-tor)** eostama, viljastama, rasestama, tiinestama; küllastama, immutama, impregneerima (*millegagi* **with**); **2.** [im′pregnit] *a.* eostatud, rase, rasestatud, tiinestatud; küllastatud, immutatud, impregneeritud (*millegagi* **with**)
impregnation [impreg′neiʃ(ə)n] *s.* eostus, rasestus, tiinestus; küllastamine, immutamine, impregneerimine, impregnatsioon (*millegagi* **with**)
impresario [impre′sɑ:riou, -′zɑ:-] *s.* (*pl.* **-os**) *teatr.* impressaario
imprescriptible [impri′skriptibl] *a. jur.* võõrandamatu, äravõtmatu, puutumatu (*er. õiguse kohta*)
impress I [im′pres] *v. t.* (sõja)teenistusse sundima; sunniviisil võtma, rekvireerima; tarvitusele võtma
impress II **1.** [im′pres] *v. t.* **(~ible)** (*märki*) peale vajutama, tembeldama; (*märgiga, templiga*) varustama (**with**); muljet jätma (*kellelegi* **on**), mõju avaldama, (tugevasti) mõjuma; **2.** [′impres] *s.* jäljend, tempel, pitser, märk (*ka piltl.*) ◇ **to ~ a kiss on**

smb.'s forehead kellelegi suudlust otsaesisele vajutama; **I must ~ (up)on you that** ... pean teile tungivalt toonitama, et...; **he tried to ~ me with his importance** ta püüdis mulle alla kriipsutada oma tähtsust; **we were much ~ed** see avaldas meile sügavat mõju; **his words bear the ~ of truth** ta sõnad kannavad tõe pitserit
impression [im′preʃ(ə)n] *s.* peale- *või* sissevajutus; jälg, tempel; trükk, (muutmatu) taastrükk; mulje, impressioon ◇ **to make (*or* produce) an ~** muljet tekitama *või* jätma; **I was under the ~ that...** mul oli (kuidagi tekkinud) arvamus, et...
impressionable [im′preʃ(ə)nəbl] *a.* **(-bly)** muljeile vastuvõtlik, (kergesti) mõju(s)tatav, tundlik
impressionism [im′preʃ(ə)nizm] *s.* impressionism
impressionist [im′preʃ(ə)nist] *s.* impressionist
impressionistic [impreʃə′nistik] *a.* **(-ically)** impressionistlik, impressionismi-
impressive [im′presiv] *a.* mõjurikas, mõjukas, impressiivne
impressment [im′presmənt] *s.* sunniviisil võtmine, sundvõtmine, rekvireerimine
imprest [′imprest] *s. maj.* (riiklik) avanss, (aruandealune) avansisumma
imprimatur [impri′meitə] *s. lad.* trükiluba; heakskiit(mine)
imprimis [im′praimis] *adv. lad.* esiteks
imprint 1. [im′print] *v. t.* peale (*või* sisse) vajutama, märki jätma (*millelegi* **in, on**); märkima, tembeldama (*millegagi* **with**); **2.** [′imprint] *s.* jälg, jäljend, märk, tempel (*ka piltl.*); *bibl.* ilmumisandmed; *trük.* impressum, trükiandmed
imprison [im′prizn] *v. t.* vangistama, vangi panema
imprisonment [im′priznmənt] *s.* vangistus
improbability [imprɔbə′biliti] *s.* ebatõenäo(li)sus
improbable [im′prɔbəbl] *a.* **(-bly)** ebatõenäo(li)ne
improbity [im′proubiti] *s.* ebaausus, autus; nurjatus
impromptu [im′prɔm(p)tju:] **1.** *a.* improviseeritud, ettevalmistamata, ekspromptne; **2.** *adv.* improviseeritult, ettevalmistamatult, ekspromptselt); **3.** *s.* improviseeritud pala, improm pt, ekspromptt
improper [im′prɔpə] *a.* ebasünnis, sündmatu, kõlbmatu, sobimatu; kõlvatu, siivutu; ebatäpne, ebaõige, väär ◇ **~ fraction** *mat.* liigmurd; **~ integral** *mat.* päratu integraal
impropriety [impro′praiəti] *s.* ebasündsus, sündmatus, kõlbmatus, sobimatus; kõlvatus, siivutus
improve [im′pru:v] *v. t. & i.* **(-vable)** parandama, parendama, paremaks tegema, täiustama; paranema, parenema, paremaks muutuma, edusamme tegema, täienema; (hästi) ära kasutama ◇ **to ~ one's mind** ennast arendama; **to ~ the occasion** juhust moraalijutluseks kasutama; **to ~ away** (liigsete) «parandustega» täiesti ära rikkuma; **to ~ in health** tervenema, kosuma; **to ~ upon** täiendama, täiustama
improvement [im′pru:vmənt] *s.* parandamine, parandus, paremaks tegemine, täiustus; paranemine, paremaks muutmine, täienemine; edu, edusamm (*millegi suhtes* **on, over**); *pl.* täiendid, lisandid, väärtuse juurdekasv
improver [im′pru:və] *s.* parandaja, paremaks tegija, täiustaja; täieneja; *er.* (väikesepalgaline) praktikant; *ka* seelikualune puhvpadi, turnüür (= **dress-~**)
improvidence [im′prɔvid(ə)ns] *s.* ettemõtlematus, -vaatamatus; ebakokkuhoidlikkus
improvident [im′prɔvid(ə)nt] *a.* ettemõtlematu, -vaatamatu; ebakokkuhoidlik
improvisation [improv(a)i′zeiʃ(ə)n] *s.* improviseerimine, improvisatsioon
improvisator [im′prɔvizeitə] *s.* improvisaator, improviseerija
improvise [′improvaiz] *v. t.* **(-sable)** improviseerima, ettevalmistuseta esinema *või* looma; kiiresti vajaduse järgi valmistama
imprudence [im′pru:d(ə)ns] *s.* (järele)kaalumatus, kaalutlematus, mõtlematus, ettevaatamatus
imprudent [im′pru:d(ə)nt] *a.* (järele)kaalumatu, kaalutlematu, mõtlematu, ettevaatamatu
impudence [′impjud(ə)ns] *s.* häbematus, häbitus, jultumus; ninakus
impudent [′impjud(ə)nt] *a.* häbematu, häbitu, jultunud; ninakas

impugn [im'pju:n] *v. t.* vastu väitma *või* vaidlema; ründama, (võitlevalt) vastu astuma
impugnable [im'pju:nəbl] *a.* (vastu)vaieldav, vastuväiteid esilekutsuv
impugnment [im'pju:nmənt] *s.* vastuväitmine, -vaidlemine; ründamine, (võitlevalt) vastuastumine
impulse ['impʌls] *s.* aje, siseaje, tõuge (*tegevuseks*), impulss; järelemõtlematu aje, (tegevus)kihu ◇ **~ generator** *el.* impulsigeneraator; **~ turbine** *tehn.* aktiivturbiin
impulsion [im'pʌlʃ(ə)n] *s.* (väline) tõuge, tõugend, tõukejõud, sund, aje, ajend
impulsive [im'pʌlsiv] *a.* ajendav, tõukav; ajendlik, äkilistest ajedest tõugatav, kergesti mõju(s)tatav, impulsiivne
impunity [im'pju:niti] *s.* karistamatus ◇ **with ~** karistamatult
impure [im'pjuə] *a.* ebapuhas, rüve, roojane; segune, segatud; rõve, ropp; võltsitud
impurity [im'pjuəriti] *s.* ebapuhtus, rüvedus, roojasus; (võõr)lisand (*er. keem.*); mustus; rõvedus, roppus; võltsitus
imputation [impju(:)'teiʃ(ə)n] *s.* arvelepanek, süüks- *või* süüdiarvamine; süüdistus
impute [im'pju:t] *v. t.* **(-table)** arvele panema, süüks arvama (*millelegi, kellelegi* **to**)
in I [in] **1.** *prep.* sees, -s; sisse, -sse; seas, hulgas; **2.** *adv.* sees, seespool; sisse; **3.** *s. pl.* **(the ~s)** *pol.* valitsuses olev erakond; (*kriketimängus*) kaitsemeeskond ◇ **~ Europe** Euroopas; **~ England** Inglismaal; **~ the street** tänaval, tänavas; **~ the morning (evening)** hommikul (õhtul); **to put ~ the box** kasti panema; **leave him ~ peace!** jäta ta rahule!; **to cut ~ pieces** tükkideks lõikama; **~ a word** ühe sõnaga; **~ my opinion** minu arvates; **~ time** õigel ajal; **come ~!** (astuge) sisse!; **is he ~?** kas ta on kodus?; **to find** (*or* **catch**) **smb.** ~ kedagi kodunt leidma; **~ and out** sisse-välja, sinnatänna; **~ for** sunnitud kaasa tegema (*tavaliselt midagi ebameeldivat*); (*võistlusest*) osa võtma; **~ for a penny, ~ for a pound** *vanas.* kui alustasid midagi, siis pead ka lõpule viima; **to be ~ for a surprise** üllatuse osaliseks saama; **~ order that** selleks, et . . .; **~ order to do**(selleks) et teha; **~ so far as** niipalju kui, niivõrd kui; **~ that** selega, et . . ., selle tõttu, et . . .; **to be ~ with** *fam.* (*kellegagi*) samas kambas olema, (*kellegi*) lähedane sõber olema; **the ~ people** *fam.* asjasse pühendatud, valitud kampa kuuluvad, mittevõhikud; **~ with you!** käi sisse!; **the ~s and outs of** (*millegi*) käänud ja väänud, üksikasjad
in II [in] *prep. lad.* sees, -s; *vt.* **~ camera, ~ extenso, ~ extremis, ~ toto**
In *keem.* = **indium**
in. *lüh.* = **inch(es)**
in- I [in] *pref.* (**l** *ees* **il-, b, m** *ja* **p** *ees* **im-, r** *ees* **ir-**) sees-, sisse-
in- II [in] *pref.* (**l** *ees* **il-, b, m** *ja* **p** *ees* **im-, r** ees **ir-**) eba-, mitte-
inability [inə'biliti] *s.* võimetus, suutmatus (*millekski* **to**)
inaccessibility [inæksesi'biliti] *s.* ligipääs(e)matus, kättesaamatus
inaccessible [inæk'sesibl] *a.* **(-bly)** ligipääs(e)matu, kättesaamatu
inaccuracy [in'ækjurəsi] *s.* ebatäpsus; eksitus, viga
inaccurate [in'ækjurit] *a.* ebatäpne; ekslik, vigane
inaction [in'ækʃ(ə)n] *s.* tegevusetus; loidus
inactive [in'æktiv] *a.* tegevusetu; loid; mõjutu, toimetu, inaktiivne
inactivity [inæk'tiviti] *s.* tegevusetus; loidus; mõjutus, toimeta olek, inaktiivsus
inadequacy [in'ædikwəsi] *s.* mittevastavus, ebavõrdsus, ebapiisavus, küündimatus, puudulikkus, inadekvaatsus
inadequate [in'ædikwit] *a.* mittevastav, ebavõrdne, ebapiisav, küündimatu, puudulik, inadekvaatne
inadmissible [inəd'misibl] *a.* vastuvõetamatu, -võtmatu, lubamatu
inadvertence [inəd'və:t(ə)ns], **-ncy** [-nsi] *s.* tähelepanematus, hooletus; tahtmatus, kogematus; kogemata juhtunud viga
inadvertent [inəd'və:t(ə)nt] *a.* tähelepanematu, hooletu; tahtmatu, kogematu
inadvertently [inəd'və:t(ə)ntli] *adv.* tahtmatult, kogemata
inadvisable [inəd'vaizəbl] *a.* eba- *e.* mittesoovitav, soovitamatu
inalienable [in'eiliənəbl] *a.* võõrandamatu, (käest) äraandmatu, äravõtmatu, lahutamatu

inamorato [inæmo'rɑ:tou] *s.* (*fem.* **-ta**) armunu; armuke
inane [i'nein] **1.** *a.* **(-er, -est)** tühi; tühine, mõttetu, rumal; **2.** *s.* **(the ~)** lõpmatu tühjus, maailmaruum
inanimate [in'ænimit] *a.* elutu; elavusetu, tuim, loid
inanition [inə'niʃ(ə)n] *s.* tühjus; *er. med.* nälgus, nälguskõhetus
inanity [i'næniti] *s.* tühjus; tühisus, mõttetus, rumalus
inapplicability ['inæplikə'biliti] *s.* mitterakendatavus, kohaldamatus, mittekasu(s)tatavus, -tarvitatavus
inapplicable [in'æplikəbl] *a.* mitterakendatav, rakendamatu, kohaldamatu, mittekasu(s)tatav, -tarvitatav
inapposite [in'æpəz(a)it] *a.* kohatu, eba- *e.* mittekohane
inappreciable [inə'pri:ʃ(i)əbl] *a.* **(-bly)** hindamatu, märkamatu; tühine, väike
inappropriate [inə'proupriit] *a.* eba- *e.* mittekohane, kohatu, sündmatu, sobimatu
inapt [in'æpt] *a.* sobimatu, kõlbmatu; oskamatu, saamatu
inaptitude [in'æptitju:d] *s.* sobimatus, kõlbmatus; oskamatus, saamatus
inarch [in'ɑ:tʃ] *v. t. aiand.* ligistama, ligistuse teel pookima, ablakteerima
inarticulate [inɑ:'tikjulit] *a.* liigendamatu, artikuleerimatu; ebaselge, segane (*kõne kohta*); kõnetu, keeletu
inartistic [inɑ:'tistik] *a.* **(-ically)** ebakunstipärane, kunstivõhiklik, maitsetu
inasmuch [inəz'mʌtʃ] *adv.* (*tarvit. ainult ühendis* **~ as**) kuna ju; arvestades, et; niivõrd kui
inattention [inə'tenʃ(ə)n] *s.* tähelepanematus, tähelepanupuudus
inattentive [inə'tentiv] *a.* tähelepanematu
inaudibility [inɔ:di'biliti] *s.* mittekuuldavus, kuuldamatus
inaudible [in'ɔ:dibl] *a.* mittekuuldav, kuuldamatu
inaugural [i'nɔ:gjur(ə)l] **1.** *a.* **(-ily)** piduliku avamise, (sisse)pühitsemis-, ava-; **2.** *s. Am.* avakõne (*ametisse astumise puhul*; = **~ address**)
inaugurate [i'nɔ:gjureit] *v. t.* **(-rable, -tor)** ametisse pühitsema, pidulikult ametisse seadma; pidulikult alustama; (*hoonet jms.*) sisse õnnistama, pühitsema, (pidulikult) avama
inauguration [inɔ:gju'reiʃ(ə)n] *s.* ametisse pühitsemine, pidulik ametisse seadmine; (*hoone jms.*) sisseõnnistamine, pühitsemine, (pidulik) avamine ◇ **~ speech** avakõne; **I- Day** *Am.* uue presidendi ametissepühitsemise päev
inauspicious [inɔ:s'piʃəs] *a.* pahaendeline, ebasoodus
in-between [inbi'twi:n] **1.** *a.* vahepealne, vahelmine, vahe-; **2.** *s.* vahepealne aeg, *er.* aeg lapseea ja täisea vahel; vahendaja, vahetalitaja, vahemees
inboard ['inbɔ:d] *mer.* **1.** *adv.* (laeva) seespool, sissepoole; **2.** *a.* (laeva) seespoolne, sisemine, sise-
inborn ['inbɔ:n] *a.* kaasasündinud, sünnipärane
inbound ['inbaund] *a.* sissesõitev, saabuv (*laeva või lennuki kohta*)
inbreathe [in'bri:ð] *v. t. lit.* sisse hingama (*ka piltl.*); sisendama, inspireerima
inbred ['in'bred] *a.* sünnipärane, loomu- *või* tõupärane; *ka* sisearetatud (*vt. järgm.*)
inbreed [in'bri:d, 'inbri:d] *v. t.* (*pret. & p. p.* **-bred** [-bred]) *põll.* sisearetama
inbreeding ['inbri:diŋ] *s. põll.* sisearetus, sugulusaretus, inbriiding
inbuilt ['inbilt] = **built-in**
inc. *lüh.* = **incorporated**
Inca ['iŋkə] *s. aj.* inka
incalculable [in'kælkjuləbl] *a.* **(-bly)** arvutlematu, arvutamatu, kalkuleerimatu; äraarvamatu, arvutu; ettearvamatu, ebakindel
in camera [in 'kæmərə] *adv. lad.* (kohtu) erakambris, mitteavalikus kohtus
incandescence [inkæn'desns] *s.* hõõgumine, hõõgus; ergamine, hõõgvalgus
incandescent [inkæn'desnt] *a.* hõõguv, ergav, hõõg- ◇ **~ filament** *el.* hõõgniit; **~ lamp** *el.* hõõglamp
incantation [inkæn'teiʃ(ə)n] *s.* manamine, lausumine, loitsimine; manamis- *või* lausumissõnad, loits
incapability [in'keipə'biliti] *s.* mittevõimelisus, võimetus; saamatus; teovõimetus
incapable [in'keipəbl] *a.* **(-bly)** mittevõimeline, võimetu (*millekski* **of**); saamatu; teo-

võimetu (*ka jur.*) ◇ **drunk and** ~ oimetult purjus; **he is** ~ **of (telling) a lie** (*or* **of lying**) ta ei suuda valetada

incapacitate [inkə′pæsiteit] *v. t.* **(-itable)** mittevõimeliseks *või* (teo)võimetuks tegema *või* tunnistama (*millekski* **for**; *millegi tegemiseks* **for** *or* **from doing**); *mil.* reast välja viima

incapacity [inkə′pæsiti] *s.* mittevõimelisus, võimetus, suutmatus (*millekski* **for**); *jur.* teovõimetus

incarcerate [in′kɑ:səreit] *v. t.* **(-rable, -tor)** vangistama, vangi panema; *med.* sulustama, (kinni) pitsitama, inkartsereerima

incarceration [inkɑ:sə′rei∫(ə)n] *s.* vangistus, vangipanek *või* vangisolek; *med.* sulustus, (kinni)pitsitus, pitsumus, inkartseratsioon

incarnadine [in′kɑ:nəd(a)in] *poeet.* **1.** *a.* helepunane; **2.** *v. t.* helepunaseks värvima

incarnate 1. [′inkɑ:neit, in′kɑ:neit] *v. t.* lihastama, lihalikku kuju andma, kehastama; **2.** [in′kɑ:nit] *a.* lihastunud, lihakssaanud, kehastunud ◇ **an** ~ **fiend** (*or* **a fiend** ~) kurat inimese kujul; **cruelty** ~ julmuse kehastus

incarnation [inkɑ:′nei∫(ə)n] *s.* lihastumine, lihakssaamine, inkarnatsioon; kehastumine; lihastus, kehastus (**of**)

incase [in′keis] = **encase**

incautious [in′kɔ:∫əs] *a.* ettevaatamatu

incendiarism [in′sendiərizm] *s.* (kuritahtlik) süütamine, sütitamine (*ka piltl.*)

incendiary [in′sendiəri] **1.** *a.* süütav, sütitav (*ka piltl.*); **2.** *s.* (kuritahtlik) süütaja, sütitaja; *piltl.* ässitaja; süütepomm (= ~ **bomb**) *või* süüteaine

incense I [in′sens] *v. t.* **(-sable)** vihale ajama, üles ärritama

incense II [′insens] **1.** *s.* viiruk (*ka piltl.*); **2.** *v. t.* viirukit suitsutama; viirukiga lõhnastama

incentive [in′sentiv] **1.** *a.* kihutav, õhutav, ergutav; **2.** *s.* kihutus, õhutus, ergutus, ajend (*millekski* **to**) ◇ **material** ~ *maj.* aineline huvi, materiaalne huvi(tatus)

inception [in′sep∫(ə)n] *s.* hakatus, algus, teke

inceptive [in′septiv] *a.* hakatus(e)-, algus(e)-, alg-; alustav, algust väljendav ◇ ~ **verb** *lgv.* = **inchoative verb**

incessant [in′sesnt] *a.* lakkamatu, järelejätmatu, vahetpidamatu

incest [′insest] *s.* verepilastus, intsest

incestuous [in′sestjuəs] *a.* verepilastuslik, verepilastus-

inch [int∫] **1.** *s.* toll (*lüh.* **in.**; *inglise pikkusühik*, = 2,54 cm); **2.** *v. i. & t.* toll-tollilt nihkuma *või* nihutama (*ka piltl.*) ◇ **by** ~**es** toll-tollilt, tükk-tükilt; **within an** ~ **of** (*millestki*) juuksekarva kaugusel, väga lähedal

inchoate 1. [′inko(u)eit] *v. t. lit., haruld.* algama, alustama; **2.** [′inko(u)it, *Am.* in′kouit] *a.* vastalanud, parajasti alanud

inchoative [′inko(u)eitiv, *Am.* in′kouətiv] **1.** *a.* alguslik, algust (*või* algamist) tähendav; *lgv.* inhoatiivne; **2.** *s. lgv.* tegevuse algust väljendav verb, inhoatiivne verb, inhoatiiv (= ~ **verb**)

incidence [′insid(ə)ns] *s.* (*millessegi*) langemine, (*millegi*) puudutamine; esinemus, esinemissagedus; (*maksude*) jaotumisviis; ◇ **angle of** ~ *füüs.* lange(mis)nurk

incident [′insid(ə)nt] **1.** *a.* juhtuv, (*millegagi*) kaasaskäiv (**to**); (*millelegi*) omane; langev (*millelegi* **upon**); **2.** *s.* vahejuhtum, juhtum, intsident

incidental [insi′dent(ə)l] **1.** *a.* juhuslik, ebaoluline; juhtuv, ettetulev, esinev, juhuslikult kaasaskäiv (*millegagi* **to**); **2.** *s. pl.* juhuslikud kõrvalasjad *või* -kulud ◇ ~ **music** saatemuusika (*näidendile, filmile*)

incidentally [insi′dentəli] *adv.* juhuslikult; muuseas, mööda minnes, muide

incinerate [in′sinəreit] *v. t.* **(-rable)** tuhastama, tuhaks põletama

incineration [insinə′rei∫(ə)n] *s.* tuhastus, tuhakspõletus; *Am. ka* krematsioon

incinerator [in′sinəreitə] *s. tehn.* tuhastusseadis, -ahi; *Am. ka* krematsiooniahi

incipience [in′sipiəns], **-ncy** [-nsi] *s.* algus, algaste, alg(us)staadium

incipient [in′sipiənt] *a.* algav, algastmeline, algastmel olev

incise [in′saiz] *v. t.* **(-sable)** sisse lõikama

incision [in′siʒ(ə)n] *s.* sisselõige, lõige, *er. med.* intsisioon; sälk, sämp, täke, tärge; lõikavus, teravus (*er. piltl.*)

incisive [in′saisiv] *a.* lõikav, terav, vahe (*ka piltl.*)

incisor [in′saisə] *s. anat.* lõike- *e.* esihammas

incitation [insi′tei∫(ə)n] *s.* kihutamine, õhutamine, kehutamine; *füüs.* ergastamine

incite [in′sait] *v. t.* **(-table)** kihutama, õhutama, kehutama (*millekski* **to**; *midagi tegema* **to do**); *füüs.* ergastama

incitement [in′saitmənt] *s.* kihutus, õhutus, kehutamine; ergutis, ergutusvahend

incivility [insi′viliti] *s.* ebaviisakus, viisakusetus

incl. *lüh.* = **including, inclusive**

inclemency [in′klemənsi] *s.* karmus, valjus, kõledus (*er. ilma kohta*)

inclement [in′klemənt] *a.* karm, vali, kõle (*er. ilma kohta*)

inclinable [in′klainəbl] *a.* kalduv (*millekski* **to**; *midagi tegema* **to do**); heatahtlik, -soovlik, soosiv (*kellegi vastu* **to**)

inclination [inkli′nei∫(ə)n] *s.* kallakus, kalle, kaldumine, *füüs.* inklinatsioon; kallutus, painutus; kallak; kalduvus (*millekski* **to, for**; *midagi teha* **to do**); poolehoid, soosing ◇ **angle of** ~ *füüs.* kaldenurk, inklinatsooninurk

incline 1. [in′klain] *v. t. & i.* kallutama, painutama, kummardama; kalduvust tekitama, meelestama; kalduma, painduma, kummarduma; **2.** [in′klain, ′inklain] *s.* kallak, kallakus, nõlvus; kaldpind ◇ **to** ~ **one's ear to** heatahtlikult kuulama; **I** ~ (*or* **am -ed**) **to go** mul on lust minna; **-ed plane** kaldpind

inclinometer [inkli′nɔmitə] *s. füüs., av.* kaldemõõtur, inklinomeeter

inclose [in′klouz] = **enclose**

inclosure [in′klouʒə] = **enclosure**

include [in′klu:d] *v. t.* sisaldama, endasse mahutama, hõlmama; kaasa (*või* ühes) arvama, inkludeerima

includible [in′klu:dibl] *a.* kaasa- *või* ühesarvatav

including [in′klu:diŋ] *prep.* kaasa arvatud, ühes arvatud

inclusion [in′klu:ʒ(ə)n] *s.* kaasa- *või* ühesarvamine, inklusioon; kaasa- *või* ühesarvatu; suletis (*er. min.*)

inclusive [in′klu:siv] *a.* kaasa- *või* ühesarvatud, kaasa- *või* ühesarvatav; kaasa- *või* ühesarvav (*midagi* **of**), inklusiivne ◇ ~ **terms** (*võõrastemajas*) maksumäär (*ühes toiduga, teenindustasuga jms.*)

inclusively [in′klu:sivli] *adv.* kaasa- *või* ühesarvatult, inklusiivselt

incognito [in′kɔgnitou], *fam.* **incog.** [in′kɔg] **1.** *a. & adv.* tundmatuna, võõra nime all, inkognito; **2.** *s. (fem.* **incognita**) inkognito, tundmatult (võõra nime all) elav *või* reisiv (tähtis) isik

incoherence [inkou′hiər(ə)ns] *s.* seosetus, sidestumatus, inkoherentsus

incoherent [inkou′hiər(ə)nt] *a.* seosetu, sidestumatu, inkoherentne

incombustible [inkəm′bʌstibl] *a.* põletamatu, põletuskõlbmatu, mittepõlev

income [′inkəm] *s.* sissetulek, tulu

incomer [′inkʌmə] *s.* sissetulija, -tungija; uustulnuk(as); sisserändaja; *jur.* järglane

income-tax [′inkəmtæks] *s.* tulumaks

incoming [′inkʌmiŋ] **1.** *a.* sissetulev; saabuv; järgnev, järglas-; **2.** *s.* sissetulemine, saabumine; *haril. pl.* sissetulek, tulu

incommensurability [′inkəmen∫(ə)rə′biliti] *s. mat.* ühismõõdutus, inkommensuraablus

incommensurable [inkə′men∫(ə)rəbl] *a.* **(-bly)** *mat.* ühismõõduta, inkommensuraabel

incommensurate [inkə′men∫(ə)rit] *a.* mittevastav, mittevõrreldav (*millegagi* **to, with**); ühismõõduta (= *eelm.*)

incommode [inkə′moud] *v. t.* **(-dable)** tülitama, ebamugavust tekitama

incommodious [inkə′moudiəs] *a.* ebamugav, tülikas

incommunicable [inkə′mju:nikəbl] *a.* **(-bly)** edasiantamatu, -andmatu

incomparable [in′kɔmp(ə)rəbl] *a.* **(-bly)** võrreldamatu, võrdlematu (*millegagi* **with, to**); võrratu

incompatibility [′inkəmpæti′biliti] *s.* ühtimatus, ühtesobimatus

incompatible [inkəm′pætibl] *a.* **(-bly)** ühtimatu, ühtesobimatu (*millegagi, kellegagi* **with**)

incompetence [in′kɔmpit(ə)ns], **-ncy** [-nsi] *s.* eba- *e.* mittepädevus, asjatundmatus, pädevusetus, inkompetentsus; ebavõimkondlikkus

incompetent [in′kɔmpit(ə)nt] *a.* eba- *e.* mitte-

pädev, asjatundmatu, pädevusetu, inkompetentne; ebavõimkondlik

incomplete [inkəm'pli:t] *a.* ebatäielik, mittetäielik, puudulik, lõpetamata

incomprehensibility [inkɔmprihensi'biliti] *s.* arusaadamatus, -saamatus

incomprehensible [inkɔmpri'hensibl] *a.* **(-bly)** arusaadamatu, -saamatu

incompressibility [inkəmpresi'biliti] *s.* kokkusurumatus

incompressible [inkəm'presibl] *a.* kokkusurumatu, mittekokkusurutav

inconceivable [inkən'si:vəbl] *a.* **(-bly)** kujutlematu, mõeldamatu, mittemõeldav

inconclusive [inkən'klu:siv] *a.* mitteotsustav, -veenev, ebaveenev; mittelõplik

incondite [in'kɔnd(a)it] *a. haruld.* halvasti koostatud *või* konstrueeritud

incongruity [inkɔŋ'gruiti] *s.* ühtimatus, ühitamatus, kokku- *või* ühtesobimatus, inkongruentsus; kohatus, mõttetus

incongruous [in'kɔŋgruəs] *a.* ühtimatu, ühitamatu, kokku- *või* ühtesobimatu, inkongruentne (*millegagi* **with**); kohatu, mõttetu

inconsequence [in'kɔnsikwəns] *s.* järjekindlusetus, ebajärjekindlus, inkonsekventsus

inconsequent [in'kɔnsikwənt] *a.* järjekindlusetu, ebajärjekindel, inkonsekventne; *ka* asjakohatu, tähtsusetu (= *järgm.*)

inconsequential [inkɔnsi'kwenʃ(ə)l] *a.* **(-lly)** asjakohatu, tähtsusetu; *ka* = *eelm.*

inconsiderable [inkən'sid(ə)rəbl] *a.* **(-bly)** mittemärkimisväärne, tähtsusetu, tühine, väike

inconsiderate [inkən'sid(ə)rit] *a.* järelekaalumatu, ennatlik, mõtlematu; hoolimatu (*kellegi vastu* **to**)

inconsistency [inkən'sist(ə)nsi] *s.* ebajärjekindlus, järjekindlusetus, vastuolulisus

inconsistent [inkən'sist(ə)nt] *a.* ebajärjekindel, järjekindlusetu, vastuoluline

inconsolable [inkən'souləbl] *a.* **(-bly)** lohutamatu, tröödstimatu, tröödstitu

inconsonant [in'kɔnsənənt] *a.* kooskõlastamatu (*millegagi* **with, to**), kooskõlatu

inconspicuous [inkən'spikjuəs] *a.* silmatorkamatu, märgatamatu, märkamatu

inconstancy [in'kɔnst(ə)nsi] *s.* püsitus, püsimatus, ebapüsivus, muutlikkus, heitlikkus

inconstant [in'kɔnst(ə)nt] *a.* püsitu, püsimatu, ebapüsiv, muutlik, heitlik

incontestable [inkən'testəbl] *a.* **(-bly)** vastuvaieldamatu, -vaidlematu

incontinence [in'kɔntinəns] *s.* ohjeldamatus, tagasihoidmatus, mõõdukusetus, ebamõõdukus; *med.* pidamatus, võimetus tagasi hoida, inkontinentsus ◇ **~ of urine** kusepidamatus

incontinent [in'kɔntinənt] *a.* ohjeldamatu, tagasihoidmatu, mõõdukusetu, ebamõõdukas; *med.* pidamatu, inkontinentne ◇ **to be ~ of a secret** saladust mitte hoida suutma

incontinently [in'kɔntinəntli] *adv. lit.* viivitamata, jalamaid, sedamaid

incontrovertible [inkɔntrə'və:tibl] *a.* **(-bly)** vastuvaieldamatu, -vaidlematu

inconvenience [inkən'vi:niəns] **1.** *s.* ebamugavus, tülikus, tülin; **2.** *v. t.* ebamugavust tekitama, tülitama

inconvenient [inkən'vi:niənt] *a.* ebamugav, tülikas

inconvertibility ['inkənvə:ti'biliti] *s.* ümberpööramatus, pöördumatus; muundumatus; *maj., keem., loog., lgv.* konverteerimatus, konversioonitus

inconvertible ['inkən'və:tibl] *a.* ümberpööramatu, pöördumatu; muundumatu; *maj., keem., loog., lgv.* konverteerimatu, konversioonitu

incorporate 1. [in'kɔ:pəreit] *v. t. & i.* **(-tor)** sisse (*või* ühte) liitma, liikmeks tegema, ühendama, inkorporeerima; (ühte) liituma, ühenduma, ühinema, inkorporeeruma; **2.** [in'kɔ:p(ə)rit] *a.* (ühte)liitunud, ühendunud, ühinenud

incorporated [in'kɔ:pəreitid] *a.* (*lüh.* **inc.**) *Am.* (juriidiliste õigustega) aktsiaseltsiks ühinenud (*tarvit. osaühingute nimede järel; vrd.* **limited**)

incorporation [inkɔ:pə'reiʃ(ə)n] *s.* (ühte)liitumine; (ühte)liitmine, inkorporeerimine, inkorporatsioon

incorporeal [inkɔ:'pɔ:riəl] *a.* **(-lly)** kehatu, mittekehaline

incorporeity [inkɔ:pə'ri:iti] *s.* kehatus, mittekehalisus

incorrect [inkə'rekt] *a.* eba- *e.* mitteõige, vigane; eba- *e.* mittesünnis, sündmatu, mittekorralik, ebakorrektne

incorrigibility [inkɔridʒi'biliti] *s.* parandamatus

incorrigible [in'kɔridʒibl] *a.* **(-bly)** parandamatu

incorrodible [inkə'roudibl] *a.* korrosioonikindel, mittekorrodeeruv

incorruptibility [inkərʌpti'biliti] *s.* rikundumatus, rikkiminematus, riknematus; äraostmatus

incorruptible [inkə'rʌptibl] *a.* **(-bly)** rikundumatu, rikkiminematu, riknematu; äraostmatu

increase 1. [in'kri:s] *v. i. & t.* **(-sable)** suurduma, suurenema, (juurde) kasvama, iibama, paljunema, rohkenema (*milleski* **in**); suurendama, (juurde) kasvatama, paljundama, rohkendama; **2.** ['inkri:s] *s.* suurdumine, suurenemine, (juurde)kasv, iive, paljunemine, rohkenemine; *arh.* põllusaak ◇ **on the ~** kasvamas, suurenemas

increasingly [in'kri:siŋli] *adv.* järjest kasvavalt, üha rohkem

incredibility [inkredi'biliti] *s.* eba- *e.* mitteusutavus, uskumatus

incredible [in'kredibl] *a.* **(-bly)** eba- *e.* mitteusutav, uskumatu

incredulity [inkri'dju:liti] *s.* uskmatus, umbusk

incredulous [in'kredjuləs] *a.* uskmatu, mitteuskuv, umbusklik

increment ['inkrimənt] *s.* (juurde)kasv, iive; kasu(summa); *mat., keem., med.* inkrement

incretion [in'kri:ʃ(ə)n] *s. füsiol.* sisenõristus, sisesekretsioon, inkretsioon; sisenõre, inkreet

incretory [in'kri:təri] *a. füsiol.* sisenõristuslik, sisesekretoorne, inkretoorne

incriminate [in'krimineit] *v. t.* **(-nable, -tor)** süüdistama (*kuriteos*); süüdistavalt sisse mässima, inkrimineerima

incrimination [inkrimi'neiʃ(ə)n] *s.* (*kuriteos*) süüdistamine, inkrimineerimine, inkriminatsioon; süüdistav asjaolu

incriminatory [in'krimineitəri] *a.* süüdistav

incrust [in'krʌst] = **encrust**

incrustation [inkrʌs'teiʃ(ə)n] *s.* koordumine, (kõva) koorikuga kattumine, kooriku tekkimine, inkrustatsioon (*ka min., keem.*); (*kõva*) koorik, koor (*ka piltl.*); *tehn.* katlakivi moodustumine, katlakivi; *arhit.* plaatkate, väärikkate; *kunst* inkrustatsioon

incubate ['inkjubeit] *v. t. & i.* hauduma, hautama (*ka piltl.*); inkubeerima (*ka med.*)

incubation [inkju'beiʃ(ə)n] *s.* haudumine, haue; inkubatsioon, lõimetus (*ka med.*) ◇ **~ period** *med.* lõimetusaeg, peiteaeg, inkubatsiooniperiood

incubator ['inkjubeitə] *s.* haudeaparaat, inkubaator; *med.* inkubaator, kuvöös

incubus ['iŋkjubəs] *s.* luupainaja (*ka piltl.*)

inculcate ['inkʌlkeit] *v. t.* **(-table, -tor)** tungivalt meelde suruma, juurutama, (korduvalt) sisendama (*kellelegi* **upon, in**)

inculcation [inkʌl'keiʃ(ə)n] *s.* tungivalt meeldesurumine, juurutamine, (korduv) sisendamine

inculpate ['inkʌlpeit] *v. t.* **(-table)** süüdistama, (*kellelegi*) süüd veeretama

inculpation [inkʌl'peiʃ(ə)n] *s.* süüdistamine, süüdistus, süüveeretamine

inculpatory [in'kʌlpət(ə)ri] *a.* süüdistav

incumbency [in'kʌmbənsi] *s.* (*er.* vaimuliku) ametikoht *või* ametikoha pidamine

incumbent [in'kʌmbənt] **1.** *a.* (koormana, kohustusena) lasuv (*kellelgi* **on, upon**); *geol.* peallasuv; ametisolev, ametit pidav; **2.** *s.* (*er.* vaimuliku) ametikoha pidaja ◇ **it is ~ on you to do** teil lasub kohustus teha; **to make ~ (up)on smb.** kellelegi kohustuseks tegema; **the ~ president** praegune president

incunabula [inkju(:)'næbjulə] *s. pl.* (*sg.* **-lum** [-ləm]) *trük.* inkunaablid, hälliträkised; (*mingi asja*) varajased arenemisastmed

incur [in'kə:] *v. t.* **(-rr-)** (*millessegi*) langema, sattuma, (*midagi*) endale kaela tõmbama ◇ **to ~ debts** võlgadesse sattuma; **to ~ smb.'s displeasure** kellegi meelepaha endale tõmbama

incurability [inkjuərə'biliti] *s.* mitteparandatavus, parandamatus, ravimatus

incurable [in'kjuərəbl] **1.** *a.* **(-bly)** mitteparandatav, parandamatu, ravimatu; **2.** *s.* parandamatu haige

incurious [in'kjuəriəs] *a.* uudishimutu, üksköikne

incursion [in'kə:ʃ(ə)n] *s.* (äkk)sissetung; *geol.* (*mere*) pealetung
incurve [in'kə:v] *v. t.* (sissepoole) painutama, koolutama
incuse [in'kju:z] **1.** *a.* vermitud; **2.** *s.* vermitud kujutis; **3.** *v. t.* vermima, sisse (*või* peale) muljuma (*millelegi* **on**)
Ind [ind] *poeet.* = **India**
Ind. *lüh.* = **1. Indiana; 2. Independent; 3. India(n)**
indaba [in'dɑ:bə] *s. L.-Aafr.* läbirääkimine (*või* nõupidamine) pärismaalastega
indebted [in'detid] *a.* võlgnev, võlguolev (*kellelegi* **to**) ◇ **to be ~ to smb. for smth.** kellelegi millegi eest tänu võlgu olema
indebtedness [in'detidnis] *s.* võlgnevus, võlguolek; võlasumma; võlad
indecency [in'di:snsi] *s.* kõlbmatus, sündmatus, siivutus
indecent]in'di:snt] *a.* kõlbmatu, sündmatu, siivutu ◇ **~ assault** *jur.* kõlblusevastane kallaletung; **~ exposure** *jur.* kõlblusevastane kehapaljastus
indecision [indi'siʒ(ə)n] *s.* otsustamatus, kõhklus, kahevahelolek
indecisive [indi'saisiv] *a.* otsustamatu, kõhklev
indeclinable [indi'klainəbl] *a.* käändumatu, mittekäänduv, mittekäänatav, deklineerimatu, mittedeklineeritav
indecorous [indi'kɔ:rəs, -'dekərəs] *a.* kõlbmatu, inetu
indecorum [indi'kɔ:rəm] *s.* kõlbmatus, inetus
indeed [in'di:d] **1.** *adv.* tõesti, tõepoolest; (seda) küll; väga; **2.** *interj.* tõesti!; (**~?**) kas tõesti?, või nii?! ◇ **very good (bad, cold, etc.) ~** tõesti *või* vägagi hea (halb, külm jne.); **yes, ~** tõepoolest, õige küll
indefatigable [indi'fætigəbl] *a.* **(-bly)** väsimatu
indefeasible [indi'fi:zibl] *a.* **(-bly)** tühistamatu, kaostamatu, muudetamatu
indefensibility [indifensi'biliti] *s.* mittekaitstavus, kaitsmatus
indefensible [indi'fensibl] *a.* **(-bly)** mittekaitstav, kaitsmatu
indefinable [indi'fainəbl] *a.* määratlematu, piiritlematu, defineerimatu, mittedefineeritav
indefinite [in'definit] *a.* ebamäärane, määramatu; piirimatu, piiramatu; *lgv.* indefiniitne, umbmäärane ◇ **the ~ article** indefiniitne (*e.* umbmäärane) artikkel (*inglise keeles sn.* **a, an**)
indelibility [indeli'biliti] *s.* kustutamatus, hävitamatus
indelible [in'delibl] *a.* **(-bly)** kustutamatu, hävitamatu ◇ **~ pencil** keemiline pliiats, tindipliiats
indelicacy [in'delikəsi] *s.* peenetundetus; sündsusetus, ebadelikaatsus
indelicate [in'delikit] *a.* peenetundetu; jäme; sündsusetu, ebadelikaatne
indemnification [indemnifi'keiʃ(ə)n] *s.* kahjutasumine, -tasu, hüvitamine, hüvitus
indemnify [in'demnifai] *v. t.* **(-fiable)** (*kahju või kaotuse vastu*) kindlustama **(from, against)**; vastutusest vabastama (*millegi eest* **for**); tasuma, hüvitama, (kahju)tasu maksma (*millegi eest* **for**)
indemnity [in'demniti] *s.* kindlustus (*kahju või kaotuse vastu*); vastutusest vabastus, karistamatus, indemniteet; kahjutasu, hüvitus
indent 1. [in'dent] *v. t. & i.* sälgustama, sälkima, täkestama, sakitama, sälke sisse lõikama, sälguliseks (*või* sakiliseks) tegema; (*rida*) taandama, sissepoole võtma; dublikaati (*e.* teisikdokumenti) koostama; *maj.* (*kaupa*) tellima (*kelleltki* **upon**; *midagi* **for**); **2.** [in'dent, 'indent] *s.* sälgustus, täkestus; *ka* taane; dublikaat, teisikdokument (= **indenture**); *maj.* kaubatellimus (*er. välismaalt*)
indentation [inden'teiʃ(ə)n] *s.* sälgustus, täkestus; sakilisus; sälk, täke; *ka* taane
indented [in'dentid] *a.* sakiline, sälguline; *trük.* taandatud, taand- ◇ **~ line** taandrida
indention [in'denʃ(ə)n] *s. trük.* (*rea*) taandamine; taane
indenture [in'dentʃə] **1.** *s.* dublikaat, teisikdokument; *pl.* vormiline teenistusleping, *er.* tööstusõpilase leping; **2.** *v. t.* vormilise teenistuslepinguga siduma ◇ **to take up one's ~s** (õpilasaja lõpetamisel) ametidokumente kätte saama
independence [indi'pendəns] *s.* sõltumatus, rippumatus, iseseisvus; kindel sissetulek ◇

I- Day Am. Üh-de iseseisvumise aastapäev (*4. juuli*); **the War of I-** Am. Üh-de iseseisvussõda (*1775—1783*)
independency [indi'pendənsi] *s.* iseseisev (*või* sõltumatu) riik
independent [indi'pendənt] **1.** *a.* sõltumatu, rippumatu (*millestki, kellestki* **of**), iseseisev; **2.** *s.* sõltumatu isik, *er.* parteitu poliitikategelane
indescribable [indis'kraibəbl] *a.* **(-bly)** kirjeldamatu, mittekirjeldatav
indestructible [indis'trʌktibl] *a.* **(-bly)** hävitamatu, hävimatu
indeterminable [indi'tə:minəbl] *a.* **(-bly)** (kindlaks)määramatu, mittekindlaksmääratav
indeterminate [indi'tə:minit] *a.* kindlaksmääramata, kinnistamata, fikseerimata; väljakujunemata; ebamäärane, selguseta
indetermination [inditə:mi'neiʃ(ə)n] *s.* otsustamatus; ebakindlus, kõhklus, kõhelus
index ['indeks] **1.** *s.* (*pl.* **~es, indices** ['indisi:z]) näitaja, osuti; esimene sõrm, esisõrm; (tähestikuline) aineregister, lõppregister, loend, nimestik; *mat.* indeks, näitarv; *maj.* suhtarv; **2.** *v. t.* (*raamatut*) aineregistriga varustama ◇ **alphabetic ~** tähtindeks; **the I-** (r.-kat. kiriku) keelatud raamatute nimestik; **card ~** kartoteek; **wage ~** palgaindeks, töötasuindeks
India ['indiə] *pn.* ◇ **~ ink** tušš (= **China ink**); **~ paper** *trük.* riispaber; **~ rubber** = **india-rubber**
Indiaman ['indiəmən] *s.* (*pl.* **-men**) Ida-India vetes sõitev kaubalaev
Indian ['indjən] **1.** *a.* india; indiaani, indiaanlaste; **2.** *s.* indialane, India elanik, hindu; *ka* varemalt Indias elanud eurooplane; indiaanlane (= **Red ~**); ◇ **Red ~** indiaanlane, punanahk; **~ bean** *bot.* trompetipuu; **~ Civil Service** (*lüh.* **I.C.S.**) (endine) Inglise riigiametkond Indias; **~ club** *sport* kurikas; **~ corn** mais; **~ fig** *bot.* viigikaktus, *er.* suureviljaline viigikaktus; **~ file** «indiaanlasrida», hanerida; **~ ink** = **India ink**; **~ lettuce** *bot.* allikarohi, rabasalat; **~ mustard** *bot.* sarepta kapsasrohi, sarepta sinep; **~ Ocean** India ookean; **~ pipe** *bot.* seenlill, *er.* üheõieline seenlill; **~ summer** hilissuvi, järelsuvi (*ka piltl.*); **~ weed** tubakas
Indiana [indi'ænə] *pn.*
Indianapolis [indiə'næpəlis] *pn.*
india-rubber ['indiərʌbə] *s.* (looduslik) kautšuk, (toor)kummi; (kustutus)kumm; *vrd.* **rubber** ◇ **~ ball** kummipall
indicate ['indikeit] *v. t.* **(-cable)** osutama, näitama, viitama; *med.* näidustama, inditseerima ◇ **to be -ed** näidustatud olema; *piltl.* vajalik (*või* nõutav) olema; **-ed horsepower** (*lüh.* **i.h.p., I.H.P.**) *tehn.* indikaatorvõimsus
indication [indi'keiʃ(ə)n] *s.* osutamine, näitamine, viitamine; (tunnus)märk; *med.* näidustus, indikatsioon
indicative 1. [in'dikətiv, 'indikeitiv] *a.* osutav, näitav, viitav (*millelegi* **of**); [in'dikətiv] *lgv.* indikatiivne, kindel (*kõneviisi kohta*); **2.** [in'dikətiv] *s. lgv.* indikatiiv, kindel kõneviis
indicator ['indikeitə] *s.* osutaja, osuti; näitaja, viitaja; *tehn., keem.* indikaator, näidik, näitur ◇ **level ~** nivoonäidik
indicatory ['indikeitəri] *a.* osutav, näitav, viitav (*millelegi* **of**)
indices ['indisi:z] *vt.* **index**
indict [in'dait] *v. t.* (kohtulikku) süüdistust tõstma, süüdistama (*kellenagi* **as**; *millegi pärast* **for**; *milleski* **on**) ◇ **he was ~ed as a murderer** teda süüdistati mõrvarina; **he was ~ed for murder** (*or* **on a charge of murder**) teda süüdistati mõrvas
indictable [in'daitəbl] *a.* süüdistatav; süüksarvatav, -pandav
indictment [in'daitmənt] *s.* (kohtulik) süüdistus ◇ **bill of ~** (vormiline) süüdistusakt
Indies ['indiz] *pn.* **(the ~)** *van.* India ◇ **the East ~** Ida-India; **the West ~** Lääne-India; **the Dutch East ~** *aj.* Hollandi Ida-India (*nüüdne Indoneesia*)
indifference [in'difr(ə)ns] *s.* ükskõiksus, osavõtmatus, loidus, indiferentsus (*millegi vastu* **to, towards**); tähtsusetus ◇ **a matter of ~** tähtsusetu asi, tühiasi
indifferent [in'difr(ə)nt] *a.* ükskõikne, osavõtmatu, loid, indiferentne (*millegi vastu* **to**); erapooletu; keskpärane, vilets; tähtsusetu

indigence ['indidʒ(ə)ns] *s.* vaesus, viletsus
indigene ['indidʒi:n] *s.* pärismaalane; *ka* pärismaine loom *või* taim
indigenous [in'didʒinəs] *a.* pärismaine, -kodune, indigeenne
indigent ['indidʒ(ə)nt] *a.* vaene, puudustkannatav
indigested [indi'dʒestid] *a. peam. piltl.* läbiseedimatu, läbimõtlematu, segane; *haruld.* mitte(läbi)seeditud
indigestible [indi'dʒestibl] *a.* **(-bly)** seedimatu, mitteseeditav
indigestion [indi'dʒestʃ(ə)n] *s.* seedehäire, seedimisrike, indigestioon; seedimatus
indignant [in'dignənt] *a.* nördinud, täis (põlastavat) meelepaha, äärmiselt pahane (*millegi üle* **at**; *kellegi peale* **with**)
indignation [indig'neiʃ(ə)n] *s.* nördimus, (põlastav) meelepaha, indignatsioon
indignity [in'digniti] *s.* häbistus, häbistav kohtlemine, teotus
indigo ['indigou] *s.* (*pl.* **-os**) *keem.* indigo, indigovärv; *bot.* indigo (= **~ plant**); sügavsinine värv(us) (= **~ blue**) ◇ **~ bush** *bot. Am.* harilik amorfa
indirect [indi'rekt] *a.* ebaotsene, kaudne, indirektne ◇ **~ evidence** *jur.* kaudne tõend; **~ object** *lgv.* kaudsihitis; **~ speech** *lgv.* kaudne kõne
indirection [indi'rekʃ(ə)n] *s.* ebaotsesus, kaudsus, kõverus; ebaotsene teguviis; ebaausus
indiscernible [indi'zə:nibl] *a.* **(-bly)** märgatamatu, märkamatu, tähelepandamatu; *haruld.* eristamatu
indiscipline [in'disiplin] *s.* distsipliinitus, distsipliinipuudus
indiscreet [indis'kri:t] *a.* ettevaatamatu, sobimatult avameelne, mõtlematult väljalobisev, ebadiskreetne, indiskreetne, taktitu
indiscretion [indis'kreʃ(ə)n] *s.* ettevaatamatus, sobimatu avameelsus, indiskretsioon, indiskreetsus, taktitus
indiscriminate [indis'kriminit] *a.* vahetteegematu, valimatu, segipaiskav; segipaisatud
indiscrimination [indiskrimi'neiʃ(ə)n] *s.* vahetteegematus, valimatus, segipaiskamine; segipaisatus
indispensable [indis'pensəbl] *a.* **-bly)** hädavajalik, paratamatult tarvilik, asendamatu (*kellelegi* **to**; *millekski* **for**)
indispose [indis'pouz] *v. t.* võimetuks tegema (*millekski* **for**; *millegi tegemiseks* **to do**); vastumeelsust sisendama (*millegi vastu* **towards, from**; *millegi tegemise vastu* **to do**)
indisposed [indis'pouzd] *a.* haiglane; vastuolev, mittevalmis, -nõus ◇ **he seems ~ to help us** ta ei näi nõus olevat meid aitama
indisposition [indispə'ziʃ(ə)n] *s.* haiglus, vaevus, haiglane tunne; vastumeelsus, -olek (*millelegi* **to, towards**)
indisputable [indis'pju:təbl, -'dispjut-] *a.* **(-bly)** vaieldamatu, (vastu)vaidlematu
indissolubility [indisɔlju'biliti] *s.* mittelahustatavus, lahustumatus; sulatamatus; lahutamatus
indissoluble [indi'sɔljubl] *a.* **(-bly)** mittelahustatav, lahustumatu; sulatamatu; lahutamatu
indistinct [indis'tiŋkt] *a.* ebaselge, segane, ähmane
indistinguishable [indis'tiŋgwiʃəbl] *a.* **(-bly)** mitte-eristatav, eristamatu
indite [in'dait] *v. t.* **(-table)** sõnastama, koostama (*er. luuletust, kõnet*); *haril. nalj.* kirjutama
indium ['indiəm] *s. keem.* indium (*sümbol* **In**)
individual [indi'vidju(ə)l] **1.** *a.* **(-lly)** individuaalne, individuaal-, isiklik, isikupärane; üksik, eri-; **2.** *s.* indiviid, isend, üksikolend, -isik; *vulg.* «tüüp», isik
individualism [indi'vidjuəlizm] *s.* individualism
individualist [indi'vidjuəlist] *s.* individualist
individualistic [individjuə'listik] *a.* individualistlik
individuality [individju'æliti] *s.* individuaalsus, isikupärasus; individualiteet, isikupära, omapära; (omapärane) isend, isiksus, isik
individualize [indi'vidjuəlaiz] *v. t.* **(-zable)** individualiseerima, isikupärastama; üksikult iseloomustama
individually [indi'vidjuəli] *adv.* individuaalselt, üksikult
indivisibility ['indivizi'biliti] *s.* jagamatus, mittejagatavus, jagumatus, mittejaguvus

indivisible [indi'vizibl] *a.* **(-bly)** jagamatu, mittejagatav, jagumatu, mittejaguv
Indo- ['indou] *ühendeis* Indo-, indo-
Indo-China ['indou'tʃainə] *pn.* Indo-Hiina
indocile [in'dousail, -'dɔs-] *a.* sõnavõtmatu, mittesõnavõtlik, sõnakuulmatu
indocility [indo(u)'siliti] *s.* sõnavõtmatus, mittesõnavõtlikkus, sõnakuulmatus
indoctrinate [in'dɔktrineit] *v. t.* õpetama, õpetust andma, koolitama (*milleski* **in**); (*õpetusega, ideoloogiaga*) läbi immutama **(with)**
indoctrination [indɔktri'neiʃ(ə)n] *s.* õpetus, koolitus; *er.* poliitiline (*või* ideoloogiline) õppus, õpetusega (*või* ideoloogiaga) läbiimmutamine
Indo-European ['indo(u)juərə'piən] *a. lgv.* indoeuroopa
Indo-Germanic ['indo(u)dʒə:'mænik] *a. lgv. van.* indogermaani (= *eelm.*)
indolence ['indoləns] *s.* loidus, lodevus, laiskus; *med. haruld.* valutus, indolentsus
indolent ['indolənt] *a.* loid, lodev, laisk; *med. haruld.* valutu, indolentne
indomitable [in'dɔmitəbl] *a.* **(-bly)** alistamatu, allaheitmatu, taltsutamatu; järeleandmatu, visa
Indonesia [indo(u)'ni:zjə, -ʒ(j)ə, -ʃ(j)ə] *pn.* Indoneesia
Indonesian [indo(u)'ni:zjən, -ʒ(j)ən, -ʃ(j)ən] **1.** *a.* indoneesia; **2.** *s.* indoneeslane
indoor ['indɔ:] *a.* sise-, tubane, toa- ◇ **~ aerial** *raad.* siseantenn; **~ games** tubased mängud; **~ relief** vaestemajas antav vaesteabi
indoors ['in'dɔ:z] *adv.* majas, sees, toas; majja, sisse, tuppa
Indore [in'dɔ:] *pn.*
indorsation [indɔ:'seiʃ(ə)n] = **endorsement**
indorse [in'dɔ:s] = **endorse**
indorsee [indɔ:'si:] = **endorsee**
indorsement [in'dɔ:smənt] = **endorsement**
indorser, -or [in'dɔ:sə] = **endorser**
Indra ['indrə] *s. müt.* Indra (*muinasindia piksejumal*)
indraught, -draft ['indrɑ:ft] *s.* sissetõmbus, *(er. tõusuvee)* sissevool(us)
indrawn ['indrɔ:n] *a.* sissetõmmatud, sissetõmbunud; *piltl.* enesessetõmbunud, -sulgunud
indri ['indri] *s. zool.* indri (*poolahviline*)
indubitable [in'dju:bitəbl] *a.* **(-bly)** kaheldamatu, kahtlematu
induce [in'dju:s] *v. t.* **(-cible)** ajendama, tõugendama, põhjustama, sundima; mõju(s)tama, kallutama, meelitama; esile kutsuma; *el.* indutseerima; *loog.* induktiivselt järeldama ◇ **-ed oscillation** *füüs.* sundvõnkumine
inducement [in'dju:smənt] *s.* ajend, tõugend; peibutis, hõrgutis, ahvatis, meelitusvahend
induct [in'dʌkt] *v. t.* ametisse (*või* kohale) seadma **(to, into)**; *el.* indutseerima (= **induce**)
inductance [in'dʌktəns] *s. el.* induktants, induktiivtakistus
induction [in'dʌkʃ(ə)n] *s. loog., el., füsiol.* induktsioon; *haruld.* ametisseseadmine; *Am.* (pidulik) väeteenistusse vastuvõtmine; *arh.* sissejuhatus ◇ **~ coil** *el.* induktsioonpool; **~ furnace** *el.* induktsioonahi; **~ motor** *el.* induktsioonmootor, asünkroonmootor; **~ valve** *tehn.* sisselaskeventiil; **mutual ~** vastastikune induktsioon, lähiinduktsioon
inductive [in'dʌktiv] *a.* induktiivne, induktiiv-, induktsiooniline, induktsiooni- ◇ **~ method** *loog.* induktsioonimeetod, induktiivne meetod
inductor [in'dʌktə] *s. el.* induktor; *haruld.* ametisseseadja, indutseerija (*vt.* **induct**)
indue [in'dju:] = **endue**
indulge [in'dʌldʒ] *v. t. & i.* **(-geable)** (*himu, tungi*) rahuldama, järele andma, vaba voli andma, (*harjumusele*) anduma; hellitama; enesele lubama, mõnulema **(in)**; *fam.* liialt jooma ◇ **to ~ smb. in smth.** kellelegi milleski liiga järeleandlik olema; **you must not ~ such vain hopes** te ei tohi hellitada selliseid asjatuid lootusi; **to ~ (oneself) in smth.** endale midagi lubama *või* mitte keelama
indulgence [in'dʌldʒəns] *s.* (*himu, tungi*) rahuldamine, järeleandmine; enesele lubamine, mõnulemine, enesehellitus; leebivus, hoolivus, sallivus; *kirikl.* indulgents, patukustutus(kiri)
indulgent [in'dʌldʒənt] *a.* järeleandlik, lep-

lik, (liialt) pehme (*kellegi vastu* **to**); leebe, salliv

indurate ['indjuəreit] *v. t. & i.* **(-table)** kõvastama, kalgistama, paadutama; kõvastuma, kalgistuma, paaduma

induration [indjuə'rei∫(ə)n] *s.* kõvastus, kalgistus, paadumus

Indus ['indəs] *pn.*

industrial [in'dʌstriəl] *a.* **(-lly)** tööstuslik, tööstus-, industriaalne, industriaal- ◇ ~ **accident** tööõnnetus; ~ **capital** tööstuskapital; ~ **country** tööstusmaa, industriaalmaa; ~ **crops** *põll.* tehnilised kultuurid; ~ **goods** tööstuskaubad; **the I- Revolution** *aj.* (suur) tööstuslik pööre, tööstusrevolutsioon; ~ **school** tööstuskool; *ka* hooldamatute laste kasvatus- ja parandusasutus; **I- Workers of the World (***lüh.* **I.W.W.)** *Am.* ülemaailmne tööstustööliste (anarhosündikalistlik) ametiühing

industrialism [in'dʌstriəlizm] *s.* industrialism

industrialist [in'dʌstriəlist] *s.* tööstur, (tööstus)ettevõtja, vabrikant; industrialist

industrialization [indʌstriəl(a)i'zei∫(ə)n] *s.* industrialiseerimine, tööstustamine

industrialize [in'dʌstriəlaiz] *v. t.* industrialiseerima, tööstustama

industrious [in'dʌstriəs] *a.* töökas, usin, hoolas

industry ['indʌstri] *s.* töökus, usinus, hoolikus; tegevusharu, tööndus, tööndusala; tööstus; tööstusharu ◇ **heavy** ~ raketööstus; **home** ~ kodumaine tööstus; *ka* kodutööndus; **large-scale** ~ suurtööstus

indwell ['in'dwel] *v. t. & i.* (*pret. & p. p.* **-dwelt** [-'dwelt]) *haruld.* pidevalt hõivama, alatiselt sees elama, jäädavalt püsima **(in)** (*haril. piltl.*)

-ine [ain, i:n, in] *suf.* **1.** -lik, -(li)ne (*tuletab adjektiive, näit.* **divine, feminine, crystalline**); **2.** -iin (*tuletab substantiive, näit.* **concubine, caffeine**)

inebriate 1. [i'ni:brieit] *v. t.* joobnustama, joobnuks tegema; joovastama (*ka piltl.*); **2.** [i'ni:briit] *a.* joobnud; **3.** [i'ni:briit] *s.* joobnu

inebriation [ini:bri'ei∫(ə)n] *s.* joobumus, joove, purjusolek; joovastus

inebriety [ini(:)'braiəti] *s.* joobumus, joove, purjusolek; joomarlus, (harjumuslik) purjutamine

inedible [in'edibl] *a.* mittesöödav, söödamatu, söömiskõlbmatu

ineffable [in'efəbl] *a.* **(-bly)** öeldamatu, sõnamatu, ärarääkimatu, sõnulseletamatu, väljendamatu

ineffective [ini'fektiv] *a.* mõjutu, ebatõhus, toimetu

ineffectual [ini'fektju(ə)l] *a.* ebamõjukas, kasutu, tagajärjetu

inefficacious [inefi'kei∫əs] *a.* ebamõjus, ebatõhus, toimetu (*er.* arstimi kohta)

inefficiency [ini'fi∫(ə)nsi] *s.* saamatus, võimetus

inefficient [ini'fi∫(ə)nt] *a.* saamatu, võimetu

inelegance [in'eligəns] *s.* ebaelegantsus, elegantsitus, ebamaitsekus, maitsetus

inelegant [in'eligənt] *a.* ebaelegantne, elegantsitu, ebamaitsekas, maitsetu

ineligibility [inelidʒi'biliti] *s.* valitamatus, mittevalitavus, valimiskõlbmatus; sobimatus; (sõja)väeteenistuskõlbmatus

ineligible [in'elidʒibl] *a.* **(-bly)** valitamatu, mittevalitav, valimiskõlbmatu; sobimatu (*millekski* **for**); (sõja)väeteenistuskõlbmatu

ineluctable [ini'lʌktəbl] *a. lit.* vältimatu, möödapääs(e)matu

inept [i'nept] *a.* eba- *e.* mittekohane, kohatu; mõttetu, alp; *Am. ka* saamatu

ineptitude]i'neptitju:d] *s.* eba- *e.* mittekohasus, kohatus; mõttetus, alpus; *Am. ka* saamatus

inequality [ini(:)'kwɔliti] *s.* võrdsusetus, eba- *e.* mittevõrdsus; ebatasasus

inequitable [in'ekwitəbl] *a.* **(-bly)** õiglusetu, eba- *e.* mitteõiglane

inequity [in'ekwiti] *s.* õiglusetus, eba- *e.* mitteõiglus

ineradicable [ini'rædikəbl] *a.* **(-bly)** mitteväljajuuritav, väljajuurimatu, hävitamatu

inert [i'nə:t] *a.* inertne, inert- (*ka füüs., keem.*); panetunud, loid, tegevusvõimetu, elutu ◇ ~ **gases** *keem.* inertgaasid, väärisgaasid

inertia [i'nə:∫ə] *s. füüs.* inerts, inertsijõud; inertsus, loidus, hootus ◇ **the law of** ~ inertsiseadus

inertial [i'nə:∫əl] *a.* **(-lly)** inertsiaalne, inertsiaal- ◇ ~ **force** *füüs.* inertsijõud; ~ **system** *füüs.* inertsiaalsüsteem

inessential [ini'sen∫(ə)l] *a.* **(-lly)** eba- *e.* mitteoluline

inestimable [in'estiməbl] *a.* **(-bly)** hinnatamatu, (ära)hindamatu

inevitability [inevitə'biliti] *s.* vältimatus, möödapääs(e)matus, paratamatus

inevitable [in'evitəbl] *a.* **(-bly)** vältimatu, möödapääs(e)matu, paratamatu

inexact [inig'zækt] *a.* täpsusetu, ebatäpne, -täppis

inexactitude [inig'zæktitju:d] *s.* täpsusetus, ebatäpsus

inexcusable [iniks'kju:zəbl] *a.* **(-bly)** mittevabandatav, vabandamatu

inexhaustible [inig'zɔ:stibl] *a.* **(-bly)** ammendamatu, tühjendamatu; väsitamatu, väsimatu

inexorability [ineks(ə)rə'biliti] *s.* järeleandmatus; halastamatus, armutus

inexorable [in'eks(ə)rəbl] *a.* **(-bly)** järeleandmatu; halastamatu, armutu

inexpediency [iniks'pi:diənsi] *s.* ebaotstarbekohasus, otstarbekohatus, ebatõhusus

inexpedient [iniks'pi:diənt] *a.* ebaotstarbekohane, otstarbekohatu, ebatõhus

inexpensive [iniks'pensiv] *a.* mittekallis, odav

inexperience [iniks'piəriəns] *s.* kogenematus, vilumatus

inexperienced [iniks'piəriənst] *a.* kogenematu, vilumatu

inexpert [ineks'pə:t] *a.* asjatundmatu, võhiklik

inexpiable [in'ekspiəbl] *a.* **(-bly)** mittelunastav, lunastamatu, mittelepitatav, lepitamatu

inexplicable [in'eksplikəbl] *a.* **(-bly)** mitteseletatav, seletamatu

inexplicit [iniks'plisit] *a.* ebamääraselt väljendatud, ebaselgesõnaline

inexpressible [iniks'presibl] **1.** *a.* **(-bly)** mitteväljendatav, väljendamatu, ärarääkimatu, öeldamatu; **2.** *s. pl. nalj.* püksid

inexpressive [iniks'presiv] *a.* ilmetu, väheütlev

inexpugnable [iniks'pʌgnəbl] *a.* **(-bly)** võidetamatu, võitmatu, vallutamatu, mittevõidetav, -vallutatav; ümberlükkamatu, kummutamatu

in extenso [iniks'tensou] *adv. lad.* täies ulatuses, lühendamatult

inextinguishable [iniks'tiŋgwi∫əbl] *a.* **(-bly)** kustutamatu, summutamatu

in extremis [iniks'tri:mis] *adv. lad.* suremas, surivoodil

inextricable [in'ekstrikəbl] *a.* **(-bly)** mittelahtiharutatav, lahtiharutamatu, lahendamatu

Inez ['i:nez, 'ain-] *pn.*

infallibility [infæli'biliti] *s.* vääramatus, eksimatus

infallible [in'fælibl] *a.* **(-bly)** vääratamatu, eksimatu; vältimatu, kindel

infamous ['inf(ə)məs] *a.* kurikuulus, autu; nurjatu, häbiväärne; *jur.* häbiteo pärast kodanikuõigused minetanud

infamy ['infəmi] *s.* kurikuulsus, autus; nurjatus, häbiväärsus, häbi; häbitegu (*ka jur.*)

infancy ['infənsi] *s.* lapsepõli; *jur.* alaealisus ◇ **in one's** ~ lapsekingades (*er. piltl.*)

infant ['infənt] *s.* väikelaps; laps; *jur.* alaealine ◇ ~ **prodigy** imelaps

infanta [in'fæntə] *s. aj.* infanta (*Hispaania või Portugali printsess*)

infante [in'fænti] *s. aj.* infant (*Hispaania või Portugali prints*)

infanticide [in'fæntisaid] *s.* lapsetapp, -tapmine; lapsetapja

infantile ['infəntail] *a.* lapselik, lapsepärane; lapsik, infantiilne ◇ ~ **diseases** lastehaigused; ~ **paralysis** lastehalvatus, poliomüeliit

infantilism [in'fæntilizm] *s. med.* infantilism, infantiilsus, alaareng

infantine ['infəntain] *a.* lapselik, lapsepärane (= **infantile**)

infantry ['inf(ə)ntri] *s.* jalavägi

infantryman ['inf(ə)ntrimən] *s.* (*pl.* **-men**) jalaväelane

infant-school ['infəntsku:l] *s.* väikelastekool

infarct [in'fɑ:kt], **infarction** [in'fɑ:k∫ən] *s. med.* infarkt

infatuate [in'fætjueit] *v. t.* sõgestama, pimestama, narriks tegema

infatuated [in'fætjueitid] *a.* sõgesi (*või* naruseni) armunud, (meeletult) kiindunud (*kellessegi* **with**)

infatuation [infætju'ei∫(ə)n] *s.* sõgestus, sõge armumine, (meeletu) kiindumus (*kellesse*gi **for**)
infect [in'fekt] *v. t.* nakatama (*millessegi, millegagi* **with**), infitseerima
infection [in'fek∫(ə)n] *s.* nakatus, nakkus, infektsioon
infectious [in'fek∫əs] *a.* nakkuslik, nakkus-, nakatav, nakkav, külgehakkav, infektsioosne, infektsiooni- ◇ ~ **disease** nakkushaigus; ~ **hospital** nakkushaigla
infelicitous [infi'lisitəs] *a.* eba- *e.* mitteõnnestunud, sobimatu; *haruld.* ebaõnnelik, õnnetu
infelicity [infi'lisiti] *s.* ebaõnn; ebaõnnestumus; ebaõnnestunud väljend
infer [in'fə:] *v. t.* **(-rr-)** järeldama (*millestki* **from**); (järeldusena) mõista andma, tähendama
inference ['inf(ə)rəns] *s.* järeldus
inferential [inf(ə)'ren∫(ə)l] *a.* **(-lly)** järelduslik; järeldatav
inferior [in'fiəriə] **1.** *a.* alam, alamal asuv *või* asetsev, inferioorne; alluv (*kellelegi* **to**); halvem (*millestki, kellestki* **to**; *millegi poolest* **in**); alaväärne, -väärtuslik; *trük.* reaalune (*märgi kohta*); **2.** *s.* alam, alluv (isik)
inferiority [infiəri'ɔriti] *s.* alamus; halvemus; alaväärsus, -väärtuslikkus, inferioorsus (*er. psühh.*) ◇ ~ **complex** *psühh.* alaväärsustunne, -kompleks
infernal [in'fə:n(ə)l] *a.* **(-lly)** põrgulik, põrgu-, infernaalne ◇ ~ **machine** põrgumasin; ~ **bore** *fam.* äärmiselt tüütu inimene
inferno [in'fə:nou] *s.* (*pl.* **-os**) põrgu (*er. Dante «Jumalikus komöödias»*)
infertile [in'fə:tail] *a.* viljatu
infertility [infə:'tiliti] *s.* viljatus
infest [in'fest] *v. t.* karjana täitma; (söödikutena) rüüstama, hulgana vaevama, nuhtluseks olema ◇ **to be ~ed with rats (vermin, bandits, etc.)** rottidest (söödikutest, bandiitidest jne.) kubisema
infidel ['infid(ə)l] **1.** *s.* uskmatu (isik), mitteõigeusklik, pagan; **2.** *a.* uskmatu
infidelity [infi'deliti] *s.* uskmatus, mitteõigeusklikkus, pagan(l)us; truudusetus, truudusemurdmine ◇ **conjugal** ~ abielutruuduse murdmine
infield ['infi:ld] *s.* kodulähedane põllumaa; künnimaa; *sport* (*er. kriketimängus*) väravatevaheline väljakuosa (*vrd.* **outfield**)
infighting ['infaitiŋ] *s.* lähivõitlus (*er. poksis*)
infiltrate [in'filtreit] *v. t. & i.* **(-tor)** sisse kurnama *või* nõristama **(into)**; läbi kurna nõristama *või* nõrisema **(through)**; immitsema, imbuma, immistuma, infiltreeruma (*ka med.*); *mil., pol.* sisse poetama *või* pugema, märkamatult sisse (*või* üle piiri) saatma *või* tungima
infiltration [infil'trei∫(ə)n] *s.* (sisse)kurnamine, nõristamine; nõrgumine, immitsemine; (sisse)imbumine, immistus, infiltreerumine, infiltratsioon (*ka med.*); *med. ka* infiltraat, immistis; *mil., pol.* sissepoetamine *või* sissepugemine
infinite ['infinit] *a.* lõpmatu, piiritu, otsatu; määratu; *lgv.* infiniitne ◇ **the** ~ lõpmatus, lõpmatu maailmaruum
infinitesimal [inf(i)ni'tesim(ə)l] *a.* **(-lly)** lõpmata väike, kaduvväike; *mat.* infinitesimaalne, infinitesimaal- ◇ ~ **calculus** infinitesimaalarvutus
infinitival [infini'taiv(ə)l] *a.* **(-lly)** *lgv.* infinitiivne, tegevusnimeline
infinitive [in'finitiv] *lgv.* **1.** *a.* infinitiivne, infinitiiv(i)-, tegevusnimeline; **2.** *s.* infinitiiv, tegevusnimi
infinitude [in'finitju:d] *s.* lõpmatus, lõputus, otsatus
infinity [in'finiti] *s.* lõpmatus, otsatus; lõpmatu ruum; lõpmatu hulk (*midagi* **of**)
infirm [in'fə:m] *a.* **(~er, ~est)** jõuetu, nõder; hädine, põdur; ebakindel, vankuv ◇ ~ **of purpose** sihikindlusetu, otsustamatu, kõikuv
infirmary [in'fə:məri] *s.* haigla, haigemaja; haigetuba (*koolis jms.*)
infirmity [in'fə:miti] *s.* jõuetus, nõtrus; hädisus, põdurus; nõrkus, viga, puudus
infix **1.** [in'fiks] *v. t.* sisse kinnistama; sisendama; *lgv.* (*siseliidet*) sõnasse lisama **(in)**; 2. ['infiks] *s. lgv.* siseliide, infiks
inflame [in'fleim] *v. t. & i.* süütama, sütitama; erutama; põletikku tekitama; süttima; erutuma; põletikuliseks muutuma ◇ **-ed eye** põletikuline silm; **-ed with passion** kirest lõõmav, ülesköetud kirgedega
inflammability [inflæmə'biliti] *s.* süttivus
inflammable [in'flæməbl] **1.** *a.* **(-bly)** süttiv,

(kergesti) tuldvõttev (*ka piltl.*); **2.** *s.* (kergesti) süttiv aine
inflammation [inflə'mei∫(ə)n] *s.* süütamine; süttimine; *med.* põletik, inflammatsioon
inflammatory [in'flæmət(ə)ri] *a.* sütitav, (mässule) kihutav; *med.* põletikuline, põletiku-
inflatable [in'fleitəbl] *a.* täispuhutav, tävi- ◇ ~ **boat** täispuhutav paat, tävipaat
inflate [in'fleit] *v. t.* **(-table, -tor)** puhitama, täis puhuma; üles puhuma (*millestki* **with**); *maj.* inflatsiooni tekitama ◇ **to be -ed** puhetuma
inflation [in'flei∫(ə)n] *s.* puhitus, täis- *või* ülespuhumine; täis- *või* ülespuhutus; puhetumine; puhetis; *maj.* inflatsioon
inflect [in'flekt] *v. t.* painutama; *lgv.* flekteerima, (*sõna*) muutma; *muus.* moduleerima; (*häälevarjundit*) muutma
inflection [in'flek∫(ə)n] = **inflexion**
inflexibility [infleksi'biliti] *s.* paindumatus, painutamatus; järeleandmatus
inflexible [in'fleksibl] *a.* **(-bly)** paindumatu, painutamatu; järeleandmatu
inflexion [in'flek∫(ə)n] *s.* painutus; käänd, looge; *lgv.* fleksioon, (sõna)muutmine; muutelõpp; *muus.* modulatsioon; häälevarjund, intonatsioon
inflexional [in'flek∫ənəl] *a. lgv.* flektiivne, muutelõpuline
inflict [in'flikt] *v. t.* **(~or)** (nuhtlusena) peale panema *või* sundima **(on, upon)**; tekitama (*haava, valu*) ◇ **to ~ a heavy blow** rasket hoopi andma **(upon)**; **to ~ oneself (up)on smb.** ennast kellelegi peale sundima
infliction [in'flik∫(ə)n] *s.* pealepanek, -sundimine; nuhtlus; kannatus, koorem
inflorescence [inflɔ'res(ə)ns] *s. bot.* õisik; õidumine, õitselepuhkemine (*ka piltl.*); õitsemine, õitseng
inflow ['inflou] *s.* sisse- *või* juurdevool
inflowing ['inflouiŋ] **1.** *a.* sisse- *või* juurdevoolav; **2.** *s.* sisse- *või* juurdevool(us)
influence ['influəns] **1.** *s.* mõju (*millelegi, kellelegi* **upon, on**); mõju(s)tus; mõjujõud, -võim (*millegi või kellegi üle* **over, with**); mõjuv asjaolu *või* isik; *el.* influents; **2.** *v. t.* **(-ceable)** mõju(s)tama ◇ **to use (*or* exercise, exert) one's** ~ oma mõjuvõimu kasutama (*kellegi juures* **with**); **to bring every** ~ **to bear** kõiki mõjutusvahendeid kasutusele võtma; **a person of** ~ mõjukas isik; **under the** ~ **of drink** joobnud olekus; ~ **machine** *el.* influentsmasin, elektrofoormasin
influent ['influənt] **1.** *a.* sisse- *või* juurdevoolav; **2.** *s.* sisse- *või* juurdevool; lisajõgi
influential [influ'en∫(ə)l] *a.* **(-lly)** mõjukas, mõjurikas, -võimas
influenza [influ'enzə] *s.* influentsa, gripp
influx ['inflʌks] *s.* sissevool (*millessegi* **into**); juurdevool (*ka piltl.*); suubumine (*kuhugi* **into**)
info ['infou] = **information**
inform [in'fɔ:m] *v. t. & i.* teadustama; teateid andma, teavitama, informeerima (*millestki* **of**; *millegi kohta* **about, on**); (*kellelegi*) teatama (*et* **that**); üles andma, peale kaebama **(against)**; *lit. haruld.* täitma, läbi immutama (*millegagi* **with**)
informal [in'fɔ:m(ə)l] *a.* **(-lly)** mittevormiline, mitteametlik, eraviisiline; formaalsusetu, sundimatu, vaba
informality [infɔ:'mæliti] *s.* formaalsusetus, mitteametlikkus, sundimatus
informant [in'fɔ:mənt] *s.* teadeteandja, informeerija; *lgv.* keelejuht
informatics [infə'mætiks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) informaatika (*õpetus teadusinformatsiooni struktuurist ja otsimisest*)
information [infə'mei∫(ə)n] *s.* teadustus; teade, teated, informatsioon; teave; *jur.* süüdistus, kaebus ◇ **to lay (an)** ~ **against** smb. (with the police) kellegi peale (politseile) kaebust esitama; ~ **agency** informatsiooni- *e.* teadeteagentuur; ~ **desk** teadete- *e.* nõuandelaud; ~ **retrieval** infootsing; ~ **system** infosüsteem; ~ **theory** informatsiooniteooria
informational [infə'mei∫(ə)nəl] *a.* informatsiooniline, informatsiooni-, info-, teatmeline, teabe-
informative [in'fɔ:mətiv] *a.* informatiivne, informeeriv, teateid andev; õpetlik
informed [in'fɔ:md] *a.* informeeritud, asjasse pühendatud (*er. liitsõnades, näit.* well-~)
informer [in'fɔ:mə] *s.* teateandja, informeerija, informaator; *er.* ülesandja, pealekaebaja, denuntsiant (*ka* **common** ~)

infra [ˈinfrə] *adv. lad.* allpool, alamal ◇ ~ **dig** [dig] *lüh. fam.* allpool (*kellegi*) väärikust, alandav (= *lad.* ~ **dignitatem** [digniˈteitəm])

infra- [ˈinfrə] *pref.* allpool-, all-, (*võõrsõnades*) infra-

infraction [inˈfrækʃ(ə)n] *s.* (*seaduse, kohustuse*) murdmine, rikkumine

infra-red [ˈinfrəˈred] *a. füüs.* infrapunane ◇ ~ **rays** infrapunased kiired

infrasonic [ˈinfrəˈsɔnik] *a. füüs.* infraheli-

infrasound [ˈinfrəˈsaund] *s. füüs.* infraheli

infrastructure [ˈinfrəˈstrʌktʃə] *s.* infrastruktuur

infrequency [inˈfri:kwənsi] *s.* mittesagedus, harvus, haruldus

infrequent [inˈfri:kwənt] *a.* mittesage, harv, haruldane

infringe [inˈfrindʒ] *v. t. & i.* **(-geable)** murdma, üle astuma, rikkuma (*seadust*); üle haarama (*millestki* **upon**)

infringement [inˈfrindʒmənt] *s.* murdmine, ületamine, rikkumine; ülehaaramine

infuriate [inˈfjuərieit] *v. t.* **(-iable)** raevustama, maruvihaseks tegema

infuse [inˈfju:z] *v. t. & i.* sisse valama; *med.* infundeerima; sisendama (*kellessegi* **into**; *midagi* **with**); leotama; ligunema; (*teed*) tõmmata laskma; (*tee kohta*) tõmbama

infusion [inˈfju:ʒ(ə)n] *s.* sissevalamine; *med.* infusioon; sisendamine; leotus; leotis, *er. farm.* infuus

infusoria [infju:ˈsɔ:riə, -ˈzɔ:r-] *s. pl. zool.* infusoorid, ripsloomad

infusorial [infju:ˈzɔ:riəl] *a.* infusoor- ◇ ~ **earth** *geol.* infusoormuld, kobediatomiit

infusorian [infju:ˈzɔ:riən] **1.** *a.* = *eelm.*; **2.** *s. zool.* infusoor, ripsloom

-ing I [iŋ] *suf.* (*tuletab verbaalsubstantiive*) **1.** -mine, -k (*näit.* **speaking** rääkimine, **meeting** kohtamine, kohtumine; **coming** tulemine, tulek; **going** minemine, minek; *teatavates konstruktsioonides on sellistel substantiividel ka verbaalne iseloom, näit.* **excuse my coming so late** vabandage, et ma nii hilja tulen; *seetõttu eristatakse inglise grammatikas nn. gerundiumi* **(gerund)** *samalõpulisest tõelisest verbaalsubstantiivist*); **2.** -us, -is, -e, -u (*näit.* **building** ehitus, ehitis, hoone; **writing** kirjutus; **washing** pesu; **binding** köide; **filling** täide, täidis); **3.** *er. pl.* -med (*näit.* **filings** viilmed; **leavings** jäätmed)

-ing II [iŋ] *suf.* (*tuletab verbidest oleviku partitsiipe, mida kasutatakse lauses kas adjektiivselt või adverbiaalselt, näit.* **speaking** rääkiv, rääkimas, rääkides; **coming** tulev, tulemas, tulles)

-ing III [iŋ] *suf.* (*väheproduktiivne; tuletab substantiive mõningatest nominaaltüvedest, näit.* **roofing** katusematerjal; **sacking** kotiriie; **shirting** särgiriie; *mõned selle sufiksiga sõnad esinevad ainult vastavate tuletistena, näit.* **herring, shilling, farthing**); *vrd.* **-ling**

ingathering [ˈingæðəriŋ] *s.* sissekogumine; *er.* viljakoristamine

Inge [iŋ] *pn.*

Ingelow [ˈindʒilou] *pn.*

ingeminate [inˈdʒemineit] *v. t. haruld.* rõhutavalt kordama, rõhutama

ingenious [inˈdʒi:niəs] *a.* leidlik, teravmeelne, nõukas, nupukas

ingénue [ˈæ:ŋʒenu:] *s. pr.* süütu-naiivne (noor) neiu (*er. lavatüübina*)

ingenuity [indʒiˈnju(:)iti] *s.* leidlikkus, teravmeelsus, nõukus, nupukus

ingenuous [inˈdʒenjuəs] *a.* aval, avameelne, kavalusetu, puhtsüdamlik

Ingersoll [ˈiŋgəsɔl] *pn.*

ingest [inˈdʒest] *v. t.* (*toitu*) (sisse) võtma, alla neelama

ingestion [inˈdʒestʃən] *s.* toidu (sisse)võtmine, allaneelamine

ingle [ˈiŋgl] *s.* koldetuli; kolle ◇ ~**-nook** (soe) nurk kaminatule juures

Inglis [ˈiŋglz, ˈiŋglis] *pn.*

inglorious [inˈglɔ:riəs] *a.* kuulsusetu; häbistav

ingoing [ˈingo(u)iŋ] **1.** *a.* sisseminev, sisenev; **2.** *s.* sisseminek, sisenemine

Ingoldsby [ˈiŋg(ə)ldzbi] *pn.*

ingot [ˈiŋgət] *s.* valutükk, valand, metallikänk ◇ ~ **of gold** kullakang

ingraft [inˈgrɑ:ft] = **engraft**

ingrain **1.** [ˈinˈgrein] *a.* enne (lõngaks)ketramist (villana) värvitud; *piltl.* sügavasti (sisse)juurdunud; sünnipärane, põline; **2.** [ˈingrein] *s. Am.* enne ketramist värvitud materjalist valmistatud ese; sügavasti (sisse)juurdunud (*või* põline) omadus; **3.** [inˈgrein] *v. t.* = **engrain**

ingrained [ˈinˈgreind] *a.* sügavasti (sisse)juurdunud; sissesööbinud; põline

Ingram [ˈiŋgrəm] *pn.*

ingrate [inˈgreit] *s.* tänamatu (isik)

ingratiate [inˈgreiʃieit] *v. t.* armastatuks tegema ◇ **to** ~ **oneself with smb.** meelituste abil kellegi poolehoidu võitma

ingratiating [inˈgreiʃieitiŋ] *a.* poolehoidu taotlev, meelitav, lipitsev

ingratitude [inˈgrætitju:d] *s.* tänamatus

ingredient [inˈgri:diənt] *s.* osis, koostisosa, ingredient (*er. keem., farm.*)

ingress [ˈingres] *s.* sissekäik, sissepääs; sissepääsuõigus

ingrowing [ˈingro(u)iŋ] *a.* sissekasvav, lihasse kasvav (*küüne kohta*)

inguinal [ˈiŋgwin(ə)l] *a. anat.* kubeme-, ingvinaalne, ingvinaal-

ingurgitate [inˈgə:dʒiteit] *v. t.* **(-itable)** alla kugistama, (ära) neelama (*ka piltl.*)

inhabit [inˈhæbit] *v. t.* elutama, asustama, elama, asuma

inhabitable [inˈhæbitəbl] *a.* elamiskõlblik (= **habitable**)

inhabitancy [inˈhæbitənsi] *s.* elamine, asumine (*er. teatavate õiguste saamiseks nõutava aja jooksul*)

inhabitant [inˈhæbitənt] *s.* elanik, asukas

inhabitation [inhæbiˈteiʃ(ə)n] *s.* elamine, asumine

inhalation [in(h)əˈleiʃ(ə)n] *s.* sissehingamine; *er. med.* inhaleerimine, inhalatsioon

inhale [inˈheil] *v. t.* sisse hingama, kopsudesse tõmbama; inhaleerima (*er. med.*)

inhaler [inˈheilə] *s.* sissehingamisaparaat, inhalaator, inhalatsiooniaparaat (*er. med.*); (*suitsetamisel*) suitsu kopsudesse tõmbaja

inharmonious [inhɑ:ˈmouniəs] *a.* ebaharmooniline, kooskõlatu, -kõlastamatu

inhere [inˈhiə] *v. i.* loomupäraselt sisalduma, omane olema (*millelegi, kellelegi* **in**)

inherence [inˈhiər(ə)ns] *s.* loomupärane sisaldumine, omasus

inherent [inˈhiər(ə)nt] *a.* loomupäraselt sisalduv, omane, sünnipärane

inherit [inˈherit] *v. t.* pärima, pärandina (*või* päranduse)na) saama

inheritance [inˈherit(ə)ns] *s.* pärand, päranduse; pärisosa

inheritor [inˈheritə] *s.* (mees)pärija

inheritress [inˈheritris], **-trix** [-triks] *s.* pärijanna, (nais)pärija

inhesion [inˈhi:ʒ(ə)n] = **inherence**

inhibit [inˈhibit] *v. t.* tõkestama, takistama, pidurdama, pärssima, keelama (*midagi tegemast* **from doing**); *er. biol., psühh.* inhibeerima

inhibition [inhiˈbiʃ(ə)n] *s.* tõkestus, takistus, pidurdus, pärssimine, keeld; *er. biol., psühh.* inhibeerimine, inhibitsioon

inhibitor [inˈhibitə] *s. biol., keem.* inhibiitor

inhibitory [inˈhibitəri] *a.* tõkestav, takistav, pidurdav, pärssiv, keelav; inhibeeriv

inhospitable [inˈhɔspitəbl] *a.* **(-bly)** võõrastevõi külalislahkusetu; *piltl.* karm, eemalepeletav

inhospitality [inhɔspiˈtæliti] *s.* võõraste- *või* külalislahkusetus

inhuman [inˈhju:mən] *a.* eba- e. mitteinimlik, toores, julm

inhumanity [inhjuˈmæniti] *s.* eba- e. mitteinimlikkus, toorus, julmus

inhumation [inhju:ˈmeiʃ(ə)n] *s.* muldasängitamine, matmine

inhume [inˈhju:m] *v. t.* **(-mable)** mulda sängitama, matma

Inigo [ˈinigou] *pn.*

inimical [iˈnimik(ə)l] *a.* vaenulik; kahjulik

inimitable [iˈnimitəbl] *a.* mittejäljendatav, jäljendamatu, matkimatu, järeleaimamatu

iniquitous [iˈnikwitəs] *a.* ülekohtune, õel, nurjatu

iniquity [iˈnikwiti] *s.* ülekohus, õelus, nurjatus

init. *lüh.* = **initio**

initial [iˈniʃ(ə)l] **1.** *a.* **(-lly)** alguline, algus-, alg-, initsiaalne; lähte-; sõnaalguline; **2.** *s.* (suur) algustäht, initsiaal; *pl.* nime algustähed, nimetähed, initsiaalid; **3.** *v. t.* **(-li-)** nimetähtedega märkima, *pol.* parafeerima ◇ ~ **information** lähteandmed; lähteinformatsioon; ~ **position** lähteasend (*ka sport*), *er. mil.* lähtepositsioon; ~ **word** *lgv.* initsiaalsõna, akronüüm, algustähtlühend (*näit.* **NATO, UNO**)

initiate **1.** [iˈniʃieit] *v. t.* **(-iable)** algatama, üritama; (*asjasse*) pühendama **(into, in)**;

(*ühingusse*) pidulikult vastu võtma **(into)**; **2.** [i'niʃiit] *a.* (*asjasse*) pühendatud; (*ühingusse*) pidulikult vastuvõetud; **3.** [i'niʃiit] *s.* (*asjasse*) pühendatu; (*ühingusse*) pidulikult vastuvõetu

initiation [inisi'eiʃ(ə)n, iniʃi-] *s.* algatamine, algatus; (*asjasse*) pühendamine; pidulik vastuvõtmine (*ühingusse*), initsiatsioon

initiative [i'niʃiətiv] **1.** *s.* algatus, algatusvõime, üritus, initsiatiiv; **2.** *a.* algatuslik, algatus- ◇ **to take the** ~ asja algatama, esimesi samme astuma (*millegi tegemiseks* **in doing**); **to have the** ~ initsiatiiviõigust omama; **on the** ~ **of** (*kellegi*) algatusel

initiator [i'niʃieitə] *s.* (*fem.* **-trix** [-triks]) algataja, üritaja, initsiaator

initiatory [i'niʃiətəri] *a.* algatav, algatuslik, algatus-; sissejuhatav

initio [i'niʃiou] *adv.* (*lüh.* **init.**) *lad.* (viidatud koha) alguses

inject [in'dʒekt] *v. t.* süstima, injitseerima **(into)**; *tehn.* (*sissesurutud vedelikuga*) täitma **(with)**; sisse (*või* vahele) paiskama

injection [in'dʒekʃ(ə)n] *s.* süstimine, süste, injektsioon; *tehn., geol.* injektsioon ◇ **air** ~ õhu sissepuhumine; **steam** ~ auru sisselaskmine: ~ **pump** kütusepump

injector [in'dʒektə] *s.* süstija; *tehn.* injektor, juga-surupump, jugapump ◇ **fuel** ~ kütusepihusti

injudicious [indʒu(:)'diʃəs] *a.* (järele)kaalumatu, kaalutlematu, mõistmatu

Injun ['indʒən] *s. Am. fam.* indiaanlane (*tarvit. er. väljendis* **honest** ~**!** ausõna!)

injunction [in'dʒʌŋkʃ(ə)n] *s.* käsk, korraldus; kohtulik käsk *või* keeld

injure ['indʒə] *v. t.* (*kellelegi*) ülekohut tegema; kahjustama; vigastama, viga tegema; haavama, solvama ◇ **to** ~ **smb.'s interests** kellegi huve kahjustama; **two people were slightly -ed in the accident** kaks inimest said õnnetusel kergeid vigastusi

injured ['indʒəd] *a.* kahjustatud; vigastatud, haavatud; haavunud, solvunud ◇ **the dead and the** ~ surnud ja haavatud; **in an** ~ **(tone of) voice** haavunud (*või* solvunud) häälel (hääletoonil)

injurious [in'dʒuəriəs] *a.* ülekohtune; kahjustav, kahjulik; laimav, solvav, auhaavav

injury ['indʒ(ə)ri] *s.* ülekohus; kahjustus; vigastus, *med. ka* trauma; auhaavamine, solvang ◇ **to suffer severe -ies** raskesti vigastada saama

injustice [in'dʒʌstis] *s.* õiglusetus, ülekohus ◇ **to do smb. an** ~ kellelegi ülekohut tegema, kedagi ebaõiglaselt hindama

ink [iŋk] **1.** *s.* tint; tušš; trükimust, -värv; **2.** *v. t.* tindiga (*jooni*) märkima; tindiga (*või* tušiga, trükimustaga) määrima ◇ **China** (*or* **India, Indian**) ~ must tušš; **printer's** ~ trükimust, -värv; **to** ~ **in, to** ~ **over** (*pliiatsiga tõmmatud jooni*) tindiga (*või* tušiga) üle joonistama

ink-bag ['iŋkbæg] *s. zool.* (*seepia*) tindipaun

ink-bottle ['iŋkbɔtl] *s.* tindipudel

inker ['iŋkə] *s. trük.* värvitela

Inkerman ['iŋkəmən] *pn.*

ink-horn ['iŋkhɔ:n] *s.* tindisarv, (*varemalt tarvitusel olnud*) kantav tindipott ◇ ~ **term** *van.* raamatulik sõna

inkling ['iŋkliŋ] *s.* vihje, märguanne; **aim,** aim(d)us

ink-pad ['iŋkpæd] *s.* templipadi

ink-pot ['iŋkpɔt] *s.* tindipott

ink-slinger ['iŋksliŋə] *s. Am. fam.* «tindinina», kantseleiametnik; (elukutseline) sulemees, ajakirjanik

inkstand ['iŋkstænd] *s.* tindipotialus, kirjutuslauagarnituur

ink-well ['iŋkwel] *s.* (*puldis või lauas asetsev*) tindipott

inky ['iŋki] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** tindine; tintmust

inlaid ['inleid] *vt.* **inlay**

inland ['inlənd] **1.** *s.* sisemaa; **2.** *a.* sisemaine, sisemaa-, sisevee-, sise-; **3.** [in'lænd] *adv.* sisemaal, sisemaa pool(e) ◇ ~ **fishing** siseveekalastus; ~ **navigation** siseveelaevandus, -sõit; ~ **revenue** sisetulud, riigimaksud ning lõivud; ~ **sea** sisemeri; ~ **trade** sisekaubandus

inlander ['inləndə] *s.* sisemaalane, sisemaaelanik

in-law ['inlɔ:] *s. fam.* lang, hõim(lane), sugulane abikaasa kaudu (*tarvit. peam. pl-is*); *vrd.* **father-, mother-, brother-, sister-** ~

inlay **1.** ['in'lei] *v. t.* (*pret. & p. p.* **-laid** [-'leid]) sisestama, inkrusteerima (*millessegi* **in**); inkrustatsiooniga (*ka* tahveldisega, parketiga) katma, tahveldama (*mille-*

gagi **with**); (*pilti*) aluskartongisse lõigatud avausse kinnitama; **2.** ['inlei] *s.* inkrustatsioon; *ka* mosaiigi- *või* parketitöö

inlet ['inlet] *s.* (väike) laht, abajas; merekäär; sisselaskmine, -lase, -laskeava; sissepandud tükk; *atrib.* sisselaske-

inly ['inli] *adv. poeet.* sisemiselt, seesmiselt, südames

inlying ['inlaiiŋ] *a.* seesasetsev, seesolev, seesmine

inmate ['inmeit] *s.* (*maja*) elanik; (*vanglas, haiglas*) seesolija, -asuja **(of)**

inmost ['inmoust, -məst] *a.* sisim, kõige sisemisem *e.* seesmisem; peidetuim, varjatuim, salajasim

inn [in] *s.* kõrts; võõrastemaja ◇ **the I-s of Court** Inglise (kõrgemate) advokaatide kutseühingud Londonis (*arvult neli*: **the Inner Temple, the Middle Temple, Lincoln's I-, Gray's I-**)

innards ['inədz] *s. pl. fam.* sisikond (= **inwards**); *piltl.* sisevärk

innate [i'neit, 'ineit] *a.* sisse- *e.* kaasasündinud, sünnipärane, loomupärane

innavigable [i(n)'nævigəbl] *a.* mittelaevatatav, laevatamatu, navigatsioonikõlbmatu

inner ['inə] **1.** *a.* sisemine, seesmine, sise-; **2.** *s.* (*märklaua*) sisemine ring ◇ ~ **harbour** sisesadam; **the** ~ **man** seesmine inimene, inimese sisemaailm, seesmine mina; *humor.* kõht; ~ **sole** = **insole**; ~ **tube** sisekumm, õhukumm, lohv

innermost ['inəmoust] = **inmost**

innervate ['inə:veit, i'nə:-] *v. t. füsiol.* innerveerima

innervation [inə:'veiʃ(ə)n] *s. füsiol.* innervatsioon (*elundite ja kudede varustatus närvidega*)

Innes(s) ['inis] *pn.*

innings ['iniŋz] *s.* (*pl.* ~; *Am. sg.* **inning**) *sport* (punktilöömisvõimalusega) mänguaeg; *piltl.* soodsad võimalused; (*erakonna*) võimulolemine ◇ **he has his** ~ «tema nisu õitseb», tema aeg on tulnud

innkeeper ['inki:pə] *s.* kõrtsi- *või* võõrastemajapidaja

innocence ['inəsns] *s.* süütus; lihtsameelsus

innocent ['inəsnt] **1.** *a.* süütu (*milleski* **of**); kahjutu, ohutu; pahaaimamatu; lihtsameelne; **2.** *s.* süütu (isik), süütu kannataja; kohtlane (isik), tobu ◇ **he is** ~ **of humour** tal puudub huumorimeel

innocuous [i'nɔkjuəs] *a.* kahjutu, ohutu

innominate [i'nɔminit] *a. haruld.* nimetu ◇ ~ **bone** *anat.* vaagnaluu

innovate ['inoveit] *v. i.* uuendama, uutma

innovation [ino'veiʃ(ə)n] *s.* uuendus, uude, novaatorlus

innovative ['inoveitiv] = **innovatory**

innovator ['inoveitə] *s.* uuendaja, uutja, novaator

innovatory ['inoveitəri] *a.* uuenduslik, uutlik, novaatorlik

innoxious [i'nɔkʃəs] *a.* kahjutu, (*tervist, moraali*) mittekahjustav

innuendo [inju(:)'endou] **1.** *s.* (*pl.* **-oes**) mõistaandmine, vihje; **2.** *v. i. & t.* mõistu (*või* vihjamisi) rääkima; mõista andma, vihjama

innumerable [i'nju:m(ə)rəbl] *a.* **(-bly)** loendamatu, lugematu, arvutu

inobservance [inəb'zə:v(ə)ns] *s.* (*kombe, tava jms.*) mittetäitmine, mittepidamine **(of)**; tähele panemata jätmine

inoculate [i'nɔkjuleit] *v. t.* **(-lable, -tor)** (kaitse)pookima, süstima, inokuleerima **(with)**; (*haigust*) külge pookima **(on, into)**; *aiand.* silmastama, pungastama, okuleerima

inoculation [inɔkju'leiʃ(ə)n] *s.* (kaitse)pooge, pookimine, kaitsesüstimine, inokulatsioon; *aiand.* silmastamine, pungastamine, okuleerimine

inodorous [in'oudərəs] *a.* lõhnatu

inoffensive [ino'fensiv] *a.* kahjutu, süütu; pahakspandamatu

inoperable [in'ɔpərəbl] *a. med.* mitteopereeritav, opereerimatu

inoperative [in'ɔp(ə)rətiv] *a.* mõjutu, mittemõjuv; mittemaksev, -kehtiv, kehtetu

inopportune [in'ɔpətju:n] *a.* eba- *e.* mittekohane; mitteõigeaegne, ajakohatu, sobimatu

inordinate [i'nɔ:dinit] *a.* ülemäärane, liialdane; peetamatu; korrapäratu, ebakorrapärane

inorganic [inɔ:'gænik] *a.* mitteorgaaniline, anorgaaniline ◇ ~ **chemistry** anorgaaniline keemia

in-patient ['inpeiʃ(ə)nt] *s.* haiglas ravitav haige, statsionaarne patsient

input ['input] *s. tehn.* sisend; sisestus; (sisse)toide, sissejuhitav materjal *või* energia; *vrd.* **output** ◇ **~ language** sisendkeel (*informatsiooni sisestuseks kasutatav keel*)

inquest ['inkwest, 'iŋ-] *s.* (kohtulik) uurimine, eeluurimine, juurdlus; *er.* uurimiskohtupidamine vägivaldse surma puhul (= **coroner's ~**)

inquietude [in'kwaiitju:d] *s.* rahutus

inquire, en- [in'kwaiə] *v. i. & t.* (järele) uurima **(into)**; teateid koguma (*kelleltki* **of**; *millegi kohta* **about**); pärima, küsitlema, küsima ◇ **to ~ one's way** teed küsima; **to ~ after smb.** kellegi tervise (*või* käekäigu) kohta teateid küsima; **to ~ for** (*or* **after**) **smth.** midagi taga nõudma *või* saada tahtma

inquiring [in'kwaiəriŋ] *a.* (järele)uuriv, küsitlev, küsiv; teadmishimuline ◇ **~ look** küsiv ilme

inquiry, en- [in'kwaiəri, *Am. ka* 'iŋkwiri, 'eŋk-] *s.* (järele)pärimine, (-)uurimine, küsitlemine, küsitlus, küsimus, päring ◇ **to make -ies** järele pärima (*millegi või kellegi kohta* **about**; *kelleltki* **of**); **on ~** järelepärimisel; **~ agent** eradetektiiv; **~ office** teadetebüroo

inquisition [inkwi'ziʃ(ə)n] *s.* uurimine, (ametlik) järelepärimine; **(the I-)** inkvisitsioon

inquisitive [in'kwizitiv] *a.* teadmishimuline, uudishimulik, küsitlev, päriv

inquisitor [in'kwizitə] *s.* (ametlik) järelepärija *või* uurija; inkvisiitor, inkvisitsioonikohtunik

inquisitorial [inkwizi'tɔ:riəl] *a.* **(-lly)** inkvisiitorlik, järelenuhkiv

inroad ['inroud] *s.* röövretk; sissetung

inrush ['inrʌʃ] *s.* (äkiline) sissevool; sissetung, -murre

I.N.S. ['aien'es] *lüh.* = **International News Service**

insalivate [in'sæliveit] *v. t. füsiol.* süljestama, (*mälumisel toitu*) süljega segama

insalubrious [insə'l(j)u:briəs] *a.* eba- *e.* mittetervislik

insane [in'sein] *a.* **(-er, -est)** vaimuhaige, vaimselt ebanormaalne, hullumeelne

insanitary [in'sænit(ə)ri] *a.* ebasanitaarne, tervishoiuvastane, ebatervislik

insanity [in'sæniti] *s.* vaimuhaigus, vaimne ebanormaalsus, hullumeelsus

insatiable [in'seiʃəbl] *a.* **(-bly)** täitmatu, küllastamatu, rahuldamatu; täitmatult ahne (*millegi peale* **of**)

insatiate [in'seiʃiit] *a.* täitmatu, rahuldamatu

inscribe [in'skraib] *v. t.* **(-bable)** sisse (*või* peale) kirjutama **(in, on)**; pealiskirjaga varustama **(with)**; (pealiskirjaga) pühendama **(to)**; *mat.* sisse joonestama *või* mahutama; *maj.* nimelisi aktsiaid välja andma ◇ **-ed circle** *mat.* siseringjoon; **-ed stock** *maj.* nimeliselt registreeritud aktsiad

inscription [in'skripʃ(ə)n] *s.* sisse- *või* pealekirjutus; pealdis, pealiskiri, pealkiri; (lühike) pühendus; raidkiri, inskriptsioon; (*nime*) sissekanne

inscrutability [inskru:tə'biliti] *s.* läbitungimatus, mõistetamatus, mittemõistetavus, salapärasus, mõistatuslikkus

inscrutable [in'skru:təbl] *a.* **(-bly)** läbitungimatu, mõistetamatu, mittemõistetav, salapärane, mõistatuslik

insect ['insekt] *s.* putukas, insekt

insecticide [in'sektisaid] *s.* putukamürk, insektitsiid

insectivore [in'sektivɔ:] *s. zool.* putuktoiduline (loom), insektivoor

insectivorous [insek'tivərəs] *a. zool.* putuktoiduline, putukasöödja

insecure [insi'kjuə] *a.* **(-est)** ebakindel, kindlusetu, ebaturvaline, julgeolekuta, ohtlik

insecurity [insi'kjuəriti] *s.* ebakindlus, kindlusetus, ebaturvalisus, julgeoleku puudumine, ohtlikkus

inseminate [in'semineit] *v. t.* seemendama (*ka piltl.*)

insemination [insemi'neiʃ(ə)n] *s.* seemendamine, seemendus ◇ **artificial ~** *põll.* kunstlik seemendus

insensate [in'sensit] *a.* tundlikkuseta, tundetu, tuim; tönts, rumal

insensibility [insensi'biliti] *s.* tundlikkusetus, ebatundelisus; teadvusetus

insensible [in'sensibl] *a.* märgatamatu, märkamatu, mittemärgatav; meelemärkusetu; teadvusetu; mitteteadlik (*millestki* **of**); tundlikkuseta; tundetu, ebatundeline, mittetundlik (*millegi vastu* **to**)

insensibly [in'sensibli] *adv.* märkamatult, mittemärgatavalt, vähehaaval

insensitive [in'sensitiv] *a.* tundlikkuseta, tundetu, tuim (*millegi vastu* **to**)

insentient [in'senʃiənt] *a.* tundetu, elutu

inseparable [in'sep(ə)rəbl] *a.* **(-bly)** mittelahutatav, lahutamatu

insert **1.** [in'sə:t] *v. t.* sisse panema *või* pistma, vahele panema *või* paigutama **(in, into, between)**; **2.** ['insə:t] *s.* vahelepaigutatud asi; *tehn.* sisse- *või* vahelepandav detail

insertion [in'sə:ʃ(ə)n] *s.* sisse- *või* vahelepanek; sisse- *või* vahelepaigutatud asi; (*ajalehele*) vahelepaigutatud reklaamleht *või* -brošüür, inseraat; vahepits

inset ['inset] **1.** *s.* vahelepaigutatud asi; vaheleht (*raamatus*), vahelepandav lisa; vahetükk (*rõival*); *geol.* hajutera, (*er. porfüüri*) fenokrüst; (vee)tõusu algus; **2.** [in'set] *v. t.* (*pret. & p. p. ~ or* **-tted**) sisse (*või* vahele) panema *või* paigutama

inshore ['in'ʃɔ:] **1.** *a.* kaldalähedane; **2.** *adv.* kalda ligidal(e), maa pool(e)

inside ['in'said] **1.** *s.* sisemus, sisekülg, -pool; sisu; *haril. pl.* sisikond; *Am. sl. ka* = **~ information**; **2.** *a.* sisemine, seesmine, sise-; seespoolne; **3.** *adv.* seespool, sees; sissepoole, sisse; **4.** *prep.* sees, -s; sisse, -sse ◇ **~ out** pahupidi; **~ of a week** vähem kui nädala jooksul; **~ information, *Am. sl. ka* ~ dope** siseinformatsioon, teated otsesest allikast; **~ track** *sport* siserada

inside-dopester ['insaid'doupstə] *s. Am. sl.* asjasse pühendatu, siseinformatsiooni omaja *või* jagaja, *er. sport* asjatundlik nõuandja kihlvedude alal

insider ['in'saidə] *s.* (*organisatsiooni*) liige; asjalähedane, asjasse pühendatud isik

insidious [in'sidiəs] *a.* salaja urgitsev, salakaval, kurikaval, reetlik

insight ['insait] *s.* pilguheitmine (*millessegi* **into**); arusaamine, taip, taipamine; *er. Am.* intuitsioon

insignia [in'signiə] *s. pl.* insiigniad, (sümboolsed) ameti- *või* tiitlitunnused ◇ **~ of grade** (*or* **rank**) *mil.* eraldusmärgid

insignificance [insig'nifikəns], **-ncy** [-nsi] *s.* tähtsusetus; tähendusetus

insignificant [insig'nifikənt] *a.* tähtsusetu; tähenduseta

insincere [insin'siə] *a.* ebasiiras, mitteavameelne, avameelsuseta, võlts

insincerity [insin'seriti] *s.* ebasiirus, mitteavameelsus, avameelsusetus

insinuate [in'sinjueit] *v. t.* **(-uable, -tor)** kavalasti sisse tooma *või* poetama **(into)**; meelitavalt sokutama; pahatahtlikult (*või* halvustavalt) vihjama, kaudselt laimama, insinueerima ◇ **to ~ oneself** meelituste abil lähenema *või* soosingut võitma **(into smb.'s favour)**

insinuation [insinju'eiʃ(ə)n] *s.* kaval sissetoomine *või* -poetamine; meelitav sokutamine, meelituste abil lähenemine; pahatahtlik (*või* halvustav) vihje, kaudne laim, insinueering, insinuatsioon

insipid [in'sipid] *a.* maotu, maitsetu, lääge, imal; tuim, elutu

insipidity [insi'piditi] *s.* maotus, maitsetus, läägus, imalus; tuimus, elutus

insist [in'sist] *v. i. & t.* rõhutama, toonitama (*midagi* **upon, on**; *et* **that**); peale käima, kindlalt nõudma (*midagi* **upon, on**; *et* **that**) ◇ **I ~ on going** jään selle juurde, et lähen; **I ~ on his going** nõuan kindlalt (*või* tungivalt), et ta läheks

insistence [in'sist(ə)ns], **-ncy** [-nsi] *s.* rõhutamine, toonitamine; pealekäimine, kindel nõudmine; tungivus, püsivus

insistent [in'sist(ə)nt] *a.* rõhutatud, toonitatud; pealekäiv; tungiv, püsiv

Inskip ['inskip] *pn.*

insnare [in'snɛə] = **ensnare**

insobriety [inso'braiəti] *s.* kainusetus, ebakainus; mõõdukusetus, mõõtupidamatus

insofar [insə'fɑ:(r)] *er. Am.* = **in so far** (*vt.* **far**)

insolation [inso'leiʃ(ə)n] *s.* päikesekiiritus, insolatsioon (*er. med.*)

insole ['insoul] *s.* vahetald, pinsol; sisetald

insolence ['insələns] *s.* ülbus, jultumus, häbematus

insolent ['insələnt] *a.* ülbe, jultunud, häbematu

insolubility [insolju'biliti] *s.* mittesulatatavus, sulatamatus; mittelahustatavus, lahustamatus; mittelahendatavus, lahendamatus

insoluble [in'sɔljubl] *a.* mittesulatatav, sula-

tamatu; mittelahustatav, lahustamatu; mittelahendatav, lahendamatu

insolvency [in'sɔlv(ə)nsi] *s.* maksejõuetus

insolvent [in'sɔlv(ə)nt] **1.** *a.* maksejõuetu; **2.** *s.* maksejõuetu (isik)

insomnia [in'sɔmniə] *s.* unetus, unetaolek

insomuch [insou'mʌtʃ] *adv.* niivõrd, niivõrra ◇ **~ that** niivõrd, et...

insouciance [in'su:siəns] *s. pr.* muretus, hooletus

insouciant [in'su:siənt] *a. pr.* muretu, hooletu

inspan [in'spæn] *v. t. & i.* **(-nn-)** *L.-Aafr.* ette rakendama, rakkesse panema (*er. härgi*)

inspect [in'spekt] *v. t.* üle (*või* järele) vaatama; (lähemalt) vaatlema, kontrollima; (ametlikku) ülevaatust toimetama, inspitseerima, inspekteerima

inspection [in'spekʃ(ə)n] *s.* üle- *või* järelevaatamine; (lähem) vaatlus, kontroll; (ametlik) ülevaatus, inspektsioon ◇ **on ~ the document proved to be a forgery** lähemal vaatlusel osutus dokument võltsinguks; **tour of ~ (*or* ~ tour)** inspektsioonireis

inspector [in'spektə] *s.* üle- *või* järelevaataja; järelevalveametnik, inspektor; politseiinspektor (= **police ~**)

inspiration [inspi'reiʃ(ə)n] *s.* sissehingamine; sisendus, mõtteilmutus, (loominguline) innustus, inspiratsioon

inspirator ['inspireitə] *s. tehn.* sissehingamisaparaat, inhalaator

inspire [in'spaiə] *v. t.* **(-rable)** sisse hingama; (*mõtet*) sisendama (*kellelegi* **into, in**), (loominguliselt) innustama, inspireerima; tiivustama (*millegagi* **with**) ◇ **-ed article** mõjuka isiku poolt sisendatud (ajalehe)kirjutis

inspirit [in'spirit] *v. t.* elustama, virgutama (*millekski* **to**; *midagi tegema* **to do**)

inspissate [in'spiseit] *v. t. & i.* tihendama, paksustama, pahutama; tihenduma, paksustuma, pahtuma

inspissation [inspi'seiʃ(ə)n] *s.* tihendus, paksustus, pahutus

inst. *lüh.* = **instant**

instability [instə'biliti] *s.* püsikindlusetus, ebastabiilsus, ebakindlus, muutlikkus

install [in'stɔ:l] *v. t.* sisse (*või* kohale, ametisse) seadma (*kuhugi* **in**); paigaldama; *tehn.* sisse seadma, installeerima, monteerima (*kuhugi* **in**)

installation [instɔ:'leiʃ(ə)n] *s.* sisse (*või* kohale-, ametisse) seadmine; paigaldamine, paigaldus; *tehn.* ülesseadmine, installeerimine, installatsioon, monteerimine; (sisse)seade, seadmestik; *Am. mil.* sõjaväebaas, -laager ◇ **lighting ~** valgustusseadmestik; **power ~** jõuseade

instalment, *Am. ka* **-llm-** [in'stɔ:lmənt] *s.* osamaks; (*raamatu*) anne, osa, vihk; *haruld.* installeerimine, monteerimine (= *eelm.*) ◇ **to pay in** (*or* **by**) **~s** osakaupa maksma; **to buy (sell) on the ~ plan** (*or* **system**) järelmaksuga ostma (müüma); **the book will appear in five ~ s** raamat ilmub viies andes (*või* vihus)

instance ['instəns] **1.** *s.* näide; juht, juhtum; (tungiv) palve; (kohtu)aste, instants; **2.** *v. t.* **(-ceable)** näitena esitama; näiteks olema ◇ **for ~** näiteks; **at the ~ of** (*kellegi*) palvel, nõudel; **an isolated ~** üksikjuhtum; **in the first ~** kõigepealt, esiteks; **a court of the first ~** esimese astme kohus

instancy ['instənsi] *s.* pakilisus, tungivus, edasilükkamatus

instant ['instənt] **1.** *a.* pakiline, kiire; silmapilkne, jalamaidne; kohene, otse eelseisev; (*lüh.* **inst.**) käesolev, jooksev (*kuu kohta*); **2.** *s.* hetk, silmapilk, moment ◇ **~ coffee** (otsekohe) lahustuv kohv; **on the 5th ~** selle kuu 5-ndal päeval; **in an ~** silmapilk, peatselt; **on the ~** otsekohe, jalamaid, silmapilk; **come this ~!** tule otsekohe!; **he left the room the ~ I entered** ta lahkus toast, niipea kui ma sisse astusin

instantané [æ:ŋstɑ:ŋ'tɑ:nei] *s. pr.* momentvõte, hetkvõte; *piltl.* mõnerealine kirjeldus

instantaneous [inst(ə)n'teiniəs] *a.* hetkeline, silmapilkne, momentaanne

instanter [in'stæntə] *adv. haril. nalj.* = *järgm.*

instantly ['inst(ə)ntli] *adv.* silmapilkselt, otsekohe, jalamaid, sedamaid

instead [in'sted] *adv.* selle asemel, see-eest ◇ **~ of** (*millegi, kellegi*) asemel; **if you cannot go, let me go ~** kui sina ei saa minna, las mina lähen sinu asemel *või* eest; **~ of going home, Tom went to the cinema** selle asemel, et koju minna, läks Tom kinno

instep ['instep] *s.* pöiaselg, jalaselg; pöiaselga kattev saapa (*või* suka) osa ◇ **~-raiser** ortopeediline (sissepandav) tald (*lamppõia puhul*)

instigate ['instigeit] *v. t.* **(-gable)** õhutama, kihutama, ässitama, ajendama (*millelegi* **to**; *midagi tegema* **to do**)

instigation [insti'geiʃ(ə)n] *s.* õhutus, kihutus, ässitus, ajendus

instigator ['instigeitə] *s.* õhutaja, kihutaja, ässitaja, ajendaja ◇ **~ of war** sõjaõhutaja

instil(l) [in'stil] *v. t.* **(-ll-)** (sisse) tilgutama, *med.* instilleerima; vähehaaval sisendama (**into**)

instillation [insti'leiʃ(ə)n], **instilment** [in'stilmənt] *s.* (sisse)tilgutamine, *med.* instillatsioon; vähehaaval sisendamine

instinct I ['instiŋkt] *s.* loomusund, vaist, instinkt

instinct II [in'stiŋkt] *pred. a. lit.* täidetud, küllastatud (*millegagi* **with**) ◇ **~ with beauty** iluküllane

instinctive [in'stiŋktiv] *a.* loomusunniline, vaistlik, vaistuline, instinktiivne

institute ['institju:t] **1.** *v. t.* **(-table, -tor)** asutama, sisse seadma, ellu kutsuma; (kohale) määrama **(to, into)**; **2.** *s.* (õppe- *või* uurimis)asutus, instituut; *pl. jur.* seadlused, kogu juriidilisi norme

institution [insti'tju:ʃ(ə)n] *s.* asutamine, sisseseadmine, ellukutsumine; (ühiskondlik) asutus, instituut; seadlus, korraldus, institutsioon; *fam.* ühiskondlik tava, kindlakskujunenud harjumus

institutional [insti'tju:ʃən(ə)l] *a.* asutuslik, asutus(e)-; institutsiooniks organiseeritud

institutionalize [insti'tju:ʃ(ə)nəlaiz] *v. t.* institutsiooniks organiseerima, (ühiskondlikuks) asutuseks muutma; *fam.* hoolekandeasutusse paigutama

instruct [in'strʌkt] *v. t.* õpetama, juhendama, instrueerima (**in**); juhtnööre andma (*millegi tegemiseks* **to do**); teadustama, teatama (*et* **that**)

instruction [in'strʌkʃ(ə)n] *s.* õpetus, juhendus, juhend; käsk (*arvuti töö juhtimiseks*); *er. pl.* juhtnöörid, eeskirjad, instruktsioonid ◇ **logical ~** loogikakäsk (*käsk loogikateheteks*); **~ counter** käsuloendur (*arvutis*)

instructive [in'strʌktiv] *a.* õpetlik, juhendav, instruktiivne

instructor [in'strʌktə] *s.* õpetaja, juhendaja, instruktor; *Am.* kolledži õppejõud (*professorist alam ametiaste*)

instructress [in'strʌktris] *s.* õpetajanna, naisõpetaja, -instruktor

instrument ['instrumənt] **1.** *s.* (töö)riist, instrument; aparaat, seadis; *piltl.* vahend; muusikariist, pill (= **musical ~**); (juriidiline) dokument, akt; **2.** *v. t.* [-ment] *muus.* instrumenteerima, orkestreerima; *tehn.* instrumentidega (*või* aparatuuriga) varustama, seadistama; *jur.* (*dokumenti*) koostama ◇ **~ board** (*or* **panel**) *tehn.* armatuurlaud; **~ landing** *av.* pimesimaandumine, maandumine aparaatide abil

instrumental [instru'ment(ə)l] *a.* **(-lly)** kaasaaitav, abistav, kasulik (*milleski* **in**; *millekski* **to**; *millegi teostamist* **in doing**); instrumentaalne, instrumentaal-; (töö)riista- ◇ **to be ~ in** (*millekski*) kaasa aitama; (*millegi teostamist*) otsustavalt vahendama; **~ case** *lgv.* instrumentaal; **~ music** instrumentaalmuusika, pillimuusika

instrumentalist [instru'mentəlist] *s. muus.* instrumentalist, pillimängija

instrumentality [instrumen'tæliti] *s.* kaasaaitavus, vahendus ◇ **by the ~ of** (*millegi, kellegi*) vahendusel, vahetalitusel, kaasaaitamisel, abil

instrumentation [instrumen'teiʃ(ə)n] *s. muus.* instrumentatsioon, instrumenteering, orkestratsioon, orkestreering, *tehn.* instrumentidega (*või* aparatuuriga) varustamine, seadistamine

insubordinate [insə'bɔ:dinit] *a.* sõnakuulmatu, (ülemusele) vastuhakkav

insubordination ['insəbɔ:di'neiʃ(ə)n] *s.* sõnakuulmatus, (ülemusele) vastuhakkamine, vastuhakk

insubstantial [insəb'stænʃ(ə)l] *a.* ebaaineline, -materiaalne; *vrd.* **unsubstantial**

insufferable [in'sʌf(ə)rəbl] *a.* talumatu, mittekannatatav, väljakannatamatu

insufficiency [ins(ə)'fiʃ(ə)nsi] *s.* piisamatus, küündimatus, mittejätkuvus, puudulikkus, insufitsientsus ◇ **~ of the heart** südamepuudulikkus, -insufitsientsus

insufficient [ins(ə)'fiʃ(ə)nt] *a.* piisamatu,

küündimatu, mittejätkuv, eba- *e.* mittekülladane, puudulik, insufitsientne

insufflate ['insʌfleit] *v. t.* **(-tor)** sisse puhuma (*er. tehn., med.*)

insular ['insjulə] *a.* saareline, saare-; saarlaslik; *piltl.* kitsarinnaline, ühekülgne

insularism ['insjulərizm], **insularity** [insju'læriti] *s.* saarelisus; saarlaslikkus; *piltl.* kitsarinnalisus, ühekülgsus

insulate ['insjuleit] *v. t.* saareks tegema; (*ümbruskonnast*) eraldama; *tehn., er. el.* isoleerima; *vrd.* **isolate** ◇ **-ting tape** *el.* isoleerpael

insulation [insju'lei∫(ə)n] *s.* eraldamine, eraldus; eraldatus; *tehn., er. el.* isoleerimine, isolatsioon; isoleeraine; *vrd.* **isolation** ◇ **~ covering** isoleerkiht; **~ resistance** *el.* isolatsioonitakistus

insulator ['insjuleitə] *s. tehn., er. el.* isolaator ◇ **~ chain** (*or* **string**) *el.* kettisolaator

insulin ['insjulin] *s. füsiol., farm.* insuliin

insult 1. ['insʌlt] *s.* solvus, solvang, (au)haavamine; **2.** [in'sʌlt] *v. t.* solvama, haavutama, (au) haavama

insuperability [insju:p(ə)rə'biliti] *s.* mitteületatavus, ületamatus; ülepääs(e)matus

insuperable [in'sju:p(ə)rəbl] *a.* **(-bly)** mitteületatav, ületamatu; ülepääs(e)matu

insupportable [insə'pɔ:təbl] *a.* **(-bly)** talumatu, väljakannatamatu

insurance [in'∫uərəns] *s.* kindlustus; kindlustusmaks(e); kindlustuspreemia, -summa ◇ **fire ~** tulekindlustus; **life ~** (*or* **assurance**) elukindlustus; **social ~** sotsiaalkindlustus; **~ company** kindlustusselts; **~ policy** kindlustuspoliis, -tunnistus

insurant [in'∫uərənt] *s.* kindlustusevõtja, kindlustatu

insure [in'∫uə] *v. t.* **(-rable)** kindlustama (*millegi vastu* **against**)

insurgent [in'sə:dʒ(ə)nt] **1.** *a.* ülestõusnud, (relvastatult) vastuhakkav, mässuline; **2.** *s.* ülestõusnu, (relvastatud) vastuhakkaja, insurgent

insurmountable [insə(:)'mauntəbl] *a.* **(-bly)** ülepääs(e)matu; mitteületatav, ületamatu

insurrection [insə'rek∫(ə)n] *s.* ülestõus, (relvastatud) vastuhakk, -hakkamine, insurrektsioon

insusceptible [insə'septibl] *a.* **(-bly)** mittevastuvõtlik (*millelegi* **to**)

intact [in'tækt] *a.* puutumatu, terve, rikkumatu

intaglio [in'tæliou, -'tɑ:-] *s.* intaljo (*graveeritud kujutistega vääriskivi*) ◇ **~ printing** sügavtrükk

intake ['inteik] *s.* sissevõtt, -võtmine, -võetu; sissetõmme, -haare; sissevõetud hulk (*midagi, kedagi* **of**); sisselase, -laskmine; sisselaskeava *või* -toru; *mäend.* õhušaht; (*toru*) kitsendus; (*kudumisel*) sisse- *või* kokkuvõtmine, kahandus; ülesharitud nõmme- *või* rabatükk

intangibility [intændʒi'biliti] *s.* puudutamatus, kombitamatus; raskesti taibatavus

intangible [in'tændʒibl] *a.* **(-bly)** puudutamatu, kombitamatu; raskesti taibatav

intarsia [in'tɑ:siə], **-sio** [-siou] *s. kunst* intarsia, puumosaiik

integer ['intidʒə] *s. mat.* täisarv; tervik

integral ['intigr(ə)l] **1.** *a.* **(-lly)** terviklik; (tervikusse) lahutamatult kuuluv, oluline (*millekski* **to**); *mat.* täisarvuline; integraalne, integraal-; **2.** *s. mat.* integraal ◇ **~ calculus** *mat.* integraalarvutus; **an ~ part of** (*millegi*) lahutamatu osa

integrant ['intigrənt] *a.* integreeriv, tervikusse (tingimata) kuuluv, olulist osa moodustav; *ka* = **integral**

integrate ['intigreit] *v. t. & i.* **(-rable, -tor)** tervikut moodustama, täiendama; tervikuks ühendama *või* liitma, sisse lülitama **(into)**; integreerima (*ka mat.*) ◇ **-ed circuit** integraallülitus

integration [inti'grei∫(ə)n] *s.* terviku moodustamine; integreerimine, integratsioon (*ka mat.*) ◇ **economic ~** majandusintegratsioon; **racial ~** *pol.* rassilise diskriminatsiooni kaotamine

integrity [in'tegriti] *s.* terviklus, terviklikkus, täielikkus; puutumatus, rikkumatus; ausameelsus, ausus; *mat.* täisarvulisus ◇ **a man of ~** laitmatult aus mees

integument [in'tegjumənt] *s.* (välis)kate, nahk(kate), kest; *anat., bot.* integument

intellect ['intilekt] *s.* mõtlemisvõime, mõistus, aru, intellekt; silmapaistva intellektiga isik

intellection [inti'lek∫ən] *s.* mõtlemine, mõistmine, intellektuaalne toimus

intellectual [inti'lektjuəl] **1.** *a.* **(-lly)** mõtlemisvõimeline; mõistuslik, mõistuspärane, intellektuaalne; **2.** *s.* arenenud mõistusega isik, haritlane, intelligent ◇ **the ~s** haritlaskond, intelligents; *vrd.* **intelligentsia**

intellectualism [inti'lektjuəlizm] *s.* intellektualism

intellectuality [intilektju'æliti] *s.* intellektuaalsus, mõistuslikkus, mõistuspärasus

intelligence [in'telidʒ(ə)ns] *s.* arukus, taip, taibukus, intelligents(us); teade, informatsioon; *mil.* luure; ◇ **~ department** (*or* **service**) *mil.* luureosakond, -teenistus; **~ office** teadetebüroo; **~ quotient** (*lüh.* **I.Q.**) intelligentsijagatis, -kvotsient, -kvoot; **~ test** *psühh.* intelligentsustest, arukustest

intelligencer [in'telidʒ(ə)nsə] *s.* (sala)teadete hankija, salakuulaja, -agent

intelligent [in'telidʒ(ə)nt] *a.* arukas, taibukas, intelligentne

intelligentsia, -tzia [inteli'dʒentsiə] *s.* iseseisvalt mõtlev (*er. endine vene*) haritlaskond, intelligents

intelligibility [intelidʒi'biliti] *s.* arusaadavus, mõistetavus

intelligible [in'telidʒibl] *a.* **(-bly)** arusaadav, mõistetav (*kellelegi* **to**)

intemperance [in'temp(ə)r(ə)ns] *s.* mõõdukusetus, ebamõõdukus; ohjeldamatus; (liig)joomine, joomahimu

intemperate [in'temp(ə)rit] *a.* mõõdukusetu, ebamõõdukas; ohjeldamatu; liigjoomisele kalduv

intend [in'tend] *v. t.* kavatsema; plaanitsema, määrama, mõtlema, ette nägema (*millekski, kellelegi* **for**); mõtlema, tähendama (*millegagi* **by**) ◇ **I ~ to leave** (*or* **leaving**) **tomorrow for Moscow** ma kavatsen (*või* mõtlen) homme Moskvasse sõita; **I did not ~ him to come so early** ma ei mõelnud (*või* tahtnud), et ta nii vara tuleks; **this is ~ed for you** see on mõeldud teile *või* teie jaoks; **what do you ~ by this?** mida te tahate sellega öelda?, mida see peab tähendama?; *vrd. ka* **intended**

intendant [in'tendənt] *s. aj.* ülevaataja, valitseja, haldur (*mitte-Inglise ametitiitlina*)

intended [in'tendid] **1.** *a.* kavatsetud, mõeldud; meelega tehtud; tulevane; **2.** *s. fam.* (*kellegi*) tulevane (naine *või* mees)

intense [in'tens] *a.* **(-ser, -sest)** pingne, pingeline, intensiivne; jõuline, tugev; tundeküllane; *fot.* tihe (*negatiivi kohta*)

intensification [intensifi'kei∫(ə)n] *s.* intensiivistamine, intensiivistus; *fot.* kõvendamine, tihendamine

intensify [in'tensifai] *v. t. & i.* pingsamaks (*või* jõulisemaks) tegema, intensiivistama; süvendama; intensiivistuma; *fot.* kõvendama, tihendama

intension [in'ten∫(ə)n] *s. haruld.* pinge, pingsus, pingelisus, intensioon; (tahte)pingutus

intensity [in'tensiti] *s.* pingsus, pingelisus, jõulisus, tugevus, intensiivsus

intensive [in'tensiv] *a.* pingne, pingeline, kogu jõudu rakendav; tõhus, tootlik, intensiivne; *lgv.* intensiivsus-, kõvendav, kõvendus-, ◇ **~ agriculture** intensiivne maaviljelus; **~ care** *med.* intensiivravi; **~ word** kõvendussõna

intent [in'tent] **1.** *s.* kavatsus; *jur.* tahtlus; **2.** *a.* pinev, kiindunud, süvenenud; kõigest hingest ihaldav, ihu ja hingega juuresolev, andunud (*millelegi* **on**) ◇ **to shoot with ~ to kill** tulistama kavatsusega (*jur.* tahtlusega) tappa; **with evil** (*or* **malicious**) **~** pahatahtlikult, kuritahtlikult; **to all ~s and purposes** niisama hästi kui, tegelikult, peaaegu; **to be ~ on one's work** oma töösse kogu tähelepanuga süvenenud olema; **to be ~ on doing** kõigest väest teha püüdma

intention [in'ten∫(ə)n] *s.* kavatsus; tahtmine, tahe; eesmärk ◇ **without ~** ettekavatsematult, tahtmatult; **healing by first (second) ~** *med.* haava kinnikasvamine esmaspingsalt (teisespingsalt)

intentional [in'ten∫ən(ə)l] *a.* **(-lly)** kavatsetud; tahtlik, meelega tehtav *või* tehtud

inter I [in'tə:] *v. t.* **(-rr-)** maamulda sängitama, matma

inter II ['intə] *prep. lad.* vahel, keset, seas, hulgas ◇ **~ alia** ['eiliə] muu seas, muu hulgas; **~ nos** [nous] (meie) eneste vahel, omavahel; **~ vivos** ['vaivous] elavate vahel toimunud (*er. kinke kohta*)

inter- ['intə] *pref.* vahel(e)-, seas-, sekka-, vastastikku-, vastamisi-, (*võõrsõnades*) inter-

interact [intə'rækt] *v. i.* vastamisi mõju(s)tama, vastastikku mõjuma

interaction [intə'rækʃ(ə)n] *s.* vastastikune mõju(s)tamine *või* mõju(s)tus; koostoimimine, -toime; *füüs.* interaktsioon, vastastikune mõju ◇ **~ forces** *füüs.* vastakjõud

interbreed [intə'bri:d] *v. t. & i.* (*pret. & p. p.* **-bred** ['-bred]) ristama, ristsugutama; ristuma, ristsugutuma

intercalary [in'tə:kələri] *a.* vahelelisatud, -pandud (*er. kalendrile*), vahe-; *bot., geol.* vahelmine, interkalaarne, interkalaar- ◇ **~ day** lisapäev; **~ year** lisapäeva-aasta, liigaasta

intercalate [in'tə:kəleit] *v. t.* **(-lable)** vahele lisama *või* panema (*er. kalendrile*)

intercede [intə(:)'si:d] *v. i.* kostma, paluma (*kellegi eest* **for, on behalf of**; *kellegi juures* **with**)

intercellular [intə'seljulə] *a. biol.* rakkudevaheline, intertsellulaarne

intercept 1. [intə(:)'sept] *v. t.* **(-tor)** tabama, kinni pidama; katkestama, ära lõikama (**from**); *mat.* (kahe punkti vahele) sulustama; (*telefonikõnet jms.*) salaja pealt kuulama; **2.** ['intəsept] *s. mat.* sirglõik

interception [intə(:)'sepʃ(ə)n] *s.* tabamine, kinnipidamine; katkestus, äralõikamine; *mat.* sulustamine, sulustus; (*telefonikõnede jms.*) salajane pealtkuulamine

interceptor [intə(:)'septə] *s. er. av.* püüdehävituslennuk, püüdehävitaja

intercession [intə(:)'seʃ(ə)n] *s.* eestkostmine, -palumine, -palve

intercessor [intə(:)'sesə] *s.* eestkostja, -paluja

intercessory [intə(:)'sesəri] *a.* eestkostev, -paluv

interchange 1. [intə(:)'tʃeindʒ] *v. t. & i.* (vastastikku) vahetama; vaheldama; vahetuma; vahelduma; **2.** ['intə(:)tʃeindʒ] *s.* (vastastikune) vahetamine, vahetus; vaheldumine, vaheldus ◇ **to ~ views** mõtteid (*või* arvamusi) vahetama; **the ~ of letters (gifts, greetings, etc.)** kirjade (kinkide, tervituste jne.) vahetamine

interchangeable [intə(:)'tʃeindʒəbl] *a.* vahetatav; vaheldatav, vaheldumisi tarvitatav

intercollegiate [intə(:)kə'li:dʒiit] *a.* kolledžitevaheline

intercom ['intəkɔm] *s. tehn.* interkom, sidesüsteem (= **intercommunication system**)

intercommunicate ['intə(:)kə'mju:nikeit] *v. t.* vastastikku sidet pidama; vastastikku läbi käima, suhtlema

intercommunication ['intə(:)kəmju:ni'keiʃ(ə)n] *s.* vastastikune side; vastastikune läbikäimine, suhtlemine ◇ **~ system** *tehn.* sisesidesüsteem; *vrd.* **intercom**

intercommunion [intə(:)kə'mju:niən] *s.* vastastikune osadus, (lähedane) vastastikune suhtlemine

interconnect [intəkə'nekt] *v. t. & i.* vastastikku seostama *või* ühendama; vastastikku seostuma *või* ühinema

interconnection, -xion [intə(:)kə'nekʃ(ə)n] *s.* vastastikune seos *või* ühendus

intercontinental [intəkɔnti'nent(ə)l] *a.* mandrite- *või* kontinentidevaheline, interkontinentaalne ◇ **~ ballistic missile** *mil.* mandritevaheline ballistiline rakett

intercostal [intə'kɔst(ə)l] *a. anat.* roietevaheline, interkostaalne, interkostaal-

intercourse ['intə(:)kɔ:s] *s.* (seltskondlik, kaubanduslik) läbikäimine, suhtlemine; (suguline) vahekord

interdepend [intə(:)di'pend] *v. i.* vastastikku sõltuma

interdependence [intə(:)di'pend(ə)ns], **-ncy** [-nsi] *s.* vastastikune sõltuvus

interdependent [intə(:)di'pend(ə)nt] *a.* vastastikku sõltuv

interdict 1. [intə(:)'dikt] *v. t.* keelama (*kellelegi* **to**; *midagi tegemast* **from doing**), keelustama; **2.** ['intə(:)dikt] *s.* keeld, keelustus; (*r.-kat. kirikus*) interdikt

interdiction [intə(:)'dikʃ(ə)n] *s.* keelamine, keelustus, keelu alla panek; *mil.* tõkestus ◇ **~ fire** *mil.* tõkketuli

interest ['intrist] **1.** *s.* huvi; huvipakkuvus, huvitavus; huviala, -objekt; osavõtt (*millestki* **in**); kasuhuvi, kaasosa (*millestki* **in**); huviosalised, -osaliskond; intress, (kasu)protsendid; **2.** *v. t.* huvitama, huvi äratama (*millegi vastu* **in**) ◇ **I do it in your ~** teen seda teie huvides; **in the ~s of truth** tõe huvides; **the banking ~s** *maj.* pangandusringkonnad; **the landed ~** *maj.* suurmaaomanikud; **to take (an) ~ in** huvi tundma (*millegi vastu*); **simple ~** lihtprot-

sendid; **compound ~** liitprotsendid; **to be ~ed in** (*millestki*) huvitatud (*või* huvitunud) olema, huvi tundma (*millegi vastu*); **to become** (*or* **get**) **~ed in** (*millestki*) huvituma

interested ['intristid, -tərestid] *a.* asjast huvitatud *või* huvitunud, erapoolik ◇ **the ~ parties** asjaosalised; **an ~ listener** tähelepanelik kuulaja; **an ~ witness** asjast (aineliselt) huvitunud tunnistaja, erapoolik tunnistaja

interesting ['intristiŋ, -tərestiŋ] *a.* huvitav

interfere [intə'fiə] *v. i.* sekkuma, vahele segama *või* astuma (**with, in, between**); häirima; kokku põrkama (**with**); *füüs.* interfereerima, vastastikust toimet avaldama

interference [intə'fiər(ə)ns] *s.* sekkumine, vahelesegamine, -astumine; häirimine, häire; kokkupõrge; *füüs.* interferents ◇ **~ figure** *füüs.* interferentsipilt

interferometer [intəfi'rɔmitə] *s. füüs.* interferomeeter

interferon [intə'fiərɔn] *s. keem.* interferoon

interflow 1. [intə'flou] *v. i.* (vastastikku) üksteisesse (*või* teineteisesse) voolama; **2.** ['intəflou] *s.* (vastastikune) üksteisesse (*või* teineteisesse) voolamine

interfluent [in'tə:fluənt] *a.* (vastastikku) üksteisesse (*või* teineteisesse) voolav

interfuse [intə(:)'fju:z] *v. t. & i.* **(-sible)** kokku (*või* ühte) segama või sulatama (millegagi **with**); segunema, ühte (*või* kokku) sulama

interfusion [intə(:)'fju:ʒ(ə)n] *s.* kokku- *või* ühtesegamine *või* -segunemine *või* -sulatus

interglacial [intə'gleiʃ(ə)l] *a. geol.* jäävaheaegne, interglatsiaalne

interim ['intərim] **1.** *s.* vaheaeg, vahepealne aeg; esialgne (ajutine) kokkulepe, *er.* **(the I-)** *aj.* interim; **2.** *a.* vahepealne, -ajaline, esialgne, ajutine ◇ **in the ~** vaheajal, esialgselt; **~ report** esialgne aruanne

interior [in'tiəriə] **1.** *a.* sisemine, seesmine; sisemaine, sise-; **2.** *s.* sisemus; sisemik, siseruum, interjöör; sisemaa, -riik ◇ **~ decoration** sisekaunistus, -kujundus, -dekoratsioon; **~ decorator** sisekujundaja, -dekoraator; *ka* sisearhitekt; **the Department of the I-** *Am.* siseministeerium; **Minister of the I-** siseminister (*mitte-Inglismaal*); **Secretary of the I-** *Am.* siseminister

interject [intə(:)'dʒekt] *v. t.* **(-tor)** vahele hüüdma *või* hüüatama

interjection [intə(:)'dʒekʃ(ə)n] *s.* vahelehüüe, -hüüatus; *lgv.* hüüdsõna, interjektsioon

interjectional [intə(:)'dʒekʃən(ə)l] *a.* **(-lly)** hüüdsõnaline, interjektsiooniline

interlace [intə(:)'leis] *v. t. & i.* **(-ceable)** kokku (*või* läbi) põimima (*millegagi* **with**); kokku (*või* läbi) põimuma

interlard [intə(:)'lɑ:d] *v. t.* vahemärkustega (*või* võõrsõnadega, kirumissõnadega, tsitaatidega jms.) mitmekesistama, (*kõnet*) ilustama (*millegagi* **with**); *haruld.* pekkima, pikkima (= **lard**)

interleaf ['intəli:f] *s.* (*pl.* **-leaves** [-li:vz]) vaheleht

interleave [intə(:)'li:v] *v. t.* **(-vable)** vahelehestama, (*raamatut tühjade*) vahelehtedega varustama, interfolieerima

interline [intə(:)'lain] *v. t.* (*raamatu, dokumendi*) ridade vahele kirjutama; (*rõivast*) vahevoodriga varustama

interlinear [intə(:)'liniə] *a.* ridadevaheline, interlineaarne

interlineation [intə(:)lini'eiʃ(ə)n] *s.* ridade vahele kirjutamine; ridadevaheline kirjutus

interlinguistics [intə(:)liŋ'gwistiks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) interlingvistika

interlink [intə(:)'liŋk] *v. t.* vastastikku siduma *või* ühendama

interlock [intə(:)'lɔk] *v. i. & t.* vastastikku lukustuma (*või* haarduma, põimuma); kokku lukustama *või* põimima ◇ **with horns ~ed** sarvipidi koos

interlocution [intə(:)lo'kju:ʃ(ə)n] *s.* kõnelus, vestlus, kahekõne

interlocutor [intə(:)'lɔkjutə] *s.* (*fem.* **-tress, -trix**) kõnelusest osavõtja ◇ **my ~** minu vestluskaaslane

interlocutory [intə(:)'lɔkjutəri] *a.* kõne-, kõnelus(e)-, vestlus(e)-; *jur.* esialgne, mittelõplik, ajutine (*määruse, korralduse jms. kohta*)

interlope [intə(:)'loup] *v. i.* vahele tungima *või* tikkuma

interloper ['intə(:)loupə] *s.* vaheletungija, -tikkuja; loata kaubitseja; loata kaubitsev laev

interlude ['intə(:)l(j)u:d] *s. muus.* vahemäng, interluudium; *teatr.* intermeedium, vahepala (*ka piltl.*); vaheaeg, antrakt

interlunar [intə(:)'l(j)u:nə] *a.* kuuloomisaegne, vana ja noore kuu vahelmine

intermarriage [intə(:)'mæridʒ] *s.* vastastikune abiellumine (*teatavate perekondade, hõimude, rahvuste jms. liikmete vahel*)

intermarry [intə(:)'mæri] *v. i.* vastastikku (*või* isekeskis) abielluma (*teatavate perekondade, hõimude, rahvuste jms. liikmete kohta*)

intermeddle [intə(:)'medl] *v. i.* vahele segama (*millessegi* **with, in**)

intermediary [intə(:)'mi:diəri] **1.** *a.* vahendav; vahepealne, vahelmine; **2.** *s.* vahemees, -talitaja, vahendaja

intermediate 1. [intə(:)'mi:djət] *a.* vahepealne, vahelmine, vahe-; **2.** [intə(:)'mi:djət] *s.* vahendaja; vahelüli; **3.** [intə(:)'mi:dieit] *v. i.* **(-tor)** vahendama, vahetalitajaks olema (*kellegi vahel* **between**) ◇ ~ **host** *biol.* vaheperemees; ~ **landing** *av.* vahemaandumine; ~ **product** pooltoode, vaheprodukt, poolfabrikaat; ~ **shaft** *tehn.* vahevõll

intermediation [intə(:)mi:di'eiʃ(ə)n] *s.* vahendus, vahetalitus

interment [in'tə:mənt] *s.* muldasängitamine, matmine

intermezzo [intə(:)'medzou, -'metsou] *s.* (*pl.* **-zi** [-dzi(:), -tsi(:)], **-zos** [-dzous, -tsous]) *muus., teatr.* vahemäng, intermetso

interminable [in'tə:minəbl] *a.* **(-bly)** lõpmatu; lõpmata pikk *või* igav

intermingle [intə(:)'miŋgl] *v. t. & i.* kokku segama; segunema

intermission [intə(:)'miʃ(ə)n] *s.* (töö)seisak, vaheaeg; *Am.* vahetund (= **break**); *Am. teatr.* vaheaeg, antrakt (= **interval**) ◇ **without** ~ vahetpidamata

intermit [intə(:)'mit] *v. t. & i.* **(-tt-)** (*tegevust*) peatama, seiskama; peatuma, seiskuma, intermiteeruma

intermittent [intə(:)'mit(ə)nt] *a.* seiskuv, vahetevahel peatuv, katkeline, katkendlik; vahelduv, intermiteeruv ◇ ~ **fever** *med.* vahelduv palavik; ~ **light** *mer.* varjutuv tuli; ~ **pulse** *med.* intermiteeruv pulss

intermix [intə(:)'miks] *v. t. & i.* kokku segama; segunema

intermixture [intə(:)'mikstʃə] *s.* kokkusegamine; segatis, segu

intermolecular [intə(:)mo(u)'lekjulə] *a. füüs., keem.* intermolekulaarne, molekulidevaheline

intern I [in'tə:n] *v. t.* interneerima

intern II ['intə:n], *ka* **interne** ['intə:n] *s. med. peam. Am.* (kliinikus elav) praktiseeriv arst, intern

internal [in'tə:n(ə)l] **1.** *a.* **(-lly)** sisemine, seesmine, internne; sisemaine, sise-; **2.** *s. pl.* siseomadused ◇ ~ **ear** *anat.* sisekõrv; ~ **evidence** *jur.* asjas eneses sisalduv tõend; ~ **friction** *tehn.* sisehõõrdumine, -hõõre; ~ **revenue** *Am.* (riigi) sisetulud (= **inland revenue**)

internal-combustion [in'tə:n(ə)lkəm'bʌstʃən] *a.* sisepõlemis- ◇ ~ **engine** sisepõlemismootor

international [intə(:)'næʃn(ə)l] **1.** *a.* **(-lly)** rahvusvaheline, internatsionaalne; **2.** *s.* **(I-)** internatsionaal (*rahvusvaheline töölisparteide koondis*); *vrd. järgm.*

Internationale [intə(:)næʃ(ə)'nɑ:l] *s.* **(the I-)** «Internatsionaal» (*revolutsiooniline töölishümn*)

internationalism [intə(:)'næʃnəlizm] *s.* internatsionalism

internationalist [intə(:)'næʃnəlist] *s.* internatsionalist

internationalize [intə(:)'næʃnəlaiz] *v. t.* **(-zable)** internatsionaliseerima

interne ['intə:n] = **intern** II

internecine [intə(:)'ni:sain] *a.* vastastikku hävitav (*või* surmav, tappev)

internee [intə:'ni:] *s.* interneeritav, interneeritu

internist [in'tə:nist] *s.* internist, sisehaiguste arst

internment [in'tə:nmənt] *s.* interneerimine, interneering

interpellate [intə(:)'peleit, in'tə:p-] *v. t.* **(-tor)** aru pärima (*er. Prantsuse parlamendis*), interpelleerima

interpellation [intə(:)pe'leiʃ(ə)n] *s.* arupärimine (*er. Prantsuse parlamendis*), interpellatsioon

interphone ['intəfoun] *Am.* = **intercom**

interplanetary [intə'plænit(ə)ri] *a.* planeetidevaheline, interplanetaarne

interplay ['intə(:)plei] *s.* vastastikune mõjustus

Interpol ['intəpɔl] *s.* Interpol (*kriminaalpolitsei rahvusvaheline organisatsioon*)

interpolate [in'tə:pəleit] *v. t.* **(-tor)** vahele lükkima *või* panema, lisama, interpoleerima (*ka mat.*)

interpolation [intə:pə'leiʃ(ə)n] *s.* vahelelükkimine, -panemine; vahelelüke, kiilosa, interpolatsioon (*ka mat.*)

interpose [intə(:)'pouz] *v. t. & i.* **(-sable)** vahele panema *või* asetama; vahele rääkima; (*keelavalt*) vahele astuma, vahele segama (**between, in**)

interposition [intə:po'ziʃ(ə)n] *s.* vahelepanek, -asetus; vaheleräkimine; vaheleastumine, -segamine

interpret [in'tə:prit] *v. t. & i.* tõlgitsema, tõlgendama, seletama, interpreteerima; tõlgitsejaks (*või* tõlgendajaks, tõlgiks) olema; (suuliselt) tõlkima

interpretation [intə:pri'teiʃ(ə)n] *s.* tõlgitsus, tõlgendus, seletus, interpretatsioon, interpreteering; (suuline) tõlkimine, tõlge

interpretative [in'tə:priteitiv] *a.* tõlgitsev, tõlgendav, seletav, interpreteeriv

interpreter [in'tə:pritə] *s.* (*fem.* **-tress**) tõlgitseja, tõlgendaja, seletaja, interpreteerija, interpreet; (suuline) tõlkija, *er.* (elukutseline) tõlk

interracial [intə(:)'reiʃ(ə)l] *a.* rassidevaheline

interregnum [intə'regnəm] *s.* (*pl.* **-na, -nums**) vahevalitsus, valitsusvahe, interreegnum; vaheaeg, seisak

interrelated [intə(:)ri'leitid] *a.* vastastikuses (suhte)seoses, tihedalt seotud

interrelation [intə(:)ri'leiʃ(ə)n] *s.* vastastikune (suhte)seos, tihe seos

interrogate [in'terəgeit] *v. t.* **(-gable, -tor)** küsitlema, üle kuulama, usutlema

interrogation [interə'geiʃ(ə)n] *s.* küsitlus, ülekuulamine, usutlemine, usutlus; küsimus ◇ **note** (*or* **mark, point**) **of** ~ küsimärk

interrogative [intə'rɔgətiv] **1.** *a.* küsiv, küsi-, interrogatiivne, interrogatiiv-; **2.** *s.* küsiv sõna ◇ ~ **pronoun** *gramm.* küsiasesõna, interrogatiiv(pronoomen)

interrogatory [intə'rɔgət(ə)ri] **1.** *a.* küsitlev, küsitlus(e)-; **2.** *s.* (*süüdistatava*) küsitlus, ülekuulamine: küsitlusleht

interrupt [intə'rʌpt] *v. t.* katkestama, vahele segama

interruption [intə'rʌpʃ(ə)n] *s.* katkestus, vahelesegamine

intersect [intə(:)'sekt] *v. t. & i.* (läbi) lõikama; lõikuma, ristuma

intersection [intə(:)'sekʃ(ə)n] *s.* (läbi)lõikamine; lõikumine, ristumine; lõikepunkt *või* lõikejoon

intersex ['intəseks] *s. biol.* interseks (*emase ja isase vahevorm*)

intersexuality [intə(:)seksju'æliti] *s. biol.* interseksuaalsus

interspace ['intəspeis] **1.** *s.* vaheruum, (ruumi)vahemik; **2.** *v. t.* vaheruumidega lahutama

interspecific [intə(:)spi'sifik] *a. biol.* liikidevaheline ◇ ~ **crossing** liikidevaheline ristamine

intersperse [intə(:)'spə:s] *v. t.* **(-sable)** sekka (*või* vahele) puistama **(among, between);** vaheldama, mitmekesistama (*millegagi* **with**)

interstate ['intə(:)'steit] *a.* riikidevaheline; *er. Am.* osariikidevaheline

interstellar ['intə(:)'stelə] *a. astr.* tähtedevaheline, interstellaarne, interstellaar- ◇ ~ **space** tähtedevaheline (maailma)ruum

interstice [in'tə:stis] *s.* (kitsas) vahemik, vahe, pragu, lõhe; ajavahemik

interstitial [intə'stiʃ(ə)l] *a.* **(-lly)** vahemikuline, vahemiku-, vahe-, interstitsiaalne, interstitsiaal- (*er. anat.*) ◇ ~ **tissue** *anat.* interstitsiaalkude, vahekude

intertwine [intə(:)'twain] *v. t. & i.* läbi (*või* kokku) põimima *või* põimuma

intertwist [intə(:)'twist] *v. t. & i.* läbi (*või* kokku) väänama *või* vänduma

interurban [intə'rə:bən] *a.* linnadevaheline

interval ['intəv(ə)l] *s.* (ruumi-, aja)vahemik; vahemaa; vaheaeg; intervall (*er. muus.*) ◇ **at** ~**s** siin ja seal; vaheaegadega, aeg-ajalt; **at regular** ~**s** korrapäraste vahemaadega *või* vaheaegadega; **buses leave at** ~**s of ten minutes** bussid sõidavad välja iga kümne minuti järel; ~ **signal** *raad.* (*saate*) vahesignaal

intervene [intə(:)'vi:n] *v. i.* vahele tulema *või*

juhtuma; vahele astuma, sekkuma, interveneerima

intervention [intə(:)'venʃ(ə)n] *s.* vaheletulek; vaheleastumine, sekkumine, interventsioon

interventionist [intə(:)'venʃənist] *s.* intervent; interventsiooni pooldaja

interview ['intə(:)vju:] **1.** *s.* vestlus, küsitlus, usutlus, intervjuu; **2.** *v. t.* küsitlema, usutlema, intervjueerima

interviewee [intəvju(:)'i:] *s.* intervjueeritav

interviewer ['intəvjuə] *s.* intervjueerija

interweave [intə(:)'wi:v] *v. t.* (*pret.* **-wove** [-'wouv], *p. p.* **-woven** [-'wouvn]) läbi (*või* kokku, ühte) kuduma, ühte põimima (*millegagi* **with**)

intestacy [in'testəsi] *s.* testamenditus, testamendi puudumine

intestate [in'testit] **1.** *a.* testamenditu; **2.** *s.* testamenti tegemata surnud isik

intestinal [in'testin(ə)l, intes'tain(ə)l] *a.* **(-lly)** *anat.* sisikonna-, sisuse-, soole- ◇ **~ juice** *füsiol.* soolemahl; **~ worm** sooleuss

intestine [in'testin] **1.** *a.* sisemine, seesmine, sise-, sees-; **2.** *s. anat. haril. pl.* sisikond, sisus, soolkond, soolestik, sooled ◇ **~ war** sise- *või* kodusõda; **large ~** jämesool; **small ~** peensool

intimacy ['intiməsi] *s.* intiimsus, lähedane vahekord *või* sõprus; intiimvahekord

intimate I ['intimit] **1.** *a.* sisim, lähim, lähedalt tuttav, intiimne, intiim-; intiimvahekorras (*kellegagi* **with**); **2.** *s.* lähim (*või* intiimne) sõber

intimate II ['intimeit] *v. t.* **(-mable)** teadustama, teatavaks tegema; vihjama, mõista andma, möödaminnes mainima

intimation [inti'meiʃ(ə)n] *s.* teadustus, teatavakstegemine; vihje, mõistaanne

intimidate [in'timideit] *v. t.* **(-dable, -tor)** hirmutama, heidutama, pelutama

intimidation [intimi'deiʃ(ə)n] *s.* hirmutamine, hirmutus, heidutus, pelutus

intimity [in'timiti] *s.* sisimus, peidetus, varjatus; *haruld.* = **intimacy**

into ['intu, 'intə] *prep.* sisse, -sse; -ks ◇ **~ the house** majja; **to get ~ trouble** hätta sattuma; **to turn ~** ice jääks muutma *või* muutuma; **to work late ~ the night** hilisööni töötama; **he's deeply ~ plants** *fam.* ta tunneb tõsist huvi taimede vastu

in-toed ['intoud] *a.* sissepööratud varvastega

intolerable [in'tɔl(ə)rəbl] *a.* **(-bly)** talumatu, väljakannatamatu

intolerance [in'tɔlər(ə)ns] *s.* sallimatus, intolerantsus

intolerant [in'tɔlər(ə)nt] *a.* sallimatu, intolerantne

intonate ['into(u)neit] = **intone**

intonation [into(u)'neiʃ(ə)n] *s. muus., fon.* intonatsioon; poollauldes lugemine

intone [in'toun] *v. t.* **(-nable)** *muus., fon.* intoneerima; poollauldes lugema

in toto [in 'toutou] *adv. lad.* täielikult, tervikuna

intoxicant [in'tɔksikənt] **1.** *a.* joobnustav, joovastav; **2.** *s.* joobnustav (*või* joovastav) jook; joovastusvahend

intoxicate [in'tɔksikeit] *v. t.* **(-cable)** joobnustama, joovastama (*ka piltl.*); *haruld. med.* mürgi(s)tama ◇ **to become -ed** purju jääma

intoxication [intɔksi'keiʃ(ə)n] *s.* joobumus, purjusolek, viinauim; joovastus, joove, uim (*ka piltl.*); *haruld. med.* mürgi(s)tus, intoksikatsioon

intra- ['intrə] *pref.* sees-, sise-, (*võõrsõnades*) intra-

intracellular ['intrə'seljulə] *a. biol.* rakusisene, intratsellulaarne, intratsellulaar-

intractability [intræktə'biliti] *s.* juhitamatus, juhtimatus, raskesti juhitavus, tõrksus

intractable [in'træktəbl] *a.* **(-bly)** juhitamatu, juhtimatu, raskesti juhitav, tõrges

intrados [in'treidɔs] *s. arhit.* kaare sisekõver; *vrd.* **extrados**

intramolecular ['intrəmo(u)'leikjulə] *a. füüs., keem.* molekulisisene, intramolekulaarne, intramolekulaar-

intramural ['intrə'mjuər(ə)l] *a.* **(-lly)** seespool (*linna, maja*) müüre asetsev *või* toimuv; mitteavalik; *anat., med.* seinasisene, intramuraalne, intramuraal-

intramuscular ['intrə'mʌskjulə] *a. anat., med.* lihasesisene, intramuskulaarne, intramuskulaar-

intransigence [in'trænsidʒ(ə)ns] *s. pol.* leppimatus, järeleandmatus

intransigent [in'trænzidʒ(ə)nt] **1.** *a. pol.* lep-

pimatu, järeleandmatu; **2.** *s.* leppimatu (*või* järeleandmatu) poliitik

intransitive [in'trɑ:nsitiv, -'træns-] *a. lgv.* intransitiivne, sihitu

intranuclear ['intrə'nju:kliə] *a. füüs., keem.* tuumasisene, intranukleaarne, intranukleaar-

intrench [in'trentʃ] = **entrench**

intrenchment [in'trentʃmənt] = **entrenchment**

intrepid [in'trepid] *a.* kartmatu, kohkumatu

intrepidity [intri'piditi] *s.* kartmatus, kohkumatus

intricacy ['intrikəsi, in'trik-] *s.* keerulisus, keerukus

intricate ['intrikit] *a.* keeruline, keerukas

intrigue [in'tri:g] **1.** *s.* salasepitsus, riuge, intriig; *arh.* salajane armusuhe e. -vahekord; 2. *v. i. & t.* riuklema, riukeid sepitsema, intrigeerima (*kellegagi* **with**); huvi (*või* uudishimu) äratama

intrinsic [in'trinsik] *a.* **(-ically)** sisemine, seesmine, tõeliselt omane, oluline

intro ['introu] *s.* (*pl.* **-os**) *fam.* = **introduction**

intro- ['intro(u)] *pref.* sisse-, (*võõrsõnades*) intro-

introduce [intrə'dju:s] *v. t.* **(-cible)** sisestama, sisse juhtima *või* tooma (*kuhugi* **into**); tarvitusele võtma; esitlema, tutvustama (*kellelegi* **to**); *biol.* introdutseerima

introduction [intrə'dʌkʃ(ə)n] *s.* sisestamine, sissejuhtimine, -toomine; tarvituselevõtt; sissejuhatus, introduktsioon; esitlus, tutvustus; *muus.* introduktsioon, (lühi)eelmäng; *biol.* introduktsioon ◇ **letter of ~** soovituskiri

introductory [intrə'dʌkt(ə)ri] *a.* sissejuhatav, sissejuhatus-

intromit [intrə'mit] *v. t.* **(-tt-)** *arh.* sisse laskma (*kuhugi* **into**); sisse panema

introspect [intrə'spekt] *v. i. haruld.* oma elamusi sisemiselt vaatlema

introspection [intrə'spekʃ(ə)n] *s. psühh.* introspektsioon, sisemine enesevaatlus

introspective [intrə'spektiv] *a. psühh.* introspektiivne, introspektiiv-, enesevaatluslik

introversible [intrə'və:sibl] *a.* **(-bly)** sissepööratav, -tõmmatav

introversion [intrə'və:ʃ(ə)n] *s.* sissepööramine, -tõmbamine; *psühh.* «sissepöördumine», endassetõmbumine, sisevaatlusele andumine, introversioon; *vast.* **extroversion**

introvert **1.** [intrə'və:t] *v. t. zool.* (*elundit*) sisse pöörama *või* tõmbama; *psühh.* (*meelt*) sissepoole suunama; **2.** ['intrəvə:t] *s. zool.* sissetõmmatav elund; *psühh.* introvert, sisevaatlusele anduv isik; *vast.* **extrovert**

intrude [in'tru:d] *v. t. & i.* **(-dable)** sisse tungima, tikkuma (*kuhugi* **into**); vahele toppima (*kuhugi* **into**); peale sundima (*kellelegi* **upon**); peale tükkima, ennast peale sundima (*kellelegi* **upon**)

intruder [in'tru:də] *s.* sissetungija, (peale)tikkuja, pealetükkija

intrusion [in'tru:ʒ(ə)n] *s.* sissetungimine, (peale)tikkumine, pealetükkimine; *geol.* intrusioon; *pl. geol.* intrusiivid, intrusioonid, süvakivimid

intrusive [in'tru:siv] *a.* sissetungiv; (peale)tikkuv, pealetükkiv; *geol.* intrusiivne, süva-; *fon.* intrusiivne, vaheletükkiv, parasiitlik ◇ **~ body** *geol.* süvakivimkeha; **~ rock** *geol.* süvakivim, plutoniit

intrust [in'trʌst] = **entrust**

intuit ['intjuit] *v. t. & i. haruld. er. Am.* intuitiivselt tundma *või* tunnetama, vaistlikult aimama

intuition [intju(:)'iʃ(ə)n] *s.* intuitsioon

intuitional [intju(:)'iʃ(ə)n(ə)l] *a.* **(-lly)** intuitsiooniline, intuitsiooni-

intuitive [in'tju(:)itiv] *a.* intuitiivne

intumescence [intju:'mes(ə)ns] *s.* pundumine, pundumus, paisumine, paisumus, puhetumine, puhetis

inundate ['inʌndeit] *v. t.* **(-table)** üle ujutama, uputama (*millegagi* **with**)

inundation [inʌn'deiʃ(ə)n] *s.* üleujutus, uputus, tulv

inure, en- [i'njuə] *v. t. & i.* (ära) harjutama (*millegagi* **to**); *jur.* kehtestuma, kehtima hakkama; *Am.* kasuks olema *või* tulema (*kellelegi* **to**)

inutility [inju(:)'tiliti] *s.* kasutus, tarbetus, asjatus

invade [in'veid] *v. t.* **(-dable)** sisse tungima; (*õigusi*) riivama, puudutama

invader [in'veidə] *s.* sissetungija, röövvallutaja

invalid I **1.** [ˈinvəli(:)d] *a.* teenistus- *e.* töövõimetu, invaliidne; **2.** [ˈinvəli(:)d] *s.* invaliid, teenistus- *e.* töövõimetu (isik); **3.** [invəˈli:d, ˈinvəli(:)d] *v. t. & i.* invaliidistama, invaliidiks tegema; invaliidiks tunnistama, invaliidina teenistusest vabastama; invaliidistuma, invaliidiks muutuma ◇ **~ food** ravitoit, (*haigeile määratud*) dieettoit; **to be ~ed out of** (*or* **from**) **the army** invaliidsuse tõttu sõjaväest vabanema

invalid II [inˈvælid] *a.* maksvusetu, kehtetu

invalidate [inˈvælideit] *v. t.* **(-dable)** kehtetustama, maksvusetuks (*e.* kehtetuks) tegema *või* tunnistama

invalidation [invæliˈdeiʃ(ə)n] *s.* kehtetustamine, maksvusetuks (*e.* kehtetuks) tegemine *või* tunnistamine

invalidism [ˈinvəli:dizm] *s.* invaliidsus, teenistus- *e.* töövõimetus

invalidity [invəˈliditi] *s.* maksvusetus, kehtetus; *haruld.* = **invalidism**

invaluable [inˈvælju(ə)bl] *a.* **(-bly)** hindamatu, äraarvamatult kallis

invar [ˈinvɑ:, inˈvɑ:] *s. tehn.* invar

invariability [invɛəriəˈbiliti] *s.* muutumatus, invariaablus (*ka mat.*)

invariable [inˈvɛəriəbl] *a.* muutumatu, invariaabel (*ka mat.*)

invariably [inˈvɛəriəbli] *adv.* muutumatult; pidevalt, reeglipäraselt, alati

invariance [inˈvɛəriəns] *s. mat.* invariantsus

invariant [inˈvɛəriənt] *mat.* **1.** *s.* invariant; **2.** *a.* invariantne

invasion [inˈveiʒ(ə)n] *s.* sissetung, -tungimine, röövvallutus, vallutusretk, invasioon (*ka med.*); (*õiguste*) riivamine, puudutamine ◇ **~ fleet** *mil.* invasioonilaevastik

invasive [inˈveisiv] *a.* sissetungiv, röövvallutuslik

invective [inˈvektiv] *s.* teotus, sõim, räuskamine, invektiiv

inveigh [inˈvei] *v. i.* teotama, sõimama, räuskama **(against)**

inveigle [inˈvi:gl, -ˈveig-] *v. t.* meelitama, ahvatlema (*kuhugi, millelegi* **into**; *midagi tegema* **into doing**)

inveiglement [inˈvi:glmənt, -ˈveig-] *s.* meelitus, ahvatlus

invent [inˈvent] *v. t.* leiutama, välja mõtlema, välmima

invention [inˈvenʃ(ə)n] *s.* leiutamine, leiutus; leiutis, väljamõeldis, välme, välming; leidlikkus, leiutamisvõime; *muus.* inventsioon

inventive [inˈventiv] *a.* leidlik, leiutamisvõimeline

inventor [inˈventə] *s.* leiutaja, leidur, väljamõtleja, välmija, välmur

inventory [ˈinvent(ə)ri] **1.** *s.* inventarinimestik, (vallas)varaloend; inventar, (vallas)vara; *Am.* inventuur, inventarinimestiku koostamine (= **stock-taking**); **2.** *v. t.* inventeerima, (vallas)varaloendit koostama ◇ **to draw up an ~ of** inventeerima, varaloendit koostama; **~ book** inventariraamat

inventress [inˈventris] *s.* naisleiutaja, -leidur

Invercargill [invəkɑ:ˈgil, -ˈkɑ:g-] *pn.*

Inverness [invəˈnes] **1.** *pn.*; **2.** *s.* **(i-)** (varrukateta) meestemantel (= **~ cape**)

Inverness-shire [invəˈnesʃ(i)ə] *pn.*

inverse [inˈvə:s] **1.** *a.* ümberpööratud, vastupidine, äras- *e.* tagurpidine, pöörd-; **2.** *s.* (otsene) vastand; vastandjärjestus ◇ **~ points** *mat.* inverssed punktid; **~ ratio** *mat.* pöördsuhe; **~ of a number** *mat.* pöördarv

inversely [inˈvə:sli] *adv.* ümberpöördult, vastupidiselt; pöördsuhteliselt ◇ **~ proportional** pöördvõrdeline

inversion [inˈvə:ʃ(ə)n] *s.* ümberpööramine; ümberpööre, ümberasetus, pöördjärjestus, inversioon

invert **1.** [inˈvə:t] *v. t.* ümber (*või* vastupidi) pöörama, järjekorda vastupidiseks muutma, pöördjärjestama, inverteerima; **2.** [ˈinvə:t] *s. arhit.* alaspidine võlv; *pat.* (seksuaalselt) perversne isik, *er.* homoseksualist; *atrib.* pöörd- ◇ **~ sugar** *keem.* invertsuhkur

invertebrate [inˈvə:tibrit] **1.** *a.* selgrootu (*ka piltl.*); **2.** *s.* selgrootu (loom)

inverted [inˈvə:tid] *a.* ümberpööratud, pöörd-, inverteeritud; alaspidine, äraspidine ◇ **~ commas** hanejalad, jutumärgid; **~ flight** *av.* selililend

inverter [inˈvə:tə] *s. el.* inverter, vaheldi

invest [inˈvest] *v. t. & i.* riietama, rõivastama, rüütama **(in, with)**; kaunistama, ehtima **(with)**; ametisse seadma, investeerima; sisse piirama; kapitali mahutama, investeerima (*millessegi* **in**) ◇ **to ~ in a hat** *nalj.* (uut) kübarat ostma

investigate [inˈvestigeit] *v. t.* **(-gable)** (järele) uurima, juurdlema

investigation [investiˈgeiʃ(ə)n] *s.* (järele)uurimine, juurdlemine, juurdlus

investigator [inˈvestigeitə] *s.* (järele)uurija, juurdleja

investiture [inˈvestitʃə] *s.* (pidulik) ametisse (*või* valdusse) seadmine, investituur; *aj.* (pidulik) läänistus; (pidulik) ordeni üleandmine

investment [inˈvestmənt] *s.* kapitali mahutamine, investeerimine; kapitalimahutus, investeering, investitsioon; *haruld.* riietamine, rõivastamine, rüütamine; sissepiiramine

investor [inˈvestə] *s.* kapitalimahutaja, investeerija

inveteracy [inˈvet(ə)rəsi] *s.* (sisse)juurdumus; paadumus, panetumus

inveterate [inˈvet(ə)rit] *a.* (sisse)juurdunud (*kellelegi* **with**); paadunud, panetunud, põline

invidious [inˈvidiəs] *a.* kadedust äratav; pahameelt tekitav; vihatav

invigorate [inˈvigəreit] *v. t.* **(-rable, -tor)** jõudu andma, kosutama, elustama

invigorative [inˈvigəreitiv] *a.* jõudu andev, kosutav, elustav

invincibility [invinsiˈbiliti] *s.* võidetamatus, võitmatus

invincible [inˈvinsibl] *a.* **(-bly)** võidetamatu, võitmatu

inviolability [invaiələˈbiliti] *s.* puudutamatus, puutumatus, teotamatus, rikkumatus, pühadus

inviolable [inˈvaiələbl] *a.* **(-bly)** puudutamatu, puutumatu, teotamatu, rikkumatu, püha

inviolacy [inˈvaiələsi] *s.* puudutamatus, puutumatus, teotamatus, rikkumatus

inviolate [inˈvaiəlit] *a.* puudutamata, puutumata, teotamata, rikkumata

invisibility [invizi ˈbiliti] *s.* nähtamatus, nägematus

invisible [inˈvizibl] *a.* **(-bly)** nähtamatu, mittenähtav, nägematu ◇ **to keep oneself ~** ennast mitte kellelegi näitama, mitte kedagi vastu võtma

invitation [invi ˈteiʃ(ə)n] *s.* kutsumine, palumine; kutse (*külla jms.*)

invite **1.** [inˈvait] *v. t.* **(-table)** kutsuma, paluma (*sisse* **in**; *kuhugi kohta* **to**; *lõunaks* **to dinner**; *midagi teha* **to do**); esile (*või* välja) kutsuma; meelitama, ahvatlema; **2.** [ˈinvait] *s. fam. peam. Am.* kutse (= **invitation**)

inviting [inˈvaitiŋ] *a.* meelitav, ahvatlev

invocation [invoˈkeiʃ(ə)n] *s.* appihüüd, -hüüdmine, -hüüe; tunnistajaks kutsumine; vannutamine, manamine; muusade appikutsumine (*lugulaulu algul*)

invoice [ˈinvɔis] *maj.* **1.** *s.* arve, faktuur; **2.** *v. t.* arvesse märkima, faktuurima

invoke [inˈvouk] *v. t.* **(-cable)** appi hüüdma; tunnistajaks kutsuma; vannutama, manama

involucre [ˈinvəl(j)u:kə] *s. bot., zool.* kate, ümbris; *er. bot.* (*õie või õisiku*) kandeleht

involuntary [inˈvɔlənt(ə)ri] *a.* **(-ily, -iness)** tahtmatu

involute [ˈinvəl(j)u:t] **1.** *a.* sisserullitud, -mässitud, -mähitud, involuutne (*ka geol.*); keeruline, keerukas; **2.** *s. mat.* evolvent ◇ **~ tooth** *tehn.* evolventhammas

involution [invəˈl(j)u:ʃ(ə)n] *s.* sisserullimine, -mässimine, -mähkimine; keerulisus, keerukus; *mat.* astendamine, astendus; *biol.* involutsioon, taandareng; *mat.* involutsioon

involve [inˈvɔlv] *v. t.* **(-vable)** mässima, mähkima **(in)**; (*asjasse*) sisse mässima, segama, kaasa kiskuma **(in)**; kaasa tooma, sisaldama; sisse rullima; keerustama, keerukaks tegema; *mat. haruld.* astendama ◇ **to be -ed in** (*millessegi huviosalisena või süüdlasena*) segatud olema; **-ed in debts** võlgadesse mässitud

involved [inˈvɔlvd] *a.* keerukas, keeruline

involvement [inˈvɔlvmənt] *s.* (*asjasse*) sissemässitud (*või* segatud, kaasakistud) olek; takerdumine (*millessegi* **in**); (*raskustesse*) kaasahaaratus; (*võlgadesse*) sattumine

invulnerability [invʌln(ə)rəˈbiliti] *s.* haavamatus, mittehaavatavus; kallaletungi- *e.* rünnakukindlus; puutumatus, kõigutamatus

invulnerable [inˈvʌln(ə)rəbl] *a.* **(-bly)** haava-

matu, mittehaavatav; kallaletungi- *e.* rünnakukindel; puutumatu, kõigutamatu

inward ['inwəd] **1.** *a.* sisemine, sèesmine, seespidine; vaimne; sissepoole suunatud; **2.** *adv.* = **inwards**; **3.** *s. pl.* sisikond, sisus; *vrd.* **innards**

inwardly ['inwədli] *adv.* seespool; sisemiselt, seesmiselt, vaimus

inwardness ['inwədnis] *s.* siseloomus; vaimsus

inwards ['inwədz] *adv.* sissepoole; sisemiselt, seesmisel, seespidi; vaimus; *vrd.* **inward**

inweave [in'wi:v] *v. t.* (*pret.* **-wove** [-'wouv], *p. p.* **-woven** [-'wouvn]; **-vable**) sisse kuduma (*ka piltl.*); läbi põimima (*millegagi* **with**)

inwrought [in'rɔ:t] *a.* (*riide kohta*) läbitikitud (*millegagi* **with**); (*mustri kohta*) sisse- *või* pealetikitud (**in, on**); tihedasti läbipõimitud (*millegagi* **with**)

iodate ['aiədeit] *s. keem.* jodaat ◇ **sodium** ~ naatriumjodaat

iodic [ai'ɔdik] *a.* jood(i)- ◇ ~ **acid** joodhape

iodide ['aiədaid] *s. keem.* jodiid ◇ **potassium** ~ kaaliumjodiid

iodine ['aiədi:n, -dain] *s. keem.* jood (*sümbol* I) ◇ **tincture of** ~ jooditinktuur; ~ **number** (*or* **value**) *keem.* joodiarv

iodism ['aiədizm] *s. med.* jodism, joodimürgi(s)tus

iodize ['aiədaiz] *v. t. keem., med.* joodima

I. of M. *lüh.* = **Isle of Man**

I. of W. *lüh.* = **Isle of Wight**

iodoform [ai'oudəfɔ:m] *s. keem., farm.* jodoform, trijodometaan

ion ['aiən] *s. füüs., keem.* ioon ◇ ~ **microscope** *tehn.* ioonmikroskoop; ~ **pair** *el.* ioonipaar

-ion [iən] (**-sion, -tion, -xion, -ation**) *suf.* -mine, -us, -is, (*võõrsõnades*) -ioon (*tuletab verbidest substantiive, näit.* **abrasion, concoction, inflexion, translation**)

Ionia [ai'ouniə] *pn.* Joonia

Ionian [ai'ouniən] *a.* joonia ◇ ~ **Islands** Joonia saared; ~ **mode** *muus.* joonia helilaad; ~ **Sea** Joonia meri

Ionic I [ai'ɔnik] *a.* joonia ◇ ~ **dialect** joonia murre; ~ **order** *arhit.* joonia (samba)stiil

ionic II [ai'ɔnik] *a. füüs., keem.* iooniline, ioon(i)-, ioonide- ◇ ~ **bond** ioonside; ~ **cloud** ioonipilv; ~ **lattice** ioonivõre

ionium [ai'ouniəm] *s. keem.* ioonium

ionization [aiənai'zeiʃ(ə)n] *s. füüs.* ioniseerimine, ioniseerumine, ionisatsioon ◇ **collision** ~ põrkeionisatsioon

ionize ['aiənaiz] *v. t. & i. füüs.* ioniseerima; ioniseeruma

ionosphere [ai'ɔnəsfiə] *s. meteor.* ionosfäär

iota [ai'outə] *s.* ioota (*kreeka täht*); täppeke, täpike, pisiasi

IOU ['aiou'ju:] *s.* võlatäht (*mõnikord kirjutatakse* **I.O.U.** = **I owe you**)

Iowa ['aiəwə] *pn.*

I.P.A. ['aipi:'ei] *lüh.* = **1. International Phonetic Alphabet; 2. International Phonetic Association; 3. International Press Association**

ipecac ['ipikæk] *Am.* = *järgm.*

ipecacuanha [ipikækju'ænə] *s. bot.* ipekakuanja, tsefaeel, oksejuur; *farm.* ipekakuanjajuur, oksejuur

Iphigenia [ifidʒi'naiə] *pn.* Iphigeneia

ipse dixit ['ipsi 'diksit] *s.* (*pl.* **-ts**) *lad.* dogmaatiline väide (*algtähendus*: «tema ise, s.o. meister ise, on nii öelnud»)

ipso facto ['ipsou 'fæktou] *adv. lad.* (selle) tõsiasja enese põhjal, sellega

Ipswich ['ipswitʃ] *pn.*

I.Q. *lüh.* = **intelligence quotient**

Ir *keem.* = **iridium**

Ir. *lüh.* = **Ireland; Irish**

ir- *vt.* **in-**

Ira ['aiərə] *pn.*

I.R.A. ['aiɑ:(r)'ei] *lüh.* = **Irish Republican Army**

Irak [i(ə)'rɑ:k] = **Iraq**

Iraki [i'rɑ:ki] = **Iraqi**

Iran [i(ə)'rɑ:n] *pn.* Iraan

Iranian [ai(ə)'reinjən] **1.** *a.* iraani, pärsia; **2.** *s.* iraanlane, pärslane; iraani (*e.* pärsia) keel ◇ ~ **languages** iraani keeled

Iraq, -ak [i(ə)'rɑ:k] *pn.* Iraak

Iraqi, -ki [i'rɑ:ki] **1.** *a.* iraagi; **2.** *s.* iraaklane

irascibility [(a)i(ə)ræsi'biliti] *s.* vihastuvus, äkkvihasus, äkilisus

irascible [(a)i(ə)'ræsibl] *a.* (**-bly**) kergesti vihastuv, äkkvihane, äkiline

irate [ai(ə)'reit] *a.* vihane, raevunud

Irawadi [irə'wɔdi] *pn.*

ire ['aiə] *s. poeet.* viha, raev

ireful ['aiəf(u)l] *a.* (**-lly**) *poeet.* vihane, raevune

Ireland ['aiələnd] *pn.* Iiri(maa)

Irene [ai(ə)'ri:ni, *Am.* -'ri:n] *pn.*

Ireton ['aiətn] *pn.*

iridaceous [ai(ə)ri'deiʃəs] *a. bot.* võhumõõgaline; võhumõõgataoline

iridescence [iri'desns] *s.* sillerdus, küütlus, sirendus, siretus

iridescent [iri'desnt] *a.* sillerdav, küütlev, sirendav, siretav

iridium [ai(ə)'ridiəm] *s. keem.* iriidium (*sümbol* **Ir**)

iris ['aiəris] *s. anat.* (*silma*) vikerkest, iiris; *bot.* võhumõõk, iiris; *haruld.* vikerkaar ◇ ~ **diaphragm** *fot.* iirisdiafragma

Irish ['aiəriʃ] **1.** *a.* iiri; **2.** *s.* iiri keel ◇ **the** ~ iirlased; ~ **Free State** Iiri Vabariik; ~ **stew** kartuli ja sibulaga hautatud lambaliha

Irishism ['aiəriʃizm] *s.* iiri (keele) omapärasus

Irishman ['aiəriʃmən] *s.* (*pl.* **-men**) iirlane (*mees*)

Irishwoman ['aiəriʃwumən] *s.* (*pl.* **-women** [-wimin]) iirlanna

iritis [ai'raitis] *s. med.* vikerkestapõletik, iriit

irk [ə:k] *v. t. arh.* tüütama, pahandama (*tarvit. er. umbisikuliselt*: **it ~s me** mind tüütab, mind pahandab)

irksome ['ə:ksəm] *a.* tüütav, tüütu

iron ['aiən] **1.** *s.* raud (*sümbol* **Fe**; *lad.* **Ferrum**); triikraud; (*mingi muu*) raudese; raudotsaga golfinui; *pl.* jalarauad, vangirauad; *pl.* jalused; rauapreparaat; *atrib.* rauast, raud-, raua-; **2.** *a.* raudne, raudkõva, järeleandmatu; **3.** *v. t.* rauaga katma; raudu panema; (*pesu*) triikima ◇ **cast** ~ malm; **sheet** ~ lehtteras, terasplekk; **wrought** ~ separaud; sepistatud raud; **man of** ~ järeleandmatu (*või* vali) mees; **he has many ~s in the fire** tal on mitu rauda tules (*haril. piltl.*); ~ **age** *arheol.* rauaaeg; raudne (*s.o.* julm) ajastu; ~ **curtain** *pol.* raudne eesriie; ~ **horn** *Am. sl.* trompet; ~ **horse** raudruun, vedur; *ka* jalgratas; ~ **lung** *med.* «raudkops», kunstliku hingamise aparaat; ~ **ore** *geol.* rauamaak; ~ **oxide** *keem.* raud(III)oksiid (= **ferric oxide**); ~ **plant** *bot.* lehtliilia, aspidistra (= **aspidistra**); ~ **rations** (sõduri) puutumatu toidutagavara; ~ **vitriol** *keem.* raudvitriol; **to** ~ **out** välja triikima; *piltl.* ära siluma, tasandama

iron-bound ['aiənbaund] *a.* rauaga ülelöödud, rautatud, rauaga vitsutatud; (*ranna kohta*) kaljune, järsk; (*määruse kohta*) paindumatu, muutmatu

ironclad ['aiənklæd] **1.** *a.* soomustatud; **2.** *s. aj.* soomuslaev

iron-founder ['aiənfaundə] *s.* rauasulataja, -valaja

iron-foundry ['aiənfaundri] *s.* raua(sulatus)tehas, malmivalutehas

iron-grey ['aiən'grei] *a.* raudhall

ironic(al) [ai(ə)'rɔnik(ə)l] *a.* (**-ically**) iroonine, pilkeline, pilkav, salvav

ironing ['aiəniŋ] *s.* triikimine ◇ ~**-board** triik(imis)laud

ironist ['ai(ə)rənist] *s.* iroonik, iroonia tarvitaja

ironmaster ['aiənmɑ:stə] *s.* rauatööstur

ironmonger ['aiənmʌŋgə] *s.* rauakaupmees

ironmongery ['aiənmʌŋg(ə)ri] *s.* rauakaup; rauakauplus

ironmould ['aiənmould] *s.* roosteplekk; tindiplekk

ironsides ['aiənsaidz] *s. sg.* «raudkülgne» mees, vapper sõdur; *er.* (**I-**) *pl. aj.* «raudkülgsed» Cromwelli (ratsa)sõdurid; *van.* soomuslaev (= **ironclad**)

ironstone ['aiənstoun] *s.* (soo)rauamaak

ironware ['aiənwɛə] *s.* rauakaup (= **hardware**)

ironwork ['aiənwə:k] *s.* raudesemed; *er.* kunstsepis, rauast kunstiesemed

ironworks ['aiənwə:ks] *s. sg & pl.* rauatehas

irony I ['aiəni] *a.* rauane; rauataoline, -karva; rauda sisaldav

irony II ['aiərəni] *s.* iroonia, (varjatud) pilge ◇ **Socratic** ~ sokraatiline iroonia (*teadmatuse teesklemine*); **tragic** ~ *kirj.* traagiline iroonia; **the** ~ **of fate** saatuse pilge *või* iroonia

Iroquois [iro'kwɔi] *s.* irokees (*indiaani hõimurühma liige*)

irradiance [i'reidiəns] = **irradiation**

irradiant [i'reidiənt] *a.* kiirgav, särav

irradiate [i'reidieit] *v. t.* (**-iable, -tor**) kiirita-

ma, (kiirtega) valgustama; särama panema (*millestki* **with**); *haruld.* kiirgama (= **radiate**)

irradiation [ireidi'ei∫(ə)n] *s.* kiiritamine; kiirgus, sära; *füüs., med.* irradiatsioon, kiirgumine

irrational [i'ræ∫(ə)n(ə)l] **1.** *a.* **(-lly)** irratsionaalne, mittemõistuslik, ebamõistuspärane, mõistusega mittehaaratav; *mat.* irratsionaalne, irratsionaal-; **2.** *s. mat.* irratsionaalarv ◇ ~ **equation** *mat.* irratsionaalvõrrand, juurvõrrand; ~ **number** *mat.* irratsionaalarv

irrationalism [i'ræ∫(ə)nəlizm] *s. filos.* irratsionalism

irrationality [iræ∫ə'næliti] *s.* irratsionaalsus (*ka mat.*)

irreclaimable [iri'kleiməbl] *a.* **(-bly)** tagasivõitmatu, jäädavalt kadunud; parandamatu; harimiskõlbmatu (*maa kohta*)

irrecognizable [i'rekəgnaizəbl] = **unrecognizable**

irreconcilable [i'rekənsailəbl, -'sail-] **1.** *a.* **(-bly)** lepitamatu, leppimatu; (kokku) sobimatu (*millegagi, kellegagi* **with, to**); **2.** *s.* lepitamatu *või* leppimatu (isik)

irrecoverable [iri'kʌv(ə)rəbl] *a.* tagastamatu, tagasisaadamatu; hüvitamatu, hüvastamatu; lootusetult kadunud

irredeemable [iri'di:məbl] *a.* **(-bly)** lunastamatu, päästmatu, lootusetu; tagasimaksmatu; (metallrahasse) ümbervahetamatu (*paberraha kohta*)

irreducible [iri'dju:sibl] *a.* mittekahandatav, -vähendatav, kahandamatu, vähendamatu, mittekoondatav, koondamatu; mittetaandatav, -ümberarvutatav, taandumatu, ümberarvutamatu, redutseerimatu (*er. mat., keem.*)

irrefragable [i'refrəgəbl] *a.* **(-bly)** vaieldamatu, vaidlematu, ümberlükkamatu (*väite kohta*)

irrefrangible [iri'frændʒibl] *a.* **(-bly)** murdmatu, puudutamatu; *füüs.* refraktsioonitu, murdumatu (*kiirte kohta*)

irrefutable [i'refjutəbl] *a.* **(-bly)** ümberlükkamatu, vääramatu

irregular [i'regjulə] **1.** *a.* korrapäratu, ebakorrapärane, reeglipäratu, ebareeglipärane, irregulaarne, irregulaar-; ebatasane, -ühtlane, ühtlusetu; **2.** *s. pl.* irregulaarväed ◇ ~ **verb** ebareeglipärane (*või* irregulaarne) verb

irregularity [iregju'læriti] *s.* korrapäratus, ebakorrapärasus, reeglipäratus, ebareeglipärasus, irregulaarsus; ebatasasus, ebaühtlus, ühtlusetus

irrelative [i'relətiv] *a.* mittesuhteline, suhtevaba (**to**); sidumatu; *Am. ka* = **irrelevant**

irrelevance [i'reliv∂ns], **-ncy** [-nsi] *s.* tähtsusetus, väheolulisus, mitteasjakohasus, asjakohatus, irrelevantsus

irrelevant [i'relivənt] *a.* tähtsusetu, väheoluline, mitteasjakohane, asjakohatu, irrelevantne (*millegi suhtes* **to**)

irreligion [iri'lidʒ(ə)n] *s.* uskmatus, usutus, usupõlgus, jumalakartmatus

irreligious [iri'lidʒəs] *a.* uskmatu, usutu, usupõlglik, jumalakartmatu

irremediable [iri'mi:diəbl] *a.* **(-bly)** arstitamatu, arstimatu, ravimatu, parandamatu; hüvitamatu, hüvastamatu

irremovable [iri'mu:vəbl] *a.* **(-bly)** kõrvaldamatu, mittekõrvaldatav

irreparable [i'rep(ə)rəbl] *a.* **(-bly)** heastamatu, hüvastamatu, mitteheastatav, -hüvastatav; parandamatu, parandamiskõlbmatu

irreplaceable [iri'pleisəbl] *a.* **(-bly)** asendamatu, mitteasendatav

irrepressible [iri'presibl] *a.* **(-bly)** alla- *või* mahasurumatu, mitteallasurutav, mittemahasurutav

irreproachable [iri'prout∫əbl] *a.* **(-bly)** laitmatu, veatu

irresistibility [irizisti'biliti] *s.* vastupandamatus, -panematus, -seismatus

irresistible [iri'zistibl] *a.* **(-bly)** vastupandamatu, -panematu, -seismatu

irresolute [i'rezəlu:t] *a.* otsustamatu, kõhklev, kõhelev, kahevaheline

irresolution ['irezə'l(j)u:∫(ə)n] *s.* otsustamatus, kõhklus, kõhelus, kahevahelisus, kahevahelolek

irresolvable [iri'zɔlvəbl] *a.* **(-bly)** lahustamatu, mittelahustatav

irrespective [iris'pektiv] *a. & adv.* hoolimata, sõltumata (*millestki, kellestki* **of**); *haruld.* hoolimatu, mittehooliv ◇ ~ **of nationality or religion** vaatamata rahvusele või religioonile

irrespectively [iris'pektivli] *adv. haruld.* hoolimata, sõltumata (= *eelm.*)

irresponsibility ['irispɔnsi'biliti] *s.* vastutamatus, vastutusetus, vastutustundetus; *jur.* süüdimatus, vastutusvõimetus

irresponsible [iris'pɔnsibl] *a.* **(-bly)** vastutamatu, vastutusetu, vastutustundetu; *jur.* süüdimatu, vastutusvõimetu

irresponsive [iris'pɔnsiv] *a.* vastutoimetu, mittereageeriv (*millelegi* **to**); mittetundlik (*millegi vastu* **to**)

irretention [iri'ten∫(ə)n] *s.* peetusetus, (kinni)pidamatus, retentsioonitus ◇ ~ **of urine** kusepidamatus

irretentive [iri'tentiv] *a.* peetusetu, (kinni)pidamisvõimetu, mitte kinnipidav (*näit. mälu kohta*)

irretrievable [iri'tri:vəbl] *a.* **(-bly)** tagasisaadamatu, -saamatu, taastamatu; korvamatu, heastamatu

irreverence [i'rev(ə)r(ə)ns] *s.* aukartusetus, austusetus, lugupidamatus

irreverent [i'rev(ə)r(ə)nt] *a.* aukartusetu, austusetu, lugupidamatu

irreversible [iri'və:sibl] *a.* **(-bly)** taas- *või* ümberpööramatu, mitteümberpööratav, pöördumatu (*ka keem.*); *jur.* tühistamatu ◇ ~ **reaction** *keem.* pöördumatu reaktsioon

irrevocable [i'revəkəbl] *a.* **(-bly)** tagasivõetamatu, -võtmatu, muudetamatu, muutmatu, tühistamatu

irrigate ['irigeit] *v. t.* **(-gable)** niisutama, kastma; uhtma, loputama, irrigeerima (*ka med.*)

irrigation [iri'gei∫(ə)n] *s.* niisutamine, kastmine; uhtmine, loputamine, irrigatsioon (*ka med.*)

irrigator ['irigeitə] *s.* niisutaja, kastja; uhteseadis, -kann, loputi, loputuskann, irrigaator (*ka med.*)

irritability [iritə'biliti] *s.* ärrituvus, irritaablus; (kergesti) ärritatavus

irritable ['iritəbl] *a.* **(-bly)** ärrituv, irritaabel; (kergesti) ärritatav

irritant ['irit(ə)nt] **1.** *a.* ärritav, irriteeriv, irritantne; **2.** *s.* ärriti, ärritav vahend, irritant, irritans

irritate ['iriteit] *v. t.* ärritama, pahandama, vihastama; *med.* ärritama, irriteerima

irritation [iri'tei∫(ə)n] *s.* ärritamine, irriteerimine; ärritus, irritatsioon; pahandamine, vihastamine; pahameel, viha

irruption [i'rʌp∫(ə)n] *s.* (äkiline) sissetung

Irvine ['ə:vin] *pn.*

Irving ['ə:viŋ] *pn.*

Irwin ['ə:win] *pn.*

is [iz] *vt.* **be**

Is. *lüh.* = **Island(s); Isle(s)**

Isaac ['aizək] *pn. piibl.* Iisak

Isabel ['izəbel], **Isabella** [izə'belə] **1.** *pn.*; **2.** *s.* **(i-)** kahkjaskollane värv(us); **3.** *a.* **(i-)** kahkjaskollane, võik

Isaiah [ai'zaiə, -'zeiə] *pn. piibl.* Jesaja

Iscariot [is'kæriət] *pn. piibl.* Iskariot

isch(a)emia [is'ki:miə] *s. med.* isheemia, kohalik väheveresus

ischium ['iskiəm] *s. anat.* istmikuluu

-ish [iʃ] *suf.* (*tuletab adjektiive*) -jas, -kas, -võitu (*näit.* **brownish, greenish, thickish**); -lik (*näit.* **boyish, girlish, womanish**); sageli tõlgitav omastava käände abil (*näit.* **English, Danish, Polish, Scottish**)

Ishmael ['iʃmei(ə)l, -miəl] **1.** *pn.* Ismael; **2.** *s.* (ühiskonnast) väljatõugatu

Ishmaelite ['iʃm(e)iəlait] *s.* ismaeliit, Ismaeli järglane; (ühiskonnast) väljatõugatu

isinglass ['aiziŋglɑ:s] *s.* kalaliim ◇ ~ **stone** *min.* vilk, vilgukivi (= **mica**)

Isis I ['aisis] *s. müt.* Isis (*vanaegiptuse jumalanna*)

Isis II ['aisis] *pn.* (*Thamesi jõe kohalik nimetus Oxfordi juures*)

Islam ['izlɑ:m, -læm] *s.* islam, muhamedi usk; islamkond, muhamedi(usuline) maailm

Islamabad [is'lɑ:məbɑ:d, iz'læməbæd] *pn.*

Islamic [iz'læmik] *a.* islami, muhamedi ◇ ~ **calendar** islami kalender

Islamite ['izləmait] *s.* islamiit, muhamedlane

Islamitic [izlə'mitik] = **Islamic**

island ['ailənd] **1.** *s.* saar; ohutussaar (*keset tänavat*; = **traffic** ~, **safety** ~); *atrib.* saare-; **2.** *v. t.* saareks muutma, (saarena) eraldama; saartega katma *või* täpistama

islander ['ailəndə] *s.* saarlane, saareelanik

isle [ail] *s.* saar (*tarvit. peam. luulekeeles või vähema saare kohta ühenduses pärisnimega, näit.* **the I- of Wight, the British I-s** ◇ **the Emerald I-** = **Ireland**

islet ['ailit] *s.* saareke, väike saar, laid

Islington ['izliŋtən] *pn.*
Islip ['izlip] *pn.*
ism [izm] *s.* ism, (*mingi*) õpetus *või* doktriin (*enamasti halvustavalt*)
-ism [izm] *suf.* -us, -sus, -lus, (*võõrsõnades*) -ism (*tuletab substantiive, mis tähendavad mingit olukorda, õpetust või põhimõtet, näit.* **barbarism, Darwinism**)
Ismail ['izmail, -meil] *pn.*
Ismailia [izma(i)'i:liə] *pn.*
isn't ['iznt] = **is not**
I.S.O. *lüh.* = **1. Imperial Service Order; 2. International Standardization Organization**
iso- ['aiso(u)] *pref.* sama-, võrd-, (*võõrsõnades*) iso-
isobar ['aiso(u)bɑ:] *s. meteor.* isobaar, samarõhujoon; *füüs.* isobaar (*jääval rõhul kulgeva protsessi graafik*)
isobaric [aiso'bærik] *a.* (**-ically**) isobaarne, samarõhuline, samarõhkne
isobath ['aiso(u)bæθ] *s. geogr.* isobaat, samasügavusjoon (*er. merekaardil*)
Isobel ['izəbel] *pn.*
isochronous [ai'sɔkrənəs] *a.* isokroonne, isokroon-, samakestev, sama vältusega
isoclinal [aiso'klain(ə)l] *füüs., geol.* **1.** *a.* (**-lly**) isoklinaalne, isoklinaal-, samakaldeline, samakalde-; **2.** *s.* isokliin, samakaldejoon
Isocrates [ai'sɔkrəti:z] *pn.* Isokrates
isogloss ['aisəglɔs] *s. lgv.* isogloss, samakeelendijoon (*keelegeograafias*)
isogonal [ai'sɔgən(ə)l] *a. mat.* isogonaalne, võrdnurkne
isolate ['aisəleit, *Am. ka* 'is-] *v. t.* (**-lable, -tor**) eraldama, isoleerima (*er. keemilist ainet või haiget*); *vrd.* **insulate**
isolation [aisə'leiʃ(ə)n, *Am. ka* is-] *s.* eraldamine, eraldumine, eraldus, eraldatus, isoleerimine, isoleering, isoleeritus, isolatsioon; *vrd.* **insulation** ◇ **~ cell** üksikkamber (*vanglas*)
isolationism [aiso'leiʃ(ə)nizm, *Am. ka* is-] *s. pol.* isolatsionism
isolationist [aiso'leiʃ(ə)nist, *Am. ka* is-] *pol.* **1.** *s.* isolatsionist; **2.** *a.* isolatsionistlik, isolatsiooni-, isolatsionismi-
isomer ['aisomə] *s. keem.* isomeer
isomeric [aiso'merik] *a. keem.* isomeerne; *bot.* võrdjagune
isomerism ['aisomərizm] *s. keem.* isomeeria
isomerous [ai'sɔmərəs] *a. bot.* võrdjagune
isoprene ['aisopri:n] *s. keem.* isopreen
isosceles [ai'sɔsili:z] *a. mat.* võrdhaarne ◇ **~ triangle** võrdhaarne kolmnurk
isotherm ['aiso(u)θə:m] *s. meteor.* isoterm, samatemperatuurijoon
isothermal [aiso(u)'θə:məl] *a. meteor.* (**-lly**) isotermiline, samatemperatuur(ili)ne
isotope ['aiso(u)toup] *s. füüs., keem.* isotoop
Ispahan [ispə'hɑ:n, -'hæn] *pn.* Isfahan
Israel ['izrei(ə)l, -riəl] *pn.* Iisrael
Israeli [iz'reili] **1.** *a.* iisraeli; **2.** *s.* iisraellane, (nüüdse) Iisraeli kodanik
Israelite ['izre(i)əlait, -riəl-] *s.* iisraeliit, (muistne) iisraellane, juut
issuance ['isjuəns, 'iʃ-] *s. Am.* väljalaskmine, käibelelaskmine (= *järgm.*)
issue ['isju:, 'iʃ(j)u:] **1.** *s.* väljumine, väljavool, -pääs; suue, suubumine; tulemus, lõpe (*ka med.*); järelsugu, -tulijad, järglased, lapsed; (vaidlus)küsimus, tüliküsimus; (*raha, postmarkide jms.*) väljalaskmine, -andmine, käibelelaskmine, emissioon; väljalase, -anne; anne, osa (*teosest*); (*ajalehe, ajakirja jms.*) number; trükiarv, tiraaž; **2.** *v. i. & t.* (**-uable**) väljuma; välja voolama; tuletama, tulenema (*millestki* **from**); lõppema (*millegagi* **in**); väljutama, välja laskma *või* andma, käibele laskma; *mil.* (*sõdurit*) varustama (*millegagi* **with**) ◇ **~ of blood** verejooks; **running ~** *med.* (vere- ja mädajooksuks) kunstlikult lahtihoitav haav; **to await** (*or* **abide**) **the ~ of events** sündmuste lõpptulemust ära ootama; **final ~** lõpe (*er. med.*); **in the ~** nagu asjad lõplikult kujunesid; **male ~** meessoost järeltulija; **to have no ~** lastetult surema; **~ of fact** vaidlusalune tõsiasjaküsimus; **~ of law** kohtus otsustamisel olev küsimus; **the point at ~** vaidlusküsimus; **to be at ~** eriarvamusel olema; **to join** (*or* **take**) **~** tüli tõstma (*millegi pärast* **upon**); võitlust algama (*kellegagi* **with**); **the game -ed in a tie** mäng lõppes viigiga; **the soldiers were -ed (with) winter clothing** sõduritele jagati välja talveriided
-ist [ist] *suf.* -ist (*tuletab substantiive, mis tähendavad mingi õpetuse pooldajat, mingi riista käsitsejat jms., näit.* **socialist, pianist**)

Istanbul [istæn'bu:l] *pn.*
isthmian ['is(θ)miən, -stm-] *a.* maakitsus(e)-; *er.* (**I-**) Korintose (*või* Panama) maakitsuse ◇ **the I- Canal** *Am.* Panama kanal
isthmus ['is(θ)məs, -stm-] *s.* maakitsus; *anat., bot.* kitsend
Istria ['istriə] *pn.*
it [it] **1.** *pron.* (*objektikääne* **it**; *possessiiv* **its** [its]; *pl.* **they** [ðei]) tema, ta (*asja või looma kohta; ka lapse kohta, kui sugupoolt ei ole mainitud*); see; (*umbisikulise lause subjektina või grammatilise eelsubjektina, samuti mõne verbi ebamäärase objektina jääb eesti keelde tõlkimata*); **2.** *s. fam.* (*kirjutatakse haril. suurtähega või hanejalgades*) midagi oivalist (*või* tähtsat, äärmist, hullu); *er.* seksapiil; (*laste mängudes*) püüdja, «kull» ◇ **your hat is on my table, take ~ away** su kübar on minu laual, võta ta ära; **I remember ~ very well** ma mäletan seda väga hästi; **~'s** (= **~ is**) **me** see olen mina; **~ often rains in England in winter** Inglismaal sajab sageli talvel vihma; **~ is cold** on külm; **~ is six miles to Oxford** Oxfordini on kuus miili; **~ is natural that . . .** on loomulik, et . . .; **~ is you who began the quarrel** teie ju algasite tüli; **deuce take ~!** pagan võtaks!; **to foot ~** jala minema; **for barefaced lying you are really It** jultunud valetamises pole kedagi hullemat kui sina; **gin and it** džinn ja itaalia vermut
I.T.A. *lüh.* = **Independent Television Authority**
Italian [i'tæljən] **1.** *a.* itaalia; itaaliakeelne; **2.** *s.* itaallane; itaalia keel ◇ **~ warehouse** lõunamaa puuvilja ja toiduainete kauplus
Italianism [i'tæljənizm] *s.* itaaliapärasus (*er. keeles*)
Italianize [i'tæljənaiz] *v. t.* (**-zable**) italiseerima, itaaliapärastama, itaaliapäraseks tegema
italic [i'tælik] **1.** *a.* kursiiv-, kald- (*kirja kohta*); (**I-**) muistse Itaalia; **2.** *s. pl.* kursiiv(kiri), kaldkiri
Italicize [i'tælisaiz] *v. t.* (**-zable**) kursiivis (e. kaldkirjas) trükkima; (*kirjas*) rõhutamiseks alla kriipsutama
Italy ['it(ə)li] *pn.* Itaalia
itch [itʃ] **1.** *s.* sügelus, sügelemine; sügelised; kihelus, kihelemine, kibelus, kibelemine; kihk, iha (*millegi järele* **for**; *midagi teha* **to do**); **2.** *v. i.* sügelema, kihelema, kibelema ◇ **~-mite** sügelislest, süüdiklane
itchy ['itʃi] *a.* (**-iness**) sügelev, kihelev, kibelev
-ite [ait] *suf.* **1.** -iit (*tuletab substantiive, näit.* **dynamite, Israelite**); **2.** -iitlik, -lik, -line, -kas (*tuletab adjektiive, näit.* **composite, erudite**)
item ['aitem, -təm] **1.** *s.* (*loetelu*) punkt, üksikpunkt, -asi, nimetus; üksikdokument; (*eeskava*) number, (üksik)ettekanne; (*ajalehe*) teade, sõnum; **2.** *adv.* (*tarvit. formaalses loetluses*) samuti, edasi
itemize ['aitəmaiz] *v. t. peam. Am.* üksikpunktidena loetlema; *tehn.* üksikasjalikult loetlema, detailselt kirjeldama
iterance ['itərəns], **-ncy** [-nsi] *s. haruld.* kordamine; kordumine (= **iteration**)
iterant ['itərənt] *a. haruld.* kordav; korduv
iterate ['itəreit] *v. t.* (**-rable**) kordama, korduvalt esitama *või* väitma; *mat.* itereerima
iteration [itə'reiʃ(ə)n] *s.* kordamine, kordumine, korduv esitamine *või* väitmine; *mat.* iteratsioon, itereerimine
iterative ['itərətiv] *a.* korduv, kordumis-; *lgv.* kordumist väljendav, iteratiivne (= **frequentative**); *mat.* iteratiivne ◇ **~ method** *mat.* iteratsioonimeetod, järkjärgulise lähendamise meetod; **~ verb** *lgv.* iteratiivverb, iteratiivne (*või* frekventatiivne) pöördsõna
Ithaca ['iθəkə] *pn.* Ithaka
itinera(n)cy [(a)i'tinərə(n)si] *s.* (*er. jutlustaja*) ringireisimine; ringreis
itinerant [(a)i'tinər(ə)nt] **1.** *a.* rändav, paigast teise reisiv, ringireisiv (*er. jutlustaja kohta*); **2.** *s.* rändur; rändjutlustaja
itinerary [(a)i'tinərəri] **1.** *s.* reisiplaan, matkakava; reisi (*või* matka)kirjeldus *või* -juht, itineraar; **2.** *a.* reisi-, matka-, tee
itinerate [(a)i'tinəreit] *v. i.* (*er. jutlustajana*) ümber rändama, ringi reisima
I.T.O. *lüh.* = **International Trade Organization**
Ito ['i:tou] *pn.*
its [its] **1.** *poss. a.*; *tarvit. atribuutiivselt, substantiivi ees*) tema *või* selle (oma), (tema *või*

selle) oma; **2.** *pron.* tema (*või* selle) oma, temale (*või* sellele) kuuluv (*tarvit. predikatiivselt või iseseisvalt*); *vrd.* **it**

it's [its] = **it is; it has**

itself [it'self] *pron.* **1.** *emf.* tema (*või* see) ise; **2.** *refl.* (ise)ennast, (ise)end; *vrd.* **it** ◇ **by** ~ ise, omaette, üksinda; **of** ~ iseenesest

I.T.U. *lüh.* = **International Telecommunications Union** Rahvusvaheline Elektersideühing

ITV ['aiti:'vi:] *lüh.* = **independent television**

-ity [iti] *vt.* **-ty**

Ivan ['aiv(ə)n] *pn.*

Ivanhoe ['aiv(ə)nhou] *pn.*

-ive [iv] *suf.* **1.** -iivne (*tuletab adjektiive, näit.* **cumulative, extensive**); **2.** -iiv (*tuletab substantiive, näit.* **adjective, directive**)

I've [aiv] = **I have**

Iveagh ['aivə] *pn.*

Ives [aivz] *pn.*

ivied ['aivid] *a.* luuderohuga (*või* eefeuga) kaetud

Ivor ['i:və, 'aivə] *pn.*

ivory ['aiv(ə)ri] *s.* elevandiluu, vandel; *pl. sl.* piljardikuulid, täringud, hambad, (klaveri)klahvid ◇ **fossil** ~ mammutiluu; **vegetable** ~ taimeluu, vandlipalmi seemnete kõva toitekude; ~ **black** elevandiluusüsi (*musta värvina*); **I- Coast** *pn.* Elevandiluurannik (*praeguse nimega* **Côte d'Ivoire**); ~ **gull** *zool.* vandelkajakas; ~ **palm** *bot.* vandlipalm; ~ **tower** *piltl.* elevandiluutorn

ivory-nut ['aiv(ə)rinʌt] *s. bot.* vandlipalmi seeme ◇ ~ **palm** vandlipalm

ivy ['aivi] *s. bot.* luuderohi, eefeu ◇ **American** ~ metsviinapuu (= **Virginia creeper**)

I.W. *lüh.* = **Isle of Wight**

I.W.T.D. *lüh.* = **Inland Water Transport Department**

I.W.W. ['ai'dʌblju:'dʌblju:] *lüh.* = **Industrial Workers of the World**

ixia ['iksiə] *s. bot.* iksia (*L.-Aafrikas kasvav võhumõõgaline taim*)

Ixion [ik'saiən] *pn.* ◇ ~**'s wheel** igavesti keerlev tuline piinaratas (*kreeka mütoloogias*)

-ize [aiz] *suf.* -stama, (*võõrsõnades*) -(i)seerima (*tuletab verbe, näit.* **Americanize, generalize**)

izzard ['izəd] *s. arh.* (täht) z ◇ **from A to** ~ algusest lõpuni

J

J, j [dʒei] *s.* (*pl.* **Js, J's**) (*kirjatäht*) j; *füüs.* J, džaul (= **joule**)

J. *lüh.* = **1. Judge; 2. Justice**

jab [dʒæb] **1.** *v. t.* **(-bb-)** suskama, sorkama; torkama (*millessegi* **into**); **2.** *s.* torge, täke; *fam.* süste

jabber ['dʒæbə] **1.** *v. i. & t.* vadistama, patrama, lõkerdama; **2.** *s.* vadin, vadistus, patramine, lõkerdus

Jabez ['dʒeibez] *pn.*

jabot ['ʒæbou] *s.* žaboo (*kroogitud rinnaesine*)

jacinth ['dʒæsinθ] *s. min.* hüatsint (*vääriskivi*)

Jack [dʒæk] **1.** *pn.* (= **John**); **2.** *s.* (j-) mees, poiss; meremees (= **j- tar**); *kaardimängus* soldat; nolk, noor haug; *mer.* (laeva)plagu; tungraud, tõstevinn, -kang; praepööramisvarras, praepahl; *mitmesuguste riistapuude või vahendite nimetus* (*vt.* **black j-, boot-j-, etc.**); *Am. sl.* «nodi», raha; = **jackass, jackdaw, etc.**; *atrib.* isane, isa- (*er. loomade nimetustes; mõnedes linnu- ja kalanimedes aga ei ole seda tähendust, vrd.* **jenny**); **3.** *v. t.* **(j-)** tungrauaga tõstma (*üles* **up**); *fam.* üles upitama (**up**), üles kruvima (*ka piltl.*); *sl.* (*ettevõttest*) loobuma (**up**); *Am. sl.* laitma, noomima (**up**) ◇ **every man j-** iga mees; **before you could say** ~ **Robinson** enne kui sa suudad kolmenigi lugeda; ~ **and Gill** (*or* **Jill**) Juss ja Mann, poiss ja tüdruk; ~ **Frost** Pakasetaat, Külmataat; ~ **Johnson** *sõd. sl.* suurekaliibriline saksa mürsk; ~ **Ketch** timukas; ~ **Pudding** Tola-Ants, veiderdaja; ~ **Straw** õlgnukk, tühine isik; **j- tar** (*or* ~ **Tar**) meremees, madrus

Jack-a-dandy ['dʒækə'dændi] *s.* keigar, moenarr (= **dandy**)

jackal ['dʒækɔ:l] *s.* šaakal; *piltl.* käsilane

jackanapes ['dʒækəneips] *s.* (upsakas) keigar, kehkenpüks; ninatark poiss; *haruld.* pärdik

jackaroo ['dʒækə'ru:] *s. Austr. sl.* kogemusteta uustulnuk, *er.* lambafarmi praktikant

jackass ['dʒækæs] *s.* (isane) eesel; puupea, tobu ◇ **laughing** ~ *zool.* naeru-hiidkalur, kuukabarra (*Austraalia hiidjäälind*)

jackboot ['dʒækbu:t] *s.* (üle põlve ulatuv) säärsaabas, veesaabas

jackdaw ['dʒækdɔ:] *s.* hakk (*lind*, = **daw**)

jacket ['dʒækit] **1.** *s.* jakk, jopp, pihtkuub; vammus; *tehn.* (kaitse)kate, kest, ümbris, särk; (*raamatu*) ümbris, *er. bibl.* kaaneümbris; (*kartuli*) koor; **2.** *v. t.* jakiga (*või* kattega, kestaga, ümbrisega) varustama; *sl.* nahutama, kolkima ◇ **cooling** ~ *tehn.* jahutussärk; **potatoes boiled in their** ~**s** koorega keedetud kartulid; **to dust smb.'s** ~ kellelegi naha peale andma

Jack-in-office ['dʒæki'nɔfis] *s.* kitsarinnaline ametnik, bürokraat

jack-in-the-box ['dʒækinðəbɔks] *s.* kepsnukk (*kastikese avamisel vedru survel ootamatult üleshüppav nukuke*)

jack-in-the-pulpit ['dʒækinðə'pulpit] *s. bot.* tulivõhk

jack-knife ['dʒæknaif] *s.* (*pl.* **-knives** [-naivz]) (suur) liigendnuga, käänispeaga nuga

jack-ladder ['dʒæk'lædə] *s. mer.* tormiredel

jack-of-all-trades ['dʒækə'vɔ:ltreidz] *s.* iga asja peale meister ◇ ~ **and master of none** üheksa ametit, kümnes nälg

jack-o'-lantern ['dʒækə'læntən] *s.* virvatuli, sootuluke, pettetuli; *ka (er. Am.)* kõrvitsakoorest tehtud näokujuline naljalatern (*küünlaga sees, vastavate avadega silmade, nina ja suu asemel*)

jack-plane ['dʒækplein] *s.* rupphöövel, korphöövel, suur höövel

jackpot ['dʒækpɔt] *s.* (*pokkerimängus*) pank, kogupanus; (*loteriil*) peavõit ◇ **to hit the** ~ loosimisel peavõitu saama (*ka piltl.*)

jack-rabbit ['dʒæk'ræbit] *s. zool. Am.* (suur) rohtlajänes

jack-screw ['dʒækskru:] *s.* (kruvi)tungraud

jack-snipe ['dʒæksnaip] *s. zool.* mudakurvits, väikenepp

Jackson ['dʒæksn] *pn.*

jack-staff ['dʒækstɑ:f] *s.* (*laevamasti*) lipuvarras, güüsivarras

jack-straw ['dʒækstrɔ:] *s. haruld.* õlgnukk, tühine isik (*vrd.* **Jack Straw**); *er. Am.* mängupulgake (= **spillikin**); *pl.* konksumäng (= **spillikins**)

jack-towel ['dʒæktauəl] *s.* rullkäterätik

Jacob ['dʒeikəb] *pn.* ◇ ~**'s ladder** *bot.* sinilatv; mahajooksnud silm (*sukal*); *mer.* tormiredel (= **jack-ladder**); ~**'s rod** *bot.* kaljuliilia; ~**'s staff** (*maamõõtja*) mõõteritv; *ka* (*teatav endisaegne*) nurgamõõteriist

Jacobean [dʒækə'bi(:)ən] *a.* (Inglise kuninga) James I (*1603—1625*) aegne

Jacobi [dʒə'koubi] *pn.*

Jacobin I ['dʒækəbin] *s. aj.* jakobiin; *haruld.* dominikaan, dominiiklane ◇ ~ **cap** *aj.* jakobiinide müts (*revolutsionääride punane müts, «vabadusmüts»*)

jacobin II ['dʒækəbin] *s.* tuttkaelaline tuvi(tõug)

Jacobite ['dʒækəbait] *s. aj.* jakobiit (*Stuartite pooldaja Inglismaal või Šotis pärast James II troonist loobumist a. 1688*)

Jacobs ['dʒeikəbz] *pn.*

jacobus [dʒə'koubəs] *s.* (*pl.* **-buses**) *aj.* Inglise kuldmünt James I ajast

jaconet ['dʒækənit] *s. tekst.* india puuvillbatist

jacquerie [ʒæk(ə)'ri:] *s. aj.* žakerii; *üldistavalt* talupoegade ülestõus

Jacques [dʒeiks] = **Jaques**

jactation [dʒæk'tei(ə)n] *s.* kemplemine, ärplemine, uhkeldamine; *ka* = *järgm.*

jactitation [dʒækti'tei(ə)n] *s. med.* (kramplik) visklemine

jade I [dʒeid] **1.** *s.* (hobuse)kronu, setukas; *põlgl.* lirva; **2.** *v. t.* ära vaevama *või* kurnama

jade II [dʒeid] *s. min.* nefriit; kollakasroheline värv(us); *ka* = **jadeite**

jaded ['dʒeidid] *a.* äravaevatud, -kurnatud (*er. hobuse kohta*); (*inimese kohta ka*) tülpinud, tuimunud, blaseerunud

jadeite ['dʒeidait] *s. min.* jadeiit
jaeger ['jeigə] *s.* (*ka* **J-**) täisvillane trikoopesu; *pl.* villased trikoo-aluspüksid
Jaffa ['dʒæfə] *pn.*
jag I [dʒæg] **1.** *s.* sakk, tipe, teravik; **2.** *v. t.* **(-gg-)** sakiliseks (*või* tipmeliseks) tegema; nüsima
jag II [dʒæg] *s. dial., Am.* laadung, koorem; *sl.* peatäis, purjusolek; (jooma)uim; joomahoog, pummelung ◇ **crying** ~ kramplik nutuhoog; **laughing** ~ naerukrambid
jagged I ['dʒægid] *a.* sakiline, tipmeline
jagged II ['dʒægid] *a. Am. sl.* «täislaaditud», purjus
jaggy ['dʒægi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** sakiline, tipmeline
jaguar ['dʒægwɑ:] *s.* jaaguar
Jah [dʒɑ:], **Jahve(h)** ['dʒɑ:vei] = **Jehovah**
jail [dʒeil] = **gaol**
jailer ['dʒeilə] = **gaoler**
Jain [dʒain], **Jaina** ['dʒainə] *s.* džain(a), džainausuline
Jainism ['dʒainizm, 'dʒei-] *s.* džainism (*budismile lähedane usund Indias*)
Jaipur [dʒai'puə] *pn.*
Jairus [dʒei(i)'aiərəs, 'dʒaiərəs] *pn.*
Jakarta [dʒə'kɑ:tə] = **Djakarta**
jake [dʒeik] *Am. sl.* **1.** *s.* puskar, (alaväärtuslik) viski; **2.** *a.* hüva, korras
jakes [dʒeiks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) *arh., dial.* peldik
jalap ['dʒæləp] *s. farm.* jalapimugul; jalapivaik (*jalap-lehtertapu juurmugulast saadav lahtisti*); jalapivaiku andev taim, *er.* jalap-lehtertapp
jalopy ['dʒæləpi] *s. Am. sl.* auto- *või* lennukilogu
jalousie ['ʒælu(:)zi:] *s.* žalusii, ribakardin
jam I [dʒæm] **1.** *v. t. & i.* **(-mm-)** (vahele, kokku, puruks) pigistama, litsuma, muljuma, suruma; kägardama; kinni kiiluma; ummistama; (sisse) toppima **(into)**; (*läbikäiku, liiklemist*) sulustama, tõkestama; (*raadiosaadet*) tõkestama, (tahtlikult) segama, summutama; ummistuma; toppama jääma; **2.** *s.* pigistus, litsumine, muljumine; kägardus; kinnikiilumine, -kiilutus; tõkestus; (liiklus)ummistus, kitsas koht; *fam.* kitsikus, «pigi»; raadiotõkestus ; (*parvetamisel*) survis ◇ **in a** ~ *fam.* «pigis», hädas; ~ **full** *Am.* täiskiilutud
jam II [dʒæm] **1.** *s.* moos, puuvilja- *või* marjakeedis, džemm; *sl.* midagi mõnusat; **2.** *v. t. & i.* **(-mm-)** moosiks keetma; moosi keetma; *Am. sl.* (*džässmuusikat*) improviseerima ◇ **money for** ~ *sl.* õnne kui tõrva, midagi mõnusat ja pealegi täiesti tasuta; **real** ~ *sl.* tore (*või* mõnus) asi; ~ **session** *Am. sl.* džässmuusikute (enda lõbuks korraldatud) improviseerimiskokkutulek
Jam. *lüh.* = **1. Jamaica; 2. James**
Jamaica [dʒ(ə)'meikə] **1.** *pn.* Jamaika; **2.** *s.* Jamaika rumm (= ~ **rum**)
jamb [dʒæm] *s.* (*ukse, akna*) piit
jamboree [dʒæmbə'ri:] *s. sl.* lõbustus, pidustus; džämborii, skautide suurlaager
James [dʒeimz] *pn.* (*inglise nimena*) James; *piibl.* Jaakobus
Jameson ['dʒeimsn] *pn.*
Jamestown ['dʒeimztaun] *pn.*
Jamieson ['dʒeimisn, 'dʒæm-, 'dʒim-] *pn.*
jamming ['dʒæmiŋ] *s.* tõkestamine, tõkestus; *er.* raadiosegamine, -summutamine
jam-nut ['dʒæmnʌt] *s. tehn.* vastu- *e.* kontramutter
jammy ['dʒæmi] *a.* moosine; (moositaoliselt) kleepuv; *sl.* tore, suurepärane; õnnelik, tulus
Jan. *lüh.* = **January**
Jane [dʒein] **1.** *pn.*; **2.** *s. Am. sl.* «mann», tüdruk, naine
Janeiro [dʒə'niərou] *pn.*
Janet ['dʒænit, *Am.* dʒæ'net] *pn.*
jangle ['dʒæŋgl] **1.** *s.* klirin, plärin; *van.* nääklus, tüli; **2.** *v. i. & t.* klirisema, plärisema; kliristama, pläristama; *van.* nääklema, tülitsema
janitor ['dʒænitə] *s.* uksehoidja; *Am., Š.* kojamees, majahoidja (= **caretaker**)
janizary ['dʒænizəri] *s. aj.* janitšar
Jansen ['dʒænsn] *pn.*
January ['dʒænju(ə)ri] *s.* jaanuar, näärikuu
Janus ['dʒeinəs] *s. müt.* Janus (*rooma jumal*)
Jap [dʒæp] *a. & s. fam.* = **Japanese**
Japan [dʒə'pæn] **1.** *pn.* Jaapan; **2.** *s.* **(J-)** (must) jaapani lakk; jaapani lakiga kaetud toode; **3. (j-)** *v. t.* **(-nn-)** jaapani lakiga katma

Japanese [dʒæpə'ni:z] **1.** *a.* jaapani; **2.** *s.* (*pl.* ~) jaapanlane; jaapani keel ◇ **the** ~ jaapanlased; ~ **ivy** *bot.* kolmetipuline metsviinapuu; ~ **millet** *bot.* söödav kukehirss; ~ **quince** *bot.* jaapani ebaküdoonia
jape [dʒeip] **1.** *v. i.* vembutama; nokkima, narrima **(at)**; **2.** *s.* vembutus, vemp; *sl.* midagi naljakat *või* veidrat
Japhet ['dʒeifet] *pn.*
Jaques [dʒeiks, *Shakespeare'i näidendis* 'dʒeikwiz] *pn.*
jar I [dʒɑ:] **1.** *v. i. & t.* **(-rr-)** ragisema, krigisema; ebameeldivalt (*kõrvu, närve*) riivama; närvidele käima **(on, upon)**; raginal (*või* kriginal) kokku puutuma, vastu põrkama **(against)**; vastuolus olema **(with)**; tülitsema; ragistama, krigistama; *Am.* raputama, vapustama; **2.** *s.* ragin, krigin; ebameeldivus, piinlikkus; lahkheli, vastuolu; tüli; *Am.* raputus, vapustus
jar II [dʒɑ:] *s.* purk; kruus ◇ **Leyden** ~ Leydeni purk (*vanim elektrikondensaator*)
jar III [dʒɑ:] *s. arh.* pööre, pöörak (*tarvit. ainult väljendis* **on the** ~ praokil, poikvel, poollahti, = **ajar**)
jardinière [ʒɑ:di'njɛə] *s. pr.* žardinjäär, lillekorv, -vaas; lillevaasi (*või* -korvi) alus
jargon ['dʒɑ:gən] *s.* žargoon, erikeel; segane kõne
Jarl [jɑ:l] *s. aj.* jarl (*vanaskandinaavia ülik või kõrge riigiametnik*)
Jarrow ['dʒærou] *pn.*
Jarvis ['dʒɑ:vis] *pn.*
Jas. *lüh.* = **James**
jasmin(e) ['dʒæsmin], **jessamin(e)** ['dʒesəmin] *s.* jasmiin
Jason ['dʒeisn] *pn.*
jasper ['dʒæspə, 'dʒɑ:s-] *s. min.* jaspis
Jassy ['dʒæsi] *pn.* Jassy, Iaşi
jaundice ['dʒɔ:ndis, 'dʒɑ:n-] **1.** *s.* kollatõbi; kadedus, kõõrdivaatamine; sapilisus; **2.** *v. t.* kollatõbiseks tegema; kadedusega täitma
jaundiced ['dʒɔ:ndist, 'dʒɑ:-] *a.* kollatõbine; kadedusega täidetud, kade; sapine
jaunt [dʒɔ:nt] **1.** *s.* lõbu- *või* väljasõit; **2.** *v. i.* lõbu- (*või* välja)sõitu tegema
jaunty ['dʒɔ:nti] *a.* **(-ily, -iness)** reibas, lustlik, lõbus; kehkjas
Java ['dʒɑ:və] **1.** *pn.* Jaava; **2.** *s.* (*ka* **j-**) jaava kohv *või* kana(tõug) ◇ ~ **finch** (*or* **sparrow**) *zool.* riisi-vurrnokk
Javanese [dʒɑ:və'ni:z, dʒæ-] **1.** *a.* jaava; **2.** *s.* jaavalane; jaava keel ◇ **the** ~ jaavalased
javelin ['dʒævlin] *s.* (visk)oda ◇ ~ **throw(ing)** *sport* odavise
jaw [dʒɔ:] **1.** *s.* lõualuu; *pl.* lõuad, neel, suu; *pl.* (*kruustangide*) mokad, lõuad, nukid; *fam.* lõuavärk; *fam.* igav kõne, noomitus; loba; **2.** *v. i. & t. sl.* pikalt ja igavalt kõnelema; noomima ◇ **to have a** ~ *fam.* lõugu lõksutama, lobisema; mokalaata pidama; **hold your** ~ pea lõuad!, ole vait!
jaw-bone ['dʒɔ:boun] *s.* lõualuu
jaw-breaker ['dʒɔ:breikə] *s. fam.* keelevääna-ja, raskesti hääldatav sõna
jawy ['dʒɔ:i] *a. Am. sl.* lõuakas, (loba)jutukas
jay [dʒei] *s.* pasknäär, metsnäär, pajuharakas; *piltl.* rumal lobasuu; *Am.* tola ◇ ~**-walker** *fam.* ettevaatamatu (*või* liiklus-eeskirjadest mittehooliv) jalakäija
jazz [dʒæz] **1.** *s.* džäss; *piltl.* käratsemine, lärmilöömine; tormakus, hoogsus, säru; **2.** *v. i.* džässi mängima *või* tantsima; käratsema, lärmi lööma; ergutama, tagant kihutama, säru tegema **(up)**; **3.** *a. sl.* ebakõlaline, lärmakas, kriiskav; eredavärviline; jõhker; jantlik ◇ ~ **band** džässbänd, džässorkester
jazzy ['dʒæzi] *a. fam.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** džässikas, džässitaoline; lärmakas, tormakas; särtsakas; kriiskav, eredavärviline
J.B. *lüh.* = **John Bull**
jealous ['dʒeləs] *a.* armukade, kiivas, jallis; kade (*millelegi* **of**); hoolitsev, hooltpidav **(of, for, over)**; (umbusklikult) valvas
jealousy ['dʒeləsi] *s.* armukadedus, kiivus, jallidus; (kutsealane) kadedus; (umbusklik) valvsus
jean I [dʒi:n, dʒein] *s. tekst.* džiiniriie (*saržitaoline puuvillriie*); *pl.* [dʒi:nz] džiinid, džiiniriidest tööpüksid (*haril.* **blue** ~**s**); (*naiste, laste*) «poosed», kitsad säärteni ulatuvad püksid; *vrd.* **Levis**
Jean II [dʒi:n] *pn.*
Jeans [dʒi:nz] *pn.*
Jebb [dʒeb] *pn.*
jeep [dʒi:p] *s.* džiip (*maastikuauto*)

jeer [dʒiə] **1.** *v. i. & t.* mõnitama, pilkama **(at)**; **2.** *s.* mõnitus, pilge
Jees, Jeez [dʒi:z] *interj. peam. Am.* jessas!, jessuke!
Jefferson ['dʒefəsn] *pn.*
Jeffrey ['dʒefri] *pn.*
jehad [dʒi'hɑ:d] = **jihad**
Jehovah [dʒi'houvə] *s.* Jehoova
Jehu ['dʒi:hju:] **1.** *pn.*; **2.** *s. fam.* kiire sõitja; kutsar
jejune [dʒi'dʒu:n] *a.* lahja, kehv, napp
Jekyll ['dʒekil, 'dʒi:-] *pn.* ◇ **(Dr.) ~ and (Mr.) Hyde** kahenenud isiksus (*R. L. Stevensoni jutustuse järgi*)
jell [dʒel] **1.** *v. i. & t. fam.* tarduma, tarretuma, süldistuma, kallerduma (= **jelly**); *Am. ka* lõplikult kujunema *või* kujundama; **2.** *s. haruld.* = **jelly**
Jellicoe ['dʒelikou] *pn.*
jelly ['dʒeli] **1.** *s.* sült; tarretis, želee; kaller, tarrend; **2.** *v. i. & t.* tarduma, tarretuma, süldistuma, sültjaks muutuma, kallerduma; tarretama, tarduma panema, süldistama, sültjaks muutma, kallerdama
jelly-fish ['dʒelifiʃ] *s. zool.* meduus, nõlk, millimallikas; *piltl.* selgrootu isik
Jemima [dʒi'maimə] *pn.*
jemmy ['dʒemi], *Am.* **jimmy** ['dʒimi] *s.* (*er. murdvarga*) lühike raudkang; *kok.* lambapea (*toiduna*)
Jenkin(s) ['dʒeŋkin(z)] *pn.*
Jenner ['dʒenə] *pn.*
jennet ['dʒenit] *s.* teatavat (väikest) hispaania tõugu hobune; *Am. ka* emaeesel (= **jenny-ass**)
Jennifer ['dʒenifə] *pn.*
Jennings ['dʒeniŋz] *pn.*
Jenny ['dʒeni] **1.** *pn.* (= **Janet, Jane**); **2.** *s.* **(j-)** liikuv (tõste)kraana; dženni, (peen)ketrusmasin (= **spinning-jenny**); *atrib.* emane, ema- (*mitme looma või linnu nimetuses, vrd.* **jack**) ◇ **j- wren** *er. lastek.* (emane) käblik (= **wren**)
jenny-ass ['dʒeniæs] *s.* emaeesel
jeopard ['dʒepəd] *Am.* = *järgm.*
jeopardize ['dʒepədaiz] *v. t.* **(-zable)** ohustama, (häda)ohtu saatma
jeopardy ['dʒepədi] *s.* (häda)oht, risk
jerboa [dʒə:'bo(u)ə] *s. zool.* hüpik ◇ **great ~** suurhüpik; **small ~** väikehüpik
jeremiad [dʒeri'maiæd] *s.* jeremiaad, nutulaul, -lugu
Jeremiah [dʒeri'maiə] **1.** *pn.* Jeremia; **2.** *s.* õnnetuseprohvet
Jeremy ['dʒerimi] *pn.*
Jericho ['dʒerikou] *pn.* Jericho, Jeeriku ◇ **go to ~!** käi põrgu!
jerk I [dʒə:k] **1.** *s.* nõks(atus), jõnks(atus); raks(ak); tõmblus, siputus; *Am. sl.* tossike, tobu, vennike; **2.** *v. t. & i.* nõksutama, jõnksutama, raputama; nõksatades tõmbama; tõmblema, siputama; nõksuma, rappuma ◇ **by ~s** jõnksukaupa; **with a ~** nõksti, jõnksti; **to put a ~ into** *sl.* (*millessegi*) hoogu panema; **physical ~s** *sl.* võimlemisharjutused; **to ~ (soda) water** *Am. fam.* gaseeritud jooke klaasidesse valama
jerk II [dʒə:k] *v. t.* (ribadeks lõigatud liha) päikese käes kuivatama ◇ **~ed beef** = **jerky** II
jerkin ['dʒə:kin] *s. aj.* (vanaaegne) meeste (nahk)vammus; *Am. ka* (naiste) lühike käisteta jakike
jerkwater ['dʒə:kwɔ:tə] *a. Am. fam.* kõrvaline, kolkaline ◇ **~ town** kolkalinn, tähtsusetu väikelinn
jerky I ['dʒə:ki] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** nõksuline, jõnksuline; rappuv; katkendlik
jerky II ['dʒə:ki] *s. Am.* (ribadeks lõigatult) kuivatatud veiseliha
Jermyn ['dʒə:min] *pn.*
Jeroboam [dʒerə'bo(u)əm] **1.** *pn.* Jerobeam; **2.** *s.* (suur) veinipudel; (suur) viinapeeker
Jerome [dʒə'roum, 'dʒerəm] *pn.* Hieronymus (*kirikuisa*)
jerrican ['dʒerikæn] *s. mil.* (suur) bensiininõu
Jerry I ['dʒeri] **1.** *pn.* (= **Jeremy**); **2.** *s. sõd. sl.* saksa sõdur; sakslased; saksa lennuk
jerry II ['dʒeri] *s. sl.* ööpott
jerry-builder ['dʒeribildə] *s.* ehitusspekulant, viletsast materjalist ja lohakalt ehitav ehitusmeister
jerry-building ['dʒeribildiŋ] *s.* ehitusspekuleerimine, viletsate majade ülesklopsimine; viletsalt ülesklopsitud maja
jerry-built ['dʒeribilt] *a.* viletsast materjalist, kiiresti ja lohakalt ehitatud (*maja kohta*)
jerrycan ['dʒerikæn] = **jerrican**
jerrymander ['dʒerimændə] = **gerrymander**

jerry-shop ['dʒeriʃɔp] *s. sl.* (odav) kõrts
Jersey ['dʒə:zi] **1.** *pn.*; **2.** *s.* džõrsi veis; **(j-)** kampsun *või* villane jakk; **(j-)** peen lame vill; peenest lamedast villast kedratud lõng; villane (*või* siidist, nailonist *jms.*) kootud riie
Jerusalem [dʒə'ru:s(ə)ləm] **1.** *pn.* Jeruusalemm; **2.** *s.* = **~ pony** ◇ **~ artichoke** *bot.* mugulpäevalill, maapirn, topinambur; **~ oak** *bot.* kobar-hanemalts; **~ pony** eesel
Jervis ['dʒə:vis, 'dʒɑ:v-] *pn.*
jessamin(e) ['dʒesəmin] = **jasmin(e)**
Jesse ['dʒesi] *pn.* ◇ **~ window** Kristuse sugupuud (pildina) kujutav kirikuaken
Jessica ['dʒesikə] *pn.*
Jessie ['dʒesi] *pn.*
jest [dʒest] **1.** *s.* nali, naljatlus; naljand; pilkenali, pilge; pilkealune; **2.** *v. i.* naljatama, naljatlema, nalja tegema ◇ **in ~** naljaks, naljapärast; **to make a ~ of** pilkealuseks tegema, pilkama
jest-book ['dʒestbuk] *s.* naljaraamat, naljatilkade (*või* naljandite) kogu
jester ['dʒestə] *s.* naljatleja, naljahammas; veiderdaja; *er.* kojanarr
Jesu ['dʒi:zju:] *pn.* (*peam. vokatiivkääne, er. kirikulauludes*) = **Jesus**
Jesuit ['dʒezjuit] *s.* jesuiit (*ka piltl.*) ◇ **~'s bark** pruun kiinakoor (= **Peruvian bark**)
Jesuitic(al) [dʒezju'itik(əl)] *a.* **(-ally)** jesuiidi-, jesuiitide; jesuiitlik, (sala)kaval, silmakirjalik, kahekeelne
Jesuitism ['dʒezjuitizm], **Jesuitry** ['dʒezjuitri] *s.* jesuiitlus, jesuiitlikkus, jesuitism
Jesus ['dʒi:zəs] *pn.* Jeesus
jet I [dʒet] *s. geol.* gagaat(süsi), pigisüsi; *atrib.* (läikiv) pigimust (= **~-black**)
jet II [dʒet] **1.** *s.* purse, juga, purskav vool; purskeava; (gaasi)põleti (= **gas-~**); *tehn.* düüs, (düüs)pihusti; *fam. ka* reaktiivmootor; reaktiivlennuk; *atrib.* reaktiiv-; **2.** *v. t. & i.* **(-tt-)** joana purskama *või* purskuma; *fam.* reaktiivlennukiga lendama ◇ **~ (air)plane** reaktiivlennuk; **~ engine** reaktiivmootor; **~ propulsion** reaktiivliikumine
jet-black ['dʒet'blæk] **1.** *a.* pigimust; **2.** *s.* (läikiv) pigimust värv(us)
Jethro ['dʒeθrou] *pn.*
jet-propelled ['dʒetprə'peld] *a.* reaktiivmootoriga liikuv, reaktiiv-
jetsam ['dʒetsəm] *s.* mere- *või* vesiaju, rannavara; heitlast, üle parda heidetud last; *vrd.* **flotsam**
jettison ['dʒetisn] **1.** *s.* lastiheit, lasti üle parda heitmine; **2.** *v. t.* (*lasti*) üle parda heitma
jetty I ['dʒeti] *a.* pigisõetaoline, pigimust (*vrd.* **jet** I)
jetty II ['dʒeti] *s.* sadamasild, maabumissild, muul
Jevons ['dʒev(ə)nz] *pn.*
Jew [dʒu:] *s.* juut ◇ **~-baiting** juutide tagakiusamine
jewel ['dʒu(:)il] **1.** *s.* juveel, (lihvitud) kalliskivi; väärisehe; väärisese, aare, kallisvara; (*taskukella*) kivi; **2.** *v. t.* juveelidega ehtima; (*taskukella*) kividega varustama
jeweller, *Am.* **-eler** ['dʒu(:)ilə] *s.* juveliir, kullassepp
jewel(le)ry ['dʒu(:)ilri] *s.* juveelid, juveeltooted, -kaup, kalliskivid, väärisehted
jewelweed ['dʒu(:)ilwi:d] *s. bot., Am.* lemmalts (= **touch-me-not**)
Jewess ['dʒu(:)is] *s.* juuditar, naisjuut
Jewish ['dʒu(:)iʃ] *a.* juudi
Jewry ['dʒuəri] *s.* juutkond, juudid; *aj.* juudikvartal, juutide linnaosa
Jew's-harp, j- ['dʒu:z'hɑ:p] *s.* parmupill
Jezebel ['dʒezib(ə)l] **1.** *pn. piibl.* I(i)sebel, Jesabel; **2.** *s.* häbitu naine; naine, kes oma nägu värvib
j.g., jg ['dʒei'dʒi:] *Am.* **1.** *lüh.* = **junior grade** nooremas auastmes, noorem-; **2.** *s. fam.* (mereväe) nooremleitnant (= **lieutenant j.g.**)
jib I [dʒib] **1.** *s. mer.* kliiver; eespuri, foka (*jahil*); **2.** *v. t. & i.* **(-bb-)** (*kliivrit või üldse purje*) teisele poole tõmbama; (*purje*) ümber pöörama; (*purje kohta*) ümber pöörduma ◇ **the cut of smb.'s ~** kellegi väljalõikus
jib II [dʒib] *s. tehn.* (*kraana*) nool; tõstepoom
jib III [dʒib] *v. i.* **(-bb-)** tõrkuma, perutama (*ka piltl.*; *millegi pärast* **at**)
jibber ['dʒibə] *s.* tõrkuja (*või* perutaja) hobune

jib-boom ['dʒib'bu:m] *s. mer.* kliiverpoom
jibe I [dʒaib] = **1. gibe; 2. gybe**
jibe II [dʒaib] *v. i. fam. Am.* klappima, kooskõlas olema (*millegagi* **with**)
jiff [dʒif] = **jiffy**
jiffy ['dʒifi] *s. fam.* silmapilk, tsipake aega ◇ **in a** ~ silmapilk, otsekohe; **wait a** ~ oota tsipake
jig [dʒig] **1.** *s.* džiig; *tehn.* (hoide- *või* juht)rakis; maagisõel (*er. vee all sõelumiseks*); setiti, settur; *Am.* rullõng; **2.** *v. i. & t.* (**-gg-**) džiigi tantsima; üles-alla hüplema *või* hüpitama; *tehn.* (*maaki*) vee all sõeluma ◇ **assembly** ~ *tehn.* koosterakis; **drill** ~ *tehn.* puurimisrakis; **the** ~ **is up** *sl.* laul on lauldud, mäng on läbi
jigger I ['dʒigə] *s. tehn.* raputi, raputusseade; maagisõel (= **jig**); setiti, settur (= **jig**); *mer.* haardtali; *ka* besaan- *või* džigerpuri, besaan- *või* džigerpurjega laev; = ~-**mast**; = **jigsaw**; *raad.* kõrgsagedustrafo (*kustuva võnkelainega*); *fam.* asjandus, riistapuu; *fam.* (väheldane) viinaklaas
jigger II ['dʒigə] = **chigger, chigoe**
jiggered ['dʒigəd] *a.* neetud (*kirumissõna*, = **damned**) ◇ **I'm** ~**!** pagan võtaks!
jigger-mast ['dʒigəmɑ:st] *s. mer.* besaanmast, džigermast
jiggle ['dʒigl] *v. t. & i.* hüpitama, jõnksutama; hüplema, jõnkslema
jigsaw ['dʒigsɔ:] *s. Am.* (üles-alla liikuva raamiga) elektrijõhvsaag ◇ ~ **puzzle** ebakorrapärastest lauatükikestest kokkuklapitav pilt(mõistatus)
jihad, je- [dʒi'hɑ:d] *s.* džihaad (*muhamedlaste ususõda muu-usuliste vastu*)
Jill [dʒil] = **Gill** III
jilt [dʒilt] **1.** *s.* kavaleri (*või* kihlatud peigmeest) kergemeelselt kõrvaleheitev tüdruk; **2.** *v. t.* (*kavaleri, peigmeest*) kergemeelselt kõrvale heitma
Jim [dʒim] *pn.* (= **James**); *Am. ka* (iga) meesneegri põlglik kõnetusnimi ◇ ~ **Crow** (*ka* **j- crow**) *Am. põlgl.* neeger; ~ **Crow car** vagun neegrite jaoks
Jim Crowism ['dʒim'krouizm] *s. Am.* rassidiskrimineerimatsioon (neegrite vastu)
jim-dandy ['dʒim'dændi] *Am. fam.* **1.** *s.* midagi oivalist (*või* suurepärast, toredat); **2.** *a.* oivaline, suurepärane, tore
jim-jams ['dʒimdʒæmz] *s. pl. sl.* joomahullus; *ka* pabin, hirmuhoog
Jimmy I ['dʒimi] *pn. dim.* = **Jim**
jimmy II ['dʒimi] *Am.* = **jemmy**
jimsonweed, Jimson weed ['dʒims(ə)nwi:d] *s. bot. Am.* ogaõun (= **thorn-apple**)
jingle ['dʒiŋgl] **1.** *s.* kõlin, kõlksumine; sõnakõlksutus; kõlksuv riimipaar, lühike värss; **2.** *v. i. & t.* kõlisema, kõlksuma; kõlistama, kõlksutama
jingo ['dʒiŋgou] *s.* (*pl.* **-oes**) džingo, marurahvuslane, jõhker (briti) šovinist ◇ **by (the living)** ~**!** kirevase päralt!
jingoism ['dʒiŋgo(u)izm] *s.* džingoism, jõhker (briti) marurahvuslus, šovinism
jink [dʒiŋk] **1.** *v. i. & t.* kiiresti kõrvale põikama; *av. sl.* (*lennukit*) kiire manöövriga õhutõrjetulest välja pöörama; **2.** *s.* kiire kõrvalepõige ◇ **high** ~**s** üleaisalöömine, karutükid, naljavembud
jinnee [dʒi'ni:], **jinn** [dʒin] *s.* (*pl.* **jinn**) džinn (*inimese või looma kujul ilmuv vaim araabia muinasjuttudes*); *vrd.* **genie**
jinricksha [dʒin'rikʃə], **-rikisha** [-'rikiʃə] = **ricksha(w)**
jinx [dʒiŋks] *Am. fam.* **1.** *s.* õnnetusetooja, õnnetust toov ese *või* isik; **2.** *v. t.* õnnetuks nõiduma, (*kellelegi*) õnnetust kaela tooma
jitney ['dʒitni] *s. Am.* viiesendine münt; odav üüriauto *või* autobuss (= ~ **bus**)
jitter ['džitə] *v. i. sl.* pabistama, ähmi täis olema, närvitsema
jitterbug ['dʒitəbʌg] *sl.* **1.** *s.* tantsuhull, moodsa džässi (*või* svingi) kirglik harrastaja; *er.* džiterbug (*teatav kramplike liigutustega tants*); pabistaja, närvitseja; **2.** *v. i.* džiterbugi tantsima
jitters ['dʒitəz] *s. pl. sl.* judinad; närvilisus ◇ **to give smb. the** ~ kellelegi hirmujudinaid peale ajama; **to have the** ~ ähmi täis olema
jittery ['dʒitəri] *a. fam.* ähmi täis, närvitsev
jiu-jitsu [dʒu:'dʒitsu:] = **ju-jitsu**
jive [dʒaiv] *Am.* **1.** *s.* (tundeküllane ning hoogne) svingmuusika *või* -tants, džaiv; svingirütmis lööklaul; svingmuusikute *jt* svingiharrastajate žargoon; *põlgl.* arusaamatu žargoon, rumal loba; **2.** *v. i.* džaivi tantsima *või* mängima

Jn. *lüh.* = **Junction**
Jnr. *lüh.* = **Junior**
Joab ['dʒo(u)æb] *pn.*
Joachim ['jo(u)əkim] *pn.*
Joad ['dʒoud] *pn.*
Joan [dʒoun] *pn.* ◇ ~ **of Arc** Jeanne d'Arc
job I [dʒɔb] **1.** *s.* töö, (töö)ülesanne, talitus; amet; *fam.* tööots, jobi; sahkerdus, ebaaus toiming; (asja)olu, lugu; **2.** *v. i. & t.* juhuslikke töid tegema; üürile andma; vahendama, vahekaupmeheks olema; sahkerdama, ebaausalt toimima ◇ **odd** ~**s** juhutööd; **to pay by the** ~ tükitöö alusel maksma; **to be out of a** ~ tööta olema; **to put smb. out of a** ~ kedagi ilma ametita jätma; **to be still in one's** ~ ikka veel oma endises ametis olema; **on the** ~ *sl.* tegevuses; **a bad** ~ paha lugu, lootusetu ülesanne *või* olukord; **an inside** ~ *fam.* oma inimeste poolt sooritatud vargus (*või* kelmus, roim); **to do smb.'s** ~ kedagi laostama; **to make a** ~ **of it** asja edukalt lõpule viima; ~ **lot** hulgi (*või* terve partiina, odavalt) ostetud segakaup; **a** ~ **of work** tööülesanne, töö; **to** ~ **shares** (aktsiate ostul-müügil) maakleriks olema; **to** ~ **smb. into a well-paid post** kedagi hästitasuvale ametikohale sokutama
job II [dʒɔb] **1.** *v. t. & i.* (**-bb-**) torkama, torkima; sorkima (**at**); (*hobust suurauast*) valusasti sikutama; **2.** *s.* torge; valus sikutus (*hobuse suurauast*)
Job III [dʒoub] *pn. piibl.* Hiiob, Iiob ◇ ~**'s comforter** lohutaja, kes ahastust koguni suurendab; *Am. sl.* paise; ~**'s news** hiiobisõnum(id)
jobation]dʒo'beiʃ(ə)n] *s.* noomitusjutlus
jobber ['dʒɔbə] *s.* tükitöötegija; vahendaja, vahekaupmees; sahkerdaja, tegelinski
jobbery ['dʒɔbəri] *s.* (omakasupüüdlik) sahkerdamine, ebaaus toimimine
jobholder ['dʒɔbhouldə] *s. Am.* ametimees, (riigi)ametnik
jobless ['dʒɔblis] *a.* ametitu, töötu
jobmaster ['dʒɔbmɑ:stə] *s.* hobuste ning vankrite väljaüürija
Jocelyn ['dʒɔslin] *pn.*
Jock [dʒɔk] **1.** *pn.* (= **Jack, John**); **2.** *s. sõd. sl.* Šoti mägismaa sõdur; (**j-**) = **jockey** (1.)
jockey ['dʒɔki] **1.** *s.* džoki (*kutseline võiduratsutaja*); **2.** *v. t. & i.* petma, tüssama; petlikult meelitama (*kelleltki midagi* **smb. out of smth.**; *midagi tegema* **into doing**); manööverdama, soodsaid positsioone valima (*millekski* **for**)
jocko ['dʒɔkou] *s.* (*pl.* **-os**) *haruld.* šimpans (= **chimpanzee**)
jocose [dʒə'kous] *a.* naljatlev, naljatav, vembukas
jocular ['dʒɔkjulə] *a.* naljakas, naljatav, naljatooniline
jocularity [dʒɔkju'læriti] *s.* naljatlus, nali
jocund ['dʒɔkənd] *a.* lõbus, lustlik, rõõmsameelne
jocundity [dʒo'kʌnditi] *s.* lõbusus, lustlikkus, rõõmsameelsus
Jodrell ['dʒɔdrəl] *pn.*
Jodhpurs, j- ['dʒɔdpuəz] *s. pl.* (pikad, põlvedest allapoole kitsenevad) india ratsapüksid
Joe [dʒou] *pn.* (= **Joseph**) ◇ **not for** ~ *sl.* mitte mingi hinna eest; ~ **Miller** vana kulunud nali
Joel ['dʒo(u)əl] *pn.*
Joey ['dʒo(u)i] **1.** *pn. dim.* = **Joe**; **2.** *s.* (**j-**) *Austr.* noor känguru
jog I [dʒɔg] **1.** *v. t. & i.* (**-gg-**) müksama, tonksama, tõukama; (*mälu*) ergutama, tagant tõukama; sörkima, lonkima (**along, on**); **2.** *s.* müks, tonks, tõuge; sörk, aeglane samm
jog II [dʒɔg] *s. Am.* sakk, tipe, teravik; terav käänak; *vrd.* **jag** I
joggle I ['dʒɔgl] **1.** *v. t. & i.* müksima, tonksima, raputama, rappuma; **2.** *s.* müksatus, raputus
joggle II ['dʒɔgl] **1.** *s.* punnseotis, sulundseotis; punn, sulund; nuut, õnar; **2.** *v. t.* punni ja nuudi (*või* õnara) abil liitma
jogtrot ['dʒɔgtrɔt] *s.* sörk, sörkiv samm; *pilti.* tasapisine töökulg, (töö)rutiin
Johannesburg [dʒo(u)'hænisbə:g] *pn.*
John [dʒɔn] **1.** *pn.*; **2.** *s.* (**j-**) *sl.* väljakäigukoht (= **johnny**) ◇ ~ **Barleycorn** õlu; ~ **Bull** inglase (*või* inglise rahva) pilkenimi; ~ **Chinaman** tüüpiline hiinlane; ~ **Doe** fiktiivne hageja nimi kohtuprotsessi kirjelduses (*vast.* **Richard Roe**); ~ **Dory** = **dory**

Johnny ['dʒɔni] **1.** *pn. dim.* (= **John**); **2.** *s.* **(j-)** *fam.* «juss», mees; kehkenpüks, keigar; *sl.* väljakäigukoht ◇ **~ Raw** kollanokk

John-o' -Groat's(-House) ['dʒɔnə'grouts-(haus)] *pn.* (*Šotimaa äärmine põhjapoolne tipp*) ◇ **from ~ to Land's End** ühest Suurbritannia otsast teise

Johnson ['dʒɔnsn] *pn.* ◇ **~ grass** *bot.* alepo sorgo

Johnsonese [dʒɔnsə'ni:z] *s.* (dr. S.) Johnsonile omane keel (*vrd. järgm.*)

Johnsonian [dʒɔn'souniən] *a.* džonsonlik (*inglise kirjanikule, kriitikule ning leksikograafile dr. Samuel Johnsonile omane*), raskesõnaline

Johnston(e) ['dʒɔnst(ə)n] *pn.*

join [dʒɔin] **1.** *v. t. & i.* ühendama, liitma; ühinema, liituma; (*ühingusse, liikmeks*) astuma; kaasuma, kaasa astuma, seltsima, sekka lööma; osa võtma (*millestki* **in**); **2.** *s.* liitekoht ◇ **to ~ battle** võitlust algama; **to ~ one's regiment (ship)** oma rügemendis (laeval) määratud kohale asuma; **to ~ hands** üksteisel kätest kinni haarama, ühinema; **to ~ in marriage** abieluks ühendama, paari panema; **to ~ up** sõjaväkke astuma

joiner ['dʒɔinə] *s.* tisler, laudsepp, mööblitegija; *Am.* kergesti teistega seltsiv isik ◇ **~'s bench** höövelpink; **~'s glue** tisleriliim

joinery ['dʒɔinəri] *s.* tisleritöö

joint [dʒɔint] **1.** *a.* ühine, ühis-, kaas-; **2.** *s.* liiges, liigend; ühendus(koht), liitekoht, liide, vuuk, põkk, jamand; (liha)kints, (kondiga) praetükk; *Am. sl.* joomaurgas, (vilets) lõbustuskoht, lokaal; **3.** *v. t.* liigestama, liikmeiks lahutama; kokku liitma, jamandama, vuukima; (*laudu*) punnima, punnidega varustama ◇ **out of ~** (*liigese kohta*) nihestatud; *piltl.* korrast ära; **~ editor** kaastoimetaja; **~ stock** aktsiakapital (*vrd.* **~-stock**)

jointer ['dʒɔintə] *s.* kokkuliitja, jamandaja, vuukija; *er.* liht- *või* siluhöövel; (*müürsepa*) vuukraud

jointly ['dʒɔintli] *adv.* ühiselt, (ühes)koos

jointress ['dʒɔintris] *s.* elatusraha saav lesknaine; *vrd.* **jointure**

joint-stock ['dʒɔintstɔk] *a.* aktsia- ◇ **~ company** aktsiaselts; **~ bank** aktsiapank

jointure ['dʒɔintʃə] *s.* lesknaise elatusraha, elatis

joist [dʒɔist] *s.* aampalk, (kerge) laetala; (*põranda*) alustala; ristpalk, tala

joisted ['dʒɔistid] *a.* aampalkidega (*või* alustaladega, ristpalkidega) varustatud

joke [dʒouk] **1.** *s.* nali; **2.** *v. i. & t.* **(-kable)** naljatama, nalja tegema; narritama ◇ **in ~, as a ~** naljaks; **to have one's ~** nalja heitma, naljatama; **to have a ~ with smb.** kellegagi nalja jagama, kellegagi koos naljatama; **to play a ~ on smb.** kellegi kulul nalja heitma, kellelegi vingerpussi mängima; **to crack ~s** nalja viskama, nalja lõõpima; **the ~ was on him** ta jäi narriks; **he is the ~ of the whole town** ta on kogu linna naerualuseks; **(it's) no ~** (see) pole naljaasi; **practical ~** vemp, vingerpuss; **I'm not -king** ma ei tee nalja, ma mõtlen seda tõsiselt

joker ['dʒoukə] *s.* naljataja, naljahammas; vembumees; *sl.* vennike, mees; (*kaardimängus*) džokker; *Am.* lepingusse (*või* seaduseelnõusse) sissepoetatud kahemõtteline punkt

joking ['dʒoukiŋ] *s.* naljatamine, naljategemine ◇ **~ apart** nali naljaks, ilma naljata

joky ['dʒouki] *a.* **(-iest; -ily, -iness)** naljapärane; naljatlev, naljaheitev

jollification [dʒɔlifi'keiʃ(ə)n] *s. fam.* lõbustus, lõbutsus, tipsutus, pummelung

jollify ['dʒɔlifai] *v. i. & t.* lõbutsema, tipsutama; lõbusaks tegema, lõbustama

jollity ['dʒɔliti] *s.* lõbusus; lõbutsus, lõbutsemine

jolly I ['dʒɔli] **1.** *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** lõbus, lustakas, lustiline; nokastanud, veidi purjus; *fam.* kena, meeldiv; **2.** *adv. fam.* väga; **3.** *v. t. & i. Am.* nokkima, narritama; meelitama ◇ **he is a ~ good fellow** *fam.* ta on väga tubli mees *või* poiss; **~ well** *fam.* väga hästi; muidugi, tingimata

jolly II ['dʒɔli] = *järgm.*

jolly-boat ['dʒɔlibout] *s.* julla

jolt [dʒoult] **1.** *v. t. & i.* raputama, põrutama, tõukama; rappuma, põruma; põratama; **2.** *s.* raputus, põrutus; põratus

jolterhead ['dʒoultəhed] *s. fam.* molkus, lollpea

jolthead ['dʒoulthed] = *eelm.* ◇ **~ porgy** *zool.* suur porgi

jolty ['dʒoulti] *a.* **(-iest; -ily, -iness)** raputav, rappuv, põrutav, põruv

Jonah ['dʒounə] **1.** *pn. piibl.* Joona(s); **2.** *s.* õnnetusttoov isik

Jonathan ['dʒɔnəə(ə)n] **1.** *pn. piibl.* Joonatan; **2.** *s.* teatavat sorti (punane) dessertõun ◇ **Brother ~** «Vend Joonatan», tüüpiline ameeriklane *või* Am. Üh-de kehastis

Jones [dʒounz] *pn.*

jongleur ['ʒɔ:ŋglə(:)] *s. pr., aj.* rändmuusik; rändlaulik; *vrd.* **juggler**

jonquil ['dʒɔŋkwil] *s. bot., aiand.* luganartsiss; *ka* kahvatukollane värvus

Jonson ['dʒɔnsn] *pn.*

Jordan I ['dʒɔ:d(ə)n] *pn.* **1.** (*jõgi*) Jordan; **2.** (*riik*) Jordaania (*ametlikult*: **Hashemite Kingdom of Jordan**)

jordan II ['dʒɔ:d(ə)n] *s. vulg.* ööpott

jorum ['dʒɔ:rəm] *s.* suur (punši)kruus; (suur) kruusitäis punšši

Joseph ['dʒouzif] **1.** *pn.* Joosep; **2.** *s.* karske (ülivooruslik) mees

Josephine ['dʒouzifi:n] *pn.*

Josephus [dʒo(u)'si:fəs] *pn.*

josh [dʒɔʃ] *sl. peam. Am.* **1.** *s.* (heatahtlik) nokkimine, narritamine, nali; **2.** *v. t.* (naljaks) nokkima, narritama, hullutama

Joshua ['dʒɔʃuə] *pn.* ◇ **~-tree** *bot.* lühiokkaline tääkliilia

joskin ['dʒɔskin] *s. sl.* (maa)mats

joss [dʒɔs] *s.* hiina jumalakuju

josser ['dʒɔsə] *s. sl.* tobu, kohtlane narr; vennike, mehike; *Austr. sl.* sõjaväekaplan (= **padre**)

joss-house ['dʒɔshaus] *s.* hiina tempel

joss-stick ['dʒɔsstik] *s.* (*hiina templeis tarvitatav*) healõhnalisest taelast suitsutamiskepike

jostle ['dʒɔsl] **1.** *v. i. & t.* tõuklema, tunglema; tonksima; minema suruma **(away)**; rüselema (*kellegagi* **with**; *millegi pärast* **for**); **2.** *s.* tõuklemine, tunglemine; tonksimine; rüselemine

jot [dʒɔt] **1.** *s.* täppeke, tsipake (*er. ühendis* **not a ~**); **2.** *v. t.* **(-tt-)** (lühidalt) üles märkima, kirja panema **(down)**

Joule [dʒu:l, dʒaul] **1.** *pn.*; **2.** *s.* **(j-)** *füüs.* džaul (*tähis* **J**)

jounce [dʒauns] *v. i. & t.* põrklema, rappuma; põrgatama, raputama

journal ['dʒə:n(ə)l] *s.* päevik, päevaraamat; (*raamatupidamises*) pearaamat; ajakiri, žurnaal; ajaleht; *tehn.* võllikael *või* -tapp

journalese [dʒə:nə'li:z] *s.* ajakirjanike keel, ajakirjanduskeel; ajakirjandusstiil

journalism ['dʒə:nəlizm] *s.* ajakirjanikutöö; ajakirjandus, žurnalistika

journalist ['dʒə:nəlist] *s.* ajakirjanik, žurnalist; *Am. ka* päevaraamatu pidaja

journalistic [dʒə:nə'listik] *a.* **(-ically)** ajakirjanduslik, ajakirjandus-; žurnalistlik, žurnalistika-

journalize ['dʒə:nəlaiz] *v. t. & i.* päevikusse kandma; kirjendama, (*er. pearaamatusse*) (sisse) kandma; päevikut pidama; *haruld.* ajakirjanikuna tegutsema

journey ['dʒə:ni] **1.** *s.* reis, teekond; teekäik; *arh., dial.* päevateekond *või* päevatöö; **2.** *v. i.* reisima ◇ **I wish you a good (pleasant) ~** soovin teile head (meeldivat) reisi; **to be on a ~** reisil olema; **to take a ~** teekonda ette võtma, reisile minema

journeyman ['dʒə:nimən] *s.* **(***pl.* **-men)** (käsitöö)sell; *van.* päevatööline; *piltl.* palgaline ◇ **~ baker (tailor, etc.)** pagari- (rätsepajne.) sell

journey-work ['dʒə:niwə:k] *s.* sellitöö; *van.* päevatöö; palgalisetöö

joust [dʒaust, dʒu:st], **just** [dʒʌst] *aj.* **1.** *s.* piigivõitlus (*kahe rüütli vahel*); *pl.* (piigi)turniir; **2.** *v. i.* piigivõitlust pidama

Jove [dʒouv] *s. müt.* Jupiter ◇ **by ~!** jumala eest!, tuhat ja tuline!

jovial ['dʒouviəl] *a.* heatujuline, rõõmsameelne, joviaalne

joviality [dʒouvi'æliti] *s.* heatujulisus, rõõmsameelsus, joviaalsus

Jovian ['dʒouviən] *a.* jupiterlik, Jupiteri, Jupiterile (*rooma taevajumalale või planeedile*) omane

Jowett ['dʒauit] *pn.*

jowl [dʒaul, dʒoul] *s.* (alumine) lõualuu; (lott)põsk; lõualott; (*veise*) rinnalott (= **dewlap**) ◇ **cheek by ~** ninapidi koos, lähedased sõbrad (*kellegagi* **with**)

joy [dʒɔi] **1.** *s.* rõõm (*millegi üle* **at, in**); *Am.* mõnu, mugavus; **2.** *v. i. & t. poeet.* rõõ-

mustama ◇ **to wish smb.** ~ kedagi õnnitlema, ~ kellelegi õnne soovima (*millegi puhul* **of**) ◇ **my great** ~ minu suureks rõõmuks

Joyce [dʒɔis] *pn.*

joyful [ˈdʒɔif(u)l] *a.* **(-lly)** rõõmus, rõõmurikas; rõõmutoov

joyless [ˈdʒɔilis] *a.* rõõmutu

joyous [ˈdʒɔiəs] *a.* rõõmus, lõbus

joy-ride [ˈdʒɔiraid] *s. sl.* ülemeelik lõbusõit, lustisõit (*er. võõras autos ilma omaniku loata*)

joy-stick [ˈdʒɔistik] *s. av. sl.* (*lennuki*) juhtkang, -hoob

J.P. [ˈdʒeiˈpi:] *lüh.* = **1. Justice of the Peace; 2. jet propulsion; jet-propelled (airplane)**

Jr. *lüh.* = **junior**

Juan [ˈdʒu(:)ən] *pn.* ◇ **Don** ~ donžuan, naistekütt, -võrgutaja, elumees

jubilance [ˈdʒu:biləns] = **jubilation**

jubilant [ˈdʒu:bilənt] *a.* juubeldav, rõõmutsev, hõiskav

jubilate I [ˈdʒu:bileit] *v. i.* juubeldama, rõõmutsema, hõiskama

Jubilate II [dʒu:biˈlɑ:ti] *s. kirikl.* (*anglikaani kirikus hommikupalvena kasutatav*) 100. psalm; *piltl.* rõõmupurse

jubilation [dʒu:biˈleiʃ(ə)n] *s.* juubeldus, rõõmutsemine, hõiskamine

jubilee [ˈdʒu:bili:] *s.* juubel, *er.* 50 aasta juubel; *aj.* vanaheebrea juubeliaasta, suur hingamisaasta (*mil kustusid võlakohustused ja vabanesid orjad*) ◇ **silver** ~ 25 aasta juubel; **Diamond J-** *aj.* inglise kuninganna Victoria valitsemise 60 aasta juubel (1897. a.)

Judæa, -dea [dʒu:ˈdi(:)ə] *pn. aj.* Juudamaa

Judah [ˈdʒu:də] *pn. piibl.* Juuda (*Jaakobi poja, Iisraeli suguharu või Juuda riigi nimena*)

Judaic [dʒu:ˈdeiik] *a.* juuda, juuda rahvale (*või* juutidele) omane

Judaism [ˈdʒu:de(i)izm] *s.* judaism, juutlus, juudi usk *või* kombed

Judas [ˈdʒu:dəs] **1.** *pn.* Juudas (Iskariot); **2.** *s.* äraandja, reetur; **(j-)** vaateava, -auk (= **peephole**) ◇ **~-tree** *bot.* juudapuu

Judd [dʒʌd] *pn.*

Jude [dʒu:d] *pn. piibl.* Juuda(s) (*apostel või ühe kirja autor «Uues testamendis»*) *vrd.* **Judah** & **Judas**

Judea [dʒu:ˈdi(:)ə] = **Judæa**

judge [dʒʌdʒ] **1.** *s.* kohtunik, kohtumõistja; vahekohtunik, vanemkohtunik, arbiter; otsustaja, hindaja, asjatundja (*mingis asjas* **of**); *pl.* **(J-es)** *piibl.* Kohtumõistjate raamat; **2.** *v. t. & i.* **(-geable)** kohut mõistma; otsustama (*millegi üle* **of**; *millegi järgi* **by**); järeldama (*millestki* **from**); hindama, arvustama; arvama (*et* **that**; *midagi olevat* **to be**) ◇ **I am no ~ of music** ma ei ole muusikas asjatundja; **one cannot ~ by that** selle järgi ei või otsustada; **J- Advocate** sõjakohtu audiitor; **J- Advocate General** (Inglise) sõjakohtute ülemprokurör

judg(e)matic(al) [dʒʌdʒˈmætik(əl)] *a.* **(-ically)** *fam.* terase otsustusvõimega, (asjatundlikult) taibukas, taiplik

judg(e)ment [ˈdʒʌdʒmənt] *s.* (kohtu)otsus; kohtumõistmine, nuhtlus; otsustus, arvamus; otsustusvõime, oid, arusaamine, aru ◇ **to give** (*or* **pass**) ~ kohut mõistma, otsustama (*millegi üle* **on, upon**); **to sit in ~ (up)on** (*kellegi üle*) üleolevalt kohut mõistma; **in my** ~ minu arvates; **to the best of my** ~ minu parima arusaamise järgi

judg(e)ment-day [ˈdʒʌdʒməntdei] *s.* viimne kohtupäev, viimnepäev

judg(e)ment-seat [ˈdʒʌdʒməntsi:t] *s.* kohtunikujärg, -tool

judgmatic(al) [dʒʌdʒˈmætik(ə)l] = **judg(e)matic(al)**

judgment [ˈdʒʌdʒmənt] = **judg(e)ment**

judicature [ˈdʒu:dikətʃə] *s.* õigusemõistmine, judikatuur; kohtunikuamet, kohtuniku ametiaeg; kohtunikkond

judicial [dʒu(:)ˈdiʃ(ə)l] *a.* **(-lly)** kohtulik, kohtu-; kohtuniku-; arvustav; erapooletu ◇ ~ **murder** justiitsmõrv, süütu inimese (ekslik) surmamõistmine

judiciary [dʒu(:)ˈdiʃ(i)əri] **1.** *s.* kohtunikkond, kohtunikud; kohtusüsteem; **2.** *a.* kohtulik, kohtu- (= **judicial**)

judicious [dʒu(:)ˈdiʃəs] *a.* kaalutud, mõistlik, ettevaatlik; tark, arukas

Judith [ˈdʒu:diə] *pn.* Juudit

judo [ˈdʒu:do(u)] *s. sport* džuudo

Judson [ˈdʒʌdsn] *pn.*

Judy [ˈdʒu:di] *pn.* (= **Judith**); *vrd.* **Punch** IV

jug I [dʒʌg] **1.** *s.* kann (-u); *sl.* «soolaputka», vangla; **2.** *v. t.* **(-gg-)** *kok.* (*jäneseliha*) sügavas potis hautama; *sl.* «soolaputkasse panema», vangi panema ◇ **-gged hare** (*sügavas potis hautatud*) jäneseraguu

jug II [dʒʌg] **1.** *s.* (*ööbiku*) laksutus; **2.** *v. i.* **(-gg-)** (*ööbikutaoliselt*) laksutama, laksu lööma

jugful [ˈdʒʌgful] *s.* kannutäis ◇ **not by a** ~ *Am. sl.* põrmugi mitte; mitte mingil tingimusel

Juggernaut [ˈdʒʌgənɔ:t] *s.* Jagannatha (*e.* Krišna, Višnu) kuju ühes India templis (*kord aastas veetakse seda kuju pidulikult linna tänavatel ringi hiiglavankril, mille rataste alla olevat varematel aegadel mõned hardad usklikud endid ohvritena heitnud*); *piltl.* **(j-)** moolok, raskeid ohvreid nõudev komme (*või* seadus, ebausk)

juggins [ˈdʒʌginz] *s. sl.* (kergesti petetav) narr, tola ◇ **prize** ~ igavene (*või* viimane) tola

juggle [ˈdʒʌgl] **1.** *v. i. & t.* osavustrikke tegema, žongleerima; petma, tüssama; **2.** *s.* osavustrikk, pettus ◇ **to ~ with smb.'s feelings** kellegi tunnetega mängima; **to ~ smth. away** midagi kavala nõksuga ära näppama; **to ~ smth. out of smb.** (*or* **smb. out of smth.**) kelleltki midagi osavalt välja petma

juggler [ˈdʒʌglə] *s.* osavuskunstnik, viguritegija, taskukunstnik, žonglöör; petis, kelm

jugglery [ˈdʒʌgləri] *s.* osavustrikid, žongleerimine; pettus, kelmus

Jugoslav, Yugo- [ˈju:goˈslɑ:v] **1.** *a.* jugoslaavia; **2.** *s.* jugoslaavlane

Jugoslavia, Yugo- [ˈju:goˈslɑ:viə] *pn.* Jugoslaavia

jugular [ˈdʒʌgjulə, ˈdʒu:g-] *anat.* **1.** *a.* kaela-, kõri, kägi-; **2.** *s.* kägiveen (= ~ **vein**)

jugulate [ˈdʒʌgjuleit, ˈdʒu:-] *v. t.* kõri läbi lõikama, tapma; kägistama (*er. piltl.*); *med.* (*haigust*) drastiliste vahenditega tõkestama

Jugurtha [dʒuˈgə:θə] *pn.*

juice [dʒu:s] *s.* mahl; *piltl.* jõud, võim; *sl.* (auto)bensiin, kütus, «gaas»; *sl.* (elektri)vool; *Am. sl.* rahaline võim, raha ◇ **the ~s** kehamahlad; **gastric** ~ *füsiol.* seedemahl; **step on the ~!** *sl.* anna gaasi!, lisa kiirust!

juicy [ˈdʒu:si] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** mahlane, mahlakas (*ka piltl.*)

ju-jitsu [dʒu:ˈdʒitsu] *s. sport* džudžitsu (*maadlusliik*)

ju-ju [ˈdʒu:ˈdʒu:] *s.* (Lääne-Aafrika) nõidumisese, fetiš; nõidus; midagi nõiutut, tabu

jujube [ˈdʒu:dʒu(:)b] *s. bot.* kreektürn; želeekompvek (*kreektürni marjade mahlast tehtav köhakompvek*)

ju-jutsu [dʒu:dʒətˈsu:, dʒu:ˈdʒutsu] = **ju-jitsu**

juke-box [ˈdʒu:kbɔks] *s. peam. Am.* automaatgrammofon (*vastava mündi sisselaskmisel valitud muusikapala mängiv aparaat*)

Jukes [dʒu:ks] *pn.*

julep [ˈdʒu:lep] *s.* džuulep (*raviainet sisaldav karastav siirupijook*; *Am. magus piparmündiga vürtsitatud ning jäätükke sisaldav alkohoolne jook*)

Julia [ˈdʒu:liə] *pn.*

Julian [ˈdʒu:liən] **1.** *a.* Juliuse; juuliuse (*kalendri kohta*); **2.** *pn.* Julianus ◇ ~ **Calendar** juuliuse (*e.* vana) kalender

Juliana [dʒu:liˈɑ:nə, -ˈænə] *pn.*

Juliet [ˈdʒu:ljət] *pn.*

Julius [ˈdʒu:liəs] *pn.*

July [dʒu(:)ˈlai] *s.* juuli, heinakuu

jumbal [ˈdʒʌmb(ə)l] = **jumble** II

jumble I [ˈdʒʌmbl] **1.** *v. i. & t.* segima, läbisegi liikuma *või* liigutama; segi paiskama **(up)**; **2.** *s.* segadik, segadus, segipaisatus; sasipundar; pudi-padi

jumble II [ˈdʒʌmbl], **-bal** [-b(ə)l] *s.* õhuke rõngakujuline magus koogike

jumble-sale [ˈdʒʌmblseil] *s.* pudi-padimüük, *er.* (odav) väljamüük (heategevaks otstarbeks)

jumbly [ˈdʒʌmbli] *a.* segipaisatud, segamini aetud, sega-soga

jumbo [ˈdʒʌmbou] *s.* (*pl.* **-os**) kolakas, mürakas; mühakas; midagi hiiglasuurt; **(J-)** elevant (*er. teatava hiiglaelevandi nimi Londoni loomaaias läinud sajandi kaheksakümnendail aastail*); *atrib.* hiigla- ◇ ~ **jet**, *ka* **J- Jet** *av.* (ameerika) hiiglareaktiivlennuk

jump [dʒʌmp] **1.** *v. i. & t.* hüppama, kargama; võpatama; hüpitama, hüppama panema; (teise eest) ära napsama; **2.** *s.* hüpe; võpatus; **(the ~s)** *fam.* judinad, *ka* joomahullus(tus) ◇ **to ~ a (mining) claim** kellegi eesõigust (*er.* kullamaardla kohta) käest ära kiskuma; **to ~ a page (chapter, etc.)** lehekülge (peatükki jne.) vahele jätma; **to ~ the queue** järjekorrast mööda hiilima, *piltl.* (*midagi*) väljaspool järjekorda saama; **to ~ a train** *Am.* liikuvale rongile hüppama (*er. piletita sõitjana*); **to ~ the rails** (*or* **track**) rööbastest välja jooksma; **to ~ at an offer** pakkumust innukalt vastu võtma; **to ~ down smb.'s throat** *fam.* kedagi järsult (*või* toorelt, kurjalt) katkestama; **to ~ out of one's skin** nahast välja hüppama; **to ~ to conclusions** enneaegselt järeldusi tegema; **to ~ up** püsti kargama; **to ~ (up)on** *fam.* kallale kargama, noomima, karistama; **to ~ with** (*millegagi*) klappima, sobima; **long (high) ~** kaugus-(kõrgus-) hüpe; **to take a ~** äkitselt hinnas tõusma; **to get the ~ on smb.** *piltl.* kellestki ette jõudma; **to keep one ~ ahead of smb.** *piltl.* kellestki üks samm ees püsima; **to give smb. the ~s** kellelegi judinaid peale ajama, kedagi närviliseks tegema

jumper I ['dʒʌmpə] *s.* hüppaja, kargaja; hüpik(putukas), *er.* kirp *või* juustulest; kivipuur; *el.* vahelik ◇ **flexible ~** *el.* paindvahelik; **short-circuiting ~** *el.* lühistusvahelik

jumper II ['dʒʌmpə] *s.* džemper; (üle pea tõmmatav) madruse- *või* tööpluus

jumping ['dʒʌmpiŋ] **1.** *a.* hüppav, (*loomanimedes*) hüpik-, hüppur-; **2.** *s.* hüppamine ◇ **~-deer** mustsaba-pampahirv, hüppurhirv; **~-hare** koivik, (Aafrika) hüpikjänes; **~-jack** hüpiknukk, hampelmann; **~-mouse** hüppurhiir; **~-rope** *Am.* = **skipping-rope**

jumpy ['dʒʌmpi] *a.* **(-iest; -ily, -iness)** närviline, täis hirmu; närvidele käiv

Jun. *lüh.* = **Junior**

junction ['dʒʌŋkʃ(ə)n] *s.* ühendus, ühenduskoht; (raudtee)sõlm, sõlmjaam

juncture ['dʒʌŋktʃə] *s.* ühenduspunkt; asjaolude seos *või* seisund, konjunktuur; (otsustav) silmapilk, pöördepunkt; *lgv.* junktuur, piir

June [dʒu:n] *s.* juuni, jaanikuu

Juneau ['dʒu:nou] *pn.*

June-berry ['dʒu:nberi] *s. bot.* toompihlakas

June-grass ['dʒu:ngrɑ:s] *s. bot.* sale haguhein; aasnurmikas

jungle ['dʒʌŋgl] *s.* džungel, metsatihnik, võsamets; rägastik; *Am. sl.* hulkurite laager

jungly ['dʒʌŋgli] *a.* **(-iest; -iness)** džungline, džungliga kaetud; rägastikune

junior ['dʒu:njə] **1.** *a.* noorem (*kellestki* **to**); juunior (*er. isiku nime järel, kui pojal on sama nimi mis isal*; *lüh.* **Jnr., Jr., Jun., Junr.**) **2.** *s.* noorem isik; poeg; *Am.* keskkooli (*või* kolledži) eelviimase kursuse õpilane ◇ **he is my ~ by three years** ta on minust kolm aastat noorem; **~ partner** noorem (äri)osanik; **~ soldier** noorsõdur

juniority [dʒu:ni'ɔriti] *s.* nooremus, nooremolek

juniper ['dʒu(:)nipə] *s.* kadakas (*ka mõni muu kadakataoline okaspuu*)

junk I [dʒʌŋk] **1.** *s.* vana koli, krempel; vanakraam, utiil; praak, pahn (*ka piltl.*); *mer.* vanad köiejupid, trossijäätmed; *mer.* vintske soolaliha; *Am. sl.* narkootikum; **2.** *v. t.* (vana kolina) kõrvale heitma; *mer.* (*vanu köisi*) juppideks raiuma

junk II [dʒʌŋk] *s. mer.* džonki (*lamedapõhjaline kaugida purjekas*)

junker ['juŋkə] *s. sks.* junkur, *er.* reaktsiooniline feodaalmõisnik

junket ['dʒʌŋkit] **1.** *s.* magustoit kohupiimast ning koorest; pidusöök, pidustus; lõbus väljasõit; **2.** *v. i.* pidutsema; väljasõitu tegema

junkie ['dʒʌŋki] *s. Am.* **1.** = **junkman**; **2.** *sl.* narkootikumide müütaja *või* tarvitaja

junkman ['dʒʌŋkmən] *s.* (*pl.* **-men**) *Am.* räbala- e. kaltsukaupmees

junk-shop ['dʒʌŋkʃɔp] *s.* vanakraamikauplus; *er. mer.* (pruugitud) laevatarvete kauplus

Juno ['dʒu:nou] *s. müt.* Juno (*rooma taevajumalanna*) ◇ **~'s tears** *bot.* harilik raudürt

Junoesque [dʒu:no(u)'esk] *a.* juunolik, majesteetlikult ilus (*naise kohta*)

Junr. *lüh.* = **Junior**

junta ['dʒʌntə] *s.* hunta; kildkond, (omakasupüüdlik) partei (*selles tähenduses ka* **junto** ['dʒʌntou])

Jupiter ['dʒu:pitə] *s.* **1.** *müt.* Jupiter (*rooma taevajumal*, = **Jove**); **2.** *astr.* Jupiter (*planeet*)

Jura ['dʒuərə] *pn.* Juura (*mäestik*)

Jurassic [dʒuə'ræsik] *geol.* **1.** *a.* juura; **2.** *s.* **(the J-)** juura ◇ **~ period** juura ajastu; **~ system** juura ladestu

jurat ['dʒuərət] *s.* (*teatavate Inglise linnade*) raehärra, linnanõunik; (*Kanalisaartel*) rahukohtunik

juridical [dʒuə'ridik(ə)l] *a.* **(-lly)** juriidiline, õiguslik, kohtulik

jurisconsult [dʒuəriskən'sʌlt] *s.* juriskonsult; jurist

jurisdiction [dʒuəris'dikʃ(ə)n] *s.* jurisdiktsioon, kohtumõistmine, õigusemõistmine; kohtualluvus; kohtupiirkond

jurisprudence ['dʒuəris'pru:d(ə)ns] *s.* õigusteadus, jurisprudents

jurisprudent ['dʒuəris'pru:d(ə)nt] *s.* õigusteadlane, jurisprudent, jurist

jurist ['dʒuərist] *s.* (teoreetiline) õigusteadlane, jurist; *Am.* (praktiline) õigusteadlane, advokaat (= **lawyer**)

juror ['dʒuərə] *s.* vandekohtunik, vannutatud mees; (kohtuliku) vande andja

jury ['dʒuəri] *s.* vandekohtunike kogu, vandekohus, vandekohtunikud; hindamis- *või* auhinnakomisjon, žürii ◇ **grand ~** (12—23-liikmeline) inglise eeluurimiskohtu vandemeeste kogu; **common (*or* petty, trial) ~** harilik (12-liikmeline) inglise vandemeeste kolleegium, vandekohus

jury-box ['dʒuəribɔks] *s.* vandemeestepink (*kohtus*)

juryman ['dʒuərimən] *s.* (*pl.* **-men**) vandekohtunik, -mees; žürii liige

jury-mast ['dʒuərimɑ:st] *s. mer.* hädamast

jussive ['dʒʌsiv] *a. gramm.* käskiv, käsku väljendav

just I [dʒʌst] = **joust**

just II [dʒʌst] **1.** *a.* õiglane, aus, erapooletu; põhjendatud, (ära)teenitud; õige, paras, täpne; **2.** *adv.* just, parajasti; vaevu; *fam.* üsna, lausa, otse ◇ **a ~ man (sentence)** õiglane mees (kohtuotsus); **~ estimate** õige hinnang; **~ as you say** just nagu ütlete; **~ in time** just parajal ajal; **~ now** just praegu, just parajasti; **~ so** just nii; **I am ~ starving** ma olen lausa nälga suremas

justice ['dʒʌstis] *s.* õiglus, õigus; õigusemõistmine, justiits; kohtunik ◇ **to administer ~** õigust mõistma; **to bring smb. to ~** kedagi kohtu alla andma; **to do ~ to** õiglaselt kohtlema, õieti hindama; **he did ~ to the dinner** ta oskas lõunasöögist lugu pidada, ta sõi tublisti; **to do oneself ~** endale pandud lootusi täitma; **court of ~** kohus; **J- of the Peace** (*lüh.* **J.P.**) rahukohtunik

justiceship ['dʒʌstisʃip] *s.* kohtunikuamet, -au; kohtuniku ametiaeg

justiciar [dʒʌs'tiʃiɑ:], **-ciary** [-ʃiəri] *s. aj.* justitsiaar, ülemkohtunik (*kõrgeim riigiametnik, kuninga volinik keskaegsel Inglismaal*)

justifiable ['dʒʌstifaiəbl] *a.* **(-bly)** õigustatav, vabandatav, (seaduslikult) lubatav

justification [dʒʌstifi'keiʃ(ə)n] *s.* õigustus, õigeksmõistmine, -tunnistamine

justificative ['dʒʌstifikeitiv], **-tory** [-təri] *a.* õigustav, õigeksmõistev, -tunnistav

justify ['dʒʌstifai] *v. t.* õigustama, õigeks mõistma *või* tunnistama

Justin ['dʒʌstin] *pn.* Justinus

Justinian[dʒʌs'tiniən] *pn.* Justinianus

justly ['dʒʌstli] *adv.* õiglaselt, õigusega

justness ['dʒʌstnis] *s.* õiglus, ausus, erapooletus; õigsus, täpsus

Justus ['dʒʌstəs] *pn.*

jut [dʒʌt] **1.** *v. i.* **(-tt-)** esile ulatuma, välja ulatuma **(out, forth)**; **2.** *s.* eend, midagi esileulatuvat; välje, midagi väljaulatuvat

jute I [dʒu:t] *s.* džuut

Jute II [dʒu:t] *s. aj.* jüüt (*teatava germaani rahva liige*)

Jutland ['dʒʌtlənd] *pn.* Jüütimaa, Jylland

Juvenal ['dʒu:vin(ə)l] *pn.* Juvenalis

juvenile ['dʒu:vinail] **1.** *a.* **(-lely)** nooruslik; noorsoole omane, noorsoole määratud, noorsoo-, noorte-; **2.** *s.* nooruk, alaealine; *pl.* noorsooraamatud (= **~ books**) ◇ **~ court** alaealiste kohus; **~ delinquency** alaealiste kuritegevus; **~ delinquent (offender)** alaealine kurjategija (seaduserikkuja)

juvenilia [dʒu:vi'niliə] *s. pl. lad.* (*teatava autori*) noorpõlveteosed, -looming
juvenility [dʒu:vi'niliti] *s.* nooruslikkus
juxtapose ['dʒʌkstəpouz] *v. t.* **(-sable)** kõrvutama, kõrvuti seadma
juxtaposition [dʒʌkstəpo'ziʃ(ə)n] *s.* kõrvutamine, kõrvutiseadmine
juxtapositional [dʒʌkstəpo'ziʃ(ə)nəl] *a.* kõrvutav, kõrvutamis-

K

K, k [kei] *s.* (*pl.* **Ks, K's**) (*kirjatäht*) k; *keem.* K, kaalium (= **potassium**)
K. *lüh.* = **1. King; 2. Knight; 3. kelvin**
Kaaba ['kɑ:bə] *pn.*
kaama ['kɑ:mə] *s. zool.* kongoni (= **hartebeest**)
Kabul ['kɔ:b(u)l, 'kɑ:-, kə'bu:l] *pn.*
kadi ['kɑ:di] = **cadi**
Kaffir, Kafir I ['kæfə] *s.* kahver, bantuneeger; *pl.* L.-Aafrika kaevanduste osatähed
Kafir II ['kæfə] *s.* kaafir, Kafiristani elanik (*Aasias*)
kail [keil] = **kale**
kailyard ['keiljɑ:d] = **kaleyard**
kainit(e) ['kainit, *Am. ka* 'kei-] *s. keem., min.* kainiit
kainozoic [kaino'zouik] = **cainozoic**
kaiser ['kaizə] *s.* (*endise Saksa või Austria-Ungari*) keiser
kakemono [kæki'mouno(u)] *s.* (*pl.* **-os**) *kunst* kakemono (*siidile maalitud kokkurullitav jaapani seinapilt*)
Kalahari [kælə'hɑ:ri:] *pn.*
kale, kail [keil] *s. Š.* kapsas; *er.* sööda- e. lehtkapsas; kapsasupp; *Am. sl.* nodi, raha
kaleidoscope [kə'laidəskoup] *s.* kaleidoskoop; *piltl.* kirev vaheldus
kaleidoscopic [kəlaidə'skɔpik] *a.* **(-ically)** kaleidoskoopiline, kiirevalt vahelduv
kalends ['kælindz, -lendz] = **calends**
kaleyard ['keiljɑ:d] *s. Š.* kapsaaed ◇ **~ school** *(or* **novelists)** Šoti (vaesemat) külaelu realistlikult kujutav kirjanduslik rühmitis XIX—XX saj. vahetusel
kali ['keili, 'kæli] *s. haruld.* **1.** *bot.* randogamalts (= **saltwort**); **2.** *keem. van.* = **alkali; potash**
Kalimantan [kæli'mæntən, kɑ:li'mɑ:ntɑ:n] *pn.* (= **Borneo**)
kalium ['keiliəm] *s. keem. haruld.* = **potassium**
kalmia ['kælmiə] *s. bot.* kalmia
Kalmuck ['kælmʌk] **1.** *s.* kalmõkk; kalmõki keel; **2.** *a.* kalmõki
Kalmyck ['kælmik] = *eelm.*
kalong ['kɑ:lɔŋ] *s. zool.* kalong (*indoneesia lendkoer*)
Kamchatka [kæm't∫ætkə] *pn.* Kamtšatka
kamerad [kæmə'rɑ:d] *interj. sks.* kameraad! (*sakslaste allaandmishüüd*)
Kamerun ['kæmərɑ:n] *pn.*
Kampala [kæm'pɑ:lə] *pn.*
Kampuchea [kæmpu't∫i(:)ə] *pn.*
Kan. *lüh.* = **Kansas**
Kanaka, *ka* k- ['kænəkə] *s.* kanaka (*polüneeslane või melaneeslane*); *er.* havailane
kangaroo [kæŋgə'ru:] *s.* känguru; *pl. sl.* L.-Austraalia kaevanduste aktsiad ◇ **~ court** *Am. sl.* vangide poolt lavastatud kohtupidamisparoodia; **~ rat** (Austraalia) väike haardkänguru; *Am.* kukkurrott
Kans. *lüh.* = **Kansas**
Kansas ['kænzəs] *pn.*
Kant [kænt] *pn.*
Kantian ['kæntiən] *filos.* **1.** *a.* Kanti, kantiaanlik; **2.** *s.* kantiaan, kantlane
Kant(ian)ism ['kænt(iən)izm] *s. filos.* kantianism, kantlus
kaolin ['keiəlin, 'kɑ:-] *s. min.* kaoliin, portselanisavi
kapok ['keipɔk, 'kɑ:-] *s.* kapok (*taime vill*)
kappa ['kæpə] *s.* kapa (*kreeka tähestiku 10. täht, vastab ladina k-le*)

kaput [kə'put] *pred. a. sks.* kaputt (*tarvit. ingl. keeles vaid žargoonis*)
Karachi [kə'rɑ:t∫i] *pn.* Karatši, Karachi
Karakoram [kærə'kɔ:rəm] *pn.* Karakorum
karate [kə'rɑ:ti] *s.* karate
Karelia [kə'ri:liə] *pn.* Karjala
Karelian [kə'ri:liən] **1.** *a.* karjala; **2.** *s.* karjalane; karjala keel ◇ **~ Autonomous Soviet Socialist Republic** Karjala Autonoomne Nõukogude Sotsialistlik Vabariik
karma ['kɑ:mə] *s.* karma (*inimese enda tegudest määratav saatus budistlikus teoloogias*)
Karnak ['kɑ:næk] *pn.*
Kar(r)oo [kə'ru:] *s.* Karroo (*kuiv lavamägismaa L.-Aafrikas*)
kart [kɑ:t] *s. sport* kart(auto) (= **go-kart**)
karyo- ['kærio(u)] *ühendeis* (raku)tuuma-, tuum-, (*võõrsõnades*) karüo-
karyokinesis [kærio(u)ki'ni:sis] *s. biol.* karüokinees, kaudjagunemine
karyon ['kæriɔn] *s. biol.* (raku)tuum
karyoplasm ['kærio(u)plæzm] *s. biol.* karüoplasma, tuumaplasma
Kashmir [kæ∫'miə] *pn.* Kašmir
kat(a)- ['kæt(ə)] = **cat(a)-**
Kate [keit] *pn.* (= **Catherine, K-**)
Katherine ['kæθ(ə)rin] *pn.*
Kathleen ['kæθli:n] *pn.*
kathode ['kæθoud] = **cathode**
Katie ['keiti] **1.** *pn. dim.* = **Kate, Catherine;** 2. *s.* (k-) *Am. sl.* (õlg)kübar (= **straw k-**)
Katmandu ['kɑ:tmɑ:n'du:] *pn.*
Katrine ['kætri(:)n] *pn.*
Kattegat ['kæti'gæt] *pn.*
katydid ['keitidid] *s. Am.* (läbilõikava häälega) Ameerika leheritsikas
Kaunas ['kaunɑ:s] *pn.*
kauri ['kauri] *s. bot.* kauri(puu)
kava ['kɑ:və] *s. bot.* kavapipar (*Vaikse ookeani saartel kasvav piprapõõsas*); kava (*kavapipra juurtest valmistatav joovastav jook*)
Kay [kei] *pn.*
kayak ['kaiæk] *s.* kajakk (*eskimote süst*)
Kaye [kei] *pn.*
kayo ['kei'ou] *Am. sl.* = **1. knock-out, K.O.;** 2. **O.K.**
Kaysee ['kei'si:] *pn. lüh. Am.* = **Kansas City** (= **K.C.**)
Kazakh [kɑ:'zɑ:k] **1.** *a.* kasahhi; kasahhikeelne; **2.** *s.* kasahh; kasahhi keel ◇ **~ Soviet Socialist Republic** Kasahhi Nõukogude Sotsialistlik Vabariik
Kazak(h)stan ['kɑ:zɑ:k'stɑ:n] *pn.* Kasahstan
Kazbek [kɑ:z'bek] *pn.*
K.B. ['kei'bi:] *lüh.* = **King's Bench**
K.C. ['kei'si:] *lüh.* = **1. King's Counsel; 2. King's College** (*Londonis*)
K.C.B. ['keisi:'bi:] *lüh.* = **Knight Commander of (the Order of) the Bath**
K.C.I.E. ['keisi:ai'i:] *lüh.* = **Knight Commander of (the Order of) the Indian Empire**
Kean(e) [ki:n] *pn.*
Kearny ['kɔ:ni, 'kɑ:ni] *pn.*
Keats [ki:ts] *pn.*
Keble ['ki:bl] *pn.*
keck [kek] *v. i.* öökima, öögatama ◇ **to ~ at** jälestusega tagasi tõrjuma
kedge [kedʒ] *mer.* **1.** *v. t. & i.* varpima; **2.** *s.* varpankur (= **~ anchor**)
Kedron ['ki:drɔn] = **Kidron**
keel I [ki:l] **1.** *s.* (*laeva*) kiil, emapuu, andur; *poeet.* laev; *bot., zool.* andur; **2.** *v. t. & i.* kummuli pöörama *või* pöörduma, ümber minema **(over)** ◇ **false ~** valekiil, kaitsekiil; **to ~ over** *Am. fam.* minestama; nurjuma; **the fever ~ed me up** *Am. fam.* palavik paiskas mind (haige)voodisse
keel II [ki:l] *s.* (madal laiapõhjaline) kivisõelodi; (*mõõduna*) lodjatäis kivisütt (= *21 tonni*)
keelblock ['ki:lblɔk] *s. mer.* kiilplokk
keelboat ['ki:lbout] *s. mer.* kiilpaat; kiiljaht
keel-haul ['ki:lhɔ:l] *v. t. mer.* (karistuseks) (laeva)kiilu alt läbi tõmbama; *piltl.* (ränka) peapesu tegema, kurjalt noomima
Keeling ['ki:liŋ] *pn.* ◇ **~ Islands** Kookosesaared (*ka* **Cocos Islands**)
keelson ['kelsn, 'ki:l-] = **kelson**
keen I [ki:n] *a.* terav, vahe, lõikav; terane; agar, püüdlik, innukas, elavalt huvitunud (*millestki* **on**) ◇ **this knife has a ~ edge** sel noal on hästi lõikav tera; **~ as a razor** terav nagu habemenuga; **to have a ~ eye (ear) for smth.** millegi jaoks teravat silma (kõrva) omama; **~ competition** terav (*või* äge) võistlus; **~ prices** *maj.* äärmiselt alandatud hinnad; **are you ~ on going to**

that concert? kas olete väga huvitatud sellele kontserdile minekust?; **he is ~ to enjoy life** ta ihaldab elu nautida; **~ as mustard** üliinnukas, -agar

keen II [ki:n] *Iir.* **1.** *s.* itk, nutulaul; **2.** *v. i. & t.* itkema, (surnut) kurtma

keenness ['ki:nnis] *s.* teravus, vahedus, lõikavus; terasus; agarus, püüdlikkus, innukus, elav huvi (*millegi vastu* **on**) ◇ **~ of sight (hearing)** nägemis- (kuulmis-) teravus

keep [ki:p] **1.** *v. t. & i.* (*pret. & p. p.* **kept** [kept]) pidama; üleval (kinni, paigal *jms.*) pidama; hoidma; alal hoidma, säilitama; hoiduma; alal hoiduma, säilima; viibima, püsima; **2.** *s.* ülalpidamine, elatus; alalhoid, säilitus; *aj.* lossitorn ◇ **to ~ accounts (books)** arveid (äriraamatuid) pidama; **to ~ away** eemale hoidma *või* hoiduma; **to ~ back** tagasi hoidma *või* hoiduma; **to ~ one's balance** tasakaalu säilitama; **to ~ one's bed** (haigena) voodis lamama; **to ~ one's birthday** sünnipäeva pidama *või* pühitsema; **to ~ bad company** halvas seltskonnas liikuma; **to ~ company** (armastajatena) alaliselt koos viibima (*kellegagi* **with**); **to ~ cool** *piltl.* külmavereli sust säilitama; **to ~ doing** ühtelugu (*või* ühtejärge) tegema; **to ~ waiting** pidevalt (*või* ühtejärge) ootama; **to ~ smb. waiting** kellelgi oodata laskma; **to be kept waiting** (sunnitult) ootama; **to ~ down** alla suruma; **to ~ from** (*millestki*) eemale hoidma *või* hoiduma; **to ~ house** maja pidama, majapidajaks olema (*kellelgi* **for**); **to ~ the house** majast mitte lahkuma; **to ~ one's head** mitte pead kaotama; **to ~ in** (*tundeid*) vaos hoidma; (*õpilast*) pärast koolitunde (kinni) jätma; **to ~ in touch** ühendust pidama (*kellegagi, millegagi* **with**); **to ~ in with** (*kellegagi*) heas vahekorras olema; **to ~ off** eemal hoidma, eemale tõrjuma; (*millestki*) hoiduma; **to ~ on** jätkama; **to ~ on doing** korduvalt (*või* järelejätmatult) tegema; **to ~ pace** sammu pidama (*kellegagi* **with**); **to ~ the peace** vagusi olema; **to ~ one's room** toast mitte lahkuma; **to ~ silence** vait olema, vaikima; **to ~ time** paraja kiirusega liikuma, takti pidama; (*kella kohta*) õigesti käima; **to ~ to** (*millestki*) kinni pidama, (*millegi juures*) püsima; **to ~ to the right (left)** paremale (vasakule) hoiduma; **to ~ smth. to oneself** midagi enesele (*või* enese teada) pidama; **to ~ track of** jälgima; **to ~ under** alla suruma, vaos hoidma; **to ~ up** üleval (*või* kõrgel) hoidma; korras hoidma; sammu pidama (*kellegagi* **with**, *Am. ka* **on**); **~ it up!** ära jäta!; **to ~ watch** valvama; vahti pidama; **to ~ wicket** (*kriketimängus*) väravavahiks olema; **~ your hair** (*or* **shirt**) **on** *sl.* ära ärritu!; **kept woman** (*or* **mistress**) ülalpeetav armuke, metress; **for ~s** *fam.* alatiseks, jäädavalt

keeper ['ki:pə] *s.* pidaja, hoidja; *aj.* vardja; valvur, vaht; metsavaht (= **gamekeeper**); *tehn.* kaitserõngas, -võru; vastumutter, kontramutter; pidurdusmutter

keeping ['ki:piŋ] *s.* hoid, hool, valve; hooldus; ülalpidamine, elatus; (*kombest*) kinnipidamine; kooskõla ◇ **in his ~** tema käes hoiul; **in (out of) ~** kooskõlas (ebakooskõlas) (*millegagi* **with**)

keepsake ['ki:pseik] *s.* mälestis, mälestusese, -kink, meene, meenis

keg [keg] *s.* ankur, väike vaat, lähker

Keighley ['ki:(ɵ)li, 'kaili] *pn.*

Keir [kiə] *pn.*

Keith [ki:ɵ] *pn.*

Kellogg ['kelɔg] *pn.*

kelp [kelp] *s.* (suur) pruunvetikas; (joodi sisaldav) pruunvetika tuhk

kelpie, kelpy ['kelpi] *s. Š. folkl.* hobusekujuline (pahatahtlik) veevaim

kelson ['kelsn] *s. mer.* kiilson

Kelt [kelt] = **Celt**

kelter ['keltə] = **kilter**

Keltic ['keltik] = **Celtic**

Kelvin ['kelvin] *pn.* ◇ **~ scale** *füüs.* Kelvini skaala

kelvin ['kelvin] *s. füüs.* kelvin

Kemble ['kembl] *pn.*

ken [ken] **1.** *v. t.* (*pret. & p. p.* **kent, kenned**) *Š.* teadma, tundma; **2.** *s.* teadmis- *või* nägemispiirkond ◇ **beyond my ~** väljaspool minu teadmispiirkonda

Kenilworth ['ken(i)lwə(:)ɵ] *pn.*

Kennedy ['kenidi] *pn.*

kennel I ['ken(ə)l] **1.** *s.* koerakuut; (vilets) putka, pugerik, kong; koerakasvatus; **2.** *v. t. & i.* (**-ll-**) koerakuuti asetama; koerakuudis asuma; pugerikus (*või* kongis) elama

kennel II ['ken(ə)l] *s.* rentsel (= **gutter**); renn

Kennet ['kenit] *pn.*

Kenneth ['keniɵ] *pn.*

Kennicot ['kenikət] *pn.*

Kennington ['keniŋtən] *pn.*

Kensal ['kens(ə)l] *pn.*

Kensico ['kensikou] *pn.*

Kensington ['kenziŋtən] *pn.*

kent I [kent] *vt.* **ken**

Kent II [kent] *pn.* ◇ **man of ~** Kendi krahvkonnas Medway jõest ida pool sündinud elanik

Kentish ['kentiʃ] *a.* Kendi ◇ **~ fire** kestev aplaus *või* halvakspanuavaldus; **~ man** Kendi krahvkonnas Medway jõest lääne pool sündinud elanik; **~ rag** *vt.* **rag** II

Kentucky [ken'tʌki] *pn.*

Kenya ['kenjə, 'ki:n-] *pn.* Kenya, Keenia ◇ **Mount ~** Keenia mägi

Kenyon ['kenjən] *pn.*

képi ['kepi:] *s. pr. mil.* kepi(müts)

Kepler ['keplə] *pn.*

kept [kept] *vt.* **keep**

keratin ['kerətin] *s. keem.* keratiin

keratitis [kerə'taitis] *s. med.* keratiit, sarvkestapõletik

kerb, *Am.* **curb** [kə:b] *s.* (*kõnnitee*) kiviääris ◇ **~ merchant** tänavakaupmees; **on the ~** tänaval (*er. börsitehingute kohta, mis sõlmitud tänaval pärast börsi sulgemist*)

kerb-stone, *Am.* **curb-** ['kə:bstoun] *s.* (*kõnnitee*) ääriskivi ◇ **~ broker** *maj.* «nurgamaakler», mitteametlik maakler

Kerch [kə:tʃ] *pn.* Kertš

kerchief ['kə:tʃif] *s.* pearätt; kaelarätt

kerchiefed ['kə:tʃift] *a.* pearätiga (*või* kaelarätiga) varustatud

kerf [kə:f] *s.* sälk, sämp, (sae)lõige; (*langetatud puu*) saetud ots, (puu)tüü

kermes ['kə:miz] *s. zool.* kermes(kilptäi) (*värvitamme lehtedel elav kilptäi); ka* värvitamm (= **~ oak**); *tehn.* kermespulber, (*punakaspruun*) diantimontrisulfiid

kermis, -mess ['kə:mis] *s.* kirmas, (*er. Hollandis peetav*) kirikulaat; *Am.* lõbus välipidu, simman

kern(e) [kə:n] *s. aj.* (kergrelvastatud) iiri jalaväelane; (iiri) talumees

kernel ['kə:n(ə)l] *s.* tuum, (seemne)tera; südamik; põhituum, tähtsaim osa

(-)kernelled ['kə:n(ə)ld] *a.* (-)tuumaline, tuumaga (*või* seemneteraga) varustatud

kerosene ['kerosi:n] *s. peam. Am.* petrool(eum), lambiõli (= **paraffin oil**)

Kerr [kɑ:, kə:] *pn.*

Kerry ['keri] *pn.*

kersey ['kə:zi] *s. tekst.* kirsa (*liik tugevat kalevit*)

kerseymere ['kə:zimiə] *s. tekst.* kasimir (*teatav peen villane riie*)

kestrel ['kestr(ə)l] *s. zool.* tuuletallaja

Keswick ['kezik] *pn.*

ketch [ketʃ] *s.* ketš (*väike kahemastiline rannasõidupurjekas*)

ketchup ['ketʃəp] *s. kok.* ketšup (*teravamaitseline seene- ja tomatikaste*)

ketone ['ki:toun] *s. keem.* ketoon

kettle ['ketl] *s.* katel, *er.* veekatel, keedukatel, teekatel; *geol.* häil (*ka* **~-hole**) ◇ **a fine** (*or* **nice, pretty**) **~ of fish** *vt.* **fish**

kettledrum ['ketldrʌm] *s. muus.* litaur, timpan, padatrumm; *fam.* pärastlõunane (daamide) teeseltskond

Kew [kju:] *pn.* ◇ **~ Gardens** botaanikaaed Londoni lääneosas

Kewanee [ki'wɑ:ni:] *pn.*

key I [ki:] **1.** *s.* võti (*ka piltl.*); (*klaveri jms.*) klahv, sõrmis; (*puhkpilli*) klapp; *tehn.* ühenduspolt, pikikiil, liist; *muus.* helistik, heliliik, -laad; toon, mõtte- *või* väljendusviis; *Am.* = **watchkey**; *atrib.* võtme-, sõlm-, tähtsaim, juhtiv; *vrd.* **Keys**; **2.** *v. t.* (kinni) kiiluma, pikikiiluga (*või* liistuga) kinnitama; häälestama, helikõrgust seadma; üles kruvima, tõstma (**up**) ◇ **to get the ~ of the street** (ööseks) ukse taha jääma; **major (minor) ~** *muus.* mažoorne (minoorne) laad; **to speak in a high ~** kõrgendatud toonil rääkima; **~ industries** olulisimad tööstusharud; **~ man (position)** juhtiv isik (positsioon); **~ money** võtmeraha; **~ question** sõlmküsimus; **~ signature** *muus.* võtmemärgid; **~ word** võtmesõna

key II [ki:] *s.* liiva- *või* korallimadalik; madal saar ◇ **K- West** *pn.* (*sadamalinn ja saar USA-s*)

keyboard ['ki:bɔ:d] *s.* klahvistik, klaviatuur, tastatuur, sõrmistik; *el.* kommutatsioonilaud, kommutaator
keyed [ki:d] *a.* klahvidega (*või* sõrmistega, klappidega) varustatud; (*teatavas laadis*) häälestatud, kooskõlastatud (*millegagi* **to**) ◇ **~ up** kõrgendatud, üleskruvitud
keyhole ['ki:houl] *s.* lukuauk, võtmeauk
keyless ['ki:lis] *a.* võtmetu (*er. taskukella kohta*)
Keynes [keinz] *pn.*
keynote ['ki:nout] *s.* põhiheli, -toon (*ka piltl.*); *muus.* toonika
key-ring ['ki:riŋ] *s.* võtmerõngas
Keys [ki:z] *s.* (= **the House of ~**) Mani saare (24-liikmeline) kohalik parlament
keystone ['ki:stoun] *s. arhit.* päis- *või* lukukivi; *piltl.* tähtsaim põhimõte
K.G. ['kei'dʒi:] *lüh.* = **Knight of (the Order of) the Garter**
kg *lüh.* = **kilogram(me)**
Khaibar ['kaibə] = **Khyber**
khaki ['kɑ:ki] **1.** *a.* khakivärviline; **2.** *s.* khaki ◇ **in ~** (sõjaväe)mundris
khalifa [kɑ:'li:fə] = **caliph**
khan [kɑ:n, kæn] *s.* khaan
khanate ['kɑ:n(e)it, 'kæn-] *s. aj.* khanaat, khaaniriik, khaani valitsus *või* võimupiirkond
Kharkov ['kɑ:kɔf] *pn.* Harkov
Khartum [kɑ:'tu:m] *pn.* Hartum
Khayyam [kai'jɑ:m] *pn.*
Khedive [ki'di:v] *s. aj.* kediiv (*Egiptuse asevalitseja pärilik tiitel 1867—1914*)
Khmer [kmɛə] **1.** *s.* khmeer; khmeeri keel; **2.** *a.* khmeeri
Khyber ['kaibə] *pn.* Haibar ◇ **~ Pass** Haibari kuru (*Afganistani ja Pakistani vahel*)
khi [kai] = **chi**
kibe [kaib] *s.* katkihõõrutud külmamuhk *või* vill (*er. jalakanqal*)
kibitzer ['kibitsə] *s. fam. peam. Am.* kiibitseja, kutsumatu nõuandja *või* vahelesegaja; *er.* kaardimängija seljatagune pealtvaataja
kibosh ['kaibɔʃ, ki'bɔʃ] *sl.* **1.** *s.* mõttetus, lollus; **2.** *v. t. er. Am.* nässu lööma, tümaks tegema ◇ **to put the ~ on** *sl.* lõppu tegema, ära rikkuma
kick [kik] **1.** *v. i. & t.* põtkama, põtkima, jalaga lööma; tagant üles lööma; siputama; (*püssi kohta*) tagasi lööma; vastu taguma, vastu rabelema; *sl.* norima, nurisema (*millegi üle* **about**); **2.** *s.* jalahoop; tagant üleslöömine; siputus; (*püssi*) tagasilöök; *fam.* löögijõud, tugevus, võhm; *sl.* (tugev) ergutus, närvikõdi(tus); *Am. sl.* noriv *või* ülekohtune arvustus; (*jalgpallis*) löök, lööja ◇ **to ~ against** (*or* **at**) vastu rabelema, vastu panema; **to ~ against the pricks** astla vastu üles lööma; **to ~ downstairs** trepist alla viskama; **to ~ one's heels** jõude olema, kaua ootama; **to ~ one's legs** jalgu siputama, (*tantsides*) jalgu üles loopima; **to ~ off** (*jalgpallis*) avalööki tegema; *piltl.* algama, alustama; (*kinga*) jalast viskama; *Am. sl.* «vedru välja viskama», surema; **to ~ out** (*v. t.*) (*jalgpallis*) auti lööma; välja viskama; (*v. i.*) hoope jagama; **to ~ over the traces** üle aisa lööma (*ka piltl.*); **to ~ the bucket** *sl.* «vedru välja viskama», surema; **to ~ up a row** *fam.* mürtsu tegema; **to ~ smb. upstairs** *piltl.* kedagi puhttitulaarse aukõrgendusega ametikohalt kõrvaldama; **free ~** (*jalgpallis*) vabalöök; **he has no ~ left** *fam.* ta toss on päris väljas; **to get the ~** *fam.* jalahoopi (tagumikku) saama, kohalt lendama; **to get a ~** (*or* **~s**) **out of** (*millestki*) närvikõdi (*või* teravat naudingut) saama
kickback ['kikbæk] *s. Am. fam.* äge tagasi- *või* vastulöök; *Am. sl.* saadud tulu osaline tagasimaksmine (*vastavalt kokkuleppele või sunnitult*)
kicker ['kikə] *s. er.* tagant üleslööja hobune; *Am.* norija, nuriseja
kick-off ['kikɔ:f] *s.* (*jalgpallis*) avalöök; *piltl.* (*mingi ürituse*) algus
kickshaw ['kikʃɔ:] *s.* nipe-näpe (*toidupoolis või tühine asjake*)
kick-starter ['kikstɑ:tə] *s.* (*mootorratta jms.*) jalgkäiviti
kick-up ['kikʌp] *s. fam.* mürts, mürgel
kid [kid] **1.** *s.* kitsetall; kitsenahk; glassee(nahk), laika; *sl.* põngerjas, laps, jõmpsikas; *sl.* narritamine, ninapidivedamine; **2.** *v. t. & i.* **(-dd-)** poegima (*kitse kohta*); *sl.* narritama, ninapidi vedama ◇ **~ gloves** glasseekindad; **to handle smb. with ~ gloves** kedagi siidkinnastes kohtlema, kellegagi õrnalt ning sääst valt ümber käima

Kidderminster ['kidəminstə] *pn.* ◇ **~ carpet** kahevärvilise mustriga odav vaip
kiddy ['kidi] *s. fam.* lapsuke
kidnap ['kidnæp] *v. t.* **(-pp-)** (*inimest, er. last*) röövima, varastama; (*kedagi*) väevõimuga ära viima
kidnapper ['kidnæpə] *s.* inimeste- (*er.* laste-) röövija
kidnapping ['kidnæpiŋ] *s.* inimeste- (*er.* laste-) röövimine
kidney ['kidni] *s.* neer; *piltl.* loomus, loom, laad ◇ **a man of that ~** sedalaadi mees; **of the same ~** samast mestist, samalaadi, sama veega ristitud; **~ bean** harilik aeduba; **~ potato** pikergune kartul *või* kartulisort; **~ stone** *med.* neerukivi; **~ vetch** *bot.* harilik koldrohi
Kidron ['kaidrɔn] *pn.*
kidskin ['kidskin] *s.* glasseenahk, laika
Kiev ['ki:ev, -ef] *pn.* Kiiev
Kigali [ki'gɑ:li] *pn.*
kike [kaik] *s. Am. sl. põlgl.* juut
Kildare [kil'dɛə] *pn.*
kilderkin ['kildəkin] *s.* (inglise) poolvaat, väike vaat (= **16—18 gallons** = 75—82 l)
Kilimanjaro ['kilimən'dʒɑ:rou] *pn.* Kilimandžaaro
Kilkenny [kil'keni] *pn.* ◇ **(to fight like) ~ cats** *vt.* **cat**
kill [kil] **1.** *v. t. & i.* tapma, surmama; hävitama; *Am.* maha kustutama (= **cancel**); tühistama, nurja ajama; **2.** *s.* tapp, tapmine; jahisaak ◇ **got** (*or* **dressed**) **up to ~** *sl.* uhkesti rõivastatud; **to ~ off** maha tapma; **to ~ time** aega surnuks lööma; **to ~ two birds with one stone** kaht kärbest ühe hoobiga tapma; **to be ~ed** surma saama; **to make the ~** jahisaaki surmama
Killarney [ki'lɑ:ni] *pn.*
killer ['kilə] *s.* tapja, surmaja; *zool.* mõõkvaal, -delfiin (= **~ whale**)
killing ['kiliŋ] **1.** *a.* tappev, surmav; hävitav; südameid võitev, võluv; *fam.* naljakas; **2.** *s.* tapmine, tapp, tape; surmamine; hävitamine; *Am. sl.* sehvt, kasulik äritehing ◇ **he is too ~** *fam.* ta on nii naljakas, et naera end või lõhki
killjoy ['kildʒɔi] *s.* rõõmu- *või* tujurikkuja
kiln [kiln, kil] **1.** *s.* põletus- *või* kuivatusahi; **2.** *v. t.* põletus- *või* kuivatusahjus töötlema
kiln-dry ['kil(n)drai] *v. t. tehn.* ahjus kuivatama
kilo ['kilou] = **1. kilogram(me); 2. kilometre**
kilo- ['kilo(u)] *ühendeis* tuhat-, (*võõrsõnades*) kilo-
kilocycle ['kilosaikl] *s. füüs.* (*lüh.* **kc, kc/s**) kilotsükkel, *er. raad.* kiloherts (= **~(s) per second**)
kilogram(me) ['kilogræm] *s.* (*lüh.* **kg**) kilogramm
kilohertz ['kilohə:ts] *s. füüs.* (*lüh.* **kHz**) kiloherts
kilolitre, *Am.* **-ter** ['kiloli:tə] *s.* (*lüh.* **kl**) kiloliiter
kilometre, *Am.* **-ter** ['kilomi:tə] *s.* (*lüh.* **km**) kilomeeter
kilowatt ['kilowɔt] *s.* (*lüh.* **kW, kw**) kilovatt
kilowatt-hour ['kilowɔt'auə] *s.* kilovatt-tund (*lüh.* **kWh, kwh**)
Kilpatrick [kil'pætrik] *pn.*
kilt [kilt] **1.** *s.* kilt (*šotlaste lühike ruuduline meesteseelik*); **2.** *v. t.* (*seelikut*) üles kinnitama *või* siduma; laiadeks voltideks kogu ma; meesteseelikuga varustama
kilter ['kiltə], **kel-** ['kel-] *s. fam. peam. Am.* (töö)kord ◇ **in ~** heas (töö)korras; **out of ~** (töö)korrast ära, vussis, kaputt
Kim [kim] *pn.*
Kimberley ['kimbəli] *pn.*
kimono [ki'mounou] *s.* (*pl.* **-os**) kimono
kin [kin] **1.** *s.* sugukond; sugulaskond, hõim; sugulane, hõimlane; **2.** *pred. a.* sugulane, suguluses olev (*kellegagi* **to**) ◇ **near of ~** lähedalt sugulane
-kin [kin] *suf.* -ke(ne) (*tuletab substantiive, näit.* **lambkin, kilderkin**)
kinaesthesis, *Am.* **kines-** [k(a)inis'θi:sis] *s. psühh.* kinesteesia, liikumistaju
kinaesthetic, *Am.* **kines-** [k(a)inis'θetik] *a. psühh.* kinesteetiline, liikumis(taju)-
Kincardine [kiŋ'kɑ:din] *pn.*
kinchin ['kintʃin] *s. sl. van.* laps ◇ **~ lay** *sl.* rahavarastamine *või* -röövimine midagi ostma saadetud lastelt
kind I [kaind] *s.* sugu, liik, sort, laad; loomus, loom ◇ **human ~** inimsugu (*kirjutatakse ka ühe sõnana* **human~**); **what ~ of** missugune; **these ~ of men** *fam.* = **men**

of this ~ sedasorti mehed; **all** ~(s) **of books** *or* **books of all** ~s igasuguseid (*või* kõiksugu) raamatuid; **something of the** ~ midagi (selle)taolist; **nothing of the** ~ mitte midagi (selle)taolist, mitte sinnapoolegi, põrmugi mitte; **he is a** ~ **of stockbroker** ta on midagi börsimaakleri-taolist; **I** ~ **of expected it** ma nagu ootasingi seda; **to differ in** ~ **(not merely in degree)** põhiolemuselt (mitte ainult mingi omaduse määra suhtes) erinema; **to pay in** ~ *maj.* natuuras maksma; *piltl.* sama mõõdupuuga tasuma; **to repay** (*or* **pay back**) **in** ~ *piltl.* vorst vorsti vastu andma, samaga tasuma

kind II [kaind] *a.* lahke, vastutulelik, heatahtlik, heasüdamlik, hea (*kellegi vastu* **to**) ◇ ~ **heart** hea süda; **it is very** ~ **of you** (see) on väga lahke teist (*midagi teha* **to do**); **will you be** ~ **enough** (*or* **so** ~ **as**) **to open the window?** kas oleksite nii lahke ja avaksite akna?; ~ **regards** (südamlikke) tervitusi (*kellelegi* **to**)

kinda, -der ['kaində] *Am. sl.* = **kind of** *vt.* **kind** I

kindergarten ['kindəgɑ:tn] *s.* lasteaed

kind-hearted ['kaindhɑ:tid] *a.* heasüdamlik, lahke

kindle ['kindl] *v. t. & i.* süütama, läitma; sütitama; süttima, lõkkele lööma (*ka piltl.*)

kindliness ['kaindlinis] *s.* lahkus; lahke tegu, vastutulelikkus

kindling ['kindliŋ] *s.* läide, süüde; läitepeerg

kindly ['kaindli] **1.** *adv.* lahkesti, lahkelt; **2.** *a.* **(-ier, -iest)** lahke; (*kliima kohta*) leebe, pehme, mõnus ◇ ~ **let me know** palun mulle lahkesti teatada; **will you** ~ **let me know** vahest oleksite nii lahke ja teataksite mulle; **to take** ~ **to** (*kellessegi*) sõbralikult suhtuma; (*millegagi*) mõnusasti harjuma, hõlpsasti kodunema; **she means it** ~ egas ta seda pahasti mõtle

kindness ['kain(d)nis] *s.* lahkus; lahke tegu, vastutulek, teene ◇ **to do smb. a** ~ kellelegi lahkust (*või* teenet) osutama

kindred ['kindrid] **1.** *s.* sugulus, hõimlus; sugulaskond, hõimud, sugulased; sarnasus; **2.** *a.* suguluses olev, sugulas-, hõim(u)-; sarnane ◇ ~ **peoples** hõim- *e.* sugulasrahvad; ~ **spirits** vaimusuguluses olevad isikud

kine [kain] *vt.* **cow**

kinema ['kinimə] *haruld.* = **cinema**

kinematic [kaini'mætik] *füüs.* **1.** *a.* **(-ically)** kinemaatiline, kinemaatika-; **2.** *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) kinemaatika

kinematograph [k(a)ini'mætəgrɑ:f] *haruld.* = **cinematograph**

kinescope ['kinəskoup] *s. el.* kineskoop

kinesthesis [k(a)inis'θi:sis] = **kinaesthesis**

kinesthetic [k(a)inis'θetik] = **kinaesthetic**

kinetic [k(a)i'netik] *füüs.* **1.** *a.* kineetiline, liikumis-; **2.** *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) kineetika

king [kiŋ] **1.** *s.* kuningas (*ka piltl., males, kaardimängus jms.*); (*kabemängus*) kabe, tamm; **2.** *v. i. & t.* kuningana valitsema *või* käituma, kuningat mängima (~ **it**); kuningaks tõstma ◇ **K- Emperor** *aj.* (Suurbritannia) kuningas ning (India) keiser (*Inglise kuninga endine tiitel*); **K- Log (Stork)** kuningas Puupakk (Toonekurg), äärmiselt teovõimetu (julm) valitseja (*tuntud valmist «Konnade kuningas»*); **K- of** (*or* **at**) **Arms** üks Briti vapiametkonna juhatuskolleegiumi viiest liikmest; **K- of Terrors** Surm; ~ **of the castle** kivi- *või* künkakuningas (*lastemäng*); **the K- 's** (*or* **Queen's**) **English** eeskujulik inglise (kirja)keel, inglise standardkeel; ~**'s evil** näärmetiisikus (= **scrofula**); ~**'s head** postmark; ~**'s peg** konjaki ja šampanja segu

king-bolt ['kiŋboult] *s. tehn.* teljepolt, peapolt

king-crab ['kiŋkræb] *s. zool.* odasaba; ämblikkrabi; *ka* (mõni muu) suur rannakrabi

kingcraft ['kiŋkrɑ:ft] *s.* (kuninga) valitsemiskunst

kingcup ['kiŋkʌp] *s. bot.* tulikas (= **buttercup**); konnakapsas, varsakabi (= **marsh marigold**)

kingdom ['kiŋdəm] *s.* kuningriik; riik ◇ **animal (vegetable)** ~ looma- (taime-) riik; **United K-** (*lüh.* **U.K.**) Suurbritannia ja Põhja-Iirimaa Ühendatud Kuningriik

kingdom-come [kiŋdəm'kʌm] *s. sl.* taevariik, tulevane (maa)ilm

kingfisher ['kiŋfiʃə] *s. zool.* jäälind

Kinglake ['kiŋleik] *pn.*

kinglet ['kiŋlit], **kingling** ['kiŋliŋ] *s.* kuningake, väike (tähtsusetu) kuningas; *zool.* põialpoiss (= **goldcrest, golden-crested wren**)

kingly ['kiŋli] *a.* **(-ier, -iest; -iness)** kuninglik

kingmaker ['kiŋmeikə] *s.* kuningate troonileupitaja (*er. aj. Warwicki krahv, 1428—1471*)

king-pin ['kiŋpin] *s.* teljepolt, peapolt (= **kingbolt**); *piltl.* tähtsaim tugi *või* pide

kingpost ['kiŋpoust] *s.* katuseharja tugipost (*kolmnurkse katusetoestiku püstloodis tugipuu*)

kingship ['kiŋʃip] *s.* kuninglus, kuningaamet, -au, -võim

king-size ['kiŋsaiz], **-sized** [-saizd] *a. fam. er. Am.* ekstrasuur

Kingsley ['kiŋzli] *pn.*

kingston ['kiŋstən] *s. mer.* kingston

Kingston(e) ['kiŋstən] *pn.*

Kingstown ['kiŋstən, -ztaun] *pn.*

Kingsway ['kiŋzwei] *pn.*

kink [kiŋk] **1.** *s.* keerdumus, sõlm, niverdus, nivend; kruss; *piltl.* iseärasus, veidrus; **2.** *v. i. & t.* keerduma, sõlme lööma, niverduma; krussi minema; keerdu ajama, niverdama; krussi ajama

kinky ['kiŋki] *a.* keerdunud, sõlmiline, niverdunud; krussis; *piltl.* keeruline: *fam.* veidrustega, veider

kino ['ki:no(u)] *s. farm.* kiinovaik (*tumepunane kuivatatud kummivaik*); *Am. ka* kiinovaiku andev puu

Kinross [kin'rɔs] *pn.*

kinsfolk ['kinzfouk] *s. pl.* sugulased, omaksed, hõimud

Kinshasa [kin'ʃɑ:sə] *pn.*

kinship ['kinʃip] *s.* sugulus, hõimlus; *piltl.* sarnasus

kinsman ['kinzmən] *s.* (*pl.* **-men**) (mees)sugulane

kinswoman ['kinzwumən] *s.* (*pl.* **-women** [-wimin]) (nais)sugulane

kiosk [ki'ɔsk] *s.* kiosk; aiamajake; müügiputka; kõlakoda; telefoniputka

Kioto [ki'outou] = **Kyoto**

kip [kip] *sl.* **1.** *s.* öömaja; magamisase; **2.** *v. i.* **(-pp-)** magama

Kipling ['kipliŋ] *pn.*

kipper ['kipə] **1.** *s.* kuivatatud (*või* suitsutatud) kala, *er.* suitsuheeringas; isane lõhekala (*kudemisajal*); *sl.* nolk, noormees; **2.** *v. t.* (*kala*) soolama ning kuivatama *või* suitsutama

Kirby ['kə:bi] *pn.*

Kirghiz [kə:'gi:z] **1.** *s.* (*pl.* ~, **-zes** [-ziz]) kirgiis; kirgiisi keel; **2.** *a.* kirgiisi; kirgiisikeelne ◇ ~ **Soviet Socialist Republic** Kirgiisi Nõukogude Sotsialistlik Vabariik

Kirghizia [kə:'gi:zjə] *pn.* Kirgiisia

kirk [kə:k] *s. Š.* kirik; **(the K-)** Šoti (presbüterlik) kirik (= **the K- of Scotland**)

Kirkby ['kə:(k)bi] *pn.*

Kirkcaldy [kə:'kɔ:(l)di] *pn.*

Kirkcudbright [kə:'ku:bri] *pn.*

kirkman ['kə:kmən] *s.* (*pl.* **-men**) Šoti (presbüterliku) kiriku liige

Kirkpatrick [kə:k'pætrik] *pn.*

Kirkwall ['kə:kwɔ:l, -w(ə)l] *pn.*

kirsch(wasser) ['kiəʃ(vɑ:sə)] *s.* kirsiviin

kirtle ['kə:tl] *s. arh.* (*naiste*) seelik, kört; (*meeste*) kuub, pealissärk

Kishinev ['kiʃinef] *pn.* Kišinjov

kismet ['kismet] *s.* kismet, vääramatu saatus (*muhamedlaste uskumuse järgi*)

kiss [kis] **1.** *s.* suudlus; (*piljardimängus*) pallide kerge puudutus; *kok.* besee; **2.** *v. t.* suudlema, suud andma; *piltl.* kergelt puudutama; ◇ **to** ~ **hands** kuninga kätt suudlema (*er. ministriks nimetamise puhul*); **to** ~ **one's hand to** (*kellelegi*) õhusuudlust saatma; **to** ~ **the dust** põrmusse alanduma; lahingus langema; **to** ~ **the ground** orjalikult (maani) kummarduma; **to** ~ **the rod** vitsale suud andma, nuhtlust alandlikult vastu võtma

kisser ['kisə] *s.* suudleja; *sl.* suu

kissing-crust ['kisiŋkrʌst] *s.* pätside kokkupuutekoha koorik (*küpsetamisel*)

kit I [kit] *s.* (väike puu)pütt; (*sõduri, sportlase, matkaja*) kaasaskantav varustuskomplekt; (*töölise*) riistakogu ◇ **the whole** ~ **(and caboodle)** *fam. Am.* kogu kupatus; **emergency** ~ (*arsti*) esmaabikohver

kit II [kit] = **kitten**

kit III [kit] *s. arh.* väike (kolme keelega) viiul

Kit IV [kit] *pn.* (= **Christopher**)

kitbag ['kitbæg] *s.* (*sõduri, matkaja*) seljakott

kit-cat ['kitkæt] *s.* (*teatavat formaati*) rinnapilt (= ~ **portrait**) ◇ **K- C- Club** (XVII saj. asutatud) viigide klubi Londonis

kitchen ['kitʃin] *s.* köök; *atrib.* köögi-, köök- ◇ ~ **garden** köögiviljaaed; ~ **living-room** (*or* **parlour**) kööktuba; ~ **midden** *arheol.* kökenmöding; ~ **physic** kosutav toitlustus (haigeile); ~ **police** *Am. mil.* köögitoimkond; ~ **range** pliit; ~ **sink** köögivalamu (*vrd.* ~**-sink**); ~ **utensils** kööginõud

kitchener ['kitʃinə] *s.* (köögi)pliit (= **kitchen range**); *van.* köögiülem, ülemkokk (*er. kloostris*)

kitchenette [kitʃi'net] *s. Am.* väike köök *või* köögiks eraldatud toaosa, kööginišš

kitchen-maid ['kitʃinmeid] *s.* köögitüdruk, nõudepesija

kitchen-sink ['kitʃinsiŋk] *a.* köögivalamu-; *piltl.* prügikasti- ◇ ~ **art**, ~ **school of painting** «prügikastikoolkond», elu musti külgi kujutav kunstivool; ~ **dramas**, ~ **plays** (ultranaturalistlikult) vaeste elu kujutavad näidendid

kitchen-stuff ['kitʃinstʌf] *s.* köögivili; *haruld.* köögijätted

kite [kait] *s. zool.* harksaba, taevahoidja; *piltl.* kiskuja isik, raisakull; (paber)lohe, tuulismadu; *sl.* raha hankimiseks väljaantud veksel ◇ **to fly a** ~ lohet lennutama; *piltl.* (*mõtet*) katseks lendu laskma; *sl.* veksli peale raha laenama; ~ **balloon** *mil.* (vorstikujuline) vaatlusballoon

kith [kiθ] *s. arh.* tutvuskond, tuttavad, sõbrad ◇ ~ **and kin** sõbrad ning omaksed

kitten ['kitn] **1.** *s.* kassipoeg, kiisu (*ka piltl.*); **2.** *v. i.* poegima (*kassi kohta*)

kittenish ['kitniʃ] *a.* kassipojataoline; kiisulik, mänglev, vallatu

kitty-corner ['kitikɔ:nə] *Am. fam.* = **cater-corner**

kittiwake ['kitiweik] *s. zool.* kaljukajakas

kitty I ['kiti] *s. lastek.* kiisu, tiisu, miisu

Kitty II ['kiti] *pn.* (= **Catherine**)

kitty III ['kiti] *s.* ühine rahatagavara; (*kaardimängus*) pank, ühispanus

kiwi ['ki:wi:] *s. zool.* kiivi

K.K.K. *lüh.* = **Ku-Klux-Klan**

Klaxon ['klæks(ə)n] **1.** *pn.*; **2.** *s.* (**k-**) klakson, (vanamoeline) autopasun

kleenex ['kli:neks] *s. Am.* (*ka* **K-**) (patenteeritud) ligniin- *või* pabertaskurätt

kleptomania [klepto'meiniə] *s. pat.* kleptomaania, vargushullus, -voom

kleptomaniac [klepto'meiniək] *s.* kleptomaan

klieg light ['kli:g 'lait] *s. Am.* (*teatavat liiki*) jupiterlamp (*filmimiseks*)

Klondyke [klɔn'daik] *pn.*

klystron ['klistrɔn, *Am. ka* 'klai-] *s. el.* klüstron

km *lüh.* = **kilometre**

knack [næk] *s.* (eriline) osavus, osav võte, nõks, knihv; harjumus (*midagi teha* **of doing**)

knacker ['nækə] *s.* vanade hobuste ülesostja (*tapmiseks*); vanade majade (*või* laevade) ostja (*lammutamiseks*)

knacky ['næki] *a.* **(-iness)** (eriti) osav, leidlik

knag [næg] *s.* (puu)pahk, näsu, oksakoht

knaggy ['nægi] *a.* pahklik, näsuline, okslik

knap [næp] *v. t.* **(-pp-)** katki koksima; (*kive*) haamriga purustama; *piibl.* katki murdma

knapsack ['næpsæk] *s.* seljakott; ranits, seljapaun

knapweed ['næpwi:d] *s. bot.* jumikas

knar [nɑ:] *s.* (puu)pahk, oksakoht

knave [neiv] *s.* kelm, kelmur, võrukael, suli; (*kaardimängus*) soldat; *arh.* poiss, teener

knavery ['neivəri] *s.* kelmus

knavish ['neiviʃ] *a.* kelmlik, kelmikas, kelmurlik, suli-

knead [ni:d] *v. t.* (*taignat, savi*) sõtkuma; *piltl.* segama; mudima, tasuma, masseerima

kneading-trough ['ni:diŋtrɔ(:)f, -trau] *s.* taignaküna, leivaküna, -mõhk

knee [ni:] **1.** *s.* põlv (*ka piltl.*); *tehn.* põlvik, põlvis; **2.** *v. t.* põlvega puudutama *või* tõukama; *fam.* (*pükse*) põlvekohalt välja venitama ◇ **to bend** (*or* **bow**) **the** ~ põlvi nõtkutama, palves kummarduma; alistuma; **on one's** ~**s** põlvili; **up to one's** ~**s** põlvedeni; **to bring smb. to his** ~**s** kedagi alistumisele sundima; **it is on the** ~**s of the gods** see on alles otsustamata *või* selgumata; ~ **jerk** (*or* ~**-jerk reflex**, *fam.* ~ **kick**) *füsiol.* põlvekedrarefleks

knee-breeches ['ni:britʃiz] *s. pl.* põlvpüksid

knee-cap ['ni:kæp] *s. anat.* põlvekeder, kederluu; põlvekaitse, -kate

knee-deep ['ni:'di:p] *a.* põlvini ulatuv; põlvini sissevajunud

knee-high ['ni:'hai] *a.* põlvini ulatuv *või* tõusev

knee-joint ['ni:dʒɔint] *s. anat.* põlveliiges

kneel [ni:l] *v. i.* (*pret. & p. p.* **knelt** [nelt], ~**ed**) põlvitama, põlvili langema *või* laskuma (*kellegi ette* **before, to**); põlvili olema ◇ **to** ~ **down** põlvili langema *või* laskuma

knee-pan ['ni:pæn] = **knee-cap**

knell [nel] **1.** *s.* matuse- *e.* hingekella helin; **2.** *v. t. & i.* matuse- *e.* hingekella lööma; matusekellana kõlama (*ka piltl.*)

knelt [nelt] *vt.* **kneel**

Kneller ['nelə] *pn.*

knew [nju:] *vt.* **know**

knickerbocker ['nikəbɔkə] *s.* **1. (K-)** njuujorklane (*er. New Yorgi linna või osariigi hollandi päritolu elanik*); **2.** (~**s**) nikerbokerid (*vanamoelised allapoole põlvi ulatuvad avarad meestepüksid*; = **a pair of** ~**s**); *ka* = *järgm.*

knickers ['nikəz] *s. pl. fam.* = **knickerbockers**; *er.* nikerid (*avarad allpool põlvi kokkutõmmatud naiste aluspüksid*; = **a pair of** ~)

(k)nick-(k)nack ['niknæk] *s.* nipe-näpe, pisiasjake, tühine ehteasjake

(k)nick-(k)nackery ['niknækəri] *s.* nipet-näpet, pisiasjakesed

knife [naif] **1.** *s.* (*pl.* **knives** [naivz]) nuga; **2.** *v. t.* **(-fed, -fable)** noaga lõikama; (noaga) surnuks pistma, pussitama; *Am.* (*oma partei kandidaati*) salakavalalt läbi kukutama ◇ **the** ~ arstinuga, (arstlik) lõikus; **war to the** ~ halastamatu võitlus; **to get one's** ~ **into** *fam.* (*kedagi korduvalt*) vihaselt ründama, (*kellegi vastu*) vihavaenu tundma *või* üles näitama; **before you can say** ~ enne kui saad suudki avada; **to play a good** ~ **and fork** tublisti sööma; ~ **switch** *el.* vinnaklüliti

knife-board ['naifbɔ:d] *s.* noapuhastamislauake; *piltl.* (selg-selja vastu asetatud) kaksikpink vanaaegse omnibussi katusel

knife-edge ['naifedʒ] *s.* noatera; *piltl.* terav kant; terav mäehari

knife-grinder ['naifgraində] *s.* (rändav) noateritaja

knife-rest ['naifrest] *s.* noa- (ja kahvli-) alus (*söögilaual*)

knight [nait] **1.** *s.* rüütel (*praegusel Inglismaal mittepäranduv alamaadli tiitel*); (*males*) ratsu; **2.** *v. t.* rüütliks ülendama, rüütliseisusse tõstma ◇ ~ **bachelor** *aj.* mitte mingisse erilisse rüütliordusse kuuluv rüütel; ~ **commander** *aj.* komtuur, (rüütliordu) suurmeister; ~ **of the shire** *aj.* krahvkonda parlamendis esindav rüütel

knightage ['naitidʒ] *s.* rüütelkond; rüütelkonna nimestik

knight-errant ['nait'erənt] *s.* **(***pl.* **-ts-errant)** rändrüütel

knighthood ['naithud] *s.* rüütliseisus, -au; rüütlus; rüütelkond

knightly ['naitli] *a.* **(-iest; -iness)** rüütellik, rüütlimeelne

Knightsbridge ['naitsbridʒ] *pn.*

knit [nit] *v. t. & i.* (*pret. & p. p.* ~**ted, knit; -tt-**) (varrastel) kuduma, silmkuduma, varrastööd (*või* silmkoetööd) tegema; (*kulmu*) kortsutama, kortsu tõmbama; ühendama, ühte põimima; ühenduma, ühinema, ühte põimuma, kokku kasvama **(together)** ◇ **to** ~ **up** kinni kuduma, kudumise teel parandama; kindlalt ühendama **(together)** ◇ **the broken bone -itted well** murdunud luu kasvas hästi kokku; **they are** ~ **together by common interests** nad on ühiste huvidega tihedalt seotud

knitter ['nitə] *s.* (silm)kuduja, varrastöötegija; kudumismasin

knitting ['nitiŋ] *s.* (varrastel) kudumine, silmkudumine, varrastöö; silm(us)kude ◇ ~**-machine** kudumismasin, silm(us)koemasin; ~**-needle** kudumisvarras, -nõel

knives [naivz] *vt.* **knife**

knob [nɔb] *s.* nupp, kaba; kügar, köber, muhk, mügar, konar; *sl.* = **nob** I ◇ **with** ~**s on!** *sl.* ja kuidas veel!

knobble ['nɔbl] *s.* nupuke; kühmuke

knobbly ['nɔbli], **knobby** ['nɔbi] *a.* **(-iest; -iness)** nupuline; kühmlik, kühmuline, kügarlik, muhklik, mügarlik, konarlik; *vrd.* **nobby**

knobkerrie [nɔb'keri] *s.* lühike raskenupuline (*er. L.-Aafrikas*) relvana tarvitatav kepp

knobstick ['nɔbstik] *s.* (raske) nuppotsaga kepp; *sl.* streigimurdja (= **blackleg**)

knock [nɔk] **1.** *v. t. & i.* koputama, lööma, koksama, koksima, kopsima, kolkima; kloppima; *sl.* jalust rabama, hämmasta-

ma; *Am. sl.* maha tegema, laitma; **2.** *s.* koputus, löök, koksatus; *tehn.* (*mootori*) kloppimine ◇ **to ~ about** (*v. t.*) sinnatänna kolkima, kolgutama; *piltl.* hoolimatult kohtlema; (*v. i.*) ümber kolama, rändlema (*vrd.* **knockabout**); **to ~ against** vastu lööma *või* põrkama; **to ~ at the door** uksele koputama; **to ~ down** (jalust) maha lööma; (*oksjonil*) haamrilöögiga omaks kuulutama, maha müüma (*kellelegi* **to**) (*vrd.* **~-down**); **to ~ off** (*tööd*) seiskama, seisma panema, (*töölt*) (ajutiseks) lahkuma; (kiiresti) kokku klopsima; (*hinnast*) maha jätma (**from**); **to ~ smth. off** *Am. sl.* midagi sisse tegema (*või* üle lööma, näppama); **to ~ on the head** pähe koksama, uimaseks (*või* surnuks) lööma; *piltl.* nurja ajama; **to ~ out** nokauti lööma, oimetuks lööma; *piltl.* põhjalikult lööma (*vrd.* **~-out**); **to ~ the bottom out of** (*milleltki*) põhja alt ära lööma (*ka piltl.*); **to ~ together** (kiiresti) kokku klopsima; **to ~ under** alistuma (*kellelegi* **to**); **to ~ up** üles koputama, koputamisega äratama; üles lööma; kokku klopsima; kiiresti korraldama; väsitama, roiutama; nässu lööma; *Am. sl.* rasestama; väsima, roiduma

knockabout ['nɔkəbaut] **1.** *a.* ümberkolav, -uitav; (*riiete kohta*) igapäevaseks kandmiseks määratud; käratsev, kaaberdav; **2.** *s. teatr.* jäme jant; kärarikas (*või* kaaberdav) kloun; *Am.* väike lõbusõidupurjekas

knock-down ['nɔkdaun] *a.* pikalilöövv, jalustrabav; (*oksjonihinna kohta*) minimaalne, alg-; *er. Am.* hõlpsasti lahtivõetav (*mööbli, masina, hoone jms. kohta*)

knocker ['nɔkə] *s.* koputaja; *er.* (ukse)koputi, koputusnui, -rõngas; *Am. sl.* mahategija, laitja ◇ **up to the ~** *sl.* põhjalikult, oivaliselt

knock-kneed ['nɔkni:d] *a.* koospõlvine, räsasjalgne, x-jalgne; *piltl.* nõrk, jõuetu

knock-out ['nɔkaut] **1.** *a.* nokauti lööv, oimetuks lööv, uimastav; **2.** *s. sport* nokaut; *piltl.* otsustav löök, lõplik võit; *sl.* midagi toredat; (*oksjonil*) ostjate omavaheline kokkulepe hoida hinnad madalal ülepakkumisest loobumisega ◇ **~ drops** *Am sl.* uimastavad tilgad (*er. karbolhape*)

knoll [noul] *s.* künkake, (väike) küngas, kühm; *mer.* põhjakühm

knot [nɔt] **1.** *s.* sõlm; pahk, oks, oksakoht; keerdsõlm, raskus; *mer.* sõlm (*laeva kiiruse ühik, = 1 meremiil tunnis*); **2.** *v. t. & i.* **(-tt-)** sõlmama, sõlme siduma; sõlmima; sõlmuma, sõlme moodustama ◇ **porter's ~** pakikandja õlapadi; **running ~** libisõlm, jooksevsõlm, aas, silmus; **true lovers' ~** «armusõlm» (*kaks erilisel viisil kokkuseotud paela*); **to tie a ~** sõlme siduma; **to tie the ~** *piltl.* kokku laulatama

knot-grass ['nɔtgrɑ:s] *s. bot.* linnurohi

knot-hole ['nɔthoul] *s.* oksaauk

knotty ['nɔti] *a.* **(-iest; -ily, -iness)** sõlmiline; okslik, pahklik; keeruline, keerukas, raske

knot-weed ['nɔtwi:d] = **knot-grass**

knout [naut, nu:t] **1.** *s.* nuut, kantsik; **2.** *v. t.* nuutima, nuudiga peksma

know [nou] **1.** *v. t. & i.* (*pret.* **knew** [nju:], *p. p.* **known** [noun]) teadma; teada saama; tuttavaks saama; tundma, tuttav olema; kogenud olema; oskama; mõistma; **2.** *s. fam.* teadmine (*väljendis* **to be in the ~** asjasse pühendatud (*või* asjaga kursis) olema ◇ **not that I ~ of** minu teada mitte; **I did all I knew** ma tegin kõik, mida suutsin; **I never knew him laugh** iialgi ma ei näinud (*või* kuulnud), et ta naeraks; **he does not ~ chalk from cheese** (*or* **a hawk from a handsaw**) ta ei oska vahet teha lihtsaimategi asjade vahel; **do you ~ how to do it?** kas te oskate (*või* sa oskad) seda teha?; **to ~ better** teadma, et see on vale (*või* halb); **to ~ better than to do smth.** selleks liiga mõistlik olema, et midagi teha; **he has known better days** ta on näinud paremaid päevi; **to ~ by name (sight)** nime (näo) järgi tundma; **to ~ one's own mind** oma otsuses kindel olema; **to ~ a thing or two** nii mõndagi teadma; **to ~ what's what** *fam.* vilunud (*või* asjatundlik) olema; **to come (*or* get) to ~** teada saama; **to let smb. ~** kellelegi teatama; **to make known** teatavaks tegema

know-all ['nouɔ:l] *s.* kõigeteadja (*peam. iroon.*)

know-how ['nouhau] *s.* oskus, vilumus, tegelik teadmine; *er.* oskusteave, tootmissaladus

knowing ['nouiŋ] *a.* teadja; arusaav, taibukas, taiplik, kaval; *fam.* moodne, tore, uhke ◇ **to be ~ to** *Am.* (*millestki*) teadlik olema (= **to be aware of**)

knowingly ['nouiŋli] *adv.* arusaavalt, taibukalt, taiplikult, kavalalt; teadlikult

knowledge ['nɔlidʒ] *s.* teadmine; teadmised, teadmed, teadmused, tarkus, teadus; teave ◇ **to come to smb.'s ~** kellelegi teatavaks saama; **to my ~** minu teada; **to the best of my ~ (and belief)** minu teadmise (ja parima arusaamise) järgi

knowledgeable ['nɔlidʒəbl] *a.* arusaaja, taibukas, taiplik, (asjast) teadlik, teadja

known [noun] *vt.* **know**

know-nothing ['nounʌθiŋ] *s.* võhik, asjatundmatu; *ka* agnostik

Knox [nɔks] *pn.*

Knoxville ['nɔksvil] *pn.*

Knt *lüh.* = **Knight**

knuckle ['nʌkl] **1.** *s.* sõrmenukk; (*looma, er. sea või vasika*) kämblaluu, praekont; **2.** *v. t. & i.* sõrmenukkidega lööma (*või* muljuma, hõõruma) ◇ **to ~ down** (*or* **under**) käpuli maha heitma, alistuma (*kellelegi* **to**)

knucklebone ['nʌklboun] *s.* kämblaluu; *pl.* luu- *e.* kossimäng

knuckleduster ['nʌkldʌstə] *s.* (metallist) sõrmenukkide- *või* rusikakaitse, kasteet

knuckle-joint ['nʌkldʒɔint] *s. tehn.* liigend, šarniir; liigendühendus, šarniirühendus

knur, knurr [nə:] *s.* pahk, muhk, (puu)kasvaja, mügar; puupall (*teatavas löökpallimängus*)

knurl [nə:l] *s.* nupp, mügar; *tehn.* sämpääris (*nupul, kettal jms.*)

knurr [nə:] = **knur**

knut [k(ə)'nʌt] *s. nalj.* untsantsakas, keigar (= **nut**)

k.o., K.O. ['kei'ou] *lüh. sport* = **knock-out**; *vrd.* **kayo**

koala [ko(u)'ɑ:lə] *s. zool.* koaala, kukkurkaru

kobold ['koubɔld] *s. folkl.* kobold (*maja- või mäevaim*)

kodak ['koudæk] **1.** *s.* kodak, (*tuntud Ameerika firma*) rullfilmiaparaat; **2.** *v. t.* kodakiga pildistama; *piltl.* kiiresti (mõttes) haarama; piltlikult kirjeldama

koh-i-noor ['ko(u)inuə] *s.* kohinuur (*kuulus Indiast päritolev briljant, nüüd Inglise kuninga kroonis*); *piltl.* «pärl», midagi ülitoredat (**of**)

kohl [koul] *s.* kool (*Idamail silmalaugude tumestamiseks tarvitatav antimonipulber*)

kohlrabi ['koul'rɑ:bi] *s.* nuikapsas, koolrabi

kola ['koulə] = **cola**

kolkhoz [kɔl'hɔ(:)z, -'kouz] *s.* kolhoos

Komsomol ['kɔmsɔmɔl] **1.** *s.* komsomol; **2.** *a.* komsomoli

koodoo, kudu ['ku:du:] *s. zool.* kudu

kookaburra ['ku(:)kə'bʌrə] *s. zool.* naeruhiidkalur, kuukabarra (= **laughing jackass**)

kopeck ['koupek] = **copeck**

kopje ['kɔpi] *s. L.-Aafr.* küngas

koran [kə'rɑ:n] *s.* koraan

koranic [kə'rænik] *a.* koraani-

Korea [kə'riə] *pn.*

Korean [kə'riən] **1.** *a.* korea; **2.** *s.* korealane; korea keel ◇ **~ People's Democratic Republic** Korea Rahvademokraatlik Vabariik

kosher ['kouʃə] **1.** *a.* koššer, (*juudi usu reeglitele vastavalt*) sünnis, puhas; **2.** *s.* koššer (liha)toit *või* lihakauplus

kotow [kou'tau], **kowt-** [kau't-] **1.** *s.* maanikummardus (*otsaesisega maad puudutades*); **2.** *v. i.* maanikummardust tegema; orjalikult alanduma (*kellegi ees* **to**)

koumiss, kumis(s) ['ku:mis] *s.* kumõss

Kr *keem.* = **krypton**

kowtow [kau'tau] = **kotow**

kraal [krɑ:l] *s. geogr.* kraal

kraft [krɑ:ft, kræft] *s. Am., sks.* jõupaber (= **~ paper**)

Krakatoa [krækə'to(u)ə] *pn.* Krakatau

Kremlin ['kremlin] *s.* Kreml

kreutzer ['krɔitsə] *s. aj.* kroitser

kris [kri:s] = **creese**

Kriss Kringle ['kris 'kriŋgl] *s. Am.* = **Santa Claus**

krone ['krounə] *s.* kroon (*rahaühik*); *vrd.* **crown**

Kruger ['kru:gə] *pn.*

krypton ['kriptɔn] *s. keem.* krüptoon (*sümbol* **Kr**)

Kt. *lüh.* = **Knight**

Ku *keem.* = **kurchatovium**

Kuala Lumpur ['kwɑ:lə 'lumpə, -'lʌm-] *pn.*

kudos ['kju:dɔs] *s. sl.* au, kuulsus

kudu ['ku:du:] = **koodoo**
Ku-Klux(-Klan) ['kju:'klʌks('klæn)] *s. Am.* (*valgete rassistide salaorganisatsioon USA-s*)
kukri ['kukri] *s. Anglo-Ind.* suur kõverateraline nuga (*relvana*)
kulak ['ku:læk] *s. pol.* kulak
kultur [kul'tuə] *s. sks.* (saksa) «kultuur» (*peam. halvustavalt*)
kulturkampf [kul'tu:rkɑ:mpf] *s. sks. aj.* «kultuurivõitlus» (*võitlus riigivõimu ja kat. kiriku vahel endisel Saksamaal, er. 1871—1886*)
kumis(s) ['ku:mis] = **koumiss**
kümmel ['kum(ə)l, 'kim-] *s. sks.* kümmel
kurchatovium [kə:tʃə'touviəm] *s. keem.* kurtšatoovium (*sümbol* Ku)
Kurd [kə:d, kuəd] *s.* kurd (-i)
Kurdistan [kə:dis'tɑ:n, -'tæn] *pn.*
Kut(-)el(-)Amara ['kutelə'mɑ:rə], **-al-** [-æl-] *pn.* Kut al-Amara
Kuwait [ku'weit, -'wait] *pn.* Kuveit
kW, kw *lüh.* = **kilowatt**
Ky. *lüh.* = **Kentucky**
Kyd [kid] *pn.*
kyloe ['kailou] *s.* väike pikasarveline šoti veisetõug
kymograph ['kaiməgrɑ:f] *s. füüs., fon.* kümograaf
Kymric ['kimrik, 'sim-] = **Cymric**
Kyoto [ki'outou] *pn.* Kioto

L

L, l [el] *s.* (*pl.* **Ls, L's**) (*kirjatäht*) l; midagi L-kujulist, *er.* L-toru, täisnurgi painutatud toru; (*rooma numbrina*) L (= 50); **(L)** *Am.* õhu- *e.* kõrgraudtee **(elevated railway)**; **(£)** (inglise) nael(sterling)
l. *lüh.* = **1. left; 2. line; 3. litre**
la I, **lah** [lɑ:] *s. muus.* la
la II [lɑ:] *interj. arh.* heldeke!, jumaluke! (= **law** I)
La *keem.* = **lanthanum**
£A *lüh.* austraalia nael (*rahaühik*)
La. *lüh.* = **Louisiana**
L.A. [el'ei] *Am. lüh.* = **Los Angeles**
laager ['lɑ:gə] *L.- Aafr.* **1.** *s.* (*vankreist moodustatud ringikujuline*) kaitselaager; **2.** *v. i. & t.* (*vankreist*) kaitselaagrit moodustama; (*vankreid*) kaitselaagriks asetama
lab [læb] *s. fam.* laboratoorium (= **laboratory**)
Lab. *lüh.* = **Labour (Party); Labrador**
labefaction [læbi'fækʃ(ə)n] *s. haruld.* vapustus, nõrgestus; kokkuvarisemine
label ['leib(ə)l] **1.** *s.* märgis, sedel, etikett, silt (*pudelil jms.*); lipik (*pakil*); märgend; *piltl.* iseloomustav nimetus; **2.** *v. t.* **(-ll-)** märgistama, märgisega varustama; märgendama; iseloomustavalt tähistama
labial ['leibiəl] **1.** *a.* huul(e)-, moka-, labiaalne, labiaal-; **2.** *s. fon.* huulhäälik, labiaal
labialization [leibiəl(a)i'zeiʃ(ə)n] *s. fon.* labialisatsioon, labialiseerimine, labialiseerumine
labialize ['leibiəlaiz] *v. t. fon.* labialiseerima
labiate ['leibi(e)it] *bot.* **1.** *a.* huuljas; huulõieline; **2.** *s.* huulõieline (taim)
labile ['leib(a)il, 'læb-] *a. füüs., keem.* labiilne, ebapüsiv, ebastabiilne
lability [lei'biliti] *s. füüs., keem.* labiilsus, ebapüsivus, ebastabiilsus
labiodental ['leibio(u)'dent(ə)l] *fon.* **1.** *a.* labiodentaalne; **2.** *s.* labiodentaal, huulhammashäälik
labor ['leibə] = **labour**
laboratory [lə'bɔrət(ə)ri, 'læb(ə)rət(ə)ri] *s.* laboratoorium, labor
laborious [lə'bɔ:riəs] *a.* töökas; vaevaline, vaevarikas, raske, raskepärane
labour, *Am.* **-bor** ['leibə] **1.** *s.* töö, vaev, pingutus, ponnistus, taotlus; tuhud, lapse- *e.* sünnitusvaev; tööliskond, -klass; tööjõud; *atrib.* töö-, töölis-; **(L-)** leiboristlik; **2.** *v. i. & t.* töötama, vaeva nägema, pingutama, ponnistama (*millekski* **for**; *midagi tegema* **to do**); vaevlema; lapsevaeva kannatama

(with child); vaevaga töötama; liigse pingutusega (*või* liiga üksikasjalikult) töötlema ◇ **to be in** ~ lapsevaevas olema; **hard** ~ sunnitöö; **lost** ~ mahavisatud (*või* asjatu) vaev; **L- Day** *Am.* tööpüha (*septembrikuu esimesel esmaspäeval*); **International L- Day** rahvusvaheline tööpüha (*esimene mai*); **L- Exchange** tööbörs; ~ **leaders** tööliskonna juhid, *er.* ametiühingute ametlikud esindajad; ~ **of Hercules** Heraklese (vägi)töö, hiiglaslik töö *või* tööülesanne; ~ **of love** armastusest asja vastu tehtav töö; **L- Party** Leiboristlik Partei, (Inglise) Tööerakond; **to** ~ **along** (suure) vaevaga edasi liikuma; **you need not** ~ **the point** te ei tarvitse sellel küsimusel nii üksikasjalikult peatuda; **to** ~ **under a difficulty** raskusega võitlema; **to** ~ **under a delusion (disadvantage, etc.)** mingi eksiarvamuse (ebasoodustuse jne.) ohver olema
laboured, *Am.* **-bor-** ['leibəd] *a.* vaevaline, pingutatud, sunnitud
labourer, *Am.* **-bor-** ['leibərə] *s.* tööline, *er.* mustatööline, maatööline; *Am.* mullatööline (= **navvy**)
labour-intensive, *Am.* **-bor-** ['leibəin'tensiv] *a.* töömahukas
labourite, *Am.* **-bor-** ['leibərait] *s.* leiborist, (Inglise) tööerakondlane
labour-saving, *Am.* **-bor-** ['leibəseiviŋ] *a.* tööd (*või* tööjõudu) säästev, töömahukust vähendav; töödkergendav
Labrador ['læbrədɔ:] *pn.* ◇ ~ **dog** (*or* **retriever**) labradori jahikoer; ~ **tea** *bot.* grööni kail
Labuan [lə'bu:ən, 'læbjuən] *pn.*
laburnum [lə'bɔ:nəm] *s. bot.* kuldvihm
labyrinth ['læbərinθ] *s.* labürint, keerustik, keerdkäigustik; (väljapääsmatu) rägastik; *anat.* labürint
labyrinthine [læbə'rinθain] *a.* labürindi-, labürint-; labürintjas, labürinditaoline, keerdkäiguline
lac I [læk] *s.* lakivaik
lac II, **lakh** [læk] *s. Anglo-Ind.* lakh, sada tuhat (ruupiat)
lace [leis] **1.** *s.* pael, nöör, tress; kingapael, -nöör; pits, niplis; **2.** *v. t. & i.* **(-ceable)** paelutama, paeltega varustama, (kinni) nöörima **(up)**; paeltega (*või* nööridega, tressidega) kaunistama; pitsi(de)ga kaunistama; (*piiritusega, konjakiga jms.*) maitsestama, vürtsitama **(with)**; särtsu lisama **(up)**; *fam.* nahutama, piitsutama **(into)**
lace-boot ['leisbu:t] *s.* nöörsaabas
Lacedæmon [læsi'di:mən] *pn.* Lakedaimon (= **Sparta**)
Lacedæmonian [læsidi'mouniən] **1.** *a.* lakedaimoni; **2.** *s.* lakedaimonlane, spartalane
lace-pillow ['leispilou] *s.* niplamispadi (*padi niplispitsi valmistamiseks*)
lacerate ['læsəreit] *v. t.* **(-rable, -tor)** puruks rebima, lõhki kiskuma, käristama; veriseks kiskuma, veristama (*ka piltl.*)
laceration [læsə'reiʃ(ə)n] *s.* puruksrebimine, lõhkikiskumine, käristamine; *med.* latseratsioon, käristus; rebend, käristis; *med.* latseraathaav, käristushaav
Lacey ['leisi] *pn.*
laches ['lætʃiz] *s. jur.* (karistatav) hooletus, lohakus; lubamatu viivitus (*oma õiguste maksmapanekul või nõude esitamisel*); tähtpäeva möödalaskmine; minetamine; minetus
Lachesis ['lækisis] *s.* Lachesis (*üks kolmest saatusejumalannast kreeka mütoloogias*); **(l-)** *zool.* teatav L.- Ameerika mürkmadu
lachrymal ['lækriməl] *a.* pisarate-, pisara- ◇ ~ **canal** *anat.* pisarakanal; ~ **duct** *anat.* pisarajuha; ~ **gland** *anat.* pisaranääre; ~ **sac** *anat.* pisarakott; ~ **vase** = **lachrymatory (2.)**
lachrymatory ['lækrimət(ə)ri] **1.** *a.* pisaraid tekitav, pisar-; **2.** *s.* «pisaratevaas» (*Vana-Rooma matusekohtades leitav pudelike*) ◇ ~ **bomb** pisargaasipomm; ~ **gas** pisargaas
lachrymose ['lækrimous] *a.* pisaraterikas, nutukas, nutune
lacing ['leisiŋ] *s.* paelutamine, paeltega varustamine *või* (kinni)nöörimine; paeltega (*või* nööridega, tressidega) kaunistamine; pitsi(de)ga kaunistamine; pitskaunistus (*ka piltl.*); (*piiritusega, konjakiga jms.*) maitsestamine, vürtsitamine; *fam.* nahutus, piitsutus (*vt.* **lace 2.**)
lack [læk] **1.** *s.* ilmaolek, puudus; **2.** *v. t. & i.* (*millestki*) ilma olema, puudust tundma; puuduma, puudu (*või* vajaka) olema ◇ **no** ~ **of** ohtrasti, rohkesti (*midagi*); ~ **of**

foresight ettenägelikkuse puudus; **for ~ of** (*millegi*) puudusel; **he ~s courage** tal puudub julgus; **we ~ed for nothing** meil ei olnud millestki puudu; **he is not ~ing in impudence** tal ei ole jultumusest puudu

lackadaisical [lækə'deizik(ə)l] *a.* **(-lly)** tülpinud, roidunud, loiult (ning peenutsevalt) igatsev

lacker ['lækə] = **laquer**

lackey ['læki] **1.** *s.* lakei, (mundris) teener; **2.** *v. t.* (alandlikult) teenima, (*kellegi*) toapoisiks olema

lackland ['lækləndˌ] *a. & s.* maata, maatu ◇ **John L-** *aj.* (Inglise kuningas) John Maata

lack-lustre, *Am.* -ter ['lækˌlʌstə] *a.* läiketa, särata, tuhm (*er. silmade kohta*)

laconic [lə'kɔnik] *a.* **(-ically)** lakooniline, sõnaaher, tabavalt vähesõnaline

laconicism [lə'kɔnisizm], **laconism** ['lækənizm] *s.* lakonism, sõnaahtrus, tabav vähesõnalisus

lacquer ['lækə] **1.** *s.* lakk (-ki); lakk-kate, lakktöö; **2.** *v. t.* lakkima, lakeerima

lacquey ['læki] = **lackey**

lacrim- = **lachrym-**

lacrosse [lɑ:'krɔ(:)s] *s.* lakross (*teatav, er. Kanadas mängitav, hokitaoline pallimäng*)

lacrym- = **lachrym-**

lactation [læk'tei(ə)n] *s.* piimanõristus, piima eritamine, laktatsioon; imetamine

lacteal ['læktiəl] *füsiol.* **1.** *a.* piim(a)-; piimand(i)-, piimandmahla-; **2.** *s.* piimandisoon ◇ **~ glands** *anat.* piimanäärmed

lactic ['læktik] *a.* piim(a)- ◇ **~ acid** *keem.* piimhape

lactiferous [læk'tifərəs] *a.* piima (*või* piimmahla) andev (*er. bot.*)

lactometer [læk'tɔmitə] *s. põll.* laktomeeter

lactose ['læktous] *s. keem.* laktoos, piimasuhkur

lacuna [lə'kju:nə] *s.* (*pl.* **-nae** [-ni:], **-as**) lünk, tühik, lakuun; *anat., geol.* lakuun, süvend, laugas

lacunal [lə'kju:nəl], **-nar** [-nə] *a.* lünklik, tühiklik, tühikuline, lakunaarne

lacunary [lə'kju:nəri] = **lacunal, -nar**

lacustrine [lə'kʌstr(a)in] *a.* järve-, lakustriline

lacy ['leisi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** pitsiline, pitsjas, pitsitaoline, pits(i)-

lad [læd] *s.* poiss, noormees ◇ **my ~s** (mu) poisid, mehed (*tavaline madruste, tööliste jne. kõnetamise vorm*)

Ladbroke ['lædbruk] *pn.*

ladder ['lædə] **1.** *s.* redel; mahajooksnud sukasilm; *mer.* redel, (laeva)trepp; **2.** *v. i.* maha jooksma (*sukasilma kohta*) ◇ **accommodation ~** *mer.* pardatrepp; **pilot ~** lootsiredel

laddie ['lædi] *peam. Š., dim.* = **lad**

lade [leid] *v. t.* (*pret.* **-ded**; *p. p.* **laden** ['leidn], **-ded; -dable**) laadima, lastima (*er. laeva*)

laden ['leidn] **1.** *p. p., vt. eelm.*; **2.** *a.* laaditud, lastitud, koormatud (*millegagi* **with**)

la-di-da ['lɑ:di'dɑ:] *sl.* **1.** *a.* untsantsaklik, keigarlik; **2.** *s.* untsantsakas, keigar

lading ['leidiŋ] *s.* laadung ◇ **bill of ~** *maj.* lastikiri, veokiri, konossement

ladle ['leidl] **1.** *s.* kulp; kopp; **2.** *v. t.* kulbiga (*või* kopaga) tõstma *või* välja jagama **(out)**

Ladoga ['lɑ:do(u)gə, lə'dougə] *pn.* Laadoga

lady ['leidi] *s.* daam, proua, preili; **(L-)** leedi, lady (*aadlitiitlina nime ees*); käskijanna, perenaine; abikaasa (*naine*); *arh., poeet.* armastatu; *pl.* (*tarvit. sg-na*) «naistele», naiste tualettruum (= **-ies' room**); *atrib.* nais-; (*looma kohta*) emane ◇ **young ~** preili; **Our L- *kirikl.*** neitsi Maarja, jumalaema; **L- Day *kirikl.*** Maarja kuulutamise päev, paastumaarjapäev (*25. märts*); **~ help** (peenem) perenaiseabi; **~ in waiting** õuedaam; **~'s bedstraw** *bot.* hobumadar; **~'s (*or* -ies') man** naistelemmik, -kütt, «salongilõvi»; **~'s slipper** *bot.* kuldking; **~'s thumb** *bot.* harilik kirburohi

ladybird ['leidibə:d] *s.* lepatriinu

ladybug ['leidibʌg] *Am.* = *eelm.*

ladyfied ['leidifaid] *a.* peendaamilik, peene daami ilmega

lady-in-waiting ['leidiin'weitiŋ] *s.* (*pl.* **ladies-**) *er. aj.* õuedaam, -preili, kammerpreili

lady-killer ['leidikilə] *s.* «südametemurdja» (mees)

ladylike ['leidilaik] *a.* peenekombeline, hästikasvatatud (*naise kohta*); naiselik (*mehe kohta*)

lady-love ['leidilʌv] *s.* südamedaam, armastatu

ladyship ['leidiʃip] *s.* armuline proua, armuline preili (*ühendeis* **her, your ~**)

lady's-maid ['leidizmeid] *s.* kammer- *e.* toaneitsi

Ladysmith ['leidismiθ] *pn.*

lady('s)-smock ['leidismɔk] *s. bot.* aas-jürilill

Laertes [le(i)'ə:ti:z] *pn.*

laevulose, *Am.* lev- ['li:vjulous] *s. keem.* levuloos, fruktoos, puuviljasuhkur

Lafayette [lɑ:fei'et] *pn.*

lag I [læg] **1.** *v. i. & t.* **(-gg-)** (aeglaselt) lonkima, maha jääma **(behind)**; **2.** *s.* mahajäämine, viivitus

lag II [læg] *sl.* **1.** *v. t.* **(-gg-)** sunnitööle saatma; vangi pistma; kinni nabima; **2.** *s.* sunnitööline *või* endine sunnitööline (*haril.* **old ~**); sunnitööaeg

lag III [læg] **1.** *s. haruld.* pütilaud; *tehn.* (*katla või toru*) isolatsiooniplaat, soojusisolatsioon; **2.** *v. t.* **(-gg-)** isolatsiooniplaatidega katma

lager ['lɑ:gə] *s.* laagriõlu (*ka* **~ beer**)

laggard ['lægəd] **1.** *s.* (teistest) mahajääja, viivitaja; venivillem; **2.** *a.* (teistest) mahajääv, viivitav

lagoon [lə'gu:n] *s. geogr.* laguun

Lagos ['leigɔs] *pn.*

lah [lɑ:] = **la I**

lah-de-dah ['lɑ:di'dɑ:] = **la-di-da**

Lahore [lə'hɔ:, lɑ:'h-] *pn.*

laic ['leiik] **1.** *a.* **(-ically)** ilmalik, ilmlik, mittevaimulik (*vrd.* **lay III**); **2.** *s.* ilmik, mittevaimulik

laicize ['leiisaiz] *v. t.* ilmalikustama, ilmalikuks muutma, vaimulikust (*või* kiriklikust) mõjust vabastama

laid [leid] *vt.* **lay IV**

lain [lein] *vt.* **lie II**

lair [leə] **1.** *s.* (*metslooma*) urg, pesa, pesapaik, koobas; **2.** *v. i.* urgu pugema; urus lamama

laird [leəd] *s.* (Šoti) maaomanik, mõisnik

laissez-faire ['leisei'fɛə] *s. pr.* mittevahelesegamise põhimõte (*er. majanduspoliitikas*)

laity ['leiiti] *s.* **(the ~)** ilmikkond, ilmikud, mittevaimulikud; võhikkond, võhikud

lake I [leik] *s.* järv ◇ **the L-s** P- Inglismaa järvedepiirkond; **the Great L-s** Suur Järvistu (*Kanada ja Am. Üh-de piiril*); **~ dwelling** (eelajalooline) vaiehitis; **the L- District** (*or* **L- Country, Lakeland**) *er.* (*Inglismaa loodeosas asetsev*) Järvepiirkond; **the L- Poets** järvekoolkond, leikistid (*inglise kirjandusloos*)

lake II [leik] *s.* (punane) lakkvärv

Lakeland ['leikləndˌ] = **the Lake District** (*vt.* **lake I**)

lakelet ['leiklit] *s.* järveke, väike järv

laker ['leikə] *s.* järvlane, järve-elanik; leikist, järvekoolkonna poeet (*inglise kirjandusloos*); *er.* **(L-)** *Am.* Michigani osariigi elanik; järvekala, *er.* ameerika järveforell; järvelaev

lakh [læk] = **lac II**

lam [læm] **1.** *v. t. & i.* **(-mm-)** *sl.* kolkima, (kepi)hoope andma, peksma, nüpeldama **(into)**; *Am. sl.* jalga laskma, põgenema **(out)**; **2.** *s. Am. sl.* jalgalaskmine, põgenemine ◇ **to ~ it, to take it on the ~** *Am. sl.* jalga laskma, vehkat tegema

lama I ['lɑ:mə] *s.* laama (*preester*)

lama II ['lɑ:mə] = **llama**

Lamarck [lə'mɑ:k] *pn.*

Lamarckian [lə'mɑ:kiən] *biol.* **1.** *a.* lamarkistlik, Lamarcki; **2.** *s.* lamarkist

Lamarckism [lə'mɑ:kizm] *s. biol.* lamarkism

lamasery [lə'mɑ:səri] *s.* (*Tiibeti või Mongoolia*) budistlik klooster

lamb [læm] **1.** *s.* (lamba)tall, voon; talleke (*ka piltl.*); talleliha; **2.** *v. i. & t.* poegima (*lamba kohta*), (*tallesid*) sünnitama ◇ **like a ~** vastupanuta; **with ~** ramb, tiine (*lamba kohta*)

lambaste [læm'beist], *Am. ka* **-bast** [-'bæst] *v. t. dial., sl.* nüpeldama, kolkima; *piltl.* peapesu tegema

lambda ['læmdə] *s.* lambda (*kreeka tähestiku 11. täht, vastab ladina l-ile*)

lambency ['læmbənsi] *s.* virvendavus, sädelevus

lambent ['læmbənt] *a.* virvendav, sädelev ◇ **wit** sädelev (*või* mänglev) teravmeel

Lambert ['læmbə(:)t] *pn.*

Lambeth ['læmbəθ, -beə] *pn.* ◇ **~ Palace** Canterbury peapiiskopi residents Londonis; **~ Walk** teatav populaarne inglise tants

lambkin ['læmkin] *s.* (lamba)talleke, voonake

lamblike ['læmlaik] *a.* talletaoline, tallelik; leebe, vagur
lambrequin ['læmbəkin] *s.* lambrekään
lambskin ['læmskin] *s.* (lamba)tallenahk
lambs' -tails ['læmzteilz] *s. pl.* sarapuuurvad
lame [leim] **1.** *a.* lombakas, lonkav (*ka piltl.*); jõuetu, mannetu; **2.** *v. t.* **(-mable)** lombakaks tegema; halvama ◇ ~ **duck** hädavares; maksujõuetu börsitegelane; *Am.* valimistel läbikukkunud poliitikategelane; vigastatud laev *või* lennuk; ~ **excuse** väheveenev (*või* ebarahuldav) vabandus
lamé [lɑ:'mei] *s. pr. tekst.* lamee
lamella [lə'melə] *s.* (*pl.* **-ae** [-i:]) lamell, õhik, liistak, naast, plaat; *bot.* eosleheke, lamell
lamellar [lə'melə] *a.* lamellaarne, lehtjas, leht- ◇ ~ **coal** *geol.* lehtsüsi
lament [lə'ment] **1.** *s.* kurtmine, hädaldus, hala, halin; **2.** *v. i. & t.* kurtma, hädaldama, halama, halisema (*kellegi või millegi pärast* **for, over**); leinama ◇ **the late ~ed** kadunud ning valusasti leinatav (*ka iroon.*)
lamentable ['læmintəbl] *a.* **(-bly)** kurdetav, kahetsetav, kahetsusväärne
lamentation [læmin'tei∫(ə)n] *s.* kurtmine, hädaldamine, halamine, halisemine; *pl.* **(L-s)** (Jeremia) nutulaulud
lamina ['læminə] *s.* (*pl.* **-ae** [-i:]) õhuke plaat *või* kiht; *anat.* leste
laminar ['læminə] *a. füüs., geol.* laminaarne, laminaar- ◇ ~ **flow** laminaarne voolamine; laminaarvool
laminate 1. ['læmineit] *v. t. & i.* **(-nable)** õhukesteks plaatideks (*või* kihtideks) lõhestama; (*metalli*) õhukeseks valtsima *või* taguma; lamineerima; kihtidest koostama, kihitama; õhukesteks plaatideks (*või* kihtideks) lõhestuma; **2.** ['læminit] *a.* = **laminated**; **3.** ['læminit] *s.* laminaat, kihtmaterjal
laminated ['læmineitid] *a.* laminaatne, laminaat-, kihiline ◇ ~ **glass** laminaatklaas, kihtklaas; ~ **spring** *tehn.* (mitmekihiline) lehtvedru
laminator ['læmineitə] *s.* laminaator
Lammas ['læməs] *s. arh.* Peetruse ahelate päev (*varemini Inglismaal peetud varajane lõikuspüha, 1. august*)
Lammermoor ['læməmuə] *pn.*
lamp [læmp] **1.** *s.* lamp; *ka* latern; valgusti; *piltl.* valgusallikas; **2.** *v. t. poeet.* valgustama ◇ **to hand on the ~** (vaimuvalguse) tuletungalt edasi andma; **to smell of the ~** õise töötamise järele lõhnama, liigset raamatutarkust üles näitama
lampas ['læmpəs, -pəz] *s. vet.* igemepõletik (*hobusel*)
lampblack ['læmpblæk] *s.* lambitahm, kiindrus
lamp-chimney ['læmpt∫imni] *s.* lambiklaas
lamper-eel ['læmpəri:l] *s. zool.* silm (-u), sutt (= **lamprey**)
lamp-holder ['læmphouldə] *s. el.* lambipesa
lampion ['læmpiən] *s.* lampioon (*ilutulestusel tarvitatav klaas- või paberlatern*)
lamplight ['læmplait] *s.* lambivalgus; kunstlik valgus
lamplighter ['læmplaitə] *s.* (tänava)laternasüütaja ◇ **like a ~** (suure) kiirusega
lampoon [læm'pu:n] **1.** *s.* äge pilke- *või* sõimukiri, paskvill; **2.** *v. t.* ägeda pilkega (*või* sõimuga) ründama
lampoonist [læm'pu:nist] *s.* pilke- *või* sõimukirja(de) kirjutaja, paskvillant
lamp-post ['læmppoust] *s.* laternapost ◇ **between you and me and the ~** omavahel öeldud
lamprey ['læmpri] *s. zool.* silm (-u), sutt
lamp-shade ['læmp∫eid] *s.* lambivari, abažuur
Lanark ['lænək, -nɑ:k] *pn.*
Lanarkshire ['lænək∫(i)ə, -nɑ:k-] *pn.*
Lancashire ['læŋkə∫(i)ə] *pn.*
Lancaster ['læŋkəstə] *pn.* ◇ **House of ~** *aj.* Lancasteri dünastia Inglismaal (1399—1471)
Lancastrian [læŋ'kæstriən] **1.** *a.* Lancasteri; **2.** *s.* lankasterlane (*Lancashire'i krahvkonna elanik; aj. Lancasteri dünastia pooldaja, er. Rooside sõjas*)
lance ['lɑ:ns] **1.** *s.* oda, piik; ahing; *mil.* ulaan (= **lancer**); *haruld.* = **lancet**; **2.** *v. t.* **(-ceable)** piigiga läbi torkama; *med.* lantsetiga lahti lõikama; *haruld., poeet.* = **launch** ◇ **to break -es with** (*kellegagi*) piikе murdma (*er. piltl.*); **free ~** *vt.* **free**
lance-corporal ['lɑ:ns'kɔ:p(ə)rəl] *s. mil.* jefreitor

lancelet ['lɑ:nslit] *s. zool.* süstikkala, amfioksus
Lancelot ['lɑ:nslət] *pn.*
lanceolate ['lænsiəlit] *a.* lantsetitaoline, lantsetjas, süstjas
lancer ['lɑ:nsə] *s. aj.* piigimees; *mil.* ulaan; *pl.* lansjee (*vanaaegne kadrilltants*)
lance-sergeant ['lɑ:ns'sɑ:dʒənt] *s. mil.* nooremseersant
lancet ['lɑ:nsit] *s. med.* lantsett; *atrib. arh.* teravkaar- ◇ ~ **arch** teravkaar; ~ **window** teravkaaraken
lancewood ['lɑ:nswud] *s.* odapuit (*sitke puit, mida saadakse teatavaist Kesk-Ameerikas kasvavaist puudest*)
Lancs *lüh.* = **Lancashire**
land [lænd] **1.** *s.* maa (*er. vastandina merele; vahel, er. luules, ka riigi tähenduses*); maapind; maatükk; maakoht; maaomand, maandik; *atrib.* maa-, maismaa-; **2.** *v. t. & i.* maandama, maale toimetama *või* juhtima; (*kala*) kuivale tõmbama; *fam.* kätte saama, saavutama; *sl.* (*hoopi*) virutama, lööma; maanduma, maabuma, randuma ◇ **to travel by ~** maisi (e. maad mööda) reisima; **how the ~ lies** kuidas asjad on; **the Holy L-** Püha Maa, Palestiina; **no man's ~** eikellegimaa (*ka piltl.*); **the ~ of cakes** (*or* **of the thistle**) Šotimaa; **the ~ of the leal** «ustavate maa», taevas; **the ~ of the living** maapealne elu; **the ~ of the rising sun** tõusva päikese maa, Jaapan; ~ **animals** *zool.* maismaaloomad; ~ **force(s)** *mil.* maavägi; ~ **plants** *bot.* maismaataimed; ~ **reform** *pol.* maareform; **to ~ on the street level** *Am. fam.* «tänavale paisatama», tööta jääma; **to ~ smb. in difficulties** kedagi raskustesse (*või* hätta, kimbatusse) viima; **to ~ smb. a blow in the face** *sl.* kellelegi hoopi näkku virutama; **to be ~ed in a strange place (without money)** võõras kohas (rahata) nagu kala kuival olema
land-agent ['lændeidʒ(ə)nt] *s.* mõisavalitseja; maamüügimaakler
landau ['lændɔ:] *s.* landoo
landaulet(te) [lændɔ:'let] *s.* landolett (*ajalastava kattega sõiduauto*)
landbank ['lændbæŋk] *s.* maapank
land-crab ['lændkræb] *s. zool.* maakrabi
landed ['lændid] *a.* maad omav; maa- ◇ **the ~ class** maaomanikkond, mõisnikkond; ~ **property** maaomand, mõis; ~ **proprietor** maaomanik, mõisnik
lander ['lændə] *s. tehn.* maandur, maandatav aparaat
landfall ['lændfɔ:l] *s. mer.* esimene rannasilmamine, maa nägemine (*pärast pikemat reisi*), maale (randumiseks) lähenemine; silmatud maa ◇ **to make a ~** maale lähenema, maad silmama; ~ **light** kaldatuli
landgirl ['lændgə:l] *s.* talutüdruk, (*er. sõjaaegne*) naistööline (*Inglismaal*)
land-grabber ['lændgræbə] *s.* maahaaraja, ebaseaduslikult (*või* pettusega) teiselt maa äravõtja; *er. liir. aj.* väljatõstetud rentniku maa omastaja
landgrave ['læn(d)greiv] *s.* (*fem.* **-gravine** [-grəvi:n]) *aj.* maakrahv
landholder ['lændhouldə] *s.* maaomanik, -valdaja; (maa)rentnik, maapidaja
landing ['lændiŋ] *s.* maandumine, maabumine; *mil.* dessant; maandumis- *või* maabumiskoht; (trepi)podest, (-)made; *atrib.* maandumis-, maabumis- ◇ **to make a safe ~** õnnelikult maanduma *või* maabuma; **emergency** (*or* **forced**) ~ *av.* hädamaandumine
landing-craft ['lændiŋkrɑ:ft] *s.* (*pl.* ~) *mil.* dessantlaev
landing-net ['lændiŋnet] *s. kal.* kahv, haam
landing-place ['lændiŋpleis] *s.* maandumis- *või* maabumiskoht
landing-stage ['lændiŋsteidʒ] *s.* (ujuv)kai, (ujuv) maabumissild
landlady ['læn(d)leidi] *s.* kõrtsi(pere)naine, võõrastemajaperenaine; maja- *või* korteriperenaine; *haruld.* naismaaomanik, maaomaniku abikaasa
landless ['lændlis] *a.* maata, maatu
landlocked ['lændlɔkt] *a.* maast ümbritsetud, maaga piiratud, suletud (*lahe kohta*)
landloper, -louper ['lændloupə] *s. Š.* hulkur
landlord ['læn(d)lɔ:d] *s.* (suur)maaomanik, mõisnik, ländlord; kõrtsi(pere)mees, võõrastemajaperemees; maja- *või* korteriperemees
landlordism ['læn(d)lɔ:dizm] *s. pol.* ländlordism, suurmaaomanduslik süsteem; suurmõisnike ideoloogia

landlouper ['lændloupə] = **landloper**
landlubber ['lændlʌbə] *s. põlgl.* «maarott», võhik mereasjanduses
landmark ['læn(d)mɑ:k] *s.* piiri- *e.* rajakivi; orienteerumismärk, orientiir (*er. mil.*); *piltl.* pöördepunkt; *mer.* maamärk, kaldaorientiir
landmine ['læn(d)main] *s. mil.* maamiin, fugass
Landor ['lændɔ:] *pn.*
landowner ['lændounə] *s.* maaomanik
landrail ['lændreil] = **corncrake**
land-rover ['lændrouvə] *s.* (kerge) maastikuauto, villis
landscape ['læn(d)skeip] **1.** *s.* maastik; maastikupilt, -maal, peisaaž; **2.** *v. t. & i.* (*maatükki*) iluaiaks kujundama; aiakunstiga tegelema ◇ ~ **gardening**, *Am.* ~ **architecture** maastikukujundus, -arhitektuur
landscape-painter ['læn(d)skeippeintə], **landscapist** ['læn(d)skeipist] *s. kunst* maastikumaalija, peisažist
Landseer ['læn(d)siə] *pn.*
land-shark ['lænd∫ɑ:k] *s.* «maahai», meremeeste kulul elatuv randlane
landslide ['lændslaid] *s.* maalihe (*ka geol.*); *pol. er. Am.* rõhuva häälteenamusega saadud valimisvõit (= ~ **victory**)
landslip ['lændslip] *s.* maalihe
landsman ['lændzmən] *s.* (*pl.* **-men**) maismaalane, maamees (*vastandina meremehele*)
land-surveyor ['lændsə(:)'ve(i)ə] *s.* maamõõtja
land-swell ['læn(d)swel] *s.* murdlainetus, murdlus
landward ['lændwəd] **1.** *adv.* maa pool(e); **2.** *a.* maapoolne, maa pool asetsev
landwards ['lændwədz] *adv.* maa pool(e)
lane [lein] *s.* kitsas tänav; külatänav, tanum; kitsas (hekkidevaheline) tee; vahekäik inimridade vahel; (kindlaksmääratud) mere- või lennutee; (*tee*) sõidurada; *sport* rada; (**the** ~) *sl., ka lastek.* kõri (= **the red** ~, **the narrow** ~); **(the L-)** = **Drury Lane (theatre)** tuntud Londoni teater ◇ **to form a** ~ spaleeri moodustama; **it's a long** ~ **that has no turning** *vanas.* iga vihm läheb kunagi mööda
Lanfranc ['lænfrænk] *pn.*
Lang [læŋ] *pn.*
Langdale ['læŋdeil] *pn.*
Langholm ['læŋəm] *pn.*
Langland ['læŋlənd] *pn.*
Langley ['læŋli] *pn.*
lang syne ['læŋ 'sain] *Š.* **1.** *adv.* vanasti, kaua (aega) tagasi; **2.** *s.* endine aeg (*vrd.* **auld lang syne**)
Langton ['læŋtən] *pn.*
Langtry ['læŋtri] *pn.*
language ['læŋgwidʒ] *s.* keel (*suhtlemisvahend; ka piltl.*); väljendusviis; *vulg.* vägisõnad, vandesõnad, sõim (= **bad** ~) ◇ **dead** ~ surnud keel; **living** ~ elav keel; **spoken** ~ kõnekeel; **strong** ~ ägedad sõnad; **the** ~ **of flowers (signs, etc.)** lillede (märkide jne.) keel; **to use** ~ *vulg.* vägisõnu tarvitama
languid ['læŋwid] *a.* (~**est**) rauge, jõuetu, rammetu, närvetu, närb; loid
languish ['læŋgwi∫] *v. i.* raugema, närbuma; kidu(ne)ma; janunema, igatsema **(for)**
languishment ['læŋgwi∫mənt] *s.* raugemine, närbumine; kidu(ne)mine; janunemine, igatsemine
languor ['læŋg(w)ə] *s.* raugus, jõuetus, rammetus, roidumus, närvetus; loidus
languorous ['læŋg(w)ərəs] *a.* rauge, jõuetu, rammetu, roidunud, närvetu; loid
langur [lʌŋ'guə, læŋ'g-] *s. zool.* hulman, langur (*pikasabaline ahv*)
laniard ['lænjəd] = **lanyard**
lank [læŋk] *a.* pikk ning kõhn; kõhetu, kuivetu; (*juuksetuka kohta*) sirge, lodevalt rippuv
Lankester ['læŋkistə] *pn.*
lanky ['læŋki] *a.* (**-ier, -iest; -ily, -iness**) vilajas, kiitsakas, (liigselt) pikk ning kõhetu
lanolin ['lænolin] *s. farm.* lanoliin, villarasv
Lansbury ['lænsb(ə)ri] *pn.*
Lansdown(e) ['lænzdaun] *pn.*
Lansing ['lɑ:nsiŋ, *Am.* 'læn-] *pn.*
lansquenet ['lænskənet] *s. aj.* landskneht (*keskaegne palgasõdur; teatav saksa päritolu kaardimäng*)
lantern ['læntən] *s.* latern; projektsiooniaparaat; *arhit.* (katuse)latern; ◇ **Chinese** ~ hiina latern (*ilutulestuses tarvitatav paberlatern*); **hand** ~ taskulamp; **parish** ~ *nalj.*

poissmeeste päike, kuu; ~ **jaws** kõhnad aukuvajunud põsed; ~ **slide** diapositiiv
lanthanum ['lænθənəm] *s. keem.* lantaan (*sümbol* **La**)
lanyard ['lænjəd] *s. mer.* trosstalrep; (*välibinokli, vile jms.*) kaelarihm
Laocoon [le(i)'ɔko(u)ɔn] *pn.* Laokoon
Laodicea [le(i)odi'siə] *pn.* Laodikeia
Laodicean [le(i)odi'siən] *s.* laodikeialane; *piltl.* leige (*või* ükskõikne) isik
Laos [lauz] *pn.*
Laotian ['lau∫iən] **1.** *s.* lao, Laose elanik; laose keel; **2.** *a.* laose
lap I [læp] **1.** *v. i. & t.* **(-pp-)** lakkuma; larpima, lõrpima **(up, down, in)**; laksuma, (p)ladisema; laksudes (*või* pladinal) uhtma; **2.** *s.* lake, larbe, lõrp, vedel söök, vilets jook; laksumine, (p)ladin
lap II [læp] *s.* rüpp, süli; *arh.* seelikusaba, -händ; (kuue)hõlm; kõrvanibu ◇ **with a child in (*or* on) her** ~ lapsega süles; **in the** ~ **of luxury** külluses ja toreduses
lap III [læp] **1.** *s.* üleulatuv äär *või* ots; (*kerimisel*) keere; *sport* (*ringraja*) ring; **2.** *v. t. & i.* ümber mähkima **(about, round)**; sisse mähkima **(in)**; äärest (*või* otsast) üle ulatuma **(over**; *vrd.* **overlap)**; *sport* ringi võrra edestama ◇ ~ **of honour** *sport* auring
lap IV [læp] *tehn.* **1.** *s.* (pöörlev) poleer- *või* lihvketas; *tehn.* soveldi; **2.** *v. t.* **(-pp-)** (pöörleval kettal) poleerima *või* lihvima; *tehn.* soveldama
laparotomy [læpə'rɔtəmi] *s. med.* laparotoomia
lapbelt ['læpbelt] *s.* turvavöö
lap-dog ['læpdɔg] *s.* sülekoer
lapel [lə'pel] *s.* (*kuue*) käänis, reväär, rabatt
lapelled [lə'peld] *a.* käänisega (*e.* revääriga, rabatiga) varustatud
lapful ['læpful] *s.* (*pl.* **-ls**) rüpe- *e.* sületäis
lapidary ['læpidəri] **1.** *a.* kivi-; kivisse raiutud; raidkirjaline, raidkirja-; lühisõnaline, lapidaarne, lapidaar-; **2.** *s.* kivigraveerija ◇ ~ **bee** *zool.* kivikimalane
lapidate ['læpideit] *v. t.* kividega surnuks löömа *või* pilduma
lapidation [læpi'dei∫(ə)n] *s.* kividega surnukslöömine *või* -pildumine
lapin ['læpin] *s. pr.* küülik, küülikunahk
lapis lazuli ['læpis 'læzjul(a)i, 'leip-] *s. min.* lasuriit, lasuurkivi
lap-joint ['læpdʒɔint] *s. tehn.* (üle)katteliide
Lapland ['læplænd] *pn.* Lapimaa
Laplander ['læplændə] *s.* laplane
Lapp [læp] **1.** *s.* laplane; lapi keel; **2.** *a.* lapi
lappet ['læpit] *s.* siil, hõlm; lapp
Lappish ['læpi∫] **1.** *a.* lapi; **2.** *s.* lapi keel
lap-robe ['læproub] *s. Am.* reisivaip (*põlvede katmiseks*)
lapse [læps] **1.** *s.* vääratus, komistus, eksimus, lapsus, kõrvalekaldumus; *jur.* tagastumine, tagasilangus; aegumine, kehtetuks muutumine, kehtivuse lõppemine **(of)**; (*aja*) möödumine **(of)**; **2.** *v. i.* (tagasi) langema, vajuma **(into)**; ära langema **(from)**; *jur.* tagastuma, tagasi langema (*kellelegi* **to**); valdusesse minema **(to)**; aeguma, kehtetuks muutuma, maksvust kaotama; libisema, mööduma
lapsus ['læpsəs] *s. lad.* vääratus, eksimus ◇ ~ **calami** ['kæləmai] suleviga; ~ **linguae** ['liŋgwi:] keelevääratus
Laputa [lə'pju:tə] *pn.*
lapwing ['læpwiŋ] *s. zool.* kiivitaja
lar [lɑ:] *vt.* **lares**
larboard ['lɑ:bɔ:d, -bəd] *mer. van.* **1.** *s.* paa- *e.* vasakparras, pakpoord (= **port** IV); **2.** *a.* paa- *e.* vasakparda-, pakpoordi-
larcenous ['lɑ:s(i)nəs] *a.* varga-, vargamoeline, varguslik
larceny ['lɑ:s(i)ni] *s. jur.* vargus
larch [lɑ:t∫] *s. bot.* lehis
lard [lɑ:d] **1.** *s.* (sulatatud) pekk, searasv; **2.** *v. t.* searasvaga võidma; pekkima, pikkima, pekitükkidega täitma; *piltl.* (*vahepaladega*) ilustama, kaunistama (*millegagi* **with**)
larder ['lɑ:də] *s.* toidukamber, -kapp, sahver; toidutagavara, -varu
lardy ['lɑ:di] *a.* pekine, rasvane; rasvunud
lardy-dardy ['lɑ:di'dɑ:di] = **la-di-da**
lares ['leəri:z] *s. pl.* (*sg.* **lar** [lɑ:] *haruld.*) *müt.* laarid (*vanade roomlaste kodukoldejumalad*); *piltl.* kodukolle, kodu
large [lɑ:dʒ] **1.** *a.* suur, avar, ruumikas, ulatuslik; suureulatuslik, -jooneline; *arh.* suuremeelne, helde; **2.** *adv.* suurelt (*näit.* **to write** ~); suurejooneliselt; suuresõnaliselt, suurustlevalt, liialdavalt (*näit.* **to speak**

~); **3.** *s.* avarus, vabadus (*tarvit. ainult teatavais ühendeis*) ◇ **at** ~ vabaduses; pikalt ja laialt; üldiselt; *Am. pol.* terve osariigi (mitte üksiku valimisringkonna) valitud (*rahvasaadiku kohta*); **in** ~ täies suuruses, vähendamatult; **by and** ~ *Am.* üldiselt (rääkides), üldkokkuvõttes ◇ **ambassador at** ~ *Am.* erisaadik; **congressman at** ~ *Am.* kogu osariigi poolt valitud kongresmen

large-handed ['lɑ:dʒ'hændid] *a.* suurekäeline; heldekäeline

large-hearted ['lɑ:dʒ'hɑ:tid] *a.* suure- *või* õilsameelne; heldesüdameline

largely ['lɑ:dʒli] *adv.* suuresti, suurel määral, suurelt osalt

large-minded ['lɑ:dʒ'maindid] *a.* avarameelne, avara silmaringiga

largeness ['lɑ:dʒnis] *s.* suurus, avarus, ruumikus, ulatuslikkus; heldesüdamelisus, -käelisus

large-scale ['lɑ:dʒskeil] *a.* suuremõõtmeline, -mastaabiline (*ka piltl.*); suureulatuslik

largess(e) ['lɑ:dʒes, -dʒis] *s. arh.* helde andide jagamine (*er. rõõmsa sündmuse puhul*); kink, kingitus, annetis, and; heldekäelisus

larghetto [lɑ:'getou] *adv., a. & s. muus.* larghetto, kaunis aeglaselt

largo ['lɑ:gou] *adv., a. & s. muus.* largo, aeglaselt

lariat ['læriət] *s. Am.* (pikk) ohelikunöör; püüde- *e.* viskeling (= **lasso**)

lark I [lɑ:k] *s.* lõo(ke); *er. zool.* põldlõoke (= **skylark**) ◇ **crested** ~ tuttlõoke; **wood** ~ nõmmelõoke; **to rise with the** ~ vara tõusma

lark II [lɑ:k] **1.** *s.* vemp, nali, naljatemp, vingerpuss; **2.** *v. i.* vembutama, nalja(tempe) tegema ◇ **what a** ~**!** milline nali!; **to have a** ~ vembutama

larkspur ['lɑ:kspɔ:] *s. bot.* kukekannus

larky ['lɑ:ki] *a.* **(-ier, -iest; -iness)** vembukas, täis vempe, koeruslik

larrikin ['lærikin] *s. peam. Austr.* (noor) tänavakaabakas, huligaan, ulakas

larrup ['lærəp] *fam.* **1.** *v. t.* kolkima, piitsutama; **2.** *s.* (piitsa)hoop

Larry ['læri] *pn.* (= **Laurence**)

Lars [lɑ:z] *pn.*

larva ['lɑ:və] *s.* (*pl.* **-ae** [-i:]) *zool.* ...astne, larv

larval ['lɑ:v(ə)l] *a. zool.* vastse-, vastseline, larvaalne

laryngeal [lə'rindʒiəl] *a. anat.* kõri-, larüngaalne, larüngaal-

laryngitis [lærin'dʒaitis] *s. med.* larüngiit, kõripõletik

laryngoscope [lə'riŋgəskoup] *s. med.* larüngoskoop, kõripeegel

laryngotomy [lərin'gɔtəmi] *s. med.* larüngotoomia, kõri avamine

larynx ['læriŋks] *s. anat.* kõri, laarünks

Lascar ['læskɑ:, -kə] *s.* laskar (*hindu madrus Inglise laeval*)

lascivious [lə'siviəs] *a.* himur, ihar, tiirane

laser ['leizə] *s. el.* laser, valguskvantgeneraator; *vrd.* **maser**

lash [læʃ] **1.** *v. i. & t.* piitsutama (*ka piltl.*); vibutama, vehkima; peksma, taguma; (kinni) nöörima, (kinni, kokku, külge *jne.*) siduma **(together, down, on, to)**; *mer.* sorima, soriliiniga kinnitama; **2.** *s.* piitsahoop, nähv(ak); piitsakeel, piug; piits; **(the** ~**)** piitsutus (*ka piltl.*); *mer.* soring, soriliin; (silma)ripse (= **eyelash**) ◇ **to** ~ **at** hoopi andma, nähvama; **to** ~ **out** (äkilist) hoopi andma, (*hobuse kohta*) tagant üles lööma; *piltl.* ägedaks pahvatama; **to** ~ **oneself into fury** ennast raevule piitsutama

lasher ['læʃə] *s.* piitsutaja; *er.* paistamm; üle paistammi voolav vesi; allpool paistammi asetsev tiik

lashing ['læʃiŋ] *s.* piitsutamine; kinnitus- *või* sidumisköis; *mer.* soring; sorimine; *pl. sl.* (suur) hulk (*midagi* **of**) ◇ ~ **ropes** sorid; ~ **wire** sidumistraat

lass [læs] *s. P.-Ingl., poeet.* tüdruk, tütarlaps, neiu; armastatu, armsam

lassie ['læsi] *s. dim.* tüdrukuke, tütarlapseke, neiuke; armsake

lassitude ['læsitju:d] *s.* roidumus, rammetus, raugus

lasso ['læsou] **1.** *s.* (*pl.* **-os, -oes**) lasso, püüde- *e.* viskeling; **2.** *v. t.* lassotama, lassoga püüdma

last I [lɑ:st] **1.** *s.* (saapa)liist; **2.** *v. t.* (*pealseid*) liistule tõmbama, tõmbima, tsvikkima; (*jalatseid*) liistul vormima ◇ **to stick to one's** ~ oma liistude juurde jääma (*peam. piltl.*)

last II [lɑ:st] *s.* last, koorem (*endine väga eri-*

nev mõõtühik; näit. villamõõduna = 12 kotti, linnasemõõduna = 80 bušš elit, jne.)

last III [lɑ:st] **1.** *a.* viimane, viimne; viimatine; möödunud, eelmine; äärmine; **2.** *adv.* viimati; viimasena; **3.** *s.* viimasena (*või* hiljuti) saadud kiri; viimasena sündinud laps; kõige uuem nali; viimasena mainitud asi; lõpp ◇ **on one's** ~ **legs** ühe jalaga hauas; ~ **name** *Am.* perekonnanimi; ~ **Tuesday** (*or* **on Tuesday** ~) möödunud teisipäeval; ~ **evening** eelmisel õhtul, eile õhtul; ~ **but one** eelviimane; ~ **but not least** viimasena mainitav, kuid mitte tähtsusetu asjaolu; **at** ~ lõpuks, viimaks, ometi kord; **at the** ~ lõpuks, lõppeks; **at long** ~ lõpuks ometi; **to the (very)** ~ viimseni, lõpuni; **to breathe one's** ~ hinge heitma; **to hear (see) the** ~ **of smth.** midagi viimast korda kuulma (nägema), millestki lõplikult vabanema

last IV [lɑ:st] **1.** *v. i.* kestma, vältama; vastu pidama; piisama, jätkuma, küllalt olema **(out)**; **2.** *s.* kestus, vältus; vastupidavus

lasting ['lɑ:stiŋ] **1.** *a.* kestev, vastupidav; püsiv; **2.** *s. tekst.* lasting, prunell

lastly ['lɑ:stli] *adv.* viimati, viimasena, lõpuks, lõppeks

lat. *lüh.* = **latitude**

Lat. *lüh.* = **Latin**

Latakia [lætə'kiə] **1.** *pn.*; **2.** *s.* teatav (türgi) tubakasort (= ~ **tobacco**)

latch [lætʃ] **1.** *s.* (ukse)link; vedrulink, linklukk; snepper(lukk); **2.** *v. t. & i.* linki panema, lingiga sulgema; linki minema ◇ **on the** ~ lingis; **off the** ~ lingist lahti

latchet ['lætʃit] *s. arh.* kingarihm, -pael

latchkey ['lætʃki:] *s.* linklukuvõti; sneprivõti; välisuksevõti, maja- *või* korterivõti ◇ **to give smb. the** ~ kellelegi välisuksevõtit andma (*vabaks sissepääsuks igal kellaajal*)

late [leit] **1.** *a.* (*komp.* **later**, *sup.* **latest**; *vrd.* **latter & last** III) hiline, hilis-; hiljutine; endine, äsjane, ennistine; hiljuti surnud, õnnis, kadunud; **2.** *adv.* (*komp.* **later**, *sup.* **latest**; *vrd.* **last** III) hilja; *poeet.* hiljuti (= **lately**) ◇ **to be** ~ hilinema, hiljaks jääma; **it is getting** ~ aeg on juba hiline; **to keep** ~ **hours** hilja magama minema ning hilja tõusma; **the** ~ **Mr. A.** hiljuti surnud mr. A.; **the** ~ **prime minister** endine peaminister; **early or** ~ vara või hilja; **of** ~ hiljuti, äsja; ~ **in the day** *fam.* viimasel minutil, peaaegu liiga hilja; **sooner or -er** varem või hiljem; **-er on** hiljem, pärastpoole; **have you read his -est article in today's paper?** kas olete lugenud ta uusimat artiklit tänases lehes?; **on Saturday at (the) -est** hiljemalt laupäeval

late-comer ['leitkʌmə] *s.* hilinenu, hilineja

lateen [lə'ti:n] *a. mer.* ladina (*tarvit. ainult teatavais ühendeis*) ◇ ~ **sail** ladina puri (*teatavat tüüpi kolmnurkne puri*)

lately ['leitli] *adv.* hiljuti, äsja, ennest, ennist; viimasel ajal

latency ['leit(ə)nsi] *s.* latentsus, varjatus, peidetus

lateness ['leitnis] *s.* hilisus

latent ['leit(ə)nt] *a.* latentne, varjatud, peidetud ◇ ~ **heat** *füüs.* latentne (*või* varjatud) soojus

later ['leitə] *vt.* **late**

lateral ['læt(ə)r(ə)l] **1.** *a.* **(-lly)** külgmine, külg-, külje-, kõrval-, lateraalne, lateraal-; **2.** *s.* kõrvalharu; *fon.* külghäälik, lateraal

laterite ['lætərait] *s. geol.* lateriit

latest ['leitist] *vt.* **late**

latex ['leiteks] *s. bot.* piimmahl; *er.* kautšukitaimede piimmahl, lateks (*ka tehn.*)

lath [lɑ:θ] **1.** *s.* (*pl.* **-ths** [-ðz, -θs]) latt; krohvipeerg, -pird; varb; **2.** *v. t.* lattidega (*või* krohvipeergudega, varbadega) katma ◇ ~ **and plaster** krohv peergudel; (kerge) sõrestikehitis

Latham ['leiəəm, -ðəm] *pn.*

lathe I [leið] **1.** *s.* treipink; potikeder (= **potter's** ~); **2.** *v. t.* treipingil töötlema, treima ◇ ~ **tool** treipeitel, -tera

lathe II [leið] *s.* soalaad, -kaaned

lather ['læðə, 'lɑ:-] **1.** *s.* seebivaht; (*hobuse*) higivaht, vahutus; **2.** *v. i. & t.* vahutama; seebivahuga katma, seebitama; vahule minema (*er. hobuse kohta*); vahule ajama; *sl.* nahutama, (läbi) kolkima

lathery ['læðəri, 'lɑ:-] *a.* (seebi)vahune, vahutav (*ka piltl.*)

lathi ['lɑ:ti] *s. Anglo-Ind.* pikk rautatud puunui *või* bambuskepp (*relvana*)

lath-nail ['lɑ:θneil] *s.* krohvinael

lathy ['lɑ:θi] *a.* **(-iest; -iness)** latjas, latitaoline, pikk ning peenike
Latimer ['lætimə] *pn.*
Latin ['lætin] **1.** *s.* ladina keel; *aj.* latiin, Latiumi elanik; *Am. ka* ladina-ameeriklane; **2.** *a.* ladina; ladinakeelne; Latiumi; romaani (*keelte või rahvaste kohta*) ◇ **dog ~** «köögiladina» keel, vigane ladina keel; **thieves' ~** varaste salakeel; **~ America** Ladina-Ameerika; **the ~ Church** roomakatoliku kirik; **the ~ peoples** romaani rahvad
latine [lə'taini:] *adv. lad.* ladina keeles
latinism ['lætinizm] *s. lgv.* latinism, ladinapärasus
latinist ['lætinist] *s.* latinist
latinity [lə'tiniti] *s.* latiniteet (*kellelegi omane ladina keele tarvitamisviis või stiil*)
latinize ['lætinaiz] *v. t. & i.* latiniseerima, ladinapärastama; latinisme harrastama
latish ['leitiʃ] *a. & adv.* hiljavõitu, kaunis hilja; *vrd.* **late**
latitude ['lætitju:d] *s.* avarus, ulatus; (tegevus)vabadus; mõtteavarus, vabameelsus; (*er. usuline*) sallivus; *geogr., astr.* laius, laiuskraad ◇ **high ~s** kõrged laiuskraadid, poolustelähedased alad; **low ~s** madalad laiuskraadid, ekvaatorilähedased alad
latitudinarian ['lætitju:di'nɛəriən] **1.** *a.* vabameelne (*er. usuasjus*); **2.** s. vabameelne kirikuliige; *er.* latitudinaar, vabameelsete vaadetega anglikaani teoloog
Latium ['leiʃiəm] *pn.*
latrine [lə'tri:n] *s.* latriin, (väli-, laeva)käimla
latter ['lætə] *a.* viimane, viimati mainitu; hilisem ◇ **in these ~ days** viimasel ajal; **~ end** surm; **the ~** viimati mainitud (*vast.* **the former**)
latter-day ['lætədei] *a.* viimase aja, käesoleva aja, nüüdisaegne ◇ **L- Saints** «viimase aja pühakud», mormoonid
latterly ['lætəli] *adv.* hiljuti, äsja
lattice ['lætis] *s.* võre, võrestik; iluvõre; *min.* kristallivõre, ruumvõre ◇ **~ window** võreaken
latticed ['lætist] *a.* võrega *või* võrestikuga varustatud, võretatud, võre-
Latvia ['lætviə] *pn.* Läti(maa)
Latvian ['lætviən] **1.** *a.* läti; lätikeelne; **2.** *s.* lätlane; läti keel ◇ **~ Soviet Socialist Republic** Läti Nõukogude Sotsialistlik Vabariik
laud [lɔ:d] **1.** *s. poeet.* kiitus, ülistus, kiidulaul; **2.** *v. t.* kiitma, ülistama
laudable ['lɔ:dəbl] *a.* **(-bly)** kiiduväärne, -väärt; *med. van.* healoomuline (*er. mädavooluse kohta*)
laudanum ['lɔdnəm, *Am.* 'lɔ:dənəm] *s.* oopiumitinktuur
laudation [lɔ:'deiʃ(ə)n] *s.* kiitmine, ülistamine, ülistus
laudatory ['lɔ:dət(ə)ri] *a.* kiitev, ülistav
Lauder ['lɔ:də] *pn.*
laugh [lɑ:f] **1.** *v. i. & t.* naerma; naerdes lausuma, naerusui ütlema; *piltl.* naeruilmeline olema, naeruselt rõõmus välja nägema; **2.** *s.* naer ◇ **to ~ at** (*millegi või kellegi üle*) naerma, pilkama; **to ~ away** naeruga peletama; **to ~ down** naeruga vaigistama *või* summutama; **to ~ in one's sleeve** (endale) habemesse naerma, salaja naerma; **to ~ off** naerdes kõrvale tõrjuma, naljaga ülé saama; **to ~ on the wrong side of one's mouth** (naeru järel) nutuseks muutuma, pettunud (*või* tusase) ilmega olema; **to ~ over** (*millegi puhul*) naerma, naerdes arutama; **to ~ to scorn** naeruväärseks pidama; **he ~s best who ~s last** kes pärast naerab, (see) naerab (kõige) paremini; **with a ~** naerdes; **to break** (*or* **burst) into a ~** naerma puhkema (= **to burst out ~ing**); **to have a good ~** tublisti (*või* südamest) naerma (*millegi üle* **over**); **to have** (*or* **get) the ~ of** (*Am.ka* **on) smb.** kellegi üle omakorda naerma, (teiste) naeru naljategija enda vastu pöörama; **to join in the ~** kaasa naerma; **to raise a ~** naeru esile kutsuma; **~ track** naerukurd (*silmanurgas*); (lühike) teravmeelsus *või* nali
laughable ['lɑ:fəbl] *a.* **(-bly)** naerutekitav, naermaajav, naljakas
laughing ['lɑ:fiŋ] **1.** *a.* naerev; **2.** *s.* naermine; *atrib.* naermis(e)-, naeru- ◇ **~ jackass** *vt.* **jackass; ~ matter** naeruasi
laughing-gas ['lɑ:fiŋ'gæs] *s. keem.* naerugaas, dilämmastikoksiid
laughing-stock ['lɑ:fiŋstɔk] *s.* naeru- *või* pilkealune
laughter ['lɑ:ftə] *s.* naer, naermine

Laughton ['lɔ:tn] *pn.*
Launcelot ['lɑ:nsləṭ] *pn.*
Launceston ['lɔ:nstən, 'lɑ:n-] *pn.*
launch I [lɔ:nʧ] **1.** *v. t. & i.* heitma, viskama; käiku laskma, lansseerima; algust tegema, (*ettevõttesse*) laskuma **(forth, out)**; (*laeva dokist*) vette laskma, veeskama; (*raketti, kosmoselaeva*) (üles) lennutama, välja saatma; **2.** *s.* (*laeva*) vettelaskmine, veeskamine; (*raketi, kosmoselaeva*) (üles)lennutus, väljasaatmine ◇ **to ~ an offensive** *mil.* pealetungi alustama; **to ~ into a new enterprise** (hoogsalt) uude ettevõttesse laskuma; **to ~ out** pahvatama, puhkema; (hoogsalt) alustama (*midagi* **into**); raha pillama *või* raiskama (*millegi peale* **on**); valimatuid sõnu loopima hakkama; **~ unit** (*raketi*) stardiseadeldis
launch II [lɔ:nʧ] *s.* barkass; mootor- *või* aurupaat; kaater
launcher ['lɔ:nʧə] *s.* heitja, viskaja; lansseerija; *er. mil.* raketiheitja
launching ['lɔ:nʧiŋ] *s.* heitmine, viskamine; käikulaskmine, lansseerimine; (*laeva*) veeskamine, vettelaskmine; (*raketi, kosmoselaeva*) (üles)lennutamine, väljasaatmine ◇ **~ cradle** *mer.* veeskamiskelk, vettelaskekelk; **~ pad** raketialus; **~ ramp** raketistardiseade
launder ['lɔ:ndə] *v. t. & i.* (pesu) pesema
launderette [lɔ:ndə'ret] *s.* iseteeninduspesumaja, selvepesula
laundress ['lɔ:ndris] *s.* pesunaine
laundromat ['lɔ:ndrəmæt] = **launderette**
laundry ['lɔ:ndri] *s.* pesukoda, -maja, -köök; pesu, pesusolevad riided ◇ **~ list** (üksikasjalik) nimekiri, nimestik, loetelu; **~ soap** pesuseep (= **rosin soap**)
laundryman ['lɔ:ndrimən] *s.* **(***pl.* **-men)** pesukoja tööline, pesupesija (*mees*)
Laura ['lɔ:rə] *pn.*
laureate ['lɔ:riit] **1.** *a.* loorberitega kroonitud, auhinnatud; ametlikult (õuepoeediks) tunnustatud; **2.** *s.* laureaat ◇ **poet ~** (ametlikult määratav) õuepoeet (*er. Inglismaal*); **Lenin Prize L-** Lenini preemia laureaat
laureateship ['lɔ:riitʃip] *s.* õuepoeediau *või* -amet (*er. Inglismaal*)
laurel ['lɔr(ə)l, *Am. ka* 'lɔ:rəl] *s.* loorber, loorberipuu; *pl.* loorberid (*ka piltl.*) ◇ **to reap ~s** loorbereid lõikama; **to rest on one's ~s** (oma) loorbereil puhkama; **to look to one's ~s** hoolitsema, et ei kaotataks oma esikohta; **mountain ~** *Am. bot.* kalmia (= **kalmia**)
laurelled ['lɔr(ə)ld] *a.* loorberiga kroonitud
Laurence ['lɔr(ə)ns] *pn.*
Laurie ['lɔ:ri] *pn.*
Laurier ['lɔriə, -riei] *pn.*
Lausanne [lou'zæn] *pn.*
lav [læv] *fam.* = **lavatory**
lava ['lɑ:və] *s.* laava
lavatory ['lævət(ə)ri] *s.* pesuruum; vesikäimla, -klosett ◇ **public ~** avalik käimla
lave [leiv] *v. t.* **(-vable)** *poeet.* pesema, loputama; (*jõe või mere kohta*) uht(u)ma
lavement ['leivmənt] *s. med.* klistiir, klüsma
lavender ['lævində] *s. bot.* lavendel; kuivatatud lavendliõied *või* -lehed; lavendlivärvus, kahvatulilla ◇ **to lay up in ~** (*puhast pesu lõhnastamiseks*) kuivatatud lavendliõitega vaheliti laduma; *piltl.* tulevikuks säilitama; *sl.* panti panema
lavender-water ['lævindəwɔ:tə] *s. farm.* lavendlivesi
laver I ['leivə] *s. arh.* (preestrite) pesuvaagen; ristimisvaagen
laver II ['leivə] *s. bot.* söödav punavetikas (= **red ~**)
laverock ['lævrək] *poeet.* = **lark I**
Lavery ['leivəri, 'læv-] *pn.*
Lavinia [lə'viniə] *pn.*
lavish ['læviʃ] **1.** *a.* pillav, heldekäeline (*milleski* **in**); ohtrasti jagav (*midagi* **of**); **2.** *v. t.* pillama, ohtrasti jagama
lavishment ['læviʃmənt] *s.* pillamine, heldekäeline (*või* ohter) jagamine
law I [lɔ:], **laws** [lɔ:z], **lawk(s)** [lɔ:k(s)] *interj. vulg.* heldeke!, jumaluke!
law II [lɔ:] *s.* seadus; seadlus, määrus, eeskiri, reegel; (**the ~**) käsuseadus; õigus, õigusemõistmine, õigusteadus, juura; õigusteadlased, juristid; *sport* (*võistlejale või jahiloomale antav*) ede, edumaa ◇ **to lay down the ~** vastuvaidlematult väitma, **to read ~** õigusteadust õppima; **to go to ~** kohtuprotsessi alustama, kohut käima (*kellegagi* **with**); **to have** (*or* **take) the ~ of** kohtusse kaebama; **to take the ~ into**

one's own hands oma õigust ise (väevõimuga) jalule seadma; **necessity** (*or* **need**) **knows no** ~ *vanas.* häda ei anna häbeneda; **to be a** ~ **unto oneself** täiesti omapead talitama; ~ **and order** (seaduslikkus ning) avalik kord; ~ **of nature** loodusseadus; ~ **of the land** kindlasti kehtiv seadus; ~ **of the Medes of Persians** vääramatu seadus; **L- Lord** *parl.* riigikohtuniku õigustega ülemkojaliige; ~ **merchant** *jur.* kaubandusõigus

law-abiding ['lɔ:əbaidiŋ] *a.* seadusest kinnipidav, seadust järgiv *või* austav

law-breaker ['lɔ:breikə] *s.* seaduserikkuja

law-court ['lɔ:kɔ:t] *s.* kohus, kohtukoda (= **court of law**)

Lawes [lɔ:z] *pn.*

lawful ['lɔ:f(u)l] *a.* **(-lly)** seaduslik, seaduspärane; õiguspärane ◇ ~ **age** *jur.* täisealisus

lawgiver ['lɔ:givə] *s.* seaduseandja

lawk(s) [lɔ:k(s)] = **law** I

lawless ['lɔ:lis] *a.* seadusetu; seadus(e)vastane, ebaseaduslik; ohjeldamatu

law-maker ['lɔ:meikə] *s.* seaduseandja, seadusandliku koja liige; *vrd.* **lawgiver**

lawn I [lɔ:n] *s.* lõuendbatist, peen lõuend

lawn II [lɔ:n] *s.* muru, muruplats; *arh.* välu, metsalagendik ◇ ~ **tennis** *sport* murutennis; ~ **party** *Am.* = **garden party**

lawn-mower ['lɔ:nmo(u)ə] *s.* muruniiduk, -niidumasin

lawny I ['lɔ:ni] *a.* batistne, batist-

lawny II ['lɔ:ni] *a.* **(-iest)** murune; murujas, murutaoline

Lawrence ['lɔr(ə)ns] *pn.*

lawrencium [lɔ(:)'rensiəm] *s. keem.* lavrentsium **(*sümbol* Lr)**

laws [lɔ:z] = **law** I

lawsuit ['lɔ:sju:t] *s.* kohtuprotsess, -asi

lawyer ['lɔ:jə] *s.* õigusteadlane, jurist; advokaat

lax [læks] *a.* lodev, loge, lõtv, pingetu

laxative ['læksətiv] **1.** *a.* (kõhtu)lahtistav, laksatiivne, laksatiiv-; **2.** *s. farm.* (kõhu)lahtisti, laksatiiv

laxity ['læksiti] *s.* lodevus, lõtvus, pingetus

lay I [lei] *vt.* **lie** II

lay II [lei] *s.* lee, (ballaaditaoline) luuletus, laul; *poeet.* linnulaul

lay III [lei] *a.* ilmlik, ilmalik, mittevaimulik; võhiklik, asjatundmatu

lay IV [lei] **1.** *v. t. & i.* (*pret. & p. p.* **laid** [leid]) panema, asetama, paigaldama; (*lauda*) katma; (*müüri*) laduma; munema; (*tormi*) vaigistama; (*kasvavat vilja*) maha lööma; (*tolmu*) kinni lööma; (*kihlveoks*) välja panema; *Am. sl.* (*naist*) magatama; **2.** *s. haruld.* (kihlveo)panus; asetusviis, -kord, -kiht; (*trossi*) keerd; asend, seisund, olukord (= **lie** II); *sl.* tegevusala, töö, amet; *sl.* plaan, kava; *Am., haruld.* = **lair** ◇ **to** ~ **about one** igale poole hoope jagama; **to** ~ **aside** kõrvale panema; maha jätma, kõrvale heitma, (*millestki*) loobuma; **to** ~ **at the door of** (*kellelegi*) omistama, süüks panema; **to** ~ **bare** paljastama, nähtavale tooma; **to** ~ **a bet** kihla vedama; **to** ~ **by** kõrvale panema; **to** ~ **by the heels** pokri pistma; **to** ~ **claim to** nõudlema, (endale) nõudma; **to** ~ **down** maha panema; loovutama, ohverdama; (*laeva ehitamisele*) alust panema; *Am. vulg.* maha heitma (= **to lie down**); **to** ~ **down one's life** oma elu andma *või* ohverdama (*millegi või kellegi eest* **for**); **to** ~ **fast** kinni (*või* vangi) panema; **to** ~ **the fire** tuld tegema; **to** ~ **a ghost** kummitavat vaimu rahule manama (*ka piltl.*); **to** ~ **hands on** käsi külge panema, kinni haarama; (õnnistavalt) käsi peale panema; **to** ~ **one's hand(s) on** leidma; **to** ~ **hold of** (*or* **on**) (*millestki*) (kinni) haarama; **to** ~ **in** varuma, varuks koguma; **to** ~ **into** *sl.* kolki andma, kolkima, materdama (*ka piltl.*); **to** ~ **low** kummutama, ümber lükkama; pikali lööma; **to** ~ **off** ära panema; (*rõivaid*) ära võtma; *Am.* lakkama, järele jätma, loobuma; (ajutiselt) töölt vallandama; **to** ~ **on** peale panema; hoope jagama; **to** ~ **it on thick** liialdama (*er. meelitades*); **to** ~ **open** avama, paljastama; **to** ~ **out** (*vaatamiseks, kasutamiseks*) välja panema; (*aeda*) planeerima; (*laipa*) matmiseks korraldama, lautsile panema; (*vrd.* **~-out**); **to** ~ **oneself out** erilisi pingutusi tegema (*millekski* **for**); **to** ~ **the table** lauda katma; **to** ~ **to heart** südamesse võtma; **to** ~ **to the charge of** (*kellelegi*) süüks arvama; **to** ~ **to the rest** (viimsele) puhkusele sängitama; **to** ~ **up** säilitama,

talletama; (*laeva, masinat jms.*) vanaduse tõttu kasutamiselt kõrvaldama, konserv(eer)ima; (*trossi*) kokku keerama; **laid up** (haigena) voodis, maas; **the** ~ **of the land** asjaolud, (*ettevõtte*) tegelik olukord (*vrd.* **lie** II); ~ **days** *kaub.* (*laeva*) lastimis-*või* lossimispäevad

layabout ['leiəbaut] *s. fam.* logard, pätt

Layamon ['le(i)əmən, 'laiə-, -mɔn] *pn.*

Layard [leəd] *pn.*

lay-by ['leibai] *s.* (teeäärne) peatus- ning parkimiskoht, puhkekoht (*autosõitjate jaoks*); *van.* kaldakäär vanade laevade (*või* lotjade) seismiseks; raudteeharu vagunite seismiseks; *ka* kõrvalepandud rahasumma

layer ['leiə] **1.** *s.* panija, asetaja; muneja; (*kihlveoks*) väljapanija; (*ka* [leə]) kiht, kord; *aiand.* (look)võrsik; **2.** *v. t. aiand.* (look)võrsikute abil paljundama ◇ **shrub** ~ *bot.* põõsarinne; ~ **cake** *Am.* kihiline (magus) kook (= **jam sandwich**)

layette [lei'et] *s.* imikupesu, -varustus

lay(-)figure ['lei'figə] *s. kunst* mannekeen, (inimesesuurune) liigendnukk-mudel; *piltl.* iseseisvuseta (*või* isiksuseta) inimene

layman ['leimən] *s.* (*pl.* **-men**) ilmik, mittevaimulik; võhik, mitte-asjatundja

lay-off ['leiɔ:f] *s.* (ajutine) töölt vallandamine

lay-out ['leiaut] *s.* kava, kavastus, plaan; visand, kavand, eskiis, skits; asjaolud; asetus, asetuse skeem; *Am.* väljapanek; varustus

lay-over ['leiouvə] *s. Am.* peatus (*reisil*) (= **stopover**)

lay-up ['leiʌp] *s. peam. Am.* tööseisak, (sunnitud) tegevusetus

lazar ['læzə] *s. arh.* pidalitõbine; (*mingi muu tõve all kannatav*) kerjus

lazaret(te) [læzə'ret], **lazaretto** [læzə'retou] *s.* (*pl.* **-os**) pidali- *või* katkutõbiste haigla; hospidal- *või* karantiinlaev; laoruum (*laeva ahtriosas*)

Lazarus ['læz(ə)rəs] **1.** *pn.* Laatsarus; **2.** *s.* kerjus, puruvaene mees

laze [leiz] *fam.* **1.** *v. i.* logelema, laisklema; **2.** *s.* logelus, laisklus

laziness ['leizinis] *s.* laiskus

lazulite ['læzjulait] *s. min.* lasuriit, lasuliit

lazy ['leizi] **1.** *a.* **(-ier, -iest; -ily)** laisk; laisalt liikuv, aeglane; **2.** *v. i.* = **laze (1.)** ◇ ~ **eyes** tõntsnägevus, nõrknägevus, amblüoopia

lazy-bones ['leizibounz] *s.* laiskvorst

lazy-tongs ['leizitɔŋz] *s. pl.* käärhaarats, pantograaftangid (*eemalolevate esemete haaramiseks*)

lb. *lüh.* = **pound** nael (*kaaluühik; vrd.* **L, £**)

L.C., L/C *lüh. maj.* = **letter of credit**

l.c. *lüh.* = **loco citato**

L.C.C. ['elsi:'si:] *lüh.* = **London County Council**

L.C.J. ['elsi:'dʒei] *lüh.* = **Lord Chief Justice**

L.C.M. ['elsi:'em] *lüh.* = **least** (*or* **lowest**) **common multiple**

Ld. *lüh.* = **Lord**

L.D.S. ['eldi:'es] *lüh.* = **Licentiate in Dental Surgery**

lea I [li:] *s. poeet.* aas, nurm, rohumaa

lea II [li:] *s.* pasmas (*teatav inglise lõngamõõduühik*)

leach [li:tʃ], **letch** [letʃ] **1.** *v. t. & i.* leostama, (*leelist*) välja leotama (**out**); leostuma, välja ligunema; **2.** *s.* leostus, (*leelise*) väljaleotamine *või* -ligunemine; leotis; (*leelise saamiseks*) leotatav tuhk; leelisetõrs, -tann (= **~-tub**)

lead I [li:d] **1.** *v. t. & i.* (*pret. & p. p.* **led** [led]) juhtima; (*pimedat*) talutama; (*juhtides*) viima; sisse viima, sisestama; esikohal olema, ees käima; *sport* juhtima, vedama; (*kaardimängus*) välja käima, esimesena välja mängima; (*elu*) elama; **2.** *s.* juhtimine; juhtiv koht, esikoht; *teatr.* peaosa; peaosa mängiv näitleja; eeskuju; (*kaardimängus*) eeskäsi; *el.* sisestus, sisseviik; sisestusjuhe; (*koera*) ohelik, lõõg; *atrib.* juhtiv, juht- ◇ **to** ~ **the dance** tantsujuhiks olema; *piltl.* ninameheks olema; **to** ~ **smb. a dance** kellelegi raskusi tegema; **to** ~ **a good (bad) life** head (halba) elu elama; **to** ~ **smb. a life** kellegi elu kibedaks tegema; **to** ~ **away** kaasa meelitama (*meeletusele*); **to** ~ **astray** eksiteele viima; **to** ~ **by the nose** ninapidi vedama; **to** ~ **captive** vangistama, vangi võtma; **to** ~ **off** alustama, algust tegema; **to** ~ **to the altar** altari ette viima, naima; **to** ~ **up to** (*millelegi*) sissejuhatuseks olema; (*millenigi*) juhtima (*kõnet*); **to** ~ **smb. up the garden** kedagi nina-

pidi vedama, kedagi sisse vedama; **to follow the ~ of** (*kellegi*) eeskuju järgima; **to give a ~ to** (*kellelegi*) juhtivat mõtet sisendama *või* toimimisviisi kätte näitama; **to take the ~** juhiks (*või* algatajaks, eeskujuks) olema

lead II [led] **1.** *s.* plii, seatina (*ka keem.; sümbol* **Pb**, *lad.* **Plumbum**); pliiatsitina, grafiit (= **plumbago**); (tina)lood; (tina)plomm; (tina)kuulid *või* haavlid; *trük.* reglett, (rea)harvik; *pl.* tinaplaadid (*katuse või aknaraamide jaoks*); **2.** *v. t.* pliitama, pliiga katma *või* varustama; (*trükiridu*) regletiga harvendama ◇ **red ~** (plii)mennik; **white ~** pliivalge, tinavalge; **~ acetate** *keem.* pliiatsetaat; **~ glass** *tehn.* pliiklaas; **~ oxide** *keem.* pliioksiid; **~ pencil** (tina-, grafiit)pliiats; **~ poisoning** *med.* plii- *e.* tinamürgi(s)tus; **~ storage battery** *el.* pliiaku(mulaator); **~ sugar** *keem.* pliisuhkur; **~ water** *farm.* plii- *e.* tinavesi

leaden ['ledn] *a.* (**~est**) plii-, (sea)tina-, tinane; tine; tinajas, tinaraske, -karva

Leadenhall ['ledn'hɔ:l] *pn.* (*liha- ja sulgloomaturg Londonis*)

leader ['li:də] *s.* juht, juhtija, (*pimeda*) talutaja, (*karu*) tantsitaja; ninamees, eestvedaja; erakonnajuht; liider; *muus.* kontsertmeister, *ka* (*koori, orkestri*) juht, dirigent; juhthobune (*rakendis*); *aiand.* juhtvõrse; *tehn.* käigukruvi; veoratas, vedav ratas; toru(juhe); (elektri)juht; (*ajalehe*) juhtkiri

leaderette [li:də'ret] *s.* väike juhtkiri

leadership ['li:dəʃip] *s.* juhikoht, -au; juhtimine, juhatus; juhtimisoskus, -võime

lead-in ['li:d'in] *s. el.* sisestus, sisseviik; sisestusjuhe, *er.* antennijuhe

leading ['li:diŋ] **1.** *a.* juhtiv, juht-, tähtsaim, pea-; **2.** *s.* juhtimine ◇ **~ article** juhtkiri; **~ case** *jur.* pretsedent; **~ lights (marks)** *mer.* liitsihituled (-märgid); **~ lady, ~ man** *teatr.* peaosatäitja; **~ note** *muus.* juhtheli; **~ question** suunav küsimus; **~ term** *mat.* pealiige; **men of light and ~** mõistlikud ning head mõju avaldavad inimesed

leading-rein ['li:diŋrein] *s.* ohelik

leading-strings ['li:diŋstriŋz] *s. pl.* (väikelaste) talutusrihmad; **in ~** *piltl.* teistest juhitav, iseseisvusetu

leadline ['ledlain] *s. mer.* loodiliin

leadsman ['ledzmən] *s.* (*pl.* **-men**) *mer.* loodimees, loodija

leadwort ['ledwə:t] *s. bot.* tinajuur

leaf [li:f] **1.** *s.* (*pl.* **leaves** [li:vz]) leht; (*kokkukäiva laua jms.*) plaat, klapp; (*ukse, akna, värava*) pool, tiib; (*akna*) luugipool, -klapp; *atrib.* leht-, lehe-; **2.** *v. i. & t.* lehistuma, lehtima, lehte minema; lehitsema (*haril.* **~ over, ~ through**) ◇ **in ~** lehtes; **to come into ~** lehte minema; **fall of the ~** lehelangus, sügis; **to turn over a new ~** uut lehekülge pöörama (*ka piltl.*); **to take a ~ out of** (*or* **from**) **smb.'s book** *piltl.* kedagi matkima *või* jäljendama; **~ bridge** klappsild; **~ gold (silver, tobacco, etc.)** lehtkuld (-hõbe, -tubakas jne.)

leafage ['li:fidʒ] *s. poeet.* lehestik (= **foliage**)

leaf-bud ['li:fbʌd] *s. bot.* lehepung

leaf-fat ['li:ffæt] *s.* sulatamata ploomirasv

leaf-lard ['li:flɑ:d] *s. kok.* sulatatud ploomirasv

leafless ['li:flis] *a.* lehitu, lehtedeta

leaflet ['li:flit] **1.** *s.* leheke; *er.* lendleht, reklaamleht; **2.** *v. i.* lend- *või* reklaamlehti levitama

leaf-mould ['li:fmould] *s.* lehekõdu

leafy ['li:fi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** lehine, leherikas

league I [li:g] *s.* kolmikmiil, -penikoorem (*inglise pikkusmõõt*, = 3 **miles** = 4828 m) ◇ **marine ~** = 3 **nautical miles** = 5565 m

league II [li:g] **1.** *s.* liit, liiga; **2.** *v. t. & i.* liitma, liiduks ühendama; liituma, liiduks ühinema ◇ **in ~ with** (*kellegagi*) liidus; **the L- of Nations** *aj.* Rahvasteliit

leaguer I ['li:gə] *s.* liiduline, liidu liige

leaguer II ['li:gə] *arh.* **1.** *s.* linnapiiramine; piirajate laager; **2.** *v. t.* = **beleaguer**

Leah [liə] *pn.* Lea

leak [li:k] **1.** *s.* lekk, lekkekoht; leke; **2.** *v. i.* lekkima; sisse (*või* välja) immitsema, läbi imbuma, pihkuma; jooksma (*anuma kohta*) ◇ **to spring a ~** lekkima hakkama; **to take a ~** *Am. sl.* vett laskma; **to ~ out** välja immitsema; *piltl.* teatavaks saama

leakage ['li:kidʒ] *s.* lekkimine, leke; sisse- *või* väljaimmitsemine, läbiimbumine, pihkumine; sisse- *või* väljaimmitsenud vedelik; *kaub.* lekaaž, lekkekadu, hüvitus lekkekao

eest; (*saladuse*) teatavakssaamine; (*raha*) seletamatu kaotsiminek

leak-proof ['li:kpru:f] *a.* lekkekindel, hermeetiline

leaky ['li:ki] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** lekkiv; jooksev (*anuma kohta*); *piltl.* saladusi mittepidav

leal [li:l] *a. Š., poeet.* truu, ustav ◇ **the land of the ~** taevas, paradiis

Leamington ['leminiŋtən] *pn.*

lean I [li:n] **1.** *a.* lahja, kõhetu, kuivetu, kõhn; taine; **2.** *s.* lahja liha, tailiha ◇ **~ years** ikaldusaastad (*ka piltl.*)

lean II [li:n] **1.** *v. i. & t.* (*pret. & p. p.* **leant** [lent], **~ed**) nõjatuma, najatuma, naalduma, toetuma; nõjatama, najatama, naaldama, toetama (**against, on, upon**); kallutuma, kallakil olema (**back, forward, out, over**); kalduv olema, kalduma (*millelegi* **to, towards**); **2.** *s.* kallakus, kallakilolek

Leander [li(:)'ændə] *pn.*

leaning ['li:niŋ] *s.* kallakus; kalduvus (*millekski, millelegi* **to, towards**)

leanness ['li:nnis] *s.* lahjus, kõhetus, kuivetus, kõhnus

leant [lent] *vt.* **lean** II

lean-to ['li:n'tu:] **1.** *a.* naalduv, (teise vastu) nõjatuv; **2.** *s.* (naalduv) juurdeehitis; (naalduva katusega) kuur, varjualune

leap [li:p] **1.** *v. i. & t.* (*pret. & p. p.* **leapt** [lept], **~ed**) hüppama; (*millestki*) üle hüppama; hüpata laskma, hüppama sundima (*hobust jne.*); **2.** *s.* hüpe ◇ **to ~ at an offer** jalamaid pakkumust vastu võtma; **by ~s and bounds** ülikiiresti; **~ in the dark** hüpe tundmatusse, riskantne samm

leap-day ['li:pdei] *s.* (aasta) lisapäev, 29. veebruar

leapfrog ['li:pfrɔg] **1.** *s.* sikuhüppemäng (*ka sport*); **2.** *v. t. & i.* eelseisjast üle hüppama (**over**)

leapt [lept] *vt.* **leap**

leap-year ['li:pjə:] *s.* lisapäeva-aasta, liigaasta

Lear [liə] *pn.*

learn [lə:n] *v. t. & i.* (*pret. & p. p.* **learnt** [lə:nt], **~ed**) õppima; teada saama, kogema; *arh., vulg., nalj.* õpetama (= **teach**) ◇ **to ~ by heart** pähe õppima; **to ~ by rote** mehaanilise harjutuse teel (pähe) õppima; **to ~ from** (*or* **of**) **smb.** kelleltki õppima *või* teada saama

learned **1.** [lə:nd] *pret. & p. p., vt.* **learn**; **2.** ['lə:nid] *a.* õpetatud, kogenud (*milleski* **in**); teaduslikku haridust omav (*isiku kohta*) *või* nõudev (*ameti kohta*); tark ◇ **my ~ friend** (*or* **brother**) mu lugupeetud kolleeg (*inglise advokaatide omavaheline viisakusvormel*)

learner ['lə:nə] *s.* õppija, õppur, *er.* (õppimises) algaja

learning ['lə:niŋ] *s.* õppimine; *er.* õpetatus, teaduslik haritus, teadmised; (raamatu)tarkus, teadus

learnt [lə:nt] *vt.* **learn**

leary ['liəri] = **leery**

lease [li:s] **1.** *s.* rent, rentimine, rendiõigus, -leping, -aeg; üür, üürimine; **2.** *v. t.* **(-sable)** renditama, välja rentima, rendile andma; rentima, rendile võtma; üürima ◇ **on ~** rendil, rendilepingu järgi kasutamisel; **a new ~ of life** elujõu taassünd, (avanenud) väljavaated (veel) uueks eluks

leasehold ['li:should] *s.* rendilpidamine; rendikoht

leaseholder ['li:shouldə] *s.* rentnik; üürnik

lease-lend ['li:slend] = **lend-lease**

leash [li:ʃ] **1.** *s.* (*koerte*) seorihm, koerarihm; ohelik; (*jahimeeste keeles*) kolmik, kolm tükki (*koeri, jäneseid jne.*); **2.** *v. t.* seorihma otsas pidama; ohjeldama ◇ **to hold in ~** ohjas hoidma, ohjeldama, taltsutama; **to strain at the ~** *piltl.* kärsitult tegevusvabadusse tunglema

least [li:st] **1.** *a.* vähim, kõige vähem; väikseim, kõige väiksem (*vrd.* **little**); **2.** *s.* vähim määr; **3.** *adv.* vähimal määral, kõige vähem ◇ **to say the ~ (of it)** tagasihoidlikult öeldes; **~ said soonest mended** mida vähem (sellest) rääkida, seda parem; **~ of all** kõige vähem; **at (the) ~** vähemalt; **in the ~** vähimalgi määral; **not in the ~** mitte vähematki, mitte sugugi, mitte põrmugi

leastways ['li:stweiz] *vulg.* = *järgm.*

leastwise ['li:stwaiz] *adv. fam.* (või) vähemalt

leather ['leðə] **1.** *s.* (pargitud) nahk, parknahk; (nahk)rihm, *er.* jaluserihm (= **stirrup-~**); (**the ~**) *sport sl.* kriketi- *või* jalgpall; *pl.* nahksäärekatted, -püksid; *atrib.* nahast, naha-, nahk-, nahkne; **2.**

v. t. & i. nahaga katma; (*kellegi*) «nahka parkima», (*kedagi*) kolkima; *fam.* tööd rühkima; **(on, away)** ◇ **patent** ~ lakknahk; **Russia** ~ juhtnahk; **(there's) nothing like** ~ oma kaup on kõige parem

leatherback ['leðəbæk] *s. zool.* nahkkilpkonn

leatherette [leðə'ret] *s.* kunstnahk, tehisnahk

leather-head ['leðəhed] *s. sl.* puupea, tobu

leathering ['leðəriŋ] *s. fam.* nahatäis, keretäis, kolkimine

leathern ['leðə(:)n] *a.* nahast, nahk-, nahkne

leather-neck ['leðənek] *s. sl. er. Am.* merejalaväelane

leathery ['leðəri] *a.* **(-iest; -ily, -iness)** nahkne, nahkjas, nahataoline, vintske

leave I [li:v] *s.* luba; (ameti)puhkus (= ~ **of absence**); lahkumine, äraminek, äraolek ◇ **by your** ~ teie loal; **to ask** ~ luba küsima (*midagi teha* **to do**); **to get (give, refuse)** ~ luba saama (andma, keelama); **to take (one's)** ~ **of** (*kellegagi*) jumalaga jätma; **to take** ~ **of one's senses** hulluks minema; **on** ~ (ameti)puhkusel

leave II [li:v] *v. t. & i.* (*pret. & p. p.* **left** [left]; **-vable**) jätma; maha jätma; pärandina jätma, pärandama; lahkuma; (*rongi, bussi jms. kohta*) väljuma ◇ **to** ~ **in the room (on the table, behind the door, etc.)** tuppa (lauale, ukse taha jne.) jätma; **he left the room (Tallinn, Estonia, etc.)** ta lahkus toast (Tallinnast, Eestist jne.); **to** ~ **for Moscow (Finland, the country, etc.)** Moskvasse (Soome, maale jne.) sõitma; **this** ~**s much to be desired** see jätab paljugi soovida; **to** ~ **undone (unsaid)** tegemata (ütlemata) jätma; ~ **it at that!** jäta asi, nagu ta on!; **to** ~ **alone** rahule jätma; **to** ~ **behind** maha jätma; **to** ~ **go** *vulg., Am.* minna laskma (= **to let go**); **to** ~ **hold of** (*millestki*) lahti laskma; **to** ~ **off** lakkama, lõpetama, lõppema; **to** ~ **out** välja (*või* vahele) jätma; **to** ~ **over** järele (*või* teiseks korraks) jätma; **to** ~ **school** kooli lõpetama; **to** ~ **word** sõna (*või* teadet) jätma

leaved [li:vd] *a.* (*tarvit. er. liitsõnades*) lehine, lehistunud, lehtedega, lehtes

leaven ['levn] **1.** *s.* juuretis, hapatis, pärm (*ka piltl.*); **2.** *v. t.* pärmistama, hapatama; (pärmina) mõjustama (*millegagi* **with**) ◇ **the old** ~ *piltl.* vana haputaigen

Leavenworth ['levnwə:θ] *pn.*

leaves [li:vz] *vt.* **leaf**

leave-taking ['li:vteikiŋ] *s.* jumalagajätmine, -jätt, hüvastijätmine, -jätt

leavings ['li:viŋz] *s. pl.* jäätmed; jätted; *van.* jätised

Lebanese [lebə'ni:z] **1.** *a.* liibanoni; **2.** *s.* (*pl.* ~) liibanonlane

Lebanon ['lebənən] *pn.* Liibanon

lecher ['letʃə] *s. arh.* kiimleja, himur (*või* ihar, tiirane) mees

lecherous ['letʃ(ə)rəs] *a.* kiimaline, himur, ihar, tiirane

lechery ['letʃəri] *s.* kiim, kiimalus, himurus, iharus, tiirasus

lecithin ['lesiθin] *s. füsiol.* letsitiin

Lecky ['leki] *pn.*

lectern ['lektə(:)n] *s. kirikl.* lugemispult; *peam. Am.* kõnepult, -tool, kateeder

lecture ['lektʃə] **1.** *s.* loeng; noomitus, peapesu; **2.** *v. i. & t.* loengut (*või* loenguid) pidama; noomima ◇ **to read smb. a** ~ kellelegi epistlit lugema, kedagi manitsema

lecturer ['lektʃərə] *s.* loengupidaja, lektor; õppejõud; dotsent (= **senior** ~)

lectureship ['lektʃəʃip] *s.* lektoriamet, lektoraat; dotsendiamet, dotsentuur

led [led] *vt.* **lead** I

Leda ['li:də] *pn.*

Ledbury ['ledb(ə)ri] *pn.*

ledge [ledʒ] *s.* eend, rinnak, (etteulatuv) veer, serv, simss; etteulatuv kaljurahn; riff, kari

ledger ['ledʒə] *s. maj.* pearaamat (*raamatupidamises); (tellingute*) rõhtpalk, -laud; hauakattekivi, (lamav) hauaplaat; paigalekinnitatud kalasööt, põhjaõngesööt (= ~**-bait**); *ka = järgm.*

ledger-line, leger-line ['ledʒəlain] *s. kal.* põhjaõng; *muus.* abijoon

lee [li:] *s.* tuulevari, tuulevarjuline koht; *mer.* leikülg, alltuulekülg; leiparras, alltuuleparras; *atrib.* alltuule-, tuulevarjuline ◇ **under the** ~ **of** (*millegi*) tuulevarjus; ~ **shore** alltuulekallas, -rand

lee-board ['li:bɔ:d] *s. mer.* külgsvert, pardasvert

leech I [li:tʃ] *s. arh., poeet., nalj.* arst

leech II [li:tʃ] *s.* kaan, *er.* apteegi- *e.* kirjukaan; *piltl.* vereimeja

leech III [li:tʃ] *s. mer.* liik (purjel)

Leeds [li:dz] *pn.*

leek [li:k] *s. bot.* porrulauk (*oli varemalt Walesi rahvuslikuks sümboliks praegu tarvitatava nartsissi asemel)* ◇ **to eat the** ~ solvangut alla neelama; **wild** ~ *bot.* karulauk; *ka* suvilauk

leer [liə] **1.** *s.* kõõrpilk, mõnitav (*või* pahatahtlik, himur) pilk; **2.** *v. i.* kõõritama, mõnitavalt (*või* pahatahtlikult, himuralt) vaatama **(at)**

leery, leary ['liəri] *a.* **(-iest; -ily, -iness)** *sl.* kaval; ettevaatlik, umbusklik, kahtlustav (*millegi suhtes* **of**)

lees [li:z] *s. pl.* (põhja)pärm, köst, pära, sagu; *piltl.* heidis, rämps ◇ **to drain (drink) to the** ~ põhjani tühjendama (jooma) (*ka piltl.*)

leeward ['lju(:)əd, 'li:wəd] **1.** *a.* tuulealune, allatuult asetsev; **2.** *adv.* allatuult, -tuule; **3.** *s.* alltuulekülg *või* -suund ◇ **L- Islands** Tuulealused saared

leeway ['li:wei] *s. mer., av.* triiv, aju (*tuule tõttu*); *piltl.* tegevusruum, avarus ◇ **to make** ~ triivima, ajuma (*tuule tõttu*); **to make up** ~ *mer.* triivi kompenseerima; *piltl.* kaotatut heaks tegema, raskustest välja rabelema, mahajäämust tasa tegema; **you have ten minutes'** ~ teil on veel kümme minutit aega

left I [left] *vt.* **leave II**

left II [left] **1.** *a.* vasak, vasem, pahem(poolne); **2.** *adv.* vasakul(e), pahemal(e); **3.** *s.* vasak pool, vasak käsi; **(the L-)** *pol.* pahempoolsed ◇ **to the** ~ vasakul(e); **to marry with the** ~ **hand** seisusevastaselt (*või* morganaatiliselt) abielluma

left-hand ['lefthænd] *a.* vasak, vasakpoolne, vasakul käel asetsev; vasaku käe (jaoks määratud); vasak- (*ka keerme kohta*) ◇ ~ **screw** vasakkeermekruvi

left-handed ['left'hændid] *a.* vasaku- *e.* pahemakäeline; kohmakas ◇ ~ **compliment** kohmakas (*või* kahtlane) kompliment; ~ **marriage** seisusevastane (*või* morganaatiline) abielu; ◇ ~ **screw** = **left-hand screw**

left-hander ['lefthændə] *s.* vasaku- *e.* pahemakäeline (isik); vasaku käe löök (*er. poksis*)

leftism ['leftizm] *s. pol.* pahempoolsus; pahempoolitsus

leftist ['leftist] *s. & a. pol.* pahempoolne *või* pahempoolitseja

leftover ['leftouvə] *s. Am.* ülejääk, jäänus; igand

leftward(s) ['leftwəd(z)] *adv.* vasakul(e), vasakul(e) pool(e)

left-wing ['leftwiŋ] *a.* pahempoolne (*er. pol.*)

leg [leg] **1.** *s.* jalg, koib; (looma)kints (*toiduks*); (jala)säär; (püksi-, suka- *jms.*) säär; (laua-, tooli- *jms.*) jalg, jaland, alus; (sirkli)haru; *arh.* kraapjalg; *mat.* kaatet; *sl.* võltsmängija, petis (*er. hobuste võiduajamisel*); (*kriketimängus*) pallijast tahapoole jääv mänguväljaku osa; *mer.* ühe halssimisega tehtav loovimisjärk; (*reisi, võistluse jms.*) järk, etapp; **2.** *v. i. & t.* (*fam.;* **-gg-**) jala minema, jalga laskma (*haril.* ~ **it)** ◇ **to give smb. a** ~ **up** kedagi üles (*või* raskusest üle) upitama; **to have the** ~**s of** (*kellestki*) kiirem olema; **to shake a** ~ tantsima; jalgadele tuld andma; **to be on one's** ~**s** jalul olema (*er. kõnepidamiseks*); terve olema; äriliselt kindlal jalal olema; **to be on one's last** ~**s** ühe jalaga hauas olema; **he has not a** ~ **to stand on** ta väidetel ei ole vähimatki alust; **to keep one's** ~**s** jalul püsima, mitte kukkuma; **to pull smb.'s** ~ *fam.* kedagi hullutama (*või* narritama, haneks võtma); **to put one's best** ~ **foremost** jalgadele tuld andma; **to take to one's** ~**s** jalga laskma; **to walk smb. off his** ~**s** kedagi kiiresti käies ära väsitama; ~ **of mutton** lambakints (*vrd.* ~**-of-mutton**)

legacy ['legəsi] *s. jur.* annak, legaat; *piltl.* pärand

legal ['li:g(ə)l] *a.* **(-lly)** seaduslik, seaduspärane, legaalne, legaal-; juriidiline, õiguslik, õigus(e)- ◇ ~ **aid** õigusabi, juriidiline nõuanne; ~ **tender** seaduslik maksevahend

legalism ['li:gəlizm] *s.* seadustähe austamine, vali seadus- *või* õiguspärasus

legality [li(:)'gæliti] *s.* seaduslikkus, seaduspärasus, legaalsus

legalization [li:gəlai'zeiʃ(ə)n] *s.* seadustami-

ne, seadustus, seaduslikuks tunnistamine, legaliseerimine, legalisatsioon

legalize ['li:gəlaiz] *v. t.* **(-zable)** seadustama, seaduslikustama, seaduslikuks tunnistama, legaliseerima

legate I ['legit] *s. pol.* (*er. paavsti*) saadik, esindaja, legaat

legate II ['legeit] *v. t. jur.* annakuna (*e.* legaadina) pärandama

legatee [legə'ti:] *s. jur.* annaku- *e.* legaadisaaja, legataar; *vrd.* **legacy**

legation [li'gei∫(ə)n] *s.* legatsioon, diplomaatiline saatkond *või* esindus

legato [le'gɑ:tou] *adv., a. & s. muus.* legato, seotult

legbail ['leg'beil] *s. fam.* plehkupanek ◇ **to give** ~ plehku panema, jalga laskma

legend ['ledʒ(ə)nd] *s.* legend, vagajutt, muinaslugu; (*mündi või medali*) pealiskiri; (*plaani, kaardi jms.*) legend, seletuskiri, tingmärkide seletus

legendary ['ledʒ(ə)nd(ə)ri] *a.* legendaarne, legendipärane, muinaslooline

Leger ['ledʒə] *pn.*

legerdemain ['ledʒədə'mein] *s.* taskukunsttükk, silmamoondus, (käte)osavustrikk

leger-line ['ledʒəlain] = **ledger-line**

(-)legged [legd] *a.* (-)jalgne (*näit.* **four** ~ neljajalgne)

leggings ['legiŋz] *s. pl.* säärised, säärekatted, -kaitsed

leg-guard ['leggɑ:d] *s.* säärekaitse (*er. kriketimängus*)

leggy ['legi] *a.* **(-iest; -iness)** pikakoivaline, koivakas, säärekas; *Am. fam.* kaunisäärelne (*er. naise kohta*)

Leghorn ['leg'hɔ:n] **1.** *pn.* Livorno; **2.** *s.* **(l-)** punutud õled (*kübarategemiseks*); õlgkübar; (*haril.* [le'gɔ:n, li-] leghorn, leghorni (tõugu) kana

legibility [ledʒi'biliti] *s.* loetavus

legible ['ledʒibl] *a.* **(-bly)** loetav

legion ['li:dʒ(ə)n] *s.* leegion; suur hulk ◇ **foreign** ~ võõrleegion; **L- of Honour** (Prantsuse) Auleegion *või* selle orden; **L- of Merit** (Am. Üh-de) Teeneteleegion *või* selle orden

legionary ['li:dʒ(ə)nəri] **1.** *a.* leegioni-; **2.** *s.* leegionär

legislate ['ledʒisleit] *v. i.* seadusi andma

legislation [ledʒis'lei∫(ə)n] *s.* seadusandlus; antavad seadused

legislative ['ledʒisleitiv] **1.** *a.* seadusandlik, legislatiivne; **2.** *s.* legislatiiv, seadusandlik (riigi)organ

legislator ['ledʒisleitə] *s.* seaduseandja, seadusandliku koja liige

legislature ['ledʒisleit∫ə] *s.* seadusandlik kogu; seadusandlus, legislatuur

legist ['li:dʒist] *s.* legist, õigusteadlane, jurist, *er.* eriteadlane rooma õiguse alal

legit [li'dʒit] *a. sl.* = **legitimate**

legitimacy [li'dʒitiməsi] *s.* seaduspärasus, seaduslikkus, legitiimsus

legitimate 1. [li'dʒitimit] *a.* seaduspärane, seaduslik, legitiimne; õigustatud, põhjendatud; **2.** [li'dʒitimeit] *v. t.* = **legitimatize** ◇ ~ **drama** *teatr.* (tõeline, traditsioonilne) näitekunst (*vastandina filmile, varieteele jms.*)

legitimation [lidʒiti'mei∫(ə)n] *s.* legitimatsioon, seaduspärastamine, seadustamine, seaduspäraseks tunnistamine

legitimatize [li'dʒitimətaiz] *v. t.* legitimeerima, seaduspärastama, seadustama; (*er. last*) seaduslikuks tunnistama

legitimism [li'dʒitimizm] *s.* legitiimsus, legitimism, (*er. riigivalitseja või trooninõudleja*) seaduslik õigus

legitimist [li'dʒitimist] *s.* legitimist (*revolutsiooni läbi kukutatud legitiimse riigivalitseja või trooninõudleja pooldaja*)

legitimization [lidʒitimai'zei∫(ə)n] = **legitimation**

legitimize [li'dʒitimaiz] = **legitimatize**

legman ['legmæn] *s.* (*pl.* **-men**) *Am. sl.* ajaleheneeger, reporter; *ka* jooksupoiss *või* kirjakandja

leg-of-mutton ['legəv'mʌtn] *a.* lambakintsutaoline, tömbilt kolmnurkne ◇ ~ **sail** teatav kolmnurkne puri; ~ **sleeve** puhvkäis, -varrukas

leg-pull ['legpul] *s. sl.* hullutamine, narritamine; *Am. sl.* pugemine, lipitsemine

legume ['legju:m], **legumen** [li'gju:men] *s. bot.* kaunvili; kaun

leguminous [li'gju:minəs] *a. bot.* kaunviljaline, kaunvilja-

legwork ['legwə:k] *s. Am. fam.* jalakäimine,

jalavaev; *er.* reporteriamet, reportaaž; *ka* jalakeerutus, tants

Leicester ['lestə] *pn.*

Leicestershire ['lestə∫(i)ə] *pn.*

Leics. *lüh.* = **Leicestershire**

Leigh [li:] *pn.*

Leighton ['leitn] *pn.*

Leila ['li:lə] *pn.*

Leinster ['lenstə, 'li:n-] *pn.*

Leipsic ['laipsik], **-zig** [-zig, -sik] *pn.* Leipzig

leister ['li:stə] *s. kal.* västar, ahing (*er. lõhepüügiks*)

leisure ['leʒə, *Am. ka* 'li:ʒə] *s.* jõudeaeg, -olek, (tööst) vaba aeg, vabaolu; *atrib.* vaba, jõude- ◇ **at** ~ jõude, tööst vaba; **at one's** ~ oma vabal ajal, kui aega leidub, sobival juhul; **to wait smb.'s** ~ ootama, kuni kellelgi aega on; ~ **activity** vabaajategevus

leisured ['leʒəd] *a.* jõudeajalt rikas, (tööst) vaba, tegevuseta

leisurely ['leʒəli] **1.** *a.* **(-iest; -iness)** jõudeline, jõude-; mitteruttav, aeglane, mugav; **2.** *adv.* mitte rutates, aeglaselt, aegamisi, aegamööda

Leith [li:θ] *pn.*

leit-motif, -iv ['laitmou'ti:f] *s. muus.* juhtmotiiv, leitmotiiv

Leitrim ['li:trim] *pn.*

Leland ['li:lənd] *pn.*

Lely ['li(:)li] *pn.*

leman I ['lemən, 'li:mən] *s. arh.* armuke

Leman II ['lemən] *pn.* ◇ **Lake** ~ (= **Lake of Geneva**) Genfi järv

Lemesurier [lə'meʒərə] *pn.*

lemme ['lemi] *fam.* = **let me**

lemming ['leminŋ] *s. zool.* lemming

Lemnos ['lemnɔs] *pn.*

lemon ['lemən] *s.* sidrun; sidrunipuu; sidrunkollane värv(us); *Am. sl.* midagi (*või* kedagi) vastumeelset, *er.* mitteilus tüdruk; *Am. sl.* sissekukkumine, pettasaamine, väärtusetu ost ◇ **the answer's a** ~ *Am. sl.* vastus on plärts!, ei tea, mida sa veel küsid!; **to hand smb. a** ~ *Am. sl.* kedagi sisse vedama või tüssama; ~ **balm** *bot.* sidrunmeliss; ~ **kali** ['keilai] sidrunhappejook; ~ **phosphate** *Am.* teatav karastav jook; ~ **squash** sidrunijook (*sidrunimahlast ja soodaveest valmistatud jäätatud jook*); ~ **yellow** sidrunkollane

lemonade [lemə'neid] *s.* limonaad

lemon-drop ['leməndrɔp] *s.* sidrunikompvek, -trops

Lemuel ['lemjuəl] *pn.*

lemur ['lemə(:), 'li:mə] *s. zool.* leemur

Lena 1. ['li:nə] *pn.* (*naise nimi*); **2.** ['leinə] *pn.* (*jõgi Siberis*)

lend [lend] *v. t.* (*pret. & p. p.* **lent** [lent]) laenama, laenuks andma, laenutama; (ajutiseks) andma ◇ **to** ~ **aid (dignity, etc.)** abi (väärikust jne.) andma; **to** ~ **(an) ear** (*or* **one's ears**) kuulama; **to** ~ **a (helping) hand** abistavat kätt sirutama, aitama; **to** ~ **oneself to** (*millekski*) kohane olema, sobima; (*millegagi*) nõustuma

lender ['lendə] *s.* laenutaja, laenu- *või* laenuksandja

lending ['lendiŋ] *s.* laenamine, laenutamine; *pl. er.* laenatud ehted ◇ ~**-library** laenuraamatukogu

lend-lease ['lend'li:s] *s. aj.* lendliis, laenutamine ning rentimine ◇ **the L-L-Act** laenutamis- ja rentimisseadus (*Am. Üh-de seadus abiandmisest liitlastele, 1941*)

length [leŋθ] *s.* pikkus; ulatus; vältus; **(***teatava pikkusega***)** tükk, kupong (*näit. riiet*) ◇ **at** ~ pikapeale, lõpuks (= **at last**); pikalt ja laialt (= **in full**); **at full** (*or* **great, some)** ~ pikalt ja laialt; **at full** ~ täies pikkuses siruli; **at arm's** ~ käsivarrekauguses, käeulatuses; **to keep smb. at arm's** ~ *piltl.* kedagi enese lähemast sõprusest eemal hoidma; **to go (to) all** ~**s** (*or* **any** ~) mitte millegi ees risti ette lööma *või* peatuma; **he went to the** ~ **of saying** ta läks nii kaugele, et ütles; **the horse won by three** ~**s** hobune võitis (võiduajamisel) kolme kehapikkuse võrra

lengthen ['leŋθ(ə)n] *v. t. & i.* pikendama; pikenduma, pikenema

lengthways ['leŋθweiz] *adv.* = *järgm.*

lengthwise ['leŋθwaiz] **1.** *adv.* pikuti; **2.** *a.* pikutine

lengthy ['leŋθi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** üsna pikk, liigselt pikk; (pikale)venitatud, paljusõnaline

lenience ['li:njəns], **-ncy** [-nsi] *s.* leebivus, leebus, mahedus, pehmus, halastuslikkus

lenient ['li:njənt] *a.* leebiv, leebe, mahe, pehme, halastuslik; *arh.* = **lenitive**
Lenin ['lenin] *pn.*
Leningrad ['leningræd] *pn.*
leninism ['leninizm] *s.* leninism
Leninist ['leninist] **1.** *s.* leninlane **2.** *a.* leninlik
lenitive ['lenitiv] *med.* **1.** *a.* leevendav, mahendav; **2.** *s.* leevendi, leevendav vahend
lenity ['leniti] *s.* leebivus, leebus, pehmus, halastuslikkus; leebe (*või* halastuslik) tegu
Lennox ['lenəks] *pn.*
lens [lenz] *s.* (optiline) lääts, läätsklaas; prilliklaas; silmalääts (= **crystalline** ~); *ka* luup
lent I [lent] *vt.* **lend**
Lent II [lent] *s. kirikl.* suur paast *või* paastuaeg ◇ ~ **lily** kollane nartsiss; ~ **term** (Inglise ülikoolide) kevadsemester
Lenten, l- ['lentən] *a.* paastuaegne, paastu- ◇ ~ **fare** paastutoit; ~ **face** sünge näoilme
lenticular [len'tikjulə] *a.* läätsjas, läätsekujuline; (silma)läätse-, läätslentil ['lentil] *s. bot.* lääts; läätsetera
lentisk ['lentisk] *s. bot.* mastiksipistaatsia
lentoid ['lentɔid] *a. füüs.* läätsjas, läätsekujuline
Leo ['li(:)ou] **1.** *pn.*; **2.** *s. astr.* Lõvi (*tähtkuju*)
Leominster ['lemstə, 'leminstə] *pn.*
Leon ['li(:)ən] *pn.*
Leonard ['lenəd] *pn.*
Leonardo [li(:)o'nɑ:dou] *pn.*
Leonid ['li(:)onid] *s. astr.* leoniid
Leonidas [li(:)'ɔnidæs] *pn.*
leonine ['li(:)onain] *a.* lõvitaoline, lõvi-
Leonora [li(:)ə'nɔ:rə] *pn.*
Leontes [li(:)'ɔnti:z] *pn.*
leontiasis [li(:)ɔn'taiəsis] *s. pat.* leontiaas, lõvisus, lõvinäosus
leopard ['lepəd] *s.* leopard ◇ **can the** ~ **change his spots?** kas hunt värvi muudab?; **American** ~ = **jaguar**; ~**'s bane** *bot.* kitsekakar
leopardess ['lepədis] *s.* emane leopard
Leopold ['liəpould] *pn.*
Lepanto [li'pæntou] *pn.*
leper ['lepə] *s.* pidalitõbine, leeprahaige ◇ ~**-hospital,** ~**-house** leprosoorium
lepidopterous [lepi'dɔptərəs] *a. zool.* liblikaline, liblikaliste hulka kuuluv
Lepidus ['lepidəs] *pn.*
leporine ['lepərain] *a. zool.* jäneslane, jäneslaste hulka kuuluv
leprechaun ['leprikɔ(:)n, -'xɔ(:)n] *s. folkl.* (vana kingsepa näol ilmuv) härjapõlvlanemajavaim (*iiri muinasjuttudes*)
leprosy ['leprəsi] *s.* pidalitõbi, leepra
leprous ['leprəs] *a.* pidalitõbine, leproosne
Le Queux [lə'kju:] *pn.*
Lerwick ['lə:wik, 'lerik] *pn.*
Lesbia ['lezbiə] *pn.*
Lesbian ['lezbiən] **1.** *a.* lesbose; (*ka* **l-**) lesbiline; **2.** *s.* lesboslane; (*ka* **l-**) *pat.* naishomoseksualist ◇ ~ **love** lesbiline armastus
Lesbos ['lezbɔs] *pn.*
lèse-majesté ['leiz'mæʒestei] *pr.* = *järgm.*
lese-majesty ['li:z'mædʒisti] *s. jur.* riigireetmine, riigivastane kuritegu; majesteedisolvamine (*ka iroon.*)
lesion ['li:ʒ(ə)n] *s. med.* vigastus, kahjustus, rike, (haiguslik) muutus, lesioon; *jur.* kahjustus, (materiaalne) kahju
Leslie ['lezli] *pn.*
Lesotho [le'sɔtə] *pn.* Lesotho
less [les] **1.** *a.* vähem, väiksem(*vrd.* **little**); **2.** *s. & pron.* väiksem hulk, vähem; **3.** *adv.* vähem, vähemal määral; **4.** *prep.* maha arvatud, ilma, miinus ◇ **of two evils choose the** ~ kahest pahest vali väiksem; **no** ~ **a person than . . .** mitte keegi muu kui . . . ; **in** ~ **than no time** väga kiiresti, silmapilkselt; **twenty roubles** ~ **fifty copecks** kakskümmend rubla, maha arvatud viiskümmend kopikat
-less [les, lis] *suf.* -tu (*tuletab adjektiive, mis tähendavad millestki ilmaolemist, näit.* **toothless, tireless**)
lessee [le'si:] *s.* rentnik, rendilevõtja; üürnik; *vrd.* **lease**
lessen ['lesn] *v. i. & t.* vähenema; vähendama
Lesseps [le'seps, 'leseps] *pn.*
lesser ['lesə] *a. atrib.* vähem, väiksem ◇ **the** ~ **evils of life** elu vähemad pahed; **the L. Bear** *astr.* Väike Vanker (= **the Little Bear**); **L. Asia** *arh.* Väike-Aasia (= **Asia Minor**)
lesson ['lesn] **1.** *s.* (õppe)tund, (-)ülesanne, õppetükk, -pala; lugemispala; õpetus; **2.** *v. t.* manitsema ◇ **first (second)** ~ *kirikl.* lugemispala vanast (uuest) testamendist; **to give (have, take)** ~**s in** (*mingis õppeaines*) tunde andma (võtma); **to teach smb. a** ~ kellelegi tublit õppetundi andma (*peam. piltl.*)

lessor ['lesɔ:] *s.* renditaja, rendileandja; üürija, üürileandja; *vrd.* **lease**
lest [lest] *konj.* et mitte, et ei; (*kartust väljendavate sõnade järel*) et ◇ **be careful** ~ **you fall** vaadake ette, et te ei kukuks; **I was afraid** ~ **he should come too late** ma kartsin, et ta tuleb liiga hilja
let I [let] *arh.* **1.** *v. t.* (*pret. & p. p.* **-tted, let; -tt-**) takistama, tõkestama; **2.** *s.* takistus, tõkestus; (*tennisemängus*) riivpalling ◇ **without** ~ **or hindrance** vabalt ning takistamatult
let II [let] *v. t. & i. (ka abiverb; pret. & p. p.* ~; **-tt-**) laskma, lubama; jätma; üürile andma ◇ ~ **me help you** las ma aitan teid; ~ **them go** las nad minna; **don't** ~ **us** (*or* **let's**) **go yet** ärgem mingem veel; ~ **me see** las ma vaatan, las ma mõtlen (veidi); **to** ~ **smb. know** kellelegi teatama; ~ **the cat be!** jäta kass rahule!; **this house is to (be)** ~ see maja on üürile anda; **to** ~ **alone** rahule jätma; ~ **alone** (*millestki*) rääkimata, (*midagi*) mainimata; liiatigi, saati; **to** ~ **down** alla laskma; hätta jätma; alt vedama, lootusi petma; **to** ~ **smb. down gently** kellelegi ettevaatlikult (teda solvamata) ära ütlema; **to** ~ **drive** virutama, hoopi andma; viskama; **to** ~ **fall** kukkuda laskma, langetama, pillama (*ka piltl.*); **to** ~ **fly** lendu laskma, viskama; sõimama; virutama (= **to** ~ **drive**); **to** ~ **go** minna laskma, lahti laskma (*millestki* **of**); **to** ~ **oneself go** endale vaba voli andma; **to** ~ **in** sisse laskma; kaotust (*või* raskust) tekitama, sisse vedama (*milleski* **for**); **to** ~ **oneself in for** (*millegi eest*) vastutust (*või* kulusid, kaotust *jms.*) endale võtma; **to** ~ **into** sisse laskma; (*asjaoludega*) tutvustama, (*saladusse*) pühendama; *sl.* ründama (*hoopidega või sõnadega*); **to** ~ **loose** vallaldama, lahti päästma; **to** ~ **off** (püssist) pauku laskma; (*nalja*) lendu laskma; karistamata jätma *või* kerge karistusega (**with**) vabastama; (*vett, auru*) laskma; **to** ~ **on** *sl.* peale kaebama; (*saladust*) reetma; *Am. fam.* teesklema; **to** ~ **out** välja laskma; (*rõivast*) pikemaks (*või* laiemaks) laskma; üürile andma; välja lobisema, reetma (**that**); hoope jagama; sõimama; **to** ~ **the cat out of the bag** saladust välja lobisema; **to** ~ **up** *fam.* nõrgenema, lõdvenema, lõõgastuma; alanema, järele jääma, lakkama; nõrgendama, lõdvendama, lõõgastama
-let [lit] *suf.* -ke(ne) (*tuletab vähendussõnu, näit.* **booklet, droplet**)
letch [letʃ] = **leach**
Letchworth ['letʃwə(:)θ] *pn.*
let-down ['letdaun] *s. fam.* altvedamine, lootuste petmine; pettumus, sissekukkumine
lethal ['li:θ(ə)l] *a.* (**-lly**) surmav, tappev, letaalne ◇ ~ **chamber** letaalkamber, surmakamber; *er.* kamber (kodu)loomade valutuks surmamiseks; ~ **dose** surmav annus, letaaldoos
lethargic [li'θɑ:dʒik] *a.* (**-ically**) letargiline, unitõveline; unine, tuim, tardunud ◇ ~ **sleep** letargiline uni
lethargy ['leθədʒi] *s.* letargia, unitõbi; unisus, tuimus, tardumus
Lethe ['li:θi(:)] *s. müt.* Lethe, Leete (*manala unustusjõgi kreeka mütoloogias*); *piltl.* unustus, unarus
Letitia [li'tiʃiə] *pn.*
Lett [let] *s.* lätlane
letter ['letə] **1.** *s.* (kirja)täht, aabe, pookstaav; kiri; *pl.* kirjandus; *pl.* (ametlikud) paberid, dokumendid; **2.** *v. t.* (kirja)tähtedega märgistama *või* tembeldama, kirjama ◇ **the** ~ täpne kirjatäht, väline vorm; **to the** ~ täpselt kirjatähe järgi, täht-tähelt; **in** ~ **and in spirit** niihästi täpse kirjatähe kui ka sisu järgi; **man of** ~**s** kirjamees, literaat, kirjanik; *ka* õpetlane, kirjatark, -mees; ~ **of advice** *maj.* teatekiri, aviis; ~ **of attorney** volikiri, volitus; ~**s credential,** ~**s of credence** (diplomaatilised) akreditiivkirjad, volituskirjad; ~ **of credit** *maj.* akreditiiv
letter-box ['letəbɔks] *s.* kirjakast; *peam. Am.* postkast; *vrd.* **pillar-box**
letter-card ['letəkɑ:d] *s.* (kinnikleebitav, perforeeritud äärtega) postpaber-ümbrik

letter-carrier ['letə'kæriə] *s. Am.* kirjakandja (= **postman**)
lettered ['letəd] *a.* paljulugenud, kirjanduslikult haritud; kirjanduslik; (kirja)tähtedega märgistatud, kirjatud
letter-head ['letəhed] *s.* kirjapea; kirjapeaga (kirja)paber, plank, blankett
lettering ['letəriŋ] *s.* (kirja)tähtedega märgistamine, kirjamine; pealiskirjana (*või* märgisena) trükitud tähed
letter-paper ['letəpeipə] *s.* (suurekaustaline) kirjapaber (*ametlikuks kirjavahetuseks*); *vrd.* **notepaper**
letter-perfect ['letə'pə:fikt] *a. teatr.* oma osas täitsa kindel
letterpress ['letəpres] **1.** *a.* kõrgtrüki-, tüpograafiline; **2.** *s.* (*raamatu, ajalehe*) trükitekst (*vastandina illustratsioonidele*) ◇ ~ **printing** kõrgtrükk
letter-weight ['letəweit] *s.* kirjakaalud; kirjapress, kirja- *e.* paberivajutis (= **paperweight**)
Lettic ['letik] **1.** *s.* leedu-läti (*e.* balti) keelerühm; **2.** *a.* leedu-läti, balti (*keelte kohta*)
Lettice ['letis] *pn.*
Lettish ['letiʃ] **1.** *a.* läti; **2.** *s.* läti keel
lettuce ['letis] *s.* salat, *er.* aedsalat; *Am. sl.* (paber)raha
Letty ['leti] *pn.* (= **Lettice, Letitia**)
let-up ['letʌp] *s. fam.* nõrgenemine, lõdvenemine, lõõgastus; lakkamine
leucocyte ['l(j)u:kosait] *s. füsiol.* leukotsüüt, valgelible
leucoma [l(j)u:'koumə] *s. med.* leukoom
leukaemia, *Am.* **-ke-** [l(j)u:'ki:miə] *s. med.* leukeemia, valgeveresus
levant I [li'vænt] *v. i.* (võlgasid maksmata jättes) põgenema, pakku minema, jalga laskma
Levant II [li'vænt] *s.* (**the** ~) Levant (*Vahemere idapoolsed rannikumaad*)
Levanter [li'væntə] *s.* Vahemere idaranniku elanik; idatuul Vahemere idarannikul
Levantine [li'væntain, 'lev-] **1.** *a.* Vahemere idaranniku; **2.** *s.* Vahemere idaranniku elanik, levantiin
levee I ['levi, -vei] *s. aj.* riigivalitseja (*er. Prantsuse kuninga*) hommikune vastuvõtt (magamistoas); külaliste kogunemine
levee II ['levi, lə'vi:] *s. er. Am.* (*jõe*) kaldatamm, kaitsetamm; tulvatõrjetamm
level ['lev(ə)l] **1.** *s.* vesilood, vaaderpass; nivelliir; rõhtne joon *või* suund; rõhtpind; tase, nivoo; **2.** *a.* rõhtne, rõhtus, rõhtloodis, rõht-; lame, tasane; ühetasane, ühtlane, võrdne (*millegagi* **with**); tasakaalukas; **3.** *v. t. & i.* **(-ll-)** tasandama, (ühe)tasastama, ühtlustama, võrdsustama, samale tasemele madaldama **(down)** *või* tõstma **(up)**; sihtima, suunama **(at, against)**; loodima, nivell(eer)ima; *Am. fam.* siiralt ning ausalt toimima (*kellegagi* **with**) ◇ **to find one's** ~ oma õiget kohta leidma; **on the** ~ *peam. Am.* aus, ausalt; **to rise to higher** ~**s** kõrgemale tasemele tõusma; **to do one's** ~ **best** tegema kõike, mis teha annab; **to draw** ~ **with** (*kellegagi*) samale tasemele jõudma, (*kellelegi*) järele jõudma; ~ **crossing** (teede) samatasemeline ristumine *või* ristmik, tasandristmik; ~ **stress** *fon.* kaks võrdselt tugevat rõhku (*sõnas või sõnaühendis*); **to** ~ **to** (*or* **with**) **the ground** maatasa tegema
level-headed ['lev(ə)l'hedid] *a.* tasakaalukas, mõistlik
leveller ['lev(ə)lə] *s.* tasandaja, ühetasastaja, ühtlustaja; *aj.* leveller
Leven ['li:vn] *pn.*
lever ['li:və, *Am. ka.* 'levə] **1.** *s.* kang, hoob; **2.** *v. t.* kangi (*või* hoova) abil liigutama, hoobama **(up, along, etc.)** ◇ ~ **of the first kind** (*or* **double-armed** ~) kaheõlgne kang; ~ **of the second kind** (*or* **one-armed** ~) üheõlgne kang; ~ **watch** silinderuur
leverage ['li:vəridʒ] *s.* kangi (*või* hoova) töötamisviis *või* tõstejõud; *piltl.* mõju(s)tusvahend, mõjuvõim, abinõu
leveret ['lev(ə)rit] *s.* noor jänes
Leverhulme ['li:vəhju:m] *pn.*
Levi ['li:vai] *pn.*
leviable ['leviəbl] *vt.* **levy** I
leviathan [li'vaiəθ(ə)n] *s.* leviaatan (*mingi piiblis mainitav suur mereelukas*); *piltl.* midagi ülisuurt
levigate ['levigeit] *v. t.* **(-gable)** peeneks (ja pehmeks, libedaks) hõõruma; tainataoliseks pehmitama
levin ['levin] *s. arh., poeet.* välk (= **lightning**)

Levis ['li:vaiz] *s. pl. Am.* džiinid (*patenteeritud nimetus*)
levitate ['leviteit] *v. i. & t.* **(-itable, -tor)** (*raskustungist hoolimata*) õhku kerkima, (*oletatava salapärase võimu toimel*) õhus hõljuma; (*salapäraselt*) õhku kergitama, hõljuvaks tegema
levitation [levi'tei(ə)n] *s.* (*er. spiritistide poolt võimalikuks peetav*) õhkukerkimine, õhus hõljumine
Levite ['li:vait] *s. aj., piibl.* leviit (*Leevi suguharust preestriabiline juutide templis*)
Leviticus [li'vitikəs] *s. piibl.* kolmas Moosese raamat
levity ['leviti] *s.* kerglus, kergemeelsus, eblakus; *haruld.* kergus
levulose ['li:vjulous] = **laevulose**
levy I ['levi] **1.** *s.* (*maksude*) sissenõudmine; (*sõdurite*) võtmine, kogumine; sissenõutud summa; (*ka pl.*) võetud sõdurite hulk; **2.** *v. t.* **(-iable)** (*makse*) võtma, sisse nõudma; (*sõdureid*) võtma, koguma ◇ **to** ~ **war** sõda alustama (*kellegi vastu* **upon, against**)
Levy II ['li:vi, *Am.* -vai] *pn.*
lewd [lj:ud] *a.* liiderlik, nilbe; *arh.* alatu, väärtusetu, võhiklik
lewdness ['lju:dnis] *s.* liiderlikkus, nilbus
Lewes ['l(j)u:is] *pn.*
Lewis I ['l(j)u:is] *pn.* ◇ ~ **gun** *mil.* luuis (*teatav inglise kergekuulipilduja*)
lewis II ['l(j)u:is] *s. tehn.* (*kolmetapiline*) kiilhaarats (*er. kiviplokkide tõstmiseks*)
Lewisham ['l(j)u:iʃəm, -səm] *pn.*
lewisite ['l(j)u:izait] *s. keem.* ljuisiit
lexical ['leksik(ə)l] *a.* **(-lly)** leksikaalne, sõnavaraline, sõnavara-, sõnastikuline
lexicographer [leksi'kɔgrəfə] *s.* leksikograaf, sõnaraamatu(te) koostaja
lexicography [leksi'kɔgrəfi] *s.* leksikograafia, sõnaraamatu(te) koostamine
lexicology [leksi'kɔlədʒi] *s.* leksikoloogia, sõnavaraõpetus
lexicon ['leksikən] *s.* leksikon, (*er. kreeka, heebrea, süüria või araabia keele*) sõnaraamat; *vrd.* **dictionary**
Lexington ['leksiŋtən] *pn.*
lexis ['leksis] *s.* (*pl.* **lexes** ['leksi:z]) sõnavara, leksika
lex talionis ['leks tæli'ounis] *s. lad.* samaga tasumise seadus
ley [lei] *s. põll.* ajutine rohumaa, (ajutiselt) rohumaaks jäetud põld; *vrd.* **lea** I
Leyden ['leidn, 'laidn] *pn.* ◇ ~ **jar** *füüs., el.* leideni purk
Leyland ['leilənd] *pn.*
Leyton ['leitn] *pn.*
l.h. *lüh.* = **left hand**
Lhasa ['læsə] *pn.*
L.I. *lüh.* = **Long Island**
Li *keem.* = **lithium**
liability [laiə'biliti] *s.* kohustus, vastutus; kalduvus; *pl.* võlad (ning kohustused); *pl. maj.* passiva, võlastu (*vast.* **assets**); *fam.* pahemus, halvemus ◇ ~ **to military service** sõjaväekohustus; **to meet one's -ties** oma kohustusi täitma
liable ['laiəbl] *a.* vastutav (*millegi eest* **for**); kohustatud (*millekski* **to**); kalduv (*midagi tegema* **to do**), kergesti alistuv, aldis (*millegi* **to**); *Am. ka* tõenäoline (= **likely**) ◇ **to be** ~ **to colds** (*or* **to catch cold**) kergesti külmetuma; ~ **to dues** tollitav, tollimisele kuuluv; ~ **to military service** sõjaväekohustuslik; **goods** ~ **to go bad** kergesti riknevad kaubad
liaise [li'eiz] *v. i.* sidet looma *või* pidama (*kellegagi* **with**)
liaison [li(:)'eizən, -ɔ:ŋ] *s.* (lubamatu) armusuhe, intiimvahekord; *fon.* liesoon; *peam. mil.* side, sidepidamine ◇ ~ **officer** sideohvitser
liana [li'ɑ:nə] *s. bot.* liaan
liar ['laiə] *s.* valetaja, valevorst, luiskaja, luiskam
lias ['laiəs] *s.* (kivististerikas) sinine lubjakivi; *geol.* liias (*juura ladestu alumine ladestik*)
liassic [lai'æsik] *a. geol.* liias(e)-
lib [lib] *s. fam.* vabastus, vabastamine (= **liberation**)
Lib. *lüh.* = **Liberal**
libation [l(a)i'beiʃ(ə)n] *s.* libatsioon, (*vanade roomlaste*) jookohver, kahi; *nalj.* jooming
libel ['laib(ə)l] **1.** *s.* kirjalik laim, laimukiri; *jur., arh.* kaebekiri; *fam. ka* teotus, mõnitus (*kellegi kohta* **on, upon**) **2.** *v. t.* **(-ll-)** kirjalikult laimama; pahatahtlikult halvustama
libellous ['laib(ə)ləs] *a.* laimav, teotav
liberal ['lib(ə)r(ə)l] **1.** *a.* helde, heldekäeline

(*millegi suhtes* **of**); rohke, ohter; vabamõtteline, -meelne, liberaalne; (*kasvatuse kohta*) üldhariduslik, humanitaarne; **(L-)** *pol.* liberaalne; **2.** *s.* liberaal, *er.* **(L-)** *pol.* (Briti) liberaalse partei liige

liberalism ['lib(ə)r(ə)lizm] *s.* liberalism (*er. pol.*); vabameelsus

liberality [libə'ræliti] *s.* heldus, heldekäelisus; vabamõttelisus, -meelsus, liberaalsus

liberalize ['lib(ə)rəlaiz] *v. t.* **(-zable)** vabameelsustama, liberaliseerima

liberally ['lib(ə)rəli] *adv.* heldelt, heldekäeliselt; rohkesti, ohtralt

liberate ['libəreit] *v. t.* vabastama (*millestki* **from**); *Am. sl.* sisse vehkima, ära vinnama, varastama

liberation [libə'reiʃ(ə)n] *s.* vabastamine, vabastus

liberator ['libəreitə] *s.* vabastaja

Liberia [lai'biəriə] *pn.* Libeeria

libertarian [libə'tɛəriən] *s. filos.* tahtevabaduse pooldaja; *pol.* (täieliku) tegevusvabaduse pooldaja

libertine ['libə(:)tin, -tain] **1.** *s.* liiderlik mees; *haruld.* vabamõtleja; *aj.* libertiin, vabastatud ori; **2.** *a.* liiderlik

libertinism ['libətinizm] *s.* liiderlikkus

liberty ['libəti] *s.* vabadus, priius; voli; *mil. er. Am.* teenistusvaba olek, lühiajaline puhkus; *pl.* eesõigused ◇ **at** ~ vaba; **to set at** ~ vabastama; **on** ~ *mil.* teenistusvaba, lühiajalisel puhkusel; **to be guilty of a** ~ liiga palju enesele lubama; **to take -ies** liiga vabalt talitama (*millegagi* **with**); endale liiga palju lubama, omavolitsema; **civil** ~ kodanikuvabadus; **religious** ~ usuvabadus; ~ **of the press** trükivabadus; **L- Hall** maja, kus igaüks (kaasa arvatud külalised) talitab täiesti omapead; ~ **man** *mil.* ajutiselt (kuni 48 tunniks) maale loastatud madrus

libidinous [li'b(a)idinəs] *a.* ihar, himur

libido [li'bi:dou, -'bai-] *s. psühh.* libiido, (sugu)iharus; ürgne eluaje, (individuaalne) elutung

Libra ['laibrə] *s. astr.* Kaalud (*tähtkuju*)

librarian [lai'brɛəriən] *s.* raamatukoguhoidja, bibliotekaar

librarianship [lai'brɛəriənʃip] *s.* raamatukogundus

library ['laibrəri] *s.* raamatukogu, biblioteek

libration [lai'breiʃ(ə)n] *s. astr.* libratsioon

librettist [li'bretist] *s.* libretist

libretto [li'bretou] *s.* (*pl.* **-ti** [-ti:], **-tos**) libreto

Libya ['libiə] *pn.* Liibüa

Libyan ['libiən] **1.** *a.* liibüa; **2.** *s.* liibüalane

lice [lais] *vt.* **louse**

licence, -se ['lais(ə)ns] *s.* (ametlik) luba, tunnistus; litsents; (äri)patent; õigus, voli; vabadus; liigvabadus, ohjeldamatus ◇ **to sell under** ~ eriloa alusel müüma; **poetic** ~ luuleline vabadus; ~ **plate** numbrimärk (*näit. mootorsõidukil*)

license, *ka* **-ce** ['lais(ə)ns] *v. t.* **(-sable)** lubama, varustama, luba andma, lubama, õigustama; litsentsima, litsentsi andma ◇ **-ed victualler** ['vitlə] alkoholimüügiloaga söögimaja- *või* võõrastemajapidaja; **-ed jester** «patenteeritud naljahammas», isik, kelle nalju keegi pahaks ei pane

licensee [lais(ə)n'si:] *s.* (ametliku) loa omanik; litsentsiaat, litsentsisaaja

licenser ['lais(ə)nsə] *s. er.* (ametlike) lubade andja; litsentsiaar, litsentsiandja

licentiate [l(a)i'senʃiit] *s.* litsentsiaat (*teaduslik kraad*)

licentious [l(a)i'senʃəs] *a.* ohjeldamatu; liiderlik

lichen ['laiken, -kin] *s. bot.* samblik; *med.* lihhen, salakoi (*nahahaigus*)

lichenous ['laikinəs] *a.* samblikutaoline, -kujuline; samblikuga kaetud; *med.* lihhenoidne, lihhenoid-, lihhenitaoline, salakoijas

Lichfield ['litʃfi:ld] *pn.*

lich-gate, lych- ['litʃgeit] *s.* «surnuvärav», surnuaia (katusega varjatud) väravaalune

lick [lik] **1.** *v. t.* lakkuma; limpsama, nilpsama, noolima; *sl.* peksma, kolkima, võitma; *sl.* ruttama; **2.** *s.* limps(atus), nilpsatus; *er. Am.* = **salt-**~; nähvak, hoop; *sl.* kiirus, rutt ◇ **to** ~ **one's chops** (*or* **lips**) keelt limpsama; **to** ~ **into shape** kuju andma, korda seadma, välja õpetama; **to** ~ **smb.'s boots** kellegi taldu lakkuma, kellegi vastu orjalik olema; **to** ~ **the dust** põrmu langema, alanduma; surema; **to** ~ **the daylight out of smb.** kedagi vaeseomaks peksma; **to give a** ~ (korraks) limpsama; *piltl.* kiiresti ning pealiskaudselt pesema; **a** ~ **and a promise** pealiskaudne (esialgne) pesemine; **your house needs a** ~ **of paint** teie maja vajab pisut ülevärvimist; **at a great** ~ (*or* **at full** ~, **full** ~) *sl.* suure (*või* täie) kiirusega

lickerish, liquorish ['likəriʃ] *a.* maias; himur, ihar; *arh.* isuäratav, hõrk

lickety-split ['likəti'split] *adv. Am. sl.* hiigla kiiruga

licking ['likiŋ] *s.* lakkumine; *sl.* keretäis, peksa- *või* lüüasaamine

lickspittle ['likspitl] *s.* ilalakkuja

licorice ['likəris] = **liquorice**

lictor ['liktə] *s. aj.* liktor

lid [lid] *s.* kaas, kate; *sl.* kübar; (silma)laug (= **eyelid**) ◇ **to put the** ~ **on** kaant peale panema; *sl.* kroonima, lõpule viima; *er. Am.* (*millelegi*) lõppu tegema, alla suruma

(-)lidded ['lidid] *a.* kaanega (*või* kattega, lauga) varustatud

Liddell ['lid(ə)l] *pn.*

Liddon ['lidn] *pn.*

lido, L- ['li:dou] *s.* vabaõhusupelbassein (*mereäärses suvituskohas*); *er.* **(the L-)** Veneetsia supelrannik

lie I [lai] **1.** *s.* vale; pettus, valejutt; **2.** *v. i.* (*pret. & p. p.* **lied; lying**) valetama ◇ **to tell a** ~ valetama; **white** ~ hädavale; **to give smb. the** ~ kedagi valetamises süüdistama; **to give the** ~ **to** (valena) ümber lükkama, valeks tunnistama; **to act a** ~ teoga eksiarvamusele viima

lie II [lai] **1.** *v. i.* (*pret.* **lay** [lei]; *p. p.* **lain** [lein], *arh.* **lien** ['laiən]; **lying**) lamama, lebama; lasuma; asetsema, asuma; maha (*või* pikali) heitma; **2.** *s.* asetsemisviis, asetus; asend, seisund, (asja)olukord; (*looma, linnu, kala*) asetsemiskoht, peidupaik, urg ◇ **it** ~**s with you to do** on teie asi teha; **as far as in me** ~**s** niipalju kui seisab minu võimuses; **to** ~ **at anchor** ankrus olema *või* seisma; **to** ~ **back** pikali heitma; **to** ~ **by** tarvitamata (*või* tegevuseta) olema; **to** ~ **close** peidus olema; **to** ~ **doggo** *vt.* **doggo; to** ~ **down** maha (*või* pikali) heitma; **to take it lying down** vastupanuta alistuma; **to** ~ **in** lapsevoodis olema (*vrd.* **lying-in**); **to** ~ **low** maas lamama, lümitama; peidus olema, end varjama; surnuna lamama; surnut teesklema; *sl.* vagusi olema; **to** ~ **off** (*kaldast või teisest laevast*) eemal seisma; **to** ~ **out** väljaspool kodu ööbima; reidil seisma; **to** ~ **out of one's money** endale kuuluvat tasu mitte saama; **to** ~ **over** edasi lükatama, teiseks korraks jäetama; küljele kalduma, kreenima; **to** ~ **to** (*laeva kohta*) triiv(pak)is olema; **to** ~ **up** (haigena) voodisse heitma, tegevuseta lamama (*ka piltl.*); (*laeva kohta*) dokki minema, dokis olema; **to** ~ **with** (*kellegagi*) koos magama, suguliselt läbi käima; **the** ~ **of the land** maastiku (*või* ranna) piirjooned; *piltl.* asjade seisukord, (üldine) olukord

lie-abed ['laiəbed] *s.* hiline (voodist) tõusja, kauamagaja

Liechtenstein ['liktənstain] *pn.*

lied I [laid] *vt.* **lie** I

lied II [li:d] *s.* (*pl.* ~**er**) *sks.* (kunst)laul

lief [li:f] *adv.* (~**er**) *arh.* meeleldi, meelsasti, hea meelega ◇ **I would** (*or* **had**) **as** ~ ... oleksin niisama valmis ...; **I would** (*or* **had**) ~**er ... than** ma pigemini ... kui

liege [li:dʒ] *arh. aj.* **1.** *a.* lääni-, vasall(i)-; **2.** *s.* läänihärra, senjöör (= ~ **lord**); läänimees, vasall (= **liegeman**)

Liége [li'eiʒ] *pn.*

liegeman ['li:dʒmæn] *s.* (*pl.* **-men**) *aj.* läänimees, vasall

lien I ['laiən] *vt.* **lie** II

lien II ['li:ən, li:n] *s. jur.* kinnipidamis- *või* pandiõigus

lieu [lju:] *s. arh.* ase, koht, paik (*tarvit. ainult ühendis* **in** ~ **of** asemel)

Lieut. *lüh.* = **Lieutenant**

lieutenancy [lef'tenənsi, li(f)'t-, *Am.* l(j)u:'t-] *s.* leitnandiau, -amet; asehalduriau, -amet

lieutenant [lef'tenənt, li(f)'t-, *Am.* l(j)u:'t-] *s.* leitnant; aseametnik, -ohvitser; asehaldur, -valitseja ◇ ~**-colonel** kolonelleitnant, alampolkovnik; ~**-commander** (mereväe) kaptenleitnant; ~**-general** kindralleitnant; *Am.* sõjavägede ülemjuhataja; ~**-governor** asekuberner, -haldur

life [laif] *s.* (*pl.* **lives** [laivz]) elu; eluviis; eluaeg, -iga, -kestus; elulugu; elavus; (töö)iga, toimeiga, kasutusiga; *atrib.* elu-, eluaegne ◇ **for** ~ eluajaks, kogu eluks; **for (one's) dear** ~ elu eest, nagu oleks elu kaalul; **I cannot for the** ~ **of me understand** ma ei

suuda mingi hinna eest aru saada; **not on your ~!** põrmugi mitte!, mitte mingi hinna eest!; **upon my ~!** ausõna!; **to come (bring) to ~** ellu ärkama (äratama); **as large as ~** elusuuruses; **to lose one's ~** elu kaotama, surma saama; **to portray to the ~** tõetruult kujutama; **the ~ and soul of** (*mingi asja*) hing; **~ annuity** eluaegne aastarendis; **~ assurance** (*or* **insurance**) elukindlustus; **~ expectancy** (*or* **expectation of ~**) eelseisev (*või* keskmine) eluiga; **L-Guards** (Inglise kuninga) ihukaitsevägi (*vrd.* **~-guard**); **~ sentence** eluaegne vangistus *või* sunnitöö

life-belt ['laifbelt] *s.* päästevöö

life-blood ['laifblʌd] *s.* südameveri (*ka piltl.*)

life-boat ['laifbout] *s.* päästepaat ◇ **~ station** (vetel)päästejaam

lifebuoy ['laifbɔi] *s.* päästepoi; päästerõngas

life-giving ['laifgiviŋ] *a.* eluandev, elustav

life-guard ['laifgɑ:d] *s.* ihukaitseväelane; *Am.* vetelpäästja, vetelpäästemeeskonna liige

life-jacket ['laifdʒækit] *s.* päästevest

lifeless ['laiflis] *a.* elutu

lifelike ['laiflaik] *a.* loomu- *või* tõetruu, elutruu

life-line ['laiflain] *s.* päästenöör, -köis; päästeliin (*päästepaadil*); tormitross (*laeval*); signaalots (*tuukril*); eluliselt tähtis ühendusliin; elujoon (*peopesal*)

lifelong ['laiflɔŋ] *a.* eluaegne, põline

life-preserver ['laifpri'zə:və] *s.* tinanupuga kepp (*kaitserelvana*); päästevöö; päästerõngas; päästevest

lifer ['laifə] *s. sl.* eluajaks vangi (*või* sunnitööle) mõistetu

life-raft ['laifrɑ:ft] *s.* päästeparv

life-size(d) ['laif'saiz(d)] *a.* elusuurune, -suuruses

life-spring ['laifspriŋ] *s.* eluallikas, -läte

lifetime ['laiftaim] *s.* eluaeg, -iga, -kestus, inimiga ◇ **the chance of a ~** ainukordne võimalus elus

life-work ['laifwə:k] *s.* elutöö

Liffey ['lifi] *pn.*

lift [lift] **1.** *v. t. & i.* tõstma, kergitama; (*mugultaimi, er. kartuleid*) võtma; kõrgendama; *fam.* üle lööma, varastama, näppama; *Am.* ära muutma, tühistama (*keeldu, kitsendust*); tõusma, kerkima; (*udu, pimeduse jms. kohta*) haihtuma; **2.** *s.* tõste, kergitus; tõstejõud; abi; tõstuk, tõstetool, lift; *mer.* topenant; ◇ **to ~ a hand against** (*kellegi*) vastu kätt tõstma; **not to ~ a hand** (*or* **finger**) **to do** millegi tegemiseks mitte sõrmegi liigutama; **to have one's face ~ed** näonahka (kirurgiliselt) ülespoole kergitada laskma; **to ~ off** (*v. i.*) lendu tõusma, startima (*er. lennuki, raketi jms. kohta*); **to give smb. a ~** kedagi (*sõidukile*) peale võtma, kellelegi priisõitu andma; **give me a ~ with this job** aita mind selle töö juures

lifter ['liftə] *s.* tõstja, tõstur; *tehn.* tõstemehhanism, tõukur; *fam.* varastaja, (pika)näpumees (*näit.* **cattle-~** karjavaras)

lift-off ['liftɔ(:)f] *s.* (*lennuki, raketi jms.*) lendutõus, start(imine)

ligament ['ligəmənt] *s. anat.* side, ligament

ligate [l(a)i'geit] *v. t. med.* ligeerima, ligatuuriga sulgema (*veresoont*)

ligature ['ligətʃə] **1.** *s.* side, ligatuur; *med.* ligatuur, veresooneköide, sooneköitmisniit; *muus.* ligatuur, sidekaar; *trük.* ligatuur, liittäht, kahe tähe ühend; **2.** *v. t.* siduma, sidestama, ligatuuriga (*või* ligatuuriks) ühendama

liger ['laigə] *s. biol.* lõvitiiger, (isa)lõvi ja (ema)tiigri värd (*vrd.* **tigon**)

light I [lait] **1.** *s.* valgus, valgustus, päevavalgus; valgusallikas, valgusti (*ka piltl.*); tuli, lamp, küünal, tuletikk; *pl.* signaaltuled, valgusfoor; aken, aknaava, aknaväli; **2.** *a.* valge, valev, hele; **3.** *v. t. & i.* (*pret. & p. p.* **lit** [lit], **~ed**) valgustama; süütama, läitma, sütitama **(up)**; süttima, heledaks minema, särama hakkama **(up)** ◇ **to bring (come) to ~** päevavalgele tooma (tulema); **to stand in smb.'s ~** kellegi valguse ees seisma, kellegi valgust ära varjama (*ka piltl.*); **to throw ~ upon** (*millelegi*) valgust heitma; **a box of ~s** toos (tule)tikke; **to strike a ~** tikku tõmbama, *van.* (tulerauaga) tuld lööma; **by the ~ of nature** loomuliku mõistuse järgi; **according to one's ~s** oma tarkuse (*või* parima arusaamise) järgi; **it's getting ~** valgeneb, läheb valgemaks *või* heledamaks; **~ blue (brown, etc.)** helesinine (-pruun jne.); **~ hair** heledad juuksed; **our houses are ~ed** (*or* **lit**) **by electricity** meie maju valgustatakse elektriga; **her face lit up with joy** ta nägu lõi rõõmust särama

light II [lait] **1.** *a.* kerge, kergekaaluline; kergseeditav; kergesisuline; kergemeelne, kerglane; **2.** *adv. haruld.* kergelt, kergesti ◇ **~ in the head** pööritava peaga, pooluimane; **to make ~ of** (*midagi*) kergelt võtma; **to sleep ~** kerge unega magama; **~ come ~ go** mis kergesti saadud, see kergesti läheb

light III [lait] *v. i.* (*pret. & p. p.* **lit** [lit], **~ed**) sattuma, juhuslikult langema (*millelegi* **on, upon**); *arh.* laskuma (= **alight**) ◇ **to ~ into** *Am. sl.* kallale tungima, ründama; **to ~ out** *Am. sl.* jalga laskma, vehkat tegema

light-armed ['lait'ɑ:md] *a.* kergrelvastatud

lighten I ['laitn] *v. t. & i.* valgustama, valendavaks tegema; valendama, helendama; selgima; välku lööma, välgutama, välkuma ◇ **it ~s** lööb välku

lighten II ['laitn] *v. t. & i.* kergendama, kergemaks tegema; kergenema, kergemaks minema

lighter I ['laitə] *s. mer.* lihter, (sadama)praam

lighter II ['laitə] *s.* süütaja; valgustaja ◇ **cigarette ~** välgumihkel, tulemasin

lighterage ['laitəridʒ] *s. mer.* lihtervedu; lihtrimaks

light-fingered ['lait'fiŋgəd] *a.* «pikanäpuline», varguses osav, varastav; *haruld.* kergevõi osavasõrmeline, nobe

light-footed ['lait'futid] *a.* kergejalgne, kärmas, kärme

light-handed ['lait'hændid] *a.* osavakäeline; tühjakäeline, (peaaegu) mitte midagi käes kandev; *mer.* pooliku meeskonnaga, napilt mehitatud (*laeva kohta*)

light-headed ['lait'hedid] *a.* pööritava peaga; jampsiv, soniv; kergemeelne, mõtlematu

light-hearted ['lait'hɑ:tid] *a.* muretu, lõbus

lighthouse ['laithaus] *s.* tuletorn, majakas

lighting ['laitiŋ] *s.* valgustus, valgustamine; süütamine, süüde; süttimine

lightly ['laitli] *adv.* kergelt, kergesti; kergemeelselt

light-minded ['lait'maindid] *a.* kergemeelne, mõtlematu

lightness I ['laitnis] *s.* valendus, helendus; heledus (*vt.* **light** I)

lightness II ['laitnis] *s.* kergus; kergemeelsus (*vt.* **light** II)

lightning ['laitniŋ] *s.* välk ◇ **a flash of ~** välgusähvatus; **like ~** nagu välk; **at** (*or* **with**) **~ speed** välkkiirelt; **summer** (*or* **heat**) **~** pälk, põuavälk

lightning-conductor ['laitniŋkəndʌktə], **lightning-rod** ['laitniŋrɔd] *s.* piksevarras

light-o'-love ['laitə'lʌv] *s.* kergemeelne tüdruk *või* naine, kokett; *ka* mingi vanainglise tantsuviisi nimetus

lights ['laits] *s. pl.* (*looma*) kopsud (*toiduna*)

lightship ['laitʃip] *s. mer.* tulelaev

lightsome I ['laitsəm] *a. haruld.* valendav, helendav (*vt.* **light** I)

lightsome II ['laitsəm] *a. poeet.* kerge, kärmas, kärme; lõbus, muretu (*vt.* **light** II)

light-weight ['laitweit] **1.** *s.* kergekaallane, kergekaalumees (*er. poksis; ka piltl.*); kergekaal; **2.** *a.* kergekaalu-; kergekaaluline

light-year ['laitjiə, -jə:] *s. astr.* valgusaasta

ligneous ['ligniəs] *a.* puiduline, puidune, puidu-, puit-, puu-

lignite ['lignait] *s.* ligniit, pruunsüsi

lignum vitae ['lignəm 'vaiti:] *s. bot.* (harilik) guajakipuu

Liguria [li'gjuəriə] *pn.* Liguuria

likable, likeable ['laikəbl] *a.* meelepärane, meeldiv, armas (*vt.* **like** II)

like I [laik] **1.** *a.* sarnane, taoline; (*liitsõnades*) -sugune, -taoline, -lik, -line; **2.** *prep.* (*millegi, kellegi*) sarnaselt, taoliselt, viisi, -na; **3.** *adv.* nagu, just nagu; **4.** *konj. fam.* nagu (= **as**); **5.** *s.* (*millegi*) sarnane (*või* taoline) asi, (*midagi, kedagi*) selletaolist ◇ **they are as ~ as two peas** nad on sarnased nagu kaks tilka vett; **in ~ manner** samal viisil; **what is he ~?** missugune ta on?, mis mees ta on?; **something ~ £ 100** saja naela ümber; **there is nothing ~ it** ei ole midagi nii head; **she feels ~ crying** talle kipub nutt peale; **I don't feel ~ working today** mul pole täna tuju töötada; **to look ~** sarnanema, sarnlema; näima, tõenäoline olema; **he looks ~ winning** võit näib tema poole kalduvat; **~ father ~ son** käbi ei kuku kännust kaugele; **~ master ~ man**

kuidas peremees, nõnda sulane; **he is ~ to die** *arh., Am.* on tõenäoline, et ta sureb (= **he is likely to die**); **it's ~ it** (see) on tõenäoline; **~ that** sedaviisi, -moodi; **~ a hundred bricks** *sl.* hiiglaraskusega; **~ anything** *fam.* hullupööra; **~ a shot** *fam.* paugupealt; **~ blazes** *fam.* hiiglahooga; **~ fun** (*or* **mad**) *fam.* hullupööra; **he seemed angry ~** *fam.* ta näis nagu vihane olevat; **very ~** (*or* **~ enough, as ~ as not**) väga tõenäoliselt, väga võimalik; **you cannot cook ~** (= **as**) **your mother does** sa ei oska keeta nagu su ema; **and the ~** ja muud seesugust, ja nõnda edasi; **or the ~** või muud sellesarnast; **mix with your ~s** käi läbi omasugustega

like II [laik] **1.** *v. t.* sallima, armastama, meelepäraseks (*või* meeldivaks, armsaks) pidama; (meeleldi) tahtma, eelistama; *arh., nalj.* meeldima, meelepärast olema (*tarvit. peam. väljendis* **it ~s me not** mulle ei meeldi); **2.** *s. pl.* meeldumused, meelepärased asjad (*tarvit. peam. ühendis* **one's ~s and dislikes** kellegi sümpaatiad ja antipaatiad) ◇ **I ~ these flowers** mulle meeldivad need lilled; **some people don't ~ cats** mõned inimesed ei salli kasse; **he ~s to read** (*or* **reading**) **in bed** ta armastab voodis lugeda; **would you ~ a cup of coffee?** kas sooviksite tassi kohvi?; **I shall come if you ~** ma tulen, kui soovite; **I shouldn't ~ to disturb** (*or* **disturbing**) **you** ma ei tahaks teid segada; **I should ~ you to know** sooviksin, et te võtaksite teatavaks; **well, I ~ that!** *iroon.* noh, see veel puudub!; **how do you ~ that?** kuidas see teile meeldib? (*ka iroon.*); **I ~ his impudence** *iroon.* ta häbematus on lausa imestusväärne

-like [laik] *suf.* -lik, -line, -taoline (*tuletab adjektiive, näit.* **sportsmanlike**)

likeable ['laikəbl] = **likable**

likelihood ['laiklihud] *s.* tõenäo(li)sus ◇ **is there any ~ of rain?** kas on vihma oodata?; **in all ~** väga tõenäoliselt

likely ['laikli] **1.** *a.* **(-ier, -iest; -iness)** tõenäo(li)ne; sobiv; lootustäratav; *Am.* meeldiv; **2.** *adv.* tõenäoliselt, arvatavasti, loodetavasti (*tarvit. peam. ühendeis* **most ~, very ~**) ◇ **it is not ~ he will come** (*or* **he is not ~ to come**) ei ole tõenäoline, et ta tuleb; **as ~ as not** vägagi tõenäoline *või* tõenäoliselt

like-minded ['laik'maindid] *a.* samameelne, mõtteosaline

liken ['laik(ə)n] *v. t.* sarnastama, sarnasena kujutama, võrdlema (*millegagi, kellegagi* **to**); *haruld.* võrdsustama

likeness ['laiknis] *s.* sarnasus (*millegagi, kellegagi* **to**); pilt, kuju ◇ **in the ~ of** (*millegi, kellegi*) kujul, näol; **to have one's ~ taken** enesest pilti teha laskma; **a good (bad) ~** hästi (halvasti) sarnanev pilt

likewise ['laikwaiz] *adv. & konj.* samuti

liking ['laikiŋ] *s.* meeldumus, armastus; kalduvus (*millekski* **for**) ◇ **to smb.'s ~** kellelegi meeltmööda; **to have a ~ for** armastama; **I took a ~ to this picture** mulle hakkas see pilt meeldima

lilac ['lailək] **1.** *s.* sirel; sirelililla värv(us); **2.** *a.* sirelililla

liliaceous [lili'eiʃəs] *a. bot.* liilialine; liiliataoline

Lilian ['liliən] *pn.*

Lilith ['liliθ] *pn.*

Lille [li:l] *pn.*

Lilliput ['lilipʌt] *pn.* Liliput (*muinasjutuline põialpoistemaa J. Swifti raamatus «Gulliveri reisid»*)

Lilliputian ['lili'pju(:)ʃ(ə)n] **1.** *a.* liliputlik, põialpoisilik, kääbuslik; **2.** *s.* liliputlane, liliput, põialpoiss, kääbus

Lilly ['lili] *pn.*

lilt [lilt] **1.** *v. t. & i.* hoogsarütmiliselt laulma *või* rääkima; rütmiliselt liikuma; **2.** *s.* hoogsarütmiline laul; rõhutatud laulurütm ◇ **occupational ~** (rütmiline) töölaul

lily ['lili] *s.* liilia; *atrib.* (liilia)valge ◇ **~ of the valley** maikelluke, piibeleht

lily-livered ['lililivəd] *a.* argpükslik, arg

lily-white ['lili(h)wait] *a.* liiliavalge, lumivalge

Lima ['li:mə, *Am. ka* 'laimə] *pn.*

limb I [lim] *s.* (keha)liige, ihuliige, jäse; puuharu, (suur) oks; (üleannetu) jõnglane (= **~ of the devil, ~ of Satan**) ◇ **~ of the law** «seaduse tugi», politseinik, advokaat; **to tear ~ from ~** tükkideks kiskuma; **out on a ~** *Am. sl.* pigis, plindris, kimbatuses

limb II [lim] *s. astr., tehn.* limb; *bot.* õiekrooni *või* -tupe ääris; leheääris (*sammaldel*)

limbeck ['limbek] *arh.* = **alembic**

-limbed [limd] *a.* -liikmeline, -jäsemeline (*näit.* **strong-~** tugevaliikmeline, -jäsemeline)

limber I ['limbə] *mil.* **1.** *s.* (*välisuurtüki*) eelik, eeskäru; veevagu (*laeva põhjas*); **2.** *v. t.* eelikut (*suurtüki*) külge ühendama, (*suurtükivankrit*) kokku panema (**up**)

limber II ['limbə] **1.** *a.* nõtke, painduv; **2.** *v. t. & i.* (liigutustega) nõtkeks (*või* painduvaks) tegema ◇ **~ing up** *sport* soojendusvõimlemine, (eel)soojendus

limbo ['limbou] *s.* (*pl.* **-os**) põrguääris, eelpõrgu; vangla; *piltl.* kolikamber, tarbetute ning unustatud asjade hoiukoht; unarus, unustus ◇ **in ~** unaruses, unarusse jäetud

lime I [laim] **1.** *s.* lubi; *haruld.* linnuliim (= **bird-~**); **2.** *v. t.* lupjama, lubjaga töötlema (*nahku*) *või* väetama (*maad*); linnuliimiga määrima; (*linde*) liimile püüdma (*ka piltl.*) ◇ **slack** (*or* **slaked**) **~** kustutatud lubi (*vrd.* **quick ~**)

lime II [laim] *s. bot.* hapu laimipuu; hapu laimipuu sidrunitaoline vili

lime III [laim] *s.* pärn, lõhmus, niinepuu (= **~-tree**)

lime-juice ['laimdʒu:s] *s.* sidrunimahl (*er. skorbuudivastase vahendina*)

lime-juicer ['laimdʒu:sə], **limey** ['laimi] *s. Am. sl.* inglise madrus; inglane

limekiln ['laimkiln] *s.* lubja(põletus)ahi

limelight ['laimlait] *s.* Drummondi valgus (*lubja kuumutamisel kõrgetemperatuurilises gaasileegis saadav hele valgus*); *teatr.* rambivalgus, (hele) lavavalgus; *piltl.* varjamatu avalikkus ◇ **to be in the ~** *piltl.* avaliku tähelepanu (*või* kõmutegemise) keskpunktiks olema

limen ['laimen] *s. psühh.* lävi; *füsiol.* künnis (= **threshold**)

Limerick ['limərik] **1.** *pn.*; **2.** *s.* **(l-)** *kirj.* limerik (*viiest anapestilisest reast koosnev humoristlik inglise värss*)

limestone ['laimstoun, -stən] *s.* lubjakivi, paekivi, paas

lime-tree ['laimtri:] = **lime** III

lime-water ['laimwɔ:tə] *s.* lubjavesi (*ka farm.*)

limey ['laimi] = **lime-juicer**

limit ['limit] **1.** *s.* piir; piirjoon; kitsendus; *mat.* piirväärtus, liimes; piirnorm, limiit; **2.** *v. t.* piirama, piiriks olema; kitsendama, (teatavaisse) piiridesse sulgema (**to**); piiristama; limiteerima; *vrd.* **limited** ◇ **that is the ~** *sl.* see ületab igasuguse (lubatavuse) piiri; **you are the ~!** *sl.* te olete võimatu!; **to go the ~** *sl.* äärmuseni minema, lubatavat piiri ületama; **to set ~s to** piirama, kitsendama

limitary ['limitəri] *a.* piirav, kitsendav; piiratud; piiriks olev, piiri-, piir-

limitation [limi'teiʃ(ə)n] *s.* piiramine, kitsendamine; piirav (*või* kitsendav) asjaolu, kitsendus; aegumistähtaeg ◇ **he has his ~s** tal on oma puudusi

limitative ['limiteitiv] *a.* piirav, kitsendav

limited ['limitid] *a.* piiratud, kitsendatud ◇ **~ (liability) company** (*lüh.* **Ld., Ltd.**) piiratud vastutusega osaühing; **~ monarchy** konstitutsiooniline monarhia; **~ express** *Am.* ekstrakiirrong

limitless ['limitlis] *a.* piiritu

limitrophe ['limitrouf] *a. haruld.* (*millegi*) piiril asetsev, (*millegagi*) külgnev (**to**)

limn [lim] *v. t. arh.* maalima, kujutama; (*käsikirju*) illustreerima

limnetic [lim'netik] *a. geogr., biol.* limniline, magevee-

limnology [lim'nɔlədʒi] *s. geogr.* limnoloogia, järveteadus

limo ['limou] *s.* (*pl.* **-os**) *fam.* limusiin (= **limousine**)

limousine [limu'zi:n] *s.* limusiin, (kinnine) tõldauto ◇ **~ liberal** *Am. fam.* jõukas liberaal

limp I [limp] **1.** *v. i.* lonkama, limpama, luukama; **2.** *s.* lonkamine, lonkav kõnnak

limp II [limp] *a.* lõtv, lodev, pehme; jõuetu, närb; lontis

limpet ['limpit] *s. zool.* liud- *või* kilpkodalane (*meritigu*); *piltl.* teenistuskohast kramplikult kinnihoidev riigiametnik ◇ **to stick like a ~** nagu takjas küljes rippuma; **~ mine** *sõj. fam.* magnetmiin

limpid ['limpid] *a.* (**~est**) läbipaistev, selge

limpidity [lim'piditi] *s.* läbipaistvus, selgus

limy ['laimi] *a.* lubjane, lubjaga kaetud; lubjakas, lubjarikas; (linnu)liimiga määritud, kleepiv (*vt.* **lime** I)

linage ['lainidʒ] *s.* ridade arv (leheküljel); reatasu

linchpin ['lintʃpin] *s.* rattapulk
Lincoln ['liŋkən] *pn.* ◇ ~ **'s Inn** üks Inglise advokaatide kutseühinguist Londonis (*vt.* **Inns of Court**)
Lincolnshire ['liŋkən∫(i)ə] *pn.*
Lincs [liŋks] *lüh.* = **Lincolnshire**
Lind [lind] *pn.*
Lindbergh ['lindbə:g] *pn.*
linden ['lindən] *s.* pärn, lõhmus, niinepuu (= **lime** III)
Lindley ['lin(d)li] *pn.*
Lindsay ['lin(d)zi] *pn.*
line I [lain] **1.** *s.* nöör (*er. õnge-, loodimis- või pesunöör*); (telegraafi-, telefoni)liin, (-)traat; (juhtme)toru, torustik, juhtmestik; joon, kriips; liin (*pikkusmõõduühik*, = *1/12* **inch** = 2,117 mm); rida, rodu, rivi; *Am.* ootajaterida, saba (= **queue**); laevaliin, sõiduliin; raudteeliin; tegevusharu, eriala; toimimis- *või* rääkimisviis; **2.** *v. t. & i.* **(-nable)** joonima, kriipsutama, lineerima; joonestama; rivistama **(up)**; rivistuma, joonduma **(up)**; *er. Am.* sabas (*või* järjekorras) seisma **(up)**; ääristama, palistama (*millegagi* **with**) ◇ **the** ~ (*or* **L-**) *mer.* ekvaator; *mil.* regulaarväed, *er.* jalavägi; **all along the** ~ kogu frondil; *piltl.* igas punktis; **in** ~ rivis, ühel joonel; *Am.* kooskõlas (*millegagi, kellegagi* **with**); **this is not in my** ~ see ei kuulu minu alasse; **to bring (come) into** ~ **with** kooskõlastama (kooskõlastuma); **to drop** (*or* **send**) **smb. a** ~ (*or* **a few** ~**s**) kellelegi mõnesõnalist kirja (*või* postkaarti) saatma; **to fall into** ~ rivistuma, joonduma (*millegi või kellegi järgi* **with**; *ka piltl.*); **to get a** ~ **on** *fam.* (*millegi või kellegi kohta*) vajalikke teateid saama; **on the** ~ kahe erineva liigi piirjoonel, vahepealne; **on the** ~**s laid down by** (*kellegi poolt*) antud eeskuju (*või* juhtnööride) järgi; **on economical** ~**s** kokkuhoidlikult; **on novel** ~**s** uutmoodi; **to read between the** ~**s** ridade vahelt lugema; ~ **of battle** lahinguliin; ~ **of sight** (*or* **vision**) *füüs.* vaatekiir; ~ **production** *tehn.* vooltootmine, võolumeetod; **the streets are** ~**ed with trees** tänavad on ääristatud (*või* palistatud) puudega
line II [lain] *v. t.* (seestpoolt) vooderdama (*ka tehn.*); (*kõhtu, rahakotti*) täitma ◇ **to** ~ **one's pocket** (*or* **pockets**) taskut (*või* taskuid) täitma, rikastuma; **to** ~ **one's stomach** kõhtu täitma, süüa vitsutama
lineage ['liniidʒ] *s.* (otseliinis) põlvnemine, päritolu; sugupuu
lineal ['liniəl] *a.* **(-lly)** otsejooneline, otsene (*põlvnemise või järeltulija kohta*)
lineament ['liniəmənt] *s. haril. pl.* tunnus- *või* näojoon
linear ['liniə] *a.* sirgjooneline, joonetaoline, pikisuunaline, joon(e)-, lineaarne, lineaar-; *bot.* lineaalne ◇ ~ **equation** *mat.* lineaarvõrrand; ~ **leaf** *bot.* lineaalne leht; ~ **measure** pikkusmõõt; ~ **perspective** *tehn.* lineaarperspektiiv, joonperspektiiv; ~ **transformation** *mat.* lineaarteisendus
lineman ['lainmən] *s.* (*pl.* **-men**) liinimees, liinitööline; *vrd.* **linesman**
linen ['linin] **1.** *a.* linane, linast, lina-; **2.** *s.* linane riie, lõuend; (ihu-, laua)pesu ◇ **a change of** ~ pesuvahetus; vahetuspesu, puhas pesu
linen-draper ['linindreipə] *s.* lõuendikaupmees
liner I ['lainə] *s.* liinilaev (= **ocean** ~), liinilennuk (= **air** ~), lainer
liner II ['lainə] *s.* vooderdaja; *tehn.* vooderdis, sisekate; *er. mil.* lainer (*suurtüki vahetatav sisetoru*)
linesman ['lainzmən] *s.* (*pl.* **-men**) *mil.* reamees, jalaväelane; *sport* piirikohtunik; *vrd.* **lineman**
line-up ['lainʌp] *s.* (üles)rivistus, rivi; ühine rinne, ühisrinne (*ka piltl.*); *sport* (võistluseelne) koosseis ning asetus
ling I [liŋ] *s. zool.* molva (*tursklaste sugukonnast*); *Am. ka* luts (= **burbot**)
ling II [liŋ] *s. bot.* (harilik) kanarbik (= **heather**)
-ling [liŋ] *suf.* -ke(ne) (*tuletab vähendussõnu, mõnikord halvustava kõrvaltähendusega, näit.* **princeling, lordling, weakling**)
linger ['liŋgə] *v. i., haruld. v. t.* viivitama, viibima, peatuma (*millegi läheduses* **round**; *millegi juures* **over, on, upon**); püsima, pikale venima, viivitlema; kiratsema; *haruld.* pikale venitama **(out)**
lingerie ['læ:ŋʒəri:] *s. pr.* naistepesu
lingo ['liŋgou] *s.* (*pl.* **-oes**) veider keel; erikeel, žargoon

lingua franca ['liŋgwə 'frænkə] *s.* Vahemere idarannikul tarvitatav (itaalia keele alusel tekkinud) segakeel; (*üldse*) segakeel
lingual ['liŋgw(ə)l] *a.* **(-lly)** *anat.* keele-; *haruld.* keeleline ◇ ~ **nerve** *anat.* keelenärv
linguist ['liŋgwist] *s.* keeltetundja, -oskaja; keeleteadlane, lingvist
linguistic [liŋ'gwistik] *a.* **(-ically)** keeleteaduslik, keele-, keeleline, lingvistiline ◇ ~ **atlas** keeleatlas
linguistics [liŋ'gwistiks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) keeleteadus, lingvistika
liniment ['linimənt] *s. farm.* liniment
lining I ['lainiŋ] *s.* joonimine, kriipsutamine, lineerimine (*vt.* **line** I)
lining II ['lainiŋ] *s.* vooderdus; vooderdis, vooder, sisekate; sisustis, sisu ◇ **every cloud has a silver** ~ *vanas.* iga pilve taga peitub selge taevas
link I [liŋk] **1.** *s.* lüli (*ka piltl.*); maamõõduketi lüli (= 1/100 ketti = 20 cm); ühenduslüli; mansetinööp; *tehn.* põkkühendus; **2.** *v. t. & i.* lülitama, ühendama **(together, to, with)**; ühinema **(on to, in to)** ◇ **the missing** ~ puuduv (vahe)lüli, *er.* (*varemini oletatav*) vahelüli inimahvi ja inimese vahel; **to** ~ **up** ühte lülitama *või* lülituma, (suletud) sidet moodustama; *tehn.* põkkuma
link II [liŋk] *s. aj.* (*takust ning pigist*) tõrvik, tulelont
linkage ['liŋkidʒ] *s.* (ühte)lülitamine, (-)lülitumine; aheldumine, aheldus (*er. biol.*); *tehn.* sidurdus(süsteem); varbmehhanism
links [liŋks] *s. pl. Š.* laineline luiterannik; *ka sing.* golfiväljak
link-up ['liŋkʌp] *s.* ühtelülitamine, -lülitumine, ühendamine, ühinemine; ühendus, (suletud) side; *tehn.* põkkühendus
Linlithgow [lin'liəgou] *pn.*
Linlithgowshire [lin'liəgou∫(i)ə] *pn.*
Linn(a)ean [li'ni(:)ən] *a.* (rootsi loodusteadlase) Linné *e.* Linnaeuse (*er. tema taimesüsteemi kohta*)
linnet ['linit] *s. zool.* kanepilind; *ka* urvalind
lino ['lainou] = **linoleum; linotype**
linocut ['laino(u)kʌt] *s. kunst* linoollõige
linoleum [li'nouliəm] *s.* linoleum
linotype ['lainotaip] *s. trük.* linotüüp
linseed ['linsi:d] *s.* linaseeme ◇ ~ **cake** *põll.* linaseemnekook; ~ **oil** *tehn.* linaseemneõli
linsey-woolsey ['linzi'wulzi] *s. tekst.* jäme poolvillane riie; *piltl.* mõttetu segadik, pläma
linstock ['linstɔk] *s. aj.* (*vanaaegse kahuri*) süütekepp
lint [lint] *s.* pehmekskaabitud (*või* -kraasitud) lõuend (*haavasidumismaterjalina*); *Š.* linakoonal (*ketruseks*); *Am.* (*toorpuuvilla*) udekiud
lintel ['lint(ə)l] *s. ehit.* (*ukse, akna*) sillus
liny ['laini] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** joonjas, (joonetaoliselt) peen; jooniline, joontega kaetud; liigselt rõhutatud joontega (*pildi kohta*)
lion ['laiən] *s.* lõvi; *piltl.* seltskonnalõvi, kuulsus, päevakangelane; vapper mees; **(L-)** *astr.* Lõvi (= **Leo**) ◇ **to put one's head in the** ~**'s mouth** ennast hädaohtu saatma; **the British** ~ Briti lõvi (*vapiloom*), Suurbritannia; **to twist the** ~ **'s tail** Inglismaast väljakutsuvalt kirjutama (*er. Ameerika ajalehtedes*); ~ **in the path** (*or* **way**) kohutav takistus; ~ **'s share** lõviosa
Lionel ['laiən(ə)l] *pn.*
lioness ['laiənis] *s.* emalõvi
lion-heart ['laiənhɑ:t] *s.* lõvisüda, erakordselt vapper mees; *er.* **(L-)** Lõvisüda (*Inglise kuninga Richard I hüüdnimi*)
lion-hearted ['laiən'hɑ:tid] *a.* lõvisüdamega, vapper
lion-hunter ['laiənhʌntə] *s.* lõvikütt; *piltl.* kuulsusteküttija, kuulsusteharrastaja (*er. nende küllakutsuja*)
lionize ['laiənaiz] *v. t. & i.* kuulsusena kohtlema; kuulsusi küttima, kuulsusi harrastama
lip [lip] **1.** *s.* huul, mokk; (*anuma, avause jms.*) äär, veer, serv; (*valamisnõu*) nokk, tila; *tehn.* lõikeserv; (*puhkpilli*) huulik; *sl.* ninakus, häbematus; *atrib.* huul(e)-; moka otsast tulev, ainult sõnaline, ebasiiras, teeseldud; **2.** *v. t.* **(-pp-)** huultega puudutama ◇ **stiff upper** ~ külm meelerahu, kangekaelsus, visadus; **to hang on smb.'s** ~**s** kellegi sõnu imestleva tähelepanuga kuulama; **to escape smb.'s** ~**s** tahtmatult kellegi suust libisema; **none of your** ~**!** *sl.* ära ole nii ninakas!
Lipari ['lipəri] *pn.*

lipase ['l(a)ipeis] *s. füsiol.* lipaas
lip-deep ['lip'di:p] *a.* moka otsast tulev, ebasiiras
lipid ['lipid] *s. keem.* lipiid
lip-language ['liplæŋgwidʒ] *s.* (*kurttummade*) huultekeel
lipoid ['l(a)ipɔid] *s. füsiol.* lipoid
lipoma [li'poumə] *s. med.* lipoom, rasvkudekasvaja
-lipped [lipt] *a.* -huulne, -huu(le)line
lip-reading ['lipri:diŋ] *s.* (*kurttummade*) suultlugemine
lip-salve ['lipsælv] *s.* huulesalv, -pumat; *piltl.* (huultele määritav) «mesi», meelitused
lip-service ['lipsə:vis] *s.* silmakirjalik andumus (*või* austus, teenistusvalmidus)
lipstick ['lipstik] *s.* huulepulk
Lipton ['liptən] *pn.*
liquation [l(a)i'kweiʃ(ə)n] *s. tehn.* likvatsioon
liquefaction [likwi'fækʃ(ə)n] *s.* (*gaaside*) veeldamine, vedeldamine, veeldus, vedeldus; (*tahkete kehade*) sulatamine, sulatus; vedel (*või* sula) olek
liquefy ['likwifai] *v. t. & i.* (*gaase*) veeldama, vedeldama; (*tahkeid kehi*) sulatama; veelduma, vedelduma; sulama
liquescent [li'kwesnt] *a.* vedelduv, vedelaks muutuv
liqueur [li'kjuə, -'kə:] *s.* liköör
liquid ['likwid] **1.** *a.* vedel; sula; selge, läbipaistev; sulakõlaline, sula- (*hääliku kohta*); likviidne, kergesti sularahaks muudetav; **2.** *s.* vedelik; *fon.* liikvida, sulahäälik
liquidate ['likwideit] *v. t. & i.* **(-dable, -tor)** (*arveid*) õiendama, (*võlgu*) tasuma; (*tegevust*) lõpetama, likvideerima; lõppu tegema, hävitama, tapma; lõppema, likvideeruma
liquidation [likwi'deiʃ(ə)n] *s.* (*tegevuse*) lõpetamine, likvidatsioon
liquidity [li'kwiditi] *s.* vedelus; sula olek; selgus, läbipaistvus; likviidsus
liquidize ['likwidaiz] *v. t.* vedeldama, sulatama
liquor ['likə] **1.** *s.* alkohoolne jook, vägijook, märjuke; *haruld.* ['laikwɔ:] vedelik, *er. farm.* (vesi)lahus; **2.** *v. t. & i.* (nahka, jalatseid) õliga (*või* rasvaga) pehmitama; (*linnaseid*) leotama; *sl.* täis jootma **(up)**; *sl.* jooma, ennast täis võtma **(up)** ◇ **malt ~** õlu; **spirituous ~** viin; **in ~** (*or* **the worse for ~**) purjus, joobnud, täis
liquorice, lico- ['likəris] *s. bot.* magusjuur, *er.* lagritsa-magusjuur, *van.* lagritsapõõsas; *farm.* lagrits, lagritsajuur
liquorish I ['likəriʃ] *a.* joomahimuline, purjutav; joobnud, purjus
liquorish II ['likəriʃ] = **lickerish**
lira ['liərə] *s.* (*pl.* **-re** [-rei]) liir (*Itaalia rahaühik*)
Lisbeth ['lizbiθ] *pn.*
Lisbon ['lizbən] *pn.* Lissabon
Lisle 1. [lail, li:l] *pn.* (= **Lille**); **2.** [lail] *s.* **(l-)** *tekst.* fildekoss (*peen kõvasti korrutatud puuvillane või linane lõng*, = **~ thread**)
lisp [lisp] **1.** *v. i. & t.* soselema, essetama, (s-häälikut) pudiselt hääldama; **2.** *s.* soselemine, essetamine, pudine hääldamine
lissom(e) ['lisəm] *a.* painduv, nõtke
list I [list] **1.** *s.* nimestik, nimekiri, nimistu, loetelu, loend; register; *tekst.* ultus(äär); ääreriba; *pl. aj.* rüütliturniiride tarandik; *pl. piltl.* võitlusväli, areen; **2.** *v. t. & i.* nimestikku kandma; *arh., vulg.* sõjaväkke astuma (= **enlist**) ◇ **to enter the ~s** *piltl.* võitlusse astuma
list II [list] *v. t. & i. arh.* himustama, soovima ◇ **the wind bloweth where it ~eth** *piibl.* tuul puhub, kuhu ta tahab; **he did as him ~(ed)** *arh.* ta tegi, nagu talle meeldis
list III [list] *mer.* **1.** *v. i.* külgkallutuma, -kalduma, (ühele) küljele kalduma, kreenima (*laeva kohta*); **2.** *s.* külgkalle, kreen
list IV [list] *v. i. & t. arh.* kuulama, kuulatama (= *järgm.*)
listen ['lisn] *v. i.* kuulama (*midagi, kedagi* **to**), kuulatama, pealt kuulama; kuulda võtma **(to)** ◇ **to ~ for** kuulatama, kuulda püüdma, (*mingit heli*) kuulatades ootama *või* otsima; **to ~ in** raadiot kuulama; (*teiste telefonikõnet jms.*) pealt kuulama **(on)**; **to ~ in to the news** raadiost uudiseid kuulama; **to ~ to reason** mõistlikku nõu kuulda võtma
listener ['lisnə] *s.* (pealt)kuulaja; raadiokuulaja
listener-in ['lisnə'rin] *s.* (*pl.* **listeners-in**) raadiokuulaja
Lister ['listə] *pn.*

listerine ['list(ə)ri(:)n] *s.* listeriin (*teatav antiseptiline lahus*)
listless ['listlis] *a.* loid, tuim, osavõtmatu
listlessness ['listlisnis] *s.* loidus, tuimus, osavõtmatus
Liszt [list] *pn.*
lit I [lit] **1.** *pret. & p. p., vt.* **light** I; **2.** *a. sl.* valgustatud; *sl.* purjus, joobnud ◇ **~ up** *sl.* pisut purjus; **well ~** (*or* **~ to the eyebrows**) täitsa purjus
lit II [lit] *vt.* **light** III
litany ['lit(ə)ni] *s. kirikl.* litaania
liter ['li:tə] = **litre**
literacy ['lit(ə)rəsi] *s.* kirjaoskus
literae humaniores ['litəri: hjumeini'ɔ:ri:z] *s. lad.* Oxfordi ülikooli klassikakursus ja eksam B.A. kraadi saamiseks
literal ['lit(ə)r(ə)l] *a.* **(-lly)** kirjatäheline, kirjatähe-; tähttäheline, sõnasõnaline ◇ **~ error** trükiviga; **~ translation** sõnasõnaline tõlge; **the ~ truth** liialdamata tõde
literalism ['lit(ə)rəlizm] *s.* kirjatähelisus, tähttähelisus, tähttäheline tõlgitsus, kirjatähest kinnipidamine
literally ['lit(ə)r(ə)li] *adv.* täht-tähelt, sõnasõnalt, sõna tõsises mõttes, liialdamatult
literary ['lit(ə)rəri] *a.* **(-ily, -iness)** kirjanduslik, kirjandusele (*või* kirjakeelele) omane, literaarne, literatuurne
literate ['litərit] **1.** *a.* kirjaoskav; *haruld.* haritud; **2.** *s.* kirjaoskaja; *haruld.* haritlane; *er.* anglikaani kiriku ülikooliharidusega vaimulik
literati [litə'reitai, -'rɑ:ti] *s. pl. lad.* kirjamehed, haritlased, õpetlased, literaadid
literatim [litə'reitim] *adv. lad.* täht-tähelt, sõna-sõnalt
literature ['lit(ə)ritʃə] *s.* kirjandus, literatuur; *fam.* kirjavara, trükiteosed
litharge ['liθɑ:dʒ] *s. keem., min.* (plii)silu, plii(II)oksiid
lithe [laið] *a.* painduv, nõtke ◇ **~ as an eel** painduv kui angerjas
lithesome ['laiðsəm] = **lissom, lithe**
lithia ['liθiə] *s.* liitiumoksiid ◇ **~ water** liitiumoksiidi sisaldav mineraalvesi
lithium ['liθiəm] *s. keem.* liitium (*sümbol* **Li**)
litho- ['liθo] *ühendeis* kivi-, (*võõrsõnades*) lito-
lithograph ['liθəgrɑ:f, -græf] **1.** *v. t.* litograafeerima, kivitrükitehnikas trükkima; **2.** *s.* litograafia, kivitrükipilt
lithographer [li'θɔgrəfə] *s.* litograaf, litografeerija
lithographic [liθo'græfik] *a.* **(-ically)** litograafiline, litograafia-, kivitrüki-
lithography [li'θɔgrəfi] *s.* litograafia, kivitrükk
lithology [li'θɔlədʒi] *s. geol.* litoloogia
lithosphere ['liθosfiə] *s. geol.* litosfäär, maakoor
lithotomy [li'θɔtəmi] *s. med.* litotoomia, kivilõikus (*põiekivide kõrvaldamine lõikuse teel*)
Lithuania [liθju(:)'einiə] *pn.* Leedu(maa)
Lithuanian [liθju(:)'einiən] **1.** *a.* leedu; **2.** *s.* leedulane; leedu keel ◇ **~ Soviet Socialist Republic** Leedu Nõukogude Sotsialistlik Vabariik
Lit. Hum. *lüh.* = **literae humaniores**
litigant ['litigənt] **1.** *a.* hagelev, kohutkäiv, protsessiv; **2.** *s.* hageleja, kohtukäija, protsessija; pool (*kohtuprotsessis*)
litigate ['litigeit] *v. i. & t.* **(-gable)** hagelema, kohut käima, protsessima
litigation [liti'geiʃ(ə)n] *s.* hagelemine, kohtukäimine, protsessimine; tüli, vaidlus, protsess (*kohtus*)
litigious [li'tidʒəs] *a.* hagelus e. protsessimishimuline; vaieldav, (kohtulikult) vastuvaieldav
litmus ['litməs] *s. keem.* lakmus ◇ **~ -paper** lakmuspaber
litotes ['laitoti:z] *s. kirj.* litootes
litre, *Am.* **liter** ['li:tə] *s.* liiter
Litt. D. *lüh.* = **Doctor of Letters** (*lad.* **Litterarum Doctor**)
litter ['litə] **1.** *s.* kanderaam, -tool; (*loomade*) allapanu, aluspõhk; praht, risu, rägu, rädi, prügi, sasi, korratu hunnik; pesakond (*kutsikaid, põrsaid jms.*); **2.** *v. t. & i.* alla panema *või* laotama, aluspõhku riputama **(down)**; risustama, sasiga (*või* sasina) katma; korratusse viima **(up)**; poegima, (ühe pesakonnana) sünnitama
littérateur [lite(i)rɑ:'tə:] *s. pr.* literaat, kirjamees, kirjandustegelane
litterbin ['litəbin] *s.* prügikast, -urn
litterbug ['litəbʌg] *s. er. Am. fam.* risupuistaja, prügiloopija

litterlout ['litəlaut] = **litterbug**
littery ['litəri] *a.* **(-iness)** prahine, risune, rägune, rädine, prügine, sasine
little ['litl] **1.** *a.* (*komp.* **less** [les], **lesser** ['lesə], **smaller** ['smɔ:lə], *fam. er. Am. ka* **littler;** *sup.* **least** [li:st], **smallest** ['smɔ:list], *fam. er. Am. ka* **littlest**) väike, pisike, pisi-, -ke(ne); väiklane; **2.** *s. & pron.* väike hulk, pisut; teatav hulk, veidi, pisut, natuke; **3.** *adv.* (*komp.* **less,** *sup.* **least**) vähe ◇ **~ finger** väike sõrm, pisisõrm; **shut your ~ eyes** sule (oma) silmakesed; **a pretty ~ house** kena majake(ne); **~ man** väikemees, poisu; **~ woman** tüdu, tütarlaps (*er. meelitava kõnetusena*); *ka* naisuke; **~ Mary** *fam.* vats, kõht; **~ ones** lapsed, lapsukesed; (*looma, linnu*) pojad; **~ people** (maja)haldjad; **a ~** veidi, natuke, pisut, teatav hulk (*midagi* **of**); **not a ~** tublisti; **after a ~** natukese aja pärast; **for a ~** natukeseks ajaks; **in ~** väikeses mõõdus; **~ by ~** vähehaaval, tasapisi; **~ or no (time, money, etc.)** vaevalt üldse (aega, raha jne.); **~ or nothing** peaaegu mitte midagi; **he is ~ known** ta on vähe tuntud; **that is ~ short of madness** see on peaaegu hullumeelsus; **he ~ thinks** (*or* **~ does he think) that people might hear him** ta ei mõtlegi, et inimesed võiksid teda kuulda
little-go ['litlgou] *s. fam.* esimene eksam Cambridge'i ülikooli lõpueksamite sarjas (B. A. kraadi saamiseks)
Littlehampton ['litlhæm(p)tən] *pn.*
littleness ['litlnis] *s.* väiksus; väiklus; vähesus
littoral ['litər(ə)l] **1.** *a.* **(-lly)** ranna-, rand-, ranniku-, litoraalne, litoraal-; **2.** *s.* (*ka* [litə'rɑ:l]) rannik, rannikuvöönd, rannaäärne maa-ala, litoraal
liturgical [li'tə:dʒik(ə)l] *a.* **(-lly)** *kirikl.* liturgiline
liturgy ['litə(:)dʒi] *s. kirikl.* liturgia
livable ['livəbl] *a.* elamisväärne; elamiskõlblik; (kooseluks) ühtesobiv, seltsiv (*kellegagi* **with**)
live I [liv] *v. i. & t.* elama; elunema; elatuma (*millestki* **on**) ◇ **to ~ by one's wits** oma kavalusest elatuma; **to ~ down** (*midagi ebameeldivat*) aja jooksul unustusse matma; **to ~ from hand to mouth** peost suhu elama; **to ~ on air** õhust elama, mitte midagi sööma; **to ~ to see** elades nägema, kogema; **to ~ out** üle elama, taluma, välja kannatama; **to ~ up to** (*millegi*) vääriliselt elama, (*ideaali*) tegelikus elus teostama; **to ~ well** hästi elama, *er.* hästi sööma
live II [laiv] *atrib. a.* elav, elav-, elus-; (*söe kohta*) põlev, ergav, hõõguv; (*juhtme kohta*) elektriseeritud, voolu all olev; *mil.* lõhkevõimeline, plahvatusvõimeline; *raad.* otse-, helilindistamata (*saąte kohta*) ◇ **~ cartridge** *mil.* lahingupadrun; **~ issue** eluline (*või* aktuaalne) küsimus; **~ oak** *Am.* igihaljas tamm; **~ weight** eluskaal; **~ wire** voolu all olev (elektri)juhe; *piltl.* tarmukas isik
liveable ['livəbl] = **livable**
-lived [laivd, livd] *a.* -ealine, -elune (*näit.* **long-~, short-~**)
livelihood ['laivlihud] *s.* (elu)ülalpidamine, peatoidus, elatis
liveliness ['laivlinis] *s.* elavus, vilkus, erkus
livelong ['l(a)ivlɔŋ] *a. poeet., ret.* (kogu) pikk, (terve) ilmatu pikk (*päeva, öö, suve jms. kohta*)
lively ['laivli] *a.* **(-ier, -iest)** elav, vilgas, ergas, erk; *nalj.* ärev, erutusrikas ◇ **to make things ~ for smb.** kellelegi säru tegema *või* andma; **~ colour** ere (*või* ergas) värv
liven ['laivn] *v. t. & i.* elustama, ergutama, virgutama, hoogustama **(up)**; elustuma, virguma, hoogustuma **(up)**
liver I ['livə] *s.* (*teataval viisil, teatavat elu*) elaja ◇ **loose (clean) ~** lodevate (korralikkude) eluviisidega isik; **good ~** hea elu (*er.* hea söögi) harrastaja; **high** (*or* **fast) ~** elumees, -nautleja
liver II ['livə] *s.* maks (-a); *fam.* maksahaigus, (maksahaigusest tulenev) ärrituvus ◇ **~ colour** maksakarva pruun (värvus); **~ complaint** maksahaigus; **~ fluke** *zool.* maksakaan
liveried ['livərid] *a.* livreesse riietatud (*vt.* **livery** II)
liverish ['livəri∫], **livery** ['livəri] *a.* maksahaige; ärritatud meeleolus
liverleaf ['livəli:f] *s.* sinilill
Liverpool ['livəpu:l] *pn.*
Liverpudlian [livə'pʌdliən] *nalj.* **1.** *a.* Liverpooli; **2.** *s.* liverpoollane (*Liverpooli elanik*)

liverwort ['livəwə:t] *s. bot.* helvik; sinilill
livery I ['livəri] = **liverish**
livery II ['livəri] *s.* livree, teenrimunder, -ülikond; mõne Londoni tsunfti (**~ company**) ametirüü; hobuste toidunorm, hobuste ülalpidamistasu; (võõraste) hobuste tasuline ülalpidamine; (omade) hobuste üürileandmine; *Am.* hobuste eest hoolitsev *või* hobuseid (ning sõidukeid) üürileandev äriettevõte (= **~ stable**); *jur.* (*omandi*) ametlik üleandmine (= **delivery**)
liveryman ['livərimən] *s.* (*pl.* **-men**) (piduliku) ametirüü kandmise õigusega Londonitsunfti liige; üürihobuste (*või* tasu eest võõraste hobuste) pidaja
lives I [laivz] *vt.* **life**
lives II [livz] *vt.* **live** I
live-stock ['laivstɔk] *s.* elusloomad, elus inventar, kariloomad
Livia ['liviə] *pn.*
livid ['livid] *a.* sinakashall, tinakarva; kahkjas, surnukahvatu, kaame; (muljumisest) sinine
living ['liviŋ] **1.** *a.* (alles, veel) elav, elusolev; elutruu, täpne (*sarnasuse kohta*); **2.** *s.* elamine; (elu)ülalpidamine, elatis; *kirikl.* benefiits, ametikohaga seotud tulud; *atrib.* elamis-, elatus-, elu- ◇ **in the land of the ~** (veel) elavate hulgas, elus; **~ language** elav keel; **~ death** vilets elamine, kiratsemine, virelemine; **within ~ memory** nii kaugele kui inimeste mälestus ulatub; **to earn** (*or* **make) one's ~** ülalpidamist teenima, leiba teenima; **good ~** hästisöömine; **plain ~ and high thinking** lihtsad eluviisid ning kõrge vaimne tase; **(minimum) ~ wage** *maj.* elatusmiinimum
living-room ['liviŋru(:)m] *s.* **1.** elutuba; **2.** *haruld.* = *järgm.*
living-space ['liviŋspeis] *s.* eluruum, elamisruum
Livingston(e) ['liviŋstən] *pn.*
Livonia [li'vouniə] *pn. aj.* Liivi(maa)
Livy ['livi] *pn.* Livius
lizard ['lizəd] *s.* sisalik
Lizzie ['lizi] **1.** *pn.* (= **Elizabeth**); **2.** *s.* **(l-)** *sl.* odav (*peam.* ford)auto (= **tin ~**)
L.J. ['el'dʒei] *lüh.* = **Lord Justice**
ll. *lüh.* = **lines**
'll [l] = **will; shall** (*näit.* **he'll come** = **he will come; I'll work** = **I shall work**)
llama ['lɑ:mə] *s. zool.* laama; laamavill
Llanberis [(ɵ)læn'beris] *pn.*
Llandaff [(ɵ)læn'dæf] *pn.*
Llandovery [(ɵ)læn'douvəri] *pn.*
Llandudno [(ɵ)læn'dʌdnou, -did-] *pn.*
Llanelly [(ɵ)læ'ne(ɵ)li] *pn.*
Llangollen [(ɵ)læn'gɔ(ɵ)len] *pn.*
llano ['lɑ:nou] *s. geogr.* ljaano
LL.B. ['elel'bi:] *lüh.* = **Bachelor of Laws** (*lad.* **legum baccalaureus**)
LL.D. ['elel'di:] *lüh.* = **Doctor of Laws** (*lad.* **legum doctor**)
Llewel(l)yn [(ɵ)lu(:)'elin] *pn.*
LL.M. ['elel'em] *lüh.* = **Master of Laws** (*lad.* **legum magister**)
Lloyd [lɔid] *pn.*
Lloyd's [lɔidz] *s.* Lloydi merekindlustusühing (*Londonis*)
L.M.S.R. *lüh.* = **London Midland and Scottish Railway**
L.N.E.R. *lüh.* = **London and North-Eastern Railway**
L.N.W.R. *lüh.* = **London and North-Western Railway**
lo [lou] **1.** *interj. arh.* ennäe!; **2.** *s.* **(L-)** *Am. nalj.* indiaanlane ◇ **~ and behold!** ennäe imet!
loach [lout∫] *s. zool.* trulling, jõevingerjas
load [loud] **1.** *s.* koorem, koormus, kandam, raskus, taak; laadung, last; (*tulirelva*) laeng; **2.** *v. t. & i.* koormama, lastima, laadima; (*võltsimiseks*) raskust lisama ◇ **to take a ~ off smb.'s mind** kivi kellegi südamelt veeretama; **~s of** *fam.* koormaviisi, suur hulk (*midagi*); **to ~ smb. with gifts (praise, reproaches)** kedagi kingitustega (kiitustega, etteheidetega) üle külvama; **~ed cane** raske (tinaga täidetud) nupuga jalutuskepp (*relvana*); **~ed dice** võltsitud täringud; **~ed table** toitude all ägav laud
loaded ['loudid] **1.** *p. p., vt. eelm.;* **2.** *a. Am. sl.* (puru)joobnud; *ka* pururikas, ülirikas
loader ['loudə] *s.* koormaja, lastija, laadija; *tehn.* koormamis- *või* lastimisseade; laadur, laadimisseade; *mil.* laadur; **(-~)** (*teataval viisil*) -laetav püss (*näit.* **muzzle-(breech-) ~** eestlaetav (tagantlaetav) püss)
loading ['loudiŋ] **1.** *s.* koormamine, lastimi-

ne, laadimine; koormus, last, laadung; **2.** *a.* (**-~**) (*teataval viisil*) -laetav (*püssi kohta*)

load-line ['loudlain] *s. mer.* laad(vee)liin, laad(vee)joon

loadstar ['loudstɑ:] = **lodestar**

loadstone, lode- ['loudstoun] *s.* magnetiit, magnetrauamaak; looduslik magnet; *piltl.* magnet, külgetõmbejõud

loaf I [louf] *s.* (*pl.* **loaves** [louvz]) (leiva)päts; (suhkru)pea; (kapsa- *või* salati)pea; *sl.* peanutt, -nupp ◇ **half a ~ is better than no bread** pool muna on parem kui tühi koor; **~ sugar** peasuhkur; **use your ~!** liiguta ajusid!, mõtle pisut järele!

loaf II [louf] **1.** *v. i.* logelema, santlaagerdama; lonkima; **2.** *s.* logelemine, logelemishoog ◇ **to ~ about** (*or* **around**) ümber logelema; **to ~ away one's** (*or* **the**) **time** aega surnuks lööma; **to have a ~** (*or* **to be on the ~**) logelema

loafer ['loufə] *s.* logard, santlaager

loam [loum] *s.* liivsavi(muld); (sõtkutud, liivaga segatud) savi

loamy ['loumi] *a.* **(-ier, -iest; -iness)** savikas, savine (*er. mulla kohta*)

loan [loun] **1.** *s.* laen; *er.* riigilaen; **2.** *v. t. peam. Am.* laenama, laenuks andma ◇ **on ~** laenuks; **to ask for the ~ of smth.** midagi laenuks (*või* ajutiseks tarvituseks) paluma; **domestic ~** siselaen; **foreign ~** välislaen; **government ~** riigilaen

loan-translation ['lountrɑ:ns'leiʃ(ə)n] *s. lgv.* tõlkelaen

loanword ['lounwə:d] *s. lgv.* laensõna

loath, loth [louθ] *pred. a.* vastumeelsust tundev, mittesalliv; mitte-nõusolev (*midagi tegema* **to do**; *et keegi midagi teeks* **for smb. to do**) ◇ **nothing ~** mitte sugugi vastumeelselt, hea meelega, meeleldi nõus

loathe [louð] *v. t.* **(-thable)** jälestama, jäledaks pidama, põlastama, tülkama, tülgastama

loathing ['louðiŋ] *s.* jälestus, jälkus, põlastus, tülkus, tülgastus

loathly ['louðli] *a.* **(-iness)** *arh., lit.* = *järgm.*

loathsome ['louθsəm, 'louð-] *a.* jäle, jälk, vastik, tülkjas, tülgas

loaves [louvz] *vt.* **loaf** I

lob [lɔb] **1.** *v. t. & i.* **(-bb-)** *haruld.* kooberdama, lonkima (**along**); *sport* küünalpalli lööma (*er. tennisemängus*); **2.** *s. haruld.* koobard, kooberdis; *sport* küünalpall (*er. tennisemängus*)

lobar ['loubə] *a. anat.* sagaraline, lobaarne, lobaar- ◇ **~ pneumonia** sagaraline kopsupõletik, lobaarpneumoonia

lobate ['loubeit] *a. anat.* sagardunud, lobaatne, lobaat-; *bot.* hõlmine

lobby ['lɔbi] **1.** *s.* eeskoda, -ruum, vestibüül; koridorkäik, *teatr.* fuajee; *er.* parlamendi kuluaarid; *peam. Am.* tagatrepipoliitika abil seadusandluse mõjustajad, mõjuringkond, surverühmitus; **2.** *v. i. & t. peam. Am.* tagatrepipoliitikat ajama, «masseerima», (*parlamendiliikmeid*) eraviisil mõjustama

lobbyist ['lɔbiist] *s.* lobist (*parlamendi kuluaaride alatine külastaja informatsiooni hankimiseks või parlamendiliikmete mõjustamiseks*)

lobe [loub] *s. anat.* sagar, loobus; (*lehe*) hõlm; (*kõrvalesta*) nibu

lobed ['loubd] *a.* sagaraline; *bot.* hõlmine, hõlmlehine

lobelia [lo(u)'bi:liə] *s. bot.* lobeelia

lobscouse ['lɔbskaus] *s. mer.* loopskaus(k) (*hautatud segatoit hakklihast köögivilja, laevakuivikute jms. lisandusega*)

lobster ['lɔbstə] *s. zool.* merivähk, homaar ◇ **spiny ~** langust; **red as a ~** punane kui vähk

lobster-pot ['lɔbstəpɔt] *s.* vähimõrd

lobular ['lɔbjulə] *a. anat.* sagarikuline, lobulaarne, lobulaar- ◇ **~ pneumonia** sagarikuline kopsupõletik, lobulaarpneumoonia

lobule ['lɔbju:l] *s. anat.* sagarik, loobul

lobworm ['lɔbwə:m] *s. zool.* liivatõlv; *ka* = **lugworm**

local I ['louk(ə)l] **1.** *a.* **(-lly)** kohalik, paikne, paiklik, paikkondlik, koha-, lokaalne, lokaal-; **2.** *s.* kohalik elanik (*või* arst, vaimulik *jms.*); kohalik (*või* linnalähedane) rong; (*mingi organisatsiooni, er. partei või ametiühingu*) kohalik haru; kohalikud teated (*er. pealkirjana ajalehes*); **(the ~)** *fam.* kohalik kõrts (= **~ pub**); *pl.* koha peal toimuvad (kuid väljastpoolt määratud komisjoni poolt läbiviidavad) eksamid ◇ **~ adverb** *lgv.* kohamäärsõna; **~ colour** lokaalvärving, -koloriit; **~ government** kohalik omavalitsus; **~ name** kohanimi; *ka* kohalik nimetus; **~ option** (*or* **veto**) kohalik (alkoholimüügi) keeluõigus; **~ relations** ruumilised suhted, relatiivne asend ruumis; **~ time** kohalik aeg

local II [lo(u)'kɑ:l] = *järgm.*

locale [lo(u)'kɑ:l] *s.* tegevuskoht, (sündmuste) toimumispaik

localism ['loukəlizm] *s.* kohaga seotud erapoolikus, kolklus, kolkapatriotism; kohalik iseärasus

locality [lo(u)'kæliti] *s.* koht, paikkond; asukoht; tegevuskoht; lokaalsus; kohameel (= **sense of ~**) ◇ **bump of ~** *fam.* kohameel

localization [loukəl(a)i'zeiʃ(ə)n] *s.* paigustus, lokalisatsioon

localize ['loukəlaiz] *v. t.* **(-zable)** paigustama, lokaliseerima

Locarno [lo(u)'kɑ:nou] *pn.*

locate [lo(u)'keit] *v. t. & Am. i.* **(-table, -tor)** asukohta kindlaks määrama (*või* avastama, leidma); asetama, paigutama; *Am.* kohale (*või* elama) asuma ◇ **to be -ed** asuma, asetsema, paiknema

location [lo(u)'keiʃ(ə)n] *s.* asukoha kindlaksmääramine (*või* avastamine, leidmine); asukoht; asetus, paigutus; paiknemine; *Am.* kohaleasumine, elamaasumine; *Am.* (*väljamõõdetud ning piiridega märgitsetud*) maa-ala, *er.* kaevandusala; *kino* välisvõttekoht (*filmimiskoht väljaspool stuudiot*); *L.-Aafr.* neegriagul

locative ['lɔkətiv] *lgv.* **1.** *a.* lokatiivne, koha-; **2.** *s.* lokatiiv, kohakääne

loc. cit. ['lɔk 'sit] *lüh.* = **loco citato**

loch [lɔx, lɔk] *s.* (Šoti) mäestikujärv *või* lõhanglaht

Lochaber [lɔ'xæbə, lɔ'k-] *pn.*

Lochinvar [lɔxin'vɑ:, -kin-] *pn.*

loci ['lousai] *vt.* **locus**

lock I [lɔk] *s.* lokk, (juukse)kähar, kihar; (villa- *või* puuvilla)topp; *pl.* lokid, juuksed

lock II [lɔk] **1.** *s.* lukk; *ka* püssilukk; lüüs, paisusilm; *tehn.* pärss, pidur, tõkesti; lukustus, lukkusolek; **2.** *v. t. & i.* lukustama, lukutama; pärssima, pidurdama, tõkestama; lüüsima; lukustuma, lukkuma, kinni jääma ◇ **under ~ and key** luku taga; **~, stock and barrel** kõige kupatusega, kogu koliga; **to ~ in** tuppa (luku taha) sulgema; **to ~ out** (lukustatud) ukse taha (*või* välja tänavale) jätma, *er.* (*töölisi*) vabriku uste taha jätma (*vrd.* **~-out**); **to ~ the stable door after the horse is stolen** talliust lukustama pärast seda, kui hobune on varastatud, ettevaatusabinõusid liiga hilja tarvitusele võtma; **to ~ up** kõiki uksi lukustama; (*kedagi, midagi*) luku taha panema (*vrd.* **~-up**)

lockage ['lɔkidʒ] *s.* lüüsi(mis)seadmed; lüüsitõus; lüüsimine; lüüsimaks, -raha

lock-chamber ['lɔkʧeimbə] *s.* lüüsikamber

Locke [lɔk] *pn.*

locker ['lɔkə] *s.* lukustaja; (lukustatav) laegas, kirst, kapp, kast ◇ **not a shot in the ~** mitte krossigi hinge taga; **~ room** (isiklike kapikestega üldine) riietusruum; **boatswain's ~** *mer.* pootsmaniladu; **sail ~** *mer.* purjekoi, -kapp

locket ['lɔkit] *s.* (kaelas kantav) medaljon *või* kapslike

lock-gate ['lɔkgeit] *s.* lüüsivärav

Lockhart ['lɔkət, 'lɔkhɑ:t] *pn.*

lockjaw ['lɔkdʒɔ:] *s. med.* lõuakramp

lock-out ['lɔk'aut] *s. pol.* lokaut

Locksley ['lɔksli] *pn.*

locksman ['lɔksmən] *s.* (*pl.* **-men**) lüüsivaht (-hi)

locksmith ['lɔksmiθ] *s.* lukussepp, lukksepp

lockstitch ['lɔkstitʃ] *s.* tepp-piste, teppõmblus (*õmblusmasinal*)

lock-up ['lɔkʌp] *s.* lukustus, sulgemine; lukustamis- *või* sulgemisaeg; pogri, kartser; kapitali «kinnikülmunud» olukord; *atrib.* lukustatav

Lockyer ['lɔkjə] *pn.*

loco I ['loukou] **1.** *s. bot. Am.* mürgine hundihammas (= **locoweed**); (hundihamba söömisest põhjustatud) veiste (*või* hobuste, lammaste) pöörasustõbi (= **~ disease**); **2.** *a. Am. sl.* pöörane, hull ◇ **to go ~** *Am. sl.* hulluks minema

loco II ['loukou] *s. fam.* vedur (= **locomotive**)

loco citato ['loukou si'teitou] *adv. lad.* (*lüh.* **loc. cit., l.c.**) mainitud (*e.* tsiteeritud) kohas

locomotion [loukə'mouʃ(ə)n] *s.* kulgemine, (ühest kohast teise) liikumine; kulgemis- *või* liikumisvõime

locomotive ['loukə'moutiv] **1.** *a.* kulgemis-,

liikumis-; liigutamis-, kohalt liigutav *või* liikuv, lokomotoorne; **2.** *s.* vedur, lokomotiiv ◇ **~ power** liikumapanev jõud; (*veduri*) veovõime

locomotor [louko'moutə] *a.* lokomotoorne, kohalt liigutav, liigutamis-

locoweed ['louko(u)wi:d] *s. bot. Am.* mürgine hundihammas

locum ['loukəm] *fam.* = *järgm.*

locum tenens ['loukəm 'ti:nənz] *s.* (*arsti, vaimuliku jms.*) ajutine asetäitja

locus ['loukəs] *s.* (*pl.* **-ci** [-sai]) koht, paik; *mat.* geomeetriline koht ◇ **~ classicus** ['klæsikəs] klassikaline koht, tuntuim ning autoriteetseim mõtteavaldus teatava küsimuse kohta; **~ standi** ['stændai] osavõtuõigus; õ:gus kohtus nõudjana (*e.* hagejana) esineda

locust ['loukəst] *s.* rändrohutirts; *Am. ka* tsikaad (= **cicada**); *ka* = **~-tree** ◇ **~ years** nälja-aastad

locust-tree ['loukəsttri:] *bot.* (harilik) robiinia; (vaigu-)lokustpuu; jaanikaunapuu

locution [lo'kju:ʃ(ə)n] *s.* (kõneline) väljendusviis, väljend, kõnekäänd

lode [loud] *s.* maagisoon

lodestar ['loudstɑ:] *s.* Põhjanael (= **polestar**); juhttäht; *piltl.* teejuht, juhtiv põhimõte

lodestone ['loudstoun] = **loadstone**

lodge [lɔdʒ] **1.** *s.* väravavahimaja; *arh.* väike maja; jahimajake; (*metsloomade*) urgas; *Am.* (*indiaanlaste*) telk *või* vigvam; (*vabamüürlaste*) loož, koosolekuruum, harutühing; **2.** *v. t. & i.* (**-cable**) majutama, korterit (*või* ulualust) andma; asetama, paigutama, hoiustama, talletama, deponeerima (**with, in, in the hands of**); (*kaebust, vastuväidet, protesti jms.*) esitama; (*kuuli*) sisse kihutama (**in**); (*vilja*) lamandama; majunema, korteris olema, ložeerima (**in, at, with**); kinni jääma (**in**); (*vilja kohta*) lamanduma

lodgement ['lɔdʒmənt] *s.* asetus, paigutus, majutus; *er.* kindel jalgealune, kindlustatud seisukord; kuhjumine ◇ **to effect** (*or* **make**) **a ~** kindlat jalgealust võitma, seisukorda kindlustama

lodger ['lɔdʒə] *s.* majuline, üürnik, üüriline, korteriline ◇ **to take in ~s** tube üürile andma

lodging ['lɔdʒiŋ] *s.* elukoht, (üüri)korter; ööbimiskoht, ulualune, peavari; *pl.* korter; *pl.* üüritoad ◇ **to let ~s** tube üürile andma; **~ turn** (*raudteelaste*) teenistusvahetus ööbimisega väljaspool kodu

lodging-house ['lɔdʒiŋhaus] *s.* möbleeritud üüritubadega maja ◇ **common ~** öömaja

lodgment ['lɔdʒmənt] = **lodgement**

Lodore [lo(u)'dɔ:] *pn.*

loess ['lo(u)es, -is, lə:s] *s. geol.* löss

loft [lɔ(:)ft] **1.** *s.* lakk, laepealne, pööning; tuvila, tuvimaja; tuviparv; väär, rõdu, empoor; *Am.* ülemine korrus (*er. äriruumide peal*); (*golfimängus*) kõrge pallilöök; **2.** *v. t.* (*golfipalli*) kõrgele lööma; kosmosesse lennutama *või* saatma ◇ **sail ~** *mer.* purjetöökoda

loftiness ['lɔ(:)ftinis] *s.* kõrgus; kõrkus, uhkus; kõrgelennulisus, ülevus, väärikus

lofty ['lɔ(:)fti] *a.* (**-ier, -iest; -ily**) kõrge, kõrgustesse ulatuv; kõrk, uhke; kõrgelennuline, ülev, väärikas

log I [lɔg] **1.** *s.* (puu)palk; (puu)ront, (-)nott; (puu)halg; *mer.* logi; logiraamat, laevapäevik (= **~-book**); **2.** *v. t. & i.* palkideks (*või* rontideks, nottideks, halgudeks) lõikama; logiraamatusse kandma; logi järgi sõitma ◇ **to sleep like a ~** magama nagu puunott *või* jahukott; **roll my ~ and I'll roll yours** *er. Am.* küüri minu selga ja mina küürin sinu oma (*vrd.* **~-rolling**); **~ cabin** (*or* **house**) (väike) lihtne palkmaja

log II [lɔg] *lüh. mat.* = **logarithm**

Logan ['lougən] *pn.*

loganberry ['lougənberi] *s. bot.* Logani murakas

logarithm ['lɔgəriθm] *s. mat.* logaritm

logarithmic ['lɔgə'riθmik] *a.* (**-ically**) *mat.* logaritmiline, logaritm-

log-book ['lɔgbuk] *s. mer.* logiraamat, laevapäevik; *av.* pardapäevik; reisipäevik

loge [louʒ] *s. pr.* (teatri)loož

logged ['lɔgd] *a.* palgiks (*või* rondiks, notiks, haluks) lõigatud (*vt.* **log**); vettinud (= **water-~**); seiskunud (*vee kohta*); metsast puhastatud (*maa kohta*)

logger ['lɔgə] *s. Am.* palgilõikaja, metsaraiuja, metsatööline

loggerhead ['lɔgəhed] *s. arh.* puupea, tola; merikilpkonn (= **~ turtle**) ◇ **at ~s** riius, vaenujalal (*kellegagi* **with**)

loggia ['lɔdʒ(i)ə] *s.* lodža, (itaalia stiilis) lahtine sammasrõdu *või* kaarkoda

logic ['lɔdʒik] *s.* loogika

-logic ['lɔdʒik] *suf.* = **-logical**

logical ['lɔdʒik(ə)l] *a.* (**-lly**) loogikaline, loogika-; loogiline, järjekindel, mõistlik

-logical [lɔdʒik(ə)l] *suf.* -loogiline, (*teatavasse*) -õpetusse puutuv

logician [lo(u)'dʒiʃ(ə)n] *s.* loogik

-logist [lədʒist] *suf.* -loog, -teadlane

logistics [lo(u)'dʒistiks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) *mil.* ložistika, logistika (*vägede veo-, varustamis- ja majutamisteadus või -tehnika*); *mat.* logistika, *ka* matemaatiline loogika

log-line ['lɔglain] *s. mer.* loginöör, -liin

logomachy ['lɔ'gɔməki] *s. lit.* sõnavõitlus, terav vaidlus sõnade pärast

logos ['lɔgɔs] *s. teol., filos.* logos

log-rolling ['lɔgrouliŋ] *s.* palgiveeretamine; *fam., er. Am.* vastastikune üksteise ülistamine, üksteisele reklaamitegemine; *Am. pol.* vastastikune üksteise toetamine, «käsi-peseb-kätt»-poliitika

Logue [loug] *pn.*

logwood ['lɔgwud] *s. bot.* kampetše veripuu, *van.* kampešipuu; kampetše veripuu puit

logy ['lougi] *a. Am. fam.* roidunud, loid, uimane

-logy [lədʒi] *suf.* -loogia, -teadus

loin [lɔin] *s. peam. pl.* niue, nimme; *sg.* landetükk, -praad, puusatükk (*liha*) ◇ **to gird up one's ~s** *piibl., poeet.* oma niudeid vöötama, (*reisiks või jõupingutuseks*) vööd vööle panema; **sprung from smb.'s ~s** *piibl.* kellegi poolt sigitatud

loin-cloth ['lɔinklɔθ] *s.* niudevöö

loir ['lɔiə] *s. zool.* kunel (*suur paks unihiir*)

Loire [lwɑ:] *pn.*

loiter ['lɔitə] *v. i.* logelema, aeglema, viivitama; (asjatult) raiskama (**away**) ◇ **to ~ away one's time** (asjatult) aega raiskama, aega (tühja-tähjaga) surnuks lööma

loiterer ['lɔitərə] *s.* logeleja, aegleja, viivitaja

loll [lɔl] *v. i. & t.* (laisalt, mõnuldes) lamama, lamasklema, poollamades istuma; (*keele kohta*) suust välja rippuma; (*keelt*) suust välja rippuda laskma (**out**)

Lollard ['lɔlәd] *s. aj.* lollard

lollipop ['lɔlipɔp] *s.* pulkkompvek; *pl.* kompvekid, maiustused

lollop ['lɔlɔp] *v. i. fam.* lööberdama, lonkima

lolly ['lɔli] *s. fam.* pulkkompvek (= **lollipop**); *sl.* nodi, raha

Lomax ['loumæks] *pn.*

Lombard ['lɔmbəd] **1.** *s. aj.* langobard; lombardlane, Lombardia elanik; **2.** *a.* langobardi; lombardia ◇ **~ Street** London panganduskeskus; *piltl.* rahaturg, rahandus(maa)ilm

Lombardy ['lɔmbədi] *pn.* Lombardia ◇ **~ poplar** *bot.* musta papli püramiidvorm

Lomé [lɔ:'mei] *pn.*

loment ['loument] *s. bot.* lülivili

Lomond ['loumənd] *pn.*

Londin. *lüh.* = **of London** (*lad.* **Londiniensis**)

London ['lʌndən] *pn.* ◇ **~ particular** tihe (Londoni) udu; **~ pride** *bot.* varjukivirik; *ka* habenelk

Londonderry ['lʌndənderi] *pn.*

Londoner ['lʌndənə] *s.* londonlane

Londonism ['lʌndənizm] *s.* londonism, londonipärasus

lone [loun] *atrib. a.* (*adv.* **puud.**) *poeet., ret.* üksik, kaaslas(t)eta; üksildane, inimesteta ◇ **~ woman** üksik naisterahvas; **~ wolf** *piltl.* üksi omaette tegutseja

loneliness ['lounlinis] *s.* üksildus, üksindus

lonely ['lounli] *a.* (**-ier, -iest; -ily**) üksildane, eraldatud, inimesteta; üksik, kaaslas(t)eta

loner ['lounə] *s. Am. sl.* üksi elav mees; (*tantsupeol*) üksiolev mees; üksiktöötaja

lonesome ['lounsəm] *a.* üksildane, üksinduse all kannatav; üksindustunnet tekitav

long I [lɔŋ] **1.** *a.* (**~er** [-gə], **~est** [-gist]) pikk, (pika)ulatuslik; pikaajaline, kauakestev; **2.** *s.* kaua aega, pikk aeg; pikk noot (*või* silp, koolivaheaeg *jms.*); **3.** *adv.* (**~er** [-gə], **~est** [-gist]) kaua, kauaks ◇ **a ~ river (life, etc.)** pikk jõgi (elu jne.); **this table is six feet ~** see laud on kuus jalga pikk; **it is as ~ as broad** ta on niisama pikk kui lai; **don't be ~** ära jää kauaks; **~ clay** pikk savipiip; **~ dozen** kolmteist- (kümmend), kuradi tosin; **~ figure** = **~**

price; ~ **firm** petistekamp (*kes asju arvele ostavad ja arved tasumata jätavad*); ~ **head** pikk (*või* pikergune) pea; *fam.* nutikus, tarkus, ettenägelikkus; ~ **hundred** sada kakskümmend; **L- Island** saar, millel asetsevad teatavad New Yorgi linnaosad; **at** ~ **last** lõpuks ometi; ~ **measure** pikkusmõõt; **to make a** ~ **nose** pikka nina tegema; **L- Parliament** *aj.* Pikk parlament (*pika kestusega Inglise parlament a. 1640—1660*); ~ **price** kõrge hind; ~ **robe** (inglise) advokaadi ametirõivas; **in the** ~ **run** pikapeale, lõpuks, lõppeks; ~ **shot** *fot.* kaugvõte; ~ **sight** kaugelenägevus, kaugelenägelikkus; **an evil of** ~ **standing** kauakestnud pahe; ~ **vacation** pikk vaheaeg; **before** (*arh. ja poeet. ka* **ere**) ~ peagi, varsti; **for** ~ kauaks, pikaks ajaks; **the** ~ **and the short of it** (kogu lugu) lühidalt kokku võttes; **all (the) day** ~ kogu (*või* terve) päev(a); **as** (*or* **so**) ~ **as** niikaua kui, kuni; **no** ~**er** mitte kauem, mitte enam; **so** ~**!** nägemiseni!; ~ **ago** ammugi, ammuaega, ammuilma, kaua aega tagasi; ~ **before** kaua (*või* ammugi) enne, tükk aega enne *või* varemalt

long II [lɔŋ] *v. i.* igatsema, ihaldama (*midagi* **for**; *midagi teha* **to do**)

long. *lüh.* = **longitude**

long-ago ['lɔŋə'gou] **1.** *a.* ammune; **2.** *s.* ammune aeg, kauge minevik

long-bill ['lɔŋbil] *s. zool.* nepp (= **snipe**)

longboat ['lɔŋbout] *s. mer.* purjelaeva suurim paat, pargas

long-bow ['lɔŋbou] *s.* (suur) vibupüss ◇ **to draw** (*or* **pull**) **the** ~ liialdama, luiskama

long-cloth ['lɔŋklɔ(:)θ] *s.* (paremat sorti) kalingur

long-clothes ['lɔŋklouðz], **-coats** [-kouts] *s. pl.* (endised pikad) imiku kanderiided

long-distance ['lɔŋ'dist(ə)ns] *a.* kauge-, kaug-; pikamaa-; pikaajaline (*ilmaennustuse kohta*) ◇ ~ **call** kaugekõne; ~ **train** kaugrong; ~ **race** pikamaajooks

long-drawn ['lɔŋ'drɔ:n] *a.* (pikale)venitatud, igav

longe [lʌndʒ] = **lunge** II

long-eared ['lɔŋiəd] *a.* pikakõrvaline, eeslitaoline

longeron ['lɔndʒərən] *s. haril. pl. av., tehn.* lonžeroon

longeval [lɔn'dʒi:v(ə)l] *a. haruld.* pikaealine

longevity [lɔn'dʒeviti] *s.* pikaealisus, pikk eluiga

Longfellow ['lɔŋfelou] *pn.*

long-hair ['lɔŋhɛə] **1.** *a.* pikajuukseline (= ~**ed**); *sl.* intellektuaalsete (*või* kunstiliste) harrastustega; **2.** *s. sl.* intellektuaalsete (*või* kunstiliste) kalduvustega isik, intellektuaal, kaunishing, esteeditseja, *er.* klassikalise muusika harrastaja (= ~ **musician**); hipi

long-hand ['lɔŋhænd] *s.* harilik (kirjutus)kiri (*vast. kiirkirjale*); *vrd.* **shorthand**

long-headed ['lɔŋ'hedid] *a.* pikapealine, -päine; *fam.* nutikas, nupukas, tark, ettenägelik

longing ['lɔŋiŋ] **1.** *a.* igatsev, ihaldav; **2.** *s.* igatsus, ihaldus, iha (*millegi järele* **for**)

Longinus [lɔn'dʒainəs] *pn.* Longinos

longish ['lɔŋiʃ] *a.* pikavõitu, kaunis pikk

longitude ['lɔndʒitju:d, 'lɔŋgi-] *s. geogr., astr.* pikkus, pikkuskraad

longitudinal [lɔndʒi'tju:din(ə)l, -ŋgi-] *a.* (**-lly**) pikutine, pikuti-, pikisuunaline, piki-, longitudinaalne, longitudinaal-; *geogr., astr.* pikkus(e)-

long-jump ['lɔŋdʒʌmp] *s. sport* kaugushüpe

long-lived ['lɔŋl(a)ivd] *a.* pikaealine

long-playing ['lɔŋpleiiŋ] *a.* kauamängiv ◇ ~ **record** kauamängiv (heli)plaat

long-range ['lɔŋ'reindʒ] *a.* kauge ulatusega, kaugemaa-, kaug- ◇ ~ **gun** *mil.* kaug(e)laskesuurtükk; ~ **plan** perspektiivplaan; ~ **weather forecast** *meteor.* pikaajaline ilmaennustus

long-shanks ['lɔŋʃæŋks] *s.* pikk-koib (*pilkenimena*); *ka* karkjalg (*või mõni teine pikajalgne lind*)

longshore ['lɔŋʃɔ:] *a.* kaldal asetsev *või* töötav, kalda-

longshoreman ['lɔŋʃɔ:mən] *s.* (*pl.* **-men**) sadamatööline, laevalaadija, lastija

long-sighted ['lɔŋ'saitid] *a.* kaugelenägelik; kaugenägelik, ettenägelik

long-spun ['lɔŋspʌn] *a.* pikaks heietatud *e.* venitatud (*jutu kohta*)

long-suffering ['lɔŋ'sʌf(ə)riŋ] **1.** *a.* pika-

meelne, kannatlik; **2.** *s.* pikameelsus, kannatlikkus

long-term ['lɔŋtə:m] *a.* pikatähtajaline, pikaajaline

longue haleine ['lɔ:ŋg ɑ:'lein] *s. pr.* «pikk hingetõmme», pikaajaline tööpingutus ◇ **work of** (*or* **de**) ~ pikk ning pingutust nõudev töö

longways ['lɔŋweiz] *adv.* pikuti, pikkupidi

long-winded ['lɔŋ'windid] *a.* pika hingamisega, heade kopsudega, mitte kergesti hingetuks muutuv (*er. jooksja kohta*); paljusõnaline, tüütavalt pikk (*kõne kohta*)

longwise ['lɔŋwaiz] = **longways**

Lonsdale ['lɔnzdeil] *pn.*

loo I [lu:] *s.* luu (*teatav kaardimäng*)

loo II [lu:] *s. fam.* käimla, klosett

looby ['lu:bi] *s. fam.* mühkam, mühakas; lontrus

looey ['lu:i] *s. Am. sl.* leitnant

loofah ['lu:fə, -fɑ:], **luffa** ['lʌfə] *s. bot.* lufa, käsnkõrvits; lufakäsn

looie ['lu:i] = **looey**

look [luk] **1.** *v. i. & t.* vaatama; järele vaatama, hoolt kandma (*et* **that**); välja nägema, paistma, näima; välja näitama; **2.** *s.* vaade, pilk; väljanägemine, välimus; ilme; *pl.* (*isiku*) välimus, ilu ◇ **to** ~ **about** ringi vaatama, silmadega otsima (**for**); **to** ~ **after** järele vaatama, hoolt kandma; **to** ~ **ahead** ette (*või* tulevikule) mõtlema; **to** ~ **alive** ruttama, kiirustama; **to** ~ **at** (*millelegi*) vaatama, (*midagi*) vaatlema, silmitsema; **he will not** ~ **at it** ta ei taha seda nähagi; **to** ~ **at home** iseenda südametunnistust (*või* minevikku) järele katsuma; **to** ~ **back** tagasi vaatama; *piltl.* kõhelema; ~ **before you leap!** enne mõtle, siis tee!; **to** ~ **daggers** vihaseid pilke saatma; **to** ~ **down (up)on** põlgama, halvaks panema; **to** ~ **for** otsima; ootama; **to** ~ **forward to** hea meelega ootama, (*millestki*) ette rõõmu tundma; ~ **here!** kuule!, kuulge!; **to** ~ **in** (viivuks) sisse astuma, külastama; **to** ~ **in the face** näkku vaatama (*ka piltl.*); **to** ~ **into** (tundmaõppimiseks) pilku heitma, lähemalt järele uurima; **to** ~ **like** sarnanema, sarnlema; näima, tõenäoline olema; **it** ~**s like rain** tõotab vihma tulla; **to** ~ **on** pealt vaatama; **to** ~ **out** välja vaatama; valvel olema (*millekski* **for**); ~ **out!** ettevaatust!; **to** ~ **over** üle (*või* läbi) vaatama; **to** ~ **round** ringi vaatama (*er. midagi kaalutledes*); **to** ~ **sharp** ruttama, tõttama, kiirustama; **to** ~ **through** läbi vaatama; **to** ~ **smb. through and through** kedagi läbi nägema; **to** ~ **to** tähele panema, silmas pidama; (*kellelegi*) lootma (*mingis asjas* **for**); **to** ~ **up** üles vaatama; üles otsima, külastama; (*raamatust*) järele vaatama (**in**); (*hindade, olukorra jms. kohta*) paranema, tõusma; **to** ~ **up to** austama, lugu pidama; **to** ~ **upon** (*millelegi*) vaatama, (*millekski*) pidama (**as**); **to** ~ **well** terve välja nägema; (*väljavaate kohta*) paljutõotavana tunduma; ~ **you!** *arh.* kuule!, kuulge!; **to give** (*or* **cast**) **a** ~ pilku heitma; **to have** (*or* **take**) **a (good)** ~ **at** põhjalikult vaatlema; **I do not like the** ~ **of it** see asi mulle ei meeldi

looker ['lukə] *s.* vaataja; *Am. fam.* iludus, ilusa välimusega isik (= **good-**~)

looker-on [lukə'rɔn] *s.* (*pl.* **-rs-on**) pealtvaataja

look-in [lu'kin] *s.* (viivuks) sisseastumine, lühike külaskäik ◇ **to have a** ~ *sl.* väljavaateid võiduks omama (*er. spordivõistlustel*)

looking-glass ['lukiŋglɑ:s] *s.* peegel

lookit ['lukit] *interj. Am. sl.* vaata!, vaat!

look-out ['luk'aut] *s.* valve, valvamine; vaatlus; valvekoht; vaatluskoht; valvur, vaht; vaatleja; väljavaade (**for**); hool, mure ◇ **to be on the** ~ valvel olema, valvama (**for**); **(that's) your own** ~ (see on) su enda asi

look-see ['luksi:] *s. sl.* põgus (uuriv) pilk ◇ **to have** (*or* **take**) **a** ~ (uurivat) pilku heitma

loom I [lu:m] *s.* kangasteljed, -puud; (kanga)kudumismasin

loom II [lu:m] **1.** *v. i.* ähmaselt paistma; (ähvardavalt) nähtavale ilmuma; (süngelt) kangastuma, terenduma; **2.** *s.* ähmane kuju, terendus, miraaž

loon [lu:n] *s. Š.* logask, logard, volakas, volask

loon II [lu:n] *s. zool.* kaur, *er.* jääkaur (= **common** ~) ◇ **crazy as a** ~ püstihull, päris hull

loon III [lu:n] *Am. sl.* = **lunatic**

loony ['lu:ni] *a. & s. sl.* hull, hullumeelne ◇ ~ **-bin** *sl.* hullumaja

loop [lu:p] **1.** *s.* silmus, aas; *el.* (suletud) vooluring; *av.* surmasõlm; *ka* = **~-line 2.** *v. t. & i.* silmustama, silmusega varustama; silmusetaoliseks muutma; silmusega (*või* aasaga) kinnitama; silmustuma, silmust moodustama ◇ ~ **aerial** (*or* **antenna**) *raad.* raamantenn; ~ **knot** *mer.* surmasilmus; **to** ~ **the** ~ *av.* surmasõlme tegema

looper ['lu:pə] *s.* silmustaja, silmusetegija; *zool.* vaksiklaste röövik

loop-hole ['lu:phoul] *s.* vaate- *või* laskeava (*seinas*); *piltl.* väljapääsutee (*er. seadusest möödahiilimiseks*)

loop-holed ['lu:phould] *a.* vaate- *või* laskeavadega varustatud

loop-line ['lu:plain] *s.* ringliin, (*pealiiniga uuesti ühinev*) haruliin

loopy ['lu:pi] *a.* silmuseline; *sl.* peast põrunud, hull

loose [lu:s] **1.** *a.* lahtine, lahe, loge, vaba, lõtv; kobe, kohev; lodev, ohjeldamatu; **2.** *v. t. & i.* vallaldama, lahti päästma, lahti laskma; vabastama, vabaks laskma; **3.** *s.* vaba voli ◇ **to break** ~ ennast lahti kiskuma, lahti pääsema; **to let** (*or* **set**) ~ lahti laskma; ~ **ball** lohakalt löödud (kriketi)pall; ~ **bowels** lahtine kõht; ~ **box** vabalatter (*tallilatter, kus hobune võib vabalt liikuda*); ~ **end** (*niidi, nööri jms.*) vaba *või* lahtine ots; *piltl.* tegevusetus; **to find oneself at a** ~ **end** tegevuseta olema; ~ **play** lahe mäng (*jalgpallis, kui mängijad ei ole hunnikus koos*); ~ **rein** lõdvad ohjad; *piltl.* lõtv valitsus; **to** ~ **one's hold on** lahti laskma; **to give a** ~ **to** (*millelegi*) vaba voli andma; **on the** ~ vaba, kütkestamata; *fam.* pummeldamas; *Am. sl. ka* löögivalmis

loosen ['lu:sn] *v. t. & i.* lahtistama, lõdvendama; kobeda(ma)ks *e.* koheda(ma)ks tegema; lahtistuma, lõdvenema; kobeda(ma)ks *e.* koheda(ma)ks muutuma

looseness ['lu:snis] *s.* lahtisus, lahedus, logedus, vabadus, lõtvus; kobedus, kohevus; lodevus, ohjeldamatus; kõhulahtisus

loosestrife ['lu:sstraif] *s. bot.* metsvits; *ka* kukesaba, põdralill

loot [lu:t] **1.** *s.* sõja- *või* röövsaak; **2.** *v. t. & i.* rüüstama; saagiks *või* saagina võtma

lop I [lɔp] *v. t.* **(-pp-)** kärpima, maha raiuma **(off, away)**

lop II [lɔp] *v. i.* **(-pp-)** (lõdvalt, lontis) ripnema, ripakil olema

lope [loup] **1.** *v. i.* lippama, (pikkade hüpetega) kergesti jooksma **(along)**; **2.** *s.* lippamine, kerge jooks

lop-ear ['lɔpiə] *s.* lontkõrv

lop-eared ['lɔp'iəd] *a.* lontkõrvaline

lopping ['lɔpiŋ] *s.* (*er. puuokste*) kärpimine, maharaiumine; *pl.* kärbitud (*või* maharaiutud) oksad

lop-sided ['lɔp'saidid] *a.* viltune, vildak, ebavõrdsete külgedega

loquacious [lo'kweiʃəs] *a.* jutukas, paljusõnaline, lobisev

loquacity [lo'kwæsiti] *s.* jutukus, paljusõnalisus

lor(') [lɔ:] *interj.* issake(ne)!, jesseke(ne)!

lord [lɔ:d] **1.** *s.* (kõrge) isand, lääniisand, käskija; lord (*tiitel*); **(the L-)** issand, jumal; **(our L-)** Kristus; **2.** *interj.* jumaluke!; **3.** *v. i. & t.* (~ **it**) (uhkelt) valitsema, uhket isandat mängima (*kellegi üle* **over**); kõrguma, kõrgusse ulatuma; lordiks ülendama **(over)** ◇ **the L-s** = **the House of L-s** Lordidekoda, Ülemkoda; **my** ~! [mi'lɔ:d] milord (*lordi, piiskopi, ülemlinnapea või kõrgema kohtuniku kõnetusvorm*); **to live like a** ~ uhkesti elama; **drunk as a** ~ täis kui sitikas; **to swear like a** ~ voorimehe moodi vanduma; ~ **and master** isand ning käskija; *nalj.* abikaasa, mees; **L- Chamberlain** (Inglise kuningakoja) ülemkammerhärra; **L- Chancellor** lordkantsler (*Inglise ülemkoja eesistuja ning kohtuminister*); **L- Lieutenant** (endine) Iirimaa asevalitseja; krahvkonna administratsiooniülem; **L- Mayor** lordmeer (*Londoni ja mõne teise suure Inglise linna ülemlinnapea*); **First L- of the Admiralty** (Inglise) mereminister; **First L- of the Treasury** üks Inglise peaministri tiitleid; ~ **spiritual** vaimulik lord (*piiskop või peapiiskop ülemkoja liikmena*); ~ **temporal** ilmalik lord (*harilik lord ülemkoja liikmena*); **~s and ladies** *bot.* aaronikepp (= **wild arum**); **I will not be ~ed over** ma ei kannata, et keegi mind kõrge isandana käsutab

lordling ['lɔ:dliŋ] *s. põlgl.* lääniisandake, lordike

lordly ['lɔ:dli] *a.* **(-ier, -iest;-iness)** suurisandlik, lordlik, lorditaoline; kõrk, upsakas, üleolev

Lord's [lɔ:dz] *pn.* (*Londoni kriketiväljak; Inglise kriketimängu keskorganisatsioon*)

lordship ['lɔ:dʃip] *s.* valitsus, võim (*millegi üle* **over**); **(your ~, his ~)** lordlik kõrgus, kõrgeauline lord

lore [lɔ:] *s. arh.* õpetus, (pärimuslik) teadus; teadmustekogu

Lorenzo [lo'renzou] *pn.*

lorgnette [lɔ:'njet] *s.* lornjett; väike binokkel

loris ['lɔ:ris] *s. zool.* loori (*sabatu poolahviline*)

lorn [lɔ:n] *a. poeet., nalj.* hüljatud, mahajäetud

Lorna ['lɔ:nə] *pn.*

Lorraine [lo'rein] *pn.* Lotring

lorry ['lɔri] *s.* (pikk lahtine) veovanker; platvormvagun; veoauto (= **motor** ~)

lory ['lɔ:ri] *s. zool.* loori (*teatav papagoitaoline Austraalia ning Malai saarte lind*)

Los-Angeles [lɔs'ændʒili(:)z, -les, -æŋgi-] *pn.*

lose [lu:z] *v. t. & i.* (*pret. & p. p.* **lost** [lɔ(:)st]; **-sable)** kaotama; minetama; kaostama, kaotsi viima, ära võtma, ilma jätma; (*kella kohta*) taha jääma ◇ **to** ~ **one's train** rongist maha jääma; **this will** ~ **me my place** see läheb mulle maksma mu koha; **to be** (*or* **get) lost** kaotsi minema; ära eksima; **to be lost in** (*millessegi*) süvenenud olema; **your advice was lost (up)on him** teie nõuanne oli talle nagu hane selga vesi (*või* nagu maha visatud); **he is lost to all sense of duty** tal pole kübetki kohusetunnet; **to** ~ **ground** (jalgealust) pinda kaotama (*ka piltl.*), taganema; **to** ~ **one's head** pead kaotama (*ka piltl.*); **to** ~ **heart** julgust kaotama; **to** ~ **one's heart** südant kaotama, armuma (*kellessegi* **to**); **to** ~ **one's life** elu kaotama, surma saama; **to** ~ **oneself** ära eksima; ümbrust unustama; **to** ~ **out** *peam. Am.* kaotama, kaotuse osaliseks saama, lüüa saama; **to** ~ **one's temper** vihastuma, vihaseks minema; **to** ~ **the** (*or* **one's) way** ära eksima; *vrd.* **losing & lost**

loser ['lu:zə] *s.* kaotaja

losing ['lu:ziŋ] *a.* kaotav; kindlasti kaotusega lõppev (*mängu kohta*) ◇ **to play a** ~ **game** lootusetus olukorras olema

loss [lɔ(:)s] *s.* kaotus; kaotatu; kahju, kahi; kadu; *maj.* kadum, kahjum ◇ **at a** ~ kimbatuses, segaduses, nõutu; **to be at a** ~ **for words** sõnu mitte leidma; **I am at a** ~ **what to do** ma ei tea, mida peale hakata; **to sell at a** ~ kahjuga müüma; **to suffer** (*or* **sustain)** ~**es** kaotusi kandma

lost [lɔ(:)st] **1.** *pret. & p. p., vt.* **lose; 2.** *a.* kadunud, kaotsiläinud; eksinud, hälbinud; hukkunud ◇ **a** ~ **cause** paratamatult nurjumisele määratud asi; ~ **to** (*millestki*) ilmajäänud, (*millegi vastu*) tundetu; ~ **upon** (*kellegi või millegi peale*) asjatult raisatud; **to give up for** ~ (lootusetult) saatuse hoolde jätma; **there is no love** ~ **between them** nad ei salli teineteist; ~ **property office** (*or* **bureau**) leiubüroo

lot I [lɔt] **1.** *s.* loos, liisk; saatus; määratud osa; maatükk; *Am.* ehitusplats, krunt; partii, (suurem) kaubasaadetis; **a** ~ (*or* ~**s**) *fam.* rohkesti, hulk, palju (*midagi* **of**); **2.** *v. t.* **(-tt-)** (*maad*) osadeks jagama, välja jagama **(out)**; (*kaupu*) partiideks jagama ◇ **to cast (draw)** ~**s** liisku heitma (tõmbama); **to cast** (*or* **throw) one's** ~ **with smb.** oma saatust kellegi omaga ühendama; **to fall to smb.'s** ~ kellelegi osaks langema; **common** ~ üldine (*või* harilik) saatus; **a bad** ~ närukael, kaabakas, lurjus; **the** ~ terve kamp, kogu kupatis; **quite a** ~ *fam.* üsna tublisti

Lot II [lɔt] *pn.* Lott

loth [louθ] = **loath**

Lothario [lo(u)'θɑ:riou, -'θɛə-] **1.** *pn.* **2.** *s.* **(-os)** naistevõrgutaja (*haril. ühendis* **gay** ~)

Lothian ['louðiən] *pn.*

lotion ['louʃ(ə)n] *s. farm.* loputis, (loputus)vesi, tualettvesi; ◇ **hair** ~ juuksevesi

lottery ['lɔtəri] *s.* loterii

Lottie ['lɔti] *pn.*

lotto ['lɔtou] *s.* loto(mäng)

lotus ['loutəs] *s.* lootos, lootoslill (*ka müt.*); *ka* mets-kreektürn (= ~ **tree**) ◇ ~**-eater** *müt.* lotofaag, lootosesööja; *piltl.* õndsalikult elav laiskleja; ~**-land** lotofaagide maa; *piltl.* laisklejate õnnemaa

loud [laud] **1.** *a.* vali, valjuhäälne, häälekas, kõva; kärarikas, lärmikas; (*värvi kohta*) kriiskav, ere; **2.** *adv.* (**~er, ~est**) valjusti, valjult, kõvasti, valju häälega

loudly ['laudli] *adv.* valjusti, valjult, kõvasti

loudspeaker ['laudspi:kə] *s. raad.* valjuhääldi

lough [lɔx, lɔk] *Iir.* = **loch**

Lough [lʌf] *pn.*

Loughton ['lautn] *pn.*

Louie ['lu(:)i] *pn.*

Louis ['lu(:)is, *pr.* 'lu(:)i(:)] *pn.*

Louisa [lu(:)'i:zə] *pn.*

Louisburg ['lu(:)i(s)bə:g] *pn.*

louis-d'or [lu(:)i'dɔ:] *s. pr.* luidoor (*endine Prantsuse kuldmünt*)

Louise [lu(:)'i:z] *pn.*

Louisiana [lu(:)i:zi'ænə, -'ɑ:nə] *pn.*

Louisville ['lu(:)i(s)vil] *pn.*

lounge [laundʒ] **1.** *v. i.* looderdama, viltsima, logelema; (laisalt ning mõnuldes) lamasklema; looderdades seisma *või* jalutama; **2.** *s.* looderdus, viltsimine, logelus; *ka* puhkus, lõõgastus; *er.* (*teatri*) jalutussaal, (*hotelli*) ootesaal; salong; (lamamis)sohva; (sügav) tugitool ◇ **~ suit** pintsakülikond, (tavaline) tänavaülikond, sakoülikond

lounge-lizard ['laundʒlizəd] *s. sl.* palgaline kavaler(tantsija) (*hotelli salongis*); *ka* salongilõvi, naistekütt

lounger ['laundʒə] *s.* looderdaja, viltsija, logeleja

Lounsbury ['launzb(ə)ri] *pn.*

lour, lower ['lauə] **1.** *v. i.* süngelt (*või* ähvardavalt) vaatama *või* paistma; **2.** *s.* sünge (*või* ähvardav) pilk *või* väljanägemine

louse 1. [laus] *s.* (*pl.* **lice** [lais]) täi; **2.** [lauz] *v. t.* täidest puhastama ◇ **to ~ up** *Am. sl.* vussi ajama, ära rikkuma

lousewort ['lauswɔ:t] *s. bot.* kuuskjalg

lousy ['lauzi] *a.* (**-ier, -iest; -iness**) täine, täias, täisid täis, täitanud; *fam.* närune, räbal, vilets ◇ **~ with money** *Am. sl.* marurikas

lout [laut] *s.* mühakas, mats, molkus

loutish ['lautiʃ] *a.* mühaklik, matslik, molkuslik

louver, -vre ['lu:və] *s.* külgavadega katusetorn; žalusiiaken, ribakatikutega ventilatsiooniaken; *pl.* ribakatikud

Louvre [lu:vr, 'lu:və] *pn.* (**the ~**) Louvre (*Prantsuse rahvusmuuseumi hoone Pariisis*)

lovable ['lʌvəbl] *a.* (**-bly**) armastusväärne

lovage ['lʌvidʒ] *s. bot.* leeskputk

love [lʌv] **1.** *s.* armastus (*millegi või kellegi vastu* **of, for, to, towards**), arm; lemme, lembus; armastatu, kallike; südamlik tervitus (*er. kirjas*); (*mõnes mängus, näit. tennises*) null, mitte ühtki punkti; **2.** *v. t. & i.* armastama; lembima; meelsasti tahtma ◇ **for ~** tasuta, ilma, mitte raha eest; **not for ~ or money** ei ilma ega raha eest, mitte mingi hinna eest; **to play for ~** mitte raha peale mängima; **for the ~ of** (*kellegi*) pärast, nimel; **to be in ~** armunud olema (*kellessegi* **with**); **to fall in ~** armuma (*kellessegi* **with**); **to make ~** kurameerima, armatsema, amelema (*kellegagi* **to**); **my ~!** (mu) armsam!, (mu) kullake!; **what a ~ of a dog!** milline armas koerake!; **there is no ~ lost between them** nad ei salli teineteist; **~ feast** *Am. sl.* lepituskoosolek; **~ game** (*tennises*) nullmäng; **~ me, ~ my dog** olen mina sulle armas, siis olgu sulle armas ka kõik, mis mulle kuulub; **to ~ up** *Am. sl.* (erootiliseks ärritamiseks) käperdama, kobama

love-affair ['lʌvəfeə] *s.* armulugu

love-apple ['lʌvæpl] *s. van.* tomat (= **tomato**)

love-bird ['lʌvbə:d] *s. zool.* lembelind

love-child ['lʌvtʃaild] *s.* vallaslaps

love-in-a-mist ['lʌvinə'mist] *s. bot.* türgi mustköömen; *ka* haisev kannatuslill; karvane kadakkaer

love-in-idleness ['lʌvin'aidlnis] *s. bot.* käoorvik, aaskannike (= **wild pansy**)

love-knot ['lʌvnɔt] *s.* armusõlm (*erilisel viisil seotud jooksev paelasõlm*)

Lovelace ['lʌvleis] **1.** *pn.*; **2.** *s.* naistevõrgutaja, -kütt

loveless ['lʌvlis] *a.* armastuseta

love-letter ['lʌvletə] *s.* armastuskiri

love-lies-bleeding ['lʌvlaiz'bli:diŋ] *s. bot.* longus rebashein; *ka* sügisadoonis; harilik murtudsüda

loveliness ['lʌvlinis] *s.* armsus, kaunidus, ilu, kenadus

lovelock ['lʌvlɔk] *s.* (*varemini moes olnud*) otsmikulokk

love-lorn ['lʌvlɔ:n] *a.* armuvalus vaevlev; armsamast hüljatud

lovely ['lʌvli] **1.** *a.* (**-ier, -iest; -ily, -iness**) armas, kaunis, ilus, kena; **2.** *s.* armsake(ne); *fam.* kaunitar, iludus

love-making ['lʌvmeikiŋ] *s.* kurameerimine, amelemine

love-match ['lʌvmætʃ] *s.* armastusabielu

lover ['lʌvə] *s.* armastaja, austaja; armunu; armuke; (*millegi*) harrastaja, sõber (**of**); *pl.* armastajapaar

love-sick ['lʌvsik] *a.* armuvalus vaevlev

loving ['lʌviŋ] **1.** *a.* armastav, armuküllane, hell, õrn; **2.** *s.* armastamine, armastus ◇ **~-cup** (pidusöögil) ringikäiv joomakarikas; **~-kindness** (südame)headus, heldus

lovingly ['lʌviŋli] *adv.* armastavalt, hellalt, õrnalt

low I [lou] **1.** *s.* ammumine, möögimine; **2.** *v. i.* ammuma, möögima

low II [lou] **1.** *a.* (**~er, ~est**) madal; madalal asuv, alamast seisusest; alatu; labane; lõpukorral olev; nõrk, jõuetu, haige; (*heli kohta*) tasane; **2.** *adv.* (**~er, ~est**) madalal, madalalt; madalale, alla; tasaselt; **3.** *s.* madalseis; *tehn.* esimene (*või* madalaim) käik; *meteor.* madalrõhkkond, madalrõhuala ◇ **to bring ~** madaldama, alandama, kahandama; **to burn ~** peaaegu lõpuni põlema, peaaegu kustuma; nõrgalt (*või* tuhmilt) põlema; **to feel ~** nõrk (*või* rõhutud) olema; **to lay ~** *vt.* **lay**; **to lie ~** *vt.* **lie**; **to live ~** tagasihoidlikult (*või* vaeselt) elama; **to run ~** lõpu- *või* otsakorrale jõudma; **at ~est** kõige vähemalt; **L-Church** madalkirik (*anglikaani kiriku vähem-ritualistlik rühm*); **L- Countries** Madalmaad (= **Netherlands**); **~ diet** kasin toitlus, piiratud dieet; **~ down** madalal(e) all(a) (*vrd.* **~-down**); **to play it ~ down upon** *sl.* näruselt kohtlema; **~ dress** sügava väljalõikega kleit; **~ fever** kerge palavik; **~ frequency** *el.* madalsagedus; **~ neck** sügav väljalõige (*kleidil*); **~ pressure** *meteor.* madalrõhk(kond); **~ relief** *kunst* madalreljeef, bareljeef; **~ spirits** rusutud meeleolu; **~ tide** mõõn; **~ water** madal vesi; **in ~ water** *piltl.* kuival, kitsikuses, rahata

low-born ['loubɔ:n] *a.* madalat päritolu, alamast seisusest

lowboy ['loubɔi] *s. Am.* madal sahtlitega kummut (*vrd.* **highboy**)

low-bred ['loubred] *a.* halvasti kasvatatud, halbade elukommetega

lowbrow ['loubrau] *fam.* **1.** *a.* (vaimselt) vähenõudlik, vähearenenud, madalate huvidega, labase (*või* tavalise) intelligentsiga ning maitsega, filisterlik; **2.** *s.* (intelligentsilt, maitselt) labane *või* tavaline isik, filister (*vrd.* **highbrow**)

low-browed ['loubraud] *a.* madala otsmikuga; *vrd. eelm.*

low-down ['loudaun] **1.** *a.* allakäinud, alatu; **2.** *s. sl.* õige informatsioon, täpsed (*või* telgitagused) teated (*millegi kohta* **on**)

Lowe [lou] *pn.*

Lowell ['lo(u)əl] *pn.*

lower I ['louə] **1.** *a. & adv. komp.* madalam, alam, alumine; madalamale (*vt.* **low** II); **2.** *v. t. & i.* madaldama, alandama, langetama, alla laskma *või* tõmbama; madalduma, alanema, langema ◇ **~ beam** lähituli (*sõidukil*); **~ classes** (*or* **orders**) alamad rahvakihid; **~ middle class** väikekodanlus; **~ deck** *mer.* alumine tekk; *piltl.* allohvitserid ja lihtmadrused; **~ lip** alumine huul, alahuul; **~ world** all(maa)ilm, manala; *ka* maailm (*vastandina taevale*); **to ~ oneself** alanduma

lower II ['lauə] = **lour**

lowermost ['louəmoust] *a.* madalaim, kõige madalam

Lowes [louz] *pn.*

Lowestoft ['loustɔft] *pn.*

lowland ['louland] *s.* madalmik, madalik, madalmaa; *er. pl.* (**the L-s**) Kesk-Šoti madalik

Lowlander ['loulandə] *s.* madaliku-šotlane, Kesk-Šoti elanik

lowly ['louli] **1.** *a.* (**-ier, -iest; -iness**) alandlik; ühiskondlikult madalal asuv; vähenõudlik; **2.** *adv.* alandlikult; vähenõudlikult

Lowndes [laundz] *pn.*

low-necked ['lou'nekt] *a.* dekolteeritud, sügava (kaela)väljalõikega

lowness ['lounis] *s.* madalus; alatus; labasus; (*heli*) tasasus ◇ **~ of spirits** rusutus, masendus, rõhutud meeleolu

low-pitched ['loupitʃt] *a.* madal, madala kõrgusega (*heli kohta*); väikese nõlvaga, madala kaldega (*katuse kohta*)
low-spirited ['lou'spiritid] *a.* rõhutud, rusutud, masendunud
lox I [lɔks] *s. Am.* (suitsutatud) lõhe(kala) (= **salmon**); lõhekonserv
lox II [lɔks] *s. füüs., tehn.* veeldatud (*e.* vedel) hapnik (= **liquid oxygen**)
Loxley ['lɔksli] *pn.*
loxodrome ['lɔkso(u)droum] *s. mer.* loksodroom (= **loxodromic line**)
loxodromic [lɔkso(u)'drɔmik] *mer.* **1.** *a.* loksodroomiline; **2.** *s.* loksodroom (= ~ **line**)
loyal ['lɔi(ə)l] *a.* (**-lly**) truu, ustav (*millelegi, kellelegi* **to**); lojaalne, riigitruu
loyalist ['lɔi(ə)list] *s. pol.* lojalist
loyalty ['lɔi(ə)lti] *s.* truudus, ustavus (*millelegi, kellelegi* **to**); lojaalsus, riigitruudus
Loyola [lɔi'oulə] *pn.*
lozenge ['lɔzindʒ] *s.* kaldruut, romb (*er. vapikujuna*); *farm.* pastill, tablett; (köha)kompvek
L.P. ['el'pi:] *lüh.* = **1. Labour Party; 2. long-playing (record)** kauamängiv (heliplaat); **3. low pressure**
Lr *keem.* = **lawrencium**
L.S.D. I, **£.s.d.** ['eles'di:] *s.* naelad, šillingid ja pennid, raha ◇ **it is only a matter of** ~ asi oleneb ainult rahast
L.S.D. II ['eles'di:] *keem., farm.* = **lysergic acid**
L.S.W.R. *lüh.* = **London and South-Western Railway**
Lt. *lüh.* = **Lieutenant**
'lt [lt] = **wilt** (*näit.* **thou'lt see = thou wilt see**; *vt.* **will** I)
Ltd. *lüh.* = **limited**
Lu *keem.* = **lutetium**
Luanda [lu:'ændə] *pn.*
lubber ['lʌbə] *s.* mühakas, kohmard; *mer.* viimatu meremees
lubberly ['lʌbəli] *a.* **(-iest; -iness)** mühaklik, kohmakas
Lubbock ['lʌbək] *pn.*
lube [l(j)u:b] *s. fam.* määrdeaine, -õli, määre
lubra ['lu:brə] *s. Austr.* luubra, (must) pärismaalanna
lubricant ['l(j)u:brikənt] *s.* määrdeaine, -õli, määre
lubricate ['l(j)u:brikeit] *v. t.* **(-cable)** määrima, õlitama ◇ **-ting oil** määrdeõli
lubrication [l(j)u:bri'keiʃ(ə)n] *s.* määrimine, õlitus
lubricator ['l(j)u:brikeitə] *s.* määrija, õlitaja; *er.* määrdeseade, õliti, lubrikaator
lubricity [l(j)u:'brisiti] *s.* libedus (*ka piltl.*); nilbus
Lucan ['l(j)u:kən] *pn.* Lucanus
Lucas ['l(j)u:kəs] *pn.*
luce [l(j)u:s] *s. haruld.* haug (= **pike**)
lucern(e) I [l(j)u'sə:n] *s. bot.* lutsern
Lucerne II [l(j)u:'sə:n] *pn.* Luzern
Lucian ['l(j)u:siən, -ʃən] *pn.* Lukianos
lucid ['l(j)u:sid] *a.* selge, (hõlpsasti) arusaadav; *poeet.* hele, kirgas ◇ ~ **interval** selge hetk, selgemõistuseline ajavahemik (*vaimuhaigel*)
lucidity [l(j)u:'siditi] *s.* selgus, arusaadavus; *poeet.* heledus, kirkus
Lucifer ['l(j)u:sifə] *s. poeet.* Koidutäht; Lutsifer, saatan; *haruld.* **(l-)** tuletikk (= **l-match**) ◇ **proud as** ~ uhke nagu saatan
Lucius ['l(j)u:siəs, -ʃ(i)əs] *pn.*
luck [lʌk] *s.* õnn, (õnnelik) juhus, õnnejuht(um) ◇ **good** ~ hea õnn; **bad** (*or* **ill, hard**) ~ halb õnn, ebaõnn; **he had the** ~ **to do** õnneliku juhuse tõttu ta tegi; **he is in (out of)** ~ tal on (ei ole) parajasti õnne, tal veab (ei vea); **for** ~ õnneks, õnnetoovaks võluseks; **as** ~ **would have it** õnneks või õnnetuseks; **worse** ~ kahjuks, paraku; **just my** ~! (minu) halb õnn!; **down on one's** ~ viletsas (*või* õnnetus) olukorras; **to try one's** ~ õnne katsuma
luckily ['lʌkili] *adv.* õnneks, õnnekombel ◇ ~ **for me** minu õnneks
luckless ['lʌklis] *a.* õnnetu, pahaõnneline; õnnetusttoov
Lucknow ['lʌknau] *pn.* Lucknow, Laknau
lucky ['lʌki] *a.* **(-ier, -iest; -iness)** õnnelik, õnneomav, -toov, õnne-; õnnekas, õnnerikas ◇ ~ **beggar** (*or* **devil, dog, bargee**) õnneseen, õnnelaps; ~ **hit** õnnelik tabamus, naela pea pihta tabamine; ~ **penny** õnnepenn (*õnnetoova võlusena kaasaskantav vaskmünt*); **to cut one's** ~ *sl.* jalga laskma
lucky-bag ['lʌkibæg], **-dip** [-dip], **-tub** [-tʌb] *s.* õnneõngitsemine (*laadal, näitemüügil jne.*); õnneõngitsemiskott, -tünn

lucrative ['l(j)u:krətiv] *a.* tulukas, tulutoov, hästitasuv, kasulik
lucre ['l(j)u:kə] *s. põlgl.* rahaline kasu, raha ◇ **for** ~ rahahimust; **filthy** ~ *peam. nalj.* mammon, raha
Lucrece [l(j)u:'kri:s] *pn.*
Lucretia [l(j)u:'kri:ʃiə] **1.** *pn.*; **2.** *s.* ülivooruslik abielunaine
Lucretius [l(j)u:'kri:ʃiəs] *pn.*
lucubration [l(j)u:kju(:)'breiʃ(ə)n] *s. haruld.* öine (lambivalgel) õppimine *või* uurimine; *pl.* (suuri vaevu) väljapigistatud kirjutised
Lucullan [l(j)u:'kʌlən], **Lucullian** [l(j)u:-'kʌliən] *a.* lukulluslik, Lucullusele omane, toredust tagaajav (*er. sööminguis*)
Lucullus [l(j)u'kʌləs] *pn.*
Lucy ['l(j)u:si] *pn.*
Luddite ['lʌdait] *s. aj.* ludiit
Ludgate ['lʌdgit] *pn.*
ludicrous ['l(j)u:dikrəs] *a.* naeruväärne, naljakas, kentsakas
Ludlow ['lʌdlou] *pn.*
ludo ['l(j)u:dou] *s.* «ümbermaailmareis» (*täringumäng*)
lues ['lu:iz] *s. med.* luues, süüfilis
luff [lʌf] *mer.* **1.** *v. i. & t.* luhvama, tuulde pöörduma; tuulde pöörama; **2.** *s.* luhvamine; pealtuulekülg, tuulepoolne külg; eesliik (*pikipurje mastipoolne osa*)
luffa ['lʌfə] = **loofah**
lug I [lʌg] **1.** *v. i.* tassima, tirima; lohistama **(along)**; kiskuma, sikutama **(at)**; **2.** *s.* tassimine, tirimine; lohistamine; kiskumine, sikutamine ◇ **to put the** ~ **on** *Am. sl.* raha välja pressima
lug II [lʌg] *s. Š.* kõrv; *tehn.* (tõste)kõrv, (-)sang, (-)pide; *Am. sl.* molkus
lug III [lʌg] *s. mer.* lüügerpuri (= ~**sail**); (*pl.* ~**s**) *Am. sl.* uhkeldus, toretsus ◇ **to put on** ~**s** *Am. sl.* uhkeldama, toretsema
lug IV [lʌg] *s. zool.* ranna liivatõlv (*ka* ~**worm**)
luggage ['lʌgidʒ] *s.* pagas, reisipakid; *atrib.* pagasi-, paki- ◇ ~**-carrier** pakiraam (*jalgrattal*); ~**-rack** pakivõrk, pagasiriiul; ~**-ticket** (*or* ~**-receipt**) pagasikviitung; ~**-van** pagasivagun
lugger ['lʌgə] *s. mer.* lüüger
lugsail ['lʌgseil, -sl] *s. mer.* lüügerpuri
lugubrious [l(j)u:'gju:briəs] *a.* kaeblik, kurb
lugworm ['lʌgwə:m] = **lug** IV
Luke [l(j)u:k] *pn.* Luukas
lukewarm ['l(j)u:kwɔ:m] *a.* leige (*ka piltl.*)
lull [lʌl] **1.** *v. t. & i.* äiutama, luilutama, suigutama, soigutama, vaibutama; vaigistama, rahustama; soikuma, vaigistuma, vaikuma, rahunema; vaibuma; **2.** *s.* soikumus; (tuule)vaikus; (*valu*) vaheaeg; vaibumine, vaibe
lullaby ['lʌləbai] **1.** *s.* hällilaul; **2.** *v. t.* äiutama, (*hällilauluga*) magama suigutama
lulu ['lu:lu:] *s. Am. sl.* midagi (*või* kedagi) toredat *või* oivalist (*ka iroon.*)
lumbago [lʌm'beigou] *s.* (*pl.* **-os**) lendva, nimmevalu, lumbaago
lumbar ['lʌmbə] *a. anat.* lumbaalne, lumbaal-, nimme-
lumber I ['lʌmbə] **1.** *s.* koli, kolu, vanakraam; *peam. Am.* metsamaterjal, palgid, saematerjal; **2.** *v. t. & i.* koliga täitma (**up**); *peam. Am.* metsa lõikama, palke tegema ◇ ~ **camp** *Am.* metsatöölaager; **L- State** *Am.* = **Maine**
lumber II ['lʌmbə] *v. i.* raskelt ning kolinal liikuma **(along, past, by, etc.)**
lumberjack ['lʌmbədʒæk] *s. peam. Am.* metsalõikaja, -tööline; *ka* (teatavat tüüpi) jopp, lühike kasukas, nahkkuub
lumberman ['lʌmbəmən] *s.* (*pl.* **-men**) *peam. Am.* metsalõikaja, -tööline; metsakaupmees
lumber-room ['lʌmbəru(:)m] *s.* kolikamber
lumber-yard ['lʌmbəja:d] *s. peam. Am.* metsamaterjaliladu (= **timber-yard**)
lumen ['l(j)u:men] *s.* (*pl.* **-mina** [-minə]) *anat.* valendik, luumen; *füüs.* luumen
luminary ['l(j)u:minəri] *s.* valgusallikas, valgusti; (valgustandev) taevakeha, (taeva)täht; *piltl.* hiilgetäht, juhtiv isik (*mingil alal*)
luminesce [l(j)u:mi'nes] *v. i. füüs.* luminestseerima
luminescence [l(j)u:mi'nes(ə)ns] *s. füüs.* luminestsents
luminescent [l(j)u:mi'nes(ə)nt] *a. füüs.* luminestseeriv, luminestsents- ◇ ~ **material** luminofoor
luminosity [l(j)u:mi'nɔsiti] *s.* valevus, helendus; hiilgavus, säravus

luminous ['l(j)u:minəs] *a.* valev, valgustandev, helendav; hiilgav, särav
lumme ['lʌmi] *interj. vulg.* jesseke!
lummox ['lʌməks] *s. Am. fam.* mühkam, mühakas
lump I [lʌmp] **1.** *s.* kamba(ka)s, kamakas, klomp, tomp, kämp; muhk; mühakas, mats; **2.** *v. t. & i.* ühte kampa heitma **(together, with, in with, etc.)**; tompu jääma; raskelt liikuma **(along)**; kolksatades maha heitma *või* istuma **(down)** ◇ **in the ~** tervikuna, ühe kambana; paušaalselt; **~ sum** paušaalsumma; **~ sugar** tükksuhkur; **a ~ in the throat** (liigutuse pärast) pisarad kurgus; **to ~ together** «ühte patta» panema
lump II [lʌmp] *v. t.* vastumeelselt taluma (*tarvit. vaid ühendis* **to ~ it**) ◇ **like it or ~ it** (*or* **if you don't like it you can ~ it**) tahestahtmata pead sellega leppima
lump III [lʌmp] = *järgm.*
lumpfish ['lʌmpfiʃ] *s. zool.* merivarblane
lumping ['lʌmpiŋ] *a. fam.* lahmakas, mühaklik, suur
lumpish ['lʌmpiʃ] *a.* mühaklik, kohmakas; tuim, tõntsi aruga
lumpy ['lʌmpi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** tombuline, kämbuline, tükiline ◇ **~ sea** *mer.* segalainetus
Luna ['l(j)u:nə] *s. müt.* Luna (*rooma kuujumalanna*)
lunacy ['l(j)u:nəsi] *s.* nõdra- *või* hullumeelsus; *jur.* (vaimuhaigusega põhjendatud) süüdimatus
lunar ['l(j)u:nə] *a.* kuu-; lunaarne, lunaar- ◇ **~ caustic** põrgukivi, hõbenitraat; **~ eclipse** kuuvarjutus; **~ month** sünoodiline kuu
lunatic ['l(j)u:nətik] *a. & s.* nõdra- *või* hullumeelne, vaimuhaige ◇ **~ asylum** hullumaja; **~ fringe** (*mingi rühmitise või voolu*) poolhullud äärmuslased
lunation [l(j)u:'neiʃ(ə)n] *s. astr.* noorkuust noorkuuni arvestatud kuu, sünoodiline kuu
lunch [lʌnʧ] **1.** *s.* keskpäevaeine, lantš; kerge suupiste; **2.** *v. i. & t.* keskpäevaeinet sööma, einetama; einega (*või* lantšiga) kostitama ◇ **at ~** einetamas
luncheon ['lʌnʧ(ə)n] *s.* pidulik eine, päevane bankett; = **lunch**
luncheonette [lʌnʧə'net] *s. Am.* kerge eine; toidubaar, puhvet
lunch-hour ['lʌnʧauə] *s.* einetamistund, lõunavaheaeg
lunchroom ['lʌnʧrum] *s.* einetamisruum, söögisaal; söökla
Lundy ['lʌndi] *pn.*
lunette [l(j)u:'net] *s. arhit., mil.* lünett
lung [lʌŋ] *s.* kops ◇ **good ~s** head kopsud, *er.* tugev hääl; **~ lichen** (*or* **moss**), **~s of oak** *bot.* kopsusamblik
lunge I [lʌnʤ] **1.** *s.* väljaaste, torge (*vehklemisel*); **2.** *v. i. & t.* väljaastet tegema; (väljaastel) torkama; (*poksis*) (väljaastel) hoopi andma
lunge II, **longe** [lʌnʤ] **1.** *s.* jooksutamisnöör, ratse; **2.** *v. t.* (*hobust jooksutamisnööri otsas*) ringi jooksutama
lunger ['lʌŋgə] *s. Am. sl.* kopsuhaige, tiisiker
lung-fish ['lʌŋfiʃ] *s. zool.* kopskala
lung-power ['lʌŋpauə] *s.* hääletugevus
lungwort ['lʌŋwə:t] *s. bot.* kopsurohi; *ka* kopsusamblik (= **lung lichen**) ◇ **smooth ~** *bot.* mertensia
lunk ['lʌŋk], **lunkhead** ['lʌŋkhed] *s. Am. sl.* puupea, tolvan, tobu
luny [lu:ni] = **loony**
lupin(e) I ['l(j)u:pin] *s. bot.* lupiin, hundiuba
lupine II ['l(j)u:pain] *a.* hundi-; huntlik
lupus ['l(j)u:pəs] *s. med.* luupus, söötraig
lurch I [lə:tʃ] *s.* kitsikus, jänn ◇ **to leave in the ~** hätta jätma
lurch II [lə:tʃ] **1.** *s.* äkiline küljelekaldumine, vaarumine, taarumine; *mer.* järsk külgkalle, järsk kreen; *Am.* kallak, tendents; **2.** *v. i.* äkki küljele kalduma, vaaruma, taaruma; *mer.* järsult küljele kalduma, järsult kreenima ◇ **to give a ~** äkki vaaruma
lurcher ['lə:tʃə] *s.* pikanäpumees, (pisi)varas; nuhk; (segatõugu) nuuskur- *e.* otsikoer
lure [l(j)uə] **1.** *s.* (*jahikulli*) tagasikutsumisvahend, meelitusvahend; peibutussööt; ahvatis, peibutis; ahvatlus, võlu; külgetõmbejõud; **2.** *v. t.* **(-rable)** (*jahikulli*) tagasi kutsuma; ahvatama, ahvatlema; peibutama, häälitama, meelitama **(away, into)**
lurid ['l(j)uərid] *a.* tontlikult kahvatu, kaame; süngelt lõõmav, õudne ◇ **to throw a ~ light on** õudses valguses paista laskma

lurk [lə:k] **1.** *v. i.* varitsema, luurama, peidutsema; **2.** *s.* varitsuskoht; varitsus ◇ **on the ~** varitsemas
lurking-place ['lə:kiŋpleis] *s.* luure- *või* varitsuskoht, peiduurgas
Lusaka [lu(:)'sɑ:kə] *pn.*
luscious ['lʌʃəs] *a.* ülimagus; imal, läägemagus; mahlakas, lopsakas (*stiili jms. kohta*)
lush I [lʌʃ] *a.* lopsakas, vohav, mahlakas
lush II [lʌʃ] *sl.* **1.** *s.* vägijook; *Am. sl.* lakkekrants, joomar; **2.** *v. i. & t.* lakkuma, jooma; täis jootma **(up)**
lushy ['lʌʃi] *a. sl.* (lakku) täis, joobnud
Lusitania [l(j)u:si'teiniə] *pn.* Lusitaania
lust [lʌst] **1.** *s.* himu, iha; lihahimu, iharus, meelus; jõõr; **2.** *v. i.* ihalema, himustama, himutsema **(after, for)**
luster ['lʌstə] = **lustre** I
lustful ['lʌstf(u)l] *a.* **(-lly)** himukas, himur, ihar, meelas
lustily ['lʌstili] *adv.* tugevalt, tugevasti, jõuliselt, hoogsalt, hoogsasti
lustra ['lʌstrə] *vt.* **lustrum**
lustration [lʌs'treiʃ(ə)n] *s.* (pidulik) puhastustoiming, (usuline) puhastustavand; puhastusohver
lustre I, *Am.* **-ter** ['lʌstə] *s.* sära, läige; lüster, särapinnaline klaas *või* portselan, läikiva pinnaga riie, (säravate klaasripatsitega) kroonlühter
lustre II, *Am.* **-ter** ['lʌstə] = **lustrum**
lustrine ['lʌstrin], *peam. Am.* **lustring** ['lʌstriŋ] *s. tekst.* lüstriin (*läikiv siidriie*)
lustrous ['lʌstrəs] *a.* särav, läikiv
lustrum ['lʌstrəm] *s.* (*pl.* **-ra, -rums**) *aj.* lustrum, viisaastak (*Vana-Roomas*)
lusty ['lʌsti] *a.* **(-ier, -iest; -iness)** terve ning priske, turske; tugev, jõuline; hoogne
lusus naturae ['l(j)u:səs nə'tjuəri:] *s. lad.* «looduse mäng», soerd, väärarend
lutanist ['l(j)u:tənist] *s. muus.* lautomängija
lute I [l(j)u:t] *s. muus.* lauto
lute II [l(j)u:t] **1.** *s.* (*savist või tsemendist*) tihenduskitt (*vrd.* **putty**); **2.** *v. t.* (kinni) kittima
lutenist ['l(j)u:tənist] = **lutanist**
lutestring I ['l(j)u:tstriŋ] *s.* lautokeel
lutestring II ['l(j)u:tstriŋ] = **lustrine**
lutetium [l(j)u(:)'ti:ʃiəm] *s. keem.* luteetsium (*sümbol* **Lu**)
Luther ['l(j)u:θə] *pn.*
Lutheran ['l(j)u:θ(ə)r(ə)n] **1.** *a.* luteri, luterlik; **2.** *s.* luterlane, luteriusuline
Lutheranism ['l(j)u:θ(ə)rənizm] *s.* luterlus, luteri usk
Luton ['lu:tn] *pn.*
Lutterworth ['lʌtəwə(:)θ] *pn.*
lux [lʌks] *s. füüs.* luks (*lüh.* **lx**)
luxate ['lʌkseit] *v. t. med.* nihestama, lukseerima
luxation [lʌk'seiʃ(ə)n] *s. med.* nihestus, luksatsioon
Luxemburg ['lʌks(ə)mbə:g] *pn.* Luksemburg
Luxor ['lʌksɔ:, 'luk-] *pn.* Luksor
luxuriance [lʌg'zjuəriəns, -g'ʒu-, -k'sju-] *s.* vohavus, lokkavus, lopsakus
luxuriant [lʌg'zjuəriənt, -g'ʒuə-, -k'sjuə-] *a.* vohav, lokkav, lopsakas
luxuriate [lʌg'zjuərieit, -g'ʒuə-, -k'sjuə-] *v. i.* mõnulema, toretsema, suurt mõnu tundma (*millestki* **in**); vohama, lokkama
luxurious [lʌg'zjuəriəs, -g'ʒuə-, -k'sjuə-] *a.* toredust- *e.* luksustarmastav; toretsev, mõnulev; luksuslik, tore; *haruld.* = **luxuriant**
luxury ['lʌkʃəri] *s.* toredus, luksus; toredus- *e.* luksusese; luksuslik nauding
lx *lüh. füüs.* = **lux**
LXX rooma numbrina = 70; *lüh.* = **Septuagint**
-ly I [li] *suf.* -lik, -ne (*tuletab substantiividest adjektiive, näit.* **friendly, manly; creamy, daily**)
-ly II [li] *suf.* -sti, -lt (*tuletab adjektiividest adverbe, näit.* **boldly, merrily**)
-ly III [li] *suf.* (*tuletab mõnedest adjektiivtüvedest uusi eritähendusega adjektiive, näit.* **goodly, kindly, sickly**)
lyase ['laieis] *s. keem.* lüaas
lycanthropy [lai'kænθrəpi] *s. patol.* lükantroopia, soenditõbi, libahunthullus
lycée ['li:sei] *s. pr.* lütseum
Lyceum [lai'si(:)əm] *s.* Lükeion (*Aristotelese õppeaed*); **(l-)** loengusaal; *Am.* lektoorium (*avalikke loenguid ning kontserte korraldav asutus*); *haruld.* lütseum
lych-gate ['litʃgeit] = **lich-gate**
Lycia ['lisiə] *pn.* Lüükia

Lycidas ['lisidæs] *pn.*
lycopod ['laiko(u)pɔd] *s. bot.* kold
lycopodium [laiko(u)'poudiəm] *s. bot. = eelm.; farm.* karukollaeosed, karukollatolm, lükopoodium
Lycurgus [lai'kə:gəs] *pn.* Lykurgos
Lydd [lid] *pn.*
lyddite ['lidait] *s. mil.* lüdiit, lidiit
Lydekker [li'dekə] *pn.*
Lydia ['lidiə] *pn.* Lüüdia
Lydian ['lidiən] **1.** *a.* lüüdia (*er. muus.*); **2.** *s.* lüüdlane (*Lüüdia elanik*)
lye [lai] *s.* leelis, lehelis, tuhavesi, libe
Lyell ['lai(ə)l] *pn.*
lying I ['laiiŋ] **1.** *a.* valetav, valelik; **2.** *s.* valetamine; valelikkus; *vt.* **lie** I
lying II ['laiiŋ] **1.** *a.* lamav; **2.** *s.* lamamine; *vt.* **lie** II
lying-in ['laiiŋ'in] *s.* lapsevoodis-olek, sünnitus ◇ ~ **hospital** naistekliinik, sünnituskliinik
lyke-wake ['laikweik] *s.* (öine) surnuvalvamine
Lyly ['lili] *pn.*
lyme-grass ['laimgrɑ:s] *s. bot.* vareskaer
Lyme Regis ['laim 'ri:dʒis] *pn.*
lymph [limf] *s. füsiol.* lümf, koemahl; *ka* rõugelima (= **vaccine** ~); *poeet.* (puhas) vesi, *er.* allikavesi; *arh.* allikas, läte
lymphatic [lim'fætik] **1.** *a.* **(-ically)** lümfaatiline, lümfi-; lõtv, loid; **2.** *s.* lümfisoon (= ~ **vessel**) ◇ ~ **gland** (*or* **node**) *anat.* lümfisõlm
Lympne [lim] *pn.*
lynch [lintʃ] **1.** *s.* lintš, lintšimine, omakohus (= **L- law**); **2.** *v. t.* lintšima, omakohtu teel hukkama ◇ **Judge L-** omakohtu kehastis
Lyndhurst ['lindhə:st] *pn.*
Lynn [lin] *pn.*
Lynton ['lintən] *pn.*
lynx [liŋks] *s.* ilves ◇ ~**-eyed** ilvesesilmaline, kiirepilguline
Lyon ['laiən] *pn.*
Lyonesse [laio'nes] *pn.*
Lyons ['laiənz] *pn.*
Lyra ['laiərə] *vt.* **lyre**
lyre ['laiə] *s.* lüüra; (**the** ~) lüüriline luule; **(L-)** *astr.* Lüüra, Vanad Reinad (*tähtkuju, ka* **Lyra** ['laiərə]) ◇ ~**-bird** *zool.* lüürasaba
lyric ['lirik] **1.** *a.* **(-ically)** lüüriline, tundeluuleline; tundeluulet loov (*luuletaja kohta*); **2.** *s.* lüüriline luuletus, tundeluuletus; *pl.* lüürika, tundeluule; *Am.* laulu sõnad ◇ ~ **poem** lüüriline luuletus; ~ **poet** lüüriline luuletaja, lüürik, tundelaulik
lyrical ['lirik(ə)l] *a.* **(-lly)** lüüriline, tundeküllane, meeleolutsev
lyricism ['lirisizm] *s.* lürism, tundeküllasus, kalduvus lüürikasse
lyrist 1. ['laiərist] *s.* lüüramängija; **2.** ['lirist] *s. haruld.* lüürik, tundelaulik (= **lyric poet**)
Lysander [lai'sændə] *pn.* Lysandros
lysergic acid [lai'sə:dʒik 'æsid] *s. keem., farm.* lüsergiinhape (*teatav narkootikum, tuntud* **L.S.D.** *või* **L.S.D.25** *nimetuse all*)
lyses ['laisi:z] *vt.* **lysis**
Lysias ['lisiæs] *pn.*
Lysimachus [lai'siməkəs] *pn.* Lysimachos
lysin ['laisin] *s. füsiol.* lüsiin
lysine ['laisi:n] *s. keem.* lüsiin, diaminoheksaanhape
Lysippus [lai'sipəs] *pn.* Lysippos
lysis ['laisis] *s.* (*pl.* **lyses** ['laisi:z]) *s. med.* lüüs (*palaviku pikaldane vaibumine*)
lysol ['laisɔl, -soul] *s. farm.* lüsool (*desinfektsioonivahend*)
lysosome ['laisəsoum] *s. biol.* lüsosoom
Lytton ['litn] *pn.*

M

M, m [em] *s.* (*pl.* **Ms, M's**) (*kirjatäht*) m; (*rooma numbrina*) M (=1000)
M. *lüh.* (*nime ees*) = **Monsieur**
m. *lüh.* = **1. mile; 2. metre; 3. minute; 4. million** (*näit.* **£ 20 m. = twenty million pounds**)
'm [m] = **1. madam** (*näit.* **yes 'm = yes, madam**); **2. am** (*näit.* **I'm = I am**)
M' = **Mac-**
ma [mɑ:] = **mamma**
M. A. ['em'ei] *lüh.* = **Master of Arts**
ma'am [mɑ:m, mæm, məm] = **madam**
Maas [mɑ:s] *pn.*
Mab [mæb] *pn.* (= **Mabel**) ◇ **Queen** ~ haldjatekuninganna (*inglise luules*)
Mabel ['meib(ə)l] *pn.*
mac [mæk] = **mack**
Mac- [mæk, mək] *pref.* (*lüh.* **Mc, M'**) sagedane eesliide šoti ja iiri perekonnanimedes, tähendusega «poeg»
macabre [mə'kɑ:bə, -br] *a.* (tontlikult) õudne, jube, tontlik; surma- ◇ **dance** ~ surmatants
macadam [mə'kædəm] *s. tehn.* makadam(tee), killustiktee; (kivi)killustik (*teekatteks*)
macadamize [mə'kædəmaiz] *v. t. tehn.* makadamiseerima, (*teed*) (kivi)killustikuga sillutama
Macao [mɑ:'kɑ:ou] *pn.*
macaroni [mækə'rouni] *s.* (*pl.* **-ies, -is**) makaron; *aj.* (*XVIII saj. Inglismaal välismaisi kombeid järeleahviv*) keigar, moenarr ◇ ~ **cheese** *kok.* juustuga küpsetatud makaronivorm
macaroon [mækə'ru:n] *s. kok.* makroon (*teatav mandli- või pähkliküpsis*); *haruld.* = **macaroni**
MacArthur [mək'ɑ:θə] *pn.*
macassar [mə'kæsə] *s.* makassari õli (*ka* ~**oil**) (*juuksemääre*)
Macaulay [mə'kɔ:li] *pn.*
macaw [mə'kɔ:] *s. zool.* makao
Macbeth [mæk'beθ] *pn.*
MacCarthy [mə'kɑ:θi] *pn.*
MacClellan [mə'klelən] *pn.*
Macclesfield ['mækizfi:ld] *pn.*
MacClure [mə'kluə] *pn.*
Macdonald, -Đ- [mək'dɔn(ə)ld] *pn.*
Macdougal, -Dougal(l) [mək'du:g(ə)l] *pn.*
Macduff, -Đ- [mæk'dʌf] *pn.*
mace I [meis] *s. aj.* oganui (*keskaegne relv*); (pidulik) ametikepp (*er. Inglise alamkoja juhataja ees laual asetsev ametikepp*); (*eriline lameda otsaga*) piljardikepp
mace II [meis] *s. kok.* muskaatõis
mace-bearer ['meisbɛərə] *s.* (ameti)kepikandja (*teatavate Inglise ametnikkude nimetus*)
macedoine ['mæsidwɑ:n] *s. kok.* puuviljavõi köögiviljatarretis
Macedon ['mæsid(ə)n] = *järgm.*
Macedonia [mæsi'douniə] *pn.* Makedoonia
Macedonian [mæsi'douniən] **1.** *a.* makedoonia; **2.** *s.* makedoonlane
macerate ['mæsəreit] *v. t. & i.* **(-rable)** leotama, pehmitama, matsereerima; ligunema, pehmituma, matsereeruma; paastumisega kõhnutama
maceration [mæsə'reiʃ(ə)n] *s.* leotus, pehmitus, matseratsioon; paastumisega kõhnutamine
Macfarren [mək'fær(ə)n] *pn.*
MacGregor [mə'gregə] *pn.*
Mach [mɑ:x, mɑ:k] **1.** *pn.*; **2. (m-)** [mɑ:k, mæk, mɔk] *s. tehn.* Machi arv, M-arv (= ~ **number**) (*mingis keskkonnas liikuva keha kiiruse ja samas keskkonnas leviva heli kiiruse suhe*)
machete [mə'tʃeiti], *ka* **matchet** ['mætʃit, mə'tʃet] *s.* matšeete (*suur suhkrupilliroovõi võsaraiumisnuga*)
Machiavelli [mækiə'veli] *pn.*
Machiavellian [mækiə'veliən] *a.* makjavellilik, kavalalt sepitsev, hoolimatult võimuahnitsev, sõnamurdlik
machicolation [mætʃikə'leiʃ(ə)n] *s. aj.* piginukk; mašikulii
Machinac ['mækinɔ:] *pn.*
machinate ['mækineit, *Am. ka* 'mæʃi-] *v. i.* **(-tor)** salasepitsema, riuklema, riukaid tarvitama, mahhineerima
machination [mæki'neiʃ(ə)n, *Am. ka* mæʃi-] *s.* salasepitsus, riugas, mahhinatsioon
machine [mə'ʃi:n] **1.** *s.* masin; mehhanism; masinavärk; *Am.* parteipoliitiline organisatsioon, juhtiv klikk; *atrib.* masin(a)-; **2.**

v. t. masindama; masinal töötlema, *er.* masinal trükkima *või* õmblema ◇ **~ tool** (mehaaniline) tööpink, töömasin; **~ translation** masintõlge

machine-gun [mə′ʃi:ngʌn] *s.* kuulipilduja

machine-gunner [mə′ʃi:ngʌnə] *s.* kuulipildur

machine-made [mə′ʃi:nmeid] *a.* masinal tehtud, masina-

machinery [mə′ʃi:nəri] *s.* masinate kogu, masinavärk, masinad; mehhanism; mehaaniline seadmestik, aparatuur (*ka piltl.*)

machinist [mə′ʃi:nist] *s.* masinameister, -ehitaja, -parandaja; • masinalukksepp; masintöötaja; *Am. ka* masinist; *vrd.* **engineer**

mack [mæk] *fam.* = **mackintosh**

Mackay [mə′kai, -′kei] *pn.*

MacKenna [mə′kenə] *pn.*

Mackenzie [mə′kenzi] *pn.*

mackerel [′mækr(ə)l] *s. zool.* makrell; ◇ **~ sky** kõrgkihtpilvedega kaetud taevas

mackinaw [′mækinɔ:] *s. Am.* (*teatavat tüüpi*) lamedapõhjaline paat; paks (vöödilise mustriga) villane vaip; jämedast villasest (ruudulise mustriga) riidest jakk

MacKinley [mə′kinli] *pn.*

mackintosh [′mækintɔʃ] *s.* veekindel (kummi)mantel, vihmamantel

Maclaurin [mə′klɔ:rin] *pn.*

Macleod [mə′klaud] *pn.*

Macmahon [mək′mɑ:(ə)n] *pn.*

Macmillan [mək′milən] *pn.*

MacNab [mək′næb] *pn.* (*tüüpilise ihnsa šotlase nimi paljudes naljandites jm.*)

Macon [′meikən] *pn.*

Macpherson [mək′fə:sn] *pn.*

macramé [mə′krɑ:mi] *s. tekst.* makramee

Macready [mə′kri:di, -′kreidi] *pn.*

macro- [′mækro] *pref.* suur-, hiid-, (*võõrsõnades*) mȁkro- (*vast.* **micro-**)

macrocephalic [mækrosi′fælik], **-cephalous** [-′sefələs] *a. pat.* makrokefaalne, suurepealine

macrocosm [′mækrokɔzm] *s.* makrokosmos, suurmaailm, universum, kõiksus

macron [′mækrɔn, ′mei-] *s. lgv.* (*vokaali kohale asetatav*) pikkusmärk, -kriips

macroscopic [mækro′skɔpik] *a.* makroskoopiline, palja silmaga nähtav

macula [′mækjulə] *s.* (*pl.* **-ae** [-i:]) *biol.* tähn, täpp, laik, makul; *astr.* (Päikese) laik

maculated [′mækjuleitid] *a.* tähniline, täpiline, laiguline, makuloosne

mad [mæd] **1.** *a.* **(-dd-)** hull, hullumeelne, pöörane, meeletu; marutõbine; meeletult kiindunud (*millessegi* **on, about**); *fam. er. Am.* raevune, vihane (*millegi pärast või üle* **at, about**; *kellelegi* **with, at**); **2.** *v. t.* **(-dd-)** *poeet.* hullustama, hulluks tegema (= **madden**); **3.** *s. Am. fam.* vihahoog ◇ **thoroughly ~** *Am. fam.* maruvihane; **to drive smb. ~** kedagi hulluks ajama; **to get ~** *er. Am.* vihaseks saama, vihastuma; **to go ~** hulluks minema; **like ~** pööraselt, pöörase hooga; **~ as a hatter** (*or* **a March hare**) püstihull; **~ as a wet hen** *Am.* pööraselt vihane; **to be ~ with joy** rõõmust pöörane olema; **to have a ~ on** *Am. fam.* vihane (*või* vihatujus) olema

Madagascar [mædə′gæskə] *pn.* Madagaskar

madam [′mædəm], **ma'am** [mɑ:m, mæm, məm, əm] *s.* (*tarvit. ainult üttevormis, ilma järgneva nimeta*) armuline proua, armuline preili

madame [′mædəm, mə′dɑ:m] *s.* (*pl.* **mesdames** [mei′dɑ:m]) *pr.* madam, proua (*tarvit. mitte-inglise daami nime ees*) ◇ **M-Tussaud's** [tu′souz] kuulus vahakujude muuseum Londonis

madcap [′mædkæp] **1.** *s.* tuisupea, tormakas isik; **2.** *a.* tuisakas, tormakas, mõtlematu

madden [′mædn] *v. t. & i.* hullustama, hulluks tegema; hulluks minema ◇ **it is ~ing** see võib hulluks teha

madder [′mædə] *s. bot.* punavärvik; krapp; punavärviku juurest saadav värv(aine); *tehn. ka* alisariin(värv)

madding [′mædiŋ] *a. haruld.* hullustav, hulluksajav; hull, märatsev

mad-doctor [′mæddɔktə] *s.* vaimuhaiguste arst

Maddox [′mædəks] *pn.*

made [meid] **1.** *pret. & p. p., vt.* **make**; **2.** *a.* tehtud, valmistatud ◇ **a ~ man** haljale oksale jõudnud mees

Madeira [mə′diərə] **1.** *pn.*; **2.** *s.* (*ka* **m-**) madeira (= **~ wine**) ◇ **~ cake** *kok.* liivakooktort, biskviittort

Madeleine [′mæd(ə)lein] *pn.*

Madeley [′mædli] *pn.*

mademoiselle [mæd(ə)m(w)ə′zel] *s.* (*pl.* **mesdemoiselles** [meidmwə′zel]) *pr.* preili (*tarvit. mitte-inglise nime ees; üttevormis, ilma järgneva nimeta, er. prantsuse lastekasvatajanna kohta*)

made-up [′meidʌp] *a.* valmistehtud, valmis-; väljamõeldud; fabritseeritud; mingitud (*vt.* **make up**)

Madge [mædʒ] *pn.* (= **Margaret**)

madhouse [′mædhaus] *s.* hullumaja

Madison [′mædisn] *pn.*

madman [′mædmən] *s.* (*pl.* **-men**) hullumeelne, hull

madness [′mædnis] *s.* hullus, hullumeelsus, meeletus; (*loomade*) marutõbi

madonna [mə′dɔnə] *s.* madonna ◇ **~ lily** valge liilia

Madras [mə′dræs, -′drɑ:s] **1.** *pn.*; **2.** *s.* **(m-)** teatav puuvillane särgiriie

madrepore [′mædripɔ:] *s. zool.* kivikorall, madrepoor

Madrid [mə′drid] *pn.* Madri(i)d

madrigal [′mædrig(ə)l] *s. kirj., muus.* madrigal

Madura [′mæd(j)urə] *pn.*

madwoman [′mædwumən] *s.* (*pl.* **-women** [-wimin]) hullumeelne, hull (naine)

Maecenas [mi(:)′si:næs] **1.** *pn.*; **2.** *s.* metseen

maelstrom [′meilstroum] *s.* veekeeris, -neel; *piltl.* elukeeris

maenad [′mi:næd] *s.* menaad, märatsev naisolend, bakhant

maestro [mɑ:′estrou] *s.* (*pl.* **-ri** [-ri:]) *it.* maestro, (suur) helikunstnik

Mae West [′me: ′west] *s. Am. sl. er. av.* (täispuhutav kummist) päästevest

Mafeking [′mæfikiŋ] *pn.*

maffick [′mæfik] *v. i.* märatsevalt võidurõõmutsema

mag I [mæg] *lüh.* = **1. magazine**; **2. magneto**

Mag II [mæg] **1.** *pn.* (= **Margaret**); **2.** *s.* **(m-)** *fam.* harakas (= **magpie**); *piltl.* lobasuu; lobisemishimu; **3.** *v. i.* **(-gg-)** *sl.* lobisema, vatrama

magazine [mægə′zi:n, *Am. ka* ′mæg-] *s.* sõjamoonaladu; (*tulirelva*) (padruni)salv; *fot.* kassett; ajakiri, *er.* pildiajakiri

Magdala [′mægdələ] *pn.*

Magdalen 1. [′mægdəlin] *pn.* (*inimese või Kanada saarte nimena*); **2.** [′mægdəlin] *s.* patust pöördunud naine; **3.** [′mɔ:dlin] *pn.* (*Oxfordi kolledži nimi*)

Magdalene 1. [mægdə′li:ni, ′mægdəli(:)n] *pn.* Magdaleena; **2.** [′mɔ:dlin] *pn.* (*Cambridge'i kolledži nimi*)

mage [meidʒ] *s. arh.* tark, võlur, maag (= **magician**)

Magee [mə′gi:] *pn.*

Magellan [mə′gelən] *pn.* Magalhães ◇ **Strait of ~** Magalhãesi väin

magenta [mə′dʒentə] **1.** *s.* fuksiin (*teatav punane aniliinvärv*); **2.** *a.* fuksiinpunane

Magersfontein [′mɑ:gəzfɔntein] *pn.*

Maggie [′mægi] *pn. dim.* (= **Mag, Margaret**)

maggot [′mægət] *s.* tõuk, vagel, uss; ◇ **a ~ in one's head** (*or* **brain**) hull mõte, veider tuju

maggoty [′mægəti] *a.* ussitanud; *sl.* veidratujuline, veidrustega

magi [′meidʒai] *s. pl.* (*sg.* **magus** [′meigəs]) maagid, vanapärsia preestrid; **(the M-)** *piibl.* Hommikumaa targad

magic [′mædʒik] **1.** *s.* nõiakunst, nõidus, nõiavägi, võlu, maagia; **2.** *a.* nõia-, võlu-, maagiline ◇ **as if by ~** nagu nõiaväel; **black ~** must maagia, nõidumine kurjade vaimude abil; **~ lantern** *van.* nõialatern (*algeline projektsiooniaparaat*); **~ mirror** nõia- *e.* tulevikupeegel

magical [′mædʒik(ə)l] *a.* **(-lly)** nõiaväeline, maagiline

magician [mə′dʒi(ə)n] *s.* võlur, nõid, maag; nõiakunstnik

magisterial [mædʒis′tiəriəl] *a.* kohtuniku-, kohtunikulik; võimumehelik, käskiv

magistracy [′mædʒistrəsi] *s.* kohtunikuamet, -au; kohtunikkond

magistral [mæ′dʒistr(ə)l] *a. haruld.* **(-lly)** õpetajalik, koolmeisterlik; ülemuslik; tähtsaim, pea-, magistraalne, magistraal-; arsti retsepti järgi valmistatud, magistraal- (*ravimi kohta*)

magistrate [′mædʒistr(e)it] *s.* (rahu)kohtunik; politseikohtunik (= **police ~**); kõrgem riigiametnik, (riigi) võimukandja

magma [′mægmə] *s. geol.* magma; *farm.* tainas, kört

Magna C(h)arta [′mægnə ′kɑ:tə] *s. aj.* Suur Vabadustekiri (*Inglise kuninga John Maa-*

ta poolt a. 1215 antud õigustekiri, Inglise põhikorra alusakt)

magnalium [mæg'neiliəm] *s. tehn.* magnaalium

magnanimity [mægnə'nimiti] *s.* suuremeelsus

magnanimous [mæg'nænimәs] *a.* suuremeelne

magnate ['mægneit] *s.* magnaat, suurnik, mõjurikas isik ◇ **oil** ~ *er. Am.* õlimagnaat, naftakuningas

magnesia [mæg'ni:ʃə] *s. keem.* magneesiumoksiid, magneesia; *fam. ka* magneesiumkarbonaat

magnesium [mæg'ni:ziəm] *s. keem.* magneesium (*sümbol* **Mg**) ◇ ~ **light** *fot.* magneesiumivalgus; ~ **ribbon** *fot.* magneesiumilint

magnet ['mægnit] *s.* magnet; *piltl.* külgetõmbejõud, külgetõmbavus

magnetic [mæg'netik] *a.* **(-ically)** magnetiline, magnet-; *piltl.* külgetõmbav ◇ ~ **field** *füüs.* magnetväli; ~ **flux** *füüs.* magnetvoog; ~ **mine** *mil.* magnetmiin; ~ **needle** *füüs.* magnetnõel; **a** ~ **personality** külgetõmbav isiksus

magnetics [mæg'netiks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) magnetismiõpetus

magnetism ['mægnitizm] *s.* magnetism; *piltl.* külgetõmbavus ◇ **terrestrial** ~ maamagnetism; **animal** ~ animaalne magnetism, mesmerism

magnetite ['mægnitait] *s. min.* magnetiit, magnetrauamaak

magnetization [mægnit(a)i'zeiʃ(ə)n] *s.* magneetimine, magnetiseerimine

magnetize ['mægnitaiz] *v. t.* **(-zable)** magneetima, magnetiseerima (*ka piltl.*)

magneto [mæg'ni:tou] *s.* (*pl.* **-os**) *tehn.* magneeto

magneto-electric ['mægnito(u)i'lektrik] *a. füüs.* magnetoelektriline

magnetron ['mægnitrɔn] *s. füüs., raad.* magnetron

magnificence [mæg'nifis(ə)ns] *s.* suurepärasus, -joonelisus, hunnitus, toredus

magnificent [mæg'nifisnt] *a.* suurepärane, -jooneline, hunnitu, tore

magnifier ['mægnifaiə] *s.* suurendaja, suurendi; *er.* suurendusklaas, luup; *arh.* ülistaja

magnify ['mægnifai] *v. t.* **(-iable)** suurendama; liialdama; *arh.* ülistama ◇ ~**ing glass** suurendusklaas, luup

magniloquence [mæg'nilokwəns] *s.* suuresõnalisus

magniloquent [mæg'nilokwənt] *a.* suuresõnaline; suurustlev, hooplev

magnitude ['mægnitju:d] *s.* suurus, suurusjärk; *füüs.* magnituud (*maavärina võimsuse ühik*); *astr.* tähesuurus; tähtsus ◇ **of the first** ~ *astr.* esimese suurusega; *piltl.* esmajärgulise tähtsusega

magnolia [mæg'nouliə] *s. bot.* magnoolia ◇ **M- State** *Am.* = **Mississippi**

magnum ['mægnəm] *s.* suur veini- *või* viinapudel (*pool gallonit = 2,27 l*)

magnum bonum ['mægnəm 'bounəm] *s.* teatav suur ploomi- *või* kartulisort

magnum opus ['mægnəm'oupəs] *ld., vt.* **opus**

Magnus ['mægnəs] *pn.*

Magog ['meigɔg] *vt.* **Gog**

magpie ['mægpai] *s.* harakas; *piltl.* lobasuu

Maguire [mə'gwaiə] *pn.*

magus ['meigəs] *vt.* **magi**

Magyar ['mɔdjɑ:, 'mægjɑ:] **1.** *a.* madjari, ungari; **2.** *s.* madjari (*e.* ungari) keel; madjar, ungarlane

Mahan [mə'hæn, mɑ:n] *pn.*

Maharaja(h) [mɑ:(h)ə'rɑ:dʒə] *s.* maharadža (*india vürstitiitel*)

Maharanee [mɑ:(h)ə'rɑ:ni] *s.* maharaani (*maharadža abikaasa*)

mahatma [mə'hætmə, -'hɑ:t-] *s.* mahatma, «suur hing», (*budistliku õpetuse järgi*) üleloomuliku vaimukõrgusega isik

Mahdi ['mɑ:di] *s.* mahdi (*muhamedlaste poolt oodatav, suur usulis-rahvuslik juht*)

mah-jong(g) [mɑ:'dʒɔŋ] *s.* hiina varblasmäng, doominotaoline (114 kivikesega mängitav) lauamäng

mahlstick ['mɔ:lstik] = **maulstick**

mahogany [mə'hɔgəni] *s.* mahagon(ipuu); *fam.* laud, *er.* söögilaud; *atrib.* mahagonipuust, -värvi ◇ **with one's knees under the** ~ lõunalauas

Mahomet [mə'hɔmit, 'me(i)əmet] = **Mohammed**

Mahometan [mə'hɔmit(ə)n] = **Mohammedan**

mahout [mə'haut] *s. Anglo-Ind.* elevandiajaja

Mahratta, Maratha [mə'rætə] *s.* marath (*Lääne-Indias elava rahva liige*)

maid [meid] *s.* neitsi, neiu; *poeet.* tüdruk, tütarlaps; teenijatüdruk (= **maidservant**) ◇ **old** ~ vanatüdruk; ~ **of honour** (abiellumata) õuedaam; *Am.* peapruutneitsi (= **principal bridesmaid**); *ka* teatav kohupiimakook

Maida ['meidə] *pn.*

maidan [mai'dɑ:n] *s. Anglo-Ind.* paraadiväljak

maiden ['meidn] *s.* neitsi, neiu; *aj.* teatav (Šotis tarvitusel olnud) tapamasin; *atrib.* neitsilik, neitsis- ◇ ~ **aunt** vallaline tädi; ~ **name** neiupõlvenimi; ~ **horse** mitte veel (võidujooksul) auhindu saanud hobune; ~ **race** seni auhindu saamata hobuste võidusõit; ~ **speech** (*er. rahvasaadiku*) esikõne; ~ **voyage** (*laeva*) esireis

maidenhair ['meidnhɛə] *s. bot.* adiantum (*ka* ~ **fern**) ◇ ~ **tree** = **ginkgo**

maidenhead ['meidnhed] *s. arh.* neitsilikkus (= **virginity**)

maidenhood ['meidnhud] *s.* neitsi- *või* neiupõli

maidenish ['meidniʃ], **maidenlike** ['meidnlaik], **maidenly** ['meidnli] *a.* **(-iness)** tütarlapselik

maid-of-all-work [meidəv'ɔ:lwə:k] *s.* üldteenija, teenijatüdruk igasugusteks majatöödeks

maidservant ['meidsə:v(ə)nt] *s.* naisteenija, (teenija)tüdruk

Maidstone ['meidstən, -stoun] *pn.*

mail I [meil] *s.* soomus- *või* rõngasrüü, (rõngas)turvistik ◇ **coat of** ~ *aj.* (rõngas)turvistik, soomussärk

mail II [meil] **1.** *s.* postikott, -paun (= ~**-bag**); *er.* (ülemere)post; postisaadetis(ed), postivedu; *er. Am.* (saabunud *või* saadetud) kirjad; postitõld; **2.** *v. t.* postiga saatma; postitama, posti panema ◇ ~ **order** (kauba)tellimus posti teel

mail-boat ['meilbout] *s.* postilaev

mail-cart ['meilkɑ:t] *s.* posti(veo)kaarik; *ka* kerge lapsevanker

mail-coach ['meilkoutʃ] *s.* postitõld

mailed [meild] *a.* soomustatud, soomus- (*vt.* **mail** I) ◇ **the** ~ **fist** soomusrusikas, sõjaline jõud

mailman ['meilmən] *s.* (*pl.* **-men**) *er. Am.* = **postman**

mail-train ['meiltrein] *s.* postirong

maim [meim] *v. t.* vigastama, sandistama, kõndistama

main I [mein] **1.** *a.* peamine, pea-, suur-; **2.** *s.* **(the** ~**)** avameri, ulgumeri, lahtine meri (*vrd.* **Spanish** ~); (*veevarustuse, gaasijuhtme jms.*) pea- *e.* magistraaltoru; *el.* pea- *e.* magistraaljuhe; *pl.* magistraalvõrk; jõud, võim (*tarvit. ainult ühendis* **with might and** ~ kõigest jõust) ◇ **the** ~ **body** (sõjaväe) peajõud; **the** ~ **chance** *sl.* iseenda huvid; ~ **deck** *mer.* peatekk; **by** ~ **force** lausa väevõimuga; ~ **line** (raudtee) pealiin; ~ **ship channel** peafaarvaater, -sõiduvesi; ~ **street** *peam. Am.* peatänav; *er.* **M- Street** Ameerika tüüpilise provintsilinna peatänav (*kitsarinnalise väikekodanluse sümbolina*); **in the** ~ peamiselt, peaasjus, -joontes

main II [mein] *s.* täringuviske eel väljahõigatav arv (*näit.* **seven's the** ~!); kukevõitlus

Maine [mein] *pn.*

mainland ['meinlənd] *s.* manner(maa), maismaa

mainly ['meinli] *adv.* peamiselt

mainmast ['meinmɑ:st, -məst] *s. mer.* suur- *e.* pea- *e.* grootmast

mainsail ['meinseil, -sl] *s. mer.* suur- *e.* grootpuri, groot(seil)

mainspring ['meinspriŋ] *s.* (*kella, uuri*) peavedru, käiguvedru; *piltl.* peatõukejõud, -ajc(nd)

mainstay ['meinstei] *s. mer.* pea *e.* groottaak; *piltl.* peatugi, tähtsaim tugi

mainstream ['meinstri:m] *s. Am.* peavool, üldjoon, generaaljoon (*er. pol. või kunst*)

maintain [me(i)n'tein] *v. t.* säilitama, alal hoidma; ülal pidama, elatama, toetama; *tehn.* hooldama, korras hoidma, (jooksvalt) remontima; väitma, arvamuse juures püsima (*et* **that**)

maintenance ['meintinəns] *s.* säilitamine, alalhoidmine; (elu)ülalpidamine; *tehn.* hooldamine, hooldus, hoole, korrashoid,

(jooksev) remont; *jur.* protsessiva poole seadusvastane toetamine ◇ ~ **team** *tehn.* remondibrigaad, -meeskond

maintop ['meintɔp] *s. mer.* grootmarsssaaling, grootmasti saaling

mainyard ['meinjɑ:d] *s. mer.* grootraa, suurpurje raa

Maisie ['meizi] *pn.*

maison(n)ette [meizə'net] *s.* majake(ne), väikemaja; *ka* (eraldi sissekäiguga) majaosa (*üürikorterina*)

Maitland ['meitlənd] *pn.*

maize [meiz] *s.* mais, kukuruus

Maj. *lüh.* = **Major**

majestic [mə'dʒestik] *a.* (**-ically**) majesteetlik, ülev, (kuninglikult) suursugune

majesty ['mædʒisti] *s.* majesteetlikkus, ülevus; ausära; majesteet; **(Your, His, Her M-)** Majesteet

Maj.-Gen. *lüh.* = **Major-General**

majolica [mə'jɔlikə, -'dʒɔl-] *s. kunst* majoolika

major I ['meidʒə] **1.** *a.* suurem, ülem, tähtsam; *muus.* mažoorne, mažoor-, duur-; vanem (*er. samanimeliste õpilaste kohta koolis; tarvit. nime järel*); **2.** *s.* täisealine; *Am.* pea(õppe)aine; *loog.* suurem eeldus (= ~ **premise**); **3.** *v. i. Am.* peaainena õppima, spetsialiseeruma (*milleski* **in**) ◇ ~ **third** *muus.* suur terts; ~ **key** *muus.* mažoor, duur

major II ['meidʒə] *s.* major; *mil. sl. ka* rooduvanem, veltveebel (= **sergeant-**~)

Majorca [mə'dʒɔ:kə] *pn.* Mallorca, Majorka

major-domo [meidʒə'doumou] *s.* (*pl.* **-os**) majaülem, majordoomus

major-general ['meidʒə'dʒenərəl] *s.* kindralmajor

majority [mə'dʒɔriti] *s.* enamik; (häälte)enamus; täisealisus; *haruld.* majoriauaste (= **majorship**) ◇ **absolute** ~ absoluutne enamus; **by a handsome (bare)** ~ suure (napi) (häälte)enamusega; **to join the** ~ surema

majorship ['meidʒəʃip] *s.* majoriauaste

Majuba [mə'dʒu:bə] *pn.*

majuscule ['mædʒəskju:l, mə'dʒʌs-] *s.* majuskel, suurtäht (*er. keskaegsetes käsikirjades*)

make [meik] **1.** *v. t. & i.* (*pret. & p. p.* **made** [meid]; **-kable**) tegema, valmistama, loo-

ma; tootma; koostama, moodustama; kujundama; fabritseerima; (*kellekski*) ülendama; (*järgneva objekti ja verbiinfinitiiviga*) põhjustama, sundima, panema (*midagi tegema* **do**); kujutama, kirjeldama (*kellenagi*); arvama, oletama; (*raha, head nime jms.*) teenima, võitma; (*tõotust*) andma, (*nõuet, pakkumist*) esitama; (*teatavat maad*) selja taha jätma, ära käima *või* sõitma; saavutama, saabuma, suunduma, liikuma (*millegi suunas* **for**); **2.** *s.* ehitus, kehaehitus; kujundus, kuju, stiil; toode, saadus, fabrikaat; (*kauba*) sort, liik, mark; (*riide*) lõige; mudel, tüüp ◇ **to** ~ **amends** heastama, heaks tegema (*midagi* **for**); **to** ~ **a beast of oneself** elajamoodi sööma *või* käituma; **to** ~ **a clean breast of** avameelselt üles tunnistama; **to** ~ **a clean sweep of** puhtaks pühkima, täielikult hävitama *või* kõrvaldama; **to** ~ **a difference** oluline (*või* tähtis) olema; **to** ~ **a difference between** (*millegi, kellegi vahel*) vahet tegema, ebavõrdselt kohtlema; **to** ~ **after** järele kihutama, jälitama, taga ajama; **to** ~ **against** vastu töötama, tõkestama; **to** ~ **as if . . .** tegema (*või* teesklema), nagu . . .; **to** ~ **oneself at home** ennast koduselt sisse seadma; **to** ~ **away with** ära tarvitama, hävitama; tapma; **to** ~ **believe** teesklema; **to** ~ **one's bread** leiba teenima; **to** ~ **do** läbi ajama (*millegagi* **with**; *milletagi* **without**); **to** ~ **faces** lõustu (*või* grimasse) tegema; **to** ~ **for** suunduma, (*millegi poole*) liikuma, kalduma; soodustama, tekitama; ründama; **to** ~ **free** endale vabadust võtma, vabalt ümber käima (*millegagi, kellegagi* **with**); **to** ~ **fun of** pilkama; **to** ~ **good** (*tõotust, lootust*) täitma; heastama, heaks tegema; elus edasi jõudma; **to** ~ **head against** vastu seisma *või* pidama; **I cannot** ~ **head or tail of** ma ei saa (*millestki*) põrmugi aru; **you've made it** sul on õnnestunud, sa oled toime tulnud, sa oled läbi löönud; **to** ~ **it up** ära leppima (*kellegagi* **with**); **to** ~ **little of** tähtsusetuks pidama; **to** ~ **much of** tähtsaks pidama, (*kellestki*) palju välja tegema, hellitama; **I cannot** ~ **much of it** ma ei saa sellest palju aru; **to** ~ **no bones of** (*or* **about**) **doing smth.** *fam.* millegi tegemise ees mitte risti ette lööma;

what do you ~ **of it?** mis sa sellest arvad?; **to** ~ **off** jalga laskma; **to** ~ **off with** sisse tegema, ära varastama; **to** ~ **out** koostama (*dokumenti*); välja kirjutama (*tšekki*); täiendama; tõestama, tõendama; väitma; taipama; vaevu märkama, (*silmadega*) seletama; **to** ~ **over** (*omandit*) üle andma (*kellelegi* **to**); *Am.* ümber tegema, muutma; **to** ~ **port** sadamasse jõudma; **to** ~ **sail** purjesid tõstma; **to** ~ **oneself scarce** kaduma, jalga laskma; **to** ~ **shift** (*kuidagiviisi*) läbi ajama (*millegagi* **with**); **to** ~ **short work of** (*millelegi*) kiiresti lõppu tegema; **to** ~ **sure** kindlaks tegema, kindlasti veenduma; **to** ~ **the best of** (*millegagi*) leppima, läbi ajama, (*midagi*) hädaabinõuna kasutama; **he made to enter, but then stopped** ta pidi (peaaegu) sisse astuma, kuid siis peatus; **to** ~ **up** täiendama, tasa tegema **(for)**; korvama, hüvitama **(for)**; moodustama, koostama, välja mõtlema; (*tüli*) lepitama; (*nägu*) minkima, jumestama, grimeerima; *trük.* küljendama; **to** ~ **up one's mind** otsustama; **to** ~ **up to** «pugema», meelitama, (*kellegi*) heasoovlikkust püüdlema; **to** ~ **water** vett laskma; **to** ~ **way** edasi jõudma; teed andma; **(our) own** ~ (meie) oma toode, oma fabrikaat; **of solid** ~ tugeva ehitusega; **on the** ~ *sl.* saagi peal väljas; **to be on the** ~ *sl.* saagi peal väljas olema, (hoolimatult) edu taotlema, karjääri tegema; *Am. ka* naistekütina toimima; *vt. ka* **made**

make-believe ['meikbili:v] *s.* teesklus; *atrib.* teeseldud

make-do ['meikdu:] *er. Am.* = **makeshift**

Makepeace ['meikpi:s] *pn.*

maker ['meikə] *s.* tegija, valmistaja; looja

makeshift ['meikʃift] *s.* ajutine abinõu, hädaabinõu, asetäitevahend, asetäide; *atrib.* asetäite-, ajutine

make-up ['meikʌp] *s.* koostis, koosseis; loomus, laad; (*er. näitleja*) minkimine ning kostümeerimine, ilujumestus; puuder, grimm, mink; *trük.* küljendus

make-weight ['meikweit] *s.* kaalulisand, -täiend (*ka piltl.*)

making ['meikiŋ] *s.* tegemine, valmistamine, loomine; tootmine; kujunemine; *pl. fam.* teenistus, tulud ◇ **in the** ~ kujunemisel, moodustumisel; **to be the** ~ **of** (*kedagi*) haljale oksale aitama; **to have the** ~**s of** (*millekski*) eeldusi omama

mal- [mæl], **male-** ['mæli] *ühendeis* paha-, kuri-, väär-, nuri-

Malabar [mælə'bɑ:, 'mæl-] *pn.*

Malacca [mə'lækə] **1.** *pn.* Malaka; **2.** *s.* **(m-)** (pruun) rotangpalmist jalutuskepp (= ~ **cane**)

malachite ['mæləkait] *s. min.* malahhiit

maladjusted ['mælə'dʒʌstid] *a.* halvasti kohandatud *või* kohanenud; kohandamatu, kohanematu

maladjustment ['mælə'dʒʌstmənt] *s.* väärkohandamine, -kohandus, -korraldamine, -seadmine; väärasetus

maladministration ['mælədminis'treiʃ(ə)n] *s.* väärhaldus, halb haldus *või* juhtimine

maladroit ['mælədrɔit] *a.* kohmakas, saamatu, taktitu

malady ['mælədi] *s.* haigus, tõbi

Málaga ['mælәgə] **1.** *pn.*; **2.** *s.* malaga (vein); malaga viinamari

Malagasy [mælə'gæsi] **1.** *a.* Madagaskari, malagassi; **2.** *s.* malagassi keel; malagass, Madagaskari päriselanik

malaise ['mæ'leiz] *s.* vaevus, ebamugavus, halb tunne

malanders ['mæləndəz] *s. pl. vet.* prei

malapert ['mæləpə:t] *a. arh.* ninakas, häbematu

malaprop(ism) ['mæləprɔp(izm)] *s.* (koomiline) sõna väärtarvitus

malapropos [mælæprə'pou] **1.** *adv.* ebasündsalt, ebasündsal ajal *või* juhul; **2.** *a.* ebasündsal ajal öeldud *või* tehtud; **3.** *s.* ebasündsus

malaria [mə'leəriə] *s.* malaaria, halltõbi

malarial [mə'leəriəl], **-rious** [-riəs] *a.* malaarialine, halltõveline, malaaria-, halltõve-

malarkey [mə'lɑ:ki] *s. Am. sl.* pläma, jama, lollus

Malawi [mə'lɑ:wi] *pn.* (*riik Aafrikas, endine Njassamaa*)

Malay [mə'lei] **1.** *s.* malailane; malai keel; **2.** *a.* malai ◇ ~ **Archipelago** Malai saarestik

Malaya [mə'leiə] *pn.* Malaia

Malayalam [mæli'ɑ:ləm] *s.* malajalami keel (*Malabari päriselanike keel*)

Malayan [mə'leiən] = **Malay**

Malaysia [mə'leiʒə, -'leiʃə] *pn.* Malaisia
Malcolm ['mælkəm] *pn.*
malcontent ['mælkəntent] **1.** *a. haruld.* rahulolematu, nuriseja, mässumeelne; **2.** *s.* rahulolematu (*või* nuriseja, mässumeelne) isik; rahulolematus
mal de mer [mældə'mɛə] *s. pr.* merehaigus (= **seasickness**)
Maldon ['mɔ(:)ld(ə)n] *pn.*
male [meil] **1.** *a.* isane, isas-, isa-; meessoost, mees-; **2.** *s.* mees; isane (loom), isasloom ◇ **~ child** poeglaps; **~ choir** meeskoor; **~ screw** *tehn.* mutrisse käiv kruvi; **~ thread** *tehn.* väliskeere
male- ['mæli] *vt.* **mal-**
malediction [mæli'dikʃ(ə)n] *s.* needus, sajatus
maledictory [mæli'dikt(ə)ri] *a.* needev, sajatav
malefactor ['mælifæktə] *s.* pahategija, kurjategija
malefic [mə'lefik] *a.* pahatekitav, hukatuslik
maleficence [mə'lefisns] *s.* pahaloomulisus, õelus; hukatuslikkus
maleficent [mə'lefisnt] *a.* pahaloomuline, õel; hukatuslik (*kellelegi* **to**)
Malet ['mælit] *pn.*
malevolence [mə'levələns] *s.* pahatahtlikkus
malevolent [mə'levələnt] *a.* pahatahtlik
malfeasance [mæl'fi:z(ə)ns] *s. jur.* seadusvastane tegevus; *er.* ametialane kuritegu *või* kuritarvitus
malformation [mælfɔ:'meiʃ(ə)n] *s.* väärmoodustus, -areng, moonutus; väärmoodustis, moonutis
malformed [mæl'fɔ:md] *a.* väärmoodustuslik, -arenguline, moonutatud
malic ['mælik] *a. keem.* õun- ◇ **~ acid** õunhape
malice ['mælis] *s.* õelus, kurjus; kuri tahe, kuritahtlikkus ◇ **to bear ~** salaviha tundma (*kellegi vastu* **to, towards**); **I bear him no ~** mul ei ole tema vastu mingit vimma; **with ~ aforethought** (*or* **prepense**) *jur.* kuritahtlikult ning ettekavatsetult
malicious [mə'liʃəs] *a.* õel, kuritahtlik ◇ **~ tongue** kuri keel
malign [mə'lain] **1.** *a.* pahamõjuline; õel, kuri; pahaloomuline; **2.** *v. t.* laimama
malignancy [mə'lignənsi] *s.* kuritahtlikkus, õelus; *med.* pahaloomulisus (= **malignity**)
malignant [mə'lignənt] *a.* kuritahtlik, õel; *med.* pahaloomuline
malignity [mə'ligniti] *s.* pahamõjulisus; õelus, kurjus, kuritahtlikkus; *med.* pahaloomulisus
malinger [mə'liŋgə] *v. i.* haigust teesklema, simuleerima
malingerer [mə'liŋgərə] *s.* haiguseteeskleja, simulant, siidivedaja
mall I [mɔ:l, mæl] *s. haruld.* jalutuspuiestee; **(the M-)** [mæl] teatav puiestee Londonis; *vrd.* **pall-mall**
mall II [mɔ:l] = **maul (1.)**
mallard ['mæləd] *s. zool.* metspart, *er.* sinikael(part), sorsk
malleability [mæliə'biliti] *s.* vasardatavus, taotavus, sepistatavus; venivus; *piltl.* paindlikkus, järeleandlikkus
malleable ['mæliəbl] *a.* vasardatav, taotav, sepistatav; veniv; *piltl.* paindlik, järeleandlik
mallenders ['mæləndəz] = **malanders**
mallet ['mælit] *s.* puuvasar, -haamer; kroketi- *või* polokurikas
mallow ['mælou] *s. bot.* kassinaeris
malm [mɑ:m] *s. geol.* savine lubjakivi; lubiliiv
Malmesbury ['mɑ:mzb(ə)ri] *pn.*
malmsey ['mɑ:mzi] *s.* malvaasia (vein)
malnutrition [mælnju'triʃ(ə)n] *s.* väärtoitlus; alatoitlus
malodorous [mæ'loudərəs] *a.* pahalõhnaline, lehkav, haisev
Malone [mə'loun] *pn.*
Malory ['mæləri] *pn.*
malpractice [(')mæl'præktis] *s.* väärtalitus, *er.* väärravi; kuritarvitus; *pl.* pettused, kelmused
malt [mɔ(:)lt] **1.** *s.* linnased; *atrib.* linnase-; **2.** *v. t. & i.* linnasteks muutma; linnasteks muutuma; linnaseekstraktiga maitsestama ◇ **~ liquor** linnasejook; **~ sugar** = **maltose**
Malta ['mɔ(:)ltə] *pn.*
Maltese [mɔ(:)l'ti:z] **1.** *a.* malta; **2.** *s.* (*pl.* ⁻) maltalane; malta keel ◇ **~ cross** malta (*e.* johanniitide) rist
Malthus ['mælθəs] *pn.*

Malthusian [mæl'θju:ʒ(ə)n] *maj.* **1.** *a.* maltuslik, maltusiaanlik; **2.** *s.* maltuslane, maltusiaan
Malthusianism [mæl'θju:ʒ(ə)nizm] *s. maj.* maltusianism, maltuslus
maltose ['mɔ:ltous] *s. keem.* maltoos, linnasesuhkur
maltreat [mæl'tri:t] *v. t.* halvasti (*või* julmalt) kohtlema
maltreatment [mæl'tri:tmənt] *s.* halvasti (*või* julmalt) kohtlemine
maltster ['mɔ(:)l(t)stə] *s.* linnasetegija
malty ['mɔ(:)lti] *a.* linnasene, linnase-; *sl.* (õllest) purjus
malvaceous [mæl'veiʃəs] *a. bot.* kassinaeriline, kassinaeriliste sugukonda kuuluv; *vrd.* **mallow**
Malvern ['mɔ:lvə(:)n] *pn.*
malversation [mælvə:'seiʃ(ə)n] *s.* usalduse kuritarvitus, usaldatu omastamine
malvoisie ['mælvɔizi] *arh.* = **malmsey**
Malvolio [mæl'vouliou] *pn.*
mama [mə'mɑ:] = **mamma** I
Mameluke ['mæmil(j)u:k] *s. aj.* mamelukk
mamilla [mə'milə] *s.* (*pl.* **-llae** [-li:]) *anat.* rinnanibu; näsa
mamma I [mə'mɑ:, *Am. ka* 'mɑ:mɑ:] *s. er. lastek.* mamma, memm, emme, ema
mamma II ['mæmə] *s.* (*pl.* **-ae** [-i:]) *anat.* nisa; rind, rinnanääre, piimanääre
mammal ['mæm(ə)l] *s. zool.* imetaja, mammaal
mammalian [mæ'meiliən] *a. & s. zool.* imetaja
mammary ['mæməri] *a. anat.* rinna-, piima-; nisa- ◇ **~ gland** rinna- *e.* piimanääre
mammilla [mə'milə] = **mamilla**
mammon ['mæmən] *s.* mammon, maine vara, (alatu) rikkus ◇ **the ~ of unrighteousness** ülekohtuselt saadud rikkus
mammonism ['mæmənizm] *s.* mammonakummardus, rahajumaldus, mammonism
mammonist ['mæmənist] *s.* mammonaori, -teener, rahajumaldaja
mammoth ['mæməθ] **1.** *s. paleont.* mammut; **2.** *a.* hiigla-, hiiglasuur, tohutu
mammy ['mæmi] *s. lastek.* mammi, mamma; *Am.* neegrinaisest lastehoidja, vanamoeline neegrieit
man I [mæn] **1.** *s.* (*pl.* **men** [men]) mees; inimene; (*kõnetusena ka*) vennas; teener, sulane, tööpoiss, tööline; lihtsõdur, madrus; kabekivi, malend *jms.*; **2.** *v. t.* (**-nn-**) mehitama, meestega (*või* meeskonnaga) varustama; mehistama, vapraks muutma, (*kellegi*) meelt kinnitama ◇ **the inner ~** seesmine inimene (*hing või kõht*); **the outer ~** väline keha; **no ~ can tell** keegi ei või öelda; **~ is mortal** inimene on surelik; **to be a ~** (*or* **to play the ~**) mehine (*või* vahva) olema; **every ~ Jack of them** viimane kui üks (neist); **all to a ~** (*or* **to the last ~**) viimse meheni; **I'm your ~** olen teie ettepanekuga päri; **to be one's own ~** iseenda peremees olema; **~ about town** (ilma mingi kindla elukutseta) Londoni linnaseltskonda kuuluv härrasmees; **~ alive!** kulla inimene!, kulla mees! (*kärsitust väljendav kõnetus*); **~ and boy** poisipõlvest peale; **~ and wife** mees ja naine, abielupaar; **~ for ~** ükshaaval võrreldes; **~ Friday** käsilane, ustav sulane *või* kaaslane; **~ in the moon** kuu peal paistev inimesenägu, «kuu pealt kukkunud inimene» (*täielik võhik*); **~ in the street** tavaline inimene; **~ of letters** kirjamees, literaat; kirjanik; **~ of straw** kujuteldav (*või* tühine) vastane, tähtsusetu isik; **~ of the world** elukogenud mees, elumees; **a ~'s ~** *fam.* mehine mees, täismees; **~ the guns!** *mil.* (*suurtükkide*) meeskonnad kohtadele!; **to ~ oneself** mehistuma, vaprust kokku võtma
Man II [mæn] *pn.* ◇ **Isle of ~** Mani saar (*Inglise saar Iiri meres*)
Man. *lüh.* = **Manitoba**
manacle ['mænəkl] **1.** *s. haril. pl.* käeraud, vangiraud (*ka piltl.*); **2.** *v. t.* käeraudu panema, aheldama
manage ['mænidʒ] **1.** *v. t. & i.* juhtima, juhatama, korraldama, ohjama; käitlema; kohtlema; toime tulema, hakkama saama (*millegi tegemisega* **to do**); läbi ajama (*millegagi* **with**; *ilma milletagi* **without**); **2.** *s. arh.* = **manège**; *arh.* käitlemine (= **management**)
manageable ['mænidʒəbl] *a.* juhitav, (hõlpsasti) käideldav
management ['mænidʒmənt] *s.* juhtimine, juhatamine, korraldamine, ohjamine; juh-

timiskunst; käitlemine; kohtlemine; juhatus, direktsioon

manager ['mænidʒə] *s.* juhataja, juht, korraldaja; mänedžer ◇ **good (bad)** ~ hea (halb) peremees *või* perenaine

manageress ['mænidʒəris] *s.* (*ettevõtte, er. võõrastemaja*) naisjuhataja, naisjuht

managerial [mænə'dʒiəriəl] *a.* juhatuse, juhatusse kuuluv, juhtiv

man-at-arms ['mænət'ɑ:mz] *s.* (*pl.* **men-**) *aj.* keskaegne (täisrelvastuses) sõdur, *er.* ratsasõdur

manatee [mænə'ti:] *s. zool.* lamantiin, manaat

Manchester ['mæntʃistə] *pn.* ◇ ~ **goods** puuvillkaubad; ~ **School** Manchesteri (majanduspoliitiline) koolkond, vabakaubanduse pooldamine

man-child ['mæntʃaild] *s.* (*pl.* **men-children** ['mentʃildr(ə)n]) *arh.* poeglaps

Manchu ['mæn'tʃu:] **1.** *s.* mandžu; mandžu keel; **2.** *a.* mandžu

Manchukuo ['mæntʃu(:)'kwou, -ku'ou] *pn.* Mandžukuo

Manchuria [mæn'tʃuəriə] *pn.* Mandžuuria

Manchurian [mæn'tʃuəriən] *a.* mandžuuria

manciple ['mænsipl] *s.* (*Inglise kolledži*) majavalitseja, toitlusülem

Mancunian [mæŋ'kju:njən] **1.** *a.* Manchesteri; **2.** *s.* mantšesterlane, Manchesteri elanik

Mandalay [mændə'lei] *pn.*

mandamus [mæn'deiməs] *s. jur.* kõrgema kohtu käskkiri alamale instantsile

mandarin I ['mændərin] *s.* mandariin (*feodaalse Hiina kõrgem riigiametnik*); (*ka* **M-**) mandariini keel; noogutava peaga hiina kujuke; *piltl.* bürokraatlik juht ◇ ~ **duck** mandariinvart

mandarin II ['mændərin], **-rine** [-ri:n] *s.* mandariin (*liik apelsine*)

mandatary ['mændətəri] *s.* volitatu, volinik, mandataar

mandate ['mænd(e)it] **1.** *s.* mandaat, käsk, käsund, käskkiri; volitus, volikiri; **2.** *v. t.* mandaadiga volitama ◇ **-ed territory** *pol.* mandaatmaa, -territoorium

mandatory ['mændət(ə)ri] **1.** *a.* mandatoorne, mandaat-, käsundav, käsu-; kohustuslik, sunduslik; **2.** *s.* mandataar (= **mandatary**)

Mandeville ['mændəvil] *pn.*

mandible ['mændibl] *s. anat.* alalõug; *zool.* (*linnu*) nokapool, (*lülijalgse*) suiste ülaosa, mandiibul

mandolin(e) ['mændəlin] *s.* mandoliin

mandragora [mæn'drægərə], **mandrake** ['mændreik] *s. bot.* alraun; *folkl.* nõiajuur

mandrel ['mændrəl], **-dril** [-dril] *s. tehn.* spindel

mandrill ['mændril] *s. zool.* mandrill

manducate ['mændjukeit] *v. t.* (**-cable**) *haruld.* närima, sööma

mane [mein] *s.* (*hobuse, lõvi*) lakk

man-eater ['mæni:tə] *s.* inimesesööja; *er.* inimesesööja tiiger *või* hai; pureja hobune

(-)maned [(-)meind] *a.* (-)lakaline

manège [mæ'neiʒ] *s. pr.* maneež, ratsutamiskool; ratsutamiskunst; (hobuse) väljaõpetamine, ratsastamine; koolisõit, dressuursõit

manes ['mei:z] *s. pl. müt.* maanid, manala jumalused (*rooma usundis*); (*tarvit. ka sg-na*) surnu hing *või* vaim

maneuver [mə'nu:və] *Am.* = **manoeuvre**

Manfred ['mænfred] *pn.*

manful ['mænf(u)l] *a.* (**-lly**) mehine, vapper, kindlameelne

manganese [mæŋgə'ni:z] *s. keem.* mangaan (*sümbol* **Mn**)

manganic [mæŋ'gænik] *a. keem.* mangaani-, mangaan- ◇ ~ **acid** mangaanhape

mange [meindʒ] *s.* kärntõbi (*er. koertel või kassidel*)

mangel(-wurzel) ['mæŋgl('wə:zl)], **mangold(-wurzel)** ['mæŋgəld(-)] *s. põll.* lehtpeet, mangold

manger ['meindʒə] *s.* sõim (-e) ◇ **dog in the** ~ kadekops (*kes teistel ei lase kasutada seda, mida ta ise kasutada ei saa*)

mangle I ['mæŋgl] **1.** *s.* pesurull; **2.** *v. t.* (*pesu*) rullima ◇ **steam** ~ *tehn.* kalander

mangle II ['mæŋgl] *v. t.* tükeldama, purustama; *piltl.* rikkuma, moonutama (*ettekantavat pala*)

mango ['mæŋgou] *s.* (*pl.* **-oes**) *bot.* mango(ploom); mangopuu; *Am. ka* marineeritud kantaluup *või* kurk

mangold ['mæŋgəld] = **mangel**

mangosteen ['mæŋgosti:n] *s. bot.* mangustanipuu, harilik gartsiinia

mangrove ['mæŋgrouv] *s. bot.* manglipuu; *atrib.* mangroov-

mangy ['meindʒi] *a.* (**-ier, -iest; -ily, -iness**) kärntõbine, kärnane, kärnas; *piltl.* närune, alatu; räpane

man-handle ['mænhændl] *v. t.* käsitsi teisaldama, inimjõul ümber paigutama; *sl.* võmmima, tuuseldama, jõhkralt kohtlema; (*kellelegi*) rusikaid maitsta andma

Manhattan [mæn'hæt(ə)n] **1.** *pn.*; **2.** *s.* (**m-**) manhattan(kokteil) (*koosneb vermutist, viskist, kirsiliköörist jm.*)

manhole ['mænhoul] *s.* (pääse)luuk, (-)ava; (pääsu)ava; (kontroll- *või* vaatlus)kaev

manhood ['mænhud] *s.* mehepõlv, -iga; mehelikkus; mehisus; mehed, meestesugu

mania ['meiniə] *s.* maania, hullus; voom, liialdatud kalduvus

maniac ['meiniæk] **1.** *s.* hull, maniakk; (*liitsõnades*) -maan, -maaniapõdeja, -vooma all kannatav (*näit.* **kleptomaniac**); **2.** *a.* = *järgm.*

maniacal [mə'naiək(ə)l] *a.* (**-lly**) hull, hullumeelne, pöörane, maniakaalne

manic ['mænik] *a. pat.* hulluslik, maaniline ◇ ~**-depressive** *pat.* maanilis-depressiivne

Manich(a)ean ['mæni'ki:ən] **1.** *a. aj.* manihheiline, manihheistlik; **2.** *s.* = **Manichee**

Manich(a)eism ['mæni'ki(:)izm] *s. aj.* manihheism

Manichee ['mæni'ki:] *s. aj.* manihheist, manilane

manicure ['mænikjuə] **1.** *s.* maniküür; maniküürija; **2.** *v. t.* maniküürima, maniküüri tegema

manicurist ['mænikjuərist] *s.* maniküürija, maniküüritegija

manifest ['mænifest] **1.** *a.* ilmne, silmanähtav; **2.** *v. t. & i.* ilmutama, avaldama, (ilmselt) näitama; ilmnema, (ilmselt) nähtuma; (*lasti*) manifesti sisse kandma; **3.** *s. mer.* (*lasti*) manifest

manifestation [mænifes'teiʃ(ə)n] *s.* ilmutus, ilming; avaldus; *pol.* manifestatsioon, (massiline) meeleavaldus

manifesto [mæni'festou] *s.* (*pl.* **-os**) *pol.* manifest ◇ **the Communist M-** Kommunistliku partei manifest

manifold ['mænifould] **1.** *a.* mitme- *või* hulgakujuline; mitmekesine, mitmesugune; **2.** *s. tehn.* torustik, torujuhe, kollektor; **3.** *v. t.* mitmekordistama, paljundama

manikin ['mænikin] *s.* kääbus, (väike) mehike; mannekeen, liigesnukk; *vrd.* **mannequin**

Manil(l)a [mə'nilə] **1.** *pn.* Manila; **2.** *s.* (**m-**) manilla(kanep) (= ~ **hemp**); manilla(sigar) (= **cheroot**)

manioc ['mæniɔk] *s. bot.* maniokk, kassaava (= **cassava**); maniokitärklis

maniple ['mænipl] *s. aj.* maniipul (*Rooma leegioni osa*); (*katoliku preestri*) rippuv õlapael

manipulate [mə'nipjuleit] *v. t.* (**-lable**) käsitsema, menetlema, manipuleerima; osavalt (*er.* enese kasuks) juhtima

manipulation [mənipju'leiʃ(ə)n] *s.* käsitsus, menetlus, manipulatsioon; osav juhtimine *või* võte; *ka* (osav) kavalusvõte

manipulator [mə'nipjuleitə] *s.* käsitseja, menetleja, manipuleerija; (osav) juhtija; *tehn.* manipulaator

Manitoba [mæni'toubə, -to'bɑ:] *pn.*

manit(o)u ['mænitu:], **-to** [-tou] *s. folkl.* manitu (*hea või paha vaim indiaanlaste usundis*); nõiaväeline asi, nõidumisvahend

mankind 1. [mæn'kaind] *s.* inimkond, -sugu; **2.** ['mænkaind] *s.* mees(te)pere, -sugu, mehed

manlike ['mænlaik] *a.* mehesarnane, mehelik (*er. naise kohta*); mehele omane

manliness ['mænlinis] *s.* mehisus; mehelikkus (*er. naise kohta*)

manly ['mænli] *a.* (**-ier, -iest**) mehine; mehelik (*er. naise kohta*)

Mann [mæn] *pn.*

manna ['mænə] *s.* (taevalik) manna, taevamanna; *piltl.* vaimutoit; *farm.* manna (*õissaare hangunud mahl*) ◇ ~ **grass** *bot.* parthein; ~ **sugar** *farm.* mannasuhkur, mannoos

manna-croup ['mænəkru:p] *s. kok.* manna(tangud)

mannequin, -kin ['mænikin] *s.* mannekeen

manner ['mænə] *s.* (toimimis)viis, käitumisviis; (vormi)käsitlusviis, maneer; liik, sort; *pl.* (seltskondlikud) kombed, käitumine ◇ **in a singular** ~ iseäralikul viisil; **after this** ~ sel moel; **all** ~ **of** igasugused; **what** ~ **of man is he?** midamoodi mees ta on?; **he**

has no ~ of right tal pole vähimatki õigust; **in a ~ of speaking** nii-öelda, kui nii võiks öelda, teatavas mõttes; **in a ~** *arh.* teatavas mõttes; **the grand ~** (vanamoeline) väärikas käitumisviis; **to the ~ born** sündimisest saadik harjunud (kombel); **table ~s** lauakombed; **he has no ~s** tal puudub igasugune viisakus; **you must teach him ~s** te peate talle viisakat käitumist õpetama

mannered ['mænəd] *a.* (*liitsõnades*) -kombeline, . . .kommetega; (*iseseisva sõnana*) maneerikas, maneerlik, teatavat kunstlikku laadi harrastav

mannerism ['mænərizm] *s.* manerism, maneerlikkus

mannerist ['mænərist] *s.* manerist

mannerless ['mænəlis] *a.* kombetu, kasvatamatu

mannerly ['mænəli] *a.* (**-iness**) (hea)kombeline, kombekas, viisakas

Manners ['mænəz] *pn.*

Manning ['mæniŋ] *pn.*

mannish ['mæniʃ] *a.* mehelik, mehele omane; mehi järeleaimav (*er. naise kohta*)

mannite ['mænait], **mannitol** ['mænitoul] *s. keem.* manniit, mannitool

Manns [mænz] pn.

manoeuvre, *Am.* -neuver [mə'nu:və] **1.** *s.* manööver; plaanipärane toimimisviis; osav võte; **2.** *v. i. & t.* manööverdama; osavalt toimima, osavate võtetega sundima (*midagi tegema* **into doing**; *seisukohalt lahkuma* **out of**)

man-of-war ['mænəv'wɔ:] *s.* (*pl.* **men-**) sõjalaev

manometer [mə'nɔmitə] *s. füüs., tehn.* manomeeter

manor ['mænə] *s.* (rüütli) mõis ◇ **lord of the ~** (rüütli)mõisa omanik, mõisnik

manor-house ['mænəhaus] *s.* mõisamaja, (mõisa) härrastemaja, häärber

manorial [mə'nɔ:riəl] *a.* (**-lly**) (rüütli)mõisa- ◇ **~ court** *aj.* mõisakohus

manpower ['mænpauə] *s.* inimjõud (*mõõtühikuna = 1/10 hobujõudu*); (*riigi*) inimmaterjal, inimressursid, elavjõud

manqué ['mɑ:ŋkei] *a. pr.* (*tarvit. substantiivi järel*) olla võinud, peaaegu olnud (kuid nurjunud) ◇ **he is a film star ~** temas on kinotäht kaotsi läinud

manrope ['mænroup] *s. mer.* (*pardatrepi*) trossreeling

mansard ['mænsɑ:d, -əd] *s.* mansard- *e.* murdkatus (= **~ roof**); mansardkorrus

manse [mæns] *s.* (šoti) kirikla, kirikuõpetajamaja

manservant ['mænsə:vənt] *s.* (*pl.* **menservants**) meesteenija, teener, sulane

Mansfield ['mænsfi:ld] *pn.*

mansion ['mænʃ(ə)n] *s.* suur maja, härrastemaja, häärber; *pl.* paljukorteriline suurmaja *või* majade plokk; *arh., poeet.* eluase, -koht ◇ **the M- House** Londoni ülemlinnapea ametihoone

man-sized ['mænsaizd] *a.* inimese- *või* mehesuurune; *Am. fam.* meheväär(ili)ne, raske, suur

manslaughter ['mænslɔ:tə] *s. jur.* ettekavatsemata tapmine

manslayer ['mænsleiə] *s.* inimesetapja, surmaja

mantel ['mænt(ə)l] *s.* kaminaääris; kaminasimss

mant(e)let ['mæntlit] *s.* lühike mantel; *mil.* (kuulikindel) kaitsekilp

mantelpiece ['mænt(ə)lpi:s] *s.* kaminasimss

mantelshelf ['mænt(ə)lʃelf] *s.* (*pl.* **-shelves** [-ʃelvz]) kaminariiul

mantilla [mæn'tilə] *s.* mantilja (*er. hispaanlannade pitsist pea- ning õlgadekate*)

mantis ['mæntis] *s.* (*pl.* **~es** *or* **mantes** ['mænti:z]) *zool.* palvetaja (= **praying ~**)

mantle ['mæntl] **1.** *s.* mantel; (varjav) kate; ümbris; (*gaasilambi*) hõõgsukk; **2.** *v. t. & i.* katma, varjama; kattuma, varjuma; vahutama, kohuma; (*vere kohta*) näkku tõusma; (*näo kohta*) punetama

mantlet ['mæntlit] = **mantelet**

mantrap ['mæntræp] *s.* inimesepüünis, jalapüünis, -lõks, püünisraud; *ka* meestepüüdja (naine)

Mantua ['mæntjuə] *pn.*

manual ['mænju(ə)l] **1.** *a.* (**-lly**) käsitsi-, käsitsi tehtav, manuaalne, käsi-, käe-; käsitööndusliк; **2.** *s.* manuaal, käsiraamat; (*oreli*) käsiklahvistik ◇ **~ labour** käsitsitöö, füüsiline töö; **~ training** tööõpetus; **~ exercise** *mil.* püssivõtete harjutus; **~**

fire-engine tuletõrje käsiprits; **~ alphabet** (*kurttummade*) sõrmtähestik

manufactory [mænju'fækt(ə)ri] *s.* vabrik, tehas

manufacture [mænju'fækʧə] **1.** *v. t.* valmistama, (tööstuslikult) tootma *või* töötlema; fabritseerima; sepitsema, välja mõtlema; **2.** *s.* valmistamine, (tööstuslik) tootmine *või* töötlemine, tööstus ◇ **of foreign ~** välismaal valmistatud; **-ed goods** tööstuskaubad

manufacturer [mænju'fækʧərə] *s.* tööstur, vabrikant; valmistaja, tootja

manumission [mænju'miʃ(ə)n] *s. aj.* (*orja*) vabastamine

manumit [mænju'mit] *v. t.* **(-tt-)** *aj.* (*orja*) vabastama, vabaks laskma

manure [mə'njuə] **1.** *s.* väetis, sõnnik; **2.** *v. t.* **(-rable)** väetama

manuscript ['mænjuskript] **1.** *a.* käega kirjutatud, käsikirjaline; **2.** *s.* käsikiri, manuskript

Manx [mæŋks] **1.** *a.* mänksi, Mani (saare); **2.** *s.* mänksi keel (*Mani saarel räägitav gaeli keel*) ◇ **the ~** Mani saare elanikud; **~ cat** mänksi tõugu (sabata) kass

Manxman ['mæŋksmən] *s.* (*pl.* **-men**) Mani saare elanik (*mees*)

Manxwoman ['mæŋkswumən] *s.* (*pl.* **-women** [-wimin]) Mani saare naiselanik

many ['meni] **1.** *a.* (*komp.* **more** [mɔ:], *sup.* **most** [moust]) (*pluraalse substantiiviga*) palju, paljud; (*singulaarse substantiiviga, mille ees seisab indefiniitne artikkel*) mõnigi, mitugi; **2.** *pron.* paljud; palju; **3.** *s.* hulk (*haril. ühendeis* **a great ~, a good ~**) ◇ **~ boys** paljud poisid, palju poisse; **~ times** palju kordi; **~ a time** nii mõnigi kord; **how ~?** kui palju?, mitu?; **as ~** niisama palju, niisama suur arv; **as ~ as twenty boys** tervelt kakskümmend poissi, mitte vähem kui kakskümmend poissi; **I told him in so ~ words that ...** ma ütlesin talle sõnaselgelt, et ...; **the ~** laiemad rahvahulgad; **one too ~** üleliigne; **to be one too ~ for** (*kellestki*) üle olema, (*kellelegi*) liiga kõvaks pähkliks osutuma

many-coloured ['menikʌləd] *a.* mitmevärviline, kirev

many-headed ['menihedid] *a.* hulgapäine ◇ **the ~ beast** *põlgl.* pööbel

manyplies ['meniplaiz] *s. pl.* (*mäletseja*) kiidekas, lehtmagu

many-sided ['menisaidid] *a.* mitmekülgne

Maori ['mauri, 'ma:əri] *s.* maoori; maoori keel

map [mæp] **1.** *s.* (*maa, taeva*) kaart; (*linna jms.*) plaan; **2.** *v. t.* **(-pp-)** kaardistama, kaardile kandma; plaanistama; planeerima, plaanima ◇ **off the ~** *fam.* tähtsusetu, iganenud; **to put smth.** (*or* **smb.**) **on the ~** *fam.* millegi (*või* kellegi) nime üldtuntuks tegema; **to ~ out** ette planeerima; üksikasjalikult kujutama, kavandama

maple ['meipl] *s.* vaher ◇ **sugar ~** *bot.* suhkruvaher; **~ sugar** vahtrasuhkur

maple-leaf ['meiplli:f] *s.* (*pl.* **-leaves** [-li:vz]) vahtraleht (*ka Kanada rahvusembleem*)

maquis ['mɑ:ki:, -'ki:] *s.* (*pl.* **~**) *pr. geogr.* makja, makii (*metsik tihnik Vahemeremaades*); *pol.* (*ka* **M-**) makii (*prantsuse patriootide salajane vastupanuorganisatsioon II maailmasõja ajal; prantsuse partisan*)

mar [mɑ:] *v. t.* **(-rr-)** rikkuma, hävitama, moonutama, nurjama

Mar. *lüh.* = **March**

marabou ['mærəbu:] *s. zool.* marabu

marabout ['mærəbu:t] *s.* marabutt, muhamedi erakmunk; marabuti (pühakspeetav) hauamonument; *haruld.* = **marabou**

maraca [mə'rɑ:kə] *s. Am.* marakaa (kuivatatud kõrvitsast valmistatud) täristi (*tarvit. ka orkestris rütmipillina*)

maraschino [mærəs'ki:nou] *s.* (*pl.* **-os**) maraskiino, itaalia kirsiliköör

marasmus [mə'ræzməs] *s. pat.* marasm, närtsimus

Maratha [mə'rætə] = **Mahratta**

Marathon ['mærəθ(ə)n] **1.** *pn.* Maraton; **2.** *s.* maraton(ijooks) (= **~ race**)

maraud [mə'rɔ:d] *v. i.* röövretke tegema, röövides luusima, marodeerima

marauder [mə'rɔ:də] *s.* marodöör, röövhulkur

marble ['mɑ:bl] **1.** *s.* marmor; *atrib.* marmorist, marmor(i)-, marmorkõva; *pl.* marmorkujud, skulptuur; (*laste*) nipsukivi; *pl.* nipsumäng, nipukimäng; **2.** *v. t.* marmoree-

rima, marmordama, marmoritaolist mustrit andma ◇ **M- Arch** Hyde Parki kirdepoolne värav Londonis; **-ed tiger cat** *zool.* marmorkass

marbly ['mɑ:bli] *a.* marmorlik, marmorjas, marmoritaoline

marcasite ['mɑ:kəsait] *s. min.* markasiit

marcel [mɑ:'sel] **1.** *s.* teatav (naiste) lokitüüp (= **M- wave**); **2.** *v. t.* **(-ll-)** (*juukseid*) laineliseks lokkima

Marcellus [mɑ:'seləs] *pn.*

March I [mɑ:tʃ] *s.* märts, paastukuu ◇ **mad as a ~ hare** püsti- *või* päris hull

march II [mɑ:tʃ] **1.** *v. i. & t.* marssima, taktis sammuma; marsitama, marssima panema *või* (kaasa) marssides viima **(off)**; püsivalt liikuma; **2.** *s.* marss, marssimine; läbimarsitud vahemaa; (*sündmuste*) käik, kulg; edusammud; *muus.* marss, marsimuusika ◇ **line of ~** marsruut, marsikava (= **route**); **on the ~** liikvel, käimas; **to steal a ~ on smb.** kellestki (salaja) ette jõudma

march III [mɑ:tʃ] **1.** *s. haril. pl.* raja- *või* piirimaa, *aj.* mark; **2.** *v. i.* piirnema, piiridelt kokku puutuma (*millegagi* **with**)

Marchbank(s) ['mɑ:tʃbæŋk(s)] *pn.*

marching ['mɑ:tʃiŋ] *s.* marssimine (*vt.* **march** II) ◇ **~ order** *mil.* rännaku- *või* marsivarustus; *pl.* marsikäsk (*ka piltl.*)

marchioness ['mɑ:ʃ(ə)nis] *s.* markiis (*aadlititel*); *vrd.* **marquis**

marchpane ['mɑ:tʃpein] *s.* martsipan

Marco ['mɑ:kou] *pn.*

Marconi [mɑ:'kouni] *pn.*

marconigram [mɑ:'kounigræm] *s. van.* traadita telegramm, radiogramm

Marcus ['mɑ:kəs] *pn.*

mare [mɛə] *s.* mära

mare's-nest ['mɛəznest] *s.* petlik avastus, (näiliselt uue mõttega) sissekukkumine ◇ **to find a ~** haledasti sisse kukkuma

mare's-tail ['mɛəzteil] *s. bot.* harilik kuuskhein; *pl. meteor.* pikad kiudpilved

Margaret ['mɑ:g(ə)rit] *pn.*

margarine ['mɑ:gərin, 'mɑ:dʒərin, -ri:n] *s.* margariin

Margate ['mɑ:git] *pn.*

marge I [mɑ:dʒ] *poeet.*, **margent** ['mɑ:dʒənt] *arh.* = **margin**

marge II [mɑ:dʒ] *fam.* = **margarine**

Margery ['mɑ:dʒ(ə)ri] *pn.*

margin ['mɑ:dʒin] **1.** *s.* äär, serv, *er.* veeris, ääris; (*raamatu või käsikirja*) tühi äär; piirjoon; (hädavajalikust) üleulatuv osa, liigmäär, erakordne hulk; varu; vahekasu; **2.** *v. t.* äärisele kirjutama, ääremärkustega varustama; varuks jätma *või* määrama ◇ **to go near the ~** lubatavuse piirjoonele lähenema; **by a narrow ~** hädavaevu, üle noatera; **by a wide** (*or* **an ample**) **~** ohtrasti, küllaselt; **~ of safety** *tehn.* tugevusvaru

marginal ['mɑ:dʒin(ə)l] *a.* **(-lly)** ääre-, *er.* äärele kirjutatud, marginaalne; alammääraline, vähese suurusega (*või* väärtusega, tähtsusega) ◇ **~ notes** ääremärkused

marginalia [mɑ:dʒi'neiliə] *s. pl.* ääremärkused, marginaalid

Margot ['mɑ:gou, -gət] *pn.*

margrave ['mɑ:greiv] *s. aj.* markkrahv

margravine ['mɑ:grəvi:n] *s. aj.* markkrahvinna

marguerite ['mɑ:gəri:t] *s. bot.* harilik kirikakar, maarjalill (= **garden daisy**); harilik härjasilm (= **ox-eye daisy**)

Maria [mə'raiə] *pn.*

Marie ['mɑ:ri(:)] *pn.*

marigold ['mærigould] *s. bot.* saialill; peiulill ◇ **corn ~** (kollane) jaanikakar; **marsh ~** varsakabi, konnakapsas

marijuana, -huana [mɑ:ri'(h)wɑ:nə, mæri-] *s.* marihuaana (*narkootiline aine*)

marimba [mə'rimbə] *s. muus.* marimba (*ksülofonitaoline löökpill*)

Marina [mə'ri:nə] *pn.*

marinade [mæri'neid] **1.** *s.* marinaad; **2.** *v. t.* (*ka* **-nate** [-neit]) marineerima

marinate ['mærineit] = **marinade (2.)**

marine [mə'ri:n] **1.** *a.* mere-; mereline; merenduslik, merendus(e)-, laevandus(e)-; laeva-; **2.** *s.* (mere)laevastik, *er.* kaubalaevastik; merejalaväelane, dessantväelane ◇ **the mercantile** (*or* **merchant**) **~** kaubalaevastik; **tell that to the (horse) ~s!** ära luiska!; **~ stores** sadama-vanakraamikauplus

mariner ['mærinə] *s.* meremees, madrus ◇ **master ~** (*kaubalaeva*) kapten

Marion ['mæriən] *pn.*

marionette [mæriə'net] *s.* marionett, näitenukk

marital ['mærit(ə)l, mə'rait(ə)l] *a.* **(-lly)** abielumehe-; abieluline, abielu-

maritime ['mæritaim] *a.* mereäärne; mereline, mere-; merenduslik, merendus(e)- ◇ **~ town** mereäärne linn; **~ plants** meretaimed; **~ insurance** merekindlustus; **~ law** mereõigus; **~ power** mere(suur)riik

Marius ['mɛəriəs] *pn.*

marjoram ['mɑ:dʒ(ə)rəm] *s. bot.* majoraan; *kok.* vorstirohi ◇ **wild ~** harilik pune

Marjory ['mɑ:dʒ(ə)ri] *pn.*

mark I [mɑ:k] *s.* mark (*rahaühik; aj. ka kaaluühik*)

mark II [mɑ:k] **1.** *s.* märk; märgend; märge; märgis, tähis; tunnus(märk), pitser; hindamispunkt, hinne; (tavaline) kõrgustase; **2.** *v. t.* märkima; märgistama, tähistama; (hindamis)punkte arvestama, hindama; märkama, tähele panema ◇ **beside** (*or* **wide of**) **the ~** märgist mööda (*ka piltl.*); **below the ~** allpool tavalist kõrgustaset; **up to the ~** tavalisel kõrgusel *või* tasemel; **to hit the** (*or* **one's**) **~** märki tabama; **to miss the** (*or* **one's**) **~** märgist mööda laskma (*ka piltl.*); **to make one's ~** silmapaistvust saavutama; **to ~ one's man** endale vastast (*või* valvatavat isikut) valima; **to ~ down** *kaub.* (märgitud) hinda alandama; **to ~ off** ära märkima; piiristama, eraldama, lahutama; **to ~ out** ära märkima, ära tähistama, määrama (*millekski* **for**); **to ~ time** paigal sammuma *e.* tammuma (*ka piltl.*); **to ~ up** *kaub.* (märgitud) hinda kõrgendama

Mark III [mɑ:k] *pn. er. piibl.* Markus

mark-down ['mɑ:kdaun] *s. kaub.* hinnaalandus

marked [mɑ:kt] *a.* märgitud, märgistatud; märgatav, märkimisväärne, silmatorkav ◇ **~ man** kahtlustatav (*või* erilise huviga vaadeldav) isik; jälitatav isik

markedly ['mɑ:kidli] *adv.* märgatavalt, silmapaistvalt, silmatorkavalt

marker ['mɑ:kə] *s.* märkija, märgistaja; (*er. piljardimängus*) marköör, punktidelugeja; lugemismärk, järjehoidja (= **book-~**); *mil.* liinur; *Am.* mälestustahvel

market ['mɑ:kit] **1.** *s.* turg; turustusvõimalused, (*kauba*) pakkumine-nõudmine; turuplats, -hoone; *Am.* (*liha, köögivilja jms.*) kauplus; **2.** *v. t. & i.* turustama, turule saatma; turgu leidma; (turult) ostusid tegema ◇ **to bring one's eggs** (*or* **hogs, goods**) **to the wrong ~** valesti ette arvestama, sisse kukkuma; **in the ~** turul, müügil; **the best article in the ~** parim (raha eest) saadaval olev kaubaartikkel; **to put on the ~** turustama, turule saatma, müügile laskma, kaubastama; **~ overt** avalik turg; **~ price** turuhind

marketable ['mɑ:kitəbl] *a.* turustatav, müügikõlblik, nõutav

market-day ['mɑ:kitdei] *s.* turupäev

market-place ['mɑ:kitpleis] *s.* turuplats, -väljak

Markham ['mɑ:kəm] *pn.*

marking ['mɑ:kiŋ] *s.* märkimine; märgistus, tähistus ◇ **~-ink** märktint, pesumärkimistint

marksman ['mɑ:ksmən] *s.* (*pl.* **-men**) osav laskur, kütt

marksmanship ['mɑ:ksmənʃip] *s.* laskeosavus

mark-up ['mɑ:kʌp] *s. kaub.* hinnakõrgendus

marl [mɑ:l] **1.** *s. geol.* mergel; **2.** *v. t.* (*maad*) mergliga väetama

Marlborough ['mɔ:lb(ə)rə, 'mɑ:l-] *pn.*

marlin ['mɑ:lin] *s. zool.* marliin; *ka* = *järgm.*

marline ['mɑ:lin] *s. mer.* marlin (*kahest säigmest koosnev köis*) ◇ **~-spike** [-spaik] *mer.* malspiik (*terava otsaga pulk pleissimiseks*)

Marlow(e) ['mɑ:lou] *pn.*

marly ['mɑ:li] *a.* **(-iness)** mergline, merglit sisaldav

Marmaduke ['mɑ:mədju:k] *pn.*

marmalade ['mɑ:m(ə)leid] *s.* (püdel) apelsini- *või* sidrunikeedis, (apelsini-, sidruni)-marmelaad

Marmara ['mɑ:m(ə)rə] *pn.* ◇ **Sea of ~** Marmara meri

Marmion ['mɑ:miən] *pn.*

marmoreal [mɑ:'mɔ:riəl] *a.* **(-lly)** *poeet.* marmorlik, marmorkülm

marmoset ['mɑ:məzet] *s. zool.* küünisahv

marmot ['mɑ:mət] *s. zool.* ümiseja, koopaorav

Marne [mɑ:n] *pn.*

maroon I [mə'ru:n] **1.** *s.* kastan- *või* puna-

kaspruun värv(us); paukrakett; **2.** *a.* kastan- *või* punakaspruun

maroon II [mə'ru:n] **1.** *s. aj.* maroon (*põgenenud metsistunud neegerori või neegerorjade järglane Guajaanas ja Lääne-India saartel*); tühjale saarele mahajäetu; **2.** *v. t. & i.* tühjale saarele maha jätma; *Am.* telgis *või* lahtise taeva all (mitu ööpäeva) jõude viibima, logelema, vedelvorsti mängima

marplot ['mɑ:plɔt] *s.* (soovimatu vahelesegamisega) plaanitsuse rikkuja, kavatsuse nurja(aja)ja

marque I [mɑ:k] *s. aj. haruld.* kaaper(laev) ◇ **letter(s) of ~ (and reprisal)** *aj.* kaaperduskiri

marque II [mɑ:k] *s. maj. haruld.* (*kauba*) mark, tüüp, mudel; *er.* automark

marquee [mɑ:'ki:] *s.* suur telk

Marquesas [mɑ:'keisæs, -zæs] *pn.* ◇ **~ Islands** Markiisaared

marquess ['mɑ:kwis] = **marquis**

marquetry ['mɑ:kitri] *s.* marketrii (*puu-, pärlmutri- jms. tükikestest moodustatud mööbliornament*)

marquis, -quess ['mɑ:kwis] *s.* markii

marquisate ['mɑ:kwisit] *s.* markiiau, -seisus

marquise [mɑ:'ki:z] *s. pr.* (*mitteinglise, er. prantsuse*) markiis; *vrd.* **marchioness**

marquisette [mɑ:k(w)i'zet] *s. tekst.* markisett

marram ['mærəm] *s. bot.* luidekaer (*ka* **~ grass**)

marriage ['mæridʒ] *s.* abielu; abiellumine, laulatus, pulm(ad); (*kaardimängus*) marjas ◇ **to give (take) in ~** naiseks andma (võtma); **civil ~** kodanikuabielu, ilmalik abielu; **~ certificate** (*or* **lines**) abielutunnistus; **~ licence** abiellumisluba, *ka* abielutunnistus; **~ settlement** abieluleping

marriageable ['mæridʒəbl] *a.* abiellumiskõlblik, -ealine, naitumisealine; (*tütarlapse kohta*) mehelemineku ealine

married ['mærid] **1.** *pret. & p. p., vt.* **marry**; **2.** *a.* abielus, abieluline, abielu- ◇ **~ life** abielu; **~ state** abielusolek; **~ man** abielumees, naisemees; **~ woman** abielunaine, mehenaine; **to be ~** abielus olema (*kellegagi* **to**); **to get ~** abielluma

marron glacé ['mærɔn 'glɑ:sei] *s. pr.* suhkurdatud kastan (*maiustus*)

marrow ['mærou] *s.* üdi; *piltl.* (pea)sisu, olemus; *bot.* kabatšokk (= **vegetable ~**, *Am.* **~ squash**) ◇ **to the ~** üdini, läbi-

marrowbone ['mæro(u)boun] *s.* üdikont; *pl. nalj.* põlved ◇ **to bring smb. to his ~s** kedagi põlvili suruma

marrowfat ['mæroufæt] *s. põll.* üdihernes (*teatav suur hernesort*)

marrowy ['mæroui] *a.* **(-iness)** üdine, üdikas

marry I ['mæri] *v. t. & i.* **(-iable)** naitma, paari panema, laulatama (*kellegagi* **to**); (*mehe kohta*) naiseks võtma, naima; (*naise kohta*) mehele minema; (*tütart*) naiseks *või* (*poega*) meheks andma (*kellelegi* **to**); *piltl.* lahutamatult ühendama; abielluma, naituma ◇ **to ~ off** mehele panema (*kellelegi* **to**)

marry II ['mæri] *interj. arh.* jumala pärast! ◇ **~ come up!** *arh.* jumal tule appi!

Marryat ['mæriət] *pn.*

Mars [mɑ:z] *s. müt.* Mars (*rooma sõjajumal*); *astr.* Marss (*planeet*)

Marsala [mɑ:'sɑ:lə] **1.** *pn.*; **2.** *s.* **(m-)** marsala (vein)

Marsden ['mɑ:zdən] *pn.*

Marseillaise [mɑ:sə'leiz] *s.* Marseljees

Marseilles [mɑ:'seilz] *pn.* Marseille

marsh [mɑ:ʃ] *s.* soo; *geogr.* padur, marš; lodu ◇ **~ gas** soogaas; **~ mallow** *bot.* harilik altee; alteejuurest tehtud maiustus; **~ marigold** *bot.* varsakabi, konnakapsas; **~ owl** *zool.* sooräts; **~ tea** *bot.* sookail; **~ trefoil** *bot.* ubaleht

marshal ['mɑ:ʃ(ə)l] **1.** *s.* marssal; tseremooniameister; *Am.* teatav politseiametnik *või* tuletõrjeülem; **2.** *v. t.* (*pidustust, rongkäiku*) korraldama; (*rongi*) koostama, kokku seadma; korda (*või* järjekorda) seadma; (*fakte, väiteid*) korrastama; (*väeosi*) üles seadma; (*isikut*) pidulikult juhtima

Marshall ['mɑ:ʃ(ə)l] *pn.*

marshalling-yard ['mɑ:ʃ(ə)liŋ'jɑ:d] *s.* (*raudteerongide*) sorteer(imis)jaam

marshy ['mɑ:ʃi] *a.* **(-iest; -iness)** soine

Marston ['mɑ:st(ə)n] *pn.*

marsupial [mɑ:'sju:piəl] *zool.* **1.** *a.* kukkurlooma; **2.** *s.* kukruline, kukkurloom

mart [mɑ:t] *s. lit.* turg, turuplats; kaubanduskeskus, kauplemiskoht; oksjoniruum

Martel(l) [mɑ:'tel] *pn.*

martello [mɑ:'telou] *s.* (*pl.* **-os**) *mil. aj.* ümmargune rannakaitsekindlus(tus), -kaitsetorn (= **~ tower**)

marten ['mɑ:tin] *s.* kärp, lahits; kärbi- *e.* lahitsanahk ◇ **pine ~** (mets)nugis; **beech-** (*or* **stone-**) **~** kivinugis

martensite ['mɑ:tənzait] *s. tehn.* martensiit

Martha ['mɑ:θə] *pn.* Marta

martial ['mɑ:ʃ(ə)l] *a.* **(-lly)** sõjaline, sõja-; sõjakas ◇ **~ law** sõjaseadus, sõjaseisukord; **court ~** sõjakohus

Martian ['mɑ:ʃ(ə)n] **1.** *a.* (planeet) Marsi; **2.** *s.* marslane, Marsi (oletatav) elanik

martin I ['mɑ:tin] *s.* räästapääsuke (= **house-~**) ◇ **sand-** (*or* **bank-**) **~** kaldapääsuke

Martin II ['mɑ:tin] *pn.* ◇ **St. ~'s summer** vananaistesuvi, (ilus) hilissuvi

Martineau ['mɑ:tinou] *pn.*

martinet [mɑ:ti'net] *s.* range distsipliininõudja, vali ülemus

martingale ['mɑ:tiŋgeil] *s.* martingaal (*rihm, mis takistab ratsahobusel pead selga ajamast*); *mer.* tamstok; (*õnnemängus*) panuse kahekordistamine

Martini [mɑ:'ti:ni:] **1.** *pn.*; **2.** *s.* **(m-)** teatavat tüüpi vintpüss; martiini(kokteil)

Martinique [mɑ:ti'ni:k] *pn.*

Martinmas ['mɑ:tinməs] *s.* mardipäev (*Inglismaal 11. nov., mitte 10. nov., nagu mandril*)

martlet ['mɑ:tlit] *s. poeet.* piir- *e.* müüri- *e.* tornipääsuke (= **swift**); *ka* = **martin** I; *herald.* jalgadeta vapilind

martyr ['mɑ:tə] **1.** *s.* märter, veretunnistaja; kannataja, *er.* usukannataja **2.** *v. t.* märtrina surmama, märtriks tegema ◇ **to be a ~ to** (*millegi all*) alaliselt kannatama; **to make a ~ of** (*kedagi*) vaese kannatajana paista laskma

martyrdom ['mɑ:tədəm] *s.* märterlus, märterlikkus; märtrikannatused, -piin, -surm, raske(d) kannatus(ed), martüürium

martyrize ['mɑ:təraiz] *v. t.* märtrina surmama *või* piinama

martyrology [mɑ:tə'rɔlədʒi] *s. kirikl.* martüroloogium, märtrite elulood *või* loend

marvel ['mɑ:v(ə)l] **1.** *s.* ime, imestusväärne asi; **2.** *v. t.* **(-ll-)** imestlema, imestama, kummatsema, imeks panema, imestust tundma (*millegi üle* **at**)

marvellous ['mɑ:v(i)ləs] *a.* imestusväärne, imepärane, kummaline; *fam.* imehea, oivaline

Marx [mɑ:ks] *pn.*

Marxian ['mɑ:ksiən] **1.** *a.* marksistlik; **2.** *s.* marksist

Marxism ['mɑ:ksizm] *s.* marksism ◇ **~-Leninism** marksism-leninism

Marxist ['mɑ:ksist] **1.** *s.* marksist; **2.** *a.* marksistlik

Mary ['meəri] *pn.*

Maryborough ['meəribərə] *pn.*

Maryland ['meərilænd, *Am.* 'meriləndˌ] *pn.*

Marylebone ['mær(ə)ləbən, 'mærəbən, 'mɑ:libən] *pn.*

marzipan ['mɑ:zipæn] = **marchpane**

masc. *lüh.* = **masculine**

mascara [mæs'kɑ:rə] *s.* maskaara (*jumestusvahend ripsmete ning kulmude jaoks*)

mascot ['mæskət] *s.* maskott (*õnnetoojaks peetav loom, ese või isik*)

masculine ['mæskjulin, 'mɑ:s-] **1.** *a.* mees-, mehe-, mehelik, mehelikult tugev; *lgv., pros.* maskuliinne, meessugu, meessoost; **2.** *s. lgv.* meessugu, maskuliin; meessoost sõna

masculinity [mæskju'liniti, mɑ:s-] *s.* mehesus, mehelikkus

Masefield ['meisfi:ld] *pn.*

maser ['meizə] *s. el.* maser (*ülilühilainete kvantgeneraator*, = **microwave amplification by stimulated emission of radiation**) ◇ **optical ~** = **laser**

mash I [mæʃ] **1.** *s.* meski; rokk; sulp, mädi; *sl.* kartulipuder (= **~ed potatoes**); **2.** *v. t.* meskiks (*või* rokaks) tegema; pudrustama, lömastama, (pudruks) muljuma ◇ **~ed potatoes** kartulipuder

mash II [mæʃ] *van. sl.* **1.** *v. t.* (*kellegi*) pead segi ajama, (*kedagi*) hullutama, armunuks tegema; *Am.* (*kellelegi*) külge lööma; **2.** *s.* pea segiajaja, hullutaja ◇ **to be ~ed on** (*kellessegi*) armunud olema

masher I ['mæʃə] *s.* meski- *või* rokasegaja; pudrustaja, lömastaja, (pudruks) muljuja ◇ **potato ~** pudrunui

masher II ['mæʃə] *s. van. sl.* keigar, moenarr; pea segiajaja, hullutaja; *Am. sl.* külgelööja

mashie ['mæʃi] *s.* (lühikese labaga) golfinui

Mashona(land) [mə'ʃounə(lənd)] *pn.*
mash-tub ['mæʃtʌb], **-vat** [-væt] *s.* meskitõrs, (õlle)käärimistõrs
mask [mɑ:sk] **1.** *s.* mask, näokate (*ka piltl.*); maskeeritu; **2.** *v. t.* maskeerima, varjama, peitma; *mil.* moondama, maskeerima ◇ **to wear a** ~ maski kandma (*ka piltl.*); **to throw off the** ~ maski kõrvale heitma (*ka piltl.*); ~**ed ball** maskiball; *vrd.* **masque**
Maskelyne ['mæskil(ə)in] *pn.*
masker ['mɑ:skə] *s.* maskeerija; maskeeritu, maskikandja
masochism ['mæzəkizm] *s. pat.* masohhism
mason I ['meisn] *s.* müür(is)sepp; kiviraiuja (= **stone-**~); vabamüürlane, massoon (= **freemason**) ◇ **monumental** ~ kiviraidur; ~ **bee** *zool.* mördimesilane; ~'s **float** (*müürsepa*) lihtimis- *või* silulaud
Mason II ['meisn] *pn.* ◇ ~**-Dixon** (*or* ~ **and Dixon's) line** piir põhja- ja lõunaosariikide vahel Am. Üh-des
masonic [mə'sɔnik] *a.* (**-ically**) vabamüürlaslik, -müürlaste
masonry ['meisnri] *s.* müüritis; *haruld.* müürsepatöö; *haruld.* = **freemasonry**
masque [mɑ:sk, mæ-] *s. kirj.* maskimäng (*lüürilis-dramaatiline pala, mida XVI—XVII saj. lavastati uhkeis kostüümides ja muusikaga*); *vrd.* **mask**
masquer ['mɑ:skə] *s.* maskimängust (*või* maskeraadist) osavõtja
masquerade [mæskə'reid, mɑ:s-] **1.** *s.* maskeraad, maskeeritute rongkäik; maskipidu, -ball; *piltl.* teesklus; **2.** *v. i.* ennast maskeerima; maskeeritult ilmuma; *piltl.* teeseldult (*või* varjatult) esinema
mass I [mæs, mɑ:s] *s. kirikl.* (*sag.* **M-**) missa; missamuusika
mass II [mæs] **1.** *s.* mass, kogu, hulk; *füüs.* mass; *atrib.* massiline, massi-; **2.** *v. t. & i.* koguma, kuhjama; kogunema, kuhjuma ◇ **in the** ~ ühes massis, üheskoos, tervikuna, üldiselt; **the** ~**es** massid, (laiemad) rahvahulgad; ~ **meeting** massimiiting; ~ **number** *füüs.* massiarv; ~ **production** masstoodang, masstoodetud, masstoodetud, masstoodetud
Mass. *lüh.* = *järgm.*
Massachusetts [mæsə'tʃu:sets] *pn.*
massacre ['mæsəkə] **1.** *s.* (hulgaline) mahatapmine, mahanottimine, veresaun, tapatalgud; **2.** *v. t.* (hulgaviisi) maha tapma, maha nottima, massakreerima
massage ['mæsɑ:ʒ, -dʒ, -'sɑ:ʒ] **1.** *s.* massaaž, masseerimine; **2.** *v. t.* masseerima
massé ['mæsei] *s.* (*piljardimängus*) löök püstloodis hoitava kiiga
masseur [mæ'sə:] *s.* meesmasseerija
masseuse [mæ'sə:z] *s.* naismasseerija
massif ['mæsif, -'si:f] *s. geol.* (mäe- *või* kalju)massiiv
Massinger ['mæsindʒə] *pn.*
massive ['mæsiv] *a.* (**-est**) massiivne, suur ning kaalukas, raskepärane; läbine, lausaline, laus-; läbi ja läbi samast ainest, tihke
massy ['mæsi] *a.* tihke, kaalukas, raske
mast I [mɑ:st] *s.* tammetõrud (*või* pöökpuupähklid *jms.*) sigade nuumsöödana
mast II [mɑ:st] *s.* (*laeva, raadio jms.*) mast ◇ **to serve** (*or* **sail) before the** ~ lihtmadrusena teenima
mastaba ['mæstəbə] *s. arheol.* mastaba (*vanaegiptuse pingikujuline hauamonument*)
-masted ['mɑ:stid] *a.* -mastiline
master ['mɑ:stə] **1.** *s.* isand, käskija, peremees; meister; (mees)õpetaja; **(M-)** mõne Inglise kolledži juhataja tiitel; **(M-)** noorhärra (*tarvit. alaealise poisi nime ees*); Š. **(M-)** lordi tiitli- ja mõisapärija, lordi vanim poeg; **(M-)** (*akadeemilise kraadina*) magister; (*kaubalaeva*) kapten; *atrib.* meisterlik, meister-, meistri-; **2.** *v. t.* valitsema, valdama, jagu saama, ületama; (*mingit ala või oskust*) põhjalikult omandama ◇ ~ **builder** ehitusmeister; ~ **hand** meistrikäsi; ~ **mason** müürseppmeister; ~ **of ceremonies** tseremooniameister; **M- of foxhounds** rebasejahiülem; **M- of the Horse** (Inglise) kuningliku ratsaväe ülem; ~ **plan** üldplaan, generaalplaan; ~ **switch** *el.* pealüliti
-master ['mɑ:stə] *s.* (kahe-, kolme- *jne.*) -mastiline laev (*näit.* **two-**~, **three-**~)
masterful ['mɑ:stəf(u)l] *a.* (**-ily**) isandlik, käskiv; omavoliline
master-key ['mɑ:stəki:] *s.* pea- *või* üldvõti (*ka piltl.*)
masterly ['mɑ:stəli] *a.* (**-iest; -iness**) meisterlik
mastermind ['mɑ:stəmaind] **1.** *s.* (osavalt)

juhtiv vaim, vaimne juht, suurvaim; **2.** *v. t.* (*millegi*) vaimseks juhiks olema, osavalt (*er.* salaja) juhtima
masterpiece ['mɑ:stəpi:s] *s.* meistritöö; meistri- *või* tähtteos
mastership ['mɑ:stəʃip] *s.* (kooli)õpetajaamet, -au; ülevõim, valdus, valitsus; *haruld.* meisterlikkus
masterstroke ['mɑ:stəstrouk] *s.* meisterlik võte, meistrisaavutus
mastery ['mɑ:st(ə)ri] *s.* meisterlikkus, meistriosavus, -oskus; täielik valdamine; ülevõim, valdus, valitsus
mast-head ['mɑ:sthed] *mer.* **1.** *s.* (masti)topp; **2.** *v. t.* (*karistuseks*) mastitoppi saatma
mastic ['mæstik] *s.* mastiks; *ka* mastiksipistaatsia (= ~ **tree**); kahvatukollane värvus
masticate ['mæstikeit] *v. t.* **(-cable, -tor)** mäluma, (toitu) närima; *tehn.* plastifitseerima, plastseks tegema
mastication [mæsti'keiʃ(ə)n] *s.* mälumine, (toidu)närimine, mastikatsioon; *tehn.* plastifikatsioon
masticatory ['mæstikeitəri] *a.* mälumis-, (toidu)närimis-
mastiff ['mɑ:stif, 'mæs-] *s.* mastif, inglise dogi
mastitis [mæs'taitis] *s. med.* mastiit, rinnanäärmepõletik; *vet.* udarapõletik
mastodon ['mæstədɔn] *s. paleont.* mastodon
masturbation [mæstə:'beiʃ(ə)n] *s.* masturbatsioon, käsikiimlus (=**onanism**)
mat I [mæt] **1.** *s.* (põranda)matt, jalamatt; (*lauale asetatav*) vaagna- *või* lambialus, aluslinik; pulstunud juuksed; **2.** *v. t. & i.* **(-tt-)** mattidega katma; kokku punuma, põimima, pulstima; põimuma, pulstuma ◇ **on the** ~ *mil. sl.* peapesu saamas, pigis, hädas; **to have smb. on the** ~ kellelegi peapesu tegema; **to leave smb. on the** ~ kedagi ukse taha jätma, kedagi vastu võtmast keelduma
mat II, **matt** [mæt] **1.** *a.* matt, läiketu, tuhm; **2.** *s.* matt (kuld)rant *või* raamistus; *Am.* kartongist pildiraam; matt pind; **3.** *v. t.* **(-tt-)** matistama, tuhmistama
Matabele [mætə'bi:li] *s.* (*pl.* ~) matabeele (neeger)
matador ['mætədɔ:] *s.* matadoor
match I [mætʃ] *s.* (tule)tikk; süütenöör ◇ **to strike a** ~ tikku tõmbama; **safety** ~ (*meie tavaline*) ohutu tuletikk
match II [mætʃ] **1.** *s.* (võrdne, vääriline) vaste *või* vastane; paarik, paarimees, omataoline; võistlus, matš, partii; abielupartii, kosjakaup; **2.** *v. t. & i.* võrdset (*või* väärilist) vastet leidma, sobivaks vasteks (*või* vastaseks) olema; (üht teise) vastu seadma (**against**); sobitama, kokku klappima; paari panema; sobima (*millegagi* **with**) ◇ **to be a** ~ **for** (*kellelegi*) väärilseks vastaseks olema; **to meet one's** ~ omaväärilist kohtama; **to make a good** ~ head (abielu)partiid tegema, kasulikult abielluma; **no one can** ~ **him** keegi ei saa tema vastu; **with everything to** ~ kõige (sinna) juurdesobivaga; **well** ~**ed** hästi kokkusobivad, (*vastaste kohta*) teineteise väärilised; **equally** ~**ed** (*võistluse kohta*) tasavägine
match-board ['mætʃbɔ:d] *s.* punnlaud
match-box ['mætʃbɔks] *s.* tikutoos
matchet ['mætʃit, mə'tʃet] = **machete**
matchless ['mætʃlis] *a.* võrratu
matchlock ['mætʃlɔk] *s. aj.* tahtpüss
matchmaker ['mætʃ meikə] *s.* kosjasobitaja, -moor
match-wood ['mætʃwud] *s.* (tule)tikupuu, tikutraat ◇ **to make** ~ **of** pilbasteks (*või* pihuks ja põrmuks) lööma
mate I [meit] **1.** *s.* (*malemängus*) matt; **2.** *v. t.* **(-table)** matistama, matti andma; *vrd.* **checkmate**
mate II [meit] **1.** *s.* kaaslane; elukaaslane, abikaasa; paarimees, paariline; seltsimees, sõber (*er. kõnetusvormina*); abiline, abi; *mer.* maat, tüürimees, kapteni abi; **2.** *v. t. & i.* (**-table**) paari panema; paarima (*kellegagi* **with**); paaritama; paarituma
maté ['mæt(e)i] *s.* mate(tee), paraguai tee
matelot, matlo(w) ['mætlou] *s. mer. sl.* madrus
mater ['meitə] *s. õpil. sl.* ema
materfamilias [meitəfə'miliæs] *s.* perekonnavõi majaema
material [mə'tiəriəl] **1.** *a.* aineline, kehaline, materiaalne; oluline, tähtis (*millekski* **to**); **2.** *s.* materjal, aine, aines, ainestik; riidematerjal, riie; *pl.* tarbed, tarbeained ◇ **raw** ~**s** toorained; **writing** ~**s** kirjutustarbed, -materjalid

materialism [mə'tiəriəlizm] *s.* materialism
materialist [mə'tiəriəlist] **1.** *s.* materialist; **2.** *a.* materialistlik
materialistic [mətiəriə'listik] *a.* **(-ically)** materialistlik
materiality [mətiəri'æliti] *s.* materiaalsus, ainelisus, kehalisus; olulisus, tähtsus
materialization [mətiəriəlai'zeiʃ(ə)n] *s.* materialisatsioon, ainestamine, ainestumine, materiaalseks muutmine *või* muutumine
materialize [mə'tiəriəlaiz] *v. t. & i.* materialiseerima, ainestama, materiaalseks muutma; teostama; materialiseeruma, ainestuma, materiaalseks muutuma; teostuma; *fam.* kohale ilmuma
materially [mə'tiəriəli] *adv.* materiaalselt, aineliselt; oluliselt, olulisel määral, tublisti
materia medica [mə'tiəriə 'medikə] *s. lad.* ravimtoorained, droogid; farmakognoosia, droogi(de)teadus
matériel [mətəri'el, -tiəri-] *s. pr.* ainelised vahendid, tagavarad ning varustus; *mil.* materjalosa
maternal [mə'tə:n(ə)l] *a.* **(-lly)** emalik, ema-; emapoolne (*sugulase kohta*)
maternity [mə'tə:niti] *s.* emadus, materniteet ◇ **~ hospital** sünnituskliinik, -maja; **~ leave** raseduspuhkus, emapuhkus, dekreetpuhkus
matey ['meiti] *a. fam.* seltsimehelik, seltsiv, sõbralik (*kellegagi* **with**)
matgrass ['mætgrɑ:s] *s. bot.* jusshein
math. *lüh.* = **mathematics, mathematical**
mathematical [mæθi'mætik(ə)l] *a.* **(-lly)** matemaatiline ◇ **~ certainty** täielik kindlus
mathematician [mæθimə'tiʃ(ə)n] *s.* matemaatik
mathematics [mæθi'mætiks] *s. pl.* (*tarvit. sg-na*) matemaatika
Mather ['meiðə, 'mæ-] *pn.*
Mat(h)ilda [mə'tildə] *pn.*
maths [mæθs] *s. fam.* = **mathematics**
matin ['mætin] *s.* lindude hommikulaul (*poeet.*); *pl.* hommikupalvus, hommikune jumalateenistus
matinée ['mætinei] *s.* matinee (*päevane, haril. varajane pärastlõunane teatrietendus või kontsert*)
matlo(w) ['mætlou] = **matelot**
matriarch ['meitriɑ:k] *s. aj.* matriarh (*sugukonda valitsev naine*)
matriarchal [meitri'ɑ:kəl] *a. aj.* matriarhaalne; (*sugukonna kohta*) emajärgne
matriarchy ['meitriɑ:ki] *s. aj.* matriarhaat
matric. [mə'trik] *lüh.* = **matriculation**
matrices ['meitrisi:z] *vt.* **matrix**
matricide ['meitrisaid] *s.* ematapmine, -mõrv; ematapja, -mõrvar
matriculate [mə'trikjuleit] *v. t. & i.* **(-lable, -tor)** immatrikuleerima; immatrikuleeruma
matriculation [mətrikju'leiʃ(ə)n] *s.* immatrikulatsioon, üliõpilaseks vastuvõtmine; (*kõrgkoolis*) sisseastumiseksam (= **~ examination**)
matrimonial [mætri'mouniəl] *a.* **(-lly)** abieluline, abielu-, matrimoniaalne
matrimony ['mætrim(ə)ni] *s.* abielu, abielulisus; (*kaardimäng*) marjas ◇ **to join in ~** abieluks ühendama, laulatama
matrix ['meitriks] *s.* **(***pl.* **-trices** [-trisi:z], **-trixes)** *tehn. er. trük.* matriits, maater; *anat.* emakas (= **womb**); *mat.* maatriks; *geol.* lähtekivim
matron ['meitrən] *s.* matroon, auväärne emand; (*kooli või mõne muu asutuse*) maja- *või* pereemand, majandusjuhataja
matronly ['meitrənli] *a.* **(-iest; -iness)** matroonlik, vanadaamilik, rahulik-mõõdukas, väärikas
matt [mæt] = **mat** II
Matt. *lüh.* = **Matthew**
matter ['mætə] **1.** *s.* aine, materjal; asi, lugu, küsimus, asjaolu, seik; tähtsus, olulisus; mäda (= **purulent ~**); **2.** *v. i.* tähtis (*või* oluline) olema (*kellelegi* **to**); mäda jooksma ◇ **postal ~** postisaadetised; **printed ~** trükised, trükitööd; **hanging ~** asi, mille eest võib võllasse sattuda; **no laughing ~** mitte naljaasi; **money ~s** rahaasjad; **no ~** pole viga, pole tähtis; **quite another ~** hoopis teine lugu; **what is the ~?** mis on lahti?, milles asi on?; **what is the ~ with him?** mis tal viga on?; **for that ~** (*or* **for the ~ of that**) ses suhtes, mis sellesse puutub; **or for that ~** või kui asi sellesse puutuks; **in the ~ of** (*mingis*) asjas, asjus; **a ~ of course** endastmõistetav asi; **a ~ of fact** tõsiasi; **as a ~ of fact** tõepoolest, õigupoolest; **a ~ of habit** harjumuse asi; **a ~ of life or death** elu või surma küsimus; **~s of moment** tähtsad asjad; **it is a ~ of regret that...** on kahetsusväärne, et...; **that does not ~** see pole tähtis; **what does it ~?** mis sellest?
matter-of-course ['mætərəv'kɔ:s] *a.* endastmõistetav, loomulik
matter-of-fact ['mætərə(v)'fækt] *a.* asjalik, kaine, praktiline
mattery ['mætəri] *a.* **(-iness)** mädane, täis mäda
Matthew ['mæθju:] *pn.* Matteus
Matthias [mə'θaiəs] *pn.* Mattias
matting ['mætiŋ] *s.* matipunumismaterjal; (põranda)matid, pakkimismatid, niinmatid; *vrd.* **mat** I
mattins ['mætinz] = **matins**
mattock ['mætək] *s.* kirgas, kirka, maakirves
mattress ['mætris] *s.* madrats; voodikott, magamiskott ◇ **spring ~** vedrumadrats
maturation [mætju'reiʃ(ə)n] *s.* küpsemine, valmimine; *med.* mädanemine, mädanemus
mature [mə'tjuə] **1.** *a.* **(-er, -est)** küps, täisküps, valminud; (*veksli kohta*) tähtpäevunud, maksmisele kuuluv; **2.** *v. t. & i.* küpsusele viima; küpsema, valmima; (*veksli kohta*) tähtpäevuma ◇ **on ~ deliberation** küpsel kaalutlusel
maturity [mə'tjuəriti] *s.* küpsus, täisküpsus, (lõplik) valmidus; küps iga, maturiteet; (*veksli*) tähtpäevumine, (maksu)tähtpäev
matutinal [mætju(:)'tain(ə)l] *a.* **(-lly)** *pedant.* hommikune, hommiku-
maud I [mɔ:d] *s.* (hall vöödiline) šoti lamburi õla- *või* reisivaip
Maud II [mɔ:d] *pn.*
Maude [mɔ:d] *pn.*
maudlin ['mɔ:dlin] **1.** *a.* halemeelne, (liialdatult) härdameelne, nutukas; nutuselt poolpurjus; **2.** *s.* lääge härdameelsus
Maugham [mɔ:m] *pn.*
maugre ['mɔ:gə] *prep. arh.* (*millestki*) hoolimata, (*millelegi*) vaatamata
maul [mɔ:l] **1.** *s.* (*ka* **mall** [mɔ:l]) suur puuhaamer; **2.** *v. t.* kolkima; hoolimatult käsitsema; tuuseldama, materdama (*ka piltl.*); vigastama, väntsutama, muserdama
mauley ['mɔ:li] *s. sl.* rusikas, käsi
maulstick, mahl- ['mɔ:lstik] *s.* (käe) kepptugi (*maalimisel*)
maunder ['mɔ:ndə] *v. i.* mõlama, jamama, jampsima; loiult jahmerdama; lonkima **(about, along)**
maundy ['mɔ:ndi] *s.* (usuline) jalgadepesemistalitus; kuninglik almusejagamine (Inglismaal) suurneljapäeval ◇ **M- Thursday** *kirikl.* suurneljapäev; **M- week** *kirikl.* vaikne nädal, suurnädal
Maurice ['mɔris] *pn.*
Mauritania, -re- [mɔri'teiniə] *pn.* Mauritaania, Mauretaania
Mauritius [mə'riʃəs, mɔ(:)-] *pn.*
Mauser ['mauzə] **1.** *pn.;* **2.** *s.* mauser, mauserpüss *või* -püstol
mausoleum [mɔ:sə'li(:)əm] *s.* mausoleum
mauvais ['mouvei] *a.* (*fem.* **-vaise** [-veiz]) *pr.* halb, paha ◇ **~ quart d'heure** [kɑ:'də:] «paha veerandtund», lühike, kuid raske kogemus; **~ sujet** ['su:ʒei] võrukael, päevavaras; **-se honte** [ɔ:ŋt] valehäbi
mauve [mouv] **1.** *s.* kahvatulilla värv(us); **2.** *a.* kahvatulilla
maverick ['mævərik] *s. Am.* märgistamata vasikas *või* mullikas, *er.* (emata) ümbereks-lev vasikas; *piltl.* omapead ümberaeleja, (rühmast) sõltumatu tegutseja
mavis ['meivis] *s. poeet., dial.* laulurästas (= **song-thrush**)
maw [mɔ:] *s.* (*looma või linnu*) magu, *er.* (*mäletseja*) libemagu, libedik; *Am. ka haruld.* ujupõis (= **fish-~**); *piltl.* neel, avatud lõuad, kurk; kuristik
mawkish ['mɔ:kiʃ] *a.* imal, lääge
Max [mæks] *pn.*
maxilla [mæk'silə] *s.* (*pl.* **-ae** [-i:]) *anat.* ülalõug, maksill
maxillary [mæk'siləri] *anat.* **1.** *a.* ülalõua-; **2.** *s.* ülalõug (= **~ bone**)
maxim I ['mæksim] *s.* maksiim, tarkussõna, elutarkus- *või* käitumisreegel
Maxim II ['mæksim] **1.** *pn.;* **2.** *s.* **(m-)** maksim(kuulipilduja)
maxima ['mæksimə] *vt.* **maximum**
Maximilian [mæksi'miliən] *pn.*
maximize ['mæksimaiz] *v. t.* maksimeerima, maksimumini (*või* ülemmäärani) viima, äärmuseni suurendama
maximum ['mæksiməm] *s.* (*pl.* **-ima, -s**)

maksimum, ülemmäär; *atrib.* maksimaalne, maksimaal-, suurim ◇ ~ **depth** maksimaalne sügavus; ~ **relay** *el.* maksimaalrelee; ~ **thermometer** maksimumtermomeeter; ~ **valence** *keem.* maksimaalne valents

Maxwell ['mæksw(ə)l] **1.** *pn.*; **2.** *s.* **(m-)** *füüs.* maksvell (*lüh.* **Mx**)

may I [mei] *abiverb* (*preesens: kõik pöörded ~, välja arv. arh.* **(thou) mayst** [meist]; *pret.* **might** [mait], *arh. & dial.* **mought** [mout, maut]; *muud vormid puuduvad*) võin, võid, võib *jne.*; tohin, tohid, tohib *jne.* ◇ **it ~ be true** see võib õige olla; ~ **I take an apple?** kas tohin õuna võtta?; ~ **you be happy!** olge õnnelik!; **it might happen** see võiks juhtuda; **you might have known** sa oleksid võinud teada

May II [mei] *s.* mai, lehekuu; **(m-)** viirpuu õis *või* viirpuu (= **may-tree**); *pl.* maikuused eksamid; kevadised paadivõistlused (Cambridge'is) ◇ ~ **Day** esimene mai, maipüha; ~ **Queen** maikuninganna, 1. mail mängude kuningannaks valitud tütarlaps

May III [mei] *pn.*

maya I ['mɑ:jə] *s.* maaja, (maailma) illusioon, meelepete (*india filosoofias*)

Maya II ['maiə] *s.* maaja (*indiaani rahva liige Kesk-Ameerikas*); maaja keel

May-apple ['meiæpl] *s. bot. Am.* jalgleht

maybe ['meibi(:)] *adv.* võib-olla (= **perhaps**)

May-beetle ['meibi:tl], **-bug** [-bʌg] *s. Am.* mai- *e.* lehepõrnikas (= **cock-chafer**)

mayday ['meidei] *s. raad.* rahvusvaheline appikutsesignaal (= *pr.* **m'aider** mind aidata), SOS

Mayfair ['meifɛə] *pn.* (*Londoni peenem linnaosa*)

mayflower ['meiflauə] **1.** *s.* mailill (*nurmenukk või mõni teine kevadlill*); viirpuu õis; *Am.* roomav maileesikas; **2.** *pn.* **(the M-)** Mayflower (*laev, millega a. 1620 saabus Ameerikasse 103 puritaani, kes rajasid New Englandi nimelise asumaa*)

mayfly ['meiflai] *s. zool.* ühepäevik (*er. kalasöödana*); *kal.* kunstkärbes (*õngitsemiseks*)

mayhap [mei'hæp, 'meih-] *adv. arh., ret., dial.* võib-olla (= **perhaps**)

mayhem ['meihem] *s. arh., jur. või Am.* sandistus, (kehaliselt) vigaseks tegemine

Mayne [mein] *pn.*

mayn't [meint] = **may not**

Mayo ['me(i)ou] *pn.*

mayonnaise [meiə'neiz] *s. kok.* majonees-(kaste)

mayor [mɛə, *Am.* 'meiə] *s.* linnapea, meer

mayoralty ['mɛər(ə)lti] *s.* linnapea-amet *või* -ametiaeg

mayoress ['mɛəris] *s.* linnapea abikaasa; naislinnapea

maypole ['meipoul] *s.* meig, meiupuu (*paeltega ja lilledega ehitud teivas või tulp, mille ümber maipühal tantsitakse*); *piltl.* «aiateivas», vilask

mayst [meist] *vt.* **may** I

may-tree ['meitri:] *s.* viirpuu, *er.* tõmbilehine viirpuu (= **hawthorn**)

maze [meiz] **1.** *s.* keerdkäigustik, rägastik, labürint; hämmeldus, segadus; **2.** *v. t. haruld.* hämmeldama, segi ajama

mazer ['meizə] *s. aj.* (*hõbe- või kuldäärega ilustatud*) puukarikas (*haril. vahtrapuust*)

mazuma [mə'z(j)u:mə] *s. Am. sl.* nodi, puru, raha

mazurka [mə'zə:kə] *s.* masurka

mazy ['meizi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** keerdkäiguline, rägastikuline; keerukas, keeruline

M.B. ['em'bi:] *lüh.* = **Bachelor of Medicine** (*lad.* **medicinae baccalaureus**)

Mc- *vt.* **Mac-**

M.C. ['em'si:] *lüh.* = **1. Master of Ceremonies; 2. Member of Congress; 3. Military Cross**

McCarthyism [mə'kɑ:θiizm] *s. pol.* makartism (*ameerika senaatori McCarthy poolt algatatud klaperjaht kommunismis kahtlustatavatele isikutele*)

M.D. ['em'di:] *lüh.* = **Doctor of Medicine** (*lad.* **medicinae doctor**)

Md *keem.* = **mendelevium**

Md. *lüh.* = **Maryland**

M-day ['emdei] *s. Am.* (esimene) mobilisatsioonipäev

me [mi:] *pron.* (*objektikääne sõnast* **I**) mind; minule, mulle; *fam.* mina (*nominatiivi asemel, näit.* **it's ~** see olen mina) ◇ **ah ~!** oh häda!; **dear ~!** heldeke!

Me. *lüh.* = **Maine**

mead I [mi:d] *s.* mõdu

mead II [mi:d] *s. poeet.* = *järgm.*

meadow ['medou] *s.* aas, heina- *või* rohumaa; *atrib.* aas(a)-

meadow-grass ['medo(u)grɑ:s] *s. bot.* nurmikas (= **blue-grass**)

meadow-lark ['medo(u)lɑ:k] *s. zool. Am.* preeriasiri (*lind*)

meadow-rue ['medo(u)ru:] *s. bot.* ängelhein

meadow-saffron ['medo(u)'sæfrən] *s. bot.* (harilik) sügislill

meadowy ['medoui] *a.* aasane, rohumaine

meagre, *Am.* -ger ['mi:gə] *a.* kõhetu, kõhn; kõhnuke (*ka piltl.*); kasin, vähene, napp

meagreness, *Am.* -ger- ['mi:gənis] *s.* kõhetus, kõhnus; kasinus, vähesus, nappus

meal I [mi:l] *s.* (jäme, püülimata) jahu; *Am.* maisijahu

meal II [mi:l] *s.* söök; söömaaeg, söögiaeg ◇ **to make a ~ of** (ära) sööma; ~ **ticket** *Am. sl.* leivateenistus, töö; (rahaline) toetus; toetaja, abistaja

mealie ['mi:li] *s. haril. pl. L.-Aafr.* mais (= **maize**)

meal-time ['mi:ltaim] *s.* söömaaeg, söögiaeg

meal-worm ['mi:lwə:m] *s.* jahuuss (*jahumardika vastne*)

mealy ['mi:li] *a.* **(-ier, -iest; -iness)** jahune, jahukas; (*kartuli kohta*) mure; kahvatu(näoline); *ka* = **~-mouthed**

mealy-bug ['mi:libʌg] *s. zool.* viinamarjakilptäi

mealy-mouthed ['mi:li'mauθt] *a.* ääri-veeri mööda rääkiv, mitte-otsekohene, libekeelne

mean I [mi:n] *a.* alatu, madal, tähtsusetu; väiklane; nigel, vilets; nurjatu; kitsi ◇ **no ~ city** küllaltki silmapaistev (*või* tähtis) linn; **to feel ~** *Am.* häbi tundma; *ka* ennast halvasti tundma

mean II [mi:n] *v. t. & i.* (*pret. & p. p.* **meant** [ment]) kavatsema, plaanitsema, nõuks võtma; arvama, mõtlema, (mõttes) määrama; öelda tahtma; tähendama, tähendust omama ◇ **I did not (really) ~ it** ma ei mõelnud seda tõsiselt; **this is meant for him** see on mõeldud (*või* määratud) tema jaoks; **he was meant to be a lawyer** ta on nagu advokaadiks sündinud; **what do you ~ by that?** mis te sellega öelda tahate?, mis te sellega mõtlete?, kuidas te seda (teha *või* öelda) julgete?; **to ~ business** asja tõsiselt (läbi viia) kavatsema; **to ~ mischief** paha kavatsema *või* tähendama; **to ~ well** hästi mõtlema, head teha tahtma (*kellelegi* **by, to**); **the Latin word 'pater' ~s 'father'** ladinakeelne sõna 'pater' tähendab 'isa'

mean III [mi:n] **1.** *a.* keskmine, vahelmine, vahe-, läbistikune; **2.** *s.* keskmine (*ka mat.*); läbistik, kesktee; *pl.* (*tarvit. ka sg-na*) vahend(id), abinõu(d); *pl.* jõukus, rikkus ◇ ~ **proportional** keskmine võrdeline, geomeetriline keskmine; ~ **temperature** keskmine temperatuur; ~ **time** keskmine (päikese)aeg; **in the ~ time** (*or* **while**) vaheajal; **the golden ~** kuldne kesktee; **by ~s of** (*millegi*) abil, varal; **by all ~s** muidugi, minugipärast, igatahes; *ka* igal viisil, iga hinna eest (= **by every ~s**); **by fair ~s or foul** õigusega või ülekohtuga; **by no ~s** ei mingil kombel, muidugi mitte, kaugeltki mitte; **a man of ~s** jõukas mees; **~s of communication** suhtlusvahend(id), *er.* liiklusvahend(id); **~s of subsistence** elatusvahend(id); **~s test** majandusliku seisundi järeleuurimine (*abiraha vajaduse kontrolliks*)

meander [mi'ændə] **1.** *s.* looklus, looge, käär, käänak; *er. pl.* jõelooked, -silmused; *kunst* meander (*ornament täisnurgi murtud joontest või spiraaljoontest*); **2.** *v. i.* looklema, silmusklema, siuglema; uitama, uitlema

meaning ['mi:niŋ] **1.** *s.* tähendus, mõte; **2.** *a.* tähendusrikas, paljutähendav

meaningful ['mi:niŋf(u)l] *a.* tähendusrikas, paljutähendav, mõttekas

meaningless ['mi:niŋlis] *a.* tähenduseta, mõttetu

meaningly ['mi:niŋli] *adv.* tähenduslikult, tähendusrikkalt; *ka* meelega

meanly ['mi:nli] *adv.* alatult; viletsalt, nigelalt; kitsilt

meanness ['mi:nnis] *s.* alatus; viletsus, nigelus; kitsidus

means [mi:nz] *vt.* **mean** III

meant [ment] vt. **mean** II

meantime [ˈmi:nˈtaim], **-while** [-ˈ(h)wail] *adv. & s.* vaheajal, vahepeal, sedaaegu, seni ◇ **in the** ~ vahepeal

measled [ˈmi:zld] *a.* leetrine, leetrites; (*sea kohta*) tangtõbine, tangus; (*sealiha kohta*) tangus

measles [ˈmi:zlz] *s. pl.* (*tarvit. haril. sg-na*) leetrid; (*sigade*) tangtõbi ◇ **German** (*or* **French, false, hybrid**) ~ punetised

measly [ˈmi:zli] *a.* **(-ier, -iest; -iness)** leetrine; (*sealiha kohta*) tangus; *sl.* vilets, väärtusetu

measurable [ˈmeʒ(ə)rəbl] *a.* mõõdetav; mõõdukas, mitte liialt suur *või* kauge ◇ **within** ~ **distance of success** vaid paar sammu (lõplikust) edust

measurably [ˈmeʒ(ə)rəbli] *adv.* mõõdetavalt; *Am.* märgatavalt, märksa

measure [ˈmeʒə] **1.** *s.* mõõt, määr; mõõtühik; mõõdupuu; *muus.* takt, taktimõõt; *pros.* värsimõõt, meetrum; *mat. ka* jagaja (= **divisor**); *arh.* tants; korraldusvõte, abinõu, samm, meede; *pl. geol.* lademed; **2.** *v. t. & i.* mõõtma; mõõtu võtma (*millekski* **for**); hindama, kaalutlema; (mõõdult) vastama ◇ **beyond** ~ ülemäära; **full** ~ täismõõt; **short** ~ puudulik mõõt, vähem kui märgitud; **for good** ~ pealekauba; **in some** (*or* **a**) ~ teataval määral; **to take** ~**s** samme astuma, abinõusid tarvitusele võtma, meetmeid võtma (*millekski* **to, for;** *millegi vastu* **against**); **to take the** ~ **of** mõõtma, hindama, takseerima; **(made) to** ~ mõõdu järgi (tehtud); ~ **for** ~ mõõt mõõdu vastu; **to** ~ **oneself** (*or* **one's strength**) **against** (*kellegagi*) jõudu katsuma; **to** ~ **one's length (on the ground)** pikali kukkuma; **to** ~ **off** ära mõõtma; **to** ~ **out** välja mõõtma, mõõtes välja jagama; **to** ~ **up to** *Am.* (*millenigi*) küündima, ulatuma, (*millelegi*) vastama

measured [ˈmeʒəd] *a.* mõõdetud, mõõdupärane; taktis; mõõdukas, tasakaalukas ◇ ~ **value** mõõtetulemus, mõõtmistulemus

measureless [ˈmeʒəlis] *a.* mõõdutu, mõõtmatu

measurement [ˈmeʒəmənt] *s.* mõõtmine, mõõde; mõõt; *pl.* mõõtmed, mõõtarvud, mõõdud; mõõdustik

measuring [ˈmeʒəriŋ] *s.* mõõtmine ◇ ~ **instrument** mõõteriist, mõõduriist

meat [mi:t] *s.* liha (*er. loomade liha toiduks; vahel vastandina linnulihale ja kalale*); lihatoit; *arh.* toit ◇ **full of** ~ sisukas; **one man's** ~ **is another's poison** mis ühele hea, võib teisele paha olla; **grace before** ~ palve enne söömaaega; **to be** ~ **and drink to** (*kellelegi*) suurimaks lõbuks olema; ~ **tea** lihatoitudega (õhtune) tee

meat-ball [ˈmi:tbɔ:l] *s. kok.* lihapall; *ka* frikadell

meat-chopper [ˈmi:t-tʃɔpə], *Am.* **-grinder** [-graində] *s.* hakkmasin, lihahakkimismasin

Meath [mi:ϑ] *pn.*

meat-safe [ˈmi:tseif] *s.* lihakapp (-pi)

meaty [ˈmi:ti] *a.* **(-ier, -iest; -iness)** lihakas; lihajas; toitev; *piltl.* kokkusurutud, tihe, sisukas

Mecca [ˈmekə] **1.** *pn.* Meka; **2.** *s. piltl.* pühamu, pühakspeetav koht; igatsuste eesmärk

mechanic [miˈkænik] *s.* õppinud (käsi)tööline, meistrimees; mehaanik (*masina- ja lukksepatöödega tegelev tööline*); *vrd.* **mechanician**

mechanical [miˈkænik(ə)l] *a.* **(-lly)** mehaaniline, mehaanika-; masina-; masinlik ◇ ~ **drawing** (tehniline) joonestamine; ~ **engineer** mehaanikainsener; ~ **engineering** masinaehitus; **the** ~ **powers** *füüs.* lihtmasinad (*kang, ratas, plokk, kaldpind, kiil, kruvi*); ~ **tissue** *bot.* tugikude; ~ **transport** *mil.* autotransport

mechanician [mekəˈniʃ(ə)n] *s.* mehaanik, masinaehitaja; mehaanika eriteadlane

mechanics [miˈkæniks] *s. pl.* (*tarvit. haril. sg-na*) mehaanika

mechanism [ˈmekənizm] *s.* mehhanism, masinavärk; (*millegi*) mehaaniline (*või* tehniline) külg; *filos.* mehhanitsism

mechanist [ˈmekənist] *s. filos.* mehhanist; *van.* = **mechanician**

mechanization [mekənaiˈzeiʃ(ə)n] *s.* mehhaniseerimine

mechanize [ˈmekənaiz] *v. t.* **(-zable)** mehhaniseerima

Mechlin [ˈmeklin] **1.** *pn.* Malines, Mechelen; **2.** *s.* Mecheleni pits (= ~ **lace**)

meconium [miˈkouniəm] *s. füsiol.* esiroe, lootepigi, mekoonium

med. *lüh.* = **medicine; medical**

medal [ˈmed(ə)l] *s.* medal, mälestusmünt, -raha; auraha

medalled [ˈmed(ə)ld] *a.* auraha(de)ga ehitud

medallion [miˈdæljən] *s.* medaljon

medallist [ˈmed(ə)list] *s.* medalitegija, -valmistaja; medaliomanik, -võitja ◇ **gold** ~ kuldmedali võitja *või* omanik

meddle [medl] *v. i.* end (teiste asjadesse) segama, vahele segama **(in, with)**; sekkuma, sekka (*või* vahele) astuma **(in)** ◇ **don't** ~ **with my letters** ära puuduta mu kirju

meddler [ˈmedlə] *s.* (teiste asjadesse) vahelesegaja, oma nina vaheletoppija

meddlesome [ˈmedlsəm] *a.* (teiste asjadesse) vahelesegav, oma nina vaheletoppiv

Mede [mi:d] *s. aj.* meedlane (*muistse Meedia elanik*) ◇ **the law of the** ~**s and Persians** *piltl.* muut(u)matu seadus

Medea [miˈdiə] *pn.* Medeia

media I [ˈmi:diə] *vt.* **medium**

media II [ˈmi:diə] *s.* (*pl.* **-diae** [-dii:]) *lgv.* meedia (*sulghäälik* b, d *või* g); *anat.* meedia, (*soone*) keskkest

Media III [ˈmi:diə] *pn.* Meedia

mediaeval [mediˈi:v(ə)l] = **medieval**

mediaevalism [mediˈi:v(ə)lizm] = **medievalism**

medial [ˈmi:diəl] *a.* (**-lly**) keskmine, kesk-, mediaalne, mediaal-

median [ˈmi:diən] **1.** *a.* keskmine, kesk-, keskpidine, mediaanne, mediaan-; **2.** *s. mat.* mediaan, küljepoolitaja; keskmine suurus *või* väärtus

mediant [ˈmi:diənt] *s. muus.* mediant (*helirediali kolmas heli*)

mediastinum [mi:diæsˈtainəm] *s. anat.* mediastiin(um), keskseinand

mediate **1.** [ˈmi:diit] *a.* kaudne, vahendatav, vahendus-, kaudselt ühendatud *või* alluv, mediaatne, mediaat-; **2.** [ˈmi:dieit] *v. i.* vahendama, vahetalitajaks olema, sobitama

mediation [mi:diˈeiʃ(ə)n] *s.* vahendus, vahetalitus, vaheltsobitus, mediatsioon

mediator [ˈmi:dieitə] *s.* (*fem.* **-trix** [-triks]) vahendaja, vahetalitaja, vaheltsobitaja, vahemees

medic I [ˈmedik] *s. Am. fam.* meedik, arst, arstiteadlane; arstiteaduse üliõpilane

medic II [ˈmedik] *s. bot.* lutsern

medicable [ˈmedikəbl] *a.* arstitav, ravitav

medical [ˈmedik(ə)l] *a.* **(-lly)** arstiteaduslik, arstlik, arsti-, meditsiiniline, meditsiini- ◇ ~ **man** arst; ~ **student** arstiteaduse üliõpilane

medicament [meˈdikəmənt] *s.* arstim, ravim, medikament

medicate [ˈmedikeit] *v. t.* arstimitega ravima; arstimitega läbi immutama (*näit. riiet*); arstimit lisama (*vedelikule*)

medicative [ˈmedikeitiv] *a.* arstimina mõjuv, arstiv, tervendav, tervistav

Medici [ˈmeditʃi(:)] *pn.*

medicinal [miˈdisin(ə)l, me-] *a.* **(-lly)** arstiv, raviv, tervendav; meditsiiniline

medicine [ˈmeds(i)n, ˈmedisin] *s.* arstiteadus, meditsiin; arstim, ravim, arstirohi; *piltl., Am.* midagi vastumeelset ◇ **forensic** (*or* **legal**) ~ kohtumeditsiin; **to take one's** ~ arstirohtu võtma; *piltl.* midagi vastumeelset läbi elama; ~ **ball** *sport* topispall; ~ **chest** arstirohukapike, koduapteek

medicine-man [ˈmedsinˈmæn] *s.* (*pl.* **-men** [-men]) (*loodusrahvaste*) nõidarst; *Am. sl.* arst

medick [ˈmedik] = **medic** II

medico [ˈmedikou] *s.* (*pl.* **-os**) *fam.* arst, meedik

medico- [ˈmedikou] *ühendeis* arstlik-, arstiteadus(e)-, (*võõrsõnades*) mediko-

medieval, -diaev- [mediˈi:v(ə)l] *a.* **(-lly)** keskaegne, medievaalne

medievalism, -diaev- [mediˈi:v(ə)lizm] *s.* keskaegsus, keskaja vaim, keskaja harrastus

Medina [meˈdi:nə] *pn.* Mediina

mediocre [ˈmi:dioukə] *a.* keskpärane

mediocrity [mi:diˈɔkriti] *s.* keskpärasus; keskpärane isik

meditate [ˈmediteit] *v. t. & i.* **(-itable, -tator)** mõttes hauduma, kavatsema, kaalutlema; mõtisklema, mõlgutama, mõlgutlema, meelisklema, mediteerima (*millegi üle* **on, upon**)

meditation [mediˈteiʃ(ə)n] *s.* mõtisklus, mõlgutus, mõlgutlus, meelisklus, meditatsioon

meditative [ˈmediteitiv] *a.* mõtisklev, mõlgutav, mõlgutlev, meelisklev, meditatiivne

Mediterranean [meditəˈreiniən] **1.** *a.* vahemere(-), Vahemere(-), mediterraanne;

haruld. (**m-**) sisemaine; **2.** *s.* (**the ~**) Vahemeri (**= the ~ Sea**)

medium ['mi:diəm] **1.** *s.* (*pl.* **-s, -ia** [-iə]) keskmine, kesktee; keskkond; (*maalivärvide*) sideaine; *biol.* sööde, toitekeskkond; levitamisvahend; vahend; vahendus; meedium; **2.** *a.* keskmine, kesk-; mõõdukas ◇ **happy ~** kuldne kesktee; **advertising ~** reklaamivahend; **mass media** massimeediumid, massiteabevahendid, massilevivahendid; **the ~ of circulation** (*or* **exchange**) *maj.* käibevahend; **by** (*or* **through**) **the ~ of** (*kellegi, millegi*) vahendusel; **of ~ height** keskmist kasvu; **~ size** keskmine suurus; **~ wave** *raad.* kesklaine

medlar ['medlə] *s. bot.* astelpihlakas

medley ['medli] *s.* segadik, segu, sigrimigri; (kirjanduslik) segapala; *muus.* popurrii; *sport* segastiil (*er. ujumises*)

medulla [mi'dʌlə] *s. anat.* üdi, säsi, aju; *bot.* säsi ◇ **~ oblongata** [ɔblɔŋ'geitə] *anat.* piklik aju

medullary [mi'dʌləri] *a.* üdi-, säsi-, aju-; ajutaoline, ajujas, medullaarne

medusa [mi'dju:zə] *s.* (*pl.* **-ae** [-i:], **-as**) *zool.* meduus, millimallikas (**= jellyfish**); **(M-)** *müt.* Medusa (*naiskoletis kreeka mütoloogias*)

Medway ['medwei] *pn.*

meed [mi:d] *s. poeet.* (teenitud) tasu, palk, pälvis

meek [mi:k] *a.* vagur, alandlik; mahe, leebe

meekness ['mi:knis] *s.* vagurus, alandlikkus; mahedus, leebus

meerschaum ['miəʃəm] *s.* merevaht, sepioliit (*valkjas mineraal*); merevahust piip

meet I [mi:t] *a. arh.* sünnis, sobiv

meet II [mi:t] **1.** *v. t. & i.* (*pret. & p. p.* **met** [met]) kohtama, kokku puutuma; võitluses (*er.* k. ievõitluses) kohtama; (*saabujale*) vastu n nema *või* tulema; (*nõuet*) rahuldama, (*v. ükohustust*) täitma, tasuma; kohtuma, kku saama, koos käima; kogunema; tu ma, tuttavaks saama; **2.** *s.* kogunemin kohtumine (*er. jahiks või spordiks*) ✓ **to ~ smb.'s eye** kellegi pilku tabama, kellelegi silma hakkama; **to ~ the ear** kõrvu sattuma; **to ~ smb. half-way** kellelegi omalt poolt vastu tulema; **to ~ the case** kohaldane (*või* küllaldane) olema; **(please) ~ my brother Tom** *Am.* (palun) saage tuttavaks mu venna Tomiga; **pleased to ~ you!** rõõmustav teiega tutvuda; **to ~ smb.'s wishes** kellegi soovidele vastu tulema; **to make both ends ~** otsa otsaga kokku viima; **to ~ with** (*millelegi*) sattuma, (*midagi*) leidma, saama; **to ~ with difficulties** raskustele sattuma; **to ~ with a kind reception** lahke vastuvõtu osaliseks saama; **to ~ with a violent death** vägivaldset surma saama; **to ~ up with smb.** *Am. fam.* kedagi (juhuslikult) kohtama

meeting ['mi:tiŋ] *s.* kohtamine, kokkupuude; kokkutulek; *er.* kahevõitlus; (sportlik) kohtumine, võistlus; miiting, rahvakoosolek ◇ **~-house** palvemaja

Meg [meg] *pn.* (**= Margaret**)

mega- ['megə] *pref.* suur-, hiigla-, hiid-, (*võõrsõnades*) mega- (*mõõtühikutes tähendab miljon korda suuremat ühikut*)

megacycle ['megəsaikl] *s. el.* megaherts

megalith ['megəliθ] *s. arheol.* megaliit

megalithic [megə'liθik] *a. arheol.* megaliitne, megaliit-

megalomania ['megəlo(u)'meiniə] *s. pat.* suurusluul, -hullustus, megalomaania

megalopolis [megə'lɔpəlis] *s.* hiidlinn, hiiglasuur linn *või* linnastu, megalopolis

Megan ['megən] *pn.*

megaphone ['megəfoun] *s.* kõnetoru, lõit, ruupor, megafon

megatherium [megə'θiəriəm] *s. paleont.* megateerium

megaton ['megətʌn] *s. füüs.* megatonn

megawatt ['megəwɔt] *s. el.* megavatt

megger I ['megə] *s. el.* meger

megger II ['megə] *s. Am. sl.* megafon (**= megaphone**)

megilp [mi'gilp] *s. kunst* mastikslakk

megohm ['megoum] *s. el.* megaoom

megrim ['mi:grim] *s.* migreen; *pl.* paha (*või* rõhutud) tuju, norutunne; *pl. vet.* pöörlemistõbi

Meigs [megz] *pn.*

Meiklejohn ['miklʤɔn] *pn.*

meiosis [mai'ousis] *s. biol.* meioos, reduktsioonjagunemine; *lgv.* = **litotes**

melancholia [melən'kouliə] *s. pat.* raskemeelsustõbi, (haiguslik) melanhoolia

melancholic [melən'kɔlik] *a.* raskemeelsus(e)-; raskemeelne, melanhoolne

melancholy ['melənkəli] **1.** *s.* raske- *või* kurva- *või* nukrameelsus, melanhoolia; **2.** *a.* raske- *või* kurvameelne, nukker; kurb, kurvastav

Melanesia [melə'ni:ziə] *pn.* Melaneesia

Melanesian [melə'ni:ziən] **1.** *a.* melaneesia; **2.** *s.* melaneeslane

mélange [mei'lɑ:ŋʒ] *s. pr.* segu

Melbourne ['melbə(:)n, -bɔ:n] *pn.*

mêlée ['melei] *s. pr.* lahingumöll, taplus; segane rahvamöll

Melhuish ['meliʃ, 'melhjuiʃ] *pn.*

melilot ['melilɔt] *s. bot.* mesikas (**= sweet clover**)

melinite ['melinait] *s. keem.* meliniit

meliorate ['mi:liəreit] *v. t. & i. haruld. peam. Am.* = **ameliorate**

mellifluence [me'lifluəns] *s.* magususvool, mesimagus kõnevool

mellifluent [me'lifluənt] = *järgm.*

mellifluous [me'lifluəs] *a.* mett voolav; mesimagus (*er. kõne kohta*)

mellow ['melou] **1.** *a.* küps, pehme, mure; mahlakas; mahe; (elu)küps; muhe, heatujuline; *fam.* pisut joobnud; **2.** *v. t. & i.* pehmendama, murendama, mahendama; muhendama; murenema, mahenema; muhenema

mellowness ['melounis] *s.* küpsus, pehmus, muredus; mahlakus; mahedus; (elu)küpsus; muhedus, heatujulisus

melodic [mi'lɔdik] *a.* meloodiline, meloodiale omane

melodious [mi'loudiəs] *a.* viisirikas, hästi kõlav, kaunikõlaline, meloodiline

melodist ['melədist] *s.* viisimeister

melodize ['melədaiz] *v. i. & t.* (laulu)viise kõlada laskma, meloodiaid kuuldavale tooma; meloodiliseks tegema; viisistama, (*laulu*) viisiga varustama

melodrama [melə'drɑ:mə] *s.* melodraama; *piltl.* teatraalsus (*kirjas, kõnes või käitumises*)

melodramatic [melodrə'mætik] *a.* **(-ically)** melodramaatiline; *piltl.* teatraalne (*er. käitumise kohta*)

melody ['melədi] *s.* viis, meloodia; kaunikõlalisus, meloodilisus

melon ['melən] *s.* melon; *ka* arbuus (**= water-~**); *Am. sl.* «pirukas», (jagatav) kasu ◇ **to cut the ~** *Am. sl.* kasusid jagama

Melpomene [mel'pɔmini(:)] *s. müt.* Melpomene (*tragöödia muusa*)

Melrose ['melrouz] *pn.*

melt [melt] **1.** *v. i. & t.* (*pret. & p. p.* **~ed**; *vrd.* **molten**) sulama; sulatama (*ka piltl.*); **2.** *s.* (metalli)sulatis; sulametall ◇ **I am ~ing** ma otse sulan (*kuumusest*); **to ~ away** haihtuma; **to ~ down** (*Am. ka* **up**) (*metallesemeid*) kokku sulatama; **to ~ into** (**a flood of**) **tears** nutma puhkema, pisarateni heldima; **~ed butter** sulatatud või

melting ['meltiŋ] **1.** *a.* sulav (*ka piltl.*); liigutatud, härdameelne; liigutav; **2.** *s.* sulamine; sulatamine, sulatus; *atrib.* sulamis-, sulatamis-, sulatus- ◇ **to be in a ~ mood** (pisarateni) liigutatud meeleolus olema

melting-point ['meltiŋpɔint] *s. füüs.* sulamispunkt

melting-pot ['meltiŋpɔt] *s.* sulatuskatel, tiigel ◇ **to go into the ~** *piltl.* põhjalikule ümberkujundamisele minema

Melton ['meltən] **1.** *pn.*; **2.** *s.* (**m-**) teatav tihe villane paliturriie

Melville ['melvil] *pn.*

mem. *lüh.* = **1. memento; 2. memorandum**

member ['membə] *s.* liige (*ka piltl.*) ◇ **the unruly ~** «sõnakuulmatu ihuliige», keel; **~ of Parliament** (*lüh.* **M.P.**; *pl.* **MM.P., M.P.s**) (Inglise) parlamendiliige; **~ states** *pol.* liikmesriigid

membership ['membəʃip] *s.* liikmeksolemine; liikmeskond ◇ **~ card** liikmekaart; **~ fee** liikmemaks

membrane ['membrein] *s.* kile, kelme, kõld, membraan

membraneous [mem'breiniəs], **membranous** [mem'breinəs, 'membrənəs] *a.* kilejas, membraanitaoline

membrum virile ['membrəm vi'raili] *s. lad.* = **penis**

memento [mi'mentou] *s.* (*pl.* **-os**) mälestusese, mälestis, meene, meenis ◇ **~ mori** ['mɔrai] *lad.* surma meeldetuletus

memo ['memou] *lüh.* = **memorandum**

memoir ['memwɑ:] *s.* mälestuskiri, lühike elulugu; uurimisaruanne; *pl.* memuaarid,

(kirjalikud) mälestused; *pl.* (*õpetatud seltsi*) toimetised

memorabilia [memərə'biliə] *s. pl. lad.* memorabiilid, mälestusväärsused; (*er. raamatu pealkirjana*) mälestusväärsusi, mälestusi

memorable ['mem(ə)rəbl] *a.* (**-bly**) mälestatav; mälestusväärne; meeldejääv

memorandum [memə'rændəm] *s.* (*pl.* **-da, ~s**; *lüh.* **mem., memo**) märge, märkus; kirjalik meeldetuletus; *pol.* märgukiri, memorandum

memorial [mi'mɔ:riəl] **1.** *a.* mälestus-, memoriaal-; **2.** *s.* mälestis, mälestusmärk; *maj.* memoriaal; (*palvekirjale lisatav*) üksikasjalik seletuskiri; märgukiri; *haril. pl.* (ajaloolised) mälestused ◇ **M- Day** Am. Üh-de kodusõjas langenute mälestuspäev (30. mai); **~ tablet** mälestustahvel; **war ~** (sõjas) langenute mälestussammas

memorialize [mi'mɔ:riəlaiz] *v. t.* (*kellegi, millegi*) mälestust jäädvustama; (*kellelegi*) palvekirja (koos seletus- *või* märgukirjaga) esitama

memorize ['meməraiz] *v. t.* (**-zable**) pähe õppima, memoreerima; *haruld., arh.* mälestuses säilitama

memory ['meməri] *s.* mälu; mälestus ◇ **in ~ of** (*kellegi, millegi*) mälestuseks; **from ~** mälu järgi: **of blessed (happy, famous, etc.) ~** endast õndsa (õnneliku, kuulsa) mälestuse jätnud; **to commit to ~** meelde jätma, pähe õppima: **within living ~** veel elavate inimeste mälestuses

Memphis ['memfis] *pn.*

memsahib ['memsɑ:(h)ib] *s. Anglo-Ind.* memsahib, emand, käskijanna (*endine euroopa daami kõnetamistiitel Indias*)

men [men] *vt.* **man**

menace ['menəs] **1.** *s. lit.* ähvardus, ähvardav (häda)oht; *fam.* «nuhtlus», (õel) kiusaja; **2.** *v. t.* ähvardama, ohustama

menacing ['menəsiŋ] *a.* ähvardav, ohustav

ménage [me'nɑ:ʒ] *s. pr.* majapidamine

menagerie [mi'nædʒ(ə)ri] *s.* rändloomaaed, menažerii

Menai ['menai] *pn.*

Menander [mi'nændə] *pn.* Menandros

men-at-arms ['menət'ɑ:mz] *vt.* **man-at-arms**

men-children ['mentʃildr(ə)n] *vt.* **man-child**

mend [mend] **1.** *v. t. & i.* parandama, korda seadma; lappima, paikama; paranema; **2.** *s.* parandatud koht; lapp, paik ◇ **to ~ one's ways** meelt parandama; **to ~ one's pace** sammu kiirendama; **to ~ the fire** tuld kohendama; **on the ~** paranemas

mendacious [men'deiʃəs] *a. pedant.* valelik

mendacity [men'dæsiti] *s.* valelikkus

Mendel ['mendəl] *pn.*

Mendeleev, -lyeev, -leyev [mendə'l(j)eiəf] *pn.* Mendelejev ◇ **~'s law** *keem.* Mendelejevi perioodilisusseadus

mendelevium [mendə'li:viəm] *s. keem.* mendeleevium (*sümbol* **Md**)

Mendelian [men'di:liən] *biol.* **1.** *a.* Mendeli; **2.** *s.* mendelist

Mendelism ['mendəlizm] *s. biol.* mendelism

Mendelyeev = **Mendeleev**

mendicancy ['mendikənsi] = **mendicity**

mendicant ['mendikənt] **1.** *a.* kerjav, kerjus-; **2.** *s.* kerjus; *er. aj.* kerjusmunk (= **~ friar**)

mendicity [men'disiti] *s.* kerjamine, santimine

Mendip ['mendip] *pn.*

Mendoza [men'douzə] pn.

Menelaus [meni'le(i)əs] *pn.* Menelaos

men-folk ['menfouk] *s. pl.* meespere, mehed

menhaden [men'heidən] *s. zool.* menheden, *er.* põhjamenheden

menhir ['menhiə] *s. arheol.* menhir, (pronksiaegne) kivisammas

menial ['mi:niəl] **1.** *a.* (**-lly**) teenijalik, (palga)orjalik; alandav, alatu; **2.** *s.* (maja)teenija, teener, palgaori

meningitis [menin'dʒaitis] *s. med.* ajukelmepõletik, meningiit

meniscus [mi'niskəs] *s.* (*pl.* **-sci** [-s(k)ai], **~es**) *füüs.* menisk; *anat.* võruketas, menisk

Mennonite ['menənait] *s.* mennoniit (*teatava vannet eitava ja sõjaväeteenistusest keelduva usulahu liige*)

men-of-war ['menəv'wɔ:] *vt.* **man-of-war**

menopause ['meno(u)pɔ:z] *s. füsiol.* menopaus (*menstruatsiooni lõplik lakkamine*)

menses ['mensi:z] *s. pl.* kuupuhastus, menses

Menshevik ['menʃivik] *s. pol.* menševik

menstrua ['menstruə] *vt.* **menstruum**

menstrual ['menstruəl] *a.* (**-lly**) igakuune, iga

kuu tagant korduv; *füsiol.* menstruaalne, kuupuhastus(e)-

menstruate ['menstrueit] *v. i. füsiol.* menstrueerima

menstruation [menstru'eiʃ(ə)n] *s. füsiol.* kuupuhastus, menstruatsioon

menstruum ['menstruəm] *s.* (*pl.* **-rua** [-ruə], **~s**) *keem.* lahusti

mensural ['mensjurəl] *a. haruld.* mõõtmis(e)-; *muus.* mensuraalne, mensuraal- (*keskaegseisse noodimärkidesse puutuv*) ◇ **~ note** *muus. aj.* mensuraalnoot

mensuration [mensju(ə)'reiʃ(ə)n] *s.* mõõtmismatemaatika; *haruld.* mõõtmine

-ment [mənt] *suf.* -mine; -dus, -tus, -dis, -tis; -nd (*tuletab verbidest substantiive, näit.* **abridgement, postponement, punishment**)

mental ['ment(ə)l] *a.* vaimne, vaimu-, hingeline, mõtteline, mentaalne; *fam.* vaimuhaige, hull ◇ **~ affection** vaimuhaigus; **~ arithmetic** peastarvutamine; **~ reservation** mõtteline reservatsioon (*tõotuse puhul enda teada jäetav varutingimus*)

mentality [men'tæliti] *s.* vaimulaad, vaimne omapära, meelsus, mentaliteet

mentally ['ment(ə)li] *adv.* vaimselt, hingeliselt; vaimus

menthol ['menɔl, -θoul] *s. farm.* mentool

mention ['menʃ(ə)n] **1.** *v. t.* mainima, nimetama, kõnes puudutama; **2.** *s.* mainimine, nimetamine ◇ **don't ~ it** pole kõne väärt-ki; **not to ~** (*millestki*) rääkimata; **to make ~ of** mainima; **honourable ~** kiitvalt mainimine, esiletõstmine (*eksami sooritamisel, näitusel*)

Mentor ['mentɔ:] **1.** *pn.*; **2.** *s.* (**m-**) mentor, (*noore või kogemusteta isiku*) nõuandja, juhtija, kasvataja

menu ['men(j)u:, *Am. ka* 'mi:n-] *s.* menüü, toidukaart

meow [mi'au] *Am.* = **mew** III

Mephistophelean, -lian [mefistɔ'fi:liən] *a.* mefistolik, kuratlik

Mephistopheles [mefis'tɔfili:z] *s.* Mefisto(feles), kurat; *piltl.* kiusaja, kurjaleahvatleja

mephitic [mi'fitik] *a.* (**-ically**) läpastanud, läppunud, hingemattev, mürgine

mephitis [mi'faitis] *s.* läppunud (maa-alune) aur, mürgine (*või* hingemattev) leitsak, vastik hais

mercantile ['mɔ:k(ə)ntail] *a.* kaubanduslik, kaubandus(e)-, kaupmehelik, merkantiilne ◇ **~ law** *jur.* kaubandusõigus; **~ marine** kaubalaevastik; **~ system** *maj.* merkantiilsüsteem, merkantilism

mercaptan [mɔ:'kæptən] *s. keem., tehn., mäend.* merkaptaan

Mercator [mɔ:'keitə] *pn.* ◇ **~'s chart** (*or* **projection**) Mercatori kaart *või* projektsioon (*täisnurkne silindriline kaardiprojektsioon*)

mercenary ['mɔ:sinəri] **1.** *a.* (**-ily, -iness**) palgaline, tasuline, omakasupüüdlik, ostetav; **2.** *s.* palgasõdur; ostetav isik

mercer ['mɔ:sə] *s.* siidi- ja sametikaupmees; pudukaupmees

mercerize ['mɔ:səraiz] *v. t. tehn.* merseriseerima (*puuvill-lõngale või -riidele erilise keemilise menetlusega siidjat läiget andma*)

mercery ['mɔ:səri] *s.* siid- ja sametkaup; siidi- ja sametikauplus; pudukauplus

merchandise ['mɔ:tʃ(ə)ndaiz] *s.* kaup

merchant ['mɔ:tʃ(ə)nt] *s.* suurkaupmees, -ärimees, kommersant (*er. välismaaga angrookaupleja*); *atrib.* kauba-; *Am., Š.* kaupmees, poodnik; *sl.* kunn, vennike, mehike ◇ **~ fleet** (*or* **marine**) kaubalaevastik; **~ prince** mõjurikas suurkaupmees; **~ service** kaubalaevandus; **~ ship** kaubalaev, prahilaev; **M- Tailors** põline Londoni suurriidekaupmeeste gild

merchantable ['mɔ:tʃ(ə)ntəbl] *a.* (hästi)müüdav, hästiminev, nõutav

merchantman ['mɔ:tʃ(ə)ntmən] *s.* (*pl.* **-men**) kaubalaev

Mercia ['mɔ:ʃ(i)ə] *pn.* (*endine anglosaksi kuningriik Kesk-Inglismaal*)

merciful ['mɔ:sif(u)l] *a.* (**-lly**) halastaja, halastav, halastusküllane, halastusrikas, armuline, armuheitlik

merciless ['mɔ:silis] *a.* halastuseta, halastamatu, armutu, armuheitmatu

mercurial [mɔ:'kjuəriəl] **1.** *a.* (**-lly**) vilgas, elav; püsimatu, muutlik; elavhõbedane, elavhõbe(da)-; **2.** *s. farm.* elavhõbedapreparaat

mercury ['mɔ:kjuri] *s.* elavhõbe (*ka keem., sümbol* **Hg**, *lad.* **Hydrargyrum**); *piltl.* elavus; *bot.* seljarohi; **(M-)** *müt.* Mercurius (*rooma kaubandusjumal*); *astr.* Merkuur

(*planeet*); *piltl.* sõnumitooja, käskjalg (*tihti ajalehetiitlina*) ◇ **the ~ is rising** barometer tõuseb; *piltl.* asjad on paranemas; **~ chloride** *keem.* elavhõbekloriid

Mercutio [mə:'kju:ʃjou] *pn.*

mercy ['mə:si] *s.* halastus, arm; (taeva)õnnistus, õnnelik juht(um) ◇ **at the ~ of** (*kellegi, millegi*) võimuses, meelevallas; **to have ~ (up)on** (*kellelegi*) halastama; **~ on us!** jumal halasta!; **what a ~ that...** jumala õnn, et...; **thankful for small -ies** tänulik isegi vähese (osakslangenud) õnne eest; **the tender -ies of** *iroon.* vähe halastust, mida (*kelleltki*) võib oodata; **~ killing** piinadest vabastav surmamine, (arstlik) surma hõlbustamine

mere I [miə] *s. poeet., dial.* järv, tiik; umbjärv

mere II [miə] *a.* **(-est)** ainuüksine, paljas, puhas, ainult, ei miski muu kui, pelk ◇ **the ~ sight of it makes me mad** juba selle nägemine teeb mind pööraseks; **he is a ~ quack** ta on vaid petis; **a ~ excuse** tühine vabandus; **by the -est accident** ainult puhtast juhusest; **out of ~ spite** lausa kiusu pärast

merely ['miəli] *adv.* ainult, üksnes, vaid, mitte midagi muud kui

meretricious [meri'triʃəs] *a.* võltshiilguslik, petlikult tore; libulik, lirvalik

merganser [mə:'gænsə] *s. zool.* koskel, *er.* jääkoskel

merge [mə:dʒ] *v. t. & i.* **(-geable)** sisse sulatama, neelama, (sisse) liitma (*millessegi* **in**); kokku sulama, neelduma, liituma **(in)**

merger ['mə:dʒə] *s.* (*suurde tervikusse*) sissesulamine; (*äriettevõtete, ühingute jms.*) ühtesulamine, liitumine, liit

meridian [mə'ridiən] **1.** *s. geogr., astr.* meridiaan; (*taevakeha*) kõrgseis, -punkt; (*päikese*) keskpäevaseis; *van.* keskpäev; *piltl.* haripunkt, hiilgeaeg; **2.** *a.* meridiaani-; keskpäevane, keskpäeva-; *piltl.* haripunktiline; meridionaalne, meridiaanisihiline ◇ **in the ~ of** (*millegi*) meridiaanil, (*millegagi*) samal geograafilisel pikkusel

meridional [mə'ridiən(ə)l] **1.** *a.* **(-ily)** meridionaalne, lõuna-, lõunapoolne; *er.* lõunaeuroopa, lõunaprantsuse; meridiaani-; **2.** *s.* lõunamaalane, *er.* lõunaprantslane

meringue [mə'ræŋ] *s. kok.* meering (*vahustatud munavalge- ja suhkrusegu*); *ka* besee

merino [mə'ri:nou] *s.* **(***pl.* **-os)** *põll., tekst.* meriino ◇ **~ sheep** meriino lammas

Merioneth [meri'ɔniθ] *pn.*

Merionethshire [meri'ɔniθ(i)ə] *pn.*

meristem ['meristem] *s. biol.* meristeem, algkude

merit ['merit] **1.** *s.* teene; väärtus, (väärtuslik) omadus; *pl.* (*millegi*) voorused, head (*või* halvad) küljed; **2.** *v. t.* ära teenima, pälvima, väärima ◇ **a man of ~** teenekas mees; **to consider a case on its ~s** asja omaette (*sõltumata kõrvalküsimustest*) kaalutlema; **to make a ~ of** (*midagi*) endale eriliseks teeneks (*või* vooruseks) lugema

meritorious [meri'tɔ:riəs] *a.* kiiduväärne, tasu pälviv, teenekas

Merivale ['meriveil] *pn.*

merle [mə:l] *s. poeet.* musträstas (= **blackbird**)

merlin I ['mə:lin] *s. zool.* väikepistrik

Merlin II ['mə:lin] *pn.* (*legendaarne nõid, kes oli kuningas Arthuri nõuandjaks*)

mermaid ['mə:meid] *s. folkl.* merineitsi, -näkineitsi

merman ['mə:mən] *s.* **(***pl.* **-men)** *folkl.* (*meres elav*) meesnäkk

Merovingian [mero'vindʒiən] *aj.* **1.** *a.* Merovingide; **2.** *s. pl.* Merovingid (*Frangi riigi esimene dünastia*)

merrily ['merili] *adv.* lõbusalt, lustlikult, lustakalt

Merrimac ['merimæk] *pn.*

Merriman ['merimən] *pn.*

merriment ['merimənt] *s.* lõbustus; lõbusus, lustlikkus, lustakus

merry I ['meri] *a.* **(-ier, -iest; -iness)** lõbus, lustakas, lustlik, rõõmus ◇ **to make ~** lõbutsema; nalja heitma (*millegi üle* **over**); **~ andrew** veiderdaja, kloun, pajats

merry II ['meri] *s. bot.* magus kirsipuu

merry-go-round ['merigo(u)raund] *s.* karussell

merrymaker ['merimeikə] *s.* lõbutseja, naljaheitja

merrymaking ['merimeikiŋ] *s.* lõbutsemine, naljaheitmine; lõbustus

merrythought ['meriθɔ:t] *s.* mälv, rinnak, (*linnu, er. kana*) rinnaluu (= **wishing-bone**)

Mersey ['mə:zi] *pn.*

Merthyr ['mə:θə] *pn.*

Merton ['mə:tn] *pn.*

mesa ['meisə] *s. geol.* lavamägi

mésalliance [me'zæliəns] *s. pr.* mesallianss, vääritu (*või* seisusekohatu) abielu

mescalin ['meskəlin] *s. keem.* meskaliin

mesdames [mei'dɑ:m] *vt.* **madame**

mesdemoiselles [meidmwə'zel] *vt.* **mademoiselle**

meseemed [mi'si:md] *arh.* mulle näis (= **it seemed to me**)

meseems [mi'si:mz] *arh.* mulle näib (= **it seems to me**)

mesentery ['mesəntəri] *s. anat.* mesenteerium, soolekinnisti

mesh [meʃ] **1.** *s.* võrgusilm; sõelasilm; *tehn.* (traat)võrk; *pl.* võrk, püünis; **2.** *v. t.* võrku ajama, võrguga kinni püüdma; *tehn.* hambuma, haarduma ◇ **in ~** *tehn.* hambunud, haardunud; **reinforcing ~** *tehn.* sarrusvõrk

Mesmer ['mezmə] *pn.*

mesmeric [mez'merik] *a.* **(-ically)** mesmeriline, hüpnootiline

mesmerism ['mezm(ə)rizm] *s.* mesmerism, hüpnotism

mesmerize ['mezm(ə)raiz] *v. t.* **(-zable)** mesmeriseerima, hüpnotiseerima

mesne [mi:n] *a. jur.* vahepealne ◇ **~ lord** *aj.* all-lääniisand

mesoderm ['mesodə:m, 'mez-] *s. anat.* mesoderm

meson ['mesɔn, -zɔn, 'mi:zɔn] *s. füüs.* meson

Mesopotamia [mes(ə)pə'teimiə] *pn.* Mesopotaamia

mesozoic [meso'zo(u)ik] *geol.* **1.** *a.* mesosoiline; **2.** *s.* mesosoikum, keskaegkond

Mespot ['mespɔt] *sl.* = **Mesopotamia**

mesquit(e) [mes'ki:t, 'meski:t] *s. bot.* prosoopis (*Kesk-Ameerikas kasvav magusate kaunadega puu või põõsas*)

mess [mes] **1.** *s.* toiduannus, roog, toit; lobi, laga, lake (*ka piltl.*); sodi; räpasus, segadus, korratus; ühislaud (*er. sõjaväes*); ühissöök *või* -söögisaal; *mer.* mess, söökla; ühiskajut; (*ohvitseride*) kasiino; **2.** *v. t. & i.* räpaseks tegema; sodima, soperdama; ühes laudkonnas sööma **(together, with)** ◇ **crew('s) ~** *mer.* meeskonnamess, -söökla; **~ of pottage** *piibl.* läätseleem; *piltl.* materiaalne kasu, millele ohverdatakse midagi olulisemat; **to be in a ~** räpane olema; pigis (*või* plindris) olema; **to get into a ~** plindrisse sattuma; **the devil of a ~** pagana kuri lugu; **to make a ~ of it** asja ära vussima; **to ~ about** jukerdama, jändama, tühja-tähja askeldama; **to ~ up** ära määrima *või* rikkuma, vussi ajama

message ['mesidʒ] **1.** *s.* sõnum, läkitus; *Am.* ametlik läkitus (*näit. presidendilt kongressile*); eriline teadustus *või* ilmutus; teade; **2.** *v. t.* teatama, teada andma, teadustama ◇ **to leave a ~ for smb.** kellelegi (edasiantavat) teadet jätma

messenger ['mesindʒə] *s.* sõnumiviija, -tooja, käskjalg

Messiah [mi'saiə] *s.* messias

Messianic [mesi'ænik] *a.* **(-ically)** messiaslik, messia-

messieurs [mes'jə:] *vt.* **monsieur**

Messina [me'si:nə] *pn.* Messi(i)na

mess-jacket ['mesdʒækit] *s.* (*er. mereväelase*) lühike (valge) vormikuub

messmate ['mesmeit] *s.* (alaline) laudkonnakaaslane, *er.* kaasmadrus

mess-room ['mesrum] *s.* (*mereväelaste*) ühiskajut; mess, söökla; (*sõjaväelaste*) söögisaal

Messrs ['mesəz, 'mesjəz] *s. pl.* härrad, härrased (*tarvit. kaubaühingu nime või järgneva meestenimekirja ees*)

mess-tin ['mestin] *s.* (*sõduri*) kaasaskantav toidukatlake, katelok

messuage ['meswidʒ] *s. jur.* majand, talund, maja ühes krundi ning kõrvalhoonetega

messy ['mesi] *a.* **(-ier, -iest; -ily, -iness)** räpane, segaduses olev, korratu

mestizo [mes'ti:zo(u)] *s.* **(***pl.* **~s;** *fem.* **-za** [-zə]) mestiits, segavereline (*Ladina-Ameerikas*)

met [met] *vt.* **meet**

Met [met] *lüh., fam.* = **1. Metropolitan** (*näit.* **the ~** *Am.* = **the Metropolitan Opera House** New-Yorgi ooperiteater); **2. Meteorology** (*näit.* **the ~ man** meteoroloog, *er.* sünoptik, ilmaennustaja)

met(a)- [met(ə)], **meth-** [meθ] *pref.* vahe-, järel-, kaas-, (*võõrsõnades*) met(a)-
metabolic [metə'bɔlik] *a.* **(-ically)** *füsiol.* ainevahetuslik, ainevahetus-, metaboolne, metabool- ◇ **~ disease** *pat.* ainevahetushaigus; **~ disturbance** *pat.* ainevahetushäire
metabolism [mi'tæbəlizm] *s. füsiol.* ainevahetus, metabolism; *zool. ka* (*putukate*) moone, metaboolia (= **metamorphosis**) ◇ **basal ~** põhiainevahetus
metacarpus [metə'kɑ:pəs] *s. anat.* kämmal
metal ['met(ə)l] **1.** *s.* metall; kivikillustik (*teesillutuseks*) (= **road ~**); sulaklaas; *trük.* kirjametall, trükitina; *pl.* raudteerööpad; *arh., Am.* = **mettle**; *atrib.* metallist, metall(i)-; **2.** *v. t.* **(-ll-)** metallitama, metalliga katma; (*teed*) kivikillustikuga sillutama *või* parandama ◇ **weight of ~** ühe korraga laevalt lastav mürskude hulk; **to carry heavy ~** raskete laevasuurtükkidega varustatud olema; *piltl.* raskekaalulisi argumente omama
metallic [mi'tælik] *a.* **(-ically)** metalne, metalliline, metall(i)-
metalliferous [metə'lif(ə)rəs] *a.* metalli sisaldav
metalline ['metəlain] *a.* metalne, metallist; metaljas, metallitaoline; metalli sisaldav
metallize ['metəlaiz] *v. t.* **(-zable)** metallistama, metalseks muutma; metallitama, metalliseerima, metallikihiga katma
metallography [metə'lɔgrəfi] *s.* metallograafia
metalloid ['metəlɔid] *keem. van.* **1.** *a.* metalloidne; **2.** *s.* metalloid, mittemetall (= **non-metal**)
metallurgic(al) [mitæ'lə:dʒik(əl)] *a.* **(-ically)** metallurgiline
metallurgist [me'tælədʒist] *s.* metallurg
metallurgy [me'tælədʒi, 'metələ:dʒi] *s.* metallurgia
metamer ['metəmə] *s. keem.* metameer
metamere ['metəmiə] *s. zool.* metameer, lüli
metamerism [mi'tæmərizm] *s. zool., keem.* metameeria
metamorphic [metə'mɔ:fik] *a.* **(-ically)** *geol.* metamorfne, moonde-
metamorphism [metə'mɔ:fizm] *s. geol.* metamorfism, moone
metamorphose [metə'mɔ:fouz] *v. t.* **(-sable)** moondama, ümber kujundama **(into, to)**
metamorphosis [metə'mɔ:fəsis, -mɔ:'fousis] *s.* (*pl.* **-ses** [-si:z]) moondus, ümberkujundus; *biol., geol.* moone, metamorfoos; *bot. ka* muudend
metaphor ['metəfə] *s. kirj.* metafoor
metaphorical [metə'fɔrik(ə)l] *a.* **(-lly)** metafoorne, metafooriline, piltlik
metaphrase ['metəfreiz] *kirj.* **1.** *s.* metafraas; **2.** *v. t.* (sisutäpselt) ümber sõnastama; sõna-sõnalt tõlkima
metaphysic [metə'fizik] **1.** *s. lit.* = **metaphysics**; **2.** *a. haruld.* = *järgm.*
metaphysical [metə'fizik(ə)l] **1.** *a.* **(-lly)** metafüüsiline; *pop.* abstraktne, liialt teoreetiline, targutav; **2.** *s. pl.* **(the M-s)** *kirj.* inglise «filosoofilised» poeedid, «metafüüsikud» (*XVII saj.*)
metaphysician [metəfi'ziʃ(ə)n] *s.* metafüüsik
metaphysics [metə'fiziks] *s. pl.* (*sag. tarvit. sg-na*) metafüüsika; *pop.* abstraktsed targutused, tühi teoretiseerimine
metastasis [me'tæstəsis] *s. med.* metastaas, (*haiguse*) siire
metatarsus [metə'tɑ:səs] *s.* (*pl.* **-si** [-sai]) *anat.* põialaba
metathesis [me'tæθisis] *s.* (*pl.* **-eses** [-isi:z]) *lgv.* metatees
métayage ['meteiidʒ, mi'teiidʒ] *s. pr.* pooleterasüsteem
métayer ['meteiə, mi'teiə] *s. pr.* pooleteramees
Metcalfe ['metkɑ:f] *pn.*
mete I [mi:t] *v. t.* **(-table)** *arh., poeet.* mõõtma; kätte mõõtma, välja jagama **(out)**
mete II [mi:t] *s. jur.* piir, piirikivi, kupits ◇ **~s and bounds** märgitud piirid
metempsychosis [metemps(a)i'kousis] *s.* (*pl.* **-oses** [-ousi:z]) metempsühhoos, hingede rändamine
meteor ['mi:tiə] *s.* meteoor, lendtäht; *haruld.* ilmastikuline (*või* atmosfääriline) nähtus
meteoric [mi:ti'ɔrik] *a.* **(-ically)** meteoorne, lendtäheline, tähelennuline, üürikeselt hiilgav; *ka* ilmastikuline, atmosfääriline (= **meteorological**)
meteorite ['mi:tiərait] *s.* meteoriit
meteorological [mi:tiərə'lɔdʒik(ə)l] *a.* **(-lly)** meteoroloogiline, ilmastikuline, ilmastiku-

◇ **~ station** meteoroloogiajaam, ilmajaam
meteorologist [mi:tiə'rɔlədʒist] *s.* meteoroloog, ilmastikuteadlane
meteorology [mi:tiə'rɔlədʒi] *s.* meteoroloogia, ilmastikuteadus; (*mingi ala*) ilmastikutingimused, -olud
meter ['mi:tə] **1.** *s.* mõõtja, mõõteriist, -seadis, -aparaat, mõõtur, arvesti; *er.* gaasimõõtur, -arvesti (= **gas-~**); *el.* voolumõõtja, elektriarvesti; **2.** *Am.* = **metre**
-meter [mitə] *suf.* -mõõtja, -mõõtur; -meeter (*näit.* **galvanometer, thermometer**)
meth- [meθ] *vt.* **meta-**
methane ['meθein] *s. keem.* metaan
methanol ['meθənɔl] *s. keem.* metanool, metüülalkohol
metheglin [mi'θeglin] *s. dial.* vürtsitatud (käärinud) mõdu
methinks [mi'θiŋks] *arh.* mulle näib (= **it seems to me**); *vt.* **think**
method ['meθəd] *s.* meetod, menetlus, (tegevus)viis; ◇ **there's ~ in his madness** ta teguviis (*või* ettepanek) polegi nii meeletu, kui esimesel pilgul näib
methodical [mi'θɔdik(ə)l] *a.* **(-lly)** metoodiline, kavakindel, plaanipärane
Methodism ['meθədizm] *s. kirikl.* metodism
Methodist ['meθədist] *kirikl.* **1.** *s.* metodist; **2.** *a.* metodisti, metodistlik
methodize ['meθədaiz] *v. t.* **(-zable)** meetodipärastama, meetodipäraseks tegema
methodology [meθə'dɔlədʒi] *s.* metodoloogia
methought [mi'θɔ:t] *arh.* mulle näis (= **it seemed to me**); *vrd.* **methinks**
Methuen ['meθjuin] *pn.*
Methuselah [mi'θju:z(ə)lə] **1.** *pn.* Metuusala, Metuusalem; **2.** *s.* kõrges vanuses isik
methyl ['meθil] *s. keem.* metüül ◇ **~ alcohol** metüülalkohol, puupiiritus
methylate ['meθileit] *v. t.* metüüliga (*või* metüülalkoholiga) segama, (*piiritust*) denatureerima ◇ **~ed spirit(s)** denatureeritud piiritus
methylene ['meθili:n] *s. keem.* metüleen ◇ **~ blue** *keem., farm.* metüleensinine
meticulous [mi'tikjuləs] *a.* piinlikult täpne, liialdatult korrektne
métier ['metjei] *s. pr.* amet, kutse, eriala
metis ['mi:tis, 'mei-] *s. Am.* (*er. Kanadas*) mestiits (= **mestizo**)
metonymy [mi'tɔnimi] *s. kirj.* metonüümia
metope ['metoup] *s. arhit.* metoop
Met.R. *lüh.* = **Metropolitan Railway**
metre, *Am.* meter ['mi:tə] *s.* (*lüh.* **m(.)**) meeter (*pikkusühik*); *pros.* värsimõõt, meetrum; *muus.* meetrum; *vrd.* **meter**
metric ['metrik] *a.* **(-ically)** meetri-, meeter- ◇ **~ system** meetrisüsteem, meetermõõdustik; **~ ton** tonn (= *1000 kg*)
metrical ['metrik(ə)l] *a.* **(-lly)** värsimõõduline; meetrikaline; meetriline; mõõtmis(e)-
metrics ['metriks] *s. pl.* (*sag. tarvit. sg-na*) *pros.* meetrika, värsiõpetus; *muus.* meetrika
metro ['metrou] *s.* (*haril.* **the M-**) (*Pariisi või Moskva*) metroo, allmaaraudtee; *haruld.* Londoni (südalinna) allmaaraudtee (= **the Metropolitan Railway**)
metrology [mi'trɔlədʒi] *s.* metroloogia
metronome ['metrənoum] *s. muus.* metronoom
metronomic [metrə'nɔmik] *a.* **(-ically)** metronoomiline
metropolis [mi'trɔpəlis] *s.* metropol, emalinn; pealinn, *er.* **(the M-)** London; *Am. ka* osariigi pealinn; suurlinn; peapiiskopi asupaik
metropolitan [metrə'pɔlit(ə)n] **1.** *a.* metropoli-, emalinna-; pealinna-; suurlinna-; **2.** *s.* metropoliit, peapiiskop (= **~ bishop**); pealinlane, pealinnaelanik; suurlinlane, suurlinnaelanik ◇ **M-Railway** Londoni (südalinna) allmaaraudtee, metroo
-metry [metri, mitri] *suf.* -mõõtmine, (*võõrsõnades*) -meetria
Metternich ['metənik] *pn.*
mettle ['metl] *s.* südikus, tublidus; ind, agarus; vastupidavus, visadus ◇ **of (high) ~** südikas, tubli, tuline; **to put smb. on his ~** kellegi tublidust proovile panema; **to show one's ~** (oma) tublidust üles näitama
mettled ['metld] = *järgm.*

Йоханнес Сильвет.
Англо-эстонский словарь. Том 1.
Издание 3-е, испр. и доп.
На английском и эстонском языках.
Художник-оформитель Т. Ару.
Таллинн, «Валгус».
Toimetaja B. Betlem.
Kunstiline toimetaja R. Eilsen.
Tehniline toimetaja A. Värv.
Korrektor A. Veskimeister.
ИБ № 2690.
Laduda antud 28. 08. 85.
Trükkida antud 29. 05. 89.
Formaat 60×88/16.
Raamatu-žurnaalipaber.
Kiri English Times.
Ofsettrükk. Tekst on laotud kirjastuses.
Tingtrükipoognaid 47,04.
Tingvärvitõmmiseid 47,04.
Arvestuspoognaid 77,03.
Trükiarv 25 000.
Tellimuse nr. 3565.
Hind rbl. 10.—.
Kirjastus «Valgus», 200090 Tallinn, Pärnu mnt. 10.
H. Heidemanni nim. trükikoda, 202400 Tartu, Ülikooli 17/19.